

AARDRIJKSKUNDE

C. L. van Balen , Globem. Armat., t. gebr. b. d. studiev. d. hoofdakte, 5edr. f	3,50
C. L. van Balen , Aansch. wisk. aardr. k., geïll., ing. f	2,60, geb. 2e dr. 2,90
C. L. van Balen , Leerb. d. wisk. aardrijksk., geïll., ing. f	3,60, geb., 4edr. 3,90
C. L. van Balen en M. J. Wiersema , De Aarde, geïll., ing. f	5,90, geb. 6,50
P. R. Bos—J. F. Niermeyer , Leerboek der Land- en Volkenkunde, herzien door A. Jochim , geïllustreerd, gebonden . . .	11e druk 4,25
P. R. Bos—J. F. Niermeyer , Aardrijkskunde voor de hoogere leerjaren van middelbare scholen, door A. Jochim , geïll., geb., 2edr.	1,90
P. R. Bos—J. F. Niermeyer , Beknopt leerboek der Land- en Volkenkunde, herzien door A. Jochim , geïllustr., gebonden, 12e druk	3,50
P. R. Bos—J. F. Niermeyer , Beknopt leerboek der Aardrijkskunde, herzien door A. Jochim , geïll., ingenaaid f	3,50, geb., 18e druk 3,90
P. R. Bos—J. F. Niermeyer , Schoolatlas der geheele Aarde, herzien door B. A. Kwast , met alfabetisch namenregister, geb., 32e druk	7,50
J. Brummelkamp en Dr. J. J. Fahrenfort , Land- en Volkenkunde voor de middelbare school, geïll. I/III, ing. à f	2,50, geb., . . . 3e dr. à 2,75
Werkboekjes, drie deeltjes	ter perse
J. Brummelkamp en Dr. J. J. Fahrenfort , Bekn. Land- en Volkenk. geïll. I en II, ing. à f	1,30, geb. à f 1,50; III . . . . .
Werkboekjes, drie deeltjes	ter perse
L. Cohen en H. Eggink , Aardrijkskundig Werkschrift met vragenboek Europa, gebonden	2e druk 2,25
Dr. D. Cohen en G. J. A. Mulder , Aardrijksk. van het Middellandsche Zeegebied, vooral ten dienste van Gymn. en Lycea, geïll., geb., 4edr.	2,40
A. van Deursen, J. Overweel en W. de Vries , De wereld en die daarin wonen, geïll. I. Europa, ing. f	2,25, geb., 2edr. f 2,60; II. De Werelddeelen, ing. f
2,50, geb., 2edr. f	2,75; III. Nederl. en Ned. in de Tropen, ing. f
3,50, geb. f	3,90; IV. Natuurk. Aardrijksk., ing. f
1,70, geb.	1,90
W. van Gelder en C. Lekkerkerker , Schoolatlas van Ned. Indië, met alfab. namenreg., ingenaaid f	3,75, gebonden . 19e druk 4,75
U. D. Keiser en G. J. A. Mulder , Leerb. der Aardr. I, ing. f	2,25, geb., 5e druk f
2,60; II en III, ing. f	2,50, geb. . 4e druk à 2,75
B. A. Kwast , Bekn. leerb. d. Econ. Aardr., geïll., m. reg., I, ing. f	2,60, geb., 6e druk f
2,90, II, ing. f	2,60, geb. . . . . 5e druk 2,90
B. A. Kwast, C. Lekkerkerker en H. Zondervan , Bekn. leerboek der Aardrijkskunde, geïll., I/II, ing. à f	2,50, geb., 10e druk à f
2,75; III, ing. f	1,70, geb., 5e druk f
1,90; IV, ing. f	2,50, geb., 5e dr. 2,75
B. A. Kwast en F. Pelder , Leerboek der Aardrijkskunde voor Handelonderwijs, geïll., I/III, 4e druk à f	1,50; Dl. IV . . . . .
1,00	
G. J. A. Mulder , Hoofdst. Alg. Aardr., geïll., I/II, ing. à f	3,60, geb. 3edr. à 3,90
G. J. A. Mulder , Inl. tot de Geologie van Nederl., geïll., ing. f	2,25, geb. 2,50
G. J. A. Mulder , Overzicht der aardrijksk., I/II, ing. à f	1,25, geb. à f 1,50, doorschoten en gebonden . . . . .
1,75	
Vreemde landen en landstreken , voor examen- en zelfstudie.	
No. 1. G. J. A. Mulder , Britsche Wereldrijk, ing. f	2,40, geb. 2,75
No. 2. G. J. A. Mulder en Dr. W. R. Heere , De Groote Oceaan en Japan, ingenaaid f	2,60, gebonden . . . . .
2,90	
No. 3. J. Brummelkamp , Sociale geografie van Afrika. I Noord-Afrika, ing. f	2,50, geb. f 2,90; No. 4. II. Midden-, Zuid- en Oost-Afrika, ingenaaid f
3,90, gebonden	4,50
No. 5. Dr. J. H. Ronhaar , Palestina, ing. f	3,50, geb. . . . .
3,90	

GESCHIEDENIS

M. ten Bouwhuys en Dr. N. B. Tenhaeff , Zestig Eeuwen, <i>2e druk</i> , ing. <i>f 2,50</i> , geb. <i>f 2,75</i> ; Onze Tijd, <i>2e dr.</i> , ing. <i>f 4,60</i> , geb. <i>f 4,90</i> ; Alle Eeuwen, ing. <i>f 2,90</i> , geb. . . . . . <i>2e druk</i> <i>f 3,25</i>	
Dr. P. Endt , Inleiding tot de Staathuishoudkunde, ing. <i>f 3,50</i> , geb.	3,90
A. C. W. van Es , Beg. der Staathuishoudkunde, ing. <i>f 1,90</i> , geb.	2,10
C. J. Franssen en J. van Zwijndregt , Bekn. Leerboek der Staatsinrichting van Nederl., met modellen en afz. Grondwet, geïll., geb., <i>2e dr.</i>	2,25
C. J. Franssen , J. van Zwijndregt en H. J. Mollen , Beknopt Leerboek der Staatsinrichting van Nederland en Ned.-Indië, geb.	3,90
Dr. H. v. Gelder , Leerb. d. Oude Gesch., bew. d. Dr. D. Cohen , geb., <i>8edr.</i>	3,50
G. de Haas Jr. , Vad. Gesch. v. Mulo-sch., ing. <i>f 1,90</i> , geb., <i>3e druk</i>	2,10
G. de Haas Jr. , Algern. Gesch. v. Mulo-sch., ing. <i>f 1,75</i> , geb., <i>5e dr.</i>	1,90
G. de Haas Jr. en H. W. J. Schregel , De Nieuwste Geschiedenis 1789—heden). Handboekje der Staatkundige Geschiedenis	1,25
Dr. K. nuizenga , Het Nederlandsche Volk van 1813 tot aan 1848	0,75
Dr. C. S. Jolmers , Vaderl. Geschied. voor Ulo-scholen, ing. <i>f 1,50</i> , geb.	1,75
Dr. C. S. Jolmers , Werkboekje bij Vaderl. Gesch. voor Ulo-scholen	0,60
D. Langedijk , Leerb. d. Vaderl. Gesch., t. gebr. v. Gymn., H.B.S., Kweek- en Norm.sch. Dl. I, ing. <i>f 2,50</i> , geb. <i>2e druk f 2,90</i> ; Werkboekje bij Dl. I, <i>2e dr. f 1,25</i> ; Dl. II, ing. <i>f 1,60</i> , geb.	1,90
D. Langedijk , Beknopt Leerboek der Vaderlandsche Geschiedenis voor het Chr. U. L. O., geïll., ing. <i>f 1,75</i> , geb.	1,90
Dr. C. te Lintum , Gesch. van Handel en Bedrijf, vooral in Nederl. Met afbeeldingen en schetskaartjes, ing. <i>f 3,25</i> , geb. . . . . . <i>2e druk</i>	3,60
Dr. A. J. van der Meulen—M. ten Bouwhuys , Platen-atlas voor de Vaderl. Geschiedenis, bez. door Dr. N. B. Tenhaeff , geb., <i>5e druk</i>	4,50
G. H. Mouw , Oriënteerend Handboek over de Staatsinrichting van Nederland, geïllustreerd, gebonden . . . . . <i>4e druk</i>	3,25
G. H. Mouw , Kort Overzicht over den Volkenbond . . . . . <i>2e druk</i>	0,50
Dr. E. Rijpma , De Ontwikkelingsgang der Historie. Geïll. bekn. Alg. en Vad. Gesch. I. Oudheid en Middeleeuwen, geïll., ing. <i>f 2,50</i> , geb., <i>4e dr. f 2,75</i> ; II. Nieuwe Geschiedenis, geïll., ing. <i>f 3,25</i> , geb., <i>3e dr. f 3,50</i> ; III. Nieuwste Gesch., geïll., ing. <i>f 3,50</i> , geb., <i>3e dr. f 3,90</i> ; Werkboekje I/II, <i>4e dr. à f 0,90</i> ; III . <i>3e druk</i>	1,75
Dr. E. Rijpma , Korte Ontwikkelingsgang der Historie. Geïllustr. kleine Algemeene en Vaderlandsche Geschiedenis. I. Van de oudste tijden tot de Fransche Revolutie, geïll., ing. <i>f 1,90</i> , geb., <i>2e druk f 2,25</i> ; II. Van de Fransche Revolutie tot heden, geïll., ing. <i>f 1,90</i> , geb. <i>f 2,25</i> ; Kort Werkboekje I/II, <i>2e druk à</i>	0,90
Dr. E. Rijpma , De Ontwikkelingsgang der Historie. (Kweekschooluitgave). Geïll. bekn. Alg. en Vad. Gesch. I/II ing. <i>à f 3,25</i> , geb. <i>à f 3,50</i> . Werkboekje I/II . . . . . <i>à</i>	1,25
F. van Rijsens—Dr. A. J. van der Meulen , Beknopte Geschiedenis des Vaderl., bew. door Dr. C. S. Jolmers , ing. <i>f 1,50</i> , geb., <i>21e druk</i>	1,75
F. van Rijsens—Dr. A. J. van der Meulen , Gesch. des Vaderlands, bew. d. Dr. N. B. Tenhaeff , met 12 kaartjes, ing. <i>f 3,60</i> , geb., <i>16e dr.</i>	3,90
F. van Rijsens , Alg. Gesch. in bekn. vorm, bew. d. M. ten Bouwhuys <i>14edr.</i>	0,80
F. van Rijsens , Hoofdpersonen uit de Alg. Geschiedenis, bewerkt door M. ten Bouwhuys , met portretten. Oudheid en Middeleeuwen, <i>13edr. f 0,85</i> ; Nieuwe Geschied., <i>13edr.</i>	0,85
F. van Rijsens . Overzicht der Algemeene Geschiedenis, bewerkt door M. ten Bouwhuys , ing. <i>f 1,60</i> , geb. . . . . . <i>10e druk</i>	1,90
F. van Rijsens , Algemeene Geschiedenis, bewerkt door M. ten Bouwhuys , met 34 kaartjes, ingenaaid <i>f 4,50</i> , geb., <i>13e druk</i>	4,90

SCHOOLPLATEN

AARDRIJKSKUNDE

P. R. Bos-B. A. Kwast, Nederland in Woord en Beeld. 30 Schoolplaten voor het Aardrijkskundig onderwijs. Naar de natuur geschilderd door **B. Bueninck** en **Johan Dijkstra** (grootte 67 bij 87 cM.). Met geïllustreerde toelichting door **B. A. Kwast, G. J. A. Mulder** of **R. Noordhoff**. Prijs per plaat, met geïllustreerde toelichting, geplakt op zwaar carton, met metalen hoeken, ... f 3,90
gevoerd met papier, met afneembare stokken (systeem KEISER) 4,75
Geïllustreerde toelichting afzonderlijk 0,45

H. Zondervan, Insulinde in Woord en Beeld. 15 Schoolpl. v. h. Aardr. onderw. (gr. 75 bij 105 cM. en 57 bij 139 cM.). Naar oorspr. schild. van **W. C. C. Bleckmann** en **J. Gabriëlse**, benevens

H. Zondervan, Europa in Woord en Beeld. 12 Nieuwe Schoolpl. voor het Aardr. ond. (gr. 75 bij 105 cM. en 57 bij 139 cM.). Naar oorspr. schilderijen van **J. Gabriëlse**.
Prijs per plaat, met geïllustreerde toelichting, geplakt op zwaar carton, met metalen hoeken, ... 3,90
gevoerd met papier, met afneembare stokken (systeem KEISER) . 4,75
Geïllustreerde toelichting afzonderlijk 0,45

GESCHIEDENIS

J. W. de Jongh en **H. Wagenvoort**, 30 Schoolplaten voor de Vaderl. Geschied. (gr. 83 bij 111 cM.). Naar oorspronkelijke aquarellen van **J. Hoyneck van Papendrecht, Gerard van Hove, J. H. Isings, C. Jetses, W. C. Staring, N. van der Waaj, G. Westerman** en **J. J. R. de Wetstein Pfister**. Prijs per plaat, met geïll. toelichting, geplakt op zwaar carton, met metalen hoeken, ... 4,90
gevoerd met papier, met afneembare stokken (systeem KEISER) 5,75
Geïllustreerde toelichting afzonderlijk 0,45

BIJBELSCHE GESCHIEDENIS EN AARDRIJKSKUNDE

A. van Deursen en **G. Meima**, Palestina in Woord en Beeld. 12 Schoolplaten (gr. 75 bij 105 cM.). Naar oorspr. schilderijen van **L. Blum**. Prijs per plaat, met toel., gepl. op zwaar carton, met metalen hoeken, 4,25
gevoerd met papier, met afneembare stokken (systeem KEISER) . 5,25
gedrukt op carton, in portefeuille, compleet per serie, met de 12 toelichtingen 45,00

C. Wessels S. J., Palestina in Woord en Beeld. 12 Schoolplaten (gr. 75 bij 105 cM.). Naar oorspr. schilderijen van **L. Blum** en **Henri Sicking**. Prijs per plaat, met toel., gepl. op zwaar carton, met metalen hoeken, 4,25
gevoerd met papier, met afneembare stokken (systeem KEISER) . 5,25
gedrukt op carton, in portefeuille, compleet per serie, met de 12 toelichtingen 45,00

WOORDENBOEKEN NIEUWE TALEN

ELK DEEL AFZONDERLIJK VERKRIJGBAAR

M. J. KOENEN • Dr. J. ENDEPOLS
NEDERLANDSCH

— ZESTIENDE DRUK —
In één deel . . . . . f 5,60

— K. R. GALLAS EN —
C. R. C. HERCKENRATH
FRANSCH

Twee deelen . . . . . f 7,50
Elk deel afzonderlijk 3,75
Dit Fransche Woordenboek geeft bij ieder
woord de uitspraak phonetisch aan

— I. VAN GELDEREN —
DUITSCH

— ZESDE DRUK —
Twee deelen . . . . . f 7,50
Elk deel afzonderlijk 3,75

K. TEN BRUGGENCATE • A. BROERS
ENGELSCH

— ELFDE DRUK —
Twee deelen . . . . . f 7,50
Elk deel afzonderlijk 3,75

PRIJS DER 4 WOORDENBOEKEN NIEUWE TALEN,
PER STEL BESTELD . . . . . f 27,00

UITGAVEN VAN J. B. WOLTERS — GRONINGEN, DEN HAAG

NEDERLANDSCHE TAAL EN LETTERKUNDE

Seerp Anema , Keurgerechten, I/II, ingen. à f 2,75, geb.	à f 3,25
Bibliotheek van Nederlandsche Letterkunde , onder redactie van J. Koopmans en Dr. C. G. N. de Vooy, 3 deeltjes.	
E. F. van de Bilt , Letterk. leesb., geïll., ingen. f 2,90, geb., 4e dr.	3,25
T. van den Blink en Th. Lancée , Uit de levende taal. I, 1e studiej., geïll., 6e druk; II, 2e studiej., geïll., 5e druk; III, 3e studiej., 5e druk, ingenaaid à f 1,75, gebonden	2,10
F. A. Blömer en W. K. D. Lustig , Leerb. der Nederl. taal, ten dienste van Handelsc., Handelsdag- en -avondscholen, geb.	1,50
G. Bolkestein , M. A. P. C. Poelhekke en Dr. J. Prinsen J.Lzn. , Nederlandsch leesboek, 3 deelen, ing. à f 2,60, geb., 4e druk à	2,90
Aug. A. Boudens , Onze Moedertaal. Taalboek voor de R. K. Mulo-scholen, I ingen. f 1,50, geb. f 1,75; II en III	ter perse
Aug. A. Boudens , Uit onze Letterkunde. Leer-leesb. v. R.-K.(M)ulo-sch. en andere inricht. t. voortgez. onderw. geïll., ing. f 2,90, geb., 2e dr.	3,25
Aug. A. Boudens , Onze Auteurs. Leesboek voor het R. K. Voortgezet Onderwijs, geïll., ing. f 2,40, geb.	2,75
Aug. A. Boudens , Opwaarts. Leesb. over liter. kunst, ing. f 1,40, geb.	1,60
J. L. Ph. Duijser , Honderd gemengde stijloefeningen voor lagere en middelb. sch., herz. d. G. Bolkestein , ing. f 0,90, geb., 20e dr.	1,10
J. L. Ph. Duijser , Stijloefeningen, herz. door G. Bolkestein , I/II, ing. à f 1,20, geb.	23e druk à 1,40
J. L. Ph. Duijser , Practisch taalboek, herz. door G. Bolkestein , 8e dr.	1,00
I. van Gelderen , De oefenklasse, ingen. f 1,60, geb.	17e druk 1,75
P. Gertenbach en H. van Slooten Jr. , Eenige belangrijke verschijn-selen uit het leven der Nederlandsche taal, ing. f 1,90, geb., 4e dr.	2,25
A. Gratama en W. L. Boldingh-Goemans , Onze Letterkunde, I/III, ing. à f 2,40, geb.	2,90
Dr. A. Greebe , De Techniek v. h. Opstel. Geïll. Dl. I en II à f 1,10, dl. III	ter perse
Dr. A. Greebe en W. ten Kate , Korte inhoud van eenige letter-kundige werken, ten dienste van examenstudie	ter perse
D. de Groot , L. Leopold en R. R. Rijkens Ned. Letterk., d. W. Pik en Dr. G. Kalff Jr. , 2 deelen, geb. f 6,75, elk deel afz., 12e druk	3,50
J. van Ham en Dr. S. Hofker , Een Nieuwe Nederlandsche Spraakkunst, I, ing. f 1,50, geb., 3e dr. f 1,75; II, ing. f 2,10, geb., 3e dr. f 2,40; III, ing. f 1,50, geb.	2e druk 1,75
C. Honigh en G. J. Vos Azn. , Van Eigen Bodem (Slotbundel), herzien door Th. Lancée , gebonden	8e druk 2,25
Dr. C. S. Jolmers en F. H. N. Bloemink , 20 Ned. Auteurs, geïll. (met afz. vragenb., f 0,40), ing. f 2,40, geb.	3e druk 2,75
R. Kuitert , Van Schrijvers en Tijden	ter perse
Th. Lancée , Uit het leven van de Nederl. Taal, ing. f 1,90, geb., 3e dr.	2,25
Th. Lancée , Korte Spraakkunst voor het U.l.o. en ander voort-gezet onderwijs, ingenaaid f 0,90, gebonden	6e druk 1,10
Th. Lancée en A. L. J. Wytzes , Nederl. Spraakkunst, ten dienste van Kweek- en Normalscholen, met 3 gekleurde kaartjes, in-genaaid f 1,90, gebonden	2e druk 2,25
Dr. Ph. A. Lansberg , Leesb. v. d. laagste klassen v. h. Chr. voortg. ond., m. medew. v. Dr. C. Tazelaar , verlucht door J. H. Isings en Jaap Veenendaal . I/II, ingenaaid à f 2,90, gebonden	3,50
W. L. M. E. van Leeuwen , Epiek en Lyriek	ter perse
W. L. M. E. van Leeuwen , Korte Schets van de ontwikkeling der Nederlandsche Letterkunde, ing. f 2,50, geb.	2,90

NEDERLANDSCHE TAAL EN LETTERKUNDE

W. L. M. E. van Leeuwen , De Nederlandsche Dichtkunst sinds 1880, ingenaaid <i>f</i> 3,50, gebonden	<i>f</i> 3,90
W. L. M. E. van Leeuwen , Natuur en Dichter. Een monographie ter afsluiting van het literatuuronderwijs, en voor zelfstudie, met bloemlezing, geïllustreerd, ingenaaid <i>f</i> 3,90, gebonden	4,50
L. Leopold , Nederl. Schrijvers en Schrijfsters, door W. Pik en Dr. G. E. Opstelten , ingenaaid <i>f</i> 5,25, gebonden	5,90
Jan Ligthart , Letterkundige Studiën: De kleine Johannes I, door Frederik van Eeden , gebonden	2,75
Lyceum-herdrukken , voor inrichtingen van voortgezet onderwijs, voor studeerenden voor de hoofdkte en voor zelfstudie, 10 deelen.	
M. A. P. C. Poelhekke , Taalbloei. Letterk. leesb., ing. <i>f</i> 3,25, geb. <i>5edr.</i>	3,75
M. A. P. C. Poelhekke , Woordkunst, herzien door Dr. Gerard Brom , geïllustreerd, ingenaaid <i>f</i> 2,50, gebonden	2,90
M. A. P. C. Poelhekke , Lyriek, gebonden	5,90
M. A. P. C. Poelhekke en Dr. C. G. N. de Vooyo s, Platenatlas bij de Nederl. Literatuurgeschiedenis, gecart. <i>f</i> 4,50, geb.	4,90
Dr. J. Prinsen J.Lzn. , De Roman in de 18e eeuw in West-Europa, geb.	4,90
Dr. E. Rijpma , Kleine Ned. Spraakk. m. oefen., ing. <i>f</i> 1,60, geb., <i>10edr.</i>	1,80
Dr. E. Rijpma , Bekn. Ned. Spraakkunst, ing. <i>f</i> 1,60, geb., <i>13edr.</i>	1,80
Dr. E. Rijpma , Vragen en oefeningen bij de Bekn. Ned. Spraakk., ingenaaid <i>f</i> 1,60, gebonden	1,80
Dr. E. Rijpma , Kort Overz. der Ned. Letteren, ing. <i>f</i> 1,25, geb., <i>8edr.</i>	1,40
Dr. E. Rijpma , Bekn. Gesch. d. Ned. Lett., geïll., ing. <i>f</i> 2,25, geb., <i>6edr.</i>	2,75
Dr. E. Rijpma , Bloeml. uit de Ned. Lett., geïll., ing. <i>f</i> 3,90, geb., <i>3edr.</i>	4,50
Dr. E. Rijpma , Gids bij de studie der Nederl. Letterk., I/II, à <i>f</i> 1,25; gebonden in één deel	2,90
Dr. E. Rijpma en Dr. F. G. Schuringa , Ned. Spraakk., t. d. v. Kweeksch., Normaall. en studeer. v. d. Hoofdkte, ing. <i>f</i> 3,90, geb., <i>5edr.</i>	4,50
Dr. E. Rijpma en Dr. F. G. Schuringa , Taalverschijnselen. Aanteekeningen en oefeningen bij de Nederl. Spraakkunst, ing. <i>f</i> 1,90, geb.	2,25
Dr. E. Rijpma en Dr. F. G. Schuringa , Nieuwe Stijloefeningen, I/III, ingenaaid à <i>f</i> 1,00, gebonden	1,25
P. Roorda , De klankleer en haar praktische toepassing, geb., <i>6edr.</i>	2,75
T. Terwey , Korte Nederl. Spraakkunst, herzien door R. Kuitert , ingenaaid <i>f</i> 1,30, gebonden	1,50
T. Terwey , Oefeningen bij de Korte Nederlandsche Spraakkunst, herzien door R. Kuitert , ingen. <i>f</i> 1,10, gebonden, <i>26edr.</i>	1,30
T. Terwey , Ned. Spraakk., herz. d. R. Kuitert , ing. <i>f</i> 2,50, geb., <i>18edr.</i>	2,75
Uit Nieuwe Tijden , onder redactie van R. Kuitert .	
No. 1. Willem de Mérode	0,75
Van alle Tijden , oorspronkelijk onder redactie van C. G. Kaakebeen en Jan Ligthart , 5 deeltjes.	
Dr. C. G. N. de Vooyo s, Hist. schets Ned. Lett., ing. <i>f</i> 1,90, geb., <i>14edr.</i>	2,25
Dr. C. G. N. de Vooyo s, Verz. Taalkundige Opstellen, 2 bundels, geb. à	4,90
Dr. C. G. N. de Vooyo s, Middelnederl. Legendes en Exemp., geb., <i>2edr.</i>	5,90
Dr. C. G. N. de Vooyo s, J. H. van den Bosch en Dr. D. C. Tinbergen , Letterkundig Leesboek voor H. B. S., Gymnasia en Kweekscholen, I/II, ingenaaid à <i>f</i> 4,25, gebonden	4,75
2 deelen samen, ingenaaid <i>f</i> 8,25, gebonden	9,25
W. C. Wittop Koning — Rengers Hora Siccama en Herman Poort , De Bloeiende Bongerd, Bloeml., I/II, m. portr., ing. à <i>f</i> 3,25, geb., <i>5edr.</i>	3,75

NIEUWE TALEN — FRANSCH

A. Ahn en A. Moret , Mots et tournures difficiles, ing. f 1,10, geb., 5e dr.	f 1,30
A. Ahn en A. Moret , Fransch in de aanvangsklasse, ing. f 1,10, geb., 2e dr.	1,30
A. Ahn en A. Moret , Hist. d'un Petit Homme, par Marie Robert Halt . Naar de Fr. uitg. bew. v. h. aanv.ond., m. wrdl., ing. f 1,50, geb., 4e dr.	1,70
A. Ahn en A. Moret , Le Petit Chose, par Alphonse Daudet . Naar de Fransche uitg. bew., met afz. woordenlijst ing. f 1,50, geb., 2e dr.	1,70
A. Ahn en A. Moret , Fransche oefen., drie dltjes A en B , 3e dr. à	1,10
A. Ahn en A. Moret , Lijst v. woorden en uitdrukkingen hierbij, 3e dr.	2,25
A. Ahn en A. Moret , De Hoofd. der Fr. Spr.k., ing. f 1,10, geb., 6e dr.	1,30
P. B. Benjert en Dr. J. J. B. Elzinga , Practisch Fransch. Eerste en tweede deeltje, 4e dr. à f 0,85; Leesoefeningen, 2e dr.	0,85
P. B. Benjert en Dr. J. J. B. Elzinga , Fransch voor Ulo, geïll., m. afz. wdl., I/II, ing. à f 1,10, geb., 5e dr. à f 1,30, IV, ing. f 1,30, geb., 2e dr.	1,50
Oefeningen A en B. . . . . 2e druk à	0,50
Kort overzicht der grammaire, ing. f 0,90, geb. . . . . 4e druk	1,10
Korte verhalen om na te vertellen, met hulpb., ing. f 0,90, geb., 3e dr.	1,10
P. B. Benjert en Dr. J. J. B. Elzinga , Fransch v. d. middelb. sch. Voorlooper, met afz. woordenl., geïll., ing. f 2,50, geb., 5e druk	2,75
1e en 2e deeltje, m. afz. woordenl., geïll., ing. à f 1,70, geb., 6e dr. à	1,90
Kort overzicht der grammaire, ing. f 0,90, geb. . . . . 4e druk	1,10
Voorlooper v. h. 1e Leesb., m. afz. wdl., geïll., ing. f 0,60, geb., 3e dr.	0,80
1e, 2e en 3e Leesb., m. afz. wl., geïll., ing. à f 1,50, geb., 5e dr. à	1,70
P. B. Benjert en Dr. J. J. B. Elzinga , Prozafragmenten, ing. f 1,40, geb.	1,60
P. B. Benjert en Dr. J. J. B. Elzinga , Fr. vert.oef., I/II, geïll., 3e dr. à	0,85
P. B. Benjert en Dr. J. J. B. Elzinga , La Gaîté française, ing. f 2,40, geb.	2,75
P. B. Benjert en Dr. J. J. B. Elzinga , Fransche lectuur. Eerste serie:	
No. 1. G. Bruno , Le tour de la France par deux enfants, geïllustreerd, ingenaaid f 1,25, gebonden . . . . . 3e druk	1,50
No. 2. Vingt récits , geïllustreerd, ingen. f 1,25, geb., 3e druk	1,50
No. 3. Henri de la Vaulx et Arnould Galopin , Un tour du monde en aéroplane, geïllustreerd, ing. f 1,25, geb., 2e druk	1,50
No. 4. Contes et Comédies , geïllustreerd, ing. f 1,25, geb. . .	1,50
No. 5. Poésie , 1e bundel, geïllustr., ing. f 1,25, geb., 3e druk	1,50
No. 6. Alexandre Dumas , La Tulipe noire, ing. f 1,25, geb. 2e dr.	1,50
No. 7. André Laurie , Le Capitaine Trafalgar ing. f 1,25, geb.	1,50
No. 8. Maurice Maeterlinck , L'Oiseau bleu, ing. f 1,25, geb.	1,50
Tweede serie:	
No. 1. Pierre Loti , Ramuntcho, pièce en 5 act., geïll., ing. f 1,00, geb.	1,25
No. 2. Anatole France , Le crime de Sylvestre Bonnard (Jeanne Alexandre), geïllustreerd, ing. f 1,00, geb. . . . . 2e druk	1,25
No. 3. Edmond Rostand , Les Romanesques, ing. f 1,00, geb.	1,25
No. 4. Paul Bourget , Laurence Albani, geïll., ing. f 1,00, geb.	1,25
No. 5. Poésie , 2e bundel, geïllustreerd, ing. f 1,25, geb. . .	1,50
No. 6. Racine , Britannicus et Molière , Les Précieuses ridicules, geïllustreerd, ingenaaid f 1,00, gebonden	1,25
No. 7. Corneille , Cinna et Molière , L'Impromptu de Versailles, geïllustreerd, ingenaaid f 1,00, gebonden	1,25
No. 8. Molière , Le Bourgeois Gentilhomme, ing. f 1,00, geb.	1,25
No. 9. Henri Ardel , Mon Cousin Guy, ingenaaid f 1,00, geb.	1,25
No. 10. Molière , Les Femmes Savantes, Com. en 5 act. ing. f 1,00, geb.	1,25
Dr. J.-B. Besançon en Dr. J. Fransen , Bonnes Pages, geïll I, ing. f 1,50, geb. f 1,70. II, ing. f 1,70, geb. f 1,90, III, ing. f 1,90, geb., 3e dr.	2,25
Dr. J.-B. Besançon en W. Struik , Vers le Baccalauréat, ingenaaid f 1,90, gebonden . . . . . 4e druk	2,10

DUITSCH WOORDENBOEK

DOOR

I. VAN GELDEREN

oud-leeraar bij 't middelbaar onderwijs
te Utrecht

EERSTE DEEL: DUIJSCH-NEDERLANDSCH

ZESDE, VEEL VERBETERDE EN VERMEERDERDE UITGAVE

2 dln. in een of twee banden

f 7,50

Elk deel afzonderlijk f 3,75

BIJ J. B. WOLTERS' U. M. — GRONINGEN, DEN HAAG

BOEKDRUKKERIJ VAN J. B. WOLTERO

VOORBERICHT BIJ DEN EERSTEN DRUK.

Het is mijn doel geweest een woordenboek te schrijven, geschikt voor 't groote publiek en tevens de grenzen van een schoolwoordenboek niet overschrijdend. Dat deze laatste voorwaarde op honderden plaatsen beperking noodzakelijk maakte, waar ik gaarne meer had gegeven, is misschien te betreuren; 't heeft mij ten minste zelf-overwinning genoeg gekost; maar 't boek op zich zelf heeft er niet onder geleden, aan zijn *betrouwbaarheid* en *bruikbaarheid* — de voornaamste eischen, die men aan een goed woordenboek mag stellen — heeft 't geen afbreuk gedaan.

Om 't werk aan den eisch van *betrouwbaarheid* te laten voldoen is van geen enkel woord, van geen enkele uitdrukking de vertaling gegeven, dan na zeer rijp beraad en na raadpleging van de beste bronnen.

Om 't zoo *bruikbaar* mogelijk te maken heb ik in de eerste plaats er naar gestreefd niet alleen woorden te geven, maar ook, en vooral, woordverbindingen, uitdrukkingen, zegswijzen. Ten einde daarvoor ruimte te winnen is veel, van wat niet meer tot 't hedendaagsche Duitsch behoort, weggelaten. Over 't algemeen speelt 't archaïstisch element in onze (Duitsche) woordenboeken m. i. een te groote rol ten koste van de levende taal. 't Wordt tijd, dat tal van verouderde woorden en uitdrukkingen hun plaats ruimen voor meer moderne. Bovendien leveren die archaïsmen voor den studeerende een niet gering gevaar op. Een woordenboek is wel geen studieboek, maar toch zal menig een van tijd tot tijd zijn taalschat meenen te mogen verrijken met een eigenaardig woord, een teekenende uitdrukking, die hij in zijn dictionnaire ontmoet. En dan kan 't licht gebeuren, dat hij voor hedendaagsch Duitsch houdt, wat niet meer in de taal leeft. Wie zich met de opleiding van kandidaten voor akteëxamens bezighoudt, weet bij ervaring, dat dit gevaar niet denkbeeldig is. Om maar één voorbeeld te noemen: iemand zal onder *abstatten* allerlei beteekenissen en verbindingen opgegeven zien: „*einem seinen Glückwunsch abst.*“, „*eine Schuld abst.*“ en trachten die te onthouden en ze bij gelegenheid te pas te brengen, niet vermoedende, dat thans alleen „*einen Besuch abst.*“ nog maar algemeen gebruikelijk is ¹⁾. Dergelijke voorbeelden komen op bijna elke bladzijde

¹⁾ Een goede gids in dezen is MORIZ HEYNE (Deutsches Wörterbuch), maar oneindig beter nog HERMANN PAUL (Deutsches Wörterbuch).

voor. Nu gaat 't evenwel niet aan om alles, wat verouderd of verouderend is, eenvoudig onvermeld te laten; immers in de minder moderne lektuur komt 't natuurlijk voor, maar ook nieuwere schrijvers bedienen zich soms graag van een archaïstisch getinte uitdrukking. En wil een woordenboek aanspraak maken op 't predikaat bruikbaar, dan moet 't den gebruiker niet of zoo weinig mogelijk in den steek laten. Daarom moest ik kiezen, wat ik wel, en uitschieten, wat ik niet op zou nemen. Naar mijn beste weten heb ik dat gedaan. Maar zulk een keuze is uit den aard der zaak zeer subjectief en zoo zullen velen hier vinden, wat zij beter weggelaten oordeelen en vergeefs zoeken, wat zij meenen, dat opgenomen had moeten worden. Intusschen heb ik bijwijze van waarschuwing de archaïsmen, die nog in 't boek voorkomen en als zoodanig gesignaleerd moeten worden, tusschen [ ] geplaatst. 't Zelfde teeken doet dienst om aan te wijzen, dat een woord of uitdrukking gewestelijk of dialektisch is, tenminste, waar 't minder algemeen-zijn er van niet op andere wijze is aangegeven¹⁾. — Aan den anderen kant heb ik niet geschroomd veel zoogenaamde „slang” uitdrukkingen een plaats te geven. In de moderne lektuur, in den roman zoowel als in 't drama, komt daarvan zooveel voor, dat de lezer niet tevergeefs moet zoeken, als hij in een woordenboek omtrent een of ander van dien aard opheldering verlangt.

. Verder heb ik de bruikbaarheid meenen te verhoogen door 't aangeven van den klemtoon, van den genitief- en meervoudsvorm van de substantieven en van de uitspraak van veel vreemde woorden, en ten slotte door mij in beide deelen aan strikt alfabetische orde te houden²⁾. Ook persoons- en geografische eigennamen staan op hun alfabetische plaats, zoowel als de afkortingen. De „allernieuwste” spelling is gevolgd, dat spreekt van zelf.

Dat mijn werk heel wat verbeterd zal kunnen worden, niemand, die er meer van overtuigd is dan ikzelf. Als men zeven jaar lang onvermoeid met zulk een arbeid bezig is, dan wordt de overtuiging van 't gebrekkige er van met den dag grooter. Daarom — al meen ik, dat 't boek de vergelijking met de bestaande woordenboeken zeer goed kan doorstaan — hoop ik, dat men mij van verschillende kanten door welwillende opmerkingen in staat zal stellen om — mocht er ooit eens een herdruk noodig zijn — 't werk nog meer aan 't boven omschreven doel te doen beantwoorden.

UTRECHT, Februari 1906.

I. v. GELDEREN.

¹⁾ (*Uit 't voorbericht bij den 4den druk*). 't Is mij gebleken, dat sommige gebruikers van mijn boek op een dwaalspoor zijn gebracht door 't teeken [ ]. Nu heb ik 't beperkt tot de verouderde woorden en uitdrukkingen. Wat gewestelijk of dialektisch enz. is, wordt voortaan op eigen wijze gekenmerkt.

²⁾ De volgorde naar stammen levert voor den gebruiker allerlei moeilijkheden op en speelt ook den schrijver parten, die bijv. *bestelen* kan vergeten op te nemen, doordat hij de woorden van den stam *bestel* eerst afhandelt.

DE ZESDE DRUK

kan met meer recht dan één van de vorige herdrukken „vermeerderd en verbeterd” genoemd worden. Een groot aantal opmerkingen van belangstellenden en een menigte aantekeningen van mijzelf wachtten reeds lang (enkele zelfs sedert 1916) op keuring en toelating.

Bovendien heeft mijn ambteloosheid mij gelegenheid gegeven niet alleen om 't boek woord voor woord nauwkeurig te herzien en met veel, wat in de laatste jaren om opneming vroeg, aan te vullen, maar ook om eindelijk door ineenschuiving van veel artikelen tot alfabetische groepen talrijke alinea's te laten verdwijnen. Een en ander zal — wat ik uit verschillende proefnemingen kan vaststellen — aan 't gemakkelijk naslaan geen afbreuk doen, terwijl de groote uitbreiding van den inhoud 't boek nog bruikbaar zal maken dan 't tot nu toe reeds was.

DEN HAAG, September 1926.

I. v. GELDEREN.

A F K O R T I N G E N.

<p>abs. = absoluut gebruikt. abstr. = abstrakt. Adj. = Adjectief. Adv. = Adverb. afbr. = bij afbreking. afk. = afkorting. akt. = aktief. alg. = algemeene beteekenis. alled. = alledaags(ch). an. = anatomifch. Art. = Artifel. art. = artillerieterm. astr. = astronomische term. attr. = attributief. bay. = bayrifch. Bauf. = Baukunft. berl. = berlifch. bef. = befonders. bet. = beteekenis(sen). beu. = beursterm. bib. = biblifch. bijb. = in den bijbel. bilj. = biljartterm. bk. = bouwkundige term. bkb. = boekbindersterm. bot. = botanische term. chem. = scheikundige term. chir. = chirurgische term. D. = Duitsch. dipl. = diplomatieke term. drm. = dramaturgische term. drukk. = boekdrukkersterm.</p>	<p>eig. = eigenlijke beteekenis. Eif. = Eifenbahnwort. eil. = eiland(en). ek. = ekonomische term. el. = elektriciteitsterm. fil. = filozofische term. fon. = fonetische term. fot. = fotografieterm. Gaun. = Gaunerfprache, dievetaal. gbr. = gebruikelijk. geb. = gebergte. geol. = geologifch. Gef. = Gefellenfprache. gew. = gewöhnlich, gewoonlijk. gm. = gemeenzame taal. grm. = grammatikaterm. gwst. = gewestelijk. gym. = gymnastiekterm. h. = met „hebben” verwoegd. (h.) = mit „haben” konjugiert. hand. = handelsterm. handw. = handwerk. hbr. = hebräifch. her. = in de heraldiek. i. a. b. = in alle beteekenissen. i. a. t. = in alle toepassingen. id. = idem (niet vertalen). instr. = instrument. intr. = intransitief. inz. = inzonderheid. ir. = ironifch. jag. = jagersterm.</p>
--	---

jid.	= jiddisch.	o.	= onzijdig substantief.
jüd.	= jüdisch.	obd.	= oberdeutſch.
Řanz.	= Řanzleiſpračhe.	od.	= oder.
keu.	= keukenterm.	off.	= officiële term.
řfm.	= řaufmänniſch.	onb.	= onbepaald.
knkr.	= konkreet.	ong.	= ongunstig.
koll.	= kollektief substantief.	opt.	= optische term.
řonj.	= Řonjunktion.	org.	= orgelbouw.
krk.	= kerkelijk woord.	öřt.	= öřterreičhiſch.
kun.	= kunstterm.	ořtd.	= ořtdeutſch.
(l)	= letterlijk of woordelijk te vertalen. Hierbij is dit in acht te nemen: als voor een woord meer dan één vertaling is gegeven, dan wordt bij (l) steeds de eerste bedoeld, bijv. bij <i>wesen</i> II: „in 't w. roepen” is voor <i>wesen</i> de 't eerst gegeven vertaling „ <i>Da sein</i> ” te kiezen.	oudt.	= oudtijds.
lb.	= landbouwterm.	oudw.	= ouderwets(ch).
led.	= lederbereiding.	pap.	= papierfabrikatie.
luv.	= luchtvaartterm.	pass.	= passief.
m.	= männliches Substantiv.	pat.	= pathologische term.
mat.	= mathematische term.	perř.	= perřönliches Zeitwort.
mech.	= werktuigkundige term.	řl.	= řlural.
med.	= medische term.	poët.	= poëtisch.
met.	= metaalbewerking.	pol.	= politieke term.
mets.	= metselaarsterm.	pop.	= populair.
mijnw.	= mijnwezen.	pr.	= prepozitie.
mil.	= militaire term.	řröp.	= řröposition.
Řuř.	= in der Řuřiř.	řrd.	= řredikatief.
muz.	= muziekterm.	řron.	= řronomen.
mv.	= meervoud.	r.	= rechtsterm.
nam.	= namentlich.	rek.	= rekenkundeterm.
nat.	= natuurkundige term.	rel.	= relatief.
ndd.	= niederdeutſch.	Řel.	= Řeligion.
n. h.	= natuurlijke historie.	řiv.	= řivier.
nrdd.	= norddeutſch.	řw.	= řrijwiel.
Řum.	= Řumerale.	ř.	= řächliches Substantiv.
		(ř.).	= mit „řein” řonjugiert.
		sam.	= samenstelling(en).
		schei.	= scheikundige term.
		scherts.	= schertsend.
		schld.	= schildersterm.
		řhleiř.	= řhleiřiſch.
		řhlt.	= řchoolterm.
		řhoj.	= řchooljongensterm.
		řhp.	= řcheepsterm.
		řhpb.	= řcheepsbouw.

ſchw.	= ſchwaches Zeitwort.	u.	= und.
ſchwab.	= ſchwäbiſch.	u. ä.	= und ähnliche.
ſchwz.	= ſchweizeriſch.	ung.	= ungariſch.
ſdd.	= ſüddeutſch.	unp.	= unperſönliches Zeitwort.
Seem.	= Seemannsſprache.	unr.	= unregelmäßiges Zeitwort.
Sing.	= Singular.	v.	= vrouwelijk substantief.
ſlw.	= ſlawiſch.	vgl.	= vergelijk.
ſob.	= ſüdoſtdeutſch.	Vl.	= Vlaamsch.
ſp.	= ſpaniſch, sp. = Spaansch.	vlk.	= volkstaal.
spec.	= speciaal.	vrag.	= vragend.
spr.	= spreek uit.	vrn.	= vrijmetselaarsterm.
spw.	= spoorwegterm.	vu.	= vulgair.
ſt.	= ſtarfes Zeitwort.	w.	= weibliches Subſtantiv.
ster.	= ſterrekundeterm.	wat.	= waterbouwkundeterm.
sth.	= stadhuistaal.	Web.	= Webereiwort.
str.	= strategische term.	weid.	= weidmänniſches Wort
stud.	= studentetaal.	wev.	= weverijterm.
ſwd.	= ſüdweſtdeutſch.	wien.	= wieneriſch.
tech.	= technische term.	wsk.	= wiskundeterm.
teg.	= tegenſtelling.	z.	= met „zijn” vervoegd.
th.	= tooneelterm, in den schouwburg.	zm.	= zeemansterm.
tim.	= timmermansterm.	Z.-N.	= Zuid-Nederlandsch.
tlf.	= telefoonterm.	zo.	= zoölogische term.
tlg.	= telegraafterm.	zout.	= zoutbereiding.
tr.	= transitief.	zuw.	= zuweifen.
typ.	= typografische term.		

(...) in den tekst van een artikel beteekent, dat dit gedeelte van de uitdrukking letterlijk vertaald kan worden.

[...] = verouderd of verouderend.

A, f. —, — = a; drei A = drie a's; von A bis Z = van A tot Z; ich bin das A und das O = ik ben de alpha en omega; wer A sagt muß auch B sagen = wie A zegt enz.; (Rus.) A = A; A-Dur = A-majeur; A-Moll = A-mineur; dieses Stück geht aus, steht in A-Dur = staat in A-majeur; ä = à; 5 Stück à 10 Pfennig = 5 stuks à 10 penningen.
A. = afgepieri; Anno.
 a = Ar: Are.
 a./ = auf.
Aa'den, f. = Aken. **Aa'dner**, m. —s, — = Akenaar, Akensch. **Aa'dnerin**, —, —nen = Akensche.
Aal, f. —(e)s, —e, **Aa'le**, w. —, —n = aak.
Aal, m. —(e)s, —e = aal, paling; electrischer A. = elektrische aal, sidderaal; er ist glitt, geschmeibig wie ein A. = zoo glad als een aal. **Aal'angel**, w. = palinghaak. **Aal'art**, w. = aal-, palingsoort. **aal'artig** = aal-, palingvormig.
Aal'baum, m. = wilde kerseboom. **Aal'beere**, w. = zwarte aalbes. **Aal'beerstaude**, w., —strauch, m. = zwarte aalbes(struik).
Aal'behälter, m. = aalkaar. **Aal'brut**, w. = zeer jonge aal, pootaal. **Aal'eidchje**, w. = aal-schildpad. **Aal'eisen**, f. = aalgeer, aal-, palingsteker.
aal'en, [schw. (h.) = peuren, naar paling visschen; **sich a.** = luieren; zich te goed doen; verschlammte Bühnen a. = door modder verstopte buizen openen door er een paling doorheen te laten kruipen.
Aal'fang, m. = palingvisscherij, -fuiik. **Aal'fänger**, m. = palingvisscher. **Aal'fete**, w., zie **Alga** b. f. **Aal'föbe**, w. = peur. **aal'förmig** = aal-, palingvormig. **Aal'frau**, w. = palingvrouw. **Aal'gabel**, w. = elger, aalschaar. **aal'glatt** = zoo glad als een aal. **Aal'grundel**, w. = grübling, m. = aalgrondel.
aal'haff = aal-, palingvormig, aalachtig. **Aal'hälter**, m. = kaar. **Aal'haut**, w. = aalsvel. **Aal'harte**, w., zie **föbe**. **Aal'lasten**, m. = aalkast, -kaar. **Aal'laste**, w. = Hedenfirische. **Aal'korb**, m. = palingkorf. **Aal'priede**, w., zie **gabel**. **Aal'puppe**, w., zie **föbe**. **Aal'quappe**, w. = kwabaal. **Aal'quappe**, w. = **föbe**. **Aal'räucherer**, w. = palingrookerij.
Aal'raupe, zie **quappe**. **Aal'reuse**, w. = aalfuik, -korf. **Aal'schlange**, w. = zeeaal. **Aal'schädel**, -steker, m. = elger. **Aal'suppe**, w. = palingsoep. **Aal'teich**, m. = aal-, palingvijver. **Aal'tierchen**, f., -würm, m. = trilwormpje, azijn-aaltje.
 a. a. D. = am angeführten Orte: ter aangehaelder plaatse (t. a. p.).
 I. **Aar**, m. — (e)s, —e = arend.
 II. **Aar**, **Aa're**, w. = Aar (riv.).
Aar'gau, m. = Aargau. **Aar'gauer**, m. —s, — = Aargauer. **Aar'gauerin**, w. —, —nen = Aargausche. **aar'gauisch** = Aargausch.

Aa'ron, m. = A(ä)ron; zie ook **Arons** ...
Aa'rweibe, w. = koningswouw.
Aas, f., —es, **Aa'ser** = (lok) aas; krenq; feeks, slet, loeder; wo ein A. ist, da sammeln sich die Adler = de buit lokt de dieven. **Aas'blatter**, w. = pest-buil.
aasen [schw. (h.) = (met aas) lokken; wroeten (in het vuil); morsen (met eten); vermorsen; ook = a b a a s e n .
Aa'ser m. u. f. = [schw.] etenszak; jagersmaaltijd. **Aa'serei'**, w. —, —en = 't lokken enz., vgl. aasen.
Aa'sliege, w. = aas-, vleesch-, drekvlieg. **aas'frühig**, -streffend = aasetend. **Aa'sgeier**, m. = aas-, zwarte gier. **Aa'sgeruch**, -gestank, m. = aas-, rotvlucht. **aas'gierig** = begeert naar aas. **Aa'sgrube**, w. = mestvaalt. **aas'haff** = aasachtig. **aas'fig** = vies, smerig; a. er Kerl = krenq van een kerel. **Aa'släter**, m. = aaskever. **Aa'stopf** (Bauf.), m. = gevilde dierekop. **Aa'srüber**, m. = gier(soort). **Aa'sseite** (einer Haut), w. = vleeschzijde.
aa'ken [schw. (h.) = vreten.
Aa'svogel m. = aasvogel.
ab = af; Sut abl (ll); drei Schritte vom Weg ab = op drie pas van den weg; von da ab = van toen af; von fünf drei ab bleiben zwei = 3 van 5 blijft 2; (hand.) hiervoor ab = af te trekken; ab und an = heen en weer; ab und zu (besucht er uns) = af en toe; auf und ab = op en neer, heen en weer; frei ab hier = vrij aan boord, aan spoor enz. (op de plaats van verkoop).
ab'aa'en, [schw. (h.) = (vleesch van de huiden) afschaven; ook = ab ä s e n . **ab'ändern sich**, [schw. (h.) = zich in gekerm afmatten. **ab'adern**, [schw. (h.) = afploegen; (einem etw.) wegploegen, -nemen.
Ab'akus, m. —, — = abacus (reken tafel, -bord bij de ouden; dekplaat van een zuil).
Ab'alienation', w. —, —en = abalienatie (vervreemding, overgang van eigendom).
ab'änderlich = veranderlijk, (ver)buigbaar.
Ab'änderlichkeit, w. —, —en, = veranderlijkheid, buigbaarheid. **ab'ändern**, [schw. (h.) = veranderen, wijzigen; (ver)buigen). **Ab'änderung**, w. —, —en, — wijziging enz. vgl. ab ä n d e r n .
Ab'een treffen = wijziging(en) (aan)brengen.
Abandon', m. —s = abandonnement: afstand.
Abandonnement' (spr.: . . m ä), f. —s, —s = **Abandon**. **abandonnie'ren**, [schw. (h.) = abandonneeren, afstand doen.
ab'ängigen sich, [schw. (h.) = in hevigen, in doodelijken angst verkeeren. **Ab'ängigkeit**, w. —, —en, = hevige angst, ongerustheid.
ab'antern, [schw. (h.) = 't anker lichten.
ab'arbeiten, [schw. (h.) = bearbeiden, afmaken, ('t ruwe van iets) wegwerken; Uebenheiten, Steine, Holz a. = oneffenheden wegwerken, steenen ruw behouwen, hout ruw bewerken; (ein Pferd) afbeulen, (ein Schiff (vom Strand)

vlot maken, afbrengen; (vom Wein) uitwerken; **sich a.** = zich afwerken, zich afsloven. **Abarbeiten**, f., **-arbeitsung**, w. = 't wegwerken, afbeulen, afsloven. **abärgern**, fchw. (h.) = zeer ergeren, plagen, kwellen; **sich a.** = zich dood ergeren. **Abart**, w. —, —en = verscheidenheid, variëteit; bastaardsort, ontaard ras. **abarten**, fchw. (f.) = ontaarden, verbasteren. **abartig** = ontaard, verbasterd. **Abartung** w. —, —en = ontaarding. **abäthern sich**, fchw. (h.) = zich afsloven. **abäfen**, **abäfen**, fchw. (h.) = afweiden, -vreten. **abäfen**, fchw. (h.) = besnoeien, dunnen. **Abäftung**, w. — = ('t) snoeien, dunnen. **abätmen**, fchw. (h.) = uitgloeien. **abäßen**, fchw. (h.) = wegbijten (*met helsen steen bv.*). **abäugen**, fchw. (h.) = langsoogen, vizeeren (*de richting van een muur b.v.*); afzien, afkijken; einen **Beztr** a. = 't spoor van 't wild zoeken met de oogen; einem etw. a. = door lonkjes iets van iem. verkrijgen. **abäubern**, fchw. (h.), zie **abmeiern**. **Abbe**. = **Abbildung**. **abbaden**, f. (h.) = te hard bakken; ten einde bakken; eine längt abgedane Sache = een lang afgedane zaak. **abbaden**, fchw. (h.) = af-, wegbaden. **sich a.** = baden. **abbahren**, fchw. (h.) = van de baar doen. **abbaden**, fchw. (h.) = afbakken; einen **Deich** a. = (*de richting van*) een dijk uitzetten. **abbalgen**, fchw. (h.) = huiden, villen; (einem etw.) afvechten; **sich a.** = zich moe vechten. **abbanfen**, fchw. (h.) = (*huiden*) uitkloppen. **abbanzen**, fchw. (h.) = door bangmaken ontmenen. **Abbasiden**, Pl. = Abbassiden. **abbaßen**, fchw. (h.) = ontschorsen, schillen. **Abbate**, m. —n, —n = abbate, abbé, abt. **Abbau**, m. —(e)s = ontginning, exploitatie (*van een mijn*); ('t) uitkappen (*van 't gesteente*); afbouw, gang, put (*van een mijn*); mijnbouw; afgelegene hoeve; (*ook*) afschaffing; in **A.** bringen = braak laten liggen; demontage (*v. machine*). **abbauen**, fchw. (h.) = ontginnen, exploiteeren (*een mijn*); de exploitatie staken; wegruimen, afsnijden; (den **Marft**) afbreken; (eine **Maschine**) demonteerren. **Abbauwerke**, w. = mijnegang, -put. **abbäumen**, fchw. (h.) = ('t *weefsel van den boom*) afrollen. **Abbaumung**, w. — = ('t) afrollen. **Abbaumung**, w. —, —en = algeheele exploitatie; staking v. d. exploitatie. **abbauwürdig** = (*mijnw.*) loonend, rentabel. **Abbe**, m. —s, —s = abbé. **abbeeren**, fchw. (h.) = afplukken (*druiwen e. d.*), afristen. **Abbefehl**, m. = tegenbevel. **abbeehlen**, f. (h.) = afkommandeeren, afbestellen. **abbegehren**, fchw. (h.): einem etw. a. = van iem. iets vragen, verlangen, begeeren. **abbehalten**, f. (h.) = (den **Hut**) af-, in de hand houden. **abbeilen**, zie **beilen**. **abbeissen**, f. (h.) = afbijten; einen a. = er eentje nemen. **abbeizen**, fchw. (h.) = (*chem.*) af-, wegbijten; felle a. = zeemtouwen. **abbekommen**, f. (h.) = (*iets ergens*) afkrijgen; zijn deel krijgen; er hat davon etwas a. = hij voelt 't nog telkens, heeft er wat van overgehouden (*uit een ziekte nl.*), vgl. **abfriegern**. **abberften**, f. (f.) = af-, losbersten. **abberufen**, f. (h.) = terugroepen (einen **Gefandten** z. B.); (einen **Bürgermeister**) afzetten; (**Gott** hat ihn) tot zich geroepen. **Abberufung**, w. —, —en, = terugroeping. **Abberufungs schreiben**, f. = terugroepingsbrief. **abbestellen**, fchw. (h.) = afbestellen, afkommandeeren. **Abbestellung**, w. = tegenbevel, afbestelling.

abbeten, fchw. (h.) = afbidden; door bidden afwenden, bezweren; (feine **Sünden**) door gebed boeten; (einen **Rosenkranz**, ein **Gebet**) afb. **abbetteln**, fchw. (h.) = afbedelen. **abbetten**, fchw. (h.) = de bedding (*van een rivier*) verleggen; sich von seiner **Frau** a. = niet meer bij zijn vrouw slapen. **abbeugen** = **abbeugen**. **abbezahlen**, fchw. (h.) = afbetalen ('t zij gedeeltelijk of geheel), afdoen. **Abbezahlung**, w. = afbetaling. **abbeugen**, f. (h.) = (af)buigen, scheiden; afleggen (*jonge takken*); verbuigen en vervoegen; **abb.** (f.): vom **Wege** a. = den weg verlaten; (links) afslaan. **Abbeugung**, w. = ('t) afbuigen, verbuigen, afslaan. **abbieten**, f. (h.) = einen a. = hooger bieden dan iem. anders, iem. afmijnen. **Abbild**, f. = afbeelding, afbeeldsel, portret, kopie; seine **Taten** sind das **A.** seiner **Seele** = in zijn daden spiegelt zijn ziel zich af. **abbilden**, fchw. (h.) = afbeelden, voorstellen, (*fig.*) afschilderen; **sich a.** = zich weerkaatsen, zich afspiegelen. **Abbildner**, —in = teekenaar, —ster. **Abbildung**, w. = afbeelding, beeld. **abbilligen**, fchw. (h.) = niet toekennen. **abbimmen**, fchw. (h.) = afpuimen, afschuren. **abbinden**, f. (h.) = losmaken, los-, afbinden (*een wat bijv.*); (ein **Ralb**) spenen; ein **Faß** a. = hoepels om een vat leggen, kuipen; einen **Bären** a. = een beer (schuld) afdoen. **abbinding**, w. = ('t) afbinden, spenen. **abbissen**, m. = ('t) afbijten, afgebeten stuk, beet; (*plant*) blauwe knoop. **abbitten**, w. = verontschuldiging, excuus; **A.** tun, leisten = vergiffenis, (om) excuus vragen, verzoeken; öffentliche **A.** = amende honorable, openlijke schuldtekentenis. **abbitten**, f. (h.): einem etw. a. = iem. om vergiffenis, excuus voor iets vragen, iem. zijn excuus maken; afbidden, —smeeken; smeekend afwenden. **abbläuten**, fchw. (h.) = polijsten (*zilver bv.*). **abblassen**, f. (h.) = af-, wegbazen; den aftocht blazen; es ist noch nicht abgeblasen = nog niet zeker, uitgemaakt. **abblassen**, fchw. (f.) = verbleeken, verschieten. **abblassen**, fchw. (h.) = ontbladeren, (de bladeren) afvreten, afbreken. **abblatern**, fchw. (h.) = van de pokken genezen, de pokken kwijt raken. **abblatern**, fchw. (h.) = ont-, afbladeren, (af)schilderen; **sich a.** = (af)schilderen. **abblatierung**, w. — = ('t) ontbladeren, afschilderen, afschildering. **abblauen**, fchw. (h.) = blauw afgeven. **abbläuen**, fchw. (h.) = doorhalen (*de wasch*); bont en blauw slaan. **abbleichen**, fchw. (h.) = (goed) bleeken; a., fchw. u. f. (f.) = verbleeken, verschieten. **abbleiden**, fchw. (h.) = blindeeren. **abbleuen**, fchw. (h.) = afranselen, bont en blauw slaan. **abblicken**, fchw. (h.) = ophouden met bliksemen, uitbliksemen; a., (f.) = ketsen (*v. een geweer bv.*); er ist abgebligt = hij is er bekaaid afgekomen; einen a. lassen = iem. afschepen. **abblicken**, fchw. (h. u. f.) = uitbloeien, verwelken; a bge blüht = uitgebloeid, versleten, op. **abbüten**, fchw. (h.) = (einen **Baum**) van zijn bloesems berooven. **abböhren**, fchw. (h.) = afboren; boringen doen. **Abbohrer**, m. = aardboor. **abborgen**, fchw. (h.): einem etw. = iets leenen van iem. **abböden**, fchw. (h.) = afschuinen, glooien, taluteeren. **Abböschung**, w. —, —en = helling, talud. **abböfeln**, **abböffieren**, fchw. (h.) = boetseeren, modelleeren. **Abbrand**, m. = (*met.*) hamerslag (gewichtsverlies). **abbrassen**, fchw. (h.) = afbrassen (*de zeilen*). **abbraten**, **abbrachen**, **abbrauen**, **abbräunen**

= geheel of afbraden, opgebruiken, brouwen, bruin laten worden (door braden). **ab'brausen**, [schw. (f.) = wegsuizen; (h. u. f.) uitbruisen; (h.) bruisend afspeelen; (den Körper u. ä.) (onder de douche) afspeelen.

ab'breken, ft. (h.) = afbreken; (einen Mt, einen Zahn, ein Wort) afbr.; (eine Blume, Obst) plukken; (einem Pferd die Hufeisen, ein Schloß) afnemen; (ein Haus, ein altes Schiff) afbr., sloopen; (ein Zelt, das Lager) opbreken; die Glieder a. = de gelederen breken; (eine Arbeit, Unterhandlungen, Beziehungen, ein Gespräch) afbr., staken; die Verbindungen a. = de relaties af-, verbreken; (die Belagerung) opheffen; einem etw. vom Lohn a. = iemands loon beknibbelen, korten; (vom Preise, vom Kostgeld) in-, afhouden; kurz a. = kort afbr., 't kort maken; wir wollen davon a. = laat ons daarover zwijgen; hier wollen wir a. = we zullen 't hierbij laten, hier houden we op; sich etw. vom (am) Mund a. = zich iets uit den mond sparen. **Ab'brechen**, f., **Ab'brechung**, w. = ('t) afbreken, -breking enz. vgl. **abbrechen**. **ab'brechen**, umr. (h.) = af-, wegbranden, afsteken; (ein Feuerwerk) afsteken; (eine Kanone) afvuren, -schieten; (das Eisen) harden, temperen; **ab'brennen**, (f.) = afbranden; das Haus ist ganz abgebrannt (I!); (er ist) abgebrannt = geen cent meer rijk, lens; die Abgebrannten = de slachtoffers van den brand, die door den brand alles verloren hebben. **Ab'brennen**, f., **Ab'brennung**, w. = 't afbranden, afbranding enz. vgl. **ab'brennen**.

Abbreziation, w. —, —en = afkorting, abbreviatie. **Abbreziation**, m. —s, —en, = abbreviator (*opsteller van pauselijke brieven*). **Abbreziation**, w. —, —en = afkorting, abbreviatie. **Abbreziation**, f., **Abbreziation**, w. —, —en = afkorten: abbreviëren.

ab'bringen, [schw. (h.) = afbrengen, (er) af krijgen, wegnemen; afschaffen; vlot maken. **ab'brücken**, [schw. (h.) = afbrokkelen, kruimelen; a., (f.) = afbrokkelen; (*van prijzen*) afbr., terugloopen; sich a. = losgaan, -laten, afschilferen (*van kalk e. d.*) **Ab'brüderung**, w. —, —en = afbrokkeling enz. **ab'brüden**, [schw. (h. u. f.) = **ab'brüden**. **Ab'bruch**, m. = afbraak (*abstr.*); afbreuk; korting; weggespoeld land; afgebroken stuk; der A. (eines Hauses) = afbraak, ('t) afbreken, . . .; auf den A. (verkaufen) = voor afbraak; A. tun = afbreuk doen, benadeelen; einem an seiner Ehre, an seinen Rechten A. tun = iem. in zijn eer, zijn rechten te kort doen; sich A. tun = zich benadeelen; (dem Handel) A. tun = benadeelen, schaden; ohne A. = onafgebroken, (*ook*) zonder korting, zonder aftek. **ab'brüchig** = broos; krenkend. **Ab'brucharbeit**, w. = afbraak, ('t) afbreken. **ab'brühen**, [schw. (h.) = broeien (*geschlachte varkens, gevogelte*); er ist gegen alles abgebrüht = hij heeft geen greintje gevoel (van schaaamte of eer) meer over. **ab'brüllen**, [schw. (h.) = afbrullen; sich a. = zich af-, halfdood brullen. **ab'brummen** [schw. (h.) = afbrommen; (eine Straße) uitzitten. **ab'bügel**, [schw. (h.) = ('t) linnen) afstrijken, (de naden) afpersen. **ab'bühlen**, [schw. (h.) = (einem etw.) afvleien, afvrijen; sich a. = zich uitputten door losbandigheid. **ab'bürden**, [schw. (h.) = ontlasten, afladen. **ab'bürsten**, [schw. (h.) = af-, wegborstelen; einen a. = (*ook*) iemand den mantel uitvegen. **ab'büßen**, [schw. (h.) = boete doen voor, boeten. **Ab'büßung**, w. = boe-

te, penitentie. **ab'buttern**, [schw. (h.) = afkarnen; es ist abgebuttert = de boter is klaar gemaakt. **Abc**, f. —, — = abc, alfabet; er steht noch beim Abc = hij is nog maar bij 't abc, bij de eerste beginselen; er kann nicht einmal das Abc = hij kent geen a voor een b; nach dem Abc ordnen = volgens 't abc, alfabetisch rangschikken. **Abc'bank**, w. = bank voor de a-b-kinderen. **Abc'buch**, f., -tafel, w. = a-b-boek. **Abc'schüler**, -schüler(e) = a-b-leerling, a-b-held, beginneling. **Ab'dach**, f. = afdekking (*van een muur* *bv.*); afdak. **ab'dachen**, [schw. (h.) = 't dak wegnemen, doen hellen; sich a. = afhellen, schuin afloopen. **ab'dachig**, **ab'dächig** = hellend. **Ab'dachung**, w. —, —en = helling, glooiing, talud; glacis; A. der Brustwehr = afdakking van de borstwering. **ab'dämmen**, [schw. (h.) = afdammen, indijken. **Ab'dampf**, m. = afgewerkte stoom. **ab'dampfen**, [schw. (h.) = laten verdampen; a., (f.) = ver-, uitdampen; wegstoomen. **ab'dämpfen**, [schw. (h.) = doen of laten verdampen; stoven, smoren; dempen (*geluid*). **Ab'dampfung** w. —, —en = ver-, uitdamping. **Ab'dampfungsgesäß**, f., -kessel, m. = verdampingsketel. **ab'danken**, [schw. (h.) = ontslaan, afdanken, wegsturen; den dienst verlaten, afstand doen zijn ontslag nemen. **Ab'dankung**, w. —, —en = ontslag, afstand, afdanking. **Ab'dankungsschein**, m. = paspoort; ontslagbrief. **Ab'dankungsurkunde**, w. = akte van troonsafstand. **ab'darben**, [schw. (h.) = uitzuinigen; sich etw. (am Mund) a. = zich iets onthouden, ontzeggen, uit den mond sparen. **ab'darren**, [schw. (h.) = drogen. **ab'decken**, [schw. (h.) = 't dek wegnemen, bloot maken; van 't dak berooven; (*de tafel*) afnemen; (*een muur e. d.*) afdekken; (*ook schulden e. d.*) aflossen; [villen]; aflossen, afdekken. **Ab'decker**, m. = vilder. **Ab'deckeri**, w. —, —en = ('t) villen, vilderij, vildersplaats. **Ab'deckerndacht**, m. = vildersknecht. **Ab'deckerleder**, f. = sterfle(d)er. **Ab'deckung**, w. = afdekking enz. vgl. **ab'decken**. **ab'deigen** = 'dämmen. **Ab'dera**, f. = Abdera. **Ab'derit**, m. —en, —en = Abderiet. **ab'deritisch** = Abderietisch. **ab'dichten**, [schw. (h.) = kalkate(re)n. **ab'dicken**, [schw. (h.) = (*sap*) verdikken. **Ab'dicken**, f., **Ab'dichtung**, w. = verdikking. **ab'dielen**, [schw. (h.) = (met delen) bevoeren; (met planken) afschutten, beplanken. **ab'dienen**, [schw. (h.) = (Zeit) uitdienen; (eine Schuld) afdieneu. **Ab'dikation**, w. —, —en = abdikatie; afstand. **ab'dingen**, ft. u. [schw. (h.) = afdingen. **ab'disputieren**, [schw. (h.) = (einen etw.) afstrijden, tegenspreken. **ab'dizien**, [schw. (h.) = afstand doen. **ab'doden**, [schw. (h.) = afwikkelen, -winden, -haspelen. **Abdo'men**, f. —s, — u. —mina = abdomen; onderlijf, -buik. **ab'dominal** = abdominaal. **ab'donnern**, [schw. (h.) = uitdonderen; (iets) afbulderen; (iem.) aanbulderen. **ab'dorren**, [schw. (f.) = verdorren en afvallen. **ab'dörren**, [schw. (h.) = drogen; (*met.*) uitzijgen, afrijven. **Ab'dorrfen**, m. = zijg-, zweetoven. **ab'doffieren**, [schw. (h.) = doen glooien, helling geven. **Ab'draht**, m. = afschrapsel van tin, tinspanen. **ab'dringen**, [schw. (h.) = af-, wegdrijven. **ab'drauen**, [schw. (h.) zie **ab'drauen**]. **ab'drechseln**, [schw. (h.) = af-, wegdraaien, afronden; a b'gedrechselt = gemaakt, stijf. **Ab'drehebant**, w. = draaibank. **Ab'dreheisen**, f. = adraaijzer,

draaistok. **ab'drehen**, [schw. (h.) = af-, wegdraaien; afwringen; draaien. **ab'drehsen**, ft. (h.) = af-, uitdorschen; afranselen; vgl. **abgedroschen**. **ab'dringen**, ft. (h.) = afdringen, -dwingen. **ab'drohen**, [schw. (h.) = afdreigen. **ab'drosseln**, [schw. (h.) = remmen, (*benzine-, gastoevoer enz. naar . . .*) afsluiten. **Ab'drud**, m., —(e)s, —brüde u. (*Buchdruderei*) —druk = afdruk, ('t) adrukken; proef(blad, -druk); afdruksel; drukker, trekker (*aan een geweer*); jum *Ab*. brengen = afdrukken. **ab'drukbar** = (af)drukbaar. **ab'druden**, [schw. (h.) = (af-, over)drukken. **ab'druden**, [schw. (h.) = aftrekken (*een geweer bijv.*), afschieten; afdrukken, afduwen; afdwingen; das brüdt mir das Herz ab = dat breekt mij 't hart; *ich a.* = zich uit de voeten maken. **Ab'drückfange**, w. = trekker (*aan vuurwapen*).

Abduktion, w. —, —en = af-, wegvoering; dwarse beenbreuk.

ab'dunsten, [schw. (h.) = (*wew., schld.*) opdonkeren. **ab'dunsten**, [schw. (h. u. f.) = verdampen. **ab'dünsten**, [schw. (h.) = doen verdampen, uitwasemen. **Ab'dünstung**, w. —, —en = verdamping. **Ab'dünstungshaus**, f. = verdampings-, lek-, graadeerhuis. **ab'dupfen**, *zie a bitupfen*.

abduzie'ren, [schw. (h.) = abduceeren: afleiden.

ab'ebenen, [schw. (h.) = effenen.

Ab'ebnung, w. = 't effenen, effening.

Abecedarier, m. —s, — = a-b-leerling; (*ook*) spotnaam van de wederdoopers. **Abecedarium**, m. —, . . . rii = a-b-leerling. **abecedarier**, [schw. (h.) = 't abc opzeggen. **abec'lich** = alfabetisch.

ab'eden, [schw. (h.) = afhoeken (*hoeken wegnemen, hoekig maken*). **ab'eggen**, [schw. (h.) = afeggen. **ab'eigen**, [schw. (h.) = ijken. **ab'eifern sich**, [schw. (h.) = zich overspannen.

ab'eifen, [schw. (f.) = wegiljen, -snellen. **ab'eifen**, [schw. (h.) = van ijs ontdoen; zijn biezen pakken.

Ab'eie, w. —, —n = abeel, witte populier.

Ab'elmosch, m. —es, —e = abelmosch, amber-, muskusbloem.

Ab'end, m. —s, —e = avond, westen; *ook* = *Abendgesellschaft*; tegen *Ab*. auf den *Ab*. = tegen den avond; am *Ab*., des *Abends*, *abends* = 's avonds; heute, gestern, morgen a. = heden, enz. avond; es ist noch nicht aller Tage *Ab*. = man soll den Tag nicht vor dem *Ab*. loben = we zijn er nog niet, wie 't laatst lacht, lacht 't best, men moet geen hei roepen voor men over de brug is, 't kan verkeeren; zu *Ab*. essen, speisen = 't avondmaal gebruiken, souperen: der heilige *Ab*. = kerstavond (*ook wel: vooravond van andere kerk. feestdagen*). **Ab'endandacht**, w. = avond(kerk)dienst, -gebed. **Ab'endblatt**, f. = avondblad. **Ab'endbrot**, f. = avondeten, -maal. **Ab'endfalter**, m. = nachtvlinder.

Ab'endfeier, w. = *Abendandacht*.

Ab'endgang, m. = avondwandeling. **Ab'endgegend**, w. = Westen. **Ab'endgeläute**, f. = avondklok, -gelui. **Ab'endgesellschaft**, w. = avondpartij, avondje, soiree. **Ab'endglocke**, w. = avondklok, Angelus. **Ab'endgottesdienst**, m. = avonddienst, vesper. **Ab'endjade**, w. = smoking. **Ab'enjagd**, w. = jacht bij fakkellicht, fakkeljacht.

Ab'endland, f. = avondland, westen. **Ab'endländer**, m. —s, — = westerling. **Ab'endländisch** = westersch; bte a. . e Rirdje = de Westersche of Latijnsche kerk; das a. . e Reich = 't westersche rijk. **Ab'endlandschaft**, w. = avondlandchap. **ab'endlich** = in den avond,

avond . . . ; westelijk. **Ab'endluft** (*barkeit*) w. = avondvermaak.

Ab'endmahl, f. = avondmaaltijd, -eten; das (heilige) *Ab*. = 't (heilige) Avond-, Nachtmal, de (heilige) kommunie; jum *Ab*. gehen = Nacht-, Avondmaal houden, 't Avondmaal vieren; das *Ab*. empfangen = ter heilige tafel naderen, kommuniceren; das *Ab*. reiden, ausfeilen = de kommunie toedienen. **Ab'endmahlsfeier**, w. = avondmaalsviering, hoogtijhouding. **Ab'endmahlsänger**, m. = kommunikant.

Ab'endmahlzeit, w. = avondeten. **Ab'endmeer**, f. = Westelijke zee, Atlantische Oceaan.

Ab'endmesse, -mette, w. = vesper. **Ab'endmusik**, w. = serenade. **Ab'endpauzeneuge**, f. = avondpauwoog. **Ab'endpunkt**, m. = avond-, westpunt. **Ab'endrede**, *zie Morgenrede*.

Ab'endregen, m. = avondregen; (*ook*) najarsregen. **Ab'endrot**, f., —röte, w. = avondrood.

ab'ends = 's avonds.

Ab'endschein, m. = avondschemering. **Ab'endsicht**, w. = avond-, nachtploeg; -werk.

Ab'endsegen, m. = *Abendgebet*. **Ab'endseite**, w. = westzijde. **Ab'endstern**, m. = avondster.

ab'endstill = avondstil, stil als in den avond.

Ab'endstille, w. = avondstille. **Ab'endtafel**, w., -stisch, m. = avondtafel, -eten. **Ab'endunterhaltung**, w. = soiree. **Ab'endvogel**, m. = sfinx, (een) avondvlinder. **Ab'endvortrag**, m. = avondlezing. **Ab'endwache**, w. = avondwacht. **ab'endwärts** = westwaarts. **Ab'endweite**, w. = westelijke amplitude, avondwijdte.

Ab'endwind, m. = avond-, westewind. **Ab'endzirkel**, m. = -geselligdijft.

Ab'enteuer, f. —s, — = avontuur; ein *Ab*. befehen = een a. hebben; auf *Ab*. arbeiten = op a. werken (*teq.*: op bestelling). **ab'enteuerlich** = avontuurlijk, zonderling, gewaagd.

Ab'enteuerlichkeit, w. —, —en = avontuurlijkheid enz., (*ook*) zonderlinge dingen. **ab'enteuern**, [schw. (h.) = avonturen zoeken, wagen, avonturen. **Ab'enteurer**, m. —s, — = avonturier, gelukzoeker. **Ab'enteu(er)erin**, w. —, —nen = avonturierster.

ab'ber = maar, echter; nog eens; nun a. = nu; ober a. = of wel; a. dennoch = toch, nochtans; a. und abermals = telkens en telkens weer; tausend und a. tausend = duizend en nog eens duizend; es ist immer ein *Abber* dabei = er is altijd een maar bij. **Ab'beracht**, w. = herhaalde, verzwaaarde ban, vogelvrijverklaring.

ab'berben, [schw. (h.) = (over)erven.

Ab'berglaube, m. = bijgeloof. **ab'berglaubig** = bijgeloovig. **Ab'berkaiser**, m. = pseudo-keizer.

ab'berkennen, unr. (h.): einem etw. = (*bij vonnis*) ontnemen, -zeggen. **Ab'berkennung**, w. = ontzetting, uitstooting (*bij vonnis*).

[*ab'berking*, *zie überflug*].

ab'bermal (s) = nog eens, we(der). **ab'bermalig** = herhaald, ander, tweede. **ab'bern**, [schw. (h.) = maren, altijd een „maar“ hebben: sich a.: es abert sich = er is een „maar“ bij. [*ab'bername*, m. = schimp-, spotnaam].

ab'bernten, [schw. (h.) = (af-, in) oogsten.

Ab'beration, w. —, —en = aberratie (*afwijking, afdwaling*).

Ab'berante, w. = averuit, averoen.

[*ab'berweise*, *zie überflug*]. **Ab'berwig**, m. —es = waanwijsheid, onzin, mallepraat. **ab'berwichtig** = onzinnig, dwaas.

ab'berffen, ft. (h.) = af-, opeten, leeg eten; ophouden met eten.

Ab'berfien, f. = Abessinisch. **Ab'berfnier**, m. —s.

— = Abessiniſch. **abessiſch** = Abessiniſch.
ab'faden, ſchw. (h.) = afdeelen in vakken, indeelen. **Ab'fadhung**, w. —, —ent = indeeling.
ab'fädeln, ſchw. (h.) = (boonen) afhalen. **ab'fadmen**, ſchw. (h.) = afvademen. **ab'fäbmen**, — **fäbmen** = ab'fädeln. **ab'fahren**, ft. (h.) = weg-, afrijden, vervoeren; moe rijden; (einen Weg) berijdbaar maken; a., (f.) = vertrekken, afrijden, afvaren; ontglijden, —glijpen; (tr.) indrukken, 't hoekje omgaan; eiten a. laffen = eiten a b b l i g e n laffen. **Ab'fahrt**, w. — = vertrek; dood; das Zeichen zur A. = 't teeken van vertrek; zur A. fertigt sein = zellree, voor vertrek gereed zijn. **Ab'fahrtsflage**, w. = vlag van vertrek. **Ab'fahrtsignal**, f. = sein, signaal van vertrek.
Ab'fall, w. —(e)s, —fälle = val, helling; verval (van een stroomdam); afval, ontrouw, desertie; ('t) afgaan, afgang, ('t) malle figuur; vermindering, verarming (van ertsen); eimen großen A. leiden = (met.) aan gehalte verliezen; (meest: Ab'fälle) afval, afsnijdsel.
I. ab'fallen, ft. (f.) = (af)vallen, (af)hellen, dalen; afvallen, vermageren; verminderen; mislukken, (stud.) afgaan, vegen; er fällt ab = hij veegt; dabei fällt nicht viel ab = daar valt niet veel aan te verdienen, er schiet ... over; von einem a. = iemand afvallen, zijn partij verlaten; (von der Religion) afvallen, afvallig worden; ein abgefallener Engel = een gevallen engel. **II. Ab'fallen**, f. = ('t) afvallen, ('t) afdrijven (v. schepen).
ab'fällig = afvallend; ongunstig, afkeurend; weigerend, weigerachtig, afwijzend; afhellend; afvallig; ein a. er Beſcheid = een weigering, afwijzend antwoord; ein a. es Urteil = een ongunstig, afkeurend oordeel; vgl. Beſcheid en I.
Ab'fallrohr, f., —rohr, w. = afvoer-, vervallpijp. **ab'falzen**, ſchw. (h.) = afschaven ('t vleesch van huiden); groeven. **ab'fangen**, ft. (h.) = af-, wegvangen; (Briefwechſel u. ä.) onderscheppen; (mijnw.) schoren, schragen; (einen Strich) den doodsteek geven; (einen) op heeterdaad pakken. **ab'färben**, ſchw. (h.) = afverven; afgeven, —kleuren. **ab'fäſeln ſich**, ſchw. (h.) = pluizen, rafelen. **ab'fäſern**, ſchw. (h.) = afhalen (boonen); (ſich) a. = (uit)rafelen. **ab'faſſen**, ſchw. (h.) = (op)stellen, schrijven, redigeeren; pakken, vatten; [(in 't klein) meten, wegen]; das Eifen a. = omslaan. **Ab'faſſer**, m. —s, — = schrijver, steller. **Ab'faſſung**, w. = ('t) (op)stellen, bewoording. **ab'faſten**, ſchw. (h.) = afvasten, vastende boeten; **ſich** a. = zich af- (nl. mager, halfdood) vasten. **ab'faulen**, ſchw. (f.) = afrotten. **ab'fechten**, ft. (h.) = afvechten; (eine Straße) afbedelen; **ſich** a. = zich af-, moe vechten. **ab'federn**, ſchw. (h.) = (tr.) plukken; (intr.) ruien. **ab'fegen**, ſchw. (h.) = (af)vegen, afstoffen. **ab'feilen**, ſchw. (h.) = afvijlen. **Ab'feilſicht**, f. = vijlsel. **ab'feilſchen**, ſchw. (h.) = afdingen. **ab'feimen**, ſchw. (h.) = [(af)schuimen]; **ab'gefemt** = sluw, geslepen, doortrapt, geraffineerd. **ab'fenſtern**, ſchw. (h.) = doorhalen, uitveteren. **ab'fertigen**, ſchw. (h.) = (iets) afzenden, expedieren: (iem.) helpen (in den winkel e. d.); (bij de douane) viziteeren, inklaren; (alg. iem.) afschepen, (iem.) zijn vet, er van langs geven: kurz a. = kort afsch. **Ab'fertigung**, w. —, —en = afzending; uitbrander; afschepping, weigering: (douane) vizitatie, inklaring; **Ab'fertigungſchein**, m. = bewijs van inklaring. **Ab'fertigungſtelle**, w. = goederebureau. **ab'fetten**, ſchw. (h.) = ontvetten; ma-

ger worden. **ab'feuchten**, ſchw. (h.) = (be)vochten; vocht afgeven. **ab'feuern**, ſchw. (h.) = (ge-weer) afschieten, (schot) lossen, (een mijn) opblazen; ophouden met vuren, met stoken. **Ab'feuern**, f., **Ab'feuerung**, w. = ('t) lossen, vuren, salvo. **ab'fiedeln**, ſchw. (h.) = affiedelen, —krassen, —zagen; de loodslakken afschuimen. **ab'fieren**, ſchw. (h.) = vieren. **ab'filtrieren**, ſchw. (h.) = filtereeren. **ab'filzen**, ſchw. (h.) = ontvilten; kapittelen, den mantel uitvegen. **ab'finden**, ft. (h.) = voldoen, betalen, schadeloosstellen; eimen mit ſo-und-ſoviel a. = iem. met .. afkopen; (een prins) apanageeren, (een kind) zijn wet-tig erfdel vooruit betalen: **ſich** mit einem a. = 't met iem. eens worden, een ſchikking maken, tot een akkoord komen: **ſich** mit etw. a. = zich in iets ſchikken, (ook) zich van iets afmaken; **ſich** mit ſeinem Gewiſſen a. = zijn geweten tot zwijgen brengen, in slaap sussen. **Ab'findung**, w. —, —ent = voldoende, ſchikking, schadeloosstelling, apanage; zie 't volgende. **Ab'findungsgeld**, f., **quantum**, f. und **ſumme**, w. = schadeloosstellings(som), af-, uitkoopſom. **ab'findern**, ſchw. (h.) = (op de vingers) aftellen. **ab'finden**, ſchw. (h.) = af-, weg-, leegviſſchen; das Beſte a. = den room, 't beste afscheppen; (einem etw.) ontſutselen. **ab'flachen**, ſchw. (h.) = vlak maken, afschuimen; (ijzer) vlakken; (vom Meer) ondieper worden, verzanden. **Ab'flachung**, w. —, —ent, vgl. ab'flachen. **ab'flammen**, ſchw. (h.) = (leder) vetten; (gevogelte) zengen. **ab'flattern**, ſchw. (f.) = wegladderen. **ab'flauen**, ſchw. (h.) = (met.) af-, uitspoelen, wasschen: (v. d. wind, de markt enz.) verflauwen. **Ab'flauſch**, f. = (met.) ſpoel-, waschvat. **Ab'flauherd**, m. = (met.) wasch-, ſpoelhaard, —tafel. **ab'flechten**, ft. (h.) = (de vlechten) los maken. **ab'flecken**, ſchw. (h.) = vlekken, afgeven. **ab'flebern**, ſchw. (h.) = (koren) uitstoffen. **Ab'fleißſteſſen**, f. = ſchaaf-, stootmes. **ab'fleischen**, ſchw. (h.) = (huiden) afschaven. **Ab'fleißmefſer**, f., zie Ab'fleißſteſſen. **ab'fliegen**, ft. (f.) = weg-, afvliegen, vertrekken; (van dor hout) afwaaien. **ab'fliegen**, ft. (f.) = weg-, afvloeien. **ab'flößen**, ſchw. (h.) = vlooiën. **ab'flößen**, ſchw. (h.) = [af]roomen; (hout de rivier) afvloten. **ab'flöten**, ſchw. (h.) = afbluiten. **ab'fluchten**, ſchw. (h.) = de rooilijn aangeven, afrooien. **Ab'flug**, m. = vertrek, ('t) afvliegen; ('t) afgewaalde (dorre) hout. **ab'flügeln**, ſchw. (h.) = vliezen en vleugels wegnemen (van zaden). **Ab'fluß**, w. . fluffes ... fluffe = ('t) af-, wegvloeiën, afloop; helling; (in een dijk) verlaat; ook = Abwaſſer. **Ab'flußgraben**, m., —rinne, w. = greppel, verlaat. **ab'fluten**, ſchw. (f.) = afvloeiën, wegſtroomen. **Ab'folge**, w. = volgorde. [ab'folgen laſſen = laten volgen, leveren]. **Ab'folgung**, w. —, —ent = levering. **ab'foltern**, ſchw. (h.) = affolteren, —persen. **ab'fordern**, ſchw. (h.) = afeischen, —vorderen; Gott hat ihn abgefordert = tot zich geroepen; (einen Brief) opvragen. **Ab'forderung**, w. = eisch, opelsching, terugroeping, opvraging. **ab'formen**, ſchw. (h.) = vormen, afdrukken; (van de leest) afnemen. **Ab'formung**, w., **Ab'formen**, f. = ('t) vormen, ('t) afnemen (v. d. leest). **Ab'formleſſen**, m. = (een soort) leest. **ab'forſchen** = —fragen. **ab'forſten**, ſchw. (h.) = abhölzen.
ab'fragen, ſchw. (h.) = afvragen; 't uithooren; (een leerling enz.) overheooren. **ab'freſſen** ft. (h.) = afvreten, —knagen; afgrazen; der Gram frißt ihm das Herz ab = hij wordt door ziels-verdriet verteerd. **ab'frieren**, ft. (f.) = afvriezen.

ab'fuchteln, [schw. (h.)] = afranselen. **ab'fühlen**, [schw. (h.)] = gevoelen. **Ab'fuhr**, w. —, —en = (karre)vervoer; afvoer; (*stud.*) nederlaag (*bij 't duel*); (*ook bij woordwisseling*) nederlaag. **ab'führen**, [schw. (h.)] = weg-, mee-, vervoeren; [*fig.*] a. = zich uit de voeten maken; ins Gefängnis a. = naar de gevangenis brengen; (die Wache) aflossen; (den Fluß) afleiden; (einem die Runden) afroonen; (Zinsen u. ä) afdragen, betalen; (*stud.*) buiten gevecht stellen; afwijzen, afschepen, afroeven (*fig.*), afpoeieren; (*goud-, zilverdraad enz.*) trekken; purgeeren, afdrrijven; (*jachthond*) africhten. **ab'führendes Mittel**. **Ab'führungsmittel**, f. = afdrivend, purgeermiddel, laxatief, purgatief. **Ab'führstich**, m. = trekbank. **Ab'führung**, w. = vervoer; betaling, afdoening; aflossing; afdriving, purgeering; ('t) trekken. **Ab'führungsgang**, m. = afscheidings-, afvoerkanaal. **Ab'führungsweg**, m. = ontlaste-, afvoerweg. **ab'füllen**, [schw. (h.)] = (af-, over)tappen; in Flüsschen a. = op flesschen doen, bottelen. **Ab'füllung**, w. = 't af-, overtappen. **ab'furchen**, [schw. (h.)] = afgreppelen. **ab'füttern**, [schw. (h.)] = (af)voe(de)ren; volstoppen. **Ab'fütterung**, w. = (af)voeding; afdoener (*maaltijd e.d.*). **Ab'gabe** w. —, —n = afgifte, levering; overgave (*v. stukken bijv.*); belasting, rechten; (getrokken) wissel, traite; eine A. erheben = belasting enz. heffen. **ab'gabeln**, [schw. (h.)] = (met vork) afpikken, afnemen. **ab'gabenfrei** = vrij van belasting. **Ab'gabenfreiheit**, w. = vrijdom van belasting. **Ab'gabepflicht**, w. = belastingplicht. **ab'gabepflichtig** = belastingplichtig, -schuldig. **Ab'gabewesen**, f. = belastingwezen. **Ab'gange**, w. —(e)s, . . gänge = vertrek, uit-, afreis; debiet, aftrek; verlies, vermindering; tekort; tarra; onbruik; miskraam; uitschot; (*vooral mv.*) afval; beim A. (vom Gymnasium) = bij 't verlaten; diefer Artifel hat, findet guten, schnellen, feinen A. = gaat goed, gauw, niet van de hand; feinen A. finden (*v. personen*) = niet weten hoe te eindigen, hoe weg te komen enz.; in A. kommen = in onbruik (ge-)raken; A. aus dem Leben = ('t) afsterven. **Ab'gänger**, m. = dezerteur (*zaadvoering*). **ab'gängig** = gezocht, gewild (*van waren*); versleten, oud; ontbrekend, verloren gegaan; a. werden = in onbruik, uit de mode raken. **Ab'gängerling**, m. —s, —e = afval; miskraam. **Ab'gängerlein**, f. —s, — = afval. **Ab'gangsluch**, f. = opening (*in den bijekor*). **Ab'gangspapier**, Pl. = ontslagpapieren, -diploma's. **Ab'gangsprüfung**, w. = eindexamen. **Ab'gangstation**, w. = station van vertrek. **Ab'gangszugweis**, f. = einddiploma. **Ab'gas**, f. = afvoergas. **ab'gaunern**, [schw. (h.)] = ontstelen, afdieven. **ab'geben**, ft. (h.) = af-, overgeven, -handigen; afstaan; (*kaartspel*) afg.; (ein Urteil) uitspreken; (Stimmen) uitbrengen; (einen Schuß) lossen, doen; ich gab ihm eins ab = ik gaf hem er een (*een tik*); (einen Wechsel auf einen) afg., trekken; (Steuern) betalen; er wird einen tüchtigert Offizier a. = een flink officier worden; einen bloßen Zuschauer a. = alleen maar toeschouwer zijn; es wird Regen a. = 't gaat regenen, we krijgen regen; es wird wenig a. = er zal weinig bij overschieten, 't zal niet veel geven; die Hunde geben ab = geven 't op; (*fig.*) mit etw. afg., bemoeien, bezig houden; damit gebe ich mich nicht ab = (*ook*) daar tred ik niet in, daarmee

laat ik me niet in; sich mit einem a. = omgaan met iem. **ab'gebücht** = hellend. **ab'gebrannt** zie abbrennen. **Ab'gebranntheit**, w. — = armoede, gebrek. **ab'gebrüht**, zie abbrühen. **ab'gedroschen** = (Anefbote) afgezaagd; (Entschuldigung) laf. **Ab'gedroschenheit**, w. —, —en = afgezaagdheid, alledaagschheid, banaliteit. **ab'gefemt** (afsetmen). **ab'gegriffen** = oud, afgedragen; (*van boeken*) beduimeld, stukgelezen. **ab'gehagert** = vermagerd. [**ab'gehauff** = verlopen, aan lager wal geraakt; uitgewoond]. **ab'geh(e)n**, unr. (h.) = afloopen, afstappen; a. (f.) = vertrekken, weg-, afgaan; afloopen, helen; ontbreken; afschieten, afgaan; mit Tode a. = sterven, overliden; der Knopf ist abgegangen = is er af(gegaan); a. von = opgeven, laten varen; er geht nicht von seiner Forderung, Meinung ab = hij gaat niet van zijn eisch af, geeft zijn meening niet op; (vom Weg, von der Wahrheit) afwijken; die Farbe geht ab = gaat af, laat los; sich nichts a. lassen = 't zich aan niets laten ontbreken; es geht ihm nichts ab = er ontbreekt hem niets; diese Ware geht gut, flott ab = gaat goed van de hand; (er läßt vom Preise) nichts a. = niets vallen; (alles kann noch gut) afloopen: a. lassen = laten vertrekken, afzenden; unter 80 Pfennige ging es nie ab = bleef 't nooit; sich die Beine nach etw. a., zie ablaufen. **ab'geigen**, [schw. (h.)] zie abfiedeln. **ab'geizen**, [schw. (h.)] = feinem Mund etw. = (zich) iets uit den mond sparen; sich a. = zich doodzuinigen; sich etw. am Mund a. = (zich) iets uit den mond sparen. **Ab'geklärtheit**, w. = helderheid; (*fig.*) gemoedsrust, bezonkenheid; vgl. sich abklären. **ab'gelagert** (ablagern). **ab'gelebt** = afgeleefd, oud. **Ab'geleibtheit**, w. — = afgeleefdheid, ouderdom. **ab'gelegen** = (ver)afgelegen, verwijderd; a. er Wein = belegen wijn. **Ab'gelegeneheit**, w. = afgelegeneheid, afstand. **ab'gemacht!** = akkoord! afgesproken! **ab'gemessen** = afgemeten, deftig, stijf. **Ab'gemessenheit**, w. = afgemetenheid enz. **ab'geneigt** = ongenegen; einem a. sein = iem. ongenegen zijn, (*sterker*) afkeerig van iem. zijn; ich bin nicht a. = ik ben niet ongenegen, ben bereid. **Ab'geneigtheit**, w. = ongenegenheid, afkeer. **Ab'geordnete(r)** = afgevaardigde, (af)gezant, gedeputeerde. **Ab'geordnetenhause**, f. = Kammer, w. = huis, kamer van afgevaardigden. **Ab'geordnetewahl**, w. = verkiezing van afgevaardigden. **ab'gerben**, [schw. (h.)] = aflouen; afranselen. **ab'geredeterma'ßen** = volgens afspraak. **ab'gerichtet** = afgericht. **ab'geriffen**, zie abreiben. **Ab'geriffenheit**, w. — = gehavende toestand, verval; ('t) onsamenvangende. **ab'gefagt** (abjagen). **Ab'gesandte(r)** = (af)gezant, afgevaardigde, ambassadeur. **ab'geschabt** (ab-schaben). **ab'geschieden** (ab-scheiden). **Ab'geschiedenheit**, w. — = afscheiding, afzondering, eenzaamheid. **ab'geschliffen** (ab-schliffen). **Ab'geschliffenheit**, w. — = beleefdheid, hoffelijkheid, goede manieren. **ab'geschloffen** (ab-schliffen). **Ab'geschloffenheit**, w. — = afzondering; afzondering, afgeslotenheid. [**Ab'geschmact**, m. = onsmakelijkheid; smakeloosheid]. **ab'geschmact** = smakeloos, laf, flauw, ongerijmd. **Ab'geschmactheit**, w. —, —en = lafheid, flauwiteit, ongerijmdheid. **ab'gesehen** (ab-schēen). **ab'gesondert** (absondern). **Ab'gesondertheit**, w. —, —en = afzondering. **ab'gespannt** (abspannen).

Abgepantheit, w. — = verslapping, slapheid, afmatting. **ab'gestanden** (afstehen). **ab'gestorben** (afsterben). **Ab'gestorbenheit**, w. — = gevoelloosheid, lusteloosheid, apathie. **ab'gestumpft** (afstumpfen). **Ab'gestumpftheit**, w. — = afstomping, gevoelloosheid, stompzinnigheid. **ab'gestufene** Bergangheit = ver verleden. **ab'getan** = afgedaan; zie verder a b t u n. **ab'gewinnen**, ft. (h.) = afwinnen; es einem a. = 't van iem. winnen; (dem Feind den Weg) afsnijden; ich kann diesem Spiel keinen Geschmatz a. = ik kan geen smaak, geen aardigheid vinden in dat spel; einem den Vorprung a. = iem. vooruitkomen, -halen, vóórkomen, lappen; vgl. Luu. **ab'gewönnen**, fchw. (h.) = afwinnen, afleeren; (ein Kind) spenen. **Ab'gewönnung**, w. = ('t) afwinnen, afleeren; spenen. **ab'gieren**, fchw. (h. u. f.) = (scheepst.) afhouden. **ab'gießen**, ft. (h.) = afgieten; (chem.) klaren. **Ab'gießer**, m. = (af)gieter. **Ab'gießung**, w. —, —en = ('t) afgieten, klaren. **ab'gipfeln**, fchw. (h.) = (boomen) toppen, knotten. **ab'gittern**, fchw. (h.) = afrasteren. **Ab'glanz**, m. —es = afglans, afschijnsel, weerglans; evenbeeld. **ab'glätten**, fchw. (h.) = glanzen, polijsten. **Ab'glätter**, m. —s, — =, polijster. **Ab'glättung**, w. — = polijsting. **ab'gleichen**, ft. (h.) = gelijk, effen, waterpas maken; vereffenen; justeeren. **Ab'gleichung**, w. = gelijkmaking, waterpassing, justeering. **Ab'gleichungswaage**, w. = muntschaal, (ad)justeerbalans. **ab'gleiten**, ft. (f.) = afglijden; (vom rechten Weg) afraken, -dwalen. **ab'glitzeln**, fchw. (f.) = a b g l e i t e n. **ab'glühen**, fchw. (h.) = gloeien; (Wein) warm maken. **Ab'glühung**, w. = gloeiing. **Ab'gott**, m. = afgod (ook fig.). **Abgöttere'**, w. —, —en = afgoderij; mit einem A. treiben = iem. verafgoden. **ab'göttlich** = afgodisch. **Ab'göttin**, w. —, —nen = afgod. **Ab'göttis'schlinge**, w. = afgodsslang, boa konstriktor. **ab'graben**, ft. (h.) = af-, weggraven; (ein Feld) afgreppelen; (einen Teich) afleiden. **ab'grämen sich**, fchw. (h.) = zich verknieszen, zich dood knieszen; ein abgegrümtes Gesicht = een verkniesd gezicht. **ab'grazen**, fchw. (h.) = (af-, weg)grazen; maaien. **ab'greifen**, ft. (h.) = uitslijten; beduimelen; vgl. a b g e g r i f f e n. **ab'grenzen**, fchw. (h.) = afgrenzen, afbakenen. **Ab'grenzung**, w. —, —en = begrenzing, afbakening, grensbepaling. **Ab'grund**, m. = afgrond. **ab'gründig**, **ab'grundtief** = afgrond-diep; diepgaand zeer grondig. **ab'guden**, fchw. (h.) = afkijken; sich a. = zich moe kijken. **Ab'gunst**, w. — = afgunst. **ab'günstig** = afgunstig; afkeerig. **ab'gürten**, fchw. (h.) = af-, ontgorden; den bulkrjem (v. een paard) los maken. **Ab'gusch**, m. = ('t) afgieten; (soms) ('t) weggegotene; afgietsel; cliché; waterzak (v. een pijp); alloop, goot(steen). **ab'haaren**, fchw. (h.) = (af-, ont-, ver)haren. **ab'haben**, unr. (h.) = af (niet op) hebben; er will etw. a. = hij wil er wat van hebben. **ab'haden**, fchw. (h.) = afhakken, -houwen. **ab'hadern**, fchw. (h.) = aftwisten. **ab'hageln**, fchw. (h. u. f.) = uit-, afhagelen. **ab'hagern**, fchw. (f.) = af-, vermageren. **ab'häkeln**, fchw. (h.) = (af-, na-)haken; (ook) = **ab'haken**, fchw. (h.) = loshaken. **ab'halftern**, fchw. (h.) = (ein Pferd) aftuigen. **ab'halfen**, fchw. (h.) = den halsband (v. een hond) afdoen; den hals afsnijden, onthalzen; sich etw. a. = zich van iets afmaken. **ab'halten** ft. (h.) = af-, tegen-, ophouden, beletten, ver-

hinderen; (eine Sitzung, ein Examen, eine Versteigerung usw.) houden; vom Land a. = van land, van de kust afh.; vom Wind a. = voor den wind afloopen. **Ab'halter**, m. = keertouw. **Ab'haltung**, m. = verandering; A. haben = verhinderd zijn, belet hebben; A. einer Sitzung = ('t) houden v. een zitting. **ab'hämmern**, fchw. (h.) = be-, af-, weghameren. **ab'handeln**, fchw. (h.) = afkooopen, koop van; afdingen; af-, verhandelen, betoogen. **ab'handen** = weg, verloren; das Buch ist mir a. gekommen = ik ben 't boek kwijt geraakt. **Ab'handler**, m. —s, — = verhandelaar. **Ab'handlung**, w. = verhandeling, dissertatie. **Ab'hang**, m. —(e)s, . — = helling, glooiing, afloop. **ab'hängen**, ft. (h.) = af-, neerhangen; hellen, gloeien; afhangen (= „afhankelijk zijn“). **ab'hängen**, fchw. u. ft. (h.) = af-, neer-, weghangen; hellen, gloeien; af-, loskoppelen, afhaken (spoorwagens); afhangen (= „afhankelijk zijn“). **ab'hängig** = hellend, glooiend; afhankelijk, ondergeschikt. **Ab'hängigkeit**, w. — = helling, glooiing; afhankelijkheid, onderworpenheid. **ab'hären** = a b h a a r e n. **ab'harken**, fchw. (h.) = (af)harken. **ab'härmen sich**, fchw. (h.) = zich verknieszen, zich dood knieszen, van verdriet vergaan. **ab'härten**, fchw. (h.) = (ver)harden, (ver)stalen; (sich gegen die Kälte) harden. **Ab'härtung**, w. = harding, ('t) (ver)harden. **ab'harzen**, fchw. (h.) (einen Baum) ontharsen. **ab'haschen**, fchw. (h.) = weg-, afpakken. **ab'haspeln**, fchw. (h.) = afhaspelen, afwinden; (eine Rebe) aframmelen. **Ab'haspeler**, m. —s, — = afhaspelaar. **ab'hauben**, fchw. (h.) = (den valk) de kap afnemen. **ab'hauchen**, fchw. (h.) = afblazen. **ab'hauen**, ft. (h.) = afhouwen, -hakken, -slaan. **ab'hauen**, fchw. (h.) = (tr.) villen, stroopen; (intr.) vervellen. **ab'heben**, ft. (h.) = af-, wegnemen, afbeuren, -tillen, -lichten; (een kanon) van de affuit nemen; (de kaarten, de tafel) afnemen; (geld) opnemen (v. de bank), opvragen, disponeeren over; sich a. von = afsteken, zich afteekenen tegen. **Ab'hebung**, w. = ('t) afnemen enz., vgl. a b h e b e n. **ab'heheln**, fchw. (h.) = hekelen. **ab'heften**, fchw. (h.) = losmaken, afhaken. **ab'hegen**, fchw. (h.) = afheinen, aftuinen. **ab'hellen**, fchw. (h. u. f.) = genezen. **Ab'heilung**, w. = genezing. **ab'helfen**, ft. (h.): einem etw. a. = helpen af te nemen, af te doen; (einem von etw.) afhelfen; (einer Sache) in orde brengen, herstellen, verhelpen; (einer Schwierigkeit) uit den weg ruimen; einem Bedürfnis a. = in een behoefte voorzien. **ab'hellen**, fchw. (h.) = klaren; sich a. = klaar, helder worden. **Ab'hellung**, w. — = klaring. **ab'herzen**, fchw. (h.) = liefkoozen, knuffelen. **ab'herzen**, fchw. (h.) = af-, halfdoodjagen; afjakkeren, afbeulen. **Ab'herzung**, w. —, —en = ('t) afbeulen; lange jacht. **ab'heucheln**, fchw. (h.) = afhuichelen. **ab'heulen**, fchw. (h.) = (een rede) afhullen, op een huilerigen toon uitspreken; sich a. = zich afhullen. **ab'hegen**, fchw. (h.) = aftooveren. **Ab'hilfe**, w. — = hulp, middel, hulpmiddel, uitkomst, (uit)redding; A. schaffen = (ook) een eind maken (aan). **ab'hinken**, fchw. (f.) = weghinken. **ab'holzen**, fchw. (h.) = (af-, be)schaven. **ab'holen** (met Dat.) = ongunstig, ongenegen, wars van. **ab'holen**, fchw. (h.) = afhalen; (ein Schiff) vom Strand a. = afbrengen, vlot maken. **Ab'holz**, f. —es = afgevalen, dood hout. **ab'holzen**,

ſchw. (h.): eine Gegend, einen Wald a. = ergens 't geboomte, een bosch vellen; (einen) afrossen. **Abholzung**, w. = ('t) vellen, omhakken. **abhören**, ſchw. (h.) = af-, beluisteren. **abhören**, ſchw. (h.) = af-, beluisteren; (*getuigen*) hooren; (*een rekening*) onderzoeken; (einem eine *Lektion*, einen) overhooren. **abhorreſſe**'ren, **abhorre**'ren, ſchw. (h.) = verafschuwen, verfoeien. **Abhörnung**, w. —, —en = verhoor; ('t) overhooren. **Abhub**, m. —(e)s = schuim, ertsafval; overblijfsel, afval, restjes, overgeschoten brokken; ('t) afnemen (*v. d. kaarten*); contrast. **Abhubſtufe**, w. = (*met.*) schuimschep. **Abhülfe**, zie **Abhilfe**. **abhülfen**, ſchw. (h.) = doppen, pellen. **abhungern** ſich, ſchw. (h.) = zich uithongeren. **abhüſſen**, ſchw. (f.) = ont-, wegnappen. **abhüſſen**, ſchw. (h.) = uit-, afhoesten. **abhüten**, ſchw. (h.) = laten afweiden. [**Abhüt**]: *Abhüte* Seite = *Abrecht*. **Abietin**, f. —s = abietine, dennehars. **abirren**, ſchw. (f.) = afdwalen. **Abirzung**, w. = afdwaling, afwijking, aberratie. **Abitur**, f. = Abiturientenexamen. **Abiturient**, m. —en, —en = abiturient (*wie eindexamen doet of gedaan heeft*). **Abiturientenexamen**, l., —prüfung, w. = eindexamen. **Abiturientenzeugnis**, l. = eindexamen. **abjachten**, ſchw. (h.) = afjakkere. **Abjagd**, w. = omheinde jacht. **abjagen**, ſchw. (h.) = afjagen (ook: een jachtveld); afjakkere, doodjagen; (ein *Stück*) aframmelen. **abjäten**, ſchw. (h.) = afwieden. **abjochen**, ſchw. (h.) = 't juk afnemen, (*de ossen*) uitspannen. **Abjudikation**, w. —, —en = abjudikatie: gerechtelijke weigering, ontzegging. **abjudizieren**, ſchw. (h.) = abjudiceeren. **Abjuration**, w. —, —en = abjuratie: loochening onder eede. **abjurieren**, ſchw. (h.) = abjureeren. **abkalben**, ſchw. (h.) = ophouden met kalven. **abkalſen**, ſchw. (h.) = (huiden) af-, ontkalken. **abkalten**, ſchw. (h.) = afkoelen, verfrissen. **abkammen**, ſchw. (h.) = (af-, weg)kammen; (eine *Brustwehr*) afkammen: 't bovendeel er afschieten. **abkanteln**, ſchw. (h.) = afkanten, schuin bijwerken, kantig maken; *Zeug* a. = de zelfkant afsnijden. **abkanzeln**, ſchw. (h.) = (van den kansel) afkondigen, *en* = **abkapiteln**, ſchw. (h.) = doorhalen, kapittelen. **abkappen**, ſchw. (h.) = (*een valk*) de kap afnemen; (*boomen*) toppen, knotten; (*een kabel, een mast*) kappen; [(iemand) afsnauwen, -schepen]. **Abkappung**, w. —, —en = ('t) toppen, kappen. **abkarsen**, ſchw. (h.) = (weg)kruien. **abkarsen**, ſchw. (h.) = afspreken, bekonkelen; (eine abgeſartete *Sache*, ein abgeſartetes *Spiel*) = afgesproken werk, een doorgestoken kaart. **Abkartung**, w. — = afspraak, komplot. **abkasteien** ſich, ſchw. (h.) = zich door zelfkastijding uitputten. **abtauen**, ſchw. (h.) = afknagen. **Abtauf**, m. = (af)koop. **abtaufen**, ſchw. (h.) = afkopen (*i. a. b.*). **Abtäufer**, m. —s, — = kooper, klant, afnemer. **Abtäuflich** = te koop, afkoopbaar. **Abtaufung**, w. —, —en = *Abtauf*. **abtehlen**, ſchw. (h.) = kelen, de keel afsnijden; groeven, uitdiepen, kanneleeren. **Abtehlung**, w. — = ('t) kelen; groef, kanneleering. **Abtehr**, w. — = verwijdering; (afkeer); ('t) zich afkeeren (*van de zonde*). **abtehren**, ſchw. (h.) = af-, wegkeren, vegen, bezemen; afkeeren, -wenden; (*mijnwerkers*) uit de mijn gaan; **sich**

a. = zich afkeeren. **Abtehrer**, m. —s, — = veger. **Abtehrig**, f. = vuilnis, veegsel. **Abtehrſchein**, —zettelt, m. = ontslagbriefje. **abteifen** ſich, ſchw. (h.) = zich afkijven. **abteilen**, ſchw. (h.) = splijten, klieven. **abtellern**, ſchw. (h.) = (*wijn*) persen; niet meer persen. **abtellern**, ſchw. (h.) = van de keten doen, losmaken. **abtimmen**, ſchw. (h.) = (ein *ſaß*) afklimmen. **abtippen**, ſchw. (h.) = afpunten, -stompen; (*geld*) snoelen; a., (f.) = afglijden, afwippen. **abflaffen**, ſchw. (h.) = openstaan, gapen. **abflattern**, ſchw. (h.) = afvademen, vademsgewijze afdeelen. **abflammern**, ſchw. (h.) = (*de wasch*) afnemen (*door de knijpers los te maken*). **abflappen**, ſchw. (h.) = neerslaan, -laten (*de kap v. rijsvuis, de kleppen v. tafel*). **abflappern**, ſchw. (h.) = (auf der *Reiſe* alle *Galerien*, alle *Gegenden*) afzoeken. **abflären**, ſchw. (h.) = klaren, dekanteeren; **sich** a. = helder worden; (*fig.*) tot innerlijke klaarheid komen, bezinken; abgeflärte *Stille* = plechtige stilte. **Abflärung**, w. = klaring, dekanteering; gemoedsrust, bezonkenheid. **Abflaſſch**, m. —es, —e = proef(blad), afdruk, cliché; kopie (*fig.*). **abflaſſen**, ſchw. (h.) = afdrukken, clichéeren; (*fig.*) kopiëren. **abflauben**, ſchw. (h.) = afkluiwen; afpeuteren. **abflauen**, ſchw. (h.) = afkalken, afschrijven. **abfleiden**, ſchw. (h.) = af-, ontkleeden; afschutten; (*een touw*) ont-, loswoelen. **abflennen**, ſchw. (h.) = afklemmen, -knellen. **abflattern**, ſchw. (f.) = afklauteren, -klimmen. **abflimern**, ſchw. (h.) = (*op piano e. d.*) aframmelen. [**abflingen**, f. (f.) = afnemen (*van geluid en kleur*), wegsterven]. **abflöpfen**, ſchw. (h.) = afklappen, afstaaan; (*bij 't dirigeren*) aftikken; (einen) iem. afrossen, uitklappen; (een proefblad) afklappen; (*een brief e. d.*) aftikken. **abflöpfeln**, ſchw. (h.) = (kant) kloosen. **abfnabbern**, ſchw. (h.) = afknabbelen. **abfnallen**, ſchw. (h.) = afschieten; a., (f.) = afgaan, ontploffen. **abfnappen**, ſchw. (h.) = afknibbelen; (einem am *Lohn* a. = iem. op 't loon beknibbelen; **sich** etw. a. = iets uit zijn mond sparen, iets uitzuinigen. **abfnappen**, ſchw. (h.) = afkluiwen. **abfnauern**, ſchw. (h.) = abfnappen. **abfnreifen**, f. (h.) = afknijpen; (einem *Schiff* den *Wind* a. = den wind afkn., de loef afwinnen, doodloopen. **abfnreipen**, ſchw. (h.) = afknijpen. **abfnriden**, ſchw. (h.) = afknikken, -knakken; (einen *ſaſen*) den nek om draaien. **abfnridern**, ſchw. (h.) = abfnappen. **abfnripfen**, ſchw. (h.) = (af)knijpen; af-, wegnijpen; (*tot.*) kicken, ('t *elektr. licht*) uitdraaien. **abfnriſtern**, ſchw. (f.) = (*zoutb.*) knetteren, knappen. **abfnripfen**, ſchw. (h.) = af-, losknopen; aftroggelen. **abfnripfung**, w. — = aftroggeling. **abfnripfeln**, **abfnripfeln**, ſchw. (h.) = afranselen. **abfnripfen**, ſchw. (h.) = af-, ontknopen, losmaken. **abfnripfen**, ſchw. (h.) = knuffelen. **abfnochen**, ſchw. (h.) = (af)koken, aftrekken; (das *Signal*) *af.* = soep koken. **abfnochung**, w. —, —en = (af)kooksel, aftreksel. **abfnohlen**, ſchw. (h.) = af(b)chnüren. **abfnollern**, ſchw. (f.) = af-, naar beneden rollen. **abfnommandieren**, ſchw. (h.) = afgelasten, -kommandeeren; detacheren. **abfnomme**, m. —n, —n, zie **abfnommeling**. **I. abfnommen**, f. (f.) = afkomen, zich verwijderen; vom *Weg* a. = van den weg afraken, verdwalen; vom *ſeinem Gegenſtand*, vom *Thema*

a. = van zijn onderwerp afdwalen; von seiner Rede a. = den draad kwijt raken; (*gebruiken, zeden enz.*) uit de mode raken, in onbruik komen; nicht a. können = zich niet vrij kunnen maken, verhinderd zijn (te komen), belet hebben; der fann a. = hem kunnen we missen; gut, schlecht a. = (*zag.*) goed, slecht mikken, schieten; [mit einem a. = een schikking met iem. maken]; weit abgekommen sein = ver afgedwaald zijn. II. **Abkommen**, f. = afschaffing (*v. gebruiken enz.*); schlikking, overeenkomst (verdrag, akkoord, traktaat); ein gültiges A. mit einem treffen = een minnelijke schikking met iem. maken, 't in der minne schicken.

Abkommenschaft, w. — = afstamming. **abkömmling** = beschikbaar, vrij. **Abkömmling**, m. —s, —e = afstammeling, af-, nakomeling. **abkonterfeien**, fchw. (h.) = konterfeiten, (*iemands*) portret maken. **abköpfen**, zie köpfen. **abköpfeln**, fchw. (h.) = (*horden*) los-, ontkoppelen. **abköpfen**, fchw. (h.) = uitkorrelen, -pellen. **abköpfen**, fchw. (h.) = afvleien; knuffelen. **abkragen**, fchw. (h.) = afkanten, -schuinen. **abkrähen**, fchw. (h.) = af-, uitkraaien. **abkrallen**, fchw. (h.) = agrissen (*met de klauwen*). **abkransen**, fchw. (h.) = abkransen. **abkränzen**, fchw. (h.) = (*de schors*) in kringen afsnijden. **abkräuseln**, w. = schoen-, voetborstel. **abkräusen**, f. = schoenijzer, voetschrapper. **abkräusen**, fchw. (h.) = afkrabben, -schrappen; (ein Stück) (*op de viool*) afzagen, -krassen; (f.) zich uit de voeten maken, ophoepelen, 'thoekje omgaan. **abkräusen**, m. —s, — = schrapper, krabber. **abkräusen**, fchw. (h.) = (wijnbergen wieden). **abkräusen**, fchw. (h.) = afkrabben; a., (f.) = uit den kring gaan, zonderling doen. **abkräusen**, fl. (f.) = af-, wegkrulen. **abkräusen**, fchw. (h.) = (iets) opdoen; zijn deel, zijn portie krijgen; *vgl.* a b bekommen. **abkräusen**, fchw. (h.) = afkrabbelen, -knoeien. **abkräusen**, fchw. (h.) = afkrabben; klaren. **abkräusen**, fchw. (h.) u. f.) = afkrumelen. **abkräusen**, fchw. (h.) = krommen, buigen. **abkräusen**, fchw. (h.) = de korst afdoen.

Abkühlapparat, m. = koelbak, afkoelingstoel. **abkühlen**, fchw. (h.) = af-, verkoelen; sich a. = afkoelen, zich verfrissen; sein Müdchen a. = zijn moed koelen. **abkühlend** = koudmakend. **Abkühler**, m. = koeler. **Abkühlfaß**, f. = koelvat. **Abkühlgefäß**, m. = koelketel. **Abkühltrug**, m. = koelkuip. **Abkühlung**, w. = afkoeling, verfrissching. **abkühlern**, fchw. (h.) u. f.) u. sich a. = afvallen van verdriet en zorg; verwijnen. **abkühlern**, fchw. (h.) = afkondigen; af-, opzeggen.

Abkunft, w. — = oorsprong, afkomst, geboorte; (*soms* = *Abkommen*) schikking.

abkürzen, fchw. (h.) = aanpunten]. **abkürzen**, fchw. (h.) = af-, be-, ver-, inkorten; (einen Bruch) herleiden, vereenvoudigen; einem den (einen) etw. an dem Lohn a. = op iemands loon beknipten, korten. **Abkürzung**, w. = (af-, be)korting; vereenvoudiging. **Abkürzungszeichen**, m. = afkortingstreep. **Abkürzungszeichen**, f. = afkortingsteeken. **abkürzen**, fchw. (h.) = af-, weggkussen; half dood zoenen.

ablachen sich, fchw. (h.) = zich slap lachen. **abladefrist**, w. = losbijd. **abladen**, fl. (h.) = afladen, lossen; (Schutt u. ä.) storten, neerwerpen; bevrachten; verschepen; (berl.) dokken, betalen. **Abladeort**, -platz, m. = los-, stapel-, aanlegplaats. **Ablander** (**Abländer**), m. —s, — = aflader, lossar; (*in zeevracht*) bevrachter. **Ab-**

laderlohn, m. = losgeld. **Abladung**, w. = ('t) afladen, lossen; bevrachting, afscheep. **Abladungshafen**, m. = ladingshaven. **Ablage**, w. —, —n = garderobe; indiening, overlegging (*v. een rekening*). [**Ablager**, f. = verblijf-, slaappleats, toevlucht]. **ablagern**, fchw. (h.) = (Schutt) neerwerpen, storten; (*waren*) opslaan, opleggen; a. lassen = belegen, oud laten worden; abgelagert = belegen (*wijn, sigaren e. d.*); sich a. = afgezonderd kampeeren: (*van stoffen*) neerslaan, zich afzetten. **Ablagerung**, w. = neerslag. ('t) stoßen (*van*) puin e. d.), stortplaats **Abblatation**, w. —, —en = ('t) spenen. **abblättern**, fchw. (h.) = spenen. **abblättern**, fchw. (h.) = ophouden (lammeren) te werpen. **abblättern** = (*wind*) aflandig. **abblättern**, fchw. (h.) = aanreiken; vatten, arresteeren; bereiken, bijkomen; (af)halen. **abblättern**, fchw. (h.) = (*een gang in een mijn*) langer maken; in de lengte zagen, snijden. **Abblat**, m. . . lasses, . . lässe = ('t) uitstroemen, uitwateren; aftapping (*v. een vijver*); afloop, verlaat; korting, rabat; verkoop; aflaat; ohne A. = onophoudelijk; A. bekommen, erteilen = aflaat krijgen, schenken; vollkommener A. = volle aflaat. **Abblatbrief**, m. = atlaatbrief. **abblättern**, fl. (h.) = er aflaten, loslaten, laten gaan, laten loopen; ophouden; die Hand von etw. a. = iets aan zijn lot overlaten; (einen Zug) laten loopen, laten vertrekken; einem Blut a. = iem. aderlaten; (einen Brief) verzenden; (einen Teich, ein Faß, Wein) aftappen; (einen Pfeil) afschieten; (eine Feder, den Saum eines Gewehres) ontspannen; (einem etw.) laten, afstaan, verkoopen; (etw. vom Preise) laten vallen; von einer Person ob. Sache a. = zich met iem. of iets niet meer inlaten, van iets afzien; von einem Fehler a. = een gebrek afleeren, afleggen. **Abblatgeld**, f. = aflaatgeld. **Abblatgraben**, m. = spui. **Abblatgraben**, m. = aftap-, spuikraan.

Abblatthandel, m.; -jahr, f.; -tram, m. = aflaat(-)handel; -jaar (jubeljaar); -handel.

Abblatthändler, m.; -prediger, m.; -prebiger, w. = aflaat(-)verkooper; -prediker; -preek.

Abblatthöhle, f. = spuipijp. **Abblatthöhle**, w. = afwateringssluis. **Abblatthöhle**, w. —, —en = ver-, afzending, aftapping, ('t) ophouden, ('t) arzien, afstand. **Abblatthöhle**, f. = afblaasklep. **Abblatthöhle**, w. = aflaatweek.

Abblativ u. **Abblativ**, m. —s, —e = ablatief. **abblättern**, fchw. (h.) = de latten afnemen. **abblättern**, fchw. (h.) = af-, ontbladeren. **Abblättern**, w. —, —en = ('t) af-, ontbladeren. **abblättern**, fchw. (h.) = afloeren; bespieden. **Abblättern**, m. = afloop, ebbe, afvloeiing; (water-)uitloop; einde, af-, verloop; aan-, afloop (*bouw.*); ('t) van-stapel-loopen.

I. **abblättern**, fl. (h.) = afloopen, slijten; af-, doorloopen; (*erts*) vervoeren; (einem den Weg) afsnijden; a., (f.) = afloopen, -vloeien; weg-, afloopen; afl., eindigen; afl., afhellen; gaan; afwijken; pareeren; mit etw. a. = er kaal afkomen (*vgl.* a b b l i t t e n); einen a. lassen = afwijzen, afschepen, laten schieten; vom Stapel a. lassen = van stapel laten (loopen); seine Uhr ist abgelaufen = zijn horloge, zijn tijd is afgelopen, zijn uur heeft geslagen; sich a. (h.) = zich af-, zich moelooien; sich die Beine (die Füße) (*nach einer Stelle*) a. = zich 't vuur uit de sloffen loopen (om een betrekking); *vgl.* Rang. II. **Abblättern**, f. —s = ('t) afloopen, wegvloeien; ('t) van-stapel-loopen.

Abbläufer, m. = ledige spool, verkeerde draad.

Ab'lauftrinne, w. = spiegelat, goot. **Ab'laufrohr**, f., = röhre, w. = stortgat; verlaat-, afvoer-, loospijp. **Ab'laufschleuse**, w. = afwateringssluis. **Ab'laufzeit**, w. = vervaltijd (v. een visse). **ab'laugen**, fchw. (h.) = (af)loogen, in de loog zetten; (vlas-, hennepdraden) ontgomen. **ab'lauschen**, fchw. (h.) = afluisteren, bespieden. **ab'lausen**, fchw. (h.) = nazien, (ont)luizen. **Ab'laut**, m. —(e)s = verandering van den stamklinker, ablaut. **ab'lauten**, fchw. (h.) = van stamklinker veranderen. **ab'läuten**, fchw. (h.) = af-, uitluiden, afbellen. **Ab'läuterfaß**, f. = waschkuip (voor 't erts). **ab'läutern**, fchw. (h.) = klaren; (met.) louteren, afrijven; raffineeren. **Ab'läuterung**, w. = klaring enz., vgl. ab'läutern.

I. **ab'leben**, fchw. (f.) = sterven, overlijden; **sich a.** = vervallen, wegwijnen. II. **Ab'leben**, f. = overlijden, dood.

ab'leben, fchw. (h.) = afflikken. **ab'leben**, fchw. (h.) = afstroopen; zeemen; einen (einem den Bude) a. = iem. afranselen; (berl.) sich die Haut a. = zich kapot werken; sich eine Arbeit a. = zich van iets afmaken. **ab'leeren**, fchw. (h.) = ledigen, (de tafel) afruimen; einen Schacht a. = de afmetingen van een mijnschacht onderzoeken, verifiëren.

Ablegat, m. —en, —en = (ab)legaat (v. d. paus), envoyé.

ab'legen, fchw. (h.) = afleggen, uittrekken, -doen, gedaan geven; afdoen; jongen, werpen; bevalen (in 't geheim); vermageren, verminderen; (den Mantel, seinen Degen) af-, uitdoen; wollen Sie nicht a? = zult u uw mantel (overjas) niet uitdoen? (eine Karte) ekarteeren; das Gewehr a. = de wapens neerleggen; seine sterbliche Hülle a. = sterven; (die Waise) afdoen; (eine Gewohnheit, einen Fehler) afwennen, afl., (Vorurteile) laten varen; (eine Schuld) afdoen; (ein Bekenntnis, einen Eid, sein Gelübde, eine Prüfung, Rechnung, Zeugnis) doen, afl., (mijnw.) ontslaan, gedaan geven; afleggers poten; (ein Schiff) op de reede leggen; die Schrift, Form a. = distribueeren (de drukletters); (mit dem Schiff) voor stroom afrijven. **Ab'leger**, m. —s, — = loot, aflegger, klein provincieblad (van een grooter); (jonge) bijzwermer. **Ab'legeplan**, m. = zetplankje, galei. **Ab'legung**, w. = ('t) afleggen enz. vgl. ab'legen; distributie (v. de letters). **ab'lehnbar** = afwijsbaar, wraakbaar. **ab'lehnen**, fchw. (h.) = afwijzen; weigeren, bedanken (voor), van de hand wijzen, afslaan; (einen Zeugen) wraken; (Einwürfe: bedenkingen) weerleggen; (eine Gesetvorlage) verwerpen, afstemmen; ein Geschenk, eine angefragene Stelle abl. = er voor bedanken; (die Berantwortlichkeit) afwijzen, van zich afschulven. **Ab'lehnung**, w. —, —en = weigering, afwijzing, wraking; im **Ab'lehnungsfalle**, m. = in geval van weigering.

ab'leichten, fchw. (h.) = lichten (lichter maken). **ab'leieren**, fchw. (h.) = (op de lier spelen); (gew.) opdreunen. **ab'leihen**, ft. (h.) = af-, ontleenen. **ab'leimen**, fchw. (h.) = ontlijmen. **ab'leihen**, fchw. (h.) = van de leest nemen; (einen Eid) afleggen, doen; (die praktische Ausübung) door-maken. **ab'leitbar** = afleidbaar. **ab'leiten**, fchw. (h.) = afleiden: afvoeren; afwenden, verwijderen; jems. Abhinf von X a. = iem. van X laten afstammen. **ab'leitend** = afleidend. **Ab'leiter**, m. = (af)leider. **ab'leitlich** = etymologisch, naar de afleiding. **Ab'leitung**, w. = leiding, kanaal; afleiding, etymologie; afwending.

Ab'leitungslgraben, m.; -kanal, m.; -rinne, w.; -rohr, f. (= röhre, w.) = afwaterings-, afvoer|sloot, (-greppel); -kanaal; -goot; -pijp.

Ab'leitungsmittel, f. = afleidend middel.

Ab'leitungssilbe, w. = afleidingslettergreep.

ab'lenbar = afwendbaar. **Ab'lenbarkeit**, w. = afwendbaarheid. **ab'lenen**, fchw. (h.) = afwenden -leiden, verwijderen, afbrengen; afgaan, -dwalen, zich verwijderen; (v. d. magnetnaald) afwijken; (allen Verdacht von sich) weren; das lenft ab = dat leidt af; (einen Stoß) afweren, pareeren. **Ab'lenung**, w. = afwending; afwering, parade; afwijking; afleiding. **Ab'lenungsangriff**, m. = zijdelingsche, rugwaartsche aanval, diversie. **ab'lernen**, fchw. (h.) (einem etw.) = afzien, (van iem.) leeren.

Ab'lese|einrichtung, w.; -seher, m.; -fernrohr, f. = aflees|inrichting; -fout; -kijker.

ab'lesen, ft. (h.) = (af)lezen; af-, stuklezen; einem etw. am (vom) Gesichte a. = iets op iems. gezicht lezen; (Früchte) plukken, inzamelen; (einen Acker) van steenen enz. zuiveren. **Ab'leser**, m. = (voor)lezer; druivelezer. **Ab'lesung**, w. = (af)lezing, (af)lezen. **ab'leugnen**, fchw. (h.) = ontkennen, wegcijteren, loochenen; (ook: seinen Glauben) verzaken; (ver)loochenen; [ontzeggen]. **Ab'leugnung**, w. = ontkenning, enz. vgl. ab'leugnen.

ab'liefern, fchw. (h.) = (af)leveren, overhandigen; (een werk) opleveren; Gelber a. = jaarlijksche uitkeering van gelden doen. **Ab'lieferung**, m. —s, — = (af)leveraar. **Ab'lieferungsschein**, m. = bewijs van gedane of nog te done levering, uitkeering enz., (een soort) ceel, volgbriefje. **Ab'lieferungszeit**, w. = tijd van af-, oplevering. **ab'liegen**, ft. (h.) = afliggen, afgelegen zijn; belegen zijn; **sich a.** = door liggen bederven, vervallen; vgl. abgelegen. **ab'lichten**, fchw. (h.) = aftroggelen. **ab'loden**, fchw. (h.) = ont-, aflokken; (einem Tränen) ontl., doen storten.

ab'löhen, fchw. (h.) = ontschorsen. **ab'löhnen**, **ab'löhnen**, fchw. (h.) = afbetalen, ontslaan (bij de uitbetaling v. h. loon); den Ruischer a. = den koetsier betalen (en laten gaan). **Ab'lohnung**, w. —, —en = uit-, afbetaling, ontslag. **ab'lösbar** = aflosbaar. **ab'lösen**, fchw. (h.) = afkoelen, (uit)dooven; afwisschen, uitleven. **Ab'lösung**, w. = afkoeling; ('t) afwisschen. **ab'lösen**, fchw. (h.) = losmaken, (af)scheiden; (af)lossen; afzetten, amputeeren (afschieten, lossen); einen Abfenter a. = een loot (van den stam) afscheiden; **sich a.** = elkaar aflossen, op elkaar volgen; (mijnw.) loslaten, zich afscheiden. **ab'löslich** = aflosbaar. **Ab'löslichkeit**, w. — = aflos-, afkoopbaarheid. **Ab'lösung**, w. = scheiding; aflossing; amputatie, ('t) afzetten; aflossing (ook de manschap-pen); af-, uitkoop; (mijnw.) tusschenlaag. **Ab'lösungsrecht**, f. = recht van afkoop, kommutatierecht. **Ab'lösungssumme**, w. = afkoop-som, amortisatie. **ab'löten**, fchw. (h.) = (Bauf.) looden. **ab'löten**, fchw. (h.) = ('t soldeersel) lossmeltten.

ab'lutschen, fchw. (h.) = afloeren; aftroggelen. **ab'lügen**, ft. (h.) = (met leugens) aftroggelen, ontkennen. **ab'lügen** = ab'lutschen.

ab'lüeren, fchw. (h.) = abluereen; afwasschen. **ab'lüeren**, fchw. (h.) = deluteeren: 't kleefdeeg wegnemen.

Ab'lution, w. —, —en = afwassching.

ab'machen, fchw. (h.) = losmaken, afdoen,

-nemen; eindigen, afdoen, uitmaken, akkoorddeeren; villen; (die Sache ist) abgemacht = in orde; (das ist) ein Abmachen = één moeite.

Abmachung, w. —, —en = schikking, regeling, overeenkomst; **Abm.** .en treffen = schikkingen maken. **ab'magern**, *schw.* (h.) = (doen) vermageren; a. (f.) = vermageren, af-, vervallen. **Ab'magerung**, w. —, —en = vermagering. **ab'mägen**, *schw.* (h.) = afmaalen. **Ab'mähung**, w. —, —en = afmaaling. **ab'mahlen**, *ft.* (h.) = (af)malen. **ab'mahnen**, *schw.* (h.) = einen von etw. = iem. iets af-, ontraden. **Ab'mahnung**, w. = ('t) afraden. **Abmahnungs-schreiben**, f. = afmaningsbrief. **ab'malen**, *schw.* (h.) = (af)schilderen. **ab'mallen**, *schw.* (h.) = naar de mal bewerken. **ab'malten**, *schw.* (h.) = afbakenen (de grens vaststellen) **ab'markten**, *schw.* (h.) = afdingen. **Ab'markung**, w. = afbakening (vaststelling v. d. grens). **Ab'marsch**, m. = afmarsch, -tocht. **ab'marschieren**, *schw.* (f.) = afmarcheeren. **Ab'marschzeit**, w. = afmarschtijd. **ab'marteln**, *schw.* (h.) = (af)martelen, kwellen; **sich a.** = zich afmartelen. **Ab'marterung**, w. = kwelling, marteling. **ab'matten**, *schw.* (h.) = afmatten; (*goud*) matteeren. **Ab'mattung**, w. —, —en = afmattig, uitputting.

ab'meieren, *schw.* (h.) = (*uit zijn hoere*) zetten, verdrijven; ruw afschepen. **ab'meißeln**, *schw.* (h.) = (af-, weg)beitelen.

ab'melden, *schw.* (h.) = afzeggen; einen Schüler a. = berichten dat een leerling de school verlaat; (auf der Polizei) einen Fremden a. = 't vertrek van een vreemdeling melden; **sich a.** = zijn verhuizing melden; afprezenteeren. **Ab'meldebefehigung**, w., -schein, m. = verhuisbijlet. **Ab'meldung**, w. = melding van vertrek; afzegging, tegenbericht. **ab'melken**, *ft.* (h.) = (af)melken. **ab'mergeln**, *schw.* (h.) = uitmergelen, afmatten, -beulen. **ab'merken**, *schw.* (h.) = afkijken, -zien, -luisteren; einem etw. an den Augen a. = iets in iemands oogen lezen; **sich nichts a. lassen, zie merken** **ab'messbar** = meetbaar. **Ab'messbarkeit**, w. — = meetbaarheid. **ab'messen**, *ft.* (h.) = (af-, op)meten; (be-)oordeelen; begrijpen; mit dem Meter, nach der Schnur a. = met den meter, met de lijn afmeten; (Verse) skandeeren; (feine Worte) wegen; ein abgemessenes Betragen = een gerezerveerd, afgemeten gedrag. **Ab'messer**, m. = (op)meter. **Ab'messung**, w. = ('t) af-, opmeten; (*ook*) afmeting, dimensie. **ab'messen**, *schw.* (h.) = maalloon nemen.

ab'mieten, *schw.* (h.) = (af)huren, in huur nemen. **Ab'mietler**, m., -erin, w. = huurder, huurster. **Ab'mietung**, w. —, —en = huur. **ab'mildern**, -mindern = mildern, mindern. **ab'misteln**, *schw.* (h.) = uitmesten, reinigen.

ab'modeln, *schw.* (h.) = modelleeren naar, een model maken van. **ab'montieren**, *schw.* (h.) = af-, demonteeren. **ab'mooten**, *schw.* (h.) = ontmossen.

ab'müden, *schw.* (h.) = tot zwijgen brengen; vermoorden, mollen. **ab'müden**, *schw.* (h.) = vermoeden, afmatten, afstobben, afsloven. **ab'mühen**, *schw.* (h.) = abmüden; (*ook*) moeite. **ab'murken**, *schw.* (h.) = sluipmoorden, mollen. **ab'müßigen**, *schw.* (h.) = (tijd) afnemen (voor iets); (einen von der Arbeit) aftrekken; (einem eine Erklärung) afpersen; **sich a.** = tijd (voor iets) vinden; ich kann mir keinen Augenblick a. = ik kan geen oogenblik tijd vinden. **Ab'müßigung**, w. — = (') er-af-nemen. **ab'mußern**, *schw.*

(h.) = (*zeem.*) afmonsteren; (*wes.*) met figuren of bloemen bewerken.

ab'nagen, *schw.* (h.) = (af-, weg)knagen, afkluiven; der Summer nagt ihm das Herz ab = hij wordt door verdriet verteerd. **ab'nähen**, *schw.* (h.) = afnaaien; stikken, doornaaien. **Ab'nahme**, w. —, —n = afname, afneming, ('t) afnemen, 't in-ontvangst-nemen, koopen; afneming, vermindering, verval, verzwakking; aftrek, debiet; opvraging; ('t) opnemen, inspectie, beproeving; **Ab'nahme** eines Gliedes = amputatie; afneming (vont Streuze); ('t) opnemen (*van een rekening*); afnemen (*van een eed*); in **Ab'nahme** geraten = in verval, in onbruik komen, geraken; (seine Augen) erleben große **Ab'nahme** = verzwakken zeer, worden veel slechter; ('t) vallen, dalen (*van 't water*); **Ab'nahme** eines Neubaus = ('t) opnemen, inspectie van een nieuw gebouw; **Ab'nehmen** (v. d. maan); korten (v. d. dagen). **ab'narben**, *schw.* (h.) = ontnerven, de nerf (*van 't vel*) afschaven. **Ab'narbung**, w. —, —en = afschaving. **ab'nähen**, *schw.* (h.) = af-, wegsnoepen. **Abnegation**, w. —, —en = abnegatie: verloochening, verzaking.

ab'nehmen, *ft.* (h.) = (*alg.*) afnemen; weg-, ont-nemen; (*de kaarten*) afn., coupeeren; (*de tafel*) afn., afruimen; (*de steken*) minderen; (*lichaams-deel*) afzetten, amputeeren; (*een rekening*) opnemen, nazien; nemen, fotografeeren; besluiten, een gevolgtrekking maken; (*hand.*) afkopen; afn., korter worden, dalen, verminderen, verzwakken; (was sollen wir daraus) opmaken? einem ein Versprechen a. = iem. iets laten beloven; einer Patrouille die Parole a. = 't parool vragen. **Ab'nehmer**, m. —s, — = afnemer, koper, klant. **Ab'nehmerin**, w. —, —nen = koopster, klant.

ab'neigen, *schw.* (h.) (**sich**) = (zich) afneigen, (zich) afwenden, uiteenloopen; *vgl.* abgeneigt. **Ab'neigung**, w. = afkeer, antipatie; **Ab'neigen** gegen einen = afkeer van iem., antipatie tegen iem. **ab'niden**, *schw.* (h.) = (*zag.*) den nekslag geven, afmaken. **ab'nieten**, *schw.* (h.) = de omklinking (*van een spijker*) afvijlen.

abnorm = abnormaal, afwijkend. **Abnormität**, w. —, —en = abnormiteit, onregelmatigheid, (ziekelyk) afwijking.

ab'ndigen, *schw.* (h.) = afdwingen, -persen. **Ab'ndigung**, w. = afpersing. **ab'nügen**, **ab'nügen**, **ook sich a.**, *schw.* (h.) = (af-, ver)slijten; bederven. **Ab'nutzung**, w. = ('t) afslijten, slijtage. **ab'nden**, *schw.* (h.) = (einen Walb) van boomen berooven.

abolieren, *schw.* (h.) = aboleeren; afschaffen. **Abolition**, w. — = abolitie: afschaffing, opheffing. **Abolitionist**, m. —en, —en = abolitionist: voorstander van de afschaffing der slavernij in N.-Amerika.

Abonnement (spr. . . mō), f. —s, —s = abonnement, intekening. **Abonnementskarte**, w. = abonnement(skaart). **Abonnementsliste**, w. = inteekeelijst. **Abonnementstermin**, m. = abonnementstijd. **Abonnement**, m. —en, —en = abonné, geabonneerde; aangeslotene (*aan de telefoon*). **Abonnen'tin**, w. —, —nen = abonnée. **abonnie'ren** (**sich**), *schw.* (h.) **auf** = zich abonneeren op; **auf ein Wert**, im Opernhaus abonniert sein.

ab'ordnen, *schw.* (h.) = afvaardigen, kommitteeren, deputeeren; (*zelden*) afbestellen, afzeggen. **Ab'ordner**, m. = afvaardiger. **Ab'ordnung**, w. = afvaardiging, deputatie, delegatie. **ab'orgeln**,

- [schw. (h.) = afspelen (*op 't orgel*), afdraaien; af-, opdreunen. **Ab'ort**, m. —(e)s, —e = privaats, klozet; ook = Abortus. **Ab'ortgrube**, w. = beer-, verwalput.
- abortie'ren**, [schw. (h.) = een miskraam hebben. **Abortiv'**, f. —s —e; **Abortiv'middel**, f. = vrucht-afrijvend middel. **Abor'tus**, m. —, — = abortus, miskraam.
- ab'paaren**, [schw. (h.) = paarsgewijze rangschikken. **ab'pachten**, [schw. (h.) = (af)pachten. **Ab'pachter**, m. = pachter. **Ab'pachting**, w. = (af)pachting. **ab'paden**, [schw. (h.) = af-, ontpakken, afladen; wegpakken. **Ab'pader**, m. —s, — = afpakker, -lader. **Ab'padung**, w. —, —en = af-, ontpakking, aflading. **ab'parieren**, [schw. (h.) = pareeren, afweren. **ab'parieren**, [schw. (h.) = (iem.) (met dobbelsteenen) afwerpen, slaan; a., (f.) = wegsluipen, ophoepelen. **ab'passen**, [schw. (h.) = (af)passen; (die Gelegenheit) waarnemen, uitzien naar; (*gwst.*) (einem, einer Sache) afwachten, loeren op. **ab'patrouillieren**, [schw. (h.) = afpatrouilleeren, verkennen.
- ab'pauzen**, [schw. (h.) = afranselen; een schrob-beering geven.
- ab'peinigen**, [schw. (h.) = eenem etw. = afpijnigen.
- ab'peitschen**, [schw. (h.) = wegzweepen; afranselen. **ab'perlen**, [schw. (h.) = afrijgen.
- ab'pfählen**, [schw. (h.) = afpalen, -bakenen, -zetten; palissadeeren. **Ab'pfählung**, w. —, —en = afpaling enz., vgl. **ab'pfählen**. **ab'pfänden**, [schw. (h.) = in beslag nemen. **Ab'pfändung**, w. = inbeslagneming, beslaglegging. **ab'pfarren**, [schw. (h.) = van een pastorie scheiden. **ab'pfeifen**, f. (h.) = (af)fluiten; (*fig.*) wegroepen.
- ab'pferschen**, [schw. (h.) = afperken, -schutten.
- ab'pfänden**, [schw. (h.) = afzetten (*met paaltjes*), uitbakenen, -zetten; (*linnen*) van de pennen afnemen. **ab'plüden**, [schw. (h.) = (af)plukken.
- ab'pflügen**, [schw. (h.) = abadern. **ab'pflöpfen**, [schw. (h.) = herenten.
- ab'pfliden**, [schw. (h.) = af-, wegpikken; afbikken.
- ab'plagen**, **ab'plagen**, [schw. (h.) = (einem etw.) aflagen, -persen; (einem) kwellen; *fig a.* = zich plagen, zich afmatten, zich afslaven, zweo-geen. **ab'platten**, [schw. (h.) = afplatten. **Ab'plattung**, w. —, —en = afplating. **ab'plätten**, [schw. (h.) = ('t *linnen*) (af)strijken; (*met.*) pletten. **Ab'plättung**, w. —, —en = ('t) strijken; pletten. **ab'plägen**, [schw. (h.) = afspringen, -barsten. **ab'plägen**, [schw. (h.) = (*geweer*) afschieten; (*boomen*) merken. **Ab'plägung**, w. — = ('t) merken. **ab'plündern**, [schw. (h.) = leegplunderen.
- ab'pochen**, [schw. (h.) = afkloppen, af-, wegslaan; afdreigen, -dwingen. **ab'polieren**, [schw. (h.) = afpolijsten.
- ab'prägen**, [schw. (h.) = (af)stempelen; afdrucken; (*geld*) slaan, munten. **Ab'prägung**, w. = af-, indruk; ('t) munten. **Ab'prall**, m. —(e)s = ('t) terugspringen, -kaatsing, ('t) afstuiten. **ab'prallen**, [schw. (f.) = afstuiten; terugspringen, -kaatsen. **Ab'prallungswinkel**, m. = hoek van terugkaatsing. **ab'pressen**, [schw. (h.) = (doen) terugkaatsen. **ab'pressen**, [schw. (h.) = afpersen, af-, wegpersen. **Ab'pressung**, w. = afpersing.
- ab'prüfen**, [schw. (h.) = (ein Geschäft) van den voorwagen losmaken: afleggen. **ab'prügen**, [schw. (h.) = afranselen.
- ab'puffen**, [schw. (h.) = afranselen; villen; (f.) = knallend afgaan. **ab'pumpen**, [schw. (h.) = (*een put*) uitputten; eenem etw. a. = van iemand iets leenen. **ab'punftieren**, [schw. (h.) = punteeren. **ab'pusten**, [schw. (h.) = af-, wegblazen. **Ab'pust**, m. = pleister(kalk); pleisteren. **ab'puzen**, [schw. (h.) = afpoetsen, -vegen, schoonmaken; opschaven; een uitbrander, een schrob-beering geven; (das Licht, die Nase) snuiten; (eine Mauer) pleisteren. **Ab'puzer**, m. —s, — = uitbrander, standje. **Ab'puzung**, w. — = afpoetsing, ('t) schoonmaken, ('t) pleisteren.
- ab'quälen**, [schw. (h.) = abplagen. **ab'quetschen**, [schw. (h.) = afknijpen, -klemmen. **ab'quiden**, [schw. (h.) = ('t) amalgama afzigen. **Ab'quidung**, w. —, —en = afzijing. **ab'quirlen**, [schw. (h.) = (*room*) kloppen, slaan.
- ab'raderen**, [schw. (h.) = afbeulen. **ab'radeln**, [schw. (h.) = affietsen. **ab'radieren**, [schw. (h.) = uitkrabben, radeeren. **ab'rasseln**, [schw. (h.) = afrasselen, -rammelen. **ab'rassen**, [schw. (h.) = boven afnemen; (das geschüttene Getreide) samenrapen. **Ab'rasser**, m. = raper.
- Abraham**, m. = Abraham.
- Abrahamiten**, Pl. = Abrahamieten.
- ab'rahmen**, [schw. (h.) = afroomen. **ab'rainen**, [schw. (h.) = door een grasrand scheiden.
- Abrahadabra**, f. —s = abrakadabra.
- ab'rändern**, [schw. (h.) = (*munten*) randen, karte-len. **ab'ranten**, [schw. (h.) = (*wijnstok*) snoelen.
- ab'rasen**, [schw. (h.) = (einen Platz) de zoden wegnemen; afweiden; in razende vaart afrijden, wegsnellen; *fig a.* = zich moe razen. **ab'rasieren**, [schw. (h.) = afscheren. **ab'raspeln**, [schw. (h.) = afraspen, afschrappen. **ab'rasseln**, [schw. (f.) = af-, wegratelen. **ab'raten**, f. (h.) = eenem (von) etw. = iem. iets af-, ontraden.
- Ab'ratung**, w. — = ('t) afraden.
- ab'rauchen**, [schw. (h.) = ver-, uitdampen. **ab'räuchern**, [schw. (h.) = (*fleisch e. d. goed*) rooken. **ab'raufen**, [schw. (h.) = uittrekken, -plukken. **ab'rauchen**, [schw. (h.) = (*gietwerk*) afbramen. **Ab'raum**, m. = puin, afval; gekapte takken. **ab'räumen**, [schw. (h.) = af-, op-, weg-ruimen, opprederen; (den Tisch) afruimen, afnemen. **Ab'räumer**, m. —s, — = koevanger (*aan lokomotief*); opruimer. **Ab'räumung**, w. = (op-, weg)ruiming, ('t) ruimen. **ab'raupen**, [schw. (h.) = ontrupsen. **ab'rauschen**, [schw. (f.) = abbraufen. **ab'rechen**, [schw. (h.) = af-, wegharken. **ab'rechnen**, [schw. (h.) = afrekenen, -tellen, -trekken; (die Einpaßung) abgerechnet = niet meegerekend; (mit einem) afrekenen, een schikking maken; gegeneinander a. = de balans opmaken. **Ab'rechner**, m. = afrekenaar, schuld-vereffenaar, liquidateur. **Ab'rechnung**, w. = afrekening; aftrek, vermindering; vereffening, afsluiting van rekening. **Ab'rechnungstafel**, w. = liquidatie-bureau, clearing-house. **Ab'rechte**, w. —, —n = verkeerde kant (*van laken enz.*); achterzijde (*van een muur*). **ab'rechten**, [schw. (h.) = (iem. iets) afprocederen; den verkeerden kant (*v. laken e. d.*) scheren. **ab'recken**, [schw. (h.) = (*ijzer voor de eerste maal*) rekken.
- Ab'rede**, w. = afspraak, overeenkomst; [ontkenning, loochening]; mit einem A. nehmen, treffen über = met iem. iets afspreken, 't eens worden over; [in A. sein] = etw. in A. stellen = iets loochenen, ontkennen, betwisten. [ab'reden] [schw. (h.) = afspreken; betwisten; afraden]. [ab'redig sein, werden = ab'reden]. **ab'regenen**, [schw. (h. u. f.) = afregenen; uitregenen.
- ab'reiben**, f. (h.) = af-, weg-, stukwrijven; glad wrijven, slijpen, schuren; *fig a.* = afslijten. **Ab'reiber**, m. = wrijver. **Ab'reibung**, w. = (af)wrijving. [ab'reiben], [schw. (h.) = be-, toe-reiken]. **ab'reifen**, [schw. (h.) = van hoepels ontdoen, onthoepelen; goed rijpen. **ab'reihen**,

fdw. (h.) = afrijgen. **Abreise**, w. = vertrek, afreis. **abreisen**, fdw. (f.) = vertrekken, afreizen. **abreihen**, ft. (h.) = af-, los-, stuk-scheuren, af-, losrukken, aftrekken; teekenen schetsen; neerhalen, afbreken; ophouden; slijten, kaal afdragen, das Geftingel reißt nicht ab = er komt geen eind aan; ohne Abreihen = zonder ophouden; abgeriffen = (van zinnen) onsamenhangend; (van menschen) haveloos, in lompen gekleed; (van kleeren) afgedragen, versleten, haveloos; **sich a.** = zich los-scheuren; zich afscheuren, d. i. zich afzwoegen. **Abreisikalender**, m. = scheurkalender. **abreihen**, ft. (h.) = afrijden, -jakkeren, -beulen; (einen Maß) te paard opmeten; die Front a. = inspekteren; **sich a.** = zich af-, moe rijden; a., (f.) af-, wegrijden. **abrennen**, unr. (h.) = (iets) arloopen; (einem etw.) met rennen afwinnen; a., (f) = af-, wegrennen; **sich a.** (h.) = zich moe, zich afrennen of -draven. **abrichten**, fdw. (h.) = africhten, dresseeren, [onderwijzen]; opmaken, fatsoeneeren; (db.) (den Tisch) afruimen. **Abrichter**, m. = africhter, inrichter. **Abrichthammer**, m. = (met.) slechthamer. **Abrichtstab**, -stod, m. = (met.) vormaambeeld. **Abrichtung**, w. = africhting enz., vgl. abrichten. **abriegeln**, fdw. (h.) = (af)grendelen. **abriefeln**, fdw. (h. u. f.) = af-droppelen, afbiggelen, afkabbelen. **abriefeln**, fdw. (h.) = (plas) (af)repelen; (iem.) doorhalen. **abribden**, fdw. (h.) = ontchorsen, -korsten, schillen. **abringen**, ft. (h.) = afwringen, ontworstelen; **sich a.** = zich af-, moe worstelen. **abrinnen**, ft. (f.) = afvloeien. **Abritt**, m. = schets(teekening), kort begrip, plan, kort overzicht. **Abritt**, m. = afrit, vertrek. **abrogieren**, fdw. (h.) = abrogeeren: afschaffen, terugnemen. **abrollen**, fdw. (h.) = (einen Reich) van riet zuiveren. **abrollen**, fdw. (h.) = af-, ontrollen; mangelen; a., (f.) = naar beneden rollen, af-, weggrollen; verloop. **abrollen**, fdw. (f.) = af-, wegrollen. **abrollen**, fdw. (h.) = (goed) roosteren. **abrollen**, fdw. (h.) = rood afgeven. **abrollen**, fdw. (h.) = achteruit-, verzetten (een ladder bv.); a., (f.) = heen-, weggaan, af-marcheeren. **abrollen**, fdw. (h.) = af-, wegrollen. **Abroll**, m. = afroeping enz. vgl. abrufen. **abrollen**, ft. (h.) = terugroepen (een ambassadeur bijv.); afhalen, aanroepen (om mee te gaan); af-, uitroepen, afkondigen; (gekochte goederen) opvragen; einen a. können = iem. kunnen be-roepen; **sich a.** = zich af-, zich moe roepen. **Abroller**, m. = afroeper. **Abrollung**, w. —, —en = af-, terugroeping; afkondiging. **Abrollungsbrief**, f. = terugroepingsbrief. **abrollen**, fdw. (h.) = (af-, weg)rollen; (Tier) roeren, doorslaan. **abrollen**, abrollen, fdw. (h.) = afronden; (einen Armel) rond uitknippen. **abrollen**, w. = afronding. **abrollen**, fdw. (h.) = aftrekken; plukken (een vogel). **abrollen** = abrupt, plotseling, afgebroken. **abrollen**, fdw. (h.) = (een stelling) afbreken; (een leger) ontwapenen; troepen afdanken. **Abrollung**, w. = (t) afbreken; ontwapening. **Abrollungskonferenz**, w. = ontwapenings-, vredeskonferentie. **abrollen**, fdw. (f.) = afglijden; weggaan, er van door gaan, opkrassen, uitstappen, 't hoekje omgaan; (van grond) ver-schuiven. **Abrollung**, w. —, —en = ver-schuiving enz., vgl. abrutschen. **abrollen**, fdw. (h.) = afschudden.

Abruzzen, Pl. = Abruzzen (Gebergte).

Abf. = Abfag; Abfender.

abfabeln, fdw. (h.) = afsabelen, -houwen, -hak-ken. **abfaden**, fdw. (h.) = af-, ontladen; a., (f.) = verzakken; (een rivier) afzakken; zich uit de voeten maken. **Abfage**, w. = afzegging; her-roeping; [opzegging (v. d. vrede)]. **Abfagebrief**, m. = afzeggings-, veetebrief. **abfagen**, fdw. (h.) = afbestellen; afzeggen; [(einem die Freund-schaft, den Frieden) opzeggen]; (einem) afzeggen, laten weten dat men niet komt; einem Lehrer a. = de les afzeggen; (dem Trunfe, dem Teufel) aflaten van, afzweren; ein abgefaqter Feind = een verklaard vijand. **abfagen**, fdw. (h.) = afzagen; (berl.) einen a. = zich van iem. af-maken. **abfahnen**, fdw. (h.) = afroomen.

Abfalom, **Abfalon**, m. —s = Absalon.

abfalten, fdw. (h.) = verzachten, verminderen. **abfalten**, fdw. (h.) = af-, ontzadelen. **Abfag**, m. = (v. een schoen) hiel, hak; (van riet) knoop; (van een trap) portaal; berm (van den walroot); ketelsteen; neerslag; terras (in een wijnberg); nieuwe regel, alinea, nieuwe afdeeling; cezuur, snijding (in 't vera); (in een rede) pauze, rust; [tegenstelling]; (hand.) omzet, debiet, verkoop; (van munten) waardevermindering; diese Ware findet guten, feinen U. = heeft veel, geen debiet, wordt veel, niet gevraagd; ohne U. = (ook) zonder ophouden, ineens; in längern Abfagen = met lange tusschenpoozen. **abfaglich** = gezocht, gewild. **Abfagfel**, f. = speenvarken. **abfagförmig** = hak-, hiel-vormig. **Abfaggebiet**, f. = afzetgebied, débouché, markt. **Abfaghafen**, m. = haven van bestemming, van levering. **Abfagtriff**, w. = debietskrisis. **Abfagmarkt**, m. = débouché, markt. **Abfagquelle**, w. = -gebied. **Abfag-schneider**, m. = hielmaker, -snijder. **Abfag-stodung**, w. = stilstand in 't debiet, in den om-zet. **Abfagweg**, m. = vertierweg. **abfagweise** = bij tusschenpoozen, met pauzes. **Abfag-zweck**, w. = schoenspijker, hielpen.

abfaubern, fdw. (h.) = schoonmaken. **abfaufen**, ft. (h.) = afzuipen. **abfaugen**, ft. (h.) = af-, wegzuigen. **abfaugen**, fdw. (h.) = (voldoende) zoogen; spenen.

Abfahneisen, f. = schaaflijzer, -mes, krabber. **abfahnen**, fdw. (h.) = afschrappen, -krabben, -schaven; **sich a.** = kaal worden, afsljten; ein abgefabtes Kleid = kaal, afgesleten kleed. **Abfahfel**, f. —s, — = afschaaftel, schrapfel.

[**Abfahsch**, f. = dubbel schaaftel].

abfajchern, fdw. (h.) = afsajcheren. **abfajfen**, fdw. (h.) = (personeel enz.) afschaffen, (wel e. d.) opheffen; **sich a.** = zich afloven (vgl. sich müde fchajffen). **Abfajfung**, w. —, —en = afschaffing enz. **abfajften**, fdw. (h.) = van den steel doen. **abfajthern**, fdw. (h. u. f.) = afschilferen. **abfajälen**, fdw. (h.) = (af)schillen. **abfajalten**, fdw. (h.) = af-, uitschakelen, onderbreken. **Abfajalter**, m. = uitschakelaar. **Abfajälung**, w. = (t) afschillen. **abfajärten**, fdw. (h.) = scherpen, aanzetten; afkanten. **abfajarren**, fdw. (h.) = af-, wegkrabben. **abfajatten**, fdw. (h.) = [schetsen, silhouetteren]; schaduwen; schakeeren, nuanceeren. **abfajatieren** = abfajatten. **Abfajattierung**, w. = schakeering, nuance. **Abfajattung**, w. —, —en = silhouet schets. **abfajägen**, fdw. (h.) = schatten, taxeeren, ramen; afkeuren, gering-schatten. **Abfajäfer**, m. = schatter, taxateur. **abfajägig** = geringschattend, minachtend, af-keurend. **Abfajägung**, w. = schatting, taxatie,

raming. **Abfägungskommission** = kommissie van taxatie.

abfäuern, [d]w. (h.) = afschutten, afschoeien.

abfäufern, [d]w. (h.) = af-, wegschoffelen.

Abfäuern, m. = schuim, (vooral fig.) heffe.

abfäuern, [d]w. (h.) = (af)schuimen. **Abfäuernung**, w. —, —en = afschuiming.

I. **abfäuern**, ft. (h.) = (af)scheiden; a., (f.) = [weg-, heengaan; overliden, verscheiden]; ein **Abgefäuerner** = een afgestorvene; **abgefäuern** = afgelegen, eenzaam; **abgefäuern** = teruggetrokken, eenzaam leven. II. **Abfäuern**, f. = dood, overliden, verscheiden.

Abfäuern, m. = scheider (v. *goud, zilver e. d.*).

Abfäuernung, w. = (af)scheiding. **abfäuern**, [d]w. (h.) = een scheiding (*in 't haar*) maken.

Abfäuernung, w. = afschilfering. **abfäuern**, [d]w. (h.) = afschenken. **abfäuern**, ft. (h.) = (af)scheren, -knippen. **Abfäuern**, m. — (e)s = afschuw, afkeer, hekel; einen **Abfäuern** vor etw. ob. einem (*ook* gegen etw. ob. einen) haben = een afkeer van, hekel aan iets of iem. hebben. **abfäuern**, [d]w. (h.) = (af-, weg)schuren, boenen. **abfäuernlich** = afschuwelijk, afgrijselijk, verfoeilijk, akelig, vreeselijk. **Abfäuernlichkeit**, w. —, —en = afschuwelijkheid enz.

abfäuern, [d]w. (h.) = vlijen, in (*afzonderlijke*) lagen leggen. **Abfäuernung**, w. = ('t) vlijen. **abfäuern**, [d]w. (h.) = af-, weg-, verzenden; afvaardigen. **abfäuern**, ft. (h.) = af-, wegschuiven; er will es von sich a. = zich er afmaken, 't van zich afschuiven; (einen) afgelegen; wegsturen, zich van iem. afmaken; a., (f.) = zich uit de voeten maken, 'm smeren; kannst a. = je kunt oprukken. **Abfäuern**, m. —(e)s, —e = afscheid; [heengaan]; verlot, ontslag, [eindresultaat (v. *beraadslaging*); recess]; den **Abfäuern** geben = ontslag geven, ontslaan; hinter der **Abfäuern** nehmen = zonder afscheid weggaan, met de noorderzon vertrekken. **Abfäuernaudienz**, w. = afscheidaudientie. **Abfäuernbesuch**, m. = afscheidsbezoek. **Abfäuernbesuch**, f. = verzoek om ontslag. **Abfäuernzeugnis**, f. = getuigschrift. **abfäuern** (sich), [d]w. (h.) = afschilferen, afbla(d)deren. **Abfäuernung**, w. —, —en = afschilfering. **abfäuern**, [d]w. (h.) = afloeren. **abfäuern**, [d]w. (h.) = op-, afmeten; ein **Rad a.** = den band van een rad afnemen. **Abfäuerner**, m. —s, — = (*nijmw.*) opmeter. **abfäuern**, ft. (h.) = afschieten, lossen; af-, wegschieten; (ein **Revier**) afsch., al 't wild dooden; (einen) afsch., beter schieten dan; a., (f.) = snel afloopen, neerstorten; steil afloopen; (*gest.*) verschieten, verkleuren. **abfäuern**, [d]w. (f.) = vertrekken, de haven verlaten, onder zeil gaan. **abfäuern**, [d]w. (f.) = afschilferen. **abfäuern**, ft. (h.) = (af)villen, (af)stroopen, ontvellen; (einem etw.) aftroggelen, afpersen; **sich a.** = zich afbeulen, zich lam werken. **abfäuern**, [d]w. (h.) = uitspannen, aftuigen. **Abfäuernung**, w. = aftuiging.

abfäuern, [d]w. (h.) = slachten, kelen; afmaken (*ook* fig.). **Abfäuern**, m. = ['t omhousen, vollen; ('t) omgehousene, ('t) geveld, afval; afgeschoten vertrekje; afloop, uitwatering, verlaat, ('t) afslaan, weigering]; afslag, aftrek, mindering; stille uitslag; stempelaafdruk; diefes **Biljart** hat einen guten **Abfäuern**. = heeft goed veerende banden; auf **Abfäuern** = in mindering (van rekening), op afkorting.

I. **abfäuern**, ft. (h.) = afslaan, -houwen; (*steiger, brug*) afbreken; afschutten; af-, terugslaan,

afweren, pareeren; stempelen; (einem etw.) weigeren, afslaan; (sein **Wasser**) loozen; a., (f. u. h.) = afsl., in prijs dalen; veeren, terugstuiten; den aftocht slaan of blazen; (*soms*) **sich a.** (nom **Abg z. R.**) = een andere richting inslaan. II. **Abfäuern**, f., **Abfäuernung**, w. = ('t) afslaan; weigering, afslag.

abfäuernig = weigerend, afwijzend; *vgl.* **abfäuern** I. **abfäuernig** = bij (op) afbetaling, in mindering = auf **Abfäuern**. **Abfäuernigkeit**, w. = leening tegen jaarlijksche aflossing, met annuïteiten. **Abfäuerndividende**, w. = voorloopig dividend. **Abfäuerngraben**, m. = afvoergreppel. **Abfäuernquote**, w. = afbetalingsbedrag. **Abfäuernverteilung**, w. = voorloopige uitdeeling (*bij faillissement*). **Abfäuern(z)ahlung**, w. = afbetaling. **abfäuern**, [d]w. (h.) = uitbaggeren; (*erts*) wasschen. **Abfäuernung**, w. —, —en = uitbaggering; wassching.

I. **abfäuern**, ft. (h.) = (af-, weg)slijpen, glad maken; af-, uitslijten; eine **abgefäuernete Münze** = een afgesleten munt. II. **abfäuern**, [d]w. (h.) = af-, wegsleepen (*ook* op een *slede*); af-, stuksleepen.

Abfäuerner, m. = slijper, polijster. **Abfäuernfel**, f. —s = slijpsel. **Abfäuernung**, w. —, —en = ('t) (af)slijpen; ('t) wegsleepen. **abfäuern**, [d]w. (h.) = van slijm zuiveren; (*visch*) spenen; (*sukker*) afschuimen. **Abfäuernung**, w. —, —en = zuivering. **abfäuern**, ft. (h.) = (af)slijten. **abfäuern**, [d]w. (h.) = af-, wegsleepen, afdragen. **abfäuern**, [d]w. (h.) = af-, wegslingeren.

abfäuern, [d]w. (h.) = effenen, gladvlijen, -schaven. **abfäuern**, ft. (h.) = (alg.) afsluiten; (*biz.*) eindigen, sluiten; (eine **Zür**, eine **Miethe**, einen **Handel**, **Kauf**, **Vertrag**) sl.; (ein **Geschäft**) afsl., tot stand brengen; (die **Handlungsbücher**) afsl.; (mit einem **Deffizit**) sl.; (mit einem) afrekenen; **abgefäuern** = afgesloten; afzonderd, afgerond; **sich a.** = zich afzonderen, zich opsluiten; eindigen, sluiten, gesloten worden. **abfäuernend** = (af)sluitend; *verder* = **abfäuernlich** = definitief. **Abfäuernung**, w. = afsluiting enz. *vgl.* **abfäuern**. **abfäuern**, [d]w. (h.) = los-, afhouden (*met* *keggen* *bijv.*).

Abfäuern, m. = ('t) sluiten (v. een *verdrag*, v. *de debatten*), beëindiging; eine **Sache zum Abfäuern** bringen, führen = iets beëindigen, tot een einde brengen; zum **Abfäuern** kommen, gelangen = tot een besluit, een einde komen, zijn beslag krijgen; der **Abfäuern** (etner **Rechnung**) = ('t) afsluiten (van een rekening), de balans; (*in zaken*) ('t) afsluiten, afdoening; afrekening; balans; (*ook*) aankoop; **Abfäuern** machen = posten afsluiten.

Abfäuernentwurf, m. (= *trazze*, w.); -platte, w.; -stülpel, m. = afsluitklad; -plaat; -dop.

Abfäuernrecht, m. = appoint.

abfäuern, [d]w. (h.) = half dood zoenen; (*bosch*) rooien. **abfäuern**, [d]w. (h.) = afeten; ophouden met smullen. **abfäuern**, [d]w. (h.): dem **Wein** die **Zahre a.** = aan den wijn proeven hoe oud die is; **abfäuernend** = onaangenaam (smakend). **abfäuern**, [d]w. (h.) = afvleien. **abfäuern**, ft. (h.) = afsmijten. **abfäuern**, [d]w. (h.) = af-, weg (laten) smelten; a., ft. (f.) = los-, af-, wegsmelten. **Abfäuernung**, w. = afsmelting. **abfäuern**, [d]w. (h.) = af-, lossmeden. **abfäuern**, [d]w. (h.) = afknoeien, overladden; een brutale kopie maken; smeer, vet afgeven, vlekken; ein **abgefäuernetes Buch** = een plagiaat. **Abfäuern**

fchmierer, m. = nakladder, plagiator. **Abfchmiererei**, w. = naschrijverij. **abfchmuken**, fchw. (h. u. f.) = verkleuren, vuil worden; (*kleur, vet e. d.*) afgeven.

abfchnallen, fchw. (h.) = afgespen; (Schlittfchuhe) afbinden. **abfchnappen**, fchw. (h.) = (*een slot e. d.*) dicht laten springen, afsluiten; (f.) = (*vanzelf*) dichtspringen; (*geweer*) afgaan; plotseling ophouden, blijven steken, er van door gaan, uitsnijden. **Abfchneidelinie**, w. = snijlijn. **Abfchneidemaschine**, w. = (af)snijmachine. **abfchneiden**, ft. (h.) = afsnijden; slachten; (Supons) knippen; (einem den Hals, den Weg, den Rückzug, die Zufuhr) afsn.; (den Feind, die Verbindung) afsn.; (einem die Ehre, die Hoffnung) ontnemen, berooven van; (das Gespräch) afbreken, een einde maken aan; (ein Muster) naknippen; (den Dampf) afsluiten; **fich a.** = (*soms*) afsteken, kontrasteeren; fchlecht, gut (mit etw.) abgefchnitten haben = weinig, veel sukses (met iets) hebben, 't er slecht, goed afbrengen; gut a. = (*ook*) een goed figuur maken. **Abfchneider**, m. = (af)snijder. **abfchnellen**, fchw. (h.) = los, weg doen springen, (*den haan*) overhalen, (*een pijl*) afschieten; a., (f.) = losspringen, afgaan. **abfchnippe(l)n**, -fchnippen, fchw. (h.) = afsnipperen; ('t haar) punten. **Abfchnitt**, m. = ('t) afsnijden; afgesneden stuk, segment; afdeeling, hoofdstuk, periode; alinea; (vers)snede, cesuur; coupure, appoint, coupon; verschansing; **Abfchnitte** = (*ook*) afval, kachelhout. **Abfchnittslinie**, w. = snijlijn. **Abfchnittsfchein**, m. = coupon. **Abfchnittswinkel**, m. = snijdingshoek. **abfchnittweise** = bij gedeelten, hoofdstuksgewijze. **Abfchnißel**, f. —s, — = afsnijfel, -knipsel, snipper, spaander. **abfchnitze(l)n**, fchw. (h.) = afsnijden (*hout of metaal*), uitsnijden. **abfchnüren**, fchw. (h.) = losrijgen; afbinden; afmeten, aflijnen (*met de slaglijn*). **Abfchnürung**, w. —, —en = ('t) losrijgen enz., vgl. **abfchnüren**. **abfchnurren**, fchw. (h.) = afbedelen; a., (f.) = wegsnorren.

abfchöpfen, fchw. (h.) = afscheppen; das Feit (von der Brühe), den Rahm (die Sahne) a. = 't beste er afnemen, 't vet van den ketel schepjen. **Abfchoß**, m., **Abfchoßgeld**, f. = belasting op 't landverhuizen. **abfchoßpflichtig** = verplicht tot 't betalen van 't **Abfchoßgeld**. **abfchragen**, fchw. (h.) = schuin bijwerken; afschuimen, afkanten; glooiend maken. **Abfchragung**, w. —, —en = schuine kant, afkanting; glooiing. **abfchrammen**, fchw. (h.) = schrammen, afschaven; a., (f.) = zich uit de voeten maken, 'm smeren, oprassen, (*ook fig.*) 't hoekje omgaan. **[abfchranzen]**, fchw. (h.) = afperken]. **abfchrauben**, fchw. (h.) = af-, losschroeven. **abfchreden**, fchw. (h.) = afschrikken, ontmoedigen; (einen Feind) met zijn bespreken (*vóór 't bakken*); (glühendes Eisen) afkoelen; a. des Beispiel = afschrikkend voorbeeld. **Abfchredung**, w. —, —en = afschrikking, intimidatie. **Abfchredungssystem**, f. = intimidatie-, afschrikkingssysteem. **Abfchreibebüch**, w. = schrijffoon. **abfchreiben**, ft. (h.) = af-, uit-, overschrijven, kopiëren; afboeken; (einen Posten) uitdoen, afschrijven; (sich die Finger) afschrijven; (von einem) af-, overschrijven. **Abfchreiben**, f., **Abfchreibung**, w. = ('t) afschrijven, afschrijving; overschrijven. **Abfchreiber**, m. = af-, overschrijver. **Abfchreiberei**, w. = afschrijverij. **abfchreiben**, ft. (h.) = af-, uitschreeuwen, af-, uitroepen; **fich den Hals, die Kehle a.** = zich heesch, kapot

schreeuwen. **abfchreiten**, ft. (h.) = afstappen (*meten*); a., (f.) = afstappen, -gaan. **Abfchrift**, w. = afschrift, kopie; für gleichlautende A. = voor kopie konform, voor eensluidend afschrift. **abfchrittlich** = volgens, in afschrift. **abfchöpfen**, fchw. (h.) einem Blut = koppen zetten, (*fig.*) iem. laten bloeden. **Abfchrot**, m., **Abfchrote**, w. —, —n = schroot-, koubitel. **abfchrotten**, fchw. (h.) = afhakken, -steken; (*de slootkanten*) afschuinen; (*een wel*) afleiden; (*graan*) grof malen; (*een vat op een rolplank in den kelder*) neerlaten. **Abfchroter**, m. —s, —, **Abfchrotmeißel**, m. = **Abfchrot**. **abfchrubben**, fchw. (h.) = afschrobben; uit den ruwe schaven.

abfchultern, fchw. (h.) = van den shoulder nemen. **abfchuppen**, fchw. (h.) = (af)schubben, schrappen; afblad(d)eren, -schilferen; **fich a.** = vervellen (*na roodvonk bijv.*); afschilferen. **Abfchuppung**, w. — = afschubbing, vervelling. **abfchürfen**, fchw. (h.) = afschaven, afkrabben. **abfchürzen**, fchw. (h.) = vrij laten hangen (*een opgeschorten rok e. d.*). **Abfchurf**, m. = ('t) vallen (*van water*), ('t) afgaan (*v. een geweer*); helling, steilte; slakketrap (*in toren*). **abfchünftig** = hellend, aflopend, (min of meer) steil. **Abfchünftigheit**, w. —, —en = schuinte, helling, glooiing. **abfchütteln**, fchw. (h.) = af-, leegschudden; (das Joch) afsch., afwerpen. **abfchütten**, fchw. (h.) = af-, weggieten. **abfchützen**, fchw. (h.) = ('t water) (af)schutten; de vloeddeuren sluiten; (*ook*) de vloeddeuren wegdoen, neerlaten; (*een blaasbalg*) stoppen, stilzetten.

abfchwächen, fchw. (h.) = verzwakken, verminderen; (*in beursbericht*) abgefchwächt = lager, in reaktie. **Abfchwächung**, w. = verzwakking; verzachting; daling (*van de markt*). **abfchwären**, ft. (f.) = af-, wegzweren. **abfchwärmen**, fchw. (h.) = ophouden te zwermen; a., (f.) = wegzweren. **abfchwarten**, fchw. (h.) = van 't zwoord ontdoen; (*hout*) kantig maken, de wankanten afzagen. **abfchwärzen**, fchw. (h.) = zwart maken; zwart afgeven. **abfchwägen**, fchw. (h.) = af-, uitpraten, af-, uitbabbelen; (iem. iets) afpraten, -troggelen. **abfchwefeln**, fchw. (h.) = ontzwavelen. **Abfchwweif**, m. = afdwaling, uitweiding. **abfchwEIFen**, fchw. (h.) = (*de wasch*) uitspoelen; (*een plank*) uitronden; (*de kokons*) ontgommen; a., (f.) = uitweiden, afdwalen. **AbfchwEIFung**, w. = uitspoeling enz. vgl. **abfchwEIFen**. **abfchwemmen**, fchw. (h.) = af-, uitspoelen; (*een paard*) in 't wed brengen; (*hout*) vlotten. **Abfchwemmung**, w. = ('t) vlotten; reiniging. **abfchwenden**, fchw. (h.) = (*een stuk grond*) afbranden. **abfchwenden**, fchw. (h.) = afwassen, -spoelen; (*eine Bräute*) zwenken; a., (f.) = (af)zwenken. **Abfchwendung**, w. = zwenking. **abfchwimmen**, ft. (f.) = af-, wegzwemmen; af-, wegdrijven. **abfchwindein**, fchw. (h.) = afzwendelen, -zetten. **abfchwinden**, ft. (f.) = ver-, wegwijnen, uitteren; krimpen. **abfchwingen**, ft. (h.) = afschudden ('t stof); (*henne*) zwingelen; **fich vom Pferd a.** = van 't paard springen. **abfchwigen**, fchw. (h.) = (*de houden*) in de zweetkist, zweetkuil doen; (*keuk.*) sauteeren. **abfchwören**, ft. (h.) = (*zijn geloof*) afzweren; einen Diebstahl a. = zweren dat men onschuldig is aan diefstal, loochenen; (den Trunt) afzw.; (dem Teufel, dem Feind) afzw.; dem Teufel ein Bein (ein Ohr) a. = er maar op los zweren, vloeken; [*een eed*] zweren, doen]; **Abfchwörung**, w. —, —en = afzwering, loo-

chening. **Abſchwung**, m. = afzwaai, afsprong.
abſegetn, ſchw. (h.) = af-, stukzeilen; a., (f.) = af-, weg-, uitzellen, onder zeil gaan. **Abſegetlung**, w. —, —en = ('t) afzeilen, vertrek.
abſehbar = afzienbaar; begrijpelijk.
I. abſehen, ſt. (h.) = af-, neerzien; afkijken; begrijpen, (be)vatten, inzien; van etw. a. = iets niet in aanmerking nemen, van iets afz.; hiervon abgeſehen = afgezien hiervan, dat daargelaten; das Ende iſt gar nicht abzuſehen = 't eind is (er) niet (van) te overzien, 't is een onbegonnen werk; (ich kann den Nutzen dieſer Arbeit nicht) inz.; einem etw. a. = iets van iem. afk., afz.; einem etw. an (von) den Augen a. = iets in iems. oogen lezen; man hat es auf mich abgeſehen = op mij gemunt; (die Gelegenheit) waarnemen.
II. abſehen, ſ. = ('t) afzien; bedoeling, plan, oogmerk; ('t) afkijken; korrel (op den geweer-oop); (van instrumenten) vizier, kijkspleet; kijkbordje; ohne A. = onafzienbaar; worauf geht Ihr A.? = wat is uw bedoeling? waarop doelt U? ſein A. auf (Auff.) haben = iets op 't oog hebben.
Abſeide, w. — = floret-, vloszijde. **abſeifen**, ſchw. (h.) = (af)zeepen. **abſeigern**, ſchw. (h.) = (een mijnpot) loodrecht uithollen; (een ſchacht) pellen; (met.) uitzijgen. **abſeigerſchnur**, w. = loodlijn, koord. **abſeigen**, ſchw. (h.) = af-, doorzigen, filtreren. **abſeihung**, w. —, —en = af-, doorzijing, filtratie. **abſeilen**, ſchw. (h.) = aan een touw neerlaten; wie vom Galgen abgeſeilt = als van de galg gedropen.
I. abſein, unr. (f.) = af, weg zijn. **II. abſein**, ſ. = afzijn, -wezigheid.
abſeit, zie abſeits. **abſeite**, w. = achterzijde, -gevel; keerzijde (van munt); zijbeuk (v. een kerk). **abſeiten** = zijdens. **abſeitig** = afgelegen, -gezonderd; ein **abſeitiger** = een buitenstaander, outsider.
I. abſeits, Adv. = ter zijde, achteraf; (sport) a. ſehen = buiten spel, offside staan; **II. abſeits**, Präp. (mit Gen.) = ter zijde (van); a. von = (ook) buiten, ver van.
abſenden, unr. (h.) = (af-, verzenden; afvaardigen. **abſender**, m. —s, — = afzender; **abſendetin**, w. —, —nen = afzender. **abſendung**, w. = (af)zending. **abſendungsart**, m. = plaats van afzending. **abſengen**, ſchw. (h.) = afzengen, -schroeien. **abſenten**, ſchw. (h.) = (loten) afleggen, -zetten; (een mijnschacht) uitdiepen; ſich a. = hellen. **abſenter**, m. —s, — = loot, aflegger.
abſent = absent. **abſentation**, w. —, —en = absentatie. **abſentliſte**, w. = absentielijst.
abſentieren ſich, ſchw. (h.) = zich absenteren. **abſentismus**, m. = absentisme. **abſenz**, w. —, —en = absentie, schoolverzuim.
abſetzbär = afzetbaar; verkoopbaar; leicht a. = (ook) gewild. **abſetzbarkeit**, w. — = afzetbaarheid. **abſetzen**, ſchw. (h.) = af-, weg-, ne(d)erzetten; (van 't paard) afwerpen; (einen) ontslaan, (vorsten) afzetten; (som van 't budget) schrappen; [(munten) minderwaardig maken]; (kleedingsstuk) afleggen; (waren) verkoopen, omzetten, van de hand doen; (in vloeistof) bezinken, neerslaan; (een vel druks) geheel zetten; (een kalſ) spenen; een nieuwen regel beginnen, een alinea maken; pauzeeren; (van mijnsangen) zich vertakken, uit de richting gaan; [(van kleuren) afsteken]; (ohne die Feder) abzuſehen = neer te leggen; ohne abzuſehen = zonder ophouden, in een adem, in een teug; vom Land a. = van wal steken; leicht abzuſehende Waren = gewilde

waren; es wird etw. Schönes a. = dat zal wat moois worden, geven; es ſetzt Schläge ab = er vallen slagen, klappen; ſich a. = zich afzetten, bezinken, neerslaan; (ſich von einem) ver af zetten. **abſetzung**, m. —s, —e = gespand dier, speenkalf enz. **abſetzung**, w. —, —en = ('t) afzetten, afzetting; ('t) zetten; ('t) spenen; pauze, afbreking; einſtweilige A. = schorsing.
abſteln, ſchw. (h.) = (met den sikkel) afmaaien.
abſicht, w. —, —en = bedoeling, doel, plan, oogmerk; in der A. = met 't doel, met de bedoeling; mit A. = met opzet; auf einen ob. etw. A. .ent haben = met iem. of iets wat voor hebben; (er hat) A. .en = (ook) huwelijksplannen; [in A. auf mich] = wat mij betreft. **abſichtlich** u. **abſichtlich** = opzettelijk, met bedoeling, met opzet, expres; a. er Mord = moord (met voorbedachten rade). **abſichtlichkeit**, w. —, —en = opzet, bedoeling. **abſicht(los)** = zonder opzet, zonder bedoeling, onopzettelijk. **abſichtsboll** = opzettelijk, verstrekkend. **abſichten**, ſchw. (h.) = (af)zeven, -ziften. **abſieden**, ſchw. u. ſt. (h.) = af-, uitkoken, ontschalen, -gommen. **abſingen**, ſt. (h.) = af-, ten einde zingen. **abſinken**, ſt. (f.) = wegzinken; (h.) = abteufen. **abſintern**, ſchw. (h.) = af-, neersijpelen.
abſint, m. —(e)s, —e = absint.
abſitzen, ſt. (h.) = af-, stukzitten; uitzitten; (eine Schuld, eine Strafe) afzitten; a., (f.) = afzitten, afstijgen (van 't paard); (von einem) afzitten.
abſtosen, ſchw. (f.) = er van door gaan, opkrassen; (zout.) afdruipe. **abſolden**, ſchw. (h.) = af-, uitbetalen (en afdanken).
abſolut = absoluut, volstrekt. **abſolution**, w. —, —en = (krk.) absolutie; (r.) vrijspraak. **abſolutismus**, m. — = absolutisme, onbeperkte heerschappij. **abſolutiſt**, m. —en, —en = absolutist. **abſolutiſtiſch** = absolutistisch.
abſolutorium, ſ. —s, ..rien = vrijspraak; décharge; (ook) eindexamen. **abſolvieren**, ſchw. (h.) = vrijspreken, kwijtschelden; (een school e. d.) af-, doorloopen.
abſonderbar = afzonderbaar, scheidbaar. **abſonderlich** = [bizonder, eigen; afgezonderd]; eigenaardig, zonderling, vreemd, grillig; [vooraf, bovenal]. **abſonderlichkeit**, w. —, —en = zonderlingheid. **abſondern**, ſchw. (h.) = afzonderen, -scheiden; abgeſonderte Begriffe = abstrakte begrippen; ſich a. = zich afzonderen, zich afscheiden. **abſondernd** = afscheidend. **abſonderung**, w. = afzondering; (af)scheiding; abstraktie. **abſonderungsgefäß**, ſ. = afscheidings-, afscheidend vat. **abſonderungsvermögen**, ſ. = abstrahervermogen.
abſonnig = van de zon afgekeerd.
abſorbieren, ſchw. (h.) = absorbeeren: op-, inzuigen, op-, inslorpen; in zich opnemen. **abſorption**, w. —, —en = absorptie. **abſorptionsfähigkeit**, -kraft, w. = absorptievermogen.
abſpalten, ſchw. u. ſt. (h.) = afsplijten; a., (f.) = splijten. **abſpannen**, ſchw. = spenen. **abſpannen**, ſchw. (h.) = (een veer e. d.) ontspannen; (stoom) afsluiten; (de paarden of den wagen) af-, uitspannen; [(Klanten e. d.)] afhandig maken; (met den span) meten; abgeſpannt = vermoed, verslant, uitgeput, af; (van de beurs e. d.) flauw, slap. **abſpannung**, w. — ('t) ontspannen; verslapping, uitputting; ('t) uit-, afspannen. **abſparen**, ſchw. (h.) = ontzeggen; etw. ſeinem Mund a. ob. ſich etw. vom (am) Mund a. = iets uit zijn mond sparen,

abspfeifen, [schw. (h.) = spijzigen; gedaan eten; einen (mit leeren Worten) afschepen.

abspenen = abspänen. **abspenstig** = (einem die Runden) a. machen = afhalen; a. werden = ontrouw worden. **absperrren**, [schw. (h.) = afsluiten, versperren, blokkeeren; (een beweging) stoppen, stilzetten; ('t licht) onderscheppen.

Absperrhahn, m. = afsluitkraan. **Absperrklappe**, w., **ventil**, f. = afsluitklep, -ventiel (afsluiter). **Absperrsystem**, f. = blokstelsel. **Absperrung**, w. = afsluiting enz., vgl. **absperrren**; afzondering; stuwdam.

abspiegeln, [schw. (h.) = afspiegelen; paneelen. **Abspiegelung**, w. = afspiegeling, weerkaatsing. **abspielen**, [schw. (h.) = af-uit-, ten einde spelen; afwinnen; **sich a.** = zich afspelen. **abspinnen**, ft. (h.) = afspinnen; (een vertelling) uitspinnen; **sich a.** = zich ontspannen. **abspitzen**, [schw. (h.) = afpunten, -stompen; aanpunten, spitsen.

abspitzern, [schw. (h. u. f.) = (doen) afsplintieren.

Absprache, w. (zelden) = Abrede. **absprechen**, ft. (h.) = [afspreken, overeenkomen]; ontzeggen, betwisten; bespreken; een oordeel uitspreken; **wer wird ihm Mut a.?** = wie zal ontkennen, dat hij moed bezit? **einem das Leben a.** = iem. ter dood veroordeelen; (die Ärzte haben) ihm das Leben abgeprochen = hem opgegeven; (einem alle Hoffnung) ontnemen; über alles a. = over alles een (meesterachtig) oordeel uitspreken. **abspreschen** = absprescherijch. **Absprescher**, m. = betwister, vitter, pedant. **Absprescheri**, w. —, —en = betweterij, vitzucht, vitterij. **absprescherijch** = meesterachtig, betweterig, beslist. **abspitzen**, [schw. (h.) = schoren, stutten, (onder)schragen. **absprenge**, [schw. (h.) = doen, laten (af)springen; (troepen) verstrooien; a., (f.) = wegrennen. **abspriegen**, ft. (f.) = af-, los-, terugspringen, afbreken; (von einem Gegenstand) plotseling afstappen; (gegen etw.) afsteken; **sich a.** = zich af-, moe(de)springen **abspriegen**, [schw. (h.) = af-, wegsputten; wegsputten; (een muur) berapen; a., (f.) = af-, terugspatten. **Abspieß**, -**spießling**, m. = spruit, afstammeling. **abspießen**, [schw. (f.) = afstammen. **Abspörung**, m. = (zij)sprong; plotselinge verandering (van meening e. d.); [afdwaling]; tegenstelling, contrast. **Abspüßwinkel**, m. = hoek van uitval of terugkaatsing. **abspülen**, [schw. (h.) = afhaspelen, -winden. **abspülen**, [schw. (h.) = afwasschen, af-, wegspoelen. **Abspüler**, m. = afhaspelaar, -winder. **Abspüllicht**, f. —s = spoelwater. **Abspülung**, w. —, —en = afspoeling; ('t) weg-, afspoelen (van de oevers bijv.). **abspüren**, [schw. (h.) = ('t) wild] naspoeren.

Abstamm, m. = afstamming, nakomelingschap. **abstammen**, [schw. (f.) = (af)stammen, afkomstig zijn; afgeleid zijn. **Abstammung**, w. —, —en = afstamming, af-, herkomst; afleiding. **abstampfen**, [schw. (h.) = (af)stampen. **Abstand**, m. = afstand, tusschenruimte; onderscheid, tegenstelling, contrast; von etw. **Abnehmen** = van iets afziet, afstand van iets doen. **Abständer**, m. = doode boom. **abständig** = oud, bedorven, afstervend. **Abstandsgeld**, f. = afkoopsom. **Abstandswinkel**, m. = afstandshoek. **abstapeln**, [schw. (h.) = afstapelen, wegruimen; a., (f.) = van stapel loopen; er van doorgaan. **abstatten**, [schw. (h.) = (een bezoek) afleggen, maken, brengen; [(dank) betuigen; einem seinen Glückwunsch a. = iem. gelukwen-

schon; (eine Schuld) afdoen; Bericht a. = verslag doen]. **Abstattung**, w. —, —en = ('t) afleggen, ('t) brengen, ('t) doen. **abstäuben**, [schw. (h.) = (af)stoffen, stof afnemen. **Abstäuber**, m. —s, — = stoffer. **abstäuben**, [schw. (h.) = geeselen.

Abstecherisen, f. = afsteekijzer (van twinters); steekspade (van mijnwerkers); schaaft-, schrapmes. **abstechen**, ft. (h.) = afsteken; (Rafen) steken; (ein Schwein) kelen, slachten; (den Wein, einen Teich) aftappen; (das Wasser) een anderen loop doen nemen, afleiden; (eine Rarte) (af)troeven; einem (den Wind) a. = iem. de loef afst., vgl. **Luv**; (Muster) naprikken; (eine Zeichnung) graveeren, steken; a. gegen, von = afst. tegen; a., (f.) = afsteken (van land bijv.). **Abstecher**, m. = uitstapje; zijsprong (fig.) **Abstechmeißel**, m. = steekbeitel. **Abstedeisen**, f. = richtstaaft (om de rooilijn af te zetten). **absteden**, [schw. (h.) = losspeldem, -steken; (met paaltjes) afzetten, af-, uitbakenen. **Abstedeine**, w. = afzetdraad. **Abstelinie**, w. = richtlijn. **Abstefahl**, -**pfad**, -**stab**, m. = bakenstok, afsteek-, piketpaal. **Absteking**, w. —, —en = jalonneering, afbakening enz. **absteh(e)n**, unr. (h.) = [afstaan, overlaten]; (eine Stunde) staan; **sich die Beine a.** = doodmoe worden van 't staaf; a., (f.) = (van iets) af staan; afzien van, laten varen (von einem Recht, Vorhaben a.); onfrisch worden, bederven, verschalen; verweeren; **abgestanden** = (bier, wijn e. d.) verschaald, bedorven; (visch e. d.) bedorven; (ideen enz.) oud, uit den tijd. **abstehlen**, ft. (h.) = af-, ontselen; er stiehl dem lieben Gott die Zeit ab = hij verknoeit zijn tijd met nietsdoen.

absteifen, [schw. (h.) = stijven, doorhalen; steunen, stutten, schoren. **Absteige**, w. —, —en = **Absteigequartier**. **absteigen**, ft. (h.) = afstijgen, -klimmen, neerdalen; afstappen; (bij iem.) afstappen, zijn intrek nemen; a., de Linie = afdalende lijn. **Absteigequartier**, f. = tijdelijk verblijf, optrekkje, pied-à-terre. **Absteigung**, w. = ('t) neerdalen, afstijgen; sluipgang; gerade **Absteigung**.

abstellen, [schw. (h.) =, neer-weg-, afzetten, verwijderen (van iets); (Telefoon) afbelllen; (eine Maschine) stil zetten, stoppen; (das Signal) sluiten; (irgend etw.) buiten werking stellen, afkoppelen, uitschakelen; (den Hahn) dichtdraaien; (de Leitung) afsluiten; (Mißbräuche) afschaffen, een einde maken aan; (Bescherden) = grieven wegnemen; a. auf = instellen (een onderzoek bijv.). **Abstellung**, w. = afschaffing enz. vgl. **abstellen**. **abstemmen**, [schw. (h.) = afbeitelen, -steken. **abstemeln**, [schw. (h.) = afstempelen. **Abstempelung**, w. —, —en = (af)stempeling.

Abstention, w. — = onthouding, afstand. **abstheppen**, [schw. (h.) = stikken, doornaaien. **absterben**, ft. (f.) = afsterven, overlijden; [uitsterven]; wegwijnen.

Abstergentia, Bl. = afdrijvende middelen.

abstergieren, [schw. (h.) = afdrijven.

absternen, [schw. (h.) = afsturen; a. (f.) = afvaren.

Abstich, m. = ('t) naprikken, ('t) nageprikte; ('t) aftappen; uitloop (van gesmolten metaal); tegenstelling, contrast; einen grellen **Abstich**, gegen etw. machen, bilden = een scherp contrast met iets maken. **abstichen**, [schw. (h.) = na-, afborduren. **Abstieg**, m. = ('t) neerdalen, ('t) afklimmen, afklim; helling. **abstimmen**, [schw. (h.) = stemmen (instrument en bij ver-

kiezing enz.; [tegenspreken]. **ab'ftimmig** = ontstemd, valsch; *von einem a. sein* = 't niet met iem. eens zijn. **Ab'ftimmung**, w. = stemming; *etw. zur A. bringen* = in stemming brengen; *vgl. namenlich, fchreiten*. **Ab'ftimmungsbapparat**, m. = stemtoestel. **Ab'ftimmungsmodus**, m. = wijze van stemmen. **abftinent'** = onthoudzaam, matig, abstinent. **Abftinent'**, m. —en, —en = onthouder, afschaffer. **Abftinentenbünd**, m. = geheelonthoudersbond. **Abftinentz'**, w. — = onthouding. **Abftinentz'ler**, m. —s, — = geheelonthouder, afschaffer. **Abftinentz'tag**, m. = vastendag. **abftinie'ren fich**, fchw. (h.) = zich onthouden. **ab'ftößern**, fchw. (h.) = afstoffen. **ab'ftößern**, fchw. (h.) = (*met den tandestoker*) afstooten, -penteren. **ab'ftößen**, fchw. (h.) = een nieuwen biekerf vullen. **ab'ftoppeln**, fchw. (h.) = af-, ontstoppelen; *nalezing houden*. **ab'ftoppen**, fchw. (h.) = stopzetten; (*schip*) stoppen; (*fig.*) uitstappen, 't hoekje omgaan. **Ab'ftoßeifen**, f. = etsnaald; schraapmes. **ab'ftoßen**, ft. (h.) = afstooten, -duwen; -slaan, -kanten; terugstooten, stuiten; verkoopen, van de hand doen; (*huiden*) afschaven; (*eine Stunde*) uitsparen; a., (f.) = afstooten, afvaren; *vgl. Horn*. **ab'ftoßend** = stootend, stuitend. **Ab'ftoßung**, w. —, —en = afslaan, afstooting enz., *vgl. ab'ftoßen*. **ab'ftrafen**, fchw. (h.) = afstraffen. **Ab'ftrafung**, w. — —en = afstraffing. **abstrahie'ren**, fchw. (h.) = abstraheeren; a. *von* = afzien van, buiten beschouwing laten. **Ab'strahl**, m. = weerkaatste straal, afschijn. **ab'strahlen**, fchw. (h.) = afstralen, weerkaatsen. **Ab'strahlung**, w. = weerkaatsing. **ab'strählen**, fchw. (h.) = afhaspelen. **abstrakt'** = abstrakt. **Abstraktion'**, w. — —en = abstraktie. **Abstraktionsvermögen**, f. = abstrahieervermogen. **Abstraktum**, f. —(s), .ta = abstraktum, abstrakt substantief. **ab'ftampeln**, fchw. (h.) = afwoelen; -fietsen, -trappen; *fich a.* = zich uitsloven; *zich aftrappen*. **ab'ftärken**, fchw. (h.) = (*een paard*) aftuigen. **abstrahie'ren**, fchw. (h.) = verslijten; *fich a.* = zich afslouen. **Ab'ftrebe'kraft**, w. = middelpuntvliedende kracht. **ab'ftreben**, fchw. (h.) (*vom Mittelpunkt*) = ('t middelpunt) vlieden. **Ab'ftreich**, m. = 1. im A. = bij afslag; 2. = **Ab'ftreichholz**. **ab'ftreichen**, ft. (h.) = af-, wegstrijken; uitstrijken, wegnemen, (*bier e. d.*) afschuimen; (*vellen*) afschrappen; (*das Felf*) afjagen; (*einen*) afranselen, geeselen. **Ab'ftreicher**, m. —s, — = afstrijker, (af)strijkhouder. **Ab'ftreichseife**, w. = polijst-, zoetvijl. **Ab'ftreichholz**, f. = (af)strijkhouder, afstrijker. **ab'ftreifen**, fchw. (h.) = (af)stroopen, villen; (*die Handfchuhe*) uittrekken; (*den Glanz*) wegnemen; *er hat den alten Sünden abgestreift* = afgelegd, uitgedaan; a., (f.) = afspringen; *die Stugel streifte vom Knopfe ab* = sprong (schampete) op den knoop af; *vom Wege a.* = afdwalen. **Ab'ftreifung**, w. —, —en = ('t) afdoen, -trekken, -stroopen. **ab'ftreiten**, ft. (h.) = betwisten, ontstrijden; loochenen. **Ab'ftreich**, m. = neerhaal; ('t) afgestreekene; aftrek, korting; loodschuil; (*gwst.* = **Ab'ftreich**). **ab'ftreiden**, fchw. (h.) = afbreien. **ab'ftriegeln**, fchw. (h.) = roskammen. **ab'ftromen**, fchw. (f.) = af-, neerstromen; zich verspreiden. **ab'ftuns'** = duister, moeilijk te verstaan, verward. **ab'ftünde(n)**, fchw. (h.) = af-, verbrokkelen.

ab'ftufen, fchw. (h.) = trapsgewijs bouwen, uithouwen enz.; rangschikken; schakeeren, nuanceeren. **Ab'ftufung**, w. —, —en = rangschikking, op-, afklimming; progressie; schakeering, nuance. **ab'ftülpen**, fchw. (h.) = (*den hoed*) neerslaan. **ab'ftumpfen**, fchw. (h.) = afstompen (*eig. en fig.*); korten, kortstaarten; knotten; (*de hoeken*) verzachten; (*zuren*) neutralizeeren; *fich a.* = af-, verstompen ongevoelig worden. **Ab'ftumpfung**, w. —, —en = af-, verstomping, dofheid. **Ab'fturz**, m. = val, ('t) neerstorten; steilte. **ab'ftürzen**, fchw. (h.) = neerwerpen, -storten; a., (f.) = neervallen, -storten; steil afhellen. **ab'ftügen**, fchw. (h.) = (*boomen*) toppen, knotten; (*staart, ooren*) korten. **ab'ftügen**, fchw. (h.) = stutten, fchoren. **ab'fuchen**, fchw. (h.) = af-, weg-, doorzoeken; (*das Terrain*) a. laffen = laten afzoeken. **Ab'fuch**, m. —(e)s, —e = afkooksel, aftreksel. **ab'föhnen**, fchw. (h.) = afboeten. **ab'fumpfen**, fchw. (h.) = droogleggen; draineeren. **abfurd'** = bespottelijk, ongerijmd, absurd. **Abfurbität'**, w. —, —en = absurditeit. **ab'föhnen**, fchw. (h.) = (af-, ver)zoeten, zoet maken. **abfzedieren'**, fchw. (h.) = abscedeeren: afscheiden, etteren. **Abfzich'**, m. . . fies, . . fje = abces. **Abfzich'**, m. . . fies, . . fje = stuk, segment. **Abfzich'**, w. —, —n = abscisse: horizontale koördinaat. **Abt**, m. —es, **Abte** = abt. **Abt.** = Abteilung. **ab'tafeln**, fchw. (h.) = betimmeren, lambrizeeren. **ab'takeln**, fchw. (h.) = af-, ontakelen. **Ab'takelung**, w. —, —en = aftakeling. **Ab'tanz**, m. = slot-, eindhals, -dans. **ab'tanzen**, fchw. (h.) = af-, uit-, wegdansen. **ab'tauen**, fchw. (h. u. f.) = (ont-, weg)doelen. **ab'taumen**, fchw. (f.) = heenwaggelen. **Abtei'**, w. —, —en = abdij. **Ab'teil**, f. = coupé. **ab'teilen**, fchw. (h.) = af-, indeelen, scheiden; (*im Grade*) verdeelen. **Ab'teilnehmer**, f. = coupéraam. **abte'lich** = abdij. . . . **Ab'teilbar**, w. = coupédeur. **Ab'teilung**, w. = in-, afdeeling, (af)scheiding; klasse; rubriek; vak (*van een vloer bijv.*). **Ab'teilungschef**, -leiter, -vorficher, m. = afdeelingfchef. **Ab'teilungszeichen**, f. = afdeelteeken, dwarsstreepje. **ab'teufen**, **ab'tiefen**, fchw. (h.) = (*een mijnschacht e. d.*) uitdiepen, boren. **(Ab'tin)**, **Ab'tij'fin**, w. —, —nen = abdis. **abt'lich** = abtelijk. **ab'tönen**, fchw. (h.) = schakeeren, nuanceeren, tinten. **Ab'tönung**, w. —, —en = schakeering, nuanceering. **ab'torfen**, fchw. (h.) = vervenen. **Ab'torfung**, w. —, —en = vervening. **ab'töten**, fchw. (h.) = doen afsterven, dooden; kastijden. **Ab'tötung**, w. — = dooding, kastijding. [**Ab'trab**, m. = detachment]. **ab'tragen**, fchw. (f.) = wegdraven. **Ab'trag**, m. —(e)s, **Abträge** = afgraving; [overschot, rest (*v. d. tafel*); afdoening, vergoeding, belasting; nadeel, afbreuk; A. tun = benadeelen, afbreuk doen]. **ab'tragen**, ft. (h.) = af-, wegdragen; afruimen: (*een muur e. d.*) verlagen, sloopen; (*een heuwel*) afgraven; (*geld*) afdragen; (*schuld*) afdoen, -lossen, betalen; (*een kleedingstuk*) afdragen, -slijten; (*fchw.*) opbrengen, -leveren; *fich a.* = afsljten. [**ab'traglich** = schadelijk, nadeelig; (*fchw.*) voordeel. **Ab'tragung**, w. — = afgraving enz. *vgl. ab'tragen*.

Ab'traufe, w. = (water)spuwer. **ab'träufeln**, [schw. (h.) = afdruppelen, -droppelen.

Ab'treibarbeit, w. = (met.) affineerwerk: (mijnw.) beplanking. **Ab'treibeherd**, m. = drijfhaard. **Ab'treibemittel**, f. = afdrijvend middel. **ab'treiben**, ft. (h.) = af-, wegdrijven, afvoeren; wegsjagen; uitdrijven; (einen Wald) vellen, exploiteeren; met drijvers afkloppen; (met.) afdrijven, affineeren, cupelleeren; (das Gestein) losslaan; (paarden) afbenen; a. (f.) = afdrijven, van de koers raken. **ab'treibend** = af-, uitdrijvend, afvoerend. **Ab'treiber**, m. = (met.) affineerder, frisscher, afdrijver. **Ab'treibung**, w. —, —en = terug-, afdrijving enz. vgl. **abtreiben**.

ab'trennbar, **ab'trennlich** = (af)scheidbaar. **ab'trennen**, [schw. (h.) = (af)scheiden; los-, aftornen. **Ab'trennung**, w. = (af)scheiding, verdeling; ('t) aftornen. **ab'treppen**, [schw. (h.) = trapsgewijs metselen. **ab'trefbar** = vervreemdbaar, overdraagbaar. **ab'treten**, ft. (h.) = aftreden, -trappen; (den Schnee von den Füßen) (af)trappen; (die Schule) afloopen; (einen Weg) afstappen; (Zon) treden; (einen etw.) afstaan, overgeven, -doen, -laten; a., (f.) = aftreden, heengaan; (vom Schauplatz) verdwijnen; der König, das Ministerium ist abgetreten = de koning heeft afstand gedaan, 't ministerie is afgetreden; vom Glauben, vom rechten Weg a. = 't geloof, den rechten weg verlaten; a. = (mil.) ingerukt! [wo a. = ergens afstappen]; sich die Füße a. = zijn voeten af- (= schoon) trappen, vegen. **Ab'treter**, m. = cessionaris. **Ab'tretung**, w. —, —en = afstand, overdracht, cessie. **Ab'tretungs-urkunde**, w. = akte van afstand.

ab'triefen, ft. u. [schw. (f.) = afdruppen, -droppelen. **Ab'triff**, w. = afdrijving (v. een schip); wei(de)recht. **ab'trinten**, ft. (h.) = afdrinken. **ab'trippelein**, [schw. (f.) = af-, wegstrippelen. **Ab'tritt**, m. = ('t) aftreden, heengaan; afstand; trede, trap; beste-kamer, closet, privaat; [(door een gejaagd wild) neergetrapte struiken]. **Ab'trittseger**, m. = nachtwerker, privaatruimer. **Ab'trittstube**, w. = beer-, privaatput. **Ab'trittsräumer** = Abtrittseger.

ab'trocknen, [schw. (h.) = (af)drogen, afvegen; a., (f.) = droog worden, drogen; verdorren en afvallen. **ab'trollen**, [schw. (f.) = weggaan, afzakken, afdruppen. **ab'trommeln**, [schw. (h.) = aftrommelen; (einen Bienenstod) a. = (de bijen) wegslaan, -trommelen; den terug-, den aftocht slaan. **Ab'tropfbank**, w. = druipbank. **Ab'tropfbrett**, f. = druipplank. **ab'tropfen**, **ab'tropffeln**, [schw. (f.) = afdruppen, afdruppelen. **Ab'tropftrog**, m. = druipbak. **ab'trüben**, [schw. (h.) = troosten; afscheppen. **ab'trogen**, [schw. (h.) = afdreigen, -persen.

ab'trummen, [schw. (h.) = verbinden (met een steekbalk); vernieuwen (Balken). **ab'trumpfen**, [schw. (h.) = aftroeven, -snauwen; ook = ab'trummen. **ab'trümig** (von) = afvallig (van), ontrouw (aan). **Ab'trümigkeit**, w. — = afval(lig)heid, ontrouw.

ab'tummeln, [schw. (h.) = (een paard), afrijden; sich a. = zich afslouven. **ab'tun**, unt. (h.) = af-, wegdoen; eindigen, ten einde brengen, afdoen; (een dier) afmaken, dooden, (ook fig.: lem.) afmaken; (een misdadiger) terechtstellen; (die Hand von einem) aftrekken; (die Sache ist) abgetan = uit; er ist abgetan = hij heeft afgedaan; [sich einer (von einer) Sache a. = zich van iets ontdoen]. **ab'tünchen**, [schw. (h.) = (af)witten. **ab'tupfen**, [schw. (h.) = afdrogen (met pluksel e. d.),

afbetten. **ab'tuschen**, [schw. (h.) = aftekenen met Oost-Indische inkt.

Abulie, w. — = abulie: willoosheid.

Abundanz, w. — = overvloed.

ab'urteilen, [schw. (h.) = (bij vonnis) ontzeggen; voorbarig oordeelen; (über einen a. = 't eindoordeel over lem. uitspreken; (über alles) een oordeel uitspreken.

abusiv(e) = abusief, als misbruik.

Abus, m. —, — = misbruik.

ab'verdienen, [schw. (h.) = (iets) verdienen aan of van (iem.). **ab'verlangen**, [schw. (h.) = begeeren van. **ab'vieren**, [schw. (h.) = haaksch bewerken, kantrechten; (een touw) vieren. **Ab'vierung**, w. —, —en = haaksche bewerking; ('t) vieren. **ab'vijeren**, [schw. (h.) = (met 't oog) meten, nivelleeren; (met palen), afzetten.

ab'wachen sich, [schw. (h.) = zich met waken af-tobben. **ab'wägen**, ft. (h.) = (af)wegen; waterpassen; overwegen; (feine Worte, eins gegen das andere) afwegen. **Ab'wäger**, m. —, — = waterpasser, nivelleur. **Ab'wägung**, w. —, —en = ('t) (af)wegen, nivelleering, waterpassing. **ab'walken**, [schw. (h.) = (af)walken, vollen; afranselen. **ab'walzen**, [schw. (h.) = afwalsen; rollen, pletten, walsen. **ab'wälzen**, [schw. (h.) = af-, wegrollen, af-, wegwentelen; pletten, walsen; (eine Schuld von sich) afschuiven, (auf einen andern) afwentelen; (jeden Verdacht von sich) werpen; (alles von sich) afschuiven. **Ab'wälzung**, w. —, —en = devolutie (r.: 't toevallen aan een ander). **ab'wamsen**, [schw. (h.) = afranselen. **ab'wandeln**, [schw. (h.) = vervoegen, (ver)buigen; [boeten]. **Ab'wand(e)lung**, w. —, —en = vervoeging, (ver)buiging. **ab'wandern**, [schw. (h.) = heen-, wegtrekken, heengaan, zich verplaatsen.

ab'wanfen, [schw. (f.) = heen-, wegwankelen. **ab'wärmen**, [schw. (h.) = droogstoken. **ab'warten**, [schw. (h.) = (af)wachten; [verzorgen, oppassen; (sein Amt) (goed) waarnemen]; eine a. de Haltung (Stellung), Politif = een afw. de houding, politiek; sich a. b. verhalten = een afw. de houding aannemen; erst a. dann See trinten = heb maar geduld, we zullen maar af-

wachten. **ab'wärts** = afwaarts, naar beneden; [weg]; a. fahren = bergaf rijden, stroomaf varen; es geht a. mit ihm = 't gaat met hem bergaf, hij is aan 't aftellen, aftakelen (wat zijn leeftijd, zijn gezondheid betreft), hij gaat achteruit (met zijn zaken); a. des Flusses = de rivier af. **Ab'wärtsbewegung**, w. = afwaartsche beweging; (fig.) daling. **Ab'wartung**, w. — = afwachting; zorg, verpleging, waarneming]. **Ab'waschbank**, w. = (aan)rechtbank. **ab'waschen**, ft. (h.) = af-, schoonwasschen, afspoelen. **Ab'waschung**, w. —, —en = afwassching, zuivering. **Ab'wascher**, f. —s, Abwäscher = goot-, riool-, spoel-, afvalwater.

ab'wässern, [schw. (h.) = af-, ontwateren, draai-neeren; in 't water zetten (haring e. d.); helling, schot geven (een dak bijv.).

ab'wehen, ft. u. [schw. (h.) = afweven. **ab'wech-seln**, [schw. (h.) = afwisselen; aflossen; mitein-ander a. = elkaar afwisselen, aflossen; die Stimme a. = moduleren. **ab'wech-seln** = afwisselend; veranderlijk; wisselend (rijm); beurtelings. **Ab'wech-selung**, w. —, —en = (af)wisseling, verandering, verscheidenheid, variatie; zur fl. ob. der fl. wegen = ter afwisseling, voor de verandering. **ab'wech-selungs-weise** = beurtelings, bij afwisseling, afwisselend. **ab'wecheln**, [schw. (h.) = afwaaieren. **Ab'weg**, m. = verkeerde weg; auf fl. e. führen, geraten

= op den verkeerden weg brengen, komen; — afdwalen (*eig. en fig.*). **abwegig** = langs een omweg (te bereiken), [= *abweg[am]*]. **abwegig** = van den weg af. [*abwegigam* = afgelegen, uit den weg]. **abwehen**, *schw.* (h.) = afwaaien, doen afvliegen; (*zm.*) es hat abgeweht = 't wordt kalmer. **abwehr**, w. = ver-, af-, tegenweer, verdediging, weerstand; afweer-, voorbehoedmiddel. **abwehren**, *sch.* (h.) = (iets) afweren, -slaan, verdrijven; der Baum wehrt mir (von mir) die Sonne ab = beschermt mij tegen de zon. **abwehrung**, w. —, —en = *Abwehr*. **abwehrungsmittel**, f. = afweer-, voorbehoedmiddel.

I. **abweichen**, *schw.* (h. u. f.) = afweken (*wratten bijv.*). II. **abweichen**, *ft.* (f.) = afwijken (*eig. en fig.*); *boncinander a.* = verschillen; afdwalen (*van 't onderwerp*); (*v. d. magneetnaald ook*) deklineren, (*van schip*) afdrifven. III. **abweichen**, f. (*abb.*) = buikloop.

abweichend = afwijkend, verschillend. **Abweichung**, w. —, —en = afwijking, afdwaling; deklinatie, *vgl.* *abweichen* II. **abweiden**, *schw.* (h.) = afweiden, -grazen. **abweisen**, *ft.* (h.) = af-, terugwijzen, afslaan, weigeren; afschepen; ganz kurz a. = kort en bondig afw.; einen mit seiner Klage a., jems. Klage a. = iem. zijn eisch ontzeggen. **abweiser**, m. —s, — = krib (*in rivier e. d.*); stoot-, hoeksteen. **abweisung**, w. = afwijzing, weigering. **abweisungsbedeut.** m. = afwijzende uitspraak. **abweisen**, *schw.* (h.) = (af)witten; wit afgeven.

abweisen, *schw.* (f.) = vervelken, verleppe. **abweisbar** = afwendbaar, vermijdelijk. **abweisbarkeit**, w. —, —en = afwendbaarheid. **abweisen**, *unr. u.* *schw.* (h.) = (*de oogen, een gevaar*) afwenden: (seine Hand von einem) aftrekken; (einen von einem Vorhaben) afbrengen; (die Herzen) vervreemden; sich von einem a. = iem. verlaten, zich van iem. afkeeren, -wenden. **abweisend** = afkeerig; einem die Runden a. machen = iem. zijn klanten afhalen, afroonen; (einen von seinem Vorhaben) a. machen = afbrengen. **abweisend**, w. = afwending; vervreemding; afwering. **abweisen**, *ft.* (h.) = af-, neerwerpen; afgooien; afbreken; jongen werpen; (das Joch) afschudden; (*kaartspel*) Herzen a. = renonce in harten maken; etnen a. = beter of meer (oogen, kegels) werpen, gooien dan een ander; das Geschäft wirft nicht viel ab = brengt niet veel op; (das Gehörn = 't gewei) afwerpen; [sich mit einem a. = [ich .. überwerfen]. **abweisend** = afwezig, absent (*ook fig.*); die A. en bekommen unrecht = de afwezigen hebben ongelijk. **abweisenheit**, w. — = afwezigheid; A. beim Appell = ontbreken op 't appel. **abweisern**, *schw.* (h.) = es wehert ab = de storm, 't slechte weer neemt af; (den Feind) afslaan; (bk.) afwaterend maken; abgewettert = tegen wind en weer gehard. **abweisen**, *schw.* (h.) = afslijpen.

abweisen, *schw.* (h.) = (af)poetsen; afranselen, smeer geven. **abweisen**, *schw.* (h.) = afwikkel-, -winden; (ein Geschäft) afwickelen. **abweisen**, w. —, —en = afwikkeling, regeling. **abweisen**, *schw.* (h.) = bevredigen, sus-, kalmeeren. **abweisen**, w. — = bevrediging, kalmeering. **abweisen**, *ft.* (h.) zie *abweisen*. **abweisen**, *schw.* (h.) = wegsturen, den boms geven, uitbonjournen; (*gwsl.*) (drui-)ven lezen. **abweisen**, *schw.* (h.) = den wimpel af-, wegnemen. **abweisen**, *ft.* (h.) = afwinden, afhaspelen; neerlaten (*met de tier*). **abweisen**,

m. —s, — = haspelaar, garenwinder. **abweisen**, w. = ('t) afwinden, afhaspelen; ('t) neerlaten. **abweisen**, *schw.* (h.) einen = iem. een afwijzend teeken geven, afseinen; (*fig.*) afwimpelen. **abweisen**, *schw.* (h.) = (*boomen*) toppen. **abweisen**, *schw.* (h.) = afroffelen; kwinkelen; (*violonsnaren*) losmaken. **abweisen**, *schw.* (h.) = af-, nawerken; (*een stuk wild*) villen. **abweisen**, *schw.* (h.) = (*van land*) uitgeput raken; die Monarchie hat abgewirft = heeft afgedaan, heeft haar tijd gehad. **abweisen**, *schw.* (h.) = afvegen, -wisschen, schoonmaken; *vgl.* Maul; a. (f.) = wegsnappen. **abweisen**, *schw.* (h.) = wisscher, wrijf-, stofdoek. **abweisen**, *schw.* (h.) = (af)ruiken; ophouden met onweeren; a., f. = verweeren. **abweisen**, *schw.* (h.) = afwonen (von: van); (ein Haus) uitwonen. **abweisen**, w. = sterfwoel. I. **abweisen**, *schw.* (h.) = (*huiden*) ontwollen. II. **abweisen**, *unr.* (h.) = (er) af willen. **abweisen**, *schw.* (h.) = (*oud schip*) sloopen. **abweisen**, *schw.* (h.) = ont-, afwoekeren. **abweisen**, *schw.* (h.) = minder waard maken. **abweisen**, m. = ('t) afwerpen; afval, uitschot; afgeworpen gewei; opbrengst. **abweisen**, *schw.* (h.) = afdobbelen (*nl. afwinnen; meer oogen gooien*). **abweisen**, *schw.* (h.) = worgen; sich a. = gulzig slikken, kokhalzen.

abweisen, zie *Abessinien*.

abweisen = uit den afgrond, afgrond. . . **abweisen**, *schw.* (h.) = af-, uitbetalen, voldoen. **abweisen**, *schw.* (h.) = aftellen, -rekenen; -trekken; etw. an den Knöpfen, an den Fingern a. = iets op of aan de knopen, de vingers na-, aftellen; *vgl.* Finger. **abweisen**, w. —, —en = afbetaling, betaling op afrekening. **abweisen**, w. = aftelling, opsomming. **abweisen**, m. = aftelversje. **abweisen**, *schw.* (h.) = de laatste tanden krijgen; abgezahnt haben = alle tanden hebben; (*tech.*) de tanden villen. **abweisen**, *schw.* (h.) = aftwisten, af-, uitkijven. **abweisen**, *schw.* (h.) = aftappen (*wijn, bloed, een vat*); einen (einen Gelb) a. = iem. laten bloeden, iem. aderlaten. **abweisen**, w. —, —en = aderlating, aftapping. **abweisen**, *schw.* (h.) = zich (dood)moespartelen. **abweisen**, *schw.* (h.) = af-, onttoomen. **abweisen**, w. —, —en = aftooming. **abweisen**, *schw.* (h.) = af-, omheinen. **abweisen**, *schw.* (h.) = (iem.) plukharen; (*wol, haar*) aftrekken. **abweisen**, *schw.* (h.) = uit-, verteren, vermageren; a., (f.) = vermageren, uitteren; a. de Krantheit = uitterende ziekte. **abweisen**, w. = vermagering, uittering. **abweisen**, f. = onderscheidingssteeken, (*bizonder*) kenteeken; die A. der Würde = de teekens van de waardigheid. **abweisen**, *schw.* (h.) = af-, nateekenen; merken; afbakenen; sich a. = zich afteekenen; der Berg zeichnet sich (scharf) am (od. gegen den) Himmel ab. **abweisen**, w. = af-, nateekening, kopie. **abweisen**, *schw.* (h.) = afrukken, -trekken. **abweisen**, *schw.* (h.) = (Web.) afscheren (*den ketting*). **abweisen**, *schw.* (h.) = aftakelen.

abweisen, m. = destilleertoestel. **abweisen**, f. = overdruk-, dekalkeerplaatje. **abweisen**, m. = verschoonblad, -vel. **abweisen**, f. = haal-, schraapmes; hekel.

I. **abweisen**, *ft.* (h.) = aftrekken (*de hand van iem.*; zes van tien; iem. iets van zijn loon), wegtrekken; abstraheeren; destilleeren, overhalen; (den Hut vor einem) afnemen; (den Schlüssel) uit ('t) slot nemen; (einem die Waste) afrukken; seine Blide von etw. a. = de oogen van iets af-

wenden: (etnen) afleiden; einen von seinem Vorhaben abbringen; (ein Bett) af-, ontakelen; (ein Tier) villen; (etw. vom Preise) afdoen; (Wein) aftappen, bottelen; (Bohnen) afhalen; (Bilder) dekalkeeren, (einen Bogen) trekken, afdrücken; (Messer) aanzetten; (eine Uhr) regelen, repasseeren; (eine Karte) afnemen, keeren; a., (f.) = heengaan, af-, westrekken; der Rauch zieht ab = trekt weg; er mußte mit langer Nase a. = met een langen neus weggaan, afzakken. II. **Abziehen**, f. = ('t) villen, stroopen; ('t) aftrekken; ('t) aftappen; ('t) destilleeren; ('t) vertrekken, heengaan; inrukken (v. d. wacht); ('t) trekken, afdrücken, vgl. abziehen I. **Abzieher**, m. —s, — = aftrekspeler, aftrekkende speler, aftrekker, abduktor; trekker, drukker. **Abzieherlohn**, m. = drukloon. **Abzieherfabrik**, f. = destilleervat. **Abzieherlozen**, m. = destilleerkolf. **Abzieherriemen**, m. = aanzetrem. **Abzieherstein**, m. = oliesteen. **Abziehung**, w. —, —en = aftrekking enz. vgl. abziehen I. **Abzielen**, fchw. (h.) auf (Afl.) = op iets doelen, 't op iets gemunt hebben **abzielen** (v. d. wacht); ('t) afkanten. **abzielen**, fchw. (h.) = afpassen, —meten (met den passer en fig.). **Abzieler(lung)**, w. —, —en = ('t) afpassen, —meten. **abzollen**, fchw. (h.) = [(bij dwimen) afmeten]; betalen (den tol der dankbaarheid bijv.). **Abzucht**, w. —, —en = riool; luchtkanaal; uitloop. **Abzug**, m. = af-, terugtocht, vertrek; aftrek, korting; af-, nitloop; aftrek, debiet; afdruk, proef, ('t) afdrücken; trekker (v. een geweer); in A. bringen = in mindering brengen, aftrekken; einen A. machen = korten. **abzuglich**: a. der Rollen, a. 25 Gld. = na aftrek van (verminderd met) de (on)kosten, van f 25. **Abzugsblech**, f. = trekkerplaat (v. een geweer). **Abzugsbogen**, m. = proef (blad). **Abzugsmur**, w. = aftreksnoer, —touw. **Abzugsdampf**, m. = afgeWERKTE stoom. **Abzugsflamme**, w. = afvaartvlag. **Abzugsfreiheit**, w. = recht van (vrije) emigratie. **Abzugsgraben**, m. = afwateringsgreppel, —sloot, tochtsloot. **Abzugskanal**, m. = afwateringskanaal, riool; vertierweg, débouché. **Abzugsrinne**, w., —rohr, f., —röhre, w. = goot, afvoerpip. **Abzugsrinne**, w. = uitwaterings-sluis, verlaat. **Abzugsrohr**, w. = (rek.) aftrekker. **abzapfen**, fchw. (h.) = afplukken, —pluizen, uitrafelen. **abzwicken**, fchw. (h.) = afknippen, —knibbelen; einem am (vom) Lohn etw. a. = iem. iets op zijn loon beknibbelen. **abzwängen**, fchw. (h.) = afdwingen, ontrukken; (met keggen) splijten. **abzwecken**, fchw. (h.) = abzielen. **Abzweigdase**, w. = aftak, laschkontakt. **abzweigen**, fchw. (h.) = scheiden, vertakken; aftakken; sich a. = zich vertakken, uiteengaan. **Abzweigung**, w. = vertakking; aftakking; tak (vooral fig.). **abzwicken**, fchw. (h.) = af(k)nippen, en zie abzwängen. **abzwängen**, f. (h.) = afdwingen, zie ook abzwängen. **a. c.** = anni currentis; in (van) 't loopende jaar. **acc.** = accipi: ik heb ontvangen. **accelerando** = accelerando: versnellend. **ach!** = ach! och! o! ach ja! = wel zeker! mit Ach und Krach = met heel wat moeite. **Achäer**, m. —s, — = Achaeër. **achäisch** = Achaeisch. **Achaia**, f. = Achaea. **Achat**, m. —(e)s, —e = agaats. **achaten** = agaten. **achatische**, fchw. (h.) = agatizeeren, agaatskleurig maken. **Achatsteine**, m. = Egyptische steen. **Achatnatter**, w. = agaatsadder.

Achatsteine, w. = agaatslak. **Achatstein**, m. = agaats (steen). **Ache**, zie Nachen. **Achel**, w. —, —n = baard, haartje (van korenaren); scheef, kafnaald (v. vlas, hennep). **acheln**, fchw. (h.) = (jüd.) eten. **Acheron**, m. = Acheron (onderwereldsvier). **Achilles**, m. = Achilles. **achilles**, fchw. = achilisch. **Achillesheil**, f. = duizendblad. **Achilleslesterje**, w. = Achilleshiel (kwetsbare plek). **Achillespees**, —sehne, w. = Achillespees. **a. Chr.** = ante Christum = vóór Christus. **achromatisch** (spr.: akro..) = achromatisch, kleurloos. **Achromatismus** (spr.: akro..) = achromatisme. **Achromatopsie** (spr.: akro..) = achromatopsie: kleureblindheid. **achronisch** (spr.: akro..) = achronisch: tijdloos, tegenover de zon staande. **Achse**, w. —, —en = as; (van kanon) hartlijn; per A. = per as, per rijtuig, per wasgon. **Achsel**, w. —, —en = oksel, schouder; er nimmts auf die leichte A. = neemt 't gemakkelijk op; einen über die A. anfehen = iem. over den schouder aanzien, uit de hoogte op iem. neerzien; (den Mantel) auf beiden A. n. tragen = twee partijen dienen, de huik naar den wind hangen; die (mit den) A. n. (Schultern) zuden (ziehen) = de schouders ophalen. **Achselader**, w.; —arterie, w.; —band, f. = schouderader; —slagader; —band (bindstuk, kruis-, draagband). **Achselbein**, f. = sleutelbeen. **Achselbrüste**, w. = okselklier. **Achselhöhle**, w. = okselholte. **Achselgewicht**, f. = schoudergewicht. **Achselhöhle**, w. = okselholte. **Achselkappe**, w.; —pulsader, w.; —stich, w.; —stich, f. = schouderklep; —slagader; —band (vangsnoeren); —stuk (-bedekking). **Achselträger**, m. = valsch, dubbel(hartig)mensch, weerhaan. **Achselträger**, w. —, —en = dubbelhartigheid. **Achselzuden**, f. = schouderophalen. **Achselarm**, m.; —blech, f.; —drehung, w.; —linie, w. = as[schenkel (-arm)]; —scheen (aan rijtuig); —wenteling; —lijn. **Achsenagel**, m. = luns, spie. **Achsenring**, m. = asring. **achsal** = axiaal. **Achsalinie** ufw., zie Achsenlinie ufw. **I. acht** = acht; etwa a. Tage = zoowat acht dagen; in a. Tagen = in, binnen acht dagen; mit a. en fahren = met de acht rijden. **II. Acht**, w. —, —en = (de) acht ('t cijfer). **III. Acht**, w. — = (rijks)ban; in die A. tun, erflären = in den ban doen; A. und Bann = rijks- en kerkban. **IV. Acht**, w. = acht, oplettendheid, beschouwing; auf (Afl.) achtgeben = acht op iets geven, op iets letten; außer acht lassen = niet in acht (aanmerking) nemen, buiten beschouwing laten; außer aller Acht lassen = geheel over 't hoof zien; sich in a. nehmen vor (Dat.) = zich in acht nemen, op zijn hoede zijn, oppassen voor; (einer Sache) auf eine Sache achtgeben = op iets letten. **acht**: **achtarmig** = achtarmig; —oogig. **achtbar** = achtbaar, achtenswaardig. **achtbarkeit**, w. — = achtbaarheid, deftigheid. **achtbeinig**; —blätt(er)ig; —blumig = acht-pootig; —bladig; —bloemig. **Achtbrief** m. = banbrief, banbul. **achte** = acht; achtste; den od. am achten (8.) Mai = den achtsten Mei; Heinrich der Achte (od. 8. VIII.) = Hendrik VIII. **Achted**, f. —(e)s, —e =

achthoek. **acht'edig** = achthoekig. **acht'ehalb** = achtstehalf. **Acht'tel**, f. —s, — = achtste (deel), half verrel. **Acht'telkreis**, m. = oktant.
Acht'telnote, w.; **paufe**, w.; **falt**, m.; **tonne**, w. = achtste noot; a. rust; a. maat; a. ton.
Acht'telochlag, m. = hoek van 45°.
acht'ten, fchw. (h.) = achten, schatten; (das Geseß, das Alter ufw.) eerbiedigen; (etw. für eine große Ehre) achten, rekenen, houden; auf (Aff.) a. = acht geven, letten op; gering a. = gering schatten, minachten; er achtet das Geld nicht = hij denkt licht over 't geld; [ich a. nach = zich richten naar].
acht'ten, fchw. (h.) = verbannen, in den ban doen.
Acht'tender, m. —s, — = achtender, hert met acht takken. **acht'tens** = ten achtste.
acht'tenswert = achtenswaardig, achtbaar.
Acht'ter, m. —s, — = achtpenningstuk, acht-kreutzerstuk; achtlettergrep vers; achtender.
Acht'ter, m. —s, — = verbanner, vijand.
acht'teraus = (zm.) achteruit. **Acht'terdeß**, f. = achterdek.
Acht'terlärunng, w. = verbanning.
acht'terlei = achterlei.
acht'terlich = (zm.) achterlijk. **Acht'terhöf**, f. = achterschip. **Acht'terleben**, m. = achterstevan.
acht't'fach (-fältig); **fächterig**; **fing(e)rig** = acht|voudig; -hokkig (-vakkig); -vingerig.
Acht't'flach, f.; **Acht't'flächner**, m. = achtvlak.
acht't'flächig; **fächig** = acht|vlakig; -voetig.
acht't'geben, ft. (h.), zie Acht IV.
Acht't'gro'schenküß, f. = achtgroschenstuk.
acht't'haben, unr. (h.), zie Acht IV.
acht't'huu'dert; **fährig**; **fährlich**; **fantig**; **fappig** = acht|honderd; -jarig; -jaarlijks(ch); -kantig (-zijdig); -vliezig.
acht't'los (auf (Aff.), gegen) = achteeloos, slordig, onachtzaam. **Acht't'losigkeit**, w. = achteeloosheid, slordigheid, onachtzaamheid.
acht't'mal; **malig**; **männ(er)ig**; **mo'natlich** = acht|maal; -werf (-maal herhaald); -helmig; -maandelijks(ch).
Acht't'pfun'der, m. —s, — = achtponder.
acht't'räd(e)rig; **fartig** = acht|wielig (-raderig); -snarig.
acht't'sam (auf, Aff.) = achtzaam, zorgvuldig, oplettend. **Acht't'samkeit**, w. = achtzaamheid, zorg, oplettendheid.
acht't'säufig; **fettig**; **fützig** = acht|zuilig; -zijdig; -lettergrep.
acht't'spaltig = in acht deelen gespleten; in acht kolommen gedrukt. **acht't'spännig** = met acht paarden, met de acht. **Acht't'sun'dentag**, m. = achturige (werk)dag. **acht't'stündig** = achturig.
acht't'stündlich = elke acht uur, om de 8 uur (plaats hebbende). **acht't'tägig** = achtdaagsch.
acht't'täglich = (van) alle acht dagen, om de acht dagen. **acht't'teilig** = achtdeelig. **acht't'unddreißig** ufw. = acht en dertig enz.
Acht't'ung, w. = achting, aanzien, eerbied; acht, oplettendheid; (bei einem) in Acht stehen = in aanzien staan; A. einflößend, zie acht't'ungge-bietend. A! = geeft acht! let op! opgepast!
Acht't'ung, w. —, —en = verbanning.
acht't'unggebietend = achting gebiedend, inboezemend, afdwingend. **Acht't'ungsbeweis**, m., **zeißen**, f. = bewijs, teeken, blijk van achting.
Acht't'ungserfolg, m. = succès d'estime. **Acht't'ungssignal**, f. = (spw.) waarschuwingssein, sein „geef acht!“ **acht't'ungsvoll** = (hoog)achtend, met achting; eerbiedig. **acht't'ungswert**, **würdig** = achtenswaard(ig). **acht't'ungswidrig** = oneerbiedig.

acht't'wintlig = achthoekig. **acht't'wöchentlich** = om de acht weken (plaats hebbende). **acht't'wöchig** = van acht weken, achtweeksch.
acht't'zählig = achtandig.
acht't'zehn = achttien. **Acht't'zehrender**, m. —s, — = achttienender, hert met 18 takken. **acht't'zehnjährig** = achttienjarig. **Acht't'zehnpfünder**, m., —s, — = achttienponder. **acht't'zehnte** = acht-tiende. **Acht't'zehntel**, f. —s, — = acht-tiende (deel). **acht't'zehntens** = ten acht-tiende.
acht't'zeilig = achtregelig, met acht rijen.
acht't'zig = tachtig. **Acht't'ziger**, m. —s, — = tachtiger; ein harter Z. = een goede tachtiger; die a. Jahre = de jaren tusschen '80 en '90; eine Flasche Z. = een flesch tachtiger (*wijn van 1880*). **acht't'zigjährig** = tachtigjarig. **acht't'zigste** = tachtigste. **Acht't'zigstel**, f. —s, — = tachtigste (deel). **acht't'zigstens** = ten tachtigste.
acht't'zen, fchw. (h.) = zuchten, steunen.
Acht't'er, m. —s, **Acker** = akker, veld; morgen (lands). **Acht't'erarbeit**, w. = veldarbeid. **acht't'erbar** = bebouwbaar. **Acht't'erbau**, m. = land-, akkerbouw; A. treiben = 't landbouwbedrijf uitoefenen.
Acht't'erbaugeräte, Pl. = landbouwgereedschappen. **Acht't'erbaugesellschaft**, w. = landbouwmaatschappij. **Acht't'erbaulonie**, w. = landbouwkolonie. **Acht't'erbaulunde**, **wissenschaft**, w. = landbouwkunde, -wetenschap. **acht't'erbaulundig** = landbouwkundig. **Acht't'erbauschule**, w. = landbouwschool. **Acht't'erbestellung**, w. = landbouw. **Acht't'erbohne**, w. = tuinboom. **Acht't'erbrand**, m. = wilde tarwe. **Acht't'erbürger**, m. = landbouwer.
Acht't'erer, m. —s, — = klein grondbezitter.
Acht't'ererbe, w. = bouw-, teelaarde. **Acht't'erfeld**, f. = bouwland. **Acht't'erfevon(e)**, w. = ploeg-, heeredienst. **Acht't'erfurche**, w. = (akker)voor.
Acht't'ergaul, m. = ploegpaard. **Acht't'ergerat**, f., **Acht't'ergeraßhaften**, Pl. = landbouwgereedschap. **Acht't'ergeseß**, f. = akkerwet. **Acht't'erholder**, —s, **holunder**, m. = wilde vlier. **Acht't'ertlette**, w. = akkerklis, klitkervel. **Acht't'ertrecht**, m. = boereknacht. **Acht't'ertrome**, w. = Strume 2. **Acht't'erland**, f. = bouwland. **Acht't'erlattiß**, m. = wilde latuw. **Acht't'erleine**, m. = ploegzeel. **Acht't'erlohn**, m. = ploegloon. **Acht't'ermann**, m. = akker-, landman, -bouwer. **Acht't'ermaß**, f. = akkermaat. **Acht't'ermünze**, w. = akkermunt.
acht't'ern, fchw. (h.) = (be)ploegen, 't land bebouwen; hard, zwaar werken.
Acht't'ernessel, w. = hennepnetel. **Acht't'ernuß**, w. = aardaker. **Acht't'erpferd**, f. = ploegpaard. **Acht't'errain**, m. = veld-, akkerrand. **Acht't'erricht**, f. = land-, akkerrecht. **Acht't'erröttig**, m. = knopferik, wilde radijs. **Acht't'erröstein**, f. = adonis-, vuurroosje, duivelsoog. **Acht't'erjalat**, m. = veldsla. **Acht't'erjachtelhelm**, m. = heermoes. **Acht't'erschnalle**, w. = (gust.) klaproos. **Acht't'ersenf**, m. = herik, veldmosterd, krodde. **Acht't'ersmann**, m. —e(s), . . leute = landman, -bouwer. **Acht't'ersener**, w. = akkerbelasting. **Acht't'erwalze**, w. = rol. **Acht't'erwerkzeug**, f. = ploeg-, landbouw-werktuig. **Acht't'erwesen**, f. = landbouw(wezen). **Acht't'erwinde**, w. = akkerwinde. **Acht't'erwirt**, m. = landbouwer. **Acht't'erwirtschaft**, w. = landhuishoudkunde, landbouw. **Acht't'erwurz**, w. = kalmus. **Acht't'erzins**, m. = landrente.
Acquit (spr.: akki), f. —s, —s = acquit.
Acquisition, zie Akqui. . .
A. D. = anno domini: im Jahre des Herrn = in 't jaar des Heeren. **a. d.** = a dato: van den dag

van afgifte afgerekend. **a. D.** = außer Dienst: buiten dienst, gepensioneerd, (op) non-actief.
a. d. = an der (bijv. a. d. Saale).
ad absurdum führen = afdoend weerleggen.
ad acta zie Afte.
ada'gio (spr. ...zio) = adagio; bas **A.**, —(s), — = 't adagio.
Adalbert, zie Adelbert.
Adam, m. = Adam; den alten **A.** (Menschen) ausziehen (afleggen) = den ouden Adam (mensch) afleggen, zich beteren; vgl. Riese III. **Adamit'**, m. —en, —en = Adamiet.
Adamsäpfel, m.; **holz**, f. = adams|appel (ook: paradijsvijg); -hout.
adaptie'ren, [schw. (h.)] = adapteeren, aanpassen.
adäquat' = geheel overeenkomstig, adequaat **a dato**, zie a. d.
Ad'el, m. —s = (gwst.) gier (mest). **ad'eln** [schw. (h.)] = (gwst.) gieren.
Aden'da, Pl. = addenda, toevoegsels, aanvullingen. **adbie'ren**, [schw. (h.)] = optellen. **addition'**, w. —, —en = optelling. **additional'** = additioneel.
ade'! = vaarwel, adieu!
Ad'ebär, **Ad'ebär**, m. —(e)s, —e = (nrbd.) ooeveaar, eiber, adebaar.
Ad'el, m. —s = adel(dom); ertshoudende laag.
Adel'äde, w. = Adelaide, Adelheid, Aleida.
Ad'elbert, m. = Adelbert, Albert.
Ad'elgunde, w. = Adelgonde, Allegonde.
Ad'elheid, w. = Adelheid, Aleida, Alida.
ad(e)lig = edel, adellijk. **ad'eln**, [schw. (h.)] = adelen; veredelen.
Ad'els'brief, m.; **buch**, f.; **diplom**, f.; **herr'schaff**, w. = adell|brief; -boek; -brief; -heerschappij (aristokratie).
Ad'elstammer, w. = kamer der edelen.
Ad'el'sprobe, w.; **stand**, m.; **stolz**, m. = adell|brief; -stand; -trots.
ad'elstolz = trotsch op zijn adeldom. **Ad'el'sucht**, w. = adolzucht, zucht om van adel te zijn.
ad'el'süchtig = adolzuchtig. **Ad'eltum**, f. —s = adeldom. **Ad'eltümlel'**, w. — = adellijk gedoe.
ad'eltümeln, [schw. (h.)] = adellijk doen, 't over den adel hebben.
Adenographie', w. — = adenografie; klierbeschrijving. **adenoid'** = adenotide, kliervormig; a. .e Vegetationen = a. .e vegetaties (woekeringsen).
Adept', m. —en, —en = ingewijde, adept; goudmaker, alchimist.
Ad'er, w. —, —n = ader (in 't lichaam, in de aarde, in bladeren, in marmer enz.); einem zur **A.** lassen = iem. aderlaten; poetische, dichtersche **A.** = (ook) dichtader; er hat feine **A.** dazu = daar heeft hij niet de minste neiging voor; es ist feine gute **A.** an ihm = er is geen goed haar aan hem; er hat feine **A.** von seinem Vater = hij heeft geen haar (niets) van zijn vader. **Ad'er'hinde**, w. = laatband, zwachtel. **Ad'er'bruch**, m. = aderbreuk. **Ad'er'schen**, f. —s, — = adertje, aartje. **Ad'erentzündung**, w. = aderontsteking.
ad'er'förmig = adervormig.
Ad'er'geflecht, f.; **ge'schmülft**, w.; **haut**, w. = ader|weefsel (-net); -gezwel; -vlies.
Ad'er'holz, f. = langshout. **ad'(e)rig**, **ad'(e)rig** = geaderd, gestreept.
Ad'er'lust, w. = ruimte tusschen de mijnaderen.
Ad'er'noten, m. = spataar. **Ad'er'tropf**, m. = aderfistel. **Ad'er'laß**, m. . . lassen, . . läße = (ader)lating.
Ad'er'laß|beden, f.; **binde**, w.; **eisen**, f. = laat|bekken; -windsel; -lancet (-vlijm).

Ad'er'laffen, f. = aderlating. **Ad'er'laffer**, m. —s, — = aderlater.
Ad'er'laß|kunst, w.; **schnepper**, m.; **zeug**, f. = laat|kunst; -vlijm (lancet); -gerei.
Ad'er'lehre, w. = (bloed)vateeler, angiologie.
ad'ern, **ad'ern**, [schw. (h.)] = aderen, marmeren.
Ad'er'presse, w. = aderpers, schroefverhand, tourniquet. **Ad'er'schlag**, m. = ader-, polsslage; (ook) aderlating. **Ad'er'wasser**, f. = bloedwater, lympe. **ad'er'zellig** = uit adercellen bestaande.
Ad'härens', f. —, . . renzien = adherens: aanhang, toebehoor. **Ad'härenz'**, w. —, —en = adherentie: aankleving, aanhang; aanhanke-lijkheid. **adhärie'ren**, [schw. (h.)] = aanhangen, toetreden, instemmen, adhezie schenken. **Ad'hä'sion'**, w. — = adhezie; aankleving; toetreding. **adhä'siv'** = instemmend; hechtend, aanhan-gend.
Adian'tum, f. —s = adiantum: venushaar
Adieu', f. —, — = adieu, vaarwel; a. ! = bonjour dag!
Adil', m. —en, —en = edilis (opziener over de openbare gebouwen, leider der volksspelen en marktmeester te Rome).
ad'izent' = aanliggend, -grenzend.
Ad'jektiv' u. **Ad'jektiv**, f. —s, —e = adjektief, bijvoeglijk naamwoord.
ad'jektiv'sch = adjektivisch, bijvoeglijk.
Adjudikation', w. —, —en = adjudikatie, ge-rechtelijke toekenning. **adjudizie'ren**, [schw. (h.)] = adjudiceeren, gerechtelijk toekennen.
ad'jungie'ren, [schw. (h.)] = adjungeeren, toevoegen. **Ad'junkt'**, m. —en, —en = adjunkt, toegevoegd ambtenaar. **Ad'junktur'**, w. —, —en = adjunktie, toevoeging; adjunktuur, ambt van een adjunkt.
Ad'justier'bant, w. = trekbank. **ad'justie'ren**, [schw. (h.)] = (a)justeeren: in orde brengen; (een machine) monteeren. **Ad'justie'rung**, w. —, —en = ajustage, montage. **Ad'justier'waage**, w. = justeer-, ijksschaal.
Ad'jutant', m. —en, —en = adjudant. **Ad'ju-tantur'**, w. —, —en = adjudantschap, adjudan-tuur. **Ad'juvant'**, m. —en, —en = helper, sakristein; (tijdelijk) hulponderwijzer.
Ad'la'tus, m. —, — = helper, adjunkt.
Ad'ler, m. —s, — = adelaar, arend. **Ad'ler'auge**, f., **blid**, m. = adelaars-, arendsoog, -blik.
Ad'ler'bad, f. = zadeldak. **Ad'ler'eule**, w. = schuifull.
Ad'ler'|farn, m.; **holz**, f.; **flaue**, w.; **traut**, f.; **nase**, w. = adelaars|varen; -hout; -klauw; -varen; -neus (arendsneus).
Ad'ler'orden, m. = orde van den adelaar.
Ad'ler'|stein, m.; **träger**, m. = adelaar|steen; (mil.) -drager (aquillifer).
ad'lig = adelig.
Ad'ministration, w. —, —en = administratie, bestuur, beheer. **admini'strativ'** = administra-tief. **Admini'stra'tor**, m. —s, . . o'ren = admini-strateur. **admini'strire'ren**, [schw. (h.)] = admini-streeren.
Admiral', m. —(e)s, —e = admiraal, (de vlinder ook) cijferkapel. **Admiral'ität'**, w. —, —en = admiraliteit. **Admiral's'flagge**, w. = admira-raalsvlag. **Admiral's'schiff**, f. = admiraalsschip.
Admission', w. —, —en = admisse, toelating.
admittie'ren, [schw. (h.)] = toelaten, admitteeren.
Admonition', w. —, —en = waarschuwing, ver-maning.
Ad'olf, m. = Adolf. **Ad'olf'ne**, w. = Adolfine.
Ado'nis, m. = Adonis. **Ado'nis'blume**, w., **roschen**, f. = adonisbloem, roosje, vuur-

roosje. **ado'nisch** = adonisch. **adonische'ren**, *schw.* (h.) = adonizeeren, mooi maken.
adoptie'ren, *schw.* (h.) = adopteeren, annemen (*als kind*). **Adoption'**, w. —, —en = adoptie.
Adoptiv'kind, f.; **•john**, m.; **•tochter**, w. = aangenomen kind; a. zoon; a. dochter.
Adoptiv'vater = pleegvader.
Ados' (spr.: *adoo*), f. —, — = hellend tuinbed.
Adosfement' (spr.: *•mā*), —s, —s = glooing, talud. **adosfie'ren**, *schw.* (h.) = hellend maken.
adoucie'ren (spr.: *adoesieren*), *schw.* (h.) = verzachten, temperen; (*met.*) uitgloeien.
Adr. = Adresse: adres. **Adressant'**, m. —en, —en = adressant, afzender. **Adressat'**, m. —en, —en = geadresseerde. **Adress'buch**, f. = adresboek. **Adress'bebatte**, w. = adresdebat. **Adress'e**, w. —, —n = adres; unter jemand's A. = onder iemand's couvert, adres; per A. (an) Herrn A. = p. a. (per adres) den Heer N.; das geht an Ihre A. = dat is aan uw adres. **Adress'fenweschel**, m. = adresverandering. **adressie'ren**, *schw.* (h.) = adresseeren; (einem einen Schübling) aanbevelen. **Adress'talender**, m. = Adress'buch.
Adress'karte, w. = adreskaart, (*voor postpakketten*) postpakketkaart.
adrett' = handig, knap; lief, aardig, net.
Adria, w. — = Adriatische Zee; A. = (*ook de stad*) A.
Adrian, m. = Adriaan. **Adria'ne**, w. = Adriana.
Adriano'pel, f. = Adrianopol.
Adria'tisches Meer, f. = Adriatische zee.
adrig, *adrig*, zie *aderig*, *äderig*.
adstringie'rend = samentrekkend.
Adular', m. —s = adulaar, maansteen.
ad valorem = ad valorem: naar de waarde.
Advent', m. —(e)s, —e = advent (*de 4 weken voor Kerstmis*). **Adventist'**, m. —en, —en = adventist (*die binnen kort 't godrijk verwacht*).
adventiv' = nakomend, wild groeiend.
Advent's'breedigt, w.; **•sonntag**, m.; **•zeit**, w. = advent'ijpreek; -zondag; -tijd.
Adverb' (sum), f. —s, . . . bien ob. . . bia = adverbium, bijwoord. **Adverbia'le**, f. —s, . . . ien = bijwoordelijke bepaling. **adverbia'lijch** = adverbiaal, bijwoordelijk. **Adverbia'lijch**, m. = adverbiale, bijwoordelijke bijzin.
adverfativ' = adversatief, tegenstellend.
Advokat', m. —en, —en = advokaat, pleitbezorger. **Advokata'tent**, m. = advokatestreek.
Advokata'tentand, m. = advokatestand, balie.
advokata'rijch = advokate. . . **Advokatur'**, w. —, —en = advokaatschap, advokatuur.
adyna'misch = adynamisch, krachteloos.
Aerobynna'mil, w. — = leer van den luchtdruk.
aerobynna'misch = aërodynamisch. **Aerolith'**, m. —(e)s u. —en, —(e)n = aëroliet, luchtmeteoroosten. **Aerome'ter**, f. u. m. = aërometer, luchtmeter. **Aeronaut'**, m. —en, —en = aëronaut, luchtschipper. **Aeronaut'ik**, w. — = aëronautika, luchtvaartkunst. **aeronaut'ijch** = aëronautisch. **Aeroplan'**, m. —(e)s —e = aëroplaan, vliegmaschine, -tuig. **Aerostat'**, m. —en, —en = luchtballon, -schip, aërostaat.
Aerosta'tik, w. — = aërostatika: leer van 't evenwicht der lucht. **aerosta'tijch** = aërostatisch.
a. f. = anni futuri: van 't komende jaar.
Affā're, w. —, —n = affaire, twist, (twist) zaak.
Affā'ren, f. —s, — = aapje.
Affe, m. —n, —n = aap; naäper; knapzak, ransel; teekenaap, pantograaf; ladiërter A. = driedubbele fat; er hat einen A. . n = hij is dronken, aangeschoten; *ich einen A. . n taufert*, den A. . n zum Ater tragen = zich een roes

drinken; feinem A. . n Zuder geben = zich zelf in de hoogte steken, zijn lust voldoen, uitgelaten vrolijk zijn; einen A. . n an einem gefressen haben = verzet, gek op iem. zijn; einem den A. . n weissen, drehen = iem. voor den gek houden; mich soll der A. friieren! = heb je ooit van je leven! nou breekt m'n klomp! vom blauen A. . n gebissen sein = van Lotje getikt zijn; der A. wird zu blau = 't wordt me te gek.
Affekt', m. —(e)s, —e = hartstocht, gemoedsbeweging. **Affektation'**, w. —, —en = affektatie, gemaaktheid. **affektie'ren**, *schw.* (h.) = affekteeren, gemaakt doen, zich aanstellen; affektiert = geaffekteerd, gemaakt, aanstellerig.
Affektier'heit, w. — = affektatie, geaffekteerdheid. **Affektion'**, w. —, —en = genegenheid, liefde; aandoening. **affektioniert'** = genegen, welwillend, gunstig gezind. **Affektions'preis**, m. = fantazieprijs. **Affekt'lant**, m. = gemoedsklank. **affekt'loos** = koel, koud, hartstochteloos.
Affen, *schw.* (h.) = naäpen; foppen, beetnemen.
Affenart, w. — = apesoort, -aard. **Affenartig** = aapachtig, als (van) een aap.
Affenbaum (•brotbaum), m.; **•frage**, w.; **•geschlecht**, f. = apelbroodboom; -snoet (-bakkes); -geslacht.
Affenhaft = aapachtig. **Affenjade**, w. = apesjasje. **Affentasten**, m. = apekool (*nl. huis met veel ramen, omnibus*). **Affenjung'** = piepjong.
Affenkomödie, w. = apespel, aperij. **Affenliebe**, w. = apelieliefde. **Affenmäßig** = op apemanier, aapachtig. **Affenmuttergärt'lichheit**, w. = apelieliefde. **Affenpinscher**, m. = apenpinscher (*goedelhondje*). **Affenpomade**, w. = snertzaak. **Affenposse**, •spiel, f. = apespel, aperij. **Affenhande**, w. = (groot) schandaal.
Affenhwanz, m. = apestaart; suffert, knul.
Affenstein, m. = apesteen, -bezoar. **Affenweibchen**, f. = wijfjesaap. **Affer**, m. —s, — = (be)spotter. **Afferer'**, w. —, —en = aperij; voor-den-gek-houderij, fopperij.
Affiche, w. —, —n = affiche, aanplakbiljet.
affigie'ren, *schw.* (h.) = afficheeren, aankondigen, bekend maken.
Affida'bit, f. —s, —s = autentieke verzekering onder eede, affidavit.
affigie'ren, *schw.* (h.) = aanhechten, -plakken.
Affiliation', w. —, —en = op-, aanneming, affiliatie. **affilie'ren**, *schw.* (h.) = affilieren, (*in een orde*), opnemen.
Affin, w. —, —nen = apin, wijfjesaap, gekje.
Affina'ge (spr.: *•naazje*), **Affination'** = Affinierung. **affinie'ren**, *schw.* (h.) = affineeren, louteren. **Affinie'ring**, w. —, —en = affinage, loutering. **Affinität'**, w. —, —en = affiniteit, verwantschap.
Affirmation', w. —, —en = affirmatie, bevestiging, bekrachtiging. **affirmativ'** = affirmatief: bevestigend. **affirmie'ren**, *schw.* (h.) = affirmeeren: bevestigen.
Aff'ijch = aapachtig.
Affix', f. —es, —e, **Affix'um**, f. —(s), . . . ra = (woord)achtervoegsel. **Affix'a**, A. = affixa, wat aard- en spijkervast is. **Affixion'**, w. — = aanhechting.
affizier'bar = gevoelig, prikkelbaar.
affigie'ren, *schw.* (h.) = aandoen, ontroeren.
Affluenz', w. —, —en = affluentie: toevloed, toeloop.
Affodill', f. —(e)s, —e = affodil, grafbloem.
Affront', m. —(e)s, —e = affront, belediging.
affrontie'ren, *schw.* (h.) = affronteeren,

affrös' = affreus, afschuwelijk.
Afgha'ne, m. —n, —n = Afghaan. **afgha'nisch** = Afghaansch. **Afgha'nistan**, f. = Afghanistan.
Afrika, f. = Afrika. **African'ber**, m. —s, — = Afrikaander. **Afrika'ner**, m. —s, — = Afrikaan. **Afrika'nerin**, w. —, —nen = Afrikaansche. **afrika'nisch** = Afrikaansch. **Afrika'nus**, m.: Scipio A. = Scipio Africanus.
Afrika'reijende(r) = Afrikareiziger.
Af'fer, m. —s, — = achterste, anus. II. **Af'fer**, f. —s, — = afsnijsel, schrapstel, snoeisel, afval (bij allerlei bedrijven); bijevull; gedarmte, ingewand; overblijvend bezinksel.
Af'ferhorn, m. = bastaardahorn. **Af'feralaba'faster**, m. = gipsalbast, vals ch albast. **Af'feranwaal**, m. = substituut-prokureur. **Af'ferarzt**, m. = kwakzalver. **Af'ferereb'famleit**, w. = valsche welsprekendheid. **Af'ferbier**, f. = dun bier, scharrebie. **Af'ferbildung**, w. = schijnbeschaving; nieuwe, wilde vorming. **Af'ferblatt**, f. = bijblad. **Af'ferblech**, f. zie **Af'ferstüd**. **Af'ferblüte**, w. = onechte, wilde bloei. **Af'ferbürg**, m. = achterborg. **Af'ferbürg'schaft**, w. = achterborg, -borgtocht. **Af'fergriktentum**, f. = vals ch christendom. **Af'ferdarm**, m. = endeldarm. **Af'ferentjündung**, w. = aansontsteking. **Af'fererbe**, m. = ondergeschoven erigenaam. **Af'fererz**, f. = bezinksel van 't gestampte erts. **Af'fererlose**, w. = aarsvin. **Af'fererlose**, m. = aarsvinnige. **Af'fererflügel**, m. = bastaardvleugel. **Af'fererfälle**, f. = (mijnw.) vergaarbak. **Af'ferergerfamleit**, w. = schijngeleerdheid. **Af'fererglaube**, m. = vals ch geloof, bijgeloof. **Af'ferergaben**, m. = kanaal naar den vergaarbak. **Af'fererhen**, f. = nahool. **Af'fererholz**, f. = afgewaald hout, dood hout. **Af'fererhorn**, f. = valsche hoorn. **Af'fererkatholikt**, m. = pseudo-katholiek. **Af'fererkegel**, m. = conoide (op een kegel gelijkend lichaam). **Af'fererlette**, w. = broek (van een trekpaard). **Af'fererkiel**, m. = looze kiel. **Af'fererkind**, f. = nakind, bastaard. **Af'fererklauw**, w. = bastaardklauw. **Af'fererklée**, m. = naklaver. **Af'fererlohle**, w. = magere kolen, gruis. **Af'fererlöning**, m. = pseudo-, schijnkoning. **Af'fererlorn**, f. = afvalkoren. **Af'fererlugel**, w. = sferoïde. **Af'fererleder**, f. = achterle(d)er. **Af'fererlehen**, f. = achterleen. **Af'fererlehre**, w. = valsche leer. **Af'ferermehl**, f. = na-, zemelmeel. **Af'ferermete**, w. = onderhuur. **Af'ferermieter**, m. = onderhuurder. **Af'fererpacht**, w. = onderpacht. **Af'fererpächter**, m. = onderpachter. **Af'fererpapst**, m. = tegenpaus. **Af'fererpropheet**, m. = valsche profeet. **Af'fererraupe**, w. = bastaarddrups (*larve v. d. bladwespe*). **Af'fererrede**, w. = laster, achterklap. **af'fererreden**, fchw. (h.) = lasteren, kwaadspreken. **Af'fererredner**, m. —s, — = kwaadspreker, lasteraar. **Af'fererredner**, m. = schijnredenaar, vals ch redenaar. **Af'fererriber**, f. = vals ch, onzuiver zilver. **Af'fererriid**, f. = achterboog (van een zadel). **Af'fererunternehmer**, m. = onderaannemer. **af'ferervertieten**, fchw. (h.) = onderverhuren. **Af'fererweishelt**, w. = schijnwijsheid. **Af'fererwind**, m. = achterwind. **Af'fererwinter**, m. = kwakkelwinter. **Af'fererwiz**, m. = vals ch vernuft.
A. G. = Aftiengefell'schaft.
Aga, m. —s, —s = Aga (*Turk. aanvoerder*).
Agaïsches Meer, f. = Egeïsche zee.
Agamen'on, m. = Agamemnon.
Aga'tha, **Aga'the**, w. = Agatha.
Aga've, w. —, —n = agave.
Age, **Agel**, w., zie **Achel**.

Agenda, w. —, —s = agenda, aanteeckenboekje. **Agenda**, w. —, —n = rituaal.
Agens, f. —, **Agenzien** = agens: werkende kracht. **Agent**, m. —en, —en = agent, zaakge-lastigde. **Agent'schaft**, **Agentur**, w. —, —en = agentschap, agentuur.
Agglomerat', f. —(e)s, —e = agglomeraat, ('t) samengebalde. **Agglomeration'**, w. —, —en = agglomeratie. **agglomeric'ren**, fchw. (h.) = agglomerereen.
Agglutination', w. —, —en = agglutinatie: aanhechting. **agglutinic'ren**, fchw. (h.) = agglutineren: aanhechten, -lijmen.
Aggregat', f. —(e)s, —e = aggregaat, ('t) opeengehoopte, aggregatie. **Aggregation'**, w. —, —en = aggregatie: opeenhooping. **Aggregat'zustand**, m. = aggregatietoestand. **Aggression'**, w. —, —en = aanval, agressie. **aggressiv'** = agressief, aanvallend.
Agide, w. — = egide: schild (*van Athene*), bescherming.
Agidius, m. = Egidius, Gilles, Jilles.
agie'ren, fchw. (h.) = ageren, handelen, te werk gaan, tooneelspeelen.
Agina, f. = Egina.
Agio (spr.: *aazio*), f. —s = agio (*opgeld*). **Agio-ta'ge** (spr.: *aazjotaazje*), w. — = agiotage, beursspel, speculatie.
Agir, w. = Egir (*Noordsch zeegod*).
Agitation', w. —, —en = agitatie. **Agita'tor**, m. —s, . o'ren = agitator. **agitic'ren**, fchw. (h.) = agiteeren, beroeren.
Aglei', w. —, —en = akelei, akolei.
Agnaat, m. —en, —en = agnaat: zwaardmaag.
Agnes, w. = Agnes.
Agnitie', w. —, —en = agnitie, erkenning. **agnosic'ren**, fchw. (h.) = agnosceeren: erkennen.
Agonie', w. —, —n = agonie: doodstrijd. **Agonist'**, m. —en, —en = agonist: wedstrijder.
Agraf'fe, w. —, —n = agraffe: gesp, haakje.
Agar'banl, w.; **frage**, w.; **gefes**, f. = landbouw kredietbank; -kwestie; -wet.
Agar'tier, m. —s, — = agrarier. **agra'tisch** = agrarisch, landbouw. . . **Agar'politik**, w. = agrarische politiek.
Agrest', m. —(e)s, —e = druivemoes.
Agrikultuur', w. —, —en = agrikultuur: land-, akkerbouw. **Agrikultuur'chemie**, w. = landbouw scheikunde. **Agrikultuur'staat**, m. = landbouwstaat.
Agronom', m. —en, —en = landhuishoudkundige, agronoom. **Agronomie'**, w. — = agronomie. **agrono'misch** = agronomisch.
Aguti, m. —s, —s = agutie (*een knaagdier*).
Agyp'ten, f. = Egypte. **Agyp'ter**, m. —s, — = Egyptenaar. **Agyp'terin**, w. —, —nen = Egyptische. **agyp'tisch** = Egyptisch. **Agyp'tologe**, m. —n, —n = Egyptoloog.
ah! aha! = o! ah! aha! ha!
Ahasve'r(us), m. = Ahasverus.
Ahle, w. —, —en = els. **ah'lenförmig** = elsvormig. **Ah'lenförmied**, m. = elzesmid.
Ahm, zie **Dhm** II.
Ahm'ing, w. —, —en = diepgangmerken.
Ahn, m. —en, —en = groot-, voorvader.
ahn'den, fchw. (h.) = (*een kwaad*) vergelden, straffen, wreken; *ook wel* = ahnen. **Ahn'dung**, w. —, —en = vergelding, straf wraak.
Ah'ne, w. —, —n = grootmoeder.
ah'neln, fchw. (h.) (einem) = (eenigszins) gelijken op, zweemen naar.
ah'nen, fchw. (h.) = een vermoeden, voorgevoel hebben van; es ahnt mir nichts Gutes = ik

voorzie niet veel goeds; ich ahnte das schon buntel = ik had er reeds een flauw vermoeden van.

Ah'nenprobe, w. = bewijs van adeldom.

Ah'nenrecht, f. = oud-adellijk recht.

I. **Ah'nenrol**, m. = adeltrots. II. **ah'nenrol** = trotsch op adellijke afkomst.

Ah'nentafel, w. = geslachts-, genealogische tabel.

Ahn'frau, w. = stamvrouw, grootmoeder.

Ahn'herr, m. = Ahn.

Ah'ni, m. —, —s = (fdwz.) grootvader.

Ah'nimus: nun geht ihm ein A. auf = nu begint hij 't te begrijpen.

Ahn'tich = dergelijk, gelijksoortig, overeenkomstig; gelijkend; gelijk, evenals; (*meek.*) gelijkvormig; in eitem ä. en Fall = in een gelijksoortig, dergelijk geval; etwas A. es = iets dergelijks, zoo iets; ä. e Dreiecke = gelijkvormige driehoeken; eitem ä. sein, sehen = (op) iem. gelijken; sie sind einander zum Berwechselfn, zum Sprechen, sprechen, täuschend ä. = zij gelijken sprekend op elkander; zum Sprechen ä. = sprekend gelijkend; das sieht ihm ä. = dat is net iets voor hem, dat kan men van hem verwachten; *vgl.*

Ei II. [**Ahn'tigen**, fdw. (h.)zie Ah'n ein]. **Ahn'tichheit**, w. —, —en = gelijkheid, overeenkomst, gelijkenis; (*meek.*) gelijkvormigheid.

Ahn'tichheitsbeweis, m. = bewijs bij analogie.

Ahn'tichheitsverhältnis, f. = analogie, overeenkomst.

Ah'nung, w. —, —en = voorgevoel, vermoeden; begrip, denkbeeld, idee. **ah'nungslös** = argeeloos, zonder eenig vermoeden; ganz a. sein = (ook) van den prins geen kwaad weten. **Ah'nungsvermögen**, f. = vermogen om 't komende vóór te gevoelen. **ah'nungsvoll** = vol van voorgevoelens, veelvermoedend; veel latende vermoeden, suggestief.

ahoi! = ahoo!

Ahorn, m. —(e)s, —e = eschdoorn, ahorn.

ahornen = ahornen, eschdoorn. **Ahornholz**, f. = ahorn-, eschdoornhout.

Ahr, w. = Ahr (*riv.*). **Ahr'bleichert**, m. —s = (een soort) Ahrwijn = **Ahr'wein**, m.

Ahr'e, w. —, —n = aar.

Ahr'en, m. = (*gust.*) voorhuis, vestibule.

Ahr'erbund, f. = garve, schoof. **ah'ren'ermig** = aarvormig. **Ahr'entratz**, m. = krans van aren.

Ahr'rentse, w. — = arenlezing. **Ahr'renmonat**, m. = oogstmaand, Augustus.

ah'rig = aardragend.

Ahr'riman = Ahriman (*Satan bij Zoroaster*).

Ahr'wein, m. = Ahrwijn.

ai! = ai! au! ach!

Ai, f. —(s), —s = ai, luiaard.

Aias, m. = Ajax.

Aibe (spr.: *éde*), m. —, —n = partner, maat, aide.

Aigret'te (spr.: *égrette*), w. —, —n = pluim (*van reigerveeren*), aigrette.

Air (spr.: *ér*), f. —s, —s = air.

Ais, f. = ais, a-kruis.

Aja, w. = aja, hofmeesteres].

Ajar, m. = Ajax.

ajustie'ren, zie *ajustieren*.

Ademie, w. —, —n = akademie, hoogeschool. (*van reigerveeren*), aigrette.

Adem'ifer, m. —s, — = akademielid, akademist. **adem'isch** = akademisch. **Adem'ist**, m. —en, —en = akademist.

Adien, f. = Acadie, Nieuw-Schotland. **Ada's diet**, m. —s, — = Acadiër. **Ada'dieren**, w. —, —nen = Acadische.

Adjou' (spr.: *akkazoe*), m. —s, —s = mahonieboom.

Akan'thus, m. —, — = akanthus, bereklauw.

Akarna'nien, f. = Acarnanië.

akarna'nisch = Acarnanisch.

akatalet'tisch = akatalektisch: volmaakt, onverkort (*van verzen*).

Akathol'ik, m. —en, —en = akatholiek, niet-katholiek. **akatho'tisch** = akatholiek, niet-katholiek. **Akatholizis'mus**, m. — = akatholisme.

Aka'zie, w. —, —n, **Aka'zienbaum**, m. = akkacia; mimosa.

Aklei' = Aglei.

Akparement' (spr.: *. . mē*), f. —s = akkparement, woekeropkoop. **Akpareur'**, m. —s, —e = akkpareur, woekeropkoop.

Aklamatio'n, w. —, —en = akklamatie, toejuicing; burch A. = bij akklamatie. **aklamie'ren**, fdw. (h.) = toejuichen.

Akklimatizatio'n, w. —, —en = akklimatizatie.

akklimatizie'ren sich, (h.) = zich akklimatizeeren. **Akklimatizie'ring**, w. — = akklimatizatie.

Akkolade, w. —, —en = akkolade.

Akkommodatio'n, w. —, —en = akkommodatie, aanpassing. **akkommodie'ren**, fdw. (h.) = akkommodeeren, schikken, aanpassen. **Akkommodie'ring**, w. — = akkommodatie.

Akkompagnement' (spr.: *. . panjemā*), f. —s = begeleiding, akkompagnement. **akkompagnie'ren** (spr.: *. . panjie . .*), fdw. (h.) = akkompagnereen, begeleiden.

Akkord', m. —(e)s, —e = akkoord: samenklank; overeenstemming; overeenkomst, schikking; einen A. machen, treffen, schliessen = een akkoord maken; gerichtlijder und außergerichtlijder A. = gerechtelijke en onderhandsche schikking, akkoord; im A. arbeiten = op stukloon werken, aangenomen werk hebben. **Akkord'arbeit**, w. = aangenomen werk, stukwerk. **akkordie'ren**, fdw. (h.) = akkordeeren, een schikking maken; overeenstemmen. **Akkord'ion**, f. —s, —s = akkordion, handharmonika. **Akkord'lohn**, —s, —s = stukloon. **Akkord'tarif**, m. = tarief voor stukwerk.

Akkoesjeur' (spr.: *akkoesjeur*), m. —s, —e = accoucheur. **Akkoesjeu'fe**, w. —, —n = accoucheuse, vroedvrouw.

akkreditie'ren, fdw. (h.) = akkrediteeren (*van geloofsbriefen voorzien*). **Akkreditiv'**, f. —s, —e = geloofsbrief; kredietbrief.

Akkumulatio'n, w. —, —en = akkumulatie, op(een)hooping, opeenstapeling. **Akkumula'tor**, m. —s, . . o'ren = akkumulator. **akkumulie'ren**, fdw. (h.) = akkumuleeren, op(een)hoopen.

akkuraat' = akkuraat, precies, nauwgezet, -keurig, juist. **akkurate'fe**, w. — = akkuratessse, nauwkeurigheid, -gezetheid.

Akkusatief, m. —(e)s, —e = akkusatief, 4de naamval. **Akkusatiefobjekt**, f. = lijdend voorwerp, akkusatief-objekt.

Akoluth', m. —(e)s, —en = akoluth: altaardienaar, ondergeestelijke.

Akoniet', f. —(e)s = akoniet, wolfswortel, monnikskap. **Akonit'sauve**, w. = akonietzuur.

akonto = a conto: voor rekening.

akquirie'ren, fdw. (h.) = verkrijgen, verwerven.

Akquisitio'n, w. —, —en = akquisitie: ('t) verwerven, ('t) verworvene, aanwinst.

Akribie', w. — = akribie: zorg, nauwkeurigheid.

akroama'tisch = akroamatisch: voordragend.

Akrobat', m. —en, —en = akrobaat.

akroba'tisch = akrobatisch.
Akro'polis, w. — = akropolis: bovenstad; citadel (*van Athene, Thebe e. d.*).
Akro'sidion, f. —(s), . . .den = akrostichon, naamvers.
ak's! ak's! = bal! foei! jakkes!
Akt, m. —(e)s, —e = handeling, daad; akte, bedrijf; houding van 't levend model, pose; teekening naar 't levend (naakt) model; Akt von etw. nehmen = nota van iets nemen.
Akt'ion, m. = Akteon.
Akt'e, w. —, —n = processtuk, akte; etw. zu den A. n (ad acta) legen = iets ter griffie deponeren, bij de stukken voegen (*ook fig.*).
Akt'endedel, m. = nummerteekeken (*van stukken*).
Akt'enheit, f. = verzameling stukken, dossier.
Akt'enmappe, w. = portefeuille, map.
Akt'enmensch, m. = bureaakraat, kantoormensch.
Akt'enrepositorium, f. = schrank, m. = aktekast.
Akt'enreißer, m. = akteschrijver, kopilist.
Akt'enstöß, m. = bundel, stapel stukken.
Akt'enstück, f. = stuk, akte.
Akteur', m. —s, —e = akteur.
Akt'ie, w. —, —n = aktie, (bewijs van) aandeel; A. auf Namen, Namenaktie = aandeel op naam; A. auf den Inhaber (lautend), Inhaberaktie = aandeel aan toonder. **Akt'ienanteilschein**, m. = (bewijs van) aandeel. **Akt'iengefellshaft**, w. = maatschappij op aandeelen, naamlooze vennootschap. **Akt'ieninhaber**, m. = aandeelhouder. **Akt'ienkapital**, f. = maatschappelijk kapitaal. **Akt'ientommandit'gefellshaft**, w. = kommanditaire vennootschap op aandeelen. **Akt'ienführer**, m. = beurs-, aktienzwendel. **Akt'ienpekulant**, —spieler, m. = beurspekulant. **Akt'ienzertifikat**, f. = certificaat van aandeel.
Akt'nie, w. —, —n = aktinïe: zeeanemoon.
Aktion', w. —, —n = handeling, daad, akte; in A. treten = in a. treden.
Aktionär', m. —s, —e = aandeelhouder.
Aktiv' = aktief, werkzaam; a. . er Offizier = officier in aktieven dienst. II. **Aktiv'**, f. —s = aktief, bedrijvende vorm.
Aktiv'ba, **Aktiv'ben**, Pl. = aktief (*vermogen*).
Aktiv'bestand, m. **Aktiv'kapital**, f. = aktief (*vermogen*). **Aktiv'forderung**, w. = inschuld.
Aktiv'handel, m. = aktieve handel, uitvoerhandel. **Aktivität'**, w. = aktiviteit. **Aktiv'masse**, w. = aktief (*bij faillissementen*). **Aktiv'schuld**, w. = inschuld. **Aktiv'dum**, f. —s, . . va, zie Aktiv II. **Aktiv'vermögen**, f. = aktief (*vermogen*).
Akt'ijfaal, m.; —studie, w. — zaal voor 't levend model; studie naar 't l. (naakt) m.
Aktualität', w. —, —en = aktualiteit (*werkelijkheid, tegenwoordige toestand*).
Aktuar', m. —s, —e, **Aktuar'ius**, m. —, . . rien = griffier, gerechtschrijver.
Aktuariat', f. —(e)s, —e = griffie.
aktuell' = aktueel, tegenwoordig, werkelijk.
Akt'us, m. —, — = plechtige (school)handeling.
Akupunktur', w. —, —en = akupunctuur: naaldsteek (*in de chirurgie*).
Aku'til, w. — = geluidleer, akoestiek.
Aku'tisch = akoestisch, geluidkundig, geluids. . I. **akut'** = akuta (*scherp; (ziekte) snel verlopend, (kwestie) brandend*). II. **Akut'**, m. —(e)s, —e = scherp toontekenen.
akzeler'eren, schw (f.) = toetreden.
Akzelerat'ion, w. — = versnelling, akcelaratie.
akzelerie'eren, schw. (h.) = versnellen.
Akzent', m. —(e)s, —e = akcent, klemtoon- (teeken). **Akzent'lehre**, w. = leer van den klem-

toon. **Akzentuation'**, w. — = betoning, klem-
 legging, ('t) plaatsen van toontekens, akcen-
 tuatie. **akzentuie'ren**, schw. (h.) = akcentueren,
 met klem uitspreken, betonen.

Akzept'ie, f. —(s), —(n) = ontvangstbewijs,
 akceptis(se). **Akzept'**, f. —(e)s, —e = aanneming,
 akceptatie (*v. een wissel*), akcept; geakcep-
 teerde wissel; A. einholen = laten akcepteren.
akzept'a'bel = akceptabel, aannemelijk. **Akzept-
 fant'** m. —en, —en = aannemer, akceptant.
Akzeptat'ion, w. —, —en = akceptatie, aan-
 neming. **Akzept(ations)'kredit**, m. = akcept-
 krediet. **Akzept'enbuch**, f. = akceptboek. **ak-
 zeptie'ren**, schw. (h.) = aannemen, akcepteren;
 honoreeren. **Akzept'provision**, w. = akcept-
 provisie.

Akzess', m. . . fjes, . . fje = akces: toegang, -lating.
akzess'ibel = akcessibel, toegankelijk, minzaam.
Akzess'it', m. —en, —en = surnumerair.
Akzess'it, f. —(s), —(s) = akcessit, bijprijs.
akzess'o'riß = accessoir, bijkomstig. **Akzess'o-
 riunt**, f. —s, . . rien = bijzaak, bijkomstigheid.
Akziden's', f. —, . . den'zien = ('t) toevallige,
 toevallige baten, emolumenten. **akzidentell'** =
 akcidenteel, toevallig. **Akzidenz'**, w. —, —en =
 bijwerk (*in drukkerij*). **Akzidenz'druckerij**, w. =
 kleindrukkerij.

Akzis'amt, f. = akcijns-, belastingkantoor.
akzis'bar = belastbaar. **Akzis'beamte(r)** =
 ambtenaar van de belastingen. **Akzi'je**, w. —,
 —n = akcijns, verbruiksbelasting; akcijns-
 kantoor. **Akzis'einnahme**, w. = akcijnsont-
 vangst. **Akzis'einnehmer**, m. = ontvanger van
 den akcijns. **akzis'frei** = vrij van akcijns.
Akzis'freiheit, w. = vrijdom van akcijns.
Akzis'inspektor, m. = inspekteur van de indi-
 rekte belastingen.

Al = Alinea. a. 2. = auf Lieferung.
Alaaf! = (niederrheit.) lang zal hij leven! heil!
Alaba'ster, m. —s = albast. **alaba'sterweiß'** =
 zoo blank als albast. **Alaba'stergips**, m. =
 (gips)albast. **alaba'stern** = albasten, van albast.
Alalie', w. — = alalie: spraakloosheid.

Alant, m. —(e)s = alant, alantwortel.
Alarich, m. = Alarik.
Alarm', m. —s, —e = alarm; wekker. **Alarm'-
 glode**, w. = alarmbel, -klok, wekker. **alarmie'-
 ren**, schw. (h.) = alarmeeren. **Alarmist'**, m. —en,
 —en = alarmist, onrustzaaler.

Alarm'pfeife, w.; —schuß, m.; —schwimmer, m.;
 —vorrichtung, w. = alarmfluit; -schot (nood-
 schot); -vlotter; -toestel (-schel).

Alaun', m. —s, —e = aluin. **alaun'artig** =
 aluinachtig. **Alaun'bad**, f. = aluinbad. **Alaun'-
 bildung**, w. = aluinvorming. **Alaun'bruch**, m.
 = aluingroeve. **alaun'en**, schw. (h.) = aluinen,
 met aluinwater doortrekken. **Alaun'erde**, w. =
 aluinaarde. **alaun'gar** = aluingaar, goed ge-
 aluind. **Alaun'grube**, w. = aluingroeve. **alaun'-
 halzig** = aluinhoudend. **Alaun'hütte**, w. =
 aluinhut, -kokerij. **alaun'nicht**, **alaun'ig** =
 aluinachtig.

Alaun'fieber, m.; —fieberci, w.; —stein, m. =
 aluin[koker]; -kokerij; -steen.

Alaun'wasser, f.; —werk, f.; —zuder, m. = aluin-
 water; -werk; (-kokerij); -suiker.

Alb = Alim (Naufe A., Gdwäbische A.).

Alba'ner, m. —s, —, **Albane'je**, —n, —n =
 Albanees. **Alba'nien**, f. = Albanïe. **Alba'nier**,
 m. —s, — = Albanïer, Albanees. **alba'nisch**,
albane'sch = Albanisch, Albaneesch.

Al'batros, m. —, — = albatros, stormvogel.
Al'be, w. —, —n = (wit) koorhemd, albe; blei,

witvisch; ook = **Alber**, w. —, —n = witte populier, abeel.

Alberet, w. —, —en = dwaasheid, gek(kig)heid.

I. **al'bern**, vbl. = onnoozel, dom; dwaas, zot; a. es Gefchwäg, Zeug = zottepraat, -klap, onzin.

II. **al'bern**, fchw. (h.) = onzin praten, dom doen; (ook) gekheid (met elkaar) maken.

Al'bernhelt, w. —, —en = dwaasheid, enz.

Al'bert, w. = Albert. **Al'berti'ne**, w. = Albertine. **Al'berti'ner**, **Al'bertistaler**, m. —s, — = Albertusdaalder.

Albigen'jer, m. —s, — = Albigens.

albigen'fisch = Albigensisch.

Albinis'mus, m. — = albinisme (pigmentloosheid). **Albi'no**, m. —s, —s = Albino.

Al'bion, f. = Albion.

Al'brecht, m. = Albrecht, Albert.

Al'bum, f. —s, —s = album.

Albumin, f. —s = albumine: eiwitstof.

Albuminat, f. —(e)s, —e = eiwitlichaam, -verbinding.

Albumin'papier, f.; *prozeß, m. (=verfahren, f.) = albumine[papier; -proces.

[**Al'bun**, m. —, — = albus, witpenning].

alca'isch = alcaisch (vers) (nach Alca'us).

Alchimie, w. — = alchimie (kunst om goud te maken). **Alchimist**, m. —en, —en = alchimist.

alchimi'fisch = alchimistisch.

Aldehyd, m. —(e)s, —e = (chem.) aldehyde.

Al'derman (spr.: *aldemèn*), m. —s, ..men = (Eng.) alderman, wethouder. **Al'bermann**, m. = oudste deken.

Al'di'na, w. —, ..nen = Aldinische uitgave.

Al'e (spr.: *eel*), f. —s = ale, bier.

aleato'risch = gewaagd, kans..

Aleman'ne, m. —n, —n = Aleman.

aleman'nisch = Alemaansich.

aleri' = vlug, levendig; oplettend, waakzaam.

Aleu'ron, f. —s = aleuron, kleefmeel.

Aleu'ten, Pl. = Aleoeten (*eil.*). **aleu'tisch** = aleoetisch.

Alexan'ber, m. = Alexander. **Alexan'brien**, f. = Alexandrie. **Alexandri'ne**, w. = Alexandrina. **Alexandri'ner**, m. —, —s = Alexandrijn (*inwoner v. Alexandrie en een vers*).

Alexandri'nisch = Alexandrijnsch.

Alex'ios, **Alex'ius**, m. = Alexis.

Al'fan, m. —es, —e = grappemaker. **Alfan'jerei**, w. —, —en = goochelarij, grappemakarij, zotternij.

Al'fons, m. = Alfons, Alfonsus.

Al'fred, m. = Alfred.

Al'fred'co, zie *fred'co*.

Algar'bien, f. = Algarvië.

Al'ge, w. —, —n = alge, zee gras, wier.

Algebra, w. — = algebra. **algebra'isch** = algebraisch. **Algebra'ist**, m. —en, —en = algebraïst.

Alge'rien, f. = Algerië. **Al'gier**, f. = Algiers.

Al'gierer, m. —s, — = Algertijn. **al'gierisch** = Algerijnsch, Algiersch.

Alham'bra, w. — = Alhambra.

Al'ibi, f. —s, —s = alibi; feit *Al*. bewijzen (*ll*).

alienie'ren, fchw. (h.) = aliëneeren, vervreemden.

Alignement (spr.: *aliensend*), f. —s, —s = alignment, rooilijn. **alignie'ren**, fchw. (h.) = de rooilijn bepalen, rooien.

Aliment, f. —(e)s, —e = verzorgingskosten, onderhoud. **Alimentation**, w. —, —en = alimentatie, onderhoud. **alimentie'ren**, fchw. (h.) = alimenteren, onderhouden.

Al'inea, f. —s, —s = alinea.

aliquot = (*rek.*) opgaand. **Aliquo'te**, w. —, —n = faktor.

Alizarin, f. —s = alizarine (roode kleurstof).

Alk, m. —(e)s u. —en, —e(n) = alk (*een zwemvogel*).

alka'isch = alcaisch.

Alkal'be, m. —n, —n = alkalde (*Sp.: burgemeester, rechter*).

Alka'li, f. —s, —en = alkali, loozout. **Alkalisation**, w. —, —en = alkalizatie. **alka'isch** = alkalisch. **alkaliste'ren**, fchw. (h.) = alkalizeeren.

Alkaloid, f. —(e)s, —e = alkaloide.

Alkazar, m. —s, —e = Alkazar; paleis.

Al'tohol, m. —s, —e = alkohol. **Al'toholgegner**, m. = drankbestrijder. **Al'tohol'iler**, m. —s, — = alkoholikus, drankzuchtige. **Al'toholifation**, w. —, —en = alkoholizatie, wijngestvorming.

alkoholiste'ren, fchw. (h.) = alkoholizeeren.

Al'toholis'mus, m. — = alkoholisme, drankzucht; Befämpfung des *Al*. = drankbestrijding.

Al'toholmis'brauch, m. = misbruik van sterken drank. **Al'toholometrie**, w. = alkoholometrie.

Al'toran = Aoran.

Al'toben, m. —s, — = alkoof.

I. **Al**, f. —s = al, heelaal.

II. **al(er, —e, —es)** = al(les), allemaal; aller und jeder = iedereen; alles Schöne = al 't mooie; alle drei Tage = om de drie dagen; was tut man nicht alles für die Kinder? = wat doet men al niet enz.; wer alles? = wie al(zoo); was wird er noch alles erleben müssen! = wat zal hij nog (alzo) moeten beleven! was der nicht alles weiß! = wat weet hij toch veel! wat die al niet weet! bei all und jeder Gelegenheit = bij elke gelegenheid; in allem = in alles; alles in allem = alles te zamen genomen, alles welbeschouwd; alle sein: der Wein ist alle = is op; alle machen = op maken; alle werden = op gaan; *vgl.* beide, Eile, ein I, Gall, Pöffe, Welt, *e. a.*

alla'bendlich = elken (iederem, allen) avond; van elken avond.

Al'lah, m. = Allah.

all'barmherzig = albarmhartig.

all'barmherzigkeit, w. = albarmhartigheid.

all'bekannt = welbekend, alom bekend.

all'beliebt = algemeen geliefd, bemind.

all'da' = aldaar.

all'deutschland, f. = geheel Duitsland.

all'dieweil' = dewijl, wijl].

alle, zie *al* II. **al'ledem** = dat (al)les: troß a. = ondanks (trots) alles, en toch.

Allee, w. —, —n = laan, allee, wandeling.

Allegat, f. —(e)s, —e, **Allegation**, w. —, —en = aangehaalde plaats, aanhaling, citaat.

allegie'ren, fchw. (h.) = aanhalen.

Allegorie, w. —, —n = allegorie. **allego'risch** = allegorisch. **allegorie'ren**, fchw. (h.) = allegorizeeren. **Allegorist**, m. —en, —en = allegorist.

I. **allegret'to** = allegretto, eenigszins levendig.

II. **Allegret'to**, f. —s, —s = ('t) allegretto.

I. **alle'gro** = allegro, levendig, vlug.

II. **Alle'gro**, f. —s, —s = ('t) allegro.

allein = alleen, slechts; maar, echter; intuschen, alleen; schon a. bas Bellen eines Hundes schredt ihn = 't blaffen van een hond verschrikt hem al; bas siehst du doch allein (*qust.*: von allein(e)) = dat kun je toch zelf wel zien.

Allein'besitz, m. = uitsluitend, onverdeeld bezit.

Allein'gesang, m.; *gespräch, f.; *handel, m. = alleen[ge]zang (solo); -spraak; -handel.

Allein'händler, m.; *herr'schaft, w.; *herr'scher, m. = alleen[handelaar (monopolist)]; -heerschappij; -heerscher.

allein'ig = eenig, uitsluitend, enkel; der a. . e

Goit = de eenige God; für deinen a. en Gebrauch = voor uw uitsluitend gebruik; für a. .e Rechnung = voor eigen rekening. **Alleinmädgen**, f. = meisje alleen. **allein/se/ligmadgen** = alleenzaammakend. **allein/se/hend** = alleenstaand, afgezonderd. **Allein/verlauf**, m. = alleenverkoop.

al/temal = telkens; ein für a. = eens voor al. **Alleman/de**, w. —, —n = allemande (een dans). **al/tenfalls** = desnoods; misschien, hoogstens. **al/tenfall/ig** = mogelijk, eventueel. **al/tenhal/ben** = overal, alom, allerwegen. **al/terart** = allerlei.

All'erbarmer, m. —s = Albarmhartige. **al/terbest** = allerbest; am a. .en = 't a. **al/tergriift/ichst** = allerchristelijkst. **al/terdings'** = [in elk opzicht, alleszins]; weliswaar, ja, zeker. **al/terdurchlauchtig** = alldoorluchtigst. **al/terert'** = allereerst; zu a. = 't allereerst, vóór alles. **al/tergeringst** = allerminst. **al/tergnädigt** = allergenadigt.

All'erhalter, m. = Albehouder, Albehoeder. **al/terhand** = allerhande, -lei. **al/terheilig**, f. = Allerheiligen. **al/terheiligst** = allerheiligst; das A. .e = 't Allerheilige (in den tempel), heilige der heiligen; 't heilige sakrament. **al/terhöchst** = allerhoogst; A. (van vorsten). **al/terhöchst/berief/be** = hoogstdezelve. **al/terlei** = allerlei, -hande; ein buntes A. = mengelmoes. **al/terlest** = allerlaatst; zu aff. = 't allerlaatst, in de allerlaatste plaats.

al/terliebst; **meist**; **nächst** = allerlieftst; —meest; —naast (dichtstbij).

al/ter/neu(e)st; **nächst**; **ort(en)** = aller|nieuwst; —noodigst(-noodzakelijkst); —wegen (overal).

All'erjchaffer, m. = Schepper van 't heeal. **al/terjchlechtest** = allerslechtst.

al/tersee/ten (Tag. ob. j. seit) = Allerzielen(dag). **[al/terse]tig** = van alle kanten, allen betreffend; zu unjerm a. .en Vergnügen = tot ons allen genoegen]. **al/terseits'** = aan alle kanten, allerwegen; allen tezamen; (wünfche) aff. wohl zu schlafen = (u) allen wel te rusten. **al/teruntert'nigt** = alleronderdanigst; ihr a. .er Diener = dienstwillige en gehoorzame dienaar. **al/terwärts**, **weg(en)** = allerwegen. **al/terwelts/haft/ter**, m. = knutselaar, duivelstoejager. **al/terwelts/bürger**, m. = kosmopoliet, die overal gemakkelijk thuis is. **al/terwelts/freund**, m. = allemansvriend. **al/terwelts/ferl**, m. = kranige kerel. **al/terwelts/narr**, m. = aartsgek.

al/tesamt = allemaal, alles (allen) te zamen, gezamenlijk. **al/teswege** = overal, allerwegen, altijd. **al/tesweil(e)** (gest.) = altijd; thans, nu, net; [Romj. terwill]; **al/(e)zeit** = altijd, steeds. **All'gegenwart**, w. = alomtegenwoordigheid. **al/gegenwärtig** = alomtegenwoordig. **al/geleibt'** = algemeen, door allen bemind. **al/gemacht'** = zoetjes aan, langzamerhand, allengs. **al/gemein** = algemeen; im a. .en = in, over 't algemeen. **All'gemeinheit**, w. = algemeenheid. **al/gemeinberständlich** = voor allen verstaanbaar, populair. **[al/gemug]sam** = in alle opzichten voldoende]. **All'gewalt**, w. = almacht, onweerstaanbaarheid. **al/gewaltig** = almachtig, onweerstaanbaar. **al/gültig** = algemeen geldig, afdoend. **al/gültig** = algoed.

All'heit, w. — = ('t) totaal, algemeenheid. **All'herrschafft**, w. = algemeene heerschappij. **al/hier** = alhier.

Allian'ce (spr.: *alids*), —, —n, **Allianz**, w. —

—en, = alliantie, verbond, bondgenootschap. **al/liebend** (afbr.: all-liebend) = alminnend.

Alligation, w. —, —en = legering, (metaal-)menging. **Alligations'rechnung**, w. = menging-rekening.

Alliga'tor, m. —s, —en = alligator, kaaiman.

alligieren, fchw. (h.) = legeren, mengen.

alliieren, fchw. (h.) = allieeren, verbinden; die Alliierten = de geallieerden.

Alliteration, w. —, —en = alliteratie, stafrijm.

alliterieren, fchw. (h.) = allitereren.

al/jährlich = jaarlijks(ch), (van) elk jaar. **All'macht**, w. = almacht. **al/mächt'ig** = almachtig.

al/mählich = langzamerhand, allengs, geleidelijk.

Almen'de (gest.), w. —, —n = gemeentegoed; (ook) gemeenteweide (op de Alpen).

almo'natlich = maandelijks(ch), (van) elke maand. **All'mutter**, w. = Almoeder, Moeder natuur.

al/nächtlich = (van) iederen nacht, nachtelijk.

Allobro'ger, m. —s, — = Allobroog (een oude volksnaam uit Zuid-Frankrijk).

Allob', f. —(e)s —e = allodium, vrij erfgoed.

allobial = allodiaal. **All'o'dium**, f. —s, . . dien = All'ob.

Allotution, w. —, —en = allokutie, aanspraak.

Allon'ge (spr.: *alldoze*), w. —, —n = allonge.

Allon'geverüde, w. = allongepruik.

Allopath', m. —en, —en = allopaat. **Allopa'thic**, w. — = allopatie. **allopatisch** = allopatisch.

All'otria, Pl. = bijzaken; on gepastheden.

al/ziehend = alziend. **al/zeitig** = alzijdig, algemeen. **All'zeitigkeit**, w. — = alzijdigheid.

al/zeitig = allerzettig. **al/zeitlich** = (van) elk uur.

All'tag, m. —(e)s, —e = dagelijksch leven, d. .e sleur. **al/täglich** = (alle)daagsch; al/täglich = gewoon, dagelijksch, iederen dag. **al/täglicheit**, w. —, —en = alledaagschheid, gewoonheid, algemeenheid, banaliteit. **al/tagsbeziehung**, w. = dagelijkse bezigheid.

al/tagsbewußt, f. = bezelpraat, laf, onbeduidend gesnap. **al/tagsgeist**, f. = alledaagsch, banaal gezicht. **al/tagskleid**, f. = daagsch kled.

al/tagsleben, f. = ('t) dagelijksche, ('t) gewone leven. **al/tagsmensch**, m. = alledaagsch mensch, sleurmensch. **al/tagstrott**, m. = dagelijksche sleur. **al/tagswitz**, m. = alledaagsche, versleten geestigheid.

al/umfassend = alomvattend.

Allü'ren, Pl. = allures.

Allusion, w. —, —en = alluzie, toe-, zinspeling.

al'lubial = alluviaal, aangeslibd. **al'lubial'erde**, w. = aangeslibde grond, alluvium. **al'lubion'**, w. —, —en = alluvie, aanslibbing. **al'lubium**, f. —s, . . dien = alluvium ('t aangeslibde).

All'vater, m. = Alvader. **al/verehrt** = algemeen geëerd. **al/waltend** = albesturend. **al/weijse** = alwijs. **al/weisheit**, w. = alwijsheid.

al/wiffend = alwetend. **al/wiffenheit**, w. — = alwetendheid. **al/wifferei**, w. — = allesweterij, oppervlakkigheid.

al/wu' = waar, alwaar.

al/zeichner, m. = pantograaf, alteekenaar.

al/zeit = allezett. **al/zu . . .** = al te . . .

al/zubald', **al/zufürh'** u. f. w. = al te gauw, al te vroeg enz. **al/zumal** = allemaal, allen tezamen. **al/zusehr'**, **al/zubiel'** u. f. w. = al te zeer, al te veel, enz.

Alm, w. —, —en = bergweide, berg.

Al'ma ma'ter, w. — = Alma mater, universiteit.

Al'manach, m. —s, —e = almanak.
Almandin', m. —s, —e = almandin(e) (een soort granaat).
Al'menraufsch, m. = (Tirol) Alpenroos.
Al'mer, m. —s, —, (Tirol) zie **Al'pier**; (ook) Alpenlied.
Al'mofen, f. —s, — = aalmoes. **Al'mofenant**, f. = aalmoezenierskamer. **Al'mofenbüchse**, w. = armebus. **Al'mofenier**, m. —s, —e = aalmoezenier. **Al'mofenlaffe**, w. = armekas. **Al'mofenpfleger**, m. = aalmoezenier, armeverzorger. **Al'mofenstod**, m. = armebus.
Al'oë, w. —, —n = aloë. **Al'oëhanf**, m. = aloëhennep. **Al'oëholz**, f. = aloëhout.
Al'ois, **Al'ois'ius**, m. = Aloisius.
Al'oje, **Al'je**, w. —, —n = elft.
I. Alp, m. —(e)s, —e = nachtmerrrie, booze geest; (fig.) drukkende last.
II. Alp, w., zie **Al'm en Al'pe**.
I. Alpa'ra, m. u. f. —s = (weefsel) alpaka.
II. Alpa'ra, f. —s = alpaka (nieuw zilver).
Alpa'ro, f. —s, —s = alpako (een ſchaap).
al pa'ri = a(l) pari; a. p. ſiehn = (al) paristaan.
Alp'brüden, f. = nachtmerrrie, zie **Alp I**.
Al'pe, w. —, —n = Alp, berg; Alpen = Alpen.
al'pein, ſchw. (h.) = een klein Alpenbedrijf hebben. **al'pen**, ſchw. (h.) = 't Alpenbedrijf uitoefenen. **Al'penbahn**, w. = Alpenspoor(weg).
Al'penbirke, w. = Alpenberk. **Al'p(en)fahrt**, w. = ('t) trekken naar de Alpenweide (van de herders). **Al'penführer**, m. = gids in de Alpen.
Al'penglöden, f. = Alpenklokje (ook plant).
Al'penglöden, f. = Alpengloeden. **Al'p(en)hirt**, m. = Alpenherder. **Al'p(en)horn**, f. = (instr.) Alpenhoorn; (bergspits) Alpenhorn. **Al'p(en)hütte**, w. = Alpenhut. **Al'penpaß**, m. = pas over de Alpen. **Al'penrose**, w. = Alpenroos, rhododendron. **Al'penstod**, m. = Alpenstok.
Al'penweiden, f. = Alpenvooftje. **Al'p(en)wirtschafft**, w. = zuivelbedrijf op de Alpen.
Al'pha, f. —(s), —s = Alfa. **Al'phabet'**, f. —(e)s, —e = alfabet, ('t) Abc. **Al'phabe'tiſch** = alfabetiſch. **Al'phabe'tiſſen**, ſchw. (h.) = alfabetiſcheeren, in alfabetiſche orde rangſchikken.
Al'phaf, m. = melkerij in de Alpen. **Al'phorn** zie **Al'penhorn**. **alpin'**, **alpi'nifch**, **al'piſch** = Alpijſch. **Alpinist'**, m. —en, —en = Alpinist, Alpenvriend. **Al'p'traut**, f. = leverkruid. **Al'p'ler**, **Al'p'ner**, **Al'p'ner**, m. —s, — = Alpenherder, -bewoner. **Al'p'rante**, w. = bitterzoet.
Al'p'ranch, m. = duivekervel, aardrook (een plant).
Al'raun', m. —(e)s, —e = alruin (toover-, heksewortel). **Al'rau'ne**, **Al'ru'ne**, w. —n, —n = alruin, toovenares, heks.
als = als, dan; als, en wel, namelijk, tot; toen, dat; (gwst.) al maar, als, meestal, aldoor enz.; einer iſt ſo viel wert als (od. wie) der andere = evenveel waard als; er tat als (od. wie) wenn, als od = hij deed alsof . . . . ; nicht ſo reich als er = als hij; er iſt ebenſo ſchlau als gewandt = even ſluw als handig; röter als Blut = dan (als) bloed; er hat mehr als er braucht = meer dan (als) hij noodig heeft; wer ſonſt, wer anders als ich? = wie anders dan (als) ik? keiner als ich = niemand dan (als) ik; er iſt zu ſlug, als daß er u. f. w. = te verſtandig, dan dat hij enz.; er iſt als Bettler = als bedelaar; alles dies iſt als Beweis nichts wert = als bewijs; verſchiedene Getreide als (wie) = Roggen, Weizen u. f. w. = verſchillende granen als; als da ſind = als daar zijn; als Antwort = in antwoord; dies dient als Nachricht = tot (als) bericht; als wir ihn ſahen =

toen wij hem zagen; eines Tages als . . . = eens, dat (toen). **alsbald'** = dadelijk, aanstonds, al ſpoedig. **alsdann'** = toen, vervolgens, dan.
Al'ſe, w. —, —n = elft, vgl. **Al'oje**.
al'ſo (ook **alſo'**) = (al)zoo, (al)duſ. **al'ſobald'** = alsbald en **ſobald**. **al'ſofort'**, **gleich'**, **ſehr'** = ſofort, -gleich, -ſehr.
I. alt (älter, älter) = oud; mein älterer Bruder = mijn oudſte broer; ein älterer Mann = een eenigszins bejaard man; **Älter** = oude (wijn, perſoon enz.), ouwe; der **Älter** = de ouwe; alt und jung = oud en jong; die **Älten** = de Ouden; **Ältes und Neues** = oud en nieuw; jung gewohnt alt getan (U); beim alten bleiben, laſſen = bij 't oude blijven, laten. **II. Alt**, m. —(e)s, —e = alt(stem).
Alt . . . = oud . . . , gewezen.
alt'a'd(e)lig = oud-adellijk.
Alta'gebirge, f. = Altaigebergte.
Altam'mann, m. —(e)s, . . . männer = oud-
 amman, oud-baljuw. **alt'an geſehen** = van ouds
 voornaam.
Altan', m. —s, —e = balkon.
Alta'ne, w. —, —n = Altan.
Altar', **Alt'ar**, m. —s, . . . äre = altaar.
Altar'bild, f.; **Alt'blatt**, f.; **Alt'bede**, w.; **Alt'diener**, m.; **Alt'himmel**, m. = altaar'beeld; -blad; -kleed; -dienaar; -hemel.
Alt'arist', m. —en, —en = altaris (altaardienaar).
Alt'arstüd, f. = altaarstuk.
alt'baden = oudbakken.
Alt'burſch, m. = oud-student.
alt'brit'iſch; **alt'deutſch**; **alt'hollän'diſch** = Oud-
 Britſch; -Duitsch; -Hollandsch.
Alt'e, w. — = (gwst.) ouderdom. **Alt'e'ſen-**
händler, **Alt'e'ſter**, m. = handelaar in oud
 ijzer. **alt'eten**, ſchw. (h.) = beginnen oud te
 worden. **alt'eten**, ſchw. (f.) = oud worden, oud
 zijn. **Alt'teitel**, m. = lijftocht (beding van
 levenslange verzorging van dengene, die een
 boeregoed enz. overgeeft). **Alt'teiler**, m. = lijft-
 ochtenaar (vgl. **Alt'teitel**).
I. Alt'er, m., zie alt I. **II. Alt'er**, f. —s, — =
 ouderdom, leeftijd, (soms = Zeitalter) in meinem
 A. = op mijn l.; er iſt (reht) in meinem A. =
 van mijn l.; im A. = in den ouderdom, op
 hoogen l.; nach dem A. beſördert werden = naar
 anciënniteit bevorderd worden; das goldene
 A. = de gouden eeuw; A. ſchüzt vor Lorheit
 nicht = hoe ouder hoe gekker; von a. . . s her =
 van ouds (her); von a. . . s = oudtijds; ſeit a. . . s =
 van oudsher, sedert overoude tijden.
Alteration', w. —, —en = alteratie, opwinoing.
alterie'ren, ſchw. (h.) = altereeren, opwinden.
[Alt'ertlich] zie **el'ertlich**. **Alt'ermann**, m. =
 oudſte, deken, vgl. **Älbermann**. **Alt'ermutter**,
 w. = (over)grootmoeder. **alt'ern**, ſchw. (h. u. f.)
 = oud worden, verouderen. [**Alt'ern**] zie
Ältern.
alternativ' = alternatief. **Alternati'be**, w. —,
 —n = alternatief, nood-, wisselkeus. **alter-**
nie'ren, ſchw. (h.) = afwisselen, alterneeren.
alt'ers, zie **Älter**. **Alt'ersfolge**, w. = anciënniteit.
Alt'ersgenos, m. = tijdgenoot, jem. van
 denzelfden leeftijd. **alt'ersgrau** = grijs van
 ouderdom. **Alt'ersgrünnig**, m. = ouderdoms-
 toelage. **Alt'erspräsident**, m. = president als
 oudſte lid. **Alt'ersrente**, w. = ouderdomsrente.
alt'er(s)chwach = afgeleefd, vervallen. **Alt-**
ter(s)chwäche, w. = ouderdomszwakke, verval
 van krachten. **Alt'ersstufe**, w. = leeftijd, levens-
 trap. **Alt'ersversicherung**, w. = ouderdomsver-
 zekering. **Alt'ersvormundſchaft**, w. = voogdij

voor minderjarigen. **Alterszujage**, w. = toelage wegens anciënniteit, ouderdomstoelage. **Al'tertum**, f. —(e)s, . . fimer = oudheid, antiquiteit (*abstr. en knkr.*); [ouderdom]. **Al'tertumlele**, w. —, —en = oudhedemanie. **Al'tertumler**, m. —s, — = antiquaar, oudhedeliefhebber. **al'tertumlich** = oud, antiek, ouderwetsch. **Al'tertumlichheit**, w. —, —en = ouderwetschheid; iets uit de oudheid, antiquiteit. **Al'tertumsforjer**, m. = oudheidvorscher, -kundige, archeoloog. **Al'tertumsforjchung**, w. = oudheidstudie, archeologie. **Al'tertumsgefellschaft**, w. = vereeniging voor oudheidkunde. **Al'tertumshändler**, m. = koopman in oudheden, antiquaar. **Al'tertumskunde**, w. = oudheidkunde. **Al'tertumskundige(r)** = oudheidkenner, archeoloog. **Al'tertumsmuseum**, f. = muzeum van oudheden. **Al'tervater**, m. = (over)grootvader. **Al'teste**, m. —n, —n = oudste; ouderling, deken. **Al'testefollegium**, f. = kollege van oudsten, van ouderlingen. **Al'tilder**, m. = lapper, reparateur. **Al'tüte**, w. = altluit. **alt'frän'tisch** (Sup.: . . fischte) = oud-Frankisch, Gotisch; ouderwetsch. **alt'für'tlich** = oudvorsteijik. **alt'gebäde** = oudbakken. **alt'gebied** = oudgediend. **Alt'geige**, w. = altviool. **Alt'gefell**, m. = meesterknecht. **alt'gläu'big** = van 't oude geloof, orthodox. **Alt'händler**, m. = uitdrager. **Althee'**, w. — = althea, heemst. **Althee'schleim**, m. = altheestroop. **alt'her'gebrächt**, -stümlich = oud(vaderlijk), traditioneel, ouderwetsch; es ist a. = (ook) 't is traditie. **Alt'hoorn**, f. = althoorn. **Alt'ist'**, m. —en, —en = altist. **Alt'istin**, w. —, —nen = alt(zangeres). **Alt'jung'fernstand**, m. = oude-jufferschap, oude-vrijsterschap. **Alt'katholik'**, m. = oud-katholiek. **alt'katho'lich** = oud-katholiek. **Alt'katholis'mus**, m. = oud-katholicisme. **alt'flug** = hoogwijs, pedant, wijzneuzig. **Alt'necht**, m. = meesterknecht. **alt'lich** = oudachtig, oudsch. **Alt'män'nerheim**, f. = oude-mannehuis. **Alt'mannskraut**, f. = vloeikruid. **Alt'marl'**, w. = oude Mark. **Alt'meister**, m. = gilde-meester, baas; meester. **alt'modisch** = ouderwetsch. **alt'nord'isch** = Oud-Noordsch. **Alt'reis**, m. —en, —en = (gwst.) schoenlapper; uitdrager. **alt'rö'misch** = Oud-Romeinsch. **Altruïs'mus**, m. = altruïsme. **Alt'sänger**, m. = altzanger. **Alt'schlüssel**, m. = C-sleutel. **Alt'sitz**, -sitzer, m., zie Altentel(er). **Alt'stadt**, w. = oude stad (*n. 't oude stadsgeedele*). **Alt'stimme**, w. = altstem. **alt'testamen'tisch** = oudtestamentisch. **alt'bäterisch** = oud-, voorvaderlijk, ouderwetsch. **alt'bäterlich** = aarts-, voorvaderlijk; ook = alt'bäterisch. [alt'bätelich = oude-vrouwachtig, oude-wijve..] **Alt'vorbern**, Pl. = voorvaderen, -ouders. **Altwei'bergeschwäg**, f. = oude-wijvepraat. **Altwei'bermärchen**, f. = oude-wijvepraatjes, bakersprookje. **Altwei'bersommer**, m. = oud-wijvezomer, nazomer; herfststraden. **alt'weiblich** = oude-vrouwachtig; verwilfd. **Aluminat'**, f. —(e)s = aluminaat (zwavelzure kleaarde). **Aluminium'**, m. —(e)s = aluminiet (een soort kleaarde). **Alumi'nium**, f. —s = aluminium.

Alumnat', f. —(e)s, —e = kostschool, alumnaat, alumneum. **Alum'ne**, m. —n, —n, **Alum'nus**, m. —, . . nen = alumnus, kostleerling, (ook) verpleegde. **Alunit'**, f. —(e)s, —e = aluinsteen, aluniet. **Alveolat'laut**, m. = alveolare letter, (soort) tandletter. **Alveo'le**, w. —, —n = alveool (*tandkas, tongblaasje*). **Alwin**, m. = Alwin. **Alwi'ne**, w. = Alwina. **al'gho'nijsche Tage** = gelukkige dagen. **A. M.** = Anno mundi: in 't jaar der wereld. **am** = an dem. **Amade'us**, m. = Amadeus. **Amalgam'**, f. —s, —e = amalgama, kwikverbinding. **Amalgamation'**, w. —, —en = amalgameering. **amalgamie'ren**, [schw. (h)] = amalgameeren. **Amalia**, **Amalie**, w. = Amalia. **Amalthya'**, w. = Amalthea. **Amanuen'jis**, m. —, . . jes = amanuensis, helper. **Amarant'**, m. —(e)s, —en = amarant (*plant*); (ook een soort pracht)vink. **amaran'ten(farbig)** = amarant(kleurig), violetrood. **Amarant'holz**, f. = amarant-, purperhout. **Amarel'le**, w. —, —n = amarelle (een kers). **Amaryll'is**, w. —, — = amaryllis, narciselleie. **Amateur'**, m. —s, —e = amateur. **Amazo'ne**, w. —, —n = amazone. **Amazo'nenkleid**, f. = amazonekleed. **Amazo'nenfrom**, m. = Amazonerivier, Maranhon. **Ambassa'de**, w. —, —n = ambassade, gezantschap. **Ambassadeur'**, m. —s, —e = ambassadeur. **Amber**, m. —s = amber. **am'berfarbig** = amberkleurig. **ambie'ren**, [schw. (h)] = ambiëeren, -ingen (staan) naar. **Ambition'**, w. — = ambitie. **ambitio'nie'ren**, [schw. (h)] = ambitionneeren. **ambitiös'** = ambitieus. **Am'boß**, m. . . boßes, . . boße = aambeeld (ook in 't oor); immer auf einen A. [schmieden = altijd op 'tzelfde aambeeld slaan; vgl. Hammer. **Amboßblok**, m. = aambeeldblok. **Am'boß'chen**, f. —s, — = aambeeldje. **Am'boß'loch**, -loch, m. = aambeeldblok. **Am'bra**, m. od. f. —s, —s, **A.**, w. —, —s = ambra, amber. **Ambro'fia**, w. — = ambrozia, ambrozijn, godespijs. **ambrosia'nisch** = Ambroziaansch. **ambro'jisch** = ambrozisch, hemelsch. **Ambro'sius**, m. = Ambrozius. **ambulant'** = ambuland, omzwerfend, roadtrekkend. **Ambulant's'mus**, m. — = ambulandisme. **Ambulanz'**, w. —, —en = ambulance, veldlazaret. **Ambulanz'wagen**, m. = ambulandcewagen. **ambulato'risch** = ambulatorisch, ambuland. **A'meise**, w. —, —n = mier. **a'meisen**, [schw. (h)] = krioelen, krieuwelen. **A'meisen'bär**, m.; -ei, f. = mierenleeuw; -ei. **A'meisen'freßer**, m.; -haufen (-hägel), m.; -igel, m.; -jäger, m.; -läfer, m. = mierenleeter; -hoop; -egel; -jager; -kever. **A'meisen'rieche**, -laufen, f. = mierenkriebeling, -kruipen, formikatie. **A'meisen'löwe**, m.; -nest, f.; -säure, w. = mierenleeuw; -nest; -zuur. **A'meisen'schander**, m.; -stein, m. = mierenkruipen (formikatie); -steen. **Amelioration'**, w. —, —en = amelioratie, verbetering. **ameliorie'ren**, [schw. (h)] = amelioreren, verbeteren.

Amelmehl, f. = stijfjel.
Amelingen, Pl. = Amelingen.
Amen, f. —s, — = amen; zu allem A. jagen = op alles ja en amen zeggen; so gewijs wie das A. in der Kirche, wie das A. im Gebet = zoo zeker als 2 x 2.
Amendement (spr.: *amdemä*), f. —s, —s = amendement. **amendie'ren**, fchw. (h.) = amendeeren.
Amerika, f. = Amerika. **Amerika'ner**, m. —s, — = Amerikaan. **Amerika'nerin**, w. —, —nen = Amerikaansche. **amerika'nisch** = Amerikaansch. **Amerikanis'mus**, m. —, —men = Amerikanisme.
Amethyst, m. —(e)s, —e = amethyst.
Amethyst'farbig = amethystkleurig.
Amueblement (spr.: *ameublemä*), f. —s, —s = ameublement.
Amiant, m. —(e)s —e = amiant (soort asbest).
Amidin, m. —s = amidine.
Amiralen-Zufeln, Pl. = Admiraliteits-eiland.
Amman, m. —(e)s, ..männer = (fchw.) amman, baljuw.
Amme, w. —, —n = min, baker; (gwst. ook) moeder. **Am'mennärchen**, f. = bakersprookje, oude-wijvepraatje.
Ammer, w. —, —n = (vogel) gors; (vrucht) morel.
Ammeral, m. —s, —e = puts.
Ammerling, m. —s, —e = Ammer.
Ammoniak, f. —s = ammoniak. **ammonia'ka'lich** = ammoniakalisch, ammoniahoudend.
Ammonit, m. —en, —en = Ammonshorn.
Ammonit'er, m. —s, — = Ammoniet (volk).
Ammonium, f. —s = ammonium.
Ammonshorn, f. = ammonshoren (versteende zeeslak).
Amnezie, w. — = amnezie, geheugenzwakte, geheugenloosheid.
Amnestie, w. —, —n = amnestie.
amnestie'ren, fchw. (h.) = amnestieeren.
Amoläufet, m. = amolmaker.
Amor, m. = Amor. **Amore'te**, w. —, —n = amourette; amourette, liefdegodje.
Amor'ce, w. —, —n = klappertje.
amor'ph(isch) = amorf(isch), vormloos.
Amortisation, w. —, —en = amortizatie, schulddeeling; (ook) ongeldigverklaring. **Amortisations'plan**, m. = amortizatieplan. **amortise'ren**, fchw. (h.) = amortizeeren, delgen.
Am'pel, w. —, —n = (hang)lamp, hangvaas.
am'peln, fchw. (h.) (nach) = (gwst.) spartelen (om).
Ampe're, f. —s, — = ampère.
Ampe'refus, m. = voetampère.
Ampe'remeter, m.; **minute**, w. uf. = ampère-meter; -minuut enz.
Am'fer, m. —s = zuring.
Amphi'bie, w. —, —n, **Amphi'bium**, f. —s, ..bien = amfibie. **amphi'bisch** = amfibisch.
Amphibol, f. —s = amfibool, hoornblende.
Amphibolie, w. —, —n = amfibolie, dubbelzinnigheid. **Amphibrach**, m. —(e)s, —e, **Amphi'brach's**, m. —, — = amfibrachys (— —).
Amphitryo'nen, Pl. = Amfiktyonen.
Amphi'mazer, m. —s, — = amfimacer, kretikus (— —).
Amphi'on, m. = Amfion.
Amphipo'den, Pl. = amfipoden, vlookreeften.
Amphithea'ter, f. —s, — = amfitheater.
amphitheatra'lich = amfitheatersgewijze.
Amphitrite, w. = Amfitrite.

Amphi'tryon, m. = Amfitryon; mild gastheer.
Am'phora, w. —, ..ren = amfora, groote kruik met 2 ooren.
Amplifikation, w. —, —en = amplifikatie, uitbreiding. **amplifize'ren**, fchw. (h.) = amplificeeren. **Amplitu'de**, w. — = amplitudo, slingerwijdte.
Ampul'te, w. —, —n = ampulla, flesch.
Amputation, w. —, —en = amputatie.
amputie'ren, fchw. (h.) = amputeeren.
Am'sel, w. —, —n = meerle, merel.
Am't, f. —(e)s, **Am'ter** = ambt, post, betrekking, bediening, funktie; bestuur, raad, commissie; kantoor, bureau; ministerie (bureau), departement; mis, avondmaalsplechtigheid; von A. .s wegen = ambtshalve; das A. der Schüffel = macht, recht der sleutelen; im A. sein, bleiben = in funktie zijn, blijven; das ist nicht meines A. .s = dat is mijn werk niet; was deines A. .s nicht ist, (ba) laß deinen Vorwiß = bemoei u niet met een anderzaken; das A. halten = de mis bedienen, 't avondmaal vieren; das heilige A. = (ook) de inquisitie; vgl. aus wärtig. **Am't'gen**, f. —s, — = ambtje, baantje, postje; ein fettes A. = een vet postje. **Am'tei**, w. —, —en = schoutsambt, rechthuis. **am'ten**, fchw. (h.) = am'tieren. **Am't'frau**, w. —, —en = (klooster)zuster van dienst. **am't'frei** = ambtelooz. **Am't'haus**, f. = raad-, rechthuis. **am'tie'ren**, fchw. (h.) = een ambt bekleeden, in funktie zijn, fungeeren. **am'tlich** = ambtelijk, officieel, ambts.. **Am't'mann**, m. —(e)s, ..leute = eroeger; baljuw, drost; (in Noord.) pachter van domeingoed; (in Zuid.) distriksprezident; (gwst. ook) deurwaarder. **Am't'männin**, w. = vrouw van den Am'tmann. **Am't'mannschaft**, w. = baljuwschap enz.
Am'ts . . . = (*dikwils*) dienst. . . , officieel.
Am'ts'alter, f. = anciënniteit. **Am'ts'antritt**, m. = aanvaarding van een ambt, in-funktietreding. **Am'ts'anwalt**, m. = ambtenaar van 't openbaar ministerie bij 't kantongerecht. **Am'ts'befugnis**, w. = bevoegdheid, ressort.
Am'ts'bericht, m. = officieel rapport, ambtelijk verslag. **Am'ts'bescheid**, m. = officieel besluit.
Am'ts'bewerber, m. = kandidaat, sollicitant.
Am'ts'bewerbung, w. = sollicitatie. **Am'ts'Bezir**, m. = distrikt, ressort, jurisdiktie. **Am'ts'blatt**, f. = regeeringsblad, officieel blad. **Am'ts'bode**, m. = (stadhuis)bode. **Am'ts'bruder**, m. = ambtgenoot, kollega. **Am'ts'charakter**, m. = ambtelijk karakter. **Am'ts'diener**, m. = pedel, bode. **Am'ts'eid**, m. = ambtseed; etw. auf seinen A. nehmen = de verantwoordelijkheid voor iets op zich nemen. **Am'ts'eifer**, m. = dienstijver. **Am'ts'entsetzung**, w. = ontslag, afzetting. **am'ts'fähig** = bekwaam, bevoegd voor een ambt. **Am'ts'folge**, w. = opvolging, hiërarchie. **Am'ts'froh(e)**, **sführe**, w. = heereidienst. **Am'ts'führung**, w. = bestuur, beheer.
Am'ts'gebühren, Pl. = (gerechts)kosten. **Am'ts'gefälle**, Pl. = (gerechts)kosten; emolumenten. **Am'ts'geheimnis**, f. = ambtsgeheim. **Am'ts'gehilfe**, m. = adjunkt. **am'ts'gemäß** = volgens 't ambt, officieel. **Am'ts'genosse**, m. = ambtgenoot. **Am'ts'gericht**, f. = kantongerecht. **Am'ts'gerichtsrat**, m. = (*titel voor ouderen*) kantonrechter. **Am'ts'geschäfte**, Pl. = ambtsbezigheden. **Am'ts'gezicht**, f. = officieel, deftig gezicht. **Am'ts'halber** = ambtshalve. **Am'ts'handlung**, w. = officieele daad, ambtshandeling. **Am'ts'hauptmann**, m. = kreitskommissaris. **Am'ts'haus** =

Amthaus. **Amthoheit**, w. = ambachtsheerlijkheid. **Amthaber**, m. = ambtsbekleeder, ambtenaar. **Amthleid**, f., **Amthleidung**, w. = amtsgevaad, -kleeding. **Amthkosten**, Pl. = bestuurs-, bureaustkosten. **Amthmiene**, w. = Amtsgezicht. **Amthmisbrauch**, m. = ambtsmisbruik. **Amthnachsfolger**, m. = opvolger (*in een ambt*). **Amthperson**, w. = officieel persoon. **Amthpflege**, w. = beheer van een publiek domein. **Amthpflicht**, w. = ambts-, dienstplicht. **amthpflichtig** = ressorteerende onder een (kanton)gerecht. **Amthreise**, w. = amtsreis. **Amthrichter**, m. = kantonrechter. **Amthschreiber**, f. = officieel schrijven. **Amthschreiber**, m. = griffier aan een kantongerecht. **Amthsigel**, f. = ambtelijk zegel. **Amthsi**, m. = bestuurszetel. **Amthstube**, w. = kantoor, bureau. **Amthtag**, m. = zittingsdag. **Amthtätigkeit**, w. = dienst, funktie. **Amthtracht**, w. = amtsgevaad, -kostuum. **Amthverrichtung**, w. = ambtsbezigheid, funktie. **Amthverwalter**, m. = beheerder, administrateur. **Amthverweiser**, m. = ambts-, plaatsvervanger. **Amthvogt**, w. = baljuw, ambachtsheer; ook = diener. **Amthvogtel**, w. = baljuwschap; en = haus. **Amthvorgänger**, m. = ambtsvoorganger. **Amthwohnung**, w. = dienstwoning. **Amthwürde**, w. = ambtelijke waardigheid. **Amthzimmer**, f. = bureau, kantoor. **Amulet**, f. —(e)s, —e = amulet. **amüfant** = amuzant. **Amusement** (spr.: . . mō) f. —s, —s = amuzement. **amüsieren**, [schw. (h.)] = amuzeeren. **Amygdaalin**, f. —s = amygdaline, amandelstof. **I. an**, Bräp. mit Dat. und Akk.: **aan**: an der Wand stehen, hängen = aan den muur; am Tisch sitzen; Röm liegt am Rhein; am Hofe leben; Lehrer an der Realschule = aan de middelbare school; es ist sein gutes Haar an ihm (!); er hängt an seinem Bruder (Uren) is aan . . gehecht; sich an einem vergreifen, verfühnen; etc. liegt mir am Herzen; es liegt mir nichts an der Sache, ist mir nichts an der Sache gelegen = er is me niets aan gelegen; er arbeitet an einem Wörterbuch; leiden, sterben an einer Krankheit; ich labte mich an den Früchten = verkwikte me aan; teilnehmen an dem öffentlichen Leben; Gefallen, Mißfallen an einer Sache haben, finden = plezier, hekel aan iets hebben; an einer Sache zweifeln, verweifel; einen an seinem Gang erkennen; ich sehe an der Schrift, wer u. f. w. = aan de hand, wie enz.; reich, arm an Freunden; Mangel an barem Geld; es fehlt mir an einer Sache; — etc. an die Wand hängen; an die Arbeit gehen; Hand an einen legen = de hand aan iem. slaan; ich komme an die Reihe, die Reihe kommt an mich; an einen denken, glauben, sich lehnen = aan iem. denken, gelooven, zich storen; an einen schreiben, einen Brief richten; an einen eine Bitte tun; das Haus grenzt (stößt) an die Stadtmauer; bis an das Tor; bis an den Abend = tot (aan) den avond; **bij**: am Ofen sitzen; ein Kind an der Hand führen; er schrieb an der Wand = bij den muur; — sich an den Ofen setzen; an die tausend Mann; in: wenn ich an Ihrer Stelle wäre = in Uw plaats was; an einem Ort wohnen, leben; der Schnee schmilzt an der Sonne = in de zon; am Leben sein; wir loben an ihm den großen Preis = we prijzen in hem zijn groote vlijt; zu- od. abnehmen an Gewicht; alt an Jahren; einem an Kenntnissen nachsehen, gleichsehen, überlegen sein, übertreffen = in kennis bij iem. achterstaan, met iem. gelijkstaan, boven iem. staan, iem. over-

treffen; ein Löwe an Mut; — einem an die Hand gehen = iem. in de hand komen, iem. helpen; jegens; redlich an einem handeln = braaf jegens iem. handelen; met: am Stab, an der Krücke gehen; naar: gesund an Leib und Seele; op: am Boden, an der Erde liegen, sitzen = op den grond; an einem Felsen scheitern; am Tode sein = op sterben liggen; sich an einem rächen; an einer Ware verlieren; Kritik üben an (Dat.); am Morgen, am Abend, Mittag, Tage = op den morgen of 's morgens enz.; am folgenden Tag = (op) den folgenden dag; am Sonntag = op Zondag; am ersten = (op) den eersten; am Ende der Woche; — etc. an die Wand schreiben; einem das Messer an die Kehle setzen; ein Recht an eine (W.B. einer) Sache haben = recht op een zaak hebben; an (und für) sich = op zich zelf; **over**: ich freue mich, ärgere mich an dieser Sache; **gegen**: sich an die Wand lehnen = tegen den muur leunen; **tot**: sich an einen wenden; **van**: es ist nichts Wahres an der ganzen Geschichte = er is geen woord waar van de heele geschiedenis; es ist nichts an dem = er is niets van aan; es liegt nur an ihm = 't hangt maar van hem af; schwach am Geist sein = zwak van geest; **zonder voorz.**: wir wollen uns am Flüsse halten = we zullen de rivier houden; die Reihe ist an mir, ich bin an der Reihe = 't is mijn beurt (*vgl.* Reihe); es ist mir zu befehlen = ik heb te bevelen; (obd.) mir an! = mij goed! Sie sind am Ziehen = U moet spelen ('t is Uw beurt); ich tue alles, was an mir ist = . . . wat ik kan; du hast Fehler an dir = je bent met gebreken behept; am Morgen, am Abend u. f. w. = 's morgens, 's avonds enz.; er kam an meinem Haus vorbei = hij kwam mijn huis voorbij; er schrebt am Schönen = 't moolist; so ist es mit am Liebsten = 't lieft; — sich an einen erinnern = zich iem. herinneren; nahe an (die) zehn Taler = ongeveer 10 daalders; *vgl.* liegen, Luft, Zeit. **II. an**, Adv.: von heute an = van nu af. **Anabaptist's mus**, m.; -ist, m. —en, —en = anabaptisme; -ist (wederdooper). **Anachoret** (spr.: . . ko.), m. —en, —en = anachoreet, kluisenaar. **Anachronis mus** (spr.: . . kro.), m. —, . . men = anachronisme, fout tegen de tijdrekening. **anachronistisch** (spr.: . . kro.) = anachronistisch, in strijd met de tijdrekening. **Anagramm**, f. —s, —e = anagram; letterraadsel. **anähnlich**, [anähnlich], [schw. (h.)] = gelijkmaken. **Anakoluth**, f. —(e)s, —e = anakoloot (zin, waarvan de deelen niet bij elkaar passen). **Anakoluthie**, w. —, —n = anakolotie. **anakreon tisch** = anakreontisch (*op de wijze van Anakreon's lyr. poesie*). **Analekten**, Pl. = analekta, bloemlezing. **Analeptika**, Pl. = analeptika, versterkende middelen. **analeptisch** = analeptisch. **analog**, **analogisch** = analoog, analogisch. **Analogie**, w. —, —n = analogie, overeenkomst. **Analogon**, f. —s, . . ga = analogon, overeenkomstig iets. **Analphabel**, m. —en, —en = analfaabeet. **Analyse**, w. —, —n = analize, ontleding. **analytisch**, [schw. (h.)] = analyzeeren. **analytisch**, w. — = analitika, ontbindings-, ontledingsleer. **analytiker**, m. —s, — = analitikus. **analytisch** = analitisch. **Anam**, f. = Anam (*rijk in Achter-Indië*). **anamitisch** = Anam(it)isch. **Anämie**, w. — = anemie, bloedarmoede.

anämisch = anemisch, bloedarm.
Ananas, w. —, — u. . . nasse = ananas.
an'andern, [schw. (h.)] = meren, verankeren.
Anapäst, m. —(e)s, —e = anapest (— —).
anapästisch = anapestisch (vers).
Anaphora, w. —, —n = anaphora, herhaling van 't beginwoord.
Anarchie, w. —, —n = anarchie.
anarchistisch, **anarchistisch** = anarchistisch.
Anarchist, m. —en, —en = anarchist.
an'ärgeren, [schw. (h.)]: sich eine Krankheit a. = zich ziek ergeren. **an'arten**, [schw. (f.)] = aangeboren zijn; tot gewoonte (natuur) worden.
anastatisch = anastatisch: oprisschend, opwekkend; a. e. Druckerij = anastatische drukkerij (om oude drukken te vervoelvouwen).
Anästhesie, w. — = anesthesie, gevoelloosheid.
anästhetisch = anestetisch, gevoelloosmakend, verdoovend.
Anateme, f. —s, —e, **Anateme**, f. —s, —s u. —ta = anatema, banvloek. **anathematise'ren**, [schw. (h.)] = anatematiseren, vervloeken, in den ban doen.
an'atmen, [schw. (h.)] = aan-, beademen.
Anatomie, m. —en, —en = anatomie. **Anatomie'**, w. —, —n = anatomie. **anatomise'ren**, [schw. (h.)] = anatomiseren. **Anatomiser**, m. —s, — = anatomie. **anatomisch** = anatomisch.
Anatomist, m. —en, —en = anatomist.
an'ägen, [schw. (h.)] = (jag.) aanlokken, azen; (chem.) aanstippen, -tasten. **an'äugen**, [schw. (h.)] eiten = iem. toelonen, oogjes geven.
an'baden, [schw. u. f. (f.)] = aanbakken. **an'bahnen**, [schw. (h.)] etw. = voorbereiden, den weg banen voor (verbeteringen e. d.); sich a. = voorbereid worden. **An'bahnung**, w. —, —en = voorbereiding. **an'ballen sich**, [schw. (h.)] = zich tot een bal samenvoegen, zich samenpakken.
an'bändigen, [schw. (h.)] (mit einem) = (met iem.) aanleggen, beginnen (vrijerij). **Anbändelei'**, w. —, —en = vrijerij. **an'bannen**, [schw. (h.)] = vasttooveren; wie angebannt = als vastgevoerd. **An'bau**, m. = aanbouw, teelt; (soms) ontginning; bij(ge)bouw; vestiging (op nieuwen grond). **an'bauen**, [schw. (h.)] = aan-, bijbouwen; (lb.) verbouwen, telen; ontginnen; sich a. = zich vestigen. **An'bauer**, m. —s, — = planter, kweker; ontginner; kolonist.
an'befehlen, f. (h.) = bevelen, gelasten; (aanbevelen), sich etw. anbefohlen sein lassen = iets ter harte nemen. **An'beginn**, m. = (aan)begin; von A. = van den aanvang (der tijden) af.
an'behalten, f. (h.) = aanhouden (niet uitdoen).
anbei' = hierbij, ingesloten, nevens-, bijgaand: a. die verlangten Bücher. **an'beilen**, zie beilen.
an'beissen, f. (h.) = aanbijten, bijten in of aan; toehappen (ook fig.); bijten (aan 't aas); [ontbijten (na 't vasten)]; zum A. = om er in te bijten, om te zoenen; sich a. = zich vastbijten.
An'belang = Anbetreff. **an'belangen**, [schw. (h.)] = betreffen; was mich anbelangt = wat mij betreft.
an'bellen, [schw. (h.)] = (einen) aanblaffen.
an'bequemen, [schw. (h.)] = schicken, aanpassen; sich einer Sache a. = zich naar iets sch., zich aan iets aanp. **an'beraumen**, [schw. (h.)] = (een termijn e. d.) vaststellen, bepalen, (een vergadering) beleggen, uitschrijven. **An'beraumung**, w. —, —en = vaststelling enz.
an'beregt = voornoemd'.
An'berg, m. = heuvel.
an'beten, [schw. (h.)] = aanbid'den. **an'betenswürdig**

= aanbiddelijk, -biddingswaardig
An'beten, m. = aanbidder.
An'betragt: in A. diefer Sache = met 't oog op, uit aanmerking van deze zaak. **An'betreff**: in A. diefer Sache = aangaande deze zaak, wat deze zaak betreft. **an'betreffen**, f. (h.) = anbelangen. **an'betiteln**, [schw. (h.)] eiten = iemand (om iets) bedelen. **An'betung**, w. —, —en = aanbidding. **an'betungswürdig** = anbetenswaardig.
an'biederem, [schw. (h.)] eiten = lief, aardig tegen iem. doen. **an'biegen**, f. (h.) = buigen naar, aanbuigen; -hechten; vgl. angebogen. **An'biegung**, w. = aanhechting. **an'bieten**, f. (h.) = aanbieden, een offerte doen; 't eerste bod doen (bij verkooping); wer bietet an? = wie biedt er geld voor? **An'bieter**, m. —s, — = eerste bieder (bij aanbesteding), inschrijver. **An'bietung**, w. —, —en = aanbidding, -bod; inschrijving, vgl. . . bieter. **an'bilden**, [schw. (h.)] einem etw. a. = iets aan iem. maken, 't hem geven. iem. daarvan voorzien: Böhms bildete Wilas Gelsöhren an = gaf Midas ezelsoreen. **an'binden**, f. (h.) = vast-, aanbinden; (een schip) vastleggen, meren; [einen (mit Blumen u. f. w.) a. = iem. (bloemen enz.) schenken, cadeau doen]; (bei) einem einen Bären a. = schulden, een beer bij iem. maken; (mit einem) beginnen, ruzie maken; kurz angebunden = kort aangebonden, kort van stof. **An'biß**, m. = ('t) aanbijten, beet; (jag.) (lok) aas.
an'blazen, [schw. (h.)] = zwart maken (met rook roet enz.); a., (f.) zwart worden (gloeiend bijv.). **an'blasen**, f. (h.) = aanblazen, -wakkeren; blazen (op een blaasinstrument), beginnen te blazen, blazende laten hooren, aankondigen.
an'blätten, [schw. (h.)] = aanelkaar klampen; inkepen. **an'bläuen**, [schw. (h.)] = blauwachtig maken. **an'blenden**, [schw. (h.)] eiten = iem. de tanden laten zien. **An'blick**, m. = aanblik, gezicht; oogopslag; auf den ersten A. = op 't eerste gezicht; bei diesem A. = op dit (dat) gezicht.
an'bliden, [schw. (h.)] = aanblikken, -zien, -kijken. **an'blinzen**, [schw. (h.)] = aan-, tegenblinzen; ook = an'blinzen, [schw. (h.)] eiten = knip-oogjes geven, knip-oogen tegen. **an'blitzen**, [schw. (h.)] = met flikkerende oogen aankijken.
an'blöden, [schw. (h.)] eiten = iemand aanbulken.
an'bohren, [schw. (h.)] = aanboren; (einen Quell, eine Erbsicht) aanb.; (ein Faß) opsteken; (ein Schiff) doorboren (om 't te doen zinken); einen (um Geld) a. = iem. (geld) willen afhalen; einen mit etw. a. = aanhouden, trachten iem. voor een zaak te winnen, polsen, vervolgen. **An'bohrung**, w. —, —en = aanboring; poging (om iem. voor een zaak te winnen, tot iets over te halen) enz. **an'bolzen**, [schw. (h.)] = vastpinnen, -bouten. **an'borsten**, [schw. (h.)] = enteren, aan boord klampen. **Anbord'nahme**, w. = ('t) inladen. **An'bot**, zie Angebot.
an'brassen, [schw. (h.)] = aanbrassen. **an'braten**, f. (h. u. f.) = even (laten) braden. **an'bräunen**, [schw. (f. u. h.)] = bruinen (nl. bruin worden en bruin maken). **an'braufen**, [schw. (f.)] = aanbruisen. **an'brechen**, f. (h.) = aanbreken, -snijden, beginnen aan; (mijn) openen; a., (f.) = aanbreken, beginnen, komen; vgl. angebrochen, Nachmittag. **an'brennen**, unr. (h.) = op-, aansteken; a., (f.) = vuur vatten, ontbranden; angebrannt riechen u. f. w. = aangebrand ruiken enz. **An'bringegeld**, f. = aanbrenggeld. **an'bringen**, unr. (h.) = aanbrengen, plaatsen;

te pas brengen; indienen, inbrengen; [verklikken, aangeven]; (einen Schranz in einer Mauer) aanbr., maken; (seine Tochter, eine Ware) aan den man brengen; eine Klage, Beschwerde a. = een klacht inbrengen, indienen; (einen) een plaats, een betrekking bezorgen; ein wohl ob. gut angebrachtes Wort = een juist te pas gesproken woord, een woordje op zijn pas; übel angebracht = misplaatst; *vgl.* angebracht.

Anbringung, w. — = plaatsing, ('t) aanbrenge[n], [verklikken]. **Anbringepremie**, w. = aanbrengepremie. **Anbringer**, m. = indiener, aanbrenge[r], verklikker, aanklager. **Anbringerei**, w. —, —en = aanbrenge[r]ij, verklikkerij. **Anbruch**, m. = opening (*van een mijn*), ontginning; ('t) aanbreken, begin (*van den dag bijv.*: bei U. des Tages); (begin van) bederf. **Anbrüchig** = bedorven, aangestoken, rot. **Anbrüchigkeit**, w. — = bederf, verrotting, rotheid. **Anbrühen**, *schw.* (h.) = (*met heel water*) broeien. **Anbrüllen**, *schw.* (h.) eiten = aanbrullen, -snauwen. **Anbrummen**, *schw.* (h.) eiten = brommen tegen, op iem., iem. beknorren. **Anbrüten**, *schw.* (h.) = beginnen te broeden; ein angebrütetes Ei = een vuil ei.

Anbumen, *schw.* (h.) = aanbosen.

Anciennität ('c = s), w. —, —en = anciënniteit.

Anbacht, w. —, —en = vrome aandacht, eerbiedige stemming, ('t) in-zich-gekeerd-zijn, devotie, vroomheid; gebed; seine V. halten, verrichten = zijn gebed doen. **Anbachtetei**, w. — = schijnvroomheid, kwezelarij, bigotterie. **Anbachteln**, *schw.* (h.) = den vrome spelen (uithangen). **Anbachtig** = vroom, in zich gekeerd, devoot; aandachtig. **Anbächler**, m. —s, —, **Anbächling**, m. —s, —e = kwezelaar, schijnvrome.

Anbachtbuch, f. = gebedeboek, godsdienstig handboek. **Anbachtlos** = oneerbiedig. **Anbachtübung**, w. = godsdienstoefening, (vrome) oefening. **Anbachtvoll** = aanbachtig.

Andalusien, f. = Andaluzië. **Andalusier**, m., -in, w. = Andaluziër, Andaluzische.

Andalusisch = Andaluzisch.

Andante = andante. **Andante**, f. —s, — = ('t) andante. **Andantino** = andantino. **Andantino**, f. —s, —s = ('t) andantino.

Andauern, *schw.* (h.) = voortduren, aanhouden.

Anden, Pl. = Andes (*geb.*).

I. **andenken**, unr. (h.): denk' einmal an! = denk eens aan! denk mal einer an! = stel je eens voor!

II. **Andenken**, f. —s, — = herinnering, aandenken, gedachtenis, heugenis; aandenken, souvenir, gedachtenis; zum V. an diese Tat = ter herinnering aan; in frischem V. sein, stehen, ob. . . haben = nog versch in 't geheugen liggen, hebben; seligen, glorreichen V. s = zaliger, roemrijker gedachtenis.

ander = ander; am a. n Tage = (op) den volgende[n] dag; einmal über das a. e = telkens weer, keer op keer; einer um den a. n = om den anderen, beurt om beurt; einen Tag um den a. n, um den a. n Tag = om den anderen dag; er macht eine Dummheit über die a. e = hij doet de eene domheid voor, de andere na; unter a. n ob. unter a. n = onder andere; etwas a. e = iets anders; von jemand a. s, von etw. a. m reden = van iem., van iets anders spreken; eins ins a. e geredmet = door elkaar gerekend; a. er Ansicht, a. n Sinnes werden = van meening veranderen; sich eines a. n besinnen = zich bezinnen zich bedenken; auf der a. n Seite = anderzijts.

anderartig = andersoortig, van andere soort.

änderbar = veranderlijk, te veranderen.

Änderci, w. —, —en = verandering (szucht).

andernfalls *u*sw., *zie* andernfalls *u*sw.

and(e)rerseits = van den anderen kant, anderdeels, anderzijds. **andergeschwoh'n**, f. = neef, nicht in den zweiten grad. **andertei** = van een andere soort. **andermal**: ein a. = een anderen keer.

ändern, *schw.* (h.) = veranderen, anders maken, vermaken; ich kann es nicht ä. = kan er niets aan doen; seine Religion, seine Ansicht ä. = van godsdienst, van meening veranderen; sich ä. = veranderen, anders worden; das Wetter ändert sich = verandert; er hat sich sehr geändert = hij is zeer veranderd; es läßt sich daran nichts mehr ä. = daar is niets meer aan te veranderen, te doen.

andernfalls = anders, in 't andere geval. **andernseits** = anderdeels, -zijds. **anderteils** = anderdeels, ten andere. **andertorts** = -wärts.

anders = anders, op een andere wijze, verschillend; a. als = anders dan (*of als*); irgendwo a. = ergens anders, elders; es wird noch ganz a. kommen = 't zal nog wel anders worden; wenn a., wo a. = ten minste als, mits; mit wird ganz a. (berf.) = ik word zoo naar. **andertsdenkend**. **andertseitig** = ander, verder; omstaand. **andertseits** = anderzijts. **anderswo** = ergens anders, elders; **anderswoher** = ergens anders vandaan, van elders; **anderswohin** = ergens anders, elders (heen).

anderhalb = anderhalf; a. Stunden (*ook*: a. e Stunde) = 1½ uur. **anderhalb'ig** = (in verhouding van) 1:1½. **anderhalb'schlaffer**, m. = twijfelbaar (*ledikant*).

Änderung, w. —, —en = verandering, wijziging.

Änderungsvorschlag, m. = wijzigingsvoorstel, amendement.

andervär'tig = ander, verder. **andervär'ts** = elders, ergens anders. **anderveit** = -wärts; (*ook*) overigens. **anderveit'ig** = ander; *en* = -wärts.

andevten, *schw.* (h.) = aanduiden, te verstaan geven; aanwijzen; voorspellen, aankondigen; einem etw. (gerichtlich) a. = iem. iets aanzeggen, beteekenen. **Andeutung**, w. = aanduiding, -wijziging; toespeling; aankondiging, voorspelling; aanzegging. **andeutungsweise** = terloops, zoo even. **andichten**, *schw.* (h.) = (einem etw.) toedichten, -schrijven, aanwrijven. **Andichtung**, w. = toedichting, aanwrijving, -tijing. **andienen**, *schw.* (h.) = aanbieden. **andienern**, *schw.* (h.) = (einem) met een buiging aanspreken. **andonnern**, *schw.* (h.) = (einen) met donderende stem aanspreken, aanbuleren; wie angebonnert = als door den bliksem getroffen.

Andorn, m. = malrove.

andorren, *schw.* (f.) = aan (iets) vastdrogen.

andrang, m. = (aan)drang; toevloed, menigte.

andringen, *schw.* (h.) an (Vff.) = (aan)dringen tegen of aan.

Andre'as, m. = Andreas, Andries, Dries. **Andre'askreuz**, f. = St.-Andrieskruis. **Andre'asorden**, m. = Orde van St. Andreas.

andresjeln, *schw.* (h.) = aandraaien (*op de draambank*); seine Kleider sijn ihm wie andresjelt = als aan 't lijf gegoten, geschilderd.

andrehen, *schw.* (h.) = aandraaien; einem etw. Nase a. = iem. bij den neus hebben, voor den gek houden; *ook* = andresjeln. **andreschen**, f. (h.) = beginnen te dorschen. **andringen**, f. (f.) = (auf den Feind) aan-, indringen; *ook* =

andrängen. **an'dringlich** = ein- u. aufdringlich. **an'drohen**, [schw. (h.) einem (mit) etw. = iem. met iets dreigen; a. = (soms abs.) dreigen. **An'drohung**, w. = bedreiging.

Andromeda, w. = Andromeda (persoon en sterrebeeld).

An'druuk, m. = (typ.) verbeterblad. **an'drukken**, [schw. (h.) = aandrukken, -duwen. **an'drukten**, [schw. (h.) etnen = toegeuren. **an'dunkelein**, [schw. (f.) = donker worden (vooral van kleuren). **andurch's** = hierdoor]. **an'dufeln sich**, [schw. (h.)]: sich einen a. = zich een roes drinken.

an'eden, [schw. (h.) = stooten tegen.

Anei'de, w. — = Eneide, lied van Eneas.

an'eifern, [schw. (h.) = aanmoedigen, -wakkeren, -vuren. **An'eiferung**, w. = aanmoediging.

an'eignen, [schw. (h.) = [toeschrijven, aanpassen; sich a. = toegedaan zijn]; sich a. = zich eigen maken, zich toeëigenen. **An'eignung**, w. —

—en = toeëigening, ('t) zich-eigen-maken.

aneinander = aaneen, aan elkander, samen;

a. Heben = aaneenklevend, -plakken; a. grenzen = aan elkaar grenzen; a. fommen = (ook) handgemeen worden, vgl. geraten. **Aneinanderhängend**, w. = samenvoeging. **aneinanderhängend** = samenhangend.

Anekdote, w. —, —n = anekdote. **anekdotenartig**, —haft = anekdoteachtig. **Anekdotenjäger**, m. = anekdotejager.

an'efeln, [schw. (h.)]: das efelt mich an = daar walg ik van, daar heb ik een hekel aan; [soms: ich esse etw. an].

Anemograph, m.; —meter, f. = anemograaf; —meter (wind)teekentoestel, -meter. **Anemone**, w. —, —n = anemone. **Anemostop**, f. —s, —e = anemostoop, -meter, zie boven.

an'empfehlen, ft. (h.) = aanbevelen, rekommandeeren. **An'empfehlung**, w. = aanbeveling.

an'empfinden = nagevoeld, uit de tweede hand.

An'erbe, m. = eerste erfgenaam (die de andere afschijft, vooral op 't land). **an'erben**, [schw. (f.) = bij overerving ten deel vallen; aangeboren zijn; angeerbte Borurteile = overgeërfd, aangeboren . . .; das ist ihm angeerbt = dat is hem van nature eigen, heeft hij van zijn ouders; a., (h.) = doen (over)erven.

I. **an'erbieten sich**, ft. (h.) = zich aanbieden, zich bereid verklaren. II. **An'erbieten**, f. —s, —

An'erbietung, w. —, —en = aanbod, -bieding; offerte; etnem ein A. machen = iem. een offerte, aanbod doen.

an'erkannt = erkend, welbekend. **an'erkanntermaßen** = (zoals) algemeen erkend (wordt).

an'erkennbar = te erkennen, toe te geven. **an'erkennen**, unr. (h.) (bismellen untrennbar) = erkennen; toegeven; gefehlich a. = legitimeeren; nicht a. = verloochenen; (das Verbleib) erkennen, waardeeren. **an'erkennend** = erkentelijk; waardeerend. **an'erkennenswert** = prijzenswaardig. **An'erkennnis**, w. u. f. = erkenning.

An'erkennung, w. = erkenning, waardeering; (ook) goedkeuring; eervolle vermelding.

Aneroid, f. —(e)s, —e, **Aneroidbarometer**, f. = aneroid-barometer.

an'erstatten, ft. (h.) = geboren doen worden met; (einem etw.) bij de geboorte, bij 't scheppen schenken; das ist ihm a. = aangeschapen, -geboren. **an'erzeugen**, [schw. (h.) einem etw. = in iem. iets doen ontstaan. **an'erziehen**, ft. (h.) = door de opvoeding veronken, bijbrengen; das ist ihm anerzogen = daar is hij in. opgevoed.

an'fächeln, [schw. (h.) = aanwaaieren. **an'fachen**, [schw. (h.) = aanblazen ('t vuur; maar vooral

fig.) aanwakkeren, -vuren. **an'fächeln**, [schw. (h.) = aanrijgen; (ein Gespräch) beginnen, een boom opzetten. **an'fahrbar** = (van een kust e. d.) toegankelijk, genaakbaar.

I. **an'fahren**, ft. (h.) = (goederen) aanrijden, -voeren; (einen) aan-, toesnauwen, uitvaren tegen; a., (h. u. f.) = aankomen, komen aanrijden of aanvaren; aanleggen; (in de mijn) gaan, neerdalen; gegen, an (VII.) a. = tegen (iets) aanrijden, -varen (der Fuhrmann hat der Wagen ist angefahren); die Bergwerfer fahren an = gaan in de mijn. II. **An'fahren**, f. = ('t) aanrijden enz. vgl. anfahren I.

An'fahrtschacht, m. = ingang (van een mijn).

An'fahrt, w. = aankomst, nadering; ('t) af-dalen (in de mijn); aanlegplaats, station; oprij-laan. **An'fall**, m. = val (tegen iets); aanval, vlaag, schok; ergoed, ('t) toevallen (van een erfenis), ('t) erven; ('t) neerstrijken (van vogels); (mijnw.) stut, steun. **an'fallen**, ft. (h.) = aan-, overvallen, bestormen, aanranden, -tasten; (jag.) die Fährte a. = 't spoor zoeken, volgen; [a., (f.) ten deel vallen, toevallen]. **an'fällig** = (zeer) vatbaar; [toekomend, ten deel vallend; ten deel gevallen].

An'fang, m. —e(s), ..fänge = aanvang, begin; im A., zu A. = in 't begin; von A. an = van 't begin af; von A. bis zu Ende = van begin tot einde; A. Januar = in 't begin van Januari; den A. machen = een begin maken, den eersten stap doen; seinen A. nehmen = beginnen, ontstaan; aller A. ist hier = alle begin is moellijk; Anfänge (einer Wissenschaft) = beginselen; erste Anfänge = (ook) eerste begin, wording, eerste ontwikkeling e. d. **an'fangen**, ft. (h.) = beginnen, aanvangen, -leggen, ondernemen; wieder von vorn a. = van voren af, op nieuw beginnen; er fing damit an, daß er . . . = hij begon te . . .; von Politik a. = over politiek beginnen, gaan spreken; (ein Geschäft) beginnen, oprichten; (den Feldzug) openen; (es ungeschickt, berührt) aanleggen, -pakken; ich weiß nicht, was ich a. soll = wat ik moet doen, beginnen; (was soll ich mit all dem Geld) uitvoeren, beg. ? (es ist nichts mit ihm) anzufangen = te beginnen, te doen, uit te richten; (Streit, Krieg) beginnen, gaan maken; [(ook gew.) sich a. = beginnen, te beginnen zijn]. **An'fänger**, m. —s, — = beginner; beginneling, eerstbeginnende. **an'fanglich** = aanvankelijk, (in 't) eerst, in 't begin. **an'fangs** = eerst, in 't begin; gleich a. = van 't (eerste) begin af; [bij 't begin; ten eerste]; (gew.) ich werde a. (anfange) müde = ik begin moe te worden. **An'fangsbuchstabe**, m. = beginletter; großer A. = hoofdletter. **An'fangsgeschwindigkeit**, w. = beginsnelheid. **An'fangsgründe**, Pl. = beginselen **An'fangspunkt**, m. = begin-, nulpunt. **An'fangsloos**, m.: Gehalt im A. = aanvangs-, beginsalaris. **An'fangssetze**, w. = eerste regel.

an'färben, [schw. (h.) = kleuren. **an'fassen**, [schw. (h.) = aanvatten, -pakken, -grijpen; a. helfen, mit a. = (ook) een handje helpen; ein Schaber facht mich an = overvalt mij; (kraken) aanrijgen.

an'faulen, [schw. (f.) = gaan rotten; angefaultes Obst = aangestoken fruit.

an'fechtbar = betwist-, aanvechtbaar. **an'fechten**, ft. (h.) = aanvallen, betwisten, opkomen tegen, hezwaar maken tegen (een testament bijv.), bestrijden (een meening bijv.); verontrusten, bekommeren; was (Teufel) ficht dich an? = wat (drommel) scheelt je? wat wil je toch? ich lasse mich das nicht a. = ik laat mij daardoor niet

verontrusten, dat laat mij koud. **Anfechtung**, w. —, —en = bestrijding, betwisting, verzet; verzoeking, aanvechting. **anfechtungsbevochtigt** = (in rechten) gerechtigd tot verzet, tot protest.

anfeilen, [schw. (h.)] = aanvlijen. **anfeinden**, [schw. (h.)] einen, etw. = vijandig optreden tegen iem. of iets; iem., iets bestrijden. **Anfeindung**, w. —, —en = bestrijding, vijandigheid.

anfertigen, [schw. (h.)] = vervaardigen, maken, fabriceren; (gwst.) bestellen. **Anfertigung**, w. — = vervaardiging, fabricatie. **anfesteln**, [schw. (h.)] an (Wff.) = vastklinken, -ketenen aan. **anfesten**, [schw. (h.)] = (met vet) besmeren.

anfeuchten, [schw. (h.)] = bevochtigen. **Anfeuchter**, m. —s, — = bevochter, sprengkwaat.

Anfeuchtung, w. —, —en = bevocht(ig)ing.

anfeuern, [schw. (h.)] = (kachel) aan-, (vuurwerk) afsteken; (fig.) aanwakkeren, -moedigen, -stoken, -hitsen. **Anfeuerung**, w. = aanvoering enz.

anflammen, [schw. (h.)] = branden (aan de oppervlakte), zengen; doen ontvlammen. **anflattern**, [schw. (f.)] = aanvladderen. **anflchten**, [f. (h.)] = aan-, aan elkaar vlechten. **anflchen**, [schw. (h.)] einen = iem. smeeken, bidden; einen um etw. a. = iem. om iets smeeken, iets van iem. afsmeeken, inroepen. **Anflchung**, w. —, —en = smeeking, aanroeping. **anflchten**, [schw. (h.)] einen = aangrijzen, de tanden laten zien.

anfliden, [schw. (h.)] = aanlappen; einem etw. a. = iem. een poets bakken, vgl. fliden. **anfliegen**, [f. (f.)] = (komen) aanvliegen; opkomen, verschijnen; an (Wff.) a. = vliegen aan, tegen (iets); es fliegt ihm alles an = alles waait hem aan. **anfliegen**, [f. (f.)] = aanvloeden, -stroomen.

anflößen, [schw. (h.)] = aanvloten (hout bijv.); -spoelen, -slibben. **Anflözung**, w. —, —en = ('t) aanvloten; -spoeling, -slibbing. **Anflug**, m. = ('t) aanvliegen; zweem, waas, vleugje.

anfluten, [schw. (f.)] = aangolven.

[anfordern], [schw. (h.)] = eischen; einen a. = iem. aanmanen, bij iem. aandringen]. **Anforderung**, w. = eisch; (soms) pretentie; hohe A. en an einen stellen = hooge eischen enz. **anfordern**, [schw. (h.)] = (een hoed) op den (hoed)vorm zetten, trekken.

Anfrage, w. = aan-, navraag; onderzoek; interpellatie; (in 't ombre) vraag; bei einem wegen einer Sache A. tun, halten = iem. omtrent een zaak om inlichting vragen; eine A. an die Regierung stellen = een interpellatie tot de regeering richten, de regeering interpelleren.

anfragen, [schw. (h.)] bei einem nach (wegen) einer, um eine Sache = iem. naar iets vragen, zich tot iemand om inlichting omtrent iets wenden. **anfragen**, [f. (h.)] = beknagen, aanvreten; (chem.) invreten, aantasten. **Anfrageung**, w. —, —en = invreting enz. **anfreunden**, [schw. (h.)] = [einen a.: vriendelijk gezind zijn]; sich mit einem a. = iems. vriend worden. **anfrieren**, [f. (f.)] = aan (iets) vastvriezen. **anfrischen**, [schw. (h.)] = ververschen; bevochtigen; opfrischen (de herinneringen aan . . .); [aanwakkeren]. **Anfrischer**, m. = ververscher. **Anfrischgefäß**, [f., -strog, m. = koelvat, -bak, -ketel. **Anfrischung**, w. = verversching; aanwakkering.

anfröckeln, [schw. (h.)] = huihverig maken.

Anfüge, w. —, —n = [bijlage]; angezet, ingelaten stuk (hout). **anfügen**, [schw. (h.)] = bij-, aanvoegen, voegen aan; aanhechten; lasschen, soldeeren, verbinden; sich a. = zich aanpassen. **Anfügung**, w. = aanvoeging, -hechting. **an-**

fühlen, [schw. (h.)] = (be)voelen, betasten; einem etw. a. = iets aan iem. voelen, merken; etw. fühlt sich rauh, weich an = iets is ruw, zacht op gevoel. **Anföhlung**, w. = ('t) aanvoelen, betasten. **Anführer**, w. —, —en = ('t) aanvoeren, -brengen; -voer. **anführen**, [schw. (h.)] = (aan)voeren, leiden; aanbrengen, -voeren; bedriegen, beetnemen; aanhalen, citeeren; (als Grund) opgeven, aanvoeren; sich a. lassen = er in loopen; einen als Beispiel a. = iem. tot (als) voorbeeld stellen; [einen zur Tugend a. = in deugd grootbrengen, opvoeden]. **Anführer**, m. = aanvoerder, bevelhebber, chef. **Anführung**, w. = aanvoering, leiding, directie, bevel; voor-den-gekhouderij, bedriegerij; aanhaling, citaat. **Anführungszeichen**, [f.] = aanhalingsteeken. **anfüllen**, [schw. (h.)] = (aan-, op)vullen; sich a. = vol raken; zich (op)vullen, zich vol proppen. **Anfüllung**, w. = (aan)vulling. **Anfurt**, w. —, —en = aanlegplaats].

Angabe, w. = aangifte, verklaring, opgave, gegeven; vermelding; bewering. **angabeln**, [schw. (h.)] = aan de vork steken. **angaffen**, [schw. (h.)] = aangapen. **Angaffer**, m. = (aan)gaper, botmuil. **Angaffung**, w. — = aangaperij. **angähnen**, [schw. (h.)] = aan-, toegeeuwen, -gapen. **angänglich**, [an'gänglich] = mogelijk, doenlijk; das ist nicht a. = dat gaat niet (aan).

[Angebäude], [f. zie Anbau].

angeben, [f. (h.)] = aangeven; aan-, opgeven (de waarde van iets, waren, zijn naam, den toon (eig. en fig.)); voorgeven, zeggen; aang., -brengen, verklikken; [sein Spiel] bekend maken, deklareeren; ang. = beginnen te geven (in 't spel); doen; (Unsim, dummes Zeug) uithalen; [in betaling geven; voorstellen; (snaren) aanslaan]. **Angeber**, m. = aangever; uitvinder, ontwerper; aanbrenner, verklikker. **Angeberei**, w. —, —en = aanbrennerij, verklikkerij. **angebertich** = vindingrijk; klikachtig.

Angebete(r) = aangebedene.

Angebinde, [f.] = (verjaard)geschenk.

angeblich = zoogenaamd, gewaand, vermeend; naar men zegt.

angebogen = aangehecht, -gebogen, hierbij, annex. **angeboren** = aangeboren, van nature eigen. **Angebot**, [f.] = eerste bod; aanbod, -bieding, offerte; (bij aanbesteding ook) inschrijving; A. machen = inschrijven; etnem ein A. machen = iem. een offerte doen; A. und Nachfrage = vraag en aanbod. **anggebracht** = aangebracht; geschikt, gepast; op zijn plaats. **anggebrachtstermaßen** = gepast, passend. **angebrochen** = (gwst.) aangestoken (oofst); eenigszins bedorven, onfrisch (bier e. d.); vgl. anbrechen, Nachmittag.

angebeihen, [f. (h.)] = einem etw. a. lassen = iem. iets toestaan, verleenen, schenken, doen geworden, ten deel laten vallen. **Angebenten** = Andenten.

angefast = hand in hand.

angegangen (angehen). **angegossen** (angießen). **angehagelt** sein = van den hagel geleden hebben.

Angehänge, [f.] = (aan)hanger; amulet.

angeheitert = aangeschoten, dronken.

angeh(e)n, uur. (h.) = aangaan, betreffen, interesseeren; a. (f.) = zich wenden tot, zich verzoeken bij, naderen; aankomen; einen mit Bitten a. = iem. iets verzoeken; (einen um etw.) verzoeken; das geht mich nichts an = dat raakt mij niet, daar heb ik niets mee te maken; aang., beginnen; kunnen, mogelijk, geoorloofd zijn, gaan; aan(gaan) kunnen; aang., beginnen

te branden; bederven, aangetast worden; (stief) oploopen; [aanvallen; ondernemen, wagen]; das Rongert, die Schule geht an = begint; (von Zinsen) (beginnen te) loopen; es geht an = 't gaat nog al; das geht nicht an = dat kan niet, gaat niet; (das Holz will nicht) branden; angegangen kommen = komen (aan)loopen; angegangenes Fleisch = bedorven vleesch. **an'gehend** = aangaand, betreffend; beginnend, aankomend; a..er Arzt = jong dokter; a..er Mönch = novitius; ein a..er Bierziger = iem. die in 't begin van de veertig is; a..er Seemann = aankomend zeeman.

An'gehänge = A'ngehänge. **an'gehören**, schw. (h.) = toebehooren, behooren aan, tot; verwant zijn met. **an'gehörig** = behoorende bij, saamhoorig; verwant (met); meine A..en = mijn verwanten, de mijnen; mijn menschen, onderhoorigen. A..e eines Standes = leden van een stand. **An'gehörigkeit**, w. = verwantschap; ('t) behooren bij, saamhoorigheid.

an'geiern, schw. (h.) = (eig.) aankwilen; (fig.) belasteren.

[an'geihrt = op eenigszins gevorderden leeftijd]. **An'geklagte(r)** = beklaagde.

an'getränke = aangetast; von Pessimismus a. = min of meer met pessimisme besmet.

An'gel, w. —, —n; ook m. —s, — = scharnier, duim, her (van een deur); (visch)haak, angel, hoek; hengel; stift, spil; doorn, angel (van mes, deggen enz.); zwischen Tür und A. = in der haast; zwischen Tür und A. stehen = tusschen twee vuren, in de klem zitten; man muß den Finger nicht zwischen Tür und A. stecken = meng je niet in een twist, die je niet aangaat.

an'gelangen, schw. (f.) = aankomen. **an'geläufig** kommen = komen aansloffen.

An'gelband, f. = deur, vensterhengel, geheng.

An'gelbissen, m. = (lok)baas. **An'gelbief**, f. = vischlood.

An'geld, f. = hand-, strijk-, ploggeld; go(o)ds-penning; meest: Handgeld.

an'gelegen = aangelegen; es ist mir a. = 't gaat mij ter harte, er is mij iets aan gelegen; sich etw. a. sein lassen = zich aan iets gelegen laten liggen, iets ter harte nemen, zich voor iets interesseeren. **An'gelegentlich**, w. = aangelegenheden, zaak; ich komme in wichtigen A..en = voor gewichtige zaken. **an'gelegentlich** = dringend, belangstellend, innig, met alle aandacht; a..ft = zeer dringend, enz.

Ang'(e)ler, m. —s, — = hengelaar. [**an'gelfest** = poolvast]. **An'gelfischer**, w. = hengelvischen, hengelen. **an'gelförmig** = haak-, hoekvormig. **An'gelfallen**, m. = vischhaak; auf den A. (an)beißen = (ook fig.) aan den haak bijten, toehappen.

Ange'lita, w. = Angelika; engelwortel, angelika.

An'gelleine, w. = hengel-, vischsnor, lijn.

I. **An'gein**, Pl. = Angelen (volk).

II. **an'gein**, schw. (h.) = hengelen (eig. en fig.).

an'geloben, schw. (h.) = plechtig beloven.

An'gelöbnis, f., **An'gelobung**, w. = gelofte.

An'gelbunt, m. = aspunt; spil (fig.).

An'gelrute, w. = hengelroede, hengel.

An'gelsäch'se m. = Angelsaks.

an'gelsäch'sisch = Angelsaksisch.

An'gelschnur, w. = Angelleine.

[**An'gelstern**, m. = poolster].

An'gelus, f. = Angelus.

an'gelweit = wagenwijd.

an'gemessen = passend, geschikt, gepast; evenredig (met), geëvenredigd (aan); seinem Alter

a. = strookende met zijn leeftijd. **An'gemessenheit**, w. = geschiktheid, gepastheid.

an'gen, schw. (h.) (zelden) = sich ängstigen.

an'genehm = aangenaam, lief; (hand.) Tabak

angenehmer = tabak a..er, meer gewild.

an'genommen = aangenomen, gesteld.

An'ger, m. —s, — = weide, grasveld; (soms) gemeenteweide; vilkuil. **An'gerblume**, w. = madeliefje.

an'geriffen = dronken, aangeschoten.

An'gertraut, f. = weegbree. **An'gerling**, m. —s,

—e = champignon; ook = Engerling.

an'gefäufelt = aangeschoten. **an'geschmuddelt** =

besmoezeld, beduimeld. **an'geschossen**, zie an-

schießen. **an'gesehen** = [aangezien, daar];

gezien, geacht, in aanzien, voornaam, aan-

zienlijk; [a. sein auf = ten doel hebben; (ook)

gemunt zijn op]. **an'gesehen** = gevestigd, ge-

zeten. **An'geſicht**, f. —(e)s, —e = (aan)gezicht,

gelaat; ('t) zien, gezicht, aanblik; von A. fern

= van gezicht, van aanzien kennen. **an'geſichts**

(mit Gen.) = in 't gezicht (van), in tegen-

woordigheid (van), ten aanschouwe (van), ten

aanzien (van), vóór, met 't oog op, in aan-

merking genomen.; met .. voor oogen;

[dadelijk].

an'gestammt = aangeërfd, -geboren; oud-inge-

boren. **An'gestellte(r)** = employé, bediende,

ondergeschikte; die A..n = 't personeel. **an'ge-**

stieft kommen = komen aanstappen. **an'ge-**

stochen kommen = komen aanloopen, komen

aanzetten. **an'gestochen** (vom Dbst) = aange-

stoken. **an'gestrengt** = ingespannen, ver-

moeiend.

an'getan, zie anium.

an'getrunken = aangeschoten, dronken.

An'gewende, f. —s, — = rand, strook van den

akker waar de ploeg omkeert. **an'gewiesen**,

zie anweisen. **an'gewöhnen**, schw. (h.) etw. (h.) etw.

ich etw. = iem., zich iets aanwennen; ook =

gewöhnen. **An'gewohnheit**, w. = gewoonte;

üble A. = hebbelijkheid. **an'gewohnt**, -ge-

wöhnt = (aan)gewend. **An'gewöhnung**, w. =

('t) wennen aan; gewoonte.

an'gezeigt = geschikt, geraten, raadzaam.

an'gießen, ft. (h.) = gieten aan, tegen; begieten,

bevochtigen; aaneengieten; wie angegossen

ſißen = als aan 't lijf gegoten.

an'gleichen, ft. (h.) = assimileeren.

Ang'ler, m. = Angeler.

an'gliedern, schw. (h.): ein Ding einem andern

a. = 't eene met 't andere verbinden.

anglika'nisch = Anglikaansch. **Anglikanis'mus**,

m. — ..men = Anglikanisme.

an'glimmen, ft. (h.) = aanglimmen; [aansteken].

angliſie'ren, schw. (h.) = anglizeeren, kortstaar-

ten (een paard).

Angliſis'mus, m. — ..men = Anglicisme.

Angloma'ne, m. —n, —n = Anglomaan.

Anglomanie, w. —, —n = Anglomanie.

an'glozen, schw. (h.) = aangapen met groote

oogen. **an'glühen**, schw. (f. u. h.) = aan-, ont-

gloeien, rood gloeiend (doen) worden. **an-**

glup(sch)en, schw. (h.) = (somer) aankijken.

Ango'rahair, f. = kemelsgaren

Ango'ralage, w. = angorakat.

an'grauen, schw. (h.) = beginnen te grijzen;

(van den morgen) grauwen; (einen) aangrijzen.

an'greifbar = aantastbaar. **an'greifen**, ft. (h.) =

aantasten (ook chem.), -pakken, -raken; (den

Feind) aanvallen, -tasten, -grijpen; (ein Testa-

ment, eine Meinung) bestrijden; (ein Geschäft)

beginnen, ondernemen; (Gelder) aanspreken;

(die Augen, das Gemüt) aandoen, -grijpen; etw. beim, am rechten Zipfel (Ende) a. = iets bij 't rechte eind aanpakken; ich fühle mich sehr angegriffen = . . zwak, slap; angegriffen aussehen = er lijdend uitzien; selbst mit a. = zelf de handen aan 't werk slaan; sich a. = zich aangrijpen, zich flink inspannen; vgl. Ehre, Pech, Sette. **an'greifend** = aanvallend, -grijpend, vermoelend, veeleischend. **An'greifer**, m. = aanvaller. **an'greiferisch** = aanvallend, handtastelijk, strijdlustig. [**an'greifisch** = grijperig; aangrijpend; ook = verlokend].

an'grenzen, [schw. (h.) an (Aff.)] = grenzen, belenden aan. **an'grenzend** = aangrenzend, belendend; naburig. **An'grenzer**, m. —s, — = aangelande, nabuur.

An'griff, m. = aanval; greep, handvat; begin; etw. in U. nehmen = iets onder handen nemen, (een werk) op touw zetten, er mee beginnen. **An'griffskolonne**, w. = aanvalskolonnie. **An'griffskrieg**, m. = aanvallende oorlog. **An'griffspunkt**, m. = aangrijpingspunt. **An'griffsschritt**, m. = stormpas. **An'griffswaffe**, w. = aanvalswapen. **an'griffsweise** = aanvallenderwijze. **an'grinsen**, [schw. (h.)] = aangrijzen. **an'grunzen**, [schw. (h.)] = aanknorren.

Angst, w. —, Angste = angst, vrees, ongerustheid; in U., in tausend Angsten sein = in angst, in duizend vreezen zijn, duizend angsten uitstaan; mit ist angst und bange = ik ben in angst en vreezen; (angst sein, werden, machen = bang zijn enz.); vgl. kriegen. **angst'bestommen** = door angst beklemd. **ang'sten**, zie ängstigen. **angst'erfüllt** = vol angst, angstvol. **Angst'herling**, m. —s, —e = Angstmeier. **Angst'gefühl**, f. = gevoel van angst. **Angst'gespräch**, f. = angstgesprek. **Angst'häse**, m. = haas, bangerd. [**ang'stig** = ängstlich]. **äng'stigen**, [schw. (h.)] = bang, ongerust, beangst maken, vrees aanjagen, verontrusten; sich über, um einen, wegen einer Sache zu Lobe ä. = zich over iem., of iets doodelijk ongerust maken. **äng'stigung**, w. —, —en = kwelling, ongerustheid, angst. **äng'st'find**, f. = (eenig) zorgbarend kind; ziekelijk kind. **äng'st'lich** = angstig, bang, vreesachtig, beangst; beschroomd, verlegen; verontrustend, angstig, angstavilig, overnauw gezet. **äng'st'lichkeit**, w. —, —en = angst, vrees(achtigheid) enz., vgl. äng'stlich. **äng'st'ling**, m. —s, —e, **äng'st'meier**, —peter, m. —s, — = bangerd, haas. **äng'st'röhre**, w. = kachelpijp (hooge hoed). **äng'st'ruß**, m. = angstkreet. **äng'st'schweiß**, m. = angstzweet. **äng'st'verkauf**, m. = verkoop uit angst, angstverkoop. **äng'st'voll** = angstig, angstvol, bang.

an'guden, [schw. (h.)] = aankijken. **an'gärten**, [schw. (h.)] = aangorden. **An'guß**, m. = aandetsel; gietkop, aanwas. **An'gußfarbe**, w. = gekleurd glazuur.

an'haben, unr. (h.) = (kleeren) aanhebben; [einem nichts a. = iem. niet deren]; man kann ihm nichts a. = men heeft geen vat op hem, men kan hem niets doen. **an'haden**, [schw. (h.)] = aanpakken, pikken aan; vastzitten aan. **an'hafien**, [schw. (h.)] = vastzitten aan; (einer Sache) aankleven. **An'hafung**, w. = adhezie, kleving. **An'hagerung**, w. —, —en = aanslibbing. **an'häufeln**, [schw. (h.)] = aanhaken (vrouw. handw.); ook = an'hafen, [schw. (h.)] = aanhaken. **an'halfieren**, [schw. (h.)] = halsteren aan. **an'halsen**, [schw. (h.)] = (de honden) koppelen. **An'halt**, m. = steun(punt), houvast; rustpoos;

halt(e), station; Anhalt (stad); (scherts.) er ist aus U. = hij is van Houtem, gierig. **an'halten**, ft. (h.) = aanhouden; (einen Dieb, Waren) aanh.; (ein Pferd) tegenhouden; (Maschinen) stil zetten, stoppen; (den Atem) inhouden; (einen Ton) aanh.; einen zur Arbeit a. = iem. aansporen, -zetten om te werken; — ophouden, stilstaan, (under 't loopen, rijden enz.) even stilhouden; — voortduren, aanh.; bei einem um etw. a. = iem. om iets verzoeken; um (ein Mädchen) aanzoek doen om, vragen; um (ein Amt) (dringend) solliciteeren naar; sich an (Dat., Aff.) a. = zich aan iets (vast)houden. **an'haltend** = aanhoudend, voortdurend; volhardend. **An'haltspunkt**, m. = halte en zie An'haltspunkt. **An'halter**, m. = houvast; handvat; Anhalter (bewoner van Anhalt); er ist ein U. = (scherts.) hij is van Houtem, gierig. [**an'haltig** = volhardend; aanhoudend. **An'haltigkeit**, w. = volharding; aanhoudendheid]. **An'haltspunkt**, m. = aanknoopingspunt, houvast. **an'hämmern**, [schw. (h.)] = aanhameren. **an'hämmern sich**, [schw. (h.)] etw. = iets stelen. **An'hang**, m. —(e)s, An'hänge = aanhangsel (van een geschrift); aanhang(ers), partij. **an'hangen**, ft. (h.) = hangen aan, aanhangen, toegedaan zijn; ein großer Fehler hängt ihm an = kleefte hem aan. **an'hängen**, [schw. (h.)] = aan (iets) aanhangen, vastmaken; ook = an'hängen; (einem einen Schimpf, einen Prozeß, der Lage die Schelle) aandoen; (einem eine Ware) aanpraten, -smeren; (iets bij een brief, een uitgang aan een woord) voegen; (sich an eine Person) hechten. **an'hangend**, —hängend = aanhangend, -klevend. **An'hänger**, m. = aanhanger, partijganger; hanger (sieraad); aanhangwagen. **An'hängehilfe**, w. = achtervoegsel. **An'hängewagen**, m. = aanhang, bijwagen. **an'hängig** = aanhangend, bijbehoorend; (beim, vor Gericht) aanhangig. **an'hänglich** (einem od. an einen) = aanhankelijk, toegedaan, trouw. **An'hänglichkeit**, w. —, —en = aanhanke ijkheid, gehechtheid, genegenheid. **An'hängsel**, f. —s, — = aanhangsel; hangmunt, hanger (sieraad), charivari. **an'hangsweise** = als (bij wijze van) aanhangsel.

An'hauch, m. = aanblazing, -ademing; zweem, waas. **an'hauchen**, [schw. (h.)] = ademen, blazen op; (einen Vokal) aspireeren; wie angehaucht (von Farben) = als een waas; von göttlichem Feuer angehaucht = door een goddelijk vuur beziel; etw. idealistisch angehaucht = met een neiging tot idealisme; einen a. = (ook) iem. aan-, toetsnauwen. **an'hauen**, ft. u. [schw. (h.)] = beginnen te houwen, te hakken; aanhakken; (Bäume) merken (met de bijl); (einen Fisch) opslaan; (eine Quelle, einen Gang) openen. **an'häufeln**, [schw. (h.)] = op hoopjes leggen; (pflanzen) aan-aarden. **an'häufen**, [schw. (h.)] = op(een)hoopen, opstapelen; sich a. = vermeerderen, zich opstapelen, enz. **An'häufung**, w. = op(een)hooping, op(een)stapeling.

an'heben, ft. (h.) = opheffen naar; (die Pumpe) aanzetten; [aanheffen, beginnen]. **an'heften**, [schw. (h.)] = (aan)hechten, vastmaken; aanplakken, -slaan.

an'heilen, [schw. (h.)] = aaneenheelen; a., (f.) = (weer) aan elkaar groeien. **an'heimeln**, [schw. (h.)] = weldadig, prettig aandoen; es heimelt mich hier an = ik (ge)voel mij hier als thuis. **anheim'fallen**, ft. (f.) = ten deel, te beurt vallen, toevallen. **anheim'geben**, ft. (h.), —stellen, [schw. (h.)] = (einem etw., die Entscheidung z. B.)

overlaten; ein a. der Blind = een willooze blik.
an'heiraten, [schw. (h.) = aan-, betrouwen. **an'heirlich**; sich a. machen etw. zu tun = zich verbinden, zich sterk maken iets te doen. **an'heizen**, [schw. (h.) = aansteken, opstoken.
an'helfen, [f. (h.) einem etw. = iem. helpen iets aan te doen, aanhelpen. **an'hengen** = an'hängen.
[an'her' (an'he'ro) = tot hier, tot nu toe].
an'herrchen, [schw. (h.) = aan-, toesnauwen.
an'hegen, [schw. (h.) = aanhitsen (een hond); ophitsen, -stoken; einen Hirsch a. = den hond loslaten op een hert. **An'heger**, m. = aan-, ophitsers, stokebrand. **An'hegerei**, **An'hezung**, w. —, —en = aanhitsing.
an'heucheln, [schw. (h.) sich etw. = veinzen iets te bezitten. **an'heuern**, [schw. (h.) = aanmonsteren. **[an'heute = heute].**
an'hexen, [schw. (h.) = aantooveren.
An'hieb, m. = aanval, eerste stoot; ('t) hakken, vellen; (fig.) auf (den) A. = op 't eerste gezicht, zoo maar bij 't begin enz. **an'himmeln**, [schw. (h.) = aansmachten.
an'hoehen, [schw. (h.) einen = jem. toejuichen, iem. lang laten leven. **An'hoeh**, w. = hoogte, heuvel, verhevendheid. **an'holen**, [schw. (h.) = ophalen, -trekken; (schp.) aanhalen. **An'holtau**, f. = tros. **an'hören**, [schw. (h.) = (einen) aanhooren, luisteren naar; das läßt sich a. = dat mag gehoord worden; einem etw. a. = iets aan iem. hooren; das hört sich angenehm an = dat is aangenaam (aan) te hooren, dat klinkt mooi. **An'hörung**, w. —, —en = ('t) (aan)hooren.
an'hüpfen, [schw. (h.) = angehüpft kommen = komen aanhuppelen.
Anhydrid, f. —(e)s, —e = anhydriede (*water-vrije chem. verbinding*). **Anhydrit**, m. —(e)s = anhydriet (*waterrijke gips*).
Anilin, f. —s = aniline.
Anilin'fabrik, w.; **fabrik**, w., **rot**, f. = aniline'fabriek; -verf; -rood.
anima'lich = animalisch, dierlijk.
animalis'eren, [schw. (h.) = animalizeeren.
Animalität, w. — = animaliteit.
animie'eren, [schw. (h.) = animeeren.
animos' = animeus, boos, opgewonden.
Animosität, w. — = animoziteit.
Anis, m. —es, —e = anijs. **Anis'apfel**, m. = anijsappel. **Anis'zucker**, m. = suikererwt.
Anisett, m. —(e)s, —e = anizette.
an'jagen, [schw. (h.) = opjagen; aanjagen, -drijven; a., (f.): angejagt kommen = komen aanjagen. **an'jochen**, [schw. (h.) = in 't juk spannen.
an'kämpfen, [schw. (h.) gegen etw. = zich tegen iets aankanten, tegen iets strijden; (gegen den Sturm) op-, inworstelen. **an'karren**, [schw. (h.) = op een kar aanvoeren. **An'kauf**, m. = (aan-, in)koop. **an'kaufen**, [schw. (h.) = aan-, opkopen; (sich irgendwo) vestigen (*door aankoop van grond*). **An'kauf**, m. = (aan)kooper.
I. An'ke, m. —n, —n = zalmforel. **II. An'ke**, w. —n, —n = (obb.) nek. **III. An'ke**, m. —n = (*gwst.*) boter, vet.
an'ken, [schw. (h.) = (*gwst.*) karnen, boteren. **[an'kennen**, [schw. (h.) = anerkennen].
An'ker, m. —s, — = anker (i. a. b.), den A. (aus)werfen = werpen, laten vallen; sich vor A. legen = voor anker gaan liggen; den A. schleppen = op 't anker drijven, driftig worden; den A. fischen = naar 't anker visschen; der A. faßt, greift = ..'pakt; der A. springt aus, schleppt = .. laat los gaat (dregt) door, slipt.

An'kerarm, m.; **auge**, f.; **ballen**, m.; **boje**, w. = ankerarm; -oog; -stok; -boei.
An'kerbolzen, m. = trekker, landvest, anker (in muren). **an'kerfest** = ankervast (v. d. grond).
An'kerflügel, w., **flügel**, m. = ankerblad, -hand, -klauw. **an'kerförmig** = ankervormig.
An'kerfütterung, w.; **geld**, f.; **geschirt**, f.; **grund**, m.; **halen**, m. = ankervoering; -geld (ankerage); -takelage; -grond; -haak.
An'kerhals, m.; **hand**, w.; **statt**, w.; **lette**, w.; **trahn**, m.; **treuz**, f. = ankerhals; -hand; -kat (-talle); -ketting; -kraan; -kruis.
an'kerlos = ankerloos, driftig.
an'kern, [schw. (h.) = ankeren, 't anker uitwerpen, voor anker liggen.
An'kerneut, w.; **plag**, m.; **recht**, f.; **ring**, m. = ankerneut; -plaats; -recht; -ring.
An'kerührung, w.; **schast**, m.; **schlipper**, m.; **schmieb**, m.; **schuh**, m. = ankerroering; -schacht; -slot (-slipper); -smid; -schoen.
An'kerseil, f. = ankertouw, kabel.
An'ker spille, w. (**spill**, f.); **spize**, w.; **stange**, w.; **stelle**, w.; **stod**, m. = ankerwinde (windas); -bek; schacht; -plaats; -stok.
An'kerstake, w.; **stau**, f.; **wache**, w.; **winde**, w.; **zoll**, m. = ankerstake; -touw; -wacht; -spil; -recht (-geld).
an'ketten, [schw. (h.) = met een kettinkje vastmaken. **an'ketten**, [schw. (h.) = ketenen, aan den ketting leggen. **an'ketten**, [schw. (f.): angefeucht kommen = komen aanhijgen.
an'kitten, [schw. (h.) = kitten, (aan)lijmen.
an'klagbar = aanklaagbaar, aan te klagen. **An'klage**, w. = aanklacht, -gifte; in A. verfehen = in staat van beschuldiging stellen.
An'klageakte, w. = akte van beschuldiging.
An'klageant, w. = bank der beschuldigten.
an'klagen, [schw. (h.) = aanklagen, beschuldigen; einen vor Gericht a. = iem. voor (bij) 't gerecht aanklagen, gerechtelijk vervolgen; einen des Diebstahls (auf Diebstahl) a. = iem. wegens diefstal aanklagen. **An'klagepunkt**, m. = punt van aanklacht. **An'klager**, m. = (aan)klager, beschuldiger. **an'klagerisch** = beschuldigend.
An'klageschrift, w. = akte van beschuldiging.
An'klage(zu)stand, m.: einen in A. verfehen = iem. in staat van beschuldiging stellen.
an'klamern, [schw. (h.) = aanklampen, -haken; -krammen; sich an (Dat. od. Acc.) a. = zich vastklemmen aan. **An'klang**, m. = klankbegin; klinken; akkoord, samenklank; overeenstemming; reminiscentie; A. finden = weerklank, bijval, sympathie (onder)vinden, in den smaak vallen. **an'kleben**, [schw. (h.) = aan-, vastplakken, -kleven; dieses Raster klebt ihm an = hij is met die ondeugd behept. **an'kleben** = aanklevend. **An'kleber**, m. = aanplakker.
an'kleben, [schw. (h.) = bespatten, (be)kladden.
an'kleiden, [schw. (h.) = (aan)kleeden. **An'kleidzimmer**, f. = kleed-, toiletkamer. **An'kleidung**, w. = ('t) (aan)kleeden. **an'kleistern**, [schw. (h.) = (aan)plakken (*met stijfsel*). **an'klemmen**, [schw. (h.) = aanklemmen. **an'klingen**, [schw. (h.) = aanbellen, -schellen; (*telefoon*) opbellen. **an'klingen**, f. (h.) = beginnen te (weer)klinken; samen-, gelijkklinken; (*in klank*) herinneren aan; doen (weer)klinken; (die Gläser: met de glazen) klinken. **an'klopfen**, [schw. (h.) = (iets) aan-, vastkloppen; (*aarde*) aanstampen; (*per-kuteeren*) bekloppen; (bef einem) aankloppen, (*ook fig.*); an die (ob. der) Tür a. = aankloppen. **an'knabbern** (einen Stuchen), [schw. (h.) = beknabbelen. **an'nebeln**, [schw. (h.) = knevelen.

anfreipen, *schw.* (h.) = vast, in elkaar knijpen; *angefreipt* = (ook) dronken, aangeschoten. **anfröpfen**, *schw.* (h.) = knooopen (aan). **anfröpfen**, *schw.* (h.) = aanknoopen (*gesprek, briefwisseling, onderhandelingen e. d.*); (Gesäfte mit einem) gaan doen; a. mit = (ook) in verbinding treden met; an (Wiff.) a. = ergens aanknoopen, iets als uitgangspunt (*fig.*) nemen. **Anfröpfung**, w. —, —en = aanknooping. **Anfröpfungspunkt**, m. = aanknoopingspunt. **anfrurren**, *schw.* (h.) = aanknorren. **anföbern**, *schw.* (h.) = (aan)lokken. **anföhlen**, *schw.* (f.) = aanbakken; (*stud.*) aanspreken. **anfommen**, *ft.* (f.) = aankomen, naderen, er bij komen; (*taufm.*) slagen, klaar komen; *schlecht* a. = aan 't verkeerde kantoor komen; da wirt beß du *schön* anfommen = je zou aan 't verkeerde kantoor zijn, niet malsch ontvangen worden, ze zouden je zien aank., *zie lager*; ber *Junge* ist doch noch gut angekommen = nog goed terecht gekomen; es kommt mir (mich) die Lust an. = de lust bekruipt me.; es kommt mir *schwer*, leidet an = 't valt mij moeilijk, licht, 't kost me (geen) moeite; auf etw., auf einen a. = op iets, iem. aank., daarvan afhangen; ich lasse es auf Sie a. = (ook) ik laat 't aan U over; es kommt darauf an = 't hangt er van af; es kommt darauf an, zu wissen = 't is noodig ('t is zaak) te weten.; wenn's darauf anfommt = als 't er op aankomt, desnoods, als 't geval zich voordoet; (auf ein paar Gulden) soll es mir nicht a. = zal 't mij niet aank., zal ik niet zien; ich will es darauf a. lassen = ik zal 't daarop wagen; es kommt mir viel darauf an das zu erfahren = er is mij veel aan gelegen dat te weten te komen; bei ihm kommt man nicht damit an = je moet bij hem met zoo iets niet aankomen, hij zou je zien aank. **Anfömmung**, m. —s, —e = (pas) aangekomene, vreemde. **anfönnen**, *unr.* (h.) = aankunnen; (gegen einen) opkunnen. **anföpfen**, *schw.* (h.) = (Stednadeln) koppen aanmaken. **anföppeln**, *schw.* (h.) = (*honden*) (aan)koppelen, aan elkaar binden. **anförrnen**, *schw.* (h.) = lokken; (*tech.*) voorboren. **anfressen**, *schw.* (h.) = (*met de klauwen*) aangrijpen; *sich a.* = zich vastgrijpen. **anfrahmen**, *schw.* (h.) = krammen. **anfträufeln**, *schw.* (h.) = aantasten, besmetten, *zie angefränkt*. **Anfrags** finden = opgeld doen. **anfneiden**, *schw.* (h.) = opschrijven (*met krijt*), aankalken; (einem etw.) ten laste leggen; angefreidet sein = in 't krijt staan. **Anfreis**, m. = (*meerk.*) aangeschreven cirkel. **Anfreisen**, *schw.* (h.) eimen = iem. aankrijgschen, -schreuwen. **anfrenzen**, *schw.* (h.) = merken (*met een kruis*). **anfrenzen**, *ft.* (f.) = aankruipen; angefroden kommen = komen aankr. **anfrien**, *schw.* (h.) = aankrijgen; eimen a. etw. zu tun = iem. er toe krijgen. **anfündigen**, *schw.* (h.) = aankondigen: doen weten, aanzeggen; voorspellen, beloven; (*een wissel*) advizeeren. **Anfündiger**, m. = aankondiger. **Anfündigung**, w. — aankondiging, -zegging; waarschuwing. **Anfunft**, w. = (aan)komst. **anfuppeln**, *schw.* (h.) = (*spw.*) aankoppelen; ook = anföppeln: (einem eine Frau) bezorgen. **Anfufte**, w. —, —n = gewrichtsstijfheid. **anföheln**, -lachen, *schw.* (h.) eimen = iem. toe-, aanlachen. **Anfage**, w. = ('t) aanleggen; plaatsing, belegging (*van geld*); aanleg (*van een weg, leiding enz.*); bouw, inrichting, complex (*gebouwen*), werk; installatie (*v. machine e. d.*) stichting; fonds, kapitaal; plan, ontwerp; opzet

(*van een roman e. d.*); aanleg, geschiktheid; ('t) bijgaande, ingeslotene; in der *A.* = ingesloten (*in een brief bijc.*); die *A.* . n = (ook) 't plantsoen; (er hat) *A.* . n = aanleg; er hat *A.* zur *Muffit* = aanleg voor de muziek. **Anfagekapital**, f. = belegd kapitaal, fonds. **Anfagekosten**, *Pl.* = kosten van aanleg. **Anfagepapiere**, *Pl.* = beleggingsfondsen. **anfageru sich**, *schw.* (h.) = zich (in lagen) arzetten. **Anfagewerte**, *Pl.* = -papiere. **Anfagezinsfuß**, m. = rentevoet voor belegging(en). **anfalten**, *schw.* (h.) eimen = iem. toestamelen. **Anfände**, w. —, —n = landings-, aanlegplaats. **anfanden**, (*anfänden*), *schw.* (f.) = (aan)landen. **Anfandung**, w. = landing. **Anfändung**, w. —, —en = aanslibbing. **anfängen**, *schw.* (f.) = aankomen; a., (h.) = betreffen, aangaan; anfängen b (*Wiff.*) = betreffend. **anfappen**, *schw.* (h.) = aanlappen; (einen) aan-, toesnauwen; bekladden (*fig.*). **Anfapper**, m. —s, — = snauw, uitbrander. **anfassen**, *schw.* (h.) = (*boomen met de bijd*) merken; trekkers aan (*schoenen*) zetten. **Anfasse**, m. . . lasse, . . lasse = aanleiding, reden; gelegenheid; aus *A.* (*Gen.*) = naar a.; aus wichtigem *A.* = om gewichtige r.; *A.* nehmen = a., r. vinden; bei diesem *A.* = bij die gelegenheid. **anfassen**, *ft.* (h.) = (*kleeren*) aanlaten; (*water*) inlaten; (*molen. machine*) aanzetten; (*metalen*) ontlaten, temperen; (*stoom*) geven; (*de honden*) loslaten; eimen hart a. = iemand barsch toespreken; *sich a.* = er u itzen, zich voordoet; (*die Sache*) läßt sich gut an = belooft iets goeds; (*der Weizen*) läßt sich gut an = belooft een goeden oogst. **Anfasser**, m. —s, — = aanzetter. **Anfassehahn**, m. = aanzetkraan. **anfassenlich** (*Gen.*) = naar aanleiding (van), bij gelegenheid (van). **Anfassenmaschine**, w.; -schalter, m.; -ventil, f. = aanzetmachine; -schakelaar; -klep. **anfassen (met a.)**, *schw.* (h.) = angelatst kommen = komen aansloffen. **Anfauft**, m. = aanloop (*ook van bezoek*); aanval, bestorming; toevloed, rijzing (*van 't water*); begin (*van een welving*); afloop (*v. een zuid*). **anfauten**, *ft.* (h.) = (*een haven, een kust*) aandoen; (einen um etw.) lastig vallen; a., (f.) = aanloopen, een aanloop nemen; angelaufen kommen = komen aanl.; gegen eine Stadt a. = een stad bestormen; übel, *schlimm* anl. = leelijk te pas komen, er in loopen; ich bin bei ihm übel (*schön*) angelaufen = ik ben er leelijk ingeloopt bij hem, hij heeft me niet malsch ontvangen; eimen a. lassen = iem. er in laten loopen, afschepen; — oploopen (zwellen, aangroen); wassen (*van 't water*); beslaan, dof worden, aanslaan; die Scherben sind angelaufen = zijn beslagen; (*van ijzer, staal*) anl.; mit einer Gänsehaut a. lassen = kippevel bezorgen; blau a. lassen = (*staal*)blauw laten anl. (*een kling*)damasceeren; eimen blau a. lassen = iem. wat op de mouw spelden, *vgl. boven*. **Anfaut**, m. = beginletter, -klank; im *A.* = aan 't begin (*van een woord*). **anfauten**, *schw.* (h.) = beginnen (*van woorden*). **anfauten**, *schw.* (h.) = luiden voor (*de kerk, 't werk e. d.*); aanbellen; (*Wiff.*) (eimen) opbellen. **anfauten**, *schw.* (h.): *sich etw. a.* = zich iets aanwennen. **Anfautmarkt**, w. = fische. **anfauten**, *schw.* (h.) = (*een verband, geweer, schip, tuin, hout op 't vuur*) aanleggen; (ein Kind) aan de borst leggen, de borst geven; (das Siegel) opdrukken; (einen Hund) vastleggen; (*kleeren, een harnas*) aandoen, -trekken; (einem Fesselt, Stetten) aandoen; (sein Gselb) plaatsen, beleggen;

verzinslich a. = op rente zetten; (Geld ook) uitgeven, aanwenden; (wieviel willst du) besteden? (eine Straße) leggen; (eine Fabrik) oprichten; (ein Magazin) beginnen; (ein Gemälde) schetsen; Hand a. = de hand aan 't werk slaan, aanpakken; (auf einen) aanleggen, mikken; (es auf einen od. etw.) angelegt haben = gemunt hebben; (alles ist) darauf angelegt mich zu reizen = er op aangelegd, berekend, mij te plagen, te tergen, te prikkelen; (der Dampfer) legt an = legt aan; bei einem Schiff a. = een schip op zij komen; sich a. an (Uff.) = gaan liggen tegen; zich hechten aan; [sich a. = zich aankleeden]; vgl. Feuer, Trauer e. a. **Anleger**, m. —s, — = aanlegger, plaatsr enz., zie anlegen. **Anlegestuhl**, f. = hangslot. **Anlegestelle**, w. = aanlegplaats. **Anlegung**, w. — = ('t) aanleggen, plaatsing enz. vgl. anlegen. **Anlehnen**, f., zie Anleihe. **Anlehnen**, fchw. (h.) = aanleunen, leunen aan of tegen; (fig.) navolgen; die Tür war angelehnt = stond op een kier, was half open; (etw. an die Wand) aanzetten; eine Seeresabteilung lehnte sich an den Morast an = leunde aan 't moeras; der Lehrer lehnt das Neue an das Bekannte an = laat 't nieuwe op 't bekende steunen. **Anlehnpunkt**, m. = steun-, aanknooppingspunt. **Anlehnung**, w. —, —en = aanleuning enz., vgl. anlehnen. **Anlehren**, fchw. (h.) = (einem etw.) aanleeren, bijbrengen. **Anleihe**, w. —, —n = leening; eine A. machen, afschließen, aufnehmen = een leening sluiten. **Anleimen**, fchw. (h.) = (aan)lijmen. **Anleiten**, fchw. (h.) = leiden; einen zu etw. a. = iem. brengen tot iets, in iets leiding geven. **Anleitung**, w. = leiding, onderwijzing; handleiding, leidraad. **Anlernen**, fchw. (h.) = aanleeren, zich eigen maken; ook = anlehren. **Anliefern**, fchw. (h.) = leveren (Waren an den Dampfer a. 3. B.). **I. anliegen**, ft. (f. u. h.) = aanliggen (an Dat.: tegen iets); fest, glatt, straff a. = (van kleeren) glad, nauwsluitend zitten; [ter harte gaan, na aan 't hart liggen, interesseren]; [einem um etw. a. = iem. dringend om iets verzoeken, aanklampen]; vgl. angelegen. **II. Anliegen**, f. = verzoek, wensch, verlangen; [aangelegenheid]; ein A. an einen haben, es vorbringen = een verzoek aan iem. (te doen) hebben, 't blootleggen, kenbaar maken. **anliegend** = aanliggend, naburig; inliggend, ingesloten (in een brief bijv.); nauwsluitend. **Anliegen**, m. —s, — = aanwonende. **anloben**, fchw. (h.) = aanprijzen; ook = angeloben. **anlocken**, fchw. (h.) = (aan-, uit)lokken; aantrekken. **Anlockung**, w. = aan-, verlokking. **anlockern**, fchw. (h.) = opvlammen. **anlöten**, fchw. (h.) = (aan)soldeeren. **anlötern**, fchw. (h.) = antdötern. **anlügen**, fchw. (h.) = (iuv.) vrijmaken, loslaten. **anlügen**, fchw. (h.) = iem. beliegen; [einem etw. a. = iem. iets leugenachtig aantijgen, ten laste leggen]. **anmachen**, fchw. (h.) = bevestigen, vastmaken, maken aan; (vuu)r aanmaken; (den Salat) aanmaken, klaar maken; (Stoff) (aan)maken, beslaan; (Wein) aanlengen, versnijden; sich a. bei = zich een wit voetje maken bij. **anmahnen**, fchw. (h.) = aanmanen. **anmalen**, fchw. (h.) = verven, schilderen; aanschilderen. **Anmarsch**, m. = (aan)marsch; im A. sein = in aantocht zijn. **anmarschieren**, fchw. (f.) = aanmarcheeren, oprukken. **anmachen sich**, fchw. (h.) = zich

aanmatiggen, zich toeëigenen; zich vermeten. **anmaßend** = aanmatigend, verwaand, onbeschaamd. **anmaßiges Recht** = beweerd, aangematigd recht. **Anmaßung**, w. —, —en = aanmatiging, verwaandheid; toeëigening. **anmäßen**, fchw. (h.) = (vet)mesten. **anmauern**, fchw. (h.) = vastmetselen; wie angemauert stehen = als aan den grond genageld staan. **Anmeldebefcheinigung**, w. = verhuisbiljet. **Anmeldeformular**, f. = inschrijvingsbiljet (bij leeningen enz.). **anmelden**, fchw. (h.) = aamelden, aangeven; (einen) aandienen; (einen Schüler) aangeven, laten inschrijven; etw. zum Patent a. = een patent aanvragen voor iets; (eine Handelsmarke) deponeren; (Waren) aangeven. **Anmeldechein**, zie Anmeldeungschein. **Anmeldung**, w. = aamelding, -gifte; indiening (van de vorderingen). **Anmeldungschein**, m. = bericht van aankomst (van waren); verhuisbiljet. **Anmeldungs schreiben**, f. = sollicitatiebrief. **anmengen**, fchw. (h.) = aanmengen. **anmerken**, fchw. (h.) = aantekenen, opschrijven, noteeren; opmerken; einem (einer Sache) etw. a. = iets aan iem. (aan iets) zien, merken. **Anmerkung**, w. —, —en = opmerking, aantekening, noot, nota, kennis; A. von etw. nehmen = nota van iets nemen; A. en zu einem Buche = aantekeningen bij een boek. **anmessen**, ft. (h.) = aanmeten; [overeenbrengen met, aanpassen aan]; vgl. ang-messen. **anmieten**, fchw. (h.) = huren. **anmischen**, fchw. (h.) = aanmengen. **anmüßern**, fchw. (h.) = aanmonsteren. **Anmut**, w. — = aan-, bevalligheid, lieflijkheid, lief-talligheid, gratie. **anmüßen**, fchw. (h.) = eimen = (alg.) aandoen; (biz.) (aangenaam) bekoren; aangenaam aandoen; [einem etw. a. = iets van iem. vergen]. **anmüßig**, **anmüßig** = lief(e)lijk, bevallig, bekoorlijk, gratieus, elegant. **Anmütung**, w. —, —en = 3umutung en neiging, genegenheid]. **Anna**, w. = Anna. **an-nabeln**, fchw. (h.) = (vast)spelden. **an-nageln**, fchw. (h.) = (vast)spijkeren, -nagelen; wie ange-nagelt (stehen) = als aan den grond genageld. **an-nagen**, fchw. (h.) = knagen aan, beknagen. **[an-nähen]**, fchw. (f.), sich a. (h.) = naderen]. **an-nähen**, fchw. (h.) = aannalen. **an-näheren**, fchw. (h.) (Dat.) = naderbij brengen; sich a. = naderbij komen; (toe)naderen. **an-nähernd** = benaderend, bij benadering, ongeveer, approxi-matief. **An-näherung**, w. —, —en = (toe)nadering. **An-näherungsgraben**, m. = nade-ringsloopgraaf. **An-näherungskraft**, w. = mid-delpuntzoekende kracht. **An-näherungsversuch**, m. = poging tot toenadering. **an-näherungs-weise** = bij benadering, approximatief. **An-nahme**, w. —, —n = aanneming, -vaarding, toelating, akceptatie; onderstelling; ontvangst; vgl. annehmen; Protest mangels A. (m. A.) = protest van non-akceptatie; zur A. gelangen = aangenomen worden. **An-nahmestelle**, w. (für Briefe) = ontvangkantoor. **An-nahmever-weigerung**, w. = non-akceptatie. **Anna-len**, Pl. = annalen. **Annalist'**, m. —en, —en = annalist, annaleschrijver. **Anna-len**, Pl. = annaten, jaargelden. **Anna-then**, f., **An-ne**, w. = Annetje, Antje. **an-nehmbar** = aanneembaar, -nemelijk. **an-nehmen**, ft. (h.) = aannemen (een aanbod, geschenk, betrekking, een kind, een wet, enz.); (eine Erb-schaft) aanvaarden; [es mit einem a. = 't tegen iem. opnemen]; Vernunft a. = rede

verstaan; (Besuche, einen) ontvangen; (eine Religion) aann., omhelzen; (einen Schüler) toelaten; (einen Bedienten) in dienst nemen; eine Waife an Kindes Statt a. = als kind aann.; (einen Fall) veronderstellen, aann.; angenom-
 mer = angenommen, verondersteld; es läßt sich a. daß . . = men mag aann., verond., dat. . . ;
 sich einer Person ob. Sache a. = zich ('t lot van) iem. of iets aantrekken, voor iem. of iets in de bres springen. **an'nehmlich** = aanneembaar, -nemelijk; redelijk; [aangenaam]. **An'nehmlich-
 feit**, w. —, —en = aannemelijkheid; aange-
 naamheid, bevalligheid, genoeg; 't aange-
 name, gemak.
an'neigen, [schw. (h.) = (over)buigen (naar); **sich**
 a. = zich neigen (naar of tegen).
annectie'ren, [schw. (h.) = annexceeren.
annectie'ring, w. —, —en = annexatie.
an'neigen, [schw. (h.) = bevochtigen. **An'neiger**,
 m. —s, — = sprengr., vochtkwast.
Annex', m. u. f. —es, —e = annexum, aan-
 hangsel. **Annexion'**, w. —, —en = annexatie.
an'niden, [schw. (h.) = toeknikken.
an'nieten, [schw. (h.) = aanklinken.
annihilie'ren, [schw. (h.) = vernietigen, nietig
 verklaren.
an'nisten sich, [schw. (h.) = zich nestelen aan
 of tegen (an einer Wand z. B.).
An'no = anno; **Al. bazumal** = (in) 't jaar nul;
anno domini, zie A. D.
[annoch', an'noch = nog, nu nog].
annon'ce (spr.: *annöse*), w. —, —n = annonce,
 advertentie. **annon'cebureau**, f. = advertentie-
 bureau. **annon'cenfäule**, w. = advertentie-
 zuil. **annoncie'ren**, [schw. (h.) = announceeren,
 adverteeren.
Annotation', w. —, —en = annotatie, aantee-
 kening. **annotie'ren**, [schw. (h.) = aantekenen.
annuität', w. —, —en = annuïteit.
annullie'ren, [schw. (h.) = annulceeren.
annullie'ring, w. — = annuleering, annullatie.
Annunzia'tenorden, m. = annunciatenorde (*Ital.*
orde ter eere van de Annunciatie).
Ano'de, w. —, —n = anode, stroomaanvoerder.
an'öden, [schw. (h.) = vervelen.
an'ölen, [schw. (h.) = oliën.
anomal' = anomaal, onregelmatig. **Anomalie'**,
 w. —, —n = anomalie, afwijking.
anonym' = anoniem. **Anonymität'**, w. —, —en
 = anonimiteit. **Anonymus**, m. —, . . men u.
 . . mi = anonymus.
an'ordnen, [schw. (h.) = regelen, (be)schikken,
 inrichten; bepalen, vaststellen. **An'ordner**,
 m. = regelaar, organizer. **An'ordnung**, w. =
 regeling, (be)schikking, inrichting, organisatie,
 vaststelling, bepaling, instructie; **Al. . en treffen**
 = schikkingen, voorbereidingen maken; maat-
 regelen nemen.
an'organisch = anorganisch.
anormal' = anormaal, abnormal.
an'pafen, [schw. (h.) = aanpakken, -grijpen,
 -vatten. **an'passen**, [schw. (h.) = aanpassen;
 [passen]; (*tech.*) ajustceeren, fitten, instellen,
 monteeren; pasklaar maken, regelen; einer
 Sache etw. a. = iets passend, geschikt maken
 voor, schicken, voegen naar. **An'passung**, w. —,
 —en = aanpassing, akkommodatie enz. *vgl.*
an'passen. **an'pezen**, [schw. (h.) = (eimen) ver-
 klikken.
An'pfehl, m. = (*mijnw.*) stut, steun, schoor.
an'pfählen, [schw. (h.) = aan palen (aan een paal)
 binden; opbinden. **an'pflanzen**, [schw. (h.) =
 (aan-, be)planten; ontginnen; **sich a.** = zich

vestigen. **An'pflanzet**, m. = planter, kolonist.
An'pflanzung, w. = aanplanting; ook = An-
 siedelung. **an'pfänden**, [schw. (h.) = vast-, op-
 pennen. **an'pfügen**, [schw. (h.) = beginnen te
 ploegen; an etw. a. = tegen iets aanploegen
an'pfropfen, [schw. (h.) = (aan)enten.
an'picken, [schw. (h.) = aan-, vast-, bekikken
 (-pekken). **an'picken**, [schw. (h.) = pikken aan.
an'pflanzen, [schw. (h.) = (*boomen met de bijl*)
 merken.
an'pöbeln, [schw. (h.) eimen = onbehouwen tegen
 iem. zijn. **an'pochen**, [schw. (h.) = (aan)kloppen.
An'prall, m. —(e)s, —e = schok, botsing, stoot.
an'prallen, [schw. (f.) = (aan)botsen (tegen).
an'preifen, f. (h.) = (aan)prijzen, roemen. **an'
 preifen**, [schw. (h.) = aanpressen, (aan)drukken.
An'probetabinett, f. = paskamertje. **an'proben**,
probieren, [schw. (h.) = (aan)passen.
an'pumpen, [schw. (h.) eimen = geld van iem.
 leenen, te(r) leen vragen. **An'putz**, m. = opschik,
 tool, kleeding. **an'putzen**, [schw. (h.) = tooien,
 opschikken, mool maken.
an'quiden, [schw. (h.) = amalgameeren.
an'radeln, [schw. (h.) eimen = iem. aanrijden
 (*met fiets*); **sich etw. a.** = met fietsen iets krijgen.
An'rainer, m. —s, — = (öft.) aangelande.
an'ranten, [schw. (h.) = vasthechten (*met ran-
 ken*); **sich a.** = zich vasthechten, zich winden
 (om). **an'ranzen**, [schw. (h.) = ruw, barsch
 bejegenen, aansnauwen. **An'ranzer**, m. —s,
 — = snauw. **an'raseln**, [schw. (f.) = aanradelen.
an'raten, f. (h.) = (aan)raden, aanbevelen.
an'rauchen, [schw. (h.) = (be)rooken; (*een pijp*)
 voor 't eerst rooken, doorrooken. **an'räuchern**,
 [schw. (h.) = even (be)rooken.
an'rechnen, [schw. (h.) = aanrekenen, in rekening
 brengen; toeschrijven, wijten; etw. hoch a. = (*ook*)
 veel waarde aan iets hechten; **ich werde es ihm**
 [schw. a. = wel betaald zetten. **An'rechnung**,
 w. = ('t) aanrekenen; te-last-legging; unter **Al.**
 der 3 Wochen Untersuchungsfrist = onder aftek-
 enz.; in **Al.** kommen, bringen = in rekening (in
 aanmerking) komen, brengen. **An'recht**, f. (auf,
Alf.) = recht, aanspraak (op). **An'rede**, w. =
 aan-, toespraak, rede; eine **Al.** an die Truppen =
 een toespraak tot de troepen. **an'reben**, [schw.
 (h.) eimen = iem. aan-, toespreken; (eimen etw.)
 aanpraten. **an'regen**, [schw. (h.) = opwekken,
 prikkelen; aansporen, -zetten, bewegen; inspi-
 reeren; die Frage a. = de vraag opwerpen, ter
 sprake brengen, (*ook*) aandringen op de kwestie
 . . . ; das Geschäft a. = de zaken verleven-
 digen; ein Feest a. = den eersten stoot geven tot
 een feest, 't initiatief er toe nemen; das regte
 midt zum Nachdenken an = dat bracht mij
 tot nadenken; (**Stanz.**) die oben angeregte
 Sache = bovenvermelde zaak; angeregter-
 maßen = als bovenvermeld. **An'reger**, m. —s,
 — = aanzetter, opstoker; opwerper. **An'regung**,
 w. = opwekking, prikkeling; opwerping, ver-
 melding; idee; aandringen; eerste stoot: etw.
 in **Al.** bringen = iets opwerpen, voorstellen,
 den stoot tot iets geven; auf **Al.** (**Gen.**) = op
 initiatief (van). **an'reiben**, [schw. (h.) = aan-,
 vastwrijven. **an'reichern**, [schw. (h.) = 't gehalte
 verbeteren, versterken; (*fig.*) verrijken. **an'
 reiben**, [schw. (h.) = aan-, oprijen; verbinden,
 voegen bij. **An'reihnadel**, w. = rijgnaald, -pen.
an'reißen, f. (h.) = een scheur in iets maken,
 inscheuren; (*een som geld*), aanspreken aan-
 breken; (*boomen*) merken, schrappen; (*klanten*)
 lokken; angeriffen = halfdronken, aange-
 schoten; *vgl.* **Nachmittag**. **An'reißer**, m. —s,

— = (aan)lokker, -brenger (*van bezoekers enz.*).

an'reiten, ft. (h.) = (*een paard*) toe-, inrijden; (eimen) (*te paard*) aanvallen; a., (f.) = aanrijden (gegen etw.: tegen iets); angeritten kommen = komen aanrijden. **An'reiz**, m. = prikkel, opwekking; neiging. **an'reizen**, ſchw. (h.) = opwekken, aanzetten, drijven, prikkelen.

An'rempel, w. — —en = praatje, twistzokerij. **an'rempeln**, ſchw. (h.): eimen a. = tegen iem. aanloopen (*om twist te zoeken*). **An'rempelung** = An'rempel. **an'rennen**, unr. (h.) (eimen) = op iem. aanrennen, -vallen; angerant werden = aangevaren worden; a., (f.) = aanrennen, toesnellen; an (Uff.) a. = tegen iets aanloopen, -varen, -botsen; übel, ſchön a. = leelijk te pas komen.

An'richte, w. — —n = aanrecht. **an'richten**, ſchw. (h.) = (*spijzen e. d.*) (toe)bereiden, klaar maken; (*schade, verwarring e. d.*) aanrichten, veroorzaken, doen; es ist angerichtet = de tafel is gedeekt; (da hast du etw. Schönes) angerichtet = uitgehaald, uitgevoerd. **An'richteſchrank**, m. = aanrecht-, keukenkast. **An'richtetiſch**, m. = dientafel; aanrecht(bank). **An'richttiſch**, m. = potiepel. **An'richttiſch** = An'richtetiſch. **An'richtung**, w. = aanrichting, toebereiding. **an'richten**, ft. (h.) eimen etw. = aan iem. iets ruiken. **An'ritt**, m. = aanrit, attacke; eerste rijproef. **an'riten**, ſchw. (h.) = schrammen.

an'rollen, ſchw. (h.) = (iets) rollen tegen; a. (f.) = aanrollen. **an'rollen**, ſchw. (f.) = (aan-, vast)roesten.

an'richtig, [**richtig**] = berucht, te kwader naam een faam bekend. **An'richtigkeit**, w. — = beruchtheid, slechte naam of roep. **an'rüden**, ſchw. (h.) = bijschuiven (*een stoel bijv.*); a., (f.) = aanrukken, naderen. **an'rubern**, ſchw. (f. u. h.) = aanroelen; (gegen den Strom) oproelen. **An'ruf**, m. = (aan)roep, appèl; (*Uff.*) ('t) opbellen.

an'rufen, ft. (h.) = aanroepen; (*een ſchip*) praaien; eimen um Hilfe, jems. Hilfe a. = iemands hulp inroepen; eimen zum Zeugen a. = iem. als getuige nemen, oproepen; ein höheres Gericht a. = in hooger beroep gaan; (*Uff.*) (eimen) opbellen. **An'ruf**, m. = smeeker; appellant; oppeller. **An'rufung**, w. — —en = aan-, inroeping; appèl; ('t) opbellen. **an'rühren**, ſchw. (h.) = aanprijzen. **an'rühren**, ſchw. (h.) = aanraken, -roeren; bij-, omroeren, beslaan, aanmaken, (Eter) kloppen; nicht rühr an! = vooral niet, om den dood niet!

an's = an das.

an'säen, ſchw. (h.) = aanzaaien; (*een akker*) bezaaien. **An'sage**, w. — —n = aanzegging; uitnodiging. **an'sagen**, ſchw. (h.) = aanzeggen, kondigen, kennisgeven, bekendmaken; aangeven; waarschuwen; sage an! = spreek op! Sie sagen an = U moet 't zeggen (*in 't spel*). **an'sagen**, ſchw. (h.) = aan-, inzagen. **An'sager**, m. — — = aanzegger. **An'sagezettel**, m. = kennisgeving.

An'sagung, w. — —en = aanzegging, bekendmaking, verklaring. **an'sammeln**, ſchw. (h.) = op(een)hoopen, vergaren; (eimen Hefervefonds) kweken; ſich a. = zich verzamelen, zich op(een)hoopen, samenkomen, -scholen. **An'sammeler**, m. — — = (*ook*) akkumulator. **An'sammlung**, w. = op(een)stapeling, -hooping, samen-scholing. **an'säßig** = woonachtig, gevestigd; ſich a. machen = zich metterwoon vestigen. **An'satz**, m. = ('t) aanzetten; schikken; ('t) opzetten (*van rek. oplossing bijv.*); aanzet-, verlengstuk (*van een tafel e. d.*); mondstuk, em-

bouchure (*van blaasinstr.*); aanzetting, embouchure (*van blaasinstr. aan den mond*); inzet (*bij 't zingen*); aanloop, begin; prijsbepaling; inzet (*bij verkoop*); in U. brengen = in rekening brengen; in U. fommen = in rekening komen, geboekt worden; post (*op een begroting, balans e. d.*); aanzetsel, aankorſting. **An'satzrechnung**, w. = differentiaalrekening. **An'satzrohr**, f. = aanzetstuk (*aan muziekinstr. en spraakorgaan*); (*tech.*) aansluitend pijpstuk. **an'säuern**, ſchw. (h.) = gist doen in; aanzuren. **an'saugen**, ſchw. (h.) = (aan-, op)zuigen; ſich a. = zich vastzuigen. **an'säufeln**, ſchw. (h.) = aanwaaien (zacht); angeſäufelt ſein = halfdronken, aangeschoten zijn. **an'säufen**, ſchw. (h.) = aansuizen, -snorren, -gieren.

an'schaffen, ſchw. (h.) = aan-, verschaffen, koopen; (Bf.) bestellen (*aan den kelner*). **An'schaffung**, w. = aanschaffing; (*in wijselverkeer*) dekking, de noodige fondsen; eimen U. machen = iem. dekking zenden. **An'schaffungs-wert**, m. = inkoopwaarde. **an'schaffen**, ſchw. (h.) = (*bijl. geveer e. d.*) opmaken, monteeren; (*een laars*) verschaffen.

an'schauen, ſchw. (h.) = aan- beschouwen, bekijken, (aan)zien. [**an'schauend** = be-, aanschouwend, intuïtief]. **An'schauer**, m. = aanschouwer, kijker. **an'schaulich** = aanschouwelijk, duidelijk. **An'schaulichkeit**, w. — = aanschouwelijkheid, duidelijkheid. **An'schauung**, w. — —en = aan-, beschouwing, opvatting, wijze van zien, meening; jur U. bringen = duidelijk maken, aanwijzen. **An'schauungsunterricht**, m. = aanschouwelijk onderwijs, aanschouwingsonderwijs. **An'schauungsvermögen**, f. = aanschouwingsgave.

An'schein, m. = schijn, voorkomen; dem U. nach = naar 't schijnt; allem U. nach = naar allen schijn; es hat den U. als ob ... = 't heeft 't voorkomen, 't lijkt, 't ziet er uit, alsof ... ſich den U. geben = zich den schijn, 't voorkomen geven. **an'scheinen**, ft. (h.) = (*tr.*) beschijnen; (*intr.*) schijnen, 't voorkomen hebben]. **an'scheinend** = oogenschijnlijk, schijnbaar. **an'schellen**, ſchw. (h.) = aanbellen, -schellen; (*Uff.*) opbellen. **An'schere**, w. — —n = schering. **an'scheren**, ſchw. (h.) = (*bij 't weven, een touw*) scheren; (*tim.*) inlaten (*met lip en keep*). **An'scherung**, w. — —en = schering, enz. vgl. an'schere n.

an'schichten, ſchw. (h.) = op lagen leggen. **an'schiden sich**, ſchw. (h.) = zich gereed, klaar maken, zich voorbereiden; toebereidselen maken (zu etw.: tot, voor iets); [**sch gut zu etw. a.** = iets goed aanpakken]. **An'schidung**, w. = toebereidselen, voorbereiding. **an'schieben**, ft. (h.) = schuiven tegen; (*bij 't kegelen*) 't eerst gooien. **An'schieber**, m. — — = (in)schuldblad. **An'schiebetiſch**, m. = (uit)schuitafel. **An'schiebel**, f. = toevoegsel, aanhangsel. **an'schielen**, ſchw. (h.) = scheel-, schuins aankijken, begluren. **an'schielen**, ſchw. (h.) = spalken. **an'schießen**, ft. (h.) = (*een stuk wild*) aanschieten; (*een geveer*) inschieten; (*iets*) met schoten aankondigen; ('t brood) in den oven schieten; kristallizeeren; angeſchoſſen ſein = aangeschoten (halfdronken) zijn, verliefd zijn, van lotje getikt zijn; a., (f.) = beginnen te schieten, 't eerst sch.; snel opkomen (*v. d. vloed bijv.*), komen toeschieten, (*van kristallen*) zich vastzetten, aanschieten; angeſchoſſen kommen = komen toeschieten. **an'schiffen**, ſchw. (f.) an (Uff.) = naderen, aandoen; wateren tegen.

anſchimmeln, ſchw. (f.) = ſchimmelig worden.
anſchirren, ſchw. (h.) = tuigen, aanspannen.
Anſchlag, m. = aanslag (ook bij piano); slag, klank (v. e. bel); geklots (van golven); aanplakking, -plakbiljet; kolfwang (v. geweer); aansl., raming, ſchatting; aansl. plan, ontwerp; tik (bij krijgertje e. d.); verſtoppertje; aanslagat (v. deuren en ramen); etw. dorch ſ. beſamt machen, geben = iets door aanpl. bekend maken; (die ſtinte) in ſ. bringen = aanleggen; in ſ. halten = aangelegd houden; etw. in ſ. bringen = in rekening brengen, in aanmerking nemen; das kommt nicht in ſ. = dat rekent (felt) niet mee. **anſchlagen**, ft. (h.) = aanslaan, -spijkeren, bevestiggen; (ein ſaß) aansl., openen; (Verordnungen) aanplakken; (ein Haus zum Verkauf) aansl.; (einen Ton, eine Saite) aanslaan; (das Gewehr) aanleggen; (etw. hoch) aanslaan, schatten, taxeren; (von Hundem) aanslaan, (von Nachtigallen) beginnen te slaan; bei ihm ſchlägt kein Rat, keine Arznei an = heeft geen uitwerking, helpt, baat niet; Pflanzen ſchlagen an = schieten wortel, gedijen. **anſchlagig** = knap, vlug van begrip, vindingrijk. **Anſchlagſtaule**, w. = aanplakzuil. **Anſchlagſtettel**, m. = aanplakbiljet
anſchlammern, ſchw. (h.) = met modder, slijk vullen; aanslibben. **anſchleichen**, ft. (f.) = aansluipen; ook (h.) = besluispen.
I. anſchleifen, ſchw. (h.) = aansleepen. **II. anſchleifen**, ft. (h.) = aanslijpen.
anſchleudern, ſchw. (f.) = aanslenteren. **anſchleppen**, ſchw. (h.) = aanslepen. **Anſchlid**, m. = aanslibbing, slib. **anſchließen**, ft. (h.) = aansluiten; vastmaken; bijvoegen; (von Sägen) aansl., korrespondeeren; (von Kleibern) sluitend, gesloten zittén; ſich an einen od. ſich einem, einer Partei, einer Meinung a. = zich aansluiten bij iem., een partij enz. **Anſchluß**, m. = aansluiting, verband, verbinding; den ſ. verſehen, verpaſſen = de aansl. miſſen. **Anſchlußbahn**, w. = zijlijn, verbindingsspoor. **Anſchlußzug**, m. = korrespondeerende trein.
Anſchnad, m. —(e)s = proefte, beetje, hapje.
anſchmeden, ſchw. (h.) = proeven aan. **anſchmeicheln**, ſchw. (h.) einen a. = iem. vlieten; (einem etw.) aanpraten door vielerij; (ſich (bet) einem) door vielerij indringen. **anſchmiechen**, ſchw. (h.) = aansmeden, -lasschen; vastklinken, in de ijzers slaan. **anſchmiegen**, ſchw. (h.) = aanpassen, -drukken; ſich a. = nauw sluiten (van kleeren); zich vlijen, zich drukken, zich nestelen (gegen iem., an einen); fig.: zich schikken naar, zich aanpassen aan. **anſchmiegend**, -ſchmiegsam = buigzaam, soepel, meegaand; aanhalerig, vielerig. **anſchmierern**, ſchw. (h.) = (aan-, in-)smieren; bedriegen, voor den gek houden; (einem etw.) aansmeren, -praten; (einen mit etw.) in den nek zien; ſich bei einem a. zie anſchmiecheln. **anſchmigen**, ſchw. (h.) = (iem. een smet) aanwrijven. **anſchmuddeln**, ſchw. (h.) = besmoezelen, bedulmelen. **anſchnallen**, ſchw. (h.) = aangespen, (Schlittſchuhe) aanbinden. **anſchnarren**, **anſchnarren**, **anſchnauben**, ſchw. (h.) = aan-, toesnauwen; **anſchnauben**, (f.) = (komen) aansnuiven. **anſchnauzen**, ſchw. (h.) = aan-, toesnauwen. **Anſchnauzer**, m. —s, — = snauw, grauw. **anſchneiden**, ft. (h.) = aan-, insnijden; merken; etw. a. = (ook) met iets beginnen, iets entameeren; (eine Frage) ter sprake brengen; (ein Geſpräch) aanknoopen. **Anſchnitt**, m. = ('t)

aansnijden; eerst afgesneden stuk; snijvlakte; inkeping, (mijnw.) rekening. **anſchnüren**, ſchw. (h.) = (aan-, vast-)rijgen; vastbinden (wev.). **anſchnurren**, ſchw. (h.), zie anſchnauzen en anbettein.
Anſchoppung, w. —, —en = bloedstuwing. **Anſcho'be**, w. —, —n, **Anſcho'bis**, w. —, — = ansjovis.
anſchrauben, ſchw. (h.) = aan-, vastschroeven. **Anſchreibebüchlehen**, f. = opschrift-, aantekenenboekje.
I. anſchreiben, ft. (h.) = aan-, opschrijven, aantekenen; einem etw. a. = iets op iemands rekening schrijven, iem. voor iets debiteeren; (eine Feder) in gebruik nemen, (fig.) gut, ſchlecht angeſchrieben ſehen (ll). **II. Anſchreiben**, f. = ('t) aantekenen; (aans)chrijven; aanschrijving, reskript.
anſchreiben, ft. (h.) etnen = aan-, toeschreeuwen, **anſchreiben**, ft. (f.) = aanstappen. **Anſchrift**, w. = adres. **Anſchrote**, w. —, —n, **Anſchrot**, m. = zelfkant. **anſchrotten**, ſchw. (h.) = (een vat) aanrollen; (Laken e. d.) zelfkanten. **Anſchub**, m.: den ſ. haben = 't eerst gooien (bij 't kegelen). **anſchühen**, ſchw. (h.) = verſchoenen; (pulen) schoelen; ſich a., = zijn schoenen aandoen. **anſchuldigen**, ſchw. (h.) = beschuldigen; (einem etw. a. = iem. iets te(n) laste leggen, van iets beschuldigen). **Anſchuldigung**, w. = beschuldiging. **anſchüren**, ſchw. (h.) = oppoken, aanwakkeren. **Anſchuß**, m. = eerste schot; plaats waar 't wild geschoten is; schotwond; kristallizatie; zinking. **Anſchütt**, m. = aanslibbing; -storting (van aarde). **anſchütten**, ſchw. (h.) = aanstorten; volgooien (met aarde bijv.), aanplempen.
anſchwängern, ſchw. (h.) = bezwangeren (eig. en fig.); (tech.) doorweken.
anſchwanken; **anſchwanzeln**; **anſchwärmen**, ſchw. (f.) = (komen) aanwaggelen; kwispelstaartend aankomen; in zweimen aank. (einen -ſchwärmen (h.) = met iem. dwepen).
anſchwärzen, ſchw. (h.) = zwart maken (eig. en fig.); lasteren, kwaadspreken van. **anſchwagen**, ſchw. (h.) einem etw. = aanpraten. **anſchwefeln**, ſchw. (h.) = zwavelen. **anſchwefeln**, ſchw. (h.) = den ketting scheren. **anſchwefeln**, ſchw. (h.) = aansmeden, -lasschen; ('t wild) aanschieten. **anſchwellen**, ſchw. (h.) = doen aan-, opzwellen; (een toon e. d.) laten aanzw.; a., ft. (f.) = aan-, opzwellen; toenemen, aangroeien enz. **Anſchwellung**, w. = ('t) opzetten, wassen; aanzwelling, gezwel; buik (van zuil). **anſchwemmen**, ſchw. (h.) = aanspoelen, -slibben. **Anſchwemmung**, w. —, —en = aanspoeling, -slibbing. **anſchwimmen**, ft. (f.) = aanzwemmen, -drijven. **anſchwindeln**, ſchw. (h.) etnen = voor den gek houden, bedriegen, oplichten.
anſegeln, ſchw. (f.) = (komen) aanzellen; a. (h.) = (een ſchip) aanzellen, -varen, (een haven) aandoen. **Anſegelung**, w. —, —en = aanvaring.
I. anſehen, ft. (h.) = aanzien, -kijken, toekijken; duldén, verdragen; beschouwen; etw. mit a. = bij iets toekijken; (ich kann das nicht länger) mit a. = aanzien, laten gaan, toelaten; Gott ſieht die Perſon nicht an = God is geen aanzemer des Iersoons; etw. a. als = iets beschouwen als; ich ſehe es für (als) eine Ehre an = ik reken 't (als) een eer; (etw. hoch) opnemen; man ſieht ihm ſein Alter nicht an = men zou niet zeggen dat hij zoo oud is, hij lijkt niet zoo oud als hij is; da ſeh mal einer an! ſieh

mal an! = kijk nu eens aan! [einen mit etw. a. = iem. beboeten, straffen]; ſich a. = elkander aanzien, -kijken; ich will mir die Sache noch mal a. = ik zal die zaak nog eens aanzien, bekijken, onderzoeken; etw. ſieht ſich gut, ſchlecht an = iets ziet er goed, slecht uit; vgl. angeſehen. II. Anſehen, ſ. = aanzien, gezicht; voorkomen, uiterlijk, ſchijn; aanzien, gewicht, achtung; das A. hat man umſonſt = 't gezicht ('t zien) kost niets; ein beſſeres A. gewinnen = er beter gaan uitzien; ſich ein A. geben = zich een gewichtig voorkomen, een air geven; in hohem A. ſehen = hoog in aanzien, zeer geacht zijn.

anſehnlich = mooi, ſtatig, imponeerend; aanzienlijk, aanmerklijk, belangrijk; gezien, voor-naam. Anſehnlichkeit, w. — = ſtatigheid, deſtig voorkomen; luister; belangrijkheid. Anſehung, w.: in A. der Umſtände = met 't oog op, ten aanzien van de omſtandigheden. anſehen, ſchw. (h.) = aan een touw, vastbinden. Anſelm, m. = Anselmus.

anſengen, ſchw. (h.) = zengen.

Anſchblatt, ſ. = ſchutblad (van een boek).

anſehen, ſchw. (h.) = aanzetten, -maken, (een knoop aan een kleed bijv.); (ein Blaſſtrument, einen Becher) aan den mond zetten; (die Labung) aanſtampen, -zetten; (die Feder) op papier zetten; den Spaten a. = beginnen te spitten; (etw. hoch) inzetten; — ſchatten, taxeren, in rekening brengen, aannemen, onderſtellen; (einen Preis, eine Zeit, einen Termin, eine Verſammlung) bepalen, vaſtſtellen; eine Pflanze ſetzt (Knospen) an, der Sirſch Geweiß u. ſ. w. = een plant krijgt knoppen enz.; Eiſen ſetzt Roſt an = roest; ſetzt a. = vet worden; (eine Aufgabe: een ſom) opzetten; wer ſetzt an? = (dominoſpel) wie zet voor, wie begint? — aanzetten, een aanloop nemen, beginnen te; ſich a. = zich vaſtſchieten, zich aanzetten, aangroeien; [a. = vestigen; aanſtellen; ſich a. = zich vestigen, zich neerzetten]. Anſchſtück, ſ. = aanzet-, verlengſtuk. Anſetzung, w. —, —en = aanzetting; vaſtſtelling, bepaling; (in 't ſpel) ('t) voorzetten, beginnen.

Anſicht, w. —, —en = ('t) (aan-, in)zien, inzage; gezicht, afbeelding, prentbriefkaart; meening, inzicht, gevoelen; Bücher zur A. ſchicken = ter inzage, op zicht zenden; [in A. = in Anſehung].

anſichtig: eines ob. einen a. werden = iem. gewaar worden, in 't oog krijgen. Anſichtſkarte, w. = prentbriefkaart. Anſichtſeite, w. = voorzijde, frontſpice, front. Anſichtſendung, w. = zichtzending. Anſiedel-, w. —, —en = nederzetting, kolonie. anſiedeln ſich, ſchw. (h.) = zich vestigen, zich neerzetten. Anſied(e)lung, w. —, —en = vestiging, nederzetting, kolonie.

Anſiedler, m. —s, — = kolonist. anſingen, (h.) = toezingen; met zang beginnen, aankondigen.

I. anſinnen, ſt. (h.) einem etw. = iets van iem. verwachten, eischen, vergen. II. Anſinnen, ſ. = eisch; einem ein A. ſtellen = iets van iem. vergen.

Anſitz = (jag.) Anſtand; (öft.) = Anweſen. Anſpann, m. —(es), ..ſpänne = ſpan (oſſen, paarden). anſpannen, ſchw. (h.) = (aan-, voor-, in)spannen; (alle ſträſſe) inſpannen; (einen) aanzetten, in 't gareel ſpannen; (Intrigen) op touw zetten. Anſpanner, -ſpänner, m. = heere-diensplichtige paardeboer. Anſpannung, w. = ('t) in-, voorspannen; inſpanning; ſpanning, geſpannen toestand. anſpielen, ſt. (h.) = aan-

ſpuwen. anſpielen, ſchw. (h.) = (op)vullen, farceeren. Anſpiel, ſ.: das A. haben = 't eerst moeten ſpelen, uitkomen, aan de voorhand zijn. anſpielen, ſchw. (h.) = voorspelen, 't eerst ſpelen, aan de voorhand zijn; ſpelend, dartelend naderen; (ein Inſtrument) inſpelen; (auf Aff.) zinspelen; (eine Farbe); uitspelen. Anſpieler, m. = (die aan de) voorhand zit. Anſpielung, w. = toespeling. anſpieſen, ſchw. (h.) = aan 't ſpit ſteken; spieſen. anſpinnen, ſt. (h.) = aan-, vaſtſpinnen; (draden) hechten; beginnen te ſpinnen aan, op touw zetten; (verraad, ſamen-zwering) smeden; (ein Verhältniſſ) aanknoopen; (eine Unterhaltung) beginnen, aanknoopen; ſich a. = zich vaſtſpinnen; op touw gezet, aangeknoopt worden, gaande zijn. anſpigen, ſchw. (h.) = (aan)punten, slijpen; angepißt ſein = een lichte roes aanhebben. Anſporn, m. = aansporing, ſpoorslag. anſpornen, ſchw. (h.) = aansporen (eig. en fig.). Anſpornung, w. —, —en = aansporing.

Anſprache, w. = aan-, toespraak; eine A. an einen halten = een t. tot iem. houden; (nrdb.) feine A. haben = geen omgang hebben; (van instr.) eine leichte ufw. A. haben = licht enz. aanspreken. anſprechen, ſt. (h.) = aanspreken (ook van orgelpijpen), toespreken; in den ſmaak vallen, een aangenamen indruk maken; [einen, etw. a. für = iem., iets houden, aanzien voor]; (einen um etw.) aanspr., vragen; etw. a. = aanspraak op iets maken; ein Gemüde ſpricht mich an = maakt een aangenamen indruk op mij, doet mij aangenaam aan; [bei einem a. = iem. bezoeken, bij iem. aanloopen]. anſprechend = bevallig, aangenaam. anſpreizen, ſchw. (h.) = ſchragen, ſtutten. anſprengen, ſchw. (h.) = aanrennen, -galopperen; auf einen a. = zich op iem. werpen, op iem. aanvallen; — invochten, beſprenkelen. anſpringen, ſt. (f.) = een ſprong nemen; ſpringen tegen; aanspringen. anſpringen, ſchw. (h.) = beſprenkelen, beſpatten. Anſpruch, m. = aanspraak, prentie; eisch; A. auf (Aff.) haben, machen, erheben = aanspraak op iets hebben, maken, iets opeischen; es nimmt viel Zeit in A. = neemt . . . in beſlag, vordert (eisch) veel tijd; jemand's Hilfe in A. nehmen = iemands hulp inroepen, een beroep doen op iem. hulp; Anſprüche ſtellen (machen) an (Aff.) = eischen ſtellen aan. anſpruchslos = zonder prenties, beſcheiden, eenvoudig. Anſpruchsloſigkeit, w. — = beſcheidenheid, nederigheid, eenvoud. anſpruchsvoll = veeleischend. Anſprung, m. = aanloop, ſprong, aanval.

anſpuhen, ſchw. (h.) = anſpeien. anſpülen, ſchw. (h.) aan-, beſpoelen. Anſpülung, w. = aanspoeling, -slibbing.

anſtacheln, ſchw. (h.) = prikkelen, aanzetten.

Anſtalt, w. —, —en = voorbereiding, regeling, beſchikking, maatregel; inrichting, inſtelling; werkplaats(en); (mijnw.) inſeeling, plaatsing (van de mijnwerkers); A. en zu etw. treffen, A. en machen = toebereidselen maken; maatregelen nemen (voor iets). Anſtaltſleiter, m. = leider, hoofd van de inrichting enz. Anſtand, m. = ſtandplaats (van een jager), loer, uitkijk; bevalligheid; houding; betamelijkheid, welvoeglijkheid, fatsoen; uitſtel; aarzeling, bedenking; (öb.) aanvaarding (van een dienst); auf dem A. ſein, liegen = op den uitk., op de loer liggen; feiner A. = nette manieren; ohne allen A. = zonder bedenking; das hat gar keinen A. = daar is niets tegen, dat ſpreekt van zelf;

(ook) dat is heelemaal niet net; [damit hat es noch *U.* = dat heeft nog tijd; kan nog uitgesteld worden]; *U.* *nehmen* = aarzelen, er tegen opzien (iets te doen). **an'ständig** = fatsoenlijk, net, betamelijk, welvoeglijk; redelijk, behoorlijk. **an'ständigheit**, w. —, —en = netheid enz. **an'ständigbrief**, m. = respijtbrief. **an'ständigdame**, w. = chaperonne. **an'ständigseel**, f. (*ir.*) = *Anstän*dsdame. **an'ständigshalber** = welstaans-, fatsoenshalve. **an'ständigslös** = zonder (eenig) bezwaar. **an'ständigstuden**, Pl. = les in de goede vormen. **an'ständigsviite**, w. = beleefdheidsvisite. **an'ständigsvoll** = bevallig, waardig. **an'stärren**, *schw.* (h.) = aanstaren. **an'statt** (Gen.) = in (de) plaats (van), *vgl.* *statt*. **an'stauen**, *schw.* (h.) = opstuwen. **an'stauen**, *schw.* (h.) = verwonderd, verbaasd aankijken. **an'staunenswert**, —würdig = bewonderenswaardig. **an'steden**, f. (h.) = (aan)prikken, steken (aan); aansporen, —zetten; (ein *Faß* *Wein*, die *Butter* u. *ä.*) aansteken, —breken; (eine *Bumpe*) aanzetten; [einen *a.* = auf einen *Sticheln* en iem. bekoren]; ook = ansteden; *vgl.* *angestochen*. **an'steden**, *schw.* (h.) = aan- vast-, ontsteken, in brand steken; besmetten; beginnen aan, aansteken. **an'stedend** = aanstekelijk, besmettelijk. **an'stedung**, w. —, —en = besmetting. **an'stedungsstoff**, m. = smetstof. **an'stehen** (e)n, unr. (h.) = staan, passen; aanstaan, bevallen; (*mijnw.*) aan de oppervlakte, aan den dag liggen; [aarzelen, dralen]; uitgesteld worden, wachten; es *stand* nicht lange an, *ja* ... = 't duurde niet lang, of ...; *a.* lassen = opschorten, uitstellen; (die *Sache* kann noch einige *Tage*) uitstel lijden; die *Tür* steht an = staat half open, op een kier; auf *U.* = op last, op verzoek. **an'steigen**, f. (f.) = (op)stijgen, hellen, rijzen, zich verheffen; wassen, stijgen; *angestiegen* kommen = met groote passen komen aanstappen. **an'stellen**, *schw.* (h.) = aanstellen, plaatsen, benoemen; maken, doen, regelen, organiseren, op touw zetten; aanrichten, instellen, aanleggen; (eine *Unterfuchung* (über)) instellen; (eine *Freilichkeit*) arrangeeren, organiseren; (einem *Baren*) aanbieden, offereeren; *Stich a.* = zich plaatsen, in de rij (gaan) staan; zich gedragen, zich aanstellen; *vgl.* *Angestellter*. **an'stelleret**, w. —, —en = aanstellerij. **an'stellig** = geschikt, bekwaam, knap (in *of* voor iets, in *od. zu* etc.). **an'stelligkeit**, w. — = geschiktheid, bekwaamheid. **an'stellung**, w. = plaatsing, aanstelling, benoeming; plaats, betrekking; offerte; eiem *eine U.* machen = iem. een offerte doen. **an'stemmen**, *schw.* (h.) = steunen, drukken tegen; *Stich* gegen *etw. a.* = steunen, zich schrap zetten tegen iets (*ook fig.*). **an'sterben**, f. (f.) = (als erfenis) toevallen. **an'steuern**, *schw.* (h.) = aansturen, —steveneren. **an'stich**, m. = ('t) aansteken (*van een vat*); wormsteek (*in een vrucht*); *frischer U.* = wijn (hier) versch van 't vat; im *U.* sein = aangestoken worden. **an'sticheln**, *schw.* (h.) auf (*Uff.*) = stekelig op iets zinspelen. **an'sticken**, *schw.* (h.) = aanborduren. **an'stieren**, *schw.* (h.) = wezenloos aanstaren. **an'stitten**, *schw.* (h.) = (aan)stichten, veroorzaken, teweegbrengen; (*komplot*) smeden; (*kwaad ook*) brouwen; (einen *zu* *etw.*) op-, aanzetten. **an'stifter**, m. = aanstichter, bewerker. **an'stiftung**, w. = aanstichting, —zetting, —hitsing. **an'stimmen**, *schw.* (h.) =

inzetten, aanheffen; stemmen. **an'stimmung**, w. = intoneering, inzetting, aanheffing. **an'stolpern**, *schw.* (f.) = aansukkelen, —stropelen. **an'stoß**, m. = stoot, schok; aanstoot, ergernis; aanzetstuk; stootnaad; (*woelbal*) aftrap; [aanval- doening]; *U.* bei einem *erregen* = iemand aanstoot geven; an einer *Sache U.* *nehmen* = zich aan iets ergeren, stooten; *ohne U.* = zonder hindernis, den *ersten U.* geben = den *ersten* stoot geven, *vlot*; 't *initiatief* nemen. **an'stoßen**, f. (h.) = aanstooten, stooten aan *of* tegen; klinken (*met de glazen*); samenvoegen, aanzetten; strukelen, aanstooten (*van paarden*); [overkomen, aangrijpen, —tasten]; grenzen, stooten aan; bei *einem a.* = iem. aanstoot geven; nach *oben* *schümm a.* = bij de (hooge) overheid hevig aanstoot geven; mit *der Zunge*, im *Reben a.* = stamelen, met een dikke tong spreken; *vgl.* *angestossen*. **an'stoßend** = aangrenzend. **an'stößig** = (einem *a.* sein) aanstootelijk, stuitend, ergerlijk. **an'stößeigkeit**, w. —, —en = onbetamelijkheid, ergerlijkheid.

an'strängen, *schw.* (h.) = aan-, inspannen. **an'streben**, *schw.* (h.) *etw.* = naar iets streven; gegen *etw. a.* = iets weerstreven. **an'streich(e)arbeit**, w. = schilderwerk. **an'streichen**, f. (h.) = schilderen, verven; aan-, onderstrepen, aantekenen; [bestrijken; even aanstooten]; (*ich werde* (will) *es* dir (*schon*) *inpeperen*). **an'streicher**, m. = schilder, verver. **an'streichpinsel**, m. = verfkwaast. **an'streifen**, *schw.* (h.) = rakelings langs gaan, even aanraken. **an'streifen**, f. (h.) = betwisten]. **an'strengen**, *schw.* (h.) = inspannen, vermoeien; ook = *an'strängen*; *Stich a.* = zich inspannen; (*elk.*) zich uitsloven; *vgl.* *Prozeß*. **an'strengung**, w. —, —en = inspanning. **an'strich**, m. = ('t) verven; verf, kleur, tint, vernis; einer *Sache* einen *U.* geben = een vernisje, een schijntje, een kleur geven aan. **an'striden**, *schw.* (h.) = aanbreien, aan elkaar breien; vastbinden. **an'striegeln**, *schw.* (h.) = (ros)kammen; (*fig.*) mooi maken. **an'strömen**, *schw.* (f.) = aan-, toestroomen; bespoelen; aanslibben. **an'stünde** (In), *schw.* (h.) = een stuk aanzetten, verstellen, lappen. **an'stürm**, m. = aanval, stormloop, aandrang. **an'stürmen**, *schw.* (f.) (gegen *etw.*) = (op iets) aanstormen. **an'stürz**, m. = schok. **an'stürzen**, *schw.* (f.) = vallen aan, tegen; aansnellen.

I. **an'suchen**, *schw.* (h.) (*soms*: eimen) bei *einem* um *etw.* = aanzoek doen om iets, naar iets dingen, verzoeken om iets; *etw. a.* = verlof voor iets vragen. II. **an'suchen**, f. —s = aanzoek, verzoek, aanvraag.

an'sucher, m. = sollicitant, verzoeker, aanvrager. **an'suchung**, w. —, —en = aanzoek, verzoek, aanvraag, sollicitatie.

Antagonis'mus, m. — = antagonisme, vijandschap; naijver. **Antagonist'**, m. —en, —en = antagonist, tegenstander, vijand. **antagoni'stisch** = antagonistisch, vijandig.

an'tafeln, *schw.* (h.) = optakelen, —tuigen. **an'tanzen**, *schw.* (h.) = 't eerst dansen, den dans openen; *a.* (f.) = aandansen. **an'tappen**, *schw.* (h.) = tasten, tikken aan; *a.* (f.): *angetappt* kommen = al tastende naderen.

antarkt'isch = antarktis: zuidpool. . .

an'tast, m. —(e)s = ('t) aangrijpen, greep. **an'tasten**, *schw.* (h.) = aanpakken, —tasten; (*fig.*) aantasten, —randen. **an'tastung**, w. —, —en = aantasting, —randing. **an'taumeln**, *schw.* (f.) = (gegen, an *etw.*) aantuimelen.

antedatie'ren, *schw.* (h.) = antedateeren.
antediluvia'nisch = antediluviaansch.
An'teil, m. = (aan)deel, portie, part; belangstelling; *W.* an einer Sache haben = (aan)deel in iets hebben; *W.* an einer Sache nehmen = deelnemen, belangstellen in iets. **An'teilhaber**, m. = deelhebber, -nemer, aandeelhouder.
an'teilig = hoofdelijk, op ieders aandeel komend. a. . e Kosten = kosten per hoofd. **An'teilmahme**, w. = deelneming, medewerking.
An'teilschein, m. = (bewijs van) aandeel.
an'telephonieren, *schw.* (h.) = opbellen.
Anten'ne, w. —, —n = antenne, voelhoorn, vangdraad.
Antezeden'zien, *Pl.* = antecedenten, (iems.) verleden.
Anthe're, w. —, —n = antere, stuifmeelzakje.
Antihologie', w. —, —n = antologie, bloemlezing.
Anthrazit', m. —(e)s = antraciet.
Anthropof'ede, m. = antropofede, menschaap.
Anthropolog', m. —en, —en = antropoloog.
Anthropologie', w. —, —n = antropologie, leer van den mensch. **anthropofa'gisch** = antropologisch. **anthropomor'phisch** = antropomorfsch. **Anthropomor'phis'mus**, m. — = antropomorfisme, voorstelling van de godheid als mensch. **Anthropophag'e**, m. . . gen, . . gen = antropofaag, menscheeter.
antichambrie'ren, *schw.* (h.) = antichambreeren.
Antichrist', m. —es u. —en, —e(n) = Antichrist.
Antidot', —(e)s, —e = antidotum, tegengift.
an'tiefen, *schw.* (h.) = pellen, looden; aandiepen.
Antifebrin', f. —s = antifebrine.
antif' = antiek. **Anti'ke**, w. —, —n = antikwiteit, oudheid.
Antikritik', w. —, —en = antikritiek.
antiliberal' = antiliberaal.
Antil'len, *Pl.* = Antillen.
Antilo'pe, w. —, —n = antilope.
Antimo'n(ium), f. —s = antimonium.
Antio'chien od. **Antio'chia**, f. = Antiochië.
Antipat'ie, w. —n, —n = antipatie, tegenzin.
antipa'tisch = antipatisch, antipatiek.
antipetrifal'tisch: a. . es Mittel = braakmiddel.
Antipo'de, m. —n, —n = antipode, tegenvoeter.
an'tippen, *schw.* (h.) = aantikken.
Antipyrin', f. —s = antipyrine.
Anti'qua, w. — = antiqua, Latijnsche lettersoort. **Antiquar'**, m. —s, —e = antikwaar, koopman in oude boeken. **Antiquariat'**, f. —(e)s —e = handel in oude boeken, antikwariaat.
antiqua'rijsch = antikwarisch, voor oud.
antiquiert' = verouderd. **Antiquitāt'**, w. —, —en = antikwiteit. **Antiquitāt'enhändler**, m. = koopman in oudheden, antikwaar.
Antisemit', m. —en = antisemiet. **antisemi'tisch** = antisemietisch. **Antisemitis'mus**, m. — = antisemitisme.
Antisept'ikum, f. —s, . . ta = antiseptikum.
antisept'isch = antiseptisch.
Antistro'phe, w. —, —n = anti-, tegenstrofe.
Antithe'se, w. —, —n = antithese.
antizip'an'do = anticipando, bij voorhaat. **Antizipation'**, w. —, —en = anticipatie, ('t) vooruitloopen op iets. **antizipie'ren**, *schw.* (h.) = anticipeeren.
Ant'lig, f. —es, —e = gelaat, gezicht.
an'toben, *schw.* (h.) = aanrazen (tegen).
Ant'on, m. = Anton, Toon; grüner *W.* = gevangenis. **Anto'nia**, **Anto'nie**, w. = Antonia.
Anto'nius, m. = Antonius. **Anto'niuskruis**, f. = St.-Antoniuskruis (T).

Autonomasie', w. —, —n = autonomazia, omschrijving.

an'traben, *schw.* (f.) = aandragen.
An'trag, m. —(e)s, . . träge = voorstel, motie, voorslag; aanbod, -bieding; (ook) opdracht, order, bestelling; einen *W.* stellen = een voorstel doen, een motie voorstellen; ein *W.* auf (*Wff.*) = een voorstel tot; einem *W.* machen = een meisje een huwelijksvoorstel doen, een meisje vragen. **an'tragen**, f. (h.) = aandragen; voorstellen; aanbieden; (*gwst.*) aanbrengen, verklikken; (einem ein *W.*) aanbieden; auf *Scheidung* a. = scheiding aanvragen; auf eine *Strafe* a. = een straf eischen.
An'tragsrecht, f. = recht van initiatief. **An'tragsteller**, m. = voorsteller; aanbieder (*van waren*). **An'tragsvergehen**, f. = klacht delikt.
an'trauen, *schw.* (h.) = doen huwen met, in 't huwelijk verbinden met. **an'treffen**, f. (h.) = (aan)treffen, vinden; an (*Wff.*) a. = tegen, op iets stooten; [= anbetreffen]. **an'treiben**, f. (h.) = (aan-, voor)drijven, aandringen, -zetten; -slaan; -spelen; a., (f.) = aandrijven, -spelen.
An'treiber, m. = drijver, aanzetter. **an'treten**, f. (f.) = aantreden; in functie, in dienst treden; angetreten! = aantreden! (bet einem) aanloopen; a., (h.) = aan-, vasttreden; (*een reis, dienst, ambt, erfenis*) aanvaarden, beginnen; [einen a. = op iem. toetreden, iem. naderen]; (*das neue Jahr*) intreden. **An'tretung**, w. — = Antritt.

An'trieb, m. = aandrift, -sporing; -hitsing; (*mech.*) stoot, impulsie, drijfwerktuig; (aus eigenem) beweging. **An'triebsmaschine**, w. = drijfwerktuig.

An'triebs'rad, f.; **schraube**, w.; **welle**, w. = drijf[wiel (rondsel); -schroef (stuwschroef); -as.
an'trinten sich, f. (h.) (einen *Rausch*) = zich bedrinken, zich een roes drinken; angetrunten = aangeschoten. **An'tritt**, m. = ('t) aantreden; begin; aanvaarding, intree; zum *sofortigen W.* = (om) dadelijk te aanvaarden; *W.* eines *Amtes* = in-dienst-treding; — opstap, trede; *hoogte (van tree op tree)*; *W.* an einer *Treppe* = eerste trede. **An'trittsaudiens**, w. = eerste audientie.

An'tritts'geld, f.; **prebigt**, w.; **rebe**, w. = in-tree[geld (entrée); -preek; -rede (inaugurale rede).

An'tritts'rolle, w. = debuutrol. **An'tritts'schmaus**, m. = installatiemaal.

an'tun, *unr.* (h.) = aandoen, -trekken, aankleeden; (*eer, schande, geweld*) aand.; angetan (mit) = gekleed (in); es einem a. = iem. betooveren, beheksen; die *Sache* ist ganz danach angetan sie zu beunruhigen = juist geschikt, er net naar (om) . . ; man ist immer dazu angetan . . = men is altijd geneigd . . ; *vgl.* *Leib* II.
an'tupfen, *schw.* (h.) = aantippen. **an'tuschen**, (*schw.* (h.) = kleuren.

Ant'werper = Antwerper, Antwerpsch.
Ant'wort, w. —, —en = antwoord; zur *W.* geben = ten, tot, als a. geven; um *W.* wird gebeten = verzoeken a.; seine *W.* ist auch eine *W.* = wie zwijgt, stemt toe; *vgl.* *Rede*. **ant'worten**, *schw.* (h.) = antwoorden; [beantwoorden aan]. **Ant'wortkarte**, w. = briefkaart met betaald antwoord. **ant'wortlich** (*Gen.*) = als, in antwoord op, ter beantwoording van. **Ant'wort'schreiben**, f. = (schriftelijk) antwoord.
an'ulken, *schw.* (h.) = voor den gek, voor 't lapje houden.

an'versuchen, *schw.* (h.) aanpassen. **an'vertrauen**, *schw.* (h.) = (toe)vertrouwen; sich einem a. =

vertrouwen in iem. stellen, iem. zijn vertrouwen schenken. **an'verwandt** (einem) = (aan)verwant (met iem.). **An'verwandtschaft**, w. = (bloed)verwantschap, maagschap.

an'bettermicheln, **an'bettern sich**, [schw. (h.)] = zich door vleserij (fleemerij) in-, opdringen.

An'wachs, m. . .jes = aanwas, (aan)groei, ('t) wassen; toeneming. **an'wachsen**, fl. (f.) = aan-, vastgroeien; aangroeien, toenemen, wassen.

An'wachsung, w. — = ('t) aangroeien, ('t) toenemen.

an'wadeln, [schw. (f.)] = aanwaggelen.

An'walt, m. —(e)s, —e ob. . .wülte = advokaat, prokureur; verdediger, pleitbezorger; kurator; gevolmachtigde, mandataris. **An'waltshaft**, w. —, —en = advokaat-, prokureurschap;

balie. **an'waltshaftlich** = als advokaat enz.; advokate. . . **an'walzen**, [schw. (h.) (h.)] = (vast)rollen; aanwalsen. **an'wälzen**, f. (h.) = aanrollen. **An'wand**, w. —, . .wände = A n g e -

m e n d e. **an'wandeln**, [schw. (h.)] = bekruijpen, bevangen; die Luft wandelt mich an = komt bij me op. **An'wandlung**, w. = lichte aanval, aanmaning (*van ziekten bijv.*), vlaag; aanvechting, kuur. **an'wandern**, [schw. (f.)] = aankomen.

An'wärter, m. = kandidaat, expektant, verwachter, rechthebbende bij overleving. **An'wartshaft**, w. —, —en = (voor)uitzicht, aanspraak (*op bevordering, uitkeering enz.*); recht van opvolging bij overleven.

an'weben, fl. u. [schw. (h.)] = aanweven. **an'wehen**, [schw. (h.)] = aan-, opwaaien, waaien tegen, op; a., (f.) = (komen) aanwaaien. **an'weifen**, fl. (h.) = aanwijzen, toonen; toewijzen; verwijzen; onderrichten, voorschrijven; eimen auf(an) eimen andern a. = iem. naar een ander verw. . . auf etw. angewiesen sein = van iets afhankelijk zijn, niets anders hebben dan, genoodzaakt zijn tot iets; auf sich selbst angewiesen sein = zich zelf geheel alleen moeten redden; (Gelb) vaststellen, bestemmen, aanwijzen, assigneeren. **An'weiser**, m. = aanwijzer; assignent; wie aanwijzingen, orders geeft. **An'weisung**, w. = aanwijzing; handleiding, vingerwijzing; assignatie, mandaat, order, postwissel. **An'weisungszett**, m. = order, briefje, assignatie. **an'wendbar** = aanwendbaar, bruikbaar; toepasselijk, van toepassing.

an'wenden, [schw. u. unr. (h.)] = aanwenden, gebruiken; toepassen; (Stäfte) inspannen; übel angewandt = misplaatst, verkeerd toegepast; angewandte Mathematik = toegepaste wiskunde. **An'wendung**, w. = aanwending, gebruik; toepassing. **an'werben**, fl. (h.) = (aan)werven, aanmonstern, in dienst nemen; [aanzoek doen]. **An'werbung**, w. = werving, aanmonstern; [aanzoek]. **an'werfen**, fl. (h.) = tegen . . aanwerpen, 't eerst werpen; (eimen met etw.) werpen, gooien. **An'wesen**, f. = bezitting, goed, erf; [aanwezigheid]. **an'wesend** = aanwezig, tegenwoordig, present. **An'wesenheit**, w. — = tegenwoordigheid, aanwezigheid. **an'wessen**, [schw. (h.)] = aanslijpen (*een punt*).

an'wibern, [schw. (h.)] = das wibert mich an = daar walg ik van; a. . b = weezinwekkend. **an'wittern**, [schw. (h.)] = besnuffelen; etw. wittert mich an = ik vermoed iets. **[an'wohnen]**, [schw. (h.)] = wonen dicht bij, naast, bijwonen]. **an'wohnen** = naast, naburig. **An'wohner**, m. = naaste buur; aangelande; oeverbewoner (*van een rivier*).

An'wuchs, w. . .jes, . .wüchse = aanwas, groei; jong hout; (*soms*) uitwas. **an'wünschen**, [schw. (h.)] = toewenschen; (eimen) gelukwenschen.

An'wurf, m. = ('t) aanwerpen; eerste worp; aanslibbing; pleister(kalk); aanval, verdachtmaking; den W. haben = 't eerst werpen; eimen W. machen = een inleiding maken, (*ook*) 't terrein verkennen. **an'würfeln**, [schw. (h.)] = 't eerst werpen (*met dobbelsteenen*). **an'würzeln**, [schw. (f.)], **sich a.**, (h.) = wortel schieten; wie angewurzelt = als vastgenageld.

An'zahl, w. = (aan)tal, getal, menigte. **an'zahlen**, [schw. (h.)] = op rekening (op afkorting) betalen, geven. **An'zahlung**, w. = betaling op rekening, (eerste) afbetaling. **an'zapfen**, [schw. (h.)] = (*vat wijn e. d.*) aanbreken, aan-, opsteken; (eimen) aanklampen, geld aftroggelen, laten bloeden; (*met hantelkijheden enz.*) te lijf gaan. **An'zapfung**, w. —, —en = aftapping, -trogging; (*fig. ook*) speldeprik, toespeling. **an'zauen**, [schw. (h.)] (einem etw.) = aantooieren; wie angezaubert = als betooverd, als aan den grond genageld. **an'zäumen**, [schw. (h.)] = aan den teugel leggen.

an'zechen sich, [schw. (h.)] = sich antrinken. **An'zeichen**, f. = (ken)teeken, aanwijzing; voortekken; wie die W. lauten = zooals 't zich laat aanzien. **an'zeichnen**, [schw. (h.)] = aantekenen, noteeren. **An'zeige**, w. —, —n = aanwijzing, -gifte; inlichting, mededeeling; aanzegging; waarschuwing; kennisgeving, advertentie, annonce, bericht, aankondiging; (voor)teekken; [= An'zeichen]; eimen die W. von etw. machen = iem. mededeeling van iets doen; W. machen, erfaffen = (*ook*) aangifte doen; [statt jeder besondern W. = eenige en algemeene kennisgeving. **An'zeigeamt**, f. = adresbureau, -kantoor. **An'zeigeblatt**, f. = advertentieblad. **An'zeigegebühren**, Pl. = advertentiekosten. **an'zeigen**, [schw. (h.)] = aanwijzen, -geven, bekend maken, mededeelen; aankondigen, voorstellen; aanzeggen beteekenen; kennis geven van, adverteeren; (den Empfang eines Briefes) melden; sich a. = zich openbaren, zich aankondigen, te zien zijn; *vgl. angezeigt*. **an'zeigend** = aantoonend, -wijzend. **An'zeigenteil**, m. = advertentiedeelte. **An'zeiger**, m. = aanwijzer, -gever, -brenger; nieuws- en advertentieblad; exponent; (*tech.*) aanw., verklikker.

an'zetteln, [schw. (h.)] = (*een weefsel*) inslaan, op 't touw zetten; (eine Verschönerung, eine Intrige, Händel) op touw zetten, sineden, veroorzaken, brouwen. **An'zett(e)lung**, w. = ('t) scheren enz.; (*fig.*) intrige, kuiperij.

an'ziehbar = aantrekbaar. **an'ziehen**, fl. (h.) = aantrekken; aan-, naar zich toe trekken; trekken aan (*de schel*); (*een koord*) spannen; (*een schroef*) aandraaien, -zetten; (*den adem*) inhouden; (*kleeren*) aantr., -doen; (iem. zich) (aan)kleeden; trekken, interesseeren, bekoren; [aanhalen, citeeren]; beginnen, voorzetten (*schaak bijv.*); der Nagel zieht an = de spijker houdt; die Schraube zieht an = pakt; der Schlag zieht an = komt aan; die Pferde ziehen an = zetten aan; (*van prijzen, effecten e. d.*) in de hoogte gaan, stijgen, oploopen; a., (f.) = aankomen, naderen; in dienst, in betrekking gaan; (sich etw.) aantrekken. **an'ziehend** = aantrekkelijk, -trekkelijk, bekoorlijk. **An'zieher**, m. —s, — = (aankleeder); laarzeknecht; en = **An'ziehmuster**, m. = aantrekkelijke spier, adduktor. **An'ziehung**, w. = aantrekking; -haling. **An'ziehungskraft**, w. = aantrekkingskracht. **An'ziehungskreis**, m. = aantrekkingskring, attractiesfeer. **an'zischen**, [schw. (h.)] = aansissen.

an'zischen, [schw. (h.)] = aansissen.

an'zischen, [schw. (h.)] = aansissen.

an'zischen, [schw. (h.)] = aansissen.

an'zischen, [schw. (h.)] = aansissen.

an'zischen, [schw. (h.)] = aansissen.

an'zischen, [schw. (h.)] = aansissen.

an'zischen, [schw. (h.)] = aansissen.

an'zischen, [schw. (h.)] = aansissen.

an'zotteln, [schw. (h.) = (komen) aansukkelen.
An'zucht, w. = teelt; afvoerkanaal. **an'zuchten**, [schw. (h.) = kweken. **An'zug**, m. = aantocht, nadering, indienst-treding; pak (kleeren), kostuum, kleeding, kleedij; im *U.* sein = in aant. zijn, naderen, dreigen, komen opzetten; in vollem *U.* = in groot toilet. **an'zuchtig** = [aantrekkelijk]; stekelig, beledigend; stuitend, dubbelzinnig; *ist das vielletzt a.?* = is dat misschien een steek? **An'zuchtigkeit**, w. —, —en = [aantrekkelijkheid]; stekelige, scherpe zet, hatelijkheid; insinuatie; dubbelzinnig gezegde. **an'zünden**, [schw. (h.) = ('t licht) op-, aansteken; ('t vuur) aanmaken; ontsteken, in brand steken. **An'zunder**, m. —s, — = aan-, ontstekker (*persoon en zaak*). [**an'zürnen**, [schw. (h.) = boos toespreken].
an'zwängen, [schw. (h.) = aanpersen; met geweld, met moeite aandoen, aantrekken. **an'zwecken**, [schw. (h.) = aan-, vastpennen. **an'zweifel**, [schw. (h.) = in twijfel trekken, betwijfelen. **a. o.** = außerordentlich; buitengewoon. **ä'olisch** = Eolisch. **Ä'olsharfe**, w. = Eolusharp. **Ä'olus**, m. = Eolus. **Ä'onen**, Pl. = eonen, eeuwigheden. **ä'onenlang** = eeuwenlang, eindeloos lang. **Aorist**, m. —(es), —e = aoristus. **Aorta**, w. —, . . . ten = aorta, groote lichaams-slagader.
A. P. = Amsterdamer Pegel.
a. p. = anni passati: van 't vorige jaar.
Apanage (spr.: . . . naazje), w. —, —n = apanage, jaargeld (*van prinsen*). **apanagieren** (spr.: . . . zie . . .), [schw. (h.) = apanageeren. **apart** = apart, bijzonder, eigenaardig. **Apatis**, f. —s, —s = aparté, ter-zijde(spraak). **Apatie**, w. — = apatie, gevoelloosheid, stomphheid. **apa'tisch** = apatisch. **Apennin**, m. —s, —en = (meist Pl.) Apennijnen. **aper** = (*gwst.*) sneeuwvrij, open. **Apfel**, m. —s, Apfel = appel; der *U.* fällt nicht weit vom Stamm (*U.*); in den lauren *U.* beißen = door den zuren appel bijten. **Apfeläther**, m.; **äusfächer**, m.; **baum**, m. = appellether; -boor; -boom. **Apfelchen**, f. —s, — = appeltje. **Apfelborn**, m. = wilde appelboom. **Apfelgarten**, m. = appelboomgaard. **apfelgrau**; **grün** = appellgrauw; -groen. **Apfelkern**, m.; **kräpflein**, f.; **tuchen**, m.; **mus**, f. = appelpit; -beignet; -taart; -moes. **Apfelquitt**, w. = wilde kwee, kweeappel. **apfelrund** = appelrond. **Apfelsaft**, m. = appelsap. **apfelsauer** = zuur als een appel. **Apfelsäure**, w.; **schale**, w.; **scherbe**, w. = appellzuur; -schil; -schijfje. **Apfelschimmel**, m.; **schmittchen**, f. = appellgrauwtje (schimmel); -beignet (-broodje). **Apfelstiel**, m.; **stirbel**, m.; **wein**, m. = appellstiel; -bol; -wijn (cider). **Äppl'ressis**, w. —, . . . re'fen = aferesis (afwerping van een letterklank vóór aan 't woord). **Äppl'rie**, w. — = afasie, spraakstoring. **Äppl'rium**, f. —s, . . . lien ob. . . lia = afelium. **Äppl'rie**, w. = afonie, stem-, geluidloosheid. **Äppl'rie mus**, m. —, . . . men = aforisme. **Äppl'rie** = aforistisch. **Äppl'rie**, w. = Afrodite. **Äppl'rie** (spr.: *aplö*), m. —s = aplomb, zekerheid. **apodiktisch** = apodiktisch, op stelligen toon gesproken, onweerlegbaar. **Apogäum**, f. —s, . . . gäen = apogeum.

Apokalypse, w. — = apokalypse, Openbaring van Johannes. **apokalyp'tisch** = apokalyptisch. **Apokope**, w. —, —n = apokope (afkapping achter aan 't woord). **Apokriefen**, Pl. = apokriefe boeken. **apokrief** = apokrief. **apollinisch** = Apollinisch, Apollo. . . **Apoll**, **Apoll'o**, m. = Apollo. **Apollonia**, w. = Apollonia. **Apolog**, m. —s, —e = apoloog, leerfabel. **Apologet**, m. —en, —en = apologet, verdediger. **apologetisch** = apologetisch, verdedigend, verdedigings. . . **Apologie**, w. —, —n = apologie, verdediging. **Apoptegma**, f. —s, —ta = apoptegma, zinspreuk. **apoplektisch** = apoplektisch. **Apoplexie**, w. —, —n = apoplexie, beroerte. **Apoptasie**, w. —, —n = apostasie, afval (*van 't geloof*). **Apoptat**, m. —en, —en = apostaat. **a posteriori** = a posteriori: door ondervinding, achteraf. **aposteriorisch** = aposteriorisch, ondervindings. . . , ervarings. . . **Apoptel**, m. —s, — = Apostel (*ook schp.*). **Apoptelgeschichte**, w. = Handelingen der H. Apostelen. **Apoptelstiftel**, m. = apostellepelt(tje). **Apoptelstiefel**, f. = apostelpaard; auf dem *U.* reiten = per pedes apostolorum (te voet) gaan; *vgl.* *Rappe*. **Apoptolat**, f. —(e)s, —e = apostolaat. **apoptolisch** = apostolisch; der *Ap. e. Rdnig* = de Apostolische Koning (*van Hongarije*). **Apoptrophe**, m. —(e)s, —e = apostrofe, afkappingsteeken. **Apoptrophe** u. **Apoptrophe**, w. —, —n = apostrofe, toespraak. **apoptrophieren**, [schw. (h.) = apostrofeeren. **Apoptheke**, w. —, —n = apotheek. **Apoptheker**, m. —s, — = apotheker. **Apopthekergehülfe**, m. = apothekersbediende. **Apopthekergewicht**, f. = medicinaal gewicht. **Apopthekerordnung**, w. = farmakopee, artseni-, receptboek. **Apopthekerrechnung**, w. = apothekersrekening (*eig. en fig.*). **Apoptheose**, w. —, —n = apotheose, vergoddelijking. **Apparat**, m. —(e)s, —e = apparaat, toestel. **Appartement** (spr.: . . . ma), f. —s, —s = appartement, kamer, vertrek; bestekamer. **Appell**, m. —s, —e = appel. **Appellant**, m. —en, —en = apellant. **Appellat**, m. —en, —en = geïntimeerde. **Appellation**, w. —, —en = appel, hooger beroep. **Appellationsgericht**, f., **hof**, m. = hof van appel. **Appellationsrat**, m. = raadsheer bij 't hof van appel. **Appellativ (um)**, f. —s, . . . ve (. . . va) = appellatief, soortnaam. **appellieren**, [schw. (h.) = appelleren; an jeman's Wohlwollen a. = op iemands welwillendheid een beroep doen. **Appendix**, m. —(es), —e u. . . diges = appendix, aanhangsel. **Appendicitis**, w. — = appendicitis, blinde-darmonsteking. **Appertinent**, f. —, . . . nenzien = toebehooren. **Appertinent**, w. —, —en = bijvertrek. **Apperzeption**, m. —, —en = apperceptie, (heldere) waarneming. **apperzeptionen**, [schw. (h.) = apperceptieren, opvatten, waarnemen. **Appetit**, m. —(e)s, —e = eetlust; guten *U.*! = eet smakelijk *U.* machen = den eed. opwekken, trek geven; *U.* püren = eed. gevoelen; der *U.* kommt beim Essen = al etende krijgt men trek. **appetitlich** = appetijtelijk, smakelijk, aanlokkelijk. **Appetitlosigkeit**, w. — = gebrek aan eetlust.

Appijche Strafe = Appische weg, via Appia.
applanie'ren, [d]w. (h.) = aplaneeren, vlak maken.
applaudie'ren, [d]w. (h.) einem = (iem.) toejuichen, applaudisseeren. **Applaus'**, m. . .jes, . .je = applaus.
Applikation', w. —, —en = applikatie, toepassing, ijver. **Applikations'farbe**, w. = oplegkleur. **Applikatur'**, w. —, —en = vingerzetting.
applizie'ren, [d]w. (h.) = toepassen, appliceeren.
Appoint' (*spr.*: *apod*), m. —s, —s = appoint, saldoso, -wissel; (*ook*) coupure.
appor't = apporte! zoek!
apportie'ren, [d]w. (h.) = apporteeren.
Appozition', w. —, —en = appozitie, bijstelling.
Apprèteur', m. —s, —e = apprèteur. **apprètie'ren**, [d]w. (h.) = apprèteeren, opmaken, glanzen. **Apprètur'**, w. —, —en = apprètuur, afwerking. **Apprètur'verfahren**, f. = apprètuurmethode.
Approbatie', w. —, —en = approbatie, goedkeuring. **approbie'ren**, [d]w. (h.) = approbeeren, goedkeuren, erkennen.
Approche' (*spr.*: *aprosje*), w. —, —n = approche, loopgraaf. **approximativ'** = approximatief, bij benadering.
a. pr. = anni praesentis: van 't loopende jaar.
Aprilo'se, w. —, —n = abrikoos.
Aprilo'senstein, m. = abrikozepit.
April', m. — u. (—s), —e = April; einen in den A. schiden = iem. tot Aprilgek maken, voor gek laten loopen. **April'blume**, m. = witte boterbloem. **April'narr**, m. = Aprilgek.
April'wetter, f. = Maartsche bul, (*lett.*) Aprilweer.
a prio'ri = a priori: van te voren, vooraf.
aprio'rijsch = apriorisch.
apropos' (*spr.*: *apropo*) = apropos.
Ap'side, **Ap'sis**, w. —, . .jden = apside, keerpunt (*in de baan van een planeet*); zijbeuk.
Apt. = Appoint.
aptie'ren, [d]w. (h.) = apteeren, aanpassen.
Aqua'dukt', m. —(e)s, —e = akwedukt, waterleiding. **Aqua'forti'**, f. —(e)s, —e = ets. **Aqua'forti'st'**, m. —en, —en = etser. **Aquamarijn'**, m. —s, —e = akwamarijn (*een edelsteen*).
Aquarell', f. —s, —e = akwarel. **aquarellie'ren**, [d]w. (h.) = akwarelleeren, in waterverf schilderen. **Aquarium**, f. —s, . .rien = akwarium. **Aquatin'ta**, w. —, —s = akwatinta (*een graveerwijze en de zoo onistane gravure*).
Aqua'tor, m. —s = ekwator.
äquatorial' = ekwatoriaal.
Aquavit', m. —(e)s, —e = akwavita, brandewijn.
äquilibriet' = geekwilibreerd, rustig, kalm.
äquilibrist', m. —en, —en = ekwilibrist.
äquilibristi'sch = ekwilibristisch.
äquinoctial' = ekwinoktiaal. **Äquinoctium**, f. —s, . .rien = ekwinoktium, nachtevening.
I. äquivalent', Adj. = ekwivalent, gelijkwaardig.
II. Äquivalent', f. —(e)s, —e = ekwivalent.
Äquivalenz', w. —, —en = gelijkwaardigheid, ekwivalentie.
äquival' = dubbelzinnig.
Ä, f. u. m. —s, —e = are, DM².
Ära, w. —, Ären = era, tijdrekening, -perk.
Äraber, m. —s, — = Arabier. **Ärabis'che**, w. —, —n = arabeske. **Ärabi'en**, f. = Arabië.
Ära'bi'sch = Arabisch.
Ärach'ne, w. = Arachne; spin. **Ärachni'den**, Pl. = arachniden, spinachtige dieren.
Ärago'nien, f. = Arragon, Arragonië. **Ärago'nier**, m. —s, — = Arragonees. **Ärago'nisch** = Arragonsch.

Äramä'er, m. —s, — = Arameeër.
Äramä'isch = Arameesch.
Äräome'ter, m. u. f., —s, — = areometer.
Ärar'(ium), f. —s, —e (u. . .ien) = schatkist.
Ärä'ri'sch = staats.; ä. .e Montur = staatsuitmonstering.
Är'be, w. —, —n = Arbe.
Är'beit, w. —, —en = arbeid, werk, bezigheid, moeite; bewerking, uitvoering; taak; wie die A., so der Lohn = loon naar werken; eine prachtvolle A. = een prachtig stuk werk; öffentliche A. . en = publieke werken; an die A. gehen, sich an die A. machen = aan 't werk gaan; auf A. gehen = op daghuur gaan; bei der A. sein = aan 't werk zijn; einen in A. nehmen = iem. in dienst, in 't werk nemen; ein Wert in A. nehmen = onder handen nemen; das Kleid ist in A. = in de maak, onder handen; bei einem in A. stehen = bij iem. in 't werk, in dienst zijn; das Bier ist in A. = werkt, is aan 't gisten. **Är'beiten**, [d]w. (h.) = arbeiden, werken, bezig zijn; bewerken; gearbeiteter Stein = bewerkte steen; an einer Sache a. = iets onderhanden hebben; einem in die Hand a. = iem. in de hand werken, bijstaan; der Telegraph arbeitet = . . werkt; der Wein arbeitet = . . werkt, gist; das Schiff arbeitet = . . stamp, werkt; (einen Hund) africhten; (ein Pferd) afrijden; sich zu Tode, sich tot a. = zich doodwerken. **Är'beiter**, m. —s, — = arbeider, werkmán; werkbij; jeder A. ist seines Lohnes wert = de a. is zijn loon waard. **Är'beiteraus'schüß**, m. = commissie uit de arbeiders. **Är'beiterfrage**, w. = arbeidersvraagstuk, -kwestie.
Är'beiterin, w. —, —nen = arbeidster, werkster; werkbij. **Är'beiterschaft**, w. = arbeiders, werklieden; arbeidersstand. **Är'beiterstamm**, m. = vast personeel. **Är'beiterstand**, m. = arbeiders-, werkmansstand. **Är'beiterverein**, m. = werkliedenvereniging. **Är'beiterviertel**, f. = arbeiderswijk, -buurt. **Är'beiterwohnung**, w. = arbeiderswoning.
Är'beitgeber, m. = werkgever. **Är'beitnehmer**, m. = werknemer. **Är'beitsam** = arbeid-, werkzaam. **Är'beitsamkeit**, w. = werk-, arbeidzaamheid. **Är'beitsbeutel**, m. = werk-, breizak, retikule. **Är'beitsbiene**, w. = werkbij. **Är'beitsbörse**, w. = arbeidsbeurs. **Är'beitsbuch**, f. = werkmansboekje, livret. **Är'beitsbeschränkung**, w. = inkrimping v. d. werktijd. **Är'beitsstellung**, w. = werks taking. **Är'beitsfähig** = in staat om te werken. **Är'beitsfeld**, f. = arbeidsveld. **Är'beitsfrau**, w. = werkvrouw. **Är'beitsfreudigkeit**, w. = werklust. **Är'beitshaus**, f. = werkhuis; verbeterhuis. **Är'beitsholz**, f. = timmerhout. **Är'beitskammer**, w. = werkkamer; laboratorium; kamer van arbeid. **Är'beitsstädtchen**, f. = werkdoosje, -kistje, gereedschapskistje.
Är'beitsförderchen, f.; **-kraft**, w.; **-leistung**, w.; **-lohn**, m. = werk|mandje; -kracht; -vermogen (produktieverm.); -loon (arbeidsloon).
Är'beitslos = werk(e)loos. **Är'beitslosigkeit**, w. = werkeloosheid. **Är'beitsmann**, m. —es, . .leute = arbeider, werkmán. **Är'beitsmarkt**, m. = arbeidsmarkt. **Är'beitsnachweisstelle**, w. = arbeidsbeurs. **Är'beitsraum**, m. = arbeids-, werklokaal. **Är'beitsstempel**, m. = werkkrukje. **Är'beitsstube** = werkschuw. **Är'beitsstube**, w. = werkschuwheid. **Är'beitsstube**, w. = industrieschool. **Är'beitsstube**, w. = studeer-

kamer, kantoor, atelier, laboratorium, werk-
kamer. **Arbeitsfunde**, w. = werkuur. **Ar-
beitsdag**, m. = werkdag. **Arbeitsdagje**, w. =
Arbeitsbeutel. **Arbeitsleistung**, w. = ver-
deeling van arbeid. **arbeitslegend** = werk-
zoekend. **arbeitsunfähig** = niet in staat om te
werken, invalide. **Arbeitsverhältnis**, f. =
arbeidskontrakt. **Arbeitsvermitt(e)lung**, w. =
werkverschaffing, (ook) arbeidsbeurs. **Arbeits-
vertrag**, m. = arbeidskontrakt.
Arbeitswillige(r); **Arbeitszeit**, w.; **Arbeits-
zeit**, w. = werkwillige; -teekening; -tijd.
Arbeitszimmer, f. = Arbeitsstube.
Arbitrage (spr.: . . . *azje*), w. —, —n = arbi-
trage. **Arbitrageur** (spr.: . . . *azjeur*) = arbitra-
geant. **arbitrair** = arbitrair, willekeurig, eigen-
machtig. **arbitreren**, f. (h.) = arbitreeren,
waarde bepalen.
Archaismus, m. —, . . . men = archaisme, onder-
wetsche, verouderde uitdrukking. **archais-
tisch** = archaisch. **Archäolog**, m. —, —n, —en =
archeoloog, oudheidkenner. **Archäologie**, w.
—, —n = archeologie. **archeologisch** = archeo-
logisch.
Arche, w. —, —n = arke.
Archidiakon, **Archidiaconus**, m. —, . . . fo'nen =
aartsdiaken.
Archimandrit, m. —, —en, —en = archimandriet,
opperabt in de Grieksche kerk.
Archimedische Schraube = schroef van Archi-
medes, tonmolen, vijzel.
Archipel, m. —, —(e) = archipel.
Architekt, m. —, —en, —en = architect. **architel-
tisch** = architectonisch. **Architektur**, w. —,
—en = architectuur.
Architrav, m. —(e) s. u. —, —en, —(n) = archi-
traaf, bind- bovenbalk.
Archiv, f. —, —s, —e = archief.
Archivar, m. —, —s, —e = archivaris.
Archont, m. —, —en, —en = archont.
Archievengarde, w. = archievgarde (*lijfwacht
van den keizer van Oostenrijk*).
Aréal, f. —, —s, —e = areaal, (opper)vlakte (*van
een stuk land e. d.*).
Arena, w. —, . . . nen = arena.
Areameter, zie *Aräometer*.
Areopag, m. —, —s, —e = areopagus.
I. **arg** (ärger, ärg[er]) = [erg, boos, slecht, kwaad,
min, boosaardig]; **arg**, ernstig; zu a. = te erg, te
bont; ein a. . . er Fehler = een grove fout; er
macht es zu a. = (ook) hij gaat te ver; ich sehe
nichts a. . . es dabei = ik zie er geen kwaad in;
a. . . es von einem denken = kwaad van iem.
denken; im a. . . en liegen = in de boosheid
liggen, verdorven zijn; slecht (er aan toe) zijn;
es liegt im a. . . en = (ook) 't staat er slecht mee.
II. **Arg**, f. —, —s = erg; ohne a. = zonder arglist,
zonder booze bedoeling; zonder erg, argeloos;
ich habe kein a. dabei = ik denk aan geen kwaad;
a. an (Dat.) nehmen = iets kwalijk (op)nemen,
zich aan iets ergeren.
Argali, m. —, — = steenschaap.
argdendend = ergdenkend.
Argender = de Booze.
Argentan, f. —, —s = nieuwzilver.
Argentinien, f. = Argentinië.
argentinisch = Argentijnsch.
Arger, m. —, —s = ergernis, boosheid, spijt, toorn,
verdriet. **argertich** = ergerlijk; lichtgeraakt,
boos, uit zijn humeur. **Argertichkeit**, w. —,
—en = gemelijkheid, aanstootelijkheid. **argern**
[f. (h.)] = ergeren, boosmaken, plagen, hin-
deren, aanstoot geven; sich ä. = zich ergeren,

zich boos maken (über Aft.: over); sich tot, zu
Tode ä. = zich dood ergeren. **Argernis**, f.
. . . nisses, . . . nisse = ergernis: aanstoot, schandaal;
misnoegen, spijt; a. an einer Sache nehmen =
zich over iets ergeren; ein öffentliches a. geben
= algemeen aanstoot geven.
Argiver, m. —, —s, — = Argiver, bewoner van
Argos; (ook) Griek. **argivisch** = Argivisch.
Arglist, w. = arglist, boosaardigheid, valsche-
heid. **arglistig** = arglistig, boosaardig. **arg-
los** = argeloos, onnoozel, zonder boosheid, op-
recht. **Arglosigkeit**, w. —, —en = argeloos-
heid, eenvoud(igheid), oprechtheid.
Argon, f. —, —s = argon (*een gas*).
Argonaut, m. —, —en, —en = Argonaut. **Argo-
nautenzug**, m. = tocht der Argonauten.
Argot (spr.: *argot*), f. —, —s = argot, dieftaal.
Argument, f. —(e)s, —e = argument. **Argu-
mentation**, w. —, —en = argumentatie. **argu-
mentieren**, f. (h.) = argumenteeren.
Argus, m. = Argus.
Argusaugen, Pl. = Argusogen.
Argwan, m. —(e)s = argwaan, achterdocht,
wantrouwen; verdenking. **argwöhnen**, f. (h.)
= argwanen, verdenken, wantrouwen; ver-
moeden. **argwöhnisch** = argwanend, achter-
dochtig, wantrouwend, ergdenkend.
Ariadne, w. = Ariadne.
Ariar, m. —, —s, — = Ariaan. **aria'nisch** =
Ariaansch. **Arianismus**, m. — = Arianisme.
Aria, w. —, —n = aria.
Ariar, m. —, —s, — = Ariër. **ariarisch** = Arisch.
Arion, m. = Arion.
arioso = arioso: als lied. **Arioso**, f. —, —s
u. . . i = arioso, lied.
Aristokrat, m. —, —en, —en = aristokraat.
Aristokratie (spr.: . . . *tie*), w. —, —n = aristo-
kratie. **aristokratisch** = aristokratisch.
Aristoteles, m. —, —s, — = Aristoteles.
aristotelisch = Aristotelisch, peripatetisch.
Arithmetik u. **Arithmetik**, w. = arithmetika,
rekenkunde. **Arithmetiker**, m. —, —s, —
= arithmetikus, rekenkundige. **arithmetisch** =
arithmetisch, rekenkundig. **Arithmometer**, m.
u. f. —, —s, — = arithmometer, rekenmachine.
Arkade, w. —, —n = arkade, (galerij met)
booggewelf.
Arkadien, f. = Arkadië. **Arkadiër**, m. —, —s, — =
Arkadiër. **arkadisch** = Arkadisch.
Arkadium, f. —, —s, —na = arkanum, geheim-
middel.
Arkebuser, w. —, —n = haakbus. **Arkebuser**,
m. —, —s, —e = busschietter.
arktisch = arktisch, hoog-noordelijk.
I. **arm** (ärmer, ärm[er]) = arm (*ook fig.*), behoeftig;
a. an geistigen Gaben = arm in (aan) geestes-
gaven; a. wie eine Kirchenmaus = arm als een
(kerk)rat, als de mieren; der Arme, ein Armer
= de (een) arme; der Armfel = de stumper!
II. **Arm**, m. m. —(e)s, —e = arm, tak, ver-
takking; einem unter die a. . . e greifen = iem.
handreiking doen, een handje helpen.
Armada, w. —, —s = armada.
Armabil, f. —, —s, —e = armadil, gordeldier.
Armatur, w. —, —en = armatuur (*beuapening
van soldaten enz., ook van den magneet*).
Armband, f. = armband. **Armbinde**, w. =
slinger, armverband; (*aan 't priestergevoad*)
manipel. **Armbüsch**, w. —, —e u. . . brüsch =
hand-, voetboog. **Armbüschbüsch**, m. = boog-
schutter. **Armdien**, f. —, —s, — = armpje. **arm-
dik** = zoo dik als een arm, armdik.
Armeer, w. —, —n = leger. **Armeebefehl**, m.

= dagorder. **Armeerloop**, f. = legerkorps.
Armeelieferant, m. = leverancier van 't leger.
Armel, m. -s, - = mouw; op den **A.** heften, binden = op de mouw spelden. **Armelaufrschlag**, m. = opslag van een mouw.
Armeluufelind, f. = armeluufkind.
Armeluuf, f. = armfkat.
Armeluufreffe, w. = mouwftrepen.
armen, fchw. (h.) = (*intr. en tr.*) verarmen.
Armenanftalt, w.; **Armehufe**, w.; **Armehufe**, w.; **Armehufe**, f. = armhuif; **Armehufe**; **Armehufe**; **Armehufe**; **Armehufe**; **Armehufe**; **Armehufe**.
Armenhuufder, m. -s, - = verpleegde in een armhuif, armhuifman.
Armenien, f. = Armenië. **Armenier**, m. -s, - = Armeniër. **Armenijfch** = Armenifch, Armeefch.
Armenijfch, w., **Armenijfch**, m. = armekas, -fonds.
Armenijfch, w., **Armenijfch**, m. = armelast, -en. **Armenijfch**, m. = lid van (een vereeniging voor) armezorg, armmeester, aalmoezenier. **Armenijfch**, f. = voorrecht van kofteleezen rechtsbijftand. **Armenijfch**, w. = armefchool. **Armenijfch**, m. = bus, blok. **Armenijfch**, f. - (e)s = proletariaat. **Armenijfch**, w. = armezorg, bedeeeling; **A.** beziehen = bedeed worden. **Armenijfch**, w. = armbeftuur, diakonie.
Armenijfch, f. = armwezen.
Armerijter, Pl. = armeridders, drie-in-de-pan.
Armenijfch, m. = armezondaar, befchuldigde voor 't gerecht.
Armenijfch, w. = bank voor de befchuldigten, armezondaarsbank. **Armenijfch**, m. = armezondaar. **Armenijfch**, w. = armezondaar. **Armenijfch**, w. = armezondaar. **Armenijfch**, w. = armezondaar.
Armenijfch, m. = Armeefunderbant.
Armenijfch, w. = armvijl. **Armenijfch**, f. = armgewicht. **Armenijfch**, w. = (arm)okfel.
Armenijfch, fchw. (h.) = wapenenen, uitrusten; (*den magneet e. d.*) armeerden.
Armin, m. = Arminius. **Arminijfch**, m. -s, - = Arminiiaan.
Armenijfch, f. = leunkuffen. **Armenijfch**, m. = hengelmand. **Armenijfch**, w. = armlang, een arm lang. **Armenijfch**, w. = armlenging. **Armenijfch**, m. = kandelaber, kroonkandelaar.
Armenijfch = armoedig, armozalig.
Armenijfch, w. - = armoedigheid, armoede.
Armenijfch, m. -s, -e = mors-, overmouw.
Armenijfch, w. = armscheen, -plaat.
Armenijfch = armozalig, ellendig, armoedig, min, beklagenswaardig.
Armenijfch, m., **Armenijfch**, m. = arm-, leunftoel.
Armenijfch, w. = armband.
Armenijfch, w. = armband.
Armenijfch, w., zie **Armenijfch**.
Armenijfch, w. - = armoede, behoefteigheid, gebrek; **A.** fchänbet nicht, ift keine Schande = a. is geen fchande; von mein bifehen **A.** = van mijn armoedje. **Armenijfch**, m., **Armenijfch**, f. = bewijs van onvermogen.
Armenijfch, m. - = armozol.
Armenijfch, f. = Arnhem.
Armenijfch, m. = Arnold, Arnoud.
Armenijfch, f. -s, -e, **Armenijfch**, f. -s, -s u. . mata = aroma, geur. **Armenijfch** = aromatifch, geurig.
Armenijfch, m. = Aron, Aäron; aronfelk.
Armenijfch, m., **Armenijfch**, w. = aronfelk.
Armenijfch, fchw. (h.) = arpeggeeren. **Armenijfch** (spr.: *arpèdzieren*), fchw. (h.) = arpeggio.
Armenijfch, m. -s, -e (u. -s) = arak.
Armenijfch (spr.: *szemä*), -s, -s = arran-

gement; akkoord. **Armenijfch**, f. = bureau van likwidatie. **Armenijfch** (spr.: *szje*), fchw. (h.) = arrangeeren; akkordeeren.
Armenijfch, m. - (e)s, -e = arrest: gevangenfchap, gevangenisftraf; beslag; (*tech.*) pal; in **A.** fein = in a. zijn, zitten; **A.** auf etw. legen, etw. mit **A.** belegen = b. op iets leggen. **Armenijfch**, m. -en, -en = arrestant. **Armenijfch**, w. -en, -en = arrestatie. **Armenijfch**, w. -en, -en = beslaglegging. **Armenijfch**, f., **Armenijfch**, w., **Armenijfch**, f. = arrestlokaal, politiekamer.
Armenijfch, fchw. (h.) = arresteeren; vaststellen; tegenhouden, ftuiten, remmen.
Armenijfch, w. -n = achterhoede.
Armenijfch = arrogant. **Armenijfch**, w. - = arrogance.
Armenijfch, fchw. (h.) = afronden. **Armenijfch** (spr.: *szmä*), f. -s, -s = arrondissement.
Armenijfch (spr.: *szroet*), f. -s = arrowroot.
Armenijfch, m. -es, **Armenijfch** = aars, achterfte, gat. **Armenijfch**, w. = bil. **Armenijfch**, f. = aarsleer.
Armenijfch, m. = ranselaar; (*scherts.*) fchoolmeester.
Armenijfch, f. -s = arseen.
Armenijfch, f. -s, -e = arsenaal, tuighuif.
Armenijfch = arfenig, arfeen... **Armenijfch**, f. -s = arfenikum. **Armenijfch** = arfenikumhoudend. **Armenijfch** (if) fäure, w. = arfenikzuur.
Armenijfch, w. -s, -s = arfenium.
Armenijfch, m. = **Armenijfch** (und) Sol(daten)rat.
Armenijfch, w. -en, -en = aard: manier, wijze, gepastheid, goede manier; soort, natuur; die **A.** und **Armenijfch** wie... = de m., waarop...; **Armenijfch** = allerlei dieren; bas hat (if) **Armenijfch** = dat is geen m., niet net; er hat **Armenijfch** = hij heeft geen manieren; dat es (fo) eine **A.** hat = dat 't een a. heeft, dat 't een lust is; Landes **A.**, Landes Gütte = 's lands wijs, 's lands eer; auf diese **A.** = op die m.; aus der **A.** fchlagen = uit den a. slaan; einzig in feiner **A.** = eenig in zijn s.; in der **A.** = zoodanig; aber mit **A.**! = maar behoorlijk, netjes! nach **A.** der Chinesen = op de m. van de Chineezen; jeder lebt nach feiner **A.** = op zijn m.; **A.** läßt nicht von **A.** = een aardje naar (van) zijn vaartje, de appel valt niet ver van den ftam.
Armenijfch = Artifel.
Armenijfch (gwst.) = urbar.
Armenijfch, m. = soortbegrip.
Armenijfch, f. - (e)s, -e = voorwerp van kunst.
Armenijfch, w. - = Artemis.
Armenijfch, fchw. (f.) = aarden (nach: naar), gelijken; aarden, gedijen, tieren; wohl, gut geartete Kinder = goedgeaarde, gemanierde; a., (h.) = fcheppe, maken; bebouwen; [if] a. = geaard zijn].
Armenijfch, w. -n = arterie, slagader. **Armenijfch**, w. = aderverkalking.
Armenijfch, w. = artesische put.
Armenijfch = aardig; (*van kinderen*) zoet, lief, (*van volwassenden*) welgemanierd, hoffelijk, galant.
Armenijfch, w. -en, -en = liefde, nethed, hoffelijkheid, kompliment, galanterie.
Armenijfch, m. -s = artikel, lidwoord. **Armenijfch**, w. -en, -en = artikulation. **Armenijfch**, w. -en, -en = artikulation. **Armenijfch**, fchw. (h.) = artikuleeren.
Armenijfch, w. -en, -en = artillerie.
Armenijfch, m.; **Armenijfch**, m.; **Armenijfch**, w. = artillerie|officier; -park; -fchool.
Armenijfch, m. -en, -en = artillerist.

Artifchocte, w. —, —n = artisjok.
Artiſt, —en, —en = artist.
artiſtiſch = artistiek.
Artur, m. = Artur.
Ar'be, w. —, —n = Zirbelfiefer.
Arz(e)nei', w. —, —en = artsenij, (genees-) middel. **Arz(e)nei'bereiter**, m. = apotheker.
Arz(e)nei'buch, f. = artsenijboek, farmakopee.
Arzenei'en, ſchw. (h.) = geneesmiddelen gebruiken, geven]. **Arz(e)nei'formel**, w. = recept. **Arz(e)nei'gewicht**, f. = medicinaalgewicht. **Arz(e)nei'glas**, f. = medicijn glas, -flesch. **Arz(e)nei'löffchen**, f. = medicijnkastje, -kistje. **Arz(e)nei'traut**, f. = geneeskruid.
Arz(e)nei'tunde, -lehre, w. = artsenijleer, farmakologie. **arz(e)nei'tiſch** = medicinaal, geneeskrachtig. **Arz(e)nei'mittel**, f. = geneesmiddel. **Arz(e)nei'taxe**, w. = tarief van de geneesmiddelen. **Arz(e)nei'weſen**, f. = medicijnwezen. **Arz(e)nei'wiſſenſchaft**, w. = medicinale wetenschap. **Arz(e)nei'zettel**, m. = etiket.
Arzt (met ð), m. —es, **Arzte** = arts, dokter, geneesheer. **Arzt'in**, w. —, —nen = (vrouwelijke) dokter. **Arzt'tiſch** = geneeskundig, artsenijkundig, dokters...; ð. behandelen laſſen = onder (geneesk.) behandeling ſtellen.
I. **As**, f., **Aſſe**, **Aſſe** = aas (*op kaarten*).
II. **As**, f. —, — = (*muz.*) as; **As-Dur** = as-majeur; **As-Moll** = as-mineur.
Aſa (fö'liba), — = asa (foetida), duivelsdrek.
A-Saite, w. = A-snaar.
Aſant', m. —es, zie **Aſafötida**.
Aſbeſt', m. —es, —e = aſbeſt.
Aſcenſeur', m. —s, —e = aſcenſeur, lift.
Aſch, m. —es, **Aſche** = pot, teil; (*een ſoort*) ſchuit (*ook* = **Aſche**).
Aſch'beder, m. = aſchbakje. **Aſch'blei**, f. = bismut. **aſch'bleich** = aſchgrauw. **aſch'blond** = aſchblond. **Aſche**, w. — = aſch; aſgelaupte **A** = loogasch; in (die) **A** legen = in de aſch leggen; *vgl.* angebrannt.
Aſche, w. —, —n = vlagzaam; *vgl.* **Aſch**.
Aſchenbad, f.; **•beder**, m.; **•behälter**, m. = aſchbad; -bakje; -bak (-vat).
Aſchenbrödel, m. u. f. —s, — = Aſſchepoester.
Aſchenfall, **Aſchenherb**, m. = aſchgat, -kolk. **aſch(en)farbig** = aſchfarben.
Aſchengrube, w.; **•laſten**, m.; **•kraut**, f. = aſch||knül (-belt); -bak (-kist); -kruid.
Aſchenkrug, m.; **•kruſen**, m. = aſch||kruik (urn); -koek (-brood; ook: tulband).
Aſchentaſche, w. = loog.
Aſchenloſch, f.; **•ofen**, m.; **•pflanze**, w. = aſch||gat (-kolk); -oven; -plant (-kruid).
Aſchenputtel, m. = **Aſchenbrödel**.
Aſchenſalz, f.; **•ſchale**, w. = aſch||zout (potasch); -bakje.
Aſchen||topf, m.; **•treter**, m.; **•zuch**, f. = aſch||pot; -trekker (toermalijn); -doek (loogdoek).
Aſchenurne, w. = **Aſchenkrug**.
Aſchenzieher, m. = aſchtrekker, toermalijn.
Aſcher, n. —s, — = looierskalk, -kuip. **Aſchergrube**, w. = looierskuip. **ä'ſchericht**, **ä'ſcherig** = aſſchig, aſchachtig.
Aſchenmittwoch, m. = Aſchdag.
ä'ſchern, ſchw. (h.) = in de aſch leggen; (*poët.*) met aſch beſtrooien; — (*huiden*) ploten; eimen ð. = iem. 't aſchkruisje geven (*op Aſchdag in de R. K. kerk*).
aſch'lahl'; **•farben (•farbig)**: aſch||vaal; -kleurig.
aſch'grau = aſchgrauw; eentonig, vervelend; *das geht ins Aſchgrau* = dat gaat te ver.
aſchicht, **aſchig** = äſchericht.

Aſchylus, **Aſchylös**, m. = Eschylus.
Aſch'traut, f. = aſchplant. **Aſch'tuſen**, m. = aſchbrood; tulband. **Aſch'tauch**, m. = eſchlook, ſjalotte. **Aſch'meiſe**, w. = poelmees.
Aſen, Pl. = **Asen (goden)**.
ä'ſen, ſchw. (h.) = azen, met aas lokken.
aſep'tiſch = aſeptiſch.
Aſer, **Aſer**, m. —s, — = (*ſag.*) ransel, provizie-, knapzak.
Aſiat', m. —en, —en = Aziaat. **aſia'tiſch** = Aziatiſch. **Aſien**, f. = Azië.
Aſte'je, u. f. w. = **Aſte'je** u. f. w.
Aſtelle'pios, **Aſtulap'**, m. = Eſkulaap.
Aſmo'di, m. = Asmodee, booze geest.
Aſop'(os), m. = Eſopus. **äſop'iſch** = Eſopisch.
Aſowijes Meer = zee van Azov.
Aſpa'ſia, **Aſpa'ſie**, w. = Aſpazia.
Aſpekt', m. —(e)s, —e = aſpekt.
Aſpe, w., zie **Çſpe**.
Aſper, m. = aſper (*Turkeſch geldstukje*).
Aſphalt', m. —(e)s, —e = aſfalt. **aſphaltie'ren**, ſchw. (h.) = aſfaltteeren. **Aſphalt'pappe**, w. = aſfaltpapier. **Aſphalt'pflaſter**, f. = aſfaltbeſtrating.
Aſpho'beſoſwieſe, w. = (*Gr. myth.*) aſfodilleweide. **Aſphobill'** = **Aſfobill**.
Aſphyxie', w. —, —n = aſphyxie, ſchijndood.
Aſpit', m. —(e)s = zult, gelei.
Aſpirant', m. —en, —en = aſpirant. **Aſpira'ta**, w. —, . . ſen (u. . . tö) = aſpirata, geaſpireerde letter. **Aſpiration'**, w. —, —en = aſpiratie.
Aſpira'tor, m. —s, . . to'ren = aſpirator.
aſpirie'ren, ſchw. (h.) = (*een letter*) aſpireeren; (*lucht e. d.*) aanzuigen; (*naar een betrekking*) ſtaan.
Aſpirin', f. —s = aſpirine.
Aſſaga'i(e), m. . . gai(e)s, . . gaie(n) = aſſegaai (*Zuidafr. werpſpies*).
Aſſeuradeur', **Aſſeurador'**, m. —s, —e, **Aſſeurant'**, m. —en, —en = aſſeuradeur.
Aſſeuranz', w. —, —en = aſſurantie. **Aſſeuranz'makler** = makelaar in aſſurantiën. **Aſſeuranz'poli'ce**, w. = aſſurantiepolis. **Aſſeuranz'prämie**, w. = aſſurantiepremie. **Aſſeurat'**, m. —en, —en = geaſſureerde, verzekerde. **aſſeurie'ren**, ſchw. (h.) = aſſureeren.
Aſſel, w. —, —n = piſſebed.
aſſentie'ren, ſchw. (h.) = toe-, inſtemmen; (*voor den dienſt*) goedkeuren.
Aſſeſſor, m. —s, . . o'ren = aſſeſſor (*bevoegd, maar nog niet geplaatſt ambtenaar*).
Aſſiet'te, w. —, —n = aſſiette; houding; bord; ſchotel.
Aſſignat', m. —en, —en = aſſignaat, geaſſigneerde. **Aſſigna'te**, w. —, —n = aſſignatie.
Aſſignation', w. —, —en = aſſignatie. **aſſignatie'ren**, ſchw. (h.) = aſſigneeren.
Aſſimilation', w. —, —en = aſſimilatie.
aſſimilie'ren, ſchw. (h.) = aſſimileeren.
Aſſiſe, w. —, —n = aſſiſe, zitting.
Aſſiſen, Pl. = rechtbank van gezworenen.
Aſſiſtent', m. —en, —en = aſſiſtent. **Aſſiſtenz'**, w. —, —en = aſſiſtentie. **Aſſiſtenz'arzt**, m. = hulpart, aſſiſtent; officier van gezondheid 2e klasse. **aſſiſtie'ren**, ſchw. (h.) = aſſiſteeren.
Aſſocié, m. —s, —s = aſſocié.
Aſſonanz', w. —, —en = aſſonance, halfrijm.
aſſonie'ren, ſchw. (h.) = aſſoneeren.
aſſortie'ren, ſchw. (h.) = (as)ſortteeren.
Aſſortiment', f. —(e)s, —e = aſſortiment.
Aſſoziation', w. —, —en = aſſociatie.
aſſozie'ren, ſchw. (h.) = aſſociëeren.
aſſumie'ren, ſchw. (h.) = aſſumeeren.

Assumptio, w. — = Assumptie, hemelvaart.
Assyriër, m. —s, — = Assyriër.
Assyrien, f. = Assyrie. **assyriësch** = Assyrisch.
a. St. = alten Stils: ouden stijl (*d. i. naar de Juliaansche tijdsrekening*).
ast. w. —es, **Aste** = (dikke) tak, hoofdtak; (*fig.*) tak; buit; kwast (*in 't hout*); *vgl.* Reilen lachen.
astren fisch, f. w. (h.) = zich vertakken.
Aster, w. —, —n = aster, sterrebeeld. **Asterie**, w. —, —n = asteris (*een soort opaal*).
asterisch = asteriek, ster... **Asteris'mus**, n. —, ..men = sterrebeeld. **Asteroid**, m. —(e)s u. —en, —en = asteroïde, kleine planeet.
Asthe'tis, w. — = esthetika, leer van 't schoone.
Asthe'tiker, m. —s, — = estetikus. **asthe'tisch** = estetisch.
Asth'ma, f. —s = astma.
asthma'tisch = astmatisch.
astig = vol takken, vertakt; kwastig, knoestig.
astigmati's'mus, m. — = astigmatisme.
astigma'tisch = astigmatisch.
astimie'ren, f. w. (h.) = estimeeren.
Ast'loch, f. = kwast-, knoestgat. **Ast'ling**, m. —s, —e = jonge vogel; loot. **ast'loos** = takloos.
Ast'rakan, f. = Astrakan.
Astral'lampe, w.; **-licht**, f.; **-leib**, m. = astraal-lamp (sterrelamp); -licht, -lichaam.
Astrognosie, w. — = astrognosie, kennis van de sterrebeelden. **Astrograph'**, m. —en, —en = astrograaf (*toetsel om sterrekaarten te teekenen*).
Astrographie', w. —, —n = astrografie, sterrebeschrijving. **Astrola'bium**, f. —s, ..bien = astrolabium (*oud astron. werktuig*). **Astrolog'**, m. —en, —en = astroloog, sterrewichelaar.
Astrologie', w. — = astrologie. **astrola'gisch** = astrologisch. **Astronom'**, m. —en, —en = astronoom. **Astronomie'**, w. — = astronomie, sterrekunde. **astrono'misch** = astronomisch.
ast'vändig = zittend (*van bladeren en bloemen*).
Astua'rium, f. —s, ..rien = estuarium, dampbad.
Ast'wert, f. = (de) takken.
Ast'yl, f. —s, —e = asyl, toevlucht(soord).
Ast'ylrecht, f. = asylrecht.
Asymmetrie, w. — = asymmetrie, ongelijkheid van beide helften. **asymme'trisch** = asymmetrisch.
Asympto'te, w. —, —n = asymptote.
asynde'tisch = asyndetisch, zonder verbinding.
Asyndeton, f. —s, ..ta = asyndeton (*weglatting van 't verbindingswoord*).
Ascendent', m. —en, —en = ascendent (*bloed-ervant in opgaande lijn*). **Ascendenz'**, w. — = ascendentie. **ascendie'ren**, f. w. (h.) = ascendeeren: stijgen, opklommen, bevorderd worden.
Ascensio'n, w. —, —en = ascensie: opklimming; hemelvaart.
Ascet'ie, w. — = ascese (*streng beoefening van deugd en godzaligheid door een leven van ontbering en boetedoening*). **Ascet'**, m. —en, —en = ascet. **Ascet'is**, w. — = ascetika, ascese.
ascet'isch = ascetisch.
atakt'isch = ataktisch, onregelmatig, ongeordend.
Atavis'mus, m. — = atavisme, erfelijkheid.
Atelier' (spr.: *ateljee*) f. —s, —s = atelier.
At'em, m. —s = adem(haling); **At.** helen, f. hopen = ademen, -scheppen; **zu At.** komen = op adem komen; **emen in At.** (er)hopen = iem. aan den gang, bezig houden. **At'emholen**, f. —s = ademhaling, **a'temloos** = ademloos, buiten adem. **At'emlofigheit**, w. — = ademloosheid, moeilijke ademhaling. **At'emmaske**, w. = ademmasker. **At'emnot**, w. = benauwdheid, ademnood. **At'emzug**, m. = ademtucht,

-haling; der leste **At.** = de laatste adem, zucht.
Atta'larich, m. = Atalarik.
Atta'lia, w. = Atalia.
Attheis'mus, m. — = atheïsme. **Attheïst**, m. —en, —en = atelst. **attheïstisch** = atelstisch.
Athen', f. = Atene. **Athena'm**, f. —s, ..nāen = ateneum. **Atthe'ne**, w. = Atena. **Atthe'ner**, **Athenien'ser**, m. —s, — = Atener. **atthe'nisch**, **Athenien'sisch** = Ateensch.
Atther, m. —s = eter. **atthe'risch** = eterisch.
attheris'e'ren, f. w. (h.) = eterizeeren, met eter bedwelmen. **Atther'saure**, w. = eterzuur.
Atthio'pïen, f. = Ethiopië. **Atthio'pïer**, m. —s, — = Ethiopiër. **atthio'pïsch** = Etiopisch.
Atthlet', m. —en, —en = atleet. **Atthle'tis**, w. — = atletika. **atthle'tisch** = atletisch.
Atthyl, f. —(e)s = (*chem.*) etyl.
Atthologie', w. — = etiologie, leer van de oorzaken (*van ziekten vooral*).
Atthlant', m. —en, —en = atlant, atlas (*zuid*).
Atthlant'is, w. — = Atlantische oceaan. **Atthlant'is**, w. — = Atlantis (*tabelachtig groot eil.*). **atthlant'isch** = Atlantisch.
Atthlas, m. — u. ..jes, ..je = atlas, satijn; **At.**, — u. ..jes, ..lantien = atlas (*kaartwerk*); atlas(werfel), atlant. **atthlas'artig** = gesatineerd.
Atthlasgebirge, f. = Atlasgebergte. **Atthlas'holz**, f. = atlas-, satijnhout. **Atthlas'leib**, f. = satijnen japon. **atthlassen** = van atlas, satijnen. **Atthlas'weber**, **wevler**, m. = atlas-, satijnwever.
I. at'men, f. w. (h.) = ademen, ademenalen; (*in- of uit*) ademen; (*ook fig. bijv. Radje a.*). **II. At'men**, f. = Atmung.
Attomome'ter, f. (m.) —s, — = atmometer, verdampingsmeter. **Attomosphä're**, w. —, —n = atmosfeer. **atmosphä'risch** = atmosferisch.
At'mung, w. — = ademhaling. **At'mungs'beiwörter**, w. = moeilijke ademhaling. **At'mungsorgan**, **wevler**, f. = ademhalingsorgaan, -werktuig.
Atna, m. —s = Etna.
Atoll, f. —s, —e, **Atol'ic**, w. —, —n = atol (*ringvormig koraleiland*).
Atom', f. —s, —e = atoom. **Atom'gewicht**, f. = atoomgewicht. **Atomis'mus**, m. — = atomisme (*leer van 't ontstaan der wereld uit atomen*).
Atomist', m. —en, —en = atomist.
Atonie', w. — = atonie (*verstopping*).
Atout' (spr.: *atoo*), f. —s, —s = troef.
Atrium, f. —s, **Atrien** = atrium, voorhalle.
Atrophie', w. — = atrofie uittering.
Atropin', f. —s = atropine, doodkruid.
Atsch! = sliep uit! **at'schen**, f. w. (h.) = uitsliepen.
Attache', m. —s, —s = attaché.
Attac'ie, w. —, —n = attacke, aan-, toeval.
attac'ie'ren, f. w. (h.) = attackeeren.
Attentat', f. —(e)s, —e = aanslag. **Attentat'ier**, m. —s, — = bedrijver (van een aanslag).
Attention, w. — = attentie.
Attest', **Attestat'**, f. —(e)s, —e = attest(atie), bewijs; **ärztliches Attest** = bewijs van den dokter. **attestie'ren**, f. w. (h.) = attesteeren.
At'tich, m. —(e)s, —e = kruidvlier.
I. At'tika, f. Attika (*land*). **II. At'tika**, w. —, ..fen = attika (*bk.*).
At'tila, m. = Attila (*eigenn.*). **At'tila**, m. —s, —s = attila, huzarejas.
at'tisch = Attisch.
Attraktio'n, w. —, —en = attractie.
Attrap'pe, w. —, —n = attrappe (*fopperij, nabootsing*). **attrappie'ren**, f. w. (h.) = attrappeeren.

Attribut', f. —(e)s —e = attriboot: kenteeken, zinnebeeld; bijvoeglijke bepaling. **attributiv'** = attributief.

Ät', m. —es = aas, voer.

Ät'bar = te etsen. **Ät'bild**, f. = ets. **Ät'brud**, m. = ets; (een soort) katoendruk.

Ät'zel, w. —, —n = ekster; pruik (wit-zwart).

Ät'zen, fchw. (h.) = eten, vreten, grazen; voeren; lokken.

Ät'zen, fchw. (h.) = etsen; (uit)bijten, branden; azen, aanlokken; voeren. **Ät'zend** = bijtend, brandend, invretend. **Ät'grund**, m. = etsgrond.

Ät'kunst, w. = etskunst. **Ät'mittel**, f. = bijt-middel. **Ät'nadel**, w. = etsnaald.

Ät'zung, w. —, —en = ('t) azen, voeren; aas.

Ät'zung, w. —, —en = ('t) etsen; branden, uitbijting. **Ät'wasser**, f. = etsvocht, bijtmiddel.

I. **Au**, zie **Au(e)**. II. **au!** = aul all

auch = ook, eveneens; wenn .. auch = al .. (ook); wer .. auch = wie .. ook; wie (so) ..

auch = hoe .. ook; welche auch seine Pläne sein mögen = wat voor plannen hij ook moge hebben; ob .. auch = al .. (ook); wirst du es auch tun? = zul je 't stellig, heusch doen?

Audienz, w. —, —en = audientie; A. erteilen, geben = aud. geven, verleenen; um eine A. nachsuchen = om aud. verzoeken, aud. aanvragen. **Auditeur**, m. —s, —e = auditeur, bijzitter (in een rechtbank) **auditiv** = auditief, hoorbaar. **Auditor**, m. —s, ..to'ren = auditor, auditeur. **Auditorium**, f. —s, ..rien = auditorium.

Au(e), w. —, —en = weide, landouw; (groen) riviereiland.

Auerhahn, m.; **huhn**, f. = auer-, bosch|haan (woerhaan); -hoen.

Auerock, m. = oer-os, wilde os.

Auerohes Licht = Auerlicht.

I. **auf**, Präp. mit **Dat. und Akk.**: **op**: auf der Straße sein = op straat: er ist auf seiner Stube (//); auf dem Gymnasium, auf der Jagd, auf der Reise, auf Reisen sein = op 't gymnasium, op (de) jacht, op reis zijn; auf der Geige spielen; etw. auf dem Herzen haben (//); er ist auf meiner Seite = hij is op mijn kant, zijde; — auf die Straße gehen = op straat gaan; sich auf den Weg machen = op weg gaan, zich op weg begeven; Einfluß auf einen haben; ein Drud von 5 Pfund auf das Quadratcentimeter; auf Ihre Gesundheit (alle //); aufs beste = op zijn allerbest; auf das Äußerste gefaßt sein = op 't ergste voorbereid zijn; auf Ihren Wunsch (//); alle bis auf einen = allen op één na; auf die Bibel schwören (//); die Tür geht auf die Straße = komt op de straat uit; **aan**: auf dieser Seite = aan dezen kant; auf beiden Augen blind sein = aan beide oogen ..; **in**: es gehen 6 auf ein Pfund = er gaan er 6 in een pond; auf Lateinisch = in 't Latijn; auf alle Fälle = in alle geval; **langs**: auf diesem, auf diesem Wege = langs dezen, langs wettelijken weg; **met**: auf welchen Namen ist er eingeschrieben? = met welchen naam. . . ? große Stücke auf einen halten = veel met iem. ophebben; **naar**: aufs Land reisen = naar buiten reizen, gaan; einen Brief auf die Post tragen = naar de post brengen; es geht auf zehn Uhr = 't loopt naar tien; **om**: ich gebe nichts auf ihn = om hem; **over**: ein Viertel auf zehn = kwart over negen; **per**: zehn Mark auf den Kopf = per hoofd; **te**: aufs äußerste = ten uiterste; **tegen**: auf den Abend = tegen den avond; **tot**: auf den letzten Heller bezahlen = tot den laatsten cent; auf Scha-

denersaß flagen = een eisch tot schadevergoeding instellen; **van**: auf eine Sache berichten = van een zaak afzien; **voor**: auf eine Woche = voor een week; auf kurze Zeit = voor korten tijd; **zonder voorz.**: auf dem Lande wohnen = buiten wonen; das hat nichts auf sich = heeft niets te beteekenen; — sich auf die Beine machen = wegloupen; auf den Zeitgehalt untersuchen = ten opzichte van 't vetgehalte; aufs beste = best, zeer goed; aufs freundlichste = uiterst, zeer vriendelijk. II. **auf**, Adv. = op, naar boven; auf und ab = op en neer, heen en weer; auf und davon = er van door; auf sein = op zijn, niet in bed; **auf!**, w. = opl komaan! auf ook = offen.

auf'äugen, fchw. (h.) = luid zuchten, steunen.

auf'arbeiten, fchw. (h.) = opwerken, vernieuwen; voltooiën; open, stuk werken; uitputten, verbuiken; sich a. = zich op-, omhoogwerken.

auf'atmen, fchw. (h.) = herademem; op zijn verhaal komen. **auf'äßen**, fchw. (h.) = open bijten, branden; grootbrengen, opkweeken.

auf'bäcken, fchw. u. ft. (h.) = op-, overbakken.

auf'bähen, fchw. (h.) = open-, doorpappen.

auf'bahren, fchw. (h.) = op de (een) baar leggen.

auf'bammeln sich, fchw. (h.), zie **aufbaumeln**.

auf'bänken, fchw. (h.) = ('t vuur onder stoomketel) (op)banken. **auf'banfen**, fchw. (h.) = in de schuur opleggen, opschuren. **Auf'bau**, m. =

opbouw; (soms) bouwwerk. **auf'bauen**, fchw. (h.) = opbouwen, -richten, (Weinachtsgehefte) klaar-, op stapeltjes leggen. **auf'baumeln** sich, fchw. (h.) = (van hazen) rechtop gaan zitten; (elk.) zich ophangen. **auf'bäumen**, fchw. (h.) =

op den (wevers)boom doen, opzetten; sich a. = steigeren; zich verzetten, in opstand komen.

auf'bauschen, fchw. (h.) = opzwellen, -zetten, wijduit staan; (eine Sache) (fig.) opschroeven, -blazen, ophel maken van.

auf'bedinden sich, ft. (h.) = op zijn, niet in bed zijn. **auf'begehren**, fchw. (h.) = (gwst.) te keer gaan, spektakel maken. **auf'behalten**, ft. (h.) = (den hoed) ophouden; (de oogten) openhouden; [bewaren].

auf'beigen, fchw. (h.) = (gwst.) opstapelen.

auf'beigen, ft. (h.) = openbijten, kraken.

auf'beizen, fchw. (h.) = openbijten, -branden.

auf'betommen, ft. (h.) = openkrijgen, -maken (deur bijv.); opkrijgen (hoed, bord, eten, thema).

auf'bereiten, fchw. (h.) = (ertsen) wassen en zeven, **Auf'bereitungsanstalt**, w. = (mijnw.) wasch- en zeefinrichting. **auf'bersten**, ft. (h.) = (open)bersten, splijten. **auf'bestern**, fchw. (h.) = verbeteren; verhoogen ('t salaris); sich a. = verbeteren, (prijzen) rijzen. **auf'bewahren**, fchw. (h.) = bewaren, opbergen. **Auf'bewahrungsort**, m. = bewaar-, bergplaats.

auf'bieten, ft. (h.) = (ein Brautpaar) afkondigen; (r.) oproepen; (mil.) oproepen, op de been brengen; (pogingen e. d.) aanwenden, in 't werk stellen; (alle Kräfte) inspannen; (alles) doen wat men kan. **Auf'bietung**, w. = afkondiging enz. vgl. **aufbieten**. **auf'binden**, ft. (h.) =

opbinden ('t haar bijv.), (ein Kleid) opnemen; binden op; losmaken; (einem etw., einer Bären) wat wijs maken, op de mouw spelden.

auf'blähen, fchw. (h.) = opzwellen, -blazen (ook fig. van trots bijv.). **auf'blasen**, ft. (h.) = open blazen; omhoog, opblazen, -waaien; (wakker) blazen (met een trompet e. d.); ein aufgeblasener Mensch = een opgeblazen, trotsch, verwaand mensch. **auf'blättern**, fchw. (h.) = naslaan, opzoeken (in boek); openbladeren; sich a. = zich

ontplooiën. **aufbleiben**, ft. (f.) = op-, open blijven. **Aufblick**, m. = blik naar boven, opslag (van 't oog); [glans, flikkering]. **aufbliden**, fchw. (h.) = opkijken; (zu einem: naar iem.) opzien; opflikkeren. **aufblitzen**, fchw. (f. u. h.) = opflikkeren, -flitsen. **aufblühen**, fchw. (f.) = ontluiken, opbloeien.

aufbohren, fchw. (h.) = los-, open-, aanboren. **aufbojen**, fchw. (h.) = vlot houden. [**aufbor-gen**, fchw. (h.) = (*gelä*) bijeen leenen].

aufbrassen, fchw. (h.) = oprassen. **aufbraten**, ft. (h.) = opbraden. **aufbranden**, fchw. (h.) = opbruisen; (*ook fig.*) -stuiven, -vliegen. **aufbrausend** = opbruisend, -vliegend, driftig. **aufbrechen**, ft. (h.) = (*deur, brief*) openbreken; (*de straat*) opbreken; (*wild*) ontweien, uithalen; ('t land) omspitten, -ploegen; a., (f.) = openbreken, -barsten, -springen; opbreken, ver-trekken. **aufbreiten**, fchw. (h.) = (uit-, uiteen-) spreiden. **aufbrennen**, unr. (h.) = op-, verbranden; openbranden; einem ein Zeichen a. = iem. (brand)merken; einem eins a. = op iem. los-branden, (*ook*) iem. er een (een klap) geven; a., (f.) = [op]vlammen, opbranden; ontbranden; (er ist) opgebrannt = zijn geld kwijt, platzak. **aufbringen**, unr. (h.) = (*prijsgemaakt schip*) opbrengen; [grootbrengen (*planten enz.*)]; open-krijgen, (met moeite) openmaken; (*een zieke, troepen*) op de been brengen; (*gelä*) opbrengen; (*redenen, bewijzen*) aanvoeren, bijbrengen; (*mode*) in zwang brengen; (*gerucht*) verzinnen, versprei-den; (iem.) boosmaken, vertoornen; aufge-bracht = boos, kwaad, nijdig. **Aufbringer**, m. = opbrenger, prijsverklaarder. **Auf-bringung**, w. —, —en = ('t) opbrengen (*van schepen*); ('t) grootbrengen (*van planten enz.*). **aufbroden**, fchw. (h.) = brokkelen (*brood bijv.*). **aufbrodeln**, fchw. (f.) = opborrelen (*van kooksels e. d.*). **Aufbruch**, m. = ('t) opbreken, vertrek; ('t) omspitten, omgespitte akker; ('t) openbreken (*van een gezeel bijv.*); (*jag*) ingewand. **aufbrummen**, fchw. (h.) = luid brommen; einem eine Beleidigung, einem eins a. = iem. uittartend beleedigen; einem einen Monat Gefängnis a. = iem. een maand geven, laten brommen; (*stud.*) einem einen bummel Jungen a. = iem. voor . . . uitschelden.

aufbügeln, fchw. (h.) = opstrijken, -persen.

Aufbund, m. = opsteken (*van 't haar*); opge-stoken haar. **aufbürden**, fchw. (h.) = opleggen, op de schouders leggen, te dragen geven, ten laste leggen; sich zu viel a. = te veel op zich, te veel hooi op zijn vork nemen. **aufbürsten**, fchw. (h.) = opborstelen; open-, stukborstelen.

aufdamen, fchw. (h.) = dam opzetten. **auf-dämmen**, fchw. (h.) = indijken; sich a. = zich ophoopen (*van wolken*). **aufdämmern**, fchw. (f. u. h.) = aanschemer; langzaam opkomen, verschijnen (*ook fig.*); half wakker worden.

auf daß = opdat, ten einde.

[**aufdauern**: nicht a. können = niet kunnen opblijven]. **aufdecken**, fchw. (h.) = opendoen, blootleggen; (*een geheim*) ontdekken, aan den dag brengen; ('t tafellaken) spreiden, opleggen; (*de tafel*) dekken. **aufdonnern**, fchw. (h.) = donderend opklinken, -stijgen; geweldig op-schrikken; opdirken, mooi maken; sich a. = zich opdirken.

aufdrängen, fchw. (h.) = opendrukken, -dringen; opdringen, -dwingen; sich a. (*ook*) sich auf-drängen = zich opdringen. **aufdrehen**, fchw. (h.) = open-, losdraaien; (*touw*) uit elkaar

draaien; aan-, opdraaien; (*van 't schip*) dwars gaan liggen; (*vor dem Anfer*) opdraaien. **aufdringen**, ft. (f.) = opdringen; a., (h.) = aufdrängen. **aufbringlich** = in-, opdringerig. **Aufbringlichkeit**, w. — = op-, indringerigheid. **Aufbringling**, m. —, —e = indringer. **auf-bröseln**, fchw. (h.) = (*gest.*) uiteendraaien, uitrafelen. **Aufdruck**, m. = ('t) opdrukken, opdruk. **aufdruden**, fchw. (h.) = op-, indruk-ken. **aufdrüden**, fchw. (h.) = opendrukken, -duwen; opdrukken, drukken op. **aufdüden**, fchw. (f.), sich a. (h.) = omhoogkomen, zich op-richten; opduiken. **aufdüften**, fchw. (h.) = opgeuren, omhoog stijgen (*van geuren*). **auf-dunjen**, fchw. (h. u. f.) = opzetten, -blazen, -zwellen. **aufdüften**, fchw. (f.) = opdampen, (*als damp*) opstijgen. **aufdüben**, fchw. (h.) = voorde wind aankomen.

aufeinander = op, na elkander; opeen. **Auf-einanderfolge**, w. = opeenvolging. **Aufeinander-berühren**, f. = botsing. **aufeisen**, fchw. (h.) = van ijs bevrijden; ijs opruimen; sich a. (*fig.*) = ontdoeien. **Aufenthalt**, m. —(e)s, —e = oponthoud, vertoef, vertraging; verblijf (plaats), woning; ohne H. = (*ook*) zonder verwijl. **Auf-enthaltbewilligung**, w. = vergunning om ergens te wonen.

Aufenthaltskarte, w.; -ort, m. = verblijfskaart (-pas); -plaats.

auferbauen = aufbauen u. erbauen. **auf-erlegen**, fchw. (h.) = (*straf, verpflichtingen, belasting, stilzwigen*) opleggen; (sich Zwang) opleggen, aandoen. **auferteh(e)n**, unr. (f.) = opstaan, verrijzen. **Aufertehung**, w. = op-standing, verrijzenis. **auf erwachen**, fchw. (f.) = ontwakken, verrijzen. **auf erweden**, fchw. (h.) = opwekken; doen verrijzen. **Auf erwedung**, w. = opwekking. **auf erzichen**, ft. (h.) = opvoeden, grootbrengen. **Auf erzichung**, w. = opvoeding. **auf ehen**, ft. (h.) = opeten.

auf fädeln, **auf fäden**, fchw. (h.) = aanrijgen. **auf fahren**, ft. (h.) = (*deur e. d.*) open-, inrijden; (*een weg*) stuk rijden; (*kanonnen*) plaatsen, parkeeren; (*steenen e. d.*) aanvoeren, -rijden; (er ließ einige Flaschen Champagner) aanrukken; a., (f.) = oprijden, -varen, naar de hoogte rijden; vastloopen, aan den grond raken; (aus dem Schlaf) opschrikken; (*vor Freude*) op-springen; (im Zorn) opstuiven, -vliegen; (gegen einen) uitvaren, opstuiven; (*van deuren, ven-sters e. d.*) openvliegen. **auf fahrend** = op-vliegend, driftig. **Auf fahrt**, w. = oprit; op-gang, stijging; helling, oprijlaan; ('t) oprijden; opstijging; hemelvaart. **auf fallen**, ft. (f.) = vallen -op, neerkomen; opvallen; (einem) treffen, in 't oog loopen, in 't oog springen. **auf fallend**, **fallig** = opmerkelijk, in 't oog loopend. **Auf falligkeit**, w. —, —en = opmer-kelijkheid, zonderlingheid. **auf fallen**, fchw. (h.) = (open-, ont-, op)vouwen. **auf fangen**, ft. (h.) = opvangen (*ook woorden, klanken, bloed e. d.*), vangen, pakken; (einen Brief) onder-scheppen; (*nieuwtjes*) opdoen; (*een slag*) pareeren. **Auf fangung**, w. —, —en = ('t) op-vangen enz. **auf färben**, fchw. (h.) = opverven. **auf fassen**, fchw. (h.) = (*een touw e. d.*) uiteen-, draaien, uitrafelen. **auf fassen**, fchw. (h.) = op-vatten, -nemen; (op)vatten, verstaan, be-grijpen. **Auf fassung**, w. —, —en = bevattig, begrip, verstand; opvatting; lezing. **Auf-fassungsgabe**, w., -kraft, w., -vermögen, f. = bevattingsgave, -vermogen.

auffeilen, fchw. (h.) = op-, openvlieden. **auf-**

feuern, *schw.* (h.) = opstoken. **auffiedeln**, *schw.* (h.) = opfiedelen, -zagen. **auffinden**, *ft.* (h.) = ontdekken, vinden. **Auffindung**, *w.* —, —en = ontdekking. **auffischen**, *schw.* (h.) = op-, uitvisschen; oppikken: (*nieuwtjes*) opdoen. **auffladern**, *schw.* (f.) = opflikkeren, -vlammen. **aufflammen**, *schw.* (f.) = opvlammen, ontbranden; opstuiven; *a.*, (h.) = doen ontbranden. **Aufflammung**, *w.* —, —en = ontbranding. **aufflattern**, *schw.* (f.) = opfladderen. **aufflechten**, *ft.* (h.) = (op)vlechten ('t haar bijv.); uit de vlecht doen. **auffliegen**, *ft.* (f.) = opomhoog-, openvliegen; (*van onderneming e. d.*) te niet, op de flesch gaan; *a.* lassen = (ook) in de lucht laten vliegen, opblazen. **aufflimmern**, *schw.* (f.) = opflikkeren, -glimmen. **Aufflug**, *m.* = ('t) opvliegen, opstijgen. **aufforbern**, *schw.* (h.) = uitnoodigen, vragen (*om te spelen, te dansen, mee te werken e. d.*); aanmanen, dringend verzoeken; opeschen; een beroep doen op, inroepen; uitdagen. **Aufforberung**, *w.* = uitnoodiging, aansporing, aanmaning; opesching; uitdaging. **aufformen**, *schw.* (h.) = op den vorm zetten. **aufforsten**, *schw.* (h.) = beboschen. **auffreissen**, *ft.* (h.) = opvreten, -eten. **auffreissen**, *schw.* (h.) = op-, verfrissen, vernieuwen; opwekken; (*v. d. wind*) opsteken. **aufführbar** = op-, uitvoerbaar. **aufführen**, *schw.* (h.) = opleiden; op-, uitvoeren, spelen, voorstellen; (*kanonnen, de wachtpost*) plaatsen, uitzetten; (einen Posten: een post) boeken; opsommen, citeeren; (*iem. als getuige*) bijbrengen, aanhalen; (einen (bei) einem *a.* = introduceeren); *sich a.* = zich gedragen, zich houden. **Aufführung**, *w.* = bouw; op-, uitvoering, voorstelling; gedrag enz.; *zur A.* brengen = laten opvoeren, (ook) ten gehoor brengen. **auffüllen**, *schw.* (h.) = ophoog-, opvullen (een straat bijv.); (op)vullen, aanplempen, dempen; (*den wijn, voorraad*) aanvullen; (Suppe) opscheppen. **auffunkeln**, *schw.* (h.) = opvonken; fonkelen. **auffüttern**, *schw.* (h.) = grootbrengen, opkweken. **Aufgabe**, *w.* = af-, aangifte (*van een brief, van varen*); taak, opgave, werk; thema; *sich etw. zur A. machen* = zich iets ten taak stellen; (*rekenkundig*) voorstel, vraagstuk, som; ('t) opgeven (*van een amt, een vesting*); opheffing (*van een zaak*); opgave, order; **Aufgaben** = (ook) huiswerk (*voor school*). **aufgabeln**, *schw.* (h.) = op de vork nemen; opdoen, -visschen, -pikken (*nieuwtjes bijv.*); opgaren. **Aufgabenfreis**, *m.* = ressort. **Aufgabensammlung**, *w.* = verzameling van opgaven, vraagstukken; oefeningen e. d. **Aufgabestation**, *w.* = station van afzending. **Aufgang**, *m.* = opgang; ('t) opkomen, -schieten; ('t) omhoog-gaan; helling; ('t) losgaan van 't ijs, ijsgang. **Aufgangspunkt**, *m.* = punt van opgang, oosten. **auffären**, *schw.* (f.) = gisten, opkomen; (*fig.*) opruisen. **auffgattern**, *schw.* (h.) = opgeven. **auffgeben**, *ft.* (h.) = opgeven; ('t eten) opdragen, -dienen; (*bagage*) aangeven, laten inschrijven, (*telegram*) aanbieden, verzenden; (*raadsel, vraagstuk e. d. ter oplossing*) opg.; afstand doen van, afzien van, laten varen, opg.; (*den bal*) opwerpen, -gooien, servern; (den Geift) geven; *sein Geschäft a.* = aan kant doen, uit .. gaan; [*sich a.* = zich ten taak stellen]. **auffblasen** = opgeblazen, verwaand. **Auffblasenheit**, *w.* — = opgeblazenheid, verwaandheid. **Auffgebot**, *f.* = ban, klasse; *verder*

afkondiging enz., *vgl.* aanbieten. **auffgebracht** zie **auffbringen**. **Auffgebung**, *w.* —, —en = Aufgabe. **auffgebonnert** = opgedirkt. **auffgedunfen** = (op)gezwollen, opgelopen. **auffgeh(e)n**, *unr.* (f.) = (*v. zon en maan*) opgaan; (*v. 't zaad*) opkomen; *v. deeg, brood*) rijzen; (*v. knoppen e. d.*) opengaan, -willen; ontluiken; (*v. ijs, touw, een naad*) losgaan; (*rek.*) opg.; (*v. verzweering*) doorbreken; *a.* lassen = (ook) opmaken, verteren, besteden; *es geht mir ein Licht auf* = er gaat mij een licht op, 't wordt mij duidelijk; *der Rod ist aufgegangen* = is losgetornd; *der Fluß ist aufgegangen* = is los; (*in seiner Arbeit*) opg.; *in Rauch a.* = in rook opg., heen-, tenietgaan; (*in die Menge*) opg.; *durç 2 a.* = door 2 deelbaar zijn; *auf- und abgehen* = op en neer loopen. **auffgehoben**, zie **auffheben**. **auffgeien**, *schw.* (h.) = ('t zeil) opgeien. **auffgeigen**, *schw.* (h.) = op (*de viool*) spelen. **auffgelärt** zie **aufflären**. **Auffgelärtheit**, *w.* = verlichting, beschaving. **auffgefragt** zie **aufffragen**. **Auffgeld**, *f.* = opgeld; agio; handgeld. **auffgelegt** = gestemd, gemutst, gehumeurd; *zu etw. a. sein* = zin in iets hebben, voor iets gestemd zijn. **auffgelöst** = uitgeput, doodop; (*haar*) loshangend. **auffgeräumt** = opgeruimd, prettig gestemd. **Auffgeräumtheit**, *w.* — = opgeruimdheid. **auffgerecht** (über) = opgewonden. [**Auffgejang**, *m.* = (be. den Meisterjüngern) eerste deel van een strofe]. **auffgeschaut** = opgelet! **auffgeschoben**, *vgl.* **auffschieben**. **auffgeschwemmt** = opgezwollen, -geblazen, dik; opgespoten. **auffgelesen** = **aufflässig**. **auffgeteilt** = **auffgebonnert**. **auffgewandt**, *vgl.* **auffwenden**. **auffgewedt** = vlug, levendig; bijdehand, vlug van begrip. **auffgeworfene** *Raje* = wipneus. **auffgezogen** = opgeplakt, *en vgl.* **auffziehen**. **auffgießen**, *ft.* (h.) = opgieten; (den *Tee*(topf) *a.* = water opgieten, bijschenken (*bij de thee*)). **auffglänzen**, *schw.* (h.) = beginnen te schitteren. **auffglätten**, *schw.* (h.) = gladstrijken, ontrimpelen; polijsten. **auffglimmen**, *schw.* (f.) = opflikkeren, -glimmen. **auffglühen**, *schw.* (f.) = opgluoen. **auffgraben**, *ft.* (h.) = op-, uitgraven; blootleggen, losgraven (*den grond bijv.*); (den *Äder*) omspitten. **Auffgrabung**, *w.* —, —en = opgraving. **auffgrauen**, *schw.* (f.) = opschemeren, grauwen. **auffgreifen**, *ft.* (h.) = (op)grijpen, -rapen; -vangen, pakken. **auffgrünen**, *schw.* (f.) = groenen, (weer) groen worden; herleven. **auffgürten**, *schw.* (h.) = opschorten; (*den buikriem*) losmaken; (den *Pferd* den *Sattel a.* = 't zadel vastmaken met den buikriem; *sich a.* = zijn kleed opschorten; (zich) den riem afdoen. **Auffguß**, *m.* = begieting; aftreksel. **Auffguß-tierchen**, *f.* = aftreksel-, infuziediertje. **auffhaben**, *unr.* (h.) = (*een hoed, 't eten, geld; een taak*) ophebben; (*de oogen, den mond*) open hebben; *vgl.* **haben**. **auffhaken**, *schw.* (h.) = ('t ijs, den *grond*) openhakken. **auffhäkeln**, *schw.* (h.) = loshaken; ('t *garen*) ophaken. **auffhaken**, *schw.* (h.) = (*kleed, deur e. d.*) loshaken; ophaken, aan den haak hangen. **auffhalten**, *schw.* (h.) = op den hals laden, schuiven. [**Auffhalt**, *m.* = halte, stilstand, oponthoud]. **auffhalten**, *ft.* (h.) = op-, tegen-, weerhouden, stuiten; openhouden; bezighouden, amuzeeren; *sich a.* = zich ophouden, verblijven, vertoeven, (ergens) zijn;

sich bei einer Sache a. = zich met iets bezig houden, er bij blijven; sich über einen od. etw. a. = zich over iem. of iets vroolijk maken, met iem. of iets spotten. **Aufhalter**, m. = (schp.) ophouder; (v. t. paard) broeking. **aufhämmern**, schw. (h.) = open-, loshameren; er op hameren. **Aufhängeband**, f. = hang-, draagband, suspensoir. **Aufhängeboden**, m. = droogplaats (ook v. d. drukker). **aufhängen**, ft. u. (schw. (h.) = ophangen (ook sich a.); (einem etw.) aanpraten, -smeren; wijsmaken. **Aufhängepunkt**, m. = ophangpunt. **aufharken**, schw. (h.) = opharken. **aufhalsen**, schw. (h.) = oppakken, -vangen, -snappen. **aufhalseln**, schw. (h.) = ophaspelen, (op)winden. **aufhauen**, schw. (h.) = op-, openademen. **aufhauen**, ft. (h.) = openhakken; (alles) ophakken; (vrij) opkappen; er op slaan, op . . slaan. **aufhäufeln**, schw. (h.) = op hoopjes leggen. **aufhäufen**, schw. (h.) = ophoopen, -stapelen, -garen; sich a. = zich ophoopen; oploopen. **Aufhäufung**, w. —, -en = ophooping, opeenstapeling.

I. **aufheben**, ft. (h.) = (de hand) opheffen, -steken; (iets) omhoog heffen; opnemen, -rapen; -lichten, -beuren, -tillen; (t. hoofd) oprichten, -heffen; (iets) bewaren, op-, wegbergen; (zitting, beleg) opheffen, sluiten, eindigen; (wet, besluit, vonnis e. d.) opheffen, afschaffen, herroepen, vernietigen, ongeldig verklaren, te niet doen; (die Lieferung) staken; (elektr. stroom) verbreken; (rooversbende, spion, post e. d.) oplichten, overrompelen, gevangen nemen; (eine Spielhöhe) sluiten; (breuk) herleiden; (einander) opheffen, opwegen tegen, uitsluiten; [mit einem a. = met iem. afrekenen, afgedaan hebben; sich a. = vervallen]; die Tafel a. = van tafel opstaan, de tafel opheffen; gut aufgehoben sein = goed geborgen, bezorgd, veilig zijn; vgl. aufsteigen.

II. **Aufheben**, f. = ('t) opheffen, -nemen, -lichten enz. vgl. aufheben I; ('t) opsteken (van de handen bij 't stemmen); ein großes A., viel A. . s. machen von = veel drukte maken van, (iets) breed uitmeten.

Aufheber, m. = oprichtende, optrekkende spier. **Aufhebung**, w. — = opheffing, -lichting; bewaring; herleiding enz., vgl. aufheben I.

Aufhebungsbecht, m. = bevel tot opheffing, tot kassatie. **Aufhebungsgericht**, f. = hof van kassatie. **aufheften**, schw. (h.) = oprijgen, -naaien; (japon) opnemen; losmaken; f (einem etw.) wijsmaken.

aufheizen (schp.), schw. (h.) = ophijschen. **aufheizen**, schw. (h.) = ophelderen, -vroolijken, -fleuren, -beuren; sich a. = opklaren, -helderen; verhelderen. **Aufheiterung**, w. —, -en = opheldering; -vroolijking, -beuring.

aufhelfen, ft. (h.) = (einem) op helpen, op de been helpen, er boven op helpen; [einen a.] **aufhelfen**, schw. (h.) = ophelderen (ook fig.); (kleuren) optrekken; sich a. = opklaren, helder worden. **Aufhellung**, w. —, -en = opheldering. **aufhenten** = **aufhängen**. **aufhegen**, schw. (h.) = ('t wild) opjagen, -stooten; (honden enz.) aan-, ophitsen, (ook fig.) opstoken, -ruien; (tot kwaad) aanzetten. **Aufheger**, m. = opstoker, -hitzer. **Aufhegerei**, **Aufhegerung**, w. —, -en = op-, aanhitsing, opstoking. **aufhegerisch** = op-ruiend. **aufheulen**, schw. (h.) = luid (beginnen te) huilen.

Aufhilfe, w. = hulp, bijstand, ('t) op helpen. **aufhissen**, schw. (h.) = (op)hijschen, -winden. **aufhoden**, schw. (h.) = op den rug nemen, leggen; (koren) in hokken (hoopen) zetten; a., (f.)

op iems. rug klimmen. **aufhöhen**, schw. (h.) = ophoogen (ook van kleuren). **aufholen**, schw. (h.) = ophalen, -trekken; voor den wind afhouden; aan boord halen, geien. **Aufholer**, m. —s, — = ophaler; (wev.) rolheffer. **aufhorchen**, schw. (h.) = opletlend luisteren, toeluisteren; (hoch) a. = de ooren spitsen (opsteken), verbaasd luisteren. **aufhören**, schw. (h.) = ophouden, eindigen, uitscheiden; da hört (sich) alles (alle Gemüthlichkeit, doch verschiedenes) auf = dan is er verder niet aan te doen, niet over te praten, (ook) dat is nu toch al te mal; von etw. a. = er niet verder over spreken, er over zwijgen; ohne A. = zonder ophouden, onophoudelijk; ook = **aufhorden**.

Aufhub, m. = ('t) bewaarde; ('t) overblijfsel. **aufhuden**, schw. (h. u. f.), zie **aufhoden**. **Aufhülle**, zie **Aufhilfe**. [**aufhüllen** = **enthüllen**]. **aufhüpfen**, schw. (f.) = (op)huppelen, opspringen. **aufhusten**, schw. (h.) = (luid) beginnen te hoesten; opgeven (bij 't hoesten).

aufjagen, schw. (h.) = (wild) opjagen, -stooten; (iem.) op-, wakker jagen, (doen) opschrikken; opdoen, -vangen; a., (f.) = opjagen, -stuiven.

aufjammern, schw. (h.) = (luid) beginnen te jammeren. **aufjauchzen**, schw. (h.) = gejuich aanheffen, (luid) beginnen te juichen, te jubelen.

aufjochen, schw. (h.) = een juk, een last opleggen, opladen. **aufjubeln** = **aufjauchzen**.

aufjücken, schw. (h.) = op-, uit-, loskammen. **aufjucken**, schw. (h.) = uitspelen. **aufjucken**, schw. (h.) = ('t anker) opkatten.

Aufkauf, m. = opkoop. **aufkaufen**, schw. (h.) = opkopen, inslaan. **Aufkäufer**, m. = opkoper.

aufkehren, schw. (h.) = opvegen, -keren]. **aufkeimen**, schw. (f.) = op-, ontkiem (ook fig.).

aufkerben, schw. (h.) = inkrassen, op (den kerfstok) schrijven. **aufkeshern**, schw. (h.) = opjagen (den vos bijv.).

aufkippen, schw. (h.) = opwippen, kantelen; wippen; ('t anker) kippen. **aufkisten**, schw. (h.) = (een dik) kisten. **aufklitten**, schw. (h.) = oplijmen, -plakken (met lijn, gom enz.).

aufklaffen, schw. (h.) = wijd open staan, gapen. **aufklaffern**, schw. (h.) = (hout) vadem.

aufklappen, schw. (h.) = (een mes e. d.) openmaken, -slaan; (de bladen van een Klappfel) opslaan; (een hoed) weer opslaan. **aufklaren**, schw. (h.) = (zm.) opklaren. **aufklären**, schw. (h.) = (vloestoffen e. d.) klaren; etw. a. = iets helder, duidelijk maken, licht over iets doen opgaan, iets ophelderen; einen über (Aff.) a. = iem. omtrent iets of iem. in-, voorlichten, inlichtingen, ophelderingen geven; (das Terrain) verkennen; sich a. = opklaren, helder worden, verhelderen; duidelijk, klaar, opgehelderd worden.

Aufklärung, m. —(es = (ir.) zoogenaamde opheldering. **Aufklärung**, w. —, -en = zuivering; beschaving, vooruitgang, verlichting; A. (über eine Sache) = opheldering, in-, voorlichting; (mil.) verkenning, opheldering; Zeitalter der A. = eeuw, tijdperk van verlichting, van 't rationalisme. **Aufklärungsdienst**, m. = ophelderings-, verkenningdienst. **aufklauben**, schw. (h.) = oprapen; openplukken, lospeuteren; (aren) lezen.

aufkleben, schw. (h.) = opplakken; a., (f.) = (er) op kleven. **aufkleben**, schw. (h.) = opplakken. **aufklebern**, schw. (h.) = opplakken (met stijfsel). **aufkletern**, schw. (f.) = opplakteren, -klimmen.

aufklingseln, schw. (h.) = oppellen. **aufklinten**, schw. (h.) = open doen (door de klink op te

ichten). **aufflopfen**, *schw.* (h.) = openkloppen, -slaan; op-, wakker kloppen; (*van dirigent*) tikken (*om te beginnen*); kloppen op.

auffknabbern, *schw.* (h.) = opknabbelen. **auffknaden**, *schw.* (h.) = openkraken. **auffknallen**, *schw.* (f.) = losknallen, -barsten; (h.) einem eins a. = op iem. schieten, iem. met de zweep geven. **auffknarren**, *schw.* (f.) = openknarsen. **auffknäpfen**, *schw.* (h.) = openknijpen. **auffknöpfen**, *schw.* (h.) = losknoopen; (die Ohren) wijd openzetten. **auffknöpfen**, *schw.* (f.) = knoppen krijgen, zich ontplooien, opbloeien. **auffknöpfen**, *schw.* (h.) = opknoopen, -hangen; (i. haar *bijv.*); losmaken. **auffkochen**, *schw.* (h.) = opkoken; (*zijde*) ontgommen; (f.) opkoken.

I. auffkommen, *ft.* (f.) = (*uit 't water, van den grond, van een ziekte*) opkomen; (*een rivier*) opkomen, -gaan, -varen; opgroeien, gedijen, opk.; groot, aanzienlijk worden, vooruitkomen; (*van zeden, gebruiken, meeningen*) opk., ontstaan, ingang vinden; (*van twijfel*) opk., (op)rijzen; (*van brand e. d.*) ontstaan; niet a. lassen = (*ook*) niet toelaten, 't ontstaan niet dulden; für den Schaden a. = voor de schade borgstaan, opdraaien, de schade dragen; für einen) opk., inspringen. **II. Auffkommen**, f. = herstel, beterschap; opkomst, vooruitgang; ontstaan, opkomst, begin.

Auffkömmling, m. —s, —e = parvenu. **auffkönnen**, *unr.* (h.) = op(staan) kunnen. **auffköppen**, *zie* abtoppen. **auffkören**, *schw.* (h.) = ontkurken, opentrekken. **auffkören**, *schw.* (h.) = krakend, knallend omhoog gaan, of kr., kn. openspringen. **auffkören**, *schw.* (h.) = rangschikken, opruimen. **auffkören**, *schw.* (h.) = zie auffkören. **auffkören**, *schw.* (h.) = openkrabben, -schrammen; (*laken*) rouwen, (*wood*) opkaarden; (*metzelwerk*) opschrappen; aufgekört = in goede luim, opgeruimd, in zijn hum, in zijn knolletuin; opgedirkt. **auffkören**, *schw.* (h.) = oprukken; frizeeren. **auffkören**, *schw.* (h.) = luid (beginnen te) schreeuwen. **auffkören**, *schw.* (h.) = (*v. hoed, broek*) den rand opzetten, opslaan. **auffkören**, *schw.* (h.) = laveeren. **auffkören**, *schw.* (h.) = opkrijgen; open krijgen (kunnen). **auffkören**, *schw.* (f.) = (*v. de wind*) (op)krimpen. **auffkören**, *schw.* (h.) = opbulgen, -krommen. **[auffkören]** = **auffkören**, *schw.* (h.) einem etw. = iem. iets (*huur, vriendschap, gehoorzaamheid*) opzeggen; (*ook*) einem Diener a. **auffkören**, w. = 't opzeggen, opzegging. **[auffkören]**, w. = **Auffkören**.

auffkören, *schw.* (h.) = in lachen uitbarsten. **auffkören**, *ft.* u. *schw.* (h.) = op (een wagen) laden; opleggen. **auffkören**, w. = (indir.) belasting; (*boekh.*) uitgaaf, druk, oplaag; (*van een gilde*) vergadering; [last, opdracht; beschuldiging]. **auffkören**, *schw.* (h.) = op(elkaar) leggen. **auffkören** = (*wind*) aanlandig. **auffkören**, *schw.* (h.) = opkrijgen, -rapen; omhoog reiken, aangeven. **auffkören**, m. —s, — = (*schp.*) oplager. **auffkören**, *ft.* (h.) = open-, oplaten; (*onroerend goed*) overdragen; (*een mijn*) verlaten. **auffkören** = (*van mijnen*) verlaten. **auffkören**, w. = overdracht (*vgl.* auffkören). **auffkören**, *schw.* (h.) = auffkören.

auffkören, *schw.* (h.) (einem) = loeren op, bespieden, behoeren, opwachten. **auffkören**, m. = oploop, standje; eierkoek, omelet. **auffkören**, *ft.* (h.) = open, stuk loopen; a., (f.) = oploopen; op-, aanzwellen, grooter worden, oploopen;

(*van deeg e. d.*) rijzen; (*van een schip*) aan den grond raken; aufgelaufene Zinsen = gekweekte rente.

auffkören, *schw.* (f.) = op-, herleven; a., (h.) = (*kleuren*) opfrisschen. **auffkören**, *schw.* (h.) = oplikken. **auffkören**, *schw.* (h.) = opleggen, leggen op; einem die Hand a. = iem. de hand op 't hoofd leggen; (*een hoek*) (gaan) uitgeven; (*de kaarten*) openleggen; zur Zeichnung (*Subskription*) a. = ter inschrijving openstellen; (etne Anleihe) uitgeven, emitteeren; Rot, Schminke a. = (zich) blanketten, zich poederen; (Mafchen: steken) opzetten; ein Mähtel a. = een nieuw vat aanbrennen, op een vaatje trakteeren; (ein Schiff) opleggen; Gott legt dem Menschen nicht mehr auf als er tragen kann = God geeft kracht naar kruis. **auffkören**, w. —, —en = ('t) op leggen (*van de handen, een pleister, een straf enz.*).

auffkören, *schw.* (h.) = steunen op, laten leunen op; sich a. gegen (wider) = zich verzetten, zich aankanten tegen. **auffkören**, w. —, —en = ('t) leunen, steunen; verzet, aankanting.

auffkören, *schw.* (h.) = oplijmen.

auffkören, *ft.* (h.) = (op)lezen, oprapen; (*een ziekte e. d.*) opdoen.

auffkören, *schw.* (h.) = (op)lichten schitterend te voorschijn komen.

auffkören, *schw.* (h.) = (op)lichten. **auffkören**, *schw.* (h.) = (*bagage e. d.*) afgeven. **auffkören**, *ft.* (h.) = liggen (op); rusten (op, *als plicht enz.*); etw. liegt mir auf = lk ben er mee belast; openliggen; (*ter teekening, ter inzage enz.*) liggen; ein Schiff liegt auf = ligt op, ligt in de laag; (sich) den Rücken, sich a. = zijn rug, zich doorliggen. **auffkören**, *schw.* (h.) = listig opdringen.

auffkören, *schw.* (h.) = loswerken, los(ser) maken; verzvakkén, verslappen. **auffkören**, *schw.* (f.) = opvlammen; opruilen (*in toorn*). **auffkören**, *schw.* (h.) = oplosbaar, op te lossen. **auffkören**, *schw.* (h.) = ('t haar, een knoop e. d.) losmaken; (*breiwerk*) uittrekken; (*vraag, raadsel*) oplossen; (*de kamers, een huwelijk, vennootschap e. d.*) ontbinden; (*kontrakt, overeenkomst*) verbreken; (*begrippen*) ontleden; (*breuken*) herleiden; aufgelöst werden = (*ook*) sterven; sich a. = losraken, -gaan; sich a. in (Witt.) = oplossen, opgaan in; sich in nichts a. = in rook opgaan, op niets uitloopen. **auffkören**, w. = ontbinding, losmaking, ontkenning, oplossing, likwidatie enz.; einde, dood. **auffkören**, f. = besluit tot ontbinding, ontbindingsbesluit. **auffkören** = oplosbaar. **auffkören** = oplossend middel. **auffkören** = herstellingsteeken (c). **auffkören**, *schw.* (h.) = op-, lossoldeeren.

auffkören, *ft.* (h.) = voorliegen. **auffkören**, *schw.* (h.) = oplichten, -slaan. **auffkören**, *schw.* (h.) = oploeven.

auffkören, *schw.* (h.) = openen, openmaken; losmaken; mach die Augen auf! = zet je oogen goed open! (*een rekening, de boeken, kosten*) opmaken; sich a. = zich opmaken, zich op weg begeven; sich auf und davon machén = op den loop, er van door gaan. **auffkören**, w. —, —en = ('t) opmaken, opmaking (*van dispache bijv.*); verpakking, opmaking. **auffkören**, *schw.* u. *ft.* (h.) = (alles) opmalen. **auffkören**, *schw.* (h.) = opschilderen; (*een schilderij*) opfrisschen, restaureeren. **auffkören**, m. = (op)marsch. **auffkören**, *schw.* (f.) = opmarcheeren. **auffkören**, w. = richtingslinie. **auffkören**, f. = over-, toemaat. **auffkören**

mauern, [d]w. (h.) = opbouwen, -metselen; op-, vermetselen. **aufmeijeln**, [d]w. (h.) = open-, losbeitelen; op-, insteken (*met den beitel*). **aufmerken**, [d]w. (h.) = merken (op), letten (op), acht geven (op); (*soms*) aantekenen. **Aufmerker**, m. —s, — = opmerker. **aufmerksam** (auf eine Sache u. gegen einen) = oplettend, attent, opmerkzaam. **Aufmerksamkeit**, w. —, —en = opmerkzaamheid, oplettendheid, aandacht, attentie; voorkomendheid. **aufmessen**, [t] (h.) = opmeten; (*'t graan*) opnemen en bergen; (einem eine Tracht Prügel) toedienen. **aufmischen**, [d]w. (h.) = (*wijn*) aanmengen; (*drankje, de kaarten*) schudden. **aufmöbeln**, [d]w. (h.) = (*vlk.*) kijven, grof zijn tegen; **sich a.** = zich opschikken. **aufmuden**, [d]w. (h.) = tegenstribbelen, opkomen (tegen). **aufmuntern**, [d]w. (h.) = wekken, wakker maken; opvroolijken, -monteren; aanmoedigen, -zetten; (*ook*) opflikken, -frisschen. **aufmünzen**, [d]w. (h.) = op-, vermunten. **aufmüssen**, untr. (h.) = op(staan) moeten; open moeten. **aufmühen**, [d]w. (h.) = kijven, (einem etw.) verwijten, voorhouden. **aufnageln**, [d]w. (h.) = vast-, opspijkeren. **aufnagen**, [d]w. (h.) = open-, opknagen. **aufnähen**, [d]w. (h.) = opnaaien, naaien op; op-, vernaaien. **Aufnahme**, w. —, —n = opname, -neming, toelating, ontvangst, onthaal, tractatie; eene vriendelijke *N.* vinden = een vriendelijk onthaal vinden, vriendelijk ontvangen worden; opname, opnemen (*van geld*); opname (*van een fotografie e. d.*); schets; (*'t*) opmaken (*van een procesverbaal*); *N.* vinden = opnemen; (*van een leening*) geplaatst worden; in *N.* brengen = in zwang brengen, vooruit brengen, doen bloeien; in *N.* tonnen = opgang maken, opnemen; eimer Tratte gute *N.* bereiten = een wissel alle eer bewijzen, honoreeren. *N.* des Zwentars = inventarisatie. **Aufnahmefähigkeit**, w. = toelaatbaarheid; vatbaarheid; capaciteit. **Aufnahmexamen**, [t], -prüfung, w. = toelatings-, admisie-examen. **Aufnahmefähigkeit**, m. = bewijs van toelating. **aufnehmen**, [d]w. (h.) = opshopen. **aufnehmen**, [t] (h.) = opnemen: -rapen, -krijgen; bevatten; opnemen, -vatten, uitleggen; borgen, leenen, opnemen; opmeten, teekenen, schetsen; absorbeeren; (eine Maschine) opnemen; (*den draad van een gesprek*) opvatten; (iem.) ontvangen, toelaten, opnemen, onthalen; (eine Anteilhe) sluiten; (*een plan*) ontwerpen, opmaken; (die Arbeit) wieder a. = hervatten; einem etw. hoch a. = iets van iem. zeer waardeeren, (*ook*) iem. iets kwalijk nemen; es mit einem a. = 't met, tegen iem. opnemen, zich met iem. meten; (den Kampf) op-, aannemen; **sich a.**: Unrecht nimmt sich auf = .. gaat vooruit. **aufnehmen**, [d]w. (h.) = (*[d]w.*) bevorderen. **aufnehmen**, [d]w. (h.) = losrijgen. **aufnehmen**, [d]w. (h.) = opklinken. **aufnehmen**, [d]w. (h.) = opdwingen, -dringen. **aufnehmen**, [d]w. (h.) = noteeren, op-, aantekenen. **aufnehmen**, [d]w. (h.) = opdringen, opdwingen. **aufnehmen**, [d]w. (h.) = opofferen. **Aufopferung**, w. —, —en = opoffering. **aufnehmen**, [d]w. (h.) = oppakken, -laden; opeenpakken; oprassen, zijn blezen pakken. **aufnehmen**, [d]w. (h.) = zich op-, (omhoog) palmen. **aufnehmen**, [d]w. (h.) = met pap grootbrengen; opkweeken. **aufnehmen**, [d]w. (h.) = op(karton) plakken; oppezelen. **aufnehmen**, [d]w. (h.) = (*hoed e. d.*) oppassen; pas

maken; (auf eine Sache) oppassen, -letten; einem a. = op iem. letten, loeren, iem. bespieden, beboeren. **Aufpassen**, m. —s, — = oppasser; spion. **aufpassen**, [d]w. (h.) = opzweepen (*eig. en fig.*). **aufpassen**, [d]w. (h.) = (*'t anker*) oppentereen. **aufpflanzen**, [d]w. (h.) = (op)planten, plaats, opstellen. **aufpflanzen**, [d]w. (h.) = open-, los-, omploegen. **aufpflanzen**, [d]w. (h.) = er openten; (*tim.*) lasschen. **aufpflanzen**, [d]w. (h.) = oppekken, met pik (pek) vastmaken. **aufpflanzen**, [d]w. (h.) = open-, oppikken; opplakken, -kleven. **aufpflanzen** = aufbügel. **aufpflanzen**, [d]w. (h.) = open-springen, barsten. **aufpflanzen**, [d]w. (h.) = neerploffen (op). **aufpflanzen**, [d]w. (h.) = (die Federn, sich) opblazen. **aufpflanzen**, [d]w. (h.) = op-, wakker kloppen. **aufpflanzen**, [d]w. (h.) = (op)polijsten. **aufpflanzen**, [d]w. (h.) eiem etw. = op-, indrukken (*als een stempel*). **aufpflanzen**, [d]w. (h.) = openspringen; (terug)stuiten, aanbotsen. **aufpflanzen**, [d]w. (h.) = (*hoed e. d.*) oppassen. **aufpflanzen**, [d]w. (h.) = opleggen: aan den voorwagen verbinden. **aufpflanzen**, [d]w. (h.) = oppoffen; a., (f.) = met een doffen slag opvliegen. **aufpflanzen**, [d]w. (h.) = opmonteren, -leukeren. **Aufpassen**, m. = opschik, toot(sel), versiersel. **aufpassen**, [d]w. (h.) = oppoetsen, schoonmaken; toelen, opschikken. **aufpassen**, [d]w. (f. u. h.) = opwalmen; (op)rooken. **aufpassen**, [t] (f.) = opwellen, -borrelen; (op)zwellen, dijen; a., [d]w. (h.) = doen zwellen, laten dijen (*eruten en boonen in water bijz.*). **aufpassen**, [d]w. (h.) = (snel) oprapen, -grabbelen; **sich a.** = snel opstaan; opstaan (*van een ziekte*); zich vernannan, zich (*zedelijk*) inspannen; zich opwerken. **aufpassen**, [d]w. (h.) = op- omhoogsteken, (ver)rijzen: (*über dem Dorf ragt der Turm auf*). **aufpassen**, [d]w. (h.) = openrammelen. **aufpassen**, [d]w. (h.) = omhoog-, opranken. **aufpassen**, [d]w. (h.) = sich aufraffen. **aufpassen**, [d]w. (h.) = oprammelen, wakker ratelen; a., (f.) = rammelend opengaan. **aufpassen**, [d]w. (h.) = op-, (ver)rooken; (f.) in rook (en vlammen) opgaan. **aufpassen**, [d]w. (h.) = (*laken*) kaarden; (*molensteen*) afruwen. **aufpassen**, [d]w. (h.) = opruimen, -redderen; wegruimen; in einem Zimmer a. = een kamer doen; mit etw. a. = iets opruimen, uitverkoopen; (unter den Beamten) een opruiming houden; (in den Vorräten, im Heer) opruiming houden. **Aufpassung**, w. —, —en = opruiming. **aufpassen**, [d]w. (h.) = opharken. **aufpassen**, [d]w. (h.) = oprekenen, -tellen; (*'t een tegen 't ander*) verrekenen; (einem etw.) in rekening brengen. **Aufpassung**, w. = oprekening enz., *vgl.* aufrechnen; (r.) schuldvergelijking, kompensatie. **aufpassen** = recht(op), overeind; [u. noch *öft.*: oprecht]; a. (er)halten = staande houden, handhaven, volhouden; **sich a.** (er)halten = blijven staan, zich handhaven. **Aufpassung**, w. = handhaving. **aufpassen**, [d]w. (h.) = opsteken; uit-, oprekken. **aufpassen**, [d]w. (h.) = ophitsen, -stoken; (einem etw.) aan-, oppraten, wijsmaken. **aufpassen**, [d]w. (h.) = in beweging, in rep en roer brengen, beroeren; opwinden, aanzetten; (*twijfel, haat, lust*) opwekken, gaande maken; **sich über** (A. f.) a. = zich over iets opwinden, geschokt gevoelen. **aufpassen** = opwindend. **Aufpassung**, w. =

beroering, drukte; opwinding; spanning; aanhitsing; in $\mathbb{A}$. brengen = aufregen.

aufreiben, ft. (h.) = (op-, schoon)wrijven, boenen; open-, stukwrijven; vernietigen; afmatten, uitputten, sloopen, te gronde richten; (tech.) opruimen; uitschuren; (kleuren) wrijven.

aufreiben, fchw. (h.) = op rijen, in gelederen plaatsen; aanrijgen. **aufreiben**, ft. (h.) = open-, los-, stukscheuren, -rukken; schetsen, in teekening brengen; (de oogen) wijd openen; das Pflaster a. = de straat opbreken; a., (f.) = (los)scheuren, -barsten. **aufreiben**, ft. (h.) = open-, wondrijden; a., (f.) = oprijden (in linie bij.). **aufreiben**, fchw. (h.) = opwekken, aanzetten, prikkelen. **Aufreiber**, m. = ophitsers.

aufrennen, unr. (h.) = openrennen, -loopen; a., (f.) = stranden, aan den grond loopen.

aufrichten, fchw. (h.) = op-, omhoogrichten, opzetten, -heffen, -beuren (iets en lem.); oprichten, bouwen; monteeren; **fich a.** = zich oprichten; zich troosten, moed vatten. **aufrechtig** = oprecht, eerlijk, openhartig; ronduit, echt, oprecht.

Aufrichtigkeit, w. = oprechtheid. **Aufrichtung**, w. = oprichting; opbeuring. **aufriegeln**, fchw. (h.) = ontgrendelen, van den grendel doen.

aufringeln, fchw. (h.) = opkrullen; **fich a.** = opkr., op-, omhoogkringelen. **aufringen sich**, ft. (h.) = zich omhoog worstelen, zich opwerken.

Aufriß, m. = ontwerp, schets, teekening; vertikale projectie, frontaanzicht. **aufrißen**, fchw. (h.) = openschrammen, -krabben.

aufrollen, fchw. (h.) = oprollen; af-, ontrollen; ter sprake brengen; a., (f.) = voort-, omhoogrollen. **aufrollen**, fchw. (h.) = op-, opnieuw roosteren.

aufrollen, fchw. (h.) = optrekken; openrukken; [voorhouden, verwijten]; a., (f.) = opschuiven; promotie maken. **Aufrollen**, m. = oproep(ing), opontbod; (Ranz.) herroeping. **aufrollen**, ft. (h.) = oproepen; inroepen; (Ranz.) herroepen.

Aufrollen, m. = e(s), -e = oproer, -stand, beroerten. **aufrollen**, fchw. (h.) = (om)roeren; (een twist e. d. weer) ophalen, oprakelen; (een volk) in beroering brengen. **Aufrollen**, m. = s, - = oproerling, -standeling, muiter, rebel.

aufrollen, fchw. (h.) = oproerig, rebellisch, muiltiek. **Aufrollen**, m. = oproermaker. **aufrollen**, fchw. (h.) = [in orde brengen, inrichten]; (een steiger) opslaan.

aufrollen, fchw. (h.) = (uit den slaap e. d.) op-, wakker schudden.

aufrollen = auf das.

aufrollen, fchw. (h.) = opladen, (op)pakken; **fich etw. a.** = iets opdoen. **aufrollen**, fchw. (h.) = (een les, huur, dienst enz.) opzeggen. **aufrollen**, fchw. (h.) = openzagen. **aufrollen**, fchw. (h.) = opzamelen, -garen, -rapen. **aufrollen**, fchw. (h.) = opzettelijk, -spannig, oproerig. **aufrollen**, fchw. (h.) = (op)zadelen; opladen, -leggen (ook fig.). **Aufrollen**, m. = opzet (op gebouw, deur enz. ook aan geschut); kap (van een kast); [kapsel, hoofdtool]; tafelstuk, millieu; opstel, artikel (in krant of tijdschrift). **aufrollen**, fchw. (h.) = onderwerp van een opstel.

aufrollen, ft. (h.) = op-, in-, openzuigen, absorbeeren. **aufrollen**, fchw. (h.) = zoogen, grootbrengen.

aufrollen, fchw. (h.) = opstapelen, -garen. **aufrollen**, fchw. (h.) = schaffen, op tafel brengen, opdisschen. **aufrollen**, fchw. (h.) = ophoogen, -stapelen. **aufrollen**, fchw. (h.) =

opscherpen, -vijlen (een zaag). **aufrollen**, fchw. (h.) = opkrabben, -graven; openkrabben.

aufrollen, fchw. (h.) = opkijken, -zien; -passen.

aufrollen, fchw. (h.) = op(ene)scheppen; **aufrollen**, fchw. (h.) = (op)schuimen, opbruisen (ook fig.).

aufrollen, fchw. (h.) = opbellen, -schellen.

aufrollen, fchw. (h.) = (den bal) opgooien, serven. **aufrollen**, fchw. (h.) = (bij 't weven) scheren, opspannen.

aufrollen, fchw. (h.) = opjagen, (doen) opschrikken. **aufrollen**, fchw. (h.) = (das Geschirr: de vaten) wasschen, doen, (eine Stube) doen, schoonmaken; (die Haut) openwrijven, schaven.

aufrollen, fchw. (h.) = (in lagen) opstapelen, -hoopen. **aufrollen**, fchw. (h.) = op-, open-, omhoog schuiven of duwen; op-, verschuiven, uitstellen, opschorten; **aufrollen** is niet aufgehoben = uitstel is geen afstel. **Aufrollen**, m. = s, -e = beleg-, dekstuk. **Aufrollen**, w. = ver-, opschuiving, uitstel enz., vgl. **aufrollen**. **aufrollen**, ft. (h.) = openschieten; (een kugel, wild) opschieten; a., (f.) = opschieten, -vliegen; opschieten, -groeien; in Samen a. = in 't zaad schieten.

Aufrollen, m. = opslag, ('t) neerslaan op, ('t) opslaan (v. d. hand bij 't spelen e. d.), op-, omslag, rand (van een kleedingstuk bijv.), omgeslagen rand (van een hoed); opslag, verhooging (v. d. prijs); overwicht, toemaat; opslag (jong hout); omslag, pap (op een ontsteking); aanslag (v. projectiel); (ft.) (stedelijke) akcijs.

aufrollen, ft. (h.) = (boek, oogen, broekspijpen, steiger, ledikant, kraam enz.) open-, opslaan; (een woord) naslaan, zoeken; (een kaart) keeren; ein Geschicht, eine Sache a. = in lachen uitbarsten; mit der Faust, mit dem Hammer a. = de vuist, den hamer (slink) doen neerkomen; [Feuer a. = vuur slaan; den Feind a. = den vijand overvallen]; a., (f.) = hard neerkomen, -slaan; terugslaan, afstuiten (van ballen); opslaan (van prijzen). **Aufrollen**, m. = klaptafel. **Aufrollen**, m. = schokbuis (aan projectiel). **Aufrollen**, m. = sleepelling. **aufrollen**, ft. (h.) = openen, ontsluiten; duidelijk maken, verklaren; (de gelederen) sluiten; (sein Herz) uitstorten. **Aufrollen**, m. = portier, sleutelbewaarder. **aufrollen**, ft. (h.) = verslinden, opslukken; losmaken, uit den knoop halen; **fich a.** = zich opslingeren, omhoogranken. **aufrollen**, fchw. (h.) = splijten, openrijten, -snijden. **aufrollen**, fchw. (h.) = luid snikken, 't uitsnikken. **aufrollen**, fchw. (h.) = opslorpen, -likken. **Aufrollen**, m. = $\mathbb{A}$. über (Riff.) = opheldering, uitsluitel, inlichting, verklaring (omtrent); (gust.) ('t) openen.

aufrollen, fchw. (h.) = oprooken, -smooken.

aufrollen, fchw. (h.) = opsmullen, -eten.

aufrollen, ft. (h.) = opsmijten, -gooien; opensmijten; einen a. = 't winnen van (iem.) (bij 't dobbelen). **aufrollen**, fchw. (h.) = (open-, los)smelten; vastgieten op; a., ft. (f.) = losgaan, -smelten. **aufrollen**, fchw. (h.) = op-, versmeden. **aufrollen**, fchw. (h.) = (op-, versmeren, er op smeren).

aufrollen, fchw. (h.) = (los-, ont-, op)gespen; opleggen; (einem etw.) wijsmaken. **aufrollen**, fchw. (h.) = (op)happen, -snappen, pakken; opvangen; a., (f.) = los-, openspringen. **aufrollen**, ft. (h.) = (open-, los-, in-, aan-, voor)snijden; opsnijden, pochen, drukte maken.

Aufrollen, w. = opsnij(derij), pocherij.

auffchneiderisch = opsnij(d)erig, grootsprekerig, pochhanzig. **auffchnellen**, [schw. (h.) = opwerpen, op-, omhoog schieten; a., (f.) = opspringen, op-, omhoogschieten; openspringen. **auffchnitt**, m. = insnijding, keep, kerf; ('t) aansnijden; gesneden vleesch; **falter A.** = koud gesneden vleesch, (*scherts*) opsnijderij, leugen. **auffchnitzen**, [schw. (h.) = (in-, beek)snijden. **auffchnüffeln**, [schw. (h.) = opsnuffelen. **auffchnüren**, [schw. (h.) = opbinden, -rijgen; -hangen; los-, openrijgen. **auffchnurren**, [schw. (f.) = auffchwirren. **auffchöbling**, m. = loot, stek, spruit; opgeschoten jongen. **auffchrammen**, [schw. (h.) = (open)schrammen. **auffchrauben**, [schw. (h.) = aan-, vastschroeven, opschroeven (*ook fig.*); losschroeven. **auffchretzen**, [schw. (h.) = (doen) opschrikken, doen ontstellen; a., ft. (f.) = opschrikken, van schrik opspringen. **auffchreit**, m. = plotselinge, luide kreet, gil. **auffchreiben**, ft. (h.) = opschrijven, aantekenen, noteeren; (*krijt, inkt e. d.*) verschrijven. **auffchreiben**, ft. (h.) = luid schreeuwen, gillen, 't uitschreeuwen; wakkerschreeuwen. **auffchreiben**, [schw. (h.) = 't uitgillen. **auffchreit**, w. = [opschrift], adres, etiket. **auffchroten**, [schw. (h.) = ophalen, naar boven rollen (*uit den kelder*); verwijden (*met den slagbeitel of met de wig*). **auffchrotter**, m. = slagbeitel. **auffchub**, m. = uitstel, verwijl, vertraging; A. bringt Gefahr = vertraging is gevaarlijk, er is periculum in mora. **auffchüren** = anchsüren. **auffchürfen**, [schw. (h.) = schrammen; opdelen; (*een dier*) openen. **auffchürzen**, [schw. (h.) = (kleeren) opschorten, -nemen; **fiß a.** = zijn kleezen enz. opnemen enz. **auffchürzer**, m. = rokophouder. **auffchütteln**, [schw. (h.) = opdoen, -disschen (*ook fig.*). **auffchütteln**, [schw. (h.) = op-, omschudden, omroeren; op-, wakkerschudden; (das Bett) opschudden. **auffchütten**, [schw. (h.) = opschudden, -storten, -gieten; (*in voorraad*) opstapelen, -leggen; (*aaarde enz.*) opwerpen, -hoogen. **auffchügen**, [schw. (h.) = de schuiven (*in de sluisdeur*) openen of sluiten, ('t water) opstuwen. **auffchwängen**, [schw. (h.) ein Pferd, einen Fisch = den staart opbinden; (*beurst*) cor'neren. **auffschwänzung**, w. —, —en = prijsopdriving, corner. **auffschwärmen**, [schw. (f.) = opzwermen, in een zwerm opvliegen. **auffschwagen**, [schw. (h.) = op-, aanpraten. **auffschweigen**, [schw. (h.) = aaneensmeden, -wellen. **auffschwellen**, [schw. (h.) = doen zwellen, opzetten, doen wassen; a., ft. (f.) = zwellen, uitzetten, rijzen, wassen. **auffschwemmen**, [schw. (h.) = aanspoelen (aaf: op), aanslibben; doen opzwellen; *vgl.* aufgechwemmt. **auffschwingen** **fiß**, ft. (h.) = zich verheffen, opvliegen, een vlucht nemen, zich opwerken. **auffschwirren**, [schw. (f.) = gonzend opvliegen. **auffschwung**, m. = (hooge) vlucht, verheffing, opkomst, bloei; opzwaai. **auffsegeln**, [schw. (h. u. f.) = (*de rivier*) opzeilen; aan den grond varen. I. **auffsehen**, ft. (h.) = opzien, -kijken; a., de Beamte = toezien de ambtenaren. II. **auffsehen**, f. = opzien, sensatie, verwondering; A. machen, erregen = o.baren; **auffseherregend** = opzienbarend. **auffseher**, m. = opziener, opzichter. **auffsein**, untr. (f.) = opzijn. **auffsenden**, [schw. u. untr. (h.) = opzenden. **auffsehen**, [schw. (h.) = ('t eten op tafel, op 't vuur,

een hoed, horens, een lap, kegels, 't zeil, een gezicht, een verdieping, een dam) opzetten; [(iem.) kappen]; (den Anker) opz. (*op de kraanbalken*); (*klas, koren*) stuiken; (*een kontrakt, verhandeling*) opstellen, -maken; nieuw gewei opz.; schafften, rusten; [op 't spel zetten, inzetten (*ook fig.*)]; feinen Kopf, sein Köpfchen a. = een hoofd opzetten, zijn hoofd toonen; **Sichter a.** = 't licht en donker verdeelen; **fiß a.** = zich oprichten, overeind gaan zitten; op ('t paard gaan) zitten; (*fiß gegen* (wider) einen od. etw.) verzetten. **auffseher**, m. —s, — = opzetter; (*op een paal*) opzetstuk. **auffseuzen**, [schw. (h.) = (luid) zuchten, steunen, een verzuchting slaken. **auffsiht**, w. = op-, toezicht, inspektie; die A. über einen od. etw. führen = toezicht op iem. of iets houden. **auffsihtführende(r)** = toezicht hebbende, inspekteur, opzichter. **auffsihtlos** = zonder toe- of opzicht. **auffsihtsam**, f. = controlebureau, bureau van toezicht. **auffsihtsbehörde**, w. = inspektie, controle. **auffsihtsdienst**, m. = inspektie(dienst). **auffsihtsbezirk**, m. = distrikt, inspektie. **auffsihtslos**, zie auffsihtlos. **auffsihtsrat**, m. = raad van toezicht, raad van kommissarissen; kommissaris (*uit dien raad*). **auffsihtsratsmitglied**, f. = kommissaris, lid van den raad van toezicht. **auffsieben**, ft. (h.) = opkoken; (*silver*) witkoken. **auffsiegen**, [schw. (h.) = oplakken. **auffsingen**, ft. (h.) = op-, voorzingen. **auffsiß**, m. = zum A. bereit = gereed om op te zitten (*te paard nl.*). **auffsißen**, ft. (h. u. f.) = opzitten, niet naar bed gaan; overeind zitten; op-, vast-, aan den grond zitten; te paard stijgen, opz.; (einem) lastig vallen, hinderen, misleiden; (mit einem) bedrogen uitkomen, gefopt zijn, zitten; **fiß a.** = (zich) doorzitten; *vgl.* aufgefeßen. **auffsißer**, m. —s, — = tegenvalter, teleurstelling, beetnemerij. **auffsißfange**, w. = kipperek, (vogel)stokje. **auffsorren**, [schw. (h.) = opsorren. **auffspalten**, [schw. u. ft. (h. u. f.) = (open)splijten, klooven. **auffspannen**, [schw. (h.) = (op-, open)spannen, (*paraplu*) opsteken; gelindere Saiten a., zie aufziehen; (alle Segel) bijzetten. **auffsparen**, [schw. (h.) = opsparen, wegleggen, bewaren; uitstellen. **auffspeichern**, [schw. (h.) = op den voorraadzolder brengen, zolderen, opschuren; opstapelen, -leggen, verzamelen. **auffspeisen**, [schw. (h.) = opeten, verteren. **auffsperrren**, [schw. (h.) = opensperren, (wijd) -zetten, -spalken; Maul und Nase (und Ohren), Nase und Mund, Augen und Maul a. = verbluft staan, met den mond vol tanden staan (te kijken). **auffspielen**, [schw. (h.) = op-, voor- spelen; zum Tanz a. = spelen, muziek maken (*om bij te dansen*); einem a. = (*ook*) iem. wel krijgen; **fiß a.** als = zich voordoen (pareeren) als, zich een air geven van. **auffspießen**, [schw. (h.) = op de spies, op de lans nemen; (*vleesch*) aan 't spit steken; (*straf*) spietsen. **auffspindeln**, [schw. (h.) = ophaspelen. **auffspinnen**, ft. (h.) = op-, verspinnen. **auffspreizen**, [schw. (h.) = uitspreiden, wijd openzetten; (*een geslacht dier*) spalken; **fiß a.** = zich opblazen, een hooge borst opzetten; aufge- spreizt = opgeblazen. **auffspringen**, [schw. (h.) = doen springen, laten barsten; openstooten; opsprekelen. **auffspringen**, [schw. (f.) = ontspruiten, op-, uitkomen. **auffspringen**, ft. (f.) = op-, omhoogspringen, (open)springen, barsten, splijten. **auffspringen**, [schw. (h.) = doen

opspatten, opspuiten; **a.**, (f.) = (op)spatten. **auffproffen** = auffprießen. **auffsprubeln**, (f.) = opborrelen; (*fig.*) opvliegen, -stuiven. **auffsprühen**, (f.) = opspatten. **auffsprung**, m. = ('t) opspringen, sprong. **auffspulen**, (f.) = opwinden (*op de spoel*). **auffspünden**, (f.) = ontspinnen. **auffspüren**, (f.) = opsporen, -zoeken. **auffstacheln**, (f.) = op-, aanzetten, prikkelen. **auffstampfen**, (f.) = er op stampen; openstampen; stampvoeten, trappelen. **auffstaud**, m. = opstand, -roer. **auffständisch** = oproerig, -standig. **auffständische(r)** = oproerling, -standing. **auffstapeln**, (f.) = opstapelen, -hoopen. **auffstarren**, (f.) = omhoog staren; onbeweeglijk omhoogstaan. **auffstauen**, (f.) = opstuwen. **auffstechen**, (f.) = opensteken, -prikken, openen; op-, vaststeken; [(einem etw.) voorhouden, verwijten]. **auffsteden**, (f.) = opspelden, -nemen, -steken; vaststeken, -spelden op; (*de vlag*) uitsteken, hijschen, planten; (*een kaars*) op den kandelaar zetten; *einem ein Licht a.* = iem. een licht doen opgaan. inlichten; (*touwen*) vieren; (*voeder*) in de ruif doen; (*veel, weinig*) opsteken, verdienen; (*iets*) laten varen, opgeven. **auffstedenadel**, w. = opspelder, rokspeld. **auffsteh(e)n**, unr. (f.) = opstaan; verrijzen, opkomen; (vast)staan; openstaan; (*wider einen*) opst., in opstand komen; *auf etw. a.* = op iets staan; *er ist mit dem linken Fuß (Bein) zuerst aufgestanden* = hij is met 't verkeerde been uit bed gestapt, slecht gemutat. **auffstehen**, (f.) = (op)stijven; **sich a.** = een stijve, vormelijke houding aannemen. **auffsteigen**, (f.) = (op)stijgen, klimmen, oprijzen; opkomen, tot bloei komen; *ein Gebante steigt (in) mir auf* = komt bij mij op. **auffsteigend** = (op)stijgend, klimmend, opwaartsch. **auffsteigung**, w. = (op)stijging; *gerade a.* = rechte klimming (*van een ster*). **auffstellen**, (f.) = opstellen, -zetten, -richten, plaatsen; uitstellen; stellen; (*machine*) monteeren; (*schaakstukken*) opz.; (*Stat, Bilanz, Verzeidnis*) opmaken; (*een meening*) vooropstellen; (*getuigen, bewijzen*) bijbrengen; (einen) kandidaat stellen; (*netten*) uitzetten, spannen; (*vallen*) opzetten; (*ook*) uithalen, uitvoeren; **sich a.** = zich opstellen, plaatsen, scharen. **auffstellung**, w. = ('t) opstellen enz., opstelling, plaatsing enz., *vgl.* auffstellen; (*ook*) begrooting, overzicht, lijst, staat, tabel. **auffstemmen**, (f.) = den Arm, den Ellbogen *a.* = op den arm enz. steunen; (*met beitel*) opensteken; **sich a.** = zich (op den elleboog) oprichten. **auffstieben**, (f.) = opstuiven, -vliegen. **auffstieg**, m. = ('t) opstijgen, stijging (*vooral fig.*), ('t) hoogeropkomen; helling. **auffstiften**, (f.) = aan-, ophitsen, aanzetten. **auffstibbern**, (f.) = opjagen (*wild*); opsnuffelen, -schommelen. **auffstochen**, (f.) = oppoken, -peuteren; openpeuteren; prikkelen. **auffstöhnen**, (f.) = luid steunen, zuchten. **auffstöpfeln**, (f.) = ontkurken. **auffstören**, (f.) = (*wild*) opjagen; (*iem.*) storen, verontrusten; *ook* = auffstöchern. **auffstoh**, m. = opwaartsche stoot, schok; lokvogel. **auffstosen**, (f.) = openstooten; (*den bodem*) instooten, slaan; opstooten, omhoogduwen; (*wild*) opjagen; oprispen, -breken; (*fig.*) (das wird ihm (jauer) opbreken; (*aan roofvogels*) neerschieten (*op de prooi*); *a.*, (f.) = stooten (op

of tegen); overko'men, gebeuren; gisten; aan den grond stooten. **auffstößig** = flauw, verschaald; oprispand; (*gwst.*) onlekker. **auffstreben**, (f.) = omhoog streven, naar hooger trachten. **auffstreich**, m. = openbare verkoop; im *U.* = bij opbod. **auffstreichen**, (f.) = opstrijken, -smeren; (*mouw*) opstroopen. **auffstreifen**, (f.) = opstroopen, -slaan; schrammen, openhalen; *a.*, (f.) = rake-lings langs gaan. **auffstreuen**, (f.) = er op strooien. **auffstreich**, m. = ophaal, -streek; *ook* = Aufftreich. **auffstriegeln**, (f.) = opkammen; **sich a.** = zich opdirken. **auffstulpen**, (f.) = (op)stulpen, opslaan, (*een hoed*) opzetten, op 't hoofd drukken; *auffgestülpte Nase* = wipneus. **auffstutzen**, (f.) = verwonderd opkijken; opmaken, in orde maken; (*snor*) opstrijken. **auffstücken**, (f.) = steunen op, ondersteunen, stutten; **sich a.** = leunen, steunen (op); zich (eenigszins) oprichten. **auffsuchen**, (f.) = opzoeken, zoeken naar; naslaan. **auffsummen sich**, (f.) = aangroelen, een groot bedrag worden; (f.) opgonzen. **aufftafeln**, (f.) = aufftischen. **aufftafeln**, (f.) = optuigen, takelen. **aufftakt**, m. = (*muz.*) opslag, -maat; (*metriek*) voorslag; (*fig.*) inleiding, voorspel. **aufftanzen**, (f.) = op kommando dansen, gehoorzamen; stuk-, door-dansen. **aufftauchen**, (f.) = boven water komen, opkomen, -duiken, -dagen (*meest fig.*); (*von Gedanken u. ä.*) opkomen, (op)rijzen. **aufftauen**, (f.) = ontdoen (*ook fig.*). **auffteilen**, (f.) = verdeelen. **aufftiefen**, (f.) = uitzinken (*bij drijfwerk*). **aufftischen**, (f.) = opdisschen (*ook fig.*), voorzetten; (einem) onthalen, trakteren (*ook fig.*). **aufftrag**, m. —(e)s, . .träge = opdracht, last, order, lastgeving, bestelling, boodschap; laag (*van verf*); im *U.* des *Ministers* = op last van . . ; *einem einen U.* geben, erteilen = iem. een opdracht enz. geven, een bestelling doen. **aufftragen**, (f.) = opdragen, (*spijzen*) opdoen; schetsen, teekenen; (*kleuren, blanketsel*) opleggen, aanbrenge; *bid a.* = (*fig.*) overdrijven, te dik maken, 't er dik opleggen; (*kleeren e. d.*) op-, afdragen, verslijten; (iem. iets) (op)dragen, in last geven. **aufftraggeber**, m. = last-, ordergever. **aufftragbejätigung**, w. = orderbevestiging. **aufftragwalze**, w. = (*typ.*) inktrol. **auffträufeln**, (f.) = opdruppelen; neerdruppelen. **aufftreffen**, (f.) = (a)uf (A)ff. = tegen, op iets stooten. **aufftreiben**, (f.) = omhoog drijven, opdrijven, -jagen; met geweld openen, openslaan; doen zwellendoen wassen; opblazen; opdoen, -snorren, machtig worden; (*de hoepels om een val*) aan, drijven; *a.*, (f.) = op iets drijven, aan den grond raken. **aufftrennen**, (f.) = lostornen, -maken. **aufftreten**, (f.) = opentrappen, -schoppen; *a.*, (f.) = loopen, stappen (leise, plump; zachtjes, lomp); optreden, -komen, zich vertoonen, zich voordoen. **aufftrieb**, m. = ('t) (op)drijven; stijgkracht; opwaartsche druk; *aanvoer (op de veemarkt)*. **aufftrinken**, (f.) = opdrinken. **aufftritt**, m. = ('t) optreden; (aan-, op)trede, stoep, bordes, wagentrede, (op)stap, (*fiets*) step; schouwspel, tooneel, scene; standje. **aufftroden**, (f.) = op-, verdrogen, verdrogen. **aufftröpfeln** = aufträufeln. **aufftrumpfen**, (f.) = troef spelen; (*fig.* *ook*)

uitspelen; einem (gegen einen) a. = iem. geducht de waarheid zeggen, troeven.

aufstehen, *schw.* (h.) = (*zeilen*) opdoeken, -rollen. **aufstun**, *unr.* (h.) = opdoen, -zetten; opendoen, openen; (einen Verein) oprichten, stichten; (Suppe) opscheppen; **sich a.** = opengaan; zich op-, zich voordoen, zich vertoonen; opgericht, gesticht worden; (der Himmel) tut sich auf = klaart op. **aufstürmen**, *schw.* (h.) = (torenhoo) opstapelen, -hoopen; **sich a.** = (*ook*) zich torenhoog verheffen.

aufwachen, *schw.* (f.) = ontwaken, wakker worden. **aufwachsen**, *ft.* (f.) = (op)groeien, wassen. **aufwägen** = aufwiegen. **aufwallen**, *schw.* (f.) = opkoken, -borrelen; -bruisen; (*in drift*) opvliegen, -stuiven. **Aufwallung**, w. = opkoking enz.; (*ook fig.*) opwelling, vlaag, aanval. **aufwälzen**, *schw.* (h.) = naar boven, omhoog rollen, wentelen; einem etw. a. = iem. iets op de schouders laden, iets wentelen op iem. **Aufwand**, m. —(e)s = aanwending, ten-kostellegging; uitgaven, vertering, kosten, verbruik; weelde; vertoon (*van geleerdheid, kennis e. d.*); großen V. machen = op grooten voet leven, veel uitgeven. **Aufwandsentschädigung**, w. = vergoeding voor onkosten. **Aufwand(s)gesetz**, f. = wet op de weelde, weeldewet. **Aufwandfiscus**, w. = verbruiksbelasting. **aufwärmen**, *schw.* (h.) = opwarmen (*ook fig.*); aufgewärmt (*fig.*) = afgezaagd, oud. **Aufwartefrau**, zie Aufwärtlerin. **Aufwartegehd**, f., **•Lohn**, m. = loon (*van werkster, huisknecht enz.*). **Aufwarte-mädgen**, f. = werkmeisje (*voor 't grove werk n.*). **aufwarten**, *schw.* (h.) = (einem) bedienen, oppassen; (bei Tisch) tafeldienen; womit kann ich (Ziener) a.? = waarmee kan ik u dienen? wat mag ik u aanbieden? (der Hund kann) opzitten; aufzuwarten! = tot uw dienst! einem a. (*ook*) = einem seine Aufwartung machen. **Aufwärter**, m. = bediende, huisknecht. **Aufwärtlerin**, w. = huishoudster, werkster. **aufwärts** = op(waarts), naar boven, hooger op; (auch mit Gen.: aufw. des Flusses = stroomop); von 1 Mark an a. = vanaf 1 Mark, van 1 Mark en hooger. **Aufwärtsbewegung**, w. = opwaartsche beweging; (*van prijzen*) stijging. **Aufwartung**, w. = dienst, bediening; bezoek, opwachting; huishoudster; die V. bei einem haben = bij iem. dienst hebben; einem seine V. machen = zich bij iem. prezenteeren, zijn opwachting bij iem. (gaan) maken. **Aufwaschballe**, w. = waschbalie (*op 't schip*). **aufwaschen**, *ft.* (h.) = wasschen, omspoelen; (*den vloer*) opnemen, doen; (Sand u. ä.) stuk, open wasschen; es ist ein Aufwaschen = 't is één moeite, gaat in één moeite door. **Aufwaschfaß**, f., **•Tübel**, m. = waschvat, vateteil. **Aufwasser**, f. = opwater (*op 't ijs*), opperwater.

aufweben, *ft.* (h.) = er opweven; (alles) opweven (*weefsel*) uit elkaar halen. **aufwedden**, *schw.* (h.) = (op)wekken, wakker maken; doen verrijzen; opvroolijken, -monteren; zie ook aufgewedt. **Aufweder**, m. = (op)wekker. **aufwehen**, *schw.* (f.) = opwaaien, -fladderen, -wapperen, openwaaien; a., (h.) = op-, aan-, openwaaien. **aufweihen**, *schw.* (h.) = (los-, door)weeken; (f.) = (los)weeken. **aufweifen**, *schw.* (h.) = ophaspielen, -winden. **aufweifen**, *ft.* (h.) = wijzen op, (ver)toon, bogen op; (*stukken*) overleggen. **aufweissen**, *schw.* (h.) = opwitten. **aufweiten**, *schw.* (h.) = (*gaten*) opruimen. **aufwenden**, *unr.* (h.) = ge-, verbruiken; besteden, uitgeven; (Einfluß) aanwenden; (Stößen) maken;

ten koste leggen. **Aufwendung**, w. = ('t) maken (*van kosten*), aanwending enz., *vgl.* aufwenden. **Aufwendungen**, Pl. = kosten, uitgaven. **aufwerfen**, *ft.* (h.) = open-, omhoog-, owerpen; (die Nase) in den wind gooiën; das Maul a. = een leelijk gezicht trekken; (einen Damm, eine Batterie) opw.; viel Staub a. = veel drukte, sensatie maken; (eine Frage) opw., op 't tapijt brengen; (einen Zweifel) opperen; (die Karten) openleggen; (*bk.*) aanaarden; **sich a.** = zich opw.; eine aufgeworfene Nase = een wipneus. **aufwerten**, *schw.* (h.) = de waarde verhoogen, valorizeeren. **Aufwertung**, w. = waardeverbetering, -verhooging, valorizatie.

aufwischen, *schw.* (h.) = oppoetsen; mooi maken; opdisschen, ten beste geven. **aufwickeln**, *schw.* (h.) = opwinden, -rollen, -wikkelen; ontrollen, af-, loswikkelen; die Saate a. = papillotteeren. **Aufwiegelei**, w. —, -en = opruling, beroering. **aufwiegeln**, *schw.* (h.) = beroeren, opruien. **aufwiegen**, *ft.* (h.) = opwegen tegen; sein Wort wiegt ganze Reden auf = weegt tegen heele redevoeringen op; mit Gold a. = met zijn gewicht aan goud betalen. **Aufwiegler**, m. —s, — opruier, agitator. **aufwiegerlich** = opruiend. **aufwinden**, *ft.* (h.) = (op)winden; ophijschen; loswinden; **sich a.** = (*ook*) (zich) opkronkelen, zich opranken. **aufwirbeln**, *schw.* (h.) = (Staub) opwaaien, opjagen (*ook fig.*); (den Schnurrbart) opkrullen; a., (f.) = opdwarreren. **aufwischen**, *schw.* (h.) = op-, afvegen, afwisschen.

Aufwuchs, m. = jong hout, jong gewas. **aufwählen**, *schw.* (h.) = om-, loswoelen; (*fig.*) in beroering brengen. **Aufwurf**, m. = aanaarding, aangebrachte aarde; puin, zand (*om op te hoogen*).

aufzählen, *schw.* (h.) = op-, voor-, toetellen; opsommen. **aufzäumen**, *schw.* (h.) = optoemen, -tuigen; *vgl.* Pferd. **aufzählen**, *schw.* (h.) = op-, verteren, verbruiken; **sich a.** = zich uitputten. **aufzeigen**, *schw.* (h.) = aufweisen; (*ook*: den Finger) opsteken. **aufzeichnen**, *schw.* (h.) = op-, aantekenen; teekenen op, schetsen. **aufzerren**, *schw.* (h.) = openrukken, losscheuren.

Aufziehbürde, w. = ophaalbrug **aufziehen**, *ft.* (h.) = op-, omhoogtrekken, ophalen (z. B. den Vorhang, die Zugbrüde, die Lippe); (die Flagge, die Segel) hijschen; (die Uhr, den Anker) opwinden; (den Hahn) spannen; (die Schleufe) openzetten; (eine Schleife) opentrekken, loshalen; (Bänder = bandjes) uithalen; (eine Landkarte, Saiten) (op)spannen; gelndere Saiten a. = water in zijn wijn doen, een toontje lager zingen; (einen) grootbrengen, opkweeken -voeden; beetnemen, voor den gek houden; a., (f.) = optrekken, in optocht gaan; ein Gewitter zieht auf = komt opzetten. **Aufziehfenster**, f. = schuifraam. **aufzuden**, *schw.* (f.) = opschokken, zenuwachtig opspringen; a., (h.) = flikkeren. **Aufzug**, m. = stoet, optocht; uiterlijk voorkomen; pak, kostuum, kleedij; (Web.) ketting; bedrijf, akte; lift; koord, deurtouw. **Aufzugs-vorrichtung**, w. = hijsch-, ophaaltoestel. **aufzupfen**, *schw.* (h.) = lospeuteren, -trekken. **aufzwängen**, *schw.* (h.), **aufzwingen**, *ft.* (h.) = met geweld openen; opdrukken, -dwingen, -dringen.

Augapfel, m. = oogappel (*ook fig.*), lieveling. **Auge**, f. —s, —n = oog (*ook van aardappel, plant, dobbelsteen enz.*); steek, maas, lus (*bi vlecht- en breiwerk*); große V. n. n. machen = groote oogen opzetten; verliebte V. n. n. machen = verliefd kijken; einem die V. n. n. nicht gönnen = iem. 't licht in de oogen niet gunnen; dieses

Gefchlecht steht auf zwei A. .n = van dit geslacht leeft nog maar één persoon; **aus** den A. .n, aus dem Sinn = uit 't oog, uit 't hart; er ist ihm wie **aus** den A. .n geschnitten = als uit zijn gezicht gesneden; er ist mir **aus** den A. .n gekommen = ik heb hem uit 't gezicht verloren; **aus** den A. .n lassen = uit 't oog verliezen; einen nicht aus den A. .n lassen = in 't oog houden; etw. im A. behalten = iets in 't oog houden; einen im A. haben = iem in 't oog houden, nagaan; das fällt (springt) in die A. .n = dat loopt (springt) in 't oog; etw. ins A. fallen = iets zien, beschouwen, aankijken, op 't oog hebben; der Gefahr ins A. sehen = onder de oogen zien; mit einem blauen A. davonkommen = er nog vrij goed, genadig afkomen; mit bloßen A. .n = met 't bloote oog; das liegt vor den A. .n = dat is duidelijk, springt in 't oog; es schwebt mir vor den A. .n = voor den geest; vgl. absehen, Daumen, reimen e. a. **Au'sgesehen**, f. —s, — = oogje. **au'gen**, schw. (h.) = lonken; (ook) enten. **au'gen**, schw. (h.) = kijken, spieden (van een hert bij).

Au'genachse, w. = ader, w.; *arzt, m.; *binde, w. = ooglas; -ader; -arts; -lap (blinddoek). **Au'genblende**, w. = ieder. **Au'genblick**, m. = oogwenk, (oogen)blik; den A. = au'genblicklich = oogenblikkelijk, onmiddellijk, op 't oogenblik. **Au'genblindheit**, w. = zwakte van de oogen. **Au'genbraue**, w. = wenkbrauw. **Au'genbrüter**, w. = dracht (van de oogen). **Au'genbedel**, m. = ooglid. **Au'gendienere**, m. = oogedienaar, vleier. **Au'gendienerei**, w. —, —en = vleierij. **Au'genzündung**, w. = oogontsteking. **au'genfällig** = in 't oog loopend, duidelijk. **Au'genfell**, f. = oogvlies. **Au'genfistel**, w. = traanfistel. **Au'genflimmern**, f. = flikking voor de oogen. **Au'genfluß**, m. = zinking op de oogen, tranende oogen. **Au'gengefchouift**, w. = oogzweer. **Au'genglas**, f. = oogglas, loznet, bril, kijker. **Au'genheilkunde**, w. = oogheekunde.

Au'genhöhle, w.; *flappe, w.; *meifer, m.; *leder, f.; *leiben, f. = oogholte (-kas); -kley (-leer); -glas (monocle); -leer; -kwaal. **Au'genlicht**, f. = licht der oogen, oog. **Au'genlid**, f. —(e)s, —er = ooglid. **Au'genmaß**, f. = oogmaat; nach dem A. = op 't oog. **Au'genmert**, f. —(e)s = doel(wit), plan, bedoeling; sein A. auf (Vff.) richten = 't oog op iets hebben, gericht houden, naar iets streven. **Au'genmusfel**, m. = oogspier. **Au'gennerb**, m. = oogzenuw. **Au'genpulver**, f. = oogpoeder; das ist A. — (ook) dat is slecht voor de oogen. **Au'genreiz**, m. = oogprikkeling. **Au'genring**, m. = kring onder(om) 't oog; regenboogvlies, iris. **Au'genröte**, w. = roodheid (van 't oog). **Au'genfchein**, m. = oogfchouw, onderzoek; klaarlijkheid, evidentie. **au'genfcheinlich** = klaarlijkheid, duidelijk, kennelijk, blijkbaar. **Au'genfcheinlichkeit**, w. — = klaarlijkheid, evidentie. **Au'genfchirm**, m. = oog-, lichtfcherm. **Au'genfchmeißer**, f. = oogjesgeven.

Au'genfiter, m.; *fäufchung, w.; *fiederchen, f. = oogappel (pupil); -bedrog (gezichtsbedrog); -diertje.

Au'gentriefen, f. = leepoogigheid. **Au'gentrost**, m. = oogetroost (ook de plant). **Au'genübel**, f. = oogkwaal. **Au'genweh**, f. = pijn in 't oog. **Au'genweide**, w. = oogelust, (een) genot voor de oogen, heerlijk om te zien.

Au'genwimper, w.; [-wint, m.]; -wintel, m. = ooghaar (wimper); -wenk; -hoek.

Au'genzahl, w. = aantal oogen, punten.

Au'genzahn, m.; *zeuge, m. = oogtand; -getuige.

Au'genzahn, m. = Augiasstal.

Au'genzahn, f. —(e)s, —e = augiet, olijfteen.

Au'genzahn, f. —s, — = oogje; knopje.

Au'genzahn, f. —(e)s, —e = augment, toevoegsel.

Au'genzahn, w. —, —en = augmentatie, vermeerdering. **augmentieren**, schw. (h.) = augmenteeren.

Au'genzahn = Augsburg en Augsburgsch.

au'genzahn = Augsburgsch; A. .e Romfession = Augsburgsche konfessie.

[**Au'genzahn**, m. = August II].

Au'genzahn, m. —s u. —n u. —'en, —n u. —'en = augur, vogelwichelaar. **augurieren**, schw. (h.) = augureeren, voorzegen, -spelen, vermoeden.

I. **Au'genzahn**, m. = August(us) (mannenaam); (dikwijls in de bet. van: vent, kerel, vriend enz.); da tennen Sie Augusten schlecht = dan ken je hem (mij enz.) niet; der grüne A. = de gevangenwagen. II. **Au'genzahn**, m. —(e)s, —e = Augustus(maand); (soms) oogst.

Au'genzahn, w. = Augusta. **Au'genzahn**, m. = zomerappel, roode guldeling. **Au'genzahn**, w. = vroege peer. **Au'genzahn**, w. = Augusta.

auguste'isch = Augustijnsch. **Au'genzahn**, m. = vroege haver. **Au'genzahn**, m. —s, — = Augustijner. **Au'genzahn**(us), m. = Augustinus, Augustijn. **Au'genzahn**, w. = morel. **Au'genzahn**, w. = groene pruim, reine-claude.

Au'genzahn, m. = Augustus.

Auktion, w. —, —en = verkooping, veiling, auktie. **Auktionator**, m. —s, .o'ren = vendumeester, afslager. **auktionieren**, schw. (h.) = bij opbod verkoopen. **Auktionkommissar**(us), m. = vendumeester. **Auktionstotal**, f. = verkooppokaal, verkoop-, venduhuis.

Aula, w. —, .ben = aukuba.

Aula, w. —, .n u. —s = Aula, vergader-, feestzaal.

Aurel(ius), m. = Aurelius.

Aurelia, w. = Aurelia, Aurelie. **Aurelian**, m. = Aurelianus. **Aurelie**, w. = Aurelia, Aurelie.

Aureole, w. —, —n = aureool, stralekrans.

Aurikel, w. —, —n = aurikel, bereoor.

Auripigment, f. —(e)s = operment, orpiment, geel zwavelarsenik, arsenikglas.

Auro'ra, w. — = Aurora, morgenrood.

I. **aus**, Präp. mit Dativ = uit; van; bij; om; op; aan; aus Liebe, Furcht, Mitleid, Vorsicht = uit liefde enz.; aus allen Kräften = uit alle macht; aus Eisen = van ijzer; vgl. Fassung, Hand, Not; aus ihm wird nichts = van hem komt niets terecht; daraus wird nichts = daar komt niets van; sie wollen einen Gelehrten aus ihm machen = van hem maken; aus dem Lateinischen entnommen = aan 't Latijn ontleend; aus Erfahrung = bij ondervinding; aus Versehen = bij vergissing; aus diesem Grunde = om die reden, op dien grond; aus bloßem Verdacht = op bloote verdenking. II. **aus**, Adv. von Haus aus = van huis uit, van oorsprong; von Grund aus = geheel en al, van begin af, van meet af aan; die Stunde ist aus = de les is uit; es ist aus mit ihm = 't is uit (gedaan) met hem; Jahr aus, Jahr ein = jaar in, jaar uit; weder aus noch ein wissen = geen raad meer weten, ten einde raad zijn.

aus'achsen, schw. (h.) = uitzuchten. **aus'achsen**, schw. (h.) = bespotten. **aus'antworten**, schw. (h.) = [overleveren, overgeven]; ten einde ant-

woorden. **aus'apern**, *schw.* (h.) = sneeuwvrij maken, sn. worden. **aus'arbeiten**, *schw.* (h.) = (*tr.*) uit-, be-, afwerken, samenstellen; (*intr.*) uitwerken. **aus'arten**, *schw.* (f.) = ontwaarden, verbasteren. **aus'artung**, w. — = ontwaarding. **aus'atmen**, *schw.* (h.) = uitademen; den laatste adem uitblazen, sterven; **fiel a.** = op zijn verhaal komen, uitblazen. **aus'atzen**, *schw.* (h.) = uitslepen.

aus'baden, *ft. u. schw.* (h.) = door-, uit-, gaar bakken. **aus'baden**, *schw.* (h.) = klaar baden; *etw.* a. (müssen) = voor iets (moeten) boeten, opdraaien, iets (moeten) bezuren, de dupe zijn. **aus'baggern**, *schw.* (h.) = uitbaggeren. **aus'bähen**, *schw.* (h.) = betten, warm-vochtige omslagen opleggen; (ein Schiff) branden. **aus'baten**, *schw.* (h.) = hebakenen. **aus'badowern**, *schw.* (h.) *etw.* = (Gaun.) er achter komen, iets uitvisschen. **aus'badoverer**, m. —s, — = spion, speurhond. **aus'balgen**, *schw.* (h.) = (af-)huiden, villen; opzetten, -vullen. **aus'bannen**, *schw.* (h.) = uit-, verbannen.

Aus'bau, m. = voltooiing; ('t) afbouwen; kroon op 't werk; uitbouw; uitbreiding. **aus'bauchen**, *schw.* (h.) = uitkloppen, hol (uit)drijven; **fiel a.** = zich rondren, een buik krijgen. **Aus'bauchung**, w. —, —en = ('t) uitkloppen enz.; buik (*van zuil*). **aus'bauen**, *schw.* (h.) = afbouwen, voltooien; uitbreiden; (*door bebouwing*) uitputten. **aus'baußen** = *aufbaußen*.

aus'bedingen, *ft. (h.)* (fiel *etw.*) = bedingen, vaststellen; voorbehouden.

aus'beißen, *ft. (h.)* = uitbijten; (fiel einen Zahn) uitb., (einen) verdringen, den voet lichten. **aus'beißen**, *schw.* (h.) = uitbijten, -branden.

aus'besten, *ft. (f.)* = (in Sachen) uitbarsten. **Aus'bestere**, m. —s, — = reparateur, versteller, lapper. **Aus'bestere**, w. —, —nen = versteller. **aus'bestern**, *schw.* (h.) = repareren, her-, verstellen, opknappen, in orde brengen. **Aus'bestering**, w. = reparatie, herstelling enz. **aus'betten**, *schw.* (h.) = (iem.) buitenshuis laten slapen.

aus'beugen = *ausbiegen*. **Aus'beute**, w. = opbrengst, rendement, winst; exploitatie (*vooral mijnw.*); (*fig.*) oogst, inhoud enz. **aus'beuteln**, *schw.* (h.) = (uit)builen; geld uitgeven; (einen) plunderen, plukken; **fiel a.** = zich kaal uitgeven. **aus'beuten**, *schw.* (h.) = exploiteeren, ontginnen; (*fig.*) expl., benutten, uitbuiten. **Aus'beutung**, w. —, —en = exploitatie, ontginning, enz., *vgl.* *ausbeuten*. **Aus'beutungsloffen**, Pl. = exploitatiekosten.

aus'bezahlen, *schw.* (h.) = uitbetalen.

aus'biegen, *ft. (h.)* = uitbuigen; (einem) uit-, ontwijken, plaats maken voor. **aus'bieien**, *ft. (h.)* = te koop bieden, venten met; in 't openbaar ten verkoop aanbieden, veilen; (uitwijzen; (einem) uitdagen). **Aus'bietung**, w. —, —en = veiling, verkoop; aanbesteding. **aus'bilden**, *schw.* (h.) = vormen, ontwikkelen, opleiden, beschaven, volmaken; es hat sich die Meinung ausgebildet = de meening heeft post gevat. **Aus'bildung**, w. = ontwikkeling, vorming, opleiding, beschaving. **aus'bilden**, *ft. (h.)* = buitenopbinden; (*tim.*) verbinden. **aus'bitten**, *ft. (h.)* **fiel etw.** (non einem) = (iem.) dringend om iets verzoeken; das bitte ich mit aus = daar verzoek ik om, dat verlang ik, (*maar ook*) daar bedank ik voor; das möchte ich mir ausgebeten haben! = ik zou 't ook denken! ausgebeten sein = uitverzocht, uitgevraagd zijn.

aus'blasen, *ft. (h.)* = (*alg.*) uitblazen; uittrompetten; -bazuinen; uit-, afblazen; einem das Lebenslicht a. = iem. 't licht uitblazen, iem. dooden; ausgeblasener Dampf = afgewerkte stoom. **aus'bleiben**, *ft. (f.)* = uit-, wegblijven; es kann nicht a. daß. = 't kan niet missen (uitblijven), of. .; ein Wort ist ausgeblieben = er is een woord weggelaten. **aus'bleichen**, *schw.* (h.) = (*kleuren, vlekken e. d.*) uit-, wegbleeken, doen verdwijnen; a., (f.) = verbleeken. **Aus'blid**, m. = uit-, doorkijk; uitzicht, ('t) uitzien. **aus'bliden**, *schw.* (h.) = uitkijken, -zien. **aus'blühen**, *schw.* (h. u. f.) = uitbloeien. **aus'bluten**, *schw.* (h.) = uitbloeden; seinen Zorn a. lassen = zijn toorn met zijn bloed laten wegstromen.

aus'bodmen, *schw.* (h.) = (*een vat*) verbodemmen. **aus'bohren**, *schw.* (h.) = uitboren, oornemen. **aus'bojen**, *schw.* (h.) = betonnen. **aus'booten**, *schw.* (h. u. f.) = met bootjes landen. **aus'borgern**, *schw.* (h.) = uitborgen, -leenen.

aus'braden, *schw.* (h.) = (*slechte waar*) uitschieten. **aus'braten**, *ft. (h. u. f.)* = uitbraden; -smelten; gaar braden. **aus'brausen**, *schw.* (h.) = uitbruisen, -razen, -woeden; a., (f.) = bedaren, tot kalme komen. **aus'brechen**, *ft. (h.)* = uit-, losbreken, uitrukken; (einen Baum) uitsnoeien; die Biene a. = den bijekorf leegen; (Galle u. ä.) uitbraken; a., (f.) = uitbreken, ontsnappen; buiten de oevers treden; uitbr., -barsten (*van oorlog, brand e. d.*); (in Gefächter, Tränen, Schmähungen, u. ä.) uit-, losbarsten. **aus'breiten**, *schw.* (h.) = uitspreiden, ontvouwen; uitbreiden, vergrooten; verspreiden, -breiden, uitstrooien, ruchtbaar maken; hameren, uitslaan. **aus'brennen**, *unr. (h.)* = uit-, verbranden; (Gießstrümpfen) uitgloeien; (eine Wunde, einen Bienenkorb) uitbr.; (Ziegel) uitbakken; a., (f.) = uit-, op-, verbranden, uitgaan. **aus'bringen**, *unr. (h.)* = (ein Boot) uitbrengen, te water laten; (*handschoenen e. d.*) (kunnen) uitkrijgen, (*geheimen*) uitbrengen, aan den dag brengen; jems. Gezondheit a. = op iemands gezondheid drinken; *vgl.* *Soch II*. **Aus'bruch**, m. = uitbraak, ontsnapping; doorbraak; ('t) uitbreken (*van een ziekte, een oorlog e. d.*); uit-, losbarsting; wijn van de eerste pers, keur, puik. **aus'brühen**, *schw.* (h.) = broeien (*met kokend water*). **aus'brüten**, *schw.* (h.) = uitbroeden (*ook fig.*), doen uitkomen; ausgebrütet haben = (*ook*) niet meer broeden.

aus'büchsen, *schw.* (h.) = (*een naaf e. d.*) verbussen. **aus'buchten**, *schw.* (h.) = uitbochten; (*v. d. kust*) een bocht (bochten) maken. **aus'buddeln**, *schw.* (h.) = (*met de vingers*) uit den grond graven.

aus'bügeln, *schw.* (h.) = uit-, weg-, afstrijken, -persen. **Aus'bund**, m. = toonbeeld, wonder, model, puikje, type (s. B.: ein N. von Gelehrsamkeit, von Schönheit, von Wein u. Getreide, aller Schelme, von Bosheit). **aus'bündig** = voortreffelijk, uitstekend, bijzonder, zeldzaam. **aus'bürsten**, *schw.* (h.) = uit-, afborstelen. **aus'büßen**, *schw.* (h.) (*etw.*) = boeten voor; afboeten; (Neße) boeten. **aus'buttern**: er hat ausgebuttert = hij heeft afgedaan.

aus'dampfen, *schw.* (h.) = uitdampen, -wasemen, -stoomen. **aus'dämpfen**, *schw.* (h.) = uitdooven, -stoomen; doen verdampen; uitdampen; (Zündse, Biene u. ä.) met rock uitdrijven. **Aus'dauer**, w. = volharding, taaiheid, uithoudings-, weerstandsvermogen. **aus'dauern**, *schw.* (h.) = volharden, -houden, uithouden, tot 't einde verdragen. **aus'dauern** = volhardend, met

volharding; (*van planten*) overblijvend. **aus' dehnbar** = (uit)rekbaar, uitzetbaar. **Aus' dehnbarkeit**, w. — = uitzetbaarheid enz. **aus' dehn**, [sch. (h.) = uitzetrekken, -rekken, -zetten, -breiden; **ich a.** = uitzetten, rekken; zich uitzetrekken, zich uitbreiden; uitgebreite Praxis = uitgebreide praktijk. **Aus' dehnung**, w. = uitzetting, -breiding, -rekking; uitgestrektheid, wijde, grootte; **A.** gewinnen = omvang aannemen. **Aus' dehnungsgefäß**, f. = (*tech.*) expansievat. **Aus' dehnungsraft**, w.; **-vermögen**, f. = uitzettingskracht, -vermogen. **aus' denken**, unr. (h.) = uitdenken, -vinden, verzinnen; (over iets) doordenken. **aus' denken**, [sch. (h.) = uitleggen, verklaren, duiden. **aus' dichten**, [sch. (h.) = kalfaten; *ook* = ausdenken; uitgebreid hebben = (*ook*) niet meer dichtten. **aus' dieben**, [sch. (h.) = (met hout) bevoeren. **aus' dienen**, [sch. (h.) = uitdienen (von Soldaten, Kleibern u. ä.); ein ausgeübter Soldat = een uitgediend soldaat, veteraan. **aus' dorren**, [sch. (h.) = uit 't dok brengen. **aus' dorren**, [sch. (f.) = uitdrogen, droog worden; **a.**, (h.) = **aus' dorren**, [sch. (h.) = (laten of doen) uitdrogen. **aus' drängen**, [sch. (h.) = uit-, verdringen. **aus' dreheln**, [sch. (h.) = hol draaien; sierlijk bewerken. **aus' drehen**, [sch. (h.) = hol draaien; (das Licht) uitdraaien; (etw. etw.) ontwingen. **aus' drehen**, f. (h.) = uit-, afdorschen; afrosen. **Aus' druck**, m. — (e)s, . brüde = uitdrukking; term, bewoording, woord, expressie; sprekende trek; nadruk, klem; zum **A.** bringen = uitdrukken, onder woorden brengen; zum **A.** gelangen, kommen = uitgedrukt worden, zich openbaren, tot uitr. komen; seinen **A.** finden = uitgedrukt (onder woorden gebracht) worden, geformuleerd worden, tot uitr. komen. **aus' drücken**, [sch. (h.) = uit-, naar buiten drukken; (*druckend*) uitdooven; uitpersen; uitdrukken, uiten. **aus' drücklich** = uit-, nadrukkelijk, stellig, positief. **Aus' drucksart**, w. = wijze van uitdrukking. **aus' drucksier**, -los = zonder uitdrukking, slap. **aus' drucksvoll** = vol uitdrukking, krachtig, sprekend. **Aus' drucksweise** = **Aus' drucksart**. **Aus' drusch**, m. = uitgedorscht koren. **aus' duffen**, [sch. (h.) = geuren, uitwasemen. **aus' duden**, [sch. (h.) = uitlijden ten einde toe. **aus' dünnen**, -dünnen, [sch. (h.) = uitwasemen, -dampen, -zweeten. **Aus' dünnung**, -dünnung, w. —, —en = uit-, verdamping. **Aus' dünnungsmesser**, m. = verdampingsmeter. **auseinander** = uit elkander, uiteén, van elkaar. **auseinanderbringen**, unr. (h.) = van elkaar doen, scheiden. **auseinanderfahren**, f. (f.) = uit- van elkaar gaan; uiteenvliegen. **auseinanderfallen**, f. (f.) = uiteen-, in elkaar vallen, uiteenspatten. **auseinandergehen**(e)n, unr. (f.) = van-, uit elkaar gaan, scheiden; uit de voegen gaan; (von Meinungen) verdeeld zijn, uiteenvliegen. **auseinanderkommen**, f. (f.) = (mit einem) kwade vrienden, boos worden; zich brouilleren. **auseinanderlegen**, [sch. (h.) = uiteenleggen; (eine Maschine) uit elkaar nemen; (Stoffe auch) uitstallen; (Truppen) ver uit elkaar leggen; (*fig.*) uiteenzetten, verklaren. **auseinanderlegen**, [sch. (h.) = uit elkaar zetten, scheiden; uiteenzetten, verklaren; **ich a.** = uiteen-, vaneen gaan (zitten); **ich mit einem** (über **Aff.**) a. = met iem. iets nader bespreken; 't met iem. (over iets) een s worden, tot overeenstemming komen. **Auseinanderlegung**,

w. = uiteenzetting, verklaring, bespreking; verrekking; scène, ruzie; (*ook*) boedelscheiding, verdeling van de erfenis; (es kam) zu **A.** en = tot woorden.

aus'eisen, [sch. (h.) = uitijzen, uit 't ijs los maken; (*fig.*) er uit reddten.

[**aus'erkiesen**, unr. (h.) = uit-, verkiezen. **aus'erkoren** = uitverkoren].

I. **aus'erkiesen**, f. (h.) = uitzoeken, -kiezen. II. **aus'erkiesen**, **Aff.** = uitgelezen, -gezocht, -verkoren, voortreffelijk.

aus'erkiesen, f. (h.) = uit-, verkiezen, bestemmen.

aus'erwählen, [sch. (h.) = uit-, verkiezen.

aus'erzählen, [sch. (h.) = uit-, opvertellen; **ich habe mich** auserzählt = ik ben uitverteld.

aus'essen, f. (h.) = uiteten; gedaan, afeten;

(*fig.*) opeten, bezuren.

aus'fagen, [sch. (h.) = van vakken voorzien.

aus'fählen, -fählen, [sch. (h.) = den draad

er uit halen, (*weesfel*) uithalen; uitrafelen; **ich a.** = uitrafelen. **aus'fahren**, f. (h.) = (einen Weg) bederven (*mit rijden*), uitrijden; (Waren) uitvoeren, naar buiten brengen; **a.**, (f.) = uit-, weg-, naar buiten rijden, uit-, naar buiten varen; uitgaan, verlaten; uitsnellen, -schieten; de mijn verlaten; (gegen einen) uitvaren, zich heftig uitlaten. **aus'fahren** = uitvarend, -gaand; (*ook*) heftig. **Aus'fahrt**, w. = vertrek, uitvaart, rij-, vaartochtje; koets-, stalpoort, in-, uitrij.

Aus'fall, m. = uitval (*ook bij 't schermen*); ('t

uitvallen, -slag, -komst, resultaat; vermindering, verlies, tekort, deficit, winstderving, non-valeur. **aus'fallen**, f. (f.) = (von Sähen, Relagerten, Fächten, Wörtern) uitvallen; (von einer Prüfung, von der Ernte u. ä.) uitvallen, afloopen, eindigen, uitkomen; niet plaats hebben, niet doorgaan; die Stunde, die Schule fällt heute aus = er is vandaag geen les, geen school. **aus'fallend**, -fällig = beleedigend, grof. **Aus'fallmuster**, f.; -probe, w. = uitvalmonster. **Aus'fallort**, f. = sluij-, uitvalsplaats.

aus'fallen, [sch. (h.) = uit-, ontvouwen, ontplooiën. **aus'fangen**, f. (h.) = leegvangen.

aus'fajeln, -fajeln, -fajern (*ich*), [sch. (h.)

uit-, losrafelen, uitpluizen.

aus'fechten, f. (h.) = uitvechten (*eig. en fig.*).

aus'feigen, [sch. (h.) = (uit)vegen, schoonmaken; wegvegen, -keren. **Aus'fegsel**, f. = (uit)veegsel. **aus'feilen**, [sch. (h.) = (uit-, af)vijlen, (*fig.*) beschaven. **aus'fenstern**, [sch. (h.) = (*gwst.*) den mantel uitvegen, -veteren.

aus'fertigen, [sch. (h.) = uitreiken; (eine Urkunde, mehrere Exemplare) opmaken. **Aus'fertigung**, w. —, —en = uitreiking, opmaking, stuk, *vgl.* ausfertigen. **aus'fetten**, [sch. (h.) = (Wolle) ontvetten, -zweeten. **aus'fizen**, [sch. (h.) = (*gwst.*) ausfenstern. **aus'finden**, f. (h.), -findig machen, [sch. (h.) = opsporen, ontdekken, vinden. **aus'fischen**, [sch. (h.) = (op-, uit-, leeg)visschen.

aus'flammen, [sch. (h.) = (eine Kanone) afblazen. **aus'fleischen**, [sch. (h.) = (Säute) afschaven, vleezen. **Aus'fleischmesser**, f. = stootmes, schaafijzer. **aus'fliden**, [sch. (h.) = verstellen, lappen. **aus'fliegen**, f. (f.) = uit-, wegvliegen, ontsnappen. **aus'fliegen**, f. (f.) = uit-, weg-, afvliegen, uitloopen; uitstroomen, -stralen. **aus'fligen**, [sch. (h.) = (*fig.*) uitvliegen. **aus'fluchen**, [sch. (h.) = uitvloeken. **Aus'flucht**, w. —, . . flüchte = uitvlucht, voorwendsel. **Aus'flug**, m. = ('t) uitvliegen; uitgang, -stapje, tochtje, exkursie. **Aus'flügler**, m. —s, — =

uitvlieger, tochtjesmaker, exkursionist. **Ausfluß**, m. = ('t) uitstroomen, wegloopen; opening, gat; monding; afvoer, uitstrooming; uitvloeijsel, gevul; (*pat.*) vloeiing, vloed. **Ausflußrohr**, f., -röhre, w. = uitloop, monding. **aus'folgen**, schw. (h.) = afgeven, leveren, ter hand stellen; a. lassen = leveren, doen toekomen. [**aus'fordern** = herausfordern]. **aus'fordern**, schw. (h.) = uit (de mijn) halen. **aus'forschen**, schw. (h.) = uitvorschen, opsporen, te weten komen; onderzoeken; (einen) uithooren, -vragen. **Aus'fracht**, w. = uitvracht. **aus'fragen**, schw. (h.) = uitvragen, -hooren, ondervragen; interviewen; [einen a. = te weten komen, waar iem. zich ophoudt]. **Aus'frager**, m. = interviewer. **aus'fressen**, ft. (h.) uit-, leeg(vr)eten; (*fig.*) uithalen, -voeren; etw. a. müßten = iets moeten bezuren; **ist a.** = zich vet(vr)eten. **aus'frieren**, schw. (f.) = door en door bevrozen, verstijven; es hat ausgefroren = 't is uit met vriezen. **aus'fugen**, schw. (h.) = (*bk.*) voegen. **Aus'fugelle**, w. = voegspijker. -ijzer. **Aus'fuhr**, w. = uitvoer, export. **Aus'fuhrabgabe**, w. = uitvoerrecht. **aus'führbar** = uitvoerbaar, mogelijk, doenlijk. **Aus'führbarkeit**, w. = uitvoerbaarheid enz. **Aus'fuhrbewilligung**, w. = uitvoervergunning. **aus'führen**, schw. (h.) = uitvoeren; (ein Kind) laten uitgaan, laten wandelen, meenemen; (einen Entwurf, ein Vorhaben, ein Konzert usw.) uitvoeren, ten uitvoer brengen; (*redeneerend*) uiteenzetten, beoogen; uitwerken; (*geneesk.*) reinigen, afvoeren, purgeeren; (einen etw.) afnemen, ontvreemden. **Aus'fuhrhandel**, m. = uitvoerhandel. **aus'führlich** = uitvoerig, -gewerkt, in den breedte. **Aus'fuhrverbot**, w. = uitvoerverbod. **Aus'führung**, w. = uitvoering, verwezenlijking; uiteenzetting, ontwikkeling, behandeling; afvoering, uitdrijving; zur Fl. gefangen, kommen = uitgevoerd worden. **Aus'führungsgefeß**, f. (zu) = wet ter uitvoering en nadere regeling (*van andere wetten bijv.*). **Aus'fuhrverbot**, f. = verbod van uitvoer. **Aus'fuhrvergütung**, w. = uitvoervergoeding. **Aus'fuhrwaren**, Pl. = exportartikelen. **Aus'fuhrzoll**, m. = uitvoerrecht, -gaand recht. **aus'füllen**, schw. (h.) = vullen, vol maken; aanaarden; (eine Wunde) aanvullen; (eine Stellung würdig) bekleeden; (einen Graben) dempen; (ein Formular) invullen; (*akkumulator*) laden; das füllt ihn völliig aus = dat neemt hem geheel in beslag. **aus'fütern**, -fütern, schw. (h.) = voeren, bekleeden; voederen, vetmaken, -voeren. **Aus'gabe**, w. = (von Briefen) bestelling, afgifte; (von Aktien, Anleihen) uitgifte; (an Geld) uitgaaf, vertering, kosten; nitgave (eines Buches). **Aus'gabestelle**, w. = kantoor, loket (*waar iets te krijgen is*). **Aus'gang**, m. = uitgang, ('t) uitgaan; kerkgang (*na een bealling*); uit-, door-gang; uitgang, einde, afloop; uitgaansdag; Aus'gänge, Pl. = (*ook*) uitgaven (*v. d. staat e. d.*). **aus'gangs** (Gen.) = aan 't einde. **Aus'gangspunkt**, m. = uitgangspunt. **Aus'gangs-zoll**, m. = uitgaand recht. **aus'gären**, ft. u. schw. (h.) = uitgisten. **aus'gafen**, schw. (h.) = uitgassen. **aus'gäten**, zie aus'gäten. **aus'gaitern**, schw. (h.) = uitvisschen, -vorschen. **aus'geben**, ft. (h.) = (Briefe) rondbrengen, bestellen, afgeven; (die Karten) (af)geven; (Aktien, Anleihen) uitgeven, (Bücher) uitg., in omloop brengen; (die Parole) geven; (Geld) uitg., verteren; (viel, wenig) a. = (*ook*) opleveren;

(eine Tochter) uithuwelijken; **ist a.** = alles uitg.; (*fig.*) zich uitputten; (er füllt sich) aus-gegeben = uitgeput; (sich für etw.) uitg., laten doorgaan; sich ausgegeben haben = (*ook*) op zijn. **Aus'gebot**, f. = aanbidding, (*aanbod ter*) openb. verkooping, veiling; eerste bod; zum A. kommen = geveild worden. **Aus'geburt**, w. = voortbrengsel, produkt; uitwas, misgeboorte, -baksel, monster; (der Sülle) uitbraaksel. **Aus'gebirge**, f. = voorbehoud (*van den lijstocht bij afstand van een boeregoed aan den erfgenaam*), reser vaat. **aus'gefekt** = abgefekt. **aus'geglichen** = vereffend, bijgelegd, beslecht; (*fig.*) evenwichtig, harmonisch ontwikkeld. **Aus'geglichenheit**, w. = evenwichtigheid enz., *vgl.* ausgeglichen. **aus'geh(en)**, unr. (f.) = uit-, naar buiten gaan; opraken; a. von = uitg., afkomstig zijn van; (auf d) uitgaan, eindigen; (vom Feuert) uitg.; einem geht etw. aus = iem. verliest iets, raakt iets kwijt; der Atem ging ihm aus = hij raakte buiten adem; die Haare gehen ihr aus = haar haar valt uit; der Borrat geht aus = raakt op; mein Geld ist mir ausgegangen = is op; der Artikel ist ausgegangen = is uitverkocht; (von Farben) weggaan, verbleeken; (von Kleidungs-stücken) uitg.; (auf Beute, Abenteuer) uitg.; auf eine Verständigung a. = een overeenstemming beoogen; frei, strafflos a. = vrij uitg., er zonder betalen, zonder schade of straf afkomen; (gut) (schlecht) afloopen; a. lassen = (*ook*) uitvaardigen, proklameeren; a. (h.) = uitloopen; (die Stiefel, uitloopen, wijder loopen; (einen Raum) afloopen, afstappen en meten; *vgl.* Geduld, leer. **Aus'gehtag**, m. = uitgaansdag. **aus'getzen**, schw. (h.) = uitsnijden (*van wilde loten*, *vgl.* Geiz). **aus'gelassen** = uitgelaten, dartzel, baldadig. **aus'gelaufen**, zie auslaufen. **aus'geleert** = dol, verlopen (*v. schroef e. d.*) **aus'geleiten**, schw. (h.) = uittlaten, uitgeleide doen. **aus'gelernt** = uitgeleerd; volleerd, slim, schrander, geslepen. **aus'gemacht** = uitgemaakt, vastgesteld, beslist, zeker, vast; volmaakt, -slagen, compleet; doortrapt; eine a. . e. Kofette = open-top een kokette, een eerste k. **aus'genießen**, ft. (h.) = ten volle genieten. **aus'genommen** = uitgezonderd, met uitzondering van, behalve. **aus'gepicht** = (*fig.*) (*v. d. keel, maag*) etevig, ijzersterk; (*v. drinker*) onverzadigbaar. **aus'gerechnet** = juist, alsof 't met opzet gebeurt; kun je begrijpen! **aus'geschritten** = uitgesneden, gedekolteerd. **aus'geschriebene Kaufmanns-hand** = losse, echte, duidelijke koopmans-, kantoorhand. **aus'geproben** = geproonced, beslist. **aus'gestalten** = verder, ten volle ontwikkelen, en = gestalten. **Aus'gestaltung** = Gestaltung. **aus'gesteuert**, ? zie -steueren. **aus'gesucht** = uitgezocht, -gelezen. **aus'getauscht**: er ist wie a. = als omgekeerd. **aus'gewachsen**, zie auswachsen. **aus'gewechselt** = ausgetauscht. **Aus'gewiesene(r)** = uitgewezene. **aus'gezeichnet** = uitstekend, -muntend, voortreffelijk. **aus'giebig** = voordeelig; overvloedig, ruim, rijkelijk; a. miteinander plaudern = naar hartelust, over alles en nog wat met elkaar praten. **aus'gießen**, ft. (h.) = uitgieten, -storten, leeggieten, leegen; (*gietend*) blusschen; (einen leeren Raum) volgieten; *vgl.* Bad. **Aus'gießung**, w. =, -en = uitstorting (des Heiligen Geistes). **aus'glätten**, schw. (h.) = glad maken, uit de vouw maken. **Aus'gleich**, m. = vergelijk,

schikking, vereffening; kompensatie; evenwicht (*tusschen ink. en uitg. bijv.*); (*sport*) gelijkmaker; *zum A.* = ter vereffening. **aus'gleichbar** = vereffenaar, bij te leggen. **aus'gleichen**, ft. (h.) = (einen Streit) bijleggen, uit den weg ruimen, beslechten; (Ver-schiedenartiges) met elkaar in overeenstemming brengen; (einen Schaden) kompenseeren, goedmaken; (Streitende miteinander) verzoenen, (eine Rechnung) vereffenen; (ein Grundstück) gelijk maken, nivelleeren; (*tech.*) (a)justeeren, fitten, monteeren, regelen, balanceeren; **sich a.** = vereffend worden, tegen elkaar opwegen, elkaar opheffen; een schikking treffen, tot een schikking komen; *vgl.* ausgeglichen. **Aus'gleichung**, w. = nivelleering, effening, gelijkmaking; vereffening; bijlegging, beslechting; kompensatie. **Aus'gleichungsmünze**, w. = pasmunt. **Aus'gleichswage**, w. = vereffeningsschaal, (ad)justeerbalans. **aus'gleiten**, ft. (f.) = uitglijden, slippen. **aus'glimmen**, ft. u. schw. (f.) = uitdooven, verglimmen. **aus'glitzchen**, schw. (f.) = uitglijden, slippen. **aus'glühen**, schw. (h.) = uitgloeien; s., (f.) = uitdooven, den gloed verliezen, verbranden. **aus'graben**, ft. (h.) = (uit-, ont-, op)graven, opdelen; uitsteken, graveeren. **Aus'grabung**, w. —, —en = uit-, opgraving. **aus'gräten**, schw. (h.) = van de graat ontdoen. **aus'greifen**, ft. (h.) = uitgrijpen; betasten; uitslijten; tuchtig a. = flink aanstappen; (von Pferden) ferm doorloopen; *vgl.* weitausgreifend. **aus'grübeln**, schw. (h.) = uitdenken, ontdekken. **aus'gründen**, schw. (h.) = uitsnijden, (*groefsgewijze*) uithollen; [doorgronden]. **Aus'grünbung**, w. = uitholling enz., groef, spouwing. **Aus'gud**, m. —(e)s, —e = uitkijk (*ook de persoon*); bevelde; *A.* halten = **aus'guden**, schw. (h.) = op den uitkijk staan, uitkijken. **Aus'guder**, m. = uitkijk. **Aus'gusch**, m. = ('t) uitgieten, uitstorting; gootsteen; tuit, uitloop; gietstang. **Aus'gustelle**, w., -idell, m. = giet-, schepel. **Aus'gustinne**, w. = uitloop. **Aus'gustrohr**, f., -rdhre, w. = uitwateringspijp. **aus'haaren**, schw. (h.) = ont-, verhaaren. **aus'haben**, unr. (h.) = uit-, geëindigd -, leeghebben. **aus'haden**, schw. (h.) = uithakken, -houden; -pikken; -graven, rooien; uitknippen, -tanden. **aus'hafen**, schw. (h.) = uit-, loshaken. **aus'halftern**, schw. (h.) = den halster afdoen, af-tuigen. **aus'hallen**, schw. (h. u. f.) = uitklinken, wegsterven. I. **aus'halten**, ft. (h.) = (eine Note, ein Wort) lang aanhouden; (eine Belagerung, eine Probe, Leiden) uithouden, doorstaan, verduren; (seine Zeit) uithouden, doormaken, uitdienen; (eine Frau) mainteneeren; man muß es a. können = (*ook*) moet 't kunnen uitzingen; [overleven]. II. **Aus'halten**, f. = ('t) aanhouden (einer Note); nicht zum A. = niet (om) uit te houden. **aus'hämmern**, schw. (h.) = uithameren, -slaan. **aus'händigen**, schw. (h.) = overhandigen, -geven, ter hand stellen. **Aus'hang**, m. —(e)s, —hänge = ('t) uithangen, aanplakking, bekendmaking; (openbare) kennisgeving; uitstallen (*van waren*); *der A.* (der Arbeitslisten) = 't zichtbaar ophangen (van de arbeidslijsten). **Aus'hängebogen**, m. = proefblad. **aus'hängen**, ft. (h.) = uithangen, buiten ophangen of uitgestald zijn. **aus'hängen**, schw. (h.) = uithaken, uit de hengsels nemen; uithangen, ten toon, te kijk hangen, uitstallen. **Aus'hängebild**, f. = uithangbord. **Aus'hängestelle**, w. = tijingzaal,

aanplakplaats. **Aus'hänge**, **Aus'hangzettel**, m. = aanplakbiljet, (ver)huurbordje. **aus'hären**, schw. (h.) = ontharen. **aus'harren**, schw. (h.) = vol-, uithouden, volharden. **aus'haspen**, schw. (h.) = uit de hengsels, uit de duimen nemen, uithangen.

Aus'han, m. = ('t) lichten, uithakken; open, gedunde plek (*in 't bosch*). **Aus'haud**, m. = uitademing, -blazing. **aus'hauden**, schw. (h.) = uitademen, -blazen; (feinen Geist) a. = den geest geven, den laatsten adem uitblazen. **aus'hauen**, ft. (h.) = uithouwen, -hollen, -beitelen; (einen Wald) dunnen, lichten; (einen Baum) (uit)dunnen; (einen Schjen) uit-, afhakken, uitsnijden; (eine Grube) uitputten; (einen) afranselen. **aus'häuten**, schw. (h.) = de huid afstroopen, huden, villen.

aus'heben, ft. (h.) = uittemen, -halen; -heffen, -heuren; (Blumen) uit den pot nemen; (Wein) uithavelen; (eine Tür) uit de hengsels nemen, uithangen; (Refruten, Briefkasten) lichten; (eine Stelle aus einem Buch) lichten, vermelden; (Nester) uithalen; das ganze Nest ist ausgehoben = (*fig.*) de heele troep is gepakt; die Uhr hebt aus = gaat slaan; (sich die Schulter) uit 't lid beuren. **Aus'heber**, m. = tuinmansboor, holle schop, rad van 't slagwerk. **aus'hebern**, schw. (h.) = uithavelen. **Aus'hebung**, w. = ('t) uittemen; lichting, rekruteering. **aus'heden**, schw. (h.) = uitbroeden; -denken, verzinnen, uithalen (Pläne, Streiche). **aus'heilen** (sich), schw. (f. u. h.) = volkomen genezen, herstellen. [**aus'heimlich** = uitheemsch, exotisch]. **aus'heizen**, schw. (h.) = (*kamer*) droogstoken; (*kachel*) uitbranden. **aus'helfen**, ft. (h.) = (einem einen Rod usw.) helpen uittrekken; (einem) er uit (*uit den nood, de verlegenheid*) helpen; (einem mit etw.) helpen, bijspringen. **aus'hellen** = afhellen. **aus'hemmen**, schw. (h.) = ontremmen, vrijmaken. **aus'henten**, zie aus'hängen.

Aus'hilfe, w. = hulp, bijstand; hulpmiddel, uitredding, uitkomst; noodhulp; (*ook*) = **Aus'hilfemädchen**, f. = noodhulp. **Aus'hilffestück**, f. = rezervestuk. **aus'hilflich**, -hilfswelke = als noodhulp, voor behulp.

aus'höhlen, schw. (h.) = uithollen, -diepen. **Aus'höhlung**, w. = groef, uitholling. **aus'hölnern**, schw. (h.) = venten met. **aus'holen**, schw. (h.) = (einen) uitvragen, polsen; den arm opheffen (*zum Schlage*); weit a. = (bei einer Erzählung, Untersuchung) van heel hoog (of diep) ophalen. **Aus'holer**, m. —s, — = (*zm.*) uithaler. **aus'holzen**, schw. (h.) = af'holzen. **aus'horchen**, schw. (h.) = uithooren, -vragen. **aus'hören**, schw. (h.) = uithooren, ten einde toe aanhooren; *ook* = 'horchen.

Aus'hub, m. —(e)s = keus, keur, ('t) beste, ('t) uitgelezene; (*mil.*) lichting, rekruteering. **Aus'hülfe**, zie Aus'hilfe. **aus'hülfen**, schw. (h.) = (Erbsen) doppen, (Rüffe) bolsteren. **aus'hungern**, schw. (h.) = uithongeren. **aus'hunzen**, schw. (h.) = kapittelen, er van langs geven. **aus'husten**, schw. (h.) = uithoesten, opgeven.

aus'jagen, schw. (h.) = (einen Wald) uit-, leegjagen; (einem den Anglistchweiß) doen uitbreken. **Aus'jäten**, f. = wiedijzer, -mes. **aus'jäten**, schw. (h.) = wieden. **aus'jochen**, schw. (h.) = (Schjen) uit 't juk spannen.

aus'lämmen, schw. (h.) = uit-, weg-, loskammen. **aus'lämpfen**, schw. (h.) = uitvechten, -strijden. **aus'laufen**, schw. (h.) = uit-, leegkoopen; (die

Zeit) zuinig omgaan met; (die Gelegenheit) aangrijpen. **aus'legeln**, *schw.* (h.) = kegele om (eine Gans z. B.), verkegele. **aus'lehlen**, *schw.* (h.) = groeven, uitdiepen, kanneleeren; (*haring*)kaken. **aus'lehlung**, w. —, —en = uitholling, groef, kannelure; ('t) kaken. **aus'lehren**, *schw.* (h.) = uitkeren, -vegen. **aus'lehrich**, m. u. f. = veegsel, vuilnis; uitvaagsel. **aus'leimen**, *schw.* (f.) = ontkiem, uitkomen. **aus'leimung**, w. — = ontkieming. **aus'lethern**, *schw.* (h.) = (uit)persen. **aus'kennen sich**, *unr.* (h.) = (bb.) er alles van weten, verstand hebben van. **aus'lerben**, *schw.* (h.) = (uit)kerven, kartelen, uittanden. **aus'lernen**, *schw.* (h.) = (Kirchen, Nüsse) de pit, de steen er uit halen; (Erbsen u. ä.) doppen; (das Erz) schiften. **aus'litten**, *schw.* (h.) = dichtsmere (met stopperf e. d.).

aus'lagen, *schw.* (h.) = (etw.) langs gerechtere weg trachten te verkrijgen; (einen) in rechten vervolgen, (*ook*) verdringen; (einem sein Herz a. = bij iem. zijn hart uitstorten; (*intr.*) ophouden met klagen. **aus'lang**, m. = einde, slot. **aus'klarieren**, *schw.* (h.) = uitklaren. **aus'klatschen**, *schw.* (h.) = (einen) bespotten, uitjouwen (*door handgeklap*); uitbabbelen, rondkletsen. **aus'klauben**, *schw.* (h.) = uithalen, bolsteren, doppen; (*fig.*) uitpeuteren, -visschen. **aus'kleben**, -**kleiben**, *schw.* (h.) = beplakken; (*gaten*) stoppen. **aus'kleiden**, *schw.* (h.) = uit-, ont-, be-, verkleeden. **aus'klingen**, *schw.* (h.) = uit-, rond-, omklinken. **aus'klingen**, *ft.* (h. u. f.) = uitklinken, wegsterven. **aus'klopfen**, *schw.* (h.) = (ein Kleid, eine Pfeife) uitslaan, -kloppen; (einen) afranselen; (*henne*) braken. **aus'klopfen**, m. = (kleede)klopper. **aus'klügeln**, *schw.* (h.) = (*op spitsvondige wijze*) verzinne, uitdenken.

aus'kniffen, *ft.* (h.) = uitknijpen; **a.**, (f.) = uitkn., er van doorgaan. **aus'knobeln**, *schw.* (h.) = dobbelen om; (*fig.*) uitvisschen, napeuteren. **aus'kochen**, *schw.* (h.) = uitkoken; uitrazen; **a.**, (f.) = overkoken; *ausgefodt* = (*fig.*) uitgeslapen, sluw, doortrap.

I. aus'kommen, *ft.* (f.) = [uitkomen; bekend worden]; uitkomen; uitbreken; rond-, toekomen; (mit einem) in vrede leven, zich verdragen, opschieten; *vgl.* II. **aus'kommen**, f. = bestaan, inkomen; sein W. haben = 't noodige, zijn brood hebben, kunnen bestaan; ein, sein gutes W. haben = goed kunnen leven; sein sicheres W. haben = geen zorgen voor zijn brood, een verzekerd bestaan hebben; mit ihm ist sein W., ist nicht auskommen = men kan met hem niet opschieten, niet leven.

aus'kömmlich = voldoende, toereikend, behoorlijk. **aus'törnen**, *schw.* (h.) = uitkorrelen. **aus'tosten**, *schw.* (h.) = ten einde toe, ten volle genieten, er alles van hebben.

aus'tragen, *schw.* (h.) = (laten) vooruitspringen, -steken. **aus'tragung**, w. —, —en = overstek. **aus'tramen**, *schw.* (h.) = uitkramen; -stallen; -praten, -babbelen; -ruimen. **aus'tragen**, *schw.* (h.) = uit-, wegkrassen; uitkrabb(elen); **a.**, (f.) = opkrassen, er van door gaan; 't hoekje omgaan. **aus'triechen**, *ft.* (f.) = uitkruipen, uit (den dop) komen; (h.) doorkruipen, -snuffelen. **aus'triegen**, *schw.* (h.) = (*kleeren*) uitkrijgen.

aus'tugeln, *schw.* (h.) = ballotteeren. **aus'tühlen**, *schw.* (h. u. f.) = afkoelen (tr. u. intr.). **Ausultant'**, m. —en, —en = auskultant, auskultator (*aanhorder bij de rechtbanken*). **Ausultation'**, w. —, —en = auskultatie (*me-*

disch onderzoek door middel van 't gehoor). **Ausultator**, m. —s, .to'ren = Ausultant. **ausultieren** = auskulteren (*vgl.* Ausultation).

aus'tundschaffen, *schw.* (h.) = verkennen, bespieden; uitvorschen, -visschen, ontdekken; (*ook*: einen) uithooren. **aus'tundschafter**, m. = spion, verspieder, verkenner. **aus'tunft**, w. —, .fünfte = redmiddel, uitweg; (uit)redding, uitkomst; inlichting, informatie; einem W. über (Wff.) geben, erteilen = iem. inlichtingen omtrent iets geven, verschaffen; *vgl.* einholen. **aus'tunftci'**, w. —, —en, **aus'tunftsbureau**, f. = informatiebureau. **aus'tunftverteilung**, w. = ('t geven van) inlichtingen. **aus'tunftsmittel**, f. = redmiddel. **aus'tunftstelle**, w. = informatiebureau. **aus'tunfteln**, *schw.* (h.) = knutselen; peuterig uitdenken. **aus'tuppeln**, *schw.* (h.) = afkoppelen. **aus'turieren**, *schw.* (h.) = grondig, geheel genezen.

aus'tulden, *schw.* (h.) = uitlachen, lachen om; *sich a.* = (zich) uitlachen, naar hartelust lachen. **aus'tulen**, *ft.* (h.) = uit-, ontladen, lossen; (voor)uitsteken, -springen; (einen) uitnoodigen; *vgl.* ausbitten. **aus'tuleplatz**, m. = losplaats. **aus'tuler**, m. = lossen, sjouwer, kaalwerker; ontlaadtang; (kraan)arm. **aus'tulestelle**, w. = losplaats. **aus'tulung**, w. —, —en = ('t) uitladen, ('t) lossen, lossing, ontlading; uitsteeksel, overstek. **aus'tule**, w. = voor-, uitschot, gemaakte onkosten; uitstalling, uitstalkast; uitvalpositie; W. n. machen = voorschotten geven. **aus'tulgenbuch**, f. = onkostboek. **aus'tuland**, f. = buitenland, vreemde; **aus'tuland...** = (*dikwijls*) buitenlandsch: **aus'tulandankende**, w. = buitenlandsche leening. **aus'tuländer**, m. —s, — = buitenlander. **aus'tuländerei'**, w. — = naäperij van 't buitenland. **aus'tuländisch** = buitenlandsch, uitheemsch. **aus'tulandsucht**, w. = verlangen naar den, manie voor 't vreemde. **aus'tulandswischel**, m. = buitenlandsche wissel. **aus'tulangen**, *schw.* (h.) = toereiken, voldoende zijn; **a.** mit = uitkomen; (*den arm*) uitsteken. **aus'tulag**, m. .laffes, .laffe = uitlaatopening. **aus'tulassen**, *ft.* (h.) = uit-, naar buiten laten; (Butter, Fett u. ä.) (uit)smelten; (Zorn, Freude u. ä.) uiten, uitlaten; (seine schlechte Laune) an einem a. = tegen iem. uitlaten; (seine Wut) an einem a. = op iem. koelen; (ein Wort u. ä.) weg-, uitlaten, vergeten; (ein Kleid) uitlaten, (*ook*) -leggen, verwijderen; (obb.) laß(t) mich aus = laat me met rust; laß(t) mich aus mit dem = ik moet niets van hem hebben; nicht a. = niet toegeven; *sich a.* = zich uitlaten. **aus'tulagrohr**, f. = afvoerbuis, -pijp. **aus'tulassung**, w. —, —en = uitlating, uiting; uit-, weglating. **aus'tulassungszeichen**, f. = weglatings-, afkappingsteeken. **aus'tulaventil**, f. = uitlaatklep. **aus'tulauern**, *schw.* (h.) = afloeren, uitvisschen]. **aus'tulauf**, m. = uitloop, -wating, mending; uitlooper (*van gebergte e. d.*); vertrek, ('t) uitloopen (eines Schiffes). **aus'tulaufen**, *ft.* (f. u. h.) = uitloopen, vertrekken; weg-, uitloopen, lekken; afloopen, naar zee stroomen; eindigen; (*bk.*) uitspringen; der Topf läuft aus = lekt; ist ausgelaufen = is leeggeloopt; (*van een schroef e. d.*) verlopen; auf einen Jant a. = op ruzie uitl.; (in eine Spitze) uitl.; (eine Bahn) doorloopen; *sich a.*, (h.) = naar hartelust loopen; zich moe, zich afloopen; (*van tappaten e. d.*) uitloopen. **aus'tulaufer** (**aus'tulaufer**), m. —s, — = (boodschap-, kantoor-, uit)looper, loopjongen; uit-

- looper (eines Gebirges); loot, spruit (einer Pflanze). **Auslaufmädchen**, f. = loopmeisje. **aus'laugen**, [schw. (h.) = (uit)loogen. **Aus'laut**, m. = eindklank, slot (*van een woord*); im $\mathcal{A}$. = aan 't eind. **aus'lauten**, [schw. (h.) = uitgaan, eindigen: (auf t a.). **aus'läuten**, [schw. (h.) = uit-, afluiden; (einem) a. = bij iemands begrafenissen luiden.
- aus'leben**, [schw. (h.) = doorbrengen; uitleven; **fiß a.** = zich uitleven (*geestelijk en lichamelijk*); uitgeput raken, sterven. **aus'leben**, [schw. (h.) = uit-, leeglikken; a., (f.) = lekken. **aus'leeren**, [schw. (h.) = ledig (leeg) maken, leegen; (uit-)ruimen; (Briefstafeln) lichten. **aus'legen**, [schw. (h.) = uitspreiden; uitstallen; (die Wäsche) te bleeken leggen; (Geld) voor-, uit-, verschieten; (mit Marmor, Silber) inleggen; — uitleggen, verklaren; etw. wohl, übel a. = iets goed, kwalijk uitleggen, duiden, opnemen; die Ruber legen fräftiger aus = deden krachtiger slagen; [uitkleeden]; **fiß a.** (rechts, links) = (beim Fechten) zich in postuur stellen, en garde gaan staan. **Aus'leger**, m. —s, — = uitlegger, -staller enz. *vgl.* auslegen; (*ook*) uitlegger (*een wachtschip*); kraanarm. **Aus'legelisch**, m. = uitstaltafel, toonbank. **Aus'legung**, w. —, —en = uitstalling; voorschot; verklaring, uitlegging, uiteenzetting. **aus'leihen**, [f. (h.) = (uit)leenen. **aus'leiten**, [schw. (h.) = (einem) = uitwijken. **aus'lernen**, [schw. (h.) = uit-, grondig leeren; zijn leer-, schooltijd voltooiën; man lernit nie aus = men is nooit uitgeleerd; *vgl.* ausgelernt. **Aus'lese**, w. —, —n = keus, keuze; keur, pulk(je); (wijn)sorteering; Marobrunner $\mathcal{A}$. = fijnste $\mathcal{M}$.; natuurlijke $\mathcal{A}$. = natuurkeuze (*natural selection*). **aus'lesen**, [f. (h.) = uit-, ten einde lezen; uitkiezen, -zoeken, sorteeren. **aus'leuchten**, [schw. (h.) = (einem) = uitlichten, de deur wijzen; (*ook*) bijlichten (*bij 't heergaan*). **aus'lichten**, [schw. (h.) = (einen Waib) lichten, (uit)dunnen. **aus'liefen**, [schw. (h.) = (uit-, over)leveren. **Aus'lieferungshain**, m. = bewijs van uitlevering. **Aus'lieferungsvertrag**, m. = uitleveringsverdrag. **aus'liegen**, [f. (h.) = uitgestald zijn, ter lezing liggen; zur Einsicht a. = ter inzage liggen; (*schermk.*) in postuur, en garde staan. **Aus'lieger**, m. —s, — = uitlegger (*een wachtschip*).
- aus'loben**, [schw. (h.) = uitloven. **aus'loben**, [schw. (h.) = uit-, ontlokken; [uithooren]. **aus'logieren**, [schw. (h.) = ergens anders onderbrengen. **aus'lohen**, [schw. (h.) = uitbranden, -gloeien; (*ook: hout*) uitloogen. **aus'lohnem**, -lohnem, [schw. (h.) = (die Arbeiter) uitbetalen. **aus'lösbar** = afkoopbaar. **aus'lösen**, [schw. (h.) = (uit)blusschen, -dooven; (Geschriebenes) uitwisschen; (eine Schuld) afbetalen, -lossen; a., f. (f.) = uitgaan. **aus'löslisch** = uitwisschaar. **aus'lösen**, [schw. (h.) = uit-, verloten. **aus'lösen**, [schw. (h.) = losmaken; uitlossen, -wisselen, loskopen; (*gegen reçu* enz.) in ontvangst nemen; (ein Pfand u. ä.) (in)lossen; (*tech.*) ontkoppelen; (den Motor) uitschakelen; (*fig.*) ver-, opwekken, te voorschijn roepen, teweegbrengen; (Quellen) doen vloeien. **Aus'lösung**, w. = losmaking enz., *vgl.* auslösen. **Aus'lösungssumme**, w. = losprijs. **Aus'lösungsvertrag**, m. = uitwisselingsverdrag, kartel. **aus'löten**, [schw. (h.) = naar buiten loodsen.
- aus'lüften**, [schw. (h.) = (uit)luchten. **Aus'lug**, m. —(e)s, . . lüge = uitkijk. **aus'lügen**, [schw. (h.) = uitkijken.
- aus'machen**, [schw. (h.) = (Rüffe, Erbsen z. B.) bolsteren, pellen, doppen, uitnemen, -halen; (Garnelen) pellen; (Flede) uit-, wegmaken; (Feuer) uitmaken, blusschen; (ein Spiel, einen Streit) uitmaken, beëindigen, beslechten; (das müßten Sie selber) beslissen, uitmaken; (etw. von vornherein) vaststellen; opmaken; (viel, wenig) bedragen, uitmaken; (Wib) opsporen, op 't spoor komen; das macht nichts aus = dat doet er niet(s) toe, heeft niets te beteekenen; was macht das aus? = wat kan dat schelen? das macht mir nichts aus = dat kan mij niet schelen; [einen a. = iem. uitmaken]; (einem einen Pfaz im Rontor) bespreken, bezorgen; ausmachender Betrag = reële waarde; *vgl.* ausgemacht. **Aus'machung**, w. —, —en = ('t) uitnemen, uithalen enz. *vgl.* ausmachen; (*ook*) legaat. **aus'malen**, [f. (h.) = goed malen; uit-, leeg-, afmalen. **aus'malen**, [schw. (h.) = (af-, uit)schilderen, voorstellen, schetsen; kleuren. **Aus'marsch**, m. = uit-, afmarsch. **aus'marschieren**, [schw. (f.) = uit-, afmarcheeren. **Aus'maß**, f. —es, —e = ('t) uitmeten; omvang, afmeting; dosis, hoeveelheid. **aus'mäßen**, [schw. (h.) = vetmesten.
- aus'mauern**, [schw. (h.) = be-, dicht-, volmet-selen.
- aus'meißeln**, [schw. (h.) = uitbeitelen, -steken; afwerken.
- aus'mergeln**, [schw. (h.) = uitmergelen, -putten. **Aus'mergelung**, w. —, —en = uitmergeling enz. **aus'merzen**, [schw. (h.) = schiften, sorteeren, uitschieten; wegdoen, afschaffen; bannen. **aus'messen**, [f. (h.) = (af-, uit)meten; bij de maat, in 't klein verkoopen; toemeten.
- aus'mieten**, [schw. (h.) = verhuren; (einen) uit de huur verdringen; (*ook*) een woning (kamer) huren voor. **aus'mitteln**, [schw. (h.) = uitmesten, reinigen, schoonmaken; (einen) uit-, leegplunderen. **aus'mitteln**, [schw. (h.) = uitvorschen, -visschen, opsporen.
- aus'möblieren**, [schw. (h.) = meubeleeren.
- aus'münden**, [schw. (h.) = uitmonden, -loopen, -komen. **Aus'mündung**, w. = (uit)monding.
- aus'münzen**, [schw. (h.) = aanmunten. **aus'mustern**, [schw. (h.) = uitschieten, -schiften; (Truppen) afdanken; (Pferde) uitmonsteren, op reform stellen.
- aus'nähen**, [schw. (h.) = be-, afnaaien; borduren.
- Aus'nahme**, w. —, —n = uitzondering, exceptie; eine $\mathcal{A}$. von der Regel = een uitz. op den regel. **Aus'nahmestimmung**, w. = uitzonderingsbepaling. **Aus'nahmefall**, m. = uitzonderings-, exceptioneel geval. **Aus'nahmengesetz**, f. = uitzonderingswet. **Aus'nahmehofferte**, w. = extra-aanbieding. **Aus'nahmetag**, m. = extra-aanbieding(sdag), koopjesdag. **Aus'nahmezustand**, m. = uitzonderings-, exceptioneele toestand. **aus'nahmslos** = zonder uitzondering. **aus'nahmsweise** = bij (wijze van) uitzondering. **aus'nehmen**, [f. (h.) = uitnemen; uitzonderen, -sluiten; [kopen, huren, nemen]; (Fische, Vögel, Samen) uithalen, schoonmaken; (Rester) uithalen; (Kartoffeln) rooien; **fiß a.** = zich onderscheiden, zich voordoen; uitkomen, zich vertoonen, er uitzien; *vgl.* ausgenommen. **aus'nehmend** = uitnemend, -stekend, bijzonder. **Aus'nutzen**, w. —, —en = groef. **aus'nützen**, -nützen, [schw. (h.) = gebruiken, benutten, (ten volle) gebruik maken van, zich ten nutte maken, partij trekken van, profiteeren van, exploiteeren; ausgenutzt = verbruikt, versleten. **Aus'nutzung**, w. —,

—en = ('t) gebruiken enz., *vgl.* ausnuzen.
Auso'nien, f. = Ausonië, Beneden-Italië.
aus'dden, [d̥w. (h.)] = geheel doodsch, woest maken.
aus'dfen, [d̥w. (h.)] = uithoozen.
aus'pachten, [d̥w. (h.)] = ausmieten. **aus'paden**, [d̥w. (h.)] = uitpakken (*ook fig.*). **aus'parieren**, [d̥w. (h.)] = pareeren; (*fig.*) volhouden, uitzingen. **aus'pauzen**, [d̥w. (h.)] = bij bekken-, paukeslag bekend maken; (einen Streit) uitvechten. **aus'pauzen**, [d̥w. (h.)] = (das Mineral) fijn stampen, stooten. **aus'peilen**, [d̥w. (h.)] = (den Grund) peilen, looden. **aus'peilschen**, [d̥w. (h.)] = zweepen, geeselen; afranselen; uit-, wegzweepen. **aus'pfählen**, [d̥w. (h.)] = met paalwerk stutten. **Aus'pfählung**, w. —, —en = paalwerk. **aus'pfänden**, [d̥w. (h.)] = (einen Schuldner) op zijn goederen beslag leggen. **aus'pfarren**, [d̥w. (h.)] = onder een andere parochie brengen. **aus'pfeifen**, f. (h.) = uitfluiten. **aus'pflücken**, [d̥w. (h.)] = (uit)plukken. **aus'pfügen**, [d̥w. (h.)] = (Wasser) uitputten, -scheppen. **aus'pflügen**, [d̥w. (h.)] = be-pikken; *vgl.* ausgepicht. **Aus'pflügen**, f. —s, -zien = auspicium, voorteeken; uiter jems. **A.** en = onder jems. auspiciën, bescherming, opperste leiding.
aus'picken, [d̥w. (h.)] = uit-, leegpikken. **aus'plappern**, [d̥w. (h.)] = uitflappen, uit-, rondbabbelen. **aus'plätten**, [d̥w. (h.)] = (uit-, glad-)strijken. **aus'plätzen**, [d̥w. (h.)] = barsten, uit elkaar springen; (in ein Gefächter) uitbarsten, -proesten. **aus'plaubern**, [d̥w. (h.)] = uit-, rondbabbelen, verklappen; *fig.* a. = naar harte-lust babbelen. **aus'plündern**, [d̥w. (h.)] = uit-, leegplunderen. **aus'pochen**, [d̥w. (h.)] = uitkloppen; (*trappelend*) uitjowen; (doorzetten). **aus'polstern**, [d̥w. (h.)] = (*met kussens*) bekleden; oppullen, kapitonneeren. **aus'posannen**, [d̥w. (h.)] = uit-, rondbazuinen, nittrompetten. **aus'powern**, [d̥w. (h.)] = uitmergelen, arm en ellendig maken. **aus'prägen**, [d̥w. (h.)] = (aan-)munten; stempelen, afdrukken (*ook fig.*); *fig.* a. = zich afdrukken, tot uitdrukking komen; ein ausgeprägter Charakter = een gepronon-cieerd, beslist karakter. **aus'pressen**, [d̥w. (h.)] = uitpersen; (einem etw.) afpersen. **aus'proben**, **probieren**, [d̥w. (h.)] = op de proef stellen, onderzoeken; *praktisch* a. = aan de praktijk toetsen. **aus'prügeln**, [d̥w. (h.)] = afranselen; (einem etw.) uitranselen. **Aus'puff**, m. —(e)s = afgewerkte, verloren stoom (van de) **Aus'puffmaschine**, w. = (stoom)machine zonder condensatie. **aus'pumpen**, [d̥w. (h.)] = uit-, leegpompen. **aus'pusten**, [d̥w. (h.)] = uitblazen. **Aus'putz**, m. = opschik, toel(sel); uitveegsel (*v. wool, graan*). **aus'putzen**, [d̥w. (h.)] = reinigen, schoonmaken; uitpoetsen, (op)toeien, opschik-ken, mooil maken, versieren; doorhalen, een uit-brander geven; (einen Kanal) uitbaggeren; (Bäume u. ä.) (uit)dunnen, besnoeien; (ein Licht) (uit)snuiten; (Tuch) noppen, (af)pluizen. **Aus'putzer**, m. = schoonmaker, enz., *vgl.* aus-putzen; uitbrander.
aus'quartieren, [d̥w. (h.)] = uitkwartieren, er-gens anders inkwartieren. **aus'quetschen**, [d̥w. (h.)] = uitpersen, -drukken.
aus'radieren, [d̥w. (h.)] = uitkrabben, -gommen. **aus'rändern**, [d̥w. (h.)] = uitranden, -tanden. **aus'rangieren**, (spr.: .. zie ..), [d̥w. (h.)] = uitschieten, -schiffen, sorteeren; (Pferde) uit-monsteren, op reform stellen; (*bij uitbreiding ook van kleeren, meubels* enz.) afdanken, af-

keuren. **aus'rasen**, [d̥w. (h.)] (*fig.*) = uitrasen; kalmereen, bedaren. **aus'rasen**, [d̥w. (h.)] = uitrusten. **aus'rauben**, [d̥w. (h.)] = uitrooven, -plunderen. **aus'rauchen**, [d̥w. (h.)] = uit-, leeg rooken. **aus'räumen**, [d̥w. (h.)] = uit-, berook-ken; (*vleesch e. d.*) rooken; (einen) wegglijken, -pesten. **aus'raufen**, [d̥w. (h.)] = uittrekken, -rukken, -plukken. **aus'rauchen**, [d̥w. (h.)] = (Tuch) rouwen, kaarden. **aus'räumen**, [d̥w. (h.)] = (uit-, ont)ruimen, leegen. **aus'rauschen**, [d̥w. (h.)] = niet meer ruischen; (*schp.*) snel afloopen (*van ankerketting bije.*) **aus'räuspern**, [d̥w. (h.)] = uithoesten, opgeven.
aus'rechnen, [d̥w. (h.)] uitrekenen; *vgl.* ausge-rechnet. **aus'reden**, [d̥w. (h.)] = (uit)rekken, (*de hand*) uitsteken. **Aus'rede**, w. = uitvlucht, [-spraak], voorwendsel, praatjes, doekje voor 't bloeden. **aus'reben**, [d̥w. (h.)] = uitpraten, uit-, ten einde spreken; bespreken; [uitspreken, -zeggen, -maken, beslissen]; (einem etw.) uit ('t hoofd), praten; *fig.* a. = zich verontschuldigen, zich er uitpraten; alles zeggen, wat men te zeggen heeft; [zich uitspreken]. **aus'reeben**, [d̥w. (h.)] = (*schip*) uitrusten. **Aus'reeder**, m. = scheeps-reeder. **aus'regenen**, [d̥w. (h.)] = uitregenen, op-houden met regenen; door den regen uithollen. **Aus'reibholz**, f. = polijst-, bruneerhout; lk-hout, -stok. **aus'reiben**, f. (h.) = uit-, wegwrij-ven; (sich die Augen) uitwrijven; (die Sohlen) gladwrijven; (ein Loch) ruimen, verzinken. **aus'reichen**, [d̥w. (h.)] = voldoende, toereikend zijn; (mit etw.) uit-, rondkomen. **aus'reichend** = voldoende; *weit* a. = (*ook*) ver'strekkend. **aus'reifen**, [d̥w. (h. u. f.)] = (geheel) rijp worden. **Aus'reise**, w. = vertrek, uitreis. **aus'reifen**, [d̥w. (h.)] = nitreizen, vertrekken; [bereizen]; *ausgereift* haben = uitgereisd zijn. **aus'reißen**, f. (h.) = uitrukken, -scheuren, (uit)trekken; uitbreken; a., (f.) = los-, uitscheuren; (*van dijken*) scheuren; (*van geduld*) op zijn; (*van personen e. d.*) er van door gaan, dezerteeren; *reißaus!* = ruk op! *sich kein Bein* a. = zich niet lam werken. **Aus'reiher**, m. = weglooper, dezerteur. **aus'reiten**, f. (f.) = uit-, naar buiten rijden; a., (h.) = [uit]riden; (*een paard*) afrijden. **aus'reiten**, [d̥w. (h.)] = uit 't lid trekken, ontwrichten. **aus'rennen**, unr. (h.) = uitrennen; [afloopen]; a., (f.) = wegrennen; ophouden met rennen. **aus'reuten**, [d̥w. (h.)] = uitroeten.
aus'richten, [d̥w. (h.)] = recht maken, in orde brengen, (*ook*) justeeren; [(ein Gastmahl, Fest) geven; (eine Hochzeit) bekostigen]; (einen Auf-trag) doen; (einen Gruß) doen, overbrengen; (*mijnw.*) inrichten, toegankelijk maken; *ich werde es* a. = ik zal 't bepaald doen, ik zal niet mankeeren; a. = (*verder*) doen, uitrichten, uitwerken, uitvoeren; er kann etel a. = hij kan veel gedaan krijgen. **aus'richtig**, **richtig** = an-stellig. **Aus'richtung**, w. = ('t) in-orde-brengen enz., *vgl.* ausrichten; (*ook*) boodschap. **aus'riefeln**, [d̥w. (h.)] = uitdiepen, -spongen, kanne-leeren. **aus'rifeln**, [d̥w. (f.)] = uitrafelen; a., (h.) = uitrafelen, -halen. **aus'ringen**, f. (h.) = uit-, ontwingen, ontwrichten, -worstelen; (einen Kampf u. ä.) uitvechten; (*intr.*) uitworstelen, sterven. **aus'rinnen**, f. (f.) = uitloopen, -vloeien. **aus'rippen**, [d̥w. (h.)] = (Tabak) strippen. **Aus'ritt**, m. = uit-, wandelrit.
aus'rocheln, [d̥w. (h.)] = uitrochelen, sterven. **aus'rollen**, [d̥w. (h.)] = uitroelen, ('t onkruid) uitrukken, (uit)roelen. **aus'rollen**, [d̥w. (h.)] = uit-, platrollen; ont-, afrollen, afwinden; op-houden te rollen. **aus'rotten**, [d̥w. (h.)] =

uitroeien (*ook fig.*), vernietigen, verdelgen.
aus'rücken, ſchw. (f.) = uitrukken, -marcheeren;
a., (h.) = afstellen, uitschakelen. **Aus'rückvor-**
richtung, w., **zeug**, f. = ontkoppelingsinrich-
ting. **Aus'ruf**, m. = uitroep, kreet; afroeping,
 -kondiging. **aus'rufen**, ft. (h.) = uitroepen, af-
 verkondigen, bekendmaken, af-, omroepen.
Aus'rufser, m. = om-, afroeper. **Aus'rufungs-**
zeichen, f. = uitroepsteek. **aus'rufen**, ſchw.
 (h.) = (uit)rusten; **ſich a.** = uitrusten. **aus'-**
runden, ſchw. (h.) = uit-, afronden. **aus'rupfen**,
 ſchw. (h.) = (gebarn, Haare) uitplukken,
 -trekken; (Zud) noppen. **aus'rücken**, ſchw. (h.) =
 uit-, toerusten; bemannen. **Aus'rückung**, w. =
 uit-, toerusting. **Aus'rückungsgegenstände** Pl. =
 uitrustings(sstukken, -voorwerpen). **aus'rut-**
ſchen, ſchw. (f.) = uitghiden, (uit)slippen.
Aus'faat, w. = ('t) uitzaaien, ('t) zaaikoren,
 zaad, ('t) uitgezaaide **aus'ſäen**, ſchw. (h.) =
 (uit)zaaien; uitstrooien. **Aus'ſage**, w. = ('t)
 zeggen, getuigenis, verklaring; (*gram.*) gezeg-
 de; auf seine Pl. hin = op zijn zeggen af. **aus'-**
ſagen, ſchw. (h.) = zeggen, me(d)edeelen; ver-
 klaren, getuigen; alles zeggen. **Aus'ſagewort**,
 f. = gezegde-, werkwoord. **aus'ſagen**, ſchw.
 (h.) = uitzagen. **Aus'ſatz**, m. = uit-, inzet;
 melaatsheid, uitslag; (beim Billard) acquit.
aus'ſäßig = melaatsch; **Aus'ſähige(r)** melaat-
 sche. **aus'ſäubern**, ſchw. (h.) = schoonmaken.
aus'ſaufen, ft. (h.) = uit-, leegzuipen, -drinken.
aus'ſaugen, ft. (h.) = uit-, af-, leegzuipen; uitz.,
 -mergelen, -putten. **Aus'ſauger**, m. = uitzuiger.
Aus'ſäung, w. —, —en = uitzaaiing.
aus'ſchaben, ſchw. (h.) = afschrapen, uit-, weg-
 schrammen. **aus'ſchachten**, ſchw. (h.) = (eine
 Grube) dieper maken; (*een terrein*) uitgraven.
aus'ſchäffen, ſchw. (h.) = uitboren. **aus'ſchalen**,
 ſchw. (h.) = beplanken, beschieten; (Wuflern)
 openmaken; (Stühle) bolsteren. **aus'ſchälen**,
 ſchw. (h.) = (Eier) pellen, (Erbsen) doppen,
 (Zwiebeln) schillen; (einen) plunderen; **ſich a.** =
 (*scherts.*) zich uitkleeden. **aus'ſchalten**, ſchw.
 (h.) = uitschakelen (*ook fig.*); verwijderen,
 verdringen. **Aus'ſchalter**, m. = uitschakelaar.
Aus'ſchaltung, w. = uitschakeling. **Aus'ſchamt**,
 m. = herberg, slijterij, tapperij, verkoop in
 't klein (*van wijn, bier enz.*). **Aus'ſchankeſch**,
 f. = drankwet. **aus'ſcharen**, ſchw. (h.) = uit-
 krabben (*uit den grond*), ont-, opgraven; (etnen)
 (*door schuifelen*) uitjouwen. **aus'ſcharten**, ſchw.
 (h.) = uittanden, -kerven. **aus'ſchattieren**,
 ſchw. (h.) = (uit)schaduwen. **aus'ſchauen**, ſchw.
 (h.) = uitkijken, -zien; gut a. = er goed uitzien.
aus'ſchäufeln, ſchw. (h.) = uitscheppen, -hoozen,
 -graven. **aus'ſchäumen**, ſchw. (h.) = uitschui-
 men, niet meer schuimen; bedaren, tot rust
 komen.
aus'ſcheiden, ft. (h.) = (af)scheiden afzonderen;
 uitschieten, -schiften; a., f. = er uit gaan (aus
 einer Geſellſchaft), aftreden; (*zm.*) uitscheiden
 ophouden. **aus'ſcheinen**, ft. (h.) = uitschijnen,
 overschijnen. **aus'ſchellen**, ſchw. (h.) = uit-,
 omklinken. **Aus'ſcheller**, m. = omklinker, -roe-
 per. **aus'ſchelten**, ft. (h.) = beknorren, een
 standje geven, doorhalen. **aus'ſchenken**, ſchw.
 (h.) = uitschenken, -gieten; (*drank*) slijten, in
 't klein verkoopen. **aus'ſchereu**, ft. (h.) = (ein
 Tau) uitscheren; (Zud) afscheren. **aus'ſchereu**,
 ſchw. (h.) = (uit)schuren; (ein Zimmer) schoon-
 maken.
aus'ſchiden, ſchw. (h.) = uitschieten, -zenden,
 (nach etw. = om iets); (nach einem) laten halen.
aus'ſchieben, ft. (h.) = uitschuiven, -trekken,

-duwen; (das Brot) uit den oven halen; (*bij 't*
kegelen) 't eerst gooien; (*ook*) = ausſeſeln.
Aus'ſchieber, m. = uitschuifblad (*v. een tafel*).
aus'ſchießen, ft. (h.) = uit-, wegschieten; (*door*
schieten) uitslijten; uitsch., schiften, sorteeren;
 (einen Wald) leegschieten; (einen Preis) om
 (*een prijs*) schieten; (Blumen, Blätter) schieten;
 [(Personen) afvaardigen]; (f.) = te voorschijn
 schieten; uitloopen, -botten; (*v. d. wind*) uit-
 schieten. **Aus'ſchießer**, m. = sorteerder. **aus'-**
ſchiffen, ſchw. (h.) = ontschepen; lossen;
 (*fig.*) uitzetten, wegsturen; a., (f.) = scheep
 gaan, uitloopen. **aus'ſchiffen**, ſchw. (h.) = van
 riet zuiveren. **aus'ſchimpfen**, ſchw. (h.) =
 uitschelden; *ook* = -schelten. **aus'ſchirren**,
 ſchw. (h.) = uitspannen, aftuigen.
aus'ſchlichten, ſchw. (h.) = (einen Dchſen) villen,
 opmaken, uithalen; (Grundſtücke) in percelen
 splitsen en verkoopen. **aus'ſchlagen** (**ſich**), ft.
 (h.) = uitslagen. **Aus'ſchlag**, m. = eerste slag;
 doorslag (*eig. en fig.*); seine Antwort gab den
 Pl. = gaf den doorslag, besliste; — [af]loot; —
 uitslag, sproeten; (*v. plant*) spruiten, loten; ('t)
 beste (*van 't erts*); (*hand.*) stille uitslag.
Aus'ſchlageifen, f. = doorslag. **aus'ſchlagen**, ft.
 (h.) = uitslaan, -kloppen; -dorschen; (*met den*
doorslag) uitdrijven, punchen; (geuer) uitsl.,
 (*slaande*) -dooven; (ein Ei, den Dotter) uitkl.;
 (einen einen Zahn) uitsl.; (den Ball) opgooien,
 servern; (einen Sieb) afslaan, pareeren; (mit
 Seide) bekleeden, (ein Zimmer rot) bekleeden,
 behangen, stoffeeren; (Geſchäft, Einladung,
 Freier) afslaan, van de hand wijzen, weigeren;
 (eine Erbſchaft) verwerpen; — beginnen (*bij 't*
balspiel); ophouden met slaan (*of zingen*); (von
 Pferden) hinten a. = achteruitslaan; (von der
 Wage) doorslaan, overhellen; a., (f.) = (von
 Pflanzen, Knoſpen) uitloopen, -botten, groen
 worden; (von der Haut) uitslag krijgen; die
 Wände ſchlagen aus (l); (in Flammen) uit-
 slaan, -breken (gut, ſchlecht) afloopen, uit-
 vallen, gaan. **Aus'ſchläger**, m. = eerste speler;
 een paard, dat achteruitslaat. **Aus'ſchlagſäu-**
ſtel, m. = groote hamer (*om keien uit de rots te*
slaan). **Aus'ſchlagſieber**, f. = koorts met huid-
 uitslag. **aus'ſchlaggebend** = beslissend. **Aus'-**
ſchlagung, w. —, zie aus ſchlagen. **Aus'ſchlag-**
winkel, m. = afwijzings-, doorslaghoek. **aus'-**
ſchlämmen, ſchw. (h.) = uitbaggeren, van
 modder en slik zuiveren.
I. aus'ſchleifen, ſchw. (h.) = (uit)sleepen; los-
 strikken, -knoopen. **II. aus'ſchleifen**, ft. (h.) =
 (uit-, weg-, af)slijpen.
aus'ſchleudern, ſchw. (h.) = uitslingeren, -werpen,
aus'ſchlichten, ſchw. (h.) = platslaan, gladmaken,
 slechten. **aus'ſchließen**, ft. (h.) = uit-, buiten-
 sluiten; (einen von einer Geſellſchaft) uitsl.,
 weren; (einen Gefangenen) uit de ijzers sluiten;
ſich a. = zich uitsluiten, zich afzonderen, zich
 terugtrekken. **aus'ſchließend**, **aus'ſchließlich** =
 uitsluitend, bijzonder, persoonlijk; behalve;
 ausſchließlich der Irtingelber = behalve (buiten)
 de foaien. **Aus'ſchließung**, w. —, —en = uit-
 sluiting; (*typ.*) spatie, hol wit. **Aus'ſchlie-**
ſungszoll, zie Prohibitionszoll. **aus'ſchließen**,
 ſchw. (h.) = insplitten. **aus'ſchlüſzen**, ſchw.
 (h.) = uitsnikken. **aus'ſchlüpfen**, ſchw. (f.) =
 ontglippen, -snappen; uitkomen, -kruipen.
aus'ſchlürfen, ſchw. (h.) = uitslurpen, -leppen.
Aus'ſchlurſ, m. = uitsluiting; mit (unter) Pl.
 von ob. mit Pl. (Gen.) = met uitsluiting van.
aus'ſchlurweise = uitsluitend, bij uitsluiting.
aus'ſchmähen, **ſchmälen**, ſchw. (h.) = aus-

ſchelten. **ausſchmeißen**, ft. (h.) = uitsmijten, -gooien. **ausſchmelzen**, ft. u. ſchw. (h.) = (uit-)smelten. **ausſchmieden**, ſchw. (h.) = uit- (*d. i. voldoende*) smeden; uithameren, -slaan; uit de boeien slaan. **ausſchmieren**, ſchw. (h.) = (be-)smieren; nakladden, afschrijven; (einen) smeer-geven, afranselen. **ausſchmüden**, ſchw. (h.) = (ver-)opsieren, tooien; opsmukken, -schikken. **ausſchnallen**, ſchw. (h.) = uit- afgespen; **ausſchnappen**, ſchw. (f.) = losspringen, -gaan. **ausſchnauben**, ſchw. (h.) = uitsnuiven, -blazen; **ſich a.** = (*den neus*) snuiten. **ausſchnaufen** = ſich verſchnaufen. **ausſchneidebeifen**, f., -mefſer, f. = mes, ſchaar om uit te snijden, uit te knippen. **ausſchneiden**, ft. (h.) = uit-, weg-snijden; uitknippen; — uitsnoeien, dunnen; uithollen, afwerken; (*Tuch*) in 't klein verkoopen, uitsn. **ausſchneiteln**, ſchw. (h.) = uitsnoeien, dunnen. **ausſchniden**, ſchw. (h.) = uitspatten. **ausſchnitt**, m. = ('t) uitsnijden, -knippen, -knipsel, -snijding (*ook aan een japon*), décolleté; gaatje, opening; sektor; auf den (tm) *fl.* verlaufen = in 't klein verkoopen. **ausſchnittgeſchäft**, f., -handel, m. = handel in 't klein, kleinhandel. **ausſchnittwaren**, pl. = ellewaren. **ausſchnitze(n)**, ſchw. (h.) = uit-, beeldsnijden; uitknippen. **ausſchnüffeln**, ſchw. (h.) = uit-, opsnuffelen, uitvisschen, opschommelen. **ausſchnüren**, ſchw. (h.) = uit-, losrijgen; losbinden, -maken. **ausſchöpfen**, ſchw. (h.) = uit-, leegscheppen, hoozen, uitputten. **ausſchöpfung** = *ſchw. d. i. g.* **ausſchoten**, ſchw. (h.) = (Erſen) doppen. **ausſchrauben**, ſchw. (h.) = uit-, losschroeven. I. **ausſchreiben**, ft. (h.) = uit-, af-, ten einde ſchrijven; af-, overschrijven; (einen Namen ganz, Zahlen) voluit ſchr.; (eine Rechnung) uit-trekken, ſchr., opmaken; (eine Quittung) ſchr.; (*regelung e. d.*) aankondigen, uitvaardigen; (eine Verſammlung) uitschr., bijeenroepen; (eine Stelle) de mededinging (*naar een betrekking*) openstellen; (eine Preisfrage) uitschr.; (Bauarbeiten) aanbesteden; (Steuern) uitschr.; opleggen; — requireren, opeschen; **ſich a.** = alles opſchrijven, wat men weet; zich ſchrijvende uitputten; *vgl.* ausgeſchrieben. II. **ausſchreiben**, f., **ausſchreibung**, w. = bevelſchrift, verordening, bericht; bijeenroeping enz., *vgl.* ausſchreiben. **ausſchreien**, ft. (h.) = uitschreeuwen, uit-, omroepen, (uit)venten; ten einde schreeuwen; (einen für reich) laten doorgaan, uitmaken. **ausſchreier**, m. = omroeper. **ausſchreiten**, ft. (h.) = afstappen, (stappen) afmeten; *a.*, (f.) = wijd stappen, groote stappen nemen; [buiten de perken gaan, buitensporig doen, uitspatten]; (*wader, tüchtig*) aanstappen. **ausſchreitung**, w. —, —en = afwijking, uitspating, buitensporigheid. **ausſchröpfen**, ſchw. (h.) = (Blut) aftappen, (einen) laten, (*fig.*) aderlaten, geducht laten bloeden. **ausſchroten**, ſchw. (h.) = uit den kelder halen, nitrollen; (*Wein auch*) bij 't vat verkoopen; (*ſie ſich*) uithakken. **ausſchürfen**, ſchw. (h.) = (*mijnw.*) blootleggen. **ausſchuß**, m. = uitschot, mislukt stuk; komitee, kommissie. **ausſchußbogen**, m. = onbruikbaar blad, misdruk. **ausſchußmitglied**, f. = lid van 't komitee, van de kommissie. **ausſchußſigung**, w. = komiteevergadering. **ausſchußtag**, m. = komitee-, landdag. **ausſchußware**, w. = ongeregelde goederen, uitschot. **ausſchütteln**, ſchw. (h.) = uitschudden. **ausſchütten**, ſchw. (h.) = uitstorten, -gieten; (ein Herz) uitst., ontlasten; (einen Graben) volgooien, dempen;

(Dividen den, die Maſſe uſw.) uitkeeren; ſich vor Sachen a. = stikken van 't lachen, zich dood-lachen; *vgl.* **ausſchüttung**, w. —, —en = uitstorting enz., *vgl.* ausſchütten; *fl.* der Maſſe = likwidatie en verdeling van den boedel.

ausſchwären, ft. (f.) = uit-, wegzweren. **ausſchwärmen**, ſchw. (f.) = (von Bienen) uit-zwermen; (von Soldaten) zich tirailleursgewijze ontwikkelen, verspreiden; ausgeſchwärmt haben = niet meer uitvliegen; uitgezwierd, uitgeboemeld zijn. **ausſchwärzen**, ſchw. (h.) = (uit-)smokkelen. **ausſchwagen**, -ſchwägen, ſchw. (h.) = uitpraten, -babbelen, -kletsen. **ausſchwefeln**, ſchw. (h.) = uitzwavelen. **ausſchwweif**, m. —(e)s, —e = afdwaling. **ausſchwweiften**, ſchw. (h.) = rond, boogvormig uitsnijden, -knippen, -schulpen; uitspoelen; afdwalen (*van 't onderwerp*), uitweiden; uitspatten, losbandig leven. **ausſchweifend** = overdreven, uitbundig, buitensporig, losbandig. **ausſchweifung**, w. —, —en = uitrondding; afdwaling, uitspating. **ausſchweifungskreis**, m. = afwijkingſirkel. **ausſchweigen**, ft. (h.) = zwijgen als een mof, geen woord zeggen. **ausſchweifen**, ſchw. (h.) = (Eiſen) gloeiend smeden, aaneenwellen. **ausſchwemmen**, ſchw. (h.) = uit(spoelen); uithollen, ondermijnen. **ausſchwenten**, ſchw. (h.) = (*glazen, kruiken e. d.*) spoelen, schoonmaken. **ausſchwingen**, ft. (h.) = uitzwaaien; (*hennep*) zwingelen; (*koren*) wannen; (die Wäſche) uitslaan; (*een ſloop*) uitbrengen; (*intr.*) ophouden metslinger; **ſich a.** = (*aan 't rek*) zwaaien. **ausſchwigen**, ſchw. (h. u. f.) = uitzweeten. **ausſzegeln**, ſchw. (f.) = uitzellen, onder zeil gaan.

I. **ausſehen**, ft. (h.) = uitzien; (ſich die Augen) uitkijken, -zien; (nach etw.) uitz.; (gut, blaß) er . . uitz.; wie du ausſiehſt! = wat zie je er uit! er ſieht ganz danach aus = hij ziet er wel naar uit, daar zie ik hem wel voor aan; es ſieht nach Regen, Sturm aus = 't ziet er uit, of we regen, storm zullen krijgen; [**ſich etw. a.** = ſich aus-erſehen], *vgl.* weitausſehend. II. **ausſehen**, f. = uitzicht, uiterlijk, vóorkomen.

ausſeigern, ſchw. (h.) = (*met.*) uitzijgen, afdrijven. **ausſeigen**, ſchw. (h.) = uit-, doorzigen, filtreeren. **ausſeimen**, ſchw. (h.) = (den Sonig) uit de raten laten loopen.

außen, = (van) buiten, aan den buitenkant; von a. = van buiten, uitwendig; von a. her = van buiten af; nach a. (hin) = naar buiten (toe). **außenbords** = buitenboords. **Außenböschung**, w. = buitengrachtsboord, kontreskarpe. **Außenbendeich**, m. = buitendijk.

ausſenden, unr. (h.) = (uit)zenden, -sturen. **Außenſending**, f. = buitending, iets uitwendigs. **Außenſending**, m. = zendeling. **Außenſendung**, w. = (uit)zending. **ausſengen**, ſchw. (h.) = uitbranden, -gloeien.

Außengraben, m.; -hafen, m. = buiten-, voor|gracht; -haven.

Außenhandel, m. = buitenlandsche handel. **Außenläufer**, m. = jager (*een zeil*). **Außenland**, f. = uiterwaard.

Außenlinie, w.; -ſeite, w.; -ſeifer, m. = buiten|lijn (omtrek); -zijde (-kant); -staander (outsider).

Außenſtände, pl. = uitstaande gelden, te boek staande vorderingen; openstaande posten. **außenſtehend** = buitenstaand, niet aangesloten.

Außenwelt, w.; -werk, f.; -winkel, m. =

buiten]wereld; -werk (van een vesting); -hoek.
Außenzölle, Pl. = grensrechten.
außer, Präp mit Dativ = buiten; behalve; a. der Zeit = buitentijds, ongeschikt; a. Sorge sein = (niet on)gerust zijn; a. sich = buiten zich zelf, van zijn stuk; a. mir waren 8 Personen da = buiten (behalve) mij enz.; (mit Gen.) a. Landes sein = buitenslands zijn; Romj.; a. daß = behalve dat; a. wenn = tenzij, vgl. Acht IV, Fassung, Stand e. a.
äußer = buitenst, uiterlijk, uitwendig, buiten. . ; der ä. . e Schein = de schijn, 't uiterlijk; eine ä. . e Verletzung = een uitwendig kwetsuur; ä. . er Wert = nominale waarde.
außeramtlich = niet officieel, privaet, partikulier. **außeramtlich** = niet-christelijk.
Außenland, f. = buitendijs-, voorland, uiterwaard. **außerdem** = buiten-, bovendien, daarenboven, behalve dat. **außerdienstlich** = buiten den dienst, partikulier.
das Äußere, ein Äußeres = 't uiterlijk, 't voorkomen; 't uitwendige; (das auffällige Äußere, ein auffälliges Äußere(s)); Minister des Äußeren = minister van buitenlandsche zaken.
außerhalb = buiten 't huwelijk verwekt, onecht. **außerhalb** = buiten-europeesch. **außergerichtlich** = buitengerechtelijk, onderhands(ch). **außergewöhnlich** = onwettig. **außergewöhnlich** = buitengewoon, ongewoon, gemeen, bijzonder. **außerhalb** (mit Genitiv) = buiten, aan den buitenkant.
äußern = uiterlijk, uitwendig; oppervlakkig, van buiten; aan den buitenkant. **äußern**, f. = uiterlijk, uitwendig; uiterlijke schijn. **äußern**, f. = uiten, te kennen geven, toonen; zeggen, verklaren; sich ä. = zich uiten, zich openbaren, zich verklaren, zich uitlaten (sich über (Akk.) ä.).
außerordentlich = außer gewöhnlich. **außerordentlich** = boven-, onzinnelijk.
äußerst = uiterst, laatst, uiterlijk; naast, hoogst; der ä. . e Preis = de naaste prijs; aufs ä. . e erschrocken = hevig, in de hoogste mate verschrikt. **außerst** = buiten (niet in) staat. **äußerst** = uiterste, hoogste mate, ergste; das Ä. . e Magen = 't uiterste wagen; sein Ä. . es tun = zijn uiterste best doen; auf das Ä. . e gefaßt sein = op 't ergste voorbereid zijn; maar: aufs ä. . e gebracht sein = tot 't uiterste; wenn's aufs ä. . e kommt = als 't heel erg wordt, als 't er om spant.
außerordentlich = buiten rang- of volgorde, bij keuze.
Äußerung, w. —, —en = uiting, openbaring; uitlating, verklaring, uitdrukking, zeggen.
aussetzen, f. = (Schiffwache, Boot) uitzetten; (Passagiere) aan land, uitz., ontschepen; [(zum Verkauf) uitstellen, buitenzetten]; (Segel) spannen, ontplooiën; (Bäume) overplanten; einen Ball od. sich a. = acquit geven; (der Gefahr, dem Sturm usw.) blootstellen, prijsgeven (aan); (ein Kind) te vondeling leggen; (eine Rente) vast-, uitzetten; (Belohnung, Preis) uitloven, uitschrijven; [eine Zeit a. für = vaststellen voor; es a. auf = 't laten afhangen van]; (Stunden) laten uitvallen; (eine Sitzung) schorsen; (eine Arbeit, mit einer Arbeit auf od. für einige Tage) tijdelijk staken, laten rusten; der Affen setzt aus = stokt; — uitstellen, verschuiven, overslaan; ausgelegte Schuld = uitgestelde schuld; an einer Sache, an einem etw. aussetzen haben = op iets, op iem. wat aan te merken hebben; an allem aussetzen haben = op

alles vitten, bedillen; a. . des Fieber = intermitterende-, wisselkoorts; (beim Schach und Domino) 't eerst zetten, voorzetten; [uitgaan (van)]. **Aussetzung**, m. —s, —e = vondeling.
Aussetzung, w. —, —en = uitzetting; ont-schepping enz., vgl. aussetzen; (ook) aanmerking.
Ausicht, w. —, —en = uitzicht, (ver)gezicht; die A. haben auf (Akk.) = uitzien op; — (voor-) uitzicht, kans, verwachting; er hat gute A. . en = een goed vooruitzicht; nicht die geringste A. auf Erfolg = niet de minste kans van slagen, hoop op sukses; in A. haben = kans, uitzicht, hoop hebben op; in A. stellen = hoop geven op, voor-spiegelen; in A. stehen = te verwachten zijn, te wachten staan; in A. nehmen = zich voorneemen, ontwerpen, op 't oog hebben, voorloopig vaststellen, rekenen met. **ausichtslos** = zonder hoop, z. toekomst, z. vooruitzichten; (der Kampf war) hopeloos. **Ausichtspunkt**, m. = (plaats van) uitzicht. **ausichtsreich** = hoopvol, veelbelovend. **Ausichtssturm**, m. = belvedere.
ausidern, f. = uitzijpelen, doorzweeten uitlekken (ook fig.). **ausieben**, f. = uitzeven, ziften. **ausiechen**, f. = uitzieken. **ausieden**, f. = uitkoken, trekken; (Silber) uitkoken; a., f. = uit-, overkoken.
ausingen, f. = uit-, ten einde zingen; (die Stimme) (door zingen) ontwikkelen, vormen; er hat sich ausgefungen = hij heeft zich afge-zongen, heeft geen stem meer. **ausinnen**, f. = verzinnen, uit-, bedenken. **ausitzen**, f. = (setne Zeit) uitzitten; (einen Sessel) doorzitten, uitslijten; buiten zitten (als Klein-händler z. B.), een stalletje houden.
ausöhnen, f. = (met elkaar) verzoenen; sich a. = zich verzoenen. **Ausöhnung**, w. —, —en = verzoening. **ausondern**, f. = afzonderen, afscheiden; uitzoeken, -schieten, sorteeren. **Ausonderung**, w. —, —en = af-scheiding **ausortieren**, f. = (as)sorteeren; uitschieten.
auspähen, f. = bespieden, spionneeren; (nach etw.) scherp uitkijken. **Auspähen**, m. —(e)s, —e, **Auspähen(e)**, w. —, . . ne(n) = uitspanning, wisselplaats voor de paarden, herberg (voor vrachtrijders). **auspannen**, f. = (Pferde) uitspannen; (Neh, Segel) spannen; (Säcker) afspannen; (den Geist) ontspannen; — (intr.) pleisteren; wat rust nemen, er even uit-gaan. **Auspännung**, w. = uitspanning (van paar-den); rust, ontspanning. **ausparen**, f. = vrij-, openhouden, uitsparen. **auspeien**, f. = uitspuwen, -braken, -werpen. **auspellen**, f. = (Korn) pellen. **ausperren**, f. = buiten-, uitsluiten; ook = aus-preisen. **Ausperrung**, w. —, —en = uit-sluiting, lock-out. **auspiden**, f. = bespekken, lardeeren. **auspielen**, f. = uit-, ten einde, afspelen; (eine Karte) uit-sp. (ook fig.), spelen; (eine Gans) sp. om, verloten; (ein Instrument) uitsp., (met sp. beter slechter maken) afsp., (den einen gegen den andern) uitsp.; (intr.) 't eerst op-, uitkomen. **auspinnen**, f. = (aan-, uit)spinnen, uitweiden; (ein Komplot) beramen. **auspionieren**, f. = bespieden. **auspötteln**, f. = (einen) een beetje bespotten. **auspöten**, f. = bespotten.
Ausprache, w. = uitspraak; verklaring; (soms ook) onderhoud, gesprek; (ook) debat; es kam zur A. = tot een verklaring, tot een uiteenzetting. **Aus-sprachebezeichnung**, w. = ('t) aangeven v. d. uit-

spraak. **Ausſprachewörterbuch**, f. = uitspraak-woordeboek. **ausſprechbar** = uitspreekbaar, uit te ſpreken. **ausſprechen**, ft. (h.) = (ein Wort, einen Satz) uitspreken; (ein Urteil) uitspr., vellen; — (*intr.*) ophouden met ſpreken, ten einde ſpreken; (*vgl.* **ausgeſprochen**); [prokla-meeren, uitroepen]; **ſich a.** = zich uitspreken; (für, gegen) zich verklaren (voor, tegen); zich uitdrukken; zich openbaren, ſpreken uit; **ſich über einen od. etw. a.** = over iem. of iets zijn meening zeggen, zijn hart uitſtorten. **ausſpreiten**, **ſpreizen**, ſchw. (h.) = uitspreiden, wijd-uiteen zetten. **ausſprengen**, ſchw. (h.) = laten ſpringen; (uitsprenkelen); (ein Geräusch) uitstroomen. **ausſpringen**, ft. (f.) = uit-, af-, los-springen; (voor)uitspringen; a. der Winkel = uitspringende hoek. **ausſpringen**, ſchw. (h.) = uitspuiten (ook: blussen), -spatten; a., (f.) = uitspringen, -spatten. **ausſproffen**, ſchw. (f.) = uitspruiten, -loopen. **Ausſpruch**, m. = uitspraak, vonnis, beſlissing; einen V. tun = een oordeel uitspreken, een vonnis vellen. **ausſpruden**, **ſpruden**, ſchw. (h.) = uitwerpen, doen uitspatten; a., (f.) = uitspatten, -borrelen. **ausſpuen**, ſchw. (h.) = uitspuwen. **ausſpülen**, ſchw. (h.) = (uit-, om)spoelen, wasschen; onder-mijnen, uit-, wegspoelen. **Ausſpülſtock**, m. = ompoelingſtok (*v. d. hoedemaker*); spoelbak (*van den lakenvolder*). **ausſpünden**, **ſpünden**, ſchw. (h.) = (van binnen) met planken beſchie-ten, beſchoeien. **ausſpüren**, ſchw. (h.) = uit-vorschen, -visschen, opsporen; op 't ſpoor komen. **ausſtaffieren**, ſchw. (h.) = garneeren, ſtoffeeren (*ook fig.*), opsmukken; uitrusten. **ausſtallen**, ſchw. (h.) = uit den stal brengen. **ausſtampfen**, ſchw. (h.) = uitstampen, -stooten; -trappelen. **Ausſtaub**, m. = uitſtel, termijn; (werk)staking; in den V. treten = 't werk neerleggen, in ſtaking gaan; ook = Außenſtände. **ausſtändig** = stakend. **Ausſtändige(r)** = staker. **ausſtän-fern**, ſchw. (h.) = met ſtank vullen, verpesten; snuffelen, de lucht krijgen (van iets). **ausſtan-zen**, ſchw. (h.) = (uit)ponſen, perforereen. **ausſtatten**, ſchw. (h.) = (eine Tochter) een uit-zet, een bruidſchat geven; (einen Sohn) vesti-gen, in een zaak zetten; (mit etw.) voorzien van, uitrusten met, beſigſtigen; tooien, versieren, ſtoffeeren, inrichten, meub(l)leeren. **Ausſtat-tung**, w. —, —en = uitrusting; onderdeelen (*van machine bijv.*); ſchenken, uitzet, bruid-schat, vestiging (*vgl.* **ausſtatten**); versiering, ſtoffeering, inrichting. **Ausſtattungſoper**, w. = kijk-, dekoratieopera. **Ausſtattungſtück**, f. = kijk-, parade-, dekoratiestuk. **ausſtäuben**, ſchw. (h.) = (uit)stofften. **ausſtäuben**, ſchw. (h.) = (uit-, weg)geeselen. **ausſtechen**, ft. (h.) = (die Augen) uitſteken; (Rafel, Lorf) ſteken; (einen Graben) uitgraven; (in Holz, in Kupfer) graveeren; (ein Wulſter) uit-prikken; (einen) verdringen, uit 't zadel lichten, den voet lichten; overtreffen; (eine Flaſche) uitdrinken, knappen; (ein Faß) uithevelen. **ausſte-cken**, ſchw. (h.) = (eine Fahne, die Zunge) uitſteken; (Bohnen) poten, zaaien; (ein Lager) afbakenen, -steken; (ein Tau) vieren. **ausſte-chen**, **unt.** (h.) = uitstaan, doorstaan; dulden, lijden, verdragen; [buiten staan met een stal-leje]; uitstaan (von Geld); niet inkomen, onbe-taald zijn; op zich laten wachten; staken; viel a. haben = veel uitstaande gelden hebben; *vgl.* **Schuld**. **ausſteifen**, ſchw. (h.) = (*met voering*) opſtijken; (*met planken z. d.*) beſchoeien, schoren. **ausſteigen**, ft. (f.) = uit-, afstappen;

aan land, aan wal stappen. **ausſteinen**, ſchw. (h.) = (Kirchen) van de pit ontdoen. **ausſtel-len**, ſchw. (h.) = (Schilbweiden) uitzetten; (Waren) uitſtellen, ten toon ſtellen; [(einen dem Sohn) blootſtellen, prijsgeven]; (ein Netz) spannen; (Wechsel) trekken, afgeven; (einen Paß, ein Zeugnis, eine Quittung) afgeven, uit-reiken, ter hand ſtellen; [(etw. an einer Sache) aanmerken, vitten (op)]. **Ausſteller**, m. —s, — = tentoonſteller, expozaant; afgever, trekker enz., *vgl.* **ausſtellen**. **Ausſtellung**, w. = tentoonſtelling, uitſtalling, uitreiking; reklame, bezwaar, aanmerking; [(an einer Perſon machen) aanmerking, vitterij, kritiek (op)]. **Ausſtellungsgebäude**, f. = tentoonſtellings-gebouw. **Ausſtellungsſtag**, m. = datum (*van een wiſſel*), dag van trekking. **ausſtemmen**, ſchw. (h.) = uitſteken (*met den beitel*). **ausſte-pen**, ſchw. (h.) = stikken, doornaalen. **Ausſter-beetat**, m. = auf den V. kommen, gefegt werden = beſtemd zijn om te verdwijnen. **ausſterben**, ft. (f.) = uitſterven; verdwijnen; **ausgefiorben** = uitgestorven (*ook fig.*). **Ausſteuer**, w. = uitzet, bruidſchat. **ausſteuern**, ſchw. (h.) = een uitzet, bruidſchat geven, uit-rusten; (*ook*) van de tijd afvoeren: **ausge-teuerte Erwerbsloſe** = afgevoerde werkeloozen; (*intr.*) uitvaren. **Ausſtick**, m. = puiké wijn, *vgl.* **Ausſeſe**. **ausſ-ticken**, ſchw. (h.) = borduren; stikken. **ausſtieben**, ſchw. (h.) = uitſtuiten [**ausſtimmen**, ſchw. (h.) = goed ſtemmen]. **ausſtöbern**, ſchw. (h.) = op-, uitjagen; opschom-melen, vinden. **ausſtöbern**, ſchw. (h.) = (die Zähne) uitpeuteren. **ausſtöden**, ſchw. (h.): einen Walb a. = in een bosch wortels en stom-pen van boomen uitroelen. **ausſtopfen**, f. = stopper, stophout. **ausſtopfen**, ſchw. (h.) = (Stuhl, Sattel) (op)vullen; (Tier) opzetten. **Ausſtoß**, m. = uitval, eerste stoot (beim Fechten). **ausſtoßen**, ft. (h.) = uitstooten, -slaan; (Fenster) inslaan; (einen) uitst., -sluiten; (einen Fluch) uitst.; (Seufzer) uiten, slaken, loozen; — (beim Fechten) een uitval doen; *vgl.* **Faß**. **ausſtrahlen**, ſchw. (h.) = (uit)stralen. **ausſ-trecken**, ſchw. (h.) = uitſtrekken, -steken (Arme, Beine, die Zunge); (*iſer*) rekken. **ausſtreichen**, ft. (h.) = uit-, glad ſtrijken; (Falten) glad ſtrijken, uitmaken; (Felle) uitstr., afschaven; (Fugen) volſtrijken, voegen; (ein Wort) door-halen, -schrappen; [(einen) met (zweep)slagen verwijderen]. **ausſtreife(l)n**, ſchw. (h.) = doppen. **ausſtreifen**, ſchw. (f.) = een uitſtapje doen; op verkenning uitgaan, rondzwerfen. **ausſtreiten**, ft. (h.) = uitvechten; af-, ontstrij-den. **ausſtreuen**, ſchw. (h.) = uitstrooien, -zaaien; (Gerüchte) uitstr., verspreiden. **Ausſ-trich**, m. = doorhaling, korrektie. **ausſtrömen**, ſchw. (f.) = uitstroomen; -loopen, zich uit-storten; a., (h.) = uitgieten (*in stroomen*). **Ausſ-trömungsdampf**, m. = afgewerkte (*verloren*) stoom. **ausſtudieren**, ſchw. (h.) = uitſtudeeren: zijn ſtudiën voltooien; grondig beſtudeeren. **ausſ-türmen**, ſchw. (f.) = naar buiten-, uit-, weg-stormen; a., (h.) = uitstormen, -razen; uit-storten. **ausſtürzen**, ſchw. (h.) = uitstorten. **ausſuchen**, ſchw. (h.) = uitzoeken; geheel door-zoe'ken; *vgl.* **ausgefucht**. **ausſüßen**, ſchw. (h.) = (aan-, ver)zoeten. **Auſt**, m. —es, —e = (nrdd.) oogst. **Auſtwagen**, m. = oogstwagen.

aus'täfeln, *schw.* (h.) = lambrizeeren. **aus'tanzen**, *schw.* (h.) = uit-, afdansen. **aus'tapezieren**, *schw.* (h.) = behangen, bekleden. **aus'tasten**, *schw.* (h.) = al tastende afmeten. **aus'tausch**, m. = (uit)wisseling, ruiling; *W.* der (von) Gedanken, von Gefühlen = wisseling van gedachten, van gevoelens. **aus'tauschen**, *schw.* (h.) = (uit-, om-, ver)wisselen, (om)ruilen; *vgl.* **ausgetauscht**. **aus'tauschwechsel**, m. = ruilwissel. **aus'teeren**, *schw.* (h.) = teren. **aus'teilen**, *schw.* (h.) = uit-, verdeelen, uitreiken.
Au'ter, w. —, —n = oester.
Au'tern|bank, w.; **•behälter**, m.; **•fang**, m. = oester|bank: -put (-park); -vangst.
Au'tern|fischer, m.; **•händler**, m.; **•park**, m.; **•schale**, w. = oester|visser (vogel: scholekster); -koopman; -park; -schelp.
Au'ternstein, m. = versteende schelp.
Au'ternzucht, w. = oseterteelt.
aus'tiefen, *schw.* (h.) = uitdiepen, -hollen, -graven. **aus'tiffeln**, *schw.* (h.) = betweterig, peuterig bedenken. **aus'tilgen**, *schw.* (h.) = uitwisschen; (uit-, ver)delgen, uitroeien. **aus'toben**, *schw.* (h.) = uitrazen, -woeden; (seinen Zorn an einem) uitlaten; **sih a.** = uitrazen. **aus'tollen**, *schw.* (h.) = uitrazen, -dartelen. **aus'tönen**, *schw.* (h.) = uitklinken, wegsterven. **aus'toßen**, *schw.* (h.) = uitrazen.
aus'traben, *schw.* (f.) = uit-, wegdraven; **a., (h.)** = in draf zetten. **aus'trag**, m. —(e)s, ..träge = einde, afloop, uitkomst, beslissing; (*ook, vooral mv.* Austräge) scheidsgerecht; *zum W.* bringen = doen eindigen, uitmaken, tot een beslissing brengen; *zum W.* gebracht werden, kommen = (*ook*) zijn beslag krijgen; *gütlicher W.* = minnelijke schikking. **Austrägalgericht**, f. = scheidsgerecht. **Austrägalrichter**, m. = scheidzman.
aus'tragen, *ft.* (h.) = uit-, naar buiten dragen; (Brot, Pfand) bestellen, rondbrengen, bezorgen; (ein Geheimnis) uit-, overbrengen; (eine Frage, einen Streit) beslechten, uitmaken; das Bad a. = 't bezuren; (so und so viel) opleveren, bedragen; ein ausgetragenes Kind = een volgedragen kind. **aus'träger**, m. = (pakjes-, krante-) rondbrenger, boodschaplooper, loopknecht; overbrenger, klikker. **Austrägerci**, w. —, —en = babbelzucht, verklikkerij. **Austräger** = (fdd.) Altenteiler; (*ook*) rondbrenger. [**aus'träglich** = voldoende, winstgevend]. **Austragung**, w. —, —en = bezorging, beëindiging, enz., *vgl.* austragen.
austral' = austral, zuidelijk, op 't zuidelijk halfrond. **Austral'erde**, w. = australaarde, -zand. **Austral'ien**, f. = Australië. **Austral'ier**, m. —s, — = Australiër. **austral'isch** = Australisch. **Austral'licht**, f. = austral-, zuiderlicht. **Austral'neger**, m. = Austraalneger (*van 't zuidelijk halfrond*).
Austra'fien, f. = Austrazië. **austra'fisch** = Austrazisch.
aus'trauern, *schw.* (h.) = den rouw uitdragen; ophouden met rouw dragen, met treuren. **aus'träufeln**, *schw.* (h.) = uitdruppelen. **aus'träumen**, *schw.* (h.) = uitdroomen. **aus'treiben**, *ft.* (h.) = uitdrijven, -jagen; (das Vieh) naar de weide drijven; (einem etw.) afleeren. **aus'trennen**, *schw.* (h.) = los-, uittoeren.
aus'treten, *ft.* (h.) = (Getreide, Trauben) treden; (Feuer) uittrappen; (Schuhe) atrappen, uitloopen; (Stufen) uitloopen, -slijten; **a., (f.)** = (er) uitgaan; (aus einer Gesellschaft) (er) uitgaan, bedanken; (aus den Reihen) uittreden; verlaten; (*schoolv.*) naar achteren gaan; (aus einem

Gefäch) uit .. gaan; (vom Wasser) buiten de oevers treden, overstroomen; — uitvloeien. **aus'trinten**, *ft.* (h.) = uit-, leegdrinken. **Aus'tritt**, m. = uitgaan, -gang; uittrede, ('t) bedanken (*voor 't lidmaatschap*) enz., *vgl.* austreten; ontslag; balkon; uittrede (eines Planeten aus dem Schatten), emersie. **aus'trocknen**, *schw.* (h. u. f.) = (*tr. en intr.*) (uit-, op)drogen. **aus'trommeln**, *schw.* (h.) = uittrommelen, bij trommelslag bekend maken; uitjouwen (*door trommelen en kloppen*).
aus'trompeten, *schw.* (h.) = uit-, rondbazuinen, uittrompetten. **aus'tröpfeln**, *schw.* (h.) = uitdruppelen, druppelsgewijze uitgieten; **a., (f.)** = uitdruppen. **aus'tropfen**, *schw.* (f.) = uitdruppen. **aus'tüfteln**, *zie* austiffeln.
aus'tun, *unr.* (h.) = uitdoen, -trekken; blusschen; (Werb) uitzetten; (etw., Ränder) buitenshuis doen; [**sih a.** = zich uitlaten]. **aus'tunten**, *schw.* (h.) = leegsoppen. **aus'tuschen**, *schw.* (h.) = afwerken met O. I. inkt, wasschen; (*prentjes*) kleuren. **aus'tuten**, *schw.* (h.) = (bie Stunden) uitblazen, -toeteren.
aus'tüben, *schw.* (h.) = (uit-, be)oefenen; plegen, begaan. **aus'tübend** = praktizeerend (*Wrt*); uitvoerend (Gewalt, Ränfler). **Aus'tübung**, w. = uitoefening; in *W.* bringen = in praktijk brengen; in *W.* (Gen.) = (*ook*) krachtens.
Aus'verkauf, m. = uitverkoop, opruiming. **aus'verkaufen**, *schw.* (h.) = uitverkoopen. **aus'verschämt** = (*gwst.*) onbeschaamd.
aus'wachsen, *ft.* (f. u. h.) = uitgroeien (*ook fig.*), volwassen worden; mislukken (*van gewas bijv.*); kromgroeien, een uitwas krijgen; (*van wonden e. d.*) vergroeien; **sih a.** = volgroeien, geheel ontkwelen; **ausgewachsen** = volwassen, -groeid, (*fig.*) echt. **aus'wägen**, *schw.* (h.) = uitwegen; (*te lichte munten*) uitwippen. **aus'wähig**, w. = keus; keur, bloemlezing; eine *W.* treffen = een keus doen; reiche *W.* = ruime keus. **aus'wählen**, *schw.* (h.) = (uit)kiezen, uitzoeken; **ausgewählt** = (*ook*) uitgezocht. **aus'wahlendung**, w. = zichtzending. **aus'walfen**, *schw.* (h.) = walken, vollen; afranselen. **aus'walzen**, *schw.* (h.) = uitrollen (*de aren*); uitwalsen, -pletten. **Aus'wanderer**, m. = landverhuizer, uitgewekene, emigrant. **aus'wandern**, *schw.* (f.) = uitwijken, zijn land verlaten, uittrekken, emigreeren. **Aus'wanderung**, w. = landverhuizing, emigratie, ('t) uittrekken. **aus'wannen**, *schw.* (h.) = uitwannen. [**aus'warten**, *schw.* (h.) = 't einde afwachten, blijven tot 't einde]. **aus'wärtig** = buitenlandsch, vreemd; van buiten (de stad); die *W.* en Angelegenheiten, das *W.* e = Buitenlandsche Zaken; das *W.* e Amt = ministerie van B. Z. (*van 't D. rijk*). **aus'wärts** = buitenwaarts, naar buiten; in 't buitenland, in den vreemde; buiten (de stad); buiten(shuis) (e)ffen 3. *W.*). **aus'waschen**, *ft.* (h.) = uitwasschen, -spoelen; weg-, uitwasschen; wegspoelen, ondermijnen. **aus'wattieren**, *schw.* (h.) = watteren.
aus'wechfeln, *schw.* (h.) = (uit-, ver)wisselen; *vgl.* **ausgewechfelt**. **Aus'weg**, m. = uitweg, -gang; (red)middel, uitweg. **aus'wehen**, *schw.* (h.) = uitwaaien, wapperen. **Aus'weich(e)gleis**, f. = wisselspoor.
I. aus'weichen, *schw.* (h. u. f.) = (*tr. en intr.*) uit-, doorweeken. **II. aus'weichen**, *ft.* (f.) = af-, uitwijken; (einem) uitwijken, plaatsmaken voor, ontwijken; (einer Sache) ontwijken, vermijden; **a. de Antwort** = ontwijkend antwoord.
Aus'weich(e)sjiene, w. = rangeerrail, -lijn.

Ausweich(e)stelle, w. = wisselplaats. **Ausweichung**, w. —, —en = uit-, ontwijking. **ausweichen**, [schw. (h.) = (een haas) ontweien, uithalen. **ausweichen**, [schw. (h.) = (einen) tot priester wijden. **ausweinen**, [schw. (h.) = uitweenen, -schreien, -hullen. **Ausweis**, m. . .jes, . .fe = bewijs, getuigenis, legitimatie; pas (voor reizigers); opgave, verklaring, staat, overzicht; nach *V. der Gesetze* = in overeenstemming met, volgens de wetten. **ausweisen**, ft. (h.) = uit-, bewijzen, aantoonen, bevestigen; einen (aus dem Land usw.) a. = 't verblijf ontzeggen, verbannen, uitzetten, over de grenzen zetten; **sich a.** = zich rechtvaardigen, zich legitimeeren; das wird sich a. = dat zal wel blijken, de uitkomst zal 't leeren. **Ausweiskarte**, w. = legitimatie (kaart). **ausweislich** (mit Gen.) = volgens. **ausweisen**, [schw. (h.) = witten. **Ausweisung**, w. = uitzetting (uit een land bijv.); ook = Ausweis. **ausweiten**, [schw. (h.) = verwijderen, uittrekken, verbreedten; (Sand-) [schw.] oprekken; **sich a.** = zich uittrekken. **auswendig** = uitwendig, van buiten; uit 't hoofd (lernen, können); das weiß ich a. = dat ken ik van buiten, weet ik al lang. **auswerfen**, ft. (h.) = (Muter, Stege) uitwerpen; (Feuer, Blut) spuwen, uitbraken; (einem ein Auge) uitgooien; (Feuer) uitgooien, blusschen; (Schlechtes) weg-, uitwerpen; (Hafen) ontweien, uithalen; (einen Graben) uitbaggeren; (einen) uitwerpen, -stooten; (einem ein Jahrgeld, eine Rente u. ä.) uittrekken voor, vastzetten, toekennen; (beim Spiel) 't eerst werpen, uitgooien. **auswerten**, [schw. (h.) = productief maken, benutten. **auswertern** (sich), [schw. (h.) = uitz- razen, zich ontladen; es hat ausgewertert = 't onweer is voorbij. **auswezen**, [schw. (h.) = (eine Scharte) uitslijpen; (fig. een fout, verties) herstellen, (schande) uitwischen, (belediging) betaald zetten. **auswideln**, [schw. (h.) = uit-, loswikkelen; (ein Rind) uit 't pak nemen, losbakeren; (sich) er uit redden. **auswiegen**, [schw. (h.) = uitwegen. **auswinden**, ft. (h.) = uitwringen; losdraaien; ophijschen, -winden (met een katrol). **auswintern**, [schw. (h.) = aan de winterkou blootstellen; door den winter heen brengen; a. (f.) = veel van de kou lijden. **auswipeln**, [schw. (h.) = (Bäume) toppen. **auswippen**, [schw. (h.) = uitwippen. **auswirken**, [schw. (h.) = uitwerken, gedaan krijgen, (einem etw. = voor iem. iets) verwerven, -krijgen, (iem. iets) verschaffen, bezorgen, bewerken; uitwerken; (von einer Arznei) niet meer werken; (ein Gemebe) afwerken. **auswirren**, [schw. (h.) = ontwarren. **auswischen**, [schw. (h.) = uitwischen, uit-, afvegen; (Geschriebenes) uitdoen; einem eins a. = iem. er een geven (een klap nl.); einem die Augen a. = iem. beefnemen, bedotten. **auswintern**, [schw. (h.) = achter iets komen, de lucht van iets hebben; doen verweeren; (Mineralien) ontbinden, oplossen; a., (f.) = verweeren, -gaan; uitslaan. **auswüden**, [schw. (h.) = verwulven, welven. **Auswuchs**, m. . .jes, . .müchje = uitwas, wan- staltigheid, verkeerdheid, misbruik; uit- groeiing. **auswühlen**, [schw. (h.) = uitwoelen, ont-, uitgraven. **Auswurf**, m. = uitwerping, opgeving; spuwsel, uitwerpsel; heffe, uitvaag- sel, uitschot; [raming]. **auswürfeln**, [schw. (h.) = dubbelen om, verdubbelen. **Auswürfling**, m. —s, —e = uitgeworpene, verworping; uit- werpsel. **auswürgen**, [schw. (h.) = uitbraken;

(eine Stadt) uitmoorden. **[auswürzen**, [schw. (h.) = uitroeien; ontwortelen]. **auswüten**, [schw. (h.) = uitwoeden, -razen; zijn woede uitslaten. **auszaden**, [schw. (h.) = uittanden, -snijden, -knippen. **auszahlen**, [schw. (h.) = (einem etw.) betalen, (fig.) betaald zetten; (Arbeiter) uitbe- talen; (eine Rente) uitkeeren; das zahlt sich nicht aus = dat maakt de kosten niet goed, dat rendeert niet. **auszählen**, [schw. (h.) = (uit-) tellen, bij 't getal verkoopen. **Auszählung**, w. = uitbetaling, -keering. **auszählen**, [schw. (h.) = uittanden; ausgezählt haben = alle tanden hebben. **auszanken**, [schw. (h.) = beknor- ren, kapittelen, doorhalen. **auszapfen**, [schw. (h.) = uit-, leegtappen; bij de maat verkoopen. **auszehren**, [schw. (h.) = uitteren; **sich a.** = weg- teren, -kwijnen. **Auszehrung**, w. = (long-) tering. **auszeichnen**, [schw. (h.) = (uit)teekenen; noteeren; (Waren) merken, (mit dem Verkaufs- preis) prijzen; een teeken aan iets hechten of maken; onderscheiden, doen opmerken, met onderscheiding behandelen; **sich a.** = zich onderscheiden, uitblinken, uitmunten; vgl. auszeichnen. **Auszzeichnung**, w. = merk, etiket; onderscheiding; *V. en* (eine *V.*) ethal- ten = (ook) bekroond worden. **auszeideln**, [schw. (h.) = (die Bienenstöcke) ledigen.

auszen ...
auszer ...
auszer ... } zie na ausseimen.

ausziehen, ft. (h.) = (Riebel, Stiefel) uittrek- ken, -doen; (einen Zahn) trekken; (eine Pflanze, Wurzel) uittr., -rukken; (die Quadratwurzel) trekken; (einen) uitkleeden, -schudden, -plun- deren, berooven; (ein Buch) excerpteren; (eine Rechnung) schrijven; (Kräuter) (af-, uit)trek- ken; (einen Tisch) uittrekken, -schuiven; (die Wäsche, einen Faden) uittr., (uit)breken; (Farben) doen verbleeken, verkleuren; a., (f.) = uit-, vertrekken, verhuizen; heimlich a. = met stille trom, ver-, aftrekken; **sich a.** = zich uit- kleeden. **Auszuehlich**, m. = uitschuit-, uittrek- tafel. **ausziehen**, [schw. (h.) = (de haarjes) één voor één uittrekken. **auszieren**, [schw. (h.) = aus'schmüden. **ausziffern**, [schw. (h.) = uit- cijferen. **auszimmern**, [schw. (h.) = betimmeren, -schoeien. **auszinnen**, [schw. (h.) = vertinnen. **auszirkeln**, [schw. (h.) = afpassen, (met den passer) afmeten (ook fig.). **auszischen**, [schw. (h.) = uitsissen, -jouwen.

Auszug, m. = uit-, aftocht, ('t) verlaten; uitwijking, (land)verhuizing; uitschuit-, uittrek- blad (eines Tijdes); lade; uittreksel (aus einem Buch u. ä.); aftreksel, extrakt. **Auszughaus**, f. = lijftochthuis. **auszuglich** = auszugs- weise. **Auszugsfest**, f. = feest van den uit- tocht (uit Egypte), ('t joodsche) Paascheest. **auszugsweise** = als (bij wijze van) uittreksel. **auszupfen**, [schw. (h.) = (Federn, Haare) uit- plukken, -trekken; (Seide u. ä.) uitpluizen. **Aut**, f. = auto, tuf-tuf. **auteln**, [schw. (h.) = autoën, tuffen.

Authentie, w. — = Authentizität. **authen- tisch** = authentiek, echt. **Authentizität**, w. —, —en = authenticiteit, echtheid, geloofwaardig- heid.

Autler, m. —s, — = automobilist. **Aut'o**, f. —, —s = auto. **Autobiograph**, m. = autobiog- graaf, zelflevensbeschrijver. **Autobiographie**, w. = autobiografie. **autobiographisch** = auto- grafisch. **Autobus**, m. = autobus. **Autochtone**, m. —n, —n = autochtoon, oorspronkelijke inwoner.

- Autodafé**, f. —s, —s = autodafé, plechtige ketterdood.
- Autodidakt**, m. —en, —en = autodidakt, die zich zelf onderricht (heeft). **autodidaktisch** = autodidaktisch. **autodyna'misch** = autodynamisch, zelfwerkend.
- Autogarage**, w. = autogarage.
- Autogram**, f. —s, —e, **Autography**, m. u. f. —s, —e(n) = autograaf, eigenhandig schrift.
- Autographie**, w. —, —n = autografie. **autogra'phie'ren**, fchw. (h.) = autografeeren. **autogra'phisch** = autografisch. **Autokrat**, m. —en, —en = autokraat, onbeperkt heerscher. **Autokratie** (spr.: . . tie), w. —, —n = autokratie. **autokratisch** = autokratisch. **Automat**, m. —en, —en = automaat. **automa'tisch** = automatisch. **Automobil**, f. —s, —e, = automobiel. **Automobil'schächter**, m. = automobieldief, -slooper. **autonom** = autonoom, zelfstandig. **Autonomie**, w. —, —n = autonomie. **Autophonie**, w. = autofonie, zelfmoord. **Autopsie**, w. —, —en = autopsie, (zelfbe)schouwing.
- Aut'or**, m. —s, . . o'ren = auteur, schrijver.
- Authorisation**, w. —, —en = autorizatie, machtiging. **autorise'ren**, fchw. (h.) = autorizeeren. **Autorität**, w. —, —en = autoriteit, overheid, gezag. **Autorität'englaube**, m. = autoriteitsgeloof.
- Aut'orischhaft**, w. — = auteurschap.
- Autotypie**, w. —, —n = autotypie.
- autsch! auweh!** = aul, owee!
- Auxiliar'truppen**, Pl. = hulptroepen.
- a/v = a vista: op, na zicht.
- Aval**, m. —s, —e = aval, wisselborgtocht.
- avale'ren**, fchw. (h.) = aval geven, voor aval teekenen (*mede-onderteekenen als borg*); avaleeren, verslinden.
- Avan'ce** (spr.: *avāse*), w. —, —n = avance, voorkomendheid; winst, voordeel; voorschot; in A. liehen = tegoed hebben. **Avancement** (spr.: *avāsemā*), f. —s, —s = avancement, bevordering. **avancie'ren** (spr.: *avāsieren*), fchw. (f.) = avanceeren, bevorderd worden.
- Avanta'ge** (spr.: *avātaazje*), w. —, —n = avantage, voordeel. **Avantageur**, m. —s, —e = aspirant-officier, nu Fahnenjunfer; (*ook wel meer alg.*) aspirant.
- Avant'garde** (spr.: *avā.*), w. —, —n = avantgarde, voorhoede.
- Aved'**, m. = (berl.) gemakkelijkheid, losheid, zwier.
- A've-Mari'a**, f. —s, —s = Ave Maria.
- Aventi'nischer Hügel**, m. = Aventijnsche heuvel.
- Aventüre**, (spr. *avā.* . .), w. —, —n = avontuur.
- Avers'**, m. —es, —e = avers: voor-, beeldzijde (*van een mond*).
- Aversal** . ., zie **Aversjonal** . .
- Aversjon**, w. —, —en = aversie, afkeer.
- Aversjonal quantum**, f, **summe**, w., **Aver'sum**, f. —s, . . fa = ronde som, storting ineens; (*in 't biz.*) afkoopsom.
- avertie'ren**, fchw. (h.) = verwittigen.
- Avia'til**, w. = aviatiek, vliegtuigtechniek, -kunst.
- Avia'tifer**, m. —s, — = aviateur, vliegtuigtechnicus, vlieger.
- Avi's** (spr.: *avie* of *avies*), m. . . jes, . . je = advies, bericht, aankondiging. **Avi's'brief**, m. = adviesbrief. **avise'ren**, fchw. (h.) = advizeeren, berichten, melden, aankondigen. **Avi's'laufel**, w. = adviesklauzule (*op wissels*). **Avi's'o**, m. —s, —s = adviesjacht. **Avi's'obrief**, m. = adviesbrief.
- a vista** = a vista: op, na zicht.
- Avollation**, w. —, —en = terugroeping.
- Axillar** . . = oksel . .
- Axinit**, m. —(e)s = axinet, bijlsteen.
- Axiom**, f. —s, —e = axioma, grondstelling.
- Axmin'ster teppich** = Axminster tapijt.
- Axt**, w. —, **Axte** = (grootte) bijl; die A. an den Baum legen = de hand aan 't werk slaan; der A. einen Stiel drehen (finden, wissen) = de zaak bij 't rechte eind aanpakken. **Axt'chen**, f. —s, — = bijltje. **Axt'heft**, f., **helm**, m., **stiel**, m. = bijlsteel.
- a. 3.** = auf Zeit.
- Aza'lee**, **Aza'lie**, w. —, —n = azalia, azalea.
- Azetat**, f. —(e)s = azijnzuur zout. **Azetylen**, f. —s = acetyleen. **Azetyl'säure**, w. = azijnzuur.
- Azibime'ter**, m. = zuurweger. **Azibul**, f. —s = acidaal.
- Azimut**, m. —(e)s = azimut, toppunts-, middaghoek. **Azimutal** . . = azimuts . .
- Azo'ren**, Pl. = Azoren (*eil.*).
- Azot**, f. —(e)s = azoot, stikstof.
- azo'tisch** = azotisch, stikstofhoudend.
- Azte'le**, m. —n, —n = Azteek (*Am. volksstam*).
- Azur**, m. —s = azuur; hemelsblauw.
- azur'blau** = azuurblauw. **azurn'** = azuren.
- Azhma**, Pl. = ongezuurd brood.
- Azhmit**, m. —en, —en = Azymiet (*spotn. voor die bij 't Avondmaal ongezuurd brood gebruikt*).

B.

- B**, f. —, — = B; (Wuf.) B-Moll = b-mol, molteeken; B-Quadrat = herstellingsteeken; **B**. (Brief) = (*beursnoteering*) „aangeboden”.
- B. A.** (Bankaffie, Bankaffignate) = bankaandeel.
- Baal** (einfällig), m. —s = Baäl. **Baals'diener**, -**brieder**, m, **pfaffe**, m. = Baälsdienaar, -priester. **Baals'dienst**, m. = Baälsdienst.
- Baas**, zie **Bas**.
- Ba'ba**, w. —: in die B. gehen = naar bedje gaan; B. machen = gaan slapen; *ook* = **Babe**
- Bab'bein**, fchw. (h.) = babbelen, snappen.
- Ba'be**, w. —, —n = (bay.) oud wijf; (*gwst.*) tulband.
- Ba'bel**, f. = Babel; das neue B. = 't nieuwe Babel (Parijs); Turmbau zu B. = toren van Babel, verarring.
- Babi'ne**, w. —, —n = babine (*Russ. kattevel*).
- Babi'le**, w. —, —n = babilie, beuzelarij.
- Babu'sche**, w. —, —n = baboesje, pantoffel.
- Ba'by** (spr.: *beebi*), f. —s, —s = baby, kindje.
- Ba'bylon**, f. = Babilon, Babel. **Babylon'ien**, f. = Babilonisch. **Babylon'ier**, m. —s, — = Babilonier. **Babylon'isch** = Babilonisch; *vgl.* Gefangenschwaf.

Babyfchürze (spr.: *beebi.*), w. = babyschort.
Baccalaureat ufw., zie *Bacc.*..
Bacchanal¹⁾, f. —s, —e u. —ien = bacchanaal, weelderig feest, drinkgelag. **Bacchant**¹⁾, m. —en, —en = bacchant, Bacchusvereerder.
Bacchan(tin)¹⁾, w. —, —nen = bacchante.
Bacchan(tisch)¹⁾ = bacchantisch.
Bacchus¹⁾, m. = Bacchus.
Bach, m. —(e)s, Bäche = beek. **Bachamsel**, w. = waterspreeuw, -duikmerel. **Bachbunge**, w. = beekpunge.
Bach'e, w. —, —n = wilde zeug. **Bacher**, m. —s, — = wild zwijn (*van meer dan 2 jaar*).
Bächelchen, f. —s, — = beekje. **Bachfahrt**, w. = kloof, ravijn. **Bachforelle**, w. = beekforel.
Bachfurche, w. = Bachfahrt. **Bachholunder**, m. = Geldersche roos. **Bachlein**, f. —s, — = beekje. **Bachminze**, w. = watermunt. **Bachstelze**, w. = kwikstaartje. **Bachvogel**, m. = Bachamsel. **Bachweide**, w. = beekwilg.
I. Bad, w. —, —en, B., f. —(e)s, —e = (*zm.*) etensbak; bak, voorkasteel. **II. bad** = achteruit, -waarts.
Bad'apfel, m.; **-birne**, w. = gedroogde appel (stoofoffel); gedr. peer (stoofopeer).
Bad'bord, f. —(e)s, —e = bakboord.
Bad'brassen, fchw. (h.) = tegenbrassen.
Bad'le, w. —, —n, **Bad'ten**, m. —s, — = wang (*ook tech.*), koon, kaak, kinnebak; bil (eines Pferdes); wang, zijstuk (an der Drehbank); bek, klauw, grijper (an Aneisgängen, Schraubenschlüssel u. ä.); die Baden noll nehmen = overdrijven; die Baden aufblasen = snoeven.
I. bad'ten, fchw. (h.) = (*van sneeuw e. d.*) bakken, verharden. **II. bad'ten**, f. (bädt, bädt [badf], badt); badte [but, Aonj. bütel]; gebaden (h.) = bakken; klevan; (Zilche) bakken, braden.
Bad'tenbart, m. = bakkebaard. **Bad'tenbein**, f. = wangbeen. **Bad'tendriese**, w. = kinnebaksklier. **Bad'tengrüben**, f. = kuiltje in de wang.
Bad'tentochten, m. = wang-, oogbeen. **Bad'tenmuskel**, m. = kaak-, kinnebak-, trompetterspier. **Bad'tenriemen**, m. = staartriem (an Pferdegeschirr). **Bad'tentreich**, m. = kaakslag, klap in 't gezicht. **Bad'tentische**, w. = wangzak.
Bad'tenzahn, m. = kies, baktand.
Bad'ter, m. —s, — = bakker. **Bad'terlein**, f. = bakkersjongen, -leerling. **Bad'terei**¹⁾, w. —, —en = bakkerij; gebak, koekjes.
Bad'terlejelle, m.; **-junge**, m.; **-meister**, m.; **-sunft**, w. = bakkersknecht; -jongen (-knecht); -baas (meester bakker); -gilde.
Bad'teige, w. = Bad'teife.
Bad'tisch, m. = gebakken visch, bakvisch; (*fig.*) bakvischje. **Bad'tgast**, zie *Bad'tsgast*. **Bad'tgeld** = bakgeld, -loon. **Bad'thaus**, f. = bakkerij.
Bad'tmannschaft, zie *Bad'tmannschaft*. **Bad'tmulde**, w. = baktrog. **Bad'tobst**, f. = gedroogd fruit, fruit om te stoven. **Bad'tofen**, m. = bak-(kers)oven. **Bad'tpfanne**, w. = bak-, braadpan.
Bad'tpeife, w. = oorvijs, mulpeer. **Bad'tschaff**, w. = baksvolk. **Bad'tschaukel**, w., **-schieber**, m., **-schieher**, m. = bakkers-,ovenshop.
Bad'tschisch, f. —, — = baksjisi, (*Perz.*) drinkgeld, fool.
Bad'tschüffel, w. = bakkersben.
Bad'tgasten, Pl. = baksgasten. **Bad'tgejelle**, **-maat**, m. = baksgast, -maat. **Bad'tmannschaft**, w. = baksvolk.

¹⁾ ch = Ach-Laut.

Bad'tagswind, m. = bakstagswind.
Bad'tein, m. = baksteen. **Bad'teinbau**, m. = bouwwerk in baksteen. **Bad'tube**, w. = bakkerij. **Bad'trog**, m. **-wanne**, w. = baktrog. **Bad'tware**, w. = bakkerswaar. **Bad'twerk**, f. = bakwerk, gebak, banket.
Bad'tzahn, m. = Badenztahn.
Bad, f. —es, Bäder = bad(plaats); das Kind mit dem B. ausgießen, ausdünsten = 't kind met 't badwater uitgieten, 't goede met 't kwade wegdoen, overboord werpen; einem ein B. (an-, zu-)richtigen = (*ll*) voor iem. een bad klaarmaken, (*meest fig.*) iem. iets onaangenaams bezorgen = einem das B. (ge)segnen; das B. ausgießen, -dünsten, -tragen, bezahlen = 't gelag betalen, de dupe zijn; im B. sein = (*ook*) op een badplaats zijn; ins B. reifen = naar een badplaats gaan, de baden gaan gebruiken.
Bad'teinrichtung, w.; **-anzug**, m.; **-arzt**, m. = bad||inrichting; -kostuum; -dokter.
Bad'teidiener, m.; **-frau**, w.; **-gast**, m. = bad||knecht; -vrouw; -gast.
Bad'teijohje, w.; **-lappe**, w.; **-latzen**, m. = bad||broek (zwembroek); -muts; -koets(je).
Bad'tetur, w. = badkuur; eine B. (ge)brauchen = de baden gebruiken.
Bad'teliste, w.; **-mantel**, m.; **-meister**, m.; **-mulde**, w. = bad||lijst (van de badgasten); -mantel; -meester (-baas); -kuip.
I. bad'ten, fchw. (h.) = baden; einen b. = iem. in 't bad doen (helpen); sich b. = baden; kalt, warm b. = een koud, een warm bad nemen.
II. bad'ten, f. = Baden. **Bad'tener**, **Bad'ter**, m. —s, — = Baden, Badenser.
Bad'telordnung, w.; **-ort**, m.; **-platz**, m. = bad||reglement; -plaats; -gelegenheid (d. i. plaats om te baden, bad).
Bad'ter, m. —s, — = badstoofohder; dorpsbarbier en heelmeeester. **Bad'terei**¹⁾, w. —, —en = badstoofohderij enz.; (*ook*) baden. **Bad'tereise**, w. = badreis. **Bad'tergefell**, m. = barbiersknecht.
Bad'teifaison, w.; **-schiff**, f.; **-schwamm**, m. = bad||seizoen; -schip; -spons (waschspons).
Bad'testelle, w. = Bad'teplatz. **Bad'tetube**, w. = badkamer. **Bad'tewanne**, w. = badkuip. **Bad'tetuch**, f. = baddoek, -laken. **Bad'tewarm** = lauw-, badwarm.
Bad'tewasser, f.; **-zeit**, w.; **-zelle**, w.; **-zeug**, f.; **-zimmer**, f. = bad||water; -tijd (-seizoen); -kamertje; -goed; -kamer.
Bad'tian, m. —s, —e, **Bad'tiane**, w. —, —n = steranijs.
Bad'tisch = Badensch; das B. .e = 't land van Baden.
Bad'tel, m. —s = Ausdünstware.
Bad't! = parl (er ist ganz) verbouwereerd.
Bad'ten, fchw. (h.) = blaffen.
Bad'tage, w. —, —n = bagage; janhagel, bende.
Bad'teifarren, **-wagen**, m. = bagage-, goedere-wagen.
Bad'tel'le, w. —, —n = bagatel, kleinigheid.
Bad'tell'flage, **-sache**, w. = kleine rechtszaak.
Bad'tell'mäßig (einen b. behandeln) = gering-schattend, uit de hoogte.
Bad'ter, m. —s, —, **Bad'termaschine**, w. = baggermolen, -machine. **Bad'terboden**, m., **-gut**, f. = uitgebaggerde grond, bagger. **Bad'tern**, fchw. (h.) = baggeren.
Bad'to (spr.: *ban-jo*) f. —s, —s = bagno.
bah! = bal bäh! = bèl

I. **bâhen** = bēden, blaten. II. **bâhen**, [schw. (h.)] = (*alg.*) aan vochtige warmte blootstellen; (*biz.*) met warme omslagen behandelen, pappen, betten.

Bâhmittel, f. = pap-, betmiddel.

Bahn, w. —, —en = baan, weg, pad; loopbaan (eines Planeten); kampplaats, krijt; spoor(weg, -lijn); glij-, ijsbaan; baan, breedte (eines Rleibes); vlak (eines Amboßes); baan (eines Hobels, Hammers); **Bahnen** (*ook*) = spoorwegwaarden; **B. brechen** = baan breken, een weg banen; [schw. **B. brechen**] = zich een weg banen, doorbreken, veld winnen; auf die **B. bringen** = te berde, op 't tapijt brengen; auf der rechten **B. sein** = op 't rechte (goede) pad zijn; er ist nicht auf der richtigen **B.** = hij raadt 't niet, komt er niet; in eine **B. (ein)lenken** = (*vooral fig.*) een weg (doen) inslaan; reine **B. machen** = schoon schip maken.

Bahn||**abzweigung**, w.; **-achse**, w.; **-anlage**, w.; **-arbeiter**, m. = baan|splitsing; -as; -aanleg (spoorlijn); -werker (spoorwegwerker).

Bahn||**assistent**, m. = kommiss. **Bahn**||**auffseher**, m. = lijnopzichter, inspekteur. **Bahn**||**beamte** (r) = ambtenaar bij de spoorwegen. **bahn**||**brechend** = baaubrekend. **Bahn**||**brecher**, m. = baanbreker, pionier. **Bahn**||**brücke**, w. = viadukt.

bâhen, [schw. (h.)] = (einen Weg) maken, banen, openen. **Bâhner**, m. —s, — = baanbreker; spoorwegman. **Bâhn**||**feger**, m. = baanveger. **Bâhn**||**geleise**, **Bâhn**||**gleis**, f. = spoor.

Bâhn||**hâushen**, f. = baanwachtershuisje. **Bâhn**||**hof**, m. = station. **bâhn**||**hoflagernd** = station restant. **Bâhn**||**hofshalle**, w. = station (overkapte ruimte) **Bâhn**||**hofinspektor**, **-vorstand**, **-vorsteher**, m. = stationsschef. **Bâhn**||**traber**, m. = lichaam van de spoorbaan.

Bâhn||**kreuzung**, w. = kruising, kruispunt. **Bâhn**||**linie**, w. = spoorlijn. **bâhn**||**los** = ongebaand. **Bâhn**||**meister**, m. = lijninspekteur.

Bâhn||**râumer**, m. = baanruimer. **Bâhn**||**schnelle**, w. = slaper, onderlegger. **Bâhn**||**senkung**, w. = spoor-, treinzending. **Bâhn**||**steig**, m. —(e)s, —e = perron. **Bâhn**||**steigtarte**, w. = perronkaartje. **Bâhn**||**steigschaffner**, m. = portier. **Bâhn**||**strecke**, w. = baanvak, sekte. **Bâhn**||**stüd**, f. = baanvak. **Bâhn**||**überführung**, w. = overbrug (*vaneen spoorlijn*).

Bâhn||**unterführung**, w. = doorgang (*onder een spoorweg*), tunnel. **Bâhn**||**wârter**, m. = baanwachter. **Bâhn**||**wârterhaus**, f. = baanwachtershuisje. **Bâhn**||**werte**, Pl. = spoorwegwaarden, sporen. **Bâhn**||**zug**, m. = (spoor)trein.

Bâhre, w. —, —n = (draag)baar, berrie. **Bâh**||**rentrâger** = **Bâhr**||**trâger**. **Bâhr**||**recht**, f. = baarrecht. **Bâhr**||**trâger**, m. = (baar)drager. **Bâhr**||**tuch**, f. = baarkleed, lijkklaken. **Bâhr**||**zimmer**, f. = doodekamer.

Bâhung, w. —, —en = bâhen u. Bâhmittel. **Bâi**, w. —, —en = baai, zeeboezem, inham, bocht.

Bâi||**talgebirge**, f. = Baikalgebergte. **Bâi**||**talsee**, m. = Baikalmeer.

Bainmarie' (spr.: *bēn. . .*), f —s, —s = bainmarie, waterbad.

Bâiram, zie **Beiram**.

Bâisalz, f. —es = grof zout, baalizout. **Bâiser**' (spr.: *bēzee*), f. —s, —s = kus; baisier, (room)soes.

Bâisse (spr.: *bēse*), w. — = baisse; auf etne, auf die **B.** [spekulieren] = à la baisse spekulieren. **Bâissier**' (spr.: *bēs-je*), m. —s, —s = baissier, spekulant.

Bajade're, w. —, —n = bajadère, (Indische) danseres.

Bajaz'zo, m. —s, —s = paljas, hansworst.

Bajonett, f. —(e)s, —e = bajonet.

Bajonett||**fechten** (**Bajonettie**'ren), f.; **-kontak**, m.; **-verschluss** (**-schliß**), m. = bajonet|schermen; **-fitting**; **-sluiting**.

Bâl||**hûs**, zie **Bacchus**.

Bâl||**te**, w. —, —n = baak, baken, piketpaal.

Bâl||**tel**, m. —s, — = stok (des Schulmeisters).

Bâl||**tengeld**, f. = baken-, tonnegeld. **Bâl**||**ten**||**meister**, m. = bakenmeester. **Bâl**||**tentonne**, w. = ton, boel.

Balkalaurcat, f. —(e)s = bakkalaureaat (*laagste akademische graad, ongeveer = eindexploma gymn. en H. B. S.*). **Balkalan**||**reus** (spr.: *. . . re-oes*), m. —, . . rei = bakkalaureus.

Balkarat, f. —s = bakkarat.

Bâl||**love**, w. —, —n = bakove, banaan. **Bâl**||**loventulitur**, w. = bakovekultuur.

Bâl||**te**, w. —, —n = bakterie.

Bâl||**teriologie**, w. — = bakteriologie.

Balalai'ta, w. —, —s = balalalka, (*Russ.*) citer.

Balancier' (spr.: *balâside*), m. —s, —s = balans (an Maschinen). **balancier**'ren (e = s), [schw. (h.)] = balanceeren. **Balancier**'||**stange**, w. = balancerestok.

Bala'ne, w. —, —n = zeeïkel, zeepok.

Bala'ta, w. — = balata (*Guttaperkasort*).

Balbier', zie **Barbier**.

balb = gauw, spoedig; weldra, binnen kort; gauw, gemakkelijk, licht; bijna, haast; (*gwst.*) vroeg; b. darauf = kort daarop; das ist b. gefagt = gemakkelijk (gauw) gezegd; ich hätte b. was gefagt = haast wat gezegd; b. . . . b. = nu eens . . . . dan weer.

Baldachin', m. —s, —e = baldakijn, draag-, troonhemel; (*ook*) plafonnieer.

Bâl'de, w.: in **B.** = binnen kort. **bal**'dig = spoedig; b. . e Besserung = s. . e beterschap; auf b. . es Wiedersehen = tot straks, tot ziens. **bal**'digst = ten spoedigste, zoo spoedig mogelijk. **balb**||**mûg**||**licht** = zoo spoedig, zoo snel mogelijk; *vgl.* **balb**.

baldo'wern, zie **aus**||**baldo**||**wern**.

Baldr, zie **Baldur**.

Bâl'drian, m. —s = valeriaan.

balb||**inn**||**licht** = **balb**||**mûg**||**licht**.

Bâl'duin, m. = Boudewijn.

Bâl'dur, m. = Balder (*God van 't licht*).

Balea'ren, **Balea**'riische **Zufeln**, Pl. = Balearen.

Balg, m. —(e)s, **Bâlge** = balg, vel, huid, bast; peul (von Erbsen); schil (von Beeren); ledpop; blaasbalg; (*Pl. ook Bâlger*) kleine schavuit, kwajongen, schalk, bengel, blaag; *vgl.* **Fuch**s.

Bâl'ge, zie **Bâlje**.

Bâl'gen, [schw. (h.)] = villen; **siâ**||**b.** = vechten, plukharen, stoeien, bakkeleien; vervellen.

Bâl'gengeblâse, f. = houten blaasbalg. **Bâl**'||**genschwengel**, m. = zwengel van den blaasbalg. **Bâl**'||**gentreter**, m. = orgeltrapper.

Bâl'ger, m. —s, — = vechtersbaas, ruziemaker.

Bâlgeret', w. —, —en = vecht-, kloppartij.

Bâl'greter, zie **Bâlgentreter**.

Bâl'je, w. —, —n = (*schp.*) balie, kuis, tobbe.

Balkan' (spr.: *kaan*) u. **Bâl**'kan, m. —s = Balkan.

Bâl'ken, f. —s, — = balkje. **Bâl**'ten, m. —s, — = balk; legger; balans; das **Bâl**'ter (das **Eis**) hat keine **B.** = de golven zijn ('t ijs is) niet te vertrouwen, 't ijs heeft geen balken; einen Splitter im Auge des Nächsten sehen und nicht den **B.** im eigenen = een splinter in 't oog

van zijn naaste zien en niet den balk in zijn eigen oog.

Balk|anter, m.; **•brüde**, w.; **•bede**, w. = balk|anker; -brug; -zolder (planken zolder).

Balk|endun'tel = stikdonker. **Balk|engerüst**, f. = balkgeraamte. **Balk|enteller**, m. = kelder met balken.

Balk|en|lopf, m.; **•lage**, w.; **•schleuse**, w. = balk|kop (-einde); -laag; -sluis.

Balk|enträger, m. = draagbalk. **Balk|enwage**, w. = unster, weeghaak.

Balk|en|weite, w.; **•wert**, f. = balk|wijdte; -werk (timmerwerk).

Balkon', m. —s —u. —e = balkon.

Balkon'|fenster, f.; **•gitter**, f.; **•zimmer**, f. ufw. = balkon|raam; -hek; -kamer enz.

Balk', m. —(e)s, Bälle = (kaats)bal, kogel, bol; bal (*danspartij*); B. |pielen = ballen.

Balla'de, w. —, —n = ballade.

Balk|anzug, m. = balkkostuum, baltoilet.

Balk|last, m. —(e)s, —e = ballast. **Balk|lasten**, f. = ballast. **Balk|lastschiff**, f. = ballastschuit.

Balk|schen, f. —s, — = balletje, bolletje; baaltje, pakje, stukje.

Balket', w. —, —en = balije, kommandeurschap (*van een orde*).

Balk'eisen, f. = staafijzer; draaibeitel, fermoor.

I. **Balk'en**, f. = tot een bal maken, ballen; (der Schnee) ballt sich = pakt. II. **Balk'en**, m. —s, — = pak, baal (Wolle, Papier); bal (der Sand); knop (an der Papier|spitze); handvat (eines Hobels).

Balk|enbinder, m. = verpakker, emballeur.

Balk|eneisen, f. = Balleisen.

Balk|en|schuur w.; **•stod**, m.; **•waren**, Pl. = pak|touw; -stok; -goederen.

Balk|en|weise = bij balen.

Balk|enzinn, f. = tin in rollen.

Balk|enbüchse, w. = klakke-, klappbus. **Balk|lern**, f. = (h.) = (nrbb.) lawaai maken, paffen, schieten.

Balleri'na, . . ri'ne, w. . . nen = ballerina, balletdanceres.

Ballett', f. —(e)s, —e = ballet.

Ballett'|dichter, m.; **•meister**; **•tänzer**, m. ufw. = ballet|dichter (choreograaf); -meester; -danser enz.

Balletten'ze (spr.: . . teuze), w. —, —n = balletdanceres. **Balk|fest**, f. = (groot) bal. **Balk|fieber**, f. = balkoorts.

Balk|förmig = bal-, bolvormig, bol.

Balk|gast, m. = gast, genoodigde (*op een bal*).

Balk|haus, f. = kaatsbaan; danshuis, -zaal.

Balk|hornspitze, f. = verknutselen (*verknœven door zoogenaamd verbeteren*).

Balk|ig = balkförmig.

Balki'te, w. —, —n = ballista (*stinger-, werptuig*). **Balki'tit**, w. — = ballistiek (*leer van de banen van weggestingerde lichamen*).

Balk|lette, w. = palet, kaatsplankje.

Balk|leid, f. = balkleed, -japon. **Balk|mäßig** (geleidet) = in balkkostuum. **Balk|meister**, m. = kaatsmeester. **Balk|mutter** = balmoeder. **Balk|ton'**, m. —s, —s u. —e = ballon. **Balk|on'müge**, w. = hooge zijden pet. **Balk|on'pfeife**, w. = opblazer (*een speelgoed*).

Balkot' (spr.: . . baloo), f. —s, —s = baal, pak.

Balkota'ge (spr.: . . aazje), w. —, —n = ballotage. **Balkotie'ren**, f. = (h.) = balloteeren.

Balk|saal, m. = balzaal. **Balk|schlegel**, m. = palet, kaatsplankje. **Balk|spiel**, f. = bal-, kaatspel. **Balk|toilette**, w. = baltoilet.

Balneographie, w. —, —n = balneografie, beschrijving van baden. **Balneologie**, w. —, —n = balneologie, leer van de baden. **Balneotherapie**, w. = balneotherapie, (leer van de) genezing door baden.

Balk|sam, m. —(e)s, —e = balsem, geur; Haarlemmer B. = Haarlemmer olie. **Balk|samapfel**, m. = wonderappel.

Balk|sam|baum, m.; **•duft**, m.; **•holz**, f. ufw. = balsem|boom; -geur; -hout enz.

Balk|samie'ren, f. = balsemen, zalven.

Balk|samie'ne, w. —, —n = balsemien, balsemijn.

Balk|samisch = welriekend, balsemiek.

Balk|sam|kraut, f.; **•öl**, f.; **•pappel**, w. = balsem|kruid; -olie; -populier.

Balk|thazar, m. = Balthazar.

Balk|tium, f. —s = Baltische Staten. **Balk|tisch** = Baltisch; das B. . e Meer = de B. . e zee.

Balk|ster, m. —s, — = baluster.

Balk|stra'de, w. —, —n = balustrade.

Balk|z, w. —, B., m. —es = paring, paartijd, -plaats (der größten Waldbügel, auch der Stäben).

Balk|zen, f. = ritsig zijn, paren.

Bambocciade (spr.: . . botsjade) w. —, —n = karikatuur, bamboeciade; draad-, ledepop.

Bam'bus, m. — u. . . buße = bamboe. **Bam'bus'rohr**, f. = bamboe(riet, -stok). **Bam'bus'zucker**, m. = bamboe-, rietsuiker.

Bam'me, **Bäm'me**, w. —, —n = boterham.

I. **Bam'mel**, w. —, —n = hanger (an Ohr-ringen, Uhrketten u. ä.). II. **Bam'mel**, m. —s = angst; den B. haben = in de rats zitten.

Bam'meln, f. = bungelen, bengelen, beieren.

Bäm'meln = Butterbremen werfen.

Bam's, m. —es, —e = zadelkussen, gevuld zadel.

Bam'jen, f. = uitkloppen.

Ban (spr.: . . baan), m. —s, —e = (*Hong.*) baan, banus, landvoogd.

Banal' = banaal, alledaagsch, onbeteekenend.

Bana'ne, w. —, —n = banaan.

Bana'nenbaum, m. = banaan(boom).

Banat', f. —(e)s, —e = banaat, *vgl.* Ban.

Banau'je, m. —n, —n = broodarbeider, kruidenier (*fig.*). **Banau'jentum**, f. = beunhazendom, kruidenierswereld (*fig.*). **Banau'sie**, w. —, —n = banausie (*werkmansachtige beoefening van een kunst of wetenschap*), beunhazerij. **Banau'sisch** = banausisch, bekrompen, kruidenierachtig.

I. **Band**, m. —(e)s, Bände = boek(deel), (-)band.

II. **Band**, f. —(e)s, Bänder = lint; band (an Kleidern, Fächern, Rädern); duim, pal (an Rädern); (scharnier)hengsel; koord; verband.

III. **Band**, f. —(e)s, —e = band, knoop; knuister, boei; die B. . e der Freundschaft, des Blutes = de banden enz.; in B. . e f. = (h.) = in boeien slaan.

Band'acht, m. = bandagaat.

Banda'ge (spr.: . . aazje), w. —, —n = verband, bandage; (viel)band. **Banda'genmacher**, m., **Bandagist**, m. —en, —en = breukbandemaker, bandagist. **band'ähnlich** = band-, lintvormig.

Band'alabafter, m. = gestreep albast. **band'artig** = bandvormig, vezelig, dradig. **Band'bremsje**, w. = bandrem. **Band'chen**, f. —s, — = bandje, lintje; (boek)deeltje, boekje.

Ban'de, w. —, —n = bende, troep; band (an Billard); strook, baan. **Band'eisen**, f. = bandijzer. **Bän'del**, *zie* Bändel. **Bandelier**, f. —s, —e = bandelier, schouderriem, koppel.

Bän'dereich = veel (boek)deelen bevattende, rijk. **Bän'dertram**, m. = linterommel; lint-

handel. **Bän'derfrämer**, m. = linthandelaar. **bän'dern**, [schw. (h.) = (Wachs) in reepen trekken, (Stoffe) streepen; gebändert = gestreept. **Bänd'fabrik**, w. = lintfabriek. **Bänd'fisch**, m. = lintvisch. **bänd'förmig** = band-, lintvormig. **Bänd'handel**, m. = band-, linthandel. **Bänd'handler**, m. = lintkoopman. **Bänd'holz**, f. = band-, hoephout.

bandie'ren, [schw. (h.) = op den band spelen. **bän'digen**, [schw. (h.) = (ein Tier) temmen; (Leidenschaften) beteugelen, betoemen, overwinnen. **Bän'diger**, m. —s, — = temmer. **Bänd'igung**, w. —, —en = temming enz., vgl. bändigen.

Bandit', m. —en, —en = bandiet, straatroover. **Band'macher**, m. = band-, lintmaker, -wever. **Bänd'marmor**, m. = gestreept marmor. **Bänd'maschine**, w. = trekmaschine. **Bänd'mas**, f. = maatband. **Bänd'nagel**, m. = bandnagel. **Bänd'reif**, m. = hoepel. **Bänd'rofe**, w. = roos van lint, rozet. **Bänd'säge**, w. = lintzaag. **Bänd'schleife**, w. = strik. **Bänd'tel**, f. —, —s = (zm.) hensel, bindsel. **Bänd'tein**, m. = gestreepte steen. **Bänd'treif**, m. = strook, reep. **Bänd'tuch**, f. = bindstuk. **Bänd'tuchl**, m. = getouw van een lintwever. **Bänd'treffe**, w. = galon, tres.

Band|ware, w.; **-weber**, m.; **-wirler**, m.; **-wurm**, m. = lint|waar (garen en band); **-wever**; **-werker** (-wever); **-worm**.

I. **bang(e)** (banger u. bänger, bangst u. bängst) = bang; angstig, ongerust; beangstigend, veront-rustend; vor einem b. sein = bang voor iem. zijn, iem. vreezen; einem od. einen b. machen = iem. bang maken; b. machen gilt nicht = ik laat me niet bang maken; ich bin b., mir ist b. = ik ben bang; es ist mir b. um ihn = ik ben bang voor hem, ongerust om hem; b. e. Sehnsucht = angstig verlangen. II. **Bange**, w.: (teine) B. haben (nrdd.) = (niet) bang zijn; B. irigen = bang worden.

ban'gen, [schw. (h.) = mir bangt, ich bange = ik ben bang. **Ban'gen**, f. —s, vgl. hangen.

Ban'gert, zie Bongert.

Ban'gheit, w. —, —en = bangheid, angst.

bäng'lich = bang-, vreesachtig, angstig; veront-rustend, hachelijk. **Bäng'nis**, **Bän'gnis**, f. —jes, —je = bangheid, angst. [**bang'sam** = angstig, bang].

I. **Bank**, w. —, **Bänke** = (zit-, zand)bank; vor leeren Bänken spielen = voor stoelen en banken spelen; ich habe mit ihm die Bänke des Gymna-siums gebrüdt = ik ben met hem (tegelijk) op 't gymnasium geweest; durch die B. = door de bank, over 't algemeen, in den regel; auf die lange B. schieben = op de lange baan schuiven; geistliche, weltliche B. = geestelijke, wereld-lijke orde; einen zur B. hauen = iem. belasteren, afmaken (fig.), tot zwijgen brengen. II. **Bank**, w. —, —en = (geld)bank; die Londoner B. = de b. van Londen; B. halten = de b. houden; Geld in die B. legen = geld op de b. plaatsen; die B. sprengen = de b. laten springen.

Bank'agio, f.; **'aktie**, w.; **'anweisung**, w.; **'ausweis**, m. = bank|agio; **-aandeel**; **-assignatie**; **-staat**.

[**Bank'lein**, f. = Bankert].

Bank'billett, f.; **'bote**, m.; **'bruch**, m. = bank|biljet; **-looper**; **-breuk**.

Bank'brüchig = bankroet, bankbreukig. **Bänf'chen**, f. —s, — = bankje. **Bänf'eisen**, f. = klem(haak). **Bänf'direktor**, m. = bankdirek-teur.

Bän'felgehang, m. = kermis-, straatdeun. [**Bän'felkind**, f. = Banfert]. **Bän'felfänger**, m. = straat-, liedjeszanger. [**Bän'felföchter**, w. = onechte dochter].

I. **Bank(e)rott'**, [schw. (h.) = bankroet, failliet; b. werden = bankroet gaan. II. **Bank(e)rott'**, m. —(e)s, —e = bankroet, faillissement; betrügerischer, fraudulöser B. = bedrieglijke bankbreuk, frauduleus bankroet; B. machen = faillieren.

Bank(e)rottie'ren, [schw. (h.) = bankroet gaan.

Bank(e)rottie'rer, m. —s, — = bankroetier.

Ban'fert, m. —s, —e = bastaard, natuurlijk kind.

Ban'fett, f. —(e)s, —e = banket, feestgelag, festijn. **Ban'fette**, w. —, —n, (ook: das **Ban'fett**) = banket, verhoogd voetpad.

ban'fettie'ren, [schw. (h.) = banketteeren.

Bän'fach, f. = bankvak. **Bän'filiate**, w. = bijbank. **Bän'firma**, w. = bankiersfirma.

Bän'gehäft, f. = bankierszaak. **Bän'gut-haben**, f. = bankkrediet. **Bän'hälter**, m. —s, — = bankhouder, bankier. **Bän'haus**, f. = bank.

Bän'herr, m. = bankier. **Bän'hobel**, m. = bankschaaf, strijkblok. **Bän'hier** (spr.: **bankjee**), m. —s, —s = bankier. **Bän'institut**, f. = bankinstelling. **Bän'kapital**, f. = bankkapitaal.

Bän'kredit, m. = bankkrediet; bestättigter B. = gekonfirmeerd b. **Bän'messer**, f. = bankmes.

Bän'note, w. = banknoot, -biljet. **Bän'to**, f. —s = banko. **Bän'obligation**, w. = pandbrief, obligatie. **Bän'ordnung**, w. = bankreglement.

Bän'trott'ufw., zie Banferottufw. **Bän'schein**, m. = banknoot, -biljet. **Bän'schleifach**, f. = safe(loket). **Bän'schraube**, w. = bankschroef.

Bän'überweisung, w. = overschrijving (in giro-verkeer) bij de bank.

Bän'weise, f.; **'zettel**, m. = bank|wezen; **-bewijs** (-noot, -biljet).

Bann, m. —(e)s = ban; (vooral: kerkban), ver-banning; betoovering, toovermacht; rechtsge-bied, jurisdictie.

Bann'bruch, m.; **'brief**, m. (**'bulle**, w.) = ban|breuk; **-brief** (exkommunikatiebu).

ban'nen, [schw. (h.) = (ver)bannen, uitwijzen; uitbannen, exkommuniseren; betooveren, boeien; (Geister) oproepen; (böse Geister) bannen, bezweren.

Bän'ner, f. —s, — = banier. **Bän'nerherr**, m. = baanderheer. **Bän'nerträger**, m. = banierdrager.

ban'nig = (nrdd.) erg, kolossaal, bar, barbaarsch.

Bän'nuch, m. = banvloek. **Bän'treis**, m. = tooverkring, betoovering, betooverende sfeer.

Bän'nreise, w. = rechtsgebied, jurisdictie. **Bän'ntrahl**, m. = banbliksem. **Bän'nware**, w. = kontrabande. **Bän'nwart**, m. = (fdd.) veldwachter.

Bän'ze, w. —, —n = (nrdd.) schuur. **ban'zen**, [schw. (h.) = (die Garben) opstapelen, -schuren.

Bän'zus, m. zie Ban.

Bäp'tis'mus, m. — = baptismus, doop. **Bäp'tist**, m. —en, —en = baptist, doopsgezinde.

Bäp'tiste'rium, f. —s, ..rien = doopkapel.

I. **bar** = naakt; zuiver, klinkklaar (barer Hin-sinn); haar, kontant (bares Geld); b. (be)zahlen = kontant betalen; (den Betrag) b. einfinden = in specie overmaken; gegen b. = à kontant; für bare Münze nehmen = voor goede munt op-, aannemen; für baren Ernst nehmen = voor vollen ernst (op)nemen; aller Ehre(n) b. = van alle eer ontbloot. II. [**Bar**, m. —(e)s, —e = lied]. III. **Bar**, w. —, —s = bar, tapperij.

Bär, m. —en, —en = beer (*dier en sterrebeeld*);

schuld; ram, storm-, heiblok; den Bären treiben = (*fig.*) koppelen.
Barac'le, w. —, —n = barak, tent; ook: (arbeiders)keet. **Barac'tenlager**, f. = tentkamp.
Baratt', m. —(e)s = ruilhandel, barat. **Barat'terie**, m. —, —n = baratterie, schelmerij (*benadeeling v. d. vervrachter*). **Baratt'geſchäft**, f., —handel, m. = ruilhandel. **Baratt'ien**, ſchw. (h.) = baratteeren, *vgl.* Baratt.
Barbados u. **Bar'bados**, f. = Barbados.
Barbar', m. —en, —en = barbaar, onmensch.
Bar'bara, w = Barbara. **Bar'barafraut**, f. = barbarakruid.
Barbarei', w. —, —en = 1) barbaarsheid, wreedheid, ruwheid; 2) Barbarië. **Barbare's'le**, m. —n, = Barbaresk, (inwohner der) **Barbare's'taaten**, Pl. = Barbariſche ſtaten.
Barba'riſch = barbaarsch, wreed(aardig) ruw.
Barbari's'mus, m. —, . . .men = barbarisme, fout tegen 't taaleigen; ook = Barbarei 1).
Barb'chen, f. = Barbara, Barbertje.
Bar'be, w. —, —n = barbeel, baardvisch; kanten strook; Barbara.
Bar'beijig = kribbig, kregel, nijdig. **Bar'beijigheid**, w. — = kribbigheid enz.
Bar'bel = Barb'chen.
Bar'beutraut = Bar'barafraut.
Bar'beſtand, m. = voorhanden kontanten.
Barbier', m. —s, —e = barbier, kapper. **Bar'bier'beden**, f. = scheerbekken. **Bar'bier'ien**, ſchw. (h.) = barbieren, scheren; einen über den Köpfel b. = iem. beetnemen, in de luren leggen.
Barbier'ſchijffe (=geſelle), m.; —ſtube, w. = barbiers-, kappers|bediende; -winkel.
Barbier'ſchijffel, w. = scheerbekken.
Barbier'zeng, f. = scheergerei, gereedschap.
Barcelo'nier, m. —s, — = Barceloniër.
Barcelo'nijch = Barcelonisch.
Barſch, m. —es, Bärſche = gesneden beer (zwijn).
Bar'ſhent, m. —(e)s, —e = bombazijn.
Bar'dauz'! = pardoest plof!
Bar'deckung, w. = gouddekking.
Bar'be, m. —n, —n = bard(e).
[Bar'diet], f. —(e)s, —e = bardelied, krijgslied.
Bar'e'ge (spr.: *bar'ze*), m. —s, —s, **Bar'e'ge**, w. —, —n = bar'ge (een fijn weefsel).
Bar'en, m. —s, —, zie Barn.
Bar'enartig = beerachtig. **Bar'enbeijer**, m. —s, — = buldog, bullebijter; (*fig.*) beer, nijdigaard.
Bar'endred, m. = (*fig.*) drop.
Bar'en||fang, m.; —führer, m.; —grube, w. = bere||jacht; -leider; -kuil.
Bar'enhaft = beerachtig. **Bar'enhaq**, w. = berejacht. **Bar'enhaut**, w. = berehuid; auf der B. liegen = den lulaard uithangen. **Bar'en'häuter**, m. —s, — = lulaard, leeglooper.
Bar'enheſe, —jagd, w. = berejacht. **Bar'en'hätte**, w. = verschrikkelijke koude. **Bar'enker**, m. = een jongen als een beef. **Bar'enklau**, w. ob. m. = bereklauw (akantus). **Bar'en'mäſtig** = lomp als een beer; b. er Hunger = honger als een wolf.
Bar'en||müſe, w.; —pfeife, w.; —taſe, w.; —traube, w.; —zwinger, m. = bere||muts; -pijp (*vgl.* Bärpfeife); -klauw (nl. -poot); -druiſ; -hok.
Bar'eit', f. —(e)s, —e = baret.
Bar'fonda, m. = kontanten.
Bar'froſt, m. = open vorst. **Bar'fuſ** = barrevoets. **Bar'füſer**, m. —s, —, —müſch, m. = barrevoeter, Franciskaner monnik. **Bar'füſig** = met bloote voeten, barrevoets. **Bar'gelb**, f. = kontant geld. **Bar'haupt**, —häuſtig = bloots-hoofds.

Bär'in, w. —, —nen = berin.
Bär'iton, m. —s, —e = bariton.
Baritonist', m. —en, —en = bariton(zanger).
Bär'ium, f. —s = barium.
Bärk, w. —, —en = bark. **Bärkaro'le**, w. —, —n = barkarole, gondellied. **Bärkaf'ſe**, w. —, —n = barkas.
Bär'lauf, m. = koop à kontant.
Bär'le, w. —, —n = bark, klein zeeschip, (*ook*) boot(je), scheepje.
Bärker'le, w. = barkerolle (een roeiboot).
Bär'lapp, m. —(e)s = wolfsklauw, slangemos.
Bär'lauf, m. = barloop (een turnspeel).
Bär'lauch, m. = wilde knoflook.
Bär'me, w. — = gist; bierschuim.
Bär'men, ſchw. (h.) = (nrdd.) klagen, jammeren; (*zelden* = erbarmen). **Bär'mher'zig** = barmhartig, liefdadig, medelijdend; B. . . e Brüder, Schwertern = liefdebreeders, -zusters. **Bär'mher'zigheit**, w. — = barmhartigheid, liefdadigheid.
Bär'mig, **Bär'mig** = troebel, drabbig.
Bär'mittel, Pl. = kontanten.
Bär'n, m. —(e)s, —e = (obd.) krib, ruif. **Bär'n'beijer**, m. = kribbebijter.
Bär'n'ſtein, m. = barnsteen.
Barod' = barok, wonderlijk, grillig.
Barod'ſtil, m. = barokstijl (17de eeuw).
Barome'ter, m. u. f. —s, — = barometer.
Baron', m. —s, —e = baron; B. ſtein = (*ook*) zonder betrekking zijn. **Barone's'ſe**, w. —, —n, **Baro'nin**, w. —, —nen = barones. **Bar'ronet**, m. —s, —s = baronet. **Baronie'**, w. —, —n = baronie. **Baronij'e'ien**, ſchw. (h.) = (tot) baron maken; als een baron leven (*eig. en fig.*).
Baroſtop', f. —s, —e = baroskoop, luchtweger.
Bär'pfeife, w. = brompijp (einer Orgel).
Barra'ge (spr.: *raazje*), w. —, —n = afsluiting.
Bar're, w. —, —n = baar, staaf; baar (*bank vdr een haven*); ook = Barren.
Barreau' (spr.: *barroo*), f. —s = balie; im Wiener B. = bij de Weener balie.
Bar'ren, m. —s, — = (slag-, sluit)boom; kam (einer Bioline); brug (Turngerät).
Bar'ren||gold, f.; —kupfer, f.; —ſilber, f. = staaf||goud; -koper; -zilver.
Bar'renturnen, f. = brugturnen.
Barrie're (spr.: *barrière*), w. —, —n = barrière, sluit-, slagboom. **Barrie'renwärter**, m. = overwegwachter.
Barrika'de, w. —, —n = barrikade.
Barrikade'ien, ſchw. (h.) = barrikadeeren.
I. Bar'ſch, m. —es, —e u. Bärſche = baars. **II. Bar'ſch** = barsch, norsch, ruw.
Bar'ſchaft, w. —, —en = kontant, gereed geld.
Bar'ſchheit, w. — = barschheid, norschheid.
Bar'ſendung, w. = zending in specie.
Bart, m. —es, Bärte = baard (*i. a. d.*); etnem um den B. gehen = om iem. heen draaien, iem. flikflooiën; jich um des Kaiſers B. zanten = om 's keizers baard twisten. **Bart'beden**, f. = scheerbekken. **Bart'chen**, f. —s, — = baardje.
Bart'le, w. —, —n = walvischbaard; breede bijl.
Bär'teln, ſchw. (h.) = (*hennep*) uitbaarden.
Bart'fäden, Pl. = baarddraden, -vezels (der ſijſche). **Bart'ſijſch**, m. = baardvisch. **Bart'ſtaum**, m. = baarddons. **Bart'ſtechte**, w. = baardvlecht, schurft.
Bart'ſtel, m. = Bart(el), Bartholomeüs; *vgl.* Moſt. **Bartholomä'us**, m. = Bartholomeüs.
Bär'tig = baardig, gebaard. **Bart'träger**, m. = baardschrapper. **Bart'künſtler**, m. = barbier, kapper. **Bart'lappchen**, f. = lel (*van hoenders*).

bartlos = baardeloos, ongebaard. **Bartmoos**, f. = baardmos. **Bartnette**, e. = duizendschoon. **Bartscheer**, m. = baardscheerder, barbier. **Bartseife**, w. = scheerzeep. **Barttasse**, w. = snorrekep. **Bartwischje**, w. = baardzalf. **Barut'sche**, w. —, —n = kales, barouche. **Barvermogen**, f. = vermogen in geld. **Barymetrie**, w. — = barymetrie (meting van de luchtzwaarte). **Baryt**, m. —(e)s = baryt, zwaarspaat. **Barzahlung**, w. = betaling à kontant, in kontanten. **Bas**, m. —es, —e = (nrd.) baas. **Basalt**, m. —(e)s, —c = bazalt. **Basaltfelsen**, m. = bazaltrots. **basaltförmig** = bazaltvormig. **basalt'haltig** = bazaltachtig. **Basaltfäule**, w. = bazaltzuil. **Basament**, f. —(e)s, —e = bazement, onderbouw; voetstuk. **Basar**, m. —s, —e = bazar, verkooplokaal. **Baschen**, f. = nichtje. **Baskiere**, m. —n, —n = Baskier (*volk*). **Ba'se**, w. —, —n = tante, nicht; alte B. = oude tante. **Ba'se**, w. —, —n = baze (*chem.*). **Ba'sel**, f. = Bazel. **ba'selisch** = Bazelsch. **basieren**, f. (h.) = bazeeren, steunen, gronden. **Basille**, w. —, —n, **Basillentrant**, **Basillium**, f. —s, —s = bazillikum. **Basillika**, w. —, —fen = bazilika, basiliek, groote zaal, hoofdkerk. **Basillisk**, m. —en, —en = bazilisk, koningshagedis; draak. **Basilliskentid**, m. = baziliskeblik. **Basiss**, w. —, Basen = bazis, grondslag; baze. **basisch** = bazisch. **Basisk**, m. —n, —n = Bask. **basisk** = Baskisch. **Basstule**, w. —, —n = baskule. **Basrelief** (spr.: *basrelief*), f. —s, —s = basrelief. [**bas** = beter, verder; zeer]. **Bas**, m. Basjes, Basje = bas (*zanger en stem*). **Basja**, m. —s, —s = pasja, pacha, bassa. **Basbäiser**, m. = fagottist. **Basbrummer**, m. = basbrommer, bromregister (*van een orgel*). **Bassett**, m. —(e)s, —e = kleine kontra-bas. **Bassethorn**, f. = bassethoorn (*soort altklarinet*). **Bassettspiel**, f. = bassetspel. **Bas'getige**, w. = (kontra)bas, (*ook*) violoncel. **Bassin** (spr.: *bassén*), f. —s, —s = bassin, bekken. **Bassist**, m. —en, —en = bassist. **Bas'laute**, w. = teorbe. **Bas'pfeife**, w. = fagot. **Basson** (spr.: *bassó*), m. —s, —s = basson, fagot. **Bas'sänger**, w.; **Bas'sänger**, m.; **Bas'schlüssel**, m.; **Bas'stimme**, w. = bas|snaar; zanger; sleutel; stem. **Bas't**, m. —es, —e = bast (*ook een soort zijde*); wrijfplek. **Bas'ta!** = basta! **Bas'tard**, m. —(e)s, —e = bastaard, (*van dieren en planten*) basterd. **Bas'tardart**, w. = bastaardsoort. **Bas'tardgeschlecht**, f. = bastaardras, -geslacht. **Bas'tardhaft**, w. = bastaardij. **Bas'tede**, w. = bastdeken. **Bas'te**, w. —, —n = basta (in Karten|spiel). **Bas'ten**, w. —, —en = bastion, bolwerk. **Bas'ten**, w. —, —en = knutselarij, knoeierij. **Bas'ten**, f. (h.) = peuteren, knutselen. **Bas'ten** = van bast, bast. . . **Bas'tern**, m. —s = basterd(sulker). **Bas'tian**, m. = Bastiaan. **Bas'tille** (spr.: *bastielle*), w. — = Bastille. **Bas'tion**, w. —, —en, **B.**, m. —s, —e = bastion, bolwerk. **bas'tioniert** = gebastioneerd.

Bas'tling, m. —s, —e = zaailing (*henne*). **Bas'tona'de**, w. —, —n = bastonnade, stokslagestraf (*vooral op de voetzolen*). **Bas'tseide**, w. = bast (*een soort zijde*). **Bataillon**, f. —s, —e = bataillon. **Bata'te**, w. —, —n = bataat. **Batav'er**, m. —s, —e = Batavier. **Bata'via**, f. = Batavia. **Bata'vier**, m. —s, —e = Batavier. **Bata'visch** = Bataafs. **Bathome'ter**, m. u. f. —s, —e = bato-, dieptemeter. **Ba'tik**, m. —s, —en = batik. **ba'tiken**, f. (h.) = batiken. **Batist**, m. —(e)s, —e = batist. **batist'ken** = batisten. **Batist'weber**, m. = batistfabrikant. **Batrachomyomachie**, w. = batrachomyomachie: kikvorschen- en muizenoorlog. **bat'ten**: bat't's nix, so schad't's nix = baat't niet, 't schaadt ook niet. **Batterie**, w. —, —n = batterij. **Batterie'stein**, m. = vuursteen. **Batterie'wurf**, w. = vuurworst, groote vuurpijl. **Bat'zen**, m. —s, —e = [batzen: (*klein geldstuk*)]; bonk, klomp; (er hat) centen. **bat'zig**, zie pag. 87. **Bau**, m. —(e)s, —e (*voor in aanbouw zijnde of pas gebouwde werken*) **Bau'ten** = bouw; aanleg; bebouwing, gebouw, bouwwerk; hol (eines Fuchses u. ä.); (Haus) im B. = in aanbouw; im B. (begriffen) sein = in aanbouw zijn; er kommt nicht aus dem B. heraus = hij zit altijd maar thuis; auf den B. gehen = naar 't werk gaan; auf den B. kommen = (*ook*) tot dwangarbeid veroordeeld worden. **Bau'adademie**, w. = bouwkundige school. **Bau'amt**, f. = ± departement van openbare werken. **Bau'anschlag**, m. = begroeting. **Bau'art**, w. = bouw, konstruktie, type, (*ook*) bouwwijze, stijl. **Bau'aufscher**, m. = opzichter (over 't bouwen). **Bau'bestimmene(r)** = leerling-architekt. **Bau'besichtigung**, w. = inspektie van de gebouwen. **Bau'beschreibung**, w. = bestek. **Bauch**, m. —(e)s, **Bäu'de** = buik (*ook van voorwerpen*), (*vu.*) pens; fauler B. = luibuis; sich den B. halten vor Lachen = zijn buik vasthouden van 't lachen. **Bauch'binde**, w. = buikband; (sigaar)bandje. **Bauch'bruch**, m. = onderbuiksbreuk. **Bauch'diener**, m. = buikdienaar, lekkerbek, smulpaap. **Bau'che**, **Bäu'che**, zie **Beu'che**. **Bauch'fell**, f.; **bauchentzündung**, w.; **bauch'flosse**, w.; **bauch'fluß**, m. = buik|vlies; -vliesontsteking; -vin; -loop (-vloed). **bauch'förmig** = buikvormig. **Bauch'grimmen**, f.; **bauch'gurt**, m.; **bauch'hölle**, w. = buik|pijn (-kramp); -riem (-band); -holte. **Bau'ig**, **bäu'ig** = buikig. **Bauch'kneipen**, f.; **bauch'krampf**, m. = buik|pijn (-kramp); -kramp (-koliek). **bauch'lings** = op den (zijn) buik. **Bauch'redner**, m.; **bauch'riemen**, m.; **bauch'schmerzen**, Pl. = buik|spreker; -riem; -pijn. **Bauch'speichel**, m.; **bauch'speicheldrüse**, w. = alvleesch|sap; -klier. **Bauch'stick**, m. = punktuur. **Bauch'übel**, f. = buikkwaal. **Bau'chung**, w. — = uitpuling, ronding. **Bauch'weh**, f. = buikpijn. **Bau'de**, w. —, —n = baude (*hooggelegen alleentstand boerehuis in de Sudeten enz., dan ook voor toeristen*). **Bau'direktor**, m. = directeur van openbare werken, van gemeentewerken. **Bau'en**, f. (h.) = bouwen (*i. a. b.*); (Berg, Eisenbahn) aanleggen; (Bergwerk) ontginnen; (Feld) be-

bouwen; (Getreide u. f. w.) verbouwen; (auf einen) b., rekenen.

I. **Bau'er**, m. —s (—n), —n = boer, landman, kinkel, lomperd; (im Schachspiel) pion. II. **Bau'er**, m. —s, — = (vogel)kooi.

Bau'erde, w. = bouwgrond, -land. **Bau'erin**, w. —, —nen = boerin. **Bau'(e)riſch**, **Bau'eriſch** = landelijk, boersch, lompe, onbehouwen; **Bau'eriſch** = (ook) boeren..., landelijk, (b. . er) Ugeordneter, b. . e Vafſten). **Bau'ern**, ſchw. (h.) = boeren, boer zijn.

Bau'ernarbeit, w.; **-brot**, f.; **-bund**, m.; **-bündler**, m.; **-dirne**, w. = boere|werk; -brood; -bond; -bonder; -deern (-meid).

Bau'ernfang, m. = (boere)bedrog, kwartjesvinderij.

Bau'ernfänger, m. = bedrieger, kwartjesvinder. **Bau'ernfiedler**, m. = vedelaar, speelman. **Bau'ernfron(e)**, w. = heeredienst.

Bau'erngut, f.; **-hof**, m. = boere|erf(-bezitting); -hoeve (-hofstede, -plaats, -erf).

Bau'ernjache, w.; **-junge**, m.; **-kaffer**, m.; **-kittel** m.; **-küngel**, m. = boere|buis; -jonge (vgl. regner); -kaffer (*scheldwoord*); -kiel; -kinkel.

Bau'ernregel, w.; **-ſchaft**, w.; **-ſchente**, w. = boere|weerspreuk; -gemeente (-stand, boeren) -herberg.

Bau'ernſenf, m.; **-ſtand**, m.; **-ſtöpel (-trampel)**, m.; **-volk**, f. = boere|mosterd (scheefbloem, taschkers); -stand; -Jummel (-kinkel); -volk.

Bau'ernvejen, f. = boerderij; landbouwende stand. **Bau'ernwiſſchaft**, w. = boerebedrijf, landhuishoudkunde. **Bau'ernmann**, m. —(e)s, -leute = boer, buitenman.

Bau'fah, f. = bouwvak. **Bau'fähig** = bebouwbaar; (*mißw.*) geschikt voor exploitatie. **Bau'fall**, m. = bouwval. **Bau'fällig** = bouwvallig, vervallen. **Bau'fälligkeit**, w. — = bouwvalligheid. **Bau'fest** = stevig gebouwd, solide. **Bau'flähe**, w. = bouwterrein, -grond. **Bau'flucht**, w. = rooilijn. **Bau'fuhr**, w. = aanvoer van bouwmaterialen (ook als heeredienst). **Bau'führer**, m. = opzichter (*in 't bouwvak*). **Bau'gefangene(r)** = dwangarbeider. **Bau'gelände**, f. = bouwterrein. **Bau'genoffenſchaft**, w. = (koöperatieve) bouwvereniging. **Bau'gerüst**, f. = stelling, steiger. **Bau'geſellſchaft**, w. = bouwmaatschappij. **Bau'gewerbe**, f. = bouwvak. **Bau'gewerſchule**, w. = vakschool voor bouwarbeiders. **Bau'grund**, m. = bouwgrond, -terrein. **Bau'herr**, m. = bouwheer (*die laut bouwen*); -ondernemer, bouwver; (ook) opzichter van openbare werken. **Bau'hof**, m. = (timmer)werf. **Bau'holz**, f. = timmerhout. **Bau'hütte**, w. = (directie)keet; vrijmetselaarsloge. **Bau'inspektor** = opzichter.

Bau'laſten, m.; **-laſten**, f.; **-loſten**, Pl.; **-lunde**, w. = bouw|doos; -blokje; -kosten; -kunde.

Bau'lundig = bouwkundig.

Bau'kunst, w.; **-land**, f. = bouw|kunst; -land. **Bau'leitung**, w., zie Beſt|haupt. **Bau'leiter**, m. = opzichter. **Bau'leitung**, w. = bouwtoezicht. **Bau'lich** = wat den bouw betreft, architectonisch; goed onderhouden. **Bau'lichkeit**, w. —, —en = gebouw; goede staat. **Bau'lust**, w. = bouwlust.

Baum, m. —(e)s, Bäume = boom (Pflanze, eines Schlittens, eines Wagens, eines Sattels, zum Verſchließen); er ſieht den Wald vor Bäumen nicht = hij ziet 't bosch niet door de boomen (*fig.*): ein B. fällt nicht auf den erſten Stieb (Streich) = met één slag valt de boom niet om;

wie der B. so die Frucht = de appel valt niet ver van den stam; zwischen B. und Borſte = in de klem, in verlegenheid; es geht über die Bäume = 't loopt de spugaten uit. **Baum'ählich** = boomachtig, als een boom. **Baum'allee**, w. = laan, allee. **Baum'ameiſe**, w. = boommier. **Baum'anger**, m. = met boomen beplant veld. **Baum'artig** = boomachtig.

Baum'maſſe, w. = massale bouw. **Baum'materialien**, Pl. = bouwmaterialen.

Baum'baſt, m. = boombast. **Baum'blüte**, w. = bloesem, ('t) bloeien (der Bäume). **Baum'gen**, f. —s, — = boompje; Verwechſelt das B. = stuwertje wisselen. **Baum'eifen**, f. = boomkrabber.

Bau'meiſter, m. = bouwmeester, architect; (öft. auch) opzichter.

Bau'mel, w. —, —n = hanger; schommel. **Bau'meln**, ſchw. (h.) = bengelen, slingeren, bungelen; der muß b. = hij moet hangen.

Bau'men, ſchw. (h.) = (*jug.*) op een boom springen, vliegen, gaan zitten. **Bau'men ſich**, ſchw. (h.) = steigeren, op gaan staan; in opstand komen; (ein Fußer ſeu) met den weesboom vaststorten. **Baum'eule**, w. = kleine duikend, duikelaar. **Baum'eule**, w. = hoornuil. **Baum'falle**, w. = slagkooi, knip. **Baum'farn**, m. = boomvaren. **Baum'fraß**, m. = vuur (*in 't hout*), bederf. **Baum'frevel**, m. = strooperij. **Baum'froſch**, m. = boomkikvorsch. **Baum'gang**, m. = laan, allee. **Baum'gans**, w. = wilde gans.

Baum'garten, m.; **-gärtner**, m.; **-gärtnerci**, w. = boom|gaard; -kweker; -kwekerij.

Baum'geländer, f. = spalier. **Baum'grille**, w.; **-hader**, m.; **-hars**, f.; **-hede**, w. = boom|krinkel; -kruipertje (-hakkertje, pimpelmees); -hars; -haag.

Baum'hoſ = zoo hoog als een boom, boomhoog; baumhöher ſerl = kerel als een boom. **Baum'lahn**, m. = kanoo. **Baum'leiter**, w. = wijnpers (*met boomen*). **Baum'fitt**, m. = boom-, entwas. **Baum'luchen**, m. = hooge, pyramidevormige koek, boomkoek; hoop stront. **Baum'lang** = zoo lang als een boom, lang en stakerig. **Baum'länſer**, m. = boomkruipertje. **Baum'leiter**, w. = boom-, schrankladder. **Baum'lerche**, w. = boomleuwerik. **Baum'los** = boomloos. **Baum'malve**, w. = witte malwe, heemst. **Baum'marſter**, m. = boom-, edelmarter. **Baum'meſſer**, f. = snoeimes; (*meelinstr.*) dendrometer. **Baum'öl**, f. = boom-, olijveolie. **Baum'pfahl**, m. = staak, paal (*bij planten*). **Baum'pflanzung**, w. = boomaanplanting. **Baum'pflaſter**, f. = -fitt. **Baum'rinde**, w. = boomſchors. **Baum'ſchere**, w. = tuinſchaar. **Baum'ſchlag**, m.; **-ſchule**, w.; **-ſchwamm**, m. = boom|loof (*op teekening of ſchilderij ook -groep*); -kwekerij; -zwam (bladzwam).

Baum'ſeide, w.; **-specht**, m.; **-ſtamm**, m. = boom|zijde; -specht; -stam.

Baum'ſtarſ = zoo dik, zoo sterk als een boom. **Baum'ſtopf**, **-ſtumpf**, m. = boomstomp. **Baum'ſtüd**, f. = boomgaard (*nl. met boomen beplant tuin- of akkerland*); boomgroep. **Baum'wachs**, m. = -fitt. **Baum'wolke**, w. = boomwol, katoen. **Baum'wollen** = katoenen.

Baum'wollenbaum, m.; **-fabrikant**, m.; **-ſamt**, m.; **-ſpinnerci**, w. = katoen|boom; -fabrikant; -fluweel (manchester); -spinnerij.

Baum'wollſamenöl, f. = katoenapitte-olie. **Baum'wuchs**, m.; **-zuſt**, w. = boom|groei; -teelt (-kwekerij).

Bau'ordnung, w.; **-plan**, m.; **-platz**, m.; **-poli-**

zei, w. = bouwverordening; -plan (bestek); -terrein (timmerwerf); -politie.
Bau'rat, m. = (lid van de) bouwcommissie.
Bau'reis = geschikt om er op te bouwen.
Bau'risch zie *Bäuerisch*.
Bau'risch = -plan. **Bau'sand**, m. = metselzand.
Baus'bade zie *Bausbade*.
Bausch, m. —es, —e = kussen(tje); dof (*aan kleeven*), pof; dof (*watte* *vo.*); in B. und Bogen = bij de roes, voetstoots, en bioc; (*ook*) over 't geheel (genomen), alles door elkaar gerekend. **Bauschal'**... zie *Bauschal'*... **Bausch'armel** m. = pofmouw. **Bausch'chen**, f. —s, — = kussentje.
Bauschel, m. u. f. —s, — = fäufel.
Bauschen, fchw. (h.) = opblazen, -zetten, -bollen; (*isch*) b. = zich bollen, bol worden. **Bauschig** = opbollend; opgezet, gezwollen. **Bausch'lauf**, m. = koop bij de roes. **Bausch'tein** zie *Bausch'chen*. **Bausch'quantum**, -summe ufw. zie *Bausch'quantum* ufw.
Bauschule, w. = bouwkundige school. **Bauschutt**, m. = afbraak, puin.
Bausche, **Bauschen** zie *Bause*, *pausen*.
Bauskätte, w. = bouwterrein. **Bausstein**, m. = bouwsteen. **Bausstelle**, w. = bouwterrein, (perceel) bouwgrond. **Bausstil**, m. = bouwstijl.
Bausstoffe, Pl. = bouwstoffen. **Bausstück**, f. = (*vrijm.*) voordracht. **Bausucht**, w. = bouwmanie.
Bausstein, m. = bautasteen (*in 't Noorden van Skandinavie vóórhist. grafmonument*).
Baute, w., zie *Bau*. **Bau'terrain**, f. = bouwterrein.
Bau'unternehmer, m.; **verständige(r)** = bouw|ondernemer (aannemer); -kundige.
Bau'verwalter, m. = (bouw)inspekteur.
Bau'weise, w.; **wert**, f.; **wesen**, f.; **wissenshaft**, w. = bouw|wijze; -werk; -wezen (openbare werken, bouwvak); -wetenschap.
Bau'würdig = (*mijnw.*) te exploiteeren, rentabel. **Bau'wut**, w. = bouwwoede, -manie.
Bauz! = bom! pats!
Bau'zaun, m. = schutting. **Bau'zierat**, m. = ornament, bouwversiering. **Bau'zinsen**, Pl. = oprichtersrente. **Bau'zweck**, m. = doel van 't bouwen.
Bavaria, w. = Bavaria, Beieren.
Bavel, m. —s, — = uitschot. **Ba'vella**, **Ba'vella**, w. — = afval-, uitschotzijde.
Bay'er, m. —n, —n = Beier. **Bay'(e)risch** = Beiersch. **Bay'ern**, f. = Beieren.
Ba'zen, fchw. (h.) = boksen.
Bazil'lus, m. —, .zillen = bacil.
B. B. = Bände. **Bco.** = Banco. **Bd.** = Band. **Bde** = Bände.
Beab'sichten, **beab'sichtigen**, fchw. (h.) = op 't oog hebben, beoogen, bedoelen, van plan zijn.
beach'ten, fchw. (h.) (etw.) = letten op, acht geven, acht slaan op, in aanmerking nemen, nota nemen van; behartigen. **beach'tenswert**, **beacht'lich** = te waardeeren, opmerkens-, behartigenswaardig. **Beacht'ung**, w. = waarneming, behartiging; unter B. (Gen.) = in aanmerking (van). **beac'tern**, fchw. (h.) = bebouwen.
Beam'te(r) = beambte, ambtenaar. **Beam'ten'herrschaft**, w. = bureaucratie. **Beam'tenshaft**, w., -tum, f. = bureaucratie. **Beam'tentümlich** = bureaucratisch. **Beam'tete(r)**, zie *Beam'te(r)*.
Beam'tin, w. —, —nen = vrouwelijke beambte, ambtenares. **beam'tlich** = bureaucratisch.
beang'stigen, fchw. (h.) = verontrusten, bang, ongerust maken. **Beang'stigung**, w. — = ver-

ontrusting, bangmakerij. **bean'spruchen**, fchw. (h.) = aanspraak maken op, eischen; in beslag nemen. **Bean'spruchung**, w. —, —en = eisch.
bean'standen, fchw. (h.) (etw.) = (verdagen); bezwaar hebben (maken) tegen, aanmerking maken op, protesteeren tegen, wraken; (Baren-lieferungen u. ä.) afkeuren. **Bean'standung**, w. — = verzet, protest, reclamatie, afkeuring, wraking; (verdaging, uitstel). **Bean'tragen**, fchw. (h.) = voorstellen; verzoeken, aanvragen; (r.) (eine Strafe) eischen. **Beant'worten**, fchw. (h.) = beantwoorden. **Beant'wortung**, w. —, —en = beantwoording, antwoord; in B. Ihres Schreibens = in antwoord op enz. **Beant'wortungs-schreiben**, f. = (schriftelijk) antwoord. **Beat'beiten**, fchw. (h.) = bewerken (*ook fig.*: einen b.); bearbeiden, bebouwen. **Beat'wöhnen**, fchw. (h.) = verdenken, argwaan hebben tegen.
Bea'ta, **Bea'te**, w. = Beata.
Beatifikation, w. —, —en = beatifikatie, zaligspreking. **Beatri'ce** (c = s), **Bea'trice**, w. = Beatrix, Beatrice.
beauf'sichtigen, fchw. (h.) = toezicht uitvoeren op, controleeren, bewaken, surveilleeren. **Beauf'sichtigung**, w. —, —en = toezicht, controle, bewaking, surveillance. **beauf'tragen**, fchw. (h.) = (eten mit etw.) belasten, (iem. iets) opdragen. **Beauf'tragte(r)** = lasthebber. **beäu'gen**, fchw. (h.) = belonken. **[beauf'gen, beäu'gen]**, fchw. (h.) = bekijken; belonken. **beäu'genscheinigen**, fchw. (h.) = in oogenschouw nemen, bezichtigen, inspekteeren. **[beaugt' = oogen hebbend, met oogen].**
Beaumont'gewehr, f. = Beaumontgeweer.
beba'ten, fchw. (h.) = bebakenen. **Beba'tung**, w. — = bebakening. **bebän'dern**, fchw. (h.) = met linten en strikken versieren; **bebändert** = (*ook*) gedekoreerd (*met lintje(s)*). **beba'tet** = gebaard. **beba'ten**, fchw. (h.) = bebouwen; bearbeiden; (*mijnw.*) exploiteeren. **Bebau'ung**, w. = bebouwing enz.; exploitatie. **Bebau'ungsplan**, m. = uitbreidingsplan (*van steden*); bouwplan.
be'ben, fchw. (h.) = beven, sidderen, trillen; b. vor (Dat.) = beven voor (*uit vrees*); beben für = beven voor (*uit bezorgheid*). **Be'bet**, m. —s, — = tremulant (der Orgel). **[be'bern]**, fchw. (h.) = bibberen]. **Be'beschwanz**, m. = kwikstaartje.
bebin'den, f. (h.) = ombinden. **beblät'tert** = gebladerd. **[beblekht'** = van een ambtsplaatje voorzien; gegalonneerd]. **beblü'mt** = (met bloemen) versierd, bebloemd. **beboh'ten**, fchw. (h.) = heplanken. **bebor'ten**, fchw. (h.) = boorden, galonneeren. **bebrillt'** = gebrild. **bebuscht'** = met struikgewas begroeid.
Be'cher, m. —s, — = beker, kroes, kop. **Be'cherblume**, w. = pimpernel. **Be'cherlevator**, m. = emmerelevator. **Be'cherförmig** = bekervormig. **Be'cherg'as**, f. = beker glas. **Be'cherklang**, m. = 't klinken van de glazen. **Be'chern**, fchw. (h.) = pimpelen, poolen. **Be'cherfürzer**, m. = drinkbroer. **Be'cherwert**, f. = emmerelevator, bagger.
Bed, m. —en, —en = (obd.) bakker.
Bed'en, f. —s, — = bekken, kom, schaal, (i. a. b. bassin). **Bed'enhöhle**, w. = bekkenholte. **Bed'enstücker**, m. = blikslager; bekken-slager.
bedä'gen, fchw. (h.) = overdekken, bedaken.
I. Bedacht', m. —(e)s = bedachtzaamheid, overleg, beraad; mit gutem B. = na rijp beraad; B. auf (Uff.) haben, nehmen = op iets letten, iets in aanmerking nemen. **II. bedacht'**, Adj.

= bedacht(zzaam), nadenkend, attent (*fig.*); ook van bedachten.

Bedacht'ig = bedachte, legataris. **bedacht'ig** = voor-, omzichtig, bedachtzaam; bedaard, langzaam. **Bedacht'igheid**, w. — = voorzichtigheid enz. [**bedacht'ig**], **bedacht'ig** zie **bedacht'ig**. **bedacht'loos** = onbedacht, -nadenkend. **Bedacht'loosheit**, w. —, —en = onbedachtigheid enz. **bedacht'zaam** = bedachtzaam, voorzichtig. **Bedacht'zaamheit**, w. — = bedachtzaamheid.

Bedak'ing, w. —, —en = bedaking, dakwerk, overdekking, bekleeding.

Bedag, w. —, —s = bedag (*afk.* van Berliner Elektromobilbrotschen-Vereinsgesellschaft), taxi. **bedan'ten** **ich**, **schw.** (h.): **ich** bei einem für etw = iem. voor iets (be)danken; dafür bebante **ich** mit = daar dank ik voor, ik moet er niets van hebben; **jet** **bedant** = wees bedankt. **bedar'ten**, **schw.** (f.) = (zm.) bedaren. **Bedarf'**, m. —(e)s = behoefte, (ook: gebrek), ('t) benodigde, noodige voorraad; **jetnen** **B. beden** = in zijn behoeften voorzien, zich voorzien. **Bedarf'frage**, w. = vraag naar noodigen voorraad. **Bedarfs'artikel**, Pl. = benodigdheden. **Bedarfs'fall**, m.: in **B.** = zoo noodig. **bedar'tlich** = betreurens-, beklagenswaardig, te bejammeren.

I. **bedau'ern**, **schw.** (h.) = betreuren, bejammeren, beklagen, medelijden hebben met; **ich** **bedauere** **das**. . = 't spijt mij dat. . . II. **bedau'ern**, f. —s = spijt, medelijden.

bedau'ernswert, -würdig = betreurens-, beklagenswaardig, jammerlijk, te beklagen.

[**bede**, w. —, —n = bede: belasting].

bede'ken, **schw.** (h.) = (be)dekken, beschutten; eskorteeren; **ich** **b.** = zich dekken, zijn hoed opzetten; **bedekt** **stehen** = bedekt, beschut staan; **bede'der** **Simmel** = bedekte, betrokken, grauwe lucht; **bede'der** **Weg** = bedekte weg. **bede'kung**, w. = (be)dekking, kleeding; afdekking; eskorte, konvooi.

bedei'gen, **schw.** (h.) = be-, indijken.

I. **beden'ten**, **unr.** (h.) = be-, overdenken; denken aan; **bed.**, **bede**len, **beden**ken; **wenn** **man's** **rech** **beden**t = als men er goed over denkt; **ich** **b.** = zich **bed.**, zich herinneren, zich beraden, nadenken; **aan** **zich** **zich** **denken**; **ich** **andere**, **ich** **eines** **Bessern** **b.** = van meening veranderen, zich **bed.** II. **beden'ten**, f. —s, — = overweging, bedenking, twijfel, bezwaar; **B. tragen** = aarzelen, in bedenking staan; **bezwaar** **hebben**, **maken**; **wegen** **einer** **Sache** **B. hegen** = zwaarigheid in iets hebben; **ich** **habe** **deswegen**, **dabei** **kein** **B.** = ik heb er geen bezwaar, niets tegen.

beden't **trift** zie **beden'tzeit**. **beden'tlich** = bedenkelijk, ernstig, hachelijk, kritiek; (*soms*) nadenkend, bezorgd. **beden'tlichkeit**, w. —, —en = hachelijkheid; aarzeling, besluiteloosheid; zwaarigheid, bezwaar. **beden'tmalen**, **schw.** (h.) = bemonumenteeren. **beden'tzeit**, w. = bedenktijd, tijd van beraad.

beden'ten, **schw.** (h.) = beduiden: beteekenen, willen zeggen; van belang zijn; voorspellen; duidelijk maken, te verstaan geven. **beden'tend** = van belang, aanzienlijk, aanmerkelijk; vrij, zeer. **beden'ten(d)heit**, w. —, —en = aanzienlijkheid, aanmerkelijkheid, belang. **beden'tsam** = van beteekenis, veelbeteekend, belangrijk, gewichtig. **beden'tung**, w. —, —en = beteekenis, opvatting; belang, gewicht; in des **Wortes** **perwegen** **B.** = in de volste beteekenis van 't woord. **beden'tungsleer**, -loos = onbeteekend, onbeduidend. **beden'tungsschwer**, -voll = veelbeteekend, zwaarwichtig, van groote beteekenis.

bedis'bert = (jüd.) beteuterd, beduusd.

bedie'ten, **schw.** (h.) = (met hout) bevloeren.

bedie'lung, w. —, —en = bevloering; brugdek, rijvloer (*van een brug*).

bedie'nen, **schw.** (h.) = (be-, op)dienen; (in *Spiel*) bekennen; **ich** **b.** = zich bedienen; **ich** **einer** **Sache**, **einer** **Person** **b.** = zich van iets of iem. **bed.** **bedien'ten**, **schw.** (h.) **einen** = iem. aanstellen, plaatsen (*in* **amt** of **betrekkung**).

bedien'tete(r) = geëmployeerde, aangestelde; bediende. **bedien'te(r)** = bedeiende, knecht, lakei. **bedien'tenhast** = onderdanig, slaafsch.

bedien'ten, f., -voll, f. = bedeiende volkje, -zoo. **bedien'tentracht**, w., -heid, f. = livrei.

bedie'nung, w. — = bediening (*i. a. b.*); personeel; [betrekking, post]. **bedie'nungsmann'schaft**, w. = (*mil.*) bediening(smanschappen).

[**beding'**, m. u. f. —(e)s, —e = voorwaarde, heding]. **bedin'gen**, f. (zweites Part.: **bedungen**) = bedingen; vaststellen; **schw.** = (ver)eischen, vooronderstellen; veroorzaken, teweegbrengen; (einen **Preis**) bedingen, vragen; **bedingt** **sein** **von** **od.** **durch** = afhangen van, afhankelijk zijn van. [**beding'nis**, w. —, . . . **nis** = **beding'ung**]. **bedingt'** = afhankelijk, gebonden; voorwaardelijk, betrekkelijk, beperkt; *vgl.* **bedingen**. **bedingt'heit**, w. — = ('t) afhankelijk zijn, gebondenheid, afhankelijkheid.

bedin'gung, w. —, —en = voorwaarde; (*ook*) bestek (*bij aanbesteding*); **eine** **B.** **eingehen** = op een voorwaarde ingaan; **unter** **der** **B.** = op, onder voorwaarde. **bedin'gungslos** = onvoorwaardelijk. **bedin'gungslos**, m. = voorwaardelijke zin. **bedin'gungsweise** = voorwaardelijk, onder voorwaarde.

bedor'nen, **schw.** (h.) = (be)doornen; (*meest fig.*) **bedornt** = doornig, met doornen bezaaid.

bedrän'gen, **schw.** (h.) = kwellen, lastig maken, in 't nauw (in 't gedrang) brengen, (ver)drukken; **bedrängte** **Umstände** = benarde omstandigheden.

bedrän'ger, m. = verdrucker. **bedrän'nis**, w. —, —je = benauwdheid, benarde omstandigheden, benardheid, ('t) nauw, nood. [**bedrän'en** zie **bedro'hen**].

bedri'pft = beteuterd, in zijn wiek geschoten.

bedro'hen, **schw.** (h.) = (einen) bedreigen.

bedroh'lich = dreigend. **bedro'hung**, w. = bedreiging. **bedruc'ken**, **schw.** (h.) = bedrukken (*met letters, figuren e. d.*). **bedruc'ken**, **schw.** (h.) = (be-, ver)drukken; kwellen. **bedruc'kung**, w. = verdrukking.

bedu'beln **ich**, **schw.** (h.) = zich bedrinken.

bedu'ne, m. —n, —n = Bedoefen; **B.**, w. —, —n = damescape.

I. **bedün'ten**, **schw.** (h.) = lijken, dunken, voor-komen; **es** **will** **mit** **b.**, **es** **bedün't** **mit** = 't komt mij voor, ik houd 't er voor . . .

II. **bedün'ten**, f. = gevoelen, meening; **meines** **B.** **s.**, **nach** **meinem** **B.** = mijns bedunkens, mijns inziens (m. i.).

bedür'fen, **unr.** (h.) (*Wff.* *od.* *Gen.*) = noodig hebben, behoeven; (*unp.*) = noodig zijn; **es** **bedarf** **nur** **eines** **Wortes** = er is maar één woord noodig; **mehr** **bedarfte** **es** **nicht** = meer was er niet noodig. **bedür'fnis**, f. —jes, —je = behoefte, eisch, vereichte, noodzakelijkheid; [= **Bedürftigkeit**]. **bedür'fnis**, w. = W. C. urinoir. **bedür'fnisfrage**, w. = urgentiekwestie. **bedür'ftig** = behoeftig, armoedig; **eines** **Dinges** **b.** **sein** = iets noodig hebben, behoefte aan iets hebben. **bedür'ftigkeit**, w. — = behoefte, behoeftigheid, noodlijdenheid.

gebrek. **beduſeln ſich**, ſchw. (h.) = zich bedrinken. (**beduſt'** = verduſt).
Biefſteek (ſpr.: *biefſteek*), f. —s, —s = biefstuk.
beeſſen, ſchw. (h.) (einen mit etw.) = iem. (met) iets vereeren; (einen Wechſel) honoreeren; ich beeſſe mich = ik heb de eer. **beeſſen (igen)**, ſchw. (h.) = onder eede bevestigen, bezweren; (einen) beëdigen. **beeſſing**, w. —, —en = beëdiging. **beeſſen ſich**, ſchw. (h.) = zich bejveren, moeite doen, zijn best doen. **beeſſen**, ſchw. (h.) (*ſich b.*) = zich haasten, haast maken; *verder* = beſchleunigen. **beeſſen**, ſchw. (h.) (einen) = invloed uitoefenen op, beïnvloeden. **beeſſen**, ſchw. (h.) (einen) = benadeelen, ſchaden, afbreuk doen, te kort doen, krenken. **beeſſing**, w. —, —en = benadeeling, afbreuk, verkorting. **beeſſen** = met ijs bedekt, beïjsd. **beeſſen**, ſchw. (h.) = (ſchw.) medelijdend of droevig stemmen; beklagen. **beeſſen**, ſchw. (h.) (einen) = eindigen, een einde maken aan, afmaken. **beeſſen**, ſchw. (h.) = vernauwen, nauwer, enger maken; vernauwen; beperken, inkrimpen; ſich beengt fühlen = zich benauwd gevoelen (*ook fig.*). **beeſſen**, ſchw. (h.) (einen) = beërven, erven van; er iſt noch niſt beërbt = heeft nog geen kinderen, erfgenamen.
beeſſen, w. = bazella, bazelkruid, klimmende nachtschade.
beeſſen, ſchw. (h.) = begraven, ter aarde bestellen, **beeſſing**, w. —, —en = begrafenis, teraarde-bestelling.
beeſſen, w. —, —n = bes, bezie; (*ook*) korrel, pit enz. **beeſſen**, ſchw. (h.) = beſvormig. **beeſſen**, m. = bessewijn. **beeſſen**, f. = maagdepalm. **beeſſen**, w. = aardbeïspinazie. **beeſſen**, m. = voorloop (*van de geperste wijndruiven, dus*) beste wijn. **beeſſen**, m. = zuur wijntje; bessewijn; *ook* = Beermofst.
beeſſen, f. —es, —er = (*gwst.*) beest.
beeſſen, f. —(e)s, —e = bed, bloembed.
beeſſen, zie Bete II.
beeſſen, ſchw. (h.) = in bedden afdeelen.
beeſſen = in bedden.
beeſſen, ſchw. (h.) = bekwamen, geschikt maken, in ſtaat ſtellen. **beeſſen**, m., = bewijs, diploma v. bekwaamheid.
beeſſen = berijd-, bevaarbaar.
I. **beeſſen**, ft. (h.) = berijden, bevaren; einen Aker mit Dünger b. = mest op een akker rijden; einen Schacht, eine Grube b. = in een mijn afdalen; II. **beeſſen**, ſchw. (h.) = vreezen, duchten].
beeſſen, ft. (h.) = overko'men, -val'len, aantasten, bevangen, treffen, aangrijpen. **beeſſen**, ft. (h.) = [omvangen, -geven; benevelen, omstrikken, bezig of gevangen houden ('t *verstand bijv.*; *ſich b.* = zich bezighouden]; befangen in ob. von Vorurteilen = in vooroordeelen verstrikt; ein b. er Richter = een bevooroordeeld rechter; b. machen = verlegen maken. **beeſſen**, w. —, —en = verlegenheid; vooringenomenheid, bevangenheid.
beeſſen, ſchw. (h.) = bevatten, betasten; *ſich* (mit etw.) b. = zich (met iets) bezighouden, zich inlaten, zich afgeven.
beeſſen, ſchw. (h.) = beoorlogen, beſtrijden, tegenwerken.
beeſſen, m. —(e)s, —e = bevel, order, last; es ſteht Ihnen zu B. = 't is tot uw dienst,

te uwer beſchikking; ich ſiehe zu (Ihrem) B. = ik ben tot uw dienst; was iſt, was ſteht zu (Ihrem) B.? = wat is er van uw dienst? zu B., Herr Oberſt = tot uw dienst, om u te dienen, kolonel; bis auf weitem B. = tot nader order. **beeſſen**, ft. (h.) (du beſiehlſt, er beſiehlſt; beſahl; beſohle; beſiehl beſohlen) = bevelen, gelasten, ordonneeren; laten komen, bestellen; [aanbevelen, toevertrouwen, neerleggen, overgeven]; über (Aſt.) b. = over iets de beſchikking hebben; wie Sie b. = zoo(als) u wilt; Gott beſohlen! = vaarwel! **beeſſen** = gebiedend, bevelend. **beeſſen**, ſchw. (h.) = kommandeeren, aanvoeren. **beeſſen**, w. = kommandovlag. **beeſſen**, m. = gebiedende wijs. **beeſſen**, m. = bevelhebber, kommandant, gezagvoerder. **beeſſen**, m. = bevelhebbersſtaf. **beeſſen**, m. = bijwijze van bevel, bevelend. **beeſſen** = in ſtrijd met 't bevel. **beeſſen**, ſchw. (h.) (einen) = iem. vijandig zijn, beſtrijden. **beeſſen**, ſchw. (h.) = bevestigen; vastmaken, -zetten, -hechten; versterken, duurzaam maken; b. an (Aſt.); *ſich b.* = zich bev. enz.; (*van prijzen*) vaster worden. **beeſſing**, w. —, —en = bevestiging, versterking. **beeſſing**, Pl. = versterkingswerken. **beeſſing**, w. = versterkingskunst. **beeſſing**, m. = meerpaal; palissade. **beeſſing**, f. = versterkingswerk. **beeſſen**, ſchw. (h.) = bevocht(igen), besprekelen, besproeien. **beeſſen**, m. —s, — = bevochtiger, besproeier. **beeſſen**, ſchw. (h.) = aanvuren; bevuren (*d. w. z. van vuren, lichten voorzien*). **beeſſen**, w. —, —en = bevuring (*vgl. beſuern*).
beeſſen, f. —s, — = beſ, beſje.
beeſſen, ſchw. (h.) = bevederen, bepluimen.
I. **beeſſen**, ft. (h.) = bevinden, oordeelen, houden voor (für); *ſich b.* = zich bevinden, zijn, verblijven; gesteld zijn, varen; wie beſinden Sie ſich? = hoe vaart u? II. **beeſſen**, f. = ſtaat, welzijn, wijze van zijn; omſtandigheid, toestand; bevinding; nach B. (der Sache) = naar bevind van zaken.
beeſſen = bestaande, aanwezig, voorhanden, zich bevindende; im Bau b. = in aanbouw zijnde; (im Rot) verkeerend. **beeſſen**, ſchw. (h.) = bevingeren, betasten; probeeren.
beeſſen, ſchw. (h.) = bevlecken, besmetten, bezoedelen; stukje(s), achterlap(pen) opzetten (*op schoen*). **beeſſen**, ft. (h.) = be-, omvlechten.
beeſſen, w. —, —en = onvlechting, vlechtwerk. **beeſſen**, ft. (h.) (beſleiſſe; beſleiſſen; beſleiſſen); *ſich beſleiſſen*, ſchw. (h.) (eines Dinges) = zich toeleggen (op iets); in 't oog houden; beſleiſſe bij der Sparſamkeit = (*ook*) tracht zuinig te zijn. **beeſſen** = ijverig, zich wijdend aan; ein Beſleiſſener der Rechte = een student in de rechten; *ſich b. fühlen* = zich gedrongen voelen. **beeſſen**, w. — = ijver, ijverig streven. **beeſſen** = zorgvuldig; opzettelijk. **beeſſen**, ſchw. (h.) = met loovtjes versieren; opdirken. **beeſſen**, ſchw. (h.) = befloersen; behloemen. **beeſſen**, ſchw. (h.) = bevlengelen (*ook fig.*), versnellen. **beeſſen**, ſchw. (h.) = onder water zetten.
beeſſen, ſchw. (h.) (ein Beiſpiel, einen Rat) = (na-, op)volgen; (eine Regel, eine Vorſchrift) in acht nemen, naleven. **beeſſen**, w. —, —en = opvolging enz., *vgl. beſolgen*. **beeſſen**, m. = navolgenswaard(ig). **beeſſen**, m. = bevorderaar, voorſtander, beschermer,

expediteur, verzender. [beför'berlich = bevoor-derlijk, gunstig]. beför'dern, [schw. (h.) = bevoor-deren (ook in rang), begunstigen, aanmoedigen. voorthelpen; verzenden, vervoeren, transporteeren, expediteeren; [verhaasten, bespoedigen]; beför'berung, w. = bevordering, aanmoediging, bescherming, promotie; transport, vervoer, verzending.

Beför'berungs|kosten, Pl.; •mittel, f. = kosten van vervoer; middel v. v.

beför'ten, [schw. (h.) = (einen Waab) exploiteeren.

befrach'ten, [schw. (h.) = bevrachten, laden. Befrach'ter, m. —s, — = bevrachter. Befrach'tung, w. —, —en = bevrachting; B. mit Stüd-gütern = aanleg op stukgoederen. befra'gen, [schw. (h.) etnen um etne, über etne, wegen etner Sache = iem. om iets vragen, over iets onder-vragen; sich b. = onderzoek doen, informeeren; sich bei etnem über (Aff.) b. = iem. over iets raadplegen, hooren. befran'ten, [schw. (h.) = met franje bezetten. befrei'en, [schw. (h.) = bevrijden, vrylossen, vry maken; vrijstellen, ontslaan. befrei'ung, w. —, —en = bevrijding enz.; vrijstelling (dom Militärdienst d. B.). be-frem'den, [schw. (h.) = bevreemden, verwonder-en, treffen. befre'm'dend, befre'm'd'lich = bevreemdend, zonderling. befre'm'dung, w. — = bevreemding, verwondering, verbazing. be-fre'm'den, [schw. (h.) = vrienden (bevriend) maken, tot elkaar brengen; sich mit etw. b. = met iets gemeenzaam worden, aan iets gewoon raken, zich met iets vertrouwd maken. [befrie'ben = omheinen en =] befrie'bigen, [schw. (h.) = (einen) bevredigen, voldoen, tevreden stellen; pacificeeren; (den Hunger, eine Leiben'schaft) stillen, verzadigen, koelen; (das Gewiſſen) geruſtstellen; [ook = befriden]. [befrie'ren, ft. (f.) = bevroezen. befruch'ten, [schw. (h.) = bevruchten; vruchtbaar maken. Befruch'tungs-werktzeuge, Pl. = bevruchtingsorganen.

Befug'nis, w. —, —je = bevoegdheid, recht, kompetentie. befu'gt zu = bevoegd, gerechtigd, kompetent tot. befu'h'ten, [schw. (h.) = bevoelen, betasten. Befund', m. = staat, toestand; bevinding; nach B. = naar bevind van zaken. Befund'bericht, m. = bericht, verslag van de bevinding van den toestand. befür'h'ten, [schw. (h.) = vreezen, duchten; es ist (das Schlimmſte) zu b. = 't (ergste) staat te vreezen. Befür'dy'ung, w. —, —en = vrees. befür'worten, [schw. (h.) = voorspreken, spreken voor (ten gunste van), een goed woord doen voor; pleiten voor, bepleiten, verdedigen, voorstaan. Befür'wortung, w. = voorspraak, een goed woord.

Bega'ben, [schw. (h.) = (einen mit etw) begiftigen, bedenken, bedeelen; begabt = begaafd, vlu-g. Bega'bung, w. —, —en = gave (ook fig.), be-gaafdheid, talent. begaf'ten, [schw. (h.) = aangapen. [Begang'nis, f. —jes, —je = viering; ('t) houden; meezal = Leidenbegängnis, vgl. Begehung]. begat'ten sich, [schw. (h.) = paren. begau'nern, [schw. (h.) = begappen, besjebelen, besjoehelen.

Bege'ben, ft. (h.) = (Wechsel) plaatsn, verhandelen; (Anleihe, Aktien) uitgeven; (Waren) ver-koopen, van de hand doen, afstaan; sich b., ft. (h.) = zich begeven, gaan; gebeuren, voorvallen, -komen, geschieden; sich in fremde Dienste b. = in den vreemde dienst nemen; sich einer Sache b. = van iets afzien, afstand doen, (ook) iets opgeven. Bege'benheit, w. —, —en, Begeb'nis, f. —jes, —je = gebeurtenis, voorval. Bege'bung, w. —, —en = plaatsing (eines Wechsels);

uitgifte (einer Anleihe); ('t) afzien, opgeven; zur B. gelangen = uitgegeven worden. begeg'nen, [schw. (f.) einem = ontmoeten, tegenkomen; overkómen, gebeuren, wedervaren; (einem Ubel) voorkómen, optreden tegen; (einem Höflich) be-handelen, bejegenen; dieses Wort begegnet am Niederrhein = dit woord komt . . voor. Begeg'nis, f. —jes, —je = gebeurtenis, voorval. Begeg'nung, w. —, —en = ontmoeting; beje-gening, behandeling. bege'h(e)n, unr. (h.) = begaan, be-, doorloopen; begaan, plegen, bedrij-ven; vieren; [sich b. = leven (van); zich ver-dragen, goed omgaan]. Begehr', m. u. f. = wensch, verlangen, verzoek. begeh'ren, [schw. (h.) = begeeren, verlangen, wenschen; dieser Artikel ist sehr begehrt = er is veel vraag naar dit artikel, 't is zeer gewild, gezocht. begeh'rend-wert, •würdig = begeerenswaard(ig). begeh'r-lich = begeerlijk, begeerig. Begehr'tichheit, w. — = begeerigheid, hebzucht. Begeh'ung, w. —, —en = ('t) begaan, ('t) plegen; viering.

Begei'fern, [schw. (h.) = bezeeveren, bekwijlen; bezwadderen, belas'eren. [Begei'ften =] Begei'f'tern, [schw. (h.) = verrukken, bezielen. in geest-vervoering, in geestdrift brengen, ontvlammen. beget'fernd = bezielend. Beget'ferung, w. —, —en = geestvervoering, verrukking, bezieling, geestdrift.

Begier', w. —, Begier'de, w. —, —n = begeerte, zucht, verlangen. begie'rig = begeerig, ver-langend; b. nach (auf) Ehre, Ruhm, [des Geldes] = begeerig naar. begie'hen, ft. (h.) = bezielen, (belsproeien, vgl. begoffen.

Begim'peln, [schw. (h.) = voor aen gek houden, beduvelen.

Begine, w. —, —n = begin, bagijn, klopje. Beginn', m. —(e)s, —e = begin, aanvang. Be-gin'nen, ft. (h.) (beginne; begann; begöbne; beginne! begonnen) = beginnen, aanvangen; doen, ondernemen, aanleggen. begin'sen, [schw. (h.) = begipsen, pleisteren. begit'schen, [schw. (h.) = begim'peln. begit'tern, [schw. (h.) = traliën.

Beglan'zen, [schw. (h.) = beglanzen, beschitteren, schitterend verlichten. begla'sen, [schw. (h.) = ruiten inzetten in, beglazen; achter glas zetten. [Beglau'ben =] beglau'bigen, [schw. (h.) = bekrachtigen, bevestigen; verifiëren; (amtlich) b. = legalizeeren; gerichtlich b. = gerechtelijk bekrachtigen; rechtskracht verleenen, homolo-gueeren; (einen Gesandten) van geloofsbriefen voorzien, akkrediteeren. Beglau'bigung, w. —, —en = bekrachtiging; verifikatie, legalizatie enz., visum. Beglau'bigungs-schreiben, f. = geloofs-brief. beglaub't = overtuigd; ook = beglau-bigt. beglei'den, ft. (h.) = vereffenen, betalen. Begleit'brief, m. = begeleidende brief. Begleit'-adresse, w. = (post)pakketkaart. beglei'ten, [schw. (h.) = begeleiden, vergezellen; akkompagneeren; eskorteeren. Beglei'ter, m. —s, —in, w. —, —innen = begeleider, . . ster; akkompagnateur, . . trice. Begleit'er'scheinung, w. = begeleidend, bijkomend verschijnsel. Begleit'-papiere, Pl. = dokumenten. Begleit'schaft, w. = geleide, eskorte. Begleit'schein, m. = volgbriefje; geleidbiljet. Begleit'schreiben, f. = geleidebrief. Begleit'umstand, m. = bijomstandig-hed, begeleidende omstandigheid. Begleit'tung, w. —, —en = begeleiding, geleide, gevolg, es-korte; akkompagnement; in B. seines Freun-des = vergezeld van zijn vriend. Begleit'tungs-mannschaft, w. = eskorte. Begleit'tungsschiff, f. = geleischip, konvooi. Begleit'tettel, m. =

geleidelijet, geleidebriefje. **beglücken**, *schw.* (h.) = gelukkig maken, verblijden; [doen gelukken]. **beglückwünschen**, *schw.* (h.) einen zu (Dat.), wegen (Gen.) = iem. met iets gelukwenschen, feliciteeren.

begnad, *schw.* (h.) = begiftigen, een (groot) genade bewijzen; [= begnadigen]. **begnadigen**, *schw.* (h.) = begenadigen, gratie verleenen; begnadigt werden = gratie krijgen; einen mit etw. b. = iem. met iets begunstigen. **Begna'digung**, w. —, —en = gratie.

Begna'digungsgeſuch, f.; **recht**, f. = verzoek om gratie; recht van gr.

begnügen sich, *schw.* (h.) mit etw. = zich met iets tevreden stellen, genoegen met iets nemen.

Begna'nie, w. —, —n = begonia.

begnügen, *schw.* (h.) einen = den beschermer over iem. spelen. **begotten** = (*sig.*) begoten; (*fig.*) beuterd, in zijn wiek geschoten; *vgl.* **Pubel**.

Begna'nen, *fl.* (h.) = begraven, bedelven; da liegt der Hund b. = daar zit hem de knoop; (sich unter den Trümmern) begr.; laß dich b. l. = loop naar de maan! **Begna'nis**, f. —jes, —je = begrafenis; graf, groeve. **Begna'nisaffe**, w. = begrafenisfonds. **Begna'nisplatz**, m. = kerkhof.

Begna'nung, w. —, —en = ('t) begraven, begrafenis. **Begna'nigen**, *schw.* (h.) = effenen, reguleeren. **Begna'nen**, *schw.* (h.) = grazen; met gras bedekken; die Fährte b. = 't spoor (van 't wild door 't gras) zoeken; wäſenber Stein begrafet nicht = een rollende steen begroeft niet; sich b. = [gras] krijgen, met gras begroeien, (*ook*) zich vet weiden; zich te goed doen. **Begna'nen**, *fl.* (h.) = [bevoelen, betasten]; om-, vervatten, inhouden; begrijpen, verstaan, vatten, beseffen; sich b. = begrepen worden, te begrijpen zijn; elkaar begr.; *vgl.* **Begriffen**. **Begna'nig** = begrijpelijk, verstaanbaar, duidelijk, te begrijpen. **Begna'nigerweise** = begrijpelijkwijze, natuurlijk. **Begna'zen**, *schw.* (h.) = begrenzen, omgr., beperken. **Begna'zeit**, w. — = begrensdheid, beperktheid. **Begna'zung**, w. —, —en = begrenzing, greus. **Begna'nt**, m. = begrip: verstand, bevattingsvermogen; voorstelling, denkbeeld, opvatting, idee; (*soms*) schets; *ook* = **Begna'nt**; er ist schwer (schnell) von Begriff(en) = hij begrijpt moeilijk (vlug), is zwaar (vlug) van bevattingsvermogen; das geht über meinen B. = boven mijn begrip of verstand; im B. (*ook*: inbegrip) sein, stehen = op 't punt zijn, staan. **Begna'nt**: in einer Handlung b. = met iets bezig; in der Arbeit b. = aan 't werk; im Bau b. = in aanbouw; im Wachstum b. = in den groei; im Entstehen, in der Entwid(e)lung b. = in wording; die Kosten mit darunter b. = de kosten inbegrepen. **Begna'nig** = abstrakt. **Begna'nig'sbestimmung**, w. = begripsbepaling, definitie. **Begna'nig'sfach**, f. = categorie, groep. **Begna'nig'sfähigkeit**, w. = bevattingsvermogen. **Begna'nig'smäßig** = abstrakt. **Begna'nig'smäßig** = kort, slecht van begrip. **Begna'nig'svermögen**, f. = begrips-, bevattingsvermogen. **Begna'nig'swort**, f. = abstraktum, begripswoord. **Begna'nig'stafend** = metonymisch. **Begna'nigen**, *schw.* (h.) = grondvesten, vestigen; stichten, oprichten; (Schulden) konsolideeren; (een handeling, uitspraak) steunen, gronden, motiveeren, staven. **Begna'niger**, m. = stichter, grondlegger. **Begna'nigung**, w. = grond (*fig.*), toelichting, motiveering, memorie van toelichting; vestiging enz. *vgl.* **Begna'nigen**. **Begna'nigen**, *schw.* (h.) = met groen bedekken; b., (f.) sich b. (h.) = groenen;

groen worden. **Begna'nigen**, *schw.* (h.) = begroeten; [um etw. b. = toestemming voor iets verzoeken]. **Begna'nigungswort**, f. = welkom(stwoord).

Begna'nen, *schw.* (h.) = bekijken. **Begna'nigen**, *schw.* (h.) = begunstigen, bevoordeelen; steunen, beschermen. **Begna'niger**, m. —s, — = begunstiger, beschermer. **Begna'nigen**, *schw.* (h.) = gorden. **Begna'nigen**, *schw.* (h.) etw. = advies over iets uitbrengen. **Begna'nigung**, w. = advies; jur. B. = om van a. te dienen. **Begna'nigert** = goeod, vermogend. **Begna'nigen**, *schw.* (h.) = kalmeeren, tot bedaren brengen.

Begna'nen sich, *schw.* (h.) = zich beharen, haar krijgen. **Begna'nig** = behaard. **Begna'nung**, w. —, —en = beharing. **Begna'nen sich**, *schw.* (h.) = zich gedragen]. **Begna'nig** = gemakkelijk, geschikt; welgesteld, welgedaan; b. laden = goeodig, smakelijk lachen. **Begna'nen**, *schw.* (h.) = be-, loshakken, omspitten, loswerken. **Begna'nen**, *schw.* (h.) = [zich vasthechten, beklippen; aantasten]; aansprakelijk maken. **Begna'nen** mit etw. = behept, aangehaald; mit dem Fieber b. sein = last van koorts hebben; mit Schulden b. sein = in de schuld(en) zitten, met schulden belast zijn.

Begna'nen, *schw.* (h.) einen = behagen, aange-naam zijn, bevallen. **Begna'nen**, f. —s = behagen, genoegen, welgevallen.

Begna'nig = aangenaam, gemakkelijk, gezellig, prettig; onbekommerd, onbezorgd: (er machi's sich) gemakkelijk. **Begna'nig**, *schw.* (h.) = (be)houden; im Gedächtnis b. = onthouden; etw. für sich b. = iets vóór zich houden, er over zwijgen; *vgl.* **Begna'nig**, m. —s, —, **Begna'nig'snis**, f. —jes, —je = vat, (vergaar)bak, reservoir. **Begna'nig'snen**, *schw.* (h.) = behameren. **Begna'nig'sden**, *schw.* (h.) = behandelen; bejegenen; bewerken; afdingen op. **Begna'nig'sden**, *schw.* (h.) = overhandigen, ter hand stellen, zenden]. **Begna'nig'slung**, w. —, —en = behandeling; bejegening; bewerking. **Begna'nig'schuh** = gehandschoend. **Begna'nig**, m. —(e)s, —hänge, **Begna'nig's**, f. —s = behangsel, lamberkijn; (hang)ooeren (eines Sunbes). **Begna'nig's**, *schw.* (h.) = behangen, bedekken, bekleden, versieren. **Begna'nig'stel**, f. —s, — = behangsel. **Begna'nig'schen**, *schw.* (h.) = harnassen. **Begna'nig's**, *schw.* (h. u. f.) = volhardend, blijven bij (bei seiner Meinung b.); auf seinem Stand b. = op zijn stuk (blijven) staan. **Begna'nig's**, f. —s = volharding, -houden. **Begna'nig's** = volhardend, standvastig, bestendig, aanhoudend. **Begna'nig's**, w. — = volharding, standvastigheid, bestendigheid. **Begna'nig's**, w. — = volharding. **Begna'nig's**, f. = volhardingsvermogen.

Begna'nig's, *schw.* (h.) = de kap opzetten, kappen. **Begna'nig's**, *fl.* (h.) = behouwen, bewerken; besnoeien; in (Dat.) b. sein = in iets beslagen, thuis zijn. **Begna'nig's**, *schw.* (h.) = beweren, verzekeren, voorgeven; [bewijzen]; (sein Recht u. f. w.) staande houden, handhaven, ophouden; sich b. = zich staande houden, zich handhaven; (*marktterm*) prijshoudend blijven; *vgl.* **Begna'nig's**. **Begna'nig's**, w. —, —en = bewering, mededeeling, verzekering; meening; handhaving. **Begna'nig's**, m. = mededeelende zin. **Begna'nig's**, w. —, —en = behuizing, woning, verblijf. **Begna'nig's**, w. —, —en = ('t) behouwen, bewerking, besnoeiing.

Begna'nig's, *fl.* (h.) = (Gelder) opnemen; (Sindernisse) opheffen, uit den weg ruimen. **Begna'nig's**, w. = opneming enz. *vgl.* **Begna'nig's**. **Begna'nig's**, (von Schiffen) = thuisbehoorende in; b. sein =

thuisbehooren. **beheizen**, *schw.* (h.) = verwarmen, van verwarmingsinrichting(en) voorzien. **Behelf**, m. —(e)s, —e = uitvlucht; (hulp-, red)middel, uitkomst. **behel'fen sich**, *fl.* (h.) = zich behelpen, zich schikken; zich er uit redden. **behel'igen**, *schw.* (h.) einen mit etw. = plagen, lastig vallen, hinderen. **Behemoth**, m. —(e)s, —e u. —s = behemot: reusachtig dier. **Behen**, m. —s = behen (*een O.-I. plant*). **Behenbaum**, m. = behenboom. **behen'de** = behendig, handig, vlug, bij-de-hand. **Behen'digkeit**, w. —, —en = behendigheid enz. **Behen'muth**, w.; **Behen'muth**, *fl.* = behenmoet; -olie. **beher'bergen**, *schw.* (h.) = herbergen, huisvesten, logeeren, bergen. **beher'schen**, *schw.* (h.) = (ein Volk) heerschen over, beheerschen; (Eidenschaften) bedwingen, beteugelen; (eine Sprache) meester zijn, machtig zijn, beheerschen, eine Festung beherrscht die Stadt = bestrijkt de stad. **Beherr'scher**, m. = (be)heerscher, soeverein, gebieder. **beher'zigen**, *schw.* (h.) = behartigen, ter harte nemen. **beherzt** = moedig, dapper, flink, stout. **beher'zeln**, *schw.* (h.) = huichelachtig behandelen. **beher'en**, *schw.* (h.) = beheksen, betooveren; wie behert = (ook) alsof de duivel er mee speelt. **behilf'lich**: einem bei etw. b. sein = iem. met iets behulpzaam zijn; einem zu etw. b. sein = iem. aan iets helpen, iets bezorgen. **behin'dern** einen bei, an (Dat.) = hindern, verhinderen. **Behin'derungsfall**: im B. = bij verhindering. **behö'beln**, *schw.* (h.) = met de schaaft bewerken, (af)schaven. **behöhn'lächeln**, *schw.* (h.) (einen) = bespotten, beschimpen, hopen. **behöl'zen**, *schw.* (h.) = met hout beplanten, den houtgroei bevorderen; **ich b.** = stevige takken krijgen; **behölzt** = vol takken. **Behöl'zung**, w. — = beluistering. **behör'den**, *schw.* (h.) = beluisteren, beboeren. **Behör'**, w. —, —en, **B.**, *fl.* (u. m.) —(e)s, —e = (bij)behooren. **Behör'de**, w. —, —n = publiekrechtelijk orgaan; openbare (bevoegde) macht, overheid, bestuur; als letzte B. = in laatste instantie. **Behör'denarbeiter**, m. = gemeentearbeider. **behör'dlich** = vanwege 't bestuur, vanwege de overheid, officieel. **Behuf**, m. —(e)s = gebruik, nut, behoef, dienst; zum B. (der Armen) = ten behoeve, ten bate; zu diesem B. = voor dit doel. **behufs'** (mit Genitiv) = ten behoeve, ter wille, wegens, met 't oog op. **behufft** = ge-, behoefd. **behülf'lich**, *zie behilf'lich*. **behü'ten**, *schw.* (h.): einen vor (Dat.) b. = behoeden, beschermen, bewaren; Gott behüte! = God beware! — behüte euch Gott! = God behoede u! — waarwel **Behüt'er**, m. = behoeder, beschermer. **behüt'sam** = behoed-, bedachtzaam, voorzichtig. **I. Bei**, m. —s, —s u. —e = bey (Titel des Herrschers von Tunis). **II. Bei** mit Dativ = bij: die Schlacht bei Wörth = bij (van) W.; er ist, sieht, wohnt, bleibt bei mir (I.); er ist nicht recht bei sich = niet goed bij zijn hoofd; bei Stimme = bij stem; ich sagte bei mir (selbst) = bij mijzelf; bei Gott ist alles möglich; bei einer Feuersbrunst kam er ums Leben = bij; bei Tag, bei Nacht, bei Gott! bei meiner Seele! (*alle I.*); bei tausend Mann = bij de duizend man; **aan**: bei Tisch sitzen = aan tafel; Haus bei Haus = huis aan huis; bei Hofe = aan 't hof; **in**: bei guter Laune = in een goede luim; bei guter Gesundheit = in goede gezondheid; **met**: bei Nordwind = met noordewind; bei seinen Talenten = met zijn talenten;

bei aller Vorsicht wurde er doch betrogen = met al zijn voorzichtigheid . . ; bei allem = met dat al; **op**: bei dieser Nachricht = op dit bericht; beim ersten Wind = op den eersten wenk; beim Appell fehlen = op 't appel ontbreken; bei Jahren = op jaren; bei Kräften = op krachten; bei hellem Tage = op klaarlichten dag. **bei'behaltien**, *fl.* (h.) = (be)houden, bewaren. **bei'biegen** *zie anbiegen*. **bei'binden**, *fl.* (h.) = bijvoegen, -binden. **Bei'blatt**, *fl.* = bijblad, -voegsel, extranummer. **bei'bringen**, *unr.* (h.) = (eine Arznei) toedienen; (Beweise, Gründe) aanvoeren; (Dokumente) overleggen; (eine Wunde) toebrengen; (ein Kliffier) geven; (einen Verlust) toebrengen, veroorzaken, doen lijden; (einem etw.) doen weten, doen vernemen, doen kennen, (bij iem. iets) er in brengen. **Bei'haife** (*spr. baysseze*), w. = bijwagen. **Beicht'e**, w. —, —n = biecht; zur B. gehen = te biecht gaan; B. hören, abnehmen, (zu) B. sitzen = de biecht afnemen. **beicht'en**, *schw.* (h.) = biechten (*ook fig.*). **Beicht'formel**, w.; **grof'schen** (=pfennig), m.; **riget**, m. —s, —; **fiind**, *fl.* = biechtformulier; -penning; -vader (-kind); -kind. **Beicht'ling**, m.; **stüht**, m.; **water**; **zettel**, m. = biechtling; -stoel; -vader; -briefje. **bei'de** = beide; alle b. = alle bei(de), alle twee; b. s ist richtig = 't is beide, allebei goed; Doktor b. r Rechte = Doktor in de beide rechten. **bei'derlei** = beiderlei; b. Geschlechts = gemeenslachtig; das Abendmahl unter b. Gestalt = 't avondmaal onder de beide gedaanten. **bei'derfeitig** = beider-, wederzijds(ch), onderling, beider. **bei'derfeit's** = wederzijds(ch), -keerig. **Bei'derwand**, *fl.* —(e)s, *ook* w. — = tieretein (*een halfvollen stof*). **beid'lebig** = tweeslachtig. **beid'recht** = twee-, dubbelzijdig. **bei'drehen**, *schw.* (h.) = bijdraaien, -leggen. **bei'druden**, *schw.* (h.) = drukken bij. **bei'drücken**, *schw.* (h.) = opdrukken (sein Siegel z. B.). **beid'schattig** = tweeschaduwig; die Beid'schattigen (Bewohner der heißen Zone). **beieinander** = bij elkaar, bijeen, te zamen; sie ist noch gut b. = nog goed bij de pinke. **Bei'erbe**, m. = ondergeschoven erigenaam. **bei'ern**, *schw.* (h.) = (die Gloden) beieren, kleppen. **Bei'essen**, *fl.* = bijgerecht, toespijs. **Bei'fall**, m. —(e)s = bijval, goedkeuring, instemming; toejuicing; B. finden, ernten = instemming vinden, sukses hebben, opnemen; B. zollen = instemmen met, toejuichen. **[Bei'fallen**, *fl.* (f.) = instemmen met; invallen]. **bei'fällig** = instemmend, goedkeurend, met instemming; **ich b. äußern** zu . . = zijn instemming betuigen met; b. es Urtheil = gunstige uitspraak. **Bei'fallstafchen**, *fl.* = applaus. **Bei'fallsbezeigung**, w. = betooning van instemming, toejuicing. **bei'folgen**, *schw.* (f.) = bijgaan; b. b erhalten Sie . . = bijgaand ontvangt U . . **Bei'frucht**, w. = vrijpakke, -goed. **bei'fügen**, *schw.* (h.) = bij-, toevoegen, er bij doen, insluiten. **Bei'fuß**, m. = artemisia, bijvoet, St.-Janskruid. **Bei'gabe**, w. = toegift. **I. Bei'ge**, w. —, —n = (obb.) stapel (hout). **II. Bei'ge** (*spr.: bözje*), w. — = beige (*ook adj.*). **bei'geben**, *fl.* (h.) = toevoegen (einem einen Gehilfen z. B.); (eine Karte) bijgooien; klein

b. = zich schikken, zoete broodjes bakken, een toontje lager zingen, bakzeil halen, eieren voor zijn geld kiezen. **bei'gebogen** zie angebogen. **bei'geh(e)n**, unr. (f.): [ich lasse mir etw. b. = ik haal mij, krijg iets in 't hoofd; ik verbeeld mij iets; ber Gedanke geht mir bei = komt bij me op, valt me in]; (obb.) er geht nicht bei = doet niet mee, neemt geen deel. **bei'gehend** = bijgaand. **bei'gelegt** = bijgaand, ingesloten.

bei'gen, schw. (h.) = (obb.) (hout) opstapelen. **bei'geordnet** = toegevoegd; (grm.) nevengeschikt; **Bei'geordnete(r)** = adjunkt; wethouder. **Bei'gericht**, f. = bij-, tusschengerecht. **bei'geschlossen** (empfangen Sie) = ingesloten. **Bei'geschmack**, m. = bijsmaak. **bei'gefallen**, schw. (h.) = toevoegen, als gezelschap geven; **ich b.** = zich voegen bij; zich vereenigen met. **Bei'gnat'** (spr.: *benjee*), m. —s, —s = beignet.

Bei'hilfe, w. — = hulp, bijstand, steun, ondersteuning; **B. zum Mord** = medeplichtigheid aan den moord. **bei'holen** schw. (h.) = (die Segel) bijhalen. **Bei'hilfe**, zie **Beihilfe**.

bei'tommen, ft. (f.) = (einem) naderen, evenaren; in 't hoofd komen, invallen; (einem Schaden) herstellen, inhalen; bijgaan (van brieven e. d.); ihm ist nicht betzutommen, man kann ihm nicht b. = men kan geen vat op hem krijgen, hem niet te pakken krijgen. **bei'tommen**, unr. (h.) einem = iem. te pakken kunnen krijgen, vat op iem. kunnen krijgen.

Beil, f. —(e)s, —e = bijl (met korten steel).

Bei'lage, m. = bijlage, annex, bijvoegsel; **Gemütle mit B.** = groente met toebehooren. [**Bei'lager**, f. = huwelijk (van vorstelijke personen)].

Bei'laf, w. = **Beifracht**. **Bei'läufer**, m. = loopknecht, looper; satelliet. **bei'läufig** = bijkomstig; terloops, in 't voorbijgaan; (grst.) ongeveer.

Bei'brief, m. = bijlbrief, kontrakt (voor den bouw van een schip); (schw.) hypotheekakte.

Bei'hen, f. —s, — = bijltje.

Bei'legen, schw. (h.) = bijleggen, bij-, toevoegen, insluiten; **Rohlen b.** = (nog wat) kolen in (bij) de kachel doen, er nog kolen bijdoen; — geven, schenken, toekennen, hechten aan; (einem die Schuld) toeschrijven; einer Nachricht keinen Wert od. Glauben b. = geen waarde of geloof aan een bericht hechten; (einen Streit) bijl., be-slechten; die Segel b. = zeil minderen; (ein Schiff) bijl., —draaien; [volhouden; neerleggen, op zij leggen]. **Bei'leger**, m. —s, — = (grst.) kachel. **Bei'lehen**, f. — = bij-, achterleen.

Bei'leibe nicht! = vooral niet! om den dood niet! **Bei'leid**, f. = medelijden, rouwbeklag, deelneming; sein B. (am Verluste eines Verwandten) bezeigen = zijn deelneming (in, met...) betuigen, kondoleeren; um stillen B. wird gebeten = verzoeken van r. verschoond te blijven.

Bei'leidsbesuch, m. = bezoek van rouwbeklag; **B. e werden verboten** = bezoeken v. r. kunnen niet afgewacht worden. **Bei'leidsbezeugung**, w. = betuiging van deelneming, rouwbeklag, kondoleance.

Bei'eifen, f. = staafijzer.

Bei'len, schw. (h.) = (grst.) peilen (een vat).

Bei'fertig = klaar op de takelage na, bijklaar.

bei'förmig = bijlvormig.

bei'liegen, schw. (h.) = bijgevoegd, ingesloten zijn; (schp.) bijleggen, drijven. **bei'liegend** = ingesloten, -liggend, bijgaand.

Bei'le, w. —, —n = troktafel.

Bei'ten, schw. (h.) = trokken, trok spelen.

Bei'lkrant, f.; **stein**, m. = bijl|kruid; -steen.

Bei'lust: **B. haben** = (van een sigaar) lek zijn.

beim = bei dem.

bei'mengen, schw. (h.) = bijmengen, -voegen.

bei'messen, ft. (h.) = toekennen, -schrijven, schenken, hechten aan, vgl. **beilegen**. **bei'mischen**, schw. (h.) = bijmengen, -voegen, mengen onder.

Bein, f. —(e)s, —e = been, bot, knook; been (lichaamsdeel), poot, voet (van een tafel e. d.); **Stein und B.** (schwören) = bijhoog en laag zweren; es friert Stein und B. = 't vriest dat 't kraakt; einem B. e machen = iem. beenen maken; einem ein B. stellen = iem. een beentje lichten, een strik spannen; kein B! = beslist niet! einem etw. ans B. binden = iem. iets in den weg leggen; das binde ich ans B. = daar trek ik me niets van aan, dat lap ik aan mijn laars; es läuft ihm ans B. = 't wordt hem ingepeperd, hij moet er voor boeten; gut, flint auf den B. . en fein = goed, vlug ter been zijn; auf die B. . e bringen = op de been brengen (eig. en fig.); auf die B. . e helfen (Dat.) = er bovenop helpen (fig.); etw. wieder auf die B. . e stellen = iets weer op pooten zetten; sich auf die B. . e machen = op weg gaan; den Kopf zwischen die B. . e nehmen = zijn beenen onder den arm nemen, hard gaan loopen.

Beina'he = bijna, haast; ongeveer, om-en-bij.

Bei'name, m. = bijnaam.

Bei'n'asche, w.; **Beule**, w.; **Brand**, m. = been|dermerl (-asch); -gezwel; -eter.

Bei'n'breech, m.; **Bruch**, m. = been|breek; -breuk.

Bei'n'hen, f. —s, — = beentje, pootje, voetje.

Bei'n'brechler, m. = been-, ivoordraaier. **Bei'n'neln**, schw. (h.) = loopen. **bei'neru** = beenen, van been. **Bei'n'fäule**, w. = beenbederf, -eter.

Bei'n'folter, w. = scheen-, beenijzers, Spaansche laarzen.

Bei'n'fraß, m.; **harnisch**, m. = been|eter; -harnas (dijharnas).

bei'n'hart = beenhard. **Bei'n'haus**, f. = knekelhuis. **Bei'n'heil**, f. = beenbreek. **bei'n'icht** = beenachtig, hard. **bei'n'ig** = beenig, met been.

Bei'n'tammer, w. = **haus**. **Bei'n'teib**, f. = broek. **Bei'n'trebs**, m. = beenkanker. **Bei'n'teder**, f. = beenle(d)er.

Bei'n'ling, m. —s, —e = been (eines Strumpfes).

Bei'n'schiene, w. = dijharnas; spalk. **Bei'n'schraube**, w. = **Beinfolter**. **Bei'n'schwartz**, f. = beenzwart. **Bei'n'well**, m. u. f. = smeervortel; kalktuf.

Bei'ordnen, schw. (h.) = toevoegen; nevenschikken; vgl. **beigeordnet**. **Bei'ordnung**, w. = toevoeging; nevenschikking. **Bei'orgel**, w. = voororgel, positief.

bei'packen, schw. (h.) = bijpakken, -voegen, -doen.

Bei'pferd, f. = handpaard. **bei'pflichten**, schw. (h.) = (einem) toestemmen, instemmen met. 't eens zijn met, gelijk geven.

Bei'ram, f. u. m. —s = **Beiram** (Turksch feest).

Bei'rat, m. = raadsman, adviseur; raad, advies; juridischer B. = rechtskundig adviseur. **Bei'raten**, ft. (h.): einem b., **bei'rätig** sein = iem. raden, raad geven.

bei'ren, schw. (h.) = van de wijs, in de war brengen.

beisam'men = bijeen, tezamen; (jbb.) gut b. sein = wel zijn, welgesteld zijn, er goed bijzitten.

Beisam'men'sein, f. = bijeen-, samenzijn. **Bei'sag**, **saffe**, m. . .saffen, . .saffen = inwoner zonder burgerrecht; keuterboer, kleine boer.

Bei'sag, m. = bij-, toevoeging, aanvulling; (grm.) bijstelling.

bei'schließen, ft. (h.) = bijdragen, -passen. **Bei'schiff**, f. = geleischip; kleine boot, sloep. **Bei'schlaf**, m. = bijslaap. **Bei'schlag**, m. = voorbouw, bordes of hooge stoep met steenen bank; slechte munt, prullegoed. **Bei'schließen**, ft. (h.) = (bij)insluiten. **Bei'schluss**, m. = ingesloten stuk; ('t) bijinsluiten. **Bei'schlussel**, m. = valsehe sleutel, looper. **Bei'schmad**, m. zie **Beigeschmad**. **Bei'schreiben**, ft. (h.) = bijschrijven, -voegen, aantekenen; (die Büdjer) bijwerken. **Bei'schrift**, w. = toevoegsel, aanhangsel; kanteekening, bijschrift (eines Stupferfiches 3. B.). **Bei'schuß**, m. = bijdrage, aandeel. **Bei'segel**, f. = bij-, lijzeil, fats. **Bei'sein**, f. = bijzijn, tegenwoordigheid; im B. = in tegenw., in bijz. **beiseite** = terzijde, op zijde, afgezonderd, afzonderlijk; **Scherz b.** = scherts ter zijde, zonder gekheid! den Anstand b. **setzen** = de betamelijkheid aan een kant zetten; b. **treten** = ter zijde gaan, zich terugtrekken; b. **stehn** = zich achteraf houden. **Beiseitefetzung**, w. = verwaarloozing, achterstelling. **Bei'sel**, f. -s, - = huisje, kroeg. **bei'senden**, unr. (h.) = meezenden. **bei'setzen**, fchw. (h.) = [(einen Topf) op ('t vuur) zetten]; (in das Grab, die Segel) bijzetten. **Bei'setzung**, w. - , -en = bijzetting. **Bei'sitz**, m. = bijwoning. **bei'sitzen**, ft. (h.) = (einem Prozeß) bijwonen, bijzitter zijn (bij). **Bei'sitzer**, m. -s, - = bijzitter, assessor. **Bei'spiel**, f. = voorbeeld; zum B. (3. B.) = bijvoorbeeld (bijv.); ein B. an einem nehmen (II). **bei'spiellos** = zonder voorbeeld, voorbeelde-loos, ongekend, ongehoord. **Bei'spielrechnung**, w. = conto finto. **bei'spielweise** = bijvoorbeeld, als voorbeeld. **bei'springen**, ft. (f.) einem = iem. bijspringen (te hulp komen). **Bei'speere**, w. = Spaansche peper. **Bei'sten**, ft. (h.) (beijse; bij, bijse; beijse gebiffen) = bijten; an die Angel b. = aan den haak bijten; nichts zu b. und zu brechen (zu broden, zu nagen) haben = niets te eten (te bikken) hebben; (vom Gemiffen u. ä.) knagen; vgl. **Gras**, **letzt I e. a.** **bei'stend** = bijtend, stekend, scherp. **Bei'skerzen**, f. -s, - = bijtertje, tand. **Bei'stahl**, m., -rübe, w. = biet. **Bei'stob**, m. = mulkorf. **Bei'stahn**, m. = snij-, bijt-, voortand. **Bei'stange**, w. = nijptang. **Bei'stand**, m. = bijstand, hulp; helper; rechtfchder B. = advokaat, rechtskundig raadsman; juriftfcher B. = rechtskundig adviseur; B. (**bij duél**) getuige, sekondant. **Bei'ständer**, m. = helper; bijstander. **Bei'standsgelder**, Pl. = subsidie, onderstandsgelden. **bei'steden**, ft. (h.) = bij den wind zeilen. **bei'steden**, fchw. (h.) = in den zak steken; (einem etw.) toestoppen; (einen) gevangen zetten, inrekenen. **bei'steh(e)n**, unr. (h.) einem = bijstaan, helpen; alle Segel b. laffen = alle zeilen bijzetten. **Bei'steher** = **Bei'ständer**. **Bei'steuer**, w. = (**geldelijke**) onderstand, subsidie, bijdrage; vgl. **Leiften**. **bei'steuern**, fchw. (h.) = bijdragen (zu: voor). **bei'stimmen**, fchw. (h.) einem = instemmen met iem., adhezie (instemming) betuigen met; eine b. = be'dreffje = een adres van adhezie. **Bei'strich**, m. = komma. **Bei'st.**, **beif.**, **beif.**, **beif.**, zie **boven na** beifpringen. **Bei'tel**, m. -s = beitel. **Bei'tisch**, m. = dientafel. **Bei'trag**, m. -(e)s, . . .träge = bijdrage (i. a. b.); B. **leiften** = bijdragen, kontribueeren. **bei'tragen**, ft. (h.) zu etw. = bijdragen; deelnemen aan, bevorderen, kontribueeren. **Bei'träger**, m. =

bijdrageschrijver. **Bei'tragsanteil**, m. = bijdrage, aandeel in de kosten. **Bei'tragsleistung**, w. = (storting v. d.) bijdrage, kontributie. **bei'tragspflichtig** = belastingschuldig. **Bei'tragswoche**, w. = betaalweek (**ouderdomsrente**). **Bei'tragszahlung** = **leistung**. **bei'treiben**, ft. (h.) = binnenhalen, invorderen, innen (**Schulden 3. B.**); (**das Wild**) bijeen-, samendrijven. **Bei'treibung**, w. - , -en = invordering enz. **bei'treten**, ft. (f.) = (einer Meinung) instemmen met, meegaan met, zijn adhezie schenken aan; (einem Vertrag) toetreden tot; (einer Gesellschaft) zich aansluiten bij, lid worden van. **Bei'tritt**, m. = instemming, goedkeuring, toetreding, deelneming. **Bei'twache**, **twacht**, w. - , -(e)n = **Wach**. **Bei'twagen**, m. = bijwagen. **Bei'tweg**, m. = zijweg. **bei'twerfen**, ft. (h.) = bijwerpen, -voegen. **Bei'twert**, f. = bijwerk. [**Bei'twerfen**, f. = bijzaak; niet- bijbehoorend]. **bei'twohnen**, fchw. (h.) einer Sache = bijwonen, tegenwoordig zijn bij, bijzijn; (einem) eigen zijn. **Bei'twort**, f. = bijvoeglijk naamwoord, adjektief. **bei'twörtlich** = als adjektief, bijvoeglijk. **bei'tzahlen**, fchw. (h.) = bijdragen. **bei'tählen**, fchw. (h.) = bij-, meetellen, meerekenen. **Bei'tzbrühe**, w. = bijtend vocht, beitsvocht. **Bei'tze**, w. = beits, ('t) beitsen; bijtend middel, sterkwater; (valke)jacht; in die B. **bringen** = in de beits zetten. **Bei'tzeiten**, f. = (im Wappen) bijteken, attriboot; (in der Musik) bijteken (**kruis of mol**). **Bei'tzeiten**, f. = beitszizer. **bei'tzeiten** = bijtijds, tijdig; op tijd. **bei'tzen**, fchw. (h.) = beitsen, uitbijten, aantasten, inbijten, uitbranden; (**Zabal**) sausen; (**veesch e. d.**) weeken; (**zag**) lokken; (**metroofvogels**) jagen; **gebéigt** = (**ook**) tanig. **bei'tzen** = scherp, (uit)bijtend, -brandend. **Bei'tzeret**, w. - , -en = beitserij, beitsinrichting. **Bei'tzhund**, m. = speurhond. **Bei'tzufe**, w. = lookuip. **Bei'tzmittel**, f. = beitsmiddel, bijtend middel. **beja'gen**, fchw. (h.) = bejagen. **beja'hen**, fchw. (h.) = bevestigen, toestemmend beantwoorden; b. d. = bevestigend. **beja'hrt** = bejaard, oud, op leeftijd. **beja'hung**, w. - , -en = bevestiging; optimisme. **beja'hungsfah**, m. = bevestigende zin. **bejam'mern**, fchw. (h.) = bejammeren, betreuren. **bejam'mernswert**, **würdig** = beklagens-, betreurenswaardig. **bejauch'zen**, **beju'heln**, fchw. (h.) = bejubelen. **bekal'ten**, fchw. (h.) = kalken, met kalk bestrijken. **bekämp'fen**, fchw. (h.) = bestrijden, bevechten. **bekannt** = bekend; ein **Bekanntes** von mir = een kennis van mij; niemand **Bekanntes** = geen enkele kennis; (ich bin hier) nicht b. = . . vreemd, niet bekend; sich mit einem b. machen, mit einem b. werden = kennis maken met iem.; einen mit einem b. machen = iem. met iem. bekend maken, in kennis brengen; vgl. **bekanntgeben**, **machen**. **bekannt'ermachen** = bekendmaking, kennisgeving. **bekannt'geben**, ft. (h.) = bekend maken. **bekannt'heit**, w. - = bekendheid. **bekannt'lich** = zooals men weet, zooals bekend is, men weet dat. . . **bekannt'machen**, fchw. (h.) = bekend maken, publiceeren. **bekannt'machung**, w. - , -en = bekendmaking, kennisgeving, aankondiging, publikatie. **bekannt'schaft**, w. - , -en = kennis, bekende; jembs. B., B. mit einem machen = kennis met iem. maken. **bekannt**, fchw. (h.) = met kant afzetten, versieren;

kantig maken. **belap'pen**, *schw.* (h.) = (Bäume) toppen, bekappen; (den Falten) de kap opzetten.

Belaffi'ne, w. —, —n = poelsnip, bekassine.

belaf'ven, *schw.* (h.) = bekeeren. **Belaf'ring**, w. —, —en = bekeering. **Belaf'ringssankt**, w. = zendelings-, bekeeringsgenootschap, missie.

Belaf'ringseifer, m., —*ucht*, w. = bekeeringslijver. **belaf'nen**, *untr.* (h.) = bekennen, belijden; erkennen; sich zu einer Religion b. = een godsdienst (openlijk) belijden; ich bekenne mich zu etw. = (ook) ik beken mij aan iets schuldig, deelgenoot; ich bekenne empfangen zu haben, bekenne mich zum Empfang w. = ik erken de ontvangst (van...).

Belaf'ner, m. = bekener, belijder; iem. van ja of neen; (Gduard) der B. = de Belijder. **Belaf'nis**, f. —jes, —je = bekentenis; belijdenis. **Belaf'nischrift**, w. = belijdenisschrift, geloofsboek.

belaf'fen, *schw.* (h.) = begrinten.

belaf'gen, *schw.* (h.) = beklagen, betreuren; sich bei einem über (Wff.) b. = bij iem. over iets klagen. **belaf'genswert**, —würdig = beklagenswaardig, te beklagen. **Belaf'ge(r)** = (*strafrecht*) beklaagde, aangeklaagde; (*civielrecht*) gedaagde. **belaf'jchen**, *schw.* (h.) = (einen) toelichten (*met handgeklap*); bepraten, bebabbelen, beklatsen. **belaf'ben**, *schw.* (h.) = beplakken; [(f.) kleven]. **belaf'e(r)n**, **belaf'jen**, *schw.* (h.) = bekladden, bemorsen. [**belaf'ben**, ft. (h.) = beplakken; (f.) wortel schieten (*ook fig.*), bekljiven]. **belaf'den**, *schw.* (h.) = (be)kleeden, bedekken, behangen, (*met hout ook*) beschieten; (*fig.*) bekleeden; (ein Tau) omwo'len. **belaf'stern**, *schw.* (h.) = (be)stijfelen. **belaf'men**, *schw.* u. ft. (h.) = beklemmen, drukken, benauwen. **belaf'mung**, w. —, —en = beklemdheid, beklemming, benauwdheid. **belaf'tern**, *schw.* (h.) = beklauteren, beklimmen. **belaf'men** = beklemd, benauwd, gedrukt; zoel, drukkend. **belaf'menheit**, w. —, —en = beklemdheid, benauwdheid, gedruktheid. **belaf'fen**, *schw.* (h.) = bekloppen, perkuteeren.

belaf'ben, *schw.* (h.) = beknabbelen. **belaf'nen**, *schw.* (h.) = zich een roes drinken.

belaf'fen, *schw.* (h.) = bekolen, van kolen voorzien; eine Banf b. = een kolenmijn gaan exploiteeren. **belaf'men**, ft. (h.) = (ver)krijgen, ontvangen; einen Riß b. = scheuren, barsten; **bel.** (f.) = bekomen, bevallen; gedijen; wohl bekommen's (Zhnen) = wel bekomme 't (U); *vgl.* jatt. **belaf'men** = goed (bekomend), gezond, heilzaam, verteerbaar; b. sein = goed bekomen.

belaf'fen, *schw.* (h.) = kurken; (ein Fleh) van kurken of drijvers voorzien. **belaf'tigen**, *schw.* (h.) = den kost geven, onderhouden, verplegen; sich b. = zich (zelf) onderhouden, voor zijn eigen onderhoud zorgen. **belaf'tigen**, w. — = kost, onderhoud.

belaf'tigen, *schw.* (h.) = bekrachtigen, bevestigen; wettigen; [(ver)sterken]; eidlich (mit einem Eide) b. = onder eede bevestigen. **belaf'tigung**, w. —, —en = bevestiging enz.; homologatie. **belaf'tigungsaid**, m. = bevestigingsseed. **belaf'tzen**, *schw.* (h.) = bekransen, versieren (*met groen, bloemen enz.*). **belaf'tzen**, *schw.* (h.) = bekrabben, bekrassen. **belaf'tben**, *schw.* (h.) = met krijt bestrijken, krijt aan (iets) doen. **belaf'tzen**, *schw.* (h.) = met een kruis teekenen (eine Note z. B.); sich **belaf'tzen** (ig)en = een kruis maken, zich zegenen. **belaf'tzen**, ft. (h.) = bekruipe. **belaf'tgen**, *schw.* (h.) = beoorlogen. **belaf'tpen**, *schw.* (h.) = beschoeien

(*met vlechtwerk*). **belaf'teln**, *schw.* (h.) = kritizeeren, bevitten. **belaf'teln**, *schw.* (h.) = bekrabbelen, knoeien op. **belaf'tnen**, *schw.* (h.) = bekronen (*vooral bk.*). **belaf'tnung**, w. = bekroning, bovendeel. **belaf'tnelfa**, *schw.* (h.) = bekrumelen. **belaf'tfen**, *schw.* (h.) = om-, over-, aankorsten.

belaf'tmern, *schw.* (h.) = (einen) bedroeven, bekommeren, verdriet doen; sich über etw. ob. einen b. = zich over iets of iem. bezorgd, ongerust maken, bedroeven; sich um etw. ob. einen b. = zich aan iets of iem. gelegen laten liggen. zich met iets of iem. bemoeien, inlaten, voor iets of iem. zorgen. **belaf'tmernis**, w. —, —je = bekommring, zorg, kommer, verdriet.

belaf'tden, *schw.* (h.) = verklaren, te kennen geven, aan den dag leggen; getuigen van. **belaf'tdung**, w. —, —en = verklaring.

belaf'teln, *schw.* (h.) = belachen, glimlachen om. **belaf'ten**, *schw.* (h.) = belachen, lachen om. **belaf'tenswert** = belachelijk. **belaf'ten**, *schw.* u. ft. (h.) = (be)laden; (*fig.*) overla'den. **belaf't**, m. — (e)s, —läge = belegstuk, be-, overdekking, bekleeding (*ook mat e. d.*); laag (*bv. op de tong*); (*ook voor Beleg*: bewijsstuk). **belaf'ter**, m. —s, — = belegeraar. **belaf'tern**, *schw.* (h.) = belegeren (*ook fig.*); (einen mit etw.) aanhoudend lastig vallen. **belaf'tgerung**, w. —, —en = beleg, belegering. **belaf'tgerungsgefühf**, f. = belegingsgeschet. **belaf'tgerungsminze**, w. = noodmunt (*tijdens een beleg*). **belaf'tgerungszustand**, m. = staat van beleg; in B. (ver)segen, den B. erklären = (ergens) den staat van beleg afkondigen. **belaf't**, m. —(e)s = belang, gewicht; von B. = van belang, gewichtig.

belaf'tgen, *schw.* (h.) = [aan]belangen, betreffen; (vor Gericht ob. gerichtlich) gerechtelijk vervolgen, (in rechten) aanspreken; einen auf Schadenersatz b. = iem. om schadevergoeding aanspreken. **belaf'tlos** = onbelangrijk, zonder belang of gewicht. **belaf'treich** = belangrijk, van belang. **belaf'tpen**, *schw.* (h.) = (*zag.*) met lappen behangen, omgeven; belaf't (von Jagdhunden) = met lange overhangende bovenlip. **belaf'tfen**, ft. (h.) = laten (blijven) rusten, voortduren; (einen in seinem Amt) bestendigen. **belaf'tfen**, *schw.* (h.) = belasten, beladen, bevrachten, bezwaren; (einen für eine gewisse Summe) debiteeren; erblich, hereditär belaf'tet = erfelijk belast. **belaf'tigen**, *schw.* (h.) = lastig vallen, hinderen. **belaf'tigung**, w. —, —en = hinder, last, ('t) hinderen, ('t) lastig vallen. **belaf'tung**, w. —, —en = bevrachting; belasting, *nl.* be-, verzwaring. **belaf'tungszeuge**, m. = getuige à charge. **belaf'ten**, *schw.* (h.) = belatten, met latten betimmeren. **belaf'tben**, *schw.* (h.) = met loof bedekken, bebladeren; sich b. = bladeren krijgen; dicht belaf'tet = dicht bebladerd. **belaf'tern**, *schw.* (h.) = be-loeren, bespieden. **belaf't**, m. —(e)s = beloop (*ook van een schip*), bedrag. **belaf'tfen**, ft. (h.) = be-loopen, bezoeken; (u. f.) beslaan (*van ruiten e. d.*); dekken, bespringen; sich b. = bedragen, be-loopen; (zich) paren; die Unkosten b. sich auf 100 Taler = bedragen 100 daalder. **belaf't'schen**, *schw.* (h.) = be-, af-luisteren, bespieden. **belaf'te**, w. —, —n = Bläffhun.

belaf'tben, *schw.* (h.) = beleven, bezielen; doen opleven, verlevendigen; wieder b. = doen herleven; (jemand's Hoffnungen) neu b. = doen herl.; sich b. = levend of levendig worden; sich neu b. = weer opleven, met nieuw leven beziel'd worden. **belebt** = levend, beziel'd;

(Briefwischel, Strafe) levendig, druk. **Belebtheit**, w. — = levendigheid, drukte. **Belebung**, w. —, —en = opwekking tot 't leven, levendmaking. **Belebungsversuch**, m. = poging om 't leven (de levensgeesten) weer op te wekken. **belecken**, schw. (h.) = belikken. **Beleg**, m. —(e)s, —e = bewijs, (bewijs)stuk, dokument. **Belege**, f. —s, — = belegesel, boordsel.

I. **belegen**, schw. (h.) mit = beleggen, bedekken met, voorzien van; (Spiegel) verfoelien; mit Abgaben b. = belasting leggen op; (mit einem Namen) noemen, kwalificeeren; mit Strafe b. = straf opleggen; (mit Personen) bezetten; ein Bergwerk b. = in een mijn laten werken; eine Stadt mit Truppen b. = troepen in een stad leggen; [(eine Festung, Burg) belegeren]; (eine Rednung mit Duitungen u. ä.) staven, waar maken; (eine Aussage mit Stellen) bewijzen, staven; (einen Platz, eine Zeitung) bespreken; (ein Kolleg, eine Vorlesung) zich opgeven voor, (zich) inschrijven voor; (van paarden) dekken; vgl. belegt, Beschlag e. a. II. **belegen**, Adj. = gelegen (gelegen).

Belegexemplar, f. —nummer, w. = bewijs-exemplaar, -nummer. **Belegerschaft**, w. — = al de ('t aantal) arbeiders van een mijn e.d., personeel. **Belegstelle**, w. = bewijsplaats. **Belegstück**, f. = bewijsstuk. **belegt** = belegd, bedekt; (von der Zunge) beslagen; eine b. e. Stimme = een bedekte, doffe stem; b. es Brötchen = broodje met iets er op; vgl. belegen. **Belegung**, w. —, —en = belegging enz.; vgl. belegen. **belegen**, schw. (h.) = met een leen begiftigen, beleenen; ook = beleihen. **belehen**, schw. (h.) = onderrichten, inlichten, (einen über Aft. = iem. omtrent iets); terechtwijzen; sich b. lassen = met zich laten praten, reden verstaan; einen etwas befehlen b. = iem. de oogen openen, uit den droom helpen, beter inlichten. **belehrend** = leerzaam. **Belehrung**, w. —, —en = onderricht, voor-, inlichting. **beleibt** = zwaarlijvig, gezet, korpulent. **Beleibtheit**, w. — = zwaarlijvigheid, gezetheid, korpulentie. **beleibzüchtigen**, schw. (h.) = met een lijflicht, lijfrente begiftigen. **beleidigen**, schw. (h.) = beleedigen, krenken, kwetsen, pijnlijk aandoen. **Beleidigung**, w. —, —en = beleediging. **beleihen**, schw. (h.) = beleenen. **Beleihung**, w. —, —en = beleening. **belemmern**, schw. (h.) = (vlt.) (eig.) bevullen; (fig.) beetnemen; (zm.) belemmeren. **belemmert** = suf, onhandig; sukkelachtig, belabberd. **Belemnit**, m. —en, —en = belemniet (een versteening).

I. **belezen**, Adj. = belezzen; II b., f. (h.) = uitzoeken, schoonmaken. **Belezenheit**, w. — = belezzenheid. **Belestage** (spr.: *bel-étage*), w. —, —n = belstage, eerste verdieping. **beleuchten**, schw. (h.) = verlichten, illumineeren; beschijnen, belichten; toelichten, in 't licht stellen. **Beleuchtung**, w. —, —en = verlichting, belichting; illuminatie; toelichting; freie B. = licht vrij.

Beleuchtungsapparat, m.; **Lehrer**, m. = verlichtingsapparaat; -voorwerp, (-lichaam). **belemmen**, schw. (h.) = in (goeden of kwaden) roep brengen; gut (übel) beleum(un)det = te goeder (slechter) naam en faam bekend. **belfern**, schw. (h.) = keffen (ook fig.), blaffen. **Belgien**, f. —s = België. **Belgier**, m. —s,

VAN Gelderen, *Duitsch Woordenboek*, I.

— = Belg. **Belgierin**, w. —, —nen = Belgische. **Belgisch** = Belgisch. **Belgrad**, f. —s = Belgrado. **Belial**, m. —s = Belial, duivel. **belichten**, schw. (h.) = belichten (fol.).

I. **belieben**, schw. (h.) = believen, wenschen, willen; b. Sie noch eine Tasse? = belieft, wenscht U nog een kopje? Sie b. zu scherzen = U maakt gekheid; b. Sie heraufkommen = komt U asjeblijft boven; was beliebt (Zhenen)? = wat wenscht U (wat is er van uw orders)? wie beliebt? = watblijft? wie es Zhenen beliebt = zooals U verkiest; es beliebte ihm nicht zu antworten = hij verkoos (beliefde) niet te antwoorden. II. **belieben**, f. —s = believen, welgevallen, zin; nach B. = naar believen, naar verkiezing, vrij, ad libitum; ganz nach Ihrem B. = geheel naar uw eigen zin of believen; es steht in Ihrem B. = 't is aan U overgelaten. **beliebig** = naar verkiezing, willekeurig; eine b. e. Linie u. ä. = een w. e. lijn e. d.; zu jeder b. e. Stunde = op elk uur. **beliebt** (bei) = geliefd, bemind, geliefkoosd; gezocht, gewild. **beliefern**, schw. (h.) mit = voorzien van. **Belisarius**, m. —s = Belisarius. **beliten**, schw. (h.) = misleiden, bedotten. **Bellanto**, m. —s, —s = belcanto. **Belladonna**, w. — = belladonna, doodkruid. **Bellbaum**, m. = abeel, witte populier. **belten**, schw. (h.) = blaffen, keffen, bassen. **Beltenbaum**, zie Bellbaum. **Belletrist**, m. —en, —en = bellettrist, geletterde, schrijver. **Belletristik**, w. —, —en = bellettrie, fraal letteren. **belletristisch** = bellettristisch. **Bellevue**, w. —, —n u. —s = bellevue. **Bellhammel**, m. = belhamel (in eig. bet.). **Bellona**, w. = Bellona (Rom. oorlogsgodin). **belobdigen**, schw. (h.) = prijzen, loven. **Belobigungsschreiben**, f. = loffelijk schrijven. [**belobt** = bovenvermeld]. **belohnen**, schw. (h.) = beloonen. **Belohnung**, w. —, —en = belooning. **belorbeeren**, schw. (h.) = (bellauweren). **Belt**, m.: der Große und der Kleine B. = de Groote en de Kleine Belt. **beluchsen**, schw. (h.) = bedotten, bedriegen. **belügen**, f. (h.) = beliegen, leugens op de mouw spelden. **belustigen**, schw. (h.) = vermaken, amuzeeren. **belustigend** = vermakelijk, amuzant. **Belustigung**, w. —, —en = vermaak, vermakelijkheid, amuzement. **Belvédère** (spr.: *..vée*), f. —s, —s = belvédère. **bemächtigen sich**, schw. (h.) eines Dinges = zich van iets meester maken, iets bemachtigen, vermeesteren, iets machtig worden. **Bemächtigung**, w. —, —en = bemachtiging, vermeestering, verovering. **Bemähteln**, schw. (h.) = bevlecken, besmetten. **Bemähteln** = bemähteln. **Bemalten**, schw. (h.) = beschilderen. **Bemähteln**, schw. (h.) = bedillen, bevitten, aanmerkingen maken op. **Bemanuen**, schw. (h.) = (ein Schiff) bemannen. **Bemanung**, w. — = bemanning, manschappen. **Bemähteln**, schw. (h.) = bemantelen; bewimpelen, vergoelijken, een (mooien) glimp geven; (soms) (ein Kind) wettigen. **Bemähteln**, schw. (h.) = bemasten. **Bemähteln**, schw. (h.) = be-, ommuren. **Bemähteln**, schw. (h.) = bestelen, (kleinigheden) ontfutselen. **Bemähteln**, schw. (h.) = vermeesteren, overmannen, -winnen, -meesteren; sich eines Dinges b. = zich van iets meester maken. **Bemähteln**, schw. (h.) = met den beitel bewerken, ciseleeren. **Bemähteln** = gemeld, bovengenoemd, -vermeld.

bemen'gen ſich, *ſchw.* (h.) = zich bemoeien, zich afgeven. **bemerkt'bar** = merkbaar, zichtbaar; **ſich b. machen** = zich laten merken, laten waarnemen, op te merken zijn, zich vertoonen. **bemer'ten**, *ſchw.* (h.) = bemerken, gewaarworden, opmerken; aanmerken, doen opmerken; (*ſich etw.*) opteekenen, noteeren. **bemer'tens'wert** = opmerkenswaardig, opmerkelijk. **bemer't'ſich** = op te merken; *ei*netw. b. *m*achen = zich iets doen opmerken; *ſich b. machen* = zich laten zien, zich vertoonen. **Bemer'tung**, w. —, —en = waarneming, op-, aanmerking, aantekening. **bemes'ten**, *ſt.* (h.) = (af, op)meten, berekenen, bepalen, opnemen; b. (Adj.) = afgemeten.

bemitt'leiden, *ſchw.* (h.) *einen* = medelijden hebben met iem., iem. beklagen. **bemitt'leiden's**, **bemitt'leidungs'wert**, **würdig** = beklagenswaardig. **bemitt'telt** = bemiddeld, gegoed, in goeden doen.

Bem'me, w. —, —n = boterham.

bemog'eln, *ſchw.* (h.) = foppen, beetnemen, besjoegelen. **bemoost'** = bemost; b. es *S*aupt = oud student.

bemü'h'en, *ſchw.* (h.) *einen* = moeilijk of lastig vallen, last veroorzaken; darf *ich* Sie darum b.? = mag ik u daar lastig om vallen? **ſich b.** = zich moeite geven, zich inspannen, zijn best doen (*etw. zu tun od. für einen*); *ſich um etw. b.* = moeite doen om iets te krijgen (eine *Stelle*, ein *Wärdchen* z. B.); wollen Sie *ſich* nicht herein b.? = zoudt u (niet) zoo goed willen zijn binnen te komen? **bemüht sein** (*etw. zu tun*) = druk bezig zijn . . ; **bemüht sein** = (*ook*) diligent zijn; eifrig (*ſt*) **bemüht sein** = al zijn best doen, ijverig in de weer zijn. **Bemü'hung**, w. —, —en = poging, moeite, inspanning. **bemü'higt**, *zie gem. ü. ſt. g. t. onder m. ü. ſt. g. en.* **bemu'tern**, *ſchw.* (h.): *einem eine Ware*, eine *Qualität* b. = iem. monsters zenden van . . ; **bemü'terte** *Offerte*, *Anstellung* = bemonsterde offerte. **Bemüt'tern**, *ſchw.* (h.) *einen* = als een moeder voor iem. zorgen, iem. bemoeieren.

benach'tbart = naburig; dichtbijzijnd. **benach't'richtigen**, *ſchw.* (h.) *einen* von *etw.* = inlichten, bericht zenden, berichten, waarschuwen. **Benach't'richtigung**, w. —, —en = bericht enz. **Benach't'richtigungs'ſchreiben**, *ſt.* = advies, informatiebrief. **benach'teiltigen**, *ſchw.* (h.) *einen* = benadeelen, schaden, nadeel, schade toebrengen.

benach'tet = in nacht gehuld, duister. **benag'eln**, *ſchw.* (h.) = benagelen, bespijken. **benag'eln**, *ſchw.* (h.) = beknagen. **benam'men**, **benam'ten**, *ſchw.* (h.) = noemen, benoemen. **benannt'** = be-, genoemd. **benarbt'** = met litteekens bedekt. **benas'ſchen**, *ſchw.* (h.) *etw.* = van iets snoepen. **benat'ten**, *ſchw.* (h.) = (*zm.*) benauwen, insluiten; **benaut** = benauwd, drukkend.

Bandel, *ſt.* —s, — = band, snoer, koord.

Band'tel, *ſt.* —s, — = Bindſel.

Be'ne: *ſich b. tun*, *ſich ein B. antun* = zich te goed doen.

bene'velen, *ſchw.* (h.) = benevelen (*eig. en fig.*), bedekken (*met nevel*).

benedic'ten, *ſchw.* (h.) = benedijen, zegenen, zalig prijzen. **Benedit't**, m. = Benediktus. **Benedit'tenkraut**, *ſt.* = gezegende distel; nagelkruid. **Benedit'tiner**, m. —s, — = Benediktijn(er). **Benedit'tinerorden**, m. = Benediktijner orde. **Benedit'tus**, m. = Benediktus. **Benedit'ten**, *ſchw.* (h.) = zegenen.

Benefiz'ium, *ſt.* —s, —e = benefiet, beneficevoorstelling e. d. **Benefiziant'**, m. —en, —en =

weldoener. **Benefiziat'**, m. —en, —en = beneficiant: bewelddadige, (*ook*) iemand die een toelage heeft, die van een beurs studeert. **Benefiz'ium**, *ſt.* —s, —e = beneficium, voordeel, voorrecht. **Benefiz'vorstellung**, w. = beneficevoorstelling.

I. beneh'men, *ſt.* (h.) = (etnem die *Ausſicht*, die *Hoffnung*, den *Niem*) benemen; der *Wein* hat ihn *benommen* = beneveld, bedwelmd; **ſich b.** = zich gedragen, zich houden, zich voordoen; er weiß *ſich* nicht zu b. = hij weet niet hoe hij zich gedragen moet, (*ook*) hij is met zijn figuur verlegen; *ſich mit einem b.* = 't met iem. eens (zien te) worden. **II. Beneh'men**, *ſt.* —s = gedrag, manier van doen, handelwijze; *ſich mit einem ins B. ſetzen* = 't met iem. eens (zien te) worden, zich met iem. verstaan.

benet'den, *ſchw.* (h.) *einen* (um *etw.*, wegen eines Dinges, *einem etw.*) = iem. (om iets of iets) benijden. **benet'dens'wert** = benijdenswaardig. **benen'nen**, *unr.* (h.) = (be)noemen; (*Zeit und Ort*) bepalen, noemen. **Benen'nung**, w. —, —en = benaming, naam. **benet'zen**, *ſchw.* (h.) = bevochtigen, nat maken.

Benga'len, *ſt.* —s = Bengalen. **Benga'le**, m. —n, —n = Bengaal, Bengalees. **Ben'gali**, *ſt.* —s = ('t) Bengali (*taal*). **Benga'tisch** = Bengaalsch; **B. er Meerbusen** = golf van Bengalen.

Ben'gel, m. —s, — = [knuppel], klepel; bengel, lummel. **ben'gelhaft** = bengelachtig; [stevig]. **ben'getn**, *ſchw.* (h.) = (Stüſſe) jassen, afslaan; (*Sumbe*) een knuppel aan den hals hangen.

benie'men, *ſchw.* (h.) = aanduiden, noemen. **benie'ten**, *ſchw.* (h.) = beniezen (*eig. en fig.*). **Ben'ne** w. —, —n = (*gwst.*) vrachtmand, korf; kar met vrachtmand.

Ben'no, m. = Benno, Ber (*voor Bernhard*). **benom'men** = verdoofd, versuft, beneveld. *vgl.* *beneshmen* I. **Benom'menheit**, w. — = verdooving, versuftheid. **benöt'tigen**, *ſchw.* (h.) = noodig hebben. **benöt'tigt**: eines Dinges b. sein = iets noodig hebben; das *B. e* = 't noodige, benoedigde.

ben'tſchen, *ſchw.* (h.) = (jüb.) danken (*na 't eten*); zegenen.

benum'mern, *ſchw.* (h.) = nummeren. **Benum'merung**, w. —, —en = nummering. **benutt'zen**, **benüt'tzen**, *ſchw.* (h.) = gebruiken, gebruik maken van, zijn voordeel doen met, benutt'(ig)en. **ben'zen** (öft.), *ſchw.* (h.) = lastig vallen.

Benzin', *ſt.* —s = benzine. **Ben'zoe** (*spr.: benzo-ee*), *ſt.* —s, *B.*, w. — = benzoë (*een welriekend hars*). **Ben'zoetintur**, w., **waſſer**, *ſt.* = maagdemelk. **Benzoïn'**, *ſt.* —s = benzoïne. **Benzol'**, *ſt.* —s = benzol.

beob'achten, *ſchw.* (h.) = waarnemen: gadeslaan, beschouwen, nagaan; (op)merken; in acht nemen, opvolgen betrachten; (eine gewiſſe *Haltung*) aannemen. **Beob'achter**, m. = beschouwer, waarnemer. **Beob'achtung**, w. —, —en = waarneming, observatie enz., *vgl.* *beobachten*. **Beob'achtungskorps**, *ſt.* = observatie-, verkenningkorps. **Beob'achtungs'ſtand**, m. = waarnemingspost. **Beob'achtungs'station**, w. = waarnemingsstation, observatorium. **beohrt'** = geoord. **beor'dern**, *ſchw.* (h.) = bevelen, bevel geven; bestellen; (einen *irgendwohin*) afvaardigen, sturen; beordert sein = bevel gekregen hebben, belast zijn.

bepac'ten, *ſchw.* (h.) = bepakken, beladen. **bepant'zern**, *ſchw.* (h.) = bepantseren. **bepfä'h'ten**, *ſchw.* (h.) = om-, afpalen, palissadeeren; stutten (*met staken*). **bepflan'zen**, *ſchw.* (h.) = beplanten.

bepflaſtern, ſch. (h.) = bepleiſteren; plaveien, beſtraten. **bepflanzen**, ſch. (h.) = (met planken) bekleeden, betimmeren; (schp.) beplanken. **bepſaſten**, ſch. (h.) = (met vierk. tegels) bevloeren; (schp.) met platen bekleeden. **bepflanzen**, ſch. (h.) = bebabbelen, bepraten. **bepoſtern** = poſtern. **bepurbern**, ſch. (h.) = poederen. **bepurbern**, ſch. (h.) = purperen. **bequem** = gemakzuchtig, gemakkelijk; paſſend, geſchikt, aangenaam, prettig, geriefelijk, gemakkelijk; machen Sie es ſich b. = maak 't u gemakkelijk; es einem b. machen = iem. op zijn gemak zetten; wenn es Ihnen b. iſt = als 't u ſchikt; er wohnt recht b. = heel geriefelijk; der Rod iſt b. = zit gemakkelijk; er war kein b. . er Herr = geen gemakkelijke patroon; b. . er Wind = handzame wind. **bequemmen**, ſch. (h.) = [geſchikt maken, inrichten]; ſich b. (mit Dat. ob. nach) = zich (naar iets) voegen, ſchikken; zich (in iets) ſchikken, zich (tot iets) leenen; ſich b. (etw. zu tun) = zich verwaardigen, zich de moeite getroosten. **Bequemlichkeit**, w. —, —en = gemakzucht, gemakkelijkheid; gemak, geriefelijkheid; eine gewiſſe B. = zekere plaats; nach Ihrer B. = zoals 't u 't gemaklijkſt is. **bequemſteitshalber** = gemakshalve. **Bequemung**, w. : nach B. = gemakkelijk. **bequiften**, ſch. (h.) = verfoelien.

beranden, **beranden**, ſch. (h.) = een rand aan (iets) maken, randen. **berapben**, ſch. (h.) = berapen, bepleiſteren (een muur); (op)dokken, over de brug komen, betalen. **beraſten**, ſch. (h.) = gazonneeren; ein ſchön beraſter Flaſch = een mooi grasperk, gazon. **beraſten**, ſch. (h.) = [verzorgen]; (einen) raden, raad geven; (guſt.) konſultieren; etw. ob. über (Wiff.) b. = over iets beraadſlagen, delibereeren; mit einem über (Wiff.) b. = iem. over iets raadplegen, met . . beraadſlagen. **beraſtende Stimme** = raadgevende, advizeerende ſtem. **beraſter**, m. — s, — = raadgever, advizeur, verzorger. **beratſchlagen** (ſich), ſch. (h.) = (mit einem über (Wiff.) beraadſlagen, beraden, overleggen. **Berattung**, w. —, —en = beraadſlag, deliberatie, diſkuſſie; konſultatie (vgl. berater). **berauben** ſch. (h.) einen eines Dinges = iem. van iets berooven, ontdoen, -blooten; iem. iets ontrooven. **Beraubung**, w. —, —en = be-, ontrooving, plundering. **berauben**, ſch. (h.) = berooken, bedampen. **beraubern**, ſch. (h.) = berooken; bewierooken (ook fig.). **berauben**, ſch. (h.) = bedrinken, dronken maken, bedwelmen; ſich b. = zich bedw., zich bedr., zich een roes drinken. **beraubend** = bedwelmend; (v. wijn) koppig.

Berber, m. — s, — = Berber, Barbaresk. **Berberdie** — = Barbariſe.

Berberis, **Berberitze**, w. — = berberis, zuurbes.

berberisch = Berbersch, Barbariſch.

bererekenbar = berekenbaar, te berekenen.

bererekenen, ſch. (h.) = berekenen (ook fig.), uitrekenen, beramen; opmaken; in rekening brengen; [ſich mit einem b. = met iem. de rekening opmaken]. **Berechnung**, w. = be-, uitrekening, ſchatting. **bererechten**, ſch. (h.) = (einen zu etw.) iem. 't recht (de bevoegdheid) (tot iets) geven (toekennen); berechtigt ſein = gerechtigt, bevoegd, ook gerechtvaardigd zijn; der Berechtigte = (ook) de rechthebbende. **Berechtigung**, w. —, —en = recht, bevoegdheid; grond, gegrondheid. **Berechtigungsfrage**, w. = kwestie van bevoegdheid. **Berechnen**, ſch.

(h.) = bespreken, bepraten, bebabbelen; (einen zu etw.) overhalen, overreden, bepr.; ſich (mit einem) b. = (met elkaar) bespreken. **Berebſam** = (wel)bespraakt, welsprekend. **Berebſamkeit**, w. — = welbespraaktheid, -sprekendheid. **Berebdt** = welsprekend, -bespraakt. **Berebung**, w. —, —en = overreding, bespreking. **Berebt** = bewust, besproken, bedoeld; der B. . e Gegenſtand = de zaak in kwestie.

Bereid, m. u. f. — es, — e = gebied, domein, sfeer; bereik; der B. einer Kunſt = 't g. van een kunst; das gehört nicht in meinen B. = . . tot mijn ressort; im B. der Stimme = binnen 't b. v. d. ſtem. **Bereidern**, ſch. (h.) = verrijken. **Bereiden**, ſch. (h.) = hoepels doen om; berijpen. **Bereiden**, ſch. (h.) = berijmen. **Bereidn** (ſich), ſch. (h.) = in 't reine brengen; (eine Rechnung) aanzuiveren. **Bereiden**, ſch. (h.) = be-, doorreizen, bezoeken; bereid = bereid. **Bereid** = hereid, gereed, klaar; (van personen ook) gezind; ſich b. finden laſſen = te vinden zijn, zich laten vinden.

I. **Bereiden**, ſch. (h.) = bereiden (ook fig.), gereed, klaar maken, vervaardigen; voorber.; (Nummer, Bergnügen) aandoen, veroorzaken; ſich zu etw. b. = zich tot iets voorb., zich voor iets klaar maken. II. **Bereiden**, ſt. (h.) = berijden; (een parrrd ook) dresseeren.

Bereider, m. — s, — = bereider; berijder.

Bereids = bereids, reeds. **Bereidſchaft**, w. = gereedheid; Geld in B. haben = beschikbaar hebben; in B. ſein, ſtehen = gereed, bereid zijn; in B. liegen = klaar liggen; in B. halten = gereed houden; in voller B. = geheel gereed, klaar. **Bereidwillig** = bereidwillig, geneigd, gezind. **Bereidwilligkeit**, w. — = bereidwilligheid, ijver.

Berenennen, ſch. (h.) = berennen, bestormen.

Beresina, w. — = Beresina.

Berouwen, ſch. (h.) etw. = iets berouwen, berouw over iets hebben.

Berg, m. — (e)s, — e = berg; hoop, stapel; (mijnw. ook) steen-, rotsblok; (vroeger ook) bergpartij, uiterste linkerzijde; hinter dem B. halten mit etw. = terughoudend zijn met iets; hinter dem B. wohnen auch (noch) Leute = je moet niet meenen alleen de wijsheid in pacht te hebben; er iſt über alle B. . e = hij is er van door; wir ſind noch nicht über den B. = we zijn er nog niet, we hebben alle moeilijkheden nog niet overwonnen; zu B. = stroomop; die Saare ſtanden mit zu B. = de haren rezen mij te berge. **Bergab** = bergaf (ook fig.), achteruit; stroomaf. **Bergademie**, w. = mijnbouwschool. **Bergalaun**, m. = steenalun.

Bergamasſisch = Bergamaskisch, van Bergamo.

Bergamotte, w. —, —n = bergamot.

Bergamotendöl, f. = bergamot-olie.

Bergampfer, m. = wilde rabarber. **Bergamt**, f. = (gebouw, bureau) mijnadministratie, -bestuur. **Bergan** = bergop, stroomop. **Bergarbeit**, w. = mijnwerk, -arbeid. **Bergarbeiter**, m. = mijnwerker. **Bergauf** = bergop. **Bergbahn**, w. = bergspoor. **Bergbau**, m. = mijnbouw. **Bergbaulundige(r)** = mijnbouwkundige. **Bergbeamte(r)** = ambtenaar bij 't mijnwezen. **Bergbehörde**, w. = mijnbestuur.

Bergbeſteiger, m. : **beroohter**, m. ; **blau**, f. ; **bohle**, w. = bergbeſtijger (-beklimmer); -bewoner; -blauw (koperasch); -kraai.

Bergegeld, f. , **lohn**, m. = bergloon, -geld.

Bergegut, f. = geborgen goederen.

Bergeiſen, f. = mijnwerkers breekijszer.

Ber'gen, ft. (h.) (bu birgft, er birgt; barg; bärge ob. bürge; birgl geborgen) = bergen, redden, in veiligheid brengen, bezorgen. **Ber'ger**, m. —s, — = berger (am Strande); (ook) bergbewoner. **Ber'gerecht**, f. = bergloon; (ook) bergrecht. **Ber'gule**, w. = steenuil. **Ber'geshalde**, w. = berghelling. **Ber'geberfaß**, m. = (mijnw.) verpakking. **Ber'gahrt**, w. = vaart stroomop. **Ber'gfall**, m.; ***faßan**, m.; ***feft**, f. = bergistor-ting; -fazant; -feest (mijnwerkersfeest). **Ber'gfeftung**, w.; ***fett**, f.; ***feuer**, f. = bergl-vesting; -talk; -vuur (signaalvuur). **Ber'ger**, m. = hartstochtelijk bergbestijger. **Ber'gfreiheit**, w. = mijnbouwvrijheid. **Ber'gfried**, m. —(e)s, —e = (middeleeuwse) slot-oren. **Ber'gang**, m. = mijngang, -ader. **Ber'gigeend**, w.; ***geist** m. = bergstreek (bergachtige str.); -geest (kabouter). **Ber'genuß**, m. = deelgenoot in de mijnen; lid van een mijnwerkersgenootschap. **Ber'geschworne(r)** = jury-lid van de mijnrecht-bank. **Ber'geset**, f. = mijnwet. **Ber'gework-ſchaft**, w. = mijnmaatschappij. **Ber'glas**, f. = rotskristal. **Ber'grat**, m. = bergkam, -rug. **Ber'gruß**, m. = mijnwerkersgroet. **Ber'gut**, f. = delfstoffen. **Ber'halde**, w. = berghelling; ook = Schutthalde. **Ber'ghauptmann**, m. = directeur van een mijn-bestuur; mijninspekteur. **Ber'hoch** = zoo hoog als een berg, berghoog. **Ber'holz**, f. = berg-hout. **Ber'hütte**, w. = berghut; (ook) mijn-dak. **Ber'gicht**, **Ber'gig** = bergachtig. **Ber'ingenieur**, m. = mijn(bouw)ingenieur. **Ber'Tappe**, w. = mijnwerkerspet, -muts. **Ber'Tage**, w. = wilde kat. **Ber'teßel**, m. = keteldal. **Ber'tette**, w. = bergketen. **Ber'tnappe**, m. = mijn-werker. **Ber'tnappſchaft**, w. = mijnwerkers-vereeninging. **Ber'trarler**, m. = onbeholpen bergbeklimmer. **Ber'triffl**, m. = bergkristal. **Ber'tuppe**, w. = bergtop. **Ber'täufig** = op mijnwerkersmanier. **Ber'teder**, f. = berg-, fossielleder; (ook een) asbest. **Ber'teigne**, -leite, w. = berghelling. **Ber'tler**, m. —s, — = berg-bewoner. **Ber'tmann**, m. = mijnwerker; (ook) bergbewoner; kobold; Bergmann (naam van *dashond*). **Ber'tmännich** = mijnwerkers... **Ber'tmaus**, w. = marmot. **Ber'tmehl**, f. = kiezelguur. **Ber'tmeister**, w. = mijn-directeur. **Ber'tnymfpe**, w. = bergnimf. **Ber'til**, f. = aardolie. **Ber'tpartei**, w. = bergpartij, uiterste linkerzijde. **Ber'tpaß**, m. = bergpas. **Ber'tpeß**, f. = asfalt. **Ber'tpredigt**, w. = Bergrede; preek voor mijnwerkers. **Ber'trat**, m. = (lid van den) mijnraad; (ook een titel). **Ber'trecht**, f. = mijnrecht. **Ber'trebe** = *predigt. **Ber'treihen**, m. = mijnwerkerszang, Alpenlied. **Ber'trevier**, f. = mijn-district. **Ber'trüden**, m. = bergrug. **Ber'truff**, m. = bergver-schulving. **Ber'tſachen**, Pl. = mijnzaken. **Ber'tſicht**, w.; ***ſchlucht**, w. = bergllaag (ook: overwerk in de mijn); -kloof (ravijn). **Ber'tſotte**, m. = Bergshot, Hooglander. **Ber'tſcheiber**, m. = mijnklerk. **Ber'tſchule**, w. = mijnbouwschool. **Ber'tſchüßig** = (van *erts*) steenachtig, steenig. **Ber'tſeife**, w.; ***ſpiße**, w.; ***ſteiger**, m.; ***ſtraße**, w. = berg|zeep; -spits; -bestijger (ook: mijn-baas); -weg (ook: Bergstrasse; weg of district tusschen Darmstadt en Heidelberg). **Ber'tstrom**, m. = bergstroom. **Ber'tturz**, m. = bergstorting. **Ber'ttucht**, w. = mijnziekte.

Ber'ttechniker, m. = mijnningenieur. **Ber'tteer**, m. = bergteer, -pek, asfalt. **Ber'tung**, w. —, —en = berging. **Ber'tungsgesellschaft**, w. = bergingsmaatschappij. **Ber'tungsklofen**, Pl. = bergloon. **Ber'tunter** = bergaf. **Ber'tverwalter**, m. = mijnningenieur. **Ber'twardein**, m. = mijn-essayeur. **Ber'twärts** = bergwaarts; stroomop. **Ber'twasser**, f. = bergwater, -stroom. **Ber'twert**, f. = mijn (in exploitatie), (ook) bergwerk. **Ber'twerksattie**, w. = aandeel in (kole)mijnen, mijn-aandeel. **Ber'twerks-gesellschaft**, w.; ***betrieb**, m.; ***ingenieur**, m.; ***wesen**, f.; ***zehnte**, m. = mijn|maatschappij; -exploitatie (-bedrijf); -ingenieur; -wezen; -tiende. **Ber'ticht**, m. —(e)s, —e = verslag, bericht, kennisgeving; [inlichting; B. wiffen = op de hoogte zijn]; laut B. = volgens advies. **Ber'ticht-ten**, ſchw. (h.) = (einem etw.) berichten, mede-deelen, melden; verslag geven, uitbrengen over; (einen) inlichten; einen B. = (gwst.) iem. 't laatste olieel toedienen; [einen eines Dinges B. = iem. omtrent iets onderrichten]; (Münz-scheiben) vereffenen, (ad)justeeren. **Ber'ticht-erklatte**, m. = verslaggever. **Ber'ticht-erklat-ting**, w. = verslag. **Ber'ticht-gemäß** = volgens 't verslag. **Ber'ticht-igen**, ſchw. (h.) = verbeteren, rektificeeren, herstellen; korrigeeren; (ein Geschäft) regelen; (eine Schuld) vereffenen, regelen. **Ber'ticht-igung**, w. —, —en = verbe-tering, rektifikatie; korrektie, regeling, ver-effening, vgl. berichtigen. **Ber'ticht-igungs-bogen**, m. = verbeterblad. **Ber'ticht-mäßig** = bijwijze (in den vorm) van een verslag. **Ber'tichts-brief**, m. = adviesbrief. **Ber'tichts-jahr**, f. = verslagjaar. **Ber'tigen**, ft. (h.) = beruiken. **Ber'tigeln**, ſchw. (h.) = groeven, kanneleeren. **Ber'tigeln**, ſchw. (h.) = besproeien, beveloien. **Ber'tigung**, w. —, —en = beveloing, irri-gatie. **Ber'tigert** = (van schoenen) gelapt, vol lappen. **Ber'tinden**, ſchw. (h.) = be-, omschorsen. **Ber'ting**, m. —(e)s, —e = omgeving, gebied. **Ber'tingen**, ſchw. (h.) = beringen, met een ring (met ringen) versieren. **Ber'titt**, m. = district (voor een bereden opzichter); korporaal, rot. **Ber'titen** = bereden. **Ber'tan**, m. —s = bark(a)n (wijd kleed v. d. Arabieren, ook de wollen stof). **Ber'tin**, f. —s = Berlijn. **Ber'tine**, w. —, —n = Berline (een rijtuig). **Ber'tiner** = Berlijner, Berlijnsch; reiskist, -tasch; B. Zimmer = binnen-achterkamer (die alleen van de binnen-plaats 't licht ontvangt). **Ber'tinervlau**, f. = Pruisisch, Berlijnsch blanw. **Ber'tinervrot**, f. = Berlijnsch rood. **Ber'tinisch** = Berlijnsch. **Ber'totte**, w. —, —n = snuisterij, (horloge-ketting)versiersel. **Ber'tme**, w. —, —n = berm, walrand. **Ber'tmud** (inseln), **Ber'tmuden**, Pl. = Ber-muda's. **Ber't**, f. = Bern. **Ber'tnerisch** = Bernsch. **Ber'thard**, m. —s = Bernard. **Ber'tharda**, w. = Bernarda. **Ber'thardine**, w. = Bernardina. **Ber'thardiner**, m. —s, — = Bernardijner (monnik); St.-Bernardshond. **Ber'tlein**, m. = barnsteen. **Ber'tleinarbeit**, w. = barnsteenarbeid, -werk. **Ber'tleinern** = barnsteenen. **Ber'tleinfang**, m., ***ſchere**, w. = barnsteenvisscherij. **Ber'tleinsäure**, w. = barnsteen-zuur. **Ber'tleinſpiße**, w. = barnsteenen sigaretpijpje. **Ber'tolinismus**, m. —, ..men = Berlinisme.

bero'ften (met *ö*), *ſchw.* (f.) = (ver)roesten.
Berſaglie're (spr.: *bersaljeeree*), m. —s, .. lieri = bersagliere (*It. ſcherpschutter*).
Berſch, Ber'ſch, Berſch'ling, m. zie Barſch.
Berſer'fer, m. —s, — = Berserker (*woest krijgsman*). **Berſer'fer**... = berserker...
ber'ſten, ft. (f.) (du ber'ſteſt ob. birſt er ber'ſtet ob. birſt; barſt, borſt ob. ber'ſtete; b'örſte; birſt geborſten) = barſten, ſpringen; vor lachen b. (wollen) = (bijna) barſten van 't lachen.
Ber't(h)a, w. = Bertha.
Ber'te, w. —, —n = kanten rand, strook.
Ber't(h)old, m. = Berthold.
Ber'tram, m. —s = Bertrand; (*plant*) wilde bertram.
berüch'tigt = berucht. **berüc'ten**, *ſchw.* (h.) = [(einen Vogel, Fiſch) vangen]; (*fig.*) betooveren, bekoren, verrassen, verſchalken, snappen, beetnemen; b. b. *ſchön* = betooverend mooi.
berüc'tſichtigen, *ſchw.* (h.) = acht slaan op, in 't oog houden, rekening houden met, letten op, in aanmerking nemen; behartigen. **Berüc'tſichtigung**, w. —, —en = ('t) in-aanmerking-nemen, ('t) rekening-houden-met; opmerkzaamheid; behartiging; B. finden = in aanmerking komen; unter B. der Umſtände = de omſtandigheden in aanmerking genomen.
Berüc'tung, w. —, —en = verſchalking enz. *vgl.* berüc'ten. **Beruf'**, m. —(e)s, —e = roeping; beroep, ambt, ambacht; ich ſinde, ſpüre, fühle ſeine B. ihn zu warnen = ik voel geen roeping enz. **beru'fen**, ft. (h.) = op-, bijenroepen; beroepen, aanſtellen; [einen b. = wat te zeggen hebben van iem., iem. zijn afkeuring te kennen geven]; einen b. = te veel goeds van iem. zeggen en daardoor booze geesten oproepen, *vgl.* beſchreien; *ſich b. auf* einen ob. etw. = zich op iem. of iets ber., een beroep doen op; vele ſind b. aber wenige ſind auerwählt = velen zijn geroepen, maar weinigen (zijn) uitverkoren; ich fühle mich nicht b. = ik voel mij niet geroepen; von b., er Seite = van bevoegde zijde. **Beruf'** *ſich* = van 't beroep, wat 't beroep betreft, beroeps.; b. e. Tätigkeit, Pflichten = beroeps-bezigheden, -plichten.
Berufs'arbeit, w.; **—fahrer**, m.; **—konſul**, m. = beroeps|bezigheid; —rijder; —konſul.
Berufs'genoſſenſchaft, w. = vakvereniging.
berufs'gemäß, —mäßig = beroeps., 't beroep betreffende; etw. b. betreffen = zijn beroep van iets maken. **Berufs'reiſe**, w. = beroepsreis, tournée. **berufs'widrig** = in ſtrijd met een (of 't) beroep. **Beru'fung**, w. —, —en = op-, bijeenroeping; beroep, benoeming; beroep, appèl; B. einlegen = appèl aanteekenen, in appèl, in beroep gaan, appelleeren. **Beru'fungsgericht**, f. = rechter in tweede instantie, hof van appèl.
Beru'fungsinſtanz, w. = (rechter in) tweede instantie. **beru'hen**, *ſchw.* (h.) = berusten, steunen; laten blijven; b. auf (Dat.) = berusten, steunen op.; laſſen Sie die Sache auf ſich b. = laat de zaak rusten, blauw blauw; es dabei b. laſſen = 't er bij laten. **Beru'higen**, *ſchw.* (h.) = geruststellen, kalmeeren, tot bedaren brengen; ſich bei etw. b. = zich bij iets neerleggen, met iets genoegen nemen. **Beru'higung**, w. —, —en = geruststelling, kalmeering. **Beru'higungsmittel**, f. = kalmeerend middel. [**Berüh-men**, *ſchw.* (h.) = roemen; *ſich b.* = zich beroemen]. **Berühmt'** = beroemd, vermaard. **Berühmtheit**, w. —, —en = beroemdheid. **Berüh'ren**, *ſchw.* (h.) = aanroeren, —raken, betasten; aanroeren, —stippen, vermelden; betreffen,

aangaan; grenzen aan; nur obenhin b. = maar even, terloops aanroeren, vermelden; (angenehm, ſchmerzlich uſw.) aandoen; *ſich b.* = elkaar (aan)raken. **berüh'rterma'hen** = zooals gemeld is. **Berüh'ring**, w. = aanraking, voeling, kon-takt; (mit einem) in B. kommen = in aanraken; B. mit einem haben = met iem. in betrekking, in verbinding staan.
Berüh'rungs|ebene, w.; **—linie**, w.; **—punkt**, m. = raak|vlak; —lijn; —punt (*ook fig.*: punt van aanraking).
beru'ken, *ſchw.* (h.) = met roet besmeren; beru'kt = (*ook*) vol roet.
Beryll', m. —(e)s, —e = beril(steen).
bes' = bejonders.
besä'bern, *ſchw.* (h.) = bezeveren, bekwijlen.
besä'en, *ſchw.* (h.) = bezaaien, bestrooien. [**besägen** (mit Gen.) = luidens]. **besä'gen**, *ſchw.* (h.) = zeggen, te kennen geven, luiden; betee-kenen, beduiden; Art. 2 besägt = art. 2 zegt, luidt. **besägt'** = gemeld, gezegd; bedoeld.
besäg'terma'hen, = (zoo)als gezegd (is). **besä'ten**, *ſchw.* (h.) = besnaren; *vgl.* zart besä'tet.
besä'tzen, *ſchw.* (h.) = (be-, in)zouten; es einem b. = 't iem. inpeperen. **besä'tmen**, *ſchw.* (h.) = bezaden; [bevruchten].
Besän', m. —s, —e = bezaan. **Besän'baum**, m. = bezaansboom. **Besän'bramstenge**, w. = grietjesmast. **Besän'gaffel**, w. = kruisgaffel.
besanden', *ſchw.* (h.) = bezanden.
Besän'flage, w. = bezaansvlag.
besän'f'tigen, *ſchw.* (h.) = sussen, zachter stemmen, kalmeeren.
Besän'lmäh', m.; **—rahe**, w.; **—segel**, f.; **—want**, w. = bezaans|mast; —ra; —zeil; —want.
Besä's', m. = belegsel, garneering. **Besä's'band**, f. = garneerband, —lint. **Besä'tzung**, w. = bezetting, garnizoen; bemanning, équipage.
besäu'en, *ſchw.* (h.) = bevullen. **besäu'fen**, *ſich* ft. (h.) = zich bezuipen. **besäu'feln sich**, *ſchw.* (h.) = zich een roes drinken; besäu'feln ſein = aangeschoten zijn, 'm omhebben.
beschä'digen, *ſchw.* (h.) = beschadigen, bederven; (*erger*) havenen; *ſich b.* = zich bezeeren. **Beschä'digung**, w. —, —en = beschadiging enz. *vgl.* beschä'digen.
Beschä'ffen, *ſchw.* (h.) = aan-, verschaffen, aanbrengen, bezorgen, leveren; opbrengen.
Beschä'ffen, *Adj.*: ich bin von Natur so b. = dat is zoo mijn natuur, mijn aard, ik ben nu eenmaal (van natuur) zoo; es ist schlecht mit ihm b. = 't ziet er slecht met hem uit, 't is slecht met hem gesteld; so und so b. = (*van goederen*) in zulk een staat, zus en zoo gekonditioneerd; die Sache ist so b. = de zaak is zoo gelegen, is van dien aard e. d. **Beschä'ffenheit**, w. —, —en = gesteldheid, natuur, aard, hoedanigheid, toestand, kwaliteit; nach B. der Umſtände = naar (den aard der)omſtandigheden. **Beschä'ffenheitswort**, f. = adjectief. **Beschä'fung**, w. —, —en = aanschaffing enz., *vgl.* beschä'ffen I. **Beschä'ften** zie *ſchä'ften*. **Beschä'f'tigen**, *ſchw.* (h.) = bezig houden in 't werk hebben; *ſich b.* = zich bezigh. **Beschä'f'tigt** ſein = bezigheden hebben; (mit etw.) bezig zijn; (bei einem) werkzaam, in 't werk zijn; *ſehr b. ſein* = 't zeer druk hebben. **Beschä'f'tigung**, w. —, —en = bezigheid. **Beschä'fen**, *ſchw.* (h.) = bespringen, dekken.
Beschä'ter, m. —s, — = dekhengst. **Beschä'tmen**, *ſchw.* (h.) = beschamen (*ook fig.*), beschaamd maken; [laken]. **Beschä'mung**, w. —, —en = beschaming, beschaamdheid. **Beschä'ten**, *ſchw.* (h.) = be-, overschaduwen; verdonkeren, ver-

duisteren. **[beschat'zen]**, *schw.* (h.) = belasting opleggen.
Beschau', w. = keuring; ook = Brautjchau.
Beschau'en, *schw.* (h.) = beschouwen, bezichtigen, onderzoeken; keuren. **Beschau'er**, m. —s, — = keurmeester, keurder. **Beschau'kommission**, w. = keuringskommissie. **Beschau'lich** = beschouwend, bespiegeld. **Beschau'licht**, w. — = bespiegeling, kontemplatie. **Beschau'ung**, w. —, —en = beschouwing enz. *vgl.* *beschauen*.
Beschaid', m. —(e)s, —e = bescheid, antwoord, inlichting; beslissing, besluit; kennis, ervarenheid; (die Sacke hat) ihren B. = haar beslag; bis auf weitem B. = tot nader order; B. wijßen = er alles van weten; auf alles B. wijßen = overal een antwoord op hebben; ich weiß hier nicht B. = ik weet hier geen weg, ben hier vreemd, ben niet op de hoogte; einem B. tun, trinten = iem. bescheid doen, met iem. drinken.
I. Beschaid'en, *ft.* (h.) = schenken, verleenen, bescheren; antwoorden; ontbieden, bescheiden; einen abschlägig, abfällig b. = iem. een weigerend antwoord, een weigering geven, iem. afwijzen; das Gesuch wurde abschlägig beschaiden = op 't verzoek werd afwijzend beschikt; vor Gericht b. = dagvaarden; es war ihm nicht beschaiden... = niet beschoren, niet gegund...; sich b. = zich tevreden stellen, zich vergenoegen, resigneeren; ich beschaid mich mit dem (ob. dessen) was... = ik vergenoeg mij, stel me tevreden met dat, wat... **II. Beschaid'en**, *Adj.* = bescheiden, nederig.
Beschaidenheit, w. — = bescheidenheid, nederigheid. **Beschaidentlich** = bescheiden, nederig.
Beschaid'en, *ft.* (h.) = beschijnen, bestralen, verlichten; soms = beschaidenigen en dan *schw.* **Beschaid'igen**, *schw.* (h.) = (*schriftelijk*) betuigen, verklaren, erkennen, teekenen. **Beschaid'igung**, w. —, —en = verklaring, attest; ontvangstbewijs, kwitantie. **Beschaid'igen**, *ft.* (h.) = beschijden; vernochelen, verneuken. **Beschaid'ten**, *ft.* (h.) = beknorren. **Beschaid'ten**, *schw.* (h.) = (einen) begiftigen, bedeele(n), geschenk(en) geven; Beschaid'te(r) = begiftigde.
I. Beschaid'ren, *ft.* (h.) = (be)scheren, (be)snoeien.
II. Beschaid'ren, *schw.* (h.) einem etw. = schenken, bedenken met, ten deel doen vallen, bescheren; = etw. beschaidert bekommen = iets ten geschenke krijgen.
Beschaid'ung, w. —, —en = uitdeeling van geschenken (*vooral met Kerstmis*), (Kerst)geschenk; wat men iem. toegedacht heeft; eine schöne B. = een mooi ding; een mooie geschiedenis; da haben wir die B. = daar heb je 't al; dat is wat mooi! da liegt die ganze B. = daar ligt de heele rommel.
Beschaid'ten, *schw.* (h.) = afgevaardigden zenden naar (den Reichstag b. z. B.); eine Ausstellung b. = waren zenden naar, op een tentoonstelling, aan een t. deelnemen; (sein Haus) regelen, orde stellen op; (den Vater) verzorgen, bearbeiden; (etw.) verzorgen, regelen, arrangeeren, (*fig.*) in elkaar zetten; (*tech.*) toe-, aanvoeren (*van brand-, grondstof e. d.*). **Beschaid'ten**, *zie* *beschaiden*. **Beschaid'ten**, *schw.* (h.) = (Räder) beslaan; (die Bahn) met rails beleggen. **Beschaid'ten**, *ft.* (h.) = beschieten, schieten op; (ein Reiter) afjagen; (abb.) voldoende zijn, nut hebben, nut doen. **Beschaid'ten** = verbaarbaar. **Beschaid'ten**, *schw.* (h.) = bevaren, bezeilen. **Beschaid'ten**, w. —, —en = ('t) bevaren. **Beschaid'ten**, *schw.* (h.) = met riet (schelf) bedekken,

begroeien. **Beschaid'ten**, *schw.* (f.) = beschimmelen. **Beschaid'ten**, *schw.* (h.) = beschimpen, beleedigen. **Beschaid'ten**, *schw.* (h.) = (ein Dach, eine Wand) betengelen. **Beschaid'ten**, *schw.* (h.) = beschermen, beschutten.
Beschaid'ten, *ft.* (h.) = beslapen, slapen bij; (sich über) etw. b. = zich op iets beslapen, er (eens) op slapen, er nog eens rustig over nadenken. **Beschaid'ten**, m. = beslag, monteering, ('t) beslaan, (*van schip ook*) kopering; (Metall)beslag ook **das Beschaid'ten**; aanslag (*van vocht, e. d.*); [slag, soort]; B. auf (Aff.) legen, etw. mit B. belegen, etw. in B. nehmen = beslag op iets leggen, iets in beslag nemen, benaderen.
I. Beschaid'ten, *ft.* (h.) = beslaan; monteeren; bekleeden; (*zag.*) bezwangeren, bevruchten; (die Segel) reven, innemen; mit Arrest b. = in beslag nemen; in einer Sache gut b. sein = in iets goed beslagen, goed thuis zijn. **II. Beschaid'ten**, *ft.* (f.), *sich b.* (h.) = beslaan; b. sein = beslagen zijn. **Beschaid'ten**, w. = (*schp.*) slaglijn. **Beschaid'ten**, w. = beslag, in-beslagneming. **Beschaid'ten**, *schw.* (h.) = beslag leggen op, in beslag nemen, benaderen. **Beschaid'ten**, *ft.* (h.) = besluipen, bespieden, beloozen; bekruipe(n); die Jurdt beschaid'ten mich = bekroop mij. **Beschaid'ten**, *schw.* (h.) = (be)sluieren. **Beschaid'ten**, *schw.* (h.) = beslijmen. **Beschaid'ten**, *schw.* (h.) = bespoedigen, verhaasten, (*nat.*) versnellen. **Beschaid'ten**, w. —, —en = spoed, bespoediging enz. *vgl.* *beschaid'ten*. **Beschaid'ten**, *ft.* (h.) = besluiten, een besluit nemen, beslissen, uitmaken; eindigen; (omsluiten); (*gust.*) sluiten; b. de Stimme = beslissende stem. **Beschaid'ten**, w. —, —en = huishoudster, -bewaarster. **Beschaid'ten**, m. = besluit, beslissing; slot, einde; (einen) B. fassen = een besluit nemen, besluiten; zum B. = tot besluit, tot slot; unter B. = achter slot; in (unter) seinem B. haben = in bewaring, onder zijn berusting hebben. **Beschaid'ten** (van einer Versammlung) = voldoende bezet om een besluit te nemen. **Beschaid'ten**, w. = ('t) nemen van een besluit of van besluiten. **Beschaid'ten**, w. = besluit, ('t) besluiten. **Beschaid'ten** = rijp voor beslissing, voor afdoening. **Beschaid'ten** (van einer Versammlung) = onvoldoende bezet om een besluit te nemen.
Beschaid'ten, [*schw.* (h.) *zie* *beschaid'ten*]; *ft.* h. = bewerpen. **Beschaid'ten**, *schw.* (h.) = bestrijken, besmeren, smerig maken. [*beschaid'ten*, *schw.* (h.) = vuil, morsig maken, bevlekkeren]. **Beschaid'ten**, *schw.* (h.) = bevuilen, vuil, smerig maken.
Beschaid'ten, *schw.* (h.) = besnuffelen. **Beschaid'ten**, w., -brett, f. = snijplank. **Beschaid'ten**, m. = boekbinders-, ainsnijploeg. **Beschaid'ten**, *ft.* (h.) = besnijden, besnoeien (*ook fig.*), afknippen; (die Röhre) bekorten, verminderen; (Geld) snoeien; *vgl.* *besnijden*. **Beschaid'ten**, w. —, —en = besnijdenis; ('t) besnijden, besnoeiing enz. *vgl.* *beschaid'ten*. **Beschaid'ten**, *schw.* (h.) = besneuwen. **Beschaid'ten**, *schw.* (h.) = (*gust.*) bedriegen, bestemen. **Beschaid'ten**, *schw.* (h.) = af-snipperen. **Beschaid'ten**, *schw.* (h.) = besnuffelen. **Beschaid'ten**, *schw.* (h.) = van snoeren of koorden voorzien. [**Beschaid'ten** =] **Beschaid'ten**, *schw.* (h.) = vergoelijken, bewimpelen. **Beschaid'ten**, w. —, —en = vergoelijking. **Beschaid'ten**, *schw.* (h.) = met steenslag bestrooien, begrinten.

beſchränken, ſchw. (h.) = beperken, bepalen, inkrampen; ſich b. auf (Aff.) = zich bep. tot. **beſchränkt** = beperkt, bekrompen; behoefdig; b. wohnen = klein behuſd zijn. **Beſchränkt-heit**, w. —, —en = beperktheid enz., vgl. beſchränkt. **Beſchränkung**, w. —, —en = beperking, inbinding, voorbehoud. **beſchreiben**, ft. (h.) = beſchrijven, (af)ſchilderen, be-, omſchrijven. **Beſchreibung**, w. —, —en = beſchrijving enz., vgl. beſchreiben. **beſchreiben**, ft. (h.) = beſchreeuwen, ſchreeuwen tegen of over; (iem.) in een kwaden (soms ook goeden) roep brengen, praatjes over iem. maken; (einen ob. etw.) door te veel roem de booze machten over iem. of iets inroepen, (ook) te veel goeds zeggen van. **beſchreiben**, ft. (h.) = beſtappen, beſchrijden; (een weg) opgaan; [(ein Roß) beſtügen]. **beſchroten**, ſchw. (h.) = beſchrooien, afbaarden.

beſchütten, ſchw. (h.) = van ſchoeisel voorzien; (pale) met ijzeren ſpits beſlaan. **beſchuldigen**, ſchw. (h.) einen eines Dinges = beſchuldigen van iets, aanklagen wegens iets. **Beſchuldigung**, w. —, —en = beſchuldiging. **beſchulen**, ſchw. (h.) = op ſchool doen. **beſchummeln**, ſchw. (h.) = beetnemen, te pakken nemen, bedriegen, afzetten. **beſchuppen**, ſchw. (h.) = met ſchubben bedekken; ook = beſchummeln. **beſchuppen**, ſchw. (h.), zie beſchummeln.

beſchütten, ſchw. (h.) = be-, overgieten, -dekken, -gooien, -laden. **beſchützen**, ſchw. (h.) = beſchutten, beſchermen. **Beſchützung**, w. —, —en = beſcherming.

beſchwän'gern, ſchw. (h.) = ſchwän'gern. **beſchwän'gen** = geſtaart. **beſchwätzen**, (ook) **beſchwätzen**, ſchw. (h.) = bepraten, overhalen; behabbelen, bekleetsen. **beſchwätzen**, ſchw. (h.) = bezweeten, met zweet (bloed) bedekken. **Beſchwer**, w. —, **B.**, f. —(e)s = **Beſchwerde**, w. —, —n = moeite, bezwaar, bedenking; klacht, beklag, grief; kwaan, laſt, gebrek, ongemak; **B.** erheben, führen = (zich) beklagen, zijn beklag doen, bezwaar inbrengen, reklameeren. **Beſchwerdebuch**, f. = klachteboek. **Beſchwerdeführer**, w. = klager, reklamant. **Beſchwerdeſchrift**, w. = bezwaarschrift. **beſchwerdeboll** = vol bezwaren, moeilijk. **beſchweren**, ſchw. (h.) = bezwaren, zwaar maken; drukken op, zwaar liggen op; (een laſt) leggen op; ſich (bei einem) über (Aff.) b. = (bij iem.) over iets klagen, reklameeren. **beſchwerlich** = laſtig, vermoeiend, hinderlijk, moeilijk; einem b. fallen, sein = iem. laſtig vallen, zijn. **Beſchwerlichkeit**, w. —, —en = bezwaar, moeilijkheid, vermoelenis, moeite, laſt. **Beſchwerlich**, w., zie **Beſchwerde**. **Beſchwer'te(r)** = (met de uitkeering van een legaat) bezwaard ergenaam. **beſchwich'tigen**, ſchw. (h.) = tot bedaren, tot zwijgen brengen, ſussen, ſtillen. **beſchwindeln**, ſchw. (h.) = bedriegen, afzetten. **beſchwindeln**, ſchw. (h.) = bevlugelen (ook fig.). **beſchwingt** = bevlugeld, gewiekt. **beſchwißt** = aangeschoten, beſist. **beſchwigt** = bezweet. **beſchwören**, ft. (h.) = bezweren: beſedigen; smeeken; oproepen. **Beſchwö'rer**, m. = bezweerder. **Beſchwörung**, w. —, —en = bezwering, enz. vgl. beſchwören. **Beſchwörungsformel**, w. = bezweringsformulier.

beſee'len, ſchw. (h.) = bezielen (ook fig.). **beſee'gen**, ſchw. (h.) = bezeilen, bevaren; bez., van zeilen voorzien. **beſegen ſich**, ſchw. (h.) = 't teeken van 't kruis maken, een kruis slaan. **beſehen**, ft. (h.) = beziën, bekijken, nazien; Prügel,

ſolge b. = ransel krijgen; du kannſt auch was b. = je kunt ook wat krijgen (*klappen nl*); [**ſich b.** = omzien]; vgl. **ſich** I. **beſehenswert**, **würdig** = bezienswaardig. **beſe'tigen**, ſchw. (h.) = uit den weg ruimen; afschaffen; (die Rottfurrenz) uitſchakelen, ondervangen. **beſe'tigen**, ſchw. (h.) = zalig maken, zalig, gelukkig ſtemmen.

Beſemer, m. —s, — = (*gwst.*) (een ſoort) unster; (ook) bezembinder; vgl. **Deſemern**.

Beſemſchon, m. = bezemschoon (een korting).

Beſen, m. —s, — = bezem; (berl. auch) meid, meisje; neue **B.** fehren gut = nieuwe bezems vegen ſchoon; alte **B.** fennen die Erde = met oude honden jaagt men 't beſt.

Beſenbinder, m.; **heide**, w.; **reis** (= **reißig**), f.; **ſchamm**, m.; **ſtiel**, m. = bezem||binder; -heide (ſtruikeide); -rijs (berkerijs); -ſchoon (vgl. **Beſemſchon**); -ſteel.

beſe'ten = bezeten, behekt. **Beſe'tenheit**, w. = bezetenheid. **beſe'ten**, ſchw. (h.) = bezeten; voorzien (van); in bezit nemen, innemen; bezetting leggen (in); zetten op (im Spiel). **Beſetzung**, w. —, —en = ('h) bezetten, bezetting; omzetsel, belegsels. **Beſetzungsrecht**, f. = patronaat.

Beſicht, w. (laufen auf) = (*koop*) beziens, (*op*) zicht. **beſichtigen**, ſchw. (h.) = beziëchten, in oogſchouw nemen, onderzoeken, beziën.

Beſichtigter, m. —s, — = inspekteur, ſchouwer.

Beſichtigung, w. —, —en = beziëchtiging, ſchouwing, inspektie. **beſie'deln**, ſchw. (h.) = kolonizeeren. **beſie'delung**, w. —, —en = kolonizatie. **beſieg'bar** = overwinnelijk, te overwinnen. **beſie'gen**, ſchw. (h.) = bezegele (*en fig.*). **beſie'gen**, ſchw. (h.) = overwinnen, de zege behalen op; ich erkläre mich für, beſenne mich beſiegt = geef me gewonnen.

Beſing, m. —s, —e = (bosch)bes.

beſin'gen, ft. (h.) = bezingen, vieren. **beſin'nen ſich**, ft. (h.) = (auf eine Sache) [ob. mit Gen.] zich (iets) herinneren, er op komen, zich te binnen (trachten te) brengen; (over iets) nadenken, (iets) overdenken; ſich (auf ſich ſelbſt) b. = tot bezinning komen; wenn ich mich recht beſinne = als ik me goed herinner; ohne ſich zu b. = zonder zich te bedenken, zonder aarzelen; ſich anders (eines Beſſern) b. = zich bezinnen, tot andere (betere) gedachten komen; ſich hin und her b. = lang en breed (over iets) nadenken. **beſinn'lich** = te overdenken, ernſtig; nadenkend, bezonnen; **B.** es = wat 't overdenken waard is. **Beſinn'lichkeit**, w. = nadenken, bezonnenheid, ruſtige overweging. **Beſin'nung**, w. — = bezinning, bewustzijn, kennis. **beſin'nungraubend** = bezinningroovend, verbiſterend. **Beſin'nungskraft**, w. = herinneringsvermogen. **beſin'nungslos** = bewusteloos, buiten kennis. **Beſin'nungsloſigkeit**, w. = bewusteloosheid. **Beſitz**, m. = bezit, bezitting; im **B.** ſein = in bezit zijn, [in ſtaat zijn]; in **B.** nehmen, von etw. **B.** ergreifen (nehmen) = in bezit nemen; aus dem **B.** ſehen, treiben = uit 't bezit stooten, verdrijven. **beſitz'anzeigend** = bezittelijk. **beſitz'en**, ft. (h.) = bezitten, (in bezit) hebben; zittē op, innemen; [**ſich b.** = zich beheerschen]. **Beſitz'er**, m. —s, — = bezitter. **Beſitz'ergreifung**, **nahme**, w. = inbezitting. **beſitz'fähig** = bezitgerechtigd. **Beſitz'fall**, m. = genitief. **beſitz'los** = zonder bezit, onvermogen. **Beſitz'recht**, f. = recht van bezit. **Beſitz'stand**, m. = (ſtaat van) bezit; aktief. **Beſitz'steuer**, w. = vermogensbelasting. **Beſitz'tum**, f. —(e)s, ..tümer, **Beſitz'zung**, w. —, —en = eigendom, bezitting.

Bes'mer, zie Besemer.

besof'fen, = bezopen, dronken. **besof'fen**, *schw.* (h.) = (ver-, bezolen. **besof'den**, *schw.* (h.) = bezoldigen, salariseren. (*mil.*) in soldij hebben.

Besof'dung, w. —, —en = soldij; bezoldiging, belooning, salariering, loon, salaris. **besof'ber** = bijzonder, eigen; zonderling; in b. n. = in 't bijzonder; etw., nichts B. es = iets, niets bijzonders. **Besof'berheit**, w. —, —en = bijzonderheid, eigenaardigheid; zonderlingheid. **besof'bers** = vooral, in 't bijzonder; bijzonder, buitengewoon, zeer; afzonderlijk, speciaal; [eigenaardig, zonderling]. **besof'nen** = bezonnen, bedachtzaam, voorzichtig, omzichtig. **Besof'nenheit**, w. — = bezonnenheid enz. **besonnt'** = door de zon beschenen, zonnig, bezond. **besor'gen**, *schw.* (h.) = vreezen, duchten, bezorgd zijn voor; zorg dragen voor, bezorgen, zorgen voor; in orde brengen, uitvoeren, effectueeren, doen; bezorgen, verschaffen; Aufträge b. = boodschappen doen; (die Wirtschaft) verzorgen, doen. **besorg'lich** = bezorgd, ongerust; zorgwekkend, verontrustend; zorgzaam. **Besorg'nis**, w. —, .nisse = bezorgdheid, ongerustheid, vrees.

besorg'niserregend = zorgwekkend, onrustbarend. **besorgt'** = bezorgd, ongerust, in zorg: um etnen (ob. wegen jemand's) b. sein; für etnen b. sein = voor iem. zorg dragen. **Besor'gung**, w. —, —en = bezorging, verzorging, uitvoering, hoodschap; (*maar ook*) bezorgdheid, vrees.

Bespa'gen, *schw.* (h.) = bespieden, beloeren. **Bespa'ngt'** = (in der Gestalt) beringd (*van de poelen van valken e. d.*) **Bespa'nen**, *schw.* (h.) = bespannen (*met paarden, snaren enz.*). **Bespei'en**, *ft.* (h.) = bespuwen. **Bespie'fen**, *schw.* (h.) = bespeken, lardeeren, spekken (*fig.*). **Bespin'nen**, *ft.* (h.) = be-, omspinnen, omwoelen.

Bespion'tren, *schw.* (h.) = bespionneeren. **Bespit'sein**, *schw.* (h.) = bespionneeren (*door de geheime politie*). **Bespit't'** = aangeschoten; b. sein = a. zijn, 'm om hebben. **Bespöt'teln**, *schw.* (h.) = bespotten, bespottelijk maken.

Bespot'ten, *schw.* (h.) = bespotten. **Bespre'gen**, *ft.* (h.) = bespreken, beredeneeren, spreken over; (*ziekten*) belezen; *sch* mit einem über (Aft.) b. = met iem. iets bespreken, over iets spreken; [b. = bespreken, beslag leggen op; etnen b. = iem. aanspreken (*ook in rechten*)].

Bespre'gung, w. —, —en = bespreking enz.; *ook*: onderhoud. **Bespre'gungsexemplar**, f. = recensieëxemplaar. **Bespre'ngen**, *schw.* (h.) = besprenkelen, besproeien, bevochtigen. **Besprin'gen**, *ft.* (h.) = bespringen. **Besprü'tzen**, *schw.* (h.) = bespatten; besproeien. **Besprü'hen**, *schw.* (h.) = besproeien; (*met vonken*) bespatten. **Besprü'ten**, *schw.* (h.) = bespoelen. **Bespu'nden**, *schw.* (h.) = (be)spinnen

Bessarab'ien, f. = Bessarabië.

Bessarab'isch = Bessarabisch.

Bes'semer/birne, w.; **stahl**, m. = Bessemer||peer; -staal.

bes'ter = beter; das wäre noch b. l. = dat zou wat moois zijn! wel zeker! sie jammerten, einer immer b. als der andere = de een al erger, heviger, meer dan de ander; *vgl.* belehren, bestrafen.

best'nen. **best'ern**, *schw.* (h.) = (ver)beteren, beter maken; Gott bestere's! = God beter 't! *sch* b. = zich beteren; beter worden, (*van prijzen e. d.*) stijgen; (*ook*) es bessert sich mit etw., mit einem = iets, iem. betert, wordt beter, 't wordt beter met. **Best'ferstellung**, w. = lotsverbetering. **Best'ferung**, w. —, —en = verbetering; beterschap; *vgl.* Weg I. **Best'**

ferungsanstalt, w., -haus, f. = verbetergesticht, -huis. **Best'ferwiffer**, m. —s, — = betweter.

best, zie beste.

bestal'ten, *schw.* (h.) = plaatsen, aanstellen. **Bestal'tung**, w. —, —en = benoeming (*tot beroepsambt*), aanstelling; [betrekking, salaris].

Bestal'tungsbrief, m., -utkunde, w. = aanstelling(sbewijs, -diploma). **Bestand'**, m. = toestand, staat, stand; voorraad (*aan waren*); (kas)saldo, batig saldo; bedrag; bezit; duurzaamheid, bestendigheid; (*ook*) (voort)bestaan; B. haben = van langen duur zijn; (*obb.*) pacht. **Bestand'aufnahme**, w. = inventarisatie; *ook*: ('t) opmaken v. d. kas. **Bestand'buch**, f. = inventaris. **bestan'den** = begroeid, (dicht) bezet. **Bestand'gut**, f. = (*obb.*) pachtgoed. [Bestand'heit, w. = bestendigheid, duurzaamheid]. **bestän'dig** = bestendig, duurzaam, vast, konstant; gedurig, voortdurend; b. e. Farbe = vaste, echte kleur; b. er Druck = konstante druk. **Bestän'digkeit**, w. = bestendigheid, duurzaamheid, vastheid; volharding. **Bestand'teil**, m. = (bestand)deel, ingrediënt. **Bestand'verzeichniss**, f. = inventaris.

bestär'ten, *schw.* (h.) = versterken, stijven, bevestigen (etnen in seinem Wahn usw.). **bestä'tigen**, *schw.* (h.) = bevestigen, bekrachtigen; (*jag.*) de aanwezigheid van (wild) vaststellen; rechtskräftig b. = gerechtelijke bekr., homologeeren; *sch* b. = zich bevestigen, bevestigd worden; die Ausnahme bestätigt die Regel = bevestigd . . . **Bestä'tigung**, w. —, —en = bevestiging, bekrachtiging. **Bestä'tigungsschreiben**, f. = bevestigingsschrijven, -bericht, -brief. **bestät'ten**, *schw.* (h.) = begraven, ter aarde bestellen. **Bestät'ter**, m. —s, — = (*gust.*) expediteur. **Bestät'tung**, w. —, —en = begrafenis, ter-aarde-bestelling. **bestä'u'ben**, *schw.* (f.) = onder 't stof raken. **bestä'u'ben**, *schw.* (h.) = bestuiven, bevruchten; met stof bedekken. **bestä'u'den sich**, *schw.* (h.) = sich stauben. **bestä'u'nen**, *schw.* (h.) = aanstaunen.

best'bietend = meestbiedend.

best'e (der, die, das) = beste; am b. n. = 't best(e); aufs b. = zoo goed mogelijk, al zijn best; nicht zum b. n. = niet heel (niet al te) best; zum b. n. haben = voor den gek houden; zum b. n. geben = ten beste geven; das B. = 't beste; das gemeine B. = 't algemeene welzijn; das B. bei der Sache ist = 't beste van de zaak is; zum B. n. der Armen = ten voordeele, ten bate van de armen; zu seinem B. n. = voor zijn bestwil; jems. B. s fördern = voor iems. bestwil werken; sein B. s tun = zijn best doen.

bestech'bar, zie beste chlich. **bestech'gen**, *ft.* (h.) = bestikken, benaaien, boorden; omkopen, de hand stoppen; inpakken, innemen, betooveren, verleiden. **bestech'lich** = omkoopbaar, veil; innemend, betooverend. **Bestech'lichteit**, w. — = omkoopbaarheid, veilheid. **Bestech'nacht**, w. = platte naad. **Bestech'gung**, w. —, —en = omkooping. **Bestech'gungsveruch**, m. = poging tot omkooping. **Besteck'**, f. —(e)s, —e = couvert (*lepel, vork en mes*); étui, foedraal, (*ook*: wat in 't étui is); scheerzak (eines Barbiers); instrumentétui (eines Arztes); bestek (*op zee*); wunderliches, verrücktes B. = rare, dwaze stroosnijder, stoethaspel. **bestek'ten**, *schw.* (h.) = besteken (mit Stednadeln), bezetten, versieren (mit Blumen). **Beste'der**, m. —s, — = bouwheer (*van een schip*), besteder. **Besteg'**, m. —(e)s,

—e = dunne tusschenlaag (in gesteenten, ertsaders).

I. **beste'h(e)n**, unr. (h.) = bestaan; stand houden; (examen) afleggen, doorstaan; (gevecht) wagen, doorstaan, er goed afbrengen; (onderzoek, proef, konkurrentie) doorstaan; (avonturen) doormaken, er goed afbrengen; [aantasten; zich houden aan; trouw zijn]; das Examen als Zweiter b. = No. 2 halen op 't examen; Jugend besteht = . . blijft bestaan; (auf Dat.) staan op, blijven bij, volharden bij; auf seinem Kopfe b. = op zijn stuk (blijven) staan; b. aus = bestaan, samengesteld zijn uit; gegen einen b. = 't tegen iem. mit-, volhouden, standhouden tegen, tegen iem. bestand zijn; das Glück besteht in der Zufriedenheit = bestaat in tevredenheid; im Examen b. = 't examen met goed gevolg afleggen, slagen; im Kampf b. = in 't gevecht stand houden; mit Ehren, mit Schimpf und Schande b. = met eere, met smaad en schande er af komen. II. **Beste'h(e)n**, f. = bestaan; duur; volharding.

besteh'en, ft. (h.) = bestelen. **bestei'gen**, ft. (h.) = bestijgen, beklimmen. **bestel'en**, fchw. (h.) = bestellen; (einen zu sich) onthieden; (einen irgenbwöjtin) bevelen, zeggen te gaan; — een afspraak maken; best., bezorgen, doen, overbrengen; (Grüße) overbrengen, meegeven; (haben Sie nichts) zu b.? = te zeggen, te bestellen? (Bläße) bespreken; (den Garten, Acker) verzorgen, in orde brengen, bebouwen; (die Wirtschaft) doen; sein Haus b. = orde op zijn zaken stellen, zijn zaken regelen (met 't oog op sterven); (einen Vormund, einen Konfursverwalter) benoemen, aanstellen; es ist gut, schlecht mit ihm (um ihn) bestellt = 't staat (gaat) goed, slecht met hem. **Bestel'ler**, m. —s, — = besteller. **Bestell'gebühr**, w., *geld, f. = bestelgeld, -loon. **Bestell'gut**, f. = bestelgoed. **Bestell'schein**, m. = bestelbriefje. **Bestell'lung**, w. = bestelling, order, commissie; bezorging, overbrenging; verzorging, bebouwing; schikken; afspraak; benoeming; eimem eine B. machen = iem. een bestelling doen. **Bestell'lungsbuch**, f. = order-, commissieboek. **Bestell'zettel**, m. = bestelbriefje. **bestem'peln**, fchw. (h.) = bestempen.

Best'en: zum B., zie beste. **bestenfalls** = in 't gunstigste geval. **bestens** = op 't best, allerbest, best; zoo goed mogelijk; (ich) danke b. = dank u zeer; Ausführung b. = (beurst.) bestens (d. w. z.: ungeümitteerd); vgl. empfeh'len. **bestern'en**, fchw. (h.) = besterren. **besternit'** = vol sterren (Himmel); met een sterretje (in Artikel in einer Zeitung z. B.); gedekoreerd (met orden). **bestern'en**, fchw. (h.) = belasten, belasting leggen op, belasting heffen van; (ook) (besturen (een schip). **Bestern'ernung**, w. —, —en = ('t) besturen (van een schip), stuurmanskunst; belasting.

Best'gut, f. = bestgoed (sijne bladeren v. d. tabak). **Best'haupt**, f. = mortuarium, keurmede (een oud heerlijk recht).

bestia'lich = beestig, bestiaal.

Bestialität, w. —, —en = beestachtigheid. **bestie'len**, fchw. (h.) = (be)borduren.

Bestie (3 Eilben), w. —, —n = beest, dier.

bestie'ben, ft. (u. fchw.) (h.) = bestuiven. **bestie'feln**, fchw. (h.) = belaarzen; bestiefelt = ge-laarsd. **bestie'len**, fchw. (h.) = van een steel voorzien, een steel doen (maken) aan. **bestimm'bar** = bepaalbaar, vast te stellen, omschrijfbaar, definiëerbaar, vgl. bestimmen. **bestim'men**, fchw. (h.) = (den Breis, einen Tag) bestemmen, vaststellen, bepalen; (den Schaden) vaststellen, opmaken; — omschrijven, definiëren; (eine Pflanze) determinieren; (einen zum Advokaten, für den (zum) Advokatenstand) bestemmen; er war dazu bestimmt, sein Volk zu befreien = 't was zijn bestemming...; eine Summe Geldes für einen, zu etw. b. = voor iem. of iets aanwijzen, bestemmen; das Gesetz bestimmt nichts darüber = . . bepaalt, beslist daaromtrent niets; einen zu etw. b. = iem. tot iets bewegen, overreden, doen besluiten; sich b. lassen = zich laten bewegen; (einen für etw.) winnen; sich b. = besluiten, een besluit nemen; zich verklaren (voor), zich wijden aan. **bestim'mend** = bepalend, beslissend; (grm.) bepaling-aankondigend. **bestimmt** = beslist, vastbesloten; bepaald; zeker, vast; uitdrukkelijk; das Schiff ist nach R. b. = heeft bestemming naar R. **Bestimmt'heit**, w. — = beslistheid, zekerheid, vastheid, duidelijkheid. **Bestim'mung**, w. —, —en = bepaling, definitie, omschrijving, vaststelling, aanwijzing, regeling, schikking; besluit, beschikking; bestemming, lot; beroep, roeping; B. en über (Aff.) treffen = bepalingen maken omtrent iets. **Bestim'mungsgrund**, w. = beweeggrond, motief. **Bestim'mungshafen**, *ort, m. = haven, plaats van bestemming. **Bestim'm(ungs)wort**, f. = bepalend woord. **bestirat'** = besterd, vol sterren. **Best'mann**, m. = onderstuurman (op kustvaarders enz.). **best'möglich** = zoo goed mogelijk. **bestoc'fen**, fchw. (h.) = beplanten, bezetten; sich b. = heestersgewijze uitloopen, uitgroeien. **bestö'p'feln**, fchw. (h.) = kurken. **besto'fen**, ft. (h.) = af-, behouwen, afkanten. **bestra'fen**, fchw. (h.) = (be)straffen; beboeten. **bestrah'len**, fchw. (h.) = bestralen, beschijnen. **bestra'm'pelt** = (berl.) gek, betoeterd. **bestre'ven sich**, fchw. (h.) = **bestrebt'** sein = streven, trachten (etw. zu tun od. um eine Sache); iets te doen of naar iets; zich inspannen, er op uit zijn. **Bestre'ven**, f. —s, **Bestre'bung**, w. —, —en = streven, inspanning, bemoeiing, poging. **bestrei'gen**, ft. (h.) = be-, instrieken, be-, insmeren; strijken, wrijven over; bestrieken (mit Geschüß z. B.). **bestrei'fen**, fchw. (h.) = (be)strepfen, strepen maken op; scheren langs, over. **bestrei'fen**, fchw. (h.): eine Fabrik u. d. = de staking in een fabriek e. d. afkondigen. **Bestrei'kung**, w.: von einer Fabrik = staking in enz. **bestreit'bar** = betwistbaar, te betwisten. **bestrei'ten**, ft. (h.) = betwisten, bestrijden; (Kosten) bestrijden. **Bestrei'tung**, w. —, —en = bestrijding enz. **bestren'en**, fchw. (h.) = bestrooien. **bestric'ken**, fchw. (h.) = met breiwerk omgeven (einen Ball z. B.); met touwen vastmaken, omgeven; om-, verstrikken, in zijn netten vangen, verschalken, betooveren. **bestric'ken**, fchw. (h.) = bewapenen (met geschut). **Bestric'kung**, w. — = bewapening (met geschut). **bestür'men**, fchw. (h.) = bestormen, stormenderhand aanvallen; eimen mit Witten b. = met verzoeken overvallen, lastig vallen. **Bestür'mung**, w. = bestorming. **bestür'zen**, fchw. (h.) = verlegen maken, onthutsen, van zijn stuk brengen; [ook: verrassen]. **bestürzt'** = verlegen, bedremmeld, onthutst, ontsteld, verslagen. (**Bestürzt'heit**) = **Bestür'zung**, w. — = verlegenheid, bedremmeldheid, ontsteltenis. **Besuch**, m. —(e)s, —e = bezoek, visite; auf, zu B. = op b., te logeeren; B. haben = b., men-

men, fchw. (h.) = (den Breis, einen Tag) bestemmen, vaststellen, bepalen; (den Schaden) vaststellen, opmaken; — omschrijven, definiëren; (eine Pflanze) determinieren; (einen zum Advokaten, für den (zum) Advokatenstand) bestemmen; er war dazu bestimmt, sein Volk zu befreien = 't was zijn bestemming...; eine Summe Geldes für einen, zu etw. b. = voor iem. of iets aanwijzen, bestemmen; das Gesetz bestimmt nichts darüber = . . bepaalt, beslist daaromtrent niets; einen zu etw. b. = iem. tot iets bewegen, overreden, doen besluiten; sich b. lassen = zich laten bewegen; (einen für etw.) winnen; sich b. = besluiten, een besluit nemen; zich verklaren (voor), zich wijden aan. **bestim'mend** = bepalend, beslissend; (grm.) bepaling-aankondigend. **bestimmt** = beslist, vastbesloten; bepaald; zeker, vast; uitdrukkelijk; das Schiff ist nach R. b. = heeft bestemming naar R. **Bestimmt'heit**, w. — = beslistheid, zekerheid, vastheid, duidelijkheid. **Bestim'mung**, w. —, —en = bepaling, definitie, omschrijving, vaststelling, aanwijzing, regeling, schikking; besluit, beschikking; bestemming, lot; beroep, roeping; B. en über (Aff.) treffen = bepalingen maken omtrent iets. **Bestim'mungsgrund**, w. = beweeggrond, motief. **Bestim'mungshafen**, *ort, m. = haven, plaats van bestemming. **Bestim'm(ungs)wort**, f. = bepalend woord. **bestirat'** = besterd, vol sterren. **Best'mann**, m. = onderstuurman (op kustvaarders enz.). **best'möglich** = zoo goed mogelijk. **bestoc'fen**, fchw. (h.) = beplanten, bezetten; sich b. = heestersgewijze uitloopen, uitgroeien. **bestö'p'feln**, fchw. (h.) = kurken. **besto'fen**, ft. (h.) = af-, behouwen, afkanten. **bestra'fen**, fchw. (h.) = (be)straffen; beboeten. **bestrah'len**, fchw. (h.) = bestralen, beschijnen. **bestra'm'pelt** = (berl.) gek, betoeterd. **bestre'ven sich**, fchw. (h.) = **bestrebt'** sein = streven, trachten (etw. zu tun od. um eine Sache); iets te doen of naar iets; zich inspannen, er op uit zijn. **Bestre'ven**, f. —s, **Bestre'bung**, w. —, —en = streven, inspanning, bemoeiing, poging. **bestrei'gen**, ft. (h.) = be-, instrieken, be-, insmeren; strijken, wrijven over; bestrieken (mit Geschüß z. B.). **bestrei'fen**, fchw. (h.) = (be)strepfen, strepen maken op; scheren langs, over. **bestrei'fen**, fchw. (h.): eine Fabrik u. d. = de staking in een fabriek e. d. afkondigen. **Bestrei'kung**, w.: von einer Fabrik = staking in enz. **bestreit'bar** = betwistbaar, te betwisten. **bestrei'ten**, ft. (h.) = betwisten, bestrijden; (Kosten) bestrijden. **Bestrei'tung**, w. —, —en = bestrijding enz. **bestren'en**, fchw. (h.) = bestrooien. **bestric'ken**, fchw. (h.) = met breiwerk omgeven (einen Ball z. B.); met touwen vastmaken, omgeven; om-, verstrikken, in zijn netten vangen, verschalken, betooveren. **bestric'ken**, fchw. (h.) = bewapenen (met geschut). **Bestric'kung**, w. — = bewapening (met geschut). **bestür'men**, fchw. (h.) = bestormen, stormenderhand aanvallen; eimen mit Witten b. = met verzoeken overvallen, lastig vallen. **Bestür'mung**, w. = bestorming. **bestür'zen**, fchw. (h.) = verlegen maken, onthutsen, van zijn stuk brengen; [ook: verrassen]. **bestürzt'** = verlegen, bedremmeld, onthutst, ontsteld, verslagen. (**Bestürzt'heit**) = **Bestür'zung**, w. — = verlegenheid, bedremmeldheid, ontsteltenis. **Besuch**, m. —(e)s, —e = bezoek, visite; auf, zu B. = op b., te logeeren; B. haben = b., men-

schen, logé's hebben; eimen B. abfatten, machen = een b. brengen, afleggen; eimen B. erwidern = een b. beantwoorden, een tegenbezoek brengen. **Befu'chen**, [schw. (h.)] = bezoeken, komen opzoeken. **Befu'cher**, m. = bezoeker. **Befuch(ß)'s tag**, w. = ontvangdag. **Befuch(ß)zimmer**, f. = ontvangkamer. **Befuchung**, w. —, —en = bezoeking. **Befu'keln**, [schw. (h.)] = bezoedelen (*vooral fig.*). **Beta'deln**, [schw. (h.)] = aanmerkingen maken op, bevitten. [**Beta'gen**, [schw. (h.)] = beschijnen, verlichten; dagvaarden]. **Betaagt'** = oud, bejaard, bedaagd. **Beta'teln**, [schw. (h.)] = betakelen, optuigen. **Beta'telung**, w. —, —en = takelage, betakeling. **Beta'ten**, [schw. (h.)] = betasten. **Beta'ten**, [schw. (h.)] = betasten, bevoelen, komen aan. **Beta'tigen**, [schw. (h.)] = in (door) daden toonen, bewijzen; in praktijk brengen; (sine Gaben) in daden omzetten; (einen Entschluß u. f. w.) uitvoeren, in een daad omzetten; ein Interesse an (Dat.) b. = belangstelling in iets aan den dag leggen; **sich b.** = zich toonen, blijken, zich bewaarheid, effekt hebben; **sich** (bei ob. in einer Sache) b. = zich bezighouden (met), bezig, werkzaam zijn. **Beta'tigung**, w. —, —en = werkzaamheid; ('t) in-daden-omzetten, uitvoering, behartiging. **Betau'ben**, [schw. (h.)] = verdooven (*ook fig.*), doof, gevoelloos maken, bedwelmen; verlammen. **Betau'bend** = verdoovend, narkotisch; oorverdoovend. **Betau'bung**, w. —, —en = verdooving, bedwelming, gevoelloosheid. **Betau'en**, [schw. (f. u. h.)] = bedauwen; (*fig.*) bevochtigen. **Bet'bruder**, m. = (bid)broeder, schijnvrome, kwezel. **I. Be'te** (Fr. bête), w. — = beest (*in 't kaartspel*). **II. Be'te** w. —, —n = (*gwst.*) biet. **Bete'ren**, [schw. (h.)] = bete'ren, teren. **Bete'tigen**, [schw. (h.)] = (einen an (Dat.)), bei etw.) iem. in iets doen deelen, aan iets doen deelnemen; **sich** an ob. bei einer Sache b. od. an, bei etw. bete'tigt sein = in of aan iets deelnemen, deelhebben, meedoen, betrokken zijn in iets; die bete'tigten Kreise = de belanghebbende, de betrokken kringen; Bete'tigte(r) = belanghebbende, deelnemer, betrokkene, betrokken partij. **Bete'tigung**, w. —, —en = deelneming. **Be'tel**, m. —s, — = betel (*plant*); (*gwst.*) beitel. **Be'ten**, [schw. (h.)] = bidden, een gebed doen (zu Gott b. z. B.); (vor Iijche) bidden; (nach Iijche) danken. **Betu'ern**, [schw. (h.)] = betuigen, verzekeren, verklaren. **Betu'(e)rung**, w. —, —en = betuiging, (plechtige) verzekering. **Bet'fahrt**, w. = bedevaart, pelgrimage. **Bet'gang**, m. = ommeegang, processie. **Bet'gemach**, f. = bidvertrek. **Bet'klode**, w. = gebedklok. **Bet'halle**, w. = kapel. **Betha'nien**, f. = Bethanië. **Bet'haus**, f. = bedehuis, oratorium. **Beth'lehem**, f. = Bethlehem; nach B. gehen = (*scherts.*) naar bed gaan. **Beth'lehemit'**, m. —en, —en = Bethlehemiet (*geestelijke orde*). **Bethlemit'isch** = Bethlehemsch. **Be'ting**, m. —s, —e, B., w. —, —e = beting. **Be'tingsslag**, m. = slag om de beting. **Beti'teln**, [schw. (h.)] = betitelen, titulieren. **Bet'zimmer**, w. = bidkamer, -vertrek. **Bet'd'eln** = übertölpeln. **Beton'**, m. —s, —s = beton. **Beto'nen**, [schw. (h.)] = den nadruk leggen op,

met nadruk uitspreken, drukken, op klem(toon) leggen op; etw. (bejonders) b. = iets (in 't bijzonder) doen uitkomen. **Beton'gründung**, w. = betonfundering. **Beton'nie**, w. —, —n = betonie(plant). **Betonie'ren**, [schw. (h.)] = betoneeren. **Beton'nen**, [schw. (h.)] = (*vaarwater*) betonnen. **Beton'nung**, w. —, —en = betonning. **Beto'mung**, w. —, —en = nadruk, klem(toon). **Beto'ren**, [schw. (h.)] = beetnemen, bedriegen, verleiden, verblinden. **Betdr'teln**, [schw. (h.)] = beetnemen, voor den gek houden. **Bet'ruft**, f. = Betfchemel. **Betr.** = betreffend. **Betracht'** m. —(e)s = beschouwing, aanmerking; etw. in B. ziehen, nehmen = iets in aanm. nemen; in B. kommen = in aanm. komen; außer B. lassen = buiten besch. laten; in diesem B. = in dit opzicht; in B. der Gesundheit, zie Unbetracht. **Betracht'ten**, [schw. (h.)] = beschouwen (als), aanzien (voor); beschouwen, bekijken; overdenken, -wegen, -peinzen. **Betracht'end** = bespiegeld. **Betracht'er**, m. —s, — = beschouwer, waarnemer; overdenker. **Betracht'lich** = aanmerkelijk, -zienlijk, belangrijk, van belang. **Betracht'lichkeit**, w. — = belangrijkheid. **Betracht'lung**, w. —, —en = beschouwing, overdenking, bespiegeling; B. . . anstellen über (Wff.) = opmerkingen maken over iets, in beschouwingen treden over iets; [*ook* = Betracht]. **Betrage'**, m. —(e)s, Beträge = bedrag, totaal, som; B. erhalten (unter Rechnungen usw.) = ontvangen, betaald, voldaan; im B. von = ten bedrage van. **I. Betra'gen**, f. (h.) = bedragen, belooen, komen op; **sich b.** = zich gedragen, zich aanstellen; [**sich** mit einem b. = 't met iem. vinden]. **II. Betra'gen**, f. —s = gedrag, handelwijze, manier van doen. **Betra'nen**, [schw. (h.)] = betranen, met tranen bevochtigen, besproeien; beweenen. **Betra'n'ten**, [schw. (h.)] = van drank (drinken) voorzien. **Betrau'en**, [schw. (h.)] einen mit etw. = iem. iets toevertrouwen, opdragen, iem. met iets belasten; mit einem Auftrag b. = een opdracht geven. **Betrau'ern**, [schw. (h.)] = betreuren, beweenen; rouw dragen over. **Betrau'feln**, [schw. (h.)] = bedruipen, bedruppelen. **Betreff'**, m. —s = betrekking; (Ranz.) opschrift, merkwoord (*op stukken*), (*ook*) (te betalen) aandeel; in b. des Gelbes = wat 't geld betreft; in dem B. = in dat opzicht. **Betrei'fen**, f. (h.) = overk'omen, treffen; betreffen, aangaan, raken; (in, bei, über, auf dem Diebstah) betrappen; was mich betrifft = wat mij aangaat; es betrifft eine Dame = er is een dame in 't spel; *vgl.* betro'f-fen. **Betreff'end** = bewust, bedoeld; betrokken; der b. . . e Gegenstand = 't punt in kwestie; die b. . . e Behörde = de bevoegde autoriteit. **Betreff's'** (Gen.) = wat betreft; b. der Kunst = (*ook*) ten opzichte van de kunst. **I. betrei'ben**, f. (h.) = (ein Handwerk) uitoefenen; (ein Geschäft) drijven; (eine Arbeit) verrichten, ten uitvoer brengen; (mit Dampf, mit Benzin) drijven; (die Wissenschaft) beoefenen; (ein Bergwerk, eine Fabrik u. ä.) exploiteeren; (einen Prozeß) aanhangig maken; (irgend etw.) drijven, verhaasten, bespoedigen; moeite doen voor; (eine Heirat) tot stand trachten te brengen; [innen, in ontvangst nemen]; einen (um etw.) b. = (schw3.) iem. zijn schuld doen betalen. **II. betrei'ben**, —s = uitoefening enz., *vgl.*

betreiben I; (ook) es geschah auf sein B. = op zijn aandrijven, op zijn instigatie.
I. betre'ten, ft. (h.) = be-, intreden; beklommen (die Ranjel z. B.); er soll mein Haus, meine Schwelle nicht wieder b. = hij zal geen voet meer in mijn huis, over mijn drempel zetten; (einen) betrappen, snappen. **II. betre'ten**, Adj. = begaan, bezocht (von Wegen); verlegen, bedremmeld, onthutst; (die Stimmung war) gedwongen, onvrij.
Betre'tenheit, w. — = verlegenheid, onthutstheid enz. **Betre'tung**, w. —, —en = ('t) betreden; betrapping. **Betre'tungsfall**, m.: im B. = bij betrapping, betrapt wordende. **Betren'en**, fchw. (h.) = verzorgen, behoeden, behandelen.
Betrieb', m. = (von Maschinen) ('t) in-werking zijn, -brengen, ('t) drijven; in (vollem) B. sein = in (vollen) gang, in werking zijn; exploitatie (von Eisenbahnen, Bergwerken usw.), bedrijf; drijfkraft; ('t) drijven, voeren (eines Geschäftes); (auf setzen) aandrijven, -dringen; (im Leben u. ä.) werk, bezigheid; in B. setzen = in werking stellen, in expl. brengen. **betriebs'lich** = bedrijfs...; aus b. en Rücksichten = met 't oog op 't bedrijf. **betriebs'jam** = werkzaam, actief; bedrijvig, nijver. **Betriebs'jamteit**, w. — = werkzaamheid, werkvijver, bedrijvigheid, nijverheid.
Betriebs'laufgabe, w.; **•einstellung**, w.; **•erweiterung**, w. = opheffing van 't bedrijf, van de zaak; staking van 't b.; uitbreiding van 't., v. d. z.
betriebs'fähig = geschikt voor exploitatie. **Betriebs'fonds**, m. = bedrijfskapitaal. **Betriebs'führer**, m. = bedrijfsleider. **Betriebs'geheimnis**, f. = fabrieksgeheim. **Betriebs'gemeinschaft**, w. = gemeenschappelijke exploitatie, bedrijfsgemeenschap. **Betriebs'gesellschaft**, w. = exploitatiemaatschappij. **Betriebs'inspektor**, m. = inspekteur der exploitatie.
Betriebs'jahr, f.; **•kapital**, f.; **•kosten**, Pl. = bedrijfsjaar (boekjaar); -kapitaal (maatschappelijk kap.); -kosten.
Betriebs'leiter, m.; **•material**, f.; **•mittel**, f.; **•ordnung**, w.; **•rat**, m. = bedrijfsleider; -materiaal; -middel; -verordening; -raad.
Betriebs'führung, w. = sturing (in 't bedrijf, in de exploitatie). **Betriebs'verwaltung**, w. = bestuur, direktie. **Betriebs'zeit**, w. = campagne (in fabrieken enz.). **betrit'ten sich**, ft. (h.) = zich bedrinken.
betrod'eln, fchw. (h.) = met kwasten behangen. **betrof'fen** = onthutst, verlegen, bedremmeld. **Betrof'fenheit**, w. — = onthutstheid enz., vgl. betroffen. **betrü'b'eln**, **betrop'fen**, fchw. (h.) = bedruipen, bedruppelen.
betrü'ben, fchw. (h.) = bedroeven, leed doen, smarten; [troebel maken]; sich über (Mit.) b. = zich over iets bedroeven, bedroefd maken. **betrü'b'lich** = bedroevend. **Betrü'b'nis**, w. —, . nisse = droefenis, droefheid. **betrü'b't** = bedroefd, treurig, bedroevend: b. e. Zeiten = droevige tijden. **Betrug'**, m. —es = bedrog, bedriegerij, oplichterij. **betrü'gen**, ft. (h.) = bedriegen, misleiden, oplichten; einen um eine Summe Geldes b. = iem. voor een som geld opl., een som geld afzetten; sich b. = zich bedr., zich vergissen. **Betrü'ger**, w. —s, — = bedrieger, oplichter. **Betrü'gerei**, w. —, —en = bedriegerij, bedrog. **betrü'gerisch**, **betrü'g'lich** = bedrieglijk; vgl. Bankrott. **betrun'ten** = beschenken, dronken. **Betrun'tenheit**, w. = dronkenschap.
Bet'saal, m. = bidvertrek, oratorium. **Bet'sche-**

mel, m. = bid-, knielbankje, bidstoel. **Bet'schwester**, w. = begijn, vrome zus. **Bet'stuhl**, m. = bidstoel. **Bet'stunde**, w. = bidstond(e); uur voor 't gebed.
Bett, f. —(e)s, —en = bed, leger(stede); bedding; am B. = bij, aan 't b.; im B. liegen = in b. liggen; zu B. gehen, sich zu B. legen = naar b. gaan; zu B. sein = in, te b. zijn; vgl. Tisch.
Bett'ag, m. = biddag.
Bett'bank, w. = bedtree; slaapbank.
Bett'behänge, Pl.; **•bezug**, m.; **•brett**, f. = bed|gordijnen; -overtrek (-detijk); (-)onderlaag.
Bett'chen, f. —s, — = bedje. **Bett'decke**, w. = dek-, hovenbed; beddedeken; (ook wel) spreij; gesteppte B. = gestikte deken.
Bett'fel, m. —s = lompen, prul(len); [('t) bedelen]; der ganze B. = alles, de heele rommel. **Bett'felarm** = straat-, dood-, bedelarm.
Bett'felarmband, f.; **•brief**, m.; **•brut**, f.; **•bruder**, m. = bedel|armband; -brief; -brood (genadebrood); -monnik (ook: bedelaar).
Bettelei, w. —, —en = bedelarij, gebedel; prul(len), nietigheid. **Bett'felrau**, w. = bedelares. **Bett'feljunge**, m. = bedeljonge. **Bett'feltram**, m. = voddertij. **Bett'felmäsch**, m. = bedelmonnik. **Bett'felu**, fchw. (h.) = bedelen; b. gehen = loopen te bedelen.
Bett'felorden, m.; **•pad**, f.; **•sad**, m. = bedel|orde; -volk (bedelaarstroep); -zak.
Bett'felstaat, m. = kale staatsie. **Bett'felstab**, m. = bedelstaf; an den B. geraten, kommen = tot den b. komen. **Bett'felstolz**, m. = bedelaars-trots, dwaze trots. **Bett'felsuppe**, w. = zwarte, armzalige soep, roggebroomsoep. **Bett'felanz**, m. = (eig.) bedelaarsdans; (fig.) jekt geht der B. los = nu heb je de poppen aan 't dansen. **Bett'felvogt**, m. = (oudt.) bedelvoogd, inspekteur over de bedelaars. **Bett'felvolk**, f.; = bedelvolk. **Bett'felweib**, f. = bedelares, bedelaarster. **Bett'felwejen**, f. = bedelarij.
bet'ten, fchw. (h.) = (einem) (voor iem.) een bed (op)maken; (einen) in bed leggen, (voor iem.) 't bed (op)maken; auf Rosen gebettet sein = op rozen wandelen, liggen; wie man sich bettet, so schläft man = zoals men zijn bed opmaakt, zoo slaapt men, — zoo men zaait, zoo maait men.
Bett'feder, w.; **•flasse**, w.; **•gardine**, w. = bed|ve(d)er; -flesch (-kruik); -gordijn.
Bett'geber, m. = slaapgast. **Bett'gerät**, f. = beddegoed. **Bett'gestell**, f. = ledikant. **Bett'•hatter**, m. = bed(de)kwast.
Bett'i, w. = Bettie, Betje.
Betti'na, w. = Bettina.
Bett'laken, m. = ledikant. **Bett'lissen**, f. = bedkussen. **Bett'lade**, w. = ledikant. **Bett'lagerig** = bedlegerig. **Bett'laken**, f. = beddelaken.
Bett'ler, m. —s, — = bedelaar. **Bett'lerherberge**, w. = bedelaarsherberg. **Bett'lerin**, w. —, —nen = bedelaarster, bedelares.
Bett'liegend = bedlegerig.
Bett'mösch, m.; **•näffen**, f.; **•näffer**, m.; **•pfanne**, w.; **•pfoffen**, m.; **•quast** m. (= quaste, w.); **•sad**, m. = bed|kruik; -wateren; -waterer; -depan; -stijl; -(de)kwast; -dezak (matras)
Bett'schrank, m. = bed-, slaapkast. **Bett'statt**, **•stätte**, w. = bedste(d)e. **Bett'stelle**, w. = ledikant. **Bett'stroh**, f. = bedstroo; unfrer Lieben Frauen B. = stalkruid. **Bett'stuhl**, m. = ruststoel.
Bett'teppich, m.; **•trödel**, w.; **•tuch** (Bettuch), f. = bedde|kleedje; -kwast; -laken.

Bet-Zuch, f. = gebedmantel.
Bettüberzug, m. = overtrek, tijk. **Bet'ung**, w. —, —en = bedding; platform; (ook) slaapgelegenheid.
Bettvorhang, m.; **vorlage**, w. (vorleger, m.); **wärmer**, m.; **wäsche**, w.; **zeug**, f. = bedjgordijn; -dekleeje; -warmer; -linnen (beddegoed); -degoed.
Bettzichte, w.; **zopf**, m. = bedde|tijk; -kwast.
betuch' (jüb.) = welgesteld, vermogend.
betulich = druk, haastig; vriendelijk, voorkomend, toeschietelijk. **betun' sich**, unr. (h.) = (met iem.) omgaan, bezig zijn; zich bedoen; [doen]. **betun'gen**, schw. (h.) = witten, bekalken. **betup'fen**, **betup'fen**, schw. (h.) = (met de vingertoppen) betippen; betten; bestippen, (be)stippelen.
Bet'woche, w. = bidweek, week der gebeden.
Bet'ze, w. —, —n = teef; slet; ook = **Bet'zel**, w. —, —n = mutsje.
Bet'zimmer, f. = bidvertrek.
Beu'che, w. —, —n = (wasch in) loog. **beu'chen**, schw. (h.) = uit de loog wasschen.
Beu'ge, w. —, —n = bocht, buiging, kromming; knielolte; buighout; vgl. Krümme. **Beu'gemuskel**, m. = bulgspier. **beu'gen**, schw. (h.) = (doen) buigen (den Raden, das Recht); vernederen; (ein Wort) verbuigen; sich vor einem b. = voor iem. buigen, bukken, **Beu'ger**, m. —s, — = bulgspier, buiger. **beug'jam** = bulgzaam. **Beu'gung**, w. —, —en = buiging; verbuiging.
Beu'le, w. —, —n = buil; bluts, bult. **beu'len**, schw. (h.) = met, vol builen, blutsen.
Beu'nde (spr. *bojnde*) w. —, —n = (gwst.) omheind, privaat stuk land.
Beunruhigen, schw. (h.) = verontrusten, ongerust maken, alarmeeren; sich b. = zich ongerust maken. **Beunruhigung**, w. —, —en = veronrusting enz., vgl. Beunruhigen. **Beurkund**, schw. (h.) = dokumenteeren; (ook: schriftelijk) getuigen, verklaren. **Beurkundung**, w. —, —en = dokumenteering enz., vgl. Beurkund. **beur'lauben**, schw. (h.) = (einen) met verlof wegzenden, verlof geven; ontslaan; sich b. = afscheid nemen. **beur'laubt** = met verlof.
Beurt..., zie Bört...
Beurteilen, schw. (h.) = beoordeelen. **Beur'teller**, m. —s, — = beoordeelaar. **Beur'teilung**, w. —, —en = beoordeeling.
Beute, w. —, —n = buit; prijs; roof, prooi; (ook) baktrog; (en) houten bijekor (voor boschbijen); als gute B. erklären = prijs verklaren.
Beutei, m. —s, — = buidel, beurs; zak (auid am Billard); (meel)buil; den B. ziehen = de beurs losmaken; die Schwimmsucht im B. haben = de tering in zijn zak hebben; in seinen B. sitzen = naar zich toe liegen, in zijn eigen geldelijk voordeel liegen. **Beutekasten**, m. = buil(kist). **Beutekass**, w. = buid.-, zakmuis.
Beutemaschine, -mühle, w. = builmachine, -molen. **beute'n**, schw. (h.) = (das Mehl) builen; (den Hans) kloppen; (einen) afranselen. **Beutekatze**, w. = buidelrat. **Beuteknecht**, m. = beurzemijder. **Beuteleiter**, f. = buideldier. **Beutelei**, f. = filterdoek. **Beutelei**, m. —s, — = beurzemaker.
bever'fen, schw. (h.) = bedichten].
bevo'gen, schw. (h.) = besturen; ook = bevoormunden. **bevö'kern**, schw. (h.) = bevolken. **bevö'kerung**, w. —, —en = bevolking. **bevö'kerungsliste**, w. = bevolkingstabel. **bevö'lmächtigen**, schw. (h.) = (einen zu etw.)

(iem.) volmacht geven (voor of tot iets), machtigen; bevö'lmächtigtter Minister = plenipotentiaris. **bevö'lmächtigte(r)** = gemachtigde. **bevö'lmächtigung**, w. = volmacht, prokuratie. **bevor'** = voor (dat), eer (dat), alvorens (dat). **bevor'munden**, schw. (h.) = onder voogdij-schap houden, als pupil (als onmondige, als kind) behandelen (*dit vooral fig.*). **bevor'mundung**, w. —, —en = voogdij-schap, kurateele.

bevor'recht(ig)en, schw. (h.) (einen) = bevoor-rechten, voortrekken. **bevor'rechtigt** = bevoor-recht; (*vordering*) preferent. **bevor'rechtung**, w. —, —en = bevoorrechtiging. **bevor'recht(e)n**, unr. (h.) = op komst, aanstaande, in aantocht zijn; ihm sieht etwas bevor = hem staat iets te wachten; die b. den Wahlen = de aanstaande verkiezingen. **bevor'reiten**, schw. (h.) = übertreffen. **bevor'worten**, schw. (h.) = van een voorwoord, voorbericht voorzien; [vooraf opmerken, verklaren; ook = befürworten]. **bevor'zugen**, schw. (h.) = verkiezen, de voorkeur geven aan, voortrekken; bevoor-rechten; bevorzugter Gläubiger = preferent krediteur. **Bevorzugung**, w. —, —en = bevoorrechtiging.

bewa'chen, schw. (h.) = bewaken, hoeden. **bewach'fen**, ft. (h. u. f.) = begroeien, bewassen. **Bewach'ung**, w. —, —en = bewaking. **bewaff'nen**, schw. (h.) = (be)wapenen; mit bewaffneter Hand = gewapenderhand; mit bewaffnetem Auge = met 't gewapend oog. **Bewaff'nung**, w. —, —en = (be)wapening. **Bewah'ranfall**, w. = bewaarinrichting, -plaats (für kleine Kinder) **bewah'ren**, schw. (h.) = bewaren; behoeden, waren; vor Bösem b. = voor kwaad beh.; etw. für einen b. = voor iem. iets bew., wegleggen; Gott bewahre! = godbewaarl (dat) kun je begrijpen! ei bewahre! = bewaar me! neen neen! integendeel! **bewäh'ren**, schw. (h.) = staven, bewijzen; op de proef stellen; sich b. = proefhoudend blijken, goed voldoen; (toonen) te zijn, zich toonen; zich waarlijk houden (als); das Gerücht bewährt sich = blijkt waar te zijn; bewähriert Freund, bewährtes Mittel = beproefd vriend, b. middel. **Bewäh'rer**, m. —s, — = bewaarder. **bewahr'heiten**, schw. (h.) = bewaarheden, bevestigen. **Bewahr'schule**, w. = bewaarschool. **bewährt'**, zie bewähren. **Bewähr'theit**, w. — = beproefdheid, betrouwbaarheid. **Bewah'rtung**, w. —, —en = bewaring; behoeding. **bewald'en**, schw. (h.) = met bosch beplanten, behossen; bewaldet = met bosch begroeid. **bewald'rappen**, -reden, schw. (h.) = (boomen) kantig behouwen. **bewald'en**, schw. (h.) = be-, omwallen; [bewandelen]; (*hopedow*) aanaarden. **bewald'igen**, schw. (h.) = (eine Aufgabe, eine Arbeit) geheel klaar, onder de knie krijgen, er mee klaar komen; (Schwierig-keiten) overwinnen; (eine Aufgabe, Arbeit) nicht b. können = er niet tegen opgewassen zijn. **Bewald'igung**, w. — = beheersching, overwinning; algeheele vervulling (b. e. taak). **bewand'ert** = ervaren, bedreven; (in einer Wissenschaft) goed thuis, knap. **bewandt'** = gesteld; so bewandt (*als adj.*) = zoodanig, zulk; es ist um eine od. mit einer Sache so b. = 't is er zoo mee gesteld. **Bewandt'nis**, w. —, —isse = gesteldheid; es hat damit folgende B. = 't is er zoo mee gesteld; damit hat es eine eigene B. = dat is iets heel bijzonders, eigenaardigs; es hat damit eine ganz andere B. = de zaak is heel anders. **bewä'f'ern**, schw. (h.) = bewateren,

bevloeiën. **Bewässerung**, w. —, —en = bevloeiing, irrigatie. **Bewässerungsanlage**, w. = bevloeiings-, irrigatiewerk(en).

Bewegbar = beweegbaar.

I. **Beweegen**, *schw.* (h.) = bewegen, in beweging zijn, i. b. brengen; roeren, aandoen, treffen.

II. **Beweegen**, *ft.* (h.) = bewegen, (er toe brengen, overhalen).

Beweggrund, m. = beweegreden, motief. **Bewegkraft**, w. = beweegkracht. **Beweglich** = beweegbaar; beweeglijk, vlg.; roerend, aandoenlijk; b. es Gut, Vermögen = roerend goed; b. es Material = rollend materieel; b. e Kette = veranderlijke feest(dag)en. **Beweglichkeit**, w. — = beweegbaarheid, -lijkheid, levendigheid.

Bewegen = bewogen, aangedaan, geroerd. **Bewegung**, w. —, —en = beweging; beroering; aandoening, ontroering; (*hand.*) drukte, (grootte) omzet; in B. setzen = in bew. brengen, zetten; in B. bringen = in bew. brengen; *ft.* B. machen = beweging nemen; ... **Bewegung** (*in veel sam.*) = ... beweging (Arbeiter-, Gehalts-, Schiffsfahrtsbew. usw.) [**Bewegungsgrund**, m. = Beweggrund]. **Bewegungskraft**, w. = beweegkracht.

Bewehren, *schw.* (h.) = bewapenen. **Bewehrung**, w. = bewapening.

Beweiden, *schw.* (h.) = (doen) trouwen; *ft.* b. = huwen, trouwen. **Beweiden**, *schw.* (h.) = beweiden. **Beweiden**, *schw.* (h.) = beweiden. **Beweerden**, *schw.* (h.) = beweiden, betreuren. **Beweerd**, *schw.* (h.) = betreurenwaardig. **Beweis**, m. —es, —e = bewijs, proef, blijk; einen B. liefern, geben = een b. leveren; einen B. führen = bewijzen, een uiteenzetting geven, demonstreeren, een betoog leveren. **Beweisartikel**, m. = bewijsstuk. **Beweisbar** = bewijsbaar. **Beweisen**, *ft.* (h.) = bewijzen; onnen, blijk geven van; betoonen; das beweist für mich = dat pleit voor mij.

Beweisführung, w.; **Grund**, m.; **Kraft**, w. = bewijsvoering; -grond (argument); -kracht. **Beweiskräftig** = bewijskrachtig. **Beweislast**, w. = bewijslast. **Beweisstelle**, w. = bewijsplaats. **Beweisstück**, f. = bewijsstuk. [**Beweistum**, f. —(es), . . tümer = bewijs, bewijsstuk].

I. **Bewenden**: es bei etw. b. lassen = 't er bij laten, 't verder laten rusten. II. **Bewenden**, *ft.*: dabei hat es sein B. = zoo is 't genoeg, daarbij blijft 't; B. ook = Bewandnis.

Bewerben, m., zie Bewerbung. **Bewerben sich**, *ft.* (h.) um etw., um eine Stelle, um ein Mädchen = dingen naar, solliciteeren naar, vragen om, staan naar; [etw. b. = naar iets trachten; iets trachten te verkrijgen]; (*schw.*) = bewirtschaffen. **Bewerber**, m. —s, — = mededinger, sollicitant, kandidaat, pretendent; vrijer, courtmaker. **Bewerbung**, w. —, —en = mededinging, ('t) dingen, ('t) staan naar, sollicitatie, aanzoek. **Bewerbungsschreiben**, f. = sollicitatiebrief. **Bewerfen**, *ft.* (h.) = bewerpen; (eine Frau) pleisteren. **Bewerfstelligen**, *schw.* (h.) = bewerkstelligen, ten uitvoer leggen. **Bewerten**, *schw.* (h.) etw. = de waarde van iets bepalen, ramen, aanslaan, schatten, waardeeren. **Bewertung**, w. —, —en = raming, schatting, waardeering, waardebeoordeling. **Bewetterung**, w. —, —en = (*mijnw.*) ventilatie, luchtversanding.

Bewilligen, *schw.* (h.) = om-, inwikkelen, inpakken. **Bewilligen**, *schw.* (h.) = (einem etw.) bewilligen, toestaan; (etw.) toestemmen in; (Weib) toestaan, voteeren. **Bewilligung**, w. —,

—en = toestemming, vergunning, goedkeuring, voteering. **Bewillkommen**(en), *schw.* (h.) = verwelkomen. **Bewilligen**, *schw.* (h.) = jammeren over, bekermen. **Bewilligen**, *schw.* (h.) = met vlaggen en wimpels versieren. **Bewirten**, *schw.* (h.) = veroorzaken, bewerken, tot stand brengen; bewirt werden = (ook) geschieden. **Bewirten**, *schw.* (h.) = onthalen, traktereeren (mit: op); (*schw.*) = bewirtschaffen, *schw.* (h.) = (ein Gut) administreeeren, exploiteeren. **Bewirtung**, w. —, —en = onthaal, traktatie; (*schw.*) = Bewirtschaffung, *vgl.* bewirtschaffen. **Bewirtzen**, *schw.* (h.) = (etw.) bespottelijk maken, slauwe grappen (over iets) maken.

Bewohnbar = bewoonbaar, te bewonen. **Bewohnen**, *schw.* (h.) = bewonen. **Bewohner**, m. —s, — = bewoner. **Bewohnerschaft**, w. = (de) bewoners. **Bewölken** (*sich*), *schw.* (h.) = bewolken, betrekken (*ook fig.*). **Bewölkt** = bewolkt, betrokken.

Bewundern, *schw.* (h.) = door woeker benadeelen, uitzuigen; overwoekeren. **Bewundern**, *schw.* (h.) = be-, omwoelen. **Bewunderer**, m. —s, — = bewonderaar. **Bewundern**, *schw.* (h.) = bewonderen. **Bewundernswert**, **würdig** = bewonderenswaardig, veronderlijk. **Bewunderung**, w. — = bewondering. **Bewunderungswert**, **würdig** = bewonderings-, bewonderenswaardig. **Bewurf**, m. = pleisterkalk; ('t) pleisteren. **Bewusst** = bewust, bekend; die b. e Sache = de bewuste, bedoelde zaak, de zaak in kwestie; [mit mir b. ist = (voor)zoo veel ik weet; (ich bin) mir keiner Schuld b. = mij (van) geen schuld bewust; *ft.* einer Sache wieder b. werden = (zich) weer iets bewust worden, zich iets weer herinneren. **Bewusstheit**, w. — = bewustheid, -zijn. **Bewusstlos** = bewusteloos, buiten kennis; onbewust; b. werden = (ook) buiten kennis raken. **Bewusstlosigkeit**, w. —, —en = bewusteloosheid, onmacht. **Bewusstsein**, f. —s = bewustzijn, kennis; ohne B. = buiten kennis.

Bez. = bezacht; bezuglich; beziehungswetse. **Bez.** = Bezirk.

Bezahbar = betaalbaar. **Bezahlen**, *schw.* (h.) = etnen (od. einem) betalen; (*maar*) einem etw. b.; *ft.* bezahlt machen = maken, dat men zijn geld krijgt; b. (*ook*) = renderen; (etw. mit dem Leben) b. müssen = moeten bekoopen; etnen mit gleicher, mit flingender Münze b. = iem. met gelijke, met klinkende munt betalen; **bezahlt** (**bez.**, **bz.**) = verhandeld (*in de beursnotering*). **Bezählung**, w. —, —en = betaling; tegen bare B. = tegen kontante betaling. **Bezähmbar** = tembaar, te temmen. **Bezähmen**, *schw.* (h.) = temmen; betoemen, beteugelen, beheerschen; *ft.* b. = zich intoemen, zich beteugelen (*gwst.*) etnen b. lassen = iem. laten begaan; *ft.* etw. b. = zich iets gunnen, iets nemen, gebruiken. **Bezähnen**, *schw.* (h.) = (*een rad e. d.*) vertanden. **Bezahnung**, w. —, —en = vertanding. **Bezaubern**, *schw.* (h.) = betooveren (*i. a. h.*). **Bezaubern** = betooverend, verrukkelijk.

Bezechen, *schw.* (h.) = bedrinken. **Bezechen**, *schw.* (h.) = beteekenen (*ev. en fig.*); teekenen, (ken)merken; kwalificeeren; aangeven, -duiden; be-, uitduiden; **bezechenend** = beteekeneend, kenmerkend, karakteristiek. **Bezechnung**, w. —, —en = aanduiding, -wijzing, benaming; beteekening: opgave. **Bezechen**, *schw.* (h.) = te kennen geven, betuigen, (betoonen, bewijzen. **Bezechnung**, w. —, —en = betuiging, betooning. **Bezeteln**, *schw.* (h.) = etiketteeren.

bezeugen, *schw.* (h.) = betuigen, verklaren, verzekeren, bewijzen.
beziĉtigen, *schw.* (h.) einen einer Schuld = beichten, beschuldigen. **beziehen**, *ft.* (h.) = over-, betrekken; Wolken b. den Himmel = bedekken; eine Geige mit Saiten b. = bespannen, snaren op een viool doen; (ein Haus, die Waſche, ein Lager) betr.; (Märkte) bezoeken; (Waren aus Amerika, aus erster Hand, von einem) betr., krijgen; (Gehalt, eine Pension) trekken, ontvagen; wieviel Lohn b. Sie? = krijgt, hebt u? (eine Regel auf Aff.) toepassen; [(einen) bedriegen, verschalken]; mit Krieg b. = tot tooneel van den oorlog maken; ſich b. = betrekken, betrekking hebben; der Himmel bezieht ſich = betreft; das bezieht ſich auf mich = dat slaat op mij; ich beziehe mich auf Ihr Zeugnis = ik beroep mij op... ik refereer mij aan... **beziehenlich** = betrekkelijk, reſpektieve; ook = beziĉglicĉ. **Bezieher**, m. = trekker (eines Wechſels); abonné (einer Zeitung u. ä.). **beziehenlich**, *zie* beziĉglicĉ. **Beziehung**, w. —, —en = betrekking, ('t) betrekken; toepassing; samenhang; in B. auf mich = met betrekking tot mij; in dieſer B. = in dit opzicht. **Beziehungswort**, f. = betrekkelijk voornaamwoord. **beziehungswortlos** = zonder betrekking, zonder verband. **beziehungsweise** = betrekkelijk, reſpektievelijk. **Beziehungswort**, f. = relatief, betrekkelijk woord; antecedent. [**beziehen**, *schw.* (h.) = bedoelen, op 't oog hebben; ten doel stellen]. **beziĉfern**, *schw.* (h.) = beciĉferen, nummeren; ſich b. auf (Aff.) = bedragen, belooſen. **bezimmern**, *schw.* (h.) = (be)timmeren. **Bezirk**, m. —(e)s, —e = omtrek; distrikt, gebied (*ook fig.*). [**beziehen**, *schw.* (h.) = bevatten; omsluiten]. **Bezirksarzt**, m. = wijk-, distriktstokter. **Bezirksausſchuſſ**, m. = wijkkomitee. **Bezirkshauptmann**, **vorſteher**, m. = distriktshoofd. **bezirksweise** = bij distrikten.
Bezoar, m. —s, —e = bezoar(steen).
bezogen (van beziehen) = be-, overtrokken enz.; (bet Wechſeln) Bezogene(r) = betrokkene. **bezogen**, *zie* beſteuern.
beziĉtigen, *zie* beziĉtigen. **beziĉfern**, *schw.* (h.) = (be)ſuikeren. **Bezug**, m. —(e)s, —züge = overtrek; betrekking, opzicht; [betrekking, verbinding]; uitkeering; ('t) betrekken (*van waren*); bron, vindplaats; claim; in B. auf ihn = met betrekking tot hem; B. auf (Aff.) nehmen = zich op iets beroepen, zich refereeren aan, verwijzen naar iets. **beziĉglicĉ** = betrekkelijk, met betrekking tot, betreffende; b. dieſes Antrages = ten opzichte van dit voorſtel; [b. auf (Aff.) = betreffende]. **Bezugnahme**, w. = betrekking, verwijzing, referentie; unter B. auf (Aff.) = onder verwijzing naar, onder referentie aan, ik refereer mij aan. **Bezugsmarkt**, m. = inkoopmarkt. **Bezugsplatz**, m. = inkoopplaats (*waar men zijn waren inkoop*). **Bezugspreis**, m. = inkoop-, abonnementsprijs. **Bezugsquelle**, w. = kantoor, adres (*om inkoop te doen*), herkomst. **Bezugsrecht**, f. = claim(recht).
bezu. = beziehungswweise: reſpektievelijk. **bezwarren**, *schw.* (h.) = beknibbelen, bekorten. **bezwecken**, *schw.* (h.) = 1. bepenen (wie der Schuſter); 2. ten doel hebben, bedoelen, beoogen, strekken tot; was wollen Sie damit b.? = wat wil je daarmee bereiken? **bezuweckelbar** = hetwifelbaar, twijfelachtig. **bezuwecken**, *schw.* (h.) = betwijfelen. **bezuwingbar** = bedwingbaar. **bezuwingen**, *ft.* (h.) = bedwingen, overwinnen, vermeesteren. **bezuwinglicĉ** = bedwingbaar.

Bf. = Brief. **B. G.** = Breitengrad. **Bg.** = Bogen; blad, vel. **B. G. B.** = Bürgerliches Gesetzbuch.
Bi'bel, w. —, —n = bijbel, Schrift. **Bi'belanstalt**, w. = bijbelgenootſchap. **bi'belſtef** = bijbelvast. **Bi'belgeſellſchaft**, w. = bijbelgenootſchap. **bi'belmäſſig** = volgens den bijbel. **Bi'belſprache**, w.; **ſprache**, m.; **ſtelle**, w.; **verein**, m. = bijbel[taal]; -spreuk (-vers); -plaats (-tekst); -genootſchap.
Bi'belwert, f. = bijbel met noten, kommentaar.
Bi'ber, m. —s, — = bever, kastoer. **Bi'berbaum**, m. = magnolia.
Bi'berbau, m.; **eifen**, f.; **falle**, w.; **fell**, f.; **geil**, f.; **haar**, f. = bever[hol]; -knip; -val; -vel; -geil (castoreum); -haar.
Bi'berhut, m. = kastoer hoed. **Bi'berſtee**, m. = waterdrieblad. **Bi'bertraut**, f. = duizendguldenkruid.
Bibernell(e), *zie* Pimpernell.
Bi'berratte, w. = beverrat, muskusdier.
Bi'bi, m. —s = hoed, dop.
Bibliograph', m. —en, —en = bibliograaf.
Bibliographie, w. —, —n = bibliografie. **bibliographisch** = bibliografisch. **Bibliomane**, w. —n, —n = bibliomaan. **Bibliomanie**, w. — = bibliomanie. **Bibliophilie**, m. —n, —n = bibliofiel, boekeliefhebber. **Bibliothek'**, w. —, —en = bibliotheek. **Bibliothekar**, m. —(e)s, —e = bibliothekaris. **bi'biſch** = bijbelsch. **Bibliſt**, m. —en, —en = bijbelkenner.
Bi'el, **Bi'elbeere**, w. (*gwst.*) = Breiſelbeere. **Bi'el**, m. —s, — = houweel; bikkel; ſchaakstuk. **bi'elhart** = (zoo) hard als een bikkel.
Bi'elbeere *zie* Bi'elbeere.
Bi'cycle (spr.: *baiskel*) f. —s, —s = rijwiel; B. fahren = wielrijden, fietsen.
Bi'der b(e) = **bie'ber** = braaf, rechtschapen, rond, betrouwbaar, trouwhartig; van den ouden stempel. **Bi'derbeit**, w. — = braafheid enz.
Bi'dermann, m. —(e)s... mütter = brave, rechtschapen kerel. **Bi'dermeier**, m. —s, — = eenvoudige, goeie, maar bekrompen, kleinburgerlijke kerel. **Bi'dermeierſtil**, m. = eenvoudige burgermansſtil. **Bi'dermeierzeit**, w. = pruike-tijd, tijd van beſcheiden zelfvoldaanheid (1815—1850). **Bi'derſinn**, m. = rechtschapenheid.
Bi'egbar = (ver)buigbaar. **Bi'eg**, w. —, —n = buiging, kromming. **Bi'egmaſchine**, w. = buigmachine. **Bi'egen**, *ft.* (h.) (Bog; böge; gebogen) = (ver)buigen, krommen; **b.**, (f.) = buigen, bukken; beſſer b. als brechen = beter buigen als barsten; um die Ecke b. = den hoek omslaan. **Bi'egzange**, w. = buigtang. **Bi'egſam** = buigzaam, lenig; handel-, ploofbaar. **Bi'egſamkeit**, w. — = buigzaamheid, lenigheid.
Bi'egung, w. —, —en = (ver)buiging; kromming, ronding.
Bi'ene, w. —, —en = bij. **Bi'enenbau**, m. = bijeteelt. **Bi'enenbente**, m. = houten bijekorſ. **Bi'enenbrot**, f. = bijebrood. **Bi'enenbrut**, w. = broedsel van bijen. **Bi'enenſteif**, m. = vlijt (als) van de bij, onvermoeide vlijt. **Bi'enenreſſer**, m. = bijeeter, -wolf. **bi'enenhaft** = gelijk, als (van) de bijen. **Bi'enenhaus**, f. = bijehuis, -stal.
Bi'enenläſer, m.; **lappe**, w.; **korb**, m. = bijelkever; -kap; -korſ.
Bi'enenmann, m.; **meiſe**, w.; **meiſter**, m. = bijelhouder (bijker, ijmkker); -eter; -houder.
Bi'enenſang, *zie* Bienenſang.
Bi'enenſchwarm, m.; **ſpecht**, m.; **ſtachel**, m. = bijelzwerm; -eter; -angel.

Bie'nenstand, m.; **stod**, m.; **vater**, m. = bijelstal (-stapel); -korf; -houder.
Bie'nenwachst, f.; **weifel** (-weifer), m.; **wolf**, m. = bijelwas; -koningin; -wolf (-eter).
Bie'nenzelle, w.; **zucht**, w.; **züchter**, m. = bijelcel; -teelt; -teler (-houder, ijnker).
Biennial (spr.: *bjen.*) = van twee jaar, tweejarig. **Bien'num** (spr.: *bjen.*), f. —s, .nien = biënnium, tijdperk van 2 jaren.
Bien'aug, m. u. f. —(e)s, **B.**, w. — = witte doovenetel.
Bier, f. —(e)s, —e = bier; zu **B.** e gehen = naar de herberg gaan; beim **B.** e sitzen = bij (onder) een potje bier zitten. **Bier'bank**, w. = bierbank, herberg. **Bier'bankpoli'tiker**, m. = politieke tinnegieteer. **Bier'bas**, m. = grogstem. **Bier'brauer**, m. = bierbrouwer. **Bier'bruder**, m. = bierdrinker, drinkebroer. **Bier'eifer**, m. = buitengewone ijver.
Bier'effig, m.; **faß**, f. = bierlazijn; -vat.
Bier'fiedler, m. = herbergmuzikant. **Bier'fisch**, m. = (*fig.*) met bier toebereide visch; (*fig.*) vreemd voorwerp in 't bier. **Bier'gast**, m. = stamgast (*in 't bierhuis*). **Bier'geld**, f. = fool; bierakcijs. **Bier'glas**, m. = viltje (*onder 't bierglas*).
Bier'glas, f.; **halle**, e.; **haus**, f.; **hefe**, w. = bierglas; -hal; -huis; -gist.
Bier'hobel, m. = afveegdoek.
Bier'jungens, trinten = een studentegrup, waarbij twee studenten elk een boordevol glas bier tegelijk achter elkaar moeten leegdrinken, en daarbij een moeilijk woord luid uitspreken: wie 't eerst klaar is, heeft gewonnen.
Bier'kalt(e)shale, w.; **lufe**, w.; **märte**, w. = bier[soep]; -kuip; -soep.
Bier'prober, m.; **rebe**, w.; **reife**, w.; **schant**, m.; **igent**, m. = bier[weger]; (-)rede (voering); -reis (*nl. een bezoek aan verschillende bierhuizen*); -huis (-verkoop); -huishouder (herbergier).
Bier'fchvdrter, m.; **feidel**, m.; **steuer**, w. = bier[drager]; -glas (bock); -akcijs.
Bier'uppe, w.; **verlag**, m.; **wage**, w.; **wirt**, m.; **würze**, w.; **zahfer**, m. = bier[soep]; -handel (-bottelarij); -weger; -huishouder; -most; -tapper.
Bier'zippel, m. = klublint (*aan 't horloge*).
Bie'ze, w. —, —n = dies (*aan mil. kleeding*).
Bie'zen, schw. (h.) = biezen, (als) razend rondrennen.
Bies'liege, w. = horzel.
I. Bieft, f. —es, —er = beest. II. **Bieft**, m. —es, = biest (*eerste melk*).
I. Biefter zie Bifter. II. **Bie'fter** = (nrbd.) verward, halfwijs; bijster.
Bieft'milch, w., zie Bieft II.
Biet, f. —es; —e = (schw.) gebied; (*gwst.*) wijnperskamer.
Bie'ten, ft. (h.) (bot; böte; geboten) = (aan)bieden; einem die Zeit, einen guten Tag, Morgen b. = iem. groeten, goeden dag, morgen wenschen, zeggen; (einem die Hand) reiken; einem die Spitze (die Stirn) b. = iem. 't hoofd b.; das lasse ich mir (von ihm) nicht b. = dat duld ik niet (van hem), dat laat ik mij (van hem) niet welgevallen. **Bie'ter**, m. —s, — = bieder.
Bifilar = bifilaar, tweedradig.
Bifurcation, w. —, —en = bifurkatie, splitsing.
Bigamie, w. — = bigamie.
bigott = bigot, schijnvroom; blindgeloovig.
Bigotterie, w. —, —n = bigotterie.
Bijou (spr.: *biezjoë*), f. —s, —s = bijou.
Bijouterie, w. —, —n = bijouterie.

Bikarbonat, f. —(e)s = bikarbonaat, dubbelkoolzure soda.
Bikonkav = bikonkaaf, dubbelhol.
Bikonvex = bikonvex, dubbelbol.
Bilabial, m. —s, —e = lipletter.
Bilanz, —, —en = balans; die **B.** ziehen, aufstellen = de b. (op)maken. **Bilanz'auszug**, m. = verkorte balans. **Bilanz'buch**, f. = balansboek. **Bilanzie'ren**, schw. (h.) = de balans opmaken; **sich, einander b.** = tegen elkaar opwegen, gelijkstaan, elkaar opheffen. **Bilanz'rechnung**, w. = balansrekening.
Bilateral = bilateraal, tweezijdig.
Bilch, m. —(e)s, —e, **Bilch'maus**, w. = zeven-slaper, slaaprat, relmuis.
Bild, f. —(e)s, —er = [beeld (*van steen, metaal e. d.*)]; afbeelding, prent, plaat, portret; gelijkens, zinnebeeld; figuur, troop; **B.** ober Wappen = kruis of munt; im **B.** e hinrichten = in b. (in effigie) terechtstellen; im **B.** e sein (*fig.*) = op de hoogte, thuis zijn. **Bild'chen**, f. —s, — auch; **Bilderchen** = prentje enz., *vgl.*
Bild'bil'den, schw. (h.) = vormen; uitmaken; tot stand brengen; beschaven, ontwikkelen; beeldhouwen, modelleeren; (einen Kreis) formeeren; ein gebildeter Mensch = een beschaafd mensch; **sich b.** = zich vormen, zich ontwikkelen, ontstaan; es bildet ein Talent sich in der Stille = een talent ontwikkelt zich in afzondering; **bil'dend** = (uit)beeldend; vormend, beschavend. **Bil'berambeter**, m. = beelddienaar, beeldaanbidder. **Bil'berbibel**, w. = prentebibel. **Bil'berblende**, w. = nis. **Bil'berbogen**, m. = (kinder)prent. **Bil'berbuch**, f. = prentboek. **Bil'berbiener**, m. = beelddienaar. **Bil'berdienst**, m. = beelddienst. **Bil'bergalerie**, w. = schilderijmuzeum. **Bil'berhandel**, -laden, m. = plate-, schilderijehandel, -winkel. **Bil'bern**, schw. (h.) = prenten bekijken. **Bil'berreich** = rijk aan prenten; (*taal*) beeldrijk. **Bil'berschrift**, w. = beelddescriptie, hiërogliefen. **Bil'berstürmer**, m. = beeld(e)stormer. **Bil'berstürmerei**, w. = beeldestorm. **Bil'berstürmer**, w. = (*fig.*) vlak, doek (*voor 't beeld*); (*fig.*) auf der **B.** erscheinen = opdagen, op 't tooneel (op de vlakke) verschijnen; von der **B.** verschwinden = (van 't tooneel) verdwijnen. **Bil'd'former**, m. = (beeld)vormer. **Bil'd'haft** = als een beeld of prent, aanschouwelijk, schilderachtig. **Bil'd'haftigkeit**, w. — = aanschouwelijkheid. **Bil'd'hauer**, m. = beeldhouwer.
Bil'd'hauer'arbeit, w.; **Arbeits**, w. = beeldhouwwerk; -kunst.
Bil'd'hübsch = beeldschoon, beeldig. **Bil'd'lich** = afbeeldend, figuratief; figuurlijk, overdrachtelijk; der **B.** e Sinn = de figuurlijke betekenis. **Bil'd'ner**, m. —s, — = vormer, schepper; beeldhouwer; kunstenaar. **Bil'd'nerer**, w. — = vorm-, beeldhouwkunst. **Bil'd'nis**, f. —jes, —je = beeltenis, portret; (*op munten*) beeldenaar; einen Verbrecher im **B.** hinrichten = in beeltenis (in effigie) terechtstellen. **Bil'd'sam** = kneed-, vormbaar, soepel (*ook fig.*). **Bil'd'säule**, w. = standbeeld, beeldzuil. **Bil'd'schniger**, m. = beelidsnijder. **Bil'd'schön** = beeldschoon. **Bil'd'seite**, w. = beeldzijde (einer Münze), avers. **Bil'd'stein**, m. = figuursteen; (*ook een soort*) speeksteen. **Bil'd'stod**, m. = (obb.) houten crucifix. **Bil'd'ung**, w. —, —en = vorming; ontwikkeling, beschaving; structuur; [gestalte]. **Bil'dungsanstalt**, w. = instituut, school voor opvoeding en onderwijs.

Bil'dungsgang, m. = ontwikkelingsgang. **Bil'dungsstufe**, w. = trap van beschaving. **Bil'dungswert**, m. = vormende waarde. **Bil'd'weber**, **wirker**, m. = damast-, figuurwever. **Bil'd'wert**, f. = beeld(houw-, -snij)werk. **Bil'id's'** = galachtig. **Bil'lar'** = de gal betreffend, gal... **Bil'id's'** = galachtig. **Bil'in'guisçh** = tweetalig, bilinguïsch. **Bill**, w. —, —s = bill, wetsontwerp. **Bil'lard** (spr.: *biljart*), f. —s, —e (u. —s) = biljart; B. spelen = b. spelen, biljarten. **Bil'lardball**, m., —'ugel, w. = biljartbal. **Bil'lardbeutel**, m.; —'loch, f. = zak (aan 't biljart). **Bil'lardie'ren**, fchw. (h.) = biljardeeren. **Bil'lardlellner**, m. = biljartjongen. **Bil'lardstof**, m. = (biljart)keu. **I. Bil'te**, w. —, —n = bikbijl. **II. Bil'te**, w. —, —n = bil (eines Schiffes). **Billetdoux'** (spr.: *bi-jee-doe*) f. —, — = billet doux. **Billetti'** (spr.: *biljet*), f. —(e)s, —e = biljet, briefje, kaartje. **Billettausgabe**, w. = kaartjesbureau, loket. **Billettaeinnehmer**, m. = biljetophaler, controleur. **Billetteur'**, m. —s, —e = kaartjesklerk. **Billettie'ren**, fchw. (h.) = etiketteeren. **Bil'tig** = billijk; redelijk; goedkoop; was dem einen recht ist, ist dem andern b. = wat voor de een recht is, is 't ook voor den ander. **Bil'tigen**, fchw. (h.) = billijken, goedkenren, -vinden. **Bil'tigenwei'te** = billijker-, redelijkerwijze. **Bil'tigkeit**, w. — = billijkheid enz. vgl. billig; goedkoopte. **Bil'tigkeitsgründe**, Pl. = redenen van billijkheid. **Bil'tigung**, w. — = billijking, goedkeuring. **Bil'tigungs votum**, f. (für) = votum van vertrouwen (in). **Bil'ion'**, w. —, —en = biljoen. **Bil'ion'** (spr.: *biljō*), m. u. f. —s = biljoen (*minderwaardig zilver, afgedankte slechte munt, in Fr.: pasmunt*). **Bil'te**, w. —, **Bil'tentraut**, f. = bilzekruid. **Bil'tam**, f. —s = bimbam, bombam; heffiger B! = lieve Hemel! **Bil'ter**, f. —s, — = tijdperk van 2 maanden. **Bimetallism'us**, m. = bimetalisme, dubbele standaard-stelsel. **Bim'mel**, w. —, —n = klokje. **Bim'melbahn**, w. = lokaalspoor(tje). **Bim'meln**, fchw. (h.) = bellen, bengelen, tingelen, klinken. **Bim's**, m. —es, —e = Bim'sstein; B. e = (ook) ransel, slaag. **Bim'sen**, fchw. (h.) = puimen; afranselen. **Bim'sstein**, m. = puimsteen. **Bim'ar'**, **Bim'ar'**, **Bim'ar'isch** = binair, binarisch, (mit 2 eenheden bestaande). **Bim'de**, w. —, —n = (ver)band, (blind)doek; das; slinger (für den Arm); eims hinter die B. gießen = er eentje nemen. **Bim'd(e)ballen**, m. = architraaf, bindbalk, bovendrempel. **Bim'deglieb**, f. = schakel verbinding. **Bim'de-mittel**, f. = bindmiddel. **Bim'den**, ft. (h.) (band; bände; gebunden) = (ver-, vast)binden; etw. an, auf, in (Afl.) b. (I!); (ein Buch, Besen, Garben, einem die Hände) binden; (ein Faß) met hoepels bekuipen; etnen Strauß) maken; einem etw. auf das Gewissen, auf die Seele b. = iem. iets op 't hart drukken; einem etw. auf die Nase b. = iem. bij den neus nemen, iets wijs maken, iets op de mouw spelden; ich binde ihm nicht alles auf die Nase = ik hang hem niet alles aan zijn neus; bindend (für) = bindend, verplichtend; die gebundene Rede = de gebonden stijl, poëzie; gebundene Wärme = gebonden, latente warmte; sich b. = zich (ver)binden, zich hechten. **Bim'der**, m. —s,

— = binder; kuiper. **Bim'derbalken**, m. = hoofdbalk. **Bim'derei'**, w. —, —en = binderij (*van boeken, bloemen enz.*). **Bim'deschüssel**, m. = sleutel van St. Petrus. **Bim'desparren**, m. = bindbalk. **Bim'destrich**, m. = koppelteeken. **Bim'demort**, f. = verbindings-, voegwoord. **Bim'desaden**, m. = bindtouw, pakgaren; es regnet B. = 't regent pijpensteeltjes. **Bim'derohr**, f., —'rotting, m. = bindrotting. **Bim'desfel**, f. —s, — = bindsel (auf Schiffen). **Bim'destein**, m. = kopsche steen. **Bim'dung**, w. —, —en = ('t) binden, verbinding. **Bim'delkraut**, f. = bingelkruid. **Bim'den**, f. = Bingen. **Bim'der Loch** (*id.*). **Bim'desfel**, f. —s, — (wien.) = Raufsch. **Bim'den** (mit Dativ) = binnen, in (*een zekere tijdruimte*); b. adt Tagen = binnen (in) 8 dagen; b. kurzem = binnen kort. **Bim'denbeich**, m.; —'fahrt, w.; —'gewässer, Pl.; —'hafen, m. = binnen[dijk; -vaart; -wateren; -haven. **Bim'denhandel**, m.; —'land, f.; —'länder, m. = binnen[handel (binnenlandsche h.); -land; -lander (*ook: schip voor de binnenvaart*). **Bim'denlaufen**, ft. (f.) = binnenloopen. **Bim'denloife**, m.; —'mauer, w.; —'meer, f.; —'schiff-fahrt, w.; —'see, m. = binnen[loods (rivierl.) -muur; zee; -vaart; -meer. **Bim'denlohle**, w.; —'verkehr, m.; —'zoll, m. = binnen[zool; -landsch verkeer; -landsche tol. **Bim'de**, f. —s, —s, **Bim'desfel**, f. —s, — = binocle, tooneelkijker. **Bim'de**, f. —s, —e = bonomium; das Newton'sche B. = 't b. van Newton. **Bim'demisch** = binomiaal. **Bim'de**, w. —, —n = bies, rusch; in die B. n gehen = verloren, naar de maan gaan. **Bim'denartig** = biesachtig. **Bim'denbusch**, —'büschel, m. = bos biezten. **Bim'denmatte**, w. = biezten mat. **Bim'denjäger**, m. = rietzanger. **Bim'denseide**, w. = wolgras. **Bim'dentucht**, m. = matten stoel. **Bim'denwahreheit**, w. = waarheid als een koe. **Biograph'**, m. —en, —en = biograaf. **Biographie'**, w. —, —n = biografie. **Biographisch** = biografisch. **Biologie'**, w. —, —n = biologie (*Levensleer v. dieren en planten*). **Bioskop'**, f. —s, —e = bioskoop (*med. instrument*). **Bipe'den**, Pl. = bipeden, tweevoeters. **Bipe'disch** = tweevoetig. **Biplan'**, m. —(e)s, —e = biplaan, tweedekker. **Biquadrat'**, f. = bikwadraat, dubbel vierkant, vierde macht. **Biribi'**, f. —s = biribi (*een soort loterijspel*). **Bir'te**, w. —, —n = berk. **Bir'ten** = berken. **Bir'tenbaum**, m. = berkeboom. **Bir'tenbesen**, m.; —'reis, f.; —'saff, f.; —'wein, m. = berke[bezem; -rijs (-tak); -sap; -wijn. **Bir'thahn**, m.; —'huhn, f. = kor[haan; -hoen. **Bir'ma**, f. = Birma. **Birma'ne**, m. —n, —n = Birmaan. **Birn'baum**, m. = pereboom. **Bir'ne**, w. —, —n = peer. **Bir'n(en)formig** = peervormig. **Birn'moß**, —'wein, m. = perewijn. **Birn'quitte**, w. = kweeper. **Bir'sch**, w. —, —en = jacht(gebied). **Bir'schen**, fchw. (h.) = jagen. **I. Bis**, Prap., Afl., (mit einer andern Prap.) Dat. ob. Afl. = tot (aan); zwei bis drei Tage = twee à drie dagen; bis (nach) Paris = tot Parijs; bis an den Hals im Wasser = tot aan den hals enz.; bis an, bis in den Tod = tot aan, tot in den dood; bis auf den Grund abbrennen = tot den

grond toe; bis zum Bahnhof = tot aan 't station; bis zu Ende = ten einde toe; von Montag bis Sonnabend (11); bis gegen Abend = tot tegen den avond; bis um vier Uhr = tot (om) vier uur; bis vor zwei Jahren (11); bis auf eine Kleinigkeit bezahlen = op een kleinigheid na; alle bis auf einen = allen op één na; bis zu Tränen = tot schreiens toe; bis wohin? = tot waar? bis hie(r)her = tot hiertoe. II. **biß**, Konj. = tot(dat); warten Sie, bis (daß) ich komme = tot(dat) ik kom; tu es nicht, bis ich es dir sage = voordat ik 't je zeg (zoolang (als) ik 't je niet zeg).

Bisam, m. —s = (muskus), bisam (ook 't bont). **Bisam|appel**, m.; **•boud**, m.; **•distel**, w. u. ā. = bisam|appel; -bok; -distel.

Bisanz, f. = Besançon.

Bischof, m. —(e)s, . . öfe = bisschop (ook een drank). **bi'schöflich** = bisschoppelijk; b. . e

Kirche = Episkopaalsche, Anglikaansche kerk; Cw. B. . e Gnaden = Uw doorluchtige Hoogwaardigheid, Uw Hoogerwaarde. **bi'schöf'samt**, f. = bisschoppelijke waardigheid, episkopaat.

bi'schöf'shut, m., **•mütze**, w. = bisschopshoed, mijter. **bi'schöf'sitz**, m., **•stuhl**, m. = bisschopszetel, -stoel.

bi'se w. — = (scherpe) Noordoostewind.

bi'sextil = besextiel, schrikkel. . .

bi'sexuell = bisexueel, twee(s)lachtig.

bi'sher = tot hier (toe); tot nu toe; wie b. = zoodat tot nu toe, zoodat vroeger. **bi'sher'rig**: bas b. . e Better = 't weer (dat we) tot nu toe (gehad hebben); die b. . en Nachrichten = de tot nu toe ontvangen berichten; das b. . e Gesetz = de tot nu toe geldende (de vorige, de oude) wet; der b. . e Bürgermeister = de aftredende burgemeester.

Bisaya, f. = Biscaye.

Bisaya'scher Meerbusen = golf van Biscaye.

Bisuit (spr.: . . kwiel), m. —(e)s, —e = biscuit.

bi'slang = tot nu toe.

bi'smut, zie Bismut.

bi'son, m. —s, —s = bizon.

biß, m. Bißes, Biße = beet. **biß'chen**, ein, das b. = beetje, een, 't b.: mein b. Geld; ein b. größer; ein klein b. **biß'en**, m. —s, — = beet, bete, hap, brok, stuk. **biß'femweise** = bij stukken, bij happen. **biß'fig** = bijtachtig, bijterig; bijtend, bits, snibblig. **biß'figkeit**, w. — = bijtachtigheid; snibbligheid.

biß'er, m. u. f. —s, = bister, roetbruin.

biß'tou'ri (spr.: . . toe. .), m. u. f. —s, —s = bistoeri (*chir. knipmes*).

biß'tum, f. —(e)s, . . tümer = bisdom.

biß'weilen = soms, somtijds, bijwijlen

biß'wille biß = tweelettergreepig.

biß'wunde, w. = beet, beetwonde.

biß'brief, m. = verzoekschrift, rekest.

I. **biß'te**, w. —, —n = hede, vraag, verzoek; auf seine B. = op zijn verz. II. **biß'te** = als 't u belieft, asjeblieft; b. sagen Sie mir = zeg mij asjeblieft of toe, zeg mij; „bedienen Sie sich, — „bittel, „ = „bedien u" — „dank u" of „na u"; b. sehn = niet te danken.

biß'ten, ft. (h.) (bat; bâte; gebeten) = bidden, verzoeken, vragen, smeeken; (einen um etw.) verzoeken; einen b. etw. zu tun = iem. verzoeken enz.; ich bitte Sie darum = ik verzoek, smeek u er om; dürfte ich Sie um das Salz b. ? = mag ik u om 't zout verz., wilt u me 't zout asjeblieft eens aangeven? darf ich um Ihren Namen b. ? = mag ik uw naam weten? wenn ich b. darf = als ik u verzoeken mag of asjeblieft;

ich lasse b. = (*bij aandiening*) laat Meneer e. d. binnen; [dafür ist gebeten = . . gezorgd].

I. **biß'ter**, m. —s, — = bidder, verzoeker. II.

biß'ter = bitter; (von der Ralte) bitter, snijdend; b. er Ernst = droevige, bittere ernst; einen B. u trinken = een bittertje drinken, nemen. **biß'terbö'fe** = bitterslecht, -kwaad, -nijdig.

biß'terbistel, w. = gezegende distel. **biß'ter'erbe**, w. = bitteraarde, magnezia. **biß'tertalk**, m. = bitterkalk. **biß'tertalk** = bitterkoud.

biß'terteit, w. —, —en = bitterheid.

biß'ter|flie, m.; **•trefse**, w. = bitter|klaver (waterdriblad); -kers.

biß'terlich = bitterachtig; bitter(lijk). **biß'terling**, m. —s, —e = bittere bron; (*visch*) bittervoorn; (*plant*) bitterling. **biß'ternis**, w. — =e = bitterheid. **biß'terföh** = bitterzoet (ook een plant). **biß'terwasser**, f. = bitterwater. **biß'terwurz**, w. = gentiaan.

biß'tessen, f. = trouwmaal (*op den avond, voor de bruiloft*). **biß'tfahrt**, w. = bedevaart. **biß'tegang**, m. = processie, omgang. **biß'tgejuh**, **•schreiben**, f. **•schrift**, w. = verzoekschrift, rekest, petitie. **biß't Keller**, m. = rekwestrant, petitionaris. **biß'tweise** = bijwijze van een verzoek.

biß'tmen, f. —s = bitumen, aardpek, teer, asfalt. **biß'tminös'** = bitumineus.

biß'twat, f. —s, —e u. —s = bivak. **biß'tatieren**, f. (h.) = bivakkeeren.

biß'tarr = bizar, zonderling. **biß'tarretie** w. —, —n = bizarrerie.

biß'teps, m. —s = biceps.

[**biß't** = vlak]. **biß'te**, zie Blähe en Blachfeld.

biß'tfeld, f.; **•land**, f. = vlakke, vlak land.

biß'thill = (*schp.*) blakstil, bladstil.

biß'tisch, m. = inktvisch.

biß't, m. = gekef, (ge)blaf. **biß'tfen**, f. (h.) = blaffen, keffen. **biß'ter**, **biß'ter**, m. —s, — = blaffer, keffer.

biß't, w. —, —en = (nldr.) kindje, wichtje; lastpak, blaag.

biß'te, w. —, —n = (*gwst.*) (wagen)huid, -dek.

biß'ten, f. (h.) = opblazen, doen zwellen; opzetten; **biß't** = zwellen, zich dik maken.

biß'tend = opzettend, -blazend, winderig.

biß'tlaut, m. = stemtoon bij zachte medeklinkers, blählaut. **biß'tucht**, w. = winderigheid. **biß'tung**, w. —, —en = opzetting, wind.

biß'tungsmittel, f. = windverdrijvend middel.

biß't, m. —(e)s = (k)walm. **biß'ten**, f. (h.) = walmen, rooken. [**biß'ter**, m. —s, — = muur-, handblaker].

biß'tage (spr.: . . maazje), w. —, —n = mal figuur, schande, oneer. **biß'tieren**, f. (h.) = belachelijk maken, een mal figuur laten slaan; **biß't** = zich blameeren, zich bespottelijk maken, een mal figuur slaan.

biß'tmanger (spr.: *blämäzje*), f. —s = blancmanger.

biß'to zie blanko.

biß't = blank, blinkend, schitterend, glanzend; bloot, naakt, kaal; glad, effen; drei b. e Taler = 3 echte (klinkende) daalders; in b. . em Hemde = in 't bloote hemd; b. ziehen = den degen, van leer trekken; mit einem b. stehen = op gespannen voet met iem. staan; ganz b. sein = platzak zijn; [jeht hab' ichs b. = nu is 't me duidelijk]. **biß'te**, w. —, —n = blankheid, schittering, glans; wijde, open vlakke. **biß'ten**, f. (h.) = blank maken, poetsen. **biß'tett**, f. —(e)s, —e = blanket, ongevuld formulier. **biß'thin** = ronduit,

rondweg. **blanco** = blanko; in b. = in blanko.
Blanco [akzept, f.; -indoffament, f.; -kredit, m.;
 -verlauf, m.; -wechfel, m. = blanko]akzept;
 -endossement; -krediet; -verkoop; -wissel.
Blanc [heit, f. —(e)s, —e = (korset)baiein.
Blas [den, f. —s, — = blaasje, bobbel(tje).
Blas [gentraut, f. = blaaskruid, waterblaas.
Blase, w. —, —n = blaas, buil, blaar, lucht-
 (gas)bel, bobbel; (giet)gal; destilleerketel;
 (stud.) kleurlooze vereeniging, troep; die ganze
 B. = de heele troep, zool. **Blas** [balg, m. =
 blaasbalg. **Blas** [balgrohr, f., -rohre, w. =
 blaasbalgpip. **Blas** [balgtrierer, m. = orgel-
 trapper. **Blas** [fegeat, f. = blaastoestel. **Blas** [fein-
 strument, f. = blaasinstrument. **Blas** [feloeh,
 f. = blaas-, mondgat, mondstuk (an Blasin-
 strumenten); spuitgat (des Walffches). **Blas** [fe-
 maschine, w. = blaastoestel.
Blase, ft. (h.) (bu blaest u. blaest, er blaest; blies;
 bliese; blaest geblazen) = blazen; das (auf dem)
 Horn, die (auf der) Trompete, die (auf der) Flöte
 bl. = (op) den hoorn, (op) de trompet, (op) de
 fluit bl.; zum Angriff, zum Rückzug, zum Abzug,
 zum Anmarsch, zum Aufstehen bl. = (tot) den
 aanval, (tot) den aftocht, opstijgen bl.; einen
 Stein bl. = een (dams)schijf bl.; ich blase ihm
 etw. = ik bedank hem, ik doe 't niet; mit einem
 in ein Horn, in ein Loch bl. = 't met iem. eens
 zijn, één lijn trekken; nicht zum B. = niet om
 uit te houden. **Blasenartig** = blaas-, blaar-
 achtig.
Blasenbruch, m.; -entzündung, w.; -griech, f. =
 blaas]breuk; -ontsteking; -steen (graveel).
Blasenhut, m. = deksel van den destilleerketel.
Blasenkrampf, m. = blaaskramp. **Blasen-**
traut, f. = blaaskruid. **Blasenpflaster**, f. =
 blaartrekkende pleister.
Blasenpflanz, m.; -sonde, w.; -stein, m.; -stich,
 m. = blaas]snede; -peiler (katheter); -steen;
 -snede.
Blasenziehend = blaartrekkend. **Blaser**, m.
 —s, — = blazer (in allerlei bet.).
Blaserkorps, m. = fanfarekorps.
Blasenrohr, f.; -werk, f. = blaas]pip (ook:
 erwt-, propeschiet); -werk (van een orgel).
Blasicht = blaar-, blaasachtig, vol blazen, blaren.
Blasiert = geblazeerd. **Blasiertheit**, w. —,
 —en = geblazeerdheid, onverschilligheid.
Blasig = vol blaren, blazen, bobbels.
Blasinstrument, f. = blaasinstrument.
Blasius, m. = Blasius; Herr B. = (ook) (Meneer)
 de Wind.
Blasonieren, [chw. (h.) = blazonneeren (een
 wapen naar de regelen van de kunst schilderen
 of verklaren).
Blasphemie, w. —, —n = blasfemie, gods-
 lastering. **Blasphemieren**, [chw. (h.) = gods-
 lasterlijk spreken, blasfemieren, vloeken.
Blas (bläffer od. blaffer, der bläffeste od. bläffeste)
 = bleek, vaal; blasse Erinnerung = zwakke
 herinnering. **Blas** [blau = bleek-, vaalblauw.
Blas [fe, w. —, —n = bleekheid; bles. **Blas** [fen,
 [chw. (h.), zie erblaffen. **Blas** [farbig = bleek-
 (kleurig).
Blas [gelb, -grün u. ä. = bleek]geel, -groen e. d.
Blas [hubn, f. = (meer)koet. **Blas** [lich = bleek-
 achtig, een beetje bleek. **Blas** [ling, m. —s, —e
 = (meer)koet; bleeke.
Blas, m. —es, Bläse = (obb.) wind, adem].
Blatt, f. —(e)s, Blätter = blad (einer Pflanze,
 Papier, eines Tisches, Rubers, einer Säge,
 Noten-); (kaarte)blad; courant, krant; baan,
 breedte (eines Stoffes); er nimmt kein B. vor

den Mund = hij zegt waar 't op staat, windt er
 geen doekjes om; das steht auf einem andern
 Bl. = dat is wat anders; das Bl. schießt ihm =
 er gaat hem een licht op, hij staat verbluft;
 das Bl. hat sich gemendet = 't blaadje is gekoerd.
Blatt [ähulich = bladachtig, op een blad ge-
 lijkend. **Blatt** [anfang, m. = bijblad. **Blatt** [blei,
 f. = blad-, dekklood. **Blatt** [den, f. —s, — =
 blaadje. **Blatt** [ten, [chw. (h.) = blatten (de ree-
 bokken door een bepaald geluid lokken), ook =
 abblatten. **Blatt** [ter, w. —, —n = blaar,
 puist, pukkel; die Blätter = de pokken.
Blatt [terden, f. —s, — = pukkel, puistje,
 schilfer. **Blatt** [terfall, m. = afvallen van de
 bladeren, afgevallen bladeren. **Blatt** [terflechte,
 w. = schilferachtige huiduitslag.
Blatt [tergrube, w. = pokput, -daal.
Blatt [tergebundene, f. = feuilleté(gebak).
Blatt [tergold, f. = bladgoud. **Blatt** [terig =
 puisterig, pukkelig, schilferig. **Blatt** [terig =
 dicht gebladerd, bladerig; feuilleté (Auchen);
 bladerig, schilferig (Steine, Früchte, Kohlen).
Blatt [terlos = bladerloos. **Blatt** [termagen, m. =
 boekpens, bladmaag. **Blatt** [tern, [chw. (h.) =
 bladeren; sich bl. = schilferen, (af)bladeren.
Blatt [ternarbe, w. = pokkultje, -put, -daal. **Blatt** [ter-
 narnbig = pokdalig. **Blatt** [ternepidemie,
 w. = pokkepidemie. **Blatt** [tergift, f. = pokgif.
Blatt [terreich = bladerrijk. **Blatt** [terteig, f. = feuil-
 leté-deeg. **Blatt** [terweise = in, bij bladen.
Blatt [terwerk, f. = bladwerk, gebladerte (ook
 eig.). **Blatt** [tervornig = bladvormig.
Blatt [gewächs, f.; -gold, f.; -grün, f.; -häutchen,
 f. = blad]plant; -goud; -groen; -vliesje.
Blatt [honig, m. = honigdauw. **Blatt** [kaser, m. =
 goudhaantje. **Blatt** [laus, w. = bladluis. **Blatt** [ler,
 m. —s, — = kranteschrijver]. **Blatt** [los =
 bladerloos. **Blatt** [lose, m. —, —n = huiskook.
Blatt [rig, blatt]rig, zie blatterig, blätterig.
Blatt [rippe, w. = nerf. **Blatt** [roller, m. = blad-
 roller (schadelijke tor). **Blatt** [scheide, w. =
 bladscheede. **Blatt** [schmetterling, m. = blad-
 vlinder. **Blatt** [seite, w. = bladzijde, -kant,
 -vlak. **Blatt** [silber, f. = bladzilver. **Blatt** [stän-
 dig = bladstandig. **Blatt** [spindel, w. = blad-
 spil. **Blatt** [breite, w. = bladschijf. **Blatt** [stel-
 lung, w. = bladstand. **Blatt** [stiel, m. =
 bladsteel. **Blatt** [stielständig = gesteeeld. **Blatt** [st-
 weise = bij bladen.
Blatt [weiser, m.; -wender, m.; -wert, f.;
 -weyse, w. = blad]wijzer (leesteeken); -keerder
 (koordje of lintje in een boek); -werk (ornament
 en; gebladerte); -wesp.
Blatt [wider, zie -roller. **Blatt** [zeichen, f., zie
 -weiser. **Blatt** [zeiger, m. = bladwijzer, in-
 houdsopgaaf, index. **Blatt** [zinn, f. = bladtin.
Blau, m. —es, Bläue = platkoek.
I. blau = blauw; (Stahl) bl. machen, bl. an-
 laufen lassen (I.); einem die Augen bl. schlagen =
 iem. een bl. oog slaan; einem einen b. . en Dumf
 (Dampf, Rebel) vormachen = iem. een rad voor
 de oogen draaien; blau(en) Montag machen =
 Maandag houden; die Woche b. machen = niets
 uitvoeren; wie wird ihm die b. e. Grühe
 [schmecken] = wat zal 't hem afvallen (na zoo'n
 goeien tijd) eine b. e. Bohne, Bille = een
 blauwe boon (een kogel); B. . er Peter = ver-
 trekvlag; so b. l. = och kom! ik geloof er niets
 van; ein Blauer (der Blaue) = (ook) diender; ins
 B. . e hinein = in 't honderd, in 't wild (schwat-
 zen, reden); ins B. . e hinein gehen = wezen-
 loos staren; vgl. Auge, Bogen, Himmel,
 Lappen I. u. a.

II. **Blau**, f. — = blauw; in B. gekleibet = in 't blauw gekleed.

blau'augig = blauwoogig. **Blau'bart**, m. = Blauwbaard.

Blau'beere, w.; **•bucß**, f. = blauw||bles; -boek. **Blau'brunſchürze**, e. = bont schort.

Blau'e, w. — = blauw, blauwe kleur. **Blau'el**, m. —s, — = blauwsel(stijfel). **blau'eln**, ſchw. (h.) = (de wasch) doorhalen. **blau'en**, ſchw. (h.) = blauwen, blauw maken; vgl. bleuen. **Blau'ente**, w. = wilde eend. **blau'färben**, ſchw. (h.) = blauw verven. **Blau'färber**, m. = blauwverver; leugenaar. **Blau'felchen**, zie Felchen. **Blau'fuchß**, m. = blauwe vos; (ook) bankbiljet, blauwtje, vgl. Lappen I. **blau'gelb** = blauwgeel. **Blau'grau** = blauwgrijs.

Blau'holz, f.; **•jade**, w.; **•teghen**, f.; **•taye**, w. = blauw||hout (campêchehout); -buis (matroos); -keeltje (-borstje); -kuip.

blau'lich = blauwachtig. **Blau'ling**, **Blau'ling**, m. —s, —e = blauwtje (een vinder); ook = blauer Lappen. **blau'mälig** = met blauwe plekken. **Blau'meiße**, w. = blauwe mees, pimpelmees. **Blau'mon'tag machen** = Maandag houden. **Blau'pauße**, w. = blauwdruk. **Blau'fäure**, w. = blauwzuur, pruisisch zuur. **Blau'ſchede**, w. = grijs gevlekt paard. **Blau'schimmel**, m. = appelgrauwe schimmel. **blau'schwarz** = blauwzwart.

Blau'stein, m.; **•stift**, m.; **•strumpf**, m.; **•tucht**, w. = blauw||steen (lapis lazuli); b. potlood; -kous; -zucht (-ziekte).

Blau'wasser, f. = hemel-, kalkwater. **blau'weiß'**: b. e. Flagge = blauw-witte vlag.

Bleß, f. —(e)s, —e = blik, plaatijzer, metalen plaat; geld, centen, duiten; onzin. **Bleß'arbeit**, w. = blikwerk. **Bleß'büchje**, w. = blikken bus.

ble'sen, ſchw. (h.) = (op)dokken, over de brug komen. **ble'sern** = blikken, van blik. **Bleß'geſchirr**, f. = blikwerk, -gerei. **Bleß'hammer**, m. = plethamer; blik-, plaatijzersmederij.

Bleß'handſchuh, m. = strijdhandschoen. **Bleß'harmonie**, w. = fanfarekorps. **Bleß'haube**, w. = helm. **Bleß'hütte**, w. = blik-smederij. **Bleß'instrument**, f. = koperen (blaas-)instrument. **Bleß'tappe**, w. = metalen kap; helm. **Bleß'tuch**, m. = plaatkoek. **Bleß'lehre**, w. = mal, model. **Bleß'maß**, f. = mal, plaatmeter. **Bleß'münze**, w. = blik-, holmunt. **Bleß'muſik**, w. = kopermuziek. **Bleß'ner** (ſdd.) m. —s, —, **Bleß'ſchlager**, **Bleß'schmied**, m. = blikslager. **Bleß'schere**, w. = blikshaar. **Bleß'schornſtein**, m. = plaatijzeren schoorsteen. **Bleß'ware**, w. = blikwaren. **Bleß'zange**, w. = haaktang. **Bleß'zinn**, f. = bladtin.

ble'ten, ſchw. (h.) = (die Zähne) laten zien. I. **blei**, f. —(e)s = (peil-, pot)lood. II. **blei**, m. —(e)s, —e = blei, blik.

Blei'abgang, **•abtrieb**, **•abzug**, m. = schuim van gesmolten lood, loodslakken. **Blei'arbeiter**, m. = loodwerker. **blei'artig** = loodachtig. **Blei'bad**, f. = loodbad. **Blei'balsam**, m. = loodbalsem.

I. **blei'ben**, ft. (I.) (bleib; bſiebe; geblieben) = blijven; vertoeven, verblijven; duren; uit-, wegblijven; overblijven; sneuvelen; ſtehen, ſtehen, ſteden, liegen, hängen b. = blijven zitten enz.; (maar ook wel: beſtehen, haften, halten, ſtehen, ſtoden, wohnen bl.); wo ſind wir ſtehen geblieben? = waar zijn we gebleven (beim Leben u. ä.)? — am Leben b. = in 't leven bl.; er bleib auf dem

Plaße = hij bleef op de plaats (dood); **bei** etw. b. = bij iets blijven, volharden; **bei** der Sache b. = bij de zaak blijven, voet bij stuk houden; es bleib dabei! = afgesproken! daar blijft 't bij!

etw. b. laſſen = iets laten, iets niet doen; das bleib ſich gleich = dat blijft 't zelfde, is net zoo lang als 't breed is; er ſann ſo b.! = hij is me er een (een uil, suifer e. d.)! bleibe mit damit vom Halße, vom Leibe! = blijft me daarmee van 't lijf! 4 von 10 bleibst (bleiben) 6 = 4 van de 10 blijft 6. II. **blei'ben**, f. —s = blijven, verblijf; hier iſt meines B. .s nicht = hier kan ik niet blijven.

Blei'bedachung, w. = looden dakbedekking. **Blei'blatt**, f. = lood in platen. **Blei'blech**, f. = blad-, tabak-, theelood. **Blei'bleid**, m. = loodglans.

bleich = bleek, vaal. **Bleich'anſtalt**, w. = bleekerij. **Bleich'art**, m. —s = lichtroode wijn, bleekerd. **Bleich'e**, w. —, —n = bleekheid, vaalheid; bleek(veld); ('t) bleeken; er iſt dem Teufel aus der B. gelaufen = hij heeft een zwart gezicht. **blei'chen**, ſchw. (h.) = bleeken; (f. u. h.) = (ver)bleeken. **Blei'cher**, m. —s, — = bleeker; ook = Bleichart. **Bleicher'e**, w. —, —en = bleekerij. **Blei'ſchert**, zie Bleichart. **Bleich'talk**, m. = chloorkalk, bleekpoeder. **Bleich'plaz**, m., **•ſtätte**, w. = bleek(veld), bleekerij. **Bleich'pulver**, f. = bleekpoeder. **Bleich'sucht**, w. = bleekzucht. **bleich'süchtig** = bleekzuchtig. **bleich'wangig** = bleekwangig. **Bleich'wasser**, f. = bleekwater.

Blei'dach, f. = looden dak. **Blei'einbedung**, w. = looden dakbedekking. **blei'en**, ſchw. (h.) = looden (i. a. b.); [druken, bezwaren]. **blei'ern** = looden, van lood.

Blei'e, w. —, —n zie Blei II.

Blei'ertz, f.; **•farbe**, w. = lood||erts; -kleur. **Blei'faſſung**, w. = vensterlood. **Blei'feder**, w. = potlood. **Blei'fotie**, w. = blad-, theelood. **Blei'form**, w. = looden vorm. **Blei'geiſt**, m. = geest van lood. **Blei'gewicht**, f. = looden gewicht; lood(je); gewicht (an einer Uſr).

Blei'gewinnung, w.; **•gießer**, m.; **•glanz**, m.; **•glätte**, w.; **•glimmer**, m.; **•grube**, w. = lood||winning; -gieter; -glans; -glit; -glimmer; -mijn.

blei'lgrau; **•haltig** = lood||grijs (grauw); -houdend.

Blei'hammer, m. = blikslagershamer. **Blei'he**, w. —, —n, zie Blei II.

Blei'hütte, w. = loodgieterij, -hut. **blei'icht** = loodachtig. **blei'ig** = loodhoudend.

Blei'kammer, w.; **•kolle**, w.; **•krankheit**, w. = lood||kamer; -koliek; -ziekte.

Blei'kugel, w. = looden kogel. **Blei'lot** (-maß), f. = peil-, diep-, schietlood. **Blei'mulde**, w. = blokklood.

Blei'papier, f.; **•pflaster**, f.; **•platte**, w. = lood||papier (theelood); -pleister; -plaat (looden plaat).

blei'recht = loodrecht, in 't lood. **Blei'rohr**, f. = potloodhouder; looden pijp. **Blei'röhre**, w. = looden pijp.

Blei'ſalbe, w.; **•ſalz**, f.; **•ſchlade**, w. = lood||zalf; -zout; -slak (-schuim).

Blei'schnur, w. = loodlijn, lood-, peilkoord. **blei'schwer** = loodzwaar. **Blei'sicherung**, w. = loodzekerij. **Blei'siegel**, f. = lood (vizitatie-zegel). **Blei'stift**, m. = potlood. **Blei'stiftſpitzer**, m. = potloodpunter. **Blei'stiftzeichnung**, w. = potloodteekening. **Blei'vergiftung**, w. = loodvergiftiging. **Blei'verſchlüß**, m. = plombe,

plombeering; unter B. = geplombeerd. **Blei-
wage**, w. = waterpas, paslood. **Bleiweiß**, f. =
loodwit. **Bleiwurz**, w. = loodkruud. **Blei-
zeihen**, f. = lood (zegel); (ook jag.) hertspeer.
Bleizucker, m. = loodsuiker.
Blendboden, m. = blinde vloer. **Blende**, w. —,
—n = verblinding; (in kijker) diafragma; (aan
vestingw.) blindeering; (voor paard) ooglap,
-leer; (bk.) nis, loos raam, looze deur;
(delfst.) blende. **Blenden**, fchw. (h.) = blind
maken; verblinden; betooveren; de ooglappen
aandoen; (einen Schacht) sluiten; (einen Lauf-
graben, Licht) blindeeren; (eine Laterne) rot,
grün b. = rood, groen licht laten toonen;
rot-, grüugehenbete Laterne = rood, groen
licht toonende l.; blendend = verblindend.
Blendfenster, f. = blindraam. **Blend-
glas** f. = zonneglas (aan verrekijker). **Blend-
kugel**, w. = damp-, rookkogel. **Blend-
laterne**, w. = dievelantaarn. **Blendleder**, f. =
ooglap, -leder. **Blendling**, m. —s, —e =
bastard, schijnheilige. **Blendnis**, w. =
blinde nis. **Blendrahmen**, m. = chassis (der
Maler). **Blendstein**, m. = afzetsteen. **Blen-
dung**, w. —, —en = ('t) blind maken; (oog-
verblinding; blindeering. **Blendwerk**, f. =
begoocheiding, (oog)verblinding, misleiding. **Blend-
ziegel**, m. = afzetsteen.
Blesse, w. —, —n = bles (witte vlek voor aan den
kop van paard enz., ook 't dier).
Blesseiren, fchw. (h.) = blesseeren. **Blesseur**, w.
—, —en = blessuur.
Bleuel, m. —s, — = stamper, klopper. **Bleuelin**,
fchw. (h.) = stampen, kloppen. **Bleuelstange**,
w. = drijf-, krukstang. **Bleuelen**, fchw. (h.) =
afranselen, kloppen.
Blik, m. —(e)s, —e = blik, oogopslag; [(licht-
glans, flikkering); auf den ersten B. = op 't
eerste gezicht; alle B. e auf sich ziehen =
aller blikken (oogen) tot zich trekken.
Blicke, w. —, —n = witsch, blei, blik.
Blicken, fchw. (h.) = blikken, kijken, zien;
[schitteren, blinken]; die Richter bl. = 't licht
versterken (beim Malen); das läßt tief b. = dat
geeft heel wat te denken. **Blickfeuer**, f. =
blik-, seinvuur. **Blicklicht**, f. = bliksemlicht
(in Leuchttürmen). **Blicksilber**, f. = fijn zilver.
Blind = blind (eig. en fig.); auf einem Auge b. =
aan één oog blind; b. er Eifer schadet nur = al
te veel ijver schaadt; b. für, gegen etw. = b. voor
iets; bei (unter) den B. en ist der Einäugige
König = in 't land der b. en is Eenooog koning;
mit dem B. en spielen (im Whiffspiel) (ll);
b. es Fenster, b. e Mauer (ll); der b. e
Kauf = de schijnkoop; b. er Alarm = loos
alarm; ein b. er Passagier (ll); b. er Schuß =
schot met los kruut, (ook) schot in de lucht;
b. schießen = met los kruut schieten; (ber
Epiegel ist) mat, dof. **Blinddarm**, m. = blinde
darm. **Blinddruck**, m. = blinddruk. **Blinddru-
cken** = blindemannetje spelen (ook fig.). **Blind-
denkfahrt**, w. = blindenrichting, -gesticht.
Blindendruck, m. = reëlsdruk (voor blinden).
Blindfisch, m. = naaldvisch. **Blindgänger**,
m. = niet-gesprongen projektiel. **Blindgläubig**
= goedgeloovig, blindelings geloovend. **Blind-
heit**, w. — = blindheid (ook fig.). **Blindling**,
m. —s, —e = [blinde]; bloedzweer. **Blind-
lings** = blindelings. **Blindschlange**, w. =
blindslang. **Blindschleiche**, w. = hazelworm;
gluiper. **Blindschuß**, m. = schot met los kruut,
schot in de lucht.
Blint und blaut = blinkend, schitterend. **Blin-**

ten, fchw. (h.) = blinken, schitteren; glanzen;
ook = blinzeln. **Blintern**, fchw. (h.) = blinken.
Blintfeuer, -licht, f. = schitterlicht (van uur-
toren).

Blintzen, [blintzen], fchw. (h.) = pinken, knip-
pinkoogen.

Blik, m. —es, —e = bliksem(straal), flikkering;
wie der Bl. = (zoo snel) als de bliksem, als 't(de)
weerlicht. **Blikableiter**, m. = bliksemafleider.
Blikblaut = schitterend blank; brandhelder.
Blikblau = bont en blau. **Blikdumm** =
oliedom. **Blikzen**, fchw. (h.) = (eig. en fig.)
bliksemen, weerlichten; flikkeren. **Blikzes-
schnelle**, w. = bliksemsnelheid. **Blikfeuer**,
f. = bliksem-, blink-, schitterlicht (van uur-
toren). **Blikfunke**, m. = elektrische vonk.
Blikgefahr, w. = bliksemgevaar. **Blikjunge**,
m. = drommelsche, bij-de-handte jongen.
Blikkerl, m. = drommelsche kerel, wakkere
klant. **Bliklicht**, f. = bliksemlicht. **Blikmäd-
chen**, -madel, f. = drommelsche, jolige meid.
Blikrauber = brandhelder. **Blikschlag**, m. =
bliksemslag. **Blik schnell** = bliksemsnel. **Blik-
stoff**, m. = elektrische stof. **Blikstrahl**, m. =
bliksemstraal. **Blikweinig** = erg, bedroefd
weinig. **Blikzug**, m. = bliksemtrein.

Bl. = Ballen: baal.

Blok, m. —(e)s, Blöcke = blok (z. a. b.); in B.
(verfaufen) = en bloc; in den Bl. legen, schießen
= in 't blok, in de ijzers sluiten. **Blokaade**, w.
—n = blokkade, blokkeering; (die Bl.) brechen
= (ver)breken, forceeren. **Blokaade**, f. =
blokkade (in blokken). **Blokaade**, f. = blokijs.
Bloken, fchw. (h.) = blokken, blokkeeren
(spw.). **Blöken**, fchw. (h.) = in 't blok, in
de ijzers sluiten. **Blokkade**, w. = blokkade.
Blokkhaus, f.; -holz, f. = blokkhuis; -hout.
Blokkieren, fchw. (h.) = blokkeeren. **Blokkie-
rung**, w. —, —en = blokkeering, blokkade.
Blokkmacher, m. = blokkmaker. **Blokkrolle**,
w. = blok, (katrol, schijf).

Blokkberg, m. = Blokkberg.

Blokksignalfystem, f. = blokkstysteem. **Blokk-
stück**, f. = blok (metaal); neut (bk.). **Blokk-
taube**, w. = houtduif. **Blokkung**, w. —, —en =
blokking, blokkeering (spw.). **Blokkwagen**,
m. = blokkwagen, sleep (in Sägemühlen).
Blokkzinn, f. = blokkzin (in blokken). **Blokk-
zucker**, m. = suikerblokkjes, -tabletten.

Blöde, f. = bijziende. **Blöde** = bleu, ver-
legen, bedeesd; zwak (von den Augen, früher
auch in allgemeinerer Verwendung), bijziend;
dom, suf, lizig; ein b. er Hund wird selten
fett = wie verlegen is, brengt 't niet ver in de
wereld. **Blödigkeit**, w. — = zwakheid (der
Augen); verlegenheid; sufheid. **Blödig**, m.
—s, —e = bloedaard, verlegen, bedeesd per-
soon. **Blödsichtigkeit** = kortziend. **Blödsichtigkeit**,
w. — = kortziendheid. **Blödsinn**, m. = dom-
heid, onnoozelheid, suf(fer)igheid; höherer Bl.
= driedubbele stommiteit. **Blödsinnig** = suf,
stomp, idioot.

Blöten, fchw. (h.) = (von Rindern) loeien, bul-
ken, (von Schafen) blaten.

Blond = blond; licht (gekleurd). **Blondchen**,
f. —s, — = blondje. **Blonde**, w. —, —en
= blonde, zijden kant; blondine; eine hübl
B. = een glas wit bier. **Blondhaarig** =
blond(haarig). **Blondine**, w. —, —n = Blon-
dine. **Blondkopf**, m. = blondbol, -kopje,
blonde. **Blondlockig** = blondgelokt, -lokkig.
Blöß = bloot; naakt, ongedekt; enkel, louter,
alleen, maar; es ist ein b. er Argwohn =

..niets dan (enkel) argwaan, achterdocht; mit (den) b. en **Augen** = met 't bloote oog; auf der b. en **Erde** = op den naakten grond; mit b. en **Füßen** = bloots-, barrevoets; der b. e **Gebante** = alleen de gedachte; im b. en **Hemd** = in 't hemd; mit b. em, im b. en **Kopf** = blootshoofds; auf b. em **Pferd** reiten = zonder zadel rijden; [aller Sorgen bl. = van alle zorgen vrij; von aller Hilfe bl. = van alle hulp beroofd]. **Blöße**, w. —, —n = bloetheid, naaktheid; open plek (*in 't bosch*); (beim Jechten) blootgegeven plaats; sich eine Bl. geben = zich bloot geven, vat op zich geven. **blöß'legen**, [schw. (h.)] blootleggen. **blöß'stellen**, [schw. (h.)] = blootstellen; in verlegenheid brengen; sich bl. = zich blootgeven. **blü'hen**, [schw. (h.)] = bloeien (*ook fig.*); sein Weizen blüht = 't gaat hem goed; ihm blüht etw. = hem staat iets te wachten. **blü'hend** = bloeiend; blozend; in den bloei van 't leven; schitterend. **blüh'rot'**, **'weiß'** = schitterend rood, sch. wit. **Blüm'chen**, f. —s, — = bloempje. **Blüm'chen/kaffee**, m.; **'tee**, m. = dunne koffie; slappe thee. **Blü'me**, w. —, —n = bloem (*ook fig.*), blom; puik(je); pluim (des Hsien); geur, bouquet (des Weines); eerste teug (bier); ich fomme dir die Bl. = op je gezondheid! unter der Bl. [agen] = in bedekte termen; durch die Bl. [prechen, reden] = in bedekte termen, in beeldspraak, in bloemrijke taal spreken. **blü'meln**, [schw. (h.)] = [zijn taal met bloempjes en krulletjes doorweven, in bloemrijke taal spreken]; (honig uit de) bloemen zoeken. [**blü'men**, [schw. (h.)] = met bloemen versieren, bloemen]; gebümt = gebloemd. **blü'menartig** = bloemachtig. **Blü'menan**, w. = bloemrijke dreef. **Blü'menbau**, m. = bloemeteelt. **Blü'menbeet**, f. = bloembed, -perk. **Blü'menbinde**, w. = festoen, krans. **Blü'menbinse**, w. = zwanebloem. **Blü'menblatt**, f.; **'brett**, f.; **'erde**, w. = bloem|blad; tafeltje (bloemplant); -aarde (tuinaarde). **Blü'menflor**, m. = bloemetooi, -rijkdom. **Blü'mengehänge**, f. = festoen, guirlande. **Blü'mengewächs**, f.; **'gestell**, f. = bloem|plant (-gewas); -stander (-standaard). **Blü'mengevinde**, f. = guirlande. **Blü'mengriffel**, m. = bloemstijl. **Blü'menhändler**, m. = bloemverkooper. **Blü'menhülle**, w. = bloemhulsel. **Blü'menkelch**, m.; **'knospe**, w.; **'kohl**, m.; **'korb**, m. = bloem|kelk; -knop; -kool; -emand. **Blü'menkranz**, m.; **'krone**, w.; **'leise**, w. = bloem|krans; -kroon (kroon van bloemen); -lezing (bloemsoogst). **Blü'menmalet**, m.; **'markt**, m. = bloem|schilder; -markt. **Blü'menmehl**, f. = stuifmeel. I. **Blü'menreich**, f. = bloemrijk, rijk van Flora. II. **blü'menreich** = rijk aan bloemen; bloemrijk, beeldrijk (nom. Stil). **Blü'menrohr**, f.; **'ronbell**, f.; **'schaff**, m.; **'scheide**, w.; **'schirm**, m. = bloem|riet; -bed (*nl. rond*); -stengel; -scheede; -scherm. **Blü'menschuur**, w. = festoen. **Blü'menseite**, w. = haarzijde (einer Haut). **Blü'menstab**, m. = bloemstok. **Blü'menstand**, m. = bloeiwijze. **Blü'menstaub**, m. = stuifmeel. **Blü'menstengel**, m. = bloemstengel. **Blü'menstiel**, m. = bloemsteel. **Blü'menstod**, m. = bloem(plant); (bloem)stok. **Blü'menstrauch**, m. = ruiker, boeket. **Blü'menstüd**, f. = bloemstuk; -bed,

-perk. **Blü'mentee**, m. = prima thee, keizerthee. **Blü'men|tisch**, m.; **'topf**, m. = bloem|tafel; -pot. **blü'men|tragend** = bloemdragend. **Blü'men|zierat**, m. = bloemversiering, lofwerk. **Blü'men|zucht**, w. = bloemeteelt. **Blü'menzwiebel**, w. = bloembol. **blü'merant'**: mir wird bl. vor den Augen, zumute = ik word draaierig, naar. **blü'm'icht**, **blü'm'ig**, **blü'm'ig** = met, vol bloemen, gebloemd. **blü'm'ist'**, m. —en, —en = bloemist. **blü'm'ist'**, w. — = bloemkunde. **blü'm'lein**, f. —s, — = bloempje, bloemelijn. **blü'm'fe**, w. —, —n = bloeze (blouse); (werk-mans)kiel, -jas. **blü'm'fe**, w. —, —n = signaalvuur, -licht. **blü'm'fenmann**, m. = werkmans, Jan-Boezeroen. **blü'm'ig**, m. —es, blü'm'ig = bloesemrijkdom, bloel. **blü'm'ig**, f. —(e)s = bloed; mit kaltem B. .e = in koelen bloede, koelbloedig; das Bl. s'ieg mit ins Gesicht = . . steeg mij naar 't gezicht; von edlem B. = uit edel bl.; das macht böses Bl. = dat zet kwaad b.; das Bl. verleugnet sich nicht = 't b. kruipt waar 't niet gaan kan; ein junges Bl. = een jonge b.; bis aufs Bl. = tot bloedens toe, tot 't uiterste; das liegt (einem) im Bl. = dat zit in 't b. **blü'm'abgang**, m. = bloedafgang. **blü'm'ader**, w. = bloedader. **blü'm'ählich** = op (naar) bloed gelijkend, bloedachtig. **blü'm'andrang**, m. = aandrang van ('t) bloed, kongestie. **blü'm'arm** = bloedarm; **blü'm'arm'** = dood-, bloedarm. **blü'm'armut**, w. = bloedarmoede. **blü'm'artig** = bloedachtig. **blü'm'auge**, f. = waterbezie. **blü'm'auswurf**, m. = bloedspuwing. **blü'm'bad**, f. = bloedbad. **blü'm'bann**, m. = lijfstraffelijke rechtspleging. **blü'm'belekt** = met bloed bevekt, besmet. **blü'm'brechen**, f. = bloedspuwing. **blü'm'beuk**, w. = bruine beuk. **blü'm'bühne**, w. = schavot. **blü'm'chen**, f. —s, — = bloempje; puistje. **blü'm'durst**, m. = bloeddorst. **blü'm'dürstig** = bloeddorstig. **blü'm'te**, w. —, —n = bloesem; bloem, bloei, zweertje puistje. **blü'm'egel**, m. = bloedzuiger; Bl. ansetzen = koppen zetten. **blü'm'ten**, [schw. (h.)] = bloeden; das Herz, die Nase bluten mir = mijn hart, mijn neus bloedt; sich zu Tode bl. = dood bloeden; er wird b. müſſen = hij zal moeten bloeden (geducht betalen). **blü'm'ten|blatt**, f.; **'kelch**, m.; **'leise**, w. u. ä. = bloem|blad; -kelk; -lezing e. d. **blü'm'ten|stand**, m. = bloeiwijze. **blü'm'ten|staub**, m. = stuifmeel. **blü'm'ten|ziehung**, w. = aderlating. **blü'm'ten|ergiehung**, w.; **'erguß**, m. = bloeduitstorting. **blü'm'ten|zeugend** = bloedvormend. **blü'm'ten|zeit**, w. = bloeitijd(perk). **blü'm'ten|farbe**, w.; **'farbe**, w.; **'stut**, m. = bloed|vlag; -kleur; -vink (goudvink). **blü'm'ten|flage**, w.; **'fled**, m.; **'fluß**, m. = bloed|vlag; -vlek; -vloed (-gang, -vloeiing). **blü'm'ten|gefäß**, f.; **'geld**, f. = bloed|vat; -geld. **blü'm'ten|gericht**, f. = kриміnele rechtbank. **blü'm'ten|gerüst**, f. = schavot. **blü'm'ten|gier**, w. = bloeddorst. **blü'm'ten|geschwür**, f. = bloedzweer. **blü'm'ten|gierig** = bloeddorstig, -gierig. **blü'm'ten|harnen**, f. = bloedwateren. **blü'm'ten|hochzeit**, w. = bloedbruiloft. **blü'm'ten|hund**, m. = bloedhond. **blü'm'ten|tig** = bloedig; bebloed; einen bl. schlagen = iem. tot bloedens toe slaan; bl. er Ernst (lt). **blü'm'ten|igel**, zie Blutegel. **blü'm'ten|jung** = bloedjong.

Blut||klumpen, m.; -koralle, w.; -körperchen, f. = bloed||klomp; -koraal; -lichaampje.
Blut||kudgen, m.; -iache, w.; -lauf, m. = bloed||koek; -plas; -omloop (-ontlasting).
blut leer, **blut** los = bloedeloos.
Blut||mangel, m.; -rahe, w.; -rat, m. = bloed||armoede; -wraak; -raad.
blut reich = volbloedig, sanguineus. **Blut** reinigend = bloedzuiverend. **Blut** richter, m. = crimineel rechter, scherprechter. **Blut** rot = bloedrood. **Blut** ränzig = bloedend, tot bloeden toe, bloedig, bloederig. **Blut** sauer = erg moeilijk, erg zuur (*fig.*); er läßt es sich bl. werden = hij werkt als een paard. **Blut** sauger, m. = bloedzuiger (*i. a. b.*). **Blut** schande, w. = bloedschande. **Blut** schänderisch = bloedschendig. **Blut** schen = bloedschuw. **Blut** schlecht = erg slecht, inslecht. **Blut** schuld, w. = bloedschuld. **Blut** schwär, m. = steenpuist. **Blut** s'freund, m. = bloedverwant. **Blut** speien, -spuden, f. = bloedspuwing. **Blut** stillend = bloedstillend, -stelpend. **Blut** stöndung, w. = stilstand in 't bloed. **Blut** strieme, w. = bloedstroom, bloedige striem. **Blut** tröpfchen, f. = adonisroosje; (*orig.*) bloeddruppeltje. **Blut** tropfen, m. = droppel bloed. **Blut** turz, m. = bloedspuwing, -storting. **Blut**||verwandte(r); -verwandschaft, w. = bloed||verwant; -verwantschap.
Blut tat, w. = bloedige daad. **Blut** triefend = druipend van bloed. **Blut** umlauf, m. = bloedsomloop, -circulatie. **Blut** ung, w. —, —en = bloeding. **Blut** urteil, f. = doodvonnis.
Blut||vergiefen, f.; -vergiftung, w.; -verluft, m.; -wärme, w. = bloed||vergieten (-storten); -vergiftiging; -verlies; -warmte.
Blut welle, w. = bloedgolf, -stroom; eine B. schöß ihr ins Gesicht = (*ook*) ze werd vuurood. **Blut** we nig = erg, bedroeft weinig. **Blut** wurst, w. = bloedworst, beuling. **Blut** wurz, w. = tormentil, zevenblad, smeewortel. **Blut** zeichen, f. = bloedig teeken, bloedvlek. **Blut** zeuge, m. = bloedgetuige, martelaar. **Blut** zwang, m. = dysenterie.
b. m. = brevi manu; oogenblikkelijk.
Bn. ob. **B.N.** = Banknoten.
Bd, w. —, —en = (wind)vlaag, bui.
Bo a, w. —, —s = boa (*slang en bont*).
Boberel te, w. —, —n = jodekers.
Boc cia (spr.: *botsja*), f. —s, —s = boccia (*een balspel*).
Bo d'her (*met d*), m. —s, — = (*hbr.*) (eerstgeborene) zoon; (*ook*) jood.
Bo d, m. —(e)s, Böde = bok, ram; snijder, kleerefrak; bok (*sout, misslag, koetsierszitplaats, gymnastiekwerktuig, onderstel, schraag, krukje, platboomd vaartuig*); stormram; glas bier (boc); steifer B. = lomperd, stijve Klaas; den B. zum Gärtner machen = den vos op de ganzen laten passen; einen B. machen, schießen = een bok schieten; B. springen, Bodsprung spielen = bok-bok-sta-vast, haasje over spelen; (einem) den B. stehen = staan (*in dit spel*); polnisch, panisch B. = Poolsche, Spaansche b. (*oud martelwerktuig*); einen in den B. spannen = iem. op de pijnbank leggen, iem. aan handen en voeten knevelen. **bo** d'beinig = stijf, houterig; koppig. **Bo** d'biet, f. = bockbier. **Bö** d'chen, f. —s, — = bokje. **bo** c'ten, schw. (h.) = bokken, ritsig zijn; stinken; bok springen; pruilen, mokken; bokken, steigere (*om den ruiter af te werpen*); stampen (*van schepen*). **Bo** d'tell, f. = bokkevel. **Bo** d'tüte = Blodföte. **bo** c'tig

bo c'tig, **bö** c'tisch = ritsig; stinkend; bokkig.
Bo d'täfer, m. = boktor. **Bo** d'teber, f. = bokkele(*der*). **Bo** d'teiler, w. = dubbele ladder, trapladder. **Bo** d'sbart, m. = boksbard; wilde schorseneer; borstelgras. **Bo** d'sbeere, w. = wilde moerbeï, dauwbraam. **Bo** d'sbeutel, m. = wijdbuikige flesch; beste Frankenvijn.
Bo d'sbentelei, w. = ouderwetschheid, sleur.
Bo d'sborn, m. = boksdorn; hokjespeul.
Bo d'shorn, f. = bokkehoorn; (*schp.*) bokshoornhout; einen ins B. jagen = iem. bang maken, vrees aanjagen. **Bo** d'sprung, m. = bokkesprong, *vgl.* **Bo** d.
Bo den, m. —s, — = Bodden: bocht, strandmeer.
Bo de'ga, w. —, —s u. .gen = bodega.
Bo den, m. —s, — u. Böden = bodem, grond, terrein; vloer, zolder; (*bb.*) verdieping; grondslag; bol (eines Hutes); ein B. Zaig, Zeit = een bodem vet; auf dem B. der Verfassung = op den grondslag van de konstitutie; Handwerk hat (einen) goldenen B. = een ambacht is goud waard; B. gewinnen = veld winnen; zu B. werfen = op den grond, overhoop, omver werpen; am (ob. auf dem) B. liegen = op den grond liggen; auf dem B. = (*ook*) op den zolder; einen B. legen = (*ook: in de maag*) een onderlaag leggen; zu B. schlagen = neerslaan; zu B. drücken = neerdrukken; Rotz auf dem B. haben (*fig.*) = leven kunnen; *vgl.* g'leich machen, Grund e. a.
Bo denbeschaffenheit, w. = grondgesteldheid.
Bo denbesitz, m. = grondbezit. **Bo** denbrett, f. = onderlaag. **Bo** denfenster, f. = dak-, zoldervenster. **Bo** denfeste, w. = grondsoep, droesem. **Bo** denkammer, w. = zolderkamer.
Bo denkredit, m. = grondkrediet. **Bo** denloß, f., -lute, w. = zolderluik. **bo** denlos = bodemloos; (*fig. ook*) verregaand. **Bo** denmatte, w. = vloermat. **Bo** denraum, m. = zolder(ruimte). **Bo** denstaf, m. = bezinksel, grondsoep. **Bo** densee, m. = Bodensee, meer van Konstanz. **bo** denständig = op den grond (zich bevindende); (*fig.*) in den (geboorte)bodem vastgeworteld, ingeboren, eigen; (*bot.*) onderstandig. **Bo** denwelle, w. = golving van den grond. **Bo** denzinß, m. = zolderhuur; grondrente.
bo d'men, **bö** d'men, schw. (h.) = (*vaten, schepen*) verbodemen. **Bo** d'merei, w. —, —en = bodemerij.
Bo fit, m. —es, —e = wolfsveest, paddestoel.
Bo gen, m. —s, — (*ook* Bögen) = boog, kromming; strijkstok; handboog; blad papier, vel; der blaue B. = (*öftr.* mil.) pensioenakte; den blauen B. friegen = gepensioneerd worden; *vgl.* **B**ausch. **Bo** genbezeichnung, w. = ... teiden.
Bo gen||brüde, w.; -dach, f.; -fenster, f. = boog||brug; -dak; -venster.
Bo genform, w. = folioformaat; boogvorm.
Bo genförmig = boogvormig; gewelfd. **Bo** genführung, w. = hanteering van den strijkstok, streek **Bo** gengang, m. = overwelfde, overdekte gang. **Bo** gengerüst, zie Lehgerüst.
Bo gengewölbe, f. = booggewelf. **Bo** gengröÙe, w. = folio. **Bo** genhalle, w. = arkade, portiek.
Bo genlampe, w. = hooglamp. **Bo** genlicht, f. = booglicht. **Bo** genlaube, w. = berceau; *ook* = **B**ogengang. **Bo** genlinie, w. = kromme lijn, booglijn. **Bo** genmacher, m. = boogmaker.
Bo genpfeiler, m. = steunboog, schoor. **Bo** genschießen, f. = ('t) boogschieten. **Bo** genschluß, m. = sluitsteen (in Gewölbe). **Bo** genschreiber, m. = bladschrijver.

Bo'gen[schuß], m.; **schußweite**, w.; **schuß(e)**, m. = boog[schot] (*art.*: indirekt schot); -schotafstand; -schutter.
Bo'genfehne, w. = pees van den boog, koord.
Bo'genfeite, w. = foliozijde. **Bo'genfelling**, w. = gewelfde gang, arkade. **Bo'genfrid**, m. = streek (*met den strijkstok*). **Bo'genweife** = boogsgewijze; bij vellen. **Bo'genweite**, w. = spanwijdte, spanning. **Bo'genwinde**, w. = boogspanner.
Bo'genzeichen, f. = (*typ.*) signatuur. **Bo'genzitel**, m. = holle passer, boogpasser. **Bo'gig** = boogvormig, gebogen.
Bohe'me, w. — = bohème. [**Bohe'merweib**, f. = Bohémienne]. **Bohemial'** = bohémien.
Boh'le, w. —, —n = (dikke) plank, plaat. **Boh'len**, fchw. (h.) = beplanken. **Bo'hlenbahn**, w. = kegelbaan.
Böh'mat', m. —en, —en = Bohemer; (*ook*) stijkkop. **Böh'me**, m. —n, —n = Bohemer.
Böh'men, f. = Bohemen. **Böh'merwald**, m. = Bohemer Woud. **Böh'misch** = Boheemsch; *vgl.* Dörf.
Bohn'agt, w. = dissel (bijl). **Bohn'bürste**, w. = boen-, wrijfborstel.
Böhn'gen, f. —s, — = boontje.
Boh'ne, w. —, —n = boon; feine B., nicht die B. = geen zier; er hat B. .n gegeben = is vreeselijk dom; B. .n in den Ohren haben = Oost-Indisch doof zijn; *vgl.* blau.
boh'nen, fchw. (h.) = boenen, wrijven (met was).
Boh'nenbaum, m. = goudenregen.
Boh'nenacker, m.; **blüte**, w.; **hülfe**, w. u. ä. = boone|akker; -bloesem; -dop (-schil) e. d.
Boh'nenfest, f. = Driekoningen. **Boh'nenkönig**, m. = (boon)koning (*op Driekoningen*). **Boh'nenkraut**, f. = boonekruid. **Boh'nenluch**, m. = Driekoningekoek, boonekoek. **Boh'nenlieb**, f.: das geht übers B. = dat gaat te ver, loopt de spuigaten uit; einen bis übers B. loben = verbazend in de hoogte steken. **Boh'nenpalter**, m. = vrek, gorteteller, keutelaar. **Boh'nenstange**, w. = boonestaaik (*ook fig.*). **Boh'nenstrauh**, m. = boonestruik; goudenregen; brem.
Boh'nenstroh, f. = boonestroo; grob wie B. = uiterst ruw; dum wie B. = zoo dom als een uil, oledom.
Boh'ner, m. —s, — = boender. **boh'nern**, *zie* bohnen.
Bohn'lappen, m. = boen-, wrijfslap.
Bohr, m. (f.) —(e)s, —e, *zie* Bohrer 1.
Bohr'bank, w.; **eisen**, f. = boor|bank; -ijzer (-machine); -staal.
boh'ren, fchw. (h.) = boren; b. auf (Salz, Kohlen u. ä.) (*ook nach*) = b. naar; b. de Schmerzen = b. de, knagende pijn. **Bohr'er**, m. —s, — = 1. boor; 2. borer, boorder.
Bohr'fänfel, m.; **lade**, w.; **loch**, f. = boor|hamer (*van mijnwerkers*); -bank; -gat.
Bohr'maschine, w.; **mehl**, f.; **mühle**, woen. boor|machine (-toestel); -meel (boorsel); -molen.
Bohr'muschel, w.; **schnecke**, w.; **späne**, Pl. = boor|mossel; -schroef; -spanen (-meel).
Bohr'ring, w. —, —en = boring; kaliber.
Bohr'wurm, m.; **zeug**, f. = boor|worm (houtworm); -tuig.
Boi, m. —(e)s, —s = baai. **bo'ien** = baaien.
bö'ig = buig.
bo'ijert' (spr.: böä . .) = (*met hout*) betimmerd.
Bojar, m. —en, —en = Bojaar (flawijcher Gutsherr).
Bo'je, w. —, —n = (anker)boei, ton. **Bo'jer**, m. —s, — = boeier; boeilegger.
Bo'je(n)leine, w., **reep**, **tau**, f. = boeiereep.
bo'ten, fchw. (h.) = (*gwst.*) beuken (*vas*).

Bol, m. —s, **Bolar'erde**, w. = bolus, zegelaarde.
Bol'derwagen, m. = (*gwst.*) bolderwagen, huifkar.
Bo'leine, w. = boelijn.
Bole'ro, m. —s, —s = bolero (spanijcher Tanz, kurze Jaffe).
Bolien', *zie* Bulien.
Böl'ten (nrdb.) = blöfen.
Bol'te, w. —, —n = bol, ui; neus; knol (horloge).
Bol'tengewächs, f. = bolgewas.
Böl'ter, m. —s, — = mortier.
Bol'tern, fchw. (h.) = bolderen, geraas maken.
Böl'tern, fchw. (h.) = schieten (mit dem Böller).
Boll'werk, f. = bolwerk (*ook fig.*), bastion.
Boll'werksturm, m. = bolwerks-, bastiontoren.
Bolog'na (spr.: .lonja), f. = Bologna.
Bologne'fe (spr.: .lonjeeze), m. —n, —n = Bolognees. **Bologne'fer** = Bologneesch. **Bologne'ferhündchen**, f. = Bologneesch hondje.
Bologne'fisch = Bologneesch.
Bolschewis'mus, m. — = bolsjewisme. **Bolschewi'k**, m. —en, —en = bolsjewist, bolsjewiek.
Bolschewi'kisch = bolsjewistisch.
Bo'lus, m. —, *zie* Bol.
[Bolz] = Bolzen; nicht jedes Holz gibt einen B. = alle hout is geen timmerhout. **Bolz'en**, m. —s, — = pijl; hout; strijkbout; wig; staande balk; der eine dreht die B. der andre verdfiebt sie = de een bedenkt de plannen, de ander voert ze uit, — ze spelen onder één hoedje; er dreht einem alles zu B. = hij legt alles verkeerd uit. **Bolz'enfloh**, f. = cilindrisch hangslot, boutslot. **Bolz'enzange**, w. = houttang.
Bolz'engera'be = kaarsrecht.
Bombar'de, w. —, —n = bombarde, steengeschut; brombas. **Bombardement** (spr.: .mā), f. —s = bombardement. **bombar'dieren**, fchw. (h.) = bombardeeren.
Bombazin', m. —s = bombazijn.
Bombast u. **Bombast'**, m. —es = bombast.
bombast'isch = bombastisch.
Bom'be, w. —, —n = bom. **Bom'benerfolg**, m. = reuzesukkes. **Bom'beneft** = bomvrij; (*ook*) zoo vast als een muur, als een paal boven water, geheid. **Bom'bengefchäft**, f. = prachtige (*n l. voordeelige*) zaak. **Bom'bentessel**, m. = bomketel. **Bom'bentijder** = bomvrij; **Bom'bentijder** = vast en zeker; (*van 't spel*) geheid.
Bom'bentplitter, m., **stüd**, f. = splinter, stuk (*van een bom*). **Bom'bentzänder**, m. = lont.
bombie'ren, fchw. (h.) = bombeeren, opbollen.
Bom'big = kolossaal, reuzig.
Bon (spr.: bon), m. —s, —s = bon, bewijs, briefje.
bo'na fide = bona fide, te(r) goeder trouw.
Bonapart'ist', m. —en, —en = Bonapartist.
Bonaparti'fisch = Bonapartistisch.
Bonbon (spr.: bonbon), m. u. f. —s, —s = bonbon. **Bonbon'dose**, **schachtel**, **Bonbonnie're**, spr.: bonbonjeere), w. —, —n = bonbondoos, bonbonnière.
Bon'gert, m. —s, —e = bongerd, boomgaard.
Bön'häse, m. —n, —n = beunhaas.
Bonhomie', w. —, —n = bonhomie, goedhartigheid.
Bonifa'tius, **Bonifa'zius**, m. = Bonifacius.
Bonifikation', w. —, —en = bonifikatie, vergoeding. **Bonifikation'ren**, fchw. (h.) = vergoeden.
Bonität', w. —, —en = kwaliteit, echtheid.
Boniteur', m. —s, —e = schatter. **bonitie'ren**, fchw. (h.) = schatten, waardeeren.
Bon'ne, w. —, —n = bonne, kinderjuffrouw.
Bonnett', f. —(e)s, —e = bonnet (*schp.*:

zeilverlenging; vestingb.: borstweerverhooging).
Bo'nus, m. — = bonus (toeslag op 't loon).
Bo'nze, m. —n = bonze, boeddhistisch priester; zwartrok; hooge oome.
Boot, f. —(e)s, —e (u. Bôte) = (scheeps)boot, schuit, bootje. **Boot'führer**, m. = bootsman, roeier. **Boot'haus**, f. = boothuis.
Boo'tien (spr.: .tsien), f. = Boeotië. **Boo'tier**, m. —s, — = Boeotier. **Boo'tisch** = Boeotisch.
Boots'anker, m.; **bed**, f.; **hafen**, m.; **länge**, w. u. ä. = boot(s)anker; -dek; -boom; -lengte e. d.
Boots'mann, m. **leute** = bootsman, matroos; **männer** = bootsman, schieman. **Boots'zieher**, m. = sleeper, trekker; sleep.
Bo'r, f. —s = boor, borium.
Bo'ra, w. — = bora (hevige N.O.-wind in de Adr. Zee).
Bo'rag, m. —(e)s = borax. **Bo'rag'säure**, w. = boraxzuur. **Bo'rag'spat**, m. = boraxspaat.
Bora'zit, f. —(e)s = boraciet.
Borb, m. —(e)s, —e = boord; rand, kant, oever; an, über B. = aan, over b.; über B. bringen = (fig.) weglodsen, er uit lodsen.
Borb, f. —(e)s, —e = plank (aan den muur).
Borb'brett, f. = gordijnplank, lijst.
Bor'de, zie Borte.
Bor'de, w. —, —n = vruchtbare graanrijke vlakke.
Bordeaux'wein, m. = Bordeauxwijn. **Bor'dele'se**, m. —n, —n = Bordelees.
Bor'dell, f. —s, —e = bordeel.
Bor'dereau' (spr.: .roo), m. u. f. —s, —s = bordereau, borderel; speciebrieftje; lijst, ceel.
Bor'die'ren, f. (h.) = boorden, galonneeren, bezetten.
Bor'ding, m. —s, —s (—e) = (schp.: in Dantzig en aan de Oostzee) lichter.
Bor'dleiste, **schwelle**, w., **stein**, m. = trottoirband. **Bor'dseite**, w. = langszijde.
Bor'düre, w. —, —n = boordsel, rand, borduursel, galon.
Bor'dvoll = boordevol.
Bor'reas, m. = Boreas, noordewind.
Borg, m. —(e)s = borg, krediet; auf B. = op de b., op k.; auf B. geben = borgen. **Bor'gen**, f. (h.) = leenen (van en aan iem.); (ook) borgen; (von od. bet einem etw. b.; einem b.); lange geborgt ist nicht gejdentit = borgen is geen kwijtschelden; B. macht Sorgen = borgen baart zorgen. **Bor'ger**, m. —s, — = borger, leener. **Borg'veisse** = op de borg.
Bor'te, w. —, —n = schors; (op wonden) roof.
Bor'ten'läfer, m., **wurm**, m. = schorskever, -worm (worm in 't hout, ziekte). **Bor'tig** = schorsig, schors...
Born, m. —(e)s, —e = (poët.) bron, wel.
Borniert = geborneerd, bekrompen. **Borniert'sheit**, w. —, —en = geborneerdheid, bekrompenheid.
Borra'go, m. —s, **Bor'reich**, m. —es = bernagie, borragie (Pflanze).
Borromä'ische Inseln = Borromeische eilanden.
Bors, m., zie Barfch.
Bors'dorfer Apfel, m. = Deutsche reinette.
Bor'te, w. —, —n = beurs (zak en gebouw); auf die B. gehen = naar de b. gaan; an der B. spielen = op de b. spelen.
Bor'ten'bericht, m.; **besuch**, m.; **besucher**, m. = beurs|bericht; -bezoek; -bezoeker.
Bor'ten'bezeichnung, w.; **blatt**, f.; **diener**, m. = beurs|benaming; -blad; -knecht.
Bor'tengängig = courant (van effecten).

Bor'ten'geschäfte, Pl.; **leute**, Pl.; **makler**, m. = beurs|affaires; -mensen; -makelaar.
Bor'tenmä'ig = volgens beursgebruik, aan de beurs gebruikelijk.
Bor'ten'ordnung, w.; **papier**, f.; **schluß**, m.; **spiel**, f. = beurs|reglement; -papier; -sluiting (gegen schluß = einde beurs); -spel.
Bor'ten'stunde, w. = beursuur; eerste, tweede, derde B. = begin-, midden-, slotbeurs.
Bor'ten'verkehr, w.; **vorstand**, m.; **werte**, Pl.; **zinsen**, Pl. = beurs|verkeer; -bestuur; -waarden; -rente.
Bor'tia'ner, m. —s, — = beursman.
Bor'tigarbeiter, m. = arbeider aan de ijzerfabriek „Bor'tigewert".
Bor'tig, m. —es, —e = barst, scheur; kraak].
Bor'tig, w. —, —n = borstel (eines Schweines); haar (an Pflanzen); barst, kraak. **Bor'tig'fisch**, f. (h.) = overeind gaan staan, zich (zijn stekels) opzetten. **Bor'tig'artig** = borstelachtig, stekelig. **Bor'tig'besehen**, m. = borstel, stoffer (van varkenshaar). **Bor'tig'gras**, f. = borstelgras, bokshaard. **Bor'tig'pinfel**, m. = (ververs)kwast (van varkenshaar). **Bor'tig'viech**, f. = varkens. **Bor'tig'wisch**, m. = stoffer, veger. **Bor'tig'wurm**, m. = borstelworm.
Bor'tig = borstelig, stekelig; (fig.) kwaad, nijdig, nijdassig; b. viel = akelig veel. **Bor'tig'wisch**, m. = stoffer.
Bort, f. —(e)s, —e = plank. **Bort'gen**, f. —s, — = plankje; borduurseltje, boordje. **Borte**, w. —, —n = rand, borduursel, tres, garnering; mit B. besetzen, einfallen = afzetten, galonneeren. **Bort'macher**, **wirter**, m. = passamentwerker.
Bort'mann, m.; **schiff**, m. = beurtman, -schipper; -schip.
Bort'se, m. —n, —n = Pruis. **Bort'fig**, w. = Pruisen.
Bort'wisch, m. = stoffer.
Bös, zie böse. **Bös'artig** = boos-, kwaadaardig. **Bös'artigkeit**, w. —, —en = boos-, kwaadaardigheid.
Bös'chen, f. (h.) = schuin afwerken, glooting geven. **Bös'chung**, w. —, —en = helling, glooting, talud, berm.
Bös'fe = boos: slecht, kwaad, toornig; b. Gewohnheit = hebbelijkheid; der B. (der b. Feind) = de booze, Satan; B. .s tun = kw. doen; er hat sich nichts B. .s dabei gedacht = hij heeft aan geen kw. gedacht; ein b. .r Finger = een zeere vinger; ein b. .r Weg = een lastige, moeilijke weg; b. .r Blick, b. .s Auge = ('t) booze oog; (auf, über einen) b. sein = boos, kwaad zijn; sie sind b. miteinander = ze zijn kwade vrienden; bist du mir b.? (b. auf mich?) = ben je b. op mij? das b. Befen = de vallende ziekte.
Bös'ewicht, m. —(e)s, —(e)r = booswicht, slechtaard **bös'haft** = boos-, kwaadaardig, boos.
Bös'haftigkeit, **Bös'heit**, w. —, —en = boos-, kwaadaardigheid, boosheid; toorn, spijt. **Bös'heit'stunde**, w. = zonde uit kwaadaardigheid.
Bös'heit, f. —(e)s, —e = boschje, bosschage.
Bös'lich = boosaardig, kwaadwillig.
Bös'ling, m. —s, —e = zaailing (vrouwelijke hennepplant).
Bös'nien, f. = Bosnië. **Bös'nier**, m. —s, — = Bosniër. **Bös'nisch** = Bosnisch.
Bös'porus, m. = Bosphorus, straat van Konstantinopel.
Bös'se, m. —n, —n, B., w. —, —n = bussel, bos, bundel vlas. **Bös'seln**, f. (h.) = (vlas) bussele, in bossen binden.

Boffel, w. —, —n = kegelbal. **bof'fein**, [schw. (h.) = knutselen; kegelen; ook = boffieren.
Boffier'arbeit, w. = boetseerwerk, reliëfwerk (in Wachs z. B.). **boffie'ren**, [schw. (h.) = boetseeren, reliëfwerk maken. **Boffie'rer**, m. —s, — = boetseerder, bosseleur, reliëfwerker.
Boffier'wachs, f. = boetseerwas.
bof'fig = woest, nijdig.
boß'willig = kwaad-, onwillig, boosaardig, slecht gezind.
Bota'nit, w. — = botanika, plantkunde.
Bota'nifer, m. —s, — = botanikus, plantkundige. **Bota'nisch** = botanisch, plantkundig; b. .er Garten = plantetuin. **botanische'ren**, [schw. (h.) = botanizeren. **Botanische'trommel**, w. = botanizeertrommel.
Bo'te, m. —n, —n = bode; [ook = gezant, verkondiger; die zwölf B. .n = apostelen]; B. .n laufen = boodschappen loopen; der hinfende B. kommt nach = 't hinkende paard komt achteraan; man muß den hinfenden B. .n abwarten = teleurstelling is niet uitgesloten. [**Bo'tenamit**, f. = bodeambt, -loop. **Bo'tenbrot**, f. = bode-, boombrood, foof]. **Bo'tenläufer**, m. = bode-, boodschaplooper. **Bo'tenlohn**, m. = bodeloon.
Bo'tenmädchen, f. = loop-, boodschapmeisje.
Bo'tentaube, w. = postduif. **Bo'tin**, w. —, —nen = bodin, bodes.
bof'mächtig = soeverein; onderworpen, afhankelijk. **Bof'mächtigkeit**, w. — = macht, heerschappij; unter seine B. bringen = onderwerpen, onder zijn h. brengen.
Botanik'be, m. —n, —n = Botokude; (scheldw.) kaffer.
Bot'schaft, w. —, —en = gezantschap, ambassade; tijding, boodschap. **Bot'schaffer**, m. —s, — = gezant, ambassadeur (hooger dan der Gesandte). **Bot'schaffertouferenz**, w. = gezantekonferentie, -raad.
Bot't'cher, m. —s, — = kuiper. **Bot't'cherarbeit**, w. = kuiperswerk. **Bot't'cherel'**, w. —, —en = kuiperij. **Bot't'cher'segel**, m. = drijthamer.
Bot't'cherwoche, w. = kuiperswerk (eerste week van de Leipziger Jaarbours). **Bot't'cherzange**, w. = hoeptang.
Bottelier', m. —s, —e = bottelier (op schepen).
Bot't'ich, m. —(e)s, —e = kuip, tobbe. **Bot't'ich'macher**, m. = kuiper.
Bot't'nien, f. = Botnië. **Bot't'nischer Meerbusen** = Botnische golf.
Boudoir' (spr.: boedoar), f. —s, —s = boudoir.
Bougie' (spr.: boezje), w. —, —s = bougie, kaars.
Bouillon' (spr.: boelid), w. —, —n = bouillon; B. .s (aan epauletten) = troetels.
Bou'lemibel (spr.: boe.), f. = boulemeubel.
Boulevard' (spr.: boelewaar), m. —s, —s = boulevard.
Bouquet (spr.: boeke) f. —s, —s = boeket.
Bourbo'ne, m. —n, —n = Bourbon. **Bourbo'nisch** = Bourbonisch.
Bourgeois' (spr.: boerzod), m. —, — = bourgeois.
Bourgeoisie', w. —, —n = bourgeoisie.
Bouteil'le (spr.: boetdje), w. —, —n = flesch.
Bo'vel, zie Bavel.
Bovijt, zie Bofijf.
Bow'te (spr.: boole), w. —, —n = bowl; eine B. ansetzen, brauen = een bowl maken, brouwen.
Bog, w. —, —en u. —es = box (in paardestalt).
Bog'beutel, zie Bocksbeutel.
Bog'en, [schw. (h.) = boksen. **Bog'er**, m. —s, — = bokser.
Bog'kalb, f. —s = boxkalf.

Boy'kott, m. —(e)s = boykot. **boykottie'ren**, [schw. (h.) = boykotten.
br. = breit; brofchiert. **Br.** = Breite; (auf Kurszetteln) Brief. **Br., Br.** = Logenbruder.
Brabant', f. = Brabant. **Brabant'er**, m. —s, — = Brabander. **braban'tisch** = Brabantsch.
brach (met ä) = braak; ongebruikt. **Brach'ader**, m. = braakveld. **Brach'e**, w. —, —n = (ib.) braak; braakveld; in der B. liegen = braak liggen. **brach'en**, [schw. (h.) = (ib.) braken; (flachs) braken, breken. **Brach'feld**, f., -flur, w., -land, f. = braakland, -veld.
Brachial'... = arm... **Brachial'gewalt**, w. = armgeweld, lichamelijke kracht, ruw geweld.
Brach'jahr (met ä), f. = braakjaar, rust- of jubeljaar. **Brach'lerche**, w. = veldleeuwerik.
brach'liegen, f. (h.) = braak liggen (ook fip.).
brach'monat, m. = zomermaand, Juni.
Brach's, m. —es, —e, zie Brachje.
Brach'schlag (met ä), m. = braakveld.
Brach'te, w. —, —n, **Brach'ten**, m. —s, — = brasen.
Brach'vogel (met ä), m. = pluvier, wulp, welp.
Brachygraph', m. —en, —en = brachygraaf, kortschrijver. **Brachygraphie'**, w. — = brachygrafie, kortschrift. **Brachyzeppha'le**, m. —n, —n = brachycefaal, kortschedelge.
Brach'zeit (met ä), w. = braaktijd (fürs Land).
Brad, f. —(e)s, —e = afval, uitschot; brakwater.
Brac'f(e), m. —(e)n, —(e)n, **Brac'te**, w. —, —n = brak (hand).
brac'ten, [schw. (h.) = keuren, uitschieten.
Brac'ter, m. —s, — = keurder, expert. **Brac't'gut**, f. = uitschot, afval. **Brac't'heringe**, Pl. = uitgeschoten haring.
brac'tig = brak, bitterzout.
Brac'perle, w. = breekeparel, onvolkomen parel.
Brads'brad, f. = ergste afval, uitschot. **Brad'tisch**, m. = sorteertafel. **Brad'waren**, Pl., zie Bradgut.
Brad'wasser, f. = brak water.
Brä'gen, m. —s, — = (nrdb.) hersens.
Bräh'ma, m. = Brahma. **Brah'ma'ne**, **Brah'mi'ne**, m. —n, —n = Brahmaan. **bräh'mi'nisch** = Brahmaansch.
Brä'te, w. —, —n = (nrdb.) (hand)braak (voor elas).
Bratteat', m. —en, —en = brakteaat, blik-, holmunt.
Bram, m. —(e)s, —e = brem, ginst; rand, zoom; bontrand; roetvlek; (schp.) bram.
Bramar'bas, m. —, —fe = zwetser. **bramar'bas'ren**, [schw. (h.) = zwetsen, opsnijden.
Brä'me, w. —, —n = zoom, rand.
Bräm'krabe, w.; -schoten, Pl.; -segel, f.; -stenge, w. = bramkra; -schoten; -zeil; -steng.
Bram'tuch, f. = licht zeildoek.
Bräm'che (spr.: bräsje), w. —, —n = branche, tak (van handel, bedrijf enz.). **bräm'chekundig** = op de hoogte van 't vak.
Brand, m. —(e)s, Brände = brand; [brandend stuk hout of stroo]; gloed; ('t) branden (bes kalks, der Ziegel); baksel (steenen); [branding]; koudvuur, beeneter; nadorst; (im Getreibe) brand, roest; im B. sein = platzak zijn; (eine Pfeife) in Br. setzen = aansteken.
Brand'assuranz, w.; -balsam, m.; -blase, w. = brandassurantie; -balsem; -blaar.
Brand'brief, m.; -direktor, m.; -eimer, m.; -eisen, f. = brandbrief (dreigbrief; ook: bewijs, dat men brand heeft gehad); -meester; -emmer; -ijzer.

bran'den, [schw. (h.) = breken (van den Wellen), branden; woeden; (vom Bersteh) razend druk zijn.

Brand'ente, [w. = brandeend, -gans.

Brand'er, m. —s, — = lont; brander (Schiff); (stud.) zie Brandfuchs. **Brand'ers**, f. = branderts **Brand'eule**, w. = katuil. **Brand'fadel**, w. = brandfakkel. **Brand'fah**, f. = stormvat, vuur- of springton. **Brand'fest** = vuurvast, vuurproef. **Brand'fieber**, f. = ontstekingskoorts. **Brand'fled(en)**, m. = brandvlek. **Brand'fuchs**, m. = lichtkleurige vos; bruin paard, vos; student in het 2de semester. **Brand'gasse**, w. = brandgang. **Brand'gerste**, w. = brandige gerst. **Brand'geruch**, m. = brandlucht; branderige lucht. **Brand'geschmack**, m. = branderige smaak. **Brand'geschwür**, f. = vurige zweer.

Brand'giebel, m.; **-globe**, w.; **-granate**, w. = brand||gevel; -klok; -granaat.

Brand'haber, m. = brandige haver. **Brand'haken**, m. = brandhaak. **Brand'herb**, m. = plek waar de brand 't hevigst woedt, haard (v. d. brand). **Brand'icht** = branderig. **Brand'ig** = brandig; vervuurd. **Brand'kaffe**, w. = brandwaarborgkas. **Brand'korb**, m. = rooster (voor 't vuur). **Brand'korn**, f. = brandig koren.

Brand'kugel, w.; **-laden**, m.; **-leiter**, w. = brand||kogel; -luik; -ladder.

Brand'loch, f. = lont-, brandgat. **Brand'mal**, f. = brandmerk, litteeken; smet. [**Brand'malen**, [schw. (h.) = brandmerken]. [**Brand'marke**, w. = brandmerk]. **Brand'marken**, [schw. (h.) = brandmerken (ook fig.), schandvlekken. **Brand'maschine**, w. = helseche machine.

Brand'mauer, w.; **-maus**, w.; **-meister**, m. = brand||muur; -muis (ook: veldrat); -meester (inspekteur bij 't brandwezen).

Brand'opfer, f.; **-ordnung**, w.; **-pfahl**, m. = brand||offer; -verordening; -pijl (ook: vuurpijl).

Brand'ratete, w. = brandraket. **Brand'rohre**, f. = brandpijp, lont. **Brand'rose**, w. = vurige roos (Stranfeite). **Brand'rost**, m. = rooster (in vlamovens).

Brand'salbe, w.; **-sah**, m.; **-schaden**, m. = brand||zalf; -sas; -schade (ook: -vlek).

Brand'schaken, [schw. (h.) = brandschatten.

Brand'schätzung, w. = brandschatting. **Brand'schiff**, f. = brander. **Brand'sohle**, w. = brandzool. **Brand'spritze**, w. = brandspuit. **Brand'stätte**, w. = plaats van den brand, plaats des onheils. **Brand'stein**, m. = baksteen.

Brand'steuer, w. = geld bijeengebracht voor afgebranden; assurantiepremie; brandschatting. **Brand'stifter**, m. = brandstichter.

Brand'tür(e), w. = branddeur. **Brand'ung**, w. —, —en = branding (ook fig.).

Brand'versicherung, w.; **-vogel**, m.; **-wache**, w.; [**-wehr**, w.]; **-wirtschaft**, w.; **-zeichen**, f. = brand||verzekering; -vogel; -wacht (ook: wachtschip); -weer; -kultuur; -merk.

Brand'zeug, f. = brandstof; -sas.

[**Brand'e**, w. —, —n = woudzoom].

Brand'e, zie Brande.

[**Brand'ien**, [schw. (h.) = schudden].

Brand'wein, m. = brandewijn. **Brand'weinblase**, w. = destilleerkolf. **Brand'weinbrenner**, m. = brander, distillateur.

Brand'weinessig, m.; **-sah**, f.; **-flasche**, w.; **-steuer**, w. u. ä. = brandewijn||azijn; -vat; -flesch (jeneverflesch); -belasting (drank-akeijns) e. d.

Brand'e, w. —, —n = (jag.) klauw, poot.

Brazilia'ner, m. —s, — = Braziliaan. **brasilianisch**, zie brasilijsch. **Brasili'en**, f. = Brazilië.

Brasili'enholz, f. = Brazilië-hout, rood verfhout. **Brasili'er**, m. —s, — = Braziliaan. **brasilijsch** = Braziliaansch.

Bras, m. Brasjes = rommel, tuig, prullen.

Brasje, w. —, —n = bras (aan 't zeil).

Brasjettl', f. —(e)s, —e = bracelet, armband.

Brasje(n), m. —ns, —n = brasem.

brasjen, [schw. (h.) = brassen; auf den Wind b. = aan den wind br.

Brast, m. —s = Brasj; (gwst.) zorg, verdriet.

Brat'aal, m. = bakaal, gebakken aal. **Brat'apfel**, m. = gebraden appel. **Brat'bock**, m. = braadbok (Rüchengerät). **brät'eln**, [schw. (h.) = een beetje braden, pruttelen, spetteren.

I. **brä'ten**, [t. (h.) = (du brätst, er brät; briet; briete; brate! gebraten) = braden (fleisch, Apfel z. B.); bakken (Mal z. B.); auf dem Rost br. = roosteren; die gebratenen Tauben fliegen einem nicht ins Maul, in den Mund = de gebraden duiven vliegen je niet in den mond; Gebratenes, f. = gebakken en gebraden spijzen (Apfel, Kartoffeln, Sijche u. ä.); vgl. Storch.

II. **brä'ten**, m. —s, — = gebraden vleesch, gebrad; ein fetter Br. = (ook) een vette hap, een voordeelig zaakje, buitenkansje, een vetje; den Br. riechen, merfen = lont ruiken, 't plan doorzien.

Brä'tenfett, f. = braadvet. **Brä'tenkleid**, f., **-rod**, m. = Zondagsche jas. **Brä'tenkipfer**, m. = lardeerder. **Brä'tenkipper**, m., zie Bratenrod. **Brä'tenwender**, n. = spidraaier, koksjongen. **Brä'tfisch**, m. = gebakken visch, bakvisch. **Brä'thering**, m. = panharing. **Brä'tling**, m. —s, —e = (een eetbare) paddestoel; sardine, sprot.

Brät'maschine, w.; **-ofen**, m.; **-pfanne**, w.; **-rohre**, w.; **-rost**, m. = braad||toestel; -oven; -pan; (-)oven (in 't fornias); -rooster.

Brät'sche (met ä), w. —, —n = alt(-viool).

Brät'schiff, m. —en, —en = altist.

Brät'spieß, m.; **-spil**, f.; **-wurst**, w. = braad||spit; -spil (windas); -worst.

brät'zeln, [schw. (h.) = spetteren, knetteren.

Brau, **Bräu**, m. —(e)s, Bräue = brouwer; brouwerij; **Bräu**, m. u. f. —(e)s, —e = brouwsel. **Brau'botlich**, m. = brouwkuip.

Brauch, m. —(e)s, Bräuche = gebruik, gewoonte. **Brauch'bar** = geschikt, bruikbaar, te gebruiken. **Brauch'barkeit**, w. = geschiktheid, bruikbaarheid. **brau'den**, [schw. (h.) = gebruiken; nodig hebben, behoeven; (eine Kur) ondergaan, doen; ich brauche viel Geld = heb veel geld nodig; Sie br. nur zu klingeln = U hebt maar te bellen; was braucht es weitere Auseinandersetzungen? = waartoe nog meer redeneering? [**bräuch'lich** = bruikbaar, nuttig *en* = gebräuchlich].

Brau'e, w. —, —n = wenkbrauw.

Brau'en, [schw. (h.) = brouwen (ook fig.); der Hofe (der Fuchs, der Rebel) braut = 't wordt mistig; es braut sich etw. zusammen = er is wat op til, er is onweer aan de lucht (fig.). **Brauer**, m. —s, — = brouwer. **Brauer'e**, w. —, —en = brouwerij. **Brauer'ergilbe**, **-innung**, **-zunft**, w. = brouwersgilde. **Brauer'erpferd**, f. = brouwerspaard. **Brauer'gerät**, f. = brouwersgereedschap. **Brauer'gerechtigkeit**, w. = brouwerrecht. **Brauer'haus**, f. = brouwerij. **Brauer'herr**, m. = brouwer, brouwmeester. **Brauer'hof**, m. = brouwerij. **Brauer'keffel**, m. = brouwketel.

braun = bruin; br. und blau schlagen = bont en blauw slaan; der B..e = de bruine; de bruin (Pferd); bruintje (Bär). **braun'angig** = bruin-oogig. **Braun'bier**, f. = bruin bier.

Brau'ne, w. —, —n voor Braue.

Brän'ne, w. — = bruinheid; keelontsteking, angina; (bei Pferden) wurg, worg; häutige B. = kroep. **brän'neartig** = angina-, kroepachtig.

Braun'eisenstein, m. = bruin ijzererts.

Braun'le, w. —, —n = brunel, prunelle; (ook) heggemus, bastaardnachtgeaal.

bräu'nen, fchw. (h.) = bruinen, bruineeren; (non der Sonne) verbranden, bruin branden; **isch br.** = bruin worden. **Braun'fisch**, m. = bruinvisch. **braun'gelb** = bruin-, donkergeel; **braun'gelb'** = bruin en geel, bruin-geel.

Braun'schlühen, f. = paapje (vogel). **Braun'sohle**, m. = roode kool. **Braun'sohle**, w. = bruinkool. **bräu'nlich** = bruinachtig. **Braun'schede**, w. = bruimbont paard. **braun'schedig** = bruimbont.

Braun'schweig, f. = Brunswijk. **braun'schweig'sch** = Brunswijksch.

Braun'spat, m. = bruinspaat. **Braun'stein**, m. = bruinsteen. **Bräu'nung**, w. — = bruineering.

Braun'wurz, w. = helmkruid.

Braun'ordnung, w. = brouwverordening.

Brau'pfanne, w. = brouwketel.

Braus, m. — = (tumult, luidruchtigheid, herrie); *bijna alleen in:* in Gaus und Br. leben = een leven van plezier, een vrolijk, jolig leven leiden, goede sier maken.

Braun'sche, w. —, —n = schram, buil. **braun'schen**, fchw. (h.) = brieschen; b., (f.) opzwellen.

Braun'schente, w. = brouwerij, biertapperij.

Brau'fe, w. —, —n = gisting, werking (vom Wein z. B.); sproeier, douche; etne Br. nehmen = een douche nemen. **Braun'febad**, f. = douche, stortbad. **Braun'felopf**, m. = driftkop. **braun'felopfig** = driftig, opvliegend. **Braun'felimnade**, w. = limonade gazeuse.

I. **braun'fen**, fchw. (h.) = bruisen, gieren, loeien; brieschen; gisten, werken; een douche nemen; (besproeien; es braust mir in den Ohren, die Ohren br. mir = ik heb (een) gesuis in mijn ooren. II. **Braun'fen**, f. —s = ('t) bruisen, gebruis; suizen, gesuis enz., vgl. brausen I.

Braun'feulver, f. = bruispoeder. **Braun'feulwind**, m. = sterke wind, loeiwind; driftkop, opbruizend mensch.

Braut, w. —, Bräute = bruid, verloofde, meisje; wer das Glück hat, führt die Br. heim = zonder geluk vaart niemand wel, men moet maar gelukkig zijn; Br. in Haaren = juffertje-in-t-groen. **Braut'anzug**, m. = bruidstoilet.

Braut'fahrt, w. = reis om een vrouw te zoeken.

Braut'führer, m. = bruidleider, bruidsjonker.

Braut'gewand, f. = bruidskleed. **Bräu'tigam**, —s, —e = bruidegom.

Braut'jungfer, w.; **•kranz**, w. (**•krone**, w.) = bruidslmeisje; -krans.

[**Braut'lauf**, m. = (nog gwest.) bruiloft].

Bräu'te, f. = bruidje; B. lösen = keilen, (steentjes over 't water) scheren, kiskassen.

Braut'leute, Pl. = verloofden; bruidspaar; jonggehuwen. **bräu'tlich** = als (van) een bruid, bruids...; maagdelijk. **Braut'schaft**, w. = Brautstand. **Braut'schau**, w.: auf die Br. gehen = een vrouw gaan zoeken. **Braut'schuld**, -haft, m. = bruidstool. **Braut'stand**, m. = engagement, verkeering. **Braut'suppe**, w. = bruidstranen. **Braut'werber** = Freiwerber.

Brau'wesen, f. = brouwersvak, brouwerij (*in 't alg.*). **Brau'wirt**, m. = brouwer.

brav = braaf, degelijk, flink, wakker; dapper, moedig; zoet (*van kinderen*).

Brava'de, w. —, —n = bravade, snoeverij.

Brav'heit, w. — = braafheid enz., vgl. brav.

I. **Bra'vo**, f. —s, —s = bravo (*toewijding*).

II. **Bra'vo**, m. —s, —s u. .vi = bravo, sluipmoordenaar. III. **bra'vo!** = bravo!

Bra'vorufen, f. = bravogeroep. **Bravour'** (spr.: *bravoer*), w. = bravoure, boudheid.

Bravour'arie, m. = bravouraria.

brä'zeln, fchw. (h.) = (*van kooksel*) pruttelen, spetteren.

Break (spr.: *breek*), m. —s, —s = break, brik (*rijtuig*).

Brec'cie (spr.: *bretsje*), w. —, —n = brokatella (eine Art Gestein).

Brech'arznei, w. = braakmiddel. **Brech'bant**, w. = kneedbank; (vlas-, hennep)braak. **Brech'bar** = breekbaar. **Brech'barkeit**, w. — = breekbaarheid. **Brech'bewegung**, w. = braakbeweging. **Brech'bohne**, w. = sla-, prinsesse-boon. **Bre'che**, w. —, —n = kneedbank; (vlas-, hennep)braak; [zie Bre'sche]. **Brech'eifen**, f. = breekijzer, koevoet.

bre'chen, ft. (h.) (du brichst, er bricht; brach; bräche; brich! gebrochen) = breken (z. B.: das Brot, das Bein, den Hals, das Eis, mit einem, den Stab über einen, eine Lanze mit einem u. für einen, einem das Herz, die Lichtstrahlen, Steine aus einer Grube, sein Wort, einen Kontrakt, den Frieden, einen Eid); (den **Aker**) omspitten; **Sahn br.** = een weg banen, ingang verschaffen; (**Blut**, **Galle**) braken; (einen **Brief**, **Rand**) vrouwen; (den **Stach** br. ook fchw.) braken; (**Früchte**) plukken; (ein **Gelübde**) verbreken; (das **Zoch**) afwerpen; (das **Schweigen**) ver-, afbreken; die **Treue br.** = trouwbreek plegen, ontrouw worden; etw. **übers** Antie br., zie Antie; etw. (Streit, **Zant**) **vom** Zaune br. = met opzet twist zoeken, iets met de haren er bij sleepen; **br.** (f.) = breken; die **Tränen br.** einem aus den Augen = .springen iem. uit de oogen; (**aus** dem Gefängnis) uitbreken; (**durch** etw.) heenbreken, -dringen; (**in** ein Haus) inbreken, binnendringen; **sch br.** = breken; braken; (das **Better**) bricht sich = verandert, bedaart; die **Wolken br. sich** = de lucht breekt; **brechend** voll = stikvol, tot barstens toe vol; vgl. beigen, biegen, Ehe, Krug, Reford e. a.

Bre'cher, m. —s, — = breker, stortzee, branding. **bre'cherlich** = misselijk.

Brech'mittel, f.; **•müß**, w.; **•pille**, w.; **•pulver**, f. = braakmiddel; -noot; -pil; -poeder.

Brech'punkt, m. = punt van breking. **Brech'reiz**, m. = braakneiging, misselijkheid. **Brech'ruhr**, w. = cholerae, buikloop. **Brech'stange**, w. = koevoet, breekijzer. **Brech'trant**, m. = braakdrank. **Bre'chung**, w. —, —en = breking.

Bre'chungswinkel, m. = brekingshoek. **Brech'wasser**, f. = breekwater, golf-, zeebreker.

Brech'wein, m. = braakwijn. **Brech'wurz**, w. = braakwortel.

Bredouille (spr.: *bredoei*), w. = bredouille; in der B. = in verlegenheid, in de penarie.

Bree'fod (nbb.), w. = breefok.

Bre'gen, m. —s, — = brein, hersens.

Brei, m. —(e)s, —e = brij, pap, moes, gele; vgl. Rabe, Koch, verschütten. **brei'artig** = brij-, papachtig. **brei'ig** = brijig.

Brei'köffel, m.; **•napf**, m.; **•pfanne**, w. u. ä. = pap-, brijlepel; -bak; -pan e. d.

breit = breed; plat; es ist so br. wie (als) lang = 't is zoo lang als 't breed is, 't komt op 'tzelfde neer; br. machen, [schlagen, br. treten, zie breitmachen ufw.; ein b. er Stil = een wijd-loopige, breedspakige stijl; ins B. .e gehen = (over iets) uitweiden; vgl. lang, weit. **Breit'agt**, w. = beslagbijl. **Breit'beil**, f. = hout-hakkersbijl; houweel. **Breit'beinig**, f. = wijdbreeds. **Breit'be**, w. —, —n = breedte, wijfde; landerij; plat (van degen); baan (van stoffen); breedspakigheid, oppervlakkigheid; nördliche, südliche B. = noorder-, zuiderbreedte. **Breit'en**, [schw. (h.) = breed maken; [spreiden]. **Breit'en|grad**, m.; -kreis, m. = breedte|graad; -cirkel. **Breit'fod**, w. = breesok. **Breit'gerändert** = met breeden rand, breedgerand. **Breit'gestüt** = met breed voorhoofd. **Breit'hammer**, m. = plethamer. **Breit'ling**, zie Brätling. **Breit'machen sich**, [schw. (h.) = (eig.) veel plaats innemen, op zijn gemak gaan zitten; (meest fig.) pochen, gewichtig doen, pozeeren; (ook) aan de orde van den dag zijn, zich laten gelden; sich mit etw. b. = op iets pochen, zich op iets laten voorstaan; machen Sie sich nicht zu b. = (ir.) doe maar niet zoo, geneer je niet. **Breit'randig** = breedgerand. **Breit'reben**, [schw. (h.) = o' verhalen, overre'den. **Breit'schlagen**, ft. (h.) = overhalen, bepraten, omverpraten; beetnemen; ook = breittreten. **Breit'schütterig** = breedgeschouderd. **Breit'seite**, w. = langzijde (eines Schiffes); volle B. = volle laag. **Breit'skurig** = met een breed spoor, breedspakig. **Breit'stirnig** = met breed voorhoofd. **Breit'treten**, ft. (h.) = (einen Gedanken) verwateren, te wijdloopig behandelen. **Breit'umschlag**, m. = pap(omslag). **Breit'weich'** = zoo week als pap; einen b. [schlagen = iem. tot moes, tot brij slaan. **Bre'me**, zie Bremse 1. **Bre'men**, f. = Bremen. **Bre'mer**, m. —s, — = Bremer. **Bre'misch** = Bremensch. **Bre'mse**, w. —, —n = 1. daas-, paardevlieg, horzel; 2. neusnijper, prangijzer, pranger; 3. rem; oorveeg. **Bre'm'sen**, [schw. (h.) = den neusnijper opzetten (bei Pferden); remmen. **Bre'm'ser**, m. —s, — = remmer. **Bre'm'svorrichtung**, w., -werk, f. = remtoestel, -werk. **Bre'n'te**, w. —, —n, **Bre'n'tel**, f. —s, — = (gwst.) bakje, emmertje (dat bij 't tappen er onder gezet wordt). **Bre'n'bar** = brandbaar. **Bre'n'barkeit**, w. — = brandbaarheid. **Bre'n'blase**, w. = destilleerkolf. **Bre'n'ne**, w.; in der B. sitzen = in de klem, in den brand zitten. **Bre'n'eisen**, f. = brandijzer; frizeerijzer. I. **Bre'n'nen**, unr. (h.) (brannt; brenn(ete); ge-brannt) = (Solz, Raffee, Kaff, Kohlen, ein Schiff) branden; (die Haare) frizeeren; Branntwein br. = jenever stoken; (Ziegel) bakken; (Wunden) uitbranden; (Gegenstände, Vieh, Verbrecher) brandmerken; es brennt = er is brand; was dich nicht brennt, das lösche nicht = bemoei je niet met een andermans zaken; der Kopf brennt mir = mijn hoofd brandt; es brennt noch nicht = 't heeft nog geen nood, haast u maar niet; da brennt du dich! = morgen brengen! dat kun je begrijpen! sich weis br. = zich schoon wasschen (fig.). II. **Bre'n'nen**, f. —s, — = ('t) branden; ('t) stoken (von Branntwein); ('t) bakken (von Ziegeln); hitte; (im Magen) zuur.

Bre'n'neud = brandend; gloeiend heet; (Schmerzen) stekend. **Bre'n'ner**, w. —s, — = brander (in Lampen); stoker; (steen)bakker; trommel (voor 't koffiebranden). **Bre'n'nerbahn**, w. = Brenner-spoorweg. **Bre'n'nerrei**, w. —, —en = (brandewijn)stokerij, branderij; (steen)bakkerij. **Bre'n'nefel**, w. = brandnetel. **Bre'n'nglas**, f. = brandglas. **Bre'n'nhaus**, f. = destilleerderij. **Bre'n'nhütte**, w. = drijs-, frischhaard. **Bre'n'linie**, w. = brandlijn. **Bre'n'nmaterie**, f. = brandstof. **Bre'n'nmesser**, m. = opzichter in een branderij. **Bre'n'nittel**, f. = brand-, bijtmiddel. **Bre'n'nöl**, f. = lampolie. **Bre'n'nspiegel**, m.; -spiegel, m.; -stunde, w.; -weite, w. = brand|punt; -spiegel; -stof; -uur; -puntsafstand. **Bre'n'schen**, [schw. (h.) = brieschen. **Bre'n'te**, w. —, —n = Brenfe(l). **Bre'n'zeln**, [schw. (h.) = aangebrand of branderig ruiken, smaken. **Bre'n'zig**, **Bre'n'lich** = aangebrand, branderig ruikend of smakend; (fig.) bedenkelijk, hachelijk. **Bre'sch'batterie**, w. = bresbatterij. **Bre'sche**, w. —, —n = bres; B. legen = **Bre'schie'ren**, [schw. (h.) = bres schieten. **Bre'schie'rung**, w. —, —en = ('t) bresschieten. [**Bre'st'haft** = gebrekkig, lijdend]. **Bre'tagne** (spr.: *bretanje*) die = Bretagne. **Bre'tag'ner** (spr.: *bretanjer*), m. —s, — = Bretagner, Breton; **Bre'tag'nerin**, w. —, —nen = Bretonsche. **Bre'tag'nisch** = Bretonsch. **Bre'tt**, f. —(e)s, —er = plank; presenteerblad; dambord; **Bre'tter** = (*dikwils*) tooneel, (de) planken; (schwarzes) Br. = ('t zwarte) bord; ein Br. vor dem Kopf haben = een stommeling zijn; die B. .er besetzen = op de planken (op 't tooneel) komen; B. .er schneiden = (eig.) planken zagen, (fig.) snorken; das B. bohren, wo es am dümmsten ist = 't zich niet moeilijk maken; hoch am B. sein, sitzen = groot gezag, grooten invloed hebben; hoch ans B. kommen = tot aanzien komen; etw. auf ein m B. bezahlen = dadelijk, ineens betalen; bei einem einen Stein im B. haben = bij iem. een wit voetje hebben, in een goed blaadje staan; mit B. ern belegen, besetzen = met planken beleggen, bevloeren, beschieten; da ist die Welt mit B. .ern verschlagen, vernagelt = ik weet hier geen uitweg meer, (ook) achter dat land is geen land meer; über die B. .er gehen = opgevoerd, vertoond worden; Hand vom Brett! = handen thuis! vord Br. kommen = voor (den rechter) komen. **Bre't'ten**, f. —s, — = plankje. **Bre't'teln**, [schw. (h.) = dammen, triktrakken e. d. **Bre't'terbühne**, w. = stelling, kernistoneel. **Bre't'terdach**, f. = planken dak. **Bre't'terdecke**, w. = houten (planken) zoldering. **Bre't'tern** = (van) planken; houtterig, stijf, laag-bij-den-grond(sch), dun (fig.). **Bre't'terschauer**, f. = houten afdak, loods. **Bre't'terverkleidung**, w. = (planken)bekleding, -betimmering. **Bre't'terverschlag**, m., -wand, w. = houten beschoot. **Bre't'terwerk**, f. = planken; houtwerk. **Bre't'tersaun**, m. = schutting. **Bre't'tl**, f. —s, — = cabaret. **Bre't'tmühle**, w. = zaagmolen. **Bre't'tnagel**, m. = draadnagel. **Bre't't'säge**, w. = kraan-, boomzaag. **Bre't't'schneider**, m. = plankezag; (ook) kleermakers eerste knecht. **Bre't't'spiel**, f. = triktrak, damspel. **Bre't't'stein**, m. = damschijf. **Bre't'te**, f. —(e)s, —n u. —s = apostolische brief,

breve. **Brevia'rium**, f. —s, .ien = breviarium, kort overzicht. **Brevier'**, f. —s, —e = brevier, getijboek.

bre'vi ma'nu = oogenblikkelijk.

Bre'zel, w. —, —n = krakeling; (*scherts.*) das ist mir eine B. = .. een raadsel.

Bric'ke, w. —, —n = rivier-lamprei, prik.

Brid'ge (spr.: *brists?*), f. —s = bridge.

Brief, m. —(e)s, —e = brief, (*soms*) wissel;

(*spelden e. d.*) brief, pakje; (auf dem Kurszettel: B.) aanbod; B. und Siegel geben = zich bij

kontraakt verbinden, borg (voor iets) staan; blauer B. zie blauer Bogen. **Brief'adel**, m. =

jonge adel. **Brief'annahme**, w. = aanneming van brieven; loket (*daarvoor*). **Brief'ausschrift**,

w. = opschrift, adres. **Brief'ausgabe**, w. = afgifte, bezorging van brieven. **Brief'be-**

schreier, m. = presse-papier. **Brief'bogen**, m. = vel(letje) papier. **Brief'bote**, m. = post-

bode. **Brief'buch**, f. = korrespondentieboek. **Brief'chen**, f. —s, — = briefje. **Brief'einwurf**,

m. = briefebus. **Brief'form**, w. = briefvorm. **Brief'geld**, f. = briefport. **Brief'kasten**, m. =

(brief)bus. **Brief'kopf**, m. = hoofd van een brief. **Brief'kurs**, m. = wisselkoers. **Brief'lich** =

per brief, schriftelijk. **Brief'mappe**, w. = portefeuille, map. **Brief'marke**, w. = postzegel.

Brief'marten|album, f.; **—sammlung**, w. = postzegel|album; -verzameling.

Brief'ordner, m. —s, — = registrar. **Brief'papier**, f. = schrijf-, postpapier. **Brief'porto**,

f. = briefeport. **Brief'post**, w. = (brief)post. **Brief'schasten**, Pl. = papieren, brieven, pape-

passen. **Brief'schalter**, m. = loket. **Brief'steller**, m. = steller van een brief; briefboek (*hand-*

leiding). **Brief'stül**, m. = briefstijl. **Brief'tasche**, w. = briefetasch, portefeuille. **Brief'taube**,

w. = postduif. **Brief'träger**, m. = briefebe-

steller. **Brief'umschlag**, m. = briefomslag, enveloppe, couvert. **Brief'verkehr**, **—wechsel**,

m. = briefwisseling, korrespondentie; (mit, einem) in B. stehen = korrespondeeren, brief-

wisseling hebben (houden). **Brief'wage**, w. = briefeweger.

Brief'chen, f. —s, — = zwezerik. **Briga'de**, w. —, —n = brigade. **Briga'de-**

adjutant, **—chef**, u. ä. = brigade-adjutant, -chef e. d. **Brigadier'** (spr.: *. d. jee*), m. —s, —s =

brigadefchef. **Brigant'**, m. —en, —en = brigant, roover. **Briganti'ne**, w. —, —n = brigantijn, schoenerbrik.

Brigg, w. —, —s = brik. **Brigit'ta**, **Brigit'te**, w. = Brigitta.

Brikett', f. —(e)s, —e = briket. **Brikolle'ten**, fchw. (h.) = brikoleeren (durch

Rückprall treffen). **Brikoll'schuß**, m. = brikol-

schot. I. **brillant'** (spr.: *briljant*) = schitterend, brillant. II. **brillant'**, m. —en, —en = briljant.

Bril'le, w. —, —n = bril; (*vestingb.*) brill-

schans, lunette; einem eine B. aufsetzen, Brillen verkaufen = iem. een bril op den neus zetten

(= *hem voor den gek houden*); durch eine fremde B. sehen = door andermans bril (oogen) zien.

Bril'len|bogen, m.; **—einfassung**, w. (**—gestell**, f.) u. ä. = brille|boog; -montuur e. d.

Brille'ren, fchw. (h.) = brilleeren, schitteren. **Brimbo'rium**, f. —s = beuzelarij, onzin, soep.

Brin'gen, urr. (h.) (bracht; brächte; gebracht) = brengen, (aan-, weg)brengen; etw. an sich b. =

iets in zijn bezit krijgen; (Waren, eine Tochter an den Mann b. = aan den man brengen; (ein

Sind auf das Gymnasium) doen; (ich werde es

dahin zu b. versuchen, daß . . = daarheen zien te leiden, dat . . ; sein Leben hoch b. = een

hoogen leeftijd bereiken; in Anwendung b. = in toepassing brengen; in Gang, in Zug b. =

in gang zetten, aan den gang maken; das bringt der Gebrauch so mit sich = dat brengt 't gebruik

mee; (ich konnte das Wort nicht über die Lippen

kriegen; einen um sein Geld, um den Verstand b. = iem. zijn geld, zijn verstand doen ver-

liezen, er van berooven; etw. vor sich b. = wat

bij elkaar brengen, krijgen; einen zum Gehorsam, zum Geständnis, zum Schweigen, zur Vernunft

b. = iem. tot gehoorzaamheid, tot bekentenis, tot zwijgen, tot rede brengen; einen zu Ehren,

zu Fall b. = tot aanzien (in eer), tens val brengen; zum Bewußtsein b. = iem. iets aan

zijn verstand brengen; einen wieder zu sich b. = iem. weer bijbrengen; vgl. Erfahrung, Fassung, fertig, Harnisch, Herz, Kenntnis, Tapet, Taufe, Wegfall, zustande e. a.

Brin'ger, m. —s, — = brenger. **Brin'gschuld**, w. = brengschuld.

Brink, m. —(e)s, —e = (nrdb.) weide; grasheuvel, brink. **Brink'feger**, m. = brinkzitter, kleine boer.

Brizant' = brizant; ontploffend, ontploffings. . . **Brizant'granate**, w. = brizantgranaat.

Bri'se, w. —, —n = bries; flauw, mätige, steife (framme) B. = zwakke, matige, stijve bries.

Brös'ling, m. —s, —e = sprot. **Britan'niametall**, f. = brittaniametaal. **Britan'nie**, f. = Brittannië. **Bri'te**, m. —n, —n = Brit. **bri'tisch** = Britsch.

Bri'tische, w. —, —n = brits, veldbed. **Bri'tsch'la**, w. —, —s = britschka (*licht open rijtuig*).

Brüt'zeln, zie brützeln. **Brüt'zeln**, zie brützeln.

Brüt'chen, f. —s, — = brokje, hapje. **brüt'lig** (**elig**) = brokkelig, broos, kruimelig. **brüt'lein**, fchw. (h.) = brokkelen, kruimelen.

I. **Broc'ten**, m. —s, — = brok, hap, stuk; Brocken (*berg*). II. **broc'ten**, fchw. (h.) = brok-

ken, in stukken breken; (öft.) plukken; vgl. beihen, Milch.

broc'tenweise = bij brokken, broksgewijze. **Bröd'lein** f. —s, — = brokje, hapje. **bröd'lig**, zie bröd'lig.

Bro'del, zie Brodem. **bro'deln**, fchw. (h.) = pruttelen, (op)borrelen (beim Kochen u. ä.), warrelen, (op)bruïsen. **Bro'dem**, **Bro'den**, m. —s, — = warme damp, uitwaseming, -damping

Broderie', w. —, —n = borduurwerk. **Brokat'**, m. —(e)s, —e = brokaat(zijde).

Broom, f. —s = broom, bromium. **Broom'beere**, w. = braambes. **Broom'beerstaude**, w., **—strauch**, m., **—busch**, m. = braamstruik.

Bromid', f. —(e)s, —e = bromide (*zout*). **Bromit'**, m. —(e)s, —e = bromiet (*gesteente*).

Brom'kalium, f.; **—säure**, w. = broom|kali(um); -zuur.

Brom'melbeere, w., zie Brombeere. **Bronchial'** = bronchiaal, luchtpijp. . . **Bron'chien**, Pl. = bronchiën, luchtpijptakken.

Bronchi'tis, w. — = bronchitis. **Bronn**, m. —(e)s, —en, **Bron'nen'** m. —s, —, *minder gebr. voor Brunnen*.

Bron'ze (spr.: *bröse*), w. —, —n = brons, bronzen voorwerp. **Bron'zearbeiter**, m. = bronswerker. **Bron'zefarbe**, w. = bronskleur.

bron'zefarben = bronskleurig. **bronzie'ren** (spr.: *brözieren*), fchw. (h.) = bronzen.

Bro'sam, m. —(e)s, —e, **Bro'same**, w. —, —n = (brood)kruimel, kruim.

Brofche, w. —, —n = broche.
Brofchen, f. —s, — zwezerik.
Brofchie ren, fchw. (h.) = innaaien, brocheeren.
Brofch'nadel, w. = brochespeld. **Brofchüre**, w. —, —n = brochure.
brofjeln, fchw. (h.) = (brood) kruimelen.
Brof, f. —(e)s, —e = brood; ein Br. Zuder = een suikerbrood; fein (gutes) Br. haben = zijn brood hebben; er kann mehr als Br. essen (lt); fchwartzes Br. = zwart brood, roggebrood; weißes Br. = wittebrood; fein leßtes B. ist gebaden = zijn laatste uurtje heeft geslagen.
Brof'lausteilung, w.; **•bäder**, m.; **•baum**, m., u. ä. = brood|uitdeeling (-bezorging); -bakker; -boom e. d.
Brof'gen, f. —s, — = broodje.
Brof'lerwerb, m.; **•frucht**, w.; **•herr**, m. = brood|winning; -vrucht; -heer (patroon).
Brof'lammer, w.; **•larren**, m.; **•latten**, m.; **•korb**, m., u. ä. = brood|kamer (ook: spijskamer); -kar; -kast (-spinde); -mand (-korf, -bak) e. d.; einem den •korb höher hängen = 't iem. minder gemakkelijk maken, iem. kort houden.
brof'loß = broodeloos; (non Sachen) weinig opbrengend, nutte-, broodeloos (b. e. Sumf).
Brof'lmangel, m.; **•marke**, w.; **•neid**, m. u. ä. = brood|gebrek; -bon; -nijd e. d.
Brof'schaukel, w. = ovenschop. **Brof'schnitte**, w., **•schnittchen**, f. = sne(d)e brood, boterham.
Brof'fpende, w.; **•fage**, w.; **•teig**, m. = brood|uitdeeling; -zetting; -deeg.
Brof' Verwandlung, w. = transsubstantiatie (zie Transsubstantiation). **Brof'wissenschaft**, w. = broodwetenschap (om den broode beoefend).
brof'zeln, fchw. (h.) = (van kokend eten) pruttelen spetteren.
Brof'zuder, m. = broodsuiker.
Brough'am (spr.: broe' em), m. —s, —s = brougham (2-persoons rijtuig).
brouillieren (spr.: broelieren), fchw. (h.) = brouillieren, in verwarring brengen, kwade vrienden maken. **Brouillon'** (spr.: broelid), f. —s, —s = klad, schets.
Brown'ing, m. —s, —s = browning (revolver).
Broh'han, m. —s = (een soort) wit bier.
br! = brr!
I. Bruch, m. —(e)s, Brüche = breuk (ook med.), barst, scheur; verbreking, schending (bes Friedens, eines Kontrakts); breuk (in der Rechnung); gewöhnlicher, gemeiner B. = gewone br.; (Steinbr.) groeve; in die Brüche gehen, kommen, fallen, geraten = mislukken, in duigen vallen, afspringen; Brüche (Pl.) = (ook) afgebroken takjes; hoog spoor (door 't hert in de takken achtergelaten); [Brüche = overtreding, boete]. II. **Bruch**, m. —(e)s, Brüche, **Bruch**, f. —(e)s, Brüche(r) = broek(land), moeras. III. **Bruch**, w. —, Brüche = broek].
Bruch'band, f. = breukband. **Bruch'dorf**, f. = gebroken dak. **Bruch'dorf**, f. = dorp in 't broek.
bruch'fest = breukvast, onbreekbaar. **Bruch'flüche**, w. = breuk(vlakte). **bruch'frei** = zonder breuk, breukvrij. **Bruch'glas**, f. = breukglas, glasgruis. **Bruch'hafet**, m. = wilde haver.
Bruch'halter, m. = breuk(in)houder. **bruch'ig** = moerassig. **bruch'ig** = gebroken, met breuken of scheuren; breekbaar, bros; b. werden = (ook) beginnen te breken; b. er Hausrat = geschonden, gebarsten huisraad. **Bruch'pflaster**, f. = breukpleister. **Bruch'rechnung**, w. = rekening met breuken. **Bruch'schene**, w. = spalk.

bruch'ficher = bruch'fest. **Bruch'stein**, m. = (natuurlijke) bouwsteen (uit de groeve). **Bruch'stück**, f. = brokstuk, fragment. **bruch'stückhaft**, **•weise** = broksgewijze, fragmentarisch. **Bruch'steil**, m. = fractie; (ook) aandeel, quotum. **Bruch'wasser**, f. = moeraswater. **Bruch'zahl**, w. = breuk(getal).
Brüd'gen, f. —s, — = brugje, bruggetje.
Brü'cke, w. —, —n = brug; viadukt; eine Br. machen (im Spiel) = een serie maken; die Br. (alle Br. .n) hinter sich abbrechen, abtrennen = zijn schepen achter zich verbranden; einem die Br. niederlassen, treten = iem. hulp verleenen, in de hand werken, tegemoet komen. **Brü'cken**, fchw. (h.) = een brug leggen. **Brü'ckenbahn** = rijweg van een brug. **Brü'ckenballen**, m. = bind-, draagbalk. **Brü'ckenbau**, m. = bruggebouw. **Brü'ckenboot**, f. = ponton, lichter. **Brü'ckendecke**, w. = rijvloer (v. d. brug). **Brü'ckengeländer**, f. = brugleuning. **Brü'ckenlahn**, m. = ponton. **Brü'ckenklappe** = klep van een ophaalbrug. **Brü'ckenkopf**, m. = bruggehoofd. **Brü'ckenhue**, w. = brugleuning. **Brü'ckenmeister**, m. = bruggeinspekteur. **Brü'ckenpfeiler**, m. = brugpijler. **Brü'ckenstift**, f. = ponton. **Brü'ckenstain**, m. = pontontrein. **Brü'ckenwage**, w. = baskule, brugbalans. **Brü'ckenzoll**, m. = bruggegeld. **Brüd'ner**, m. —s, — = bruggeman. **Brü'ckung**, w. —, —en = houten stalvloer.
Brü'del, m. —s, — = modderpoel; ook = Brodem. **brü'deln**, fchw. (h.) zie brodeln.
Brü'der, m. —s, Brüder = broeder, broer; dienender Br. = leekbroeder; ein lustiger Br., Br. Lustig = een vroolijke klant, pretmaker, vroolijk Fransje; gleiche Brüder, gleiche Rappen = gelijke monniken, gelijke kappen; das ist unter Brüdern 100 Gulden wert = voor 100 gld. is dat niet duur. **Brü'derart**: nach B. = broederlijk. **Brü'derchen**, f. —s, — = broertje. **Brü'dergemeinde**, w. = Broedergemeente, Hernaltters. **Brü'derhaus**, f. = broederhuis. **Brü'derhaus**, f. = Broederhuis (v. d. Hernaltters en opleidingshuis voor jonge geestelijken).
Brü'derherz, f.; **•find**, f.; **•lust**, m. u. ä. = broeder|hart; -skind; -kus e. d.
Brü'derlich = broederlijk. **Brü'derlichkeit**, w. — = broederlijkheid, broederschap. **Brü'der'schaft**, w. —, —en = broederschap; genootschap, (geestelijke) Bruder- od. Brüder'schaft) gemeente; Br. mit einem machen, schließen = broederschap met iem. sluiten; Br. trinken = b. drinken (d. i. op trouwe vriendschap drinken en overeenkomen elkaar voortaan te buzen). **Brü'dersfrau**, w. = schoonzuster. **Brü'dersohn**, m. = neef. **Brü'derzwist**, m. = broeder-twist.
Brüg'ge, f. = Brugge. **Brüg'ger**, m. —s, — = Bruggenaar.
Brü'he, w. —, —n = (vleesch)nat, bouillon, jus, saus; eine lange Br. über (Aff.) machen = een lange soep van iets maken (fig.); in der Br. fieden = in de pekel, in de klem zitten; eine schöne Br.! = een mooie geschiedenis! **brü'hen**, fchw. (h.) = broeien (met kokend water); weken (in heet water). **Brü'hfaß**, f. = broeikuip. **Brü'hfutter**, f. = spoeling. **brü'hheiß** = kokend heet, dampend; (fig.) heet van den rooster, h. van de naald. **Brü'hkessel**, m. = broeikuip. **Brühl**, m. —(e)s, —e = moeras, broekland, modderpoel. **Brüh'näpfchen**, f. = sauspauzetje. **brüh'warm**, zie brüh'heiß.

brül'ten, *schw.* (h.) = brullen, loeien, bulken.
Brüll'ochs, m. = (fok)stier, bul.
Brumm'bär, m. = (brom)beer, knorrepot.
Brumm'bart, m. = knorrepot, mopperaar.
Brumm'bas, m. = brombas, -pijp, brommer.
Brumm'eisen, f. = mondharmonika; brombeer.
brum'meln, *schw.* (h.) = een beetje brommen, moppelen, knorren, gonzen; in den Bart br. = binnensmonds mopperen; er muß br. = hij moet br. (im Gefängnis), moet schoolblijven.
Brum'mer, m. —s, — = beer, brommer (*bas, orgelpijp en vlieg*); brombeer, -pot. **Brumm'fliege**, w. = bromvlieg, **brum'mig** = brommig, knorrig. **Brumm'kreisel**, m. = bromtol.
Brumm'ochs, m. = stier, bul; stommeling.
Brummschädel, m. = haarpijn, kater.
Brunelle, w. —, —n = brunelle (*plant*).
brunett' = bruin(harig); *B. e* = brunette.
Brunft, w. — = bronst(igheid). **brunf'ten**, *schw.* (h.) = bronsten, tochtig zijn; paren. **brunf'tig** = tochtig, bronstig. **brunf'tzeit**, w. = bronsttijd.
Brun'hild, **brunhil'de** = Bruunhilde.
brunier'eisen, f. = bruineerstaal. **brunier'en**, *schw.* (h.) = bruineeren. **brunier'et**, m. —s, — = bruineerder.
[Brün'ne, w. —, —n = pantsers, kuras].
Brun'nen, m. —s, — = (wel)put, wel, (wel)pomp, fontein; (minerale) bron, mineraal-, bronwater, in den Br. fallen = (*fig.*) in 't water vallen, mislukken; wenn das Kind ertrunken ist, dempt man Br. zu = als 't kind verdronken is, dempt men den put; Br. trinken = bronwater (de wateren) gebruiken. **Brun'nenader**, w. = bronader. **[Brun'nenanfall**, w. = mineraalwaterinrichting. **Brun'nenarzt**, m. = baddokter. **Brun'nenbadel**, m. = putdeksel. **Brun'nenbad**, m. = badgast. **Brun'nengebrauch**, m. = gebruik van bronwater. **Brun'nenhafen**, m. = puthaak. **Brun'nenkresse**, w. = waterkers. **Brun'nenkur**, w. = bad-, bronkuur. **Brun'nenmeister**, m. = bronmeester, opzichter over de fontein en waterwerken. **Brun'nenort**, m. = badplaats. **Brun'nenrand**, m. = putrand. **Brun'nenrohr**, f., -röhre, w. = wel-, leiding-, fonteinbuis. **Brun'nenfatz**, f. = bronzout. **Brun'nenfchwengel**, m. = zwengel. **Brun'nenfeil**, f. = puttuw. **Brun'nenwasser**, f. = pomp-, putwater. **Brun'nenzeit**, w. = seizoen (*voor de baden*). **Brünn'lein**, f. —s, — = putje, fonteinje, pompje. **Brünn'quell**, m., -quelle, w. = bronwel, wel van een put.
Brün'no, m. = Bruno.
brunft', w. — = [brand, (inwendig) vuur, gloed]; ook = Brunft. **brün'ftig** = heet, vurig, hartstochtelijk enz.; ook = brunftig. **brunf'tzeit**, zie Brunftzeit.
brun'zen, *schw.* (h.) = (obd.) pissen.
Brü'je, w. —, —n, zie Bröschen.
brü'jeln, *schw.* (h.) = kabbelen, ruischen.
brüsel = bruusk. **brüstie'ren**, *schw.* (h.) = bruskeeren, aansnauwen.
Brü'sel, f. = Brussel. **Brü'seler**, **Brü'sler**, m. —s, — = Brusselaar; **Br.** (Adj.) = Brusselsch; **Br.** Spitzen = Brusselsche kant. **brü'slerisch** = Brusselsch.
brust', w. —, Brüste = borst (*ook van kleedingstuk*); rijghijf; sich in die Br. werfen = een hooge b. opzetten; es liegt ihm, er hat es auf der B. = 't zit hem, hij heeft 't op de b. **brust'ader**, w. = borstader. **brust'band**, f. = borstverband; boegband. **brust'baum**, m., zie Brustholz.
brust'beer, w. = borstbes, jujube. **brust'bein**,

f. = borstbeen. **brust'beklemmung**, **brust'beswerde**, w. = beklemming, benauwdheid, last op de borst. **brust'bild**, f. = borstbeeld. **brust'binde**, w. = borstverband, -lap. **brust'bohner**, m. = kruk-, borstboor. **brust'bohrer**, f. —s, — = borstje, (rijg)lijffe. **brust'brüse**, w. = borstklief; (*ook*) zwezerik.
brü'sten sich, *schw.* (h.) = een hooge borst opzetten; sich mit etw. br. = met iets pronken, zich op iets beroemen.
brust'entzündung, w.; -fell, f.; -fellentzündung, w.; -flosse, w.; -flosser, m. = borst|ontsteking; -vlies; -vliesontsteking; -vin; -vinnige.
brust'gang, m.; -höhle, w.; -holz, f. = borst|buis; -holte: -hout (-boom aan 't weefgetouw).
brust'kasten, m.; -knoten, m.; -korb, m.; -krampf, m. = borst|holte; -been; -kas; -kramp.
brust'kraute(r); **brust'krankheit**, w. = borst|lijder; -ziekte (longaandoening).
brust'krause, w. = plooisel, jabot. **brust'krebs**, m. = borstkanker. **brust'lag**, m. = borstlap, slab(betje); keurs(je). **brust'leder**, f. = borstlap (*bij 't schermen*).
brust'lehn, w.; -leiden, f.; -leibende(r) = borst|wering; -ziekte (-kwaal); -lijder.
brust'nadel, w. = borstspeld. **brust'pflaster**, f. = borstpleister. **brust'reinigend** = borstzuiverend. **brust'riemen**, m. = borstriem.
brust'saft, m. = borststroop. **brust'schild**, m. = borstschild; borstplaat (des Hohepriesters); (*metalen*) plaat (*als ambtsteeken*); borstschild; -stuk (der Insekten). **brust'schleier**, m. = sluier, halsdoek (der Nonnen). **brust'streifen**, m. = strook, jabot. **brust'stück**, f. = borststuk (Vleisch und von Insekten usw.); borstbeeld, buste; borstlap. **brust'tuch**, m. = borstlap.
brust'trang, w. —, —en = borstwering, balustrade. **brust'warze**, w. = (borst)tepel. **brust'wehr**, w. = borstwering. **brust'wurzel**(el), w. = engelwortel.
brut, w. —, —en = ('t) broeden, broei; broedsel; gebroed, soort; jongen (mv.); zaad (der Seidenraupen); Br. setzen = kuit schieten.
brutal' = lomp, ruw. **brutalität'**, m. —, —en = lompheid, ruwheid.
brüt'anstalt, w. = broeierij, broeinrichting.
brüt'apparat, m. = broedmachine. **brüt'biene**, w. = hommelm. **brüt'en**, *schw.* (h.) = broeden; über (Vff.) br. = over iets peinzen, tobben, soezen, br.; Böses br. = kwaad br., brouwen.
brüt'gebiet, f. = broedgebied. **brüt'haus**, f. = broeierij. **brüt'heiß** u. **brüt'heiß'** = broeiend heet. **brüt'henne**, w. = broeikip, -hen. **brüt'hitze**, w. = broedhitte. **brüt'ig** = broedsch; b. es Ei = vuil ei; b. es Wetter = broeierig weer. **brüt'ofen**, m. = broedkachel, -machine.
brüt'revier, f. = broedgebied. **brüt'stätte**, w. = broed-, kweekplaats.
brüt'to = bruto; b. für netto = b. voor netto.
brüt'to|betrag, m.; -einnahme, w.; -ertrag, m.; -gewicht, f., u. ä. = bruto|bedrag; -ontvangst; -opbrengst; -gewicht e. d.
brüt'zeit, w. = broeitijd.
brüt'zeln, *schw.* (h.) = broejen.
bruzin', f. —s = brucine.
b/S. = bei S. d. t.
brüt! = pstl stl sjt!
br., brutto. = brutto.
Sub, zie Bube.
sub'bela, *schw.* (h.) = bobbelen.
sub'bern, *schw.* (h.) = popelen.
sub'bhen, f. —s, — = jongetje, knaapje, ventje.
sub'be, m. —n, —n = jongen knaap; lieveling;

- boef, schurk; boer (in Kartenspel). **Bu'benhaft** = jongensachtig. **Bu'benhaftigheit**, w. —, —en = jongensachtigheid. **Bu'benstreich**, m., —stüd, f., **Büberei**, w. —, —en = jongensstreek; boevestreek, -stuk, schelmerij. **Bu'bi** = broer! **Bü'bin**, w. —, —nen = slechte schelmachtige vrouw; schalkje. **Bü'bisch** = schelmachtig, boevig, laag.
- Bu'bo(n)**, m. —s, . . bonen = steeneppe; liesbuil.
- Bu'bu**, m. —, —s = boeman.
- Buch**, f. —(e)s, Bücher = boek; etw. zu Buche bringen, ins B. eintragen = iets boeken; B. führen, halten, die Bücher führen = boekhouden; wie er (sie, es) im B. steht = echt, oppentop; ein B. Papier = een b. (25 vel) papier; ook = Neubuch. **Buch'adel**, zie Briefadel; (ook) adel van geleerden. **Buch'ampfer**, m. = klaverzuring.
- Bucharei' die** = Boekarje.
- Buch'baum**, m. = beuk. **Buch'binder**, m. = boekbinder. **Buch'binderai'**, w. —, —en = boekbinderij.
- Buch'binder|gefelle**, m.; **•kunst**, w.; **•presse**, w. u. ä. = boekbinders|knecht; -kunst; -pers e. d.
- Buch'bedel**, m. = kartonnen omslag.
- Buch'drucker**, m. = boekdrukker; (*lor*) letterzetter. **Buch'druckerai'**, w. = boekdrukkerij.
- Buch'druckerfarbe**, w. = drukzwartsel. **Buch'druckerkunst**, w. = boekdrukkunst. **Buch'druckerleiste**, w., —stod, m. = vignet. **Buch'drucker|schwärze**, w. = drukzwartsel.
- Bu'che**, w. —, —n = beuk(eboom). **Buch'eder**, —eich, **Bu'chel** (u. **Bü'chel**), w. —, —n = beukenootje. **Buch'einband**, m. = boekband.
- Bü'chlein**, f. —s, — = boekje, boekskje.
- I. **Bu'chen**, f. —s, — = boeken. II. **Bu'chen**, **bü'chen**, Adj. = beuken.
- Bu'chen|hain**, m.; **•hecke**, w.; **•scheit**, f. = beuke|bosch; -haag; -blok.
- Bu'chens|eitene Antwort** = onbehouwen, lomp antwoord.
- Bü'cher|abschluss**, m. = afsluiting van de boeken.
- Bü'cher|beschreiber**, m.; **•breit**, f.; **•freund**, m.; **•gestell**, f. = boeke|beschrijver (bibliograaf); -plank (-rek); -vriend (-liehebber); -rek.
- Bü'cherhandel**, m. = boekhandel. **Bü'cherhandlung**, w. = boekhandel, -winkel.
- Bü'cher|kenntnis** (**•kunde**), w.; **•tram**, m. = boeke|kennis; -stalletje (-rommel).
- Bü'cherladen**, m. = boekwinkel, -handel.
- Bü'cher|liebhaber**, m.; **•macher**, m.; **•narr**, m.; **•regal**, f. = boeke|liehebber; -maker (kompilator); -gek; -rek.
- Bü'cher|revisor**, m. = accountant.
- Bü'cher|richter**, m.; **•saal**, m. = boeke|beoordeelaar (censor); -zaal (bibliotheek).
- Bü'cher|sammlung**, w. = boekeverzameling.
- Bü'cher|schau**, w. = boekbeschouwing.
- Bü'cher|schmierer**, m.; **•strahl**, m.; **•sprache**, w.; **•stand**, m.; **•sucht**, w. = boeke|flanser; -kast; -taal; -stalletje; -manie.
- Bü'cher|verleiher**, m. = houder van een leesbibliotheek. **Bü'cher|verzeichnis**, f. = boekelijst, katalogus. **Bü'cherwurm**, m. = boekworm (Zufel!); (*fig.*) boekeworm, -wurm. **Bü'cherzimmer**, f. = boekvertrek, bibliotheek.
- Buch'ende**, w. = hagebeuk, eschdoorn. **Buch'ent**, m. = (gewone) vink.
- Buch'forderung**, w.; **•form**, w.; **•führer**, m.; **•führung**, w. (einfache und doppelte) = boeke|vordering (aan 't staatsschuldboek); -vorm (-formaat); -houder; -houding (enkele en dubbele).
- Buch'gold**, f. = bladgoud.
- Buch'halter**, m.; **•halterai'**, w.; **•haltung**, w.; **•handel**, m. = boeke|houder; -houderij; -houding (-houden); -handel.
- Buch'handler**, m.; **•handlung**, w.; **•laden**, m. = boeke|handelaar; -handel (-winkel); -winkel.
- Buch'leinen**, f., **•leinwand**, w. = boekbinders-linnen. **Buch'macher**, m. = boekmaker.
- buch'mäßig** = volgens de boeking, geboekt.
- Buch'muß**, w. = beukenoot.
- Buchs**, m. —es, **Buchs'baum**, m. = buks-(boom), palm(boompje).
- Buch'fachverständige(r)** = accountant.
- Buchs'(baum)holz**, f. = buksbout.
- Buchs'chen**, f. —s, — = busje, blikje, doosje.
- Buch'fchmund**, m.; **•schuld**, w. = boeke|versiering; -schuld.
- Buch'fe**, w. —, —n = (*gwst.*) broek, bokse.
- Buch'fe**, w. —, —n = bus, doos, blik; buks, karabijn; (*machinedeel*) ring, voering; die B. der Pandora = de doos van P.; alle aus einer B. schmieren = allen over één kam scheren.
- Buch'fen**, f. —s, — = (om)bussen; schieten.
- Buch'fenfleisch**, f. = vleesch in bussen, in blik.
- Buch'fenfutteral**, f. = geweerzak. **Buch'fenhändler**, m. = wapenhandelaar.
- Buch'fen|kugel**, w.; **•lauf**, m. (**•rohr**, f.) u. ä. = karabijn|kogel; -loop e. d.
- Buch'fenmacher** = (*mil.*) reparateur. [**Buch'fenmeister**, m. = kanonnier]. **Buch'fenschaft**, m. = karabijnkolf. **Buch'fenshüse**, m. = buks-schieter, (*oud*) busschieter.
- Buch'fabe**, m. —n, —n = (boek)staaf, letter-(teeken); großer B. = hoofdletter; feiner B. = gewone, kleine letter; nach dem B. n = volgens de letter. **Buch'fabelei'**, w. — = letterknechterij, -zifterij. **Buch'fabeln**, f. —s, — = aan letterknechterij doen, zich te veel aan de letter houden. **Buch'fabenfolge**, w. = alfabetische volgorde. **Buch'fabenmenich**, m. = letterknecht.
- Buch'fabenrechnung**, w. = algebra. **Buch'faben|schloß**, f. = letter-, geheimsloot. **Buch'fabe|ren**, f. —s, — = spellen. **Buch'fäbler** = Buchfabenmenich. **Buch'fäblich** = letterlijk.
- Buchs'wald**, m. = buksboombosch.
- Bucht**, w. —, —en = bocht, kreek, inham, baai, golf; (*fig.*) haven; — bocht (*voor 't veer*); hut, afgeschoten hoekje, bed e. d. **Buch'ten** (**rich**), f. —s, — = een bocht, baai, inham vormen. **buch'tig** = bochtig; met bochten of inhammen; (*van bladeren*) gegolfd.
- Buch'titel**, m. = (boek)titel.
- Buch'tung**, w. —, —en = bocht.
- Bu'chung**, w. —, —en = boeking; eine B. machen = boeken.
- Buch'weizen** = boekweit. **Buch'weizengröße**, w. = boekweitegort.
- Buch'zeichen**, f. = leesteeke.
- I. **Buch'tel**, m. —s, — = bochel, bult; (*op metaal*) buil; (*fig.*) rug; einem den B. voll prügel'n = iem. een flink pak ransel geven; einem den B. voll lügen = iem. allerlei leugens op de mouw spelden; einen breiten B. haben = een breeden rug hebben; (sie können) mir alle den B. tauffteigen, runterruffchen, langruffchen = allemaal naar de maan loopen; *vgl.* lachen.
- II. **Buch'tel**, w. —, —n = beslag (*metaalversiering op boeken enz.*); ring, gesp, knop; krul, lok; knopje (am Pferdgebiß).
- Bud'(e)licht** = bultachtig. **Bud'(e)lig** = met bulten; gebocheld; hobbelig. **Budelins'fi**, m.

—s, —s, **Budelo'rum**, m. —s, —s = bulte-naar, gebochelde, bocheljoen. **bu'keln**, *schw.* (h.) = bochelen, een hoogen rug zetten. **bu'ken** *schw.* (h.) = bukken, buigen. **bu'king**, m. —s, —e = bokking. **bu'licht**, **bu'lig**, *zie* bu'cl'icht, bu'cl'ig. **bu'ling**, m. —s, —e = buiging, nijging; bokking. **bu'lingma'cher**, m. = komplimentemaker. **bu'f'fin**, m. —s, —s = bucskin. **bu'd'el**, w. —, —n = (*gm.*) flesch. **bu'd'eln**, *schw.* (h.) = wroeten, woelen, graven; Kartoffelst. b. = aardappels roelen. **Buddh(a)is'mus**, m. = Boeddhisme. **Buddhi'st**, m. —en, —en = Boeddhist. **buddhi'st'isch** = Boeddhistisch. **Bu'de**, w. —, —n = kraam, (kermis)tent, -spel; kast (= *kamer*); keet, barak; die B. zumachen = (*in zaken*) de kast, den boel sluiten. **Bu'den-geld**, f., ***zins**, m. = kraam- staan-, stand-, marktgeld. **Bu'denleute**, Pl. = kramers, spellemannen. **Bu'denphotograph**, m. = kermisfotograaf. **Budget** (spr.: *bu'dzje'*, *böd'zjet*), f. —s, —s = budget, begrooting; *vgl.* auff'tellen. **Budget-bera'tung**, w. = begrootingsdebat. **Bu'di'te**, w. —, —n = herberg. **Bu'di'ter**, m. —s, — = herbergier. **Bu'di'terladen**, m. = herberg. **Bu'd'ner**, m. —s, — = keuter, huurboer, klein grondbezitter. **Bu'd'nerstelle**, w. = gering boereërf. **Bu'f'ett'**, f. —(e)s, —e = buffet. **Bu'f'ettier'** (spr.: *..tjee*), m. —s, —s = buffethouder. **Bu'ff**, m. —(e)s, —e = kast (*nl.* *bordeel*). **Bu'ff'bo'gne**, w. = tuinboon. **Bu'f'fel**, m. —s, — = buffel (*ook fig.*), stom-meling; (*stud.*) = Bu'ff(e)ler. **Bu'ff'el'**, w. —, —en = geblok, hengsterij, gezwog. **Bu'f'fel'haut**, w.; ***horn**, f.; ***jagd**, w., u. ä. = buffel|huid; -hoorn; -jacht e. d. **bu'f'eln**, *schw.* (h.) = blokken, vossen, hengsten, zwoegen. **Bu'f'fel'ler**, m. —s, — = blokker, vossier. **Bu'f'fel'che**, m. = buffel. **Bu'ff'o**, m. —s, —s u. **Bu'ffi** = basbuffo. **Bu'g**, m. —(e)s, **Bu'ge** = boeg; bocht, krom-ming, plooi; schoft (eines Pferdes); schouder-(stuk) (eines Schafes, Kalbes). **Bu'g'an'ker**, m. = boeganker. **Bu'gel**, m. —s, — = beugel; hengsel. **Bu'gell'brett**, f.; ***eifen**, f.; ***falte**, w. = pers- of strijk|plank; -ijzer (-bout); -vouw. **Bu'ge'el'**, w. —, —en = gestrijk, strijkerij; drinkpartij, jool. **bu'gelfest** = beugelvast, vast in den stijgbengel. **Bu'gelfest'haft**, f. = strijkin-richting. **Bu'gell'aden**, m. (obb.) = -brett. **bu'geln**, *schw.* (h.) = strijken, persen; stevig drinken, 'm raken. **Bu'geln'emen**, m. = stijg-beugelriem. **Bu'geltas'che**, w. = beugeltasch. **bug'lahn** = ontwricht (*van een paardeschoft*), boeglam. **Bug'lahme**, w. — = boeglamheid. **Bu'gler'in**, w. —, —nen = strijker. **Bu'gler'an'ker**, m. = boegseeranker. **Bu'gler's'boot**, f., ***dampfer**, w. = boegseer-, sleepboot. **bugler'en**, *schw.* (h.) = boegseeren, op sleep-touw nemen. **Bu'gler'er**, m. —s, — = boeg-seerder, sleeper. **Bu'gler'lohn**, m.; ***tau**, f. = sleep|loon; -tros. **Bu'gler'priet**, f. —(e)s, —e = boegspriet. **Bu'gler'st'ück**, f. = schouder(stuk) (eines Schafes, Rindes); boegstuk (*Ranone*). **Bu'gh'uh'**, m. —, —s = boeman. **Bu'ghel**, m. —s, —, **Bu'ghl**, m. —(e)s, —e = heuvel, hoogte, bult.

VAN GELDEREN, *Duitsch Woordenboek*, I.

I. **Bu'gh'te**, m. —n, —n = minnaar. II. **Bu'gh'te**, w. —, —n = boel, minnares. **bu'gh'ten**, *schw.* (h.) = boeleeren, boelen; um ein Frauenzimmer b. = een vrouw 't hof maken; um etw. b. = (vleiend) naar iets staan, dingen. **Bu'gh'ter**, m. —s, — = minnaar, boeleerder. **bu'gh'ter'isch** = koket, galant, lokkend. **Bu'gh'tin**, w. —, —nen, *zie* Bu'gh'te II. **Bu'gh't'schaft**, w. —, —en = minnarij; [minnaar, minnares]. **Bu'gh'te**, w. —, —n = stroomdam, krib; (*ook*) steiger (*aan 't water*), kaai; (*in visschuit*) beun. **Bu'gh'te**, w. —, —n = tooneel, schouwburg; stelling, tribune; (obb.) zolder; platform (*in einer Grube*); über die B. gehen = opgevoerd worden; die B. betreten = op de planken komen, bij 't tooneel gaan. **bu'gh'ten**, *schw.* (h.) = bevoeren (*met planken*), bezolderen; welven; beschoeien. **Bu'gh'ten|angehö'rig** (Pl.); ***decoration**, w.; ***dichter**, m.; ***dichtung**, w. = tooneel|personeel; -dekoratie; -dichter; -dichtwerk (dramatisch gedicht). **bu'gh'ten'fähig** = tooneelmatig, geschikt voor 't tooneel. **Bu'gh'ten'fieber**, f. = plankekoorts, -vrees. **bu'gh'ten'gemä'ß**, ***gerecht**, ***haft**, *zie* -fähig. **Bu'gh'ten'held**, m. = tooneelheld. **Bu'gh'ten'maler**, m. = tooneelschilder. **bu'gh'ten'mä'ßig** = tooneelmatig. **Bu'gh'ten'tanz**, m.; ***unternehmung**, w.; ***vor-hang**, m. = tooneel|dans (ballet); -onder-neming; -gordijn (-scherm). **Bu'gh'ten'wand**, w. = coulisse. **bu'gh'ten**, *zie* gebu'gh'ten. **Bu'gh'ter**, m. —s, —e, **Bu'gh'ter** (4 Silben), —s, — = Boekanier. **Bu'gh'ter**, f. —(e)s, —e = boeket, ruiker. **Bu'gh'ter**, Pl. = bukolische of herdersongen. **Bu'gh'ter**, m. —s, — = Bukolisch dichter. **bu'gh'ter'isch** = bukolisch. **Bu'gh'ter'na die** = de Bukovina. **Bu'gh'ter**, *zie* Bullien. **Bu'gh'te**, w. —, —n = bal(letje) gehakt. **Bu'gh'ter(e)**, m. —en, —en = Bulgaar. **Bu'gh'ter'ei die**, **Bu'gh'ter'ien**, f. = Bulgarije. **bu'gh'ter'ri'ch** = Bulgaarsch. **Bu'gh'te**, w. —, —n = leeren zak, ransel; (*gwst.*) golf. **Bu'gh'ter** u. **Bu'gh'ter(e)**, w. —, —en = boelijn. **Bu'gh'ter'ium**, f. —s, —s, .rien = bullarium, bulle-boek. **Bu'gh'ter'auge**, f. = rond (kajuit)venster, patrijs-poort. **Bu'gh'ter'dogg**, m. —s u. —en, —en, **Bu'gh'ter'dogge**, w. —, —n = buldog. I. **Bu'gh'te**, m. —n, —n = bul, stier. II. **Bu'gh'te**, w. —, —n = bul, oorkonde; (kleine) schuit (*auf der Wefer*). III. **Bu'gh'te**, *zie* Bullie. **Bu'gh'ter'be'iter**, m. = bullebijter, buldog. **Bu'gh'ter'buch** *zie* Bullarium. **Bu'gh'ter'fals**, f. = stierkalf. **Bu'gh'ter'fammlung**, w. *zie* Bullarium. **Bu'gh'ter'loge**, w. = amfitheater, schellinkje. **bu'gh'ter'n**, *schw.* (h.) = bolderen, poffen, knallen. **Bu'gh'ter'n** (spr.: *büllet'n*), f. —s, —s = bulletin. **Bu'gh'ter'ochs**, m. = stier, bul. **Bu'gh'te**, w. —, —n, **Bu'gh'ten**, m. —s, — = (nrdb.) bult (*van den grond*). **bum!** = bom! **Bu'gh'ter'merang**, m. u. f. —s, —e = boemerang, werphout. **Bu'gh'ter'mel**, m. —s, — = wandeling; bungel; auf den B. gehen = aan den boemel gaan, gaan wandelen. **Bu'gh'ter'mel**, w. —, —en = geboemel.

geslenter, gelummel. **Bum'melfrige** = Bummeler. **Bum'meln**, *schw.* (h.) = lummelen, lanterfanten, rondslechteren; boemelen; bungelen. **Bum'm(e)lig** = boemelend, rondslechterend. **Bum'melwagen**, m. = diligence. **Bum'melzug**, m. = boemeltrein. **Bumm'ler**, m. —s, — = lanterfanter, leeglooper; boemelaar. **Bums!** = bons! bom! **Bums'leule**, w. = duikelbaar (*v. d. Tischdode*). I. **Bund**, m. —(e)s, Bünde = (ver)band; lasch; ribbing (eines Buches); (türkischer) tulband; (ver)bond, koalitie; toets (einer Gitarre, Zither u. ä.); (*aan kleeren*) band, strook; der Aite der Neue B. = 't Oude, 't Nieuwe Verbond (Testament); der dritte im B...e sein = de derde bij iets zijn. II. **Bund**, f. —(e)s, —e = bundel, bos. **Bund'gen**, f. —s, — = bandje, strookje. **Bund'eifen**, f. = staafijzer. **Bün'del**, f. —s, — = bosje, pak(je), bundel; sein B. schnüren = zijn boeltje pakken. **Bün'delchen**, f. —s, — = bundeltje, pakje. **bün'deln**, *schw.* (h.) = in bossen, pakken binden; zich (in een bond) vereenigen, samenzweren. **Bün'delweise** = bij bundels, bij bosjes. **Bun'desakte**, w. = bondsakte. **Bun'desbruch**, m. = bondbreuk, schending van 't verbond. **Bun'desbrüchig** = afvallig, trouweloos. **Bun'desbruder**, m. = bondsbroeder. **Bun'desdirektorium**, f. = bondsbestuur. **Bun'desfest**, f. = bondsfeest. **Bun'desgenosse**, m. = bondgenoot. **Bun'desgenossenschaft**, w. = bondgenootschap. **bun'desgenösslich** = bondgenootschappelijk. **Bun'deshütte**, w.; **stade**, w. = Tabernakel des Verbonds; Arke d. V. **Bun'desmächte**, Pl. = verbonden mogendheden. **bun'desmäßig** = volgens 't bondsverdrag, (ver)bonds... **Bun'desrat**, m.; **regierung**, w.; **staat**, m.; **tag**, m. = bondsraad; -regering; -staat (*ook: federatie*); -dag. **Bund'holz**, f. = takkeboshout. **bün'dig** = bondig, kort; geldig, afdoend; bindend. **Bün'digkeit**, w. — = bondigheid, enz. *vgl.* bündig. **Bünd'ler**, m. —s, — = bondslid; (*minder gunstig*) bondler, bondsman. **Bünd'ner**, m. —s, — = bondslid; bewoner van Grauwbunderland. **Bünd'nis**, f. —jes, —je = (ver)bond. [**Bünd'schuh**, m. = boereschoen (*met riemen over den voet*), in den Boerekrijg teeken en leus van opstand]. **Bünd'wand**, w. = vakwand. **bund'weise** = bij bossen, bij pakken, bundelsgewijs. **Bun'ge**, w. —, —n = trom(mel), (soort) fuik; (*plant*) waterpunge. **Bun'ker**, m. —s, — = bunker. **Bun'kern**, *schw.* (h.) = bunkeren. **Bunn**, w. —, —en = beun (*in vischschuit*). **Bun'fenbrenner**, m. = Bunsensche brander. **bunt** = bont, veelkleurig, geschakeerd; b...es Papier = gemarmerd papier; eine b...e Karte = een prentbriefkaart; er macht, treibt es zu b... = hij maakt 't te bont, te kras; (es geht) b... zu, her = er raar toe; es kommt immer b...er = 't wordt hoe langer hoe erger; *vgl.* Rod. **Bunt'drud**, m. = kleuredruk. **Bunt'färber**, m. = (bont)verver. **bunt'farbig** = bont, kleurig. **bunt'fleckig**, **gefleckt** = gevlekt, gestippeld. **Bunt'heit**, w. —, —en = bonthheid. **Bunt'papier**, f. = gekleurd papier. **bunt'schellig** = bont-, veelkleurig; gemengd. **bunt'schillernd** = weerschijnend. **Bunt'specht**, m. = bonte specht. **Bunt'stift**, m. = kleurpotlood.

Bun'ze(n), *zie* Bunzen. **Bur**, m. —s, —en = Boer (in Südafrika, auch im Schwarzwald). **Burat**, m. —(e)s, —e = borat, brat (Wollentoff). **Bür'be**, w. —, —n = last, vracht; (*ook*) bos, bundel. **bür'den**, *schw.* (h.), *zie* aufbürden. **Bür're**, w. —, —n = (nrdd.) overtrek, sloop. **Bureau'** (spr.: *buroo*), f. —s, —s = bureau, kantoor. **Bureau'beamte(r)** = ambtenaar. **Bureau'chef**, m. = bureauchef, chef de bureau. **Bureau'diener**, m. = kantoorknecht. **Bureau'krat'**, m. —en, —en = bureaukraat. **Bureau'kratie'** (spr.: *burokratie*), w. —, —n = bureaucratie. **bureau'kratisch** = bureaucratisch. **Bureau'stunden**, Pl. = kantooruren. **Bureau'vorsteher**, m. = bureauchef, chef de bureau. **Bu'renvolk**, f. = Boerevolk, *vgl.* Bur. **Bür'et'le**, w. —, —n = burette, schenk-, maatglasje. **Burg**, w. —, —en = burg, burcht (*ook fig*); (*zag*) beverhol. **Burg'bann**, m. = burchtban. **Bür'ge**, m. —n, —n = borg; einen B...n stellen = borg stellen; den B...n muß man würgen = wie borg blijft, moet betalen. **Bür'gemeister**, *zie* Bürgermeister. **bür'gen**, *schw.* (h.) = (für einen, für etw.) borg blijven, instaan voor; etw. b... = etw. verbürgen. **Bür'ger**, m. —s, — = burger. **Bür'geradel**, m. = burgeradel, patriciaat, patriciërs. **Bür'gerausschuß**, m. = gemeenteraad (*Würt.* en *Baden*); burger-komitee. **Bür'gerleid**, m. = burgereed. **Bür'gerfreund**, m. = volksvriend. **Bür'gergarde**, w. = burgergarde, -wacht. **Bür'gergeld**, f. = burgerschapsgeld. **Bür'gergerechtfame**, w.; **in**, w. = burgerlijken (voorrechten); -es. **Bür'gerkronz**, m. (*kronz*, w.); **krieg**, m.; **lehen**, f. = burgerlijk; -oorlog; -leen. **bür'gerlich** = burgerlijk. **Bür'gerlichkeit**, w. — = burgerlijkheid. **Bür'germeister**, m. = burgemeester. **Bür'germeisteramt**, f.; **meisterei**, w.; **meisterrin**, w. = burgemeester|ambt; -swoning (stad-, gemeentehuis); -svrouw. **Bür'germiliz**, w. = burgerwacht. **Bür'gerpflicht**, w. = burgerplicht. **Bür'gerquartier**, f. = kwartier (inwoning) bij een burger. **Bür'gerrecht**, f. = burgerrecht, -schap; B. erhalten, erlangen = burgerrecht verkrijgen. **Bür'gersam** = (schw.) burgerlijk. **Bür'gerschaft**, w. — = burgerij, burgerschap. **Bür'gerschule**, w. = burgerschool, gemeentelijke L. S.; höhere B. = hogere burgerschool. **Bür'gersfrau**, w. = burgervrouw. **Bür'gersinn**, m. = burgerzin, -deugd. **Bür'gersmann**, m. (-leute) = burger. **Bür'gerspital**, f. = burgerziekenhuis. **Bür'gerstand**, m. = burgerstand. **Bür'gersteig**, m. = stoep, trottoir. **Bür'gerjugend**, w.; **stum**, f. = burger|deugd; -stand (burgerij). **Bür'gervorsteherkollegium**, f. = gemeenteraad (*in Hannover*). **Bür'gerwache**, **wehr**, w. = burgerwacht, schutterij. **Burg'flecken**, m. = vlek. **Burg'frau**, w. = burchtvrouw. **Burg'fräulein**, f. = jonkvrouw, freule. **Burg'friede**, m. = burchtban; -gebied; veiligheidsbond; landvrede; *soms voor Bergfried*. **Burg'gericht**, f. = burchtgerecht. **Burg'graf**, m. = burggraaf. **Burg'grafschaft**, w. = burggraafschap. **Burg'hauptmann**, m. = burchtkommandant, slotvoogd. **Burg'herr**, m. = burchtheer, slotvoogd. **Burg'lehen**, f. = burchtleen. **Burg'saß**, m. ..fassen, ..fassen =

- burchtzaat (*wie tot 't gebied van een burcht behoort*).
- Bürg'schaft**, w. —, —en = (waar)borg; B. für einen leißen, die B. übernehmen = borg voor iem. blijven (of staan), voor iem. instaan.
- Bürg'schaftsleistung**, w. = borgstelling. **Bürg'schaftsheim**, m., —, —en = waarborg-, gerantiebewijs.
- Burg'tor**, f. = burchtpoort. **Burg'trümmer**, Pl. = burchtruïne(n).
- Burgund**, f. = Bourgondië. **Burgun'der**, m. —s, — = Bourgondiër; *en* = **Burgun'der Wein** = bourgogne(wijn). **Burgun'disch** = Bourgondisch.
- Burg'berlies**, f.; **•vogt**, m.; **•vogtei**, w.; **•wache**, w.; **•wart**, m. = burcht|verlies (kerker); **•voogd**; **•voogdij** (kastelenij); **•wacht**; **•wachter**.
- Burg'warte**, w. = uitkijk-, slot-, wachttoren.
- Bur'lest'** = burlesk, potsierlijk, kluchtig. **Bur'lest'e**, w. —, —n = klucht.
- Bur'nus**, m. —u. —jes — u. —je = boernoës, kapmantel (*nl. mantel met kap*).
- Büro**, zie Bureau.
- Bur'ten**, f. w. (h.) = gonzen, brommen.
- Bur'sch(e)**, m. —en, —en = knaap, jonkman, borst; kameraad; jongen, (ambachts)leerling; student(korpslid); oppasser (eines Offiziers); lustiger B. = vroolijke klant; du bist mir ein feiner, ein fauberer B. = je bent me een lieve jongen!
- Bürsch**, **Bür'schen**, zie **Birsch**, **Bir'schen**.
- Bürsch'en**, f. —s, — = knaapje, snaakje.
- Bur'schenhaft** = jongeluisachtig, studentikoos.
- Bur'schenleben**, f. = jongeluis-, studenteleven.
- Bur'schenschaft**, w. —, —en = studentevereeniging, „Burschenschaft“ (*in 1815 opgericht met patriottische bedoelingen*).
- Bur'schenschaft** (l)er, m. —s, — = Burschenschaftslid.
- Bur'schensitte**, w. = jongeluis-, studentemanier, *mos*.
- Bur'schentum**, f. —(e)s = studentendom. **Bur'schilos'** = studentikoos. **Bür'schen**, f. —s, — = borstelje. **Bür'ste**, w. —, —n = borstel, schuier.
- Bür'sten**, f. w. (h.) = borstelen, schuieren; drinken. **Bür'stenabzug**, m. = drukproef (*voor eerste korrektie*).
- Bür'stenbinder**, m. = borstel-maker; faufen wie ein B. = als een tempelier.
- Bür'stenförmig** = borstelvormig, borstelig.
- Bür'stenkraut**, f. = saffloer; heidekruid.
- Bür'stenmacher**, m.; **•waren**, Pl. = borstell-maker; -waren.
- Bür'zel**, m. —s, — = stuit, achterste; staart-stomp)je. **Bur'zelbaum**, m. = buiteling, duikeling; einen B. schlagen, fchießen = een buiteling maken, kopje-over duikelen. **Bur'zelmännchen**, f. = duikelaartje (aus Flieder ob. Aort).
- Bur'zeln**, f. w. (h.) = duikelen, buitelen. **Bur'zeltanbe**, w. = tuimelaar (*een duif*).
- Büsch**, m. —es, Büsche = boschje, struik(gewas); bosje, hoopje (Blumen, Haare); pluim (auf dem Hut ob. Helm); auf den B. schlagen, klopfen = eig.: al slaande de struiken, 't houtgewas onderzoeken om 't wild; fig.: polsen, 't terrein verkennen; hinter dem B. halten = gerezerveerd, niet recht-uit zijn. **Büsch'affe**, m. = boschaap, orang-oetan(g). **Büsch'ameise**, w. = boschmier. **Büsch'artig** = struikachtig. **Büsch'chen**, f. —s, — = struikje.
- Bü'schel**, m. —s, — = bosje, hoopje, bundel; pluim (auf dem Helm); kuif (ber Bügel); tros. **Bü'schelartig** = als een bosje, in bosjes. **Bü'schelweise** = bij bosjes. **Bü'schen**, f. w. (h.) = bij bosjes uittrekken (*onkruid bv.*); fisch b. = met struikgewas volgroeien. **Bü'schig** = dicht, ruig; vol struikgewas. **Büsch'flepper**, m. = struikroover. **Büsch'mensch**, m. = boschmensch; orang-oetan(g). **Büsch'prediger**, m. = hagepreeker. **Büsch'predigt**, w. = hagepreek. **Büsch'wald**, m. = hak-, kreupelhout. **Büsch'werk**, f. = struikgewas, kreupelbosch.
- Bü'se**, w. —, —n = (haring)buis.
- Bü'sel**, f. —s, — = (een klein) geldstukje].
- Bu'sen**, m. —s, — = boezem: hals, borst; golf, baai; in feinen B. greifen = zijn hand in eigen boezem steken. **Bu'senfreund**, m. = boezemvriend. **Bu'sentind**, f. = lieveling, hartekind. **Bu'sentraufe**, w. = borstplooiel, jabot. **Bu'sennadel**, w. = borstspeld, broche. **Bu'senschleier**, m. = nonnesluier, boezemdoek. **Bu'senschleife**, w. = strik (*op de borst*). **Bu'senstreffen**, m. = borststrook, jabot; kantje.
- Buß'ard**, m. —(e)s, —e = muizevalk, buizerd.
- Buß'bank**, w. = zondaarsbank. **Buß'buch**, f. = boeteboek, penitentiale. **Buß'e**, w. —, —n = boete(doening). **Buß'en**, f. w. (h.) = für etw. boeten; (etw.) goed maken; [beboeten, bestraffen]; (feine Luft) botvieren; (fchw.) beteren, boeten, herstellen. **Buß'er**, m. —s, — = boetedoener, boeteling.
- Buß'fert**, f. —s, — = (öft.) kusje.
- Buß'fertig** = boetvaardig, berouwhebbend.
- Buß'fertigkeit**, w.; **•gebet**, f.; **•gewand** (=leid), f.; **•hemd**, f. = boet|vaardigheid; -gebed; -gewaad (-e)kleed; (-e)hemd.
- Buß'le**, w. —, —n = kompas, boussole.
- Buß'prediger**, m.; **•predigt**, w.; **•psalm**, m. = boet|prediker; -predikatie; -psalm.
- Buß'station**, w.; **•tag**, m. = boetel|station; -dag (vastendag).
- Buß'text**, m. = text voor een boetpredikatie.
- Buß'tränen**, Pl. = tranen van berouw. **Buß'übung**, w. = penitentie. **Buß'ung**, w. —, —en = boete(doening), zoen. **Buß'werke**, Pl. = boetvaardige werken. **Buß'zeit**, w. = boetetijd.
- Bü'ste**, w. —, —n = buste.
- Bü'te**, w. —, —n = winkel, herberg.
- Bütt**, m. —(e)s, —e, **Bütt'e**, w. —, —n = bot.
- Bütt'e**, (**Bütt'e**) w. —, —n = tobbe, kuip, (draag)korf; Sand von der B. = handen thuis! niet aankomen!
- Bütt'el**, w. —, —n = (nrdd.) flesch, bottel.
- Bütt'el**, m. —s, — = gerechtsdienaar, beul(s-knecht), rakker. **Bütt'elei**, w. —, —en = gevangenis, kot.
- Bütt'eln**, zie **buddeln**.
- Bütt'enträger**, m. = marskramer. **Bütt'entap-pier**, f. = geschept papier. **Bütt'enträger**, m. = korfdrager (*bij wijnvoogst*); marskramer.
- Bütt'er**, w. — = boter; mit B. befreiden = smeren (met boter); er läßt sich die B. nicht vom Brot nehmen = hij laat zich de kaas niet van 't brood eten. **Bütt'erähnlich**, **•artig** = boterachtig. **Bütt'erbaum**, m. = boterboom. **Bütt'erbemme**, w. = boterham; B. .n werfen, fchmeißen = kellen; kiskassen, scheren (*steentjes langs 't water*).
- Bütt'erbirne**, w.; **•blume**, w.; **•brezel**, w. = boter|peer; -bloem (*ook: dotterbloem, paardebloem, e. a.*); -krakeling.
- Bütt'erbrot**, f. = boterham; belegtes, illustringes B. = boterham met iets er op; etw. für ein (ei) und B. erlösen = iets voor een prikke, voor een appel en een ei koopen; *vgl.* **Bütt'erbemme**. **Bütt'erbrotpapier**, f. = boterham-papier.
- Bütt'erbrühe**, w.; **•büchse** (=dope, w.,

*fächchen, f.); *farbe, w. = boter||saus, -vlootje; -kleur (-kleursel).
But'terfäch, f. = karnton; botervat.
But'ter||fladen, m.; *form, w.; *frau, w.; *gebakens, f. = boter||ham (-gebakje); -vorm; -vrouw; -gebak (-banket).
but'ter||geel; *haltig = boter||geel; -houdend.
But'terhändler, m. = boterhandelaar, -koopman. **but'tericht**, **but'terig** = boterachtig. **But'termann**, m. = boterboer, -koopman. **But'termarkt**, m. = botermarkt. **But'termilch**, w. = karnemelk.
but'tern, fchw. (h.) = boter maken, karnen; (intr.) boteren; es will nicht b. (I): 't is vergeefsche moeite. **But'terjoke**, w. = botersaus. **But'terjoure**, w. = boterzuur. **but'ter||sau(e)res Salz** = boterzuur zout.
But'ter||schmitte, w.; *ständer, m.; *steker, m. = boter||ham; -vlootje; -steker (-boor).
But'terstempel, m. = karnstok. **But'terstolle**, *stulle, w. = boterbrood, -koek, -ham; vgl. Butterbodemme. **But'tertonne**, w. = karnton; boterton. **But'tertopf**, m. = boterpot. **But'tervoegel**, m. = vlinder, kapel; koolwitje. **But'terweek**, m., *weeke, w. = stuk boter; boterbrood. -koek. **but'terweid** = zoo week als boter,

But'terwurzel(el), w. = vetblad. **But'terzopf**, m. = gevlochten gebakje, vlechtje.
But'tfisch, m. = bot.
But'tner, m. —s, — = kuiper.
Bug, But'ze, But'zen, m. —en(s), —en = bons; kabouter, vogelverschrikker; kluit, klomp; (am Riecht) snuitsel, dief; (im Gefchwür) etterprop; (im Apfel) klokhuis; wer den Ruken, hat auch den B. = wie den lust heeft, heeft ook den last; **bug!** = boms! **But'zenscheibe**, w. = (ouderwetsche) ruit (in lood) met een verdikking in 't midden.
but'zig, zie pußig.
Bu'ge, w. —, —n = broek. boks(e), vgl. Buchje.
Bugtehu'de, f. = Lutjebroek, Nergenshuizen; „wohin wollen Sie?“ — „nach B.I.“
Buzentaur, m. —en, —en = Bucentaurus, *myth. half mensch half stier; eertijds naam v. d. staatsgalei van den Doge van Venetië*.
Buze'phalus, m. — = Bucefalus (*paard van Alexander den Grooten*).
Byzantii'ner, m. —s, — = Byzantijner; (Münze) byzantijn. **Byzanti'nisch** = Byzantijnsch. **Byzantini'smus**, m. = Byzantinisme. **Byzanz**, f. = Byzantium.
bz. = bezacht. **bzff.** = beziechtlich. **bzw.** = zie bezw.

G.

Zie ook R en 3.

G, f. = C; (muz.) c, ut; C-Dur = C-majeur; C-Moll = C-mineur.
G = Conto, Courant. **G** = Celfjus. **c** = cent. **ca.** (circa) = circa, ongeveer.
Gachenez' (spr.: kasjoe), f. —, — = halsdoek, cachenez.
Gachet' (spr.: kasjoe), m. —s, —s = cachet, stempel. **cachetieren**, fchw. (h.) = cacheteeren, verzegelen, lakken.
Gachou' (spr.: kasjoe), f. —s = cachou.
Gäci'lia, Gäci'lie, w. = Cecilia.
Gä'dre, zie Rader.
Gafé, f. —s, —s = café, koffiehuis. **Gafetier'** (spr.: .tjee), m. —s, —s = caféhouder, waard.
Gairn (spr.: kern), m. —s, —s = cairn, steenen grafheuvel.
Gaißon' (spr.: kessd), m. —s, —s = caisson.
Gal'e, zie Rafe.
Gä'mera, w. —, —s = camera.
Gä'mpagna (spr.: .panja), w. = Campagna.
Gänäill'e (spr.: kanalje), w. —, —n = canaille.
Gän'cau, m. —s, —s = çançan (*dans*).
cand. = Standibat.
Cap'e (spr.: keep), f. —s, —s = cape.
Capl. = Kapitän.
Carrean' ufw. zie Raro ufw.
Carrie're, zie Rarriere.
Cä'sar, m. = Cesar. **Cä'sarenherfchhaft**, w., **Cä'sarentum**, f. = cesarisme. **cä'sar'riß** = cesarisch. **Cä'saris'mus**, m. — = cesarisme. **Cä'sar'ropapis'mus**, m. — = cesaropapisme (*geestelijke heerschappij van den keizer*).
ca'sus: e. bel'll = casus belli, oorlogsreden; zie verder Rofus.

Causerie' (spr.: koo.), w. —, —n = causerie, kout, keuvelarij. **Causeur'** (spr.: koozeur), m. —s, —e = causeur. **Causeur'je** (spr.: koozeuze), w. —, —n = causeuse, kleine sofa.
Cayen'nepeffer, m. = Cayennepeper.
cbm = Rubimeter. **M³**. **com** = Rubifzenti-meter. **cm³**. **edm** = Rubifbezimeter: **dM³**.
Cellist' (spr.: tsj.), m. —en, —en = cellist.
Cel'lo (spr.: tsj.), f. —s, —s u. **Celt** = cello, violoncel.
Cel'siusthermometer, f. = Celsiusthermometer.
Cem'balo, f. —s, —s = cembalo (18de-eeuwfch klavier).
Cenotaphium, zie Zenotaphium.
Cent, m. —s, —s = cent.
Centi..., zie Zenti...
Centi'me (spr.: sätiem), m. —n, u. —s, —n u. —s = centime.
cer'cle (spr.: serkl), m. —s, —s = cercle, receptie.
Ce'res, w. = Ceres (*godin van den landbouw*).
Cer'tepartie, zie Chartepartie.
ces, f. —, — = ces, ut-bémol.
Ceben'nen, zie Senennen.
Ceylon, f. = Ceylon.
cf. = confer, conferatur; vergelijk, zie. **c.f.** = conto finto. **cfm.** = fonform. **cg** = Zenti-gramm.
Chabrus, m. — = chabroes (*Boheemsche goederenmij.*; eig. hbr.: *gezelschap*).
Chagrin' (spr.: sjagrén), m. —s = verdriet; (leder) sagrijn, segrijn. **Chagrin'leder**, f. = sagrijn-, segrijnleer. **Chagriniert'** = als sagrijnleer bewerkt.

Zie ook **A** en **B**.

- Chai'fe** (spr.: *sjeze*), w. —, —n = chais.
Chaiselon'que (spr.: *sjezelogke*), w. —, —s = chaise-longue.
Chaldä'a (spr.: *ka* ..), f. = Chaldea. **Chaldä'er** (spr.: *kal* ..), m. —s, — = Chaldeeër. **Chaldä'isch** (spr.: *ka* ..) = Chaldeeuwsch.
Challograph'ij, m. —en, —en = chalkograaf, kopergraveur.
Chalze'don', m. —s, —e = chalcedon, nevel-, melksteen.
Chama'de (spr.: *sja* ..), zie **Chamade**.
Chamä'leon (spr.: *ka* ..), f. —s, —s = kameleon. **Chamä'leonartig**, **Chamä'leon'tiſch** (spr.: *ka* ..) = kameleonachtig, kameleontisch.
Chamois' (spr.: *sjamoad*) = gemskleurig; **das Ch.** = gemskleur.
Chamol'te (spr.: *sja* ..), zie **Chamotte**.
Champag'ne (spr.: *sjampanje*) die = Champagne. **Champag'ner**, m. —s = champagne- (wijn).
Cham'pignon (spr.: *sjampienjō*), m. —s, —s = champignon.
Cham'pion (spr.: *sjāpion*), m. —s, —s = kampioen. **Championat'**, f. —es, —e = kampioenschap.
Chan (spr.: *khan*) uſw., zie **Chan** uſw.
Chan'ce (spr.: *sjaſe*), w. —, —n = kans.
Chan'ge (spr.: *sjanze*), w. — = change, wisseling. **Changeant'** (spr.: *sjanzjan*) = changeant.
Changeant', m. —s, —s = changeant (een stof).
Change'ren (spr.: *sjaſjieren*), ſchw. (h.) = changeeren. **Chanſon'** (spr.: *sjan* ..), w. —, —s = chanson, lied. **Chanſonet'te** (spr.: *sja* ..), w. —, —n = chansonnette, liedje. **Chanten'ſe** (spr.: *sja* ..), w. —, —n = chanteuse.
Chaos (spr.: *ka* ..), f. — = chaos. **Chao'tiſch** (spr.: *ka* ..) = chaotisch.
Charaban' (spr.: *sjarabā*) m. —s, —s = char-à-bancs.
Chara'de (spr.: *sja* ..), zie **Charade**.
Charak'ter (spr.: *ka* ..), m. —s, .te'te = karakter; (ook) stand, ambt, beroep; titel; teeken.
Charak'terbild, f. = karakterbeeld. **Charak'terfehler**, m. = gebrek in 't karakter. **Charak'terfeſt** = vast van karakter, standvastig. **Charakteriſſe'ren**, ſchw. (h.) = karakterizeeren.
Charakteriſſiſt, w. —, —en = karakteristiek, karakterschets. **Charakteriſſikum**, f. —s, .ta = karakteristiek, kenmerkende eigenschap. **Charakteriſſiſch** = karakteristiek.
Charak'terloos = karakterloos. **Charak'terloſſig'heit**, w. — = karakterloosheid. **Charak'terſchwäche**, w. = zwakheid van karakter.
Charak'terſtärke, w. = vastheid van karakter. **Charak'terzug**, m. = karaktertrek.
Charfrei'tag (spr.: *kār* ..), zie **Karfreitag**.
Charge (spr.: *sjarze*), w. —, —n = charge, ambt, betrekking; (mil.) graad. **Char'genpferd** (spr.: *sjarzen* ..), f. = dienſtpaard (voor officieren).
Chargie'ren (spr.: *sjarzjieren*), ſchw. (h.) = chargeeren; **Chargierte(r)** = bestuurslid.
Cha'ris', w. —, .ri'ten, **Chari'tin'**, w. —, —nen = (Göttin) charite, gratie.
Charité' (spr.: *sja* ..), w. —, —s = hospitaal.
Chariva'ri (spr.: *sja* ..), m. u. f. —s, —s = charivari (allerlei); ketelmuziek.
Charlatan' (spr.: *sjar* ..), zie **Charlatan**.
Charlot'te (spr.: *sjar* ..), w. = Charlotte, Lotje.
- Charmant'** (spr.: *sjar* ..), zie **ſcharmant**.
Char'tepartie (spr.: *sjar* ..), w. —, —n = chartepartie, (scheeps)vrachtcontract. **Char'tern** (spr.: *tsjar* ..), ſchw. (h.) = charteren, (ein Schiff) bevrachten, huren.
Chartis'mus (spr.: *tsjar* ..), m. — = chartisme (arbeiderpartij in Engeland ± 1832—1850).
Chartiſt, m. —en, —en = chartist.
Chartreu'ſe (spr.: *sjartrouze*), w. — = chartreuse.
Char'woche (spr.: *kār* ..), zie **Karwoche**.
Charyb'de', **Charyb'dis'**, w. — = Charrybdis; von der Scylla in die C. kommen = van Scylla in Charybdis komen, van de eene moeilijkheid in de andere, van den wal in de sloot, van den regen in den drop.
Chasse'taf'fee (spr.: *sjaſk* ..), m. —s, — = pousse-café.
Chassepot'gewehr (spr.: *sjaſpo* ..), f. = chassépotgeweer.
Chaf'fen (spr.: *sja* ..) zie **ſchaffen**.
Chasse'ren, (spr.: *sja* ..), ſchw. (h.) = chasseren (im Tanze).
Chatu'le (spr.: *sja* ..) zie **ſchatulle**.
Chauf'feur (spr.: *sjo* ..), m. —s, —e = chauffeur.
Chau'ten', Pl. = Chauken (germ. Volksſtamm).
Chau'ſſee' (spr.: *sjoſsee*), w. —, —n = ſtraatweg (buiten), gemakadamizeerde weg. **Chau'ſſee'geld**, f. = tolgeld. **Chau'ſſee'(geld)einnehmer**, m. = tolgaarder. **Chau'ſſee'haus**, f. = toluhuis.
Chau'ſſieren' (spr.: *sjoſs* ..), ſchw. (h.) = makadamizeeren; van schoeisel voorzien.
Chauvinis'mus (spr.: *sjo* ..), m. — = chauvinisme. **Chauvinis'tiſch**, m. —en, —en = chauvinist. **Chauvinis'tiſch** = chauvinistisch.
Ched' (spr.: *tsjek*), zie **ſched**.
Chedi'de (spr.: *ke* ..), m. —n, —n = Khedive (onderkoning van Egypte).
Chef (spr.: *sjeſ*), m. —s, —s = chef, patroon, hoofd. **Chef'pilot'**, m. = hoofdbestuurder.
Chef'redakteur', m. = hoofdredakteur.
Chemie', w. — = chemie, scheikunde. **Chemie'la'tien'**, Pl. = chemikalien, chemische waren.
Chem'iker', m. —s, — = schelkundige.
Chem'is'ch' = scheikundig, chemisch.
Chemis'e (spr.: *sje* ..), w. —, —n = chemise.
Chemis'ett' (spr.: *sje* ..), f. —(e)s, —s, **Chemis'et'te**, w. —, —n = halfhemd, front.
Chemis't', m. —en, —en = chemikus.
Chem'nis' (spr.: *kem* ..), f. = Chemnitz.
Chemil'le (spr.: *sjenielje*) w. —, —n = chenille.
Cher'jones', der = Chersonnesus.
Cher'rub', m. —s, —s u. —im = cherub.
Cherus'ter', m. —s, — = Cherusker (germ. Volksſtamm).
Chevaleres's' (spr.: *sje* ..) = chevaleresk, ridderlijk. **Chevalier'** (spr.: *sjevaljee*), m. —s, —s = chevalier, ridder.
Che'viot (spr.: *tsjèvjit*), m. —s, —s = cheviot.
Chevra'leider (spr.: *sjevroo* ..), f. = chevreauleer.
Chias'mus', m. — = chiasme (een stijlfiguur).
Chica'ne, zie **ſchifane**.
Chiffon'ie're (spr.: *sjiſonjère*), w. —, —n = chiffonnière. **Chiffon'ie'ren**, ſchw. (h.) = chiffonneeren, verfrommelen.
Chiff're (spr.: *sji* ..), w. —, —n = geheim-teeken; nummer (in advertenties). **Chiff're'schrift**, w. = cijfer-, geheimschrift. **Chiff're'n**, ſchw. (h.) = in cijferschrift schrijven; (ook) nummeren.

1) Ch = Ch-Laut

Zie ook **A** en **B**.

- Christwoede**, w. = Kerstweek. **Christ'wurcz**, w. = gele nieswortel.
- Chrom** (spr.: kroom), f. —s = chroom, chromium.
- Chroma'til** (spr.: kr.), w. — = chromatika, kleureleer. **Chroma'tisch** (kr.) = chromatisch (muz.: met halve tonen op- of neergaand; nat.: kleurig). **Chromatypie** (spr.: kr.), w. —, —n = chromatypie, kleuredruk. **Chrom'blei**, f. = chroomzuur loodoxyd. **Chrom'eisenstein**, m. = chroomzuur ijzer. **Chromolithographie**, w. = chromolithographie: steendruk in kleuren. **Chrom'zauer** = chroomzuur. **Chrom'zäure**, w. = chroomzuur.
- Chro'nik** (spr.: kro.), w. —, —en = kroniek; die Bücher der **Chro'nika** = (de) Kronieken (in der Bibel). **Chro'niken'schreiber**, m. = kroniekschrijver. **Chro'nisch** = chronisch, lang aanhoudend (von Krantheiten). **Chronist'** (spr.: kr.), m. —en, —en = kroniekschrijver.
- Chronogram'** (spr.: kr.), f. —(e)s, —e = chronogram, jaartalvers. **Chronograph'**, m. —en, —en = chronograaf, kroniekschrijver. **Chronographie'**, w. —, —n = chronografie.
- Chronolog'**, m. —en, —en = chronoloog, tijdrekenkundige. **Chronologie'**, w. —, —n = chronologie. **Chronome'ter**, m. —s, — = chronometer.
- Chrysalid'**, w. —, —n = chrysalide (*vliedrop met gouden stippen*).
- Chrysanthem'**¹⁾, **Chrysan'themum**¹⁾, f. —s, —themen = chryzanthemum.
- Chrysolith'**¹⁾ m. —(e)s u. —en —e(n) = chryzolith (een edelgesteente). **Chryzopras'**¹⁾, m. —, —e = chryzopras (*lichtgroene granaat*).
- Chryso'stomos**¹⁾, **Chryso'tomus**¹⁾, m. = Chrysostomus (*de welsprekende*).
- Chylus**¹⁾, m. = chyl.
- Chymus**¹⁾, m. — = chym, spijsbrij (*in de maag*).
- Cicero**, m. = Cicero. **Cicero**, w. = cicero (*een kleine drukletter*), mediaan.
- Cicero'ne** (spr.: tsjitsjerone), m. —(s), —s u. .roni = cicero: gids (*voor vreemdelingen*). **cicero'nia'nisch** = Cicero'niaansch.
- Cicisbeat'** (spr.: tsjitsjits.), f. —(e)s = cicisbeisme. **Cicisbe'o** (spr.: tjitsjits.), m. —s, —s u. .bei = cicisbeo, huisvriend.
- Cid**, m. —(s), — = cid, heer.
- Cider**, zie Ziber.
- Cie** = Compagnie: compagnie (Co. of Cie.).
- cif** = cost, insurance, freight: Rostenpreis, Versicherung, Fracht, dus verijcherungs- und frachtfrei. **ciffe** = cost, insurance, freight, interest, commission: Rostenpreis, Versicherung, Fracht, Zinsen, Kommission, vgl. cif.
- Cilic'ien** ufw., zie Zilic'ien ufw.
- Cimbern** ufw., zie Zimbern ufw.
- Cincho'na** (spr.: tsienk.), m. = cinchona, kina-boom. **Cinchonin'** (spr.: tsienk.), f. —(e)s = cinchonin.
- Cin'quecentist'** (c = tsj), m. —en, —en = cinquecentist (*kunstenaar uit 1500—1600*).
- Cin'quecento** (c = tsj), f. —s = cinquecento (*kunsttijdperk in It. 1500—1600*).
- cis**, f. = cis, c-kruis.
- citissime** = citissime: zeer dringend. **ci'to** = dringend.
- cl** = Zentiliter.
- Clair'obscur'** (spr.: klèr-opskuur), f. —s = clair-obscur.
- Clan** (spr.: klèn), m. —s, —s = clan (*in Schotland*), stam.
- Claque** (spr.: klaak), w. — = claque (*gehuurde toejuichers*). **Claqueur'**, m. —s, —e = claqueur.
- Clan'ringhaus** (spr.: klie.), f. = clearinghouse, verrekeningshuis.
- Cle've**, f. = Kleef.
- Cl'ique** (spr.: kliek), w. —, —n = kliek, koterie.
- Cl'iquemessen**, f., **wirtschaft**, w. = koteriegeest.
- Cloisonné'** (spr.: klod.), m. —s, —s = cloisonné, vakemail.
- Cl'ia**, w. = Clelia.
- Clown** (spr.: kloun), m. —s, —s = clown.
- cm** = Zentimeter: cM.
- emm** = Rubifmillimeter: mM³.
- Co.** = Compagnie.
- Co'blenz**, **Co'burg** ufw., zie Kob... .
- Cocceja'ner**, m. = Coccejaan.
- Co'de**, m. —(s), —s = code, wetboek. **Co'de-wort**, f. = codewoord.
- Coeur** (spr.: keur), f. —(s), —(s) = harten (*in Kartenpiel*). **Coeur'as** ufw. = hartenaas enz.
- Cognat**, zie Rognat.
- Coiffeur'** (spr.: koifjeur), m. —s, —e = coiffeur, kapper. **Coiffeu'fe**, w. —, —n = coiffesue.
- Coiffu're**, **Coiffu'fe**, w. —, —n = coiffure.
- Cock'pit**, m. —s, —s = Cockpit (*zie Dl. II*).
- Celestin'**, m. = Celestinus. **Celesti'ne**, w. = Celestina. **Celesti'ner**, m. —s, — = Celestijner (monnik).
- Celibat'**, zie Zölibat.
- Co'mer See** = meer van Como.
- Com'poundmaschine**, w. = compoundmaschine.
- complant'** zie Rontant.
- Comptoir' ufw.**, zie Rontor ufw.
- conf.** = confer, conferatur: vergelijk, zie.
- Conf'e'rencier** (spr.: kofeerdsie), m. —s, —s = conférencier.
- Consi'lium** zie Ronsilium; C.-abeundi = raad om heen te gaan.
- contuma'cia**: in c. m. = in Rontumaz.
- Co'pyright** (spr.: kopyraait), f. —s = copyright, auteursrecht.
- Cor'ner**, m. —s = (*beurst.*) corner (*t in de engte-drijven van de baissiers door opkoop van alle aan de markt zijnde waren*), (ook) Rorner, vgl. Schwänze.
- Cor'pus** ufw., zie Rorpus ufw.
- Couleu'r** (spr.: koeleur), w. —, —en = kleur; troef; (*stud.*) (kleuren van een) korporatie.
- Couloir'** (spr.: koeloaar), m. —s, —s = couloir, gang.
- Coup** (spr.: koe), m. —s, —s = coup, slag, stoot, greep.
- Coupé'** (spr.: koepee), f. —s, —s = coupé; ook Rupee.
- Couplet'** (spr.: kouplee), f. —s, —s = koeplet.
- Coupon' ufw.**, zie Rupon ufw.
- Cour** (spr.: koer), w. — = cour, hof; die C. machen, schneiben = 't hof maken.
- Coura'ge** (spr.: koeraazje), w. — = courage. **couragiert'** = moedig.
- cour'fähig** (spr.: koer.) = hoffähig. **Cour'macher**, m. = courmaker.
- Courta'ge** (spr.: koertaazje), w. —, —n = courtage.
- Courtoisie'** (spr.: koertoäzi), w. — = courtoisie, beleefdheid.

¹⁾ ch = Sch-Laut.

Zie ook **A** en **B**.

<p>Cousin' (spr.: <i>koezèri</i>), m. —s, —s = neef (<i>ooms- of tantekind</i>). Cousine, w. = nicht.</p> <p>cpt. = comptant; kontant. Cpt. = Kapitän.</p> <p>cr. = currentis (<i>van dit jaar, van deze maand</i>).</p> <p>crdt. = credit, credunt: er hat, sie haben gut.</p> <p>I. Cre'me (spr.: <i>kreeme</i>), w. —, —s = crème, schuim, 't beste. II. cre'me = crème, dofgeel.</p> <p>cre'mefarben = crème-, roomkleurig. Cre'me-schnittjen, f. = tom-pouce. cremiert' = gecremeerd, halfgebleekt.</p> <p>Crêpe de Chine, m. —, — = crêpe de Chine.</p> <p>crescon'do (spr.: <i>kresjendo</i>) = crescendo.</p> <p>Croisjé' (spr.: <i>krojd.</i>), f. —s, —s = keperstof; croisé (<i>een danspas</i>). croisjert' = gekeperd.</p>	<p>Croupier' (spr.: <i>kroepje</i>), m. —s, —s = croupier (<i>ontvanger aan de speelbank</i>).</p> <p>ct. = Zentner; courant. Ct. Ct. = conto corrente; loopende rekening. Cto. = Konto.</p> <p>Cto. Cte., zie Ct. Ct. Ctr. = Zentner.</p> <p>Cu'ba, zie Ruba.</p> <p>Curacao', f. = Curaçao. C., m. —s, —s = (<i>likeur</i>) curacao.</p> <p>Cur'ry (spr.: <i>körri</i>), f. —s = kerry, curry.</p> <p>cwt. = hundredweight; Eng. centenaar.</p> <p>Cy'bele, w. = Cybele, godemoeder.</p> <p>Cyfl. . . . zie Cyfl. . . .</p> <p>Czar, zie Zar.</p> <p>Cze'che (spr.: <i>tsjè.</i>) usw., zie Tscheche usw.</p>
--	---

D.

<p>D., f. = D.; (<i>muz.</i>) D, re; D-Dur = D-majeur; D-Moll = D-mineur.</p> <p>d. = den (<i>in datums</i>).</p> <p>I. da, Adv. = daar, op die plaats; toen; dan; vort da = van daar; wer da? = werda! wie daar? steh dal = ziedaarl als da sind = als daar zijn, zooals; von da an = van toen af; was tann ich da machen? = wat kan ik er aan doen? II. da, Ronj. = toen, terwijl; daar, omdat, dewijl; da er noch sprach = terwijl hij nog sprak. III. da = Dejar: declare.</p> <p>Dabb, m. —s, —s = dab (<i>een hagedis</i>).</p> <p>dabel' = daarbij, er bij; daar (er) mee bezig; daarbij, bovendien; nahe d. = dicht (er)bij; ich war eben d. den Brief zu schreiben = juist bezig; das Gute d. ist = 't goede van de zaak is; es ist ja nichts d. = er steekt immers niets in, 't heeft niets te beteekenen; er, es bleib d. = hij, 't blijft er bij; ich war d., als . . . = ik was er bij, toen . . .; ich bin (mit) d. = ik doe mee.</p> <p>da capol = da capol bis! zie Dafapo usw.</p> <p>Dach, f. —(e)s, Dächer = dak; nun regnet's auf mein D. = nu krijg ik de schuld; einem auf dem Dach sein, sitzen = iem. nauwkeurig nagaan, achter de vossen zitten; etnem auf's D. steigen = iem. zeggen, waar 't op staat, er van langs geven; einem etw. (eins) auf's D. geben = iem. op zijn vingers tikken, om de ooren geven; D. und Dach = huisvesting, onderkomen; jebes D. hat sein Ungemach = ieder huisje heeft zijn kruisje; unter D. bringen = onder dak brengen, dekken; (er wohnt) unter dem D. = onder de hanebalken, onder de pannen; unter D. und Dach sein = onder dak, beschut zijn; bei ihm ist es nicht richtig unter dem D. = hij is niet goed snik, is van lotje getikt. dach'artig = dakvormig.</p> <p>Dach'ballen, m.; blei, f. = dak balk; -lood.</p> <p>Dach'beder, m. = dak-, leidekker. Dach'bedung, w. = bedaking. Dach'gelchen, f. —s, — = dakje. da'gen, schw. (h.) = (ein Haus) onder dak brengen. Da'cherflucht, w. = reeks, menigte daken. Dach'fahne, w. = windvaan.</p> <p>Dach'fenster, f. = dakvenster. Dach'firft, m. u. w., -firfte, w. = nok (van 't dak). Dach'gebälft(e), f. = balken van 't dak. Dach'geschloß, f. = vliering, zolder. Dach'gestims, f. = dak-, kroonlijst. Dach'hase, m. = dakhaas (kat).</p> <p>Dach'kammer, w.; landel, w. (u. m.); laub,</p>	<p>f. (laub, m.); lule, w.; spappe, w. = dak kamer (zolderkamer, vliering); -goot; -look; -luik (-venster); -vilt.</p> <p>Dach'lysfanne, w.; reiter, m.; rinne, w.; rohr, f. = dak pan (<i>Hollandsche</i>); -ruiter (klein torentje); -goot; -riet.</p> <p>Dach'rohr, f., rdhre, w. = regenpijp.</p> <p>Dachs, m. —es, —e = das(hond); varken (<i>student niet-korpslid</i>); frecher D., zie Frech-dachs; vgl. schlafen dachs'ähnlich = dasachtig, als een das. Dachs'bau, m. = dasschol. Dachs'beil, f. = kuipershouweel, dissel. Dachs'beine, Pl. = x-beenen, kromme beenen. Dachs'beinig = krombeenig, x-beenig.</p> <p>Dach'schiefer, m. = daklei. Dach'schindel, w. = dek-, dakspaan. Dach'schwelle, w. = dorpel van den dakstoel.</p> <p>Dach'sel, f. —s, — = dashond; en = Dachsbeil.</p> <p>dach'sein, schw. (h.) = disselen.</p> <p>Dachs'falle, w.; fang, m. = dassel val; -jacht.</p> <p>Dachs'fänger, m. = dashond.</p> <p>Dachs'feli, f.; fett, f. = dassel vel; -vet.</p> <p>Dachs'graben, f. = ('t) uit-, opgraven van een dasschol. dachs'grau = daskleurig. dachs'haft = dasachtig, gelijk een das. Dachs'hund, m. = dashond. Dach'sin, w. —, —nen = wijfjesdas.</p> <p>Dachs'jjagd, w.; loch, f. = dassel jacht; -hol.</p> <p>Dach'sparren, m. = dakspar.</p> <p>Dachs'rdhre, w. = ingang van een dasschol.</p> <p>Dachs'schweiß, m. = zweet (bloed) van een das.</p> <p>Dach'stroh, f.; stübchen, f.; stuhl, m. = dak stroo; -kamertje; -stoel (kappebint).</p> <p>Dacht (nrbb.), zie Docht.</p> <p>Dach'tel, w. —, —n = oorveeg, mep. dach'tein, schw. (h.) = om de ooren geven, ranselen.</p> <p>Dach'traufe, w. = afdruiwend dakwater, drop; (<i>ook</i>) dakgoot. Da'chung, w. —, —en = dak- (werk), bedaking. Dach'wert, f. = dakwerk.</p> <p>Dach'ziegel, m. = dakpan. dach'ziegelartig = als dakpannen.</p> <p>Dac'tel, m. —s, — = dashond, tekkel.</p> <p>däda'lich = dedalisch; vernuftig, vindingrijk; zeer ingewikkeld. Dä'dalus, m. = Dedalus.</p> <p>da'burch = daar door(heen); daardoor, door middel daarvan; (er rettete seine Gefährten) daburch, daß er sich selbst aufopferte = door zich zelf op te offeren.</p> <p>[dafern = mits, indien, bijaldien].</p> <p>dafür (ob. da'für) = daarvoor, er voor (= ter</p>
--	--

wille van, in plaats van, in ruil voor); *ich bin dafür* = ik ben er voor; *ich kann nichts dafür* = ik kan er niets aan doen, kan 't niet helpen.

I. dafürhalten, ft. (h.) er voor houden, van meening zijn. **II. Dafürhalten**, f.: nach meinem D. = naar mijn meening, volgens mij.

dagegen = daar tegen, tegen dat, er tegen; daarentegen, integendeel; bij dat, daarbij, vergeleken met dat; daarvoor; (Konj.) waartegen, terwijl; (*ich bin*) er tegen; (*haben Sie*) etw. d.? = er iets tegen? (*ich habe*) einen Abſcheu d. = er een afschuw van. **dagegenhalten**, ft. (h.) = er tegen houden; er mee, er bij vergelijken; antwoorden.

dageweſen: *ſchon* d. = al meer (zoo) geweest; noch nicht d. = nog nooit (zoo) geweest, nog nooit beleefd, ongehoord. **dageweſenheit**, w. —, —en = alledaagschheid, afgezaagdheid.

Dagge, w. = dag (*eindje touw om af te ſtraffen*); *durch die D. n laufen* = tusschen de daggen doorloopen.

Da gobert, m. = Dagobert.

Daguerreotyp (spr.: *dagkerrotiepe*), f. —(e)s, —e = daguerreotype, lichtbeeld. **Daguerreotypie**, w. —, —n = daguerreotypie. **Daguerreotypie ren**, ſchw. (h.) = daguerreotypeeren, fotografeeren.

I. daheim = t(e)huis (*ook fig.*); er iſt in Sachſen d. = behoort in S. thuis. **II. Daheim**, f. —s = (te)huis, eigen haard.

I. da her = daar vandaan, van daar (van die plaats); vandaar, daarvandaan (daardoor, door die oorzaak). **II. daher** = dus, bijgevolg, daarom; daarheen, voort.

daherbraufen, ſchw. (f.) = (komen) aandaveren, —stuiven. **daherfliegen**, ft. (f.) = daarheen vliegen. **daherkommen**, ft. (f.) = aankomen. **daherſchleichen**, ft. (f.) = (komen) aansluipen. **daherſchneien**: *dahergeſchnitten kommen* = komen aanwaaien. **daherſprengen**, ſchw. (f.) = komen aandraven. **daherſtamphen**, ſchw. (f.) = voortklossen. **daherziehen**, ft. (f.) = daarheen trekken, naderen.

da herum = daaromtrent, om die streek.

dahier = (Konj.) te dezer plaats, alhier.

dahin (vb. *da hin*) = daarheen, er heen, voort; *bis d.* = tot daar, tot zoover; (*ook*) tot zóólang, eer 't zoover is, in dien tusschentijd, dan; *bis d. iſt noch Zeit* = dat heeft nog tijd, zoover zijn we nog niet; *d. und dorthin* = overal heen; *wier haben uns d. geeinigt*, *daß . . .* = we zijn 't zoover (*of* er over) eens geworden, dat . . .; *ich habe es d. gebracht*, *daß er zufrieden mit mir iſt* = ik heb 't zoover gebracht, dat . . .; *es d. führen* = er toe leiden; *d. iſt es gekommen* = zoover is 't gekomen; *jeßt iſt alles d.* = nu is alles weg, naar de maan; er *äußerte sich d.* = hij liet zich in dien zin uit; *der Brief lautete d.* = luidde (als volgt); *vgl. dahingehören, dahinſehen*.

dahinab = daarheen (*naar beneden*). **dahinauf** = daarheen (*naar boven*). **dahinaus** = daarheen, dien kant uit.

dahinbringen, unr. (h.) = daarheen-, wegbrengen. **dahineilen**, ſchw. (f.) = heensnellen, voorbijvliegen.

dahinein = daar naar binnen, daarin.

dahinſahren, ft. (f.) = wegrijden, heengaan, voorbij-, wegsnellen. **dahingeben**, ft. (h.) = afzien van, opgeven.

[**da hingen**] = daarentegen, integendeel; terwijl.]

dahingehen, unr. (f.) = daarheen-, voortloopen;

heen-, weg-, voorbijgaan, vergaan, verloopen; *mein Vorſchlag geht dahin . . .* komt daarop neer. **dahingehören**, ſchw. (h.) = daar, er bij behooren; er mee te maken hebben. **dahingestellt**, *zie dahinſtellen*. **dahingleiten**, ft. (f.) = voortglijden. **dahinraffen**, ſchw. (h.) = (*vooral fig.*) wegnemen, —rukken. **dahinreißen**, ft. (h.) = wegrukken; meesleepen. **dahinſchleiden**, ft. (f.) = heengaan, overliden. **dahinſchleichen**, ft. (f.) = voortsluipen, —kruipen. **dahinſchmachten**, ſchw. (f.) = wegwijnen. **dahinſtehen**, unr. (h.) = in 't midden gelaten worden, onbeslist blijven; *es ſteht noch dahin* = 't is nog de vraag, 't staat nog te bezien. **dahinſtellen**, ſchw. (h.) = daar neerzetten; *das wollen wir dahingestellt ſein laſſen* = dat zullen we in 't midden laten, daarlaten. **dahinsterben**, ft. (f.) = wegsterven.

dahinten = daar achter; [*achter; voorbij*]. **dahinter** = er (daar-)achter; *d. ſteht etwas* = daar steekt wat achter; *es iſt nichts d.* = er steekt niets in; *d. her ſein* = er achter heen zitten, er flink mee bezig zijn. **dahinterkommen**, ft. (f.) = er achter (achter 't geheim) komen.

dahinüber = daarheen, aan dien kant. **dahinunter** = daar in 't rond, daar omtrent. **dahinwärts** = naar dient kant, dien kant uit. **dahin**, ſchw. (h.) = kinderachtig praten, tateren; *ook* = *dalbern*.

Dahin, **Dahin**, w. —, . . . *Hen* = *dalla*.

Dal, m. —(e)s = (*zm.*) (dikke) mist.

Dakapo, f. —s, —s = dakapo, herhaling.

Dakapozeihen, f. = dakapoteeken.

dalig = (*zm.*) mistig.

daktyliſch = daktyliſch. **Daktylus**, m. —, . . . *len* = daktylus (*een versvoet: —*).

Dala'i-La'ma, m. —s = dalai-lama (*Boeddahopperpriester, regent v. Tibet*).

Dalberei, w. —, —en = flauwe grapjes, gekheid, gescherts. **Dalbern**, ſchw. (h.) = flauwe grapjes, gekheid maken. **Dalbrig** = kinderachtig, flauw, grappig.

dal'en, ſchw. (h.) = (Gaun.) bedelen.

Daldorf, f. (*een dorp bij Berlijn, met beroemd krankzinnigegesticht*): *reif für D.* = rijp voor D., voor Meerenberg.

Dal'en, Pl. = (*aan de Oostzeekust*) dukdalven.

Dalles, m. — = (*ſjld.*) dalles, armoede, gebrek.

Dal! = vlug! vooruit!

Dalmatien, f. = Dalmatië. **Dalma'tika**, w. —, —s = dalmatika, misgewaad. **Dalmat'ner**, m. —s, — = Dalmatiër. **dalmat'niſch** = Dalmatisch.

Daltonis'mus, m. — = Daltonisme, kleureblindheid.

da'malig = toenmalig, van toen. **da'mals** = toen (maals), destijds; *Umto d.* = in 't jaar nul.

Damas'us, f. = Damaskus. **Dama'st**, m. —es, —e = damast; *ſeinener D.* = damastlinnen.

dama'st'artig, **dama'sten** = damasten, als damast bewerkt.

Dama'st'flor, m.; **•leinwand**, w.; **•muſter**, f. = damast[krip; -linnen; -patroon].

Dama'st'ſtuhl, m. = damaststoel, -getouw.

Dama'st'weber, m. = damastwever. **Dama'sze'ner**, m. —s, — = Damasceen; Damascener kring. **Dama'sze'nerarbeit**, w. = damaszierte Arbeit.

Dama'sze'ner'klinge, w.; **•pflaume**, w. = Damascener[kling; D. pruim].

dama'sze'ren, ſchw. (h.) = damasceeren,

(staal) vlamtig maken; damaszierte Arbeit = gedamasceerd werk.
Dam'bod, m. = damhert.
Dam'brett, f. = dambord.
Dam'gen, f. —s, — = dametje. **Da'me**, w. —, —n = dame, (in Kartenspel) vrouw, koningin, dame; (in Brettspiel) dam; (in Schach) Koningin; D. spielen, die D. ziehen = dam spelen; in die D. ziehen = dam halen.
Dä'mel, m. —s, —, **Dä'melad**, m. —s, —s = suffer, stommerd. **Dä'melei'**, w. —, —en = sufferij. **dä'melich**, zie dä'melich. **dä'meln**, Schw. (h.) = suffen, leuteren. **Dä'melsad**: vom (mit dem) D. geschlagen = totaal suf.
Da'm(en)brett, f. = dambord.
Da'mensrieden, m. = Damesvrede (van Kamerrijk).
Da'men|handschuh, m.; **hut**, m.; **kleid**, f.; **fattel**, m.; **schneider**, m. u. ä. = dames|handschoen; -hoed; -kleed (japon); -zadel; -kleermaker e. d.
Da'm(en)spiel, f. = damspel.
Da'menwahl, w. = schrikkeldans.
Da'menwelt, w. = dameswereld, (de) dames.
Dam'hirsch, m. = damhert.
Damiau', m. —s, —e = Damiaan; (ook) suffer.
dä'misch = duizelig, zwaar in 't hoofd, suf; slaperig, dom; d. langer Kerl = stom (alle-machtig) lange kerel.
I. **da'mit** ob. **damit'**, Adv. = daarmee(d)e, er mee; (ook) daardoor, zodoende; ich bin d. zufriedener = er mee (er over) tevreden; d. ist es aus, es ist aus d. = daarmee uit, 't is nu uit; d. ging er fort = met die woorden ging hij heen; er fing d. an, daß er mir gratulierte = hij begon met mij te feliciteeren. II. **damit'**, Konj. = (op)dat; d. ich es nur gleich sage = om 't maar daadlijk te zeggen.
Dam'tuh, w. = wijtjes-damhert, damhinde.
Däm'lich = dom, stom, suf. **Däm'lichkeit**, w. — = domheid, sufheid.
Damm, m. —(e)s, Dämme = dam, dijk, wal, kade, hoofd, pier; weg; straat (tusschen de trottoirs); ook = Dammgrube; einer Sache einen D. entgegensetzen = een zaak in haar loop stuiten; einen wieder auf den D. bringen = iem. er weer bovenop helpen; auf dem D. sein = gezond, opgeruimd zijn. **Damm'arbeiten**, Pl. = aard-, grondwerk. **Damm'aufseher**, m. = dijkopzichter. **Damm'bau**, m. = dijk-, dambouw. **Damm'bruch**, m. = dijk-, dambreuk.
däm'men, Schw. (h.) = afdammen; indijken; een dijk leggen; straatmaken, plaveien; tegengaan, stuiten; ook = bemmen.
I. **Däm'mer**, m. —s, zie Däm'merung. II. **Däm'mer**, m. —s, — = straatmaker.
Damm'erde, w. = dijk-, damgrond; tuinaarde.
däm'merig = schemerig, schemerachtig; vaag; onduidelijk. **Däm'merlicht**, f. = schemerlicht.
däm'mern, Schw. (h.) = schemeren; dutten, dommelen, soezen; verduisteren; opdoemen; Tränen d. den Blick = verd. den blik; der Morgen dämmert = breekt aan; der Abend dämmert = valt; es dämmert = 't schemert: 't begint licht (donker) te worden; es dämmert ihm = 't begint hem duidelijk te worden; d. de Übung = flauw besef. **Däm'merschein**, m. = schemerschijn, licht. **Däm'merschoppen**, m. = (namiddag)borrel. **Däm'merstunde**, w. = schemeruur; ein Däm'merstündchen halten = een dutje doen. **Däm'merung**, w. —, —en =

schemering; zwak schijnsel; in der D. = (ook) tusschen licht en donker. **Däm'merungsfalter**, m. = avondvlinder. **Däm'merungszeit**, w. = schemertijd. **Däm'merzustand**, m. = halfwakende toestand.
Damm'grube, w. = (klokkegieteterij) gietkuil.
Damm'straße, w., **weg**, m. = straat(weg).
Damm'stütze, m. —en, —en = beschadiger, benadeelaar. **Damm'stütze**, m. —en, —en = benadeelde. **damm'stütze'ren**, Schw. (h.) = schade toebrengen, benadeelen. **Dam'no**, m. u. f. —s = schade, verlies.
Da'molleschwert, f. = zwaard van Damokles.
Dä'mon, m. —s, —en = demon, booze geest, duivel. **dä'mon'isch** = demonisch.
Dampf, m. —(e)s, Dämpfe = damp, rook, stoom, uitdamping; roes; (von Pferden) kortademigheid; D. hinter etw. machen = er stoom achter zetten; das Pferd hat den D. = is dampig; einem (Lort und) D. antun = iem plagen, treiteren, de dampen aandoen; D. haben = bang zijn; Hans-D. = domme, ingebeelde gek; Hans-D. in allen Gassen = bemoeial.
Dampf|abspernung, w.; **apparat**, m.; **bad**, f. = stoom|afsluiting; -toestel; -bad (dampb.).
Dampf|barkasse, w.; **behälter**, m. = stoom|barkas; -reservoir (-houder, -kamer).
Dampf|betrieb, m. = stoomdrijfkracht; mit D. = door stoom gedreven. **Dampf|bildung**, w. = damp-, stoomvorming. **Dampf|boot**, f. = stoomboot. **Dampf|brennerei**, w. = stoombranderij. **Dampf|brot**, f. = gestoomd brood. **dampf|dicht** = stoomdicht. **Dampf|dichte**, w. = dampdichtheid. **dampf|fen**, Schw. (h.) = dampen, rooken, stoomen; uitdampen. **dämp|fen**, Schw. (h.) = (Speisen) stoven, smoren; (das Feuer) dooven; (die Stimme, einen Aufruhr, den Mut) dempen; (Schmerzen) verzachten, tillen; (das Licht) temperen. **Dampf|fer**, m. —s, — = stoomer, stoomboot, -schip.
Dämp|fer, m. —s, — = domper, demper, so(u)rdine; (einem, einem Ding) einen D. aufsetzen = verzachten, sussen, temperen, intoomen, onderdrukken. **Dampf|ferlinie**, w. = stoomvaartlijn.
Dampf|ferzeuger, m.; **fähre**, w.; **fischboot**, f. = stoom|ontwikkelaar; -veer; -trawler.
dampf|förmig = damp-, stoomvormig. **Dampf|fahne**, m. = stoomkraan. **Dampf|heizung**, w. = stoomverwarming. **dampf|fig** = dampig. **dämp|fig** = kortademig, (von Pferden) dampig, dempig.
Dampf|hammer, w.; **lasten**, m.; **essel**, m. = stoom|kamer; -kast; -ketel.
Dampf|klappe, w.; **kolben**, m.; **kraft**, w.; **tran**, m.; **maschine**, w. = stoom|klep; -zuiger; -kracht; -kraan; -machine.
Dampf|messer, m. = manometer. **Dampf|mühle**, w. = stoommolen. **Dampf|rudeln**, Pl. = meelbollen (een luchtig gebak).
Dampf|pfeife, w.; **flug**, m.; **ramme**, w.; **rohr**, f. (röhre, w.) = stoom|fluit; -ploeg; -hei; -pijp.
Dampf|schiff, f.; **schiffahrt**, w.; **schiffahrtsgesellschaft**, w.; **spill**, f. = stoom|schip (-boot); -vaart; -bootmaatschappij; -hier.
Dampf|topf, m. = doofpot. **Dampf|trawler**, m. = stoomtrawler. **Dampf|tung**, w. —, —en = demping, verdooving, tempering, verzwakking. **Dampf|ventil**, f.; **wagen**, m.; **wasserkraft**, w.; **winde**, w.; **zylinder**, m. = stoom|klep; -wagen (lokomotief); -wasscherij; -lier; -cylinder.

Dam'spiel, f.; **-stein**, m. = dam[spel]; -schijf.
Dam'tier, f. = damhert. **Dam'wild**, f. = grof, groot wild.
da'nach (od. **danach**) = daarna, na dat, daarop; daarnaar, volgens dat; er ijt nicht der Mann d. = is er de man niet naar; er fragt nichts d. = geeft er niets om; er sieht ganz d. aus = dat is net iets voor hem; ich bin nicht d. angetan, fo etw. zu ertragen = ik ben er de man niet naar (niet in een stemming) om zoo iets enz.; fehen Sie d.! = let er eens op! es war auch d. = 't was er ook naar.
Da'nae, w. = Danaë (*Argivische koningsdochter, moeder van Perseus*). **Da'naergeschenk**, f. = Danaërgeschenk, gevaarlijk geschenk.
Danaiden, Pl. = Danaïden (50 dochters van koning Danaos).
Dandy (spr.: *dend*), m. —s, —s od. . .bies = dandy, fat.
Dä'ne, m. —n, —n = Deen.
dane'ben, = daarneven, -naast; -bij, -(be)nevens; er ijt ganz d. = is mis, buiten westen; d. raten = mis raden.
Da'nebrog, m. = Danebrog, Deensche vlag; Danebrog(orde). **Dä'nemark**, f. = Denemarken.
danie'den = daar beneden. **danie'der** = terneer, ne(d)er. **danie'derbengen**, fchw. (h.) = neerbuigen, -drukken. **danie'derliegen**, ft. (h.) = (ziek) neerliggen, kwijnen.
Da'niel, m. = Daniël.
dä'nisch = Deensch. **danijsche'ren**, fchw. (h.) = danizeeren, verdeenschen.
I. **Dank**, m. —(e)s = dank(zegging), dankbaarheid; einem D. fagen, vielen D. fagen, zie ook dankfagen; großen (vielen) D.! = dank u wel! Gott sei D.! = God (zij) dank! tausend D.! = duizendmaal bedankt! ich weiß dir D. dafür = ik dank u er voor, ben u er voor verplicht; ich weiß dir's (dir dessen) D. = zeg er je geen dankje voor, neem 't niet in dank op; einem etw. zu D. machen = iem. iets naar den zin doen; ich bin Ihnen dafür zu D. verpflichtet = dat heb ik u te danken, ik ben u daarvoor zeer dankbaar. II. **dank** (als Präp. mit Dativ, zumeilen auch mit Gen.) = dank zij; d. feinem guten Willen = dank zij zijn goeden wil.
dank'bar = dankbaar, erkentelijk (einem od. gegen einen für etw.). **Dank'barkeit**, w. = dankbaarheid. **dank'barlich** = dankbaar.
Dank'bezeugung, **-bezeugung**, w. = dankbetuiging. **Dank'brief**, m. = bedankbrief.
dank'ten, fchw. (h.) = (einem) (be)danken; danke schön! sehr! = dank u wel (zeer)!; er danfte mir nicht = (ook) hij groette mij niet weerom; das danke ich ihm = dat heb ik hem te danken; ich danke (für Dbst und Sübfrüchte) = ik moet er niets van hebben; d. . . b erhalten = in dank ontvangen. **dank'tenswert** = dankenswaard, dank waard. **dank'terfüllt** = van dankbaarheid vol, doordrongen.
Dank'tfeier, w.; **-gebet**, f.; **-lied**, f.; **-opfer**, f., u. ä. = dank[plechtigheid (-dienst)]; -gebed; -lied; -offer e. d.
dank'tfagen, fchw. (h.) = dank zeggen. **dank't-vergeffen** = ondankbaar.
dann = dan; toen, daarop, vervolgens; in dat geval; daarbij, verder; d. und wann = nu en dan.
dan'nen: (*gew.*) von d. = daar vandaan, weg, heen.
I. **Dan'te**, m. = Dante. II. **Dan'te**, w. —, —n, **Dan'tes**, m. — = speelpenning, fiche; (*ook*) feinen Dantes wert = geen zier waard.

dantest', **dan'tisch** = van, naar Dante.
Danz'ig, f. = Dantzig.
dapp! = klap! stap!
[dap'peln], fchw. (h.) = trappelen, trippelen].
[dar: auf (Aff.) d.] = op iem. (iets) af, los, toe].
daran' (od. **dar'an**, **dran**) = daaraan, eraan, aan dat; nahe d. = op 't punt; es ijt nichts d. = er is niets van aan, er is niets aan; jekt bin ich d. = nu is 't mijn beurt; wenn ich recht d. bin = als ik 't wel heb; ich weiß nicht, wie ich mit ihm d. bin = hoe of ik 't met hem heb; d. sein = (*ook*) bezig zijn; was liegt d.? = wat is daaraan gelegen? es liegt mir viel d. = er is mij veel aan gelegen; er ijt wohl d. = hij is goed af; wir waren übel, schlimm d. = wij waren er slecht aan toe; d. glauben müssen = er aan moeten gelooven; alles was drauf (od. drum) und d. hängt, ijt = alles wat er bij hoort, met den heelen aanleve. **d(a)ran'geben**, ft. (h.) = er aan geven, opgeven. **d(a)ran'geh(e)n**, unr. (f.) = aan den gang gaan, beginnen. **d(a)ran'tommen**, ft. (f.) = aan de beurt komen. **d(a)ran'machen sich**, fchw. (h.) = aan den gang gaan. **d(a)ran'sehen**, fchw. (h.) = op 't spel zetten; alles d. = (*ook*) alles in 't werk stellen, alle mogelijke moeite doen.
darau' (od. **dar'au'**, **drauf**) = daarop; er op, op dat; daarna, vervolgens, toen, nu; es fommt d. an = 't hangt er van af; d. soll es nicht ankommen = daaraan zal 't niet liggen; dar'au' wollt' ich hinaus = daar wilde ik maar op komen; dr. und dran sein = op 't punt zijn; ich halte viel d. = daar ben ik erg op gesteld; ich gebe viel d. = hecht er veel aan. **d(a)rauf'geben**, ft. (h.) = handgeld, voorschot geven, vgl. **d(a)rauf**. **d(a)rauf'geh(e)n**, unr. (f.) = op-, (er mee) heengaan, verloren gaan, doodgaan; viel d. lassen = veel geld uitgeven, groote verteringen maken. **d(a)rauf'geld**, f. = hand-, strijk-, ploggeld. **dar'auffin'** = ten opzichte daarvan, met 't oog daarop; d. wage ich es = daar waag ik 't op. **d(a)rauf'schlagen**, ft. (h.) = er op leggen, hooger rekenen. **Darauf'schlagsteuer**, w. = opcenten.
darau's' (od. **dar'aus**, **draus**) = daaruit, er uit, uit dat; dar'aus wird nichts = daar komt niets van; ich mache mir nichts d. = ik geef er niet om, 't kan me niet schelen, ik maak er mij niet ongerust over.
dar'ben, fchw. (h.) = gebrek, nood lijden; [mit Gen.: derven].
dar'bieten, ft. (h.) = aanbieden, opleveren; vertoonen; sich d. = zich aanb., zich voordoen.
Dar'bietung, w. —, —en = ('t) aanbieden; vertooning, opvoering. **dar'bringen**, unr. (h.) = brengen, aanbieden, bewijzen, offeren.
Darbanel'tenstraße, w. = Straat der Dardanellen.
darein' (od. **dar'ein**, **drein**) = daarin, er in, in dat; sich d. finden = zich er in schikken. **d(a)rein'fallen**, ft. (h.) = er in vallen; (*fig.*) er in loopen. **d(a)rein'geben**, ft. (h.) = op den koop toegeven; sich d. = zich er in schikken. **d(a)rein'hauen**, ft. (h.) = er op in slaan, hakken; 'm raken (*bij 't eten*). **d(a)rein'legen sich**, fchw. (h.) = er in gaan liggen; (*fig.*) tusschenbeide komen. **d(a)rein'mengen**, **-mischen sich**, fchw. (h.) = zich er in mengen, zich er mee bemoeien. **d(a)rein'reden**, fchw. (h.) = er tusschen paren, in de rede vallen, meepraten. **d(a)rein'schauen**, fchw. (h.) = (er in) kijken. **d(a)rein'schlagen**, ft. (h.) = er op in slaan. **d(a)rein'sehen**, ft. (h.) = (er in) kijken, zien.

Darg, m. —(e)s, —e = (nrdd.) derrie, slappe veengrond.

darin' (ob. **dar'in**, **drin**) = daarin, er in, in dat; binnen; mit d. begripen = er in begrepen.

darin'nen, = daarin; binnen.

dar'legen, **schw.** (h.) = blootleggen, aantoonen, uiteenzetten, betoogen, bewijzen, staven.

Dar'legung, w. —, —en = betoog.

Dar'leh(e)n, f. = leening, geleend geld, voorschot. **Dar'lehensbant**, **stasse**, w. = voorschot-bank, -kas. **dar'leihen**, ft. (h.) = leenen, voorschieten. **Dar'leihen**, m. = leener (*die aan iem. leent*).

Darm, m. —(e)s, Därme = darm.

Darm||lein, f.; **entzündung**, w.; **stiftel**, w.; **sticht**, w.; **kanal**, m.; **stasse**, w. u. ä. = darm||been; -ontsteking; -fistel; -sicht (*bij menschen*: kramp); -kanaal; -snaar e. d.

Darm'verschlingung, **verschlingung**, w. = darmkronkel. **Darm'zwang**, m. = verstopping.

darnach', **neben**, **nieder**, zie *darnach enz.*

darob', zie *darüber*.

Dar're, w. —, —n = eest (*ook*: 't eesten), droogoven; (uit)tering; (*bij vogels*) pip.

dar'reichen, **schw.** (h.) = aan, toerelken.

dar'ren, **schw.** (h.) = drogen, eesten.

Dar'rieber, f. = teringkoorts, hektische koorts.

Dar'r|haus, f.; **stammer**, w.; **stufen**, m. = droog||huis; -kamer; -oven (eest).

Dar'r|ucht, w. = uittering; (*bij vogels*) pip.

dar'stelbar, **schw.** (h.) = blootstellen, wagen].

dar'stellbar, = vertoonbaar, voor te stellen; (*van een rol e. d.*) speelbaar. **dar'stellen**, **schw.** (h.) = (plaatsen, vóórzetten); (nauwkeurig) voorstellen, ver-, af-, uitbeelden, schetsen, weergeven; vertegenwoordigen; vormen; (eine Rolle) spelen; (einen Stoff) beschrijven; d. de Geometrie = beschrijvende meetkunde; d. de Kunst = uitbeeldende kunsten; **sich d.** = zich vertoonen; duidelijk zijn; (von Gebanten) opkomen. **Dar'steller**, m. —s, — = voorsteller, uitbeelder, speler; maker, schepper.

Dar'stellung, w. = (nauwkeurige) voorstelling, af-, uitbeelding; creatie; opvoering; uiteenzetting; beschrijving. **Dar'stellungsart**, w. = manier van voorstelling. **Dar'stellungsgabe**, w. = voorstellingsgave, talent van uitbeelding.

Dar'stellungskunst, w. = voorstellings-, uitbeeldingskunst. **Dar'stellungsweise**, zie *art*.

dar'streden, **schw.** (h.) zie *darreichen en vorstreden*. **dar'tun**, unr. (h.) = aantoonen (mit Beispielen); bewijzen, duidelijk maken, uitleggen.

darü'ber (ob. **dar'über**, **drü'ber**) = daarover, er over, over dat; daar(en)boven, er boven; onderwijl, -tusschen; wir werden b. sterben = wij zullen wel eer dood zijn; er ist b. = hij is aan 't werk, er mee bezig; **sich d. machen** = er (mee) aan ('t werk) gaan.

darum' (ob. **dar'um**, **drum**) = daarom: erom, om dat; deswegen, om die reden; seien Sie d. nicht besorgt = wees daarover niet bezorgd; es handelt sich d. = 't is er om te doen, 't is zaak; er weiß d. = hij weet er van; es sei d. = 't zij zoo! ich bin d. gekommen = ik heb 't verlore, ben 't kwijt.

darun'ter (ob. **dar'unter**, **drun'ter**) = daaronder, er onder, onder dat; er onder, er bij; daar beneden, minder; d. steht etw. = daar steekt wat in, achter; es geht alles dr. und drüber = alles gaat 't onderste boven, loopt in de war; es ist kein Unterschied b. = er is geen verschil tusschen; ich kann es d. nicht lassen =

kan 't niet minder doen; er tut es nicht d. = doet 't niet minder (*ook fig.*).

[dar'weisen, ft. (h.) = darbieten, porweifen, zeigen]. **[dar'werfen** = hinwerfen].

Darwinis'mus, m. — = Darwinisme. **Darwinist'**, m. —en, —en = Darwinist. **Darwinist'lich** = Darwinistisch.

[dar'zählen, **schw.** (h.) = voor-, toetellen].

[dar'zeigen, **schw.** (h.) = (vor)zeigen.]

darzu', zie *dazu*.

das = sächliche form von der.

I. **da'sein**, unr. (f.) = bestaan, er zijn. II. **Da'sein**, f. —s = ('t) bestaan, leven, aanwezig-zijn, aanzijn, tegenwoordigheid; der Kampf ums D. = de strijd om 't bestaan. **Da'seinsberechtigung**, w. = recht van bestaan.

daselbst' = (al)daar, er; [alwaar].

da'sein, **schw.** (h.) = bazelen, suffen, dazen.

da'sig, zie *dortig*.

da'sitzen, ft. (h.) = zitten, daar neerzitten.

das'senige = sächliche form von derjenige.

da's = (op-, zoo)dat; es sei denn d. = tenzij; d. du es ja nicht tußt! = doe 't toch niet! pas op, als je 't doet!

Da's, w. —, —n = daasvlieg, horzel.

dasel'b(ig)e = sächliche form von derjel'b(ig)e.

Da'sfliege, w. = daasvlieg, horzel.

da'steh(e)n, unr. (h.) = (daar) staan; jezt steht er ganz anders da = nu staat hij er heel anders voor.

Da'ta, **Da'ten**, Pl. = data, gegevens, feiten; datums. **datie'ren**, **schw.** (h.) = dateeren; **sich d.** = dateeren.

Dativ', m. —s, —e = datief, 3de naamval.

Dativ'objekt, f. = datiefobjekt, meewerkend voorwerp.

da'to = dato; a d. = van heden, na dato; de d. = onder dagtekening van; bis d. = tot heden; drei Monat d. = drie maanden na dato.

Da'towechsel, m. = datowissel.

Da'tel, w. —, —n = dadel. **Da'telbaum**, m. = dadel(boom).

Da'tell||ern, m.; **stül**, f.; **palme**, w. u. ä. = dadell||pit (*ook*: kokon); -olie; -palm e. d.

Da'terich, zie *Tatterich*.

Da'tum, f. —s, .ten u. .ta = datum, dagteekening; gegeven; welches D.? = den hoeveelsten? D. des Posttempels = datum postmerk.

Daturin', f. —s = daturine.

Dau'be, w. —, —n = duig. **Dau'benholz**, f. = duighout, wagenschot.

däucht, zie *deucht onder deuchten*.

[dau'en, zie *verdauen*].

Dau'er, w. — = duur(zzaamheid); auf die D. = op den duur; von D. = duurzaam; von langer D. = van langen duur. **Dau'erapfel**, m. = winterappel. **Dau'erbrenner**, m. = vulkachel.

dau'erhaft = duurzaam, solide. **Dau'erhaftigkeit**, w. — = duurzaamheid, soliditeit, bestendigheid. **Dau'erkarte**, w. = doorlopende kaart. **Dau'erkontakt**, m. = doorlopende kontakt. **Dau'erlauf**, **marfch**, m. = wedloop wie het 't langst volhoudt, volhardingswedstrijd.

I. **dau'ern**, **schw.** (h.) = medelijden inboezemen; bu dauert mich = ik heb medelijden met je, ik beklaag je; die Witte dauert mich = ik beklaag de moeite. II. **dau'ern**, **schw.** (h.) = duren; [uit-, volhouden]; es dauert mir zu lange = 't duurt mij te lang.

dau'ernd = duurzaam, blijvend, permanent.

Dau'erobst, f. = winteroof. **Dau'erpflanze**, w. = overblijvende plant. **Dau'errede**, w. = urenlange redevoering. **Dau'erwaren**, Pl. = verduurzaamde levensmiddelen.

Däumchen, f. —s, — = duimpje. **Däu'men**, m. —s, — = duim (ook aan machinedeelen); eiem den D. halven = iemand beschermen, (zedelijk) steunen; eiem den D. aufs Auge setzen (brüden, halven) = iem. streng behandelen, onder den duim houden, kort houden, de knip op den neus zetten; den D. rühren = betalen, dokken.

Däu'men|beuger, m.; **blech**, f.; **breite**, w. = duim|buiger (een spier); -kruid; -breedte.

däu'mendik' = duimdik. **Däu'menklapper**, w. = kastagnette. **Däu'menleder**, f., **ring**, m. = duimstuk, -ring, duimeling. **Däu'm(en)-schrauben**, Pl. = duimschroeven; eiem D. an-, aufsetzen, anlegen = iem. duimschroeven aandoen. **Däu'm'ling**, (**Däu'merling**), m. —s, —e = duimeling, duimpje, duim (van handschoen e. d.); Klein Duimpje, klein kereltje. **Däumont'** (spr.: domō) = à la D. = à la Daumont. **Däu'ne**, w. —, —n = donsveder; Daunen, Pl. = dons. **Däu'nenbett**, f. = donzen bed. **däu'nenhaft** = donsachtig, donzig.

Dauphin' (spr.: dofēn), m. —s, —s = dauphin. **Dauphiné'** (spr.: do..) die = Dauphiné.

Daus, f —es, —e u. Däußer = [twee (dobbelspel)] troefaas; **der D.** = de drommel er ist ein D. = een baas.

Da'vidsharfe, w. = Davidsharpe.

Da'vids (spr.: deevits), Pl. = davids, davits (op schepen).

davon' (ob. da'von) = daarvan, er van, van dat; weg; was habe ich d.? wat heb ik er aan, wat geeft mij dat? **davon'bleiben**, ft. (f.) = (er) afblijven, wegblijven. **davon'eilen**, fchw. (f.) = wegsnellen. **davon'fahren**, ft. (f.) = wegrijden, -varen. **davon'fliegen**, ft. (f.) = wegvliegen. **davon'geh(en)**, unr. (f.) = weggaan. **davon'kommen**, ft. (f.) = er af komen; mit dem bloßen Schreden b. = met den schrik vrijkomen. *vgl. Auge, Haut, Rauf u. a. davon'laufen*, ft. (f.) = weglopen, op den loop gaan; eiem d. = van iem. weglopen. **davon'machen sich**, fchw. (h.) = weglopen, ontsnappen. **davon'tragen**, ft. (h.) = (den Sieg) behalen; (eine Krankheit) oploopen, -doen. **davon'ziehen**, ft. (f.) = wegtrekken, heengaan.

davor' (ob. da'vor) = daarvoor, er voor, voor dat; ich habe einen Abjchou d. = ik heb er een afschuw van, hekel aan.

dawi'ber = daar tegen, er tegen, tegen dat; ich habe nichts b. = ik heb er niets tegen; dafür und d. = er voor en er tegen; er setzte sich d. = hij verzette zich er tegen.

dazu' (ob. da'zu) = daartoe, er toe, tot dat; daarvoor, er voor; daarbij, er bij, bovendien; da'zu bin ich nicht hier = daarvoor ben enz.; ich bin nicht der Mann d. dies zu ertragen = ik ben er de man niet naar . . . ; was sagen, meinen Sie d.? = wat zegt, denkt U er van? **Beefsteaf mit Kartoffeln**, und was dazu? = en wat er bij? **dazu'geben**, ft. (h.) = bijdragen, er bij geven. **dazu'gehören**, fchw. (h.) = er bij behooren. **dazu'gehörig** = er bij behoorend, bijbehoorend. **dazu'halten sich**, ft. (h.) = stevig doorwerken. **dazu'kommen**, ft. (f.) = er bij, er toe komen. **dazu'legen**, fchw. (h.) = er bij doen, leggen.

da'zumal = toenmaals; *vgl. Anno*.

dazu'tun, unr. (h.) = er bij doen.

dazwi'schen = daartusschen, er tusschen; tusschenbeide. **dazwi'schenfahren**, ft. (f.): eiem d. = iem ruw, scherp in de rede vallen. **dazwi'schentommen**, ft. (f.) = er tusschen, tusschenbeide komen. **Dazwi'schenkunft**, w. = tusschenkomst. **dazwi'schenliegend** = tusschenliggend. **dazwi'schenreden**, fchw. (h.) = er tusschen in praten, meepraten. **dazwi'schenschlagen sich**, ft. (h.) = tusschen beide komen. **dazwi'schentreten**, ft. (f.) = tusschenbeide komen; D., f. = tusschenkomst.

d. B. = durch Boten: expresse bestelling. **dbt.** = debet, debent; hij is, zij zijn schuldig. **d. d.** = de dato: onder dagteekening van. **Deb.**, zie Debitor.

Debardeur', m. —s, —e = losser.

Debat'te, w. —, —n = debat, discussie; zur D. stellen = in bespreking, in discussie brengen. **debattie'ren**, fchw. (h.) = debatteeren.

De'bet, f. —s, —s = debet; in das D. bringen = in (op) 't debet brengen. **De'betseite**, w. = debetzijde. **Debit'**, m. —(e)s = debiet. **debitie'ren**, fchw. (h.) = debiteeren; verkoopen, omzetten. **De'bitor**, m. —s, ...to'ren = debiteur. **Debitorenbuch**, f. = debiteureboek.

deblodie'ren, fchw. (h.) = deblokkeeren, ontzetten.

Debouché' (spr.: deboesjee), f. —s, —s = débouché. **debouchie'ren**, fchw. (f.) = deboucheeren.

Debit' (spr.: debu), m. u. f. —s, —s = debuut. **Debitant'**, m. —en, —en = debutant. **debitie'ren**, fchw. (h.) = debuteeren.

des. = Defort.

Decaden'ce (spr.: dekadās), zie Defadenz.

Dece. . . , dece. . ., zie dege. . .

Dechanat'¹⁾, f. —(e)s, —e = dekenschap; kerspel. **Dechanet'**¹⁾, w. —, —en = dekanie (wooning v. e. deken). **Dechant'**¹⁾, m. —en, —en = deken.

Dechar'ge (spr.: desjarze), w. —, —n = décharge, ontheffing. **dechargie'ren**, fchw. (h.) = dechargeeren.

De'cher, m. u. f. —s, — = tien stuks (vellen bijv.).

dehiffie'ren (spr.: deajief. . .), fchw. (h.) = ontcijferen.

Deh'sel, w. —, —n = kleine bijl, dissel.

Deh, f. —(e)s, —e = (ver)dek; imperiale; an (am) D. = op, aan dek.

Deh'ballen, m.; **bett**, f.; **blatt**, f. = dekl|balk; -bed; -blad (bot.: schutblad).

Deh'dienst, m. = dienst aan dek. **Deh'te**, w. —, —n = deken, dekkleed; dek; zoldering, plafond; dak; mit einem unter ein er D. stehen, stehen = 't met elkaar eens zijn, onder één deken liggen; sich nach der D. strecken = de tering naar de nering zetten; die D. fiel mir von den Augen = de blinddoek viel enz.; unter der D. = (ook) in 't geheim. **Deh'fel**, m. —s, — = deksel, lid; dop (ook voor „hoed"); hoed, klabak (voor „politieagent"); omslag (eines Buches), band; dekseltje (der Muffe); timpaan (beim Buchdrucker).

Deh'fel|becher, m.; **glas**, f.; **karb**, m. = beker met deksel; glas m. d.; mand m. d.

deh'teln, fchw. (h.) = van een deksel voorzien; doppen (nl. „groeten"); eiem d. = iem. op zijn nummer zetten, doorhalen. **deh'teln**, fchw. (h.)

¹⁾ h = Ich-Laut.

= dekken (den Tisch, für 12 Personen, ein Lager, Truppen, die Kosten, ein Defizit, einen Schaden, gegen etwaigen Verlust, mit einem Dach, mit Schiefer u. ä.); es ist gedeckt = de tafel is gedekt; **sich d.** = zich dekken (*ook fig.*: zich verzekeren: tegen etm.); elkander (be-)dekken, geheel gelijk zijn, overeenstemmen; *vgl.* Bedarf. **Der'ckenbelenchtung**, w. = plafondsverlichting -licht. **Der'kengemälde**, f. = plafondschildering, -stuk. **Der'kenhoek** = tot aan 't plafond. **Der'kenmaker**, m. = dekenfabrikant; mattevelechter; plafoneur. **Der'kenmalarer**, m. = plafondschilder. **Der'kenstüd** = -gemälde.
Der'ker, m. —s, — = (be)dekker. **Der'farbe**, w. = dekkleur. **Der'feder**, w. = dekveder (*van ooren, vleugel en staart*), **Der'firnis**, m. = vernis. **Der'gang**, m. = gedekte gang. **Der'gestins**, f. = kornis. **Der'gläschen**, f. = dekglasje. **Der'gut**, f. = dekgoed (für Deckblatt). **Der'haus**, f. = dekhuis, roef. **Der'last**, w. = deklust. **Der'mantel**, m. = dekmantel, doekje voor 't bloeden. **Der'name**, m. = schuilnaam. **Der'slast**, w. = deklust. **Der'lung**, w. —, —en = (be)dekking, zekerheid, veiligheid. **decreescendo** (spr.: *decrejendo*) = decrescendo. **De'dikation**, w. —, —en = dedikatie, opdracht. **De'dizie'ren**, fchw. (h.) = opdragen. **De'duktion**, w. —, —en = deductie, afleiding, bewijs. **De'duktiv** = deductief. **De'duzie'ren**, fchw. (h.) = afleiden.
De'e'bel, zie De'ijel.
de fac'to = de facto, feitelijk.
defekt = defekt, beschadigd, niet compleet, gebrekkig. **Defekt**, m. —(e)s, —e = deficit, tekort, ('t) ontbrekende; defekt, gebrek. **Defekt** (bogen), m. = los, overtollig vel (eines Buchwerks). **Defektiv**, zie defekt. **Defektur**, w. —, —en = defektuur; onderzoek; aanvulling; verzorging van 't apothekelaboratorium. **Defensio'n**, w. —, —en = defensie, verdediging. **Defensio'n'skrieg**, m. = verdedigingsoorlog. **Defensio'n'slinie**, w. = defensielijn. **Defensiv** = defensief, verdedigend. **Defensiv'allianz**, w. = verdedigend verbond. **Defensiv'be**, w. = verdediging; die D. ergreifen = defensief optreden; in der D. bleiben = alleen verdedigenderwijs te werk gaan. **Defen'sor**, m. —s, . . o'ten = verdediger.
deferie'ren, fchw. (h.) = defereeren; einem den Eid d. = iem. den eed opleggen, iem. op een eed vorderen.
Defilés, **Defilee'**, f. —s, . . le'en = pas, engte. **Defillie'ren**, fchw. (h.) = defileren.
Definie'ren, fchw. (h.) = definieren, bepalen, omschrijven. **Definitio'n**, w. —, —en = definitie, begripsbepaling. **Definitiv** = definitief, bepaald, vaststaand, voor goed.
De'fizit, f. —s, —e u. —s = deficit, te-kort.
Deflation, w. — = deflatie.
Defloratio'n, w. —, —en = defloratie, ontmaaging, verkrachting.
De'formatio'n, w. —, —en = deformatie, misvorming. **De'formität**, w. —en, —en = deformatie, wanstaltigheid.
Defraudant, m. —en, —en = (belasting)ontduiker. **Defraudatio'n**, w. —, —en = (belasting)ontduiking. **Defraudie'ren**, fchw. (h.) = smokkelen; verduisteren.
Def'fig = (nrdb.) degelijk.
De'gen, m. —s, — = degen; (krijgs)held; sich auf D. schlagen = op den degen duelleren. **De'genband**, f. = degenriem.

Degeneratio'n, w. —, —en = degeneratie, ontaarding. **degenerie'ren**, fchw. (f.) = degenereren, ontaarden.
De'genfisch, m. = zwaardvisch. **De'genfläche**, w. = plat van den degen. **De'gengefäß**, f. = gevest. **De'gengehent**, f. = degenriem.
De'gen||griff, m.; **•hieb**, m.; **•Klinge**, w.; **•knopf**, m.; **•koppel**, w., u. ä. = degen||gevest; -houw; -kling; -knop; -koppel e. d.
degoutant (spr.: *degkoetä*) = degoutant, walgelijk. **degoutie'ren** (spr.: *deg'oe.* . .), fchw. (h.) = degouteeren; walging wekken, tegenstaan.
Degradatio'n w. —, —en = degradatie. **degradie'ren**, fchw. (h.) = degradeeren. **Degradi'e'ring**, w. — = degradeering.
dehn'bar = uitzet-, rekbaar (*ook fig.*), elastisch. **Dehn'barkeit**, w. — = rek-, uitzetbaarheid, elasticiteit. **dehn'en**, fchw. (h.) = (uit)rekken; verlengen; (seine Worte) uitrekken, sleepend spreken; **sich d.** = (zich) uitrekken, zich rekken, zich verlengen, (zich) uitzetten. **Deh'nung**, w. —, —en = rekking, uitzetting, verlenging, rek (*van draad bijv.*). **Deh'nungszeichen**, f. = verlengingsteeken, circumflex.
Dei, m. —s, —e u. —s = Dey (*van Algiers*). **Dei'bel**, zie Teufel.
Deich, m. —(e)s, —e = dijk, dam, wal; hoop, stapel (*turf*). **Deich'acht**, w. = dijktoezicht; -verordening, -reglement. **Deich'amt**, f. = dijkbestuur; heemraadschap.
Deich'arbeiter, m.; **•beschauer**, m.; **•bruch**, m. = dijk|werker; -schouwer; -breuk.
Deich'damm, m. = hoofd, havendam. **Dei'chel**, m. —s, — = (*gwst.*) ondergrondse waterleidingbuis. **dei'chen**, fchw. (h.) = een dijk leggen, dijken, aan den dijk werken. **Dei'cher**, m. —s, — = dijkwerker. **Dei'cherfch**, f. = dijkwezen. **Deich'geld**, f. = dijkbelasting.
Deich'geschloor(e)ne(r) = beëdigd dijkmeester, heemraad. **Deich'gräber**, m. = dijkwerker. **Deich'graf**, **•gräbe**, m. —en, —en = dijkgraaf. **Deich'herr**, m. = eigenaar van een dijk. **Deich'krone**, w. = kruin van den dijk. **deich'pflichtig** = dijkplichtig. **Deich'rat**, m. = raadsheer in 't dijkbestuur, heemraad.
Deich'llrecht, f.; **•schau**, w.; **•schulze**, m.; **•schüg**, m. = dijk|recht; -schouw; -schout; -wachter.
Deich'sel (spr.: *duksel*), w. —, —n = dissel (boom); dissel (*een bijv.*). **Deich'selarm**, m. = disseltang. **Deich'selgabel**, w. = lemoen. **Deich'selhaten**, m. = disselhaak. **deich'seln**, fchw. (h.) = (*fig.*) disselen; (*fig.*) bedisselen, inpikken. **Deich'sel|nagel**, m.; **•pferd**, f.; **•stange**, w.; **•wagen**, m. = dissel|nagel; -paard; -boom; -wagen.
Deich'ufer, f. = dijkoever. **Deich'vogt**, m. = dijkbaas. **Deich'weg**, m. = dijkweg. **Deich'wefen**, f. = dijkwezen.
dein (Pron. poss.) = jouw, uw; van jou, van u; das D. .e = 't jouwe, uwe; die D. .en = de jouwen, de uwen; das Mein und D. = 't mijn en dijn; **dein** (Gen. des Pron. pers.) = van jou, van u, uwer. **dei'nerfeits** = uwer-, jouterzijds, van uw (van jouw) kant. **dei'neglei'chen** = uwgelijke. **dei'nethal'ben**, **•we'gen**, um **dei'netwil'len** = jouwent-, uwentwege, jouwent-, uwenhalve, om uwentwille, terwille van jou, van u; om jou, om u. **dei'nige** (der, die, das) = (de, 't) jouwe, (de 't) uwe; tue das D.; mein Buch und das d.
Dei'ning, **Dei'nung**, w. —, —en = deining.
dei'fig, zie die'fig.
Deis'mus (spr.: *deis* . . .), m. — = deïsme.

Dei'fel, w. —, —n = dissel (*een bijl.*).
Deiff (spr.: *deerst*), m. —en, —en = deifst.
dei'ftiſch = deiftiſch.
Dei'zel, m. —s, — = duivel, duvel.
Dejeuner (spr.: *deezjeune*), f. —s, —s = dejeuner. **dejeunie'ren**, ſchw. (h.) = dejeuneren.
Delta de, w. —, —n = dekade, tiental (*in 't biz.: dagetiental*).
defadent = dekadent. **Defabenz'**, w. — = dekadentie, verval.
defa'diſch = dekadisch, tiendeelig.
Defa'der, f. —s, — = deka'der, tienvlak.
Defa'llgramm, f.; **•f'ter**, f. = deka'llgram; -liter.
defalſie'ren, ſchw. (h.) = dekalkeeren. **Defalſier'papier**, f. = dekalkeerpapier.
Defalog, m. —s = dekalog, (de) tien geboden.
Defa'meron, f. —s = Dekamerone. **De'fa'me'ter**, f. = dekameter.
Defan', m. —s, —e = deken (*kath. kerk* (De'chant) *en van de fakulteit*); Superintendent (*prot. kerk*). **Defanat'**, zie De'chanat.
Defan'dria, w. — = tienhelmigen.
De'faſter u. **Defaſter'**, f. = dekaſtère.
defantie'ren, ſchw. (h.) = dekaſteeren, afgieten, klaren.
defatie'ren, ſchw. (h.) = dekaſteeren, dekaſteereeren: (das Tuch) ontglanzen, krimpen.
De'ghan, f. = Dekan.
deffamation', w. —, —en = deklamatie. **Deffama'tor**, m. —s, . . fo'ren = deklamator. **deffamie'ren**, ſchw. (h.) = deklameeren.
defflaration', w. —, —en = deklaratie: verklaring, aangifte. **deffarie'ren**, ſchw. (h.) = deklareeren, aangeven; deffarierter Wert = aangegeven waarde.
defflaſſie'ren, ſchw. (h.) = deklasseeren, naar beneden halen (*maatschappelijk*).
deffination', w. —, —en = deklinatie: verbuiging; afwijking (der Magnetnadel). **deffini'er'bar** = deklinaerbaar, buigbaar. **deffini'er'barkeit**, w. — = buigbaarheid. **deffinie'ren**, ſchw. (h.) = deklinaeren: verbuigen; afwijken.
Defokt', f. —(e)s, —e = dekoktum, afkookſel, aftreksel.
Defokteté', f. —s, —s = décolleté. **defokletie'ren**, ſchw. (h.) = dekolleteeren.
Defor' (*met ð*), m. —s, —s = dekor. **Defora'teur**, m. —s, —e = dekorateur, étaleur.
Deforation', w. —, —en = dekoratie: verſiering; (ridder)orde.
Deforations'•maler, m.; **•ftüd**, f. = dekoratieſchilder (dekorateur); -stuk (effektſtuk).
deforatib' = dekoratief. **deforie'ren**, ſchw. (h.) = dekoreeren, verſieren.
Defort', m. —(e)s, —e = dekort, korting.
defortie'ren, ſchw. (h.) = korten, aftrekken.
Deforum, f. —s = dekorum, fatſoen; das D. wahren = 't dekorum in acht nemen, bewaren.
Defret', f. —(e)s, —e = dekreet, besluit. **Defre'ta'le**, f. —s, —n = dekretale, pauselijk dekreet.
defretie'ren, ſchw. (h.) = dekreteeren.
Defu'rie, w. —, —n = dekurie (*rot van tien man*).
Defu'rio, m. —s u. —nen, —nen = dekurio (*aanvoerder van tien*).
Delegation', w. —, —en = delegatie. **Delega'tions'rat**, m. = gedelegeerd kommiſſaris.
delegie'ren, ſchw. (h.) = delegeeren: afvaardigen; overdragen.
Deff'ter Fayence = Deltsch aardewerk.
Deliberation', w. —, —en = deliberatie. **deliberie'ren**, ſchw. (h.) = delibereeren, beraadslagen.

delikat' = delikaat: lekker; teer, netelig, laſtig.
Delikate'ſe, w. —, —n = delikatesse, lekkernij; ſijngevoeligheid. **Delikate'ſenhandlung**, w. = delikatessewinkel.
Delikt', f. —(e)s, —e = delikt, misdrijf, -daad.
Delinquent', m. —en, —en = delinquent, misdadiger.
Del'rium, f. —s, . . rien = delirium, waanzin; D. tremens = delirium tremens.
deliziö's = delicioes, heerlijk, kostelijk.
Delkre'dere, f. —s, —s = delkre'dere, kommiſſionairſgarantie; D. (für einen) ſtehen = borg blijven. **Delkre'dereproviſion'**, w. — = delkre'dereproviſie.
Del'le, w. —, —n = (*guet.*) kuil, inzinking.
Delphin', m. —s, —e = dolfin.
del'phiſch = Delphiſch.
Del'ta, f. —s, —s = delta.
dem = Dativ Sing. von der und das.
Demagog', m. —en, —en = demagoog, volksleider. **Demago'genhe'te**, w. = demagogievervolgung. **Demagogie'**, w. — = demagogie.
demago'giſch = demagogiſch; d. . e Umtriebe = revolutionaire woelingen.
De'mant, m. —(e)s, —e, zie Diamant. **de'manten**, zie diamanten.
Demarkations'linie, w. = demarkatie, grenslijn.
demastie'ren, ſchw. (h.) = demaskeeren, ontmaskeren.
De'mat, m. —(e)s, —e = (*een landmaat*) dagwerk (^{1/4} H.A.).
Dementi' (spr.: . . mä. .), f. —s, —s = dementi, logenſtraffing. **dementie'ren**, ſchw. (h.) = dementeeeren.
dem'entſpre'gend = dienovereenkomſtig, daaraan beantwoordend. **dem'gegenü'ber** = daartegenover, daarentegen. **dem'gemä'ß** = dienovereenkomſtig, zoodoende.
Demimon'de (spr.: . . möde), w. — = demimonde.
Demission', w. —: ſeine D. geben = zijn ontslag nemen, zijn ambt neerleggen.
Demürg', m. —en u. —(e)s, —en = wereldziel, wereldschepper.
dem'men, ſchw. (h.) = brassen, slempen.
dem'nach' = diensvolgens, dus, bijgevolg, derhalve. **dem'nächſt'** = binnenkort, eerſtdaags; daarna. **dem'nächſtig** = eerſtkomende.
demobilie'ren, ſchw. (h.) = demobilizeeren.
Demokrat', m. —en, —en = demokraat. **Demokratie'** (spr.: . . tie), w. —, —n = democratie.
demokra'tiſch = demokratiſch.
Demokrit', m. = Demokritus (*die om alles lacht*).
demolie'ren, ſchw. (h.) = afbreken, slechten.
Demolie'ring, w. —, —en, **Demolition'** w. —, —en = afbreking, slechting, demolitie.
demonetie'ren, ſchw. (h.) = demonetizeeren, (*mint*) aan den omloop onttrekken.
Demonstration', w. —, —en = demonstratie: bewijsvoering; (machts)vertoon. **demonstratib'** = demonstratief: aan-, bewijzend; duidelijk.
Demonstratib'(um), f. —s, . . va = aanwijzend voornaamwoord, demonstrativum. **demonſtrie'ren**, ſchw. (h.) = demonſtreeren.
Demonta'ge (spr.: . . taazje), w. — = demonteering, ('t) uit-elkaar-nemen (*van een machine*).
demontie'ren, ſchw. (h.) = demonteeren.
Demoralisation', w. — = demoralizatie, verſlapping. **demoralie'ren**, ſchw. (h.) = demoralizeeren.
dem'unerach'tet, **dem'ungeach'tet** = niet-tegenstaande (dat), des ondanks, in weerwil daarvan.

De'mut, w. — = dee-, ootmoed, nederigheid, onderdanigheid. **de'mütig** = dee-, ootmoedig, nederig, onderdanig. **de'mütigen**, [schw. (h.) = verootmoedigen, vernederen. **De'mütigung**, w. —, —en = dee-, verootmoediging, vernedering. **De'mutblanze**, w. = kruidje-roer-me-niet. **de'mut(s)voll** = demütig.

den'zufolge = dientengevolge; diensvolgens. **den** = Alf. Sing u. Dat. Plur. von der.

Denar', m. —s, —e = danarius (een Oud-Rom. munt), penning.

Denaturalisation', w. —, —en = denaturalisatie. **denaturalisier'en**, [schw. (h.) = denaturalizeeren, 't burgerrecht ontnemen. **denaturier'en**, [schw. (h.) = denatureeren („voor de consumptie onbruikbaar maken“).

Dendrit', m. —en, —en = dendriet, boomsteen. **Dendrolith'**, m. —en, —en = dendroliet, versteende boomstam. **Dendrologie'**, w. — = dendrologie, boomkunde.

de'nen = Dativ Pl. von der (dem. Pron.). **den'gein**, [schw. (h.) = slijpen, wetten, (de zeis) haren. **Den'gellög**, **stod**, m. = haarspit.

Den'art, w. = denkwijze. **den'bar** = denkbare; d. beliebt, d. gut = zoo bemind, zoo goed als men zich maar voorstellen kan. **Den'blatt**, f. = gedenkblad. **Den'buch**, f. = Gedenkbuch.

den'ten, umr. (h.) (ich dächte; dächte; gedacht) = denken; meenen, gelooven; van plan zijn; ich habe hin und her gedacht = heb gedacht en gedacht; ich dächte gar! = wel zeker! och kom! auf (Alf.) d. = over iets d., iets in den zin hebben; wo d. Sie hin? = wat denk je wel? nicht daran zu d.! = (er is) geen d. aan! (wie) gedacht, (so) getan = zoo gedacht, zoo gedaan; [einen (etw.) d. = aan iem. (iets) denken; es einem d. = es einem gedenken; mir, mich denkt = mij heugt]; sich d. = zich denken, zich voorstellen; das hätte (hatte) ich mir nicht gedacht = had ik niet verwacht; ich denke mir nichts Böses dabei = ik denk daarbij aan geen kwaad; d. Sie sich nur! = stel u eens voor! das kann man sich d.! = dat is te begrijpen! dat kan men zich voorstellen! **Den'ter**, m. —s, — = denker. **den'tfähig** = in staat om te denken. **Den'tfähigkeit**, w. = denkvermogen. **Den'tfreiheit**, w. = vrijheid van denken, van gedachte. **Den'tkraft**, w. = denkkraft, -vermogen. **Den'tlehre**, w. = leer van 't denken. [den'tlich = denfbar].

Den'tmal, f.; **•münze**, w.; **•säule**, w.; **•schrift**, w. = gedenk[teeken (monument); -penning; -zuil (monument); -schrift (memorandum). **Den'tspruch**, m.; **•stein**, m.; **•stüd**, f. = gedenk[spreek (kernspreuk); -steen; -stuk (gedachtenis, souvenir).

Den'tübung, w. = denkoefening. **Den'tungsart**, w. = denkwijze. **Den'tvermögen**, f. = denkvermogen. **den'twürdig** = gedenkwaardig, heug(e)lijk. **Den'twürdigkeit**, w. —, —en = gedenkwaardigheid, heuglijkheid. **Den'tzeichen**, f. = gedenkteeken. **Den'tzeit**, w. = merkwaaardige tijd. **Den'tzettel**, m. = (memorandum); scherpe les, afstraffing; einem einen D. geben, anhängen = iem. een les (of in 't alg. iets) geven, die (dat) hem heugen zal.

denn = want; dan, toch; dan, als; vgl. daß. **den'noch** = nochtans, toch, evenwel.

dental' = dentaal, tand... **Denta'lis**, w. —, . les = tandletter, dentale. **Dentist'**, m. —en, —en = dentist, tandarts. **Dentition'**, w. — = ('t) doorkomen van de tanden, ('t) tandenkrijgen.

Denudation', w. —, —en = denudatie, ontblooting.

Denunziant', m. —en, —en = denunciant, aanbrenner, verklikker, aanklager. **denunzieren**, [schw. (h.) = denuncieeren.

Departement' (spr.: .mä), f. —s, —s = departement.

Dependant'ce (spr.: *dépänds*), w. —, —n u. —s = dépendance, bijgebouw. **Dependenz'**, w. —, —en u. —ien = toebehooren.

Depe'sche, m. —, —n = dépêche, telegram. **depe'schier'en**, [schw. (h.) = telegrafeeren. **Depe'schende**, m. = telegrambesteller.

Deplacement' (spr.: *deplasemä*), f. —s = déplacement, waterverplaatsing (v. e. schip). **depolarisier'en**, [schw. (h.) = depolarizeeren, ontmagnetizeeren.

Deponens', f. —, . nenzien = deponens (ww. in pass. vorm met akt. bet).

Deponent', m. —en, —en = deponent, bewaargaver; getuige. **deponier'en**, [schw. (h.) = deponeren.

Deport', m. —s = deport, koersvermindering (bij prolongatie).

Deportation', w. —, —en = deportatie, verbanning. **deportier'en**, [schw. (h.) = deportteeren, verbannen.

Depositär', **Depositär'**, m. —s, —e = depositair, bewaarnemer. **Deposit'en**, zie Depositum. **Deposit'bank**, w. = depositobank. **Deposit'geld**, Pl. = gelden in deposito, deposito's. **Deposit'kast**, w. = depositokas. **Deposit'rium**, f. —s, . rien = depôt, bewaarplaats; depositokas. **Depositum**, f. —s, . iten = depositum, deposito; **Deposit'en** = gelden in deposito.

depossederier'en, [schw. (h.) = depossedeeren, uit 't bezit (ont)zeiten.

Depot' (spr.: *depo*), f. —s, —s = depôt, depositum. **Depot'halter**, m. = depositouder.

Depression', w. —, —en = depressie. **deprimier'en**, [schw. (h.) = deprimeeren, neerslaan, ontmoedigen.

Deputat', f. —(e)s, —e = toekomend deel, portie; opbrengst, loon in natura. **Deputation'**, w. —, —en = deputatie. **deputier'en**, [schw. (h.) = deputeeren, afvaardigen; **Deputier'te(r)** = deputaat, afgevaardigde.

der, **die**, **das** = de, het ('t), die, dat; degene, diegene, 'tgene, datgene.

derangier'en (spr.: *derängt*.), [schw. (h.) = derangeeren.

der'art = zoo (danig, -zeer). **der'artig** = zulk, dergelijk, zoodanig.

derb = stevig, krachtig, vast, flink, ferm; ruw, hard, plomp; eine d..e Süge = een grove leugen; ein d..er Spaß = een ruwe grap; einem d. die Wahrheit sagen = iem. flinkweg, geducht de waarheid zeggen. **derb'heit**, w. —, —en = stevigheid, degelijkheid, kracht, ruwheid, lomphheid.

Derbyrennen (spr.: *döbi*.), f. = Derbywedrennen.

der'einf' = eens, eenmaal (in de toekomst).

der'einf'tig = toekomstig, later.

de'ren, Gen. von die = dier, haar, er, ervan; wier, waarvan. **de'renthäl'ben**, **•wie'gen**, um **•wöl'len** = om hundertwille, om hun, om hen; om wie.

de'rer, Gen. Pl. von der (jenige) = dergenen, van 'hen, van hun; das Geschlecht d. von Weiler = 't geslacht der Von Weilers. **de'renthäl'ben** usw., zie derenthälben usw.

der'gestalt' = zoodanig. **der'glei'chen** = dergelijk(e), zulk(e); (zoo)als. [**der'hal'ben**, zie **des'hal'v**].

Derivation', w. —, —en = derivatie, afleiding.

Derivat'iv (um), f. —s, . . va u. . . ve(n) = afgeleid woord.

der's, **die's**, **das'jenige** = de-, diegene, ('t-, datgene), die, hij, zij, dat; er is immer derj. welker = hij heeft 't altijd gedaan.

[**der'lei'**, zie dergleichen **der'malein't'**, zie **dereinf't**. **der'ma'len** = tegenwoordig, thans. **der'ma'lig** = tegenwoordig, hedendaagsch].

der'ma'ken = in die mate, zoozeer, zoodanig.

derma'tisch = dermatisch, huid... **Dermatologie'**, w. — = huidleer.

[**de'ro** = uw; zijn, haar. **de'ro'hal'ben**, **'we'gen**, zie **des'hal'v**].

Deroute (spr.: **déroete**), w. —, —n = deroute.

der's, **die's**, **das'fel'be** = de-, die-, 't-, datzelfde; deze, die, dat; hij zij, 't. **der'fel'big'e**, zie **der'fel'be**.

der'weil', **der'weil'e(n)** = onderwijl, -tusschen, terwijl.

Der'wis'ig, m. —es, —e = derwisch (*Mohammedaansch bedelmonnik*).

der'zeit' = tegenwoordig, op 't oogenblik, thans.

der'zeit'ig = tegenwoordig, oogenblikkelijk.

des = Gen. von der u. das.

Des. f. — = des (*muzieknoot*), d-mol.

desavou'e'eren (spr.: . . uoe. .), fchw. (h.) = desavoueren, verloochenen.

de'feme'ten, fchw. (h.) = (nrdbb.) wegen (*met een soort unster*), vgl. **de'feme't**.

Deferteur', m. —s, —e = dezerteur. **defertie'ren**, fchw. (f.) = dezertieren. **Defertion'**, w. —, —en = dezertie.

des'falls' = in dit geval, in dat opzicht. **des'fall'ig** = mogelijk, eventueel. [**des'glei'chen** = desgelijks, evenzoo].

Deshabillé' (spr.: *deezabiel'jee*), f. —s, —s = déshabillé, ochtendjapon.

des'hal'v = derhalve, dus, daarom; [weshalve].

Desiderat', f. —(e)s, —e = desideratum, ('t) gewenschte.

Desinfection', w. —, —en = desinfectie, ontsmetting. **Desinfel'tor**, m. —s, . . to'ren = desinfector, ontsmetter. **desinfizie'ren**, fchw. (h.) = desinfecteren. **Desinfizie'ring**, w. —, —en = desinfectie.

deskript'iv = deskriptief, beschrijvend.

desolat' = dezolaat, eenzaam, verlaten, treurig.

Desorganisat'ion, w. — = desorganisatie.

desorganise'ren, fchw. (h.) = desorganizeeren.

despektier'lich = minachtend, oneerbiedig, geringschattend.

desperat' = desperaat, wanhopig.

Despot', m. —en, —en = despoot. **Despotie'** (spr.: . . tie), w. —, —n = despotie. **despo't'isch** = despotisch. **Despotis'mus**, m. — = despotisme.

des'fel'ben = Gen. von der- u. das'fel'be.

des'fen = Gen. von der u. das. **des'fenthal'ben**, **'we'gen**, um **'wil'len** = des-, weswegens; om diens, om wiens wille. **des'feninge'acht'tet** = desondanks, -niettegenstaande, -niettemin.

Dessert' (spr.: *dessèr*), f. —s, —s = dessert.

Dessert'teller, m. = dessertbord.

Dessin (spr.: *dessin*), f. —s, —s = dessin, tekening, monster. **Dessinateur'**, m. —s, —e = dessinateur.

Destillat', f. —(e)s, —e = destillaat. **Destilla'teur'**, m. —s, —e = destillateur. **Destillation'**, w. —, —en = destillatie; destilleerderij; kroeg.

VAN GELDEREN, *Duitsch Woordenboek*, I.

Destil'le, w. —, —n = kroeg. **destillie'ren**, fchw. (h.) = destilleeren.

Destillier'lg'es'f'ig, f.; **'helm**, m.; **'sol'ben**, m., u. ä. = destilleer[er]; -vat; -helm; -kolf, e. d.

Destinat'iar, **'är**, m. —s, —e = geadresseerde.

de'fto = des te, zooveel te; d. besser, d. schlimmer.

destrukt'iv = destrukties, te-niet-doend, verwoestend.

des'unge'acht'tet, zie **des'senunge'acht'tet**. **des'we'gen**, um **des'wil'len**, = derhalve, daarom, deswegens.

Deszend'ent', m. —en, —en = afstammeling, descendent. **Deszendenz'**, w. — = afstamming, descentie.

Detachement' (spr.: *détasjemā*), f. —s, —s = detachment. **detache'ren**, fchw. (h.) = detachereen.

Detail (spr.: *detaj*), f. —s, —s = detail; in D. = in 't klein; vgl. en detail. **Detail'gesch'äft**, f., **'handel**, m. = kleinhandel. **Detail'eur**, m. —s, —e, zie **Detail'ist**. **detaille'ren** (spr.: . . taje. .), fchw. (h.) = detailleeren, in 't klein verkoopen. **Detail'ist'**, m. —en, —en = kleinhandelaar, koopman in ellewaren. **Detail'zeichnung**, w. = detailteekening.

detarifie'ren, fchw. (h.) = 't tarief verlagen.

Detarifie'ring, w. —, —en = verlaging van 't tarief.

Detekt'iv(e), m. —s, . . ve u. —s = detektive.

Detention', w. — = detentie, hechtenis.

deteriorie'ren, fchw. (h.) = verslechteren.

determinat'iv = determinatief; bepalend; beslist. **determinie'ren**, fchw. (h.) = determineren.

detinie'ren, fchw. (h.) = detineeren, gevangenhouden.

Detonation', w. —, —en = detonatie: ontploffing; valse toonaangeving.

ditto, zie **ditto**.

[**deucht'en**, fchw. (h.): mich deucht = mij dunkt, zie **dün'ten**].

Deu'ter, m. —s, — = du(1)vel.

Deut, m. —(e)s, —e = duit; teinen D. = geen duit, geen cent, geen zier, niet 't minste.

Deu'te, zie **Düte**.

Deutelei', w. —, —en = gewrongen verklaring, spitsvondigheid, haarkloverij. **deu'teln**, fchw. (h.) = spitsvondig, kleingeestig uitleggen.

deu'ten, fchw. (h.) = duiden, verklaren, uitleggen; auf (Auff.) d. = op iets wijzen, iets aankondigen; iets aanwijzen; [beteekenen, beduiden; aanwijzen, er op wijzen; einem G'elsohren d. = iem. een langen neus maken, iem. bespotten, hoonen]. **Deu'ter**, m. —s, — = uitlegger. **Deu't'er**, m. —s, — = haarklover.

deu'tlich = duidelijk, klaar, helder. **Deu't'licht'heit**, w. — = duidelijkheid. [**deu't'sam** = **bedeut'sam**].

deuts'ch = Duitsch; das D. . e Reich; der D. . e, ein D. . er = Duitscher; der D. . e Orden = de D. . e Orde; die d. . e Sprache = de D. . e taal; D. . sprechen; d. mit einem sprechen, reden = (ook) duidelijk, ronduit met iemand spreken (goed Hollandsch met iemand spreken); er lernt D.; auf d., im D. . en = in 't D. op z'n D. **Deuts'ch'heit**, w. — = Duitscheid, Duitscherschap, Duitsche aard, karakter. **Deuts'ch'land**, f. —s = Duitschland. **Deuts'ch'Loth'ringen**, f. = Duitsch-Lotharingen. **Deuts'ch'meister**, m. = Grootmeester van de Duitsche Orde. **Deuts'ch'tum**, f. —s = Duitsch element; ook = Duitschheit en (die) Deuts'chen.

Deuts'chtümelen', w. — = Germanomanie.

Deu'tung, w. —, —en = duiding, uitlegging, verklaring. [betekenis].
Devaluation, w. — = waardevermindering (v. d. nom. waarde v. geld).
Deviation, w. —, —en = deviatie, afwijking.
Devise, w. —, —n = devies: leus; buitenlandsche wissel.
Devolution, w. — = devolutie (overgang door erfenis e. d.).
devoot = devoot (eerbiedig-vroom). **Devotion**, w. — = devotie (eerbiedige vroomheid, onderworpenheid, toewijding).
Dextrin, f. —s = dextrine.
De'jem, m. —s, —s = tiende; eiem seinen D. geben = iem. zeggen waar 't op staat.
Dezem'ber, m. —s = December.
Dezem'vir, m. —n u. —s, —n = decemvir, tienman. **Dezem'virat**, f. —(e)s = decemviraat, tienmanschap.
Dezen'niem, f. —s, . . nien = decennium (tienjarig tijdperk, tiental jaren).
dezent = decent, welvoeglijk, eerbaar.
Dezentralisation, w. — = decentralizatie.
Dezeng', w. — = decentie, welvoeglijkheid.
Dezernat', f. —(e)s, —e = werkring. **Dezernent'**, m. —en, —en = referent.
De'ziar, f. = deciare.
deziert = beslist, gedecideerd.
De'ziigramm', f.; **li'fer**, f. = deciigram; -liter.
dezimal = decimaal. **Dezimal'bruch**, m. = decimale, tiendeelige breuk. **Dezimal'fuß**, m. = decimale voet. **Dezimal'stelle**, w. = decimaal.
Dezimal'system, f. = tientallig stelsel. **Dezimal'wage**, w. = decimaal-, brugbalans. **Dezi'me**, w. —, —n = decime. **De'zime'ter**, f. u. m. = decimeter. **dezimie'ten**, fchw. (h.) = decimeeren (de gelederen e. d.) sterk dunnen, (eig. den 10den man met den dood straffen).
deziiv' = beslissend, decisief.
d. G. = durch Güte. **dgl.** = dergleichen.
d. h. = das heißt: dat wil zeggen (d. w. z.).
d. i. = das ist: dat is (d. i.).
Diabe'tes, m. — = diabetes, suikerziekte.
Diabe'tiser, m. —s, — = suikerzieke.
diabo'lijch = diabolisch. **Diabolo**, f. —s = diabolo.
Diadem', f. —s, —e = diadeem.
Diagno'se, w. —, —n = diagnose, ziekteherkenning; die D. stellen (II). **diagnosie'ren**, fchw. (h.) = de diagnose stellen. **Diagno'stis**, w. = diagnostiek (kunst van 't diagnose-stellen). **diagno'stisch** = diagnostisch, tot de diagnose dienend. **diagnosizie'ren**, fchw. (h.) = de diagnose stellen.
diagonal = diagonaal, schuinlopend. **diagonal'artig** = diagonaalsgewijze. **Diagonale**, w. —, —n = diagonaal.
Diagramm, f. —(e)s, —e = diagram, ontwerp, grafische voorstelling.
Diaton', m. —s u. —en, —e(n) = diaken; diakoon. **Diatonat'**, f. —(e)s, —e = ambt (woning) van een diaken. **Diatonif'je**, w. —, —n, **Diatonif'jin**, w. —, —nen = diakones.
Diatonif'kenankalt, w. = diakonessehuis. **Diakonüs**, m. —, . . fo'ne(n) = diaken; diakoon.
Diakustik, w. — = diakustiek (leer van de geluidvoortplanting).
Dialekt', m. —(e)s, —e = dialekt, tongval, gouwtaal. **Dialekt'lik**, w. — = dialektika, disputeerkunst. **Dialekt'fiker**, m. —s, — = dialektikus, meester in de disputeerkunst. **dialekt'lijch** = dialektisch.
Dialog', m. —s, —e = dialoog, samenspraak.

dialo'gijch = dialogisch, in gesprekform.
Diamant, m. —en, —en = diamant. **Diamant'ausgabe**, w. = diamantuitgave (met zeer fijnen, sierlijken druk en van klein formaat: Diamantformat) **diaman'ten** = diamanten. **Diamant'hort**, f., zie -pulver. **Diamant'format**, f. = diamantformaat, vgl. -ausgabe.
Diamant'grube, w.; **händler**, m.; **-pulver**, f. u. ä. = diamant(mijn); -handelaar; -poeder e. d.
Diamant'strauß, m. = trilmaald, tremulant, aigrette.
Dia'meter, m. —s, — = diameter. **diametral'**, **diamet'rijch** = diametraal.
Dia'na, w. = Diana.
dian'brich = diandrisch, tweehelmig.
Diapa'son, m. u. f. —s, —s u. . . fo'ne = diapazon (omvang van stem of muziekinstrument); stemvork, toonhoogte. **diaphan'** = doorschijnend, diafaan. **Diaphrag'ma**, f. —s, . . men = diafragma (ook opt.), middenrif. **Diapofitiv'**, f. = diapozitief, lantarenplaatje.
Diäre'se, **Diäre'sis**, w. —, . . re'fen = diëresis (scheiding tusschen vokalen, verssnede).
Diä'rium, f. —s, . . rien = diarium, dagboek.
Diarrhöe (spr.: . . reu), w. — = diarree.
Diä'spora u. **Diä'spora'**, w. — = diaspora, verstrooiing; in der D. = verstrooid (levend) (onder andersgeloovigen).
I. Diät w. — = diët, leefregel; zitting, tijd van de kamers; vgl. Diäten. **II. diät** = diët, volgens leefregel: b. leben.
Diätar', m. —s, —e = surnumerair, tijdelijk aangestelde. **diätar'rijch** = tegen daggeld.
Diät'en, Pl. = extra dagloon, vakatielgelden.
Diäte'tik, w. = gezondheidsleer. **diäte'tijch** = (volgens) diët.
diato'nijch = diatonisch (volgens de gewone toonladder); d. . . e Stala (II).
Diatri'be, w. —, —n = diatribe (geleerde verhandeling, in 't biz. smaadschrift).
dich (Vfl. von du) = jou, je, u.
dicht = dicht, dik, vol, dicht-opeen; d. anliegen = nauw sluiten.
Dicht'art, w. = dichtsoort.
Dicht'e, w. — = dichtheid.
Dicht'elei', w. —, —en = rijmelarij, poëstasterij.
dicht'eln, fchw. (h.) = poëstastern, rijmelen.
dicht'en, fchw. (h.) = dichten: dicht maken, stoppen, breeuwen; verzen maken; verzinnen, uitdenken; sein D. und Trachten = zijn denken en streven. **Dicht'er**, m. —s, — = dichter.
Dicht'er'ader, w.; **-horn**, m.; **-feuer**, f. = dichtlader; -erbron (vgl. -quelle); -vuur.
Dicht'er'freiheit, w. = dichterlijke vrijheid.
Dicht'er'gabe, w.; **-glut**, w. = dicht'gave; -vuur.
dicht'ertijch = dichterlijk, poëtisch. **Dicht'erting**, m. —s, —e = pruldichter, poëstaster. **Dicht'ert'erquelle**, w. = dichter-, hengstebron, Hippokrene. **Dicht'et'roß**, f. = dichterros, Pegasus.
Dicht'et'werk, f. = dichtwerk. **Dicht'gattung**, w. = dichtsoort.
Dicht'hammer, m. = kalefaat-, breeuwhamer.
Dicht'heit, w. **Dicht'igheit**, w. — = dichtheid.
Dicht'kunst, w. = dichtkunst. **Dicht'tung**, w. —, —en = (ge)dicht, dichtwerk, poëzie; verdichting, verzinsel; (tech.) (ver)pakking. **Dicht'tung'sart**, w. = dichtsoort.
Dicht'werk, f. = werk (om te breeuwen).
did = dik (i. bijna a. b.): zwaar, omvangrijk; gezwollen; drabbig), dicht; zat, dronken; rijk; durch d. und dünn (II); das Deutsche ligt bei

ihm nicht d. = . . zit er bij hem niet dik op; ich habe es d. (d. . e) = ik ben 't zat, moe.
did'armig; **did'artig**; **did'artig**; **die'artig** u. ä. = dik'armig; -wangig; -buikig; -beenig e. d.
Did'arm, m. = dikke darm.
Die'fe, zie did. II. **Die'fe**, w. —, —n = dikte (zwaartijvigheid, opzwellung, drabbigheid); dichtheid.
Die'lemilch, zie Didmilch. **did'fellig** = dikhuidig (ook fig.). **did'flüffig** = strooperig, dik.
Did'häuter, m. —s, — = dikhuidig dier, dikhuidige. **did'häutig** = dikhuidig. **Die'licht**, f. —(e)s, —e = kreupel-, hakhout, struikgewas.
Did'kopf, m. = groot hoofd, dikkop; eint friesscher D. = een Friesche stijfkop. **did'köpfig** = dik-, stijfkoppig. **did'laubig** = dichtgebladerd. **did'leibig** = (dik-, zwaar-)lijvig. **Did'leidigkeit**, w. — = (dik-, zwaar-)lijvigheid. **did'lich** = dikkig. **Did'milch**, w. = geklonterde melk. **did'näsig**, **näsig** = met een dikken neus; trotsch. **Did'öl**, f. = standolie. **Did'tuer**, m. —s, — = druktemaker, pocher. **Did'tuerel**, w. —, —en = druktemakerij, opschepperij. **did'tuerisch** = druktemakerij, opschepperig. **did'tun**, unt. (h.) (fich) = drukte maken, opscheppen, groot doen, pronken. **Did'ung**, w. —, —en = Didicht.
Did'wanst, m. = dikbuik, -bast. **did'wanstig** = dikbuikig.
Didaktik, w. — = didaktiek, onderwijskunst. **Didaktiker**, m. —s, — = didaktikus. **Didaktisch** = didaktisch.
Didaskalia u. . . **lien**, Pl. = didaskaliën (berichten en mededeelingen over tooneelzaken). **dideldum!** = dideldoem!
die, zie der.
Dief, m. —(e)s, —e = dief (ook aan de kaars); gauwdief; vgl. Gelegenheit. **die'ben**, fchw. (h.) = dieven, stelen. **Dieberei**, w. —, —en = dieverij, stelerij.
Die'besibande, w.; **brut**, w.; **gesicht**, f.; **laterne**, w. u. ä. = dievelbende; -gebroad (-gespuis); -gezicht; -lantaarn e. d.
Die'besinger, Pl. = lange vingers. **Die'besant**, f. = gestolen goed. **Die'besinseln**, Pl. = Dieveilanden, Ladrone. **die'besücher** = inbraakvrij, veilig tegen diefstal. **Die'bin**, w. —, —nen = dievegge. **die'bijß** = diefsch, diefschtig; (fig.) heimelijk; d. falt = verdraaid koud.
Diebjo! = dieven! houd den dief! **Diebs . . .**, zie Diebes. . . **Dieb'hahl**, m. —(e)s, . . stähle = diefstal; D. mit Einbruch = diefstal met (in-)braak.
die'jenige, zie derjenige.
Die'le, w. —, —n = deel, plank; voorhuis, portaal, hall; (houten) vloer; (nrdd.) dorschvloer, deel; [idd.: houten zolder]. **die'len**, fchw. (h.) = bevloeren (met planken). **Die'lenbett**, f. = kermisbed. **Die'lenstiff**, f. = lange smalle schuit.
Die'men, m. —s, —, **Die'me**, w. —, —n = (nrdd.) hok (staande hoop gemaaid koren). II. **die'men**, fchw. (h.) = in hokken, aan hoopen zetten.
die'nen, fchw. (h.) = dienen, in dienst (in 't leger) zijn; einem, dem Staat, der Demokratie d. (ll); zu d. ! = om u te d., tot uw dienst; Wind und Wetter d. . d = wind en weer d. . de; niemand kann zwei Herren d. = men kan geen twee heeren tegelijk d.; laß dir das als Warnung d. = laat u dat een waarschuwing zijn; ich werde ihm geböhrig darauf d. = daar zal ik hem behoorlijk op d., bescheid geven; bei einem d. =

bij iem. d., in dienst zijn; bei der Kavallerie d. (ll); womit kann ich d. ? = waarmee kan ik u d., van dienst zijn? wat mag ik u aanbieden? damit ist mir nicht gedient = daarvan (daarmee) ben ik niet gediend; das dient zu nichts = dat dient nergens toe, is onnut; dies diene zur Antwort = dit diene als antwoord; ein Stuhl dient zum Sitzen = om (er) op te zitten.
Diener, m. —s, — = dienaar, bediende, knecht; buiging; D. das göttlichen Wortes, D. am Wort = bedienaar des Evangelies, van 't Woord; stummer D. = stommeknecht, dienstafeltje; einem einen D. machen = een buiging voor iem. maken. **Dienerel**, w. —, —en = (das) Dieneren. **die'nerhaft** = onderdanig, bediendeachtig. **die'nen**, fchw. (h.) = buigen en nijgen, voortdurend buigen maken, den dienaar spelen. **Die'nerhaft**, w. — = (de) bedienden, personeel. **Die'netroß**, m. = bediendetroep. **dien'lich**, [dien'sam] = dienstig, nuttig, geschikt; der Gesundheit, einem d. = goed, nuttig, dienstig voor de gezondheid, voor iem.; ich halte, finde, erachte es für d. = ik acht 't dienstig, noodig. . .
Dienst, m. —(e)s, —e = dienst (i. a. d.); (den) D. haben = d. hebben; D. . e nehmen = d. nemen, in d. gaan (zie lager); einem einen D. erweisen, bewijzen = iem. een d. bewijzen, doen; das kann noch gute D. . e erweisen (leiften, tun) = dat kan nog goeden d. doen; setzen D. versehen (tun, verrichten) = zijn d. waarnemen; die Seine versagen ihm den D. = zijn beenen weigeren hem den d.; einem den D. (auf)sündigen = iem. den d. opzeggen; einem auf den D. lauern (passen, warten) = op iemands werk een oogje houden, iem. in 't oog (in de gaten) houden; (ein General) außer D. (a. D.) = op non-aktief; in D. gehen, treten = in een d. gaan; in D. treten = in d. gaan (zie boven); in jems D. . en stehen = bij iem. in d. zijn; zu D. . en stehen = ten d. . e staan; es steht Ihnen zu D. . en = 't is tot uw d.; was steht zu Ihren D. . en, Ihnen zu D. . en? = wat is er van uw d.? ich stehe zu Ihren D. . en = ik ben tot uw d. **Dienst'adel**, m. = dienst-, ambtsadel.
Dienst'ag, m. —(e)s, —e = Dinsdag; (bes) D. . s = (des) Dinsdags.
Dienst'alter, f. = diensttijd, anciënniteit.
Dienst'angebietung, w. = dienstaanbieding.
Dienst'anweisung, w. = instructie. **Dienst'auszeichnung**, w. = (mil.) moutstreep (voor langdurigen dienst). **dienst'bar** = dienstbaar, (ge)dienstig, onderdanig; vgl. Geist. **Dienst'barkeit**, w. = dienstbaarheid, afhankelijkheid. **dienst'befähigen** = gediensstig, dienstvaardig, -willig. **Dienst'behörde**, w. = bevoegde macht. **dienst'bereit** = dienstwillig.
Dienst'bolzen, m. = dienstmeisje, gediensstige. **Dienst'bote**, m. = dienstbode. **Dienst'buch**, f. = dienstboekje, livret. **Dienst'eid**, m. = dienst-, ambtseed. **Dienst'eifer**, m. = dienstijver. **dienst'eifrig** = dienstijverig, gediensstig. **Dienst'enlassung**, w. = ontslag uit den dienst. **dienst'ergeben** = in den dienst opgaand, toegedaan. **Dienst'fach**, f. = tak van dienst. **dienst'fähig** = bekwaam, geschikt voor den dienst. **Dienst'fähigkeit**, w. = geschiktheid voor den dienst. **dienst'fertig** = dienstvaardig. **dienst'frei** = vrij van (den) dienst. **Dienst'gebuch**, f. = sollicitatie(brief). **Dienst'grad**, m. = (mil.) graad, rang. **dienst'habend** = dienstdoend, van dienst. **Dienst'herr** = meester, heer, patroon.

Diensthuber, m. -s, -- = dienstklopper, -doender
Dienstleistung, w. = dienst (betoon), bewezen dienst(en). **Dienstleute**, Pl. = bedienden, ondergeschikten. **Dienstlich** = ambtelijk, officieel, dienst... **Dienstlos** = zonder, buiten dienst. **Dienstmädchen**, f., -magd, w. = dienstmeisje, -meid, -maagd. **Dienstmann**, m. (-mannen, -leute) = vazal, man; (-männer) = besteller, pakjesdrager, kruler, witkiel. **Dienstmannsinstitut**, f. = (de) dienstverrichting. **Dienstmäßig** = volgens den dienst of 't reglement, reglementair. **Dienstordnung**, w. = dienstvoorschrift, -order, reglement. **Dienstpersonal**, f. = dienstpersoneel. **Dienstpflicht**, w. = plicht, dien de dienst meebrengt; dienstplicht. **Dienstpflichtig** = dienstplichtig. **Dienstsache**, w. = dienstzaak; (ook) dienstbrief. **Dienststellung**, w. = dienstbetrekking, functie. **Dienststunden**, Pl. = werkuren, -tijd, kantooruren, -tijd. **Diensttauglich** = geschikt voor den dienst. **Diensttracht**, w. = dienstkleeding, uniform. **Diensttuend** = dienstdoend, van dienst. **Dienstunfähig**, -un'tauglich = ongeschikt voor den dienst. **Dienstvertrag**, m. = arbeidskontraakt. **Dienstverhältnis**, f. = dienstbaarheid; (dienst)betrekking; arbeidskontraakt. **Dienstvoll**, f. = bedienden, dienstboden. **Dienstvorschrift**, -weijung, w. = instructie, dienstvoorschrift, -order. **Dienstwillig** = dienstwilling. **Dienstwoche**, w. = dienstweek, (de) week. **Dienstwohnung**, w. = dienstwoning. **Dienstzeit**, w. = diensttijd; seine D. aushalten = zijn tijd uitdienen. **Dienstzimmer**, f. = kantoor, bureau. **Dienstzweig**, m. = tak van dienst.
dies = dit. **diesbezüglic** = hierop betrekking hebbend, daar-, hieromtrent.
dieselbe, **dieselbig** = dezelfde, zij.
dieser (diesje, diesjes od. dies) = deze, dit; d. unb jener = deze en gene; (hol' dich) d. und jener = de drommel.
[diesfällig, zie diesfällig] **[diesfalls]** = in dit geval; in dit opzicht. **[diesfällig, zie diesfällig]**.
diefic = dijzig, mistig, wazig, dampig; (fig.) onduidelijk, dwaas.
Diefis (spr.: *di-esis*), w. --, -- = (muz.) kruis.
diesjährig = van dit jaar. **diesmal** = dezen keer. **diesmalig** = van dezen keer. **diesseit** (mit Gen.) = aan deze zijde, aan dezen kant. **diesseitig** = aan of van dezen kant. **diesseits** = aan dezen kant.
I. Dietrich, m. = Diederik, Dirk. **II. Dietrich**, m. -(e)s, -e = steekleutel, looper.
dietrichen, [schw. (h.)] = opensteken.
[dieweil] = daar, dewijl; terwijl].
Diffamation, w. --, -en = laster, eerroof.
diffamatorisch = lasterlijk. **diffamieren**, [schw. (h.)] = belasteren.
Differentialrechnung, w. = differentiaalrekening. **Differentialtarif**, m. = differentiële tarief. **Differentialzoll**, m. = differentiële recht. **Differenzieren**, [schw. (h.)] = differentiëren. **Differenz**, w. --, -en = verschil, rest, onderscheid; geschil, oneenigheid. **Differenzgeschäft**, f. = tijdsaffaire. **differieren**, [schw. (h.)] = verschillen, afwijken.
diffigil = diffieel, lastig.
difform = misvormd. **Difformität**, w. --, -en = misvormdheid.
Diffraction, w. -- = diffractie, straalbreking.

diffus = diffuus: verstrooid; wijdoopig.
Diffusion, w. -- = diffuzie.
digereeren, [schw. (h.)] = digereeren: oplossen, verteren. **Digesten**, Pl. = digesta, pandekten.
Digestion, w. --, -en = digestie, vertering.
digestiv = digestief, de vertering bevorderend.
Digitalin, f. --s = digitaline (uit 't vingerhoedskruid getrokken).
Dignitar, **Dignitär**, m. --s, --e = dignitari(us), waardigheidsbekleeder.
Digression, w. --, -en = digressie, afdwaling.
Diktat, f. -(e)s, -e = diktaat, diktee. **Diktator**, m. --s, ..to'ren = diktator. **diktatorisch** = diktatoriaal, diktatorisch. **Diktatur**, w. --, -en = diktatuur. **diktieren**, [schw. (h.)] = dikteeren, voorschrijven.
Diktion, w. -- = diktie, wijze van uitdrukking.
Dictionär, f. --s, --e = dictionnaire. **Diktum**, f. --s, ..ta = diktum, uitspraak.
Dilatation, w. --, -en = dilatatie, verwijding.
dilatieren, [schw. (h.)] = dilateeren: verwijden; uitstellen. **dilatatorisch** = uitstellend, verdragend, dilatorisch.
Dilemma, f. --s, --s u. -ta = dilemma, moeilijke keus (uit twee), klem.
Dilettant, m. --en, -en = dilettant, amateur.
dilettantisch = dilettantisch. **Dilettantismus**, m. -- = dilettantisme.
Diligence (spr.: ... *zjāse*), w. --, -n = diligence.
Dille, m. -(e)s, -e, **Dille** (I), w. --, -n = dille (*welriekend kruid*). **II. Dille**, zie Lülle.
Dillele, f. = dillele.
Diluvialbildung, w. = diluviale vorming.
diluviaansch = diluviaansch. **Diluvium**, f. --s, ..ien = diluvium.
Dimension, w. --, -en = dimensie, afmeting.
diminueren = diminuendo. **diminutiv** = verkleinend. **Diminutiv** (um), f. --s, ..ve (u. ..ba) = diminutief, verkleinvorm, -woord.
Dimission, w. --, -en = demissie, ontslag.
Dimissionär, m. --s, --e = demissionair, demissionaris (*die zijn ontslag neemt*).
Diner (spr.: *dinee*), f. --s, --s = diner, middagmaal. **Dinerjackett**, f. = smoking.
Ding, f. -(e)s, -e u. (etw. geringschuldig) -er = ding, zaak, voorwerp, wezen; [geding, rechtbank, vergadering]; vor allen D. en = voor alles, in de eerste plaats; guter D. e sein = welgemoed, in zijn schik zijn; das geht nicht mit rechten D. en zu = is niet in den haak, niet pluis; jedes D. hat seine Zeit = alles heeft ..; aller guten D. e sind drei = alle goede dingen bestaan in drieën; die artigen D. .er! = wat een aardige, lieve kinderen!
Ding(e)brief, m. = leveringskontraakt.
Dingelchen, f. --s, --u. Dingerchen = dingetje; persootje, kind.
dingen, ft. u. [schw. (h.)] (ich [dang u.] dingte; ding(e)te; gedungen u. gebingt) = (af)dingen; (Arbeiter, Mörder) huren, in huur nemen.
dingfest machen = gevangen nemen, zetten.
[Dinggericht], f., **Dinghof**, m. = dingbank].
dinglich = zaken betreffend, zakelijk; d. e Klage, d. er Vertrag = zakelijke vordering, overeenkomst. **Dingsda**, m. u. f. = Dinges ook = **Dingskränzen**, f. = Dinges, Nergenshuizen.
Dingwort, f. = zelfstandig naamwoord.
dineeren, [schw. (h.)] = dineeren.
Dintel, m. --s = spelt.
Dinte, zie Tinte.
Diokletian, m. = Diokletianus.

dionysisch = Dionysisch (tot den dienst van Dionysos (Bacchus) behoorend).

Diop'ter, f. —s, — = diopter, kijkspleet.
Diop'trif, w. — = dioptrika (leer van de straalbreking in lenzen). **Diop'terlineal**, f. = diopter-, vizierlineaal.

Diora'ma, f. —s, . . . men = diorama, kijkspel.
Diosk'u'ren, Pl. = Dioskuren (zonen van Zeus: Castor en Pollux).

Diö'cezan, m. —en, —en = diocezaan. **Diö'ce'se**, w. —, —n = diocees, kerspel, kring.

Dioxy'd, f. —(e)s, —e = dioxyde.

Diph'therie, **Diph'therie'tis**, w. — = difteritis.

diph'therie'tisch = difteritisch.

Diph'thong, m. —(e)s u. —en, —e(n) = tweeklank.

Dipl.-Ing. = Diplomingenieur. **Diplom'**, f. —s, —e = diploma, brevet. **Diplomat'**, m. —en, —en = diplomaat: staatsman; slimmerd. **Diploma'ten(schreib)ti'sch**, m. = bureauaministre. **Diplomatie'** (spr.: . . . tie), w. — = diplomatie. **Diploma'til**, w. — = diplomatika: oorkondeleer; leer der diplomatie. **Diploma'tiser**, m. —s, — = diplomatikus, oorkondekenner. **diploma'tisch** = diplomatisch. **Diplom'ingenieur** = (door een techn. hoogeschool) gediplomeerd ingenieur.

di'v'en, f. —(e)s, —(e)s, —(e)s = met de vlag saluereeren.

Dipte'ren, Pl. = dipteren, tweevleugelige insecten.

dir = (aan) jou, (aan) u.

direct' = direct (rechtstreeks(ch), rechtuit, onmiddellijk). **Directie'**, w. —, —en = directie. **Directi'ue**, w. —, —n = richting, richtsnoer. **Direct'or**, m. —s, . . . to'ren = directeur, leider, hoofd. **Direct'orant**, **Direct'orant'**, f. —(e)s, —e = directeurschap, directoraat. **directorial'** = direktoraal. **Direct'orin**, w. —, —nen = directrice. **Directo'rium**, f. —s, . . . rien = direktorium, bestuur, directoire. **Directri'ce** w. —, —n = directrice.

Dirig' (für Director) = (de) Dirk. **Dirigent'**, m. —en, —en = dirigent, directeur. **dirigie'ren**, f. —(e)s, —(e)s = dirigeeren, leiden; d. . . der Arzt = geneesheer-directeur.

dirimie'ren, f. —(e)s, —(e)s = scheiden, opheffen, vrijdelen; (bei Stimmengleichheit) beslissen, den doorslag geven.

Dir'ne, w. —, —n = deern, meid; hoer.

Dis, f. — = dis (muzieknoot), d-kruis.

Dis'agio, f. = disagio.

Disc. = Distont.

Disharmonie', w. = disharmonie, wanklank, oneenigheid. **disharmo'nisch** = disharmonisch.

disjunktiv' = disjunctief, scheidend, uitsluitend.

Distant', m. —(e)s, —e = diskant, bovenstem.

Distant'flöte, w.; *geige, w.; *schlüssel, m. = diskantfluit; -viool: -sleutel.

Distont', m. —(e)s, —e = diskonto; D. . . en, Pl. = (binnenl.) langzichthwissels. **Distont'fut'sch**, m. = diskonto. **distontie'ren**, f. —(e)s, —(e)s = diskontoreeren. **Distont'ie**, m. —s, —s = diskonto.

Distont'(o)bank, w. = diskontobank. **Distont'ont'rate**, w., *fat, m. = diskonto. **Distont'weg'hel**, zie Distontien.

Dis'tos, zie Distus.

Dis'tredit, m. = diskrediet, slechte naam.

diskredite'ren, f. —(e)s, —(e)s = diskrediteeren.

Distrepanz', w. —, —en = tweespalt.

distret' = diskreet, bescheiden. **Distretion'**, w. — = diskretie, stilzwijgendheid, bescheiden-

heid. **distretionär'** = diskretionair, aan eigen goedvinden overgelaten.

distur(r)ie'ren, f. —(e)s, —(e)s = diskoereeren, spreken over. **Disturs'**, m. —es, —e = diskoers, gesprek, onderhoud. **distur'iv'** = diskursief, gesprekwijze.

Dis'tus, m. —, — = diskus, werpschijf.

Distuffion', w. —, —en = diskussie, bespreking, beraadslaging. **distutie'ren**, f. —(e)s, —(e)s = diskutereeren, diskussieeren, beraadslagen, bespreken, uiteenzetten.

Dislokation', w. —, —en = dislokatie, ver-zetting, ontwrichting. **dislozie'ren**, f. —(e)s, —(e)s = disloceeren.

Dispa'che (spr.: . . . pasje), w. — = dispache, averijberekening. **Dispa'cheur'** (sch = sj), m. —s, —e = dispacheur.

disparat' = ongelijksortig, disparaat.

Dispens', m. —es, —e, **Dispens'ation**, w. —, —en = dispensatie, ontheffing. **dispens'ie'ren**, f. —(e)s, —(e)s = dispenzeeren, kwijtschelden.

dispergie'ren, f. —(e)s, —(e)s = dispergeeren, ver-strooien. **Dispers'ion**, w. —, —en = disperzie, verstrooing.

Disponent', m. —en, —en = prokuratiehouder, bedrijfsleider, chef. **disponi'bel** = disponibel, beschikbaar. **disponie'ren**, f. —(e)s, —(e)s = dispo-neeren (über etw.); zu etw. nicht disponiert sein = niet gestemd zijn voor, tot iets. **Dispo'sition**, w. —, —en = dispozie, beschikking; schikking; es steht Ihnen zur D. = 't is te(r) Uwer beschikking; seine D. . . en treffen = zijn beschikkingen maken; zur D. (z. D.) gestellt = (op) non-aktief; Stellung z. D. = nonaktiviteit.

dispos'itions'fähig = gerechtigd om te be-schikken, handelsbevoegd.

Dispropor'tion, w. —, —en = dispropor'tie, wanverhouding.

Disput', m. —(e)s, —e = disput, redetwist.

Disput'ation, w. —, —en = disputatie. **dis'putie'ren**, f. —(e)s, —(e)s = disputeeren.

Dissen's, m. —es, —e = dissensie, meenings-verschil. **Dissen'ter**, m. —s, — = dissenter (in Engeland ieder niet-Episkopaal Protestant).

Dissert'ation, w. —, —en = dissertatie, proef-schrift, verhandeling.

Dissident', m. —en, —en = dissident, anders-denkende.

Dissonanz', w. —, —en = dissonant. **dissonie'ren**, f. —(e)s, —(e)s = dissonereeren.

(Dis'tan'ce (spr.: *distans*)), **Distanz'**, w. —, —en = distantie, afstand; einen in D. halten = iem. op een a. houden. **Distanz'fracht**, w. = distantie-vracht. **Distanz'messer**, m. = afstandmeter.

Distanz'ritt, m. = afstandsrit.

Di'stel, w. —, —n = distel.

Di'stel'acker, m.; *feld, f.; *fink, m.; *hade, w. = distell'akker; -veld; -vink (putter); -haak (-trekker).

di'stel'ig = distelig. **Di'stelorden**, m. = orde van de distel, Andreasorde.

Di'stichon, f. —s, . . . cha u. . . chen = distichon, dubbelvers (in 't biz. hexameter + pentameter).

distill . . . , zie beftill . . .

distingue'ren (spr.: . . . gkoereren), f. —(e)s, —(e)s = distingeeren, onderscheiden. **Distinktion'**, w. —, —en = distinktie. **distink'tiv'** = distinktief.

Distorsion', w. —, —en = distorsie, ver-wringing, verstukking.

Distrak'tion, w. —, —en = distrak'tie, afleiding.

distribute'ren, f. —(e)s, —(e)s = distribueeren, ver-deelen. **Distribuition'**, w. —, —en = distri-butie, ver-, uitdeeling. **Distributions'bezirt**,

m. = wijk (*van briefbesteller*). **distributiv'** = distributief, verdeelend. **Distributiv'zahl**, w. = verdeelingsgetal.
Distrikt', m. —(e)s, —e = distrikt.
Disciplin', w. —, —en = discipline: tucht; wetenschap, leer; vak, tak (*van wetenschap of kunst*); orde (*in de klasse*). **Disciplinar'fall**, m. = vergrijp tegen de discipline. **Disciplinar'gewalt**, w. = disciplinaire macht. **disciplinair'rijch** = disciplinair. **Disciplinair'strafe**, w. = disciplinaire straf. **Disciplinair'onderzoek**, w. = disciplinair onderzoek. **disciplinair'wege** = langs disciplinairen weg. **disciplinier'eren**, *schw.* (h.) = disciplineren, onder tucht brengen.
Dithyram'be, w. —, —n = dithyrambe, geestdriftig loflied. **dithyram'bis** = dithyrambisch, geestdriftig, beziel.
di'to, **di'to** = dito.
Ditt'gen, f. —s, — = Dittbergroschen; (*Pl. ook*) geld, duiten.
dit'to = dito.
Diurna'le, f. —s, —s diurnale (*klein dagelijksch gebedeboek van kath. geestelijken*).
Diurnist', m. —en, —en, zie Diätar.
div. = diverse.
Di'va, w. —, —s = diva (*eerste zangeres of aktrice*).
Di'van (u. **Diwan'**), zie Diwan.
divergent' = divergent, divergeerend, uiteenlopend. **Divergens'**, w. —, —en = divergentie. **divergie'ren**, *schw.* (h.) = divergeeren. **divers'** = divers.
Dividend', m. —en, —en = deeltal. **Dividen'de**, w. —, —n = dividend, winstaandeel. **Dividen'den'papier**, *Pl.* = aandeelen. **Dividen'den'schein**, m. = dividendbewijs, coupon.
dividie'ren, *schw.* (h.) = deelen; etnem die fünf in die Zehne (*für Zähne*) d. = iem. een slag voor zijn snuit geven.
Divination' w. —, —en = divinatie, ('t) voorvoelen. **divinatio'risch** = divinatorisch, voorvoelend.
Divinität', w. — = diviniteit, goddelijkheid.
Divisjon', w. —, —en = deeling, divisie.
Divisionär', m. —s, —e = divisieaanvoerder, -generaal. **Div'isor**, m. —s, ..soren = deeler.
Di'wan (u. **Diwan'**), m. —s, —s u. —e = divan: Turkse staatsraad, T. regering; sofa; Verzebundel.
d. J. = dieses Jahres; der Jüngere. **dkg** = Defagramm; **dkl** = Defaliter. **dkm** = Defameter. **dm** = Dezimeter; **dm²** = Quadratdezimeter. **d. M.** od. **d. Ms.** = dieses Monats. **do.** = ditto. **d. D.** = der Dbigc.
Do'bel, **Dö'bel**, m. —s, — = (houten) pin, dook, (trek) nagel, sleutel (*een houtverbinding*); (*een visch*) meun, dikkop. **dö'beln**, *schw.* (h.) = vastpluggen.
doch = toch: niettemin; dan; zeker, ja; ja d. = wel ja; nicht d. = wel neen; wären wir d. zu Hause! = waren we maar thuis!
Docht, m. —(e)s, —e = pit, katoen, kousje (*van een lamp*); (*ook fig.*) pit, verstand.
Dod, f. —s, —e u. —s = dok. **Dod'arbeiter**, m. = dokwerker.
Doe'le, w. —, —n = bos, streng (garen); [speelpop, *ook nog gvest.*]; kleine zuil, baluster.
Doe'ten, *schw.* (h.) = (*schepen*) dokken; (*garen enz. in strengen*) opwinden. **Doe'ter**, m. —s, — = dokwerker. **Dod'gebüht**, w., = geld, f. = dokgeld.

Dodekae'der, f. —s, — = dodekaëder, twaalfvlak.
Dods'hoft, f. = (*schp.*) doodshoofdblok.
Dog'cart, m. —s, —s = dogcart, dogkar.
Do'ge, m. —n, —n = doge.
Dog'ge, w. —, —n, **D.**, m. —n, —n = dog.
Dog'ger, m. —s, —, **Dog'gerboot**, f. = dogger(boot). **Dog'gerbank**, w. = Doggersbank.
Dog'ma, f. —s, ..men = dogma, leer-, geloofsstelling. **Dogma'tit**, w. — = dogmatiek.
Dogma'tiser, m. —s, — = dogmatikus.
dogma'tisch = dogmatisch, leerstellig. **dogma'tisje'ren**, *schw.* (h.) = dogmatizeeren. **Dogma'tis'mus**, m. — = dogmatisme.
Doh'le, w. —, —n = kauw; hoer; zie ook Dole.
Doh'ne, w. —, —n = (vogel)strik. **Doh'nenfang**, m. = vangst met den strik, ('t) strikken.
Doh'nen'schneise, w., = steig, = steig, = steig, m. = reeks van strikken of knippen, vinkebaan.
Dol'tern, *schw.* (h.) = dokteren. **Dol'tor**, m. —s, ..toren = dokter; dokter; D. der Theologie, der Medizin, Juris, der Philosophie = dokter in de theologie, in de medicijnen, in de rechten, in de filosofie; jeinen D. machen = doktoreeren. **Dol'torand'**, m. —en, —en = doktorandus. **Dol'torarbeit**, w. = dissertatie. **Dol'torat'**, f. —s, —e = doktoraat; jein D. machen = doktoreeren. **Dol'torgrad**, m. = doktorsgraad.
Dol'torhut, m. = doktorschoed.
doktorie'ren, *schw.* (h.) = doktoreeren. **Dol'torin**, w. —, —nen = doktores; vrouw van den dokter. **Dol'toringenieur**, m. = ingenieur met doktorsgraad, Dr. Ing. **Dol'tortitel**, m. = dokortitel. **Dol'torwürde**, w. = doktorsgraad.
Doktrin', w. —, —en = doktrine, leer, geleerdheid. **doktrinär'** = doktrinair.
Dokument', f. —(e)s, —e = dokument, oorkonde, stuk. **dokumentie'ren**, *schw.* (h.) = dokumenteeren, met de stukken bewijzen. **Dokument'wechfel**, m. = gedokumenteerde, documentaire wissel.
Dol'cesarnien'te (spr.: *doltsjefarnjente*), f. — = dolce-far-niente, zalig-nietsdoen.
Dolch, m. —(e)s, —e = dolk, ponjaard.
Dolch'messer, f.; = stöck, m.; = stich (= stoß), m. = dolk/mes; -stok; -steek (-stoot).
Dol'de, w. —, —n = bloemscherm; [D. eines Baumes = kruin]. **dol'denartig**, = förmig = schermvormig. **Dol'dengewächs**, f., = pflanze, w. = schermplant. **dol'denständig**, = tragend, **dol'dig** = schermdragend.
Dol'le, w. —, —n = (*gwst.*) riool, afvoerkanaal.
Dolichopezha'le, m. —n, —n = dolichocefaal, langschedelige.
Doll = **Dollar**, m. —s, —s = dollar.
Doll'bord, m. = dolboord. **Dol'le**, w. —, —n = dol (*van roeiboort*).
Dol'man, m. —s, —e = dolman, huzarebuis.
Dol'men, m. —s, — = dolmen (*voorhist. steenen grafmonument*).
Dol'metsch, w. —(en), —e(n), **Dol'metscher**, m. —s, — = tolk (*ook fig.*). **dol'metschen**, *schw.* (h.) = vertolken, (*fig.*) een goed woord doen voor.
Dolomit', m. —(e)s, —en = dolomiet (*een kalkgesteente*). **Dolomiten**, *Pl.* = Dolomieten (*geb.*).
doloss' = doleans, (arg)listig. **Do'lus**, m. — = dolus, boos opzet.
I. Dom (*met ð*), m. —(e)s, —e = domkerk, kathedraal; dom, koepel; stoomdom. **II. Dom** (*met ð*), m. = dom, heer.

Domäne, w. —, —n = domein, staatsgrondbezit. **Domänenamt**, f. = kantoor der domeinen. **Domänenverwalter**, m. = beheerder (administrateur) der domeinen. **Domaniālgut**, f. = domein(goed).
Domhau, m. = bouw van een domkerk. **Domdechant**, —**dekan**, m. = domdeken. **Domestik**, m. —en, —en = domestiek. **Domestifikation**, w. — = ('t) temmen, temming. **Domestizierren**, fchw. (h.) = temmen.
Domfrau, w. = stiftsdame. **Domherr**, m. = domheer. **Domherrlich** = kapittel. . .
Dominante, w. —, —n = dominant. **dominieeren**, fchw. (h.) = domineeren, over-, beheerschen.
Dominikaner, m. —s, — = Dominikaan.
Dominikanerkloster, f.; —**monch**, m.; —**nonne**, w.; —**orden**, m. = Dominikaan klooster; D. monnik; D. non; D. orde.
Domnium, f. —s, .rien = domein, gebied.
I. **Domino**, m. —s, —s = domino, masker.
II. **Domino**, f. —s, —s = domino (spel).
Domizil, f. —s, —e = domicilie, woonplaats, zetel; sein D. auffschlagen = zijn d. vestigen.
Domizilant, m. —en, —en = betaalbaarsteller. **Domizilant**, m. —en, —en = gedomicilieerde, domicilieadres. **Domizilieren**, fchw. (h.) = domicilieren. **Domizilvermerk**, m. = (aanteekening van) domiciliëring. **Domizilwechsel**, **domizilierter Wechsel**, m. = gedomicilieerde wissel.
Domkapitel, f.; —**kapitular**, m.; —**kirche**, w. = domkapittel; —heer; —kerk.
Dommel, w. —, —n, zie Rohrdonmel.
Dompfaff, m. = goudvink. **Dompropst**, m. = domproost. **Dompropstei**, w. = woning van den proost, proostschap. **Domschule**, w. = kapittelschool. **Domstift**, f. = domkapittel.
I. **Don**, m. = don, heer. II. **Don**, m. = Don (riv.).
Donatar, m. —s, —e = donatar, begiftigde.
Donation, w. —, —en = donatie, schenking.
Donator, m. —s, .to'ren = donateur, schenker.
Donau, w. — = Donau. **Donaufürstentümer**, Pl. = Donauvorstendommen.
Donkeymann, m. = donkeyman (stoker van den hulpketel op stoomschepen).
Donna, w. —, —s = donna.
Donner, m. —s, — = donder; gebulder (der Geschütze); D. und Doria! = alle duivels!
Donnerbart, m.; —**büchse**, w. = donderbaard (huissloop); —bus.
Donnerer, m. —s, —, **Donnergott**, m. = dondelaar, Dondergod, Jupiter tonans. **Donnerheil**, m. = donderkeil, bliksemschicht. **Donnerheil!** zie Donnerweiter! **donneren**, fchw. (h.) = donderen, razen, dreunen (van geschut b.v.), bulderen. **Donnerschlag**! = drommels! jandorie! **Donnerschlag**, m. = donderslag; D.! = .schlagen! **Donnerstag**, m. = Donderdag; grüner D. = witte Donderdag. **Donnerstein**, m. = dondersteen. **Donnersstimme**, w. = donderende stem. **Donnersstrahl**, m. = bliksemstraal. **Donnerweiter**, f. = on-, stormweer; D.! = bliksems! blikslager!
Donquichotterie (spr.: . . Kiesjott. .), w. —, —n = Donquichotterie, dwaze onderneming.
Doods'hoofd, zie Doods'hoft.
Dopp schlagen (gust.) = tollen.
Dopp'pel, f. —s, — = duplikaat, dubbele. **Dopp'pelbeker**, m. = dubbele adelaar. **Dopp'pelbeker**, m. = dubbele beker, dobbelbeker. **Dopp'pelbett**,

f. = (lit) jumeau. **Dopp'peltier**, f. = dubbel, sterk bier. **Dopp'peltierhaltung**, w. = dubbelboekhouden. **Dopp'peltierse**, w., —**stinte**, w. = dubbelloopsgeveer. **Dopp'peltier**, m. = tweedekker. **Dopp'peltierig** = dubbelzinnig. **Dopp'peltier**, w. = dubbel huwelijk, bigamie. **Dopp'peltier**, f. = tochttraam. **Dopp'peltierger**, m. = dubbelganger. **Dopp'peltierge**, w. = viola d'amore. **Dopp'peltiergeis**, —**geleise**, f. = dubbel spoor. **Dopp'peltiergeisig** = met dubbel spoor. **Dopp'peltierge**, m. = houweel. **Dopp'peltierhalen**, m. = dubbele haak; groote haakbus. **Dopp'peltierhaut**, w. = verdubbeling (van schepen). **Dopp'peltierheit**, w. — = dubbelzinnigheid, —hartigheid. **Dopp'peltierheures** Naitron = dubbelkoolzure soda. **Dopp'peltierheures**, w. = 20-markstak. **Dopp'peltierlauf**, m. = dubbele loop. **Dopp'peltierlaufig** = dubbelloops. **Dopp'peltierlauf**, m. = tweeklank. **Dopp'peltierlaufig** = tweeslachtig. **Dopp'peltierlauf**, f. = monster in duplo. **Dopp'peltierlauf**, fchw. (h.) = dubbelen, (ver)zolen, voeren, bekleeden; dubbelen.
Dopp'peltiername, m.; —**posten**, m.; —**punkt**, m. = dubbele naam; d. wachtpost; d. punt.
Dopp'peltiermittlung, w. = kwitantie in duplo. **Dopp'peltierreihe**, w. = dubbele rij. **Dopp'peltierreihe**, f. = dubbel schaak. **Dopp'peltierreihe** = dubbel, tweeschaduwig. **Dopp'peltierreihe**, m. = dubbelzinnigheid. **Dopp'peltierreihe** = dubbelzinnig. **Dopp'peltierreihe** = met dubbel spoor. **Dopp'peltierreihe** = dubbel; tweemaal; d. reijt nicht = te veel schaaft niet; d. und dreifach = (fig.) dubbel en dwars; d. fowiel, d. fo alt. **Dopp'peltierreihe(r)** = leeperd. **Dopp'peltierreihe** = dubbel hol, bikonkaaf. **Dopp'peltierreihe** = dubbelkoolzuur. **Dopp'peltierreihe**, w. —, —en = dubbeling enz. vgl. doppel. **Dopp'peltierreihe**, m. = tweeklank.
Dopp'peltierwahl, w.; —**währung**, w.; —**waife**, w.; —**zentner**, m. = dubbele verklezing; d. standaard (bimetallisme); d. wees (heele wees); d. centenaar (100 KG.).
Dopp'peltierzimmer, f. = kamer met twee bedden. **Dopp'peltierzimmerig** = twee-, dubbeltonig.
Dopp'peltier, w. — = dubbelboekhouden.
Dorra, w. = Dora, Door.
Dorra'do, f. —s, —s = (El)Dorado, Goudland, beloofde land.
Dorchen, f. —s = Doortje.
Dorchen, zie Dorier.
Dorf, f. —(e)s, Dörfer = dorp; das sind ihm böhmische (od. spanische) Dörfer = dat is Latijn, (Grieksch, Hebreuwsch) voor hem.
Dorfbengel, m. = boerekinkel. **Dorfchen**, f. —s, — = dorpie. **Dorfchen**, zie Dörfler.
Dorfsturz, —**markt**, w. = dorpsgebied. **Dorfsturzgerechtigkeit**, w. = dorpsprivilegie. **Dorfsturzgeschichte**, w. = dorpsvertelling. **Dorfsturzschworene(r)** = wethouder. **Dorfsturzsturz**, w. = dorpsheer. **Dorfsturzsturz**, m. = landedelman, —jonker. **Dorfsturzsturz**, m. —s, — = dorpling. **Dorfsturzsturz**, Pl. = dorplingen.
Dorfsturzsturz, w. —, —en = dorp(sbewoners, —gemeente). **Dorfsturzsturz**, w. = dorpsheerberg. **Dorfsturzsturzsturz**, —**schulze**, m. = schout van 't dorp.
Dorfsturzsturz, m. —s, — = Dorier. **Dorfsturzsturz** = Dorisch. [Dorf, m. —(e)s, —e = tol. **Dorfsturzsturz**, fchw. (h.) = als dol rondraaien.]
Dorfsturzsturz (spr.: . . meu. .), w. —, —n = dormeuse, ruststoel. **Dorfsturzsturz**, f. —s, .rien = dormitorium, dormter, slaapzaal.
Dorn, m. —(e)s, —e(n) u. Dörner = doorn; tong (van een gesp), stift; feine Rose ohne

- D. en (U). **Dorn'apfel**, m. = doornappel.
dorn'artig = doornachtig. **Dorn'baum**, m. = hagedoorn. **Dorn'busch**, m. = doornbosch, -struik; braambosch.
 I. **dor'nen** (Adj.) = (van) doornen. II. **dor'nen**, schw. (h.) = uitstempelen.
Dor'nen|gebüsch, f.; **-hede**, w.; **-krone**, w. = doorn|struik; -haag; -ekroon.
Dor'nenpad, m. = doornig pad. **Dor'nenstrauß**, m. = doornstruik. **dor'nenwoll** = doornig, moeilijk, moeitevol.
 I. **dor'nicht** (Adj.) = doorn-, stekelachtig. II. **dor'nicht**, f. —(e)s, —e = doornstruik, -bosch.
dor'nig = doornig, stekelig.
Dor'nit, f. = Doornik.
Dorn'rdögen, f. = de Schoone Slaapster.
Dorothe'a, **Dorothe'e**, w. = Dorothea.
Dör're, w. —, —n = droogplaats, (hennep)eest.
dor'ren, schw. (f.) = drogen, droog worden, verderren. **dör'ren**, schw. (h.) = (laten) drogen.
dors'al, **Dors'al'**.. = dorsaal, rug..
Dors'ch, m. —es, —e = dorsch, kabeljauw.
Dors'che, w. —, —n = (fdd.) koolstronk.
dort, (**dor'ten**) = daar, ginds. **dort'her'** = daar vandaan, van daar. **dort'hin'** = daar (heen). **dort'ig** = van die plaats, (al)daar wonend.
Dös'sjen, f. —s, — = doosje. **Dös'se**, w. —, —n = doos; dosis. **Dös'senstück**, f. = schilderstukje op een (snuif)doos.
dös'seren, schw. (h.) = doseeren, de dosis bepalen; schwächer od. stärker d. = een kleinere of grotere dosis voorschrijven.
dös'sig (nrdd.) = suf, sufferig.
Dös'sis, w. —, Dofsen = dosis.
Dossier (spr.: *dos-je*), m. —s, —s = dossier.
dös'seren, schw. (h.) = dosseeren, gloeiend maken
Dö'st, m. —es, **Dös'te**, w. —, **Dös'ten**, m. —s = marjolein.
Dotation', w. —, —en = dotatie, schenking, huwelijksgift
Dös'te, m. —n, —n = (*gwst.*) peet.
dös'teren, schw. (h.) = doteeren, begiftigen.
Dös'ter, m. (u. f.) —s, — = dooier, door; (*bot.*) doornappel; huttentut, vlasdotter.
Dös'terblume, w. = dotterbloem.
Dou'ane (spr.: *doe.*), w. —, —n = douane, tol. **Douanier'** (spr.: *doeanjee*), m. —s, —s = douanebeampte.
Doublé (spr.: *doe.*), f. —s, —s = doublé.
Doublé'te, zie *Dublette*.
Douceur' (spr.: *doeseur*), f. —s, —s, u. —e. = douceur, fooi.
Dozent', m. —en, —en = docent, leeraar.
dozje'ren, schw. (h.) = doceeren
Dr. = Dokter.
Dra'ghe, m. —n, —n, **Dra'gjen**, m. —s, — = draak, vlieger.
Dra'gjen|baum, m.; **-blut**, f.; **-fels**, m. = drake|boom (dracena); -bloed; D-fels (D-rots.)
Dra'gjenfisch, m. = zeedraak; pietermannetje.
Dra'gjenlopf, m. = drakekop (*in de bouw-kunde, een sterrebeeld, een plant*).
Dra'gjen|nest, f.; **-stein**, m. = drake|nest (*eig. en fig.*); -steen.
Dra'g'me, w. —, —n = drachme.
Dragant', zie *Tragant*.
Drager' (spr.: *. . zee*), f. —s, —s, **D.**, w. —, —n = suikergoed, bruidsuiker(s).
Drag'ge, w. —, —n = dreg. **drag'gen'**, schw. (h.) = dreggen.
Dra'goman, m. —s, —s u. —e = dragoman, tolk
Dragon', m. u. f. —s = dragon, bijvoet.
- Dragona'de**, w. —, —n = dragonade.
Drago'ner, m. —s, — = dragonder.
Dragun', m. u. f. —s = dragon, bijvoet.
Draht, m. —(e)s, **Dräh'te** = (*metaal-, zijk*)draad; geld; per D. = telegrafisch, per dr. **Draht'-akzept**, f. = telegrafisch akcept (*van een offerte*). **Draht'antwoord**, w. = telegrafisch antwoord. **Draht'arbeit**, w. = filigraan
Draht'bank, w. = trek-, draadbank. **Draht'-bauer**, m. (u. f.) = kooi van koperdraad.
Draht'bericht, m. = draad-, telegrafisch bericht, telegram. **Draht'breuß**, m. = draadbreuk. **Draht'bürste**, w. = draadborstel.
 I. **draht'en**, schw. (h.) = telegrafoeren. II. **draht'en**, **draht'tern**, Adj. = van metaaldraad.
Draht'feder, w. = ijzerdraadveer. **Draht'-fenster**, f. = venster met ijzerdraad. **Draht'-förmig** = draadvormig. **Draht'gaze**, w. = metaalgaas. **Draht'geflecht**, f. = vlechtwerk van metaaldraad. kippegaas. **Draht'gitter**, f. = ijzerdraadafsluiting. **Draht'hammer**, m. = draadtrekkerij. **Draht'hemd**, f. = pantserhemd.
Draht'kugel, w. = kettingkogel. **Draht'leier**, w. = draadhaspel. **Draht'leitung**, w. = telegrafische geleiding. **draht'lich** = per draad, telegrafisch. **draht'los** = draadloos. **Draht'-meldung**, w. = telegrafisch bericht, draadbericht, telegram.
Draht'|mühle, w.; **-nachricht**, w.; **-puppe**, w.; **-seil**, f. = draad|molen (-trekkerij); -bericht (telegram); -pop (ledepop); -kabel (staal-, metaaldraad).
Draht'|seil|bahn, w.; **-brücke**, w. = kabel|spoor(weg) (funiculaire); -brug.
Draht'spule, w. = draadspool.
Draht'ständer, m. = hor(retje). **Draht'sturz**, m. = vliegegaas, -kap. **Draht'verhau**, m. = prikkeldraadversperring. **Draht'zaun**, m. = afsluiting van ijzerdraad. **Draht'zieher**, m. = draadtrekker.
Draina'ge, **Drain'rohr**. ufw., zie *drän.*
Draij'ne, w. —, —n = lorrie.
drako'nisch = drakonisch, zeer streng.
 I. **drall**, Adj. = stevig, ferm, („munter“) glunder. II. **Drall**, m. —(e)s = spoed (*van de trekken in vuurwapens*).
Dra'ma, f. —s, . . men = drama, tooneelstuk.
Drama'tik, w. — = dramatische poëzie.
Drama'tiker, m. —s, — = dramatisch dichter.
drama'tisch = dramatisch. **dramatij'e'ren**, schw. (h.) = dramatiszeeren. **Dramaturg'**, —en, —en = dramaturg, -kundige. **Dramaturgie'**, w. —, —n = dramaturgie.
drän, zie *drän*.
Dräna'ge (spr.: *. . aazje*), w. = draineering.
Drang, m. —(e)s = [gedrang, gewoel]; drang, druk; aandrang, -drift. **drän'geln**, schw. (h.) = (nrdd.) (op)dringen. **drän'gen**, schw. (h.) = (op)dringen; aandrijven, -zetten; [(ver)drukken]; es drängt mich, zu der Feder zu greifen = ik heb veel lust de pen op te vatten; **fich d.** = zich verdringen; er drängt sich in die Gesellschaft = dringt zich aan 't gezelschap op; gedrängt = dicht open; dicht in elkaar. [Drän'ger, m. —s, — = onderdrukker].
Dräng'sal, f. —(e)s, —e, **D.**, w. —, —e = kwelling, lijden, tegenspoed, druk; ramp.
dräng'salie'ren, **dräng'salen**, schw. (h.) = kwellen, mishandelen, treiteren.
dränie'ren, schw. (h.) = draineeren. **Drän'rohr**, f., **-röhre**, w. = draineerbuis.
Draperie', w. —, —n = draperie. **drapie'ren**, schw. (h.) = drapeeren.

draſtiſch = draſtiſch, ſterk werkend, pakkend.
Drau, w. = Drau, Drave.
drän'en, zie drohen.
drauf, zie drauf. **Draufgabe**, w. = handgift, toegift. **Draufgänger**, m. —s, — = praats-, druktemaker, hur (heer); losbol; driftkop, roekelooze. **Draufgängerſch** = druk, druktemakerig; parmantig, beſliſt; drittig. **Draufloſ'geh(e)n ufw.** = er op los gaan enz. vgl. **drauf...**
drauſ, zie drauſ.
dräu'schen, ſchw. (h.) = stortregen, kletteren (ook fig.).
drau'gen = buiten, in de open lucht; in den vreemde.
Drau'bad (spr.: dröbök), m. —s, —s = uitvoervergoeding; ſchaduwzijde (fig.).
Dreadnought (spr.: drädnöt), m. —, —s = dreadnought, reusachtig oorlogſchip.
Drech'selbant, w. = draaibank. **Drech'selei'**, w. —, —en = knutselarij, houterig gedoe.
Drech'selmühle, w. = draaiersmolen. **Drech'seln**, ſchw. (h.) = (kunst)draaien; (fig.) afwerken, beſchaven; bediſſelen; wie gedrech'selt = om door een ringetje te halen. **Drech'sler**, m. —s, — = draaier. **Drech'slerei'**, w. —, —en = draaierij, draaikunst; draaierswerkplaats. **Drech'slern**, ſchw. (h.) = aan kunstdraaien doen. **Drech'slerware**, w. = gedraaide voorwerpen, draaiwerk.
Dreſ, m. —(e)s = drek, vuil, afval, smeerboel; nietigheid; (vlt.) einen (den) D. = geen ſteek, geen ſikkepit. **Dreſ'arbeit**, w. = vuil werk; die D. = 't vuile werk. **Dreſ'eln**, ſchw. (h.) = in 't vuil omwroeten. **Dreſ'erei'**, w. —, —en = zwijnerij, vuile boel. **Dreſ'fig** = vuil, vies; es geht ihm d. = beroerd, ellendig.
Dreſ'läfer, m. = mestkever.
Dreſ'lärren, m.; **—neſt**, f.; **—winkel**, m. = vuilnisſkar; -gat (drekgat); -hoek.
Dreſ'ſche, w. —, —n = ſleepnet.
I. Dreſ'ſch, Adj. = braak(liggend). **II. Dreſ'ſch**, m. —es, —e = braakland.
Dreſ'schen, ſchw. (h.) = ontginnen. **Dreſ'sching**, zie Drieſching.
Dreg'ge, w. = dreg. **Dreg'gen**, ſchw. (h.) = dreggen.
Dreſ'bahn, w. = lijnbaan.
Dreſ'bat = draaibaar.
Dreſ'bant, w.; **—baſſe**, w. = draaibank; -baſ.
Dreſ'brüde, w.; **—bühne**, w.; **—eſſen**, f. = draaibrug; -baar tooneel; -beitel.
Dre'he, w. — = draaiziekte (van ſchapen).
Dre'hen ſchw. (h.) = draaien (ook op de draaibank), weeren, keeren; wringen; (einem den Rücken) toedraaien; (Tabak) ſpinnen; ein Ding d. = een zaakje doen, zijn ſlag slaan, iets beſiſſelen; ſich dr.: die Erde dreht ſich um die Sonne = draait om ..; der Wind dreht ſich = draait (ook fig. voor: de ſtemming, de toestand verandert); ſich im Kreiſe d. = ronddraaien; alles dreht ſich um ihn = hij is de ſpil van alles; ſich d. und wenben = er om heen dr., zich in alle hochten wringen; er mag ſich d. und wenden = al draait hij ook nog zoo. **Dre'hend** = (rond)draaiend enz. vgl. **Dre'hen**; (ook) duizelig.
Dre'her, m. —s, — = draaier (perſoon, draaiziek ſchaap, wijzer, draaikruk, tourniquet, 2de halsvervel e. a.). **Dre'heret'**, w. —, —en = draaierij, ſtreek.
Dreſ'feuer, f.; **—hals**, m.; **—läſer**, m.; **—kran**, m.; **—krantheit**, w.; **—kruz**, f. = draaibank; -hals (een vogel); -kever; -kraan; -ziekte; -hek (tourniquet).

Dreſ'lade, w.; **—meiſel**, m.; **—orgel**, w.; **—ſcheibe**, w.; **—ſchemelchen**, f. = draaibank; -beitel; -orgel; -ſchiff (i. a. d.); -krukje.
Dreſ'läpâne, Pl.; **—ſtahl**, m.; **—ſtrom**, m.; **—wurm**, m. = draaibank; -beitel; -stroom; -worm.
Dre'lung, w. —, —en = draaiing, rotatie.
I. drei = drie; (je) d. und d., zu dreien = d. aan d.; (er kann) nicht (bis) d. zählen = geen tien tellen. **II. drei**, w. —, —en = drie.
Dreiacht'teltatt, m. = drieachtste-maat. **Drei'angel**, zie Triangel. **drei'armig** = driearmig. **drei'ba'fig** = parmantig. **drei'beinig** = met drie pooten, driebeenig. **Drei'blatt**, f. = drieblad, klaver. **drei'blätt(e)rig** = driebladerig. **Drei'bud**, m. = (hijsch)boek. **Drei'bund**, m. = Driebond (Duitschland, Oostenrijk en Italië). **Drei'bündnis**, f. = drievoudig verbond. **Drei'beder**, m. **—bedſchiff**, f. = driedekker; ſteek. **drei'bräh'tig** = driedradig, -draadsch; dr. er Filou = doortrapte ſchurk. **Drei'ed**, f. = driehoek. **drei'ed'ig** = driehoekig; d. es Verhältniſſe = ménage à trois. **drei'einhalb** = drie en een half. **drei'ein'ig** = drieënenig. **Drei'ein'igkeit**, w. = Drieënenigheid. **Drei'er**, m. —s, — = driepeningstuk, -kruzerstuk; kleinigheid, nietigheid; geld, dubbeltjes; ſeinen D. dazu geben = ook een duit in 't zakje gooien. **drei'erlei** = drieërlei, -hande. **drei'fach**, -fältig = drievoudig; das Dreifache = 't drievoud. **Dreifal'tigkeit**, w. = Drievoudigheid. **Dreifal'tigkeitsblume**, w. = drievoudigheidsbloem, drieleurig viooltje. **Dreifal'tendruck**, m. = drieleurdruk. **drei'farbig** = drieleurig. **Dreifal'terwirtschaft**, w. = drieslagstelsel. **Drei'fuß**, m. = drievoet, -stal, ſtafel. **drei'füßig** = met drie voeten, pooten. **Drei'geſang**, m. = trio. **drei'geſtrig** = driegeſtreep. **drei'gliedrig** = drieledig; (tor) driegeledig. **drei'hä'rig**, **—ha'arig** = driehaarig, met drie haren; geſlepen, doortrapte. **Drei'heit**, w. — = Drieënenheid, drieheid, drietal. **Drei'herrſchaft**, w. = driemanschap. **drei'hun'dert** = driehonderd. **drei'hun'dertſte**, —er, —es = driehonderdste. **Drei'hun'dertſtel**, f. = driehonderdste (deel). **drei'jäh'rig** = driejarig. **Dreikäl'terſchuh**, m. — = dreumes, peuter. **drei'kantig** = driekantig. **Drei'klang**, m. = drieklank. **Dreikön'igkei't**, f. = Driekoningen. **drei'köp'fig** = driehoofdig. **Drei'ling** m. —s, —e = Dreier; ook = 3-centsbroodje. **drei'mal** = driemaal, drie keer. **drei'malig** = driemaal herhaald, -voudig, -werf. **drei'männ(er)ig** = driehelmig, -mannig. **Drei'maſ't**, m. = driemaster. **Drei'maſ'ter**, m. —s, — = driemaster; ſteek. **drei'maſ'tig** = driemastig, driemast. **dreimo'natig** = van drie maanden, driemaandsch. **dreimo'natlich** = driemaandelijks(ch).
drein, zie daren.
Drei'paß, m.; **—rad**, f.; **—pfänder**, m. = drie||paß (bk.); -wieler; -ponder.
drei'räderig = driewielig. **Drei'ruderer**, m. = drie|ruderige Galeere = trirème. **drei'ſaitig** = driesnarig. **Drei'ſchlag**, m. = driedeelige maat. **Drei'ſchliß**, m. = driespleet, triglif. **drei'ſeitig**; **—ſüßig** = drie||zijdig; -lettergreppig. **drei'ſpännig** = met drie paarden beſpannen. **Drei'ſpig**, m. = drieland; ſteek.
drei'ſig = dertig; er iſt ſiebt Witte D., in den D. . en = hij is in de d. **Drei'ſiger**, m. —s, — = dertiger; in den D. Jahren = in de jaren tusſchen ..30 en ..40. **drei'ſig'fach**, -fältig = dertig-

- voudig. **drei'figjährlig** = dertigjarig. **drei'fight(e, —er, —es)** = dertigste. **drei'fightel**, f. = dertigste (deel).
- dreift** = stout, (vrij)moedig; driest, (*soms*) brutaal. **drei'fightel**, w. — = stoutheid, moed; driestheid.
- drei'stimmig** = driestemmig. **drei'städig** = van drie verdiepingen. **drei'ständig** = drieurig. **drei'stüg**, m. = steek. **drei'tägig** = drie-daagsch; d. .es Fieber = derdedaagsche koorts. **drei'tau'send** = drieduizend. **drei'teilig** = drie-eelig. **drei'verband**, m. = driebond. **drei'vier'teltakt**, m. = driekwartmaat. **drei'wand'spiegel**, f. = schakelnet. **drei'wö'chentlich** = driewekelijks(ch). **drei'wöchig** = drieweeksch, van drie weken. **drei'zad**, m. —(e)s, —e = drietand. **drei'zadig** = met drie tanden, drietandig.
- drei'zehn** = dertien. **drei'zehnjährlig** = dertienjarig. **drei'zehnt(e, —er, —es)** = dertiende. **drei'zehntel**, f. = dertiende (deel).
- Drill**, m. —(e)s, —e = dril.
- Drö'm'pel**, m. —s, — = drempel (*in 't biz. op schepen en van een sluis*).
- Drö'sche**, w. —, —n = dorschmachine; -tijd; ('t) dorschen; **D.** (Pl.) = ransel. **drö'schen**, ft. (h.) (du drijsch(e)n, er drijscht; drajsch u. drojsch; drö'sche; drijsch! gedrojschen) = dorschen; ranselen; kletsen, leuteren; leeres Stroß d. = moeite voor niemandal, monnikewerk doen; einen Stät d. = een kaartje leggen. **Drö'scher**, m. —s, — = dorscher; er frigt wie ein D. = als een houthakker, als een wolf. **Drösch'flegel**, m. = dorschvlegel.
- Drösch'hammer**, m. (*maschine*, w.); **stenne**, w.; **walze**, w. u. ä. = dorsch[machine; -vloer; -wals e. d.
- Dres'den** (spr.: *Dreesden*), f. = Dresden.
- Dres'd(e)ner**, m. —s, — = Dresdenaar. **dres'd'benisch** = Dresdensch.
- Dre'sen**, m. —s, — = toonbank (*met geldlade*).
- dressie'ren**, schw. (h.) = dresseeren. **Dressur**, w. —, —en = dressuur.
- driesch**, **Driesch**, zie *dreesch*, *Dreesch*. **Driesch'ling**, m. —s, —e = eetbare paddestoel, champignon.
- Drie'sel**, m. —s, — = draaiend ding; (draai)schijf; tol; draaikolk; duizelig. **drie'seln**, schw. (h.) = ronddraaien; es drie'selt = 't giet.
- Drift**, m. —(e)s, —e = slechte turf; (*zm.*); drift, strooming.
- Dril'sch**, m. —(e)s, —e = dril.
- Drill**, m. —(e)s, —e = dril (*een stof*); oefening (*van rekruten*), africhting. **Drill'bogen**, m. = drilboog. **Drill'bohrer**, m. = drillboor. [**Dril'le**, w. —, —n = draaikool]. **dril'len**, schw. (h.) = drillen, draaien, boren; (Fäden) in elkaar draaien; (die Rekruten) drillen; (einen) plagen, kwellen.
- Dril'lich**, zie *Dril'sch*. **Dril'ling**, m. —s, —e = drieling; drijfrad (*in een molen*); drieloopsgeveer. **Dril'lingsbruder, —schwester** = drielingsbroer, -zuster.
- Drill'kunst**, w.; **meister**, m. = drill[kunst (exerceerkunst); -meester (instrukteur).
- Dr.'Ing.** = Doktoringenieur.
- drin**, zie *darin*.
- drin'gen**, ft. (f.) (ich bringe; ich drang; dränge; dringe! gebrungen) = dringen; die Feinde d. in die Stadt = dr. de stad binnen; das bringt mir durchs Herz = snijdt me door 't hart; das Gerücht ist bis zu uns gebrungen = tot ons doorgedrongen; in einen d. = bij iem.
- aandringen; d., (h.): auf (Aff.) d. = op iets aandringen (er hat auf Bezahlung gebrungen 3. B.). **drin'gend, dring'lich** = dringend, urgent (3. B. Geschäfte, Gefahr), spoedeischend; D. .es = d. .e zaken. **Dring'lichtheit**, w. — = dringende haast, urgentie; die D. beantragen = urgent-verklaring voorstellen. **Dring'lichtheitsantrag**, m. = voorstel tot urgentverklaring.
- drin'nen** = (daar) binnen.
- Drin'schel** (*gust.*) = Dreeschflegel.
- dritt**: zu d. = met zijn drieën. **drit't(e, —er, —es)** = derde; das ist sein d. .es Wort = dat zegt hij om 't andere woord; aus d. .er Hand = uit de derde hand. **drit't(e)halb'** = derdehalf. **drit'teil**, **drit'tel**, f. —s, — = derde (deel). **drit'teln**, schw. (h.) = in drieën deelen. **drit't'ens** = ten derde, in de derde plaats. **drit't'lest'** = op twee na (de) laatste. **drit't'mädchen**, f. = derde meisje.
- Dr. jur.** = doctor juris.
- Dr. med.** = doctor medicinae.
- Dröb**, zie *darüber*.
- drö'ben** = (daar) boven.
- Drö'ge**, w. —, —n = drogerij. **Drö'genhändler**, m. = drogist. **Drögerie**, w. —, —n = drogisterij. **Drögerie'waren**, Pl. = drogerijen.
- Dröget'**, m. —(e)s, —e = droget (*een gevoeven stof*).
- Drög'it'**, m. —en, —en = drogist.
- Drö'h'brief**, m. = dreig-, brandbrief.
- drö'hen**, schw. (h.) = (einem) dreigen (mit etw.); [*ook* einem etw. d.]; den Einsturz d. = op instorten staan; dröhend = dreigend.
- Drö'ne**, w. —, —n = dar, hommel.
- drö'h'nen**, schw. (h.) = dreunen, schudden, daveren.
- Drö'h'rede**, w., **wort**, f. = dreigende rede, dreigend(e) woord(en), dreigement. **Drö'h'ung**, w. —, —en = bedreiging, dreigement.
- drö'lig** = koddig, aardig, grappig, leuk. **Drö'ligkeit**, w. —, —en = koddigheid.
- Dromedar'**, f. —s, —e = dromedaris.
- Dromme'te**, w. —, —n = trompet.
- Dron'te**, w. —, —n = dronte, walgvogel (*wilgestorven*).
- Drops**, Pl. = drops.
- Drösch'le**, w. —, —n = huurrijtuig, vigilante.
- Drösch'lenhalteplatz**, m. = standplaats voor rijtuigen. **Drösch'lenführer**, m. = huurkoetsier. **Drösch'lenmarke**, w. = nummer van een huurrijtuig. **Drösch'lenpferd**, f. = vigilante-paard.
- [**Drö'sele'**, w. —, —en = uitpluizerij].
- Drö'sel**, w. —, —n = lijst.
- Drö'selklappe**, w. = smookklep.
- drö'seln**, schw. (h.) = (*tech.*) smoren, reguleeren; [= erdroffeln].
- Dröst**, m. —es u. —en, —e(n) = drost. **Dröstei'**, w. —, —en = drostschap, -gebied, -woning.
- D.R.P.** = Deut[sches Reich]spatent. **Dr. Phil.** = doctor philosophiae.
- drü'ben** = aan de overzij, hierover; ginds.
- drü'ber** = er boven, er over.
- Drud'**, m. —(e)s, —e = druk (*i. a. b.*); (*ook*) drukking; (*beu.*) depressie; in D. geben = (*ll*), laten drukken; im D. befindlich, begriffen = ter perse. **drud'bar** = geschikt om gedrukt te worden, te drukken. **Drud'berichtigter**, m. = korrektor. **Drud'bewilligung**, w. = vergunning om te drukken. **Drud'bogen**, m. = vel druks. **Drud'buchstabe**, m. = drukletter. **Drüc'feberger**, m. —s, — = iem. die zich er af maakt, uitknijper. **drüc'febergern**, schw. (h.) = [ich

drüden von. **druc'ten**, [schw. (h.) = drukken (*letters, figures*); (er ligt) wie gedruct = alsof 't gedruct staat. **druc'ten**, [schw. (h.) = drukken (*ook fig.*); duwen; pressen; klemmen, wringen; ver-, onderdrukken; einen an die Wand d. = tegen den wand duwen; sein Siegel auf (Aff.) d. = zijn stempel op iets zetten, zijn zegel aan iets hechten; brüdt es da? = zit 't hem daar? *vgl.* Bank I; sich d. = elkaar verdringen; zich, elkaar platdrukken; zich uit de voeten maken, uitknijpen; sich von etw. dr. (= drüdebergern) = zich (ongemerkt) van iets afmaken, achteruitkrabbelen; sich vom Dienste dr. = op een slimme manier van den dienst vrijkomen. **druc'tend** = drukkend, zwaar; moeilijk, benard. **Druc'ter**, m. —s, — = drukker. **Druc'ter**, m. —s, — = drukker, (druk)knop(je); (deur)klink; trekker (*aan een geweer bijv.*); sleutel (*bij de telegraaf*). **Druc'terei**, w. —, —en = drukkerij. **Druc'terei**, w. —, —en = gedruk, geduw, onderdrukkerij, ('t) naar-beneden-halen (*v. prijzen*). **Druc'terfarbe**, w. = drukinkt. **Druc'tergehilfe**, -**gefelle**, m. = drukkersgezel. **Druc'terlaubnis**, w. = 'bemilligung. **Druc'terlohn**, m. = drukloon. **Druc'terjohr**, **Druc'terjahr**, w. = drukinkt, -zwart. **Druc'terjahr**, m. = drukfout. **Druc'terjahrberzeignis**, j. = (lijst van) drukfouten. **Druc'terjahr** = persklaar. **Druc'terjahrheit**, w. = druk-, persvrijheid. **Druc'terjahr**, m. = gedrukt katoen, bont. **Druc'terjahr**, m. = drukknop, -knop. **Druc'terjahr**, m. = drukkcontact. **Druc'terjahr**, Pl. = drukkosten. **Druc'terjahr**, w. = ('t) in-druk-bezorgen. **Druc'terjahr**, m. = drukplaats (*v. boek of geschrift*). **Druc'terjahr**, w. = drukpers. **Druc'terjahr**, w. = drukproef (*ook proefdruk*). **Druc'terjahr**, w. = perspomp. **Druc'terjahr** = korrekt, zonder drukfouten. **Druc'terjahr**, w. = gedrukt stuk, drukwerk. **Druc'terjahr**, w. = gedrukt stuk.

druc'ten, [schw. (h.) = talmen, treuzelen. **Druc'ter**, m. —s, — = treuzelaar. **Druc'terjahr**, w. = drukinkt. **Druc'terjahr**, w. = verbetering van den drukt, korrektie. **Druc'terjahr**, j., -**berweigerung**, w. = drukverbod. **Druc'terjahr**, w. = drukrol. **Druc'terjahr**, Pl. = gedrukte stoffen. **Druc'terjahr**, j. = drukwater; mit (durch) D. = hydraulisch. **Druc'terjahr**, j. = gedrukt stuk (*boek, plaat enz.*); perspomp; muntdrukmaschine.

Druc'terjahr, m. —en, —en = toovenaar, duivelskunstenaar; **Druc'terjahr**, w. —, .en = heks, nachtmerrrie. **Druc'terjahr**, m. = boom, waaronder de heksen bijeenkomen. **Druc'terjahr**, zie Pentagramm.

Druc'terjahr, m. —n, —n = druide (*keltisch priester*). **Druc'terjahr**, zie darum.

druc'ten = daar ginds, daar beneden. **druc'ter**, zie darunter.

Druc'terjahr, m. —s = ('t) dorschen, ('t) gedorschte. **Druc'terjahr**, j. —s, — = kliertje. **Druc'terjahr**, zie Driejehling.

Druc'terjahr, w. —, —n = holte in 't gesteente (*meest met kristallen gevuld*); droes (*paardeziekte*); bösaritge D. = kwade droes.

Druc'terjahr, w. —, —n = klier.

druc'tig = droesachtig.

druc'tig = klierig, klierachtig.

druc'terjahr, [schw. (h.) = doezelen, dommelen. **Druc'terjahr**, w. (Pl.) = (obb.) droesem.

Druc'terjahr, w. = opzwellung van de klieren. **druc'terjahr** = klierachtig, -vormig.

Druc'terjahrzündung, w. = klierontsteking. **druc'terjahr** = kliervormig. **Druc'terjahr**, w. = kliergezwel. **Druc'terjahr**, w. = klierziekte.

druc'tig = korrelig (*van kristalvlakken*); aan droes lijdend.

druc'tig = klierachtig.

druc'terjahr, zie druc'terjahr.

Druc'terjahr, zie Druc'terjahr.

Druc'terjahr, w. —, —n = dryade, woudnimf.

Druc'terjahr, w. —, —n = jonk (*Chineesch schip*).

Druc'terjahr, w. —, —n = dzungel (*met riet begroeide moerassige streek*).

Druc'terjahr = Dutzend.

du = jij, je, u, gij; mit emem du und du sein, auf du und du stehen = iem. met „jij“ en „jou“ aanspreken, gemeenzaam met iem. zijn.

Dual, m. —s, —e, **Dualität**, m. —, —ale = dualis, tweevoud. **Dualität**, m. — = dualisme, heerschappij van twee, tweevoudigheid. **Dualität**, m. —en, —en = dualist (*aanhangen van 't dualisme*).

Dubel, **dubeln**, zie Döbel, döbeln.

dubios, **dubiös** = dubieus, twijfelachtig.

Dubiosen, Pl. = dubieuze vorderingen, d. posten.

Dublet, j. —s, —s = doublé. **Dublet**, w. —, —n = doeblet, dubbele. **dublet**, [schw. (h.) = verdubbelen; voeren; doubleeren, een doublé maken; (*schp.*: met metaal) bekleeden; (ein Kap) omvaren. **Dublet**, w. —, —n = dubloen, dubbele pistool (*Spaansche munt*). **Dublet**, w. —, —n = doublure, voering, opslag (*aan uniform*).

Duchalbe, zie Düddalbe.

Ducht, w. —, —en = docht, doft, roebank; streng (kabelgaren).

Duchalbe, w. —, —n = dukdalf.

duc'ten, [schw. (h.) = buigen (*'t hoofd bijv.*); iem. klein maken, nekken; [duiken, zich buigen]; sich d. = 't hoofd buigen, zich klein maken, in zijn schulp kruipen; weggkruipen. **Duc'ter**, m. —s, — = vernedering, afstraffing.

Duc'ter, zie Düfer.

Duc'terjahr, m. —s, — geniepigerd, gluiper; stille in den lande. **duc'terjahr** = gluiperig.

Duc'terjahr, m. = tufsteen; tras.

Dubelbeil, j. —s = geleuter; beuzeling.

Dubelbeil, w. —, —en = gedoedel, gedeun.

Duc'terjahr, m. —s, — = doedelzakspeler, knoeier (*in muziek of zang*). **duc'terjahr**, [schw. (h.) = doedelen, deunen. **Duc'terjahr**, m. = doedelzak; er sieht den Himmel für einen D. an = hij ziet de maan voor een Edammer kaas aan.

Duc'ter, zie Dufeler.

Duell, j. —s, —e = duel, tweegevecht. **Duellant**, m. —en, —en = duellist. **duell**, **duell**, ren sich, [schw. (h.) = duelleeren. **Duell**, **mandat**, j. = verordening tegen 't duel.

Duen'ja, **Duen'na**, w. —, —s u. .jen (.nen) = duenna, eerehoedster.

Duet, j. —(e)s, —e = duet, duo.

Duffel, m. —s, — = duffel.

Duff, m. —(e)s, Duffte = geur, reuk; waas, fijne damp, wasem. **duff**, [schw. (h.) = geuren; uitdampen. **duff** = geurig, geurend; welriekend. **duff** = geurig, aromatisch; wazig, dampig.

Duisburg (spr.: *duus.*), j. = Duisburg.

Duf, = **Duf**, m. —s, — = dukaat. **Duf**, **tengold**, j. = dukategoud.

Duf, m. —s, — = duiker (*eend en leiding*).

dutil = duktiel, rekbaar. **Dutilität**, w. — =

duktiteit. rekbaarheid. **Duf'tus**, m. —, . . . ten = (v. *schrijffletters*) trek, haal, (an.) gang, kanaal.
duid'bar = duidbaar, (ver)draaglijk, te verdragen. **duid'ben**, fchw. (h.) = dulden, lijden, verdragen; es duibete mich da nicht länger = ik kon 't er niet langer uithouden. **Duid'ber**, m. —s, — = lijder, dulder, martelaar. **duid'jam** = verdraagzaam, tolerant; [gelaten, geduldig].
Duid'jamkeit, w. — = dulzaamheid, verdraagzaamheid, tolerantie. **Duid'jung**, w. — = ('t) dulden, lijden.
Dul'fe, w. —, —n = roeipen, dol.
Dul'le, w. —, —n = kuil.
Dulst, w. —, —e(n) = (bayr.) mis, jaarmarkt, kermis.
Dulzine'a, w. = Dulcinea, beminde.
Du'ma, w. —, —s = Doema.
Dum'dumfugel, w. = dumfukmogel.
dumm (dümm, dümmst) = dom, onnoozel; dwaas, gek; [gevoelloos, stomp]; etne d. . e Gefchichte = een gekke, lastige geschiedenis, een gek geval; er fchwächt d. . es Zeug! = hij praat zotteklap; ach was, d. . es Zeug! = onzin! damit fängt man Dümme = dat is goed voor botterikken; die D. en haben das meiste Gifd = de gekken krijgen de kaart; der Kopf ist mir ganz d. = mijn hoofd is net suf; es wirb mir d. im Kopf = ik word suf, duizelig; einem d. kommen = iem. voor dom houden, onzin tegen iem. praten. **Dumm'bart**, m. = domoor.
Dumm'hen, f. —s, — = domkopje, malloot.
dumm'dreit' = domdriest, -brutaal. **Dum'merjan**, m. —s, —e = onnoozele bloed, botterik. **Dumm'heit**, w. —, —en = domheid, onnoozelheid; dwaasheid, stommitel. **Dumm'kopf**, **Dumm'ling**, m. —s, —e = domkop. **Dumm'rian**, zie Dummerjan.
dumpf = dof, gedempt, mat (Ton, Stimme); d. . er Schmerz = drukkende smart; d. . e Luft = zware, zoele, benauwde lucht; es ist d. im Zimmer = drukkend, benauwd, duf; ein d. . er Raum = een duf, muf vertrek; die Finger find mir d. = mijn vingers zijn dood.
Dumpf'fel, zie Lämpel.
Dumpf'heit, w. — = dofheid, matheid, enz. vgl. dumpf. **dumpf'fig** = dof, mat, bedompt, duf, muf (fig.).
I. **Du'ne**, zie Daune. II. **du'n(e)** = (vfk.) stomdronken.
Dü'ne, w. —, —n = duin. **Dü'nengras**, f. = duingras, helm.
Dung, m. —(e)s = mest. **Dün'gemittel**, f. = bemesting(smiddel). **dün'gen**, fchw. (h.) = (be)mesten. **Dün'ger**, m. = mest, bemesting. **Dün'ger|erbe**, w.; *haufen, m. = mest|aarde; -hoop.
Dung'gabel, w. = mestvork. **Dün'gung**, w. —, —en = bemesting, mest.
I. **dun'tel** = donker, duister (ook fig.); onduidelijk, onbegrijpelijk; dunfle Ahnung = vaag voorgevoel; dunfle Erinnerung = zwakke, ond., vage herinnering; dunfler Schriftsteller = moeilijk te begrijpen, duister fchrijver; von dunfler Herkunft = van onbekende, geringe, twijfelachtige afkomst; im Dunfeln = in 't donker. II. **Dun'tel**, f. —s = donker, duisternis. **Dün'tel**, m. —s = verwaandheid, laatdunkendheid, eigendunk, inbeelding.
dun'tell|blau'; *braun'; *farbig; *gelb' u. ä. = donker|blauw; -bruin; -kleurig; -geel e. a.
dun'telhaft = verwaand, laatdunkend.
Dun'telheit, w. — = donkerheid, duisternis, duisternis; onduidelijkheid onklarheid, onbe-

grijpelijkheid; in der D. leben = teruggetrokken leven. **Dun'tellammer**, w. = donkere kamer, kamera; acht Tage D. = acht dagen cachot. **Dun'telmann**, m. = domper, duisterling. **dun'teln**, fchw. (h.) = donker maken; d. worden; der Baum dunfelt ins Haus = maakt 't donker in 't huis.

[**dün'teln**, fchw. (h.) = wanen]. **dün'telvoll**, zie düntelhaft. **dün'ten**, fchw. (h.) = dunken, voorkomen; mich (mir) düntft [ob. deucht] = mij dunkt; fch d. = zich dunken, zich geloovent; er düntft fich flug, läßt fich flug d. = hij meent, dat hij slim is; er düntft fich etw. Größes = hij meent dat hij heel wat is.

Dün'tirchen, f. = Duinkerken. **Dün'tirchner** = Duinkerker.

dün'n = dun, fijn, spichtig; d. . er Wald = ij bosch. **dün'n'hartig** = met een ijlen baard. **Dün'n'zier**, f. = dunbier. **Dün'ne**, **Dün'n'heit**, w. — = dunte, dunheid, magerheid, ijheid; **Dün'ne** = (vfk.) dunne.

dün'n|haarig; *halzig; *leibig; *fchichtig u. ä. = dun|harig; -halzig; -lijvig; -gelaagd e. d. **Dün'nung**, w. —, —en = flank, zijstuk (v. *geschlucht e. d.*), dunne plek.

[**Dun's**, m. —s, —e(n) = (verwaande) domkop].

Dun'ft, m. —s, **Dün'fte** = damp, uitwaseming, wasem; nevel; fijne hagel, schroot; flauw begrip; im D. . e sein = beneveld, aangeschoten zijn; von Gefchäften hat er keinen D. = heeft hij niet 't minste begrip; vgl. blau. **dun'ft'artig** = dampvormig. **Dun'ft'bad**, f. = damp-, stoombad. **dun'ften**, fchw. (h.) = uitdampen, -wasemen; (f.) dampen; es dun'ft = 't mist. **dün'ften**, fchw. (h.) = stoven; en = dun'ften. **Dun'ft'finte**, w. = (vogel)jachtgeweer. **dun'ft'förmig** = dampvormig. **dun'ftig** = dampig, nevelig. **Dun'ft'treis**, m. = dampkring. **Dun'ft'fchweif**, m. = nevelachtige staart (van kometen). **Dun'ft'wolke**, w. = nevel-, dampwol.

Dün'ung, w. —, —en = delning.

Du'o, f. —s, —s = duo.

Duodez', f. —s = indudecimo (in-12°, *boekformaat*).

Duodez'fähr', m. = prinsje, vorstje.

duodezimal' = twaalfdeelig, -tallig. **Duodezimal'system**, f. = twaalftallig stelsel.

Duodez'zime, w. —, —n = duodecime (*interval*).

Dü'pe, m. —n, —n, **D.**, w. —, —n = dupe.

düpie'ren, fchw. (h.) = dupeeren.

duplie'ren, fchw. (h.) = doubleeren, verdubbelen.

Duplik', w. —, —en = dupliek. **Duplikat'**, f. —(e)s, —e = dupliekaat, kopie.

Duplikation', w. —, —en = dupliekatie, verdubbeling.

Duplikator, m. —s, . . . to'ren = dupliekator.

duplizie'ren, fchw. (h.) = van dupliek dienen.

Dur, f. = majeur (*toonaard*).

dura'bel = durabel, duurzaam.

I. **durch**, Präp. mit Aff. = door(henen), door

(door middel van, ten gevolge van); gedurende;

d. die Post = met de post, per p.; d. das Gesetz = bij de wet; (die kleinen Scheiben werden) d. größere ersetzt = door . . vervangen;

d. einen Bergsturz, d. Feuer, Sturm zerföhrt (II); die Beschreibung von Indien durch Vet = door Vet. II. **durch**, Adv. = door; d. und d. = door en door, geheel en al; die Schuhe find d. = mijn schoenen zijn door; er ist d. = hij is er door

(t w. door zijn examen, een ziekte); vgl. unten durch.

durch'adern, fchw. (h.) = flink bewerken, beploegen; geheel afploegen; (ein Buch) doorwerken, -blokken. **durch'a'bern**, **durch'a'bern**,

fdw. (h.) = dooraderen. **durchhängft (ig) en**, fdw. (h.) = hevig beangst maken. **durcharbeiten**, fdw. (h.) = goed, degelijk, volledig bewerken, afwerken; (ein Buch) goed doorwerken; **fidh** (durch das Gedränge, durch alle Hindernisse) **d.** = zich door .. heenwerken. **Durcharbeitung**, w. —, —en = grondige be-, doorwerking. **durchhätzen**, fdw. (h.) = doorbijten, -vreten, verteren. **durchhaus** u. **durchaus** = geheel (en al), heelemaal; volstrekt, bepaald, absoluut, alleszins, door en door, ten eenenmale, met alle geweld; **d.** nicht = volstrekt niet, geenszins.

durchbaden, ft. (h.) = door en door bakken; **durchbaken** = doorbakken. **durchbauhen**, -bauen = -pauzen. **durchbeben**, fdw. (h.) = doortrillen. **durchbeifen**, ft. (h.) = doorbijten; **fidh d.** = zich door (iets) heenbijten, zich er dóór slaan. **durchbeizen**, fdw. (h.) = door (en door) beitsen. **durchbetommen**, ft. (h.) = (er) door 'krijgen; doen slagen. **durchberaten**, ft. (h.) = ten einde toe bespreken. **durchbeten**, fdw. (h.) = biddend doorbrengen; (een gebed) geheel afbidden. **durchbetteln** **fidh**, fdw. (h.) = al bedelende zijn weg vervolgen, zich met bedelen er doorslaan. **durchbeulen**, fdw. (h.) = doorbullen; afranselen. **durchbiegen**, ft. (h.) = doorbuigen. **durchbilden**, fdw. (h.) = goed, volmaakt opvoeden, ontwikkelen, vormen. **durchblasen**, ft. (h.) = doorblazen; stuk blazen; geheel afblazen (een muziekstuk bijv.). **durchblättern**, fdw. (h.) = door-, uitbladeren; **durchblättern** = doorbladeren, -loopen (vluchtig). **durchbleuen**, fdw. (h.) = afranselen. **Durchblid**, m. = doorkijk; inzicht. **durchbliden**, fdw. (h.) = kijken door; doorschijnen, -schemeren; **durchbliken**, fdw. (h.) = doorzien.

durchblinzen, fdw. (h.), -blinzen, fdw. (h.), -buhren, fdw. (h.) = door (iets) blinken, schitteren, boren.

durchbohen, fdw. (h.) = doorbo'ren (met een dolk, met de oogen). -dringen. **durchbraten**, ft. (h.) = door (en door) braden. **durchbrausen**, fdw. (f.) = bruisen, loeien, stuiven door. **durchbrechen**, ft. (h.) = doorbreken; stukbr.; (eine Straße, eine Mauer) **d.**; **d.**, (f.) = (v. d. zón, tanden, pokken enz.) doorbr., (v. pokken e. d. ook) uitkomen; **durchbrechen**, ft. (h.) = breken, dringen door (eine Blockade, die Schranken z. B.); verbreken. open werken; **durchbrochen** = opengewerkt; **durchbrochene Arbeit** = à-jourwerk. **durchbrennen**, unr. (f.) = (er) doorbranden, (fig.) er van door gaan, met de noorderzon vertrekken; **durchbrennen** = doorbranden, -gloeien. **durchbringen**, unr. (h.) = (er) door brengen, krijgen; door iets heen doen gaan; er door krijgen, er door helpen (ein Gefes, einen Kranfen, einen Kandidaten); (Geld u. ä.) er door brengen, er door lappen, verkwisten; **fidh d.** = zich er door slaan, er komen, zijn brood verdienen; er bringft fidh nur fümmerlich durch = hij heeft maar een sober bestaan. **durchbrohen**, zie **durchbrechen**. **Durchbruch**, m. = ('t) doorbreken; uitkomen (van de tanden, de pokken); doorbraak; zum D. kommen = uitbreken. **durchbrüllen**, fdw. (h.) = met gebul vervullen. **durchbuchstabieren**, fdw. (h.) = door-spellen, van begin tot eind doorlezen. **durchdacht** = doordacht, wel overwogen. **durchdampfen**, fdw. (h.) = met damp, rook door-trekken, vullen. **durchdauern**, fdw. (h.) =

(een tijd) door duren; **durchdauern** = langer duren dan. **durchdenken**, **durchdenken**, unr. (h.) = doordenken, overwe'gen, grondig nagaan. **durchdrängen** **fidh**, fdw. (h.) = er door dringen, zich er door werken. **durchdrehen**, fdw. (h.) = (zm.) doordraaien; (fig.) **durchgedreht** = gek. **durchdreschen**, fdw. (h.) = flink dorschen; afranselen. **durchdringen**, ft. (f.) = door'dringen, zijn weg, ingang vinden (neue Begriffe, die Wärme); mit feiner Meinung **d.** = zijn meening ingang doen vinden. **durchdringen**, ft. (h.) = doordrin'gen, geheel vervullen; **durchdringend** = doordringend, scherp; **durchdringen sein** = overtuigd, doordrongen zijn. **durchdringlich** = doordringbaar. **durchdruden**, fdw. (h.) = door'drukken, een doordruk maken. **durchdruden**, fdw. (h.) = door-, indrukken, er door dr.; dóórzetten, er door krijgen; **fidh d.** = zich er door werken. **durchdrun'gen**, zie **drin'gen**. **durchduffen**, fdw. (h.) = met geur vervullen, doorgeuren, parfumeeren. **durchdürfen**, unr. (h.) = er door mogen.

durcheilen, fdw. (f.) = snellen door; **durch-eilen**, (h.) = doornel'len.

I. **durcheinander** = door elkaar, dooreen, overhoop; bunt **d.** = bont door elkaar, in bonte wanorde. II. **Durcheinander**, f. —s = verwarring, warklomp, chaos.

durcheitem, fdw. (h.) = door'etteren; **durch-eitem** = dooret'teren.

durchfahren, ft. (h.) = door-, stuk rijden; **d.**, (f.) = door'varen, -rijden (unter einer Brücke b.); (die Nacht) doorv., doorr.; **durchfahren**, (h.) = doorschie'ten, -klic'ven; met mijngangen doorsnijden. **Durchfahrt**, w. = doorvaart, -tocht, -rit; -voer. **Durchfahrtsgehd**, f., -recht, f., -zoll, m. = doorgangs-, doorvaarts-, doorvoergeld, -recht. **Durchfall**, m. = (meest fig.) val, mislukking; (eig.) buikloop, diarree. **durchfallen**, ft. (f.) = door (iets heen) vallen; (von einem Schauspieler, einem Stüd, bei einer Wahl) vallen, schipbreuk lijden, fiasko maken; (im Examen) druipen, niet slagen; (in der Lotterie) met een niet uitkomen. **durchfaulen**, fdw. (f.) = door en door verrotten. **durchfechten**, ft. (h.) = met inspanning van krachten er door krijgen, er doorhalen, doorzetten; **fidh d.** = zich er door slaan. **durchfeilen**, fdw. (h.) = doorvijlen; (van een letterk. werk) beschaven, polijsten. **durchfeuchten**, fdw. (h.) = doorvochten, met vocht doortrekken. **durchfeuern**, fdw. (h.) = vuren, schieten door; door en door verhitten; **durchfeuern** = doorgloeien. **durchfinden** **fidh**, ft. (h.) = zijn weg vinden. **durchflammen**, fdw. (h.) = doorflik'keren, -vlam'men. **durchflattern**, fdw. (f.) = fladderen door; **durchflättern**, (h.) = doorflad'deren. **durchflechten**, ft. (h.) = doorvlech'ten, -we'ven. **durchfliegen**, ft. (f.) = vliegen door; **durchfliegen**, ft. (h.) = doorvlie'gen, (fig. ook) door'vliegen; (ook) er hat das Buch nur durchgeflogen.

durchfliehen, ft. (f.), -fliehen, ft. (f.) = vluchten, vloeien, stroomen door; **durchfliehen**, ft. (h.) = doorstróómen, -lóópen.

Durchflucht, w. = doortocht (al vluchtende). **durchflüchten**, fdw. (f.) = vluchten door. **Durchflug**, m. = ('t) door'vliegen. **Durchflut**, m. = ('t) door'vloeien. **durchfluten**, fdw. (h.) = doorstróómen. **durchforschen**, fdw. (h.) = doorvorschen, -zoeken, -gronden. **durchforsen**, fdw. (h.) = in boschbedrijf nemen. **durch-**

fragen, [çw. (h.) = rondvragen, de rij afvragen; **fiç d.** = vragend zijn weg vinden. **durç'fressen**, [t. (h.) = vreten, knagen door; **fiç d.** = (*van insekten*) een gang door iets heen vreten; **durç'fref'jen**, [t. (h.) = doorvreten; von Würmern d. = door de wormen opgegeten. **durç'frie'ren**, [t. (h.) = doordrin'gen (van koude); idj bin ganz durç'frotten = door en door koud, geheel verkleumd. **durç'friten**, [çw. (h.): fiç, sein Leben d. = zich kommerlijk er door slaan. **durç'fucheln**, [çw. (h.) = afranselen. **durç'fühlen**, [çw. (h.) = (er) door (heen) voelen; (*fig.*) bespeuren, voelen; diep (ge)voelen; **durç'füh'len**, (h.) = doorvoe'len. **Durç'fuhr**, w. = doorvoer, transitio. **durç'fuhr'bar** = door te voeren, uitvoerbaar, mogelijk. **durç'führen**, [çw. (h.) = doorvoeren; uit-, doorvoeren, doorzetten, ten einde toe volhouden. **Durç'fuhrhandel**, m. = doorvoerhandel. **Durç'fuhrzoll**, m. = doorvoerrecht. **Durç'führung**, w. = doorvoering enz., *vgl.* durç'führen; zur D. bringen = uitvoeren, ten uitvoer brengen. **durç'fur'chen**, [çw. (h.) = doorklie'ven, doorsnij'den; diepe groeven, rimpels maken in. **durç'füttern**, (**durç'fut'tern**), [çw. (h.) = geheel voeren (*met voering*). **durç'füttern**, [çw. (h.) = door en doorvoe'(de)ren; den Winter d. = gedurende den winter voe(de)ren.

Durç'gang, m. = doorgang, -tocht, passage, doorvoer. **Durç'gänger**, m. —s, — = slechte betaler, oplichter; doordraaier, boemelaar. **durç'gängig** = algemeen, altijd, geregeld. **Durç'gangspunkt**, m. = doorgangspunt. **Durç'gangsverlehr**, m. = doorvoerhandel. **Durç'gangswagen**, m. = doorgaand rijtuig. **Durç'gangzug**, m. = doorgaande trein, D-trein. **durç'geh(e)n**, unr. (f.) = doorgaan, passeeren; door (heen) gaan; er van door, op hol gaan; die Gehegporlage geht durç = gaat er door, wordt goedgekeurd; eine Regel geht durç = gaat door, gaat op; idj will Ihnen das jezt noch d. lassen = ik zal 't voor dezen keer nog eens door de vingers zien; **d.**, (h.) = (iç die Führe) doórloupen; (die Bücher, Rechnungen) doorloopen, nagaan, nazien; [**durç'ge'h(e)n** = doordrin'gen, doortrek'ken]. **durç'gehend** = doorgaand (*waren, rijtuig, trein, biljet*); algemeen, doorg. **durç'gehends** = geregeld, door de bank, zonder uitzondering. **durç'geigen**, [çw. (h.) = (*een stuk*) doorspelen (*op de viool*). **durç'gei'ft(ig)en**, [çw. (h.) = met geest bezielen, doortrekken, vergeestelijken. **durç'gemuffert** (*van linoleum*) = doorgedrukt. **durç'gerben**, [çw. (h.) = door en door looien; afranselen. **durç'gießen**, [t. (h.) = er door gieten, doorzigen, filtreren. **durç'glänzen**, [çw. (h.) = door (iets) heen schitteren; **durç'glän'zen** = doorschit'teren. **durç'glickern**, [çw. (h.) = door (iets) heen flikkeren. **durç'glüh'en**, [çw. (h.) = doorgloeien, geheel gloeiend maken; **durç'glü'hen**, [çw. (h.) = doorgloei'en, -tin'telen. **durç'graben**, [t. (h.) = doorgraven, er door heen graven; **durç'gra'ben** = doorgra'ven, doorwoe'len. **durç'greifen**, [t. (h.) = doorheen grijpen; doortasten, krachtig optreden. **durç'greifend** = krachtdadig, doortastend, grondig; d. e. Besserung = ingrijpende verbetering. **durç'grü'beln**, [çw. (h.) = overpeinzen, zich verdiepen in. **durç'guden**, [çw. (h.) = kijken door. **Durç'guß**, m. = doorzijing, -zijpeling; gootsteen; vergiet.

durç'haben, unr. (h.) = er door hebben. **durç'häl'ten**, [çw. (h.) = doen weerklinken. **durç'hallen**, [t. (h.) = uit-, volhouden. **durç'hämmern**, [çw. (h.) = (iets) doorhameren. [**durç'har'ren**, [çw. (h.) = in ongerustheid doorbrengen]. **Durç'hau**, m. = doorhakking, -houw (*in 't bosch*). **durç'hauen**, [t. (h.) = doorhouwen, -hakken, -slaan; afranselen; **fiç d.** = zich er door (heen) slaan (*met de sabel in de hand bijv.*); **durç'hau'en** = doorhakken. **durç'heheln**, [çw. (h.) = hekelen; (*fig.*) doorhalen, de les lezen; over den hekel halen. **durç'heizen**, **durç'hei'zen**, [çw. (h.) = door en door verwarmen, warm stoken. **durç'helfen**, [t. (h.) = (einem) er door, uit de klem helpen; **fiç d.** = zich er door redden; fiç müßjam, kümmerlich d. = een kommerlijk bestaan hebben. **Durç'hieb**, m. = doornouw (*in 't bosch*). **Durç'hilfe**, w. = hulp, uitredding. **durç'höh'len**, [çw. (h.) = een holte, opening door iets heen maken, doorgraven. **durç'hölen**, [çw. (h.) = over den hekel halen, doorhalen; afranselen; (nbb.) es d. = (*van een zieke*) er doorkomen, 't halen. **durç'holzen**, [çw. (h.) = afranselen. **durç'hüpfen**, [çw. (h.) = huppelen door; **durç'hüp'fen**, [çw. (h.) = doorhup'pelen.

durç'ir'ren, [çw. (h.) = dwalen, zwerfen door. **durç'jagen**, [çw. (h.) = (er) door jagen; **d.**, (f.) = door iets heen vliegen, snellen. **durç'ja'gen**, [çw. (h.) = doorja'gen, afjagen.

durç'läl'ten, [çw. (h.) = met koude door-dringen, verstijven. **durç'lämpfen**, [çw. (h.) = uitvechten; door'vechten; **fiç d.** = zich er doorheen slaan; **durç'lämp'fen**, [çw. (h.) = doorwor'stelen. **durç'lauen**, [çw. (h.) = goed kauwen; (*fig.*) herkauwen, telkens herhalen. **durç'lettern**, [çw. (h.) = (er) door klauteren. **durç'lingen**, **durç'lin'gen** = **tönen**. **durç'klopfen**, [çw. (h.) = (er) doorheen kloppen; afranselen.

durç'kneten, -**lochen**, [çw. (h.) = door en door kneden, ..koken.

I. **durç'kommen**, [t. (f.) = komen, trekken door; 't ontkomen, ontsnappen; er door komen, slagen (*bij een examen*); es ist nicht durç'kommen = er is geen doorkomen aan; hoffentlich wird er noch d. = zal hij (*een zieke nl.*) 't nog te boven komen; nur kümmerlich d. = met moeite rondkomen. II. **Durç'kommen**, f. = ('t) slagen, ('t) doorkomen enz., *vgl.* durç'kommen I.

durç'tönnen, unr. (h.) = er door kunnen, kunnen passeeren. **Durç'touffement**, f. = doorkognosement. **durç'toffen**, [çw. (h.) = alles proeven; geheel ondervinden. **durç'tragen**, [çw. (h.) = door-, stukkrabben. **durç'treu'zen**, [çw. (h.) = (door)kruisen, -trek'ken; tegenwerken. **durç'trieden**, [t. (f.) = (er)door kruipen; **durç'trie'chen**, (h.) = doorkrui'pen, doorsnuffelen. **durç'triegen**, [çw. (h.) = durç'befommen. **Durç'tunft**, w. = doorkomst, -reis.

durç'tangen, [çw. (h.) = (er)door aanreiken, geven; voldoende zijn. **durç'tär'men**, [çw. (h.) = leven makend doorbrengen, doortieren. **Durç'taß**, m. ..laffes, ..läffe = doorgang, -lating; -laat; -slag, vergiet(test). **durç'taffen**, [t. (h.) = doorlaten; (er) d. (*ook fig.*), toelaten; door de vingers zien; (*met.*) uitzijgen **durç'tälffig**; d. sein = doorlaten, poreus zijn.

I. **Durç'tlaucht**, w. —, —en = Doorluchtigheid; Hoogheid; Uw. D. = Uwe Hoogheid. II. **durç't**

laucht (u. durchlaucht'), durchlaucht'ig, durchlaucht'igst = (aller)doorluchtig(st).
Durchlauf, m. = ('t) doorloopen; buikloop, diarree. **durchlaufen**, ft. (h.) = door-, stukloopen; **d.**, (f.) = doorloopen, -snellen; **durchlaufen**, ft. (h.) = doorloopen; -bladeren. **durchleben** (u. **durchleben**), fchw. (h.) = doorle'ven, beleven. **durchleiden**, fchw. (h.) = leiden door. **durchlernen**, fchw. (h.) = (iets) doorleeren, van begin tot eind leeren. **durchlesen**, ft. (h.) = (geheel) doorlezen. **durchleuchten**, fchw. (h.) = (er) door schijnen; (fig.) door'schemeren; (einem) door iets heen lichten; **durchleuchten**, fchw. (h.) = doorlich'ten, met licht doordrin'gen. **durchliegen**, ft. (h.) = door-, stukliggen; **fich d.** = (zich) doorliggen. **durchlösen**, fchw. (h.) = knippen (*spoorwegkaartjes*), perforeeren, ponsen. **Durchlöcher**, m. —, — = pons. **durchlöchern**, fchw. (h.) = een gat (gaten) maken in, doorboren, perforeeren; die *Verfassung* d. = 't met de grondwet niet zoo nauw nemen; **durchlöchern** = met een gat, met gaten, vol gaten, geperforeerd. **durchlöchern**, fchw. (h.) = doorvlam'men, -von'ken. **durchlüften**, fchw. (h.) = luchten, ventileren. **Durchlüfter**, m. —, — = ventilator. **durchlügen sich**, ft. (h.) = zich er door liegen. **durchlumpfen**, fchw. (h.): die *Nacht* d. = den heelen nacht door boemelen, sjouwen. **durchmachen**, fchw. (h.) = doormaken, afloopen (*alle klassen e. d.*); door-, meemaken, ondervinden. **durchmalen**, fchw. u. ft. (h.) = door den molen laten gaan, malen. **Durchmarsch**, m. = doormarsch. **durchmarschieren**, fchw. (f.) = doormarचेeren, -trekken. **durchmessen**, zie *durchmessen*. **durchmessen**, ft. (h.) = geheel meten; **durchmessen**, (h.) = (stappend) door'trekken. **Durchmesser**, m. = middellijn. **durchmischen**, fchw. (h.) = (er door (heen) mengen; doorschudden; **durchmischen**, fchw. (h.) = door elkaar-, doorenmengen, vermengen. **durchmischen**, unr. (h.) = er door moeten. **durchmustern** u. **durchmusteren**, fchw. (h.) = stuk voor stuk, grondig onderzoeken, nagaan, *vgl.* *durchgemustert*. **durchnachten**, fchw. (h.) = [overnachten]. **durchnagen**, fchw. (h.) = doorknagen. **durchnähen**, fchw. (h.) = doornaaien, stikken; **fich die Finger** d. = zijn vingers stuk naaien; **durchnähen**, (h.) = doornaaf'en; (fig.) doorspekken; afwisselen. **durchnähen** = doornat. **durchnähen**, fchw. (h.) = doornat maken; **durchnähen** = door'nat. **durchnehmen**, ft. (h.) = behandelen, uitleggen; onderzoeken, nazien; onderhanden nemen, de les lezen. **durchnehmen**, zie *durchnehmen*. **durchprüfen**, fchw. (h.) = grondig onderzoeken; met mijngangen éoorsnijden. **Durchpaß**, m. = pas, doorgang, engte. **durchpassieren**, fchw. (f.) = (er) door gaan, passeeren. **durchpassen**, fchw. (f.) = (er) doorheen plassen. **durchpausen**, fchw. (h.) = doortee-kenen, ('t teekening) -trekken, -drukken. **durchpeitschen**, fchw. (h.) = (met de zweep) afranselen; vluchtig doorlôopen; -ra'zen; er door jagen. **durchpeitschen**, ft. (h.) = van begin tot eind fluiten, afluiten. **durchpflügen**, fchw. (h.) = degelijk beploegen; door-, stukploegen; **durchpflügen**, (h.) = doorploeg'en. **durchpflügen**, fchw. (h.) = (ergens) doorreizen, doortrekken. **durchpladen**, **plagen** sich, fchw. (h.) = met moeite zich er door slaan, (er) door komen. **durchplumpfen**, fchw. (f.) =

(im Examen) zakken, druipen, stralen. **durchpressen**, fchw. (h.) = er door brassen, er door lappen; **durchpressen**, fchw. (h.) = (Nächte) door'brassen. **durchpressen**, fchw. (h.) = (er) door drukken, persen. **durchproben**, **probieren**, **prüfen**, fchw. (h.) = een voor een, geheel en al probeeren, onderzoeken. **durchprügeln**, fchw. (h.) = afranselen. **durchprügeln**, zie *plumpfen*. **durchquellen**, ft. (f.) = (er) door dringen; (er) door sijpelen; **durchquellen**, (h.) = doordrin'gen, -stroo'men. **durchrauen**, fchw. (h.) = dwars, in alle richtingen doortrekken; ook = *durchörteren*. **durchrauen**, fchw. (h.) = doorra'zen. **durchräuchern**, fchw. (h.) = goed rooken; **durchräuchern** = met rook doortrekken, doorrooken. **durchraufen**, fchw. (h.) = doorratelen; (ook) = *plumpfen*. **durchrechnen**, fchw. (h.) = (van begin tot eind) (be)rekenen, narekenen. **durchregnen**, fchw. (h.) = door'regenen; **durchregnen**, (h.) = door'regenen. **durchreiben**, fchw. (h.) = (er) door heen, stuk schrijven; door de zeef drukken. **durchreiben**, fchw. (h.) = doorheen reiken. **Durchreise**, w. = doorreis. **durchreisen**, fchw. (f.) = reizen door, doorreizen; **durchreisen**, fchw. (h.) doorreizen. **durchreizen**, ft. (h.) = door-, stuk'scheuren; **d.**, (f.) = scheuren; **fich d.** = zich (er) door werken, (er) uit redden. **durchreiten**, ft. (h.) = door-, openrijden; rijdende doorbrennen; **d.**, (f.) = doorrijden; rijdende doortrekken; **durchreiten**, ft. (h.) = rijdende in alle richtingen doortrekken. **durchrennen**, unr. (f.) = doorrennen, (er) doorrennen; **durchrennen**, (h.) = dorren'nen; -ste'ken. **durchriefeln**, fchw. (f.) = (er) doorkabbelen, ruizelen, druppelen; **durchriefeln**, fchw. (h.) = doorkab'belen; es *durchriefelt mich falt* = er gaat mij een koude rilling door de leden. **durchringen**, u. **durchrin'gen**, zie *durchrumpfen*; **fich durcht.** = (ook) door'dringen; behalen. **Durchritt**, m. = dorrit, -tocht. **durchrollen**, fchw. (h.) = geheel mangelen; **d.**, (f.) = rollen door. **durchrollen**, fchw. (f.) = doorroesten. **durchrollen**, fchw. (h.) = door en door roosteren. **durchrühren**, fchw. (f.) = roeiend doorkomen. **durchrühren**, fchw. (h.) = doorroeren. **durchrütteln**, fchw. (h.) = flink schudden, doorschudden; door elkaar schudden, schokken. **durchs** = *durch das*. **durchsäen**, fchw. (h.) = doorzaaf'en. **durchsäen**, fchw. (h.) = dóórzaagen. **durchsalzen**, unr. (h.) = dóórzouten, met zout doortrek'ken. **durchsäuen**, fchw. (h.) = met een zuur doortrek'ken, zuren; goed van gist voorzien. **durchsaufen**, fchw. (f.) = (er) doorstuiven, jagen. **durchsauen**, (h.) = doorja'gen, -ra'zen. **durchschaben**, fchw. (h.) = doorschaven, -schrammen. **durchschaffen**, fchw. (h.) = doorbezorgen, door (iets heen) brengen. **durchschallen**, fchw. (h.) = door (iets heen) (weer) klinken, schallen; **durchschallen**, fchw. (h.) = doorschal'len, -klin'ken, doen weerklinken. **durchschau'ern**, **schau'ern**, fchw. (h.) = doortril'len, -hui'veren; es *durchschauert mich* = er gaat een huivering door mijn leden. **durchschau'en**, fchw. (h.) = (er) door kijken, te zien zijn; **durchschau'en**, fchw. (h.) = doorzien', vatten, begrijpen. **durchscheinen**, ft. (h.) = (er) door (heen)schijnen; **durchscheinen** = doorschij'nen. **durchscheuern**, fchw. (h.) = dóór-, stuk'schuren. **durchschiefen**, ft. (h.) =

(er) door (heen) schieten; **d.**, (f.) = doorheen schieten, vliegen; **durchschiefen**, ft. (h.) = doorschie'ten; -klie'ven; interliniëeren; wijd drukken. **durchschiffen**, fchw. (f.) = door'veren; **durchschiffen**, fchw. (h.) = bevaren (*in alle richtingen*). **durchschimmern**, fchw. (h.) = (er) doorschemeren, door'schijnen, -schitteren; **durchschimmern** = doorschij'nen. **durchschinden sich**, ft. (h.) = zich met veel moeite er door slaan. **durchschlafen**, ft. (h.) = doórslapen (die ganze Nacht). **Durchschlag**, m. = 't) doorslaan, 't openen, opening, doorgebroken gat; doorslag; drevel; vergiet(test); (*ook*) = **Durchschlag-eisen**, f. = doorslag, kort anijmes. **durchschlagen**, ft. (h.) = doorslaan; (eine Wand) doorbreken; doorslaan (*nl. door de vergiettest, door de zee!*); (einen) afranselen; (von Linte, Regen) doorsl., -dringen; (von Papier) vloelen; (von Arzneien u. ä.) werken; das schlägt bei ihm nicht durch = dat werkt bij hem niet, heeft op hem geen vat; **sich d.** = zich er door-(heen) slaan (*ook fig.*); er schlägt sich nur kümmerlich durch = hij heeft een kommerlijk bestaan, verdient nauwelijks zijn brood. **durchschlagen** = flink, noemenswaard, effectief; (*ook*) purgeerend. **durchschlagig** werden = (*mijnw.*) in een anderen gang uitkomen. **Durchschlagstuch**, f. = filterdoek. **durchschlängeln sich**; **durchschlängeln**, fchw. (h.) = (er) door kronkelen, slingeren. **durchschleichen**, ft. (h.) = doorslui'pen; **durchschleichen** (f.), **sich d.** (h.) = (er) door(heen) sluipen. **durchschleifen**, ft. (h.) = door-, stukslippen. **durchschleppen**, fchw. (h.) = (er) door(heen) sleepen. **durchschleusen**, fchw. (h.) = schutten. **durchschlingen**, ft. (h.) = (einen) faden (er) door halen; (f.) *er sich d.* = (er) door slingeren, kronkelen, winden; **durchschlingen** (h.) = dooreensl., -kr.; **sich d.** = ineenkr., -vlechten. **Durchschlupf**, m. = opening, gaatje om door te sluipen, door te kruipen. **durchschlüpfen**, fchw. (f.) = (er) door'sluipen, -kruipen, -glippen, -slippen. **durchschmachten**, fchw. (h.) = smachtend doorbrengen. **durchschmeden**, fchw. (h.) = door iets heen proeven, smaken; *ook* = -stofen. **durchschmelzen**, ft. u. fchw. (h.) = (door)smelten. **durchschmuggeln**, fchw. (h.) = (er) door smokkelen. **durchschneiden**, ft. (h.) = door'snijden; **durchschneiden**, ft. (h.) = doorsnij'den; -stroo'men; (die Luft, die Wellen) doorklie'ven; (das Herz) doordringen, snijden door; **sich d.** = elkander (doorsnij'den, doorkruisen. **durchschneiden**, fchw. (h.) = (ergens) doorsneuwen. **Durchschnitt**, m. = (door)snede, profiel; gemiddelde; uitsteekmachine; im D. = in doorsnede, gemiddeld, door elkander. **durchschnittlich** = gemiddeld, door elkander, in doorsnede. **Durchschnittsbetrag**, w. = gemiddeld bedrag. **Durchschnittsernte**, w. = middelmatige oogst, gemiddelde oogst. **Durchschnittsertrag**, m. = gemiddelde opbrengst. **Durchschnittskarte**, w. = snijvlak, doorsnede. **Durchschnittsleistung**, w. = gemiddelde prestatie. **Durchschnittslinie**, w. = snijlijn; diametrale lijn. **Durchschnittsmensch**, m. = alledaagsch, gewoon mensch. **Durchschnittspreis**, m. = gemiddeld peil. **Durchschnittspunkt**, m. = snijpunt. **Durchschnittsriß**, m. = profiel.

Durchschnittssumme, w.; **tara**, w.; **wert**, m.; **zahl**, w. = gemiddelde som; g. tara; g. waarde; g. getal. **durchschnüffeln**, fchw. (h.) = doorsnuffelen. **durchschrapen sich**, fchw. (h.) = met veel moeite er komen. **Durchschreibebuch**, f. = doorschrijfboek. **durchschreiben**, ft. (h.) = doorschrijven (*met kalkeerpapier bijv.*). **durchschreiten**, ft. (f.) = stappen door; **durchschreiten**, ft. (h.) = (*stetig, abgemeten*) stappen door, doorschrij'den. **Durchschuß**, m. = inslag (*in het weefsel*); interlinie (*tusschen twee gedrukte regels*). **durchschütteln**, fchw. (h.) = doorschudden, door elkaar schudden. **durchschütten**, fchw. (h.) = doorgieten. **durchschüttern**, fchw. (h.) = doorschok'ken. **durchschwärmen**, fchw. (h.) = doorzwieren. **durchschwefeln**, fchw. (h.) = doorzwer'ven, rondzwerfen door. **durchschwimmen**, ft. (f.) = (er) door zwemmen; **durchschwimmen**, ft. (h.) = doorzwe'men. **durchschwimeln sich**, fchw. (h.) = van zwendelarij leven; zich er door zwendelen. **durchschwigen**, fchw. (h.) = doorzwen; **durchgeschwigt sein** = geheel bezweet zijn. **durchsegeln**, fchw. (f.) = (er) door zeilen; **durchsegen**, fchw. (h.) = doorzei'len, bevaren; doorklie'ven. **durchsehen**, ft. (h.) = (durch etw.) doorheenzien; (etw.) doorzien, nagaan, nazien, kennis nemen van, onderzoeken; *soms* = inzien. **durchsehen**, fchw. (h.) = doorzigen, filtreeren. **durchsetzen**, fchw. (h.) = doorzetten, -drijven, ('t) gedaan krijgen; er ver'steht es sich durchzusetzen = hij weet 't gedaan te krijgen, zijn wil door te drijven; (einen Kandidaten, ein Gefeg) er door halen (krijgen); **durch einen Fluß d.** = door een rivier zwemmen, waden; **durchsetzen**, fchw. (h.) = vermengen, doormen'gen. **durchsetzen**, fchw. (h.) = aansteken, verpesten. **Durchsicht**, w. —, —en = doorkijk, opening; kennismeming, inzage, onderzoek. **durchsichtig** = doorzichtig, duidelijk, opengewerkt. **Durchsichtigkeit**, w. — = doorzichtigheid; duidelijkheid. **durchsichern**, fchw. (f.) = doorzijpelen, -druipen; **durchsichern**, (h.) = doortrek'ken. **durchsieben**, fchw. (h.) = (door)zeven, ziften. **durchsingen**, ft. (h.) = (*een lied, een tijd*) doorzingen. **durchsitzen**, ft. (h.) = door-, stukzitten. **durchsollen**, unr. (h.) = er door moeten. **durchspähen**, fchw. (h.) = doorspieden, be-loeren. **durchspalten**, fchw. u. ft. (h.) = doorsplijten, klooven. **durchspielen**, fchw. (h.) = (*een stuk, een tijd*) doorspelen. **durchspielen** = spelen door. **durchspießen**, fchw. (h.) = doorspietsen, -steken. **durchsprechen**, ft. (h.) = grondig bespreken; telefoneeren; **durchsprechen** (f.) = (er) door rennen; (h.) = (er) door boren. **durchspringen** = doorren'nen. **durchspringen**, ft. (f.) = (er) door springen; stuk springen, barsten. **durchstampfen**, fchw. (h.) = stukstampen; trappendel doortrekken; **durchstampfen sich**, fchw. (h.) = door'dringen. **durchstauben**, fchw. (h.) = doorstuiven. **durchstäuben**, fchw. (h.) = (*een tekening*) doorprikken, -drukken; **durchstäuben** = door-, bestuiven, doordrin'gen. **durchstäuben**, fchw. (h.) = (flink) geeselen. **durchstechen**, ft. (h.) = (er) door(heen) steken, -prikken; **durchstechen**, ft. (h.) = doorste'ken. **Durchsteker**, w. —, —en = doorgestoken kaart, afgesproken

werk, knoeierij, intrige. **durçsteden**, ſchw. (h.) = (er) door steken. **Durçstedelei**, zie Durçsteherei. **durçstehlen** ſich, ft. (h.) = er doorsluipen. **durçsteygen**, ft. (f.) = door klimmen (*door een venster bijv.*). **Durçstich**, m. = ('t) doorsteken, doorgraving; opening, gat. **durçsticken**, ſchw. (h.) = geheel borduren. **durçstüben**, -stoßern, -stüßen, ſchw. (h.) = doorsnuffelen, -zoe'ken. **durçstoßen**, ft. (h.) = (er) door (heen) stooten, duwen; door'stooten, -steken; biljardeeren; (*zm.*) aan den grond loopen; **durçstoßen**, ft. (h.) = doorste'ken. **durçstrahlen**, ſchw. (h.) = doorstra'len, doorlich'ten. **durçstreichen**, ft. (h.) = doorhale-, -strijken, -strepen; **d.**, (f.) = (er) door strijken (*van den wind bijv.*); **durçstreifen**, ft. (h.) = uit-, doorstrepen; doortrek'ken, -zwer'ven. **durçstreifen**, ſchw. (h.) = doortrekken (*van vogels*); doorhaling. **durçstriegeln**, ſchw. (h.) = ter dege roskammen (*ook fig.*). **durçströmen**, ſchw. (f.) = (er) door stroomen; **durçströmen**, ſchw. (h.) = doorstroomen. **durçstudieren**, ſchw. (h.) = goed, geheel bestudeeren, doorstudeeren (*ook een tijd*). **durçstürmen**, ſchw. (f.) = (er) door stormen; (h.) door'stormen; **durçstürmen** = doorstor'men. **durçsuchen**, ſchw. (h.) = doorzoe'ken, huiszoeking doen. **durçtanzen**, ſchw. (h.) = door-, stukdansen; (*een dans*) geheel dansen; **durçtanzen** (h.) = doordansen. **durçtoben**, ſchw. (h.) = doorra'zen (*plaats en tijd*). **durçtöben**, ſchw. (h.) = door'klinken; **durçtöben**, (h.) = doorklin'ken. **durçtraben**, ſchw. (f.) = (er) door draven. **durçtränken**, ſchw. (h.) = drenken, doortrek'ken. **durçtränken**, ſchw. (h.) = droomend doorbrengen, verdroomen. **durçtreiben**, ft. (h.) = (er) door drijven, jagen; (iets) doordrijven. **durçtreten**, ft. (h.) = door-, stuk-treden, -trappen; goed kneden (*met den voet*). **durçtrichter**, ſchw. (h.) = trechteren. **Durçtrieb**, m. = weg om 't vee door te drijven; ('t) recht daartoe. **durçtrieb** = sluw, geslepen, doortrapt. **Durçtriebheit**, w. = sluwheid, geslepenheid. **durçtrieben**, -tröpfeln, -tropfen, ſchw. (f.) = doordruppelen, -lekken. **Durçtritt**, w. = Durçtrieb. **durçtuben**, ſchw. (h.) = (*een stuk*) doorstudeeren. **durçversuchen**, ſchw. (h.) = -probiereen. **durçwaschen**, ſchw. (h.) = (door)wa'ken. **durçwachsen**, ft. (f.) = door (iets) heen groeien; **durçwaschen**, Adj. = doorgroeid; (*vleesch*) doorregen (*met vet*). **durçwagen** ſich, ſchw. (h.) = zich (er) door wagen. **durçwalken**, ſchw. (h.) = door en door walken, vollen; afranselen. **durçwalen**, ſchw. (h.) = (*als pelgrim*) reizen, trekken door. **durçwandern**, ſchw. (h.) = afranselen. **durçwandern**, ſchw. (f.) = doortrekken; **durçwandern**, ſchw. (h.) = te voet doorrei'zen, -trek'ken. **durçwärmen**, **durçwärmen**, ſchw. (h.) = door en door verwarmen. **durçwaschen**, ft. (h.) = door-, stukwasschen; stuk voor stuk waschen; doorwasschen. **durçwaschen**, ſchw. (h.) = doorwa'teren; verwateren. **durçwaten**, ſchw. (f.) = (er) door waden; **durçwaten**, ſchw. (h.) = doorwa'den. **durçwehen**, ft. (h.) = doorwe'ven.

I. **Durçweg** (*met d*), m. = doorgang. II. **durç**

VAN GELDEREN, *Duitsch Woordenboek*, I.

weg, **durçweg** (*met d*) = geregeld, door de bank, zonder uitzondering. **durçwehen**, ſchw. (h.) = (er) door waaien; **durçwehen**, ſchw. (h.) = doorwaai'en. **durçweichen**, ſchw. (f.) = doorweeken (*intr.*); **durçweihen**, ſchw. (h.) = doorwee'ken (*tr.*). **durçwerfen**, ft. (h.) = (er) door (heen) werpen; zeven. **durçwetert** = gehard tegen weer en wind. **durçwetten**, ſchw. (h.) = door-, stukslijpen, -wetten. **durçwischen**, ſchw. (h.) = afranselen, smeren. **durçwinden**, ft. (h.) = door'wringen; **ſich d.** = zich er door werken, dringen; zich er uit reddend; **durçwinden**, ft. (h.) = doorvlech'ten. **durçwintern**, ſchw. (h.) = overwinteren, door den winter heen brengen. **durçwirken**, ſchw. (h.) = (er) door werken; **durçwirken** = doorwerken, -weven; -kne'den. **durçwischen**, ſchw. (h.) = uitwischen, -vegen; **d. u. durçwischen**, (f.) = oantsnappen; er door slippen. **durçwollen**, unr. (h.) = er door willen. **durçwuchet** = diep, krachtig doordrongen. **durçwühlen**, ſchw. (h.) = doorwoe'len; -snuffelen; -graven; von Augen durçwühlft = doorboord; **ſich durçwühlen**, ſchw. (h.) (er) door (heen) woelen. **Durçwurf**, m. = (*staande*) zeef. **durçwürzen**, ſchw. (h.) = kruiden; met geuren doortrekken, welriekend maken, doorgeuren. **durçzählen**, ſchw. (h.) = natellen. **durçzehen**, **durçzehen**, ſchw. (h.) = drinkend doorbrengen. **durçzeichnen**, ſchw. (h.) = (*een teekening*) door-, overtrekken, kalkeeren. **Durçziehbändchen**, f. = bandje (*door een zoom e. d.*). **durçziehen**, ft. (h.) = (er) door trekken, (er) door halen; [(iem.) over de tong laten gaan]; (*een dwarsbalk*) leggen; **d.**, (f.) = (ergens) doortrekken, -reizen; **durçziehen**, (h.) = doortrek'ken, -snijden, -rei'zen. **durçzittern**, ſchw. (h.) = doortril'en. **Durçzoll**, m. = doorvoerbelasting. **durçzucken**, ſchw. (h.) = doorschie'ten (*van den bliksem bijv.*); doorschok'ken, doortril'len; der Gedante durçzuckte ihn = schoot bliksemsnel door zijn brein; es durçzuckte ihn = er ging een schok door zijn leden. **Durçzug**, m. = doortocht, ('t) doortrekken. **durçzwingen**, ſchw. (h.) = (er) door (heen) drukken, persen. **dürfen**, unr. (ich darf, du darfst, er darf, wir dürfen; durftet; gedurft) (h.) = mogen verlof, recht tot iets hebben; [noodig hebben; durven]; er hat es nicht tun d. = hij heeft 't niet mogen doen; dürftet ich Sie bitten? = zou ik U mogen verzoeken? das dürftet wohl falsch sein = dat kon (zal) wel verkeerd zijn; Sie d. nicht glauben = U moet niet gelooven; Sie d. auf mich rechnen = U kunt op mij rekenen; Sie d. nur befehlen = U hebt maar te bevelen; *vgl. bitten*. **dürftig** = [arm, nooddruftig]; armoedig, behoeftig, schamel, schraal, karig; gebrekkig, onvoldoende, armzalig. **Dürftigkeit**, w. = armoede; behoefteigheid enz., *vgl. dürftig*. **dürr** = dor, droog, verdord; (uit)gedroogd (*ook fig.*), schraal, mager, houterig; einem mit d. en Worten sagen, daß... = iem. onomwonden zeggen, dat... **Dürre**, w. = durra, negerkoren. **dürrbeinig** = dunbeinig, met magere, schriële beenen. **Dürre**, w. = dorheid, droogte; schraalheid, magerheid, dunheid. **Dürroft**, f. = gedroogde vruchten. **Dürst**, m. = dorst (*ook fig.*), begeerte, zucht (*nach*: naar). **dürsten**, **dürsten**, ſchw. (h.) =

dorsten, dorst hebben; mich dürftet, es dürftet
 mich = ik heb dorst; mich dürftet nach = ik dorst
 naar. **durftig** = dorstig; begeerig, smachtend;
 d. . er Bruder = drinker, nathals; er hat eine
 d. . e Leber = een droge lever. **durstlöschend**,
stillend = dorststillend.
dus, **du'se** = zachtjes, stil, bedeesd; triest.
Duschbad, **Dusche**, **Dusche**, w. —, —n = douche,
 sproei-, stortbad. **duschen**, **dusch** (h.) = een
 douche nemen, geven.
du'se, zie dus.
Dü'se, w. —, —n = pijpopening (van een blaas-
 werk).
 I. **Du'sel**, w. —, —n = wijfje (van kleine vogels);
 oorveeg. II. **Du'sel**, m. —s = duizeligheid,
 droomerij, dommel; bof, zwijn („geluk”); suffer;
 im D. = in de soes, gedachteloos; D. haben =
 boffen, zwijnen.
Dufel, w. —, —en = dommeligheid; ge-
 dachteloosheid. **Du's(e)ler**, m. —s, —, **Du's-**
selhan = droomer, suffer, slaapmuts. **du'selig**
 = soezig, dommelig, suf. **du'seln**, **schw.** (h.) =
 duizelig zijn, dommelen, soezen. **Du'seltier**,
 f. = suffer, slaapmuts. **du'sig** = slaperig, suf.
du'sig = diefig.
Dufel (nrdb.) = Dufel en Dufeltier.
Dußeldorf, f. = Dusseldorp.
Dußeln, **schw.** (h.) = fluisteren].
Duft, m. —es = ('t) stof. **Dü'fter** = donker,
 duister, somber, triest; akelig. **Dü'fterheit**,
-heit, w. — = duisterheid, somberheid. **Dü'-**
stern, **schw.** (h.) = duister worden; verduisteren.
Dü'fternis, w. —, —e = duisternis].
Dü'te, zie Tüte.

Du'te, w. —, —n = tiet.
Du'tel, m. —s, — = zoethouder.
Du'tend, f. —s, —e = dozijn; feds D. davon
 gehen zwölf auf ein D. = daarvan gaan er 12
 in een d. **Du'tendarzt**, m. = knoeier. **du'tend-**
mal' = dikwijls, herhaaldelijk. **Du'tendmenſch**,
 m. = heel gewoon, alledaagsch mensch. **Du't-**
zendpreis, m. = gemiddelde prijs. **du'tend-**
weise = bij dozijnen, bij 't dozijn.
Duz'bruder, m. = intiem vriend (eig. dien men
 met „jij” aanspreekt). **du'zen**, **schw.** (h.) = met
 „jij” en „jou” aanspreken. **Duz'juh**: auf dem
 D. stehen = heel familiaar zijn, met „jij” en
 „jou” aanspreken. **Duz'schwefter**, w. = intieme
 vriendin.
D-Wagen, m. = D-rijtuig.
Dwat'bel, m. —s, —, zie Dweil.
dwars = (schp.) dwars.
dwars|schiff; **-sees** = dwars|scheeps; -zees.
Dweil, m. —s, —e = (schp.) dweil, zwabber.
dweil'en, **schw.** (h.) = dweilen, zwabberen.
Dyn, f. —s, — = Dyn (krachteenheid). **Dyna-**
mit, w. — = dynamika (leer van de krachten).
dyna'misch = dynamisch. **Dynamit'**, f. —(e)s =
 dynamiet. **Dynamome'ter**, m. u. f. —s, — =
 dynamometer, krachtmeter.
Dynast', m. —en, —en = dynast, klein vorst.
Dynastie, w. —, —n = dynastie. **dyna'stisch**
 = dynastisch.
Dy'ne, w. —, —n, zie Dyn.
Dysenterie, w. — = dysenterie, buikloop.
Dyspeptie, w. — = dyspepsie, maagzwakte.
dz = Doppelzenthner. dz.: berzeit.
D-Zug, m. = D-trein.

E.

E, f. = E.; (muz.) E, mi; E-Dur = E-majeur;
 E-Moll = E-mineur; E., Ew. (euer) Exzellenz =
 Uwe Excellentie.
Eau de Cologne, w. u. f. — = eau de
 Cologne.
Ebb'anter, m. = ebanker. **Eb'be**, w. —, —n =
 eb(be); E. und Flut = eb en vloed; es ist E.
 in meiner Börse = mijn beurs is plat. **eb'ben**,
schw. (h.) = ebben. **Eb'bestrom**, m. = eb-
 stroom, **Eb'betor**, f. = ebdeur (v. zeesluis).
ebb. = ebenda: aldaar.
e'ben = effen, glad, vlak, plat; eenvoudig,
 braaf; juist, net, precies; nauwlijks; (zoo) net;
 zooëven: nu eenmaal, nu juist; wir wohnen
 zu e. . er Erde = beneden, gelijkvloers; e. . en
 Fußes = gelijkgronds, zonder naar beneden
 of naar boven te gaan; (das ist es) e. = dat (is 't
 'm) juist; darauf war es e. abgeſehen = dat
 bedoelde ik net, dat was juist de bedoeling;
 e. erst = zoo pas; an e. dem Tage = juist op
 denzelfden dag; nicht e. schön = nu juist niet
 mooi; es ist e. nicht anders = 't is nu eenmaal
 niet anders.
E'benbaum, m. = ebbenboom.
E'benbild, f. = (even)beeld; er ist das E.
 meines Vaters = precies zijn vader. **e'benbürtig**
 = evenboortig, van gelijke geboorte of afkomst,
 gelijkwaardig; einem e. sein (fig.) = iems.
 gelijke zijn, de vergelijking met iem. kunnen

doorstaan. **E'benbürtigkeit**, w. — = gelijk-
 heid (in geboorte, stand enz.), gelijkwaardigheid.
e'benda' = (al)daar, terzelfder plaats. **e'ben-**
daher = van daar, van die plaats. **e'ben-**
dahin = (juist) daarheen. **e'bendafelst'** =
 terzelfder plaats. **e'bender**, **e'bender'** (die-
 das)fel'be = (juist) de-, 'tzelfde. **e'bendeshalb'**
 = juist daarom.
E'bene, w. —, —n = vlakte; schiefe E. =
 hellend vlak. **e'b(e)nen**, **schw.** (h.) = effenen,
 nivelleeren, glad maken, banen. **e'benerdig** =
 gelijkvloers(ch). **e'benfalls** = eveneens. -zoo,
 insgelijks. **E'benheit**, w. —, —en = effenheid,
 gelijkheid.
E'benholz, f. = ebbenhout. **Ebenist'**, m. —en,
 —en = kunstschrijnwerker.
E'benmaß, f. = even-, gelijkmatigheid, even-
 redigheid, symmetrie. **e'benmäßig** = even-,
 gelijkmatig, evenredig. **e'benso** = even,
 (even)zoo. **e'benfogut'** = even goed. **e'ben-**
sohlig = horizontaal. **e'bensoſch'** = juist zoo,
 juist zulk, dito.
e'benso|oft'; **-sehr'**; **-viel'**; **-wenig'**; **-wohl'** =
 even|dikwijls; -zeer; -veel; -weinig; -goed.
E'b(e)nung, w. —, —en = effening, gelijkmaking.
E'ber, m. —s, — = ever, beer (varken), wild
 zwijn; er schäumt wie ein E. = hij schuimbekt
 van woede. **E'beresche**, w. = lijsterbes(boom).
E'berhard, m. = Ever(h)ard, Evert. **E'ber-**

- raute, w. = citroenkruid. **Eberwurz**, w. = driedistel.
- eb'nen**, zie e benen.
- Ebonit'**, f. —(e)s = eboniet.
- Ebrá'er**, zie Sebrá'er.
- Ebro**, m. = Ebro.
- Ecarté**, f. —s, —s = écarté.
- Ec'ce-Ho'mo**, m. —s, —s = ecce-homo (*Christusbeeld met doornekroon*).
- echauffie'ren** (spr.: *esjo*...), [d]w. (h.) = echauffeeren, verhitten.
- Echinoder'me**, m. —n, —n = echinoderm, stekelhuidige.
- E'cho**, f. —s, —s = echo. **e'choen**, [d]w. (h.) = echoën.
- Ech'je**, w. —, —n = hagedis.
- echt** = echt, waar, zuiver, onvervalscht. **Echt'heit**, w. — = echtheid, enz., vgl. e'cht.
- echt'los** = burgerlijk dood, vogelvrij].
- E'd**, f. —(e)s —e, zie E'de.
- E'd||balken**, m.; **-band**, f.; **-brett**, f. = hoek|balk; -beslag; -plank.
- E'd'gen**, f. —s, — = hoekje. **E'd'te**, w. —, —n = hoek, uit'stekende punt of kant; an, von allen **E'n** und **Enden** = aan, van alle kanten, overal; etnen um die **E**. bringen = iem. naar de andere wereld helpen; nehmits nicht um die **E**. = neem 't niet verkeerd op; er ist um die **E**. = hij is 't hoekje om; es geht bunt über **E'd** = 't gaat er dol toe; vgl. biegen, trauen. **E'd'ten'steher**, m. —s, — = baliekluiver.
- E'd'ter**, w. —, —n = eikel, akker; peuter, kleintje; (*in 't spel*) klaveren.
- E'd'lfenster**, f.; **-haus**, f. u. ä. = hoek|venster; -huis e. d.
- ee'tig** = hoekig, onbehouwen, ruw; (*gwst.*) buiten zich zelf.
- E'd'lkaden**, m.; **-loch**, f.; **-säule**, w. = hoek|winkel; -zak (*biljart*); -zuil (kantige zuil).
- E'd'lein**, m. = hoeksteen; schutsteen; (*in 't spel*) ruiten. **E'd'zahn**, m. = hoekstand.
- Ed.** = editio.: editie, uitgave.
- E'd'da**, w. —, —s = Edda (*Skandinavische Mythenverzameling*).
- e'del** = edel, nobel, kostbaar. **E'delblut**, f. = adellijk bloed, adel. **E'delbürger**, m. = voornaam burger, patriciër. **e'delbürtig** = van adellijke geboorte. **E'delbame**, w. = adellijke dame. **E'delerz**, f. = rijk, edel erts. **E'delfalte**, m. = edelvalk. **E'delfran**, w. = edelvrouw, adellijke dame. **E'delfräulein**, f. = freule, jonkvrouw. **e'delgeboren** = adellijk. **e'delge'sinnt** = edelgezind, -denkend. **E'delgestein**, f. = edelgesteente. **e'delherzig** = edelaardig, -moedig. **E'delhirsch**, m. = edelhart. **E'delhof**, m. = adellijk kasteel, a. landgoed; zie ook Edelst. **E'delholz**, f. = fijn hout. **E'deling**, m. —s, —e = edeling, ridder. **E'delnabe**, m. = edelknaap, page; (*jag.*) gaffelhert. **E'delrecht**, m. = page. **E'delloralle**, w. = bloedkoraal. **E'delmann** (-leute), m. = edelman. **e'delmännisch** = adellijk, edel, ridderlijk. **E'delmarter**, m. = edelmarter. **E'delmetall**, f. = edel metaal. **E'delmut**, m. = edelmoedigheid. **e'delmütig** = edelmoedig. **E'delpilz**, m. = eetbare pijpzwam. **E'delreis**, f. = entrijs, okuleertakje. **E'delstinn**, m. = edelaardigheid, edele inborst. **E'delstig**, m. = adellijk goed, heerlijkheid, vgl. Edelhof. **E'delstein**, m. = edelsteen. **E'delsteinfasser**, m. = zetter (*van edelsteenen*).
- E'delstein|gewicht**, f.; **-handel**, m.; **-schneider**, m. u. ä. = edelsteen|gewicht (karaat); -handel; -snijder (klover) e. d.
- E'deltanne**, w. = zilverspar, pitch-pine. **E'deltat**, w. = edele daad. **E'delweid**, f. — u. —es = edelweisz. **E'delwild**, f. = edelwild.
- E'den**, f. —s = Eden, paradijs.
- edie'ren**, [d]w. (h.) = uitgeven.
- E'ditt'**, f. —(e)s, —e = edikt, verordening.
- E'dittal'adung**, w. = openbare dagvaarding.
- E'dinburg**, f. = Edinburg.
- E'dith**, **E'ditha**, w. = Edith.
- E'dition**, w. —, —en = editie, uitgave. **E'ditor**, m. —s, —to'ren = uitgever.
- E'd'ler** (von Weller z. B.) = Ridder (v. W. bijv.).
- E'd'mund**, m. = Edmond.
- E'duard**, m. = Eduard.
- E. E.** = Guer Ebele, Guer(e) Exzellenz = UEd., Uwe Excellentie.
- Efen'di**, m. —s, —s = Effendi, Heer.
- E'feu**, m. (u. f.), —s = klimop.
- E'feff**, f.: degelijk, puik; etw. aus dem **E**. verfehen = iets op zijn duimpje, in de puntjes kennen.
- E'ffekt'**, m. —(e)s, —e = effekt, uitwerking.
- E'ffekten**, Pl. = bezittingen, goederen, bagage; effecten, papieren.
- E'ffeten||börse**, w.; **-handel**, m.; **-händler**, m.; **-makler**, m. = effekte|beurs; -handel; -koopman; -makelaar (makelaar in effecten).
- E'ffett'hascherel**, w. = jacht op effekt. **effettiv'** = effectief, werkelijk (Dienst z. B.): e. Arbeit = nuttige arbeid. **Effektiv'**... = effectief; (dadelijk) leverbaar; alhier; kontant, in specie.
- Effektiv'bestand**, m. = effectief, ('t) voorradige, voorraad; ook = Effektiv|fand. **Effektiv'geschäft**, f. = kassa-affaire. **Effektiv'kraft**, w. = (mech.) nuttige kracht. **Effektiv'stand**, m. = effectief (*bij 't leger*). **Effektiv'stärke**, w. = effectieve sterkte (*van 't leger*). **Effektiv'wert**, m. = reële waarde. **effektue'ren**, [d]w. (h.) = effectueeren, uitvoeren. **effekt'voll** = effectvol, met veel uitwerking.
- Effet'** (spr.: *effe*), f. —s = effekt (*bij 't biljard*).
- E'ff'loch**, zie **ff'loch**.
- E.G.** = ingetragene Genossenschaft.
- egal'** = egaal, 'zelfde, om 't even, gelijk; (*gwst.*) voortdurend. **egalitie'ren**, [d]w. (h.) = egalizeeren, gelijk maken, effenen; vereffenen.
- Egalität'**, w. — = egaliteit, gelijkheid.
- E'gel**, m. —s, — = bloedzuiger.
- E'gerling**, m. —s, —e = eetbare paddestoel.
- Eg'ge**, w. —, —n = eg, egge. **eg'gen**, [d]w. (h.) = eggen. **Eg'ger**, m. —s, — = egger. **Eg'ge(n)'zahn**, m., **-zinte**, w. = egtand.
- Eg'idius** = Egidius, Eloï.
- E. G. m. b. H.** = ingetragene Genossenschaft mit beschränkter Haftung: kööperatieve vereniging (met bep. verantw.).
- Egois'mus**, m. — = egoïsme, zelfzucht. **Egoist'**, m. —en, —en = egoïst. **egoist'isch** = egoïstisch.
- egrenie'ren**, [d]w. (h.) = (*ruwe katoen*) ont-korrelen, uitpellen, zuiveren.
- eh!** = ah! hé!
- I. **e'he** = eer(dat), voor(dat). II. **E'he**, w. —, —n = huwelijk, echt; **E**. zur linken Hand, morganatische **E**. = h. met de linkerhand, morganatische h.; wilde **E**. = vrij h.; die **E**. brechen = echtbreuk plegen; etnem die **E**. verp'rechen = beloven iem. te huwen; Amber erfter, zweiter **E**. = uit 't eerste, tweede h.; außer der **E**. geboren = buiten h., buiten echt geboren.
- E'he|band**, f.; **-bett**, f. = huwelijks|band; -bed.

e'hebrechen, ft. (h.) (ich breche die Ehe usw.) = echtbreken, -breuk plegen, overspel drijven.
E'hebrecher, m. —s, — = echtbreker. **e'hebrecherisch** = overspelig. **E'hebruch**, m. = echtbreuk, overspel. **E'hebund**, m., ***bündnis**, f. = echtvereniging, -verbintenis.
e'heben' = eertijds, voorheen, vroeger.
E'hefrau, w., ***gatte**, m., ***gattin**, w. = echtgenoot(e). **E'hegaumer**, m. —s, — = (schw.) ambtenaar van de zedepolitie. **E'hegelübde**, f. = huwelijksbelofte. **E'hegemahl**, m., ***gemahlin**, w., ***genos**, m., ***genossin**, w. = echtgenoot(e). **E'hegericht**, f. = rechtbank voor huwelijkszaken. **E'hegespons**, m. u. f. = echtgenoot(e).
e'hegestern = eergisteren.
E'heglüd, f.; ***gut**, f. = huwelijks|geluk; -goed.
[E'hehaken, Pl. = rechtsgeldige verhinderling (om voor den rechter te verschijnen)]. **E'hehälfte**, w. = wederhelft, eega. **E'hehalt**, m. —en, —en = (gust.) dienstbode; echtgenoot.
E'heherr, m. = echtgenoot. **e'heherrlich** = den echtgenoot betamend, toekomstend, mannelijk.
E'hehindernis, f. = beletsel voor een wettig huwelijk. **E'hejoch**, f. = huwelijksjuk. **E'hekontrakt**, m. = huwelijkskontrakt. **E'hekreuz**, f. = huwelijkslast, -juk; booze vrouw, huiskruis. **E'heträppel**, m. = oude suffer (van een echtgenoot). **e'heleiblich** = (kind) wettig.
E'heleute, Pl. = echtlieden, echtgenooten. **e'helich** = van 't huwelijk, huwelijks.., wettig. **e'helichen**, schw. (h.) = huwen, trouwen. **E'heließe** (der u. die) = echtgenoot(e). **e'helos** = ongehuwd. **E'helofigkeit**, w. — = ongehuwde staat. **e'helustig** = trouwlustig.
e'hemalig = voormalig, vroeger, gewezen, oud. **e'hemals** = voormaals, eertijds, vroeger.
E'hemann, m. = echtgenoot, man. **e'hemannisch** zie e'eherrlich.
[e'h(e)nder = e'her (noch abd.)].
E'heordnung, w. = huwelijksrecht.
E'hellpaar, f.; ***patten**, Pl.; ***pfand**, f.; ***pflicht**, w. = echt-, huwelijks|paar; -kontrakt (huwelijksche voorwaarden); -pand; -plicht.
e'her = eerder, vroeger; eer, liever.
E'hercht, f. = huwelijksrecht.
e'hern = metalen, bronzen, ijzeren; das e. e. **Lohngeß** = de ijzeren loonwet; e. e. **Sittr** = stalen voorhoofd; das e. e. **Geßid** = 't harde, 't ijzeren (nood)lot.
E'hesache, w. = huwelijkszaak. **E'heschänder**, m. = huwelijkschender, echtbreker. **E'hescheidung**, w. = echtscheiding. **E'hescheidungsflage**, w. = eisch tot echtscheiding. **E'hescheu**, w. = schroom voor, afkeer van 't huwelijk. **E'heschlichung**, w. = ('t) aangaan van een huwelijk.
E'hesegen, f. = huwelijkszegen (*inzegening en kinderen*). **E'hestand**, m. = huwelijk, gehuwde staat; (der) E. (ist ein) **Whestand** = vrouwen is berouwen.
e'hest: am e. en = 't eerst, 't vroegst; in de eerste plaats; mit e. en, des e. en, e. ens = binnenkort, eerlang.
E'helsteuer, w.; ***stifter**, m.; ***streitigkeit**, w. = huwelijks|gift; -maker; -twist.
E'hetuufel, m. = verstoorder van den huwelijksvrede; huisduivel(in). **E'heverbot**, f. = trouwverbod. **e'heverlassen** = verlaten (*door den echtgenoot*). **E'heverlöbdis**, f. = verloving.
E'hevermächtnis, f. = legaat aan den langstlevende. **E'heversprechen**, f. = trouwbelofte. **E'hevertrag**, m. = huwelijkskontrakt, huwelijksche voorwaarden. **E'heweis**, f. = echtge-

noot, vrouw. [**E'hezärtter**, m. —s, — = **E'hekontrakt**]. **e'h'lichen**, zie ehelichen.
E'h'ni, zie Ahni.
E'h'rabshneider, m. = eerroover, lasteraar.
e'h'rar = eerzaam, zedig, fatsoenlijk. **E'h'rarkeit**, w. — = eerzaamheid enz. **E'h'rarbegier (de)**, w. — = eerzucht. **e'h'rarbegierig** = eergierig, -zuchtig.
E'h're, w. —, —n = eer; etnem die E. **abshneiderden** = iems. eer bekladden, rooven; etnem an die E. greifen = iems. eer aantasten; sich etw. zur E. **anrechnen**, sich eine E. aus etw. **machen** = 't zich tot een eer rekenen; auf E., auf meine E., bei meiner E. = op mijn eer; auf E. halten = op zijn eer gesteld zijn; bei E. n. bleiben = zijn eer bewaren; einen bei seiner E. paden, fassen = op iems. eer-(gevoel) werken; ich werde mir die E. **geben**, werde die E. haben = zal de eer hebben; der Wahrheit die E. **geben** = de waarheid huldigen; in E. n. halten = in eere houden; in alle E. n. = in alle eer en deugd; er ist in E. n. grau geworden = met eere grijs geworden; jems. in (allen) E. n. gebenten = iem. eervol gedenken; Ihr Wort in E. n. = met uw verlof; einen Ruß in E. n. kann niemand wehren = die erg denkt, vaart erg in 't hart; das **macht** Ihrem Geschmad E. = doet uw smaak eer; die E. eines Hauses **machen** = de honneurs waarnemen; er hat mit E. n. bestanden = hij heeft 't er eervol afgebracht; aller E. n. **wert** = eervol, achtenswaardig; zu E. n. des Königs, dem König zu E. n. = ter eere van den koning; zur E. des Direktors (H); zu E. n. kommen = tot eer en aanzien komen; einen wieder zu E. n. bringen = iem. in zijn eer herstellen.
e'h'ren, schw. (h.) = eeren, eerbiedigen, respecteren; vereeren; vgl. Pfennig.
E'h'r(e)n = Herr: Ehrn Hans.
E'h'ren|akzept, f.; ***akzeptant**, m. = akceptatie ter eere; akceptant t. e.
E'h'renamt, f. = eereambt, -post, -baantje.
E'h'renannahme, w. = akceptatie ter eere.
E'h'renbahn, w. = weg van eer, eervolle loopbaan. **E'h'renbefuch**, m. = ceremonieel bezoek, beleefdheidsvisite. **E'h'renbett**, f. = bed van eer. **E'h'rendezeugung**, ***bezeugung**, w. = eerbewijs, -betoon, -betuiging. **E'h'renbürger**, m. = eereburger. **E'h'renbürgerbrief**, m. = diploma van eereburgerschap. **e'h'rend** = vereerend, eervol. **E'h'rendame**, w. = eere-dame. **E'h'rendegen**, m. = eeredegen. **E'h'rendiplom**, f. = eerediploma. **E'h'rendoktor**, m. = doctor honoris causa. **E'h'renerklärung**, w. = eerherstel, anende honorable.
I. **E'h'renfest**, f. = eerefeest. II. **e'h'renfest**, Adj. = eerzaam, eerefest.
E'h'renfolge, f. = eerestoet, -gevolg. **E'h'rengehalt**, f. = pensioen. **E'h'rengeleite**, f. = eerestoet. **E'h'rengepränge**, f. = groot eerbetoon. **E'h'rengericht**, f. = raad van eer, eereraad. **E'h'rengeschenk**, f. = eeregeschenk. **E'h'rengrad**, m. = eeregraad, honoraire graad. **e'h'renhalt** = eervol, achtenswaardig. **E'h'renhaltigkeit**, w. — = achtenswaardigheid, achtbaarheid. **e'h'renhalber** = eershelve, *honoris causa*. **E'h'renhalle**, w. = eere-tempel. **E'h'renhandel**, m. = eerezaak. **E'h'renhof**, m. = eere-rechtbank, -raad. **E'h'renhüterin**, w. = duenna, eerehoedster. **E'h'renlette**, w. = eereketen. **E'h'renllage**, w. = eisch tot eerherstel. **E'h'renkleid**, f. = eere-, staatsiekleed. **E'h'renkränzung**, w. = krenking van (iemands) eer,

belediging. **Ch'renkranz**, m. = bruidskrans; eerekroon. **Ch'renkruis**, f. = eerekruis. **Ch'renlegion**, w. = legioen van eer. **Ch'renlohn**, m. = eereloon, honorarium. **Ch'renmahl**, f. = eeremaaltijd, feestmaal. **Ch'renmann**, m. = man van eer, braaf, achtenswaardig man. **Ch'renmitglied**, f. = eerlid. **Ch'renmünze**, w. = eerepenning. **Ch'renname**, m. = eer-naam. **Ch'renpoort**, w. = eerepoort. **Ch'renplatz**, m. = eereplaats. **Ch'renposten**, m. = eereplaats, -(wacht)post. **Ch'renpräsident**, m. = eereprezident. **Ch'renpreis**, m. = eereprijs (ook *de plant*). **Ch'renpromotion**, w. = promotie tot doctor honoris causa. **Ch'renpunkt**, m. = punt van eer, point d'honneur. **Ch'renrat**, m. = eere-lid van een raad; eereraad. **Ch'renraub**, m. = eerroof, laster. **Ch'renräuber**, m. = eerroover; verleider. **Ch'renrecht**, f. = eerend recht; wetboek van eer; burgerlijke E. e = burgerlijke en politieke rechten. **Ch'renreiter**, m. = verdediger. **Ch'renrichter**, m. = rechter in eerezaken. **Ch'renrührig** = beledigend, eerkrenkend. **Ch'rensäbel**, m. = eeresabel. **Ch'rensache**, w. = eerezaak. **Ch'rensalve**, w. = eeresalvo, -saluut. **Ch'rensäule**, w. = eerzuil. **Ch'renschilder**, m. = eerroover, verleider. **Ch'renschild**, m. = eereschild. **Ch'renschmud**, m. = groot ornaat, plechtgewaad. **Ch'renschuld**, w. = eereschuld. **Ch'renschuh**, m. = eere-, salutschot. **Ch'rensold**, m. = honorarium. **Ch'renstaffel**, w. = eeregraad, trap van eer. **Ch'renstelle**, w. = eereplaats, -ambt, plaats van vertrouwen. **Ch'renstrafe**, w. = straf met verlies van eer. **Ch'renstufe**, w. = Ch'renstaffel. **Ch'rentag**, m. = eeredag, groote dag, feestdag ter eere van; E. e = (ook) respitdagen. **Ch'rentanz**, m. = eeredans, eerste dans. **Ch'renthalben**, -halber = eershalve. **Ch'rentitel**, m. = eeretitel. **Ch'rentrunt**, m. = eere-, feestdrank, toost. **Ch'renvoll** = eervol. **Ch'renvormund**, m. = (zooveel als) toeziende voogd. **Ch'renwache**, w. = eerewacht. **Ch'renwein**, m. = eerewijn. **Ch'renwert** = (eer)waardig, achtbaar. **Ch'renwort**, f. = eerewoord. **Ch'renwürdig** = op eerewoord. **Ch'renzahler**, m. = betaler ter eere. **Ch'renzahlung**, w. = betaling ter eere. **Ch'renzeichen**, f. = eereteken. **Ch'ren erbietig** = eerbiedig. **Ch'ren erbietigkeit**, -erbietung, w. = eerbied, eerbiedigheid. **Ch'renfurcht**, w. = eerbied, hulde. **Ch'renfürchtig** = eerbiedig. **Ch'renfürchtvoll** = (zeer) eerbiedig. **Ch'rengefühl**, f. = eergevoel; gartes E. = fijn-gevoeligheid op 't punt van eer. **Ch'rengeiz**, m. = eerezucht, -gierigheid. **Ch'rengeizig** = eergierig. **Ch'rengier**, w. = (hevige) eerezucht. **Ch'rengierig** = eerezuchtig. **Ch'rentid** = eerlijk, braaf, oprecht; eervol, [fatsoenlijk]; eine e. e Saut = een goeie vent, goed mensch; er hat sein e. e. es Auskommen = hij kan fatsoenlijk bestaan; einen wieder e. machen = iemand in zijn eer herstellen; (ein Kind) e. machen = wettigen. **Ch'rentidlichkeit**, w. = eerlijkheid, braafheid; oprechtheid. **Ch'rentiebe**, w. = eerliefde. **Ch'rentieband** = eerlijk, eergierig. **Ch'rentios** = eerloos. **Ch'rentlosigkeit**, w. = eerloosheid. **Ch'ren**, zie Ch'ren. **Ch'renpfeilig** = preutsch, gemaakt eerbaar. **Ch'rensam** = eerzaam, achtbaar. **Ch'rensamkeit**, w. = eerzaamheid enz. **Ch'rensucht**, w. = eerezucht. **Ch'rensüchtig** = eerezuchtig. **Ch'renver-gessen** = eervergeten. **Ch'renvergeffenheit**, w. = gewetenloosheid, laagheid. **Ch'renverlegend** =

beledigend, eerkrenkend. **Ch'renwürdig** = in strijd, strijdig met de eer. **Ch'renwürden**, w. = Eerwaarde; Ew. E. = Uw Eerwaarde. **Ch'renwürdig** = eer(bied)waardig. **Ch'renwürdigt** = zeer eerwaardig.

I. ei! = ei! well ei was! = oeh kom! II. Ei, f. —(e)s, —er = ei; hartes, weiches Ei = hard zacht ei; das Ei will flüger sein als die Henne = 't ei wil wijzer zijn dan de hen; er sieht aus wie aus dem Ei geschält (gepelt) = . . . alsof hij uit een doosje kwam; ein faules Ei verdirbt den ganzen Brei = een rotte appel in de mande maakt al de rest te schande; er geht wie auf Eiern = hij loopt als op eieren (zoo voorzichtig); ungelegte Eier = dingen die nog geen werkelijkheid zijn, hersenschimmen; sich um ungelegte Eier kümmern = zich zorgen vóór den tijd maken; sie sind einander ähnlich, gleichen sich wie ein Ei dem andern = . . . als twee droppels water; er ist faum aus dem Ei gefrohen = hij is nog nauwelijks uit den dop.

Ei'apffel' = heiapopeel.

Ei'be, w. —, —n = taxus. **Ei'ben** = van taxus- (hout). **Ei'bendbaum**, m. = taxus.

Ei'bis, m. —es = heemst; hibiskus.

Ei'ch'ant, f. = ijkantoor.

Ei'ch'apfel, m. = galappel, -noot. **Ei'ch'baum**, m. = eik(eboom).

I. **Ei'che**, w. —, —n = eik(eboom). II. **Ei'che**, w. —, —n = ijk(letter, -maat), ('t) ijken (*van vaten*) ('t) roeien, ('t) pellen.

Ei'chel, w. —, —n = eikel; (im Garten) p. el klavieren. **Ei'chelförmig** = eikelvormig. **Ei'chelt-garten**, m. = eikeplantsoen. **Ei'cheltshäher**, m. = markol, Vlaamsche gaai. **Ei'cheltkaffee**, m. = eikelkoffie. **Ei'cheltappe**, w., -leids, m. = dopje (van den eikel).

Ei'ch'ette, w. = ijk-, standaard-el.

Ei'ch'elste, w. = eikelooft. **Ei'ch'elmaß**, w. = eikelvoeder, -mesting. **Ei'ch'elnapfen**, f. = eikelopje. **Ei'ch'elshwein**, f. = met elkels gemest zwijn.

I. **Ei'chen**, v. b. j. = eiken, van eikehout. II. **Ei'chen**, [schw. (h.)] = ijken, (*vaten*) roeien, pellen.

III. **Ei'chen**, f. —s, — = eitje.

Ei'chenblatt, f. = eikeblad. **Ei'chenbruch**, m. = eiketakjes. **Ei'chenbüsch**, -gekrüpp, f. = eikehakhout. **Ei'chenfarbe**, w. = eikehoutkleur. **Ei'chenholz**, f. = eikehout. **Ei'chenkranz**, m. = krans van eikebladeren. **Ei'chenkrone**, w. = eikekroon (Orden der E.). **Ei'chenmoos**, f. = eikemos. **Ei'chenrinde**, w. = eikeschors. **Ei'chenstamm**, m. = eikezwam. **Ei'chenwald**, m. = eikebosch, -woud.

Ei'cher, m. —s, — = ijker, roeier, peller, vgl. eichen II. **Ei'ch'gebühr**, w. = ijkloon. **Ei'ch'geschält**, f. = ijking.

Ei'ch'horn, -hörnen, -tägen, f., -täge, w. = eekhoortje.

Ei'ch'lolal, f. = ijklokaal. **Ei'ch'maß**, f. = ijk-, standaardmaat. **Ei'ch'meißter**, m. = ijker, ijkmeester. **Ei'ch'pfund**, f. = ijk-, standaard-pond. **Ei'ch'stab**, m. = ijk-, meet-, peil-, roei-stok, vgl. eichen II. **Ei'ch'streif**, m. = ijkstreep. **Ei'chung**, w. —, —en = ijk(letter).

Ei'ch'wald, zie Eichenwald.

Ei'ch'zwang, m. = ijkplicht.

Eid, m. —(e)s, —e = eed; E. ablegen, schwören, leisten = e. afleggen, doen; leiblicher, körperlicher E. = persoonlijke eed; einem den E. auferlegen, zujchieben = iem. den e. opleggen; einem in E. und Pflicht nehmen = iem. den e. van trouw doen afleggen.

Eidam, m. —(e)s, —e = (niet umgangs-
[prachlich] schoonzoon.
Eidbreker, m. = eedbreker, meenedeige.
Eidbruch, m. = eedbreuk, meened. **eid-
brüchig** = meenedeig.
Eiddehje, w. —, —n = hagedis. **eiddehjenartig**
= hagedisachtig.
Eidder, m. —s, —, E. w. —, —n = eider(eend).
Eidderbaunen, —**dunen**, Pl. = eiderdons. **Eid-
derente**, w. = eidereend. **Eidergans**, w.,
—**vogel**, m. = eidergans.
Eidablesingung, w. = eedsaflegging. **Eid-
helfer**, m. = [eeds]helper, mede-eedaflegger];
medeplichtige. **Eidablesingung**, w. = eeds-
weigerung. **Eidbesformel**, w. = eedsformulier.
Eidbesleistung = —ablesingung. **Eidbespflicht**,
w. = gezworen trouw; die E. leisten = hou en
trouw zweren. **Eidbespflicht**: an E. versichern =
plechtig verklaren (in plaats van een eed te doen).
Eidbesweigerung, w. = eedsweigerung.
Eidgenos, m. = eedgenoot. **Eidgenossens-
chaft**, w. = eedgenootschap. **eidgenösslich** =
eedgenootschappelijk, (biz.) Zwitsersch. **eid-
lich** = onder eede; e. bekräftigen (bekräftigen,
erhärten, bekräftigen), vernehmen = onder eede
bevestigen, hooren.
Eiddotter, f. = eierdooier.
Eidstuur, m. = eed. **eidvergeffen**, = mein-
eedig.
ei'en, [schw. (h.)] = aaien.
Eierapfel, m. = eier-, melanzaanappel. **Eier-
beder**, m. = eierdopje. **Eierbier**, f. = kandeel.
Eierbrot, f. = eiergebak. **Eierbrühe**, w. =
eiersaus. **Eierladen**, m. = eierkoek, omelet.
Eierhändler, m. = eierhandelaar. **Eierläse**,
m. = eiervla. **Eierlebs**, m. = wijjeskreeft.
Eierluchen, m. = eierpannekoek; (typ.)
pastei. **ei'erlegend** = eierlegend. **Eierloch**,
f. = nest v. een kip. **Eiernäpfchen**, f. = eier-
dopje. **Eierpflanze**, w. = eierplant (vgl.
—apfel). **Eierpflaume**, w. = eierpruim.
Eierschale, w. = eierschaal, —dop. **Eier-
schaum**, m. = geklutste eieren. **Eierschnee**,
m. = schuim van eiwit. **Eierstod**, m. = eierstok,
ovarium. **Eierstanz**, m. = eierdans. **ei'er-
tragend** = eierdragend.
Eifel, w. — = Eifel.
Eifer, m. —s = (dienst)ijver vuur, drift;
verontwaardiging, toorn; in E. geraten =
in vuur raken, boos worden. **Eiferer**, m. —s,
— = ijveraar. **ei'ferig**, zie eifrig. **ei'fern**,
[schw. (h.)] = (für u. gegen od. wider) ijveren;
(über Alf.) boos, heftig worden. **Eiferfucht**,
w. = ijverzucht, jaloezie. **Eiferfuchtelei'**, w.
— = kleingeestige, kinderachtige jaloezie.
ei'ferfuchtig = ijverzuchtig, jaloersch (auf
einen).
Eiform, w. = eivorm. **ei'förmig** = eivormig,
ovaal.
eifrig = ijverig, druk, vurig, driftig; [ijver-
zuchtig].
Eigelb, f. = geel van een ei.
ei'gen = eigen(aardig), bijzonder, vreemd,
nauwgezet, precies; e. e. Leute = lijfeigenen;
er bejht nichts E. es = niets van zich zelf;
[ich] etw. zu e. machen = zich iets toe-
eigenen, zich iets eigen maken; das ist mein
e. = dat is van mij, mijn eigendom; sein
e. . . [tes] Wesen = zijn meest bijzondere, innige
aard; auf (seine) e. . . e Hand (Hauf) = op zijn
eigen hand; ein e. . . er Mensch = een eigen-
aardig mensch; ein e. . . er Fall = een vreemd,
lastig geval; vgl. Antrieb, Herr, Person.

Eigenaacht, w. = eigen, persoonlijke meening.
Eigenart, w. — = eigen, bijzondere
aard of natuur, eigenaardigheid. **ei'genartig** =
eigenaardig, bijzonder. **Eigenbericht**, w. =
partikulier bericht, verslag. **Eigenbrötler**
(ook: —bröbler), m. —s, — = zonderling;
eigengerechtigd; eigengereid mensch. **Eigen-
dampf**, m. = eigen stoom. **Eigenbüchel**,
m. = eigendunk, verwaandheid. **Eigenge-
wicht**, f. = eigen gewicht. **ei'genhändig** =
eigenhandig; e. . . er Brief = eig. schrijven; e.
übergeben = in handen overgeven. **Eigen-
heim**, f. = eigen tehuis. **Eigenheit**, w. —,
—en = eigenaardigheid, bijzonderheid; zonde-
ringheid. **Eigenhilfe**, w. = eigen hulp; zelfver-
dediging; zur E. greifen = tot z. zijn toevlucht
nemen. **Eigenliebe**, w. = eigenliefde. **Eigen-
lob**, f. = eigen lof; E. stinkt (l.). **Eigenloher**,
m. —s, — = die voor eigen rekening een mijn
exploiteerde. **ei'genmächtig** = eigenmachtig,
willekeurig. **Eigenname**, m. = eigenaam.
Eigennut, m. = eigenbelang, —baat, baatzucht.
ei'genützig = baat-, belangzuchtig, egoïstisch.
Eigenpersönlichkeit, w. = individualiteit.
ei'gens = opzettelijk, speciaal, expresselijk;
[eigenaardig].
Eigenschaft, w. —, —en = eigenschap, hoe-
danigheid, kenmerk, aard. **Eigenschafts-
wort**, f. = bijvoeglijk naamwoord, adjectief,
eigenschapswoord. **Eigensinn**, m. = eigen-
zinnigheid, koppigheid; wonderlijkheid. **ei'gen-
sinnig** = eigenzinnig, (stijf)hoofdig, koppig;
grillig, kurig, wonderlijk. **ei'genfuchtig** =
zelfzuchtig. **ei'gentlich** = eigenlijk, werkelijk,
welbeschouwd. **Eigentum**, f. —(e)s, . . . tümer
= eigendom, bezit(ing); öffentliches E. =
publiek domein. **Eigentümer**, m. —s, —
= eigenaar. **ei'gentümlich** = eigenaardig,
bizar, kenmerkend, onderscheidend; zonde-
ling, vreemd; eigen; in eigendom. **Eigen-
tümlichkeit**, w. —, —en = eigenaardigheid;
zonderlingheid. **Eigentumsentsetzung**, w. =
eigendomsontzetting, onteigening. **Eigen-
tumsgut haben**, f. = tegoed. **Eigentumsherr**,
m. = eigenaar. **Eigentumsrecht**, f. = eigen-
domsrecht; (ook) kopie-, auteursrecht. **Eigen-
tumsübergang**, m. = eigendomsvergang.
Eigentumsverhältnis, f. = eigendoms-, bezit-
verhouding. **Eigenwechjel**, m. = promesse,
orderbriefje, —biljet. **Eigenwille**, m. = eigen-
zinnigheid. **ei'genwillig** = eigenzinnig. **Eigen-
willigkeit**, w. = eigenzinnigheid.
ei'gen, [schw. (h.)] = [eigen zijn, behooren;
passen, betamen; eigen maken, in bezit
nemen]; [ich] e., geeig'net sein (zu od. für
etw.) = passen, geschikt, passend zijn, zich
lenen (voor iets). **Eig'ner**, m. —s, — =
eigenaar, bezitter, houder.
Eil, zie Eile; vgl. Seirat.
Eiland, f. —(e)s, —e = eiland. **Eiländer**, m.
—s, — = eilandbewoner.
Eilbestellung, w. = spoedbestelling, expresse b.
Eilbote, m. = ijlbode, koerier, estafette; durch
E. n. = expresse bestelling. **Eilbrief**, m. =
expresse brief. **Eile**, w. — = haast, ijl, spoed;
es hat keine E. = 't heeft geen h.; die Sache
hat E. = is spoedeischend; in aller E. = in
alle haast, in aller ijl. **ei'len**, [schw. (h.)] = zich
haasten, zich spoeden, haast maken; etic mit
Welle = haast u langzaam; es eilt = er is
haast bij; e., (f.) = ijen, snellen, hard loopen.
ei'lend = haastig, snel, ijlend. **ei'lends** =
ijlings, haastig, in haast.

eiff, zie elf.

eil'fertig = gehaast, haastig, in haast. **Eil'fertigkeit**, w. = haastigheid. **Eil'fracht**, w.: per (in) E. = als ijsgoed. **Eil'fuhre**, w. = snelvervoer. **Eil'gut**, f. = ijsgoed. **Eil'gutsendung**, w. = ijsgoed(ver)zending. **eil'ig** = gehaast, haastig; dringend, spoedeischend; snel, vlug; in haast; er hat es e. = hij heeft haast; e. er Auftrag, e. e. Sendung = spoedorder, -zending. **eil'igst** = ijlings, ten spoedigste, in allerijl. **Eil'linie**, w. = ovaal, ellips.

Eil'marsch, m. = geforceerde marsch. **Eil'post**, w. = snelpost. **Eil'schritt**, m. = versnelde pas. **Eil'sendung**, w. = expresse bestelling, spoedzending. **Eil'tempo**, f. = spoedtempo. **Eil'wagen**, m. = diligence. **Eil'zug**, m. = snelreijn; (ook) snelle tocht.

Eimer, m. —s, — = emmer; (ehemals auch Flüssigkeitsmaß). **Eimerchen**, f. —s, — = emmertje. **Eimerbagger**, m. = emmerbagger(molen). **Eimerfette**, w. = emmer-, pompketting. **Eimerkunst**, w. = paternosterwerk, noria. **eimerweise** = bij emmersvol.

I. **ein** (eine, ein), a Num. = één, ééne; einer (ein) und derselbe = een en dezelfde; sie sind eines Alters = van denzelfden leeftijd; ein vierzig Jahre, ein Jahrer 40 = een jaar of veertig; sie ist sein ein und sein alles = zij is zijn alles; es gibt nur ein(e)s, das... = er is maar één ding, dat...; mit ems = op eens; es schlägt ems = 't slaat één (uur); in einem fort = in eens door, in één adem, aan één stuk door; ems werben, sein = 't eens worden, zijn; b. Pron. = iemand, men; unser einer = iemand als wij, wijlui; so einer = zoo iemand; das ist einer! = dat is me d'r een! wenn's einent immer schlecht geht = als 't je altijd slecht gaat; einen, eins nehmen, trinken = er eentje (een borrel) nemen; einem eins versehen = iem. er een (een klap) geven; die einen .. und die andern = sommigen .. en anderen; (ich habe) einen Müller (gefamnt) = een zekeren M.; noch ems = nog een woordje; e. Art. = een, eene. II. **ein**, Adv. = in, naar binnen; er mußte weder ein noch aus = wist geen raad; vgl. einwollen.

ein'adern, fchw. (h.) = (er) in, (er) onder ploegen (-werken); sich e. = zich (er) inwerken.

ein'alter, m. —s, — = éénakter. **ein'artig** = van (in) één bedrijf.

einan'der = elkander, elkaar.

ein'arbeiten, fchw. (h.) = inwerken, (er) in maken; sich in (Aff.) e. = (fig.) zich in iets inwerken.

ein'armig = eenarmig. **ein'artig** = een-, gelijksoortig.

ein'äschern, fchw. (h.) = in de asch leggen; (tot asch) verbranden; (krematie) verasschen; met asch bedekken; (huiden) ploten. **ein'äschern**, w. —, —en = verassing, krematie enz. **ein'atmen**, fchw. (h.) = inademen. **ein'atmung**, w. = inademing. **ein'äsen**, fchw. (h.) = (er) in etsen, branden.

ein'äugig = eenoogig; vgl. blind.

ein'baden, f. u. fchw. (h.) = (er) inbakken.

ein'ballen, -ballieren, fchw. (h.) = inpakken (in balen), emballeeren. **ein'ballamieren**, fchw. (h.) = (in)balsemen. **ein'ballamierung**, w. = balseming. **ein'band**, m., -bandede, w. = (boek)band.

ein'bändig = in één band, in één deel.

ein'banjen, fchw. (h.) = optasten, in de schuur bergen, opschuren. **ein'bau**, m. = binnen-

(bouw)werk. **ein'bauen**, fchw. (h.) = (er) inbouwen; 't binnenwerk maken.

ein'baum, m. = boot (uitgeholve boomstam).

ein'bedingen, f. (h.) = er bij bedingen, mede in 't kontrakt bepalen.

ein'beere, w. = eenbes.

ein'begreifen, f. (h.) = meerekenen, insluiten; einbegriffen = er in begrepen. **ein'behalten**, f. (h.) = inhouden, niet (uit)betalen.

ein'beinig = eenbeenig, met één been.

ein'beizen, f. (h.) = (er) in bijten; invreten.

ein'beizen, fchw. (h.) = inbijten; beitsen, in de beits leggen. **ein'bekommen**, f. (h.) = ontvangen, beuren; inhalen. **ein'berufen**, f. (h.) = op-, samen-, bijeenroepen. **ein'berufung**, w. = op-, bijeenroeping. **ein'berufungsorder**, w. -schreiben, f. = oproepingsbevel, -brief.

ein'beten, fchw. (h.) = in slaap bidden. **ein'betteln**, fchw. (h.) = bijeenbedelen. **ein'betten**, fchw. (h.) = (iem.) in bed leggen; (tech.) ver-zinken, inlaten; sich e. = (ook) zich nestelen, zich vestigen. **ein'beulen**, fchw. (h.) = (er) een deuk, deuken in maken, slaan. **ein'bezahlen**, fchw. (h.) = storten. **ein'beziehen** usw., zie einziehen usw. **ein'biegen**, f. (h.) = in-, naar binnen buigen; in eine Straße e. = een straat inslaan. **ein'biegung**, w. = (in)buiging, kromming. **ein'bilden sich**, fchw. (h.) = zich verbeelden, zich inbeelden, wanen; sich etw. e. = (ook) verbeelding hebben, ingebeeld zijn; sich viel e. auf (Aff.) = zich veel laten voorstaan op, een hoogen dunk hebben van. [ein'bildlich = ingebeeld]. **ein'bildung**, w. = verbeelding, fantazie; inbeelding, ver-waandheid. **ein'bildungsraft**, w. = verbeeldingskracht. **einbildungsvermögen**, f. = voorstellingsvermogen. **ein'binden**, f. (h.) = inbinden; -pakken, in elkaar binden, inwikkelen (die Segel) inhalen; [inprenten, -scherpen].

ein'blasen, f. (h.) = inblazen (ook fig.), in 't oor blazen, inluisteren; inelkaar-, omblazen. **ein'bläser**, m. = aanzetter, opstoker; souffleur.

ein'blasing, w. —, —en = inblazing.

ein'blatt, f. = éénblad, (naam van planten als) parnaskruid, gebroken hartjes, addertong, dalkruid. **ein'blätt(e)rig** = eenbladig.

ein'bläuen, fchw. (h.) = (die Wäsche) doorhalen.

ein'bleuen, fchw. (h.) = (einem etw.) inranselen.

ein'blick, m. = blik (in iets), inlijk; (fig.) kijk.

ein'bohren, fchw. (h.) = inboren, -draaien; e. (f.), sich e. = (er) in dringen. **ein'brechen**, f. (h.) = (eine Tür) openbreken; (ein Loch in die Wand) breken; e. (f.) = instorten, inzakken; door 't ijs zakken; inbreken, inbraak plegen; invallen, een inval doen; aanbreken, invallen; bei e. der Nacht = met 't vallen van den nacht. **ein'brecher**, m. —s, — = indreker.

ein'brennen, unr. (h.) = inbranden; (ein Faß) uitbranden; (Mehl) branden, roosteren; (mit einer Rebe) blijven zitten. **ein'bringen**, unr. (h.) = in-, binnenbrengen, binnenhalen; (in die Ehe) meebrengen (ten huwelijk); inbr., -leggen (in ein Unternehmen); (einen Antrag) indienen; (Gewinn) opbrengen, -leveren; (etw.) ren-deeren; wieder e. (verlorene Zeit z. B.) = in-halen, goedmaken, (einen Verlust) herstellen.

ein'bringlich = inbaar. **ein'broden**, -bröckeln, fchw. (h.) = inbrokk(elen); einem etw. e. = iem. een (leelijke) poets spelen; wer es einge-brocht hat, mag es auch auseissen = wie kaatst, moet den bal verwachten, — wie zijn billen brandt, moet op de blaren zitten; (er hat etwas) einzubroden = in de melk te brokkelen; vgl.

Suppe. **ein bröfeln**, *ſchw.* (h.) = met paniermeel beſtrooien, paneeren. **Einbruch**, m. = inbraak; -val; doorzakken (*in 't ijs*); ('t) invallen, ('t) aanbreken. **Einbruchdiebstahl**, m. = diefstal met inbraak. **Einbruchversicherung**, m. = verzekering tegen inbraak. **einbrüderig** = (*bot.*) eenbroederig, monadelfisch. **einbrühen**, *ſchw.* (h.) = (*in heete vloeistof*) weeken, broeien. **einbüchsen**, *ſchw.* (h.) = in bussen, blikken doen. **einbüchten**, *ſchw.* (h.) = een bocht, inham vormen (in). **Einbüchtung**, w. —, —en = inham, bocht, baai. **Einbug**, m. = inbuging; (*ook*) inslag (*bij 't naaien bijv.*). **einbugen**, *ſchw.* (h.) = binnenloopen. **einbürgern** (*ſich*), *ſchw.* (h.) = (zich) inburgeren. **Einbürgung**, w. = inburgering. **Einbuße**, w. = verlies, schade, vermindering. **einbüßen**, *ſchw.* (h.) = verliezen, inboeten, inschieten (*sein Vermögen, das Leben z. B.*). **einbalbern sich**, *ſchw.* (h.) = zich kinderachtig, grappig dartzel aanstellen. **einbämmen**, *ſchw.* (h.) = indammen, -dijken; (*fig.*) een dam opwerpen tegen. **einbämmern**, *ſchw.* (f.) = insluimeren, -soezen, -dommelen. **Einbämmung**, w. = in-, bedijking, dam, wal. **einbampfen**, *ſchw.* (f.) = (*door verdampung*) indrogen. **einbämpfen**, *ſchw.* (h.) = berooken; stoven; (*een vogel*) in 't donker sluiten. **einbeden**, *ſchw.* (h.) = (*een dak*) afdekken; (*tuin- en wijnbouw*) met aarde toedekken; (*voorraad*) inslaan; *sich e.* = zich dekken, zich voorzien. **Einbeder**, m. = ééndekker, monoplaan. **einbeden**, *ſchw.* (h.) = indijken. **einbeden sich**, *unr.* (h.) = zich indenken. **einbeutig** = met niet meer dan één betekenis, voor niet meer dan één uitleg vatbaar, ondubbelzinnig, niet-mis-te-verstaan. **einbeutigen**, *ſchw.* (h.) = verduitschen. **einbiden**, *ſchw.* (h.) = verdikken, inkoken. **einbienen sich**, *ſchw.* (h.) = zich ergens indienen, in een dienst geheel thuis raken. **einbioden**, *ſchw.* (h.) = in 't dok brengen, dokken. **einbivoren**, *ſchw.* (f.) = indrogen, -schrompelen. **einböängen**, *ſchw.* (h.) = induwen, -drukken, -dringen; *sich e.* = (zich) binnen-, indringen. **einböehen**, *ſchw.* (h.) = in-, binnendraaien. **einböringen**, *ſt.* (f.) = in-, binnen-, doordringen; *auf einen e.* = bij iem. aandringen. **einböringlich** = nadrukkelijk, krachtig, met aandrang, dringend. **Einböringlichkeit**, w. — = aandrang, kracht. **Einböringling**, m. —s, —e = indringer. **Einbörud**, m. —(e)s, —brüde = indruksel, merk, (*fig.*) indruk. **einböruden**, *ſchw.* (h.) = in-, opdrukken. **einböruden**, *ſchw.* (h.) = naar binnen drukken, (er) in drukken; in-, plat-, stukdrukken; *sich e.* = zich indrukken, zich inprenten. **einbörudlich** = einbörudsvoll. **einbörudstlos** = zonder indruk. **einbörudsvoll** = indrukmakend, krachtig. **Einbörudung**, w. = ('t) in-, platdrukken. **einbörußeln**, *ſchw.* (f.) = indommelen, -soezen. **einbö(c)nen**, *ſchw.* (h.) = effenen, vlak maken. **einböeggen**, *ſchw.* (h.) = on'deregen. **einönen**, *ſchw.* (h.) = *zie* einögen. **einöngen**, *ſchw.* (h.) = nauw insluiten, inpersen, vernauwen. **Einöngung**, w. —, —en = insluiting, vernauwing. I. **einöner** (eine, eines) = men, iemand, je (*zie* ein I) II. **Einöner**, m. —s, — = eenheid (*in de rek.*). I. **einönerlei** = eenerlei, eender, zelfde; 'tzelfde, onverschillig. II. **Einönerlei** f. —s = eenerlei, eenvormigheid, eentonigheid; immer das ewige & I = altijd 'tzelfde liedje!

Einönerleiheit, w. — = gelijkheid, éénvormigheid. **einöernen**, *ſchw.* (h.) = inoogsten (*ook fig.*), -zamelen. **einöerfeitö, einöerfeitö** = eenerzijds, eensdeels. **einöes**, *zie* ein I a. en b. **einöexerzieren**, *ſchw.* (h.) = inexercereen, oefenen, drillen. **einöfadig** = eenvoudig, gewoon; nederig, bescheiden; enkel(voudig); (*gegeven stoffen*) effen, glad. **Einöfadjheit**, w. — = eenvoudig, bescheidenheid. **einöfadjerig** = éénvakkig. **einöfädeln**, *ſchw.* (h.) = (die Nadel) een draad in (*de naald*) doen; (*fig.*) (einen) lijmen; (etw.) op touw zetten, beginnen; inpikken. **einöfahren**, *ſt.* (h.) = binnenbrengen (*op een wagen*); (Bferbe) gewennen, inrijden; (einen Wagen) probeeren; — stuk-, over-, neer-, omrijden; **e.**, (f.) = (komen) binnenvaren, -rijden; (*in de mijn*) gaan, neerdalen; der Zug fährt ein = komt binnen. **Einöfahrer**, m. —s, — = mijnopzichter. **Einöfahrt**, w. = ('t) binnenrijden, -varen; binnen-, aankomst (*van trein*); beginpunt (*o. station*), koetspoort; invaart, ingang (*in de mijn*). **Einöfahrtsignal**, f. = inrijsein. **Einöfall**, m. = inval: ('t) invallen, -storten; overval; invallende gedachte; *auf den & geraten*, kommen (etw. zu tun) = op 't idee, 't denkbeeld komen. **einöfallen**, *ſt.* (f.) = invallen: instorten, in elkaar storten; afvallen, mager worden; een inval doen; in de rede vallen; in de gedachte komen, te binnen schieten; [intreden, komen, invallen, er zijn]; was fällt Ihnen ein? = waar denk je aan? wat een idee! es wird sich niemand e. lassen, dies zu sagen = niemand zal 't in zijn hoofd krijgen. . . **Einöfalllinie**, w., **öpunkt**, m., **öwinkel**, m. = lijn, punt, hoek van inval. **Einöfalt**, w. — = eenvoudig, goedhartigheid, ongekunsteldheid, onnoozelheid, domheid; & vom Lande = onnoozel kind; heilige & I = sancta simplicitas! **einöfältig** = eenvoudig, onnoozel, dom; e. es Zeug = domheden, zotteklap; e. es Zeug reden = zotteklap uitslaan, onnoozel (stom) praten. **Einöfältigkeit**, w. — = onnoozelheid, domheid. **Einöfältöpinself**, m. = sukkel, onnoozele bloed. **einöfalzen**, *ſchw.* (h.) = invoegen, -kepen, insponnen, lasschen, invouwen; bodemen. **Einöfamilienhaus**, f. = ééngezinswoning. **einöfangen**, *ſt.* (h.) = opvangen, grijpen, vatten, gevangen nemen; [(fig.) vangen]. **einöfarbig** = éénkleurig, effen. **Einöfarbigkeit**, w. = éénkleurigheid, effenheid. **Einöfaröband**, f. = boordlint, -band. **einöfassen**, *ſchw.* (h.) = invatten; in-, omsluiten, omgeven; in-, omlijsten; vatten, zetten in; om-, inwikkelen; boorden, afzetten; in vaten, in korven doen. **Einöfassung**, w. — = ('t) invatten, in-, omsluiten, omlijsting, enz., *vgl.* einöfassen. **einöfaulen**, *ſchw.* (f.) = rotten. **einöfeilen**, *ſchw.* (h.) = invijlen. **einöfenzen**, *ſchw.* (h.) = omheinen. **einöfetten**, *ſchw.* (h.) = in 't vet zetten, invetten. **einöfeuchten**, *ſchw.* (h.) = (in)vochten. **einöfeuern**, *ſchw.* (h.) = stoken; *auf (die Feinde) e.* = losvuren, inschieten op. **einöfinden sich**, *ſt.* (h.) = komen, aankomen, ter bestender plaatse zijn, verschijnen (*vor Gericht z. B.*). **einöflechten**, *ſt.* (h.) = in(een)vlechten; inwerken, -brengen, -lasschen. **einöfliden**, *ſchw.* (h.) = inzetten, -lappen, -werken. **einöfliegen**, *ſt.* (f.) = in-, naar binnen vliegen; (ein Flügelzug) invl. **einöfließen**, *ſt.* (f.) = instroomen, -vloeien,

uitloopen (in), binnen-, inkomen; (ein Wort des Dantes usw.) e. lassen = laten invloeden; [e. in, auf (Aff.) = invloed hebben op, beïnvloeden].
einflößen, *schw.* (h.) = ingieten, laten inloopen; ingeven, laten drinken; (Wut u. ä.) inboezemen. **Einflug**, m. = ('t) binnenvliegen (*in den bijekor, in de kooi*, opening (*daarvoor*)).
einflügelig = eenvleugelig.
Einfluss, m. = ('t) invloeden, samenvloeiing, monding; invloed (auf einen od. etw.); er steht unter dem ... = (ook) hij ondergaat den invloed ... **einflussreich** = invloedrijk.
Einflusrohr, f., **Flusrohr**, w. = inlaatpijp. **einflüstern**, *schw.* (h.) = influisteren, -blazen, -geven. **einfordern**, *schw.* (h.) = invorderen, opeischen. **Einforderung**, w. = invordering.
einfirmig = eenvormig, -tonig. **Einfirmigkeit**, w. —, —en = eenvormigheid, -tonigheid.
einfrissen, *ft.* (h.) = invreten, -kankeren; (*alk. fig.*) opvreten, slikken. **einfriedigen**, *schw.* (h.) = insluiten, omheinen. **Einfriedigung**, w. —, —en = omheining, -sluiting, hekwerk, haag. **einfrieren**, *schw.* (j.) = in-, vastvriezen (*in 't ijs*); bevrozen.
einfruchtig = met één vrucht.
einfrühen, *schw.* (h.) = einem etw., einen auf (Aff.) e. = iem. iets inpompen, op iets africhten.
einfruchte(n), *schw.* (h.) = einem etw. = iem. iets instampen, -ranselen. **einfrugen**, *schw.* (h.) = invoegen, -zetten. **einfrügen**, *schw.* (h.) = invoegen, -zetten, inschieten; met pen en gat opsluiten; bijvoegen, insluiten; *sch* e. in (Aff.) = zich schikken in. **Einfruhr**, w. —, —en = invoer, import. **Einfruhrartikel**, m. = invoerartikel. **einfrührbar** = invoerbaar, in te voeren, wat ingevoerd mag worden. **Einfrührbewilligung**, w. = invoervergunning. **einfrühren**, *schw.* (h.) = invoeren; importeeren; inv., in zwang brengen, instellen; (einen bei Hofe) e. = (*aan 't hof*) voorstellen, introduceeren, presenteren; (in ein Amt) installeren; (in einen Berufe) introduceeren. **Einfrührhandel**, m. = invoerhandel. **Einfrührung**, w. = invoer, voorstelling, introduceering, introductie, installatie, instelling. **Einfrührverbot**, f. = verbod van invoer.
Einfrührwaren, Pl.; **Frühr**, m. = invoer|artikelen; -recht (inkomend recht).
einfrüllen, *schw.* (h.) = (in)doen, -gieten; vullen.
einfruchtig = éénvoetig, met één voet (poot).
Einfrage, w. = verzoek(schrift). **Einfrage**, m. = in-, toegang; aankomst; ('t) binnenkomen; invoer; (von Gelbern, Forderungen) ('t) binnenkomen, inning; betaling, (auch von Waren) ontvangst; E. finden = ingang vinden, veld winnen, zich vestigen; (einer Sache) E. verschaffen = ingang doen vinden; (von Briefen u. ä.) begin, inleiding; (zu einem Drama) proloog, voorspel; **Einfrage** (Pl.) = ingekomen brieven, (de) post enz. **einfrage** = in, aan 't begin, in den aanhef; e. erwähnt = boven, aan 't begin vermeld, genoemd. **Einfrageartikel**, m. = invoerartikel. **Einfragebelevation**, w. = inklaringsbewijs. **Einfrageformel**, w. = beginformule. **Einfragerede**, w. = inbreedsede; voorrede. **Einfragezoll**, m. = invoerrecht, inkomend recht.
einfragen, *ft.* (h.) = ingeven; -boezemen, -blazen, suggereeren; (*een verzoekschrift*) indienen; [inruimen, overlaten]. **Einfrage**, m. = inblazer; -diener, verzoeker. **einfragebildet** = ingebeeld, hersenschimmig, denkbeeldig; verwaand, ijdel. [**Einfragebinde**, f. —s, — = peet-

geschenk.] **einfragebogen** = (naar binnen) gebogen, krom.
I. einfrageboren = ingeboren; aangeboren; **Einfragebor(e)ne(r)** = inboorling. **II. einfrageboren** = eeniggeboren: der E. e. (Sohn Gottes) = de eeniggeborene ...
Einfragebrachte(s) = door de vrouw ten huwelijk meegebracht vermogen, inbreng. **Einfragebung**, w. —, —en = ingeven, inboezeming. **Einfragegeburtsrecht**, f. = recht van inboorling.
einfragegedent = indachtig (eines Dinges e. sein, bleiben). **einfragegesticht** = vleesch-menschgeworden; in persoon, verstokt, volbloed; e. er Aristokrat = aristokraat in merg en been.
einfragegeh(e)n, unr. (f.) = in-, binnengaan; [in 't hoofd komen, in 't begrip doordringen; mit geht nicht ein = 't wil er bij mij niet in]; (von Briefen, Gelbern usw.) in-, binnenkomen; mit e. = er bij komen, er bij gedaan, toegegeven worden; (auf Aff.) ingaan (op iets), genoeg nemen (met iets); (von Zeug) (in)krimpen; (von Pflanzen) uitdrogen; (von Pflanzen und Tieren) verkomen, wegwijnen, sterven; (von Einrichtungen, Verbindungen, Zeitschriften usw.) ophouden te bestaan, te niet gaan; e., (f. u. h.) = (eine Wette, eine Ehe, Verpflichtungen u. ä.) aangaan, -nemen, -vaarden; (ein Risiko) op zich nemen, loopen. **einfragegehend** = grondig, degelijk, nauwkeurig, uitvoerig; (*van gelden e. ä.*) inkomend; (*hoek*) inspringend.
Einfragegemachte(s) = ingelegde vruchten, konfituren, compôte. **einfragegemeinden**, *schw.* (h.) = vereenigen: einen Ort einem andern, in einen andern e. = een plaats met een andere tot een gemeente vereenigen, bij een andere trekken. **Einfragegemeindung**, w. — = vereeniging, zie eingemeinden. **einfragegenommen**, zie einnehmen. **Einfragegenommenheit**, w. — = ingenomenheid; dotheid. **Einfragegesandt**, f. —s, —s = ingezonden (stuk).
einfragegeschlechtig = éénslachtig.
einfragegeschlossen = ingesloten; -begrepen; dies mit e. = dit inbegrepen, met inbegrip hiervan.
einfragegeschränkt = beperkt, bekrompen, zuinig.
einfragegeschrieben, zie einschreiben. **einfragegelesen** = ingezet. **einfragegeprengt** = ingesprekend. **einfragegestandenermaßen** = zooals algemeen toegegeven is of wordt. **einfragegeständig** = geständig. **Einfragegeständnis**, f. = bekentenis.
einfragegesteh(e)n, unr. (h.) = bekennen; erkennen, toegeven. **einfragegestrichen** (e Note) = ééngestreept.
einfragegetragen = ingeschreven, geregistreerd; *vgl.* Genossenschaft. **Einfragegeweibe**, f. —s, — = ingewanden, binnenste, gedarmte. **Einfragegeweichte(r)** = ingewijde. **einfragegewöhnen (sich)**, *schw.* (h.), **gewöhnen**, *schw.* (f.) = gewennen (*aan een plaats*), akklimatizeeren; *ich habe mich hier schon eingewöhnt* = ik ben hier al gewend.
einfragegezogen = ingetogen, teruggetrokken, afzonderd. **Einfragegezogenheit**, w. — = ingetogenheid, teruggetrokkenheid, afzondering. **einfragegießen**, *ft.* (h.) = ingieten (*ook fig.*), vastgieten; ben Tee e. = thee (in)schenken. **einfragegipfen**, *schw.* (h.) = in 't gips doen. **einfragegittern**, *schw.* (h.) = (om)traliën.
Einfrageglas, f. = monocle. **einfragegleisig** = met enkel spoor.
einfragegraben, *ft.* (h.) = in-, begraven, wegstoppen; ingraveeren; (ins Gedächtnis) inprenten; *sich e.* = zich ingraven, (*mil.*) zich verschansen. **Einfragegrabung**, w. —, —en = ingraving; ingraveering; verschansing. **einfragegravierern**, *schw.* (h.) = (in)graveeren. **einfragegreifen**, *ft.* (h.) =

(er) in grijpen; in elkaar gr.; (in die Saiten) grijpen; (vom Anfer) gr.; (*meest fig.*) ingrijpen, tusschenbeide komen, optreden; (in, Aff.) ingr.; in jems. Rechte e. = op iems. rechten inbreuk maken. **ein greifend** = ingrijpend, krachtig. **Ein griff**, m. = ('t) ingrijpen, ('t) in-elkaar-grijpen; inbreuk (tun: maken). **ein gürtel(n)**, fchw. (h.) = (*met een gordel, riem*) insluiten (*ook fig.*) **Ein guß**, m. = ('t) ingieten; vorm, gietopening (*in den vorm*). **Ein gut**, f. —(e)s = roerend goed. **ein haken**, fchw. (h.) = (er) in hakken; (klein) hakken. **ein häkeln**, fchw. (h.) = (er) in haken. **ein haken**, fchw. (h.) = (er) inhaken; **fiß e.** = den arm geven. **ein halbnacht Uhr** = halfnacht. **Ein halt**, m. —(e)s = ('t) tegenhouden; E. tun, (E. gebieten) = tegengaan, doen ophouden, een einde maken aan, beteugelen, te keer gaan. **ein halten**, ft. (h.) = in-, binnen-, tegenhouden; (*intr.*) (mit etw.) ophouden, staken; (im Leben) ophouden; (*tr.*) zich houden aan (eine Grift, einen Termin, ein Limitum usw.); (*ook*) nakomen; (Borßchrift u. ä.) (*ook*) opvolgen; (die Temperatur) op dezelfde hoogte houden. **Ein haltung**, w. —, —en = inhouding, staking enz., *vgl.* einhalten: **ein handeln**, fchw. (h.) = in-, opkoopten. **ein händig** = éénhandig, met (voor) één hand. **ein händigen**, fchw. (h.) = overhandigen, terhand-stellen, overgeven, zenden. **Ein händigung**, w. —, —en = overhandiging, overgave. **Ein händigungschein**, m. = ontvangstbewijs. **ein hängen**, fchw. (h.) = (in)hangen. **Ein hard** = Eginhard. **ein hauchen**, fchw. (h.) = inademen, -blazen, -boezemen. **ein hauen**, unr. (h.) = inslaan, -hakken, stukhouwen, in iets uthakken, -houwen, -snijden; (*auf den Feind*) inhakken; er kann wader e. = flink eten. **ein häufig** = (*van planten*) éénhuizig; (*van personen*) huis-, hokvast. **ein heben**, ft. (h.) = (eine Tür) inhangen; einen Bogen e. = een vel opmaken. **ein heften**, fchw. (h.) = innaaien, -hechten. **ein hegen**, fchw. (h.) = insluiten, omheinen. **Ein hegung**, w. —, —en = omheining, haag. **ein heilen**, fchw. (f.) = ingroeien (*in een genezende wonde*). **ein heimisch** = inheemsch, binnenlandsch, [thuis]. **ein heimfen**, fchw. (h.) = (in) oogsten (*ook fig.*), binnenhalen. **ein heiraten (fiß)**, fchw. (h.) = (in eine Familie) trouwen. **Ein heit**, w. —, —en = eenheid, enkelvoud. **ein heitlich** = in een hand vereenigd, onverdeeld; uniform, eenparig; nach einem e. en Plane = volgens één vast, scherp omlijnd plan. **Ein heitlichkeit**, w. — = onverdeeldheid, uniformiteit. **ein heizen**, fchw. (h.) = stoken, vuur (kachel e. d.) aanmaken, verwarmen; einem e. = iemand 't hoofd warm maken, 't iem. benauwd maken. **Ein heizung**, w. = verwarming; ('t) stoken. **Ein heizer**, m. = stoker. **ein helfen**, ft. (h.) = (etnem) (ergens) inhelpen; vóórzeggen, helpen herinneren. **ein hellig** = éénstemmig, -parig, eensgezind, met algemeene stemmen. **Ein helligkeit**, w. — = éénstemmigheid, -parigheid. **ein hemmen**, fchw. (h.) = remmen. **ein hemt(e)lig** = met één hengel, één oor. **einher** = daarheen, voort, aan. **ein herbsten**, fchw. (h.) = (den wijnoogst) binnenhalen, -brengen.

einherfahren, ft. (f.) = daarheenrijden, -varen. **einhergeh(e)n**, unr. (f.) = voortgaan, -loopen, daarheenloopen. **einherreiten**, ft. (f.) = voort-, daarheenrijden. [**Ein herrschaft**, w. = monarchie.] **einher schreiten**, ft. (f.) = voort-, daarheenstappen. **einher stolzieren**, fchw. (f.) = trotsch voortloopen, loopen als een pauw. **einherziehen**, ft. (f.) = voort-, daarheentrekken, aange- togen komen. **ein hüd(e)rig** = éénbultig. **Ein hol(e)korb**, m. = boodschappemand. **ein holen**, fchw. (h.) = (Fürtten, Fürttliche, Besäumtes, Segel) inhalen; aan-, binnen boord halen; (Nachrichten, Rat, Auskunft) inwinnen; (Baren) halen, inkooppen; (*abs.*) boodschappen doen; Preise e. = vragen naar prijzen; (Stimmen) verzamelen. **Ein holung**, w. — = inhaling enz., *vgl.* einholen. **Ein horn**, f. —(e)s, ..hörner = eenhoren. **Ein hornfiß**, m. = zeeëenhoorn, narwal. **ein hornig** = eenhoornig. **Ein hufer**, m. —s, — = eenhoevig dier. **ein hüfig** = eenhoevig. **ein hüllen**, fchw. (h.) = inhullen, -wikkelen (in einen Mantel z. B.); omhullen. **Ein hüllung**, w. —, —en = inhulling, -wikkeling. **einig** = eenig; alleen; (sein, werden) 't eens (zijn, worden), eensgezind; eenig, een of ander; eenig(e), wat, sommige; e. es = iets, wat, een en ander; ein e. . es Deutschland = een één-en-eenig D.; e. e zwanzig = een 20, ruim 20; (*ook*) darin waren fiß alle e. = daarover waren 't allen eens. **einigermal** = soms, somtijds. **einigen**, fchw. (h.) = vereenigen; eensgezind, goede vrienden maken; **fiß e.** = 't eens worden, tot overeenstemming komen, geraken. **einigermaßen** = eenigermate, eenigszins. **Einigkeit**, w. — = eensgezindheid, eendracht; E. macht stark = eendracht maakt macht. **Einigung**, w. —, —en = overeenstemming. **Einigungsamt**, f. = bemiddelingskomitee, huurkommissie. **einimpfen**, fchw. (h.) = (in)enten, vaccineeren. **Einimpfung**, w. = inenting, vakcinatie. **ein jagen**, fchw. (h.) = (er) in jagen; (op de jacht) africhten; (Jurdzt, Schreden) aanjagen. **ein jährig** = éénjarig, van (den duur van) één jaar; E. . e(r) = E. . freiwillige(r) = vrijwilliger voor één jaar. **ein jochen**, fchw. (h.) = in 't juk spannen. **ein kalten**, fchw. (h.) = inkalken. **Ein kammerstystem**, f. = éénkamerstelsel (*ver- tegenwoordiging*). **ein kapseln**, fchw. (h.) = inkapselen, insluiten. **ein karren**, fchw. (h.) = binnenbrengen, -rijden; aufeinander e. = op elkaar inrijden. **ein kassieren**, fchw. (h.) = inkasseeren. **Ein kauf**, m. = inkoop. **ein kaufen**, fchw. (h.) = (in-)koopten; etnem e. = iem. (ergens) inkooppen; das heiße ich gut e. = dat noem ik een koopje. **Ein käufer**, m. = inkoopper; ekonoom (einer Inftalt). **Ein kaufsbuch**, f. = inkoopboek. **Ein kaufspreis**, m. = inkoopsprijs; zum E. = tegen ink. **Ein kaufrechnung**, w. = inkooprekening, faktuur. **Ein kaufverein**, m. = (koop-) inkoop- vereeniging. **ein lehen**, fchw. (h.) = (in)groeven, kanneleren; een goot tusschen twee dakhellingen maken. **Ein lehr**, w. — = intrek; herberg, pleisterplaats, halte; inkeer in zich zelf. **ein lehren**, fchw. (f.) = (in einem Gasthof) intrek nemen, afstappen; (bei etnem) binnenaangaan, -loopen; in fiß e. = in zich keeren, tot zich zelf inkeeren. **Ein lehrhaus**, f. = herberg, logement. **ein teilen**, fchw. (h.) = (er) indrijven,

-slaan, (met een wig, met wippen, als een wig) in-, vastklemmen. **ein'felleren**, [d.w. (h.) = inkeldereren.

ein'fennig = eenkennig.

ein'ferben, [d.w. (h.) = inkerven, -kepen, -snijden. **Ein'ferbung**, w. —, —en = inkerving. **ein'fertern**, [d.w. (h.) = inkerkeren, opsluiten. **Ein'ferterung**, w. —, —en = inkerkering, opsluiting. **ein'fetten**, [d.w. (h.) = (aaneen-)ketenen.

Ein'findſchaft, w. — = rechtsgelijkheid van kinderen uit verschillende huwelijken; (ook) adoptie.

ein'fitten, [d.w. (h.) = vastlijmen. **ein'flagen**, [d.w. (h.) = (eine Schuld) (gerechtelijk) op-eischen. **ein'flammern**, [d.w. (h.) = in-, vastklemmen, vastkrammen; tusschen haakjes (in parentheses) zetten. **Ein'flammerungszeichen** = haakjes, parentheses.

Ein'klang, m. = samenklank, overeenstemming, harmonie; (muz.) unisson; in E. brengen = in, tot ov. brengen, verzoeken; in E. ſtehen = in ov. zijn, overeenstemmen, harmoniëeren. **ein'flappig** = éénvliezig.

ein'flarieren, [d.w. (h.) = inklaeren.

ein'flaffig = éénklassig.

Ein'fliealbum, f. = (in)plakalbum. **ein'flieben**, [d.w. (h.) = inplakken, -lijmen. **ein'flieiden**, [d.w. (h.) = in de kleeren steken, kleeden; inkleeden; ingefleibet werden = de pij, den sluier, de uniform krijgen, aangekleed worden. **ein'flieſtern**, [d.w. (h.) = inplakken. **ein'flleminen**, [d.w. (h.) = (in)klemmen. **Ein'fllemmung**, w. = in-, beklemming. **ein'fllinden**, [d.w. (h.) = (de deur) op de klink doen. **ein'fllopfen**, [d.w. (h.) = inkloppen, -slaan. **ein'fllucten**, [d.w. (h.) = inkneden. **ein'flluden**, [d.w. (h.) = knakken, ombuigen; e., (f.) = knakken, breken. **ein'fllöden**, [d.w. (h.) = in-, opkoken; inmaken; e., (f.) = verkoken. **ein'flöffern**, [d.w. (h.) = in (koffers) pakken.

I. **ein'flommen**, [f. (f.) = binnenkomen; um etw. e. bei einer Behörde = bij de bevoegde macht om iets verzoeken; (von Briefen, Geldern) binnen-, inkomen; (von Gedanken) invallen, in den zin komen. II. **Ein'flommen**, f. = ('t) binnen-, inkomen (von Geldern); inkomen, -komsten.

Ein'flommensteuer, w. = inkomstebelasting.

Ein'flömmeling, m. —s, —e = inwoner zonder burgerrecht. **ein'floppeln**, [d.w. (h.) = insluiten, omheinen. **ein'flörben**, -flörben, [d.w. (h.) = in korven, in manden (in een korf, een mand) doen.

Ein'florn, f. —(es) = éénkoren.

ein'flralten ſich, [d.w. (h.) = de nagels (klauwen) (er) vast inslaan. **ein'flramen**, [d.w. (h.) = inpakken; inkoopen. **ein'flragen**, [d.w. (h.) = inkrassen. **ein'flreifen**, [d.w. (h.) = (rondom) insluiten. **ein'flriegen**, [d.w. (h.) = einbe-flommen.

Ein'flüchenhaus, f. = huis met gemeenschappelijke keuken.

Ein'flünfte, Pl. = inkomsten. **ein'flürzen**, [d.w. (h.) = inkorten.

Einfl. = Einlage.

ein'fluden, [f. (h.) = (in)laden; (uit)noodigen.

ein'fludend = uitlokkend, verleidelijk, uitnoodigend, vriendelijk. **Ein'fludung**, w. = ('t) (in)laden, uitnoodiging; konvokatie. **Ein'fludungsſchreiben**, f. = uitnoodiging; konvokatie. **Ein'fludungsſchrift**, w. = programma (voor de een of andere plechtigheid). **Ein'flage**, w. = ('t) inleggen; binnengoed (von Zigarren);

ingesloten, inliggend stuk, inlage; inleg, -brengh (beim Spiel, in die Spartaſſe, in ein Geſchäft u. ä.); depozito. **Ein'flagetabital**, f. = maatschappelijk kapitaal. **Ein'flagerer**, m. —s, — = eigenaar (van opgeslagen goederen). **ein'flagern**, [d.w. (h.) = inlegeren, -kwartieren; (Waren) opslaan. **ein'fländiſch** voor inländiſch. **ein'flangen**, [d.w. (h.) = indienen; e. (f.) = inkomen. **ein'flappig** = éénlobbig.

Ein'flaß, m. . . laßes, . . läße = toegang, -lating; ingang, poortje, hek, inlaatdeurtje. **ein'flaffen**, [f. (h.) = in-, binnen-, toelaten; inlaten, -brengen, -werken; ſich auf [über] (Stf.) e. = op iets ingaan, tot iets overgaan; (ſich mit einem) inlaten; er läßt ſich auf keine Gründe ein = er is met hem niet verstandig te praten.

Ein'flaßgeld, f.; -ſtarte, w. = entree-, toegangs-geld (-prijs); -kaart.

Ein'flaßklappe, w. = toevoerklep (an Maſchinen).

ein'fläſſlich = grondig. **Ein'fläſtur**, w. = ingang (deur), toegangsdeur. **Ein'flaffung**, w. — = toe-, inlating. **Ein'flauf**, m. = ('t) binnenloopen (van een ſchip); ingekomen stuk. **ein'flaufen**, [f. (f.) = in-, binnenloopen, binnen-, inkomen; (in)krimpen; in einen Hafen e. = een haven binnenloopen; e. . . de Beſtellungen = inkomende bestellingen; e., (h.) = forceeren: in-, openrennen. **ein'flaugen**, [d.w. (h.) = loogen, in de loog zetten. **Ein'flaugung**, w. —, —en = ('t) loogen. **ein'fläuten**, [d.w. (h.) = inluiden.

ein'flleben ſich, [d.w. (h.) = zich inleven; (zich) gewennen. **Ein'fllegeboden**, m. = losse bodem.

Ein'fllegeholz, f. = inleg-, fineerhout. **Ein'fllegemeiſter**, f. = knipmes. **ein'fllegen**, [d.w. (h.) = inleggen, (er) in leggen, indoen; (Gelder) inl., storten; (einen Brief) insluiten; (Bier) opleggen, -doen, keldereren; (tech.) inlegwerk maken, inl., fineeren; (ein gutes Wort für einen) doen; (eine Lanze für einen) breken; vgl. Berufung, Fürſprache, Proteſt u. a. **Ein'flleger**, m. —s, — = inlegger; loot, stek. **Ein'fllegung**, w. = inlegging, storting enz. vgl. einlegen. **ein'fllehren**, [d.w. (h.) = (laten) instudeeren, (aan)leeren, aanbrenghen, inprenten. **ein'fllernen**, [d.w. (h.) = in slaap deunen. **ein'flleimen**, [d.w. (h.) = inlijmen. **ein'flleiten**, [d.w. (h.) = inleiden; binnenleiden, -brengen; opleiden; beginnen, (een tijdperk ook) openen; eine Klage, eine Unterſuchung gegen einen e. = een aanklacht tegen iem. indienen, een vervolghing, een onderzoek . . . instellen; (einen Prozeß) voorbereiden ter behandeling; ſich einfl. = (ook) zich voorbereiden. **Ein'flleitung**, w. = inleiding, begin, opening, instructie. **ein'flleuten**, [d.w. (h.) = (weer) in orde brengen; (weer) op den goeden weg komen; (weer) op 't onderwerp komen; van toon veranderen, bijdraalen; in einen Weg e. = een weg inslaan. **Ein'fllentung**, w. = ('t) in-orde-brenghen enz., vgl. einleuten. **ein'fllernen**, [d.w. (h.) = instudeeren, uit 't hoofd leeren; soms = -lehen. **ein'flleuchten**, [d.w. (h.) = duidelijk zijn, in 't oog springen; das will mir nicht e. = dat is mij niet recht duidelijk, dat kan ik niet inzien. **ein'flleuchtend** = helder, duidelijk. **ein'flliefern**, [d.w. (h.) = inleveren, overhandighen, afgeven. **Ein'fllieferung**, w. = inlevering; afgifte. **Ein'fllieferungſchein**, m. = regu. **ein'flliegen**, [f. (h.) = ingesloten zijn; gelegd zijn in, inwonen; einfliegen = inliggend, ingesloten.

Ein'flling, m. —s, —e = eenzelve, zonderling.

ein'fllippig = éénlippig.

ein'fllöden, [d.w. (h.) = met pen en gat verbinden;

in de doos stoppen, inrekenen. **einlöffeln**, *schw.* (h.) = in-, oplepelen. **einlogieren** (spr.: *..lozzie..*), *sich e.*, *schw.* (h.) = inwonen, zijn intrek nemen. **einlösen**, *schw.* (h.) = (ein Pfand, sein Wort) inlossen; (einen Wechsel) honoreeren, betalen. **einlöten**, *schw.* (h.) = insoldeeren. **einlößen**, *schw.* (h.) = binnenloodsen. **einlullen**, *schw.* (h.) = in slaap neuriën, zingen; (*van wind*) gaan liggen.

einmachen, *schw.* (h.) = inmaken, -leggen, (Raff) mengen, beslaan. **Einmacheglas**, *f.* = inmaakglas. **einmahnen**, *schw.* (h.) = op betaling aandringen van.

I. **einmal** = éénmaal, één keer, eens; ten eerste; auf e. = opeens; alle auf e. = allen tegelijk; e. um das andere = om den anderen; e. ist keimmal (*ll*); *vgl.* ander. II. **einmal** = eens, op een keer, ereis; nicht e. = niet eens, zelfs niet.

Einmaleins, *f.* —, — = tafel(s) (van vermenigvuldiging). **einmalig** = van één keer; e. e Prämienablung = storting in eens. **einmännlich** = voor één man, éénmans. . . ; (*bot.*) éénmannig, -helmig. **Einmannwagen**, *m.* = éénmanswagen.

einmarinieren, *schw.* (h.) = marineeren. **Einmarsch**, *m.* = intocht. **einmarschieren**, *schw.* (f.) = binnentrekken, -rukken. **Einmaß**, *f.* = verlies (*in de maat*).

Einmaster, *m.* —s, — = éénmaster. **einmastig** = met één mast, éénmast. . .

einmauern, *schw.* (h.) = in metselen, ommuren. **einmeißeln**, *schw.* (h.) = inbeitelen. **einmengen** = *mischen*. **Einmengung**, *w.* = inmenging; mengsel. **einmessen**, *ft.* (h.) = (er) in meten; inmeten. **einmieten**, *schw.* (h.) = inhuren, een verblijf huren voor (iem.); (Sartoffeln, Rüben u. ä.) inkullen; *sich bei etnem e.* = bij iem. (kamers) huren. **einmischen**, *schw.* (h.) = (er) inmengen, *sich in (Xff.) e.* = zich in iets mengen, zich met iets bemoeien. **Einmischung**, *w.* = inmenging; mengsel.

einmonatig = van één maand, eenmaandsch. **einmonatlich** = (één)maandelijks(ch).

einmumme(n), *schw.* (h.) = vermommen; (warm) inpakken, instoppen. **einmünden**, *schw.* (h.) = (uit)monden, uitloopen. **Einmündung**, *w.* = monding. **einmünzen**, *schw.* (h.) = (munt) hersmelten.

[**Einmut**, *w.* = eensgezindheid]. **einmütig** = eensgezind, eenstemmig. **Einmütigkeit**, *w.* — = eensgezindheid, eenstemmigheid.

einnageln, *schw.* (h.) = inslaan, -spijkeren. **einnähen**, *schw.* (h.) = (er) innaaien; (ein Kleid) innemen; (wien: einen) inrekenen, in de doos stoppen. **Einnahme**, *w.* —, —n = inneming, in-bezit-neming; ontvang(st); **E.n** = inkomsten; in **E.** brengen, stellen = in ontvang(st) boeken. **Einnahmeamt**, *m.* = ontvang(st)post. **Einnahmequelle**, *w.* = bron van inkomsten. **Einnahmestube**, *w.* = ontvang(ers)kantoor. **einnähen**, *schw.* (h.) = bevochtigen, invochten.

einnehmen, *ft.* (h.) = innemen: in bezit nemen; mit Sturm e. = stormenderhand inn.; — bekleeden, in beslag nemen; vervangen; inkasereeren, in ontvangst nemen; inkomen hebben; (Arznei) inn.; (das Frühstück) gebruiken; (die Segel) inhalen, bergen; (eine abwartende Stellung) aannemen; (den Kopf) bezwaren, benevelen; für ob. gegen einen etngenommen sein (*ll*); er war sehr vor sich etngenommen = met zich zelf ingenomen; (mir ist der Kopf ganz) etngenommen = zwaar, dof, duizelig. **einnehmend** = innemend, aantrekkelijk, aan-

genaam. **Einnehmer**, *m.* = ontvanger. **Einnehmeri**, *w.* —, —en = ontvang(ers)kantoor. **Einnehmerstelle**, *w.* = ontvangersplaats. **einneken**, *schw.* (h.) = invochten.

einneiden, *schw.* (f.) = indutten, insluimeren. **einneten**, *schw.* (h.) = in-, vastklikken. **einnehmen sich**, *schw.* (h.) = zich (er) in nestelen (*ook fig.*), zich vestigen, zich indringen.

einneteln, *schw.* (h.) = (*gwst.*) indutten.

Einöde, *w.* —, —n = woestenijs, eenzaamheid; (ban.) afgelegen hoeve = der **Einödhof**.

einölen, *schw.* (h.) = oliën, (in)smeren. **einordnen**, *schw.* (h.) = rangschikken, op zijn plaats zetten.

einpacken, *schw.* (h.) = (in)pakken; (*fig.*) zijn koffers, zijn biezen pakken; gehöbig e. = zich volstoppen (met eten). **Einpacker**, *m.* = pakker, emballleur. **Einpackung**, *w.* = in-, verpakking, emballage; ('t) inpakken. **einpacken**, *schw.* (h.) = binnensmokkelen. **einpassen**, *schw.* (h.) = inpassen, -voegen. **einpassen**, *schw.* (f.) = binnenkomen. **einpausen**, *schw.* (h.) = in-pompen, -stampen. **Einpauser**, *m.* —s, — = instamper, repetitor. **einpausen**, *schw.* (h.) = inslaan, -ranselen. **einpausen**, *schw.* (h.) = ompalen, palissadeeren. **Einpausen**, *schw.* (h.) = —en = palissadeering. **einparren**, *schw.* (h.) = bij een parochie of kerspel inlijven. **einparren**, *schw.* (h.) = in-, omperken, instuiten. **einpflanzen**, *schw.* (h.) = (in)planten; inprenten. **einpflanzen**, *schw.* (h.) = met een bestrating omgeven; in 't plaveisel inwerken. **einpflanzen**, *schw.* (h.) = vastpennen; met paaltjes omgeven. **einpflanzen**, *schw.* (h.) = inploegen. **einpflanzen**, *schw.* (h.) = (in)enten; instampen, instoppen.

Einpfänder, *m.* —s, — = éénponder. **einpfändig** = van één pond, éénpounds. . .

einpfücken, *schw.* (h.) = (be)pekken, vastpekken. **einpilgern**, *schw.* (f.) = binnentrekken (*als pilgrim*). **einpflanzen**, *schw.* (h.) = omheinen. **einplaudern**, *schw.* (h.) = inpraten. **einplöfeln**, *schw.* (h.) = (in)pekelen, inzouten; *vgl.* Herfing.

einpolig = éénpolig.

einprägen, *schw.* (h.) = indrukken, -stempelen, -prenten; dem Gedächtnis e. = in 't geheugen prenten. **einpredigen**, *schw.* (h.) = inpreken; in slaap preeken. **einpressen**, *schw.* (h.) = inpersen; -drukken. **einproben**, -**probieren**, *schw.* (h.) = passen, probeeren; (*stuck*) repeteeren. **einprügeln**, *schw.* (h.) = (einem etw.) inranselen. **einpudern**, *schw.* (h.) = (in)poederen. **einpumpen**, *schw.* (h.) = er in pompen. **einpuppen sich**, *schw.* (h.) = zich verpoppen.

einquartieren, *schw.* (h.) = inkwartieren. **Einquartierung**, *w.* —, —en = inkwartiering. **einquellen**, *schw.* (h.) = in de week zetten, weeken, wellen. **einquetschen**, *schw.* (h.) = inpersen.

einrahmen, *schw.* (h.) = in een lijst zetten, omlijsten, encadreeren. **einramme(n)**, *schw.* (h.) = inslaan, inheien. **einrangieren** (spr.: *..räzzie..*), *schw.* (h.) = indeelen, rangschikken. [**einraten**, *ft.* (h.) = den raad geven, aanraden]. **einräuchern**, *schw.* (h.) = berooken. **einräumen**, *schw.* (h.) = inruimen; (Baren) inpakken; (einem etw.) afstaan, overlaten; toegeven, -stemmen, inwilligen. **Einräumung**, *w.* = inruiming; afstand, overgave; toegeving, -stemming. **Einräumungsfak**, *m.* = toegevende zin. **einraunen**, *schw.* (h.) = influisteren. **einrauschen**, *schw.* (h.) = in slaap ruischen. **einrechnen**, *schw.* (h.) = mee-, er bij rekenen;

mit ingeredruet = er in begrepen, meegerekend.
Ein'rede, w. = tegenspraak, -werping, protest; antwoord; exceptie. **ein'reden**, [schw. (h.) = (einem etw.) inpraten, wijsmaken; (Mit) inspreken, -boezemen; [in de rede vallen, tegenspreken]. **ein'reffen**, [schw. (h.) = (die Segel) reffen. **ein'registrieren**, [schw. (h.) = registreren; inschrijven. **ein'regnen**, [schw. (h.) = inregenen; eingeregnet (sein) = door den regen (ergens) opgehouden. **ein'reiben**, ft. (h.) = (er) in wrijven; (in)wrijven; es einem e. = 't iem. inpeperen. **ein'reichen**, [schw. (h.) = aanbieden, indienen. **Ein'reichung**, w. —, —en = indiening. **ein'reihen**, [schw. (h.) = (aan)rijgen; schikken, scharen, in de rij, in 't gelid plaatsen, indeelen; einem Regiment e. = bij een regiment ind., inlijven.

ein'reichig = van één rij, van één gelid; met één rij knoopen.

Ein'reise, w. = ('t) binnenkomen (in een bepaald land). **Ein'reisebewilligung**, w. = vergunning om in een bepaald land te komen. **ein'reisen**, ft. (h.) = inscheuren; afbreken, omverhalen; e., (f.) = [met geweld indringen]; (von Unsitzen, Mißbräuchen) toenemen, voortgang maken, inwortelen; ein tief eingetiffenes Ubel = een diep ingeworteld kwaad. **ein'reiten**, ft. (h.) = in-, stukrijden; (ein Reitpferd) afrijden, gewinnen; (einem etw.) inpompen; e., (f.) = binnenrijden. **ein'renten**, [schw. (h.) = (ein Glied) weer zetten; (eine Sache) wieder e. = weer in orde, weer in 't reine brengen, opknappen. **ein'rennen**, [schw. (h.) = in-, stuk-, openrennen; einem die Tür, das Haus e. = (ook) iem. de deur platloopen; (f.): (auf Aff.) inr.

ein'richten, [schw. (h.) = inrichten, regelen, aanleggen, organiseren; (ein Glied) weer zetten; sich e. = zich inrichten, zijn huis inrichten, meubelen; zuinig leven. **Ein'richtung**, w. = inrichting, regeling, schikking; ('t) zetten (eines Gliedes); stoffeering; huishouden; seine E. en treffen = (zijn) schikkingen maken, (zijn) maatregelen nemen. **ein'riegeln**, [schw. (h.) = (achter grendel) opsluiten. **Ein'ritt**, m. = ('t) inrijden; (de) inrij. **ein'ringen**, [schw. (h.) = schrammen; inkrassen, -slijden. **ein'rollen**, [schw. (h.) = in-, oprollen. **ein'rosten**, [schw. (h.) = (in)roesten.

ein'rüden, [schw. (f.) = binnenrukken; (von Urlaubern) opkomen; (in jemand's Stelle) opvolgen; e., (h.) = (Maschinen) koppelen, inhaken, inschakelen; in-, terugschuiven; (eine Zelle) laten inspringen; (in eine Zeitung) opnemen, plaatsen; eine Annonce e. lassen = een advertentie plaatsen. **Ein'rückungsgebühren**, Pl. = kosten van plaatsing, advertentiekosten. **ein'rühren**, [schw. (h.) = (Eier) roeren; (Stoff, Teig) beslaan, mengen; (Farbe) aanmaken; einem etw. e. = iem. een poets bakken.

I. **Ein's**, w. —, —en = één, aas. II. **ein's**, zie ein I.

Ein'saat, w. = ('t) zaaien, ('t) gezaaide, zaaisel. **ein'sädeln**, [schw. (h.) = in zijn zak (zijn beurs) steken, opsteken, -strijken. **ein'saden**, [schw. (h.) = in een zak (in zakken) doen; verder = ein'sädeln; ook (f.): in-, wegzakken. **ein'säen**, [schw. (h.) = (be)zaaien. **ein'sägen**, [schw. (h.) = inzagen.

ein'saitig = éénsnarig.

ein'salben, [schw. (h.) = (in)zalven, balsemen. **Ein'salbung**, w. = zalving, balseming. **ein'salzen**, [schw. (h.) = inzouten; (fig.) inpeperen. **ein'sam** = eenzaam, teruggetrokken, afgezonderd, alleen. **ein'samenlappig** = éénzaadlobbig.

ein'samig = éénzadig. **Ein'samkeit**, w. — = eenzaamheid, afzondering.

ein'sammeln, [schw. (h.) = inzamelen, bijeenbrengen; (Almojen) ophalen; (Stimmen) opnemen; bijeenzamelen. **Ein'sammlung**, w. = inzameling enz., vgl. ein'sammeln. **ein'sargen**, [schw. (h.) = kisten. **Ein'sasse**, m. = Infall; E., w. = keep. **Ein'saß**, m. = inzet, -leg; eigen geld (loteri); (an Tischen) (inleg)blad; (am Rieße) tusschenzetsel; olie- en azijnstel; onderdeel; inschuifstel; onderpand; vischvijver; ('t) inzetten (v. een stem). **Ein'saßbeker**, m. = inschuifbeker. **Ein'saßgewicht**, f. = stel in elkaar te schuiven gewichten. **Ein'saßrohr**, f., -röhre, w. = aanzetbuis, verlengstuk. **Ein'saßstück**, f. = aanzet-, wisselstuk (an einer Spitze z. B.). **ein'sauen**, [schw. (h.) = bevullen. **ein'säuern**, [schw. (h.) = in 't zuur leggen; (Teig) gisten. **ein'saugen**, ft. (h.) = inzuigen, opslorpen. **Ein'saugung**, w. — = inzuiging, opslorping. **ein'säumen**, [schw. (h.) = (in)zoomen. **ein'schachteln**, [schw. (h.) = in een doos doen, inpakken; (fig.) (in eine Rubrik) schuiven, brengen. **Ein'schachtelungsbecher**, m. = inschuifbreker. **ein'schädeln**, [schw. (h.) = (een kettling) in elkaar schakelen; (een takel) inschakelen.

ein'schalig = éénshalig; éénvliezig.

ein'schalten, [schw. (h.) = inschakelen, -lasschen.

Ein'schalter, m. = inschakelaar.

Ein'schaltier, f. = éénshalig dier.

Ein'schaltung, w. —, —en = inlassching, inschakeling. **ein'schanzen**, [schw. (h.) = verschansen. **ein'schärfen**, [schw. (h.) = inscherpen, op 't hart drukken. **ein'scharren**, [schw. (h.) = begraven, in den grond stoppen.

ein'schattig = éénshaduwig.

ein'schätzen, [schw. (h.) = schatten, taxeeren, aanslaan. **Ein'schätzung**, w. = schatting, taxatie, aanslag. **Ein'schätzungsformular**, f. = beschrijvingsbiljet. **Ein'schätzungskommission**, w. = commissie van schatters. **ein'schauen**, [schw. (h.) = inkijken. **ein'schaufeln**, [schw. (h.) = inscheppen.

Ein'schenke, w. —, —n = (gwst.) buffet. **ein'schenken**, [schw. (h.) = inschenken; (einem) reinen Wein e. = klaren wijn schenken. **ein'scheren**, ft. u. [schw. (h.) = (schep.) (ein Tau) scheren. **ein'schneuern**, [schw. (h.) = in de schuur bergen, opschuren.

ein'schüchtern = van één laag; ongetrouwd; eenzaam.

ein'schiden, [schw. (h.) = (in)zenden. **Ein'schidung**, w. = (in)zending. **ein'schieben**, ft. (h.) = inschuiven; -duwen, -stooten; -lasschen; -stoppen, -dringen; (das Brot in den Ofen) -schieten; sich e. = (zich) indringen; zich in 't kegelspel oefenen. **Ein'schießer**, m. = inschieter; -lasscher. **Ein'schießel**, f. = inschuifsel, inlassching, invoegsel. **ein'schießen**, ft. (h.) = in-, stuk-, platschieten; (einen, sich) (in 't schieten) oefenen, inschieten; (eine Spitze) ins.; (Geld) schieten, inleggen, storten; (das Brot in den Ofen) ins.; (Beberei) inslaan, -schieten; eingedörfften sein = geoeffend, gedriid zijn; (f.) = instorten; [te binnen schieten]. **ein'schiffen**, [schw. (h.) = inschepen, aan boord brengen. **Ein'schiffung**, w. —, —en = inschepping. **ein'schirren**, [schw. (h.) = tuigen, inspannen.

ein'schlachten, [schw. (h.) = (huis)slachten; een (land)goed met een grooter vereenigen (vgl. Güterschlächter).

ein'schlüchtig = éénsoortig.

einſchlafen, ft. (f.) = inſlapen, (*ook fig.*) verzwakken, -slappen; (zacht en kalm) sterven; der Fuß ist mir eingeschlafen = mijn voet slaapt.
einſchlaf(e)rig = éénpersoons.
einſchlafern, ſchw. (h.) = in ſlaap doen vallen, slaperig maken.
einſchlafzig = éénpersoons.
Einſchlag, m. = inſlag, plooi; inſlag (*wev.*); opnaaiſel; hulſel; ſponning, groef; ingesloten brief, bijlage; toevoegſel. **einſchlagen**, ft. (h.) = (einen Nagel, eine Tür, Scheiben, den Boden eines Faſſes, ein Kleid, einen Weg) inſlaan; (einem etw.) inranselen; (Fenster) open-, stukslaan; (Eier) doorroeren; (Waren) inpakken; (Pflanzen) begraven; (in jemb. Hand) toeslaan; (von dem Blig) inſl.; e. in (Xff.) = behooren tot; (der Blig, das Gewitter, es) hat eingeschlagen = (de bliksem) is ingeslagen; e., (f.) = gelukken, slagen, goed uitvallen. **Einſchlagfaden**, m. = inſlagdraad. **einſchlagig** = er bij, er toe (hierbij, hiertoe, tot 't vak) behoorend; betrekkelijk, desbetreffend; kompetent. **einſchleichen**, ft. (f.), **ſich e.**, (h.) = binnensluipen, (zich) indringen; binnensmokkelen. **einſchleiern**, ſchw. (h.) = den ſluier doen aannemen; in een ſluier hullen; ſich e. laſſen = den ſl. aannemen.
I. einſchleifen, ſchw. (h.) = in-, naar binnen ſleepen; binnensmokkelen. **II. einſchleifen**, ft. (h.) = inſlijpen; graveeren in.
einſchleppen, ſchw. (h.) = in-, naar binnen ſleepen, sleuren; binnensmokkelen; Seuchen e. = ziekten overbrengen. **einſchließen**, ft. (h.) = in-, op-, omsluiten, omsingelen, bij, mee inſluiten, (in Klammern) tusſchen haakjes zetten; bevatten, inhouden; [= einſchränken]; *vgl.* eingeschlossen. **einſchließlich** = er in begrepen, vervat; bis zu .e. = tot en met; e. (mit Gen.) = met inbegrip van; inkluzief. **Einſchließung**, w. = inſluiting enz.; *vgl.* einſchließen. **einſchlingen**, ft. (h.) = ineenslingeren, -vlechten; inzwelgen. **einſchluden**, ſchw. (h.) = in-, opslokken. **einſchlummern**, ſchw. (f.) = inſluipen. **einſchlürfen**, ſchw. (h.) = inſlurpen. **Einſchluf**, m. = ('t) inſluiten, inſluiting, ingesloten stuk; Brief mit E. = met geldſwaarde; mit E. von = er in begrepen, inkluzief. **Einſchlußzeichen**, f. = haakjes.
einſchmauchen, ſchw. (h.) = berooken, met rook doortrekken. **einſchmeicheln ſich**, ſchw. (h.) bei einem = zich bij iem. in de gunst dringen. **einſchmeicheln** = innemend, vleierig. **einſchmeißen**, ft. (h.) = in-, stuksmijten; (einen) inrekenen. **einſchmelzen**, ſchw. u. ft. (h. u. f.) = (samen)smelten, verſmelten. **einſchmieden**, ſchw. (h.) = (er) in smeden, (einen Werbrecher) in de boeien ſluiten. **einſchmierern**, ſchw. (h.) = inſmeren, -wrijven; kladden in. **einſchmuggeln**, ſchw. (h.) = binnensmokkelen; **ſich e.** = binnensluipen. **einſchmutzen**, ſchw. (h.) = vuil maken, bevullen.
einſchnallen, ſchw. (h.) = in-, vastgespen. **einſchnappen**, ſchw. (h.) = (Luft) happen; (von einem Schloße, einer Feder) dicht-, inspringen, dicht knippen. **einſchneiden**, ft. (h.) = in-, aansnijden; inkepen; tief ins Herz e. (*fig.*) = 't hart doorboren; [bas Getreibe e. = oogſten, maaien]; **einſchneidend** = (*ook*) diepgaand, ingrijpend. **Einſchneidſäge**, w. = handzaagje (der Buchſtänder).
einſchneidig = met één snee, éénſnijdend.
einſchneien, ſchw. (h.) = insneeuwen (*i. a. b.*).
Einſchnitt, m. = inſnijding (*eig. en fig.*), keep;

uitgraving, geul; schietgat; (im Bers) snijding, cesuur; (*opbrengst van den*) oogst. **einſchnitten**, ſchw. (h.) = inſnijden (in Holz u. ä.). **einſchnüren**, ſchw. (h.) = vastbinden, insnoeren, inrijgen.
einſchränken, ſchw. (h.) = in-, beperken, inkrimpen, besnoeien, verminderen; **ſich e.** = bezuinigen, zich bekrimpen; ſich, ſeine Ausgaben auf das Notwendigſte e. = tot 't noodzakelijkſte beperken, bepalen, inkrimpen. **einſchränkend** = beperkend. **Einſchränkung**, w. —, —en = beperking enz., *vgl.* einſchränken; (*ook*) voorbehoud. **einſchrauben**, ſchw. (h.) = in-, vastschroeven. [*einſchreden, zie einſchüchtern.*]
Einſchreibamt, f. = kantoor van inſchrijving. **Einſchreibebrief**, m. = aangeteekende brief. **Einſchreibgebühr**, w. = kosten van inſchrijving, van aanteekening (von Briefen). **Einſchreibgeld**, f. = Einſchreibgebühr; en inſchrijfgeld (*voor gezellen*); entrée (*bij lidmaatschap*). **einſchreiben**, ft. (h.) = inſchrijven, registreeren; (einen Brief) aanteekenen, -geven; „e.“ (*op den brief*) = „aanteekenen“. **Einſchreibſendung**, w. = aangeteekend stuk, a. e zending. **Einſchreibung**, w. = in-, overschrijving; aanteekening.
I. einſchreiten, ft. (f.) = (*eig.*: binnenſtappen); (*fig.*) tusſchenbeide komen, ingrijpen; optreden, -komen (tegen); (gerichtlich) optreden. **II. Einſchreiten**, f. = ingrijpen, tusſchenkomst, interventie.
einſchroten, ſchw. (h.) = (ein Faß) keldereren. **einſchrumpfen**, ſchw. (f.) = in (elkaar) krimpen, verschrompelen.
Einſchub, m. = inſchuiving, inſchuifſel, interpolatie. **einſchüchtern**, ſchw. (h.) = bang, beschroomd maken, intimideeren. **Einſchüchterung**, w. — = bangmakerij, intimidatie. **einſchulen**, ſchw. (h.) = africhten, dresseeren; opleiden (*in een bepaalde leer*); een school aanwijzen.
Einſchur, w. = wol van ſchape, die éénſ per jaar geſchoren worden. **einſchürig** = wat slechts éénmaal per jaar gemaaid wordt; (*schaap*) dat eens per jaar wordt geſchoren. **Einſchuß**, m. = storting (*v. geld*); (Web.) inſlag. **einſchüttern**, ſchw. (h.) = inſchieten, verliezen, inboeren. **einſchütten**, ſchw. (h.) = ingieten, instorten.
einſchwärzen, ſchw. (h.) = zwart maken; binnensmokkelen. **Einſchwärzer**, m. —s, — = smokkelaar. **einſchwäzen, -schwäzen**, ſchw. (h.) = inpraten, wijsmaken. **einſchwefeln**, ſchw. (h.) = zwavelen. **einſchwerten**, ſchw. (h. u. f.) = binnen-, indraaien, -zwaaien; *ook* = einlenken. **einſchwiden**, ft. (f.) = slinken. **einſchwören (ſich)**, ft. (h.) = trouw zweren aan, zich door een eed verbinden.
einſegeln, ſchw. (f.) = binnenzeilen. **einſegnen**, ſchw. (h.) = inzegenen; wijden; (Rimber) kerke-lijk aannemen. **Einſegnung**, w. = inzegening, wijding, aanneming, kommu-
I. einſehen, ft. (h.) = in-, doorzien, inkijken, onderzoeken, begrijpen, vatten. **II. Einſehen**, f. = inzicht, inzage; ein E. (E. s) haben = reden verstaan, de zaak begrijpen, billijk zijn, zich ontfermen; [ingrijpen, tusſchenbeide komen].
einſeifen, ſchw. (h.) = inzeepen; (*fig.*) voor den gek houden, in de luren leggen.
einſeitig = eenzijdig (*ook fig.*), oppervlakkig, partijdig; e. e Ropffchmerzen = schele hoofdpijn. **Einſeitigheit**, w. —, —en = eenzijdigheid

enz., vgl. einseitig. **ein'senden**, unr. (h.) = (in)zenden, overhandigen. **Ein'sendung**, w. = (in)zending. **ein'senzen**, Schw. (h.) = laten zinken in, neerlaten; (tech.) inlaten, verzinken; (Reben) zetten, poten.

Ein'ser, m. —s, — = eenheid (in getallen). **ein'setzen**, Schw. (h.) = (tr.) inzetten (Steine, Jähne u. ä.); inlassen; [gevangen zetten]; (bij 't spel) inzetten, (fig.) op 't spel zetten; (ein Fessl) instellen, -voeren; (einen in ein Amt, eine Würde) aanstellen, installeren; (zu seinem Erben) aanstellen, benoemen; (eine Kommission) benoemen; sich für etw. e. = voor iets opkomen; — (intr.) inzetten, -treden, beginnen, openen. **Ein'setzung**, w. = inzetting, in-, aanstelling, installatie. **Ein'setzungsworte**, Pl. = inwijdingswoorden.

Ein'sicht, w. —, —en = inzage, onderzoek; inzicht, begrip, oordeel; zur E., zur Einsichtnahme = ter inzage. **ein'sichtig**, **sichts** = verstandig, oordeelkundig. **ein'sidern**, Schw. (f.) = in-, wegzijpelen, wegzakken. **Ein'siebglas**, f. = inmaakglas.

Ein'siedelei, w. —, —en = kluizenaarswoning, kluis, hermitage. **Ein'siedelmann**, m. = kluizenaar (fig. en eig.). **Ein'siedler**, m. —s, — = kluizenaar. **ein'siedlerisch** = kluizenaars., als een kluizenaar, eenzelvig. **ein'siedeln**, **siedlern**, Schw. (h.) = een kluizenaarsleven leiden.

ein'siegeln, Schw. (h.) = verzegelen, inlakken. **ein'silbig** = éénlettergrepig; (fig.) kort, onsprakzaam, afgemeten, stil.

ein'singen, ft. (h.) = in slaap zingen; (einen Gesang) instudeeren. **ein'sinken**, ft. (f.) = in-, wegzinken, weg-, inzakken, -storten. [**ein'sitzen**, ft. (f.) = in gaan zitten]. **Ein'sker**, m. —s, — = inzettende, ingezetene; éénpersoons (rijwiel bv.).

ein'sitzig = met één zitplaats, éénpersoons. [**ein'smal** = eenmal; ein'smal[s].] **ein'soblig** = éénzellig.

ein'spannen, Schw. (h.) = in-, voorspannen; (in einen Rahmen) spannen.

Ein'spanner, m. —s, — = rijtuig voor één paard, éénspan; jongmensch; zonderling. **ein'spannig** = met één paard.

ein'speichern, Schw. (h.) = op den zolder, in de graanschuur bergen, opschuren.

ein'spelzig = éénvliezig.

ein'sperren, Schw. (h.) = opsluiten, gevangen zetten. **Ein'sperrung**, w. = opsluiting. **ein'spielen** sich, Schw. (h.) = zich inspelen. **ein'spinnen**, ft. (h.) = inspinnen. **Ein'sprache**, w. = tegenspraak, -wering; zie verder Ein'spruch.

ein'sprechen, ft. (h.) = (Mut, Trost) inspreken; auf einen e. = iem. (dringend) toespreken; (bei einem) aan-, inloopen; — [een goed woord doen; in de rede vallen]. **ein'sprengen**, Schw. (h.) = in-, besprenkelen; bestrooien; uiteen doen springen; forceeren; ein Loch in den Felsen e. = met springmiddelen een gat in de rots maken; e., (f.) = (naar) binnen galopperen.

ein'springen, ft. (f.) = in-, naar binnen springen; springen, barsten. **ein'sprühen**, Schw. (h.) = inspuiten; een injectie geven; begieten; bespaten. **Ein'sprüfung**, w. —, —en = inspuiting, injectie. **Ein'spruch**, m. = protest, verzet, bezwaar; E. gegen etw. tun, erheben = tegen iets verzet aantekenen, protesteeren.

ein'spunden, **s-pünden**, Schw. (h.) = (eig.) met een spon (in)sluiten; (fig. gwest.) opsluiten, inrekenen.

ein'spurig = met enkel spoor.

einst = eens (nl. lang geleden of in verre toekomst), voorheen.

ein'stallen, Schw. (h.) = stallen.

ein'stämmig = éénstammig.

ein'stampfen, Schw. (h.) = instampen; (Erbe) vaststampen; (Bücher, Affen) vernietigen.

Ein'stand, m. = in-dienst-treding; inreepartijtje, -geld; [(fig.) E. geben = leergeld betalen]. **Ein'standsgeld**, f. = entree. **Ein'standsmann** = Ein'steher. **Ein'standspreis**, m. = inkoopsprijs. **Ein'standsrecht**, zie R à h' e r e c h t. **ein'stantern**, Schw. (h.) = verpesten (door stank). **ein'stauben**, Schw. (f.) = onder 't stof raken. **ein'stäuben**, Schw. (h.) = met stof bedekken.

ein'stechen, ft. (h.) = steken, prikken (in); (im Spiel) troeven; seewärts e. = in zee steken.

ein'steden, Schw. (h.) = insteken, -doen; (den Degen) opsteken; (Geld u. ä., auch fig.) in den zak steken; (einen Verbrecher) opsluiten, inrekenen; (einen Brief) in de bus doen; wer austellt, muß auch e. = wie kaatst, moet den bal verwachten. **ein'steh(e)n**, unr. (h.) = in dienst, in functie treden; (für einen) in de plaats treden, (iem.) vervangen, remplacieren; (für einen ob. etw.) instaan, borg staan; (für seine Überzeugung) uitkomen, staan; [aanstaan, op handen zijn]. **Ein'steher**, m. —s, — = plaatsvervanger, remplaceant. **ein'stehlen** sich, Schw. (h.) = binnensluipen. **ein'steigen**, ft. (f.) = instappen; inklimmen. **ein'stellbar** = (in)stelbaar. **ein'stellen**, Schw. (h.) = (er) in plaatsen, zetten, aanstellen, in dienst nemen, tewerkstellen; stallen; (Maschinen u. ä.) instellen; (Wesen) zetten (op); (Berbe) stallen; (Zahnlungen, Arbeit, Feindseligkeiten) staken, schorsen; (den Betrieb) stopzetten; (Mißbräuche) afschaffen; eingestellt sein auf (Aff.) = (fig.) ingesteld, gestemd zijn op ...; sich e. = (op afgesproken plaats) komen, verschijnen; zich vertoonen, zich openbaren, (onverwachts) komen.

Ein'stelle, w. = garage.

ein'stellig = van één cijfer.

Ein'stelluch, f. = instelboek. **Ein'stellung**, w. = staking, schorsing; stand; stalling, garage enz. vgl. ein'stellen.

ein'stimmen, Schw. (h.) = (die Arme) in de zij zetten, (ein Loch) steken (met beitel).

ein'stens = eens, vgl. ein'st.

ein'sticken, Schw. (h.) = (er) in borduren.

ein'stielig = éénstengelig.

ein'stig = vroeger; toekomstig, vgl. ein'st.

ein'stimmen, Schw. (h.) = in-, overeenstemmen; (mit) inst. (ook fig.), mee aanheffen; [toestemmen]; eingestimmt sein auf (Aff.) = gestemd zijn op ...

ein'stimmig = éénstemmig (eig. en fig.), éénparig, met algemeene stemmen. **Ein'stimmigkeit**, w. — = eenstemmigheid, eenparigheid.

ein'stippen, Schw. (h.) = instippen, -soppen.

einst'mals = eens, op een keer, ereis.

ein'stödig = van één verdieping.

ein'stopfen, Schw. (h.) = (er) in stoppen. **ein'stößen**, ft. (h.) = (er) in stooten, duwen; in-, stukstooten, inslaan. **ein'streichen**, ft. (h.) = instrijken, -smeren; (Geld) opstrijken. **ein'streuen**, Schw. (h.) = (er) instrooien; (den Pferden) nieuw ligstroo geven. **ein'strömen**, Schw. (f.) = in-, binnenstromen. **ein'studieren**, Schw. (h.) = een stuk inzetten. **ein'studieren**, Schw. (h.) = instudeeren.

ein'stündig = éénurig, éénuurs. . .

einſtürmen, ſchw. (f.) = binnenvliegen, -stormen, (op iem.) instormen; auf seine Gesundheit e. = zijn gezondheid verwoesten; e., (h.) = overhoop gooien, vernielen. **Einſturz**, m. = instorting, -zakking. **einſtürzen**, ſchw. (f.) = instorten, -vallen, -zakken; auf einen e. = op iem. toevliegen, zich op iem. werpen; e., (h.) = doen instorten enz.

einſtweiſen = onderdehand, intusschen, voorloopig, zoolang. **einſtweiſig** = voorloopig.

einſubeln, ſchw. (h.) = bemorsen, bezoedelen.

einſtägig = ééndags. ., ééndaagsch, van één dag.

Einſtagſblume, w.; **ſtäge**, w. = eendagsbloem; -vlieg.

einſtauchen, ſchw. (h.) = indooopen, -dompelen.

Einſtauch, m. = ruil, inruiling. **einſtauchen**, ſchw. (h.) = inruilen.

einſteeren, ſchw. (h.) = teren. **einſteigen**, ſchw. (h.) = ('t deeg enz.) beslaan. **einſteilen**, ſchw. (h.) = in-, verdeelen.

einſteilig = ééndeelig.

Einſteilung, w. = in-, verdeling.

Einſtel, f. —s, — = geheel. **einſteinig** = eentonig. **Einſteigkeit**, w. = eentonigheid.

einſtonnen, ſchw. (h.) = (in)tonnen, inkuipen.

Einſtracht, w. = eendracht, eensgezindheid.

einſträchtig, **ſträchtig** = eendrachtig, eensgezind. **Einſträchtigkeit**, w., zie Eintracht.

Einſtrag, m. —(e)s, .träge = inschrijving, boeking; nadeel, hinder, afbreuk; [inſlag; tegenwerping]; E. tun = benadeelen, afbreuk doen. **einſtragen**, ſt. (h.) = in-, binnendragen; inschrijven, boeken, aantekenen, registreeren; opleveren, opbrengen; etngetragene Marke = gedeponeerd merk; [inſlaan, inſlag maken].

einſträglich = winstgevend, voordeelig. **Einſträglichkeit**, w. = voordeeligheid.

Einſtragung, w. —, —en = inschrijving, boeking.

einſträufen, ſchw. (h.) = drenken, doortrekken; (einem etw.) betaald zetten, inpeperen.

Einſtränkung, w. = doortrekking, drenking.

einſträufeln, ſchw. (h.) = indruppelen.

I. **einſtreffen**, ſt. (f.) = aan-, binnenkomen; uitkomen, gebeuren, verwezenlijkt worden.

II. **Einſtreffen**, f. = aankomst; vervulling, verwezenlijking.

einſtreiben, ſt. (h.) = (er) indrijven, -slaan; naar binnen drijven; innen, inkasseeren, invorderen; [dringen, in 't nauw drijven, vrees aanjagen].

Einſtreiber, m. = inkasseerder. **Einſtreibung**, w. —, —en = inning, inkasseering.

einſtreten, ſt. (h.) = in-, stuk-, in elkaar trappen; in den grond trappen, treden; e., (f.) = binnentreden, -komen; in dienst treden, gaan; in ein Amt e. = een ambt aanvaarden; (in ein Geſchäft) komen, treden; in die Beratung e. = tot de beraadslaging overgaan; in die Tagesordnung e. = overgaan tot de orde (van den dag); (für einen) in de plaats treden, inspringen, (iem.) vervangen, 't (voor iem.) opnemen; — intrreden, beginnen, opkomen, ontstaan, zich voordoen, gebeuren; es trat Ruhe ein = 't werd rustig. **einſtretenfalls** = als 't geval zich voordoet.

einſtrichten, ſchw. (h.) = ingieten (met een trechter); (einem etw.) inpompen, -stampen.

einſtrinken, ſt. (h.) = indrinken, -slurpen, -zuigen. **Einſtritt**, m. = binnentreden, -komen; intrrede; toegang, entrée; begin, intrrede ('t) opkomen; (ster.) immersie. **einſtrittsfähig** = toelaatbaar. **Einſtrittsgeld**, f. = entrée-, toegangsprijs, -geld. **Einſtrittskarte**, w. = toegangskaart, -biljet. **Einſtrittszimmer**, f. = wachtkamer.

einſtrochen, ſchw. (f.) = in-, uitdrogen, verschrompelen; e., (h.) = uitdrogen. **einſtröpfeln**, **ſtröpfeln**, ſchw. (f. u. h.) = indruppelen.

einſtun, unr. (h.) = er in doen; (Waren, Vorräte) opdoen, inslaan; (einen Brief) in de bus doen; [(einem etw.) overgeven]. **einſtunken**, ſchw. (h.) = indooopen, -dompelen, -soppen. **einſtürmen** ſchw. (h.) = (gwst.) in den toren sluiten. **einſtuben**, ſchw. (h.) = instudeeren; oefenen, africhten, drillen.

einſtündig = een en tachtig.

Einſtungsamt, zie Einigungsamt.

einſurnen, ſchw. (h.) = in de (een) urn doen.

einſverleiben, ſchw. (h.) = innig verbinden, vereenzelvigen; (ein Land einem andern) inlijven bij, annexeren. **Einſverleibung**, w. —, —en = inlijving, annexatie; vereenzelviging.

Einſvernehmen, f. —s = overeenstemming, overleg, (goede) verstandhouding; goedvinden; ſich mit einem ins E. ſetzen = met iem. overleggen; herzliches E. = entente cordiale. **einſverſtanden** = eens(gezind); akkoord; e.! = akkoord! aangenomen! e. ſein mit = akk. gaan met. **Einſverſtändnis**, f. = (goede) verstandhouding; overeenstemming; instemming, goedkeuring; im E. mit = in overleg met. [**einſverſtehen**(e)n ſich, unr. (h.) = 't eens worden].

einſ(ver)wachsen, ſt. (f.) = ingroeien, inwassen, saeengroeien.

einſwalken, ſchw. (h.) = (Leber) oliën, vetten; (Tuch) dichtwalken; (Hut) e. = krimpen.

einſwalzen, ſchw. (h.) = inwalsen, rollen.

Einſwand, m. —(e)s, .wände = tegenwerping, bedenking; einen E. erheben = een bedenking, exceptie opwerpen, een bezwaar opperen.

Einſwand(er)er, m. = landverhuizer, nl. immigrant. **einſwandern**, ſchw. (f.) = binnentrekken, immigreren, inkomen. **Einſwand(er)ung**, w. = immigratie. **einſwandfrei** = onbedenklijk, onberispelijk. **einſwärts** = binnewaarts, naar binnen.

einſweben, ſchw. u. ſt. (h.) = inweven, omweven; invlechten, ineenwerken; ſich e. = (ook) krimpen. **einſwecheln**, ſchw. (h.) = inwisselen, -ruilen. **Einſwech(e)lung**, w. —, —en = inwisseling enz. **einſwecken**, ſchw. (h.) = wekken (inmaken). **einſwehen**, ſchw. (f.) = naar binnen waaien. **einſweiden**, ſchw. (h.) = weeken, in de week zetten. **einſweihen**, ſchw. (h.) = (in)widen.

Einſweihung, w. —, —en = inwijding.

Einſweihungsfeier, w.; **ſweft**, f.; **ſwebigt**, w.; **ſwebe**, w.; **ſweg**, m. = inwijdingsplechtigheid; -feest; -preek; -rede; -dag.

einſweisen, ſt. (h.) = installeren; in einen Beſitz e. = een bezit toewijzen. **einſwenden**, ſchw. u. unr. (h.) = tegenwerpen, (er tegen) inbrengen, bedenkingen maken, protesteeren; [besteden].

Einſwendung, w. = tegenwerping, protest.

einſwerfen, ſt. (h.) = in-, stukwerpen, ingooien; tegenwerpen, er tegen inbrengen; weer inbrengen (bij de massa). **einſwickeln**, ſchw. (h.) = inwikkelen; (in Papier) wikkelen, pakken, doen; (ein Rind) in 't pak doen, inbakeren; die Haare e. = papillotten zetten. **einſwiegen**, ſchw. (h.) = in slaap wiegen (ook fig.), sussen; e., ſt. (h.) = inwegen. **einſwilligen**, ſchw. (h.) in (Ziff.) = toestemmen in (iets), (iets) inwilligen, toestaan. **Einſwilligung**, w. —, —en = inwilliging, toestemming, verlof. **einſwinden**, ſt. (h.) = inwikkelen; -vlechten; -halen, in-, opwinden.

einſwintern, ſchw. (f.) = invriezen; ſich e. (h.) = zich voor den winter inrichten; e. (h.): es wintert ein = 't wordt winter. **einſwirken**, ſchw. (h.) =

inwerken, -weven; (auf einen) inwerken, drang uitvoeren **Einwirkung**, w. = (in)werking, invloed.

einwöchig = van één week, éénweeksch.
einwölben, *schw.* (h.) = overwelen. **einwohnen**, *schw.* (h.) = inwonen (*ook fig.*); (*een kamer*) uitwonen, bederven; **fiel e.** = gewinnen, akklimatizeeren, (zich) inwonen. **Einwohner**, m. —s, — = inwoner. **Einwohnermeldeamt**, f. = (*kantoor van 't*) bevolkingsregister. **Einwohnerschaft**, w. — = (de) inwoners. **Einwohnerwehr**, w. = burgerwacht.

Einwohnerhaus, f. = eengezinswoning.
einwillen, *unr.* (h.) = er in willen; das will ihm nicht ein = dat wil er bij hem niet in, dat begrijpt hij niet, kan hij niet gelooven, aannemen e. d. **einwühlen**, *schw.* (h.) = inwoelen, -graven. **Einwurf**, m. = tegenwerping, bedenking; opening (Brieft, Geldstüde u. ä. hineinzuwerfen). **einwürzen**, *schw.* (f. audh h.), **fiel e.** (h.) = wortel schieten, inwortelen, -vreten, -kankeren.

Einzahl, w. = enkelvoud.
einzahlen, *schw.* (h.) = betalen, storten. **ein-zählen**, *schw.* (h.) = (er) in tellen; meetellen, -rekenen. **Einzahlung**, w. = betaling, (gedeelte) storting. **ein-zählen**, *schw.* (h.) = in-, uitkanden, getand maken, inkepen. **ein-zapfen**, *schw.* (h.) = in-, overtappen; (*tim.*) met pen en gat verbinden; (*spaken*) inlaten. **ein-zäumen**, *schw.* (h.) = omheinen.

ein-zehn (abb.) = einzeln. **ein-zehig** = éenteenig.
ein-zehren, *schw.* (h.) = interen; e., (f.) u. **fiel e.** (h.) = slinken, wegteren. **ein-zichnen**, *schw.* (h.) = (er) in teekenen; aantekenen, merken; inschrijven, noteeren.

ein-zellig = éénregelig.
ein-zel. . . = (*dikwijls*) afzonderlijk, speciaal.
Ein-zelding, f. = elk ding op zich zelf, individu.
Ein-zeler, zie Einzler. **Ein-zelfall**, m. = afzonderlijk, eenig geval. **Ein-zelfracht**, w.: in E. = als stukgoed verzonden. **Ein-zelfgefecht**, zie -kampf. **Ein-zelfhaft**, w. = eenzame opsluiting. **Ein-zelfheit**, w. —, —en = bijzonderheid, detail; auf E. en eingehen = in details treden. **Ein-zelfinteresse**, f. = persoonlijk, speciaal, afzonderlijk belang. **Ein-zelfkampf**, m. = gevecht van man tegen man. **Ein-zelfkarte**, w. = afzonderlijke kaart, afz. biljet. **Ein-zelleben**, f. = eenzaam leven.

ein-zeln = alleen, afgezonderd, enkel, afzonderlijk, per stuk, één voor één; her e. e Mensch = de enkeling, 't individu; die e. en Umstände = de bijzondere omstandigheden; E. es hat mit gefallen = enkele deelen, dingen zijn mij bevalen; im e. en = in bijzonderheden. **Ein-zelbreis**, m. = prijs per stuk. **Ein-zelrichter**, m. = alleenrechtsprekende rechter, unus iudex. **Ein-zelstaat**, m. = (elke) bondsstaat (afzonderlijk). **Ein-zelteile**, Pl. = onderdeelen, afzonderlijke deelen. **Ein-zelunterricht**, m. = hoofdelijk onderwijs. **Ein-zelverkauf**, m. = verkoop in 't klein. **Ein-zelverehr**, m. = detailhandel. **Ein-zelwesen**, f. = individu, eenling.

ein-ziehbar = invorderbaar; (zo.) intrekbaar.
ein-ziehen, *ft.* (h.) = intrekken, -halen; -ademen; innen, inkasseeren, invorderen; verbeurd verklaren; innemen, nauwer maken; [beperken]; arresteeren, gevangen nemen; (einen Posten) in-, terugtrekken; (die Reserve) oproepen; die Hörner e. = (*fig.*) in zijn schulp kruipen; (Ertundigungen) inwinnen; (ein Amt) afschaffen; (bei Versteigerungen) aanhouden;

VAN GELDEREN, *Duitsch Woordenboek*, I.

(Affien) ongeldig verklaren, amortizeeren; (eine Zeife) laten inspringen; e., (f.) = binnentrekken, zijn intocht houden; een woning betrekken; (bei einem) komen wonen; (von Flüssigkeiten) intrekken, -dringen; *vgl.* Segel. **Ein-ziehung**, w. —, —en = intrekking, ('t) inhalen, inning, inkasseering; verbeurdverklaring; gevangenneming; oproeping (*voor den dienst*); ('t) betrekken (*v. woning*); *vgl.* ein-ziehen. **Ein-ziehungsgebühren**, Pl. = inkasseeringskosten.
ein-ziff(e)rig = van één cijfer. **ein-zig** = eenig, enkel, zonder gelijke, eenigst; e. und allein = eenig en alleen; e. dastehend = eenig, ongeëvenaard; (abb.) = einzeln. **ein-zigartig** = eenig (inzijn soort). **Ein-zler**, m. —s, — = snorder (*rijtuigondernemer met één paard*). **ein-zöllig** = van één duim, éénduims.

ein-zuckern, *schw.* (h.) = in de suiker leggen.
Ein-zug, m. = intocht; intrek (in eine Wohnung). **ein-zwängen**, *schw.* (h.) = inklemmen, inpersen.

Ein-zwe, zie Irene.

ei-rund = eirond, ovaal, elliptisch.

I. **Eis** (spr.: *eetes*), f. —, — = eis, e-kruis.
II. **Eis**, f. —es = ijs; (der Fluß) geht mit E. = kruis; das E. brechen = 't ijs breken, een begin maken; einen auf E. führen = iem. een strik spannen, beetnemen.

Eis-apparat, m. = ijstoestel. **Eis-bahn**, w. = ijs-, glijbaan. **Eis-bank**, w. = ijsbank. **Eis-bär**, m. = ijsbeer. **Eis-bedeck** = met ijs bedekt.
Eis-bein, f. = heup-, stuitbeen; (*spis*) varkenspoot(je); E. e haben = ijskoude voeten hebben; (berl.) einem die E. e knien = iem. zijn ribbekast stukslaan.

Eis-berg, m. = ijsberg; gletscher. **Eis-bentel**, m. = ijszak. **Eis-bod**, m., -brecher, m. = ijsbreker, -bok, -ploeg. **Eis-creme**, w. = roomijs. **Eis-deck**, w. = ijsvloer, -korst.

I. **ei-fen**, *schw.* (h.) = ijs uithakken, breken; doen bevrozen; in de bijt visschen; e., (f.) = bevrozen. II. **ei-fen**, *schw.* (h.) = (*paarden enz.*) beslaan. III. **Ei-fen**, f. —s, — = ijzer; (hoef-)ijzer; die E. = de boeien, de ijzers; man muß das E. schmieben, solange es heiß (warm) ist = men moet . . . terwijl 't heet is; Hot bricht E. = nood breekt wet; er gehört schon unter das alte E. = hij is niet veel meer waard.

Ei-fenader, w. = ijzerader. **Ei-fenattien**, Pl. = ijzerwaarden. **Ei-fenarbeit**, w. = ijzerwerk, werk in ijzer. **Ei-fenaufdigung**, w. = ijzeroplossing. **Ei-fenbahn**, w. = spoorweg, -baan; mit der E. reisen = per spoor reizen. **Ei-fenbahn-aktie**, w. = spoorwegaandeel. **Ei-fenbahnamt**, f. = commissie van toezicht op de spoorwegen. **Ei-fenbahnbau**, m. = spoorwegbouw. **Ei-fenbahnbeförderung**, w. = vervoer per spoor. **Ei-fenbahnbetrieb**, m. = spoorwegexploitatie, -bedrijf. **Ei-fenbahnbrücke**, w. = spoorbrug. **Ei-fenbahndirektion**, w. = spoorwegdirectie. **Ei-fenbahner**, m. —s, — = spoorwegman, -beambte, -wegarbeider.

Ei-fenbahn-gesellschaft, w.; -Idnig, m.; -*(quer)schwelle*, w.; -*schiene*, w.; -*unfall*, m. (-*unglück*, f.); -*wagen*, m.; -*werte*, Pl. = spoorwegmaatschappij; -*koning*; -*dwardsligger*; -*rail*; -*ongeluk*; -*rijtuig*; -*waarden*.

Ei-fenbergwert, f. = ijzermijn. **Ei-fenbeslag**, m. = ijzeren beslag. **Ei-fenbeton**, m. = gewapend beton. **Ei-fenblech**, f. = plaatijzer, ijzerblik. **Ei-fendraht**, m. = ijzerdraad. **Ei-fendrachtseil**, f. = ijzerdraadkabel. **Ei-fenerde**, w. = ijzeraarde. **Ei-fenerz**, f. = ijzererts. **ei-fen-**

farbig = ijzerkleurig. **Eisenfeilicht**, f. = ijzervijsel. **eisenfest** = ijzerhard, -sterk. **Eisenfleck**, m. = ijzer-, roestvlek. **Eisenfresser**, m. = ijzervreter; zwetser. **Eisengang**, m. = ijzerader. **Eisengehalt**, m. = ijzergehalte. **Eisengerät**, f. = ijzeren gereedschap. **Eisengewinnung**, w. = ijzerwinning. **Eisengiekerei**, w. = ijzergiekerij. **Eisengitter**, f. = ijzeren hek, ij. rooster. **Eisenglanz**, m. = ijzerglans. **Eisengrau** = staalgrijs. **Eisengrube**, w. = ijzermijn. **Eisenguß**, m. = ('t) gieten van ijzer; gietijzer. **Eisengußwaren**, Pl. = gegoten ijzerwaren. **eisenhaltig** = ijzerhoudend. **Eisenhammer**, m. = ijzersmelterij, -hut; hamer v. d. ijzermelting. **Eisenhandel**, m. = ijzerhandel. **Eisenhandlung**, w. = ijzerzaak, -winkel. **eisenhart** = ijzerhard. **Eisenholz**, f. = ijzerhout. **Eisenhut**, m. = helm; (bot.) akoniet, monnikskap; grasklokje. **Eisenhütte**, w. = ijzersmelterij, -hut. **Eisenindustrie**, w. = ijzerindustrie. **Eisenkonstruktion**, w. = ijzerkonstruktie. **Eisenkram**, m. = handel in allerlei ijzerwaren. **Eisenkraut**, f. = ijzerhard, verbena; ijzerkruid. **eisenlos** = zonder (hoef)ijzer. **Eisenmittel**, f. = ijzerhoudend middel, staal. **Eisenofen**, m. = ijzeren kachel, smidshaard. **Eisenoxyd**, f. = ijzeroxyde. **Eisenplatte**, w. = ijzeren plaat. **Eisenprobe**, w. = monster, proef (wil een mijn). **Eisenrost**, m. = ijzerroest. **Eisenröhre**, f. = ijzerzout. **Eisenrand**, m. = ijzerhoudend zand. **Eisensäure**, w. = ijzerzuur. **Eisenbahn**, w. = spoorstaaf, -rail. **Eisenbahn**, m. = ijzerschimmel (donkergrauw paard). **Eisenplatte**, w. = ijzerslak. **Eisenröhre**, m. = ijzerhamerslag. **Eisenröhre**, w. = koolzuur-ijzer, ijzerschuim. **Eisenbahn**, Pl. = ijzervijsel. **Eisenpat**, m. = spaatijzersteen. **Eisenstein**, m. = ijzeren staaf. **Eisenstein**, m. = ijzersteen, -erts. **Eisenstufe**, w. = ijzermijn; ijzeren (trap)trede. **Eisente**, w. = ijseend. **Eisenkultur**, w. = tinktuur van ijzer. **Eisenbit**, m. = ijzervitriool. **Eisenwalzwerk**, f. = ijzerpletterij. **Eisenware**, w. = ijzerwaar. **Eisenwasser**, f. = ijzerhoudend water. **Eisenwerk**, f. = ijzerwerk; smederij; smelterij, gieterij. **Eisenzeit**, w. = ijzertijd(perk); (fig.) ijzeren eeuw. **Eisenzeug**, f. = ijzeren gereedschap. **eisen** = ijzeren; (fig., ook) stalen, vast, stevig, onveranderlijk; e..er Fleiß = stalen vlijt; das E..e (Streu) = 't IJzeren Kruis; e..es Kapital = onaflosbaar kapitaal; e..er Bestand = vaste, onverminderbare voorraad (voor 't Leger). **Eisfahrt**, w. = ijstocht, sledevaart. **Eisfeld**, f. = ijsveld, -vlakte. **Eisfisch**, m. = ijswalvisch. **Eisfläche**, w. = ijsvlakte. **eisfrei** = vrij van ijs, ijsvrij. **Eisgang**, m. = ijsgang, kruien van 't ijs. **Eisgebirge**, f. = ijs-, gletschergebergte. **Eisglas**, f. = ijsglas. **eisgrau** = wit van ouderdom, hoogbejaard. **Eisgrube**, w. = ijskelder, -grot. **Eisheiliger** = ijsheilige. **Eishöhle**, w. = ijsgrot. **eisig** = met ijs bedekt; ijskoud, ijsig. **Eisjacht**, w. = ijschuit. **eisig** = ijskoud, verkleumd. **Eisletter**, m. = ijskelder (ook fig.). **Eislust**, w. = vorstpleet (in Bäumen). **eislustig** = gearsten, gesprongen (van de kou). **Eisraut**, f. = ijsplant. **Eisrute**, w. = ijskorst. **Eisröhre**, m. = ijsemmer. **Eislauf**, m. = ('t) schaatsenrijden. **Eislaufverein**, m. = ijsklub. **Eis-**

maschine, w. = ijsmachine. **Eismeer**, f. = IJzsee. **Eismutter** = ijsmoeder (wie Ballmutter). **Eisnebel**, m. = rijp, rijn, witte nevel. **Eisnetz**, f. = ijsnet. **Eispfahl**, m. = ijsbreker (vor einer Brücke). **Eispflanz**, w. = ijsplant. **Eisflug**, m. = ijsploeg. **Eisbidel**, m. = ijschaak, -houweel. **Eispunkt**, m. = vriespunt. **Eisrinde**, w. = ijskorst. **Eis**, m. —es, —e = (rost.) bloedzweer. **Eisröhre**, w. = ijszaag. **Eisrinde**, w. = ijs-schol, schots; E..n führen = kruien (van rivier). **Eisröhre**, m. = ijskast. **Eisröhre**, m. = schaats, sneeuwschoen. **Eis**, w. —, —n = bloedzweer. **Eisrinde**, w., —sporn, m. = ijspunt, -spoor. **Eisrinde**, m., —zie —gang. **Eisrinde**, f. = kruien (van 't ijs). **Eisvogel**, m. = ijsvogel. **Eisröhre**, m., —zapfen, m. = ijskegel. **Eiszeit**, w. = ijsijd. **eitel** = ijdel: nietswaardig, leeg; verwaand, ingebeeld; enkel, louter, onvermengd. **Eitelheit**, w. —, —en = ijdel gedoe, ijdelheid. **Eitelheit**, w. —, —en = ijdelheid: nietswaardigheid, beuzelarij; verwaandheid, inbeelding, behaag-zucht. **Eiter**, m. —s = etter. **eiterartig** = etterachtig. **Eiterbeutel**, w. = ettergezwel, abces. **Eiterbildung**, w. = ettervorming. **Eiterblatter**, w. = etterblaas, puist. **Eiterfluß**, m. = ettering, etterafscheiding. **Eiterfraß**, m. = invretende verettering. **Eitergeschwulst**, w. = ettergezwel, abces. **eiterhaft**, **eitel(e)richt** = etterachtig. **eitel(e)rig** = etterend, etterig. **eitern**, fchw. (h.) = etteren, dragen. **Eiterpfad**, m. = etterprop, steenpuist. **Eiterung**, w. —, —en = ettering. **Eiweiß**, f. —es = eiwit. **eiweißhaltig** = eiwit-houdend. **Eiweißkörper**, m. = eiwitlichaam. **Eiweißstoff**, m. = eiwit(stof). **ej.** = ejusdem: van dezelfde maand, van 'tzelfde jaar. **Ejektion**, w. —, —en = uitwerping, -drijving (aus dem Bst). **ejektiva**, fchw. (h.) = uitwerpen, -drijven. I. **Eitel**, m. —s = tegenzin, afkeer, walging, hekel; E. vor (Dat.) = afkeer van, tegenzin in; die Welt ist ihm zum E. = hij walgt van de wereld; bis zum E. = tot walgens toe; der (u. das) E. = die naarleng. II. **eitel** = kieskeurig, vies; verder = eitelhaft. **eitelhaft** = afkeer-, weezinwekkend, akelig. **eitelig**, zie eflig. **eiteln**, fchw. (h.) = walgen, hinderen; es efelt mir (ob. mich) vor (Dat.) = ik heb een afkeer van, ik walg van; sich e. vor (Dat.) = walgen van, een afkeer hebben van. **Eitelname**, m. = bij-, schimpnaam. **Eclairer** (spr.: *ekleureur*), m. —s, —e = eclaireur, veldverkenner. **Eclat** (spr.: *eekla*), m. —s = éclat, glans, opzien. **eclatant** = eklatant, schitterend, in-'t-oog-loopend. **Eklektiker**, m. —s, — = eklektikus (uitkiezend filosoof). **eklektisch** = eklektisch, uitkiezend. **Eklektizismus**, m. — = eklekticisme, verkiezing (in filosofie). **eelig** = weezinwekkend, onaangenaam, akelig; netelig, lastig, fataal; kwaad, boos; e. et Junge = nare jongen; das fofet e..es Geld = akelig veel. **Eklipse**, w. —, —n = eklips, verduistering. **Eklipstif**, w. — = eklipsstif, dierierem. **eklipsstif** = eklipsstif. **Eklipse**, w. —, —n = eklipse, herderszang.

Elofaisje (spr. . . *edze*), w. —, —n = écossoise, schotsch(e dans).
Elfa'sje, w. — = extaze, verrukking. **Elfa'stifer**, m. —s, — = extatikus: verrukt, bezield prediker, waarzegger. **elfa'tisch** = extatisch, verrukt.
Elzem', f. —s, —e = ekzeem, huiduitslag.
Elaborat', f. —(e)s, —e = elaboratie, bearbeiding, uitgewerkt voorstel.
Elastisiteit, w. — = elasticiteit, rekbaarheid, veer-, spankracht. **elastisch** = elastisch.
el'ab'wärts, 'auf'wärts = de Elbe af, de Elbe op. **El'be**, w. = Elbe.
Elch, m. —(e)s, —e = eland.
Eldora' do, zie Dorado.
Elfant', m. —en, —en = olifant; aus einer Mäde einen E. . . en machen = sterk overdrijven.
Elfant'en||führer, m.; •orden, m.; •rüffel, m.; •zahn, m. = olifants||leider (kornak); •orde (in Denemarken); •snuit; •tand.
Elfanti'asie, w. — = elephantiasis, verbeening, verharding van de huid.
elegant' = elegant, fijn, smaakvol. **Elegantz'**, w. — = elegantie, bevalligheid.
Elegie', w. —, —n = elegie, klaaglied. **El'e-gier**, m. —s, — = elegisch dichter. **ele'gisch** = elegisch, klagend, weemoedig.
elektiv' = elektief, uitgekozen, keur. . .
Elektoral'schap, f. = keursaksisch schaap.
Elektoral'wolke, w. = wol van 't keursaksische schaap, fijnste wol.
Elekt'riker, m. —s, — = elektricien. **elekt'riisch** = elektrisch, elektriek; die E. . e = de (elektrische) tram. **elekt'riis'ren**, schw. (h.) = elektrizeren (ook fig.). **Elekt'rifier' machine**, w. = elektrizeremach. **Elekt'rificat'**, w. = elektrificatie.
Elekt'rificat' ||leiter, m.; •lehre, w.; •quelle, w. = elektriciteits||geleider; •leer; •bron.
Elekt'rificat' ||messaer, m. = elektrometer. **Elekt'rificat' ||wert**, f. = elektrische centrale. **Elekt'rotrochimie**, w. = elektrochemie. **Elektro'de**, w. —, —n = elektrode (pool v. een galvan. batterij).
Elekt'rodyna'mik, w. = elektrodynamika. **elekt'rotroga'ta'nijsh** = elektrogalvanisch. **Elekt'rolyse**, w. — = elektrolyse (scheidung van chemische verbindungen door elektriciteit). **elekt'romagne'tisch** = elektromagnetisch. **Elekt'romagne'tis'mus**, m. = elektromagnetisme.
Elektro'meter, f. (u. m.); •mo'tor, m.; •nen, Pl.; •phor', m. —s, —e = elektro||meter; •motor; •nen; •foor.
Elektro||kop, f. —es, —e; •sta'til, w.; •teck' nit, w.; •teck'niler; •therapie', w.; •typie', w. — = elektro||skoop; •statika; •techniek; •technikus (elektricien); •therapie; •typie.
Element', f. —(e)s, —e = element (*grondstof; bestanddeel; beginsel*). **elementar'** = elementair, onontwikkeld, eenvoudig; lager **Elementar'buch**, f. = eerste beginselen, gronden, aanvangsboek. **Elementar' geweld**, w. = natuurkracht, onweerstaanbaar geweld. **elementa'rijsch** = elementair, eenvoudig.
Elementar' ||klasse, w.; •lehrer, m.; •schule, w.; •unterricht, m. = lager(e) klasse; l. onderwijzer; l. school; l. onderwijs.
Elementar' wert, zie Elementarbuch.
El'en, m. u. f. —s, — = eland.
I. E'lenb, f. —s = ellende, nood, [ballingschap].
II. e'lenb, Adj. = ellendig, ongelukkig, jammerlijk, erbarmelijk, gering, slecht; (auch Adv.) e. reid = bar rijk.

e'lenden, schw. (h.) = (*stud.*) plagen, vervelen.
e'lendiglich = ellendig.
E'len||haut, w.; •horn, f.; •leder, f. = elands||huid; -hoorn; -leder.
E'lentier, f. = eland.
E'leonore, w. = Eleonora.
elenu'i'nische (ÿeste, Geheimnisse) = Eleuzinische (mysteriën).
E'levation, w. — = elevatie. **E'levations'winkel**, m. = elevatiehoek. **E'leva'tor**, m. —s, . . to'ren = elevator.
Ele'be, m. —n, —n = élève, leerling. **Ele'bin**, w. —, —nen = élève, leerling(e).
I. elf = elf; die Elf = de elf; elfe = elf.
II. Elf, m. —en, —en, **El'fe**, w. —, —n = elf, alf, luchtgeest.
El'fed, f. = elfhoek.
el'fen = ivoren, elpen(beeën). **el'fenbein**, f. = elpenbeen, ivoor. **el'fenbeinartig** = ivoorachtig. **el'fenbeinball**, m. = ivoren bal.
el'fenbeindrehs'ler, m. = voordraaier. **el'fenbeinern** = ivoren. **el'fenbein'ugel**, w. = ivoren bal.
el'fenhaft = elfen. . . , tooverachtig. **el'fenkönig**, m. = elfenkoning. **el'fentanz**, m. = elfendans.
el'fer, m. —s, — = elftal; elfer (*wijn van '11*).
el'ferlei = elferlei.
el'f'f'f'ad; •jährig; •mal; •silbig, u. ä. = elf[-voudig; -jarig; -maal; -lettergreppig e. d.].
El'friede, w. = Elfrieda.
elf't(e, -er, -es) = elfde. **el'f'tehalb'** = elfde-half. **El'f'tel**, f. —s, — = elfde (deel) (das E. vom Gwinn, drei E. des Ganzen, ein e. Meter, eine e. Meile). **elf'tens** = ten elfde.
El'ger, m. —s, — = aalgeer, elger.
El'ias, m. = Elias, Elie.
el'ide'ren, schw. (h.) = elideeren: uitlaten, uitstooten.
El'igius, m. = Eligius, Eloysius.
Elimination', w. —, —en = eliminatie.
eliminie'ren, schw. (h.) = elimineeren, weglaten, schrappen.
El'isa, w. = Elize. **El'isabeth**, w. = Elizabeth.
El'ise, w. = Elize, Lize.
El'ision, w. —, —en = elizie; uit-, weglating.
El'ite, w. — = elite, keur, ('t) beste, (de) bloem.
El'ixier, f. —s, —e = elixir, elixer, uittreksel.
el'jen! = eljen! hij leve!
El'la, w. = Ella.
El'l'bogen, m. —s, — = elleboog. **El'l'bogen-freiheit**, zie Ellenbogenfreiheit. **El'l'bogen-gelenk**, f. = ellebooggewricht. **El'le**, w. —, —n = el.
El'(en)bogen, zie Ellbogen. **El'(en)bogen-freiheit**, w. = elleboogvrijheid, vrijheid van beweging. **el'tendbreit'** = een el breed. **el'ten-lang** = een el lang; ellenlang. **el'tenmaß**, f. = ellemaat. **el'tenreiter**, •ritter, m. = elleridder, garen-en bandkoopman. **el'tenware**, w. = ellewaar, manufakturen. **el'tenweife** = bij de el.
El'ler, zie Erie.
El'li, w. = Elli.
Ellip'se, w. —, —n = ellips: weglating; kegel-sneelijn. **Ellip'soïd**, f. —(e)s, —e = ellipsoïde.
ellip'tisch = elliptisch. **Elliptis'ität**, w. — = ellipticiteit, afplattingsgetal.
Elms'feuer, f. = St.-Elm(u)svuur.
Elohim', Pl. = Elohiem, God.
Eloquenz', w. — = welsprekendheid.
El'rise, w. —, —n = grondeling.
El'sa, w. = Elza.

Elsas *das*, *der* . . . jjes = Elzas. **Elsässer**, m. —s, — = Elzasser. **Elsässisch** = Elzasser.
Elsas-Lotharingen, f. —s = Elzas-Lotharingen.
Elsbeer, w. = elsbes. **Elsbeerbaum**, m. = elsbes(seboom).
Elsbeth, w. = Elizabeth.
Elsbruch, zie Erlenbruch.
Elsje, w. = Elsie. II. **Elsje**, w. —, —n = elst; els, elzeboom.
Elsjenbruch, zie Erlenbruch.
Elsker, w. —, —n = ekster. **Elskerbunt** = zoo bont als een ekster, kakelbont. **Elskerhaft** = eksterachtig. **Elsker(n)age**, f. = eksteroog, likdoorn.
Elskerlich = ouderlijk. **Elskern**, Pl. = ouders; (das is) nicht von schlechten E. = van de bovenste plank, niet mis. **Elskerlicke**, w. = ouderlicke. **Elskerlos** = ouderloos.
Elskische Velder = Champs-Elysées (in Paris); die E. n Gefilde = de Elyzeesche Velden.
Elsium, f. —s = Elyzium (*verblijf der zaligen, verrukkelijk oord*). **Elsisch** = elyzisch, paradijsachtig, zalig, hemelsch.
Elsjevir (3 = 2) = Elzevier. **Elsjevirausgabe**, m. = Elzevieruitgave. **Elsjevirformat**, f. = Elzevierformaat.
Email (spr.: *émai*), f. —s, **Emaille** (spr.: *émaillé*), w. — = email. **Emaille'ren** (spr.: *émaillieren*), f. —s, (h.) = emailleeren. **Email'malerei**, w. = emailschilderkunst. **Email'schild**, w. = emailaag. **Email'schild**, f. = geemailleerde plaat.
Emanation, w. —, —en = emanatie: uitstrooming, -straling; afkondiging.
Emanuel, m. = Emanuel.
Emanzipation, w. — = emancipatie. **emanzipie'ren**, f. —s, (h.) = emanciperen.
Emballage (spr.: *äbalaazje*), w. —, —n = emballage, verpakking. **emballie'ren** (spr.: *äb. . .*), f. —s, (h.) = emballeeren.
Embargo, f. u. m. —s = embargo: beslag (*op schepen*), scheepsarrest.
Embleem, f. —s, —e = embleem: zinnebeeld, kentekenen. **emblema'tisch** = emblematisch, zinnebeeldig.
Embrich, m. —en, —en = goudmerel, geelvink.
Embryo, m. —s, —nen = embryo, vrucht-klein. **embryo'nisch** = embryonisch, onontwikkeld, in de kiem.
Emendation, w. —, —en = emendatie, verbetering. **emendie'ren**, f. —s, (h.) = emendeeren, verbeteren.
Emerit, m. —en, —en, **Emeritus**, m. —, . . . ti = emeritus, afgetreden(e); Pastor e. = emeritus predikant. **emeritert** = emeritus.
Emigrant, m. —en, —en = emigrant, landverhuizer. **Emigration**, w. —, —en = emigratie. **emigrie'ren**, f. —s, (h.) = emigreeren.
Emilia, m. = Emil(ius). **Emilia**, **Emilie**, w. = Emilia, Emilie.
eminent = eminent, uitstekend, voortreffelijk.
Eminentz, w. —, —en = Eminentie (*kardinaals-titel*).
Emir, m. —s, —e = emir, (*Arab.*) vorst.
Emissar, m. —s, —e = emissario, hoodschapper, gezant. **Emission**, w. —, —en = emissie: uitgifte (von Wertpapieren, Anleihen); (*nat.*) uitstraling. **Emissionshaus**, f. = emissiebank. **Emissionskurs**, m. = emissiekoers. **emittie'ren**, f. —s, (h.) = emitteeren, uitgeven (*v. leeningen*); doen uitgaan.
Emma, w. = Emma.

Emmentaler, m. —s, — = Emmendaler (*bewoner van, kaas uit 't Emmedal*).
Emmer, m. = spelt.
Emmerich, f. —s = Emmerik.
Emolument, f. —(e)s, —e = emolument, bijverdienste, voordeel.
Emotion, w. —, —en = emotie.
Empfangen, zie empfangen. **Empfang**, m. —(e)s = ontvangst, onthaal, opname; in E. nehmen = in ontv. nemen; der gute E. = (*ook*) de goede overkomst; den E. bestätigen, erkennen = de ontv. melden, bevestigen; den E. bescheinen = voor de ontvangst teekenen. **Empfang'apparat**, m. = ontvangtoestel. **Empfang'en**, f. (h.) (wie fangen) = ontvangen, krijgen; opnemen. **Empfänger**, m. —s, —(alg.) ontvanger, (*biz.*) akseptant, gekonsigneerde. **empfang'lich** = ontvankelijk, vatbaar. **Empfang'lichkeit**, w. — = ontvankelijkheid, vatbaarheid. **Empfang'nahme**, w. = ontvangst. **Empfang'nis**, w. — = ontvangenis. **Empfangs'anzeige**, w. = bericht v. ontvangst. **Empfangs'berechtigte(r)** = rechthebbende. **Empfangs'bescheinigung**, w. = ontvangbewijs, -bericht, requ. **Empfangs'bestätigung**, w. = ontvangstbevestiging, -bericht. **Empfangs'gebäude**, f. = hoofdgebouw (*spoorwegen*). **Empfang(s)'schein**, m. = ontvangbewijs, requ, kwitantie.
Empfangs'station, w.; -tag, m.; -zimmer, f. = ontvangstation; -dag; -kamer (salon).
Empfehl', m. zie Empfehlung. **empfehl'bar** = aan te bevelen, rekommandabel. **empfehl'en**, f. (h.) (bu empfehlt, er empfehlt; empfehle; empfehle; empfehle) = aanbevelen, -prijzen; rekommandeeren; e. Sie mich ihm (bestens) = (*ook*) groot hem (vriendelijk) voor mij; sich e. = zich aanbevelen; groeten; heengaan, er van doorgaan; ich empfehle mich (Sohnen) (bestens) = ik heb de eer u te groeten; ich halte mich (bestens) empfehle = ik houd me gerekommandeerd; es empfehle ich, daß . . . = 't verdient aanbeveling, is raadzaam, dat . . . **empfehlenswert**, -würdig = aanbevelenswaardig. **Empfehlung**, w. —, —en = aanbeveling; groet, compliment; eine E. von meinen Eltern = de complimenten (de groeten) enz. **Empfehlungsbrief**, m., -schreiben, f. = aanbevelingsbrief, -schrijven. **empfehlungswert**, -würdig = aanbevelenswaardig.
empfind'bar = voel-, merkbaar; [= empfindsam]. **Empfindelich**, w. —, —en = overdreven gevoeligheid, gevoelerigheid, sentimentaliteit. **empfind'eln**, f. —s, (h.) = den gevoelige spelen, sentimenteel doen. **empfind'en**, f. (h.) (wie find'en) = (ge)voelen, gewaar worden, merken. **empfind'lich** = sentimenteel, gevoelig. **empfind'lich** = gevoelig (*ook nat.*); goed merkbaar (Schlag, Ralte); ontvankelijk, licht gevoelig (gegen: voor); seine e. e. Seite = zijn gevoelige, zwakke plek; — lichtgeraakt, prikkelbaar, aantrekkelijk. **Empfind'lichkeit**, w. — = gevoeligheid enz, vgl. empfindlich. **Empfind'ling**, m. —s, —e = sentimenteel mensch. [**Empfind'nis**, f. —ses, —se = Empfindung.] **empfind'sam** = (over)gevoelig, sentimenteel. **Empfind'samkeit**, w. — = (over)gevoeligheid, sentimentaliteit. **Empfindung**, w. —, —en = gevoel, gewaarwording, indruk. **empfindungsfähig** = vatbaar voor indrukken. **Empfindungs'kraft**, w. = gevoelskracht. **Empfindungs'laut**, m. = gevoelsklank; tusschenwerpsel. **empfindungslos** = gevoelloos, ongevoelig. **Empfindungslosigkeit**, w. —

= gevoelloosheid, ongevoeligheid. **Empfin-
dungsvermögen**, f. = gewaarwordings-, ge-
voelvermogen. **empfin'dungsboll** = gevoelvol.
Empfohlene(r) = aanbevolene.
Empfah'le, w. = emfaze, nadruk, klem. **empfa-
h'lich** = emfatisch, nadrukkelijk, met klem.
Empf'fertig (spr.: *ap.*), m. = empire-stijl.
Empirie, w. —, **Empi'rit**, w. — = empirie,
empirisme, ervaringsleer. **Empi'ritzer**, m. —s,
— = empirikus, ervaringsman. **emp'i'rich** =
empirisch, proefondervindelijk.
Empplacement (spr.: *áplasmá*), f. —s, —s =
emplacement (*plaats voor gebouw, voor station*
enz.); ('t) plaatsen.
empor' = omhoog, in de hoogte, op(waarts).
empor'arbeiten sich, fchw. (h.) = zich omhoog-,
zich opwerken. **empor'blühen**, fchw. (f.) =
opbloeien, tot bloei komen. **empor'bringen**, ft.
(h.) = omhoog brengen (*ook fig.*), opheffen,
doen bloeien. **empor'drängen**, fchw. (h.) =
omhoog-, naar boven dringen, stuwten. **empor'-
dringen**, ft. (f.) = omhoog dringen, zich op-
werken.
Empo're, w. —, —n = galerij, koor (*in de kerk*);
(*ook wel*) imperiale.
empó'ren, fchw. (h.) = tot opstand aanzetten,
opruien; hinderen, (tegen de borst) stuiten;
das empó'rte uns = (*ook*) daar waren we veront-
waardigd over; [omhoog heffen, opjagen; in
beroering brengen]; **sich e.** = opstaan, oproer
maken, in opstand komen (*ook fig.*). **empó'rend**
= stuitend, hinderlijk. **Empó'ret**, m. —s, — =
rebel, oproerling, opstandeling, oproermaker.
empó'rerich = (op)roerig.
empor'fahren, ft. (f.) = opspringen, -vliegen.
empor'fliegen, ft. (f.) = op-, omhoogvliegen.
empor'halfen, ft. (f.) = omhoog houden. **empor'-
heben**, ft. (h.) = opheffen, -hijscen. **empor'-
helfen**, ft. (h.) = eenem = op-, in de hoogte helpen.
Empo'rium, f. —s, ..rien = emporium:
stapelplaats.
Empor'tische, w. — = koor (in de kerk), galerij.
empor'tommen, ft. (f.) = omhoog-, opkomen,
fortuin maken; das E. = de opkomst. **Empor'-
tänmling**, m. —s, —e = opkomeling, parvenu.
empor'todern, fchw. (h.) = opvlammen op-,
omhoogslaan, oplaaien (*alle ook fig.*). **empor'-
raffen sich**, fchw. (h.) = opkomen (*met moeite*);
fich wieder e. = herstellen, er weer bovenop
komen. **empor'ragen**, fchw. (h.) = op-, omhoog-
steken. **empor'ranten sich**, fchw. (h.) = rankend
opschieten. **empor'richten**, fchw. (h.) = op-
heffen. **empor'ringen sich**, fchw. (h.) = zich
opwerken. **empor'schauen**, fchw. (h.) = omhoog-
zien. **empor'schnellen**, fchw. (h.) = omhoog-,
opwerpen; e. (f.) (u. **sich e.**) (h.) = omhoog-,
opschieten, -springen, -vliegen. **empor'schwe-
ben**, fchw. (f.) = omhoog zweven. **empor'-
schwingen sich**, ft. (h.) = zich verheffen, omhoog
stijgen, zich opwerken zich ontwikkelen, een
hooge vlucht nemen. **empor'sich(e)n**, unr. (h.)
= omhoogstaan. **empor'steigen**, ft. (f.) =
omhoog stijgen, opklimmen. **empor'streben**,
fchw. (h.) = naar hooger streven. **Empó'rung**,
w. —, —en = oproer, -stand; opruiing; veront-
waardiging. **empor'wachsen**, ft. (f.) = op-,
omhoog groeien. **empor'ziehen**, ft. (h.) = om-
hoog trekken, op-, verheffen.
Empyre'um, f. —s, ..en = (vuur-, licht)hemel;
verblif der zaligen. **empyre'isch** = hemelsch.
em'fig = ijverig, nijver, vlijtig, naarstig, onver-
poosd. **Em'figkeit**, w. — = naarstigheid, ijver,
vlijt.

Emulfin', f. —s = emulzine, amandelstof.
Emulsion', w. —, —en = emulzie.
Enakskind, f. = Enakskind, reus.
en'bloc (spr.: *áblok*) = en bloc.
encanaille'ren (spr.: *ákanal'jieren*), fchw. (h.) =
encanalleeren.
End'absicht, w.; **aus'spruch** (-bescheid), m.;
beschluf, m.; **besch'fabe**, m. = eind|doel;
-uitspraak; -besluit; -letter
End'chen, f. —s, — = eindje, stukje, stompje.
End'e, f. —s, —n = eind(e), slot, besluit, doel;
stuk; dood; **am E.** = ten slotte, misschien;
toch; das **dicke** (bid'fite) E. kommt nach = de
laatste loodjes wegen 't zwaarst, 't e. draagt
den last; **E. gut** alles gut = e. goed al goed;
die E. n des **Hirt'sches** = de takken van 't bert;
des **Lärmens ist kein E.** = aan 't geraas komt
geen e.; **lechten E.** = ten slotte; das E. vom
Lied = 't e. van 't liedje, van de geschiedenis;
(Dat.) ein E. **machen** = een e. maken aan;
E. **März**, E. näch'sten Monats = e. Maart, op
't e. van de volgende maand; ein trag'liches
E. **nehmen** = tragisch eindigen, afloopen;
das **obere**, untere E. des Tisches = 't boven-,
benedeneinde v. d. tafel; **per E. März** = per
e. Maart; ein **ziemliches E.** = een heel e. (weg);
zu E. führen = ten e. brengen; **zu E. gehen** =
ten e., op een e. loopen; **ich bin mit meiner**
Geduld zu E. = mijn geduld is op; **zu dem E.**
= te dien e., met dat doel; *vgl. Eccl'e.*
Endemie, w. —, —n = endemie, inheemsche
ziekte. **ende'misch** = inheemsch.
en'den, fchw. (h.) = eindigen; ophouden; uit-
gaan; sluiten; sterven; beëindigen, voltooiën;
(in eine Spitze) uitloopen, eindigen; **sich e.** (auf
Aff.) = uitgaan (op). **End'ergebnis**, f. = eind-
uitkomst, -resultaat. **End'besunterzeit'nete(r)**:
3d E. r = ik ondergeteekende.
en détail, *zie* Detail.
End'geschwindigkeit, w. = eindsnelheid. (**end'-
giltig**), **end'gültig** = definitief, voor goed,
eind... **End'haltstelle**, w. = eindhalte,
-station. **en'digen**, *zie* enden. **En'digung**, w.,
—, —en = ('t) eindigen, (be)ëindiging.
End'vie (4 Siben), w. —, —n = andjvie.
End'vienst'at, m. = andjviesalade.
End'lauf, m. = (sport) finale. **end'lich** = einde-
lijk; eindig, begrensd; aan 't einde; beslissend,
afdoend. **End'licht'eit**, m. — = begrensdheid,
eindigheid. **end'los** = eindeloos, zonder einde,
onbegrensd.
Endoskop, f —(e)s, —e = endoskoop (*chir :*
„naar-binnen-kijker“). **Endosmo'se**, w. — =
endosmoze, inzuiging, „sappenuitwisseling“.
End'produkt, f.; **„punft**, m.; **„reim**, m. =
eind|produkt; -punt; -rijm.
End'schaft, w. — = einde, besluit.
End'hilfe, w.; **„spiel**, f.; **„station**, w. = eind|
lettergreep; -spel; -station.
End'termin, m. = fatale termijn. **En'dung**, w.,
—, —en = uitgang.
End'ursache, w.; **„urteil**, f.; **„verschluf**, m.;
„ziel, f. (**„zweck**, m.) = eind|oorzaak; -oordeel
(-vonnis); -afsluiting; -doel.
Energie (spr.: *„gkie*), w. — = energie. **energie'-
los** = zonder energie. **Energie'lofigkeit**, w. —
= gebrek aan energie. **ener'gisch** = energiek,
kracht(dad)ig.
eng, *zie* engte.
Engadin (tal), f. —s = Engadin, Inndal.
Engagement (spr.: *ágakazjemá*), f. —s, —s =
engagement, verplichting, verbintenis, aan-
stelling, dienst, betrekking. **engagie'ren** (spr.:

ägkaszieren, [schw. (h.) = engageeren, aanstellen, verplichten.
eng'atmig = (*eng.*) kortademig, benauwd; (*fig.*) kleinzielig, bekrompen. **eng'begrenzt** = eng-, nauwbegrensd. **eng'brüstig** = aamborstig, benauwd, (*fig.*) bekrompen, kleinburgerlijk. **Eng'brüstigkeit**, w. — = aamborstigheid enz., *vgl.* engbrüstig.
1. en g(e), Adj. = eng, nauw, beperkt, nauwkeurig, innig, dicht in elkaar; (Stamm, Stieb) fijn; es wird mir e. ums Herz = ik voel mij beklemd; der e. ere Flussfuß = klein komitee; e. ere Wahl = herstemming; im e. ern Sinn = in engeren zin. **II. En'ge**, w. —, —n = nauwheid, engheid, benauwdheid, engte, nauw; eimen in die E. treiben = in 't nauw dr.
En'gel, m. —s, — = engel. **En'gelbett**, f. = lit d'ange. **En'gelbild**, f. = engelbeeld, -gestalte; engelachtig wezen. **En'gelbrot**, f. = hemelsch manna. **En'gelchor**, m. = engelekoor. **En'gelgestalt**, w. = engelgestalte, -gedaante. **en'gelgestalt**, -haft = engelachtig. **En'gelkraut**, f. = engelwortel, angelika. **En'gelmacherin**, w. —, —nen = engeltesmaakster. **en'gelmitid**, -rein = engelzacht, -rein. **En'gelsburg**, w. = Engleburcht (in Rom). **En'gelschar**, w. = engeleschaar. **en'gelschön** = engelachtig mooi. **En'gelsgeduld**, w. = engelegeduld. **En'gelsgesticht**, f. = engelachtig gelaat. **En'gelsgruß**, m. = engelegroet, ave (Maria), angelus. **En'gelsgüte**, w. = engelegoedheid. **En'gelslopf**, m. = engelekoopje. **En'gelsüß**, f. = elkvaren. **En'gelwurz**, w. = engelwortel, angelika.
en'gen, [schw. (h.) = vernauwen; beperken, hinderen.
En'gerling, m. —s, —e = engerling, larve (*v. d. mekveer*); (*ook*) champignon.
[en'gen], [schw. (h.) = vernauwen.] **eng'herzig** = enghartig, kleinzielig. **Eng'herzigkeit**, w. = enghartigheid, kleinzieligheid.
Eng'land, f. —s = Engeland. **Eng'länder**, m. —s, — = Engelschman; Engelsche sleutel.
Eng'länderei, w. — = anglomanie. **eng'lich** = Engelsch; [engelachtig = *17de-eeuwsch*: engelsch]; auf e. = op zijn E., *vgl.* Deut[sch]; e. e Krankheit = E. e ziekte, rachitis; e. er Gruß = Engelsgruß; sich e. empfehlen = heengaan zonder te groeten. **Eng'lichleber**, f. = Engelsch leer. **Eng'lichpflaster**, f. = Engelsch pleister. **englisire**, [schw. (h.) = (Pferde) anglizeeren, kortstaarten.
Eng'paß, m. = pas, bergengte.
Engroiß (spr.: *ägkro.*), zie Engroißfist.
Engros'geschäft (spr.: *ägkro.*), f.; -handel, m.; -händler, m.; -preis, m. = engros'zaak; -handel; -koopman (grossier); -prijs.
Engroißfist (spr.: *ägkrossist*), m. —en, —en = grossier.
enharmoniisch = enharmonisch.
Enkau'stief, w. — = enkaustiek ('t schilderen met „ingebrende“ wasverven). **enkaustie'ren**, [schw. (h.) = enkausteeren, inbranden. **enkaustief** = enkaustisch.
En'te, w. —, —n = ploegpen.
En'tel, m. —s, — = kleinkind, -zoon; [*nog gust.*: enkel]. **En'telin**, w. —, —nen = kleindochter.
En'tel'kind, f.; -sohn, m.; -tochter, w. = achterklein'kind; -zoon; -dochter.
En'tla'be, w. —, —n = enklave, ingesloten gebied.
En'tli'ha, w. — = enklizis, aanleuning. **En'tli'tifa**, w. —, ..fen, **En'tli'titon**, f. —s, ..fa u.

..fen = enklitisch woord (*dat aan 't voorajgaande „aanleunt“ en zijn akcent daaraan verliest*). **en'tli'tisch** = enklitisch.
En'to'mion, **En'to'mium**, f. —s, ..mien = lofrede, lofspraak, lofgeschrift.
enorm' = enorm. **Enormität'**, w. —, —en = enormiteit, ongehoordheid.
Enque'te (spr.: *äkte*), w. —, —n = enquête.
enragiert' (spr.: *ärzisiert*) = woedend, razend.
enrollie'ren (spr.: *är.*), [schw. (h.) = aanwerven.
Ensem'ble (spr.: *äsäbl*), f. —s, —s = ensemble: geheel, troep, (*ook*) strijkje.
entä'gen, [schw. (f.) = als gekreun ontsnappen. **entä'deln**, [schw. (h.) = ontadelen. **entä'dern**, [schw. (h.) = ontadereen. **entam'ten**, [schw. (h.) = ontslaan (*uit 't ambt*). **entar'ten**, [schw. (h. u. f.) = ontaarden, verbasteren. **Entar'tung**, w. —, —en = ontaarding. **[entat'men]**, [schw. (h.) = (*fig.*) weghblazen; (f.) zijn adem verliezen; entat'met = buiten adem]. **entäu'fern sich**, [schw. (h.) = iets van iets ontdoen, van iets afstand doen. **Entäu'ferung**, w. = afstand, vervreemding, overgave.
entbe'hren, [schw. (h.) = ontberen, missen, derven, gebrek lijden aan; e. tönnen (poet. mit Gen.) = er buiten, er zonder kunnen. **entbehr'lich** = ontbeerlijk, te missen; e. sein = gemist kunnen worden. **Entbehr'ung**, w. —, —en = ontbering, gemis. **entbie'ten**, f. (h.) = [laten weten]; [gebieden]; ontbieden; (Gruß, Befehl) overbrengen. **entbin'den**, f. (h.) = [losmaken, ontdoen]; (einen seines Amtes, seines Versprechens, Eides od. von seinem ...) ontslaan, -heffen, vrijstellen; (eine Frau von einem Rinde) verlossen; (die latente Wärme u. ä.) vrijmaken. **Entbin'dung**, w. —, —en = ontslag, -heffing, vrijstelling; verlossing, bevalling; vrijmaking. **Entbin'dungsamt**, w. = inrichting voor kraamvrouwen, kraamkamer. **Entbin'dungsamt**, w., -wissenschaft, w. = verloskunde. **entblät'tern**, [schw. (h.) = ontbladeren. **[entblä'den sich]**, sich nicht e., [schw. (h.) = zich verstouten, 't wagen, ondernemen; zich niet schamen, zich niet ontzien; sich e. = (*zelden*) zich schamen. **entblä'ken**, [schw. (h.) = ontblooten (*ook fig.*), ontdoen, berooven, blootleggen; sich e. = (*ook*) alles uitgeven. **Entblä'kung**, w. — = ontblooting enz. **entbrau'ten**, [schw. (f.) = komen aan'Lruisen uit. **entbrau'ten sich**, [schw. (h.) = [sich (Gen.) e. = zich aan iets onttrekken]; ich kann mich nicht e. zu.. = ik kan niet nalaten te... **entbren'nen**, uuz. (f.) = ontbranden, -gloeien, -vlammen.
entdec'ten, [schw. (h.) = ontdekken; vinden; openbaren, bekend maken, ontsluiten; [ontblooten]; sich e. = iets in vertrouwen meedeelen; [zich voordoen]. **Entdec'ter**, m. = ontdekker. **Entdec'tung**, w. = ontdekking enz. **Entdec'tungsreise**, w. = ontdekkingsreis.
En'te, w. —, —n = eend; (*ook*) canard (*verzonnen bericht*): Zeitungseente.
enteh'ren, [schw. (h.) = onteeren, bezwalken. **enteh'rend** = onteerend. **Enteh'ring**, w. —, —en = onteering, schending. **Entei'digung**, w. —, —en = ontheffing van den eed van trouw. **enteig'nen**, [schw. (h.) = onteigenen. **Enteig'nung**, w. —, —en = onteigening. **Enteig'nungsrecht**, f. = onteigeningsrecht. **Enteig'nungsverfahren**, f. = onteigening(s-procedure). **Enteig'nungsgesetz**, f. = onteigeningswet. **entei'ten**, [schw. (f.) = weg-, heensnellen, ontvliden. **entei'ten**, [schw. (h.) =

ontijzen, ijsvrij maken. **enteifenen**, [schw. (h.) = ontijzeren.

Entenbraten, m. = gebraden eendvogel.

Entenbrunst, m.; **ei**, m.; **fang**, m.; **flinte**, w.; **flott**, f.; **fuß**, m.; **grief**, m. (**grün**, f., **grüße**, w.); **haus**, f.; **jagd**, w.; **loje**, w. u. ä. = eendelhagel; **ei**; **vangst**; **roer**; **kroos**; **poot**; **kroos**; **kool**; **jacht**; **kool** e. d.

Entenschrot, m. u. f. = eendehagel.

Entente (spr.: *änte*), w. — = entente: verstandhouding, overeenstemming. **Entente-mächte**, Pl. = entente-mogendheden (Frankr., Engel., Rusl. (en Ital.), 1914 —).

Enteranker, m.; **heil**, f. = enter/anker; **bijl. enterben**, [schw. (h.) = onterven. **Enterbung**, w. —, —en = onterving.

Enterbrücke, w.; **halen**, m. = enter/brug; **haak**.

Enterich, m. —(e)s, —e = waard, mannetjes-eend.

enteren, [schw. (h.) = enteren, aan boord klampen.

entfahen, [schw. (h.) = afschaffen. **entfahren**.

ft. (f.) = ontsnappen, -glijpen; (biefes Wort ist mir) ontsnapt, -schoten, -vallen. **entfallen**, ft. (f.) = (einem) ontvallen, -glijpen, -gaan, -schieten; -zinken; e. auf = vallen op, komen op; auf einen entfällt ein Teil des Gewinnes, der Kosten = valt, komt. **entfallen**, [schw. (h.) = ontvouwen, -plooiën (*beide ook fig.*), -rimpelen, -wikelen, ten toon spreiden; Ihrem Brief e. mir . . . = in Uw brief vinden wij ingesloten . . .

ich e. = zich ontrimpelen, glad worden, ontluiken, zich ontwikkelen. **entfallen**, w. —, —en = ontwikkeling, -plooiing, -luiking; uiteenzetting. **entfärben**, [schw. (h.) = verkleuren, -bleeken; (*tech.*) ontkleuren; **ich e.** = verbleeken, -schieten. **entfärben**, [schw. (h.) = ontvezelen, uitrafelen. **entfernen**, [schw. (h.) = verwijderen; **ich e.** = zich verwijderen, weggaan. **entfernt** = verre, verwijderd, veraf, gering; aus (weit) e. . . en Zeiten = uit verre tijden; weit e. daß . . . = wel verre van . . . ; ich bin weit davon e. zu . . . = ik ben er verre van te . . . , denk er niet aan te . . . ; nicht im e. . . eften, nicht entfernt(erweise) = in de verste verte niet, niet in 't minst. **Entfernung**, w. —, —en = verwijdering, afstand, verte; afwezigheid.

Entfernungsmesser, m. = afstandsmeter.

entfesseln, [schw. (h.) = ontboeien, -ketenen (*ook fig.*). **entfesselung**, w. = ontketening.

entfessigen, [schw. (h.) = ontmantelen. **entfessigen**, w. — = ontmanteling. **entfessigen**, [schw. (h.) = ontvetten; vermageren. **entfessigen**, w. — = ontvetting enz. **entfessigung**, w. = ontvettings-, vermageringskuur. **entfessigen**, [schw. (h.) = ontveeeren. **entfessigen**, [schw. (h.) = doen ontbranden, ontsteken; **e.**, (f.) = ontvlammen. **entfessigen**, [schw. (h.) = ontvleezen. **entfessigen**, ft. (f.) = wegvliegen, vluchten. **entfessigen**, ft. (f.) = ontvluchten, (weg)vluchten, ontsnappen (*ook fig.*). **entfessigen**, ft. (f.) = ontvloeiën, vloeien uit. **entfessigen**, [schw. (h.) (einem, von einem) = (van iem.) ver-, afvreemden; [ontvreemden]; **e.** (f.) = vervreemden, vreemd worden. **Entfessigung**, w. — = vervreemding. **entfessigen**, [schw. (h.) = weg-, ontvoeren, schaken. **Entfessiger**, m. = schaker. **Entfessigung**, w. —, —ent = ontvoering, schaking. **entfessigen sich**, [schw. (h.) = zich ledigen

Entgang, m. = ontsnapping. **entgehen**, [schw. (h.) = ontgassen.

entgegen, mit Dativ = tegemoet tegenover-

gesteld, tegen, toe, (*ook*) in strijd met. **entgegen-**

arbeiten, [schw. (h.) (einem) = tegenwerken.

entgegenbringen, unr. (h.) = (*eig.*) toebrengen; (Achtung, Liebe) toedragen; (Vertrauen) schenken; (einem, einem Ding) Interesse e. = belangstelling toonen voor, in. **entgegennehmen**, [schw. (f.) = tegemoet snellen. **entgegennehmen**, unr. (f.) = tegemoet gaan (*ook fig.*), -loopen, -loopen naar; trotseeren. **entgegennehmen** = tegen(over)gesteld, tegen . . . **entgegenhalten**, ft. (h.) = toe-, tegenhouden, vergelijken met, tegenoverstellen, tegenwerpen. **entgegenhandeln**, [schw. (h.) = handelen tegen, in strijd met, tegenwerken. **entgegenjubeln**, jubeln, [schw. (h.) = tegen-, toe-, tegemoetjuichen, -jubelen. **entgegenkommen**, ft. (f.) = tegen-, tegemoetkomen, voorkomend zijn voor; **e.**, f. = tegemoetkoming; **e . . . d** = tegemoetkomend. **Entgegennahme**, w. = aanneeming, -vaarding, opname. **entgegennehmen**, ft. (h.) = (aan)nemen, in ontvangst nemen, aanvaarden. **entgegenrücken**, [schw. (f.) = tegemoet trekken. **entgegensehen**, ft. (h.) = tegemoetzien, af-, ver-, inwachten. **entgegenstellen**, [schw. (h.) = tegenoverstellen; einem Ding Schwierigkeiten e. = aan iets moeilijkheden in den weg leggen. **entgegenstehen**, unr. (h.) = in den weg staan, bemoeilijken. **entgegenstellen**, [schw. (h.) = tegen(over)stellen; **sich e.** = zich op-, voordoen, zich in den weg stellen. **entgegenstemmen sich**, [schw. (h.) = zich schrap zetten, zich teweestellen, zich verzetten tegen. **entgegenstreifen**, [schw. (h.) = toesteken. **entgegenstürzen**, **stürzen**, [schw. (f.) = (wild, woest) tegemoet snellen, teg. vliegen, teg. stormen. **entgegentragen**, ft. (h.) = tegemoetdragen, toedragen (*dit ook fig.*). **entgegentreten**, ft. (f.) = weerstaan, optreden (opkomen) tegen, te keer gaan; tegemoet gaan. **entgegenwirken**, [schw. (h.) = tegenwerken, -gaan. **entgegenzusehen**, ft. (f.) = tegemoet trekken. **entgegen**, [schw. (h.) = antwoorden, tegemoetvoeren, hernemen; [ontmoeten, bejegenen; zich schrap zetten tegen]. **Entgegnung**, w. —, —ent = antwoord.

entgehen, unr. (f.) = ontgaan, -snappen, -komen; (*soms*) vermijden; der Gewinn entgeht mir = (*ook*) ik derf de winst; es ist mir entgangen = 't is me ontgaan, ontsnapt, ik heb 't niet gemerkt. **entgehen**, [schw. (h.) = ontzielen, bewusteloos maken, uit de geestewereld wegrukken]. **entgehen**, [schw. (h.) = materializeeren. **entgelt**, f. —(e)s = vergoeding, betaling, belooning; ohne E. = kosteloos, gratis. **entgelt**, ft. (h.) = ontgelden, boeten voor. **entgelt**, [schw. (f.) = ontsporen, derail-leeren (*ook fig.*). **entgelt** = ontsporende, gederailleerde, verongelukte (*vooral maatschappelijke*). **entgelt**, w. —, —en = ontsparing, deraillement. **entgelt**, ft. (f.) = ontglijden, -glijpen. **entglimmen**, ft. (f.) = ont-, aanglimmen, ontvonken. **entglimmen**, [schw. (f.) = ontgloeien, -vlammen, -branden; tintelen uit (*alle ook fig.*). **entgöttern**, [schw. (h.) = ontgoden; **en = entgöttlichen**, [schw. (h.) = ontgoddelijken. **entgraben**, [schw. (h.) = degradeeren. **entgraben**, [schw. (h.) = ontgraten, v. d. graat ontdoen. **enthaaren**, [schw. (h.) = ontharen. **enthalten**, [schw. (h.) = ont-, aftuigen. **enthalten**, ft. (h.) = bevatten, inhouden, behelzen; herbergen, opnemen; **sich e.** = zich onthouden; [zich onthouden]; sich des Rachens, der Tränen nicht e. können = zijn lachen, zijn tranen niet kunnen inhouden, bedwingen; sich nicht e. können zu . . .

= zich niet kunnen onthouden te . . . , niet kunnen nalaten te . . . **enthaltſam** = onthoudend, matig. **Enthaltſamkeit**, w. — = matigheid, ingetogenheid, onthouding, terughouding, reserve. **Enthaltſamſeſſenſchaft**, w., **verein**, m. = aſchaffingsgenootſchap, -vereeniging. **Enthaltſung**, w. —, —en = onthouding (*ook bij ſtemming*). **enthä'ren**, zie enthaaren. **enthar'zen**, ſchw. (h.) = ontharsen. **entha'u'en**, ſchw. (f.) = (*als een adem, als een zucht*) komen uit, ontsnappen aan; **e.**, (h.) = uitademen, -stroomen. **enthaup'ten**, ſchw. (h.) = onthoofden. **Enthaup'tung**, w. —, —en = onthoofding. **enthä'ten**, ſchw. (h.) = (ont)huiden, villen. **Enthä'tung**, w. — = ('t) villen, ('t) huden. **enthe'ben**, ſt. (h.) [einem etw. e. = ontnemen, iets van iem. wegnemen]; eimen etnes Eides, Amtes e. = ontheffen, vrijstellen van, ontslaan uit. **Enthe'bung**, w. — = ontheffing, vrijſtelling. **enthei'ligen**, ſchw. (h.) = ontheiligen, -wijden. **Enthei'ligung**, w. = ontheiliging, -wijding heilighſchennis. **enthol'zen**, ſchw. (h.) = ontboſſchen. **enthül'ten**, ſchw. (h.) = onthullen, -sluieren, -dekken. **Enthül'tung**, w. —, —en = onthulling enz. **enthül'ten**, ſchw. (h.) = doppen, pellen. **enthuſiaſmie'ren** (spr.: en. .), ſchw. (h.) = verukken, in geestdrift brengen. **Enthuſiaſmus**, m. — = enthousiasme. **Enthuſiaſt**, m. —en, —en = enthousiaſt, dweper. **enthuſia'ſtiſch** = enthousiaſt, verrukt. **entjo'ſen**, ſchw. (h.) = (*eig.*) 't juk afnemen, uitspannen; (*fig.*) van 't juk bevrijden. **entjo'ſung**, w. — = bevrijding. **entjung'fern**, ſchw. (h.) = ontmaagden. **entkei'men**, ſchw. (f.) = ontkiemen, uitloopen. **entklei'd'ſchen**, ſchw. (h.) = van de kerk vervreemden. **entklei'den**, ſchw. (h.) = ont-, uitkleeden (auch fig.); (mit Gen.) ontdoen, berooven. **entkno'ſpen**, ſchw. (h.) = ontluiken, open gaan. **entkno'ten**, ſchw. (h.) = ont-knoopen, -warren. **Entkno't'ſig'ung**, w. — = ont-knooping, -warring. **entkno'ten**, ſchw. (h.) = ont-knoelen. **entkom'men**, ſt. (f.) = ont-komen, -snappen. **entkor'ren**, ſchw. (h.) = ont-kurken. **entkor'ren** ſchw. (h.) = ont-korrelen. **entkräf'ten**, ſchw. (h.) = krachteloos maken, verzwakken, ontzenuwen, uitputten. **Entkräf'tung**, w. — = verzwakking enz., verval van krachten. **entkrä'ſen**, ſt. (f.) = ont-kruipen, uitkr. **entkup'peln**, ſchw. (h.) = ont-koppelen. **entku'ten**, ſchw. (h.) = van de pij ont-doen; ſich e. = de pij afleggen. **entla'den**, ſt. (h.) = ont-laden (*ook el.*), losſen; ont-lasten; (einen, ſich (von einer Bürde) ont-lasten, -doen; ſich e. (von Feuerwaffen z. B.) = af-gaan. **Entla'der**, m. —s, — = ont-lader, losser, (*el.*) ont-laadtang, ont-lader. **Entla'dung**, w. = ont-lading. **entlang'** = langs; er geht den Bach e., am Bach e., e. den Bach, e. des Baches; [den Tag e. = den heelen dag]. **entlar'ven**, ſchw. (h.) = ont-maskeren. **entlaſ'ten**, ſt. (h.) = ont-slaan, weg-sturen, af-danken, laten gaan, vrij-laten; eimen aus ſeinem Dienſt [ſeines Dienſtes] e. = uit zijn betrekking ont-slaan; [eimen eines Dinges e. = iem. van iets ontheffen, ont-slaan, vrijstellen]. **Entlaſ'tung**, w. —, —en = ont-slag, af-danking, vrij-lating, in-vrijheid-stelling; bebingte, vorläufige E. = voor-waardelijke i.-v.-st.; ſeine E. geben, einreichen = zijn ont-slag indienen, aanvragen. **Entlaſ'tungſchreiben**, f. = ont-slag-brief; terug-groepings-brief, rekredittief. **entla'ten**, ſchw. (h.) = (einen eines Dinges, von einem

Ding) ont-lasten, bevrijden; (einen für eine gewiſſe Summe) krediteeren; dechargeeren. **Entla'tung**, w. —, —en = ont-lasting, -heffing, décharge; E. erteilen = dechargeeren, decharge verleenen. **Entla'tungsflappe**, w., **ventil**, f. = ont-lastklep, -ventiel. **Entla'tungszeuge**, m. = getuige à décharge, ont-lastingsgetuige. **entlau'ben**, ſchw. (h.) = ont-bladeren. **entlau'fen**, ſt. (f.) = ont-loopen, -vluchten, weg-loopen. **entle'digen**, ſchw. (h.) mit Gen. ob. von = (iem.) van iets bevrijden, ontheffen, -doen; ſich e. = zich kwijten. **Entle'digung**, w. —, —en = ont-heffing, kwijting. **entlee'ren**, ſchw. (h.) = ledigen, leegen, ontruimen; spuien. **entlee'gen** = afgelegen, ver. eenzaam. **Entlee'genheit**, w. — = afgelegenheid. **entlee'gen**, ſchw. (h.) (einem, von einem etw.) = (iets van iem.) leenen; (iets aan iem.) ont-leenen. **Entlee'nung**, w. —, —en = ont-leening. **entlee'ben**, ſchw. (h.) = ont-lieven, doodden. **entlee'ben**, ſchw. (h. u. f.) = tegen-maken, -staan]. **entlee'hen**, ſt. (h.) = (ont-)af-leenen. **entlee'her**, m. —s, — = leener. **entlo'ben**, ſchw. (h.) = de ver-loving af-maken, af-breken. **Entlo'bung**, w. —, —en = af-breking van een ver-loving. **entlo'e'ten**, ſchw. (h.) = ont-, uit-lokken. **entlo'e'nen**, ſchw. (h.): eimen e. = iem. (uit)betalen. **entlo'e'ſen**, ſchw. (h.) = los-sen, en = löſen. **entlo'e'ſen**, ſchw. (h.) = bevrijden, vrij maken. **entlo'e'ten**, ſchw. (h.) = ventileeren. **Entlo'e'tung**, w. = ventilatie, ver-wijdering van ſchadelijke dampen. **entmagnet'iſie'ren**, ſchw. (h.) = ont-magne-tizeeren. **entman'nen**, ſchw. (h.) = ont-mannen, verminken; uit-putten, ont-zenuwen. **entman'ſeln**, ſchw. (h.) = ont-mantelen. **entma'ſten**, ſchw. (h.) = ont-masten. **entmen'ſchen**, **entmen'ſch'liſchen**, ſchw. (h.) = ont-aarden, ver-dierlijken. **entmen'ſcht'** = on-mensche-lijk, (ver)dierlijk(t). **entmu'men**, ſchw. (h.) = ont-mommen, -maskeren. **entmu'n'digen**, ſchw. (h.) = onder-kurateele stellen. **Entmu'n'digung**, w. — = onder-kurateele-stelling. **entmu'tigen**, ſchw. (h.) = ont-moedigen. **Entmu'tigung**, w. —, —en = ont-moediging. **entna'gen**, ſchw. (h.) = (ein Geſchäft) ont-nagelen. **Entna'h'me**, w. —, —n = ont-neming, ('t) nemen, ('t) koopen; (getrokken) wissel, traite. **entneh'men**, ſt. (h.) = ont-nemen, -trekken; (Geld (aus) der Kaſſe) wegnemen; eine Stelle (aus) einem Buch, Autor e. = ont-leenen aan; (eine Summe, einen Vorſchuß auf einen) trek-ken; aus deinem Brief e. wir = zien wij, maken wij op. **Entneh'mer**, m. = trek-ker. **entner'ben**, ſchw. (h.) = ont-zenuwen. **Entner'bung**, w. — = ont-zenuwing. **entnu'ch'tern**, ſchw. (h.) ſich = ont-bijten; entnu'ch'tert = (*ook*) dronken.] **Entomolog'**, m. —en, —en = entomoloog, in-sektekennner. **Entomologie'**, w. — = entomologie. **entomolo'giſch** = entomologisch. **Entontcas'** (spr.: *Äoekä*) m. —, — = entoutcas. **Entozo'en**, Pl. = ingewandswormen. **entpant'zern**, ſchw. (h.) = ont-pantseren. **entpersön'liſchen**, ſchw. (h.) = on-persoonlijk maken, de persoonlijkheid ont-nemen. **entp'rop'ten**, ſchw. (h.) = ont-kurken. **entplombie'ren**, ſchw. (h.) = de plombe er af nemen. **entpup'pen ſich**, ſchw. (h.) = (zich) ont-poppen (*ook fig.*), uit-komen. **entquel'ten**, ſt. (f.) = ont-wellen, -springen. **entra't'en**, ſchw. (h.) = ont-rukken, -worstelen]. **entra'ten**, ſt. (h.) (eines Dinges, ein Ding) = ont-beren, mis-sen. **entra't'seln**, ſchw. (h.) = on-traadselen, -cijferen. **Enträt'selung**, w. — =

ontcijfering. **entrauchen**, *schw.* (f.) = (als rook) opstijgen. **entrecht'en**, *schw.* (h.) = ontrechten, rechtloos maken.

Entree' (spr.: *Ätree*), f. —s, —s = toegangsprijs, entree; voorkamer, portaal; **E.**, w. —, —s = toegang; voorspijs.

entrei'ngen, *schw.* (h.) = verontreinigen; (*tech.*) denatureeren. **entrei'gen**, *ft.* (h.) = ontrukken, -scheuren, wegrukken; [(f.) wegloopen van, ontloopen]. [**entren'ten**, *schw.* (h.) = ontwrichten.]

Entrepot' (spr.: *Äterpo*), f. —, —s = entrepot.

Entresol' (spr.: *Ätersol*), f. u. m. —s, —s = entresol, tusschenverdieping.

Ent'rich, zie **Enterich**.

entrich'ten, *schw.* (h.) = betalen, voldoen, afdoen, vereffenen. **entrie'gen**, *schw.* (h.) = ontgrendelen, -sluiten.

entrie'ren (spr.: *Ätr...*), *schw.* (h.) = aangaan, ondernemen; inleiden.

entrin'den, *schw.* (h.) = ontbasten, -schorsen. **entrin'gen**, *ft.* (h.) = ontworstelen, -wringen.

entrin'nen, *ft.* (f.) = wegloopen, -vloeien; (dem Lode) ontloopen, -snappen aan; (aus dem Gefängnis) wegl. ontsn. **entrip'pen**, *schw.* (h.) = strippen. **entrol'len**, *schw.* (h.) = ontrollen, -plooiën; **e.**, (f.) = weggrollen. **entru'e'ten**, *schw.* (h.) = ont-, wegrukken, wegnemen. **entrun'zeln**, *schw.* (h.) = ontrimpelen, -plooiën.

entru'fen, *schw.* (h.) = verantwoordigen, boosmaken; **sch e.** = boos, verantwoordigd worden. **entru'fiet** = verantwoordigd, boos. **Entru'ftung**, w. — = verantwoordiging.

entfa'gen, *schw.* (h.) mit **Dat.** = afstand doen van, afzweren (der Welt e. z. B.); (seinem Recht) afzien van, afstand doen van; (seinem Glauben) verzaken, verloochenen. **Entfa'gung**, w. —, —en = afstand, afzwering, verzaking; zelfverloochening. **Entfa'g**, m. = ontzet. **entfa'u'ern**, *schw.* (h.) = ontzuren.

entfah'digen, *schw.* (h.) = (einen, sich für etw.) schadeloos stellen, schadevergoeding geven. **Entfah'digung**, w. —, —en = schadeloosstelling, (schade)vergoeding. **Entfah'eib'**, m. —(e)s, zie **Entscheidungs**. **entfah'eiben**, *ft.* (h.) = beslissen, uitmaken; **sch e.** (in einer, über eine Sache, für, gegen etw. od. einen) = een besluit, een beslissing nemen, tot een besl. komen, besluiten (in, over een zaak, voor, tegen iets of iem.). **entfah'eibend** = beslissend, afdoend. **Entfah'eibung**, w. = beslissing; eine **E.** treffen = een beslissing, besluit nemen.

Entfah'eibungs||**augenblick**, m.; **-grund**, m.; **-lampf**, m.; **-tag**, m. u. ä. = beslissend oogenblik; b. e grond (*van 't vonnis*); b. gevecht; b. e dag e. d.

entfah'eiben = beslist, vastbesloten, stellig, uitgemaakt, bepaald, wel degelijk. **Entfah'eibendheit**, w. — = beslistheid, vastberadenheid, stelligheid. [**entschlim'mern**, *schw.* (h.) = ontglanzen, verdooven.]

entschla'fen, *ft.* (f.) = [ont-, inslapen]; ontslapen sterven. **entschla'gen sich**, *schw.* (h.) (der Sorgen, eines bösen Gedankens) = zich ontdoen, zich vrijmaken van, verbannen, verdrijven.

entschle'igen, *ft.* (f.) = ont-, wegsliipen.

entschle'ern, *schw.* (h.) = ontsluiëren, -hullen.

entschlie'gen, *ft.* (h.) = (*zelden*) ontsluiten; **sch e.** = besluiten, een besluit nemen; **sich zu etw. e.** = (ook) tot iets overgaan. **Entschlie'fung**, w. = besluit, beslissing; (*ook na beraads/a-gung*) konkluzie; (*soms*) ontsluiting. **entschlo'fen** = (vast)besloten, beslist, vastberaden. **Ent-**

schlo'fenheit, w. — = vastberadenheid, beslistheid. **entschlim'mern**, *schw.* (f.) = inslui-meren, in-, ontslapen, zachtjes sterven.

entschliip'fen, *schw.* (f.) = ontsnappen, -glijpen.

Entschliip', m. = besluit, beslissing; feinen (einen) **E.** fassen = een besluit nemen.

entschmei'heln, *schw.* (h.) = (einem etw.) af-veien. **entschmei'ten**, *schw.* (h.) = van versiersel, van tool ontdoen.

[**entschmie'ten sich**, *schw.* (h.) = weggeschoten worden]. **entschmi'ren**, *schw.* (h.) = losrijgen, -maken. **entschnur'ren**, *schw.* (f.) = wegsnorren.

entschüch'tern, *schw.* (h.) = aanmoedigen, op zijn gemak zetten. **entschuld'bar** = te verontschuldigen, vergeeflijk. [**entschuld'den**], **entschuld'igen**, *schw.* (h.) = verontschuldigen; **sch e.** = zich verontschuldigen; **e.** Sie = neem me niet kwalijk, met uw verlof, pardon. **Entschuld'bi-gung**, w. —, —en = verontschuldiging, ver-schooning, vergiffenis. [**entschüt'ten sich** (eines Dinges), *schw.* (h.) = zich ontdoen van, laten varen]. **entschwän'zen**, *schw.* (h.) = ontgroenen.

entschwe'ben, *schw.* (f.) = wegzweven, ver-dwijnen. **entschwe'feln**, *schw.* (h.) = ontzwevelen. **Entschwe'felung**, w. = ontzweveling.

entschwe'i'gen, *schw.* (h.) = (Bolle) ontvetten.

entschwün'den, *ft.* (f.) = verdwijnen, zich ver-liezen, wegsterven.

entseelt' = ontzield, dood.

[**entse'hen sich**, *ft.* (h.) = zich ontzien, schromen].

[**entse'lf'fen**, *schw.* (h.) = van zijn stuk brengen].

entse'nden, *unr.* (h.) = af-, verzenden; (einen Pfeil) afschieten; (einen) afvaardigen. **entse'g'bar** = afzetbaar, af te zetten; te ontzetten.

I. entset'zen, *schw.* (h.) = (einen des Amtes, aus dem Amt) ontslaan, zetten uit, ontzetten van; [einen eines Dinges e. = van iets be-rooven, ontdoen]; (eine Feltung) ontzetten; (**sch e.**) = ontstellen, ontzetten. **II. Entset'zen**, f. —s = ontzetting, ontsteltenis.

entset'zensvoll = ontzettend; vol ontzetting.

entset'sich = ontzettend, verschrikkelijk, ver-bazend. **Entset'slichkeit**, w. — = verschrikke-lijkheid, afgrijselijkheid. **Entset'zung**, w. —, —en = af-, uitzetting, ontslag; ontzet.

entse'nen, *schw.* (h.) = ontsmetten.

entse'nern, *schw.* (h.) = (eine Fintte) uit de rust stellen. **entse'gen**, *schw.* (h.) = ontzegelen, openen. **entse'ken**, *ft.* (f.) = ontzinken, -vallen, (*van moed ook*) in de schoenen zakken. **entse'nen sich**, *ft.* (h.) = (eines Dinges) zich herinneren; wir e. uns nicht, daß ... = wij h. ons niet, dat ... **entse't'lichen**, *schw.* (h.) = zedeloos maken, demoralizeeren, bederven. **Entse't'lichung**, w. — = demoralizatie, zedebederf.

entse'nnen, **Entse'nnung**, zie **absp. enz.** (*ook fig.*). **entse'pin'nen**, *ft.* (h.) = [ontwerpen, be-ramen, op touw zetten]; **sch e.** = zich ont-spinnen (*fig.*) **entse'pre'gen**, *ft.* (h.) mit **Dat.** = overeenstemmen met, beantwoorden aan, overeenkomstig zijn met; den Anforderingen e. = aan de eischen voldoen; die Einnahmen e. den Ausgaben = de ontvangsten en uitgaven houden gelijken tred; jems. Wünschen e. = aan iems wenschen beantwoorden enz., (*soms*) iems. wenschen tegemoetkomen. **entse'pre'gend**, mit **Dat.** = overeenstemmend, -komstig, geëvenredigd, beantwoordend (aan), passend (bij), in overeenstemming met. **entse'pre'gen**, *ft.* (f.) = ont-, voortspuiten, voortkomen, ge-boren worden, afstammen. **entse'prin'gen**, *ft.* (f.) = ontspringen; (aus dem Gefängnis) ontsnappen; (*fig.*) afkomstig zijn, voortkomen,

-vloeien. **entproffen**, zie **entproffen** (Inf. u. Part.).
entfall'ten, [schw. (h.) = mismaken, -vormen.]
entfaam'men, [schw. (f.) = (einem edlen Geschlecht) afstammen van, stammen uit. **entfaam'ben**, **entfaam'ben**, [schw. (h.) = stoffen, van 't stof bevrijden. **entfaam'ben**, unr. (f. = ontstaan, voortkomen, geboren worden; (van geschil ook) rijzen; [ontstaan, -breken]. **entfaam'bung**, w. —, —en = ('t) ontstaan, wording. **entfaam'bungsgesichte**, w. = wordingsgeschiedenis. **entfaam'gen**, ft. (f.) = ontsijgen, opstijgen uit; stappen uit. **entfaam'len**, [schw. (h.) = misvormen, -maken, onkenbaar maken; (eine Text) verminken; (die Wahrheit) verdraaien. **entfaam'lung**, w. = misvorming enz. **entfaam'nt'** = schaamteloos, onbeschaamd. **entfaam'ten**, [schw. (f.) = ontstralen, stralen uit. **entfaam'ten**, [schw. (f.) = stroomen uit, ontstroomen, -springen in. **entfaam'ten**, [schw. (f.) = snellen, vliegen, zich storten uit. **entfaam'ten**, **entfaam'ten**, [schw. (h.) = ontzondigen, van schuld, van zonde reinigen. **entfaam'ten**, [schw. (h.): eine Gegend e. = (een moerassige streek) droogleggen, ontzinnen. **entfaam'ten**, [schw. (h.) = uit de dwaling, uit den droom helpen; de oogen openen; ontgoochelen, teleurstellen; die Erwartung e. = (ook) tegenvallen. **entfaam'tung**, w. = ontgoocheling, teleurstelling, tegenvaller. **entfaam'ten**, [schw. (h.) = ontronen. **entfaam'tung**, w. —, —en = ontroning. **entfaam'ten**, [schw. (h.) = ontgroenen. **entfaam'ten**, [schw. (h.) = overhouden, besparen; **entfaam'ten** sein, merden = bevrijd, ontheven, ontslagen zijn, worden]. **entfaam'ten**, [schw. (h.) = ontvolken. **entfaam'ten**, w. — = ontvolking. **entfaam'ten**, ft. (f.) = ontspruiten uit; -groeien, -wassen aan. **entfaam'ten**, [schw. (h.) = ontwapenen. **entfaam'tung**, w. = ontwapening. **entfaam'ten**, [schw. (h.) = (r.) uitwinnen; (Münzen) buiten omloop stellen. **entfaam'tung**, w. —, —en = ('t) buiten-omloop-stellen (van munten); (r.) uitwinning. **entfaam'ten**, [schw. (h.) = ontbosschen. **entfaam'ten**, [schw. (h.) = afwateren, droogleggen, draineeren; (chem.) ontwateren. **entfaam'tung**, w. —, —en = afwatering enz., vgl. **entfaam'ten**. **entfaam'ten**, m. = afvoergreppel. **entfaam'ten**, w. = uitwateringssluis. **entfaam'ten** u. **entfaam'ten**: e... oder = of ... of; e. oder = kiezen of deelen, één van beide, 't een of 't ander; hollen of stilstaan. **entfaam'ten**, [schw. (h.) = ontwapenen; **entfaam'ten** eines Dinges e. = (ver)weren tegen]. **entfaam'tung**, w. = ontwapening, en zie **entfaam'tung**. **entfaam'ten**, ft. (f.) = (der Gefahr) ontwijken, -loopen aan; (aus dem Gefängnis) ontsnappen. **entfaam'tung**, w. — = ontsnapping, -koming. **entfaam'ten**, [schw. (h.) = ontwijden. **entfaam'ten**, unr. (h.) = af-, wegnemen, afhandig maken, ontstelen, verduisteren. **entfaam'tung**, w. = ('t) wegnemen enz. **entfaam'ten**, ft. (h.) = ontwerpen, schetsen, opmaken. **entfaam'ten**, [schw. (h.) = in waarde doen verminderen, depreciëren; ongeldig maken; (Münzen) buiten omloop stellen. **entfaam'tung**, w. — = waardevermindering, depreciatie; ongeldigverklaring, ('t) buiten-omloop-stellen. **entfaam'ten**, [schw. (h.) = [los-, afwikkelen, ont-plooiën]; ontwikkelen, vormen; uiteenzetten,

ontvouwen; toonen, blijk geven van; **entfaam'ten** e. = zich ontw., zich vormen. **entfaam't(e)lung**, w. —, —en = ontwikkeling, vorming, uiteenzetting, (v. drama) ontkenning. **entfaam'ten**, ft. (h.) = ontwerpen, -rukken. **entfaam'ten**, [schw. (h.) = te voorschijn komen]. **entfaam'ten**, [schw. (h.) = ontwarren. **entfaam'tung**, w. — = ontwarren. **entfaam'ten**, [schw. (f.) = ontsnappen. **entfaam'ten**, [schw. (h.) = ont-, afwerpen]. **entfaam'ten**, [schw. (h.) = ont-, afwerpen (einen des Trunfes); (ein Kind (vont der Brust)) spenen. **entfaam'tung**, w. — = spening. **entfaam'ten**, [schw. (h.) = ontvolken; **entfaam'ten** e. = zich ontvolken, opklaren. **entfaam'ten**, [schw. (h.) (sich) = (zich) vernederen, verlagen, wegwerpen. **entfaam'tung**, w. —, —en = vernedering enz.; [verontwaardiging]. **entfaam'ten**, m. = ontwerp, plan, schets, klad. **entfaam'ten**, [schw. (h.) = ontwortelen, uitroeien. **entfaam'ten**, [schw. (h.) = onttooveren. **entfaam'ten**, w. — = onttoovering. **entfaam'ten**, [schw. (h.) = onttoomen, -teugelen, -breidelen. **entfaam'ten**, ft. (h.) = (einem etw.) onttrekken, weg-, ontnemen, berooven van; **entfaam'ten** e. = zich onttrekken; **entfaam'ten** aller Berechnung e. = aan alle berekening ontsnappen. **entfaam'tung**, w. — = onttrekking, berooving. **entfaam'ten** = te ontcijferen. **entfaam'ten**, [schw. (h.) = ontcijferen, -raadselen. **entfaam'tung**, w. —, —en = ontcijfering. I. **entfaam'ten**, [schw. (h.) = [onttrekken], verrukken, bekoren, betooveren; **entfaam'ten** e. = in verrukking komen]. II. **entfaam'ten**, f. —s = verrukking, vervoering; zum E. = verrukkelijk, betooverend. **entfaam'ten** = verrukkelijk, heerlijk, betooverend. **entfaam'tung**, w. —, —en = verrukking, geestvervoering, extaze. **entfaam'ten**, [schw. (h.) = ontteugelen, -breidelen, loslaten. **entfaam'ten** = ontvlambaar, (licht) ontbrandbaar. **entfaam'ten** = ontvlambaarheid. **entfaam'ten**, [schw. (h.) = ontsteken: -vlammen, aansteken, in brand steken; een ontsteking teweegbrengen; (doen) ontgloeien, aanvuren; **entfaam'ten** e. = ontvlammen, vuur vatten, ontbranden; ontsteken. **entfaam'ten** = ontvlambaar, (licht) ontbrandbaar; ontstekings... **entfaam'tung**, w. —, —en = ontsteking, -branding. **entfaam'ten** = ontstekingskoorts. **entfaam'ten** = stuk, in stukken, kapot, (entfaam'ten) breken, **entfaam'ten** uzw.; auch attr.: die e. e Uhr). **entfaam'ten**, [schw. (h.) = oneinig maken, tweedracht zaaien tusschen; **entfaam'ten** (mit einem) e. = kwade vrienden worden, zich brouilleeren. **entfaam'tung**, w. —, —en = verdeeldheid, oneenigheid. **entfaam'ten**, ft. (h.) = afdwingen. **entfaam'ten**, w. —, —en = enunciatie: uitdrukking, verklaring, meening, zin. **entfaam'ten** (spr.: Ave.), w. —, —n = enveloppe, couvert; (wijde) damesmantel. **entfaam'ten**, m. —(e)s = gentiaan. **entfaam'ten**, w. —, .fen = encykliëk, pauselijk rondschrijven. **entfaam'ten** = encykliësch (rondlopend). **entfaam'ten**, w. —, —n = encyklopedie. **entfaam'ten** = encyklopedisch, algemeen wetenschappelijk. **entfaam'ten**, m. —en, —en = Encyklopedist (medewerker aan de beroemde Fransche „Encyclopédie“). **entfaam'ten** (spr.: .li-énne), w. = eolienne. **entfaam'ten**, w. — = Eeos, Aurora. **entfaam'ten**, f. —s =

eozine (roode verfstof). **Eozo'on**, f. —s, . . zoen (u. . . zoa) = eozoon, versteening.
E. 3. (Eispunft) = vriespunt.
Epal'te, w. —, —n = epakta (getal dagen tusschen de laatste nieuwe maan in Dec. en 1 Jan.)
Eparch', m. —en, —en = eparch (districtsbestuurder in Griekenland).
Epaulett' (spr.: epo. .), f. —s, —e, **Epaulett'te**, w. —, —n = epaulette.
Epen'the'se, **Epen'the'sis**, w. — .the'sen = epenthese, epenthesis, inlassching. **epenthe'tisch** = epenthetisch, ingelascht.
Epheme're, w. —, —n = efeme'ra, eendagsvlieg.
Ephemeri'den, Pl. = efemeriden: dagbladen; astronomische tabellen. **epheme'r(i)sch** = efemeer, kortstondig, vluchtig, éendaagsch.
Eph'e'ter, m. —s, — = Ephezer; drinkbroeder.
Ephor', m. —en, —en = efoor (opziener in Sparta). **Ephorat'**, —(e)s, —e = eforaat.
Eph'o'rus, m. —, .ren = (in inrichting als seminarium e. d. titel van den) directeur.
Ep'hemi'e, w. —, —n = epidemie. **epide'misch** = epidemisch.
Epide'r'mis, w. — = epidermis, opperhuid.
Epigo'ne, m. —n, —n = epigoon, nakomeling, navolger. **Epigo'nentum**, f. = epigonendom (zij, die 't vervaltijdperk uitmaken).
Epigramm', f. —s, —e = epigram, op-, bij-schrift. **Epigramma'tiser**, m. —s, — = bij-schrijft-, puntdichter. **epigramma'tisch** = epigrammatisch, kort, puntig. **Epigrammatist'**, m. —en, —en = Epigrammatifer. **Epigraph'**, f. —s, —e = op-, inschrift, kernspreuk.
Epigra'phic, w. — = epigrafie, in-, opschrijftkunde.
Ep'it, w. — = epiek, epische poëzie. **Ep'iter**, m. —s, — = episch dichter.
Ep'itur', m. — = Epikurus (een Grieksch filosoof).
Ep'iture'er, m. —s, — = Epikurist; wereldsch, genotzuchtig mensch. **epit'ure'risch** (epit'u'risch) = epikurisch, wereldsch, genotzuchtig.
Ep'ilepsie', w. — = epilepsie, vallende ziekte.
Ep'ilep'tiser, m. —s, — = epileptikus. **epilep'tisch** = epileptisch, aan epilepsie lijdend.
Ep'ilog', m. —s, —e = epiloog, narede.
Ep'ipha'nia, w. —, **Ep'ipha'niënfest**, f. = driekoningefeest.
ep'iph'ic = episch, verhalend.
ep'iscop'al' = bisschoppelijk, episkopaal. **Ep'iscopat'**, f. u. m., —(e)s, —e = episkopaat, bisdom, bisschoppelijke waardigheid.
Ep'iso'de, w. —, —n = epizode, ingelascht stuk, tusschenhandeling, -verhaal. **ep'iso'disch** = epizodisch, ingelascht, tusschen-.
Ep'istel, w. —, —n = epistel, brief; eenem die E. lesen = iem. de les lezen.
Ep'ist'ium, f. —s, . . nien = episcaenium, bovengedeelte van 't tooneel.
Ep'itaph', f. —s, —e, **Ep'itaph'ium**, f. —s, . . ien = epitaaf, grafschrift.
Epithala'mium, f. —s, . . mien = epithalamium, bruiloftslied.
Ep'itheton, f. —s, . . ta = epitheton, bijvoeglijk naamw., bij-, toennaam; **ep. ornans** = ep. ornans: versierend bijvoegl. naamw.
ep'iz'dn' = gemeenslachtig.
Epizo'on, f. —s, . . zoen (u. . . zoa) = woekerdier.
Epiz'floi'de, w. —, —n = epleykloïde.
ep'och' = opgang makend, opzienbarend.
Epo'che, w. —, —n = epoche, (merkwaardig) tijdperk; E. maken = opgang maken, opzien baren; ein **epoche'makendes** Ereignis, Werf =

(ook) een gebeurtenis, een werk van zeer groote beteekenis.
Epo'de, w. —, —n = epode, nazang, slotstrofe.
Epo'p'e, w. —, —n = epopee, epos, heldedicht.
E'pos, f. —, **E'pen** = epos.
Ep'iph', m. —(e)s, —e = selderie, eppe; klimop.
Eprouvet'te (ou = oe), w. —, —n = reageerbuisje.
Equi'page (spr.: ekipaazje), w. —, —n = equipage. **equip'e'ren**, (spr.: eki. .), f. w. (h.) = equipereen, uitrusten; **fich e.** = (ook) zich bedruipen. **Equip'e'ring**, w. —, —en = equipering, uitrusting.
er = hij, look: jij, u.
I. erach'ten, f. w. (h.) = begrijpen, achten, meenen, er voor houden. **II. Erach'ten**, f. —s = meening, inzicht; meines E. s. nad' minem E. = naar mijn m., mijns inziens (m. i.).
erach'ten, f. w. (h.), zie ahnen. **eran'geln**, f. w. (h.) = vangen (met hengel of haak), ophengelen, aanhaken, aan den haak pikken, snappen. **erac'r'beiten**, f. w. (h.) = met werken verdienen. **erac'r'men**, f. w. (h.) = diep ademhalen; (in)ademen.
Era'to u. **E'rato** w. = Erato (muze van 't minnedicht).
er'aug(n)en = ereignen.]
Erb'ader, m. = erfakker. **Erb'adel**, m. = erfelijke adel. **Erb'amt**, f. = erfelijk ambt.
Erb'anfall, m. = erfenis. **Erb'anfallsteuer**, w., zie Erbschaftsteuer. **Erb'anpruch**, m. = aanspraak, recht op de erfenis.
I. erbar'men, f. w. (h.) = erbarmen, medelijden inboezemen; [das muß auch einen Stein vermurwen]; daß (es, sich) Gott erbarm! = (meestal) erbarmelijk, om medelijden mee te hebben; **fich e.** über einen (od. eines) = zich over iem. erbarmen, ontfermen. **II. Erbar'men**, f. —s = erbarming, ontferming, medelijden; zum E. = erbarmelijk, om medelijden mee te hebben.
erbar'menswert = erbarmelijk, deerniswaardig.
Erb'ar'mer, m. —s = Ontfermer **erbar'mlich** = [beklagenswaardig], erbarmelijk, ellendig, erg, verschrikkelijk, verachtelijk. **Erb'arm'ticht'heit**, w. —, —en = beklagenswaardigheid, ellende, laagheid, gemeenheid. **Erb'ar'mung**, w. — = erbarming, ontferming, medelijden. **erbar'mungslos** = onmeedoogend, meedoogenloos. **erbar'mungsvoll** = medelijdend, meedoogend, goedertieren. **Erb'ar'mungswürdig**, zie erbar'menswert.
erbau'en, f. w. (h.) = (op)bouwen, stichten (ook fig.), [verbouwen]; **fich** (an einer Rede) e. = zich stichten, gesticht worden; erbaut sein von einem, über einen = gesticht zijn over. **erbau'lich** = stichtelijk, plechtig.
Erb'auseinander'setzung, w. = boedelscheiding.
Erbau'ung, w. — = stichting (ook fig.), op-richting.
Erbau'ungs||**buch**, f.; =rede, w.; =schrift, w.; =stunde, w. = stichtelijk boek; s. e. rede; s. geschrift; s. uur.
Erb'bau(recht), m. (f.) = (recht van) opstal.
Erb'begräbnis, f. = familiegraf. **Erb'besitz**, m. = erfbezt.
I. Erbe, m. —n, —n = erfgenaam. **II. Er'be**, f. —s = erfenis, erfgoed.
erbe'ben, f. w. (f. u. 5.) = beven, sidderen, trillen, dreunen.
erb'eigen = geërfd, in erfelijk bezit. **Erb'eigen**

tunt, f. = erfenis, erfelijk bezit. **Erbeinsetzung**, w. = erfstelling.
erbeten, ft. (h.) = doodbijten].
erben, fchw. (h.) = erven (etw. von einem); (auf einen) overgaan; **sich e.** = overerven, overgaan.
erbeten, fchw. (h.) = afbidden, -smeken.
erbeteln, fchw. (h.) = (af)bedelen, (bij elkaar) bedelen. **erbeten**, fchw. (h.) = buitmaken, veroveren, behalen.
erb'fähig = erfgerichtig. **Erbfall**, m. = opvolgingsgeval; (geval van) erfenis. **erb'fällig** = (als erfenis) vermaakt, toekomstend.
Erbfehler, m. = erfelijk gebrek, familiegebrek.
Erbf'eind, m. = erfviand. **Erbf'eindschaft**, w. = erfveete. **Erbf'folge**, w. = erfopvolging.
Erbf'folgegesetz, f. = successie-, erfopvolgingswet. **Erbf'folgekrieg**, m. = successieoorlog.
Erbf'folger, m. = erfopvolger. **Erbf'folgerecht**, f. = successierecht. **Erbf'fürst**, m. = erfvorst.
erb'gesehen = eigen(ge)erfd. **Erbf'häuer**, m. —s, — = door en door ervaren mijnwerker.
Erbf'herrsch'haft, w. = erfheerlijkheid, -gebied.
I. erbie'ten, ft. (h.) = [aanbieden, bewijzen]; **sich e.** = zich aanbieden, zich bereid verklaren.
II. [Erbie'ten, f. —s, **Erbie'tung**, w. — = aanbod].
Erbin, w. —, —nen = erfgenaam, -gename.
erbit'ten, ft. (h.) = afbidden, -smeken, om iets verzoeken, vragen; die erbetene **Auskunft** = de gevraagde inlichting; **sich e.** lassen = zich laten verbidden, overhalen; er läßt sich nicht e. = (ook) hij is onverbiddelijk. **erbit'tern**, fchw. (h.) = verbitteren, vertoornen. **Erbit'terung**, w. — = verbittering. **erbit'tlich** = verbiddelijk, te verbidden.
Erbf'kaiser, m.; **-könig**, m.; **-krankheit**, w.; **-land**, f. = erfjkeizer; -koning; -ziekte; -land.
erb'la'ssen, fchw. (f.) = verbleeken, bleek worden, verschieten; sterven.
Erbf'lasser, m. —s, — = erfplater, testateur.
Erbf'lehen, f. = erfleen.
erb'leiden, ft. u. fchw. (f.) (erb'leichte [u. erblich]); erb'leicht u. („gestorven“: erblich) = verbleeken; sterven.
erb'lich = erfelijk. **Erbf'lichteit**, w. — = erfelijkheid.
erb'lic'ten, fchw. (h.) = zien, (be)merken, gewaar worden, vgl. Licht I. **erb'lin'den**, fchw. (f.) = blind worden, 't gezicht verliezen; dof worden.
Erbf'lin'dung, w. — = ('t) blind worden, verlies van 't gezicht. **erb'lin'den**, fchw. (f.) = verlegen worden; **sich e.** = zich schamen.
erb'los = zonder erfgenaam; ontferd; onbeheerd; e. machen = onterven.
erb'lu'gen, fchw. (f.) = opbloeien, ontluiken, voortkomen, -spruiten.
Erbf'masse, w. = boedel. **Erbf'nehmer**, m. = erfgenaam.
erb'oh'ren, fchw. (h.) = aanboren.
Erbf'ontel, m. = erfboom.
erb'or'gen, fchw. (h.) = (af)borgen, leenen (van).
erb'or'sen, fchw. (h.) = boos maken; **sich e.** = boos worden, zich boos maken. **erb'or'tig** = bereid, genegen.
Erbf'pacht, w. = erfpacht. **Erbf'pächter**, m. = erfpachter. **Erbf'prinz**, m. = erf-, kroonprins.
erb'rau'fen, fchw. (f.) = opruisen. **erb're'chen**, ft. (h.) = openbreken, -maken; verbreken; **sich e.** = braken, overgeven; **e.**, f. = ('t) openbr.; braking.
Erbf'recht, f. = erf-, successierecht.
Erbf're'chung, w. = verbreking, ('t) openbreken.

erbren'nen, unr. (f.) = ontbranden. **erbren'gen**, unr. (h.) = (Beweis) leveren; (Borteil) ufw.) opbrengen, -leveren.
Erbf'sache, w. = erfstuk, erfenis. **Erbf'sag**, **Erbf'saffe**, m. —n, —n = eigen(ge)erfde, erfbezitter. **Erbf'sacht**, m. = onderste mijnput.
Erbf'schaden, m. = familiekwaa. **Erbf'schaft**, w., —, —en = erfenis. **erb'schaftlich** = de erfenis betreffende, erfenis...
Erbf'schafts|abtretung, w.; **-auseinandersezung**, w. = boedel|afstand; -scheiding.
Erbf'schafts|lage, w. = eisch om een goed als erfenis te mogen aanvaarden. **Erbf'schafts|masse**, w. = boedel. **Erbf'schafts|steuer**, w. = successierecht, -belasting. **Erbf'schafts|verzichnis**, f. = boedelbeschrijving (*de lijst*). **Erbf'schein**, m. = erfgenaamsattest. **[Erbf'schlichter**, m. = boedelscheider.] **Erbf'schlichter**, m. = iem. die als erfgenaam insluip, erfenisjager. **Erbf'schuld**, w. = erfschuld.
Erbf'se, w. —, —n = erwt.
Erbf'sel, w. —, —n = Berberige.
Erbf'sen|bau, m.; **-brei**, m. (**-suppe**, w.) u. ä. = erwtel|bouw (-teelt); -soep e. d.
Erbf'staat, m. = erfstaat. **Erbf'steuer**, w. = successierechten. **Erbf'stollen**, m. = (*mijnw.*) onderste gang.
Erbf'stück, f.; **-sünde**, w. = erf|stuk; -zonde.
Erbf'surst, w. = erwteworst (*verdurstsaam* levensmiddel, *bestaande uit erwtemeel, spek, uien, zout en specerijen*).
Erbf'tante, w. = erf tante. **Erbf'teil**, m. (ob. f.) = erfdeel. **Erbf'teilung**, w. = boedelscheiding.
Erbf'übel, w. = erfelijke kwaa. **Erbf'vertrag**, m. = kontraktueel testament.
Erbf'achse, w. = aardas. **Erbf'apfel**, m. = aardappel; -peer. **Erbf'arbeit**, w., **-arbeiten**, Pl. = grondwerk. **Erbf'arbeiter**, m. = grondwerker, polderjongen.
erb'ar'ben, fchw. (h.) = uitzuinigen, -sparen.
Erbf'art, w. = grond-, aardsoort. **erb'artig** = aardachtig. **Erbf'bahn**, w. = aard(e)baan.
Erbf'ball, m. = aardbol. **Erbf'bau**, m. = grondbouw, aard-, grondwerk. **Erbf'beben**, f. —s, — = aardbeving. **Erbf'bebenmesser**, m. = aardbevingsmeter, seismometer. **Erbf'beerapfel**, m. = kalvijn-, kalvielappel. **Erbf'beerbaum**, m. = aardbezieboom. **Erbf'beerbowle** (spr.: *.hole*), w. = aardbelebowl. **Erbf'beere**, w. = aardbei, -bezie. **Erbf'beerplanze**, **-staude**, w. = aardbeiplant, -struik.
Erbf'beschreiber, m.; **-beschreibung**, w.; **-bewohner**, m. = aard|beschrijver (geograaf); -beschrijving (geografie); -bewoner.
Erbf'biber, m. = landbever. **Erbf'bildungslehre**, w. = leer van de aardvorming, geologie.
Erbf'birne, w. = aardpeer. **Erbf'boden**, m. = aardbodem, aarde, grond. **Erbf'boh'rer**, m. = grondboor. **Erbf'brand**, m. = brand in den grond (*de mijn, 't veen*). **Erbf'damm**, m. = aarden dijk, dam. **Erbf'durchmesser**, m. = middellijn van de aarde.
Erbf'de, w. —, —n = aarde, grond, bodem, aardbol; gebrannte **e.** = gebakken aarde, terrakotta; zur **e.** fallen = op den grond, ter aarde vallen; auf **e.** n = op aarde; vgl. eben.
Erbf'esen, m. = aardveil, hondsdrat. **Erbf'eichel**, m. = aardnoot, -aker. **er'den**, zie ir'den.
Er'denbürger, m. = aardbewoner, mensch.
Er'denge, w. = landengte. **Er'dengüter**, f. = aardsch geluk. **Er'dengüter**, Pl. = aardsche goederen.
erdenk'bar = (uit)denkbaar, te bedenken, uit te

denken. **erden'ten**, unr. (h.) = uit-, bedenken, verzinnen. **erden'tich** = denkbaar, mogelijk. **Er'den'tind**, f. = sterfeling. **Er'den'tast**, w. = aardsche last, levenslast. **Er'dennot**, w. = aardsche ellende. **Er'denruud**, f. = aarde, aardbol. **Er'den'schoff**, m. = schoot der aarde. **Er'denwallen**, f. = aardsche pelgrimsreis. **Er'd'erf'hütterung**, w. = aardschok, -beving. **erd'fahl** = aardkleurig, vaal. **Er'd'fall**, m. = aardstorting. **Er'd'farbe**, w. = aardkleur. **erd'farben**, -**farbig** = aardkleurig. **Er'd'ferne**, w. = aardverte, apogeum. **Er'd'fläche**, w. = aardoppervlakte. **Er'd'floh**, m. = aardvloo. **Er'd'früchte**, Pl. = aardvruchten. **Er'd'gang**, m. = mijngang. **erd'geboren** = aardsch, sterfelijk; **Er'dgebor(e)ne(r)** = sterfeling. **Er'd'geist**, m. = aardgeest, -mannetje, kabouter. **Er'd'geib**, f. = aardgeel, oker. **Er'd'geruch**, m. = aardgeur, -lucht. **Er'd'geschoß**, f. = beneden-, gelijkvloersverdieping; in E. wohnen = beneden (gelijkvloers) wonen. **Er'd'gleicher**, m. = equator. **Er'd'grube**, w. = kuil. **Er'd'gürtel**, m. = aardgordel, zone. **Er'd'gut**, f. = aardgoed (*middelste bladeren v. d. tabaksplant*). **Er'd'harz**, f. = aardhars, -plek, jodelijm. **Er'd'hummel**, w. = aardhommel. **erd'icht** = aardachtig. **erd'ichten**, fchw. (h.) = verdichten, -zinnen, uitdenken; **erd'ichtet** = (ook) gefingeerd, fiktief. **Er'd'ichtung**, w. = verdichting, -zinsel, fiktie. **erd'ig** = aardachtig. **Er'd'läfer**, m. = aardkever. **Er'd'lastanie**, w. = aardnoot. **Er'd'larte**, w. = wereldkaart. **Er'd'loß**, -**klumpen**, m. = aardkluit. **Er'd'lohle**, w. = (soort) bruin-, aardkool. **Er'd'kontakt**, m. = aardkontakt. **Er'd'körper**, m. = aardbol. **Er'd'Treis**, m. = aardbol, -bodem, aarde. **Er'd'teume**, w. = kruimlaag, (*bovenste laag*) losse aarde. **Er'd'tugel**, w. = aardbol. **Er'd'tunde**, w. = aardrijkskunde. **Er'd'tundige(r)** = aardrijkskundige. **erd'tundlich** = aardrijkskundig. **Er'd'ting**, m. —s, —e = aardeling, aardbewoner. **Er'd'männchen**, f. = aardmannetje. **Er'd'masse**, w. = aard-, grondmassa. **Er'd'maus**, w. = woelmuis. **Er'd'messer**, m. = landmeter, geometer. **Er'd'mekunst**, w. = aardmeetkunde, geodezie. **Er'd'nähe**, w. = aardnabijheid, perigeum. **erd-, niet- und nagelfest** = grond- en spijkervast. **Er'd'nuß**, w. = aardnoot, -aker. **Er'd'oberfläche**, w. = aardoppervlakte. **Er'd'öl**, f. = aardolie, petroleum. **erdol'chen**, fchw. (h.) = doorste'ken (*met dolk*). **erdon'ern**, fchw. (h.) = donderen, bulderen. **Er'd'pech**, f. = aardpek, asfalt. **Er'd'pol**, m. = aardpool. **Er'd'rauch**, m. = duivekervel. **Er'd'räumer**, m. = aardschop. **Er'd'reich**, f. = aardrijk, bodem, grond. **erdrei'ten**, fchw. (h.) = [moedig, driest maken]. **fich e.** = zich vermeten, zich verstouten. **Er'd'revolution**, w. = aardomwenteling. **Er'd'rinde**, w. = aardkorst. **erdwin'gen**, ft. (h.) = afdringen, afdwingen. **Er'd'riß**, m. = spleet, scheur in den grond. **erdroh'nen**, fchw. (f. u. h.) = dreunen, daveren. **erdros'feln**, fchw. (h.) = (ver)worgen. **Er'dros'felung**, w. —, —en = worging. **Er'd'rüden**, g. = aardrug. **erdru'e'ten**, fchw. (h.) = dooddrukken, (ver)smoren; zum E. voll = stikvol; e. d. = (ook) verpletterend (*fig.*). **Er'd'rusch**, m. —es = opbrengst (*van 't dorschen*).

Er'd'ruitich, m.; -**schatten**, m.; -**schleibe**, w.; -**schicht**, w.; -**schlupf**, m.; -**scholle**, w. = aard|verschuiwing; -schaduw; -schijf (*plant*: Alpenviooltje); -laag; -verschuiwing (-storting); -kluit. **Er'd'schwefel**, m. = mijnzwavel. **Er'd'stoß**, m. = aardshok. **Er'd'strich**, m. = luchtstreek, zone. **Er'd'teer**, m. = asfalt. **Er'd'teil**, m. = wereld-deel. **erdul'den**, fchw. (h.) = dulden, lijden, doorstaan', verdragen, verduren. **Er'd'umfang**, m. = omtrek van de aarde. **erdur'sten**, fchw. (f.) = versmachten. **Er'd'wasch**, f. = aardwas. **Er'd'wall**, m. = aarden wal, terras. **Er'd'winde**, w. = aard(e)-wind (*een windas*). **erd'würis** = naar de aarde. **Er'd'wurm**, m. = aardworm. **Er'ebos**, **Er'ebus**, m. — = Erebus, onderwereld. **Erechthei'on**, f. —s = Erechthelon (*heiligdom v. Athene op de Akropolis*). **erei'fern sich**, fchw. (h.) = zich boos maken, zich opwinden. **Erei'ferung**, w. — = drift, opgewondenheid. **ereig'nen sich**, fchw. (h.) = gebeuren, voorvallen, geschieden. **Ereig'nis**, f. —jes, —je = gebeurtenis, voorval, geval. **ereig'nisvoll** = vol van gewichtige gebeurtenissen. **erei'len**, fchw. (h.) = in-, achterhalen, treffen, overvallen, verrassen. **erei'teln sich**, fchw. (h.) an (Dat.) = zich lichtzinnig amuzeeren (in, met), plezier hebben. **Erektion**, w. —, —en = erektie, oprichting. **Eremit**, m. —en, = hermiet, kluzenaar. **Eremita'ge** (spr.: .*taazje*), w. —, —n = hermitage, kluis. **Er'en**, m. —, — = (*ghost.*) voorhuis. **erer'ben**, fchw. (h.) = (over)erven. **I. erfah'ren**, ft. (h.) = vernemen, te weten komen, hooren, gewaar worden, ondervinden, ervaren; ondergaan; [in-, achterhalen, doorreizen]. **II. erfah'ren**, Adj. = ervaren, ondervindingrijk. **Erfah'renheit**, w. — = ervarenheid, bedrevenheid, ervaring. **Erfah'rang**, w. —, —en = ervaring, ondervinding; aus E. = bij e., bij o.; in E. bringen = te weten komen, vernemen; E. ist die beste Lehrmeisterin = o. is de beste leermeesteres. **erfah'rungsgemäß**, -**mäßig** = proefondervindelijk, volgens de ervaring, zoals de ondervinding (de ervaring) leert. **Erfah'rungsregel**, w., -**satz**, m., -**wahrheit**, w. = regel, stelling, waarheid, die op de ervaring berust. **Erfah'rungswissenschaft**, w. = ervaringswetenschap. [**erfal'len**, ft. (f.) = vervallen (von Zinsen u. ä.). **erfal'fen**, fchw. (h.) = aanvatten, (-)grijpen; vatten, beseffen, begrijpen. **erfeh'ten**, ft. (h.) = bevechten, behalen. **erfte'deln**, fchw. (h.) = met vlootspelen verdienen, bijeenfiedelen. **erfin'den**, ft. (h.) = uitvinden, bedenken, verzinnen, [(be)vinden.] **Erfin'der**, m. = uitvinder. **erfin'derisch** = vindingrijk, vernuftig. **Erfin'dung**, w. —, —en = (uit)vinding, verdichting, fiktie. **Erfin'dungs|gabe**, w.; -**kraft**, w.; -**kunst**, w. = vindings|gave; -kracht; -kunst. **Erfin'dungspatent**, f. = uitvindingspatent, octrool. **erfin'dungsreich**, zie erfind'erisch. **erfte'hen**, fchw. (h.) = afsmeken. **Erfolg**, m. —(e)s, —e = gevolg, afloop, uitkomst, resultaat; goed gevolg, succes, welslagen; E. haben = succes hebben, slagen; feinen E. haben = niet slagen, mislukken.

[schlechten E. haben = mislukken, slecht afloopen. **erfolgen**, *schw.* (f.) = voortvloeien, -komen, volgen (uit), gebeuren, plaats hebben, geschieden. **erfolg'erpöbt** = sukseszeker, onfeilbaar. **erfolg'los** = zonder gevolg, vergeefs(ch). **erfolg'losigkeit**, w. — = nutteloosheid **erfolg'reich** = rijk aan gevolgen, met sukses (bekroond). **erfor'berlich** = vereischt, gevorderd, noodig. **erfor'berlich'falls'** = als 't noodig mocht zijn, desnoodig. **erfor'bern**, *schw.* (h.) = vorderen, (ver)eischen. **erfor'bernis**, f. —ses, —se = eisch, vereischte, noodzakelijkheid, behoefte, benooidigde. **erfor'schen**, *schw.* (h.) = na-, uit-, doorvorschen, nasporen, doorgronden. **erfor'scher**, m. = onderzoeker. **erfor'sch'lich** = te doorgronden, uit te vorschen. **erfor'schung**, w. = onderzoek, na-, uitvorsching, nasporing, exploratie.

erfra'gen, *schw.* (h.) = [ondervragen, verhooren]; door vragen te weten komen, uitvragen; aanvragen; einen e. = iemands adres, verblijf te weten komen; nicht zu e. = niet te vinden. **erfre'hen sich**, *schw.* (h.) = zich vermeten, de brutaliteit hebben; wie kann er sich e., das zu sagen = waar haalt hij de brutaliteit vandaan enz. **erfre'u'en**, *schw.* (h.) = verheugen, verblijden; sich e. = zich verheugen; sich (eines Dinges) e. = zich verheugen in, genieten, in 't blijde bezit zijn van; sich e. über (Akk.), an (Dat.) = zich verheugen over, in. **erfre'u'lich** = verblijdend, heuglijk, aangenaam. **erfreut'** = verblijd, verheugd; sehr e. (na voorstelling) = aangenaam. **erfrie'ren**, *schw.* (f.) = be-, doodvriezen, verstijven. **erfrie'ring**, w. — = bevrozing. **erfri'schen**, *schw.* (h.) = verfrissen, -kwikken, -verschen. **erfri'schung**, w. —, —en = verfrissing enz. **erfro'ren** = bevroren, verkleumd. [erfro'ret = verstijfd].

erfü'l'en, *schw.* (h.) = (ver)vullen; (seine Pflicht) vervullen, betrachten; sich e. = uitkomen, vervuld, verwezenlijkt worden. **erfü'l'ung**, w. = vervulling, verwezenlijking, betrachtching; in E. gehen = uitkomen, vervuld worden.

erfü'l'ungsort, m.; **tag(-termin)**, m.; **zeit**, w. = plaats van levering (van betaling); dag v. l.; tijd v. l.

erfuu'eln, *schw.* (h.) = fonkelen, schitteren.

Erg, f. —s, —e = erg (*el.*).

erg = ergebenjt, zie dit woord.

ergän'zen, *schw.* (h.) = vol(tallig)maken, aanvullen; (ein Kunstwerk, einen Text) bijwerken.

ergän'zend = aanvullend. **ergän'zung**, w. —, —en = aan-, invulling, bij-, toevoegsel, supplement; (*gram.*) voorwerp. **ergän'zungsband**, m. = supplement(deel). **ergän'zungsbillet**, f. = suppletiekaartje. **ergän'zungsbliatt**, f.,

-bogen, m. = bijblad, verbeterblad. **ergän'zungsfarbe**, w. = komplementaire kleur.

ergän'zungsmannschaft, w. = dépot. **ergän'zungsort**, w. = aanvullingsorder. **ergän'zungsrichter**, m. = plaatsvervangend rechter, hulp-rechter. **ergän'zungstitel**, f. = aanvulsel, komplement. **ergän'zungstruppen** = Erfa'hr.

ergän'zungswert, f. = supplement. **ergän'zungswinkel**, m. = komplementshoek.

ergat'ten, *schw.* (h.) = te pakken krijgen, snappen. **ergau'nen**, *schw.* (h.) = bijeendieven.

I. **erge'ben**, f. (h.) = [overgeven, -leveren]; geven, opleveren, tot resultaat hebben, leiden tot; sich e. = blijken, uit-, voort-, aan den dag

komen; (dem Feind, der Freude) zich overgeven, zich -leveren, zich wijden; e. Sie sich? = (bij een raadsel) geef je 't op? sich dem Trunf e. = aan den drank (verslaafd) raken; (sich in das Schicksal) schikken, voegen, berusten. II. **erge'ben**, *Adj.* = toegedaan, onderdanig, dienstwillig, nederig; berustend; Ihr e. . . ster (Diener) = Uw dienstwillige dienaar.

erge'benheit, w. — = toegenegenheid, gehchtheid, onderdanigheid; berusting, onderworpenheid. **erge'benit**: ich bitte e. = ik verzoek (zeer) beleefd, nederig, onderdanig, *vgl.* erge'ben II. **ergeb'nis**, f. —ses, —se = uitslag, -komst, resultaat. **erge'bung**, w. — = onderworpenheid, berusting, overgave.

erge'h(en), *unr.* (f.) = (von Befehlen, Einladungen u. ä.) uitgaan, -gevaardigd, gericht worden; [(über einen) handelen, iem. treffen]; e. lassen = uitvaardigen; über sich e. lassen = (geduldig) laten gebeuren, verdragen; wie wird es ihm e.? = hoe zal 't hem (ver)gaan?

sich e. = zich (gaan) vertreden, een luchtje (gaan) scheppen, gaan wandelen; sich (in Klagen, Schmähungen) e. = uitweiden in, overvloeien van, (lang en breed) laten hooren, uiten; sich in düstern Gedanken e. = zich overgeven aan sombere gedachten; *vgl.* Gnade.

erget'zen (sich), *schw.* (h.) = bijeenschrapen. **erget'zen usw.**, zie ergö'hen usw. **ergie'big** = vruchtbaar, rijk, overvloedig, voordeelig, winstgevend; nicht sehr e. sein = (ook) niet veel opleveren. **ergie'bigkeit**, w. — = vruchtbaarheid, rijkdom enz., *vgl.* ergiebig. **ergie'gen**, f. (h.) = uitgieten, -storten; sich e. = zich uitstorten, -monden, -loopen; zich lucht geven, zich ontboezemen; sich e. über (Akk.) = (ook) overstroomen. **ergie'hung**, w. —, —en = uitmonding, overstorting; uitstorting, ontboezeming. **erglä'n'zen**, *schw.* (h. u. f.) = schitteren(d) verschijnen. **erglim'men** = entglimmen. **erglü'hen**, *schw.* (f.) = ontgloeien (ook fig.), gloeiend worden, ontbranden (ook fig.); rood worden.

ergo = ergo, dus.

Ergograph, m. —en, —en = ergograaf, spierkrachtmeter (toestel). **Ergostat**, m. —(e)s, —e = ergostaat (*geneesk. toestel. arbeidsmeter*).

I. **ergöt'zen**, *schw.* (h.) = [einen eines Dinges e. = iem. iets doen vergeten, iem. iets vergoeden]; vermaken, -lustigen; sich an (Dat.), mit, durch etw. e. = zich met iets verm., zich in iets verl.

II. **Ergöt'zen**, f. —s = vermaak, amusement. **ergöt'lich** = vermakelijk, amuzant. **ergöt'lichkeit**, **Ergöt'zung**, w. —, —en = vermaak, amuzement.

ergrau'en, *schw.* (f.) = vergrijzen, grijs worden. **ergrei'fen**, f. (h.) = (aan)grijpen, aan-, opnemen; aandoen, treffen, roeren; (einen) vatten, arresteeren; (die Feder, die Waffen) opn.; (die Flucht, Maßregeln, das Wort, die Initiative) nemen; (ein Mittel, die Gelegenheit) aangr.; Befiß wovon e. = iets in bezit nemen; der Wind, Angst, Furcht, Entziden ergreift einen = grijpt iem. aan; das Feuer, eine Krankheit ergreift etw. od. einen = tast iets of iem. aan; das hat ihn sehr ergriffen = zeer aangedaan; *vgl.* Partie. **ergrei'fend** = aandoenlijk, roerend. **ergrei'fung**, w. — = ('t) aangrijpen, opnemng; gevangenneming, arrestatie. **ergrei'fen**, *schw.* (f.) = grijs worden, vergrijzen.

ergri'fen = aangedaan, ontroerd. **ergri'fenheit**, w. — = ontroering, aandoening. **ergrim'men**, *schw.* (f.) = boos, woedend worden; (h.) =

boos, woedend maken. **ergrübeln** = ausgrübeln. **ergründen**, [schw. (h.)] = peilen, doorgronden, naspeuren. **ergründlich** = peilbaar, doorgrondelijk, te doorgronden, naspeurlijk. **Ergründung**, w. = doorgronding, naspeuring. **ergrünen**, [schw. (f.)] = groenen. **Ergruß**, m. = overstrooming; uitstorting (*ook fig.*), ontboezeming.

erhaben = hoog, verheven, grootsch; e. e Arbeit = verheven (beeld)werk, reliëf. **Erhabenheit**, w. —, —en = verhevenheid, hoogte, hoogheid, grootschheid. **erhalten**, [schw. (h.)] = weerklinken. **Erhalt**, m. = ontvangst. **erhalten**, [f. (h.)] = [(vast)houden, komen tot, bereiken; über sich e. = van zich verkrijgen]; (be)houden, bewaren; krijgen, ontvangen; (seine Eltern, Frau und Kinder) onderhouden; einen am Leben, bei guter Raume e. = iemand in 't leven, in goede luim houden; Wert e. = (*op wissels*) waarde genoten; sich e. = (blijven) bestaan, zich staande houden, bewaard blijven. **Erhalter**, m. = bewaarder, onderhouder, steun. **erhältlich** = verkrijgbaar, te (ver)krijgen, te koop. **Erhaltung**, w. = instandhouding, bewaring, behoud, handhaving; onderhoud; verkrijging, ontvangst. **Erhaltungstrieb**, zie Selbsthaltungstrieb. **erhandeln**, [schw. (h.)] = aan-, inkoop. **erhängen sich**, [schw. (h.)] = zich ophangen. **erhängen**, [schw. (h.)] = (af)wachten]. **erhängen**, **erhängen**, [schw. (f.)] = hard worden, opdrogen. **erhängen**, [schw. (h.)] = bewijzen; eiblich e. = onder eede bevestigen. **erhängung**, w. —, —en = bewijs, bevestiging. **erhängen**, [schw. (h.)] = pakken, snappen; einen kleinen Gottesdienst e. = een kerkje knappen, snappen. **erhauen**, [schw. (h.)] = (*gwst.*) be-, bijeensparen. **erheben**, [f. (h.)] = (aan-, op-, ver)heffen; (die Augen, die Hand, sein Glas) oph.; (die Stimme, einen in den Adelstand, eine Zahl ins Quadrat) verh.; (einen bis in den Himmel: tot in de wolken) verh., prijzen; (Steuern, Zoll Porto, Gebühren, Zinsen) heffen, invorderen; (Geld) opnemen, beuren; einen Betrag auf einen e. = bij iem. over een bedrag beschikken; (einen Gesang, ein Geschrei, Klagen) aanh.; Protest, Einspruch e. = protest, verzet aantekenen; (eine Klage) indienen; (Zant, Streit) beginnen; (eine Frage, Schwierigkeiten) opwerpen; sich e. = zich verheffen, opstaan (*ook fig.*), overeind komen, op-, verrijzen; [zich opmaken]; ein Sturm erhebt sich = steekt op; es erhebt sich ein Streit, Krieg, Zweifel = er ontstaat; [sich eines Dinges e. = zich op iets verheffen]. **erhebend** = verheffend (*fig.*) **erheblich** = aanzienlijk, belangrijk. **Erhebung**, w. — = belang, belangrijkheid, betekenis. **Erhebung**, w. = op-, verheffing; heffing, invordering, inning; opstand; *vgl.* erheben; E. en anordnen, pflegen = een enquête, onderzoek instellen. **erheiraten**, [schw. (h.)] = door huwelijk verkrijgen, trouwen. **erheischen**, [schw. (h.)] = (ver)eischen, vorderen. **erheiten**, [schw. (h.)] = opvroolijken, -monteren; helderen; sich e. = ophelderen, opklaren. **erheizen**, [schw. (h.)] = warm stoken, verwarmen. **erhelten**, [schw. (h.)] = verhelderen, -lichten; (*tech.*) klaren; (eine Frage) ophelderen; daraus erhellt = daaruit blijkt. **erheulen**, [schw. (h.)] = huichelen, veinzen; door huichelen verkrijgen. **erhitzen**, [schw. (h.)] (*hit*) = (zich) verhitten

(*ook fig.*), opwinden. **Erhitzung**, w. —, —en = verhitting, opwinding.

erhoffen, [schw. (h.)] = (zeer) hopen. **erhöhen**, [schw. (h.)] = verhoogen, verheffen, ophoogen; vergrooten, vermeerderen; (den Preis) verhoogen; wer sich erhöht, wird erniedrigt werden (*ll.*) **Erhöhung**, w. —, —en = ver-, ophooging, vermeerdering, -grooting; hoogte. **Erhöhungswinkel**, m. = eievatiehoek. **erholen**, [schw. (h.)] = [verdiene; sich eines Schadens e. = zich schadeloos stellen voor een nadeel]; sich e. = weer bijkomen, weer op zijn verhaal, tot zich zelf komen, beter worden, zich herstellen, zich ontspannen; (von einer Straffheit) herstellen, weer opkomen, (*ook: er ist leiblich erhöht*); sich bei einem Rat(s) e. = iems. raad inwinnen; sich für einen Betrag auf einen e. = (zich voor) zeker bedrag op iem. verhalen. **Erholung**, w. —, —en = herstel, ontspanning, rust. **Erholungsreise**, w. = ontspannings-, plezierreis. **Erholungsstunde**, w. = ontspannings-, speeluur. **erhörten**, [schw. (h.)] = af-, beluisteren. **erhören**, [schw. (h.)] = [hooren, vernemen]; verhooren; ist so etwas je erhört? = heeft men zoo iets ooit gehoord? **Erhörung**, w. — = verhooring.

Erich, m. = Erik.

Erie-See (spr.: *eri.*), m. = Eriemeer.

Erika, w. —, —s u. . fen = erika, heidekruid. **erinnlich**: es ist mir nicht e. = ik herinner 't mij niet. **erinnern**, [schw. (h.)] = herinneren; [einen eines Dinges e.] = einen an ein Ding e. = iem. aan iets h.; ich habe dabei das zu e. = ik moet daarbij dit (doen) opmerken; e. gegen = aanmerken op, inbrengen tegen; sich einer Sache, an eine Sache e. = zich iets h.; ich erinnere mich das nicht = ik herinner 't mij niet. **Erinnerung**, w. —, —en = herinnering, ver-, aanmaning; E. gegen = aanmerking op. **Erinnerungsbuch**, f. = memorie-, aantekenenboek(je). **Erinnerungsschreiben**, f. = herinnerings-, vermaningsbrief. **Erinnerungsvermögen**, f. = herinneringsvermogen.

Erinye, w. —, —n, **Erinyen**, w. —, —nen = Erinys, wraakgodin, furie.

Erisappel, m. = Erisappel, twistappel.

erlangen, [schw. (h.)] = vangen, inhalen, met moeite verkrijgen, behalen.

erkalten, [schw. (f.)] = koud worden, af-, verkoelen (*vooral fig.*). **erkälten sich**, [schw. (h.)] = verkouden worden, kou vatten. **Erkaltung**, w. — = af-, bekoeling. **Erkältung**, w. —, —en = verkoudheid, kou(de), kouvassing. **erkämpfen**, [schw. (h.)] = bevechten, behalen; ich habe es mir e. müßten = (*ook*) ik heb er om moeten vechten. **erkarigen**, [schw. (h.)] = uitzuinigen, bijeenschrapen. **erkaufen**, [schw. (h.)] = (aan-, be-, om)koop. **erkauflich**, zie *kauflich*. **erkennbar** = (her)kenbaar, zichtbaar, te onderscheiden, duidelijk. **erkennen**, [unt. (h.)] = (her-, er)kennen, onderscheiden; konstateeren; (in)zien; uitkomen voor, bekennen; krediteeren; vonnissen; den Baum erkennt man an seinen Früchten, den Vogel an den Federn = men kent den boom enz.; etw. zu e. geben = iets te verstaan, te kennen geven; sich e. lassen = (*ook*) te konstateeren zijn, vallen; das Gericht hat hier zu e. = te vonnissen; gegen einen auf Todesstrafe e. = de doodstraf over iem. uitspreken, iem. ter dood veroordeelen; (einen für einen Betrag) krediteeren. **erkennlich** = (her)kenbaar, erkentelijk, dankbaar. **Erkenntlichkeit**, w. — = erkentelijkheid, dankbaarheid.

I. **Erkenntnis**, w. — = erkenning, kennis, inzicht, besef; die **E. wesen** = tot 't i. brengen.
 II. **Erkenntnis**, f. —jes, —je = vonnis, beslissing, uitspraak, arrest.
Erkenntnisgrund, m. = beginsel van kennis; grond voor een vonnis. **Erkenntnistheorie**, w. = kennisleer. **Erkenning**, w. — = herkenning, onderscheiding. **Erkenningsswort**, f. = herkennings-, wachtwoord. **Erkenningssjetzen**, f. = herkenningsteeken.
Erker, m. —s, — = (hoek)balkon, erker.
Erkerfenster, f.; —säule, w.; —stube, w. = erker|venster (-raam); -zuil; -kamer.
erkl'eren, ft. u. [schw. (h.)] (ich) erfor; erkoren; ook: erfieste; erfielt) = (ver)kiezen].
erklamm' = verkleumd (Singer 3. B.). **erklärbar** = verklaarbaar. **erklären**, [schw. (h.)] = verklaren: uitleggen, te kennen geven; **sich e.** = zich verkl., zich, zijn meening uitspreken; verklaarbaar zijn, [blijken]; **sich mit einem e.** = met iem. tot een verklaring komen; ein erfährter Gegner = een verklaard, erkend tegenstander; vgl. bejegen e. a. **erklärer**, m. —s, — = verklaarder, uitlegger. **erklärlich** = verklaarbaar, begrijpelijk. **erklärang**, w. —, —en = verklaring, uitlegging, uiteenzetting. **erklärangsschrift**, w. = commentaar. **erklärten**, [schw. (h.)] = voldoende, toereikend zijn]. **erleedlich** = aanzienlijk, aanmerkelijk, belangrijk. **erleitetern**, [schw. (h.)] = (einen Baum) klimmen, klauteren in; (eine Mauer) beklimmen. **erlitten**, ft. (f. u. h.) = (weer)klinken. **erlitten**, [schw. (h.)] = rammelen; rinkinken. **erlitteln** = ausflügeln.
erlitten, [schw. (h.)] = (los)knallen. **erlittenen**, **erlittenen**, **erlittenen** = ergeizen. **erlittenen**, [schw. (h.)] = met dobbelen winnen.
erlöberung, w. —, —en = gedurende 't huwelijk aangewonnen goederen. **erlören** = uitverkoren, -gelezen.
erlören, [schw. (h. u. f.)] = kraken. **erlören**, [schw. (f.)] = ziek worden. **erlörenang**, w. —, —en = ziekte(geval). **erlörenzen**, [schw. (h.)] = bijeenschrapen.
erlören sich, [schw. (h.)] = zich verstouten, den moed hebben; **sich einer Tat e.** = een daad bestaan, durven ondernemen. **erlören**, [schw. (h.)] = [te weten komen]; (*bij 't leger*) verkennen; [**sich e.**] **erlören digen sich**, [schw. (h.)] [etnes Dinges], nach etw. = inlichtingen inwinnen omtrent, over, onderzoek doen naar, informeren naar. **erlörendigung**, w. —, —en = inlichting, informatie (über einen: over, omtrent iem.), vgl. einziehen. **erlörendigungsbureau**, f. = informatiebureau **erlörendigung**, w. —, —en = (*bij 't leger*) verkenning. **erlörenstellen**, [schw. (h.)] = affekteeren; veinzen, huichelen; **erlörenstelt** = gemaakt. [**erlören**, zie **erlören**].
erlörenmen, [schw. (f.)] = verlammen; afnemen; e., (h.) = lähmen. **erlörenmen**, [schw. (h.)] = verlammen. **erlören**, [schw. (h.)] = [bereiken], erlangen, (ver)krijgen, verwerven (Ghre, Gnade, u. ä.). **erlören**, [schw. (h.)] = (*mijnw.*) verlangen. **erlören**, m. . . laßes, . . laße = vrijstelling, kwijtschelding; vergunning; vermindering, aftrek; verordening, besluit, afkondiging, dekreet. **erlören**, ft. (h.) = [los-, vrijlaten]; (einem eine Strafe, eine Schuld) kwijtschelden; (einem Befehl, eine Verfügung) uitvaardigen, afkondigen. **erlörenjahr**, f. = jubeljaar. **erlörenlich** = vergeeflijk. **erlörenjünde**, w. = vergeeflijke

zonde. **erlörenjung**, w. — --en = kwijtschelding, vergeving; afkondiging, uitvaardiging, publikatie. **erlörenjungjahr**, —jünde, zie Erlören . . . **erlören**, [schw. (h.)] = veroorloven, toestaan, -laten, gedoogen; e. Sie (gütigst) = met uw verlof; ich erlörene mir Ihnen anzuzeigen = ik ben zoo vrij u te melden; er laun sich das e. = dat kan hij doen, zich veroorloven. **erlörennis**, w. — = verlof, vergunning, permissie. **erlörennissein**, m. = akte, vergunning(sbewijs).
 I. **erlörencht** = doorluchtig, verheven, beroemd.
 II. **erlörencht**, w. —, —en: Ge, Gw. G. = Zijne, Uwe Doorluchtigheid; Zijne, Uwe Hoogheid. **erlörenern**, [schw. (h.)] = be-, afloeren, bespieden. **erlörenfen**, ft. (h.) = achterhalen. **erlörenfen**, [schw. (h.)] = afuisteren. **erlörenteret**, m. —s, — = verklaarder, uitlegger. **erlörentern**, [schw. (h.)] = ophelderen, verklaren, commenteeren. **erlörenterung**, w. —, —en = opheldering, toelichting, aantekening, commentaar.
erlören, w. —, —n = els, elzeboom.
erlören, [schw. (h.)] = beleven, ondervinden; (ein hohes Alter) bereiken; einen e. = zien, ond. wat men aan iem. heeft. **erlörenbensversicherung**, w. = verzekering tot uitkeering van een kapitaal bij 't bereiken van een bepaalden leeftijd. **erlörennis**, f. —jes, —je = gebeurtenis, ervaring; G. . . je = wederwaardigheden, lotgevallen. **erlören digen**, [schw. (h.)] = [vrijmaken, bevrijden]; (ein Geschäft) afdoen; (einen Zweifel) opheffen, uit den weg ruimen; (eine Frage) uitmaken; einen Auftrag e. = zich van een opdracht, last kwijten, een bestelling (order) uitvoeren; eine Bafanz e. = in een vakature voorzien; eine erledigte Stelle = een vakante betrekking; **sich eines Dinges e.**, zie erledigen. **erlören digung**, w. —, —en = afdoening, beëindiging; vrijmaking; zur G. bringen = afdoen **erlören**, [schw. (h.)] = dooden, neerschieten, verslaan; betalen; auch Part. von erledigen. **erlören gung**, w. — = ('t) dooden; betaling. **erlören tern**, [schw. (h.)] = verlichten, ontlasten, vergemakkelijken. **erlören terung**, w. —, —en = verlichting, vergemakkelijking, facilitéit. **erlören den**, ft. (h.) = (Schmerzen, Verluste, Schäden, eine Niederlage) lijden; den Tod e. = sterven; (Veränderungen) ondergaan; (Verjügerung) ondervinden; Verleßungen e. = wonden krijgen, opdoen, -loopen, gewond, gedeerd worden.
erlören = elzen, elzenhouten. **erlörenbaum**, m. = elzeboom. **erlörenbruch**, f. = elzebroek(land). **erlörenholz**, f. = elzehout. **erlörenkönig**, zie Erlörenkönig.
erlörennen, [schw. (h.)] = (aan)leeren. **erlörennung**, w. — = ('t) aanleeren, studie. **erlörenfen**, ft. (h.) = uitlezen, uit-, verkiezen; (*soms*) **sich** etw. e. = (zich) iets aanlezen; e., Adj. = uitverkoren, -gelezen, -gezocht. [**erlörenfen sich**, [schw. (h.)] = (zich) verkwikken, laven.] **erlörenfen**, [schw. (h.)] = verlichten: illumineeren; beschaven. **erlörenfung**, w. —, —en = verlichting.
erlörenlicht, f. —(es), —e = elzebosch, elzehout. **erlören gen**, ft. (f.) = (dem Feinde, einer Krankheit: voor den vijand, aan een ziekte) bezwijken; onderdoen voor, ('t) onderspit delven; (unter der Last) bezw.; (er ist) erledigen = bezweken.
erlören, m. —s, —e = grondeling.
erlören, [schw. (h.)] = listig verwerven.
erlörenkönig, m. = Elfenkoning.
erlören gen = gelogen, verzonnen, valsch. **erlören**,

m. —es = opbrengst, bedrag, ontvangst (*van verkochte waren*). **erlöſchen**, ft. (f.) (du erlöſcht(e)ſt, er erlöſcht; erlöſch; erlöſche; erlöſch! ob. erlöſche! erlöſchen) = uitgaan, -dooven; verbleeken, -dwinen; te niet gaan, ophouden te bestaan; niſterven. **erlöſen**, ſchw. (h.) = loten, trekken, winnen. **erlöſen**, ſchw. (h.) = redden, bevrijden, verlossen. **erlöſer**, m. —s, — = bevrijder; Verlosser, Heiland, Zaligmaker. **erlöſung**, w. = bevrijding, verlossing. **erlöſigen**, ft. (h.) = liegen, verzinnen, *vgl.* erlogen. [**erlöſie'ren**], **erlöſigen**, ſchw. (h.) = vermaken, amuzeeren. **erlöſigen**, ſchw. (h.) = (*gast.*) klaarspelen. **erlöſigen**, ſchw. (h.) = machtigen; [**ſich e.** = zich meester maken; zich verſtouten]. **erlöſigung**, w. —, —en = machtiging, volmacht. **erlöſigen**, ſchw. (h.) = ver-, aanmanen, aansporen. **erlöſigung**, w. —, —en = vermaning, aansporing, waarschuwing. **erlöſigen**, ſchw. (h.) = eines Dinges e. = iets ontberen, aan iets gebrek hebben; *ich werde nicht e. zu ſchreiben* = niet in gebreke blijven, niet nalaten te ſchrijven; die Mittel e. mir = ontbreken mij; *ich werde es an nichts e. laſſen* = ik zal zorgen, dat er niets ontbreekt. **erlöſigung**, w. — = gebrek, gemis; in E. eines Biſches = bij gebrek aan een tafel; in E. eines Beſſern = bij gebrek aan beter. **erlöſigen**, ſchw. (h.) = [vermannen]; **ſich e.** = zich vermannen, moed vatten. **erlöſigen**, ſchw. (h.) = matigen; (den Preis) verminderen, verlagen; (*Jahresſchwundigkeit*) verminderen. **erlöſigung**, w. —, —en = matiging enz. **erlöſigen**, ſchw. (h.) = afmatten, uitputten, vermoeien; e., (f.) = mat, zwak worden, verzwakken, opraken. **erlöſigung**, w. — = afmatting, verzwakking, vermoeienis, uitputting. I. **erlöſen**, ft. (h.) = beoordeelen, overwegen; meenen, beſeffen, bevroeden, begrijpen; [uitmeten]. II. **erlöſen**, f. —s = oordeel, meening, gevoelen, goedvinden. **erlöſen**, ft. (h.) = te meten; begrijpelijk, te gissen. **erlöſen**, ſchw. (h.) = vaſtstellen, bepalen, uitmaken; nasporen, ontdekken, vinden. **erlöſen**, w. —, —en = vaſtſtelling, op-, nasporing, ontdekking, uitvorsching. **erlöſen**, ſchw. (h.) = mogelijk maken. **erlöſen**, w. — = mogelijkheid, gelegenheid. **erlöſen**, ſchw. (h.) = vermoorden. **erlöſen**, w. —, —en = ('t) vermoorden, vermoording, moord. **erlöſen**, ſchw. (h.) = vermoeden; e., (f.) = moe(de) worden. **erlöſen**, w. —, —en = vermoedheid, vermoedenis, moeheid. **erlöſen**, ſchw. (h.) = opvroolijken, opmonteren; aan-, bemoedigen, aansporen, opwekken; [wekken, **ſich e.** = wakker worden]. **erlöſen**, w. —, —en = aanmoediging, opwekking. [**erlöſen**], **erlöſen**, ſchw. (h.) = aanmoedigen. **erlöſen**, w. —, —en = aanmoedigen. **Ern**, zie *Ern*. **erlöſen**, ſchw. (h.) = voeden, onderhouden; (*ſeine Familie*) in de behoefte van (zijn gezin) voorzien; **ſich e.** = in zijn onderhoud voorzien, zijn brood verdienen; **ſich vom Fiſchfang e.** = leven van de viſchvangst; *vgl.* Friede. **erlöſer**, m. —s, — = verzorger (der Familie), kostwinner, steun. **erlöſen**, w. — = voeding, onderhoud, verzorging. **erlöſen**, unr. (h.) = benoemen (zu einem Amte, zum Profeſſor: in een ambt, tot profes-

VAN GELDEREN, *Duitsch Woordenboek*, I.

sor), aanstellen. **erlöſen**, w. —, —en = benoeming. **erlöſen**, m., *urkunde*, w. = aanſtelling, diploma. **erlöſen**, w. = Ernestine. **erlöſer**, **erlöſer**, m. —s, — = vernieuwer. **erlöſen**, ſchw. (h.) = vernieuwen; (*ſein Geſch*) herhalen, opnieuw indienen; (*ein Poſt*: loterijbriefje) fourneeren. **erlöſen**, w. —, —en = vernieuwing enz. **erlöſen**, **erlöſen**, w., **erlöſen**, m. = talon. **erlöſen** = vernieuwd. **erlöſen**, zie *Erneuerung*. **erlöſen**, ſchw. (h.) = verminderen, -lagen, -nederen; **ſich e.** = zich vermindere. **erlöſen**, **erlöſen**, w. —, —en = vermindering, -laging, -nederling. I. **erlöſen** (*eigenn.*), m. = Ernst. II. **erlöſen**, m. —es = ernst, gestrengheid; es iſt mir E. = ik meen 't in ernst; *das iſt nicht Ihr E.* = dat meent U niet; *im E.* = in ernst, ernstig; E. machen = 't ernstig meenen; *mit E.* = ernstig, ijverig; alles (allen) Ernstes = in allen ernst. II. **erlöſen** (*Adj.*) = ernstig; (*Wort ook*) waardig, streng; (*ich nehme es*) ernstig op. [**erlöſen**, ſchw. (h.) = ernstig zijn, e. spreken]. **erlöſen** = ernstig (*Mann, Auſtreter*); *be-* daard deſtig, streng. **erlöſen**, w. — = ernst(igheid), deſtigheid. **erlöſen** = ernstig (*Wort, Ermahnung, Strafe*); streng, met nadruk. **erlöſen**, w. —, —n = oogst, inzameling, opbrengst; *vgl.* Saat. **erlöſen**, w. = vooruitzicht van den oogst. **erlöſen**, m.; **erlöſen**, f.; **erlöſen**, m.; **erlöſen**, Pl.; **erlöſen**, f. = oogst(bericht; -bier (-feest); -opbrengst; -vakantie; -feest. **erlöſen**, m. = heeredienst bij den oogst. **erlöſen**, m.; **erlöſen**, f.; **erlöſen**, m. = oogst(krans; -lied; -maand (Augustus). **erlöſen**, ſchw. (h.) = oogsten, inzamelen; *wie man ſä(e)t, ſo wird man e.* = zooals men zaait, zoo maait men. **erlöſen**, w.; **erlöſen**, m.; **erlöſen**, f.; **erlöſen**, w. = oogst(raming; -preek; -wed(er); -tijd. **erlöſen**, ſchw. (h. u. f.) = ontuuchteren (*ſig. en fig.*). **erlöſer**, m. —s, — = veroveraar. **erlöſer**, ſchw. (h.) = veroveren, zich meester maken van; e. von = veroveren op. **erlöſer**, w. —, —en = verovering, inbezitneming, inneming. **erlöſer**, w. = veroveringszuchtig; *be-* haagziek. **erlöſen**, ſchw. (h.) = openen; (*ein Teſtament*, die *Sihung*, die *Jagd*, eine *Eiſenbahn*, den *Ball*, ein *Geſchäft*, den *ſelbſt*, die *Auſſtellung*) o.; (*eine Vorſtellung*, *Vorleſung*) beginnen; (*ſeine Meinung*, *Abſicht*) mededeelen, te kennen geven; (*einem einen Kredit*) verleenen, o.; **ſich gegen einen, ſich einem e.** = zijn hart voor iem. uitstorten, iem. zijn gevoel openbaren; *es erlöſet ſich eine Auſſicht* = er doet zich een vooruitzicht op, er opent zich een v. **erlöſen**, w. —, —en = opening, begin; mededeeling, opening van zaken, verklaring. **erlöſen**, w. = openings-, inwijdingsplechtigheid; -rede. **erlöſen**, ſchw. (h.) = (nauwkeurig) verklaren, uiteenzetten, beredeneeren, (uitvoerig) beſpreken, toelichten. **erlöſen**, w. —, —en = verklaring, uiteenzetting, betoog.

Eros (met *o*), m. = Eros, liefdegod. **Ero'til**, w. — = erotika, minnepoëzie. **Ero'tiler**, m. —s, — = minnedichter. **ero'tisch** = erotisch, liefdes... minne...
Er'pel (nrdb.), m. —s, — = waard, woord. **er'picht** auf (Vff.) = verzot, bijzonder gesteld, veriekkerd, belust op; (ook *attr.*) eine e. e. Zeitungsfierin = een ijverige (hartstochtelijke) krantelezeres.
er'pres'sen, *schw.* (h.) = afpersen, -dwingen, -dreigen. **Er'pres'ser**, m. —s, — = afperser, -dreiger. **er'pres'serisch** = afdreigend, bijwijze van afdreiging. **Er'pres'sung**, w. —, —en = afdreiging, knevelarij. **er'pro'bun**, *schw.* (h.) = beproeven, op de proef stellen, toetsen; (*soms*) ervaren, ondervinden; *er'probte* Freunde, Irene = beproefde vrienden, trouw.
[er'queit'shen zie per'quet'shen]. **er'queit'sen**, *schw.* (h.) = verkwikken, laven, oprisschen. **er'quid'tich** = verkwikkend, -frisschend. **Er'quit'tung**, w. —, —en = verkwikking, verfrissing, lafenis.
er'rat'fen, *schw.* (h.) = bijeengaren, -rapen. **er'rat'bar** = te raden, op te lossen. **er'rat'fen**, *ft.* (h.) = raden, oplossen; *er'* = geraden! precies!
er'rat'tich = erratisch, dwalend, verstrooid zwerf...; e. er Blod = zwerfblok. **Er'rat'tum**, *f.* —s, .ta = erratum, drukkout.
er'rech'nen, *schw.* (h.) = uitrekenen.
er'reg'bar = prikkelbaar, gevoelig, lichtgeraakt. **er'reg'barkeit**, w. — = prikkelbaarheid. **er're'gen**, *schw.* (h.) = [bewegen, in beweging brengen]; veroorzaken, doen ontstaan, opwekken; (einen) opwinden; aanzetten, verlevendigen; eimen die Galle e. = iems. toorn, gal wekken; (Mitleid, Appetit, Magnetismus) (op)wekken; (Aufruhr, Meid) verwekken; (Stauben) wekken; (Sturm, Lärm) veroorzaken; (Argernis, Aufmerksamkeit, Neugierde) gaande maken; (Anreg) doen ontstaan. **er're'ger**, m. —s, — = veroorzaker enz., *vgl.* erregen.
er'regt' = opgewonden, levendig, opgewekt. **er're'gung**, w. —, —en = opwindend, ontroering, opgewondenheid, agitatie; opwekking.
er'reich'bar = bereikbaar, binnen 't bereik; verkrijgbaar. **er'reich'en**, *schw.* (h.) = bereiken, reiken tot (aan), komen tot; eimen e. = (ook) iem. evenaren; (den Zug) halen; wenn Sie's noch e. wollen, müssen Sie sich ellen = als U 't nog halen wilt... **er'reich'ung**, w. — = bereiking, ('t) bereiken. **er'reit'en**, *ft.* (h.) = rijdend bereiken, r. inhalen, r. verkrijgen. **er'ren'nen**, *unr.* (h.) = inhalen. **er'reit'en**, *schw.* (h.) von, aus = redden (van, uit). **er'reit'ler**, m. —s, — = redder, bevrijder. **er'reit'tung**, w. = redding, bevrijding.
er'rid'ten, *schw.* (h.) = oprichten, stichten, vestigen; eine Handelsgesellschaft e. = een vennootschap aangaan; (ein Testament usw.) maken; (einen Vertrag e. = een verdrag sluiten). **er'rid'tung**, w. — = oprichting, stichting, vestiging. **er'rin'gen**, *ft.* (h.) = (door Inspanning) verwerven, verkrijgen, bereiken; behalen, bevechten. **er'rd'ten**, *schw.* (f.) = blozen, rood worden. **er'ru'fen**, *ft.* (h.) = beroepen. **er'ru'genschaft**, w. —, —en = ('t) verworvene, verworven goed of vermogen, aanwinst; verovering; politieke, gesellschaftliche E..en = verworven staatkundige, sociale rechten; geistige E..en = veroveringen op geestelijk gebied; E..en = (r.) 't geaurende 't huwelijk verworven goed.

er'fat'tigen, *schw.* (h.) = verzadigen. **er'fat'tlich** = te verzadigen. **Er'fat't**, m. —es = vergoeding, restitutie, verhaal, schadeloosstelling; vervanging, surrogaat; opbrengst, tegenwaarde; eimen E. leisten = iem. vergoeding geven, schadeloos stellen. **Er'fat't...** = vervangings... ..surrogaat; waarloos, reserve... .. hulp...
Er'fat'tanter, m. = reserveanker. **Er'fat'tge'schäft**, *f.* = werving, rekruteering. **Er'fat'tglied**, *f.* = kunstltd. **Er'fat'tommission**, w. = militie-raad. **Er'fat'tmann**, m. = plaatsvervanger, remplaceant. **Er'fat'tmannschaft**, w. = nieuwe lichter, rekruten. **Er'fat'tmittel**, *f.* = surrogaat. **Er'fat'tpflicht**, w. = verplichte schadevergoeding. **Er'fat'tstück**, *f.* = rezervestuk, duplicaat. **Er'fat'tteil**, m. = reserve-, onderdeel, fitting. **Er'fat'ttruppen**, *Pl.* = dépot(s). **Er'fat'twahl**, w. = tusschentijdsche verkiezing. **er'fat'tweise** = als vergoeding, ter vervanging, subsidiair.
er'fau'fen, *ft.* (f.) = verzuipen, -drinken, on'der-loopen. **er'fau'fen**, *schw.* (h.) = verzuipen, -drinken. **er'fau'tung**, w. — = verdrinking.
er'fau'thern, *schw.* (h.) = met kleinhandel verdienen, bij elkaar sjacheren. **er'fau'ten**, *ft.* (h.) = scheppen; (*idd.*) = erarbeiten; [e., *schw.* (h.) = verschaffen]. **er'fau'ter**, m. —s, — = schepper. **er'fau'tung**, w. — = ('t) scheppen, schepping. **er'fau'ten**, *schw.* u. *ft.* (f.) = (weer)klinken; [bekend worden]. **er'fau't'ren**, *schw.* (h.) = bijeenschrapen. **er'fau't'bern**, *schw.* (h.) = huiveren. **er'fau't'en**, *schw.* (h.) = aanschouwen, gewaar worden, zien. **er'fau't'nen**, *ft.* (f.) = verschijnen; schijnen (te zijn), voorkomen; [blijken]; vor Bericht e. = vóorkomen, voor 't gerecht vers.; die Stunde er'fau't = verschijnt, breekt aan; (von Büchern) vers., uitkomen. **er'fau't'nung**, w. —, —en = verschijning; (droom)gezicht; aanblik; verschijnsel; E. Christi = Driekoningefeest; zur E. kommen, in die E. treten = verschijnen, zich openbaren, zich vertoonen, zichtbaar worden; zur E. bringen = doen verschijnen. **er'fau't'gen**, *ft.* (h.) = doodschietsen; *sch.* e. = (ook) zich voor den kop schieten; **er'fau't'gen sein** = (ook) totaal verbaauwereerd zijn, er niets van begrijpen, (ook) naar de maan, verloren zijn. **er'fau't'den**, *ft.* (h.) = bijeenschrapen; met zwoegen en sloven krijgen.
er'fau't'fen, *ft.* (h.) = slapend verkrijgen. **er'fau't'fen**, *schw.* (h. u. f.) = (*tr. en intr.*) verslappen, -zwakken (*eig. en fig.*). **er'fau't'fung**, w. —, —en = verslapping, verzwakking, verval. **er'fau't'gen**, *ft.* (h.) = doodsklaan, dooden, verslaan. **er'fau't'gen**, *ft.* (h.) = listig, steelsgewijze krijgen, besluisen, verschalken. **er'fau't'gung**, w. —, —en = verschalking, listige verwerving. **er'fau't'gen**, *ft.* (h.) = (*meest fig.*) ontsluiten, openen; afleiden; *sch.* e. = zich ontsluiten, ontsluitken.
er'fau't'fen, *schw.* (h.) = [uit-, leegscheppen]; (*sch.*) seine Kräfte, Gebuld, Mittel) uitputten; (Men'schen) door en door leeren kennen; (ein Thema) tot in de kleinste bijzonderheden, afdoende behandelen. **er'fau't'lich** = uit te putten. **er'fau't'fung**, w. — = uitputting. **er'fau't'fen**, *zie er'fau't'gen*.
er'fau't'fen, *schw.* (h.) = doen schrikken, verschrikken; e., *ft.* (f.) (du er'fau't'ft, er er'fau't'ft; er'fau't'ft; er'fau't'ft; er'fau't'ft er'fau't'ft) = schrikken, ontstellen (über Vff., vor Dat.). **er'fau't'lich** = verschrikkelijk, vreeselijk. [er'fau't'nis, *f.* = schrik, ontsteltenis]. **er'fau't'ben**, *ft.* (h.) =

met schrijven verwerven, verkrijgen. **erschrei'en**, ft. (h.) = beschreeuwen. **Erschroc'tenheit**, w. — = verschriktheid, ontsteldheid. **erschro'ten**, [schw. (h.) = (*mijnw.*: al delvend een ertslaag of wel) openleggen.

erschüt'ten, [schw. (h.) = (*mijnw.*) vinden. **erschüt'tern**, [schw. = (h. u. f.) schokken: schudden, trillen; (h.) doen wankelen, treffen, hevig aandoen. **Erschüt'terung**, w. —, —en = schok: stoot, schudding, trilling, hevige aandoening.

erschwel'ten, ft. (f.) = zwellen. **erschwe'ten**, [schw. (h.) = verzwaren, zwaarder, moeilijker maken, bemoelijken, erger maken, verergeren. **Erschwe'rung**, w. —, —en = verzwareing, verergering. **erschwin'eln**, [schw. (h.) = door zwendelarij krijgen, bijeenzwenden. **erschwin'gen**, ft. (h.) = bereiken, komen tot; [uitslaan, uitspreiden]; (das kann ich nicht) opbrengen, betalen. **erschwing'lich** = bereikbaar, op te brengen.

erf'hen, ft. (h.) = [zien, gewaar worden]; zien, besluiten; (uit)kiezen; aus Ihrem Brief ersehe ich = zie ik, maak ik op; [ich eines Urteils e. = zijn voordeel in iets zien]. **erf'hen**, [schw. (h.) etw. = hevig verlangen, smachten naar. [erf'hen = verzet]. **erf'bar** = herstelbaar, te vergoeden, vervangbaar. **erf'zen**, [schw. (h.) = vervangen, vergoeden, restitueeren; herstellen; einem etw. e. = (*ook*) iem. voor iets schadeloos stellen. **erf'lich**, zie erf'bar. **Erf'zung**, w. — = vervanging, vergoeding, herstel.

erf'lich = duidelijk, te zien, blijkbaar; daraus ist e. = hieruit blijkt. **erf'gen**, [schw. (h.) = (over)winnen. **erf'gen**, ft. (h.) = met zingen verdienen, krijgen. **erf'gen**, ft. (f.) = (weg)zinken; e., (h.) = (*mijnw.*) bereiken, vinden. **erf'gen**, ft. (h.) = verzinnen, uitbedenken, bedichten. **erf'gen'lich** = uit te denken, te bedenken. **erf'gen**, ft. (h.) = door verjaring verkrijgen; ein Zeugnis e. = een getuigschrift verkrijgen door een zekeren tijd in een klasse door te brengen; [blijven zitten; erf'essen = verzet]. **Erf'zung**, w. — = (acquisitieve) verjaring.

erf'hen, [schw. (h.) = bespieden, be-, afloeren, bespeuren, ontdekken. **erf'hen**, [schw. (h.) = (be)sparen (*ook fig.*), bezuinigen.

I. **Erf'par'nis**, f. —jes, —je = ('t) bespaarde, spaarpenning; E..je machen = sparen. II. **Erf'par'nis**, w. —, —je = besparing, bespaarde.

Erf'par'ung, w. —, —en = besparing, bezuiniging. **Erf'par'ungsr'ad'licht'en**: aus E. = om zuinigheids-, bezuinigingsredenen. **erf'p'e'chern**, [schw. (h.) = aufsp'e'chern. **erf'p'e'chen**, [schw. (h.) = spietsen. **erf'prie'gen**, ft. (f.) = voort-, ontspruiten, [bevorderlijk zijn (mit Dat.)]. **erf'prie'lich** = bevorderlijk, nuttig, oorbbaar. [erf'pu'ten, [schw. (h.) = met de spoel, met weven verwerven].

I. **erf't**, Adj. = eerst; fürs e. e. = ten eerste; vooreerst, -loopig; zum e. en = ten eerste; am e. en = (op) den eersten (des Monats), (*ook*) 't eerst; zum erftenmal, zum e. en Mal = voor 't eerst; der E..e in der Klasse = de eerste; der erf'beste, der e..e (der) beste = de eerste de beste; die E..en werden die Rechten sein (H). II. **erf't**, Adv. = eerst, vooraf, pas; eben e. = pas, net; geht e. recht! = nu juist! und e. so einer = en dan (en vooral) zoo een; wäre ich nur e. da! = was ik er maar alvast! es muß sich e. zeigen = 't moet nog blijken.

erf'kan'den, Part. von erf'ehen. **erf'kan'ten**, [schw. (f.) = versterken, sterk (dik, krachtig) worden, aansterken, ophloeien. **erf'kan'ten**, [schw. (f. u. h.) = verstijven, (doen) stollen. **erf'kan't** = verstijfd, -steend, -kleumd; -stomd. **Erf'kan't'ung**, w. — = verstijving, -stomming. **erf'kan't'ien**, [schw. (h.) = (Ausgaben, Auslagen) teruggeven, vergoeden; (eine Wohltat) vergelden; [geven, (Dank) brengen, betuigen]; Bericht e. = verslag geven, uithbrengen. **Erf'kan't'ung**, w. —, —en = teruggave, vergoeding, restitutie, ('t) uithbrengen (*wan een verslag*).

Erf'kauff'ung, w. = eerste opvoering, première.

I. **erf'kaunen**, [schw. (h.) = verbazen, -wonderen; e., (f.) [ich e.] = zich verbazen, verbaasd, verwonderd zijn, staan. II. **Erf'kaunen**, f. = verbazing, -wondering; in E. gehen = verbazen, verbaasd doen staan; in E. geraten = verbaasd zijn.

erf'kaun'swert, -würdig, **erf'kaun'lich** = verbazingwekkend, -bazend, -wonderlijk.

erf'kauff', zie erf'ka.

erf'ken, ft. (h.) = doodsteken. [erf'ken'ten, [schw. (h.) = doen stikken, verstikken]. **erf'ke'nen**, unt. (h.) = koopen (nam. bei einer Versteigerung), (*veroud. en nog gew.*) doorstaan; e., (f.) = (von den Toten) verrijzen, opstaan. **Erf'ke'nung**, w. — = opstanding, verrijzenis. **erf'ke'ig'bar** = beklim-, bestijgbaar, te beklimmen.

erf'kel'gen, ft. (h.) = beklimmen, bestijgen, (*fig.*) opklimmen tot. **Erf'kel'gung**, w. = bestijging, beklimming. **erf'kel'ten** (schw. u. fdb.), [schw. (h.) = maken, samenstellen, vervaardigen. **Erf'kel'tung**, w. = samenstelling, *vgl.* erf'stellen.

er'kens = ten eerste, eerstens.

erf'ken'ben, ft. (f.) = besterven, wegsterven, -kwijnen, afsterven; [sterven, den dood vinden; ich erf'kerbe in tiefter Demut = ik blijf (tot den dood) uw onderdanige ..].

er'kere (der, die, das) = de eerste; erf'kerer = de eerste, gene, eerstgenoemde. **erf'geboren** = eerstgeboren. **Erf'geburt**, w. = eerstgeboorte. **Erf'geburtsrecht**, f. = eerstgeboorterecht. **erf'gemeldet**, -genannt = eerstgenoemd, bovenvermeld, voorschreven.

erf'ke'ten, [schw. (h.) = doen stikken, smoren, verstikken; e., (f.) = stikken; zum E. heiß = snikheet, om te stikken. **Erf'ke'tung**, w. —, —en = verstikking.

erf'klaffig = eerste-klasse... eesterangs, prima. **erf'lich** = ten eerste, eerstens, eerst. **Erf'kl'ng**, m. —s, —e = eersteling; (*ook wel*) baby. **Erf'kl'ngsarbeit**, w. = beginnelingswerk. **Erf'kl'ngsbetten**, f. = kinder-, babybedje. **Erf'kl'ngsversuch**, m. = eerste poging, eerste proef.

erf'kl'ng = eerst, (voor) den eersten keer. **erf'kop'eln**, [schw. (h.) = bijelkaar zoeken, b. scharrelen.

erf'krah'len, [schw. (h.) = stralen, schitteren. **erf'kre'ten**, [schw. (h.) = er naar streven, najagen, (door ijverig streven) verwerven. **erf'kre't'ien**, [schw. (h.) = uitstrekken, [strekken, uitsteken, rekken]; sich e. = zich uitstrekken, reiken. **Erf'kre't'ung**, w. — = uitstrekking, -gestrektheid. **erf'kre't'ien**, ft. (h.) = winnen, (den Sieg) behalen; (sein Recht) verkrijgen (door een proces).

erf'krellig(e Hypothek) = eerste.

erf'kaun'ten: das ist e. und erlogen = dat is een gemeene leugen.

Erfstunterzeichneter(r) = de eerste ondergeteekende.

erfähr'men, [schw. (h.) = stormenderhand nemen. **Erfahr'mung**, w. —, —en = (inneming door) bestorming.

Erstwärterin, w. = hoofdverpleegster.

I. **erfu'hen**, [schw. (h.) = verzoeken. II. **Erfu'hen**, f. = verzoek.

ertan'zen, [schw. (h.) = met dansen (ver)krijgen, bij elkaar dansen. **ertan'pen**, [schw. (h.) = be-trappen, snappen; auf dem Diebitahl, auf frischer Tat e. = op diefstal, op heeter daad b. **ertan'ben**, [schw. (f.) = doof worden; e., (h.) = doof maken, verdooven. **ertei'ten**, [schw. (h.) = (Befehl, einen Befehl, einen Rat, die Erlaubnis, Unterricht, Auskunft, ein Lob, einen Berweis) geven; (Dedarge) verleenen; (Pässe) uitreiken; (einen Kreditbrief) afgeven. **erid'nen**, [schw. (h. u. f.) = (weer)klinken. **erid'ten**, [schw. (h.) = (die Begierden) doodden, verstikken. **Ertd'tung**, w. — = dooding.

Ertrag', m. —(e)s, ..träge = opbrengst (zoowel in geld als in natura), bedrag; reiner E. = zuivere, netto opbrengst; E. geben = opbrengen, -leveren. **ertra'gen**, f. (h.) = verdragen, dulden, uithouden; [opbrengen, op-leveren]. **ertrag'lich** = (ver)draaglijk, te dulden, uit te houden. **ertrag'los** = renteloos, niets opbrengend. **Ertrag'nis**, f. —jes, —je = Ertrag. **ertrag'reich**, (gwst.: **ertrag'fam**) = voordeelig, winstgevend, vruchtbaar, produktief. **Ertrags'fähig'keit**, w. = produktiviteit, rentabiliteit. **Ertrags'kener**, w. = bedrijfs- en inkomstenbelasting. **Ertrags'wert**, m. = waarde van de opbrengst. **ertrau'ten**, [schw. (h.) = verdrinken. **ertrau'men**, [schw. (h.) = droo-men, zich verbeelden. **ertrau'ten**, f. (h.) = vertreden, -trappen]. **ertrin'ten**, f. (f.) = verdrinken. **ertruf'ten**, [schw. (h.) = afdwingen. **ertrau'ten** = verdronken (ook van land).

Ertrags'tigung, w. — = verdegelijking.

ertrig'gen, [schw. (h.) = o'verleggen, -houden, -verdienen, besparen; jeht eribrigt (mir) noch zu lager = nu blijft mij nog over (rest mij nog) te zeggen; sich e. (unp.) = overbodig, onnoodig zijn. **Ertrig'gung**, w. —, —en = besparing, ('t) overgelegde.

Erudition', w. — = eruditie, geleerdheid.

erui'er'bar = vindbaar, uit te vorschen. **erui'e'ren**, [schw. (h.) = opsporen, uitvissen, aan 't licht brengen. **Erui'e'ring**, w. — = op-sporing enz., vgl. eruieren.

Erup'tion', w. —, —en = eruptie, uitbarsting. **Er'be**, w. —, —n = linze.

I. **erwa'hen**, [schw. (f.) = wakker worden, ont-waken; der Tag erwacht = breekt aan. II. **Erwa'hen**, f. = ('t) ontwaken.

I. **erwach'ten**, f. (f.) = opgroeien, zijn vollen was-dom bereiken; daraus e. etnem Schwierigkeiten, Kosten, Schäden, Portelle = voortvloeien. -komen, ontstaan. II. **erwach'ten**, Adj. = volwas-sen; E. e(r) = volwassene, volwassen persoon.

erwä'gen, f. (h.) = overwe'gen, nagaan, over-leg'gen, in aanmerking nemen; alles wohl erwogen = alles wel beschouwd. **Erwä'gung**, w. —, —en = overweging, -legging; in E. seiner Dienste = uit aanmerking van zijn diensten; in E. daß .. = overwegende, dat; in E. ziehen = in aanmerking, in overweging nemen; zur E. und Nachricht = ter fine van konsideratie en advies (en ber(e)cht). **erwäh'ten**, [schw. (h.) = (ver)kiezen. **Erwäh'tung**, w. —,

—en = keus, keuze; verkiezing. **erwäh'nen**, [schw. (h.) [mit Gen.], jeht mit Nf. = vermelden, melding, gewag maken van. **erwäh'nenswert** = vermeldenswaard. **erwäh'nen'** = vermeld, ge-meld, bedoeld. **erwäh'n'erna'hen** = zoaals gemeld (is). **Erwäh'nung**, w. —, —en = (ver-melding, gewag; einer Sache E. tun = iets vermelden, melding, gewag van iets maken. **erwah'ren**, [schw. (h.) = (schwz.) waar maken, bewaarheden. [erwan'dern, [schw. (h.) = leeren kennen (op reis); met reizen (ver)krijgen]. **erwar'men**, [schw. (f.) = warm worden. **erwär'men**, [schw. (h.) = (ver)warmen; (ook: einen für eine Sache) warm maken. **Erwar'mung**, **Erwär'mung**, w. — = verwarming **erwar'ten**, [schw. (h.) = ver-, afwachten; das läßt sich von ihm e. = dat is van hem te verw.; [mit Gen.]; über, wiber E. = boven, tegen verwachting. **Erwar'tung**, w. —, —en = af-, verwachting; in E. (Gen.) = in afw. van. **erwar'tungsvoll** = vol verwachting, hoopvol.

erweck'ten, [schw. (h.) = wekken, wakker maken; (Furcht, Mitleid, Argwohn, Efel) (op)wekken; [voltrekken, verwekken, doen geboren worden, aansporen]. **erweck'lich** = opwekkend, stich-telijk. **Erweck'tung**, w. —, —en = ('t) wekken, opwekking. **erweck'ren sich**, [schw. (h.) = zich teweer stellen, zich verdedigen]; ich kann mich des Verdachtes nicht e. = ik kan de verdenking niet van mij afzetten; sich der Tränen e. = zijn tranen bedwingen, weerhouden; ich kann mich seiner Besuche kaum e. = ik kan hem niet verhinderen (beletten), mij te bezoeken; sich der Hitze e. = zich tegen de hitte beveiligen. **erwei'chen** = week te maken, te vermurwen. **erwei'chen**, [schw. (h.) = weeken, week maken (ook fig.), roeren, verteederen, vermurwen; e., (f.) = week, verteederd, geroerd worden. **Erwei'chung**, w. —, —en = verwekking, verteedering. **Erweis'**, m. —es, —e = bewijs, blijk, proef. **erwei'sen**, f. (h.) = (volledig) bewijzen; betoonen; (Wohlfaten, Dienste, (die letzte) Ehre) bew.; sich danbar e. = zich dankbaar bet.; sich (als ein, als einen Freund) e. = bew. te zijn, blijken; unre Hoffnung hat sich als eitel erweisen = onze hoop bleek ijdel te zijn. **erweis'lich** = bewijs-, blijkbaar. **erweis'lich'erna'hen** = zoaals te bewijzen is (was), blijkbaar. **Erwei'tung**, w. —, —en = bewijs. **erwei'tern**, [schw. (h.) = ver-wijden; (seine Macht, Rennstüße, ein Geschäft, sein Reich) uitbreiden; (die Grenzen) uitzetten. **Erwei'terung**, w. —, —en = verwijding; uitzetting, uitbreiding. **erwei'terungsfähig** = voor uitbreiding vatbaar.

Erwerb', m. —(e)s, —e = verdienste, kost-winning, opbrengst, profijt; verkrijging, ('t) verworvene, verworven goed; ook = Gewerbe. **erwerb'en**, f. (h.) = verkrijgen, -werven, -dienen, winnen. **Erwerb'ber**, m. = verkrijger, winnaar. **Erwerb'fleiß**, m. = nijverheid. **erwerb'lich** = gewerblich; (ook) te verwerven, te verkrijgen. **erwerb'fam** = ijverig, nijver. **Erwerb'fam'keit**, w. — = ijver, werkzaamheid. **erwerbs'fähig** = in staat zijn brood te ver-dienen. **Erwerbs'fähig'keit**, w. — = geschikt-heid om zijn brood te verdienen. **Erwerbs'genoss'chaft**, m. = vakgenoot. **Erwerbs'genossen'schaft**, w. = koöperatieve handelsvereniging. **Erwerbs'gesellschaft**, w. = handelsvereniging, -maatschappij. **Erwerbs'leben**, f. = handel en verkeer. **Erwerbs'loze(r)** = werk(e)looze. **Erwerbs'lozenfürsorge**, w. = werk(e)looze-

- m. = aarts[s]chelm; -schenker; -vleier; -schurk; -kletsjer; -zwelger (-brasser).
- Erz'speise**, w. = klokspijs, brons.
- Erz'spielder**, m.; **-spil'sbube**, m. = aarts[s]speler; -spitsboef.
- Erz'staub**, m. = ertsstof.
- Erz'stift**, f. = aartsbisdom, aartsticht.
- Erz'stute**, w. = ertslaag. **Erz'teufe**, -stiefe, w. = ertsdiepte, -streek. **Erz'trog**, m. = ertskuip, -bak. **Erz'tropfen**, m. = droppelvormig zilvererts.
- Erz'truchse**, m. = aartsvoorsnijder.
- erz'truenen**, [schw. (h.) = vertoornen, boosmaken; **sch e.** = zich vertoornen, boos worden.
- Erz'vater**, m. = aartsvader. **erz'bäterlich** = aartsvaderlijk. **Erz'verschwender**, m. = aartsverkwister.
- Erz'wage**, w. = ertschaal. **Erz'wand**, w. = ertswand. **Erz'wäsche**, w. = ('t) ertswassen; waschplaats. **Erz'werk**, f. = bronswerk.
- erzwer'ten** = bezweden 2.
- Erz'windbeutel**, m. = aartsblaaskaak, -windbuil.
- erzwin'gen**, ft. (h.) = (af)dwingen, afpersen. **erzwun'gen** = gedwongen, gemaakt, gehuisheid, geveinsd.
- Erz'wühlerer**, m. = aartswoekeraar. **Erz'zau'berer**, m. = aartstooenaar.
- es**, Pron. = het, 't; es gibt = er is, er zijn; es war einmal = er was eens; da schleicht es heran = daar komt iets aansluipen; es heult der Sturm = de storm loeit.
- Es**, f. —, — = es (muz.).
- Esh**, m. —es, —e = (oud en gws.) akker.
- Eschatologie** (sh = Sch-Gaul), w. — = eschatologie, leer van de laatste dingen.
- Eshc**, w. —, —n = esch, esscheboom; ook = Esh. **e'shen** = esschen(houten). **Eshenholz**, f. = esschehout.
- Esel**, m. —s, — = ezel (ook *voorwerp*); druiprek; ook = Affel; der E. schreit, taht = bakt; vom Pferd (Gaul) auf den E. kommen = aan lager wal komen, achteruitgaan, van den wal in de sloot raken; den Gad schlagen und den E. meinen = steken onder water geven; den E. zu Grabe läuten = met de beenen (onder de tafel) heen en weer bengelen; der E. fährt heraus = zijn haar begint grijs te worden; einem (den, einen) E. böhren = iem. bespotten; der E. geht immer voran = varkens voor. **Eselei**, w. —, —en = domheid, ezelachtigheid, stommiteit.
- Eselfüllen**, f. = ezelsveulen. **e'selgrau** = ezelgrijs, grau. **e'selhaft** = ezelachtig. **Eselin**, w. —, —nen = ezelin. **e'seln**, [schw. (h.) = blokken, vossen, sjouwen; stommiten begaan.
- Eselstrüde**, w.; **-haut**, w.; **-haupt** (-hoofd), f.; **-kopf**, m. = ezelsbrug; -vel; (schp.)-hoofd; -kop.
- Eselstiel**, w. = wegdistel. **Eselstiel**, w. = ezelnemelk. **Eselstohr**, f. = ezelsoor, vouw (in een boek); E. en = (ook) aronskelk; [einem E. en deuten = iem. bespotten]. **Eselstrüden**, m. = ezelsrug (ook *tech.*). **Eselreiber**, m. = ezeldrijver.
- Eska'der**, w. —, —s = eskader. **Eska'dron**, w. —, —en u. —s = eskadron.
- Estala'de**, w. —, —n = eskalade (*bestorming met ladders*).
- estamotie'ren**, [schw. (h.) = eskamoteeren, weggoochelen.
- Estar'pe**, w. —, —n = eskarpe.
- Estarpins'** (spr.: *eskarpens*), Pl. = escarpins, dansschoenen; en E. (spr.: *à E.*) = in balkostuum (*aan 't hof in Berlijn*).
- Estimo**, m. —s, —s = Eskimo.
- Estomp'te**, **Estont'**, m. —s = diskonto, korting. **estomptie'ren**, **estontie'ren**, [schw. (h.) = diskonteeren.
- Estorial** zie *Esfurial*.
- Estorte**, w. —, —n = eskorte, geleide, bedekking. **estortie'ren**, [schw. (h.) = eskortteeren.
- Esturial**, f. —(e)s = Eskuriala (*koninkl. slot en klooster bij Madrid*).
- Estoteriker**, m. —s, — = esoterikus, ingewijde.
- estoterisch** = esoterisch, mistiek, geheim.
- Espe**, w. —, —n = ratelpopulier, esp(eboom).
- espen** = espen.
- Espe/baum**, m.; **-blatt**, f.; **-holz**, f.; **-laub**, f. = espelboom; -blad; -hout; -loof; er zittert wie Espe/laub = hij heeft als een espeblad.
- Esperantist**, m. —en, —en = esperantist.
- Esperanto**, f. —s = esperanto.
- Esplanade**, w. —, —n = esplanade, (wandelp)lein.
- Essay** (spr.: *essae*), m. —s, —s = essay, verhandeling, vertoog. **Essayist**, m. —en, —en = essayist.
- es'bar** = eetbaar.
- I. Es'te**, w. —, —n = vuurhaard, smidse, schoorsteen. **II. Es'te**, f.: in seinem E. sein = in zijn element, in zijn knolletuin zijn.
- I. es'sen**, ft. (h.) (du isst u. ißt; er ißt; aß; aße; ißt! geessen) = eten; zu Mittag, zu Abend e. = 't middagmaal, 't avondeten gebruiken.
- II. Es'sen**, f. —s, — = eten, maal(tijd), spijs; zum E. einladen = uitnoodigen om te komen eten.
- Es'senfeger**, -lehrer, m. = schoorsteenveger.
- Es'senzeit**, w. = etenstijd, tijd om te eten.
- essential**, **essentiell** (spr. t = ts) = essentieel, in 't wezen van de zaak (gegrond), hoofdzakelijk. **Essenz**, w. —, —en = essentie, ('t) wezen van iets; aftreksel, extract, geest.
- Es'ser**, m. —s, — = eter; ein starker E. = een stevig eter. **Es'selage**, f. = feestmaal.
- Es'sig**, m. —s, —e = azijn; zu E. werden = zuur worden, verzuren; (*fig.*) verongelukken. in 't water vallen; damit ist es E. = dat is verkeken, mis. **Es'sigälchen**, f. = azijnaltje.
- es'sigartig** = azijnachtig. **Es'sigäther**, m. = azijnether. **Es'sigbaum**, m. = azijnpruikboom.
- Es'sigbraten**, m. = zuurgebraden vleesch.
- Es'sigbrauer**, m.; **-brauerei**, w.; **-brähe**, w.; **-fabrik**, w.; **-flask**, w.; **-geist**, m. = azijnmaker; -makerij; -saus; -fabriek, -flesch; -geest.
- Es'sigurke**, w. = augurkje (in azijn, in 't zuur).
- Es'sighandel**, m.; **-händler**, m.; **-mutter**, w. = azijnhandel; -koopman; -moer.
- Es'sigrose**, w. = provincieeros. **es'sigsaure** = azijnzuur. **Es'sigsaure**, w. — = azijnzuur.
- Es'sigstorb**, m.; **-löffel**, m.; **-lust**, w. = eet[]mand (ménagère); -lepel; -lust.
- Es'spilz**, m. = eetbare paddestoel. **Es'saal**, m. = eetzaal. **Es'stunde**, w. = etensuur.
- Es'stisch**, m.; **-ware**, w.; **-zimmer**, f. = eet[]tafel; -waar; -kamer.
- Estala'de**, w. —, —n = estakade, paalwerk.
- Est'e**, m. —n, —n = Estlander.
- Esther**, w. = Ester.
- Est'land**, f. = Estland. **Est'länder**, m. —s, — = Estlander. **est'ländisch**, **est'nisch** = Estlandsch.
- Estra'de**, w. —, —n = estrade.
- Estragon**, m. —s = dragon.
- Estrich**, m. —(e)s, —e = vloer (*van leem, cement, tras enz.*), estrik; [schw. auch] zolder(ing).

etablie' ren, ſchw. (h.) = etablisseeren, vestigen; etabliert bleiven = gevestigd blijven. **Etablisse-ment'** (spr.: . . mō), f. —s, —s = etablissement, inrichting, vestiging.

Etage (spr.: *etazje*), w. —, —n = etage.

Etage're (spr.: *etazjere*), w. —, —n = etagere.

Etap'pe, w. —, —n = etap(pe) (zie *2de deel*).

Etap'penstra'ke, w. = etappeweg. **etap'pen-wei'se** = bij (in) etappes, bij gedeelten.

Eta't (spr.: *etd*), m. —s, —s = begrooting, budget. **etati'stiek' ren**, ſchw. (h.) = op de be-grooting brengen. **etati'mā'gig** = volgens de begrooting.

Etats'bera'tung (spr.: *etats* . .), w.; **etats'bera'tung** (diskussie (-debat); -jaar.

Etats'ster'ke, w. = nominale sterkte (v. d. troepen).

etc. zc. = et cetera.

E'thik, w. — = ethika, zedeleer. **e'thisk** = ethisch, zedelijk.

Ethnograph', m. —en, —en = ethnograaf, volksbeschrijver. **Ethnographi'e**, w. — = ethnografie. **ethnogra'phisk** = ethnografisch.

Ethnolog', m. —en, —en = ethnoloog, volke-kundige. **Ethnologie**, w. — = ethnologie, volkekunde. **ethnolo'gisk** = ethnologisch.

Etiket', f. —s, —s = etiket. **Etiket'te**, w. —, —n = etiket; etikette. **etikettic' ren**, ſchw. (h.) = etiketteeren.

et'liche = ettelijke, eenige; e. breijg = goed dertig; e. fagen = sommigen zeggen; etliches = iets, een deel. **et'lichemal'** = soms, somtijds, dikwijls).

Et'mal, f. —(e)s, —e = (*schp.*) etmaal.

Etrurien, f. —s = Etrurië. **Etrus'ster**, m. —s, — = Etrusker.

Etsch, w. — = Etsch, Adige.

Et'ter, m. —s, — = (*gwst.*) heining, schutting, afsluiting; perk; dorpsweide.

Et'ude, w. —, —n = etude, studie.

Etui' (spr.: *eeloete*'), f. —s, —s = étui, koker.

et'wa u. **et'wa'** = misschien, soms, mogelijk, ongeveer, zoowat, bijvoorbeeld, om maar iets te noemen, gesteld; glouven Sie nicht e. = geloof maar niet; du verrijst e. = stel je voor (gesteld), je gaat op reis. **[etwan'(e)]** = etwa]. **etwa'ig**, **[etwan'ig]** = mogelijk, eventueel; een of ander. **et'was** = wat, iets, een beetje, een weinig; e. Weid = wat geld; e. Neues = iets nieuws; e. anderes = iets, wat anders; das ist doch e. = dat is altijd nog iets; ein gewisses E. = een zeker iets; jenes E. = dat zeker iets; wie nur e. = als iets. **[etwel'dje]** = etliches).

E'tymolog', m. —en, —en = etymoloog, woord-gronder. **E'tymologi'e**, w. —, —n = etymologie. **etymolo'gisk** = etymologisch. **etymologi'c' ren**, ſchw. (h.) = etymologizeeren. **E'tymon**, f. —s, . . ma = etymon, wortelstamwoord.

Et'zel, m. = Attila.

Eubio'tik, w. —, —en = eubiotiek (*de kunst van wél te leven*).

euch = u, jullie; (aan, voor) u, jullie.

Eucharisti'e, w. — = eucharistie, Heilig Avond-maal. **euchari'stik** = eucharistisch.

Eudāmonie', w. — = eudemonie, geluk-zaligheid.

Eudiomet'er, f. = eudiometer (*om de zuurstof in de lucht te meten*).

eu'er (eue're, euer) = uw, jullie, van u, van jullie; e. aller freund = u(w) aller vriend. **eu'ert'hal'ben**, **eu'e'gen**, **eu'wil'len** = uwentwege, om uwentwille.

Eugen', m. —s = Eugenius. **Euge'nie**, w. — = Eugenie. **Euge'nius**, m. — = Eugenius.

Eula'lia, **Eula'lie**, w. = Eulalia.

Eu'le, w. —, —n = (kerk)uil; raagbol; er ist E. unter den Arähen = hij wordt door iedereen voor den gek gehouden, bespot; E. n nach Athen tragen = uilen naar Athene brengen, water naar de zee dragen: overbodig werk doen; eine E. fangen = den wind voorin krijgen (*eig.*); da hat eine E. gejeffen = dat is misge-loopen; was dem einen seine E., ist dem andern seine Nachtigall = ieder zijn smaak. **Eu'len-spiegel**, m. = Uilspiegel, schalk, grappemaker.

Eulenspiegeli', w. —, —en = Uilspiegel-streek, grappemakerij, guitestreek.

Eumeni'den, Pl. = Eumeniden, Furiën, wraak-godinnen.

Eunuch', m. —en —en = eunuch, gesnedene, opzichter in den harem.

Euphemis'mus, m. —, . . men = eufemisme, verzachtende uitdrukking. **euphemi'stik** = eufemistisch, verzachtend, verschoonend.

Euphoni'e, w. — = eufonie, welluidendheid.

eupho'nisk = eufonisch, welluidend.

Euphrat, m. —s = Eufraat.

eu'rerfeits = van uw kant. **eu're'sglei'den** = uwgelijke. **eu'rethal'ben**, **eu'e'gen**, **eu'wil'len** = uwentwege, om uwentwille. **eu'rige** (der, die, das) = de, 't uwe; das E. = 't uwe; die E. n = de uwen.

Euro'pa, f. —s = Europa. **Euro'p'er**, m. —s, — = Europeaan. **euro'p'isk** = Europeesch.

eusta'sische Ad're = buis van Eustachius.

Eu'ter, f. —s, — = uier.

Euter'pe, w. = Euterpe (*muze v. d. toonkunst*). **ev.** = eventualiter, zie dit woord. **ev.** = evange-lisk. **Ev.** = Evangelium. **E. B.** = einge-tragener Beren.

E'va, w. — = Eva. **Ev'gen**, f. —s = Befe.

Evaluat'ion, w. —, —en = evakuatie, ont-, uitruiming. **evakui'e ren**, ſchw. (h.) = evaku-eeren: ledigen, uitruimen, luchtledig maken.

evange'listisk = evangelisch, protestantsch.

Evangelist', m. —en, —en = Evangelist.

Evange'lium, f. —s, . . lien = evangelie.

Evapora'tor, m. —s, . . to'ren = evaporator, verdamper.

Evasi'on, w. —, —en = evasie, uitvlucht, ontwijking.

Eventualität', w. —, —en = eventualiteit, gebeurlijkheid. **eventua'liter** = **eventuell'** = eventueel, mogelijk.

evident' = evident, blijkbaar. **Evidenz'**, w. —, —en = evidentie, blijkbaarheid.

e'voe! = evoël (*jubelkreet bij 't Bacchusfeest*).

Evoluti'on, w. —, —en = evolutie, ontwik-keling(sgang).

evul. = eventueel.

evvi'va! = evvival lang zal hij (zullen zij) leven.

Ev. (= Euer, Eure) = Uw(e); **Ev.** Majestät = Uwe Majesteit; **Ev.** Wohlgeboren = Ued.

E'wer, m. —s, — = ewer (*open éénmaster, hoofdzakelijk op de Beneden-Elbe*), schuit.

e'wig = eeuwig; [ook: ooit]; auf e. = voor e.; es ist e. schade = e. jammer. **E'wigkeit**, w. —, —en = eeuwigheid; in alle E. = von E. zu E. = in alle e., eeuwig en altijd; das tut er in E. nicht = in der e. niet. **e'wiglich** = eeuwig.

E'wr. (Euret) = van Uw . . .

exakt' = exakt, nauwkeurig. **Exakt'heit**, w. — = exaktheid, nauwkeurigheid.

Exaltati'on, w. —, —en = exaltatie, overspan-ning. **exaltiert'** = geëxalteerd, overspannen.

Exa'men, f. —s, . . mina = examen; ein E. machen, beſtehen = een e. doen; ein E. abnehmen = e. afnemen, examineeren; durch das E. kommen = slagen; beim E. durchfallen = afgewezen worden, druipen.
Exa'men||arbeit, w.; **aufgabe**, w.; **frage**, w. = examen||werk; -opgaaf; -vraag.
Examina'nd, m. —en, —en = examinandus, kandidaat. **Examina'tor**, m. —s, . . to'ren = examiner. **examinie'ren**, fchw. (h.) = examineeren.
Exanthem, f. —s, —e = exantheem, uitslag.
Exarch, m. —en, —en = exarch, stadhouder.
Exarchat, f. —(e)s, —e = exarchaat, stadhouderschap.
Ex'bummel, m. = (stud.) uitstapje, wandeltocht.
Exe'ge'se, w. —, —n = exegeſe, (bijbel)verklaring. **Exe'ge't**, m. —en, —en = exegeet, bijbelverklaarder. **exe'ge'tiſch** = exegetiſch.
exe'cutie'ren, fchw. (h.) = ekecuteeren, uitvoeren.
Exe'cution, w. —, —en = ekecute, uitvoering, voltrekking; beſlaglegging, arrest. **exe'cutib'** = ekecuteief, uitvoerend. **Exe'cuti'be**, **Exe'cutib'gewalt**, w. = uitvoerende macht. **Exe'cut'or**, m. —s, . . to'ren = ekecuteur. **exe'cuto'riſch** = ekecuteuriſch, gerechtelijk.
Exem'pel, f. —s, — = exempel, voorbeeld; rekensom; zum E. = bijvoorbeeld; an einem ein E. ſtatueren = een v. ſtellen. **Exemplar**, f. —s, —e = exemplaar. **exempla'riſch** = exemplariſch, voorbeeldig.
ex'en, fchw. (h.) = ſpijbelen, de bink ſteken.
Exequa'tur, f. —s = exequatur: machtiging, erkenning van overheidswege, bv. van een konſul. **Exe'quien**, Pl. = exequiën, lijkplechtigheid. **exe'cucie'ren** = exe'cutieren.
exer'cie'ren, fchw. (h.) = exercereeren. **Exer'cier'meiſter**, m. = inſtrukteur, drillmeester.
Exer'cier'platz, m. = exercitieplein, -veld.
Exer'citi'um, f. —s, . . tien u. . . tia = oefening; huiswerk (voor de ſchool).
ex. l. = extra ſein.
Exhau'stor, m. —s, . . to'ren = exhaustor, ventilator, luchtververſcher.
Exhibitionis'mus, m. — = exhibitioniſme, tentoonſpreiding (een *sexueele* afwijking).
Exil, f. —s, —e = ballingschap. **exilie'ren**, fchw. (h.) = verbannen.
Exiſtenz, w. —, —en = exiſtentie, bestaan, aanzijn; er hat ſeine geſchiede E. = een verzekerd b. **Exiſtenz'bedingung**, w. = beſtaansvoorwaarde. **Exiſtenz'berechtigung**, w. = recht van bestaan. **exiſtenz'fähig** = levensvatbaar. **exiſtie'ren**, fchw. (h.) = bestaan, zijn. **exil.** = exiliſiue.
Exclamation, w. —, —en = exklamatie, uitroep.
excludie'ren, fchw. (h.) = exkludeeren, uitsluiten. **Excluſion**, w. —, —en = exkluzie, uitsluiting. **excluſiue** = exkluzief, uitsluitend, afgeſloten. **excluſi'be** = met uitsluiting van. **Excluſi'viteit**, w. — = afgeſlotenheid.
ex'knippen, fchw. (h.) = uitknippen.
Exkommunika'tion, w. —, —en = exkommunikatie, kerkelijke ban. **exkommunizie'ren**, fchw. (h.) = exkommuniceeren, in den ban doen.
Exkrement, f. —(e)s, —e = exkrement, uitwerpsel.
Exkurs, m. —es, —e = exkursus, afdwaling, toegevoegde verhandeling. **Exkurſion**, w. —, —en = exkursie, uitstapje.

Exli'bris, f. —, — = exlibris, boekteeken.
Exmatriculation, w. —, —en = ſchrapping van de lijst (*der ſtudenten*). **exmatriculie'ren**, fchw. (h.) = van de lijst ſchrappen.
exmittie'ren, fchw. (h.) = (r.) uit de woning zetten. **Exmiſſion**, w. —, —en = (r.) uitzetting.
Ex'odus, m. — = exodus, uittocht.
exorbitant = exorbitant, overdreven.
Exor'dium, f. —s, . . dia u. . . tien = exordium, inleiding.
exorziſie'ren, fchw. (h.) = exorcizeeren, (duivel) uitbannen. **Exorzi'smus**, m. — = duivelbanning. **Exorziſt**, m. —en, —en = exorcist, duivelbanner.
Exosmo'se, w. = exosmose.
Exote'riker, m. —s, — = oningewijde, exoterikus. **exote'riſch** = exoteriſch, voor oningewijden verstaanbaar, populair.
exo'tiſch = exotiſch, buitenlandsch, uitheemſch.
Expansion, w. —, —en = expansie, uitzetting, ſpanning. **expansiue** = expansief; uitzettend; mededeelzaam, openhartig. **Expansi'v'kraft**, w. = ſpankracht.
expatrie'ren, fchw. (h.) = expatriereeren, uitzetten (*uit 't land*).
Expedient (spr.: *ekſpedient*), m. —en, —en = verzender, klerk (*bij de expeditie*); (ook) expediteur; faktor. **expedie'ren**, fchw. (h.) = expedieeren, afzenden. **expedit'** = afgezonden; vlug, handig. **Expedition**, w. —, —en = expeditie, verzending, goederevervoer, expeditiekantoor; bureau (*van een blad*). **Expedi'tor**, m. —s, . . to'ren = expediteur.
Expektoration, w. —, —en = expektoratie, ontboezeming. **expektorie'ren**, fchw. (h.) = expektoreeren, zijn hart uitstorten, zich uiten.
Experiment, f. —(e)s, —e = experiment, proef. **Experimental'phyſik**, w. = proefondervindelijke natuurkunde. **experimentell'** = experimenteel, proefondervindelijk. **experimentie'ren**, fchw. (h.) = experimenteeren, proeven nemen.
expert = ervaren; der Experte = de expert, deskundige. **Expertise**, w. —, —n = expertise (*onderzoek, uitspraak door experts*).
Explication, w. —, —en = explikatie, verklaring, uitlegging. **explizie'ren**, fchw. (h.) = explicereeren, uitleggen.
explodie'ren, fchw. (f. u. h.) = ontploffen, springen.
Exploitation (spr.: *exploä.*), w. —, —en = exploitatie. **exploitie'ren** (spr.: *exploä.*), fchw. (h.) = exploiteeren.
Exploration, w. —, —en = exploratie, onderzoek(ing). **explorie'ren**, fchw. (h.) = exploreeren, onderzoeken.
Explosion, w. —, —en = explosie, ontploffing. **explorib'** = licht ontploffend, explosief. **Exploſi'v'ſtoff**, m. = ontploffingsſtof. **Exploſi'v'laut**, m. = ontploffingsgeluid, ſcherpe medeklinker.
Exponent, m. —en, —en = exponent. **Exponential.** = exponentiaal. **exponie'ren**, fchw. (h.) = uiteenzetten; blootſtellen.
Export, m. —es, —e, **Exportation**, w. —, —en = export, uitvoer; **Export'eu**, Pl. = uitvoerartikelen. **Export'bonifikation**, w. = uitvoervergoeding. **Exporteur**, m. —s, —e = exporteur. **Export'geſchäft**, f., **handel**, m. = exportzaak, -handel (*dit ook*: uitvoerhandel). **exportie'ren**, fchw. (h.) = exporteeren. **Export'prämie**, w. = uitvoerpremie. **Export'waren**, Pl. = exportartikelen.
Exposé, f. —s, —s = exposé, uiteenzetting.

Exposition, w. —, —en = expositie (*tentoonstelling; inleiding*).
expres = expres, opzettelijk; afzonderlijk; der **E.** = exprestrein; der **Expresse** = ijlbode.
expressief = expressief, vol uitdrukking, veelzeggend. **Expres**'**zug**, m. = expres(trein).
Expropriation, w. —, —en = onteigening.
Expropriations'**gesetz**, f. = onteigeningswet.
expropriatie'**ren**, schw. (h.) = onteigenen.
exquisit = exquis, uitgezocht, uitgelezen.
ex'schieben, ft. (h.) = exen.
Expektant, m. —en, —en = expektant (*iem. die uitzicht heeft op een betrekking*): aangevozen persoon, kandidaat.
Extirpator, m. —s, —to'ren = extirpator (*werktuig om 't onkruid uit te roeien*).
Extempora'**te**, f. —s, —lia u. —lien = (*onverwacht*) proefwerk. **extempore** = voor de vuist, onvoorbereid. **extempore**'**ren**, schw. (h.) = improviseren.
ex'tern, schw. (h.) = plagen, er tusschen nemen.
extern = extern buitenstaand, vreemd; e. .er Handel = buitenlandsche handel; der **E.** .e = de externe (*die buiten de inrichting woont, die hij dagelijks bezoekt*). **Externat**, f. —(e)s, —e = externaat, dagschool.
Extinteur, m. —s, —e = extinteur (*blusscher, bluschapparaat*).
extra = extra, bovendien, bizonder; mir ist nicht ganz e. = ik voel mij niet heel lekker.
extrafein = extra fijn. **Extra**'**gewicht**, f. = extragoedgewicht.
extrahie'**ren**, schw. (h.) = extraheeren: een uit-, aftreksel maken.
Extrahose, w. = buitenmodelbroek.
Extrakt, m. —(e)s, —e = ekstrakt: af-, uittreksel.

Extra'**neer**, m. —s, —, **Extra**'**neus** (spr.: . .neoes), m. —, . .nei u. . .neer = extraneus.
extraordinair = extraordinair.
Extra'**terra**, w. = extra terra.
extravagant = extravagant, buitensporig.
Extravaganz, w. —, —en = extravagantie, buitensporigheid. **extravagie**'**ren**, schw. (h.) = buitensporig doen.
Ex'trazug, m. = extratrein.
I. extrem, Adj. = extreem, uiterst, dringendst.
II. Extrem, f. —s, —e = uiterste, hoogste graad, overdrijving; die **E.** .e berihren sch = de uitersten raken elkaar.
Extremität, w. —, —en = extremititeit, uiterste einde, hoogste nood; **E.** .en = (*ook*) uiterste ledematen, handen en voeten.
Exulant, m. —en, —en = balling.
excellent = excellent. **Excellenz**, w. —, —en = excellentie. **excellent**'**ren**, schw. (h.) = excellentieeren, uitmunten.
Exzent'**er**, m. —s, —, **Exzent**'**er**, w. —, —en = excentriek. **Exzent**'**er**'**stange**, w. = excentriekstang. **Exzent**'**er**'**trifflscheibe**, w. = excentriekschijf. **exzentrisch** = excentriek: excentrisch, uitmiddelpuntig; afwijkend, overspannen. **Exzentrisität**, w. —, —en = excentriciteit.
Exzeption, w. —, —en = exceptie, uitzondering, tegenwerping. **exzeptionell** = exceptioneel.
exzerpie'**ren**, schw. (h.) = excerpereen, uittreksel maken. **Exzerpt**, f. —(e)s, —e = excerp, uittreksel.
Exzess, m. —es, —e = excès, uitspatting, buitensporigheid. **exzessief** = excessief, buitensporig.
Eze'**chiel**, m. = Ezechiël.

F.

F, f. = F; (Mus.) F = f, fa; F-Dur = f-majeur; F-Moll = f-mineur.
F = Fahrenheit. **f.** = forte. **f.** = volgende Seite; fein; für. **f. a. B.** = frei an Bord; vrij aan boord (fob.).
Fabel, w. —, —n = fabel, sprookje verzinsel.
Fabeldichter, m. = fabeldichter. **Fabelci**'**t**, w. —, —en = fabel, verzinsel. **fabelhaft** = fabelachtig, ongelooflijk; [mythologisch, dichtertijl]. **Fabelhaud**, m. = praatjesmaker.
Fabeland, f. = sprookjesland, fabelachtig land. **Fabellehre**, w. = fabelleer, mythologie.
fabeln, schw. (h.) = verzinnen, fabels vertellen; onzin praten, ijlen. **Fabelfammlung**, w. = verzameling, bundel fabels. **Fabelfchmied**, m. = fabelfabrikant. **Fabelwelt**, w. = fabelachtige wereld (of tijd).
Fabrik, w. —, —en = fabriek. **Fabrik**'**anlage**, w. = fabrieksbouw; -gebouw(en). **Fabrikant**, m. —en, —en = fabrikant. **Fabrik**'**arbeiter**, m. = fabrieksarbeider. **Fabrikat**, f. —(e)s, —e = fabrikaat. **Fabrikation**, w. —, —en = fabricatie. **Fabrikations**'**münze**, w. = partikuliere munt. **Fabrik**'**besitzer**, m. = fabrikant.
Fabrik'**geheimnis**, f. = fabrieksgeheim. **Fabrik**'**geschäft**, f. = fabriekszaak. **Fabrik**'**herr**, —**haber** = Fabrikbesitzer. **fabrik**'**mässig** = fabriekmatig, machinaal.

Fabrik'**marke**, w.; —**meister**, m.; —**ort**, m.; —**preis**, m.; —**stadt**, w.; —**stempel**, m.; —**ware**, w.; —**zeichen**, f. = fabrieks[merk; -baas; -plaats; -prijs; -stad; -merk; -goed (-artikelen); -merk].
fabrie'**ren**, schw. (h.) = fabricereen.
fabulie'**ren**, schw. (h.) = verzinnen. fabels vertellen, dichten, fabelen. **Fabulist**'**m.** —en, —en = fabulist, fabeldichter.
Face (spr.: *faasse*), w. —, —n = vooraanzicht; en f. (spr.: *faas*) = en face, van voren gezien.
Facet'**te** (spr.: *faasette*), w. —, —n = facette, geslepen oppervlakte. **facettie**'**ren**, schw. (h.) = facetteeren. **facettiert** = netvormig, met facetten.
Fach, f. —(e)s, Fächer = vak (*i. a. b.: van kast, bureau, van handwerk, kunst, wetenschap*); zu F. .e kommen = tot een eind komen, klaar komen; (ein Schneider) von F. = van zijn vak; das schlägt nicht in mein F. = dat behoort niet tot mijn vak, ressort; Mann vom F. = man van 't vak. **Fach**'**baum**, m. = damplank. **Fach**'**bildung**, w. = vakonderwijs. **Fach**'**bogen**, m. = hoedemakersboog.
Fächer, m. —s, — = waaler; (ruime) sluler].
fächer, schw. (h.) = waalieren, zuizelen, (aan)blazen. [**fächer**, schw. (h.) = aanblazen, -wakkeren, ontsteken]. **Fächer**, m. —s, — = waaler. **fächerartig** = als een waaler, waaler-

vormig. **Fächerbrenner**, m. = vleermuisbrander. **fächerförmig** = waalervormig. **fächerig** = in vakken (hokjes) verdeeld. **Fächermacher**, m. = waalerfabrikant, -maker. **fächeren**, [sch. (h.)] = waalieren. **Fächerpalme**, w. = waalerpalm.

Fachgelehrte(r); **genosse**, m.; **genossenschaft**, w. = vakjigeleerde; -genoot; -genooten.

Fachkasten, m. = loketkast. **Fachkreis**, m. = vakkring. **Fachkundige(r)**, m. = vakkundige. **fachlich** = naar vakken, vak... **Fachmann**, m. = vakman. **fachmännisch** = vak-, deskundig. **Fachordnung**, w. = indeeling, klassifikatie. **Fachpresse**, w. = vakpers. **Fachschule**, w. = vakschool. **Fachsimpel**, m. —s, — = iem., die altijd over zijn vak praat. **fachsimpeln**, [sch. (h.)] = altijd over zijn vak praten.

Fachstudium, f.; **unterricht**, m.; **wand**, w. = vakjstudie; -onderwijs; -wand.

fachweise = vaksgewijs. **Fachwert**, f. = vakwerk.

Fackel, w. —, —n = fakkel, flambouw, toorts. **Fackelbaum**, m. = geldersche roos.

Fackelbelichtung, w.; **jagd**, w.; **läufer**, m.; **musik**, w. = fakkelschijn (-verlichting); -jacht; -looper (-drager); -muziek.

fackeln, [sch. (h.)] = flakkeren; er om heen draaien, treuzelen; opsluizen; er fadelt niet = (ook) hij gaat recht op zijn doel af.

Fackelschein, m.; **lanz**, m.; **träger**, m.; **zug**, m. = fakkellgloed (-schijn); -dans; -drager; -optocht.

fad, zie fade.

Fäden, f. —s, — = draadje.

Fadense (spr.: *fadese*), w. —, —n = lafheid, flauwiteit. **fa'be** = laf, flauw, onnoozel; f. s Zeug, f. s Geschwäg = flauwiteiten, onnoozele praat.

fa'beln, [sch. (h.)] = einfädeln; ook (fisch) f. = (uit)rafelen; draden worden. **fa'den**, m. —s, **fa'den** = draad (eig. en fig.); vadem, vaam; der f. geht ihm aus, er verliest den f. = hij verliest den dr. (van 't gesprek); der f. der Gehuld reißt ihm = zijn geduld is op; feinen guten f. an einem lassen = geen goed haar enz.; wie ein roter f. sich hindurchziehen = als een roode dr. er doorheen loopen; zu f. schlagen = eig.: de schering in orde brengen, fig.: (voor)loopig in orde brengen, indeelen. **fa'denähnlich**, **-förmig** = draadachtig, -vormig. **fa'dengera'de** = rechtdraads; (fig.) lijn-, regelrecht. **fa'denge'webe**, f. = draadweefsel, webbe. **fa'dengold**, f. = gouddraad. **fa'denhalter**, m. = draadhouder (v. een haspel). **fa'denholz**, f. = vaamhout. **fa'denmadt** = spier-, moedernaakt. **fa'denscheinig** = kaal, tot op den draad afgesleten; (fig.) dunnetjes, zwak, weinig steekhoudend. **fa'densüßer**, f. = zilverdraad.

fa'deweise = draad voor draad; bij de vadem.

fa'dheit, w. —, —en = flauwheid, flauwiteit, lafheid, smakeloosheid.

fa'dlein, f. —s, — = draadje.

fa'dmen, [sch. (h.)] = vademen.

fa'fir, m. —s = Fasnier (een draak in de Noordsche mythologie).

Fagott, f. —(e)s, —e = fagot, basfluit. **Fagottist**, m. —en, —en = fagottist.

fa'he, w. = teef; zie ook Fehe.

fa'hen, zie fangen.]

fa'hig = in staat, bekwaam, talentvol; geschikt; [vatbaar, ontvankelijk voor]; teines Betrugs f., zu keinem Betrug f. = tot geen bedrog in staat. **fa'higkeit**, w. —,

—en = bekwaamheid, vatbaarheid, geschiktheid, talent, vermogen, gave. **fa'higkeitssdiplom**, f. = diploma van bekwaamheid.

fahl = vaal, grauw; kleurloos; [auf f. em Pferde ertappen, finden usw. = op iets verkeerds, op een leugen betrappen]. **fahl'band**, f. = (mijnw.) vaakleurige ertslaag. **fahl'erz**, f. = vaalerts.

fahl'geiß; **grau**; **rot** = vaal'geel; -grijs; -rood.

fahl'heit, w. = vaalheid.

fahn'chen, f. —s, — = vaantje, vlagje; vodie van een japonnetje.

fahn'den, [sch. (h.)] auf einen, nach einem = (polizeilicherseits) iem. vervolgen, op iem. loeren.

fahn'e, w. —, —n = vaan, vlag, vaandel, banier, wimpel, dundoek, vendel; vlag (einer Fieber); pluim (eines Hasen), staart (des Eichhorns, Hundes); label; vod van een japon; die rote f. aufsteden = de roode vlag uitsteken. **fa'h'neneid**, m. = eed van trouw aan de vlag. **fa'h'nenschuß**, w. = dezertie. **fa'h'nenschußig** = gedezerteerd, voortvluchtig (wie 't Leger). **fa'h'nenschutter**, f. = vaandelfoedraal. **fa'h'nenschmied**, m. = hoefsmid bij de kavallerie.

fa'h'nenschuh, m.; **stange**, w. (**stod**, m.) = vlaggelschoen (om de vlag te dragen); -stok. **fa'h'nenträger**, m.; **wache**, w.; **weiche**, w. = vaandeldrager; -wacht; -wijding (vlagw.).

fa'h'nemweise = bij vendels. **fa'h'nlein**, f. —s, — = vaandeltje, vlaggetje, wimpeltje, vendel. **fa'h'n'rich**, m. —(e)s, —e = vaandrig. **fa'h'n'richspresse**, w. = drill-, opleidingschool voor vaandrig. [**fahr** = Gefahr].

fahr'bahn, w. = spoorweglijn; rijweg. **fahr'bar** = berijd-, bevaarbaar; vervoer-, draagbaar. **fahr'barkeit**, w. — = berijd-, bevaarbaarheid. **fahr'betrieb**, m. = verkeer; exploitatie. **fahr'boot**, f. = veerboot, pont. **fahr'buch**, f. = mijnboek. **fahr'damm**, m. = straat (tusschen de trottoirs), rijweg. **fahr'dampfer**, m. = veerboot, stoompont.

fahr'de, w. —, —n = gevaar; (arg)list.

fahr'dienst, m. = (spw.) trein(loop)dienst. **fahr'dienstleiter**, m. = trein(loop)dienstleider. **fahr'draht**, m. = trolleydraad, bovengrondsche geleiding.

fahr're, w. —, —n = (veer)pont; ('t) veer.

fah'ren, ft. (f.) (du fährt, fährt; fuhr; fahre! gefahren) = gaan, varen, rijden, zich bewegen; een plotselinge beweging maken, schieten; (mijnw.) in de mijn gaan, uit de mijn komen; f. lassen = laten v., opgeven, laten schieten; einen Irrtum f. lassen = van een dwaling terugkomen; [fahre wohl = lebewohl]; Schritten f. = sleetje rijden; (aus dem Bett) springen; das Messer fuhr ihm aus der Hand = . . . schoot hem uit . . . ; gut, schlecht (übel) bei etw f. (It); wie bist du dabei gefahren? = hoe is 't je daarmee gegaan? ein Gedanke fuhr ihm durch den Kopf = . . . schoot door zijn brein; eine Kugel fuhr ihm durch den Leib = doorboorde zijn lichaam; der Wind fährt durch die Zweige = strijkt door . . . ; gen Himmel f. = ten hemel v.; (in einem Wagen) rijden; in die Grube f. = in de mijn afdalen, (ook) ten grave dalen; der Blitz fuhr in den Baum = . . . sloeg in . . . ; in die Höhe f. = op-, overeindspringen; (mit der Eisenbahn) reizen; mit vieren, mit sechsen f. = met de vier, met de zes rijden; einem übers Maul f. = iem. aansnauwen; (zur Hölle) varen; f., (h.) = (Steine, Waren) rijden, ver-

voeren; (einen über den Fluß) zetten; diefer Wagen fährt sich gut = rijdt goed; vgl. Saar, Haut, Schande, spazieren u. a. fahrend = dolend, reizend, trekkend; f. er Lehrer = rondtrekkend, ambuland onderwijzer; f. e Habe = roerend goed. Fahr'er, m. —s, — = bestuurder (van rijtuig); chauffeur. Fahr'gast, m. = passagier, reiziger. Fahr'gelaß, f. = wagenafdeeling, coupé. Fahr'geid, f. = vrachtprijs. Fahr'geleife, *gleis, f. = (wagen)spoor. Fahr'geschwindigkeit, w. — = snelheid (van trein, schip e. d.). Fahr'rig = onrustig, gejaagd, onvast, ongeregeld, schutterig. Fahr'tahn, m. = veerschuit, pont. Fahr'tappe, w. = mijnwerkerskap, -pet. Fahr'tarte, w. = kaartje, biljet; einfache F. = enkele reis. Fahr'tässig = slordig, achteloos, nonchalant, zorgeloos; nalatig; f. . e Ertung, f. e Verlegung = dood, letsel door schuld. Fahr'tässigkeit, w. = slordigheid, achteloosheid, zorgeloosheid, nonchalance. Fahr'leder, f. = (mijnwerkers)schootsvel. [Fahr'lich = gefährl. Fahr'lichteit, w. —, —en = gevaar. Fahr'loch, f. = mangat Fahr'lohn, m. = veergeld. [Fahr'los = doelloos, zonder reden.] Fahr'mann, m. —s, . . leute = veerman, schipper. Fahr'material, f. = rollend materieel. I. Fahr'nis, Fahr'nis, w. —, —je = gevaar, nood. II. Fahr'nis, w. —, —je, u. f. —jes, —je = (fob.) roerend goed, meubilair. Fahr'nisgemeinschaft, w.; *verteigerung, w. = gemeenschap van roerende goederen; verkoopling v. r. g. Fahr'park, m. = (mil.) voertuigepark; (spw.) wagenpark. Fahr'plan, m. = dienstregeling (voor spoor of boot); spoor(weg)boekje; spoorweg-, bootdienst. Fahr'planmäßig = volgens tabel, geregeld. Fahr'prahm, m. = veerpont. Fahr'preis, m. = vracht(prijs). Fahr'rad, f. = rijwiel, fiets. Fahr'radmarder, m. = rijwiel-, fietsdief. Fahr'radmütze, w. = fietspet. Fahr'rinne, w. = vaargeul. Fahr'schacht, m. = ingang v. d. mijnput, ladderput. Fahr'schein, m. = kaartje, biljet (op spoor of boot); rijbewijs. Fahr'scheinheft, f. = rondreisbiljet. Fahr'schiff, f. = veerschip, pont. Fahr'steil, f. = giertros, pontreep. Fahr'sessel, m. = rolstoel. Fahr'steiger, m. = mijnopzichter. Fahr'strake, w. = rijweg. Fahr'stuhl, m. = rolstoel; lift; leidekkerstoel. Fahr'stuhl'führer, m. = liftjongen. Fahrt, w. —, —en = vaart (ook: „snelheid“), tocht, reis, rit, rijtoer; ingang (in een mijn); (dolle) streek; mijnladder; zur F. einstellen, in die F. bringen = in de vaart brengen. Fahr'tage, w. = tarief (für Droschken u. d.). Fahr'te, w. —, —n = spoor (des Wildes); mijnladder; auf die richtige F. bringen = op 't juiste spoor brengen, helpen. Fahr'templan, m. = Fahrplan. Fahr'trinne zie Fahr'rinne. Fahr'tunterbrechung, w. = afbreking van de reis, van den tocht. Fahr'wasser, f. = vaarwater; in seinem F. sein = in zijn element zijn. Fahr'weg, m. = rijweg. Fahr'wind, m. = gunstige wind. Fahr'zeit, w. = duur v. d. overtocht. Fahr'zeug, f. = vaartuig; (ook) voertuig. Fah'ble (spr.: fèbel), f. —s = zwak, zwakke zijde. Faiseur (spr.: fezeur), m. —s, —e = faiseur, intrigant. fäkal' = fekaal. Fäkal'ien, Pl. = fekaliën.

Fakir, m. —s, —e u. —s = fakir, bedelmonnik. Faksimile (spr.: fakzimizee), f. —s, —s = faksimile, afdruk. Faktion', w. —, —en = faktie, (politieke) partij. Faktios' = partijzuchtig. Faktisch = faktisch, feitelijk, werkelijk. Faktitib' = faktitief, kauzatief. Fakt'or, m. —s, .to'ren = faktor: bestuurder, opzichter, agent; vermenigvuldiger; element. Faktorei', w. —, —en = faktori, nederzetting. Faktotum, f. —s, —s = faktotum, helper in alles, rechterhand. Faktum, f. —s, .ta = feit. Faktur'(a), w. —, .ren = faktuur; einem F. erteilen, behändigen, einfenden = faktuur aanbieden, zenden. Faktur'buch, f. = faktuurboek. fakturie'ren, (schw. h.) = faktureren, een faktuur opmaken. Fakultät', w. —, —en = fakulteit. fakultativ' = fakultatief, vrijgesteld, niet verplicht(end). fals, zie fals. Fal'be, m. u. w. —n, —n = vaalgeel paard, izabel. [Fal'bel, w. —, —n = falbala, geplooid boordsel. fal'beln, (schw. h.) = met falbala's versieren.] Fal'er'ner, m. —s, — = Falerner (inwooner en wijn van Falerno). Falkau'ne, w. —, —n = veldslang (oud soort geschut). Fal'te, m. —n, —n = valk; veldslang. Fal'tenjaage, f.; *Beize, w.; *blid, m.; *haube, w. = valkeloog (en -blik); -jacht; -blik; (-)kap. Falkenier', m. —s, —e = valkenier. Falkenier'haus, f. = valkehuis, -hof. Falkenier'kunst, w.; *falsche, w. = valkenierskunst; -tasch. Fal'tenjaag, w.; *jäger, m.; *kappe, w.; *recht, f. = valkeljacht; -jager; (-)kap; -recht (wat den valk van de buit toekomst). Fal'tenwärter, m. = valkenier. Fal't'ner, m. —s, — = valkenier. Fal'tnerer', w. —, —en = valkerij, valkehof. Falkonett', f. —(e)s, —e = falkonet, kleine veldslang. I. Fall, m. —(e)s, Fälle = val, ('t) vallen, ondergang; glooing, helling; naamval; geval, [gelegenheid, mogelijkheid, staat]; (des Waffers) verval; zu F. kommen = vallen; besten, schlimmsten F. s = in 't beste, in 't ergste geval; eintretenden, vorkommenden, gegebenen F. s = als 't geval zich voordoet, er toe ligt; gejeht den F. = verondersteld ('t geval); nötigen F. s, im F. der Not = in geval van nood, desnoods; auf jeden F., auf alle Fälle = in alle geval; gerade mein F. = juist iets voor mij, van mijn gading; einem Kleid einen schönen F. geben = maken dat een kleed (japon) mooi valt; vgl. Fall II. Fall, f. —(e)s, —en = (schp.) val, kardeel. fall'bar = velbaar, geschikt om gehakt te worden. Fall'baum, m. = valhek, sluitboom. Fall'beil, f.; *blod, m.; *brett, f.; *brüde, w. = valbijl; -blok; -deur (-blok); -brug. Fal'te, w. —, —n = val, knip, valstrik, [deurklink]; einem eine F. stellen = iem. een strik spannen; in die F. geben = in de val lopen, er in lopen. Fal'leder (afbr.: Fall-leber), f. = leer van gestorven (niet-geslachte) dieren. fal'ten, ft. (f.) (du fällt, er fällt; fiel; falle! gefallen) = vallen: dalen, zakken, sneuvelen, omkomen; (ein Wort) f. lassen = laten ontsnappen, vallen; (die Anlage) f. lassen = laten varen; (das Thema) f. lassen = laten rusten, er van afstappen; der Preis fällt = valt, daalt;

ein Weg, eine Eisenbahn fällt = helt (af); eine Erbschaft fällt an einen = valt iem. toe; Ostern fällt auf den 2. April (11); er ist nicht auf den Kopf gefallen = hij weet zijn weetje wel, is lang niet mis, is niet van gisteren; er ist nicht auf den Mund gefallen = niet op zijn mondje gevallen; der Fluß fällt ein Meter auf die Meile = heeft een verval van 1 M. op de mijl; [auf die Erde f. = vruchteloos blijven]; einem in die Rede, ins Wort f. = in de rede vallen; dem Pferd in die Zügel f. = .. in den teugel grijpen; ins Grüne f. = naar groen zweemen; in die Wagschale, ins Gewicht f. = (fig.) (zwaar) wegen, van invloed, van belang zijn; vgl. Auge, Erde, Fluß, Last, Nerv, Sucht e. a. fäl'ten, schw. (h.) = vellen, neerslaan, uitspreken; vgl. Lot.

Fäll'fenster, f.; **gatter**, f.; **gefetz**, f.; **grube**, w. = vallicht (-raam); -hek; -wet; -kuil.

Fäll'höhe, w. = valhoogte. **Fäll'holz**, f. = afgevallen hout. **Fäll'hut**, m. = valhoed.

fäll'ren, schw. (h.) = fallesten, failliet gaan.

fäll'tig = vervallen, betaalbaar; (v. vordering) opeschbaar; f. werden, sein = vervallen; das Schiff ist morgen f. = moet morgen aankomen.

Fäll'tigteil, w. = verval, ('t) vervallen (*van wissels e. d.*). **Fäll'tigzeitstrik**, w. = omlooptijd (*van wissel*). **Fäll'tigzeitstag**, m. = vervaldag.

Fäll'tigzeitstermin, m. = (v. wissel) vervaltijd; (v. vordering) tijdstip v. opeschbaarheid.

Fäll'timent, f. —(e)s, —e, **Fäll'timent** (spr.: .. md), f. —s, —s = faillissement, bankroet.

I. **fäll't** = failliet, bankroet. II. **Fäll't**, m. —en, —en = gefalleerde.

Fäll'tflappe, w.; **flinte**, w.; **maschine**, w. = valklep (-luik); -klink(veerkl.); -werktuig.

Fäll'tnecht, m. = vilderknecht. **Fäll'tmeister**, m. = vilderj.

Fäll'tobst, f. = afgevallen vruchten. **Fäll'treep**, f. —(e)s, —e = valreep. **Fäll'trohr**, f. = afvoerbuis. **fäll't** = ongeval, voor 't geval dat, indien, als. **Fäll'tschirm**, m. = valscher, parachute.

Fäll'trid, m. = valstrik; einem f. e legen = iem. (val)strikken spannen. **Fäll'tsucht**, w. = vallende ziekte, epilepsie. **fäll'tüchtig** = epileptisch. **Fäll'tor**, f. = (poort met) valhek.

Fäll'tür, w. = valdeur, -luik. **Fäll'tung**, w. —, —en = ('t) vellen; neerslag. **Fäll'twert**, f. = stempelslag. **Fäll'twild**, f. = gestorven (niet geschoten) wild.

Falls'arius, m. —, .. rien = falsaris.

I. **fäll't** = valsch; mis; boos(aardig); loos; (von Ebssteinen, Haaren, Münzen Gewichten, Unterschriften, Propheten) valsch (onecht); (von einem Zeugnis, Eid, Licht, von Scham, Stolz) valsch (onjuist); (von einer Nachricht, Meinung, Schreibung, Aussprache) verkeerd; (von einem Menschen, von dem Herzen, der Zunge, Worten) valsch (onoprecht); ein f. es Gesicht schneiben = een v., boos gezicht zetten; f. er Kiel = looze kiel; einen f. machen = boos maken; valsch (schwören, lügen); verkeerd (verstehen, urteilen, schreiben, rechnen, gehen). II. **Fäll't**, m. u. f. —es = valscheheid.

fäl'ten, schw. (h.) = vervalschen. **Fäl'ther**, m. —s, — = vervalscher, falsaris. **fäll'tgläubig** = kettersch, onrechtzinnig. **Fäll'theil**, w. —, —en = valscheheid, trouweloosheid, dubbelhartigheid, verkeerdheid. **fäll'tlich**, **fäll'tlich'herweise** = valschelijk, ten onrechte. **fäll'tmünzen**, schw. (h.) = valsche munt maken, vervalschen. **fäll'tmünzer**, m. = valsche munter. **fäll'tmünzerei**, w. = muntverval-

sching. **Fäl'tschung**, w. —, —en = vervalsching, namaak, ('t) vervalschen; valscheheid in geschrifte.

Fäl'tett, f. —(e)s, —e = fausset, falset, kopstern.

Fäl'tifat, f. —(e)s, —e = falsifikaat, vervalscht stuk (artikel), vervalsching. **fäl'tist'eren**, schw. (h.) = falsificeeren, vervalschen. **Fäl'tum**, f. —s, .. ja = falsum, (schrift)vervalsching.

Fäl'tboot, f. = opvouwbare boot. **Fäl'then**, f. —s, — = vouwtje, plootje, rimpeltje.

Fäl'te, w. —, —n = vouw, plooi, rimpel; die Stirn in f. n ziehen = 't voorhoofd fronsen; f. n schlagen, werfen = plooiën, in plooiën vallen. **fäl'teln**, schw. (h.) = plooiën, vouwen, plisseeren. **fäl'ten**, schw. u. ft. (h.) (faltete; gefaltet u. gefalten) = (op-, samen-)vouwen, plooiën, fronsen. **Fäl'tentleid**, f. = kleed met plooiën. **fäl'tenlos** = zonder plooi, vouw, rimpel. **fäl'tenreich** = vol plooiën, vouwen, rimpels, rijk-geplooid. **Fäl'tenrod**, m. = geplisseerde rok. **[Fäl'tenschlag]**, **Fäl'tenwurf**, m. = plooiing (*van japonnen, behangels enz.*), drapering; draperie.

Fäl'ter, m. —s, — = vlinder, kapel.

fäl'tig = geplooid, gerimpeld. **Fäl't**, m. —es, —e = voeg, groei, gergel; vouw; (*koperst.*) omgeslagen rand. **Fäl'tbein**, f. = vouwbeen.

Fäl'tbrett, f. = vouwplank, -tafel. **Fäl'teisen**, f. = stootmes, schaaftijzer. **fäl'tzen**, schw. (h.) = vouwen; (Säute) afschaven; (ein Brett u. ä.) groeven, gergelen; (*blik, koper*) omslaan; auch = balzen. **Fäl'thobel**, m. = groefschaaft.

Fäl'tmaschine, w. = vouwmachine. **Fäl'tmesser**, f. = schaaftmes.

Fäl'tma, w. = faam, gerucht.

fä'miliar = familjaar, gemeenzaam. **fä'miliar'ieren**, schw. (h.) = familjarizeeren. **fä'miliarität**, w. —, —en = gemeenzaamheid, familjariteit. **fä'milie**, w. —, —n = gezin, familie. **fä'milienanschluß**, m.: mit f. = met huiselijk verkeer. **fä'milienbegräbnis**, f. = familiegraf. **fä'milienhalter**, m. = kostwinner. **fä'milienglück**, f. = huiselijk geluk. **fä'miliengut**, f. = familie-erfgoed, fidelcommis. **fä'milienhaupt**, f. = gezinshoofd. **fä'milienkreis**, m. = huiselijke kring, familiekring. **fä'milienleben**, f. = gezins-, huiselijk leven. **fä'milienlied**, m. = zetel van de familie, familiegoed. **fä'milienstück**, f. = erf-, familie-stuk; schilderij van 't geheele gezin. **fä'milienvater**, m. = huivader. **fä'milienzug**, m. = familietrek. **fä'milienzuwachs**, m. = vermeerdering van 't gezin.

fä'mos = famous, kolossaal, prachtig.

fä'mulus, m. —, .. f u. —je = famulus, op-passer, bediende.

fä'nal, m. u. f. —s, —e = fanaal: vuur-, lichttoeren; (*mil.*) vuur-, rooksignaal.

fä'natiker, m. —s, — = fanatikus, dweper, ijveraar. **fä'natisch** = fanatiek, dweeziek.

fä'natismus, m. = fanatisme.

fä'ndan'go, m. —s, —s = fandango (*een dans*).

fä'nfare, w. —, —n = fanfare.

fäng, m. —(e)s, Fänge = vangst, buit; strik, net, val; (*zag.*) muil (*van wolt, vos, hond*); auf den f. ausgehen = op de vangst gaan; dem Wild den f. geben = den doodsteek geven. Fänge = tanden (der reisenden Tiere und des Hundes), klanwen (der Raubtiere u. Raubvögel). **fäng'hall**, m. = vang-, speelbal.

fäng'buhe, w. = vangkrib. **fäng'damm**, m. = vangdam. **fäng'eisen**, f. = jachtspies.

fäng'en, ft. (h.) (du fängst, er fängt; fing;

finge; fang(e)! gefangen) = vangen, pakken, grijpen, vatten, verschalken, betrappen; (Feuer) vatten; (das Pulver will nicht) vatten; *fisch f.* = er in loopen, gepakt worden; der Rauch, der Wind fängt sich = stuit, slaat neer; *f.* spielen = krijgertje spelen. *Jän'ger*, m. —s, — = vanger, jager; jagersmes, hartsvanger; slagband. *Jang'garn*, f. = vangnet. *Jän'gisch* = vangbereid. *Jang'leine*, w. = vanglijn. *Jang'messer*, f. = jachtmes. *Jang'netz*, f. = vangnet. *Jang'schnur*, w. = vangsnoor. *Jang'vorrichtung*, w. = vangtoestel. *Jang'zahn*, m. = slagband. *Jan'ni*, w. = Fanny. *Jan'*, m. —(e)s, —e = jongmenschen, fat, heertje. *Jantafte'*, w. —, —n = fantazie (muz.), vgl. *Phantafte* usw. *Faradisation'*, w. — = faradizatie (aanwending van inductieelektricitet). *Faradischer Strom*, m. = faradische —, inductiestroom. *faradische'ren*, *schw.* (h.) = faradizeeren (zie boven). *Far'be*, w. —, —n = kleur, tint, verf; *f.* halten = kleur houden, (fig.) standvastig, trouw blijven; *f.* bekennen, zeigen = kleur bekennen (eig. en fig.). *Far'bebrüche*, w. = kleur-, verfbad. *Far'behaus*, f. = ververij. *Far'beholz*, f. = verf-, campêchehout. *Far'be-luse*, w. = verfkulp. *Far'ben*, *schw.* (h.) = verven (geweven stoffen); kleuren, schilderen; föhnisch gefärbtes Deutsch = Duitsch met een Keulsch tintje; *fisch f.* = zich (laten) verven; een kleur krijgen; vgl. *Wolle*. *Far'benabstufung*, w. = nuanceering. *Far'ben-auftrag*, m. = verflaag. *Far'benblind*, w. = kleureblind. *Far'benbrechung*, w. = kleurbreking. *Far'benbrett*, f. = palet; (typ.) inkttafel. *Far'benbrud*, m. = kleuredruk. *Far'benfarben*, m. = verfdoo. *Far'benfärbepfer*, m. = kleuregevend lichaam. *Far'benfärbung*, w. = verflaag. *Far'benlehre*, w. = leer van de kleuren. *Far'benleiter*, w. = kleurereeks. *Far'benmühle*, w. = schildersverfmolen. *Far'benmispfchen*, f. = verfbakje, -potje. *Far'benreich* = kleurrijk. *Far'benstein*, m. = krijsteen; inkttafel. *Far'benstoff*, m. = pastel, kleurpotlood. *Far'benstoffe*, w. = kleurschakeering. *Far'ben-tafel*, w. = verfkoeke, -tablet. *Far'ben-ton*, m. = tint. *Far'benstoff*, m. = verfpot. *Far'benwalze*, w. = inktrol. *Far'benwechsel*, m. = kleurewisseling. *Far'benwert*, f. = kleureboel, -gedoe. *Far'ber*, m. —s, — = (blauw)verver. *Far'berel'*, w. —, —en = (blauw)ververij. *Far'berflechte*, w. = verfmos, orselle. *Far'bergfelle*, m. = verfersknecht. *Far'bergfinter*, m. = verferem. *Far'bermoos*, f. = verfmos, orselle. *Far'ber-röde*, w. = (mae)krap. *Far'berfcharte*, w. = verferswouw. *Far'berfchwärze*, w. = verferszwart. *Far'berwaid*, m. = verfersweede. *Far'berzunft*, w. = verfersgilde. *Far'berstoff*, m. = verfersstof. *Far'berholz*, zie *Far'berholz*. *Far'big* = kleurig, gekleurd, bont; *Far'big(er)* = kleurling. *Far'big* = kleurloos. *Far'big-heit*, w. — = kleurloosheid. *Far'big-keit*, m. = kleurpotlood. *Far'big-stoff*, m. = verfers-kleurstof. *Far'bung*, w. —, —en = kleuring, verving, schakeering, nuance, tint. *Far'bwaren*, Pl.; *warengeschäft*, f. = verfers-waren; -handel. *Far'ce* (c = s), w. —, —n = farce, grap. *Far'ceur* (c = s) m. —s, —e = grappemaker. *far'cie'ren* (c = s), *schw.* (h.) = farceeren, vullen.

Faria', m. —s, —e, *Farin'zuder*, m. = meel-suiker. *Farm* (met *ä*), w. —, —en = farm, hoeve. *Far'mer*, m. —s, — = farmer, boer. *Farn*, m. —(e)s, —e, *Farn'traut*, f. = varen. *farn'e'fisch* = Farnesisch. *Farn'traut*, f. = varen. *Farn'wedel*, m. = varenblad. *Fa'ro*, —s, m. —s = vuurtoren; *f.*, f. —s = faro (soort bier, een kaartspel). *Fär'der* (-Inseln), Pl. = Fär'der(-eilanden). *Fär're*, m. —n, —n = jonge stier]. *Fär're*, w. —, —n = vaars. *Fär'rentafel*, f. = vaarskalf. *Fasan'*, m. —(e)s, —(e)n = fazant. *Fasa'nen-beize*, *vjagd*, w. = fazantjacht. *Fasa'nenhaus*, f. = fazantekooi. *Fasa'nenhof*, m., *Fasanerie'*, w. —, —n = fazantepark. *Fasan'hahn*, m., *-huhn*, f. = fazantehaan, -kip (-hen). *Fäs'chen*, f. —s, — = vezeltje. *Faschi'ne*, w. —, —n = fascine, takkebos. *Faschi'nengebeldung*, w., *-werk*, f. = beslagwerk van rijshout, rijswerk. *Faschi'nemesser*, f. = hakmes (voor rijswerk); (vroeger ook) sabel. *Fas'ching*, m. —s, —e = vasten-, vastelavond, karneval = Fas'nacht. *Fas'ching's*... zie *Fas'nachts*. *Fas'ching's*, w. —, —en = rijswerk. *Fas'che*, w. —, —n = Faser; (teck.) afkantsing. I. *Fas'fel*, w. —, —n = boon. II. *Fas'fel*, m. —s, — = teelt; springstier; *Fas'fel*... = spring... , fok... , dek... *Fas'fel*, w. —, —en = geleuter, gebazel; domheid. *Fas'feler*, m. —s, — = babelaar, leuteraar. *Fas'felhaft* = dom, leuterig. *Fas'felhammel*, w. = springram. *Fas'felhaus*, m. = bazelaar, leuteraar. *Fas'felhengst*, m. = dekhengst. *Fas'felig* = fas'felhaft. *Fas'feln*, *schw.* (h.) = jongen; gedijen; bazelen, leuteren. *Fas'felvieh*, f. = fokvee. I. *Fas'fen*, zie *Faser*. II. *Fas'fen*, *schw.* (h.) = uitrafelen. *Fas'fenmacht'* = moedernaakt, spiernaakt. *Fas'fen'le*, w. —, —n = (fbb.) witte boon. *Fas'fer*, w. —, —n = vezel, draad(je), rafel. *Fas'fer*... = vezel... , vezelig... *Fas'ferchen*, f. —s, — = vezeltje, draadje. *Fas'ferig* = draderig, vezelig. *Fas'ferdr'ing* = vezelg-korrelig. *Fas'fer'n*, *schw.* (h.) = uitrafelen, -halen; *fisch f.* = rafelen. *Fas'ferpflanze*, w. = vezelplant. *Fas'ferstoff*, m. = vezelstof. *Fas'fion* (spr.: *fäs'jen*), w. — = fashion, mode, gebruik. *Fas'fionabel* (spr.: *fäs'jenabl*) = fashionabel, naar de mode, fijn. *Fas'fig*, zie *Fas'ferig*. *Fas'feler*, zie *Fas'feler*. *Fas'f*, f. *Fas'ses*, *Fas'ser* = vat, ton, mud, hekto-liter; dem *f.* den Boden auschlagen, aus-stoßen = 't v. den bodem inslaan (eig. en fig.); volle *Fas'ser* klingen nicht, leere desto mehr = holle (leeg) vaten klinken 't hardest; ein *f.* schmeißen, seßen = (stud.) een fuif geven. *Fas'sa'de*, w. —, —n = voorgevel, façade, front. *Fas'sband*, f. = band, hoepel. *Fas'sbar* = te vatten, begrijpelijk. *Fas'sbinder*, m. = kuiper. *Fas'sbührer*, m. = zwikboor. *Fas'sbutler*, w. = tonne-, vatboter. *Fas'schen*, f. —s, — = vaatje, tonnetje. *Fas's-dambe*, w. = duig. *Fas'sdaubenholz*, f. = duighout. *Fas'sen*, *schw.* (h.) = (be)vatten, (aan)grijpen, vangen, inhouden, begrijpen, opvatten; (in een vat) doen, bergen, sluiten; (einen *Plon*) op-

vatten; sich ein Herz f., Mut f. = moed vatten, de stoute schoenen aantrekken; der Saal saßt 1000 Menschen = kan ... bevatten; das Saß saßt 100 l = heeft een inhoud van 100 L.; (Abneigung, einen Saß gegen einen) opvatten; (in Gold) vatten, zetten; einen Gedanken in Worte f. = ... in woorden uitdrukken, onder woorden brengen; Vertrauen, (ein Herz) Neigung zu einem f. = vertrouwen in, genegenheid voor iem. opvatten; sich f. = zich herstellen, kalm zijn (worden), tot bedaren komen; sich kurz f. = kort zijn, niet veel woorden gebruiken; vgl. Beschluß, Ehre, Entschluß, Fuß, Geduld, gefaßt, Wurzel u. a.

faß'tenzen, schw. (h.) = naar 't vat smaken.

faß'ter, m. —s, — = vang(bij)ekor; zetter (van edelsteenen); (gwst.) kuiper.

faß'terweife = bij vaten, bij tonnen. **faß'tholz**, f. = duighout. **faß'tig** = geschikt voor 't vat; f. schmeden = naar 't vat smaken.

faffion', w. —, —en = aangifte (van 't belastbaar inkomen, vermogen e. d.).

faß'tich = te vatten, begrijpelijk, duidelijk.

faß'tichheit, w. — = begrijpelijkheid enz.

faffon' (spr.: fassō), w. —, —s = fatsoen.

faffonieren, schw. (h.) = fatsoeneeren. **faffon'wert**, m. = vormwaarde.

faß'reif, m. = hoepel, band.

faß'fung, w. —, —en = invatting, zetting (eines Gellsteines); montuur, lijst, freem; (el.) lamphouder, fitting; redaktie, ('t) onderwoorden-brennen (eines Antrags, eines Gebankens); kalmte, gemoedsrust; bevatting, begrip; außer f. sein = van streek, van zijn stuk, in de war zijn; aus der f. kommen, die f. verlieren = van zijn stuk, van streek, van de wijs raken; aus der f. bringen = in de war, van zijn stuk, in verlegenheid brengen; soms voor faffion.

faß'fungsgabe, w., —traft, w. = bevatting, begripsvermogen. **faß'fungslod** = van zijn stuk, in de war, buiten westen. **faß'fungsvermögen**, f. = —traft; en inhoud, volume.

faß'waren, Pl. = kuiperswaren. **faß'wein**, m. = wijn op fust. **faß'weife** = bij vaten, bij 't vat. **faß'werk**, f. = vaat-, kuiperswerk.

faß't = bijna, haast, ongeveer; [en gwst. nog = zeer].

faß'tage (spr.: . . aazje), w. —, —n = fustage (de verpakking en de kosten).

faß'tebene, w. = schiervlakte.

I. **fa'sten**, schw. (h.) = vasten. II. **fa'sten**, f. —s = ('t) vasten; f., Pl. (auch noch fa'ste und fa'sten, w) = (de) vasten, vastentijd.

fa'stenabend, m. = vasten-, vastelavond.

fa'stenpeise, w., —suppe, w. = magere spijs, soupe maigre. **faß'tnacht**, w. = vasten-, vastelavond, karneval. **faß'tnachtsbruder**, m. = zwierbol.

faß'tnachts|kustbarkeiten, Pl.; —narr, m.; —poffe, w.; —spiel, f.; —spul, m.; —zeit, w. = vastenavond|vermaken (-pret); —gek (-zot); —grap; —spel; —uitgelatenheid; —tijd.

faß'tag, m. = vastendag.

faß'tes, Pl. = fascies (roedebundel met bijl.).

faß'tel, m. —s, — = bundel, lias.

faffinieren, schw. (h.) = fascineeren, betooveren.

faffism'us, m. — = fascisme (partij van 't gezag). **faffist**, m. —en, —en = fascist.

fatal' = fataal, noodlottig, erg, lastig. **fatalis'us**, m. — = fatalisme, leer van 't noodlot.

fatalist', m. —en, —en = fatalist. **fatalität'**, w. —, —en = fataliteit, noodlot(tige gebeurtenis).

fa'ta Morgana, w. —, — (of . . nen of —s) = fata morgana, luchtspiegeling.

fatie'ren, schw. (h.) = aangeven (vgl. faffion).

fa'tum, f. —s, . . ta = fatum, (nood)lot; fa'ta = lotgevallen.

[fa'tzen, schw. (h.) = (be)spotten, begekken.]

fa'tle, m. —n, —n = (oneig.) hansworst, zot.

fa'u'chen, schw. (h.) = snuiven, blazen, sissen (voen Ragen, Füchsen, Lokomotiven u. a.).

faul = (ver)rot, bedorven, wormstekig; lui, traag; (mijnw.) bros, brokkelig; (Et) vull; f. . e fische = flauwe uitvluchten, praatjes; f. . e Rebensarten = praatjes voor de vaak; f. . er Friebe = waardelooze, wormstekige vrede; f. . e Geschichte = smerige geschiedenis; (die Gache ist) niet in den haak, verdacht; er legt sich auf die f. . e Seite, faul = hij leidt een lui leven; vgl. Bauch, Et II, Zauber. **faul'bar** = aan bederf onderhevig. **faul'baum**, m. = vuilboom; (ook) vogelkers. **faul'bett**, f. = rustbed.

faul'büttele, w. = (pap.) rotbak, -kuip. **faul'le**, w. — = verrotting, bederf. **faul'len**, schw. (h.) = (ver)rotten, bederven. **faul'tenzen**, schw. (h.) = luleren, lulakken. **faul'tenzer**, m. —s, — = lulaard; luie stoel. **faul'tenzerel**, w. —, —en = lulakkerij, leeglooperij. **faul'tenzerisch** = lulakken, -bakkig. **faul'tieber**, f. = rotkoorts; (scherts.) luiheid. **faul'theit**, w. — = luiheid, traagheid. **faul'tig**, **faul'tig** = rottig. **faul'tnis**, w. — = verrotting, bederf, ontbinding; vuur (in 't hout). **faul'tniswidrig** = bederfwerend.

faul'tniszustand, m. = staat van ontbinding; hochgrabiger f. = verregaande s. v. o. **faul'tpelz**, m. = lulaard, -lak, -bak. **faul'tier**, f. = lulaard, af.

faun', m. —(es), —e = faun (Rom. veld- of boschgoed). **faun'a**, w. —, . . nen = fauna, diere wereld (van een landstreek). **faun'nenbild**, m. = faunsblik, geile blik. **faun'nisch** = faunachtig, grofzinnelijk, geil.

faust, w. —, fauste = vuist; eine f. in der Tasche machen = zijn vuisten ongemerkt ballen, zich opvreten van nijd; vgl. eigen, reinen.

faust'amboss, m. = handaambeeldje. **faust'birne**, w. = pondspeer; vuistslag. **faust'büchse**, w. = zadelpistool. **faust'chen**, f. —s, — = vuistje; sich ins f. laden = in zijn v. lachen. **faust'degen**, m. = dolk, ponjaard. **faust'dick** = zoo dik als een vuist; er hat es f. hinter den Ohren = hij heeft ze (leelijk) achter de mouw. **faust'fel**, m. —s, — = (mijnwerkers)hamer. **faust'groß** = zoo groot als een vuist. **faust'hammer**, m. = hand-, vuisthamer; [strijdhamer; agent van politie]. **faust'handschuh**, m. = want. **faust'lampf**, m. = vuistgevecht. **faust'lämpfer**, m. = vuistvechter. **faust'ling**, m. —s, —e = want; knuppel; meelbal; kaasje; kleinduimpje. **faust'pfand**, f. = (onder)pand, zakelijke borgtocht. **faust'pfänder**, m. = pandhouder. **faust'pintel**, m. = korte schilderskwast. **faust'recht**, f. = vuistrecht. **faust'riemen**, m. = (leeren) sabelkwast. **faust'täge**, w. = handzaag. **faust'tschlag**, m. = vuistslag. **faust'tizze**, w. = ruwe schets (uit de vrije hand).

fauteuil' (spr.: fo-tij), m. —s, —s = fauteuil, leunstoel.

faul'tracht, w. = foutvracht.

favoritie'ren, schw. (h.) = favorizeeren, begunstigen. **favorit'**, m. —en, —en = favoriet, gunsteling. **favorite**, **favoritin**, w. —, —n u. . . timmen = favoriete, gunsteling(e).

Fa'ge, w. —, —n = (flauwe) grap, klucht, onzin; feine *F. n!* = geen complimenten! **Fa'genmacher**, m. = grappemaker, vroolijke klant. **Fahen'ce** (spr.: *fajdse*), w. — = falence, plateel-, aardewerk, halfporselein. **Fa'jit**, f. —s, —e u. —s = uitkomst, som. **Fa'ber** (öft.), zie *Februar*. **febril'** = febril, koortsachtig. **Febru'ar** u. **Febru'ar'**, m. —(s), —e: der *F.* = Februari; im *F.* = in Februari. **feh'sen**, *schw.* (h.) = (*gwst.*) oogsten, inzamelen. **feh'ser**, m. —s, — = stek, aflegger (namt. des Weinstods). **Fecht'art**, w. = strijd-, schermwijze. **Fecht'hoben**, m. = schermzaal, -school. **Fecht'bruder**, m. = bedelaar, *vgl.* *fichten*. **Fecht'degen**, m. = schermdegen, floret. **fecht'en**, f. (h.), (du *fichtst*, er *ficht*; *ficht*; *fichte*; *ficht!* *gefochten*) = schermen; (mit den Händen) gestikuleeren; (von den Wambuschchen) bedelen. **Fecht'er**, m. —s, — = schermer; zwaardvechter. **Fecht'ergang**, m. = schermpartij, assaut. **Fecht'kreid**, m. = stoot, steek, uitval. **Fecht'handschuh**, m.; — *kunst*, w.; — *lehret*, (= *meister*), m.; — *platz*, m. = schermhandshoos -kunst; -meester -zaal (strijdperk). **Fecht'schule**, w.; — *stüd*, f.; — *stunde*, w. = scherm[school]; -kunstje; -les. **Fecht'wart**, m. = (*stud.*) leider bij 't schermen. **Fe'der**, w. —, —n = veder, veer, pluim, pen, (spring-, drij)veer; (*tim.*) messing; in den *F.* .n liegen = in de veeren (in bed) liggen; er hat eine spitze *F.* = een scherpe pen; die *F.* ergreifen, zu der *F.* greifen = naar de pen grijpen; einem etw. in die *F.* diffieren = iem. iets dikteeren; *vgl.* *erkennen*, *fremd e. a.* **Fe'deralann**, m. = vederaluin. **fe'derartig** = veerachtig; -krachtig. **Fe'derbail**, m. = pluimbal, volant; *F.* spielen = raketten. **Fe'derballspiel**, f. = raketspel. **Fe'derbelen**, m. = plumeau. **Fe'derbeit**, f. = veeren bed. **Fe'derbüchse**, w. = pennekoker. **Fe'derbüsch**, m. = (von Bügeln) kuif, (auf dem Hut) pluim. **Fe'derbede**, w. = veeren dekbed. **Fe'dererz**, f. = pluimers. **fe'derförmig** = ve(d)ervormig. **Fe'derfuchter**, m. —s, — = pennelikker. **Fe'dergehäute**, f. = veertrommel. **Fe'dergips**, m. = pluimgips. **Fe'dergras**, f. = vedergas. **Fe'derhaken**, m. = veerspanner. **Fe'derhalter**, m. = pen(ne)houder. **Fe'derhandel**, m. = handel in veeren. **Fe'derharz**, f. = kaoetsjoek. **Fe'derheld**, m. = held van de pen. **Fe'derhut**, m. = hoed met veeren, met een pluim, pluimhoed. **fe'dericht** = ve(d)erachtig. **fe'derig** = beveerd, be-, gevederd. **Fe'derlampf**, m. = pennestrijd. **Fe'dertafeln**, m. = pennedoos, -koker. **Fe'dertiel**, m. = penneschacht. **Fe'dertissen**, f. = veeren kussen. **Fe'dertraft**, w. = veerkracht, elasticiteit. **Fe'dertrieb**, m. = pennestrijd. **fe'derleichts** = (zoo) licht als een veer. **Fe'derleinsvieh**, f. = pluimgedierte (*duven e. d.*). **Fe'derlesen**, f. —s = ['t wegzoeken van de veertjes van een kleed = pluimstrijken], complimenten, plichtplegingen, omslag; nicht viel *F.* .s machen = niet veel k. maken; ohne (viel) *F.* .s = zonder veel k. **fe'derlos** = zonder veeren, veerloos. **Fe'dermatrage**, w. = springveeren matras. **Fe'dermesser**, f. = pennemes. **fe'dern**, *schw.* (h.) = veeren verliezen; plutzen; (ein Bett) met veeren vullen; sich *f.* = ruien; (sich) *f.* = veeren, meegeven; **fe'dern** = veerend, veerkrachtig elastisch.

Fe'derneite, w. = grasfiletten. **Fe'derpfühl**, m. u. f. = veeren peluw. **Fe'derpose**, w. = penneschacht, veeren pen. **Fe'derpus**, m. = vedertool. **Fe'derrösch**, f. = -nelle. **Fe'derspalt**, m. = spleet in de pen. **Fe'derspanner**, m. = veerspanner. **Fe'derspiel**, f. = lok-, jachtvogel; valkeijacht. **Fe'derspieg**, w. = punt van de pen. **Fe'derspule**, w. = penneschacht, spoel. **Fe'derstreit**, m. = pennestrijd. **Fe'derstrid**, m. = pennestreek. **Fe'derung**, w. —, —en = veering, ('t) veeren, zwieping. **Fe'dervieh**, f. = pluimvee; pennelikkergilde. **Fe'derwage**, w. = veerbalans. **Fe'derwedel**, m. = plumeau. **Fe'derweijhe(r)** = schuimende, jonge wijn, most. **Fe'derwilbret**, f. = vogelwild. **Fe'derwisger**, m. = inktlap. **Fe'derzeichnung**, w. = penteekening. **Fe'derzittel**, m. = veerpasser. **Fe'derzug**, m. = pennestreek, haal van de pen. **feh'rig**, zie *fedrig*. **Fee**, w. —, —n = fee, toovergodin. **fe'enhaft** = tooverachtig, wonder... , toover... feefriek. **Fe'enmärchen**, f. = tooversprookje. **Fe'enpalast**, m. = tooverpaleis. **Fe'enstüd**, f. = feefrie, tooverstuk. **Fe'enwelt**, w. = feefwereld. **Fe'erel'**, *Feerie'*, w. —, —en = feefrie. **Fe'ge**, w. —, —n = ('t) vegen; staande (erts-, koren)zeef. **Fe'gefueer**, f. = vagevuur. **Fe'gegeb**, f. = veegloon. **Fe'gemühle**, w. = zeefmolen. **fe'gen**, *schw.* (h.) = (*tr.*) keeren, vegen; zeven; (die Straße, den Schornstein, die Bahn, ein Schwert) v.; (einen Brunnen, einen Graben) schoonmaken; (*intr.*) vliegen, stuiven. **Fe'ger**, m. —s, — = veger, schoonmaker. **Fe'geuer**, f. zie *Fegefeuer*. **Fe'gesel**, f. —s, — = veegsel. **Feh** zie *Fehe*. **Feh'de**, w. —, —n = veete, vijandschap, twist, strijd. **Feh'debrief**, m. = veetebrief. **Fe'he**, w. —, —n = (Siberisch) eekhoortje; bont. **Feh'haube**, w. = pelsmuts. **Fehl**, m. —(e)s, —e = gebrek, feil, fout, misslag; ohne *F.* = zonder gebrek, volmaakt; zonder mankeeren. **fehl'bar** = fellbaar. **Fehl'barkeit**, w. — = fellbaarheid. **Fehl'betrag**, m. = tekort. **Fehl'bitte**, w. = gewelgerd, vergeefsch verzoek. **Fehl'blatt**, f. = lage kaart (geen troef). **Fehl'bogen**, m. = misdrukblad. **Fehl'brud**, m. = misdruk. **fehl'bruden**, *schw.* (h.) = verkeerd drukken. [**Fehl'le**, w. —, —n, zie *Fehl*]. **feh'len**, *schw.* (h.) = falen, missen, mislukken; verkeerd handelen; ontbreken; weit gefehlt! = glad mis! es tann ihm nicht *f.* = niet mis!; es fehlt mir an dem nötigen Geld, das Geld fehlt mir = 't ontbreekt mij aan 't noodige geld; es *f.* mehrere Gegenstände = er ontbreken... , er worden... gemist; es fehlte wenig (daran), so wäre ich gefallen = 't scheelde weinig, of... ; es tann nicht *f.*, daß... = 't kan niet missen, niet uitblijven, dat... ; das fehlte noch (gar)! sollte mir *f!* = dat ontbrak er nog maar aan! moet er nog bijkomen! was fehlt dir? = wat scheelt, wat mankeert je? *F.* ist menschlich = dwalen is menschelijk. **Fehl'er**, m. —s, — = fout, gebrek(kigheid); misslag, -schot, -greep; niet. **feh'lerfrei** = zonder fouten, z. gebreken. **Fehl'lergrenze**, w. = speelruimte (*v. onnauwkeurigheid*). **feh'lerhaft** = fout, verkeerd, foutief, onjuist, gebrekkig. **Fehl'lerhaftigkeit**, w. — = onnauwkeurigheid, foutiviteit, gebrekkigheid. **feh'lerlos** = zonder fouten (z. gebreken), zonder één fout, onberispelijk.

fehl-fahren, ft. (f.) = verkeerd varen, rijden.
fehl-farbe, w. = miskleur; (im Kartenpiel) renonce. **fehl-farben**, *farbig = wan-, miskleurig. **fehl-farben(zigarren)**, Pl. = uitschot.
fehl-fracht, w. = foutvracht. **fehl-gang**, m. = vergeefsche boodschap, loop. **fehl-geburft**, w. = misgeboorte. **fehl-geh(e)n**, unr. (f.) = verkeerd loopen; (*fig.*) dwalen, zich vergissen. **fehl-ge-wicht**, f. = tekort. **fehl-greifen**, ft. (h.) = zich vergissen, mis-, verkeerd grijpen. **fehl-griff**, m. = misgreep. **fehl-hieb**, m. = misstoot, verkeerde houw, slag. **fehl-karte**, w. = -blatt.
fehl-lauf, m. = miskoop, strop. **fehl-schießen**, ft. (h.) = misschieten; zich vergissen; fehlge-schossen! = misl. **fehl-schlag**, m. = misslag, verkeerde slag. **fehl-schlagen**, ft. (h.) = mis-slaan; f. (h. u. f.) = mistukken, falen. **fehl-schießen**, ft. (h.) = verkeerde gevolgtrekking-(en) maken. **fehl-schluß**, m. = verkeerde gevolgtrekking. **fehl-schuß**, m. = misshot.
fehl-stoß, m. = misstoot. **fehl-stoßen**, ft. (h.) = misstooten. **fehl-summe**, w. = tekort. **fehl-treten**, ft. (h.) = misstappen. **fehl-tritt**, m. = misstap. **fehl-verbinding**, w. = verkeerde aansluiting.
Feim, w. —, —en, zie Feim II.
Feime, zie Feime.
Fein, f. —(e)s, —e = veen.
Fein-kolonie, w.; -kultur, w. = veenkolonie; -kultuur (-bouw).
Fein-räden, m.; -stigen, Pl.; -wamme, w. = eekhoornjesbont || van den rug; van de staarten; van den buik.
Fei, w. —, —en, zie Feie. **fei-en**, Schw. (h.) = betooveren; (*tegen allerlei (als) doorlooverkracht*) vrijwaren.
Feier, w. —, —n = feest, plechtigheid, viering. **Feierabend**, m. = rust(tijd van 't werk); f. machen = ophouden met werken. **Feierabend-glocke**, w. = avond(rust)klok. **Feierabend-haus**, f. = thuis (*voor werklieden e. d.*). **Feierig** = werkeloos, nietsdoend, rustend. **Feierklang**, m. = plechtige, feestelijke klank. **Feierleib**, f. = feestkleed, plechtgewaad. **Feierlich** = plechtig, indrukwekkend, statig; feestelijk. **Feierlichkeit**, w. —, —en = plechtigheid, feest(e)lijkheid. **Feiern**, Schw. (h.) = vieren, verheerlijken; rusten (van 't werk); staken. **Feiersticht**, w. — niet-werkende ploeg (arbeiders); f. .en einlegen = met minder ploegen (met verkorten arbeidsduur, bij tusschenpoozen) werken. **Feierstunde**, w. = rust-, ontspanningsuur, schafttijd. **Feiertag**, m. = feest(dag), rustdag, vrije dag. **Feiertags-Heider**, Pl. = zondagsche kleeren.
Feitel, w. —, —n, f., m. —s, — = oorklier-(ontsteking) (*bij huisdieren*).
Feig(e) = laf(hartig), flauw; (*mijnw.*) bros.
Feig-bohne, w. = lupine.
Feige, w. —, —n = vijg; eenem die f. gegen, weisen = iem. honen, bespotten.
Feigenbaum, m.; -blatt, f.; -kaffe, m.; -korb, m.; -wald, m. = vijgelboom; -blad; -koffie; -mandje; -bosch.
Feigheit, w. —, —en = laf(hartig)heid, flauwheid. **Feig-herzig** = laf(hartig), bleu. **Feig-herzigkeit**, w. = lafhartigheid. **Feig-ling**, m. —s, —e = lafaard. **Feig-warze**, w. = vijg-(gezwel, -ultwas). **Feig-warzenkraut**, f. = speenkruid. **Feig-wurz**, w. = speenkruid.
Feil = te koop; vell, (om)koopbaar.
Feil-arbeit, w. = vijlwerk, ('t) vijlen. **Feil-bank**, w. = vijlbank.

Feil-bieten, ft. (h) = te koop (ten verkoop) aanbieden, (uit)venten.
Feile, w. —, —n = vijl; geruichloze f. = doffe vijl; er legt die legte f. an = hij legt er de laatste hand aan. **Feilen**, Schw. (h.) = vijlen; ein Wert f. (*fig.*) = een werk beschaven, de vijl er over laten gaan. **Feilengriff**, m. = heft, vecht van een vijl. **Feilenhalter**, m. = klem, vijlhouder. **Feilenhauer**, m. = vijlekapper. **Feilenhäft**, f. = Feilengriff. **Feiler**, m. —s, — = vijler, beschaver.
Feilhalten, ft. (h.) = te koop hebben, aanbieden.
Feilheit, w. — = vellheid, (om)koopbaarheid.
Feilicht, f. —(e)s = vijsel. **Feil-loden**, m. = handschroef.
Feil-schaft, w. = (*gwst.*) koopwaar. **Feil-schen**, Schw. (h.) = (af)dingen, marchandeeren.
Feil-scher, m. —s, — = afdingor.
Feil-sel, f. —s, **Feil-späne**, Pl., **Feil-staub**, m. = vijsel. **Feil-stoß**, m. = handschroef.
I. Feim, m. —(e)s, —e = schuim. **II. Feim**, m. —(e)s, —e, **Feimen**, m. —s, — = (*gwst.*) hooiberg, mijt, hoop koren.
fein = fijn, net, aardig; leuk; (*versterkend*) heel; (das ist) nicht f. = niet aardig; sich f. machen = zich mooi maken; f. artig = heel zoet; f. bald, f. viel = heel gauw, heel veel; f. heraus fein = fijn (goed) af zijn. **Fein-blech**, f. = plaatblik. **Fein-brennen**, unr. (h.) = fineeren.
Feind, m. —(e)s, —e = vijand; einem f. fein = iem. vijandig gezind zijn; am f. e stehen = tegenover den vijand staan. **Fein-desland**, f. = vijandelijk land, land van den vijand. **Fein-desliebe**, w. = liefde jegens (voor) den vijand. **Feind-sich** = vijandelijk (z. B. das f. e Geer); vijandig (z. B. einem f. gesinnt sein). **Feind-schaft**, w. —, —en = vijandschap, vijandigheid. **Feind-schaftlich**, -selig = vijandelijk, vijandig. **Feind-seligkeit**, w. = vijandelijkheid; vijandigheid.
Feine, w. — = fijn gehalte, fijnheid. **Feinen**, Schw. (h.) = (*met.*) (af)fineeren, zuiveren. **Fein-fühlig** = fijn-, teergevoelig. **Fein-fühlig-keit**, w. —, **Fein-gefühl**, f. = fingevoeligheid. **Fein-gehalt**, m. = fingehalte. **Fein-gliederiger** **Wuchs** = fingebouwde, tengere gestalte.
Fein-gold, f. = fijn goud. **Fein-heckel**, w. = fijne (vlas- of hennep)hekel. **Fein-heit**, w. —, —en = fijnheid; sluwheid, schranderdheid; gehalte. **Fein-lohle**, w. = gruischool. **Fein-lörnig** = fijnkorrelig. **Fein-lostladen**, m. = delikatessezaak, comestibles. **Fein-maler**, m. = miniatuurschilder. **Fein-maschig** = met fijne mazen, fijnmazig. **Fein-mit-tel** = middelfijn. **Fein-schmedend** = fijnproevend, kieskeurig. **Fein-schmeder**, m. = fijnproever, lekkerbek. **Fein-silber**, f. = fijn zilver. **Fein-sinnig** = fingevoelig, kiesch. **Fein-slieb-chen**, f. = zoetlief. **Fein-slijper**, m. = fijnslijper. **Fein-zeug**, f. = (*pap.*) heelgoed. **Fein-zuder**, m. = geraffineerde suiker.
feirig, zie feierig.
feist = (von tierischen und menschlichen Körpern und Körpertheilen) vet, dik, log. **Feiste**, w. — = vetheid, logheid; hartejacht(tijd). **Feisten**, Schw. (h.) = vetmesten. **Feist-heil**, **Feistigkeit**, w. = Feiste. **Feistzeit**, w. = jachttijd.
Feitel, f. —s, — = (*gwst.*) mes.
Feizen, Schw. (h.) = (*gwst.*) grijnzen, grijns-lachen.
Feil-m. —s, —, of w. —, —n = (een soort) pluche.
Feil-ber, m. —s, — = (*gwst.*) wilg.

Zeld, m. —(e)s, —e, **Zel'sche**, w. —, —n, **Zel'schen**, f. —s, — = meerzalm.
Zeld, f. —(e)s, —er = veld (ook *her. en schaakt.*); open vlakke, akker, gebied; vlak, panceel; de (gezamenlijke) jagers; über *Z.* gehen = naar buiten gaan, buiten wandelen; das *steht* noch in weitem *Z.* = dat is nog ver af, hangt nog in de lucht; eine *Armee* ins *Z.* stellen = te velde brengen; das *Z.* behaupten, behaupten = 't veld houden, meester blijven van 't v.; das *Z.* räumen (*li.*); ins *Z.* rücken, zu *Z.* e ziehen = te velde trekken.
Zeld'altair, m.; **apothek**, w.; **arbeit**, w.; **arbeiter**, m.; **artillerie**, w. = veldaltaar; -apothek; -arbeit; -arbeider; -artillerie.
Zeld'baare, w. = (*mil.*) veldbakkerij. **Zeld'bahn**, w. = veldspoor. **Zeld'batte**, w. = veldbatterij. **Zeld'bau**, m. = akker-, landbouw. **Zeld'beveining**, w. = reguleering van grondbezit, ruilverkaveling. **Zeld'binde**, w. = sjerp. **Zeld'blume**, w. = veldbloem. **Zeld'bohne**, w. = tuinboon. **Zeld'bieb**, m. = strooper. **Zeld'dienst**, m. = velddienst. **Zeld'dienstordnung**, w. = voorschrift velddienst. **Zeld'dien** = door de velden, 't veld in. **Zeld'erbje**, w. = gewone erwt. **Zeld'erdwirtschaft**, w. = slagstelsel. **Zeld'flesch**, w. = veldflesch. [**Zeld'flucht** zie *fahnenflucht*. **Zeld'fluchtig** zie *fahnenfluchtig*]. **Zeld'frevel**, m. = strooperij (*nl. baldadige beschadiging van wat te velde staat*). **Zeld'geflügel**, f. = veldgevoegte. **Zeld'geflügel(e)** = veldprediker. **Zeld'gerät**, f. = akkergereedschap; oorlogstuig. **Zeld'gericht** = kundig (*kleinwildjager*).
Zeld'geschrei, f.; **geschrei**, f.; **gewächs**, f. = veldkreet (-geschreeuw, -geschrei, leus, parool); -geschut; -gewas.
Zeld'graben, m. = greppel. **Zeld'grawirtschaft**, w. = akkerweidebedrijf. **Zeld'grau**, f. —s = veldgrijs, grijsgroen, (*mil.*) uniform. **Zeld'grau(e)** = soldaat, militair. **Zeld'grille**, w. = veldkrekel. [**Zeld'hauptmann**, m. = opperbevelhebber].
Zeld'herr, m.; **huhn**, f.; **hüter**, m.; **hütte**, w. = veldheer; -hoen (patrij's); -wachter; -hut (barak).
Zeld'jäger, m. = jager (*op klein wild en mil.*); koerier. **Zeld'kanzlei**, w. = kanselarij te velde. **Zeld'kessel**, m. = veldketel. **Zeld'lüch**, w. = veldkeuken; vildersplaats. **Zeld'lümmel**, m. = wilde thijm. **Zeld'lager**, f. = kamp. **Zeld'lattich**, m. = veldlatuw, -sla. **Zeld'lazarett**, f. = ambulance. **Zeld'lerche**, w. = veldleeuwerik. [**Zeld'mann**, m. = landman]. **Zeld'mart**, w. = gemeentebouwlandgebied; esch, eng, enk. **Zeld'marschall**, m. = veldmaarschalk. **Zeld'mäßig** = in marschtenue. **Zeld'maus**, w. = veldmuis. **Zeld'meister**, m. = vilder. **Zeld'messer**, m. = landmeter. **Zeld'mohn**, m. = klaproos. **Zeld'musik**, w. = veld-, krijgsmuziek. **Zeld'müge**, w. = politiemuts. **Zeld'nachbar**, m. = landbuurman. **Zeld'polizei**, w. = akker-, veldpolitie; maréchaussée. **Zeld'post**, w. = veldpost. **Zeld'postamt**, f. = postkantoor te velde. **Zeld'prediger**, m. = veldprediker. **Zeld'propst**, w. = opperste veldprediker. **Zeld'ratte**, w. = veldrat. **Zeld'recht**, f. = landrecht, akkerwet.
Zeld'ruf, w.; **salat**, m. = veldkreet; -sla. **Zeld'schachtelbaum**, m. = heermoes. **Zeld'schaden**, m. = akkerschade. **Zeld'schanze**, w. = veldschans, redonte. [**Zeld'scher**, -scherer, m. = veldscheerder, chirurg]. **Zeld'schende**, w. =

VAN GELDEREN, *Duitsch Woordenboek*, I.

vogelverschrikker. **Zeld'schlacht**, w. = veldslag. **Zeld'schlange**, w. = veldslang (*kanon*). **Zeld'schreiber**, m. = regimentsschrijver. **Zeld'schütz**, m. = veldwachter. **Zeld'schwamm**, m. = champignon. **Zeld'spat**, m. = veldspaat. **Zeld'spinat**, m. = brave-hendrik, ganzevoet. **Zeld'stecher**, m. —s, — = veldkijker. **Zeld'stein**, m. = grens-; veldsteen. **Zeld'stuhl**, m. = vouwstoel.
Zeld'struppen, Pl.; **wache**, w.; **wächter**, m. = veldtroepen; -wacht; -wachter.
Zeld'webel, m. = sergeant-majoor (-administrateur); (ook) glas bier met te veel schuim. **Zeld'weg**, m. = landweg. **Zeld'wiede**, w. = veldwikke. **Zeld'wiese**, w. = akkerweide. **Zeld'winde**, w. = akkerwinde. **Zeld'wirtschaft**, w. = landhuishoudkunde. **Zeld'zeihen**, f. = veldteken, standaard. **Zeld'zeugmeister**, m. = generaal van de artillerie; (*in Oostenr.* ook) v. d. infanterie. **Zeld'zug**, m. = veldtocht.
Zeld'ze, w. —, —n = velg; omgeploegd braakland. **Zeld'gen**, schw. (h.) = velgen; omploegen. **Zeld'genbauer**, m. = wagonmaker.
Zell, f. —(e)s, —e = vel, huid, vlies; er hat ein dices *Z.* = een dikke (harde) h.; etnem das *Z.* über die Ohren ziehen = iem. 't vel over de ooren halen: es sieht mir noch zwischen *Z.* und *Zell*sch = ik ben nog niet vast besloten; *vgl.* gerben.
Zell'ach, **Zella'sche**, m. —en, —en, **Zell'ach**, m. —s, —s = fellah (*Arab. lapdoubouer*).
Zell'bereiter, m. = leerbereider, -touwer. **Zell'eisen**, f. —s, — = valies, relstasch. **Zell'eisenpferd**, f. = postpaard. **Zell'werk**, f. = pelte-rijen.
Zelonie, w. —, —n = felonie; ontrouw (*tegenover den leenheer*).
Zels, w. —en, —en = rots, (rots)steen. **Zels'art**, w. = rotsoort. **Zels'blok**, m. = rotsblok. **Zel'sen**, m. —s, — = rots(steen). **Zel'senabhang**, m. = rotshelling. **Zel'senbein**, f. = rotsbeen (*hard slaapbeen*). **Zel'senbett**, f. = rotsbedding. **Zel'senberg**, m. = rotsberg. **Zel'senblok**, m. = rotsblok. **Zel'senbock**, m. = steenbok. **Zel'senfekt** = vast als een rots, onwankelbaar, onwrikbaar. **Zel'senfeste**, w. = rotsvesting. **Zel'senföhre**, w. = rots-, bergden. **Zel'sengebirge**, f. = Rotsgebergte. **Zel'sengrund**, m. = rotsharde grond(slag), rotsdal. **Zel'senhalbe**, w. = rotshelling. **Zel'senhart** = steenhard, hard als een rots. **Zel'senherz**, f. = steenen hart.
Zel'seninsel, w.; **seffer**, m.; **sette**, w.; **stuf**, w. = rots(eiland); -kelder; -keten; -kloof.
Zel'senmasse, w.; **nest**, f.; **pfad**, m.; **platte**, w. = rots(massa); -nest; -pad; -plateau. **Zel'senriff**, f.; **riff**, m.; **schacht**, m. = rots(klip (-rif)); -spleet; -kloof.
Zel'sensicht, w.; **schlucht**, w. (-schlund, m.); **stige**, w. = rotslaag; -kloof; -punt. **Zel'sensteg** (-steig), m.; **stal**, f.; **stifer**, f.; **wand**, w. = rots(pad); -dal; -oever; -wand. **Zel'senstige**, w. = klipgeit. **Zel'sicht** = steen-, rotsachtig. **Zel'sig** = rotsig, vol rotsen.
Zel'skristal, f.; **kristall**, m.; **stuppe**, w.; **masse**, w.; **schroffen**, m.; **stein**, m. = rots(kloof); -kristal; -top; -massa; -klip; -steen.
Zel'ste, w. —, —n = feloek (*klein vaartuig*).
Zem'ding, f. = veemzaak. **Zem'me**, w. —, —n = veem (*nl. rechtdank*). **Zem'gericht**, f. = veemgerecht. **Zem'graf**, m. = veemgraaf (*ae hoofd-rechter*).

Fe'minum, f. —s, .na = femininum, vrouwelijk geslacht. **Femini's'mus**, m. — = feminisme. **femini's'tisch** = feministisch.

Fem'i'linde, w.; **-recht**, f.; **-rüge** (**-fage**), w.; **-stätt** (**-stätte**), w. = veem||linde (waar zitting gehouden werd); **-recht**; **-zaak**; **-plaats** (waar zitting gehouden wordt).

Fend, m. —es = vingergras; naalbaar.

Fen'gel, m. —s = venkel.

Fen'gel|appel, m.; **-holz**, f.; **-öl**, f.; **-tee**, m.; **-wasser**, f. = venkel|appel; -hout (sassefras); -olle; -thee; -water.

Fenianis'mus (spr.: fie..) m. — = Fenianisme (*Iersche partij*). **Fe'nier**, m. —s, — = Fenian. **fe'nisch** = Feniansch.

Fenn, f. —(e)s, **Fen'ne**, w. —, —n = veen. **Fen'nich** zie **Fend**.

Fen'ster, f. —s, — = venster, raam, raampje; **das Geld zum F. hinauswerfen** = 't geld weggooiden; **aus dem F. sprechen** = voor de tribune spreken.

Fen'ster|band, f.; **-bank**, w.; **-blei**, f.; **-bogent**, m. = venster|hengsel; **-bank** (i. a. b.); **-lood**; **-hoog**.

Fen'ster|brest, f.; **-brüstung**, w. = venster|bank; **-leuning**.

Fen'ster|einfassung, w.; **-eisen**, f.; **-flügel**, m. = venster|kozijn; **-roede**; **-vleugel**.

Fen'ster|futter, f.; **-gardine**, w.; **-giebel**, m. = venster|kozijn; **-gordijn**; **-fronton**.

Fen'stergitter, f. = traliewerk (voor een venster).

Fen'ster|glas, f.; **-hafen**, m.; **-haspe**, w. = venster|glas; **-haak**; **-duim**.

Fen'ster|kissen, f. = kozijnkussen. **Fen'ster|kitt**, m. = stopverf. **Fen'ster|kruz**, f. = vensterkruis. **Fen'ster|kubert**, f. = venstercouvert.

Fen'ster|laden, m. = luik, blind, *vgl.* regnen.

Fen'ster|leune, w. = vensterleuning.

fen'ster|leu, **fen'stern**, f. w. (h.) = een meisje voor haar venster 't hof maken; **fen'stern** = (*ook*) (iem.) doorhalen, de les lezen.

Fen'ster|lische, w.; **-öffnung**, w.; **-parade**, w. = venster|nis; **-opening**; **-parade**.

Fen'ster|pfeiler, m. = dam, penant. **Fen'ster|posten**, f. = kozijnkussen.

Fen'ster|promenade, w.; **-rahmen**, m.; **-riegel**, m.; **-rose**, w.; **-scheibe**, w. = venster|promenade (-parade); **-raam** (-kozijn); **-grendel**; **-rozet** (rozetvenster); **-ruit**.

Fen'ster|schirm, m. = zonnescherm. **Fen'ster|sim**, m. = vensterdorpel, -lijst. **Fen'ster|spiegel**, m. = penantspiegel; spionnetje.

Fen'ster|sproffe, w. = vensterroede. **Fen'ster|stab**, m. = stange, w. = vensterstaaf, -roede.

Fen'ster|steuer, w. = belasting op de ramen.

Fen'ster|tod, m. = vensterkruis. **Fen'ster|tür**, m. = bovendorpel van een venster. **Fen'ster|tür**, w. = glazen deur. **Fen'ster|umschlag**, m. = venstercouvert. **Fen'ster|vertiefung**, w. = venster|nis. **Fen'ster|vorhang**, m. = (venster)gordijn. **Fen'ster|werk**, f. = (de) vensters, vensterwerk. **Fen'ster|wintel**, m. = werveltje, pin (van 't raam).

Fenz, w. —, —en = omheining.

Ferd, m. —es, —e = mijngas.

Fer'ge, m. —n, —n = veerman. | **fer'gen**, f. w. (h.) = (f. w.) expediteren, wegzenden.

Fer'ger, m. —s, — = tusschenpersoon, afzender.

Fe'rien, Pl. = vakantie; **zu den F. daheim** = met de v. thuis. **Fe'rienabteilung**, **-deputation**, **-kammer**, w. = vakantiekamer (bei Gericht).

Fe'rien|kolonie, w.; **-reise**, w.; **-zeit**, w. = vakantie|kolonie; **-reis**; **-tijd**.

Fer'tel(**den**), f. —s, — = big(getje); vlezelijk, vuilpoes; fout, bok; inktvlak, mop. **Fer'tel'kraut**, f. = biggekruid. **fer'teln**, f. w. (h.) = jongen, biggen; **zich zwijnachtig gedragen** (auch in Worten). **Fer'tel'steher**, m. = (*etg.*) knoeislager; (*dan*) knoeier; **en** = Winkeladvokat. **Fer'tel'steherarbeit**, w. = beunhazerij, knoeierij.

Ferm = ferm, flink, stevig, vast, zeker.

Ferman' u. **Fer'man**, m. —s, —e = firman, ferman (filtr.: *verordering*).

Ferma'te, w. —, —n = (Witf.) fermate, rustpunt.

Ferment', f. —(e)s, —e = ferment, zuurdeeg, gistmiddel. **Fermentation'**, w. —, —en = fermentatie, gisting. **fermentie'ren**, f. w. (h.) = fermenteren, gisten.

fern = ver(af), verwijderd; [in 't vorige jaar]; **er steht mir f.** = ik sta in geen betrekking tot hem; **es liegt mir f.**, **daran zu denken**, **denke nicht von f.** **daran** = ik denk er in de verste verte niet aan; **das sei f.** **von mir!** = 't zij verre van mijl **von f.** = van verre; *vgl.* *nabe*.

Fernambul'holz, f. = fernambuk-, brazilliehout.

Fern'an'icht, w. = vergezicht. **Fern'bahnhof**, m. = station voor 't groot-verkeer. **Fer'ne**, w. —, —n = verte, afstand, verschieft; **aus der F.** = van verre; **das liegt noch in weiter F.** = dat is nog ver af. [**fer'nen**, f. w. (h.) = veraf zijn, zich in de verte voordoen; verwijderen].

I. **Fer'ner**, m. —s, — = gletscher. II. **fer'ner** = verder; **van nu af**, voortaan, langer, nog meer.

fer'nerhin = voortaan, in 't vervolg. **fer'ner'weit**, **-weitig** = verder, later. **Fern'flug**, m. = groote luchtvaart, vlucht. **Fern'gefühl**, f. = telepathie. **Fern'gespräch**, f. = telefoongesprek.

Fern'glas, f. = verrekijker. **fern'halten**, f. (h.) = verre houden; **sch f.** = zich onthouden. **fern'her'** = van verre. **fern'hin'** = in de verte.

Fern'malerei, w. = dekorschilderkunst. **Fern'messer**, m. = afstandsmeter. **Fern'rohr**, f. = verrekijker, (*ook*) teleskoop. **Fern'sicht**, w. —, —en = vergezicht. **fern'sichtig** = verziende.

Fern'sichtigkeit, w. — = verziendheid. **Fern'sprechamt**, f. = telefoonkantoor. **fern'sprechen**, f. (h.) = telefoneren. **Fern'sprecher**, m. = telefoon. **Fern'sprecheramt**, f. = telefoonkantoor. **Fern'sprechgehäuse**, f. = telefoonkastje. **Fern'sprechgehilfin**, w. = telefoniste. **Fern'sprechkunst**, w. = telefonie. **Fern'sprech'stelle**, w. = telefoonkantoor, spreekcel; **öffentliche F.** = publieke spreekcel. **Fern'spruch**, m. = telefoongesprek, -bericht; telegram.

Fern'stenieube, w. = hiefde voor na ons komenden. **Fern'verbindung**, w. = interkommunale aansluiting. **Fern'verkehr**, m. = groot-verkeer (*legent.*: buurt-); interkommunaal verkeer. **Fern'wirkung**, w. = werking op afstand.

Fer'se, w. —, —n = hiel, hak; **einem auf der F.** (auf den F. n) **nachfolgen**, **sein** = iem. op de hielen volgen, zitten; **die F. n zeigen** = zijn hielen lichten. **Fer'senbein**, f. = hielbeen.

Fer'sen'schse, w. = Achillespees. **Fer'sen'flügel**, Pl. = hielvleugels (*v. Mercurius*).

Fer'sengeld geben = zijn hielen lichten, er van door gaan. **Fer'senleder**, f. = hielstuk.

fertig = klaar, gereed, af, afgewerkt; **vaardig**; **bereid**; **f. zur Abreise** = g. voor 't vertrek, om te vertrekken; **er ist f.** = hij is kl., dood, op, dronken, bankroet; **mit einem f. werden** = 't

met iem. kl. spelen; mit etw. f. werden, etw. f. bekommen, bringen = met iets kl. komen, iets kl. spelen; er ist f. mit seinem Geld = zijn geld is op; *vgl.* fix. **Fertigeisen**, f., **fabrikat**, f. u. ā. = afgewerkt ijzer, a. fabriikaat e. d. [**Fertigen**, *schw.* (h.) = gereed-, klaar maken, afmaken, afdoen; vervaardigen; zenden.] **Fertigkeit**, w. —, —en = vaardigheid, vlugheid, handigheid. **Fertigtellen**, *schw.* (h.) = voltooiën, maken. **Fertigtellung**, w. = voltooiing.

fertil = fertiel, vruchtbaar **Fertilität**, w. — = fertiliteit, vruchtbaarheid.

I. **Fes**, f. —, — = fes, f-mol. II. **Fes**, m. u. f. — u. **Felles**, — u. **Felle** = fes (*Turksche müts*). **fesch** = kranig, hupsch, aardig, jolig.

Fesfel, w. —, —n = boel, keten, kluister; koot (am Pferdefuß); einem f. n anlegen, einen in f. n schlagen = iem. de boeien aandoen, in de boeien slaan. **Fesfelballon**, m. = ballon captif. **Fesfelgeschwür**, f. = kootzweer. **Fesfel-lustschiff**, f. = ballon captif. **fesfeln**, *schw.* (h.) = boeien, kluisteren (*eig. en fig.*); ketenen.

I. **fest** = vast, samenhangend; stevig, flink; bestendig, standvastig; versterkt; onkwetsbaar; (ich bin) der f. en Meinung = van de stellige meening; f. bleiben = (ook) zich staande houden, standvastig blijven; *vgl.* Reif. II. **Fest**, f. —(e)s, —e = feest.

Festauschuss, m. = feestkomitee, -kommissie. **festbinden**, f. (h.) = vastbinden.

I. **Feste**, w. —, —n = vesting en = **Festigkeit**; [ook: vastland]; die f. des Himmels = 't uitspansel. II. **feste** = vast en zeker; flink, dapper; (immer) f.! (immer f. auf de Beste!) = toe maar! houd je goed!

fetten zie **festigen**.

Festessen, f. = feestmaal(tijd), gastmaal, banket.

festfahren, f. (f.), **fich f.** (h.) = vastloopen (*ook fig.*).

festfarbig = vast van kleur.

Festfeier, w.; **gabe**, w.; **gedicht**, f. = feestviering; -gave; -gedicht.

Festgelage, f. = festijn, gastmaal.

Festgenossen, Pl.; **gesang**, m.; **getimmel**, f.; **gewand**, f. = feestgenooten; -(ge)zang; -gewoel; -gewaad.

festgesetzt = vast, gezet (Preis), vastgesteld, bepaald. **festhaften**, *schw.* (h.) = vastzitten, -kleven.

festhalten, f. (h.) = vast-, tegenhouden; (stand)houden, stevig zijn. **festhalten**, *schw.* (h.) = vastmaken, bevestigen. **Festigkeit**, w. — = vastheid, stevigheid, degelijkheid, flinkheid, standvastigheid.

Festivität, w. —, —en = festiviteit.

festteilen, *schw.* (h.) = op-, vastspieën.

Festkleid, f. = feestkleed.

Festland, f. = vasteland. **festlegen**, *schw.* (h.) = vastleggen.

festlich = feestelijk; f. begehen = vieren. **Festlichkeit** w. —, —en = feest(elijk). **Festlich**, f. = feestlied. **Festlokal**, f. = feestzaal, -lokaal.

festlosen sich, *schw.* (h.) = er in loten. **festmachen**, *schw.* (h.) = vastmaken; [gevangen nemen; onkwetsbaar, weerloos maken]; f. an (Dat. u. Akt.) = bevestigen aan.

Festmahl, f. = feestmaal, banket.

Festmeter, f. = (*houtmaat*) 1 M³ kompakt.

festnageln, *schw.* (h.) = vastspijkeren. **Festnahme**, w. — = gevangenneming, arrestatie.

festnehmen, f. (h.) = gevangennemen, arresteeren.

Feston (spr.: *festō*), f. —s, —s = festoen, loofversiering. **festonnie'ren**, *schw.* (h.) = festonneeren.

Festordner, m.; **ordnung**, m.; **predigt**, w.; **rede**, w.; **redner**, m. = feest|kommissaris; -regeling; -preek; -rede; -redenaar.

Festreiben, m.; **schmaus**, m.; **schmud**, m.; **schrift**, w. = feest|dans; -maal; -tooi; -programma.

festsetzen, *schw.* (h.) = (einen Preis, Tag) vaststellen, bepalen; (den Schaden) opmaken, v.; einen f. = gevangen zetten; **fich f.** = (*fig.*) zich vestigen (*van overtuiging* *bv.*). **Festsetzung**, w. —, —en = vaststelling, bepaling; opsluiting. **festsetzen**, f. (h.) = vastzitten; stevig z.; aan den grond z.; niet verder kunnen, blijven steken.

Festspiel, f. = feest-, gelegenheidsstuk; plechtige vertooning.

feststehen, *unr.* (h.) = vast staan, stevig zijn, zeker, standvastig staan. **feststehend** = vast-(staand). **feststellen**, *schw.* (h.) = vaststellen, bepalen, staven, konstateeren.

Festtag, m. = feestdag. **festtäglich** = feestelijk, (op zijn) zondagsch. **Festtrübel**, m. = feest-drukte, -gewoel.

Festung, w. —, —en = vesting.

Festungsarrest, m.; **artillerie**, w.; **bau**, m. = vesting|arrest; -artillerie; -bouw.

Festungshaf, w.; **kommandant**, m. = vesting|straf; -kommandant (plaatsk.).

Festungskrieg, m. = belegeringsoorlog.

Festungspfad, m. = schanspaal, palissade.

Festungswand, w.; **wall**, m.; **werk**, f. = vestings|straf; -muur (-wal); -werk.

Festzeit, w. = feesttijd. **Festzug**, m. = (feestelijke) optocht. **Feste**, w. —, —n = feest, partij.

fétieren, *schw.* (h.) = fêteren, vieren, eeren.

Fetisch, m. —es, —e = fetisj: tooverding, amulet, godsbeeld. **Fetischismus**, m. — = fetisjisme, fetischvereering.

I. **fett**, *Adj.* = vet: dik, vruchtbaar, voordeelig, rijk; das macht den Hohl (das Raut) nicht f. = dat helpt niet, zet geen zoden aan den dijk; ein f. es Amt, eine f. e Pfunde = een vet baantje, postje; f. e Henne (*een plant*), zie **Fett henne**; *vgl.* Braten II. II. **Fett**, f. —(e)s, —e = vet, smout; etnem sein f. geben = iem. zijn vet geven, flink de waarheid zeggen; er kriegt noch sein f. = hij heeft nog wat (standjes) te wachten; *vgl.* ab|schöpfen.

Fettablagerung, w. = vetlaag. **Fettammer**, w. = ortolaan. **fettartig** = vetachtig. **Fettauge**, f. = oog (*op de soep*). **Fettbauch**, m. = dik-, smeerbuk. **fettbauchig** = dikbuikig.

Fettblatt, f.; **bruch**, m.; **darm**, m. = vet|kruid; -breuk; -darm.

Fette, w. — = vetheid, zwaarlijvigheid. **fetten**, *chw.* (h.) = (in)vetten, smeren. **Fettfeder**, w. = stuitveer.

Fettfed(en), m.; **gans**, w.; **geruch**, m.; **geschmack**, m.; **geschwulst**, w. = vet|vlek; -gans; -reuk (-lucht); -smaak; -gezwel.

Fetthammer, m. = vetschaap. **Fettändler**, m. = vetkoopman. **Fetthaut**, w. = vetvlies.

Fett henne, w. = vetkruid. **Fett herz**, f. = hartvervetting. **fettlicht** = vetachtig. **fettlig** = vettig. **Fettigkeit**, w. — = vettigheid.

Fettklumpen, m.; **kraut**, f.; **magen**, m. = vet|klomp; -blad; -maag.

Fettmännchen, f. = 1. veldsla; 2. (*een vroeger*

Keulsch geldstukje van) $\frac{1}{2}$ stuiver. **Fettmännch** = Fettmännchen I. **Fettnäpfchen**, f. = vetpotje; zie Näpfchen.
Fettflaure, w.; **schwanz**, m.; **sucht**, w. = vet/zuur; -staart; -zucht.
Fettware, m. = spekslagerswaar, vetten. **Fettwanst**, m. = vetzak, dikzak.
Fettweide, w.; **zelle**, w. = vet/weide; -cel.
Fetzelt, m. —s, — = (schw.) stakker.
Fetzgen, m. —s, — = vod, lap, lor; flarde, stukje, vodje; er schlug drein, daß es F. gab = hij sloeg er op, dat de lappen er bij hingen; er hat einen F. = een stuk in (zijn kraag).
II. fetzen, schw. (h.) = verknippen, -knoeien e. d.; (*schoj.*: *bladen uit een schrift*) scheuren.
fendst = vochtig, nat, klam. **Fendstbrett**, f. = vochtplank. **Fendte**, zie Feuchtigkeit. **fendten**, schw. (h.) = vochten, bevochtigen. **fendstfrei** = vochtvrij. **Fendstigkeit**, w. — = vocht(igheid). **Fendstigkeitgrad**, m. = vochtigheidsgraad. **fendstfalt** = natkoud, kil.
Fendsthammer, m. = vochtkamer (*typ.*).
Fendstmulde, w. = vochtbak, kuip (*typ.*).
fendstohrig = nog niet droog achter de ooren, groen, onrijp].
feudal = feudaal; reaktionair; (*stud.*) fijn, sleek; ein F. er = een reaktionair. **Feudalismus**, m. = feudalisme, leenstelsel. **Feudalstaat**, m. = feudaalstaat. **Feudalsystem**, -wesen, f. = leenstelsel.
Feu(d)el, w. —, —n = (*schp.*) dwell. **feu(ber)**, schw. (h.) = dwellen.
Feu(er), f. —s, — = vuur, brand, vurigheid, hitte, ijver; F. anlegen = brandstichten; F. anmachen = vuur aanleggen, -maken; F. rufen = brand roepen; F. geben = vuur geven; für einen burds F. gehen (*ll.*); er macht F. dahinter (hinter die Bude) = hij zet er kracht (haast) achter; etw. F. unterlegen = er achter heen zitten, opspelen; das F. schlägt aus dem Dache = 't vuur slaat 't dak uit, de twist breekt uit; da ist gleich F. unterm Dach = dan is 't dadelijk hommeles, mis; er hat F. im Dach = hij is kwaad; F. und Flamme speien (*ll.*); F. und Flamme für etw. sein (*ll.*); mit F. und Schwert vermüßen, verheeren, vertilgen = te vuur en te zwaard verwoesten, verdeigen; gebranntes Kind schreit das F. = een ezel stoot zich geen tweemaal aan denzelfden steen; zwischen zwei F. geraten (*ll.*). **Feu'erambeter**, m. = vuuraanbidder. **Feu'eranstalt**, w. = brandweer (inrichting). **Feu'eranzüger**, m. = brandsein. **Feu'eranzünder**, m. = vuur(aan)maker. **Feu'erarbeiter**, m. = vuurwerker. **feu'erartig** = vurig. **Feu'erassuranz**, w. = brandassurantie. **Feu'erbaute**, w.; **ball**, m.; **beden**, f. = vuur|baak; -bol; -bekken (-pot).
feu'erbeständig = vuurvast, -bestendig. **Feu'erbestattung**, w. = lijkverbranding, krematie. **Feu'erbock**, m. = haard-, vuurijzer, hengst. **Feu'erbohne**, w. = pronkboon. **Feu'erbrand**, m. = brandend stuk hout, fakkel. **Feu'erbüchse**, w. = vuurkist (v. *lokomotief*). **Feu'erdienst**, m. = vuurdienst, -aanbidding. **Feu'ereifer**, m. = vurige ijver. **Feu'eremmer**, m. = brandemmer. **Feu'erstein**, f. = stookijzer, pook. **Feu'erste**, w. = schoorsteen. **Feu'ersticker**, m. = vuurwaaijer. **Feu'erfahne**, w. = brandvlag. **feu'erfangend** = (ont)brand-, ontvlambaar. **feu'erfest** = vuurvast. **Feu'erfleden**, m. = brand-, wijnvlek. **Feu'ergabel**, w. = vuurvork, -pook. **Feu'ergarbe**, w. = vuurgarf. **Feu'ergatter**, f. = haardijzer. **Feu'ergeist**, m. =

vurige geest, vulkaan (*fig.*); [vuurgeest, salamander]. **Feu'ergitter**, f. = vuurscherm. **feu'ergefährlich** = brandgevaarlijk. **Feu'ergleich**, -gleich, m. = vuurglans, -gloed. **Feu'er-glocke**, w. = brandklok. **Feu'erglut**, w. = vuurgloed. **Feu'erhafen**, m. = vuur-, brandhaak, pook. **Feu'erherd**, m. = vuurhaard. **Feu'erholz**, f. = brandhout. **Feu'erhude**, w. = brandhoorn. **feu'erio!** **feu'erjo!** = brand! **Feu'erläufer**, m. = vliegend hert. **Feu'erlaste**, w. = brand(assurantie)kas. **Feu'erlette**, w. = stoof.
Feu'erllugel, w.; **lunt**, w.; **künstler**, m. = vuur|kogel (-bol); -werkerskunst; -werker.
Feu'erlland, f.; **länder**, m. —s, — = Vuur|land; -lander.
Feu'erlärm, m. = brandalarm. **Feu'erleiter**, w. = brandladder. **Feu'erlöschmannschaft**, w. = brandweermannen. **Feu'ermal**, f. = brand-, wijnvlek. **Feu'ermann**, m. = stoker; brandweerman. **Feu'ermaterial**, f. = brandstof, -materiaal. **Feu'ermauer**, w. = brandmuur, [schoorsteen]. **Feu'ermeer**, f. = vuurzee. **Feu'ermelder**, m. = brandsignaal, -schel. **Feu'ermörser**, m. = mortier.
feu'ern, schw. (h.) = vuren, schieten; gloeien, branden; (einen Dfen) stöken; (Solz usw.) stoken, branden; (Wein) zwavelen.
Feu'erofen, m. = vuuroven. **Feu'erordnung**, w. = brandverordening; (*mil.*) vuurregeling. **Feu'erpfanne**, w. = vuurpan. **Feu'erpfeil**, m. = vuurpijl. **Feu'erpfuhl**, m. = vuurpoel. **Feu'erprobe**, w. = vuurproef. **Feu'errad**, f. = vuurrad. **Feu'erraum**, m. = haard. **Feu'erregen**, m. = vuurregen. **Feu'erroschen**, f. = herfstadonis. **Feu'errohr**, f. = vuuroer; (*stoomketel*) vlampijp. **feu'errot** = vuurood, gloeiend rood. **Feu'erfäule**, w. = vuurzui-, -kolom. **Feu'erbrunst**, w. = brand. **Feu'er-schaden**, m. = brandschade. **Feu'er-schau**, w. = brandschouw. **Feu'er-schein**, m. = vuurgloed, -schijnsel. **feu'er-scheu** = bang voor vuur. **Feu'er-schiff**, f. = vuur-schip. **Feu'er-schirm**, m. = vuur-, haardscherm. **Feu'er-schloß**, f. = geweerslot. **Feu'er-schlund**, m. = vuurpoel; -mond. **Feu'er-schutz**, m. = brandweer (regeling). **Feu'er-schwamm**, m. = vuur-, tonderzwam.
Feu'ersegefahr, w. = brandgevaar. **feu'erseher** = brandvrij. **Feu'er-signal**, f. = brandsein, -schel. **Feu'er-smot**, w. = brandgevaar. **Feu'er-soljetät**, w. = (openbare) brandkas. **Feu'er-sonne**, w. = vuurrad. **feu'er-speiend** = vuurspuwend. **Feu'er-spritz**, w. = brandspuit. **Feu'er-stahl**, m. = vuurstaal, -slag. **Feu'er-stätte**, w. = plaats, tooneel van een brand; haard. **Feu'er-stein**, m. = vuursteen. **Feu'er-stelle**, w. = vuur, stookplaats.
Feu'er-stoff, m.; **strafe**, w.; **strahl**, m.; **strom**, m.; **taufe**, w. = vuur|stof; -straf (brandstapel); -straal; -stroom; -dooop.
Feu'er-telegraph, m. = brandweertelegraaf. **Feu'er-tonne**, w.; **stob**, m. = vuur|ton; -dood. **Feu'er-ung**, w. —, —en = ('t) vuren; verwarming, stoking; vuur; brandstof(fen). **Feu'er-verbodung**, w. = ('t) vergulden in 't vuur. **Feu'er-versicherung**, w. = brandverzekering, -waarborg, -assurantie. **Feu'er-versicherungsgesellschaft**, w. = brandwaarborgmaatschappij. **Feu'er-versicherung**, w. = verzilvering in 't vuur. **Feu'er-wache**, w. = brandwacht; (bewaker van een) vuurtoren. **Feu'er-wacht**, w. = bewaking van 't vuur. **Feu'er-waffe**, w. = vuurwapen. **Feu'er-warte**, w. = baak, kustvuur.

Feu'wehr, w. = brandweer. **Feu'wehrmann**, m. = brandspuitgast, -weerman. **Feu'erwerk**, f. = [brandstof; schietmateriaal]; vuurwerk; vgl. abbrennen. **Feu'erwerker**, m. —s, — = vuurwerker, -werkmaker. **Feu'erwerkerkunst**, w. = vuurwerkerskunst. **Feu'erwerkerschule**, w. = pyrotechnische school. **Feu'erwolf**, m. = vuurtong (*mit de kachel*). **Feu'erzange**, w. = vuurtang. **Feu'erzeichen**, f. = vuur(toren), licht(baak); brandgloed; brandsignaal; (*mil.*) vuur-, lichtsignaal. **Feu'erzeug**, f. = tondeldoos (*met toebehooren*); vuurslag; (pomp-, sigaar)aansteker. **Feu'erzunder**, m. = vuurzwam, tonder; brandstof.

Feuillant (spr.: *fölyant*), m. —en, —en = feullant (*voorm. Fransche monnikorde; gematigde politieke klub in de Fr. revolutie*). **Feuilleton** (spr.: *fölyeton*), f. —s, —s = feuilleton. **Feuilletonist**, m. —en, —en = feuilletonist. **feu'rig** = vurig: brandend heet, gloeiend, drifstig, hartstoechtelijk. **feu'rio!** = brand! **Feu'ring**, zie Feuerung.

Fez, m. —es u. —en, —e(n) = idioot, suffer, „die op iets verzot is“: .gek.

Fez zie Fes.

Fez zie Ceffej. **Fe. f.** = Fortsetzung folgt (wordt vervolgd). **Fe.** = volgende Seiten; sehr fein; und das folgende.

Fia'ter, m. —s, — = huurrijtuig; -koetsier. **Fia'te**, w. —, —n = fiaal, spits torentje. **Fias'lo**, f. —s, —s = fiasko; **Fi. machen** = fiasko maken, mislukken, schipbreuk lijden. **fi'at!** = fiat! **fi'at**, f. —(s), —(s) = fiat. **Fi'bel**, w. —, —n = a-b-boekje, eerste leesboekje; spang (*soort veiligheidsveld*). **Fi'bel-wahrheit**, w. = waarheid als een koe. **Fi'ber**, w. —, —n = (sper)vezel. **Fibrin**, f. —s = fibrine, vezelstof. **fibrös** = vezellig, draderig.

Fi'che (spr.: *fiesje*), w. —, —n = fische. **Fi'che**, w. —, —n = spar. **Fi'chen**, = grenen, vuren. **Fi'chenapfel**, m. = sparappel. **Fi'chenbaum**, w. = sparreboom. **Fi'chengrün**, f. = sparregroen. **Fi'chenhain**, m. = pijn(boom)-, sparrewoud. **Fi'chenhede**, w. = sparregroen, -haag. **Fi'chenharz**, f. = pijnboom-, dennehars. **Fi'chenholz**, f. = grenen-, vurenhout. **Fi'chenmarder**, m. = houtmarter. **Fi'chenwald**, m. = sparre-, pijnbosch. **Fi'chensapfen**, m. = sparappel.

Fi'chu (spr.: *fischu*), f. —s, —s = fischu. **Fi'che** (nrbb.) w. —, —n = Fische.

fi'faden, f. (h.) = er om heen draaien (*fig.*). **fi'fader**, m. —s, — = onbetrouwbaar mensch, draajer.

Fideikommiss (spr.: *. . de-t. .*), f. . . mijsses, . . mijse = fideicommiss, onvervreemdbaar ergoed.

fidel' = fideel, vrolijk, jolig; ein f. es Haus = een jollige klant, fideele kerel. **Fide'litas** (*stud.*) = Fide'litas, w. — = fideliteit, joligheid, trouwhartigheid.

Fi'dibus, m. — u. —es, — u. —e = fidibus (*strookje papier om de pijp aan te steken*). **Fi'duz**, f. —(e)s = fiducia, vertrouwen; kein **Fi. zu etw. haben**: er geen f. in hebben.

fi'du'zi! = (op uw) gezondheid!

fi'e'ber, f. —s, — = koorts; gelbes, hitiges **Fi.** = gele, heete k.; drel-, viertägiges **Fi.** = ander-, derdendaagsche k. **fi'e'beranfall**, m. = koortsaanval. **fi'e'berangst**, w. = koortsachtige angst. **fi'e'berartig** = koortsachtig. **fi'e'berarzt**, m. = middel tegen de koorts. **fi'e'berfrei** = koortsvrij. **fi'e'berstoft**, m. = koortskoude,

-rilling, -huivering. **fi'e'berglut**, w. = koortsgloed. **fi'e'berhaft** = koortsachtig, koortsig. **fi'e'berhitze**, w. = koortshitte, -gloed. **fi'e'berkälte**, w. = koortskoude. **fi'e'berkrank** = ziek van de koorts, koortslidend. **fi'e'bermittel**, f. = middel tegen de koorts. **fi'e'bern**, f. (h.) = (de) koorts hebben, rillen; jilen; koortsachtig verlangen. **fi'e'bernde**, w. = koortsbast, kina. **fi'e'bersäuer**, m. = koortsrilling. **fi'e'berthermometer**, f. = koortsthermometer. **fi'e'bertraum**, m. = koortsdroom; koortsig, ijle droom. **fi'e'berwechfel**, m. = 't afnemen en weer opkomen van de koorts, koortswisseling.

fi'e'del, w. —, —n = fiedel, viool, vedel. **fi'e'delbogen**, m. = strijktok. **fi'e'deln**, f. (h.) = fiedelen, zagen, krassen.

fi'e'd(e)rig = gevederd. **fi'e'dern**, f. (h.) = bevederen.

fi'e'dler, m. —s, — = vioolspeler, vedelaar. **fi'e'drig** = gevederd.

fi'e'l, m. —(e)s, —e = ingewandsworm; fijt. **fi'e'lchen**, f. —s = Fietje, Sofietje.

fi'erant (spr.: *fi-è. .*), m. —en, —en = kramer, kermisman.

fi'e'ren, f. (h.) = (zm.) vieren.

fi'e'rt, m. —es, —e = veest, wind. **fi'e'rtien**, f. (h.) = veesten, een wind laten.

fi'gur, w. —, —en = gestalte, figuur, afbeelding, beeld(je); (schaak)stuk; Bild in ganzer **Fi.** = portret te voeten uit; **Fi. machen** = heel wat voorstellen, op grooten voet leven: eine traurige **Fi. spielen** = een treurig f. slaan, maken. **fi'gural'musik**, w. = figurale, gefigureerde muziek. **fi'gurant**, m. —en, —en = figurant. **fi'gurieren**, f. (h.) = figureeren, voorstellen. **fi'gurlich** = figuurlijk, oneigenlijk, overdrachtelijk.

fi'ktion, w. —, —en = fictie, verbeelding. **fi'ktiv** = fiktief: verlicht, verbeeld, niet werkelijk.

fi'lament, f. —(e)s, —e = vezelwerk; meel-draad.

fi'let (spr.: *filee*), f. —s, —s = fillet (*i. allerlei b.*), fijn netwerk; lendestuk. **fi'letbraten**, m. = (*keuk.*) haas. **fi'leten**, Pl. = lijnversieringen op boekbanden, filets.

fi'lial'anstalt, w. = filiaal(inrichting). **fi'lial'e**, w. —, —n = filiaal, bijkerk, -kantoor. **fi'lial'kirche**, w. = bijkerk.

fi'ligran, f. —(e)s = filigraan. **fi'ligran'arbeit**, w. = filigraanwerk.

fi'lm, m. —(e)s, —e u. —s = film. **fi'lmen**, f. (h.) = filmen. **fi'lm'diva**, w. = filmdiva.

fi'lsofel'e, w. — = floretzijde.

fi'l'ter, m. u. f. —s, — = filter. **fi'l'teranlage**, w. = filtretoestel, -inrichting. **fi'l'tern** = filtreren. **fi'l'trat**, f. —(e)s, —e = filtraat, ('b) gefiltreerde. **fi'l'tration**, w. —, —en = filtratie. **fi'l'trie'ren**, f. (h.) = filtreren. **fi'l'trier'maschine**, w. = filtreermachine. **fi'l'trum**, f. —s, . . tren = filtrum, filter.

fi'lz, m. —es, —e = vilt, vilten hoed; slijkerts; vrek, duitdief; verwarde haarbos; uitbrander; ein grober **Fi.** = lomperd. **fi'lz'arbeit**, w. = viltwerk. **fi'lz'bällchen**, f. = viltbal (*van den graveur*). **fi'lz'bad**, f. = viltdekking. **fi'lz'bede**, w. = viltige bedekking; vilten deken.

I. fi'lzen, f. (h.) = vilten; vervilten. **II. fi'lzen**, f. (h.) = vilten.

fi'lzer, m. —s, — = viltwerker; vrek; uitbrander. **fi'lz'hut**, m. = vilten hoed. **fi'lzig** = viltachtig; vrekkelig, krenterig. **fi'lz'igkeit**, w.

— = vrekkingheid. **Fitz'traut**, f. = viltkruid.
Fitz'lappen, m. = viltlap. **Fitz'lans**, w. = platluis.
Fitz'lmantel, m.; **•müke**, w.; **•pacifer (-schuh)**, m.; **•sohle**, w. = viltten mantel; v. muts (v. net); v. schoen; v. zool.
Fitz'tafel, w. = hoedemakersplank. **Fitz'tuch**, f. = vilt(laken). **Fitz'unterlage**, w. = viltten zool.
Fin'mel, m. —s — = (*mijnw.*) wig; (mannel.) hennep; (*fig.*) klap van de molen; ieder hat etnen *Fin*. = bij ledereen loopt er een streep door. **fin'meln**, (schw. (h.)) = hennep plukken; siemelen.
Final'abschluss, m. = finale sluiting. **Final'e**, f. —s, —s = finale. **Final'satz**, m. = doelaanwijzende zin.
Finan'ce ufw., zie **Finanz** ufw. **Finanz'**, w. — = financiewezen; die hoje *Fin*. = de geldaristokratie. **Finanz'beamte(r)** = ambtenaar bij financiën. **Finanz'gen**, Pl. = financiën, geldmiddelen. **Finanz'frage**, w. = geldfinanciële kwestie. **finanziell'** = financieel.
Finanzier' (spr.: *findis-jez*), m. —s, —s = financier, geldman. **finanzie'ren**, (schw. (h.)) = financieren. **Finanz'jahr**, f. = begrootingsjaar. **Finanz'krisis**, w. = financiële crisis. **Finanz'lage**, w. = financiële positie. **Finanz'minister**, m. = minister van financiën. **Finanz'pächter**, m. = pachter van de belastingen. **Finanz'rat**, m. = financieraad (*titel van hooge ambtenaren bij financiën*). **Finanz'sache**, w. = geldzaak.
Finanz'verwalter, m. = rentmeester. **Finanz'vertrag**, m. = (staats)begrooting. **Finanz'welt**, w. = financiële wereld. **Finanz'wesen**, f. = financiewezen; (departement van) financiën. **Finanz'zoll**, m. = fiscaal recht.
find'bar = vindbaar, te vinden. [**Fin'del**, m. —s, — = *Findelkind*]. **Fin'delantalt**, w. = vondelingshuis. **Fin'delgeld**, f. zie *Findelröh'n*. **Fin'delhaus**, f. = vondelingshuis. **Fin'dellind**, f. = vondeling.
fin'den, ft. (h.) (du findest, er findet; fand; fände; findel gefunden) = vinden, treffen, ontmoeten; für gut f. = goed vinden; sich f. = zich vinden; gefunden worden; [zich bevinden]; das findet sich = dat zal wel schikken, we zullen zien; es f. sich Leute = er worden menschen gevonden, er zijn m.; es fand sich, daß . . . = 't bleek, dat . . .; sich in die Welt, in die Umstände f. = zich in de wereldsche dingen enz. schikken; (sich) zu einem, nach Hause, in die Stadt f. = den weg naar iem. naar huis, naar de stad vinden, *vgl.* heimfinden, Beifall, zurechtfinden.
Fin'deort, m. = vindplaats. **Fin'der**, m. —s, — = vinder. **Fin'derlohn**, m. = belooning voor den vinder. **fin'dig** = vindingrijk, schrander, slim; *mijnw.* = *findig*. **Fin'd'ling**, m. —s, —e = vondeling; ook = **Fin'd'lings-bloß**, m. = zwerfblok. **Fin'd'lung**, w. —, —en = vinding.
Fin'e'se, w. —, —n = finesse, fijne bijzonderheid, scherpzinnigheid, sluwheid.
Fin'ger, m. —s, — = vinger; der Heine *Fin*. = de pink; er leßt alle zehn *Fin*. danach = hij likt er vinger en duim naar (af), hij zou 't wat graag hebben; sich die *Fin*. verbrennen = zijn v. .s branden, zich in de v. .s snijden; er rührt feinen *Fin*. = steekt geen hand uit; er hat (macht) lange *Fin*. = heeft lange v. .s, hij steelt; er kann die *Fin*. nicht halten = hij kan zijn v. .s (handen) niet thuis houden; er hat die *Fin*. überall = hij zit

overal aan; das kann man (sich) an den *Fin*. .n ab-, herzählen = dat kan men op zijn v. .s narekenen (*fig.*); er kann es an den *Fin*. .n herfagen, abzählen = hij kent 't op zijn duim(pie); etw aus den *Fin*. .n saugen = iets uit zijn duim zuigen; einem etw durch die *Fin*. sehen = van iem. iets door de v. .s zien; mit *Fin*. .n auf einen weisen (zetgen) = iem. met den v. .n wijzen; mit allen fünf *Fin*. .n zugreifen = met zijn beide handen aanpakken; *vgl.* kloppen, sehen, wideln u. a.

Fin'gerabdruck, m. = vingerafdruk. **fin'gerbreit'**, **•dik'** = een vinger breed, dik; zoo breed, zoo dik als een vinger. **fin'gerfertig** = vingervlug, -vaardig. **Fin'gerfertigkeit**, w. = vingervlugheid enz. **fin'gerförmig** = vingervormig. **Fin'gergelenk**, f. = vinger-gewricht. **Fin'gergeschwür**, f. = sijn. **Fin'gerhut**, m. = vingerhoed (skruid). **Fin'gerkraut**, f. = (*plant*) ganzerik. **fin'gerlang'** = zoo lang als een vinger, een vinger lang. **Fin'gerling**, m. —s, —e = vingerling (*ook schp.*); duimelling; ring.

fin'gern, (schw. (h.)) = vingeren; handtastelijk worden; (*fig.*) flikken, lappen.

Fin'gernagel, m. = nagel. **Fin'gerfatz**, m. = (*Bluf.*) vingerzetting. **Fin'gerspize**, w. = vingertop. **Fin'gersprache**, w. = vingertaal, -spraak. **Fin'gerstrecke**, m. = strekker, strek-spieler. **Fin'gertuch**, f. = vingerdoekje. **Fin'gerübung**, w. = vingeroefening. **Fin'gerwurm**, m. = sijn. **Fin'gerzeig**, m. = vingerwijzing, wenk.

Fin'gie'ren, (schw. (h.)) = fingeeren, verlichten, aannemen; der fingierte Gewinn = de imaginaire winst.

Fin'isch (spr.: *finis*), m. u. f. = finish.

Fin'l(e), m. . . . .ten = vink; (*stud. niet-lid van 't korps*) varken, knor, boef. **fin'lein**, (schw. (h.)) = vinken. **Fin'tebauer**, m. (u. f.) = vinkekoel.

Fin'tensfang, m. = vinkevangst. **Fin'tenneise**, w. = koolmees. **Fin'tenneß**, f. = vinkenet.

Fin'tenschlag, m. = vinkeslag (*nl. zang en knip*). **Fin'tenitrich**, m. = vinkejaant, -baan; auf den *Fin*. gehen = (*ook*) op de baan loopen. **Fin'ter**, m. —s, — = vogelaar, vinker. **Fin'ter's**, f. = (*schp.*) kooinet. **Fin'ter'sneflaste**, m. = kooiverschansing.

I. **Fin'ne**, w. —, —n = vin; pulst, pukkel.

II. **Fin'ne**, m. —n, —n = Fin, Finlander.

Fin'n'isch, m. = vinvisch. **fin'nig** = puisterig; gevind; (*varken*) gortig.

fin'nisch = Finsch, Finlandsch; der *Fin*. e Meerbusen = de Finsche Golf. **Fin'n'land**, f. = Finland. **Fin'n'länder**, m. —s, — = Finlander. **fin'n'ländisch** = Finlandsch.

Fin'n'wat, m. = vinvisch.

fin'ner = (geheel) donker, duister; somber, onheilspellend; im *Fin*. .n = in 't donker, in de duisternis; im f. .n tappen = in 't duister rondtasten, onzeker zijn. **Fin'nerkeit**, w. —, —en = donkerte; duisterheid. **Fin'nerling**, m. —s, —e = duisterling. **fin'ner'n**, (schw. (h.)) = (schw.) duister worden. **Fin'nernis**, w. — = duisternis, donkerheid; (zons)verduistering.

Fin'te, w. —, —n = (*fig.*) schijnstoot; (*fig.*) kunstgreep, streek, voorwendsel, praatje; *Fin*. .n machen = Jokken.

Fin's, m. —es, —e = knip (*voor den neus*); **Meister *Fin*** = snij(d)er, kleermaker.

Fin'tefanz, m. —es, —e = fat, zot, windbull; ook = **Firtsefanzerei'**, w. —, —en = beuzelarij, zottepraat, onzin.

firm = ferm.

Fir'ma, w. —, ..men = firma.

Firmament', f. —(e)s, —e = firmament, uit-
spansel.

fir'me(l)u, [chw. (h.) = (B.-K.) vormen. Fir'me-
lung, w. —, —en = vormsel.

Fir'menbuch, f. = boek der firma's. Fir'menin-
haber, m. = firmant. Fir'menschild, f. = naam-
bord van de firma. Fir'men'ren, [chw. (h.) =
(de firma) onderteekenen.

Firm'ling, m. —s, —e = vormeling.

I. Firm, m. —(e)s, —e = sneeuw van 't vorige
jaar; eeuwige sneeuw; sneeuwtop; (soms)
gletscher; ook = Firnewein. II. firm, [Ab].
= oud, van 't vorige jaar.

Fir'ne, w. —, —n = rijpheid van den wijn,
ook = firm I. Fir'nelorn, f. = koren van
't vorige jaar. Fir'ner, m. —s, — = gletscher.

Fir'newein, m. = oude wijn.

Fir'nis, m. —jes, —je = vernis (ook fig.).

vernisje. Fir'nisfarbe, w. = vernisverf.

fir'nissen, [chw. (h.) = vernissen.

Fir'k, m. —es, —e, f., w. —, —en = nok
(eines Daches); top, kruin (des Berges).

Fir'k'balken, m. = nokbalk.

Fis, f. — = (Ruf.) f-kruis, fis.

Fisch, m. —es, —e = visch; stumm wie ein F. =
stom als een v., stilzwijgend; nicht F., nicht
Fleisch, (auch) nicht F., nicht Vogel = geen v. en
geen vleesch; F. ohne Gräten = (fig.) slaag;
vgl. faul. Fisch'adler, m. = vischarend.

Fisch'angel, w. = vischhaak, hoek. Fisch'a-

uktion, w. = vischafslag. Fisch'band, f. =

deurhengsel. Fisch'behälter, m. = vischkaar,

-bun. Fisch'bein, f. = balein. Fisch'beinern =

baleinen. Fisch'beinrad, m. = hoepelrok.

Fisch'bested, f. = vischkoevert. Fisch'blase,

w. = vischblaas. Fisch'blut, f. = vissschebloed.

Fisch'blütig = vischbloedig. Fisch'brut, w. =

vischbroedsel; pootvisch. Fisch'chen, f. —s, — =

vischje; fische. Fisch'dampfer, m. = stoom-
trawler.

Fis'chen, [chw. (h.) = visschen; (mit 't water)

oppikken. Fis'chenzen, [chw. (h.) = naar visch

ruiken, smaken.

Fis'cher, m. —s, — = visscher. Fis'cherbarke,

w., -boot, f. = visschersschuit, -pink. Fis'cher-

dorf, f. = visschersdorp. Fis'cherel', w. —,

—en = vischerij. Fis'chergarn, f. = vischnet.

Fis'chergesät, f. = vischtuig. Fis'cherhütte, w.

= visschershut. Fis'cherimmung, w. = ver-

eeniging v. visschers. Fis'cherlahn, Fis'cher-

lutter, m. = visschersschuit. Fis'cherleine,

w. = lijn, touw. Fis'chernes, f. = vischnet.

Fis'cherfischen, f. = watersteekspel. Fis'cher-

zunft, w. = visschersgilde. Fisch'fang, m. =

vischvangst. Fisch'flosse, w. = vin.

Fisch'gallerte, w.; *garn, f.; *geier, m.; =

visch||gelei; -net; -gier.

Fisch'gerechtigtheit, w.; *geruch, m.; *gräte,

w.; *haken, m. = visch||recht; -reuk (-lucht);

-graat; -haak.

Fisch'hälter = *behälter. Fisch'hamen, m. =

kruisnet. Fisch'handel, m. = vischhandel.

Fisch'händler, w. = vischkoopman. Fisch'haut,

w. = vissschehuid. Fisch'häuter, m. = visch-

venter. Fisch'häut = vischachtig, visch...
Fisch'lasten, m. = vischkaar.

Fisch'lelle, w.; *leffel, m.; *rieme, w.; *löder,

m.; *korb, m. = visch||lepel (-spaan); -ketel

(-pan); -kieuw; -aas; -mand.

Fisch'laich, m.; *late, w.; *leim, m.; *marft,

m. = visch||kuit; -pekkel; -lijm; -markt.

Fisch'lauch, f.; *otter, w.; *pastete, w. = visch||
net; -otter; -pastei.

Fisch'reich = vischrijk. Fisch'reiher, m. = (ge-
wone) reiger. Fisch'reufe, w. = fuik.

Fisch'schuppe, w.; *spelle, w.; *tag, m.; *teich,
m. = visch||schub; -spijs; -dag (vastendag);
-vijver.

Fisch'traun, m. = walvischtraan. Fisch'topf, m. =

vischpot, -pan. Fisch'wasser, f. = vischwater.

Fisch'wehr, f. = vischweer, -schem. Fisch'-

weib, f. = vischwijf, -vrouw. Fisch'weiber, m. =

vischvijver. Fisch'zaun, m. = rietpark, visch-

weer. Fisch'zeug, f. = vischtuig. Fisch'zucht,

w. = vischteelt. Fisch'zug, m. = trek, haal

met 't net, vangst.

Fisimat'en, Pl. = praatjes, uitvluchten,
komplementen.

Fislat', m. —s, —e = fisikaal (ambtenaar van
den fiskus); ambtenaar van 't openbaar

ministerie. Fislat'anwalt, m. = advokaat-

fisikaal. Fislat'gesetz, f. = fiskale wet. Fisla'-

lisch = fisikaal. Fis'tus, m. — = fiskus,
schatkist.

Fis'ole, w. —, —n = (gwst.) boon.

Fis'sern, [chw. (h.) = stofregenen.

Fis'keln, fis'kern, [chw. (h.) = fluisteren.

Fis'sur', w. —, —en = fissuur, barst, spleet.

Fis't, m. —(e)s, —e = windje; paddestoel.

Fis'tel, w. —, —n = fistel; fausset, kopstom;

durch die F. singen = fausset zingen. Fis'tel-

geschwür, f. = fistelzweer. Fis'telstimme, w. =

faussetstem.

Fis'ten, [chw. (h.) = een wind laten, veesten.

Fis'tulle'ren, [chw. (h.) = fausset zingen.

Fis'tich, w. —(e)s, —e = vlerk, wiek. Fis'tichen,

Fis'tigen, [chw. (h.) = de vleugels reppen;
bevlugelen.

Fis'bohne, w. = (snij)boon.

Fis'chen, f. —s, — = draadje, spiertje. Fis'ze,

w. —, —n = streng (garen of zijde), rimpel,

frons. Fis'zen, [chw. (h.) = strengen maken;

fronsen, rimpelen; tuchtigen.

I. fig = vlug, snel, handig; vast (Gehalt, Preis);

f. .e Zbee = idee fixe; f. und fertig = kant

en klaar; f. in etw. sein = knap in iets zijn;

f.! = vlug! vorn f. hinten nix = kale bluf;

Kauf auf f. .e Lieferung = levering op termijn

fixe; Lieferung f. und täglich = levering in

koopers keuze. II. fig, m. —es, —e = herders-,
waakhond.

Figation', w. —, —en = fixatie, vaststelling.

fig'en, [chw. (h.) = in blanco verkoopen, in

den wind gaan. Fir'yer, m. —s, — = spekulant,

balssier. Fig'geschäft, f. = tijddaffaire, termijn-

handel.

Fixier'bad, f. = fixeerbad. figie'ren, [chw. (h.) =

fixeren (ook een kleur): vaststellen, -leggen,

bepalen; aanstaren. Fixier'salz, f. = fixeerzout.

Fig'igkeit, w. = vlugheid enz., vgl. fix I. Fig'ieren,

m. = vaste ster. Fig'um, f. —s, ..xa = vaste

som (als inkomen, bijdrage enz.), fixum.

Fjeld, m. —(e)s, —e = fjeld, bergvlakte.

Fjord, m. —(e)s, —e = fjord, golf.

f. = florin, Gulden: gulden.

Flab'be, w. —, —n = hanglip; zuurmuil; smool.

Flach = plat (Bruit, Dach, Fahrzeug, Sand,

Rase, Keller); vlak (Sand, Band, Ufer, Winkel);

laag (Ufer, Wasser); ondiep (Wasser); opper-

vlaklig (Gedante, Wienisch). Flach'bodig = plat-

boomd. Flä'che, w. —, —n = (zij-, opper)vlak;

(opper)vlakte; vlak (der Sand); plat (des

Degens); geneigte F. = hellend vlak. Fla'chen,

Flä'chen, [chw. (h.) = vlak, glad maken, effenen,

Flächeninhalt, m. = oppervlak, vlaktheinhoud. **Flächenmaß**, f. = vlaktemaat. **Flächenmessung**, w. = planimetrie, vlakmeting. **Flächenraum**, m. = oppervlak, ruimte, grootte. **Flachfeld**, f. = open, vlak veld. **Flachfuß**, m. = platvoet. **Flachfüßig** = platvoetig. **Flachgehend** = platboomd, met weinig diepgang. **Flachgewässer**, f. = ondiep water. **Flachheit**, w. —, —en = vlakheid, platheid, oppervlakkigheid. **Flachhelig** = platboomd. **Flachkopf**, m. = bekrompen, oppervlakkig mensch, domkop. **Flachland**, f. = laag land. **Flachländer**, m. —s, — = laaglander. **Flachnase**, w. = platneus. **Flachrelief**, f. = basrelief. **Flachrennen**, f. = wedren zonder hindernissen. **Flachs**, m. —(e)s = vlas. **Flachsartig** = vlasachtig. **Flachsbart**, m. = vlasbaard, melkmull. **Flachsbau**, m. = vlasbouw, -teelt. **Flachsbreche**, w. = vlasbraak. **Flachsbündel**, f. = bos vlas. **Flachschiene**, w. = vlakke rail. **Flachsel(e)n** = van vlas; einem einen f. en Bart drehen = iem. voor den gek houden. **Flachsfarbe**, w. = vlaskleur. **Flachsfarbig** = vlaskleurig. **Flachsfeld**, f.; **Flut**, m.; **Haar**, f. = vlas|akker (-veld); -vink; -haar. **Flachshandel**, m.; **Heckel**, w.; **Kopf**, m. = vlas|handel; -hekel, -bol (-kop). **Flachsmühle**, w.; **Stamen**, m.; **Stengel**, m. = vlas|molen; -zaad; -stengel. **Flachziegel**, m. = vlakke dakpan. **Flacten**, fchw. (h.) = (wol) vlakken, kloppen; open spalken; (lui liggen); (ook) flakkeren. **Flactfeuer**, f. = flikkervuur. **Flactern**, fchw. (h.) = flikkeren, flakkeren. **Fladmashine**, w. = slaak-, klopmachine. **Fladen**, m. —s, — = vla(de); pannenkoek; koedrek, hoop. **Fladenbäcker**, m. = banketbakker. **Fladentrieg**, m. = pannenkoekoorlog (*Herzog Maurits tegen Joh. Fred. v. Saksen 1642*). **Flader**, m. —s, —n = vlek, vlam (*in 't hout*); Spaansche aak (*een soort ahorn*). **Fladerig** = gevlamd, gespikkeld. **Fladufe**, w. —, —n = floddermuts. **Flagellant**, m. —en, —en = flagellant, geeselsonnik. **Flageolett** (spr.: *flazolet*), f. —(e)s, —e = flageolet, kleine fluit. **Flagge**, w. —, —n = (*alg.*) vlag; (*biz.*) (scheeps-, handels)vlag. **Flaggen**, fchw. (h.) = vlaggen, met de vlag salueren. **Flaggendemonstration**, -**stundgebung**, w. = vlagvertoon. **Flaggenoffizier**, m. = vlagofficier. **Flaggenschip**, f. = vlag(ges)chep. **Flaggenstange**, w. = vlaggestok. **Flagrant** = flagrant, schreeuwend, openlijk. **Flate**, w. —, —n = schakelnet. **Flaten**, fchw. (h.) = met den schakel visschen. **Flaton** (spr.: *. . kb*), f. —s, —s = flakon, flesch. **Flatländer**, m. —s, — = Vlaming. **Flatlandbisch** = Vlaamsch. **Flatberg**, m. —(e)s, —e = (*oud*) slagzwaard. **Flatme**, **Fläme**, m. —n, —n, **Flätmüger**, m. —s, — = Vlaming. **Flamingo**, m. —s, —s = flamingo. **Flätmisch** = Vlaamsch; grof, plomp; knorrig, pruttelig. **Flatländer**, m. —s, — = Vlaming. **Flatlandbisch** = Vlaamsch. **Flätmühen**, f. —s, — = vlammetje. **Flätme**, w. —, —n = vlam (*i. a. b.*); in f. . n sehen, stehen = in vlam zetten, staan. **Flätmen**,

fchw. (h.) = vlammen, branden, flikkeren, vonkelen; flambeeren, zengen. **Flätmenauge**, f. = fonkelend oog. **Flätmenblume**, w. = herfstsering, flox. **Flätmenmeer**, f. = zee van vlammen. **Flätmenschrift**, w. = vlammeschrift, vurig schrift. **Flätmenswert**, f. = vlammend zwaard. **Flätmenspitze**, w. = vlamspunt. **Flätmenzeichen**, f. = vlammeteeken. **Flätmern**, **Flätmern**, fchw. (h.) = flikkeren. **Flätmerren** = vlammeeren (*gevlamd doen uitzien*). **Flätmig** = vlammend, gevlamd. **Flätmöhle**, w. = vlamkool. **Flättern**, f. —s = Vlaanderen. **Flättrer**, m. —s, — = Vlaming. **Flättrisch** = Vlaamsch. **Flätell**, f. —s, —e = flanel. **Flätellen** = flanelien. **Flätellanzug**, m.; **Hose**, w.; **Jade**, w.; **Kleid**, f. = flanelien pak; fl. broek; fl. borstrok (flanellette); fl. japon. **Flätneur**, m. —s, —e = flaneur. **Flätnerren**, fchw. (h.) = flaneeren. **Flätte**, w. —, —n = flank, zijde. **Flättenangriff**, m. = aanval in de flank. **Flätterren**, fchw. (h.) = flankeren, in de flank bestrijken; flaneeren, rondslechteren. **Flät(t)sche**, w. —, —n = koppeling, flens. **Flätpe**, w. —, —n = hanglip; eine f. machen = de lip laten hangen, *vgl.* **Flätpe**. **Flätpen**, fchw. (h.) = flappen. **Flätpe**, m. —es, —e = lomperd, lummel. **Flätpe** = lompe, vlegelachtig, lummelig. **Flätpe**, w. —, —n = groot stuk, plak. **Flättschen**, f. —s, — = fleschje, karaffe. **Flättsche**, w. —, —n = flesch, karaf; katrol; auf in f. . n füllen, (ab)ziehen = op flesschen doen, bottelen. **Flättschenbier**, f. = flesschebier. **Flättschentutter**, f. = keldertje (met flesschen). **Flättschengestell**, f. = flesscherek. **Flättschenteller**, m. = likeurkeldertje. **Flättschentörb**, m. = flesschemand. **Flättschentörbis**, m. = kalebas. **Flättschenpost**, w. = flesschepost (*bij zeeramp* enz.). **Flättschenländer**, m. = flesschebakje. **Flättschenwein**, m. = wijn op flesschen. **Flättschenzug**, m. = takel. **Flättscher**, m. —s, — = (fdd.) blikslager. **Flätter**, w. —, —n = ader (*in 't hout*), vlek, stippeel. **Flätterig** = geaderd, gevlekt, gestippeld. **Flättsche**, w. —, —n = mep, oplawaal; ook = **Flättschen**, m. —s, — = stuk, flarde. **Flättschen**, fchw. (h.) = fladderen; kletsen; (*gwst.*) klikken, kletsen. **Flättsig** = (*gwst.*) vlug. **Flätterer**, m. —s, — = fladderaar; vladderdier. **Flättergeist**, m. = onbestendigheid, wuftheid, wuft mensch. **Flätterhaft** = onbestendig, wuft, lichtzinnig. **Flätterhaftigkeit**, w. — = wuftheid, onbestendigheid. **Flätterhund**, m. = vliegende hond. **Flätterig** = wuft, onbestendig. **Flättermine**, m. = floddermijn. **Flättern**, fchw. (h.) = fladderen, wapperen, klapwieken, dartelen, wuft doen. **Flätterflau**, m. = lichtzinnigheid, wuftheid. **Flätterflau** = flatterhaft. **Flätterieren**, fchw. (h.) = flatteeren. **Flau** = slauw (von der Börse von Geschäften, vom Winde), zwak, mat, slap; das Geschäft ist, geht f. = de zaken gaan slap; mit ist f. = ik voel me slauw. **Fläue**, **Fläue**, w. —, —n = slapte (*in zaken*). **Fläuen**, fchw. (h.) = slauw, laag zijn (von Preßen), omlaag gaan. **Fläueheit**, **Fläueigkeit**, w. — = slapte, matheid. **Fläuum**, m. —(e)s = 1. dons, vlashaar (am Rinn); 2. nierevet (*van 't varken*).

Flaum'acher, m. —s, — = baissier.
Flaum'bart, m. = vlas-, donsbaard. **Flaum'feder**, w. = donsveer. **flaum'weidj'** = zacht als dons.
Flaus, **Flausch**, m. —es, —e = vlok (*wool of hair*); (*stof*) duffel; winterjas, duffel. **flausch'weise** = in vlokken.
Flau'ſe, w. —, —n = praatje(s), flauwe drukte, uitvlucht. **Flau'tenmacher**, m. —s, — = praatjes-, druktemaker, bluffer.
Flaus'rod, w. = harige, duffelse jas.
Flau'te, w. —, —n = (*zm.*) zwakke wind, windstilte.
Fläz, m. —es, —e = (nrbb.) vlegel, lomperd.
fläzen ſich, [schw. (h.)] = vlegelachtig, lomperd doen.
Fläch'ſe, w. —, —n = pees. **fläch'ſig** = pezig, vol pezen.
Fläch'te, w. —, —n = vlecht, [vlechtwerk]; huiduitslag; kortsmos. **fläch'ten**, ft. (h.) (du fläch'tſt, er fläch't; flöcht; flöchte; flücht! geflöchten) = vlechten; (*fig.*) (einen Bund) sluiten; einen außs Rad f. = iem. op 't rad spannen. **fläch'tenartig** = korstmosachtig; (*na de huid*) schilferig. **Fläch'tweide**, w. = bindwilg. **Fläch'twert**, f. = vlecht-, mandewerk. **Fläch'tzann** m., = heg van rijswerk.
Flad, m. —(e)s, —e = lap, stuk; vlek, vlak; plek, plaats; mikpunt; er kommt nicht vom F. = hij schiet niet op; er hat das Herz auf dem rechten F. = . . . op de rechte plaats; den Mund (das Maul) auf dem rechten F. haben = niet op zijn mondje gevallen zijn. **Flad'ſchen**, f. —s, — = stukje, vlekje, vlakje. **flad'teln**, [schw. (h.)] = (*schoenm.*) stukje opzetten; (*naar een schiff*) schieten.
I. Flac'ten, m. —s, — = vlek, smet; mazel; vlek, groot dorp. **II. flac'ten**, [schw. (h.)] = vlakken, bevlecken, besmetten, spikkelen; opschieten, vorderen; (*schoen*) stukje opzetten, lappen.
flac'tenlos = vlekkeloos, zonder smet. **flac'tenwasser**, f. = vlekkewater. **flad'fieber**, f. = vlektyphus. **flac'tig** = gevlekt, vlekkerig, vuil; gespikkeld. **flad'ſeife**, w. = vlekkezeep. **flad'typhus**, m. = vlektyphus. **flad'wasser**, f. = vlekkewater.
Flie'drechje, w. = vliegende hagedis. **Flie'derhund**, m. = vliegende hond. **Flie'dermaus**, w. = vleermuis. **Flie'dermausbrenner**, m. = vleermuisbrander. **Flie'derwiſch**, m. = wiek, (stof)vleugel; [*spottend*: degen]; (*ook*) ſie iſt ein F. = een beetje aan den lichten kant. **Flie't zie Flie't**.
Flie'gel, m. —s, — = (dorsch)vlegel; lomperd, lummel. **Flie'gelei'**, w. —, —en = lomphheid, vlegelachtigheid. **flie'gelhaft**, **flie'geſig** = vlegelachtig, lomperd. **Flie'geſahre**, Pl. = vlegel-jaren. **flie'gein**, [schw. (h.)] = dorschen, ranselen; **flie'ſt fl.** = lomperd, vlegelachtig doen.
I. flie'hen, [schw. (h.)] zu einem um etw. = (tot) iem. om iets smeeken, bidden. **II. flie'hen**, f. —s, — = smeeking, smeekbede.
flie'hentlich = smeekend, dringend.
flie'ſch, f. —es = vleesch (*i. a. b.*); F. anſehen = dik worden.
flie'ſch'band, w.; **beſch'au**, w.; **beſch'auer**, m. = vleesch|bank (-stalletje); -keuring; (-)keurmeester.
flie'ſch'brüh'tafelchen, w. = bouillon, vleeschnat. **flie'ſch'brüh'tafelchen**, f. = bouillontablet.
flie'ſch'eiten, f. = schaafmes. **flie'ſchen**, [schw. (h.)] = (*huiden*) afschaven; [een vleeschwonde

maken]. **flie'ſcher**, m. —s, — = vleeschhouwer, slager. **flie'ſchergang**, m.: einen F. tun = vergeefs loopen.
flie'ſcherburſche (=gefelle), m.; **ſh**und, m.; **ſinnung**, w. = slagers|knecht; -hond; -vereniging (-bond).
flie'ſchern = vleezen, van vleesch. **flie'ſcherzeugend** = vleeschmakend. **flie'ſchesluſt**, w. = vleeschelijke lust.
flie'ſch'leſſer, m.; **extrakt**, m. u. f.; **ſfarbe**, w. = vleesch|leter; -extrakt; -kleur.
flie'ſch'ſarben, **ſarbig** = vleeschkleurig.
flie'ſch'ſaſer, w.; **ſſab**, f.; **ſſiege**, w. = vleesch|vezel; -kuip; -vlieg.
flie'ſch'ſtrehend = vleeschetend.
flie'ſch'ſtreſſer, m.; **ſgabel**, w.; **ſgebädeneſ**, f.; **ſgewädſſ**, f.; **ſhalten**, m.; **ſhauer**, m. (*gwst.*) = vleesch|leter (karnivoor); -vork; -pasta; -uitwas (-gezwel); -haak; -houwer.
flie'ſch'ſhaut, w. = vleezig vlies. **flie'ſch'ſicht** = vleeschachtig. **flie'ſch'ſig** = vleezig.
flie'ſch'ſammer, w.; **ſſid'ſchen**, f.; **ſſumpen**, m.; **ſſonierben**, Pl.; **ſſoft**, w.; **ſſaden**, m.; **ſſeim**, m. = vleesch|kamer; -balletje; -klomp; vl. in blik; -spijs; -winkel; -lijm.
flie'ſch'ſich = vleeschelijk. **flie'ſch'ſichheit**, w. = vleeschelijkheid, zinnelijkheid. **flie'ſch'ſmade**, w. = vleeschmade. **flie'ſch'ſmagen**, m. = derde maag (der Vögel).
flie'ſch'ſwangel, m.; **ſmarkt**, m.; **ſmefſer**, f.; **ſnot**, w. = vleesch|gebrek (-nood); -markt; -mes; -nood (-gebrek).
flie'ſch'ſwafete, w.; **ſſcharren**, m.; **ſſchan**, w.; **ſſchnitte**, w.; **ſſpeife**, w. = vleesch|pasta; -bank (-stalletje); -keuring; -plak; -spijs.
flie'ſch'ſteuer, w. = belasting op 't geslacht.
flie'ſch'ſuppe, w.; **ſtag**, m.; **ſteile**, Pl.; **ſtopf**, m. = vleesch|soep; -dag; -deelen; -pot.
flie'ſch'ſware, w.; **ſwage**, w.; **ſwarze**, w.; **ſwerdung**, w.; **ſwunde**, w.; **ſwurf**, w.; **ſzeit**, w.; **ſzoll**, m. = vleesch|waar; -schaal; -wrat; -wording; -wonde; -worst; -tijd; -akcijs (-belasting).
flie'ſh, m. —es = vlijt, ijver; mit = F. (*ook*) met opzet; F. bricht Eis = ijver overwint alles. **flie'ſig** = vlijtig, ijverig; druk.
flie'tie'ren, [schw. (h.)] = verbulgen, vervoegen.
flie'n'en, [schw. (h.)] = grienen, huilen, drenzen.
flie'n'ner, m. —s, — = drenzer, schreeuweliijk.
flie'nnerer, w. = drenzerij, huilerij.
flie'ſche, w. —, —n = pijschans.
flie't, f. —(e)s, —e, **flie'te**, w. —, —n: vaart, gracht; (*zm.*) vleet.
flie'ſchen, [schw. (h.)] = (die Zähne) knarsen, laten zien; (*blik*) uitslaan.
[flie'te, w. —, —n = (*gwst.*) slagpen.]
flie'ucht = flie'cht. [**flie'ugt** = flie'gt.]
flie'ute, w. —, —n = fluit(schip); [*ook* = Flöte].
flie'g'bel = buigbaar, veranderlijk. **flie'gion**, w. — —en = flexie, buiging, vervoeging.
fl. holl. = holländischer Gulden.
flibu'ſtier (spr.: . . . *ſti-ër*), m. —s, — = zee-roover, vrijbuitter.
flid'arbeit, w. = lapwerk, verstelwerk.
I. flie'ten, [schw. (h.)] = lappen, verstellen; *vgl.* Zeug. **II. flie'ten**, m. —s, — = stuk, lap.
flie'ter, m. —s, — = lapper, versteller.
flie'deret, w. —, —en = lapperij, lapwerk, knoelery, verstellen. **flie'ter'lohn**, m. = verstellloon. **flid'lappen**, m. = lap, stuk (*om te verstellen*). **flid'ſchneider**, m. = lapper, versteller.
flid'ſchutter, m. = schoenlapper. **flid'wäſche**

w. = verstelgoed. **Flid'wert**, f. = lap-, verstel-, knooswerk. **Flid'wort**, f. = stopwoord, -lap.
Flie'boot, f. = vlieboot.
Flie'der, m. —s, — = sering; (ook wel) vlier.
Flie'der|baum, m.; **Flüte**, w.; **Flüß**, f. (**Fluß**, m.); **Flrauch**, m.; **Flée**, m. = vier|boom (ook: sering); -bloesem; -stroop (-sap); -struik (sering); -thee.
Flie'ge, w. —, —n = vlieg; vliegje (*kinbaardje vlak onder de lip*); blad (*van 't anker*); zwei Fl. n mit einer Klappe schlagen = twee vliegen met (in) één klap slaan; er ärgert sich über (es ärgert ihn) die Fl. an der Wand = hij maakt zich over elke kleinigheid boos. **Flie'gen**, fl. (f. u. h.) (du fliegst, er fliegt; flog; flöge; fliegel geflogen) — (in die Höhe, in Stude) vliegen; (in die Luft) vliegen, springen; f. .bes Blatt = vliegend blad, vlugschrift; f. .be Bräde = gierbrug; mit f. .den Fahnen = met vliegende vaandels; f. .des Lazarett = ambulance. **Flie'genbaum**, m. = olmbloom.
Flie'genfänger, m.; **Flgarn**, f.; **Flgiff**, f.; **Flgott**, m.; **Flappe**, w. = vliege|vanger (Vogel und Pflanze); -net; -gif; -god (duivel); -klap.
Flie'gen|netz, f.; **Flpapier**, f.; **Flschnapper**, m. = vliege|net; -papier (-dood); -vanger (Vogel). **Flie'gen|schraub**, m.; **Flschwarm**, m.; **Flvogel**, m.; **Flwedel**, m. = vliege|kast; -zwerm; -vogeltje (kolibri); -waaier (-net).
Flie'ger, m. —s, — = vlieger (*een lichte boot, een zeil, ook vliegentier en vliegmachine*).
Flie'gen, fl. (h.) (du fliehst, er fliehet; flog; flöhe; fliehe) geflohen) = (einen od. etw.) vluchten, (ver)mijden, vlieden, schuwen; f., (f.) vor einem od. etw. = vluchten voor iem. of iets. **Flieh'kraft**, w. = middelpuntvliedende kracht.
Flie'te, w. —, —n = (muur-, vloer)tegels, platte vloersteen, zerk. **Flie'tenbild**, f. = tegel-schilderij. **Flie'tenpflaster**, f. = tegelvloer.
Flieh, f. —es, —e = beek, vliet; vgl. Blies.
Flie'hen, fl. (f.) (du fliehst, er fliehet; flog; flöhe; flöhe); fliehe|geflossen) = stroomen, vloeien, loopen, golven; vloeibaar worden; voort-vloeien; toestroomen; voorbijgaan, heen-vlieden; die Haare f. ihr um die Schultern = 't haar golft haar om . . . (das Ohr) fliehet = loopt. **Flie'kend** = (vom Wasser) stroomend; (vom Stil, vom Klavier) spiel, (vom Rede) vloeierend, vlot, gemakkelijk. **Flieh'papier**, f. = vloeipapier.
Flie'te, w. —, —n = lancet, laatvlīm (*voor dieren*).
Flim'men, zie flimmern. **Flim'mer**, m. —s, — = zwak schijnsel, flikkering; glimmer; klatergoud. **Flim'mern**, fchw. (h.) = flikkeren, flakkeren, schijnen, glinsteren; es flimmert mit vor den Augen = ik heb een waas ('t flakkert me) voor de oogen.
Flim'der, m. —s, — = loovertje.
Flint = vlug, gauw, rap, behendig, net, aardig.
Flim'tern, fchw. (h.) = flikkeren, blikkeren.
Flim'theit, w. — = vlugheid, rapheid.
Flint, m. —(e)s, —e = vuursteen, flint. **Flim'te**, w. —, —n = geweer; die Fl. ins Korn werfen = 't bijltje er bij neerleggen.
Flim'ten|gestell, f.; **Flolben**, m.; **Flträger**, m.; **Flugel**, w.; **Flauf**, m. = geweer|rek; -kolf; -krasser (kogeltrekker); -kogel; -loop.
Flim'ten|schaf, m.; **Flschloß**, f.; **Flschuh**, m.; **Flschuß**, m. = geweer|lade; -slot; -koker (-drager, -schoen); -schot.
Flim'ten|schußweite, w. = geweerschotsafstand.
Flim'tenstein, m. = vuursteen. **Flim'tglas**, f. = flintglas.

Flim'zeln, fchw. (h.) = flikkeren, flakkeren.
Flir're, w. —, —n = (*gwst.*) praatje(s), larie.
Flir'ren, fchw. (h.) = flikkeren, schemeren; -trillen, wibbelen; es flirrt mir vor den Augen = ik heb een waas ('t schemert mij) voor de oogen.
Flirt (spr.: flört), m. —s = flirt. **Flirt'en**, fchw. (h.) = flirten. **Flirterei**, w. —, —en = geflirt.
Flir'tern, flir'tern, fchw. (h.) = fluisteren.
Flit'schen, fchw. (h.): Steine f. = steenen scheren (*langs 't water*), kiskassen.
Flit'scherl, f. —s, —e = nuffe.
Flit'ter, m. —s, — = loovertje, prul, beuzeling, opschik, klatergoud; schijnschoon. **Flit'ter-glanz**, m. = (bedrieglijke) flikkerglans, schijnschoon. **Flit'tergold**, f. = klatergoud. **Flit'ter-haft** = schijnschoon, beuzelachtig. **Flit'tertram** m. = snuisterijen, prulleboel. **Flit'tern**, fchw. (h.) = flikkeren, glinsteren, fonkelen. **Flit'tersand**, m. = schitterzand. **Flit'terstaat**, m., **Flwert**, f. = opschik, schoonschijnende pronk. **Flit'ter-woche**, w. = wittebroodsweek.
Flit'bogen, m. = (pijl)boog **Flit'zen**, fchw. (h.) = flitsen, schieten, vliegen.
Fl. ö. = österreicher Gulden.
Fl-Luch, f. = f-gat, klankgat (*in viool e. d.*).
Flod'asche, w. = vlokasch, vlokkige asch.
Flod'gen, f. —s, — = vlokje. **Flot'te**, w. —, —n = vlok. **Flot'ten**, fchw. (h.) = (*wol*) vlokken, reinigen; (*in vlokken*) dwarrelen, vallen; fchw fl.: vlokken, vlokkig worden. **Flot'tenartig** = vlokachtig, vlokkig. **Flot'tengeföhber**, f. = vlokkegewoel, sneeuwjaacht. **Flot'ten|altpeter**, m. = vlokaspeter. **Flot'tentuch**, f. = grof laken. **Flot'ticht** = vlokachtig. **Flot'tig** = vlokkig, vol vlokken. **Flot'teide**, w. = vlok-, floszijde. **Flot'twolke**, w. = vlok(ke)wol.
Flot'bern, fchw. (h.) = flakkeren, flikkeren].
Flöh, m. —(e)s, Flöhe = vloog; etnem etnem Fl. ins Ohr setzen = iem. muizenissen in 't hoofd zetten; den Flöh (die Laus) um den Balg (schinden) = 't onderste uit de kan willen hebben. **Flöh'biß**, m. = vlooeibeet. **Flöh'en**, fchw. (h.) = vlooiën.
Flöh'farbe, w.; **Flraut**, f.; **Flstich**, m. = vlooielkleur; -kruid; -steek (-beet).
Flom(en) = Flaum 2.
Flor, m. —s, —e = fleur, bloei(tijd); (rouw-)floers, krip, sluer; im Fl. sein = in bloei zijn, in de mode zijn; in Fl. kommen = opbloeien, tot bloei komen, opkomen; einem den Fl. von den Augen ziehen = iem. de oogen openen.
Flora, w. —, .ren = Flora; bloemegodin; fl., bloemeschat (*v. een landstreek*).
Florb'and, f. = lint van krip. **Florb'binde**, w. = rouwb'and.
Floral', m. —(s), —s = Floreal, bloemaand.
Flor'ens, m. — = Floris.
Florenti'ner, m. —s, — = Florentijn; (Adj.) Florentijnsch. **Florenti'nisch** = Florentijnsch.
Flor'enz, f. = Florence.
Flor'enz, w. — = inflorescentie, bloeiwijze.
Flor'ett, f. —(e)s, —e = floret, schermdegen.
Flor'ett, m. —(e)s, —e = floretzijde.
Flor'ett'band, f. = floretlint. **Flor'ett'zeide**, w. = floret-, floszijde.
Flor'flege, w. = gaasvlieg. **Flor'hut**, m. = hoed van krip, h. met rouw.
Florie'ren, fchw. (h.) = floreeren, bloeien.
Florite'gium, f. —s, .gien = bloemlezing.
Florin', m. —s, —e u. —s = florijn.
Florit', m. —en, —ent = bloemist.
Flor'fleib, f.; **Flfleier**, m.; **Flstuch**, f. = krippen japon (rouwjapon); kr. sluer; kr. doekje.

Florweber, m. = gaas-, kripwever.
Flotfel, w. —, —n = rhetorische bloem, bloempje, zwerige bloemrijke wending, fraze.
Flotf, f. (u. m.) —es, Flotfe = (hout)vlot.
Flotf'amt, f. = vlottelijadministratie. **Flotf'bad**, m. = vlotbeek, vlotbaar water. **Flotf'bar** = vlotbaar. **Flotf'baum**, m. = vlotboom, -hout.
Flotf'beamte(r) = ambtenaar bij de vlottelij.
Flotf'brücke, w. = vlotbrug.
Flotf'e, w. —, —n = vin.
Flotf'e, w. —, —n = ('t) vlotten, vlottelij; vlot, vlotgeld; drijver, vlottelij (eines Flotf'nehes); waschbak (im Bergwerf). **Flotf'fen**, fchw. (h.) = (Solz) vlotten; (Milch) afroomen; ook = einflößen.
Flotf'fenföhler, m. —s, — = vinpootige.
Flotf'her, m. —s, — = vlottelij. **Flotf'heret**, w. —, —en = vlottelij. **Flotf'fahrt**, w. = vlotvaart, vlottelij. **Flotf'feder**, w. = vin.
Flotf'föhret, m.; **gerechtigfeit**, w.; **graben**, m.; **hoh**, f.; **hüter**, m. = vlotfchipper; -recht; -gracht; -hout; -wachter.
Flotf'ig = gevind.
Flotf'knecht, m. = vlotknecht.
Flotf'kreifer, m.; **ordnung**, w.; **berwalter**, m. = hoofdopzichter bij de vlottelij; verodening op de vl.: direktur bij de vl.
Flotf'wasser, f. = vlotwater. **Flotf'wesen**, f. = vlottelij. **Flotf'zoll**, m. = vlottelijbelasting.
Flotf'zen, f. —s, — = fluitje. **Flotf'ze**, w. —, —n = fluit (ook een champagneglas). **Flotf'zen**, fchw. (h.) = fluiten; f. gehen = verloren, naar den bliksem gaan.
Flotf'zenbläfer, m.; **futter**, f.; **pfefse**, w.; **regifter**, f.; **stimme**, w.; **zug**, m. = fluitfpieler; foedraal (-etui); -pijp; -register; **stern** (-partij); -werk (-register).
Flotf'zen, m. —en, —en = fluitist.
I. Flot = (von Schiffen) vlot, vrij; (fig.) jolig, vrolijk, zorgeloos, onbezorgd; vlot, vlug, handig, grif; f. bringen, f. machen = vlot maken; f. beschäftigt sein = veel te doen hebben; fl. von fatten gehen = vlug van stapel loopen.
II. Flot, f. —(e)s = vlot; drijver (bij 't vischen); (eende)kroos; (gwst.) room.
Flotf'e, m. —, —n = vloot; zeemacht. **Flotf'fen**, fchw. (h.) = vlot zijn, vl. maken. **Flotf'fenföhret**, m. = vlootvoogd. **Flotf'fen**, fchw. (h.) = flotteren, golven, schommelen, op- en neer-gaan; fl. de Bevölkerung, Schuld = vlottende bevolking, schuld. **Flotf'felle** (spr.: flottelje), w. —, —n = flottelje, kleine vloot.
Flotf'weg = vlotweg.
Flotf'zen, fchw. (h.) = vlotten (= flößen).
Flotf'ze, f. —es, —e = Flotf'zucht. **Flotf'zerz**, f. = erts in lagen. **Flotf'gebirge**, f. = diluviale vormingen. **Flotf'zucht**, w. = laag, bedding (deftoff). **Flotf'weise** = in lagen, laagswijze.
Flotf'ze, m. —(e)s, Flotf'ze = vloek, verwensching, vervloeking. **Flotf'beladen** = ver-, gevloekt.
Flotf'zen, fchw. (h.) = vloeken, zweren, razen; etnem f. = iem. (ver)vloeken; auf einen f. = op iem. vl., op, tegen iem. razen; f. wie ein Lärfe = vl. als een ketter. **Flotf'zenwert** = vloekwaardig. **Flotf'zer**, m. —s, — = vloeker.
Flotf'ze, w. —, —en = vlucht; zwerm; speelruimte; rooilijn; reeks, rij; fl. en = (ook) slagpennen (van wild gevogelte); in die fl. schlagen, treiben, jagen = op de vl. drijven, slaan; die Häuser stehen alle in einer fl. = in één lijn; er hat sie gehörig in der fl. = hij heeft er den wind onder; vgl. ergreifen. **Flotf'bau**, m. = vluchtthol (des Wildes). **Flotf'zen**, fchw.

(f.) = vluchten = fliehen; f. (h.) = in veiligheid brengen; redder; ook = sich f. = vluchten, de wijk nemen. **Flotf'ig** = voortvluchtig; snel, vlug, voorbijgaand, vergankelijk; oppervlakkig (Mensch, Eindruck, Arbeit); vluchtig (Wind, Salz, D); sich auf f. en Zug setzen = op de vlucht gaan; f. werden = vluchten, op de vlucht, op den loop gaan. **Flotf'igkeit**, w. — = snelheid; vergankelijkheid, onbestendigheid; oppervlakkigheid; vluchtigheid. **Flotf'igkeitsfehler**, m. = fout uit onachtzaamheid. **Flotf'ling**, m. —s, —e = vluchteling, voortvluchtige.
Flotf'linie, w. = rooilijn. **Flotf'pötre**, w. = -bau. **Flotf'versuch**, m. = poging om te ontvluchten.
Flotf'würdig = vloekwaardig, verdoemelijk. **Flotf' = flügge**.
Flotf'der, m. —s, — = houten waterloop, molengoot; vlotkanaal; (ban.) houtvlot. **Flotf'dern**, fchw. (h.) = hout vlotten; (gwst.) hoos worden; fladderen.
Flotf', m. —(e)s, Flotf' = vlucht (ook voor Flotf'weite), ('t) vliegen; zwerm; im fl. = in de vlucht; fluks. **Flotf'apparat**, m. = vliegtuigtoestel. **Flotf'bahn**, w. = kogelbaan. **Flotf'biene**, w. = werkbij. **Flotf'blatt**, f. = vliegend blad, vlugschrift, strooibijlet. **Flotf'brache**, m. = vliegende draak. **Flotf'chse**, w. = vliegende hagedis.
Flotf'gel, m. —s, — = vleugel (eines Vogels, der Nase, einer Tür, eines Gebäudes, eines Heeres, eine Klavierart); wiek (einer Mühle); blad (des Anfers); (ook) arm (des Signalmastes); er läßt die fl. hängen = (fl.) is moede-loos; er hat sich die fl. verbrannt = heeft zijn vingers gebrand, is er leelijk ingelopen; etnem beim fl. erwischen = iem. bij zijn vlerk pakken; etnem (etnem Vogel) die fl. fliegen, beschneiden = de vleugels korten, kortwieken. **Flotf'geladjutant**, m. = vleugeladjutant. **Flotf'gelbauer**, m. = pianofabrikant. **Flotf'gelbede**, w. = dekvleugel, -schild. **Flotf'gelbeis**, m. = dwarsdijk. **Flotf'gelförmig** = vleugelvormig. **Flotf'gelfrucht**, w. = gevleugeld vruchtje. **Flotf'gelföhler**, m. = vin-, vleugelvotige. **Flotf'gelhaube**, w. = muts met afhangende zijstukken, kap. **Flotf'gelhed**, f. = vleugelhek. **Flotf'gelhorn**, f. = signaal-, jachthoorn. **Flotf'gelheid**, f. = jurk met wijde afhangende mouwen („im 18. Jahrh. Kleid für unerwachsene Mädchen“). **Flotf'gellam** = vleugellam. **Flotf'gelloos** = ongevleugeld, vleugeleloos. **Flotf'gelmann**, m. = vleugelman. **Flotf'gelmütze**, w. = pet met oorkleppen.
Flotf'gelm, fchw. (h.) = bevlugeln; [sich f.: vliegen].
Flotf'gelpferd, f. = gevleugeld ros (paard), Pegasus. **Flotf'gelschlag**, m. = vleugel-, wiekslag. **Flotf'gelspize**, w. = vleugelspits. **Flotf'gelftürmer**, m. = (sport) uiterst, buiten. **Flotf'gelführer**, w. = vleugeldeur, porte-brisée. **Flotf'gelflügel**, f. = zeil v. d. molenwiek. **Flotf'gelweite**, w. = vlucht.
Flotf'fertig = gereed om te gaan vliegen, vliegvaardig. **Flotf'feuer**, f. = brandende spaanders, vonken e. d.
Flotf'gge = (von Vögeln) viug, kunnende vliegen; (fig.) zelfstandig, rijp; f. werden = op-, uitvliegen.
Flotf'ghaver, m. = wilde haver, vlughaver, oot. **Flotf'ghaut**, w. = vlieghuid. **Flotf'ghöhe**, w. = vlieg-, vluchthoogte. **Flotf'ghund**, m. = vliegende hond. **Flotf'loch**, f. = gat (in den bijekorff).

Flugmaschine, w. = vliegmaschine. **Flugmehl**, f. = stuif-, stofmeel. **Flugplatz**, m. = vliegterrein. **Flugpost**, w. = luchtpost. **Flugs** = fluks, dadelijk, onmiddellijk. **Flugsand**, m. = stuifzand. **Flugschiff**, f. = luchtschip. **Flugschrift**, w. = vlugschrift, brochure. **Flugschütze**, m. = hij, die in de vlucht schiet. **Flugtag**, w. = vliegdag. **Flugtechnik**, w. = vliegtechniek. **Flugweite**, w. = vlucht. **Flugzeug**, f. = vliegtuig. **Fluh** (**Flöh**) (**schw.**), w. —, —e (—en) = steile rots, rotswand. **Fluidum**, f. —s, .da = fluidum, vloeistof. **Fluktuation**, w. —, —en = fluktuatie, golving, schommeling. **Fluktuieren**, **schw.** (h.) = fluktuereen. **Flurder**, m. —s, —; **f.**, w. —, —n = (zoetwater)bot. **Flurderer**, m. —s, — = pocher, opsnijder. **Flurerei**, w. —, —en = pocherij, opsnijderij. **Flurtern**, **schw.** (h.) = [flikkeren, glinsteren], snoeven, pochen, opsnijden. **Flursch** (nrbd.), m. —es: etnen **f.** ziehen, machen = een lip (*ontevreden of verachtelijk*) trekken. **Fluror**, f. —s = fluor, vloeispaat. **Fluoreszenz**, w. — = fluorescentie, uitstraling. I. **Flur**, w. —, —en = veld, beemd; gebied. II. **Flur**, m. —(e)s, —e; (w. —, —en) = gang, portaal, vestibule. **Flurberreinigung**, zie **Feldberreinigung**. **Flurbuch**, f. = kadaster. **Flurfenster**, f. = vestibule-raam. **Flurgang**, m. = gang; inspectie (*vgl. umzug*). **Flurgemarkung**, w. = gemeentegebied. **Flurgott**, w. = veldgod. **Flurgränze**, w. = veld-, terreingrens. **Flurhüter**, m. = veldwachter. **Flurkarte**, w. = kadastrale kaart. **Flurlampe**, w. = vestibule-, ganglamp. **Flurregelung** zie **Feldberreinigung**. **Flurregister**, f. = kadaster. **Flurstraße** (n), m. = veld-, terreinschade. **Flurschütze**, m. = veldwachter. **Flurstein**, m. = grenssteen; (*ook*) vloertegel. **Flurumzug**, m. = inspectie (*langz de grens van een gemeente*). **Flurwächter**, m. = veldwachter. **Flurshen**, **schw.** (h.) = (nrbd.) opschieten, vorderen; mit dem Geld f. = geld verkwisten. **Fluß**, m. **Flusses**, **Flüsse** = rivier, stroom, vloed; strooming; smelting, gesmolten toestand; zinking, sicht, rumatisme; vloeijing; in **f.** bringen, kommen = op gang brengen, komen (*van gesprek ook*) vloten; das Gespräch kam in **f.** = begon te vloten; der **f.** der Rede (von Worten) = de woordvloed; in **f.** kommen = (*ook*) vloeibaar worden. **Flußabwärts** = stroomaf. **Flußanwohner**, m. = oeverbewoner. **Flußarm**, m. = rivierarm. **Flußaufwärts** = stroomop. **Flußbarsch**, m. = rivierbaars. **Flußbett**, f. = bedding. **Flußeisen**, f. = vloeijzer. **Flußheber**, f. = rumatische koorts. **Flußfisch**, m.; **gebiet**, f.; **gold**, f.; **gott**, m.; **hecht**, m. = rivier/visch; -gebied (stroomgebied); -goud; -god; -snoek. **Flußig** = vloeibaar, (in) gesmolten (toestand); vloeïend (von Konsonanten); f. machen = smelten (*tr.*); f. werden = smelten (*intr.*); (von Geld) los, beschikbaar; sein Vermögen f. machen = te gelde maken; Wertpapiere f. machen = realiseren; fl. .er (vom Geldstand) = ruimer. **Flußigkeit**, w. —, —en = vloeibaarheid, vloeistof. **Flußigkeitsmaß**, f. = inhoudsmaat voor natte waren. **Flußkarpen**, m.; **trebs**, m.; **lotse**, m.;

muschel, w.; **netz**, f.; **nige** (**nympe**), w. = rivier/karper; -kreeft; -loods (binnenloods); -mossel; -net; -nimf (najade). **Flußpferd**, f.; **bride**, w.; **sand**, m. = rivier/paard (Nijlpaard); -prik; -zand. **Flußscharbe**, w. = schollebaar. **Flußschiff**, f. = rivierschip. **Flußschiffahrt**, w. = rivier-, binnenvaart. **Flußschotter**, zie **Schotter**. **Flußspat**, m. = vloeispaat. **Flußstahl**, m. = vloeistaal. **Flußthal**, f.; **ufer**, f. = rivier/dal; -oever. **Flußwage**, w. = waterpas. **Flußwasser**, f. = rivierwater. **Flüsterer**, m. —s, — = fluisteraar. **Flüstern**, **schw.** (h.) = fluisteren, mompelen. **Flut**, w. —, —en = vloed (*i. a. b.*); overstroming; vl., stroom (von Tränen, Riß); vloeistof; die **f.** en = de golven, de wateren. **Flutanker**, m. = vloedanker. **Flutbett**, f. = rivierbedding; molengoot. **Flutdeich**, m. = nooddijk. **Flüte**, w. —, —n = fluit(schip). **Fluten**, **schw.** (h. u. f.) = opkomen van den vloed, golven, stroomen; vlot komen; voortdrijven, -spoelen; es flutet = de vloed komt op. **Flutshafen**, m.; **meter**, m.; **stov**, f.; **zeit**, w. = vloed/haven; -meter (peilschaal); -deur; -tijd. **Flutshen**, **schw.** (h.) = glijden, glippen, enz. **f. m.** = fein mittel: fijn middelsort. **f. d.** = Felddienstdordnung. **fo**, zie **Fohi**. **foh** (*free on board*: frei an Bord) = vrij aan boord (foh). **Fokl(e)**, w. —, —en = fok(zeil). **Fokmars**, m.; **mast**, m.; **rabe**, w.; **segel**, f.; **stange**, w.; **wand**, w. = fokke/mars; -mast; -ra; -zeil; -ra; -want. **Föderalismus**, m. — = federalisme. **Föderation**, m. —en, —en = federalist. **Föderation**, w. —, —en = federatie. **Föderativ** = federatief. **Föderativstaat**, m. = federatie. **Föderieren sich**, **schw.** (h.) = zich federeeren, zich verbinden. [**fordern** zie **fordern**]. **Foh**, w. = wijfjesvos, teef. **Fohi** = Fohi, Boeddha. I. **Fohl**, f. —s, — = veulen. II. **Fohl**, **schw.** (h.) = werpen, jongen, een veulen krijgen. **Fohlhof**, m., **loppel**, w. = veulenpark. **Föhn**, m. —(e)s, —e = föhn (*heete, droge heftige wind*). **Fohre**, w. —, —n = (*oud en gwest*) forel. **Föhre**, w. —, —n = (grove) den. **Föhren**... = vuren. **Fokalabstand**, m., **bifanz**, w. = brandpuntsafstand. **Fokus**, m. —, — = brandpunt. **Fol** = Follo. **Folge**, w. —, —n = gevolg, uitslag; vervolg, reeks; in einer **f.** = zonder onderbreking; einer Sache **f.** geben = aan een zaak g. geven; einem **f.** leisten = iem. gehoorzamen; einem Befehl **f.** leisten = een bevel opvolgen; einer Einladung **f.** leisten = aan een uitnodiging g., gehoor geven; in der **f.**, für die **f.** = in 't vervolg; [**f.** = gevolg, stoet; volgorde; gevolgtrekking]. **Folgegang**, m. = opeenvolging. **Folgemäß** = logisch, konsekvent. **Folgeleistung**, w. = (gereede) opvolging. **Folgelos** = inkonsekvent. **Folgemäßig**, f. = binnen-, kamermeisje. **Folgen**, **schw.** (f.) = (einem Führer, einem Beispiel, einem Ratgeber, einem Räte, der Rode) volgen; (auf einen) volgen; daraus folgt = daar volgt uit; (abf. mit h.) warum

haft du nicht gefolgt? = waarom heb je (mijn raad) niet gevolgd? wie folgt = als volgt.
folgend = volgend; er las f. es = hij las 't volgende; f. es sind die Namen = hier volgen de namen; im f. en = in 'tgeen volgt, in de volgende regels, hoofdstukken enz.; der f. e = wie volgt; bas f. e = 't volgende.
folgendergestalt, **ma'hen**, **wel'je** = op de volgende wijze, als volgt.
folgentos = zonder gevolg(en).
folgenreich = rijk aan gevolgen.
folgenreiche, w. = (volg)reeks, rij, (volg)orde.
folgensüher = rijk aan ernstige gevolgen.
folgerecht, **richtig** = juist, logisch, konsekvent.
folgerichtigkeit, w. = juistheid, konsekwentie.
folgern, [schw. (h.)] = afleiden, besluiten trekken, opmaken.
folgerung, w. —, —en = gevolgtrekking, besluit, konkluzie; f. en ziehen = gevolgtrekkingen (op)maken.
folgesatz, m. = gevolgtrekking, -stelling; bijzin van gevolg.
folgewidrig = onjuist, onlogisch, inkonsekvent.
folgewidrigkeit, w. = onjuistheid, inkonsekwentie.
folgezeit, w. = volgende tijd, vervolg, toekomst.
folglich = bijgevolg, dus, derhalve; [daarna; vervolgens].
folgemäßen, f. zie **folgemäßen**.
folgsam = gehoor-, volgzaam, gedwee.
folgsamkeit, w. = gehoorzaamheid enz.
foliant, m. —en, —en = foliant, in-folio.
folie, w. —, —n = (ver)foelie(sel) (eines Spiegels); foelie (*dungeslagen bladlin*, -goud, -zilver, theelood enz.); (*iets onbeduidends, dat iets beters, iets mooiers sterker doet uitkomen*) reliëf, achtergrond; zur f. dienen = reliëf geven, als voorwendsel gebruikt worden.
folieren, [schw. (h.)] = pagineeren; verfoelien.
folio, f. —s, . . . lier u. —s = folio.
folioband, m.; **format**, f. = folio|deel, -formaat.
foliolen, Pl. = blaadjes.
folklore, w. — = folklore, volkskunde.
folkloristisch = folkloristisch.
folter, w. —, —n = pijnbank, foltertuit; pijniging, marteling; einen auf die f. spannen = iem. op de pijnb. leggen.
folterbank, w. = pijnbank.
folterer, m. —s, — = pijniger, beul.
foltergerät, f. = martel-, folter(werk)tuig.
folterkammer, w. = folterkamer.
foltern, [schw. (h.)] = folteren, martelen, pijnigen.
folterqual, w. = folterkwelling, martelpijn.
folterwerkzeug, f. = foltergerät.
foment, f. —(e)s, —e = foment, warme omslag.
fond (spr.: fō), m. —s, —s = grondslag, achtergrond.
fonds (spr.: fō), m. —, — (spr.: fōs) = fonds (*ook fig.*), kapitaal; öffentl. f. = effecten.
fondsbeurser, w. = effektebeurs, fondsemarkt.
fondsbandel, m. = effektehandel.
fondsmaier, m. = makelaar in effecten.
fontäne, w. —, —n = fontein.
fontanelle, f. —s, —e; **fontanelle**, w. —, —n = fontanel (*alleen door huid gesloten plek in den schedel van pasgeborenen; kunstmatige etterwonde, afvoeringszweer*).
fontanelleisen, f. = schroef-, brandijzer.
fontanellestein, w., **fontanellestein**, m. = fontanelballetje.
fontanelstein, m. = helse steen.
football (spr.: foetbōl) zie **Fußball**.
foppen, [schw. (h.)] = foppen, beetnemen.
fopperet, w. —, —en = fopperij, plagerij.
force (spr.: forse), w. —, —n = geweld, dwang.
forcieren (spr.: . . . sie . . .), [schw. (h.)] = forceeren.
f. ord. = fein ordinär: fijn gewone kwaliteit.

för'de, w. —, —n = zeeboezem, golf, inham.
för'derarbeit, w. = (*mijnw.*) vervoerwerk.
för'derbahn, w. = transportlijn, -baan.
för'derer, m. —s, — = bevorderaar, beschermer, begunstiger.
för'dergefäß, f. = (*mijnw.*) ertsbak.
för'dergerüst, **gestell**, f. = (*mijnw.*) hijschkool.
för'derhund, m. = hond, mijnwagentje.
för'derlob, m. = kool, mijnlitt.
för'derlich = bevorderlijk, nuttig, voordeelig; [snel, spoedig].
för'dermaschine, w. = (*mijnw.*) ophaal-, hijschmaschine.
för'dern, [schw. (h.)] = vorderen, eischen, verlangen; (einen Prets) vragen; (*bij leveranties*) . . . Mark f. = inschrijven voor . . . Mark; etw. von einem [an einen] f. = iets van iem. verl.; einen f. = iem. uitdagen; *vgl.* Gericht.
för'dern, [schw. (h.)] = befördern; bevorderen, aanmoedigen, beschermen; (*wil de mijn*) naar boven brengen; (*die Arbeit*) doen vlotten; (*mijnw.*) delven; zu Tage f. = aan den dag, aan 't licht, te voorschijn brengen. (*mijnw.*) opdelfen; [die Schritte f. = voortstappen; die Arbeit fürbert = schiet op, vordert; sich f. = zich haasten].
för'dernis, f. —jes, —je = begunstiging, aanmoediging; bevordering; exploitatie.
för'dersam = nuttig, bevorderlijk; [snel]; f. . . er Anhänger = ijverig aanhanger.
för'derschacht, m. = (*mijnw.*) vervoer-, ophaal-, opbrengschacht.
för'derturm, m. = schachtoren.
för'dertunnel, m. = (*mijnw.*) vervoertunnel.
för'derstraße, w. = (*mijnw.*) vervoergang.
för'derung, w. —, —en = vordering, eisch, verlangen, pretentie; dagvaarding; uitdaging; eine f. an die Masse = een vord. op den boedel.
för'derung, w. —, —en = Beförderung; bevordering, bescherming, aanmoediging; (*mijnw.*) opvoering, -brenging, ('t) tevoorschijnbrengen.
för'derungsstellen, **stübel**, m. = (*mijnw.*) vervoerbak.
för'dervorrichtung, w. = (*mijnw.*) ophaal-, vervoer-, transportinrichting.
forelle, w. —, —n = forel.
forellenbach, m.; **fang**, m.; **teich**, m. = forelle|beek; -vangst; -vijver.
forense, m. —n, —n = forens, buitenwonende.
forete, w. —, —n = (hooi)vork.
forete, w. —, —n = (grove) den.
form, w. —, —en = vorm.
formal = formeel, naar den vorm.
formalien, Pl. = formaliteiten.
formalismus, m. —, . . . men = formalisme (*overdreven in-acht-neming v. d. vormen*).
formalist, m. —en, —en = formalist, pedant.
formalität, w. —, —en = formaliteit.
formaliter = vormelijk, in, naar den vorm.
formänderung, w. = vormverandering.
formarbeit, w. = giet-, vormwerk.
format, f. —(e)s, —e = formaat.
formation, w. —, —en = formatie.
formel, w. —, —n = formule, formulier.
formelbuch, f. = formulierboek.
formelhaft = als een formule, aforistisch.
formell = vormelijk; formeel, uitdrukkelijk.
formelwesen, f. = formaliteiten, ceremonieel.
formen, [schw. (h.)] = vormen, fatsuoneeren, formeeren.
formenlehre, w. = vormleer.
formenscheiber, m. = vormmaker, -snijder.
formenwesen, f. = formaliteiten, ceremonieel.
formet, m. —s, — = vormer, modelleur, gieter.
formfehler, m. = fout tegen, gebrek in den vorm, vormfout.
formgewandt = knap, handig in de vormen, welgemanierd.
formgießer, m. = vormgieter.
formidabel = formidabel, geducht.

formie'ren, [schw. (h.)] = formeeren, vormen, (rang)schikken. **form'lich** = in den behoorlijken vorm; vormelijk, komplimenteus; formeel, uitdrukkelijk, geregeld, gewoon(weg). **form'lichteit**, w. —, —en = formaliteit, plichtpleging, etikette. **form'loos** = vormloos, misvormd; ongegeneerd, -gemanierd. **form'lofigheit**, w. — = vormloosheid, ongegeneerdheid, ongemanierdheid. **form'platte**, w. = vormplaat. **form'presse**, w. = vormpers. **form'rahmen**, m. = vormraam. **form'sache**, w. = vormkwestie. **form'schneider**, m. zie **Formenschnneider**. **formular'**, f. —s, —e = formulier. **formulier'en**, [schw. (h.)] = formuleeren. **form'veränderung**, w. = vormverandering. **form'verlegung**, w. = vergrijp tegen den vorm. **form'wert**, m. = vormwaarde. **form'wort**, f. = betrekking-, verhoudingswoord. **forsch** = krachtig, flink, robuust, forsch; hupsch, kranig. **forsch'begierde**, w. = onderzoekingszucht. **forsch'e**, w. — = kordaatheid, flinkheid. **forsch'en**, [schw. (h.)] = vorschen, onderzoeken; nach etw., einem f. = naar iets, iem. onderzoek doen, iets nasporen. **forsch'er**, m. —s, — = onderzoeker, (na)vorscher. **forsch'erbild**, m. = onderzoekende, vorschende blik. **forsch'ergeist**, m. = onderzoekingsgeest. **forsch'ung**, w. —, —en = (na)vorsching, onderzoek(ing), nasporing. **forsch'ungsgebiet**, f. = gebied van nasporing, van onderzoek, exploratiegebied. **forsch'**, m. —(e)s, —e (w. —, —en) = (geëxploiteerd) bosch, woud. **forsch'ademie**, w. = akademie voor boschkultuur, voor 't boschwezen. **forsch'amt**, f. = administratie van de boschen. **forsch'aufseher**, m. = boschwachter. **forsch'beamte**(t) = ambtenaar bij de houtvesterij, bij 't boschwezen. **forsch'bezirk**, m. = boschdistrikt. **forsch'dienst**, m. = boschdienst. **forsch'e**, w. —, —en = houtvesterswoning. **forsch'lich** = forstlich. **forsch'ken**, [schw. (h.)] = (als boschgrond) beheeren; (iem.) meebezitter maken van een bosch. **forsch'ker**, m. —s, — = houtvester. **forsch'kerel**, w. —, —en, **forsch'kerhaus**, f. = houtvesterswoning. **forsch'fach**, f. = administratie, kennis van 't boschwezen; houtvestersvak. **forsch'frevel**, m. = vergrijp tegen de boschwetten, strooperij. **forsch'gehilfe**, m. = onderboschwachter. **forsch'gerecht** = overeenkomstig de boschwetten. **forsch'gericht**, f. = boschgerechtshof. **forsch'geleh**, f. = boschwet. **forsch'haus**, f. = houtvesterswoning. **forsch'hüter**, m.; **inspektor**, m.; **kultur**, w. = bosch[w]achter; -inspekteur; -kultuur. **forsch'hunde**, w. = kennis, wetenschap van 't boschwezen. **forsch'lich** = bosch., houtvesters... **forsch'mann**, m. (Pl.: ..leute) = boschkundige. **forsch'mässig** = overeenkomstig de boschwetten. **forsch'meister**, m. = inspekteur bij 't boschwezen. **forsch'nutzung**, w. = opbrengst van een bosch. **forsch'ordnung**, w. = boschwet. **forsch'rat**, m. = lid van 't boschbestuur. **forsch'rechnung**, w. = rekening over de opbrengsten van een bosch. **forsch'recht**, f. = boschrecht, -wet. **forsch'rechtlich** = overeenkomstig 't boschrecht. **forsch'revier**, f. = boschdistrikt. **forsch'sache**, w. = boschaangelegenheid. **forsch'säule**, w. = grenspaal van een bosch. **forsch'schreiber**, m. = griffier, klerk bij 't boschwezen. **forsch'schule**, w. = school voor boschkultuur, houtvestersschool. **forsch'vergehen**, f. = vergrijp tegen de boschwetten. **forsch'**

berwalter, m. = boschbeheerder. **forsch'verwaltung**, w. = boschbestuur, -beheer. **forsch'wart**, m. = boschwachter. **forsch'wesen**, f. = boschwezen. **forsch'wirtschaft**, w. = ekonomie van 't boschwezen. **forsch'wissenschaft**, w. = wetenschap van 't boschwezen. I. **fort** (spr.: *foor*), f. —s, —s = fort, versterking. II. **fort**, Adv. = weg; voort, verder, vooruit; und so f. = enzoovoozt (enz.), en zoo verder; in einem f. = aan een stuk (door), al maar door; f. und f. = aldoor, aanhoudend. **fortan** = voortaan, in 't vervolg. **fort'arbeiten**, [schw. (h.)] = doorwerken; (etw.) wegwerken; sich f. = zich voortsleepen. **fort'bauen**, [schw. (h.)] = door-, voortbouwen. **fort'begeben**, sich, ft. (h.) = weggaan, vertrekken. **fort'bestand**, m. = voortbestaan. **fort'besteh(e)n**, unr. (h.) = voortbestaan, blijven bestaan; voortgezet, gekontinueerd worden. **fort'betrieb**, m. = voortzetting. **fort'bewegen**, [schw. (h.)] = voortbewegen. **fort'bilden**, [schw. (h.)] = verder ontwikkelen, v. beschaven. **fort'bildung**, w. = verdere ontwikkeling, voortgezet onderwijs. **fort'bildungsanstalt**, -schule, w. = inrichting, school voor voortgezet onderwijs, vervolklasse(n). **fort'bildungskursus**, m. = vervolskursus. **fort'bildungsunterricht**, m. = voortgezet onderwijs. **fort'blasen**, ft. (h.) = wegblazen; doorblazen. **fort'bringen**, unr. (h.) = wegbrengen, vervoeren; doen geldjen, voorthelpen; (ich konnte ihn nicht) wegwringen; sich f. = zich erdoor slaan. **fort'brüten**, [schw. (h.)] = doorbroeden; blijven peinen, soezen. **fort'dauern**, w. = duur, ('t) voortduren. **fort'dauern**, [schw. (h.)] = (voort)duren. **fort'drängen**, [schw. (h.)] = voort-, wegdringen, wegduwen. **fort'dürfen**, unr. (h.) = weg mogen, mogen heengaan. **fort'e** (Wuf.) = forte, sterk. **fort'eilen**, [schw. (f.)] = weg-, voortsnellen. **fort'entwickeln**, [schw. (h.)] = verder ontwikkelen. **fort'entwicklung**, w. = verderontwikkeling. **fortepiano**, f. = piano. **fort'erben** u. sich f., [schw. (h.)] = overerven. **fort'fahren**, ft. (f.) = wegvaren; (im Wagen) weggaan, -rijden; f., (h.) = voort-, doorgaan; er fuhr fort in seiner Erzählung = hij ging voort met zijn vertelling; er fährt fort zu schreiben = hij gaat door met schreeuwen; (im Schiff, im Wagen) wegbrengen, -voeren. **fort'fall**, m. = ('t) weg-, vervallen, ('t) ophouden, afschaffing; in f. kommen = vervallen. **fort'fallen**, ft. (f.) = ophouden (te bestaan), ver-, wegvallen, niet plaats hebben. **fort'fegen**, [schw. (h.)] = weg-, doorvegen. **fort'feilen**, [schw. (h.)] = wegvijlen; voortgaan met vijlen. **fort'fliegen**, ft. (f.) = weg-, doorvliegen. **fort'fliehen**, ft. (f.) = wegvloeden; voort-, doorvloeien. **fort'führen**, [schw. (h.)] = wegvoeren, -brengen; doorzetten, voortgaan; (ein Geschäft) voortzetten, continueeren. **fort'gang**, m. = vertrek, ('t) weggaan; voort-, vooruitgang, ('t) slagen; f. nehmen = vooruitgaan; die Fortkellung wird keinen f. haben = zal niet doorgaan. **fort'geben**, ft. (h.) = weggeven. **fort'geh(e)n**, unr. (f.) = (weg)gaan, vertrekken, voortloopen, doorgaan, voortgaan. **fort'geleht** = aanhoudend, voortdurend; zie verder fortfehen. **fort'glimmen**, ft. (h.) = doorsmeulen, voortvonken. **fort'helfen**, ft. (h.) (einem) = iem. voort-, vooruit-, verder-, weghelpen; sich f. = zich

weten te helpen. **fort'hegen**, *fdw.* (h.) = (*met honden*) weggagen; door felle vervolging verdrijven. [**fort'hin** = voortaan]. **fort'hinten**, *fdw.* (f.) = weg-, doorhinken. **fort'hüpfen**, *fdw.* (f.) = weg-, doorhuppelen.

Fortifikation', m. —, —en = fortifikatie. **Fortifikations'arbeiten**, Pl. = versterkingswerken. **fortifizie'ren**, *fdw.* (h.) = fortificeeren.

fortis'simo = fortissimo.

fort'jagen, *fdw.* (h.) = weg-, voortjagen; f., (f.) = wegdraven, -rennen.

I. **fort'kommen**, *ft.* (f.) = weggkomen; -raken; voort-, vooruitkomen, gedijen; er ijt früh von Hause fortgekommen = vroeg, jong van huis gegaan; das Buch ijt mir fortgekommen = ik heb 't boek verloren, ben 't kwijtgeraakt; die Pflanzten kommen gut fort = komen goed uit (op), gedijen, tieren goed. II. **fort'kommen**, f. = ('t) weggaan, vlucht; ('t) vooruitkomen, voortuitgang; welslagen; er wird schon sein *ft.* finden = hij zal zijn weg wel vinden.

fort'können, *unr.* (h.) = weg-, voortkunnen.

fort'kriegen, *ft.* (f.) = voort-, wegruipen.

fort'kriegen, *fdw.* (h.) = weggrijpen.

fort'lassen, *ft.* (h.) = laten weggaan; weglaten.

fort'laufen, *ft.* (f.) = wegloopen, ontsnappen, -vluchten; door-, voortloopen, -gaan; f., b. numerieren = doorlopend nummeren. **fort'leben**, *fdw.* (h.) = voortleven, blijven leven.

fort'legen, *fdw.* (h.) = wegleggen. **fort'leiten**, *fdw.* (h.) = weg-, afleiden.

fort'machen, *fdw.* (h.) = voortgaan; -maken; mach so fort = ga zoo voort; *fid* f. = zich uit de voeten maken, maken dat men weggkomt.

fort'marschieren, *fdw.* (f.) = wegmarcheeren, -trekken; door-, voortmarcheeren. **fort'müssen**, *unr.* (h.) = weg-, verder moeten. **fort'nehmen**, *ft.* (h.) = wegnemen.

fort'packen, *fdw.* (h.) = wegpakken; *fid* f. = zich wegpakken, zich -scheren, ook = *fid* -m a c h e n.

fort'pflanzen, *fdw.* (h.) = voortplanten. **fort'pflanzung**, w. — = voortplanting. **fort'plappern**, *plaudern*, *fdw.* (h.) = doorbabbelen.

fort'prügeln, *fdw.* (h.) = wegranselen.

fort'räumen, *fdw.* (h.) = wegruimen. **fort'reden**, *fdw.* (h.) = doorspreken. **fort'reise**, w. — = afreis, vertrek. **fort'reisen**, *fdw.* (f.) = afreizen, vertrekken. **fort'reißen**, *ft.* (h.) = wegrukken, -sleepen; mit f. = meesleepen.

fort'reiten, *ft.* (f.) = weg-, door-, voortrijden.

fort'rennen, *unr.* (f.) = wegrennen. **fort'rollen**, *fdw.* (h.) = voort-, weggrollen; f., (f.) = weg-, doorrollen. **fort'rücken**, *fdw.* (h.) = verzetten, verschuiven; f. (f.) = vooruitgaan, -komen. **fort'rubern**, *fdw.* (h. u. f.) = weg-, doorroelen.

fort'satz, m. = aangroeiſel, uitsteekſel.

fort'schaffen, *fdw.* (h.) = weggbrengen, -doen; verzenden; (einen) loozen, weggrijpen. **fort'scheren**, *fid*, *ft.* (h.) = zich weggcheren. **fort'scheuchen**, *fdw.* (h.) = weggjagen. **fort'schiden**, *fdw.* (h.) = weggzenden, -sturen; verzenden.

fort'schieben, *ft.* (h.) = voort-, weggſchuiven, voort-, weggduwen, doorkegelen. **fort'schiffen**, *fdw.* (f.) = weg-, doorvaren. **fort'schlagen**, *ft.* (h.) = weggſlaan. **fort'schlingeln**, *fid*, *fdw.* (h.) = zich voortſlingeren, voort-, verderkronkelen. **fort'schleichen**, *ft.* (f.) u. *fid* f. (h.) = weg-, voortſluipen. **fort'schleifen**, *ft.* (h.) = weggſlijpen; voortgaan met ſlijpen; f., *fdw.* (h.) = voortſleepen. **fort'schleppen**, *fdw.* (h.) = voortſleepen. **fort'schleubern**, *fdw.*

(h.) = weggſlingeren. **fort'schlüpfen**, *fdw.* (f.) = weggſluipen. **fort'schreiben**, *ft.* (h.) = door-, verder ſchrijven; kadaſtreeren. **fort'schreiten**, *ft.* (f.) = voortſtappen, -gaan, vorderingen maken, vooruitkomen; f., be. Bewegung = voortgaande beweging. **fort'schritt**, m. = vordering, voort-, voortuitgang. **fort'schritter**, m. —s, — = man van (den) voortuitgang, van de voortuitſtrevende partij. **fort'schrittlich** = voortuitſtrevend. **fort'schrittmann**, m. = Fortſchrittler. **fort'schrittpartei**, w. = voortuitſtrevende partij. **fort'schwemmen**, *fdw.* (h.) = weggſpoelen, voortdrijven. **fort'schwimmen**, *ft.* (f.) = weggzwemmen, -drijven, doorzw.

fort'segeln, *fdw.* (f.) = weg-, doorzeilen.

fort'sehen, *fid*, *fdw.* (h.) = weg verlanen.

fort'senden, *unr.* (h.) = weggzenden. **fort'setzen**, (h.) = voortzetten, vervolgen; weggzetten.

fort'setzung, m. —, —en = voortzetting, vervolgd; *ft.* folgt = wordt vervolgd. **fort'sollen**, *unr.* (h.) = weggmoeten. **fort'spielen**, *fdw.* (h.) = door-, verderspelen. **fort'sprengen**, *fdw.* (f.) = weg-, doorgalopperen, -rennen.

fort'springen, *ft.* (f.) = weg-, doorspringen.

fort'spülen, *fdw.* (h.) = weg-, voortſpoelen.

fort'stehlen, *fid*, *ft.* (h.) = weggſluipen. **fort'stellen**, *fdw.* (h.) = weggzetten. **fort'stoßen**, *ft.* (h.) = weg-, voortſtoeten. **fort'strömen**, *fdw.* (f.) = weggſtroomen. **fort'stürmen**, *fdw.* (f.) = weggſnellen, -ſtroomen. **fort'stürzen**, *fdw.* (f.) = (met een vaart) weggſnellen.

fort'taumeln, *fdw.* (f.) = weg-, voortwankelen.

fort'traben, *fdw.* (f.) = weg-, voort-, (h.) doordraven. **fort'tragen**, *ft.* (h.) = weggdragen.

fort'treiben, *ft.* (h.) = weg-, voortdrijven; *es* f. = voortgaan, volhouden; f., (f.) = weggdrijven.

fort'una, w. — = Fortuna, geluſkſgodin.

fort'wagen, *fid*, *fdw.* (h.) = weggdurven.

fort'währen, *fdw.* (h.) = voortduren, aanhouden. **fort'während** = aanhoudend, voortdurend, telkens. **fort'wälzen**, *fdw.* (h.) = voort-, weggwentelen, -rollen. **fort'wandeln**, *fdw.* (h.) = weg-, voortwandelen, -gaan.

fort'wandern, *fdw.* (f.) = weg-, verdertrekken, -reizen. **fort'wehen**, *fdw.* (h.) = weggwaaien.

fort'weisen, *ft.* (h.) = weg-, afwijzen. **fort'werfen**, *ft.* (h.) = weggwerpen, -goolen. **fort'wirken**, *fdw.* (h.) = blijven werken, doorwerken. **fort'wiſſen**, *fdw.* (h.) = weggwiſſen, -vegen. **fort'wollen**, *unr.* (h.) = weg-, voort-, vooruit-, verder willen; die Sache will nicht fort = gaat niet vooruit; *es* will mit ihm gar nicht fort = hij gaat heelemaal niet vooruit.

fort'zerren, *fdw.* (h.) = weg-, voorttrekken, -rukken, -sleuren. **fort'ziehen**, *ft.* (h.) = weg-, voorttrekken; f., (f.) = weggtrekken, -gaan, verhuizen. **fort'zug**, m. = uittocht, verhuizing.

For'um, f. —s, —s u. .ta = forum, markt-plaats; das gehört nicht zu meinem *ft.* = dat ligt niet op mijn gebied, behoort niet tot mijn ressort.

I. **foſſil'**, Adj. = foſſiel, gedolven, verſteend.

II. **foſſil'**, f. —s, —ien = foſſiel, verſteening.

foſſilienbildung, w. = foſſielvorming.

fo'tus, m. —, — = foetus, vrucht.

foulard' (spr.: foelaar), m. —s, —s = foulard (zijde), zijden doek.

four'age enz., zie *fur*..

fourgon' (spr.: foerg'k'd), m. —s, —s = fourgon, pak-, munitiewagen.

Fox'terrier, m. —s, —s = foxterrier.

Foyer (spr.: *fojje*), w. u. f. —s, —s = foyer.
fr. = franco, frei: franko.

Fr. = Fran(ce): franc(s).

Fracht, w. —, —en = vracht (*lading en prijs*).
frachtbaar = vervoerbaar. **Frachtbrief**, m. = vrachtbrief. **frachtten**, [schw. (h.)] = vervoeren; (be)vrachten. **Fracht'er**, **Fracht'er**, m. —s, — = be-, vervrachter. **Frachtengeschäft**, f. = vrachtaffaire. **Frachtmarkt**, m. = vrachtemarkt. **Fracht'ermaßigung**, w. = vrachtverlaging. **Fracht'faktor**, m. = konvooilooier.

Fracht'frei = vrachtvrij, franko.
Fracht'fuhrer, w.; **fuhrer** (= **fuhrmann**), m.; **gebühr**, w. (= **geld**, f.); **geschäft**, f.; **gut**, f. = vracht[wagen (lading)]; **rijder** (= **fuhrer** = ook: **-schipper**); **-(geld)** (= **loon**); **-affaire**; **-goed**.

Fracht'handel, m. = vrachtverkeer, expeditiehandel. **Fracht'tarte**, w. = geleibiljet. **Fracht'lutche**, w. = huurrijtuig. **Fracht'nachlag**, m. = korting op de vracht.

Fracht'preis, m.; **raum**, m.; **satz**, m.; **schein**, m.; **schiff**, f.; **schiffer**, m.; **stüd**, f.; **tarif**, m. = vracht[prijs (vracht)]; **-ruimte** (scheepsr.); **-tarief**; **-brief**; **-schip**; **-vaarder**; **-stuk** (koll); **-tarief**.

Fracht' und zoll'frei = franko vracht en rechten.

Fracht'vereinbarung, w. = vrachtregeling, -overeenkomst. **Fracht'vergünstigung**, w. = vrachtverlaging. **Fracht'vergütung**, w. = restitutie op (van) de vracht. **Fracht'verkehr**, m. = vrachtverkeer, expeditie. **Fracht'verseuder**, m. = expeditie. **Fracht'wagen**, m. = vracht-, goederwagen; met den gróhten **z**. (= *grappio*) met 't meeste plezier. **Fracht'zettel**, m. = vrachtbrief. **Fracht'zuschlag**, m. = premie (op de vracht).

Fräd, m. —(e)s, —s u. **Fräde** = (heere)rok.

Frage, w. —, —n = vraag, ondervraging, vraagstuk, kwestie; es ist noch die **z**, steht noch in **z**. = 't is nog de vraag, 't staat nog te bezien; das ist keine **z**. = dat is zeker, buiten kijf; ohne **z**. = ongetwijfeld, zonder kwestie, buiten kijf; in **z**. stellen = in twijfel trekken, (ook) onzeker, twijfelachtig maken; es kommt in **z**. = in overweging, in aanmerking; es kommt nicht in **z**. (= ook) er is geen sprake, geen kw. van; die in **z**. stehende (kommende) Angelegenheit = de zaak in kwestie, waarvan sprake is; die orientalische **z**. = Oostersche kwestie; vgl. **aufwerfen**, **richten** u. a. **Frä'gebogen**, m. = vragelijst. **frä'gen**, [schw. (h.)] = (schw.) aldoor maar vragen. **frä'gen**, [schw. (h.)] = (onder)vragen; etnen nach etw., um Rat f. (//); nach einem f. lassen = naar iem. laten vragen (*hoe 't met iem. gaat*); ich frage nicht den Senter, den Teufel nach ihm = ik bekommer mij geen drommel om hem, ik stoor me geen drommel aan hem; dieser Artikel ist stark gefragt = er is veel vraag naar dit artikel; es fragt sich, ob... = 't is de vraag of... **frä'gend** = (onder)vragend. **Frä'gepunkt**, m. = punt in kwestie, vraag. **Frä'ger**, m. —s, — = vrager. **frä'gerisch** = vraagziek, vragerig. **Frä'gefatz**, m. = vraagzin, vragende zin. **Frä'gestellung**, w. = ('t) stellen van de vraag.

I. **Frä'geweise**, w. = manier va vragen. II. **frä'geweise** = fragweise.

Frä'gehoort, f.; **zeihen**, f. = vraag[woord]; -teeken.

frag'lich = twijfelachtig, betwistbaar; bedoeld, waarover 't gaat; es ist f. = 't is de vraag; das f. e Haus = 't huis in kwestie, 't bewuste (bedoelde) huis. **frag'los** = on(be)twijfelbaar, onbetwistbaar.

Fragment, f. —(e)s —e = fragment. **frag-menta'rißch** = fragmentarisch.

Frä'ger, m. —s, — = (bb.) straatkoopman.

frag'weise = vraagsgewijze, vragenderwijs. **frag'würdig** = onzeker, twijfelachtig, bedenkelijk.

Frä'fen, Pl. = stuipen, toevallen.

Fraktion, w. —, —en = breuk, fraktie (i. a. b.).

Fraktur, w. —, —en = fraktuur, (been)breuk; ook = **Fraktur'schrift**, w. = fraktur: Duitse drukletter, Gotisch schrift.

Frangai'se (spr.: *fräseze*), w. —, —n = française (een dans).

Franchi'se (spr.: *fräseze*), w. = franchise ('t % niet-vergoede schade bij zeeverzekering).

I. **frant** = frank, vrij; f. und frei = frank en vrij.

II. **Frant**, m. —s, —en = frank.

Frantatur, w. —, —en = frankeering. **Frantatur'vermert**, m. = frankeeringsaanwijzing.

Frantatur'zwang, m. = verplichte frankeering.

Frant'le, m. —n, —n = Frank (*bewoner van Frankenland*); European (Name des Europäers im Orient); Franschman.

I. **Frant'en**, f. —s = Frankenland. II. **Frant'en**, m. —s, — = (schw.) frank.

Frant'enreich, f. = Frankrijk, Fransch rijk.

Frant'enwald, m. = Frankenwoud.

Frant'furt, f. = Frankfurt; **z**. am Main, **z**. an der Ober. **Frant'furter**, m. —s, — = Frankfurter.

frantie'ren, [schw. (h.)] = frankeeren. **frantie'ring**, w. — = frankeering.

frän'tlich = Fransch.

frant'lo = franko, (port)vrij; f. Rai = fr. wal.

Frant'reich, f. —s = Frankrijk.

Frant'tireur, m. —s, —e = frantireur.

Fräns'then, f. —s, — = franjetje. **Frant'se**, w. —, —n = franje. **frant'sicht** = franjeachtig. **frant'sig** = met franjes.

Frantz, m. = Frans. **Frantz'apfel**, m. = ster-appel. **Frantz'band**, m. = (boek in) le(d)eren band. **Frantz'baum**, m. = dwerg(vrucht)boom.

Frantz'brandwein, m. = Fransche brandewijn.

Frantz'brot, f. = Fransch brood.

Fränz'then, f. —s, — = Fransje.

[**Frantz'e**, m. —n, —n = Frantzofe].

Frantz'isla, w. — = Fransiska.

Frantz'ist'ner, m. —s, —, **nduch**, m. = Franciskaner (monnik), minderbroeder. **Frantz'ist'ner'in**, w. —, —nen, **-nonne**, w. = Franciskaner non. **Frantz'ist'nerorden**, m. = Franciskaner orde. **Frantz'ist'us**, m. = Franciskus.

Frantz'mann, m. = Franschman. **frantz'män-nisch** = Fransch. **Frantz'obst**, f. = ooft van dwergboomen. **Frantz'ofe**, m. —n, —n = Franschman; Oostenrijksch-Hong. staats-spoorwegen(aandeel). **Frantz'ofelei**, w. — = gallo-, frankomanie. **frantz'ofeln**, [schw. (h.)] = Fransch doen. **Frantz'ofenfeind**, **-fresser**, m. = vijand, hater van de Franschen. **Frantz'ofenjudt**, w. = gallo-, frankomanie. **Frantz'ofin**, w. —, —nen = Fransche (vrouw). **frantz'ofie'ren**, [schw. (h.)] = francificeeren; ook = frantz'ofeln. **frantz'ofisch** = Fransch; das **z**. = 't Fransch; ins **z**. e übersezen = in 't Fr. vertalen; auf **z**. = op zijn, in 't Fransch; sich auf **z**. empfehlen = heengaan zonder goeden dag te zeggen. **Frantz'perle**, w. = valsche parel. **Frantz'wein**, m. = Fransche wijn.

frappant = frappant, treffend, in-'t-oog-loopend. **frappie'ren**, [schw. (h.)] = frappeeren (*treffen, bevreedden, laten afkoelen in ijs*).

Fräse, w. —, —n = frees (*een snij-, schaaft-, vijl-, boor-, enz. machine*). **frä'sen**, [schw. (h.) = freezezen. **Frä'ser**, m. —s, — = freesboor. **Fräs'maschine**, w. = freesmachine. **Fräß**, m. —es, —e = voor, voeder, vreten; (*vr.*) (lekker) hapje; vraatzucht; beeneter; (*was mot, houtworm e. d.*) aanvreting, vretelij. **Fräß'trog**, m. = voederbak. **fraternijie'ren**, [schw. (h.) = fraternizeeren. **Fraternität'**, w. —, —en = broederschap. I. **fratt** (Abj.) = (*oud en nog gwest.*) door(gezetten, -gewreven e. d.). II. **Fratt**, m. (f.) —(e)s, —e = wonde plek. **Fräß**, m. —es u. —en, —en = leelijk gezicht, bakkes; rare, kwajongen, bengel; malloot. **Fräß'ge**, w. —, —n = bakkes, grimas, karikatuur; dwaasheid, frats, snakerij; **Fräß'n** [schneiden = leelijke gezichten trekken, grimassen maken. **Fräß'genbild**, f. = karikatuur. **Fräß'gengezicht**, f. = bespottelijk, verwrongen gezicht, karikatuur. **Fräß'genhaft** = grotesk, leelijk, verwrongen. **Fräß'genmacher**, **Fräß'genneider**, m. = grimassemaker. **Frau**, w. —, —en = vrouw, echtgenoot, Mevrouw (Mevr.); **unfere liebz' Frä.** = Onze lieve Vrouw (Maria); **die Rirche unfere lieben Frä.** en = Onze-lieve-Vrouwekerk; **unfere Frä.** = onze Mevr.; **Frä. Meier** = Mevr., **Juffrouw**, **Vrouw Meier**; **die Frä. Doktor** is niet zu Hauje = Mevr. is niet thuis; **guten Morgen Frä. Rätin**, **Frä. Göß** = goeden morgen Mevr.; **gnäbige Frä.** = Mevr.; **die Frä. Gräfin** = (Mevr.) de gravin; **ist Ihre Frä. Gemahlin noch traunt?** = is uw vrouw, is Mevr. nog ziek? [**schöne Frä.** = (*ook*) belladonna, wolfskers. **Frauchen**, f. —s, — = vrouwtje. **fraudulös'** = frauduleus. **Frauenachtel**, f. = damescoupé. **Frauenarzt**, m. = vrouwearzt, -dokter. **Frauenasyl**, f. = thuis voor vrouwen. **Frauenbild**, f.; **Fräust**, w.; **Fräubund**, m. = vrouwelportret (-beeld); -borst; -bond. **Frauenemancipation**, w.; **Fräub.**, m.; **Fräuge**, w.; **Fräugemach**, f.; **Fräuglas**, f.; **Fräuhaar**, f. = vrouwel-émancipatie; -hater; -kwestie; -vertrek; -glas; -haar (*ook planten*: venushaar; bergvlas). **Frauenhaft** = vrouwelijk. **Frauenhandschuh**, m.; **Fräulein**, f.; **Fräulein**, f.; **Fräulein** = vrouwelhandschoen; -kleed (japon); -klooster; -slaaf. **Frauenkrankheit**, w.; **Fräulein**, w.; **Fräulein**, f.; **Fräulein**, m.; **Fräulein**, m. = vrouwelziekte; -liefde; -list; -lof; -mantel (*ook planten*); -toof. **Frauenrechtler**, m. —s, —, **Fräulein**, w. —, —en = voorstand(er), -ster), strijd(er), -ster) voor de rechten van de vrouw, kiesrechtvrouw, suffragette. **Frauenstittel**, m.; **Fräulein**, m.; **Fräulein**, m. = dames|zadel; -kleermaker; -schoen (*plantn.*: vrouweschoentje; akelei). **Frauenstulte**, Pl.; **Fräulein**, m.; **Fräulein**, w. = vrouwel|lui; -mensch; -persoon. **Frauenstift**, f.; **Fräulein**, w. = vrouwelstichting; -stem. **Frauentag**, m. = Maria-Boodschap (25 Maart), Maria-Hemelvaart (15 Aug.) e. a. **Frauentracht**, w.; **Fräulein**, f.; **Fräulein**, m. (*vereinigung*, w.) = vrouwel|kleeding (-dracht). -laken (dameslaken); -vereeninging. **Frauentimmer**, f. = [vrouwevertrek]; vrouw(-persoon); mensch, meid. **Frauentwinger**, m. = harem. **Fraulein**, f. —s, — = (me)juffrouw, juffer,

VAN GELDEREN, *Duitsch Woordenboek*, I.

jonge dame; freule; Ihre Frä. Schwester = (Mej.) Uw zuster. **Frauleinsteuer**, w. = belasting ten bate van prinsessen (als zij huwden). **Frauleinstift**, f. = stichting voor adellijke jonge dames. **Fraulich** = vrouwelijk. **frdl.** = freundlich; Ihr frdl. Schreiben = Uw geacht schrijven. **frsch** = onbeschaamd, brutaal; vermetel; f. wie Ostar = zoo br. als de beul. **frsch'dachß**, m. = brutale aap, br. vlegel. **frsch'heit**, w. —, —en = onbeschaamdheid, brutaliteit; vermetelheid. **frsch'ling**, m. —s, —e = brutale klant. **Fredegunde**, w. — = Fredegonde. **Frederiksdor'**, m. —s, —e (u. —s) = Frederiksdor (*vroegere Deensche munt ± f10*). **Fregate**, w. —, —n = fregat. **Fregat'envogel**, m. = fregatvogel. **frei** = vrij, onafhankelijk; onbepert, ongebonden; bevrijd, onbelast, open, onbezet, vakant; gratis, kosteloos; openhartig; los, zonder steun; franko; unter freiem Himmel (*schlafen*) = onder den blooten hemel; in f. er Luft = in de open lucht; f. er Platz = open plein; eine f. e Stelle = een vakante betrekking, vrije (open) plek, kosteloze plaats (*in een school bijv.*); f. e Wohnung, Rost und Wäsche = vrije inwoning, kost en bewassing; f. werden = vakant komen, worden; **im freien**, **ins freie** = in de open lucht, buiten; morgen ist f., haben wir f. = hebben we vrijaf; f. heraus = ronduit; f. sprechen = vrijuit spreken, voor de vuist spreken; f. ab = (*hand.*) franko; f. ab hier = franko station (of schip); f. Bahn = franko station; f. Bau = franko op 't werk; f. (ins) Haus = franko thuis; *vgl.* a. ausgehen, Iob, Fuß, Hand, Lauf, Stück e. a. **Freia**, w. — = Freya, Frikka. **Freiberger**, —s, — = Freiburger; (*scherts.*) klaplooper. **Freibeuter**, m. —s, — = vrijbuit. **Freibeuterij**, w. —, —en = vrijbuitelij. **frei'bouterijß** = als vrijbuit. **frei'bezief**, m. = vrijgebied. **frei'bier**, f. = gratis bier. **frei'billet**, f. = vrijkaart, -biljet. **frei'bleibend** = vrijblijvend. **frei'brief**, m. = vrijbrief, brief van vrijstelling; privilege. **frei'burger**, m. —s, — = Freiburger; Freiburgsch. **frei'bürger**, m. = vrije burger. **frei'bürgerijß** = Freiburgsch. **frei'denter**, m. = vrijdenker (-geest). **frei'denterij**, w. — = vrijdenkerij. **frei'denterijß** = ongelooft. **frei'dig** (bibl.) = (blij)moedig, onverschrokken. **frei'en**, [schw. (h.) = trouwen; (*soms*) uithuwelijken, doen trouwen; [bevrijden]; f. um = aanzoek doen om, dingen naar. **frei'er**, m. —s, — = pretendent, vrijer. **frei'ereij**, w. — = vrijerij, huwelijksaanzoek. **frei'erstuf**, m.: auf frei'ereij'sfüßen gehen (stehen) = trouwplannen hebben, op een vrouw uitgaan. **frei'erßmann** (fellen) = Freier. **frei'exemplar**, f. = gratis exemplaar, presentex. **frei'frau**, w. = barones, vrijvrouwe. **frei'fräulein**, f. = freule. **frei'fron**, m. —(e)s, —e = gerechtsdienaar (*bij 't veemgericht*). **frei'geben**, f. (h.) = in vrijheid stellen, vrijlaten; (Soldaten) afdanken, naar huis sturen; (Briefe usw.) doorlaten; (Züge usw.) openstellen; (Schülern) vrij(af)geven. **frei'gebij** = vrijgevig, royaal, goedgeefsch. **frei'gebijheit**, w. —, —en = vrijgevigheid. **frei'geboren** = vrijgeboren, (*kind*) van vrije ouders. **frei'geijß**, **frei'geijßereij**, **frei'geijßereijß** zie frei-

denker enz. **Freigelassene(r)** = vrijgelatene. **Frei gebäd**, f. = vrachtvrije bagage. **Freigericht**, f. = veemgericht. **frei gerinnt** = vrijzinnig. **Freigraf**, m. = vrijgraaf, veemrechter. **Freigrafischaff**: die F. Hochburgund = Franche-Comté. **Freigut**, f. = onbelaste waren; cijns-vrij goed of eigendom. **Freihafen**, m. = vrije haven. **freihalten**, ft. (h.) = vrijhouden; (*schp.*) afhouden. **Freihalter**, m. —s, — = (*schp.*) wrijfworst. **Freihandel**, m. = vrijhandel. **Freihändler**, m. = vrijhandelaar, -handelsman. **freihändig** = uit de hand, onderhands (verkoopen), uit de hand (teekenen); f. . er Verkauf = onderhand-sche verkoop. **freihändlerisch** = vrijhandels-gezind, voor vrijhandel, vrijhandels... **Freihandschießen**, f.; *zeichnen, f. = schieten uit de vrije hand; teekenen u. d. h. **Freihaus**, f. = (belasting)vrij huis. **Freiheit**, w. —, —en = vrijheid, onafhankelijkheid; verlot; vrijdom, voorrecht, privilege; ich nehme mir die F. = ik neem de vrijheid. **Freiherr**, m. —s, — = vrijheidsman. **freiherrlich** = vrijheidlevend, vrijheids... **Freiherrsapostel**, m. = vrijheidsapostel. **Freiheitsbaum**, m. = vrijheidsboom. **Freiheitsbrief**, m. = vrijheidssoorkonde; keur, privilege; vrijgeleide. **Freiheitsdrang**, m.; *kampf (*krieg), m.; *liebe, w.; *mühe, w. = vrijheidszucht; -oorlog; -liefde; -muts (jakobijnermuts). **Freiheitsdrang**, m. = vrijheidszwijmel. **Freiheitswärmer**, m. = dweper voor (de) vrijheid. **Freiheitsinn**, m. = vrijheidszin. **Freiheitsstrafe**, w. = vrijheidsstraf. **Freiherr**, m. = vrijheer, baron. **freiherrlich** = vrijheerlijk. **Freiherrschaft**, w. = baronie. **Freihof**, m. = vrijhof, -goed. **Freihufe**, w. = (*van krijgs- en andere lasten*) vrije hoeve. **Frei in**, w. —, —nen = vrijvrouwe, barones. **Freiarte**, w. = vrijkaart, -biljet. **Freitommen**, ft. (f.) = vrij komen, vrijgelaten worden. **Frei Corps**, f. = vrijkorps. **freikonservativ** = vrijkonservatief. **Freikugel**, w. = vrijkogel (*die door tooverkracht zeker treft*). **Frei lot**, m. = vrij mijnaandeel (*van bijstorting vrijge-steld*). **Freilager**, f. = entrepôt; bivak. **freilassen**, ft. (h.) = vrijlaten, in vrijheid stellen. **Freilassung**, w. — = vrijlating, in-vrijheidstelling. **Freilauf**, m. = vrijwiel. **freilegen**, schw. (h.) = vrij-, openleggen; (*gebouw*) weg-, op-ruimen. **freilich** = wel zeker, ja zeker, heusch; wel (is waar); maar, echter, toch. **Freilichtbühne**, w. = open-luchttooneel. **Freilicht-maler**, m. = open-luchtschilder. **Freilicht-studie**, w. = open-luchtstudie. **Freilös**, f. = vrij, gratis lot. **freilösen sich**, schw. (h.) = vrij loten. **Freiluffbühne**, w.; *museum, f. = open-luchttooneel; -muzeum. **freimachen**, schw. (h.) = (einen Brief) frankeeren; (von Schulden, von Sündensünden) vrij maken, bevrijden. **freimachung**, w. —, —en = frankering; vrijmaking, bevrijding, *vgl.* freimachen. **Freimarkt**, w. = postzegel. **Freimarkt**, m. = vrije markt. **Freimaurer**, m. = vrijmetseelaar. **Freimaurerei**, w. = vrijmetse-laarij. **freimaurerisch** = maçonniek. **Freimaurerloge**, w. = vrijmetseelaarsloge. **Freimaurerorden**, m. = orde van de vrijmetseelaars. **Freimut**, m. = vrijmoedigheid, openhartigheid, oprechtheid. **freimütig** = vrij-

moedig, openhartig, oprecht. **Freimütigkeit**, w. — = Freimut. **Freipass**, m. = bewijs van vrijen in- en uitvoer. **Freipasse, -pass**, m. = vrije inwoner; bezitter van een cijnsvrij goed. **Freischar**, w. = vrijschaar. **Freischarler**, m. —s, — = soldaat van een vrijschaar. **Freischießen**, m. = bewijs van tolvrijheid. **Freischießen**, f. = schuttersfeest. **Freischule**, w. = kosteloze school. **Freischüler**, m. = kosteloos geplaatst leerling. **Freischuß**, m. = vrijshot, gratis schot; onfeilbaar schot (*vgl.* Freifügel). **Freischütz(e)**, m. = vrij-, scherpshutter; die met „Freikugeln“ schiet; (*opera*) Freischütz. **Freisinn**, m. = vrijzinnigheid. **freisinnig** = vrijzinnig, liberaal. **Freisinnigkeit**, w. — = vrijzinnigheid. **Freisprechen**, ft. (h.) = vrijspreken. **Freisprechung**, w. —, —en = vrijspraak. **Freistaat**, m. = vrijstaat, republiek. **freistaatlich** = vrijstaatsch. **Freistadt**, w. = vrije stad. **Freistatt, -stätte**, w. = vrijplaats, asyl. **freistech(e)n**, umr. (h.) = vrijstaan, geoorloofd zijn; afgezonderd staan. **freistehend** = vrijstaand, afgezonderd. **Freistelle**, w. = kosteloze plaats(ing), beurs. **freistellen**, schw. (h.) = (etnem etw.) overlaten. **Freistunde**, w. = vrij uur, uitspanningsuur. **Freitag**, m. = Vrijdag; Stillen F. = Goede V. **Freite**, w. — = ('t) vrijen, aanzoek; auf die F. gehen = uit vrijen gaan, een vrouw gaan zoeken. **Freitisch**, m. = vrije tafel. **Freitischler** = vrije-tafelgast. **Freitreppe**, w. = stoep, bordes. **Freiübung**, w. = vrije oefening. **Freiwerber**, m. = tusschenpersoon (*bij huwelijksaanzoek*), huwelijksmakelaar. **freiwillig** = vrijwillig. **Freiwillige(r)** = vrijwilliger, volontair; *vgl.* einjährig. **Freiwilligenexamen**, f. = vrijwilligersexamen. **Freizettel**, m. = bewijs van vrijdom (*v. belasting enz.*). **freizügig** = vrij om uit te trekken, weg te gaan; vrij om zich te vestigen. **Freizügigkeit**, w. — = vrijheid van vestiging, van landverhuizing; vrijheid van beweging. **fremd** = vreemd, buitenlandsch, onbekend, [zonderling]; sich mit f. . en Jedem schmiden = met andermans veeren pronken; sich in f. . e Händel mischen = zich in andermans zaken mengen; unter f. . em Namen = onder een vreemden naam; F. . e(r) = vreemde, vreemdeling; jemand F. . es = iemand vreemds, een vreemde; F. . e haben = gasten hebben; sich f. gegen einen stellen = doen, alsof men iem. niet kent. **fremdartig** = vreemdsoortig, ongelijkssoortig, ongewoon, vreemd, zonderling. **fremde**, w. — = vreemde, buitenland; (*ook wel*) verblijf in 't buitenland, afwezigheid; in der F. = in den vr. **fremdenblatt**, f. = Vreemdelingeblad. **fremdenbuch**, f. = vreemdelingeboek. **fremdenfrequenz**, w. = verkehr. **fremdenführer**, m. = gids voor vreemdelingen. **fremdenlegion**, w. = vreemdelegioen. **fremdenliste**, w. = vreemdelingelijst. **fremdenstube**, w. = zimmer, f. = logerkamer. **fremdenverkehr**, m. = vreemdelingeverkeer. **fremderrregung**, w. = (el.) afzonderlijke opwekking. **fremdheit**, w. — = ('t) vreemde, vreemdheid, vreemd-zijn. **fremdherlichkeit**, w. = vreemdeheerschappij. **fremdörper**, m. = vreemd lichaam. **fremdländisch** = vreemd, buitenlandsch, uitheemsch. **fremdling**, m. —s, —e = buitenlander, vreemdeling,

onbekende. **Fremd'lingsrecht**, f. = vreemde-lingerecht. **fremd'sprachig** = een vreemde taal sprekend. **fremd'sprachlich**: f. .er Unterrichts = onderwijs in vreemde talen; f. .es Wörterbuch = woordenboek voor een vreemde taal. **Fremd'wort**, f. = vreemd woord. **Fremd'wörterbuch**, f. = woordenboek van de vreemde woorden, woordetolk.

frequent = frekwent, herhaald(elijk), talrijk, druk bezocht. **frequentie'ren**, fchw. (h.) = frekwenteeren, (druk) bezoeken. **Frequenz**, w. —, —en = frekwentie, veelvuldigheid, ('t) herhaald voorkomen; (druk) bezoek, aantal bezoekers, (druk) verkeer.

Fres'fe, w. —, —n, **Fres'to**, f. —s, . .fen = fresco, muurschildering. **Fres'togemälde**, f. = freskoschilderij.

Fressabi'lien, **Fressa'lien**, Pl. = eetwaren. **Fres'bauch**, m. = vreetzak. **Fres'begierde**, w. = gulzigheid, vraatzucht. **fres'begierig** = gulzig. **Fres'beutel**, m. = etenszak (voor de paarden). **Fres'fe**, w. —, —n = bek, muil.

I. **fres'sen**, ft. (h.) (du frisst, er frisst; frähe; frähe! gefressen) vreten, (op)eten; (tech.) (weg-)bijten; er frisst seinen Rummer in sich = hij verkropt zijn verdriet; er hat einen Narren an ihm gefressen = hij is gek (verzot) op hem; die Arantheit frisst um sich = grijpt om zich heen, breidt zich uit. II. **fres'sen**, f. —s, — = vreten, eten, voe(de)r: das ist ein gefundenes F. = dat is een buitenkansje.

Fres'ser, m. —s, — = vreter. **Fresserei**, w. —, —en = vreterij, zwelgerij. **fres'serisch** = vreetachtig, vraatzuchtig. **Fres'sieber**, f. = geewwhonger. **Fres'sier**, w. = vraatzucht. **fres'sig** = vraatzuchtig. **Fres'siese**, w., **Fres'sing**, m. —s, — = vreetzak. **Fres'slust**, w. = vraatzucht. **Fres'snäschen**, f. = etensbakje. **Fres'sack**, m. = etens- voederzak; vreetzak. **Fres'sucht**, w. = vraatzucht, geewwhonger. **Fres'strog**, m. = etens-, voederbak. **Fres'swank**, m. = vreetzak.

Frett, f. —(e)s, —e, **Frett'gen**, f. —s, — = fret. **Frett'bohrer**, m. = fretboor. **fret'ten**, fchw. (h.) = (obb.) stuk-, openwrijven; plagen. **Frett'säge**, w. = fretzaag.

Frett'wiesel, f. = fret. **Freu'de**, w. —, —n = vreugde, blijdschap, plezier, genoegen; das macht mir F. = dat doet mij genoegen, verheugt mij; vor F. .(n) = van plezier, van vreugde. **freu'deglanzend** = schitterend, stralend van vreugde. **freu'den-arm** = arm aan vreugde. **freu'denbecher**, m. = vreugdebeker, -kelk. **freu'denbezeigung**, w. = vreugdebetoon.

freu'den'feier, w. (-fest, f.); -feuer, f.; -geschehen, f. = vreugdefeest; -vuur; -kreten.

freu'denleben, f. = leven van genot, vroolijk leven. **freu'denleer**, -los = vreugdeloos. **freu'denlied**, f. = vreugdelied, -zang. **freu'denmädchen**, f. = lichte vrouw. **freu'denmahl**, f. = feestmaal. **freu'denmeer**, f. = zee van genietingen. **freu'denopfer**, f. = dank-, vreugdeoffer. **freu'denopst**, w. = blijde tijding. **freu'denreich** = rijk aan genoegen, vreugderijk.

freu'denschießen, f. = (feest)salvo; schuttersfeest. **freu'denschrei**, m. = vreugdekreet.

freu'denschuß, m. = vreugdeschot. **freu'densidder**, m. = vreugdebederver. **freu'dentag**, m. = vreugdedag. **freu'dentanz**, m. = vreugdedans. **freu'dentaumel**, m. = vreugderoers, -zwijsmel. **freu'dentränen**, Pl. = tranen van vreugde. **freu'denzeit**, w. = tijd van vreugde,

van blijdschap. **freu'destralend** = stralend van vreugde, van blijdschap. **freu'detrunkten** = dronken van vreugde, zalig. **freu'dig** = blijde, vreugdevol, vroolijk; ook = freidig; f. .es Ereignis = blijde gebeurtenis. **freu'digkeit**, w. — = blijdschap, vreugde, vroolijkheid. **freu'dlos** = vreugdeloos, treurig. **freu'dvoll** = vreugdevol, blijde.

freu'en, fchw. (h.) = verheugen, plezier doen, verblijden; [sich eines Dinges f.], sich f. über (Wff.) = zich over iets verheugen, blij zijn over; sich f. auf (Wff.) = zich verheugen op, zich blij maken op, tegen (Stünftiges); sich f. an einer Sache = zich verheugen in, over iets.

frend, m. —(e)s, —e = vriend; liefhebber; [bloedverwant, familie]; sie sind bide F. e (ll); er ist mein F. (ll); er ist mit f. = hij is mij vriendschappelijk gezind; den F. erkennt man in der Not = in den nood leert men zijn vrienden kennen; gut F. = goed volk!

frend'bedienst, m.; -gruß, m.; -hand, w. = vriendedienst; -groot; -hand.

frend'din, w. —, —nen = vriendin. **frend'lich** = vriendelijk, welwillend; aangenaam, lief; (mijnw.) ertsvoerend, metaalhoudend; f. gegen einen, zu einem = vr. voor iem.; auf f. .em Wege = in der minne, bij minnelijke schikking. **frend'lichkeit**, w. —, —en = vriendelijkheid, welwillendheid; bevalligheid.

frend'los = zonder vriend(en), verlaten. **frend'nachbarlich** = als goede, beviende bureu. **frend'schaft**, w. —, —en = vriendschap; vriendschapsbewijs, vriendelijkheid; (de)vrienden; [familie]. **frend'schaftlich** = vriendschappelijk, gemeenzaam, vriendelijk, beleefd. **frend'schaftlichkeit**, w. — = vriendschappelijkheid.

frend'schaftsband, f.; -beweis, m.; -bezeugung (-bezeugung), w.; -bündnis, f.; -dienst, m.; -inseln, Pl.; -pfand, f. = vriendschapsband; -bewijs; -betoon (-betuiging); -verbond; -dienst; V-eilanden; -pand.

frev'el, m. —s, — = vergrijp, misdaad, euveldaad, (heilig)schennis, moedwil, vermetelheid. [**frev'el** =] **frev'elhaft** = misdadig, zondig, goddeloos, schendend, baldadig. **frev'eln**, fchw. (h.) = (gegen, wider) zondigen (tegen), overtreden; misdoen; stelen, stroopen. **frev'elkat**, w. = misdaad, euveldaad. **frev'entlich** zie **frev'elhaft**. **frev'ler**, m. —s, — = boosdoener, misdadiger, zondaar, schender, snoodaard. **frev'lerisch** zie **frev'elhaft**.

Frieda zie **Frieda**.

Friederizianische Taktik, Fr. . . s Zeitalter = taktiek, eeuw van Frederik den Grooten.

Frieda, w. = Frieda.

fried'brüchig = schuldig aan vredebreuk.

friede, m. —ns, —n = vrede, rust; [omheining]; F. ernährt, Unfriede verzehrt = eendracht maakt macht, tweedracht verzwakt; laß mich in F. .n = laat mij met vree (met rust); ich traue dem F. .n nicht = ik vertrouw de zaak ('t zaakje) niet. **friedensabschluss**, m. = ('t) sluiten van den vrede.

friedensantrag, m.; -artikel, m.; -ausgabe, w.; -bedingung, w.; -bote, m.; -botenschaft, w. = vredes[voorstel (-aanbod)]; -artikel; -uitgaaf (nl. vóórloofsg-); -voorwaarde; -bode; -boodschap (-tijding).

friedensbruch, m. = vredebreuk. **friedensbrüchig** = schuldig aan vredebreuk.

friedensengel, m.; -fahne, w.; -fest, f.;

***flagge**, w.; ***fürst** = vrede|engel; -vlag (-vaan); -feest; -vlag; -vorst.
Frie'densfuß, m. = voet van vrede.
Frie'densgericht, f.; ***geschäst**, f.; ***gütin**; ***kongerech**, w.; ***kongrech**, m. = vrede|gerecht (nu: kantongerecht); -(s)onderhandelingen; -godin; -skongferentie; -skongres.
Frie'densfurs, m. = vóóroorlogskoers. **Frie'densfuß**, m. = vredekus. **Frie'densnachricht**, w. = vredesbericht, -tijding. **Frie'densspeife**, w. = vredespijp. **Frie'densprälminarien**, Pl. = voorloopige vredesonderhandelingen. **Frie'densrichter**, m. = vrede-, kantonrechter. **Frie'densschluß**, m. = ('t) sluiten van den vrede. **Frie'densstifter**, m. = vredeftichter. **Frie'densförer**, m. = verstoorder van den vrede, spelbreker. **Frie'denstraktat**, m. = vredestraktat. **Frie'densunterhandlung**, -**verhandlung**, w. = vredesonderhandeling. **Frie'densvermittler**, m. = tusschenpersoon, bemiddelaar bij 't sluiten van den vrede.
Frie'densvertrag, m.; ***vorjchlag**, m.; ***zeihen**, f.; ***zeit**, w. = vredes|verdrag; -voorstel; -teeken; -tijd.
Frieder'ke, w. —(n)s = Frederika, Frida, Rika.
Fried'fertig = vreedzaam, vredelievend. **Fried'fertigfeit**, w. = vreedzaamheid enz.
Fried'hof, m. = kerkhof.
Fried'länder, m. —s, — = bewoner van Friedland; hertog van Fr.: Wallenstein.
Fried'lich = vredelievend, vreedzaam, kalm, ongestoord. **Fried'lichfeit**, w. — = vreedzaamheid enz., kalmte. **Fried'liebend** = vredelievend. **Fried'los** = vogelvrij.
Fried'rich, m. = Frederik. **Frie'drichsdor**, m. —s, —e (u. —s) = Frederik d'or (*vroegere Pruis. gouden munt*).
Fried'sam = vreedzaam.
I. frie'ren, ft. (h.) (du friertst, er friert, fror; fröde; friere! gefroren) = koud zijn, 't koud hebben, bibberen; vriezen; ich friere, mich friert = ik ben (heb 't) koud; mich friert an den Händen (ob. an die Hände) u. ich friere an den Händen = mijn handen zijn koud, ik heb 't koud aan mijn handen; f., (f.) = bevrozen. **II. Frieren**, f. —s = vorst, koude; er hat das F. = hij heeft koortsrillingen.
Frier'punkt, m. = vriespunt.
Fries, m. —es, —e = duffel; fries.
Fries, m. —es, —e = duffel; (*bk.*) fries.
Frie'se, m. —n, —n = Fries. **Frie'sin**, w. —, —nen = Friezin, Friesche vrouw.
Frie'sel, f. u. m. —s, ***fieber**, f. = gierstkoorts.
Frie'seln, Pl. = gierstspuistjes.
frie'sig = Friesch. **Frie'sland**, f. = Friesland.
Frie'sländer, m. —s, — = Fries. **frie'sländisch** = Friesch.
Frie'sroß, m. = duffelsche jas, duffel.
Friigg, w. = Friikka, Frija.
Frikandean' (spr.: . . doo), f. —s, —s = frikandean. **Frikandel'te**, w. —, —n = frikandel.
Frikasse', f. —s, —s = frikassée. **frikassie'ren**, fchw. (h.) = frikasseren; (*ook*) toetakelen.
Frikation', w. —, —en = friktie, wrijving.
Frimai're (spr.: *friemère*), m. —(s), —s = Frimaire, vriesmaand.
frijsh = (Abd.) versch (Brot, Butter, Ei, Spuren, Wunde, Pferde, Truppen); frisch, versch (Luft, Wasser); frisch, koel (Wasser, Wind, Wetter); f. . . e Mädchen = schoon linnen; f. . . es Mädchen = frisch, levendig meisje; in f. . . em Andenten stehen, in f. . . er Erinnerung liegen, haften = versch in 't geheugen liggen; f. . . en Datums =

jong, van recenten datum; von f. . . em = opnieuw; (Abd.) pas, versch; f. rasiert, gepflüdt = pas geschoren, geplukt; f. auf! = welaan! kom aan! wakker op! f. darauf los! = flink er op los! f. gemagt ist halb gewonnen = wie waagt die wint, een goed begin is 't halve werk; *vgl.* Gaff, Richtung, Lat u. a. **frijsh'arbeit**, w. = (*met.*) ('t) frisschen, frischwerk. **frijsh'baden** = versch(gebakken). **frijsh'e**, w. — = frisheid, koelte; flinkheid, kracht; (*jag.*) drinkplaats (*voor 't wild*). **frijsh'en**, fchw. (h.) = verfrisschen, koelen, oprisschen; schoon schip maken; (*met.*) frisschen; (*jag.*) drinken (*van 't wild*), (jongen) werpen (*wild-zwijn*). **frijsh'er**, m. —s, — = (*met.*) frisscher. **frijsh'herb**, m. = affineer-, frischhaard. **frijsh'ling**, m. —s, —e = jong wild zwijn; (*fag.*) melkmuil. **frijsh'ofen**, m. = frischoven. **frijsh'ung**, w. — = verfrissching, verkoeling; (*met.*) frissching, affineering. **frijsh'weg** = flink weg, zonder aarzeling.

frijsh'eur, m. —s, —e = friseur, kapper. **frijsh'fe**, w. —, —n = kapster, frizeuze. **frijsh'eisen**, f. = frizeerijzer. **frijsh'ren**, fchw. (h.) = frizeeren. **frijsh'**, w. —, —en = tijd(perk, -ruimte), (tijdstip), termijn; uitstel; in gestellter F. = binnen den gestelden termijn; einem eine längere, längere F. gewähren = iem. een korter, langer uitstel toestaan; zu jeder F. = ten allen tijde. **frijsh'en**, fchw. (h.) = verlengen, uitstellen; einem das Leben f. = iem. in 't leven behouden; sein Leben kümmerlich f. = zijn leven kommerlijk (zoo goed en kwaad als 't gaat) rekken. **frijsh'gesuch**, f. = verzoek om uitstel, om verlenging. **frijsh'tage** zie Respekttage. **frijsh'kung**, w. —, —en = verlenging, behoud (des Lebens). **frijsh'verlängerung**, w. = verlenging van termijn. **frijsh'weise** = in termijnen.

frijsh'ur, w. —, —en = frizuur, kapsel.
frijsh', **frijsh'bohree**, zie *friet* . . .
frijsh'te, w. —, —n = fritte, glasspecie, gietglas.
frijsh'ofen, m. = glas-, frit(teer)oven.
frijsh', m. —ens = Frits; für den alten F. = voor niemendal, tevergeefs. **frijsh'ze**, zie *frijsh*; . . . **frijsh'ze** = . . . frik: Zigarettenfr. = sigarefrik.
frijsh'vol' = nietig, lichtzinnig, onkiesch. **frijsh'vol'tät'**, w. —, —en = nietigheid enz.
frijsh' = *fried*lein.

froh = vroolijk, blij(de), vergenoegd, opgeruimd; f. über (Alf.) = blij over, om iets; seines Lebens nicht f. werden = geen genoegen hebben in 't leven, geen leven hebben. **froh'gefühl**, f. = blij gevoel, blijde stemming. **froh'gelaunt** = blij gestemd. **froh'gemut** = blij(hartig), vroolijk, welgemoed. **froh'lich** = vroolijk, blij(de), opgeruimd. **froh'lichfeit**, w. — = vroolijkheid, plezier, opgeruimdheid, genoegen. **froh'lor'ten**, fchw. (h.) (2. Part.: frohlodt u. gefroh'locht) = juichen, jubelen, lofzingen. **froh'mütig** = blijmoedig, opgeruimd. **froh'sinn**, m. = vroolijkheid, opgeruimdheid, blijmoedigheid. **froh'sinnig** = blij(hartig), vroolijk.

froom (frömmere, frömmst) = [braaf], vroom, godvruchtig; f. er Wunsch = vrome wensch; f. es Pferd = mak paard; f. wie ein Lamm = gedwee als een lam. **froom'e**, m.: zum F. . n = ten bate; zu Ruh' und F. . n = tot nut en voordeel. **froom'mete'**, w. — = schijnvroomheid, kwezelarij, femelarij. **froom'meln**, fchw. (h.) = vroom doen, den vrome uithangen. **froom'men**, fchw. (h.) (einem) = daten, helpen; das frommt zu nichts = dat is tot niets nut; *vgl.* *froom'me*.

Frömmigkeit, w. — = vroomheid, godsvrucht, piëteit. **Frömm'ler**, m. —s, — = schijnvrome, semelaar.

Fron, zie *Frone en Fronbode*. **Fron'ader**, m. = heeredienstakker. **Fron'arbeit**, w. = heeredienst. **Fron'arbeiter**, m. = leen-, (heere)dienstplichtige. **fron'bar** = leen-, heeredienstplichtig. **Fron'bauer**, m. = leenplichtige boer. **Fron'bode**, m. = gerechtsbode; (*soms*) beul; vilder.

Fron'be, w. — = Fronde; oppositie(partij).

Fron'dienst, m. = Fronde.

fron'die'ren, [schw. (h.)] = frondeeren, oppositie voeren.

Fron'n(e), w. — = heeredienst, (*fig.*) drukkend-zware dienst. **fron'nen**, [schw. (h.)] = heeredienst verrichten. **frö'nen**, [schw. (h.)] = [dienen], (seinen Lüste) botvieren, (dem Laster) zich overgeven aan, verslaafd zijn aan; ook = fronen. **frö'ner**, m. —s, — = heeredienstplichtige. **Fron'faste**, w. = staatsgevangenis. **fron'frei** = vrij van heeredienst. **Fron'fuhre**, w. = vervoer in heeredienst, spandienst. **Fron'geld**, f. = heeredienstbelasting. **Fron'gut**, f. = heeredienstplichtig goed. **Fron'herr**, m. = leenheer. **Fron'hof**, m. = erf van den leenheer. **Fronleich'nam**, m. = lichaam van Christus; ook = **Fronleich'namsfest**, f. = Sakramentsdag. **Fronleich'namspiel**, f. = sakramentsspel. **Fron'pferd**, f. = paard in heeredienst. **fron'pflichtig** = heeredienst-, leenplichtig. **Fron'register**, f. = register van de heerediensten. **Front**, w. —, —en = front (*ook mil.*), voorzijde; *F.* machen = front maken; (gegen einen) *F.* machen = (*ook*) weerstand bieden, zich verzetten. **Frontal'angriff**, m. = frontaanval. **Frontispiz'**, f. —es, —e = frontispice, fronton; (titelblad, -vignet.) **Front'linie**, w. = frontlijn, frontlinie. **Front'offizier** = officier (bij den troep). **Front'soldat**, m. = soldaat bij den troep.

Frö'mung, w. — = ('t) botvieren, ('t) zich-overgeven aan, *vgl. frö'nen*. **Frön'vogt**, m. = opzichter bij de heerediensten.

Frösch, m. —es, Frösche = (kik)vorsch, kikker; kikvorschgezwel; gymnazias; slof (*aan de viool*); voetzoeker; houten blokje om iets vast te zetten, klamp; set fein *F.* = wees niet bleu; Frösche werfen = kellen, scheren (*steentjes langs 't water*), kiskassen. **Frösch'ader**, w. = kikvorschader (unter der Zunge). **Frösch'bih**, m. = kikvorschebeet; duitblad. **Frösch'hen**, f. —s, — = kikkertje. **Frösch'eisen**, f. = ijzer voor 't kikvorschgezwel. **Frösch'erte**, f. —s, — = kikkertje. **Frösch'geschwulst**, w. = kikvorschgezwel (unter der Zunge). **Frösch'leule**, w. = kikvorschebilletje. **Frösch'lache**, w. = kikkerpoel. **Frösch'laid**, m. = kikkerrit. **Frösch'löffel**, m. = waterweegbree. **Frösch'män'serkrieg** u. **Frösch'män'serkrieg**, m. = de oorlog van de muizen en kikvorschen.

Frösk, m. —es, Fröste = vorst, koude, kilte, kilheid, koortshuivering; bevroren grond *en* = **Frösk'beule**, w. = winter(buil, -hand, -voet).

I. **frö'skeln**, [schw. (h.)] = huiveren (*van de koude*), huiverig zijn, rillen; id' frö'sete, mid' frö'selt = ik ril, huiver; es frö'selt = 't vriest wat.

II. **frö'skeln**, f. —s = koude rilling, huivering.

frö'stig = rillig, huiverig, kouwelijk; koud, vriezend; koel, koud, kil, ijzig onverschillig.

Frö'stigkeit, w. — = koude, vriezend weer, koelheid. **Frö'sting**, m. —s, —e = koudkleum,

kouwelijk Dries. **Frösk'pflaster**, f. = pleister voor wintergezwelen. **Frösk'punkt**, m. = vriespunt. **frösk'rot** = rood van de kou. **Frösk'salbe**, w. = zalf voor wintergezwelen. **Frösk'schaden**, m. = schade door de vorst veroorzaakt. **Frösk'spanner**, m. = winter-vlinder. **frösk'harr'** = stijf van de kou, verkleumd. **Frösk'wetter**, f. = vriezend weer, vorst.

frotte'ren, [schw. (h.)] = wrijven, boenen.

Frottier'handschuch, m. = frotteer-, badhandschoen. **Frottier'tuch**, f. = wrijfdoek.

Frös. = Franken: franks.

Frucht, w. —, Früchte = vrucht (*ook fig.*), (sbb.) graan, koren. **Frucht'abgabe**, w. = belasting op de vruchten, op 't graan. **Frucht'abtreibung**, w. = vruchtafdrijving. **Frucht'ader**, m. = korenveld. **Frucht'ast**, m. = tak met vruchten. **Frucht'auge**, f. = vruchtknop. **Frucht'bar** = vruchtbaar, -dragend; f. an (Dat.) = vruchtbaar in. **Frucht'barkeit**, w. — = vruchtbaarheid. **Frucht'baum**, m. = vruchtboom. **Frucht'behältnis**, f. = zaaddoos, klokhuis. **Frucht'blüte**, w. = vruchtbloesem. **Frucht'boden**, m. = graanzolder; (*bot.*) vruchtbodem. **Frucht'bonbon**, f. u. m. = vrucht(e)bonbon. **Frucht'branntwein**, m. = korenbrandewijn. **Frucht'bringend** = vruchtdragend, -baar, voordeelig, winstgevend. **Frucht'hen**, f. —s, — = vruchtje; fauberes *F.* = deugniet, rakker, (*ir.*) lief wicht. **Frucht'en**, [schw. (h.)] = uitwerken, nut doen, baten, [vruchtbaar maken, vrucht dragen].

Frucht'ertrag, m. = opbrengst (*in vruchten, graan e. d.*). **Frucht'essend** = vruchtëend. **Frucht'essig**, m. = vruchteazijn. **Frucht'feld**, f. = korenveld. **Frucht'garten**, m. = boomgaard. **Frucht'gehänge**, f. = guirlande, festoen. **Frucht'gehäuse**, f. = zaaddoos. **Frucht'göttin**, w. = Godin van de veld- en boomgewassen, Ceres, Pomona.

Frucht'handel, m. = handel in vruchten, in graan. **Frucht'händler**, m. = graan-, ooft-handelaar. **Frucht'haut**, w. = vruchtvlies. **Frucht'horn**, f. = horen van overvloed. **Frucht'hülle**, w. = vrucht-, zaadhulsel. **Frucht'hülse**, w. = schil van graanvruchten. **Frucht'lappiel**, w. = vrucht-, zaadhulsel. **Frucht'leim**, m. = vruchtkiem. **Frucht'kern**, m. = pit, kern (*van een vrucht*). **Frucht'knospe**, w. = vruchtknop. **Frucht'knoten**, m. = vruchtkiem, -beginsel. **Frucht'korb**, m. = vruchtemand. **Frucht'korn**, f. = graankorrel.

Frucht'los = vruchteloos, nutteloos, onvruchtbaar. **Frucht'losigkeit**, w. — = vruchteloosheid enz.

Frucht'maler, m. = vruchteschilder. **Frucht'mangel**, m. = gebrek aan vruchten, aan graan. **Frucht'markt**, m. = graanmarkt. **Frucht'monat**, m. = vruchtmaand. **Frucht'niekung**, w. = vruchtgebruik. **Frucht'reich** = vruchterijk, rijk aan vruchten, voordeelig, vruchtbaar. **Frucht'reife**, w. = rijpheid van de vruchten. **Frucht'saft**, m. = vruchtesap. **Frucht'schale**, w. = vruchteschil; -schaal. **Frucht'stück**, f. = (geschilderde) vruchten, stilleven. **Frucht'tragend** = vruchtdragend; voordeelig. **Frucht'wechselfwirtschaft**, w. = vruchtwisselstelsel. **Frucht'wein**, m. = vruchtwijn. **Frucht'zucker**, m. = vruchtesuiker, fruktoze.

frugal' = matig, sober, eenvoudig. **Frugalität'**, w. — = matigheid, soberheid.

früh = vroeg(tijdig); von früher, früherer Jugend an = van de vroegste, prilste jeugd af; die f. .ern Minister = de vorige ministers;

die f. eften Nachrichten = de eerste (vroegste) berichten; heute f. = van morgen vroeg; morgens f. = 's morgens vroeg; f. am Morgen, am f. en Morgen = vroeg in den morgen; meine Uhr geht zu f. = loopt voor; früher = vroeger, eertijds; f. er oder später = vroeg of laat, te eeniger tijd; früh(e)stens = op zijn vroegst; am frühesten = 't vroegst.

Früh'apfel, m.; **aprilose**, w.; **birne**, w. = vroege appel; v. abrikoos; v. peer.

Früh'arbeit, w. = vroegwerk, morgenwerk. I. **frühe**, zie früh. II. **Frühe**, w. = vroege; in aller $\mathfrak{F}$. = heel in de vroege.

Früh'erbe, w. = vroege erwt. **Früh'fahrt**, w. = vroege rit. **Früh'gebet**, f. = ochtendgebed.

Früh'geburt, w. = ontijdige geboorte. **Früh'gottesdienst**, m. = vroegdienst, -kerk. **Früh'jahr**, f. = voorjaar. **Früh'lartoffel**, w. = vroege aardappel. **Früh'kirche**, w. = vroege kerk.

Früh'kirche, w. = vroege kerk. **früh'flug** = vroegwils, -rijp.

Früh'ling, m. —s, —e = lente; te vroeg geboren kind vroegeling.

Früh'lingsblume, w.; **feier**, w.; **luft**, w. = lentebloem; -feest; -lucht.

Früh'lingsmorgen, m. = lentemorgen. **Früh'lingsnacht gleiche**, w. = voorjaarsnachtevening. **Früh'lingspunkt**, m. = lentepunt.

Früh'lingstag, m.; **wetter**, f.; **zeichen**, f.; **zeit**, w. = lentedag; -weer; -teeken; -tijd.

Früh'messe, w. = vroegmis. **Früh'mette**, w. = metten. **frühmor'gens** = 's morgens vroeg.

Früh'oost, f. = vroeg ooft. **Früh'pfrisch(e)**, w. = vroege perzik. **Früh'predigt**, w. = vroegpreek. **Früh'regen**, m. = morgenregen. **früh'reif** = vroegrijp, voorlijk. **Früh'reife**, w. = vroegrijpheid, voorlijkheid. **Früh'saat**, w. = vroeg gewas. **Früh'schicht**, w. = (*mijnw.*) ochtend-, vroegwerk. **Früh'schoppen**, m. = morgendronk, voormiddagglasje. **Früh'stück**, f. = ontbijt; zweites $\mathfrak{F}$. = twaalfuurtje.

Früh'stücken, $\mathfrak{F}$ w. (h.) = ontbijten. **Früh'stückszeit**, w. = tijd voor 't ontbijt. **Früh'stunde**, w. = morgenuur. **Früh'traube**, w. = vroege druif. **früh'zeitig** = vroeg(tijdig, -rijp).

Früh'zeitigkeit, w. = vroegrijpheid.

Fructidor (spr.: *fruk* ...), m. —s, —s = fructidor, vruchtmaand. **Fructification**, w. —, —en = vruchtvorming; aanwending, tennutte-making. **fructifizieren**, $\mathfrak{F}$ w. (h.) = vrucht dragen; aanwenden, in praktijk brengen, partij trekken van.

F-Schlüssel, m. = F-sleutel. $\mathfrak{F}\mathfrak{h}$. = $\mathfrak{F}\mathfrak{a}\mathfrak{h}$: vat.

$\mathfrak{F}$. $\mathfrak{Z}$. = $\mathfrak{F}$ unfentelegraphie.

Fuchs, m. —es, $\mathfrak{F}$ üchse = vos; ein $\mathfrak{F}$ chauer $\mathfrak{F}$. = een slimme v., een slimmerd; ($\mathfrak{P}$ ferd) vos; ($\mathfrak{M}$ ensch) rooie; slimmerd; student (*in 't eerste haljjaar*); goudstuk, geeltje, goudvisch; ($\mathfrak{B}$ ilard) beest; diesen $\mathfrak{W}$ eg hat der $\mathfrak{F}$. gemeissen = deze weg is langer dan opgegeven is; dem $\mathfrak{F}$. beichten = bij den duivel te biecht gaan; einen $\mathfrak{F}$. schießen = overgeven, kalven; der $\mathfrak{F}$. ändert wohl den $\mathfrak{W}$ alg, behält aber den $\mathfrak{S}$ chalf = de vos verliest wel zijn haren, maar niet zijn streken. **fuchs'artig** = vosachtig, als een vos.

Fuchs'balg, m. = vossehuid, -vel. **Fuchs'bart**, m. = roodbaard; (*plant*) boksdooorn. **Fuchs'bau**, m. = vossehöl. **Fuchs'chen**, f. —s, — = vosje. **Fuchs'eifen**, f. = vosseknip, -val.

fuch'ten, $\mathfrak{F}$ w. (h.) = plagen, kwaad maken; es fuch't mich, daß ... = 't ergert mij dat ...; sich f. = zich ergeren, nijdig zijn; einen $\mathfrak{W}$ all f. = een beest maken.

Fuchs'falle, w. = vosseval. **Fuchs'grube**, w. = vossekuil. **Fuchs'haar**, f. = vossehaar; rossig haar. **Fuchs'hütte**, w. = loerhut v. d. vossejager.

Fuch'sia, **Fuch'sie**, w. —, ..sien = foksia, fuchsia.

fuch'sicht = ros(sig). **fuch'sig** = vossig; ros(sig); woedend.

Fuch'sin, f. —s = fuchsine, roode anilinekleur. **Fuch'sin**, w. —, —nen = wijfjesvos.

Fuch'sjagd, w.; **loch**, f. = vosseljacht; -hol.

Fuch'smajor (*met δ*), m. = oudere student, die de $\mathfrak{F}$ üchse inwijdt. **Fuch'smist**, m. = vossedrek. **Fuch'spelz**, m. = vossevel. **fuch'sprellen**, $\mathfrak{F}$ w. (h.) = jonassen. **fuch'srot** = ros(sig).

Fuch'sschede, w. = vosschimmel. **Fuch'sschrot**, m. u. f. = grove hagel. **Fuch'sschwaab**, m. = vossestaart (*ook plantn.*); handzaag; flikflooiër; mit dem $\mathfrak{F}$. streichen = pluimstrijken, flikflooiën. **fuch'sschwänze(n)**, $\mathfrak{F}$ w. (h.) = pluimstrijken. flikflooiën. **Fuch'sschwänzer**, m. —s, — = flikflooiër, pluimstrijker. **Fuch'sschwänzerei**, w. —, —en = flikflooiërij, pluimstrijkerij. **fuch'sschwänzerisch** = flikflooiërig. **Fuch'sstute**, w. = vosmerrie. **fuch's(ten'fels)wülb** = woest, woedend, schrikkelijk kwaad.

Fuch'tel, w. —, —n = [een soort breede degen; slag met de platte kling]; (tucht)roede, plak; unter der $\mathfrak{F}$. stehen = onder tucht, onder de plak staan. **fuch'teln**, $\mathfrak{F}$ w. (h.) = [(einen) afstraffen]; (mit den Händen usw.) schermen, beweging maken, in 't rond slaan.

fuch'tig = (berl.) kwaad, boos, nijdig.

Fu'der, f. —s, — = voer, wagenvracht; voedervat (*groot wijnvat*). **fu'derweife** = bij wagenvrachten; bij (voeder)vaten.

Fug, m. —(e)s = [doelmatigheid, gepastheid, geschikte gelegenheid]; recht, bevoegdheid; mit $\mathfrak{F}$. und Recht, mit gutem $\mathfrak{F}$. = met goed recht, terecht, gevoeglijk. **Fug'bant**, w. = reeschaaf. **Fu'ge**, w. —, —n = voeg, keep, sponning; fuga; aus den $\mathfrak{F}$ . .n gehen = uit de voegen gaan, uit 't verband raken; verkeerd gaan, verk. loopen. **Fü'gebant**, w. = reeschaaf.

Fü'gebod, m. = schaaftok. **Fug'eifen**, f. = -telle. **fu'gen**, $\mathfrak{F}$ w. (h.) = (*lim.*) verbinden, (*met.*) voegen. **fü'gen**, $\mathfrak{F}$ w. (h.) = voegen, verbinden, in elkaar zetten; der Zufall hat es so gefügt = heeft 't zoo beschikt; **fich f.** = zich voegen, zich schikken, zich plooiën; sich den Umständen, sich in die Umstände f. = zich naar de omstandigheden pl., sch., in ... berusten; sich nach andern f. = zich naar anderen sch., voegen; er will sich nicht f. = zich niet onderwerpen; wie es sich getade fügt = zooals 't uitkomt. **fu'genartig** = bijwijze van fuga, fugaachtig. **Fu'genvert**, f. = lasch. **Füge'wort**, f. = voegwoord.

fug'gern, $\mathfrak{F}$ w. (h.) = handelen, kwanselen.

Fug'telle, w. = voegspijker (*bk.*). **fug'tich** = gevoeglijk, geschikt. **fug'los** = onrechtmatig, willekeurig. **fug'tam** = handelbaar, meegaand, gedwee. **Füg'tamkeit**, w. — = handelbaarheid, meegaandheid. **Fü'gung**, w. —, —en = voeging, verbinding; (be)schikking; eine $\mathfrak{F}$. der Umständen = een samenloop van omstandigheden.

füh'bar = voel-, tastbaar; [gevoelig]; einem etw. f. machen = iem. iets doen gevoelen, begrijpen; sich f. machen = zich doen gevoelen.

füh'barkeit, w. — = voelbaarheid enz.

füh'len, $\mathfrak{F}$ w. (h.) = tasten, (ge)voelen, gewaar worden; sich f. = zich voelen (*ook „besef van zijn eigen waarde hebben“*); sich glücklich, ge-

[schmeichelt, verlegt f. = zich enz. (ge)voelen; sich ein(en) Mann f. = zich als man voelen. **füh'lend** = gevoelend, [gevoelvol]. **füh'ler**, m., **füh'l'saden**, m., **•horn**, f. = (voel)spriet, voeldraad, -horen, voeler (*ook fig.*); die fühlhörner ausstrecken = de voelhorens uitsteken. **füh'los** = gevoelloos, ongevoelig. **füh'lofigkeit**, w. = gevoelloosheid, ongevoeligheid. **füh'lsprige**, w. = voelspriet, baardvezel. **füh'lung**, w. = [gevoel], voeling, aanraking, kontakt (mit einem haben, behalten). **fuh're**, w. —, —n = wagenvervoer; voer, wagenlading, -vracht; tocht; rijtuig; mittels *f.* = per vrachtwagen, per as. **fuh'ren**, *schw.* (h.) = (einen Blinden, einen an der Hand, ein glückliches Leben, in Versuchung) leiden; (einen Titel, Krieg, einen Prozeß, das Wort, das Kommando) voeren; (das Schwert, die Feder, den Besen) voeren, hanteeren; (einen Beweis) aanvoeren; Reden f. = redeneeringen houden; (einem die Hand, ein Geschäft) leiden, besturen, (*ook: ein Geschäft*) drijven; eine Dame f. = een dame den arm geven, de cavalier van een dame zijn; (einen Fremden) den weg wijzen; (*auf die Spur, mit sich*) brengen; (ein Amt) uitoefenen; (das Ruder) in handen hebben; (*etw. bei sich, im Munde*) hebben; (*du sollst den Namen Gottes nicht unnützlich*) f. = niet ijdellijk gebruiken; (einen Stieb, Schlag, Stoß) toebrengen, doen; diesen Artikel f. wir nicht = verkoopen, hebben we niet; einen hinter's Licht f. = iem. om den tuin leiden; ins Verderben f. = ten verderve voeren; alle Wege f. nach Rom = leiden naar Rome; einen Graben, eine Mauer um etw. f. = een gracht om iets graven, een muur om iets bouwen, optrekken; sich f. = zich gedragen, zich houden. *vgl. Aufsicht, Buch, Eis, Ende, Gängelband, Gemüt e. a.* **fuh'rer**, m. —s, — = leider, gids; handleiding; aanvoerder. **fuh'reramt**, f. = post van leider of gids, leiding. **fuh'erschaft**, w. = leiding, bestuur, bevel; (de) gidsen. **fuh'r'srone**, w. = verplichte karredienst, spandienst. **fuh'r'geschäft**, f., **fuh'r'halterei**, w. —, —en = stalhouderij. **fuh'r'herr**, m. = stalhouder. **fuh'r' knecht**, m. = voermansknecht; paardeknecht (*bij den boer*). **fuh'r'lohn**, m. = vracht(loon). **fuh'r'mann**, m. —(e)s, ..leute = voerman. **fuh'r'ung**, w. —, —en = leiding, bestuur; gedrag; ('t) voeren (eines Prozesses); ('t) houden (der Bücher); leispinning. **fuh'r'ungsattest**, f. = bewijs van goed gedrag. **fuh'r'ungsliste**, w. = conduitestaat. **fuh'r'ungsstange**, w. = (ge)leistang. **fuh'r'ungszeugnis**, f. = bewijs van goed gedrag. **fuh'r'vergütung**, w. = vergoeding voor vracht, vrachtestitutie. **fuh'r'wagen**, m. = boere-, vrachtwagen. **fuh'r'weg**, m. = rijweg. **fuh'r'wert**, f. = voer-, rijtuig, wagen; *f.* zu vermieten = paard en rijtuig te huur; eigenes *f.* = eigen gerij, rijtuig, equipage. **fuh'r'werken**, *schw.* (h.) = rijden, zich druk bewegen. **fuh'r'werksbesitzer**, m. = stalhouder. **fuh'r'wesen**, f. = karrevoer, vervoer per as. **füll'apparat**, m. = vultoestel, aanvuller. **füll'bier**, f. = vulbier. **füll'e**, w. — = overvloed, menigte, rijkdom; volheid; gevuldheid; zwaarlijvigheid; vulsel (einer Pistete u. dgl.); schöne Bilder die *f.*, in Hülle und *f.* = in overvloed, bij de vleet. **füll'eimer**, m. = vul-emmer. I. **fül'len**, f. —s, — = veulen. II. **fül'len**, *schw.* (h.) = (op)vullen, vol maken; Wein in, auf

Flaschen f. = op flesschen doen, bottelen; in Fässer f. = in vaten doen. **fül'len|garten**, m.; **•stall**, m.; **•stute**, w. = veulen|park; -stal; -merrie. **fül'l(en)zahn**, m. = wisseltand (*van 't paard*). **füll'erde**, w. = (bk.) vulaarde. **füll'feder**, w. = vulpen. **füll'haar**, f. = vul-, stophaar. **füll'horn**, f. = horen des overvloeds. **füll'lig** = gevuld, vol. **füll'ligkeit**, w. — = dikte, korpu-lentie. **füll'ofen**, m. = vulkachel. **füll'ort**, m. = (*mijnw.*) laadplaats. **füll'sel**, f. —s, — = vulsel. **füll'stein**, m. = vul-, stopsteen. **füll'strich**, m. = vul-, maatstreep (*op glazen e. d.*). **füll'lung**, w. —, —en = ('t) vullen; (aan)vulling; vulsel; paneel. **füll'wein**, w. = vulwijn. **füll'wort**, f. = stopwoord. **fulminant** = fulminant, bliksemend, razend, woedend, dreigend. **Fulmination**, w. —, —en = fulmi-natie, ('t) bliksemen, (pauselijke) banbliksem. **fulminie'ren**, *schw.* (h.) = fulmineeren. **fun'meln**, *schw.* (h.) = frommelen, (rond)tasten. **fund**, m. —(e)s, —e = vondst, tref; gevonden voorwerp; vinding. **fundament**, f. —(e)s, —e = fundament, grond(slag); *etw. aus dem *f.* kennen, verstehen* = iets in den grond kennen. **fundament...** = fundaments..., grond..., fundatie... **fundamental** = fundamenteel, fundamenteel, eerste, grond... **fundamental...** = grond... **fundamentie'ren**, *schw.* (h.) = fundamenteeren, fundeeren, 't fundament (den grond) leggen. **fundation**, w. —, —en = fundatie, stichting. **fund'diebstahl**, m. = toefigening van een gevonden voorwerp. **fund'fäß**, f. = nieuwgevonden ertslaag. **fund'geld**, f. = vinderloon. **fund'grube**, w. = (nieuw ontdekte) mijn; (*fig.*) (rijke) bron, vindplaats, goudmijn. **fundie'ren**, *schw.* (h.) = fundeeren; motiveeren, gronden; fundierte Schuld = gefundeerde schuld. **fundie'ring**, w. —, —en = fundeering enz. *vgl. fundieren.* **fün'dig** (*mijnw.*): *f.* werden = een ertsader enz. ontdekken, vinden; einen Gang f. machen = een ertsader vinden; *f.* = (*ook*) erthoudend, ontginbaar. **fund'lohn** zie *Finderlohn*. **fund'ort**, m. = vindplaats. **fund'recht**, f. = recht van den vinder. **fund'sache**, w. = gevonden voorwerp. **fund'schacht**, m. = mijnschacht, waarin nieuwe ertslagen gevonden zijn. **fund'stätte**, w. = vindplaats. **fün'nen**, f. = Funen. **fünf** = vijf; die *f.* = de 5; (das *f.* = 't vijf-tal); er kann nicht bis f. zählen = kan geen tien tellen; es sind unser fünf(e), wir sind zu fünf(t), zu fünfen = we zijn met z'n vijven; *vgl. gerade I. Fünfsch'lekt*, m. = vijf-achtste-maat. **fünf'altig** = in vijf bedrijven. **fünf'armig** = vijfarmig. **fünf'blätt(er)ig** = vijfblad(er)ig. **fünf'fe** = fünf. **fünf'ed**, f. —(e)s, —e = vijfhoek. **fünf'edig** = vijfhoekig. **fünf'fer**, m. —s, — = een van 't vijfde (regiment); wijn van 't jaar '05; stulver (5-kreutzerstuk), dubbeltje; lid van een raad van vijven enz. **fünf'ferlei** = vijfderlei. **fünf'fach**, **•fältig** = vijfvoudig. **fünf'flach**, f. —(e)s, —e. **•flächner**, m. —s, — = vijfvlak. **fünf'fran'k(en)stück**, f. = vijf Frankstuk. **fünf'füßig** = vijfvoetig. **fünf'hun'dert** = vijfhonderd. **fünf'hun'dertste** (ber, die, das) = vijfhonderdste. **fünf'hun'dertstel**, f. —s, — = vijfhonderdste (deel). **fünf'jährig** = vijfjarig. **fünf'jährlich** = vijf-jaarlijks(ch). **fünf'tro'nenstück**, f. = stuk van 5 kronen (*Oostenr.*). **fünf'mal** = vijfmaal.

fünfmalig = vijfwerf, vijfmaal herhaald. fünfmann(er)ig = vijfmannig, met 5 meeldraden. fünfmark'schein, m., fünf, f. = biljet, geldstuk van 5 Mark. fünfmonatlich = vijfmaandelijks(ch). fünfpfünder, m. —, — = vijfponder. fünfpfündig = van 5 pond, vijfponds... fünfprozentig = à 5 procent, vijfprocents... fünfreichig = van, met vijf rijken.

fünf||hattig; fünfig; feittig; Sprachig; stimmitig; tädig = vijf|snarig; -zullig; -zidig; -talig; -stemmig; -daagsch.

fünftau'send = vijfduizend. fünftau'sendste (der, die, das) = vijfduizendste. fünftau'sendstel, f. —, — = vijfduizendste (deel). fünf'te (der, die, das) = vijfde; Heinrich der F. (V.) = Hendrik de Vijfde. fünf't(e)halb = vijfdehalf. fünf'teilig = vijfdeelig. fünf'tel, f. —, — = vijfde (deel); das F., drei F. vom Gewinn = 't vijfde, drie vijfden van de winst; ein f. Meter, eine f. Meile = 1/5, Meter, 1/5 mijl. fünf'tens = ten vijfde. fünf'undzwanzig = vijf en twintig. fünf'uhr'tee, m. = five o'clock (tea). fünf'winl(e)lig = vijfhoekig.

fünf'zahlig = vijftallig. fünf'zehn (u. funf'zehn) = vijftien. fünf'zehned, f. = vijftienhoek. fünf'zehner, m. = 15-kreutzerstuk, schelling; een van 't vijftiende (regiment); lid van de kamer van 15 enz. fünf'zehnte (der, die, das) = vijftiende. fünf'zehntel, f. = vijftiende (deel). fünf'zellig = vijfregelig. fünf'zig (u. funf'zig) = vijftig. fünf'ziger, m. —, — = vijftiger; een van 't vijftigste (regiment); wijn van 't jaar '50; die f. Jahre = de vijftig jaren (tussen '50 en '60). fünf'zigjährig = vijftigjarig. fünf'zigste (der, die, das) = vijftigste. fünf'zigstel, f. —, — = vijftigste deel. fünf'zigtig = vijftandig; vgl. Gabel.

fungie'ren, (schw. (h.)) = fungeeren.

Sun'gud, m. —, — = zwam, fungus.

Sun'gus'säure, w. = zwamzuur.

Sun'then, f. —, — = vonkje; tein F. Verstand = geen vonkje, geen greintje verstand.

Sun'tdienst, m. = draadlooze telegraaf.

Sun'ten, m. . . ten(s), . . ten = vonk, sprank; tein F. (von) Hoffnung = geen zweem van hoop.

Sun'tein, (schw. (h.)) = vonkelen, fonkelen, schitteren, blinken. fun'tel(na'gel)nen' = (spik)splinternieuw. [fun'ten, (schw. (h.)) = fonkelen]. Sun'tenabteilung, w. = afdeeling voor draadlooze telegrafie (in 'i leger).

Sun'tenmesser, m. = vonkemeter (el.) fun'tenprühend = vonkelend, vonkespattend. Sun'tenprüch, zie Funf'prüch. Sun'tentelegramm, f. = draadloos telegram. Sun'ten(telegraphen)station, w. = station voor draadlooze telegrafie.

Sun'tentelegraphie, w. = draadlooze telegrafie, radiotelegrafie. Sun'tensteh'er, m. = ontlander (el.). Sun'ter, m. —, — = marconist.

Sun'tprüch, m. = draadloos telegram.

Sun'ttion', w. —, —en = funktie. Funktionär', m. —, —e = funktionaris. funktionie'ren, (schw. (h.)) = fungeeren (dienst doen, werken), (van mechanismen) funktioneeren, gaan.

Sun'tel (Sun'te, Sun'te, Sun'tel), w. —, —n = (gwst.) slechte (olie)lamp.

I. für, Präp. mit III. = voor; Schritt f. Schritt = stap voor stap; ein Mittel f. das Fieber, Gefühl f. Müdig, eine Warnung f. dich (alle II); fürchten f., sich ängstigen f., zittern f. etnen = (uit belangstelling) voor, om iem. bang zijn, zich ongerust maken, beven; f. ihn ist das zu viel, (schädlich, er ist groß f. sein Alter (II);

fürs erste = vooreerst, ten eerste; er ist immer f. sich = altijd op zich zelf; an und f. sich = op zich zelf (beschouwd); f. einen sprechen, Partei ergreifen = voor iem. spreken, de partij opnemen; das hat viel f. sich = daar is veel voor; f. zwei arbeiten, was f. ein Buch, ich halte ihn f. einen Seuchler, f. dumm (alle II); einen f. voll nehmen = voor vol aanzien; f. viel Geld etw. kaufen, f. etw. büßen (II). II. für, Adv.: f. und f. = voortdurend, onophoudelijk. III. für, f.: das F. und Wider = 't voor en tegen.

Fura'ge (spr.: . . aazje), w. — = fourage.

furagie'ren (spr.: . . zzie. .), (schw. (h.)) = fourageeren, levensmiddelen halen.

fürbah' u. für'bah' = voort, vooruit, verder; f. gehen = doorloopen.

Für'bitte, w. = voorspraak, een goed woord, voorbede; bei einem F. einlegen (tun) für = bij iem. een goed woord doen, voorspraak zijn voor. Für'bitter, m. —, — = voorspraak, -spreker, bemiddelaar.

Für'che, w. —, —n = voor, groef, rimpel; F. . n ziehen = voren maken, rimpels te voorschijn roepen. für'chen, (schw. (h.)) = (voren) graven, groeven, rimpelen; klieven, doorsnijden. für'chenartig = gelijk een voor.

für'chenweise = bij groeven, bij voren. Für'chenzahn, m. = gegroefde tand. Für'chenzichen, f. = ('t) graven van greppels voor afwatering enz. vgl. ook Für'che.

Für'cht, w. — = vrees, angst, bezorgdheid; F. vor (Dat.) = vr. voor; etnen in F. jagen, jagen = iem. vr. aanjagen; aus F. zu fallen = uit vr. van (of om) te vallen. für'cht'bar = vreeselijk, verschrikkelijk, geducht, ontzettend, ontzaglijk. Für'cht'barkeit, w. = verschrikkelijkheid, geduchtheid. für'chten, (schw. (h.)) = vreezen, bang zijn, vrees koesteren, zich ongerust maken; ich fürchte ihn = ik vrees hem, ben bang voor hem; ich fürchte für ihn = ik maak me ongerust over hem, vrees, ben bang voor hem; sich f. (vor, Dat.) = bang zijn (voor iets), vreezen. für'cht'lich = vreeselijk, verschrikkelijk, erg, afgrijselijk, afschuwelijk. für'cht'ig (gwst.) = für'cht'igam. für'cht'los = onbevreesd, onversaagd, zonder vrees. Für'cht'losigkeit, w. — = onbevreesdheid. für'cht'sam = vreesachtig, bang, bleu.

für'der(hin') = voortaan, verder; [vooruit, voorwaarts].

füreinander = voor elkander.

Für'rie, w. —, —n = furie, (myth.) Furie; woede, razernij.

Für'rier', m. —, —e = foerier. Für'rier'schüt', m. = foerierhelper.

Für'te, w. —, —n = (hooi-, mest)vorik.

für'tieb' = voorliet: mit etw. f. nehmen = iets v. nemen; bei Tisch f. nehmen = v. nemen wat er is.

Furnier', f. —, —e = fineer (blad, -hout).

furnie'ren, (schw. (h.)) = fineeren, opleggen.

Furnitur', w. —, —en = foeruituur.

Furo're, f. —, —s = furure, (groot) opzien, drukte.

für's = für das.

Für'sorge, w. = (liefderijke) zorg, behartiging, verpleging, verzorging (vooral van overheidswege). Für'sorgeerziehung, w. = rijksopvoeding (in Pruisen), dwangopvoeding. Für'sorge(erziehung)gesetz, f. = tuchtwet. Für'sorgezögling, m. = verpleegde in een rijksopvoedingsgesticht. für'sorglich = zorgvol, liefderijk.

Fürsprache, w. = voorspraak; *F.* für einen einlegen = iems. voorspraak zijn, een goed woord voor iem. doen. **Fürsprecher**, m. —(e)s u. —en, —e(n), *Fürsprecher*, m. = voorspraak, -spreker, woordvoerder, advocaat.
Fürst, m. —en, —en = vorst, heerscher, soeverein; Vorst (*titel tusschen Herzog en Graf*); was die *F.* en geigen, das müssen die Untertanen tanzen = wat de heeren wijzen, moeten de gekken prijzen. **Fürst**, *abt*, *bischof*, m. = abt, bisschop tevens vorst, abt en vorst, bisschop en vorst. **Fürstentum**, w. = vorstebank (im Reichstag). **Fürstentum**, w. = bergamot(peer). **Fürstentum**, m. = oorkonde van de verheffing tot Vorst. **Fürstentum**, m. = vorstebond. **Fürstengeschlecht**, f. = vorstegeslacht. **Fürstenglanz**, m. = vorstelijke glans. **Fürstengruft**, w. = vorstelijke grafkelder. **Fürstehaus**, f. = vorstehuis, -geslacht; vorstelijk paleis. **Fürstehut**, m. = diadeem, vorstehoed. **Fürstenecht**, m. = (*verachtelijk*) vorsteknecht. **Fürstentron**, w. = vorstekroon. **Fürstenehen**, f. = vorstelijk leengoed. **Fürstentumantel**, m. = vorstemantel. **Fürstentumantel**, m. = vorstelijk, een vorst waardig. **Fürstentumantel**, m. = vorsteraad. **Fürstentumrecht**, f. = vorsterecht. **Fürstentumrecht**, w. = vorstelijke waardigheid. **Fürstentumrecht**, m. = vorstelijke residentie. **Fürstentumrecht**, m. = vorstelijke stand, vorstestand. **Fürstentumrecht**, m. = vorstestafel, -troon. **Fürstentag**, m. = vorsteraad, -vergadering. **Fürstentitel**, m. = vorstetitel. **Fürstentum**, f. —s, —tümer = vorstendom; vorstelijke waardigheid. **Fürstentum**, f. = vorstewoord. **Fürstentum**, w. = vorstelijke waardigheid. **Fürstin**, w. —, —nen = vorstin. **Fürstlich** = vorstelijk; Seine *F.* e Durchlaucht = Zijne Vorstelijke Hoogheid. **Fürstlicheit**, w. — = vorstelijheid, pracht, luister; *F.* —en = vorsten.
Furt, w. —, —en = voorde, doorwaadbare plaats. **Furtbar** = doorwaadbaar.
Furur, tel, m. —s, — = steenpuist.
Fürwahr = voorwaar, waarlijk, in waarheid.
Fürwitz, m. —s, zie Wormitz.
Fürwort, f. = voornaamwoord; ook = Fürbitte.
Furz, m. —es, *Fürze* = wind, scheet.
Furzen, schw. (h.) = een wind, winden laten.
Furzen, schw. (h.) = knoelen, futselen, bedriegen.
Furzel, m. —s = foezel. **Furzelgeruch**, m. = foezelreuk, -lucht. **Furzen**, schw. (h.) = foezel drinken, naar foezel ruiken.
Fuzilier, m. —s, —e = fuzelier. **Fuzillieren**, schw. (h.) = fuzilleeren. **Fuzillade**, w. —, —n = fuzillade.
Fusion, **Fusionierung**, w. —, —en = fusie, versmelting, samensmelting.
Fuß, m. —es, *Füße* = voet, poot (von Tieren und Mäbeln), voetstuk; ook = Zinsfuß, Diskontfuß; stehen den *F.* es = staande voets; setzen *F.* fassen = vasten voet krijgen; hundert *F.* (einige *F.* e) hoch = honderd voet (eenige voeten) hoog; einem auf dem *F.* folgen (*II*); er lebt auf großem (glänzendem, hohem) *F.* = hij leeft op een grooten (schitterenden) voet; mit einem auf gutem, auf gespanntem *F.* leben, stehen = met iem. op goeden, op gespannen voet leven; einen auf freien *F.* setzen = iem. op vrije voeten stellen; die Sache steht auf schwachen Füßen = staat zwak; mit Füßen, unter die Füße treten = met voeten, onder

de voet treden; einem zu Füßen fallen, sich einem zu Füßen werfen = iem. te voet vallen; gut zu *F.* sein = goed ter been zijn; *vgl.* Freiersfuß, Sand, link e. a.
Fußangel, w. = voetangel. **Fußartillerie**, w. = vestingartillerie. **Fußbad**, f. = voetbad. **Fußball**, m. = voetbal; *F.* spielen = voetballen. **Fußballen**, m. = bal van den voet. **Fußbank**, w. = voetebank. **Fußbekleidung**, w. = voetbekleding. **Fußbeuge**, -biege w. = wreef, buiging van den voet. **Fußbinde**, w. = voetverband. **Fußblatt**, f. = voetsool. **Fußboden**, m. = vloer. **Fußbreit**, m.: keinen *F.* Landes = geen voetbreed land. **Fußchen**, f. —s, — = voetje. **Fußdecke**, w. = voetdeken; beddekleedje; vloerleed, tapijt. **Fußeisen**, f. = voetboei, -ijzer; -angel.
Fußeln, schw. (h.) = trippelen; met de voeten spelen, voetjes geven. **Fußeln**, schw. (h.) = den voet zetten; voeteeren, loopen; auf (*III*) f. = op iets steunen, berusten; sich f. auf = zich gronden, steunen op.
Fußfall, m. = voetval. **Fußfällig** = neergeknield, op de knieën. **Fußfanterist**, m. = infanterist. **Fußfahse**, w. = warmflesch, -kruik. **Fußförmig** = voetvormig. **Fußfrei** = voetvrij. **Fußgänger**, m. —s, — = voetganger. **Fußgelenk**, f. = voetgewricht. **Fußgefäß**, f. = lijst, krans van 't voetstuk. **Fußgefäß**, f. = voetstuk, postament; (*scherts*) voeten. **Fußgefäß**, f. = parket(vloer). **Fußgicht**, w. = voetjicht, -euvcl, podagra. **Fußhoch** = een voet, voeten hoog. **Fußhissen**, f. = voetkussen. **Fußlabiatur**, w. = pedaal (*v. 't orgel*). **Fußlammer**, w. = voetklem (für Radfahrer). **Fußlächel**, m. = enkel. **Fußlahm**, m. = voetkus. **Fußlahm** = lam aan den voet. **Fußleiste**, w. = voetlijst, plint. **Fußling**, m. —s, —e = voeteling, voet van de kous; (*ook*) infanterist. **Fußlings** = voetelings, aan (*bij*, *op*) de voeten.
Fußmaß, f.; *matte*, w.; *pad*, m.; *punkt*, m. = voetmaat; *mat*; *pad*; *punt*.
Fußregister, f.; *reise*, w.; *reisende* (v) = voetregister (*v. 't orgel*); *reis*; *reiziger*.
Fußschad, m.; *schemel*, m.; *sohle*, w. = voetzak; *schabel* (voetbankje); *zool*.
Fußsoldat, m. = infanterist. **Fußspur**, w. = voetspoor.
Fußstab, m. = maat-, duimstok. **Fußstandbild**, f. = standbeeld te voet. **Fußstapfe**, w. —, —n = voetstap; in jems. *F.* n treten = in iems. voetstappen treden. **Fußsteig**, m. = (verhoogd) voetpad, trottoir. **Fußstod**, m. = (*tim*) duimstok. **Fußstapfe** zie *Fußstapfe*. **Fußtaste**, w. = pedaal (*v. 't orgel*). **Fußteppich**, m. = tapijt, voetkleedje. **Fußtritt**, m. = trap, schop, trede, opstap (eines Wagens). **Fußtruppen**, Pl., *volk*, f. = voetvolk; *unters* *volk* geraten = den breeden weg opgaan. **Fußwanne**, w. = voetbad(knuij). **Fußwärmer**, m. = stoof. **Fußwaschen**, f. = voetwassching. **Fußweg**, m. = voetpad. **Fußwerk**, f. = schoeisel; voeten. **Fußwisch**, m. = voetveeg (*eig. en fig.*). **Fußwurzel**, w. = voetwortel. **Fußtage** zie *Faltage*.
Fuß, Pl. = fusti (*afval, korting voor afval*).
Fußtern, schw. (h.) = foeteren, schelden, razen.
Fußteil = futiel, nietig. **Fußtät**, w. —, —en = futilliteit.
Fußtag = weg, verdwenen, naar de maan.
Fußtag = futiel, nietig. **Fußtät**, w. —, —en = futilliteit.
Fußtag = weg, verdwenen, naar de maan.
Fußtag = futiel, nietig. **Fußtät**, w. —, —en = futilliteit.
Fußtag = weg, verdwenen, naar de maan.

voering; [foedraal]; lijstwerk (*om deuren en vensters*). **Futterage** (spr.: .aazje), w. — = fourage. **Futeral**, f. —s, —e = foedraal, etui. **Futera'sche** (für Futterage), w. — = fourage. **Fut'erband**, f. = kapje (*van de pruik*). **Fut'erbank**, w. = snijbank (*voor 't hakstroo*). **Fut'erbachent**, m. = voeringbombazijn. **Fut'erbau**, m. = aanbouw v. voedergewassen. **Fut'erboden**, m. = voe(de)rzolder. **Fut'er-holz**, f. = hout voor beschoeiing, voor bekleding. **Fut'erklammer**, w. = fouragekamer. **Fut'erlasten**, m. = voer-, hooi-, haverkist. **Fut'erlastun**, m. = voeringkatoen. **Fut'er-inecht**, m. = stalknecht. **Fut'ertober**, m. = voederzak, -korf. **Fut'ertraut**, f. = versch of groen voer. **Fut'erleimwand**, w. = voering-linnen. **Fut'erlufe**, w. = mond, snoet, mull. **Fut'ermuer**, w. = bekledingsmuur. **Fut'ermittel**, f. = voedermiddel, -artikel. **fut'ern** (*fut'ern*), [schw. (h.)] (das Pferd, die

Ruh, das Rind f.; u. dem Pferde, der Kuh Hafer, Heu f.) = voe(de)ren; (auch: das Pferd mit Stroh f.); (mit Matte, Leinwand) voeren; **fut'ern** (*intr.*) = (zich zat) eten (*van dieren, stud. ook van menschen*); soms = futern; *vgl.* Staatsfrippe. **Fut'ernetz**, f. = voederzak, -net. **Fut'erprijs**, m. = voederprijs. **Fut'erraufe**, w. = ruif. **Fut'errübe**, w. = mangelwortel. **Fut'ersack**, m. = voederzak. **Fut'erschneider**, m. = stroo-hakker. **Fut'erschwing**, w. = voederwan. **Fut'etrug**, m. = voedertrog, -bak. **Fut'ertuch**, f. = voering. **Fut'etzung**, w. —, —en = voeding; voering, bekleding, beschoeiing. **Fut'ermanne**, w. = voederwan. **Fut'ermiede**, w. = voederwikke. **Fut'ertzeug**, f. = voering. **Futurist**, m. —en, —en = futurist. **Futu'rum**, f. —s, .ra = futurum, toekomstige tijd; zweites F. = voltooid toekomstige tijd. **Fylgia**, w. —, .ien = Fylgia (*Noordsche myth: beschermgeest*).

G.

G, f. = G; (Mus.) G, sol: G-Dur = G-majeur; G-Moll = G-mineur; G-Schiffel = G-, violsleutel. **g** = Gram. **G**. (Geld) = (*beursnoteering*) „gevraagd“ tegen dien koers. **G.N.** = Ge-schäftsaußsicht. **G'a**, w. — = Gea, (Godin der) Aarde. **Gabar'ce**, w. —, —n = gabaar (*een schip*), lichter (*platboomd in de Middell. zee*). **Ga'be**, w. —, —n = gave („gift, geschenk, begaafdheid, aanleg“), dosis; milbe **G**. = milde gift. **gä'be** zie gang II. **Ga'bel**, w. —, —n = vork; gaffel; lemoen; gewei; die vijfjintige **G**. = de hand, je natuurlijke vork. **Ga'belanter**, m. = (ver)tuilanker. **Ga'belarm**, m. = disselboom. **Ga'belbeitel**, w. = gaffeldissel, lemoen. **Ga'belcr**, zie Gabel. **ga'belvormig** = gaffelvormig, gevorkt. **Ga'belfrühstück**, f. = tweede ontbijt, déjeuner à la fourchette. **Ga'bellgeleit**, f.; *gewei, f.; *hirsch, m. = gaffelscharnier; gewei; -hart. **Ga'belholz**, f. = gevorkt hout; gaffelhout. **ga'belig** = gaffelvormig, gevorkt. **Ga'belllinge**, w.; *kreuz, f.; *mast, m. = gaffelkling (vorklemmet); -kruis; -mast. **ga'bein**, [schw. (h.)] = aan, op een vork steken, oppikken; nach etw. g. = (*fig.*) naar iets hengen; sich g. = zich (in tweeën) verdeelen, zich splitsen. **Ga'belpferd**, f. = lemoenpaard. **Ga'belschwanz**, m. = gaffelvormige staart; (*een visch, vinder, havik e. a.*) gaffelstaart. **ga'belständig** = vork-, gaffelstandig. **Ga'belstange**, w. = gaffelstang. **Ga'belstich**, m. = steek met een vork, gaffel. **Ga'belstiel**, m. = gaffel-, vorksteel. **Ga'belstipe**, w. = gaffelsteun (*om iets op te laten rusten*). **Ga'belung**, w. —, —en = splitsing, vork (*van wegen e. d.*), aftakking. **Ga'belwagen**, w. = lemoenwagen. **Ga'belweihe**, w. = kiekendief, wouw. **Ga'belzade**,

*zinte, w. = tand van een vork. **Gab'ler**, m. —s, — = gaffelhert, -bok. **Gab'riel**, m. = Gabriël. **Gabrie'le**, w. — = Gabriëlle. [**gah**, zie jäh]. **gac'tein**, **gac'ten**, **gac'tern**, **gad'fen**, [schw. (h.)] = kakelen, snateren (*ook fig.*). [**Ga'den**, m. —s, — = klein huis (*van één vertrek*), hut; kamer; verdieping]. **Ga'ffel**, w. —, —n = gaffel, groote vork, gaffel(spriet), gaffelzeil: (*gwst.*) gilde. **Ga'ffel-segel**, f. = gaffelzeil. **gaf'fen**, [schw. (h.)] = gapen, met open mond staan. **Gaf'fer**, m. —s, — = gaper, botmuil. **Gagat'**, m. —(e)s, —e = git. **Ga'ge** (spr.: g'aaazje), w. —, —n = gage, soldij. **Ga'gel**, w. = gage. **ga'geru** ([schw.]) zie gadern. **gäh'ufw**, zie jäh'ufw. I. **gäh'nen**, [schw. (h.)] = geeuwen, gapen. II. **Gäh'nen**, f. —s, — = gegeeuw, gegaap. **Gäh'naut**, m = gaping, hiaat. **Gäh'nucht**, w. — = geeuw-, gaapzucht. **gäh'notig** = ([schw.]) afhellend, steil. **Gai'pel** zie Göpel. **Ga'la**, w. — = gala; hofkleeding; hoffeest. **Ga'laanzug**, m., *fleid, f. = gela(kleed-, ge-waad). **Galaktii'**, m. —(e)s, —e = galaktiet, melksteen. **Galaktome'ter**, f. (u. m.) —s, — = melkweger. **Galatto'fe**, w. — = gelaktoze, melksuiker. **Galau'**, m. —s, —e = galant, hofmaker. **Galau'ber**, m. —s, — = korenworm; kuif-locuwerik; spektor. **galant'** = galant, hoffelijk, oplettend; los, lichtzinnig. **Galanterie'**, w. —, —n = galanterie; hoffelijkheid, hoffelijk woord; galant avontuur; *ook* = Galanterieware. **Galanterie'arbeiten**, Pl. = galanterieën, bijouterieën. **Galanterie'waren**, Pl. = galanterieën. **Galatag**, m. = galadag.

Galaterbrief, m. = brief aan de Galaten.
Galatiën, f. —s = Galatië.
Galatunifarm, w. = groot-tenuc. **Galatwagen**, m. = galarijtuig.
Galban (um), f. —s = galbanum, gomhars.
Galcaj'je, w. —, —n = galjas, groote galei.
Galca'te, w. —, —n = galei. **Galca'renar-beiten**, Pl. = galei-, dwangarbeid. **Galca'ren-Flabe**, m. = galeislaaf, -boef. **Galca'ne**, w. —, —n = galjoen. **Galca'te**, w. —, —n = galjoot, kleiner schip.
Galerie', w. —, —n = galerij, (om)gang, zuilhal, schilderijzaal.
Galgant', m. —(e)s = galigaan, cypergras.
Gal'gen, m. —s, — = galg; eimen an den G. brengen = iem. aan de galg helpen; er sieht aus, als ob er vom G. gefallen wäre = alsof hij van de galg gedropen was. **Gal'genbraten**, m. = galgeaas, -brok. **Gal'genförmig** = galgvormig. **Gal'genfrit**, w. = kort (nutteloo) uitstel. **Gal'gengezicht**, f. = galgegezicht, -tronie. **Gal'genholz**, f. = galgehout; falfch wie G. = zoo valsch als de nacht. **Gal'gen-humor**, m. = galgehonor. **Gal'genmännchen**, f. = galge-, alruinmannelje. **gal'genmächtig** = galgachtig; galge... **Gal'genpamentier**, m. = (scherts.) touwslager. **Gal'genfhwengel**, -fritid, -vogel, m. = galgebok, -aas.
Galicien, f. —s = Galicië (in Spanje).
Galilä'a, f. —s = Galilea. **Galilä'er**, m. —s, — = Galileër. **galilä'ifch** = Gallileisch.
Galimathi'as, zie Gallimathias.
Galio'ne, **Galio'te**, zie Galeone, Galeote. **gali'ifch** = Galicisch.
Gali'zien, f. —s = Galicië (Oostenr.). **gali'zifch** = Galicisch.
Galjak', w. —, . jaffen = galjas. **Galjot'**, w. —, —en = galjoot.
Gal'apfel, m. = galappel, -noot. **Gal'apfel-fäure**, w. = galnotezuur. **Gal'te**, w. —, —n = gal (ook voor opening, holte in een gegoten voorwerp); galgezwel, -noot; fchwarze G. = zwaarmoedigheid, zwartgalligheid; die G. läuft ihm über = hij wordt kwaad; seine G. ausschütten = zijn hart luchten, zijn gal uitstorten; er hat seine G. = hij heeft geen gal, wordt niet kwaad. **Gal'teiche**, w. = galeik. **gal'ten**, fchw. (h.) = (einen Fißch) gallen; (Stoffe) gallen (in een galnotebad). [**gal'ten**, fchw. (f.) = bitter worden, verbitteren]. **gal'tenbit'ter** = gal'bit'ter, bitter als gal. **Gal'tenblaje**, w.: -fieber, f.: -gang, m.; -gefäße, Pl.; -stein, m. = galblaaß; -koorts; -kanaal (-buis, -gang); -vaten; -steen.
Gal'tenfucht, w. = geelzucht.
gal'tenfüchtig = geelzuchtig; (zwart)gallig.
Gal'teri, f. —(e)s, —e, **Gal'terte**, **Galler'te**, w. —, —n = gelatine, gelei. **gal'tertartig** = geleiachtig. **Gal'terfäure**, w. = geleizuur.
gal'ticht = gallig, gallachtig.
Gal'tien, f. —s = Gallic. **Gal'tier**, m. —s, — = Gallier.
gallie'ren, fchw. (h.) = (Stoffe) gallen, vgl. gallen. **gal'tig** = gallig; zwartgallig.
gallita'nifch = Gallikaansch.
Gallimathi'as, m. u. f. — = zottepraat, wartaal.
Gal'infekt, f. = galwesp, galinsekt.
gal'ifch = Gallicisch. **gallit'e'ren**, fchw. (h.) = gallificeeren, verfranschen; (Wein) kunstmatig verbeteren. **Gallizi's'mus**, m. —, . men = gallicisme. **Gallomanie'**, w. = gallomanje.
Gallo'ne, w. —, —n = gallon (Eng.: ruim 4.5 L.).

Gall'fucht, **gal'fuchtig** zie Gallen..., gallen...
Gal'fufäure, w. = galnotezuur. **Gal'wefpe**, w. = galwesp.
Galm, m. —(e)s, —e = klinker, vokaal, [galm].
Galmel', m. —(e)s = galmel, kalamijn(steen).
Galon' (spr.: *galō*), m. —s, —s, **Gal'o'ne**, w. —, —n = galon, tres, boordsel. **galonic'ren**, fchw. (h.) = galonneeren.
Galopp', m. —(e)s = galop; in galop; G. tanzen = galoppeeren. **Galoppa'de**, w. —, —n = galoppade. **galoppie'ren**, fchw. (h.) = galoppeeren.
Gal'o'fche, w. —, —n = overschoen.
gal'f(e)rig (urdb.) = ransig, bedorven.
gal't (obb.) = droog (geen melk gevend), gelt.
galva'nifch = galvanisch. **galvanit'e'ren**, fchw. (h.) = galvanizeeren. **Galvanis'mus**, m. — = galvanisme. **Galvanoglyp'ie'**, w. — = galvanoglyfie ('t galvanisch vervaardigen van metalen reliëf-drukplaten). **Galvanograp'ie'**, w. — = galvanografie ('t overbrengen van schilderij langs galvanischen weg op drukplaten). **Galvanotau'fifil**, w. — = galvanokaustiek (chirurg. gebruik van den galvanisch gloeiend gemaakten platinaadraad). **Galvanome'ter**, m. (u. f.) = galvanometer. **Galvanopt'a'fifil**, w. — = galvanoplastiek ('t vervaardigen van metalen beelden door galvanische precipitaten). **Galvano-fkop'**, f. —(e)s, —e = galvanoskoop (om den galv. stroom te meten). **Galvanotyp'ie'**, w. — = galvanotypie.
Gaman'ber, m. —s, — = gemander, mander-kruid.
Gama'fche, w. —, —n = slobkous; kap (om 't onderbeen); grofse G. n im Kopf haben = grofse Roßfimen im R. haben, zie Roßfime.
Gama'fchendienst, m. = kleine, kleinzelige dienst: knoeppeoetseriej. **Gama'fchentopf**, m. = slobkousknoop; stijve oudgediende.
Gam'be, w. —, —n = violoncel.
Gambit', f. —s, —s = gambiet (im Schach).
Gam'ma, w. —s, — = gamma; (ninder) pistooltje.
Gana'fche, w. —, —n = onderkaak(sbeen) (eines Pferdes).
[Gan'erbe, m. = medeërfgenaam].
gan'ten, fchw. (h.) = (Gau.) gappen, stelen.
I. Gang, m. —(e)s, Gänge = gang, loop; wandeling; duel; molenwerk, -steen; mijnader; (bei Tafel) gerecht, schotel, gang; feinen eignen G. gehen = zijn eigen gang, weg gaan; loop (des Mondes, der Zeit); (ver)loop (der Verhandlungen, der Gefchäfte); (Mus.) passage, roulade; er hat einen leichten, einen stolzen G. = een lichten, trotschen gang, loop, stap; einen G. mit einem machen = met iem. duelleeren; einen G. in die Stadt tun = een boodschap . . ; (in einem Hause, unter der Erde) gang; (im Garten) pad, laan; Gänge (im Körper) = buizen, kanalen; ebler G. (im Bergwerk) = ertshouhoudende ader; im G. fetn = aan den gang, in beweging, op dreef zijn, (ook) in zwang zijn; in G. feten, bringen = aan den gang maken, op gang brengen; in G. kommen = aan den gang, op dreef komen. **II. gang'** (ob. gāng) **und gā'be** = algemeen gebruikelijk, in zwang, schering en inslag.
Gang'art, w. = gang, loop, manier van loopen; gangsteen, bergsoort. **gang'bar** = begaanbaar, druk begaan; (von Münzen) gangbaar, courant; (von Waren) gezocht, gewild; (verder) gebruikelijk, in zwang, in omloop zijnde, algemeen verbreid. **Gang'barkeit**, w. — = begaan-

baarheid; algemeenheid, gangbaarheid. **Gang'sbord**, m. = gangboord; loopplank. **Gang'gelband**, f. = leiband; einen am G. führen = iem. aan den leiband laten loopen. **gan'geln**, [schw. (h.) = aan den leiband laten loopen; [slenteren]; [ich] g. lassen = zich aan den leiband laten nemen, als een kind laten behandelen. **Gan'ger**, m. —s, — = looper, stepper. **Gang'erz**, f. = ader-, gangerts.

Gan'ges, m. = Ganges.
Gang'höhe, w. = spoed (van een schroef).
gan'gig = gangbaar; (Arbeiten) loopen; (Sund) vlug. **Gang'läufer**, m. = (gang)looper.
Gang'lion, f. —s ..lien = ganglion, zenuwknop; overbeen, kraakbeinig uitwas.

Gang'masse, w. = (mijnw.) gangsteen. **Gang'spül**, f. —(e)s, —e = gangspil. **Gang'teppich**, m. = (gang)looper. **gāng' und gā'be**, zie gang II. **gang'weise** = bij gangen, bij lagen (im Bergbau). **Gang'werk**, f. = gang-, loopwerk (bei Pferden); drijfwerk (van een molen).

Gans, w. —, Gänse = gans (eig. en fig.); (stuk ruw ijzer) geus, gieteling; die Gänse gehen überall barfuß = de wereld is overal gelijk; so weit gehen seine Gänse nicht = dat gaat boven zijn begrip. **Gans'braten** zie Gänsebraten. **Gans'hen**, f. —s, — = gansje; zottin.

Gän'saar, -adler, m. = wouw, kiekendief.
Gän'selümchen, f., -blume, w. = madeliefje.
Gän'sbraten, m. = gebraden gans. **Gän'sebrust**, w. = (gerookte) ganzeborst; (beim Menschen) kippeborst.

Gän'selbittel, w.; -feder, w.; -fett, f.; -fleisch, f.; -fuh, m. = ganzelbittel (melkdistel); -veer; -vet; -vleesch; -poot (plant: -voet).

Gän'selühnen, f. = (ook) aanhalingsteeken.

Gän'seltröte, f. = afval van geslachte gans (kop, pooten, lever e. d.), ganzepeper. **Gän'selhart**, w. = ganzegel, -huid; (fig.) kippevel.

Gän'sehirt, m. = ganzehoeder. **Gän'sefiel**, m. = veeren pen. **Gän'sellein** zie Gän'seltröte.

Gän'setraut, f. = zilverschoon; scheefkelk.

Gän'setresse, w. = scheefkelk. **Gän'seleberpaste**, w. = ganzelverpastei. **Gän'semarsch**, m. = im G. gehen = als de ganzen (d. i. achter elkaar), in gangezorde loopen.

Gän'sennabel, w. = pil, meelbal (om de ganzen te nesten). **Gän'sepfeffer**, m. = ganzepeper. **Gän'ser**, m. —s, —

Gän'serich, m. —(e)s, —e = ganzerik, gent.

Gän'selspiel, f.; -stall, w.; -wein, m. = ganzelbord (-spel); -hok; -wijn (water).

Gans'jung (gwst.) zie Gän'seltröte.

Gant, w. —, —en = (jdd.) gerechtelijke verkoop (wegens faillissement); auf die G. kommen = onder den hamer komen. **Gant'buch**, f. = lijst, katalogus van den verkoop. **gan'ten**, [schw. (h.) = gerechtelijk verkoopen. **Gan'ter**, m. —s, — = 1. kelderstallage (voor biervaten); 2. ganzerik, gent. **Gant'haus**, f. = verkoop-, venduhuis.

Gant'masse, w. = failliete boedel.

Ganymed' (es), m. = Ganymedes.

ganz = heel, gaaf, ongeschonden; (ge)heel; geheel en al; es ist mein g. .er Ernst = ik meen 't in vollen ernst; in g. Europa = in heel (gansch) Europa; g. .er 50 Gulden = volle 50 gulden; mein g. .es Leben = al mijn, mijn geheele leven; ein g. .er Mensch = een heele kerel, een heele man; die g. .en Menschen hier = (gwst.) alle menschen hier; g. .er 3 Monate = volle 3 maanden; ein g. .er Nebner = een heele (een knap) spreker; er ist mein g. .er Stolz = al mijn trots; — das g. .e = 't geheel; ein G. .es = een geheel; im großen (und) G. .en = over

't geheel; immer aufs G. .el = alles of niets! ein G. .er = eene heele (Schoppert); es ist g. verzehrt = geheel op(ge)eten; (ich danke) g. ergebenst = wel zeer; ich bin g. Ohr = geheel oor; g. recht = heel goed, juist, goed zoo; g. gewiß = zeer zeker, wel zeker; etw. g. anderes = heel iets anders; g. und gar = geheel en al, volstrekt.

Ganz, Gānz, w. —, —e = vast gesteente; (stuk ruw ijzer) geus, gieteling.

Ganz'fabrikate, Pl. = bewerkte goederen.

Ganz'heit, w. — = geheel, samenhang.

gānz'lich = geheel, volkomen, totaal; geheel en al. **Ganz'teig**, f. = heelegoed (pap).

gar = gaar; geheel; das Fleisch ist g. gefodt = week, zacht; (ich was g. ist, trinf was klar ist, sprich was wahr ist); g. .es Leder, Eisen, g. .e Stohlen = toebereid, gereed voor 't gebruik; g. nicht, g. fein = in 't geheel niet, in 't geheel geen; g. zu sehr = al te zeer; g. oft = heel dikwijls; ober g. = of zelfs; am Ende bist du g. böse? = per slot van rekening ben je nog boos ook? warum nicht g. l lieber gl = wel zeker! waarom ook niet! das Leben ist g. = (gwst.) voorbij, ten einde; der Wein ist g. = is op.

Gara'ge (spr.: ..raazje), w. = garage.

Garant, m. —en —en = garant, borg. **Garantie** (spr.: ..tie), w. —, —n = garantie, waarborg; G. leisten = garantie geven. **Garantie'fonds**, f. = waarborgfonds. **garantie'ren**, [schw. (h.) = garandeeren; für etw. g. = instaan voor iets. **Garantie'leistung**, w. = borgstelling. **Garantie'schein**, m. = garantiebewijs.

Gar'arbeit, w. — = (met.) affineering.

Garans' u. Gar'aus, m. = einem den G. machen = iem. van kant maken.

Gar'be, w. —, —n = garve, schoof; (plant) duizendblad. **Gar'ben**, [schw. (h.) = tot (in) schooven binden.

gar'ben, [schw. (h.) = (staal) affineeren, verfijnen; (overigens) bruineeren; ook = gerben.

Gar'benbinder, m. = schoovebinder. **gar'ben'förmig** = schoofvormig. **Gar'benhäufen**, m. = hoop schooven.

Gar'botich, m. = gell-, gistkuip.

Garçon (spr.: ..sö), m. —s, —s = garçon.

Gar'dasch, m. = Gardameer.

Gar'de, w. —, —n = garde. **Gardebulo'rs** (spr.: ..dukoor) m. = lijfgardist. **Gar'de'lo'rs** (spr.: ..koo), f. = lijfgardekorps. **Gar'de'offizier**, m. = gardeofficier.

Garbero'be, w. —, —n = garderobe, kleerevoorraad, -bewaarpplaats, kleedkamer; W.C.

Garbero'be(n)halter, -känder, m. = kapstok.

Garbi'ne, w. —, —n = gordijn. **Garbi'nen'predigt**, w. = bedsermoen. **Garbi'nenring**, m. = gordijnring. **Garbi'nenstange**, w. = gordijnroede.

Gar'dist, m. —en, —en = gardist.

Gar're, w. —, —n = gaarheid; toebereiding, ('t) looien, leertouwen; mest, gier; gist, gisting; ('t) roosten (van erts); das Erz hat seine G. = is voldoende geroost.

Gä're, w. — = Gärung.

Gar'eisen, f. = proefstang (bij 't kopersmelten).

ga'ren, [schw. (h.) = (met.) affineeren.

gä'ren, [f. u. [schw. (h.) = (es gärt; es gor u. garte; göre u. gōr(e)te; gäre! gegoren u. gegärt =) gisten (ook fig.).

Gar'loch, m. = gaarkok, houder van een gaarkeuken. **Gar'tüche**, w. = gaarkeuken.

Gär'mittel, w.; -mittel, f. = gist/kuip; -middel.

Garmond' (spr.: .mō), w. = Garmond (een lettersoort).

Garn, f. —(e)s, —e = garen; net; muts (*2de maag van herkauwers*); einen ins G. loden = iem. in 't net (in den strik) lokken; ins G. gehen = in den strik, in de val loopen; ein gemütliches G. mit einem spinnen = een gezelligen boom opzetten.

Garn'le, **Garne'le**, w. —, —n = garnaal.

Garne'lenfang, m. = garnalevangst, -vischerij.

gar'nen = garen(en), van garen.

Garn'handel, m.; **händler**, m.; **haspel**, w. = garenhandel; -koopman; -winder.

garnie'ren, fchw. (h.) = garneeren; stoffeeren.

Garnie'ring, w. —, —en = garneering enz.

Garnitor', w. —, —en = garnizoen, bezetting.

garnisonie'ren, fchw. (h.) = garnizoneeren.

Garnijons'dienst, m.; **kirche**, w.; **lazarett**, f.; **prediger**, m. = garnizoensdienst; -kerk; -lazaret; -prediker (-geestelijke).

Garnitur', w. —, —en = garnituur.

Garn'weber, m. = (garen)wever. **Garn'winde**, w. = garenwinder, haspel.

Gar'ofen, m. = fincer, gaaroven, drijfhaard.

Gar'thammel, m. = vuilpoe(t)s. **gar'tig** = vuil, vies, leelijk, naar, gemeen. **Gar'tigkeit**, w. —, —en = vuiligheid, gemeenheid, gemeene streek. **Gar'tvogel**, m. = vuilpoe(t)s.

Gar'tjen, f. —s, — = tuintje. **Gar'ten**, m. —s, **Gärten** = tuin. **Gar'tenampfer**, m. = spinazie, tuinzing.

Gar'tenauflage, w. = plantsoen, wandeling; tuinaanleg. **Gar'tenarchitekt**, m. = tuinarchitect, -bouwkundige. **Gar'tenauffeher**, m. = opzichter over de plantsoenen. **Gar'tenbau**, m. = tuinbouw, hortikultuur. **Gar'tenbau'lehre**, w. = tuinbouwschool. **Gar'tenbed**, f. = tuinbed. **Gar'tenbohne**, w. = (snij)boon.

Gar'tenbuch, f. = boek over tuinbouw. **Gar'tenerde**, w. = tuinaarde. **Gar'tenfeld**, f. = afgesloten veld. **Gar'tenfreund**, m. = liefhebber van tuinieren. **Gar'tengerät**, f. = tuin-gereedschap. **Gar'tengewächs**, f. = tuinplant, -gewas. **Gar'tenkerbel**, m. = kervel. **Gar'ten'kerfe**, m. = tuinkers. **Gar'tenkunst**, w. = tuinbouwkunst, hortikultuur. **Gar'tenlaube**, w. = priëel. **Gar'tenteiler**, w. = trap-, tuinladder. **Gar'tenmesser**, f. = snoeimes. **Gar'ten'mohn**, m. = slaapbol. **Gar'tennelle**, w. = anjelier.

Garten'fchaukel, w.; **fchlauch**, m.; **fpargel**, m. = tuin[schop (-schoffel)]; -sling; -asperge.

Gar'tenvergügen, f. = publieke vermakelijkheden in een tuin. **Gar'tner**, m. —s, — = tuinman, tuinier. **Gar'tnerburfche**, m. = tuiniersjongen, -knecht. **Gar'tneret'**, w. —, —en = bloemisterij, tuinbouw, tuinierderij.

gar'tnerifch = tuin... tuinbouw... tuinmans... **gar'tnerin**, fchw. (h.) = tuinieren.

Gä'ring, w. —, —en = gisting. **gä'ring's'fähig** = voor gisting geschikt. **Gä'ring's'mittel**, f. = gistmiddel. **Gä'ring's'prozeß**, m. = gistingsproces. **Gä'ring's'stoff**, m. = giststof.

Gas, f. —es, —e = gas. **Gas'anlage**, w. = gasaanleg. **Gas'anlagen**, Pl. = gasleidingswerk(en).

Gas'anfalt, w.; **apparat**, m.; **arm**, m.; **art**, w. = gasfabriek; -toestel; -arm; -soort.

gas'artig = gasachtig, gasvormig.

Gas'automat, m. = munt(gas)meter.

Gas'behälter, m.; **beleuchtung**, w.; **beleuchtungs'anfalt**, w.; **bildung**, w.; **bren'ner**, m. = gaslhouder; -verlichting; -fabriek; -vorming; -brander.

gä'fchen, fchw. (h.) = schuimen, bruisen, gisten.

Gä'fcht', m. —es = (gist)schuim, gist, droesem.

Gas'druck, m.; **einrichter**, m.; **einrichtung**, w. = gasdruk (-spanning); -fitter; -aanleg.

Gas'el', f. —s, —e, **Gas'elc**, w. —, —n = g(h)azal (*Perzische dichtvoorn*).

Gas'entzünd(e)lung, w.; **explosion**, w.; **fabrik**, w.; **flamme**, w. = gasontwikkeling; -ontploffing; -fabriek; -vlam.

gas'förmig = gasvormig.

Gas'fgeruch, m.; **glühlicht**, f.; **hahn**, m. = gaslucht; -gloeilicht; -kraan.

gas'haltig = gashoudend. **Gas'heizung**, w. = gasverwarming. **Gas'herd**, m. = gaskachel, -komfoor. **Gas'ifikation**, w. = gasvorming, vergassing. **Gas'ifikation'ren**, fchw. (h.) = vergassen, gasfificeeren. **gas'ig** = gasachtig. **Gas'loch'apparat**, **locher**, m. = gaskomfoor, -toestel.

Gas'to'gne, w. = Gascogne. **Gas'to'gner**, m. —s, — = Gascogner.

Gas'to'hle, w.; **traf'maschine**, w. = gasl-kool; -motor.

Gas'trone, w.; **lampe**, w.; **laterne**, w. = gasl-kroon; -lamp; -lantaarn.

Gas'tleiter, m.; **leitung**, w.; **leitungs'rohr**, f. (**leitungs'rdhre**, w.) = gasleider (-voerder); -leiding; (-leidings)buis.

Gas'tleuchter, m.; **licht**, f.; **messer**, m.; **motor**, m. = gasl-kroon; -licht; -meter (-houder); -motor.

Gas'ometer, m. = gasmeter, -houder. **Gas'rohr**, f. **rdhre**, w. = gaspijp, -buis.

Gä'fchen, f. —s, — = straatje, steegje.

Gas'schlauch, m. = gaslang.

Gas'ste, w. —, —n = straat, steeg; hohle G. = holle weg; auf der G. herumlaufen = op straat rondloopen; G. n laufen = spitsroeden loopen; Hans in allen G. n = Jan Overal.

Gas'ten'bedellei, w.; **bedeller**, m.; **bube**, m. = straatbedelarij; -bedelaar; -jongen.

Gas'ten'hauer, m.; **junge**, m.; **tehrer**, m.; **tot**, m. = straatdeun; -jongen; -veger; -vull.

Gas'tenlaufen, f. = spitsroeden-loopen.

Gas'ten'lied, f.; **rinne**, w.; **fänger**, m.; **wik**, m. = straatlied; -goot; -zanger; -ul.

Gas'ten'vogt = Bettelvogt.

Gas'tspannung, w.; **strom**, m. = gas[spanning]; -stroom.

Gast, m. —es, **Gäste** = gast, logé; klant, kerel; (im Gasthof) gast, vreemdeling; ein ungebetener G. = een ongenode g.; zu G. bitten, einladen = te g., te logeeren vragen; zu G. sein = gelogeerd zijn; Gäste haben = gasten, logé's hebben; ungeladener G. ist eine Last, ungebetene Gäste sitzen hinter der Tür = ongenode gasten zijn zelden welkom; Gasten = gasten (matrozen); *vgl.* spät, ungebeten.

Gast'bett, f. = logeerbed.

Gast'beer, m. = gasteer.

[ga'ten, fchw. (h.) = onthalen; te gast zijn, logeeren]. **Gast'erei'**, w. —, —en = gast-, feestmaal, festijn, banket. **gast'frei** = gastvrij.

Gast'freiheit, w. = gastvrijheid. **Gast'freund**, m. = gastheer, -vriend. **gast'freundlich** = gastvrij, hartelijk, gul. **Gast'freundlichkeit**, w. = gastvrijheid enz. **Gast'freundhaft**, w. = gastvrijheid.

Gast'geber, m. = gastheer; [waard]. **Gast'haus**, f. **hof**, m. = logement, hôtél. **Gast'hof(s)besitzer**, m. = logement-, hôtélhouder. **gastie'ren**, fchw. (h.) = als gast optreden, een gastrol (gastrollen) vervullen; te gast zijn, logeeren; smullen; onthalen, trakteeren. **gast'lich** = gastvrij. **Gast'mahl**, f. =

gast-, feestmaal, festijn. **Gastmeister**, m., -mutter, w. = (in Rißtern) broeder gastheer, zuster gastvrouw. **Gastordnung**, w. = hôtél-, vreemdelingereglement. **Gastprediger**, m. = gastpredikant. **Gastpredigt**, w. = gast-, proefpreek. **Gastrecht**, f. = gastrecht. **Gastreife**, w. = gastreis, tournée. **Gastrilogie**, w. = buikspreekkunst. **Gastrifisch** = gastrisch, onderbuiks...; maag... **Gastrolle**, w. = gastrol; ein G. geben = een g. vervullen. **Gastronom**, m. -en, -en = gastronom, fijnproever, lekkerbek. **Gastronomie**, w. = gastronomie. **gastronomisch** = gastronomisch, keurig. **Gastrotomie**, w. = gastrotomie (*maagsnede*). **Gastspiel**, f. = gastvoorstelling; -rol. **Gaststube**, w. = gelag-; logeerkamer. **Gasttafel**, w. = open tafel. **Gastwirt**, m. = waard, gastheer, hôtélhouder. **Gastwirtschaft**, w. = herberg, logement; herbergiersbedrijf. **Gastzimmer**, f. = -stube. **Gasluhr**, w.; -ventil, f.; -vorrichter, m. = gaslometer (*voor de abonnd's*); -klep; -fitter. **gäten** zie jäten. **gätlich** (nrdb.) = gepast, net, lief. **Gat**, f. -(e)s, -s u. -en = (*zm.*) (zee)gat. **Gat**, m. -n, -n = gade, man, echtgenoot. **[gat'ten]**, f. = bijeenvoegen, sorteeren; **sich g.** = (zich) paren. **Gat'ter**, f. -s, - = hek-, tralie(werk), tralies; zaagraam (*in zaaqmolens*). **gat'tern**, f. = traliën; loeren, (f. d. w. j.) gapen. **Gat'terter**, f. -n, w. = trallehek, -deur. **Gat'terwerk**, f. = tralielwerk. **Gat'tin**, w. -n, -nen = gade, vrouw, echtgenoot(e). **gät'tlich** zie gätlich. **Gat'tung**, w. -n, -nen = soort; klasse, geslacht; aard. **Gat'tungsbegriff**, m. = soort-, geslachtsbegrip. **Gat'tungsname**, m. = soortnaam. **Gau**, m. (*gust.* **Gāu**, f.) -(e)s, -e = (land-)streek, distrikt, kanton. **Gauch**, m. -(e)s, -e u. **Gäuche** = [koekoek], gek, schelm. **Gauchblume**, w. = veldkers; soldaatjes. **Gauchheil**, f. = guichelheil, roode basterdmuur, roode mier, Spaansch groen. **Gauch** (spr.: *g'aucho*), m. -s, -s = gaucho (*veeboer in de pampa's v. Zuid-Am.*). **Gauchdieb**, m. = dief, gauwdief. **gauchdie'ren sich**, f. d. w. (h.) = zich vermaken, jool hebben. **Gauchdi(um)**, f. -s = vreugde, plezier, genot, jool. **gauchdie'ren** (spr.: *g'ko...*), f. d. w. (h.) = gaufreeren (*figuren opdrukken*). **Gauchgraf**, m. = gougwgraaf. **Gauchteibild**, f. = fantazie-, goochelbeeld, hersenschim. **Gauchteiler**, w. -n, -nen = goochelarij, voorspiegeling, begoocheling. **gauchtelhaft** = bedriegelijk, hersenschimmig. **Gauchtelkunst**, w. = goochelkunst, goochelarij. **gauchteln**, f. d. w. (h.) = goochelen, kunstjes doen; dartelen, spelen. **Gauchtelspiegel**, m. = tooverspiegel. **Gauchtelspiel**, f. = goochelspel, -kunstje. **Gauchteltaug**, m. = dartele dans. **Gauchtelstasche**, w. = goocheltasch, -zak. **Gauchtelwert**, f. = goochelkunst, goochelarij. **Gauchter**, m. -s, - = goochelaar, kunstemaker. **gauchtelisch** = gauchtelhaft. **Gaul**, m. -(e)s, **Gäule** = paard, ($\pm$ *ons*) peerd, knol; einem geschenkten G. sieht man nicht ins Maul = een gegeven paard kijkt men niet in den bek; *vgl.* Efel.

(**Gaum**), **Gau'men**, m. -s, - = ge-, verhemelte. **Gau'menbuchstabe**, m. = gehemelteletter. **Gau'mentig**, m. = streeling van 't gehemelte. **Gau'menlaut**, m. = gehemelteklank, -letter. **Gau'menreiz**, m. = prikkeling, streeling van 't gehemelte. **Gau'menregel**, f. = zacht gehemelte. **Gau'menplatte**, w. = gespleten gehemelte, gehemeltepleet. **Gau'ner**, m. -s, - = schelm, bedrieger, oplichter. **Gau'nerbände**, w. = dievebende. **Gau'nerer**, w. -n, -nen = oplichterij, schurkerij. **gau'nerhaft**, **gau'nerisch**, **gau'nerlich** = schurk-, schelm-, diefachtig. **gau'ner**, f. d. w. (h.) = afzetten, bedriegen, oplichten. **Gau'nersprache**, w.; -f'reich, m.; -stum, f. = dieveltaal; -streek; -wereld (-pak). **Gau'nsprache**, w.; -wort, f. = gougwtaal (= dialekt); -woord. **gaut'schen**, f. d. w. (h.) = koetsen (in der Papierfabrik); (f. d. d.) schommelen. **Gau'verband**, m. = gougwverband. **gau'zen**, f. d. w. (h.) = (*gust.*) krijschen, keffen. **Gavotte**, w. -n, -nen = gavotte (*een dans*). **Gas** (spr.: *g'kaze*), w. -n, -nen = gaas. **Gazelle**, w. -n, -nen = gazel. **Gb.** = Gebrüder; gebroeders. **G. D.** = gehorjamter Diener; onderdanige dienaar. **Gedäch'te(r)** = balling, vogelvrijverklaarde; (*soms*) paria. **Gedäch'te**, f. -s = gesteun, gekerm, gezucht. **Gedä'ber**, f. -s = adernet, -werk. **gedä'bert** = gaderd. **Gedä'ter**, f. -s, - = kleine hoeven van ree en wild zwijn; ook de indrukken daarvan. **geard'tet** = geard, van . . natuur, van . . aard. **Gedä'te**, f. -s, - = **Gedä't**, f. -(e)s, -e = (weibmännlich) voeder; bek. **Gedä'te**, f. -s = takwerk, takken. **geb.** = geboren(e); geboren. **Gebä'd**, f. -(e)s, -e = gebak, koek; brood, bakkerswaar; ovensvol. **Gebä'de**, f. -s = vecht-, kloppartij. **Gebä'll**, f. -(e)s, -e = balkwerk; -laag. **Gebä'nde**, f. -s = hoofdlint, -band. **Gebär'anfalt**, w. = kraamkamer, -inrichting. **Gebär'de**, w. -n, -nen = gebaar, manier van doen, voorkomen. **gebär'den sich**, f. d. w. (h.) = zich voordoen, zich gedragen, zich houden; sich wie toll g. = zich als razend aanstellen. **Gebär'den/kunst**, w.: -spiel, f.; -sprache, w. = gebarellkunst; -spel; -taal. **[gebär'dig** = netjes, vriendelijk]. **[Gebär'dung**, zie Gebären I]. **I. Gebä'ren**, f. -s = manier van doen, gedragingen. **II. gebä'ren sich**, f. d. w. (h.) = zich gedragen, te werk gaan, handelen. **gebä'ren**, f. (h.) (du gebiert ob. gebä'rt, er gebiert ob. gebürt; gebar; gebäre; gebier! ob. gebäre! geboren) = baren, voortbrengen, doen ontstaan; geboren werden = geboren worden; Frau Dr. M., geb. (geborene) R = Mevr. M geb. K; geboren und erzogen = geboren en getogen. **Gebär'mutter**, w. = baarmoeder. **[Gebau**, zie Gebäude.] **gebaucht** = gebuikt. **Gebäu'de**, f. -s, - = gebouw; samenstel, stelsel, systeem. **Gebäu'desteuer**, w. = belasting op de gebouwen (*vooral naar huurwaarde*). **Gebäu'lichtheit** zie Bau'lichtheit. **Gebe'er**, f. -s = gebeier. **Gebein**, f. = gebeente, geraamte; seine G. . . e = zijn stoffelijk overschot; (*soms*) been(en). **Gebel'fer**, **Gebell(e)**, f. -s = geblaf, gekef.

Ge'beling, w. —, —en = (*schp.*) geveling.
ge'ben, ft. (h.) (du gibst, er gibt; gab; gäbe; gib! gegeben) = geven, schenken; overgeven; toelaten, vergunnen; verschaffen, opleveren; spelen, vertoonen; (*lit.*) overbrengen; idj gebe nichts, viel auf sein Urteil = ik geef niets, veel om — hecht niets aan — zijn oordeel; idj gäbe viel darum, wenn = ik gaf er wat voor, als...; das war gut gegeben = goed gezegd, goed antwoord; er wird einen guten Soldaten g., zie abgeben; es gibt = er is, er zijn; es gibt noch ein Unglück = er gebeurt nog...; es gibt ein Gewitter = er komt onweer; da wird's was g. = dat zal wat moois worden; gibt es einen Gott? = is er een God? was gibt's? = wat is er (gaande)? sie muften sich g. = zij moesten zich gewonnen geven; sich in (*lit.*), sich darein g. = zich in iets schikken; das Fieber gibt sich = neemt af, houdt op; das Tuch gibt sich = rekt; wenn sich die Gelegenheit gibt = zich voordoet; das Abribe wird sich schon g. = de rest zal wel in orde komen, zal wel schikken; sich g. wie man ist (*lit.*); vgl. gegeben. **Ge'ber**, m. —s, — = gever, schenker.
Gebet', f. —(e)s, —e = gebed; sein G. verrichten = zijn gebed doen; einen Ins G. nehmen = iem. scherp ondervragen, onder handen nemen. **Gebet'buch**, f. = gebedeboek; des Teufels G. = duivels prentboek (*nl. speelkaarten*). **Gebet'formel**, w. = gebedformulier.
Gebet'riemen, m. = gebedriem.
Gebet'te, f. —(e)s, —e = bed met toebehooren.
Gebet'tel, f. —s = gebedel.
Gebiet', f. —(e)s, —e = gebied, terrein, domein.
gebie'ten, ft. (h.) = gebieden, bevelen; (Ehrfürcht) afdwingen; (feinen Leidenschaften, feinem Zorn) beteugelen; das ist geboten = dat is noodzakelijk. **gebie'tend** = bevelvoerend, bevelend; gebiedend. **Gebie'ter**, m. = gebiedter, heer, meester. **Gebie'terin**, w. = gebiedster, meesteres. **Gebie'terisch** = gebiedend, bevelend, meesterachtig, dringend. [**Gebie'ter** tiger, m. —s, — = gebiedter; (*van een orde*) kommandeur]. **Gebiets'abtretung**, w. = afstand van gebied. **Gebiets'erweiterung**, w. = vergrooting, uitzetting van gebied.
Gebild'(e), f. —(e)s, —e = maaksel, schepping, voortbrengsel, produkt; damast; [beeld]. **gebil'det** = beschaafd, wel-opgevoed. **Gebil'detheit**, w. = beschaafdheid.
Gebim'mel, f. —s = gebimbam, gebeier, gelui.
Gebir'd(e), f. —es, —e = bundel, bos, streng; fust; samengesteld woord.
Gebir'gen, f.: er ist nicht von G. = hij is niet uit Geefhuizen, houdt niet van geven.
Gebir'ge, f. —s, — = gebergte, bergketen; gesteente. [**Gebir'gen**, f. (h.) = opeenstapelen]. **Gebir'ger**, m. —s, — = bergbewoner. **gebir'gig** = bergachtig. **Gebir'gisch** = van 't gebergte, gebergte... **Gebir'ger** zie Gebirger.
Gebirgs'art, w.; **artillerie**, w.; **bewohner**, m.; **bahn**, w. = bergsoort (steensoort); -artillerie; -bewoner; -spoor.
Gebirgs'dorf, f.; **gegend**, w.; **lamm**, m.; **fette**, w. = bergldorp; -streek; -kam; -keten.
Gebirgs'lande, w.; **land**, f.; **luft**, w.; **paß**, m. = berglkunde; -land; -lucht; -pas.
Gebirgs'rücken, m.; **schlucht**, w.; **stoa**, m.; **voss**, f.; **weg**, m.; **zug**, m. = berglrug; -kloof; -massa; -volk; -weg; -keten (-reeks).
Gebir'f, f. . . .jes, . . .je = gebit, bit.
Gebir'fe, f. —s = geblaf, gekef.
Gebir'fe, f. —s = geblaas, getoeter.

Gebir'fe, f. —s, — = blaaspomp, -toestel, blazer, ventilator.
Gebir'f(e), f. . . .(e)s = geblaas, gebulk.
gebil'mt = gebloed.
Gebil'mt, f. —(e)s = bloed(menging); es stecht ihm im G. = 't zit hem in 't bloed; fürfliches G. = vorstelijk bloed; Prinzen von G. = prinsen van den bloede.
gebö'ren zie bij gebären.
Gebö'sel, f. —s = peuterwerk.
Gebot', f. —(e)s, —e = gebod, bevel, voorschrift, verordening; eisch; bod; inschrijving (*voor een leverantie*); die zehn G. . . e (*lit.*); wir, unfre Mittel sehn Ihnen zu G. . . e = zijn, staan tot uw dienst, te uwer beschikking; Not fennt sein G. = nood breekt wet; ein G. tun = een bod doen; G. der Stunde = eisch van 't oogeblik. **gebö'ten** zie bij gebieten. **Gebö'ts'brief**, m. = bevelschrift, mandaat.
Gebr. = Gebrüder.
Gebrä'me, f. —s, — = boordsel, bezetsel, rand.
Gebrä'tenes, f., vgl. braten I; Gefottenes und G. = alles wat maar lekker is, overvloed van spijzen.
Gebrä'u, f. —(e)s, —e = (gebrouw), brouwsel.
Gebrä'uch, m. = gebruik; aanwending, toepassing, gewoonte, zede; G. von etw. machen (*lit.*); im G. sein = in gebr. zijn; in G. nehmen, fommen (*lit.*); außer G. fommen = ongebruikelijk worden, buiten gebr. raken. **gebrä'uchen**, f. (h.) = gebruiken, aanwenden; einen zu etw. g. = iem. voor iets gebruiken. **gebrä'uchlich** = gebruikelijk, gewoon, in de mode (zijnde). **Gebrä'uchlichkeit**, w. —, —en = gebruikelijkheid algemeenheid. **Gebrä'uchs'anweisung**, **vorschrift**, w. = gebruiksaanwijzing. **Gebrä'uchs'muster**, f. = gebruiksmodel.
Gebrä'ude, f. —s, — = brouwsel.
Gebrä'ud, f. —es, **Gebrä'ude**, f. —s = gebruis, gesuis, bruisen, suizen.
Gebr'uch(e), f. —es, —e = gebreek; gebraak; broos gesteente; (*zag.*) snuit (*van 't wilde zwijn*); (*door 't wilde zwijn*) losgewoelde plek.
I. **gebr'uchen**, ft. (h.) = ontbreken, mangelen.
II. **Gebr'uchen**, f. —s, — = gebrek (kigheid), (lichamelijk) ongemak; die G. des Alters = de gebreken van den ouderdom.
gebr'uchlich = gebrekkelijk, zwak, broos.
Gebr'uchlichkeit, w. —, —en = gebrekkelijkheid enz.
[Gebr'e], f. —s = gebalk].
[Gebreit', f. —(e)s, —e, **Gebr'eite**, w. —, —n = akker, veld].
Gebr'eite(n), f. —s, — = gebrek, ongemak.
Gebrö'ckel, f. —s, — = gebroekel, stukken, brokken.
Gebrö'del, f. —s = gepreutel, gepruttel, geborrel.
Gebrü'der, Pl. = gebroeders.
Gebrül'(e), f. —(e)s = gebrul, geloei.
Gebrum'm(e), f. —(e)s = gebrom, gegons.
Gebrüt', f. —(e)s = broedsel, gebroedsel.
geb'ühnig = (*gwst.*) verkwistend, al te royaal.
Gebü'cke, f. —s, — = versperring van boomtakken e. d. struikwerk.
Gebühr', w. —, —en = ('t) verschuldigde, wat iem. toekomt; betamelijkheid, verplichting; ook = G. . . en; nach G. = naar verdienste, behoorlijk, zooveel als noodig is; über (die) G. = meer dan noodig, overmatig, onbehoorlijk, meer dan betamelijk; **Gebühren** = verschuldigd recht, kosten, vergoeding, retributie, rechten, honorarium, leges. **gebüh'ren**, f. (h.) =

toekomen, passen; *fin* g. = passen, voegen, schicken, betamen; *vgl.* Ehre. **gebührend** = toekomend, verschuldigd, naar behooren, naar verdienste, passend, voegend, betamelijk. **gebührenderma**ken = rechtmatig, behoorlijk. **gebührenerlag**, m. = vrijstelling van rechten, van kosten, van leges. **gebühre(n)frei** = kosteloos, vrij van rechten. **gebühre(n)ordnung**, w. = tarief van rechten. [**gebühre**lich = passend, behoorlijk. **gebühre**lichkeit, w. = betamelijkheid, welvoeglijkheid]. **gebühre**nis, w. —, —e, G., f. —ses, —se = retributie, kosten. **Gebund**, f. —(e)s, —e = bos (*stroot bijv.*). **gebunden** zie binden. **Gebundenheit**, w. — = gebondenheid, verplichting. **Geburt**, w. —, —en = geboorte (*ook fig.*): ontstaan, oorsprong, afkomst; bevalling; vrucht, kind; vor, nach Christi G. = vóór, na de geb. van Chr.; ein Ibel in der G. erftiden = een kwaad in de geb. smoren; von vornehmer G. = van voorname afk., van hooge geb. **gebürtig** = geboortig, afkomstig (aus Berlin j. B.). **Geburts**adel, m. = erfadel. **Geburts**anzeige, w. = geboorteadvertentie, -aankondiging, -aangifte. **Geburts**fehler, m. = aangeboren gebrek. **Geburts**feier, w., —fest, f. = geboorte-, verjaarsfeest. **Geburts**helfer, m. —helferin, w. = verloskundige. **Geburts**hilfe, w. = verloskundige hulp. **Geburts**jahr, f. = geboortjaar. **Geburts**mal, f. = moedervlek. **Geburts**ort, m.; —recht, f.; —register, f. = geboortelplaats; —recht; —register. **Geburts**schein, m. = geboortebewijs, -akte. **Geburts**schmerzen, Pl. = barensweeën. **Geburts**stadi, w.; —kunde, w.; —tag, m. = geboortestad; —uur; —dag (verjaardag). **Geburts**tagsgeschenk, f. = verjaardags-, verjaarsgeschenk. **Geburts**tagstind, f. = jarige. **Geburts**urkunde, w. = geboorteakte. **Geburts**wegen, Pl. = barensweeën. **Geburts**zange, w. = verlostang. **Gebüsch**, f. —es, —e = boschje, struikgewas. I. **Ged**, m. —en, —en = ijdele gek, zot, fat; (*schp.*) gek (*op den schoorsteen van de kombuis, en deel van de pomp*). II. **ged** (Adj.) = (*gust.*) gek. **ger**ten, fchw. (h.) = voor den gek houden; zich mal aanstellen. **ger**tenhaft = zot, fatterig. **Gederei**, w. —, —en = zotternij, mallerij. **ger**tern, fchw. (h.) = schreeuwen (*van ekstern*). **Ger**to, m. —s, —s u. —nen = gekko. **Ged**stod, m. = gekstok, pompzwengel. **Gedächtnis**, f. —jes, —je = herinnering, (na)gedachtenis, geheugen; herinneringsteeken; nach dem G. (gedächnen) = uit 't geheugen. **Gedächtnis**buch, f. = gedenboek; notitie-, opschriftboekje; album. **Gedächtnis**feier, w. = herinneringsfeest, jubileum; G. eines Verstorbenen = feest ter nagedachtenis van een overledene. **Gedächtnis**fehler, m. = geheugenfout, -gebrek. **Gedächtnis**fest, f. zie Gedächtnisfeier. **Gedächtnis**kirche, w. = kerk ter nagedachtenis van... **Gedächtnis**kränze, w. = geheugen. **Gedächtnis**kränze, m. = geheugenkraam. **Gedächtnis**kunst, —lehre, w. = herinnerings-, geheugenkunst, —leer, mnemoniek. **Gedächtnis**münze, w. = herinneringspenning, -medaille, gedenkpenning. **Gedächtnis**rede, w. = rede ter nagedachtenis. **Gedächtnis**sache, w. = geheugenzaak, —werk. **Gedächtnis**sreich, m. = poets, die 't geheugen je speelt. **Gedächtnis**tag, m. = herinnerings-, gedenktag. **gedacht** (von Orgelpfeifen) = gedekt, gesloten.

Gedanke(n), m. ..fens, ..fen = gedachte: gepeins, nadenken; geest, voorstelling, zin; inval, denkbeeld, idee; feinen G..n nachhängen = in ged..n verzonken zijn, peinzen; der G. an die Gefahr = de ged. aan 't gevaar; in G..n = in ged., in verstrooidheid; fein G.! = geen ged.! ik denk er niet aan! er macht sich G..n = hij maakt zich ongerust; bas macht mir G..n = dat geeft me te denken. **gedan**kenarm = arm aan gedachten, aan denkbeelden. **Gedan**kenaustausch, m. = gedachtewisseling. **Gedan**kenblich, m. = gedachteflits, plotselinge inval. **Gedan**kenfolge, w. = gedachtereeks. **Gedan**kenfreiheit, w. = vrijheid van gedachte, van denken. **Gedan**kenfülle, w. = overvloed, rijkdom van gedachten. **Gedan**kengang, m. = gedachtegang. **gedan**kenleer = zonder gedachten, met weinig of geen gedachten. **gedan**kenlos = gedachteloos, onnadenkend, verstrooid, onbezonnen. **Gedan**kenlosigkeit, w. — = gedachteloosheid enz. **gedan**kenreich = rijk in (aan) denkbeelden, in (aan) gedachten. **Gedan**kenräne, —spitter, Pl. = losse gedachten, losse invallen, invallende gedachten (*ook wel* „snippers“ genoemd). **Gedan**kenstreich, m. = gedachtestreep. **gedan**kenvoll = peinzend, in gedachten verzonken, vol gedachten. **Gedan**kenwelt, w. = gedachtewereld, abstraktie. **gedank**lich = denkend, gedachte... **Gedärm**, f. —e(s), —e = gedarmte, darmen, ingewanden. **Gedek**, f. —(e)s, —e = [dek]; (*ook*) bedaking; (*voor de tafel*) tafellinnen; couvert. I. **gebei**hen ft. (f.) (du gebeihst, er gebeihst; gebieh; gebiehe; gebeihel gebiehen) = gedijen, tieren, welig opschieten, voorspoedig gaan, gelukken, groeien; {komen (tot), uitloopen (op)}; die Sache ist nun so weit gebiehen, daß... = is nu zoover (gekomen, gevorderd), dat...; unrecht Gut gebeihst nicht = onrechtmatig verkregen goed gedijt niet. II. **Gebei**hen, f. —s = gedijen, welslagen, groei, bloei, opname, voorspoed; Gott gebe sein G. daß! = God late 't gedijen! **gebeih**lich = voorspoedig, -deelig; groeizaam, vruchtbaar. **Gedeh**regen, m. = groelzame regen; Wairegen G. = Melregen brengt zegen. [**geben** zie eingeben]. **Geden**t'buch, f. zie Gedächtnisbuch. I. **geden**ken, unr. (h.) = gedenken, denken aan, zich herinneren; denken, van plan zijn; onthouden, vergelden, betaald zetten; melding maken, gewagen, reppen van; gedenkt der Armen = gedenk de armen; er gedachte der alten Zeiten = hij dacht aan, hij herinnerde zich de oude tijden; ich gebente auch hinzugehen = ik denk er ook heen te gaan; ich werde, ich will es dir g. = ik zal 't niet vergeten (n. iets goeds), wel onthouden, ik zal 't je inpeperen; seines Bruders gedachte er nur mit einem gleichgültigen Wort = van zijn broer repte hij maar met een onverschillig woord; dessen nicht zu g. = om daarvan niet te spreken; bas gedenkt mich noch = dat heugt me nog. II. **Geden**ken, f. —s = gedachtenis, herinnering. **Geden**kenstein, m. = gedenksteen. **Geden**kenzeichen, f. = gedenkteeken. **Geden**ketzettel, m. zie Denktzettel. **Gedicht**, f. —(e)s, —e = gedicht, vers, dichtstuk. **Gedicht**form, w. = dichtvorm; in G. = in verzen. **Gedicht**sammlung, w. = verzameling, (bundel) gedichten.

gediegen = gedegen (Silber, Gold); degelijk, flink (Charakter, Kennnisse, Bildung).
Gedin'ge, f. —s, — = 't voortdurend afdingen, geding; ook = **Gedin'gearbeit**, w. = (mijnw.) aangenomen werk.
gedon'pelt = dubbel. **gedörft'** = gedroogd.
[gedran'g(e)] = dicht, nauw, eng. **Gedran'ge**, f. —s = gedrang, ('t) dringen, drukte, menigte; in G. = in 't gedrang, in de klem, in de nauwheid. **gedrängt'** = dicht opeen, gedrongen; g. .er Stil = gespleerde stijl; g. voll = propvol; g. schreiben = dicht in elkaar schrijven, bondig schrijven. **Gedrängt'heit**, w. — = (samen)gedrongenheid, oopenhooping; beknoptheid, kortheid.
gedrech'selt zie bij drecht'seln.
gedritt': der g. .e Schein = 't derde aspekt, vgl. **Gesüßft**.
Gedrüht', f. —(e)s = gedreun.
gedrückt' = ge-, bedrukt, neerslachtig. **Gedrükt'heit**, w. — = gedruktheid enz.
gedrun'gen = (ineen)gedrongen, kort, bondig; en vgl. dringen. **Gedrun'genheit**, w. — = (ineen)gedrongenheid enz.
Geduld', f. —s = gelol, gedeun.
Gedult', f. —s = geur(en).
Geduld', w. — = geduld(igheid); sich in G. lassen = geduld oefenen; da rih mir die G., ging mir die G. aus = toen was 't uit met mijn geduld; G. bringt Rosen = geduld overwint alles. **geduld'ben sich**, schw. (h.) = geduld hebben, geduldig zijn. **Geduld'faden**: der G. reißt (bricht) ihm = zijn geduld is uit. **geduld'ig** = geduldig; g. .e Schafe gehen viele in einen Stall = er gaan veel makke schapen in één hok. **Geduld'spiel**, f. = geduldspel, patience. **Geduld'sprobe**, w. = geduld-oefening, -werk, -proof.
gedun'sen = (op)gezwollen, opgelopen, opgeblazen.
geehrt' = geëerd, geacht; Ihr Geehrtes = uw (geacht, geëerd) schrijven.
geelig'net (zu, für) = geschikt (tot, voor); g. sein = (ook) zich leenen (tot).
geerd'(be), w. —, —en = geerde (schp.).
gees'ja, w. —, —s = (Japan.) geesja, theemeisje.
geest, w., -land, f. = geest(land, -grond).
gef. zie gefl.
Gefäch', f. —(e)s, Gefächter = (gwst.) vak.
Gefä'de, f. —s, — = draadwerk, draden.
Gefähr', w. —, —en = gevaar; G. laufen (II); auf die G. hin alles zu verlieren = op gevaar af enz.; es hat seine G. = er is geen gevaar; auf Ihre G. = op, voor uw risico, op uw eigen verantwoording; vgl. Bezug. **gefähr'bringend** = gevaarlijk, dreigend. **Gefähr'de**, w. —, —n = gevaar. **gefähr'den**, schw. (h.) = in gevaar brengen, aan gevaar blootstellen, bedreigen; gefährdet sein = gevaar loopen. **gefähr'drohend** = gevaarlijk, dreigend.
Gefähr're, f. —s = gerij, drukte van rijtuigen.
gefähr'ren, schw. (h.) (schw.) = in gevaar brengen; gevaar loopen. **gefähr'lich** = gevaarlijk.
Gefähr'lichkeit, w. — = gevaar(lijkheid).
gefähr'los = gevaarloos, ongevaarlijk, niet gevaarlijk. **Gefähr'losigkeit**, w. — = ongevaarlijkheid. **Gefähr'signal**, f. = alarm-, gevaarssein.
Gefährt', f. —(e)s, —e = rij-, voertuig; ook = Fährte. **Gefähr'te**, m. —n, —n = metgezel, makker, kameraad.
gefähr'voll = zeer gevaarlijk, gevaarvol.
Gefähr'zone, w. = gevaarlijke zone.
Gefäl'te, f. —s, — = verval (eines Fluss'es);

helling (einer Straße, Eisenbahn); (nrdd.) ein gutes G. haben = stevig kunnen drinken; [G., Pl. = bijzondere grondlasten].

I. **Gefäl'te(n)**, m. . .ns, . .n = behagen, genoegen, plezier; believeen, welgevallen; vriende-, liefdedienst; G. .n an einer Sache finden = beh., pl. in iets hebben; auch zu G. .n = om u een pl. te doen; einem zu G. .n reden = iem. naar den mond praten; tun Sie mir den G. .n = doe mij 't gen. II. **gefäl'ten**, ft. (h.) = bevallen, behagen, aangenaam, welgevallig zijn; es gefällt mir hier = 't bevalt enz.; er gefällt sich in gewagten Behauptungen = hij heeft een zekere voorliefde voor gewaagde beweringen; sich etw. g. lassen = zich iets laten welgevallig; das kann ich mir nicht g. lassen = kan ik maar niet zoo laten doorgaan; das lasse ich mir g! = vooruit dan maar! komaan! dat vind ik goed! na, du gefällt mir! = nou, jij bent ook een mooie!

gefäl'tig = dienstwillig, -vaardig, gediensig, vriendelijk (voor), beleefd, voorkomend; bevallig; aangenaam, welgevallig; [= fälltig: vervallen, verschenen, betaalbaar]; g. gegen = vriendelijk enz. voor (jegens); ein g. .es Außere(s) = een aang. voorkomen; ein Gott g. .es Opfer = een God(wel)gevallig offer; was ist Ihnen g.? = wat is er van uw dienst? was ist g.? = wat blijft U? wat is er van uw orders? Zigarre g.? = wilt u een sigaar? zur g. .en Benutzung = om naar verkiezing gebruik van te maken, ter beschikking. **Gefäl'tigkeit**, w. —, —en = dienstvaardigheid, gediensigheid, voorkomendheid, beleefdheid, vriendelijkheid; dienst, plezier. **Gefäl'tigkeitsakzept**, f. = beleefdheidsakcept. **Gefäl'tigkeitsrücksticht**, w. = aus G. .en = uit beleefdheid, om tem. (of elkaar) plezier te doen. **Gefäl'tigkeitswechsel**, m. = plezierpapier. **gefälligt'** (gef.) = als 't u blijft; melden Sie mir g. = wees zoo goed (gelieve) mij te melden. **Gefäll'licht**, w. — = behaagzucht, koketterie. **gefäll'süchtig** = behaagziek, koket. **Gefäl'tel**, f. —s = plooiën, vouwen, plooiel; geplooi, gevouwen.

gefan'gen = gevangen; g. nehmen, fegen, fügen, halten (II); mit g., mit gefangen = mee gev., mee gehangen; Gefangene(r) = gevangene. **Gefan'genaufseher** zie Gefangenhüter. **Gefan'genhans**, f.; -nahme (-nehmung), w. = gevangenhuis; -neming.

Gefan'genhaft, w. = gevangenschap; die babylonische G. = de Babylonische ballingschap. **Gefan'genwärter**, m. = gevangenebewaarder, cipier. **gefäng'lich** = gevangelijk; g. eingehen = gevangen zetten, arresteeren; g. .e Haft = **Gefäng'nis**, f. —jes, —je = gevangenis; zu zwei Jahren G. verurteilen (II). **Gefäng'nisstrafe**, w. = gevangenisstraf. **Gefäng'niswesen**, f. = gevangeniswezen, -stelsel.

Gefa'sel, f. —s = geleuter, gebazel.

Gefäß', f. —es, —e = (alg.) vat (ook in plant en dier); bak, beker; gevest, greep (eines Degens). **Gefäß'barometer**, f. = bakbarometer. **gefäß't** = Part. v. fassen; en kalm, bedaard, rustig, onderworpen; ich war auf das Schlimmste g. = op 't ergste voorbereid; sich auf (III.) g. machen, halten = zich op iets voorbereiden. **Gefäß'theit**, w. — = kalmte, bedaardheid.

Gefecht', f. —(e)s, —e = gevecht, strijd, kamp.

Gefe'ge, f. —s = geveeg, ('t) vegen.

gefeit' = gevrijwaard, immuun.

Gefie'bel, f. —s = gefiedel, vioolgekras.

Gefieder, f. —s = gevederte, pluimage; vogel, gevogelte; vederen (eines Pfeiles); (spring-)veeren (eines Schlosses); seltenes G. = witte raaf. **gefiedert** = gevederd, gepluimd; (*blad*) gevind, vinnervig. **Gefilde**, f. —s, — = (poet.) veld, akker, vlakke; die G. der Seligen = de velden der zaligen, de Elyzeesche velden, *vgl.* Elyfjöld. **gefildert** = gevingerd, vinger-vormig.

gefl. = gefällig (st).

Geflacht, f. —s = geflaker, geflikker. **geflammt** = gevlamd, gewaterd, gegolfd. **Geflacht**, f. —s = gefladder, gewapper. **Geflecht**, f. —(e)s, —e = gevlecht, vlecht-, netwerk. **gefleckt** = gevlekt, gevlaakt, gestip-peld. **Geflenn**, f. —s = gehuil, gedrens, gegriem. **Geflente**, f. —s = gelap. **Geflieg**, f. —es, —e = riviernet; -bed. **Geflümer**, f. —s = geflikker, geflaker, gefonkel. [**gefliessen** = beflissen]. **Geflühenheit** = Beflissenheit. **gefliessen** = opzettelijk, voorbedachtelijk, expres. **Geflüche**, f. —s = gevloek. **Geflügel**, f. —s = gevogelte. **Geflügelhändler**, m. = koopman in gevogelte, poelier. **Geflügelmarkt**, m. = hoendermarkt. **gefli-gelt** = geveugeld, gewiekt; g. . es Wort = gevl. woord. **Geflüter**, f. —s = snoeverij, pocherij. **Geflüster**, f. —s = gefluister; gelispel.

Gefolge, f. —s, — = gevolg, stoet, sleep; im G. = (ook) in zijn gevolg, als nasleep; im G. haben = na zich sleepen; [in G. = ingevolgt]. **Gefolgschaft**, w. —, —en = gevolg, stoet; gehoorzaamheid; eenem die G. ver-fagen = iem. de geh. opzeggen. **Gefoppe**, f. —s = gefop, geplaag.

Gefrage, f. —s = gevraag. **Gefrais**, f. —es = (*waat*) stuipen. **Gefräß**, f. —es, —e = vreten, voe(de)r; muil, bek. **gefrahig** = gulzig, vraatzuchtig. **Gefrahigkeit**, w. — = gulzigheid, vraatzucht. **Gefreite(r)** = infanterist (kavallerist, artillerist) 1e klasse (*die soms soldaten aanvoert*). **Gefrett**, f. —(e)s = gedoe, gezeur, gehaspel, plaag, kwelling. [**gefrennd**, **gefrenndet** = bevriend; verwant]. **Gefrier-apparat**, m. = ijsmachine. **gefrierbar** = bevroerbaar. **gefrieren**, ft. (f.) = bevroeren, verstijven. **Gefrierfleisch**, f. = bevroren vleesch. **Gefriermaschine**, w. = ijsmachine. **Gefrierpunkt**, m. = vriespunt. **Gefro-rer**(e)s, f. = ijs (vanille-, koffie- enz.).

Gefüge, f. —s, — = samenstel, bouw, struktuur; (*geol.*) laag. **gefugig** = voeg-, buigzaam, plooibaar, meegaand, gedwee. **Gefugigkeit**, w. — = voegzaamheid enz.

Gefühl, f. —(e)s, —e = gevoel(en), aandoening, gewaarwording. **gefuhlig** zie **gefuhvoll**. **gefuhlos** (gegen) = gevoelloos (voor), ongevoelig, onverschillig, hard. **Gefuhlosigkeit**, w. — = gevoelloosheid enz. **Gefuhlsbuselei**, w. = ziekelijke gevoeligheid, gevoelerigheid. **Gefuhls'mensch**, m.; -fache, w.; -sinn, m. = gevoelsmensch; -zaak; -zin.

gefuhvoll = gevoelvol, gevoelig, teeder, harte-lijk, met gevoel, met warmte.

gefunkt: der gefunte Schein = 't vijfde aspekt (*stand van 2 planeten die 1/5 v. d. diereriem (72°) van elkaar verwijderd zijn*). **gefunden**, *vgl.* Ipreffen II. **Gefunfel**, f. —s = gefonkel, fonkeling. **gefurcht** = gegroefd, gerimpeld. **gefurchtet** = in den vorstestand verheven. **Gegacker**, f. —s = gekakel, gesnater.

gegeben = gegeven; der g. e Mann = de geschikte man. **gegebenfalls** = in 't gege-

ven geval, eventueel, waar de gelegenheid zich voordoet.

Gegeige, f. —s = gefiedel, vioolgekras.

gegen, Präp. mit Acc. = tegen, jegens, voor, tegenover; freundlich, gülig, taub g. = . . . voor of jegens; tegen (in feindlichem Sinne), in strijd met: g. den Feind kämpfen, g. das Gesetz, g. seinen Willen; tegen, voor, in plaats van, in ruil voor, à: g. Barzahlung, g. bar = tegen kontante betaling, à comptant; Spott g. Spott = spot tegen, voor spot; ich wette zehn g. eins = tien tegen een; tegen, (vergeleken) bij: g. seinen Bruder ist er ein Riese; tegen (zeitlich), naar: er ging g. die fünfzig = hij liep naar de vijftig; g. Abend = tegen den avond; g. ein Uhr = omstreeks 1 uur; tegen, ongeveer (in Quantitätsbestimmungen): g. 100 Menschen = ongeveer 100, bij de 100 menschen; [(in räumlichem Sinne) naar, in de richting van, tegenover]. **Ge-genabdruck**, m. = tegenproef, -afdruk.

Ge-genangriff, m.; -anfrage, w.; -anschlag, m. = tegenaanval; -aanklacht; -aanslag. **Ge-genankunft**, w.; -ankündigung, w.; -antrag, m. = tegenmaatregel; -poging; -voorstel.

Ge-genantwort, w. = wederwoord, repliek.

Ge-genartikel, m.; -arznei, w.; -auftrag, m. = tegenartikel; -(genees)middel; -order.

Ge-genaussage, w. = tegenstrijdige, tegenover-gestelde verklaring.

Ge-genbatterie, w.; -bebingung, w.; -befehl, m. = tegenbatterij; -voorwaarde; -bevel.

Ge-genbemerkung, w. = opmerking tegenover (een andere); er machte die G. = hij merkte daartegenover op.

Ge-genbericht, m.; -beschuldigung, w.; -Be-fund, m.; -beweis, m. = tegenadvies (-rapport); -beschuldiging; -bezoek; -bewijs.

Ge-genbild, f. = pendant; evenbeeld, kopie; contrast. **Ge-genbitte**, w. = tegenverzoek.

Ge-genbüchse, w. = kontreskarpe. **Ge-gen-bücher**, fchw. (h.) = tegenboeken. **Ge-gen-bürge**, m. = tweede borg. **Ge-gendürgschaft**, w. = tweede borgtocht.

Ge-gend, w. —, —en = (land)streek, landschap, (*soms ook*) land, plaats.

Ge-gendampf, m. = tegenstoom. **Ge-gendienst**, m. = wederdienst; zu G. (en) gern bereit = tot wederdienst gaarne bereid. **Ge-gendruck**, m. = tegendruk; ook = -abdruck.

gegeneinander = tegen, voor, tegenover elkaar.

gegeneinanderhalten, ft. (h.) = tegen elkaar houden, vergelijken. **gegeneinanderstellen**, fchw. (h.) = tegenover elkaar stellen, konfronteren, naast elkaar stellen. **Gegeneinander-stellung**, w. = konfrontatie; vergelijking.

Ge-gentwurf, m. = tegenontwerp. **Ge-gener-klärung**, w. = tegenverklaring, weerlegging.

Ge-genforderung, w. = tegenvordering, rekonventionele vordering. **Ge-genfrage**, w. = wedervraag. (**Ge-genführer**), **Ge-genführer**, m. —s, — = tegenvoeter. **Ge-gengefälligkeit**, w. = wederdienst. **Ge-gengeschenk**, f. = tegen-geschenk. **Ge-gengewicht**, f. = tegengewicht; (*fig.*) tegengewicht; einer Sache das G. halten = tegen iets opwegen, evenwicht met iets maken, iets in balans houden. **Ge-gengift**, f. = tegengif.

Ge-gengrund, m. = tegenargument. **Ge-gengruß**, m. = weder-, tegengroet.

Ge-genhieb, m.; -kaiser, m.; -klage, w.; -kompliment, f; -könig = tegenjlag (-stoot); -kelzer; -eisch (-vordering, rekonventie); -kompliment; -koning.

- Ge'gentontrahent**, m. = kontraktant ter andere zijde. **Ge'gentaufgraben**, w. = tegenloopgraaf. **Ge'gerleistung** w. = kontraprestatie; (ook) vergoeding, dekking. **Ge'genliebe**, w. = wederliefde. **Ge'genlist**, w. = tegenlist. **Ge'genmarsch**, m. = tegenmarsch. **Ge'genmauer**, w. = tegenmuur, tweede muur. **Ge'genmeinung**, w. = tegenovergestelde meening. **Ge'genmine**, w. = tegen-, kontramijn; (beu.) kontermine. **ge'genminieren**, [schw. (h.) = tegenmijnen maken, kontermineeren.
- Ge'genmittel**, f.; -mittel, m.; -order, w.; -papi, m. = tegen[middel; -spier (antagonist); -order; -pauz.
- I. **Ge'genpart**, f. = tegendeel. II. **Ge'genpart**, m. = tegenpartij, -stander.
- Ge'genpartei**, w.; -pfeiler, m. = tegenpartij; -pijler (steunboog).
- Ge'genprobe**, w. = tegen-, vergelijkende proef (muntw.), controleproef, getuige; ook = -abdruif. **Ge'genrechnung**, w. = controle, verifikatie; tegenrekening. **Ge'genrede**, w. = tegenspraak, antwoord, wederwoord. **Ge'genrimeise**, w. = addoening.
- Ge'gensatz**, m. = tegenstelling, ('t) tegenovergestelde; contrast; in G. zu (gegen) = in tegenstelling met. **ge'gensätzlich** = tegen(over)gesteld. **Ge'gensätze** w. = (de) andere schaal. **Ge'genshall**, m. = echo. **Ge'genschein**, m. = weerschijn; tegenbewijs, revers; souche; (astr.) oppositie. **Ge'genschenkung**, w. = wederkeurig geschenk, w.e. schenking. **Ge'gensschlag**, m. = weer-, terugslag. **Ge'genschrift**, w. = weerlegging, verweer. **Ge'genschuld**, w. = schuld tegenover schuld, vordering van den schuldenaar. **Ge'genseite**, w. = weer-, keerzijde, andere zijde. **ge'genseitig** = tegenovergesteld; wederzijds(ch), wederkeurig, onderling. **Ge'genseitigkeit**, w. = wederkeurigheid, reciprociteit; Verjsicherung(sgefellchaft) auf G. = onderlinge verzekering(smaatschappij). **ge'genseitig** = wederkeurig; van den anderen kant. **Ge'gensegnel**, f. = tegenzegel. **Ge'gensinn**, m. = tegengestelde (beteekenis). **Ge'genionne**, w. = bijzon, parhelium. **Ge'genspiel**, f. = tegenspel; [= Wiberpiel]. **Ge'genspieler**, m. = tegenspeler.
- Ge'genstand**, m. = voorwerp, ding, zaak; voorw. (einer Untersuchung, Wissenschaft), onderwerp, thema (einer Abhandlung, Rede); sein G. = (ook) zijn meiseje; 5 Mark? — das ist ja sein G. = dat is toch niets van belang. **ge'genständig** = tegenstandig, -overstaand. **ge'genständlich** = zakelijk, objectief. **Ge'genständlichkeit**, w. = zakelijkheid, objectiviteit. **ge'genstandslos** = zonder inhoud; ongegrond; doelloos; wezenloos.
- Ge'genstimme**, w.; -stoss, m. -strom, m.; -strömung, w.; -strophe, w. = tegen[stem; -stoot; -stroom; -strooming; -strofe.
- Ge'gentück**, f. = tegenstuk, -hanger, pendant, we(d)erga (zu: van). **Ge'gentausch**, m. = tegenruil. **Ge'genteil**, f. = tegendeel; [tegenpartij]. **ge'genteilig** = tegen(over)gesteld. **Ge'genteiliges** = 't tegen(over)gestelde, tegenbericht e. d. [ge'genteils = in tegendeel; van den anderen kant]. **ge'gentreien**, ft. (h.) = tegentrappen. **Ge'gentür**, w. = tochtdeur, dubbele deur.
- I. **gegenü'ber**, Präp. mit Dativ = tegenover; er wohnt mir, der Kirche g. = tegenover mij, tegenover de kerk; g. von Mannheim = Mannheim g. II. **Gegenü'ber**, f. —, — = overbuur, vis-à-vis.
- gegenü'bersteh(e)n**, unr (h) = tegenover (iets) staan; sie stehen sich gegenüber = zij staan tegenover elkaar. **gegenü'berstellen**, [schw. (h.) = tegenoverstellen; einem einen (Auge in Auge) g. = iem. met een ander konfronteeren. **Gegenü'berstellung**, w. = tegenstelling, tegenover-elkaar-stelling, konfrontatie. **gegenü'bertreten**, ft. (f.) = zich verzetten tegen; weerleggen, loochenen.
- Ge'genunterschrift**, -unterschrift, w. = medeonderteekening, kontraseign.
- Ge'genverbuchung**, w. = tegenboeking. **Ge'genverpflichtung**, w. = wederkeurige verplichting. **Ge'genversicherung**, w. = herverzekering; tegenstrijdige, -overgestelde bewering. **Ge'genversprechen**, f. = tegenbelofte. **Ge'genversuch**, m. = tegenproef, controle. **Ge'genvormund**, m. = toezienende voogd. **Ge'genvorschlag**, m. = tegenvoorstel. **Ge'genvorstellung**, w. = tegenwerping, -betoog.
- Ge'genwall**, m. = tegenwal. **Ge'genwart**, w. = tegenwoordigheid, aanwezigheid; ('t) tegenwoordige, tegenwoordige tijd, heden. **ge'genwärtig** u. **gegenwärtig** = tegenwoordig; aanwezig, present; nu, thans; das ist mir nicht mehr g. = dat staat mij niet meer voor (den geest); G. . es = (ook) dit schrijven, deze. **Ge'genwechsel**, m. = herwissel; ruil, toegift. **Ge'genwehr**, w. = tegenweer. **Ge'genwert**, m. = tegenwaarde. **Ge'genwind**, m. = tegenwind. **Ge'genwinkel**, m. = overstaande hoek. **Ge'genwirkung**, w. = terugwerking, reaktie. **Ge'genwohner**, m. = tegenwoner. **Ge'genzeichen**, f. = tegensein, -signaal; tweede merk. **ge'genzeichnen**, [schw. (h.) = medeonderteekenen. **Ge'genzeuge**, m. = tegengetuige; getuige à décharge. **Ge'genzug**, m. = tegenzet.
- Gegir're**, f. —s = gekir.
- geglie'dert** = geled; ingedeeld, onderverdeeld, vgl. gliedern.
- Gegner**, m. —s, — = tegenstander, -partij. **geg'nerisch** = tegenoverstaande, van de tegenpartij, tegen... **Geg'nerschaft**, w. — —en = vijandschap; (de) tegenstanders.
- Gegrü'(h)le**, f. —s = gebrul, gebulk, gehuil.
- Gegrün'ge**, f. —s = geknor.
- geh.** = geheft; ingenaaid.
- Geha'be**, f. —s, **Geha'ben**, f. —s = gedrag, gedoe, manier van doen. [Geha'ben sich, [schw. (h.) = zich houden, zich gedragen; gehab(e) dich wohl! = vaarwell 't ga je goed!]. **(gehä)big**, soms voor behäbig. **Gehäc'le**, f. —s = gehak, getimmer. **Gehäc'le**, f. —s = (gwst.) gehakt.
- Gehä'der**, f. —s = getwist, geharrewar, strijd.
- I. **Gehält'**, m. —(e)s = inhoud, gehalte, allooï, (innerlijke) waarde; (gwst.) vat, kist e. d.
- II. **Gehält'**, f. —(e)s, —e u. Gehälter = salaris, bezoldiging, traktement, (jaar)wedde; **gehalt'en** = gehouden; ernstig, kalm. [gehalt'ig = waardevol, pittig.] **gehalt'leer**, -los = waardeloos, onbeduidend. **Gehält'losigkeit**, w. — = waardeloosheid enz. **gehalt'reich**, -voll = waardevol, van waarde, rijk aan inhoud, vol betekenis. **Gehalts'abzug**, m. = traktementsvermindering, -aftek. **Gehalts'anprüche**, Pl. = salariseischen, verlangd salaris. **Gehalts'außbesserung**, -erhöhung, -zulage, w. = verhooging van salaris, opslag, salaristoelage. **Gehäm'mer**, f. —s = gehamer.
- Gehän'ge**, f. —s, — = hangerij, scharrelpartij; riem, koppel; guirlande, festoen; hangooien (bes Hundes); hanger (an Uhrketten, Ohrringen

ufw.); wat aan iets hangt (*aan den kerstboom bijn.*), versieringen, aanhangsel, hangende stukken enz.; helling. **gehar'nist** = geharnast, gepantserd (*ook fig.*): krijgshaftig. **gehär'tet** = gehard. **gehä'fig** = hatelijk, afschuwelijk, vijandig; (*ook*) gehaat. **Gehä'figkeit**, w. — = hatelijkheid; bitterheid. **Gehan'**, f. —(e)s, —e = hakhout. **Gehäu'te**, f. —s, — = koker; kast(je) (einer Uhr z. B.); blok (eines Hobels); hulsel, zaaddoos; klokhuis; huis(je) (einer Schneide); omhulsel.
geh'bar = begaanbaar.
geh'e'b(e) = (*gwst.*) stevig, dicht. **Gehet'te**, f. —s, — = broedsel, teelt; (*fig.*) gewoel.
Geh'e'ge, f. —s, — = omheining, afsluiting, park, wildbaan; eimen ins G. kommen = onder iems. duiven schieten, op een anders terrein komen.
Geh'e'geauffeher, m. = jachtopziener, boswachter.
geheim' = [vertrouwd, bevriend]; geheim(zinnig), verborgen, stil; g. tun = geheimzinnig doen; in g., en, insgeheim = in 't geheim, heimelijk. **Geheim'buch**, f. = geheimboek. **Geheim'bund**, m. = geheime bond, geheim verbond, g. genootschap. **Geheim'bändler**, m. = lid van een geheim genootschap. **Geh'e'meraz** zie **Geh'eimrat**. **Geheim'fach**, f. = geheim vak. **Geheim'haltten**, f. (h.) = geheim houden. **Geheim'haltung**, w. = geheimhouding. **Geheim'kraft**, w. = geheime, geheimzinnige kracht. **Geheim'lehre**, w. = geheime leer. **Geheim'mittel**, f. = geheimmiddel. **Geheim'nis**, f. —jes, —je = geheim, (*plechtig*) geheimnis; ein öffentliches G. = een openbaar, publiek geheim; G. je vor einem haben = geheimen voor iem. hebben. **Geheim'nisträger**, m. = geheimzinnig mensch, iem. die geheimzinnig doet, die altijd geheimen heeft. **Geheim'nisträgerin**, f. = geheimzinnigheid, geheim gedoe. **Geheim'nisvoll** = geheimzinnig. **Geheim'vollzift**, m. = geheime agent, detective. **Geheim'rat**, m. = geheimraad (*een titel*). **Geheim'schreibekunst**, w. = geheimschrijfkunst, kryptografie. **Geheim'schreiber**, m. = geheimschrijver. **Geheim'schreiberei**, w. = sekretarie. **Geheim'schrift**, w. = geheimschrift. **Geheim'sekretär**, m. = partikuliere sekretaris. **Geheim'vorbehalt**, m. = reservatio mentalis.
Geh'e'ig', f. —es = bevel; auf sein G. (U).
ge'h(e)n, unr. (f.) (du gehst, er geht; ging; ginge; geh(e)l gegangen) = gaan, loopen, reizen, vertrekken; schlafen, betteln, spazieren g. = gaan slapen enz.; wie er geht und steht = zooals hij reilt en zeilt; ach geht = och, loop heen! der Zeit geht = rijst; meine Meinung geht dahin, daß .. = mijn meening is, dat ..; so geht's = zoo gaat 't, zoo kan 't; das geht nicht = (*ook*) dat kan niet; es geht ein starker Wind = er waait een hevige wind; es g. selfsame Neben von ihm = er loopen rare praatjes over hem; es geht ein Gerücht = er loopt een gerucht; ich werde morgen daran g. = ik zal er morgen mee beginnen; es geht auf 12 = 't loopt naar 12; das geht auf mich = dat gaat, doelt op mij, is op mij gemunt; das geht auf Preisserhöhung = dat loopt op prijsverhoging uit; das Fenster geht auf die Straße = ziet op de straat uit; auf einen Zaler g. 30 Silbergrochen = in een daalder gaan 30 S.; diese Arie geht aus F = staat in F; der Rod geht ihm bis an die Arie = reikt hem tot de knieën; er geht ins 20. Jahr = hij gaat in zijn 20ste jaar; in sich g. = in zich zelf keeren; mit der Bahn, mit der Post, mit

dem Schiff g. = met 't spoor, met de diligence, met de boot gaan; es geht nach der Reife = 't gaat volgens de beurt; wenn es nach ihm ginge = als hij zijn zin kreeg, als 't naar zijn zin ging; das geht über alles = dat overtreft alles; es geht über meinen Verstand = 't gaat mijn verstand te boven; Zufriedenheit geht über Reichtum = is meer dan; Gewalt geht vor (ob. über) Recht = macht, geweld gaat boven recht; vor sich g. = gaan, gebeuren, plaats hebben, zich afspelen; wie das so geht! = hoe (zoo) gaat dat! zu Schiff g. = sloop g.; zu Tisch g. = aan tafel g.; g., (h.): ich habe mich müde gegangen = ik heb me moe geloopt; ich habe mir die Zunge wund gegangen = ik heb mijn voeten stuk geloopt; vgl. Arbeit, Ende, Falle, Hand, Krüde, Land, Reim, nahe, Reize, Rot, Note, Rat, schief, schmieren, Schürden, Schritt, sicher, statten, Stück, vier, Weg I. u. a. II. **Ge'h(en)**, f. —s = ('t) gaan, ('t) loopen; im G. = onder 't loopen.
Gehent', f. —(e)s, —e = draagband, degenriem; hanger. **gehen'telt** = met een hengel. **Gehet'ze**, f. —s = gestook, gehits, aanhitsing, vervolging, gejaag, gedrijf. **gehen'er** = pluis, in den haak, zooals 't hoort; es ist hier nicht g. = niet pluis, niet in den haak; 't spookt hier; mir ist da nicht g. = ik ben daar niet op mijn gemak. **Geh'eul'**, f. —(e)s = gehuil, geloei, gekerm.
Gehil'te, m. —n, —n = helper, bediende, adjunkt. **Gehil'fin**, w. —, —nen = helpster, bediende, juffrouw. **Gehirn'**, f. —(e)s, —e = hersens (*ook fig.*), brein. **Gehirn'chen**, f. —s, — = hersentje, (*soms*) domkop, hals.
Gehirn'entzündung, w.; **er'shütterung** w.; **erweidung**, w.; **flieber**, f. = hersenontstekking; -schudding; -verwekking; -koorts.
Gehirn'häutchen, f.; **krankheit**, w.; **leiden**, f. = hersenvlies; -ziekte; -aandoening.
gehirn'los = hersenloos, breinloos.
Gehirn'losigkeit, w.; **nerven**, Pl.; **schale**, w. = hersenloosheid; -zenuwen; -pan.
Gehirn'substanz, w.; **stätigkeit**, w. = hersen'substantie; -werkzaamheid.
geh'o'ben = opgeheven; verheven, opgewekt, plechtig; g., e Sprache = verheven taal, stijl; in g., er Stimmung sein, sich g. fühlen = plechtig gestemd zijn. **Ge'höft'**, f. —(e)s, —e, **Gehöf'te**, [*ook: Gehöf'be*], f. —s, — = hoeve, hofstede, boerderij, boereplaats. **Gehöft'sperre**, w. = isoleering van een hoeve (*wegens veenziekte e. d.*). **Gehö'ne**, f. —s = gehoon, gespot, geschimp. **Gehölz'**, f. —es, —e = hout, bosch(je). **Gehör'**, f. —(e)s = gehoor; ooren; nach dem G. (spielen) = op 't gehoor; um G. ansuchen = om audiëntie verzoeken; G. geben, schenken, finden = gehoor geven enz. **gehör'chen**, schw. (h.) = (einem) gehoorzamen.
gehö'ren, schw. (h.) = (toe)behooren, hooren, toekomen; das gehört nicht hierher = dat behoort hier niet thuis, komt hier niet te pas; der Salat gehört zum Braten = behoort bij 't vleesch; sie g. zusammen = zij beh. bij elkaar; er gehört zu meinen Freunden = hij (be)hoort tot enz.; es gehört Salz in die Suppe = er moet, behoort zout enz.; dazu gehört Mut = daar is moed voor noodig; das gehört zur Sache = dat hoort er zoo bij; dir gehört eine Tracht Prügel = jij moest een pak slaag hebben; (*gwst.*) der gehört ausgelacht = hij verdient uitgelachen te worden; sich g. = passen, betamen; wie ichs gehört = zooals 't (be)hoort, betaamt.

Zie ook Gehirn...

Gehörgang, m. = gehoorgang. **gehörig** = (toe)behoorend; vereischt; behoorlijk, flink, echt; der zum Hause g. e Garten = de bij 't huis behoorende tuin; das ihm g. e Haus = 't hem (toe)behoorende huis; das g. e Alter = de vereischte leeftijd; ein g. er Sturm = een flinke storm; es regnet g. = 't regent flink. **Gehörigkeit**, w. = gepastheid, betamelijkheid; ('t) toebehooren.

Gehörknochen, m. (= **Knöchelchen**, f.); **Kranzheit**, w.; **Lehre**, w. = gehoor|beentje; -ziekte; -leer.

gehörlos = gehoorloos, doof. **Gehörlosigkeit**, w. = doofheid. **Gehörn**, f. -(e)s, -e = horens, gewel. **Gehörnerv**, m. = gehoorzenuw. **gehört** = gehoord (ook *fig.*) **Gehörorgan**, f. = gehoororgaan. **Gehörrohr**, f. = hoorbuis, spreekhoorn. **Gehörsaal**, m. = gehoorzaal, auditorium.

I. **gehörsam**, Adj. = gehoorzaam; Ihr g. fter Diener = Uw onderdanige dienaar. II. **Gehorsam**, m. -(e)s = gehoorzaamheid; den G. fündigen = de g. opzeggen.

Gehörtsamen, fchw. (h.) = gehoorzamen. **Gehörshäute**, w. = slakkehuis (in 't oor). **Gehörsin**, m. = gehoorzin. **Gehörstrichter**, m. = spreekhoorn. **Gehörtrummel**, w. = oortrommel. **Gehörwerkzeug**, f. = gehoororgaan.

Gehre, w. —, -n, **Gehren**, m. —s, — = geer (*alg.*, ook aan *kleedingsstuk en als schpt.*); baan (eines Reibes); diagonaal, schuin, geering; wigvormig stuk. **Gehrlade**, w. = verstekbak. **Gehrmaß**, f. = verstekhaak.

Gehrrod, m. = gekleede jas.

Gehring, w. —, -en = geering, schuinte; (*tim.*) verstek; auf G. fchneiden = schuin, overdwars knippen.

Gehrstab, **Gehrstock**, m. = wandelstok.

Gehrvel, f. —s = geplaag, plagerij. **Gehülfe** zie **Gehilfe**. **Gehrste**, f. —s = gehoest, gekuch.

Gehwert, f. = loopend werk, raderwerk; (*scherts.*) voeten, loopers.

geien, fchw. (h.) = (die Gegef) geien, inhalen.

Geier, m. —s, — = gier; hol dich der G. l = de drommel haal je! **Geierabter**, m. = lammergier.

Geierseule, w.; **Geierfalte**, m.; **Geierkönig**, m. = gier|huil; -valk; -koning.

Geierfer, m. —s = speeksel, kwijl, zeever; (*fig.*) zwadder, venijn. **Geierferbart**, m. = zeever-, kwijlbaard; ook = **Geierferer**, m. —s, — = zeeveraar, kwijler; nijdgaard.

geierferig = bekwijld, bezeeverd; bezwadderd, nijdig. **geierfern**, fchw. (h.) = zeeveren, kwijlen; (uit)spuwen; nijdig doen, giftig spreken, uitvaren; vor Wut g. = venijn spuwen. **Geiersfertuch**, f. = slab, kwijlboekje.

Geige, w. —, -n = viool; die erste G. spielen (*ll eig. en fig.*); ihm hängt der Himmel voller G. n = de speelman zit bij hem op 't dak, hij is bijzonder opgeruimd.

geigelt (ge-igelt) = borstelig, stekelig.

geigen, fchw. (h.) = viool spelen. **Geigenbogen**, m. = strijkstok. **Geigenbohrer**, m. = drillboor.

Geigenfutter (at), f.; **Geigenhals**, m.; **Geigenhars**, f. = viool|kist (-foedraal); -hals; -hars.

Geigenholz, f.; **Geigenmacher**, m.; **Geigenregister**, f. = viool|hout; -maker; -register.

Geigenfalte, w.; **Geigenfattel**, m.; **Geigenfischel**, m.; **Geigenföhle**, w.; **Geigenföhler**, m. = viool|snaar; -kam; -sleutel; -school (-methode); -speler.

Geigenfleg, m. = kam van de viool. **Geigenstimme**, w. = vioolpartij. **Geigenstrich**, m. = streek op de viool. **Geigenkunde**, w. = vioolles.

Geigenwirbel, m. = schroef van een viool.

Geiger, m. —s, — = violist, vioolspeler.

Geigerei, w. —, -en = gespeel op de viool, gefiedel.

geil = gell, weelderig, welig. **Geile**, w. — = geilheid, weelderigheid; die G. n = de teelballen (des Bibers). **geilen**, fchw. (h.) = [springen, bedelen]; geilen, geil zijn, mesten.

Geilheit, w. — = geilheid, weelderigheid.

Geilhel, m. —s, — (auch: w. —, -n) = gijzelaar, borg.

Geißer, m. —s, — = geizer, heete springbron.

Geißhaare zie **Geißhaare**.

Geiß, w. —, -en = (fdd.) geit. **Geißbart**, m. = boksbaard; (*plant*) geitebaard. **Geißbaum**, m. = witte ahorn. **Geißblatt**, f. = geiteblad, kamperfoelie. **Geißbok**, m. = (geite)bok.

Geißel, w. —, -n = geesel (ook *fig.*); karwats, zweep. **Geißelbruder**, m. = geeselbroeder, flagellant. **Geißelstich**, m. = geesel-, zweepslag. **geißeln**, fchw. (h.) = geeselen, tuchtigen, kastijden. **Geißelherden**, f. = zweepdiertje.

Geißelung, w. —, -en = geeseling.

Geißher, m. —s, — = (fdd.) geiteherder.

Geißhelf, f.; **Geißfuß**, m.; **Geißhaare**, f. = geitel|vel; -voet (-poot; breekijszer, koevoet; (*plant*) zevenblad); -haar.

Geißherde, w.; **Geißhirt**, m.; **Geißheber**, f. = geitel|kudde; -herder (-hoeder); -le(d)er.

Geißlein, f. —s, — = geitje.

Geißler, m. —s, — = geeselaar; geeselbroeder, -monnik, flagellant.

Geist, m. -(e)s, -er = geest: ziel; bewustzijn; adem, levensgeest; onlichamelijk wezen; verstand, vernuft; genius; gas, essens; im G. e = in verbeelding, in zijn geest; in jems G. e handelt (!); dienstbarer G. = dienstbare, dienstdigste geest, dienstdode; gute, böse G. er (!); der (Heilige) G. = de Heilige Geest; der G. kommt über ihn = hij krijgt den geest, de geest wordt vaardig over hem; ein Mann von G. = een man van geest, van vernuft; was G. es hindert er? = van welken geest is hij doortrokken? wie is zijn geestelijke vader? G. einer Körperfchaft, eines Zeitalters, der Geſeße = geest van een vereniging enz.; vgl. *lebenbig e. a. geistanstrengend* = vermoelend, inspannend voor den geest. **Geistbildend** = vormend, ontwikkelend. **Geistfien**, fchw. (h.) = (*nog gult.*) spoken, rondwaren.

Geistfrahm ich = spookachtig. **Geistfrahm**, m. = geestebezwering. **Geistfrahmner**, m. = geestebezwearer, -uitdrijver, exorcist. **Geistfrahmung**, w. = geestebezwering, exorcisme; oproeping van geesten. **Geistfrahmlich** = bleek als een geest. **Geistfrahmlichkeit**, w. = geestverschijning. **Geistfrahmlichkeit**, w. = vrees voor spoken. **Geistfrahmlichkeit**, w. = spookgeschiedenis. **Geistfrahmlichkeit** = spookachtig, als een geest. **Geistfrahmlichkeit**, fchw. (h.) = (spookachtig) opdoemen, spookachtig schijnen, een spookachtig licht werpen. **Geistfrahmlichkeit**, m. = geestezener. **Geistfrahmlichkeit**, w. = spookuur. **Geistfrahmlichkeit**, w. = geestewereld.

Geistfrahmlichkeit = verstrooid, afgetrokken; wie g. = als wezenloos. **Geistfrahmlichkeit**, w. = verstrooidheid, afgetrokkenheid, geestesafwezigheid. **Geistfrahmlichkeit**, w. = verstandelijke aanleg. **Geistfrahmlichkeit**, w. = geestesinspanning. **Geistfrahmlichkeit**, w. = verstands-

hoofdwerk, arbeid van den geest. **Gei'stesarmut**, w. = geestesarmoede, armoede van geest. **Gei'stesbitung**, w. = vorming van den geest, verstandontwikkeling. **Gei'stesfreiheit**, w. = geestesvrijheid, vrijheid van denken. **Gei'stesgabe**, w. = geestesgave. **Gei'stesgegenwart**, w. = tegenwoordigheid van geest. **Gei'stesgröße**, w. = grootheid van geest, zielegrootheid. **Gei'steskraft**, w. = geestvermogen, -kracht. **Gei'steskrankheit**, w. = krankzinnig, geestelijk ziek. **Gei'steskrankheit**, w. = krankzinnigheid. **Gei'stesrichtung**, w. = geestesrichting. **Gei'steschwach** = zwak van geest, zwakzinnig, achterlijk. **Gei'steschwäche**, w. = zwakheid van geest. **Gei'steschwung**, m. = vlucht van den geest. **Gei'stesstärke**, w. = sterkte van geest, van verstand. **Gei'stesattività**, w. = geesteswerkzaamheid. **Gei'stesumnachtung**, w. = verstandsverbijstering. **Gei'stesverwandt** = geestverwant, sympathetisch. **Gei'stesverwandtschaft**, w. = geestverwantschap, sympathie. **Gei'stesverwirrung**, -**gerüttung**, w. = verstandsverbijstering. **Gei'steswerk**, f. = werk, produkt van 't verstand, van den geest. **Gei'steszustand**, m. = geestvermogens, geestestoestand.

geiftig = onstoffelijk; geestelijk, verstandelijk, intellectueel; geestrijk; g. . e. **Sträfte** = geesteskrachten, geestvermogens; g. . e. **Interessen** = intellectueele, moreele belangen; g. . e. **Getränke** = sterke dranken; g. . er **Wein** = krachtige wijn; g. **Frank** = ziek van geest. **Geiftigkeit**, w. = onstoffelijkheid; geestrijkheid, alkoholgehalte. [**geiftlich** = onstoffelijk, spookachtig, geest. . .] **geiftlich** = geestelijk, kerkelijk-godsdienschtig, priesterlijk; g. . es **Lied** = g. lied; die g. . e. und weltliche **Macht** (des **Papstes**) = de g. . e. en wereldlijke macht; g. werden = g. . e. worden; der **Geiftliche**, ein **Geiftlicher** = de, een g. . e. **Geiftlichkeit**, w. = geestelijkheid. **geiftlos** = geesteloos, onbeduidend, laf. **Geiftlosigkeit**, w. = geesteloosheid, onbeduidendheid. **geiftreich** = geestrijk; geestig. **geiftreicheln**, **geiftreichliche**ren, **schw.** (h.) = geestig willen zijn, geestig doen. **geifttötend** = geestdoodend. **geiftvoll** = geestvol, geestig, vernuftig.

Geitau, f. = geitouw.

Geiz, m. —es = gierigheid, inhaligneid; begeerte zucht; wilde looten (in de **bladoksels** van **tabak**, **wijn**, **mais** e. d.). **Geizdrache**, m. = vrek, gierige draak. **geizen**, **schw.** (h.) = (mit etw.) gierig zijn (op iets), schriel zijn (met iets); schrapen; g. nach etw. = hunkeren, haken naar iets; den **Tabak** g. = de zijlooten uitsnijden (vgl. **Geiz**). **Geizhals**, m. = gierigaard, vrek. **geizig** (mit) = gierig (op), vrekking; [begeerig]. **Geiztragen**, m. = vrek.

Gejaid, f. —(e)s = (poet.) jacht. **Gejammer**, f. —s = gejammer, geklaag, gekerm. **Gejauchze**, f. —s = gejuich, gejubel. **Gejubel**, f. —s = gejuich. **Gejubel**, f. —s = gejuich, gejuich.

gekeilt: g. voll = prop-, stikvol; vgl. (ein) **keilen**. **Gekeite**, f. —s = gekijf. **Gekeiter**, f. —s = gepers, ('t) uitpersen (van **druiven**). **Gekeiter**, f. —s = gegichel, gegiechel. **Gekeitel**, f. —s = gekittelt.

Gekepp, f. —(e)s = gekep, geblaf. **Gekeppper**, f. —s = geklep(per), gerammel. **Gekeppsche**, f. —s = hand-, zweepgeklap. **Gekeppsch(e)**, f. —es = geklets, gebabbel. **Gekeppper**, f. —s = getjingel (op de **piano**). **Gekeppgel**, f. —s = ge-

bel, gelui. **Gekepp**, f. —(e)s, —e = klippen. **Gekepp**, f. —(e)s = gekletter, gerammel (van **wapenen** e. d.); klinken, geklink (van **glazen**). **Gekeppse**, f. —s = geklop. **Gekeppst**, f. —(e)s, —e = kloven, spleten.

Gekeppter, f. —s = geknetter, gekraak. **Gekeppter**, f. —s = geknars. **Gekeppter**, f. —s = geknetter, geknapper (van 't **vuur**); ruischen (van **zijde**).

Gekepp(e), f. —(e)s = gekook, kooksel. **Gekeppsch(e)**, f. —(e)s = kooksel. **Gekeppter**, f. —s = geklok (van een **kalkoen**); gerommel (in den **buis**). **gekeppert** = gekeperd. **gekeppert** = gekorrel. **Gekeppse**, f. —s = gekoos, ('t) liefkoozen, gevrij.

Gekepp, f. —(e)s = gekraak. **Gekeppsch(e)**, f. —es = gekraai, gekras. **Gekeppschel**, f. —s = (gwst.) rommel. **Gekeppsch(e)**, f. —es = gekrab-(bel), gekras. **Gekeppsch(e)**, f. —es = schraapsel, afvijsel, afval (van metalen), slakken. **Gekeppse**, f. —s = geplooi, plooiisel. **Gekeppschel**, f. —s = gekroes, gekrul; rimpels, gerimpel. **Gekeppsch**, f. —es = geschreeuw, gekrijt. **Gekeppschel**, f. —s = gekrabbel, geknoei. **gekeppsch** = (haaks) omgebogen. **Gekeppdrüse**, w. = darmscheel(s)-klier. **Gekeppse**, f. —s, — = darmscheel; omloop (van een **kalf**, **lam**).

gekeppstelt = gekunsteld, gemaakt. **Gekeppse**, f. —s = gekus, gezoen. **Gekeppsch**, f. —s = gelach; (**zag.**) plas. **Gekeppschter**, f. —s = gelach; schalendes G. = schaterend gelach, schaterlach; zum G. werden = uitgelachen, bespot worden. **Gekeppsch(e)**, f. . . g(e)s, . . ge = (feest-, gast)maal; ins G. hinein reben = in 't honderd redeneeren, in 't wild praten. **gekeppsch** = verlamd, kreupel. [**gekeppsch** = geleerd. **Gekeppschheit**, w. = geleerdheid]. **Gekeppschle**, f. —s = gestamel.

Gekeppschde, f. —s, — = land(schap), streek, terrein. **Gekeppschder**, f. —s, — = leuning, borst-wering, balustrade; latwerk; leibboom. **Gekeppschderboode**, w. = stijl, baluster. **Gekeppschderfenster**, f. = balkonvenster. **Gekeppschderpfosten**, m., -**säule**, w. = stijl, baluster. [**Gekeppsch**, f. —s, — = lang stuk land].

gekeppschgen, **schw.** (f.) = (an einen Ort, zum Hafen, ans Ende, zur Arone: aan de regering) komen; (zu Ehren, zur Entwidlung) komen, geraken. **Gekeppschpe**, f. —s, —(e)s = hangooen (van **jachthond**). **Gekeppscharm**, f. —(e)s = lawaai, geraas, spektakel. **Gekeppscharr**, f. —(e)s, —e = (gwst.) oude rommel, krot. **Gekeppsch**, f. . . lasses, . . lasse = vertrek, kamer, ruimte.

gekeppschjen = gelaten, kalm, bedaard, rustig, koel(bloedig), gemoedelijk, zonder gemoedsbezwaar. **Gekeppschjenheit**, w. = gelatenheid, kalme enz.

Gekeppschne (spr.: **zje.** . .), w. = gelatine.

Gekeppschlauf, f. —(e)s = (**zag.**) loopplaats (van **wild**, **gevogelte** en van **jachthonden**); ook = **Gekeppschlauf**, f. —s = geloop, gedraaf. **gekeppschfig** = vlug, vaardig, vlot; gebruikelijk; eine g. . e. **Hand** = een loopende, vlugge hand; g. . e. **Zunge** = radde tong; die **se** Sprache ist ihm g. = hij spreekt die taal vlot; etw. ist mir g. = is voor mij iets heel gewoons; g. sprechen = vloeiend, vlot spreken; ein g. . er **Ausdruck** = een gebruikelijke, bekende uitdrukking. **Gekeppschläufigkeit**, w. = gemakkelijheid, vlugheid, radheid. **gekeppschlaut** = geluimd, gehumeurd. **Gekeppschlaut**, f. —(e)s = (**zag.**) geluid, geblaf. **Gekeppschläute**, f. —s = gelui, ('t) luiden, gebel; schelletjes, klokjes; ook = **Gekeppschlaut**.

gekeppsch = geel; bas G. . (e) (vom G) = 't geel,

de dooier; *vgl.* Fieber. **Gel'be**, w. — = geelheid, geelte; (geelzucht); oker. **gel'ben**, *schw.* (h.) = gelen (geel maken, g. worden). **Gelb'sieber**, f. = gele koorts. **Gelb'gieker**, m. = geelgieter (*koperwerker*). **Gelb'giekeri**, w. = geel-, kopergieterij. **gelb'grün** = geel-groen, geelachtig groen. **Gelb'guld**, m. = geelkoper, messing. **Gelb'heit**, w. — = geelheid, geelte. **Gelb'holz**, f. = vullboom; geel Braziliehout. **Gelb'kupfer**, f. = geel koper, messing. **gelb'tich** = gelig, geelachtig. **gelb'tidgrün** = geelachtig groen. **Gelb'ting**, m. —s, —e = geeltje (*geel dier*). **gelb'reif** = geel van rijpheid. **gelb'rot** = geelachtig rood. **Gelb'schede**, w. = vaal paard. **Gelb'schnabel**, m. = melkmuil. **Gelb'specht**, m. = gele specht. **Gelb'sucht**, w. = geelzucht. **gelb'süchtig** = geelzuchtig. **Gelb'veigelein**, f. = muurbloem. **Gelb'wederich**, m. = wederik. **Gelb'wurz**, w. = affodil.

Gelb, f. —(e)s, —er = geld; fleines G. = kleingeld; bei G..e sein = bij kas zijn; zu G..e kommen = g. krijgen, vermogend worden; wie kommen wir zu dem G.? = hoe komen, raken we aan 't geld? zu G..e machen = te g..e maken; von seinem G. leben = van zijn g. (rente) leven; (er hat) G. wie Sieu, wie Mist = g. als water; überall bekamt wie das schlechte G. = bekend als de bonte hond; um (für) fein G. = voor geen g., voor nog zooveel niet; hier G. hier Ware = boter bij de visch (*fig.*); *zie ook* G. **Gelb'adel**, m. = geldadel, -aristokratie. **Gelb'anlage**, w. = geldbelegging. **Gelb'anleihe**, w. = geldleening. **Gelb'aristokratie**, w. = geldaristokratie. **gelb'arm** = arm aan geld.

Gelb'armut, w.; **ausgabe**, w.; **bedarf**, m. = geld|armoede; -uitgaaf; -behoefte.

gelb'bedürftig = gebrek aan geld (geld noodig) hebbende, arm, geldzoekend. **Gelb'begierde**, w. = geldzucht. **gelb'begierig** = geldzuchtig, -gierig. **Gelb'beitrag**, m. = geldbijdrage. **Gelb'betrag**, m. = geldbedrag, som. **Gelb'brief**, m. = brief met geldswaarde. **Gelb'buße**, w. = (geld)boete. **Gelb'durst**, m. = geldzucht, -dorst. **Gelb'einnahme**, w. = ontvangst (aan, in kontanten). **Gelb'einwurf**, m. = sleuf (*voor 't inwerpen van geld*). **Gelb'enstädigung**, w. = schadeloosstelling in geld. **Gelb'entwertung**, w. = waardevermindering van 't geld.

Gel'bern, f. = Gelder, Gelderland.

Gelb'berwerb, m.; **eswert**, m.; **forberung**, w. = geld|verkrijging; -swaarde; -vordering.

Gelb'geschenk, f. = geschenk in geld. **Gelb'gier**, w. = geldzucht. **gelb'gierig** = geldgierig, -zuchtig. **Gelb'handel**, m. = geldhandel.

Gelb'heirat, w. = huwelijk om 't geld. **Gelb'hilfe**, w. = geldelijke steun.

Gelb'hunger, m.; **lasten**, m.; **lage**, w. = geld|honger (-zucht); -kist; -gordel (-kat).

Gelb'hipper, m.; **hemme**, w.; **krißis**, w.; **kurs**, m.; **leiber**, m.; **leute**, Pl. = geld|snoeier; -verlegenheid; -krisis; -koers; -schieter (-leener); -mannen.

gelb'tich = geldelijk, financieel.

Gelb'lotterie, w.; **maller**, m.; **mangel**, m. = geld|loterij; -makelaar; -gebrek.

Gelb'markt, m.; **mittel**, Pl.; **not**, w.; **oligarchie**, w. = geld|markt; -middelen; -nood (financiële moeilijkheid); -heerschappij.

Gelb'paket, f. = pakket met geld, rolletje geld.

Gelb'posten, m. = post, som gelds.

Gelb'preis, m.; **proß**, m.; **quelle**, w. =

geld|prijs (-koers); -patsen (protz); -bron.

Gelb'sache, w. = geldzaak; in G..n hört die Gemütslichkeit auf = handelschap (koopmanschap) scheidt de vriendschap. **Gelb'sad**, m. = geldzak; auf dem G. sitzen = veel geld hebben.

Gelb'schiff, f. = geldschip; schip met dubbel-tjes. **Gelb'schneider**, **schneider**, m. = beurse-snijder. **Gelb'schrank**, m. = brandkast. **Gelb'schrancknader**, m. = inbreker (*die brandkasten plündert*). **Gelb'schuld**, w. = geldschuld.

Gelb'schwierigkeiten, Pl. = financiële moeilijkheden. **Gelb'schwinge**, w. = geldbakje (*bij wisselaars*). **Gelb'sendung**, w. = geldzending.

Gelb'sorte, w. = geldsoort, specie. **Gelb'sortenzettel**, m. = speciebrieffje, borderel.

Gelb'spende, w. = gift, aalmoes in geld.

Gelb'stand, m.; **steuer**, w. = geld|koers (-markt); -belasting.

Gelb'stück, m. = arnebus; grondkapitaal, fonds.

I. **Gelb'stolz**, m. = geldtrots. II. **gelb'stolz**, Vb. = trotsch op 't geld.

Gelb'strafe, w.; **stüd**, f.; **sucht**, w.; **summe**, w. = geld|boete; -stuk; -zucht; -som.

Gelb'tasche, w.; **tisch**, m. = geldzakje (-tasche); -bank (toonbank).

Gelb'umlauf, m.; **umsatz**, m. (**verleer**, m.) = geld|omloop (-circulatie); -omzet (-verkeer).

Gelb'unterstützung, w.; **verlegenheit**, w. = financiële ondersteuning; f. moeilijkheid (geld-verlegenheid). **Gelb'verpflegung**, w. = uitkeering in geld. **Gelb'vorschuß**, m. = voorschot.

Gelb'vorteil, m. = geldelijk voordeel. **Gelb'wage**, m. = geld-, goudschaaltje. **Gelb'währung**, w. = muntstandaard. **Gelb'wechsler**, m. = geldwisselaar. **Gelb'wechsellergeschäft**, f. = wisselzaak. **Gelb'wechsellerdien**, m. = wisselkantoor. **Gelb'wert**, m. = waarde van 't geld. **Gelb'wirtschaft**, w. = handel en verkeer waarbij geld wettig betaalmiddel is. **Gelb'wucher**, m. = geldwoeker. **Gelb'zähler**, m. = geldteller.

Gelb'zulage, w. = toelage, verhooving.

Gelee (spr.: *zjelee*), f. —s, —n u. —s = gelee, gelatine; gelei.

Gele'ge, f. —s, — = eierleggen; leg (*de gelegde eieren*). **gele'gen** = gelegen, geschikt, van pas; es ist mir viel daran (an ihm) g. = er is mij veel aan (aan hem) gel.; zu g..er Zeit = ter g..er tijd. **Gele'genheit**, w. —, —en = gelegenheid; kans, mogelijkheid; toestand, omstandigheid; vervoer; een zekere gel. (No. 100); [gesteldheid, inrichting; ligging; geschikte tijd]; bei G. des Festes (U); die G. beim Schopf fassen = de gel. bij de haren pakken; G. macht Diebe = gel. maakt den dief, gel. maakt genegenheid.

[*gele'genheitlich zie gelegentlich*]. **Gele'genheitsarbeiter**, m. = los werkmán.

Gele'genheitsdichter, m.; **gedicht**, f.; **lauf**, m.; **macher**, m.; **predigt**, w. = gelegenheids|dichter; -gedicht; -koop (extrakoop, occasion); -maker (koppelaar); -preek.

gele'gentlich = bij gelegenheid, toevallig, van tijd tot tijd, okkasioneel; [geschikt]; (Wärp mit Gen.) bij gelegenheid (g. des Festes).

geleh'rig = leerzaam, bevattelijk, goedleersch.

Geleh'rigkeit, w. — = leerzaamheid enz. [gelehr'tam = gelehr'ig.] **Gelehr'tamkeit**, w. — = geleerdheid; wetenschap. **gelehrt** = geleerd, wetenschappelijk, kundig, geleterd; ein Gelehrter, der Gelehrte = een, de geleerde; es fällt kein G..er vom Himmel = niemand wordt als geleerde geboren; G..en ist gut prebigen = een goed verstaander heeft

maar een half woord noodig. **Gelehr'tenrepubl.** w. = geleerde wereld, republiek der wetenschappen. **Gelehr'tenstand**, m. = geleerde stand. **Gelehr'tenverein**, m. = maatschappij van geleerden, akademie. **Gelehr'tenzunft**, m. = vereeniging, gilde, bent van geleerden. **Geleit'er**, f. —s = gedeun, geneurie; getreuzel; immer das alte G. = 't oude liedje. (**Geleit**), **Geleit'e**, f. —s, — = (wagen)spoor; sleur; wieder ins rechte G. bringen = weer in 't goede sp., in orde brengen; et kommt nicht aus dem G. = hij gaat niet uit zijn sleur. **Geleit'**, f. —(e)s, —e = geleide, begeleiding, eskorte, konvooi; einem das G. geben = iem. uitgeleide doen, iem. uitlaten; freies (sicheres) G. = vrijgeleide. **Geleit'amt**, f. = bureau van de konvooien. **Geleit'e** zie **Geleit**. **geleit'en**, [schw. (h.)] = (be)geleiden, eskorteeren, konvojeeren. **Geleit'er**, m. —s, — = geleider. **Geleit's'brief**, **Geleit's'schein**, m. = vrijgeleide, geleidebiljet. **Geleit's'schiff**, f. = konvooischip. **Geleit'zettel**, m. = geleidebiljet. I. **Geleit'**, f. —(e)s, —e = gewricht, lid, schakel, scharnier. II. **geleit'**, **geleit'ig** = geleed, lenig, buigzaam, vlug. **Geleit'igkeit**, w. = lenigheid enz. **Geleit'pflanze**, w. = gewrichtsholte. **Geleit'puppe**, w. = ledpop. **Geleit'rheumatismus**, m. = gewrichtsrumatisme. **Geleit's'straße**, f. = verbindingsstuk. **Geleit'wasser**, f. = leewater. **Geleit'zie** zie **Geleit**. **geleit** zie **lernen**. **Geleit'e** f. —s = gelees, lezerij. **Geleit'licht(e)**, f. . .tes = licht, verlichting, lampen (vooral *mijna*). **Geleit'her**, f. —s = soort, slag, troep, zoo(tje); gemeen, gespuis. [**geleit'ben** zie **belieben**]. **Geleit'ic(r)** = geliede, bemide. **geleit'ic(e)** = (von Regen, Wind, Wetter) zacht, mild; (Rälte, Feuer) matig; (vom Benehmen) zachtzinnig, toegevend; g. e Arznei = zacht(werkend) middel; g. e Strafe = lichte straf; ich bin, g. gefagt, das fünfte Rad am Wagen = ik ben, zacht uitgedrukt, enz., vgl. *aufzehen*. **Geleit'ic'igkeit**, w. — = zachtheid, toegevendheid. I. **geleit'igen**, ft. (f.) (es gelingt; gelang; gelänge; gelungen) = gelukken; es ist ihm nicht gelungen . . . = 't is hem niet gelukt, hij is (er) niet (in) geslaagd . . . ; das ist gelungen! = die is goed! leuk! etn gelungener Kerl = een rare, origineele (kerel). II. **Geleit'igen**, f. —s = ('t) (wel)slagen. **Geleit'ibel**, f. —s = gelispel, gefluister, gemurmel. **geleit** = schel, hel, luid klinkend; (öft. auch) = geit II. **geleit'en**, [schw. (h.)] = gillen, galmen, schelklinken; geliebt = (ook) schel, scherp. **geleit'ben**, [schw. (h.)] = (plechtig) beloven; toezeggen; das Gelobte Land = 't Beloofde land, 't land van belofte; sich g. = zich plechtig tot iets verbinden. **Geleit'nis**, f. —ses, —se = gelofte, toezegging. **Geleit'**, f. —(e)s = gelok, ('t) lokken; (haar)lokken, gekrul. **geleit'** = gelokt, gekruld. **Geleit'ber**, f. —s = gevlam, geflikker. **Geleit'te**, f. —s = gesoldeer, soldeersel. **Geleit'e**, w. —, —n = (gwst.) mug. I. **geleit** = gust, droog, (niet drachtig). II. **geleit?** = niet (waar)? — wel, well — ja, ja! **Geleit'e**, w. —, —n = (gwst.) bak, kuipje, emmer, schep. **geleit'en**, ft. (h.) (du gilft, er gilft; gält; gölte u. gälte; gilft! gegolten) = gelden, waard zijn, geldig zijn, vermogen, betreffen; das Pfund gilft eine Mark = doet een Mark; ein Halb und Räuber gilft ein ganzes Wolf = is zooveel

waard als . . . , weegt op tegen . . . ; seine Sprache gilft viel = vermag veel; was gilft's? = wat gewed? es gilft mir gleich = 't is mij 'tzelfde; (für etw.) gehouden worden, doorgaan; diese Münze gilft hier nicht = gaat hier niet, wordt hier niet aangenomen; das gilft nicht = dat geldt, doet, telt niet; da gilft kein Leugner = daar (hier) helpt geen ontkenner; etw. g. lassen = iets laten gelden, niet betwisten; das lasse ich g. = dat vind ik goed; es gilft! = aangenomen! es gilft dein Leben (um dein Leben) = uw leven is er mee gemoeid, staat op 't spel; jekt gilft's = nu komt 't er op aan; diese Bemerkung gilft mir = gaat, doet op mij; es gilft dir! = (ook) op je gezondheid **geltend** machen = doen gelden; doen uitkomen; geldig maken; vgl. *bang(e)* I, *Prophet*, *Wette* e. a. **Gel'tendmachung**, w. — = geldend-making. **Gel'ter**, m. —s, — = lubber, snijder. **Gel't'fah**, w. = droge, guste koe. **Gel't'ling**, m. —s, —e = eenjarig kalf. **Gel't'tier**, f. = gelt, wijfshert, gelte hinde. **Gel'tung**, w. — = waarde, geldigheid, koers, opvatting, beteekenis; in G. sein = gelden; zur G. bringen = doen gelden, doen uitkomen; zur G. kommen = uitkomen, tot zijn recht komen; dem Geſeg G. verſchaffen = de wet doen eerbiedigen. **Gel'tungsber'eich**, m., = gebied, f. = geldigheidsgebied (eines Geſeges). **Gelüb'de**, f. —s, — = gelofte. **gelun'gen** zie bij *gelingen* I. [**Gelust'**, m. u. f.], **Gelü's't(e)**, f. . .tes, . .ste = begeerte, begeerlijkheid, zin, lust. **gelü's'ten**, [schw. (h.)], unip. = begeeren, lust hebben, verlangen naar; mich gelü'stet nicht nach deinem Gelbe = ik begeer uw geld niet; es hatte sie gelü'stet in den Wald zu ziehen = 't had hun behaagd . . . ; laß dich nicht gelü'sten deines Nächsten Weib = gij zult niet begeeren uws naasten vrouw; [per.: er gelü'stet]. [**gelü's'tern** zie *gelü'sten*]. **Gel'ze**, w. —, —n = onvruchtbare zeug. **gel'zen**, [schw. (h.)] = lubben. **Gel'zer**, m. = lubber. I. **Gemäch'**, f. —(e)s, Gemächer (auch; —e) = vertrek, kamer; [das heimliche G. = 't heimelijk (geheim) gemak]. II. **gemäch'**, Adv. = op zijn gemak, zachtjes aan. **gemäch'tich** = op zijn gemak, zachtjes aan, kalmjes. **Gemäch'tichkeit**, w. — = gemak, bedaardheid; komfort; nach meiner G. = op mijn gemak. **gemäch't** = gemaakt (ook *fig.*). [**Gemäch't'**, f. —(e)s, —e = maaksel, maakwerk; ding]. **Gemahl'**, m. —(e)s, —e = gemaal, echtgenoot; Ihr Herr G. = uw man; [ook: das G. = (vooral) gemalin]. **Gemah'lin**, w. —, —nen = gemalin, echtgenoot(e); Ihre Frau G. = uw vrouw. **gemah'nen**, [schw. (h.):] einen an (Vst.) = iem. aan iets herinneren, doen denken. **Gemäl'de**, f. —s, — = schilderij, schilderstuk. **Gemäl'de'ausstellung**, w.: = galerie, w.: = **saum-lung**, w. = schilderijtentoonstelling; -muzeum; -verzameling. **Geman's'che**, f. —s = geploeter, geplas. **Gemar'tung**, w. —, —en = grens(bepaling, -gebied), mark, grondgebied. I. **Gemäß'**, f. —es, —e = gemet (zekere maat-eenheid). II. **gemäß'**, Präp. mit Dativ = volgens, overeenkomstig, naar; Ihrem Wunsch g., g. Ihrem Wunsch. **Gemäß'heit**, w.: in G. Ihres Auftrags =

volgens Uw order. **gemäßig** = gematigd, bescheiden. **Gemäßig**, f. —(e)s, —e = geknoei, gemors. **Gemäu'er**, f. —s, — = muurwerk, stuk muur.

gemein = [algemeen, gemeenschappelijk; g. maken = openbaar maken; das g. e Beste = 't gemeenebest; g. e Sache maken = gemeene zaak maken]; gemeen, gewoon, laag; ich habe nichts mit ihm g. (I!); ein g. er Soldat, ein G. er = een gemeen soldaat; im g. en Leben = in 't gewone leven; g. er Bruch = gewone breuk; g. er Mensch, g. e Gesinnung = gemeen, laag mensch, gemeen karakter. **Gemeinde**, w. —, —n = gemeente (*burg. en kerk.*), parochie; Haus der Gemeine = Huis der Gemeenten, Lagerhuis. **Gemeindeamt**, f. = gemeentebetrekking; -raad. **Gemeindeanger**, m. = gemeene weide, meent. **Gemeindebestimmungsrecht**, f. = plaatselijke keuze. **Gemeindebevollmächtigte(r)** = gemeenteraadslid (*in Beteren*). **Gemeindebezirk**, m., -flur, w. = gemeentegebied.

Gemeindeglied, f.; -gut, f.; -haus, f. = gemeente||lid; -goed; -huis (raadhuus). **Gemeindeglied(e)**, m. = gemeenteherder (*eig.*). **Gemeinden**, f. (h.) = (f. d. w.) bijeenkomen, vergaderen. **Gemeinderat**, m. = gemeenteraad; lid van den g.; (*ook*) College van B. en W. **Gemeinderatswahl**, w. = gemeenteraadsverkiezing. **Gemeindegewerke**, w. = wijkzuster. **Gemeindegewerke**, w. = gemeentebelasting. **Gemeindegewerke**, f. = gewoon Duitsch. **Gemeindegewerke** zie Stadtwäter. **Gemeindegewerke**, m. = vertegenwoordiger van de gemeente. **Gemeindegewerke**, m. = hoofd van de gemeente, burgemeester. **Gemeindegewerke**, m. = gemeentelijke weezenen voorgedijraad.

Gemeine zie Gemeinde. **Gemeine** (*v*) zie gemein. **Gemeinhandel** = gewoonlijk, in den regel. **Gemeinlich** = voor iedereen te grijpen, populair. **Gemeinlichkeit**, w. = populariteit. **Gemeinlich** = gevaarlijk voor allen, voor 't algemeen belang. **Gemeinlich**, m. = geest van eenheid van belangen, van solidariteit; gemeenschapsgeest, -zin. **Gemeinlich** = algemeen geldig, alg. aangenomen. **Gemeinlich**, f. = gemeen goed. **Gemeinlich**, w. —, —en = gemeenschap, laagheid, [gemeente, vereeniging]. **Gemeinlich**, **Gemeinlich** = gemeenschap, gewoonlijk. **Gemeinlich** = van algemeen nut. **Gemeinlich**, w. = algemeen nut, alg. welzijn, voordeel. **Gemeinlich**, m. = gemeenplaats. **Gemeinlich** = gemeenschappelijk, onderling, algemeen; g. e Sache = gemeene zaak. **Gemeinlich**, w. — = gemeenschappelijkheid. **Gemeinlich** = voor t algemeen schadelijk. **Gemeinlich**, w. —, —en = gemeenschap; gemeente; betrekking, omgang. **Gemeinlich** = gemeenschappelijk; algemeen, gemeen; für g. e Rechnung (I!); *vgl.* gemeinlich, Sache. **Gemeinlich**, w. — = gemeenschappelijkheid, gemeenschappelijk bezit. **Gemeinlich**, m. = gefailleerde. **Gemeinlich**, m. = gemeenschapszin. **Gemeinlich**, w. = algemeene taal, landst. **Gemeinlich**, m. = Gemeinlich. **Gemeinlich** = algemeen begripelijk, populair. **Gemeinlich**, w. = gemeene weide, meent. **Gemeinlich**, f. = (de) openbare zaak, gemeenschap, gemeenebest. **Gemeinlich**, f. = algemeen welzijn, gemeenebest. **Gemeinlich**, f. —s, — = menging; mengsel;

vgl. Handgemenge. **Gemengsel**, f. —s, — = mengsel, mengelmoes, amalgama. **Gemengstoff**, -teil, m. = bestanddeel (*van een mengsel*). **Gemer(e)**, f. . f(e)s, . fe = merk, teeken; opmerkingsgave. **Gemer(e)** = passend; ernstig, afgemeten; juist, nauwkeurig, scherp. **Gemer(e)**, w. — = gepastheid; afgemetenheid. ernst, juistheid. **Gemer(e)**, f. —s, — = bloedbad, slachting.

Gemination, w. —, —en = geminatie, verdubbeling.

Gemisch, f. —es, —e = mengsel, vermenging. **Gemisch** = gemengd (Chor, Empfindung, Ehe, Währung). **Gemischwarenhandlung** (f. d.) = Kurzwarenhandlung.

Gemisch, w. —, —n = gemme, gesneden steen. **Gemisch**, m. = gembok. **Gemisch**, w. —, —n = gembok, klipgeit. **Gemisch**, w. = gembokleur, bleekgeel.

Gemisch, f.; -jagd, w.; -jäger, m.; -tridel, m.; -leder, f. = gembok||hoorn; -jacht; -jager; -hoorn; -le(d)er.

Gemisch, w. = gembok, klipgeit.

Gemisch, f. —(e)s = puin, veegsel. **Gemisch**, f. —s = gebrom, gemompel, gepevel, gefluister.

Gemisch zie münzen. **Gemisch**, f. —s = gemurmel, gemompel. **Gemisch**, f. —s = gemor, gemompel. **Gemisch**, f. —s, — = (moes)groente. **Gemisch**, m. = groenteteelt.

Gemisch, m. = moestuin. **Gemisch**, m. = groenteboer, -man.

Gemisch = genoodzaakt, genoopt, verplicht, *vgl.* mäßig en gemüßter (*van stoffen*) = met een werkje of patroontje. **Gemisch** = gestemd.

Gemisch, f. —(e)s, —er = gemoed, inborst, hart, gevoel; einem etw. zu G. e führen = iem.

iets gemoedelijk, ernstig onder 't oog brengen; ich etw. zu G. e führen, nehmen, ziehen = zich (van) iets (wat) aantrekken, (*scherts.*) iets gebruiken (*eten of drinken*).

Gemisch = gezellig, prettig, behaaglijk, kalm; gemoedelijk, aangenaam, hartelijk, goedhartig, goedaardig, minzaam. **Gemisch**, w. — = gezelligheid, behaaglijkheid; gemoedelijkheid, hartelijkheid, goedhartigheid; *vgl.* Gemisch.

Gemisch = harteloos, ongevoelig. **Gemisch**, w. — = harteloosheid, ongevoeligheid. **Gemisch**, w. = gemoedsaard, inborst, natuur karakter.

Gemisch = gemoeds||toestand (-gesteldheid); -beweging (-aandoening); hevige -aandoening (schok).

Gemisch, w. = kalmte, bedaardheid. **Gemisch**, w. = zielsziek. **Gemisch**, w. = zielslekte.

Gemisch, f.; -mensch, m.; -regung, w.; -ruhe, w. = gemoeds||leven; -mensch (gevoelsmensch); -aandoening; -rust.

Gemisch, w.; -verfassung, w. = gemoeds||stemming; -gesteldheid (-toestand).

Gemisch, w. = gevoelswereld. **Gemisch**, m. = gemoedstoestand. **Gemisch** = gevoelvol.

gen, Präp. mit Acc. = naar, ten.

Genae, f. —s = geknaag. **Genae**, f. —s = genaai.

Genant (spr.: zñā) = gênant, hinderlijk, lastig.

genant = generfd. **genant** = snoeplustig, -achtig. **genant** = geaard.

genant: g. 10 Pfund, es schließt g. = juist,

precies, net; es nicht g. nehmen = 't niet nauw nemen; g. genomen = strikt genomen; g. e. Freundschaft, Bekantschaft = enge, intieme...; er ist g. = hij is precies, zuinig; eine g. e. Prüfung = een nauwkeurig onderzoek; der g. e. Preis = de juiste, de naaste prijs; vgl. Rot. Genauigkeit, w. = nauwkeurigheid, juistheid, stiptheid, ernst, strengheid; zuinigheid.

Gen darm (spr.: zjd...), m. —en, —en = gendarm. **Gen darm erie**, w. —, —n = gendarmerie.

Ge'ne (spr.: zjène), w. — = gene.

Genealog', m. —en, —en = genealoog, geslacht(reken)kundige. **Genealogie'**, w. —, —n = genealogie; stamboom. **genealo'gisch** = genealogisch.

genehm = aangenaam, welkom; g. sein = a. zijn, geschikt, gelegen komen, passen, [etw. g. halten = iets goedkeuren]. **geneh'migen**, [schw. (h.) = (eine Bitte) inwilligen, toestaan; (einen Wechsel) aannemen, akcepteren; (einen Plan, Antrag) aannemen, goedkeuren; (eine Zahlung) flatteeren; (als Briefschluß) g. Sie die Versicherung meiner Achtung... = wees verzekerd van mijn hoogachting, of alleen: hoogachtend; (stang) einen g. = er eenje nemen. **Geneh'migung**, w. —, —en = inwilliging, toestemming, goedkeuring, aanneming, goedvinden; die G. haben = (ook) gerechtigd zijn.

geneigt' = hellend; genegen (etw. zu tun); welwillend, goedgunstig; der g. e. Leser = de w. e. vriendelijke lezer; g. es Gehör, Ohr = w. gehoor, open oor; vgl. Fläche. **Geneigt'heit**, w. — = helling; genegenheid, welwillendheid.

General', m. —s, —e (auch: . rüle) = generaal, bevelhebber. **General'adjutant'**, m. = vleugeladjutant. **General'admiral'** m. = admiraal-generaal. **General'agent**, m. = hoofdagent. **General'agentur'**, w. = hoofdagentschap. **General'amnestie**, w. = algemeene amnestie. **General'arzt**, m. = dirigeerend officier van gezondheid. **General'at'**, f. —(e)s, —e = generaalschap, waardigheid van generaal; generaalswoning. **General'auditeur'**, m. = auditeur-generaal. **General'austand**, m. = algemeene staking. **General'bas'**, m. = generale bas, grondbas. **General'befehl**, m. = dagorder. **General'direk'tor**, m. = directeur-generaal. **General'feld'zeugmeister**, m. = inspekteur der artillerie. **General'fiskal'** = Prokureur-generaal (in Engeland). **General'intendant'**, m. = intendant-generaal.

generalisier'en, [schw. (h.) = generalizeeren. **Generalis'timus**, m. —, . mulje u. . mi = opperbevelhebber, generalissimus. **Generalität'**, w. — = generaliteit, algemeenheid; (de) generaals. **General'kapitel**, f. = kapittel-generaal (van de Orde). **General'karte**, w. = algemeene kaart. **General'kommando**, f. —s, —s = opperbevel.

General'kon'sul, m.; **kon'sulat'**, f.; **kon'sulant'**, m. = konsul-generaal; konsulaat-gen.; luitnant-gen.

General'major', m. = generaal-majoor, brigadegeneraal. **General'marsch'**, m. = generale marsch, algemeen alarmsein. **General'nummer**, m. = algemeene noemer. **General'oberst'** (niet bij ons) = kolonel-generaal, generaalveldmaarschalk. **General'pächter**, m. = algemeen pachter. **General'pardon'**, m. zie General'amnestie. **General'post'meister**, m. = post-

meester-generaal, directeur-generaal der posten. **General'probe**, w. = generale repetitie. **General'quartier'meister**, m. = kwartiermeester-generaal.

General'schaft, w. = generaalschap.

General'sekretär', m. = sekretaris-generaal.

General'staaten, Pl. = Staten-Generaal.

General'stab, m. = generale staf. **General'stabs'offizier**, **stabs'offizier**, m. = stafofficier.

General'statt'halter, m. = Stadhouder-generaal.

General'streif, m.; **ber'fammlung**, w. = algemeene staking; a. vergadering.

General'ver'retung, w. = hoofdagentschap.

Generation', w. —, —en = generatie, geslacht.

Generations'wech'sel, m. = (in plant-en dierk.) geslachtswisseling.

generell = algemeen (geldig); in 't algemeen.

gene'risch = generiek, geslachts...

generös' = generuus, edelmoedig, mild. **Gene'rosität'**, w. —, —en = genereusheid.

Gene'se, w. zie Gene'sis.

gene'sen, ft. (f.) (du gene'sest, er gene'st; genas; genäse; gene'se! gene'sen) = genezen, herstellen; der G. de = de herstellende; eines Kindes (von einem Rinde) g. = bevallen.

Gene'sis, w. — = Genesis: wording, schepping, wordingsgeschiedenis.

Gene'zung, w. —, —en = genezing, herstel; zur G. = gezondheid!

gene'tisch = genetisch, volgens de ontwikkeling.

Genetiv' zie Genitiv.

Gene'ver (spr.: zje...) m. —s, — = jenever.

Gen'f, f. = Genève. **Gen'fer See'** = meer van Genève. **gen'ferisch** = van Genève, Geneesch.

genial', (genia'lich) = geniaal, schrander.

Genialität', w. — = genialiteit, schranderheid.

Genid', f. —(e)s, —e = nek, hals. **genit'ten**, [schw. (h.) = den doodsteek (den neksteek) geven. **Genid'fang**, m. = steek met den hartsvang; nekslag; vuistslag. **Genid'fänger**, m. = hartsvang. **Genid'farrre**, w. = rugmerg-hersenvlies-ontsteking.

Genie' (spr.: zjenie) f. —s, —s = genie (i. a. b.).

Genie'korps, f. = geniekorps.

genie'ren (spr.: zje...), [schw. (h.) = geneeren, hinderen; sich g. = zich geneeren.

[**Genie'k'**, m. —(e)s = genot, (vrucht)gebruik, voordeel]. **genie'k'bar** = bruik-, eet-, drink-, genietbaar, aangenaam, te genieten. **Genie'k'barkeit**, w. — = genietbaarheid enz. **genie'ken**, ft. (h.) (du genie'kest, er genie'kt; genoß; genöße! genieße! genoßen) = genieten, eten, drinken, gebruiken; (soms) (mee)aanzien.

Genie'king, m. —s, —e = genotmensch.

Genie'streich (spr.: zje...), m. = geniale streek, g. zet. **Genie'wesen**, f. = (de) genie.

Geni'te, f. —s = nesthalmen, -strootjes, takjes enz.; nest; broedsel; laag struikgewas.

Genita'lien, Pl. = geslachtsdeelen, genitaliën.

Genitiv', m. —s, —e = genitief.

Genius, m. —, . nien = genius, (bescherm-)geest.

Genoß', **Genoß'je**, m., . noffen, . noffen = genoot, makker, kollega; kameraad, sociaal-demokraat. **Genoß'fenschaft**, w. —, —en = vereeniging, genootschap; ingetragene G. = kooperatieve vereeniging. **Genoß'fame**, w. (schw.) —, —n = vereeniging, gemeente, distrikt.

Gen're (spr.: zjäre), f. —s, —s = genre, soort.

Gen'rebild, f. = genrebeeld.

Genst, **Genster**, m. zie Ginster.

Gentia'ne (spr.: . . . . .), w. —, —n = gentiaan.
Gentleman (spr.: *dziemlmen*), m. —(s), . . . men = gentleman. **gentlemanlike** (spr.: *dziemlmenlike*) = gentlemanlike.
genü'ber zie tegenüber.
Genue'fe, m. —n, —n = Genuees. **Genue'fer**, **genue'fisch** = Genuees(ch).
genug' = genoeg; **Broi[s]** g. = brood g., g. brood; er ijt Renner g. = g., voldoende kenner; ijt nicht g. tun können = er niet g. van kunnen krijgen; [es g. haben = er g. van hebben].
Genü'ge, w. —: zur G. = voldoende, genoeg; einem G. tun, leisten = voldoende geven, bevredigen, voldoen (aan); G., f.: ich habe kein G. an (Dat.) = 't bevredigt me niet. **genü'gen**, ijt w. (h.) = voldoende, toereikend zijn, volstaan; einem Versprechen, einer Pflicht g. = voldoen aan, nakomen; ijt mit, an (Dat.) g. lassen = tevreden zijn met. **genü'gend** = voldoende. **genü'glic** [voldoende]; (*gwst.*) genoeglijk, behaaglijk. [**genug'jam** = voldoende, genoegzaam, genoeg]. **genü'gjam** = bescheiden, licht te bevredigen, matig, sober. **Genü'gjamkeit**, w. — = bescheidenheid enz. **genug'tun**, unr. (h.) = voldoen, bevredigen; *vgl. ook genug*. **Genug'tuung**, w. — = genoegdoening, voldoening, satisfactie.
[genung' zie genug].
Genus, f. —, . . . neta = geslacht, soort, genus.
Genuß, m. . . nusses, . . nüsse = genot, genieting; (von Speifen) gebruik; (*jag.*) aandeel (*van den jachthond in den buit*). **Genuß'antritt**, m. = aanvaarding; G. kann sofort erfolgen = dadelijk te aanvaarden.
[Genü'fel, f. —, — = broedsel, gebroed].
Genü'ßling, m. —s, —e zie Genießling.
Genuß'mensch, m. = genotmensch. **Genuß'mittel**, f. = genotmiddel, spijs en drank. **genuß'reich** = genotrijk, heerlijk. **Genuß'schein**, m. = action de jouissance. **Genuß'tucht**, w. = genotzucht. **genuß'tüchtig** = genotzuchtig, -lievend.
Geodä'fie, w. — = geodezie, aard-, landmeetkunde. **geodä'tisch** = geodetisch (*vgl. Geodä'fie*). **Geognosie**, w. — = geognosie (*leer van de formatie der aardkost*). **geognos'tisch** = geognostisch (*vgl. Geognosie*). **Geognie**, w. — = geognie (*leer van 't ontstaan der aarde*). **Geograph**, m. —en, —en = geograaf, aardrijkskundige. **Geographie**, w. —, —n = geografie. **geogra'phisch** = geografisch.
gehört, **gedhört** = geoord, met ooren, met een oor.
Geolog, m. —en, —en = geoloog, aardkundige. **Geologie**, w. — = geologie. **geolo'gisch** = geologisch.
Geome'ter, m. —s, — = landmeter. **Geometrie**, w. — = geometrie, meetkunde. **geome'trisch** = geometrisch, meetkundig.
Geopha'ge, m. —n, —n = geofaag, aardeter.
Georg (spr.: *gkeork*), **Georg'e**, (spr.: *gkeorg'ke* of *zjors*), m. = George, Joris.
Georg'el, f. —s = georgel.
Georg'ien, f. = Georgis.
I. **Georgi'ne**, w. = Georgina. II. **Georgi'ne**, w. —, —en = dalia.
Geoskopie, w. — = geoskopie, aardbeschouwing. **geozen'triß** = geocentrisch (*van 't middelpunt der aarde uit gerekend, gezien*).
gepaart = gepaard, dubbel. **Gepäd**, f. —(e)s, —e = bagage, pakjes. **Gepäd'abfertigungsstelle**, w. = goedere-, bagagebureau. **Gepäd'anfänger**, w. = aangifte van bagage, goedere-

bureau, „bagage“, bagagekantoor. **Gepäd'faß**, m. = bagagetarif. **Gepäd'schein**, m. = reçu, bagagebiljet. **Gepäd'träger**, m. = besteller, kruier. **Gepäd'wagen**, w. = goedere-, bagage-wagen.
Ge'hard, m. —(e)s, —e = guepard, jachtluipaard.
Gebau'te, f. —s = gepauk, getrommel; (*stud.*) geduelleer; ('t) instampen (*van leerstof*).
gepfe'fert = gepeperd (*ook fig.*), *vgl. pfeffern*.
Gepfe'fe, f. —s = gefluit. **gepfif'fen!** = morgen brengen! zie pfeifen. **Gepflo'genheit**, w. —, —en = gewoonte, gebruik. **gepflo'pft'voll** = prop-, stampvol. **Gepfu'sche**, f. —s = geknoei.
Gepie'pe, f. —s = gepiep.
Gepilän'tel, f. —s = geschermtsel (*ook fig.*), ('t) tiralleeren. **Gepilä'pfer**, f. —s = gebabbel, gesnap. **Gepilä'r't(e)**, f. —(e)s = gehuil, gegrien. **Gepilä't'scher**, f. —s = geplas, geklater, gekletter. **Gepilä'uder**, f. —s = gebabbel.
Gepol'de, f. —s = geklop; gepoch.
Gepol'ter, f. —s = geraas, lawaai, spektakel.
Geprä'ge, f. —s = afdruk, stempel; (*dikwijls fig.*) karakter, kenmerk, stempel, cachet.
Geprah'te, f. —s = pralerij, pocherij, gepoch, gesmoef. **Geprän'ge**, f. —s = pronk, staatsie, praa;(vertoon); ruhmrebiges G. = ophief van mooie woorden. **Gepraf'fel**, f. —s = geknetter, geraas. **Geprik'tel**, f. —s = geprik(kel); gepikker.
Gepua'te, f. —s = gekwaak.
Ger, m. —(e)s, —e = werpspies; *vgl. Gehre*.
I. **gera'de**, **Abj. u. Adv.** = recht, rechtstreeks(ch), direkt; juist, net, vlak; rond, eerlijk; even; g. Linie = rechte lijn; g. n Weges = rechtstreeks; g. gegenüber = recht tegenover; das g. Gegenteil = juist 't tegendeel; in g. m Wiber'spruch = in rechtstreeksche, direkte tegenpraak; g. r Verstand = onbedroven, gezond verstand; g. heraus = ronduit; g. r Charakter = rond, open, eerlijk karakter; g. redt = net, juist goed, juist van pas; (das ijt) nicht g. viel = nu juist niet veel; nun (tue ich es) g. = nu juist, nu expres; g. durch ijt der nächste Weg = recht door zee is de beste weg; fünf g. sein (*soms: gehen*) lassen = wat door de vingers zien, 't niet zoo nauw nemen. II. **Gera'de**, w. = rechte lijn (die beiden G. n; zwei G.). III. **[Gera'de**, w. — = (roerende) goederen, die de vrouw toekwamen].
gera'deaus' = rechtuit; ronduit. **gera'deheraus'** = ronduit. **gera'dehin'** = recht-, ronduit, onomwonden. **gera'defo'**, wie = juist zoo als. **gera'deweg'** (*met ð*) = ronduit, zonder complimenten. **gera'deswegs'** (*met ð*) = rechtstreeks. **gera'dezu'** = rechtstreeks, onmiddellijk, ronduit, op den man af, bepaald, letterlijk, gewoon(weg), ten-eenen-male, zoo maar.
Gerad'flügler, m. —s, — = rechtvleugelige.
Gerad'führung, w. = (*tech.*) geleidbaan.
Gerad'heit, w. —, —en = rechtheid, oprechtheid, rondborstigheid. **gerad'länfig** = rechtstreeksch. **gerad'linig** = rechthoekig. **Gerad'sinn**, m. = rechtschapenheid enz., *vgl. gerad'sinnig* = rechtschapen, oprecht, rond(borstig). **gerad'wint(e)lig** = rechthoekig. **gerad'zeilig** = rechthoekig.
[Geräms', f. —es, —e = raamwerk].
gerän'delt, **gerän'dert** = gekarteld, geribd.
Geranium, f. —s, . . . nien = geranium.
Gerant'e, f. —s = gerank, rankwerk.
Gerant' (spr.: *zje.*), m. —en, —en = gérant, (zaak)leider, beheerder.

Gerase, f. —s = geraas, razen. **Gerastel**, f. —s = geratel, gerammel, gekletter. **Gerät**, f. —(e)s, —e = gereedschap, werktuig; huisraad, gerei.

I. **geraten**, **Abj.** = geraden, raadzaam. II. **geraten**, fl. (f.) (du gerätst, er gerät; geriet; geriete; geriet! geraten) = (ge)raken, komen; uitvallen, worden; goed uitvallen, slagen, gelukken; anetnander g. = slaags raken, handgemeen worden, ruzie krijgen; außer sich, in **But** g. = woedend worden; es gerät ihm gut, schlecht = 't lukt hem goed, slecht; die Karstoffeln sind gut g. = zijn goed uitgevallen; das Unternehmen ist ihm g. = is hem gelukt.

Geratenwohl (ook **Geratenwohl**), f.: aufs G. = op goed geluk, luk of raak. **Gerät Holz**, f. = timmerhout. **Gerätammer**, w. = rommelkamer. **Gerätasten**, m. = gereedschapskist.

Gerätshaft, w. —, —en = gereedschap, gerei. **Gerätturnen**, f. —übungen, Pl. = werken, oefeningen aan de (gymnastiek)toestellen.

Geräte, f. —s = gebakkelei, kloppartij. **geraum** = (Zeit) geruim, lang; [(Raum)] zie **geräumig** = ruim, groot, omvangrijk.

Geräumigkeit, w. — = ruimte, grootte, uitgestrektheid. [**geräumlich** = ruim; gemakkelijk].

Geräusch(e), f. —(e)s = ruischen, geruisch. **Geräusch**, f. —es = geruisch, geluid, gedruisch; (*zag.*) ingewanden. **geräuschlos** = geruisch-, geluidloos, onhoorbaar; zonder veel drukte.

Geräuschlosigkeit, w. — = stilte, geluidloosheid. **geräuschvoll** = luidruchtig, druk.

Geräuschper, f. —s = geschraap (*met de keel*).

Gerätebank, w. = looiers-, schaaftbank. **Gerätehaus**, f. = looierij, zeemtouwerij. **gerben**, **schw.** (h.) = (leer)looien; (*met.*) bruineeren; einem den **Budel**, das **Fell**, das **Leber**, einen g. = iem. afranselen, op zijn huid komen; (Spelt ufw.) pellen; (Stud.) overgeven, kotsen.

Gerber, m. —s, — = (leer)looier. **Gerberbaum** = **sumach**. **Gerberet**, w. —, —en = (leer)looierij. **Gerbergefelle**, m. = (leer)looiersgezel, -knecht. **Gerberfall**, m. = looierskalk. **Gerberlohe**, w. = run. **Gerbermühle**, w. = runmolen. **Gerbersumach**, m. = s(u)mak, looiersboom.

Gerberhaare, w.; **stoffs**, m. = looi|zuur; -stof. **Gerbung**, w. — = looien; **Leber von guter G.** = goed gelooid le(d)er.

Gerda, m. = Gerrit. **Gerda**, w. = Gerda.

gerecht = [juist, geschikt, passend]; billijk, rechtvaardig; (er ist) in allen **Sätteln** g. = van alle markten thuis, van zessen klaar; einem g. werden = iemand recht laten wedervaren; einer **Sache** g. werden = iets recht laten wedervaren, aan iets beantwoorden. **Gerechtigkeit**, w. — = rechtvaardigheid, gerechtigheid, recht (en wet); gerecht; voorrecht, privilegie; (Dat.) G. **widerfahren** lassen = recht laten wedervaren. **Gerechtigkeitspflege**, w. = rechtspleging, -bedeeling. **Gerechtigkeitspflege**, w. —, —n = voorrecht, vrijheid, privilegie, vrijdom. **Gerete**, f. —s = gepraat, gebabbel, praatjes; ins G. **kommen**, **bringen** = op de spraak, in opspraak komen, brengen; das G. **der Leute** = (ook) wat de mensen zeggen. **geretvoll** = (van vruchtboomen) stikvol.

Gerete, f. —s = gewrijf.

Gereten, **schw.** (h.) = strekken, dienen (zur Freude, zur Ehre, zum Ruhme, zur Schande).

Gerete, **Gerete**, f. —s = gerijm(el).

Gerete, f. —s: es ist viel G. um diese Ware = deze waar is bijzonder in trek, biz. gewild,

de mensen vechten er om. **geretzt** = geprikkeld, opgewonden. **Geretztheit**, w. — = opgewondenheid, irritatie. **gereten**, **schw.** (h.): es geret mich = ik heb er berouw van, 't rouwt, spijt me. **Gerete**, f. —(e)s, —e = gerooide plek (*in 't bosch*).

Geret, m. —s, — = gergel, groef (*in duigen*). **gereten**, **schw.** (h.) = (ein **Paß**) gergelen.

Gerhard, m. — = Gerard, Gerrit.

Gericht, f. —(e)s, —e = gerecht, spijs, schotel; recht(spraak), gericht, oordeel, gerechtshof, rechtbank, rechter, paleis van justitie, jurisdictie; G. **halten**, zu G. **stehen über einen** = recht doen, r. spreken over iem.; zu G. **stehen** = (ook) de vierschaar spannen; das jüngste G. = 't laatste oordeel; nor G. **fordern**, **laden** = (voor de rechtbank) dagvaarden, dagen.

gerichtlich = gerechtelijk; in rechten; g. es **Verfahren** = proces.

Gerichtsakten, Pl. = stukken, akten, dossier.

Gerichtsaktuar, m. = griffier bij de rechtbank. **Gerichtsamt**, f. = gerechtshof ('t gebouw). **Gerichtsbart**, w. — = jurisdictie, rechtsgebied. **Gerichtsbaur**(r) = rechterlijk ambtenaar. **Gerichtsbefugnis**, w. = gerechtshof, rechtbank. **Gerichtsbereich**, m. = ressort, rechtsgebied. **Gerichtsbote**, m. = deurwaarder.

Gerichtsbrauch, m. = rechtsgebruik. **Gerichtsbuch**, f. = register, protokol. **Gerichtsdien**, m. = deurwaarder, gerechtsdienaar. **Gerichtsbau**, f. = rechtsgebouw, paleis van justitie. **Gerichtsbefugnis**, Pl. = kosten, leges. [**Gerichtsbalter**, m. = baljuw, rechter].

Gerichtshandel, m. = rechtsahandel, proces. **Gerichtsherr**, m. = ambachtsheer, drost. **Gerichtsherrschaft**, w. = rechtshoofdelijkheid.

Gerichtshof, m. = gerechtshof, gerecht, rechter. **Gerichtshaus**, w. = griffie. **Gerichtskosten**, Pl. = gerechtskosten. **Gerichtskostal**, f. = rechtzaal. **Gerichtsmann**, m. = lid van een plaatselijke rechtbank. [**Gerichtsvorladung**, w. = wet op de rechtspleging].

Gerichtsvorladung, w. = rechterlijke organisatie. **Gerichtsvorladung**, w. = rechterlijk ambtenaar. **Gerichtsvorladung**, m. = raadsheer.

Gerichtsvorladung, m.; **stoffs**, w. = recht|zaal; -zaak.

Gerichtsvorladung, m. = griffier. **Gerichtsvorladung**, w. = griffie. **Gerichtsvorladung**, f. = rechterlijk zegel. **Gerichtsvorladung**, Pl. = kosten. **Gerichtsvorladung**, w. = rechtzaal.

Gerichtsvorladung, m. = ressort, rechtsgebied. **Gerichtsvorladung**, m. = competente rechter, tribunaal, ressort. **Gerichtsvorladung**, w. = zetel van een rechtbank. **Gerichtsvorladung**, m. = stijl van de balie. **Gerichtsvorladung**, w. = rechtzaal.

Gerichtsvorladung, m. = (zetel van een) rechtbank, jurisdictie. **Gerichtsvorladung**, w. = zwart bord (*in rechtsgebouwen*). **Gerichtsvorladung**, m. = zitting, rechtsdag. **Gerichtsvorladung**, w. = schatting van de kosten. **Gerichtsvorladung**, m. = dagvaarding, verdaging. **Gerichtsvorladung**, f. = procedure, rechtspleging. **Gerichtsvorladung**, w. = rechterlijke organisatie. **Gerichtsvorladung**, w. = gerechtelijke behandeling, procedure, proces. **Gerichtsvorladung**, m. = deurwaarder.

Gerichtsvorladung, f. = rechtswezen. **Gerichtsvorladung**, m. = jurisdictie; (*gwst.*) lijfswang.

gerieben = gewreven; (*fig.*) geslepen, doortrapt. **gerieft** = gegroefd. **Geriem**, f. —(e)s, —e = riemwerk. **Geriefel**, f. —s = gekabbel, gemurmur, gedruppel. **Gerill** zie **Geröll**.

gerillt = gegroefd. **gering** = gering, min, onaanzienlijk, klein; von g..em Stand, Herkommen = van geringen, lagen stand, van geringe, lage afkomst; die g..en Leute = de kleine lieden; nicht im g..ften = niet in 't minst; auch im G..ften ist er treu = ook in 't kleinste enz. **Geringsachtung**, w. = geringschatting. **Gerin'gel**, f. —s = geringel. **Gerin'fügig** = min, onbeduidend; nietig. **Gerin'fügigkeit**, w. — = onbeduidendheid, nietigheid. **gerin'galtig** = van geringe waarde, van weinig gehalte, onbeduidend (van inhoud). **gerin'schätzen**, (schw. (h.)) = geringschatten, minachten. **gerin'schätzig** = geringschattend, minachtend; [geminacht, onbeduidend]. **Gerin'schätzung**, w. = geringschatting, minaching. **gerinn'bar** = strem-, stolbaar. **Gerinn'barkeit**, w. — = strem-, stolbaarheid. **Gerin'ne**, f. —s, — = geloop, gevloei; goot, (open) kanaal, waterloop. **gerin'nen**, ft. (f.) = stollen, stremmen, in elkaar loopen. **Gerinn'fel**, f. —s = geronnen, gestolde massa; stroomend water. **Gerin'pe**, f. —s, — = geraamte, rif, skelet; balkwerk, gebinte; ribben. **gerin'pelt** = geribd (ook van bladeren), gegroefd, gekarteld. **gerin'sen**, = gescheurd, gebarsten; (fig.) gewiekt, leep, slim, geslepen, uitgeslapen; ein g..er Hund = een leepe klant. **Gerin**, m. —(e)s = (fbb.) gist. **Germa'ne**, m. —n, —n = Germaan. **Germa'nentum**, f. —s = Germanendom. **Germa'nia**, w. — = Germania. **Germa'nien**, f. —s = Germanië. **Germa'nisch**, m. = Germanisch. **germa'nisch** = Germaansch. **germanis'eren**, (schw. (h.)) = germanizeeren. **Germanis'erung**, w. — = germanizeering. **Germanis'mus**, m. —, ..men = germanisme. **Germanis't**, m. —en, —en = germanist (kenner van Germaansche taal, van Germaansch recht). **germanis'tisch** = germanistisch. **Germinal** (spr.: zjer. .), m. = Germinal, ontkiemingsmaand. **ger'n(e)** = gaarne, graag, met genoegen; (einen) g. haben = houden van, liefhebben; (ir.) der kann mich g. haben = hij kan naar de maan loopen; das können Sie g. tun = . gerust doen; ein g. gefehener Gast = een welkome gast; (es ist) g. gefehert = niet te danken; g. oder ungern = goedschiks, kwaadschiks; graag of niet graag. **Ger'n(e)groß**, m. —, —e = graag-groot, pocher. **Ger'n(e)llug**, m. —, —e = waanwijze, betweter. **Ger'd'el**, f. —s = gerochel, gerentel. **Ger'd'hr**, f. —(e)s, —e = bies-, rietbosch; riet; pijp; geschreeuw (van 't herd). **Ger'd'le**, f. —s = gerol, geratel. **Ger'd'i(e)**, f. —s = los rolgesteente; rommel. **Geront**, m. —en —en = geront (lid van den Raad der Ouden in Sparta). **Ger'te**, w. — = gerst. **Ger'ten'ader**, m.; *bier, f.; *brot, f.; *ernte, w.; *feld, f. = gersteveld; -bier; -brood; -oogst; -veld. **Ger'tengrauben**, Pl. = gepelde gerst. **Ger'tengrube**, w. = gort, gruten. **Ger'tenlohn**, f. = gerstekorrel; (am Auge) puistje, strontje. **Ger'ten'mehl**, f.; *mehl, f.; *saff, m. = gerstelmout; -meel; -sapp (orgeade). **Ger'tenschleim**, m. = gersteslemp. **Ger'tenschrot**, m. u. f. = fijne gerst. **Ger'ten'strob**, f.; *trank, m.; *wasser, f.; *zuder, m. = gerstestroot; -drank; -water; -suiker.

Ger'te, w. —, —n = gard, roede (soms ook als maat). **Ger'ten'heb**, m. = slag met de roede, zweepsflag. **Ger'traub**, **Ger'traub**, w. = Geertruida, Truida, Trui, Truitje. **Geruch**, m. —(e)s, ..rüche = reuk, geur, lucht; roep; in gutem G. stehen = te goeder naam en faam bekend zijn; im G. der Heiligkeit stehen = in een reuk van heiligheid staan. **Geruch'los** = reukeloos. **Geruch'losigkeit**, w. — = reukeloosheid. **Geruch'sinn** zie Geruchs'sinn. **Geruch's'nerb**, m.; *organ, f.; *sinn, m. = reukl-zenuw; -orgaan; -zin. **Gerucht**, f. —(e)s, —e = gerucht; [roep, naam]. **gerucht'weise** = bij geruchte. **Geru'fe**, f. —s = geroep. **geru'hen**, (schw. (h.)) = zich verwaardigen, goedvinden, behagen; Se. Majestät haben geruht ihm zu sagen = 't heeft Z. M. behaagd, Z. M. heeft goedgevonden, zich verwaardigd enz. [geru'hig, geruch'sam: (geruch'same Rede) = gemoedelijk gesprek; zie verder ru'hig]. **Gerüll**, f. —(e)s, zie Geröll en Gerümpel. **Gerum'pel**, f. —s = geraas, spektakel; geschok, gehots. **Gerüm'pel**, f. —s = (oude) rommel(boel). **Gerüm'per**, m. —s, — = uitdrager. **Gerundium**, f. —s, ..dien = gerundium. **Geründi'v(um)**, f. —s, ..ve u. ..va = gerundivum. **Gerüst**, f. —es, —e = steiger, stelling, tribune, getimmerte, rek. **Gerüst'fel**, f. —s = geschok, geschud, gehots. **Ger'werfen**, f. —s = speerwerpen. **Ges**, f. —, — = ges, g-mol. **Ges'ge**, f. —s = gezaag. **Gesal'ba'der**, f. —s = gewauwel, gezeur. **Gesal'be(r)** = Gezal'de. **gesal'zen** zie sal'zen. **Gesä'me**, f. —s = zaad. **gesamt** = geheel, totaal, al(le); das G..e = 't geheel. **Gesamt'abfindung**, w. = betaling (afkoopsoem) in-eens. **Gesamt'anordnung**, w. = regeling van 't geheel. **Gesamt'begriff**, m. = totaal, algemeen begrip. **Gesamt'betrag**, m. = geheel, totaal bedrag. **Gesamt'eindruck**, m. = algemeene, totaalindruk. **Gesamt'erbe**, m. = universeel erfgenaam. **Gesamt'ertrag**, m. = geheele, totaalopbrengst. **Gesamt'gewicht**, f. = totaal gewicht. **Gesamt'gut**, f. = gezamenlijk bezit (van echtgenooten). **Gesamt'heit**, w. — = geheel, totaal, massa, alles (allen) te zamen. **Gesamt'leistung**, w. = totale produktie, t. prestatie. **Gesamt'macht**, w. = gezamenlijke macht. **Gesamt'ministerium**, f. = geheel ministerie, kabinet. **Gesamt'prokura** w. = gemeenschappelijke prokuratie. **Gesamt'resultat**, f. = totale uitslag. **Gesamt'schuldner**, m. —s, — = hoofdelijk, solidair schuldenaar. **Gesamt'vorstand**, m. = hoofdbestuur. **Gesamt'wert**, m. = gezamenlijke, totale waarde. **Gesamt'wohl**, f. = algemeen welzijn. **Gesamt'zahl**, w. = geheel getal, g. aantal, totaal. **Gesand'te(r)** = (af)gezant. **Gesand'tschaft**, w. —, —en = gezantschap, legatie. **gesand't'schaftlich** = gezantschaps...; diplomatiek. **Gesand't'schaft'personal**, f.; *posten, m.; *rat, m.; *sekretär, m. = gezantschapspersoneel; -post; -raad (legatieraad); -sekreteris. **Gesang**, m. —(e)s, Gesänge = (ge)zang, lied. **Gesang'buch**, f. = zangboek. **Gesang'brüder**, w. = zanglijster. **Gesang'lehrer**, m. = zangonderwijzer. **gesang'reich** = zangrijk, zangerig, melodieus. **Gesangs'...** zie Gesang... **Gesang'stunde**, w. = zangles. **Gesang'weise**, w. = (zang)wijze, melodie. **Gesäß**, f. —es, —e = zitvlak, achterste; [zitting (eines

Stuhles)]. **Gesäßbein**, f. = zitbeen. **Gesäß**, f. —es, —e, **Gesäßlein**, f. —s, —e = (schw.) strofe, koeplet. **Gesäuße**, f. —s = gezuip. **Gesäuße**, f. —s = gesuis, gebruis, geruisch. **Gesäuße**, f. —s = gesuizel, gemurmel. **geschacht** = (her.) geruit (als schaakbord). **Geschäft**, f. —(e)s, —e = (handels)zaak; koop; magazijn, winkel, kantoor; beroep, bezigheid, werk, zaak; welches G. treiben Sie? = wat is uw vak? ein G. eröffnen = een zaak openen; das ist ein gutes G. = (ook) dat is een koopje; sich ein G. machen = zich wat te doen maken (voor den schijn); ein großes (kleines) G. (ab-)machen = een groote (kleine) boodschap doen. **geschäftig** = bezig, druk, ijverig, werkzaam, vlijtig. **Geschäftigkeit**, w. — = werkzaamheid, druk-bezig-zijn, ijver. **geschäftlich** = op de zaak (zaken), op den handel, op den dienst betrekking hebbende: zaken..., handels..., dienst...; g..e Pünktlichkeit = stiptheid in zaken; der g..e Teil eines Briefes = dat deel, dat over zaken handelt; er kam g. nach Wien = voor zaken. **geschäftlos** = zonder zaken, zonder bezigheid, werk(e)loos; vgl. geschäftslos. **Geschäftlosigkeit**, w. — = werk(e)loosheid, 't niets-doen. **Geschäftsabschluss**, m. = ('t) sluiten van een koop, transaktie. **Geschäftsabwickelung**, w. — = afwikkeling van de zaken. **Geschäftsangelegenheit**, w. = zaak, iets dat de zaken betreft, handelsaangelegenheid. **Geschäftsarbeiten**, Pl. = bezigheden (in of voor de zaak); (ook) kantoorwerkzaamheden. **Geschäftsaufsicht**, w. = ambtelijk toezicht; surséance van betaling. **Geschäftsbericht**, m. = (jaar)verslag. **Geschäftsbetrieb**, m. = (handels)bedrijf. **Geschäftsbrief**, m. = brief over zaken, handelsbrief. **Geschäftsbuch**, f. = koopmansboek. **Geschäftsberatung**, w. = ondervinding, ervaring in zaken, routine. **geschäftsfähig** = handelingsbevoegd, gerechtigd om rechts-handelingen te doen. **geschäftsfrei** = vrij, niet door zaken in beslag genomen. **Geschäftsfreund**, m. = handelsvriend. **geschäftsführender** = zinsduif = commissie, komitee, bureau. **Geschäftsführer**, m. = gérant, chef, directeur (einer Gesellschaft). **Geschäftsführung**, w. = leiding v. d. zaak; beheer; wijze van werken. **Geschäftsgang**, m. = gang van zaken; boodschap, reis voor zaken. **Geschäftsgebaren**, f. = wijze van zakendoen. **Geschäftsgegend**, w. = handelswijk, winkelbuurt. **Geschäftsgegner**, m. = konkurrent. **Geschäftsgheimnis**, f. = handelsgeheim. **Geschäftshaus**, f. = handelshuis, firma. **Geschäftsinhaber**, m. = bezitter van een (van de) zaak; werkend vennoot. **Geschäftsjahr**, f. = boek-, dienstjaar. **Geschäftskapital**, f. = maatschappelijk kapitaal. **Geschäftskreis**, m. = arbeidsveld, -kring; handelskring; (van ambtenaar) gebied, ressort. **geschäftskundig** = ervaren in zaken, zaakkundig. **Geschäftslage**, w. = (winkel)stand; in better G. = op goeden, op besten stand. **Geschäftsleben**, f. = bedrijfsleven. **Geschäftslente**, Pl. = zakenmensen. **Geschäftstotal**, f. = kantoor, zaak, winkel. **geschäftstlos** = werk(e)loos, nietsdoend; (van de markt e. d.) lusteloos, slap, zonder zaken. **Geschäftstlosigkeit**, w. — = werk(e)loosheid; (van de markt e. d.) slapte, lusteloosheid. **Geschäftsmann**, m. = zakenman. **geschäftsmäßig** = zooals 't in den handel (in zaken) gebruikelijk is, handels... **Geschäftsnachfolger**, m. = opvolger (in de

zaak). **Geschäftsordnung**, w. = reglement van orde. **Geschäftspapiere**, Pl. = papiers de commerce. **Geschäftspraxis**, w. = (handels-)praktijk. **Geschäftsraum**, m. = -lofal. **Geschäftsreise**, w. = reis voor zaken, handelsreis. **Geschäftsreisende(r)** = handelsreiziger. **Geschäftssache**, w. = (handels)zaak. **Geschäftsschluss**, m. = winkelsluiting. **Geschäftsschrift**, w. = koopmanshand. **Geschäftstisch**, m. = zetel van den handel. **Geschäftstische**, w. = bureau, kantoor (van een blad bijv.). **Geschäftstiftung**, w. = stilstand in zaken, stremming. **Geschäftstube**, w. = kantoor. **Geschäftststunden**, Pl. = kantoor-, werkuren. **Geschäftstätigkeit**, w. = ('t) zakendoen; aktiviteit. **Geschäftsträger**, m. = (dipl.) zaakgelastigde. **geschäftsunfähig** = onbevoegd om rechts-handelingen te verrichten, om zaken te doen. **Geschäftskosten**, Pl. = bedrijfskosten; auf G. (trinken) = (fig.) op kosten van ongelijk. **Geschäftsunlust**, w. = lusteloosheid (in zaken). **Geschäftsverbindung**, w. = handelsbetrekking, -relatie. **Geschäftsverkehr**, m. = bedrijfs-, handelsverkeer, handelsrelatie. **Geschäftswalter**, m. = administrateur, chef, gérant. **Geschäftswelt**, w. = handels-, zakenwereld. **Geschäftszimmer**, f. = kantoor. **Geschäftszweig**, m. = tak van handel, van bedrijf, specialiteit.

[geschäftig = verlegen, beschaamd, bedeesd]. **geschäftig** zie schäftig.

Geschäfttel, f. —s = geschommel, geslinger. **geschichten**, f. (f.) (es geschicht; geschäft; geschichte; geschichten) = geschieden, gebeuren, overkomen; ihm geschicht recht = hij heeft, wat hem toekomt; ich wußte nicht, wie mir geschicht = hoe ik 't had; (es ist) um ihn g. = met hem gedaan; g..e Dinge sind nicht zu ändern, g. ist g. = gedane zaken nemen geen keer. **Geschichtnis**, f. —jes, —je = gebeurtenis.

[**Geschicht**, f. —(e)s, —e = (zekere koren)maat]. **Geschichte**, f. —s = (jag.) ingewanden. **Geschichtlein**, f. —(e)s, —e = (wijnb. gust.) jonge bloesemknop. **geschicht** = verstandig, wijs, bijdehand; ein g..er Kopf = een schrandere kop; er ist nicht g. = niet goed wijs; etw. G..es = (ook) iets behoorlijks, flinks, degelijks. **Geschichtlichkeit**, w. — = verstand(igheid), wijsheid, schrandrheid.

Geschent, f. —(e)s, —e = geschenk, present; einem ein G. mit etw. machen, einem etw. zum G. machen (geben) = iem. iets ten geschenke geven. **Geschentzweide**, Pl.: zu G..n = voor cadeaux. **geschent** zie geschicht.

Geschichtchen, f. —s, — = geschiedenisje, verhaaltje, anekdote. **Geschichte**, w. —, —n = geschiedenis (ook fig.), verhaal, vertelling, gebeurtenis; die G. ist gut = dat is wat moois, die grap is goed; die ganze G. = (ook) de heele rommel, boel; vgl. dum m. **Geschichtsbuch**, f. = boek met vertellingen. **geschichtlich** = geschiedkundig, historisch. **Geschichtsbuch**, f. = geschiedenisboek. **Geschichtschreiber**, m. = geschiedschrijver. **Geschichtschreibung**, w. = geschiedbeschrijving. **Geschichtsforscher**, m. = geschiedvorschier. **Geschichtskalender**, m. = geschiedkundige kalender. **Geschichtskenner**, m. = geschiedkundige. **Geschichtskennnis**, w. = -kunde. **Geschichtsklitterung**, w. = stumperachtige geschiedbeschrijving. **Geschichtskunde**, w. = (kennis van de) geschiedenis, geschiedkunde. **geschichtskundig** = geschiedkundig. **Geschichtsmaler**, m. = historie-

schilder. **geschiedtsmäfig** = historisch. **Geschiedts'tabelle, -tafel, w.** = geschiedkundige tabel. **Geschiedts'wert, f.** = geschiedkundig werk. **Geschied', f.** —(e)s, —e = behoorlijke vorm, fatsoen, gepastheid; geschiktheid, handigheid, bekwaamheid, aanleg; (nood)lot, schikking; (*mijnw.*) ertsader; **das hat alles fein G.** = past niet bij elkaar; einer Sache ein G. geben = iets schicken, regelen; etw. wieder ins G. bringen = weer in orde brengen; er hat fein G. dazu = heeft er geen slag van. **Geschie'te, f.** —s = gestuur. **Geschied'lichteit, w.** —, —en = handigheid, bekwaamheid, vaardigheid, talent. **geschiedt'** = gestuurd, gezonden; handig, bekwaam, vaardig, knap. **Geschie'be, f.** —s = geschuif; afgebrokeeld gesteente; zwendel. **geschie'den** = gescheiden; wir sind g. e. Leute = 't is uit tusschen ons. **Geschie'ße, f.** —s = geschiet, ('t) schieten. **Geschimp'fe, f.** —s = geschimp, gescheld; standjes(maken). **Geschirr, f.** —(e)s, —e = vaatwerk; vat; nachtpot; gerei, gereedschap; (paarde)tuig; paard en rijtuig; **das G. spülen, abwischen** = de vaten wasschen; ins G. gehen, sich ins G. legen = zich inspannen, flink aanpakken; im G. liegen = in 't touw zijn. **Geschirr'bürste, w.** = borstel voor 't paardetuig. **Geschirr'führer, m.** = vrachtrijder. **Geschirr'tammer, w.** = tuigkamer. **Geschirr'macher, m.** = zadelmaker; weverskammemaker. **Geschirr'meister** zie Schirrmeister. **Geschlän'gel, f.** —s = gekronkel, geslinger. [**geschlän't** zie schlän't]. **Geschlecht', f.** —(e)s, —er (*zelden* —e) = geslacht; (patriciërsfamilie (*in de Rijkssteden*)); familie, ras, soort. [**Geschlecht'ter, m.** —s, — = patriciër, *vgl.* Geschlecht]. **geschlecht'lich** = geslachts... **geschlecht'los** = geslachtloos; onzijdig. **Geschlecht'losigkeit, w.** = geslachtloosheid. **Geschlechts'adel, m.** = geslachts-, familieadel. **Geschlechts'alter, f.** = ouderdom, leeftijd van een geslacht. **Geschlechts'art, w.** = aard van een geslacht of ras. **Geschlechts'fendung, w.**; **•folge, w.**; **•kunde, w.**; **•linie, w.** = geslachtsuitgang; -opvolging; -kunde (genealogie); -lijn. **geschlechts'los ufw.** zie geschlechtlos ufw. **Geschlechts'name, m.**; **•register, f.** = geslachtsnaam (familienaam); -register. **Geschlechts'reise, w.** = puberteit. **Geschlechts'tafel, w.** = genealogische tabel. **Geschlechts'trieb, m.**; **•untertrieb, m.**; **•verschiedenheit, w.**; **•wappen, f.** = geslachtsdrift; -verschil; -verscheidenheid (-verschil); -wapen. **Geschlechts'wort, f.** = lidwoord. **Geschleed', f.** —(e)s, —e = Schlederet. **Geschleif'(e), f.** —(e)s = (*jag.*) ingang (*van een hol*); geslijp. **Geschlen'der, f.** —s = geslenter, geflanceer. **Geschlep'pe, f.** —s = sleep; gesleep; (lastige) bagage. **geschliff'ten** = geslepen, gepolijst, fijn, net. **Geschlin'ge, f.** —s, — = slinger-, vlechtwerk, warreling; slokdarm, hart en longen van een geslacht dier. **Geschlind'ze, f.** —s = gesnik. **Geschmaad', m.** —(e)s, **Geschmäde(r)** = smaak: schoonheidszin; zin, neiging; mode; über den G. läßt sich nicht streiten = over den sm. valt niet te twisten; G. an (Dat.) finden = sm. in iets hebben; *vgl.* abgewinnen. **geschmaad'los** = smakeloos (*eig. en fig.*), flauw, laf. **Geschmaad'losigkeit, w.** — = smakeloosheid (*eig. en fig.*); lafheid. **Geschmads'muster, f.** = kunstnijver-

heidsmodel. **Geschmads'sache, w.**: **das ist G.** = dat is een kwestie van smaak. **Geschmads'sinn, m.** = smaakzin. **Geschmads'wärtchen, f.** = smaaktepeltje. **Geschmads'werkzeug, f.** = smaakorgaan. **geschmaad'voll** = smaakvol, keurig. **geschmaad'widrig** = strijdig met den goeden smaak, smakeloos. **Geschmat'ze, f.** —s = gekus, gesmak. **Geschmau'de, f.** —s = gesmook, gerook. **Geschmau'fe, f.** —s = goede sier, gesmul. **Geschmei'del, f.** —s = gevele, vleiery. **Geschmei'de, f.** —s, — = sieraad, tooi (*van edel metaal of juweelen*), juweel, kleinood; [wapen, harnas; boeien]; (öft.) metaalwaren. **Geschmei'dehandel, m.** = handel in gouden en zilveren voorwerpen, bijouerie. **Geschmei'delästchen, f.** = bijouerie-, juweelkistje. **geschmei'dig** = buigzaam, lenig; handelbaar, meegaand, plooibaar. **Geschmei'digheit, w.** — = buigzaamheid enz. **Geschmeiß', f.** —es = drek, vuil (*van roofvogels*); gebroed, ongedierte; gemeen, kanalie. **Geschmei'ter, f.** —s = geschal, gekletter, geklater, geratel. **Geschmie'de, f.** —s = ('t) smeden. **Geschmie're, f.** —s = ('t) insmeren, vetten; gesmeer, geknoei, geklad. [**Geschmud', m.**, zie Schmud]. **Geschnä'bel, f.** —s = getrekkebek, gevrij. **Geschnar'de, f.** —s = gesnork. **Geschnat'ter, f.** —s = gesnater, gekakel. **geschmie'gelt** (und gebügelt) = keurig, in de puntjes (gekleed), om door een ringetje te halen. **Geschmit'ze, f.** —s, **Geschmit'zel, f.** —s = snijwerk. **Geschnür'tel, f.** —s = krulwerk. **Geschnür'fel, f.** —s = gesnuffel. **Geschöpp', f.** —(e)s, —e = schepsel. **geschöpp't**: g. es Papier = geschept papier. I. **Geshöß, f.** ..offes, ..offe = projectiel: pijl, kogel, [schiettuig]; verdieping. II. [**Geshöß', m.** ..offes, ..offe = schot en lot, geschot]. **geschraubt'** = opgeschroefd, gemaakt, geaffecteerd; *vgl.* ook schraub'en. **Geshreiv', f.** —(e)s = geschreeuw, gegill, gekrijt; viel G. und wenig Wolle = veel geschreeuw enz.; [ins G. kommen = op de spraak komen]. **Geshreibe, f.** —s = geschrijf. **Geshreib'fel, f.** = gekrabbel. **Geshuh', Geshüh'e, f.** —(e)s = schoeisel. **geschult'** = geschoold. **Geshun'tel, f.** —s = (*grwt.*) geschommel. **geschuppt'** = geschubd. **Geshür', f.** —(e)s = metaalslakken. **Geshüt'te, f.** —s = gestort (*van graan*); (*mijnw.*) gemengde lagen. **Geshüt't, f.** —es, —e = (stuk) geschut, artillerie, kanon; **das G. aufpflanzen** = 't geschut opstellen, planten. **Geshüt'tkunst, w.** = artilleriekunst. **Geshüt'tpforte, w.** = geschutpoort. **Geshüt'tstand, m.** = geschutemplacement. **Geshüt'twesen, f.** = artillerie. **Geshüt'tzug, m.** = artillerietrein. **Geshwa'der, f.** —s, — = eskader, smaldeel; (*fig.*) schaar; [legertroep, eskadron]. **Geshwa'fel, f.** —s = gewauwel, geleuter. **geschwän'gert** = bezwangerd. [**Geshwän', f.** zie Geschwän']. **Geshwäng', f.** —es = gebabel, geklets. **geschwät'zig** = babbelachtig, praatziek. **Geshwät'zigheit, w.** — = babbelachtigheid. **Geshwe'fel** zie Geschwafel. **geschweift'** zie Schweifen. **geschweige** = om niet te spreken van, nog minder, laat staan, (bijv.: *das erträgt ein jüngerer Mann nicht, g. (denn) ein alter*). **geschweigen, ft. (h.)** mit Gen. = met stilzwijgen voorbijgaan; anderer Vorteile zu g. = om niet te spreken van andere voordeelen; g., schw. = doen zwijgen, kalmeeren (ein Kind g.).

Gefchweige, f. —s = gezwelg, zwelgerij.
Gefchwem'me, f. —s = drijvende vloeistof.
Gefchwim'mel, f. = geboemel, gepeerwaal
gefchwim'd = gezwind, vlug, snel, gauw.
Gefchwim'digheit, w. —, —en = snelheid,
 vlugheid; in der G. = in de gauwte. **Gefchwim'**
digheitsmeter, m. = snelheidsmeter. **Ge-**
schwim'dfchreibekunft, w. = snelschrijven, steno-
 grafie. **Gefchwim'dfchritt**, m. = gezwindu, ver-
 snelde pas. **Gefchwirr'**, f. —(e)s = gegons;
 geroezemoes. **Gefchwiv'ter**, Pl. = broers en
 zusters. **Gefchwiv'terkind**, f. = volle neef of
 nicht. **gefchwiv'terlich** = broederlijk, als broers
 en zusters. **Gefchwiv'terliche**, w. = broeder-
 liefde, liefde onder broers en zusters. **gefchwiv'**
ren zie fchwiv'ren. **Gefchwor(e)nenbant**, w. =
 bank van gezworenen. **Gefchwor'(e)nengericht**,
 f. = rechtbank van gezworenen, jury. **Gefchwunf**,
 w. —, —ülfte = gezwel, zwellung, zweer.
Gefchwür', f. —(e)s, —e = zweer, verzwering.
gefchwit': der g. e Schein = zesde aspekt
 (vgl. g e f i n f t). **[gefeg'nen]**, fchw. (h.) = zegenen,
 vaarwel zeggen, afscheid nemen van]. **Gefelch'**
te(s) (öfl.) = rookvleesch.
Gefel'(e), m. —en, —en = gezel, makker,
 knecht, jonge man; kerel; baas; lustiger,
 fchlauer G. = vroolijke, sluwe kant. **gefel'ten**,
 fchw. (h.) = (einen einem, einen zu einem) in
 gezelschap brengen met, verbinden met, doen
 vergezellen; **fich** einem g., **fich** zu einem g. =
 zich bij iem. voegen, zich met iem. vereenigen,
 verbinden; **dazu** gefellt **fich** . . = daarbij komt,
 daaraan paart zich; **gleich** und **gleich** gefellt
fich gern = soort zoekt soort. **Gefel'tenjahre**,
 Pl. = leerjaren (van een handwerksgezel).
Gefel'tenleben, f. = gezelleven. **Gefel'ten-**
fchaft, w. = (de) handwerksgezellen. **Gefel'ten-**
fprache, w. = gezelletaal, -slang. **Gefel'tenftand**,
 m. = stand van den gezel. **Gefel'tenzeit**, w. =
 leerjaren (v. d. gezel). **gefel'tig** = gezellig, bij
 elkaar, samenlevend. **Gefel'tigkeit**, w. =
 gezelligheid. **Gefel'tin**, w. —, —nen = gezellin,
 kameraad. **Gefell'schaft**, w. —, —en = gezels-
 chap, partij, vennootschap, societeit, genoot-
 schap, maatschappij, samenleving; in eine G.
 gehen = naar een partij gaan; die (vornehme)
 G. = de voorname kringen; Sie bekommen
 G. = u krijgt bezoek; hiftorifche G. = histo-
 risch gen.; die bürgerliche G. = de burgerlijke
 maatij; anonyme G. = naamlooze venn.;
 ftille G. = stille venn.; G. mit befchränkter
 Haftung (G. m. b. H.) = venn. met beperkte
 verantwoordelijkheid (van de aandeelhouders,
 limited comp.). **Gefell'schafter**, m. —s, — =
 makker, kameraad, gezel; deelgenoot, vennoot,
 firmant; ein guter G. = een gezellig, onder-
 houdend persoon. **Gefell'schafterin**, w. —, —nen
 = kameraad, gezellin; juffrouw van gezelschap.
gefell'schaftlich = maatschappelijk; gezellig,
 gezamenlijk; beschaafd, gezelschaps.; g. er
 Verein = gezellige vereeniging, societeit,
 klub, kazino. **Gefell'schaftlichkeit**, w. — =
 gezelligheid. **Gefell'schaftsanzug**, m. = avond-
 kostuum. **Gefell'schaftsfirma**, w. = firma van
 een vennootschap. **Gefell'schaftsfuß**, m. =
 gezellig verkeer, voet van gelijkheid; **fich** mit
 einem auf den G. ftellen = met iem. als zijn
 maatschappelijk gelijke omgaan. **Gefell's-**
fchaftsglied, f. = lid van een maatschappij,
 van een genootschap enz. **Gefell'schafts-**
handlung, w. = handelsvereeniging. **Gefell's-**
fchaftshaus, f. = vereenigingsgebouw, societeit.
Gefell'schaftsinfel'n, Pl. = Gezelschapsel-

landen. **Gefell'schaftskapital**, f. = maatschap-
 pelijk kapitaal. **Gefell'schaftstafel**, f. = avond-
 toilet. **Gefell'schaftsmitglied**, f. = .glied.
Gefell'schaftsrechnung, w. = gezelschapsreke-
 ning. **Gefell'schaftsspiel**, f. = gezelschapspel.
Gefell'schaftssprache, w. = taal van de goede
 kringen, beschaafde omgangstaal, ook = **Ge-**
fell'schaftston, m. = gezelschaps-, konverzatie-
 toon. **Gefell'schaftstollette**, w. = avondtoilet.
Gefell'schaftsverhältnis, f. = vennootschap,
 maatschappij. **Gefell'schaftsvertrag**, m. = maat-
 schappelijk kontrakt; (hand.) akte van ven-
 nootschap, statuten van de venn. **gefell's-**
fchaftswidrig = onmaatschappelijk, antisociaal.
Gefell'schaftszimmer, f. = salon, ontvang-
 kamer.
Gefen'(e), f. —(e)s, —e = glooing, inzinking
 (van den bodem), kuil; (stalen) smeedvorm;
 lood, gewicht (am Neg); aflegger, loot (des
 Beinftocks); ook eigennaam van een gebergte.
Gefeg', f. —es, —e = wet, bepaling, regel,
 voorschrift; [strofe, vgl. G e] a h]. **Gefeg'antrag**,
 m. = wetsvoorstel. **Gefeg'blatt**, f. = verzame-
 ling van door de regeering gepubliceerde wetten;
 „Staatsblad”. **Gefeg'buch**, f. = wetboek.
Gefeg'chen, f. = wetje; versje, stukje, vgl.
 Gefächlein. **Gefeg'entwurf**, m. = wetsont-
 werp. **Gefeg'gedraft**, w. = kracht van wet.
Gefeg'gesvertretung, w. = wetsovertrading.
Gefeg'gesvorlage, w. = (ingediend) wetsont-
 werp. **gefeg'gebend** = wetgevend. **Gefeg'geber**,
 m. = wetgever. **gefeg'geberifch** = wetgevend.
Gefeg'gebung, w. —, —en = wetgeving.
gefeg'lundig = de wet(ten) kennende, wet-
 geleerd. **Gefeg'lein**, f. —s, — zie Gefeg'chen.
gefeg'lich = wettelijk; wettig; auf g. er
 Wege = langs wettelijken weg; g. er Erde =
 wettig erigenaam; g. gefchikt = wettelijk
 deponoord (handelsmerk), bij de wet gewaar-
 borgd. **Gefeg'lichkeit**, w. — = wettelijkheid,
 wettigheid. **gefeg'los** = wette-, regeeringloos.
Gefeg'lofigkeit, w. — = wetteloosheid,
 anarchie. **gefeg'mäßig** = wettig, wettelijk.
Gefeg'mäßigkeit, w. — = wettigheid, wette-
 lijkheid, regelmatigheid. **Gefeg'rolle**, w. =
 wetrol. **Gefeg'sammlung**, w. = verzameling,
 bundel wetten. **gefeg't** = gezet, bezadigd; ge-
 steld, verondersteld; g. den Fall = gesteld 't
 geval. **Gefeg'tafel**, w. = tafel der wet. **gefeg'-**
tenfalls = in 't veronderstelde geval, ge-
 steld . . . **Gefeg'vorlage**, w. = (ingediend)
 wetsontwerp. **Gefeg'vorschlag**, m. = wets-
 voorstel. **gefeg'widrig** = onwettig, strijdig (in
 strijd) met de wet. **Gefeg'widrigkeit**, w. — =
 onwettigheid, strijdigheid met de wet.
Gefeu'ze, f. —s = gezocht, geklaag.
Geficht, f. —(e)s, —er = gezicht: ('t) zien,
 gezichtsvermogen, -orgaan, oog; gelaat, voor-
 komen; G., f. —(e)s, —e = vizioen, verschi-
 ning (droom)gezicht; das zweite G. haben =
 't tweede gezicht hebben helderziende zijn;
 er macht ein G. wie sieben Tage Regenwetter =
 hij zet een gezicht van oude lappen, als een
 oorworm; (einem) G. er (vor)schneiden =
 leelijke gezichten trekken, grimassen maken;
 es kommt mir aus dem G. = 't raakt uit mijn
 gezicht; es fällt, springt ins G. = 't loopt,
 springt in 't oog; ins G. fallen = in 't oog vat-
 ten; einem ins G. lachen, etw. fagen = iem.
 in zijn gezicht uittachen, iets zeggen; einen ins
 G. loben = in zijn gezicht prijzen; etw. kommt
 mir zu G., ich bekomme etw. zu G. = ik krijg
 iets te zien, in 't gezicht, in 't oog, ik bemerk

iets; es steht ihm gut, schlecht zu G. = 't staat hem goed, slecht. **Gesichterscheider**, m. = grimassemaker.

Gesichts'ausdruck, m.; **•betrug**, m.; **•bildung**, w. = gezichts'uitdrukking; -bedrog; -vorming (uitdrukking, trekken).

Gesichts'deuter, m. = gelaatkundige. **Gesichts'farbe**, w. = gelaatskleur. **Gesichts'fehler**, m. = gezichts-, ooggebrek. **Gesichts'feld**, f. = gezichtsveld (i. a. b.). **Gesichts'fenster**, m. = gelaatkundige. **Gesichts'frampf**, m. = aangezichts'kramp. **Gesichts'kreis**, m. = horizon, gezichteinder, gezichtskring, -veld; feinen G. erweitern = zijn gezichtskring uitbreiden, zijn kennis vermeederen. **Gesichts'lunde**, w. = gelaatkunde. **Gesichts'lundige(r)** = gelaatkundige. **Gesichts'länge**, w. = lengte v. h. gezicht. **Gesichts'linie**, w. = gelaatstrek; gezichtsalijn. **Gesichts'mustel**, m. = gelaatsspier. **Gesichts'nerv**, m. = gelaatszenuw. **Gesichts'punkt**, m. = gezichts-, oogpunt. **Gesichts'reizen**, f. = aangezichts'pijn. **Gesichts'rose**, w. = roos in 't gezicht. **Gesichts'schmerzen**, Pl. = aangezichts'pijn.

Gesichts'schwäche, w.; **•fium**, m.; **•strahl**, m. = gezichts'zwakte; -zin; -straal.

Gesichts'stärkung, w.; **•verzerrung**, w. = gezichts'bedrog; -verwringing.

Gesichts'weite, w. = gezichtsbereik, horizon. **Gesichts'winkel**, m. = gezichts-, gelaatshoek.

Gesichts'zug, m. = gelaatstrek, -lijn. **Gesims**, f. —es, —e = (kroon)lijst, uitstekende rand, lijstwerk, richel. **Gesin'de**, f. —s = dienstpersoneel, -boden, volk; [ook = Gesin'dell].

Gesin'destier, f., **•brat**, f., **•loft**, w. = bier, brood, eten voor de dienstboden. **Gesin'del**, f. —s = gemeen, gepeupel, gepsuis.

Gesin'delohn, m.; **•ordnung**, w.; **•stube**, w.; **•vermieter**, m. = dienstbode'loon; -verordening (-reglement); -kamer; -verhuurder (besteder).

Gesinnt = gezind, gestemd, [van plan]; eitem feindlich, gut g. fein, feindlich gegen einen g. fein = iem. vijandig enz. gezind zijn. **Gesin'nung**, w. —, —en = gezindheid, gevoelens, denk-, zienswijze; neiging. **Gesin'nungsgenosse**, m. = gelijkdenkende, geestverwant. **gesin'nungslos** = zonder meening, zonder vaste overtuiging, onverschillig. **gesin'nungstüchtig** = degelijk, weldenkend, karaktervol. **Gesip'pe**, f. —s = maagschap, verwanten, familie; kliek. **gesit'tet** = welgemanierd, -opgevoed, beschaafd. **Gesit'tung**, w. — = welgemanierdheid, beschaving.

Gesöff, f. —(e)s = gezuip; slechte drank, boecht. **geson'dert** = afzonderlijk. **geson'nen** = van plan, van zins; ich bin nicht g. nachzugeben = denk er niet aan toe te geven. **Gesot'tenes** zie Gebratenes.

I. **Gespan**, m. —(e)s u. —en, —e(n) = (rust.) kameraad, medewerker. II. **Gespan**, m. —(e)s, —e = (ung.) graaf.

Gespannt, f. —(e)s, —e = span (trek'dieren), koppel; paar. **gespannt** = gespannen; g. fein auf (Hff.) = benieuwd zijn naar; vgl. Fuß. **Gespannt'heit**, w. — = spanning; gespannen verwachting, oneenigheid, gespannen toestand.

Gespan'thaft, w. —, —en = vereeniging; (ung.) graafschap, komitaat. **Gespar'r(e)**, f. —(e)s = sparwerk (des Daches). **Gespa'ße**, f. —s = grappemakerij.

Gespei'e, f. —s = gespuw. **Gespen't**, f. —(e)s, —er = spook, verschijning. **gespen'terartig** = spookachtig. **Gespen'terfürcht**, w. = vrees voor spoken. **Gespen'terglaube**, m. = geloof aan

spoken. **gespen'terhaft** = spookachtig. **Gespen'terreich**, f. = spokerijk. **Gespen'terfunde**, w. = spookuur. **gespen'tisch** (ook: gespen'tig) = spookachtig. **Gesper'r(e)**, f. —(e)s = afsluiting, blokkade, versperring, belemmering; weerstand, tegenstribbeling, complimentemakerij; sparwerk (des Daches), pal (in einer Uhr); slot (eines Buches).

Gespie'le, m. —n, —n = gespeel, speelmakker, kameraad. **Gespie'lin**, w. —, —nen = speelmanoot. **Gespil'derecht**, f. = (oud) naastings-, voorkooprecht. **Gespin'ne**, f. —s = gespin.

Gespinn't, f. —es, —e = spinsel, weefsel (ook fig.), web(be).

Gespons, m. u. f. —es, —e = (archaisch) echtgenoot, bruidegom, gade, bruid. **Gespött**, f. —(e)s = (ge)spot, spottend, voorwerp van spot; fein G. mit etw. treiben = met iets den spot drijven; zum G. dienen, das G. sein = de spot zijn. **Gespöt'te**, **Gespöt'tel**, f. —s = (ge-)spot.

Gespräch, f. —(e)s, —e = gesprek, onderhoud; das zum G. der Stadt werden = overall over de tong gaan. **gespräch'ig** = spraakzaam, onderhoudend, mededeelzaam. **Gespräch'igkeit**, w. — = spraakzaamheid, praatlust(igheid), mededeelzaamheid. **Gespräch'sform**, w. = gesprekvorm. **Gespräch'sstoff**, m. = stof voor gesprek. **Gespräch'ston**, m. = konverzatiatoon.

gespräch'sweise = wijze van spreken, van gesprek, van samenspraak, dialoogwijze. **gespräch'ig** = wijdbreus; bombastisch, hoogdravend; aanstellerig; ein g. es Wesen zur Schau tragen = zich hevig aanstellen. **Gespreng'e**, f. —s, — = gesprenkeld, ('t) sproeien; ('t) doen springen. **gespren'telt** = gespikkeld, gevlekt. **Gesprü'ze**, f. —s = gespat, gepsuit, gesputter. **Gesprü'del**, f. —s = gespat, geborrel, gesprankel, getintel. **Gesprü'h'**, f. —(e)s = gevonkel, getintel. **Gesprü'le**, f. —s = gespoel, geplasp.

Gest, w. — = (nbb.) ginst.

gest = gestorven.

Gesta'de, f. —s, — = oever, zoom, kust, strand.

Gestalt, w. —, —en = gestalte, gedaante, figuur; voorkomen; einer Sache eine andere G. geben = een ander aanzien, voork. geven; nach G. der Dinge = naar den stand van zaken, zooals de zaken zich laten aanzien. **gestalt'en**, (schw. (h.)) = vormen, fatsoeneeren, inrichten, in elkaar zetten, organizeeren; sich g. = een vorm aannemen, zich vormen, worden, zich ontwikkelen, uitvallen. **gestalt'los** = vormloos, (nat.) amorf. **Gestalt'losigkeit**, w. — = vormloosheid. **Gestalt'ung**, w. —, —en = vorming, formatie, ontwikkeling, inrichting, samenstelling, organisatie; uiterlijke gedaante; G. der Dinge = stand van zaken. **Gestam'mel**, f. —s = gestamel, gestotter. **Gestamp'fe**, f. —s = getrappel, gestamp.

gestan'den zie (ge)stehen. **gestän'dig** mit G. en. ob. Hff.: eine(r) Sige g. sein = een leugen bekennen; g. er Mörder = moordenaar, die bekent. **Gestän'dnis**, f. —jes, —je = bekentenis; ein G. ablegen = bekentenis afleggen. **Gestän'ge**, f. —s, — = stangen; (weib.) gewel, takken; (männl.) stengwerk. **Gestän't**, m. —(e)s = stank. **gestat'ten**, (schw. (h.)) = toestaan, -laten, permitteeren, mogelijk maken; g. Sie? = is 't gepermitteerd? **Gestät'tung**, w. — = vergunning, verlof, permissie. **Gestäub'**, f. —(e)s = gestuif, stuifmeel, kolestof. **Gestän'be**, f. —s = struikgewas.

Geste, w. —, —n = geste, gebaar; eine große G. = een breed gebaar.
Gestef zie **Bestef**. **gestedt** voll = stampvol.
geste'h(e)n, unr. (h.) = bekennen; toegeven, erkennen; das muß ich g.! = dat moet ik zeggen! [toekennen, -staan; kosten; (f.) = gerinnen; gestandene Milch = dikke melk]; (dft.) **ich g.** = sich unterstehen. **Geste'hungskosten**, Pl., **preis**, m. = inkoop-, kost-, kostende prijs. **Gestein**, f. —(e)s, —e = gesteente, [steenblok; edelsteen]. **Gestein'bohrer**, m. = steenboor. **Gestein'lunde**, -lehre, w. = kennis, leer van de gesteenten.
Gestell, f. —(e)s, —e = onderstel, -stuk, voet(stuk), stellage, rek, ezel (voor een bord); lijst, raam; freem; ein G. (Segel, Riemen) = een stel; (vlt.) stuk mensch; ein verrücktes G. = een rare, een halve gare. **gestel'ten**, [schw. (h.) = verschaffen, leveren; **ich g.** = opkomen (in dienst). **Gestel'lung**, w. = opkomst (onder de wapenen); aangifte (bij de douane); aanvoer. **Gestel'lungsbefehl**, m. = bevel om op te komen, oproeping onder de wapenen. **gestel'lungspflichtig** = dienstplichtig. **Gestell'weg**, m. = Schneise 1. **Gestep'pe**, f. —s = stikwerk.
gestern = gisteren; g. abend, g. morgen = g. avond, g. morgen; er ist nicht von g. = (ll), is niet onnoozel, laat 'm maar loopen.
gesternt = gesternd, besterd, geridderd.
Gestheil, f. —s = gesteek, geprik (ook fig.), toespelingen, speldeprikken. **gestie'felt** = gelaarsd, gesteveld; g. und gepornt = gel. en gespoord; der g. e Rater = de gel. e kat.
gestielt = gesteeld.
Gestikulation, w. —, —en = gestikulatie, gebaar. **gestikulie'ren**, [schw. (h.) = gestikuleren, gebaren maken.
Gestirn, f. —(e)s, —e = gesternte, ster(rebeeld), hemellichaam. **gestirnt** = gesternd, besterd.
Gestir'nung, w. —, —en = konstellatie.
gestoben zie **stieben**.
Gestober, f. —s = sneeuwjacht. **gestodt** = gestremd, gestold; (Anfer) gestokt. **Gestöhn**, f. —(e)s = gesteun, gezocht, gekerm. **Gestol'per**, f. —s = gestruikeld, gestrompeld. **Gestör**, f. —(e)s, —e = deel van een vlot. **gesto'henes** Glas = stukken glas (op een muur bijv.).
Gestot'ter, f. —s = gestotter, gestamel.
Getram'pel, f. —s = getrappel, stampvoeten, getrippel; (v. wiegekint) gewoel; (v. fietsers) getrap. **Geträum**, f. —(e)s, —e = struikgewas, struiken, kreupelhout. **Getrei'hel**, f. —s = gestreel, geaal. **gestredt** = gestrekt (bijv.: in g. em Trab Galopp, Lauf; g. er Winkel). **gestreift** = gestreept. **Getrei'te**, f. —s = getwist, gestrij(d). [gestreng' = gestreng, streng]. **Getreu**, f. —(e)s = strooisel. **Getrid**, f. —(e)s, —e = touw-, brei-, vlechtwerk. **gestrie'gelt** und gebügelt = in de puntjes (vgl. gefdniegelt).
gestrig = van gisteren; am g. en Tag = gisteren; unterm G. en = onder datum van gisteren; Ihr geyhtes G. es = Uw geëerd schrijven van gisteren.
[Getröh'(de), f. —s = stroo(massa).] **Getru'bel**, f. —s = gedraai, kolk, maalstroom.
Getrüpp, f. —(e)s, —e = kreupelhout, struikgewas. **Gestüb'be**, f. —s = Gestüb.
Gestüh'l(e), f. . . (e)s, . . le = gestoelte, kerkstoelen; voetstuk. **Gestüm'per**, f. —s = gestumper, gesukkel. **gestun'den**, [schw. (h.) = uitstel verleenen.

Getusch, m. —, **Getusen** = geste, gebaar.
Getüt, f. —(e)s, —e = stoeterij. **Getüt'buch**, f. = stamboek (voor paarden). **Getüt'garten**, m. = stoeterij(park). **Getüt'hengst**, m. = springhengst. **Getüt'meister**, m. = stoeterijchef.
Getusch, f. —(e)s, —e = verzoek, aanzoek, rekest, verzochtschrift. **getuscht** = gezocht, gevraagd, gewild, onnatuurlijk; dieser Artikel ist stark [sehr] g. = er is veel vraag naar dit artikel. **Getu'del**, f. —s = geknoel, geklad, gemors. **Getum'me**, f. —s = gegons, gebrom, gezoem. **Getums'** f. zie **Σums**.
gesund' (gesunder u. gesünder) = gezond (i. a. b.); die g. e Vernunft, der g. e Menschenverstand = 't g. e verstand; so g. wie der Fisch im Wasser (wie ein Fisch) = zoo gezond als een visch.
gesund'bad, f. = gezondheidsbad, badplaats.
gesund'brunnen, m. = gezondheidsbron.
gesund'en, [schw. (f.) = gezond woden, herstellen. **gesund'heit**, w. —, —en = gezondheid; bei guter G. sein = in goede g. verkeer; auf Ihre G. = op uw g. l. eine G. ausbringen = een heildronk, toost uitbrengen, instellen. **gesund'heilig** = gezondheids... **gesund'heitsamt**, f. = (bureau van den) geneeskundige(n) dienst. **gesund'heitsattest**, f. = gezondheidsbewijs, -attest. **gesund'heitshalber** = gezondheidshalve.
gesund'heitslehre, w.; **paß**, m.; **pflege**, w.; **polizei**, w.; **rat**, m.; **regel**, w. = gezondheidsleer; -bewijs (-pas); -zorg (hygiëne); -politie; -raad (kommissie voor den geneeskundigen dienst); -regel (leefregel).
gesund'heitsrüdichten, Pl.: aus G. = om redenen van gezondheid. **gesund'heitsrücklich** = schadelijk (voor de gezondheid). **gesund'heitszustand**, m. = gezondheidstoestand. **gesund'machung**, w. = genezing, gezondmaking.
gesund'ung, w. —, —en = herstel, genezing, saneering. **Geturr**, f. —(e)s = gesnor, gegons, gebrom.
Getä'del, f. —s = Tabelei. **Getä'fel**, f. —s = beschoot, lambrizeering. **getä'felt** = betimmerd, gelambrizeerd; (vloer) ingelegd. **Getän'del**, f. —s = gespeel, gebeuzel. **Getan'ze**, f. —s = gedans. **Getast**, f. —(e)s = tastgevoel.
Gethe mane (spr.: . . mane), f. = Gethsemane.
Getier, f. —(e)s = gedierte, dieren, dier. **geti'gert** = getijgerd, gevlekt. **Getö'n**, f. —(e)s = (ge)klank, ('t) klinken, geluid. **Getöse**, **Getö'fe**, f. —s = geraas, spektakel, lawaai; ('t) razen, ('t) woeden.
Getra'be, f. —s = gedraaf, ('t) draven. **Getram'pel**, f. —s = getrappel, gestampvoet. **Getränk**, f. —(e)s, —e = drank; hartes G. = sterke drank. **Getrat'sch(e)** (met d), **Getrat'sch(e)**, f. —es = gekiets, gewauwel. **getrauen sich**, [schw. (h.) = wagen, ('t) aan) durven, zich vermeten, zich verstouten; ich getraue mir nicht hineinzugehen, ich getraue mich nicht hinein = ik durf er niet in (te gaan). **Getrei'be**, f. —s = ('t) drijven; beweging, drukte, gewoel, gedoe. **Getrei'de**, f. —s, — = graan(gewas), koren.
Getrei'de|art, w.; **ausfuhr**, w.; **bau**, m.; **boden**, m. = graan|soort (-arten = ook: granen); -uitvoer; -bouw; -zolder (grond voor -bouw).
Getrei'debrand, m. = brand, bederf in 't graan.
Getrei'debarre, w. = droogoven.
Getrei'de|einfuhr, w.; **feld**, f.; **handel**, m.; **haus**, f. = graan|invoer; -veld; -handel; -pakhuis (-schuur, ook: voorraadschuur).

Getreide|land, f.; **mangel**, m. = graan|land (-grond); -gebrek.
Getreide|maas, f.; **mühle**, w.; **speijer**, m. = koren|maat; -molen; -zolder.
Getreide|sperre, w. = verbod van graanin- of -uitvoer. **Getreide|wage**, w. = graan-, korenschaal. **Getreide|zoll**, m. = belasting, recht op 't graan. **getreu'** = (ge)trouw, nauwgezet, stipt.
getreulich' = (ge)trouw. **Getriebe**, f. —s = rondsel; drijf-, raderwerk (ook *fig.*), (drijf)veer; drukte, beweging, gedoe. **getriebe Arbeit** = gedreven werk. **Getriber**, f. —s = gedeun, genreie; (v. d. *leeuwerik*) getierelier, gekweel.
Getrip|pel, f. —s = getrippel. **Getrödel**, f. —s = getreuzel, gezanik. **getroff'** = getroost, gerust; (ook: g. en Mutes) welgemoed. **getröfen sich**, *schw.* (h.) eines Dinges = op iets vertrouwen, met vertrouwen afwachten. **Getrimmer**, f. —s = puin(hoopen), ruine.
Getto, m. u. f. —s, —s = Getto, jodewijk. **Getu'e**, f. —s = gedoe, drukte. **Getu'igheit**, w. — = (*gwst.*) drukte, gedoe. [**Getüm'**, f. (e)s, —e = Ungetü m.] **Getüm'mel**, f. —s = tumult, drukte, gewoel, menigte, gedrang. **getüpfelt** = gestippelt, gepunktjeerd. **Getu'te**, f. —s = getoet.
geübt' = geoefend. **Geübt'heit**, w. — = geoefendheid, bedrevenheid.
[geu'den], *schw.* (h.) = (ver)spillen, verkwisten]. **Geu'se**, m. —n, —n = Geus. **Geu'senbund**, m. = Geuzeverbond.
Gevat'ter, m. —s u. —n, —n = peet(oom); vriend, kameraad; (zu) G. stehen = een kind ten doop houden; G. stehen = (*stud.*) in den lommerd staan; G. Tod = vriend Hein. **Gevat'terbrief**, m. = schriftelijke uitnodiging om peet te willen zijn. **Gevat'terin**, w. —, —nen = peettante, peetmoel; vriendin, moeke; (klets)tante. **Gevat'terichast**, w. —, —en = peetschap, alle peten. **Gevat'terichmaus**, m. = doopmaal. **Gevat'terleute**, Pl. = peten.
Gebier, f. —(e)s, —e = vierhoek.
I. gebiert' = viervoudig; in vieren verdeeld; vierhoekig, -kant; der g. e Schein = 't vierde aspekt (*vgl.* gefünft). **II. Gebiert'**, f. —(e)s, —e = vierkant, kwadraat; ins G. = in 't vierkant, in 't kwadraat.
Gebiert'fuß, m.; **meile**, w. = vierkante voet; v. mijl.
Gebö'gel, f. —s, — = gevogelte.
Gewächs, f. —es, —e = gewas (ook voor „wijn”), plant; teelt; (*fig.*) spruit, kind, schepsel; uitwas; eignes G. van eigen teelt. **gewäch'sfen** = gegroeid, gewassen; einer Sache, einem g. sein = tegen iets of iem. opgewassen, voor iets berekend, de man zijn. **Gewächs'erde**, w. = teel-, tuinaarde. **Gewächs'hand**, f. = (broei)kas, serre. **Gewäch'sfel**, f. —s = gewaggel, geschommel. **Gewäch'sfen**, f. —s, — = (poet.) wapens; wapen. **gewäch'st'** = uitgezocht, keurig; *vgl.* wählen. **gewäch'st'** werden (Aft., soms nog Gen.) = gewaar worden, waarnemen, zien, bespeuren. **Gewäch'st'**, m. — = (waar)borg, garantie, zekerheid, borgtocht; grond; verzekering. **gewäch'sten**, *schw.* (h.) (bism. nod' mit Gen.) = gewaar worden; waarnemen, bespeuren, zien; soms *fig.* g. = in acht nemen, oppassen. **gewäch'sten**, *schw.* (h.) = toestaan, inwilligen; (Schuß, Hilfe, Vorteil, Zustimmung) geven, verleenen, verschaffen, opleveren, aanbieden; (für etw.) instaan, borg blijven; (laß ihn nur) begaan; **gewäch'st!** = toegestaan,

fiat! **gewäch'st!** *schw.* (h.) = waarborgen. **Gewäch'st!**, m. —s, — = borg. **Gewäch'st!**, w. = borgstelling.
I. [Gewäch'sam], Adj. = oplettend, waakzaam].
II. Gewäch'sam, m. u. f. —(e)s, —e, ook w. —, —e = bewaring, toezicht; verzerde bewaring; in G. nehmen = in b. nemen; in G. bringen = in zekerheid brengen; in engem G. halten = streng afgezonderd, gevangen houden.
Gewäch'schaft, w. *zie* **Gewäch's**. **Gewäch'smann**, m. = (waar)borg, zegsman. **Gewäch'srung**, w. —, —en = inwilliging enz., *vgl.* gewäch'sren. **Gewäch'sde**, f. —s, — = bosch, woud.
Gewalt, w. —, —en = geweld: macht, gezag, autoriteit; dwang; hevigheid, kracht, macht; väterliche G. = vaderlijk gezag, vad. e macht; gefehgebende, ausübende G. = wetgeveende, uitvoerende macht; ich bin in seiner G. = in zijn macht; höhere G. = force majeure; G. anwenden, gebrauchen = geweld gebruiken; die G. des Windes, der Leidenschaften = de kracht van...; G. geht vor Recht = macht gaat boven recht. **Gewalt'haber**, m. —s, — = machthebber; bezitter van de ouderlijke macht; (obb.) gevollmachtigde. **Gewalt'herr** *zie* **herr'scher**. **Gewalt'herr'schaft**, w. = despotisme, tirannie, dwingelandij. **Gewalt'herr'scher**, m. = despoot, dwingeland, tiran. **gewalt'ig** = geweldig: machtig, hevig, verschrikkelijk; erg; sich g. irren = (ook) zich deerlijk vergissen. **gewalt'igen**, *schw.* (h.) = (vooral *minw.*) bedwingen, uit den weg ruimen. **Gewalt'marsch**, m. = (zeer) geforceerde marsch. **gewalt'sam** = gewelddadig, met geweld, hevig. **Gewalt'samkeit**, w. —, —en = gewelddadigheid, heftigheid. **Gewalt'schritt**, m. = maatregel van geweld; gewelddadige wijze van doen. **Gewalt'spruch**, m. = machtspreuk. **Gewalt'streich**, m. = daad van geweld. **Gewalt'tat**, w. = daad van geweld, gewelddadigheid; zu G. en schreiten = tot gewelddadigheden overgaan. **gewalt'tätig** = gewelddadig. **Gewalt'tätigkeit**, w. = gewelddadigheid.
Gewand, f. —(e)s, —mänder u. (poet.) —e = gewaad, kleed, kleeding. **Gewand'be**, f. —s, — = dag (*van een kozijn*); (öft.) berg-, rotswand. **gewand'ben**, *schw.* (h.) = (be)kleeden. **Gewand'haus**, f. = lakenhal; Gewandhaus (*een concertgebouw in Leipzig*). **Gewand'recht**, f. *zie* **Befthaupt**. **Gewand'schneider**, m. = manufakturier. **gewand'sweise** = kwansuis, schijnbaar. **gewand't'** = handig, behendig, vlug; g. sein = (ook) zich gemakkelijk bewegen; *vgl.* wenden. **Gewand'theit**, w. — = handigheid, enz. *vgl.* **gewand't**.
Gewand'bung, w. —, —en = (*kun.*) drapering, bekleeding. **Gewand'**, f. —(e)s, —e = kam (*bouwlant*), akkergrens. **gewand'ten**, *schw.* (h.) = [(mit Gen.) (af)wachten]; (mit Aft.) etw. zu g. haben, etw. ist zu g. = iets te wachten hebben, iets is te verwachten. **gewand'tig** (mit Gen. u. Aft.) = verwachtend, voorbereid op; g. sein = verwachten; ich bin Ihre Befehle g. = ik wacht uw bevelen; [beschikbaar, tot dienst bereid]. **gewand'tigen**, *schw.* (h.) = (ver)wachten; etw. zu g. haben = iets te w. hebben, verdacht moeten zijn op iets; zu g. sein = te verw. zijn. **Gewand'sch'**, f. —es = gebabbel, gepraat, gewauwel. **Gewand'sfer**, f. —s, — = water (*meer, rivier enz.*). **gewand'sfert** = gewaterd, gemoireerd (von Zeug).
Gewe'be, f. —s, — = geweef, ('t) weven;

weefsel, web (*beide ook fig.*). **Gewebebaum**, m. = weversboom. **geweef** = levendig, opgewekt, vlug, schrand. **Geweefheit**, w. = levendigheid enz. **Geweef**, f. —(e)s, —e = geweef; [wapen]. (weib.) tanden en klauwen van roofdieren, slaglanden.

Geweef/fabriek, m.; **fener**, f.; **lammer**, w.; **lofben**, m.; **probe**, w. = geweef/fabriek; -vuur; -kamer (wapenkamer); -kolf; -onderzoek.

Geweef/pyramide, w. = rot. **Geweef**/kruis, w. = geweefrek. **Geweef** de zie **Eingeweefde**.

Geweef, f. —(e)s, —e = gewei, horens.

Geweefne, f. —s = geweef, geschred. **geweef** = gegolfd, golvend. **Geweef**sch, f. — = gekoeter-waal, gebrabbel. **Geweef**de, f. —s, — = gedraal, gekeer; strook land; morgen (*akker-maat*); spoor van 't hert (*in 't loof*); stel (Rieder, Knipfe); span (Pferde).

Geweefde, f. —s, — = beroep, ambacht, handwerk, bedrijf, nering, nijverheid; [opdracht, boodschap; gewricht, scharnier, wervel]; **Gand** und **G.** = handel en bedrijf (Industrie); ein **G.** treiben = een bedrijf uitoefenen. **Geweef**beausstelling, w. = nijverheidstentoonstelling. **Geweef**betriebe, m. = (uitoefening van een) bedrijf. **Geweef**(e)reik, m. = nijverheid, industrie. **Geweef**vrijheid, w. = vrijheid van beroep. **Geweef**verricht, f. = rechtbank van (handel en) industrie. **Geweef**verlammend, w. = kamer van arbeid. **Geweef**beoordening, w. = bedrijfsverordening, -wet. **Geweef**(e)reik, m. = patent. **Geweef**(e)reik, w. = ambachts-, industrijschool. **Geweef**verlammend, m. = neringdoende stand. **Geweef**verlammend, m. = bedrijfsbelasting. **Geweef**verlammend, m. = ambachts-, vakvereniging. **Geweef**verlammend zie **Geweef**verlammend. **Geweef**verlammend = nijver, industrieel. **Geweef**verlammend, w. = ambachtsleer, technologie.

geweeflich = van, volgens 't beroep, 't bedrijf, beroeps..., bedrijfs..., als beroep. **geweef**loos = zonder beroep of bedrijf. **geweef**reik, -fam = nijver. **geweef**reik, w. — = nijverheid. **geweef**arm = arm aan bedrijf, aan industrie. **geweef**sch, w. —, —en = korporatie. **geweef**sch, m. = patent. **geweef**mann, m. (-leute) = nijverheidsman, industrieel, neringdoende. **geweef**mäßig = als beroep, beroeps... **geweef**mäßig, m. = tak van nijverheid, van industrie, van bedrijf. **geweef**tätig = nijver, industrieel. **geweef**tätigkeit, w. = industriële werkzaamheid; nijverheid, industrie. **geweef**treibend = nijver, industrieel, neringdoend.

Geweef, f. —(e)s, —e = vakvereniging, korporatie; (werk, arbeid; machinerie; fabriek; ambacht). **Geweef**te, m. —n, —n = mijnwerker; aandeelhouder (*in een mijn*); lid van een vakvereniging. **Geweef**sch, w. —, —en = maatschappij tot exploitatie v. een mijn; (*ook*) (werklieden)vakvereniging. **Geweef**verlammend, m. = opzichter, administrateur. **Geweef**verlammend, m. = vakvereniging.

Geweefte, f. —s, — = goed, erf, hoeve.

geweef = in gala; kranig, handig, slim, uitgeslagen, gewiekt. **geweef**, f. —(e)s, —e = gewicht (*ook fig.*), zwaarte; nach dem **G.** verlaufen = bij 't g. verkoopen; **G.** auf (Hff.) legen = g. aan iets hechten; *vgl.* fallen. **geweef**tig = gewichtig, van belang, belangrijk; (*ook*) = volwichtig. **geweef**tigheid, w. — = gewicht(igheid), belang(rijkheid). **geweef**abgang, m. = gebrek, tekort aan gewicht,

tarra; *vgl.* Abgang. **geweef**abzug, m. = korting op 't gewicht. **geweef**ausschlag, m. = overwicht. **geweef**mantel, f. = tekort (aan gewicht). **geweef**flange, w. = balancerstok. **geweef**teil, m. = gewichtsdeel. **geweef**stein, m. = gewicht. **geweef**tonne, w. = ton (1000 K.G.). **geweef**unterschied, m. = gewichtsverschil. **geweef**zuschlag, m. = overwicht, doorslag.

geweef, gewiegt = (gewiegd), handig, ervaren, doorkneed, gewiekt. **geweef**her, f. —s = gehinnik. [**geweef**rig = toestemmend, goedkeurend]. [**geweef**de, f. —s = wild, wildgedierte; wildernis]. **geweef** = genegen, gezind, van zins (etw. zu tun). **geweef**mel, f. —s = gewemel, gewriemel, gewoel. **geweef**mer, f. —s = geklaag, gekerm, gezocht.

geweefde, f. —s, — = draad (einer Schraube); hengsel, duim (an Türen u. ä.); guirlande, krans; kromming (von Wegen), doolhof (von Gängen); gedraai, gekronkel, kronkeling. **geweef**behoever, m. = (schroef)tap. **geweef**deisen, f. = schroefsnij-ijzer. **geweef**tel, f. —s = hoekerig, nauw gedoe (*van straten en stegen*), doolhof. **geweef**ten, m. —(e)s, —e = winst, voordeel; prijs (einer Lotterie); **G.** adwerfen, bringen = winst opleveren, renderen. **geweef**anteil, m. = winstaandeel, dividend. **geweef**anteilschein, m. = dividend-, winstbewijs. **geweef**beteiligung (der Arbeiter), w. = aandeel in de winst (voor de arbeiders). **geweef**bringend = winstgevend.

geweefnen, f. (h.) (gewinnel gewann; gewinne u. gewänne; gewinnel gewonnen) = (eine Schlacht, einen Prozeß, ein Spiel, eine Wette, viel Geld, Raum, Zeit, einen für sich) winnen; (den Sieg, einen Vorteil) behalen; (die Oberhand, die Gewißheit) verkrijgen; (Reichthümer, Besitz, Ehre, Ansehen, jems. Liebe) verwerven; (den Hafen, das Ufer, das freie Feld) bereiken; (den Eindruck, die Überzeugung, Geschmack an einer Sache) krijgen; (Zucker aus Rüben, Gold aus Erz) winnen, verkrijgen; (Erfahrungen) opdoen; den Sieg über einen g. = ... op iem. behalen; ich konnte es nicht über mich g. = 't niet van mij verkrijgen; seine Bescheidenheit gewann ihm die Neigung aller = ... deed hem aller genegenheid verwerven; für so etw. ist er nicht zu g. = niet te vinden; wie gewonnen so zertonnen = zoo gewonnen, zoo geronnen. **geweef**nend = winnend; innemend. **geweef**ner, m. —s, — = winner, overwinnaar; winnummer. **geweef**nieber, f. = winzucht, -koorts. **geweef**liste, w. = lijst van de prijzen. **geweef**realisierung, w. = winstneming. **geweef**reich = winstgevend, voordeelig. **geweef**sucht, w. = winzucht. **geweef**süchtig = op winstbejag uit, winzuchtig. **geweef** und Verlustkonto, f. = winst- en verliesrekening. **geweef**nung, w. — = ('t) verkrijgen (*van ertzen e. d.*), winning; fabrikatie. **geweef**nungsort, m. = vindplaats. **geweef**verteilung, w. = winstverdeling.

geweeftel, f. —s = gejack, gekerm, gehuil. **geweef**ten, m. —es, —e = prijs (*in loterij e. d.*); (*soms*) winst. **geweef**tel, f. —s = gewerfel, gedraai; gerofiel; (von Wägeln) gekwinkeler, gekweel. **geweef**tel, f. —(e)s = geweef, weefsel. **geweef**tel = gewerkt, (van) garen, geweefen. **geweef**re, f. —s = verwarring, gewar, warboel, chaos; werk (*in een slot*). **geweef**sel, **geweef**per, f. —s = gefluister.

geweef = zeker; gewis, vast; onbepaald,

onbestemd; sommige; ich bin meiner Sache g. = z. van mijn zaak; jährlich etw. Gewiffes befommen = jaarlijks een vaste som, vaste rente krijgen; ein gewiff'r Herr, ein gewiff'er Schmidt = een zeker heer, een zekere Schmidt. **Gewiff'sen**, f. —s = geweten; ein reines, böses, weißes G. = een zuiver (rein), kwaad, ruim gew.; mit gutem G. = met een goed gew.; einen auf's G fragen = iem. op zijn gew. af vragen; einem ins G. reden = op iems, gemoed werken, trachten iems. gew. wakker te roepen; sich ein G. aus etw. machen = een gewetenszaak van iets maken; ein gutes G. ist ein sanftes Ruhemiffen = een goed gew. is een zacht peluw; vgl. binden, Wijsen II. **gewiff'senhaff** = nauwgezet, volgens (mijn, zijn enz.) geweten, conscientieus. **Gewiff'senhaffigkeit**, w. — = nauwgezetheid, stipte eerlijkheid. **gewiff'sentos** = gewetenloos. **Gewiff'senlofigkeit**, w. — = gewetenloosheid. **Gewiff'sensangft**, w. = gewetensangst. **Gewiff'sen|biffe**, Pl.; *frage, w.; *freiheit, w. = gewetens|vroeging; -vraag; -vrijheid. **Gewiff'sen|pflicht**, w. = plicht v. h. geweten. **Gewiff'sen|rath**, m. = biechtvader, geestelijk raadsman. **Gewiff'sen|ruhe**, w.; *sache, w.; *strubel, m.; *zwang, m.; *zweifel, m. = gewetens|rust; -zaak; -bezwaar: -dwang; -bezwaar. **gewiff'serma'fen** = in zekeren zin, eenigermate, om zoo te zeggen. **Gewiff'sheit**, w. — = zekerheid, gewisheid. [**gewiff'sich** = zekerlijk]. **Gewiff'ter**, f. —s, — = onweer; storm. **Gewiff'terquaf**, m. = onweersbul. **gewiff'terhaff** = onweerschichtig, onweers(s)... **gewiff'tern**, fchw. (h.) = onweeren, bliksemen (*ook fig.*). **Gewiff'ter|luft**, w.; *nacht, w.; *regen, m. = onweers|lucht; -nacht; -bui. **gewiff'ter|fchwer** = onweerszwanger, dreigend. **Gewiff'ter|vogel**, m. = onweersvogel. **Gewiff'ter|wolke**, w. = onweerswolk. **Gewiff'zel**, f. —s zie **Wijselen**. **gewiff'zig**, **gewiff'igt** = verstandig, wijs (geworden) (burch Schaden, burch Erfahrung), vgl. **wichtig**. **Gewiff'ge**, f. —s = gegolf, ('t) golven, heen-en-weer-beweeg. **gewiff'gen** = gewogen; (toe)genegen, welgezind; (berl.) bleiben Sie mir g. = laat me met vree; er kann mir g. bleiben = ik moet niets van hem hebben. **Gewiff'genheit**, w. — = (toe)genegenheid, welgezindheid, vriendelijkheid. [**gewiff'nen**, fchw. (h. u. f.) mit Gen. od. Acc. = gewinnen, gewoon worden]. **gewiff'nen**, fchw. (h.) = (ge)winnen, gewoon maken; **sich g.** = (zich) (ge)winnen; einen (sich) an eine Sache, an eine Person g. = iem. (zich) aan iets of iem. (gew.); ich bin es od. daran (auch Gen.) nicht gewiff'nt = ik ben 't niet gewoon. **Gewiff'nhett**, w. —, —en = gewoonte, gebruik, sleur; G. ist eine zweite (wird zur zweiten) Natur = gewoonte is (wordt) een enz. **gewiff'nhettshalber** = omdat 't de gewoonte is. **gewiff'nhettshaltig** = volgens, naar, uit gewoonte, gewoonte... gebruikelijk, usantieel. **Gewiff'nhettshalt**, m. = sleurmensch. **Gewiff'nhettshalt**, f. = gewoonterecht. **Gewiff'nhettshalt**, f. ber Mensch ist ein G. = een sleurder. **Gewiff'nhettshalt**, w. = hebbelijkheid, gewoontezonde. **Gewiff'nhettshaltbrecher**, m. = gewoontemisdadiger. **gewiff'nhettlich** = gewoon, alledaagsch, gebruikelijk; middelmatig, meestal, gewoonlijk; wie g. = als naar gewoonte; für g. = in den regel, meestal, gewoonlijk. **Gewiff'nhettlichkeit**, w. — = alledaagschheid, gewoonheid, middelmatigheid, onbeduidendheid. **gewiff'nt** = gewoon, gewend [mit Gen.]; g. sein, g. werden = gewoon zijn, worden (ich bin solch einen Mann nicht g.); zur g. . en Stunde = op 't gewone uur; jung g., alt getan = jong gewend, oud gedaan. **gewiff'nterma'fen** = volgens gewoonte, zooals gewoonlijk. **Gewiff'ntung**, w. — = gewenning, aanwensel, hebbelijkheid. **Gewiff'obogen**, m. = (gewelf)boog. **Gewiff'obe**, f. —s, — = gewelf, magazijn, winkel. **Gewiff'obepfeiler**, m. = gewelfpijler, schoor. **Gewiff'obestein**, m. = sluit-, gewelfsteen. **Gewiff'obestütze**, w. = schoormuur, wulfstut. **gewiff'obst'** = gewelfd, bol, hol. **Gewiff'olt**, f. —(e)s = wolk(en). **gewiff'olt'** = ge-, bewolkt. **gewiff'onen** zie **gewinnen**. **Gewiff'ohl'**, f. —(e)s = gewoel, gedrang, drukte. **gewiff'oden** = gewonden, kronkelend, kronkelig. **gewiff'ofelt** = geruit. **Gewiff'ofe**, f. —s = slachting, bloedbad; gebrak. **Gewiff'ofen**, f. —(e)s, —e = wormen, kruipend gedierte, gewormte, worm. **Gewiff'ofen**, f. —es, —e = kruiderij, kruiden, specerij. **gewiff'ofenartig** = geurig, kruidig. **Gewiff'ofenbrühe**, w. = gekruide saus. **Gewiff'ofenbrühe**, w. = augurkje, pickle. **gewiff'ofenbrühe**, m. = geurig, kruidig. **Gewiff'ofenbrühe**, m. = specerijhandel, kruidenierswinkel. **Gewiff'ofenbrühe**, m. = specerijkoopman, kruidenier. **gewiff'ofenbrühe**, m. = geurig, kruidig. **Gewiff'ofenbrühe**, m. = kruidenier, specerij-, kruidenierswinkel. **Gewiff'ofenbrühe**, w. = kruidnagel. **Gewiff'ofenbrühe**, w. = specerijplant. **gewiff'ofenbrühe** = kruidenrijk; sterk gekruid, zeer geurig. **Gewiff'ofenbrühe**, w. = specerijen, kruidenrijen. **Gewiff'ofenbrühe**, m. = kruidewijn. **gez.** = gezeichnet. **gezaht'** = getand, puntig. **Gezaht'(e)**, f. —(e)s = (mijn)werkersgereedschap; (*ook*) wijduitstaand takwerk. **gezaht'** = getand. **Gezaht'**, f. —es = getwist, gekijf, geharrewar. **Gezaht'**, f. —s = gespartel. **Gezaht'**, f. —(e)s, —e = Gezaht'. **Gezaht'**, f. —s = geaarzel, getalm, getreuzel. **Gezaht'**, f. —s = gedrink, drinkpartij, -gelag. **Gezaht'**, w. —, —en = getij; G. . en = getijden, eb en vloed. **Gezaht'**, m. = seizoen-uitverkoop. **Gezaht'**, m. = getijhaven. **Gezaht'**, f. —(e)s, —e = tent. **Gezaht'**, f. —s = getrek, heen-en-weer-getrek. **Gezaht'**, f. —s = geschreeuw; geweeklaag, wegeklaag. **Gezaht'**, f. —(e)s = gereedschap. **Gezaht'**, f. —s = (on)gedierte, insecten. **gezaht'men (fisch)**, fchw. (h.) = passen, betamen, voegen, toekomen; es gezaht'm dir nicht zu . . = 't past je niet te . . . **gezaht'mend** = betamelijk, passend, voegzaam. **Gezaht're**, f. —s = aanstellerij, preutschheid enz., vgl. **gezaht'** = aanstellerig, preutsch, gemaakt, geaffekteerd. **Gezaht'reit**, w. zie **Gezaht're**. **Gezaht'mer**, f. —s = getimmer, timmerij, timmerwerk, getimmerte. **Gezaht'mer(e)**, f. —(e)s = gepiep; gesjilp. **Gezaht'mer**, f. —s = gesis, geblaas; gejuw. **Gezaht'mer**, f. —s = gefluister. **Gezaht'mer**, f. —s = gesidder, getril, gebeef. **gezaht'gen** = getrokken; zie **verder** ziehen. **Gezaht'ge**, f. —(e)s = gebroed(sel). **Gezaht'ge**, f. —s = takken, takwerk. **Gezaht'ger**, f. —s = getjilp, gesjilp, gekweel. **gezaht'gen** zie **bij** zwingen.

onbestemd; sommige; ich bin meiner Sache g. = z. van mijn zaak; jährlich etw. Gewiffes befommen = jaarlijks een vaste som, vaste rente krijgen; ein gewiff'r Herr, ein gewiff'er Schmidt = een zeker heer, een zekere Schmidt. **Gewiff'sen**, f. —s = geweten; ein reines, böses, weißes G. = een zuiver (rein), kwaad, ruim gew.; mit gutem G. = met een goed gew.; einen auf's G fragen = iem. op zijn gew. af vragen; einem ins G. reden = op iems, gemoed werken, trachten iems. gew. wakker te roepen; sich ein G. aus etw. machen = een gewetenszaak van iets maken; ein gutes G. ist ein sanftes Ruhemiffen = een goed gew. is een zacht peluw; vgl. binden, Wijsen II. **gewiff'senhaff** = nauwgezet, volgens (mijn, zijn enz.) geweten, conscientieus. **Gewiff'senhaffigkeit**, w. — = nauwgezetheid, stipte eerlijkheid. **gewiff'sentos** = gewetenloos. **Gewiff'senlofigkeit**, w. — = gewetenloosheid. **Gewiff'sensangft**, w. = gewetensangst. **Gewiff'sen|biffe**, Pl.; *frage, w.; *freiheit, w. = gewetens|vroeging; -vraag; -vrijheid. **Gewiff'sen|pflicht**, w. = plicht v. h. geweten. **Gewiff'sen|rath**, m. = biechtvader, geestelijk raadsman. **Gewiff'sen|ruhe**, w.; *sache, w.; *strubel, m.; *zwang, m.; *zweifel, m. = gewetens|rust; -zaak; -bezwaar: -dwang; -bezwaar. **gewiff'serma'fen** = in zekeren zin, eenigermate, om zoo te zeggen. **Gewiff'sheit**, w. — = zekerheid, gewisheid. [**gewiff'sich** = zekerlijk]. **Gewiff'ter**, f. —s, — = onweer; storm. **Gewiff'terquaf**, m. = onweersbul. **gewiff'terhaff** = onweerschichtig, onweers(s)... **gewiff'tern**, fchw. (h.) = onweeren, bliksemen (*ook fig.*). **Gewiff'ter|luft**, w.; *nacht, w.; *regen, m. = onweers|lucht; -nacht; -bui. **gewiff'ter|fchwer** = onweerszwanger, dreigend. **Gewiff'ter|vogel**, m. = onweersvogel. **Gewiff'ter|wolke**, w. = onweerswolk. **Gewiff'zel**, f. —s zie **Wijselen**. **gewiff'zig**, **gewiff'igt** = verstandig, wijs (geworden) (burch Schaden, burch Erfahrung), vgl. **wichtig**. **Gewiff'ge**, f. —s = gegolf, ('t) golven, heen-en-weer-beweeg. **gewiff'gen** = gewogen; (toe)genegen, welgezind; (berl.) bleiben Sie mir g. = laat me met vree; er kann mir g. bleiben = ik moet niets van hem hebben. **Gewiff'genheit**, w. — = (toe)genegenheid, welgezindheid, vriendelijkheid. [**gewiff'nen**, fchw. (h. u. f.) mit Gen. od. Acc. = gewinnen, gewoon worden]. **gewiff'nen**, fchw. (h.) = (ge)winnen, gewoon maken; **sich g.** = (zich) (ge)winnen; einen (sich) an eine Sache, an eine Person g. = iem. (zich) aan iets of iem. (gew.); ich bin es od. daran (auch Gen.) nicht gewiff'nt = ik ben 't niet gewoon. **Gewiff'nhett**, w. —, —en = gewoonte, gebruik, sleur; G. ist eine zweite (wird zur zweiten) Natur = gewoonte is (wordt) een enz. **gewiff'nhettshalber** = omdat 't de gewoonte is. **gewiff'nhettshaltig** = volgens, naar, uit gewoonte, gewoonte... gebruikelijk, usantieel. **Gewiff'nhettshalt**, m. = sleurmensch. **Gewiff'nhettshalt**, f. = gewoonterecht. **Gewiff'nhettshalt**, f. ber Mensch ist ein G. = een sleurder. **Gewiff'nhettshalt**, w. = hebbelijkheid, gewoontezonde. **Gewiff'nhettshaltbrecher**, m. = gewoontemisdadiger. **gewiff'nhettlich** = gewoon, alledaagsch, gebruikelijk; middelmatig, meestal, gewoonlijk; wie g. = als naar gewoonte; für g. = in den regel, meestal, gewoonlijk. **Gewiff'nhettlichkeit**, w. — = alledaagschheid, gewoonheid, middelmatigheid, onbeduidendheid. **gewiff'nt** = gewoon, gewend [mit Gen.]; g. sein, g. werden = gewoon zijn, worden (ich bin solch einen Mann nicht g.); zur g. . en Stunde = op 't gewone uur; jung g., alt getan = jong gewend, oud gedaan. **gewiff'nterma'fen** = volgens gewoonte, zooals gewoonlijk. **Gewiff'ntung**, w. — = gewenning, aanwensel, hebbelijkheid. **Gewiff'obogen**, m. = (gewelf)boog. **Gewiff'obe**, f. —s, — = gewelf, magazijn, winkel. **Gewiff'obepfeiler**, m. = gewelfpijler, schoor. **Gewiff'obestein**, m. = sluit-, gewelfsteen. **Gewiff'obestütze**, w. = schoormuur, wulfstut. **gewiff'obst'** = gewelfd, bol, hol. **Gewiff'olt**, f. —(e)s = wolk(en). **gewiff'olt'** = ge-, bewolkt. **gewiff'onen** zie **gewinnen**. **Gewiff'ohl'**, f. —(e)s = gewoel, gedrang, drukte. **gewiff'oden** = gewonden, kronkelend, kronkelig. **gewiff'ofelt** = geruit. **Gewiff'ofe**, f. —s = slachting, bloedbad; gebrak. **Gewiff'ofen**, f. —(e)s, —e = wormen, kruipend gedierte, gewormte, worm. **Gewiff'ofen**, f. —es, —e = kruiderij, kruiden, specerij. **gewiff'ofenartig** = geurig, kruidig. **Gewiff'ofenbrühe**, w. = gekruide saus. **Gewiff'ofenbrühe**, w. = augurkje, pickle. **gewiff'ofenbrühe**, m. = geurig, kruidig. **Gewiff'ofenbrühe**, m. = specerijhandel, kruidenierswinkel. **Gewiff'ofenbrühe**, m. = specerijkoopman, kruidenier. **gewiff'ofenbrühe**, m. = geurig, kruidig. **Gewiff'ofenbrühe**, m. = kruidenier, specerij-, kruidenierswinkel. **Gewiff'ofenbrühe**, w. = kruidnagel. **Gewiff'ofenbrühe**, w. = specerijplant. **gewiff'ofenbrühe** = kruidenrijk; sterk gekruid, zeer geurig. **Gewiff'ofenbrühe**, w. = specerijen, kruidenrijen. **Gewiff'ofenbrühe**, m. = kruidewijn. **gez.** = gezeichnet. **gezaht'** = getand, puntig. **Gezaht'(e)**, f. —(e)s = (mijn)werkersgereedschap; (*ook*) wijduitstaand takwerk. **gezaht'** = getand. **Gezaht'**, f. —es = getwist, gekijf, geharrewar. **Gezaht'**, f. —s = gespartel. **Gezaht'**, f. —(e)s, —e = Gezaht'. **Gezaht'**, f. —s = geaarzel, getalm, getreuzel. **Gezaht'**, f. —s = gedrink, drinkpartij, -gelag. **Gezaht'**, w. —, —en = getij; G. . en = getijden, eb en vloed. **Gezaht'**, m. = seizoen-uitverkoop. **Gezaht'**, m. = getijhaven. **Gezaht'**, f. —(e)s, —e = tent. **Gezaht'**, f. —s = getrek, heen-en-weer-getrek. **Gezaht'**, f. —s = geschreeuw; geweeklaag, wegeklaag. **Gezaht'**, f. —(e)s = gereedschap. **Gezaht'**, f. —s = (on)gedierte, insecten. **gezaht'men (fisch)**, fchw. (h.) = passen, betamen, voegen, toekomen; es gezaht'm dir nicht zu . . = 't past je niet te . . . **gezaht'mend** = betamelijk, passend, voegzaam. **Gezaht're**, f. —s = aanstellerij, preutschheid enz., vgl. **gezaht'** = aanstellerig, preutsch, gemaakt, geaffekteerd. **Gezaht'reit**, w. zie **Gezaht're**. **Gezaht'mer**, f. —s = getimmer, timmerij, timmerwerk, getimmerte. **Gezaht'mer(e)**, f. —(e)s = gepiep; gesjilp. **Gezaht'mer**, f. —s = gesis, geblaas; gejuw. **Gezaht'mer**, f. —s = gefluister. **Gezaht'mer**, f. —s = gesidder, getril, gebeef. **gezaht'gen** = getrokken; zie **verder** ziehen. **Gezaht'ge**, f. —(e)s = gebroed(sel). **Gezaht'ge**, f. —s = takken, takwerk. **Gezaht'ger**, f. —s = getjilp, gesjilp, gekweel. **gezaht'gen** zie **bij** zwingen.

G. G.: von G. G. = von Gottes Gnaden: bij de gratie Gods. **Ggw.** = Gutgewicht.
Ghasel, **Ghet'to,** zie **Gasel,** **Getto.**
Ghibell'ne, m. —n, —n = Ghibellijn.
Giaur, m. —s, —s = Ghaur, ongelooovige.
gib'beln, [schw. (h.)] = giescheln.
gib'berig = hebberig, zie ook **gieprig.**
Gib'bon, m. —s, —s = gibbon (een apesoort).
I. Gicht, w. —, —en = mond van een schachtoven; ovenvol. **II. Gicht,** w. — = jicht, ruma-tiek; zie ook **Gichter.**
Gicht'anfall, m. = jichtaanval. **gicht'artig** = jichtachtig, rumatisch. **gicht'brüchig** = jichtig, rumatisch; [verlamd door een beroerte]; **Gicht'brüchige(r)** = lamme, verlamde. **Gicht'er,** Pl. = stuipten (van kinderen). **Gicht'feber,** f. = jichtkoorts. **Gicht'kuß,** m. = jichtzinking. **gich'tisch** = jichtig. **Gicht'noten,** m. = jichtknobbel. **gicht'trant** = lijdend aan de jicht. **Gicht'mittel,** f.; **schmerzen,** Pl.; **stoff,** m.; **watte,** w. = jicht[middel]; -pijn; -stof; -watte. **Gie'tel,** **Gie'telhahn** zie **Godel'hahn.** **Gie'gad,** m. = gans; (fig.) onnoozele bloed, hals, sul. **Gie's:** ie meiß weder G. noch Gads = ze is nog dommer dan een gans.
gie'fen, [schw. (h.)] = ketsen (bijl.).
Gie'bel, m. —s, — = top-, sluit-, tuitgevel, driehoekige nokgevel. **Gie'veldach,** m. = geveldak. **Gie'befeld,** f. = geveldriehoek. **Gie'befenster,** f. = dakvenster. **gie'beförmig** = gevelvormig. **Gie'bellammer,** w. = boven-, dakkamer. **Gie'belmauer,** w. = gevelmuur. **Gie'belseite,** w. = frontispice. **Gie'belspitze,** w. = gevelspits.
Gie'bigkeit, w. — = opbrengst, belasting.
Gie't, f. —s, —e, **baum,** m. = giek.
Gien (schp.), f. —(e)s, —en = gijn. **Gien'blok,** m. = gijnblok. **Gien'läufer,** m. = gijnlooper.
Gien'muschel, w. = gaapschelp.
Gien'tau, f. = gijnlooper.
gie'bern, [schw. (h.)] = (nrdb.) begeerig zijn, hunkeren. **gie'rig** = hebberig, begeerig; g. (auf den Pfennig) = op den penning.
Gier, **Gier'be,** w. — = begeerigheid, gretigheid, heb-, vraatzucht, gulzigheid.
Gier'brüde, w. = gierbrug.
I. gie'ren, [schw. (h.)] = (schp.) gieren, zwaaien. **II. [gie'ren,** [schw. (h.)] = begeerig zijn, hunkeren, haken].
Gier'fahre, w. = gierpont.
Gier'hammel, m. = schrok.
gie'rig = begeerig, gretig, gulzig, vraatzuchtig.
Gie'rigkeit, w. zie **Gier.** **Gier'schlung,** m. = schrok.
Gier'ponte, w. —, —n = gierpont.
Gier'sch, m. —es, —e = zevenblad.
Gie's'bad, m. = stort-, bergbeek. **Gie's'bad,** f. = stortbad. **Gie's'e,** w. —, —n = giet(er), sproeier, tuit; giet(er)ij. **gie's'fen,** ft. (h.) (gieße'goß; göße; gieße! gegossen) = gieten, schenken, storten; es gießt = 't giet, 't stort(regent).
Gie's'fer, m. —s, — = (ijzer-, koper)giet(er).
Gie's'erei, w. —, —en = giet(er)ij, smelterij.
Gie's'form, w. = gietvorm. **Gie's'hafen,** m. = (spiegelfabr.) gietkroes, -pan. **Gie's'hülte,** w. = giet(er)ij. **Gie's'kanne,** w. = giet(er), sproeier.
Gie's'telle, w., -ist'el, m. = gietlepel.
Gift, f. —(e)s, —e = gif, vergif(t). venijn; (soms) gift, gave; G. und Galle [peien = gif en gal braken, vuur en vlam spuwen; darauf fannst du G. nehmen = dat staat als een paal boven water, daar kun je donder op zeggen].

Gift'arznei, w. = tegengift; (soms: vergiftig middel). **Gift'baum,** m. = giftappelboom.
Gift'becher, m. = giftbeker. **Gift'beere,** w. = vergiftige bes. **Gift'beule,** w. = -pinne. **Gift'bißten,** m. = vergiftigd aas, hapje. **Gift'blase** (=hulle), w. = gifblaas; (fig.) = -[pinne]. **Gift'bude,** w. = (scherts.) herberg. **gif'te(l)n,** [schw. (h.)] = giftig zijn, g. spreken. **Gift'essig,** m. = azijn tegen vergift. **gift'ge-schwängert** = met gif bezwangerd, vergiftigd. **Gift'gewächs,** f. = vergiftige plant, giftplant. **Gift'hauch,** m. = vergiftigende adem. **gif'tig** = (ver)giftig, venijnig; nijdig; eine g. e. Zunge = een venijnige, giftige tong. **Gift'igkeit,** w. — = vergiftigheid; giftigheid, nijdigheid. **Gift'trant,** f. = vergiftig kruid, giftkruid. **Gift'tunde,** -lehre, w. = vergiftleer. **Gift'mischer,** m. = giftmenger. **Gift'mischerin,** w. —, —nen = giftmengster. **Gift'mittel,** f. = tegengif(t). **Gift'morschel,** w. = giftige paddestoel; (fig.) spin. **Gift'pflanze,** w. = giftplant. **Gift'pille,** w. = vergiftigde pil, pil tegen vergift. **Gift'pulver,** f. = poeder tegen vergift. **Gift'schlange,** w. = vergiftige slang. **gift'bigig** = giftig, nijdig, scherp. **Gift'spinne,** w. = vergiftige spin; (fig.) nijdigaard, nijdige spin, giftzuiger.
Gift'trant, m.; **gahn,** m. = gift[drank]; -tand.
Gig (spr.: dzig*), f. —s, —s = gig (rijtuigje voor 1 paard); giek (lichte roeiboot).
Gigant, m. —en, —en = gigant, reus. **gigan'tisch** = gigantisch, reusachtig.
Gi'gerl, m. —(e)s, —(e)s = fat, modepop.
Gil'be, **gil'ben,** zie **Gelbe,** **gelben.**
Gilb'hart, m. = Oktober.
Gi'gerl, m. —(e)s, —(e) = fat, modepop.
Gil'be, w. —, —n = gilde, korporatie; sie gehört auch zur G. = zij is ook van 't gilde.
Gildemeister, m. = gildemeester, overman.
Gil'ta, m. —s, —s = gilka (een likeur).
Gil'te zie **Gülle.**
Gil'ting, w. —, —en = (schp.) gilling, wulf. (gil'tig zie gültig).
Gim'pe, w. —, —n = bies, galon, lis, koord.
Gim'pel, m. —s, — = goud-, bloedvink; onnoozele bloed, sul, hals.
Gimpf, m. —(e)s, —e = Gimp(e).
Gin (spr.: dzjin), m. —s = gin (Eng. jenever).
Gin'gan(s), m. —s, —s = gigan (een soort katoen) ook: **Ging'ham.**
Gint, m. —s, **Gin'ter,** m. —s = heidebrem.
Gin'terlage, w. = civetkat.
Gip'fel, m. —s, — = top, kruin; top-, hoogte-punt; (sdb.) ook = **Rip'fel.** **gip'f(e)lig** = met toppen, getopt. **Gip'felleistung,** w. = rekord.
gip'feln, [schw. (h.)] = (fig.) 't hoogte-, toppunt bereiken, kulmineeren, in hoofdzaak neerkomen op. **Gip'felpunkt,** m. = toppunt.
Gips, m. —es, —e = gips, pleister.
Gips'abdruck, m.; **amourf,** m.; **arbeit,** w.; **arbeiter,** m. = gips-, pleister[af]druk; -laag (-bedekking); -werk; -werker.
gips'artig = gipsachtig. **Gips'bild,** f. = gips-, pleisterbeeld.
Gips'brei, m.; **brenner,** m.; **bruch,** m. = gips[brij]; -brander; -groeve (-mijn).
Gips'bede, w. = pleisterlaag, -bedekking; gestukadoord plafond.
I. gip'sen, [schw. (h.)] = pleisteren. **II. gip'sen,** [sb.] = van pleister, van gips, gipsen.
Gip'ser, m. —s, — = gipswerker.
Gips'jerde, w.; **faß,** f.; **figur,** m.; **form,** w.; **grube,** w. = gips[laarde]; -vat; -figuur (-beeld); -vorm; -groeve (-mijn).

gips'haltig = gisphoudend. **Gips'talf**, m. = gips-, pleisterkalk. **Gips'tager**, f. = gipslaag. **Gips'marmor**, m. = gipsmarmor. **Gips'mehl**, f.; **mergel**, m.; **mörtel**, m. = gipspoeder; -mergel; -specie (stuuk). **Gips'mühle**, w.; **müller**, m.; **ofen**, m. = gipsmolen; -werker; -oven. **Gips'wand**, m.; **stein**, m.; **überzug**, m.; **verband**, m. = gips|zand; -steen; -bedekking (-laag); -verband (*scherts.*: wit vest). **Gips'wand**, w.; **ware**, w. = pleister|muur; -waren (-werk, gipswaren). **Gip're**, w. —, —n = guipure. **Giraffe** (spr.: *gki.* of *zji.*), w. —, —n = giraffe. **Giran'de**, **Giran'del**, **Girando'le** (spr.: *zji.*), w. —, —n = girandole, vuurzon. **Girant'** (spr.: *dzi.*), m. —en, —en = endossant. **Girat'** (spr.: *dzi.*), m. —en, —en = geëndosseerde. **Gir'gel ufw.** zie Gergel ufw. **girie'ren** (spr.: *dzi.*), f. w. (h.) = endosseeren; gireeren, overschrijven; (*kognossement* ook) afteekenen. **Girland'e**, w. —, —n = guirlande. **Gir'lig**, m. —es, —e = geelvink. **Giro** (spr.: *dzi.*), f. —(s), —s u. Giro = giro, endossement, overschrijving. **Giro'bank**, w.; **konto**, f. = giro|bank; -rekening. **Girondist'** (spr.: *zji.*), m. —en, —en = Girondist, Girondijn. **Giro'verkehr**, m. = giroverkeer. **gir'ren**, f. w. (h.) = kirren. **Gis**, f. — = gis, g-kruis. **gi'shen**, f. w. (h.) = (op)schuimen, -bruisen, werken. **Gish't**, m. —es, —e = schuim. **giff'en**, f. w. (h.) = (*zm.*) gissen. **Giff'ung**, (ook **Giff'ing**), w. —, —en = gissing. **Gitar're**, w. —, —n = gitaar. **Git'ter**, f. —s, — = hek, traliewerk, tralies. **git'terachtig** = tralieachtig, als een hek. **Git'terbrücke**, w. = traliebrug. **Git'terfenster**, f. = tralievenster. **git'terförmig** = tralie-, hekvormig. **Git'termaß**, m. = vakwerkpaal. **Git'terschraut**, m. = kast met tralies. **Git'terstab**, m., **stange**, w. = tralie. **Git'tertür**, f., **tür**, w. = (tralie)hek, getraliede deur. **Git'terwert**, f. = tralie-, hekwerk. **Git'terzaun**, m. = hek, rasterwerk. **Gl.** = Gulden: gulden (gld.). **Glacé'handschuh** (spr.: *..see.*), m.; **leder**, f. = glacé handschoen; gl. leer. **glacie'ren** (spr.: *..sie.*), f. w. (h.) = glaceeren. **Glacis** (spr.: *..sie.*), f. —, — = glacis, borstwering. **Gladi'ator**, m. —s, ..to'ren = gladiator. **Glan'del**, w. —, —n = limfklier. **Glan'der**, w. —, —n = glijbaan (*op 't ijs*); mangel, kalender. **glan'dern**, f. w. (h.) = glijden (*op 't ijs*); mangelen. **Glanz**, m. —es = glans, luister, pracht, praal. **Glanz'bürste**, w. = glansborstel. **Glan'ze**, w. —, —n = glansmiddel; -machine. **glan'zen**, f. w. (h.) = glanzen, schitteren, blinken; es ist nicht alles Gold, was glänzt = ... wat (er) blinkt. **Glan'zer**, m. —s, — = glanzer, polijster. **Glanz'farbe**, w. = glansverf; (kleur)vernis. **Glanz'firnis**, m. = glimmende vernis, gl. lak. **Glanz'geber**, m. = Glänzer. **Glanz'gold**, f. = klatergoud. **Glanz'hammer**, m. = planeer-, polijsthamer. **Glanz'taun**, m. = geglansd katoen, sits. **Glanz'tohle**, w. = glimkool, anthraciet. **Glanz'leder**, f. = gevernist, verlakt

leder. **Glanz'teinwand**, w. = glanslinnen. **Glanz'teistung**, w. = schitterende prestatie. **glanz'los** = glansloos, dof; onbekend, nederig. **Glanz'pappe**, w. = glanskarton. **Glanz'punkt**, m. = glanspunt. **glanz'reich** = glansrijk, schitterend. **Glanz'tafel**, m. = geglansd taf. **Glanz'tag**, m. = gloriëdag, glorierijke dag. **glanz'voll** = glansvol, glansrijk, schitterend. **Glanz'wische**, w. = glimwas, glansschoensmeer. **Glas**, f. —es, Gläser = glas (*stof en voorwerp*); zwei G. Bier = twee glazen bier; zu tief ins G. sehen, gucken, ein G. über den Durst trinken = te diep in 't glaasje kijken; unter G. und Rahmen = geëncadreerd, in orde; (*zm.*) **Gl.**, f. —es, —en = glas (*half uur*). **glas'ähnlich** = glasachtig. **Glas'arbeit**, w. = glaswerk; werk in glas. **glas'artig** = glasachtig. **Glas'auge**, f. = glazen oog, kunst oog; glazig oog; glas oog (eines Pferdes). **glas'äugig** = glas-oogig, met glas oogen. **Glas'beet**, f. = broeibak (*met glas overdekt*). **Glas'birne**, w. = glas-, winterpeer; gloeilampje. **Glas'blase**, w. = glasblaas(je). **Glas'bläser** = glasblazer. **Glas'dach**, f. = glazen dak. **Glas'deckel**, m. = glazen deksel. **glä'sen**, f. w. (h.) = glazenmaken, van ruiten voorzien; staren; (*schp.*) de glazen slaan; es gläht acht = 't slaat acht glazen. **Glas'fer**, m. —s, — = glazemaker. **Glä'fer**, m. —s, — = glasblazer. **Glas'fertigt**, m. = stopverf. **Glas'fermeister**, m. = glazemakersbaas. **Glä'ferklang**, m. = klank, klinken van glazen. **glä'fern** = glazen; g. es fluge = glazig, glazen oog. **Glas'fabrik**, w. = glasfabriek, -blazerij. **Glas'faden**, m. = glasdraad. **Glas'fenster**, f. = venster met ruiten; raampje. **Glas'galle**, w. = glasschuim, -gal. **Glas'gefäß**, f. = glazen bak, gl. vat. **Glas'gehäute**, f. = glazen stolp, gl. kast(je). **Glas'geschirr**, f. = glaswerk. **Glas'glocke**, w. = glazen klok, gl. stolp. **glas'grün** = glasgroen. **Glas'harmonika**, w. = glasharmonika. **Glas'haus**, f. = glazen huis, gl. kast, gl. kooi, serre. **Glas'hütte**, w. = glasblazerij, -fabriek, -hut. **glä'sicht** = glasachtig. **glä'sie'ren**, f. w. (h.) = verglazen; (*leder, stoffen*) glanzen; (*gebak*) glaceeren. **glä'sig** = glasachtig, glazen. **Glas'tafel**, m. = glazen kast, doos, vitrine. **Glas'tirische**, w. = morel. **Glas'tolben**, m. = glazen kolf. **Glas'torb**, m. = glazen mand; glasmand. **Glas'törper**, m. = glasachtig lichaam (im Auge). **Glas'tram**, m. = glaswinkel, -handel; -waren. **Glas'tugel**, w. = glazen bol. **Glas'linse**, w. = glazen lens. **Glas'maler**, m. = glasschilder. **Glas'malerei**, w. = glasschilderkunst, geschilderd glas. **Glas'ofen**, m. = glas-, smeltoven. **Glas'perle**, w. = glazen (valsche) parel, kraal. **Glas'platte**, w. = glazen plaat. **Glas'röhre**, w. = glazen buis. **Glas'sand**, m. = glaszand, -poeder. **Glas'scheibe**, w. = vensterruit. **Glas'schmalz**, f. = glas-, zoutkruid. **Glas'schraut**, m. = glazen kast, kast voor glaswerk. **Glas'spinnerei**, w. = glasspinnerij. **Glas'stod**, m. = glazen bijekorf. **Glas'sturz**, m. = glazen klok, stolp. **Glä'st**, m. —es = (obb.) glans. **glä'sten**, f. w. (h.) = (obb.) glanzen. **Glas'tafel**, w. = glazen tafel, gl. plaat. **Glas'träne**, w. = glas(oven)traan. **Glas'tür**, w. = glazen deur. **Glas'tiegel**, m. = (glas)smeltkroes. **Glas'tropfen**, m. = glas(oven)traan. **Glas'überzug**, m. = verglaassel, glazuur.

Glasur, w. —, —en = glazuur. **glasur'en**, [schw. (h.) = glazuren, verglazen.

Glaswand, w. = glazen wand. **Glaswaren**, Pl., -werk, f. = glaswaren, -werk. **Glasziegel**, m. = verglaasde baksteen; glazen baksteen, gl. dakpan. **Glaszylinder**, m. = glazen cylinder, gl. buis.

glatt (glatter u. glätter) = glad, effen; kaal, onbehaard; glimmend; vlelend, overredend; ronduit, rondweg, volkomen, totaal, direkt; eine g. .e Junge = een gladde tong; g. .e Worte = mooie, lieve woorden; g. anlügen = nauw, precies aan ('t lijf) sluiten; g. abfchlagen = glad-, rondweg afslaan; g. gehen = vlot gaan; g. abgehen = grif van de hand gaan; die Gefchichte ist noch g. abgelaufen = nog al vrij goed afgelopen; alles geht ihm g. von der Hand, von Händen = gaat hem glad af; ein g. .es Gefchäft = een coulant aflopende zaak. **Glätte**, f. = lik-, polijstbeen. **Glätte**, w. —, —n = gladheid, glibberigheid. **Glätte**, f. = ijzel; einen aufs G. führen = iem. er in laten loopen, op glad ijs brengen. **glatt eifen**, [schw. (h.) = ijzelen. **Glätte eifen**, f. = polijst-, bruneerstaal. **glätten**, [schw. (h.) = glad maken, gl. strijken, uit de vouwen doen; glanzen, polijsten; **glatt g.** = glad worden, zich ontrimpelen. **Glätter**, m. —s, — = polijster, bruneerder; ook = Glättefchen, -holz. **Glätte**, w. = zoetvijn. **Glättehammer**, m. = planeerhamer. **Glätteheit**, w. — = gladheid. **Glätteholz**, f. = lik-, bruneerhout. **Glätteheit**, w. — = gladheid. **Glättemaschine**, w. = glansmachine. **glatt randig** = met gladden rand. **Glattschleifer**, m. = polijster, glad-slijper.

Glätte, m.; -stein, m. = polijst-, bruneer- / -staal; -steen.

glatt stellen sich, [schw. (h.) = afdoen, -rekenen. **Glätte**, w. = glansrol. **glattweg** = gladweg, ronduit. **glattzüngig** = vleierig, met (zijn, haar) gladde tong. **Glätte**, w. — = vleierij, mooie praatjes.

Glätte, w. —, —n = kale kruin. **glattzig** = kaalhoofdig. **Glätte**, m. = kaalkop.

glau (nrd.) = hel(der), schitterend. **glau-** / **äugig** = heeloog.

glau, m. —ns = geloof, godsdienst, vast vertrouwen; der G. an Gelpenfer = 't gel. aan spoken; einem Bericht G. .n [schenken, beimeffen = gel. schenken, hechten aan.; [seinen G. .n wedjfeht = van gel. veranderen; in gutem G. .n = te(r) goeder trouw. **glau**, [schw. (h.) = gelooven, meenen, denken; ich glaube es bir = ik geloof je, ik geloof 't; das will ich g. = dat zou ik m.; ich glaube es zu wissen = ik meen 't te weten; an Gelpenfer g. = aan spoken gel.; ich glaube einem, [seinen Worten = ik geloof iem., zijn woorden; er glaubt sich eine wichtige Person = hij houdt zich voor...; wer's glaubt wird selig = een gek (uil) die 't gelooft, als je 't maar g. wilt.

glau, m.; -änderung w. = afval van 't geloof; verandering van geloof.

glau, m.; -artikel, m.; -bekenntnis, f. = geloofsleger; -artikel; -belijdenis.

glau, m.; -beseifer, m. = geloofsijver. **glau**, m.; -fest = vast in 't geloof.

glau, m.; -frage, w.; -freiheit, w.; -genosse, m. = geloofs[kwestie (-zaak); -vrijheid; -genoot.

glau, m.; -gericht, f.; -grund, m.; -held, m. = geloofs[rechtbank (inkwizitie); -grond (-beginfel); -held.

glau, m.; -kampf, m.; -krieg, m. = godsdienst-, geloofs[strijd; -oorlog.

glau, m.; -lehre, w.; -partei, w.; -punkt, m. = geloofs[leer; -partij; -punt (-artikel).

glau, m.; -regel, w.; -sache, w.; -satz, m.; -schwärmer, m. = geloofs[regel; -kwestie (-zaak); -stuk (-artikel); -dweper.

glau, m.; -streit, m. = godsdienstig dispuut.

glau, m.; -streiter, m.; -treue, w.; [-ber- / -befferung, w.]; -tut, w. = geloofs[verdediger; -trouw; -hervorming; -woede (fanatisme).

glau, m.; -zeuge, m.; -zwang, m.; -zweif, m. = geloofs[martelaar; -dwang; -twist.

glau, m.; -versatz, f. = glauwerzout.

glau, m.; -haft = geloofwaardig, te gelooven. **glau**, m.; -haftigkeit, w. — = geloofwaardigheid.

glau, m.; -big = geloovig, vroom. **glau**, m.; -big, m. —s, — = schuldeischer, krediteur.

glau, m.; -biger[ausfchuß, m.; -termin, m. (-ber- / -sammlung, w.) = commissie uit de kredi- / -teuren; vergadering van kr.

glau, m.; -lich = te gelooven, geloofelijk. **glau**, m.; -lichtheit, w. — = be-, vertrouwbaarheid.

glau, m.; -würdig = geloofwaardig; betrouwbaar. **glau**, m.; -würdigkeit, w. = geloofwaardigheid enz.

glau, m. = (mijnw.) lichtgroen; en = glau.

glau, m. = glaciaal, ijs... **glau**, m.; -periode, w. = ijsperiode.

gl., **gl.** = Gulden; gulden (gld.).

gleich = gelijk, effen, zelfde; dadelijk, onmid- / -dellijk; al, ofschoon; ein g. .er Weg = een gelijke, effen weg; etw. ins g. .e bringen = in orde, in 't gelijk brengen; von g. .em Alter = van gelijken, denzelfden leeftijd; er ist immer der G. .e = dezelfde; zu g. .er Zeit = terzelfder tijd; einem g. sein = aan iem. gelijk zijn; gl. und ähnlich = gelijk en gelijkvormig; das ist, gilt mir g. = dat is mij 'tzelfde, onverschillig; g. zu g. stehen = gelijk staan (van kansen e. d.); ein G. .es = 'tzelfde; G. .es mit G. .em vergelten = met gelijke munt betalen; sie sind g. alt = even oud; g. anfangs = dadelijk bij 't begin; Nicht g. von der Kuh = melk zoo van de koe; ich komme g. = dadelijk, meteen; ist er g. nicht reich, so ist er doch großmütig = is hij (ook) al niet rijk... (ziehe Bruder, bleiben, gefellen und weiter die Zusammenfegungen!).

gleich, w. = van gelijken leeftijd.

gleich, w.; -armig, w.; -artig = gelijk[armig; -soortig.

gleich, w.; -artigkeit, w. = gelijksoortigheid. **gleich**, w.; -bedeutend = van 'tzelfde belang; gelijkbe- / -teekend, synonymem. **gleich**, w.; -berechtigt = gelijk- / -gerechtigd; g. sein = (ook) 'tzelfde recht hebben.

gleich, w.; -berechtigung, w. = rechtsgelijkheid.

gleich, w.; -bleiben sich, wpl. bleiben. **gleich**, w.; -evening; [gelijkheid, gelijkmatigheid, gewricht]; etw. in die G. bringen = in orde brengen; wpl. gleich. **gleich**, w.; -fchen, f. (h.) (ich gleiche; gleich; gleiche; gleiche! geglichen) = gelijken, slachten; einem an (Dat.) g. = iem. gelijken in; sein Haus gleich einem Palast = gelijkt op een paleis; zie Gt; gl., [schw. = gelijk maken, glad schaven.

gleich, w.; -entfernt = even ver verwijderd, op ge- / -lijken afstand. **gleich**, w.; -ger, m. —s, — = evenaar, evennachtslijn, ekwator; lijn, streep; pletter.

gleich, w.; -gergestalt, w.; -maßen, -weife = evenzoo, eveneens, gelijkewijze, op dezelfde wijze.

gleich, w.; -falls = evenzoo, -eens, op dezelfde wijze, ook, insgelijks, van 'tzelfde. **gleich**, w.; -farbig = gelijkkleurig, van dezelfde kleur. **gleich**, w.; -förmig = van gelijken vorm, gelijkvormig; eenvormig, -tonig; konform. **gleich**, w.; -förmigkeit, w. — = gelijkvormigheid, eentonigheid. **gleich**, w.; -gefimmt

= gelijkgezind. **gleichgestimmt** = gelijkgestemd, -stemmig, -gezind, -denkend, eensgezind, zich gelijk blijvend. **Gleichgewicht**, f. = evenwicht, balans; im G. sein = in ev. zijn; ins G. bringen = in ev. brengen; einem das G. halten = tegen iem. opwegen; sich das G. halten, einander im G. halten = elkaar in bal. houden. **Gleichgewichts**(lage, w.); **-lehre**, w.; **-punkt**, m. = evenwichts/toestand; -leer (statika); -punt (zwaartepunt).

gleichgradig = met gelijke graden; g. e. Seefarten = platte zeekaarten. **gleichgültig** = [van gelijke waarde, betekenis]; onverschillig, onbeduidend; es ist mir g. = 't is mij om 't even, 'tzelfde, onv.; g. gegen einen = onv. voor, tegen iem.; g. e. Erde = (in Berlin) hoek Jäger- en Oberwallstraße. **Gleichgültigkeit**, w. = onverschilligheid. **Gleichheit**, w. —, —en = gelijkheid, identiteit. **Gleichheits**(eigen), f. = gelijke-toeken. **Gleichklang**, m. = gelijkkluidendheid, akkoord. **gleichkommen**, ft. (f.) einem = iem. evenaren, gelijkstaan met (an, in Fähigkeiten = in bekwaamheden). **gleichlaufend** = gelijklopend, evenwijdig. **Gleichlaut**, m. = gelijkkluidendheid. **gleichlautend** = gelijk-, eenskluidend, konform. **gleichmachen**, schw. (h.) = gelijk, effen maken, nivelleeren; der Erde, dem (Erdboden) g. = met den grond gelijkmaken, slechten, sloopen. **Gleichmacher**, m. = vereffenaar, justeerder; gelijkmaker, nivelleerder. **Gleichmaß**, f. = evenmaat, verhouding, evenredigheid, symmetrie. **gleichmäßig** = gelijk-, even-, regelmatig. **Gleichmäßigkeit**, w. = gelijkmatigheid enz. **Gleichmesser**, m. = evenaar, ekwator. **Gleichmut**, m. = gelijkmoedigheid, kalmte, bedaardheid, koelbloedigheid. **gleichmütig** = gelijkmoedig, kalm, bedaard. **Gleichmütigkeit**, w. = Gleichmut. **gleichnamig** = gelijknamig. **Gleichnamigkeit**, w. — = gelijknamigheid. **Gleichnis**, f. —jes, —je = [(even)beeld]; gelijkenis, parabel; vergelijking; vgl. hinfen. **Gleichnisse**, w. = parabel, allegorie. **gleichsam** = als 't ware, om zoo te zeggen; g. als wäre es wahr = alsof 't waar was. **gleichschönlich** = gelijkebeinig. **gleichsehen**, ft. (h.): das sieht ihm gleich = dat is iets van hem, zoo iets kan men van hem verwachten; sich g. = (op) elkaar gelijken. **gleichseitig** = gelijkzijdig. **gleichsehen**, unr. (h.) = gelijk staan; vgl. gleich. **gleichstellen**, schw. (h.) einen einem andern = iem. met een ander gelijkstellen. **Gleichstellung**, w. = gelijkstelling. **gleichstimmig** = gelijkstemmig, -gestemd, overeenstemmend, eenstemmig. **Gleichstimmigkeit**, w. — = eenstemmigheid, overeenstemming. **Gleichstimmung**, w. = gelijke stemming, unison. **Gleichstrom**, m. = gelijkstroom. **gleichsun**, unr. (h.) es einem = iem. evenaren, wedijveren met iem. **Gleichung**, w. —, —en = vergelijking. **gleichviel** = onverschillig, 't komt er niet op aan, 't doet er niet toe, om 't even. **gleichweit** = even ver (van elkaar verwijderd). **gleichwertig** = gelijkwaardig. **gleichwie** = evenals (of). **gleichwinflig** = gelijkhoekig. **gleichwohl** = evenwel, toch, niettemin, nochtans. **gleichzeitig** = gelijktijdig; tegelijkertijd, tevens. **Gleichzeitigkeit**, w. — = gelijktijdigheid.

Gleis, f. —es, —e = spoor (v. rails), vgl. Geleise.

Gleich zie Gleich.

Gleich, f. —(e)s, —e = parallelogram. **Gleichsel**, m. —s = parallelopipedum. **Gleichsen**, Pl. = evenwijdige lijnen.

Gleisner, m. —s, — = gluiper, huichelaar, veinzaard. **Gleisnerrei**, w. —, —en = gluiperij, veinzerij. **gleisnerisch** = gluiperig, geveinsd. **Gleis**, m. —es = glans, schijn(sel), schittering; schijnschoon, verblindend uiterlijk. **gleisfen**, schw. u. ft. (h.) (gleiße; gliß u. gleißte; gliße u. gleißte; gleißel gegleiße u. geglißen) = glanzten, schijnen, schitteren, verblinden. **gleisfen** = schoonschijnend; ook = gleisnerisch.

Gleitbahn, w. = glij-, sullebaan; (teeh.) leibaan. **gleiten**, ft. (f. u. h.) (gleite; glitt; glitte; gleite' geglitten) = glijden, glippen, glibberen. **Gleitfläche**, w. = glijoppervlak. **Gleitflug**, m. = vol plané, zweefval. **Gleitflitten**, m. = prikslee.

Gleitscher, m. —s, — = gletscher. **Gleitschermühle**, w. = gletschermolen.

Glibber, m. —s = (nrdb.) gelei, glibber.

Glibbrig = (nrdb.) glibberig.

Glib, f. —(e)s, —er = lid, lichaamsdeel; geleiding; schakel, schalm; gelid; (mede)lid; term (van evenredigheid); es fährt ihm in die G. . er = hij ontstelt hevige, de schrik slaat hem in zijn leden; die Krankheit siedete ihm schon lange in den G. . ern = zat hem al lang onder zijn leden; es liegt mir in allen G. . ern = al mijn leden doen me zeer, ik heb 't erg beet.

vgl. Reche. **Glibderbau**, m. = bouw, samenstel (van de leden); konstruktie. **Glibderfüßler**, m. —s, — = geleedpootige. **Glibdergicht**, w. = gewrichtslicht. **Glibderig** = geleed, met geleedingen. **Glibderkette**, w. = schakelketting.

Glibderkrankheit, w. = gewrichtsziekte. **Glibderlahm** = lam in de leden, in de gewrichten, verlamd. **Glibderlähmung**, w. = verlamming. **Glibdermann**, m. = ledepop.

Glibbern, schw. (h.) = van leden, schakels voorzien; geleden; aaneenschakelen, ver-, indeelen; vgl. gegliedert. **Glibberpuppe**, w. = ledepop, marionet. **Glibberreife**, f. = gewrichtsrumatisme. **Glibberschmerzen**, Pl. = pijn in de leden. **Glibbertier**, f. = geleed dier.

Glibberung, w. —, —en = indeeling; organisatie; bouw, structuur. **Glibberweise** = schakelsgewijze, in geleedingen; in gelederen.

Glibberzuden, f. = kramptrekkingen (in de leden). **Glibbmaßen**, Pl. = ledematen.

Glibwasser, f. = leewater. **Glibweise** = glibberweise.

Glimme, w. —, —n = engerling.

Glimmen, ft. (u. schw.) (h.) (ich glimme; glomm u. glimmte; glömmte u. glömmte; glimmel geglommen u. geglimmt) = glimmen, smeulen. **Glimmer**, m. —s = glimmer, mika; zwak schijnsel, schijntje. **Glimmerartig** = glimmer-, mika-achtig. **Glimmererde**, w. = glimmeraarde.

Glimmern, schw. (h.) = glimmen, schijnen, flikkeren. **Glimmerengel**, m. = sigaar.

Glimpf, m. —(e)s = billijkheid, redelijkheid, toegevendheid; mit G. = met eere, behoorlijk]. **Glimpflich** = zacht, toegevend, verschoonend; g. davonkommen = er nog al schappelijk, behoorlijk afkomen.

Glinze(r)n, **glitzern**, schw. (h.), zie glitzern.

Glist! = glij! slip! **Glistbahn**, **Glistsee**, w. —, —n = glijbaan. **Glistfen**, schw. (f. u. h.) = glijden, glippen, slippen. **Glist(e)rig**, **Glistig** = glad, glibberig; das Brot ist glitschig = week, klef.

Glistern, schw. (h.) = glinsteren, flikkeren, flonkeren.

Globus, m. — u. —jes, . . ben u. —je = globe, bol.

Glibdhen, f. —s, — = klokje, belletje, schel-

letje, stolpje. **Gloc'te**, w. —, —n = klok, bel, uurwerk; stolp; ballon (einer Lampe); (plant) klokje; etw. an die groete G. hängen = iets aan de groete klok hangen; G. fests = klokke, klokslag zes; was ist die G.? = hoe laat is 't? vgl. lüuten. **Gloc'tenblume**, m. = klokje, kampanula. **Gloc'tenboje**, w. = belbloei. **Gloc'tenbrunze**, w. = klokmetaal. **gloc'ten-förmig** = klokvormig.

Gloc'ten|gehäufte, f.; *geläute, f.; *gießer, m.; *gut, f.; *haus, f. = klok|kestoel; -gelui (-kessel); -kegieter; -spijs; -kestoel.

Gloc'ten|kling, m.; *läuter, m.; *mantel, m. = klok|gelui; -luider; -mantel.

Gloc'ten|schlag, m. = klokslag; mit dem, auf den G. = met, op kl.; es geht nach dem G. = op de minuut, precies.

Gloc'ten|schwengel, m.; *seil, f.; *signal, f. = klok|zwengel; -ketouw; -sein.

Gloc'ten|speite, w.; *spiel, f.; *strang, m. = klokke|spijs (klokspijs); -spel; -touw.

Gloc'ten|stube, w.; *stuhl, m.; *taufe, w.; *turm, m.; *tun, m.; *weibe, w. = klokke|kamer; -stoel; -doop; -toren; -toon; -wijding.

Gloc'tenzug, m. = schelkoord, -knop, -trekker; klokketouw. **Gloc'tein** = Gloc'dchen. **Gloc'ter**, m. —s, — = klokkenist.

Gloria, f. —s = gloria (een lofzang, een stof).

Glorie, w. —, —n = glorie, roem, glans; ook = **Glorienstein**, m. = stralekrans, nimbus. **Glorifikation**, w. —, —en = verheerlijking. **glorifikation'en**, f. (h.) = verheerlijken, hemelhoog verheffen. **Gloriole**, w. —, —n = strale-, heiligekrans, nimbus. **glorios** = glorieus. **glorreich** = glorierijk. **glorwürdig** = roemwaardig.

gloc'ten zie glosten.

Glossar, f. —s, —e u. —ien = glossarium.

Glosse, w. —, —n = glosse, rand-, kanttekening; G. n machen (zu) = aan-, opmerkingen maken (op, bij); feine G. n zu etw. machen = (ook spott.) glossen op iets maken. **glossieren**, f. (h.) = glosseeren, van glossen voorzien.

gloc'ten, f. (h.) (obb.) = glimmen, schitteren, gloeien.

Gloog'auge, f. = koloog, (kalks-, koeieoog).

gloc'tzen, f. (h.) = de oogen openspalken, met wijde oogen staan gapen, wezenloos staren.

glud'schen, f. (h.) = gluren.

glud'szen, f. (h.) = gluren. **glud!** = klokklokl

Glück, f. —(e)s = geluk, voorspoed, fortuin; G. haben = gelukkig zijn; ich kann von G. sagen = van geluk spreken; zum G. = bij g., gelukkig(erwijze); zum größten G. = tot overmaat van g.; einem zu etw. G. wünschen = iem. met .. g. wenschen; auf gut G. = op goed g.; G. zu! (bergm.) G. auf! = veel g.! 't ga u goed! sein G. versuchen, machen = zijn f. beproeven, maken; jeder ist seines G. es Schmied = ieder is de bewerker van zijn eigen f.; das G. ist dem Mutigen hold = wie niet waagt, die niet wint; vgl. dum m. glücksel! = (luchtschippersgroet) goede reis! glücksel! = (mijnwerkersgroet) veel geluk!

Gluc'te, w. —, —n = klokken, klok. **gluc'ten**, f. (h.) = klokken, kloeken, kakeien.

gluc'ten, f. (h.) = gelukken, lukken.

Glud'henne, w. = klokken, klok.

glud'tich = gelukkig, voorspoedig, gunstig;

das G. e. Arabien = gelukkig Arabië. **glud'scherwei'fe** = gelukkig(erwijze). **Glücksball**, m. = speelbal van de fortuin. **Glücksbote**, m. = geluksbode. **Glücksbotchaft**, w. = gelukstijding, goede tijding. **Glücksbude**, w. = loterij-, speelhuis, -kraam. **glud'selig** = (geluk)zalig, gelukkig. **Glud'seligkeit**, w. — = (geluk)zaligheid.

glud'sen, f. (h.) zie gluden; (ook) de hik hebben, hikken.

Glücksfall, m. = geluk(je), gelukkig geval.

Glücks Göttin, w. = geluksgodin. **Glücks gut**, f. = aardsch goed, rijkdom. **Glücks haube**, w., *haut, w., *hut, m. = (geboorte)helm. **Glücks jäger**, m. = avonturier, gelukszoeker. **Glücks kind**, f. = gelukskind. **Glücks pil**, m. = geluksvogel. **Glücks rad**, f. = rad van fortuin, van avontuur. **Glücks ritter**, m. = gelukszoeker, avonturier. **Glücks spiel**, f. = kans-, hazardspel. **Glücks stern**, m. = gelukkig gesternte. **Glücks stunde**, w. = gelukkig uur. **Glücks tag**, m. = geluksdag. **Glücks topf**, m. = lotbus, geluksbeker; in den G. greifen = loten. **Glücks umstände**, Pl. = gelukkige omstandigheden, (de) fortuin. **Glücks vogel**, m. = geluksvogel. **Glücks wahn**, m. = ingebeeld geluk. **Glücks wechsel**, m. = wisseling van 't geluk, van 't lot, kansen van 't lot. **Glücks wurf**, m. = gelukkige worp. **Glud'wunsch**, m. = gelukwens, felicitatie. **Glud'wünschungsadresse**, w., *schreiben, f. = felicitatieadres, -brief.

Gluc'te, w. (obb.) —, —n = speld.

glüh (nrd.) = fel, (rood)gloeiend. **Glühbirne**, w. = gloeilampje; **Glühbrenner**, m. = gloei-brander. **Glühbe**, w. — = gloed, gloeiing. **glühen**, f. (h.) = gloeien (gloeiend maken, gl. worden); rood worden, blozen; branden; vor 3orn g. = van toorn gloeien, branden; die Augen g. ihm = zijn oogen branden. **glühend** = gloeiend, rood, brandend heet. **Glühfeuer**, f. = gloed; gloeivuur.

Glühherd, m.; *hige, w.; *körper, m.; *lampe, w.; *licht, f. = gloei|haard; -hitte; -lichaam (-kousje); -lamp; -licht.

Glühofen, m. = gloeioven. **Glühspan**, m. = ijzerschilfer. **Glühstrumpf**, m. = gloeikousje. **Glühwein**, m. = warme wijn. **Glühwurm**, m., *würmchen, f. = glimworm.

Gluc'te zie Gytose.

glum'sen, f. (h.) = nagloeiend, opflikkeren.

glu'pen, f. (h.) = gluipen, loeren. **glu'pend**, **glu'pisch**, **glup'sch** = gluiperig, geniepig. **glup'schen** zie glupen.

Glut, w. —, —en = (vuur)gloed, hitte, vuur, brand. **Glut'hige**, w. = gloeiende hitte. **Glutin**, f. —(e)s = glutine, beenderlijm.

Glut'pfanne zie Roßlempfanne. **glut'rot** = gloed-, vuurrood.

Glytose, w. = glukoze, druivesuiker.

Glyp'te, w. = gesneden steen. **Glyp'tit**, w. — = steensnijkunst. **Glyptothek**, w. —, —en = glyptothek (museum van gesneden steenen, van beeldhouwwerken).

Glycerin, f. —(e)s = glycerine.

G. m. b. H. = Gesellschaft mit beschränkter Haftung (Gafstpflicht): limited comp. g. mfl. = gut mittel: goede middelsort.

gnab'bern, f. (h.) = knabbelen.

Gnade, w. —, —n = genade, goedertierenheid, gunst, goedheid, gratie; von Gottes G. n = van Gods genade, bij de gratie Gods; vor einem G. finden = bij iem. genade vinden; bei einem in G. stehen = in de gratie staan;

aus der G. fallen = uit de gratie raken; einen wieder zu G. n. aufnehmen = iem. weer in genade aan-, opnemen; sich auf G. und Ungnade ergeben = zich op genade en ongenade overgeven; G. für Recht ergehen lassen = genade voor recht laten gelden; Euer G. n. = Uw Hoogheid. **gna'den**, ſchw. (h.) = genade bewijzen, genadig zijn; nun gnade uns Gott = nu zij God ons genadig, nu wordt 't kwaad.

Gna'denbezeugung, w. = genade-, gunstbewijs.

Gna'denbild, f. = wonderdoend heiligebeeld.

Gna'denbrief, m.; **•brot**, f.; **•gabe**, w. = genade||brief; -brood; -gift.

Gna'denfrist, w. = termijn van uitstel (*van betaling, veroordeeling e. d.*). **Gna'dengehalt**, f. = pensioen; (*mil. ook*) gratietoelage. **Gna'dengehent**, f. = genadegift, gratifikatie. **Gna'dengefuch**, f. = verzoek om gratie. **Gna'denhand** (Gottes), w. = genadehand. **Gna'denjahr**, f. = jaar van vrijdom; jaar van gratie.

Gna'denkrand, f.; **•lohn**, m.; **•mittel**, f. = genade||krand; -loon; -middel.

gna'denreich = rijk in genade, genadig, genaderijk. **Gna'denschmaus**, m. = galgemaal.

Gna'denstuhl, m. = genadestoot, -slag. **Gna'denstuhl**, m. = genadetroon, -stoel; deksel van de verbondsarke. **Gna'denberheigung**, w. = toezegging van gratie. **Gna'denwahl**, w. = genadekeus, predestinatie. **Gna'denzeit**, w. = Gnadenfrist.

gnä'dig = genadig, goedertieren, minzaam; unsre g. . e (g. . ſie) Königin = onze genadige (allergenadigste) koningin; (*in 't gewone leven*) g. . er Herr = Weledele Heer, Mijnheer; die G. . e (Frau) = Mevrouw; meine G. . e! = Mevrouw! er ist g. . bavongefommen = hij is er genadig afgekomen. **gnä'diglich** = genadig(lijk).

gnar'ren, ſchw. (h.) = knorren, brommen.

Gnat, m. —es, —e = schurft, uitslag; nijdas.

Gnat'ze, **Gnat'ze**, w. —, —n = Gnath; (*ook*) steekmug. **gnat'zen**, ſchw. (h.) = nijdassen, mopperig zijn. **gnat'zig**, **gnat'zig** = schurftig; nijdassig, mopperig. **Gnat'topf**, m. = brombeer, nijdas.

Gneis, f. — = gneis (*een gesteente*).

gnib'beln, ſchw. (h.) = (nrb.) drukken, wrtjven, plat of glad maken.

gnid'bern, ſchw. (h.) = drenzen; nijdig zijn.

gniet'fing = nijdig, vervelend; gierig, krenterig.

gnie'weln zie gnibbeln.

Gnom, m. —en, —en = gnoom, kabouter, aardmannetje, berggeest.

Gno'me, w. —, —n = gnome, (zin)spreuk.

Gno'mifer, m. —s, — = spreukeschrijver.

gno'misch = gnomisch, in spreukvorm; g. . er Dichter = spreukedichter.

Gno, f. —s, —s = gnoe (*een soort antiloop*).

Goal (spr.: *g'ool*), f. —s, —s = goal; ein G. treten = een goal maken.

Gobelin (spr.: *g'obelè*), m. —s, —s (*Duitsche uitspraak*: —s, —e) = gobelijn.

Goc'tel(hahn), m. = haantje kukeleku; haan.

Goethe, m. = Goethe. **Goe'thesch**, **Goe'thiich** = van Goethe. **goe'thesch**, **goe'thiich** = volgens de manier van Goethe.

Goj, m. —(s), **Gojim** = (hbr.) goj, (*eig.*) volk, (*later*) niet-Jood.

Gold, f. —(e)s = goud; im G. . e ſihen = heel rijk zijn; *vgl. aufwiegen, glänzen*.

Gold'lader, w.; **•abler**, m. = goud||lader; -adelaar (*in de wapenkunde*).

Gold'ammer, w. = geelgors. **Gold'amfel**, w. =

wielewaal. **Gold'apfel**, m. = liefdesappel, tomaat. **Gold'arbeit**, w. = goudsmidwerk.

Gold'auflöfung, w.; **•bandlitte**, w.; **•barre**, w.; **•bergwerk**, f.; **•bestand**, m. = goud||oplossing; -lelie; -staaf; -mijn; -voorraad.

Gold'blättchen, f.; **•blech**, f.; **•blume**, w. = goud||blaadje; -blad; -shloem (*ook*: ganzebloem).

Gold'borste, w.; **•durst**, m.; **•draht**, m. = goud||galon; -dorst; -draad.

Gold'äfen, f. —s, — = liefde, schat(je).

gold'ehr'lich = (zoo) eerlijk als goud.

gol'den = gouden, (*fig. ook*) gulden; das g. . e Zeitalter = de gulden, gouden eeuw; einem g. . e Berge versprechen (*ll*); g. . e Worte = gulden woorden; g. . e Regel = gulden regel; g. . e Zahl = guldengetal; g. . er Schnitt = gulden snede (*verdeling in uiterste en middelste reden*).

Gold'herz, f.; **•esche**, w. = goud||erts; -esch.

Gold'faden, m. = gouden draad, gouddraad.

Gold'farbe, w. = goudkleur. **gold'farben**, **•farbig** = goudkleurig. **Gold'fajan**, m. = goudlakensche fazant. **Gold'finger**, m. = ringvinger.

Gold'flisch, m.; **•fliege**, w. = goud||visch; -vlieg.

Gold'flimmer (**•flitter**), m.; **•fuch**, m. = goud||loovertje; -vos (geeltje).

Gold'gehalt, m. = goudgehalte; karaat. **gold'gelb** = goudgeel. **gold'gelodt** = met blonde krullen, blondharig. **Gold'geschirr**, f. = gouden vaatwerk. **gold'gestreift** = met gouden strepen.

Gold'gewicht, f.; **•gewinnung**, w.; **•gier**, w. = goudgewicht; -winning; -dorst.

Gold'glimmer, m.; **•gräber**, m.; **•grube**, w. = goud||glimmer (geel mika); -delver; -mijn (*ook fig.*).

Gold'grund, m. = gouden grond. **Gold'gulden**, m. = goudgulden. **Gold'hähndchen**, f. = (*vogel*) goudhaantje. **gold'haltig** = goudhoudend.

Gold'handel, m. = goudhandel. **gold'big** = gouden, gulden, heerlijk, lief(lijk), schattig.

Gold'junge, m. = lieve jongen, schat (van een jongen). **Gold'läfer**, m. = goudhaantje.

Gold'kind, f. = heerlijk, schattig kind, lieveling.

Gold'klumpen, m. = goudklomp. **Gold'korn**, f. = goudkorrel. **Gold'krone**, w. = gouden kroon. **Gold'küste**, w. = Goudkust. **Gold'lack**, m. = goudlak, -vernis; muurbloem. **Gold'lauffäfer**, m. = (goudgele) schallebijter. **Gold'legierung**, w. = goudlegering. **Gold'leiste**, w. = gouden lijst. **gold'lodig** zie goldgelodt.

Gold'macher, m. = goudmaker, alchimist.

Gold'mark, w. = goudmark. **Gold'münze**, w. = gouden munt. **Gold'parität**, w. = goudpariteit. **Gold'platte**, w. = plaat goud, gouden plaat. **Gold'plättchen**, m. = goudpletter. **Gold'plombe**, w. = goudvulling. **Gold'probe**, w. = onderzoek v. h. goud, toets. **Gold'punkt**, m. = goudpunt. **Gold'rand**, m. = gouden rand; (*ook*) ringeling, (*nl.*) ringvinger. **Gold'regen**, m. = goudregen; goudenregen. **gold'reich** = goudrijk, rijk aan goud. **Gold'ring**, m. = gouden ring.

Gold'sand, m. = goudzand. **Gold'schaum**, m. = goudschuim, bladgoud. **Gold'scheider**, m. = goudafrijver. **Gold'scheibewasser**, f. = koningswater. **Gold'schmied**, m. = goudsmid; *ook* = -lauffäfer. **Gold'schmiedekunst**, w. = goudsmidkunst. **Gold'schmuck**, m. = gouden toef, g. versiersel. **Gold'schnitt**, m. = goudsnede, verguld op snede.

Gold'spinner, m.; **•staub**, m.; **•stider**, m. = goud||draadspinner; -stof; -borduurder.

Gold'stoff, m. = goudstof, -brokaat, -laken. **gold'streifig** = met gouden strepen. **gold'strogend** = stijf van 't goud, met goud overladen. **Gold'stück**, f. = goudstuk. **gold'taufiert** = met goud ingelegd. **Gold'treife**, w. = goudgalon. **Gold'wage**, w. = goudschaal(tje); (fleine Worte) auf die G. legen = wikken en wegen, op een goudschaaltje wegen. **Gold'währung**, w. = gouden standaard. **Gold'ware**, w. = gouden artikelen. **Gold'wäscher**, m. = goudwasscher. **Gold'wasser**, f. = (*likeur*) guldenwater. **Gold'wirter**, m. = brokaatwever. **Gold'wolf**, m. = jakhals. **Golf**, m. —(e)s, —e = golf, bocht, boezem. **Golf'strom**, m. = golfstroom. **Gol'gatha**, f. = Golgotha. **Gondel**, w. —, —n = gondel, (luchtbal)schuitje. **Gondelführer**, m., **Gondelier**, **Gondolier**, m. —s, —e = gondelier. **gon'deln**, fchw. (h.) = gondelen, varen. **Gonfalonie're** (spr.: . . ni-eere), m. —s, —s u. . . nieri = baanderheer. **Gong**, m. —s, —s = gong. **Goniomet'er**, f. u. m. = goniometer, hoekmeter. **Goniometrie**, w. — = goniometrie. **goniomet'rifch** = goniometrisch. **gön'nen**, fchw. (h.) = gunnen, [toestaan]. **Gön'ner**, m. —s, — = beschermer, patroon, bevorderaar, voorstander. **gön'nerhaft** = beschermend. **Gön'nerhaft**, w. — = bescherming, patronaat. **Gö'pel**, m. —s, — = (mijn)kaapstander. **Gö'peldach**, f. = kaapstanderdak. **Gör**, f. —(e)s, —en = kind, wicht. **Göra'le**, m. —n, —n = Hooglander uit de westel. Karpathen. **Gör'ding**, w. —, —e(n) u. —s = gording. **gor'dich**: den g. .en Anoten zethauen, durchhauen, lösen = den Gordiaanschen knoop doorhakken, losmaken. **Gö're**, w. —, —n zie Gör. **Gör'go**, **Gör'go'ne**, w. —, —n gonen = Gorgo (ne) (*erowelijch monster in de Gr. mythologie*). **Gör'il'la**, m. —s, —s = gorilla. **Gö'sch**, m. —es, —e, **Gö'sch**, w. —, —en = geus (*boegsprietvlag op oorlogsschepen*). **Gö'sche**, w. —, —n = (*gwst.*) mond. **Gö'sche(r)**, f. —s, — = mondje, kus. **Gö'se**, w. —, —n = (*soort*) witbier (*Leipzig*). **Gö'senfchente**, **stube**, w. = bierhuis. **Gö'spodar**, m. —s, —en = gospodar (*Slaw.*: heer). **Gö'sse**, w. —, —n = straatgoot, gootsteen. **Gö'ssenstein**, m. = gootsteen. **I. Gö'te**, m. —, —n = Got. II. [**Gö'te**, m. —n, —n; w. —, —n = peet(oom, -tante)]. **Gö'the** ufw. zie blz. 267. **gö'tifch** = Gotisch. **Got'land**, f. = Gotland. **Gott**, m. —s, **Götter** = God; um G. .es willen = om Godswil; bei G. I (*It*); er läßt den lieben G. einen guten Mann sein = laat Gods water over Gods land loopen. **gott'ähulich** = godgellijk. **Gott'ähnlichkeit**, w. = godgelijkheid, goddelijkheid. **gott'begel'firt** = door God bezielid. **gott'begnadet** = door God begenadigd. **Göt'terbild**, f. = afgodsbeeld, godebeeld. **Göt'terbote**, m. = bode der goden. **Göt'ter'dämmerung**, w. = godeschemering. **Göt'ter'funke**, m. = goddelijke vonk, sprank. **gott'er'ge'ben** = berustend in, vertrouwend op God. **Gott'erge'benheit**, w. = berusting in God, Godsvertrouwen. **Göt'tergefalk**, w. = godegestalte. **göt'tergefalk**, **haft** = gelijk (aan) de goden, goddelijk.

Göt'ter'lehre, w.; **mahl**, f. = gode||leer; -maal. **Göt'ter'schaft**, w. —, —en = godheid, godendom. **Göt'ter'fich**, m.; **fohn**, m.; **speife**, w. = gode||verblijf; -zoon; -spijs (ambrozijn). **Göt'ter'spruch**, m. = godsspraak. **Göt'ter'trant**, m. = godedrank, nektar. **Göt'tertum**, f. = godendom. **Göt'terwelt**, w. = godewereld. **Got'tesader**, m. = godsakker, kerkhof. **Got'tes'dienst**, m. = godsdienst(oefening), (kerk)dienst. **got'tesdienflich** = wat den godsdienst betreft, godsdienst. . . **Got'tesfriede**, m. = godsvrede. **Got'tesfürcht**, w. = godsvrucht. **got'tes'fürchtig** = godsvruchtig, godvreezend. **Got'tes'gabe**, w. = godsgave, -geschenk. **Got'tes||gelehrtheit** (= **gelehrsamkeit**), w.; **gelehrte(r)** = god||geleerdheid; -geleerde. **Got'tes||gericht**, f.; **haus**, f. = gods||gericht (-oordeel); -huis (tempel, kerk). **Gottesgnadentraut**, f. = hertshool. **got'tes'jam'merlich** = godsjammerlijk. **Got'teslasten**, m. = kerkekas, kerkbus. **Got'teslästler**, m. = godslasteraar. **got'teslästlerlich** = godslasterlijk. **Got'teslästlerung**, w. = godslastering. **Got'tes'leugner**, m. = godloochenaar, atheïst. **Got'tes'leugnung**, w. = godloochening, atheïsme. **Got'teslohn**, m. = godsloon. **Got'tesurteil**, f. = gods-oordeel. **Got'tesverehrung**, w. = godsver-eering, aanbidding. **Gott'fried**, m. = Godfried. **gott'gefällig** = godgevallig, Gode welgevallig. **Gott'hard**: Sanct G. = Sint-Gotthard. **Gott'heit**, w. —, —en = godheid, goddelijkheid. **Göt'tin**, w. —, —nen = godin, godes. **gött'lich** = goddelijk (*ook fig.*), van God. **Gött'lichkeit**, w. — = goddelijkheid. **gottlos!** = godlof goddank! **gott'los** = goddeloos, ontaard; die G. .en bekommen die Meige, der Rest ist für die G. .en = 't grondsoep is voor de goddelozen. **Gott'lofigkeit**, w. —, —en = goddeloosheid, ontaardheid. **Gott'mensch**, m. = Godmensch. **Gott'seibei'mus**, m. = duivel, satan. **gott'felig** u. **gott'felig** = godzalig, vroom, devoot. **Gott'feligkeit**, w. = godzaligheid, vroomheid, devotie. **gott's'jam'merlich** = godsjammerlijk. **gott'bergef'en** = godvergeten, goddeloos. **gott'berlaf'en** = van God verlaten, vervloekt. **gott'voll** = goddelijk, heerlijk, prachtig. **Göt'tze**, m. —n, —n = afgod(sbeeld). **Göt'tzen'bild**, f. = afgodsbeeld. **Göt'tzendiener**, m. = afgodedienaar. **Göt'tzen'dienst**, m.; **opfer**, f.; **priester**, m.; **tempel**, m.; **tum**, f. = afgode||dienst; -offer; -priester; -tempel; -dienst (afgoderij). **Göt'terei**, w. —, —en = afgoderij. **Goua'the(malerei)** zie Qua'sch(malerei). **Gou'daer Zou'pfeife**, w. = Goudsche pijp. **Gouvernan'te** (spr.: *gkoe* . . .), w. —, —n = goevernante. **Gouvernan'tenstelle**, w. = betrekking van goevernante. **Gouvernement** (spr.: *gkoevernemä*), f. —s, —s = goevernement; regeering, bestuur, distrikt. **Gouverneur**, m. —s, —e = goeverneur. **Gr.** = Grofchen. **Grab**, f. —s, **Gräber** = graf, groeve; zu G. .e = grafwaarts; zu G. .e tragen = ten grave dragen; über das G. hinaus = tot aan gene zijde van 't graf; er sieht mit einem Fuß im G. (*It*). **Grab'bel**: in die G. werfen = te grabbel(en) gooien (*eq.*). **grab'beln**, fchw. (h.) = grabbelen, kriebelen; krielen. **Grab'eifen**, f. = graveerstift.

I. **Graben**, m. —s, Gräben = sloot, gracht, greppel. II. **gra'ben**, ft. (h.) (du gräbft, er gräbt; grub; grübe; grabel gegraben) = (uit)graven, delven; spitten; graveeren; *vgl.* Grube. **Grä'ber**, m. —s, — = graver, spitter, delver; (spade). **Gräberei**, w. —, —en = (ook) ontginning aan den dag. **Grä'bes|buntel**, f.; **·nacht**, w.; **·rand**, m.; **·ruhe**, w.; **·stille**, w. = donkerheid (duisternis), nacht, rand, rust, stilte van 't graf. **Grä'bes|stimme**, w. = grafstem. **Gräb'gedante**, m. = grafgedachte. **Gräb'geläute**, f. = begrafenisgelui, doodsklok. **Gräb'gewölbe**, f. = grafgewelf. **Gräb'hügel**, m. = grafheuvel. **Gräb'legung**, w. = teraardebestelling, begrafenis (*bez.*) graflegging (*v. Christus bijv.*). **Gräb'lieb**, f.; **·mal**, f. (Pl. —male u. —mäler) = graflied; —teeken (-monument). **Gräb'metzel**, m. = graveerijzer, —stift. **Gräb'säule**, w. = grafzuil, —naald. **Gräb'schäufel**, w., **·scheit**, f. = schop, spade. **Gräb'schrift**, w. = grafschrift. **Gräb'stätte**, w. = begraafplaats. **Gräb'stein**, m. = grafsteen, zerk. **Gräb'schild**, m. = graveerijzer —stift. **Gräb'stum** = zoo stom als 't graf. **Gräb'tuch**, f. = doods-, lijkkleed. **Grä'chen**, Pl.: die G. = de Gracchen. **Grächt**, w. —, —en = (nrdb.) gracht. **Grad**, m. —(e)s, —e = graad; 10 G. über (unter) Null = 10 graden boven (onder) 0; in de hoogste mate; ersten G. .es = van den eersten; etn abemijdsjer G. (l). **Gräb'abteilung**, **·einteilung**, w. = graadverdeling. **Gräb'atim** = gradatim, traspgewijze. **Gräb'ation**, w. —, —en = gradatie, trappen van vergelijking. **Gräb'bogen**, m. = graadboog. **grä'de**, *uflw.* zie gerade *uflw.* **Grä'del**, m. —s, — = weefsel. **Grä'dier'eisen**, f. = graadeerijzer. **grä'die'ren**, [schw. (h.) = graadeeren (*bij zoutbereiding en metaalbewerking 't gehalte enz. verhoogen, verbeteren*). **Grä'dier'|haus**, f.; **·herb**, m.; **·ofen**, m.; **·wert**, f. = graadeer|huis; —haard; —oven; —werk. **Grä'dleiter**, w. = verdeelde schaal. **Grä'dmesser**, m.; **·messung**, w.; **·teilung**, w. = graad|meter; —meting; —verdeling. I. **grä'dual**, Adj. = graadueel, graad. . . II. **Grä'dual(e)**, f. —(e)s, —e u. . . Ilen = graaduaal (*R. K.: een tusschenzang, ook een gezangboek*). **Grä'dual'disputation**, w. = disputatie ter verkrijging van een (akademischen) graad. **Grä'dual'psalm**, m. = graaduaal-, trappesalm, —lied. **grä'duell'** = traspgewijze, graadueel. **grä'duie'ren**, [schw. (h.) = graadueeren: een graad toekennen; in graden verdeelen. **grä'dweife** = traspgewijze, bij graden. **Grä'f**, m. —en, —en = graaf. **Grä'fen|bank**, w.; **·trone**, w.; **·stand**, m. = grave|bank (*in den Rijksdag*); —kroon; —stand. **Grä'fentag**, m. = vergadering van de rijksgraven. **Grä'fentitel**, m. = gravetitel. **Grä'fin**, w. —, —nen = gravin. **grä'lich** = grafelijk. **Grä'f'schaft**, w. —, —en = graafschap. **Grä'fomanie'**, w. — = grekomanie (*zucht om de Grieken na te volgen*). **Gräl**, m. —(e)s = graal. I. **Gram**, m. —(e)s = verdriet, hartzeer. II. **gram**, Adj.: einem g. sein = boos, nijdig op, vertoerd tegen iem. zijn. **Grä'melei'**, w. —, —en = verdrietig, knorrig gedoe. **grä'meln**, [schw. (h.) = verdrietig,

wrevelig, knorrig zijn. **grä'men**, [schw. (h.): das soll mich wenig g. = daar trek ik me niet veel van aan; **fiß gr.** = kniezen, treuren; **fiß zu Lode g.** = zich dood kniezen. **gram' erfüllt** = zeer verdrietig, bedroefd. **gram' gefurcht** = door 't verdriet gegroefd, gerimpeld. **Gramine'en**, Pl. = gramineeën, grassen. **gräm'lich** = verdrietig, gemelijk, kniezerig. **Gräm'lichteit**, w. — = gemelijkheid, knorrigheid. **Gramm**, f. —(e)s, —e = gram. **Gramma'tik**, w. —, —en = grammatika, spraakkunst, —leer. **grammatika'tisch** = grammatikaal. **Gramma'tiker**, m. —s, — = grammatikus, spraakkunstkenner. **gramma'tisch** = grammatikaal, grammatisch. **Grammatologie'**, w. — = grammatologie. **Grammophon'**, f. —s, —e = grammofoon. **Gran**, f. u. m. —(e)s, —e = korrel, grein. **Grän**, f. —(e)s, —e = grein (*juweliersgewicht*). **Grana'da**, f. = Granada. **grana'disch** = Grana-daasch. I. **Granat'**, m. —(e)s, —e = garnaal. II. **Granat'**, m. —(e)s, —e(n) = granaat(steen). **Granat'apfel**, m. = granaatappel. **Grana'te**, w. —, —n = granaatappel; granaat(kogel). **Granat'fern**, m. = pit van den granaatappel. **Granat'|schnur**, w.; **·splitter**, m.; **·stein**, m. = granaat|snoer; —splinter; —steen. **Grand**, m. —(e)s = kiezel(zand), grint. **Gran'de**, m. —n, —n = grande (Spaansch). **Grande'zza**, w. — = grandezza, grootheid, waardigheid. **gran'dicht** = kiezelachtig. **gran'dig** = kiezelig, grinterig; *vgl.* grantig. **grandios'** = grandioos, grootsch. **Grand'schüttung**, w. = begrinting. **granie'ren**, [schw. (h.) = greineeren, korrelen. **Granit'**, m. —(e)s, —e = graniet. **granit'ähnlich**, **·artig** = granietachtig. **granit'en** = granieten. **Granit'fels**, m. = granietrots. **Granit'fäule**, w. = granieten zuil. **Granit'to**, m. = granitito, (*een soort*) zacht citroenijs. **Granit'tomarmor**, m. = granietmarmer, terrazzo. **Grän'te**, w. —, —n = rotsbes. **Gran'ne**, w. —, —n = stekel, haar (*van een aar, om den kattebek e. d.*). [**Grans**, m. —es, —e, **Gran'sen**, m. —s, — = sloopssnavel]. **gran'sen**, [schw. (h.) = (*gwst.*) grienen. **Grant**, m. —(e)s = (öft.) wrevel, gemelijkheid. **grantig** = (öft.) mopperig, nijdassig. **granulie'ren**, [schw. (h.) = korrelen, granuleeren. **granulös'** = granuleus, korrelig. **Grä'hen**, m. —s, — = smeltketel, —pot; loodpot. **grä'hhilf** = grafisch. **Graphit'**, m. —(e)s, —e = grafiet, potlood(erts). **Grapholog'**, m. —en, —en = grafoloog. **Grapp** zie Krapp. **grä'p(e)ln**, **grä'fchen**, **grä'fen**, [schw. (h.) (nrdb.) = grijpen, grabbelen. **Gräs'** f. —es, Gräser = gras; ins G. beifsen = in 't zand, in 't stof bijten, sterven; er hört das G. wachsen = hij houdt zich voor bijzonder verstandig, meent sterren te zien op klaarlichten dag; es ist schon G. darüber gewachsen = er is al gras over gegroeid, 't is al lang vergeten. **Gräs'affe**, m. = apekop, (kleine) kwajongen, kwajemid. **gräs'ähnlich** = grasachtig. **Gräs'anger**, m. = grasveld, weide. **Gräs'art**, w. = grassoort. **gräs'artig** = grasachtig. **Gräs'bant**, w. = zodebank. **Gräs'blume**, w. = anjelier, nagelbloem; weidebloempje.

Gras||boden, m.; -butter, w.; -bede, w. = gras||grond (-land); -boter; -mat (-nerf).
gra'fen, [schw. (h.) = grazen, weiden; (gras)-maaien; der Anter graft = schuurt langs den grond. **Grä**'fer, **Grä**'fer, m. —s, — = (gras)-maaier. **Grä**'ferchen (Bl.) = grasjes. **Grä**'ferci', w. —, —en = (gras)maaijer; weiland. **Gras**'fied, m. = grasperk, -veld. **gras**'freifend = grasetend. **Gras**'froifch, m. = groene kikvorsch. **Gras**'futter, f. = groenvoe(de)r. **Gras**'garten, m. = grasland met vruchtboomen; afgesloten weide. **gras**'grün' = grasgroen. **Gras**'hecht, m. = jonge, groene snoek; mager persoojtje. **Gras**'höpfen, m. = grashop. **Gras**'hüpfen, m. = sprinkhaan. **gra**'ficht = grasachtig. **gra**'fig = grazig, begraasd, grasrijk.
Gras'fleinen, f.; -lilie, w.; -müde, w.; -narbe, w. = gras||linnen; -lilie; -musch; -nerf (-mat).
Gras'nelte, w. = Engelsch gras. **Gras**'pferd, f. = sprinkhaan; paard in de wei. **Gras**'platz, m. = grasperk. **gras**'reich = grasrijk, grazig. [**gras** zie gräflich]. **gras**'fien, [schw. (h.) = woeden, heerschen (von Arantheiten). **gräs**'lich = vreeselijk, afschuwelijk, afgrijselijk, akelig. **Gräs**'lichheit, w. —, —en = afschuwelijkheid, afgrijselijkheid.
Gras'specht, w. = groene specht. **Gras**'sprenge, w. = sproeier. **Gras**'stüd, f. = grasperk, -veld.
Grä'jung, w. — = ('b) grasmaaien; weide; grasgroei. **Gras**'wirtschaft, w. = weidebedrijf.
Gras'wuchs, m. = groen, grasgewas, -groei.
Grat, m. —(e)s, —e = kam (eines Berges); draad (eines Messers); scherpe kant (eines Gemölbes); hoek (eines Daches).
Grä'te, w. —, —n = graat (eines Fisches).
Grat'ial' (t = ts), f. —(e)s, —lien = dankgebed; geschenk, fool. **Grä**'tias' (t = ts), f. —, — = gratias, dankzegging, -gebed.
Gratifikation', w. —, —en = gratifikatie, toelage. **gratifikat**'ren, [schw. (h.) = vergoeden. **grä**'tig = graterig.
Grä'ting, w. —, —s = (op schepen) rooster-(werk).
grä'tis = gratis. **Grä**'tisbeilage, w. = gratis bijvoegsel.
grät'fchen, [schw. (h.) = wijdbeens loopen; (gym.) rolbewegingen maken, rollen.
Grat'fiet, f. —(e)s, —e = gems, klipgeit.
Gratulant', m. —en, —en = gelukwensch(er).
Gratulation', w. —, —en = gelukwensch(ing), felicitatie. **Gratulations**'fchreiben, f. = brief van gelukwensch(ing), felicitatiebrief. **gratu**'lie'ren, [schw. (h.) (einem zu etw.) = gelukwenschen, feliciteeren (iem. met iets).
I. **grau**, [Adj. = grijs, grau; die g. .e Vorzeit = de grijze voortijd; sich keine g. .en Haare über (Aft.) wachsen lassen = zich iets niet erg aantrekken; g. .e Mönche = grauwbreders, Franciscaner monniken; g. in g. malen = grauwin-grauw schilderen. II. **grau**, f. — = grau, grijs; in G. gefleibet = in 't grijs gekleed. **grau**'bart, m. = grauwbard. **grau**'bärtig = met grijzen baard, grijsgebaard.
grau'bünd'en, f. = Grauwbunderland. **grau**'bünd'ner, m. —s, — = Grauwbunderlander.
grau'eln zie graulen.
I. **grau**'en, [schw. (h.) = [grijs worden]; grauwen, dagen; der Morgen graut (lt); mir graut vor (Dat.) = ik huiver, ijs, ril, gruw, voor (van) iets.
II. **grau**'en, f. —s = grauwen, dagen; dage-raad; afgrijzen, huivering, ijzing.
grau'enerregend, -haft, -voll = huivering-, ijzingwekkend, afgrijselijk.

grau'grün = grijsgroen. **grau**'kopf, m. = grijskop.
grau'len, [schw. (h.) = es grault mir, ich graule mich = ik griezel, 't maakt me griezelig.
grau'lich, **gräu**'lich = grijsachtig, grijzig; (grust.) = greulich. **Gräu**'ling, m. —s, —e = grijsje; grauwtje. **grau**'meife, w. = grijze mees.
grau'pe, w. —, —n = gepelde (geparelde) gerst, tarwe enz.; fijne hazel; erts in korrels.
grau'pelt, [schw. (h.) = hageaen.
grau'peltz, m. = grauwtje (ezel, kat e. d.).
grau'penthändler zie Graupner. **grau**'pennmühle, w. = pelmolen. **grau**'penschleim, m. = gersteslemp. **grau**'penfluppe, w. = gerstesoepl.
grau'peter, m. —s, — = grutter.
I. **graus**, m. —es = puin, gruis; verschrikking, ontsteltenis. II. **graus**, [Adj.] = verschrikkelijk, schrikwekkend.
[grau'fal, f. u. m. —s = schrik, ontsteltenis, verschrikking]. **grau**'sam = wreed(aardig), onmeedoogend, gruwelijk, onmenselijk. **grau**'samkeit, w. —, —en = wreedheid, barbaarschheid.
grau'schedig = grijsgevekt. **grau**'schimmel, m. = schimmel; (ook) grauwtje; grijskop.
grau'sein, [schw. (h.) = ich grau(e)le mich en mir (mich) graufelt = ik griezel, huiver.
I. **grau**'fen, [schw. (h.) = mir (ook) mich) grauft = ik ril, huiver, griezel. II. **grau**'fen, f. —s = huivering, afgrijzen.
grau'fenerregend, **grau**'fenhaft, **grau**'fig = huivering-, ijzingwekkend, afgrijselijk, akelig.
grau'f, m. —es = puin, gruis.
grau'fier, f. = grauwtje. **grau**'wade, w. = grauwwakke. **grau**'wert, f. = pelswerk, bont.
Grä'ves, w. — = Graves (een Franche wijn).
graveur', m. —s, —e = graveur. **gräv**'ren, [schw. (h.) = graveeren; bezwaren, belasten.
Gravier'kunst, w. = graveerkunst.
Gravität', w. — = deftigheid, statigheid.
Gravitation', w. — = gravitatie, zwaartekracht. **Gravitations**'gesetz, f. = wet van de zwaartekracht.
gravität'fich = deftig, statig.
gravität'ren, [schw. (h.) = streven, overhellen.
Gräv're, w. —, —n = gravure.
Grä'zie, w. —, —n = Gratie; gratie, lieflijkheid, bevalligheid. **grätz**'s = gracieus, bevallig.
grätz' = slank, lenig, teer, broos.
Grätz'mus, m. —, —men = grecisme.
Grä'de, w. —, —n = bordes, trap (naar de zaal in den burcht).
Gregor', m. = Gregorius. **gregoria**'nisch = Gregoriaansch.
I. **Greif**', m. —(e)s u. —en, —e(n) = Grijp, griffioen, kondor; Griffioen (Meckl.-Schw. orde).
II. **Greif**', m. —s = grijpl pak aanl Gr. spieren = krijgertje spelen; Gr. (etnes Schiffes) snavel.
greif'bar = grijp-, tastbaar; beschikbaar; voor-de-hand-liggend. **grei**'fen, ft. (h.) (ich greife; griff; griffe; greife! gegriffen) = grijpen, pakken, vatten; das ist mit Händen zu g. = dat is duidelijk, tastbaar; (einen) g. = (ook) gevangen nemen; nach dem Hut, dem Schatten g. = naar zijn hoed, de schaduw grijpen (om ze te vangen); zu den Waffen, der Feder g. = naar de wapens, de pen grijpen (om ze te gebruiken); zu gewissen Mitteln g. = zekere middelen te baat nemen; falsch, fehl g. = verkeerd, mis grijpen; zu hoch g. = (ook) overdrijven; te hoog aanslaan, ramen; um sich g. =

om zich heen grijpen, terrein winnen; vgl. Arm, Busen, Plag.

Greifenorden zie Greif I.

Greifer, m. —s, — = grijper, handvat. **Greifholz**, f. = houten handvat. **greifig**, **greiflich** = grijpend, grijperig, grijsch. [**greiflich** zie greifbar].

greinen, [sch. (h.) = grienen, huilen; (gwst.) grijzen; [kijven]. **Greiner**, m. —s, — = griener, huilebalk; Eberhard der G. — = E. de Twistzoeker.

I. **Greis**, m. —es, —e = oude man, grijsaard.

II. **greis**, [sch. (h.) = grijs, grauw, oud.

greisen, [sch. (h.) = grijzen. **Greisenalter**, f. = ouderdom, hooge leeftijd. **greisenhaft** = den ouderdom, den grijsaard eigen, ouderdoms...

Greisin, w. —, —nen = oude, grijze vrouw.

Greisler, m. —s, — = (fdd.) kleinhandelaar, kruidenier, grutter.

gress (oon der Stimme, von Tönen, Licht, Farben) = schrill, scherp, hard, doordringend, schel, schreeuwend, bont. **gressen**, [sch. (h.) = schrill, schel, scherp klinken, schrillen. **gressheit**, w. — = schrillheid, scherpheid, hardheid, bontheid.

Gremitium (öft.), f. —s, ..mient = vereeniging, korporatie.

Grenadier, m. —s, —e = grenadier.

Grenadine, w. — = grenadine (i. a. b.).

Grenadel, **Grenget**, m. —s, — = grenadel, slagboom, ploegdiessel.

Grenzauflieger, m.; **-bach**, m. = grens|beambte (tollbeambte); -beek.

Grenzbesichtigung, w.; **-berichtigung**, w.; **-besichtigung**, w. = grens|versterking; -regeling; -inspektie (-schouw).

Grenze, w. —, —n = grens; sein Ehrgeiz kennt keine G. —n = kent geen palen; einer Sache G. —n setzen = aan een zaak paal en perk stellen. **grenzen**, [sch. (h.) = grenzen (ook fig.), belenden (an, Vff.). **grenzenlos** = grenzeloos (ook fig.), onbegrensd, eindeloos.

Grenzfestung, w.; **-fluß**, m.; **-gott**, m. = grens|vesting; -rivier; -god.

Grenzgraben, m.; **-jäger**, m.; **-kette**, w. = grens|gracht; -beambte; -keten (kordon).

Grenzlinie, w.; **-maut**, w.; **-mauer**, w.; **-pfahl**, m.; **-scheibe** (-scheidung), w. = grens|lijn; -land; -muur; -paal; -bepaling (-regeling, grens).

Grenzsperr, w. = (af)sluiting v. d. grenzen.

Grenzstein, m. = grenssteen, -paal.

Grenztreitigkeit, w. = oneenigheid, verschil over de grenzen.

Grenzwaage, w.; **-wert**, m.; **-zeichen**, f.; **-zoll**, m. = grens|wacht; -waarde; -teeken (-paal, -steen); -recht.

Gretchen, f. = Grietje; G. im Busch = juffertje-in-'t groen. **Grete**, w. = Greta, Griet(je).

Gretel = Gretchen.

Grenel, m. —s, — = [afschuw], gruwel.

Grenelst, w. = gruweldaad. **grenelhaft**, **-voll**, **grenlich** = ijselijk, gruwelijk, afschuwelijk.

Griebe, w. —, —n = kaan.

Griebs, m. —es, —e = klokhuis.

Griech, m. —n, —n = Griek. **Griechenland**, f. = Griekenland. **Griechentum**, f. —s = Hellenisme. **griechisch** = Grieksch, Helleensch.

grienen, [sch. (h.) = (nrdb.) grijzen.

grielsen, [sch. (h.) = gruzelen; (ook) = grufeln.

Griesgram, m. —(e)s, —e = brompot, -beer,

knorrepot, kniesoor. **griesgrämig**, **-isch**, **-lich** = brommerig, knorrig, kniezerig.

Griek, m. —es, —e = grof zand, gruis; gries-

(meel); graveel, steengruis. **Griekler** zie

Greisler. **Griekmehl**, f. = griesmeel. **Griekstein**, m. = graveel, steen. **Grieksuppe**, w. = griesmeelsoep. **Griekwart**, m. —(e)s, —e,

Griekwärtel, m. —s, — = wapenkoning, kamprechter.

Griff, m. —(e)s, —e = (hand)greep; list, streek; knop (einer Tür); handvat, gevest; hengsel; klauw (eines Raubvogels); handvol; einen falschen G. tun = een verkeerden greep doen, (ook) een verkeerde noot aanslaan; G. e machen = handgrepen maken; er hat es im G. = heeft er den slag van; er hat den rechten G. heraus = heeft den slag er van beet, 't gaat hem handig af; etw. am G. fennen = iets op 't gevoel kennen. **Griffblatt**, f. = (aanwijzing voor de) vingerzetting. **Griffbrett**, f. = hals (einer Geige); toetsbord, klaviatuur.

Griffel, m. —s, — = griffel; (schrijf-, graveer-)stift; stijl (in Blumen).

griffellförmig; **-los** = stijl|vormig; -loos.

Grille, w. —, —n = krekkel; gril, kuur, luim; G. —n = (ook) viezevazen; [sch. G. —n in den Kopf setzen = zich dwaze denkbeelden in 't hoofd halen; G. —n fangen = zich muizenissen in 't hoofd halen. **Grillenfänger**, m. = wonderlijk mensch; zwartkijker. [**grillen**, [sch. (h.) = tsjirpen, piepen; kuren hebben]. **grillenhaft**, **grillig** = grillig, kurig, vreemd, somber. [**grillieren**, [sch. (h.) = kuren, luimen hebben.]

Grimasse, w. —, —n = grimas, grins; (einen) G. —n (vor)schneiden = grimassen maken, gekke gezichten trekken. **Grimassenmacher**, m. = grappemaker, clown.

Grimbart, m. = Grimbaart (de das in de fabel).

I. **Grimm**, m. —(e)s = grimmigheid, woede, toorn, razernij. II. **grimm**, [sch. (h.) = grimmig, verwoed.

Grimmbarm, m. = kartel-, kronkeldarm.

grimmen, [sch. (h.) = es grimmt mich (mir) im Bauch = ik heb snijdingen, kramp in den buik; das grimmt mich = dat doet me zeer, hindert me. **Grimmen**, f. —s = kramp, buikpijn. **grimmig** = grimmig, woedend, verwoed, nijdig, woest, wild, razend; er trinkt einen g. en Wein = hij heeft een boezen dronk. **Grimmigheit**, w. — = grimmigheid, woede, verwoedheid, woestheid, razernij.

Grind, m. —(e)s = schurft, hoofdzeer; hoofd, kop. **Grindbaum**, m. = vuilboom.

Griindel zie Grendel.

grindig = schurftig. **Grindtraut**, f. —, **-rose**, w. = skabiosa.

grinsen, [sch. (h.) = grijzen, grimlachen.

Grippe, w. — = griep, influenza. **Grippeepidemie**, w. = griepepidemie.

Grips, m. —es = (nrdb.) verstand, hersens; einen beim G. friegen = iem. in zijn nek pakken.

Grisaille (spr.: . zalje), w. —, —n = grisaille, grauw-in-grauw-teekening.

Grisette, w. —, —n = grisette.

grob (größer) = grof (Geschäft, Tuch, Hand, Lüge); grof, ruw (Arbeit, Stimme); grof, ruw, ongemanierd, onnet (Mensch, Benehmen); aus dem g. —en arbeiten = uit den ruwe bewerken; einen g. anfahren = iem. barsch, ruw toesnauwen. **grobdrätig** = grofdradig. **Grobseile**, w. = grove (ruwe) vijl. **grobhaarig** =

grofharig. **Grobheit**, w. —, —en = grofheid, ruwheid, lompeheid, ongemanierdheid. **Grobhian** m. —(e)s, —e = lomperd, vlegel. **grob'fornig** = grofkorrelig. **gröb'lich** = grof, erg (beleibigen u. d.).

Gröb's zie Grieb's.

Grob'fadt, m. = lomperd. **Grob'fchmied**, m. = (grof)smid.

Grob'zeug zie Rroppzeug.

Gro'den, m. —s, — = kwelder.

Grog (met ö), m. —s, —s = grog. **Grog'tulpe**, w. = grogglas.

Grö(h)len, fchw. (h.) = (hard) hullen, bulken, brullen. **grö(h)lig** = dom-luidruchtig-kletsierig.

Groll, m. —(e)s = wrok, kwaad bloed, nijd. **grof'len**, fchw. (h.) = (einem) een wrok hebben, koesteren (tegen iem.); (op iem.) nijdig, boos zijn; (vom Donner) rollen.

gröf'zen = rülpfen.

grou'meln, fchw. (h.) = (gwst.) brommen.

Gro'ningen, **Grö'ningen**, f. = Groningen.

Grön'land, f. = Groenland. **Grön'länder**, m. —s, — = Groenlander. **grön'ländifch** = Groenlandsch. **Grön'landsfahrer**, m. = Groenlands-, walvischvaarder, -vanger.

Groom (spr.: *g'roem*), m. —s, —s = groom, rijknecht.

I. **Gros** (spr.: *g'ros*), f. —ies, —je = gros, 12 dozijn; 10 Gros fiedern. II. **Gros** (spr.: *g'roo*), f. — = gros, hoofddeel, -massa. III. **gros**: en g. (spr.: *g'roo*) = en gros.

Gro'fchen, m. —s, — = groschen, 6-centstuk; er dat feinen G. = geen cent; vgl. Pfennig. **gro'fchenweife** = bij groschen.

I. **groß** (größer, größt) = groot (*eig. en fig.*); g. . er Mann = een groote (lange) of groot (hoog staand) man; Karl der G. . e; der G. . e Kurfürst; der G. . e Dzeant; g. und feine (*alle U.*); G. . e und Kleine = grooten en kleinen; im G. . en wie im Kleinen = in 't groote zoo(wel)als in 't kleine; das g. . e Los = de hoofdprijs; einen g. anfehen, anfehen = iem. met groote oogen, verwonderd aanzien; da geht es g. her = 't gaat daar voor-naam, grootscheeps toe. II. **Gros** = Gros (D).

großartig = grootsch, verheven, indrukwekkend, grootscheeps(ch); ein g. es Unternehmen = (*ook*) onderneming op groote schaal. **Groß'artigkeit**, w. — = grootschheid, enz. **Groß'bauer**, m. = groote boer (*die met eigen paarden werkt*). **Groß'betrieb**, m. = grootbedrijf.

großblätt(e)rig = grootbladig. **Groß'britan'nien**, f. = Groot-Brittannië. **groß'britan'nifch** = Grootbrittannifch, Engelsch.

Größe, w. —, —n = groothe, uitgestrektheid, omvang; grootheid (*ook wisk.*), beroemdheid; unbekante G. = onbekende grootheid.

Groß'eltern, Pl. = grootouders. **Groß'entel**, m. = achterkleinkind, -zoon. **Grö'kenichee**, w. = leer van de grootheden, wiskunde.

Grö'kenreihe, w. = reeks. **großenteils** = grootendeels. **Größ'enverhältnis**, f. = afmeting, verhouding. **Größ'emohn(finn)**, w. (m.) = groothedswaan(zin). **Groß'feuer**, f. = hevige, uitslaande brand. **Groß'fürst**, m. = grootvorst. **groß'fürstlich** = grootvorstelijk.

Groß'gewerbe, f. = grootbedrijf, -industrie. **Groß'griekenland**, f. = Groot-Griekenland.

Groß'grundbesitz, m.; ***grundbesitzer**, m.; ***handel**, m.; ***händler**, m. = groot|grondbezit; -grondbezitter; -handel; -handelaar.

Groß'heit, w. — = grootheid, verhevenheid.

Groß'heer, m. = Groote Heer. **groß'herrlich** = van den Grooten Heer. **groß'herzig** = groot-

hartig, -moedig. **Groß'herzigkeit**, w. — = groothartigheid, -moedigheid. **Groß'herzog**, m. = groothertog. **groß'herzoglich** = groot-hertogelijk. **Groß'herzogtum**, f. = groot-hertogdom. **Groß'industrie**, w. = grootbedrijf, -industrie.

Groß'ist, m. —en, —en = grossier.

groß'jährig = mondig, meerderjarig. **Groß'jährigkeit**, w. — = mondigheid enz. **Groß'kammerer**, m. = opperkamerheer. **Groß'kanzler**, m. = groot-kanselier. **Groß'knecht**, m. = eerste knecht (*op een boerderij*).

Groß'kreuz, f. = grootkruis. **Groß'loge**, w. = Groot-Oosten. **Groß'macht**, w. = groote mogendheid. **groß'mächtig** = grootmachtig, hoogmogend. **Groß'machtstellung**, w. =

positie van groote mogendheid. **Groß'magd**, w. = eerste (dienst)meid (*op een boerderij*).

Groß'mama, w. = grootmama. **groß'mäzig** = grootmazig. **Groß'mast**, m. = groote mast. **Groß'maul**, f. = grootbek, -spreker, zwetser, pocher. **Groß'meister**, m. = grootmeester.

Groß'meistertum, f. = grootmeesterschap. **Groß'mogul**, m. = Groote Mogol (*ook fig.*).

Groß'mut, w. = grootmoedigheid enz. vgl. **groß'mütig** = groot-, edelmoedig, groothartig. **Groß'mutter**, w. = grootmoeder. **groß'mütterlich** = grootmoederlijk, van grootmoeder(s-zijde).

Groß'neffe, m., ***nichte**, w. = achterneef, -nicht. **Groß'onkel**, ***onkel**, m. = oudoom. **Groß'papa**, m. = grootpapa. **Groß'pöbeler**, m. = aartspocher, praalhans. **Groß'prior**, m. = groot-prior. **Groß'rahe**, w. = groote ra.

Groß'rein'machen, f. = groote schoonmaak. **Groß'riegelbewahrer**, m. = grootzegelbe-waarder. **Groß'sprecher**, m. = grootspreker, pocher, druktemaker. **Groß'sprecherei**, w. = grootsprekerij enz. **groß'sprecherifch**, ***spürig** = grootsprekerig, pocherig. **Groß'taat**, m. = groote mogendheid. **Groß'tadt**, w. = groote stad. **Groß'tädter**, m. = bewoner van een groote stad. **groß'tädtifch** = grootsteedsch.

Groß'tadtluft, w. = grootsteedscheheid, groote-stadslucht. **Groß'tultan**, m. = Groote Heer, Sultan. **Groß'tante**, w. = oudtante. **Groß'tat**, w. = groote, edele, heldhaftige daad.

größ'tenteils = grootendeels, voor 't grootste (ge)deel(te). **größ'tmdg'lich** = zoo groot mogelijk.

Groß'tuer, m. —s, —; ***tuerer**, w. = pocher (praler, pronker); pocherij, druktemakerij.

groß'tuerifch = pocherig. **groß'tun**, unr. (h.) mit = pochen op, pronken met. **Groß'türke**, m. = Groote Heer. **Groß'vater**, w. = grootvader. **groß'väterlich** = grootvaderlijk, van grootvader(szijde). **Groß'vezler**, ***wesir**, m. = grootvizier. **Groß'wir'denträger**, m. = groot-waardigheidsbekleeder.

groß'ziehen, ft. (h.) = (Pflanzen, junge Tiere, Kinder) groot-, opbrengen, opkweken. **groß'zügig** = in groote trekken, breed opgezet; stout, weldsch, grootscheepsch, royaal, op groote schaal. **Groß'zügigkeit**, w. — = stoutheld, ('t) groote, ('t) royale.

Grot, m. —(e)s —e = (nrdb.) groot (*een munt*). **grotesk** = grotesk, wonderlijk.

Grot'te, w. —, —n = grot, hol. **Grot'tenarbeid**, w. ***werf**, f. = grotwerk.

Grub'ber, m. —s, — = grubber (*een land-bouwwerktuig*), stoomploeg.

Grub'chen, f. —s, — = kuiltje, putje. **Grube**, w. —, —n = kuil, gat; (vosse)hol; (bib.) graf,

groeve; (*mijnw.*) groeve, mijn; holte (ber Gelente); wer andern eine G. gräbt, fällt selbst hinein = wie een kull graaft voor een ander, valt er zelf in. **Grübelant**, m. —en, —en = Grübler. **Grübele**, w. —, —en = droomerij, tobberij, muizenissen, spitsvondigheid. **grüben**, *schw.* (h.) = peinzen, angstvallig (over iets) nadenken, tobben; (*in den neus*) pulken.

grüben, *schw.* (h.) = kuilen maken, graven.

Grübenarbeit, w.; **arbeiter**, m.; **ausbau**, m.; **bau**, m.; **betrieb**, m. = mijnwerk; -werker; -onderhoud; -bouw; -exploitatie.

Grübenbild, f.; **blende**, w.; **gas**, f.; **gebäude**, f. = mijn|teekening; -lamp; -gas; -put (*werk onder den grond*).

Grübenfahrt, w. = afdalen in de mijn. **Grübenkittel**, m. = mijnwerkerskiel. **Grübenlein**, f. = ertsafval. **Grübenlicht**, f. = mijnwerkerslamp.

Grübensteiger, m.; **wasser**, f.; **wert**, f.; **wetter**, fl.; **wurm**, m. = mijn|opzichter; -water; -werk; -licht; -worm.

Grübler, m. —s, — = peinzend, droomer, tobber, **grüblerisch** = peinzend; tobberig.

Grüde, w. —, —n = (*gwst.*) (gat met) heete asch; kookgruis; ook = **Grübeherd**, m. = kookshaard, -stel. **grüden**, *schw.* (h.) = warm houden.

Gruf, w. —, Grufte = groeve, graf(kelder).

Grufte, w. —, Grufte = groeve, graf(kelder).

Grufte, w. —, Grufte = groeve, graf(kelder).

Grufte, w. —, Grufte = groeve, graf(kelder).

Grufte, w. —, Grufte = groeve, graf(kelder).

Grufte, w. —, Grufte = groeve, graf(kelder).

Grufte, w. —, Grufte = groeve, graf(kelder).

Grufte, w. —, Grufte = groeve, graf(kelder).

Grufte, w. —, Grufte = groeve, graf(kelder).

Grufte, w. —, Grufte = groeve, graf(kelder).

Grufte, w. —, Grufte = groeve, graf(kelder).

Grufte, w. —, Grufte = groeve, graf(kelder).

Grufte, w. —, Grufte = groeve, graf(kelder).

Grufte, w. —, Grufte = groeve, graf(kelder).

Grufte, w. —, Grufte = groeve, graf(kelder).

Grufte, w. —, Grufte = groeve, graf(kelder).

Grufte, w. —, Grufte = groeve, graf(kelder).

Grufte, w. —, Grufte = groeve, graf(kelder).

Grufte, w. —, Grufte = groeve, graf(kelder).

Grufte, w. —, Grufte = groeve, graf(kelder).

Grufte, w. —, Grufte = groeve, graf(kelder).

Grufte, w. —, Grufte = groeve, graf(kelder).

Grufte, w. —, Grufte = groeve, graf(kelder).

bestandteil, m. = grond|begrip; -bezit; -bezitter; -bestanddeel.

grund'brau' = inbraaf. **Grund'brühe**, w. = grondsop. **Grund'buch**, f. = grondsop; kadastrer. **Grund'buchamt**, f. = bureau van 't kadastrer. **Grund'buchblatt**, f. = kadastrerblad, kadastrale legger. **grund'ehrlich** = door-en-door eerlijk, ineerlijk.

Grund'eigentum, f.; **eigentümer**, m.; **eis**, f. = grond|eigendom (-bezit); -bezitter; -ijs; (der Fluß geht mit, führt eis = de rivier kruist).

Grund'el, **Grün'del**, w. —, —n = grondel(ing).

gründen, *schw.* (h.) = grondvesten, den grondslag (tot, van iets) leggen; (eine Stadt, einen Verein, eine Schule) stichten; (ein Geschäft) oprichten; eine Handelsgesellschaft g. = een vennootschap aangaan, oprichten; Theorien auf (Auff.) g. = gronden, doen berusten, steunen op; (von Walern, Färbern) gronden; gegründete Hoffnung = gegronde hoop; sich g. auf (Auff.) = steunen, berusten, bazeeren, zich gronden, zich beroepen op. **Grün'der**, m. —s, — = stichter, grondlegger, grondvester, oprichter; (ook wel) gewetenloos spekulant, geldzwendelaar, *vgl.* periode. **Grün'deraktie**, w. = oprichtersaandeel. **Grün'derperiode**, w. = spekulatie-, zwendeltijdperk (*vooral kort na 1870 in D.*) **Grün'derschwindel**, m. = kapitaal-zwendel.

grund'falsch = totaal verkeerd, inverteerd.

Grund'farbe, w.; [**farbe**, w.]; **fläche**, w.;

form, w. = grond|verf; -vest (-slag); -vlak (basis, bodemoppervlakte); -vorm.

Grund'gebirge, f. = oorspronkelijk gebergte.

grund'gelehr = door-en-door, in-geleerd.

grund'geheit = inknep. **Grund'gehet**, f. = grondwet, hoofd-, allereerste wet.

grund'handelsgeheft, f. = daad van koophandel.

Grund'herr, m. = grondbezitter; heer (*v. een heerlijkheid*).

Grund'herrlichkeit, **herrschaft**, w. = heerlijkheid. **Grund'hold(e)**, n. —en, —en = grondhoorige.

grund'ien, *schw.* (h.) = grondeeren, gronden.

grund'ig = grondig (*smaken*).

Grund'irrtum, m. = eerste, gronddwaling.

Grund'kapital, f. = grondkapitaal, maatschappelijk kapitaal. **Grund'lage**, w. = grondslag, -beginsel, basis. **Grund'legend** = fundamenteel. **Grund'legung**, w. = grondlegging, fundeering; eerste-steen-legging; grondslag.

Grund'lehre, w. = fundamentele leer. **grund'lich** = grondig, diep, degelijk, geheel, totaal, radikaal; in den grond, terdege. **Gründ'lichkeit**, w. — = grondigheid, degelijkheid, diepte.

Gründ'ling, m. —s, —e = grondel(ing).

Grund'linie, w. = grondlijn, basis; hoofdlijn.

grund'los = grondeloos, ongegrond; onpeilbaar, bodemloos; g. er Weg = onbegaanbare weg. **Grund'losigkeit**, w. — = ongegrondheid enz. **Grund'maß**, f. = eenheid (*v. maten en gewichten*).

Grund'mauer, w. = grondduur.

Gründon'nerstag, m. = Witte Donderdag.

Grund'pfeiler, m. = grondduur, -slag, steunpilaar. **Grund'preis**, m. = kostende prijs, grond(slag)prijs. **Grund'quelle**, w. = eerste bron, oorsprong. **Grund'recht**, f. = grondrecht. **Grund'regel**, w. = grondregel, beginsel. **Grund'rente**, w. = grondrente. **Grund'riß**, m. = grondplan, -teekening, platte grond; schets, kort begrip (*d. w. z. samenvatting v. d. hoofdzaken in afgerond geheel*).

Grund'satz, m. = grondstelling, beginsel, principe. **grund'fäglich** = principiëel,

in (volgens) beginsel. **Grund'säule**, w. = grondzuil, -slag, steunpilaar. **grund'slecht** = inslecht, door-en-door slecht. **Grund'schuld**, w. = grondschuld. **Grund'schwelle**, w. = grondbalk, ligger. **Grund'sprache**, w. = grondaal, oorspronkelijke taal. **grund'ständige** **Rosette** = wortelrozet. **Grund'stein**, m. = grondsteen, eerste steen. **Grund'steinlegung**, w. = eerste-steenlegging. **Grund'steuer**, w. = grondbelasting (op ongebouwd). **Grund'stock**, m. = grondkapitaal; (vaste) voorraad; G. einer Sammlung = kern van een verzameling. **Grund'stoff**, m. = element, grondstof. **Grund'strich**, m. = neerhaal; grondtrek. **Grund'stück**, f. = stuk grond, grondstuk, terrein. **Grund'stütze**, w.; **suppe**, w.; **text**, m.; **ton**, m. = grond|zuil (-slag); -sop; -tekst; -toon. **Grund'tugend**, w. = grond-, hoofddeugd. **Grund'übel**, f. = hoofdzonde, ergste kwaad. **Grün'dung**, w. —, —en = stichting, oprichting, vestiging; grondbouw, fundeering; (ook) gewetenl.oze kapitaalwendel; vgl. **Gründer** = periode. **Grün'dungsfeber**, f. = spekulatiekoorts. **grund'verschjē'den** = totaal verschillend. **Grund'wurfsache**, w.; **wahrheit**, w.; **wasser**, f. = grond|oorzaak; -waarheid; -water. **Grund'wesen**, f. = eigenlijk wezen, natuur. **Grund'wissenschaft**, w.; **wort**, f.; **zahl**, w. = grond|wetenschap; -woord; -getal. **Grund'zahlwort**, f. = hoofdtelwoord. **Grund'zucht**, m. = tiende van den grond. **Grund'zins**, m. = grondrente. **Grund'zug**, m. = grond-, hoofdtrek; Grundzüge = (ook) beginselen. **Grüneberger**, m. —s = Grüneberger (wijn). **[gru'neln]**, fchw. (h.) = groenen, naar frisch groen rüken. **grü'nen**, fchw. (h.) = groenen, groen worden, groeien. **Grün'rat**, m. = vlasvink. **Grün'rutler**, f. = groenvoede(r). **grün'gelb** = groengeel, groenachtig geel. **Grün'tohl**, m. = boerekool. **Grün'tram**, m., **traut**, f. = (vorsehe) groente, soepgroente. **Grün'tramhandel**, m. = groentehandel. **Grün'tramfeller**, m. = groentekelder. **Grün'traumsvoor**, f. = laagveen. **grün'tlich** = groenachtig. **Grün'tling**, m. —s, —e = groenling, vlasvink. **Grün'mahd**, w. — = Grummet. **Grün'rod**, m. = groenrok, jager. **Grün'schnabel**, m. = melkmuil, vlasbaard. **Grün'span**, m. —(e)s, —e = kopergroen, spaansch groen. **Grün'specht**, m. = groene specht; melkmuil. **grün'zen**, fchw. (h.) = knorren, grommen. **Grup'pe**, w. —, —n = groep. **Grup'penafford**, m. = onderling aangenomen werk. **grup'penweise** = groepsgewijze. **gruppie'ren**, fchw. (h.) = groepeeren. **Gruppie'ring**, w. —, —en = groepeerling. **Grus**, m. —es = gruis, puin, afval. **Grus'felgeschichte**, w. = griezelgeschiedenis, -verhaal. **grus'felig** = griezelig, ijzig. **grus'fein**, fchw. (h.): mir grus'felt = ik huiver, ril, ijs. **Grus'tohle**, w. = gruis(kool). **Grüs**, m. —es, Grüße = groet, compliment(en). **grü'ßen**, fchw. (h.) = groeten; ich grüße Sie gehorsamst = ik heb de eer u te groeten; Gott grüß euch! grüß Gott! = goeien dag! goeien morgen! enz. **Grüg'bret**, m. = gortpap. **Grüt'ze**, w. — = grutten, gort(pap); er hat G. im Ropf = hij heeft verstand, hersens; rote G. = watergruwel; vgl. blau. **Grüg'häfer**, m. = havergort. **Grüg'handel**, m. = handel in grutterswaren, grutterij. **Grüg'händler**, m. = grutter.

Grüg'topf, m. = domkop, stommeling. **Grüg'mühle**, w.; **suppe**, w. = gort|molen; -pap. **G-schlüssel**, m. = G-sleutel. **Gua'no**, m. —s = guano. **Guardian'**, m. —s, —e = gardiaan (overste in een monnikenklooster). **Gua'sch** (malerei), w. = waterverfschilderen. **Gubernial'rat**, m. = (öft.) regeeringsraad. **Gubernium**, f. —s, ..niet = (provinciaal) bestuur. **Gud**, m. —(e)s, —e = kijk, oogwenk, (oogen)-blik; nur auf einen G. kommen = maar even. **guc'ten**, fchw. (h.) = kijken, zien. **Guc'ter**, m. —s, — = kijker (persoon en zaak). **Gud'fenster**, f.; **glas**, f. = kijk|venster (-raampje); -glas. **Gud'indiewelt**, m. = jong schepseltje, hummel. **Gud'indentopf**, m. = potkijker, keukenpiet. **Gud'kasten**, m.; **loch**, f. = kijk|kast; -gat. **Gud'ran**, w. = Goedroen. **Guel'fe** (spr.: *g'oe-elfe*) zie **Welfe**. **Gueridon'** (spr.: *g'keridō*), m. —s, —s = guéri-don. **Guer(t)illa** (spr.: *g'kerilja*), w. —, —s = guerilla, kleine oorlog. **Guf'e** zie **Guf'e**. **Guf'ter**, m. —s, — = gletscherwal. **Guf'gel**, w. —, —n = (gust.) kap. **Guf'gelhoff**, **huff**, m. —en u. —(e)s —e(n) = (fbb.) tulband, poffer. **Guf'de** (spr.: *g'kiede*), m. = guide. **guillochie'ren** (spr.: *g'kieljosieren*), fchw. (h.) = guillocheeren (kromlijniige graveersieringen aanbrengeen). **Guillotine** (spr.: *g'kieljo...*), w. —, —n = guillotine, valbijl. **guillotine'ren**, fchw. (h.) = guillotineeren. **Guinea** (spr.: *g'ki...*), f. = Guinea. **Guine'afahrer**, m. = negerhaler, slaveschip. **Guf'nee** (spr.: *g'kine*), w. —, —n = guinée. **Gul'fisch**, f. —(e)s = (ung.) goelash, hachée. **Gul'den**, m. —s, — = gulden. **gul'den** = gulden, gouden. **Gul'dentraut**, f. = duizendguldenkruid. **Gul'denstern**, m. = (zilver)bon van een gulden. **gul'disch** = goudhoudend. **Gul'te**, w. —, —n = (fdw.) aal(t), gier; gier-, aaltput. **Gült(e)**, w. —, —en = (fdw.) luitstaande rente, huur enz.; schuldbrief. **Gült'bauer**, m. = (fdw.) huurboer. **gült'tig** = geldig, gangbaar, wettig, deugdelijk. **Gült'tigkeit**, w. — = geldigheid enz. **Gült'tigkeitsdauer**, w. = geldigheidsduur. **Gült'tigmachung**, w. = goedkeuring, bekrachtiging, ('t) geldig-maken. **Gum'mi**, f. (u. m.) —s = gummi, gom, rubber. **Gum'miara'bitum**, f. = Arabische gom. **Gum'miara'bitum**, f. = elastiek. **gum'miartig** = rubber-, gummiachtig. **Gum'mibal**, m. = elastieken bal. **Gum'miband**, f. = gummi-, elastieken band, lint. **Gum'mibaum**, m. = gummibaom. **Gum'mideck**, w. = tafelzeltje. **Gum'midruk**, m. = gomdruk. **gum'mie'ren**, fchw. (h.) = gommen. **Gum'migut**, f. —(e)s = guttegom. **gum'migaltig** = gomachtig, -houdend. **Gum'miharz**, f. = gomhars. **Gum'miträger**, m. = rubber-, gummiveger (voor asfaltstraten). **Gum'mitad**, m. = gomvernis. **Gum'mitropfen**, m. = rubber-, gummistop. **Gum'miproduktion**, w. = gummi-, rubberproduktie. **Gum'mireifen**, m. = rubber-, gummiband. **Gum'mischlauch**, m. = gummislang. **Gum'mischuh**, m. = (gummi-)overschoen. **Gum'mistrang**, m.

= gummiband, -trekker. **Gum'mistrumpf**, m. = elastieken kous. **Gum'mistreifen**, m. = (band van) elastiek. **Gum'mitopf**, m. = gom-pot. **Gum'miwasser**, f. = gomwater.

Gun'delrebe, m. **Gun'dermann**, m. = aard-veel, hondsdrif.

Gün'tel, m. —s, — = zenegroen.

Günst, w. —, (—en) = gunst, genegenheid, goede gezindheid; zu G. .en (Gen.) = ten gunste (van), ten bate (van); bei einem in G. stehen = in de gunst, in de gratie staan; [mit G. .en = met Uw verlof]. **Günst'bemühung**, -**bewerbung**, w. = gunstbejag. **Günst'beweis**, m., -**bezei-gung**, -**bezeugung**, w. = gunstbewijs, -betoon. **günst'ig** = gunstig, genegen, welgezind.

Günst'ling, m. —s, —e = gunsteling.

Gur, w. —, —en = ertsslijk, gesteentevocht.

Gur'gel, w. —, —n = gorgel, keel; durch die G. jagen = door de keel jagen, verbrassen.

Gur'gelabschneider, m. = moordenaar, band-diet. **Gur'gelader**, w. = keelader. **gur'geln**, [schw. (h.) = gorgelen; kelig spreken, zingen.

Gur'gelton, m. = keeltoon. **Gur'gelwasser**, f. = gorgeldrank.

Gur'te, w. —, —n = komkommer; kleine G. = angurk; saure G. = k., aug. in 't zuur. **gur'ten-artig** = komkommerachtig.

Gur'ten|beet, f.; -**tern**, m.; -**salat**, m. = komkommer|bed; -zaadje (-pit); -salade.

Gur'tentraut, f. = bernagie.

Gur're, w. —, —n = min paard, knol; wif.

gur'ren, [schw. (h.) = kirren; (ook) brommen.

Gurt, m. —(e)s, —e = gordel, riem; singel; buikriem; plint. **Gurt'belt**, f. = singelbed.

Gur'te, w. —, —n zie Gurt. **Gur'tel**, m. —s, — = gordel, riem, draagriem; gordelroos.

Gur'telbahn, w. = ring-, ceintuurbaan, ring-lijn. **Gur'telsteche**, -**rose**, w. = gordelroos.

Gur'teltier, f. = gordeldier, schildvarken, armadil. **gur'ten**, [schw. (h.) = om-, aangorden; sich g. = (zich) den gordel, riem aandoen; zich gereed maken. **Gur't'haken**, m. = gordel-haak. **Gur't'er**, m. —s, — = [gordel-, gespe-maker]; messing-, koperwerker. **Gur't'riemen**, m. = buikriem.

Guß, m. **Gusses**, **Güsse** = ('t) gieten; gietsel; gesmolten suiker, suikerglazuur; stortbui, stroom; gootgat; aus einem G. = (fig.) uit één stuk. **Guß'abdruck**, m. = cliché, drukplaat.

Guß'arbeit, w. = gietwerk, gegoten werk.

Guß'blase, w. = gietgal, -blaas. **Guß'eisen**, f. = gietijzer, gegoten ijzer. **guß'eisern** = van gietijzer, van gegoten ijzer. **Guß'fehler**, m. = gietfout. **Guß'metall**, f. = gietmetaal. **Guß'mörtel**, m. = beton. **Guß'regen**, m. = stort-regen. **Guß'stahl**, m. = gietstaal. **Guß'stein**, m. zie Rinn|stein. **Guß'waren**, Pl. = gegoten-ijzeren voorwerpen. **guß'weise** = bij stroomen.

güst = gust, droog, vgl. gelt I.

Gustav, m. = Gustaaf. **Gustav-A'dolf-Stiftung**, w. = Gustaaf-Adolf-stichting.

gustie'ren, [schw. (h.) = gouteeren, billijken.

I. gut (besser, ber beste) = goed; hier ist g. feint = hier is 't g., heerlijk, prettig; im g. .en ob. in g. .em (jagen, abmachen) = vriendschappelijk, in der minne; g. zu allem = g. voor alles; schon g! = ('t is) g! lassen Sie (das) g. feint = laat dat maar rusten, laat dat maar voor 't geen 't is, praat er niet meer over; g. und gern = stellig (en zeker), gerust, vast en zeker; alles hat feint G. .es = zijn g. .en kant, iets g. .s; G. .es und Böses = g. en kwaad; bes G. .en zu viel tun = te ver gaan, te veel eten; alles G. .e

= alles g. .s, al 't g. .e; er war dir immer g. = hij had altijd met je op, was je altijd genegen, nielid van je; zu gut haben (bei einem) = te g. hebben (van (aan) iem.); einem etw. zu g. .e halten = iets (geld bijv.) aan iem. te g. houden, iem. iets ten g. .e houden, niet kwalijk nemen; zu g. .e kommen = ten g. .e komen, (ook) te pas komen; sich zu g. .e tun = zich te goed doen, zijn hart ophalen; sich auf (Wff.) zu g. .e tun = zich op iets laten voorstaan; er hat g. reden = hij heeft g. praten; vgl. Mut, Tag, wenden, Wort e. a. II. **Gut**, f. —(e)s, **Güter** = goed (i. bijna a. b.); bezitting, landgoed; waar; irdenes G. = aardewerk; stehendes und laufendes G. = staand en loopend want.

Gut'achten, f. —s, — = advies, rapport, meening (van een deskundige). **gut'achtlich** = bij advies. **gut'artig** = goedaardig, -hartig, onschadelijk.

Gut'befinden, f. —s = goedvinden, -achten; welzijn. **gut'bringen** zie gut'schreiben. **Gut'-chen**, f. —s, — = (land)goedje, bezittingkje; (kabouter); sich ein G. tun = zich te goed doen. **Gut'danken**, f. —s = goeddanken, -vinden, genoegen. **gut'e**: zu g. zie gut I.

Güte, w. — = goede hoedanigheid, deugdelijkheid, kwaliteit; goedheid, vriendelijkheid; exter G. = van de beste, eerste soort; du ewige G. ! du meine G. ! = hemelsche goedheid ! in G., mit G., auf dem Wege der G. = in der minne, langs minnelijken weg; Vorschlag zur G. = voorstel tot minnelijke schikking; durch G. des Herrn R (bei Sendungen) = door de welwillendheid van... **gut'en**, [schw. (h.) = (obb.) goeddoen; beter worden; (van pijn) verminderen, afnemen. [gut'en zie vergüten]. **Gutenacht'gruß**, -**ruh**, m. ufw. = goede-nacht-groet, nachtkus enz.

Güterabfertigung, w. = goederebureau, expeditie(kantoor). **Güterabrechnung**, w. = afstand van goederen, boedelafstand. **Güter-bahn|hof**, m. = goederestation. **Güterför-derung**, w. = goederevervoer. **Güterbestätter**, m. = tusschenexpediteur. **Güterdienst**, m. = goederedienst. **Güterzeugung**, w. = goedere-productie. **Gütergemeinschaft**, w. = gemeenschap van goederen. **Güterhalle**, w. = goedere-loods. **Güterhandel**, m. = goederehandel. **Güterproduktion** = erzeugung. **Güter-schlichter**, m. = grondspekulant, landgoedere-slachter (kooper van groot grondgebied om 't in percelen te verkoopen). **Güter|schuppen**, m. = goedere-loods. **Güterstand**, m. = staat van 't vermogen. **Gütertrennung**, w. = boedel-scheiding. **Güterverkehr**, m. = goedereverkeer, -handel. **Güterverzeichnis**, f. = goederelijst; boedelbeschrijving.

Güterwage, w.; -**wagen**, m.; -**zug**, m. = goedere|waag; -wagen (bagagewagen); -trein.

Güterverhältnis, f. = rendement, vermogen.

Gut'finden, f. zie Gutbefinden.

gut'|geartet: -**gelaut**; -**gemeint**; -**gefinnt** = goed|geaard; -geulimd (-gehumeurd); -ge-meend; -gezind.

Gut'gewicht, f. = goedgewicht. **Gut'haben**, f. —s = te goed. **gut'heißen**, ft. (h.) = goed-keuren, billijken, toestemmen. **Gut'heißung**, w. — = goedkeuring enz. **gut'herzig** = goed-hartig, -aardig, goedig. **Gut'herzigkeit**, w. — = goedhartigheid enz. **gut'ig** = goedig, vriende-lijk, welwillend; Sie sind sehr g. = u is heel vriendelijk, lief; senden Sie mir g. .ft = wees zoo goed mij te zenden. **Güt'er**, m. —s, — = (banr.) bezitter van een klein goed, kleine boer.

Gutleuthaus, f. = armhuis. **gütlich** = minnelijk, vriendelijk, best; g. belegen = in der minne schicken, bijleggen; sich g. tun = zich tegoed doen, zijn hart ophalen. **gut'machen**, fchw. (h.) = goedmaken. **gut'mütig** = goedmoedig, goedig. **Gut'mütigkeit** w. = goedmoedigheid. **gut'sagen**, fchw. (h.) für einen = voor iem. borg blijven, instaan, goedspreken. **Gut'sagung**, w. = borgstelling, -tocht). **Gut'sbesitzer**, -herr, m. = bezitter van een landgoed, landeigenaar, grondbezitter.

Gut'sche, w. —, —n = guts.

Gut'schein, m. = bon. **gut'schreiben**, ft. (h.) = krediteeren; wir werden Ihnen diese Summe g. = wij zullen u voor die som kr. **Gut'schrift**, w. = kredit. **Gut'sel**, f, —s, — = (gwst.) lekkernij, snoeperij, bonbon. **Gut'sherrschafft**, w. = landgoedeigenaar(s). **gut'sprechen**, ft. (h.) zie gutsagen. **gut'stehen**, unr (h.) = borgstaan, -blijven, instaan. **Gut'sverwalter**, m. = rentmeester, administrateur (van een landgoed). **Guttapercha** (spr.: . . . pertja of met Jch-Laut), w. — = guttapercha.

Gut'tat, w. = goede daad, weldaad. **gut'tun**, unr. (h.) = goed doen; g. oppassen, zoet zijn. **gutturāl'** = gutturaal, keel... **Guttura'le**, **Guttura'tis**, w. —, . . . ien = keelletter, gutturaal.

gut'twillig = goedwillig, gewillig, gediensig, van goeden wille; goedschiks, vrijwillig.

Gymnasial'bildung, w. = gymnaziale opleiding.

Gymnasial'ldirektor, m.; -lehrer, m.; -schüler, m. = rektor v. een gymnasium; leeraar aan een g.; leerling v. een g. (gymnaziast).

Gymnasial'unterricht, m. = gymniaiaal onderwijs. **Gymnasial'**, m. —en, —en = gymnaziast.

Gymnasium, f. —s, . . . ien = gymnasium.

Gymnast', m. —en, —en = gymnast). **Gymna'stil**, w. — = gymnastiek. **Gymna'stiker**, m. —s, — = gymnast. **gymna'stisch** = gymnastisch.

Gymno'tus, m. —, . . . ten = sidderaal.

Gynäto'logē, m. —n, —n = gynekoloog, vrouwearzt. **Gynä'tologie'**, w. — = gynekologie. **gynä'tologisch** = gynekologisch.

Gyromantie' (spr.: . . . tie), w. — = gyromantie, kringwaarzeggerskunst.

H, f. = H; (Muf.) B, si; H-Dur = B-kruis, B-majeur; H-Moll = B-mol, B-mineur.

ha = Heitar.

ha! = hal!

Haag, m. = Den Haag, 's-Gravenhage.

I. **haar**, f. —(e)s, —e = haar; sich das H. machen = zich kappen; er hat H. e auf den Zähnen = haar op de tanden; er hat H. e lassen müssen = een veer moeten laten, is er niet zonder kleerscheuren afgekomen; es soll dir kein H. gerümmt werden = geen haar zal u gekrenkt worden; ein H. in (Dat.) finden = een tegenzin in iets krijgen, tegen iets opzien; kein gutes H. an einem lassen = geen haar aan iem. heel laten; traufes H., traufes Sinn = gekrulde haren, gekrulde zinnen; etw. an (bet) den H. . en herbeigehen = iets bij de haren er bij sleepen; auf ein H. , (bis) aufs H. = op een haar, precies; auf ein H. = 't scheelde maar een haar, maar weinig, of . . . ; sich in den H. . en liegen = elkaar in 't haar zitten; einem in die H. e fahren = iem. in 't haar vliegen; er ist um kein H. besser = is geen haar beter; um ein H. = 't scheelde maar een haar; vgl. Berg, grau, Haut; ook = Haarstrang II. II. **haar**, m. (u. f.) —(e)s, —e = (obb.) vlas.

haar'band, f. = haarlint. **haar'beseh**, m. = haren borstel, stoffer. **haar'bentel**, m. = haarnet, -zak; einen H. haben = dronken zijn, 'm om hebben e. d. **haar'bolzen**, m. = haarbout (voor 't haren v. d. zeis). **haar'bürste**, w. = haarbortel. **haar'buisch**, m. = pluim. **haar'büschel**, m. = haarboschje, kuif, lokje.

haardt, w. zie Hardt.

haar'eien, f. = schaafmes.

I. **haar'en**, fchw. (h.) = haren (zeis scherpen); ontharen; sich h. = verharen; elkaar in de haren zitten, plukharen. II. **haar'en**, Adj. = haren, vgl. hären.

haar'ers, f. = haar-, vezelerts. **haar'farbe**, w. = haarverf, -kleur. **haar'farn**, m. = venushaar.

haar'faser, w. = (haar)vezel. **haar'fein'** = haarfijn, -klein. **haar'flechte**, w. = haarvlecht;

-roos. **haar'förmig** = haarvormig. **haar'frisur**, w. = kapsel, frizuur. **haar'gefäß**, f. = haarvat,

-buis. **haar'gold**, f. = haar-, vezelgoud. **haar'hammer**, m. = haarhamer (voor 't haren v. d. zeis). **haar'hemd**, f. = haren kleed, boetekleed. **haar'rig** = harig, behaard, ruig; erg, bar, buitengewoon e. d.; (zm.) mistig; h. es Zeug = verschrikkelijk tuig; h. er Kerl = kerel als kas, potige kerel; h. viel Geld = bar veel geld; h. besoffen = stom bezopen. **haar'tamm**, m. = (haar)kam. **haar'tauber**, m. —s, — = haarklover, muggezifter. **haar'tlein'** = haarklein, -fijn. **haar'trantheit**, w. = haartziekte. **haar'traufe**, w. = frizuur. **haar'träusler**, -lünstler, m. = kapper, friseur.

haar'tem, f. = Haarlem.

haar'tode, w. = haarlok, krul. **haar'toß** = haarloos, kaal. **haar'toßigkeit**, w. — = haarloosheid, kaalheid. **haar'mantel**, m. = peignoir, haar-, poedermantel. **haar'matratze**, w. = paardeharen matras. **haar'nadel**, w. = haarspeld. **haar'neft**, f. = chignon, haardot. **haar'pflieger**, m. = kapper, friseur. **haar'pinfel**, m. = fijn penseel. **haar'puder**, m. = haarpoeier.

haar'putz, m. = kapsel, haartool.

haar'rauch, m. = haar-, veenrook.

haar'röhren, f. = haarbuisje. **haar'salbe**, w. = haarzalf. **haar'scharf'** = vlijmscherp; haarfijn (ook fig.), scherp. **haar'scheitel**, m. (u. w.) = scheiding in 't haar. **haar'schleife**, w. = haarlint. -strik. **haar'schmud**, m. = kapsel, haartool.

haar'schneidelabinett, f. = kapperssalon.

haar'schneider, m. = kapper, barbier. **haar'schopf**, m. = kuif, haarbos. **haar'schwur**, w. = haarknippen; tonsuur. **haar'schwund**, m. =

uitvallen van 't haar. **Haarfeide**, w. = inslagzide. **Haarfeit**, f. = haarsnoer, seton. **Haarfeite**, w. = haarzijde (der Hütte, des Leders). **Haarfiel**, f. = haren zeef. **Haarfilber**, f. = haarvezelzilver. **Haarfolle**, w. = paardeharen zool. **Haarhalter**, m. = haarkloover. **Haarfern**, m. = komeet.

I. **Haarstrang**, m. = haren koord; varkenskerfvel. II. **Haarstrang**, m. —(e)s = Haarstrang(gebergte).

Haarsträubend = om 't haar te berge te doen rijzen, vreeselijk, ergerlijk. **Haarstrich**, m. = ophaal. **Haarvolle**, w. = haarbosje, kuif. **Haartracht**, w. = haardracht, kapsel. **Haarwach**, f. = haarmiddel, cosmetiek. **Haarwidel**, m. = papiljot. **Haarwuchs**, m. = haargroei, -dos. **Haarwulst**, m. = haarbos, -wring, chignon. **Haarwurzel**, w. = haarwortel. **Haarzeug**, f. = haren stof, haarweefsel. **Haarzopf**, m. = (pruik)staart, vlecht.

Ha've, w. — = have, bezitting, eigendom; handvat, greep; mein **Ha'v** und **Gut** (zelden: **Ha'v** und **Ya'ht**) = mijn have en goed, al wat ik bezit; vgl. **Ja'h'rend**.

Ha'beastorpusakte, w. = habeaskorpusakte. **Ha'bedank**, m. —(s) = bedankje.

Ha'belos = bezitloos, arm.

Ha'be'mus, m. — = (stud.) roes, stuk-in.

I. **Ha'ben**, unr. (h.) (habe, haft, hat; hatte; hätte; habe! gehabt) = hebben; das hat nichts auf sich = dat heeft niets te beteekenen, niets om 't lijf; h. **Gie Dank** = ik dank u; nun mag er es h. = nu moet hij maar hebben, wat er op staat; hier zu h. = (al)hier verkrijgbaar; noch zu h. sein = nog vrij zijn; dafür war er nicht zu h. = was hij niet te vinden, liet hij zich niet vinden; sich h. = zich houden, zich voordoen, (sentimenteel) doen; habe dich nur nicht = doe (houd je) maar niet zoo; es hat sich was! = och kom! 't zou wat er lief was haft du = (van) wat ben je me; vgl. acht haben, gern, Weg I u. a. II. **Ha'ben**, f. —s = krediet; in das **Ha'** bringen = in (op) 't kr. brengen.

Ha'benichts, m. —, —(e) = arme drommel; **Walter von **Ha'**** = Wouter Zonderhave. **Ha'benfeite**, w. = kre'ditzijde.

Ha'ber, zie **Hafer**.

Ha'berecht, m. —u. —s, —(e) = betweter, rechthebber.

Ha'berfeldtreiben, f. —s = oudtijds een soort volksjustitie, lynchrecht in Beieren]. **Ha'bermus**, f. = haverwortel. **Ha'berrohr**, f. = herdersfluit, -lied]. **Ha'berjad**, m. = knapzak. **Ha'bergier**, w. = hebzucht. **Ha'bergierig** = hebzuchtig, begeerig. **Ha'berhaft** (mit Gen. od. Pl.) werben = machtig, meester worden, de hand leggen op, te pakken krijgen.

Ha'berich zie **Hättich**.

Ha'berich, m. —(e)s, —e = havik.

Ha'berichklaue, w.; **Ha'braut**, f.; **Ha'nase**, w. = haviks|klaauw; -kruid; -neus.

Ha'beritation, w. —, —ent = toelating tot 't professoraat. **Ha'beritationschrift**, w. = dissertatie (voor 't professoraat, vgl. **Habilitation**).

Habilitie'ren, schw. (h.) sich = zich habilitieren, zijn bevoegdheid bewijzen; zich als privaatsdocent vestigen.

Habit, f. —s, —e = habijt, kleed.

Habitue' (pr.: . . . tsee), m. —s, —s = habitué.

Habituell' = habitueel, gewoon, gebruikelijk.

Ha'bitus, m. = habitus, manier (van doen), houding, voorkomen.

Habs'burgisch = Habsburgsch.

Ha'berhaft, w. —, —en, **Ha'berigkeit**, w. = vermogen, (reis)goed, vgl. **Ha'berigkeiten**, Pl. = bezit, hebben-en-houden, spullen, pak en zak. **Ha'berjucht**, w. = hebzucht. **Ha'berjuchtig** = hebzuchtig.

Ha'ber und Gut zie **Ha'be**.

Ha'bung, w. — = steun, vastigheid, stevigheid].

Ha'che, m. —n, —n = (oud en nog gew.) jonge kerel, jonkman, onnoozele bloed, sul; grober **Ha'** = lomperd.

Ha'che' (spr.: *hasjee*), f. —s = hachée.

Ha'che, w. —, —n = hakzenuw (van dieren), (ook) **Ha'che**, **Ha'che**; (vlt.) been, poot.

Ha'ch, m. —es —e = hak, houw; **Ha'**; **Ha'ch und Ha'ch**, **Ha'ch Ha'ch** = rommel, janhagel.

Ha'chbank, w.; **Ha'heil**, f.; **Ha'blod**, m.; **Ha'brett**, f. = hak|bank; -bijl (-mes); -blok; -bank (hakkebord; *verouderd slagsnaarinstrument*).

Ha'che, w. —, —n = ('t) hakken; haktijd; hak, houweel; schoffel; hiel (ook *schp.*), hak; sich auf die **Ha'** .n machen, die **Ha'** .n weisen = zich uit de voeten maken; einem auf den **Ha'** .n sein = iem. op de hielen zitten. **Ha'cheisen**, f. = hakijzer, -mes.

Ha'chemad = **Ha'ch und Ha'ch**.

I. **Ha'chen**, schw. (h.) = hakken; (den grond) op-hakken; (mit dem **Ha'chen**) pikken, bijten; — vastkleven, -zitten. II. **Ha'chen**, m. —s, — = hiel, hak.

Ha'chenleder, f. = hakleer.

Ha'cher, m. —s, — = houwer, spitter, graver.

Ha'cher, m. —s, — = (fbb.) wijngaardenier.

Ha'cherling, m. —s = hakstroom, haksel. **Ha'cherlohn**, m. = houthakkersloon. **Ha'cherfrucht**, w. = hakvrucht. **Ha'chermesser**, f. = hakmes.

Ha'chich, m. —es, —e = mannetjes-varken, beer; vuilik, zwijn. **Ha'chichen**, schw. (h.) = vuile taal uitslaan.

Ha'chiel, m. u. f. —s = hakstroom, haksel.

Ha'cher, m. —s = twist, onmin, ruzie, gekijf; [**Ha'**, m. —s, —n = lomp, lor, vodde]. **Ha'd(e)rer**, m. —s, — = twistzoeker, ruziemaker; (*zag.*) slagtaand (van 't zwijn). **Ha'derlump**, m. = Lump; ook *wel* = Lumpen II. **Ha'dern**, schw. (h.) = twisten, krakeelen. **Ha'derjuchtig** = twistziek.

Ha'des, m. — = Hades, onderwereld.

Ha'drer zie **Haberer**.

Ha'drian, m. = Hadrianus, Adriaan.

Ha'dsch, m. —s, —s = Had(s)ji, Mekkaelgrim.

Ha'dsen, m. —s, **Ha'dsen** = haven (ook *fig.*); pot, vat. **Ha'dsenamt**, f. = havenpolitie, -kantoor.

Ha'dsenanlage, w. = havenaanleg, -inrichting.

Ha'dsen = havenwerken. **Ha'dsenarbeiter**, m. = havenarbeider, bootwerker.

Ha'dsenbahn, w.; **Ha'dsen**, m.; **Ha'dsen**, m.; **Ha'dsen**, f.; **Ha'dsen**, f.; **Ha'dsen**, m. = haven|spoor; -aanleg (-gebouw); -hoofd (pier); -licht; -geld; -meester.

Ha'dsenplatz (-ort), m.; **Ha'dsen**, w.; **Ha'dsen**, w.; **Ha'dsen**, f.; **Ha'dsen**, f.; **Ha'dsen**, m. = haven|plaats; -politie; -sluiting (-blokkade); -stad; -wijk (-kwartier); -geld (-recht).

Ha'dser, m. —s = haver; der **Ha'** sticht ihn = de broodkruimels steken hem; es ist gut **Ha'** fien = daar gaat een dominee voorbij.

Ha'dserbrot, m.; **Ha'dser**, f. = haver|gortpap; -brood.

Ha'dser zie **Havarie**.

Ha'dserente, w.; **Ha'dser**, f.; **Ha'dser**, w.; **Ha'dser**, w.; **Ha'dser**, f.; **Ha'dser**, f.; **Ha'dser**, m. = haver|oogst; -veld; -gort; -kist.

Ha'dserkorn, f.; **Ha'dser**, f.; **Ha'dser**, f.; **Ha'dser**, f. = haver|korrel; -mout; -meel; -gortpap.

Ha'erpflaume, w. = kroosje. **Ha'ertjad**, m. = haver-, knapzak. **Ha'ertshlein**, m. = afkooksel van haver. **Ha'ertstroh**, f. = haverstroo.
Haff, f. —(e)s, —e = haff: das Frische, das Aufrische S. = 't Frische, 't Koerische haff.
Hafner, m. —s, — = (obb.) pottebakker.
Haft, m. —(e)s, —e(n) = haak, gesp. II. **Haft**, m. u. f. —(e)s, —(e)n = haft, eendagsvlieg.
Haft, w. — = hechtenis, gevangenschap, [pand], (obb.) handpenning, -geld.
haft'bar = aansprakelijk, verantwoordelijk.
Haft'befehl, m. = bevel tot in-hechtenis-neming. **haf'ten**, [schw. (h.)] = gehecht zijn, (vast)kleven -zitten, blijven zitten; ihre Blide haf'teten an (auf) ihm = vestigden zich op hem, bleven op hem gericht; es h. Schulden auf dem Gut = dit goed is met schulden belast; ein Mann an dem kein Matel haf'tet = op wien geen smet kleeft; h. für etw. = voor iets borg blijven, instaan, iets waarborgen. **Haft'entlastung**, w. = in-vrijheid-stelling. **Haft'geld**, f. = handgeld, godspenning; waarborgsom. **Haft'ling**, **haft'ling**, m. —s, —e = gevangene, arrestant.
Haft'pfeinig, m. = Haft'geld. **Haft'pflicht**, **haft'ung**, w. — = aansprakelijkheid, verantwoordelijkheid; *vgl.* Gesellschaft.
Hag, m. —(e)s —e = heg, haag; heining; [struik-gewas, boschje]. **Ha'gebüsch**, w. = haagbeuk, witte beuk. **ha'gebüsch** = beuken; ruw, lomp, grof. **Ha'gebütze**, w. = rozebottel, eglantierbezie.
Ha'gedorn, m. = mei-, hagedoorn.
Ha'gel, m. —s = hagel, schroot. **Ha'gelbeutel**, m. = hagelzak. **ha'gelbicht** = zoo dicht als hagel, hageldicht. **Ha'gelgans**, w. = sneeuw-gans. **Ha'geltorn**, f. = kagelkorrel. **ha'gelu**, [schw. (h.)] = hagelen (*ook fig.*).
Ha'gell'schaden, m.; **h'gauer**, m.; **h'gung**, m.; **h'gung**, w. = hagel'schade; -bui; -slag; -steen.
Ha'gelsrot, m. = eendehagel. **Ha'gelfur**, m. = hageljacht. **Ha'gelversicherung**, w. = verzekering tegen hagelschade. **Ha'gelwetter**, f. = onweer met hagel.
Ha'gen, m. —s, — = heg, haag, heining, omheinde plaats, struikgewas.
ha'ger = (lang en) mager, schraal; afgevalen.
Ha'gerkeit, w. — = magerheid, schraalheid.
Ha'gestolz, m. —en u. —es, —e(n) = vrijgezel, oude vrijer.
haha! = hahal
Ha'her, m. —s, — = meerkol.
Ha'hn, m. —(e)s, **hähne** = 1. haan (*ook van 't geweer*); (von Bögel) mannetje; 2. kraan (an Fällern, Leitungsrohren usw.); S. im Korbe sein = de lieveling zijn, een wit voetje hebben; einem den roten S. aufs Dach setzen (setzen) = bij iem. den rooden haan laten kraaien, op 't dak zetten, iems. huis in brand steken. **Ha'hnen**, f. —s, — = haantje.
ha'hnebüsch zie ha'gebüsch.
Ha'hnenballen, m.; **h'fuh**, m.; **h'geschrei**, f.; **h'am**, m. = hane||balk; -voet (paardebloem; boterbloem, ranonkel); -gekraai; -kam (*ook plantn.*).
Ha'hnenkampf, m.; **h'ruß**, m.; **h'sporn**, m.; **h'schrei**, m.; **h'tritt**, m. = hane||gevecht; -gekraai; -spoor; -gekraai; -tred (*i. a. b.*).
Ha'hner, m. —(e)s, —e = hoordrager.
ha'i, m. —(e)s, —e = haai.
ha'i'bud zie Heibud.
ha'i'fisch, m.; **h'fang**, m. = haai||; -evangst.

ha'i'monsinder, Pl. = Heemskinderen.
ha'in, m. —(e)s, —e = (heilig) bosch, woud, bosschage; Göttinger dichterbond (*ook ha'in'bund*, m.). **ha'in'binse**, w. = veldbies.
ha'in'buche, **h'butte** zie ha'gebüsch, -butte.
ha'in'leite, w. = Hainleite (*bergreeks in Thüringen*).
ha'latis'mus, m. — = Hakatisme ('t streven van de Hakatisten). **ha'latist**, m. —en, —en = Hakatist: lid van den Deutschen Ostmarkenverein (*die 't „Deutschtum“ in de Ostmarken tracht te versterken*).
ha'l'chen, f. —s, — = haakje, haakpen; afkap-pingsteeken; cedille; wrok, pik. **ha'l'eisen**, f. = haak. **ha'l'elarbeit**, w. = haakwerk. **ha'telei'**, w. —, —en = haakwerk(je); geharrewar, haken-oogen. **ha'l'elhafen**, m. = haakpen. **ha'l'el'lig** = met haakjes; netelig (*fig.*), hachelijk; lichtgeraakt, kitteloorig. **ha'l'eln**, [schw. (h.)] = vasthaken, grijpen; haken; an (Dat.) h. = op iets vitten; sich h. = op elkaar vitten, elkaar steken onder water geven. **ha'l'elnadel**, w. = haakpen.
h'a'len, [schw. (h.)] = haken, grijpen, pakken; vastraken. II. **h'a'len**, m. —s, — = haak(je), duim; haak, vork (*van haakbus*); moelijkheid, bezwaar; was ein S. werden will, krummt sich beizeiten = wat een goede haak wil worden, moet vroeg krommen; die Sache hat einen S. = er is een kink in de kabel, er is een moelijkheid, er hapert iets; einen S. auf einen haben = een pik op iem. hebben.
h'a'lenband, f. = scharnierhengsel. **h'a'lenbüchse**, w. = haakbus. **h'a'lenförmig** = haakvormig.
h'a'lenleiter, w. = haakladder (*brandl.*).
h'a'len Schlüssel, m. = haaksleutel, looper.
h'a'lenbüchse, m. = busschiet. **h'a'lenbüchse**, m. = harpoen. **ha'tig** = hakig, gehaakt.
ha'tig zie häfelig.
halali, f. —s, —s = halali (*jachtroep*).
halb = half; auf h. em Wege = halfweg, halverwege; das ist nicht h. und nicht ganz = (*ook*) dat is koud noch heet; mit h. en Ohren zuhören = maar half luisteren; h. und h. = half en half. **halb'affe**, m. = halfaap, maki.
halb'armel, m. = overmouw, halve mouw.
halb'atlas, m. = halfatlas, satinade. **halb'aus'getaucht** = half boven water. **halb'bauer**, m. = kleine boer. **halb'bier**, f. = dubbier. **halb'bild**, f. = buste. **halb'bildung**, w. = halve beschaving, halve wetenschap. **halb'blut'pferd**, f. = halfbloed. **halb'bruder**, m. = halfbroeder.
halb'bürtig = halfbloed; -ras.
halb'hör, m.; **h'bamast**, m.; **h'bed**, f.; **h'buntel**, f. = half||koo; -damast; -dek; -donker.
hal'ben, **hal'ber**, mit Gen. = wegens, om; Umzugs h. (umzugs h.) = wegens verhuizing; seiner Gesundheit h. (gesundheits halber) = om, wegens zijn gezondheid.
halb'ehren'ben = halfrelief.
halb'fabrikat, f.; **h'fasten**, f.; **h'fenster**, f. = half||fabrikaat; -vasten; -venster.
halb'franz'band, m. = half-leeren band. **halb'gar** = halfgaar. **halb'gefrov'(e)nes** zie Granitto.
halb'gelehre(r); **h'geschöß**, f.; **h'geschwister**, Pl.; **h'gott**, m. = half||geleerde; -verdieping (insteek-verd.); -broers en zusters; -god.
halb'hand'schuh, m. = mitaine. **halb'heit**, w. —, —en = halfheid; halve maatregel. **halb'hemb**, f. = halfhemd, front. **halb'hun'dert**, f.

¹⁾ Genoemd naar de stichters: Hansemann, Kennemann en Tiedemann.

= halfhonderd. **halbie'ren**, *schw.* (h.) = halveeren. **halbie'ring**, w. — = halveering. **halb'insel**, w. = schierelland. **halb'jahr**, f. = halfjaar, semester. **halb'jährig** = halfjarig, van zes maanden. **halb'jährlich** = halfjaarlijks(ch). **halb'jahrs'wende**, w. = einde van 't half jaar, 1 Juli. **halb'tennis**, w. = halfkennis, halve kennis. **halb'tost**, w. = halve kost. **halb'treis**, m. = halve cirkel. **halb'treisförmig** = half-cirkelvormig. **halb'tugel**, w. = halve bol, half-recht. **halb'tutsche**, w. = tilbury, kabriolet. **halb'laut** = halfluid, met gedempte stem. **halb'laut(er)**, m. = halfklinker. **halb'leinen**, f. = halffinnen. **halb'licht**, f. = halfdonker, schemering. **halb'ling**, **halb'ling**, m. —s, —e = weifelaar, middenman, half vleesch half visch. **halb'mait**, m. = halfstok; eine Fahne auf S., eine Fahne h. = een vlag h. **halb'meier**, m. = kleine boer. **halb'messer**, m. = straal. **halb'monatlich** = halfmaandelijks(ch). **halb'mond**, m. = halve maan. **halb'mondförmig** = halve-maantvormig. **halb'nacht** = halfnaakt. **halb'pacht** w. = voor de helft van 't vruchtgenot verhuurde hoeve. **halb'part** = voor de helft; h. machen = half om half doen. **halb'pfänder**, m. = halfponder. **halb'porzellan**, f. = halfporcelein, fayence. **halb'rechts** = halve draai rechts. **halb'reif** = half rijp. **halb'ring**, m. = halve kring. **halb'rund** = halfrond. **halb'schatten**, m. = halfschaduw. **halb'scheid**, w. — = helft. **halb'schlächting** = van gemengd ras. **halb'schlaf**, m. = dommel(ing), toestand tusschen waken en slapen. **halb'schuh**, m. = pantoffel. **halb'schürig** = (*fig. van wol*) halfjaarlijks(ch); (*fig.*) minderwaardig, onrijp. **halb'schweier**, w. = halfzuster. **halb'seide**, w. = halfszijde. **halb'setden** = halfzijden. **halb'setting** = van een halve bladzijde. **halb'silber**, f. = nieuwzilver. **halb'spänner**, m. = kleine boer. **halb'sold**, m. = halve soldij. **halb'stiefel**, m. = halflaarsje, bottine. **halb'stod** = halfstok. **halb'stündig** = van een half uur, half-uurs... **halb'stündlich** = om 't halve uur. **halb'tägig** = van een halven dag. **halb'taub** = half doof. **halb'tinte**, w. = half tint. **halb'tot** = halfdood (halftot lachen, h. schlagen usw.). **halb'trauer**, w. = lichte, halve rouw. **halb'tuch**, f. = dames-, halflaken. **halb'verde**, f. = halfdek; *ook* = Halb tuch. **halb'verde**, m. = (1e of 2e) helft van een vers. **halb'vetter**, m. = verre neef. **halb'voll** = half vol. **halb'wagen**, w. = tilbury, kabriolet. [**halb'weg**] **halb'wegs** = halfweg, halverwege; ten halve. **halb'welt**, w. = demi-monde. **halb'weiltein**, w. —, —nen = demi-mondaine. **halb'wiffer**, m. —s, — = half-, schijngeleerde. **halb'wifferei**, w. — = halve geleerdheid. **halb'wolle**, w. = halfwol. **halb'wüchsig** = halfwas(sen), -volwassen. **halb'zeug**, f. = (*pap.*) halfgoed, -stof. **halb'zimmer**, f. = insteek(kamer). **halb'zirkel**, m. = halve cirkel. **hal'be**, w. —, —n = berghelling; hoop, heuvel (*metaalslakken e. d.*). **hal'fen**, m. —s, — = kleine boer, wijsaardener. **hal'fer**, m. —s, **hal'fente** = iem. die schepen met paarden stroomop trekt, sleeper. **hal'fte**, w. —, —n = helft; mit einem zur S. gehen = met iem. half om half doen, iem. half staan; jeine bessere S. = zijn betere helft, wederhelft. **hal'fer**, w. —, —n, auch f. u. m. —s, — = halster; (*aan 't zadel voor pistool*) holster; *ook* = **hal'fer**. **hal'ferbinde**, w. = halster; halsterverband.

hal'ferlette, w.; -leine, w.; -riemen, m. = halster|ketting; -lijn (-reep); -riem. **hal'fern**, *schw.* (h.) = halsteren, den halster aandoen. **hall**, m. —(e)s, —e = klank, toon, galm. **hall'drummete**, w. = bazuin. **hal'le**, w. —, —n = hal, halle, zuilegang, portiek, zaal; overkapping (*station*). I. **hallelu'ja**, f. —(s), —s = halleluja. II. **hallelu'jah!** = halleluja! **hallelu'jamädchen**, f. = hallelujameisje (*van 't Leger des Heils*). **hal'len**, *schw.* (h.) = (weer)klinken, galmen. **hallen'fer**, **hal'ler**, m. —s, — = bewoner van Halle, Haller. **hal'tesch**, **hal'tisch** = Hallisch. **hal'horn**, f. = bazuin. **hal'tig**, w. —, —en = waddeneiland. **hal'jahr**, f. = jubeljaar. **hallo!** = hallo! allons! **hallo'dri**, m. —s, —s = snaak, klant, rare. **hallo're**, m. —n, —n = arbeider in de zout-groeven van Halle. **halluzination**, w. —, —en = hallucinatie. **halm**, m. —(e)s, —e = halm, stengel, riet; in die S. e. idiegen = (*ll*), hoog, welig opgroeien, -schieten (*ook fig.*). **hal'ma**, f. —s = Halma (*spel*). **hal'mäen**, f. —s, — = halmpje, sprietje; S. ziehen = strootje trekken. **halm'ernte**, w. = koren-, graanoogst. **halm'frucht**, w. = graan. **halm'tnoten**, m. = halmknoop. **hals**, m. —es, **hälße** = hals (*ook tech.*), keel, nek; es geht ihm an den S. = zijn leven staat op 't spel, is er mee gemoeid; einem auf den S. fliegen = iem. voortdurend lastig vallen, niet met rust laten; aus vollem S. = uit volle borst, uit alle macht; ich habe es bis an den S. fait, es steht mir bis an den S. = 't hangt me de keel uit; das bricht ihm den S. = dat breekt hem den nek, geeft hem den genadeslag; S. geben = (*van jachthonden*) aanslaan; einen schlimmen S. haben = pijn in de keel hebben; einem über den S. kommen = iem. verassen, overvallen; S. über Kopf, Kopf über S. = h. over kop; sich etw., einen vom S. schaffen = zich van iets, iem. afmaken; es wächst mir zum S. heraus = 't hangt me de keel uit. **hals'abschneider**, m. = afzetter, woekeraar, bloedzuiger. **hals'ader**, w. = halsader. **hals'band**, f. = halsband; collier, halsnoer; das hänsfene S. = de strop. **hals'bandgeschichte**, w. = geschiedenis van 't halsnoer. **hals'berge**, w. = halsberg, pantserhemd. **hals'binde**, w. = das, halsdoekje. **hals'bräune**, w. = keelontsteking, angina. **hals'brechend**, -brecherisch = halsbrekend, levensgevaarlijk. **hal'fe**, w. —, —n = halsband; hals (am Seegel); (*ook*) haam, juk. **hals'eisen**, f. = halsboei, -ijzer, -beugel. **hal'fen**, *schw.* (h.) = [omhelzen]; (*schp.*) halzen, vóór den wind omwenden. **hals'entzündung**, w. = keelontsteking. **hals'gebend** = (*van jachthonden*) aanslaand. **hals'gericht**, f. = halsgericht, krimineele rechtbank. **hals'geschmeide**, f.; -geschwürf, w.; -geschwürf, f. = hals|versiersel; -gezweel (keelgezweel); -zweer (keelzweer). **hals'tappe**, w. = capuchon; kap (*voor een paard*). **hals'tette**, w. = halsketen. **hals'tragen**, m. = (hals)boord, kraagje. **hals'trantheit**, w. = hals-, keelziekte. **hals'traufe**, w. = plooiakraag(je), plooisel. **hals'teiden**, f. = keelziekte. **hals'mandel**, = keelamandel.

Hals'muskel, m.; **-nerv**, m. = hals-, nek|spier; -zenuw.

Hals'ring, m.; **-schlagader**, w.; **-schlund**, m.; **-schmur**, w. = hals|band; -slagader; -versiersel (-snoer); -snoer.

Hals'schwindel, w. = keeltering. **Hals**'starrig = halsstarrig, hardnekkig, eigenzinnig. **Hals**'starrigkeit, w. = halsstarrigheid enz. **Hals**'stimme, w. = kopstem, fausset. **Hals**'strafe, w. = hals-, doodstraf. **Hals**'stüd, f. = halsstuk (rundvleesch, deel van een harnas). **Hals**'tuch, f. = das, halsdoek. **Hals**- und **Reinbruch**: einem $\text{\$}$ wünſchen = iem. sukses wenschen. **Hals**'tung, **Hals**'lung, w. = halsvorming (bij 't paard); (ook) halsband, (enschp.) hals. **Hals**'weh, f. = keelpijn.

Hals'weite, w.; **-wirbel**, m.; **-zapfen**, m. = hals|wijdte; -wervel; -tap.

I. **halt**, m. —(e)s, —e = halt, rusttijd, stilstand; steun(punt), stut, houvast, ruggesteun; $\text{\$}$ machen = h. maken, stilhouden, stoppen; biejer Stoff hat feinen $\text{\$}$ = heeft geen pit, geen stevigheid; seimen $\text{\$}$ verlieren = op niets meer steunen, (van de markt) in onzekere stemming verkeeren; **halt!** = halt! stop! (spoorsein ook) „onveilig”. II. **halt** (fdd.) = nu juist, nu eenmaal, immers, toch.

halt'bar = houdbaar, vol te houden, te verdedigen, duurzaam, stevig, solide; (mijnw.) ertshoudend. **halt**'barkeit, w. = houdbaarheid, verdedigbaarheid, sterkte, duurzaamheid, soliditeit, stevigheid.

I. **halten**, ft. (h.) (du hältst, er hält; hielt, hieltel; halte! gehalten) = (tegen-, vast)houden; inhouden, bevatten; stevig, solide zijn; stillstaan, stoppen; der Zug hält = stopt; es hält ein Wagen vor der Tür = er staat een rijtuig enz.; das Saß hält 100 l = heeft een inhoud van 100 l.; (Gottes Gebote) in acht nemen; (seine Beibenten gut) behandelen; (seine Kleider gut) in orde houden; einen Turz, knapp h. = iem. kort h.; einem Lieb und wert h. = veel van iem. h. en hem achten; (seine Mahzeit) h. doen; **Wuſterung** h. = inspectie h.; (sich) **Werb** und Wagen, eine Zeitung h. = equipage, een courant (er op na) h.; **Treu** und Glauben h. = de goede trouw in acht nemen, eerbiedigen; (den Vtern) an sich h. = inhouden; er konnte nicht länger an sich h. = kon zich niet langer inhouden, bedwingen; große Stüde (viel) auf einen h. = veel met iem. ophebben; auf etw. h. = op iets gesteld zijn, hechten aan iets; du mußt etw. auf dich h. = je moet wat gevoel van eigenwaarde hebben; h. für = h., aanzien voor; es für gut h. daß... = 't raadzaam achten, van oordeel zijn dat...; ich halte dafür, daß... = ik houd 't er voor, dat...; es mit einem h. = 't met iem. h.; wie wollen Sie es damit gehalten haben? = hoe wilt U, dat 't gebeuren zal? dat daarmee gehandeld wordt? ich halte es damit so = ik doe dat zoo; das Schiff hält nach Süden = houdt zuidwaarts aan; ich halte nicht viel von ihm = ik acht, stel hem niet hoog, heb geen hoogen dunk van hem; von solchen Sachen halte ich nicht viel = met zulke zaken heb ik niet veel op; was h. Sie davon? = wat denkt, wat zegt U daarvan? sich h. = zich (staande) h., stand h.; er konnte sich nicht h. = (ook) kon zich niet inhouden; sich zu einem h. = iems. partij h.; sich an (Mit. u. Dat.) h. = zich aan iets vasthouden, zich aan iets h.; ich halte mich an ihm (od. ihn) (ll); die Kartoffeln h. sich nicht = blijven niet goed, kunnen niet goed bewaard blijven, duren; es hält schwer ihn zu überzeugen = 't is, gaat moeilijk, lastig, 't is

bijna niet te doen, om hem te overtuigen; vgl. Rat, Respekt, schadlos, Taufe, Tritt, Wort, Zaum e. a. II. **halten**, f. —s = houden; es war kein $\text{\$}$. (mehr) = er was geen houden (meer) aan.

halt'platz, m. = standplaats (für Droſchen); halte; (ook) pleisterplaats. **halt**'ter, m. —s, — = stut, steun; houder (voor pen, potlood enz.); handvat, oor; (dft.) herder, veehoeder. **halt**'terbube, m. = herdersjongen. **halte**'signal, f. = stopsignaal, -sein. **halt**'stelle, w. = halte, stopplaats. **halt**'tig: h. es Geſtein = ertshoudend gesteente; ook = reichhaltig. **halt**'los = ongestadig, -vast, zwak, slap (fig.). **halt**'losigkeit, w. — = ongestadigheid enz. **halt**'tung, w. —, —en = houding, stand; gedrag, manier van zijn; stevigheid: vastheid, degelijkheid; (hand.) stemming; ſchwade $\text{\$}$ = flauwe stemming; (van kanaal) pand. **halt**'ungslos = haltloos.

halun'te, m. —n, —n = schoelje, schurk.

ham, m. = Cham.

Hamabrya'de, w. = boomnimf.

hamatogen'e, f. —(e)s = hematogeen.

ham'burgisch = Hamburgsch.

ham'butte zie Hagebutte.

ha'men, m. —s, — = vischhaak; -net(je); patrijzenet; (ook) kerkezakje e. d.

ham'fel, w. —, —n = handvol.

häm'misch = boos-, kwaadaardig, vals, gemeen.

häm'ling, m. —s, —e = gesnedene, kastraat.

ham'me, w. —, —n = (obb.) ham, bout.

ham'mel, m. —s, **Häm**mel u. — = hamel, (scherts.) lammetje; (fig.) smeerpoes; wildebras; slikerand (aan kleeren); um wieder auf beſagten $\text{\$}$ (zurück)zukommen = om weer op ons onderwerp te komen; ook = -braten.

ham'mel|braten, m.; **-brust**, w.; **-fell**, f.; **-fleisch**, f.; **-leute**, w. = schape|vleesch (gebraden); -borst; -vel; -vleesch; -bout.

ham'melsprung, m. = zij-, bokkesprong; „hamelsprong” (schertsende naam voor een wijze van tellen van de aan de stemming in den Reichstag deelnemende leden).

ham'mer, m. —s, **Häm**mer = hamer; klepel; metaalsmelterij, fabriek, smederij; hamervisch; unter den $\text{\$}$. bringen (ll); $\text{\$}$ oder Umboß sein = (ll), slaan of geslagen worden. **ham**'merarbeit, w. = gehamerd werk. **ham**'merbahn, w. = hamerbaan, -vlak. **ham**'merbar = hamerbaar.

ham'merbarkeit, w. — = hamerbaarheid.

ham'merfisch, m. = hamervisch (soort van haai).

ham'merförmig = hamervormig. **ham**'mergar = hamergaar (koperbew.).

ham'merhai, m. = hamerhaai.

ham'merherr, m. = eigenaar van een smelterij.

ham'merlein, m. —s, — = hamertje; $\text{\$}$, **ham**'merling, m. —s, —e = kabouter, klopgeest, demon, duivel; Meister $\text{\$}$ = beul. **ham**'mermeister, m. = baas, directeur van een smelterij, fabriek. **ham**'mern, ſchw. (h.) = hameren.

ham'mer|schlage, w. (schlag, m.); **-schmid**, m.; **-stiel**, m. = hamer|slag; -smid (voorslager); -steel.

ham'merwerk, f. = metaalsmelterij, fabriek.

hammo'nia, w. = Hamburg.

hamoglobin'e, f. —s = bloedkleurstof. **hamor**'rhagie, w. — = bloeding. **hamorrhoidal**'leiden, f. = last van aambelen. **hamorrhoi**'den Pl. = aambeien.

ham'pelmann, m. = draadpop, hansworst.

ham'pein, ſchw. (h.) = schommelen, spartelen.

ham'pel zie Hamfel.

ham'ster, m. —s, — = hamster, vrek, schrapper;

huishen (*fig.*). **Ham'sterbau**, m. = hamsterhol.
ham'stern, [schw. (h.)] = hamsteren.
Hand, w. —, **Hände** = hand, schrift; alle **Hände** voll zu tun haben = de h. en vol hebben; **feine S.** rühren = geen h. uitsteken; **S. ans Bert** legen = de h. aan 't werk slaan; **S. an sich** legen = de h. aan zich zelf slaan; **freie S.** haben = de h. en vrij, ruim, volle vrijheid hebben; **S. auf etw.** legen = de h. op iets leggen, iets in bezit nemen; **lange Hände** haben = lange armen (*fig.*), groote macht hebben; **eine Sache** hat **S.** und **Fuß** = staat op pooten, is flink in orde, zit goed in elkaar, is goed gezegd, daar is wat mee te beginnen; **rechter, linker S.** = aan de rechter-, linkerhand; **viele Hände** machen leicht ein **Ende** = vele h. en maken licht werk; **einem etw. an die h.** geben = iem. iets aan de h. doen; **einen (etw.) an der S.** haben = (h.), er over kunnen beschikken; **einem an die S.** gehen = iem. een handje helpen; **einem an der S.** gehen = aan iem. h. loopen; **an der S.** dieser Dokumente = aan de h. van...; **auf (den) Händen** tragen = op (de) h. en dragen; **es liegt auf der (flachen) S.** = 't ligt voor de h.; **aus freier Hand** verkaufen = onderhands (uit de h.) verkoopen; **aus erster S.** = uit de eerste h.; **aus** (von) der **S.** in den Mund = van de h. in den tand; **bei der S.** (zur **S.**) sein, haben = bij de h. zijn, hebben; **einem etw. in die Hände** spielen = iem. iets in h. en spelen; **es in der S.** haben (etw. zu tun) = 't in h. en hebben; **einem die Macht, eine Waffe in die S.** geben = ... in h. en heven; **Güter in toter S.** = goederen in de doode h.; **die Beine in die S.** nehmen = beenen maken, de beenen onder den arm nemen; **das Herz in der S.** tragen = open(hartig) zijn; **sich in der S.** haben = zich beheerschen, zich zelf meester zijn; **unter der S.** = onderhands; **etw. geht einem (schnell) von der S., von Händen** = iets gaat iem. vlug af, vlug van de h.; **von langer S.** = sedert lang; (etw. geschieht) **von S.** = met, uit de h.; **die Güter liegen vor der S.** = liggen voor de h. (*fig.*), zijn disponibel; **zu S.** en des Herrn... = den Heer.. in h. en; *vgl.* eigen, Herz.
Hand||ambeeldje, m.; **arbeit**, w.; **arbeiter**, m. = hand||aambeeldje; -werk (-arbeid); -arbeider.
hand||arbeitend = handwerkend, met handwerk bezig. **Hand||arbeitslehrerin**, w. = onderwijzeres in de handwerken.
Hand||atlas, m.; **auslegung**, w.; **ausgabe**, w. = hand||atlas; -oplegging; -uitgave (zak-uitgave).
Hand||beden, f.; **beil**, f.; **befen**, m.; **betrieb**, m.; **bewegung**, w. = hand||waschkom; -bijl; -bezem (stoffer); -werk(-kracht); -beweging.
Hand||bibel, w.; **bibliothek**, w. = hand-, zak||bijbel (zakb.); -bibliotheek.
Hand||bohrer, m.; **breit**, w.; **breite**, w.; **bremse**, w. = hand||boor; -breed; -breedte; -rem.
Hand||briefchen, f. = briefje, biljet.
Hand||buch, f.; **büchse**, w.; **bügel**, m. = hand||boek; -bus (karabijn); -beugel (*aan geweer*).
Hand||decke, w. = dekentje, dekkleedje; schabrak.
Hand||dienst, m. = hand-, heerdienst. **Hand||druck**, m. = handdruk.
Hand||eimer, m.; **eifen**, f. (**stessel**, w.) = hand||emmer; -boei.
Hand||klatschen, f. = handgeklap, applaus.
Hand||kel, m. —s, **Handel** = zaak, aangelegenheid; twist(zaak), proces; (koop)handel, koop, (handels)zaak; **S. mit Käse** = handel in kaas; **S. und Wandel** = handel en verkeer, doen en laten; **S.**

hat **Wandel** = 't kan verkeeren; **Handel** suchen, anfangen = twist, standjes zoeken. **Hand||bela**, [schw. (h.)] = handelen: te werk gaan, handel drijven; afdingen; **das Buch** handelt von der **Arbeitsfreiheit** = handelt over de vrijheid van arbeid; **um etwas h.** = over iets marchandeeren; er läßt mit sich h. = hij laat wel afdingen, is schikkelijk; **mit Wolle h.** = in wol handelen, doen; **sich h.**: es handelt sich um sein Glück [von seinem G.] = 't gaat om zijn geluk, er is sprake, kwestie van...
Hand||del||agent, m.; **akademie**, w.; **amt**, f.; **angelegenheit**, w.; **angestellte(r)** = handels||agent; -akademie (-hoogeschool); -ministerie; -aangelegenheid; -bediende.
Hand||del||arithmetik, w.; **artikel**, m.; **aus||schuß**, m. = handels||rekenen; -artikel; -komitee.
Hand||del||besitzene(r); **bericht**, m.; **bezie||hungen**, Pl.; **bilanz**, w. = handels||bediende; -bericht (-verslag); -betrekkings; -balans.
Hand||del||brauch, m. = gebruik, usantie in den handel, handelsgebruik.
Hand||del||brief, m.; **buch**, f. = handels-, koopmans||brief; -boek.
Hand||del||schaft, w. — = handel, koopmanschap.
Hand||del||diener, m. = handelsbediende. **Hand||del||bei||sig**, **eins** sein, werden = 't (over een zaak) eens zijn, worden.
Hand||del||firma, w.; **flagge**, w.; **flotte**, w. = handels||firma; -vlag; -vloot.
Hand||del||frau, w. = koopvrouw. **Hand||del||frei||heit**, w. = handelsvrijheid. **Hand||del||gärtner**, m. = hovenier.
Hand||del||gegenstand, m.; **geist**, m.; **geogra||phie**, w. = handels||artikel; -geest; -aardrijkskunde.
Hand||del||gericht, f. = rechtbank v. koophandel.
Hand||del||geschäft, f.; **geschichte**, w.; **geschäfts||schaft**, w.; **geschäfts||f.** = handels||zaak; -geschiedenis; -maatschappij (vennootschap); -wet.
Hand||del||gesetzbuch, f. = wetboek van koophandel.
Hand||del||gewerbe, f.; **gewicht**, f.; **gewohnheit**, w.; **gewölbe**, f.; **hafen**, m.; **haus**, f. = handels||bedrijf; -gewicht; -gebruik; -magazijn; -haven; -huis.
Hand||del||herr, m. = koopman, handelaar; hoofd van een handelszaak.
Hand||del||hochschule, w.; **interesse**, f. = handels||hoogeschool; -belang.
Hand||del||kammer, w. = kamer van koophandel.
Hand||del||korrespondenz, w.; **krisis**, w.; **kunde** (-lehre), w.; **maller**, m. = handels||korrespondentie; -krisis; -kennis; -makelaar.
Hand||del||mann, m.; **marine**, w.; **marke**, w. = handels||man (koopman); -marine (-vloot); -merk (fabrieksmerk).
Hand||del||münze, w. = negotiepenning.
Hand||del||niederlassung, w.; **objekt**, f.; **platz**, m.; **recht**, f. = handels||nederzetting (-faktorij); -artikel; -plaats; -recht.
Hand||del||rechtl. = volgens, van 't handelsrecht.
Hand||del||register, f.; **reise**, w.; **reisende(r)**; **sache**, w. = handels||register; -reis; -reiziger; -zaak (-aangelegenheid).
Hand||del||schiff, f. = koopvaardijship. **Hand||del||schule**, w. = handelsschool. **Hand||del||schüler**, m. = leerling van de handelsschool. **Hand||del||sperr**, w. = handelsverbod, afsluiting, blokkade; (kontinentaalstelsel).
Hand||del||staat, m.; **stadt**, w.; **stand**, m.; **tag**, m.; **tätigkeit**, w. = handels||staat; -stad; -stand; -kongres; -handeling (-bedrijf).

han'delsüblich = in den handel gebruikelijk.
hän'delsüchtig = twistziek.

han'dels| [unternehmung, w.; -verbindung, w.; -verkehr, m.; -verdrag, m. = handels|onder-neming; -relatie (-betrekking); -verkeer; -verdrag.

han'dels|voll, f. = handeldrijvend volk. **han'dels|**weg, m. = handelsweg. [**han'dels|**weisse zie Handlungsweiße].

han'dels|weiss, w.; -wetenschap, w.; -wissen-schaft, w.; -zeichen, f.; -zeitung, w.; -zweig, m. = handels|wereld; -wetenschap; -merk; -courant; -tak.

hän'delwurz, w. = muggeorchis.

hän'delwaschen, f. = ('t) wasschen van de handen.

[**hand'fak**, f. = waschkom]. **hand'feger**, m. = stoffer. **hand'fertigkeit**, w. = handvaardigheid, handigheid. **hand'fertigkeit|**unterricht, m. = onderwijs in hande-arbeid. **hand'fessel**, w. = handboei. **hand'fest** = stevig, sterk, kloek, robuust; [einen h. machen = iem. gevangen zetten]. **hand'feste**, w. —, —n = handvest, oorkonde. **hand'feuerwaffe**, w. = handvuurwapen. **hand'fläche**, w. = vlakke hand, palm v. d. hand. **hand'flügler**, m. —s, — = handvleugelge. **hand'förmig** = handvormig.

hand'geld, f. = handgeld, godspenning; handgift; plok-, strijkgeld. **hand'geleit**, f. = handgewricht, pols. **hand'gemein** = handgemeen.

hand'gemenge, f. = vecht-, kloppartij, gevecht van man tegen man; (mitteman) in's h. geraten = handgemeen worden. **hand'gepäck**, f. = handbagage. **hand'gicht**, w. = gicht in de handen. **hand'gloste**, w. = handschel. **hand'granate**, w. = handgranaat. **hand'greiflich** = tast-, voel-, blijkbaar, voor de hand liggend; h. werden = (ook) handtastelijk worden. **hand'greiflichkeit**, w. —, —en = blijkbaarheid; handtastelijkheid. **hand'griff**, m. = hand-, kunstgreep, manipulatie; heft, kruk. **hand'groß** = zoo groot als een hand.

hand'habbe, w. = handvat(sel), heft; houvast (ook fig.); middel. **hand'haben**, fchw. (h.) = hanteeren, behandelen; (das Gesetz, das Recht) toepassen, uitvoeren; (soms) handhaven.

hand'habung, w. = hanteering, enz. [**hand'haff**: auf h. .er Tat = op heeter daad]. **hand'hoch** = zoo hoog als een hand. **hand'big** = (guwst.) handig, vlug; grof, lomp; (schp.) handzaam.

han'ditap (spr.: *hendikep*), f. —s, —s = handicap.

hand'farre, w. = handkar. **hand'läse**, m. = (met de hand gemaakt) roomkaasje. **hand'lauf**, m. = koop uit de hand; kleinhandel. **hand'flapper**, w. = handklapper, kastagnet. **hand'foloriert** = met (uit) de hand gekleurd. **hand'korb**, m. = hengselmand, handkorf(je); korf (van een degen). **hand'trause**, w. = plooiel, lub, manchet. **hand'tuß**, m. = handkus; er fommt gerade zum h. = hij komt juist op tijd, valt met zijn neus in de boter. **hand'taugen**, fchw. (h.) = opperman zijn; [soms: een handreiking doen]. **hand'tanger**, w. = opperman; (spott.) stroomman. **hand'laterne**, w. = handlantaarn. **hand'leiste**, w. = leuning.

I. **hand'leiter**, m. = hand(ge)leider (eig. en fig.). II. **hand'leiter**, w. = draagbare ladder.

hand'ler, m. —s, — = handelaar, koopman. **hand'leuchter**, m. = blaker. **hand'lexikon**, f. = hand-, zakwoordenboek. **hand'lich** = gemakke-lijk (te hanteeren), handig, handzaam, handelbaar; (fchw.) flink, stevig. **hand'loß** = hande-loos; [ongrijpbaar, zonder houvast].

hand'lung, w. —, —en = handeling, daad, aktie; handel(szaak), winkel, magazijn.

hand'lungs|agent, m.; -befeihene(r) (-diener, -gehilfe), m.; -reisende(r) = handels|agent; -bediende; -reiziger.

hand'lungs|vollmacht, w. = prokuratie. **hand'lungs|**weise, w. = handelwijze, manier van doen. **hand'|**messer, f.; -würfer, m.; -muff, m.; -mühle, w.; -muster, f. = hand|mes; -mortier; -mof; -molen (einen in die -mühle friegen = iem. te pakken, in zijn vingers krijgen); -mon-ster (reism.).

hand'papier = Büttenpapier. **hand'|**pferd, f.; -presse, w. = hand|paard; -pers. **hand'probe**, w. zie Handmuster. **hand'ramme**, w. = handhel, stamper, juffer. **hand'reichung**, w. —, —en = ondersteuning, hulp, handreiking. **hand'rücken**, m. = handrug. **hand'säge**, w. = handzaag. **hand'sam** = handzaam (schp.). **hand'schar**, m. —s, —e = handsjaar (lange Turksche kromme sabel). **hand'schein**, m. = reçu, schuldbekentenis.

hand'|schelle, w.; -schlag, m.; -schraube, w. = hand|boei; -slag; -schroef.

hand'|schreiben, f. = eigenhandig schrijven. **hand'|**schrift, f. = handschrift, mansukript; stuk, geschrift; hand(schrift); handteekening. **hand'|**schriftlich = eigenhandig (geschreven); schriftelijk, in handschrift, in mansukript. **hand'|**schuh, m. = handschoen; den h. hinwerfen, aufheben = den h. toewerpen, opnemen; er ist wie ein umgekehrter h. = hij is omgekeerd als 't blad van een boom.

hand'|schuh|fabrik, w.; -laden, m.; -leder, f.; -lopp, m.; -macher, m. = handschoen|fabriek; -winkel; -le(d)er; -knoop; -maker.

hand'|sigel, f.; -stizze, w.; -spate (-speiße), w.; -spriße, w. = hand|zegel (privaat zegel); -geteekende schets; -spaaik; -spuit.

hand'|streich, m. = snelle, onverwachte manoeuvre, coup de main. **hand'teller**, m. zie Handfläche. **hand'trommel**, w. = handtrom(mel), tamboerijn. **hand'tuch**, f. = handdoek. **hand'tuchhalter**, m. = handdoekerek. **hand'umdrehen**, f.: im h. = in een ommezien, in minder dan geen tijd. **hand- und Spann'dienste**, Pl. = hand- en spandiensten. **hand'verlauf**, m. = verkoop in 't klein.

hand'|voll, w.; -waffe, w.; -wagen, m.; -weifer, m. = hand|vol; -wapen; -wagen (kruiwagen); -wijzer.

hand'wert, f. = handwerk, ambacht, vak; broodwinning; [eines h. .s ist er ein Schneider = van zijn ambacht enz.; einem das h. legen = iem. beletten zijn bedrijf uit te oefenen, (ook) iem. iets afleeren (fig.); das h. grüßen = (van den gezel) bij zijn vakgenooten aanloopen (om ondersteuning); neuerlei h., adtgeherlei Unglück = twaalf ambachten, dertien ongelukken; vgl. Boden, pfusch en. **hand'werker**, m. —s, — = handwerks-, ambachtsman. **hand'werker-verein**, m. = werkliedenvereniging. **hand'werksälteste(r)** = deken (van een gilde), overman. **hand'werksbursche**, m. = ambachtsgezel, -jongen. **hand'werksbrauch**, m. = gebruik onder ambachtsleden. **hand'werksgefelle**, m. = ambachtsknecht. **hand'werksgruß**, m. = kameraadschappelijke groet; hulp aan rondtrekkende vakgenooten (vgl. Handwert). **hand'werkslade**, w. = gildekas. **hand'werks-mann**, m. = handwerks-, ambachtsman. **hand'werksmäßig** = volgens 't gebruik onder ambachtsleden, ambachts. . .; als beroep, alle-

daagsch, sleur... **Hand'werksmeister**, m. = (ambachts)baas, patroon. **Hand'werksneid**, m. = beroepsnijd, jalousie de métier. **Hand'werkszug**, f. = gereedschap. **Hand'werkszunft**, w. = gilde.

Hand'wuide, w.; **Wörterbuch**, f.; **Wurzel**, w. = hand||lier; -woordeboek; -wortel.

Hand'zahnstangenwinde, w. = dommekracht.

Hand'zeichen, f. = teeken, kruisje (*in plaats van handteekening*). **Hand'zeichnung**, w. = teekening uit de hand, handteekening. **Hand'zettel**, m. = strooibillet. **Hand'zittel**, m. = hand-, gewone passer. **Hand'zug**, m. = paraaf. **Hand'zwehle** zie Queie.

ha'nebüchen voor ha'nebüchen.

hanf, m. —(e)s = hennep; sich nicht aus dem H. finden können = zich niet uit een moeilijkheid weten te helpen. **hanf'ader**, m. = hennepakker. **hanf'bau**, m. = hennepbouw, -teelt. **hanf'braut**, w.: er ist mit der H. getraut worden = is opgehangen. **hanf'breche**, w. = hennepbraak. **hanf'barre**, w. = henneppeest; -droging. **han'fen**, **hän'fen** = hennepen, van hennep.

hanf'lgarn, f.; **händler**, m.; **hechel**, w. = hennep||lgaren; -handelaar; -hekel.

hanf'henne, w. = vrouwelijke hennep, zaailing.

hanf'horn, f. = mannelijke hennep, gelling.

hanf'ling, m. —s, —e = kneu(t)je, robijntje; en = hanf'orn. **hanf'meise**, w. = boommes.

hanf'mühle, w.; **öl**, f.; **faat**, w. (= **samen**, m.); **schwing**, w. = hennep||molen; -olie; -zaad; -zwengel.

hanf'steil, f.; **stengel**, m. = hennep||touw; -stengel.

hang, m. —(e)s, **hänge** = neiging, lust, trek; helling. **han'ge**, w. —, —n = hangkorfje.

hän'ge, w. —, —n = drooghuis, hang; duim, her.

hän'geärmel, m.; **hahn**, w.; **ballen**, m.; **bauch**, m. = hang||mouw (wijde mouw); -spoor; -balk; -buike.

hän'geboden, m. = droogzolder, vliering.

hän'gebäude, w. = hangbrug. **hän'getommiffion**, w. = plaatsingskommissie (*op tentoonstellingen voor de plaatsing v. d. schilderijen*).

hän'gellampe w.; **lippe**, w.; **lode**, w.; **maul**, f. **matte**, w. = hang||lamp; -lip; -krul („kurketrekker"); -lip; -mat.

han'gen, ook **hän'gen**, ft. (h.) (ich hänge u. hänge, du hängst; hing; hänge; hänge! u. hänge! ge-hangen) = hangen; (over)hellen; den Kopf, die Ohren, die Flügel h. lassen = 't hoofd enz. laten h. (moedeloos zijn); was h. lassen = niet karig zijn, heel wat verteren; an einem, etw. h. = aan iem., of iets hechten, gehecht zijn; h. bleiben = (ook) blijven zitten (*in de klas*), mit H. und Hängen = met smartelijk verlangen, in smartelijke spanning.

I. **hän'gen**, schw. (h.) = (op)hangen; an den Nagel h. = aan den kapstok h.: (sein Herz an etw.) hechten; ook voor hangen; sich h. = zich oph. II. **hän'gen**, f.: mit H. und Bürgen = met hangen en worgen.

han'geude(s) = de hellende bovenwand van een mijnengang. **hän'gendwert** = waard om opgehangen te worden. **han'ger**, m. —s, — = (*schp.*) hanger. **hän'ger**, m. —s, — = hanger; wijde jurk. **hän'geschloß**, f. = hangslot.

hän'geweide, w. = treurwilg. **hän'getwert**, f. = hangwerk (*bk.*). **hän'gig** = afhellend; hangende. **häng'fel**, m. (u. f.) —s, — = (hang)lus. **han'te**, w. —, —n = dij (eines Pferdes).

Hanna, **han'ne**, w., **hann'chen**, f. = Johanna, Hanna, Hansje, Jeanne.

Hanna'te, m. —n, —n = Hannake (*een Tsjechische volksstam*).

han'nemann, m. —(e)s, .. männer = Hanneman (*spatn. voor „Deen"*).

Hannoveraner, **hannoverer**, m. —s, — = Hannoveraan. **hannover(i)sch** = Hannoveresch.

hans, m. = Hans, Jan; H. ohne Sorgen = zieldje zonder zorg; der blante H. = de Noordzee; vgl. Dampf, Gasse, heißen I.

han'sa, w. = Hanza. **han'sabund**, m. = Hanza-(ver)bond.

hans'chen, f. = Jantje, Hansje; was H. nicht lernt, lernt Hans nimmermehr = wat Jantje niet leert, zal Jan nooit leeren. **hansdampf** zie Dampf.

han'se zie han'sa. **hanscat**, m. —en, —en = Hanzeaat. **hanscat'tisch** = Hanzeatisch. **han'sebund**, m. = Hanza-, Hanzeverbond.

hän'teln, schw. (h.) = foppen, beetnemen, solen met, ontgroenen, (*onder de linie*) doopen.

han'sestadt, w. = Hanzestad.

hans'narr, m. = Mallejan, gek, idioot. **hans'wurft**, m. —(e)s, —e u. .. würfte = Hansworst.

hans'wurftia'de, w. = hansworstespel, klucht.

han'tel, w. —, —n = halter. **han'teln**, schw. (h.) = met (de) halters werken, halteren.

hantie'ren, schw. (h.) = bezig zijn; h. mit = omgaan met, hanteeren; [handel drijven, bedrijf uitoefenen]. **han'tierung**, w. —, —en = bedrijf, beroep, werk; behandeling, ('t) werken met.

ha'pag (*telegramadres van de Hamburg-Amerikaanse Paketfahrt-Actien-Gesellschaft, ook: Hamburg-Amerika-lin*).

ha'perig = onbeholpen, houterig. **ha'bern** schw. (h.) = haperen; da hapert es = daar zit hem de moeilijkheid, daar schort 't; es haperte immer = 't hokte telkens.

happ, m. —(e)s, —e = hap.

I. **hap'pen**, m. —s, — = hap, beet, brok.

II. **hap'pen**, schw. (h.) = happen.

hap'penpappen, m. = eten, kost. **hap'pig** = gulzig, begeerig; ruw, erg; das ist h.! = dat is kras (sterk)!

har! = haar! (naar links!)

har'rangie'ren, schw. (h.) = harangueeren, een toespraak houden.

har'zen, f. —s, — = haartje.

haraki'ri, f. —(s) = harakiri.

har'de, w. —, —n = dorpsdistrikt (*Denemarken*).

har'desvoigt, m. = distriktshoofd.

hardt die = de Haardt. **hardt'gebirge**, f. = Haardtgebergte.

har'rem, m. —s, —s = harem.

här'ren = haren, van haar; h. es Gewand, Hemd = haren kleed, boetekleed.

häre'tie, w. —, —n = herezie, ketterij. **häre'titer**, m. —s, — = ketter. **häre'tisch** = ketteresch.

har'te, w. —, —n = harp (*ook een soort zee!*).

har'tenett', f. —(e)s, —e = kleine harp. **har'tenist'**, m. —en, —en = harpist, harpspeler.

har'tenistin, **har'tenistin**, w. —, —nen = harpiste.

har'ten||klang, m.; **maßchen**, f.; **spiel**, f.; **zug**, m. = harp||toon; -speelster; -spel; -spel.

har'ter, —s, — = harpist, harpspeler.

har'te, w. —, —n = hark; ich will ihm zeigen, was eine H. ist = ik zal 't hem eens flink aan zijn verstand brengen, hem eens precies zeggen waar 't op staat. **har'ten**, schw. (h.) = harken:

Harlekin, m. = Harlekijn (*ook de vlinder*). **Harlekinade**, w. —, —n, **Harlekinaspoffe**, w. = harlekinade, klucht.

Harm, m. —(e)s = knagend verdriet, smart, kommer; krenking. **harmen sich**, *schw.* (h.) = treuren, kniezen; *sich zu Tode h.* = zich dood kniezen; [einen h. = bedroeven, kwellen]. **harmlos** = onbezorgd, onschuldig, onschadelijk, -noozel, argeloos, naief. **harmlosigkeit**, w. — = onschuld enz.

Harmonie, w. —, —n = harmonie (*i. a. d.*). **harmonie|lehre**, w.; **-musik**, w. = harmonie|leer; -muziek (kopermuziek).

harmonieren, *schw.* (h.) = harmoniëeren, overeenstemmen. **harmoni**, w. — = harmonie-leer. **harmonika**, w. —, —s u. . .ten = harmonika. **harmonisch** = harmonisch: welluidend, samenstemmend, eensgezind. **harmonium**, f. —s, —s u. . .nien = harmonium.

Harn, m. —(e)s = urine. **harnartig** = urineachtig. **harnblase**, w. = urine-, pisblaas. **harnbrennen**, f. = branderige urine. **harnen**, *schw.* (h.) = urineeren, wateren. **harnfluß**, m. = pisvloed. **harngang**, m. = urineweg, -leider. **harngefäß**, f. = urinevat. **harnglas**, f. = urinaal. **harngras**, m. = graveel.

harnsch, m. —es, —e = harnas (*ook Web.*); eimen in *h.* jagen, brengen = iem. in 't h. jagen; in *h.* geraten = in woede, in toorn geraken, driftig worden. **harnschien**, *schw.* (h.) = harnassen.

harnlassen, f. = urineloozing. **harnröhre**, w. = urinebuis, -leider. **harnruhr**, w. = diabetes.

harnstein, m. = blaas-, niersteen. **harntribend** = urinedrijvend.

harn|verstopfung, w.; **-weg**, m.; **-zapfer**, m. = urine|verstopping; -weg; -aftapper (katheter).

harpun, zie *Harpuße*.

harpune, w. —, —n = harpoen. **harpunieren**, *schw.* (h.) = harpoeneeren. **harpunier**, m. —s, — = harpoenier.

(Harpun), **harpun**, w. —, —n = harpuis.

harpun (spr. ..*pe-iz*), w. —, —n = harpij.

harpun, m. . .jes, . .je zie *Rasch I*.

harren, *schw.* (h.) einer Sache, auf (Akk.) = (met ongeduld) op iets wachten, iets verbeiden, verlangend naar iets uitzien; mit *h.* und Hoffen hat's mancher getroffen = geduld overwint alles; Hoffen und *h.* macht manchen zum Narren = menigeen wordt in zijn hoop bedrogen.

harth = hard, ruw (von einer Brotschneide, von der Rinde einer Wunde u. fig.); **harth**, m. —es. **hartsche** = (*gwst.*) sneeuwkorst. **hartschen** zie *verharren*.

harth, m. —es, —e, *h.*, w. —, —en = (*schw.*) legerafdeeling, troep; (*gwst.*) = *harth*.

hart (härter) = hard, ruw, hevig, hardvochtig, streng, zwaar; vlak, dicht; eimen h. en Leib haben = hardlijvig zijn; er hat einen h. en Kopf = heeft een harden kop, een hard hoofd, is dom, eigenzinnig; h. . .e Stirn = stalen voorhoofd; h. . .er Taler = zilveren daalder; h. am Wege, h. beim Tor = vlak aan den weg, vlak bij de poort; h. grenzen an (Akk.) = dicht grenzen aan (*ook fig.*); es kam ihn (ob. ihm) h. an = 't viel hem moeilijk, lastig, was hem niet aangenaam; *vgl.* Stand, zusehen. **hartbrot**, f. = scheepsbescheit, hard brood. **harte**, w. —, —n = hardheid, ruwheid, hardvochtigheid, gestrengheid. **hartebeck**, f. —es, —e(r) = hartebeest, ossenantilop.

härten, *schw.* (h.) = harden, hard maken; *sich h.* = hard worden. **hartflügler**, m. —s, — = schild-

vlugelig insect. **hartgefotten** = hardgekookt; (*fig.*) verstikt, verhard. **hartglas**, f. = hardglas. **hartgummi**, f. = hardgummi, eboniet. **hartguß**, m. = gehard gietijzer. **harthäutig** = dikvellig, -huidig (*ook fig.*); hardhuidig. **hartheu**, f. = hertshooi, St.-Janskruid. **hartberzig** = hardvochtig. **hartberzigheit**, w. — = hardvochtigheid. **harthörig** = hardhoorig. **harthörigkeit**, w. — = hardhoorigheid. **hartköpfig** = koppig, eigenzinnig; dom, onbevattelijk. **hartlebrig**, **-lernig** = hardleersch. **hartleibig** = hardlijvig. **hartmäulig** = hardbekkig, hard in den bek (von Pferden). **hartnädig** = hardnekkig, halsstarrig, stijf en strak. **hartnädigkeit**, w. — = hardnekkigheid enz. **hartriegel**, m. = kornoelje. **hartriindig** = met een harde korst of bast.

hartstücker zie *Stahler*.

hartung (des Stahles), w. — = harding.

harspex, m. —, —e u. . .spizes = harspex, waarzegger (*uit ingewanden*), kwakzalver.

I. **Harz** (gebirge) (*met d.*), m. (f) —es = Harz (gebergte). II. **Harz** (*met d.*), f. —es, —e = hars. **Harzbaum**, m. = harsboom. **harzen**, *schw.* (h.) = harsen, met hars bestrijken; 't hars insamelen; (*ook*) kleven; haperen. **harzer**, m. —s, — = Harzbewoner; harsinzamelaar. **harzig** = harsachtig. **harztable**, w. = harskool. **harz-pflanze**, w. = harsplant. **harzreise**, w. = reis door den Harz, Harzreis. **harzlanne**, m. = hars(pijn)boom.

häs, f. = pak, ('t) buis, hes.

hasard (spiel), f. = hazardspel. **hasardieren**, *schw.* (h.) = wagen, hazardeeren.

has! = pak! *h.* spielen = krijgertje spelen.

hasche, f. —s, —s = haché.

haschemann spielen = krijgertje spelen. **haschen**, *schw.* (h.) = vangen, grijpen, pakken; (nach etw.) grijpen, jagen. **haschens** spielen = krijgertje spelen.

haschen, f. —s, — = haasje.

hascher, m. —s, — = grijper; arme drommel.

hascher, m. —s, — = gerechtsdienaar, speurhond; *ook* = *hächter*.

haschisch, f. — = hasjes (*bedwelvend middel*).

hasse, m. —n, —n = haas (*ook fig.*); da liegt (sich) der *h.* im Pfeffer = daar zit 'm de knoop; die Arbeit ist kein *h.* = 't werk loopt niet weg; abwarten wie (der) *h.* läuft = de kat uit den boom kijken; *vgl.* brauen.

hasel, w. —, —n = hazelaar.

haselant, m. —en, —en = zotskap, nar.

haselgerte, w. = (hazelaars)stok, hazelroede.

haselhubn, f. = hazelhoen.

haselieren, *schw.* (h.) = grappen maken, stoeien, dartelen; [*ook*: leven maken, tieren].

haselmus, w. = hazelmuis. **haselmus**, w. = hazelnoot. **haselöl**, f. = hazel(note)olie; eimen mit *h.* schmirren = iem. rottingolie geven.

haselrute zie *Haselgerte*. **haselraube**, w., -strauch, m. = hazelaar, hazelnoteboom, -struik.

haselwurm, m. = hazelworm, hageslang.

haselwurz, w. = mansoor.

hasenart, w. = hazelaar, -natuur; hazesoort.

hasenbalg, m. = hazel. **hasenbraten**, m. = gebraden haas. **hasenbrot**, f. = veldbies.

hasenfuß, m. = hazelpoot; -voet (*ook plant*); lafaard. **hasenfüßig** = laf. **hasenherz**, f. = hazehart, lafaard; laffe aard. **hasenhund**, m. = hazewind, windhond. **hasenlein**, f. = hazepaper. **hasenohr**, f. = hazoor; (*plant*) doorwas.

hasenpanier, f. = bas *h.* ergreifen = 't hazepad kiezen.

Hasenpfeffer, m.; **Hasenpfeffer**, f. (Wanze); **Hasenpfeffer**, w. = hazelpeper; -pootje; -lip.
Hasenschrot, m. u. f. = klein schroot.
Hasig = (zm.) wazig, mistig.
Haslein, f. —s, — = haasje.
Haslinger, m. —s, — (gwst.) zie Haselruite.
Haspel, w. —, —n = deurhengsel, her, kram.
Haspel, m. —s, —, ob. w. —, —n = haspel, garenwinder; windas, lier; draaihek, tourniquet; (fig.) rare, stoethaspel. **Haspelig** = druk, beweeglijk schutterig. **Haspeln**, f. (h.) = haspelen (ook, fig.), opwinden, ophijschen; draaien. **Haspelrad**, f. = kettingrad.
Has, m. Hasjes = haat.
Has, f. —es, —e = (gwst.) kleed, kleeding.
Hasen, f. (h.) = haten, (ook) verfoeien. **Hasenfeswert** = hatelijk, naar, verfoelijk. **Hasfer**, m. —s, — = hater. **Haserfüllt** = vol haat.
Haslich = leelijk, onaangenaam, gemeen, slecht. **Haslichkeit**, w. —, —en = leelijkheid enz.
Hasst, w. — = haast, gejaagdheid, overijling.
Hassten, f. (h.) = haasten, jagen. **Hasstig** = haastig, gehaast, gejaagd, driftig. **Hasstigkeit**, w. — = gehaastheid, gejaagdheid.
Hasstschel, f. = troetelkindje. **Hasstscheln**, f. (h.) = liefkoozen, mokkelen.
Hasstschel, f. (h.) (öst.) = humpeln.
Hasstschier, m. —s, —e = lijftrawant te paard (in Beieren); (eig.) boogschutter.
Hasstschier: Hasstschier ist ein besserer Vogel als Has, ein Hasstschier ist besser als ein (gehnt) Has = Hadden was een rijk man, Hebben is er beter an.
Has(e) = Hege.
Has, m. —(e)s, —e = houw, slag; houtslag, hak(hout); Has e friegen = slaag krijgen.
Hasstschel, f. —s, —e = mutsje. **Hasstschel**, w. —, —n = muts (nu alleen van vrouwen en kleine kinderen); kap (ook van molens e. d.); dekstuk; vlakke koepel; kuif (eines Vogels); helm; unter die Has bringen = aan den man brengen, doen trouwen; unter die Has kommen = trouwen (oon Frauen). **Hasstschel**, f. (h.) = een muts, kap enz. opzetten. **Hasstschelband**, f. = mutsliut, keelband. **Hasstschelbente**, w. = kuifeend. **Hasstschelbentopf**, m. = mutsebol. **Hasstschelbentelche**, w. = kuifleeuwrik. **Hasstschelbentelche**, f. = mutsmodel.
Hasstschelbentelche, f. = strik aan de muts. **Hasstschelbentelche**, m. = fuut (een vogel). **Hasstschelbentelche**, m. = mutsebol. **Hasstschelbentelche**, m. = fuut (een vogel).
Hasstschelze, w. —, —n = houwitser. **Hasstschelze**, w. = houwitserkogel.
Hasstschel, m. —(e)s, —e = adem(haling, -tocht); geur; waas, zweem; (fon.) aspiratie. **Hasstschelbild**, f. = ademfiguur. **Hasstschel**, f. (h.) = ademen, blazen; inblazen, inboezemen; aanblazen, aspireren; fluisteren; entgegen h. = toelblazen, -wasemen; gehaucht = geaspireerd; (ook) geurig. **Hasstschel**, **Hasstschel**, m. = geaspireerde klank. **Hasstschel**, w. = wazig-dunne laag, licht waas.
Hasstschel, m. = houwdegen; ijzervreter, vechtersbaas.
Hasstschel, m. —s, — = huurkoetsier. **Hasstschelbern**, f. (h.) = huurrijtuig houden; in een huurrijtuig rijden; voortsukkeln; ook = tollern.]
Hasstschel, w. —, —n = pik, hak, houweel, dissel; houten (mijnwerkers)hamer; zie ook Hasstschel.
Hasstschel, f. (h.) (haue; hieb u. haute; hiebe u. haute; haue! gehauert) = houwen, hakken, slaan; (Feilen) kappen; (den Weinberg) met

de hak omwerken; (Stohlen) delven; das ist weder gehauen noch gestochen = dat raakt kant noch wal, lijkt nergens naar; **Hasstschel** h. = vechten, duelleeren; (Hieb durch den Feind) heenslaan; vgl. Dhr, Schnur e. a. **Hasstschel**, m. —s, — = wild zwijn (van 't 8de jaar); houwer (persoon en voorwerp); (Säuer) ertshouwer; **Hasstschel**, Pl. = (ook) slagstanden (van 't wilde zwijn.) **Hasstschel**, m. —s, — zie bij Säuer.
Hasstschel, f. —s, — = hoopje, troepje, handvol.
Hasstschel(n), m. —ens, —n = hoop, stapel, menigte, massa, troep, bende; in Hasstschel n setzen = op h. en zetten; über den Hasstschel n (werpen, reiten, schießen, stoßen) = overhoop (goeien, rijden, schieten, stooten, steken); in hellen Hasstschel n = in groote troepen, scharen. **Hasstschel**, f. (h.) = op hoopjes leggen; (planten) aanaarden.
Hasstschel, f. (h.) = (op)hoopen, opstapelen; (das Maß) overvol maken; **Hasstschel** h. = zich op(een)hoopen, zich -stapelen, toenemen. **Hasstschel** = bij hoopen; bij, in menigte. **Hasstschel** = talrijk, menigvuldig, herhaald; herhaaldelijk, dikwijls; [in menigte]. **Hasstschel**, w. — = menigvuldigheid, ('t) dikwijls-voorkomen. **Hasstschel**, w. —, —en = openhooping.
Hasstschel, w. —, —n = stalkruid.
Hasstschel, m. = hakblok.
Hasstschel, f. —(e)s, Säupter = hoofd (ook persoon), chef, opperhoofd, (den Feind) aufs Hasstschel schlagen = verslaan; um Hasstschel es Länge hinausragen über (Aff.) = een hoofd uitsteken boven; 10 Hasstschel = 10 stuks; vgl. Säupten.
Hasstschel||**abschnitt**, m.; **absicht**, w.; **ader**, w. = hoofd||afdeeling; -doel; -ader.
Hasstschel||**altar**, m. = hoogaltaar. **Hasstschel**||**anker**, m. = plechtanker, groot anker.
Hasstschel||**anschluss**, m.; **anstifter**, m.; **arbeit**, w. = hoofd||aansluiting; -bewerker; -werk.
Hasstschel||**armee**, w.; **art**, w.; **aufgabe**, w.; **augenmerk**, f.; **ausdruck**, m.; **bahn**, w.; **balken**, m. = hoofd||leger; -soort; -taak; -doel; -komitee; -spoorweg (-lijn); -balk (bindbalk).
Hasstschel||**bastei**, w.; **begebeueheit**, w.; **begriff**, m. = hoofd||bastion; -gebeurtenis; -begrip.
Hasstschel||**bestätigung**, w.; **bestandteil**, m. = hoofd||bezigheid; -bestanddeel.
Hasstschel||**binde**, w. = hoofdband; diadeem.
Hasstschel||**buch**, f. = hoofdboek, grootboek.
Hasstschel||**buchstabe**, m.; **eigenschaft**, w.; **ein-fahrt**, w.; **eingang**, m. = hoofd||letter; -eigenschap; -inrij (-invaart); -ingang.
Hasstschel||**ten**: zu Hasstschel = aan 't hoofdeinde, bovenaan.
Hasstschel||**ende**, f. = hoofdeinde. **Hasstschel**||**erbe**, m. = voornaamste erfgenaam.
Hasstschel||**fach**, f.; **farbe**, w.; **fehler**, m. = hoofd||vak; -kleur; -fout (-gebrek).
Hasstschel||**feind**, m. = ergste vijand. **Hasstschel**||**festung**, w. = hoofdvesting. **Hasstschel**||**finanzetat**, m. = staatsbegroting. **Hasstschel**||**fluß**, m. = hoofd||rivier.
Hasstschel||**frage**, w.; **gebäude**, f.; **gefälle**, Pl. = hoofd||vraag; -gebouw; -inkomsten.
Hasstschel||**geschäft**, f. = eigenlijke zaak; hoofd-kantoor e. d. **Hasstschel**||**gewinn**, m. = hoofdprijs.
Hasstschel||**gläubiger**, m. = voornaamste schuldeischer.
Hasstschel||**grund**, m.; [**gut**, f.]; **haar**, f.; **hahn**, m. = hoofd||reden; [-som, kapitaal]; -haar; -kraan (ook: haantje de voorste).
Hasstschel||**handlung**, w.; **heer**, f.; **idee**, w. = hoofd||handeling; -leger; -idee.
Hasstschel||**jagd**, w. = groote jacht. **Hasstschel**||**karte**, w. = hoofd(land)kaart, algemeene, voornaamste

kaart. **Hauptkerl**, m. = kranige kerel, baas. **Hauptkirche**, w.; **-Klage**, w.; **-Kläger**, m. = hoofd|kerk; -(aan)klacht (-eisch); -aanklager. **Hauptkister**, f. = overheerschende, voornaamste, kapitale ondeugd. **Hauptlehre**, w. = voornaamste, grond.eer. **Hauptlehrer**, m. = hoofd-onderwijzer; hoofd (der school). **Hauptleiden** **schafft**, w. = grootste hartstocht. **Hauptleute** **zie** -mann. **Hauptling**, m. -s, -e = (stam)-hoofd. **Hauptlings** = met 't hoofd vooruit, voorover. **Hauptlinie**, w. = hoofdlijn. **Hauptlos** = hoofdeloos; zonder aanvoerder. **Hauptmacht**, w. = hoofdmacht. **Hauptmann**, m. (-leute) = kap(i)tein; hoofd(man), chef. **Hauptmannschaft**, w. = kapiteinschap; alle kapiteins; gros van 't leger. **Hauptmast**, m.; **-mauer**, w.; **-merkm.**, f. = hoofd|mast (grootte mast); -muur; -kenmerk. **Hauptmesse**, w. = groote mis. **Hauptmittel**, f. = voornaamste middel. **Hauptmusterung**, w. = groote inspectie. **Hauptnarr**, m. = uitge-maakte gek, aarstgek. **Hauptneigung**, w. = hoofdneiging. **Hauptnemer**, m. = algemeene noemer. **Hauptniederlage**, w. = beslissende nederlaag; hoofddepôt. **Hauptort**, m. = hoofd-, voornaamste plaats. **Hauptperson**, w. = hoofd-persoon. **Hauptpfeiler**, m. = hoofdpijler. **Hauptpost**, w. (**-postamt**, f.); **-preis**, m. = hoofd|postkantoor; -prijs. **Hauptprobe**, w. = generale repetitie. **Hauptpunkt**, m.; **-quartier**, f.; **-quelle**, w. = hoofd|punt; -kwartier; -bron (voornaamste bron). **Hauptrechnung**, w. = algemeene rekening. **Hauptredakteur**, m.; **-regel**, w.; **-register**, f. = hoofd|redakteur; -regel; -register. **Hauptsache**, w. = hoofdzaak; in der S. = in hoofdzaak. **Hauptgeschäft** = hoofdzakelijk, voornaamst; voornamelijk, in hoofdzaak. **Haupt Sänger**, m. = eerste zanger. **Hauptstag**, m.; **-säule**, w. = hoofd|zin; -zuil. **Hauptschiff**, f. = hoofdschip; (van een kerk) (hoofd)beuk, middelschip. **Hauptschlag**, w. = voornaamste, beslissende slag. **Hauptschlag-fel**, m. = looper. **Hauptshmund**, m. = kapsel; hoofdsieraad, voornaamste tool. **Hauptschuld**, w. = meeste schuld; hoofdschuld. **Haupt-schuldner**, m. = hoofdschuldenaar. **Haupt-schwierigkeit**, w. = grootste, voornaamste moeilijkheid. **Hauptseite**, w. = voornaamste zijde; (bk.) front. **Hauptsetz**, m. = hoofdzetel. **Haupt-sorge**, w. = voornaamste, grootste zorg. **Hauptstadt**, m. = dolle, echte grap. **Hauptstadt**, w. = hoofdstad. **Hauptstädtlich** = van de hoofd-stad. **Hauptstärke**, w. = voornaamste kracht. **Hauptsteueramt**, f. = hoofd|douanekantoor, -belastingkantoor. **Hauptstelle**, w. = hoofd-kantoor; voornaamste plaats. **Hauptstimme**, w. = voornaamste, eerste stem. **Hauptstoff**, m.; **-straße**, w.; **-straße**, w. = hoofd|onderwerp (voornaamste stof); -straat (-weg); -lijn. **Hauptstreich**, m. = groote slag; meesterlijke zet. **Hauptstück**, f. = voornaam stuk, hoofd|punt; -stuk; (v. machine) hoofd|deel. **Hauptsturm**, m. = algemeene aanval. **Hauptstücke**, w.; **-summe**, w.; **-sünde**, w.; **-teil**, m. = hoofd|steun; -som; -zonde; -deel. **Haupttitel**, m.; **-ton**, m. = hoofd|titel; -toon. **Haupttor**, f.; **-tür**, w. = hoofd|poort; -deur. **Haupttreffen**, f. = centrum (v. 't leger), ook = -schlacht. **Haupttreffer**, m. = hoogste prijs. **Haupttreppe**, w. = groote, hoofdtrap. **Haupt-**

trumpf, m. = (fig.) voornaamste troef. **Hauptumstand**, m.; **-unterschied**, m. = hoofd|omstandigheid; -verschil. **Haupturheber**, f.; **-ursache**, w.; **-verbrechen**, f. = hoofd|bewerker; -oorzaak; -misdaad. **Hauptvergnügen**, f. = voornaamste genoegen; groot plezier. **Hauptverhandlung**, w. = openbare rechtszitting. **Hauptversammlung**, w. = algemeene vergadering. **Hauptvorzug**, m.; **-waffe**, w.; **-wahrheit**, w.; **-wall**, m. = hoofd|voor|deel; -wacht; -wapen; -waarheid (grondwaarheid); -wal. **Hauptweg**, m.; **-werk**, f. = hoofd|weg; -werk. **Hauptwind**, m. = hoofdwind. **Hauptwort**, f. = substantief; hoofdwoord. **Hauptzahlwort**, f.; **-zeichen**, f.; **-zeuge**, m. = hoofd|telwoord; -teeken; -getuige. **Hauptziel**, f.; **-zollamt**, f.; **-zug**, m.; **-zweck**, m. = hoofd|doel; -kantoor van in- en uitgaande rechten; -trek; -doel (-bedoeling). **Haus**, f. -es, Häuser = (woon)huis; (handels)-huis, firma; ook = Abgeordnete(n)haus (Kamer); schouwburg; das S. Oranien = Huis van Oranje; ein großes S. machen = op grooten voet leven; ein offenes S. haben = gastvrij zijn; das S. war voll = de schouwburg, de zaal was vol; altes S. = ouwe jongen! ouwe vriend! kameraad! außer dem S. = buitenshuis; nach S. kommen = thuis komen; von S. aus (I!); der Herr vom S. = de heer des huizes; zu S. = thuis zijn, blijven; damit bleiben Sie mir zu S. = houd dat maar voor je; wo sind Sie zu S. = waar hoor je thuis? in einer Sache zu S. = in iets thuis zijn, op de hoogte zijn; vgl. bestellen, fidel, Tür e.a. **Hausaltar**, m.; **-andacht**, w. = huis|altaar; -godsdiensstoefening. **Hausangestellte**, w. = dienstmeisje, -bode. **Hausapotheke**, w. = huis|apothek. **Hausarbeit**, w. = huis(houd)werk. **Hausarme(r)** = huiszittende arme. **Hausarrest**, m.; **-arznei**, w.; **-arzt**, m. = huis|arrest; -middel(tje); -dokter. **Hausbäcken** = huisbakken; alledaagsch, prozaïsch, bekrompen. **Hausball**, m. = partikulier bal, bal thuis. **Hausbau**, m. = bouw(en) van een (van 't) huis. **Hausbeamte(r)** = huisbeamte. **Hausbedarf**, m. = huishoudelijke benodigdheden. **Hausbesitzer**, m.; **-bibliothek**, w. = huis|leigenaar; -bibliotheek. **Hausbrand**, m. = huisbrand (kolen). **Hausbrauch**, m. = vast huiselijk gebruik, familie-traditie. **Hausbuch**, f. = huishoudboek. **Hausburische**, m. = huisjongen. **Häuschen**, f. -s, - = huisje; aus dem S. sein = buiten zich zelf zijn. **Hausdieb**, m. = huisdief. **Hausdielen**, w. = voorhuis. **Hausdiener**, m.; **-drache**, m.; **-ehre**, w.; **-eigentümer**, m. = huis|bediende (-knecht); -duivel(in); -eer (eer des huizes); huisvrouw, vrouw des huizes; -eigenaar. I. **hau'sen**, [dɔw. (h.) = huizen, wonen; huis-houden, te werk gaan; [huisvesten, herbergen]. II. **Hau'sen**, m. -s, - = steur. **Hausenblase**, w. = vischlijm; (eig.) steurblaas; etms mit der S. bekommen = ransel krijgen. **Hausente**, w. = huissend. **Häuserbau**, m. = huizebouw. **Häuser(en)**, m. -s, - = (gwst.) voorhuis. **Häuserin**, w. -nen = (fdd.) huishoudster. **Häuserreihe**, w. = huiszerij, rij huizen. **Häuserverkauf**, m. = verkoop v. hui-

zen. **Hausflur**, m. = voorhuis. [**Hausfranzose**, m. = huisonderwijzer, gouverneur]. **Hausfrau**, w.; **Freund**, m.; **Friede**, m.; **Friedensbruch**, m. = huis(vrouw); -vriend; -vrede (ook: huiselijke vrede); -vredebreuk. **Hausgebrauch**, m. = huiselijk gebruik; ook = -braud. **Hausgenosse**, m.; **Gerät**, f.; **Gefeh**, f. = huis|genoot; -raad; -wet. **Hausgefinde**, f. = dienstpersoneel. **Hausgesponnen** = in huis gesponnen; h. . e. Leinwand = huislinnen. **Hausglode**, w.; **Gott**, m.; **Gottesdienst**, m.; **Grille**, w.; **Hahn**, m.; **Halt**, m. = huis|hen; -god; -godsdiensstoefening; -krekkel; -haan; -houding (begrooting, budget). **Haushalten**, f. (h.) = huishouden; einet h. = iems. huishouding doen; mit dielem hält man haus, mit wenigem fommt man auf = men moet de tering naar de nering zetten, — hoe meer men heeft, hoe meer men uitgeeft; mit etw. h. = zuinig met iets zijn. **Haushälter**, m. —s, — = huishouder, intendant. **Haushälterin**, w. —, —nen = huishoudster. **Haushälterisch** = zuinig, spaarzaam. **Haushaltschuh**, m. = begrootings-, budgetkommissie. **Haushaltsetat**, **Plan**, m. = begrooting, budget. **Haushaltung**, w. = huishouding, -houden. **Haushaltungsbuch**, f. = huishoudboek. **Haushaltungsschule**, w. = huishoudschool. **Haushaltungsforgen**, Pl. = huishoudelijke zorgen. **Hausherr**, m. = heer des huizes, hoofd (van 't gezin); (ook) huisheer. **Haushoch** = een huis hoog, huizenhoog (ook fig.). **Haushofmeister**, m. = huisbestuurder; hofmeester. **Haushubn**, f. = (gewone) kip. **Haushund**, m. = huishond. **Hausie ren**, Schw. (h.): mit etw. h. (gehen) = met iets venten, te koop loopen (ook fig.). **Hausierer**, m. —s, — = venter, marskramer. **Hausiererhandel**, m. = marskramers-, straathandel. **Hausierischein**, m. = venterspatent. **Hausierware**, w. = (mars)kramerij. **Hausindustrie**, w. = huisindustrie, -vlijt. **Hausjanter**, m. = huisjas(je). **Hausjungfer**, w. = hulp in de huishouding, juffrouw; dochter des huizes. **Hauskaninchen**, f.; **Kapelle**, w.; **Katze**, w. = huis|konijn (tamme k.); -kapel; -kat. **Hauskind**, f. = onmondig kind (onder vaderlijk, resp. moederlijk gezag staande). **Hauskleid**, f. = huisjapon. **Hausknecht**, m. = huisknecht. **Hauskollekte**, w. = kollekte langs de huizen. **Hauskreuz**, f. = huiskruis, huiselijk verdriet. **Hauslaterne**, w. = ganglantaarn. **Hauslaub**, f.; **Lauch**, m. = huislook. **Hauslehrer**, m. = huisonderwijzer, gouverneur. **Hausler**, m. —s, — = dorpeling; kleine boer (zonder land). **Hausleute** = Pl. von Mann. **Hauslich** = huiselijk, gezellig; huishoudelijk; huiszittend; sich h. niederlassen = zich metterwoon vestigen. **Hauslichteit**, w. — = huiselijkheid; huishouding, te-huis. **Hausling**, m. —s, —e = huurder; ook = Häusler. **Hausmädchen**, f.; **Magd**, w. = tweede of binnenmeisje; dienstmeisje, -meid, -bode. **Hausmann**, m. = huisgenoot; huurder; [hoofd van 't gezin]; portier, conciërge; ook = Häusler en Bauer. **Hausmannsloft**, w. = eenvoudige burgerkost. **Hausmarder**, m. = huis-, steenmarter. **Hausmaus**, w. = huismuis. **Hausmeier**, m. = hofmeier. **Hausmeister**, m. = conciërge; huisbestuurder. **Hausmiete**, w. = huishuur. **Hausministerium**, f. = ministerie

van 't koninklijke huis. **Hausmittel**, f. = huis-middel. **Hausmutter**, w. = huismoeder. **Hausmütterlich** = van, als huismoeder, huismoederlijk. **Hausnummer**, w.; **Orden**, m.; **Ordnung**, w. = huis|nummer; -orde; -regel (-reglement). **Hausplage**, w. = huisplaag. **Hauspokille**, w. = huispostille: verzameling leerredenen voor 't huisgezin; goed oudje. **Hausprophet**, m. = haan. **Hauspump**, m. = (stud.) voorschot van de ploerterij. **Hausputz**, m. = schoonmaak. **Hausrat**, m.; **Recht**, f.; **Regiment**, f. = huis|raad; -recht; -bestuur. **Hausrod**, m.; **Schlachten**, f.; **Schlüssel**, m.; **Schuh**, m.; **Schwalbe**, w.; **Schwamm**, m. = huis|jas; -slecht; -sleutel; -schoen (pantoffel); -zwaluw; -zwam. **Hauschwelle**, w. = drempel van 't huis. **Hausse** (spr.: hoosse) = hausse; auf eine (auf die) S. spekulieren = à la h. spekulieren. **Haussegen**, m. = huiselijke voorspoed; kinderen; (gwst.) wandtekt. [**Hausen** = buiten (eig. hier buiten)]. **Hausierer** (spr.: hoos-je), m. —s, —s = haussier. **Hauspinne**, w. = huisspin. **Hausstaaf**, m. = huis (des konings e. d.). **Hausstafel**, w. = bordes. **Hausstaud**, m. = huishouding; leefwijze; eimen eigenen S. gründen = een eigen h. oprichten. **Haussteuer**, zie Gebäudesteuer. **Hausfluchung**, w.; **taube**, w. = huis|zoeking; -duif (tamme duif). **Hausstein**, m. = hardsteen, gehouwen steen. **Hausstiefel**, m.; **stier**, f.; **tor**, f. = huis|duivel (-draak); -dier; -poort (voordeur). **Haustrauer**, w. = familierouw. **Haustrauung**, w. = trouwen in huis. **Haustruppen**, Pl.; **stür**, w.; **stür**, w. = huis|troepen; -deur (voordeur); -klok. **Hausunte**, w. = kelderpad; (fig.) huishen, -musch. **Hausvater**, m.; **Vertrag**, m.; **Verwalter**, m.; **Verwaltung**, w. = huis|vader; -verdrag (-wet); -meester (intendant); -administratie. **Hausvogt**, m. = conciërge; gevangengebwaardder aan de **Hausvogtei**, w. = stedelijke gevangenis (in Berlijn). **Hauswesen**, f. = huishouding, leefwijze. **Hauswirt**, m. = huisheer, -baas; gastheer; heer des huizes. **Hauswirtschaft**, w. = huishouding; huishoudkunde. **Hauswurz**, w. = huislook. **Hauszins**, m. = huishuur. **Haut**, w. —, **Häute** = huid, vel, vlies; nichts als S. und Knochen = vel over been; feine S. zu Markte tragen = op eigen gevaar iets wagen, zijn leven wagen; eine gute, ehrliche, nährliche S. = een goede, eerlijke, onnoozele ziel, bloed; man möchte aus der S. fahren (springen) = 't is om uit je vel te springen; er fteht in feiner guten S. = hij steekt in geen goed vel; ihm ist wohl in feiner S. = hij voelt zich heel behaaglijk; mit S. und Haar(en) = met huid en haar; mit heiler S. davonkommen = er heelhuids afkomen; zgl. Feder. **Hautausschlag**, m. = huiduitslag. **Häutchen**, f. —s, — = huidje, velletje, vliesje. **Hautcreme**, w. = huidcrème. **Hautdrüse**, w. = huidklier. **Häuten**, Schw. (h.) = huden, villen; sich h. = vervellen. **Hautentzündung**, w. = huidontsteking. **Hautefinanze** (spr.: hootefinanz), w. — = haute-finance. **Hautevolee** (spr.: hoot. . .), w. = haute volée, voornaamste stand. **Hautfarbe**, w. = huidkleur. **Hautflügler**, m. —s, — = vliesvleugelge.

Sautgout' (spr.: *(h)oogkoe*), m. —s = wildsmaak.
hau'tig = vliezig, vliesachtig. **haut'tranfheit**, w. = huidzakte. **haut'loos** = huidloos, zonder huid.
haut'pflege, w. = verzorging van de huid.
Hautrelief' (spr.: *hoorelijef*), f. = hautrelief, verheven beeldwerk.
haut'salbe, w. = huidzalf. **häu'tung**, w. — = vervelling, ('t) huiden, villen.
haug: h. wie maur = lood om oud ijzer.
Hau'zahn, m. = slag tand.
Havane'je, m. —n, —n = Havanees. **Havan'na**, w. = Havanna. **Havan'natabak**, m., *zigarre, w. = Havannatabak, -sigaar.
(Havarie'), **Havarie'**, w. = — averij; **H. erleiben** = a. krijgen, (op)loopen; grofe, gemeinſchaftliche **H.** = averij-groffe; befondere, partikulare **H.** = averij-partikulier. **havarieert' sein** = averij hebben. **Havarie'verpflichtungsfchein**, m. = kompromis van averij-groffe. **Havarie'verteilung**, w. = averijomslag.
Ha'velod, m. —s, —s = havelock (*soort overjas*).
Haverie' zie *Havarie*.
Hazien'da, w. —, .den = hacienda (*Spaansche hoeve*).
h. c. = honoris causa.
he! = hel hohal hê?
he'amme, w. = vroedvrouw.
I. [he'be, w. —, —n = hefoffer; part, aandeel]. **II. he'be** (spr.: *heebee*), w. = Hebe (*godin der jeugd*).
he'beapparat, m. = hertoestel. **he'bearm**, m. = hefarm, kam. **he'bebalken**, -baum, m. = hefboom. **he'bebod**, m. = kraan, bok.
he'bedomadar', m. —s, —e = (iem.) die de week heeft.
he'beeien, f. = koevoet, hefboom, handle (*aan stoommachine*), breekijszer. **he'betran**, m. = hijschkraan. **he'bel**, m. —s, — = hefboom; er ſeſt alle **H.** in *Bewegung* = hij brengt alle raderen in beweging, beweegt hemel en aarde.
he'belade, w. = heflade, -ladder. **he'belarm**, m. = hefboomsarm. **he'belwage**, w. = baskule.
he'bemaschine, w. = hef(werk)tuig.
he'ben, ft. (h.) (du hebſt, er hebt; hob [hub]; hōbe [hūbe]; hebe! gehoben) = (op)heffen, (op)beuren; doen uitkomen, bevorderen, laanheffen, houden]; (*algebra*) elimineeren; (*Wein aus dem Faß*) hevelen; (einen aus dem Sattel) lichten; (ein Schiff) lichten; (einen Schah) lichten, opgraven; (*Geld*) opnemen; diefen Abſtand wollen wir **H.** = zullen we uit den weg ruimen; (die Stimme) verheffen; (den Wohlſtand) bevorderen, doen toenemen; einen **H.** = er eentje (een borrel) nemen, verschalken; **ſich H.** = ſtijken, omhooggaan, rijsen, beter worden, vooruitgaan, vermeerderen; [zich verheffen]; die Grōßen **H. ſich** = heffen elkaar op; zie ook gehoben. **he'beopfer**, f. = heffoffer. **he'beputt**, m. = steunpunt.
he'ber, m. —s, — = hevel; hefboom(sarm); hefspier. **he'berolle**, w. = lijst van heffingen, kohier. **he'beſchiff**, f. = lichter. **he'beſtange**, w. = hefboom. **he'beſtelle**, w. = ontvangkantor.
he'bewerf, f. = hef(werk)tuig; pompwerk.
he'bewinde, w. = dommekracht; kraan. **he'bezeug**, f. = hijsch-, hef(werk)tuig.
hebrä'er, m. —s, — = Hebreëer. **hebrä'ijſch** = Hebreëuwsch.
he'bung, w. —, —en = (ver)heffing; hoogte; ('t) doen uitkomen; bevordering; vooruitgang, opkomst; opleving, herstel; inning (der Steuern); opheffing, wegruiming.
he'hel, w. —, —n = hekel (*toestel*); eimen burdj die **H.** ziehen = over den hekel halen. **he'hel-**

bank, w. = hekelbank. **he'helei'**, w. —, —en = ('t) hekelen; hekeling. **he'helfran**, w. = heke-laarster. **he'heln**, ſchw. (h.) = hekelen (*ook fig.*), over den hekel halen. **he'heler**, m. —s, —, **he'hlerin**, w. —, —nen = hekelaar(ster).
he'hje, w. —, —n zie *Sachje*.
I. he'cht, m. —(e)s, —e = snoek; (*in school*) kraan, bol; (*stud.*) dichte sigaredamp; ein feiner **H.** = (*ook*) een geslepen baas, klant; er iſt der **H.** tm *Sarpfenteich* = hij is de wolf in de schaapskooi, brengt leven in de brouwerij.
II. he'cht = (*zm.*) (water)licht.
he'cht'barſch, m. = snoekbaars. **he'cht'brut**, w. = snoekepootsel. **he'cht'grau** = snoek-, blauwgrijs. **he'cht'ldnig**, m. = groote snoek. **he'cht'ſchimmel**, m. = rood (gespikkelde) schimmel.
hed, f. (nrdb.) —(e)s, —e = hek (*omheining, deur en ſchp.*). **hed'apfel**, m. = paradijsappel. **hed'balken**, m. = hekbalk. **hed'boot**, f. = hekboot.
hec'le, w. —, —n = heg, haag; struikgewas; ('t) broeden, broel, broedplaats; broedsel. **hec'ten**, ſchw. (h.) = paren, broeden, jongen; uitbroeden (*ook fig.*). **hec'tenafel**, m. = kleine adel. **hec'tenapfel** = *Hedapfel*. **hec'tenbeere**, w. = doornbes. **hec'tenfeuer**, f. = hekke-, hegge-, rottevuur. **hec'tenhoffen**, m. = wilde hop. **hec'tentirſche**, w. = roode kamperfoelie. **hec'ten||prediger**, m.; *predigt, w. = hage||preker; -preek.
hec'tenreiter, m. = struikroover. **hec'tenroſe**, w. = wilde roos, hondroos. **hec'tenſchere**, w. = tuin-, heggeschaar. **hec'tenſaum**, m. = heg, haag. **hec'tenſennig**, m. = potstuk. **hed'feuer**, f. = *Hedenfeuer*. **hed'groſchen**, -pfennig, m. = potstuk. **hed'ſchaluppe**, w. = heksloep.
hed'zeit, w. = leg-, broeitijd, broei.
he'da! = heidaar! hé! hohal
he'de, w. —, —n = werk, afval (*van vlas en hennep*), heede.
he'derſch, m. —(e)s = hondsdrif; wilde mosterd, herik; steenraket.
he'dſira, w. — = hedsira (*Mohammets vlucht, begin v. de Arab. tijdrekening*).
hed'wig, w. = Hedwig.
heer, f. —(e)s, —e = heir, leger (*ook fig.*).
heer'bann, m. —(e)s = heerban. **heer'dienſtplicht**, w. = dienſtplicht. **heer'reſabteilung**, w. = legerafdeeling. **heer'reſmacht**, w. = legermacht. **heer'reſzug** zie *Heerzug*. **heer'ſahrt**, w. —, —en = heirvaart, krijgstoet. **heer'führer**, m. = legeraanvoerder. **heer'haufe**, m. = legerschaar; -korps. **heer'lager**, f. = kamp.
heer'rauch, m. = veenrook.
heer'ſäule, w. = kolonne. **heer'ſchar**, w. = heir-, legerschaar. **heer'ſchau**, w. = revue, wapenschouwing. **heer'ſtraße**, w. = heirweg, -baan; groote weg. **heer'weſen**, f. = leger-(zaken). **heer'zug**, m. = leger-, krijgstoet.
he'fe, w. —, —n = gist; droessem, bezinksel; die **H.** des *Volks* = de heffe (van 't volk); den *ſeld* bis auf die (bis zur) **H.** leeren, austrinken = tot op den bodem leegdrinken; [auf die **H.** kommen = aan lager wal raken]. **he'feſtein**, m. = gistkiem. **he'feubrot**, f., -luchen, m. = brood, (panne)koek met gist. **he'fezelle**, w. = gistool. **he'ſicht** = gistachtig. **he'ſig** = met gist, gist...
heft, f. —(e)s, —e = hecht, handvat, steel, gevest; (*fig.*) heft, leiding; — ſchrijfbboek, ſchrift, aflevering, brochure, boekje; das **H.** in der *Hand* behalven = 't heft in de hand houden; eimen aus dem **H.** bringen = iem. in de war, uit de

voegen brengen; ein gelungenes, ein verrücktes *h.*
 = een rare. *heft'chen*, f. —s, — = schriftje, boekje. *heft'el*, m. u. f. —s, —, ob. w —, —n = haakje, kram, haak en oog; veiligheidsspeld. *heft'elmacher*, m. —s, — = naalde-, spelde-maker. *heft'eln*, fchw. (h.) = vasthaken, -hechten. *heft'en*, fchw. (h.) = hechten, heften, vastmaken, -steken, rijgen; (ein Buch) innaaien; (die Augen, die Gedanken auf (Auff.)) vestigen, richten; *sich h.* (an, Auf.) = zich hechten (aan); zich vestigen (op). *heft'faden*, m. = rijgdraad, boekbindersgaren. *heft'haken*, m. = haak. *heft'ig* = heftig, hevig, geweldig, erg. *heft'igheit*, w. — = heftigheid, hevigheid, geweld. *heft'loos* = zonder hecht, zonder handvat. *heft'nadel*, w. = boekbinders-; hechtnaald. *heft'nagel*, m. = punaise. *heft'pflaster*, f. = hechtpleister. *heft'schnur*, w. = boekbindersgaren. *heft'weise* = in (bij) afleveringen. *heft'zwed*, m., *zwede*, w. = nagel, punaise. *heft'zwirn*, m. = boekbindersgaren. *hege*, w. — = koestering, verzorging; jong hout (*das niet gehakt mag worden*); *h.* und *Pflege* = verzorging en verpleging. *he'gemeister*, m. = (hoofd)boschwachter. *hegemonie'*, w. —, —n = hegemonie. *hegen*, fchw. (h.) = [(Ding, Gericht) houden; (Recht, Urteil) (uit)spreken]; (Wild, Fische, Wiesen) ter bescherming afsluiten, omheinen; — sparen, ontzien; verzorgen, koesteren; (eine Meinung, Achtung, Hoffnung, Mißtrauen, Verdacht, eine Schlange im Busen) koesteren; einen beschreibenen *Sinn h.* = bescheiden zijn; *h.* und *pflegen* = liefderijk verzorgen, met veel zorg omgeven; *sich h.* = (ook) met zichzelf ingenomen zijn; (schw.) zich verknouelen. *he'ger*, m. = (bosch)wachter, opzichter. *he'gereiter*, m. = bereden boschwachter. *he'gezeit*, w. = paar-, legtijd, gesloten tijd (*voor jacht en visscherij*). *hehl*, f. —(e)s = geheim; *ich mache daraus kein h.* (*ook: ich habe dessen kein h.*, *ich habe es kein h.*) = ik maak er geen geheim van; *ohne h.* = zonder omwegen, ronduit. *heh'len*, fchw. (h.) = verbergen, geheim houden, helen. *heh'ler*, m. —s, — = heler; der *h.* ist so gut wie der *Stehler* (U). *hehlerei'*, w. —, —en = helerij. *hehr* = hoog, verheven, heilig, heerlijk. *hei!* = heil *hei'apopel'a!* = heiapopel! *hei'da!* = hal hol toemaar! toel. I. *hei'de*, m. —n, —n = heiden. II. *hei'de*, w. —, —n = heide(kruid), hei; steppe; [landouw: *Röslin auf der h.* .n]; boekweit. *hei'delbeseu*, m.; *blume*, w.; *futter*, f.; *gras*, f. = hei(de)bezem; -bloem; -voer; -gras. *hei'degrübe*, w. = boekweitagort. *hei'deholz*, f. = bruyerehout. *hei'dehonig*, m. = heidehoning. *hei'detorn*, f. = boekweit. *hei'detraut*, f. = heidekruid, erika. *hei'deland*, f. = heide(land). *hei'delbeere*, w. = blauw-, boschbes. *hei'deln*, fchw. (h.) = neurien. *heidemoor*, f. = hoogveen. *heidenaangst*, w. = verschrikkelijke angst, doodsangst. *heidenscheherer*, m. = heidenapostel. *heidenschild*, f. = afgodsbeeld. *heidensgeld*, f.: *das fostet ein h.* = een heelen hoop geld. *heidensarm*, m. = helsch, heidensch spektakel. *heidensleben*, f. = heidenleven. *heidensmäßig* = heidensch, verbazend, verschrikkelijk, helsch. *heidentempel*, m. = heidensche tempel. *heidentum*, f. —s = heidendom. *heidenvolk*, f. = heidensch volk. *heiderauch*, m. = hei-, veenrook. *heidereiter*,

VAN GELDEREN, *Duitsch Woordenboek*, I.

m. = bereden boschwachter. *heidenschat*, f., *schmude*, w. = (klein) heideschaap. *heidestrede*, w. = (wijd) heideveld. *heid'!* = vlugt! huupl *h.* geh(e)n, sein = weg, verloren gaan, zijn. *heid'bin*, w. —, —nen = heidin. *heid'nisch* = heidensch. *heid'schmude* zie *heid'schmude*. *heid'ud'*, m. —en, —en = Heiduk, looper. *heid'e*, w. —, —n = straatstamper, juffer. *heid'el*, *heid'lig* = (*persoon*) kieskeurig, kitteloorig; (*zaak*) netelig, hachelijk, lastig; *heid'el'frage* = netelige kwestie. I. *heid*, f. —(e)s = heil, zaligheid, geluk, redding; sein *h.* versuchen = zijn geluk beproeven, een kans wagen; im Jahre des *h.* .s = in 't jaar des Heeren; gut *h!* = (*turnersgroet*) gegroet! II. *heid*, Adj. = heel, gaaf, onbeschadigd, ongedeerd; genezen, beter. *heid'land*, m. —(e)s, —e = Heiland, Verlosser. *heid'anstalt*, w. = geneesinrichting, herstellingsoord, sanatorium. *heid'art*, w. = geneeswijze. *heid'bad*, f. = mineraal-, gezondheidsbad. *heid'bar* = te genezen, geneeslijk. *heid'barkeit*, w. — = genees-, heelbaarheid. *heid'bringend* = heil(aan)brengend, heilzaam, zegenrijk. *heid'bringer* = Heiland. *heid'brunnen*, m. = gezondheidsbron. *heid'but*, m. = heilbot. *heid'distel*, w. = gezegende distel. *heid'en*, fchw. (h.) = genezen, beter maken, heelen; *h.*, (f.) = beter worden, herstellen, heelen; *sich h.* = heelen, genezen. *heid'er*, m. —s, — = genezer, redder. *heid'troh'* = inblij. *heid'gehilfe*, m. (*zou kunnen zijn*) dokters-assistent (vgl. „*apothekersassistent*“). *heid'gymnastik*, w. = heilgymnastiek. *heid'ig* = heilig, gewijd; das *h.* .e Römische Reich Deutscher Nation = 't Roomsche Keizerrijk; die *h.* .e Schrift = de Heilige Schrift; der *h.* .e Stuhl = de Heilige Stoel; das *h.* .e Wein = 't heiligbeen; etw. hoch und *h.*, *h.* und teuer versichern, verspreken (U); du fannst dich *h.* darauf verlassen = je kunt er gerust, vast op rekenen. *heid'igabend*, m. = Kerstavond; (*ook wel de avond voor andere kerkfeesten*). *heid'igen*, fchw. (h.) = heiligen, wijden. *heid'igen|bild*, f.; *diens*, m.; *geschichte*, w. = heil'zelbeeld (*ook* -afbeelding); -dienst; -legende. *heid'igengeschicht|schreiber*, m. = schrijver van heiligelegenden. *heid'igenglanz*, *schein*, m. = stralekrans, aureool, nimbus. *heid'igentraut*, f., *pfanze*, w. = heiligebloem. *heid'ighalten*, f. (h.) = heilig, in eere houden, heiligen. *heid'ighaltung*, w. = ('t) heilighouden, heiliging. *heid'igheit*, w. — = heiligheid; Seine *h.* = Z. Heiligheid (de paus). *heid'igsprechen*, f. (h.) = heilig verklaren. *heid'igsprechung*, w. —, —en; *tum*, f. —(e)s, . . tümer = heilig|verklaring; -dom (relikwie). *heid'igtums|händer*, m. = heiligschenner. *heid'igung*, w. —, —en = heiliging, wijding. *heid'kraft*, w. = geneeskraft. *heid'kräftig* = heil-, geneeskrachtig. *heid'kraut*, f. = bereklauw; daglilie; heekkruid. *heid'kunde*, w. = heel-, geneeskunde. *heid'kundig* = genees-, heekkundig. *heid'kunst*, w. = heel-, geneeskunde. *heid'künstler*, m. = geneeskundige; knoeier. *heid'los* = heilloos, reddeloos, wanhopig, jammerlijk, noodlottig; goddeloos, bedorven, gemeen, snood; *h.* .es Wetter = noodweer. *heid'losigkeit*, w. = heilloosheid enz. *heid'methode*, w.; *mittel*, f. = genees|methode; -middel.

Heil'quelle, w. = minerale (gezondheids)bron.
Heil'salbe, w. = balsem. **Heil'sam** = heilzaam, gezond, nuttig, weldadig. **Heil'samfeit**, w. — = heilzaamheid enz. **Heil'sarmee**, w. = heilsleger, leger des heils. **Heil'serum**, f. —s, —s u. .ra = heilserum. **Heil'sleere**, w. = leer des heils, der genade. **Heil'smiddel**, f. = heil-, genademiddel. **Heil'soldat**, m. = heilsoldaat. **Heil'swahrheit**, w. = waarheid der genade.
Heil'trant, m. = heil-, gezondheidsdrank. **Heil'tum**, f. —(e)s. .tümer = relikwie. **Heil'lung**, w. —, —en = heeling, genezing. **Heil'lungsprozeß**, m. = genezingsproces. **Heil'lungsverfahren**, f. = geneeswijze, kuur. **Heil'lungswissenschaft**, w. = geneeskundige wetenschap. **Heil'verfahren**, f. = geneesmethode.
I. Heim, f. —(e)s, —e = woonplaats, thuis. **II. Heim**, Abb. = naar huis, thuis.
Heim'arbeit, w.; **•arbeiter**, m. = thuis|werk (huisvlijt, huisindustrie); -werker.
Heim'mat, w. —, —en = geboorte-, vaderland, geboorteplaats, ouderhuis, thuis; (die laatste) verblijfplaats. **Heim'matberechtigt** sein = inwoner- en onderstandsrecht hebben. **Heim'matland**, f. = geboorteland. **Heim'matlich** = vaderlandsch, van 't (of zooals in 't) geboorteland. **Heim'matlos** = vaderlandloos, rondzwerfend, als balling. **Heim'matlose(r)** = zwerveling, balling. **Heim'matsein**, m. = bewijs van staats-aanhoorigheid; (voor Ned. dus) bew. van Nederlanderschap. **Heim'matshut**, m. = heemschut. **Heim'mattdorf**, f. = geboortedorp. **Heim'matshafen**, m. = haven van herkomst. **Heim'matshrecht**, f. = inwoner-, onderstandsrecht.
Heim'begeben sich, ft. (h.) = naar huis gaan. **Heim'begleiten**, fchw. (h.) = naar huis geleiden, ... brengen, thuisbrengen. **Heim'gehen**, f. —s, — = huiskrekel, heimpje.
Heim'eiten, fchw. (f.) = naar huis ijen. **Heim'melig** = gezellig, knus(jes), intiem. **Heim'mein** zie anheimeln. **Heim'fahren**, ft. (f.) = naar huis rijden, varen; (soms: heengaan, overlijden). **Heim'fahrt**, w. = terugtocht, -reis. **Heim'fall**, m. = ('t) toevallen (van een erfgoed). **Heim'fallen**, ft (f.) = toevallen (als erfgoed), vervallen (aan). **Heim'finden** (sich), ft (h.) = den weg (naar huis) vinden. **Heim'fracht**, w. = thuisvracht. **Heim'führen**, fchw. (h.) = naar huis brengen; (ein Mädchen) huwen, trouwen met; vgl. Braut. **Heim'führung**, w. = begeleiding naar de woning, naar huis (v. d. bruid). **Heim'gang**, m. = terugkeer, -komst; overlijden, heengaan. **Heim'geben**, unr. (h.) = betaald zetten. **Heim'gehen**, unr. (f.) = naar huis gaan; (fig.) heengaan, overlijden. **Heim'geigen**, fchw. (h.) = heimleuchten (fig.). **Heim'heimlich** = inheemsch; vaderlandsch; eigen; als thuis, op zijn gemak; [in huis]; h. .er Handel = binnenlandsche handel. **Heim'kehr**, w. — = terugkeer, -reis, -komst. **Heim'kehren**, fchw. (f.), **•kommen**, ft. (f.) = naar huis terugkeeren, ... komen, thuiskomen. **Heim'kunft**, w. = thuiskomst. **Heim'leuchten**, fchw. (h.) einem = bijlichten; (fig. ook) er van langs geven.
Heim'lich = geheim, verborgen; heimelijk, in 't geheim, tersluik; ook = heimelig. **Heim'lichfeit**, w. —, —en = geheim, geheimzinnigheid; (gezelligheid, behaaglijkheid). **Heim'lichwies**, **•tuererei** = Geheimnisträmer, **•trämerei**. **Heim'lichtum**, unr. (h.) = geheimzinnig doen.
Heim'reise, w., **•ritt**, m. = terugreis, -rit. **Heim'schiden**, fchw. (h.) = naar huis sturen, ... zenden; fig. = •leuchten. **Heim'schiffen**, fchw. (f.)

= naar huis terugvaren. **Heim'sehnen sich**, fchw. (h.) = naar huis verlangen.
Heim'sen zie einheim'sen.
Heim'stätte, w. = eigen erf (Am. homestead); bakermat, kweekplaats. **Heim'suchen**, fchw. (h.) = be-, opzoeken; (fig.) bez., beproeven, teisteren, treffen. **Heim'suchung**, w. —, —en = bezoeken; bezoeking enz. vgl. •suchen. **S. Maria** = Maria's Visitatie (2 Juli).
Heim'tragen, ft. (h.); **•treiben**, ft. (h.) = naar huis dragen; n. h. drijven.
Heim'tüde, w. = valsheid, geniepigheid, gemeenheid, boosaardigheid, arglist. **Heim'tüder**, m. —s, — = geniepigerd. **Heim'tüdisch** = valsch, geniepig, gemeen.
Heim'wärts = huiswaarts, naar 't vaderland. **Heim'weg**, m. = weg naar huis, terugweg; sich auf den S. machen = op weg naar huis gaan.
Heim'weh, f. = heimwee. **Heim'wesen**, f. = erf, goed, bezitting. **Heim'wollen**, unr. (h.) = naar huis terug willen. **Heim'zahlen**, fchw. (h.) = terugbetalen; (fig.) betaald zetten. **Heim'ziehen**, ft. (f.) = naar huis terugtrekken, ... reizen.
Heim'zug, m. = terugtocht, -reis.
Hein, m.; **Freund** (Gebatter) S. = vriend Hein (de dood). **Hein'rich**, m. = Hendrik; blauw S. = slangekruid; guter S. = (plant) Brave Hendrik. **Heinz** = (gwst.) vannacht, vanavond, vandaag. **Heinz**, m. = Hendrik, Hein; (ook) hooioogstmachine; jeder S. und Sunz = Jan (en) alleman. **Hein'zelmannchen**, f. = kabouter.
Hei'rat, w. —, —en = huwelijk, echt; eine S. schließen, tun = een h. sluiten, doen; S. in Eil bereut man mit Weil = vroeg (vlug) getrouwd, lang berouwd. **Hei'raten**, fchw. (h.) = huwen, trouwen.
Hei'ratsantrag, m.; **•anzeige**, w.; **•bureau**, f. = huwelijks|aanzoek; -aankondiging (-advertentie); -kantoor.
Hei'ratsfähig = huwbaar. **Hei'ratsgedanke**, m. = trouwedachte, -plan. **Hei'ratsgesuch**, f. = huwelijksaanzoek. **Hei'ratsgut**, f. = Mitgift. **Hei'ratslustig**, = trouwlustig. **Hei'ratslifter**, m. = koppelaar.
Hei'ratsvermittler, m. = huwelijksmakelaar, koppelaar. **Hei'ratsvertrag**, m. = huwelijkskontraakt, huwelijksche voorwaarden.
Hei'ra! zie hei'ra!
Hei'sch = (gwst.) heesch.
Hei'schen, fchw. (h.) = eischen, vorderen, gebied, dringend verzoeken. **Hei'scher**, m. —s, — = eischer. [Hei'scher = heifer].
Hei'schek, m. = gebiedende zin.
Hei'ser = heesch, schor. **Hei'serfeit**, w. — = heeschheid.
Heiß = heet, warm; vurig, driftig; einem den Kopf h. machen = iem. 't hoofd (den kop) warm maken; was ich nicht weiß, macht mich nicht h. = wat niet weet, deert niet; h. .es Blut haben = driftig zijn; es ging da h. her = 't ging er heet toe; (sich) h. laufen = warm loopen.
Hei'ka! = heisal toe maar! goed zool
Heiß'blut, m. = (schp.) hijschblok.
Heiß'blütig = warmbloedig, driftig. **Heiß'dampf**, m. = oververhitte stoom.
I. hei'ken, ft. (h.) (ich heiße; hieß; hieße; heiße! geheijzen) = nocmen, heeten; beteekenen, bevelen; bevelen, heeten; das heiße ich pünktlich sein = dat noem ik stipt zijn; das hieße die Sache verderben = dat zou zijn de zaak bederven; das will etw. (viel) h. = dat beteekent nog al wat; was heißt das? was soll das h.? = wat moet dat beteekenen? wie heißt das auf

Engliſch = hoe is dat, hoe zegt men dat in 't Engelsch? das heißt (d. h.) = dat is (d. i.), dat wil zeggen (d. w. z.); es heißt = men zegt, er wordt gezegd, 't bevel luidt; hier heißt es wohl mit Recht = hier mag men wel terecht zeggen; hier (da) heißt es aufgepaßt (aufpassen) = oppassen is de boodſchap; ich will ein Schelm, Hans heißen, wenn... = ik ben een schurk, een boon, als...; erieß mich bleiben = hij beval (heette, zei) mij te blijven; wer hat dich (dir) das geheißten = wie heeft u dat bevolen. II. heïßen, ſchw. (h.) = (zm.) hijschen.

heïß'erleht = vurig afgesmeekt. heïß'geliebt = vurig bemind.

heïß'hunger, m. = geuwwhonger, hevig verlangen. heïß'hungertig = uitgehongerd. heïß'lufft'maschine, w. = heete-luchtmachine.

heïß'ſporn, m. = driftkop, heethoofd. heïß'waf'ſerheizung, w. = heet-waterververwarming.

heïßer, -s, -n = jonge boom, jonge beuk, haagbeuk; heïß, w. -n = ekster; meerkol.

heïßer = helder, klaar, niet betrokken (Himmel, Luft, Better, Tag); hel, licht; vroolijk, blij(de), opgeruimd (Stimmung, Anblick, Spiel); (ir.) das wird h! = dat wordt vroolijk (wat moois)! [heï'tere], heï'terheit, w. -n = helderheid enz. vgl. heiter; (allgemeine) S. (in vergaderingen) = hilariteit! heï'tern, ſchw. (h.) = ophelderen, opvroolijken.

heïß'apparat, m. = verwarmingstoestel. heïß'bar = waar gestookt kan worden, met stookplaats. heïßen, ſchw. (h.) = verwarmen, stoken, vuur aanmaken; hieß h.: dieſes Zimmer heißt sich gut = deze kamer is makkelijk te verwarmen.

heïßer, m. -s, -n = stoker. heïß'fläße, w. = verwarmingsoppervlak. heïß'gas, f. = stookgas. heïß'kraft, w. = verhitings-, verwarmingsvermogen. heïß'körper, m. = verwarmingslichaam. heïß'loch, f. = stookgat, vuuropening.

heïß'material, f. = brandstof. heïß'mittel, f. = stook-, brand-, verwarmingsmiddel. heïß'quelle, w. = warmtebron. heïß'traum, m. = stookruimte, -plaats. heïß'rohr, f., -röhre, w. = verwarmingsbuis. heïß'stoff, m. = brandstof.

heïß'zung, w. -n = verwarming, ('t) stoken. heïß'zungsanlage, w. = (aanleg voor) verwarmingsinrichtingen. heïß'vorrichtung, w. = verwarmings-, stookinrichting, calorifere. heïß'wert, m. = warmtegevend vermogen.

heïß'tate (spr.: .tee), w. = Hekate (godin). hekatombe, w. -n = hekatombe (offer van 100 stieren, groot offer).

hektar, f. (u. m.) = hektare. hektif, w. -n = tering. hektifer, m. -s, -n = teringlijder. hektifisch = teringachtig, tering... hektographie'ren, ſchw. (h.) = hektograferen.

hektogram, f. ¹⁾; hektif, f. ¹⁾; hektif, f. ¹⁾ = hektogram; -liter; -meter.

hektor, m. = Hektor. held, m. -en, -en = held.

held'alter, f.; held'bahn, w.; held'brief, m.; held'buch, f.; held'dichter, m. = helden||tijdperk; -loopbaan; -brief (heroïde); -boek; -dichter.

held'engebicht, f.; held'geschlecht, f.; held'gestalt, w. = helden||dicht; -geslacht; -gestalte.

held'enhäft = heldhaftig. held'entähnen' = koen (als een held), stout. held'entlieb, f. = helden||lied, -zang, -dicht. held'entmäßen, f. = heldhaftig meisje. held'entmütig = heldhaftig, als een held. held'entmut, m. = heldenmoed, held-

haftigheid. held'entmütig = heldhaftig, moedig, dapper.

held'entſchar, w.; held'ent'sinn, m.; held'ent'tat, w. = helden||schaar; -geest; -daad.

held'ent'tod, m.; held'ent'tum, f. -s; held'ent'toß, f.; held'ent'tzeit, w. = helden||dood; -dorn; -volk; -tijd.

held'ent, w. -n, -nen = heldin. held'entna, w. = Helena.

held'ent'fen (f. (h.)) (bu hilft; half; hülfe; hilf! geholfen) = (einem) helpen; baten, dienen; einem bei der Arbeit h. = iemand aan zijn werk h.; ihm ist nicht zu h. = hij is niet te h.; ich kann dir nicht h. = ik kan er niets aan doen; so wahr mir Gott helfe! = zoo waar helpe mij God! ich kann mir nicht h., (aber...) = ik weet niet, (maar...); er weiß sich zu h. = hij weet zich te redden, te h.; helf Gott! = God zegen! u! hilf'ts nicht, so schadet's nicht = baat 't niet, 't schaadt ook niet. held'ent'fer, m. -s, -n = helper, hulp, ondersteuner; (schw.) hulpprediker. held'ent'ferseifer, m. = handlanger, heler, medeplichtige.

I. held'ent'ge, w. -n, held'ent'gen, m. -s, -n = (scheeps)helling. II. held'ent'ge, m. -n, -n, held'ent'gen, m. -s, -n = (hbd.) (heilige)beeld.

held'ent'gol'land, f.; held'ent'länder, m. -s, -n = Helgo||land; -lander.

held'ent'gulus, f. -n, -nen = helianthus, zonnebloem.

held'ent'ikon, m. = Helikon, berg der muzen.

held'ent'graphie, w. -n = heliografie. held'ent'graphie'vüre, w. = helio-, fotogravure, koperlichtdruk.

held'ent'liometer, f. u. m. = heliometer. held'ent'lios, m. = Helios, zonnegod. held'ent'liostov, f. -e, -en = helioskoop, zonnekijker. held'ent'liostat, m. -n, -nen = heliostaat. held'ent'liotrop, f. -e, -en = heliotroop, zonnewende; zonnepiegel; (delfstof) katteoog. held'ent'liozentrisch = heliocentrisch (met de zon tot middelpunt).

held = helder, hel, licht, schitterend, klaar, levendig; h. es Gelächter = schaterend gelach; h. auflachen = schaterlachen; es ist schon h. er Tag = klaar dag; am h. en lichten Tage = op klaarlichten dag; (es wird) licht; h. er Wahnsinn = klinkklare onzin; die h. en Tränen = tranen met tuiten, dikke tranen; h. e Freude = levendige vreugde, groot vermaak; h. sehen = helderziende zijn; vgl. Saufe, Ropf e. a.

held'ent'auf = helder, luid. held'ent'äugig = met heldere oogen, klaaroogig, scherpziend.

held'ent'blau; held'ent'braun = licht||blauw; -bruin.

held'ent'denkend = helderdenkend. held'ent'dunkel, f. = licht-en-schaduw, licht-en-bruin, clair-obscur.

held'ent'le, w. -n = helderheid, licht, glans.

held'ent'lebar'be, w. -n, -nen = hellebaard. held'ent'lebardier, m. -s, -n = hellebaardier.

held'ent'legat, f. = (schp.) hel, bergplaats (onder in 't schip).

held'ent'ten, ſchw. (h.) = hel(der)maken, verhelderen.

held'ent'te, m. -n, -nen = Helleen, Griek. held'ent'tenisch = Helleensch, Grieksch. held'ent'tenis'mus, m. -n, -nen = Hellenisme. held'ent'tenist, m. -en, -nen = Hellenist.

held'ent'ter, m. -s, -n = penning, halve cent; er hat feinen roten (gebogenen) S. = geen rooien duit; auf, bei S. und Pfennig, bis auf den letzten S. bezahlen = tot den laatsten halven cent betalen.

held'ent'terlicht': am h. en Tage = op klaarlichten dag.

held'ent'terpont, m. -e, -en = Hellespont.

held'ent'tarbig = licht-, heldkleurig. held'ent'tuch's, m. =

¹⁾ u. m.

bleekvos. **hellglänzend** = helderschitterend. **hellgrau**, *grün = lichtgrijs, -groen. **hellhörig** = goed, scherp hoorend; gehoorig; h..e **Stille** = hoorbare stilte.

[**hellig** = mat, moe(de).]

helligheit, w. — = helderheid, glans, licht. **hellig**, m. —s, —e, **h.**, w. —, —en = (scheeps)-helling.

hell(l)uchtend = helder schitterend, h. schijnend. **hell(l)icht** = klaarlicht. **hellrot** = licht-, helderrood. **hellsehend** = helderziend. **hellseher**, m. = helderziende. **hellstichtig** = scherpsziend. **hellstichtigheid**, w. — = helder-, scherpsziendheid. **hellung**, w. — = verheldering, glans; ook = **Helling**.

hellweg, m. = Hell-, Doodeweg (*landstreek in Westfalen*).

hellweiß = helderwit.

helm, m. —(e)s, —e = helm (*hoofddeksel, van een destilleerkolf, van 't roer*); kap; koepel (*van kerktoren*); dom; (*gwst.*) steel (*v. bijl, hamer e. d.*); (*ook afk. van*) Wilhelm = Wim. **helmbinde**, w. = helmband. **helmbusch**, m. = helmpluim. **helm'dach**, f. = koepeldak. **helm'feder**, w. = veer op den helm. **helm'förmig** = helmvormig. **helm'gewölbe**, f. = koepelgewelf. **helm'gitter**, f. = vizier. **helm'holz**, f. = helmstok, -hout, roerstok.

helmin'the, w. —, —n = ingewandsworm.

helm'traut, f. = glidkruid, blauwe godsgenade.

helm'schmud, m. = helmversiersel. **helm'stange**, w. (*op den Donau*) = *stod, m. = helm-, roerstok. **helm'sturz**, m. = vizier.

helwi'fe, w. = Heloise.

helw'te, m. —n, —n = Heloot.

helve'tien (*t = ts*), f. = Helvetië. **helve'tier**, m. —s, — = Helvetiër. **halve'tisch** (*t = t*) = Helvetisch, Zwitsersch.

hemd, f. —(e)s, —en = hemd; einen bis aufs **H.** ausziehen = iem. naakt uitschudden; das **H.** ist (*liegt*) mir näher als der Rod = 't hemd is (mi) nader dan de rok; *vgl. hären.* **hemd'ärmel**, m. = hemdsmouw; in **H.** .n. = **hemd'ärmelig** = in 't overhemd, in hemdsmouwen; gemeenzaam, onbeschaafd. **hem'de**, f. —s, —n = **Hemd**. **hem'dentragen**, m. = hemdskraag. **hem'dentraufe**, w. = hemdsplooisel, jabot. **hem'dennaz**, m. = klein kind in 't hemdje. **hem'dennadel**, w. = borstspeld. **hemd'hoje** w. = hemdbroek, combinaison, hansop. **hemd's'ärmel** *ufw* zie **Hemd'ärmel** *ufw*.

hemiglob, m. —en, —en = halve bol. **hemih'te're**, m. —n —n = halfschildvleugelige.

hemih'hä're, w. —, —n = halve bol, halfmond. **hemih'th(tum)**, f. —s, . . . dien = halfvers.

hem'me, w. —, —n = (wagen)rem. **hem'men**, *schw.* (h.) = remmen; tegenhouden, stuiten, belemmeren, hinderen; stremmen; schorsen; inhouden, matigen, tegenwerken; *hem'mend* = hinderlijk. **hemm'gabel**, m. = remgaffel, vork. **hemm'tette**, w. = remketting. **hemm'nis**, f. —jes, —je = beletsel, hindernis. **hemm'schuh**, m. = rem(toestel), remschoen; hindernis; einen **H.** anlegen = een rem aanzetten, hinderen, tegenhouden, -werken. **hem'mung**, w. —, —en = remming, vertraging; belemmering, stremming, storing, verhindering; rem, échapement (*wurw.*).

hem'diady's, f. — = hendiady's (*stijlfiguur: 't noemen van één begrip door twee woorden*). **hengst**, m. —(e)s, —e = hengst. **hengst'füllen**, f. = hengstveulen.

hengel, m. —s, — = hengel, oor, handvat.

hengelglas, f. = glas met een oor. **hengelkorb**, m. = hengselmand. **hengel'n**, *schw.* (h.) = een hengel, een oor maken aan. **hengeltopf**, m. = pot met hengel, met ooren; **hengeltopfchen**, f. = (*ook*) potje met 2 ooren (*iem. met de handen in de zij of in de zakken*).

hengel'n, *schw.* (h.) = (op)hangen. **hengel'nswert**, = waard om opgehangen te worden. **hengel'n**, m. —s, — = beul; duivel, drommel; zum **H.**! = wat drommel baß dich der **H.**! = de duivel haal jel ich habe den **H.** davon = ik geef er den brui van; *vgl. fragen*.

hengel'n(s)beil, f.; *bloß, m. = beuls|bijl; -blok.

hengel'n(s)mahl(zeit), f. (w.) = galge-, afscheidemaal. **hengel'n**(s)mähig = als een beul, wreed(aardig), beuls..., heule...; verduiveld. **hengel'n**swert, f.; *shand, w.; *stnecht, m. = beuls|zwaard; -hand; -knecht.

hengel'na, w. — = henna (*een plant*).

hengel'ne, w. —, —n = hen, kip; eine **H.** mit Sporen = een kat van een vrouw.

hengel'negatt, f. —(e)s, —en u. —s = hennegat (*gat voor de roerpen*).

hengel'negau, f. = Henegauwen.

hengel'riete, w. = Henriette.

hengel'rique'tre (spr.: *ärikatre*), m. —s, —(s) = Henri-quatre(baard).

hengel'st'os, **hengel'st'(us)**, m. = Hefaistos (*god van 't vuur*).

hep'pe, w. —, —n = (*gwst.*) geit.

hepp'hepp! = hephepl joodl smou!

heptachord' (spr. . .kord), m. —(e)s, —e = groote septime; (zevensnarige) lier.

heptac'der, f. —s, — = zeventvlak.

her = hierheen, hier; vandaan; nur **h.** damit! = geef (spreek) maar op! voor den dag er meel von da **h.** = van dien kant; von oben **h.** = van boven (hierheen); um mich **h.** = om mij heen; hin und **h.** = heen en weer; wo ist, kommt er **h.**? = waar is, komt hij vandaan? hinter einem **h.** sein = iem. achternazitten, vervolgen; hinter etw. **h.** sein = druk met iets aan 't werk, bezig zijn; über einen **h.** sein = iem. overvallen, zich op iem. werpen; über etw. **h.** sein = zich met iets bezighouden; von alters **h.**, von jeher = van oudsher; es ist schon lange, ein Jahr **h.** = 't is al lang, een jaar geleden.

he'ra, w. = Hera, Juno.

herab = naar beneden, neer, omlaag; den Sitom **h.** = stroomaf.

herab'bemühen, *schw.* (h.) eimen = iem. naar beneden laten komen; sich **h.** = (de moeite doen naar) beneden (te) komen. **herab'bliden**, *schw.* (h.) = neerzien, naar beneden zien. **herab'brüden**, *schw.* (h.) = neer, naar beneden drukken; (die Preife) omlaag doen gaan. **herab'finden**, f. (h.) = den weg (naar beneden) vinden.

herab'flehen, *schw.* (h.) = afsmeken. **herab'geh(e)n**, uutr. (f.) = naar beneden gaan (loopen); dalen, afhellen; (*van prijzen*) dalen.

herab'haspeln, *schw.* (h.) = (*een gedicht e. d.*) afdraaien. **herab'kollern**, *schw.* (f.) = naar beneden komen rollen, tuimelen. **herab'kommen**, f. (f.) = naar beneden komen, neerkomen; aan lager wal komen, vervallen, verlopen. **herab'lassen**, f. (h.) = neer-, naar beneden laten, (Borhänge) laten zakken; (etw. vom Preife) laten vallen; sich **h.** zu einem = tot iem. af-, neerdalen; dazu läßt er sich nicht herab = daartoe verlaagt hij zich niet; sich **h.** etw. zu tun = zich verwaardigen tot iets. **herab'lassend** = minzaam, vriendelijk, gemeenzaam; uit de

hoogte. **Herablassung**, w. — = neerlating, vermindering; minzaamheid, gemeenzaamheid. **herab leeren**, *schw.* (h.) = opdreunen. **herab mindern**, *schw.* (h.) = verminderen, verlagen. **herab schaffen**, *schw.* (h.) = naar beneden brengen, bezorgen. **herab schicken**, *ft.* (h.) = neer- afschieten; (van boven) naar beneden schieten; **h.**, (f.) = snel neerdalen, naar beneden, neer- schieten. **herab sehen**, *ft.* (h.) = neerzien; *auf einen h.* = (met minachting) op iem. neerzien. **herab setzen**, *schw.* (h.) = neer-, afzetten; *einen h.* = iem. in diskrediet brengen, in rang ver- lagen, degradeeren; (die Löhne, die Preise) ver- minderen, doen dalen, verlagen; *weiter h.* = lager prijzen; *zu stark herabgesetzten Preisen* = tegen veel verminderde prijzen; *sich h.* = zich verlagen. **Herabsetzung**, w. — = af-, neer- zetting; verlagings, degradeering; verkleining; minachting; vermindering, verlagings. **herab stufen**, *ft.* (f.) = dalen, zakken. **herab steigen**, *ft.* (f.) = afstijgen, afdalen, naar beneden komen. **herab stimmen**, *schw.* (h.) = (ein Instrument) lager stemmen; *seine Ansprüche h.* = minder eischen, lagere eischen stellen; **h.** = (verder) matigen, verminderen; *terneerslaan*, *neer- slachtig; maken*; *een toontje lager doen spreken*. **herab würdigen**, *schw.* (h.) = verlagen, vernederen, in minachting, in diskrediet brengen. **herab ziehen**, *ft.* (h.) = neerhalen, -trekken, laten zakken; *einen h.* = iem. naar beneden halen, verlagen, vernederen, in minachting brengen; **h.** (f.) = naar beneden gaan, trekken. **Herakles**, m. = Herakles, Herkules. **Herakli de**, m. —n, —n = Heraklide (*nakomeling v. Herakles*). **Heraklit**, m. = Heraklitus (*de pessimist*). **Heraklit**, w. — = heraldiek, wapenkunde. **Heraklifer**, m. —s, — = heraldikus. **heraldisch** = heraldisch. **heran** = hierheen, naar dezen kant, aan, nader; *nur h!* = kom maar hier! **heran bilden**, *schw.* (h.) = vormen, ontwikkelen, opvoeden, -leiden. **heran blühen**, *schw.* (f.) = opbloeien, -groeien, zich ontwikkelen. **heran geh(en)**, *unr.* (f.) = naderen; *an einen h.* = naar iem. toegaan, iem. naderen; *bei einem h.* = bij iem. aanloopen. **(he)ran halten sich** = *sich d a zu h a l t e n*. **heran kommen**, *ft.* (f.) = aan-, naderkomen, naderen; *komm heran!* = kom maar op! **heran loden**, *schw.* (h.) = (aan)lokken. **heran machen sich**, *schw.* (h.) = an einen = iem. naderen, op iem. toe- gaan, iem. 't hof gaan maken; *sich an etw. h.* = met (aan) iets beginnen. **heran nahen**, *schw.* (f.) = naderen, naden, dreigen (von Gefahren). **heran reifen**, *schw.* (f.) = rijpen, rijp worden, zich ontwikkelen. **heran rüden**, *schw.* (f.) = aanrukken; *dichterbij schuiven*, *komen*, *schik- ken*; **h.** (h.) = aanschuiven, dichterbij schui- ven, zetten. **heran schaffen**, *schw.* (h.) = aanbrengen, -voeren. **heran sprenge(n)**, *schw.* (f.) = (komen) aangeloppeeren. **heran treten**, *ft.* (f.) *an (Hff.)* = naderen, nadertreden, toe- stappen op; *etw. tritt an einen heran* = iets gewordt, iets komt voor, nadert iem. **heran wachsen**, *ft.* (f.) = opgroeien, zich ontwikkelen, groot worden, toenemen; *zum Mann h.* = tot een man opgroeien; *bas h. de Geschlecht* = 't opkomende geslacht. **heran wagen sich**, *schw.* (h.) = zich wagen aan, ('t) aandurven; *er bij durven*. **heran ziehen**, *ft.* (h.) = aantrekken, -halen, -voeren; *einen zu etw. h.* = (*zeer alg.*) iem. iets laten verrichten, iets opdragen, tot iets verplichten, aan iets doen deelnemen:

zur Gewerbesteuer h. = in de bedrijfsbelasting aanslaan; *zum Kriegsbiens h.* = oproepen; *zur Überarbeit h.* = overwerk laten verrichten; **h.**, (f.) = naderen. **heran züchten**, *schw.* (h.) = aankweken, -fokken.

He'rauch zie Heiderauch.

herauf = (naar) boven, op(waarts), omhoog; *von unten h.* = van onder op; *nur h!* = kom maar boven! al hooger! *von dort h.* = van daar, van dien kant. **herauf beschwören**, *schw.* (h.) = bezweren, oproepen. **herauf bringen**, *unr.* (h.) = (naar) boven brengen; *boven-, op-, omhoog- krijgen*. **herauf finden (sich)**, *ft.* (h.) = den weg naar boven vinden. **herauf fuhrwerfen**, *schw.* (h.) = naar boven rijden, trekken, brengen. **herauf kommen**, *ft.* (f.) = naar boven komen; *opkomen*; *hooger-opkomen*. **herauf kunit**, w. = opkomst, ('t) opkomen. **herauf puffen**, *schw.* (h.) = (eine Bäre) opdrijven. **herauf rüden**, *schw.* (h.) = naar boven, omhooghalen, trekken, rukken, dichterbij halen, schikken; **h.**, (f.) = (in rang) vooruitkomen, -gaan. **herauf schrau- ben**, *schw.* (h.) = opschroeven, (prijzen) op- drijven. **herauf setzung**, w. = verhooging (*van tarieven e. d.*). **herauf ziehen**, *ft.* (h.) = op-, omhoogtrekken, op-, omhooghalen; (*zu sich*) opheffen; **h.**, (f.) = opkomen, (vom Gemitter, Sturm) komen opzetten.

heraus = (naar, buiten, (er) uit; *von innen h.* = van binnen uit; *nach vorn h.* = naar voren, op (aan) den voorkant; *da h.* = hierheen; *zum Hause h!* = er uit! de deur uit! 't huis uit! *grave h.* = ronduit; **h.** mit der Sprache! = spreek op! laat hooren, wat je op je hart hebt! (*nur h.* damit! = voor den dag er meel das Buch ist noch nicht h. = nog niet uit(gekomen). **heraus arbeiten**, *schw.* (h.) = naar buiten, er uit werken; *sich h.* = zich er uit werken, zich er uit redden. **heraus befehen**, *ft.* (h.) = uit- bijten; *den Feinen h.* = den fijnen man spelen; *sich h.* = zich er uit redden. **heraus belommen**, *ft.* (h.) = naar buiten, er uit krijgen; (noch Gelb) terugkrijgen; (ein Geheimnis) ontdekken; (ein Rätsel) raden; *etw. h.* = (ook) klaarspelen. **heraus bemühen sich**, *schw.* (h.) = naar buiten komen. **heraus bilden**, *schw.* (h.) = ontwik- kelen, vormen. **heraus brechen**, *ft.* (h.) = uit- breken -trekken; *braken*; **h.**, (f.) = uitbreken. **heraus bringen**, *unr.* (h.) = (naar) buiten, er uit brengen; *er uit krijgen*; *ontdekken*, *raden*; *eindelijk begrijpen*; *er konnte kein Wort h.* = geen woord uitbrengen, er geen woord uitkrij- gen. **heraus brechen**, *schw.* (h.) = (er) uitdraai- en; *ook* = *herausfehren* i. **heraus fahren**, *ft.* (h.) = naar buiten rijden, varen (*d. w. z. naar buiten brengen*); **h.**, (f.) = uit-, naar buiten rijden, varen; *naar buiten, er uit vliegen*, *schieten*; *es fuhr mir so heraus* = 't kwam er zoo plotseling uit, 't ontschoot me zoo opeens; *mit etw. h.* = mit etw. *herausplagen*. **heraus finden**, *ft.* (h.) = uit velen vinden, herkennen, ontdekken; (*sich*) **h.** = elkander vinden, her- kennen, ontdekken; *uit den doolhof geraken* (*ook fig.*). **heraus forderer**, m. —s, — = uit- dager. **heraus fordern**, *schw.* (h.) = uitdagen, -tarten, aanzetten, hitsen; *terugvorderen*, -eischen (*'t teveel betaalde e. d.*). **heraus forbe- rung**, w. = uitdaging. **heraus fühlen**, *schw.* (h.) = voelen, als van zelf merken. **heraus füttern**, *schw.* (h.) = doorvoeden, dikker maken, vet- mesten. **heraus gabe**, w. = teruggave, resti- tutie; *uitgave* (*van een boek dv.*). **heraus geben**, *ft.* (h.) = naar buiten geven, aangeven (*door een*

raam bijv.); terug-, op-, afgeven; teruggeven, -betalen; (een boek e. d.) uit-, in 't licht geven; er fonte mir nicht h. = (ook) hij kon me niet antwoorden. **heraus'geber**, m. = uitgever. **heraus'geh(e)n**, unr. (f.) = uit-, naar buiten gaan; (von Siedern) er uit gaan; mit der Sprache h. = ronduit, vrijuit spreken. **heraus'haben**, unr. (h.) = er uit hebben; ich hab's heraus = ik ben er (achter), ik heb 't gevonden. **heraus'heben**, ft. (h.) = (er)uitlichten, beuren, helpen. **heraus'holen**, fchw. (h.) = (er) uithalen. **heraus'legen**, fchw. (h.) = (einen) er uit kegelen, gooien; vgl. auslegen. **heraus'lehren**, fchw. (h.) = 1. naar buiten vegen; 2. (den Schelm usw.) laten zien, (zich) toonen (als). **heraus'kernen**, fchw. (h.) = de pit, kern er uit halen; (fig.) muggezihterig uitpluizen, bedenken. **heraus'klatschen**, fchw. (h.) = (door applaus) terugroepen (op 't tooneel). **heraus'klauben**, -**klügeln**, -**knäueln**, -**knobeln**, fchw. (h.) zie herausfarnen (fig.). **heraus'klopfen**, fchw. (h.) = uit-, er uit-, naar buiten kloppen. **heraus'kommen**, ft. (f.) = er uit, naar buiten komen; uitkomen: verschijnen, bekend worden; dabei kommt nichts heraus = dat leidt tot niets, helpt niets, loopt op niets uit; was kommt ihm dabei heraus? = wat heeft hij daaraan? wat wint hij daarmee? das kommt auf eins (ook: aufs Gleiche) heraus = dat komt op 'tzelfde neer; sie kam mehr auf den Vater heraus = zij had meer van haar vader. **heraus'langen**, fchw. (h.) = toesteken, naar buiten steken. **heraus'läuten**, fchw. (h.) = opbellen, uit 't bed bellen. **heraus'lesen**, ft. (h.) = uitlezen, -zoeken; er uit lezen, er uit opmaken. **heraus'lügen sich**, ft. (h.) = zich er uit liegen. **heraus'machen**, fchw. (h.) = er uit doen, er uit krijgen; sich h. = uit-, naar buiten gaan, vertrekken; vooruitgaan, flink worden; zich er uit werken. **heraus'mustern sich**, fchw. (h.) = vooruitkomen; opknappen. **heraus'nehmen**, ft. (h.) = er uit nemen; sich etw. h. = zich iets aanmatigen; (sich Freiheit) veroorloven. **heraus'plagen**, fchw. (h.) = uitbarsten, (er) uitflappen; mit etw. h. = iets (er) uitflappen. **heraus'pochen**, fchw. (h.) = uit-, naar buiten kloppen; (een akteur) met applaus terugroepen; trappend uitjowen. **heraus'poltern**, fchw. (f.) = luidruchtig, met geraas en lawaai er uit vallen, naar buiten komen; mit etw. h. = iets er uitflappen; h. (h.) = er uit smijten, er uit bulderen. **heraus'pugen**, fchw. (h.) = optoaien, -pronken, -smukken, -dirken. **heraus'ragen**, fchw. (h.) = (voor)uitsteken. **heraus'reden**, fchw. (h.) frei = vrijuit spreken; sich h. = zich er uit praten. **heraus'reißen**, ft. (h.) = uittrekken, -rukken, -scheuren; uit de verlegenheid helpen, redden; sich h. = zich er uit redden. **heraus'rücken**, fchw. (h.) = naar buiten, te voorschijn halen; (Geld) voor den dag halen, dokken, over de brug komen; mit der Sprache h. = spreken, voor den dag komen met iets; er rüdt nicht aus seinem Phlegma heraus = hij komt niet uit zijn plooï. **heraus'rufen**, ft. (h.) = naar buiten roepen; (einen Schauspieler) terugroepen (op 't tooneel). **heraus'rutschen**, fchw. (f.) = er uit glijden, er uit schuiven. **heraus'sagen**, fchw. (h.) = etw. frei, gerade h. = iets gerust, ronduit zeggen. **heraus'schaffen**, fchw. (h.) = naar buiten brengen, bezorgen; weg-, uitmaken. **heraus'scheren sich**, fchw. (h.) = zich wegscheren, zich -pakken. **heraus'schinden**, ft. (h.): Geld h. = er geld uit slaan. **heraus'schlagen**, ft. (h.) = uitslaan; uitdrijven, verjagen;

naar buiten slaan; (einen Gewinn) er uit slaan, er uit halen. **heraus'sehen sich**, fchw. (h.) = vurig er uit verlangen. **heraus'sieh(e)n**, unr. (h.) = uitsteken, vooruitspringen. **heraus'siehlen**, ft. (h.) = er uit stelen; sich h. = ontsnappen, wegsluipen. **heraus'stellen**, fchw. (h.) = buiten plaatsen, zetten; ten toon stellen; sich h.: es stellt sich heraus daß... = 't blijkt dat...; er stellte sich als einen Spion heraus = hij bleek een spion te zijn. **heraus'streden**, fchw. (h.) = uitsteken (die Junge a. B.). **heraus'streichen**, ft. (h.) = uit-, wegstrijken; ophemeln, in de hoogte steken. **heraus'stürzen**, fchw. (h.) = naar buiten, er uit werpen, storten; h., (f.) = naar buiten, er uit stormen, vliegen, storten, vallen. **heraus'waschen**, ft. (f.) = uit (iets) opgroeien, uitkomen, ontspruiten; aus seinen Neben h. = uit de kleeren groeien; vgl. Hals. **heraus'werfen**, ft. (h.) = er uit werpen. **heraus'wideln** = auswideln. **heraus'wimmeln**, fchw. (h.) = (er) uitbojournen. **heraus'winden**, ft. (h.) (sich) = (zich) er uit draaien; er uit helpen, redden, (zich) los-, er uit werken. **heraus'woelfen**, unr. (h.) = er uit, naar buiten willen; nicht mit der Sprache h. = zich niet willen uitlaten, niets willen zeggen, er omheen draaien. **heraus'würgen**, fchw. (h.) = met moeite en geweld uitbrengen. **heraus'zahlen**, fchw. (h.) = terugbetalen. **heraus'ziehen**, ft. (h.) = uittrekken, er uit, naar buiten halen, trekken; uit de verlegenheid helpen, redden; (die Feuer) uithalen; h., (f.) = er uit trekken, verhuizen. **herb** = zuur, wrang, bitter, hard, rauw, scherp. **herbarium**, f. —s, ...rien = herbarium. **her'be**, w. — zie Herbheit. **herbei'** = hier(heen), er heen, er bij, aan, toe. **herbei'führen**, fchw. (h.) = aanvoeren, tot stand, teweegbrengen, aanleiding geven tot, veroorzaken, ten gevolge hebben. **herbei'lassen**, ft. (h.) = toe-, er bij laten; sich h. = zich laten vinden, zich verwaardigen; dazu lasse ich mich nicht herbei = (ook) daar kom (treed) ik niet in. **herbei'machen sich**, fchw. (h.) = naderen, er naar toe gaan. **herbei'schaffen**, fchw. (h.) = aanbrengen, bezorgen, verschaffen. **herbei'stürzen**, fchw. (f.) = toe-, aansnellen, toeschieten. **herbei'tragen**, ft. (h.) = aandragen, -brengen. **herbei'winten**, fchw. (h.) = naar zich toe wenken. **herbei'wünschen**, fchw. (h.) = (er) verlangend uitzien naar iets, er naar verlangen. **herbei'ziehen**, ft. (h.) = naar zich toe trekken, aantrekken; h., (f.) = naderen, aankomen, komen opzetten. **her'bekommen**, ft. (h.) = (hier) krijgen; (wo soll ich es) vandaan krijgen? **her'bemühen**, fchw. (h.) = (hierheen) laten komen; sich h. = (hierheen) komen. **her'berge**, w. —, —n = herberg, onderkomen, logement. **her'bergen**, fchw. (h.) = verblijf houden, logeeren; herbergen, huisvesten. **her'bergsmutter**, w., -vater, m. = (in gildeherberg) waard(in); (nu ook) kostvrouw, -baas. **her'bestellen**, fchw. (h.) = oproepen, ontbieden. **her'beten**, fchw. (h.) = opbidden, (een gebed) van begin tot eind opzeggen, opdreunen. **Herb'heit**, **her'bigkeit**, w. —, —en = zuurheid enz. vgl. herb. **her'bitten**, ft. (h.) = (hierheen) verzoeken, ontbieden. **her'bringen**, unr. (h.) = (hierheen) brengen; vgl. hergebracht. **Herbst**, m. —es, —e = herfst; (gwst.) wijn-oogst.

Herbst | **abend**, m.; **-arbeit**, w.; **-blume**, w. = herfst|avond; -werk (-arbeid); -bloem.
herb | **steln**, [schw. (h.) = herfstachtig worden.
herb | **stien**, [schw. (h.) = (wijn)ooft houden; es herbstet = 't wordt herfst. **Herbst** | **ferien**, Pl. = herfstvakantie. **herbst** | **lich** = herfstachtig; herfst... **Herbst** | **ling**, m. —s, —e = herfst-, najaarsvrucht, late vrucht, nakomer, champignon. **Herbst** | **luft**, w. = herfstlucht. **herbst** | **mähig** = herfstachtig.
Herbst | **messe**, w.; **nachtgleiche**, w. = herfst|jaarmarkt (najaarsbeurs); -nachtevening.
Herbst | **punft**, m.; **saat**, w.; **zeitlose**, w. = herfst|punt; -zaaisel (-koren); -tijloos.
her | **buchstabieren**, [schw. (h.) = geheel (af)spellen.
Herb, m. —(e)s, —e = haard (ook fig.), stookplaats; te-huis; brandpunt; nest, roest (eines Raubvogels); vormbodem (Gießerel); vinkbaan; eigner $\mathfrak{H}$. ist Golbes wert = eigen haard is goud waard; einen $\mathfrak{H}$. gründen, vgl. Hausstard; er hat weder Haus noch $\mathfrak{H}$. = heeft geen onderkomen. **Herb** | **asche**, w. = haardasch.
Herb | **blech**, f. = haardplaat. **Herb** | **buch**, f. = veestamboek.
Her | **de**, w. —, —n = kudde, troep, schaar. **her** | **denreich** = rijk in kudden. **Her** | **dentier**, f. = kuddedier. **her** | **denweife** = bij, in kudden.
Herb | **find**, m. = lokvink. **Herb** | **geld**, f. **steuer**, w. = haardgeld, -belasting. **Herb** | **platte**, w. = haardplaat.
Her | **e** (spr.: heere), w. = Hera, Juno.
hereditär = hereditair, erfelijk. **Heredität**, w. — = hereditieit, erfelijkheid.
her | **eifen**, [schw. (f.) = aan, toesnellen.
herein = naar binnen, binnen; h! = binnen!
herein | **bemühen**, [schw. (h.) = naar binnen laten komen; **ich** h. = naar binnen komen.
herein | **brengen**, ft. (f.) = invallen, binnendringen; aanbreken, inv.; h. über (Aff.) = overvallen, treffen. **herein** | **fallen**, ft. (f.) = (er) in vallen; er in, in de val loopen; mit etw. h. = bedrogen uitkomen met iets. **herein** | **legen**, [schw. (h.) = er in leggen; (fig.) een koopje leveren, er in laten loopen. **herein** | **schmeien**, [schw. (h.) = naar binnen sneeuwen; h., (f.) = onverwachts verschijnen, uit de lucht komen vallen, komen aanwaaien. **herein** | **stehlen**, ft. (h.) = steelsgewijze naar binnen brengen; **ich** h. = (naar) binnen sluipen. **herein** | **ziehen**, ft. (h.) = (naar) binnen trekken, sleepen; h., (f.) = naar binnen trekken, gaan; naar de stad trekken.
her | **erzählen**, [schw. (h.) = van begin tot eind vertellen, opvertellen. **her** | **fahren**, ft. (f.) = (daar)heen varen, rijden; (varende, rijdende) aankomen; über einen h. = zich op iem. werpen, iem. overvallen, iem. toesnauwen; mit Borwürfen, Schimpfreden über einen h. = iem. met verwijten, scheldwoorden overladen; h. (h.) = (hierheen) brengen (in wagen, per schip). **her** | **fahrt**, w. = terugrit, -reis; rit enz. hierheen. **her** | **fallen**, ft. (f.) über einen = iem. overvallen, op iem. aanvallen; iem. uitmaken voor al wat leelijk is. **her** | **finden** (ich), ft. (h.) = zijn weg (hierheen) vinden. **Her** | **gabe**, w. = overgave, ('t) opgeven; verstreking. **Her** | **gang**, m. = nadering, komst; (ver)loop, gang, toedracht. **her** | **geben**, ft. (h.) = geven, verstreken; aan-, op-, overgeven; **ich** zu etw. h. = zich tot iets leenen, zich voor iets laten vinden; (dazu müßte ich meinen Namen nicht) willen leenen; dieje Seife gibt wenig her = geeft weinig af. **her** | **gebracht** = traditioneel, gewoon, van ouds in

gebruik zijnde, (over)oud. **her** | **gebracht** | **terma** | **fen** = naar oude gewoonte, oudergewoonte.
her | **geh** (en), unr. (f.) = komen, naderen, loopen; (hinter, vor, neben einem) aanloopen; (so od. so) toegaan, gebeuren; wie ist das hergegangen? = hoe is dat (toe)gegaan? hoe heeft de zaak zich toegedragen? es geht da hoch (lustig) her = 't gaat daar voornaam, rijk (vroomlijk) toe; es geht scharf her = 't gaat er heet toe; über (Aff.) h. = met iets aan 't werk gaan, iets aanpakken, iets aanspreken (fig.); jeht geht's über dich her = nu hebben ze 't over jou, moet jij 't ontgelden, krijg jij je beurt.
her | **gehören**, [schw. (h.) = (thuis) behooren, op zijn plaats zijn. **her** | **gelaufen** = hierheen gekomen, geloopt; h. es Bad = lui die op een stroovisch zijn komen aandrijven, vagebonden, (vreemde) zwervelingen. **her** | **halten**, ft. (h.) = (die Hand, den Hut) ophouden, toesteken; er muß immer h. = hij moet 't altijd ontgelden, 't gelag betalen; mein Beutel hat h. müßen = ik heb moeten bloeden, (op)dokken. **her** | **holen**, [schw. (h.) = hier(heen) halen, (weg-, vandaan) halen. **her** | **hören**, [schw. (h.) = (toe)luisteren, toehooren.
Her | **ring**, m. —(e)s, —e = haring; wir saßen (eingeputzt) wie die $\mathfrak{H}$. e = (ingepakt) als haring(en) in de ton; geräucherter $\mathfrak{H}$. = gerookte bokking; überpannter, wahnsinniger $\mathfrak{H}$. = (scherts.) halve gare.
Her | **ring** | **büße**, w.; **fang**, m.; **milch**, w. = haring|buis; -vangst; -hom.
Her | **kommen**, ft. (f.) = hier(heen) komen, aankomen; (ergens) vandaan komen, af-, herkomstig zijn; voortspruiten. **Her** | **kommen**, f. —s = afkomst, afstamming, oorsprong; gewoonte, gebruik.
her | **kömmlich** = gebruikelijk; gewoon, traditioneel; das h. e Recht = 't gewoonterecht.
her | **können**, unr. (h.) = kunnen naderkomen, er bij kunnen. **her** | **krüchen**, ft. (f.) = hierheen kruipen. **her** | **krüchen**, [schw. (h.) = -betoemen.
Her | **kules**, m. = Herkules; $\mathfrak{H}$. am Scheitbewege = H. aan den kruisweg. **her** | **kulis** = Herkulisch.
Her | **kunft**, w. — = (aan)komst, nadering; af-, herkomst; afstamming, geboorte, oorsprong, familie; **Her** | **künfte**, Pl. = goederen, waren (met 't oog op 't land van oorsprong, bije. südafrikanische $\mathfrak{H}$). **her** | **lassen**, [schw. (h.) = stamelen, af-, opstotteren. **her** | **langen**, [schw. (h.) = aanreiken, -geven; er kann nicht h. = han hier niet bij. **her** | **lassen**, ft. (h.) = hier(heen) laten. **her** | **laufen**, ft. (f.) = toesnellen, komen aanloopen; vgl. hergelaufen. **her** | **leien**, [schw. (h.) = op-, afdreunen, afdraaien. **her** | **leihen** | **ich** = | ich hergeben. **her** | **leiten**, [schw. (h.) = hierheen leiden, h. brengen; afleiden. **her** | **lesen**, ft. (h.) = een(tonig) op-, af-, voorlezen, opdreunen.
Her | **ling**, m. —s, —e = onrijpe druif.
Her | **lige**, w. —, —n = kornoelje.
her | **locken**, [schw. (h.) = hierheen lokken aanlokken. **her** | **machen** | **ich**, [schw. (h.) = hierheen gaan, zich hierheen begeven; | ich über (Aff.) h. = op iets aanvallen.
Hermandad (spr. . . daat), w. = Hermandad, politie.
Hermaprobit, m. —en, —en = hermafrodiet, tweeslachtige.
Her | **marsch**, m. = marsch hierheen.
Her | **me**, w. —, —n = herme, Hermeszuil.
Hermelin, f. (als „bont" m.), —s, —e = hermelijn. **Hermelin** | **mantel**, m. = hermelijnen

mantel. **Hermelinpelz**, m. = hermelijnsbont.
Hermeneu'tik, w. — = hermeneutika, uitlegkust.
Her'menſäule, w. = Hermeszuil. **Her'mes**, m. = Hermes, Merkurius.
herme'tiſch, = hermetiſch, luchtdicht.
Hermin'e, w. = Hermien, Hermine.
her'murmeln, ſchw. (h.) = (af)mompelen. **her'müſſen**, unr. (h.) = hierheen moeten.
her'nach, = toen, daarna, vervolgens, later.
her'nehmen, ft. (h.) = vandaan, wegnemen, vandaan krijgen, weghalen, ontleenen; einen h. = iem. onderhanden nemen, de les lezen; wo all das Geld h.? = waar krijgt men al dat geld vandaan? woß. und nicht ſtehen? = hoe komt men er op een eerlijke manier aan? **her'nennen**, unr. (h.) = opnoemen.
hernie'der = naar beneden, ne(d)er.
her'nötigen, ſchw. (h.) = (hierheen) uitnoodigen, noodzaken (hierheen) te komen.
Herodian, m. = Herodianus.
Herodot', m. = Herodotus.
hero'nalter, f., zeit, w. = heldeneeuw, -tijd(perk). **heroi'de**, w. —, —n = herofde, heldenbrief (een dichtsoort). **hero'iß** = herolſch, heldhaftig. **heroi's muß**, m. = herolisme, heldenmoed.
he'rold, m. —(e)s, —e = beraut, krijgsgesant, bode, uitroeper. **he'roldſamt**, f. = ambt van heraut. **he'roldſunft**, w. = wapenkunde, heraldiek.
he'ronsbrunnen, m. = fontein van Héron.
he'ros, m. —, Heroen = heros, held, halfgod.
her'plappern, ſchw. (h.) = aframmelen, -ratelen.
herr, m. —(e)n —en = heer, meester, gebiedster, eigenaar; cavalier; einer Sache h. werden = een zaak meester worden; ſein eigener h. ſein = zijn eigen heer en meester zijn; jeder ſindet ſeinen h. = er is altijd baas boven baas; Ihr h. Vater = (Mijn)heer uw vader; h. Schulze = Mijnheer, de Heer Schulze; gnädiger h. = weledele Heer, Mijnheer; mit großen h. = en iſt nicht gut Airſchen eßen = met groote heeren is 't kwaad kersen eten. **herr'ſen**, f. —s, — = heertje.
her'rechnen, ſchw. (h.) = (na)rekenen, oprekenen. **her'reichen**, ſchw. (h.) = hierheen reiken, aanreiken. **her'reiße**, w. = reis hierheen, terug-, thuisreis. **her'reißen**, ſchw. (f.) = hierheen, terugreizen. **her'reiten**, ft. (f.) = hierheen rijden.
her'renſatz, m.; arbeit, w.; artikel, m.; bad, f.; bank, w. = heere||kostoem (-pak, -kleeding); -dienst (-arbeit maden = ook: voor heeren werken); artikel; -bad; -bank (v. d. edelen in landdag e. d.).
her'renſauer, m.; birne, w.; brot, f.; burg, w. = heere||hoer; -peer; -brood (-brot eßen = dienstbaar zijn); -hulzinge (ridderburg).
her'rendienst, m. = heeredienst; h. geht vor Gottesdienſt = plicht tegenover zijn meederen gaat vóór alles. **her'renennen**, f. = fijn eten, lekker maal. **her'renfahrer**, m. = amateur(-wielrijder enz.). **her'renſchaft**, f. = zaak van heereartikelen. **her'renhand**, w. = macht van den heer; h. geht burdys ganze Land = groote heeren hebben lange armen.
her'renhauß, f. = heerehuizing, slot; (in Breußen) Heerehuis, Eerste Kamer. **her'renhof**, m. = woning van den land-, ambachtsheer, slot, kasteel. **her'renloß** = onbeheerd; vagebondeerd; h..es Gefinde! = vagebonden, landloopers; h..es Gut = onbeheerd goed.

her'renmeiſter, m. = Meester v. d. Johannerorde. **her'renmoral**, w. = heeremoraal.
her'renrecht, f. = recht v. d. heer of meester.
her'renreiter, m. = amateur(-ruiter). **her'renriß** = Hof.
herr'gott, m. = Heer, God, Lieve Heer, Heere God; crucifix; er läßt unſern h. einen guten Mann ſein = hij laat Gods water over Gods land loopen. **herr'gottsblume**, w. = hertshooi. **herr'gottsruhe**, w.: in aller h. = heel in de vroege, in den vroegen morgen.
herr'gottsagabel, w. = onze-lieve-heersvórk, hand, vingers. **herr'gottsäßer**, m. = lieve-heersbeestje. **herr'gottsſchneider**, m. = beeldjessnijder, crucifixmaker.
her'richten, ſchw. (h.) = in-, oprichten, in orde, klaarmaken.
her'rin, w. —, —nen = meesteres, gebiedster, mevrouw. **her'riß** = heerschzuchtig, gebiedend, meesterachtig.
her'ritt, m. = rit, tocht hierheen, terugrit.
herrie'! herrie'mine'! = heerejeel o jeel
herr'le, f. —s, — = (aust.) grootvader.
herr'lich = heerlijk, verheven, prachtig, schitterend, voortreffelijk. **herr'lichheit**, w. —, —en = heerlijkheid, majesteit, verhevenheid, pracht.
herrn'hu'ter, m. —s, — = Hernhutter, Moravische Broeder. **herrn'hu'tiſch** = Hernhuttersch.
herr'schaft, w. —, —en = heerschappij, macht, gebied, gezag, heerlijkheid; mijnheer en mevrouw; eine gute h. haben = bij goede menschen dienen; meine h..en! = heeren en dames! die h..en werden gebeten.. = de heeren (en dames) worden verzocht...; h.! = (ook) drommels! heerejeel **herr'schaft'lich** = leen-, ambachtsheerlijk; als van een heer, heere...; ein h..es Haus = een mooi heerehuis. **herr'schaftstüche**, w. = voorname keuken.
herr'sch'begierde, w. = heerschzucht. **herr'sch'begierig** = heerschzuchtig. **herr'schen**, ſchw. (h.) = (be)heerschen, gebiedend; (soms) op hoogten toon spreken; herr'schend = (ook) (over)heerschend. **herr'scher**, m. —s, — = (be)heerscher, heer, vorst, gebiedster. **herr'scherbefugniß**, w. = soevereine macht. **herr'scherbinde**, w. = vorstelijke diadeem. **herr'scherblick**, m. = gebiedende blik, heerscherm-blik. **herr'scherfamilie**, w. = vorstefamilie, dynastie. **herr'schergabe**, w. = heerschergave. **herr'schergaest**, m. = heerschergaest.
herr'schergewalt, w. = soevereine macht. **herr'scherhaus**, f. = dynastie. **herr'scherriß**, m. = rezidentie (van den vorst). **herr'scherstab**, m. = heerschersstaf, scepter. **herr'scherwille**, m. = wil van den heerscher, soevereine wil. **herr'scherwürde**, w. = soevereine waardigheid. **herr'sch'wucht**, w. = heerschzucht. **herr'sch'wüchtig** = heerschzuchtig.
her'rüden, ſchw. (h.) = hier(heen)-, bijschuiven, -brengen; h., (f.) = naderen, bijschuiven.
her'rufen, ft. (h.) = hier(heen) roepen. **her'rühren**, ſchw. (h.) = afkomstig zijn, (vandaan) komen, afstammen. **her'rügen**, ſchw. (h.) = opzeggen, uitpraten, -kramen; vgl. Fingerr.
her'rühren, ſchw. (h.) = aan-, hier(heen) brengen, bezorgen, doen toekomen. **her'rühen**, ft. (f.) u. ſich h. (h.) = hierheen sluipen, aansluipen. **her'rühren**, ſchw. (h.) = opdreunen.
her'rühren sich, ft. (h.) = vandaan komen, afkomstig zijn; dagteekenen (van). **her'rühren**,

ft. (f.) = hierheen stappen; (hinter, neben einem) aanstappen. **her'sehen**, ft. (h.) = hier-(heen) zien. **her'sehen sich**, fchw. (h.) = sterk hierheen verlangen. **her'senden**, fchw. (h.) = hierheen zenden. **her'singen**, fchw. (h.) = af-, opzingen, opdreunen. **her'sammeln**, fchw. (h.) = afstotteren, stamelend opzeggen. **her'sammen**, fchw. (h.) = afstammen, -komen, -komstig zijn. **her'sehen sich**, ft. (h.) = steelsgewijze aankomen, komen aansluipen.

her'stellbar = te vervaardigen, te maken. **her'stellen**, fchw. (h.) = hier plaatsen; tot stand brengen, maken, vervaardigen, bereiden; wieder h. = weer in orde brengen, herstellen, beter maken, (weer) oprichten; wieder hergestelt sein = hersteld zijn. **her'stellung**, w. = vervaardiging, bereiding, fabriekatie, aanmaak; oprichting. **her'stellungsart**, w. = wijze van aanmaak. **her'stellungsstoffen**, Pl. = kosten van aanleg (van aanmaak, van vervaardiging enz.), produktiekosten. **her'stellungspreis**, m. = kostende prijs. **her'stellungsprozess**, m. = vervaardigings-, bereidingsprocédé.

her'stottern, fchw. (h.) = her'sammeln. **her'stürzen**, fchw. (h.) = hierheen werpen; h. (f.) = komen aanvliegen, -stormen; über einen h. = op iem. aanvallen. **her'streiben**, ft. (h.) = hierheen jagen, h. drijven; (vor sich) uitdrijven.

her'süber = hier(heen), naar dezen kant, herwaarts, er over. **her'süberfließen**, fchw. (f.) = even overwippen. **her'süberheffen**, ft. (h.) = (einem) (van de overzijde) hierheen helpen, er over helpen. **her'süberkommen**, ft. (f.) = (hierheen-, over)komen. **her'süberreichen**, fchw. (h.) = over-, aanreiken.

herum' = om(heen), rond(om), hier en daar; um die Stadt h. = om de stad (heen); rund, rings h. = rondom, in 't rond; immer um einen h. sein = altijd om en bij iem. zijn; da h. = in dien omtrek, in die streek, daar ergens; die Nachricht ist schon in der ganzen Stadt h. = doet al in de heele stad de ronde; um 100 Taler h. = omtrent, ongeveer 100 daalders. **herum'ärgern sich**, fchw. (h.) = sich mit einem h. = (voortdurend) met iem. krakeelen, harrewarren. **herum'balgen sich**, fchw. (h.) = plukharen, voortdurend vechten. **herum'bakeln**, fchw. (h.) = knoeien, knutselen. **herum'beißen sich**, ft. (h.) = elkaar in de haren zitten; ook = sich herumbalgen. **herum'bekommen**, ft. (h.) = omkrijgen, (iem.) ompraten. **herum'bringen**, unr. (h.) = omkrijgen, -draaien; (einem) ompraten, (er toe) overhalen, bewegen, krijgen; (Nachrichten) verspreiden, rondbrengen; (ein Spiel) doen verliezen. **herum'doktern**, fchw. (h.) an einem = aan iem. omdokteren. **herum'dröden sich**, fchw. (h.) = sich wo h. = (voortdurend) ergens omhangen. **herum'fahren**, ft. (f.) = rondrijden, -varen, omvaren; mit den Händen h. = de handen heen en weer bewegen; (er läßt seine Bücher) rondslingeren. **herum'fedten**, ft. (h.) mit den Händen = met de handen in 't rond slaan, in 't rond schermen. **herum'fläzen sich**, fchw. (h.) = rondbungelen, -boemelen. **herum'fragen**, fchw. (h.) = rondvragen, op de rij af vragen. **herum'führen**, fchw. (h.) = rondleiden; (eine Mauer um einen Garten) zetten, bouwen; einen bei der Nase h. = iem. bij den neus nemen, voor den gek houden. **herum'fuhrwerfen**, fchw. (h.) = rondrijden. **herum'geben**, ft. (h.) = rond-, doorgeven, laten rondgaan. **herum'geh(e)n**, unr. (f.) = rondloopen, -gaan; (um etw.) heenloopen, -gaan, -kunnen, -draaien;

es geht ein Gericht herum = doet de ronde; das geht mir im Kopfe herum = dat maalt me in (door) 't hoofd; h. lassen = laten rondgaan, doorgeven. **herum'hantieren**, fchw. (h.) = bezig zijn. **herum'hauen**, ft. (h.) = (om zich) heen slaan, houwen; sich h. = krakeelen, ruzie hebben, harrewarren, vechten. **herum'irren**, fchw. (f.) = om-, rondzwerven, om-, rondzwerven. **herum'kommen**, ft. (f.) = om (iets) heen komen; hier komen; viel h. = veel reizen, overal komen; er ist viel in der Welt herumgekommen = hij heeft heel wat van de wereld gezien; ich kann kaum h. = ik kan moeilijk, nauwelijks klaar komen, (met iets) uitkomen; die Nachricht kam schnell herum = werd spoedig bekend. **herum'kriegen**, fchw. (h.) = -bekommen. **herum'lagern**, fchw. (h.) = (um etw., om iets) heen liggen, kampeeren; hier en daar gelegerd zijn. **herum'liegen**, ft. (h.) = om (iets) liggen, (iets) omgeven; rondliggen, -zwerven; die h. den Ortschaften = de om liggende plaatsen. **herum'lungern**, fchw. (h.) = om-, rondzwerven; lanterfantten. **herum'mäkeln**, fchw. (h.) an einem h. = aldoor op iem. vitten, afgeven. **herum'plagen sich**, fchw. (h.) = zich afplagen, -tobben, zich veel moeite getroosten. **herum'prügeln sich**, fchw. (h.) = vechten, bakkeleien, elkaar afranselen. **herum'puffeln**, fchw. (h.) = knoeien, knutselen. **herum'reichen**, fchw. (h.) = rondgeven, laten doorgaan, overgeven; voldoende zijn. **herum'reißen**, ft. (h.) = omrukken, omvertrekken; met een ruk doen omkeeren. **herum'reiten**, ft. (h. u. f.) = om (iets) rijden, rondrijden; auf etw. h. = op iets afgeven, telkens (in afkeurenden zin) op iets terugkomen. **herum'schiffen**, fchw. (f.) = om-, rondvaren, omzeilen. **herum'schlagen**, ft. (h.) = om(heen) slaan, om(heen) doen; sich mit einem h. = met iem. harrewarren, 't met iem. aan den stok hebben. **herum'schleichen**, ft. (f.), sich h. (h.) = om(heen)-, rondsluipen, -zwerven. **herum'schwärmen**, -schwefeln, fchw. (h. u. f.) = rondzwerven, -dwalen. **herum'segeln**, fchw. (f.) = herum'schiffen. **herum'setzen**, fchw. (h.) = (omheen) zetten, -plaatsen; sich um etw. h. = om iets heen gaan zitten. **herum'spielen**, fchw. (h.) etmaal, dreimal = een rondje, drie rondjes spelen. **herum'sprechen sich**, ft. (h.) = (van gerucht e. d.) de ronde doen, overal besproken worden. **herum'sprengen**, fchw. (h.) = rond-, uitstrooien; h. (f.) = rondgalopperen. **herum'springen**, ft. (f. u. h.) = (om)heen-, rondspringen; (mit einem) omspringen, (iem.) voor den gek houden; der Wind springt herum = springt om, draait. **herum'steh(e)n**, unr. (h.) = om(heen), in 't rond staan; wanordelijk hier en daar staan; müßig h. = staan gapen, niets doend hier en daar staan. **herum'streichen**, ft. (h.) = om(heen)-strijken, -smeren; h., (f.) = om-, rondzwerven, om-, rondzwerven, vagebondeeren. **herum'streifen** = herum'schwärmen. **herum'streifen sich**, ft. (h.) = twisten, krakeelen, met elkaar overhoop liggen, 't met elkaar aan den stok hebben. **herum'striden**, fchw. (h.) dreimal = drie naadjes breien. **herum'tanzen**, fchw. (h.) = om(heen)dansen; zweimal h. = twee dansen doen; etnem auf der Nase h. = met iem. doen wat men wil, met iem. sollen. **herum'tappen**, fchw. (h.) = rondtasten. **herum'tollen**, fchw. (h.) = ronddartelen. **herum'treiben**, ft. (h.) = om(heen)drijven, -bewegen, -jagen, heen en weer, rondrijden; sich h. = rond-, omzwerven, vagebondeeren. **herum'treiber(in)**,

nt. (w.) = zwerfver (zwerfster). **herum'trinten**, ft. (h.) = ronddrinken, de flesch laten rondgaan. **herum'trödeln**, fchw. (h.) = rondzeuren, talmen. **herum'tummeln**, fchw. (h.) = (ein Pferd) oefenen, afrijden; (einen) aan 't werk, aan den gang houden; **sich h.** = beweging nemen, zich ontspannen. **herum'werfen**, ft. (h.) = omwerpen, -gooien; (feine Sachen) laten rondslingeren; (ein Pferd) omwerpen, snel doen keeren. **herum'wurmfieren**, fchw. (h.) = al maar mijmeren, zaniken, a. m. pijn doen. **herum'zanten sich**, fchw. (h.) = twisten, ruzie hebben, harrewarren. **herum'ziehen**, ft. (h.) = om(heen), heen en weer trekken; (eine Mauer um einen Garten) zetten, bouwen; **h.**, (f.) = om(heen)trekken, -gaan, rondtrekken, vagebondeeren; verhuizen; **sich h.** = omgeven, omheenloopen.

herun'ter = (naar) beneden, ne(d)er, af; **h.** mit ihm! = weg met hem! *met werkw. als malen*, **spielen** = vlug, slordig afschilderen, afspelen. **herun'terbringen**, unr. (h.) = (naar) beneden brengen; (*voedse!*) naar binnen, er door krijgen; (einen) achteruit doen gaan, aan lager wal brengen; (einen Autor u. ä.) afkammen. **herun'tergeh(e)n**, unr. (f.) = naar beneden gaan, dalen, zakken, minder worden. **herun'terhandeln**, fchw. (h.) etw. ant (oom) Preiße = iets van den prijs afdingen. **herun'terhaspeln**, fchw. (h.) = (*een lied e. d.*) afdraaien. **herun'tersanzeln**, fchw. (h.) eimen = de les lezen, kapitelen. **herun'terzommen**, ft. (f.) = naar beneden komen; in verval, aan lager wal (ge)raken, vervallen. **herun'terzungen**, fchw. (f.) = neer-, af-, naar beneden rollen, tellen. **herun'terlassen**, ft. (h.) = naar beneden, neerlaten, laten zakken. **herun'terleiern**, fchw. (h.) = opdreunen, afdraaien. **herun'terlügen**, ft. (h.) *zie* Himmel. **herun'termachen**, fchw. (h.) = (den Fragen) neerslaan; (einen) kapitelen, doorhalen, de les lezen; (eine Schrift, ein Wert) (*door kritiek*) afmaken. **herun'terputzen**, fchw. (h.) = (einen) den mantel uitvegen (*fig.*). **herun'terreißen**, ft. (h.) = neer-, afrukken; (ein Haus) afbreken; (einen) havenen, geen goed haar aan hem laten. **herun'tersäufeln** *zie* herunterleiern. **herun'terschlingen**, **schluden**, fchw. (h.) = in-, doorslikken. **herun'tersein**, unr. (f.) = op zijn, in verval, aan lager wal zijn. **herun'tersehen**, fchw. (h.) = herafzien. **herun'terwürgen**, fchw. (h.) = met moeite door de keel krijgen, naar binnen werken; (*fig. ook*) verkroppen, slikken.

hervor' = naar voren, te voorschijn, voor den dag, naar buiten, vooruit. **hervor'arbeiten**, fchw. (h.) = voor den dag doen komen, vrijmaken; **sich h.** (*fig.*) = (*ook*) de aandacht op zich vestigen, zich opwerken, er komen. **hervor'bliden**, fchw. (h.) = (achter, onder iets) uitkijken; te voorschijn komen, verschijnen, doordringen. **hervor'blühen**, fchw. (h. u. f.) = opbloeien, uitkomen, ontluiken, zich ontwikkelen. **hervor'brechen**, ft. (f.) = plotseling te voorschijn komen, naar voren dringen, uitbreken, losbarsten. **hervor'bringen**, unr. (h.) = voortbrengen, doen ontstaan; te voorschijn roepen, voor den dag brengen; (Worte) uitbrengen, spreken. **hervor'brängen**, fchw. (h.) = vooruit dringen, v. stuwen; **sich h.** = vooruit-, naar voren dringen, zich op den voorgrond plaatsen. **hervor'geh(e)n**, unr. (f.) = uit-, voort-, voor den dag (te voorschijn) komen; ontstaan; volgen, 't gevolg zijn, voortvloeien; blijken. **hervor'heben**, ft. (h.) = doen uitkomen, op den voorgrond plaatsen, aantoonen; etw. be-

sonders **h.** = op iets zeer den nadruk leggen, iets releveeren, sterk in 't licht stellen; **sich h.** = uitkomen, afsteken. **hervor'holen**, fchw. (h.) = voor den dag, te voorschijn halen. **hervor'lehren**, fchw. (h.) = doen uitkomen, in 't licht stellen, laten zien. **hervor'kommen**, ft. (f.) = te voorschijn komen, zich vertoonen. **hervor'tragen**, fchw. (h.) = uitkragen, -steken. **hervor'tlangen**, fchw. (h.) = te voorschijn halen, krijgen. **hervor'teuchten**, fchw. (h.) = uitschitteren, -schijnen, stralend, lichtend te voorschijn komen; duidelijk blijken. **hervor'machen sich**, fchw. (h.) = te voorschijn komen, zich vertoonen, zich op den voorgrond plaatsen, de aandacht op zich vestigen. **hervor'nehmen**, ft. (h.) = te voorschijn halen, krijgen. **hervor'ragen**, fchw. (h.) = (voor)uitsteken; über einen od. etw. **h.** = boven iets uitsteken, uitblinken. **hervor'ragend** = (voor)uitstekend; in 't oog loopend, bijzonder, uitstekend, uitnemend, voortreffelijk, voornaam, eminent. **hervor'reichen**, fchw. (h.) = aanreiken, -geven; te voorschijn halen; overgeven. **hervor'rufen**, ft. (h.) = te voorschijn, naar buiten roepen; in 't leven roepen, veroorzaken, teweegbrengen, doen ontstaan, oproepen, -wekken, wakker roepen; (*akteur*) terugroepen (*op 't tooneel*). **hervor'scheinen**, ft. (h.) = uitschijnen, te voorschijn komen. **hervor'schießen**, ft. (f.) = te voorschijn schieten, plotseling te voorschijn komen. **hervor'schießen**, ft. (f.) = uitkomen, ontspruiten. **hervor'springen**, ft. (f.) = naar voren, te voorschijn springen; (voor)uitspringen. **hervor'sprudeln**, fchw. (h.) = (eine Rede) met tintelende levendigheid uitspreken; **h.**, (f.) = spattend, bruisend (te voorschijn) komen (uit). **hervor'stechen**, ft. (h.) = (voor)uitsteken; uitkomen, in 't oog loopen, zich onderscheiden; **hervor'stehend** = ..ragend. **hervor'stich(e)n**, unr. (h.) = vooruitstaan, (voor)uitspringen. **hervor'steigen**, ft. (f.) = voor den dag komen. **hervor'stoßen**, ft. (h.) = uitstooten. **hervor'streden**, fchw. (h.) = naar voren strekken, uitsteken, -rekken. **hervor'stürzen**, fchw. (f.) = naar voren schieten, snellen, te voorschijn springen. **hervor'suchen**, fchw. (h.) = opzoeken, voor den dag halen, (*soms*) opgraven. **hervor'tauchen**, fchw. (f.) = opduiken, -dagen. **hervor'treiben**, ft. (h.) = naar voren, naar buiten, vooruitdrijven; **h.**, (f.) = uitkomen, ontkiemen. **hervor'treten**, ft. (f.) = naar voren komen, voor 't gelid komen; vooruitspringen, naar voren treden, uitkomen, in 't oog loopen, spreken, zich doen gelden. **hervor'tun sich**, unr. (h.) = zich onderscheiden, zich doen opmerken, de aandacht op zich vestigen, uitmunten, uitblinken. **hervor'wachsen**, ft. (f.) = op-, uitkomen, ontspruiten. **hervor'ziehen**, ft. (h.) = voor den dag, te voorschijn halen, doen komen.

her'wagen sich, fchw. (h.) = hierheen durven komen, zich hierheen wagen. **her'wälzen**, fchw. (h.) = hierheen rollen, h. wentelen. **her'wärts** = herwaarts. **her'weg**, m. = weg hierheen, terugweg. **her'wehen**, fchw. (h.) = hierheen waaien, vandaan w. **her'weisen**, ft. (h.) = (hierheen) (ver)wijzen. **her'werfen**, ft. (h.) = hierheen werpen; **sich über einen h.** = iem. overvallen, op iem. aanvallen. **her'wünschen**, fchw. (h.) = naar zich toe wenken. **her'wünschen**, fchw. (h.) = verlangen, wenschen naar; **sich h.** = wenschen hier te zijn.

Herz, f., —ens, —en = hart (*ook fig.*), gemoed,

gevoel; (im Spiel) harten; ein *H.* für die Armen haben = h. voor de armen hebben; das *H.* fällt ihm in die Schuhe, in die Hosen (taschen) = 't h. (de moed) zinkt hem in de schoenen; wovon (wes) das *H.* voll ist, davon (des) geht der Mund über = waar 't h. vol van is, daar loopt de mond van over; *H.* .en zehn = h. .en tien; das Kind ist ihm ans *H.* gewachsen = hij houdt zielsveel van dat kind; einem etw. ans *H.* legen = iem. iets warm aanbevelen, (ook) iem. iets op 't h. drukken; Sand aufs *H.*! = met de hand op 't h.; ich kann es nicht übers *H.* bringen = ik kan 't niet van mij verkrijgen; wie ist es dir ums *H.*? = hoe gevoel je je? er spricht, wie's ihm ums *H.* ist = hij spreekt openhartig; es wurde mir warm ums *H.* = ik werd aangedaan; es wurde ihm schwach ums *H.* = hij verloor den moed; von *H.* .en geru = van h. .e gaarne; von ganzem *H.* .en = van ganscher h. .e; (sich) etw. zu *H.* .en nehmen = iets ter h. .e nemen; das geht mir zu *H.* .en = dat gaat me ter h. .e, aan 't h.; vgl. fassen, schwer e. a.

Herzader, w. = hartader.

herzählen, *schw.* (h.) = optellen, -rekenen, -sommen, narekenen, achter elkaar opzeggen; vgl. Zfinger.

herzallerliebft = allerliefst, verrukkelijk.

Herzans, f. = hartenaas.

herzaubern, *schw.* (h.) = te voorschijn tooveren.

Herz balsam, m. = harte-, levensbalsem.

Herz beklennung = hartbeklemming. **Herz' bengel**, m. = lieve bengel. **Herz'betörend** = hartbegoochelend, -vervoerend. **Herz'beutel**, m. = hartezakje. **Herz'bewegung**, w. = beweging van 't hart. **Herz'bewegend**, -beweglich = hartroerend. **Herz'blatt**, f. = harteblad, -lap, lieveling, schattebout. **Herz'brechend** = hartbrekend, -verscheurend. **Herz'bube**, m. = hartenboer. **Herz'chen**, f. —s, — = harteje (ook *fig.*), lieveling, schatje. **Herz'dame**, w. = hartenvrouw. **Herz'bräutigam**, f. = hartbeklemming, benauwdheid.

Herzegovina, (*Herzegovina*) die = Herzegovina.

herzeigen, *schw.* (h.) = laten zien, toonen.

Herz'zeib, f. = harteleed, diepe smart. **herzen**, *schw.* (h.) = liefkoozen, aan 't hart drukken.

Herz'zens zie Herz'as. **Herz'zensanliegen**, f., -angelegenheit, w. = zaak van 't hart. **Herz'zensangst**, w. = hevige angst. **Herz'zensbruder**, m. = lieve broeder. **Herz'zensergiehung**, w., -ergang, m. = hartuistorting, ontboezeming. **Herz'zensfreude**, w. = groote vreugde, hartelijke blijdschap. **Herz'zensfreund**, m. = boezemvriend. **herz'zensfroh** = hartelijk blij(de). **Herz'zensgrund**, m. = grond, bodem van 't hart; aus *H.* = uit den grond van mijn (zijn enz.) hart, van ganscher harte, hartelijk. **herz'zensgut** = ingoed. **Herz'zensgüte**, w. = goedhartigheid, innige goedheid. **Herz'zensjunge**, m., -kind, f. = lieve jongen, lief kind, lieveling. **Herz'zenskönigin**, w. = harteconingin. **Herz'zenskummer**, m. = hartzeer, zielsverdriet. **Herz'zenslust**, w. = hartelust. **Herz'zensmeinung**, w. = oprechte, innige meening. **Herz'zensqual**, w. = vreeselijke kwelling, zielskwelling. **Herz'zensruhe**, w. = zielsrust, gemoedskalmte. **Herz'zensprache**, w. = taal van 't hart. **Herz'zenstrost**, m. = innerlijke troost. **Herz'zenswunsch**, m. = hartewensch. **Herz'enzündung**, w. = hartontsteking. **Herz'er-**

frenend = hartverblijvend. **Herz'ergreifend** = aangrijpend, hartontroerend.

Herz'lerhebend; -erquickend; -erwärmend = hart||verheffend; -verkwikkend; -verwarmend.

Herz'lerweichung, w.; -erweiterung, w.; -fehler, m.; -fell, f. = hart||verweeking; -verwijding; -gebrek; -vlies (hartzakje, weivlies).

Herz'förmig = hartvormig. **Herz'geßpann**, f. = hart-, zenuwbeklemming; (*plant*) hartgespan.

Herz'grube, w. = hartkuil. **Herz'haft** = kloek(hartig), (-)moedig, dapper, flink; ferm, krachtig; stevig; hartig. **Herz'haftigkeit**, w. — = kloekheid enz.

Herz'ghaut, w.; -höhle, w. = hart||vlies; -holte.

Herz'ziehen, ft. (h.) = hierheentrekken, -lokken, aantrekken; *H.*, (f.) = hierheen komen, zich hier vestigen; über einen *H.* = zich vrolijk maken over iem., iem. over den hekel halen.

Herz'ig = lief, schattig teergeliefd. **Herz'innig** (*Udo.* auch: **Herz'inniglich**) = innig, hartelijk, hartgrondig. **Herz'kammer**, w. = hart(e)kamer. **Herz'kirche**, w. = Spaansche kers. **Herz'klappe**, w. = hartklep. **Herz'Klopfen**, f. = hartklopping. **Herz'Kohl**, m. = savoiekoel.

Herz'könig, m. = hartenheer. **Herz'lich** = hartelijk, oprecht, eerlijk, waarlijk; *H.* gern = heel graag; *H.* dumm, *H.* schlecht = erg dom, vrij, erg slecht. **Herz'lichkeit**, w. — = hartelijkheid, oprechtheid, eerlijkheid. **Herz'lieb** = hartelijk (innig) geliefd, lief. **Herz'liebchen**, f. = liefje, hartje. **Herz'los** = harteloos, ongevoelig, gevoelloos; laf. **Herz'losigkeit**, w. — = harteloosheid enz. **Herz'muschel**, w. = hartschelp. **Herz'muskel**, m. = hartspier.

Herz'zog, m. —(e)s, —e u. .zöge = hertog.

Herz'zogenbusch, f. = 's-Hertogbosch. **Herz'zogin**, w. —, —nen = hertogin. **Herz'zoglich** = hertogelijk. **Herz'zogshut**, m. = hertogshoed.

Herz'zogsitel, m. = hertogstitel. **Herz'zogswürde**, w. = hertogelijke waardigheid. **Herz'zogtum**, f. —(e)s, .tümer = hertogdom.

Herz'ohr, f. = hartoor. **Herz'schlächting** = dampfig. **Herz'schlächtheit**, w. — = dempigheid. **Herz'schlag**, m. = hartslag; (hart)beroerte. **Herz'stärkend** = hart(ver)sterkend, hartig. **Herz'stärkung**, w. = hart(ver)sterking.

Herz'stoß, m. = genadestoot; snik, schok.

Herzu = hier(heen), naar dezen kant, er heen.

Herz'verfettung, w. — = hartvervetting.

Herz'vergrößerung, w. = vergrooting van 't hart. **Herz'voll** = gevoelvol, hartelijk, innig.

Herz'wasser, f. = hartwater. **Herz'weh**, f. = pijn aan 't hart; hartzeer. **Herz'wunde**, w. = hartwonde. **Herz'wurm**, m. = hartworm (*fig. en fig.*); wroeging, geheim verdriet. **Herz'zerreichend** = hartverscheurend.

Hes, f. —, — = bes, si-mol.

Hese'tiel, m. = Ezechiël.

Hesperiden, Pl. = Hesperiden. **Hesperiden-appel**, m. = appel der Hesperiden, gouden appel.

Hesperus, m. = Venus (*als avondster*).

Hesse, m. —n, —n = Hes; blinder *H.*! = blinde kerell ook = Sachse. **Hessen**, f. = Hessen. **Hessisch** = Hessisch.

Hetäre, w. —, —n = heterie. **Hetäre'**, w. —, —n = heterie: vriendebond, politieke, sociale bond, klub.

heterodox = heterodox, onrechtzinnig. **Heterodoxie'**, w. —, —n = dwaalleer, heterodoxie.

heterogen = heteroogen, ongelijksoortig.

Heterogen(e)ität', w. — = heterogeniteit.

heteroklitisch = heteroklitisch, onregelmatig, zonderling.

Hetman, m. —s, —e = hetman, Kozakkehoofd.
Het'blatt, f. = stookblad. **Het'ze**, w. —, —n = 1. jacht met honden; drijf-, lange jacht; 2. woeste vervolging. jacht; 3. haast, (ge)jacht; herrie; 4. renperk, arena; 5. koppel (jacht-honden); troep, bende. **Het'zen**, fchw. (h.) = een drijfjacht houden; jagen, achternazitten, (bitter) vervolgen; (aan)jagen, (aan)drijven; overjelen; jakkeren; aan-, ophitsen, opzetten, stoken; die Sünde auf einen h. = tegen, op iem. aanhitsen; er ist mit allen Sünden gehebt = hij zit vol (kent alle) streken, is geslepen.
Het'zer, m. —s, — = drijver, jachtknecht; vervolger; ophitsers. **Het'erei**, w. —, —en = gejaag, vervolging; ophitsers; gejakker. **Het'hund**, m. = jachthond. **Het'jagd**, w. = 5e h. 1, 2, 3, 5. **Het'peltsche**, w. = jachtzweep.
Heu, f. —(e)s = hooi; 5. madjen = hooien.
Heu'baum, m. = weesboom.
Heu'blinder, m.; **hoben**, m. (**hühne**, w.) = hooi|binder; -zolder.
Heu'cheln, fchw. (h.) = huichelarij, veinzerij.
Heu'cheln, fchw. (h.) = huichelen, veinzen.
Heu'hefchein, m. = valsche schijn, huichelarij.
Heu'her, m. —s, — = huichelaar, veinzaard.
Heu'herisch = huichelachtig, gevelnsd.
Heu'en, fchw. (h.) = hooien.
Heu'er, m. —s, — = hooier. II. **Heu'er**, w. — = huur, gage (v. *schepelingen*). III. **Heu'er** (noch fdb.) = dit jaar.
Heu'erbaas, m. = huurbaas (van *scheepsvolk*).
Heu'ergerich zie *Prommessengerich*.
Heu'ern, fchw. (h.) = huren (vooral *schp.*); (*gwst.*) trouwen.
Heu'ernte, w., (fchw.) **Heu'et**, m. —s, ob. w. — = hooioogst.
Heu'feimen, m.; **hieber**, f.; **habel**, w.; **hauften**, m. = hooi|berg; -koorts; -vork; -hoop.
Heu'fen, fchw. (h.) = huilen, loeien, gieren, brullen; mit den Wölfen muß man h. = men moet huilen met de wolven, waarmee men in 't bosch is; (bib.) 5. und Zähnelappen = weening en knersing der tanden. **Heu'ler**, m. —s, —, **Heu'leier**, **mitchel**, **heler**, m. = huiler, huilebalk, schreeuwieslijk; (*ook spotnaam voor de reactionairen v. 1848*). **Heu'leisfel**, m. = bromtol.
Heu'mäher, m. = hooier.
Heu'mäher, m.; **markt**, m.; **monat**, m. = hooi|maaijer (hooier); -markt; -maand (Juli).
Heu'och(e), m. = domkop, lomperd, os.
Heu'pferd, f. = sprinkhaan; domkop, lomperd.
Heu'preffe, w. = hooipers. **Heu'regen**, m. = hooihark.
Heu'rig = van dit jaar; 5. e(r) = wijn van dit jaar, nieuwe wijn.
Heuri'fif, w. — = vindingsleer. **Heuri'fif** = heuristisch, zelfvindend, -zoekend.
Heu'famen, m.; **hauer**, (**hauerne**), w.; **hober**, m. = hooi|zaad; -schuur (**hauer**, *ook naam van een berggroep v. d. Sudeten in Silezië*); -berg (-schell, -opper).
Heu'schnupfen, m. zie *Heufieber*. **Heu'schrede**, w. —, —n = sprinkhaan. **Heu'schredengrille**, w. = boomkrekel. **Heu'schredenschwarm**, m. = sprinkhaanzwerm. **Heu'schuppen**, m. = hooi-schuur. **Heu'stod**, m. = hooiberg.
Heu'te (**heut**) = heden, vandaag, thans, heden-tage, tegenwoordig; h. mit, morgen dit = ieder zijn beurt; h. rot, morgen tot = heden rood, morgen dood, — heden rijk, morgen een lijk; h. abend, h. morgen uf. = heden avond, van av. enz. **Heu'tig** = huidig, hedendaagsch,

tegenwoordig; die h. e. Zeitung = de courant van vandaag; der h. e. Tag = de dag van heden; am 5. en = op heden. **Heu'tigstags**, **Heu'tutage** = heden (-ten-dage), tegenwoordig.
Heu'lwage, w.; **hwagen**, m.; **zeit**, w. = hooi|waa; -wagen; -tijd.

Hexachord (spr.: . . kort), m. —(e)s, —e = hexachorde, sext (*zessnarig instrument*). **Hexae'der**, f. —s, — = hexaëder, zesvlak, kubus.

Hexagon, f. —s, —e = zeshoek. **Hexa'meter**, m. —s, — = hexameter (*zesvoetig daktylisch vers*).

He'ge, w. —, —n = heks (*ook fig.*), tovenaarder, tooverkol. **He'gen**, fchw. (h.) = heksen, tooveren; das (Ding) geht wie gehet = 't gaat als gesmeerd. **He'genartig** = op tooverij gelijkend, als bij tooverij. **He'genbrut**, w. = heksegebroed. **He'genbuch**, f. = tooverboek.

He'genmaleins, f. = heksewerk, abrakadabra. **He'genfahrt**, w. = heksetocht (*naar den Blocksberg*). **He'genfest**, f. = heksesabbat.

He'genfer, m. = grappige heksemeester. **He'genfchichte**, w. = hekse-, toovergeschiedenis. **He'genglaube**, m. = geloof aan heksen.

He'genhaft zie *hexenartig*. **He'genkreis**, m. = tooverkring, -cirkel. **He'gentude**, w. = hekse-keuken. **He'gentunft**, m. = hekserij. **He'genmäsig** zie *hexenartig*. **He'genmeister**, m. = heksemeester, duizendkunstenaar.

He'genprobe, w.; **prozeß**, m.; **sabbat**, m. = hekse|proef; -proces; -sabbat.

He'genfchuf, m. = steek in de zijde, spit (in den rug). **He'genfegen**, **spruch**, m. = tooverformulier, -spreuk. **He'genwert**, f. = hekserij, tooverij, heksewerk. **He'geret**, w. —, —en = hekserij, tooverij, heksewerk; das ist keine 5. = dat is geen heksewerk, geen groote kunst; Gefchwmbigkeit ist keine 5. = vlugheid is geen t. **He'gerich**, m. —s, —e = Hexenmeister.

HGB. = Handelsgefchbuch. **H. H.** = Herren. **Hia'tus**, m. —, — = hiaat, opening, gaping.

Hiber'nien, f. = Hibernië (Ierland). **Hibr'bis** = hibridisch, onecht, bastaard...

Hie'teln, fchw. (h.) = (*gwst.*) hinken, hompelen. **Hie'ten** (*gwst.*) = haden.

Hidal'go, m. —s, —s = hidalgo, Spaansch edelman.

Hie = hier.

Hieb, m. —(e)s, —e = houw, slag, stoot; wonde; steek (onder water); (*van een vijl*) snede, keep; auf 5. und Stich fedten = steken en houwen; der 5. ficht = die is raak; 5. e austeilen = slagen, klappen uitdeelen, (*fig.*) steken onder water geven; er hat einen 5. = hij is aangeschoten, heeft hem om, (*ook*) hij is niet recht snik.

Hiebei zie *hierbei*. [**Hie'bevor** = vroeger].

Hie'ber, m. —s, — = houwer, rapier; harts-vanger. **Hieb'waffe**, w. = houwwapen. **Hieb'wunde**, w. = houw, wonde (*met degen, mes e. d.*).

[**Hie|durch**, **ge'gen**, **her**, zie *hier...* uf.]. **Hie'len**, fchw. (h.) = (*van 't schip*) hielen.

Hienie'den = hier beneden, op deze aarde.

Hier = hier, op deze plaats, hier op aarde; h. und dort, h. und da = hier en daar; h. und da = (*ook*) van tijd tot tijd, nu en dan; h. l = presentl (*Abresse*) Herrn H hier = Den Heer A alhier. **Hier'an** = hieraan, aan dit.

Hierarchie (spr.: *hi-es...*), w. —, —n = hiërarchie, priesterheerschappij. **Hiera'fif** = hiërarchisch. **Hiera'tif** = hiëratisch, priesterlijk.

Hier'auf = hier-, daarop, toen. **Hier'aus** =

hier-, daaruit. **hier'bei'** = hier-, daarbij, bij dit, hierme(de), ingesloten. **hier'durch'** = hier-, daardoor, door dit; bij dezen, hierbij. **hier'für'** = hier-, daarvoor, voor dit. **hier'ge'gen'** = hier-, daartegen, tegen dit. **hier'her'** = hier(heen); bis h. = tot hiertoe, tot nu toe. **hier'herum'** = hierheen, hier om, in dezen omtrek. **hier'hin'** = hier(heen). **hier'in'** = hier(in), ingesloten. **hier'lands'** = hier-te-lande. **hier'mit'** = hierme(de), met dit, bij dezen, door dezen. **hier'nach'** = hier-, daarna. **hier'nächst'** = hier vlak bij, hier vlak naast; bovendien; onmiddellijk daarna. **hierne'ben'** = hiernaast. **hierne'den** zie **hienteden**. **Hierobu'le** (spr.: *hi-eero...*), m. —n, —n (w. —, —n) = hiëroduul, tempelslaaf, (-slavin). **Hierogly'phe** (spr.: *hi-eero...*), m. —n, —n; (w. —, —n) = hiëroglief. **hierogly'phisch** = hiërogliefisch. **Hierophant'** (spr.: *hi-eero...*), m. —en, —en = hiërofant, (*mysteriën-verklaarder, Grieksch kloosteroverste*). **hier'orts'** = te dezer plaatse. **hier'fein', f.** —s = hierzijn, tegenwoordigheid (al)hier. **Hier'selbst'** = (al)hier. **hier'über'** = hierover, -boven, daarover; -van. **hier'um'** = hier-, daarom; hier-, daarvan. **hier'unter'** = hier-, daaronder. **hier'von'** = hier-, daarvan. **hier'vor'** = hier-, daarvoor. **hier'wi'der'** = hiertegen. **hier'zu'** = hier-, daartoe, hier-, daarvoor. **hier'zulan'de'** = hier-te-lande. **hier'ig'** = van hier, hier thuis behoorende; der h..e Bürgermeister = de burgemeester (al)hier; h..es Gewächs = gewas, wijn van eigen grond; auf h..em Blase, am h..en Orte = te dezer plaatse, alhier. **hie'ven', fchw. (h.) = (zm.)** hieven, hieuwen, lichten, opwinden. **Hiez!** = poesi! **Hie'horn', f.** = jachthoorn. **Hilarität', w.** = hilariteit. **Hil'brand', m.; 'gard', w.; 'gun'de', w.** = Hildebrand; -gard; -gonda (Hillegonda). **Hil'bern', fchw. (h.) = (öft.)** weergalmen. **Hil'fe', w. —, —n = hulp, bijstand, ondersteuning; behulp, hulpmiddel; zu H.! = help!** helpt mit H. der Nacht = onder begunstiging van den nacht; ärztliche H. = geneeskundige hulp, bijstand. **Hil'f(e)leistung', w.** = hulp, ondersteuning. **Hil'feruf', m.** = hulpgeschreeuw, -geroep. [**hil'flich, zie hilfreich**]. **hil'flos'** = hulpeloos, verlaten, van hulp beroofd. **Hil'flosigkeit', w.** = hulpeloosheid enz. **hil'freich'** = behulpzaam, hulpvaardig; h..e Hand leiffen = de behulpzame hand bieden. **Hilfs'amt', f.** = adjunctbetrekking. **Hilfs'arbeiter', m.** = hulp(arbeider). **Hilfs'bahn', w.** = hulpspoor. **Hilfs'beamte(r)** = adjunct. **Hilfs'bedürftig'** = hulpbehoevend; behoeftig. **Hilfs'bedürftigkeit', w.** = hulpbehoevendheid. **Hilfs'bereit'** = bereid om te helpen, hulpvaardig. **Hilfs'betrieb', m.** = bij-, hulpbedrijf. **Hilfs'buch', f.** = hulpboek. **Hilfs'fonds', m.** = ondersteuningsfonds, -kas. **Hilfs'geld', f.** = geldelijke steun, subsidie. **Hilfs'heer', f.** = hulpleger. **Hilfs'taffe', w.** = ondersteuningsfonds, -kas, armekas. **Hilfs'Kirche', w.; 'lehrer', m.; 'leistung', w.** = hulplkerk; -onderwijzer (*als noodhulp*); -betoon (hulp, bijstand, handreiking). **Hilfs'macht', w.** = verbonden mogendheid, bondgenoot. **Hilfs'maschine', w.** = hulpmachine. **Hilfs'mittel', f.** = hulp-, redmiddel. **Hilfs'prediger', m.; 'quelle', w.; 'tag', m.;**

'truppen', Pl.; 'verb', f. = hulp||prediker; -bron; -stelling; -troepen; -werkwoord. **Hilfs'verein', w.** = vereeniging tot hulpbetoon; liefdadigheids-, weldadigheidsvereening. **Hilfs'wissenschaft', w.** = hulpwetenschap. **Hilfs'wort', f.** = aanvullings-, stopwoord. **Hilfs'zeitwort', f.** = hulpwerkwoord. **Hilfs'zweig', m.** = hulpbranche. **Hil'perich', m.** = Chilperik. **Hil'pertagriff', m.** = kunstgreep, handigheid. **Himalaja', m., 'gebirge', f.** = Himalaja(gebergte). **Him'beere', w. —, —n = framboos.** **Him'beerleis', f.; 'effig', m.; 'limonade', w.** = frambozelsap; -azijn; -limonade. **Him'beer'saft', m.; 'strauch', m.; 'wein', m.** = frambozelsap (-stroop); -struik; -wijn. **Him'mel', m. —s, — = hemel; wolken, lucht** (streek); zum H., gen H. = ten h.; er sieht den H. für eine Baggeige (für einen Dubel'sack) an, zie Dubel'sack; er fügt das Blaue vom H. herunter = hij liegt wat los en vast is; wie vom H. gefallen = uit de wolken gevallen; wenn der H. einfällt, ist's um die armen Sperlinge geschehen = als de h. valt, zijn we allemaal dood; H. und Hölle (H. und Erde) bewegen, in Bewegung setzen = h. en aarde bewegen, in beweging brengen; behüte der H.! = de hemel beware! ums H..s willen = in 's hemels naam, om 's hemels wil. **Him'melan', 'auf'** = hemelwaarts. **Him'melangt'**: mir ist h. = ik ben verschrikkelijk angstig, bang. **Him'melbett', f.** = hemelbed. **Him'melblau'** = hemelsblauw. **Him'melbede', w.** = hemel (*van een bed e. d.*). **Him'melfahrt', w.** = hemelvaart. **Him'melfroh'** = heerlijk, goddelijk blij(de). **Him'melhooh'** = hemelhoog, tot in den hemel; h. bitten = dringend smeeken; „h. jauchzend“ = uitbundig juichend. **Him'melkraxer', m.** = wolkekrabber, skyscraper. **Him'meln', fchw. (h.) = langs den hemel zweven, vliegen; schijnvroom zijn, kweezelen; in zalige verrukking (over iets) zijn; sterven, hemelen; (obb.) weerlichten.** **Him'melreich', f.** = hemelrijk; des Menschen Wille ist kein H. = 's menschen zin is 's menschen leven. **Him'mels||adje, w.; 'bahn', w.; 'beschreibung', w.; 'bogen', m.** = hemel||as; -baan (-loop); -beschrijving; -boog (-gewelf). **Him'melsbrant', w.** = bruid des hemels. **Him'melsbrot', f.** = hemelsch brood, manna. **Him'melsbürger', m.** = hemelburger, -bewoner. **Him'melschreiend'** = hemelschreiend, -tergend. **Him'melsfadel', w.** = hemelfakkel, -foorts, zon. **Him'melsfeste', w.** = uitspannel, trans. **Him'mels||feuer', f.; 'gabe', w.; 'gegen', w.** = hemel||vuur; -gabe; -streek (windstreek). **Him'mels||gewölbe', f.; 'karte', w.; 'königin', w.; 'körper', m.** = hemel||gewelf; -kaart; -koningin (Heilige Maagd); -lichaam. **Him'mels||kreis', m.; 'lugel', w.; 'runde', w.** = hemel||kring (-sfeer, -baan); -bol; -konde. **Him'melsleiter', w.** = hemel-, Jakobs ladder (*die ook planta.*). **Him'melslicht', f.** = hemellicht. **Him'melsluft', w.** = ether, reine lucht. **Him'melsluft', w.** = zalige vreugde. **Him'melspforte', w.** = hemelpoort. **Him'melsrand', m.** = hemelzoom, gezichtelinder. **Him'melsraum', m.** = hemelgewelf, -ruimte. **Him'melsrichtung', w.** = hemelstreek. **Him'melschlüssel', m.** = hemelsleutel, primula, sleutelbloem. **Him'melspeise', w.** = hemelspijs. **Him'melspur', w.** = spoor van 't hert (*in de takken en twijgen*), hoog spoor.

Him'melsftrich, m.; **-fürmer**, m.; **-tau**, m.; **-tochter**, w. = hemel|streek (luchtstreek); **-bestormer**; **-dauw** (manna-, vlotgras); **-dochter**. **Him'melsfür**, w. = hemelpoort. **Him'melswagen**, m. = hemel-, zonnewagen; groote beer. **Him'melswonne**, w. = hemelwellust. **Him'melszeichen**, f. = hemelteeken, gesternte; ook = spur. **Him'melszett**, f. = hemelgewelf, uitspansel. **Him'melwärts** = hemelwaarts. **Him'melweit** = (zoo ver als de hemel), zeer ver, hemelsbreed. **Him'melisch** = hemelsch, verheven, goddelijk, verrukkelijk, zalig. **Him'meten**, m. —s, — = een korenmaat van ± 30 L.). **Hin** = (daar-, er)heen, weg, toe; op; ne(der); h. sein = (ook) dood, naar de maan zijn; ein Sillet für h. und zurüd = voor heen en terug; am Walde h. = langs 't bosch; h. und her = heen en weer, in 't wild, er zoo maar op los; Kaiser h., Kaiser her! = (altijd) keizer en nog eens keizer of nu ja, met dat gekelzer! das ist h. wie her = dat is precies 'zelfde; h. und wieder = van tijd tot tijd, zoo nu en dan, af en toe; auf die Gefahr h. = op gevaar af; auf sein Wort h. = op zijn woord (afgaande); auf das Gewiß h. prüfen = (ten opzichte van) 't gewicht onderzoeken; es ist noch lange h. = 't is nog ver af; h. ist h. = weg is weg, op is op. **Hinab** = (naar) beneden, af (= herab); h. mit ihm! = neer, weg met hem! den Fluß h. = stroomaf, de rivier af. **Hinabdringen**, ft. (f.) = naar beneden door-dringen. **Hinabfahrt**, w. = ne(der)daling; vaart stroomaf. **Hinablassen**, ft. (h.) = neerlaten. **Hinabreichen**, schw. (h.) = (tr.) aanreiken; (intr.) af-, neerdalen. **Hinabschlangeln sich**, schw. (h.) = naar beneden kronkelen, zich n. b. slingeren. **Hinabschlingen**, schw. (h.) = naar binnen werken, verslinden. **Hinabschließen**, schw. (h.) = in-, opslikken. **Hinabsteigen**, ft. (f.) = afstijgen, -dalen, naar beneden komen, gaan. **Hinalten**, schw. (f.) = oud worden, vervallen. **Hinan** = naar boven; naar. (Voor de samenstellingen met **hinau** vergelijkte men die met **heran**.) **Hinarbeiten**, schw. (h.) = op iets werken, op iets uit zijn, iets trachten te bewerken; sich h. = zich er heen werken, zich opwerken; zich ziek, zich dood werken. **Hinauf** = (naar) boven; omhoog; op; den Fluß h. = stroomop, de rivier op; zehn Stufen bis h. = tien treden tot boven; zum Himmel h. = ten hemel op. **Hinaufarbeiten sich**, schw. (h.) = zich (er boven) op-, zich omhoogwerken. **Hinauffahren**, ft. (h.) = naar boven brengen (per schip of per rijtuig); h., (f.) = n. b. varen, rijden. **Hinaufgeh(en)**, unr. (f.) = naar boven, omhooggaan, stijgen, rijzen; (die Treppe) opgaan, -loopen. **Hinauflangen**, schw. (h.) = naar boven geven, aanreiken; naar boven reiken, er bij komen. **Hinaufleuchten**, schw. (h.) = eenem = iem. naar boven (bij-)lichten. **Hinaufmarkten**, schw. (h.) = (den Preis) opdrijven. **Hinaufrücken**, schw. (h.) = naar boven rukken, trekken; h., (f.) = vooruit-

gaan, hooger komen. **Hinaufschlagen**, ft. (h.) = (den Stragen) opslaan. **Hinaufschellen**, schw. (h.) = omhoogwerpen; (f.) = -springen. **Hinaufschwingen sich**, ft. (h.) = op-, omhoogvliegen, zich verheffen; zich op-, zich in de hoogte werken, stijgen; er op springen. **Hinauftreiben**, ft. (h.) = naar boven, omhoog, opdrijven. **Hinaufwärts** = opwaarts, omhoog. **Hinaus** = (naar) buiten; er uit; nach vorn h. = op de straat, aan den voorkant (uitkomend); nach hinten h. = naar achter, aan de achterzijde, op de plaats (uitkomend); zur Tür h. = de deur uit; wo soll, will das h.? = waar moet dat heen? waar zal dat op uitloopen? ich wußte nicht wo h. = ik wist niet waar de uitgang was, ik wist me geen raad; über das Gewöhnliche h. = boven 't alledaagsche; über (Uff.) h. = boven iets verheven. **Hinausbliden**, schw. (h.) = naar buiten zien; (auf den Garten) uitzien. **Hinausführen**, schw. (h.) = (naar) buiten brengen, leiden; etw. glücklich h. = iets tot een goed einde brengen. **Hinausfuhrwerken**, schw. (h.) = naar buiten rijden; einen h. = iem. er uit bonjouren, er uit dringen. **Hinausgeben**, ft. (h.) = teruggeven (geld bijv.); betaald zetten. **Hinausgeh(en)**, unr. (f.) = naar buiten gaan, (er) uitgaan; naar achteren gaan (schoolw.); mein Zimmer geht auf die Straße h. = komt, ziet op de straat uit; das geht über meine Kräfte h. = gaat boven mijn krachten; das geht auf mich h. = dat doelt (gaat) op mij. **Hinausgraulen**, schw. (h.) = (iem.) wegstijken, -pesten. **Hinauskomplimentieren**, schw. (h.) = netjes de deur uit krijgen. **Hinauslaufen**, ft. (f.) = naar buiten, er uit loopen; uitloopen, -monden; das läuft auf eins hinaus = dat komt op 'tzelfde neer. **Hinauslegen**, schw. (h.) = uitleggen, -stallen. **Hinausmachen sich**, schw. (h.) = naar buiten, er uit gaan, maken dat men er uit komt. **Hinauspacken sich**, schw. (h.) = zich wegpakken, maken dat men wegkomt. **Hinausragen**, schw. (h.) = er uit steken, er uit duwen, rikken, schuiven; uitstellen; h., (f.) = uitrukken, zich naar buiten verplaatsen. **Hinaus schaffen**, schw. (h.) = naar buiten, er uit brengen, weg laten gaan, wegdoen, verwijderen. **Hinauschieben**, ft. (h.) = naar buiten, er uit schuiven, duwen; uitstellen. **Hinauschießen**, ft. (h.) = er uit schieten; 't doel voorbischieten, voorbijstreven. **Hinaus schreien**, ft. (h.) = uitschreeuwen; in alle vier Winde h. = van de daken verkonigden. **Hinaussetzen**, schw. (h.) = (naar) buiten zetten; de deur uit zetten. **Hinausspielen sich**, schw. (h.); er spielt sich auf den gebildeten Mann hinaus = hij wil voor een beschaafd man doorgaan. **Hinausstetzen**, schw. (h.) = wegsteken, er uit schoppen. **Hinauswaschen**, ft. (f.): über (Uff.) h. = boven iets uit-, aan iets ontgroeien. **Hinauswollen**, schw. (h.) = naar buiten, er uit willen; ich weiß schon wo Sie h. = waar je heen wilt, wat je bedoeling is; vgl. hinaus, h o d h I. **Hinausziehen**, ft. (h.) = naar buiten, er

¹⁾ Voor niet opgenomen sam. met **hinab** vergelijkte men die met **herab**.

²⁾ Voor niet opgenomen sam. met **hinauf** vergelijkte men die met **herauf**.

³⁾ Voor niet opgenomen sam. met **hinaus** vergelijkte men die met **heraus**.

1) uit trekken, sleepen; uitstellen, rekken, op de lange baan schuiven; h., (f.) = uit-, naar buiten gaan, trekken; sich h. = gerekt worden, slepen(de) blijven.

hin'begeben sich, ft. (h.) = zich er heen begeben.

hin'begeleiten, schw. (h.) = er heen begeleiden.

hin'blid, m. = gezicht, blik; im S. auf (Auff.) = met 't oog op.

hin'bliden, schw. (h.) = (er) heen zien.

hin'bringen, unr. (h.) = (er) heen brengen; (die Zeit) omkrijgen, doorbrengen; (sein Leben) kümmerlich h. = in ellende slijten; ook = hintun.

hin'brüten, schw. (h.) = in doffe mijmering verzonken zijn, dof mijmerend voortleven.

hindan'nen = weg, heen.]

hin'de zie Hindin.

hin'dämmern, schw. (h.) = soezen.

hin'dehnen sich, schw. (h.) = zich uitstrekken.

hin'denten, unr. (h.) = er aan denken; wo denken Sie hin? = waar denkt u aan? (ook) wat meent u wel? hoe komt u er bij?

hin'derlich = hinderlijk, lastig; belemmerend; einem (in, Dat.) h. sein = iem. (in iets) h. zijn, tegenwerken; einem bei etw. h. sein = iem. bij iets h. zijn, lastig vallen.

hin'dern, schw. (h.) = (ver)hinderen, beletten; wer hindert dich daran? = wie hindert u daarin? wie belet u dat? einen bei der Arbeit h. = iem. bij zijn werk h.

hin'dernis, f. —jes, —je = hindernis, beletsel, hinderpaal, moeilijkheid; einem S. je in den Weg legen = iem. hinderpalen in den weg leggen, moeilijkheden bereiden.

hin'derung, w. —, —en = verandering; beletsel.

hin'deuten, schw. (h.): auf (Auff.) h. = op iets toespelen, duiden, wijzen; alles deutet darauf hin, daß... = alles wijst er op, dat...

hin'din, w. —, —nen = hinde.

hin'dostan, f. = Hindostan. **hindosta'nisch** = Hindostansch.

hin'drängen, schw. (h.) = (er) heen dringen, duwen, stuwen; auf (Auff.) h. = op iets aandringen; sich h. = zich er heen (er door) dringen.

hin'du, m. —s, —s = Hindoe.

hindurch' = doorheen, er door (heen); durch... h. = door... heen; (den ganzen Tag) door, lang; (Jahre) lang, achtereen.

(Voor de samenstellingen met hindurch' vergelijke men die met durch').

hinein' = naar binnen, er in; in den Wald h. = in 't bosch, 't bosch in; zum einen Ohr h., zum andern heraus = 't eene oor in, 't andere uit; in den Tag h. = onbezorgd, gedachteloos, er maar op los.

hinein'arbeiten, schw. (h.) = er in werken, met moeite er in krijgen; sich h. = zich er in werken, in iets doordringen.

hinein'bringen, unr. (h.) = (er) inbrengen.

hinein'denten sich, unr. (h.) in (Auff.) = zich in iets indenken.

hinein'finden sich, ft. (h.) in (Auff.) = zich in iets schikken, in iets thuis raken, aan iets gewinnen.

hinein'geben, ft. (h.) = naar binnen geven; (effekten) prolongeeren.

hinein'gehen, unr. (f.) = naar binnen, er in gaan.

hinein'leben, schw. (h.): in den Tag h. = een onbezorgd leven leiden; sich in (Auff.) h. = zich in iets inleven, thuis raken, aan iets gewinnen.

hinein'legen, schw. (h.) = er in leggen; beetnemen, foppen.

hinein'mischen, schw. (h.) = (er) in mengen;

sich h. = zich er mee bemoeien.

hinein'reben, schw. (h.): in einen h. = ernstig met iem. spreken, iem. trachten te overtuigen.

hinein'stecken, schw. (h.) = (er) in steken; steken in.

hinein'tragen, ft. (h.) = er in, naar binnen dragen; (Beteeknis, Bedoeling) er in leggen.

hinein'zwängen, schw. (h.) = er in wringen, persen, met geweld er in brengen.

hin'fahren, ft. (h.) = (er) heen, weg rijden, brengen (per schip of wagen); h., (f.) = (er) heen, weg varen, rijden, gaan.

hin'fahrt, w. = heenreis, -vaart; Hin- und Rückfahrt = heen- en terugreis.

hin'fall, m. = (ver)val, instorting; ('t) wegvallen.

hin'fallen, ft. (f.) = neervallen.

hin'fällig = (von Menschen) broos, zwak, gebrekkig; (Gesundheit) wankel, zwak; (von Gebäuden) in verval zijnde, bouwvallig; (von Behauptungen) zwak, ongegrond; (von Affen) vervallen, nietig; h. werden = (ook) vervallen.

hin'fälligkeit, w. = zwakheid, broosheid, vervallen toestand.

hin'finden (sich), ft. (h.) = zijn weg (er heen) vinden.

hin'fliegen, ft. (f.) = (er) heen, weg vliegen.

hin'fliehen, ft. (f.) = (er) heen, weg vluchten, ontvlieden; heenvlieden, snel voorbijgaan.

hin'fließen, ft. (f.) = (er) heen, weg stroomen, vloeien; heenvloeien, verlopen, vergaan.

hin'fort' = voortaan, in 't vervolg, van nu af.

hin'fort'sich, schw. (h.) = voortstukkelen, armzalig voortleven.

hin'führen, schw. (h.) = er heen, weg leiden, voeren; heenleiden, -voeren, -loopen.

hin'fürder, **hin'für'o** zie hin'fort'.

hin'gabe, w. = overgave, gelatenheid, toewijding.

hin'gang, m. = heenweg; -gaan (ook fig.), verscheiden, overlijden.

hin'geben, ft. (h.) = (af, over)geven, overlaten, afstaan, opofferen, wijden; sich einem, einer Sache h. = zich aan iem. of iets overgeven, zich voor... opofferen, zich aan iem. of iets wijden; sich der Hoffnung h. = zich vleien met de hoop; hin'geben d. = opofferend.

hin'gebung, w. — = overgave, toewijding, gelatenheid, onderworpenheid, zelfverloochening.

hingegen = daarentegen, integendeel.

hin'geh(en), unr. (f.) = (er) heen, weggaan; voorbijgaan, verlopen; heensaan, sterven, overlijden; so etw. kann ich nicht h. lassen = kan ik er niet door laten, niet laten passeeren; das mag so h. = dat kan er door, vind ik goed; das wird dir nicht so h. = daar kom je niet zoo gemakkelijk af.

hin'gehören, schw. (h.) = er bij behooren.

hin'gelangen, schw. (f.) = (er) komen.

hin'geraten, ft. (f.) = er heen (ge)raken, er toevallig komen, verdwalen.

hin'halten, ft. (h.) = toesteken, aanbieden; einen h. = iem. met beloften paaien, aan 't lijntje houden; (eine Sache) op de lange baan schuiven.

hin'hängen, schw. (h.) = ophangen, vastmaken.

hin'helfen, ft. (h.) einem = (er)heen, weghelpen.

hin'horchen, schw. (h.) = er naar luisteren.

hin'kel, f. —s, — = kuiken, kippetje.

hin'ken, schw. (h.) = hinken, kreupel zijn; dieses Gleichnis, dieser Vergleich hinkt = die vergelijking gaat mank; h. de Währung = hinkende standaard; vgl. B o t e.

hin'keßpiel, f. = hinkebaan.

hin'knien, schw. (f.) = neerknielen.

hin'kommen, ft. (f.) = er (heen) komen.

hin'können, unr. (h.) = er heen, weg kunnen.

hin'kränkelein,

1) Voor niet opgenomen sam. met hinaus' vergelijke men die met heraus'.

2) Voor niet opgenomen sam. met hinein' vergelijke men die met herein'.

[schw. (h.) = wegwijnen. **hin'trepeln**, -tröppeln, [schw. (f.) = voortsukkelen. **hin'tunfl**, w. = aankomst. **hin'langen** = -reichen. **hin'länglich** = voldoende, toereikend. **hin'länglichfeit**, w. = toereikendheid; afdoendheid. **hin'lassen**, ft. (h.) = er heen laten. [hin'lässig, zie nachlässig]. **hin'leben**, [schw. (h.) = voort-, heenleven. **hin'legen**, [schw. (h.) = (neer)leggen; **hich h.** = gaan liggen. **hin'lenten**, [schw. (h.) = er heen sturen, leiden. **hin'marsch**, m. = heenmarsch. **hin'marschieren**, [schw. (f.) = er heen marcheeren. **hin'marteln**, [schw. (h.) = dood martelen. **hin'morden**, [schw. (h.) = (zonder genade) vermoorden, afmaken. **hin'nähmen**, urt. (h.) = er heen, weg moeten. **hin'nehmen**, ft. (h.) = er heen (mee)nemen; aannemen; zich laten welgevalen, aanleunen. **hin'neigen**, [schw. (h.) = (er toe)neigen, buigen; (hich) zu etw. h. = tot iets overhellen. **hin'neigung**, w. = neiging, sympathie.

hin'nen: von h. = van hier, weg; von h. gehen = heengaan; sterven.

hin'opfern, [schw. (h.) = opofferen. **hin'pflanzen**, [schw. (h.) = (ergens) planten, neerzetten. **hin'raffen**, [schw. (h.) = wegnemen, -rukken. **hin'reichen**, [schw. (h.) = aan-, overreiken, toesteken; reiken tot, raken; toereikend, voldoende zijn. **hin'reisend** = toereikend, voldoende. **hin'reise**, w. = heenreis; die Hin- und Herreise = heen- en terugreis. **hin'reisen**, [schw. (f.) = er heen, wegzeilen. **hin'reisen**, ft. (h.) = [uit-, wegrukken]; mee-, voort-, wegsleepen, verrukken. **hin'reisend** = weg-, meeslepend, verrukkelijk. **hin'richten**, [schw. (h.) = (auf [Auff.]) richten; (einen) terechtstellen, ter dood brengen; [dooden, te gronde richten]. **hin'richtung**, w. = —, —en = terechtstelling. **hin'rollen**, [schw. (h. u. f.) = (er) heen, weggrollen. **hin'rücken**, [schw. (h.) = er heen rukken, schuiven. **hin'schaffen**, [schw. (h.) = er heen, wegbrengen, bezorgen. **hin'schauen**, [schw. (h.) = er heen, er naar kijken, toekijken, -zien. **hin'scheiden**, ft. (f.) = verscheiden, overliden, heengaan; die Hin'geschiedenen = de overledenen. **hin'schieben**, ft. (h.) = er heen, wegschuiven, -duwen. **hin'schießen**, ft. (h.) = op iets schieten; h., (f.) = ergens heen schieten, (voort)snellen. **hin'schiffen**, [schw. (h.) = vervoeren (per schip), wegbrengen; h., (f.) = er heen varen, wegzeilen; (längs der Rüste) varen. **hin'schlagen**, [schw. (h.) = (zonder genade) vermoorden, afmaken. **hin'schlagen**, ft. (h.) = vast-, inslaan; er heen, wegslaan (den Ball z. B.); h., (f.) = neerslaan, -vallen. **hin'schlingeln sich**, [schw. (h.) = voortkronkelen, daarheenslingeren. **hin'schleichen**, ft. (f.), **hich h.** (h.) = er heen, wegschuiven, (von der Zeit) voortkruipen. **hin'schleppen**, [schw. (h.) = er heen, weg-, voortsleepen. **hin'schmachten**, [schw. (f.) = wegwijnen, zich doodtreuren. **hin'schmieren**, [schw. (h.) = maar wat knoeien of kladden; verknoeien, -morsen. **hin'schreiben**, ft. (h.) = op-, neerschrijven, op schrift brengen; (er heen) schrijven. **hin'schütten**, [schw. (h.) = uit-, weggieten, -storten. **hin'schwänden**, ft. (f.) = wegwijnen, -teren, -sterven, verdwijnen. **hin'segel**, [schw. (f.) = er heen, wegzeilen; voortzeilen. **hin'sehen**, ft. (h.) = er heen, er naar zien, kijken, opletten. **hin'sehen sich**, [schw. (h.) = er vurig heen verlangen, verl. naar. **hin'setzen**, [schw. (h.) = neerzetten, plaatsen;

hich h. = gaan zitten, plaats nemen. **hin'sicht**, w. = opzicht, betrekking, aanzien; in S. auf [Auff.] = **hin'sichtlich** (mit Gen.) = met betrekking tot, met 't oog op, ten opzichte van, ten aanzien van. **hin'siechen**, [schw. (f.) = wegwijnen. **hin'sinken**, ft. (f.) = neerzinken, -vallen, -zigen, ineenzakken, in onmacht vallen. **hin'stellen**, [schw. (h.) = er plaatsen, neer-, voorzetten; (als Muster) stellen, aangeven; etw. h. als = iets voorstellen als, willen laten doorgaan voor; **hich h.** = er gaan staan; **hich h.** als = zich voordoen als, willen doorgaan voor. **hin'sterben**, ft. (f.) = wegsterven, -kwijnen. **hin'stolpern**, [schw. (f.) = struikelen, (er) heen strompelen. **hin'streden**, [schw. (h.) = uit-, toesteken; (einen) neerslaan, -vallen, op den grond leggen, werpen; **hich h.** = zich uitstrekken, gaan liggen. **hin'streichen**, ft. (f.) = verstrijken, voorbijgaan; an (Dat.) h. = langs iets heenstrijken. **hin'strömen**, [schw. (f.) = voort-, heenstromen. **hin'stürzen**, [schw. (h.) = neerwerpen, -storten; h., (f.) = neervallen, -storten; (er)heen snellen. **hin'sudeln**, [schw. (h.) = knoeien, morsen.

hintan' = achteraan, naar achteren.

hintandeln, [schw. (h.) = verbeuzelen.

hintan'haltten, ft. (h.) = tegen-, ophouden; tegengaan. **hintan'setzen**, [schw. (h.) = verwaarloozen, ter zijde stellen; achterstellen, verongelijken. **hintan'setzung**, w. = verwaarloozing enz. vgl. hintan'setzen.

hin'tappen, [schw. (f.), **hich h.** (h.) = voorttasten, op den tast voort-, er heen gaan. **hin'taumeln**, [schw. (f.) = voortwankelen; neertuimelen.

hin'ten = achter(en); von h. = (van) achter(en); er wohnt (nach) h. heraus = hij woont achter.

hintenan' = achteraan. **hintenrein'** = -nach. **hintenherum'** = achterom; von h. erfahren = langs een omweg, van de achterwacht hooren. **hintenhin'** = aan den achterkant. **hintennach'** = achteraan; achteraf. **hintenüber'** = achterover.

I. **hin'ter**, Präp. mit Dat. u. Auff. = achter; h. einem stehen, **hich h.** einen stellen; er trat dicht h. ihn = hij naderde hem dicht van achteren; h. sich gehen = achteruitgaan; vgl. her, hergehen, Dhr, Schlich, Schule, steden II, zurückbleiben e. a. II. **hin'ter**, Adj. = achterst; die h. e Seite = de achterkant; das h. ste Haus = 't achterste huis.

hin'terachse, w. = achteras. **hin'teran'sicht**, w. = achteraan'sicht. **hin'terbade**, w. = bil. **hin'terbein**, f. = achterbeen, -poot; **hich auf die S. e stellen** = op de achterpooten gaan staan, steigeren; (fig.) op zijn achterste beenen gaan staan, zich hardnekkig verzetten. **hin'terbleiben**, ft. (f.) = achterblijven; **hinterbleiben** = na-, overblijven; achterwege blijven; drei Kinder sind hinterblieben = hij (zij) heeft drie kinderen achter-, nagelaten. **hinterblieben**, Pl. = achterblijvenden, nagelaten betrekkingen. **hin'terbringen**, urt. (h.) = aanbrengen, verklikken; **hin'terbringen** = naar achter brengen; (voedsel) naar binnen, er door krijgen. **hin'terbringer**, m. = aanbrenner, (ver)klikker. **hin'terbus**, m. = spronggewricht. **hin'terbühne**, w. = achtergrond van 't tooneel. **hin'terdeck**, f. = achterdek. **hinterdrein'** = daarna, daarop, vervolgens, achteraf. **hin'terem**, m. —n, —n = achterste. **hintereinander** = achter elkaar, achtereen. **hin'teressen**, f. = achter(hoef)ijzer. **hin'terflagge**, w. = achter-

kampanjevlag. **Hin'terfed**, m. = achterlap.
Hin'terfont, w. = achtergevel. **Hin'terfuß**,
 m. = achtervoet, -poot; ſich auf die Hinter-
 füße ſtellen zie Hinterbein. **Hin'tergalerie**,
 w. = achtergalerij (aan ſchepen). **Hin'terge-
 bände**, f. = achtergebouw. **Hin'tergebäude**,
 m. = bijgedachte, -bedoeling. **Hin'tergeh(e)n**,
 unr. (h.) = misleiden, bedriegen; [verjijdeln].
Hin'tergehung, w. —, -en = misleiding enz.
Hin'tergeſtell, f. = achterſtel (eines Wagens,
 eines Pfluges, eines Pferdes), achterſte; ein
 langes ſ. haben = traag, nalatig zijn. **Hin'ter-
 gied**, f. = achterſte lid; a. gelid; (van een
 evenredigheid) laaſte term. **Hin'tergrund**, m. =
 achtergrond; in dem (den) ſ. = op den a.
Hin'terhalt, m. = hinderlaag; [terughoudend-
 heid]; bijbedoeling, -gedachte; (rugge)ſteun,
 rezerve; im ſ. liegen = (ook) op den loer
 liggen. **Hin'terhalten**, ft. (h.) = (eig.) achter-
 houden; **Hin'terhalten** (fig.) = terug-, ont-
 houden; terughoudend zijn]. **Hin'terhaltig**,
-hältig, **-hältlich** = achterhoudend, ſtiem;
 onopenhartig. **Hin'terhand**, w. = achterhand
 (ook van 't paarde); die ſ. haben (ſein), in der ſ.
 ſigen = aan de a. zitten. **Hin'terhaus**, f. =
 achterhuis. **Hinterher** = achteraf, later, te
 laat; achterna, naderhand. **Hin'terhof**, m. =
 achter-, binnenplaats. **Hin'terindien**, f. =
 Achter-Indië. **Hin'terindisch** = Achter-Indiſch.
Hin'terſippen, ſchw. (h.) = (einen Schnaps)
 naar binnen, omgooien. **Hin'terſtopf**, m. =
 achterhoofd. **Hin'terſtader**, m. = achterlader.
Hin'terladung.. = achterlaad.. **Hin'ter-
 land**, f. = achterland. **Hin'terlaſſen**, ft. (h.) =
 nalaten, vermaken; achterlaten; die ſ. en =
 die Hinterbliebenen. **Hin'terlaſſenſchaft**, w.
 — = nalatenschap, erfenis. **Hin'terlaſſung**, w.
 = achter-, nalating. **Hin'terlaſſig** = (zm.)
 achterlaſtig. **Hin'terleber**, f. = achterleer.
Hin'terlegen, ſchw. (h.) = in bewaring, in depôt
 geven, deponeeren; opſlaan. **Hin'terleger**, m. =
 deponent, bewaargever. **Hin'terlegung**, w. —,
 -en = depozito. **Hin'terlegungsſchein**, m. =
 depozito-bewijs. **Hin'terleib**, m. = achterlijf.
Hin'terliſt, w. = (arg)liſt, ſluwhheid, ſlinksche
 ſtreek. **Hin'terliſtig** = (arg)liſtig, ſluw, ſlinksch.
Hin'terlader, m. = achterman; opſluiter (van
 't geſch.); (im Spiel) wer iſt mein ſ.? = wie zit achter mij?
Hin'terpoortchen, f. = achterpoortje, -deurtje;
 ſich ein ſ. offen halten, laſſen = een achter-
 deurtje open houden. **Hin'terpfote**, w. =
 achterpoot. **Hin'terpom'mern**, f. = Achter-
 Pommeren. **Hin'terrad**, f. = achterradd, -wiel.
Hin'terreihe, w. = achterſte rij, a. gelid.
Hin'terrein, m. = Achter-Rijn. **Hin'ter-
 rüde** = van achteren, achterbaks (ook fig.).
Hin'ters = hinter das.
Hin'terſaß, **-ſaße**, m. = achterleenman; kleine
 boer; nakomeling. **Hin'terſchiff**, f. = achter-
 ſchip. **Hin'terſchlingen**, ft. (h.), **-ſchluden**, ſchw.
 (h.) = in-, doorslikken. **Hin'terſeite**, w. = achter-
 zijde, -kant. **Hin'terſinnig** = (nrd.) nadenkend,
 zwaarmoedig; (obb.) krankzinnig. **Hin'terſig**,
 m. = achterbank, -plaats. **Hin'terſinnig** =
 argliſtig, gluiperig. **[Hin'terſtellig** = achter-
 ſtallig; h. machen = verhinderen, verjijdeln;
 ook = hinterhaltig]. **Hin'terſteben**, m. =
 achterſteven. **Hin'terſtück**, f. = achter-,

ſtaartſtuk. **Hin'terteil**, m. u. f. = achterdeel,
 achterſte dee; achterſteven. **Hin'tertreffen**,
 f. = achterhoede; ins ſ. kommen = achteruit-
 gaan, aan lager wal raken; im ſ. ſein = aan
 lager wal zijn; (ook) achteraan komen. **Hinter-
 treiben**, ft. (h.) = tegenwerken, dwarsboomen,
 verjijdeln. **Hin'tertreppe**, w. = achtertrap.
Hin'tertreppenroman, m. = roman van den
 zooveelſten rang, keukenmeideroman. **Hin'ter-
 tür**, w. = achterdeur; ſich eine ſ. offen halten,
 laſſen = een achterdeurtje openhouden.
Hin'tervierviertel, f. = achtervoet (eines Schens),
 -kwartier, -bout (eines Schafes). **Hin'tervorn** =
 achterſtevoor, verkeerd. **Hin'terwagen**, m. =
 achterſtel (van vierwieligen wagen); (art.)
 achterwagen. **Hin'terwälder**, m. —s, — =
 (eig.) backwoodsman, pionier, squatter; (fig.)
 kinkel, lomperd. **Hin'terwäld (ter)liſch** = achter-
 lijk, ouderwetsch. **Hin'terwäldner**, m. —s, — =
 Hinterwalder. **Hin'terwand**, w. = achtermuur,
 -wand. **[Hin'terwärts** zie rückwärts]. **Hin'ter-
 wippen** zie hinterſippen. **Hinterziehen**, ft.
 (h.) = ontduiken. **Hinterziehung**, w. = ont-
 duiking. **Hin'terzimmer**, f. = achterkamer.
Hin'treiben, ſchw. (f.) = (er) heen drijven.
Hin'treiben, ft. (h.) = er heen drijven, wegdr.,
 . . jagen; h., (f.) = (er) heendrijven, wegdr.
Hin'treten, ft. (f.) = (er) gaan staan, (er) heen
 stappen. **[Hin'tritt**, m. = dood, overlijden.]
Hin'tun, unr. (h.) = er bij doen; wegdoen; ich
 weiß nicht, wo ich ihn h. ſoll = ik kan hem niet
 thuis brengen (fig.).

Hinü'ber = naar den anderen (naar den over-
 kant; over(heen); herüber und h. = heen en
 weer.

Hinü'bergeh(e)n, unr. (f.) = naar den overkant
 gaan, loopen; overloopen; heengaan, overlijden;
 über einen Fluß h. = een rivier overtrekken.
Hinü'berlegen, ſchw. (h.) = er over heen leggen.
Hinü'berreiden, ſchw. (h.) = over-, naar den
 overkant reiken, zich tot aan den overkant
 uitſtrekken. **Hinü'berſetzen**, ſchw. (h.) = over-
 zetten, -brengen; h., (f.) = overtrekken; (über
 einen Graben) springen. **Hinü'berziehen**, ft. h. =
 over-, naar den overkant trekken, ſleepen;
 h., (f.) = naar den overkant gaan, overvaren,
 zich aan den overkant vestigen.

Hinun' zie herum.

Hinun'ter = naar beneden, ne(d)er, (er) af, vgl.
 hinab en herunter.

Hin'wagen ſich, ſchw. (h.) = er heen durven.

Hin'wanken, ſchw. (f.) = (er) heen wankelen.

Hin'wärts = er heen (gaande). **Hin'weg** (met d),
 m. = heenweg. **Hinweg'** (met e) = weg, van
 hier; (über etw.) heen.

Hinweg'heben ſich, ſchw. (h.) = zich wegmaken,
 zich uit de voeten maken, weggaan. **Hinweg'**

kommen, ft. (f.) = heen-, weggkomen; (über
 (Aff.)) heenkomen. **Hinweg'leugnen** zie weg-
 leugnen. **Hinweg'nahme**, w. = ('t) wegnemen,
 -neming. **Hinweg'nehmen**, ft. (h.) = wegnemen,
 -rukken; (die Aufmerksamkeit) in beſlag nemen.

Hinweg'raffen, ſchw. (h.) = wegrukken.

Hinweg'ſehen, ft. (h.): über (Aff.) h. = over

iets heenzien; iets over 't hoofd, door de vingers
 zien. **Hinweg'ſetzen**, ſchw. (h.) = wegzetten; ſich

über (Aff.) h. = zich over iets heen zetten;
 met iets geen rekening houden; ſich über alle

Rückſichten h. = zich om niets bekommeren.

1) Voor niet opgenomen sam. met hinüber vergelijkte men die met herüber.

2) Voor niet opgenomen sam. met hinweg vergelijkte men die met weg.

1) } **hinweg'täufchen**, [chw. (h.): fīch, einen h. über (Vff.) = zich, iem. (door moo. schijnende rede- neering) over iets heenzetten, iets doen vergeten e. d.

hin'weis, m. —es, —e = ver-, aanwijzing; op- merking; ('t) wijzen op; unter *H.* auf (Vff.) = met verwijzing naar; mit dem *H.* daß . . . = door er op te wijzen dat . . . **hin'weisen**, ft. (h.) = aan- wijzen, er heen wijzen; einen h. = iem. den weg wijzen; auf (Vff.) h. = er op wijzen, er naar verwijzen. **hin'weisend** = aanwijzend.

hin'weisung, w. zie *Hinweis*. **hin'welken**, [chw. (f.) = verwelken, wegwijnen. **hin'wenden** unr. (h.) = er heen, er naar toe wenden, keeren. **hin'werfen**, ft. (h.) = weg-, neerwerpen; terloops zeggen, zich laten ontvallen; (etw. aufs Papier) werpen; fīch h. = neervallen, zich neerwerpen. **hinwie'der(um)** = we(d)erom, daartegenover; van den anderen kant, van mijn (zijn enz.) kant. **hin'wirken**, [chw. (h.): auf (Vff.) h. = op iets uit zijn, er op werken. **hin'wollen**, unr. (h.) = (er) heen, weg willen. **hin'wünschen sich**, [chw. (h.) = er graag heen willen, wenschen er te zijn.

Hinz, m. —ens = Hein; *H.* und *Runz* = Piet en Klaas, Jan en alleman.

hin'zählen, [chw. (h.) = neer-, voortellen. **hin'zäubern**, [chw. (h.) = wegtooveren. **hin'zeigen**, [chw. (h.) = heen-, aanwijzen. **hin'ziehen**, ft. (h.) = weg, er naar toe, er heen trekken; zich er vestigen; op de lange baan schuiven; (f.) heengaan; **sich h.** = gaan, loopen naar, er heen, zich uitstrekken; uitgesteld worden, gerekt worden, aanhouden. **hin'zielen**, [chw. (h.) auf (Vff.) = (*eig.*) op iets mikken, (*fig.*) doelen, op iets uit zijn, iets beoogen.

hinzu' = daar-, er heen; er naar toe; er bij, bovendien. **hinzu'denten**, unr. (h.) = er (nog) bij denken. **hinzu'drängen sich**, [chw. (h.) = er naar toe, er bij dringen. **hinzu'dichten**, [chw. (h.) = er bij verzinnen, er bij fantazeeren. **hinzu'dringen**, ft. (f.) = er bij, er naar toe dringen. **hinzu'fügen**, [chw. (h.) = er bij voegen, doen. **hinzu'fügung**, w. = toe-, bijvoeging.

hin'zug, m. = trein (er) heen.

hinzu'geh(e)n, unr. (f.) = er heen, er bij gaan. **hinzu'gehören**, [chw. (h.) = er bij (be)hooren. **hinzu'gefallen sich**, [chw. (h.) = zich er bij voegen, er bij komen. **hinzu'kommen**, ft. (f.) = er bij komen. **hinzu'kunft**, w. = nadering. **hinzu'lassen**, ft. (h.) = er bij laten, laten nade- ren. **hinzu'rechnen**, [chw. (h.) = er bij rekenen, er bij tellen. **hinzu'schleichen**, ft. (f.) = er naar toe sluipen. **hinzu'sehen**, [chw. (h.) = er bij voegen, doen. **hinzu'treten**, ft. (f.) = nader- treden, er bij komen; toetreden, lid worden. **hinzu'tritt**, m. = nadering, toetreding. **hinzu'tun**, unr. (h.) = er bij doen, er aan toe-, er bij voegen. **hinzu'verdienen**, [chw. (h.) = er bij verdienen; mit h. = ook wat meeverdienen. **hinzu'werfen**, ft. (h.) = er bij werpen, voegen. **hinzu'zählen**, [chw. (h.) = er bij tellen. **hinzu'ziehen**, ft. (h.) = er bij halen (z. B. einen *Urtz*); (er hat mich) *hinzu*gezogen = (*ook*) er in gehaald.

H'ob, m. = Job.

H'ob'sgebuld, w.; **poft**, w.; **träne**, w. = Jobs'geduld; -tjding; -traan (*een Ind. plant*).

Hipparch, m. —en, —en = (*bij de oude Grieken*) hipparch, ruiteraanvoerder.

Hip'pe, w. —, —it = tuin-, snoeimes; zeis

(*vooral fig.*); oblie, ijzerkoek; geit. **Hip'pen- bader**, m. = ijzerkoekbakker.

Hippodrom', m. —s, —e = hippodroom.

Hippogriff, m. —s u. —en, —e(n) = hippo- grief, pegazus, gevleugeld ros.

Hip'potras, m. — = hippokras, kruidewijn.

hippokra'tisches Gesicht = hippokratisch ge- zicht, gezicht van een stervende.

Hippotrene, w. = Hippokrene, paarde-, dichterbron. **Hippolog'**, m. —en, —en = hippoloog, paardekenner. **Hippologie'**, w. — = hippologie, paardekunde. **Hippopo'tamus**, m. —, — = hippopotamus, nijlpaard.

Hirn, f. —(e)s, —e = hersenen, brein. **Hirn'arm** = hersenarm, dom. **Hirn'blatt**, f. = fontanel.

Hirn'bohrer, m. = schedelboor, trepaan.

Hirn'gehirn, f. = hersenschim, droombeeld, fantazie. **Hirn'holz**, f. = kopshout. **Hirn'trant** = zwak van hersens; krankzinnig.

Hirn'los = hersen-, breinloos; onwijs.

Hirn'masse, w.; **rinde**, w.; **schädel**, m.; **schale**, w. = hersen[massa; -schors; -pan (schedel, bekkeneel); -pan.

Hirn'schlag, m. = beroerte. **Hirn'spalt**, w. = hersenspleet. **Hirn'verbrannt**, **verbrüht** = razend, dol, totaal gek. **Hirn'wurf**, w. = cervelaatworst.

Hirsch, m. —es, —e = hert; vliegender *H.* = vliegend hert (*een tor*). **Hirsch'artig** = hert- achtig. **Hirsch'baum**, m. = sumak, looiersboom. **Hirsch'bock**, m. = hertebok. **Hirsch'fährt**, w. = spoor van 't hert. **Hirsch'fänger**, m. = harts- vangter, jachtmes. **Hirsch'farben**, **farbig** = hertkleurig, vaal.

Hirsch'geweih, f.; **haut**, w.; **horn**, f. = herts[geveel; -leder (hertevel); -hoorn.

Hirsch'horn'geist, m.; **öl**, f.; **salz**, f. = herts- hoorn[geest; -olie; -zout.

Hirsch'jagd, w. = hertejacht. **Hirsch'läfer**, **schrotter**, m. = vliegend hert. **Hirsch'lamb**, f. = jong hert. **Hirsch'lamel**, f. = lama.

Hirsch'leule, w. = herte-, reebout. **Hirsch'lub**, w. = hinde. **Hirsch'lager**, f. = leger van een hert. **Hirsch'lauf**, m. = hertepoot. **Hirsch'leder**, f. = hertsle(d)er. **Hirsch'ledern** = hertsle(d)eren.

Hirsch'lofung, w.; **part**, m.; **ruf**, m. = herte[drek; -kamp; -fluit (-horen).

Hirsch'schweiß, m.; **salz**, m.; **ziemer**, m. = herte[zweet (-bloed); -vet; -bilstuk.

Hirsch'zunge, w. = hertstong; tongvaren.

Hir'se, w. — = gierst.

Hir'sel'brei, m.; **heber**, f.; **gras**, f.; **loru**, f.; **mehl**, f.; **brüse**, w. = gierst[brij (-pap); -koorts; -gras; -korrel; -meel; -klier.

Hirt, m. —en, —en = herder, hoeder; wie der *H.* so die *Herde* = zoo heer zoo knecht.

Hir'tenamt, f. = herdersambt, herderlijk ambt.

Hir'tenart, w. = herdersmanier. **Hir'tenbrief**, m. = herderlijke brief.

Hir'ten'dichter, m.; **fest**, f.; **flöte**, w. = herders[dichter (bukolisch d.); -feest; -fluit.

Hir'ten'gedicht, f.; **gesang**, m.; **gespräch**, f. = herders[dicht (idylle, pastorale); -zang; -gesprek (-zang, ekloge).

Hir'ten'gott, m.; **haus**, f.; **hund**, m. = herders[god (Pan); -huis; -hond.

Hir'ten'leid, f.; **inabe**, m.; **lager**, f.; **leben**, f.; **lied**, f. = herders[kleed; -knaap; -kamp (zwerfende stam); -leven; -lied.

Zie ook H. Hirt...

1) Voor niet opgenomen sam. met *hinweg* vergelijkte men die met *weg*.

hir'tenlos = herderloos. **hir'tenmädchen**, f. = jonge herderin. **hir'tenmächtig** = herderlijk, pastoraal; herders...

hir'ten||bfeife, w.; **||schau||spiel**, f.; **||stab**, m. = herders||fluit; -spel (landspel); -staf.

hir'ten||stüd, f.; **||tasche**, w.; **||täschchen**, f.; **||volk**, f. = herders||stuk (-spel); -tasch; -taschje (*plantn.*); -volk.

hir'tin, w. —, —nen = herderin. **hirt'lich** = herderlijk.

His, f. = bis, si-kruis.

hi|pa'nien, f. = Spanje. **hi|pa'nier**, m. —s, — = Spanjool, Spanjaard.

hi|g'blad, m. = hijschblok. **hi|'se**, w. —, —n = windas, takel. **hi|'fen**, schw. (h.) = (op)hijschen.

hi|g'tau f. = hijschtouw.

hi|t! = haar! links! er weis nicht h. noch hott = hij weet geen raad.

hi|tologie, w. — = histologie, weefselleer.

hi|tör'chen, f. —s, — = historietje, verhaaltje.

hi|tö'rie, w. —, —n = historie, geschiedenis.

hi|tö'rienbuch, f. = geschiedenis-, vertelselboek.

hi|tö'rienmaler, m. = historieschilder.

hi|tö'rif, w. — = geschiedkundige wetenschap.

hi|tö'rifer, m. —s, — = historikus, geschiedkundige.

hi|tö'riograph, m. —en, —en = historieschrijver. **hi|tö'rich** = geschiedkundig, historisch.

hi|trio, **hi|trio'ne**, m. ..o'nen, ..o'nen = tooneelspeler.

hi|t'sche, w. —, —n = voetbank(je), sleetje, (banr.) schommel; (de) pad.

hi|g'bläschen, f., **||blatter**, w. = warmte-, zweetpuistje. **hi|'ze**, w. — = hitte; (*fig.*) vuur, drift.

hi|'zelgrad, m.; **||mefser**, m.; **||meflung**, w. = warmte||graad; -meter; -meting.

hi|'zig = heet, vurig; driftig, heetgebakerd; er hat ein h. es Temperament = hij is driftig van aard. **hi|'kopf**, m. = driftkop, heethoofd.

hi|'köpfig = driftig, heethoofdig, -gebakerd.

hi|'kraft, w. = verwarmingsvermogen. **hi|'kidel**, m., **||pode**, w. = warmte-, zweetpuist.

hi|'schlag, m. = zonnesteek. **hi|'welle**, w. = hittegolf.

hl = Hektoliter.

hm! = hm!

ho! **hoho!** = ho! ho!

hoan'gho, m. —s, — Hoangho (*riv.*).

ho'bel, m. —s, — = schaaft; er kann mir den h. ausblasen! = hij kan naar de maan loopen! hij kan me... je weet well **ho'belbant**, w. = schaaftbank. **ho'beleisen**, f. = schaaftbeitel, -ijzer. **ho'belmaschine**, w. = schaaftmachine.

ho'beln, schw. (h.) = (af)schaven; (*fig.*) beschaven, fatsoneeren. **ho'belspan**, m. = (schaaft)krul.

hobo'e, w. —, —n = hobo. **hobovist**, m. —en, —en = hoboïst.

I. **hoch** (höher, höhst) = hoog, groot, verheven, voornaam; overeind; a h. 3 = (*wsk.*) a tot de derde (macht); höher Eid = heilige, dure eed; die See geht h. = staat hol; h. gewachsen = van hooge gestalte; von höher Hand = van hooger hand; das Lied geht h. hinauf = 't lied gaat, loopt hoog; h. hinauswollen = hoogerop willen, hooge aspiraties hebben; h. zu stehen kommen = hoog, duur te staan komen; wieder h. kommen = weer overeind, er weer bovenop komen; das Sohe Lied = 't Hooglied; einen h. nehmen = iem. te pakken nemen, laten betalen; die hohe See = de volle zee, 't ruime sop; in die hohe See gehen = 't ruime

sop kiezen; eine hohe Strafe = een zware straf, hooge boete; es ist hoher Tag = 't is klaar dag; h. und teuer, h. und heilig |schwören, versichern (U); h! h.! = lang zal hij (zij) leven! h. der Wein! = leve de wijn! *vgl.* aufnehmen, Brett, Fuß, hergehen, leben I, Ort, Pferd, Raß, Zeit e. a. II. **hoch**, f. —s = hoezee, toost, gezondheidsdrank; (*in weerberichten*) maximum; ein h. auf einen ausbringen = een t. op iem. instellen, op iems. gezondheid drinken; ein h. dem Jubilar! = (lang) leve de jubilaris!

hoch'achtbar = hoog-, edelachtbaar. **hoch'achten**, schw. (h.) = hoogachten. **hoch'achtung**, w. = hoogachting, aanzien, eerbied; mit vorzüglicher (vollkommenster) h. (derbleibe ich) = met de meeste hoogachting (heb ik de eer te zijn). **hoch'achtungsvoll** = hoogachtend, met de meeste hoogachting. **hoch'adelig** = hoogadelijk. **hoch'alpen**, Pl. = Hoog-Alpen, Hooge Alpen. **hoch'altar**, m. = hoogaltaar.

hoch'amt, f. = hoogmis, groote mis; das h. halten = de mis bedienen. **hoch'an'sehnlich** = zeer, hoogaanzienlijk.

hoch'bahn, w. = viadukt, luchtspoor. **hoch'bau**, m. = ('b) oprichten van gebouwen in engeren zin. **hoch'begabt** = hoogbegaafd. **hoch'beglückt** = zeer gelukkig. **hoch'behälter**, m. = reservoir (*van watertoren*). **hoch'beinig** = hoogbeinig, hoog op de beenen; aanmatigend. **hoch'bejahr't** = hoogbejaard. **hoch'berühmt** = zeer beroemd. **hoch'betagt** = hoogbegaagd, bejaard. **hoch'betriibt** = zeer bedroefd. **hoch'bewegung**, w. = opwaartsche beweging, rijzing, hausse.

hoch'blau = inblauw. **hoch'bootsmann**, m. = hoogbootsman. **hoch'bringen**, unr (h.) = overeind, omhoogbrengen; tot bloei doen komen. **hoch'brütig** = met hooge borst(en) (*eig.*), (*fig.*) trotsch, voornaam doend. **hoch'burg**, w. = (*vooral fig.*) hooge burcht. **hoch'burgund**, f. = Franche-Comté.

hoch'deutsch = Hoogduitsch; das hoch'deutsch(e) = 't Hoogduitsch. **hoch'druck**, m. = hooge druk(king); (*ook*) reliëfdruk. **hoch'druckmaschine**, w. = hoogedrukmaschine.

hoch'ebene, w. = hoogvlakte, plateau. **hoch'edel** = hoog-, weledel. **hoch'ehrwürden**, w.: Euer (Ew.) h. = Uwelerwaarde. **hoch'ehrwürdig** = zeer eerwaardig. **hoch'eyen**, schw. (h.) = toosten. **hoch'erfreut** = zeer verheugd, zeer verblijd. **hoch'erhaben** = hoogverheven; h. e Arbeit = hoog-reliëf.

hoch'fahrend = hoovaardig, trots(ch); (*adv. ook*) op hoogen toon. **hoch'fein** = zeer fijn. **hoch'fliegend** = hoogvliegend; verheven, hoog. **hoch'flug**, m. = hooge vlucht; hoogvliegend gevogelte. **hoch'flut**, w. = hooge-, springvloed.

hoch'geacht'tet = hooggeacht. **hoch'gebenedeit** = hooggebenedijd, vol genade. **hoch'gebietend** = hoog en machtig, hoogmogend. **hoch'gebirge**, f. = hooggebergte. **hoch'geboren** = weledel-, hooggeboren. **hoch'gebante**, m. = idaal. **hoch'geehrt** = zeer geëerd. **hoch'gefühl**, f. = hoog, heerlijk gevoel. **hoch'gehend** = hooggaand. **hoch'gele** = hooggeel. **hoch'getahrt'**, **||gelehrt** = zeer-, hooggeleerd. **hoch'getobt** = hooggeleerd, -geprezen. [**hoch'gemut** = welgemeed, hooggestemd]. **hoch'geneigt** = zeer genadig. **hoch'genuss**, m. = hoog, heerlijk genot. **hoch'geprez'en** = hooggeprezen, -geroemd. **hoch'gericht**, f. = [hooggerecht; krimineel gerechtshof; galg, schavot]; rechtplaats.

hoch'geſchäft' = hooggeſchat, -geacht, zeer gewaardeerd. **hoch'geſchürzt** = met korte rokken, (met) de kleeren hoog opgenomen. **hoch'geſeg'net** = zeer, rijk gezegend. **hoch'geſinnt'** = edelgezind, hoogzinnig. **hoch'geſpannt** = hooggeſpannen. **hoch'geſtelt** = hooggeplaatst. **hoch'geſtirt** = met een hoog voorhoofd. **hoch'geſtochen** = ijdel, aanmatigend. **hoch'geſtürmt** = hoog opgeſtapeld, h. opengehoopt; met een hoogen toren, met hooge torens. **hoch'gewachſen** = van hooge geſtalte, hoog opgeſchoten. **hoch'gewilde**, f. = hoogwild. **hoch'gewilde**, f. = hoog gewelf. **hoch'gewölbt** = hooggewelfd. **hoch'gradig** = hevig (*eig. en fig.*). **hoch'halten**, ft. (h.) = hoogſchatten; op-, hooghouden (*fig.*). **hoch'herzig** = fier, edel, grootartig. **hoch'herzigheit**, w. = fierheid enz. **hoch'hirſche**, w. = episkopale, Anglikaanſche kerk. **hoch'hirſchlich** = episkopaal. **hoch'hingend** = hoog-, luidklinkend; hoogdravend, pralend. **hoch'to'miſch** = hoogkomiek. **hoch'land**, f. = hoog-, bergland. **hoch'länder**, m. —s, — = hooglander, bergbewoner; Hooglander. **hoch'ländiſch** = hooglandsch, van 't bergland. **hoch'lehnig** = met hooge leuning. **höch'lich** = grootelijks, zeer, hooglijk. **höch'lich** = edelachtbaar. **höch'mäſtig** = hoogmaſtig. **höch'meiſter**, m. = grootmeester. **höch'mögend** = hoogmogend. **höch'moor**, f. = hoogveen. **höch'mut**, m. = hoogmoed, trots; S. kommt vor dem Fall, wenn S. aufgeht, geht Glüd unter = hoogmoed komt vóór den val. **höch'mütig** = hoogmoedig, trotsch. **höch'näſig** = hoogneuzig, verwaand, aanmatigend. **höch'not'pein'lich** = lijſtraffelijk, krimineel; das h. .e Halsgericht = 't krimineel halsgericht. **höch'ofen**, m. = hoogoven. **höch'parterre**, f. = benedenverdieping (boven een ſouterrain). **höch'pfad**, m. = stoep, trottoir. **höch'poe'tiſch** = hoogpoëtisch, zeer dichterlijk. **höch'preis'lich** = hoogloffelijk. **höch'ragend** = hoog oprijzend. **höch'relieſ**, f. = hoog reliëf. **höch'reſervoir**, f. = Höchbehälter. **höch'rot'** = hoogrood. **höch'schätzen**, ſchw. (h.) = hoogſchatten, -achten. **höch'schätzung**, w. = hoogſchatting enz. **höch'schule**, w. = hoogeschool, univerſiteit. **höch'schüler**, m. = student. **höch'schult(e)rig** = hooggeſchouderd, met een hoogen ſchouder, met hooge ſchouders. **höch'seeſiſcherei**, w. = groote viſſcherij, viſſcherij in open zee. **höch'seeſlotte**, w. = aktieve ſlagvloot. **höch'selig** = zalig, wijlen. **höch'sinn**, m. = verheven, edele gezindheid. **höch'sinnig** = edel, fier. **höch'sommer**, m. = ('t) hartje van den zomer. **höch'spannung**, w. = hooge ſpanning. **höch'sprung**, m. = hoogſpringen. **höch'ſt** = hoogst, zeer, ten hoogste; **höch'ſt** . . = maximum. . . , maximaal. **höch'stammig** = hoogſtammig, h. opgaand, (*fig.*) h. opgeſchoten. **höch'stand**, m. = uitkijkpoot. **höch'stapeler'**, w. = oplichterij. **höch'stapler**, m. —s, — = oplichter, chevalier d'industrie. **höch'st'ar'beitsdag**, m. = maximale arbeidsdag. **höch'st'beſteuert** = hoogst aangeslagen, h. belast. **höch'st'betrag**, m. = maximum; hoogste bedrag, aantal. **höch'st'be'ro** = Zijn,

Zijn(er) Hoogheids, Zijn(er) Majesteits; **hö** = Uwer enz. **höch'st'berſel'be** = hoogstdezelve, Z. M., Z. H., Z. E. enz.; **hö** = U. M. enz. **höch'st'ei'genhändig** = hoogsteigenhandig. **höch'st'ena** = hoogstens, op zijn hoogst. **höch'st'gewicht**, f. = maximum-gewicht. **höch'stieg**, m. = opkomst. **höch'stift**, f. = domkapittel. **höch'stiftſtirche**, w. = kapittelkerk. **höch'st'leistung**, w. = rekord; (v. *machine*) maximumvermogen. **höch'st'preis**, m. = maximumprijs. **höch'st'rebend** = eerezuchtig, vooruitstrevend. **höch'st'sag**, m. = maximum-tarief, -prijs. **höch'st'summe**, w. = maximum(bedrag). **höch'st'zahl**, w. = hoogst aantal, maximum-getal. **höch'ston**, m. = hoofd(klem)toon. **höch'stonend** = hoogklinkend, weidsch. **höch'stonig** = met den hoofd(klem)toon. **höch'stonig** = hoch'stonend. **höch'strabend** = hoogdravend, weidsch. **höch'strabenheit**, w. = hoogdravendheid. **höch'sunternehmer**, m. = (*beu.*) haussier. **höch'svalutarisch** = valutakrachtig. **höch'sverdient'** = zeer verdienstelijk. **höch'sverehrt'** = hooggeerd. **höch'sverrat**, m. = hoogverraad. **höch'sverräter**, m. = hoogverrader. **höch'sverräterisch** = van hoogverrader. **höch'sverschuldet** = met schulden zeer bezwaard. **höch'sverzinslich** = hooge rente gevend. **höch'swache**, -wachst, w. = hoogwacht; signaal, seinvuur. **höch'swald**, m. = hoog hout, dicht hoog bosch. **höch'swarte**, w. = hoogwacht. **höch'swasser**, f. = hoog water. **höch'sweg**, m. = straatweg. **höch'swei'ſe** = hoogwijs, zeer wijs. **höch'swich'tig** = zeer gewichtig. **höch'swild**, f. = grof, hoog wild. **höch'swohl'geboren** = (hoog-, welgeboren), weledel; *Ev. S.* = Weledele Heer. **höch'swürden**, w.: *Ev. S.* = Uweleerwaarde; *S.* = Eerwaarde. **höch'swür'dig** = zeer eerwaardig; das *S.* ſte = 't Hoogwaardige, de heilige Hostie. **höch'szeit** (*met ö*), w. —, —en = bruiloft, trouwpartij, huwelijk. **höch'szeiter**, m. —s, — = bruidegom. **höch'szetterin**, w. —, —nen = bruid. **höch'szeitlich** = bruilofts. . . **höch'szeits'bitter**, m. = bruiloftnoodiger. **höch'szeits'brieff**, m. = uitnoodiging voor een bruiloft. **höch'szeits'fadel**, w.; -feter, w. (-ſeſt, f.) = bruilofts-, huwelijks'fakkelt; -feest. **höch'szeits'gaſt**, m.; -gedicht, f.; -geſchent, f. = bruilofts'gaſt; -gedicht; -geschenk. **höch'szeits'geſellſchaft**, w. = bruiloftspartij. **höch'szeits'gott**, m. = huwelijksgod. **höch'szeits'kleid**, f. = trouwjapon-, kleed. **höch'szeits'kranz**, w. = bruiloftskrans. **höch'szeits'leute**, Pl. = bruiloftsgasten. **höch'szeits'mutter**, w. = moeder van de bruid. **höch'szeits'reiſe**, w. = huwelijksreis. **höch'szeits'schmaus**, m. = bruiloftsmaal. **höch'szeits'stag**, m. = bruilofts-, trouwdag. **höch'szeits'vater**, m. = vader van de bruid. **höc**, f. —(e)s, —e = (*ſchn.*) (beeste)hok. **höc'le**, w. —, —n = hok (*hoop schooven*); rug; (*gym.*) diepe kniebuiging; einem die *S.* voll hauen = iem. geducht afranselen. **höc'telkorb**, m. = draagkorf. **höc'ten**, ſchw. (h.) = schooven aan hokken zetten; op iems. rug (gaan) zitten; gebukt, gehurkt (gaan) zitten; er hoeft immer zu Hauje, hinter dem Ofen = hij zit (hokt) altijd thuis; h. bleiben = blijven steken. **höc'ter**, m. —s, — = voetbankje, krukje; hokker. **höc'ter**, m. —s, — = bult, bochel. **höc't(e)rig** = bultig, gebocheld, hobbelig, oneffen.

Hode, w. —, —n, **H**, m. —n, —n, **Hode**, m. —s, — = teelbal. **Hodenbruch**, m. = balzakbreuk. **Hodenfad**, m. = balzak.
Hof, m. —(e)s, **Höfe** = hof; (binnen)plaats; hofstede, hoeve, erf; logement, hōtel; kring (um Sonne od. Mond); bei **H**. = aan 't hof; auf dem **H**. = op de (binnen)plaats; einem den **H**. machen (*II*); Haus und **H**. = huis en erf; auf den **H**. gehen = naar achter(en) gaan.
Hofadel, m.; **advokat**, m.; **amt**, f. = hofadel; -advokaat; -betrekking.
Hofart, w. = hoofscheid, hoffelijkheid, hoofsch gebruik, hoofsche manieren. **Hofarzt**, m. = hofarts. **Hofball**, m. = bal ten hove.
Hofbauamt, f. = intendance voor de hofgebouwen. **Hofbauer**, m. = eigen boer.
Hofbeamte(r) = hofbeambte. **Hofbesitzer**, m. = eigenaar van een hoeve. **Hofbrauch**, m. = hofgebruik, etikette. **Hofburg**, w. = hofburcht, keizerlijk slot.
Höft zie **Höft**.
Hofdame, w.; **dienserschaft**, w.; **diensf**, m. = hofdame; -personeel; -dienst.
[Höfeln], *schw.* (h.) = 't hof maken, vleien.
Höfvolle, w. = register van landhoeven.
Höflichmacher zie **Güter**schlichter. **Höflich** = aan 't hof toegelaten. **Höflichkeit**, w. = hoovaardij, hoogmoed; **H**. muß Not (Zwang, Pein) leiden = weelde moet pijn lijden. **Höflichkeit** = hoovaardig, hoogmoedig, ijdel.
Höfen, *schw.* (h.) = hopen, verwachten; ich will nicht **H**., daß du = ik hoop, dat je niet . . . ; ich hoffe nicht = ik hoop van niet; auf einen **H**. (*II*); ich hoffe zu Gott, daß . . . = ik hoop hartelijk, dat . . . ; vgl. **harren**. **Höfentlich** = naar ik hoop, naar wij hopen; 't is te hopen.
Höfist, f. = hoffteest.
Höflich = (*meinw.*) veelbelovend. **Höfnung**, w. —, —en = hoop, verwachting; **H**. auf etw., auf einen (*II*); sich **H**. auf etw. machen = hoop op iets hebben, zich vleien met de hoop op iets; guter **H**. sein = in gezegende omstandigheden zijn; **H**. läßt nicht zuhanden werden = hoop doet leven; das Kap der guten **H**. = de Kaap de Goede Hoop. **Höfnungslos** = hopeloos, wanhopig. **Höfnungsreich** = hoopvol.
Höfnungsschimmer, m.; **strahl**, m. = zweem, schijn van hoop; straal v. hoop.
Höfnungsvoll = hoopvol; veelbelovend.
Höfnäulein, f. = hofjuffer. **Höfgebrauch** = **brauch**. [**Höfgericht**, f. = hoog gerechtshof].
Höfgefinde, f. = hofpersoneel; dienstpersoneel op een hoeve. **Höfgewehr**, f. = inboedel van een hoeve. **Höfgraf**, m. = paleisgraaf. **Höfgunst**, w. = hofgunst. **Höfhalt**, m. = hofhouding. **Höfhaltten**, f. (h.) = hof houden, verblijf houden, rezideeren. **Höfhaltung**, w. = hofhouding. **Höfherr**, m. = ambachtsheer. **Höfhörig** = hofhoorig, lijfeigen. **Höfhund**, m. = heemhond.
Höfieren, *schw.* (h.) = (einem) 't hof maken; [vroedijk leven, banketeeren; zijn behoefte doen]. **Höfisch** = hoofsch, hoffelijk, ridderlijk; die **H**. e Poësie = de ridderpoëzie. **Höfjäger**, m. = hofjager. **Höfjunter**, m. = hofjonker.
Höfkanzlei, w.; **kanzler**, m.; **lapelle**, w. = hofkanselier; -kanselier; -kapel (*in 2 bet.*).
Höfkaplan, m. = hofkapelaan. **Höfkeller**, m. = slotkelder. **Höfkirche**, w. = hofkerk. **Höfkreis**, Pl. = hofkringen. **Höfkriegsrat**, m. = hoogere krijgsraad. **Höfküchenamt**, f. = intendance v. d. hofkeuken.

Höfl. = höflichst: (zeer) beleefd.
Höflager, f. = hofverblijf. **Höfleute**, Pl. = hovelingen. **Höflisch** = beleefd, vriendelijk, hoffelijk. **Höfligkeit**, w. —, —en = beleefdheid, hoffelijkheid, attentie. **Höfligkeitsbezeugung**, **bezeugung**, w. = beleefdheid (bezeugung), compliment. **Höfligkeitsformel**, w. = beleefdheidsformule. **Höflieferant**, m. = hofleverancier. **Höfling**, m. —s, —e = hoveling.
Höflucht, w.; **luftbarkeit**, w.; **manier**, w. = hoflucht; -vermaak; -manier.
Höfmann, m. = hoveling. **Höfmännisch** = hoofsch, hovelingen. **Höfmarischall**, m. = hofmaarschalk. **Höfmäßig** = naar hofmanier, volgens de etikette. **Höfmeister**, m. = intendant; opperhofmeester; huisonderwijzer, goeverneur; zedepreeker, schoolvos. **Höfmeisterlich** = schoolmeesterachtig. **Höfmeister** (*schw.* (h.)) = bedillen, den schoolmeester uithangen. **Höfmeisterstelle**, w. = goeverneursplaats, -betrekking.
Höfnarr, m.; **partei**, w.; **poet**, m.; **prediger**, m. = hofnar; -partij; -poet; -prediker.
Höfrat, m. = (Titel) Hofraad. **Höfrätin**, w. = vrouw van een Hofraad. **Höfraum**, m. = plaats, besloten ruimte. **Höfrente**, w. —, —n = erf (*van een landgoed, met wat er op is*).
Höflichmacher, m. zie **Güter**schlichter. **Höfischneider**, m. = hofkleermaker. **Höfischranz(e)**, m. (w.) = lage hoveling, vleier, kruiper.
Höfschulze, m. = scholteboer. **Höfritte**, w. = hofgebruik, -manier. **Höflich**, m. = residentie, zetel van 't hof. **Höfsprache**, w. = hoftaal.
Höfsaat, m. = gevolg, hofhouding. **Höfsatt**, w. = domein; boereplaats, (*ook* = *staat*).
Höft, f. —(e)s, —e = (land-, haven)hoofd.
Höftag, m. = gala-, receptiedag ten hove.
Höftheater, f. = hoftheater, -schouwburg.
Höftor, f. = koetspoort. **Höftrecht**, w. = hofdracht, -kleding. **Höftreuer**, w. = hofrouw. **Höftür**, w. = koetspoort.
Höfwelt, w. = hofwereld. **Höfwohnung**, w. = woning aan de binnenplaats. **Höfwang**, w. = hofdwang, -etikette.
Höhe zie bij **h** **hö**. **Höhe**, w. —, —n = hoogte; heuvel, berg; hoogtegraad; toppunt; das Haus hat 20 m Höhe = is 20 M. hoog; eine Summe ist (der) **H**. von = ter hoogte van . . . ; Gott ist der **H**. = God in den hooge; von der **H**. des Turmes = boven van den toren; sich in die **H**. richten = zich oprichten; sich in die **H**. schwingen = zich omhoog werken, stijgen; (*prijzen*) in die **H**. bringen = doen stijgen; in die **H**. treiben = in de hoogte, omhoog-, opdrijven; auf in die (der) **H**. von Katwijf = op de (ter) hoogte van K. **Höheit**, w. —, —en = hoogheid, grootheid, verhevenheid, adel; Seine Königl. **H**. = Z. Koninklijke Hoogheid (Z. K. H.). **Höheitsrecht**, f. = soeverein recht, hoogheidsrecht. **Höhelied**, f. (des Höhenliedes), *ook*: das Höhe Lied = Hooglied, Lied der Lieder.
Höhentreis, m.; **messung**, w.; **punkt**, m. = hoogtelcirkel; -meting; -punt (toppunt).
Höhentrauch, m. = heil-, veenrook.
Höhenstufen, Pl. = Hohenstaufen (*geslacht*).
Höhenstufisch = Hohenstaufensch.
Höhentauer, f. = hoogtestuur. **Höhenzirtel**, m. = hoogtecirkel.
Höhenzollernisch = Hohenzollernsch. **Höhenzollern**, Pl. = Hohenzollern (*geslacht*). **Höhenzollernsch** = Hohenzollernsch.
Höhenzug, m. = hoogteketen. **Hohepriester**,

m. (des Hohenpriesters) = hoogepriester.
hoheprie'sterlijk = pontifikaal. **hoh'hepunft**, m. = hoogte-, toppunt; das Elend (die Freude) erreicht seinen (ihren) S. = ...bereikt haar toppunt.
hoh'her = hooger.
hoh'heskule zie Hosh'skule.
hoh'l = hol (in allen Anwendungen); h. .er Weg, h. .e Gasse = holle weg; ein h. .er Kopf = een leeghoofd. **hoh'l'angig** = holoogig. **hoh'l'badig** = holwangig, met holle wangen.
hoh'le, w. —, —n = holle weg. **hoh'le**, w. —, —n = hol, grot; gat, holte. **hoh'l'eisen**, f. = guts. **hoh'len**, schw. (h.) = (uit)hollen; **hoh'lich** = hol worden. **hoh'lenbar**, m. = grotbeer. **hoh'lenbewohner**, m. = grotbewoner, troglodyt. **hoh'ndie**, w. = holpijp, —fluit (aan 't orgel). **hoh'nglas**, f. = hol glas.
hoh'hering, m. = leege haring. **hoh'heit**, w. = holheid (ook fig.), onbeduidendheid, leegheid. **hoh'hippe**, w. = oblie, ijzerkoek; (ook) hoorntje voor slagroom. **hoh'lehe**, w. = holkeel, —lijst. **hoh'lopf**, m. = leeghoofd, domkop. **hoh'lungel**, w. = holle bol; holle kogel, bom. **hoh'linse**, w. = holle lens. **hoh'mas**, f. = inhoudsmaat **hoh'pfeife**, w. zie Hohlflöte. **hoh'raum**, m. = holle ruimte. **hoh'piegel**, m. = holle spiegel. **hoh'taube**, w. = houtduif. **hoh'tier**, f. = holdtied. **hoh'tung**, w. —, —en = uitholling, uitdieping; groef; holte, holligheid. **hoh'wangig** = met holle wangen, holwangig. **hoh'weg**, m. = holle weg, ravijn. **hoh'wur**, w. = pijp-bloem; helmblom. **hoh'zylinder**, m. = holle cilinder.
hohn, m. —(e)s = hoon, smaad, spot, schimp, oneer; ihm zum S. = hem ten spijt; S. für ihn = stank voor dank; S. lachen, S. sprechen egl. hohnlachen, —sprechen. [**hohn'eden** zie hohnreden]. **hoh'nen**, schw. (h.) = hoonen, bespotten, krenken, trotseeren, [beschimpen]. **hohn'gelächter**, f. = hoon-, spotgelach; (voorwerp van) spot. **hohn'ipeln**, schw. (h.) = (nrdb.) bespotten. **hoh'nisch** = smadelijk, hoonend, spottend, verachtelijk. **hohn'lachen**, —lächeln. schw. (h.) = hoonend, spottend lachen; grinniken; einem h. = iem. spottend uitlachen. **hohn'reden**, schw. (h.) = voor den gek houden, beetnemen. **hohn'rede**, w. = spot-, smaadrede, schimpwoorden. **hohn'sprechen**, ft. (h.) = (einem) hoonen, smaden, bespotten; trotseeren; das spricht allem Rechte hohn (od. Hohn) = dat spot met alle recht. **hohn'sprecher**, m. = spotter, smader.
hoh'! = hoho!
hoh'ofen = Hoshofen.
hoh'! = hoihol
hoh'nen, schw. (h.) = (nrdb.) geeuwen, balken. **hoh'ten** zie höfeln. **hoh'ter**, m. —s, — = kleine winkelier, venter. **hoh'terin**, w. —, —nen = koopvrouw, fruit-, groente-, vischvrouw. **hoh'tertram**, m. = groente-, fruit-, visch-winkeltje. **hoh'tern**, schw. (h.) = winkelen, venten. **hoh'terweib**, f. = Höferin.
hoh'usp'us, m. — = hokuspokus. **hoh'usp'us'lu'macher**, m. = goochelaar, kunstemaker.
hoh'd = goedgunstig, (toegenegen, toegedaan; lief(lijk), bekoorlijk, bevallig, liefstallig; das Guld ist ihm h. = (ook) dient hem; die S. .e = d(i)e lieve; die S. .en = de Gratiën.
hoh'der, m. —s, — = vlier.
hoh'din, w. —, —nen = Gratie; geliefde.
hoh'delig u. **hoh'de'lig** = liefelijk, bekoorlijk,

bevallig, verrukkelijk. **hoh'dseligkeit**, w. = liefelijkheid enz.
hoh'ten, schw. (h.) = komen (gaan) halen; **hoh' dich der Teufel** = de duivel haal je; dabei ist nichts zu h. = daar valt niets te halen (te verdienen); (Luft) schuppen; sich etw. h. = iets halen; sich einen Schnupfen h. = een verkoudheid opdoen.
hoh'ter zie Hah'ter.
hoh't zie Hult.
hoh'terig = holperig.
hoh'ta! = hohal
hoh'tland, f. = Holland; da war S. in Not (in Nöten) = toen was H. in last. **hoh'tländer**, m. —s, — = Hollander; hollander, maalbak (pap.); veepachter; S. Käse = Hollandsche kaas. **hoh'tländerei**, w. —, —en = zuivel-inrichting, melkerij. **hoh'tländerkäse**, m. = Hollandsche kaas. **hoh'tländern**, schw. (h.) = beentje-over rijden, zwieren. **hoh'tländisch** = Hollandsch. **hoh'tland(s)gänger**, m. = hannekemaaiër.
hoh'te, w. — = Holle, Holda; (ook) kuif (van sommige vogels); kap (van nonnen); Frau S. macht ihr Bett, schüttelt ihr Bett aus = 't sneeuwt.
hoh'te, w. — = hel (ook schp. en kleermakerst.); afgrond; hoekje bij de kachel; etnem die S. heiß machen = iem. 't vuur na aan de schenen leggen, 't iem. benauwd maken. **hoh'tenangst**, w. = doodelijke angst, helse vrees. **hoh'tenbrand**, m. = helse vuur, helse gloed; helleveeg, verdoemeling; satan. **hoh'tenbreughel** (spr.: .breugel), m. = (eig.) Hellebreughel, d. i. Pieter Breughel de jongere, Ned. schilder; (fig.) helse tooneel, h. e verwarring, h. rumoer. **hoh'tenbrut**, w. = helse gebroed. **hoh'tenbrude**, m. = helse draak; helleveeg. **hoh'tenfahrt**, w. = hellevaart. **hoh'tenfeuer**, f. = hellevuur. **hoh'tenfluß**, m. = rivier in, om de onderwereld: Acheron, Styx. **hoh'tenfüchtel**, w. = helse tuchtroede. **hoh'tenfürst**, m. = hellevorst, satan. **hoh'tengefank**, m. = helse stank. **hoh'tengeziht**, f. = -brut. **hoh'tenheiß** = verschrikkelijk, helse heet, zoo heet als de hel. **hoh'tenhund**, m. = helhond, Cerberus. **hoh'tenkunst**, w. = helse kunst. **hoh'tenlärm**, m. = helse spektakel. **hoh'tenmaschine**, w. = helse machine. **hoh'tenpein**, w. = hellepijn; helse pijn. **hoh'tenpfehl**, m. = hellepoel. **hoh'tenqual**, w. = helse kwelling, hellepijn. **hoh'tenraden**, m. = müll, kaak van de hel, helse afgrond. **hoh'tenrichter**, m. = rechter in de onderwereld. **hoh'tenschmerz**, m. = helse smart; S. .en, Pl. = helse pijn. **hoh'tenstein**, m. = helse steen. **hoh'tenstrafen**, Pl. = straffen der hel. **hoh'tenzwang**, m. = „Helledwang“ (een tooverformulierboek). **hoh'tisch** = helse, duivelsch.
hoh'm, m. —(e)s, —e = klein eiland, riviereiland, holm; heuvel; scheepswerf; dwarsbalk (ook van 't gymnastiektoestel de brug).
hoh'mgang, m. = tweegevecht].
hoh'mogra'phisch = hografisch, eigenhandig (geschreven).
hoh'p(e)richt, **hoh'p(e)rig** = oneffen, hobbelig; h. (lesen, sprechen) = stotterend, hakkelend, met horten en stooten. **hoh'pern**, schw. (h.) = strompelen; moeilijkheden ondervinden; es holpert = 't loopt mis, verkeerd; 't zit niet glad.
hoh'sche, w. —, —n = klomp, holsblok.

Hol'schuld, w. = haalschuld.
Hol'stein, f. = Holstein. **Hol'steinisch** = Holsteinsch.
Hol'terdiepol'ter! = holderdebolder! hals over kop!
holli'ber! = haal over!
Holun'der, m. —s, — = vlier.
Holun'der'baum, m.; **•beere**, w.; **•blüte**, w.; **•marl**, f.; **•strauch**, m.; **•tee**, m. = vier||boom (-struik); -bes; -bloesem; -pit; -struik; -thee.
Holz, f. —es, **Hölzer** = hout, bosch, woud, stuk, eind hout; der Baum treibt, schießt ins **H.** = maakt hout; **H.** in den Wald tragen (*fig.*) = water naar de zee dragen, monnikewerk doen; das (verfuchte) **H.** = de galg, 't kruis; **H.** e = (*ook*) ransel en = **Hölzerei**; nicht aus jedem **H.** kann man Pfeile schneiden = alle hout is geen timmerhout, *vgl.* **Hölz**; er bohrt fetz hart **H.** = hij is op zijn gemak gesteld, is liever lui dan moe; weiches **H.** (zu) spalten (haben) = gemakkelijk werk (spel) hebben; er läßt **H.** auf sich haben = hij laat met zich sollen; viel **H.** werfen = veel hout gooien, veel kegels (om)werpen; das ist viel **H.** = kost heel wat, is duur.
Holz'abfall, m. = afgevalen hout; spaanders.
Holz'ader, m. = boschgrond. **Holz'apfel**, m. = wilde appel. **Holz'arbeit**, w. = houtarbeid, -snijwerk. **Holz'arm** = arm aan hout, aan bosch. **Holz'art**, w. = houtsoort. **Holz'artig** = houtachtig, als hout. **Holz'asche**, w. = houtasch.
Holz'auffeher, m. = opzichter bij 't houtvellen. **Holz'ast**, w. = houthakkersbijl.
Holz'bahn, w. = houten weg. **Holz'bar** = geschikt om geveld, gehakt te worden. **Holz'bau**, m. = houtkonstruktie; houten gebouw.
Holz'birne, w. = wilde peer; einen mit **H.** n traktieren = iem. op stokslagen trakteren.
Holz'bod, m. = zaagbok; (*fig.*) bok, lomperd.
Holz'boden, m. = boschgrond; houtzolder; houten vloer. **Holz'bohrer**, m. = houtboor; -rups. **Holz'bündel**, f. = takkebosch. **Holz'dien**, f. —s, — = houtje; boschje.
Holz'diebstahl, m.; **•drechler**, m.; **•drud**, m.; **•druck**, m. = hout||diefstal; -draaijer; -druk; -drukkunst (xylografie).
Holz'ge = ransel, *vgl.* **Holz'ge**, **schw.** (h.) = hout vellen, sprokkelen; betimmeren; (*dijk, mijnput*) beschoeien; (*den oven met hout*) stoken; (*iem.*) afranselen; *ook* = **baumen**.
Holz'ger, m. —s, — = houthakker. **Holz'erde**, w. = boschtuin-, houtaarde. **Holz'erei**, w. —, —en = kloppartij. **Holz'ern** = houten; houtenig, stijf, linksch. **Holz'essig**, m. = houtazijn. **Holz'fadel**, w. = pijntoorts, harshout-fakkel.
Holz'fäller, m.; **•farbe**, w.; **•fajer**, w. = hout||hakker; -kleur; -vezel.
Holz'fäule, w. = rotting van 't hout. **Holz'feile**, w. = houtvijl, -rasp. **Holz'feuerung**, w. = ('t) stoken met hout, houtstoken.
Holz'flöß, f.; **•flöß**, m. = hout||vlot; -vlotter.
Holz'frevel, m. = strooperij. **Holz'fuhre**, w. = voer, karrevracht hout; (weg voor 't) houtvervoer; **H.** n tun = hout rijden, vervoeren.
Holz'geist, m. = houtgeest, methylalkohol.
Holz'geld, f. = stookgeld; opbrengst van houtverkoop. **Holz'gewerbe**, f. = houtindustrie.
Holz'hander, m.; **•handel**, m.; **•händler**, m. = hout||hakker; -handel; -handelaar.
Holz'hauer, m.; **•haufen**, m.; **•hof**, m. = hout||hakker; -mijt (-stapel); -werf.
Holz'icht = houtachtig. **Holz'huhn**, f. = hout-

snip. **Holz'ig** = houtachtig; houtrijk; (*van vruchten e. d.*) stokkig.
Holz'kitt, m.; **•kloben** (**•kloß**), m.; **•koble**, w.; **•lad**, m. = hout||lijm; (-)blok(je); -skool; -lak (stoklak).
Holz'lager, f.; **•lese**, w.; **•leser**, m.; **•maler**, m.; **•mangel**, m. = hout||werf (-laag); -sprokkelen; -sprokkelaar; -schilder; -gebrek.
Holz'markt, m.; **•maß**, f.; **•messen**, f. = hout||markt; -maat; -meting (-vademing).
Holz'nagel, **•pfloß**, m. = houten nagel, h. pin.
Holz'pflaster, f. = houtbestrating, houten bestr.
Holz'platte, w. = houtplaat, -blad. **Holz'platz**, m. = houtwerf. **Holz'reich** = houtrijk.
Holz'rieße, **•rutße**, w. = houtbaan, *vgl.* Rieße II.
Holz'säure, w.; **•säure**, w.; **•scheit**, f.; **•schlag**, m. = hout||zaag; -zuur; -blok; -velling (-kap, *ook 't recht*).
Holz'schläger, m.; **•schneidkunst**, w.; **•schnitt**, m. = hout||hakker; -snijkunst; -snede (-gravure).
Holz'schneider, m. = hout-, beeldsnijder. **Holz'schraube**, w. = houtschroef, houten schroef.
Holz'schuh, m. = klomp, holsblok. **Holz'schuhmacher**, m. = klompemaker.
Holz'schuppen, m.; **•span**, m.; **•splitter**, m.; **•stall**, m.; **•stich**, m.; **•stoff**, m. = hout||loods; -spaan; -splinter; -loods; -gravure; -stof.
Holz'stil, m.; **•stoh**, m.; **•taube**, w.; **termin**, m. = hout||stijl (*van Zwits. huizen*); -mijt (-stapel); -duif; -belasting; -verkoop.
Holz'trage, w. = draagbaar, **Holz'tung**, w. —, —en = houtvelling enz., *vgl.* **Holz'tung**.
Holz'tung'srecht, f. = recht om hout te sprokkelen, hout te kappen.
Holz'verband, m. = houtverbinding. **Holz'verklebung**, w. = betimmering. **Holz'verschlag**, m. = houten beschoet. **Holz'verwaltung**, w. = boschbestuur.
Holz'vorrat, m.; **•waren**, Pl.; **•wagen**, m. = hout||voorraad; -waren (houten artikelen); -wagen (houten wagen).
Holz'wärter, m. = boschwachter. **Holz'weg**, m. = weg in de bosschen; auf dem **H.** (e) seht = (*ook*) op den verkeerden weg zijn, 't mis hebben, 't spoor bijster zijn.
Holz'wert, f.; **•wespe**, w.; **•wolle**, w.; **•worm**, m. = hout||werk; -wesp; -wol; -worm.
Homagial'eid, m. = huldigings-, leeneed.
Homer, m. = Homerus. **Homeri'den**, Pl. = Homeriden, Homerische zangers. **Homer'riß** = Homerisch; h. es Gelächter = H. gelach.
Homile'til, w. — = homiletika (*leer van de geestelijke welsprekendheid*). **Homilie'**, w. —, —n = homilie, tekstpredikatie.
homogen' = homogeen, gelijksoortig. **homogen(e)ität**, w. — = homogeniteit. **homolog'** = homoloog, overeenkomstig, gelijkvormig, -liggend. **homologation'**, w. —, —en = homologatie. **homologie'ren**, **schw.** (h.) = homologeeren.
I. **homonym'**, f. —s, —e = homoniem, gelijk-luidend woord. II. **homonym'**, Pl. = homoniem, gelijk-luidend.
Homöopath', m. —en, —en = homeopaath.
Homöopathie', w. — = homeopathie. **homöopa'tisch** = homeopathisch.
Homun'tulus, m. —, ..luffe = homunculus, „menschje”.
honet' = eerlijk, net.
ho'nicht = honi(n)gachtig, honi(n)gzoet. **ho'nig**, m. —(e)s = honi(n)g; *vgl.* **schmieren**.

Honigapfel, m. = zoete paradysappel. **honigartig** = honi(n)gachtig, -zoet.
Honigbär, m.; **bauer**, m.; **bereitung**, w.; **biene**, w. = honi(n)g||beer; -winner (bijehouder, ijmker); -bereiding; -bij.
Honigbire, w. = suikerpeer. **Honigblume**, w. = honi(n)gbloem, melianthe. **Honigbrot**, f. = boterham met honi(n)g; honi(n)g-, peperkoek. **Honigfarbe**, w. = honi(n)gkleur. **Honigfarben**, **farbig**, **gelb** = honi(n)gkleurig, -geel. **Honigfreßend** = honi(n)getend. **Honigflor**, m. = honi(n)gklaver. **Honigfuchsen**, m. = honi(n)g-, ontbljt-, peperkoek; honi(n)graat. **Honigmonat**, m. = wittebroodsweken. **Honigmund**, m. = lieve woorden, zoete taal; lief mondje. **Honigpflaster**, f. = honi(n)gpap, -pleister (op paardepoot). **Honigsaft**, m.; **scheibe**, w.; **seim**, m. = honi(n)g||sap (-zeem); -raat; -zeem.
Honigstück = honi(n)gzoet, lief, (bloem)zoet. **Honigtau**, m.; **trant**, m.; **wabe**, w.; **wasser**, f.; **zelle**, w. = honi(n)g||dauw; -drank; -raat; -drank; -cel.
Honneur, f. —s, —s = honneur; die S. s machen = de h. s waarnemen. **Honorant**, m. —en, —en = intervenient. **Honorar**, f. —s, —e = honorarium. **Honorarprofessor**, m. = professor honoris causa. **Honoratio ren**, Pl. = notabelen, voornamen. **Honorieren**, fchw. (h.) = honoreeren, betalen; (eine Rippe) omzellen, -varen; eine Tratte h. = een wissel (traite) alle eer bewijzen, honoreeren. **Honorig** = eervol, net; mild, vrijgevig. **honoris causa** = honoris causa: eershalve.
Hornved, m. —s, —s = honved, (Hongaarsche) landweer.
Hopfen, m. —s, — = hop; da ist S. und Maß verloren = dat is allemaal vergeefsche moeite, boter aan de galg; an ihm ist S. und Maß verloren = 't is met hem den Moriaan gewasschen (geschuurd). II. **Hopfen**, fchw. (h.) = ('t bier) hoppen; ook = hüpfen.
Hopfenbau, m.; **blüte**, w.; **barre**, w.; **feld**, f. = hop||bouw; -bloesem; -eest; -akker.
Hopfenstange, w. = hopstang, -stok; boonestak (fig.). **Höpfner**, m. —s, — = hophouwer.
Hopp hei! hopp! hopp! = hop hop! **Hoppas**, m. —, —je = sprong; h! = hoptal **Hoppgarten**, m. = Hoppegarten (groot ren- en trainingsterrein niet ver van Berlin); es geht etw. S. = 't gaat wat plotseling.
Hoppelpoppel, f. = rumgrog met eierdooier.
Hopp! ta! = hoptal **Hops**, m. —es, —e = sprong.
Hop! ta! = hoptal **Hopfen**, fchw. (h.) = springen, hopen. **Hopfer**, m. —s, — = hoper, spring-, huppeldans.
Hora, w. —, Horen = hora, morgendienst; vgl. Horen.
Hörapparat, m. = hoortoestel.
Hora tier (t = ts), m. = Horatier. **Horaz'**, m. = Horatius. **Hora zisch** = Horatiaansch.
Hörbar = hoorbaar; sich h. machen = zich doen hooren. **Hörbarkeit**, w. = hoorbaarheid. **Hörberechtigt**: h. sein = 't recht hebben om een kollege e. d. te bezoeken; **H. . te (r)** = hospitant, toehoorder.
Hören, fchw. (h.) = hooren, luisteren (an der Tür, an der Wand); hörde meinen Worten, auf meine Worte = luister naar mijn woorden.
Hörher, m. —s, — = luisteraar, luistervink, spion. **Hörhappen**, Pl. = ooren. **Hörrohr**, f. = hoorbuis. [Hörh'jam = opletlend,

luisterend]. **Hörh'schwefel**, w. = luisterhoorzuster(-non). **Hörh'winkel**, m. = luisterhoekje.
Hörbe, w. —, —n = horde; [schaapskooi]. **Hörbenweise** = bij horden.
Hören, Pl. = Horen, tijdgodinnen; horen, bidstonden (in Rißtern).
Hören, fchw. (h.) = hooren, vernemen; h. Sie auf mich, auf meine Worte = hoor, luister naar mij, naar mijn woorden, let op mijn woorden; das läßt sich h. = dat laat zich hooren, is te begrijpen, dat vind ik goed; er hört auf beide Namen = hij antwoordt op...; der Hund hört auf den Namen Leo = luistert naar den naam van Leo; (ein Kolleg) folgen, loopen. II. **Hören**, f. —s = ('t) hooren, gehoor.
Hörersagen, f. = hooren-zeggen; vom S. = van h.-z. **Hörer**, m. —s, — = (toe)hoorder; student; ontvanger (v. telefoon). **Hörerschaft**, w. — = toehoorders, auditorium.
Hörig = (aan-, onder)hoorig, eigen, dienstbaar. **Hörigkeit**, w. — = (aan-, onder)hoorigheid enz.
Hörizont, m. —(e)s, —e = horizon, gezicht-einder; das geht über meinen S. = boven mijn begrip. **horizontal** = horizontaal, waterpas. **Horizontalle**, w. —, —n = horizontale lijn. **Horizontalebene**, **fläche**, w. = horizontaal vlak. **Horizontalliegung**, w. = horizontale liggig, h. stand.
Horn, f. —(e)s, Hörner = hoorn (eines Tieres, Instrument usw., auch der Stoff); hoorn, hoek, punt (des Altars, des Mondes); bergspits, naald; halve-maantje (Gebüß); einem das Geiß, den Stid um die Hörner werfen = iem. onvoorziens overweldigen, weerloos maken; den Stier bei den Hörnern paden, fassen = de koe bij de horens vatten; etw. auf seine eignen Hörner nehmen = iets voor z'n rekening nemen; sich die Hörner abstoßen, ablaufen = uitrazen; auf dem S. blasen, ins S. stoßen = op den hoorn blazen; vgl. blasen. **Hornarbeit**, w. = hoornarbeid, -werk. **hornartig** = hoornachtig.
Hornberger: es geht aus wie das S. Schießen = 't loopt op niets uit.
Hornbläser, m. h = oornblazer. **Hornblende**, w. — = hoornblende. **Hörnchen**, f. —s, — = horentje; halvemaantje (Gebüß). **Horndrehsler** (=dreher), m. = hoorndraaier.
Hörnen, fchw. (h.) = hoornen, horens aannemen. II. **Hörnen** Siegfried = hoornen S.
Hörnerklang, m. = hoorngeschal, -klank. **Hörnern** = hoornen, van hoorn. **Hörnerschall**, m. = hoorngeschal, -klank. **Hörnerträger**, m. = hoornvee; (Person) hoorndrager. **Hornförmig** = hoornvormig. **Hornhaut**, w. = hoornvlies; hoornachtige huid, eelt. **Hornhäutig** = eeltig. **Hörnicht** = hoornachtig. **Hörnig** = hoornachtig; met horens, gehoord.
Hornis, w. —, —fe, (Hörniffe u.) **Hornisse**, w. —, —n = horzel, horentje; (ook) paardevlieg. **Hornisfenchwärmer**, m. = horzelvliender.
Hornist, m. —en, —en = hoornist, hoornblazer. **Hornkamm**, m. = hoornen kam. **Hornklut**, w. = hoorn-, hoefkloof. **Hornklütig** = met gebarsten hoef. **Hornmasse**, w. = hoornachtige massa. **Hornmusik**, w. = hoorn-, kopermuziek. **Hornschje**, m. = os (ook fig.), stommeling. **Hornplatte**, w. = hoornen plaat. **Hornspize**, w. = hoornpunt; hoornen punt. **Hornstrauch**, m. = kornoelje.

Hoornsubstantz, w. = hoornzelfstandigheid, hoornachtige zelfst.
Hoornung, m. —s = Sprokkelmaand, Februari.
Hoornungsblume, w. = sneeuwlokje.
Hoornvieh, f. = hoornvee; os, ezel, stommeling.
Hoornwerk, f. = hoornwerk (im festsungsbau).
Horoskop, f. —(e)s, —e = horoskoop; einem das H. stellen = iems. n. trekken.
Horrend = verschrikkelijk, enorm.
Horrido, f. —s, —s = horrido (een jachtroep).
Hörrohr, f. = hoorbuis, spreekhoorn. **Hörsaal**, m. = gehoorzaal, auditorium. **Hörsam** = akoestiek gunstig.
Hort, m. —(e)s, —e = struik(gewas), bosschage, bosch; (roofvogel)nest. **Hortien**, schw. (h.) = nestelen, wonen.
Hortstummheit, w. — = hoorstomheid.
Hort, m. —(e)s, —e = schat, toevlucht, vertrouwen, heil, steun, beschermer.
Hortensia, w. = Hortensia, Hortense. **Hortensie**, w. —, —n = hortensia.
Hortikultur, w. — = hortikultuur, tuinbouw(kunde).
Hörweite, w. — = bereik van de stem, gehoor.
Hörwerkzeug, f. = gehoororgaan; hoorinstrument.
Höschen, f. —s, — = broekje. **Höse**, w. —, —n = broek; (water-, wind)hoos; sie hat die H. n an = heeft de broek aan; H. wie Jade = lood om oud ijzer; welche vor die H. n kriegen = een pak op de broek krijgen; vgl. Herz.
Hosenband, f. = nestelband; Kouseband (orde); Ritter dom H. = ridder van den K. **Hosenbandorden**, m., **ritter**, m. = orde, ridder van den Kouseband. **Hosenbein**, f. = broekspijp. **Hosenbund**, m. = broekband.
Hosenflügel, m.; **flappe**, w.; **knopf**, m.; **knag**, m. = broekflapper; -klep; -knoop; -klep.
Hosenlos = broekloos, sans-culotte. **Hosenmacher**, m. = broekeman. **Hosenstück**, m' = (broek)guld.
Hosenstichwalle, w.; **stich**, m.; **stiche**, w. = broekgesp; -stof; -zak (vgl. Herz).
Hosenträger, m. = draagband, bretel. **Hosen trompeter**, m. = broekeman. **Hosenzeug**, f. = broek(e)stof.
Hosanna, f. —s, —s = hosanna.
Hospital, f. —s, —e u. . .tüler = hospitaal, zieke-, gast-, armehuis. **Hospitalarzt**, m. = hospitaaldokter. **Hospitalbrand**, m. = koudvuur. **Hospitalit'**, m. —en, —en = ziekehuispatiënt; armhuisman. **Hospitalität**, w. — = hospitaliteit, gastvrijheid. **Hospitalschiff**, f. = hospitaalschip. **Hospitalzug**, m. = hospitaal-trein. **Hospitalant**, m. —en, —en = hospitant, toehoorder. **Hospitalitäten**, schw. (h.) = hospiteeren. **Hospiz**, f. —es, —e = hospitium, (klooster)herberg, te-huis.
Hospodar, m. —s u. —en, —e(n) = hospodar (vroeger titel v. d. vorsten v. Moldavië en Wallachije).
Hostie (spr.: *hostia*), w. —, —n = hostie.
Hostiengefäß, f. = hostievaas, ciborie.
Hostienhäuslein, f. = sakramentshuisje.
Hostieller, m. = hostieschoteltje, pateen.
Hotel (met ð), f. —s, —s = hôtel. **Hotelbesitzer**, **hotelier** (spr.: *hôteleier*), m. —s, —s = hôtelhouder, hôtelier.
Hotspot, m. —s, —s = hutspot.
Hot! = hot! rechts! vgl. hit!
Hotte, w. —, —n = hooge rugkorf.
Hottentot, m. —n, —n = Hottentot. **Hottentotstisch** = Hottentotsch.

Hot! = hot! hop! h., h., Röhle! = hop, hop, paardje!
Hotze, w. —, —n = slaapplek voor de knechten in den stal, koes, boes; ook = Gotte.
Hou'ri zie Huri.
H. P. = horse-power, paardekracht.
Hr. = Herr; **Hrn.** = Herrn.
Hul! **huh!** = hul hul
Hü! **hüh!** = hul hul (links! halt!).
Hüb, m. —(e)s, **Hübe** = ('t) heffen, tillen; slag (van pompzuiger); hef-, till-, lichthoogte.
Hübbrüde, w. = hefbrug.
Hübe zie Hüfe.
Hübel m. = heuveltje.
Hübren = aan dezen kant, hier; h. und drüben = aan dezen en aan genen kant, hier en ginds; h. wie drüben = overal.
Hübentus, m. = Hubertus.
Hübepumpe, w. = opvoerpomp.
Hübisch = aardig, lief, mooi; hupsch; eine h. e Geschichte = een mooie geschiedenis (ook fig.); sei h. artig = wees heel zoet; das werde ich h. bleiben lassen = dat zal ik wel laten.
Hüchen, m. —s, — = Donauzaim.
Hüfe, w. —, —n = pak, last (op den rug); draagkorf; (ook) rug. **Hüfebad** zie hüdepad.
Hüfelforb zie Hodelorb. **Hüfelen**, schw. (h.) = gebukt, gehurkt zitten; (op iems. rug) zitten; op den rug nemen. **Hüfebad** = op den rug.
Hüfel, m. —s, —(n) = lap, vod, lor; ploert.
Hübele', w. — —en = knoeierij, knoel-, broddelwerk; plagerij. **Hüdeln**, schw. (h.) = knoelen, broddelen; plagen; lantefantem.
Hüfeler, m. —s, — = knoeier, broddelaar; plager.
Hüfsonbai (spr.: *Höden* . .), w. = Hudsonsbaai.
Huf, m. —(e)s, —e = hoef. **Hufbeslag**, m. = hoefbeslag.
Hufe, w. —, —n = (kleine) hoeve (gwst.).
Hufeisen, f. = hoefijzer; einem Pferd H. auflegen = beslaan. **Hufeisenform**, w. = hoefijzervorm. **Hufeisenförmig** = hoefijzervormig.
Hufeisennase, w. = hoefijzernus (een vleermuis).
Hufen, schw. (f. u. h.) = teruggaan, doen t.]
Hufgetrappel, f. = hoefgetrappel. **Hufkattig**, m. = (klein) hoefblad. **Hufnagel**, m. = hoefspijker, -nagel.
Hüfner = (gwst.) hoevenaar, kleine boer.
Hufschlag, m. = hoefbeslag; hoefslag; paarde-spoor; jaagpad. **Hufschmid**, m. = hoefsmid.
Hüflader, w.; **bein**, f. = heuplader; -been.
Hüfte, w. —, —n = heup. **Hüftelarm** = lende-, heuplam.
Hüftorn zie Hüftorn.
Hüftenverrenkung, w. = ontwrichting v. d. heup. **Hüftweh**, f. = heuplijden, -pijn, ischias.
Hufzwang, m. = klemhoef.
Hügel, m. —s, — = heuvel, hoogte, aardhoop.
Hüg(e)licht, -ig = heuvelachtig, heuvelig.
Hugenot', m. —n, —n = Hugenoot. **Hugenotstisch** = Hugenootsch.
Hu! **huh!** = hoel hoel hu, hul
Huhn, f. —(e)s, **Hühner** = hoen, kip; er erzählt all seine Hühner und Gänse = hij vertelt zijn heele hebben en houden. **Hühner**, f. —s, — = hoentje, kippetje; wir haben noch ein H. miteinander zu rupfen (zu pflügen) = een appeltje met elkaar te schillen. **Hühnerartig** = hoenderachtig. **Hühnerauge**, f. = eksteroog, likdoorn. **Hühneraugenoperateur**, m. =

likdoornsnijder, pedikure. **Hüh'nerbeize**, w. = patrijzejacht. **Hüh'nerdieb**, m. = besanjelier. **Hüh'nerbraten**, m. = gebraden kip. **Hüh'nerbrühe**, w.; **•brust**, w.; **•dieb**, m.; **•ei**, f. = kippelsoep (-bouillon); **•borst**; **•dief**; **•ei**. **Hüh'nerfang**, m. = patrijzejacht. **Hüh'nerfrau**, w.; **•geschlecht**, f.; **•handel**, m.; **•haus**, f. = hoender-, kippel|verkoopster; **•geslacht**; **•handel**; **•hok**. **Hüh'nerhof**, m. = hoenderhof. **Hüh'nerhund**, m. = staande hond, patrijshond. **Hüh'nerjagd**, w. = hoender-, patrijzejacht. **Hüh'nerkorb**, m. = hoenderkorf, **•mand**. **Hüh'nerlager**, f. = leger van patrijzen, patrijzeleger. **Hüh'nerleiter**, w.; **•markt**, m.; **•pasteie**, w. = kippel|ladder; **•markt**; **•pastei**. **Hüh'nerlei**, m. = roep van de patrijs. **Hüh'nerschrot**, m. u. f. = patrijzehagel. **Hüh'nerschwarm**, m. = muur, mier (*plant*). **Hüh'nerstall**, m. = hoender-, kippel|hok. **Hüh'nerstange**, w. = hoenderrek, **•stok**, (-)roest. **Hüh'nerstiege**, **•stiege**, w. = kippeladder. **Hüh'nerstreife**, w. = hoender-, patrijzejacht. **Hüh'nersuppe**, w. = kippelsoep. **Hüh'nerzucht**, w. = hoenderteelt. **hui!** = heil hul vlugt als de wind! in eenem **h.**, im **h.** = in een wip. **Huld**, w. = minzaamheid, welwillendheid, gunst, [gratie, liefalligheid]. **Huldgöttin**, w. = Gratie. **Huldigen**, **schw.** (h.) = (einem fürsten) hulldigen, den eed van trouw afleggen; (einem) hulde bewijzen; einer Ansicht h. = voor een meening uitkomen, een meening toegedaan zijn; (ber Wahrheit) hulde, recht doen; (einer Partei) aanhangen. **Huldigung**, w. —, —en = (in-)huldiging; hulde; **h.** darbringen = hulde brengen, bewijzen; eine **h.** = (ook) een ovatie. **Huldigungs Eid**, m. = eed van trouw, (in)huldigingseid. **Huldigungsplechtlichkeit**, w.; **•tag**, m. = (in)huldigings|plechtigheid; **•dag**. **Huldin**, w. —, —nen = Gratie, bevallige vrouw. **Huldreich**, **•voll** = genadig, goedertieren. **Hülfe** **ufw.**, **Hülfs.** . **ufw.** zie Hilfe, Hilfs. . **ufw.** **Hulle**, m. u. f., —(e)s, —(n) = hulk. **Hülle**, w. —, —n = (om)hulsel; (*fig.*) blinddoek, masker; die sterbliche (irdische) **h.** = 't stoffelijk omhulsel; *vgl.* Fülle. **Hüllen**, **schw.** (h.) = (om)hullen, wikkelen; **sich h.** = zich hullen, zich bedekken. **Hüllteich**, m. = buitenkelk. **Hüllselze**, w. = katje. **Hülstborn**, m. = hulst. **Hülse**, w. —, —n = peul, dop, schil; vel, huid; huls, kardoos, koker, foedraal; (*ook*) hulst. **Hülse**, **schw.** (h.) = (uit)doppen; **sich h.** = uit den dop, uit de schil gaan. **Hülseartig** = peulachtig. **Hülseförmig** = peulvormig. **Hülsefrucht**, w. = peulvrucht. **Hülsticht** = peulachtig. **Hülstig** = met een peul of dop, peulachtig. **Hülst**, **Hülst**, m. —es, —e = hulst. **human** = humaan, menselijk, menslievend. **Humaniora**, Pl. = humaniora (*oud-klassieke taal en literatuur*). **humanite'ten**, **schw.** (h.) = humanizeeren, beschaven. **humanit'**, m. —en, —ent = humanist (*beoefenaar van de humaniora*). **humanistisch** = humanistisch, klassiek. **humanitär** = humanitair, menslievend. **humanität'**, w. — = humaniteit, menslievendheid, goedaardigheid. **Humbug** (spr.: *hombögk*), m. —s = humbug, grootspraak, larie. **Hummel**, w. —, —n = hommelt; (soort) doedelzak; wilde **h.** = uitgelaten, dartel meiseje;

er hat große **h.** in im Kopf = hij heeft groote plannen; **h.** in im Gesicht (im Arsch) haben = geen zit in 't gat hebben. **Hummel**, **schw.** (h.) = brommen, gonzen; rondrazen. **Hummen**, **schw.** (h.) = gonzen, brommen; zijn keel schrapen. **Hummer**, m. —s, —(n) = (zee)kreeft. **Hummersalat**, m. = kreeftesalade. **Humor**, m. —s = luim, humeur, stemming; humor. **Humoreske**, w. —, —n = humoreske, humoristische vertelling. **Humorist**, m. —en, —en = humorist. **Humoristisch** = humoristisch. **Humos'** = humeus, rijk aan humus. **Humpelein**, **schw.** (h.) = hompelen, [knoeien]. **Humpeleirok**, m. = strompelrok. [**Humpeleir**, m. —s, — = knoeier.] **Humpelein**, m. —s, — = groot glas, bokaal. **Humus**, m. — = teelaarde, humus. **Hund**, m. —(e)s, —e = hond (*ook fig. en 't mijn-karretje*); vliegende **h.** (*ll*); damit lodt man keinen **h.** vom Ofen = dat beduidt niets, haalt niets uit; vor die **h.** e gehen = te gronde, naar de haaien gaan; auf den **h.** kommen = aan lager wal raken (komen); er ist auf dem **h.** = hij is op de flesch; bekannt wie ein Schiediger, bunter **h.** = bekend als de bonte hond; das ist unterm **h.** = beneden alle kritiek; roter **h.** = roode hond (*een huiduitslag*); *vgl.* hegen, begraben, bidden. **Hundchen**, f. —s, — = hondje. **Hundarbeit**, w. = hondewerk. **Hundart**, w. = hondesoort; **•manier**. **Hundartig** = hondachtig. **Hundausstellung**, w.; **•brot**, f.; **•fell**, f.; **•fuhrwerk**, f.; **•haus**, f. (**•hütte**, w.) = hondel|tentoonstelling; **•brood**; **•vel**; **•kar**; **•hok**. **Hundestack**, m., **•streffen**, f. = hondevoer (*ook fig.*), ellendige kost. **Hundegeld**, f. = nietige som, prijs, spotprijs. **Hundejunge**, m. = hondejongen, **•knecht**; deugniet, schelm. **Hundefalte**, w. = beestachtige koude. **Hundefest**, m. = schavuit, hond van een kerel. **Hundeleben**, f. = hondeleven. **Hundeloch**, f. = hondekot, **•hok**; (*fig.*) krot. **Hundemarke**, w. = hondepenning. **Hundemüde** = zoo moe als een hond. **Hundepeitsche**, w. = hondezweep. I. **hundert** = honderd; **h.** gegen eins wetten (*ll*). II. **hundert**, f. —(e)s, —e = honderd(tal); **h.** von Menschen = honderden menschen; zu **h.** en = bij honderden; **h.** vom **h.** = 5 procent. **hundertarmig** = honderdarmig. **hundertert**, m. —s, — = honderdtal. **hundertertei'** = honderderlei. **hundertfach**, **•fältig** = honderdvoudig. **hundertfüßig**; **•gradig**; **•jährig**; **•köpfig** = honderd|voetig; **•deelig**; **•jarig**; **•kopfig**. **hundertmal** = honderdmaal, **•wert**, **•keer**. **hundertmalig** = honderdmaal herhaald. **hundertpfänder**, m. —s, — = honderdponder. **hundertpfündig** = van honderd pond, honderdponds. **hundertste** (ber, die, das) = honderdste; vom **h.** en ins Tausendste kommen = van den hak op den tak springen, alles door elkaar halen; das weiß der **h.** nicht = dat weet er niet één (van de honderd). **hundertstel**, f. —s, — = honderdste (deel). **hundertstündig** = ten honderdste. **hunderttägig** = van 100 dagen, honderddaagsch. **hunderttausend** = honderdduizend. **hundertteilig** = honderddeelig. **hunderttorig** = met 100 poorten, honderdpoortig. **hundert(und)eins'** **ufw.** = honderd (en) een enz. **hundertweife** =

bij honderd(tall)en, met (bij) de honderd.
Hun'descheu, w. = vrees, angst voor honden.
Hun'desperre, w. = verbod om de honden los te laten loopen. **Hun'destall**, m. = hondebok.
Hun'destener, w. = hondebelaasting. **Hun'detrab**, m. = sukkeldraf.
Hun'delwache, w.; **-wage**, m.; **-wärter**, m.; **-wetter**, f.; **-zeiche**, f. = honde|wacht; -kar; -oppasser; -weer; -penning.
Hün'din, w. —, —nen = teef. **Hün'disch** = hondachtig, honds; vuil, gemeen; kruiperig.
Hunds'affe, m. = hondaap. **Hunds'fott**, m. —(e)s, . . fötter = hondsvot, schoelje. **Hunds'fötterei**, w. —, —en = hondsvotterij, schelmerij. **Hunds'föttisch** = schelmachtig, laag, gemeen. **Hunds'gemein** = ingemeen. **Hunds'haar**, f. = hondehaar. **Hunds'kopf**, m. = hondekop. **Hunds'leder**, f. = hondeleer.
Hunds'loden, m. = (*gwst.*) (een) standje, knorren. **Hunds'maul**, f. = hondemuil, -snoet. **Hunds'mü'de** = zoo moe als een hond. **Hunds'rose**, w. = hondsrös, wilde roos.
Hunds'wätern, m.; **-stage**, Pl.; **-wurz**, w.; **-wut**, w.; **-zahn**, m.; **-zunge**, w. = hond|ster (Sirius); -dagen; -wortel; -dolheid; -gras; -tong.
Hün'ne, m. —n, —n = Hun, reus. **Hün'nenge'stalt**, w. = Hunne-, reuzegestalte. **Hün'nengrab**, f. = Hunnegraf, -bed. **Hün'nenhaft** = reusachtig.
Hun'ger, m. —s = honger (*ook fig.*); **H.** ift ber beste Rodh = honger is de beste kok, saus; **H.** lehrt geigen = honger leert dansen; der **H.** scheint ihm zum Fenster hinaus = de honger ziet hem de oogen uit.
Hun'ger|gehalt, f.; **-gestalt**, w. = honger|traktament (-loon); -figuur.
Hun'gerharte, w. = groote hark (*om de liggende gebleven aren bijeen te rapen*).
Hun'ger|jahr, f.; **-tur**, w.; **-leider**, m. = honger|jaar (*van hongersnood*); -kuur; -lijder.
Hun'gern, fhw. (h.) = honger hebben, h. lijden; sich zu Tode h. = van honger sterven; mich hungert = ik heb honger; ich hung(e)re = ik lijd honger. **Hun'gerpfote**, w.: an den **H.** .n saugen, lutschen = honger, gebrek, armoede lijden. **Hun'gerquelle**, w. = (mispewas voorspellende) voorjaarsbron. **Hun'gersnot**, w. = hongersnood. **Hun'gerstelle**, w. = hongerbetrekking, -baantje. **Hun'gertod**, m. = hongerdood. **Hun'gertuch**, f.: am **H.** nagen = gebrek, honger lijden. **Hun'gerturm**, m. = hongertoren. **Hun'gerthbus**, m. = hongertyfus. **Hun'grig** = hongerig; h. sein = honger hebben; *vgl. Magen*.
Hun'nen, Pl. = Hunnen. **Hun'niß** = Hunsch. **Hun'zen**, fhw. (h.) = doorhalen, uitschelden. **Hün'pe**, w. —, —n = hoorn (*voor auto's, brandsignaal e. d.*).
Hupf, m. —(e)s, —e = sprong. **Hüp'fen**, fhw. (h.) = huppelen, springen. **Hüp'fen**, fhw. (h.) = huppelen, springen; gehüpft wie gesprungen = lood om oud ijzer. **Hüp'fer**, m. —s, — = huppelaar, springer, sprinkhaan; (vloo); sprongetje.
Hüp'pe, w. —, —n = fluitje (*van schors*), *vgl. Hupe*.
Hür'de, w. —, —n = schaapskooi; horde, vlechtwerk (*van twijgen*). **Hür'den**, fhw. (h.) = omheinen. **Hür'dendraht**, m. = ijzerdraad voor hordewerk. **Hür'denrennen**, f. = horderen, steep-chase. **Hür'dung**, w. —, —en = insluiting (*in de schaapskooi*); horde, omheining.

Hür'e, w. —, —n = hoer.
Hür'i, w. —, —s = hoeri (*moote vrouw in Moh. paradys*).
Hür'lebusch, m. —es, —e = loshoofd, windbuil.
Hür'nen (Siegfried zie hürnen II).
Hür'nensee, m. = Huronmeer. **Hür'niß** = Huronsch, Huronisch.
Hür'ra! u. **Hür'ra!** = hoeral hoezeel [**Hür're!** = vlugt gauw! voort!]
Hür'ritan, m. —s, —e = orkaan.
Hür'tig = vlug, snel, gauw. **Hür'tigkeit**, w. — = vlugheid, snelheid.
Hüsar, m. —en, —en = huzaar (*ook fig.*); brauner (fchwarzer) **H.** = (*scherts.*) vloot.
Hüsarenmäßig = op huzaremanier, huzare...
Hüsaren|(pelz)mütze, w.; **-offizier**, m.; **-regiment**, f.; **-tasche**, w. = huzare|muts (kolbak); -officier; -regiment; -tasch (sabeltasch).
Hüsch! = voort! vlugt plots! auf den **H.**, im **H.** = vluchtig, gehaast; kommen Sie einen **H.** herein = kom (wip) even binnen; **H.**, m. *ook* = **Hü'sche**, w. —, —n = regen-, sneeuwvlaag; oorveeg, stomp, duw. **Hü'schelig** = vluchtig, oppervlakkig. **Hü'scheln**, fchw. (h.) = schuifelen. **Hü'schen**, fchw. (h.) = vlug voortsluipen, -glippen; wegpakken. **Hü'schig** = hüscheilig.
Hüs'ja! = hopsal vooruit! heisal
Hüssit, m. —en, —en = Hussiet. **Hüssitenkrieg**, m. = Hussietoorlog.
Hü'steln, fchw. (h.) = kuchen.
Hü'sten, m. —s = hoest; ich habe den **H.** = ik ben verkouden, ik hoest; blauer **H.** = kinkhoest. II. **Hü'sten**, fchw. (h.) = hoesten; ich huste dir etw. = ik fluit je wat, heb maling aan je; er wird sich was h. = hij ziet me (je enz.) aankomen!
Hü'sten|anfall, m.; **-krampf**, m.; **-pulver**, f. = hoest|aanval; -kramp; -poeder.
Hü'stenstillend = hoeststillend, kalmeerend.
Hüt, m. —(e)s, Hüte = hoed; suikerbrood; viele Köpfe unter einen **H.** bringen = velen onder een hoed vangen, tot dezelfde meening brengen. II. **Hüt**, w. — = hoede; weiderecht; auf seiner **H.** sein = op zijn hoede zijn, zich in acht nemen.
Hüt'band, f. = hoedlint. **Hüt'bürste**, w. = hoed(e)borstel. **Hüt'den**, f. —s, — = hoedje.
Hüt'tejuuge, m. = jonge veehoeder. **Hüt'ten**, fchw. (h.) = hoeden, passen op; weiden; (das Zimmer, das Bett) houden; sich h. = zich hoeden, zich wachten, oppassen; sich vor (Dat.) h. = zich voor iets in acht nemen, z. v. i. wachten. **Hüt'ter**, m. —s, — = hoeder, wachter, oppasser.
Hüt'fabrik, w. = hoedefabriek. **Hüt'feder**, w. = pluim, veer op een hoed. **Hüt'filz**, m. = (hoed)vilt. **Hüt'form**, w. = hoedvorm. **Hüt'futter**, f. = voering, kap in een hoed. **Hüt'futtermal**, f. = hoedeestui, -zak.
Hüt'gerechtigkeit, w. = weiderecht.
Hüt'geschäft, f., **-handel**, m. = hoedewinkel.
Hüt'tasten, m. = (visch)kaar.
Hüt'trempe, w. = (opgeslagen) hoedrand.
Hüt'tos = onbehoed; zonder hoed. **Hüt'tmacher**, m. —s, — = hoedemaker. **Hüt'tmacher'**, w. —, —en = hoedefabriek. **Hüt'tmacherin**, w. —, —nen = hoede-, mode-, maakster, modiste. **Hüt'tüll**, m. = hoedzwam.
Hüt'tig! = vlugt plots! voort!
Hüt'tschachtel, w. = hoededoos.
Hüt'tsche, **Hüt'tsche** zie Hütsche. **Hüt'schen**, fchw. (h.) = schuiven, glijden; schommelen.
Hüt'schleife, w. = lintje, strikje aan den hoed

(van een bepaalde kleur, Oranje bijv.). **Hut'schnalle**, w. = hoedgesp. **Hut'schnur**, w. = hoedkoord, -lint; das geht über die *H.* = dat gaat te ver, is te erg. **Hut'simpel**, m. = aartsukkel. **Hut'spange**, w. = hoedgesp, -haak. **Hut'ständer**, m. = hoedstander, kapstok. **Hut'ten**, f. —s, — = hutje. **Hut'te**, w. —; —n = hut, keet, loods, krot; hut (*tech.*): fabriek, gieterij, smelterij; glasblazerij. **Hut'tenaffte**, w. = mijnaandeel. **Hut'tenamt**, f. = bestuur v. d. smelterij. **Hut'tenbau**, m. = ('t) bouwen van hutten, loods; (werkzaamheden in de) smelterij. **Hut'tenbeamte(r)** = ambtenaar in een smelterij (hut). **Hut'tenbewohner**, m. = hutbewoner. **Hut'tendeck**, f. = hutdek. **Hut'tenlampagne**, w. = campagne (*in de smelterij*). **Hut'tenkunde**, w. = metallurgie. **Hut'tenleute**, Pl.; **meifter**, m. = arbeiders in een smelterij; opzichter in een s. **Hut'tenreise** = -lampagne. **Hut'tenwerk**, f. = hut, smelterij. **Hut'tenwesen**, f. = alles wat op de ertsbewerking en metaalsmelterij betrekking heeft, metallurgie. **Hut'tenwerken** zie **Hut'ten**. **Hut'tner**, m. —s, — = hutbewoner; ook = Säusler. **Hut'trefse**, w. = hoedgalon. **Hut'troffel**, w. = hoedkwast. **Hut'tung**, w. —, —en = weiderecht; *en* = **Hut'tweide**, w. = weide. **Hut'tzel**, w. —, —n = (*gwst.*) gedroogde appel-peerschip; oud, uitgedroogd persoon. **Hut'tzelsone**, w. = gedroogde peer. **Hut'tzelbrot**, f. = gedroogde-vruchtbrood. **Hut'tzelgesicht**, f. = oud-mannetjesgezicht. **Hut'tzuder**, m. = broodsuiker. **Hyalit'**, m. —(e)s, —e = hyaliet, glassteen. **Hyalographie**, w. — = hyalografie (*kunst om op glas druksetsen te maken*). **Hyäne**, w. —, —n = hyena. **Hyazint'**, m. —(e)s, —e = hyacint (*een edelgesteente*). **Hyazint'he**, w. —, —n = hyacint (*plant*). **Hy'der**, **Hy'dra**, w. — = hydra, slang. **Hydrant'**, m. —en, —en = hydrant, brandkraan. **Hydrat'**, f. —(e)s, —e = hydraat. **Hydraulik'**, w. — = hydraulika (*leer van de waterdrukking*). **Hydraulisch** = hydraulisch. **Hydriol'**, m. —en, —en = Hydrioot (*van 't eil. Hydra*). **Hydrodynamik'**, w. — = hydrodynamika (*leer van de waterkracht*). **Hydrogen'**, f. —(e)s = hydrogenium, waterstof. **Hydrographie**, w. — = hydrografie (*beschrijving v. d. wateren op aarde*). **Hydrogra'phisch** = hydrografisch. **Hydrometer**, f. u. m. = hydrometer, areometer, waterbalans. **Hydro'path'**, m. —en, —en = hydro'paath, watergeneeskundige. **Hydro'pathie**, w. — = hydro'pathie, watergeneeskunde. **Hydro'pathisch** = hydro'pathisch. **Hydro'phobie**, w. — = hydro'fobie, waterrees. **Hydro'sta'til**, w. — = hydrostatika (*leer v. h. evenwicht van water, van vloeistoffen*). **Hydro'sta'tisch** = hydrostatisch. **Hydro'tech'nik'**, w. = hydrotechnika, waterbouwkunde.

Hydrotherapie, w. = hydrotherapie, watergeneeskunde. **Hygie'(i)a**, w. = Hygieia (*godin v. d. gezondheid*). **Hygie'ne**, w. — = hygiëne, gezondheidsleer. **Hygie'nisch** = hygiënisch. **Hygrometer**, f. u. m. = hygrometer. **Hygro'skop'**, f. —(e)s, —e = hygroskoop, luchtvochtigheidswijzer. **Hygro'skop'isch** = hygroskopisch, vochtaantrekkend. **Hy'men**, m. —s, — = Hymen: (god van 't) huwelijk; bruiloftsled. **Hym'ne**, w. —, —n, **Hym'nus**, m. —, . . .nen = hymne, lofzang. **Hyper'bel**, w. —, —n = hyperbool: overdrijving; kegelsnede. **Hyperbo'listisch** = hyperbolisch. **Hyperbore'er**, m. —s, — = Hyperboreër (*fabelachtig volk in 't uiterste Noorden*). **Hyperion**, m. = Hyperion, zonnegod. **Hypertrophie**, w. — = hypertrofie: vergrooting, overvoeding. **Hypno'se**, w. — = hypnoze, magnetische slaap. **Hypno'til**, w. — = hypnotika (*leer van de hypnoze*). **Hypno'tisch** = hypnotisch. **Hypnotiseur**, m. —s, —e = hypnotizeur. **Hypnotist'eren**, f(w). (h.) = hypnotizeeren. **Hypnotis'mus**, m. — = hypnotisme. **Hypochonder**, m. —s, — = hypochonder (*lijder aan zwaarmoedigheid*). **Hypochondrie**, w. —, —n = hypochondrie, ziekelijke zwaarmoedigheid. **Hypochondri'sch** = hypochondrisch, zwaarmoedig. **Hypochondri'st'**, m. —en, —en = hypochonder. **Hypokritie**, w. — = hypokrizie, huichelarij. **Hypokrit'**, m. —en, —en = hypokriet, huichelaar. **Hypotenu'se**, w. —, —n = hypotenuza. **Hypothel'**, w. —, —en = hypotheek; *eine H. auf ein Haus aufnehmen* = een h. op een huis nemen. **Hypothetar'**, m. —(e)s, —e = hypotheekhouder. **Hypothetar'lanleiche**, w.; **forderung**, w. = hypothecaire leening; h. vordering. **Hypothetar'risch** = hypothecair. **Hypothetar'kredit**, m. = hypothecair krediet. **Hypothetar'kenant**, f. = kantoor voor de bewaring van de hypotheeken, hypotheekkantoor. **Hypothetenbank**, w.; **besteller**, m.; **bewahrer**, m.; **brief**, m.; **buch**, f. = hypotheekbank; -nemer; -bewaarder; -brief (pandbrief); -boek. **Hypothetenfrei** = vrij van hypotheek. **Hypothetengläubiger**, m. = schuldeischer op vast pand. **Hypotheteninstrument**, f. = hypotheekakte. **Hypothetenordnung**, w. (**recht**, f.); **schein**, m. = hypotheekrecht; -brief (pandbrief). **Hypothetenschuld**, w. = hypothecaire schuld. **Hypothese**, w. —, —n = hypotheze, onderstelling. **Hypothetisch** = hypothetisch. **Hypsometrie**, w. — = hypsometrie, hoogtemeting. **Hysterie**, w. —, —n = hysterie, zenuwziekte. **Hysterisch** = hysterisch, zenuwziek. **Hysteron-Proteron**, f. —s, **Hysteron-Proteron** = hysteron-proteron, omkeering (*een rhetorische figuur, waarbij twee begrippen in omgekeerde volgorde genoemd worden*).

3 (i).

- 3**, i, j. = I.
- i!** = hel kijk! goed! ach neen! i. bewahrel! i mol!
= ach wat! geen kwestie van!
- i. A.** = im Auftrage: in opdracht, op last,
volgens order. **Ia.** = Prima.
- iah!** = ia ('t balken). **ia'hen** (u. **iah'nen**), [schw. (h.)
= iaën, balken.
- Jam'bendichter**, m. = jambedichter. **jam'bis**
= jambisch. **Jam'bus**, m. —, .ben = jambus,
jambe (—).
- ib.** = ibidem: aldaar.
- Ibe'rien**, f. = Iberië (*Spanje en Portugal*).
- I'berisch** = Iberisch (die **Ib.** e Galbinfel).
- ibf'dom** = aldaar.
- I'bis**, m. —ses, —se = ibis, nijlreiger.
- ich** = ik; das **Ich**, —(s) —(s), = 't Ik; mein **Ich** =
mijn eigen ik, mijn zelf; mein andres (zweites)
Ich = mijn ander ik. **Ich'heit**, w. — = ikheid.
- Ich'ling**, m. —s, —e = egolst. **Ich'lucht**, w. —
= ik-, zelfzucht, egoïsme.
- Ichneu'mon**, m. u. f. —s, —e u. —s = ich-
neumon, speurwezel, speurrat.
- Ichthyol'**, f. —(e)s = ichthyol, vischolie. **Ichthy-
olo'g(e)**, m. —en, —en = ichthyoloog, visch-
kundige. **Ichthyologie'**, w. — = ichthyologie.
Ichthyopha'g(e), m. .gen, .gen = ichthyo-
faag, vischeater. **Ichthyosau'rus**, m. —, .rien
u. .re = ichthyozaurus, vischhagedis (*voor-
wereldlijk dier*).
- id.** (idem) = idem, 'tzelfde.
- I. Ideal'**, f. —s, —e = ideaal, model, voorbeeld.
II. **ideal'**, Adj. = ideaal. **idealise'ren**, [schw. (h.)
= idealizeeren. **Idealise'ring**, w. — = idealie-
zeering. **Idealis'mus**, m. — = idealisme.
- Idealist'**, m. —en, —en = idealist. **ideali'stisch**
= idealistisch, **Idealität'**, w. — = idealiteit,
hoogste volkomenheid. **Idee'**, w. —, —n =
idee, abstrakt begrip, oerbegrip; denkbeeld;
inval; nicht die blaffe **I.** = in de verste verte
niet, geen flauw besef. **ideell'** = ideaal, ge-
dacht. **Ide'enarm** = arm aan ideeën. **Ide'en-
affoziation**, w. = ideeënassociatie. **Ide'enfülle**,
w. = overvloed van ideeën. **Ide'engang**, m. =
loop der ideeën, gedachtegang. **Ide'enwelt**, w.
= ideeënwereld.
- I'den**, Pl. = iden (*oud-rom. 13de of 15de dag
van de maand*).
- identificie'ren**, [schw. (h.) = identificeren,
gelijkstellen, de persoonlijkheid vaststellen.
- iden'tisch** = identisch, geheel gelijk. **Identität'**,
w. — = identiteit, algeheele gelijkheid.
- Ideolo'g(e)**, m. —en, —en = ideoloog (*filosoof
die zich grondt op menschkunde en fysiologie*);
(ook) droomer, dweper, doctrinair. **Ideologie'**,
w. — = ideologie.
- Idiom'**, f. —s, —e = idioom, taaleigen. **idio-
ma'tisch** = idiomatisch.
- Idiosynkrasie'**, w. —, —n = idiosynkrazie
(sterke persoonlijke neiging of afkeer).
- Idiot'**, m. —en, —en = idioot. **Idiotenanstalt**,
w. = idiotegesticht. **Idiotie'**, w. — = idio-
tisme, zwakzinnigheid.
- Idiotikon**, f. —s, .ten u. .ta = idiotikon
(woordboek van 't taaleigen).
- idiotisch** = idiotisch: idioot; eigenaardig.
- Idiotis'mus**, m. —, .men = idiotisme, taal-
eigen; ook = Idiotie.
- i. d. J.** = in diefem Jahre.
- Idool'**, f. —s, —e = idool, afgod. **Ido(lo)latrie'**,
w. — = afgodsdienst; vergodding.
- Idyl'**, f. —s, —e, **Idyl'le**, w. —, —n = idylle.
- idyl'tisch** = idyllisch.
- i. e.** (id est) = dat is. i. e. **E.** = im engem
Sinn.
- Egel**, m. —s, — = egel, stekelvarken; (*ook voor*)
Egel. **i'gelartig** = als een stekelvarken,
stekelig. **Egelstich**, m. = zeeegel. **Egelhaut**, w.
= eghuid. **Egelstopp'**, m. = egelkop;
(plant) kogeldistel. **Egelstolben**, m. = (plant)
egelkop. **Ignatius**, **Ignaz'** u. **Ignaz'** m. =
Ignatius.
- Ignorant'**, m. —en, —en = ignorant, weetniet.
- Ignoranti'ner**, m. —s, — = ignorantijn
(*monnikeorde*). **Ignoranz'**, w. — = ignorantie,
onwetendheid. **ignorie'ren**, [schw. (h.) = igno-
reeren, negeeren.
- ihn**, **ihn** = hem.
- I. ih'nen** = hun, ze. II. **Ih'nen** = U.
- I. ihr** = gij(ieden), U, jullie; (aan) haar; haar,
hun. II. **Ihr** = Uw.
- I. ih'rerseits'** = harer-, hunnerzijds, van haar of
hun kant. II. **Ih'rerseits'** = Uwerzijds, van
Uw kant.
- I. ih'resglei'gen** = haars-, hunselijke. II. **Ih'-
resglei'gen** = uwsgelijke.
- I. ih'rethal'ben**, **we'gen**, um **wil'ten** = hun-
nent-, harentwege, om hunnent-, harentwil(le),
om hun, om haar. II. **Ih'rethal'ben**, **we'gen**,
um **wil'ten** = Uwentwege, om Uwentwil(le),
om U.
- I. ih'rige** (der, die, das) = (de, 't) hare, hunne.
II. **Ih'rige** (der, die, das) = (de, 't) Uwe.
- Ih'ro** Gnaden = Uwe (Hare, Zijne) Genade;
Ih'ro Majestät = Hare, Zijne Majesteit.
- ih'zen**, [schw. (h.) = met „Ihr” aanspreken.
- I. H. S.** = in hoc signo (in dit teeken): Jesus
hominum salvator (Jezus heiland der men-
schen); in hoc salus (in hem is heil). **I. H. S.** =
Ihre Exzellenzen: Hunne excellenties.
- I. H. M.** = Ihre Majestäten: Hunne
Majesteiten. i. J. = im Jahre.
- Ikarisches Meer** = Ikarische zee.
- Ikonograph'**, m. —en, —en = ikonograaf,
beeldebekrijver. **Ikonoklast'**, m. —en, —en =
ikonoklast, beeldestormer.
- Ikosae'der**, f. —s, — = twintigvlak.
- Iktus**, m. —, — = slag, stoot; toon, nadruk.
- i. L.** = im Lichten: binnenwerks; in Liqui-
dation: in likwidatie.
- Ili'ade**, **Ilias**, w. —, .den = Ilias. **Iliion**,
Ilium, f. = Ilium, Troje.
- Ili'ata**, **Ili'aten**, Pl. zie Eingebrauchtes.
- il'legal u. illegal'** = illegaal, onwettig. **Illegali-
tät'**, w. —, —en = illegaliteit, onwettigheid.
- il'legitim u. illegitim'** = illegitiem, onecht,
onrechtmatig. **Illegitimität'**, w. = illegitimiteit.
- il'liberal u. illiberal'** = illiberaal, onliberaal.
- il'limitiert'** = onbegrensd.
- Iling**, m. —s, —e = (*scherts.*) eenling (*naast*
Zwilling enz.); *gwst.* ook = Ifts.
- il'loyal u. illoyal'** = illoyaal, deloyaal, ontrouw.
- Illuminat'**, m. —en, —en = illuminaat (*lid v. d.*
orde van verlichten). **Illumination'**, w. —, —en
= illuminatie. **illuminie'ren**, [schw. (h.) = illumi-
neeren; (ein Gemälde) bont kleuren; illuminiert
sein = (*ook*) aangeschoten zijn.

- Illusion**, w. —, —en = illuzie. **illuso'risch** = illusoir, bedrieglijk.
- Illustration**, w. —, —en = illustratie. **Illustra'tor**, m. —s, .o'ren = illustrator. **illustrie'ren**, schw. (h.) = illustreren.
- Illyrien**, f. = Illyrië. **Illy'rier**, m. —s, — = Illyriër. **Illy'risch** = Illyrisch.
- I. **Il'se**, w. —, —n = elft. II. **Il'se**, w. — = Ilse (*rivier*). III. **Il'se**, w. = Elza, Elsie, Betje.
- Il'tis**, m. —ses, —je = bunzing.
- Il'tis|falle**, w.; •fell, f.; •pelz, m. = bunzingknip; -vel; -bont.
- im** = in dem.
- imaginair** (spr. ..gkz.. of .zji..) = imaginair, denkbeeldig.
- imbezil** = imbeciel, zwakzinnig.
- Im'bis**, m. . .iffes, . .isse = ontbijt, wat te eten.
- Imitation**, w. —, —en = imitatie, nabootsing.
- imitie'ren**, schw. (h.) = imiteeren.
- Im'ter**, m. —s, — = iemker, ijmker, bijhouder.
- immatulal** = onbevekt.
- Immatrifulation**, w. —, —en = immatrikulatie, inschrijving. **immatrifulie'ren**, schw. (h.) = immatrikuleeren, inschrijven.
- Im'me**, w. —, —n = (honing)bij, [bijzwerm].
- Immediat'eingabe**, w., •geluch, f., •vorstellung, w. = verzoek onmiddellijk aan den vorst of aan de regeering. **immediatitje'ren**, schw. (h.) = immediatizeeren (*met soevereine macht bekleeden*).
- Immediat'ommission**, w. = door de hooge regeering ingestelde commissie.
- immens** = immens, onmetelijk. **immensura'bel** = onmeetbaar.
- im'mer** = altijd, immer, steeds, aanhoudend, telkens; auf, für i. = voor altijd; i. mehr = steeds meer, al meer en meer, hoe langer hoe meer; (es wird) i. heller = 't wordt al lichter en lichter; was er auch i. tut = wat hij ook doet; laß sie nur i. toben = laat ze maar (gerust) tieren. **im'merdat**, **im'merfort** = steeds, voortdurend.
- I. **im'mergrün**, Adj. = altijd groen. II. **Im'mergrün**, f. = maagdepalm.
- im'merhin** = altijd, in ieder geval; nu goed, mijnentwege; toch; sie mögen i. lachen = laat ze maar lachen. [**im'mermehr** = immer].
- Im'merjahn**, f. = stroobloem. **im'merwäh'rend** = altijd, voortdurend, gedurig, aanhoudend, aldoor. **im'merzu** = altijd, steeds, aldoor; vooruit verder! toch maar. **imminent** = aanstaand, dreigend.
- Immobilier'vermögen**, f. = bezit aan onroerend goed. **Immobi'lien**, Pl. = onroerende goederen.
- Immoralität**, w. — = immoraliteit, onzedelijkheid.
- Immortel'le**, w. —, —n = immortelle, stroobloem.
- immun** = vrij (*van belasting, ziekte enz.*), onaantastbaar, immuun. **immunisie'ren**, schw. (h.) = immuun maken. **Immunität**, w. —, —en = immuniteit, onaantastbaarheid, vrijdom.
- Imperatib**, m. —s, —e = imperatief. **Imperati'v** (isch) = gebiedend, imperatief. **Impera'tor**, m. —s, .to'ren = imperator, opperbevelhebber, keizer.
- Im'perfekt** (um), f. = imperfect, onvoltooid verleden tijd.
- I. **Imperial**, m. —s, —e = imperiaal (*Russ. gouden munt*). II. **Imperial**, w. — = grootnonpareil, de grootste drukletter, imperiaal. III. **Imperial**, f. — = grootste formaat papier, imperiaal.
- Imperia'le**, w. —, —n = imperiale (*van een rijtuig*). **Imperialis'mus**, m. — = imperialisme (*wereldheerschappij, peiging daartoe*).
- Imperialist**, m. —en, —en = imperialist.
- impermeabel** = impermeabel, waterdicht.
- Impersonale**, f. —s, .lien = impersonale, onpersoonlijk werkwoord.
- impertinent** = impertinent, onbeschaamd.
- Impertinenz**, w. —, —en = impertinentie.
- Impf'anstalt**, w. = vaccine-inrichting. **Impf'arzt**, m. = vaccinearts. **impf'fen**, schw. (h.) = enten, okuleeren; inenten, vaccineeren. **Impf'fer**, m. —s, — = enter, okulateur; vaccineateur.
- Impf'gesetz**, f. = vaccinewet. **Impf'ling**, m. —s, —e = kind dat gevaccineerd wordt, gevaccineerde; ent(rijs). **Impf'liste**, w. = vaccinatielijst. **Impf'reis**, f. = ent(rijs). **Impf'schein**, m. = vaccinebewijs, -briefje. **Impf'stelle**, w. = ent-, okulatie-, vaccineplek; ook = -anstalt. **Impfung**, w. —, —en = enting, okulatie; inenting, vaccine. **Impf'zwang**, m. = vaxcinedwang.
- implicie'ren**, schw. (h.) = implicereen (*mee insluiten of betrekken*). **impli'zite** = meegerekend, implicite.
- Implorant**, m. —en, —en = implorant, eischer.
- Implorat**, m. —en, —en = beklaagde.
- Imponderabi'lien**, Pl. = imponderabilien: (*lett.*) onweegbare stoffen; (*fig.*) onnaspeurlijke, niet te controleeren invloeden.
- imponieren**, schw. (h.) eitem = iem. imponereen, indruk maken op iem.
- Import**, m. —(es, —e = import, invoer.
- Importation**, w. —, —en = importatie, invoer(ing). **Importe**, w. —, —n = geïmporteerd artikel (*vooral sigaar*: importe). **Importeur**, m. —s, —e = importeur. **Import'handel**, m. = invoerhandel. **importie'ren**, schw. (h.) = importereen. **Import'waren**, Pl. = importartikelen.
- imposant** = impozant, indrukwekkend.
- Impost**, m. —es, —en = akcijns; ook = A ämp'fer 2.
- impotent** = impotent, machteloos. **Impotenz**, — = impotentie.
- imprägnie'ren**, schw. (h.) = impregneeren, drenken.
- Impresario**, m. —s, .rien u. —s = impresario, (theater)ondernemer.
- Impressionis'mus**, m. — = impressionisme (*een kunstrichting*). **Impressionist**, m. —en, —en = impressionist. **impressiv** = impressief, krachtig, indrukmakend, sterk werkend.
- Imprima'tur**, f. —s = imprimatur (*vergunning voor den druk van een boek e. d.*); (ook) „kan afgedrukt worden“, „afdrukken“ (*op drukproeven*).
- Impromptu** (spr.: *Eppöptu*), f. —s, —s = impromptu (*iets voor de vuist, snedig gezegd*).
- Improvisation**, w. —, —en = improvisatie.
- Improvisator**, m. —s, .to'ren = improvisator.
- improvisie'ren**, schw. (h.) = improvisereen (*voor de vuist spreken, dichten enz.*).
- Impuls**, m. —es, —e = impulsie, stoot, aandrift. **impulsiv**, = impulsief (*(aan)drijvend; naar den indruk van 't oogenblik handelend*).
- Imputation**, w. —, —en = imputatie, beschuldiging. **imputie'ren**, schw. (h.) = imputereen, ten laste leggen.
- Imz** zie Imbis.
- Im'ze**, w. —, —n = mier.
- instan'de sein** = in staat zijn.
- in**, Präp mit Dat. und Akk. = in: im Zimmer sein, hin- und hergehen (*ll*); in kurzer Zeit, in

- avonturier. **Industriezweig**, m. = tak van industrie.
- ineinander** = in elkander, ineen. **ineinanderfabren**, ft. (f.) = schrikken, ontstellen. **ineinandergreifen**, ft. (h.) = in elkaar grijpen.
- infallibel** = infa(i)libel, onfeilbaar. **Infallibilität**, w. — = onfeilbaarheid.
- infaam** = infaam, eerloos, schandelijk. **Infamie**, w. —, —n = infamie, eerloosheid enz.
- Infant**, m. —en, —en = infant, prins.
- Infanterie**, w. —, —n = infanterie. **Infanterist**, m. —en, —en = infanterist.
- Infectie**, w. —, —en = infectie, besmetting.
- Inful**, w. —, —n zie **Inful**.
- Inferiorität**, w. — = inferioriteit, minderwaardigheid, minderheid.
- infernalisch** = infernaal, helsch.
- Infiltration**, w. —, —en = infiltratie, indringing (van vloeistoffen).
- Infinitezimaalrekening**, w. = infinitezimaalrekening (met oneindig kleine grootheden).
- Infinitiv** u. **Infinitiv**, m. —s, —e = infinitief, onbepaalde wijs.
- infiëren**, (schw. (h.)) = infekteeren. besmetten, aansteken.
- Inflammation**, w. —, —en = inflammatie, ontsteking. **inflammatoirisch** = inflammatoirisch, ontsteking veroorzakend, ontstekings...
- Inflation**, w. = inflatie (overmaat van ongedekt papieren geld).
- Inflexion**, w. —, —en = inflexie, afwijking (van de lichtstralen).
- Inflorescentie**, w. —, —en = inflorescentie, bloeiwijze.
- Influenza**, w. —, —en = influentie, invloed; (el.) inductie. **Influenza**, w. — = influenza, griep. **influeren**, (schw. (h.)) = influenceeren, inwerken. invloed oefenen.
- infolge**, Präp. mit Gen. = tengevolge. **infolge**, w. = dienvolge, daardoor, bijgevolg.
- in folio** = (in) folio. **Infolio**, f. —s, —s = infolio, foliant.
- Information**, w. —, —en = informatie.
- Informator**, m. —s, —en = informator, (huis)onderwijzer. **informieren**, (schw. (h.)) = informeren, inlichten; gut informiert sein = goed ingelicht zijn.
- Inful**, w. —, —n = inful, bisschopsmuts, mijter. **infuleren**, (schw. (h.)) = infuleeren, mijteren.
- Infusion**, w. —, —en = infuzie, in-, opgieting, bevochtiging. **Infusionsfächer**, f., **Infusionsrium**, f. —s, —en = infuziediertje.
- Ingangsegen**, f. = ('t) aan-den-gang-brengen.
- Ingenieur** (spr.: .zjd.), m. —s, —e = ingenieur. **Ingenieurkunst**, w. = ingenieurswetenschap, genie. **Ingenieurkorps**, f. = geniekorps. **Ingenieuroffizier**, m. = genie-officier.
- ingenieus** = ingenieus, vindingrijk, schrander.
- Ingenieus**, f. —s = dienstbodepersoneel.
- ingelijks** = ingelijks, eveneens, ook.
- Ingrebiens**, f. —, —en = ingrediënt, bestanddeel.
- Ingrimmig**, m. = (ingehouden) woede, wrok; (soms) nijdigaard. **ingrimmig** = woedend, innijdig, door woede verteerd.
- Inguet**, m. —s = gember. **Inguetwortel**, w. = gemberwortel.
- Inhaber**, m. —s, —en = bezitter (der Macht); eigenaar, houder (eines Gasthofes, Geschäftes); drager (einer Medaille); bekleeder (einer Stellung); houder, toonder (eines Wertpapiers).
- Inhaberactie**, w. = aandeel aan toonder.
- Inhaberpapier**, f. = toonderpapier.
- inhastieren**, (schw. (h.)) = in hechtenis, gevangen nemen.
- Inhalation**, w. —, —en = inhalatie, inademing.
- Inhalationsapparat**, m. = inhaletoestel.
- Inhalieren**, (schw. (h.)) = inhaleeren.
- Inhalt**, m. —(e)s = inhoud, volume, oppervlak. **inhaltloos** = ledig, waardeloos, onbeduidend. **inhaltlich** = volgens den inhoud.
- inhaltreich** = rijk aan inhoud, vol betekenis, belangrijk. **Inhaltsangabe**, w. = inhoudsopgave. **inhaltsschwer** = reich. **Inhaltsklärung**, w. = douaneverklaring. **Inhaltsverzeichnis**, f. = inhoud(sopgave), bladwijzer, register.
- inhärent** = inherent (daarin aanwezig, tot 't wezen behoorend). **Inhärent**, w. — = inherentie.
- inhärent**, (schw. (h.)) = inhereren.
- inhibieren**, (schw. (h.)) = inhabeeren: verbieden, beletten.
- in hoc salus, in hoc signo** zie I. H. S.
- inhuman** = inhumaan, onvriendelijk, hard.
- initiaal**, w. —, —n = initiaal, beginletter.
- initiatief**, w. — = initiatief (vermogen om iets uit eigen aandrif te beginnen en dat beginnen); vgl. ergreifen.
- injection**, w. —, —en = injectie, inspuiting.
- injection**, (schw. (h.)) = injecteren, inspuiten.
- Injurie**, w. —, —n = belediging. **Injurienklage**, w. = aanklacht wegens belediging.
- inlarnat** = inkarnaat, hoogrood. **Inlarnation**, w. — = inkarnatie, vleeschwording.
- Inlast**, f. —s, —s u. .lasti = inkasso, inkasseering, gereed geld. **Inlastgeschäft**, f. = inkasso-zaak. **Inlastkosten**, Pl. = kosten van inkasseering.
- Inklination**, w. —, —en = inklinatie (overhelling van de magneetnaald; neiging). **inklinieren**, (schw. (h.)) = inklineren, neigen, overhellen.
- inkluzief** = inkluzief, met insluiting van, inbegrepen.
- inkognito** = inkognito; das J. bewahren = zijn i. bewaren.
- inkohärent** = inkoherent, onafhankelijk.
- inkohärent**, w. — = inkoherentie, gebrek aan samenhang.
- inkommensuraabel** = inkommensuraabel, onderling onmeetbaar.
- inkommodeeren**, (schw. (h.)) = inkommodeeren, lastig vallen.
- Inkommunisation**, w. —, —en zie Eingemeindung.
- inkompetent** = inkompetent, onbevoegd. **Inkompetenz**, w. — = inkompetentie.
- inkonsequent** = inkonsekwent. **Inkonsequenz**, w. —, —en = inkonsekwentie.
- Inkonvenienz**, w. —, —en = inkonvenient, hinderpaal, bezwaar, ongemak.
- Inkorporation**, w. —, —en = inkorporatie, inlijving. **inkorporieren**, (schw. (h.)) = inkorporeren, inlijven.
- inkorrekt** = inkorrekt, onjuist.
- inkrachtig** = inkrachtig.
- Inkräfttreten**, f. = in-werking-treden.
- Inkreis**, m. = ingeschreven cirkel.
- inkriminieren**, (schw. (h.)) = inkriminieren, beschuldigen.
- Inkrustation**, w. —, —en = inkrustatie: aankorsting, steen-, kalk- enz. bekleding. **inkrustieren**, (schw. (h.)) = inkrusteren.
- Inkubationszeit**, w. = inkubatietijd(perk).

Infulpat, m. —en, —en = infulpaat, beschuldigde.
Infulpa'bel, w. —, —n = infulpabel, eerstelingdruk, wiegedruk.
in'fura'bel = inkurabel, ongeneeslijk.
Infulra's'fegung, w. = in-onloop-brengen.
In'lage, w. = inlage, bijlage, ingesloten stuk.
In'land, f. —(e)s = binnenland. **In'länder**, m. —s, — = inlander, inboorling. **in'ländisch** = binnen-, inlandsch, inheemsch. **In'landw'chfel**, m. = binnenlandsche wissel.
In'laut, m. —(e)s, —e = inlaut. **in'lautend** = inlautend, in 't woord (staande).
In'lett, f. —(e)s, —e u. —s = overtrek, tijk.
in'legend = inliggend, ingesloten.
inmit'telt = inmiddels, in-, ondertusschen.
inmit'ten, Pröp. mit Gen. = te midden.
in'ne = midden i. = midden in. **in'nehalten**, ft. (h.) = in, bij zich houden. **in'nehaben**, unr. (h.) = bezitten, (in bezit) hebben, onder den knie hebben, goed kennen; bezet houden, beslaan; bewonen. **in'nehalten**, ft. (h.) = (einen Termin) zich houden aan; (ein Betragen) volhouden, volgen; (bei einer Arbeit) ophouden, rusten.
in'nen = binnen; von, nach i. = van, naar binnen. **In'nenleben**, f. = ('t) leven in ons, innerlijk. **In'nenleitung**, w. = binnenleiding.
In'nenraum, m. = binnen-, inwendige ruimte.
In'nenwelt, w. = binnenwereld, wereld in ons. **In'nenwert** zie innerer Wert.
in'ner = binnenst, inwendig, innerlijk; (*dikwijls*) binnen. .; die i. .n Teile = de inw. .e deelen; i. .e Stadt = binnenstad; i. .er Wert = innerlijke, reële waarde; i. .fte Überzeugung = innigste overtuiging; im i. .ften Herzen = in 't diepst, in den grond van 't hart; einem sein J. .stes offenbaren = iem. zijn innigste wezen (gedachten) blootleggen; [Pröp. mit Dat.].
In'nerafrika, -afien ufw. = Binnen-Afrika, -Azië enz. **In'ner(s)** = ('t) binnenste, inwendige, hart(ie), midden, diepste; Binnenlandsche zaken; des J. .n = van B. Z. **in'nerhalb** = binnen, aan den binnenkant, van binnen; als Pröp. mit Gen. = binnen. **in'nerlich** = innerlijk, inwendig. **innerst** zie bij inner. **in'nerstädtlich** = binnenstads... **in'nerst** = (schw.) binnen.
Innervation, w. —, —en = innervatie (*involod v. d. zenuwen op de organen*).
in'newerden, unr. (f.) = gewaar worden, merken, beseffen, inzien. **in'newohnen**, [schw. (h.) = zich bevinden in, eigen zijn (aan).
in'nig = innig, hartelijk, teeder. **In'nigkeit**, w. — = innigheid enz. **in'niglich** = innig(lijk), hartelijk.
Innocentius, **Innozeng'**, m. = Innocentius.
In'nung, w. —, —en = (arbeiders-, vak)vereeniging, (gilde). **In'nungsbrief**, m. = gildebrief, statuten. **In'nungsmitglied**, f. = lid van een (vak)vereeniging.
in'offensiv = onschadelijk.
inokulie'ren, [schw. (h.) = inokuleeren, (in)enten.
in'opportun = inopportuun, ongelegen, ondoelmatig, ongeschikt.
in pet'to = in petto.
Inquirent', m. —en, —en = rechter van instruktie. **inquire'ren**, [schw. (h.) = inkwireeren, onderzoeken, verhooren, ondervragen. **Inquisit'** m. —en, —en = beklagde]. **Inquisition'**, w. —, —en = inkwizitie; kettergerecht; onderzoek. **Inquisitions'verfahren**, f. = gerechtelijk onderzoek. **Inquisitor**, m. —s, ..to'ren =

rechter van instruktie; inkwiziteur, ketterrechter. **inquisitor'isch** = inkwizitorisch, scherp onderzoekend.
in's = in das.
In'saf, **In'saffe**, m. —n, —n = ingezetene, inwoner; inzittende (*in een rijtuig bijv.*); wie ergens verblijf houdt: die J. .n des Sanatoriums = de verpleegden in 't sanatorium.
In'sassenschaft, w. = burgerschap.
in'sbeson'dere = in 't bijzonder, vooral, inzonderheid.
in'schäd'lich = in-, door en door schadelijk.
In'schlitt zie In'schlitt.
In'schrift, w. = inschrift, opschrift.
In'schriften'kenner, m., -kunde, w., -samm-lung, w. = kenner, wetenschap, verzameling van opschriften.
in'schriftlich = als in- of opschrift.
in'schwarz = inzwart.
In'sekt, f. —(e)s, —en = insekt.
In'sekt'el'beschreibung, w.; -fresser, m. = insektel|beschrijving; -eter.
In'sekt'el'kenner, m.; -kunde (-lehre), w.; -pulver, f.; -samm-lung, w. = insektel|kenner; -kunde; -poeder; -verzameling.
In'sel, w. —, —n = eiland. **In'selbewohner**, m. = eilandbewoner. **In'selgruppe**, w. = eilandegroep. **In'selmeer**, f. = eilandezee, archipel.
In'selperron, m. = eilandperron.
I. in'selreich = rijk aan eilanden. **II. In'selreich**, f. = eilandrijk.
In'selstaat, m. = eilandestaat. **In'selstadt**, w. = eilandestad.
In'selt, f. —(e)s zie In'schlitt.
In'selwelt, w. = eilandewereld (Polynesië).
In'serat', f. —(e)s, —e = advertentie, artikel, stuk (*in een courant*), insertaat. **In'ser'tentel**, m. = advertentiegedeelte. **in'ser'ten**, [schw. (h.) = inzenden, adverteeren. **In'sertion**, w. —, —en = insertie, inzending, plaatsing. **In'sertions'gebühren** (-kosten), Pl. = advertentiekosten. **In'sertions'preis**, m. = advertentieprijs.
in'sgeheim = in 't geheim, heimelijk. **in'sgemein** = in, over 't algemeen, gemeenlijk. **in'sgesamt** = gezamenlijk, allen (tezamen), met z'n allen; in totaal.
In'sich'gehen, f. = inkeer.
In'siegel, f. = zegel.
In'sig'nien, Pl. = insignien, (eere)teekenen, rijkskleinodiën.
In'sinuation, w. —, —en = velerige indringing, geheime mededeeling; (r.) betekening. **in'sinui'ren**, [schw. (h.) = insinueeren.
In'skription, w. —, —en = inskriptie, inschrijving, opschrift.
in'stän'f'ige = in toekomst, voortaan.
in'st'ern (Adu.), **in'st'ern'** (Konj.) = in-, voorzoover(re).
In'solation, w. —, —en = insolatie, zonnebad, bestraling door de zon.
in'solent = insolent, aanmatigend. **In'solenz'**, w. —, —en = insolentie.
in'solue'ren, [schw. (h.) = insoleeren, aan de zon blootstellen.
in'solvent = insolvent, onvermogen om te betalen. **In'solvenz'**, w. — = insolventie.
in'son'derheit = inzonderheid, in 't bijzonder, vooral. **in'son'weit** (Adu.), **in'son'weit'** (Konj.) = in-, voorzoover(re).
in spe = in spe; toekomstig.
In'spektieur, m. —s, —e = inspekteur (*hoofd v. een mil. inspektie*). **In'spektion**, w. —, —en =

inspektie, surveillance. **Inspektions'reise**, w. = inspektiereis. **Inspekt'or**, m. —s, .to'ren = inspekteur, opzichter.

Inspiration', w. —, —en = inspiratie: inademing, ingeving, bezieling. **inspirie'ren**, [schw. (h.)] = inspireeren.

Inspeziënt', w. —en, —en = inspekteur, opzichter. **inspie'ren**, [schw. (h.)] = inspekteeren, onderzoeken, nazien.

Installateur', m. —s, —e = installateur.

Installation', w. —, —en = installatie.

installe'ren, [schw. (h.)] = installereeren.

instand'houden, [schw. (h.)] = in orde, netjes; in goeden staat houden. **Instand'houding**, w. = instandhouding, onderhoud.

in'ständig = dringend, ernstig, instantelijk, nadrukkelijk; **in'ständigst** = zeer dringend.

instand'zetten, [schw. (h.)] = in staat stellen; (weer) in orde maken, herstellen. **Instand'zetting**, w. — = in-staat-stelling, herstel.

Instanty', w. —, —en = instantie; in erster, in lehter 3. = in eersten aanleg, in hoogste instantie. **Instant'zegang**, m. = loop (van een proces) door de verschillende instanties; (ook mil.) hiërarchische weg. **instant'zenmäßig** = volgens dienstreglement. **Instant'zenweg**, *zug = gang. **instant'zmäßig** = instantzenmäßig.

In'ite, m. —n, —n zie In'stmann.

In'iter, m. u. f. —s, — = (nbb.) omloop, ingewand (eines geschlachteten Tieres).

In'it'haus, f. = boerewoning (vgl. In'stmann).

In'itint', m. —(e)s, —e = instinkt. **in'stintiv'**, **in'stint'mäßig** = instinktief, instinktmatig.

In'stituut', f. —(e)s, —e = instituut, inrichting, instelling, (kost)school. **In'stitution'**, w. —, —en = institutie, inrichting, instelling. **In'stituut's'vorsteher**, m. = hoofd v. e. instituut.

In'stmann, m. = vast daglooner (op landgoed in Noord-Duitschl.), (kleine) boer.

instruie'ren, [schw. (h.)] = instrueeren, onderrichten.

In'struktion', w. —, —en = instructie, onderricht, voorschrift, konsigne (einer Wache).

instruktiv' = instruktief, leerzaam, rijk.

In'struk'tor, m. —s, .to'ren = instrukteur.

In'strument', f. —(e)s, —e = instrument, werktuig, gereedschap; oorkonde, akte. **In'strumental'mu'zikk'**, w. = instrumentale muziek. **In'strumentation'**, w. —, —en = instrumentatie.

In'strumen'tenfabrik', w. = instrumentefabriek.

In'strumen'tenmacher, m. = instrumentmaker.

instrumentie'ren, [schw. (h.)] = instrumenteeren, in partituur brengen; een akte (oorkonde) van iets opmaken. **In'struments'zeuge**, m. = getuige (bij 't opmaken van een akte).

In'subordination', w. —, —en = insubordinatie.

In'sulaneer, m. —s, — = eilandbewoner.

In'sult', m. —(e)s, —e. **In'sultation'**, w. —, —en = belediging. **in'sultie'ren**, [schw. (h.)] = insulteeren, beledigen.

In'surgent', m. —en, —en = insurgent, oproerling, oproermaker. **in'surgie'ren**, [schw. (h.)] = insurgereen, tot oproer aanzetten. **In'surrek'tion'**, w. —, —en = insurrektie, opstand.

in'szenie'ren, [schw. (h.)] = in scène brengen, insceneeren, op touw zetten.

intakt' = intakt, onaangeeroerd, onbeschadigd.

Intar'sien, Pl. = intarsia, houten inlegwerk.

Intar'sie'ren, [schw. (h.)] = inleggen.

Inte'gral', f. —s, —e = integraal. **Inte'gral'rechnung**, w. = integraalrekening. **Inte'gral'rend** = integreerend, tot 't geheel noodzakelijk, (vanzelf) inbegrepen. **Inte'gritaat'**, w. — = integriteit: gaafheid, volmaaktheid; onkreukbaarheid.

Intellekt', m. —(e)s, —e = intellekt, verstand.

Intellekt'uell', **intellektueel'** = intellektueel, verstandelijk. **intelligent'** = intelligent, verstandig. **Intelligentz'**, w. —, —en = intelligentie: verstand, inzicht; mededeeling.

Intelligentz'blatt, f. = advertentieblad, blad met kleine mededeelingen. **Intelligentz'bureau'**, **Intontor**, f. = informatiebureau, (ook) bureau voor plaatsing e. d.

Intendant', m. —en, —en = intendant, (hoofd-)leider. **Intendan'tenstelle**, w. = betrekking van intendant, intendance. **Intendantur'** (**Intendantz'**) w. —, —en = intendance.

Intensitaat', w. — = intensiteit, spanning, (innerlijke) kracht. **intensiv'** = intensief, krachtig.

Intention', w. —, —en = intentie, bedoeling.

Interdikt', f. —(e)s, —e = interdikt, kerkelijke uitsluiting; mit 3. belegen = onder i. leggen.

interessant' = interessant, belangwekkend.

Interes'se, f. —s, —n = belang(stelling), voordeel; großes 3. an einer Sache haben = groot belang bij iets hebben; 3. an einer Sache nehmen = belang in iets stellen; **Interessen** = (ook) interest, rente.

Interes'sen[ge]biet, f.; **gemeinschafft**, w.; **politik**, w.; **schutz**, m.; **sphäre**, w. = belang[ge]biet; -gemeenschap; -politiek; -bescherming.

Interesseent', m. —en, —en = geïnteresseerde.

interesse'ren, [schw. (h.)] = interesseeren, belang inboezemen; das interesseert mich gar nicht = (ook) dat laat mij koud; sich für etw. od. einen i. = belang in iets of iem. stellen, zich voor iets of iem. i. interesseert = geïnteresseerd, betrokken; baatzuchtig, interessant.

Interferenz', w. —, —en = interferentie, wederzijdsche inwerking.

Intérieur' (spr. *Étérjör*), f. —s, —e = interieur, inwendige, binnenaspekt.

In'terim, f. —s, —s = interim, tusschentijd.

Interimi'tikum, f. —s, .ten = voorloopige toestand. **interimi'tisch** = interimistisch, interimair, voorloopig, tusschentijds(ch), provizorieel. **In'terims'bescheid**, m. = voorloopig vonnis. **In'terims'brücke**, w. = tijdelijke brug, hulpbrug. **In'terims'dividende**, w. = interims-, voorloopig dividend. **In'terims'quittung**, w. = voorloopige kwitantie, receipt. **In'terims'regierung**, w. = tusschenregering. **In'terims'rod**, m. = (mil.) overjas. **In'terims'schein**, m. = receipt. **In'terims'uniform**, w. = klein tenue.

Interjektion', w. —, —en = interjektie, tusschenwerpsel.

Interlinear'methode, w.; **übersezung**, w. = interlineaire methode; i. vertaling.

Interlokut', f. —(e)s, —e = interlocutoir vonnis.

intermediär' = intermediair, tusschenliggend, bemiddelend, middel..

Intermez'so, f. —s, —s = intermezzo: tusschen- spel, -handeling, -bedrijf.

intermittie'rend = intermitterend, met regelmatige tusschenpoozen.

intern' = intern, inwonend inwendig, binnen.; i. er Handel = binnenlandsche handel. **Internat'**, f. —(e)s, —e = internaat, kostschool.

international' = internationaal, algemeen.

Internationa'le, w. = Internationale (sozialdemokr., kommun. arbeidersvereeniging).

internie'ren, [schw. (h.)] = interneeren (naar 't binnenland brengen, gevangen nemen).

Internun'tius, m. —, .3ten = internuntius, pauselijk gezant van den 2den rang.

Interpellant', m. —en, —en = interpellant.

Interpellation', w. —, —en = interpellatie.
interpellie'ren, *schw.* (h.) = interpelleeren, vragen stellen, ter verantwoordening roepen.
interpolation', w. —, —en = interpolatie, *vgl.*
interpolie'ren, *schw.* (h.) = interpoleeren, tusschenschuiven, inlassen, (*handschr.*) vervalschen.
Interpret', m. —en, —en = tolk, verklaarder.
Interpretation', w. —, —en = interpretatie.
Interpretie'ren, *schw.* (h.) = interpreteeren, verklaren, vertolken.
interpungie'ren, interpunctie'ren, *schw.* (h.) = interpunkteeren, zintekens zetten.
Interpunctie', w. —, —en = interpunctie.
Interregnum, f. —s, . . regnen = interregnum, tusschenregering.
Interrogati'v(um), f. —s, . . ve u. . va, **Interrogati'v(um)**, f. = vragend voornaamwoord.
Interrogati'vum, f. —s, . . ria od. . . rien = vraagpunt; verhoor.
Intervall', f. —s, —e = interval, tusschenruimte, toonafstand.
Intervenient', m. —en, —en = intervenant.
intervenie'ren, *schw.* (h.) = intervenieeren, tusschenbeide komen.
Intervention', w. —, —en = interventie, tusschenkomst, bemiddeling.
Interview' (spr.: . . vjoe), w. —, —s, f. f. —s, —s = interview, onderhoud, vraaggesprek.
interview'en, *schw.* (h.) (Part.: interviewt) = interviewen.
Interview'er, m. —s, — = interviewer.
Intercessio', w. —, —en = intercessie, tusschenkomst, protest.
Intestat'erbe, m. = wettelijk erfgenaam.
Intitronisation', w. —, —en = intronizatie (*verheffing tot den troon, in 't biz. de instelling van den paus of een bisschop*).
intim' = intiem.
Intimation', w. —, —en = intimatie: beteekening; aanzegging van 't doodvonnis.
intimide'ren, *schw.* (h.) = intimideeren.
intimie'ren, *schw.* (h.) = intimeeren, gerechtelijk aanzeggen.
Intimität', w. —, —en = intimiteit.
Intimus, m. —, . . mi = intimus, boezemvriend.
intolera'bel = intolerabel, onverdraaglijk.
intolerant' = intolerant, onverdraagzaam.
Intoleranz', w. — = intolerantie, onverdraagzaamheid.
Intonation', w. — = intonatie.
intonie'ren, *schw.* (h.) = intoneeren.
Intoxigation', w. —, —en = intoxicatie, vergiftiging.
Intra'de, w. —, —n = intrade, inleiding, voorspel; **Intra'den**, Pl. = (*ook*) staatsinkomsten.
Intransigent', m. —en, —en = intransigent, onverzoenlijke.
intransiti'v = intransitief.
Intransiti'v(um), f. —s, . . ve u. . va = intransitief (werkwoord).
Intrigant', m. —en, —en = intrigant.
Intri'ge, w. —, —n = intrige.
intrigie'ren, *schw.* (h.) = intrigeeren.
intrikat' = ingewikkeld, verward.
Introduktion', w. —, —en = introductie.
introduzie'ren, *schw.* (h.) = introduceeren.
Intuition', w. —, —en = intuïtie: innerlijke aanschouwing, ingeving.
in'tus' = has habe id i. = dat zit er in, heb ik binnen (*van 't geleerde, van eten enz.*).
Innum'lauffezung, f. = *Innum'lauffezung*, w. = ('t) in-omloop-brengen.
Inundation', w. —, —en = inundatie, overstroming, onder-water-zetting.

invalid' = invalide.
Invali'de, m. —n, —n = invalide.
Invali'denbant, m. = „Invalidendank“ (*een vereeniging tot steun van invaliden*).
Invali'denhaus, f. = invalidehuis.
Invali'denrente, w. = invaliditeitsrente.
Invali'denrentner, m. = invaliditeitsrentetrekker.
Invali'dität', w. — = invaliditeit.
Invali'ditäts'versicherungsactes, f. = invaliditeitswet.
Invasion', w. —, —en = invazie (*inval*).
Invektiv'e, w. —, —n = invektief, scheld-, smaadwoord.
Inventar', f. —s, —e = inventaris; (*van overledene en failliet vooral*) boedelbeschrijving; eun J. aufnehmen, aufstellen = een inv. opmaken; mit (unter) der Rechtswohlfahrt des J. .s = onder voorrecht (beneficie) van boedelbeschrijving.
Inventarisat'ion', w. = inventarizatie.
inventarisie'ren, *schw.* (h.) = inventarizeeren, den inventaris opmaken.
Inventari'um, f. —s, . . rien = inventaris.
Inventur', w. —, —en = inventaris, inventarizatie.
Inversio', w. —, —en = inversie, omkeering, omgekeerde woordschikking.
investie'ren, *schw.* (h.) = investeeeren (*met een geestelijk ambt bekleeden; kapitaal (in een onderneming) beleggen*).
Investition', w. —, —en = (verdere) kapitaalbelegging.
Investitur', w. — = investituur (*plechtige aanstelling v. d. bisschoppen; beleening*).
inverteert' = ingeworteld.
Invi'te, w. —, —n = invite (*bij 't kaartspel*).
invitie'ren, *schw.* (h.) = inviteeren.
involve'ren, *schw.* (h.) = involveeren, inhouden, in zich sluiten (*fig.*).
in'wärts = aan de binnenzijde.
in'wendig = inwendig, (van) binnen.
inviefern, 'weil' = in-, voorhoever(re).
[In'wohner zie Einwohner; (ook) inwonend persoon].
Inzest', m. —es, —e = bloedschande.
inzestüß' = incestus, bloedschendig.
[In'zicht, w. —, —en = beschuldiging, aanklacht, betichtiging].
In'zicht, w. — = (vee)teelt door paring van verwanten (*ook fig.*), inteelt (*ook van planten*); soms voor In'zicht.
inzwi'schen = intusschen, ondertusschen.
Ionien = Ionisch.
Ionisch = Ionisch.
Io'ta, f. —(s), —s = Iota; tein J. = geen Iota, niemendal.
Iotazis'mus, m. = Iotacisme (uitspr. v. Grieksche η, υ, ε, ο, als lange ιε).
Ipekuan'ha (spr.: . . koeanja), w. — = ipekuanha, (Amerikaansche) braakwortel.
I'ber, w. —, —n = iep, olmboom.
J. R. = Imperator Rex: keizer en koning.
i. R. = im Ruhestand: in ruste, gepensioneerd.
Irade, m. u. f. —s, —n = irade, bevel.
Iran, f. = Iran.
Iranier, m. —s, — = Iranier.
iranisch = Iranisch.
ir'den = aarden, steenen; i. . es Geschirr = aardewerk, steengoed.
ir'disch = aardsch, wereldlijk; die J. .en = de stervelingen.
Ir'discheit, w. — = aardschheid.
I'ere, m. —n, —n = Ier.
Irene, w. = Irene, de Vreedzame, Vredesgodin.
ire'nisch = irenisch, vredeachtend, -zoekend.
ir'gend = ergens; i. ein Haus = 't een of andere huis; i. einer, i. jemand, i. wer, i. welcher = de een of ander, wie ook; i. (et)was = wat (*ook*), 't een of ander; ohne i. welche Ursache = zonder eenige, z. de minste oorzaak; wenn id i. kann = als ik maar eenigszins kan; ist es i. erlaubt? = is 't misschien ook geoorloofd?

ir'gends = ergens. **ir'gendwie** = op de een of andere manier, hoe dan ook. **ir'gendwo** = ergens, waar ook. **ir'gendwoher** = van de een of andere plaats, ergens vandaan. **ir'gendwohin** = ergens heen, warheen ook.

Ir'idium, f. —s = iridium.

Ir'in, w. —, —nen = Iersche.

Ir'is, w. —, — = Iris (*godin*), regenboog; iris: regenboogvlies; (*plant*) lisch. **Ir'isblende**, w. = irisdiagramma (*aan kamera's*).

Ir'isch = Iersch; die Irische See = de Iersche Zee.

Ir'isten, fchw. (h.) = irizeeren.

Ir'land, f. = Ierland. **Ir'länder**, m. —s, — = Ier. **Ir'ländisch** = Iersch.

Ir'mensäule, w. = Irmenzuil (*hooge zuil, oorspr. gewijd aan God Irmin, later als gedenkteeken voor Herman aangezien*).

Ir'ote'je, m. —n, —n = Irokees. **Ir'ote'sisch** = Irokeesch.

Ir'onie, w. —, —n = ironie. **Ir'otisch** = ironisch. **Ir'otie'ren**, fchw. (h.) = ironizeeren.

Ir'rational, **Ir'rational** = irracioneel, strijdig met 't gezond verstand; irracionale Zahl, **Ir'rationalzahl** = irracionaal (d. i. onmeetbaar) getal.

I. **ir'r(e)** = verwaald, op een dwaalweg; onzeker, besluiteloos; in de war, warhoofdig, suf; ich bin i. an ihm = ik weet niet wat ik aan hem heb, ik kan niet wijs uit hem worden; (ich lasse mich nicht) i. macht = van de wijs brengen; i. sein = zich vergissen, 't mis hebben; einet i. führen, leiten = op een dwaalspoor brengen, misleiden; i. gehen = dolen, (ver)dwalen, op den verkeerden weg raken, zijn, zich vergissen, 't mis hebben: i. reden = ijlen, wartaal praten; ein i. r. Blick = een rusteloos dwalende blik, een blik van (een) krankzinnige.

II. **Ir're(r)** = krankzinnige. III. **Ir're**, w. — = dwaling; in die (der) Ir. = op een dwaalspoor, in den blinde.

Ir'real = irreëel, onwerklijk. **Ir'realität**, w. — = irrealiteit, niet-werklijkheid.

Ir'reden'ta, w. = Irredenta („onbevrijd" nl. o. Italië, een chauvinistische beweging).

Ir'reföhren, = gehen, vgl. irre I.

Ir'regulär = onregelmatig. **Ir'regulär'e**, Pl. = ongeregelde troepen.

Ir'releiten, vgl. irre I.

Ir'relevant = irrelevant, onbeduidend, nietig.

Ir'religiös = ongodsdienstig, ongeloovig. **Ir'religiösität**, w. — = ongodsdienstigheid enz.

Ir'ren, fchw. (h.) = dwalen, zwerven; afdwalen; zich vergissen; op een dwaalspoor, van de wijs brengen; [hinderen, storen]; sich i. = zich vergissen, 't mis hebben. **Ir'renanstalt**, w., = **haus**, f. = krankzinnigegesticht, gekkehuis. **Ir'ren-arzt**, m. = krankzinnigedokter. **Ir'ren'häuser**, m. = verpleegde in een krankzinnigegesticht, krankzinnige. **Ir'renhellanstalt**, w. = krankzinnigegesticht. **Ir'renfahrt**, w. = zwerftocht, omzwerving. **Ir'rengang**, m. = dwaalweg, afdwaling; doolhof, labyrinth. **Ir'rengarten**, m. = doolhof. **Ir'regeist**, m. = afgedwaalde, onrechtzinnige; dwaalgeest. **Ir'reglaube**, m. = dwaalleer, ketterij. **Ir'regläubig** = onrechtzinnig, kettersch. **Ir'reig** = verkeerd, onwaar, onjuist; i. sein = (ook) op een dwaalweg zijn.

Ir'reigat'or, m. —s, .to'ren = irrigator.

Ir'reigewei'je = bij vergissing, in dwaling.

Ir'reigkeit, w. — = ('t) verkeerde, onjuistheid.

Ir'reitel = irritabel, prikkelbaar. **Ir'reitabilität**, w. — = irritabiliteit, prikkelbaarheid. **Ir'reit'e'ren**, fchw. (h.) = irriteeren: prikkelen, ver-

bitteren; (van de wijs, van zijn stuk brengen).

Ir'rellehre, w.; = **lehre**, m.; = **licht**, f. = dwaal|| leer (ketterij); -leeraar; -licht.

Ir'relligie'ren, **Ir'relligie'n**, **Ir'relligie'n**, fchw. (h.) = als een dwaallicht heen en weer bewegen.

Ir're'sal, f. —(e)s, —e = verwarring, chaos; vergissing, dwaling. **Ir're'sinn**, m. = krankzinnigheid, waanzin. **Ir're'sinnig** = krank-, waanzinnig.

Ir're'stern, m. = dwaalster, komeet. **Ir're'stum**, m. —(e)s, .tümer = dwaling, vergissing, abuis; im Ir. sein = zich vergissen; einem seinen Ir. benehmen, aus dem Ir. helfen = iem. uit de dwaling, uit den droom helpen; Ir. tümer vorbehalten = fouten, vergissingen voorbehouden. **Ir're'stümlich** = verkeerd, abusievelijk, bij vergissing. **Ir're'stümlich'erwei'je** = verkeerdelijk, abusievelijk. [**Ir're'stung**, w. —, —en = vergissing, dwaling; misverstand, twist]. **Ir're'swahn**, m. = waan, verkeerd inzicht.

Ir're'sweg, m.; = **wi'eg**, m. = dwaal||weg; -licht.

Ir're'svingia'ner, m. —s, — = Irvingiaan (*aanhanger van Irvings leer*). **Ir're'svingianis'mus**, m. — = Irvingianisme.

Ir're'saat, m. = Izaäk, Izak.

Ir're'sabel'la, w. = Izabella. **Ir're'sabell'farbe**, w. = izabel(e)kleur. **Ir're'sabell'farben**, = **farbe** = izabel(le)kleurig.

Ir're'schialgie, **Ir're'schias**, w. — = ischias, heupjicht.

Ir're'segrim, m. —(e)s, —e = Izegrim (*wolf*); izegrim, brombeer, knorrepot.

Ir're'sis, w. = Izis (*Egypt. godin*).

Ir're'slam, m. —s = Islam, Mohammedanisme.

Ir're'slamis'mus, m. — = Islamisme. **Ir're'slamit'**, m. —en, —en = Islamiet. **Ir're'slamit'sch**, f. = Islamietisch.

Ir're'sland, f. = IJsland. **Ir're'sländer**, m. —s, — = IJslander. **Ir're'sländisch** = IJslandsch.

Ir're'smael, m. = Ismaël. **Ir're'smael'it'**, m. —en, —en = Ismaëliet.

Ir're'soba're, w. —, —n, **isobarome'trische Linie** = izobaar (*lijn van gelijken barometerstand*).

Ir're'sochime'ne, w. —, —n = izochimeen (*lijn van gelijke wintertemperatuur*).

Ir're'sola'tor, m. —s, .to'ren = izolator. **Ir're'solier'ren**, fchw. (h.) = izoleeren, afzonderen. **Ir're'solier't** = geïsoleerd, afgezonderd, eenzaam. **Ir're'solier'haff**, w. = eenzame opsluiting. **Ir're'solier'shemel**, m. = izoleerbankje. **Ir're'solier'theit**, w. — = geïsoleerdheid, izolement, afzondering. **Ir're'solier'ring**, w. — = izoleering, afzondering.

Ir're'sometrisch = izometrisch (*gelijke maat hebbend*).

Ir're'somorph = izomorf, gelijkvormig. **Ir're'sothe're**, w. —, —n = izotheer (*lijn van gelijke zometemperatuur*). **Ir're'sother'me**, w. —, —n = izotherm (*lijn van gelijke jaartemperatuur*).

Ir're'srael, m. = Israël. **Ir're'srael'it'**, m. —en, —en = Israëliet. **Ir're'sraelit'sch** = Israëlietisch.

Ir're'stand, = **betrag**, m. = actief, voorhanden bedrag. **Ir're'st'Ein'nahme**, w. = werkelijke ontvangst.

Ir're'sth'misch = isthmisch; i. .e Spiele = i. .e spelen (*kampspelen op de landengte van Korinthe*).

Ir're'sth'mus, m. — . . men = isthmus, landengte.

Ir're'stria'nisch = Istrisch. **Ir're'strien**, f. = Istrië.

Ir're'strisch = Istrisch.

It. (item) zie item.

Ita'ler, Pl. = bewoners van Oud-Italië. **Ita'lien**, f. = Italië. **Ita'lië'ner**, m. —s, — = Italiaan. **Ita'lië'nisch** = Italiaansch. **Ita'li'sch** = Italiaisch.

Ita'zism'us zie **Itazismus**.

It'item, = item, (even)zoo, vervolgens; i. es hilft = nu, 't werkt.

iterativ' = herhalend, iteratief.
Itinerar', f. —s, —e, **Itinera'rium**, f. —s,
 ..rien = wegwijzer, reisboek; reisgebed.
Ikt, it'zo zie [e ɣt].

i. B. = im Vorjahr: in 't vorige jaar; in
 Vertretung = loco; der Bürgermeister i. B. =
 de loco-burgemeester; in Vollmacht = ge-
 volmachtigd.

J (I).

J (Jot), f. = J.

ja = ja; immers, toch; vooral; j. freitich = ja
 zeker; (er sagt zu allem j. = op alles ja; j. so!
 = o ja!; geh doch j. bin = ga er toch vooral heen;
 wenn er j. noch kommen sollte = als hij tóch nog
 mocht komen; das ist j. richtig, aber .. = dat is
 wel waar, maar ..; es muß j. sein = 't moet
 immers gebeuren; es ist j. wahr = 't is waar ook;
 das ist j. nicht auszuhalten = maar dat is niet
 uit te houden; da bist du j. schon wieder zurüd!
 = ben je daar nu alweer! da kommt er j. = daar
 komt hij al; er wird j. wohl nicht so dumm sein =
 hij zal wel niet enz.; das J. und Nein = 't ja
 en neen.

Jabot' (spr.: *zjaboo*), m. —s, —s = jabot.

Ja'bruder, m. = jbroer.

jach zie jäh.

ja'chern zie jachtern.

Jacht, w. —en, —en = jacht, snelzeiler.

Jach'taufe, w. = nooddoop.

jach'tern, schw. (h.) = stoeien, elkaar achterna-

jagen; draven.

Jach'zorn zie Jähzorn.

Jä'chen, f. —s, — = buisje, jakje. **Jac'te**, w.
 —, —n = buis, kiel; einem die J. voll., aus-
 klopfen, einem etw. auf die J. geben = iem. wat
 op zijn baatje, een pak slaag geven, afranselen;
 eine alte J. = (ook) een oude geschiedenis; vgl.
Hofe. Jac'tenfett, f. = smeer, ransel. **Jac'tett'**
 (spr. *zia* ..), f. —(e)s, —e = buisje, jaquet.

jac'tern, schw. (h.) = (*gwst.*) jakkeren.

Jagd, w. —, —en = jacht(gebied, -recht, -stoet);
 auf die J. gehen = op jacht gaan; auf der J.
 sein (*ll*); hohe, niedere J. = groote, kleine
 jacht; die w lde J. = de wilde jacht, 't helsehe
 heir. **Jagd'anzug**, m. = jachtkostuum,
 -kleeding. **Jagd'bar** = jaagbaar. **Jagd'berechtigt**
 = jachtrecht bezittend.

Jagd'berechtigung, w.; **bejert**, m.: **feld**, f.;
flinte, w. = jacht(recht (-verlof); -gebied;
 -veld (ook: jagerschaar); -geweer (-roer).

Jagd'trevel, m. = strooperij. **Jagd'gehege**, f. =
 jachtterrein, -perk. **Jagd'gerät**, f. = jacht-
 gerei, -tuig. **Jagd'gerecht** = bekwaam ter jacht;
 volgens de regelen van de jacht.

Jagd'gerechtigtheit, w.; **geschichte**, w.; **ge-
 schrei**, f.; **gewehr**, f.; **haus**, f. = jacht(jrecht;
 -geschiedenis (-verhaal); -kreet (-geschreeuw);
 -geweer; -huis.

Jagd'hieb, m. = zweep-, karwats-, vuistslag.
Jagd'horn, f.; **hund**, m.; **joppe**, w. = jacht(j-
 hoorn; -hond; -buis.

Jagd'lich = jacht, ..

Jagd'lust, w.; **musik**, w.; **ordnung**, w. =

jacht(jlust (-vermaak); -muziek; -reglement.

Jagd'partie, w.; **pferd**, f.; **recht**, f. = jacht(j-
 partij; -paard; -recht (-reglement).

Jagd'rechtlich = volgens de reglementen van
 de jacht. **Jagd'reiter**, m. = piketur.

Jagd'revier, f.; **ruf**, m.; **schein**, m.; **schloß**,
 f.; **spieß**, m. = jacht(jgebied; -kreet; -akte
 (-bewijs); -slot; -spies (-spriet).

Jagd'stück, f. = jachtavontuur; -stuk (*schilderij*);
 (ook) jaagstuk (*kanon*).

Jagd'tasche, w. = weeltasch.

Jagd'tücher, Pl.; **wagen**, m.; **wesen**, f. =

jacht(jdoeken; -wagen (-rijtuig); -wezen.

Jagd'tzeit, w.; **zelt**, f.; **zeug**, f. = jacht(jtijd;
 -tent; -tuig (-gerei, -doeken).

Jagd'zug, m. = jachttrein, -stoet; sneltrain.

Ja'geleine, w. = jaaglijn, -touw.

Jagello'nen, Pl. = Jagellonen (*een Poolisch
 koningsgeslacht 1382—1671*).

I. ja'gen, schw. (h.) = jagen, drijven, vervolgen,
 nazitten; jacht maken op; op de jacht gaan,
 zijn; hard loopen, jachten, rennen, vliegen;
 (ein Pferd) zu Tode j. = doodrijden; eine Mebe
 jagte die andere = de eene redevoering volgde
 op de andere, er werd hevig gespeecht; vgl.
Flucht, **Furcht**, **Harnisch e. a. II. Ja'gen**, f.
 —s, — = jagen; jacht(perk); boschgedeelte.

Ja'ger, m. —s, — = jager (*haringj.*, ook een
stagerj. en jaagkanon).

Ja'ger, m. —s, — = jager (*haringj.*, ook een
stagerj. en jaagkanon).

Ja'ger, m. —s, — = jager (*haringj.*, ook een
stagerj. en jaagkanon).

Ja'gerbataillon, f. = jagerbataljon.

Ja'gerbaum, m. = jaaghout. **Ja'gerbursche**,
 m. = jagersknecht, -leerling. **Ja'gerrei**, w. =

jacht(kunst); (de) jagers; huis van den jacht-
 opziener, jachthuis. **Ja'gergarn**, f. = jacht-
 jagersnet. **Ja'gerhaus**, f. **hof**, m. = jacht-
 jagerhuis. **Ja'gerhorn**, f. = jacht(hoorn). **Ja'ger-
 kunst**, w. = jagers-, jachtkunst. **Ja'gerlatein**, f.
 = jagerslatijn, opsnijderij. **Ja'gerling**, m. —s,
 —e = stumperige jager, zondagsjager. **Ja'ger-
 mäsig** = volgens jagersgebruik. **Ja'gerrecht**,
 f. = jagersrecht; aandeel in den buit (*ook voor
 de honden, valken enz.*). **Ja'germann**, m. =
 jager(sman). **Ja'gerprache**, w. = jagerstaal.

Ja'guar, m. —(e)s, —e = jaguar.

jäh = steil (afhellend) (jäger Abgrund); zeer snel
 (jäger Lauf); plotseling, heftig (jäger Tod, Jörn).

Jä'he, w. —, —n = steile helling, steilte; drift,
 heftigheid.

Ja'herr, m. = jbroerj.

Jäh'hunger, m. = geuuwhonger. **jäh'lings** =
 steil; zeer snel, plotseling.

Jahn, m. —(e)s, —e = strook (land); zwade;
 den J. halten = de richting houden.

Jahr, f. —(e)s, —e = jaar; übers Jahr = over
 een jaar; bei J. .en sein = op jaren zijn; wenn
 man in die J. .e kommt = als men op jaren
 komt; mit 13 J. .en kam er .. = op zijn 13de j.
 kwam hij .. **Jahraus'jahrein** = jaarin jaaruit.

Jahr'buch, f. = jaarboek, kroniek; die Jahr-
 bücher = de annalen. **Jahre'in**, vgl. jahraus.

Jah'relang = jarenlang. **Jäh'ren sich**, schw. (h.)
 = jarig zijn, een jaar geleden zijn. **Jah'rer**: ein
 J. drei, vier = een jaar (of) drie vier.

Jäh'resabschluss, m. = einde van 't jaar; jaar-

lijksche afsluiting van de boeken; afrekening. **jah' resalt** = een jaar oud, éénjarig. **Jah' res' anfang**, m. = begin van 't jaar. **Jah' res' an' weis**, m. = jaarstaat. **Jah' res' bericht**, m. = jaarverslag. **Jah' res' bilanç**, w. = jaarlijksche balans. **Jah' res' eintommen**, f. = jaarlijksch inkomen. **Jah' res' eintomme**, w. = jaarlijksche ontvangst. **Jah' res' feier**, w., ***fest**, f. = (ver)jaarseest. **Jah' res' folge**, w. = opeenvolging, reeks van jaren; nach der **J.** = in tijdsorde. **Jah' res' frist**, w. = tijdruimte, uitstel van een jaar; jaartermijn; binnen, nach **J.** = na verloop van een jaar, binnen een jaar (tijd). **Jah' res' gehalt**, m. u. f. = jaarwedde. **Jah' res' gewinn**, m. = jaarlijksche winst. **Jah' res' kurs**, m. = jaarkursus. **Jah' res' leistung**, w. = jaarprestatie. **Jah' res' lohn**, m. = jaarloon. **Jah' res' rate**, w. = jaarlijksche termijn. **Jah' res' rech' nung**, w. = jaarrekening, jaarlijksche rekening. **Jah' res' ring**, m. = jaarring. **Jah' res' schluß** = -afsluif. **Jah' res' stag**, m. = (ver)jaardag. **Jah' res' wech' sel**, m. = wisseling van 't jaar. **Jah' res' zahl**, w. = jaartal. **Jah' res' zeit**, w. = jaargetijde. **Jah' r' f' rist**, f. —(e)s, —e = (tijdperk van) 5 jaar, lustrum. **Jah' r' gang**, m. = jaargang, loop van een jaar; (von Studenten) jaar; (von Zeitschriften) jaargang; (von Wein, Tabak) gewas, oogst; (vom Militär) lichting. **Jah' r' gehalt** = Jah' resg. ... **Jah' r' geld**, f. = jaargeld, pensioen. **Jah' r' hund' ert**, f. —(e)s, —e = eeuw. **Jah' r' hund' ertel' ang** = eenwenlang. **ja' h' r' ig** = eenjarig (*leeftijd, duur, geldigheid*); meerderjarig; i. fein = (ook) een jaar geleden zijn, verjaren. **ja' h' r' lich** = jaarlijks(ch); elk, alle, per jaar. **Ja' h' r' ling**, m. —s, —e = één-jarig dier. **Ja' h' r' lohn**, m.; ***markt**, m.; ***rechnung**, w.; ***ring**, m. = jaar/loon; -markt; -rekening (ook: tijdrekening); -ring. **Ja' h' r' tag** zie Jah' restag. **Ja' h' r' tau' send**, f. = (tijdperk van) 1000 jaar, millennium. **ja' h' r' weife** = per jaar, jaarlijks. **Ja' h' r' woche**, w. = jaarweek (*zeven jaar*). **Ja' h' r' wuch' s**, m. = gewas, oogst van een jaar; aanwas van een jaar. **Ja' h' r' zahl** zie Jah' reszahl. **Ja' h' r' zeh' nt**, f. —(e)s, —e (tijdperk) van 10 jaar, decennium. **ja' h' r' zeh' ntel' ang** = van, gedurende tientallen van jaren. **Ja' h' r' zeit**, w. = jaartijd, gedenkdag van een afgestorvene; vgl. Jah' reszeit. **ja' h' r' st' ig** = (schw.) steil, sterk afhellend]. **Ja' h' ve**, m. = Jahve. **Ja' h' zorn**, m. = drift, opvliedendheid, aanval van woede. **ja' h' zornig** = driftig, opvliedend. **Ja' t**, m. —s, —s = yak, brom-, knoros. **Ja' tob**, m. = Jakob, Jaap; das ist der wahre **J.** = de rechte Jozef. **Ja' tob' chen**, f. = Jaapje. **Ja' to' bi**, f. = St.-Jakob (25 Juli). **Ja' to' bi' ne**, w. = Jakoba, Koba. **Ja' to' bi' ner**, m. —s, — = Jakobijner (monnik); Jakobijn (*aanhanger v. een uiterst radikale partij tijdens de Fr. revolutie*). **ja' to' bi' nisch** = jakobijsch. **Ja' to' binis' mus**, m. — = Jakobinisme. **Ja' to' bit**, m. —en, —en = Jakobiet (*een chr. sekte; aanhanger van Jakob II v. Engeland*). **Ja' tob' sleiter**, w. = jakobs ladder (*ook de plant*). **Ja' tob' stag**, m. = Sint-Jakob (25 Juli). **Ja' tob' s** zie Ja' t. **Ja' tonett** (spr.: *zja...*), m. —(e)s, —e = jakonnet (*een soort moesselien*). **Ja' lap' va**, w. — = jalappe. **Ja' lap' pen' hart**, f. = jalappehars.

Jalon' (spr.: *zjalō*), m. —s, —s = jalon, afstek-paal; richtvaantje. **Jalou' sie'** (spr.: *zjaloezie*), w. —, —n = jalouzie. **Jalou' si' enladen**, m. = zonneblind, jalouzie. **Jama' ika**, f. = Jamaica. **Ja' m' be** ufm. zie *Jambus* ufm. (*met J = i*). **Ja' m' mer**, m. —s = ellende, (bitter) verdriet; gejammer, weklacht; haarpijn; es ist ein **J.** = 't is treurig, ellendig; es ist **J.** und **Schade** = 't is zonde en jammer. **Ja' m' mer' bild**, f., ***gestalt**, w. = beeld van smart, van ellende, smartelijke figuur. **Ja' m' mer' geschrei**, f. = jammergeschrei, -klacht, gejammer. **Ja' m' mer' lappen**, m. = suffer, ongeluk, sukkel. **Ja' m' mer' leben**, f. = leven van ellende, treurig leven. **ja' m' mer' lich** = jammerlijk, ellendig, erbarmelijk; armzalig, bedroefd. **Ja' m' mer' lich' heit**, w. — = jammerlijkheid, ellende, armzaligheid, nietigheid. **Ja' m' mer' ling**, m. —s, —e = armzalige, stakker, suffer, ongeluk. **ja' m' mern**, schw. (h.) = jammeren, klagen, lamenteren (*über, über, über*), es jammert mich = 't bedroeft mij, ik heb medelijden; er jammert mich, mich jammert feiner = hij doet mij leed, ik heb medelijden, deernis met hem. **ja' m' mer' scha' de** = (erg) jammer, doodjammer. **Ja' m' mer' tal**, f. = tranedal, dal van ellende. **ja' m' mer' voll** = jammerlijk, ellendig, treurig, erbarmelijk, armzalig. **Ja' n' hagel**, m. —s = janhagel, gepeupel, plebs. Jan rap, gemeen. **Ja' nits' cha' ren**, Pl. = Janitsaren (*vroeger kern van 't Turksche volk*). **Ja' nits' cha' ren' mus' ik**, w. = Janitsaremuziek, Turksche muziek. **Ja' n' ter**, m. —s, — = jas(je), buis. **Ja' n' maat**, m. —s, —s = janmaat. **Ja' n' ner**, m. —s = Januari]. **Ja' n' fenist**, m. —en, —en = Jansenist (*in Holl. en Utr. een R.K. sekte*). **Ja' nu' ar** u. **Ja' nu' ar'**, m. —s, —e = Januari. **Ja' nus**, m. = Janus, God met twee gezichten, jaargod. **Ja' nus' kopf**, m. = Januskop. **Ja' nus' tempel**, m. = Janustempel. **Ja' p** = Japaner. **Ja' pan**, f. = Japan. **Ja' pa' ner**, m. —s, —, **Ja' pa' ne' se**, m. —n, —n = Japanner, Japanees. **Ja' pa' nerin**, **Ja' pa' ne' kin**, w. —, —nen = Japansche, Japaneesche. **ja' pa' ne' nisch**, **ja' pa' nisch** = Japansch, Japaneesch. **ja' p' ven**, **ja' p' sen**, schw. (h.) = hijgen; nicht j. können = buiten adem zijn; die Schuhe j. mit aus = ik verlies mijn schoenen. **Ja' p' s**, —es, —e für Japaner. **Ja' quet' te** (spr.: *zjaket*), w. —, —s = Jaded. **Ja' r' gon'** (spr.: *zjargō*), m. —s, —s = jargon, dievetaal, koeterwaalsch. **Ja' r' fager**, m. —s, — = jadroer. **Ja' s' min'**, m. —s, —e = jasmijn. **Ja' son**, m. = Jason (*Argonautenaanvoerder*). **ja' spie' ren**, schw. (h.) = jaspeeren (*als jaspis kleuren, vlammen*). **Ja' sp' is**, m. —es, —se = jaspis. **ja' sp' is' farbig** = jaspiskleurig. **Ja' ta' gan**, m. —s, —e = jatagan (*zwaard*). **ja' ten**, schw. (h.) = wieden. **Ja' ter**, m. —s, — = wieder. **Ja' t' gras**, f. = wiesdel, onkruid. **Ja' t' h' ade**, ***haue**, w. = wiedzler, -mes, schoffel. **Ja' u' che**, w. —, —n = gler, aal(t); dunne etter. **Ja' u' chert** zie *Juchart*. I. **ja' u' ch' zen**, schw. (h.) = juichen, jubelen; einem Beifall j. = iem. toejuichen. II. **Ja' u' ch' zen**, f. —s = gejuich, gejubel. **Ja' u' ch' zer**, m. —s, — = juicher; juichkreet. **ja' u' ein**, schw. (h.) = janken, huilen. **Ja' u' er' sche** Wurst = Jauersche (warme) worst (*naar Jauer, stad in Silezië!*)

Jau'je (öft.), w. —, —n = tusschenmaaltijd; (klein)ontbijt, (Zehner)ause = tienuurtje.
Ja'va, f. = Java. **Ja'valaffee**, m. = Javakoffie.
Java'ner, m. —s, —, **Javane'se**, m. —n, —n = Javaan. **Javane'sisch**, **Java'nisch** = Javaansch.
jawohl' = ja, jawel.
Ja'wort, f. = jawoord; einem sein **J.** geben = (ook) iem. zijn woord geven.
I. je = ooit, te eeniger tijd; warst du j. in Berlin? = ben je ooit (wel eens) in B. geweest? von j. = van ouds; j. und j. = steeds, soms, van tijd tot tijd; j. zwei (und zwet) = twee aan twee, telkens twee; **auf j.** drei Mann = op elke drie man; j. der Zehnte = een van de tien, om de tien; j. nach den Umständen = al naar de omstandigheden; j. nachdem = dat kan er naar zijn, dat hangt er van af; al naardat, al naarmate, al naar de omstandigheden; j. mehr und mehr = al meer en meer, hoe langer hoe meer; j. länger j. lieber = hoe langer hoe liever; j. mehr er hat desto (um so) mehr begehrt er = hoe meer hij heeft, hoe meer hij begeert; j. nun = welnu.
II. Je! = jeel o jeel
je'denfalls' = in alle geval, stellig.
je'den'noch zie dennoeh].
je'der, **je'de**, **je'des** = ieder, elk, iedereen, al; ohne jeden Zweifel = zonder eenigen twijfel; ein j. = iedereen, een ieder; alle und jede (Pl.) = alle; über alles und jedes sprechen = over alles en nog wat spreken. **je'dermann'**, [je'der-män'niglich] = ieder(een). **je'derzeit'** = altijd, te allen tijde, steeds. **je'desmal'** = telkens, iedereen keer. **je'desmal'ig** = van telkens, van elken keer.
je'hoeh' = echter, maar, evenwel, toch.
je'we'der = ieder, elk, iegelijk.
je'g'lich = elk, ieder; j. es = (ook) alles.
je'her': von j. = van ouds(der).
Je'ho'va, m. = Jehova, God.
Je'lan'gerjelie'ber, m. u. f. —s, — = kamperfoelie.
je'mals = ooit, te eeniger tijd.
je'mand = iemand, een of ander; ein gewisser **J.** = zeker iemand; j. andres = iem. anders. j. Fremdes = iem. vreemds, een vreemde.
je'mine! = jemieel heersjeel
Je'na, f. = Jena. **Je'naer**, **Jenen'ser**, m. —s, — = Jenaër, Jenaasch.
je'ner, **je'ne**, **je'nes** = die, dat, gene, gindsch; in jener Welt = in de andere wereld, hierna-maals; wie jener sagte = zooals die andere zei.
Jene'ber (spr.: zje...), m. —s, — = jenever.
jen'seitig = aan gene zijde; das j. e Ufer = de oever aan den overkant, de andere oever.
jen'seit(s), Bräp. mit Gen. = aan gene, aan de andere zijde; aan den overkant. **jen'seits**, Vdp. = jensett; das **Jen'seits** = de andere wereld; im **J.** = hierna-maals; ins **J.** befürdern = naar de andere wereld helpen, sturen.
Jeremia'de, w. —, —n = jeremiade, klaaglied.
Je'rum! = jeel o jeel
Jeru'salem, f. = Jeruzalem. **Jerusale'mer**, m. —s, — = Jeruzalemmër. **Jerusale'misch** = Jeruzalemsch.
Jesuit', m. —en, —en = Jezuiet.
Jesui'ten'kloster, f.; **•orden**, m.; **•schule**, w. = Jezuiete|klooster; -orde; -school.
Jesui'tentum, f. = Jezuletendom, Jezuitisme.
jesui'tisch = Jezuietisch. **Jesuitis'mus**, m. — = Jezuitisme. **Je'sulein**, f. = kindeke Jezus.
Je'sus Chri'stus, m. (Gen. Jesu Christi, Dat. Jesu Christo, Vff. Jesum Christum; Dat. u. Vff. auch wie der Rom.) = Jezus Christus.

Je'suskind (lein), f. = kind(eke) Jezus.
Jett, f. —(e)s = git.
Jett'chen, f., **Jett'e**, w. = Jet(je), Henriette.
iet'zig = tegenwoordig, van thans, deze; bei j. er Zeit = in den tegenwoordigen tijd.
Jet'zo!, **jeht** = nu, thans, tegenwoordig; (toon); bis j. = tot nu toe; von j. an = van nu af (aan). **Jett'zeit**, w. = tegenwoordige, nieuwere tijd, heden. [**Jet'und'**, **Jet'un'der** = jeht].
Jeu (spr.: zjeu), f. —, —s = spel. **jeu'en**, [schw. (h.) = spelen, gokken.
je'wei'ten = soms, somwijlen, nu en dan].
je'wei'tig = van 't oogenblik, oogenblikkelijk, tijdelijk; telkens voorkomend; der j. e Direktor = de tegenwoordige directeur; die j. en Dienstboten = (ook) de verschillende dienst-boden. [**je'weits'** = telkens, iedereen keer.]
Job'ber (spr.: dzjob...), m. —s, —(s) = make-laar, beurspekulant. **Jobber'e!**, w. —, —en = spekulatie, beurspel. **Job'bern** (spr.: dzjob...), [schw. (h.) = spekuleren.
Job'bia'de, w. — = Jobsiade (een z.g. komisch heldedicht v. Kortum).
Joch, f. —(e)s, —e = juk (i. a. b.); bergrug; unter das **J.** bringen = onder 't juk brengen, onderwerpen; drei **J.** Döjfen = drie juk (span) ossen; vgl. ab'schütteln, spannen.
Joch'blein, f.; **•bogen**, m.; **•musteln**, Pl. = juk|been; -boog; -spieren.
Joch'nerb, m.; **•pfahl**, m.; **•ochs**, m.; **•träger**, m. = juk|zenuw; -paal; -os; -drager.
Joc'kei (spr.: dzjokee of dzjokai), m. —s, —s = jockey, rijknecht.
Joc'lese, m. = Jaapie, sukkel, bangerd.
Joc'to (spr.: dzj...), m. —s, —s = Jokko, aap, chimpansee.
Jod, f. —(e)s = jodium. **Jod'blei**, f. = jodiumlood.
Jod'el, m. —s, — = jodel(roep); (ook) allemans-gek. **jo'deln**, [schw. (h.) = jodelen.
job'haltend, **•haltig** = jodium-houdend. **Jod'•kalium**, f. = joodkali.
Jod'ler, m. —s, — = jodelaar; jodel(roep).
Jodoform', f. —s = jodoform. **Jod'säure**, w. = joodzuur. **Jod'verbinding**, w. = jodiumver-binding.
Joghurt (spr.: .hört), m. —s = joghurt.
Johann' u. **Jo'hann**, m. = Johan, Jan. **Johan'na**, **Johan'ne**, w. = Johanna, Jaantje. **johan-ne'sch** = van den apostel Johannes. **Johan'nes**, m. = Johannes. **Johan'ni**, **Johan'nis**, m. = Sint-Jan (24 Juni). **Johan'nisbeere**, w. = aalbes. **Johan'nisbeer'saft**, m. = aalbesesap. **Johan'nisbeer'strauch**, m. = aalbesestruik. **Johan'nisberger**, m. = Johannisberger(wijn). **Johan'nisblume**, w. = valkruid; margriet, ganzebloem. **Johan'nisbrot**, f. = St.-Jansbrood. **Johan'nisfeuer**, f. = St.-Jansvuur. **Johan'nisläfer**, m. = Johanneskever, glim-wormpje. **Johan'nislag**, m. = St.-Jan(sdag) (24 Juni). **Johan'niswürmchen**, f. = Johannes-glimwormpje.
Johanni'ter(ritter), m. —s, — = Johanniter-ridder, St.-Jans-, Malthezerridder. **Johanni'terorden**, m. = orde van St.-Jan, Johanniter-orde.
Job'len, [schw. (h.) = joelen, schreeuwen, bieren.
John Bull', m. = John Bull.
Jo'kus, m. — = seherts, boert, jok.
Jol'le, w. —, —n = jol. **Jol'leuführer**, m. = jolleman.
Jo'nathan, m. = Jonathan; Bruder **J.** =

broeder J. (*bewoner v. d. Vereenigde Staten*).
Jongleur (spr.: *zj.*), m. —s, —e = jongleur, goochelaar. **jonglie'ren** (spr.: *zj.*), *schw.* (h.) = jongleeren, goochelen.
Jop'pe, w. —, —n = (korte) overjas, jekker.
Jor'dan, m. —s = Jordaan.
Jō're zie *Gō're*.
Jo'sef, **Jo'seph**, m. = Jozef. **Jofefi'ne**, **Jofephi'ne**, w. = Jozefine. **Jofep'phus**, m. = Jozefus.
Joost (*met d*), f. —, —s = Joost.
Jo't (*met d*), f. —, —s = J.
Jo'ta, f. —(s), —s = jota. **Jotazis'mus** zie *Jotazismus* (*bij J = i*).
Journal (spr.: *zjoer.*), f. —s, —e = journaal, dagboek, -blad, courant. **Journalist**, m. —en, —en = journalist. **Journalistiek**, w. — = journalistiek. **Journalistiek** = journalistisch.
jovial = joviaal, blijmoedig, opgeruimd.
Jovialität, w. — = jovialiteit, blijmoedigheid.
Jr. = junior.
ju! zie *juch!*
Ju'bel, m. —s = (ge)jubel, gejuich; feestvreugde. **Ju'belbraut**, w. = jubilarisse.
Ju'belbräutigam, m. = jubilaris.
Ju'bellfeest, f.; **gefang**, m.; **gefehrei**, f. = jubellfeest; -gevang; -kreet.
Ju'belreis, m. = grijze jubilaris. **Ju'beljahr**, f. = jubeljaar, jubileum. **Ju'belmünze**, w. = jubileumsunt. **ju'beln**, *schw.* (h.) = jubelen, juichen. **Ju'belpaar**, f. = (de) beide jubilarissen; ('t) zilveren, gouden paar. **Ju'belpriester**, m. = jubelpriester. **Jubilar'**, m. —s, —e = jubilaris. **Jubilate**, m. = Jubilate (*derde Zondag na Paschen*). **Jubila'm**, f. —s, —läen = jubilleum, jubeljaar. **Jubilee'ren**, *schw.* (h.) = jubileren, jubelen, juichen, zegevieren.
juch! = hoezeel hoera! heisat *schw.* nicht j. eh du nicht über den Graben bist = men moet geen ho roepen, voor men over de brug is.
Ju'hart, **Ju'kert**, m. —s, — (een *akkermaat*) ± = morgen.
juchhe! **juchhei!** **juchhei'sa!** zie *juch*; **der Juchhei'** = (ook) de engelebak.
I. Juch'ten, m. —s, **Juch'teneber**, f. = juchtleer.
II. juch'ten = juchtle(d)eren.
juch'zen, *schw.* (h.) = juichen, gieren (van plezier).
I. ju'e'ten [*ju'e'ten*], *schw.* (h.) = jeuken, kreuwe-len; es judt mitch = 't jeukt me; die Haut, das Fell, der Budei judt ihm = zijn rug jeukt hem (*hij schijnt slaag te willen hebben*); die Finger f. mir (mitch), es judt mir (mitch) in den Fingern = mijn vingers jeuken; sich j. = zich jeuken, zich scheuken. **II. Juc'ten**, f. —s = jeuking.
Juc'ter, m. —s, — = hakmes; (öft.) draver (*smel rijtuigpaard*).
Juda'a, f. = Judea. **Judaïs'mus**, m. — = Judaïsme, Jodendom.
Ju'dasbaum, m. = judasboom. **Ju'dastuh**, m. = Judaskus. **Judas'filberling**, m. = judaspenning (*plant*).
Ju'de, m. —n, —n = jood; der ewige J. = de wandelende Jood, de Joodsche wandelaar. **ju'deln**, *schw.* (h.) = bargoensch spreken, op joodsche wijze handelen, joodsch doen. **Ju'denbart**, m. = jodebaard; (*plant ook*) moederplant. **Ju'denbeutisch**, f. = Joodsch-Duitsch.
Ju'denfrage, w. = jodekwestie, -vraagstuk. **Ju'dengasse**, w. = jodestraat, -wijk. **Ju'dengenosse**, m. = jodegenoot, prozeliet. **Ju'denheit**, w. — = jodendom, joodscheheid. **Ju'denhefte**, w. = jodevervolgving. **Ju'dentische**, w. = jodekers. **Ju'denpach**, f. = jodelijm, asfalt. **Ju'denschule**, w. = joodsche school, jodekerk

(*ook fig.*). **Ju'densteuer**, w. = jodebelasting.
Ju'dentempel, m. = jodekerk, synagoge.
Ju'dentum, f. = jodendom. **ju'dentümlich** = eigenaardig joodsch. **Ju'denviertel**, f. = jode-wijk, -buurt.
Ju'dex, m. —, —e = rechter. **Judikatur**, w. — = judikatuur, rechtspraak rechtspraktijk.
Ju'din, w. —, —nen = jodin. **ju'disch** = joodsch.
Judiz' zie *Judizium*. **judizial** = judicieel, rechterlijk, gerechtelijk. **judizie'ren**, *schw.* (h.) = oordeelen. **Judizium**, f. —s, —äten = judicium, oordeel, (rechterlijke) uitspraak, gerecht.
Juf'ten zie *Juchten*.
Ju'gend, w. — = jeugd (*abstr. en knkr.*); von J. auf = van jongs af aan; non fröhester J. an = van mijn (zijn enz.) prilste jeugd; J. hat keine Tugend = jeugd heeft geen deugd, de jeugd moet uitrazen.
Ju'gendalter, f. = jeugdige leeftijd, jeugd.
Ju'gendarmut, w. = jeugdige bevalligheid.
Ju'gendblüte, w. = bloem der jeugd, bloeiende jeugd. **Ju'gendsbund**, m. = jeugdbond. **Ju'genderinnerung**, w. = jeugdherinnering.
Ju'gendfehler, m. = jeugdgebrek. **Ju'gendfeuer**, f. = jeugdig vuur. **Ju'gendfreund**, Pl. = genoegens van de jeugd. **Ju'gendfreund**, m. = vriend uit mijn (zijn enz.) jeugd, jeugd-vriend; vriend van de jeugd. **Ju'gendfrische**, w. = jeugdige frischheid, frischheid van de jeugd. **Ju'gendgefährte**, m. = vriend, makker uit de jeugd. **Ju'gendgöttin**, w. = godin der jeugd, Hebe. **Ju'gendhüte**, w. = jeugdige drift, onstuimigheid. **Ju'gendjahre**, Pl. = (jaren der) jeugd, jeugdige leeftijd. **Ju'gendkraft**, w. = jeugdige kracht. **ju'gendlich** = jeugdig, jong; frisch, jeugd. . . **Ju'gendlichkeit**, w. — = jeugdigheid, frischheid. **Ju'gendlust**, w. = genot van de jeugd. **Ju'gendschrift**, w. = werk voor de jeugd. **Ju'gendstreich**, m. = guite-streek, jeugdige dwaasheid. **Ju'gendsinde**, w. = zonde der jeugd, jeugdzonde. **Ju'gendtraum**, m. = droom der jeugd. **Ju'gendzeit**, w. = (tijd der) jeugd.
jugurthi'nischer Krieg = Jugurthijnsche oorlog.
Juist (spr.: *juust*), f. = (*eil.*) Juist.
Ju'ka, w. —, —s = jukka.
Ju'lap, m. —s = julep, julapium (*een koeldrank*).
Ju'fest, f. = joel-, midwinterfeest, (Kerstfeest).
Ju'li der —(s), —s = Juli.
Ju'lia, **Ju'lie**, w. = Julia, Julie. **Julian' u.**
Ju'lian, m. = Juliaan. **Julia'na**, **Julia'ne**, w. = Juliana. **Julia'nisch** = Juliaansch.
Ju'lich, f. = Gulik.
Ju'lirevolution, w. = Julirevolutie.
Ju'liche Alpen = Julische Alpen.
Ju'lius, m. = Julius, Jules; Juli.
Ju'klapp, m. = surprise (*naar binnen geworpen geschenk op Kerstmis, ook de roep daarbij*). **Ju'l'mond**, m. = Joelmaand, December.
jung (jünger, jünger) = jong (*i. a. b.*); j. und alt = jong en oud; J. . e und Alte = jongen en ouden; j. . e Eheleute = jonggehuwden; j. . e Altien = nieuwe aandeelen. **Jung'brunnen**, m. = verjongingsbron.
I. Jun'ge, m. —n, —n = jongen, vent; (*in 't kaartspel*) boer; alter J. = ouwel. **Jun'ge** (das J., die Jungen, ein Junges) = jong (*van een dier*); *vgl.* alt.
Jun'gelchen, f. —s, — = jongetje, ventje, kereltje. **jun'gen**, *schw.* (h.) = jongen.
jun'gen zie *verjüngen*.
Jun'genarbeit, w. = jongens-, leerlinge-werk. **jun'genhaft** = jongens-, kinderachtig.

Jun'genjahre, Pl. = jongens-, leerjaren.
Jun'gentreich, m. = jongensstreek.
Jun'ger, m. —s, — = jonger, volgeling. **Jun'gerschaft**, w. = (de) jongeren.
Jung'fer, w. —n, —n = juff(fer), (jonge) juffrouw, jonge dochter, maagd; dienstmeisje, kamerjuffer, —meisje; blok (zum Anbinden von Gefangenen); juffer, stamper; eine alte J. = een oude vrijster; J. im Grünen = juffertje-in-'t-groen; J. n werfen = Butterbemmen werfen; die J. füssen = gedood worden (door die eiserne Jungfer). **Jüng'ferchen**, f. —s, — = juffertje. **Jüng'ferlein**, f. —s, — = juffertje; J. im Grünen = juffertje-in-'t-groen. **Jüng'ferlich** = jufferachtig, preutsch, maagdelijk. **Jüng'ferlichkeit**, w. — = preutscheid enz.
Jung'fernglas, f. = mika. **Jung'ferngold**, f. = onbewerkt goud. **Jung'fernhaff** = jüngerlich.
Jung'fernhering, m. = maatjesharing. **Jung'fernhonig**, m. = maagdehonig, eerste h. **Jung'fernkloster**, f. = jonge-meisjesklooster. **Jung'ferntocht**, m. = saletjonker, juffer-, meisjesgek.
Jung'ferntanz, m. = maagdekranz, -kroon.
Jung'ferntaut, f. = maagdepalm; moederkruid. **Jung'fernmilch**, w. = maagdemelk, schoonheidswater. **Jung'ferndl**, f. = maagdeolie (fijnste oljveolie). **Jung'fernpergament**, f. = maagdeperkament, fijn perkament. **Jung'fernraub**, m. = maagderoef. **Jung'fernrede**, w. = eerste rede (*maidenspeech*). **Jung'fernstand**, m. = maagdelijke, ongehuwde staat, meisjesstand. **Jung'fernwach**, f. = maagdewas.
Jung'frau, w. = maagd, ongehuwde vrouw; jonkvrouw, jonge dochter; die J. von Orleans = de Maagd v. O.; die heilige J. = de Heilige Maagd. **Jung'frauenverein**, m. = (jonge-)damesvereniging. **Jung'fräulein**, f. = jong meisje. **Jung'fräulich** = maagdelijk; kuisch, rein. **Jung'fräulichkeit**, w. = maagdelijkheid, maagdelijke kuischheid. **Jung'frauschaft**, w. = maagdelijkheid, jufferschap.
Jung'gesell(e), m. = [jongste knecht], jongeman, vrijgezel, ongehuwd man. **Jung'gesellenleben**, f. = jongelui's-, vrijgezelleven. **Jüng'ling**, m. —s, —e = jongeling, jongeman, jonkman. **Jüng'lingsalter**, f. = jongelingsleeftijd.
Jüng'lingsverein, m. = jongelingsvereniging.
Jung'mann, m. = lichtmatroos.
Jüngst = jongst, laatst; onlangs, laatst; der J. e Tag, das J. e Gericht = de jongste dag, 't j., 't laatste oordeel. **Jüngst'bin'** zie jüngerst.
Ju'ni der —(s), —s = Juni.
Ju'nior = junior.
Juni'perus, m. —, — = juniperus, jeneverbes.
Ju'nus, m. — = Juni; Junius.
Jun'ker, m. —s, — = (land)jonker, (jong) edelman, jonkheer. **Junkerei**, w. —, —en = gejonker; jonkergezelschap. **Jun'kerhaft**, —lich, —mächtig = jonkerachtig, ridderlijk, als edelman, jonker... edelmans... **Jun'kerherrschaft**, w. = heerschappij van de (land)jonkers. **Jun'kerschw.** (h.) = jonkeren, den jonker spelen. **Jun'kerpartei**, w. = (land)jonkerpartij. **Jun'kertum**, f. —s = (land)jonkerdom, -schap.
Junktur, w. —, —en = junktkuur, verbinding, gewricht.
Ju'no, w. = Juno (*gode van Jupiter*). **Junonisch** = Junonisch, majestueus.
Jun'ta, w. —, . . .ten = junta, vereniging, genootschap.
Ju'piter, m. = Jupiter.
Jup'pe zie Zoppe.

Jur. = juris: rechts... in de rechten.
I. Ju'ra, Pl. = jura, rechten; J. studieren = in de rechten studeeren. **II. Ju'ra**, m., —gebirge, f. = Jura(gebergte).
Juras'fisch = van 't Juragebergte, Jura...
Jurat', m. —en, —en = gezworene, beëdigde.
Jur'gen, m. = Jorg, Joris, Jurriaan, George.
Juri'disch = juridisch, volgens 't recht. **Juris'dition**, w. —, —en = jurisdictie, rechtspraak, rechtsgebied. **Jurisprudenz**, w. — = jurisprudentie, rechtswetenschap. **Jurist'**, m. —en, —en = jurist, rechtsgeleerde, student in de rechten. **Jurist'entag**, m. = juristekongres.
Juristerei, w. — = juristerij, (*ir.*) jurisprudentie, rechtswetenschap. **Jurist'fisch** = juristisch, rechtsgeleerd, -kundig; juridisch; f. e Person = rechtspersoon.
Jur'y (spr.: *zurie*), w. —, —s u . . ries = jury.
Ju'ryfrei = buiten mededinging.
I. Jus, f. —, Jura = jus, recht, rechten. **II. Jus** (spr. *zu*), w. — = jus, saus.
Just = juist, in orde; precies. **Justament'** = justement, juist. **Justie'ren**, schw. (h.) = justeeren, (*Just maken: bij herijk, 't gewicht v. d. muntplaatjes, meet- en weegwerktuigen enz.*) **Justier'feile**, w. = justeervijl. **Justier'wage**, w. = justeerbalans. **Justifikation**, w. —, —en = justifikatie. **Justifizie'ren**, schw. (h.) = justificeeren, rechtvaardigen, de juistheid vaststellen.
Justifizie'ring, w. — = justifikatie.
Justinian', **Justinian'us**, m. = Justinianus.
Justitiar, m. —s, —e, **Justitia'rius**, m. —, . . rien = rechtskundig adviseur; [Justitiarius, advocaat]. **Justitium**, f. —s = justitium, stilstand van de rechtspleging. **Justiz'**, w. — = justitie. **Justiz'amt**, f. = departement van justitie. **Justiz'beamte(r)**, m. = ambtenaar bij 't gerecht. **Justiz'behörde**, w. = gerecht, rechterlijke macht. **Justiz'gebäude** = Gerichtsgebäude. **Justiziar'** zie Justitiar.
Justiz'kanzlei, w. = griffie. **Justiz'kollegium**, f. = rechtskollege. **Justiz'minister**, m. = minister van justitie. **Justiz'ministerium**, f. = ministerie van justitie. **Justiz'mord**, m. = justitieele, gerechtelijke moord. **Justiz'palast**, m. = paleis van justitie. **Justiz'pflege**, w. = rechtspleging. **Justiz'rat**, m. = raadshcer, rechter, (*ook eeretitel*).
Justiz'sache, w. = rechtszaak. **Justiz'verwaltung**, w., —wesen, f. = rechtsbedeeling, -wezen.
Just'us, m. = Justus, Joost.
I. Ju'te, w. — = jute, Oost-Indische hennep.
II. Ju'te, w. —, —n = (*gwst.*) wei, hui.
Jüt'en, Pl. = Jutten, Jutlanders.
Ju'tesad, m. = jute-, gonjezak.
Jüt'fisch = Jutsch, Jutlandisch. **Jüt'land**, f. = Jutland. **Jüt'länder**, m. —s, — = Jut(lander).
Jüt'ländisch = Jutlandisch.
Juvenal', m. = Juvenalis.
Juvenil' = jeugdig.
Juwel', f. —s, —en, auch J., m. —s, —e = juweel, kleinnood, edelgesteente. **Juwel'handel**, = juweelhandel. **Juwel'entwürfen**, f. = juweelkistje, bijouteriekastje. **Juwel'entladen**, m. = juwelierswinkel. **Juwel'entwurf**, w. = horloge met juweelen. **Juwelier'**, m. —s, —e = juwelier. **Juwelier'arbeit**, w. = juwelierswerk. **Juwelier'laden**, m. = juwelierswinkel.
Juz, m. —es, —e = scherts, grap, gekheid, pret; viezigheid, vuil. **Juz'en**, schw. (h.) = pret maken; (iem.) voor den gek houden, er tusschen nemen; vuil maken. **Juzerei'**, w. —, —en = grappemakery, voor-den-gek-houderij; viezigheid, vuile mop(pen).

K.

Zie ook G.

- K**, f. = K.
K, f. = keizerlich, königlich.
Ka'aba (3 Silben), w. — = kaäba (in Mekka).
Kaag, f. —s, —s = kaag (dermastschip).
Ka'ien, fchw. (h.) = (haring)kaken.
Kaba'che, Kabac'le, w. —, —n = (nrdb.) kakak, kroeg; krot.
Kaba'le, w. —, —n = intrige, list, kuiperij.
Kaba'lenmacher, m. = intrigant.
Kabarett', f. —(e)s, —e = koffie-, theeblad; kabaret.
Kab'bala, w. — = kabbala (geheimenisteer van de Joodsche rabbijnen, Joodsche slachtbevoegdheid). **Kabbali'stisch** = kabbalistisch (geheimzinnig, van de kabbala).
Kabbelel', w. —, —en = (nbd.) twist, ruzie, gekijf. **Kab'beln**, fchw. (h.) = (bij 't dobbelen) overgoen; (zm.) kabbelen; **ih** f. = twisten, kijven.
I. Ka'bel, f. —s, — = kabel; (kabel)telegram.
II. Ka'bel, w. —, —n = aandeel, lot.
Kabelar', f. —s, —s. **Kabela'ring**, w. —, —en = kabelaring. **Ka'belbericht**, m. = telegram, kabelbericht. **Ka'belgatt**, f. —(e)s, —en u. —s = kabelgat. **Ka'belgramm**, f. = kabeltelegram.
Ka'beljauw, m. —s, —e u. —s = kabeljauw.
Ka'bellänge, w. = kabelengete. **Ka'beln**, fchw. (h.) = telegrafeeren, kabbelen; loten, kavelen, indeelen. **Ka'belzeit**, —**tan**, f. = kabeltouw.
Ka'beltelegramm, f. = kabeltelegram.
Ka'belung, w. —, —en = kaveling.
Ka'belan, m. —s, —s (—e) = kaapstander.
Kabi'ne, w. —, —n = kajuit, kooi, (scheeps)hut.
Kabinett', f. —(e)s, —e = kabinet; zijkamertje; kantoor; vorstelijke kanselarij; ministerie, staatsregering; (biz.) kunst-, munt- enz. verzameling. **Kabinett'ausgabe**, w. = kabinetuitgaaf (biz. mooie uitgaaf). **Kabinett's'auslese**, w. = uitmuntende wijnsoort.
Kabinett's'befehl, m.; **'frage**, w. = kabinetsorder; -kwestie (die 'frage stellen (!)).
Kabinett's'justiz, w. = persoonlijke (willekeurige) rechtspraak van den vorst.
Kabinett's'krisis, w.; **'minister**, m.; **'order**, w.; **'rat**, m.; **'stijung**, w. = kabinetskrisis (ministeriële kr.); -minister; -order; -lid; -raad (ministerraad).
Kabinett's'tück, f. = kabinetstuk (iets bizonders).
Ka'bis zie **Rappes**.
Kabotage' (spr.: ..taazje), w. — = kabotage, kustvaart, kusthandel.
Kabriolett', f. —(e)s, —e = kabriolet.
Kabu'je, w. —, —n = hutje, schuur, krot.
Kaby'le, m. —n, —n = Kabil, Kabyl.
Ka'chel, w. —, —n = (verglaaude) tegel.
Ka'chelofen, m. = steenen kachel, faiencekachel.
Kad, m. —(e)s, **Kac'le**, w. — = kak. **Kac'ten**, fchw. (h.) = kakken.
Kada'ber, m. (u. f.) —s, — = kadaver (biz. dierlijk).
Kaddisj', m. —, —e = kaddisj (hbr.: loflied).
Kadenz', w. —, —en = kadans, toonval. **Kadenzie'ren**, fchw. (h.) = kadanseeren.
- Ka'der**, m. —s, — = kader, lijst; (mil.) k.
Kadett', m. —en, —en = (mil.) kadet.
Kadet'ten|anstalt, w. (—haus, f.); **'korps**, f.; **'schule**, w. = kadetteschool; -korps; -school.
Ka'bi, m. —s, —s = kadi, rechter.
Ka'big, f. = Cadix.
Kad'mium, f. —s = kadmium (een metaal).
Kadut' = kaduuk, bouwvallig, vervallen. **Kaduzie'ren**, fchw. (h.) = vervallen verklaren.
Kä'fer, m. —s, — = kever, tor; vroolijke, aardige meid; eiten K. haben = aangeschoten zijn. **Kä'ferart**, w. = kever-, torresoort. **Kä'fertraß**, m. = torre-, keverschade, -aanvreting.
Kaff, f. —(e)s = kaf; beuzeling, nietigheid, larie, onzin; (in der Gefellen|sprache) dorp.
Kaff'ee, m. —s = koffie; fchwarzer K. = k. zonder melk; **das Kaffee** = café, koffiehuis.
Kaff'ee|auffak, m.; **'bau**, m.; **'baum**, m.; **'beutel**, m.; **'bohne**, w. = koffie|servies; -kultuur; -boom; -filter; -boon.
Kaff'eebonbon, m. u. f. = hopje, koffiebonbon.
Kaff'eebrunn = koffiebrun, -kleurig.
Kaff'ee|brenner, m.; **'brett**, f.; **'eis**, f.; **'erfak**, m. = koffie|brander; -blad; -ijs; -surrogaat.
Kaff'ee|gerät (—geschirr), f.; **'grund**, m.; **'haus**, f. = koffie|servies (-goed); -dik; -huis.
Kaff'ee|lanne, w.; **'flafsch**, m.; **'lefeantalt**, w.; **'maschine**, w.; **'mühle**, w. = koffie|kan; -praatjes; -verlezerij; -kan (met filter); -molen.
Kaff'ee|pflanzung, w.; **'röferei**, w.; **'sak**, m.; **'stale**, w. = koffie|plantage; -branderij; -dik; -kopje (-kom).
Kaff'ee|schwefer, w. = kletstante.
Kaff'ee|fortieranstalt, w.; **'tasse**, w.; **'topf**, m.; **'trommel**, w.; **'wärmer**, m.; **'wirtschaft**, w.; **'zeug**, f. = koffie|verlezerij; -kopje; -pot (-kan); -trommel (om koffie te branden); -muts (tea cosy); -huis; -goed.
Kaffein', f. —s = koffeïne.
Kaff'er, m. —s u. —n, —n = Kaffer; boer, onnoozele bloed, sukkel; (schol.) leeraar; Zuid-Afr. mijnaandeel.
Kaff'er(n)|land, f.; **'weib**, f. = Kaffer|land; -vrouw.
Kaff'risch = Kaffersch.
Kä'fig, m. —(e)s, —e = kooi, hok.
Käff'ler, m. —s, — = vilder.
Ka'fir, m. —s, —n = kafier, ongeloovige.
Kaf'tan, m. —s, —e = kaftan, overkleed.
Käff'ter, m. u. f. —s, — = (nrdb.) kamertje, kabinetje, hokje.
Kahl = kaal (i. a. b.); f. e Kusflüchte = nietszeggende, kale uitvluchten; f. und fchal = flauw en laf; f. und fahl = naakt en kaal.
Kahl'heit, w. — = kaalheid vgl. fahl.
Kahl'topf, m. = kaalhoofd, -kop. **Kahl'töpfig** = kaalhoedig. **Kahl'schlag**, m. = boschgedeelte waar 't hout geveld is. **Kahl'tier**, f. = hinde; (ook) ree (zonder gewei).
Kahn, m. —(e)s = kaam, schimmel (op bier, azijn enz.). **Kah'men**, fchw. (h.) = schimmelen, kamen. **Kah'mig** = schimmelig.
I. Kahn zie **Kahm**. **II. Kahn**, m. —(e)s, **Kähne** = roeiboot, bootje, schuit(je), aak;

Zie ook **E**.

turftrapper (*grote voet of schoen*); ook = **Karzer**.
tahnen, *fdw.* (h.) = fahnfahren. **tahn'-**
fahren, *f.* = bootje-, spelevaren. **tahn'-**
fahrer, *m.* = roeier. **tahn'fabri**, *w.* = boot-
 roeitochtje, roeipartij.
tai (spr.: *kaj of kee*), *m.* —s, —e = kaai, kade,
 wal. **tai'geld**, *f.* = kaaigeld.
ta'il, *m.* —s, —e u. —s = kaik, (Turksch)
 vaartuigje.
tai'man, *m.* —s, —e = kaaiman, Z.-Am.
 krokodil, alligator.
tai'meister, *m.* = kaai-meester; walbaas.
ta'in, *m.* = Kain. **ta'insmal**, *w.* =
 Kainsteeken, -merk.
taif = **taifer**, *taiferlich*.
taifer, *m.* —s, —e = keizer. **taiferadler**, *m.* =
 keizerlijke adelaar. **taiferbirne**, *w.* = gele
 boterpeer. **taiferburg**, *w.* = keizers-, keizer-
 lijke burcht. **taifergarde**, *w.* = keizerlijke
 garde. **taifergruft**, *w.* = keizerlijke graf-
 kelder. **taiferhaus**, *f.* = keizerlijk huis,
 keizerhuis. **taiferin**, *w.* —, —nen = keizerin.
taiferinmutter, *w.* = Keizerin-moeder.
taiferkrone, *w.* = keizerskroon (*ook een*
bloem), keizerlijke kroon. **taiferlich** = keizerlijk.
taiferloos = keizerloos. **taifermantel**, *m.* =
 keizersmantel, keizerlijke mantel.
taifer|reid, *f.*; **-faal**, *m.*; **-schlacht**, *w.*; **-schnitt**,
m. = keizer|rijk; -zaal; -sslag; -snede.
taifer|schrift, *w.* = imperiaal, groot-romein.
taifer|stij, *m.* = keizerlijke residentie.
taifer|tee, *m.*; **-titel**, *m.* = keizer|thee; -stitel.
taifer|tum, *f.* —(e)s, . . .fimer = keizerschap,
 keizerrijk. **taifer|wahl**, *w.* = keizerskeus.
taifer|würde, *w.* = keizerlijke waardigheid.
ta'jak, *f.* —s, —s = kajak (*Groenl. bootje*).
ta'je, *w.* —, —n (*gwst. voor*) **ta'i**.
ta'jit zie **ta'it**.
tajolie'ren (spr.: *. . .zjo. .*), *fdw.* (h.) = kajolee-
 ren, liefkoozen, vleien.
tajute, *w.* —, —n = kajuit, hut. **tajute's-**
verwalter, *m.* = hofmeester.
ta'ka, *m.* —es, —e = (nrdd.) kaak, schandpaal].
ta'kabu, *m.* —s, —e u. —s = kakatoe.
ta'ka'v, *m.* —s = kakao.
ta'ka'v|baum, *m.*; **-bohne**, *w.*; **-butter**, *w.*;
-öl, *f.*; **-pflanzung**, *w.*; **-schote**, *w.* = kakao|
 boom; -boon; -boter; -plantage; -schil.
ta'ke (spr.: *keek*), *m.* —s, —s = cake, kaakje(s);
(ook wel) ein **Kafes**.
ta'keln, *fdw.* (h.) = kakelen (*ook fig.*); (*gwst. ook*)
 krabbelen (*slecht schrijven*).
ta'kerlak, *m.* —s u. —en, —en = kakkerlak
(insekt en) albino.
ta'kobā'mon, *m.* = booze geest. **ta'kographie'**,
w. —, —n = kakografie. **ta'kophonie'**, *w.* —,
 —n = kakofonie (*wanluidentheid, -klank*).
ta'kus, *m.* —, . . .teen u. — = kaktus; (Rot-
 haufen) hoop, schildwacht.
ta'l = **ta'lender** u. **ta'lendae** (1e v. d. maand).
ta'labaf'je, **ta'leba'f'je**, *w.* —, —n = kalebas.
ta'labre'je, *m.* —, —n = Calabriër, Calabrees.
ta'labre'jer, *m.* —s, — = (breebrandige) hoed.
ta'labre'rijch = Calabrisch. **ta'labrien**, *f.* =
 Calabrië. **ta'labri'ch** = Calabrisch.
ta'lamitāt', *w.* —, —en = kalamiteit, ramp.
ta'lān'ber, *m.* —s, — = kalānder (*glanspers,*
-mangel, koorworm). **ta'lān'bern**, *fdw.* (h.) =
 kalānderen, glanspersen.
ta'lauer, *m.* —s, — = (flauwe) woordspeling,
 calembour. **ta'lauer'n**, *fdw.* (h.) = (flauwe)
 woordspelingen maken.

Kalb, *f.* —(e)s, **Kälber** = kalf (*ook fig.*); bei
 einem das **K.** in die Augen schlagen = iem.
 lomp beleedigen; mit fremdem **K.** . . (e) pflügen =
 met een anders kalf ploegen; das goldene **K.**
 anbeten (*ll*). **Kalb'e**, *w.* —, —n = vaars.
Kal'ben, *fdw.* (h.) = kalven. **Kal'berbraten**
 zie **Kalbsbraten**. **Käl'beret'**, *w.* —, —en =
 kinderachtigheid, gekheid, dartelheid. **Käl'**
bergetröfe, *f.* = kalfsomloop. **Käl'berfern**,
m., **-tropf**, *m.* = ribzaad, toeters (*een plant*).
Käl'bermagen, *m.* = kalfsmaag, -leb.
I. Kalbe(r)n, Käl'bern, *fdw.* (h.) = dartelen,
 stoeien, baldadig zijn; braken, kalven. **II. Käl'**
bern (öb.), *Wbj.* = van kalfsvleesch, kalfs. . . ;
 ein **K.** es = kalfsvleesch.
Käl'berrohr, *f.* zie **-fern**.
Kalb'fell, *f.* = kalfsvel; trommel; dem **K.**
 folgen, zum **K.** *fdwören* = soldaat worden.
Kalb'fleisch, *f.* = kalfsvleesch. **Kalb'leder**,
f. = kalfsle(d)er. **Kalb'lebern** = kalfsle(d)eren.
Kalbs'auge, *f.*; **-braten**, *m.*; **-brühe**, *w.* =
 kalfs|oog; -vleesch; -bouillon.
Kalbs'getröfe, *f.*; **-keule**, *w.*; **-kopf**, *m.* =
 kalfs|omloop; -bout (-schenkel); -kop.
Kalbs'leber, *w.*; **-mitz**, *w.*; **-schmigel**, *f.* =
 kalfs|lever; -zwezerik; -oester.
Kalbs'viertel, *f.* = voet kalfsvleesch.
Kalbau'nen, *Pl.* = (*keuk.*) ingewanden, pens.
Kaleba'f'je, *w.* —, —n = kalebas.
Kalebo'nien, *f.* = Caledonië. **Kalebo'nier**, *m.*
 —s, — = Caledoniër. **Kalebo'nisch** = Caledo-
 nisch.
Kaleidoskop, *f.* —s, —e = kaleidoskoop.
Kaleidosko'pisch = kaleidoskopisch, bont.
Kal'kut, Kal'ku'ter, Kal'ku'tisch zie **Kalkut** enz.
Kalenda'rium, *f.* —s, . . .rien = kalendarium
(lijst v. kerkefeesten). **Kalen'der**, *m.* —s, — =
 kalender, almanak; **K.** machen = zitten
 poenzen, suffen. **Kalen'derjahr**, *f.* = kalender-
 jaar, burgerlijk jaar.
Kale'sche, *w.* —, —n = kales.
Kalfat'tor, *m.* —s, . . .to'ren, (auch **Kalfat'ter**) =
 pluimstrijker; allemansknecht; druktemaker.
Kalfat'tern, *fdw.* (h.) = pluimstrijken.
Kalfat'eifen, *f.* = kalfaat-, breekwijzer. **Kalfat'**
teret, *m.* = breekuwer. **Kalfat'tern**, *fdw.* (h.) =
 kalfateren, breekuwen.
Kalfat'hammer, *m.*; **-kisten**, *m.* (**-kiste**, *w.*) =
 kalfaat|hamer; -kist.
Kali, *f.* —s = kali, potasch.
Kali'ber, *f.* —s, — = kaliber (*eig. en fig.*).
Kali'berbohrer, *m.* = geschutboor. **Kali'ber-**
mähig = volgens kaliber. **Kalibrie'ren**, *fdw.*
 (h.) = kalibreeren (*de behoerlijke wijde geven*).
Kalif', *m.* —en, —en = kalif. **Kalifat'**, *f.*
 —(e)s, —e = kalifaat.
Kalifornien, *f.* = Kalifornië. **Kalifornier**,
m. —s, — = Kaliforniër. **Kalifornisch** =
 Kalifornisch.
Kali'industrie, *w.* = kali-industrie.
Kali'ko, *m.* —s, —s = kaliko, gedrukt katoen.
Kalikut' usw. zie **Kalkut** usw.
Kal'izal, *f.* = kalizout.
Kal'ium, *f.* —s = kalium.
Kali'vert, *f.* = kalifabriek, kaliwerk.
Kalk, *m.* —(e)s, —e = kalk; (un)gelöschter **K.** =
 (on)gebluschte kalk. **Kalk'antrieb**, *m.* = witsel.
Kalkant', *m.* —en, —en = kalkant, orgel-
 trapper.
Kalk'artig = kalkachtig. **Kalk'äcker**, *m.* =
 kalkkuip. **Kalk'bewurf**, *m.* = bepleistering,
 beraping.

Zie ook G.

Kalk||brei, m.; **•brenner**, m.; **•brennerij**, w.; **•brud**, m.; **•brühe**, w. = kalk||brij; -brander; -branderij (-oven); -groeve; -melk (witkalk). **Kal'ten**, [d.w. (h.)] = kalcken, in de kalk zetten. **Kalk||erde**, w.; **•fels**, m.; **•gebirge**, f.; **•grube**, w. = kalk||aarde; -rots; -gebergte; -put(-groeve). **Kalk||galtig** = kalkhoudend. **Kalk||hütte**, w. = kalkoven, -branderij. **Kalk||licht** = kalkachtig. **Kalk||ren**, [d.w. (h.)] = kalkeeren, doorteekenen. **Kalk||ig** = kalkhoudend, kalkachtig, kalkig. **Kalk||telle**, w. = troffel. **Kalk||malerei**, w. = fresko-schildering. **Kalk||milch**, w.; **•ofen**, m.; **•schiefer**, m. = kalk||melk; -oven; -lei (-schiefer). **Kalk||sinter**, m.; **•spat**, m.; **•stein**, m. = kalk||sinter (-druijsteen); -spaat; -steen. **Kalk||heilchen**, f.; **•strog**, m. = kalk||deeltje; -bak. **Kalk||tünche**, w. = witkalk, kalkwater. **Kalkulation**, w. —, —en = kalkulatie, (prijs)-berekening. **Kalkula'tor**, m. —s, .to'ren = kalkulateur (*onderzoeker van berekeningen*), kommissie-verifikateur. **Kalkulie'ren**, [d.w. (h.)] = kalkuleeren, berekenen. **Kalkul', Kalku'ter**, **Kalkul'tiſcher** **Sahn** = kalkoensche haan. **Kalk||wasser**, f. = kalkwater. **Kal'te**, w. —, —n = (iüb.) bruid, verloofde. **Kalligraphie**, m. —en, —en = kalligraaf, schoon-schrijver. **Kalligraphie'**, w. —, —n = kalligrafie. **Kalligra'phisch** = kalligrafisch. **Kall'ope**, w. = Kalliope (*muzie v. 't heldendicht*). **Kalld's** = eeltig. **Kalloſität'**, w. — = eeltigheid. **Kalman'**, m. —s, —e = kalmink (*wollen stof*). **Kal'mäuser**, m. —s, — = droomer, suffer; zemelknooper, zwartkijker; schrielhannes. **Kal'mäuserij**, w. —, —en = droomerij, sufferij; vrekigheid. **Kal'mäusern**, [d.w. (h.)] = sussen, zemelknoopen; schrapen. **Kal'men**, Pl., **Kal'mengürtel**, m., **•zone**, w. = streek van de windstijlen. **Kal'mie'ren**, [d.w. (h.)] = kalmeeren. **Kalmuc'ten**, Pl. = Kalmukken. **Kal'mus**, m. — = kalmus, maagwortel. **Kal'omel**, f. —s = kalomel, kwikchloruur. **Kalorie**, w. —, —n = kalorie, warmte-eenheid. **Kalorife're**, w. —, —n = kalorigere. **Kalori'meter**, f. u. m. —s, — = kalorigemeter, warmtemeter. **Kalori'sch** = kalorig. **Kalori'sche** zie **Galo'sche**. **Kalot'te**, w. —, —n = kalotje, rond (priester)-mutsje; bolkap. **Kal'pat**, m. —s, —e u. —s = kolbak, huzarenmuts; (*bij de Duitsche huzaren de lakensche topstap van de beremuts*). **Kalt** (kälter, kältest) = koud, koel (*ook fig.*); f. e. **Schale** zie **Kaltschale**; f. e. **Rüde** = koude keuken, k. e. spijzen; f. machjen = koud maken; f. stellen = op een koude plaats zetten; *vgl.* **Kaltmachjen**, **Kaltstellen**. **Kalt||blütig** = koudbloedig; koel(bloedig), ongevoelig. **Kalt||blütigkeit**, w. — = koudbloedigheid enz. **Käl'te**, w. — = koude; koelheid (*ook fig.*). **Käl'tegrad**, m. = koudgraad. **Käl'temischung**, w., **•mittel**, f. = koudmakend mengsel, k. middel. **Käl'ten**, [d.w. (h.)] = koud maken, afkoelen. **Käl'ter**, m. —s, — = (iüb.) kast, buffet. **Kalt||herzig** = koud, ongevoelig, onhartelijk, harteloos. **Kalt||hütlich** = koel-beleefd, koel-hoffelijk. **Kalt||lich** = kouwelijk, koel. **Kalt||machjen**, [d.w. (h.)] = dooden, vermoorden. **Kaltscha'le**, w. = koud(e)schaal, koude bier-

wijnsoep enz. **Kalt||schächter**, m. = koudslachter, vilder. **Kalt||schmied**, m. = koude smid, blikslager. **Kalt||sinn**, m. = koelheid, onverschilligheid, ongevoeligheid. **Kalt||stellen**, [d.w. (h.)] = aan zijn lot overlaten, den bons geven, afdanken, aan den dijk zetten, uitsluiten, uit zijn brood stooten enz. **Kalt||wasser||geheil'anstalt**, w.; **•methode**, w. = koudwatergenees||inrichting; -methode. **Kalt||wasser||kur**, w. = koudwaterkuur. **Kalup'pe**, w. —, —n = (oſt.) krot, barak. **Kalva'rienberg**, m. = Kalvariënberg, Gologotha. **Kalvil'te**, w. —, —n = kalvijns-rammelappel. **Kalvin'**, m. = Calvin. **Kalvinis'mus**, m. — = Calvinisme. **Kalvinis't**, m. —en, —en = Calvinist. **Kalvinis'tisch** = Calvinistisch. **Kalzination**, w. —, —en = kalcinatie, gloeiing. **Kalzinie'ren**, [d.w. (h.)] = kalcineeren. **Kal'zium**, f. —s = kalcium. **Kamari'la**, w. —, .rillen = camarilla, (*Sp.*) hofpartij. **Kama'sche** zie **Gama'sche**. **Kambie'ren**, [d.w. (h.)] = wisselzaken drijven. **Kam'bril**, m. —s = kamerdoek, kamerijksch doek. **Kam'bril||batist**, m. = kamerijksch batist. **Kambü'le**, w. —, —n = kombuis. **Kamee'**, w. —, —n = kamee. **Kamel'**, f. —(e)s, —e = kameel (*ook 't toestel*); domkop, os, kaffer; (*stud.* ook) varken, boef. **Kamel'führer**, m. = kameeldrijver. **Kamel'haar**, f. = kameelhaar. **Kamel'hären** = kemelsharen. **Kame'lie**, w. —, —n = kamelia. **Kame'liendame**, w. = Dame met de Kamelia's. **Kamelopard'**, m. = giraffe, (kameelpardel). **Kamelot'**, m. —(e)s, —e = kamelot (*een stof*); ook = *Fr.* camelot; kranteverkooper. **Kamel'parder** = **Kamelopard**. **Kamel'treiber**, m. = kameeldrijver. **Kamel'ziege**, w. = angorageit; lama. **Kame'nen**, Pl. = Muzen, zanggodinnen. **Kamerad'**, m. —en, —en = kameraad. **Kamera'din**, w. —, —nen = kameraad, vriendin. **Kamerad'schaft**, w. = kameraadschap; bentsgenootschap. **Kamerad'schaftlich** = kameraad-schappelijk. **Kameralien**, Pl. = kameralia, staatswetenschap en ekonomie. **Kameralis't**, m. —en, —en = kameralist. **Kamill'le**, w. —, —n = kamille. **Kamill'entee**, m. = kamillethee. **Kamin'**, m. —s, —e = schoorsteen(haard); [d.w. (h.)] loodrechte rotsspleet; am R. ſißen = bij (in 't hoekje van) den haard zitten. **Kamin'auflaß**, m. = schoorsteen(mantel)ornament. **Kamin'eger**, m. = schoorsteenveger. **Kamin'feuer**, f. = haardvuur. **Kamin'gerät**, f. = haardstel. **Kamin'gestim**, f. = schoorsteenmantel. **Kamin'gitter**, f. = haardijzer. **Kamin'platte**, w. = haardplaat. **Kamin'rohr**, f., **•röhre**, w. = schoorsteenpijp, -buis. **Kamin'schirm**, m. = haard-, vuurscherm. **Kamin'teppich**, m. = haardkleedje. **Kamin'tim**, m. = schoorsteenmantel. **Kamisol'**, f. —s, —e = kamizool, wambuis. **Kamm**, m. —(e)s, **Rämme** = kam (für die Saare, eines Sahns, eines Gebirges, eines Helmes, am Weßfuhl); manen; haard (eines Schiffs); steel (der Traube); alles über einen R. ſcheren (//); der R. ſchwillt ihm = hij zet een hooge borst op, wordt nijdig. **Kamm(m)acher**,

Zie ook C.

m. —s, — = kammaker. **Kamm'artig** = kamvormig, als een kam. **Kamm'bürste**, w. = kamborstel. **Kamm'chen**, f. —s, — = kammetje. **Kamm'meln**, f. w. (h.) = (wol) fijnkammen. **Kamm'men**, f. w. (h.) = kammen. **Kamm'mer**, w. —, —n = kamer (i. a. b., in 't biz. „kleine kamer, slaapkamer“). **Kamm'mer**, m. —s, — = (wol)kammer. **Kamm'meramt**, f. = rekenkamer; Kamer der Domeinen; gemeentelijk beheer. **Kamm'merbode**, m. = bode (bij de eerste of tweede kamer enz.). **Kamm'merchen**, f. —s, — = kamertje, vgl. permieten. **Kamm'merdame**, w. = dame van gezelschap. **Kamm'merdiener**, m. = kamerdienaar; stommeknecht (een dienstafeltje). **Kamm'merei**, w. —, —en = administratie der domeinen; financieelkammer; gemeentekas. **Kamm'mereigut**, f. = domeingoed; gemeentedomain. **Kamm'mereitasse**, w. = gemeentekas. **Kamm'mereiverwaltung**, w. = financieel beheer. **Kamm'merer**, m. —s, — = beheerder van de financiën (van steden, stichtingen), thesaurier; intendant; hofbeambte. **Kamm'merfrau**, w. = kamenier; hofdame. **Kamm'merfräulein**, f. = juffrouw (dame) van gezelschap. **Kamm'mergericht**, f. = (in Berlijn) gerechtshof (hoogste prov. rechtbank); [vroeger: hof van appel in Berlijn]; ook = Reichs-kamm'gericht. **Kamm'mergut**, f. = domein. **Kamm'merherr**, m. = kamerheer. **Kamm'merier**, m. —s, —e = Kamm'merer]. **Kamm'merjäger**, m. = [lijf]jager; (ir.) beroepsratte-, muize- en ongediertevanger. **Kamm'merjungfer**, w. = kamenier, kamermeisje. **Kamm'merjunfer**, m. = kamerjonker, -heer. **Kamm'merläßchen**, f. = kamenier, kamermeisje. **Kamm'merlnacht**, m. = (vroeger benaming voor) jood; (nog) knecht in een Kamm'merei. **Kamm'merlakai**, m. = kamerlakai. **Kamm'merling**, m. —s, —e = kamerdienaar; kameraar. **Kamm'mer-mädchen**, f., -magd, w. = kamenier, kamermeisje. **Kamm'mermusik**, w. = kamermuziek. **Kamm'merpräsident**, m. = president van de Kamer. **Kamm'merrat**, m. = raadsheer bij de rekenkamer; (ook: Kammerrat als titel). **Kamm'merrichter**, m. = lid van 't Kamm'mergericht. **Kamm'merschleuse**, w. = schutsluis. **Kamm'merton**, m. = kamertoon (van muziekinstrument). **Kamm'mertuch**, f. zie Kambrif. **Kamm'merverhandlung**, w. = kamerdebat; handelingen (van de Kamer). **Kamm'merzofe**, w. = kamenier. **Kamm'mett**, f. = paarde-, hals-, manevet. **Kamm'mutteral**, f. = kamétui. **Kamm'mgarn**, f. = kamgaren. **Kamm'mhaar**, f. = kamhaar. **Kamm'ming**, m. —s, —e = kammeling. **Kamm'mrad**, f. = kamrad. **Kamm'mschafel**, w. = kamétui. **Kamm'mstüd**, f. = hals-, nekstuk (eines Dchsen). **Kamm'mwolle**, w. = kamwol. **Kamm'mzug**, m. = kamsel, kamlont, gekamde lont. **Kamm'mnen**, Pl. zie Kamenen. **Kamp**, m. —(e)s, Kämpfe = (nrdb.) (de) kamp (ingesloten stuk bouwland). **Kampagne** (spr.: kápanje), w. —, —n = campagne. **Kampani'le**, m. —s, —s = kampanile (afzonderlijk staande toren). **Kampanu'la**, w. —s, —s = kampanula, klokje. **Kam'be**, m. —n, —n = kampioen, strijder; (nrdb.) beer (mannelijk zwijn). **Kam'bel**, m. —s, — = (obb.) kammetje, kam.

Kampel', w. —, —en = gehaspel, ruzie. **Kam'peln**, **Kám'peln**, f. w. (h.) = kammen; sich f., miteinander f. = kibbelen, kijven. **Kamp'eischolz**, f. = campèchhout. **Kampf**, m. —(e)s, Kämpfe = kamp, gevecht, worsteling; A. bis aufs Messer = gevecht op leven en dood; vgl. Dasein II. **Kampf'begierde**, w. = strijdlust. **Kampf'begierig** = strijdlustig. **Kampf'bereit** = strijdvaardig. **Kampf'bereitschaft**, w. = (toestand van) strijdvaardigheid. **Kampf'en**, f. w. (h.) (mit, gegen) = vechten, strijden, worstelen (met, tegen). **Kampf'er**, m. —s = kamfer. **Kämp'fer**, m. —s, — = 1. strijder, vechter, worstelaar, kampioen; 2. (bk.) impost, kamper. **Kampf'ferbaum**, m.; -essig, m.; -öl, f.; -säure, w.; -spiritus, m. = kamfer|boom; -azijn; -olie; -zuur; -spiritus. **Kampf'fähig**, -fertig = strijdvaardig. **Kampf'gefährte**, -genosse, m. = strijdenoot. **Kampf'gerüstet** = uitgerust (toegerust) tot den strijd, strijdvaardig. **Kampf'getümmel**, -gewühl, f. = strijdgewoel. **Kampf'hahn**, m. = kempmaan; vechtersbaas, haantje. **Kampf'läufer**, m. = hardlooper. **Kampf'lust**, w. = strijdlust. **Kampf'lustig** = strijdlustig. **Kampf'platz**, m. = kampplaats; arena, strijdperk. **Kampf'preis**, m.; -recht, f.; -richter, m. = kamp|prijs; -recht (-wet); -rechter. **Kampf'roh**, f. = strijdros. **Kampf'spiel**, f. = kampspel, -strijd, toernooi. **Kampf'un'fähig** = buiten staat om te strijden; einen f. machen = iem. buiten gevecht stellen. **Kampie'ren**, f. w. (h.) = kampeeren. **Kampofan'to**, m. —s, —s = kamposanto, kerkhof. **Kamrad'** zie Kamerad. **Kam'sin**, m. —s = kamsin (heete wind). **Kam'shabade**, m. —n, —n = Kamtsjadaal. **Kam'schat'la**, f. = Kamtsjatka. **Kam'uf'age** (spr.: .flaaasje), w. — = camouflage, wegmoffeling, doen alsof er niets is. **Kana'an**, f. = Kanaän. **Kana'an'ier**, m. —s, — = Kanaäniet. **Kana'da**, f. = Canada. **Kana'dier**, m. —s, — = Canadees. **Kana'disch** = Canadeesch. **Kanaal'**, m. —(e)s, -näle = kanaal (ook: Kanaal), gracht, riool. **Kanaal'arbeiter**, m. = kanaal-, rioolarbeider, putjesschepper. **Kanal'isation**, w. —, —en = kanalizatie; rioleering. **Kanalisation'srohr**, f. = rioolbuis. **Kanalisation'sren**, f. w. (h.) = kanalizereen; rioleeren. **Kanalisation'srung**, w. —, —en = Kanalisation. **Kana'an'ier** zie Kanaanier. **Kana'pee**, f. —s, —s = kanapee. **Kana'ren**, Pl. = Kanarische eilanden. **Kana'rien'baum**, m.; -gras, f.; -stamen, m. (-saat, w.); -seft, m.; -vogel, m. = kanarie|boom; -gras; -zaad; -sek (-wijn); -vogel. **Kana'ri'sche Inseln** = Canarische eilanden. **Kana'ster**, m. —s = knaster (tabak). **Kanda're**, w. —, —n = gebitstang; einen auf A. reiten = iem. onderhanden nemen, zegen waar 't op staat, op de stang rijden; einen ant die A. nehmen = iem. in 'tgareel laten loopen. **Kan'del**, w. —, —n = (oud en nog obb.) kan; dakgoot; waterlelle; ook = Kan'delzucker. **Kandela'ber**, m. —s, — = kandelaber. **Kan'delzucker**, m. = kandijnsuiker. **Kandibat'**, m. —en, —en = kandidaat. **Kandi'ba'tentliste**, w. = kandidatenlijst, voordracht.

Kandidatur, w. —, —en = kandidatuur.
Kandidie'ren, [schw. (h.)] = zich kandidaat stellen, mededingen.
Kandje'ren, [schw. (h.)] = versuikeren, kandeeren.
Kan'dis(zu'der), m. = kandij(suiker).
Kancel, m. —s = kansel.
Kanepho're, w. —, —n = kanefoor: korf-draagster.
Kan'nevas, m. — u. . .vaffes, — u. . .vaffe = kanevas, stramien.
Kan'gurub, f. —s, —e u. —s = kangeroe.
Kanin', f. —(e)s, —e = konijn(ebont). **Kanin'-gen**, f. —s, — = konijn(tje).
Kanin'gen||bau, m.; **berg**, m.; **fell**, f. = konijn||hol; -hok (-berg); -vel (-bont).
Kanin'gen||garten, m. (**gehege**, f.); **lasten**, m.; **wiefel**, f. = konijn||fokkerij; -hok; -fret.
Kan'ter, m. —s, — = kanker; (*spin*) hooi-wagen; (*gwst.*) spinweb. **Kantrös'** = kanker-achtig.
Kan'nä, f. = Cannae.
Kan'n'gen, f. —s, — = kannetje. **Kan'ne**, w. —, —n = kan. pot, kruik; zu tief in die R. gu'den = te diep in 't glaasje kijken. **Kan'negie'ker**, m. = (politieke) tinnegieteer. **Kan'negie'keri**, w. = (politieke) tinnegietery. **Kan'negie'kern**, [schw. (h.)] = aan politieke tinnegietery doen.
Kan'nel, w. —, —n = groef, kannelure. **Kanne-lie'ren**, [schw. (h.)] = kanneleeren. **Kannelie'-rung**, **Kannelü're**, w. —, —(e)n = kannelure, (gootvormige) groef.
Kan'nendekel, m. = kandeksel. **Kan'negie'ker**, m. = tingieteer. **Kan'neweife** = bij de kan, bij kannen.
Kanniba'le, m. —n, —n = kannibaal, mensche-eter, wreedaard. **Kanniba'lijsh** = kannibaalsch, wreed, woest; drommels, bijzonder; mit ist i. wohl = ik voel me reuze lekker.
Kanoe' (spr.: *kanoe*), f. —s, —s zie Kanu.
Ka'non, m. —s, —s = ka'non (*ook muz.*), regel, richtsnoer, model; kerkwet; heiligelijst; keur; II. **Ka'non**, w. — = kanon (*dikke drukletter*).
Kanona'de, w. —, —n = kanonnade. **Kano'ne**, w. —, —n = kanon, stuk, geschut; hooge rijlaars; kolomkachel; unter der (unter aller) R. = beneden kritiek, erbarmelijk enz. **Kano'-nenboot**, f. = kanonneerboot. **Kano'nenboer**, m. = kanongebulder. **Kano'nenfieber**, f. = kanonnekoorts. **Kano'nenfütter**, f. = kanonne-vleesch. **Kano'negie'keri**, w. = geschut-gietery. **Kano'negut**, f. = geschutmetaal, -spijs. **Kano'nenkönig**, m. = kanonnekoning (*Krupp*). **Kano'nenkogel**, w. = kanonskogel. **Kano'nenlauf**, m. = loop van een kanon. **Kano'nenofen**, m. = kolomkachel. **Kano'nen-schlag**, m. = slagraketslag. **Kano'nen-schußweite**, w. = kanonschotsafstand. **Kano'nen-stiefel**, m. = hooge rijlaars. **Kano'nenwischer**, m. = kanonwischer. **Kanonier'**, m. —s, —e = kanonnier, artillerist. **Kanonie'ren**, [schw. (h.)] = kanonneeren.
Kanonikat, f. —(e)s, —e = kanonikaat, kanunnikschap. **Kano'niser**, m. —s, —, **Kano'nitus**, m. —, . .fer = kanunnik, dom-, kapittelheer. **Kanonisation'**, w. —, —en = kanonizatie, heiligverklaring. **Kano'nisch** = kanonisch, kerkelijk erkend, volgens den kanon. **Kanonie'ren**, [schw. (h.)] = kanonizeeren, heilig-verklaren, in den kanon opnemen. **Kanonij'tin**, w. —, —nen = kanonikes, domjuffer, stichtsdame. **Kanonist'**, m. —en, —en = kanonist, leeraar van 't kerkrecht.

Kanta'brien, f. = Cantabrië. **Kanta'brijsch** = Cantabrisch.
Kanta'te, w. —, —n = kantate, zangstuk.
Kan'te, w. —, —n = ribbe (*snijlijn van vlakken*); (scherpe) kant, rand, zijde, boord, zoom; [kant(werk)]; auf die hohe R. legen = op zij leggen, besparen. **Kan'tel**, f. —s, — = vier-kantig liniaal, karlet. **Kan'tein**, [schw. (h.)] = liniëeren; kantelen.
Kan'ten, m. —s, — = homp, korst, stuk (brood). II. **Kan'ten**, [schw. (h.)] = kanten, kantig behouwen; kantelen.
Kan'tenleid, **stüd zie Spigenleid usw.**
Kan'ter, m. —s = korte galop; (*wev.*) kantar, scheerlat; *ook* = *Gan'ter en Kan'tor Kan'tern*, [schw. (h.)] = kort-galoppeeren.
Kan'thaben, m.: am R. haben, beim R. paden = bij de kladden hebben, grijpen; vastgrijpen.
Kan'thari'be, w. —, —n = kantharide, spaan-sche vlieg.
Kantia'ner, m. —s, — = Kantiaan.
Kan'tig = kantig, met scherpe kanten, hoekig.
Kantile'ne, w. —, —n = kantilene, zangstukje.
Kantil'le (spr.: . .tielje), w. —, —n = kantielje (*gedraaid goud- of zilverdraad*).
Kanti'ne, w. —, —n = kantine; flesschekelder.
Kan'tisch = van Kant, Kantiaansch.
Kanton', m. —s, —e = kanton, distrikt.
Kantonal' = kantonnaal. **Kantonie'ren**, [schw. (h.)] = kantonneeren (*de kantonnementen laten betrekken*). **Kantonie'ring**, w. — = kanton-neering. **Kantonist'**, m. —en, —en = dienst-plichtige; ein unfidherer R. = een onbetrouwbaar persoon. **Kantonnement'** (spr.: . .mä), f. —s, —s = kantonnement.
Kan'tor, m. —s . .o'ren = kantor, voorzanger; (*ook titel van een*) volksonderwijzer. **Kantorat'**, f. —(e)s, —e = kantoraat. **Kantorei'**, w. —, —en = kantorswoning.
Kan'tischu, m. —s, —s = kantsjoe (*korte leeren zweep*).
Kanu', f. —s, —s = kano, (licht) bootje.
Kanüle, w. —, —n = kanule, buisje.
Kanzel, w. —, —n = kansel, leer-, preekstoel.
Kanzel||beredsamkeit, w.; **betrachtung**, w. = kansel||welsprekendheid; -rede.
Kanzeldach, f.; **bedel**, m. = klankbord.
Kanzel||rede, w.; **redner**, m.; **ton**, m. = kansel||rede; -redenaar; -stijl (-toon).
Kanzel||sprung, m. = afkondiging (*van bruids-paar*). **Kanzlei'**, w. —, —en = kanselarij, griffie.
Kanzlei'beamte(r), m.; **bote** (-diener), m.; **direktor**, m. = kanselarij-, griffie||beamte; -bode; -direkteur.
Kanzlei'herrschafi, w. = bureaucratie. **Kanzlei'-papier**, f. = model-papier, groot formaat schrijfpapier. **Kanzlei'rat**, m. = (een titel van een) griffier. **Kanzlei'schreiber**, m. = klerk bij de griffie. **Kanzlei'schrift**, w. = kanselarij-schrift, -hand. **Kanzlei'sekretär**, m. = sekretaris van de griffie. **Kanzlei'siegel**, f. = kansela-rijzegel. **Kanzlei'stil**, m. = kanselarij-, stad-huisstijl. **Kanzlei'vorstand**, **vorsteher**, m. = hoofd van de kanselarij. **Kanzlei'wort**, f. = stadhuiswoord. **Kanz'ler**, m. —s, — = kansel-ier. **Kanzlist'**, m. —en, —en = schrijver, ambtenaar bij de griffie.
Kanz'o'ne, w. —, —n = kanzone, lied.
Kaolin', f. —s = kaoline, porseleinaarde.
Kap, f. —s, —e u. —s = kaap, voorgebergte.
Kap. (Kapital).

Zie ook **G.**

Kapa'bel = kapabel, in staat.
Kapaun', m. —s, —e = kapoen, kapuin.
Kapau'nen, [schw. (h.) = kapoenen, snijden.
Kapazitat', m. —, —en = capaciteit.
Kapellan' zie Kaplan.
Kapel'le, w. —, —n = kapel (i. a. b. ook *teck.*). **Kapell'meister**, m. = kapelmeester.
I. Ka'per, w. —, —n = kapper (*bloesemknop van den kapperboom*). **II. Ka'per**, m. —s, — = kaper, vrijbouter, zeeschuimer; kaper(schip).
Ka'perbrief, m. = kaperbrief, -patent. **Kaperei'**, w. —, —en = kaperij, zeeroof. **Ka'pern**, [schw. (h.) = (weg)kopen, wegpakken.
Ka'pern|brühe (-süße), w.; -strauß, m. = kapper|saus; -struik.
Ka'petinger, m. —s, — = Capetinger.
Kapie'ren, [schw. (h.) = begrijpen, snappen.
Kapillar'gefäß, f. = kapillair vat, haarvat.
Kapillaritat', w. — = kapillariteit. **Kapillar'rohr**, f. = haarbuis.
I. Kapital' = kapitaal, aanzienlijk, voortreffelijk, hoofd... **II. Kapital'**, f. —s, —e u. .lien = kapitaal; R. aus etw. [schlagen = kapitaal, munt uit iets slaan.
Kapital' zie KapiteII.
Kapital'anlage, w. = kapitaal, geldbelegging.
Kapital'erhöhung, w. = kapitaaluitbreiding.
Kapital'fehler, m. = enorme fout, hoofdfout, -gebrek. **Kapital'herrschaft**, w. = heerschappij van 't kapitaal, kapitalisme. **Kapitalist'ic'ren**, [schw. (h.) = kapitalizeeren. **Kapitalis'mus**, w. — = kapitalisme. **Kapitalist'**, m. —en, —en = kapitalist.
Kapital'verlust, m. = uitstekende, goede kerel. **Kapital'konto**, f. = kapitaal|konto, -rekening. **Kapital'kraft**, w. = kapitaal|kracht.
Kapital'kräftig = kapitaal|krachtig. **Kapital'markt**, m. = geld-, kredietmarkt. **Kapital'rechnung**, w. = kapitaal|rekening. **Kapital'rentensteuer**, w. = rentebelasting. **Kapital'toll'** = stapelgeek. **Kapital'spaß**, m. = kapitale, kostelijke grap. **Kapital'verdrechen**, f. = kapitale, ernstige misdaad. **Kapital'vermeerung**, w. = kapitaal|uitbreiding.
Kapitan', m. —s, —e = (scheeps)kapitein.
Kapitel, f. —s, — = kapittel, hoofdstuk; domkapittel; etnem das (ein) R. lesen = iem. de les lezen. **Kapitel'fest** = bijbel-, tekstvast.
Kapittel', f. —s, —e = kapiteel (*van een zuil*).
Kapitel'n, [schw. (h.) = kapittelen, de les lezen.
Kapitol', f. —s, —e = Kapitool. **Kapitol'nisch** = kapitolinisch, kapitolijnsch. **Kapitol'ium**, f. —s = Kapitool; (*stud.*) hoofd. kop.
Kapitulant', m. —en, —en = kapitulant (*iem. die zich tot verderen dienst verbindt, die bijteekent*). **Kapitular'**, m. —s, —e = kapittelheer. **Kapitulation'**, w. —, —en = kapitulatie, overgave, (nieuwe) verbintenissen. **Kapitulie'ren**, [schw. (h.) = kapituleeren; *vgl.* Kapitulant en Kapitulation.
Kap'olonie, w. = Kaapkolonie.
Kaplan', m. —s, Kaplané = kapelaan.
Ka'pok, f. —s = kapok.
Kap'ores = (jüd.) stuk, kapot; dood.
Kapot'gehütchen, f. = kapothoedje, kapotje.
Kappado'zien, f. = Cappadocië.
Kapp'chen, f. —s, — = kapje, mutsje, kalotje.
Kap'pe, w. —, —n = kap(je), muts(je), pet; kap (*van jachtvogel, vlegel, gewelf, dijk, muur, hoogoven, over trapgat op schepen*); neusleer, punt (des Schuhs); jeber auf seine eigne R. = op zijn eigen hand(je); etnem eins auf die R. geben = iem. om de ooren, er van langs

geven; etw. auf seine R. nehmen = iets op zich nemen; *vgl.* Bruder, Karr. **Kap'pen**, [schw. (h.) = (Bäume) kappen, toppen; (den Mast, den Anker, das Anfertau) kappen; (den Saßn) snijden; (einen) er van langs geven.
Kap'penmantel, m. = kapmantel, cape.
Kap'per zie Kaper I.
Kap'pes, m. —, — = (*gwst.*) Koppföhl.
Kap'pahn, m. = kapoen.
Kap'pi, f. —s, —s = kepi.
Kap'platen, f. = kaplaken.
Kap'pweide, w. = knotwilg.
Kap'raum, m. = kaptoom (*met neusband en scharp gebil*); [sch einen R. anlegen = zich beheerschen, zich in bedwang houden.
Kapri'jer, **Kap'rier**, m. —s, — = Capriër.
Kaprio'le, w. —, —n = kapriool, lucht-, bokkesprong. **Kapri'zie'ren sich**, [schw. (h.) auf (Wff.) = 't er op gezet hebben. **Kapri'zids'** = kapricieus.
Kap'seisen (*met ä*), [schw. (h.) = kapseizen.
Kap'sel, w. —, —n = foedraal, huls; zaaddoos; botanizeertrommel; kapsule. **Kap'selartig**, **Kap'selig** = kapsule-, zaaddoosvormig. **Kap'seltragend** = zaaddoosdragend.
Kap'stadt, w. = Kaapstad.
Kap'stan, m. (u. f.), —s, —e = Kaapstander.
Kap'tiv'je Frage = strikvrage. **Kap'tiv'e'ren**, [schw. (h.) = (*eig.*) gevangen nemen; (*fig.*) voor zich innemen, winnen. **Kap'tur'**, w. —, —en = prijsverklaring (*v. schip*); in-hechtenis-neming.
Kapua'ner, m. —s, — = Capuaan.
Kaputt' = kapot, stuk, bedorven; op; dood.
Kapu'ze, w. —, —n = kap, kapuchon. **Kapu'zina'de**, w. —, —n = kapucnade, kapucijner preek, onbeduidend gebabbel. **Kapuzi'ner**, m. —s, — = Kapucijner. **Kapuzi'nerkloster**, f. = Kapucijner klooster. **Kapuzi'nertröffe**, w. = Oostindische kers.
Kapuzi'ner|mönch, m.; -orden, m.; -predigt, w. = Kapucijner|monnik; -orde; -prek.
Kap'wein, m. = kaapwijn.
Kar' f. —(e)s, —e = (jüd.) bergdal, ketel.
Karabi'ner, m. —s, — = karabijn, buks.
Karabi'nerhaken, m. = karabijnhaak. **Karabini'er** (spr.: . . nje), m. —s, —s = karabiniër.
Karaff'e, w. —, —n = karaf.
Karai'ben, Pl. = Karaiben. **Karai'bisß** = Karaibisch.
Karakal', m. —s, —s = karakal (*een soort lynx*).
Karambola'ge (spr.: . . laazje), w. —, —n = karambolage; botsing. **Karambolie'ren**, [schw. (h.) = karamboleeren; botsen. **Karambol'partie**, w. = karambolpartij.
Karamel' (*met ä*), m. —s, **Karamel'le**, w. —, —n = karamel.
Karat', f. —(e)s, —e = karaat. **Karatie'ring**, w. = legering (*van goud met ander metaal*). . . **Karat'ig** = . . karaats (z. B. zehntarätig).
Karau'sche, w. —, —n = steenkarper.
Karavel'le, w. —, —n = karveel (*Sp. zeilschip*).
Karawa'ne, w. —, —n = karavaan. **Karawan'ferai'**, . . **ferci'**, w. —, —en = karavansera (*openbare herberg voor karavanan*).
Karbat'sche (spr.: . . baatsje), w. —, —n = karwats. **Karbat'schen**, [schw. (h.) = karwatsen, zweepen.
Kar'be, w. — = karwij (*plant*).
Karbid', f. —(e)s = karbied. **Karbol'säure**, w. = karbolzuur. **Karbona'de**, w. —, —n = karbonade. **Karbona'ri**, Pl. = Karbonari (*geheim politiek genootschap in Italië na ± 1810*).

Karbonat, f. —(e)s, —e = karbonaat, koolzuur zout. **Karbonisatie**, f. —(e)s, —e = karbonisatie, laten verkolen. **Karboon**, m. —s, — = karbonkel, bloedzweer, pestkool, negenoog. **Karboon**, m. —s, — = kool. **Karborator**, m. —s, — = karborator, karborateur.

Karboon, (Karboon) = Rührer.

Karboon, w. —, —n = kaarde, wolfram; roskam. **Karboon**, f. —(e)s, —e = kaarden; roskammen. **Karboon**, m. —s, — = wolkaarder. **Karboon**, w. —, —n = kaardebol; (wevers)kaarde.

Karboon, f. —(e)s, —e = (schp.) kardeel (een touw).

Karboon, f. —(e)s, —e = kaarden. **Karboon**, w. — = kaardebol, -distel.

Kardinaal, m. —(e)s, —e = kardinaal (ook een warme drank: bisschop van witten wijn). **Kardinaal**, m. — = hoofd-, kardinaal punt. **Kardinaal**, m. — = kardinaalshoed. **Kardinaal**, w. — = hoofd-, grondgetal.

Kardobenediktine, f. = kardobenediktinekruid, gezegende distel.

Kardoen, w. — = strafvasten; (bij verzekering) = **Kardoen**, w. — = wachttijd (waarin geen ondersteuning wordt uitbetaald).

Kardoen, f. —(e)s, —e = karesseeren, liefkoozen.

Kardoen, m. —s, —e = bloemkool.

Kardoen, m. = Goede Vrijdag, Stille Vrijdag.

Kardoen, m. —s, — = karbonkel (een roode edelsteen); ook = Karboon.

Kardoen = karig, zuinig, schraaltjes, gierig, schriel, taal; f. an Worten = karig met woorden.

Kardoen, m. —s, —e, **Kardoen**, —s u. —en, —e = kargadoor, konvoilooper.

Kardoen, f. —(e)s, —e = zuinig, spaarzaam zijn; mif (an) etw. f. = karig, zuinig met iets omgaan, zijn; nicht f. = (ook) op geen kleintje zien. **Kardoen**, w. — = karigheid enz., vgl. **Kardoen**. [**Kardoen** zie wortel **Kardoen**]. **Kardoen** = karig enz., vgl. **Kardoen**.

Kardoen, m. —s, —e = kargo; lading; manifest.

Kardoen, w. —, —n = Karibben ufw. zie **Karibben** ufw.

Kardoen, f. —(e)s, —e = gebrek lijden, vasten.

Kardoen = geruit.

Kardoen (spr.: **Kardoen**), w. — = kariës, beeneter.

Kardoen, w. —, —en = karikatuur. **Kardoen**, m. —en, —e = karikaturschilder, -teekenaar, karikaturist. **Kardoen**, f. —(e)s, —e = karik(atu)riseren.

Kardoen = kariës, aangestoken.

Kardoen, w. —, —en = karkas, geraamte.

Kardoen, m. = Karel. **Kardoen**, f. = Karelje.

Kardoen, m. —s, —e = karlijn (een Zuid. goudstuk). **Kardoen**, m. —en, —e = Karlist.

Kardoen = Karlistisch.

Kardoen, m. —s, —e = Karmeliet (monnik).

Kardoen, f. —(e)s, —e = karmozijn, roode kleur(stof). **Kardoen**, f. u. m. —s = karmijn, roode kleur(stof). **Kardoen**, f. —(e)s, —e = karmijnkleurig. **Kardoen** (spr.: ...moë...), f. zie **Kardoen**.

Kardoen, m. —(e)s, —e = (nbb.) karn. **Kardoen**, f. —(e)s, —e = (nbb.) karn. **Kardoen**, f. —(e)s, —e = (nbb.) karn.

Kardoen, m. —s, —e = karnsool, kornalijn, (rood edelgesteente).

Kardoen, m. —s, —e = karneval.

Kardoen, f. —(e)s, —e = konijntje; wer ist das A.? = wie is de beginner? de belhamel? A.

hat angefangen = 't is weer: de wolf en 't lam.

Kardoen, f. —(e)s, —e = kornis, kroonlijst.

Kardoen, m. —n, —n = karnivoor, vleescheter.

Kardoen, w. = (nbb.) karnemelk.

Kardoen, f. = Karintje. **Kardoen**, w. —s, — = Karintje. **Kardoen** = Karintisch.

Kardoen, f. —s, —s = ruiten.

Kardoen, f.; **Kardoen**, m. ufw. = ruiten||laas; -boer enz.

Kardoen zie **Kardoen**. **Kardoen**, Pl. = Karolinen (eik.). **Kardoen**, m. —s, — = Karolinger. **Kardoen** = Karolingisch. **Kardoen** = Karolinisch.

Kardoen, w. —, —n = karos, staatsiekoets.

Kardoen, w. —, —n = karosserie, koetswerk.

Kardoen, w. —, —n = peen, wortel; karot (van tabak).

Kardoen, Pl. = Karpaten. **Kardoen** = Karpatisch.

Kardoen, m. —s, — = karper. **Kardoen**, m. = karpervijver; vgl. **Kardoen** I.

Kardoen = Carrarisch marmel.

Kardoen, f. —s, — = karretje. **Kardoen**, w. —, —n = kruiwagen, kar (ook voor „fiets“): zur St. verurteilen = tot den kruiwagen, tot dwangarbeid, tot vestingbouw veroordeelen.

Kardoen, f. —s, —s = carré: ein A. sprengen = een carre verbreken.

I. **Kardoen**, m. —s, — = kar, vgl. **Kardoen**.

II. **Kardoen**, f. —(e)s, —e = kruiwagen, karren.

Kardoen zie **Kardoen**. **Kardoen**, w. = lemoen. **Kardoen**, m. = karrepaard. **Kardoen** = dwangarbeid, vgl. **Kardoen**. **Kardoen**, m. = kruiwagen, vestingstraaf.

Kardoen, w. —, —n = kar, (rammel)kast.

Kardoen (spr.: **Kardoen**), w. —, —n = karrière, loopbaan. **Kardoen**, m. = fortuinzoeker.

Kardoen zie **Kardoen**.

Kardoen, w. —, —n = karriole, licht rijtuigje, postwagen. **Kardoen**, f. —(e)s, —e = (snel)rijden.

Kardoen, m. —s, — = karreman, koopman met een handwagen, voerman.

Kardoen, w. —, —n = scheepskanon, karronnade.

Kardoen = (gwst.) flink, wakker.

Kardoen, m. —es, —e = greep, hak. **Kardoen**, f. —(e)s, —e = omhakken, omgraven.

Kardoen, w. —, —n = kartets.

Kardoen, f.; **Kardoen**, m.; **Kardoen**, w.; **Kardoen**, m.; **Kardoen**, m. = kartets||vuur; -doos (-koker); -kogel; -schot; -spiegel.

Kardoen, w. —, —n = kartouw.

Kardoen, w. —, —n = Kartuizerklooster.

Kardoen, m. —s, — = Kartuizer (monnik).

Kardoen, f. = Kartuizerklooster.

Kardoen, w. —, —n = kaart; biljet; A. .n spelen = kaartspeelen, kaarten; die A. .n mifden, geben, abheben = de k. .en wasschen (schudden), geven, afnemen (coupeeren); die A. .n schlagen, legen = (de) k. leggen; eitem in die A. .n sehen, guden = iem. in de k. kijken; die A. .n auf den Tisch legen = (met) open k. spelen; eine A. lösen, nehmen = een kaartje nemen; vgl. bunt. **Kardoen**, w. —, —en = kaartsysteem, -kast.

Kardoen, f. —(e)s, —e = kartel: uitdaging (per kaartje); verdrag, overeenkomst; handels-

Zie ook G.

kombinatie, syndikaat. **Kartellierung**, **Kartellbildung**, w. = kartelvorming. **Kartell'schiff**, f. = kartelschip, parlementair vaarttuig. **Kartellträger**, m. = karteloverbrenger. **Karten**, schw. (h.) = kaarten, kaartspelen; ook = afdarten. **Kartenaufnahme**, w. = (h) in-kaart-brengen. **Kartenbild**, f. = pop, figuur op de kaart. **Kartenblatt**, f. = kaart-(e)blad. **Kartenbrief**, m. = postblad. **Kartenfabrik**, w. = kaartefabriek. **Kartengeben**, f. = kaartgeven. **Kartengeld**, f. = kaartgeld; -huis. **Kartenkünste**, Pl. = kunstjes met de kaarten. **Kartenkünstler**, m. = goochelaar (met de kaarten). **Kartenskizze**, f. = kunstje met de kaarten. **Kartenlegerin**, w. —, —nen = kaartlegster. **Kartenmacher**, m.; -papier, f.; -presse, w. = kaartfabrikant; -papier; -pers. **Kartenschlagerin**, w. —, —nen; -spiel, f.; -spieler, m. = kaartlegster; -spel; -speler. **Kartensamm**, m. = stok, stok-, koopkaarten. **Kartensempel**, m. = kaartjesstempel. **Kartensystem**, f. = kaartsysteem. **Kartenswert**, f. = kaartwerk, atlas. **Kartenzeichner**, m. = kaartteekenaar, kartograaf. **Kartesia'ner**, m. —s, — = Cartesiaan, volgeling v. Descartes. **Kartesia'nischer Teufel**, f. **Laucher** = Kartesiaansch duikertje. **Karttha'ger**, m. —s, — = Karthager. **Karttha'gisch** = Karthaagsch. **Karthagenien'ser** zie **Karthager**. **Kartieren**, schw. (h.) = karteeren, in kaart brengen; (post) registreeren. **Kartoffel**, w. —, —n = aardappel; (ook) kokkert (*neus*); R. n in der Montur, in der Schale = aardappelen in de schil. **Kartoffelbau**, m.; -brandewijn. **Kartoffelbrei**, m.; -ernie, w.; -feld, f. = aardappellibrij (-purée); -oogst; -veld (-land). **Kartoffeläfer**, m. = kolorado, aardappelkever. **Kartoffelstücken**, f.; -krankheit, w.; -tuchen, m. = aardappellkrokette; -ziekte; -koek. **Kartoffelmehl**, f.; -müs, f.; -puffer, m.; -reibmaschine, w.; -salat, m.; -stärke, w.; -suppe, w. = aardappellmeel; -moes (-purée); -koek; -rasp; -salade; -meel (zetmeel); -soep. **Kartograph**, m. —en, —en = kartograaf, landkaarteteekenaar. **Kartographie**, w. — = kartografie. **Kartographisch** = kartografisch. **Karton**, m. —s, —e u. —s = karton, (kartonnen) doos. **Kartonie'ren**, schw. (h.) = kartonneeren (in licht karton binden). **Kartonna'ge** (spr.: . . naazje), w. —, —n = kartonnage. **Kartothek**, w. —, —n = kaartkast. **Kartusche**, w. —, —n = kardoes. **Karusell**, f. —s, —e = caroussel; draaimolen. **Karve**, w. = karwij (*plant*). **Karwoche**, w. = Stille week. **Karvati'be**, w. —, —n = Karyatide (*vrouwe-figuur als zuil*). **Karz**, w. —, —en = (schw.) kranseje ('s avonds bij 't spinnewiel). **Karzer**, m. u. f. —s, — = koker, hok, gevangenis (vooral school- en universiteitsgevangenis). **Karzinom**, f. —s, —e = kanker (gezwel). **Käs** zie **Räse**. **Kasac'le**, w. —, —n = wijde japon, mantel. **Kaschem'ne**, w. —, —n = dievekroeg. **Kasch'mir**, f. —s = Kasjmir (*land en stof*).

Kasch'mir'schal, m.; -tuch, f.; -wolfe, w.; -ziege, w. = Kasjmir'sjaal; -doek; -wol; -geit. **Kaschott**, f. —(e)s, —e = cachot. **Kaschu'ben**, Pl. = Kassuben (*Slav. volkstam*). **Kä'se**, m. —s, — = kaas; (öft. auch) klets, onzin; vgl. **Dreikäsehoch**. **Kä'seartig** = kaasachtig, -vormig. **Kä'seblatt**, f. = pruiblad. **Kä'sebrot**, f.; Darum ist kein R. = daarom is geen reden. **Kä'sefarbe**, w.; -fliege, w.; -form, w. = kaas|verf (-kleur, -kleursel); -vlieg; -vorm. **Kä'seförmig** = kaasvormig. **Kä'sehaus**, f.; -hütte, w. = kaas|huis; -hut (*kaasmakerij op de Alpen*). **Kaslein** (3 Silben), f. —s = kazeïne, kaasstof. **Kä'selammer**, w.; -teulchen, f.; -Hümpchen, f.; -Luchen, m. = kaas|kamer; -koekje (ein armes Teulchen = een arme slokker); -deeltje; -koek. **Kä'setraut**, f. = Kaasjeskruid. **Kä'sel**, w. —, —n = kazuifel, misgewaad. **Kä'seladen**, m. = kaaswinkel. **Kä'selager**, f. = kaaspakhuis. **Kä'semade**, w. = kaasmade. **Kasemat'ze**, w. —, —n = kazemat. **Kä'semeffer**, f. = kaasmes (*spott. voor „sabel“ enz.*). **Kä'semilbe**, w. = kaasmijt. **Kä'sen**, schw. (h.) = kazen, kaas maken; (h. u. f.) kaas worden, stremmen. **Kä'senapf**, m. = kaasanap. **Kä'ser**, m. —s, — = kaasmaker (*biz. de alpenherder*). **Kä'seret**, w. —, —en = kaasmakerij. **Kä'serne**, w. —, —n = kazerne. **Kä'sernement** (spr.: . . mō), f. —s = kazernerij. **Kä'ser'nendienst**, m. = kazernedienst. **Kä'ser't(en)hof**, m. = binnenplaats van de kazerne. **Kä'sestoff**, m. = kaasstof, kazeïne. **Kä'sestettel**, m. = (school)rapport, „waschlijst“. **Kä'sicht** = kaasachtig. **Kä'sig** = kaashoudend, met kaas; bleek. **Kas'mir**, m. = Kasch'mir, en Kazimier (*manne-naam*). **Kas'no**, f. —s, —s = kasino. **Kasla'be**, w. —, —n = kaskade, waterval. **Kaslett**, f. —(e)s, —e = helm, pet. **Kas'to**, m. —s, —s = kasko (*scheepsromp en term in 't omberspel*). **Kas'par, Kas'per**, m. = Kaspar, Kasper, Jasper; **Kas'per** = (ook) malloot. **Kas'perle**, m. = Kaspertje; Jan Klaassen. **Kas'perletheater**, f. = poppekast. **Kaspi'sches Meer** = Kaspische zee. **Kas'sa**, w. — = kassa; per R. = (U), kontant. **Kas'sabuch**, f. = kasboek. **Kas'sagebüch**, f. = kassazaak. **Kas'salonto**, f. = kasrekening. **Kas'sapreis**, m. = kontante prijs. **Kas'sarechnung**, w. = kasrekening. **Kas'safendung**, w. = geldzending. **Kassation**, w. —, —en = kassatie, vernietiging (v. een vonnis); ontzetting (uit een ambt). **Kassations'gesuch**, f. = voorziening in kassatie, indiening v. een verzoek om kassatie. **Kassati'ons'hof**, m. = hof van kassatie. **Kassati'ons'richt**: f. . . e Raufel = vernietigingsklauzule. **Kassa'wabrot**, f. = kassavebrood, maniokbrood. **Kas'se**, w. —, —n = kas; bureau; loket; zie-kebus, -fonds; die R. führen = de k. houden; die R. aufnehmen, R. machen = de k. opmaken; bei R. sein = bij k. zijn; per R. = kontant. **Kas'senabschluß**, m. = ('t) opmaken v. d. kas. **Kas'senanweisung**, w. = kas(siers)briefje; (ook) bankbiljet. **Kas'senarzt**, m. = bus-, fondsdokter. **Kas'senbeamte**(r), m. = kassier, kashouder. **Kas'senbericht**, m. = (verslag over den) kasstaat. **Kas'senbestand**, m. = kasstaat, bedrag in kas, saldo. **Kas'senbillett**, f. zie

Zie ook C.

Raffenanweijung. **Raf'fenbote**, -diener, m. = (kas)looper. **Raf'fenboek**, f. = kasboek. **Raf'fendefect**, m., -defizit, f. = te-kort in de kas, deficit. **Raf'fenbiebstahl**, m. = kasdiefstal. **Raf'fenführer**, m. = kassier, kashouder. **Raf'fencendant**, m. = betaalmceester. **Raf'fenschrein**, m. zie Raffenanweijung. **Raf'fenschrank**, m. = brandkast. **Raf'fentüd**, f. = kasstuk. **Raf'fenturz**, m. = ('t) opmaken van de kas; den R. vornehmen = de kas opmaken. **Raf'fenwart**, m. = penningmeester. **Rafferol'le**, w. —, -n = kastrol, kasserol. **Raffet'te**, w. —, -n = kassette; chassis. **Raffettiert'** = met kassetten, met vakwerk. **Raf'fia**, w. — = kassia (een specerijplant). **Raffi'ber**, m. —s, — = (Baun.) brief. **Raffie** zie Raffia. **Raffier'**, m. —s, —e zie Raffierer. **Raffie'ren**, fchw. (h.) = kasseeren, (een vonnis) vernietigen; (uit een ambt) ontzetten; einen Stempel f. = een zegel afstempelen. **Raffie'rer**, m. —s, — = kashouder, penningmeester. **Raffie'ring**, w. zie Raffiation. **Raffiopei'a**, w. = Kassiopeia (een sterrebeeld). **Raffiona'be**, w. — = meel-, keukensuiker. **Raffu'ben** zie Raffubun. **Raffu'biß** = Kassubisch; verdraaid, raar. **Raffaguet'te** (gn = nj), w. —, -n = kastagnette. **Raffa'lijche Quelle** = Kastalische bron, dichtbron. **Raffa'nie**, w. —, -n = kastanje; glasierte R. = marron glacé. **Raffa'nienallee**, w. = kastanje-laan. **Raffa'nienbraun**, -farbig = kastanjebruin. **Raff'ögen**, f. —s, — = kastje, kassette, kistje. **Raffe**, w. —, -n = kaste, stand. **Raffei'en**, fchw. (h.) = kastijden, tuchtigen. **Raffei'ung**, w. —, -en = kastijding, tuchtiging. **Raffell'**, f. —s, —e = fort, citadel, versterking. **Raffellan'**, m. —s, —e = slotvoogd; huismeester. **Raffen**, m. —s, — = kist, bak, doos (vierkant voor papier, hoeden enz.), kast, koffer; (brieve)bus; gevangen; kas (invatting voor edelsteenen); [kas, koorzolder]; ein alter R. = een oude barak, kast; R. ook = Sprungtaffen. **Raffenamt**, f. = beheer van de domeinen, van de tienden van 't graan e. d.] **Raffen'damm**, m. = kistdamm. **Raffen]geist**, m.; -herrschaft, w. = kaste]geest (scherts.: souffleur); -heerschappij. **Raffenmacher**, m. —s, — = kiste-, koffermaker. **Raffenuhr**, w. = staande, Friesche klok. **Raffenvoigt**, m. = kloostervoogd, rentmeester, thesaurier v. een klooster, van kerkgoed]. **Raffilia'ner**, m. —s, — = Kastiliaan. **Raffilia'nisch** = Kastiliaansch. **Raffi'lien**, f. = Kastilië. **Raffi'ner**, **Raff'ner**, m. —s, — = ontvanger, rentmeester, vgl. Raffenamnt]. **Raffor**, m. —s, —e u. —s = kastoor, bever- (bont); ook = Rafforhut, m. = kastoren hoed. **Raffrat'**, m. —en, —en = kastraat, gesnedene. **Raffration'**, w. —, —en = kastratie. **Raffrie'ren**, fchw. (h.) = kastreeren. **Raffualität'**, w. —, —en = toevalligheid, kausaliteit. **Raffuar'**, m. —s, —e = kazuaris. **Raffuitt'**, m. —en, —en = kazuis (besliser in gewetenstwijfel). **Raffuitt'**, w. — = kazulstiek. **Raffuittisch** = kazulstisch. **Raffus**, m. —, — = kazuus, geval, naamval. **Raffusenbung**, w. = naamvalsuitgang.

Ratafall', m. —s, —e = katafalk, lijstsoel. **Ratatom'be**, w. —, -n = katakombe. **Ratalel'tisch** = katalektisch, verkort (van verzen). **Ratalep'ie**, w. — = katalepsie, zinvang, verstijving, verdooving, krampberoerte. **Ratalep'tisch** = kataleptisch. **Ratalog'**, m. —s, —e = katalogus. **Ratalog'gisse'ren**, fchw. (h.) = katalogizeeren. **Ratalo'nien**, f. = Katalonië. **Ratalo'nisch** = Katalonisch. **Rataplas'ma**, f. —s, . . .men = kataplasma, omslag, pleister. **Ratapult'**, m. —(e)s, —e, **Ratapul'te**, w. —, -n = katapult, werpmachine. I. **Ratarakt'**, m. —(e)s, —e = katarakt, waterval. II. **Ratarakt'(e)**, . . .ta, w. — = katarakt, grauwe staar. **Ratarch'**, m. —s, —e = katar, ziekelijke slijmafzondering, verkoudheid, zinking. **Ratartha'lijch** = katarraal. **Rata'ker**, m. u. f. —s, — = kadaster; (ook) legger (voor belastingen); in den R. eintragen = kadastreren. **Ratastro'phe**, w. —, -n = katastrofe, ramp; ontkenooping; beslissende wending, keerpunt. **Rate**, w. —, -n = (nrdb.) boere-arbeiderswoning; keet. **Rateche'ie**, w. —, -n = katecheze, katechezatie, godsdienstonderwijs. **Ratechet'**, m. —en, —en = katecheet, katechizeermeester. **Rateche'it**, w. — = katechetika (leer van de katecheze). **Rateche'tisch** = katechetisch, vraagsgewijs. **Ratechisation'**, w. — = katechizatie. **Ratechijie'ren**, fchw. (h.) = katechizeeren. **Ratechis'mus**, m. — . . .men = katechismus. **Ratechu'** (ch = ch-Laut), f. —s = katsjoe (samentrekkend middel). **Ratechume'n(e)** m. —en, —en = katechumeen, geloofsleerling, katechezant. **Rategorie'**, w. —, -n = kategorie, algemeen begrip, soort, klasse. **Ratego'risch** = kategoriech, bepaald, beslissend. **Ratenmann** = Rätner. **Rater**, m. —s, — = kater; haarpijn, katterigheid; einen R. haben = katterig zijn; moralijcher R. = zoo iets als (gewetens)wroeging. **Ratersteig**, -stieg, m. = geheime avontuurlijke uitstapjes; geheime wegen. **Rathari'na**, **Rathari'ne** = Katharina. **Rath'ögen**, **Rathe**, **Räthe** = Kaatje. **Rathe'der**, m. u. f. —s, — = kathedr. **Rathe'der]sozialismus**, m.; -wijsheid. **Rathedra'le**, w. —, -n = kathedraal, hoofdkerk, bisschoppelijke of domkerk. **Rathe'te**, w. —, -n = rechthoekszijde. **Rathe'ter**, m. —s, — = kathedr, urineafvoerbuis. **Ratho'de**, m. —, -n = kathode (el.: negatieve pool). **Ratholil'**, m. —en, —en = katholiek. **Ratho'lijch** = katholiek. **Ratholi'lin**, w. —, -nen = katholieke (vrouw). **Ratholizis'mus**, m. — = catholicisme. **Rathilina'risch** = Catilinarisch, (als) [van Catilina. **Rät'ner**, m. —s, — = (nrdb.) keuter(boer). **Rato'nisch** = Catonisch, van Cato; (fig.) streng. **Rat'tegatt**, f. —(e)s = Kattegat. **Rattun'**, m. —s, —e = katoen; gedrunder R. = gedrukt katoen, sits. **Rattun'drunder**, m. =

katoendrukker. **Kattu'nen** = katoenen. **Kattu'n-leinwand**, w. = katoenen stof(fen). **Kattu'n-papier**, f. = sitzpapier.

Kat'balgen fisch, fchw. (h.) (Part: gefaßbalgt) = plukharen, kibbelen. **Kat'balgerei'**, w. —, —en = vechtpartij, kibbelarij. **Kat'budeln**, fchw. (h.) = strijkages maken, flikflooiën.

Kat'chen, f. —s, — = katje (*ook bot.*).

Kat'ze, w. —, —n = kat, poes; valschaard; gordelbeurs, geldriem; er geht um die Sache herum, wie die K. um den (heißen) Brei = hij draait er omheen, hij zeurt en treuzelt; das ist für die K. = dat helpt niets, is verloren moeite; das trägt die K. auf dem Schwanz fort = dat is bedroefd weinig; die K. maußt links = de zaak loopt verkeerd; das macht der K. feinen Budel = dat hindert niet; die neunfchwänzige K. = de kat met negen staarten (*d. i. karwats, waarmee vroeger de matrozen afgestraft werden*); vgl. anhängen.

Kat'zenartig = katachtig; valsch. **Kat'zenauge**, f. = katteoog; hoenderbeet (*een plant*); katoog (*een edelgesteente*). **Kat'zenäugig** = met katteoogen. **Kat'zenbart**, m. = snor(rebaard). **Kat'zenbudel**, m. = katterug, kromme rug; einen K. maden = **Kat'zenbudeln** = taßbudeln. **Kat'zendreck**, m. = kattevuil, -poep; das ist fein K. = dat is geen bagatel, geen peulschilletje. **Kat'zengeschrrei**, f. = kattedemauw. **Kat'zenglimmer**, m. = mika. **Kat'zengold**, f. = kattedoud, gele mika. **Kat'zengrau** = katgrijs. **Kat'zenjammer**, m. = katterigheid, haarpijn. **Kat'zenkopf**, m. = kattedekop (*ook schp.*); domkop; oorveeg; klein kanon. **Kat'zentraut**, f. = valeriaan.

Kat'zenmünze, w.; -müsil, w.; -pfote, w. = katte[kruid]; -muziek (ketelmuziek); -poot.

Kat'zenpfötchen, f. = kattedootje; (*plantn.*) rozekransje; droogbloem.

Kat'zen[scheu], w.; -schwanz, m.; -silber, f. = katte[vrees]; -staart; -zilver (witte mika).

Kat'zenprung, m. = kattesprong; es ist nur ein K. = 't is maar een paar stappen. **Kat'zensteig**, -steig, m. = smal pad. **Kat'zenstich**, m. = afzonderlijk tafeltje (*meest in een hoek*).

Kat'tern, fchw. (h.) = kolderen, koeteren, koeterwalen; (obb.) sjacheren. **Kat'berwelsch** = koeterwaaisch. **Kat'berwelschen**, fchw. (h.) = koeteren, koeterwalen.

Kat'dinisch = Caudijnsch; durch das K. e Joch gehen = onder 't C. e juk doorgaan (*zich smadelijk vermederen*).

Kat'e, w. —, —n = hut (*boven mijningang*); kooi.

Kat'en, fchw. (h.) = kauwen; (Tabak), pruimen.

Kat'ern (fisch), fchw. (h.) = hurken, op de hurken (gaan) zitten.

Kauf, m. —(e)s, Käufe = (in-, aan)koop; handel, zaak; das muß man mit in den K. nehmen = dat moet men op den k. toe nemen, dat is nu eenmaal zoo; mit in den K. geben = op den k. toe, er op toe geven; leichten K. s davonkommen = er goed(koop), gemakkelijk, zonder kleerscheuren afkomen; [K. und Kauf = de dagelijksche prijs, de gewone gang v. zaken]. **Kaufanschlag**, m. = schatting; aanplakbiljet van een verkoop. **Kaufantrag**, m. = vraag. **Kaufauftrag**, m. = kooporder. **Kaufbrief**, m. = koopkontraakt, -brief.

Kauf'en, fchw. (h.) = koopen; (beim Domino-)spiel k., eten; was kaufe ich mir dafür? = wat heb ik daaraan? [ich einen f. = iem. zeggen

waar 't op staat. **Kauf'er**, m. —s, — = koper, klant. **Kauf'fahrer**, m. —s, — = koopvaarder (*man en schip*). **Kauffahrtei'**, w. — = koopvaardij.

Kauffahrtei'flotte, w.; -schiff, f. = koopvaardijvloot; -schip.

Kauf'frau, w. = koopvrouw, handelaarster.

Kauf'gegenstand, m. = koopwaar. **Kauf'geld**, f. = koopprijs; inkoopgeld. **Kauf'geschäft**, f. = koop, handel. **Kauf'gesuch**, f. = „te koop gevraagd“. **Kauf'gut**, f. = koopwaar. **Kauf'halle**, w. = verkoophuis, -lokaal, magazijn, hal. **Kauf'handel**, m. = koophandel. **Kauf'haus**, f. = verkoop-, warenhuis; handelshuis. **Kauf'herr**, m. = koopman, groothandelaar. **Kauf'karte**, w. = koopkaart (im Karten-)spiel. **Kauf'kontrakt**, m. = koopkontraakt. **Kauf'kraft**, w. = koopkracht. **Kauf'kräftig** = koopkrachtig. **Kauf'laden**, m. = winkel, magazijn. **Kauf'leute**, Pl. = kooplieden, -lui.

Kauf'lich = te koop; omkoopbaar, veil; f. an sich bringen, f. erwerben = aankopen; f. überlassen = verkoopen. **Kauf'lichteit**, w. — = veilheid, omkoopbaarheid. **Kauf'lust**, w. — = kooplust. **Kauf'lustig** = kooplustig, -graag.

Kauf'mann, m. —(e)s, . . leute = koop-, handelsman, winkelier, kruidenier; er ist K. = (*ook*) hij is in den handel; er ist kein K. = hij is geen man van zaken. **Kauf'männisch** = handels... , koopmans... ; f. er still, Unterrichts = koopmans-, handelsstijl, handelsonderwijs; f. e Hand(schrift), Bildung = koopmanshand, handelsopleiding; das ist nicht f. = dat is in den handel niet gebruikelijk. **Kauf'mannschaft**, w. = koopmanschap; koophandel; (de) kooplui, handelsstand. **Kauf'mannsbücher**, m. = handelsbediende. **Kauf'mannsgericht**, f. = rechtbank van koophandel. **Kauf'mannsgut**, f. = handelswaar, goederen. **Kauf'mannsjunge**, m. = winkelbediende -jongen. **Kauf'mannskonsul**, m. = koopmanskonsul. **Kauf'mannsladen**, m. = winkel, magazijn; K. [spielen = winkeltje spelen. **Kauf'mannslehrling**, m. = jongste bediende. **Kauf'mannsstand**, m. = koopmans, handelsstand. **Kauf'mannsware**, w. = koop-, handelswaar.

Kauf'muster, f. = koopmonster.

Kauf'orber, w. = kooporder. **Kauf'preis**, m. = koopprijs. **Kauf'recht**, f. = recht van in- en verkoop. **Kauf'schilling**, m. = koopprijs; handgeld.

Kauf'stabil, w.; -summe, w.; -vertrag, m.; -zettel, m. = koop[stad]; -som; -kontraakt; -brief (*ook: aanplakbiljet v. verkoop*ing).

Kauf'tamm, m. = (*mijnw., gvest.*) bijl.

Kauf'tien, f. = Kaukazisch. **Kauf'tier**, m. —s, — = Kaukazier. **Kauf'tisch** = Kaukazisch.

Kauf'tasch, m. = Kaukazus.

Kauf'tasch, -lopp, m. = pos(t) (*een soort stekelbaars*), (*ook*) groot-, dikkop.

Kauf'te zie Kule.

Kauf'trosch, m., -quappe, w., -padde, w. = donderpad, kikkervischje.

Kaum = nauwelijks, ternauwernood, net, bijna niet; f. genügend = maar even voldoende; er wird es f. tun = ik denk niet, dat hij 't doet; ich glaube f. = ik zou 't niet denken.

Kauf'mittel, f.; -muschel, m. = kaul[middel]; -spier.

[Kauf'pe, w. —, —n = heuvel; bosje; bies].

Kauf'ri, w. —, —s = kauri (*schelp als munt*).

Kauf'rihneede, w. = kaurislak.

kausal = kauzaal, oorzakelijk. **Kausalität**, w. — = kausaliteit, oorzakelijkheid. **Kausal'negus**, **zusammenhang**, m. = kauzaal, oorzakelijk verband. **Kausati'v(um)**, f. —s, —va = kausatief.

kauf'cher zie **fof'cher**.

Kauf'itit, w. — = kaustika, inbranding. **Kauf'itisch** = kaustisch, bijtend, scherp (*ook fig.*).

Kauf'tabat, m. = kauw-, pruimtabak.

Kauf'te, w. —, —n = kuil, gat.

Kautel, w. —, —en = voorzichtigheidsmaatregel.

Kauterisation, w. —, —en = kauterizatie (*Branden bij operaties*). **Kauterisier'eren**, fchw. (h.) = kauterizeeren.

Kaution, w. —, —en = kautie, zekerheid, onderpand, borgtocht; tegen R. = onder k. **Kautions'bestellung**, w. = kautie-, borgstelling. **Kautions'summe**, w. = waarborgsom.

Kauf'fchen (2 Silben), fchw. (h.) = (*pap.*) koetsen, vlijen.

Kauf'schuß (2 Silben), m. u. f. —s = kaoetsjoek, rubber. **Kauf'schulgeschäft**, f. = rubberzaak, -handel. **Kauf'schulgraph**, m. = kaoetsjoek (*d. i. rekbare*) paragraaf.

Kaug, m. —(e)s, **Käuze** = (steen-, kat-, nacht)uil; zonderling, snaak, klant (ein alter, ehrlicher, feiner, furiojer, lustiger, närrischer, reiziger, schnurriger, wunderlicher R.); es muß auch solche Käuze geben = zulke snaken moeten er ook zijn. **Käuz'chen**, f. —s = uil.

[kaug'en], fchw. (h.) = hurken].

Kavalier, m. —s, —e = kavalier, ruiter, ridder, edelman; cavalier, tafelheer, danser. **Kavalier'mäßig** = ridderlijk, beleefd, galant. **Kavalkade**, w. —, —n = kavalkade, ruiters-toet. **Kavallerie**, w. —, —n = kavalerie, ruitertij. **Kavallerie'offizier**, m. = officier bij de kavalerie, kavalerieofficier. **Kavallerist**, m. —en, —en = kavalerist.

Kavati'ne, w. —, —n = kavatine, lied.

Kavel zie **Rabel II**. **Kaveling**, f. u. m. —s, —e = kaveling.

Kavent, m. —en, —en = borg.

Kaviar, m. —s = kaviaar. **Kaviarbrötchen**, f. = broodje met kaviaar.

Kavie'ren, fchw. (h.) = kaveeren, borg blijven.

Kavil'ler, m. —s, — = (Gau.) vilder.

Kavillerei, w. —, —en = vildertij.

Kawasj, **Kawasje**, m. . .affen, . .affen = (*Turk.*) kawas, lijfgardist, politieagent.

Kazi'le, m. —n, —n = kacike (*Indianehoofd*).

Keb'se, w. —, —n = bijzit. **Keb's'che**, w. = konkubinaat. **[keb's'en]**, fchw. (h.) = tot (als) bijzit nemen]. **Keb's'in**, w. —, —nen, **Keb's'weib**, f. = bijzit.

keč = koen, stout, vermetel, driest.

keč'ern, fchw. (h.) = keffen, blaffen.

keč'heit, w. — = koenheid enz. *vgl.* **keč**.

keč'lich = stout, koen, vermetel, driest.

kečs, f. —es, —e = (öft.) gletscher.

kegel, m. —s, — = kegel; lettersoort, korpus; R. fchjeben, spielen = kegelen; abgestumpfter R. = afgeknotte keg.; mit Rind und R. = met 't geheele gezin; (er hat) weder Rind noch R. = kind noch kraai.

kegell'achse, w.; **aufseher**, m.; **bahn**, w.; **oret**, f.; **fläche**, w. = kegel[as; -jongen; -baan; -plank; -vlak.

kegelförmig = kegelvormig.

kegell'geld, f.; **junge**, m.; **tugel**, w.; **lunte**, w.; **mantel**, m. = kegel[geld; -jongen; -bal; -snede; -mantel.

kegeln, fchw. (h.) = kegelen, gooien, rollen.

kegell'partie, w.; **schieber** (-spieler), m.; **schnitt**, m.; **schnittlinie**, w.; **spiel**, f. = kegel[partij; -aar; -snede; -snede; -spel.

kegell'umpf, m. = afgeknotte kegel. **keg'ler**, m. —s, — = kegelaar.

kehl'abschneider, m. = moordenaar. **kehl'braten**, m. = halsstukjes (*v. h. wild*). **kehl'buchstabe**, m. = keelletter. **kehl'deckel**, m. = strotklep, epiglottis. **kehl'e**, w. —, —n = keel, hals, strot; groef; (einem das Messer) an die R. setzen = . . . op de k. zetten; aus voller R. = uit volle borst. **kehl'en**, fchw. (h.) = (eine Säule) groeven; (Seringe) kaken.

kehl'kopf, m. = strottehoofd, larynx. **kehl'lopfentzündung**, w. = ontsteking van 't strottehoofd, laryngitis. **kehl'lopfschwindfucht**, w. = luchtpijpstering, laryngophthisis. **kehl'lopfspiegel**, m. = keelspiegel, laryngoskoop.

kehl'laut, m. = keelklank. **kehl'leiste**, w. —, —n = holle lijst, talon.

kehl'stimme, w.; **ton**, m. = keel[stem; -toon.

kehl'lung, w. —, —en = groef, kannelure.

kehr, w.: die R. friegen = de zaak goed aanpakken; *vgl.* **kehre**. **kehr'aus**, m. — = laatste (wilde) dans (*op een feest*), slot(pret); opruiming, veeguit; den R. machen = de laatste zijn (*die weggaat*); alles schoon vegen; zum R. kommen = komen als alles afgelopen is. **kehr'besen**, m. = bezem, stoffer. **kehr'bürste**, w. = stoffer. **kehr'dichannichis**, m. —, —e = zelftezonder-zorg; R., f. = zorgeloosheid. **kehr're**, w. —, —n = winding (einer Straße); beurt; richting, route.

kehr'ren, fchw. (h.) = keren, vegen, schoonmaken; (om-, toe)keeren, wenden; jeder kehre vor seiner Tür = een ieder moet (maar) voor zijn eigen deur vegen, voor zijn eigen zaken zorgen; (einem den Rücken) toedraaien; alle Dinge zum besten f. = alles ten goede keeren; sich f. an (Uff.) = zich storen aan, zich bekommeren om; f., (f.) = om-, terugkeeren; in sich f. = tot zich zelf inkeeren; in sich gefehrt = in zich zelf gekeerd. **kehr'rer**, m. —s, — = veger, schoonmaker. **kehr'richt**, m. u. f. —(e)s = (op)veegsel, vuilnis.

kehr'richt[faß], f.; **haufe(n)**, m.; **winkel**, m. = vuilnis[bak; -hoop; -hoek.

kehr'reim, **sch**, m. = keerrijm, refrain.

kehr'seite, w. = keer-, ommezijde; (*van munt*) keerzijde, revers. **kehr'stück**, f. = contrast, tegenstelling, pendant.

kehr! = rechtsomkeertl R. machen, kehrt-machen = rechtsomkeert maken, terugkeeren. I. **kehr'um**, m. = ommezien; im R. = in een o. II. **kehr'um**, Adv. = beurtelings.

kehr'wisch, m. = stoffer, veger, plumeau, bezem.

kei'b(e), m. —n, —n = (fdd.) [aas]; (*fig.*) kreng, gemeene kerel, schooier, ellendeling.

kei'che, m. —n, —n = (fdd.) cachot, hok.

kei'chen zie **keuchen**.

kei'fen, f. (keife, kiff, gefiffen) od. fchw. (h.) = kijven. **kei'fer**, m. —s, — = kijver, schreeuwer.

keiferei, w. —, —en = gekijf, ruzie.

keil, m. —(e)s, —e = wig(ge), spie; (bliksem-)straal, (-)schicht; sluitsteen; geer; auf einen groben Stoß (harten Uff) gehört ein grober (harter) R. = op een harden kwast past een scherpe bijl, men moet een lomperd niet met glacé-handschoenen behandelen, hard tegen hard; **keile**, Pl. = (*ook*) slaag, stokslagen.

Zie ook G.

Reil'bein, f. = wiggebeen. **Rei'ten**, [schw. (h.) = einfeilen; als in een bankschroef vastklemmen; (ook) ranselen; (probeeren te) overreden, (te) lijmen; vgl. gefeilt. **Rei'ter**, m. —s, — = ever(zwijn). **Rei'terei'**, w. —, —en = vecht-, kloppartij. **Rei'törmig** = wigvormig. **Rei't'riffen**, f. = (schuin) peluw. **Rei't'Heid**, f. = japon met schuine strook. **Rei't'schrift**, w. = spijkerschrift. **Rei't'stück**, f. = wigvormig, driehoekig stuk.

Reim, m. —(e)s, —e = kiem (*eig. en fig.*); *R.* e treiben = (ont)kiemen, uitloopen. **Reim'bläschen**, f. = kiemblaasje. **Rei'men**, [schw. (h.) = (ont)kiemen, uitloopen, -komen, ontspruiten, zich ontwikkelen. **Reim'fähig** = kiemkrachtig, levensvatbaar. **Reim'hülle**, w. = kiemhulsel. **Reim'monat**, m. = germinal, ontkiemingsmaand. **Reim'zeit**, w. = (ont)kiemtijd.

Rein, (teine, feim) = geen; feiner = geen een, niemand; —e, —(e)s von beiden = geen van beiden; ich habe feiner (—e, —es) = ik heb er geen. **Rei'nenfalls'** zie feinesfalls. **Rei'nerlei'** = geenerlei, geen enkel(e). **Rei'nerseits'** = geenerzijds, van niemand. **Rei'nesfalls'**, —wegs' = in geen geval, geenszins, volstrekt niet. **Rein'mal** = geenmaal, geen enkele maal.

Rei'tel, m. —s, — = sleepnet, (ook) -netschuit. **Rei'te** zie Rafe.

Rei'ch, m. —(e)s, —e = kelk (*i. a. b.*), beker. **Rei'ch'artig** = kelkvormig.

Rei'ch'blatt, f.; —blume, w.; —bedel, m. = kelkblad; —bloem; —deksel (-schotelteje, pateen). **Rei'ch'förmig** = kelkvormig. **Rei'ch'glas**, f. = kelkglas, roemer. **Rei'ch'hülle**, w. = kelkhulsel; (*ark.*) kelkfoedraal. **Rei'ch'loos** = kelkloos. **Rei'ch'tuch**, f. = kelkdoekje (*v. d. miskelk*).

Re'im, m. —s, —e = kelim (*bontgewerkt Oostersch tapijt, portière, divankleed enz.*).

Rei'te, w. —, —n = (schep)lepel; troffel; voorlieb nehmen mit dem was die R. gibt = voor lief nemen wat de pot schaft.

Rei'ter, m. —s, — = kelder. **Rei'terassel**, w. = keldermot, pissebed. **Rei'terei'**, w. —, —en = wijnkelder(s); kelderpersoneel. **Rei'terer**, m. —s, — = keldermeester. **Rei'tereiel**, m., zie Reiterassel.

Rei'ter'fenster, f.; —ge'fchöß, f.; —hals, m. = kelder|venster (-raam); —verdieping; —ingang (-gat); *plantn.*: peperboompje).

Rei'ter'loch, f.; —luft, w.; —meister, m.; —raum, m. = kelder|gat; —lucht; —meester; —ruimte.

Rei'ter'schabe, w. = keldermot. **Rei'ter'schfel**, m. = schoorsteenwissel. **Rei'ter'wirt**, m. = waard (in een wijnkelder). **Rei'ter'wohnung**, w. = kelder(woning). **Rei'ter**, m. —s, — = kellner, jan; [keldermeester]. **Rei'ter'in**, w. —, —nen = kellnerin, vrouwelijke koffiehuysbediende.

Rei'te, m. —n, —n = Kelt.

Rei'ter, w. —, —n = wijnpers. **Rei'terbaum**, m. = boom v. d. wijnpers. **Rei'terer**, m. —s, — = wijnperser, druivetrapper. **Rei'terhaus**, f. = wijnpershuis. **Rei'ter'lohn**, m. = vergoeding (belasting) voor 't gebruik van de wijnpers. **Rei'ter'meister**, m. = opzichter bij 't wijnpersen. **Rei'tern**, [schw. (h.) = wijnpersen. **Rei'terrecht**, f. = recht om een wijnpers te houden.

Rei'tisch = Keltisch.

Reim(e)na'te, w. —, —n = kernenade (*vertrek van de burchvrouw*).

Rein'bar = (her)kenbaar, duidelijk. **Rei'nen**, unr. (h.) (ich kannte; feinn[e]te; gefannt) = kennen; ich fenne dich nicht mehr = (ook) ik herken je niet meer; ich fenne ihn in- und answenbig = ik ken hem door en door; er fennt sich nicht nor Stolz = hij is te trotsch, dat hij kijkt; er fennt sich nicht vor Mut = hij is buiten zich zelf van woede. **Rei'nenwert** = waard gekend te worden.

Rei'ner, m. —s, — = kenner.

Rei'ner'auge, f.; —blik, m.; —miene, w. = kenners|oog; —blik; —gelaat (-gezicht).

Rei'nelich = (her)kenbaar. **Rei'nelichkeit**, w. — = kenbaarheid, kenmerkende eigenschap.

Rei'nelis, w. —, —je = kennis, bewustzijn, bekendheid; kundigheid, kunde; kennis, nota; *R.* von etw. haben = verstand enz.; ich habe es zu feiner R. gebracht, ihn davon in R. gefeht = ik heb 't te zijner kennis gebracht, hem daarmee in kennis gesteld; es fommt (gelangt) zu feiner R. = 't komt te zijner kennis; feine R. je sind gering = zijn kundigheden zijn, zijn kennis is gering; *R.* von etw. nehmen = nota van iets nemen; etw. zur R. nehmen = iets voor kennisgeving aannemen. **Rei'nelisarm** = arm aan kennis, onwetend. **Rei'nelisnahme**, w. = kennisneming; burd R. für eriebigt erklären = (*off.*) voor kennisgeving aannemen.

Rei'nelisreich = rijk aan kennis, zeer kundig.

Rei'nung, w. — = kenning (*ouderdomsteeken bij 't paard*); (*zm.*) kenmerk (*van kust e. d.*).

Rei'nzeichen, f. = kenteeken, -merk, herkenningsteeken. **Rei'nzeichnen**, [schw. (h.) = kenteekenen, -merken, karakterizeeren.

Rei'nterhafen, m. = kenterhaak. **Rei'ntern**, [schw. (h.) = kenteren, kantelen; f. (f.) = kenteren, kapseizen, omslaan.

Rei'ntisch = Kentsch.

Rei'nter = Ganter.

Rei'per zie Röper.

Rei'per(i)sch = Keplersch, van Kepler.

Rei'ramit, w. — = ceramiek, pottebakkerskunst.

Rei'be, w. —, —n = kerf, keep, insnijding.

Rei'bel, m. —s = kervel.

Rei'ben, [schw. (h.) = kerven, inkepen, insnijden. **Rei'bholz**, f., [*stod*, m.] = kerfstok (-hout); er hat diel auf dem R. = heel wat op zijn kerfstok; das will ich dir aufs R. schneiben = dat zul je me betalen (*fig.*); wir führen feim R. = wij nemen 't niet zoo nauw. **Rei'bschnitt**, m. = kerfsnede, houtsnijden. **Rei'bbabak**, m. = gekorven tabak.

Rei'btier, f. = gekorven dier, insekt.

Rei'be, m. —(e)s, —e. **Rei'fe**, w. —, —n = Reibtier; ook = Kerbe.

Rei'ter, m. —s, — = kerker. **Rei'terhaft**, w. = gevangenschap, opsluiting. **Rei'termeister**, m. = kerkermeester, cipier. **Rei'terstrafe**, w. = kerkerstraf.

Rei'l, m. —(e)s, —e = kerel, vent; baas (*fig.*); ein ganzer R. = een kranige kerel, een (kranig) heer. **Rei'l'chen**, f. —s, — = kereltje, ventje.

Rei'mes, m. —, — = kermes (*soort schildluis en de verfstof*).

Rei'n, m. —(e)s, —e = kern; pit (von Obst, Nüssen, Gurken); steen (von Kirchen u. ä.); korrel; hart (des Solkes in Salat und Rohl-rüpfen); (*fig.*) kern, pit, keur, hoofdzak; des Pudels R. = de verborgen hoofdzak, 't fijne van de zaak. **Rei'n'ausdruck**, m. = kernachtige uitdrukking. **Rei'n'beißer**, m. = kernbijter, appelvink. **Rei'n'branntwein**, m. = op pitten van steenvruchten getrokken brandewijn.

Zie ook C.

- Iern'brav'** = in-braaf. **Iern'deutfch'** = kern-, induitsch.
- Ier'nen**, [chw. (h.) = doppen, bolsteren, pellen; *gwst.* = buittern.
- Iern'erbfce**, w. = doperwt. **Iern'faul'** = door-en-door rot. **Iern'feit'** = in-stevig, uiterst solide. **Iern'frifch'** = in-frifch; kersversch.
- Iern'frucht**, w. = pit-, steenvrucht. **Iern'gehäufc**, f. = klokhuis. **Iern'gefund'** = kern-, in-gezond, door-en-door gezond. **Iern'häft** = krachtig, pittig, kernachtig. **Iern'häftigheit**, w. = kernachtigheid, pittigheid, kracht.
- Iern'haus**, f. = klokhuis. **Iern'holz**, f. = kernhout; hard, best hout. **Iern'ing** = vol pitten; pittig, kernachtig, krachtig. **Iern'ling**, m. —s, —e = wilde (ongeënte) boom. **Iern'los** = zonder pitten; (*fig.*) zonder pit, slap.
- Iern'mehl**, f. = fijnste bloem. **Iern'menich**, m. = flink persoon, iem. waar pit in zit.
- Iern'obft**, f. = pitvruchten. **Iern'punft**, m. = kern-, middel-, hoofdpunt. **Iern'fchatten**, m. = kernschaduw. **Iern'fchuf**, m. = kernschot (*juist op 't doel*). **Iern'feife**, w. = kernzeep (harde zeep). **Iern'fprache**, w. = krachtige, pittige taal. **Iern'fpruch**, m. = kernspreuk.
- Iern'ftahl**, m. = best staal. **Iern'ftamm**, m. = gezonde stam, kernstam, *en* = Kernling.
- Iern'truppen**, Pl. = kern-, keurtroepen.
- Iern'ware**, w. = fijne, uitgelezen waar. **Iern'wolle**, w. = kernwol, rugwol.
- Ier'ze**, w. —, —n = kaars. **Ier'zenauf'recht** = kaarsrecht. **Ier'zendocht**, m. = kaarsepit.
- Ier'zengera'de** = kaarsrecht. **Ier'zengie'her**, m. = kaarsemaker. **Ier'zenhändler**, m. = kaarsekoopman. **Ier'zenhell'** = met kaarsen verlicht. **Ier'zenleuchter**, m. = kandelaar.
- Ier'zenlicht**, f. = kaarslicht. **Ier'zenmacher**, m. = kaarsemaker. **Ier'zenfchein**, m. = schijnsel van de kaars, kaarslicht. **Ier'zenftärke**, w. = kaarssterkte, normaalkaars.
- Ier'zenftummel**, m. = eindje, stompje kaars. **Ier'zenträger**, m. = kaarsdrager (in der Kirche). **Ier'zenweihe**, w. = Vrouwedag, Maria Lichtmis. **Ier'zenzieher**, m. = kaarsemaker, -trekker.
- Ier'fcher** (*met d*), m. —s, — = schep-, vliedernet.
- Ier'fchern**, [chw. (h.) = vangen, jacht maken op.
- Ier'fel**, m. —s, — = ketel (*ook*: -dal); bekken, bassin (eines Springbrunnens); leger, kuil (des Wildes); besloten ruimte (*vgl.* **Ier'feljagd**).
- Ier'felbraun** = koperkleurig; **Ier'fel**, f. = ketelbruin. **Ier'feljang**, m. = (kokend-)waterproof (een soort godsgericht). **Ier'felhändler**, m. = ketel-lapper, -boeter; babbelaar. **Ier'felvormig** = ketelvormig. **Ier'felgewölbe**, f. = domvormig gewelf, koepelgewelf. **Ier'felhaken**, m. = pot-, schoorsteenhaak. **Ier'feljangd**, w., *jagen, f. = (een soort) klopjacht (*waarbij 't wild in een besloten ruimte gedreven wordt*); (wilde-)zwijne-jacht. **Ier'felmacher**, m. = ketelmaker.
- Ier'feljn**, [chw. (h.) = (ben Boden) om-, uit-wroeten; voortdurend draaien (vom Winde); **Ier'fel** = een kuil worden, inzinken.
- Ier'felpanze**, w. = ketelrom. **Ier'felstmiehe**, m. = ketelmaker, -lapper. **Ier'felstmiede**, w. = ketelmakerij. **Ier'felstein**, m. = ketelsteen.
- Ier'feltreiben**, f. zie **Ier'feljangd**.
- Ier'fer** zie **Ier'fcher**.
- Ier'fer**, m. —s, — = ketellapper.
- Ier'fe**, w. —, —n = (föb.) kastanje.
- Ier'fcher** zie **Ier'fcher**.
- Ier'tchen**, f. —s, — = kettinkje. **Ier'te**, w. —, —n = keten, ketting; slinger (von Blumen); dekameter, roede; vlucht, zwerm (von Reb-hühnern); reeks, aaneenschakeling; **Ier' ohne Ende**, endloze **Ier'** = ketting zonder eind; schering (beim Weben); die **Ier'** aufziehen = den ketting scheren; **Ier'** und Einfchlag = schering en inslag (*ook fig.*). **Ier'tel**, m. —s, — = kettinkje; **Ier'**, w. —, —n = schroefoog. **Ier'tein**, [chw. (h.) = met een keten vastmaken; vasthaken; tamboereeren. **Ier'telfchid**, m. = kettlingsteek. **Ier'ten**, [chw. (h.) = ketenen, boeien, binden.
- Ier'tenbaum**, m.; *bruch, m.; *brücke, w.; *faden, m. = kettlingboom; -breuk; -brug; -draad.
- Ier'tenformig** = kettlingvormig. **Ier'tengarn**, f. = (*wev.*) kettlinggaren. **Ier'tengied**, f. = schakel, schalm.
- Ier'tenhandel**, m.; *händler, m.; *hund, m.; *lugel, w.; *macher, m.; *nacht, w. = kettlinghandel; -handelaar; -hond; -kogel; -maker; -steek.
- Ier'tenpanzer**, m. = maliënkolder.
- Ier'tenrechnung**, w.; *regel, w.; *reim, m. = kettlingrekening; -regel; -rijm.
- Ier'tenring**, m.; *(fchlepp)schiffahrt, w.; *fchluf, m.; *fchid, m.; *ftrafe, w.; *wert, f. = kettlingfchakel; -sleepvaart; -sluitrede; -steek; -straf; -werk (schakelwerk).
- Ier'ter**, m. —s, — = kettlingmaker.
- Ier'ter**, m. —s, — = ketter. **Ier'tereif**, w. —, —en = ketterij. **Ier'tereifer**, m. = ijver tegen de kettlers. **Ier'tergericht**, f. = kettergericht, inkwizitie. **Ier'terhaupt**, f. = ketterhoofd.
- Ier'terhege**, w. zie **Ier'terherverfolgung**.
- Ier'terifch** = ketttersch. **Ier'terichter**, m. = ketterrechter, inkwiziteur. **Ier'terherverfolgung**, w. = kettervervolgung, -jacht.
- Ier'the** zie **Ier'tche**.
- Ier'then**, [chw. (h.) = hijgen; snuiven. **Ier'th'** -husten, m. = kinkhoest.
- Ier'tern**, [chw. (h.) = (nrdd.) (*grond*) kruien.
- Ier'te**, w. —, —n = knots, knuppel; stok (*bij 't golfspel*); stamper (eines Würfels); bout, (kikker)biljetje. **Ier'tenformig** = knotsvormig.
- Ier'tenlahm** = lendelam. **Ier'tenfchlag**, m. = knotsfchlag. **Ier'tenträger**, m. = knotsdrager.
- Ier'ter** zie **Ier'ter**.
- Ier'ter**, m. —s = bovenste trias(laag).
- Ier'tich** = kuisch, rein, eerbaar. **Ier'tichbaum**, m. = kuischboom.
- Ier'tiche**, w. —, —n = (öft.) hut.
- Ier'tichheit**, w. — = kuischheid enz., *vgl.* **Ier'tich**. **Ier'tichlamm**, f. = kuischlam.
- kg = Kilogramm. **Ier'tig** = fönigfch. **I. d.** = turzerhand; kortaf, zonder omslag.
- Ier'til**, (farbe) f., (Stoff) m. — = kaki.
- Ier'tan**, m. —(es), —e = Khan (*Tartarevorst*).
- Ier'tebe**, m. —n, —n = Kkedive.
- Ier'tita**, **Ier'tite**, w. —, .fas u. .fen = kikitka, licht rijktuig (*Russ.*).
- Ier'ter**, w. —, —n; *erbfce, w. = keker; lathyrus.
- Ier'tern**, [chw. (h.) = gichelen, giegelen.
- Ier'tis**, m. —es, —e = misstoot. **Ier'ten**, [chw. (h.) = misstooten, missen. **Ier'ter**, m. —s, — = **Ier'tis**.
- Ier'tig**, m. —es, —e = kievit; toekijker (beim Kartenfpiel); **Ier'tig** freuten wie ein **Ier'** = zoo blij zijn als een engel. **Ier'tigfel**, f. = kievitael; -bloem. **Ier'tigfen**, [chw. (h.) = (beim Kartenfpiel) toekijken. **Ier'tigfenft**, f. = kievitfneft.
- I. Ier'ter**, m. —s, — = kaak, kakebeen,

Zie ook **E.**

kinnebak. II. **Rie'fer**, w. —, —n = (grove) den.
Rie'fern = dennen, grenen. **Rie'fernholz**, f. =
 denne-, grenenhout.
Rie'ferndschwärmer, m.; **•spinner**, m. = dennel-
 pijlstaart; **•spinner**.
Rie'ferwald, m. = dennebosch.
Rie'le, w. —, —n = stoof.
Rie'ler, m. —s, — = kijker; (zm.) uitkijk;
 etnen auf'n R. haben = iem. in den kijker
 (in de gaten) hebben. **Riel'indiewelt**, m. —s,
 —s = die pas komt kijken, jonkie.
Riel, m. —(e)s, —e = schacht (einer Feder),
 pen; kiel, schip. **Rie'len**, f. (h.) = veeren
 krijgen; beve(deren); (ein Schiff) kielen.
Rie'ler, m. —s, — = Kieler, Kielenaar, Kielsch
Riel'förmig = kielvormig. **Riel'holen**, f. (h.)
 = kielhalen; ('t schip) op zij leggen,
 kregen.
Riel'troef, m. = (iem. met een) kropgezwell;
 misbaksel, monster.
Riel'lichter, **•lichter**, m. = kiellichter. **Riel'•**
raum, m. = (kiel)ruim. **Riel'recht**, f. = kiel-
 ankerrecht, -geld. **Riel'schwein**, f., **•schwinne**,
 w. = zaadhout, kolsem, tegenkiel. **Riel'•**
stapel, m. = kielstapel. **Riel'überzug**, m. =
 valsche kiel. **Riel'wasser**, f. = kielwater, -zog.
Rie'me, w. —, —n = kieuw.
Rie'men/bedel, m.; **•schmede**, w. = kieuw/dekseel;
 -slak.
Rien, m. —(e)s = harsachtig hout; der reine
 R. = iets fijns. **Rien'apfel**, m. = pijn-,
 denneappel. **Rien'adel**, w. = harsakkelt.
Rien'föhre, w.; **•harz**, f. = pijn/boom; -hars.
Rien'holz, f. = harsachtig hout, naaldhout.
Rie'nig = harsachtig, -houdend. **Rien'öl**, f. =
 harsolie. **Rien'ruß**, m. = rookzwart, zwartsel.
Rien'span, m. = pijn-, harsspaan.
Rien'topp, m. = kinematograaf, bioskoop.
Rie'ye, w. —, —n = draag-, rugkorf; (grote)
 strooien hoed. **Rie'pferl**, m. = mars-
 kramer.
Ries, m. —es = kiezel, grint; geld, splint.
Ries'artig = grint-, steenachtig.
Ries'artig zie Riesetig.
Rie'sel, m. —s, — = kiezelsteen(tje), kei;
 (gwst.) hagelkorrel, -steen. **Rie'selartig** =
 kiezel-, steenachtig. **Rie'selerbe**, w. = kiezel-
 aarde. **Rie'selgur**, w. = kiezelmergel. **Rie'sel'•**
hart = zoo hard als een kei. **Rie'seln**, f. (h.)
 = begrinten; (föb.) hagelen; (nrdb.) tollén.
Rie'sen, ft. u. f. (h.) (idj) hiesje; for u. hiesje;
 geforen u. gefieft) = kiezen].
Ries'erde, w. = grint.
Ries'etig = kieskeurig, lekker.
Ries'grube, w. = grint-, zandgroeve. **Ries'•**
grund, m. = grintgrond. **Rie'sicht**, **Rie'sig** =
 hiesartig. **Ries'sand**, m. = grint. **Ries'weg**,
 m. = begrint pad, grintweg.
Ries, **Riez**, m. —es, —e = visscherswijk,
 -hoek; nest (voor „kleine stad, klein dorp”).
Rie'ze, w. —, —n = mand; kist; kooi; poes.
Rie'zellafel, m. u. f. —s = gekakel, geklets.
Rieriffi, m. —s, —s = haan, kikereki; bas R.
 = 't k., 't kukeleku.
Rie'be, w. —, —n = (fwb.) feest, kermis.
Rie'le Rie'te = kielekiele.
Rie'len, f. (h.) = fladderén, (schp. v. 't zeil)
 killen; (gwst.) Hefkoozen.
Rilogramm, f. = kilogram. **Rilogramm'(m)e'•**
ter, f. u. m. = kilogrammeter. **Rilome'ter**,
 f. u. m. = kilometer. **Rilome'terheft** (**•bil-**
lett), f. = kilometerboekje.

Rilo|watt, f.; **•watt'stunde**, w. = kilo|watt;
 -wattuur.
Rilt, m. —(e)s, —e, **Rilt'gang**, m. = laat-
 avondbezoek.
Rimm, m. —(e)s, **Rim'm(e)**, w. — = kim
 (van 't schip en „horizon”). **Rim'me**, w. —,
 —n = keep, inkeping; rand, gergel; ook =
 Rim m. **Rim'men**, f. (h.) = gergelen, (in)-
 kepen. **Rimm'füge**, w. = (schb.) kimsteun.
Rim'mung, m. —, —en (zee)horizon, kim;
 luchtspiegelgeling.
Rimo'no, m. —s, —s = kimono.
Rind, f. —(e)s, —er = kind; von R. an =
 van jongs af; vgl. Bad, Feuer, Geist, Regel,
 Name, Staat.
Rind'bett, f. = kraam(bed). **Rind'betterin**, w. —,
 —nen = kraamvrouw. **Rind'chen**, f. —s, —
 = kindje. **Rind'elbier**, f. = kandeel-, doopmaal.
Rindelei zie Rinderei.
Rin'der|bewahranstalt, w.; **•blattern**, Pl. =
 kinder|bewaarpplaats; -pokken.
Rinderei, w. —, —en = kinderachtigheid,
 flauwiteit. **Rin'derfrau**, w. = kindermisje,
 -juffrouw; [vroedvrouw]. **Rin'derfester**, m. =
 boeman, bietebauw. **Rin'dergarten**, m. =
 bewaar-, fröbelschool; kinderspeeltuin. **Rin'•**
dergärtnerin, w. = bewaarschoolhouderes,
 kinderjuffrouw. **Rin'dergeld**, f. = pupillegeld.
Rin'derge'sichte, w. = kindervertelling. **Rin'•**
derhort, m. = te-huis voor schoolgaande
 kinderen. **Rin'derflapper**, w. = rammelaar,
 rinkelbel. **Rin'derkrankheit**, w. = kinderziekte.
Rin'derlehre, w. = catechismus. **Rin'der-**
lehrer, m. = lager onderwijzer; catechizeer-
 meester. **Rin'derleicht** = heel gemakkelijk; das
 ist t. = dat kan een klein kind. **Rin'derliebe**,
 w. = kinderliefde. **Rin'derlieb**, f. = kinder-
 lied. **Rin'derloos** = kinderloos. **Rin'derlosigkeit**,
 w. = kinderloosheid.
Rin'der|mädchen, f.; **•mädchen**, f.; **•mord**, m. =
 kinder|meisje; -sprookje; -moord.
[Rin'dermu'ne, w. zie Rindermärterin].
Rin'dermund, m. = kindermond; R. tut
 Wahrheit fund = kinderen zeggen de waarheid.
Rin'der'narr, m.; **•pöden**, Pl.; **•pöffen**, Pl.;
•raub, m. = kinder|gek; -pokken; -grappen
 (kinderachtigheden); -roof.
Rin'derschrift, w. = kinderboek, -geschrift.
Rin'derschuh, m. = kinderschoen; er hat die
 R. e. ausgetreten, ausgezogen, abgetreten,
 [zertreten] = hij is de k. en ontwassen, heeft
 de k. en uitgetrokken. **Rin'derspiel**, f. =
 kinderspel (ook fig.), gekheid. **Rin'derstreich**,
 m. = kinderachtigheid.
Rin'der|stube, w.; **•stübchen**, f.; **•taufe**, w. =
 kinder|kamer (fig.: opvoeding); -stoeltje; -doop.
Rin'dertrommel, w. = kindertrommel(tje). **Rin'•**
dervater, m. = pleegvader. **Rin'der-wärterin**,
 w. = kinderjuffrouw, -meisje, -verpleegster.
Rin'der|wäsche, w.; **•welf**, w. = kinder|wasch
 (-goed, luiermant); -wereld.
Rin'derzeit, w. = jeugd, kindsheid, kindertijd.
Rin'derzeug, f. = kindergoed, luiermant. **Rin'•**
derzucht, w. = kinderopvoeding, pedagogie.
Rin'desalter, f. = kinderleeftijd, jeugd, jeugdige
 leeftijd. **Rin'desbeine**: von R. n an = van
 kindsbeen af. **Rin'deskind**, f. = kinds-, klein-
 kind. **Rin'desliebe**, w. = kinderliefde. **Rin'•**
desnöte, Pl. = barensweeën, -nood. (**Rin'des-**
stätt, w.): an Rindes Stätt annehmen = als
 kind aannemen. **Rin'desteil**, f. = kindsdeel,
 -gedeelte.

Kindheit, w. = kindsheid, jeugd. **kin'dich** = kinderachtig; kindsch. **kin'dichertwei'se** = als een kind, kinderachtig. **Kind'lein**, f. —s, — = kindje. **Kind'lich** = kinderlijk, naief, onnoozel. **Kind'lichteit**, w. — = kinderliefde, kinderlijke gehechtheid; kinderlijkheid, naïveteit. **Kind'schaft**, w. — = kindsehap, ('t) kindzijn. **Kind'stopf**, m. = onnoozele hals, uil(skuiken). **Kind'taufe**, w. = kinderdoop.

Kinema'til, w. — = kinematika, bewegingsleer.

Kinematogram'm, f. —s, —e; **graph**, m. —en, —en = kinematogram (bewegingsbeeld); -graaf.

kin'e'tisch = kinetisch; f. e **Energie** = arbeidsvermogen van beweging. **Kinetograph**, m. —en, —en = kinetograaf. **Kinetostop**, f. —s, —e = kinetoskoop.

kin'tel'ighe, f. —s, — = snuisterij, tierelantijnje, snipsnaarderij, flauwiteit.

kin'n, f. —(e)s, —e = kin. **kin'n'baden**, m. = kinnebak, kaak. **kin'n'badentrampf**, m. = kaakkramp.

kin'n'band, f.; **bart**, m.; **grub'ghen**, f.; **lette**, w.; **lade**, w.; **riemen**, m. = kin|band (keelband); -baard; -kultje; -ketting; -nebak (kaak); -riem (stormband).

kin'no, **kin'topp**, m. (u. f.) —s, —s = bioskoop.

kin'nofilm, m. = kinofilm.

ki'osl', m. —es, —e = kiosk.

ki'ip'fe, w. —, —n = rotsspits. **ki'ip'fel**, f. —s, — = halve-maantje (*gebakje*).

ki'ip'pe, w. —, —n = schommel, wip, balans; randje; aaf der *R.* fieshen = op 't randje, op 't punt van (om)vallen, van bankroet te gaan, op springen, op de wip, zwak staan. **ki'ip'(e)lig** = zwak, wankel, op omvallen, faal. **ki'ip'pen**, fchw., 1. intr. (h.) = kantelen, bijna omvallen, wippen; (mit dem Stuhl) wippen; (f.) = (om)kantelen, omslaan, omwippen; 2. tr. (h.) = doen omslaan, (om)kantelen; (ben Anter) kippen; (Gelb) snoeien; (Eier) tikken; er fippte ihn (hinter) = hij gooide 'm om (*een borrel*).

ki'ip'per, m. —s, — = kolentip; *R.* und *Wipper* = geldsnoeier, -vervalscher.

kip'perci, w. —, —en = geldsnoeierij, -vervalsching. **kip'parren**, m. = kipkar. **kip'pig** zie fippelig.

kip'p'egel, w. —, —n = vizierlineaal.

kip'p'wagen, m. = kipwagen, kipkar.

kip's, m. —es, —e = kips (*fijne Ind. koeiehuid voor bovenleer*).

kirch'dorf, f. = kerkdorp. **kirch'e**, w. —, —n = kerk; kerkdienst; die *R.* im Dorf biefhen lassen = de kerk in 't midden laten, den vrede trachten te bewaren; die *R.* ums Dorf tragen = onnodigen omslag, omhaal maken. **kirch'en'ablah**, m. = aflaat. **kirch'enagende**, w. = rituaal.

kirch'en'älteste(r), m.; **amt**, f.; **bann**, m. = kerk|voogd (ouderling); -ambt; -ban.

kirch'en'beamte(r), m.; **buch**, f.; **buße**, w. = kerk|beambte; -register; -boete.

kirch'endiener, m. = kerkedienaar, sakristein.

kirch'en'dienst, m.; **fabue**, w.; **fenster**, f. = kerk|dienst; -vaan (-vaandel); -raam.

kirch'en'fest, f.; **gänger**, m.; **gebet**, f. = kerk|feest; -ganger; -gebed.

kirch'engeh(e)n, f. = ('t) naar-de-kerk-gaan, kerkbezoek, -gang.

kirch'engeld, f.; **gemeinde**, w. = kerk|geld (-inkomsten); -gemeente.

kirch'en'gemeinschaft, w.; **gerät**, f.; **gefäng**, m.; **geschichte**, w. = kerk|gemeenschap; -gerei; -gezag; -geschiedenis.

kirch'en'gefeh, f.; **gut**, f.; **heilige(r)**; **jahr**, f. = kerk|wet; -goed; -heilige; -jaar.

kirch'en'kalender, m. = kerkkalender. **kirch'en'kasse**, w. = kerkekas.

kirch'en'kollekte, w.; **konzert**, f.; **lehre**, w. = kerk|kollekte; -koncert; -leer.

kirch'en'licht, f. = kerklicht; licht der kerk, groot godgeleerde. **kirch'en'maus**, w. = kerkmuus, -rat; *vgl.* arm. **kirch'en'muff**, w. = kerkmuziek. **kirch'en'ordnung**, w. = kerk(e)-ordering, kerkreglement, liturgie. **kirch'en'patron**, m. = kerkpatroon. **kirch'en'politik**, w. = kerkelijke politiek. **kirch'en'politisch** = kerkelijk-politiek, politiek-kerkelijk.

kirch'en'rat, m.; **raub**, m.; **recht**, f. = kerk|eraad (konistorie; lid v. d. kerkeraad); -roof; -recht (kanoniek recht).

kirch'en'rechtlich = kerkrechtelijk. **kirch'en'rechtslehrer**, -professor, m. = leeraar, professor in 't kerkrecht.

kirch'en'regiment, f.; **sache**, w.; **sänger**, m. = kerk|regeering (hiërarchie); -zaak; -zanger.

kirch'en'sagung, w.; **schat**, m. = kerk|wet (-verordening); -schat.

kirch'en'schein, m. = uittreksel uit 't kerkregister.

kirch'en'schmud, m.; **siegel**, f.; **spaltung**, w. = kerk|sieraad; -zegel; -scheuring (schisma).

kirch'en'sprengel zie *R.* church'prengel. **kirch'en'staat**, m. = Kerkelijke Staat.

kirch'en'steuer, w.; **stil**, m.; **stod**, m. = kerk|belasting; -stijl; -bus (offerblok).

kirch'en'strafe, w.; **streit**, m.; **stuhl**, m. = kerk|straf; -twist; -stoel (plaats in de kerk).

kirch'en'stag, m.; **tun**, f.; **vater**, m.; **verbesserer**, m. = kerk|vergadering (synode, konclie); -wezen; -vader; -hervormer.

kirch'en'vermögen, f. = kerkelijk vermogen, k. bezit.

kirch'en'versammlung, w.; **vifitation**, w. = kerk|vergadering; -vizitatie.

kirch'en'vorstand, m.; **vorsteher**, m.; **wesen**, f.; **zeitung**, w. = kerk|bestuur (-eraad); -meester (ouderling); -wezen; -courant.

kirch'en'zettel, m.; **zucht**, w. = kerk|briefje (dominee'sbriefje); -tucht.

kirch'jeule, w.; **gang**, m.; **hof**, m. = kerk|uil; -gang; -hof.

kirch'lein, f. —s, — = kerkje. **kirch'lich** = kerkelijk, kerssch. **kirch'lichteit**, w. — = kerkelijkheid, vroomheid. **kirch'meister**, m. = kerkmeester. **kirch'messe**, w. = kerkmis, (dorps)kermis. **kirch'net**, m. —s, — = koster, kerk(e)dienaar. **kirch'spiel**, f. = kerspel, parochie. **kirch'sprengel**, m. = diocees; kerspel.

kirch'tür, w.; **turm**, m. = kerk|deur; -toren.

kirch'turmpolitik, w. = kleinsteedsheid, bekrompenheid, esprit de clocher.

kirch'weg, m.; **weih(e)**, w. = kerk|weg (-pad); -wijding (*ook* = *weih'feft*).

kirch'weih'fest, f. = dorpskermis, kerkfeest.

kirch'zeit, w. = kerktijd.

kirg'fe, m. —n, —n = Kirgies.

kir'mes, **kir'meh**, **kir'messe**, **kir'm'fe**, w. —, —. mellen u. *R.*irmjen = kermis.

kir'nen, fchw. (h.) (*gust*) = buttern.

I. **kir're** = tam, mak, gedwee, handelbaar; einen f. machen = iem. gedwee maken, klein krijgen; f. werden = tam worden, toegeven.

Zie ook **E**.

II. **Kir'ce**, w. —, —n = tamheid enz., *vgl.* Kirre I; ijseend; tortelduif.
Kir'en, [schw. (h.)] = temmen, africhten, volgzzaam, gedwee maken; lokken, aanhalen.
Kirsch, m. —es, —e = Kirschbraunwein.
Kirschbaum, m. = kerseboom. **Kirschbeiser**, m. = appelvink. **Kirschbraunwein**, m. = kersebrandewijn, kirsch. **Kirschje**, w. —, —n = kers; *vgl.* Herr. **Kirschtern**, m. = kersepit.
Kirschternbeiser, m. = appelvink. **Kirsch'luchen**, m. = kersetaart. **Kirsch'rot'** = kersrood.
Kirsch'saft, m.; **stiel**, m.; **wasser**, f.; **zeit**, w. = kerse[sap]; -steel; -brandewijn (kirsch); -tijd.
Kis'schen, f. —s, — = kussentje. **Kis'sen**, f. —s, — = kussen. **Kis'senüberzug**, m. = overtrek, kussensloop.
Kist'chen, f. —s, — = kistje, kassette. **Kist'e**, w. —, —n = kist, koffer; ding, zaak(je).
Kist(en)baum, m. = kistdam. **Kist'ner**, m. —s, — = kistemaker.
Kistig, m. —es = prulwerk, knoel'erij. **Kist'ige**, w. —, —n = (jüd.) koets, rijtuig. **Kit'schig** = prullerig, knoel'erig, prul., knoel...
Kitt, m. —(e)s, —e = kit (lijm, stopverf, mastik); (*slang*) huis, hok. **Kitt'chen**, f. —s, — = (gevangenis), hok, nor, kast, bak.
Kittel, m. —s, — = kiel, buis, bloeze. **Kittel'rein** = zuiver op de graat. **Kittel'schürze**, w. = huishoudschort.
Kit'ten, [schw. (h.)] = (ver)kitten, lijmen.
Kitt'fuchse, m. = steppevos (ook 't bont).
Kit'z, f. —es, —e = jong ree. **Kit'ze**, w. —, —n = sik (*jonge geit, jong ree*); (*gwst.*) kat.
Kit'zel, m. —s, — = kitteling, krieuweling, prikkeling, streeling; jeukte, trek, lust; ber. **K.** fommt einen an, [schw. (h.)] = zich eimen; vergeht eimen = de lust bekruip't iem.; vergaat iem.; eimen den **K.** austreiben = iem. den lust doen vergaan.
Kit'zelhusten, m. = krieuwelhoest. **Kit'(e)lig** = kriebelig, gevoelig (voor kittelen); netelig, lastig, teer. **Kit'zeln**, [schw. (h.)] = kittelen, krieuwen, prikkelen, streelen; **sch f.** = zich kittelen, zich prettig voelen, zich in stilte verheugen. **Kit'zer**, m. —s, — = kittelaar.
Ki'wi, m. —s, —s = kiwi (*een struisvogel*).
K. J. = künftigen Jahres. **K. I. (K. K.)** = Kaiserlich-königlich. **Kl.** = Klaffe. **kl** = Kilo-liter.
Klaba'tern, [schw. (h.)] = (*gwst.*) ranselen; hard, met rumoer loopen, lawaai maken.
Klad! = klets! **Klac'ten**, [schw. (f. u. h.)] = kletsen, smakken.
Klad'be, w. —, —n = klad(boek, -schrift); schets, ontwerp, minuut. [**Klad'benbuch**, f. = kladboek].
Kladderabatsch' (spr.: *..daats*) = krakl patsl klets! **K.**, m. = herrie, rumoer; débacle; Kladderadatsch (*naam v. e. satiriek tijdschrift*).
Klaff, m. —(e)s, —e = (ge)blaf; spleet. **Klaff'fen**, [schw. (h.)] = gapen, wijd openstaan; (*ook*) = fläffen; Klaffende Wunde = gapende wonde.
Klaff'fen, [schw. (h.)] = keffen, blaffen; kletsen. **Klaff'fer**, m. —s, — = keffer, blaffer, klets'er.
Klaff'te, w. —, —n = (*slang*) nietskoopende winkelbezoekster.
Klaff'ter, w. —, —n = vadem, vaam. **Klaff'ter-holz**, f. = vaamhout. **Klaff'tern**, [schw. (h.)] = vademen, vamen. **Klaff'terfejer**, m. = houtmeter.
Klag'bar: f. er Fall = geval, dat tot een proces aanleiding kan geven; etw. f. machen = iets voor 't gerecht brengen; f. werden = een aan-

klacht indienen. **Kla'ge**, w. —, —n = (jammer-, wee)klacht, aanklacht, beschuldiging, eisch; **K.** auf Schadenerfah = eisch tot schadevergoeding; **K.** über etw., einen führen = over iets, iem. klagen; **K.** erheben = klagen, een besch. inbrengen; eine **K.** einreichen, anbringen, etngeben = een a. indienen; eine **K.** anhängig machen = een proces, zaak aanhangig maken; *vgl.* abweisen. **Kla'gebold**, m. = procesjager.
Kla'geerhebung zie Klagerhebung. **Kla'gefrau**, w. = klaag-, treurvrouw; steenuil.
Kla'getrist, w. = termijn (*voor 't indienen v. d. aktie, 't beroep enz.*). **Kla'gegedicht**, f. = klaag-(ge)dicht. **Kla'gegesang**, m. = klaagzang.
Kla'gegrund, m. = reden tot klagen; grond van een aanklacht. **Kla'gehaus**, f. = klaag-, rouw-, sterfhuus.
Kla'geklaut, m.; **lied**, f. = klaag|toon; -lied.
Kla'gemutter = **frau**.
Kla'gen, [schw. (h.)] = klagen, zich beklagen, jammeren, treuren; een (aan)klacht indienen; er hat es mir geflagt, er hat bei mir darüber geflagt = hij heeft zich bij mij er over beklaagd; um einen f. = iem. betreuren; auf Ehefcheidung, auf Schadenerfah f. = echtscheiding, schadevergoeding aanvragen, een eisch tot . indienen.
Kla'gend = klagend; aanklagend. **Kla'gepunkt**, m. = punt van aanklacht. **Kla'ger**, m. —s, — = (aan)klager; (r.) eischer. **Kla'gerin**, w. —, —nen = klaagster; (r.) eischeres.
Klag'erhebung, w. = aanklacht. **Kla'gerisch** = van den klager, v. d. eischer. **Kla'geruf**, m. = klagende roep, klaaggeroep. **Kla'gesache**, w. = rechtszaak, proces. **Kla'geschriff**, w. = (schriftelijke) aanklacht. **Kla'gestimme**, w. = klaagstem, klagende stem. **Kla'geton**, m. = klaagtoon. **Kla'geweib**, f. = klaag-, treurvrouw.
Klag'lich = klagend; beklagenswaardig, jammerlijk, treurig, ellendig. **Klag'lichteit**, w. — = beklagenswaardigheid enz.
I. Klamm, **Adj.** = (nrdd.) nauw, eng; beklemd, gedrukt; verkleumd; krap, schaars(ch); slecht bij kas, lens; klam, vochtig. II. **Klamm(e)**, w. —, —en = (obb.) nauw dal, kloof.
Klam'mer, w. —, —n = kram, haak(je); klem(houtje); gefchwefte **Kl.** = akkolade; runde, edige **K.** n = ronde, vierkante haakjes.
Klam'mern, [schw. (h.)] = krammen, klemmen; **sch f.** = zich vastklemmen.
Klamot'ten, **Pl.** = baksteenstukken enz., puin.
Klam'pe, w. —, —n = klamp.
Klam'pe, w. —, —n = (*gwst.*) gitaar. **Klam'pen**, [schw. (h.)] = tokkelen, de gitaar bespelen.
Klam'pel, f. —s, — = (*gwst.*) haakje, krammetje; eimen ein **K.** verfehen, anhängen = iem. een poets bakken, iem. bekladden.
Klang, m. —(e)s, Klänge = klank, geluid; einen guten **K.** haben, von gutem **K.** sein = een goeden klank, naam hebben; *vgl.* Sang.
Klang'boden, m.; **latte**, w.; **lehre**, w. = klank|bodem; -lat; -leer.
Klang'los = klankloos. **Klang'losigkeit**, w. — = klankloosheid. **Klang'nachahmung**, w. = klanknabootsing. **Klang'reich**, **voll** = klankvol, -rijk, helder. **Klang'wort**, f. = (helder-)klinkend woord.
Klapp! = klap, *vgl.* Klipp.
Klapp'haite (spr.: *..sjeeze*), w. = calèche, kales.
Klapp'pe, w. —, —n = klep (etner Radschjine, etner Tische); klap, blad (eines Tisches); omslag, klep (an Areibungenstüden); sleutel (eines Ofens); vliegeklap; klapvlies, zaadhulsel

(einer Pfanne); spiekpapiertje; in die R. gehen = naar kooi gaan, in zijn mandje kruipen; haif' die R. = hou je snuit! **Klap'pen**, *schw.* (h.) = kleppen, klapp(er)en; slaan, kloppen (*ook fig.*), uitkomen, in orde, in den haak zijn; das Klappt nicht = dat klopt niet, komt niet uit; wenn es zum R. kommt = als 't ernst, meenens wordt; zum R. bringen = tot een beslissing brengen. **Klap'penhorn**, *f.* = klephoorn.

Klap'per, *w.* —, —n = klepper, klapper, ratel, rammelaar; klapspaan (an einer Mühle); kastagnette; (*planta.*) ratelaar. **Klap'perbein**, *f.*: Freund R. = vriend Hein. **Klap'perbümm**, **•bürr** = broodmager, zoo mager als een geraamte, als een hout. **Klapperet**, *w.* —, —en = klappern II; *ook*: gewauwel, geklets; prullaria, rommel. **Klap'perholz**, *f.* = knuppel. **Klap'p(e)zig** = rammelig, krakerig, zwak, gebrekkig, slap. **Klap'perjagd**, *w.* = klop-, drijfjacht. **Klap'perkasten**, *m.* = rammelkast (*piano*). **Klap'permann**, *m.*: Freund R. = vriend Hein. **Klap'permaul**, *f.* zie Klappermaul. **Klap'permühle**, *w.* = klappermolen. I. **Klap'pern**, *schw.* (h.) = klapperen, kleppen, rammelen; reklame maken; mit den Talem f. = de daalders laten rammelen, klinken; mit den Augen f. = knipoogen. II. **Klap'pern**, *f.* = ('t) klappen, geklepper; R. gehört zum Handwert = drukte maken, reklame behoort er nu eenmaal bij.

Klap'pernuss, *w.* = pimpernot. **Klap'perrose**, *w.* = klaproos. **Klap'perslange**, *w.* = ratel-slang; (berl.) stenotypiste. **Klap'perschuld**, *w.* = kladschuld. **Klap'pertorch**, *m.* = ooielaar, lepelaar. **Klap'pertopf**, *m.* = (*plant*) ratelaar, hanekam.

Klapp'fenster, *f.* = tuimelraam. **Klapp'förmig** = klepvormig; klappvliesvormig. **Klapp'horn**, *f.* = klephoorn. **Klapp'hornvers**, *f.* = „klephoornvers" (*indertijd in de Fliegende Blätter: een grappig onzinvers*). **Klapp'hut**, *m.* = klap-, klakhoed. **Klapp'läufer**, *m.* = klapplooper (*een takel*). **Klapp'möbel**, *f.* = klap-, vouwmeubel. **Klapp'rig** zie klapperig.

Klapp'sessel, **•stz**, *m.* = klapstoel. **Klapp'•scheibe**, *w.* = tuimelraam, -ruit. **Klapp'stiefel**, *m.* = kaplaars. **Klapp'stuhl**, *m.* = klap-, vouwstoel. **Klapp'tisch**, *m.* = klaptafel.

Klapp, *m.* —es, —e u. Klapp'e = klap (*ook fig.*), slag, tik, pats; (er hat) einen R. = een klap van den molen. **Klap'fen**, *schw.* (h.) = klappen enz.

Klar = helder, doorzichtig, zuiver; duidelijk; ich bin mir darüber nicht f. = 't is me niet duid.; über etw. im f. en sein = iets duid., h. inzien; ins f. e setzen, bringen = h. (duid.) maken, ophelderen; f. wie zweimal zwei = zoo duid. als tweemaal twee; f. wie Linte, wie Klopbrühe = h. als modder; (von Saub, Zuder, Weinwand u. a.) fijn; (*zm.*) klaar; *vgl.* einjedenfen.

Klar'a, *w.*, **Klar'chen**, *f.* = Klara. **Klaartje**. **Klar'e**, *w.* — = klaarheid, helderheid; klaringsmiddel; (*ook*) Klaartje. **Klar'en**, *schw.* (h.) = klaren; ophelderen, ontwaren; **klar f. = ophelderen, helder, klaar worden; opgehelder worden. **Klar'heit**, *w.* — = helderheid enz. *vgl.* klar; (*ook*) helder schijnsel. **Klar'e ren**, *schw.* (h.) = in-, uitklaren.**

Klarinet'te, *w.* —, —n = klarinet. **Klarinet'tist**, *m.* —en, —en = klarinetist.

Klarif'fin, *w.* —, —nen = Klaris.

Klar'legen, *schw.* (h.) = duidelijk maken, aantoonen. [**Klar'lich** = duidelijk, helder]. **Klar'sel**, *f.* = klaarsel (*suikerfabr.*). **Klar'ung**, *w.* — = klaring; opheldering.

Klas, *m.* = Klaas. **Klas'schen**, *f.* = Klaasje.

Klas'se, *w.* —, —n = Klasse, afdeling.

Klas'senälteste(r) = oudste, eerste in de klasse.

Klas'sen|buch, *f.*; **•einteilung**, *w.*; **•geist**, *m.*; **•lehrer**, *m.* = klasse|boek; -in-deeling; -geest; -onderwijzer.

Klas'senlotterie, *w.* = loterij in klassen. **Klas'senfenster**, *w.* = belasting naar klassen. **Klas'senzimmer**, *f.* = schoollokaal. **Klas'sifikation**, *w.* —, —en = klassifikatie. **Klas'sifizie'ren**, *schw.* (h.) = klassificeeren, klasseeren. **Klas'siker**, *m.* —s, — = klassiek schrijver, klassikus. **Klas'sisch** = klassiek. **Klas'sizität**, *w.* — = klassiciteit.

Klas'sizismus, *m.* — = klassicisme.

Kla'ter, *m.* —s, — = (nrdd.) smeervlek; lap, lomp; slons, vuilpoes. **Kla'terig** = vuil; ellendig, jammerlijk, mizerabel.

I. **Klat'sch!** = klets! klats! II. **Klat'sch**, *m.* —es, —e = klap, tik; (ge)klets, gebabbel, achterklap, praatjes.

Klat'sch|bäse, *w.*; **•blatt**, *f.*; **•büchje**, *w.* = klets|tante (babbelkous); -blad; -bek (-tante; klappus, klakkebus).

Klat'sche, *w.* —, —n = vliegeklap; kletstante; spiek-, smokkelpapiertje. **Klat'schen**, *schw.* (h.) = klappen (*ook: in de handen*), kletsen, babbelen; (ver)klappen; (vom Regen) kletteren, kletsen, plassen; Weifall f. = applaudisseeren.

Klat'scher, **Klat'scher**, *m.* —s, — = klets(er), babbelaar. **Klat'scherei'**, **Klat'scherei'**, *w.* —, —en = klets(er); achterklap; R. treiben = kletsen, kwaadspreken. **Klat'scherin**, **Klat'scherin**, *w.* —, —nen = babbelaarster, klapp-, kletstante.

Klat'sch|gefchichte, *w.*; **•gesellschaft**, *w.* = klets|praatje (schandaaltje); -komitee.

Klat'sch'haft = babbelachtig, praatziek. **Klat'sch'haftigkeit**, *w.* — = babbelachtigheid, babbelzucht. **Klat'schig** = babbelachtig, praatziek.

Klat'sch'lieje, *w.*, **•maul**, *f.* = babbelkous, klappei, kletsbek. **Klat'sch'nest**, *f.* = babbelnest, nest van een plaats. **Klat'sch'roffe**, *w.* = klapproos. **Klat'sch'schwester**, *w.*, **•weib**, *f.* zie Klat'scherin. **Klat'sch'tisch**, *m.* = kletstafel.

Klau'ben, *schw.* (h.) = pluizen, uitzoeken; (*erts*) sorteeren; peuteren, kluiwen, knabbelen; (Rartoffeln) rooten; an (Dat.) zu f. haben = (*fig.*) aan iets te pl., te kl. hebben; über (Hff.) od. an (Dat.) f. = over iets peinzen. **Klauberei'**, *w.* —, —en = pluizerij, zifferij, zemelknooperij.

Klaub'holz, *f.* = sprokkelhout.

Klau'e, *w.* —, —n = klauw, nagel, poot; pootje (*hand van schrijven*). **Klau'en**, *schw.* (h.) = krabben, krabbelen (*ook „schrijven"*); wroeten; gappen. **Klau'enfett**, *f.* = klauwewet. **Klau'en'hieb**, *m.* = klauwslag. **Klau'enfeuche**, *w.* = klauwzeer. **Klau'ig** = klauwig.

Klaus, *m.*, **Klaus'schen**, *f.* = Klaas, Klaasje.

Klau'te, *w.* —, —n = kluis, cel, hut; (fdd) bergpas, engte; (*gwst.*) sluis. **Klau'sel**, *w.* —, —n = klauzule. **Klau'senbewohner**, **Klaus'ner**, *m.* —s, — = kluisenaar. **Klau'sur**, *w.* —, —en = afsluiting; afgesloten vertrek; (boek)slot.

Klau'sur'arbeit, *w.* = proefwerk (*in afgesloten vertrek of onder toezicht*).

[**Kla'be**, *w.* —, —n = toets]. **Klaviatur**, *w.* —, —en = klaviatuur, toetsbord. **Klavier**, *f.*

Zie ook C.

—s, —e = klavier, piano. **Klavier'auszug**, m. = klavieruittreksel. **Klavier'begleitung**, w. = pianobegeleiding. **Klavier'ist**, m. —en, —er = pianist. **Klavier'lehrer**, m. = piano-onderwijzer. **Klavier'saite**, w. = pianosnaar. **Klavier'schlüssel**, m. = ut-, c-sleutel. **Klavier'schule**, w. = school, methode voor piano-onderwijs. **Klavier'stunde**, w. = pianoles.

Kle'be, w. = warkruid.

Kle'bealbum, f.; **•bild**, f.; **•buch**, f. = plakalbum; -plaatje; -boek.

Kle'bekraut, f. = kleefkruid. **Kle'bemittel**, f. = plakmiddel. **Kle'ben**, fchw. (h.) = kleven, plakken (ook „rentezegels inpl.“) hechten, vastzitten; am Fröhlichen, am Zeitlichen f. = aan aardse goederen gehecht zijn; er hat einen f. = hij heeft te diep in 't glaasje gekeken, heeft 'm om; **Kle'benbleiben**, ft. (f.) = (schol.) blijven zitten. **Kle'beplaster**, f. = kleef-, hechtpleister; er ist ein richtiges St. = hij weet van geen weggaan, is een plakker, plafonneur.

Kle'ber, m. —s, — = plakker (ook fig.); lijm-, kleefstof. **Kle'be(e)richt**, **•rig** = kleverig, lijmrig, taai. **Kle'be(e)rigkeit**, w. = kleverigheid. **Kle'b'nelle**, w. = silene. [**Kle'b'stöbe**, w. = samengetrokken lettergreep]. **Kle'b'stoff**, m. = kleefstof.

Kle'fen, fchw. (h.) = voldoende, toereikend zijn; opschieten; ook = fled'fen. **Kle'fern**, fchw. (h.) = morsen, knoeien (bij 't eten).

Kle'ds, m. —es, —e = (inkt-, verf- enz)vlek, vlak, klad; klets, klodder (eten e. d.). **Kle'd'fen**, fchw. (h.) = kladden, vlakken; knoeien, broddelen; ook = fled'en. **Kle'd'fer**, m. —s, — = kladder, knoeier. **Kle'd'ferei**, w. —en = kladderij, knoeierij, broddelarij, geknoei, gebroddel. **Kle'd'fig** = vol vlekken en kladden, beklad.

Klee, m. —(e)s = klaver; (in 't kaartspel) klavieren; deuffcher R. = roode kl.; etw. über den grünen R. loben = iets ophemelen, uitbundig prijzen. **Klee'blatt**, f. = klaverblad (ook fig.). **Klee'blattförmig** = klaverbladvormig.

Klee'b'age (spr.: . . daazje), w. = (vlk.) kleeeren, kleeidij.

Klee'fcheld, f.; **•futter**, f.; **•kreuz**, f. = klaverfcheld; -voe(de)r; -kruis (in de wapenk.).

Klee'fatz, f. = zuringzout. **Klee'fchlag**, m. = klaverveld. **Klee'fchufel**, m. = (een plant) klavervreter.

Klei, m. —(e)s = klei, vette grond.

[**Klei'ben**, fchw. (h.) = vastkleven; vakwerk met leem en stroo vullen]. **Klei'ber**, m. —s, — = leemarbeider; blauwe specht.

Klei'boden, m. = kleigrond.

Klei'b, f. —(e)s, —er = kleed (ook „baan" van 't zeil); bekleeding; japon, jurk; kleeding, voorkomen; R. .er machen Leute = de kleeeren maken den man; so etw. bleibt einem nicht in die Kleiber = gaat je niet in de kleeeren zitten. **Klei'b'age** zie Klee'b'age. **Klei'ben**, fchw. (h.) = (aan-, be)kleeden; staan, passen, zitten; inkleeden (in Worte, in eine Form); weiß, fchwarz ge- kleidet = in 't wit, in 't zwart gekleed; etw. kleidet einen gut = staat, zit hem goed.

Klei'berablage, w. —, —n = garderobe; (mil.) magazijn van kleeding. **Klei'beraufwand**, m. = weelde van klee(de)ren, kleederpracht. **Klei'berbargent**, m. = voeringbombazijn.

Klei'ber'bejen, m.; **•bügel**, m.; **•bürste**, w. = klee'r|schuier; -hanger; -schuier (-borstel).

Klei'berbüste, w. = buste. **Klei'bergeschäft**, f. = klee'rwinkel, kleedingmagazijn. **Klei'berge'stell**, f. = klee'rchanger, kapstok. **Klei'ber'hafen**, m. = klee'rhaak. **Klei'berhalter**, m. = rokophouder. **Klei'berkammer**, w. = garderobe. **Klei'ber'macher**, m.; **•markt**, m.; **•motte**, w.; **•narr**, m. = klee'r|maker; -markt; -mot; -egek. **Klei'berordnung**, w. = kleedingreglement.

Klei'berpracht, w. = kleederpracht. **Klei'ber'raffer**, m. = rokophouder. **Klei'ber'riegel**, m. = klee'rchanger, kapstok. **Klei'ber'schrank**, m., **•spind**, f. = klee'rkast. **Klei'ber'stod**, m. = kapstok. **Klei'ber'stoff**, m. = japonstof. **Klei'ber'tracht**, w. = kleederdracht. **Klei'ber'tröbler**, m. = uitdrager, klee'rkoop. **Klei'ber'vorrat**, m. = klee'revoorraad, garderobe.

Klei'b'sam = gekleed, bevallig, net. **Klei'b'ung**, w. —, —en = kleeding, kleederdracht. **Klei'b'ung'sstück**, f. = kleedingstuk.

Klei'e, w. —, —n = zemel(en); wer sich mischt unter die R., den freffen die Säue = al te goed is buurmans gek.

Klei'en, fchw. (h.) = uitbaggeren; de klei omhoogwerken; morsen.

Klei'en|brot, f.; **•mehl**, f. = zemel|brood; -meel (kornel).

Klei'erde, w. = klelaarde. **Klei'ig** = kleilig, kleiachtig, kleihoudend.

I. **Klein** = klein, gering, onbeduidend, min; ein f. wenig (lt); von f. auf = van klein af; etw. R. .es = iets kleins; ein R. .es = een kleintje, een baby; über ein f. .es = binnen kort; es ist noch um ein f. .es 't zal niet lang meer duren; das ist mir ein f. .es = dat is voor mij gemakkelijk, niets waard; bei f. .em = allengs; einen f. friegen = iem. klein krijgen, de baas worden; etw. nicht f. friegen können = iets niet begrijpen, er geen gat in zien; bis ins f. .ite = tot in de kleinste bijzonderheden; der Fluß ist f. = is laag; f. schreiben = klein schrijven, met een gewone letter beginnen; f. denken = laag, bekrompen denken; f. von einem denken = min over iem. denken; vgl. begeben, bißchen, Geld, groß I. e. a. II. **Klein**, f. —(e)s = kleine stukjes (vleesch e. d.); gruis (van kolen enz.).

Klein'architektur, w. = kleinarchitectuur.

Klein'asien, f. = Klein-Azië. **Klein'bahn**, w. = lokaalspoor, tram(baan). **Klein'bauer**, m. = kleine boer, pachter. **Klein'befiß** zie Klein'grund befiß. **Klein'betrieb**, m. = klein bedrijf.

Klein'chen, f. —s, — = kleintje. **Klein'denkend** = laag-, geringdenkend, kleingeestig, bekrompen.

Klein'elei, w. —, —en = beuzelarij, peuterigheid. **Klein'ern**, fchw. (h.) = verkleinen, herleiden.

Klein'es, **Klein'es** zie Klein I.

[**Klein'fügig** zie geringfügig.] **Klein'fügig** = kleinvoetig, met kleine voeten. **Klein'geld**, f. = kleingeld; er wird schon R. nehmen = hij zal zich wel laten afdingen (fig.), vgl. Klein begeben Klein'gläubig = kleingeloovig; -moedig, -hartig. **Klein'grundbeßiß**, m. = klein grondbezt. **Klein'handel**, m. = kleinhandel. **Klein'händler**, m. = kleinhandelaar. **Klein'heit**, w. — = kleinheid, geringe omvang, geringheid; kleinigheid.

Klein'igkeit, w. —, —en = kleinigheid, bagatel, nietigheid. **Klein'igkeitsströmer**, m. = treuzelaar, beuzelaar, peuteraar, keutelaar, vitter. **Klein'igkeitsströmerei**, w. = peuterigheid, gepeuter, peuterig gedoe.

Zie ook **C**.

- Kleinkinderbewaaranstalt**, w. = kinderbewaarplaats. **Klein'fram**, m. = kleinhandel, winkeltje. **Klein'främer**, m. = (kleine) winkelier, kruidenier. **Klein'krieg**, m. = guerilla(oorlog). **Klein'laut** = moedeloos; schuchter, benepen, in zijn wijk geschoten. **Klein'lid** = [klein, onbeduidend], kleingeestig, bekrompen, armzalig. **Klein'lidheit**, w. = onbeduidendheid enz. **Klein'ling**, m. —s, —e = beuzelaar, peuteraar, pedant; kleintje, baby; dwergbloem. **Klein'maler**, m. = miniatuurschilder. **Klein'meister**, m. = [fat; peuteraar in wetensch. en letteren]; kleine baas (eig.). **Klein'mut**, m. = kleinmoedigheid, versaaagdheid. **Klein'mütig** = kleinmoedig, bloohartig. **Klein'ob**, f. —(e)s, —e u . . o'bien = kleinoed, juweel, schat. **Klein'schmid**, m. = kleinsmid, slotemaker. **Klein'staat**, m. = kleine staat. **Klein'staaterel**, w. = (politiek van) kleine staten. **Klein'stadt**, w. = kleine stad; provinciestad. **Klein'städter**, m. = bewoner van een kleine stad, iem. uit de provincie, provinciaal, kleinsteedsch persoon. **Klein'städtereil**, w. = kleinsteedschheid. **Klein'städtrich** = kleinsteedsch, bekrompen. **Klein'stebrenner**, m. = dagbrander. **Klein'verlauf**, m. = verkoop in 't klein. **Klein'vieh**, f. = kleinvee. **Klein'ware**, w. = galanterieën. **Klein'wasser**, f. = laag water. **Klein'wasserzulage**, w. = bijslag op de vracht bij laag water. **Klein'wild**, f. = klein wild. **Klein'zer**, m. —s = stijfjel, plaksel; im R. s'hen = in de verlegenheid, in de rats zitten; vgl. Meifler. **Klein'zerig** = gestijfjeld, vol stijfjel, kleverig, pappig. **Klein'zeridchen**, f. = spuuglok. **Klein'zern**, [schw. (h.) = stijfjelen, plakken. **Klein'zerpinfel**, m.; —tiegel, m.; —stopf, m. = stijfjellkwaast; -pannetje; -pot. **Klein'weg**, m. = (nrdb.) kleiweg. **Klein'we**, w. —, —n = klem(haak, -schroef); in der R. s'hen = in de klem, in 't nauw zitten; platzak zijn. **Klein'men**, [schw. (h.) = klemmen, drukken, nippen; gappen. **Klein'mer**, m. —s, — = lorgnet, neusnipper; klem(haak). **Klein'm'hafen**, m. = klemhaak, houvast. **Klein'm'schraube**, w. = klem-schroef. **Klein'm'ner**, m. —s, — = blikslager. **Klein'm'nerarbeit**, w. = blikslagerswerk. **Klein'm'nerel**, w. —, —en = blikslagerij. **Klein'm'nerhandwert**, f. = blikslagersambacht. **Klein'm'nerware**, w. = blikwaren, -werk. **Klein'm'per**, m. —s, — = klepper, paard, knol. **Klein'm'tomanie**, w. — = kleptomanie, steelzucht. **Klein'm'fikal** = klerikaal, kerkelijk. **Klein'm'rifer**, m. —s, — = klerikus, geestelijke. **Klein'm'riferel**, w. — = klerozie, geestelijkheid. **Klein'm'rud**, m. — = klerus, geestelijkheid. **Klein'm'te**, w. —, —n = klis, klit, klet; sich wie eine R. an einen hängen (II). **Klein'm'tenkerbel**, m. = kervel; doorzraad. **Klein'm'tenstange**, w. = lijnstokje. **Klein'm'tenwurzel**, w. = stekelnoot. **Klein'm'tereil**, w. —, —en = geklauter, klauter-, klimpartij. **Klein'm'tereisen**, f. = klimijzer, spoor. **Klein'm'terter**, m. —s, — = klauteraar. **Klein'm'tertergerüst**, f. = klimtoestel. **Klein'm'tertermast**, m. = mast (voor 't mastklimmen). **Klein'm'terter**, [schw. (h.) = klauteren, klimmen. **Klein'm'terterpflanze**, w. = klimplant. **Klein'm'terterstange**, w. = klimpaal; ook = mast. **Klein'm'terterbung**, w. = klimoefening. **Klein'm'tertervogel**, m. = klimvogel. **Klein'm'terterbe**, f. = Kleef. **Klein'm'tertervisch** = Kleefsch. **Klein'm'terter**, m. —s, — = (gwst.) knikker. **Klein'm'terter**, [schw. (h.) = (gwst.) knikkeren, morsen (met eten enz.); dabbelen, klikken. **Klein'm'terterben**, ft. u. [schw. (h.) (ich liebe; Hob u. liebe; Hobe u. liebe; liebe! geloben u. gekiebt) = klieven, klooven, splijten. **Klein'm'terter**, m. —en, —en = kliënt; klant. **Klein'm'tertertel**, w. —, —en, **Klein'm'tertertschaft**, w. — = klientèle, klandizie, klanten; klienten. **Klein'm'terter**, w. —, —n = schar. **Klein'm'terter** zie gliffichig. **Klein'm'terter** mit R. und Rlaff = blaffend, onder geblaf; f. Rlaff! = waf, waf! **Klein'm'terter**, f. —s, —s u. —te = klimaat. **Klein'm'terter** = klimatisch. **Klein'm'terterologie**, w. —, —n = klimatologie, leer van 't klimaat. **Klein'm'terter**, w. —, —e = klimax, opklimming. **Klein'm'terter**, m. u. f. —s = drukte, omhaal; partij, feest; onzin; bet 3's ist großer R. = bij de Z's is er een groote fuif. **Klein'm'terter**, w. —, —n = wilde wingerd. **Klein'm'tertermen**, ft. (h. u. f.) (ich klinge; klinge; klinge; klinge! geflommen) = klimmen, klauteren. **Klein'm'terterzug**, m. = optrek (aan 't rek); eiten R. machen = zich optrekken. **Klein'm'terter**, w. —, —en = gerammel, getjingel (op een piano enz.). **Klein'm'terterperfrife**, m. = (ong.) pianist, tjingelaar; vgl. Frife. **Klein'm'terterperkasten**, m. = rammelkast (piano). **Klein'm'terterperlein** = heel klein. **Klein'm'terterper**, [schw. (h.) = rammelen, tjingelen. **Klein'm'terter** zie Rliff. **Klein'm'terter**! = klinge! klingeling! **Klein'm'terter**, w. —, —n = kling, lemmer, staal, degen; eine gute, brave R. schlagen, führen = goed den degen hanteeren, (fig.) goed kunnen eten, 'm goed kunnen raken; über die R. springen lassen = over de kling jagen; über die R. springen müssen = over de kling gejaagd worden; vor die R. fordern = uitdagen; bei der R. bleiben = bij de zaak blijven; vor der R. haben = voor den boeg, voor de borst hebben; R. (fbb.) = (ook) stortbeek, kloof. **Klein'm'tertergel**, w. —, —n = bel, schel; die R. ziehen = (aan)bellen. **Klein'm'tertergelanlage**, w. = belaanleg, -installatie. **Klein'm'tertergelbahn**, w. = lokaal-spoor. **Klein'm'tertergelbeutel**, m. = kerke-, armezakje. **Klein'm'tertergelbeutelträger**, m. = kollektant. **Klein'm'tertergelbüchse**, w. = rammelaar, rinkelbel. **Klein'm'tertergelfahrer**, m. = aanbeldend bedelaar-inbreker. **Klein'm'tertergelgriff**, m. = belknop. **Klein'm'tertergel**, [schw. (h.) = (aan)bellen, schellen; (nach) dem Mädchen f. = (om) 't meisje bellen; es klingelt = er wordt gebeld. **Klein'm'tertergelschmur**, w. = schelkoord. **Klein'm'tertergelzug**, m. = schelknop, -draad, bel. **Klein'm'tertergen**, ft. (h.) (ich klinge; klinge; klinge; klinge! geflungen) = klinken, luiden; die Ohren f. mir = mijn ooren tuiten; das klingt mir noch in den Ohren (II); mit f. dem Spiel = met volle muziek, met slaande trom; das klingt und flappi nicht = dat klopt niet, dat komt niet uit; f. .ber froßt = felle vorst. **Klein'm'tertergenschied**, m. = zwaardveger. **Klein'm'terter** [Kling'gedicht, f. = klinkert, sonnet]. I. **Klein'm'terterKlang**, m. = klinkklank, leege woordespraal. II. **Klein'm'terterKlang!** = klinge klang! **Klein'm'terterKlingling!** = klingeling! **Klein'm'terterKlinglein**, m. = klinksteen, fonoliet. **Klein'm'terter**, w. —, —en = kliniek. **Klein'm'terter**, m. —s, — = docent en leerling aan een kliniek. **Klein'm'terter**, f. —s, . . fen = kliniek. **Klein'm'terter** = klinisch. **Klein'm'terter**, w. —, —n = (deur)klink. **Klein'm'terter**,

Zie ook C.

[schw. (h.) = de klink op-, neerdrukken; op de klink doen; (*smidsw.*) klinken.
Klin'ter, m. —s, — = klinker(steen).
Klin'te, **Klin'te**, w. —, —n = (*gust.*) reet, spleet, schuur.
Kli'o, w. = Klio (*muze v. d. geschiedenis*).
Klipp (**Klipp'klapp**)! = klikklakl klipklapl knipknapp! **Klipp und Kar** = heel duidelijk; in orde. **K.** [spielen = knikkeren.
Klip'pe, w. —, —n = klip; blinde **K.** = blinde kl.
Klip'pen, [schw. (h.) = kleppen, klappen.
Klip'penfisch, m. = klipvisch. **Klip'penreich**, -voll = vol klippen, klipperijk.
Klip'per, m. —s, — = klopper, houten hamer; klipper(schip). **Klip'pern**, [schw. (h.) = kleppen.
Klipp'fisch, m. = klipvisch. **Klip'pig** = vol klippen.
Klipp'ram, m. = snuisterijen(winkel). **Klipp'ring**, m., -schente, w. = kleine herberg, kroeg. **Klipp'schuld**, w. = klad-, kliekschuld. **Klipp'schule**, w. = kleinkinderschooltje. **Klipp'schüler**, m. = a-b-leerling. **Klipp'wert**, f. = klein, onbeduidend werk, goed.
Klirr! = ringl rinkl!
Klir'ren, [schw. (h.) = rammelen, rinkelen, kletteren; (von Glöferr) klinken. **Klir'ren**, f. = gerammel, gekletter, geklink.
Klir'rig = rammelend.
Klisch'e, f. —s, —s = cliché, afgietsel. **Klisch'e'ren**, [schw. (h.) = clicheeren.
Klister, f. —s, —e = klisteer(spuut), insputting, lavement. **Klister'sprige**, w. = klisteespuit. **Klister'ren**, [schw. (h.) = klisteeren.
Klitoris, w. —, —u. . . rides = klitoris, kittelaar.
Klitsch! = klets! **Klit'sche**, w. —, —n = (in Schjelen) (armoedig) landgoed; (*ook*) vliegeklap. **Klit'schen**, [schw. (h.) = klappen]. **Klit'schens'ch'** = kletsnat. **Klit'schig** (es Brot) = week, papperig. **Klit'sch'Nat'sch'**! = klets!
Klit'sch'nach' = kletsnat.
Klit'ter, m. —s, — = vlek, klad. **Klit'terig** = gevlekt, vlekkelig. **Klit'tern**, [schw. (h.) = vlakken, kladden, morsen. **Klit'ters'chuld**, w. = klad-schuld. **Klit'trig** zie Klitterig.
Kloa'te, w. —, —n = riool, zinkput; (*dierk.*) kloaka. **Kloa'tentier**, f. = kloakadier.
Klo'ben, m —s, — = blok (*hout, voor den haard, van de katrol, ook fig.*), vogelklem, klemhaak, houvast, hengel, schaar (*van de balans*), hand-schroef; bundel vlas. **Klo'big** = zwaar, massief, lomp, onbehouwen.
Klo'nen, [schw. (h.) = bazelen, honderd-uit praten; lamenteeren. **Klo'n'schnad**, m. = gebazel; **K.** halten = klo'nen.
Klop'fel zie Klöppel. **Klop'fen**, [schw. (h.) = kloppen, slaan, tikken; man, es klopf = er wordt geklopt; (einem auf die Finger) tikken.
Klop'feln, [schw. (h.) = tik(k)elen]. **Klop'fer**, m. —s, — = (deur)klopper. **Klop'fester**, m. = [schermmeester]; vechtersbaas, schreeuwer, zwetser. **Klop'festerrei**, w. = vecht-partij, gevecht; gezwets. **Klop'fhengst**, m. = klophengst. **Klop'fheische**, w. = karwats.
Klop'pe, Pl. = slaag. **Klop'pel**, m. —s, — = klopper, klepel; klos (ber Spigenarbeiter); knuppel. **Klop'pelarbeit**, w. = klos-, kantwerk.
Klop'peln, [schw. (h.) = knuppelen; (*kant*) kloppen, kant maken. **Klop'pelnadel**, w. = kantaald. **Klop'pelfisgen**, Pl. = gekloste kant.
Klop'pelnwirn, m. = kantgaren. **Klop'p'lerin**, w. —, —nen = kantwerkster.

Klops, m. —es, —e = balletje (gehakt).
Klosett, f. —(e)s, —e u. —s = klozet, W. C.
Kloß (*met ð*), m. —es, **Klöße** = klont, kluit (*aarde, boter*); bal(letje) (*v. vleesch, deeg e. d.*), poffer. **Kloß'brühe**, w. = (*eig.*) balletjessaus. *vgl.* **Kar. Klöß'chen**, f. —s, — = balletje.
Klo'ster, f. —s, **Klö'ster** = klooster.
Klo'ster'abt, m.; -**brauch**, m.; -**bruder**, m. = klooster|abt; -gebruik; -broeder.
Klo'ster'frau, w.; -**fräulein**, f. = klooster|vrouw (prioeres); -juffer (non).
Klo'ster'gang, m.; -**gehorsam**, m.; -**geistliche**(r), m.; -**gelübde**, f. = klooster|gang; -tucht; -geestelijke; -gelofte.
Klo'ster'gesellschaft, w.; -**inasse**, m.; -**irche**, w.; -**leben**, f.; -**leute**, Pl. = klooster|gemeente; -ling; -kerk; -leven; -lingen.
Klo'sterlich = kloosterlijk, -achtig, klooster. . . (*ook fig.*). **Klo'sterlichkeit**, w. = klooster-achtigheid, -leven. **Klo'sterling**, m. —s, —e = kloosterling.
Klo'ster'mönch, m.; -**ordnung**, w.; -**porte**, w. = klooster|monnik; -orde; -poort.
Klo'ster'schule, w.; -**schwester**, w.; -**strafe**, w. = klooster|school; -zuster; -straf.
Klo'ster'wezen, f.; -**zelle**, w.; -**zucht**, w. = klooster|wezen; -cel; -tucht.
Klo'tern, [schw. (h.) = (berl) treuzelen.
Kloß, m. —es, **Klöße** = blok (*ook fig*); lomperd, lummel, houten Klaas; eimen **K.** am Bein haben = een b. aan 't been hebben; *vgl.* **Reil**.
Klot'ze, w. —, —n = (*gust.*) gedroogde peer.
Klot'zig = lomp, houterig, onbehouwen; f. viel Ged = een heele bom duiten; f. bezahlen = kolossaal betalen. **Klot'zopf**, m. = dik, domkop. **Klot'zschub**, m. = klomp, holblok.
Klub', m. —s, —s = klub, societiet. **Klub'bill'**, m. —en, —en = (klub-, societets)lid. **Klub'shütte**, w. = klubhut (*van de Alpenklub*). **Klub'total**, f. = klub-, societetslokaal. **Klub'sessel**, m. = klubstoel.
Kluc'te zie Klutze.
Kluc'tern, [schw. (h.) = blubberen, tikkelen.
Kluc'te zie Klutze.
Kluft, w. —, **Klüfte** = kloof (*ook fig.*), spleet, diepte; tang; (*gust.*) gekloofd stuk hout; (*Gaun.*) pak (kleeren).
Kluf'tig, **Klüf'tig** = met kloven, met spleten.
Klug (klüger, klügft) = wijs, verstandig, knap, bij-de-hand, schrander, slim; nicht f. werden können aus = niet wijs kunnen worden uit; nun bin ich noch so f. wie vorher = nu ben ik nog even wijs; er ist nicht recht f. = niet goed wijs; durch Schaden wird man f. = door schade en schande wordt men wijs; der Klügste gibt nach = de wijste geeft toe. **Klügelei'**, w. —, —en = muggezifterij, haarklooverij, sofistrierij. **Klü'geln**, [schw. (h.) = muggeziften, haarklooven, spitsvondig redeneeren. **Klug'heit**, w. —, —en = wijsheid, verstand, schranderheid, beleid. **Klug'heitslehre**, -regel, w. = voorzorgs-, voorzichtigheidsmaatregel. **Klug'ler**, m. —s, — = muggezifter, haarkloover. **Klug'lich** = verstandig, wijselijk, beleidvol. **Klug'ling**, m. —s, —e = Klügler.
Klug'schmäh, -**schmäder**, -**spächer**, m. = iem. die praat, alsof hij er verstand van had. **Klug'schmufen**, [schw. (h.) = praten alsof men er verstand van heeft.
Klump, m. —(e)s, —e u. Klümpe = vleesch-, meelbal; [klomp, menigte]; *ook* = Klumpen.

Zie ook G.

Klumpchen, f. —s, — = stukje, brokje; klonter, klontje (in vlijfigteiten).
I. Klumpen, m. —s, — = verwarde massa, hoop, brok, homp, klomp; kluit (Erde); klonter (Blut). **II. Klumpen fisch**, fchw. (h.) = zich in een klomp samenballen, klonteren.
Klumpenweise = bij hoopen, in massa's, in klonters. **Klumpenrig** = klonterig, geklonterd.
Klumpfuß, m. = horrelvoet. **Klumpig**, **Klumpzig**, **Klumpzig** = klonterig.
Klumpje zie Klunje.
Klumpgel, m. —s, — = (gwst.) kluwen; kliek, aanhang.
Klumpfer, w. —, —n od. m. —s, — = kwast, hanger; klompje vuil, slikrand. **Klump(e)rig** = bespat, met slijk.
Klumpsch, m. —es, **Klumpsche** = week, klef gebak.
Klumpse, w. —, —n = spleet, scheur.
Klumppe, w. —, —n = klem, tang, draadsnij-ijzer; einen in die R. kriegen = iem. in zijn vingers, te pakken krijgen.
Klumpfe, w. —, —n = kluisgat.
Klumpfe, w. —, —n = (gwst.) kluit.
Klumpen, fchw. (h.) = (gwst.) peuteren, peuterig werken.
Klumpver, m. —s, — = kluiver (een zeld).
Klumpverbaum, m. = kluiverboom, kluishout.
Klumpma, f. —s, —men zie Klumpier.
km = Kilometer. **I. M(is)** = fünftigen Monat(s): (van) de volgende maand.
knabbern, fchw. (h.) = knabbelen, knagen.
Knabe, m. —n, —n = knaap, jongen, [dienaar, knecht, ambachtsleerling]; alter R. = oude jongen, kameraad. **Knabenalter**, f. = knapeleeftijd. **Knabenhaft** = jongensachtig. **Knabenhaftigkeit**, w. — = jongensachtigheid. **Knabenkraut**, f. = standelkruid, orchis.
Knaben[schule], w.; **Knaben[schule]**, m.; **Knaben[schule]**, w. = jongens[school]; -stem; -streek; -tijd.
Knaben- und Mädchenhort zie Rinderhort.
Knabenlein, f. —s, — = knaapje, ventje, jongetje.
Knack! = knak! krak! **Knack**, m. —(e)s, —e = knak, scheur, barst. **Knackbeere**, w. = (zand)aardbei. **Knackten**, fchw. (h.) = (Rilje ufw.) kraken; Serzen in. = (scherfs.) harten breken; (ook) die Steige knackten = de trap kraakt; (mit den Fingern) knakken. **Knackteufel** = propvol. **Knackmandel**, w. = kraakamandel.
Knacker zie Ruffnacker. **Knackerig** = krakend, bros. **Knackerin**, fchw. (h.) = knetteren. **Knacks**, m. —es = knak; das Glas hat einen R. = is gebarsten; er hat einen R. = hij heeft een knak gekregen; ein alter R. = een oud gebrekkig man; f.! = knak! krak! **Knackschläg** = aftands. **Knackfen**, fchw. (h.) = kraken, knakken. **Knackwurst**, w. = knakworst.
Knackge, w. —, —n = knoest, kwast; houten pen (om iets aan te hangen bijv.).
Knack, m. —(e)s, —e u. **Knacke** = knal (von Gewehren); klap (der Peitsche); slag; R. und Fall = op eens, plotseling, op stel en sprong.
Knackblei, f.; **Knackbon**, m. = knallood; -bonbon.
Knackbrief, m. = klappertje. **Knackbüchse**, w. = klappbus. **Knackte**, w. —, —n = slag (an einer Peitsche). **Knackeffekt**, m. = knaleffekt. **Knackten**, fchw. (h.) = knallen (von Gewehren); klappen (mit der Peitsche); ploffen, slaan.
Knack(er)boje, w.; **Knack(er)boje**, w.; **Knack(er)boje**, f.; **Knack(er)boje**, f. = knalbolletje; -vrucht; -gas; -gasblaaspip.

Knackgeß: hardgeel. **Knackglas**, f. = springglas, glastraan. **Knackgold**, f. = knaloud. **Knackig** = opvallend, hard. **Knacktafel**, w. = klapper (op rails). **Knackbrod**, m. = oerbranie. **Knackpulver**, f. = knalpoeder. **Knackquersilber**, f. = knalkwik. **Knackrot** = hardrood. **Knacksaure** = knalzuur; f. es Salz = kn. zout. **Knackschote**, w. = knalvrucht; oorveeg. **Knacksignal**, f. = knalsein. **Knacksilber**, f. = knalzilver.
knapp = nauw, eng(sluitend); krap, zuinig, schraal, karig, schaarsch; stijf; das Geld ist bei ihm f., er ist f. mit Geld = hij zit krap in 't geld; es wird f. bei ihm = 't wordt schraal bij hem; es geht damit f. zu = 't is daarmee armoedig gesteld; er hat sein f. es Lustommen, er kommt nur f. aus = hij komt maar amper, maar niet uit, ruim heeft hij 't niet; nicht zu f. = niet gering! geen klein beetje! zie ook halten, Not.
Knapp, m. —n, —n = (edel-, schild)knaap; mijnwerker; [knecht, gezell].
Knappemang = (stud.) ternauwernood.
Knappen, fchw. (h.) = knappen; knetteren; (gwst.) op en neer bewegen, hippen; pakken.
Knappen, fchw. (h.) = knabbelen, knagen.
Knappheit, w. — = nauwheid, engsluitendheid; schaarschte, gebrek.
Knappjad, m. = knapzak, ransel.
Knappschaff, w. —, —en = mijnwerkersvereniging, -bond. **Knappschaffklasse**, w. = mijnwerkerskas. **Knappschaffverband**, **Knappschaffverein**, m. = mijnwerkersbond.
Knaps! = knap! krak! **Knapsen**, fchw. (h.) = afknippen, beknibbelen.
Knapsen, fchw. (h.) = (gwst.) kluiven, knabbelen.
Knapsen, w. —, —n = ratel; spuit (voor „geweer“); knol („horloge“). **Knapsen**, fchw. (h.) = knarsen, kraken, ratelen. **Knapsen**, fchw. (h.) = knarsen.
Knast, m. —(e)s, —e = knoest; kruin (v. 't hoofd); kerel.
Knaster, m. —s, — = k(a)naster (een tabak); oud boek, oude boekewurm, oude paai. **Knasterbart**, m. = oude brombeer, knorrepot, paai. **Knasterig** zie Knastig. **Knastern**, fchw. (h.) = knetteren, kraken; brommen, mopperen. **Knast(e)rig** = knoestig.
Knast(e)ren, fchw. (h.) = smakken; stukknarsen.
Knastern, fchw. (h.) = knetteren, knappen.
Knast(e)l, f. (u. m.) —s, — = kluwen (ook fig.).
Knast(e)lformig = als (in den vorm van) een kluwen. **Knast(e)l**, fchw. (h.) = op een kluwen wikkelen, winden.
Knast(er), m. —s, — = hard gesteente.
Knast(e), m. —(e)s, **Knast(e)** = kapiteel, kop (v. een zuil); gevest, greep (eines Degens).
Knast(e)l, fchw. (h.) = knabbelen, knagen, kluiven; peuteren, prutsen.
Knast(er), m. —s, — = vrek, gierigaard, schraper. **Knast(e)l**, w. —, —en = vrekigheid.
Knast(er)ig = vrek(er)ig, krenterig, schraperig.
Knastern, fchw. (h.) = schraperen, vrek(ig), krenterig zijn.
Knast(e)l, m. —es, —e u. **Knast(e)l** = kreuk kreukel. **Knast(e)l**, fchw. (h.) = (ver)kreuken, kreukelen.
Knast(e)l, m. —s, — = knevel, breidel-, span-, pakstok; knuppel; mondprang; kreukel. **Knast(e)l**, m. = knevel, snor(rebaard). **Knast(e)l**, f. = breidel-, span-, pakstok, knevel.

kne'veln, [schw. (h.)] = knevelen, prangen.
knecht, m. —(e)s, —e = knecht, dienaar, bediende; slaaf; [soldaat; gezell]. **knecht'en**, [schw. (h.)] = knechten, onderwerpen, onder 't juk brengen, verdrücken, tot slaaf maken. **knecht'lich** = slaafsch, onderdanig, kruiperig. **knecht'schaft**, w. = knechtschap, dienstbaarheid, slavernij. **knecht'sdienst**, m. = knechtsdienst. **knecht'ung**, w. = onderwerping, knechting, onderdrukking.
kneif, m. —(e)s, —e = (schoenmakers-, tuinmans)mes, knijf. **kneif'en**, ft. (h.) (id) kneife; kniiff; gefniffen) = knijpen, nijpen, knellen; er af knibelen. **kneif'er**, m. —s, — = lorgnet, neus(k)nijper. **kneif'zange**, w. = nijptang. **kneip** zie **kneif**.
kneip'abend, m. = fuif, jool, kroegavond.
kneip'pe, w. —, —n = tangetje, klem; herberg, kroeg; jool, fuif; [(stud.) kast]. **kneip'pen**, [schw. (h.)] = knijpen (in deze bet. een enkelen keer: knipp; gefnuppen), knellen; fuisven, kroegloopen, pimpelen; es kneipt mich im Leibe = ik heb pijn, kramp in 't lijf. **kneip'pen**, f. —s = ('t) knijpen; kramp; kroeglooperij. **kneip'penleben**, f. = herberg-, kroegleven. **kneip'perel'**, w. —, —en = kroeglooperij, zuiperij. **kneip'genie**, f. = steunpilaar van de kroeg, fuifgenie. **kneip'lieb**, f. = kroeg-, drinklied. **kneip'name**, m. = bijnaam (eines Studenten). **kneip'wirt**, m. = kroeghouder, kastelein. **kneip'zange**, w. = nijptang.
kneif'er, m. —s = gemeene tabak, „Amersfoorter.“
kneis, m. —en, —e = Knees (*Russisch, Serv. hoogadellijke*).
 I. **kne'ten**, [schw. (h.)] = kneden; masseeren.
 II. **kne'ten**, f. —s = ('t) kneden, massage.
kneid, m. —(e)s, —e = knik, knak, barst; knie (in einem Gasrohr z. B.); kink (im Tau); heg, haag; kreupelhout, struikgewas. **kneif'f(e)lein**, f. = knikkebeen; „knickebein“ (*likeertje met eierdoover*). **kneid'ei**, f. = kneusje (gekneusd ei). **kneif'ten**, [schw. (h.)] = knikken, knakken, springen, barsten; buigen; (einen Floh) knappen; (einen Hasen) den nek om draaien. **kneif'er**, m. —s, — = vrek, gierigaard; parasol; knipmes; vloo; knikker. **kneiderei'**, w. —, —en = vrekigheid, krenterigheid, schrielijkheid. **kneif't(e)rig** = krenterig, gierig, schriël. **kneif'tern**, [schw. (h.)] = zuinig, schriël, krenterig zijn, schrapen; knikkeren.
kneids, m. —es, —e = buiging, nijging, dienaar, dienaar, knik; knak, barst. **kneid'fen**, [schw. (h.)] = buigen, nijgen, knikken.
kneie, f. —s, — = knie (*ook fig.*), elleboog (*in buis bijv.*); etw. übers A. brechen = iets in de gauwigheid, met den Franschen slag afdoen.
kneie'bel, m. —s, — = (*gwst.*) stuk, homp.
kneie'beuge, w. = kniebuiging (*de handelung*); kniehoog, -holte. **kneie'beugung**, w. = kniebuiging -val, voetval. **kneie'bug**, m. = knieboog. **kneie'bügel**, m. = kniestuk (aus Leber, Stahl u. ä.). **kneie'(e)n**, [schw. (h.)] = knielen.
kneie'fällig = onderworpen, deemoedig, op de knieën, geknield. **kneie'förmig** = knie-, elleboogvormig.
kneie'geige, w.; **geient**, f.; **gicht**, w. = knie|viool (gamba, violoncel); -gewricht; -jicht. **kneie'hoch** = zoo hoog als een (mijn) knie. **kneie'holz**, f.; **hofen**, Pl.; **lehle**, w.; **liffen**, f.; **leber**, f. = knie|hout; -broek; -boog (-holte); -kussen; -le(der) (-stuk).

kneie'lings = geknield. **kneie'polster**, f. = knielkussen. **kneie'riemen**, m. = knie-, spanriem. **kneie'scheibe**, w.; **schiene**, w.; **schualle**, w. = knie|schijf; -stuk (scheenstuk); -gesp.
kneie'kloftube, w. = zolder-, dakkamer, vliering. **kneie'küß**, f. = kniestuk (*in beide bet.*). **kneie'küße**, w. = kniestut, schoorbalk. **kneie'wärmer**, m. = kniewarmer, -kaus. **kneie'weh**, f. = kniepijn.
kneif, m. —(e)s, —e = kneep (*ook fig.*), truc; [kreuk, vouw]; A. fe und Pfiffe = listen en streken. **kneif'fen**, [schw. (h.)] = vouwen, plooiën. **kneif'fig** = listig, geslepen, slim. **kneif'lig**, **kneif'lich** = lastig.
kneipp, m. —(e)s, —e = knip (*voor den neus bijv.*). **kneip'pen**, [schw. (h.)] = knappen, knippen, schieten; toeknippen. **kneipp'füßelchen**, f. = knikker. **kneipp'mäße**, w. = knip-, neepjesmuts.
kneips, m. —es, —e, **kneips'chen**, f. —s, — = knip (*voor den neus*), tik; [beul]; borrel. **kneip'fen**, [schw. (h.)] = knippen, knappen; schieten; kicken; (*elektr. licht*) aan-, uitdraaien.
kneiz, m. —(e)s, —e = jeneverboom, -bes.
kneips, m. —es, —e = dreumes, dwerg, deuter.
kneir'en, [schw. (h.)] = krassen, schuren.
kneir'schen, [schw. (h.)] = knarsen, kraken; mit den Zähnen f. = knarsetanden; der Schneekneir'scht = kraakt.
kneis'pern, [schw. (h.)] zie **kneiftern** en **kneis'pern**.
kneis'tergold, f. = klatergoud. **kneis't(e)rig** = krakend, krokant. **kneis'tern**, [schw. (h.)] = knetteren, knappen, kraken, sputteren.
kneis'tel(vers) zie **kneis'tel(vers)**.
kneis'ter, m. —s, — = kreuk, kreukel. **kneis't(e)rig** = prikkelbaar; kregel; kreukelig, verkreukeld; *ook* = knie|f(e)rig. **kneis'tern**, [schw. (h.)] = kreuken, frommelen; kraken.
kneis'zie zie **kneis**.
kneis'be zie **kneis'be**.
kneis'bel, m. —s, — = kneukel, knok; dobbelsteen. **kneis'belbeher**, m. = dobbelbeker.
kneis'bein, [schw. (h.)] = dobbelen.
kneis'lauch (*met d*), m. —(e)s = knoflook.
kneis'lauchbrühe, w. = knoflooksaus.
kneis'chel, m. —s, — = knokkel, enkel; dobbelsteen. **kneis'chelchen**, f. —s, — = beentje.
kneis'chelfieber, f. = knokkelkoorts. **kneis'chelfrei** = enkelvrij (*van rokken*). **kneis'cheln**, [schw. (h.)] = dobbelen. **kneis'chen**, m. —s, — = been, bot, knook. **kneis'chenartig** = beenachtig.
kneis'chen|afche, w.; **brand**, m.; **bruch**, m.; **brünger**, m. = been|derasch; -eter; -breuk; -dermeel.
kneis'chenbürr' = mager als een geraamte, als een hout.
kneis'chen|entzündung, w.; **erweichung**, w.; **fäule**, w. (**fäulnis**, w., **fraß**, m.); **fisch**, m.; **fortsch**, m.; **gelenk**, f. = been|ontsteking; -verweeking; -bederf (-eter, -versterking); -visch; -uitsteeksel; -gewricht.
kneis'chengerüst, f. = geraamte. **kneis'chenhauer**, m. = beenhouwer, slager. **kneis'chenhaufen**, m. = hoop beenderen. **kneis'chenhaus**, f. = beender-, knekelhuis. **kneis'chenhaut**, w. = beenvlies. **kneis'chenhautentzündung**, w. = beenvliesontsteking. **kneis'chenlehre**, w. = beenderleer, osteologie. **kneis'chenmann**, m. = geraamte; dood. **kneis'chenmarl**, f. = merg in de beenderen. **kneis'chenmehl**, f. = beendermeel.

Knochenmühle, w. = beendermolen. **Knochenpanne**, w. = gewrichtsholte. **Knochenmerzen**, Pl. = pijn in de beenderen. **Knochenzwart**, f. = beenzwart. **Knochenplinter**, m. = beensplinter. **Knochenstelsel**, f. = beenderstelsel. **Knochenroeten** = zoo droog als kurk. **Knochericht** = knokig, mager. **Knocheren** = beenen. **Knochig** = beenig, knokig. **Knoede**, w. —, —n = knot (*vlas*, *wol e. d.*). **Knoeden**, f. = treuzelen, zeuren. **Knoedel**, m. —s, — = (meel)bal, knoedel. **Knoll**, m. —(e)s, —en]. **Knolle**, w. —, —n, **Knollen**, m. —s, — = knol; (*ook*) aardappel; knobbel; lomperd, vlerk. **Knollenafschaf**, m. = knolvorming. **Knollevormig** = knolvormig. **Knolgewas**, f. = knolgewas. **Knollente**, m. = lomperd, vlerk. **Knolfig** = met (vol)knollen of knobbels; *ook* = flozig. **Knop**, m. —(e)s, **Knopje** = knoop (am *Rieide*); knop (am *Spazierstod*, am *Degen*); drukknop enz.); kop (einer *Stednabel*); [knoop, strik, buil, knobbel, gril, kuur]; klein kereltje; lomperd; ein *sonderbarer R.* = een raar heer, rare klant; alter *R.* = oude paal; der hat *Knöpfe* = hij heeft moppen (geld); sich *etw.* an den *Knöpfen* abzählen = zijn knopen tellen (*ja of neen*). **Knöpfchen**, f. —s, — = knopje; knopje; kopje. **Knöpfen**, f. = knopen. **Knöpfenform**, w. = knoopvorm. **Knöpfen**, w. = knooptas. **Knöpfen**, m. = knoophaak(je). **Knöpfen**, f. = knoopgat (*ook fig.*). **Knöpfenmacher**, m. = knoopemker. **Knopp**, m. —(e)s, **Knoppe** zie *Knopf*. **Knoppe**, w. —, —n = galappel (an den *jungen Eichelsteden*). **Knorpel**, m. —s, — = kraakbeen. **Knorpelartig**, **Knorpelig** = kraakbeenachtig. **Knorr**, m. —en, —en]. **Knorren**, m. —s, — = kwast, knoest; [enkel]. **Knorrig**, **Knorrig** = knoestig; forsch, onbehouwen. **Knorr**, m. —es, —e = knoest, kwast; kereltje, stompje. **Knoppe**, w. —, —n = (blad-, bloem-, vrucht-)knop, jonge teere bloem. **Knoppen**, f. = boten, knoppen krijgen, uitloopen, ontluiken. **Knopachtig** = op een knop gelijkend. **Knopachtig**, **Knopachtig**, **Knopachtig** = knopachtig, -vormig. **Knopig** = volknoppen. **Knop**, m. —n, —n = lomperd, vlerk, lummel, knul; *ook* = knoten. **Knopfen**, f. = knopen (*vrouw. handw.*). I. **Knopen**, m. —s, — = knoop (auch am *Pflanzen u. feem.*); strik; knobbel, knoest; moeilijkheid; den *R.* schürzen, lösen = den knoop (in einem *Drama z. B.*) leggen, oplossen; jeht reißt der *R.* = nu gaat hem een licht op; sich einen *R.* ins *Schnupftuch* machen, binden = een knoop in zijn zakdoek leggen. II. **Knopen**, f. = knopen, een knoop leggen. **Knopvormig** = knoop-, strik-, vormig. **Knopgras**, f. = knoopgras. **Knoploos** = zonder knoop. **Knoppunt**, m. = knoop-, vereenigingspunt. **Knopstek**, m. = knoopstek. **Knopstod**, m. = knoestige stok, knuppel. **Knopstau**, f. = knooptouw, touwvladder. **Knopstich**, m. —(e)s, —e = duizenknoop; knoopgras; varkensgras. **Knopfig** = knoestig, lomp. **Knop**, w. —, —n = zaadbol (*van vlas*). **Knop**, w. —, —n, **Knopen**, m. —s, — = (*gwst.*) knoest, kwast.

Knuff, m. —(e)s, **Knuffe** = knauw stomp. **Knuffeln**, **Knuffeln** = (*gwst.*) (ver)kreuke(le)n, (ver)frommelen. **Knuffen**, f. = stompen, slaan. **Knuffig** valt = vinnig koud. **Knuffich** = moeilijk, lastig. I. **Knuff(e)** = dronken. II. **Knuffe**, w. —, —n = (*gwst.*) kreuk, kreukel, vouw. **Knuffen**, f. = kreuk(e)len, frommelen. **Knuffen**, f. = knopen, (ver)binden, vastmaken, (*een band*) toehalen; sich *f.* = zich vastknopen, zich verbinden, geknoopt, verbonden worden. **Knuffel**, m. —s, — = knuppel, talhout; lomperd, knul; der *R.* liegt beim *Hunde* = er is een kink in de kabel. **Knuffelbrücke**, w.; **Knuffelweg**, m.; **Knuffelweg**, f. = knuppelbrug; -dam (-weg); -hout (talhout). **Knuffeln**, f. = slaan, knuppelen. **Knuffeln**, f. = knabbelen. **Knur**, m. —s, — = knorren, brommen, grommen; rommelen (im *Leibe*). **Knurrhahn**, m. = (*visch*) knorhaan; (*voegel*) korhaan. **Knurrig** = knorrig, brommerig. **Knursheln**, f. = mompelen, brommen. **Knurperig** = knappend, krakend, krokant. **Knurper**, f. = knabbelen. **Knur**, m. —(e)s, —e = korst (*brood*). **Knurte**, w. —, —n = knoet, karwats. **Knurten**, f. = met de knoet straffen, slaan. **Knurten**, f. = knuffelen, liefkoozen; *ook* = knuffelen. **Knurte**, w. —, —n = (nldr.) ('t) breien, breiwerk. **Knurten**, m. —s, — = knuppel, stok. **Knurten**, f. = slaan, knuppelen; rijmelen. **Knurtenvers**, m. = kreupelvers, rijmelarij. **Knurten**, f. = breien. **Knur** = *Rilo*; *Stompanie*. **Knur** = *Ronfurs*-*ordnung*. **Knurju**, m. —s, ..to'ren = koadjutor (*toegevoegd geestelijke*). **Knurgen**, f. = koaguleeren, stremmen, stollen. **Knurgen**, f. = zich koalizeeren, zich verbinden. **Knurgen**, w. —, —en = koalitie, vereeniging, verbond, bondgenootschap. **Knurgenrecht**, f. = recht van vereeniging. **Knurgen**! = kwaak! **Knurgen**, f. = kwaken. **Knurball**, m. —(e)s = kobalt. **Knurballglas**, f. = kobaltglas. **Knur**, m. —s, — = hut, hok, schuurtje. **Knur**, m. —s, — = hok, varkenshok, kot. **Knur**, m. —s, — = (hengsel-, rug)mand; vischweer; slaag, ransel; waard; pol, boel. **Knur**, f. = (iem.) lijmen, aan den haak pikken. **Knur**, m. —(e)s, —e = kobold, kabouter, aardmannetje; *R.* schiefen = **Knur** schiefen, **Knur**, f. = kopje(over) duikelen, kopje buitelen. **Knur**, m. —(e)s, **Knur** = kok; viele **Knur** verberben den *Brei* (verfalgen die *Suppe*) = veel koks verzouten de brij; *vgl.* *Sunger*. **Knur**, m.; **Knur**, m.; **Knur**, m.; **Knur**, f. = kook[appel]; -toestel; -peer; -boek. **Knurbrunnen**, m. = warme bron. **Knur**, f. = koken; (*Kaffee, Tee*) zetten. **Knur**, m. —s, — = kook(toe)stel, koker. **Knur**, m. —s, — = koker. **Knurhaft**, m.; **Knur**, w. = kokerjuffer. **Knurwurm**, m. = kokerworm.

Zie ook 6.

Kochgeschirr, f. = kookgerei, -gereedschap, potten en pannen. **Kochherd**, m. = fornuis. **Kochin**, w. —, —nen = keukenmeid. **Kochinchi'na** zie *Kochinchi'na*. **Kochjunge**, m. = koksjongen. **Kochkessel**, m. = kookketel. **Kochkiste**, w. = hooikist. **Kochkunst**, w. = kookkunst. **Kochlöffel**, m. = kook-, potlepel. **Kochmaschine**, w.; -ofen, m.; -pfanne, w. = kookmachine (-toestel); -kachel -pan. **Kochsalz**, f. = keukenzout. **Kochtopf**, m. = kookpot, -pan. **Kochzucker**, m. = kooksuiker. **Kochzucker**, Pl. = kokkelkorrels. **Koda**, w. —, —s = koda (*slot v. een muziekstuk*). **Kodal**, m. —s, —s = kodak. **Kod(e)rig** = (nrdd.) brutaal, lomp; naar, misselijk. **Köder**, m. —s, — = (lok)aaas, lokmiddel; auf den R. anbeißen, in den R. beißen = aan 't aas bijten. **Köderl**, f. —s, —e = (öft.) onderkin; einem das R. fragen = iem. vleien. **Köderl**, fchw. (h.) = lokken, aanlokken. **Kodex**, m. —es, —e u. . .diges = kode, kodex, handschrift, wetboek. **Kodifikation**, w. —, —en = kodifikatie, wetsamenstelling. **Kodifizieren**, fchw. (h.) = kodificeeren. **Kodizill**, f. —s, —e = kodiceil, testament-bijlage. **Koedukation**, w. — = koedukatie. **Koeffizient**, m. —en, —en = koëficient. **Kofer** zie *Roben*. **Kofer**, m. u. f. —(e)s = scharrebier, dun bier. **Koffer**, m. u. f. —s, — = koffer. **Kofferchen**, f. —s, — = koffertje. **Kog**, m. —(e)s, Röge = ingedijkt land, polder. **Kogge**, w. —, —n = kogge, koggeschip. **Kognak** (spr.: *konjak*), m. —s, —s = kognak. **Kohärenz**, w. — = koherentie, samenhang. **Kohärer**, m. —s, — = (llg.) koherer. **Kohärenzen**, fchw. (h.) = koherereeren, samenhangen. **Kohäsion**, w. — = kohezie, samenhang. **Kohinoor**, m. —(s) = Kohinoor („*Berg des Lichts*“, beroemde diamant). **Kohl**, m. —(e)s = kool (*groente, en ook voor „onbeduidende praat*“); alten R. aufwärmen = oude koolen uit de sloot halen; auf den R. fällt ein anständiger Saie nicht rein = door zoo iets laat een verstandig mensch zich niet beetnemen; vgl. fett. **Kohlamefel**, w. = zwarte merel. **Kohlblatt**, f. = koolblad. **Kohle**, w. —, —n = (houts-, steen-, aard-)kool; ook = Rennung; wie auf (brennenden, heißen ufm.) R. n sigen = op heete kolen zitten; mit R. schwärzen = met houtskool schetsen. **Kohlendruck**, m. = kooldruk. **Kohlendrydat**, f. = koolhydraat. **Kohl'en**, fchw. (h.) = verkolen, (*van een sigaar*) inbranden; kolen innemen; (*fig.*) kool verkoopen, onzin praten. **Kohlenaktie**, w. = aandeel in kole-mijn(en). **Kohlenarbeiter**, m. = steenkoolbewerker. **Kohlenartig** = koolachtig. **Kohlenbecken**, f. -bergwerk, f. = kole||bekken (-pan, komfoor); -mijn. **Kohlenblende**, w. = anthraciet. **Kohlenbrenner**, m. = kolebrander. **Kohlenbampf**, m. = koledamp. **Kohlenbämpfer**, m. = doofpot (*voor houtskolen*). **Kohlenbittritt**, m.; -fildz, f.; -glut, w.; -grube, w.; -grus, m. = kole||distribut; -laag (-veld); -gloed (-hitte); -mijn; -gruis.

VAN GELDEREN, *Duitsch Woordenboek*, I.

Kohlenhaltig = steenkoolhoudend. **Kohlenhändler**, m.; -handlung, w. = steenkole||koopman; -handel. **Kohlenhydrat**, f. = koolhydraat. **Kohlenkasten**, m.; -kipper, m.; -lager, f.; -lagerung, w.; -magazin, f.; -mag, f. = kole||bak; -tip; -pakhuis (-laag, -bedding); -bedding; -magazijn; -maat. **Kohlenmeißel**, m. = stapel houtskool. **Kohlenmeißel**, m. = kolemeter. **Kohlenoxyd**, f. = kooloxyde. **Kohlenpfanne**, w. = kolebekken, komfoor. **Kohlenplatz**, m. = opslagplaats voor kolen. **Kohlenrevier**, f. = kolegebied. **Kohlenrad**, m. = kolezak. **Kohlenrauer**, = koolzuur. **Kohlenräure**, w. — = koolzuur. **Kohlenröhre**, w.; -schiff, f.; -schuppen, m. = kole||schop (-schep); -schip; -hok. **Kohlenröhre**, w.; -schuppen, m.; -schütter, m.; -staub, m. = kole||schep; -hok; -stortor (-kit, vulemmer); -stof. **Kohlenröhre**, w. = koolspits. **Kohlenstift**, m. = houtskoolstift, koolspits. **Kohlenstoff**, m. = koolstof. **Kohlenstoff**, m. = vuurpot, test. **Kohlenstrimmer**, m.; -wagen, m.; -zeche, w. = kole||trekker; -wagen; -mijn. **Kohlenzeichnung**, w. = houtskoolteekening. **Kohlenzeiger**, m. = (kole)trekker. **Kohlenzug**, m. = koletrein. **Kohlenpapier**, f. = kool(druk-)papier. **Kohler**, m. —s, — = kolebrander. **Kohlerglaube**, m. = kinderlijk geloof, blind (bij)-geloof. **Kohlerhütte**, w. = kolebrandershut. **Kohlgarten**, m. = kool-, -moestuin. **Kohl-gärtner**, m. = warmoezier. **Kohl'ig** = kolig, koolhoudend; onzinnig, suf. **Kohl'kopf**, m. = kool (*de groente als voorwerp*). **Kohlmarkt**, m. = groentemarkt. **Kohlmeißel**, w. = koolmees. **Kohl'pechra'benschwärz'** = pikzwart. **Kohl'pflanze**, w. = koolplant. **Kohl'ra'bi**, m. —s, —s = koolraap (*boven den grond*). **Kohl'raupe**, w. = koolruis. **Kohl'rübe**, w. = koolraap (*onder den grond*), knol. **Kohl'faat**, w. = koolzaad. **Kohl'schwarz'** = koolzwart, gitzwart. **Kohl'sprossen**, Pl. = spruitjes. **Kohl'strunk**, m. = koolstronk. **Kohl'tung**, w. —, —en = verkoling enz. vgl. *fohlen*. **Kohl'weißung**, m. = koolwitje. **Kohorte**, w. —, —n = kohorte. **Koinzidenz**, w. — = koincidentie, ('t) samen-treffen, -vallen. **Koinzidenzen**, fchw. (h.) = koincidenreeren. **Kofitüs**, m. — = kofitus, bijslaap. **Kofje**, w. —, —n = kool, (slaap)hut. **Kokain**, f. —s = kokaine. **Kokarde**, w. —, —n = kokarde. **Kofeln, fofeln**, fchw. (h.) = (*gwst.*) met vuur spelen; wippen; kopjeduikelen. **fö'en**, fchw. (h.) = (*gwst.*) (uit)braken, kotsen. **fö'ern**, fchw. (h.) = blaffen (*v. d. vos*). **foketi'** = koket; bekoortlijk, bevallig. **foket'te**, w. —, —n = kokette. **foketterie**, w. —, —n = koketterie. **fokettieren**, fchw. (h.) = koket-teeren. **Kof'ofen**, m. = kookskachel. **Kolan** (spr.: *.kō*), m. —s, —s = kokon. **Kof'ofenbaum**, m.; -nuß, w.; -öl, f.; -palme, w. = kokos||boom; -noot; -olie; -palm. **Kof's**, Pl. u. m. —, — = kooks. **Kof'sfeuerung**, w. = ('t) kooksstoken. **Kof'sofen**,

23

m. = kookskachel. **Kol'raub**, m. = kookstof.
Kol'ben, m. —s, — = kolk (am Gewehr; Spielzeug, Waffe des Narren, Nhre an Mais und Hirse z. B.); (destilleer)kolk; zuiger (einer Maschine). **Kol'benhub**, —schlag, m. = kolk-, zuigerslag. **Kol'benspiel**, f. = kolfspel. **Kol'benstange**, w. = zuigerstang. **Kol'benstoß**, m. = zuigerslag.
Koleopte're, w. —, —n = koleopteer, schildvleugelige, tor, kever.
Kolibri, m. —s, —s = kolibrie.
Kolik', w. — = koliek.
Kolk, m. —(e)s, —e = kolk (met water). **Kol'fen**, [dhw. (h.) = boeren, braken. **Kol'rabe**, m. = raaf. **Kol'fen** = kolfen.
Kollabora'tor, m. —s, .to'ren = kollaborator: medewerker; (ook titel voor onderwijzers en geestelijken). **Kollaboratur'**, w. —, —en = kollaboratuur, post van een kollaborator.
Kollateral' = kollateraal, ter zijde staand.
Kollateral'erbe, m. = ervende zijverwant.
Kollateral'erfchaft, w. = kollaterale erfenis of suksessie. **Kollateral'verwante(r)** = zijverwant.
Kollation', w. —, —en = kollatie, vergelijking, tegen-over-elkaar-zetting (in 't biz. van teksten); kollation, lichte maaltijd. **Kollationie'ren**, [dhw. (h.) = kollationneeren.
Kolleg' zie Kollegium. **Kolle'ge**, m. —n, —n = kollega, ambt-, vakgenoot. **Kollegia'** (iijch) = kollegiaal. **Kollegialität'**, w. — = kollegialiteit. **Kolle'giengeld**, f. = kollegegeld. **Kolle'gienheft**, f. = diktaatschrift. **Kolle'gium**, f. —s, .gien = kollege, alle kollega's, raad, onderwijzerskorps, voorlezing.
Kollektie'neen (spr.: .neen), Pl. = verzamelde opmerkingen of uittreksels. **Kollektant'**, m. —en, —en = kollektant. **Kolle'te**, w. —, —n = kollekte, inzameling. **Kollekteur'**, m. —s, —e = kollekteur: verkooper van staatsloterij-briefjes. **Kollektie'ren**, [dhw. (h.) = kollekteeren.
Kollektie' w. —, —en = kollektie. **Kollektie'** = kollektief, samenvattend, als geheel. **Kollektie'v(um)**, f. —s, .ve u. .va = kollektief, verzamelnaam. **Kollektie'vismus**, m. — = kollektivisme (socialistisch stelsel, waarbij de gemeenschap in 't bezit is van grond en kapitaal). **Kollektie'vinsje**, w. = verzamelens. **Kollektie'vprokura**, —volmacht, w. = gemeenschappelijke prokuraatie. **Kollektie'vum** zie Kollektie.
Kol'ter, f. —s, — = (wam)buis, leeren kolder.
Kol'ter, m. —s, — = kolder (paardeziekte) (ook fig.).
Kol'tergang, m. = kollergang (molen met twee vertikale molensteenen).
Kol'terig = kolderig, razend, woedend. **Kol'tern**, [dhw. (h.) = kolderen, razen, woeden; (vom Truthahn) kolderen, kokkelen; (vom Tauben) kirren; (vom Magen) rommelen; f. (f.) = rollen, buitelen.
Kolleit', f. —(e)s, —e = buis, wambuis.
Kol'li zie Kollo.
Kollidie'ren, [dhw. (h.) = botsen, aanvaren.
Kollisjon', w. —, —en = botsing.
Kollier' (spr.: koljee), f. —s, —s = collier.
Kol'lo, f. —s, —s u. Kollit = kolli, vrachtstuk.
Kollo'dium, f. —s = kollodium (kleefmiddel).
Kollo'quium, f. —s, .quiten = kollokwium (samenspraak, examen in gesprekvorm).
Koln, f. = Keulen. **Kol'ner**, m. —s, — = Keulenaar. **Kol'nisch** = Keulsch.
Kol'on, f. —s, —s = dubbelpunt.

Kolonat', f. —(e)s, —e = kolonaat, pachtgoed.
Kolo'ne, m. —n, —n = boer, volkplanter.
Kolonel', m. —s, —s = kolonel (Duitsch: Oberst).
Kolonial' = koloniaal. **Kolonial'handel**, m. = handel met de koloniën; zaak (handel) in koloniale waren.
Kolonial'macht, w.; —truppen, Pl.; —waren, Pl. = koloniale mogendheid; k. troepen; k. waren.
Kolonial'waren|geschäff, f.; —händler, m. = zaak in koloniale waren (kruidenierszaak); handelaar i. k. w. (kruidenier).
Kolonie', w. —, —n = kolonie. **Kolonijation'**, w. —, —en = kolonizatie. **Kolonije'ren**, [dhw. (h.) = kolonizeeren. **Kolonije'ring**, w. — = kolonizatie. **Kolonist'**, m. —en, —en = kolonist, (volk)planter.
Kolonna'de, w. —, —n = kolonnade, zuilerij, —gang. **Kolon'ne**, w. —, —n = kolonne; kolom (in een dagblad). **Kolon'neweije** = in kolonnes; in kolommen.
Kolofon'ium, f. —s = kolofonium, vioolhars.
Koloquin'te, w. —, —n = kolokwint.
Kolora'doläfer, m. = koloradokever.
Koloratur', w. —, —en = koloratuur (versiering v. d. melodie, triller). **Kolorie'ren**, [dhw. (h.) = koloreeren, kleuren. **Kolorist'**, m. —en, —en = kolorist, kleureschilder, kleurder.
Kolorit', f. —(e)s = koloriet, (kleur)schakeering.
Koloss', m. .]jes, .]je = kolossus, reus, reuzebeeld. **Kolossa'[iijch]** = kolossaal, reusachtig.
Koloss'er, m. —s, — = Kolossens. **Koloss'er-brief**, m. = brief aan de Kolossenzen.
Kolosse'um, f. —s = Kolosseum (in Rome).
Kol'pal zie Kalpat.
Kolportage (spr.: .taazje), w. —, —n = kolportage. **Kolporteur'**, m. —s, —e = kolporteur. **Kolportie'ren**, [dhw. (h.) = kolportereeren.
Kol'ter zie Qualster.
Kol'ter, m. —s, —; K., w. —, —n = (oud en nog gewo.) wollen deken. **Kol'ter**, f. —s, — = (nrdd.) kouter.
Kolumba'rium, f. —s, .rien = kolumbarium (hal voor de urnen).
Kolum'bien, f. = Columbië.
Kolum'ne, w. —, —n = kolom (druks), drukzijde; die K. n [schijven = de bladzijden zetten.
Kombattant', m. —en, —en = strijder, vechtend soldaat, kombattant.
Kombination', w. —, —en = combinatie, verbinding, vereeniging; hemdbroek, combinaison.
Kombinations'gabe, w. = kombinatiegave, —geest. **Kombinie'ren**, [dhw. (h.) = combineeren.
Kombü'je, w. —, —n = kombuis.
Komektie'bien, Pl. = komestibels.
Komet', m. —en, —en = komeet, staartster.
Komfort' (spr.: .fort of .foor), m. —s = komfort, gemak, geriefelijkheid. **Komforta'bel** = comfortabel, geriefelijk, behaaglijk.
Ko'mit, w. — = komische kunst, ('t) komische.
Ko'miker, m. —s, — = komikus, komiek.
Ko'misch = komisch, komiek, grappig; raar.
Komitat', f. —(e)s, —e = komitaat: geleide; Hongaarsch graafschap.
Komitee', f. —s, —s = komitee. **Komitee'vmitglie'd**, f. = lid van een komitee. **[Komitiaal'...** = rijksdags. .]. **Komi'tien**, Pl. = komitiën (volksvergadering in Rome; rijksdag).

Zie ook **G.**

Kom'ma, *f.* —s, —s u. —ta = komma.
Kommandant, *m.* —en, —en = kommandant.
Kommandantur, *w.* —, —en = kommandantuur, kommandantshuis, -plaats.
Kommandeur, *m.* —s, —e = kommandeur: bevelvoerder (*van een troependeeling*); ridder in de hoogste klasse van een orde.
Kommandie'ren, *schw.* (h.) = kommandeerden, bevelen; bestellen.
Kommanditair, *m.* —(e)s, —e = kommanditair, stille vennoot.
Kommandi'te, *w.* —, —n = kommandite; filiaal; *ook*: inbreng v. d. stillen vennoot: *en* = Kommandit'gesellschaft, *w.* = kommanditaire vennootschap; *ik* auf Aktien = kommand. venn. op aandeelen.
Kommanditist, *m.* —en, —en = stille vennoot.
Komman'do, *f.* —s, —s = kommando.
Komman'dobrief, *w.* = kommandobrief.
Komman'dostaf, *m.* = kommandostaf.
Kom'men, *ik* (f.) = (Du kommt [fömmst], er kommt [fömmt]; *fam*; *fäme*; *fömm*! gefommen) = (aan)komen; er kommt geflogen, geritten, gegangen = hij komt gevlogen, (aan)vliegen, gereden, (aan)rijden, geloopt, (aan)loopen; er kam und jagte, er kam zu sagen = hij kwam zeggen; ihm kam ein Gedanke = hij kreeg een idee; ich komme dir einen Hochachtungsfuß! = ik drink op je als een bewijs van mijn hoogachting; da kam ihm das Lachen = toen begon hij te (moest hij) lachen; einem grob f. = onbehouwen tegen iem. zijn; kommst du mir so? = begin je op die manier? es kam anders als wir erwarteten hatten = 't kwam anders uit dan...; an ein Haus f. = bij een huis komen; etw. an sich f. lassen = kalm afwachten; auf seinen Freund läßt er nichts f. = van zijn vriend mag men niets zeggen; wir kamen auf ihn zu sprechen = 't gesprek kwam op hem; außer sich f. = buiten zich zelf raken; in die Schule f. = op school komen; in die Stadt f. = in, naar de stad komen; er soll mir nur damit f. = laat hij 't maar eens probeeren! dat moest hij eens durven! nach A, nach Holland f. = te A, in Holland (in das große A, in das kleine Holland) komen; f. Sie gut nach Hause! = wel thuis! er kommt mehr nach seinem Vater = aardt meer naar zijn vader; um sein Geld, sein Glück, das Leben usw. f. = zijn geld, zijn geluk, 't leven enz. verliezen; er kam nicht von meiner Seite = hij liet me geen oogenblik alleen; nicht von der Stelle, vom Fleck f. = niet opschieten, niet vorderen; wie kommst du dazu? = hoe kom je er bij? das kommt ihm zu Schaden = dat loopt op zijn nadeel uit; zu sich f. = tot zich zelf komen, bijkomen; *vgl.* aneinander, Auge, äußerst, Blume, Ehre, Einfall, Geld, Hammel, Quere, recht I, Schuld, Sinn, Statten, Welt, zustande e. a. Kom'mend = komend, aanstaand.
Kommen'be, *w.* —, —n = kommende, gebied van een orderidder; ordesprebende.
Kommensura'bel = kommensurabel, onderling meetbaar.
Komment (spr.: *kommē*), *m.* —s, —s = (*stud.*) gebruik, mos.
Kommentar, *m.* —s, —e u. . .rien = kommentaar, verklaring, uitlegging.
Kommenta'tor, *m.* —s, . .to'ren = kommentator, verklaarder.
Kommentie'ren, *schw.* (h.) = kommenteerden, verklaren.

Kommers', *m.* —es, —e = fuif, feestmaal, jool.
Kommers'buch, *f.* = studentezangboek.
Kommer'sie'ren, *schw.* (h.) = fuiven, banketeeren.
Kommerz, *m.* —es = handel; **Kommerz**... = handels...
Kommerziell = kommerciel, handels...
Kommerz'ienrat, *m.* = handelsraad (*een titel*).
Kommerz'last, *w.* = last (van 3000 KG.).
Kommitite'ne, *m.* —n, —n = kameraad, studiegenoot.
Kommiss' (spr.: . .mi) *m.* —, — = (handels-)bediende.
Kommiss', *m.* = (*spott.*) leger, uniform; beim A. sein = soldaat zijn; **Kommiss'**... = model-, soldate...
Kommissar, **Kommissär**, *m.* —s, —e = kommissaris; chef.
Kommissariat, *f.* —(e)s, —e = kommissariaat (*ambt, kantoor, gebied*).
Kommissa'rijsh = voorloopig, provizorisch.
Kommiss'engel, *m.* = soldaat.
Kommiss'erot, *f.* = kommissiebrood.
Kommiss'ion, *w.* —, —en = kommissie, kommissie-loon; boodschap.
Kommiss'ionär, *m.* —s, —e = kommissionair.
Kommiss'ions'artikel, *m.*; **—buch**, *f.*; **—gebühr**, *w.*; **—geschäst**, *f.*; **—gut**, *f.* = kommissie|goed; -boek; -loon(provizie); -handel (-zaak); -goederen.
Kommiss'ions'lager, *f.* = kommissiegoederen-(depôt); ein A. übernehmen = goederen in kommissie nemen.
Kommiss'ions'traite, *w.* = kommissiewissel.
Kommiss'ions'weise = in kommissie.
Kommiss'ions'rijsh = kommissoriaal.
Kommiss'ions'tium, *f.* —s, . .rien = (schriftelijke) opdracht, volmacht.
Kommiss'ions'heitel, *m.* = modelscheiding.
Kommiss'ions'schuh, *m.* = model-, soldateschoen.
Kommittent, *m.* —en, —en = kommittent, lastgever.
Kommittie'ren, *schw.* (h.) = kommittieeren, (gevolmachtigde) afvaardigen.
Kommit'sch = passend, geriefelijk, gewenscht.
Kommu'nid, *f.* —es, —e = (komende, op handen zijnde) gebeurtenis, gebeurlijkheid.
Kommod' = gemakkelijk, geriefelijk.
Kommod'e, *w.* —, —n = kommode, latafel.
Kommod'ität, *w.* —, —en = gemakelijkheid, geriefelijkheid; geheim gemak.
Kommodo're, *m.* —s, —n u. —s = kommodore (*gezagvoerder over een eskader*).
Kommu'nal = gemeen(schappelijk), laag.
Kommu'nal = kommunaal, gemeentelijk, gemeente...
Kommu'nal'garde, *w.* = burgerwacht.
Kommu'nal'schreer, *m.*; **—schule**, *w.*; **—steuer**, *w.*; **—verband**, *m.* = gemeente|onderwijzer; -school; -belasting; -bond.
Kommu'ne, *w.* —, —n = gemeente; (spr.: *kömmune*) Commune (zu Paris 1871).
Kommu'nikant, *m.* —en, —en = kommunikant, avondmaalganger.
Kommu'nifikation, *w.* —, —en = communicatie: mededeeling; verbinding, verkeer.
Kommu'nifikations'weg, *w.* = communicatie-, verbindingsweg.
Kommu'nion, *w.* —, —en = communie, Avondmaal.
Kommu'nis'mus, *m.* — = kommunisme.
Kommu'nist, *m.* —en, —en = communist.
Kommu'nist'isch = kommunistisch.
Kommu'nist'ieren, *schw.* (h.) = communiceren: mededeelen, in gemeenschap staan; kommuniëren: aan 't Avondmaal deelnemen.
Kommuta'tor, *m.* —s, . .to'ren = kommutator, (*el.*) stroomwisselaar.
Komö'diant, *m.* —en, —en = komediant.

Zie ook **E**.

- Komödie**, w. —, —n = komedie, blijspel.
Kompagnie, w. —, —n = kompagne (*mil.*).
Kompagnon (spr.: ..panjō), m. —s, —s = kompagnon.
Kompakt = kompakt (*dicht/opeen, vast*).
Kompagnie, w. —, —n = kompagne, *vgl.* Kompagnie.
Komparation, w. —, —en = komparatie, vergelijking (trappen van —). **Komparativ**, m. —s, —e = komparatief, vergrootende trap.
Komparant, m. —en, —en = komparant (*voor 't gericht*). **Komparieren**, *schw.* (h.) = kompareeren: vergelijken; voor 't gerecht verschijnen.
Komparise, m. —n, —n = komparse, figurant.
Komparserie, w. —, —n = komparserie: schikking van de figuranten, tooneelschikking.
Kompas, m. . .jes, . .je = kompas.
Kompas[huis]je, f.; **-nadel**, w.; **-roze**, w. = kompas[huis]je; **-naald**; **-roos** (windroos).
Kompendia[r]ijch = kompendiair, bijwijze van uittreksel. **Kompendi[us]** = kompendi[us], (afge)kort, saamgevat; handig; gedrongen.
Kompendium, f. —s, . .bient = kompendium: handboek, korte schets.
Kompenzation, w. —, —en = kompenzatie: vergoeding, vereffening. **Kompenzations[tur]s**, m. = likwidatiekoers. **Kompenzations[pen]del**, f. = kompenzatieslinger. **Kompenzieren**, *schw.* (h.) = kompenzeeren: vergoeden, vereffenen; **sch. l.** = tegen elkander opwegen.
Kompetent = kompetent, gerechtigd, bevoegd.
Kompetenz, w. —, —en = kompetentie, bevoegdheid, amtsgebied; salaris, loon.
Kompilation, w. —, —en = kompilatie, samenlezing, verzamelwerk. **Kompilator**, m. —s, . .to'ren = kompilator. **Kompilieren**, *schw.* (h.) = kompilieren.
Komplement, f. —(e)s, —e = komplement, aanvulling. **Komplementar**, m. —s, —e = werkend vennoot. **Komplementar[far]be**, w. = komplementaire kleur. **Komplement[w]inkel**, m. = komplementshoek.
Kompleet = compleet, volledig. **Kompleet[ieren]**, *schw.* (h.) = kompleeteeren, aanvullen.
Komplex, m. —es, —e = kompleks: samenvatting, geheel, groep, blok (*gebouwen*).
Komplie (spr.: ..pliese), m. —n, —n = medeplichtige. **Komplikation**, w. —, —en = komplikatie, verwikkeling.
Kompliment, f. —(e)s, —e = compliment.
Komplimentenmaker, m. = komplimentemaker. **Komplimentieren**, *schw.* (h.) = komplimenteeren.
Komplizier[en], *schw.* (h.) = kompliceeren, verwickelen, ingewikkeld maken.
Komplot, f. —(e)s, —e = komplot; ein *Ω*. anzetteln, *schmieden* = een k. smeden. **Komplot[ieren]**, *schw.* (h.) = komplotteeren.
Komponent, m. —en, —en = samensteller.
Komponente, w. —, —n = komponente.
Komponieren, *schw.* (h.) = komponereeren, samenstellen, maken, op muziek zetten. **Komponist**, m. —en, —en = komponist.
Kompositie, w. —, —n = bloemkorfdragende, kompositie. **Komposition**, w. —, —en = kompositie. **Kompositum**, f. —s, . .ta u. . .f[er]ten = samengesteld woord, kompositum.
Kompost, m. —es, —e = kompost, mengmest.
Kompot, f. —(e)s, —e = kompot, kompote.
Kompres = kompres, ineengedrongen. **Kompresse**, w. —, —n = kompres, omslag. **Kompression**, w. —, —en = kompressie, samenpersing. **Kompressions[p]umpe**, w. = (lucht)persomp. **Kompromieren**, *schw.* (h.) = komprimeeren, samenpersen.
Kompromis, m. u. f. . .jes, . .je = kompromis, overeenkomst, schikking. **Kompromis[ie]len**, *schw.* (h.) = (alles) op een akkoordje gooien. **Kompromittieren**, *schw.* (h.) = kompromitteeren: 't eens worden, in opspraak brengen.
Komptabiliteit, w. — = komptabiliteit: verantwoordelijkheid, rekenplichtigheid.
Komtesse, w. —, —n = comtesse, jonge (ongehuwde) gravin.
Komtuur, m. —s, —e = komtuur (*orderidder*).
Konchylie, w. —, —n = konchylie: schaal, schelpdier.
Kondemneren, *schw.* (h.) = kondemneeren: veroordeelen; (*een schip*) afkeuren.
Konden[sa]tion, w. — = konden[sa]tie, verdichting. **Konden[sa]tor**, m. —s, . .to'ren = konden[sa]tor. **Konden[sa]toren**, *schw.* (h.) = konden[sa]teeren.
Kondition, w. —, —en = konditie (*voorwaarde; toestand; betrekking, dienst*). **Konditionaal** = konditioneel, voorwaardelijk. **Konditiona[al]is**, m. — = konditionalis, voorwaardelijke wijs. **Konditionieren**, *schw.* (h.) = konditioneeren, in betrekking, in dienst zijn; den vochtigheidstoestand van garens onderzoeken; **konditioniert** = (*ook*) in (dezen of genen) toestand.
Konditor, m. —s, . .to'ren = banketbakker.
Konditor[er]ij, w. —, —en = banketbakkerij, (*ook zooveel als*) lunchroom. **Konditor[er]waren**, Pl. = banketbakkerswaren.
Kondoleanz, w. —, —en = kondoleantie, rouwbeklag.
Kondoleanz[b]esuch, m.; **-brief**, m. (**-schreiben**, f.) = kondoleantie[b]ezoek; **-brief**.
Kondoleeren, *schw.* (h.) = kondoleeren.
Kondor, m. —s, —e = kondor.
Kondottiere (spr.: ..tidere), m. —s, —n = kondottiere, aanvoerder.
Konduite, w. = konduitestaat.
Kondukt, m. —(e)s, —e = geleide, lijkstaatsie; (*ook*) windpijp (*aan orgels*). **Kondukteur**, m. —s, —e = kondukteur. **Kondukt[or]**, m. —s, . .to'ren = konduktor, (*chirurg.*) holle sonde.
Konfekt, f. —(e)s, —e = lekkers, suikergoed, bonbons. **Konfekt[b]üchse**, w. = doos, schaal voor bonbons, bonbonnière. **Konfektion**, w. —, —en = konfektie, gemaakte kleederen.
Konfektions[ar]tikel, m.; **-geschäft**, f. (**-laden**, m.) = konfektie[ar]tikel; **-magazijn**.
Konfekt[t]eller, m. = bonbonschotelte, **-bakje**.
Konferenz, w. —, —en = konferentie, zitting, vergadering, beraadslaging. **Konferieren**, *schw.* (h.) = konfereeren, beraadslagen.
Konfession, w. —, —en = konfessie (*geloofsbelijdenis; -genootschap*). **Konfessionell** = konfessioneel. **Konfession[al]s** = tot geen konfessie behoorende.
Konfetti, Pl. = konfetti.
Konfident, m. —en, —en = vertrouweling.
Konfidentieel = konfidentieel, vertrouwelik.
Konfiguration, w. —, —en = konfiguratie (*gedaante; onderlinge stand v. d. planeten*).
Konfirmand, m. —en, —en = konfirmandus, vormeling. **Konfirman[de]nunt[er]richt**, m. = godsdienstonderwijs, katechizatie. **Konfirmation**, w. —, —en = bevestiging; aanneming,

Zie ook **G.**

nzegening, (R. K.) vormsel. **konfirmie'ren**, [dhw. (h.) = bevestigen; inzegenen, aannemen, (R. K.) vormen].
Konfiskation, w. —, —en = konfiskatie, inbeslagneming. **konfiskie'ren**, [dhw. (h.) = konfiskeeren].
Konfitu'ren, Pl. = konfituren.
Konflagration, w. —, —en = konflagratie, grootte (algemeene) brand.
Konflikt, m. —(e)s, —e = konflikt.
Konfluens, w. —, —en, **Konflug**, m. —es, —e = konfluentie, samenvloeiing.
Konföderation, w. —, —en = konfederatie, bond. **konföderiert** = gekonfedereerd.
Konform = konform, overeenstemmend, gelijkvormig, -luidend; dem Bericht t. f. mit dem Bericht = in overeenstemming met...; f. gehert, sein = gelijkluidend zijn. **Konformist**, m. —en, —en = konformist (*lid v. d. Eng. kerk*). **Konformität**, w. — = konformiteit, overeenstemming.
Konfrontation, w. —, —en = konfrontatie (*tegenover-elkaar-stelling*). **konfrontie'ren**, [dhw. (h.) = konfronteeren].
Konfus = konfus, verlegen, in verwarring.
Konfusion, w. —, —en = konfuzie, verwarring. **Konfusionsrat**, m. = warhoofd.
Konfut'se, **Konfuzius**, m. = Konfucius. **Konfuzia'nisch** = Konfuciaansch.
Kongenial = kongeniaal, geestverwant.
Kongenital = aangeboren.
Kongestien, w. —, —en = kongestie.
Konglomerat, f. —(e)s, —e = konglomeraat (*t samengepakte, tot een klomp vermengde*).
Kongoo, m. —(s) = Kongo. **Kongole'se**, m. —n, —n = Kongolees.
Kongotee, m. = Kongothee.
Kongregation, w. —, —en = kongregatie, (*geestelijke broederschap, kloostervereeniging*).
Kongres, m. —jes, —je = kongres.
Kongruent = kongruent. **Kongruenz**, w. —, —en = kongruentie. **Kongruie'ren**, [dhw. (h.) = kongruereen].
Konife're, w. —, —n = konifeer, naaldboom.
König, m. —(e)s, —e = koning; (im Rarten-spiel auch) heer; (*ir.*) das Budj der R. = 't kaartspel. **Königin**, w. —, —nen = koningin; (im Rarten-spiel auch) dame; Königinwitwe = koningin-weduwe. [**Königlich**], [**Königlich**] (bei Titeln: R.) = koninklijk; [ich f. amüßeren = zich vorstelijk, heerlijk amuzeeren. **Königreich**], f. —(e)s, —e = koninkrijk.
Königsadler, m.; **apfel**, m.; **birne**, w. = konings|adelaar (-arend); -appel (ananas); -peer.
Königsblau, f.; **blume**, w.; **farbe**, w. = konings|blauw; -bloem (pioen); -blauw.
Königsfarn, m.; **freund**, m.; **gelb**, f. = konings|varen; -vriend (-gezinde); -geel.
Königsferze, w.; **traut**, f. = konings|kaars; -kruid.
Königsleone, w.; **lilie**, w.; **mord**, m. = konings|kroon; -lilie (kelzerskroon); -moord.
Königsmörder, m.; **papier**, f.; **reiter**, m.; **rose**, w.; **salbe**, w. = konings|moordenaar; -papier (royaal p.); -reiger; -roos (pioen); -zalf.
Königsstiefen, f. = schuttersfeest.
Königsstrolche, w.; **stuhl**, m.; **stige**, m. = konings|strolang (boa konstriktor); -schot; -zetel.
Königsstab, m.; **thron**, m.; **tiger**, m.; **titel**, m. = konings|staf; -troon; -tijger; -titel.
Königsurlaub, m. = groot verlof; auf R. gehert = met groot verlof gaan.

Königswahl, w.; **wasser**, f.; **weihe**, w. = konings|keuze; -water (*salpeterzoutzuur*); -wouw.
Königswürde, w. = koninklijke waardigheid.
Königszepter, f. = koningsscepter, -staf.
Königtum, f. —s, ..tümer = koningschap; koninkrijk.
Könisch = konisch, kegelvormig.
Konjettur, w. —, —en = konjektuur, gissing.
Konjettural... = konjektuur...
Konjugation, w. —, —en = konjugatie, vervoeging. **Konjugie'ren**, [dhw. (h.) = konjugeeren, vervoegen].
Konjunktion, w. —, —en = konjunktie (*voegwoord; samenstand in denzelfden meridiaan*).
Konjunktiv m. —s, —e = konjunktief, aangevoegde wijs. **Konjunktur**, w. —, —en = konjunktuur (*samenloop v. omstandigheden; tijdsomstandigheden, handelstoestand; uitzicht in zaken*).
Konkaaf, holrond. **Konkavität**, w. — = konkaviteit, holte.
Konkla'be, f. —s, —n = konklave (*vergadering waar de kardinalen een paus kiezen*).
Konklusion, w. —, —en = konklusie.
Konkordanz, w. —, —en = konkordantie (*ook een bijbelregister*). **Konkordat**, f. —(e)s, —e = konkordaat (*verdrag tusschen staat en kerk*).
Konkordia, w. — = Konkordia, Eendracht.
Konkordienformel, w. = konkordienformule, -boek (*symbolisch geschrift v. d. Lutherische kerk*).
Konkreet = konkreet. **Konkre'tum**, f. —s, ..ta = konkreet substantief.
Konkubinaf, m. u. f. —(e)s, —e = konkubinaat, wilde echt. **Konkubi'ne**, w. = bijzit.
Konkurrent, m. —en, —en = konkurrent. **Konkurrenz**, w. —, —en = konkurrentie; mededinging, wedstrijd; concours; samenloop; etnem R. machen = iem. k. aandoen; eine R. (etw. zur R.) auschreiben = een prijsvraag, c. (voor iets) uitschrijven. **Konkurrenzfähig** = in staat om te konkurreeren, tegen de konkurrentie bestand; f. sein = kunnen konkurreeren.
Konkurrie'ren, [dhw. (h.) = konkurreeren, wedijveren, meedingen. **Konkurs**], m. —es, —e = bankroet, faillissement; wedstrijd, concours; in R. geraten = faillieeren, bankroet gaan.
Konkurs'erdffnung, w. = faillissementsverklaring. **Konkurs'gläubiger**, m. = schuldeischer. **Konkurs'masse**, w. = failliete boedel, f. massa. **Konkurs'ordnung**, w., **recht**, f. = faillissementswet. **Konkurs'richter**, m. = rechter-kommissaris. **Konkurs'schuldner**, m. = gefailleerde. **Konkurs'verfahren**, f. = faillissements-procedure; faillissement. **Konkurs'verwalter**, m. = kurator (*in een faillissement*); boedelbeheerder. **Konkurs'verwaltung**, w. = kuratorium.
Können, unr. (h.) (ich kann; er kann; konnte; könnte; gefonnt) = kunnen; wenn es sein kann = als 't kan; Französisch f. = Fransch kennen; auswenbig f. = van buiten kennen; (berl.) mir kann keiner (etw. anhaben) = ik ben voor geen mensch bang. **Könn'er**, m. —s, — = kunner, die wat kan.
Konnex, m. —es, —e = konnex, samenhang.
Konnexion, w. —, —en = konnexie (*verbinding, (involledrijke) betrekking of kennis*).
Konnikvenz, w. —, —en = konniventie, toegankelijkheid, oogluiking. **Konnikvie'ren**, [dhw. (h.) = konniveeren, oogluikend toelaten].
Konnoissement, f. —(e)s, —e = kognossement.
Konrad, m. = Koenraad. **Konradin**, m. = Konradijn.

Kon'rektor, m. —s, .to'ren = konrektor (*onderrektor*).

Konsekration', w. —, —en = konsekratie: inwijding, inzegening; (B. K.) = transsubstantiatie. **Konsekrie'ren**, [d.w. (h.) = konsekreeren, (in)wijden, inzegenen.

Konsekutiv' = konsekutief, gevolgtrekkend, —uitdrukkend, volgend.

Konfens', m. —es, —e = konsent, toestemming.

Konsequent' = konsekwent. **Konsequenz'**, m. —, —en = konsekwentie.

Konferatib' = konservatief. **Konferba'tor**, m. —s, .to'ren = konservator, bewaarder. **Konferbato'rium**, f. —s, .rien = konservatorium, hogere muziekschool. **Konfer'ven**, Pl. = konserven (verduurzaamde levensmiddelen). **Konfer'ven**, [d.w. (h.) = konserveeren.

Konfignant', m. —en, —en = konsignant, afzender. **Konfignatar'**, m. —s, —e = konsignatair (*ontvanger van konsignatie-goederen*).

Konfignation', w. —, —en = konsignatie (*zending v. goederen in kommissie*); in R. geven (senden), nemen = in k. geven, nemen.

Konfignations'boek, f.; **faktur**, w. = konsignatieboek; —rekening.

Konfignie'ren, [d.w. (h.) = konsigneeren (*ter bevoering, ten verkoop overgeven*; (*soldaten*) 't verblijf in een kazerne aanwijzen).

Konfiliu'm, f. —s, .lien = raad, rechterlijk advies; zie ook *Confilium*.

Konfistent' = konsistent, vast, stevig. **Konfistentz'** w. — = konsistentie, (graad van) samenhang, vastheid.

Konfiskorial'rat, m. = lid van een konsistorie; (*ook een titel*). **Konfistoirium**, f. —s, .rien = konsistorie (*kerkeraad, geestelijke raad e. d.*).

Konfribie'ren, [d.w. (h.) = konskribeeren, manschappen lichten. **Konfribition'**, w. —, —en = konskriptie, loting, lichteing. **Konfribitions'plichtig** = dienstplichtig. **Konfo'le**, w. —, —n = konsolie, (*ook*) kraagsteen.

Konfolidaiton', w. —, —en = konsolidatie, vereeniging (*inz. v. oudere staatsschulden tot één nieuwe, ook van vlottende tot gefundeerde; ook van grondstukken*). **Konfolidie'ren**, [d.w. (h.) = konsolideeren; **Konfolidierte Schuld** = gekonsolideerde schuld. **Kon'fols** u. **Konsols'**, Pl. = konsols (*gekonsolideerde schuldbrieven*).

Konjommee', f. —s, —s = consommé (*krachtige bouillon*).

Konsonant', m. —en, —en = konsonant, medeklinker. **Konsonanz'**, w. —, —en = eenstemmigheid, welluidendheid.

Konfor'te, m. —n, —n = konsort, deelgenoot, makker. **Konfortia'le** (t = ts), m. —n, —n = lid van een konsortium. **Konfortium**, f. —s, .tien = konsortium, maatschappij, bankiersgroep.

Konspiration', w. —, —en = konspiratie. **Konspirie'ren**, [d.w. (h.) = konspireeren, samenzweren.

Konstab'ler, m. —s, — = politieagent.

Konstant' = konstant, standvastig. **Konstante**, w. —, —n = konstante (grootheid).

Konstantin, m. = Constantijn. **Konstantinopolita'ner**, f. = Konstantinopel. **Konstantinopolita'ner**, m. —s, — = Konstantinopolitaan.

I. **Konstantz'**, w. — = konstantie, standvastigheid.

II. **Kon'stanz**, m. = Konstanz; Constant (ijn).

Konstan'ze, w. = Constance.

Konstatie'ren, [d.w. (h.) = konstateeren, vaststellen.

Konstellation', w. —, —en = konstellatie: sterrebeeld, gesternte, onderlinge planetestand.

Konsternation', w. — = konsternatie, verlegenheid. **Konsternie'ren**, [d.w. (h.) = konsternereren. **Konsterniert'** = gekonsternerd: verlegen, uit 't veld geslagen, in de war (gebracht).

Konstipation', w. —, —en = konstipatie, verstopping, hardlijvigheid.

Konstituante, w. —, —n = konstituante: grondwetgevende vergadering. **Konstituie'ren**, [d.w. (h.) = konstituereen, vast-, instellen.

Konstitution', w. —, —en = konstitutie: grondwet; lichaamsgesteldheid. **Konstitutionell'** = konstitutioneel, grondwettig.

Konstrue'ren, [d.w. (h.) = konstrueeren. **Konstruktion'**, w. —, —en = konstruktie (*i. a. v.*).

Kon'sul, m. —s, —n = konsul. **Kon'sular'** . . . = konsulaire.

Kon'sular'beame(r); **bericht**, m.: **gericht**, f. = konsulaire ambtenaar; k. verslag; k. gerecht.

Kon'sular'rijch = konsulaire. **Kon'sulat'**, f. = konsulaat. **Kon'sulent'**; m. —en, —en = konsulent: rechtskundig, deskundig raadgever. **Kon'sultation'**, w. —, —en = konsult, konsultatie. **Kon'sultie'ren**, [d.w. (h.) = konsulteeren.

Kon'sum', m. —s = konsumptie, verbruik; (*ook*) verbruiksvereeniging. **Kon'sument'**, m. —en, —en = konsument, verbruiker. **Kon'sumie'ren**, [d.w. (h.) = konsumeeren. **Kon'sumtion'**, w. — = konsumptie. **Kon'sum(tions)'steuer**, w. = verbruiksbelasting. **Kon'sum'verein**, m. = verbruiksvereeniging.

Kontagids' = kontagieus, besmettelijk. **Kontagiosität'**, w. = besmettelijkheid.

Kontakt', m. —(e)s, —e = kontakt; aanraking.

Kontant' = kontant.

Kontemplatib' = kontemplatief, beschouwend.

Kont'erbande, w. — = kontrabande. **Kont'erres'karpe**, w. —, —n = kontreskarpe. **Kont'erfei**, f. —s, —e = konterfeitsel, beeld, portret; nabootsing. **Kont'ermarte**, w. —, —n = kontramerck. **Kont'ermine**, w. = kontramine; (*aan de beurs*) (de) baissiers. **Kont'ermineur** = kontramineur, (*aan de beurs*) baissier. **Kont'ermine'ren**, [d.w. (h.) = kontramineeren, à la baisse spekulereen. **Kont'ervorder**, w. —, —n (—s) = kontra-, tegenorder. **Kont'ertanz**, m. = kontre-, gezelschapsdans.

Kontext', w. —es, —e = kontekst, samenhang, inhoud; in R. des Briefes = in 't verband v. d. brief.

Kont'inent u. **Kontinent'**, m. —(e)s, —e = kontinent, vasteland. **Kontinental'** = kontinentaal.

Kontinental'sperre, w., **stijtem**, f. = kontinentaalstelsel.

Kontingent', f. —(e)s, —e = kontingent, bijdrage, aandeel. **Kontingentie'ren**, [d.w. (h.) = 't aandeel, de bijdrage vaststellen.

Kontinuer'lich = voortdurend, aanhoudend.

Kontinuität', w. — = kontinuïteit, (voort)duur, samenhang.

Kon'to, f. —s, —s u. .ten = konto. **Kon'to'buch**, f. = konto-boek. **Kon'to'fin'to**, f. = konto finto. **Kon'toinhaber**, m. = rekeninghouder.

Kontokorrent', f. —(e)s, —e = rekening-courant. **Kontokorrent'buch**, f. = rekening-courant-boek.

Kontoor', f. —s, —e = kantoor. **Kontoor'arbeiten**, Pl. = kantoorwerkzaamheden. **Kontorist'**, m. —en, —en; **Kontorist'in**, w. —, —nen = (kantoor)bediende.

Kontra, f. = kontra. **Kon'trabaß**, m. = kontra-

bas. **kontraditio'rijsch** = kontraditkoir (*elkaar tegensprekend*). **kon'trafuge**, w. = konrefuga, tegenfuga.
kontra'ge, **kontra'ge** (spr.: . . . aazje), w. —, —n = (*stud.*) uitdaging, duelspraak.
kontra'gent, m. —en, —en = kontraktant.
kontra'gie'ren, **schw.** (h.) = kontrakteren; kontraheeren, samentrekken; Schulden f. = een leening sluiten, schulden aangaan.
I. kon'traff = kromgegroeid, verlamd. **II. Kon'traff**, m. —(e)s, —e = kontrakt.
Kon'traff'breuk, m. = kontraktbreuk. **kon'traff'brüchig** = schuldig aan kontraktbreuk; f. werden = (*ook*) een, 't kontrakt breken, kontraktbreuk plegen. **Kon'traffion'**, w. —, —en = kontractie, samentrekking. **kon'traff'lich**, —nähig = kontraktueel, bij (volgens) kontrakt. **Kon'traffur**, w. —, —en = kontractie (*krom-, scheef-, stijfgroeiing*).
Kon'tramine usw. zie Kon'termine usw.
Kon'trapunt, m. = kontrapunt, kompositieeler.
kon'trär = kontrain, ongunstig, tegen...
kon'trasigne'ren, **schw.** (h.) = kontrasigneren, medeonderteekenen.
Kon'trast, m. —es, —e = kontrast. **kon'trastie'ren**, **schw.** (h.) = kontrasteeren.
Kon'travenient, m. —en, —en = kontraveniënt, overtreder. **kon'travenie'ren**, **schw.** (h.) = kontravenieeren, handelen in strijd met... , overtreden. **Kon'traventie'n**, w. —, —en = kontraventie, overtreding.
Kon'tre... zie Kon'ter...
Kon'tribuent, m. —en —en = kontribuant.
kon'tribue'ren, **schw.** (h.) = kontribueeren.
Kon'tributie'n, w. —, —en = kontributie, schatting, bijdrage.
Kon'trol'e, w. —, —n = controle. **Kon'trol'e-führer**, **Kon'trolleur**, m. —s, —e = controleur. **kon'trollie'ren**, **schw.** (h.) = kontroleeren.
Kon'troverse, w. —, —n = kontroverse, twist, twistvraag, woordstrijd.
Kon'tumaz, w. — = (niet-verschijnen), verstek; in R. verurteilen = **kon'tumazie'ren**, **schw.** (h.) = bij verstek veroordeelen. **Kon'tumaz'urteil**, f. = vonnis bij verstek.
Kon'tur, w. —, —en = omtrek, omlijning.
Kon'tusj, m., **Kon'tusje**, w. = (poln.) manteljas.
Kon'tusjon', w. —, —en = kneuzing.
Ko'nus, m. —, . . . uffe = kegel.
Kon'venienz, w. —, —en = convenance, welvoegelijkheid, geriefelijkheid. **Kon'venienz'heirat**, w. = huwelijk van konventieentie, naar stand e. d. **kon'venie'ren**, **schw.** (h.) = konventieeren, passen, schicken.
Kon'vent, m. —(e)s, —e = konvent, vergadering (*van de kloostermunniken*), klooster.
Kon'venti'fel, f. —s, — = konventikel, geheime vergadering. **Kon'venti'flier**, m. —s, —zie Kon'ventual. **Kon'ventie'n**, w. —, —en = konventie, overeenkomst, verdrag. **Kon'ventio-nal'strafe**, w. = konventionele straf, verdragstraf. **Kon'ventionell'** = konventioneel. **Kon'ventions'preis**, m. = overeengekomen prijs.
Kon'ventua'l(e), m. —en, —en = konventueel, kloosterbroeder.
Kon'vergenz, w. — = konvergentie ('t) naar elkander toelopen, ('t) naderen. **kon'vergie'ren**, **schw.** (h.) = konvergeeren.
Kon'versation', w. —, —en = konverzatie.
Kon'versations'lexikon, f. = encyclopedie.
Kon'versations'sprache, w. = konverzatietaal,

—stijl. **kon'versie'ren**, **schw.** (h.) = konverzeeren.
Kon'version', w. —, —en = konversie (*verandering, verwisseling*). **kon'versie'bar** = konverteerbaar, konvertabel. **kon'versie'ren**, **schw.** (h.) = konverteeren; (*ook*) bekeeren. **Kon'versie'ring**, w. —, —en = konversie; bekeering.
Kon'vertit', m. —en, —en = konvertiet, bekeerde.
kon'vex' = konvex, gewelfd, bolrond. **Kon'vexi-tät**, w. — = konvexiteit, bolrondheid.
Kon'vilt', f. —(e)s, —e = konvikt: vrije tafel, (*voor studenten*); ('t) samenleven; R. K. seminarium. **Kon'vi'bium**, f. —s, . . . vien = feestmaal, banket.
Kon'vooi' (spr.: kōwoō), m. —s, —s = konvooi.
Kon'vooi'schip, f. = konvooischip.
Kon'vokation', w. —, —en = konvokatie.
Kon'volut', f. —(e)s, —e = pakket, bundel (*geschriften, papieren*).
kon'vozie'ren, **schw.** (h.) = konvoceeren, bijeenroepen.
Kon'vulsie'n, w. —, —en = konvulsie, (stuipt)trekking. **kon'vulsie'bisch** = konvulsief, stuiptrekkend, krampachtig.
kon'vodie'ren, **schw.** (h.) = koncedeeren, toegeven, toestaan.
Kon'zentration', w. — = konzentratie. **kon'zentrie'ren**, **schw.** (h.) = konzentreeren. **kon'zentrie'risch** = konzentrisch.
Kon'zept', f. —es, —e = concept, ontwerp, schets, klad; aus dem R. kommen = van de wijs raken; einen aus dem R. bringen, einem das R. verriden, vermirren = iem. van de wijs, van zijn stuk brengen. **Kon'zeption'**, w. —, —en = conceptie (*ontvangenis; opvatting in den geest; ('t) opstellen van een geschrift*). **Kon'zept'papier**, f. = kladpapier.
Kon'zern', m. —s, —e = concern, belangengemeenschap, ring.
Kon'zert, f. —(e)s, —e = koncert; ins R. gehen = naar 't k. gaan. **kon'zertie'ren**, **schw.** (h.) = koncerteeren.
Kon'zert'fisaal, m.; —fänger, m.; —stück, f. = koncert|zaal; -zanger; -stuk.
Kon'zert'zeidner, m. = (*beu.*) premiejager.
Kon'zessie'n, w. —, —en = concessie, vergunning; R. ertellen = k. verleenen; R. . . en madjen = k. . . s doen. **Kon'zessie'när**, m. —s, —e = koncessionaris. **kon'zessie'nieren**, **schw.** (h.) = koncessionneeren. **kon'zessie'v'**, **Kon'zessie'v'** . . . = toegevend. **Kon'zessie'v'**, m. —s = toegevende konjunktief. **Kon'zessie'v'isat**, m. = toegevende zin.
Kon'zil', f. —s, —e u. —ien = koncilie.
Kon'zipient', m. —en, —en = koncipiënt, samensteller, schrijver. **kon'zipie'ren**, **schw.** (h.) = koncipieeren (*zwanger worden; ontwerpen, opstellen*).
kon'zis' = bondig, kort.
Koog zie Rog.
Koöperation, w. —, —en = koöperatie. **Koöpe-rator**, m. —s, . . . 'ren = koöperator; (*ook*) hulpgeestelijke, kapelaan. **koöperie'ren**, **schw.** (h.) = koöpereeren.
Koöptation', w. —, —en = koöptatie, zelfaانvullingsverkiezing. **koöptie'ren**, **schw.** (h.) = koöpteeren.
Koördinate, w. —, —n = koördinaat. **Koördina-tien'systeem**, f. = koördinatesysteem, -stelsel.
Koördina'tion', w. — = koördinatie, nevenschikking. **koördinie'ren**, **schw.** (h.) = koördineeren, nevenschikken, gelijkstellen.

Kopal', m. —s = kopal (een gomsoort). **Kopal's** firnis, m. = kopalverniss.
Kope'te, w. —, —n = kopeke (0,01 roebel).
Kö'ber, m. —s, — = keper, gekeperd weefsel.
Kö'bern, [schw. (h.) = keperen.
Copernica'ner, m. —s, — = Copernicaan, Copernicusman. **Copernica'nisch** = Copernicaansch.
Kopf, m. — (e)s, Köpfe = kop, hoofd; ein of-fener (beller), flüger, feiner K. = een heldere, schrandere, fijne k.; een helder, schrandere, fijn h.; er stellt alles auf den K. = gooit alles 't onderste boven; sich auf den K. stellen (ook: sich K. stellen) = (fig.) op zijn h. gaan staan; auf den K. zugehen = op den man af, ronduit zeggen; aus dem K. zitteren, herjagen, diktieren, malen = uit 't h. (uit 't geheugen) citeeren enz.; K. haben = verstand hebben; sie hat ihren eignen K., ihren K. für sich = ze heeft een h., een eigen k.; das will mir nicht in den K. = dat wil er bij mij niet in; im K. rechnen = uit 't h. rekenen; er ist im K. nicht richtig = er ist vor den K. geschlagen = hij is niet wel bij 't h.; viel Köpfe, viel Sinne = veel h., en veel zinnen; K. oder Schrift = kruis of munt; der K. schwindelt ihm = hij is duizelig in 't h.; ich weiß nicht wo mir der K. steht = mijn h. loopt om; K. stehen = op z'n k. staan, dol zijn (van verrukking), verstomd staan; einem den K. verdrehen = iem. 't h. op hol brengen, maken; er hat den K. verloren = hij is zijn h. (de kluts) kwijt, zijn h. is op hol; einem den K. waschen = iem. zeggen waar 't op staat; zu K. steigen = naar 't h. stijgen. vgl. aufsteigen, befehen, Brett, fallen, Grube, schlagen, zurechttrüden, stehen e. a.
Kopf'abschneider, m. = moordenaar.
Kopf'arbeit, w.; -band, f.; -bededung, w.; -brechen, f.; -bürste, w. = hoofd|arbeid (hersensarbeid); -band (bandeau); -deksel; -breken; -borstel (haarborstel).
Kopf'chen, f. —s, — = kopje, hoofdje; sie hat ihr K. = zij heeft een h. Köp'fen, [schw. (h.) = onthoofden; (planten) toppen, kappen. **Kopf'ende**, f. = hoofdende. **Kopf'förmig** = hoofdvormig. **Kopf'füß(ler)**, m. —s, — = kop-pootige. **Kopf'geld**, f. = hoofdgeld. **Kopf'genid'trampf**, m. = nekkramp, ruggemerg-hersenvliesontsteking.
Kopf'licht, w.; -grind, m. = hoofd|licht; -zeer.
Kopf'hänger, m. = femelaar, geniepigerd, (ook) kniesoor. **Kopf'hängerei**, w. = femelarij, bigotterie. **Kopf'jagd**, -jägeri, w. = koppe-snellens. **Kopf'kissen**, f. = hoofdkussen. **Kopf'kohl**, m. = sluitkool (witte, roode kool). **Kopf'laus**, w. = hoofd|luis. **Kopf'lings** = kopje-over, voorover. **Kopf'los** = hoofdeloos, onbezonnen, onbesuisd. **Kopf'losigkeit**, w. = onbezonnenheid enz. **Kopf'maschine**, w. = guillotine. **Kopf'muskel**, m. = hoofdspier. **Kopf'nacht**, w. = schedelnaad. **Kopf'niden**, f. = hoofdknik. **Kopf'nug**, w. = oorvrij, -veeg, mep. **Kopf'nug**, m. = kapsel. **Kopf'rechnen**, f. = hoofdrekennen. **Kopf'rose**, w. = roos op 't hoofd. **Kopf'salai**, m. = kropsla. **Kopf'scheu** = schichtig, wantrouwend, achterdochtig. **Kopf'schlauch**, m. = bivakmuts.
Kopf'schleier, m.; -schmerzen, Pl.; -schmud, m.; -schütteln, f. = hoofd|sluier; -pijn; -tooi; -schudden.
Kopf'sprung, m. = duiken, duiksprong.
Kopf'station, w. = kopstation. **Kopf'steuer**, w.

= hoofdgeld. **Kopf'stimme**, w. = kopstem, falsset. **Kopf'stück**, f. = kopstuk; oorveeg, mep. **Kopf'tuch**, f. = hoofddoek. **Kopf'über** = kopje-over, voorover, hals-over-kop. **Kopfun'ter** = met 't hoofd naar beneden. **Kopf'weh**, f. = hoofdpijn. **Kopf'weide**, w. = knotwilg. **Kopf'wunde**, w. = hoofdwond. **Kopf'zahl**, w. = getal koppen, personen. **Kopf'zerbrechen**, f. = hoofdbreken.
Kopia'lien, Pl. = kopialien, kopiëerloon. **Kopie'**, w. —, —n = kopie. **Kopie(r)'buch**, f. = kopiëer-, kopieboek. **Kopie'ren**, [schw. (h.) = kopiëeren; (fot.) afdrukken. **Kopie'rer**, m. —s, — = kopiëerder. **Kopier'maschine**, -presse, w. = kopiëerpers. **Kopier'rahmen**, m. = (fot.) drukraam. **Kopier'tinte**, w. = kopiëerinkt. **Kopist'**, m. —en, —en = kopist, kopist.
Kop'pe zie Ruppe (bijv. in Schneetoppe).
Kop'pel, w. —, —n; ook: f. —s, — = koppel (band, -riem); (sabel)koppel; koppel (honden of paarden); troep; [gemeenschappelijke weide of jacht]; (nrdd.) omheining, afgesloten veld; gemeenschappelijke bearbeiding van een stuk land; ploeg arbeiders. **Kop'peln**, [schw. (h.) = koppelen. **Kop'pelriemen**, m. = koppelriem. **Kop'pel|weg**, m.; -weide, w. = gemeenschappelijke weg; g. weide.
Kop'pelwirtsch'ft, w. = akkerweidebedrijf (volgens Holsteinsche methode, de kampen door akkermaalschoutwallen omgeven).
Kop'pra, w. — = kopra.
Kop'seifen, h. = kapselzen.
Kop'te, m. —n, —n = Kopte. **Kop'tisch** = Koptisch.
Kop'ula, w. — = kopula, zinsverbinding. **Kopu'lation'**, w. —, —en = kopulatie (huwelijks-verbinding; veredeling van vruchtboomen). **Kopu'lativ'** = kopulatief, verbindend. **Kopu'lativ'ren**, [schw. (h.) = kopulieren: verbinden; trouwen (in den echt verbinden).
Koral'le, w. —, —n = koraal, kraal. **Koral'len-artig** = koraalachtig, -vormig. **Koral'len-baum**, m. = koraalstruik. **Koral'lenfang**, m. = koraalvisscherij. **Koral'lenfarbig** = koraal-kleurig.
Koral'len|fischer, m.; -moos, f.; -schuur, w.; -tier, f.; -wurf, w. = koraal|visscher; -mos; -snoer; -dier (bloemdier); -wortel.
Ko'ram: etnen f. nehmen, etnen **Koram'ren**, [schw. (h.) = iem. onder handen nemen, de les lezen.
Ko'ran (u. Koran) m. —s = Koran.
Koran'zen zie Kurangen.
Korb, m. —(e)s, Körbe = korf, mand; beugel, korf (am Degen); ben; einen K. betommen = een k. krijgen, een blauwtje loopen, afgewezen worden; einem etnen K. geben = iem. afwijzen, een blauwtje laten loopen; über die Körbe gehen = de spuigaten uitloopen; vgl. Sabn.
Korb'ball, m. = korfbal. **Korb'chen**, f. —s, — = mandje, korfje. **Korb'feige**, w. = mandevijg.
Korb'fleisch, w.; -flechter (-macher), m. = mande|flesch (matteflesch); -maker.
Korb'koffer, m.; -möbel, Pl.; -stühl, m. = rieten koffer; r. meubels; r. stoel (mande-, wind-, strandstoel).
Korb'wagen, m. = mandewagen.
Korb'weide, w. = bind-, teenwilg. **Korb'weise** = bij manden, bij korven.
Kor'de(l), w. —, —n = draad, touwtje, koord.
Kor'dial' = kordiaal, hartelijk. **Kor'dialität'**, w. — = kordialiteit, hartelijkheid.

Zie ook **E**.

Kordille'ren (spr.: . . *diljeeren*) = Cordilleras.
Kordon' (spr.: . . *dd*), m. —s, —s = kordon: posteketen; (breed) lint.
Kordonett' zeide, w. = koordzijde.
Korduan', m. —s = korduaan (*leersoort*).
Kore'a, f. = Korea. **Korea'ner**, m. —s, — = Koreaan.
Kö'ren, f. (h.) = keuren (*hengsten enz*).
Korfid'tijch = van Korfu. **Kor'fu**, f. —s = Korfu.
Korian'der' m. —s = koriander (*plant en zaad*).
Korinth', f. = Korinthe. **Korinth'e**, w. —, —n = krent. **Korinth'er**, m. —s, — = Korinthiër.
Korinthi'ch = Korinthisch.
Kork, m. —(e)s, —e u. **Körte** = kurk. **Kork'artig** = kurkachtig. **Kork'eide**, w. = kurkeik.
Kork'en, f. (h.) = kurken. **Kork'ptropfen**, m. = kurk, stop.
Kork'sen, f. (h.) = knoeien.
Kork'sohle, w. = kurken zool. **Kork'teppich**, m. = kurkzeil, linoleum. (**Kork'wams**, f.), **Kork'wette**, w. = kurken buis, k. vest (*bij schipbreuk*).
Kork'zieher, m. = kurketrekker.
Kormoran' (*met a*), m. —s, —e = kormoran, schollevaar, aalscholver, zeeraaf.
Korn, f. —(e)s, **Körner** = korrel (*graan, zand, goud enz., ook 't gewicht*); vizier(korrel); koren, graan, (*inz.*) rogge; (koren)brandewijn; (*van munten*) fijn gewicht, gehalte; eimen aufs **K**. nehmten, auf dem **K**. haben = op iem. aanleggen, mikken, iem. tot 't mikkunt van spot of scherts maken, in 't oetje nemen; etw. auf dem (einem) **K**. haben = (*ook*) iets op 't oog hebben; ein Mann von altem **K**rot und **K**. = van den ouden stempel; sein **K**. grün essen = onverstandig hulshouden, er maar op los leven, alsof 't niet op kan; viele Körner machen einen Haufen = veel kleintjes maken een groote; *vgl.* Boden, Flinte.
Korn'ak (*met a*), m. —s, —s = kornak, olifant(ge)leider.
Korn'akker, m.; **ähre**, w.; **ausfuhr**, w.; **bau**, m.; **blume**, w. = koren|akker; -aar; -uitvoer; -bouw (graanb.); -bloem.
Korn'blumenblau = korenblauw. **Korn'blüte**, w. = korenbloesem, -bloei. **Korn'boden**, m. = graangrond; graan-, korenzolder. **Korn'branntwein**, m. = korenbrandewijn. **Korn'chen**, f. —s, — = korreltje, greintje.
Korne'lie, w. = Kornelia. **Korne'lins**, m. = Kornelius, Kornelis.
Kornel'tirische, w. = kornoelje. **Kornel'tirischenbaum**, m. = kornoeljeboom. **Kornel'te**, w. —, —n = kornoelje.
Kör'nen, f. (h.) = korrels krijgen; (Blei, Schießpulver) korrelen; (Stoffe, Leder) greineeren, korrelen; (iem.) (aan)lokken. **Kör'nerform**, w. = korrelvorm. **Kör'nerfrüchte** = Kornfr. **Korn'ernte**, w. = koren-, graanoogst. **Kör'nerwirtschaft**, w. = slagstelsel.
Kornett', m. —(e)s, —e u. —s = kornet, vaandrig (*bij de ruitery*); **K**. à Pistons = kornet à pistons.
Korn'feld, f. = korenveld. **Korn'früchte**, Pl. = graanvruchten, granen.
Korn'igarbe, w.; **gefes**, f.; **halm**, m.; **handel**, m. = koren|schoof; -wet; -halm; -handel (graanhandel).
Korn'haus, f. = graanpakhuis. **Kör'nicht** = korrelachtig, korrelig. **Kör'nig** = gekorrelt, vol korrels, korrelig. **Korn'jahr**, f. = korenjaar. **Korn'hammer**, w. = koren-, voorraadschuur.

Korn'hand, f.; **magazin**, f.; **mangel**, m. = graan-, koren|land; -pakhuis; -gebrek (-nood).
Korn'markt, m.; **maß**, f.; **messer**, m. = graan-, koren|markt; -maat; -meter.
Korn'mühle, w.; **preis**, m.; **rabe**, w. = koren|molen; -prijs (graanprijs); -roos (bolderik).
Korn'reich = rijk aan koren.
Korn'rose, w.; **speicher**, m. = koren|roos (bolderik); -zolder (graanzolder).
Korn'sperre, w. = verbod van graanuit- of -invoer. **Korn'wanne**, w. = korenwan. **Korn'wilde**, w. = wilde wikke. **Korn'wiebel**, m. = korenworm, kalander.
Korn'woeder, m.; **wurm**, m.; **zoll**, m. = koren|woeker; -worm; -belasting.
Koro'na, w. — = krans; kring (*van toehoorders e. d.*).
Kör'per, m. —s, — = lichaam.
Kör'peranlage, w.; **bau**, m.; **beschaffenheit**, w.; **bildung**, w. = lichaams|gestel (konstitutie); -bouw; -gesteldheid; -ontwikkeling.
Kör'perhaft = lichamenlijk, lichaams... **Kör'perhaltung**, w. = houding. **Kör'perkraft**, w. = lichaamskracht. **Kör'perlehre**, w. = leer van 't mensch. lichaam; stereometrie. **Kör'perlich** = lichamenlijk, lichaams..., stoffelijk; t...er **Eid** = persoonlijke eed; t...er **Gegenstand** = stoffelijk voorwerp. **Kör'perlichkeit**, w. = lichamenlijkheid. **Kör'perlos** = onlichamenlijk. **Kör'permaß**, f. = inhoudsmaat. **Kör'permessung**, w. = lichaamsmeting, stereometrie. **Kör'perschaft**, w. —, —en = korps, korporatie, vereniging. **Kör'perschaftlich** = korps..., verenigings... **Kör'perübung**, w. = lichaams-oefening. **Kör'perverletzung**, w. = lichamenlijk letsel.
Korporal', m. —s, —e = korporaal. **Korporal'schaft**, w. —, —en = korporaalschap.
Korporation', w. —, —en = korporatie. **Korporations'recht**, f. = rechtspersoonlijkheid (*van de korporatie*).
Korps (spr.: *koor*), f. —, — = korps. **Korps'geist**, m. = korpsgeest. **Korps'student**, m. = korpslid.
Korpulent' = korpulent. **Korpulentz'**, w. — = korpulentie.
Korpus, f. — = korpus, lichaam, geheel; **K**, m. — = (*typ.*) korpus (*lettersoort*). **Korpus'delikt**, f. —, —s = corpus delicti. **Korpus'juris**, f. = corpus juris (*wetboeken van Justinianus*).
Korreferent', m. = korreferent, tweede of mede-berichtgever.
Korrekt' = korrekt. **Korrekt'heit**, w. — = korrektheid. **Korrektion'**, w. —, —en = korrektie (*verbetering, tuchtiging*). **Korrektionär'**, m. —s, —e = korrektieair, tuchteling. **Korrektions'anstalt**, w., **haus**, f. = huis van korrektie, verbeterhuis. **Korrektiv'**, f. —s, —e = korrektief, tegenmiddel. **Korref'tor**, m. —s, . . to'ren = korrektor. **Korrektur'**, w. —, —en = korrektie; verbetering; drukproef; eine **K**. lesen = een drukproef nazien, korrigeeren. **Korrektur'bogen**, m. = drukproef. **Korrektur'entlefen**, f. = ('t) nazien van drukproeven.
Korrelat', f. —(e)s, —e = korrelaat (*wisselbegrip, iets dat tot iets anders in wederzijdsche betrekking staat*). **Korrelativ'** = korrelatief.
Korrespondent', m. —en, —en = korrespondent. **Korrespondent'veder**, m. = boekhouder van de reederij. **Korrespondenz'**, w. —, —en =

korrespondentie. **Korrespondenzkarte**, w. = briefkaart; korrespondentiekarta. **Korrespondieren**, *schw.* (h.) = korrespondeeren.
Korridor, m. —s, —e = korridor, gang.
Korrigenda, Pl. = korrigenda (*te verbeteren (drukfouten)*). **Korrigendank**, w. = verbeterhuis. **Korrigieren**, *schw.* (h.) = korrigereeren.
Korrodentia (f = ts), Pl. = korrodentia, bijt-, etsmiddelen. **Korrodieren**, *schw.* (h.) = korrodeeren, uitbijten, wegvreten. **Korrozie** = korrozie, bijtend, invretend. **Korruptie**, *schw.* (h.) = korrumpereeren, bederven, omkopen. **Korrupt** = korrump, bedorven. **Korruptie**, w. —, —en = korruptie, zedebederf, omkoopng.
Korsaar, m. —en, —ent = korsaar, zeeroover, -schuimer.
Korsje, m. —n, —n = Korzikaan.
Korsje, f. —(e)s, —e = korsje.
Korsje, *schw.* = Korzikaansch.
Korsje, m. —s, —s = korsje (*sieroptocht*).
Korsje, f. = Kortrijk.
Korsje, w. —, —n = korvet (*een schip*).
Korsje, m. —en, —en = koribant, priester van Cybele. **Korsje** = koribantisch, uitgelaten wild, woest.
Korsje, m. —n, —n = korifee.
Korsje, m. —en, —en = Kozak.
Korsje (spr.: *nielje*), w. — = kochenille, scharlakenvet.
Korsje = (hbr.) koosjer: rein, (*fig.*) pluis, in orde.
Korsje, w. —, —n = kosekans.
Korsje, *schw.* (h.) = (lief)koozen, streelen; vrijen; [kouten, lief spreken].
Korsje, w.; -name, m.; -wort, f. = vleil-vorm; -naam; -woord.
Korsje = lief, innig, hartelijk; zacht, mollig.
Korsje, m. — = kosinus.
Korsje, w. — = kosmetiek (*kunst van schoonheidsbehoud; schoonheidsmiddel*). **Korsje** = kosmetisch, schoonheidbevorderend, schoonheids...
Korsje = kosmisch (*'t heelal betreffend*). **Korsje**, w. —, —n = kosmogonie (*leer van 't ontstaan der wereld*).
Korsje, w.; -logie, w.; -polit, m. = kosmografie (wereldbeschrijving); -logie (wereldleer); -poliet (wereldburger).
Korsje = kosmopolitisch. **Korsje**, m. —s, —s, . . men = kosmorama. **Korsje**, m. — = kosmos, heelal.
Korsje, **Korsje**, m. . . ten, . . ten = keuterboer, kleine boer.
Korsje, w. — = kost, spijs; (*beu.*) prolongatie; *schw.* und *Logis* = k. en inwoning; *schw.* bet einem in *schw.* und *Logis* tun = bij iem. in pension, in de k. gaan; in *schw.* geben, nehmen = in pr. geven, nemen. **Korsje** = kostbaar, waardevol, duur; [preutsch, geaffekteerd]. **Korsje**, w. —, —en = kostbaarheid.
Korsje, *schw.* (h.) = proeven, smaken, genieten; kosten; es kostet mich (mir) nur ein Wort; es wird ihm das Leben kosten; [zwaar vallen]. II. **Korsje**, Pl. = (on)kosten; auf meine *schw.* = op mijn k., te mijnen koste; auf *schw.* feiner Gesundheit = ten koste van zijn gezondheid; die *schw.* bezahlen, bestreiten = (*ook*) 't bekostigen; er kommt auf seine *schw.* = hij haalt zijn onk. er (weer) uit, maakt zijn k. goed, heeft er 't zijne van; das bedt die *schw.* nicht = dat maakt de k. niet goed; in die *schw.* verurteilen (*ll*); einen

in *schw.* stürzen, setzen = iem. op k. jagen; ohne *schw.* = (*op wissel*) zonder k.
Korsje, m. = aanslag in de kosten.
Korsje, m. = raming, begrooting.
Korsje, m. = (on)kosten, vertering.
Korsje: f. verurteilen = in de kosten veroordeelen. **Korsje**, w. = besparing van (on)kosten. **Korsje** = kosteloos, vrij van onkosten, vrij (an *schw.* z. *schw.*); gratis; f. halten = vrij houden. **Korsje** = kosteloos, gratis.
Korsje zie kostenfällig. **Korsje**, m. = kostende prijs, kost-, inkoopsprijs. **Korsje**, m. = (de) kosten; den *schw.* in Betracht ziehen = om de kosten denken.
Korsje, w. = kostvrouw, hospita. **Korsje** = in den vrijen kost; einen f. halten = iem. vrije tafel geven. **Korsje**, w. = vrije kost. **Korsje**, m. = kostganger; unser Herrgott hat mancherlei *schw.* = onze Lieveheer heeft rare k. . s. **Korsje**, m. = waard; (*beu.*) prolongatiegever. **Korsje**, f. = kostgeld; (*beu.*) report.
Korsje, f. = prolongatieaffaire. **Korsje**, m. = stukje, hapje (*om te proeven*); (*ook*) voorproefje. **Korsje**, w. = proeflokaal.
Korsje, f. = kosthuis.
Korsje = kostelijk (*ook fig.*), heerlijk; kostbaar; prachtig. **Korsje**, w. —, —en = kostelijkheid, iets heerlijks; kostbaarheid. **Korsje**, w. = prolongatienemer.
Korsje, f. = Konstanz.
Korsje, w. = proefje. **Korsje**, w. = kostschool. **Korsje**, m. = kostleerling.
Korsje = kostbaar, (zeer) duur. **Korsje**, w. — = duurte, kostbaarheid.
Korsje, m. = vrije tafel, vrije kost.
Korsje, f. —s, —e = kostuum. **Korsje**, *schw.* (h.) = kostumeeren. **Korsje**, w. = kostuumnaaier.
Korsje, m. = fijnproever, lastig eter; er ist kein *schw.* = hij houdt wel van eten. **Korsje**, w. = kostvrouw.
Korsje, m. —(e)s = modder, slijk, vuil, drek.
Korsje, f. —(e)s, —e = aandeel in een zoutziederij; *ook* = *schw.*
Korsje, w. —, —n = kotangens.
Korsje, m. —s, —s (*Chin.*): *schw.* machen = nederige onderwerping bewijzen.
Korsje, w. —, —n = kleine boerewoning, hut.
Korsje, m. —s, — = keutel.
Korsje, f. —(e)s, —e u. —s, **Korsje**, w. —, —n = kotelet, karbonade.
Korsje, m. —s, — = (grootte), nijldige hond, mormel; *ook* = *schw.*
Korsje, w. —, —n = koterie, kliek.
Korsje, w.; -grube, w. = mestvlieg; -put.
Korsje, m. —s, —e = kothurn, broos, tooneellaars.
Korsje, *schw.* (h.) = koteeren (*in de beursnotering opnemen*).
Korsje = slijkerig, modderig, vuil.
Korsje (spr.: *kotielje*), m. —s, —s = kotillon (*een gezelschapsdans*).
Korsje, *schw.* (h.) = aanslaan (*in belasting*).
Korsje, m. —s, —, **Korsje**, **Korsje**, m. . . fassen, . . fassen = kleine boer, keuter.
Korsje, f. = Cochinchina.
Korsje, m. zie *schw.*
Korsje, m. —s, — = kot, hut, hondehok.
Korsje, m. —s, — = kleine boer, keuter.
Korsje, w. = potdome.

Rotze, w. —, —n, **Rotze(n)**, m. —ns, —n = grove wollen deken, mantel.
Rotze, w. —, —n = (rug)draagkorf.
Rotzen, [schw. (h.)] = braken, overgeven, kotsen.
Rotz = Kreuzer. **Rotz** = Krone.
Rotz(a)l, m. u. f. —s, —e = kraal (*Hottentotten-Kafferdorp*).
Rotzbe, w. —, —n = krab(be); garnaal; kleine dreumes; (*scherts. ook*) kat(je), draak. **krab'be** (b) (lig) = kribbelig; nietig; kriebelig. **krab'bein**, [schw. (h.)] = krabb(elen), kriebelen, wriemelen.
Rotz! = krak! II. **Rotz**, m. —(e)s, —e = krak, gekraak; krach, groot bankroet, débâcle; twist, ruzie, herrie, keet; damn gib't's R. = dan is 't mis; der große R. = de groote algemeene financiële krisis in Deutschland tusschen 1871 en '80.
Rotzen, m. —(e)s, —e = (*gwst.*) vrouw. **krä'hen**, [schw. (h.)] = kraken, springen, spatten; twisten, kibbelen. **krä'her**, m. —s, — = krak; oude stakker, nietig oud kereltje. **krä'hmacher**, m. = ruziemaker, herrieschopper. **krä'hen**, [schw. (h.)] = krassen. **krak!** = krak!
Rotze, w. —, —n = (vilders)knol; oude barak; vogelwikke.
Rotz, w. —, **Rotze** = kracht, sterkte, macht, nadruk; bei **Rotzen sein** = sterk, op k. en zijn; wieder zu **Rotzen kommen** = weer op k. en komen; in R. treten = in werking treden; in, außer R. setzen = in, buiten werking stellen; in R. sein, bleiben = van k. zijn, blijven; *vgl.* aus I. II. **Rotz**, Präp. mit Gen. = krachtens, uit kracht van, ingeolge.
Rotz(an)lage, w.; **Rotz(an)staltung**, w.; **Rotz(an)aufwand**, m.; **Rotz(an)druck**, m.; **Rotz(an)äußerung**, w. = kracht|installatie; -s|spanning; -sontwikkeling (-ontplooiing); -uitdrukking (krachtige uitdr.); -betoon.
Rotz'brühe, w. = krachtige bouillon. **Rotz'brost**, w. = taxi-auto(mobiel). **Rotz'brost'lenh'al'telle**, w. = standpaats voor taxi's.
Rotz'fahrer, m. = automobiel. **Rotz'fahr'rad**, f. = motorfiets. **Rotz'fahr'truppen**, Pl. = automobieltroepen. **Rotz'fahrzeug**, f. = automobiel, motorwagen. **Rotz'flieger**, m. = vliegtuig, -machine, luchtschip. **Rotz'fülle**, w. = volheid, overvloed van kracht. **Rotz'gefühl**, f. = krachtgevoel, -bewustzijn. **Rotz'huber**, m. = krachtpatser. **krä'tig** = krachtig, sterk, flink, stevig, machtig, goed werkend, versterkend, van kracht. **krä'tigen**, [schw. (h.)] = sterken, krachtig maken. **krä'tigkeit**, w. —, —en = (ver)sterking, steun.
Rotz'lähmend = verlamdend. **Rotz'lehre**, w. = krachteleer, dynamika. **Rotz'leistung**, w. = krachtsbetoon, toer. **Rotz'los** = krachte-, machteloos; buiten werking, ongeldig. **Rotz'loserklärung**, w. = nietigverklaring. **Rotz'losigkeit**, w. — = krachte-, machteloosheid; ongeldigheid, nietigheid. **Rotz'maschine**, w. = krachtmaschine, motor. **Rotz'mehl**, f. = stijfsel, zetmeel. **Rotz'messer**, m. = krachtmeter. **Rotz'mittel**, f. = krachtig middel; krachtoverdrager. **Rotz'protz**, m. = krachtpatser. **Rotz'quelle**, w. = krachtbron. **Rotz'rad**, f. = motorrijwiél, -fiets. **Rotz'sprache**, w. = krachtige taal. **Rotz'toff**, m. = beweegkracht. **Rotz'troend** = overvloeiend van kracht. **Rotz'truppe**, w. = krachtige bouillon. **Rotz'übertragung**, w. = krachtoverbrenging. **Rotz'voll** = krachtvol, krachtig, krachtdadig.

Rotz'wagen, m. = motorwagen, automobiel.
Rotz'wagenführer, -leiter, m. = chauffeur.
Rotz'werk, f. = krachtcentrale, -station. **Rotz'wort**, f. = krachtig woord. **Rotz'zentrale**, w. = -werk.
Rotz'gelden, f. —s, — = kraagje. **Rotz'gen**, m. —s, — (*ook*: **Rotz'ger**) = kraag, cape; [hals]; durch den R. jagen = door de keel jagen, verbrassen; einen beim R. friegen, nehmén, fassen = iem. bij zijn k. pakken; es geht ihm an den R. = zijn leven is er mee gemoeid; den R. daran setzen = 't leven op 't spel zetten. **Rotz'geunte**, w. = kraageend. **Rotz'genmantel**, m. = cape, kraagmantel. **Rotz'gentuch**, f. = halsdoekje. **Rotz'stein**, m. = kraagsteen, karbeel.
Rotz, m. —(e)s, —e = kraai, schreeuw. **Rotz'he**, w. —, —n = kraai; eine R. hat der andern die Augen nicht aus = 't is dief en diefjesmaat. **Rotz'hen**, [schw. (h.)] = kraaien, schreeuwen. **Rotz'henauge**, f. = kraaiëoog; braaknoet; likdoorn, eksteroog. **Rotz'henfuß**, m. = kraaiëpoot; (*plant*) varkenskers; **Rotz'henfüße** = (*ook*) hanepooten, gekrabbel; rimpels (*bij de ooghoeken*). **Rotz'winkel**, f. = Kleinhuizen. **Rotz'winkel'ler**, w. —, —en = kleinsteedsheid, bekrompenheid. **Rotz'winkel'ler**, m. —s, — = provinciaal, bekrompen kleinsteedsch persoon.
Rotz'le, m. —n, —n = krake (*zeemonster, reusachtige inktvisch*).
Rotz'leel, m. —s, —e = (ge)krakeel, geharrewar, geklijf. **Rotz'leer**, [schw. (h.)] = kijven. **Rotz'leer'ler**, m. —s, — = kijver.
Rotz'lelfüße, Pl. = hanepooten, gekrabbel. **Rotz'lein**, [schw. (h.)] = klokken.
Rotz'len, m. —s, — zie **Rotz'le**.
Rotz zie **Rotz'al**.
Rotz = scherp, schril, levendig.
Rotz'le, w. —, —n = (grijp)klauw, nagel. **Rotz'len**, [schw. (h.)] = grijpen, krabben. **Rotz'lig** = met scherpe klauwen (nagels) gewapend.
Rotz, m. —(e)s, **Rotz'le** = [kraam, winkel]; kleinhandel, nerinkje; winkelwaren; onbeduidende dingen, voddén; der ganze R. = de heele rommel, 't heele zootje; das paßt gerade in seinen R. = komt juist in zijn kr. te pas.
Rotz'am'bull, m. —s = krambamboeli, Dantziger goudwater, warme brandewijn, punch.
Rotz'busde, w. = kraam, winkeltje. **Rotz'men**, [schw. (h.)] = zoeken, snuffelen, rommelen; [kleinhandel drijven; koope]. **Rotz'mer**, m. —s, — = winkelier, kleinhandelaar; (*verachtlich*) kruidenier. **Rotz'mer'ci**, w. —, —en = kramerij, kleinhandel. **Rotz'mer'geist**, m. = kruideniersgeest, kleingeestigheid, -zieligheid. **Rotz'mer'haft** = kruidenierachtig. **Rotz'mer'jele**, w. = kleingeestig, bekrompen mensch, kruideniersziel. **Rotz'mer'politik**, w. = kruidenierspolitiek. **Rotz'mer'voll**, f. = winkeliers; volk van kruideniers. **Rotz'mer'ware**, w. = kramerij, handelswaar. **Rotz'm'handel**, m. = kleinhandel. **Rotz'm'laden**, m. = winkel.
Rotz'm'e, w. —, —n = (nrdd.) kram, klem. [**Rotz'm'en**, [schw. (h.)] = krabben; (*zich*) krommen].
Rotz'm'eis'beere, w. = lijsterbes. **Rotz'm'eis'vogel**, m. = kramsvogel, dubbele lijster.
Rotz'm'pe, w. —, —n = kram; slot (an einem Buche). **Rotz'm'pen**, [schw. (h.)] = krammen.
Rotz'm'pf, m. —(e)s, **Rotz'm'pfe** = stuip(trekking), kramp, benauwdheid. **Rotz'm'pfer**, w. = spat-, krampader, aderspat. **Rotz'm'pf'artig** =

Zie ook **E.**

stuijp-, krampachtig. **krampfen**, *schw.* (h.) = krampachtig (samen)trekken; klemmen. **krampft** = krampachtig, zenuwtrekkend; (*stud.*) zeer. [**krampftig** zie **krampft**.] **krampftuften**, m. = kramphoest. **krampftmittel**, f. = krampmiddel. **krampftillend** = krampstillend.

Kramts... zie **Krammets**...

Krampus, m. = boeman, (*ook*) zwarte knecht.

Kramware, w. = kramerij.

Kraan, m. —(e)s u. —en, —(n) u. **Kraane** = kraan (*hijschwerktuig*); ook = **Hahn 2**.

Kraanarbeider, m.; **ausleger**, m.; **balen**, m. = kraanwerker; -boom; -balk.

Kraanen, m. —s, — = (*gwst.*) kraan (am **Jaß**).

Kraanweit zie **Kraanweit**.

Kraanführer, m. = kraanbestuurder. **Kraangebühr**, w., **geld**, f. = kraangeld, -recht.

Kraanigen, *schw.* (h.) = (*een schip*) kringen, op zij leggen.

Kraanich, m. —(e)s, —e = kraan(vogel). **Kraanichbeere**, w. = veenbes.

Kraniologie, w. —, —n = kraniologie, schedelleer.

Kranke (kranker, *kränkt*) = ziek, krank. **Kranke**, w. — = ziekte, stuipen. **Krankelei**, w. —, —en = sukkelarij, gesukkel, ziekelijkheid.

Krankelein, *schw.* (h.) = sukkel, ziekelijk zijn, kwijnen.

Krankelein, *schw.* (h.) = ziek zijn, lijden.

Krankelein, *schw.* (h.) = krenken, benadeelen, beleedigen; (die **Chre**) kwetsen, (einen an der **Chre**) te na komen; **ich f.** = zich bedroeven.

Krankeleinfalt, w. = ziekehuis. **Krankeleinfaltbericht**, m. = bulletin. **Krankeleinfaltbuch**, m. = ziekebezoek. **Krankeleinfalt**, f. = ziekbed.

Krankeleinhuis, f.; **journal**, f.; **laffe**, w. = ziekehuis; -journaal (-boek); -kas (-fonds).

Krankeleinfalt, m. = brankard. **Krankeleinfalt**, w. = ziekekost, diët. **Krankeleinfaltlager**, f. = ziekbed.

Krankeleinfalt, w.; **pfleger**, m.; **saal**, m. = zieke/verpleging; -verpleger; -zaal.

Krankeleinfalt, f.; **schwefer**, w.; **stube**, w. = zieke/schip (hospitaalschip); -zuster; -kamer.

Krankeleinfalt, w. = wacht (bij een zieke).

Krankeleinfalt, m.; **wärter**, m.; **zimmer**, f. = zieke/wagen; -oppasser (-verpleger); -vertrek.

Krankeleinfalt = ziekelijk (*vooral fig.*). **Krankeleinfalt**, w. —, —en = ziekelijkheid. **Krankeleinfalt**, w. —, —en = ziekte.

Krankeleinfalt, f.; **erscheinung**, w.; **fall**, m.; **geschichte**, w. = zieke/beeld; -verschijnsel; -geval; -geschiedenis.

Krankeleinfalt = wegens ziekte.

Krankeleinfalt, w.; **stoff**, m.; **zeichen**, f. = zieke/leer; -stof; -teeken (simpptoom).

Krankeleinfalt = ziekelijk, sukkelend. **Krankeleinfalt**, w. — = ziekelijkheid, lijdende toestand.

Krankeleinfalt, m. —s —e = ziekelijk persoon, sukkelaar. **Krankeleinfalt**, m. = pestkerel, -kop.

Krankeleinfalt, f. = aartsloeder, beest. **Krankeleinfalt**, w. —, —en = krenking, kwetsing (der **Chre**, der **Empfindung**); beleediging.

Krankeleinfalt, w. —, —en = jeneverbes.

Krankeleinfalt, m. —es, **Krankeleinfalt** = kran (ook: van een *rad*; *draagkussen op 't hoofd*; *uithangbord, en „gezelschap“*); lijstkrans, kroonlijst; (er *ist*) vom *blauen Kr.* = van den *Blauwen Knoop*.

Krankeleinfalt, f. —s, — = kranseje. **Krankeleinfalt**, *schw.* (h.) = (be)kransen, versieren. **Krankeleinfaltjungfer**, w. = bruidsmeisje (*öft.*: **Krankeleinfaltjungfer**).

Krankeleinfalt, m. —s, — = 1. poffertje, gevulde pannekoek; 2. slagveerhaak.

Krankeleinfalt, m. —(e)s = meekrap. **Krankeleinfaltrot** = meekraprood.

Krankeleinfalt, w. — = krazis, samentrekking.

Krankeleinfalt, *schw.* (h.) = ritselen.

Krankeleinfalt = kras, sterk; lomp, ruw; kraffer **Krankeleinfalt** = student (*kort na groentijd, vgl. Krankeleinfalt*).

Krankeleinfalt, m. —s, — = krater. **Krankeleinfalt** = kratervormig.

Krankeleinfalt zie **grät** (sch.)

Krankeleinfalt, m. —s, — = (*gwst.*) mand(ewerk).

Krankeleinfalt, m. —es, —e u. **Krankeleinfalt** = kras, krab, schram. **Krankeleinfalt** = schurftig. **Krankeleinfalt**, w. = krasborstel; driftkop, nijdas, kribbekat.

Krankeleinfalt = nijdig, kribbig, weerbarstig.

Krankeleinfalt, w. = vederdistel, gezegende distel.

Krankeleinfalt, w. —, —n = krabber, kaarde, krasser.

Krankeleinfalt, w. —, —n = schurft; afkrabel, afval (bei der *Metallbearbeitung*); (*öft.*) korf. **Krankeleinfalt**, f. = krabijzer, voetschrapper. **Krankeleinfalt**, *schw.* (h.) = krabb(elen); zagen, krassen (*op de viool*); kaarden, kammen; (vom **Mein**) op de tong bijten; (vom der **Feder**) krassen. **Krankeleinfalt**, f. = schurftkruid, scabioza. **Krankeleinfalt**, m. —s, — = krabber, krasser, kaarder; schram, krab. **Krankeleinfalt**, m. —s, — = slechte wijn, bocht. **Krankeleinfalt**, w. —, —en = gekrab, gekras, gezaag (*op de viool*). **Krankeleinfalt**, m. = buiging, compliment, dienaar. **Krankeleinfalt** = schurftig.

Krankeleinfalt, w. = schurftmijt.

Krankeleinfalt, *schw.* (h.) = krauwen, krabbelen.

Krankeleinfalt, *schw.* (f.) = friezen.

Krankeleinfalt, m. —es, —e = kruik, kan. **Krankeleinfalt** = kroes, krullend; (vom **Stoffen**) gekrept, gekronkeld; (vom **Stoffen**) verkreukeld, gekreukt; f. maden = verkreuke(le)n; (vom der **Stirn**) gerimpeld, gefronst; er macht (*treibt*) es zu f. = maakt 't te bont; bunt und f. = door elkaar; die **Stirn f.** ziehen = 't voorhoofd fronsen; einem den **Ropf f.** maden = iem. 't hoofd doen omlooopen, iem. (den kop) gek, suf maken.

Krankeleinfalt, f. —s, — = kruikje, kannetje.

Krankeleinfalt, w. —, —n = geplooid, halskraag, plooiel, jabot, ruche. **Krankeleinfalt**, w. = kruisbes. **Krankeleinfalt**, f. = krul-, frizeer-, plooiijzer. **Krankeleinfalt**, *schw.* (h.) = krullen, kroezen, frizeeren; plooiën, fronsen, rimpelen; **ich f.** = rimpelen, kabbelen; kroezen. **Krankeleinfalt**, w. = kruisemunt. **Krankeleinfalt**, *schw.* (h.) = fronsen, rimpelen, plooiën, kroezen. **Krankeleinfalt**, f. = krul-, kroeshaar. **Krankeleinfalt** = kroesharig. **Krankeleinfalt**, m. = krullekop, -bol. **Krankeleinfalt** = met een krullebol. **Krankeleinfalt**, m. —s, — = frizeur, kapper.

Krankeleinfalt, f. —(e)s, **Krankeleinfalt** = kruid, groente, kool, lof (*van aardappelen enz.*); (*ook*) tabak; grünes **K.** = (soep)groente; boerekool; ins **K.** *schließen* = in 't blad schieten; burcheinander wie **K.** und **Rüben** = verward door elkaar; ein böses **K.** = een deugniet; *vgl. Ruß, fett f. Krankeleinfalt* = kruidachtig. **Krankeleinfalt**, f. —s, — = kruidje; **K.** *Ungebuld* = kruidje-roer-me-niet; ein *sauberes K.* = (*ir.*) een lieve jongen. **Krankeleinfalt**, *schw.* (h.) = wieden (*vooral in wijnberg*). **Krankeleinfalt**, w. = kruidemiddel. **Krankeleinfalt**, w. = groentesoep. **Krankeleinfalt** = gras-, kruidetend. **Krankeleinfalt**, f. = (*gwst.*) drogisterij. **Krankeleinfalt**, m. = kruidhandel. **Krankeleinfalt** zie **Krankeleinfalt**. **Krankeleinfalt**, m. = kruid(e)kaas, groene kaas. **Krankeleinfalt**, m. = kruidkenner, kruidkundige. **Krankeleinfalt**,

Zie ook G.

f. = kruid(e)kussentje. **Kräu'terkunde**, w. = kruidkunde. **Kräu'termarkt**, m. = groentemarkt. **Kräu'terjädchen**, f. = kruid(e)kussentje. **Kräu'terjalat**, m. = salade van moeskruiden. **Kräu'terjaff**, m. = kruid-aftreksel. -thee.

Kräu'terj||salbe, w.; ***jammler**, m.; ***sammlung**, w. = kruidel|zalf; -lezer; -verzameling.

Kräu'terjuppe, w. = groentesoep.

Kräu'ter|tee, m.; ***traut**, m.; ***zuder**, m. = kruidel|thee; -drank; -suiker (konserf).

Kraut'förmig = kruidvormig. **Kraut'gärtchen**: er |schaut ins R. = hij kijkt scheel, schuin.

Kraut'garten, m. = groente-, moestuin. **Kraut'ig** = kruidachtig. **Kräu'tig**, f. —(e)s = kruiden, lof. **Kraut'junter**, m. = land- stroojonker, kale jonker, agrariër. **Kräu'tlein**, f. —s, — zie **Kräutchen**. **Kraut'markt**, m. = groentemarkt.

Kraut'krant, m. = koolstronk.

Krawall, m. —s, —e = lawaai, opstootje.

Krawat'te, w. —, —n = das, strik; eiem die R. zwaiejen = (fig.) iem. de das omdoen, den strop toehalen. **Krawat'tenfabrikant**, m. = dassfabrikant; woekeraar.

Kra'ge, w. —, —n = (gwst.) draagzeel. -toestel.

Kra'geln, |schw. (h.) = op den rug dragen, sjouwen; met moeite stijgen, klauteren.

Krag'ler, m. —s, — = klauteraar, bergbeklimmer.

Kreatur, w. —, —en = kreatuur.

Krebs, m. —es, —e = kreeft (i. a. b.); kanker; [pantser]; onverkochte boeken (die naar den uitgever teruggaan, ook: **Krebsjuppe**). **Krebs'artig** = kreeft-, kankerachtig. **Krebs'brühe**, w. = kreeftesaus. **Krebs'en**, |schw. (h.) = kreeften vissen, vangen; rüchwärts f. = terugkrabbeelen.

Krebs'||fang, m.; ***fängerin**, w.; ***gang**, m. = kreeftel|vangst; -vangster (öft.: vroedvrouw); -gang.

Krebs'geschwür, f. = kankergezwell, -zweer.

Krebs'krankheit, w. = kanker. **Krebs'leuchten**, f. = kreeftevangst met toortslicht. **Krebs'lingö** = als een kreeft, achteruit. **Krebs'rot'** = zoo rood als een kreeft. **Krebs'schaden**, m. = kanker(aandoening), invretende, woekerende ziekte.

Krebs'||schale, w.; ***schere**, w.; ***suppe**, w. = kreeftel|schaal (-schelp); -schaar; -soep (vgl. **Krebs**).

Kredenz, w. —, —en zie **Kredenztijch**.

Kreden'zen, |schw. (h.) = [(voor)proeven]; inschenken, aanbieden. **Kreden'zer**, m. —s, — = schenker. **Kredenz'tijch**, m. = schenktafel, buffet.

I. **Kre'dit**, f. —s, —s = kre'dit (tegenst. van „debet“). II. **Kredit**, m. —(e)s, —e = krediet, vertrouwen, goede naam; auf R. = op kr., op de borg; der offene R. = 't blanco kr.; eiem einen R. gewähren, eröffnen = iem. een kr. verleenen, openen; eiem bei eintem einen R. eröffnen, gewähren = iem. bij iem. akkrediteeren.

Kredit'bank, w. = kredietbank. **Kredit'brief**, m. = krediet-, geloofsbrief. **Kredit'fähig** = solide, kredietwaardig. **Kredit'fähigkeit**, w. = soliditeit. **Kredit'gabe**, w. = kredietverleening.

Kredit'geschäft, f. = kredietzaak. **Kredit'ren**, |schw. (h.) = krediteeren. **Kreditiv'**, f. —s, —e = geloofsbrief. **Kredit'krisis**, w. = kredietkrisis.

Kreditor, m. —s, —en = krediteur, schuldeischer. **Kredito'renbuch**, f. = krediteureboek.

Kre'ditseite, w. = kreditzijde.

Kredit'würdig = kredietwaardig. **Kredit'würdig'keit**, w. = kredietwaardigheid.

Kre'do, f. —s, —s = kredo, geloofsbelijdenis.

Kre'gel = (gwst.) monter, levendig, vlug.

Kreide, w. — = krijt; bei eiem in der R. stehen (ll); hoch, tief in der R. stehen, sigen = diep in 't krijt staan; mit doppelter R. schreiben (ll); das geht doch über R. und Rotstein = dat is toch al te erg, al te gek. **Krei'deartig** = krijtachtig. **Krei'debleich'** = doodsbleek, bleek als een doek.

Krei'del'erde, w.; ***fels**, m.; ***formation**, w.; ***gebirge**, f.; ***grube**, w. = krijt|aarde; -rots; -formatie; -gebergte; -groeve.

Krei'dehaltig = krijthoudend. **Krei'de(II)n**, |schw. (h.) = met krijt aantekenen, schrijven; met krijt besmeren, krijt doen aan (een keu bijv.).

Krei'destift, m. = krijtpotlood. **Krei'deweiß'** = krijt wit, wit als krijt, bleek als een doek.

Krei'dezeichnung, w. = krijt-, crayontekening.

Krei'dicht = krijtachtig. **Krei'dig** = krijtachtig, -houdend, vol krijt.

Krei'ren (spr.: **Kreis-ieren**), |schw. (h.) = krebberen.

Kreis, m. —es, —e = cirkel, kring (eig. en fig.); ronding, (ronde) holte; sfeer; baan; distrikt, departement, karton, kreits (des ehemaligen Deutschen Reiches); im R. = in een kring, in 't rond. **Kreis'abschnitt**, m. = cirkelsegment.

Kreis'auschnitt, m. = cirkelsektor.

Kreis'||amtmann, m.; ***arzt**, m.; ***auschuß**, m. = distrikts|baljuw; -arts; -komitee (-bestuur).

Kreis'bahn, w. = loopbaan (eines Planeten).

Kreis'beamte(r), m.; ***behörde**, w. = distrikts|beamte; -bestuur.

Kreis'bewegung, w. = cirkelbeweging. **Kreis'blatt**, f. = distriktsblad, provinciaal blad.

Kreis'bogen, m. = cirkelboog.

Kreis'schen, |schw. (h.) = krijschen, gillen, schreeuwen; knarsen (von der Tür); sissen (vom Feuert über dem Feuer).

Kreis'brechung, w. = ronddraaiende beweging, rotatie. **Kreis'einteilung**, w. = indeeling van den cirkel; indeeling in kringen. **Krei'fel**, m. —s, — = (drijf)tol; R. spielen = **Krei'feln**, |schw. (h.) = tollen. **Krei'fen**, |schw. (h.) = zich in een kring bewegen, rondgaan, in een kring vliegen, zweven (die Wöden f.); (jag.) in een kring zoekend rondloopen; [= freijßen].

Krei'fer, m. —s, — = speurder, hulpjager.

Kreis'form, w. = cirkel-, kringvorm. **Kreis'förmig** = cirkel-, kringvormig. **Kreis'gang**, m. = kringloop, cirkelgang; kronkelgang. **Kreis'gericht**, f. = kantongerecht, rechtbank. **Kreis'hauptmann**, m. = kreitsbaljuw, distriktskapitein. **Kreis'lauf**, m. = kringloop. **Kreis'linie**, w. = cirkellijn, -omtrek. **Kreis'messung**, w. = cirkelmeting. **Kreis'ordnung**, w. = kreits-, distriktsverordening. **Kreis'phyllus** = -arzt. **Kreis'richter**, m. = kantonrechter.

Kreis'rund' = cirkelrond. **Kreis'säge**, w. = cirkelzaag. **Kreis'schulinspektor**, m. = distrikts-schoolopziener.

Krei'sen, |schw. (h.) = barensweeën hebben.

Krei'sende, w. —, —n, **Krei'serin**, w. —, —nen = vrouw in barensweeën, kraamvrouw.

Kreis'||stadt, w.; ***stände**, Pl.; ***synode**, w. = kreits|stad; -stenden; -synode (kringsynode).

Kreis'tag, m. = vergadering van de kreitsstenden, kringvergadering. **Kreis'truppen**, Pl. = kantonale troepen. **Kreis'verfassung**, w. = distrikts-, arrondissementswet.

Zie ook **E**.

Kremation, w. —, —en = krematie.
Kremato'rium, f. —s, —riet = krematorium.
Krem'li(in), m. —s = Kremlin.
Kremone'ler Geige = Cremonsche viool.
Kre'mortar'ari, m. —(s) = kremo(r)tart(ari), room van wijnsteen.
Krem'pe, w. —, —n = opstaande rand (eines Sutes); (*gwst.*) haak en oog.
Krem'pel, w. —, —n = wolkam, kaardmachine; **K.**, m. —s = rommel, nietigheden. **Krem'pelmarkt**, m. = rommelmarkt. **Krem'pelmaschine**, w. = kaard-, wolkammachine. **Krem'peln**, f. (h.) = kaarden, wolkammen; sjacheren; ook = **Krem'pen**, f. (h.) = opzetten, —slaan, een opstaanden rand aan iets maken. **Krem'pler**, m. —s, — = wolkammer; uitdrager.
Krem'ler, m. —s, — = janplezier, char à bancs.
Krem'ferweiß, f. —es = loodwit.
Kren', m. —(e)s = (*gwst.*) mierikwortel.
Krenelie'ren, f. (h.) = kreneleeren (*inkervren, van timmen en schietgaten voorzien*).
Kren'gel, m. —s, — = (*gwst.*) krakeling.
Kreo'le, m. —n, —n = Kreool. **Kreo'lin**, w. —, —nen = Kreoolsche.
Kreo'lot, f. —(e)s = kreooot. **Kreo'lotie'ren**, f. (h.) = kreooteeren.
Kre'peln, f. (h.) = (voort)sukkelen.
Krepie'ren, f. (h.) = krepereeren, verrekken; (*van projektieel*) barsten, springen.
Krepon' (spr.: *krepō*), m. —s, —s = krepon, dik krip. **Krepp**, m. —s = krip.
Krep'pel, m. —s, —(n) (*gwst.*) = Krappen 1.
Krep'pen, f. (h.) = krippen.
Kref'je, w. —, —n = (ster-, water)kers; (*een visch*) grondeling.
Kre'ling, m. —s, —e = eetbare paddestoel; (*visch*) grondeling.
Kreijgenz', w. —, —en = opbrengst, oogst.
Kre'ta, f. = Kreta. **Kreten'ler**, **Kre'ter**, m. —s, — = Kretenzer.
Kre'thi und Ple'thi = Krethi en Plethi, allerhande volk, allerlei gepeupel, Jan en alleman.
Kretin' (spr.: *.tēn*), m. —s, —s, **Kretin'e**, m. —n, —n = kretin. **Kretinis'mus**, m. — = kretinisme.
Kre'tisch = Kretenzisch.
Kreton'ne, w. — = kretonne.
Kret'sham (*met θ*), m. —s, —s = (schlef. u. öft.) dorpsheberg. **Kret'scher**, m. —s, — = kastelein, herbergier, waard.
Kreucht = friecht van friechen.
Kreuz, f. —(e)s, —e = kruis (*eig. en fig., ook 't lichaamsdeel*); (im Spiel) klaveren; ein K. e. f. schlagen = een kruis slaan, maken; zu K. e. f. gehen = zich onderwerpen, zich vernederen, toegeven; über K. = kruisgewijs; in die K. und Quer = heen en weer, kris (en) kras; f. und quer = kris (en) kras, in alle richtingen, nu hier dan daar, heen en weer. **Kreuz'abnahme**, w. = afneming van 't kruis, kruisafneming.
Kreuz'arm, m.; **-band**, f.; **-berg**, m. = kruisarm; -band; -berg (-heuvel).
Kreuz'binde, w.; **-blume**, w.; **-bogen**, m. = kruisverband; -bloem (*ook bk.*); -boog.
Kreuz'brau' = inbraaf. **Kreuz'bumm'** = in-, olieodom. **Kreuz'en**, f. (h.) = kruisen (die Arme, an der Spitze, auf dem Weere); **fich t.** = elkaar kruisen, snijden; zich kruisen, zich zegenen; zich vermengen. **Kreuz'er**, m. —s, — = kreutzler (geldstuk van $\frac{1}{100}$ gld.); kruiser; fein K., fein Schwelzer = geen geld, geen Zwitser.

Kreuz'echthung, w. = kruisverheffing (*R.K. feestdag, 14 Sept.*).
Kreuz'es'erfindung, w.; **-stamm**, m.; **-stab**, m. = kruisvinding (*1 Mei*); -paal; -dood.
Kreuz'fahne, w.; **-fahrer**, m.; **-fahrt**, w.; **-feuer** f. = kruisvaandel; -vaarder; -tocht (-vaart, processie, ommegang); -vuur.
Kreuz'fidel' = echt jolig, heel fideel. **Kreuz'förmig** = kruisvormig. **Kreuz'gang**, m. = kruisgang; processie. **Kreuz'gasse**, w. = viersprong, kruisweg, -straat. **Kreuz'gewebe**, f. = keperweefsel. **Kreuz'gewölbe**, f. = kruisgewelf.
Kreuz'gurt, m. = kruisriem. **Kreuz'häk'lich** = foel-, schuwleelijk.
Kreuz'haffter, w. (u. f. u. m.); **-heer**, f.; **-herr**, m.; **-hieb**, m.; **-holz**, f. = kruis|halster; -leger; -heer (-ridder); -houw (-sneede); -hout.
Kreuz'igen, f. (h.) = kruisigen; tuchtigen, kastijden; **fich t.** = zich (be)kruisen, een kruis slaan, maken; **fich f. und segnen** = uiterst verbaasd zijn. **Kreuz'igung**, w. —, —en = kruising; kastijding. **Kreuz'kirche**, w. = kruiskerk. **Kreuz'knoten**, m. = dubbele of zeemansknoop. **Kreuz'kopf**, m. = (*tech.*) kruiskop. **Kreuz'köpfel**, f. = slimme kop; dwarsdrijver. **Kreuz'kraut**, f. = kruiskruid. **Kreuz'lümmel**, m. = komijn.
Kreuz'kuvert, f. = kruisband. **Kreuz'lamm** = kruis-, lendelam. **Kreuz'mast**, m. = kruismast. **Kreuz'oberbram'rahe**, w. = grietjesra.
Kreuz'naht, w.; **-orden**, m. = kruis|naad (met kruisstekken); -orde.
Kreuz'otter, w. = gewone adder.
Kreuz'predigt, w.; **-punkt**, m.; **-ritter**, m. = kruis|prediking; -punt; -ridder.
Kreuz'schmerzen, Pl. = pijn in 't kruis, in de lenden.
Kreuz'schnabel, m.; **-schnitt**, m.; **-spinne**, w. = kruis|bek; -sneede; -spin.
Kreuz'sprung, m. = kuiteflikker.
Kreuz'stich, m.; **-träger**, m. = kruis|steek; -drager (dulder).
Kreuz'ung, w. — = kruising. **Kreuz'un'glücklich** = doodongelukkig. **Kreuz'verhör**, f. = kruisverhoor. **Kreuz'weg**, m. = kruisweg. **Kreuz'weise** = kruis(ge)wijs, kruislings. **Kreuz'woche**, w. = kruisweek (*vóór Hemelvaart*). **Kreuz'zeichen**, f. = teeken des kruises, kruisteeken.
Kreuz'zug, m. = kruistoelt.
Krib'b(e)lig = kribbig, kregel. **Krib'belltopf**, m. = driftkop, nijdas. **Krib'bellfrankheit** zie **Kriebel'fr.** **Krib'beln**, f. (h.) = krieuwelen; wriemelen, krioelen. **Krib's'krab**, m. u. f. — = rommel(boel); onzin, wartaal.
Kribleur, m. —s, —e = kribleur (*een korenzeef*).
Kric'kel, m. —s, — = 1. gemshoorn; 2. staart (*van 't wilde zwijn*). **Kric'kelei'**, w. —, **Kric'kel'radel**, f. (m.) —s = gekrabbel, hanepooten.
Kric'keln, f. (h.) = krabbelen, knoeien, *vgl.* **Kriegeln**.
Kric'ket, f. —s = cricket. **Kric'ketplatz**, m. = cricketveld.
Kri'ba, w. — = faillissement. **Kribar'**, w. —s, —e = gefailleerde, failliet.
Krie'bellfrankheit, w. = krieuwelziekte. **Krie'beln**, f. (h.) zie **Krib'beln**.
Krie'che, w. —, —n = kroosje.
Krie'chen, f. (h.) (frieche; frod; frodje; friedel; gefrodjen) = kruipen (*ook fig.*); auf allen vieren f. = op handen en voeten kruipen; *vgl.* **Kreuz. Krie'chend** = kruipend (*ook fig.*), kruiperig. **Krie'cher**, m. —s, — = kruiper, lage vleier. **Kriecherei'**, w. —, —en = kruiperij.

Zie ook **E.**

- Kriegerijch** zie *Kriechend*. **Kriech'ling**, m. —s, —e zie *Kriechje en Kriecher*. **Kriech'tier**, f. = kruipend dier.
- Krieg**, m. —(e)s, —e = krijg, oorlog; in den R. ziehn = ten o. gaan, ten strijde trekken; R. bis aufs Messer = oorlog op leven en dood. **Krieg'en**, fchw. (h.) = krijgen (fchw.), krijg, oorlog voeren; krijgen (ft.), ontvangen, nemen, pakken; klaar spelen; (nrbd.) er kriegte es mit der Angft = hij werd angstig; R. fpielen = krijgertje spelen.
- Krieg'er**, m. —s, — = krijger, strijder, krijgs-, oorlogsmans. **Krieg'gerich** = krijgs-, oorlogszuchtig; krijgshaftig; oorlogs-, militair. **Krieg'gerlafte**, w. = krijgsmanskaste. **Krieg'gerftand**, m. = krijgsmansftand. **Krieg'gerturn**, f. = militairisme. **Krieg'gerverein**, w. = vereeniging van oudstrijders. **Krieg'führer** = oorlogvoerend. **Krieg'führung**, w. = (t) oorlogvoeren, oorlog; leiding van den oorlog.
- Krieg's adel**, m. = oorlogsadel. **Krieg's academie**, w. = hogere krijgsschool. **Krieg's artikel**, m. = krijgartikel. **Krieg's aufruf**, m. = oproeping onder de wapenen. **Krieg's ausbruch**, m. = uitbreken v. d. oorlog. **Krieg's ausftattung**, w. = oorlogsuitrusting; (ook) -opmaking, -verpakking enz. **Krieg's bedürfnisse**, Pl. = oorlogsbenoodigdheden. **Krieg's begebenheit**, w. = oorlogsgebeurtenis. **Krieg's bereit** = krijgsvaardig. **Krieg's bereitschaft**, w.; fch in R. fehen = zich tot den oorlog voorbereiden.
- Krieg's brauch**, m.; -budget, f.; -denkmünze, w. = oorlogsgebruik; -budget; -medaille.
- Krieg's dienst**, m. = krijgsdienst. **Krieg's drangfal**, f. = verschrikkingen, ellende van den oorlog, oorlogsramp. **Krieg's entfchädigung**, w. = oorlogsvergoeding. **Krieg's ereignis**, f. = -begebenheit. **Krieg's erfahren** = ervaren in den oorlog, krijgshaftig.
- Krieg's erfahrenheit**, w.; -erklärung, w. = oorlogshervaring; -verklaring.
- Krieg's eröffnung**, w. = opening, begin van den oorlog. **Krieg's fah**, f. = militair beroep, oorlogsbedrijf. **Krieg's fadel**, w. = oorlogsfakkel. **Krieg's fall**, m. = geval van oorlog; ook: casus belli (*oorlogsaanleiding*). **Krieg's flotte**, w. = oorlogsvloot. **Krieg's fuß**, m. = voet van oorlog; auf den R. fehen = op v. v. o. brengen. **Krieg's gebrauch**, m. = oorlogsgebruik. **Krieg's gefahr**, w. = oorlogsgevaar. **Krieg's gefahrte** zie -lamerad. **Krieg's gefangen** = krijgsgevangenen. **Krieg's gericht**, f. = krijgsraad. **Krieg's gerichtsrat**, m. = auditeur militair.
- Krieg's gefchichte**, w.; -gefchid, f.; -gefchrei, f. = oorlogsgeschiedenis; -kans (krijgskans); -kreet (-geruchten; krijgsgescreeuw).
- Krieg's gefech**, f.; -gefummel (-gewühl), f. = krijgs]wet; -gewoel.
- Krieg's geüb** = krijgskundig, -haftig. **Krieg's gewaltig** = militairmachtig. **Krieg's gewinn**, m. = oorlogswinst, o-w. **Krieg's gewinner**, -gewinnler, m. = o-w-ër. **Krieg's gewinnsteuer**, w. = oorlogswinst-, o-w-belasting.
- Krieg's glück**, f.; -gott, m.; -hafen, m.; -handwerk, f. = oorlogs-, krijgs]geluk (-kans); -god; -haven; -bedrijf.
- Krieg's heer**, f. = leger. **Krieg's held**, m. = krijgs-, oorlogsheld. **Krieg's herr**, m. = staatsen legerhoofd. **Krieg's hülfe**, w. = gewapende hulp; oorlogssubsidie. **Krieg's jahr**, f. = oorlogsjaar. **Krieg's lamerad**, m. = krijgsmakker, wapenbroeder. **Krieg's lanzei**, w. = bureau van oorlog. **Krieg's laffe**, w. = krijgs-, oorlogskas.
- Krieg's knecht**, m.; -kommissar, m.; -kosten, Pl. = krijgs]knecht; (oorlogs)kommissaris; -kosten (oorlogskosten).
- Krieg's kunst**, w.; -leben, f.; -leute, Pl. = krijgs-, oorlogs]kunst; -leven; -lieden.
- Krieg's läufte**, Pl. = oorlogstijden].
- Krieg's lied**, f.; -lift, w.; -macht, w.; -manier, w.; -mann, m. = krijgs-, oorlogs]lied; -list; -macht; -gebruik; -man.
- Krieg's mannschaft**, w. = oorlogsmanschaften.
- Krieg's minister**, m.; -ministerium, f. = minister van oorlog; ministerie van oorlog.
- Krieg's moleft**, w. = (oorlogs)molest. **Krieg's mol**, w. = oorlogsramp. **Krieg's pflicht**, w. = krijgs-, dienstplicht. **Krieg's pflichtig** = krijgs-, dienstplichtig. **Krieg's platz**, m. = oorlogspplaats, versterkte plaats. **Krieg's profittler**, m. = o-w-ër. **Krieg's rat**, m. = (lid van een) krijgsraad. **Krieg's recht**, f. = krijgs-, oorlogrecht; en = Standrecht. **Krieg's ruf**, m. = oorlogskreet, oproeping ten oorlog. **Krieg's rüftungen**, Pl. = oorlogstoerusting. **Krieg's fache**, w. = oorlogszak. **Krieg's fchade(n)**, m. = oorlogsschade, molest.
- Krieg's fchauptat**, m.; -fchiff, f.; -fchuld, w. = oorlogstoonel; -fchip; -fchuld.
- Krieg's fchule**, w. = militaire academie. **Krieg's fekretär**, m. = fekretaris aan 't departement van oorlog.
- Krieg's fpiel**, f.; -fprache, w.; -ftand, m.; -ftärke, w.; -fteuer, w. = oorlog]spel; -taal; -toestand; -sterkte; -belasting.
- Krieg's ftrafe**, w. = militaire straf. **Krieg's fat**, w. = oorlogdaad, krijgsbedrijf. **Krieg's ftrannung**, w. = oorlogshuwelijksplechtigheid. **Krieg's tüchtig** = ervaren in den oorlog, krijgshaftig, strijdbaar. **Krieg's übung**, w. = oorlog-, krijgsoefening. **Krieg's unruhen**, Pl. = oorlogswelingen. **Krieg's verfassung**, w. = militaire grondwet. **Krieg's verpflegungsfamt**, f. = oorlogsfintendance. **Krieg's verficherung**, w. = molestverzekering.
- Krieg's volk**, f.; -ware, w.; -wejen, f.; -wiffen-fchaft, w.; -zahlant, f. = oorlog-, krijgs]volk; -woeker; -wezen; -wetenschap; -kas.
- Krieg's zahlmeister**, m. = betaalmeester bij 't leger. **Krieg's zeit**, w. = oorlogstijd. **Krieg's zucht**, w. = krijgstuicht, discipline. **Krieg's zug**, m. = krijgs-, veldtocht. **Krieg's zuftand**, m. = oorlogstoestand.
- Krieg's ze**, w. —, —n, **Krieg's ente**, w. = taling. **Kriil'(erig)** = flikkerend, vroolijk.
- Krim die** = de Krim.
- Kriminal]abteilung**, w.; -gericht, f.; -gefch, f. = krimineele kamer; k. rechtbank; k. wet.
- Kriminalift**, m. —en, —en = kriminalist (*strafrechtkenner*). **Kriminal]polizei**, w. = (gerechtelijke) politie. **Kriminal]recht**, f. = krimineel recht, strafrecht. **Kriminell** = krimineel (*waarop zware straf staat*).
- Krim'trieg**, m. = Krimoorlog.
- Krim'meln**, fchw. (h.) = (nrbd.) krioelen; f. und wimmeln = woelen en krioelen.
- Krim'mer**, m. —s, — = 1. havik; 2. haakploeg; 3. teer lamsvel, (*ook een soort*) pluche.
- Krim'pe**, w. — = krimp, inkrimping; bas Tuch ift in der R. = wordt gekrompen. **Krim'pen**, fchw. (f. u. h.) = (*intr. en tr.*) krimpden (*ook v. d. wind*). **Krim'frei** = krimpvrij.
- Krim's trams**, m. — = rommel; beuzelpraat.

Arimfcheer, m. —s, — = veldkijker.
Aring, m. —(e)s, —e = kring, (draag)ring.
Arin'gel, m. —s, —, (w. —, —n) = krakeling;
 (kringetje (van rook bijv.)). **Arin'gela fisch**, fchw. (h.) = (k)ringelen.
Arinoll'ne, w. —, —n = krinoline, hoepelrok.
Arrip'pe, w. —, —n = krib(ber), crèche; schoeiing (van gevlochten rijstwerk); (aan den Rijn) krib; hier hängt die *R.* hoch = men krijgt hier niet veel te eten. **Arrip'penbeijer**, m. = kribbebijter (paard en persoon). [**Arrip'penreiter**, m. = adellijke klaplooper]. **Arrip'penreger**, w. = kribbebijter (paard).
Arrips, m.: einen beim *R.* kriegen, nehmen, fassen, paden = iem. bij zijn lerven pakken.
Arri's, m. —es, —e = kris (Maleisch dolkmes).
Arri'te, w. —, —n = krizis. **Arri'teln**, fchw. (h.): es friffelt = er is een krizis, er hangen krizissen in de lucht, 't wordt kritiek. **Arri'tis**, w. —, ..jen = krizis.
Arri'teln, fchw. (h.) = kripelen (led.).
Arri'pin, m. = Krispijn.
Arri'tall', m. u. f. —s, —e = kristal. **Arri'tall'bildung**, w. = kristalvorming. **Arri'tall'drufe**, w. = kristalgroep, -klomp. **Arri'tall'len** = kristallen.
Arri'tall'fabrik, w.; **Arri'tall'form**, w.; **Arri'tall'glas**, f.; **Arri'tall'grube**, w. = kristal|fabriek; -vorm; -glas; -mijn.
Arri'tall'haltig = kristalhoudend. **Arri'tall'hell** = kristalhelder. **Arri'tall'himmel**, m. = kristalijnen hemel. **Arri'tall'nisch** = kristalijn.
Arri'tall'nisation, w. —, —en = kristallisatie. **Arri'tall'nisch** = kristallen, kristalhelder. **Arri'tall'nisscher bar** = kristallizeerbaar. **Arri'tall'nisschen ren**, fchw. (f.) = kristallizeeren. **Arri'tall'nisschen rung**, w. — = kristallizeering, kristallisatie.
Arri'tall'linie, w.; **Arri'tall'nografie**, w.; **Arri'tall'ware**, w. = kristal|lens; -lografie; -waar (-waren).
Arri'terium, f. —s, ..rien = criterium. **Arri'ter**, w. —, —en = kritiek; onder aller *R.* = beneden alle kr.; *Rr.* üben an (Dat.) = kr. uitoefenen op.
Arri'terster, m. —s, — = kritikaster, muggezifter. **Arri'terster**, —s, — = kritikus. **Arri'tersterlosigkeit**, w. — = gebrek, gemis aan kritiek. **Arri'terster** = kritisch, scherp onderzoekend; kritiek, beslissend, hachelijk. **Arri'tersterren**, fchw. (h.) = kritizeeren. **Arri'terstermud**, m. — = kritische, kritische methode.
Arri'tel, m. —s = bedil-, vitzucht. **Arri'telei'**, w. —, —en = vitterij, kleingeestige kritiek.
Arri'telig zie **Arri'telig**. **Arri'teln**, fchw. (h.) = vitten, bedillen. **Arri'ter**, m. —s, — = vitter, kritikaster. **Arri'telig** = vitterig; kribbig, kitteloorig; lastig, peuterig.
Arri'telei', w. —, —en = gekrabbel, geknoel.
Arri'telig = knoeierig, onleesbaar. **Arri'teln**, fchw. (h.) = krabbelen, knoeien; die jeder friggelt = .. krast. **Arri'ter**, m. —s, — = krabbelaar, knoeier. **Arri'telig** zie **Arri'telig**.
Arri'te, m. —n, —n = Kroaat. **Arri'tien** (t = ts), f. = Kroatische.
Arri'tet, f. —s = croquet, krokket.
Arri'tert (spr.: *krod.*) = gekeperd.
Arri'tete, w. —, —n = kroketje.
Arri'ter, f. —s, —s = schets. **Arri'teren**, fchw. (h.) = schetsen.
Arri'tobil', f. —s, —e = krokodil. **Arri'tobil'skränen**, Pl. = krokodillebrannen.
Arri'tus, m. —, — u. **Arri'tusse** = krokus.
Arri'te, w. —, —n = (*gwst.*) krul, lok. **Arri'teln**, **Arri'teln**, fchw. (h.) = fräu|ein.
Arri'tamt, f.; **Arri'te**, m.; **Arri'ter**, m. = kroon|ambt; -beambte; -pretendent.

Arri'te, w. —, —n = kroon (ook van een tand, geldstuk en fig.); krans; (bloem-, licht)kroon; kruin, top (eines Baumes); kruin (eines Deiches); dem Verdienst seine *R.* = eere, wien eere toekomt; das geht der Sache die *R.* auf = dat zet de kroon op 't werk; er hat eine *R.* = is aangeschoten; das ist ihm in die *R.* gefahren = dat steekt hem, hindert hem; einem in die *R.* steigen = iem. er van langs, op zijn kop geven.
Arri'teinkünfte, Pl. = inkomsten v. d. kroon.
Arri'ten, fchw. (h.) = kronen; met kransen versieren; (*bij wedstrijden e. d.*) bekronen. **Arri'tenartig** = kroonvormig. **Arri'tenorden**, m. = orde van de Kroon. **Arri't(en)taler**, m. = kroondaalder. **Arri'tenträger**, m. = kroon-drager. **Arri'terbe**, m. = erfgenaam van de kroon, erfopvolger, kroonprins. **Arri'tengebörn**, f. = kroongewel. **Arri'tegut**, f. = kroondomein. **Arri'tehirsh**, m. = hert met kroongewel. **Arri'teländer**, Pl. = Kroonlanden. **Arri'telich** (en), f. = kroonleer. **Arri'telichter**, m. = (licht)kroon.
Arri'tos, m. = Kronos (vader v. Zeus).
Arri'tprinz, m., **Arri'tprinzessin**, w. = kroonprins, -prinses. **Arri'tprinzlich** = van den Kroonprins, kroonprins. **Arri'trad**, f. = kroonrad.
Arri'tbeere, w. = (*gwst.*) boschbes.
Arri'taler, m. = kroondaalder.
Arri'tnung, w. —, —en = (be)kroning. **Arri'tnungstaler**, m. = kroningsmunt. **Arri'twert**, f. = kroonwerk. **Arri'twide**, w. = kroonkruid.
Arri'tpel (nrb.), m. —s, — = Arüppel.
Arri'teln zie **Arri'teln**.
Arri't, m. —(e)s, Arri'tpe = krop(gezwel), keel. **Arri'tartig** = kropachtig. **Arri'teln**, fchw. (h.) = (Öän)e kroppen, met deeg nesten, (*alg.*) den krop vullen; (*tech.*) (*elleboogvormig*) ombuigen.
Arri'tente, w. = kropeend. **Arri'ter**, m. —s, — = krop(ge)duif, kropduif. **Arri'tig**, **Arri'tig** = kropachtig, met een krop; (*lichamelijk*) achterlijk; (*tech.*) omgebogen. **Arri'ttaube**, w. = kropduif, krop(ge)duif. **Arri'tung**, w. — = ('t) kroppen.
Arri'tzeug, f. = klein goed (*nl. kinderen*), grut; kanaille.
Arri't = knuiperig.
Arri'tus, m., Pl.: — u. —je = Kresus.
Arri'te, w. —, —n = pad(de); geld(stuk); die *R.*! = dat spook! die kat! die draakt (*ook*) die nijdiggaard! die nijdas! die giftige *R.* = dat nijdige spook; die kleine *R.* = dat kleine ding, dat nest; er hat *R.*.n = moppen, centen, geld, duiten. **Arri'tengilfer**, m. = slecht, lomp mes. **Arri'tengras**, f. = zoutgras. **Arri'tenloch**, f. = paddenest. **Arri'tig** = nijdig, koppig.
Arri'te, w. —, —n = kruk(stok); handvat (an einer Sense); slothaak, looper; schroef (an der Geige); (zwaar) gewel (einer Sense); (*gwst.*) (deur)klink; an *R.*.n gehen = op krukken loopen; *ook* = **Arri'tel** = Arri'del I. **Arri'tenformig** = krukvormig. **Arri'tenstod**, m. = kruk(stok).
Arri't(e) = ruw, grof, onverteerd.
Arri't, m. —(e)s, Arri'te = kruik; aarden pot; (nrb.) plattelandsherberg, kroeg; der *R.* geht so lange zu Wasser, bis er bricht (*ll*); zu tief in den *R.* gehen = te diep in 't glas kijken. **Arri'tgelden**, f. —s, — = kruikje. **Arri'ter**, m. —s, — = Krugwitt. **Arri'tformig** = kruikvormig. **Arri'tgerechtigkeit**, w. = vergunning. **Arri'tweise** = bij kruiken. **Arri'twirt**, m. = herbergier, kroeghouder.

Zie ook G.

Arufe, w. —, —n = (nrd.) kruik (*zonder oor*), aarden flesch; *vgl.* pufig.
Arü'len, [schw. (h.) = (*gwst.*) krullen.
Arüm'chen, f. —s, — = kralmpje, kruimeltje.
Arü'me, w. —, —n = 1. kruim(el); 2. (*bovenste laag losse teel*)aarde; 3. er hat weder A. noch Arufte = hij heeft niets te bikken. **Arü'mel**, m. —s, — = (*olk.*) kruimel (*ook fig.*), deuter. **Arü'melchen**, f. —s, — *zie* Arüm'chen. **Arü'melig** = kruimelig. **Arü'meln**, [schw. (h.) = kruimelen.
Arumm = krom; kronkelend, bochtig; f. [schreibben = krom, scheef schrijven; f. .e Fingermachen = kromme vingers hebben, stelen; etw. f. nehmen = iets kwalijk nemen; einen f. ansehen = iem. scheef, met een leelijk gezicht aankijken; f. .e Wege gehen = kromme wegen inslaan; die Sache geht f. = loopt verkeerd.
Arumm'agt, w. = dissel. **Arumm'beinig** = krombeenig. **Arüm'me**, w. —, —n = kromming, winding, bocht, kromme (lijn); aus der A. in die Beuge = van den regen in den drop, van den wal in de sloot. **Arüm'men**, [schw. (h.) = krommen, buigen; sich f. = zich krommen, zich buigen, zich kronkelen; zich vernederen; krummen (*van pijn*); *vgl.* Saar.
Arüm'mer *zie* Arüm'mer 2.
Arumm'halß, m. = kromhals. **Arumm'halßig** = kromhalzig. **Arumm'holz**, f. = kromhout (*ook bij slagers*); kromgegroeid hout; bergpijnboom.
Arumm'liegen, ft. (h.) = krom liggen (*ook fig.*).
Arumm'lijnig = kromlijnig. **Arumm'nehmen**, ft. (h.) *zie* Arumm. **Arumm'säbel**, m. = kromzwaard, -sabel. **Arumm'schließen**, ft. (h.) = kromsluiten, in de ijzers sluiten. **Arumm'schnabel**, m. = kromsnavel. **Arumm'stab**, m. = (*bissch.*) kromstaf (*ook fig.*). **Arüm'mung**, w. —, —en = kromming, draaing, winding, curve.
Arumpelig = ge-, verkreukt, kreukelig. **Arüm'pein**, **Arüm'pein**, [schw. (h.) = kreuk(en), verfrommelen. **Arüm'pen**, [schw. (h.) = krimpen, krimpvrij maken.
Arüm'per, m. —s, — = rezervist (*in 't Pruisische leger onder de Fransche overheersching*).
Arüm'per'pferd, f.; **wagen**, m. = garnizoens- (reserve)paard; -wagen.
Arump'lig *zie* Arumpelig.
Arupp, m. —s = kroep (*ziekte*).
Arup'pe, w. —, —n = kruis (eines Pferdes).
Arüp'pel, m. —s, — = kreupele, verminkte, gebrekkige, stumper. **Arüp'pelhaft**, **Arüp'pelig** = kreupel, gebrekkig. **Arüp'peln**, [schw. (h. u. f.) = stumperen, sukkelen; (*v. plant*) kromgroeien.
Arü'sel, w. —, —n = (nbd.) (olle)lamp.
Arü'staz'en, Pl. = krustaceeën, schaaldieren.
Arü'sten, f. —s, — = korstje. **Arü'ste**, w. —, —n = korst, aanzetsel. **Arü'stenartig** = korstachtig. **Arü'stentier**, f. = schaaldier. **Arü'stig** = korstig, met een korst.
Arü'stife're, w. —, —n = krucifeer, kruisbloemige. **Arü'stifik'**, f. —es, —e = krucifix, kruisbeeld.
Arü'sta, **Arü'ste**, w. —, —ten = krypte (*onderaardsche kapel*). **Arü'stoga'me**, w. —, —n = kryptogame, bedekt-bloeiende, sporeplant. **Arü'stogramm'** f. —s, —e = kryptogram, geheimschrift.
Arü's = Arü'ster. **L. G.** = kurze Sicht. **L. u.** = löntiglych ungarisch.
Arü'snisch = Cubaansch.
Arü'ste, w. —, —n = staartpeper.
Arü'stel, m. —s, — = bak(je), kuipje, tobbe(tje); *ook* = **Arü'stelhelm** = (pot)helm.

Arü'sten, [schw. (h.) = in 't kubiek verheffen (brengen), tot de 3de macht verheffen.
Arü'st'fuch, m.; **inhalt**, m.; **meter**, m. u. f. = kubieke voet; k. inhoud; k. meter.
Arü'st'wurzel, w. = derde-machtswortel. **Arü'st'zahl**, w. = derde macht. **Arü'st'zahl**, m. = kubieke duim. **Arü'st'isch** = kubiek. **Arü'st'ig**, m. —en, —en = kubist.
Arü'ster, m. —s, — = (*gwst.*) kuiper.
Arü'st'ig, m. —, —u. .ben = kubus.
Arü'ste, w. —, —n = keuken (*ook fig.*); die A. besorgen = de k. doen; in des Teufels A. kommen = slecht teland komen, in den aap gelogerd zijn; die lateinische A. = de apotheek; *vgl.* falt. **Arü'stel**, w. —, —n = (öfl.) keuken.
Arü'stelchen, f. —s, — = koekje; kuiken.
Arü'stelter *zie* Arü'ster. **Arü'sten**, m. —s, — (olie)koek, gebak; ja A. = welzeker! kun je begrijpen! morgen brengen! ein A. und ein Mus = koek en ei.
Arü'stenamt, f. = keukendepartement.
Arü'sten'backer, m.; **backerei**, w. = koek-, banket|bakker; -bakkerij.
Arü'stenbediente(r), m. = keukenbediende.
Arü'stenberg *zie* Pfannfuchenberg. **Arü'sten'breit**, f. = koekeplank.
Arü'sten'dragonet, m.; **einrichtung**, w.; **fee**, w.; **feuer**, f. = keuken|prinses; -inrichting; -prinses; -vuur.
Arü'stenform, w. = koekvorm.
Arü'sten'garten, m. = moestuin.
Arü'sten'gerät (**geschir**), f.; **handtuch**, f. = keuken|gereedschap (-gerei); -handdoek.
Arü'stenjunge, m. = keuken-, koksjongen. **Arü'stenlappen**, m. = keuken-, vaatdoek. **Arü'sten'latein**, f. = potjeslatijn. **Arü'stenmäßen**, f. = keukenmeid, -meisje. **Arü'stenmagd**, w. = keuken-, werkmeid. **Arü'stenmeister**, m. = keukenmeester, chef de cuisine, kok; da ist Schraalhans A. = daar is Schraalhans keukenmeester. **Arü'sten'schabe**, w. = kakkerlak, bakkerstor. **Arü'sten'schelle**, w. = wildemanskruid.
Arü'stenteig, m. = koekdeeg. **Arü'stenteller**, m. = gebakschaal.
Arü'stettel, m. = menu, lijst van de te bereiden spijzen. **Arü'stenzeug**, f. = keuken-, huishoudlijnen.
Arü'stein, f. —s, — = kuiken; koekje. **Arü'ster**, m. —s, — = koekbakker.
Arü'sten *zie* gußen.
Arü'sten, f. —s, — = (nbd.) kuiken.
Arü'stud, m. —s, —e = koekoek; drommel, duivel; zum A. = voor den dri' hol dich der A. = de k. haal jel des A. s Danf und Lohn = stank voor dank. **Arü'stud'stume**, w. = anemoon; veldkers; standelkruid.
Arü'stud'stel, f.; **lichte**, w.; **speichel**, m.; **uhr**, w. = koekoeks|ei; -bloem; -speeksel (*gew.*: kikkerspog, *ook*: lenteschuim); -klok.
Arü'st'elmudde, m. = warboel, allegaartje.
Arü'ster, m. —s, — = (*jag.*) wilde kat; (schw.) werk, vlas.
Arü'ste, w. —, —n = kuip, vat; (*van voren opgebogen*) onderstuk van een slede, boom. **Arü'stet**, m. —s, — = kuiper; kelderbaas; -meester.
Arü'st, f. —(e)s, —e, **Arü'ste**, w. —, —n = kof- (schip).
Arü'stel, w. —, —n = kogel; bol, globe; bal- (let)je, knikker; sich eine A. durch (vor) den Ropf schießen, durch den Ropf jagen = zich een kogel door 't hoofd jagen; einen auf A. .n

Zie ook **C**.

fordern = iem. op den kogel, op 't pistool uitdagen; ſich den Arm aus der A. fallen = zijn arm uit 't lid vallen.
Augelabſchnitt, m. = boisegment. **Augelachſe**, w. = as van een bol. **Augelarmbruſt**, w. = handboog, waarmee ſteentjes, kogeltjes afgeſchoten werden. **Augelartig** = kogel-, bolvormig. **Augelausſchnitt**, m. = bolſektor.
Augelbahn, w. = kogelbaan. **Augelbüchſe**, w. = karabijn. **Augelchen**, f. —s, — = kogeltje, balletje, bolletje, knikker. **Augeldiſe**, w. = kaliber. **Augeldiſtel**, w. = kogeldiſtel. **Augelbreiſel**, f. = boldriehoek. **Augelfang**, m. = kogelvanger. **Augelſeß** = bomvrij. **Augelſorm**, w. = bol-, kogelvorm. **Augelſormig** = kogel-, bolvormig. **Augelſtent**, f. = kogelgewricht. **Augelgewölbe**, f. = bolgewelf. **Augelgießer**, m. = kogelgieter. **Augelhaufen**, m. = kogelſtapel. **Augelicht**, **Augelig** = kogelvormig, bolrond. **Augelſappe**, w. = (mat.) bolkap. **Augelager**, f. = kogellager.
Augelst, ſchw. (h.) = rond maken; rollen, kogelen, ballen; über einen f. = over iem. balloteeren; **A.**, (f.) = rollen; das iſt zum A. = om je ſlap te lachen; **ſich A.** = op den grond rollen; een bolronde gedaante aannemen; **ſich A. vor Lachen** = omrollen, omvallen van 't lachen, zieh ſlap lachen. **Augelregen**, m. = kogelregen. **Augelrund** = kogel-, bolrond. **Augelſicht**, w. = bolschiſf. **Augelſchnitt**, m. = boisegment. **Augelſpiel**, f. = balspel. **Augelſprege**, w. = mitrailleur. **Augelung**, w. = ballotage. **Augelventil**, f. = kogelventiel, -klep. **Augelwagen**, m. = kogelwagen. **Augelwahl**, w. = ballotage. **Augelzieher**, m. = kogeltrekker.
Augelguar, m. —s, —e u. —s = kuguaar, Amerikaanſche leeuw, puma.
Augel, w. —, **Aühe** = koe; bei Nacht ſind alle Aühe ſchwartz = 's nachts zijn alle katten grauw; viel Aühe, viel Mäühe = veel koeien, veel moelen; es wird keine A. Bieſſe genannt, die nicht einen weißen Fleck vorm Kopf hat = men noemt geen koe bont, of er is een vlekje aan.
Aüheauge, f.; **blatter**, w. = koeoog; -pok. **Aüheblume**, w. = paarde-, koebloem. **Aüher**, m. —s, — = (ſchw.) koe-, alpenherder.
Aühehaden, m. = koelehoop. **Aüheleiſch**, f. = koeivleesch. **Aühefuß**, m. = koevoet, koeiepoet; ſpuit (voor „geweer“); er muß den A. tragen = hij moet soldaat worden.
Aühefutter, f.; **glode**, w.; **haar**, f.; **halter**, m. = koeivoeder; -klokje; -haar; -herder.
Aühehandel, m. = veehandeling; (fig. vooral) politieke ruilhandel. **Aühehafe**, m. = konijn.
Aühehaut, w. = koeiehuid; das geht auf keine A., läßt ſich auf keine A. ſchreiben = dat is zoo gauw (met een paar woorden) niet gezegd, (ook) 't is allemaal niet te zeggen (zooveel is 't).
Aühehirt, m.; **horn**, f. = koeiherder; -hoorn.
Aühekäse, m. = koeiekaas, zoetemelksche kaas.
Aühe = koel, frisch; kil, koud, lau, onhartelijk.
Aüheapparat, m. = koeltoestel. **Aühe**, w. — = koelheid, frisheid, koelte, frishte; lauwheid, onhartelijkheid, onverschilligheid. **Aühe-eimer**, m. = koelemmer, -vat. **Aühe**, ſchw. (h.) = (af)koelen; ſetzen Mut, ſein Mütchen an einem f. = zijn moed aan iem koelen. **Aüheter**, m. —s, — = koeler, koeltoestel.
Aüheflaß, f.; **teffel**, m.; **mittel**, f.; **pfaster**, f. = koelvat; -ketel; -middel; -pleister.
Aühefraum, m.; **ſalbe**, w.; **ſchiff**, f.; **ſchlange**,

w. = koelruimte; -zalf; -vat (-kuis); -slang.
Aüheſte, w. —, —n = (zm.) koelte. **Aühetrog**, m. = koelbak. **Aühetung**, w. — = (af)koeling; koelte. **Aühevorrichtung**, w. = koeltoestel, -inrichting.
Aühemagd, w.; **melker**, m.; **milch**, w.; **miß**, m. = koei/meid; -melker; -melk; -mest.
Aühe = koen, stout, vermetel; Karl der A. = e = Karel de Stoute. **Aüheheit**, w. —, —en = koenheid enz. [**Aühe** = stout, koen].
Aühepode, w. = koepoek.
Aühepodenimpfung, w.; **stoff**, m. (=materie, w.) = koepok(in)enting; -stof.
Aühezeigen, **reiben**, m. = koelied, -zang, „Kuhreigen“. **Aühereiber**, m. = roerdomp.
Aüheſchaffer, m. = koeherder. **Aüheſchelle**, w. = wildemanskruid; koeklokje. **Aüheſchuld**, m. = flinke teug, slok. **Aüheſchwoß**, m. —(e)s, —e = (gemeen) danshuis.
Aüheſtall, m.; **wärter**, m.; **weide**, w. = koeiſtall; -herder; -weide.
Aühe, m. —s, —e = ſchoft, ſchoelje. **Aühe-nie-ren**, ſchw. (h.) = koejeneeren, plagen, ne'geren.
A. u. K. = kaiſerlich und königlich.
Aühen zie Räden.
Aüher, w. —, —n = komkommer.
Aüheruz, m. —(e)s = mais.
Aülant = coulant, koelant, tegemoetkomend, gemakkelijk. **Aülantz**, w. — = gemakkelijkheid, tegemoetkomendheid, tegemoetkoming.
Aüle, w. —, —n = (nrdb.) kuil, put.
Aüli, m. —s, —s = koelie.
Aülina'riſch = culinair (op de keuken, 't eten en drinken betrekking hebbende); f. e. Genüße = tafelgenot; f. e. Fähigkeiten = keukenbekwaamheden.
Aülſte, w. —, —n = koelisse, coulisse; bij-, buitenbeurs; A. u. reifen = grappen maken.
Aülſtenreißer, m. = grappemaker. **Aülſtier** (spr.: .lies-je), m. —s, —s = coulissier, beursſpekulant.
Aültern zie tollern.
Aül, m. —(e)s = (geologische) laag. **Aül**, m. —(e)s, —e = (berg)top, kruin.
Aülmination, w. —, —en = kulminatie, toppunt. **Aülminationspunkt**, m. = kulminatie-, hoogte-, toppunt. **Aülminieren**, ſchw. (h.) = kulmineeren.
Aülmenge, f. = kalfsoog (dik uitpuilend).
Aül zie Kultus.
Aülter zie Koltter I.
Aülvator, m. —s, .to'ren = kultivator (ploeg met verschillende scharen). **Aülvieren**, ſchw. (h.) = kultiveeren, kweken, verzorgen, bearbeiten, beoefenen. **Aülviert** = (ook) beschaafd, welopgevoed.
Aülter, w. —, —en = kultuur, aankweeking; beschaving, verfijning. **Aülteraufgabe**, w. = kultuur-, beschavingstaak. **Aülterbild**, f. = kultuurbeeld. **Aülterfähig** = te beschaven, vatbaar voor beschaving, voor kultuur. **Aültergeschichte**, w. = kultuur-, beschavingsgeschiedenis. **Aültergeschichtlich**, **historisch** = kultuurhistorisch. **Aülterkampf**, m. = Kultuurkampf. **Aülterkämpfer**, m. = beschavingskampioen. **Aülterpflanze**, w. = kultuurplant, gekweekte plant. **Aülterstufe**, w. = trap van beschaving. **Aültervolk**, f. = kultuurvolk.
Aülter, m. —, **Aülte** = kultus, (eere)dienst; mit etw. A. treiben = iets verafgoden. **Aülterminister**, m. = minister van eeredienst.

Ku'mis zie Kumys.

Kumm, m. —(e)s, —e, **Kum'me**, w. —, —n = kom, bekken, schotel.

Küm'mel, m. —s = karwij, komijn; kummel (een *likeur*, soort *jenever*); einem den *K.* reiben = iem. de les lezen. **Küm'melblättchen**, f. = (een) drie-kaart(speel). **Küm'melbranntwein**, m. = kummelbrandewijn. **Küm'melbrot** f. = komijnbrood. **Küm'melbruder**, m. = drinkebroer, ook = *Kümmeltürke*. **Küm'melflasche**, w. = brandewijnflesch. **Küm'melkäse**, m. = komijnkaas. **Küm'meln**, f. (h.) = met komijn of karwij kruiden; jenever drinken. **Küm'melspalter**, m. = vrek, gorte-, erwteteller. **Küm'melwürste**, m. = trouw kameraad (bij 't drinken), student, die dicht bij huis blijft; saai; (ook een spel).

Küm'mer, m. —s = kommer, verdriet, smart; [putn, afval, in-beslag-neming]; *Junger und K.* = honger en gebrek; *K.*, w. (*gwst.*) = komkommer. **Küm'merlich** = kommerlijk, ellendig, armzalig, behoeftig. **Küm'merling**, m. —s, —e = voorwerp van zorg en kommer, armzalig schepsel; zorgkind, lieveling; komkommer. **Küm'merlos** = onbekommerd, onbezorgd. **Küm'mern**, f. (h.) = bekommeren, bedroeven; aangaan, betreffen; [beslag leggen op]; was *Küm'mer's* mich? = wat kan 't mij schelen? das *Küm'mert* Sie nichts = dat gaat u niets aan; *fich K.* um = zich bekommeren om, zorgen voor, zich bemoeien met. [**Küm'mernis**, w. —, —e = kommer, zorg, verdriet]. **Küm'merped**, m. — (*scherts.*) zwaarlijvigheid (*zoog. van verdriet*). **Küm'mervoll** = kommer-, zorgvol, treurig.

Küm'met, f. —s, —e zie *Kummt*.

Kumpen, m. —s, —e = kompaan, kameraad.

Kumpen, m. —s, —e, **Kumpf**, m. —es, —e u. *Kumpfe* = kom, bakje.

Kumt, s. —(e)s, —e = juk (der Zugtiere), haam, gareel.

Kumt'bede, w.; ***horn**, f.; ***lette**, w.; ***pferd**, f. = gareel-, haam|bekleding; -einde; -ketting; -paard.

Kumulation, w. —, —en = kumulatie, op(een)hooping. **kumulativ** = kumulatief. **kumulie'ren**, f. (h.) = ophoopen, kumulieren.

Ku'mys, m. — = koemies (een *spijs van gegiste melk*, ook als *geneesmiddel*).

Kund = bekend, openbaar; f. (und zu wissen) *fun* = kond doen, te weten doen; *fich f. fun* = zich openbaren. **Kund'bar** = bekend, openbaar.

Kund'bar = op te zeggen, opzegbaar, aflosbaar.

Kund'barkeit, w. — = bekendheid, publiciteit.

Kund'barkeit, w. — = opzeg-, aflosbaarheid.

I. **Kun'de**, w. —, —n = kunde, wetenschap; kennis, bericht. II. **Kun'de**, m. —n. —n = klant, afnemer; cliënt; patiënt; f. (lauer *K.* = slimme, sluwe klant; alter *K.!* = ouwe baas! ein *fauler K.* = niet te vertrouwen persoon.

Kun'den zie *Kundigen*.

Kund'enkreis, m. = cliënteel.

Kund'geben, f. (h.) = kond doen, bekend maken, doen weten, doen blijken van. **Kund'gebung**, w. = — bekendmaking, mededeeling, proklamatie; demonstratie, vertoon. **Kund'ig** = [bekend]; kundig, bekend met, onderricht; (in) einer Sache f. *feln* = een zaak kennen, in iets kundig zijn.

Kun'digen, f. (h.) = [bekend maken]; (einem das *Kapital*, die *Wohnung*, die *Witze*, den *Dienst*) opzeggen; einem f. = iem. (iets, zijn) betrekking) opzeggen.

[**Kun'dige(r)**, m. —s, — = kenner].

Kun'digung, w. —, —en = opzegging; mit 6 Monaten *K.* = met opzegging van 6 maanden.

Kun'digungsfrist, w., ***termin**, m. = termijn van opzegging, opzeggingstermijn.

Kun'din, w. —, —nen = klant; patiënt(e); cliënt(e).

[**Kund'lich** = blijk-, openbaar]. **Kund'machen**, f. (h.) = bekend, openbaar maken. **Kund'machung**, w. —, —en = bekendmaking, afkondiging.

[**Kund'mann**, m. —(e)s, . . leute = klant]. **Kund'mache**, w. —, —n = (f. (h.)) klandizie, cliënteel, klanten. **Kund'schaft**, w. —, —en = klandizie, cliënteel, klanten; praktijk (eines *Arztes*); [kennis, wetenschap; getuigschrift (*van een handwerksgezel*); bericht; inlichting; kondschap, verkenning; verkenner; einem die *K.* zuwenden, zuweisen = iem. met de klandizie begunstigen; *K.* einziehen = inlichtingen inwinnen; auf *K.* ausgehen = op verkenning uitgaan. **Kund'schaften**, f. (h.) = informeren, op verkenning uit zijn, inlichtingen halen. **Kund'schaffer**, m. —s, — = verkener, spion. **Kund'schafferei**, w. — = verkenning, spionnage. **Kund-und-zu-wissen**, f. = bekendmaking.

[**Kunft**, w. — = komst]. **Kunft'ig** = toekomstig, -komend; aanstaand, voortaan, in 't vervolg = ins *K. . e* = *Kunft'ig*hin].

[**Kun'getu** zie *funfel*n].

Kun'gju'tse, m. = Konfucius.

Kun'tel, w. —, —n = spinrokken. **Kun'telfu'ten**, Pl. = uitvluchten. **Kun'telleben**, f. = spille-, konkelleen. **Kun'teln**, f. (h.) = konkelen, knoelen.

Kunst, w. —, *Künste* = kunst, wetenschap; (kunst)vaardigheid; kunst(stuk), kunstje; gemaaktheid; (ook) machine, (*vooral*) pompwerk; die *Pastauer K.* = de zwarte kunst, tooverij, hekserij; hier geht meine *K.* betteft, jst bit ich mit meiner *K.* zu Ende = nu weet ik 't niet meer, hier houdt mijn verstand op; einem die *Künste* abfragen = iem. de kunst afvragen, uitheoren; *vgl.* *brütlos*. **Kunst'adel**, m. = kunstadel. **Kunst'ademie**, w. = akademie voor schoone kunsten. **Kunst'anlage**, w. = aanleg voor de kunst; *K. . n* = (ook) plantsoen, park.

Kunst'arbeit, w.; ***ausdruck**, m.; ***ausstellung**, w. = kunst|werk; -uitdrukking (-term); -tentoonstelling.

Kunst'beftiffen = de kunst beoefenend. **Kunst'beruf**, m. = roeping voor de kunst.

Kunst'butter, w.; ***dichter**, m.; ***dichtung**, w.;

*brechfler, m.; ***eifer**, m. = kunst|boter (margarine); -dichter; -dicht; -draaier; -ijver.

Kun'stelei', w. —, —en = kunstemakerij; gemaaktheid, gemanieerdheid. **Kun'teln**, f. (h.) = (ver)schaven; knutselen, prutsen; gemaakt doen; *vgl.* *gefün'stelt*. **Kunst'erfahren** = ervaren, doorkneet in de kunst. **Kunst'erzeugnis**, f. = kunstvoortbrengsel. **Kunst'färber**, m. = kunstverver. **Kunst'fertig** = kunstvaardig, bedreven. **Kunst'fertigkeit**, w. = kunstvaardigheid enz. **Kunst'feuer**, f. = vuurwerk. **Kunst'fleiß**, m.; ***freund**, m. = kunst|vlijt (-nijverheid); -vriend (-liehebber).

Kunst'gärtner, m. = tuinbouwkundige.

Kunst'gebiet, f.; ***gebilde**, f.; ***gefühl**, f. = kunst|gebied; -produkt; -gevoel (-smaak).

Kunst'gegenstand, m. = kunstvoorwerp.

Kunst'gemäß = kunstgerecht. **Kunst'genosse**, m. = kunstgenoot, -broeder. **Kunst'gerecht** = vol-

- gens de regels, de eischen van de kunst. **Kunst**-**geschiedte**, w. = kunstgeschiedenis. **Kunst**-**geschiedlich** = kunst-historisch. **Kunst**-**gestänge**, Pl. = transmissiestangen (*van een pompwerk*). **Kunst**-**geübt**, **gewandt** = kunstvaardig, handig, bedreven.
- Kunst**-**gewebe**, f.; **gewerbe**, f.; **gewerbemuseum**, f. = kunstweefsel; -nijverheid; -nijverheidsmuzeum.
- Kunst**-**griff**, m.; **handel**, m.; **händler**, m. = kunstgreep; -handel; -handelaar.
- Kunst**-**halle**, w. = muzeum, galerij. **Kunst**-**handlung**, w. = kunsthandel (nl. -winkel). **Kunst**-**handwerk**, f. = kunsthandwerk, -ambacht. **Kunst**-**honig**, m. = kunsthoni(n)g. **Kunst**-**jünger**, m. = jong kunstenaar. **Kunst**-**labineet**, f., **lammer**, w. = kunstkabinet, rariteitkamer. **Kunst**-**kenner**, m. = kunstkenner. **Kunst**-**kniff**, m. = kunstgreep. **Kunst**-**laufen**, f. = schoonrijden. **Kunst**-**läufer**, m. = schoonrijder. **Kunst**-**lehre**, w. = leer van de kunst, kunsttheorie. **Kunst**-**ler**, m. —, — = kunstenaar. **Kunst**-**lerich** = artistiek.
- Kunst**-**le**-**leben**, f.; **neid**, m.; **stolz**, m.; **verein**, m. = kunstenaarsleven; -nijdver (-nijd); -trots; -vereniging.
- Kunst**-**lezimmer**, f. = artieste-, solistekamer. **Kunst**-**leistung**, w. = kunstprestatie. **Kunst**-**lich** = [kunstig, vernuftig]; kunstmatig, nage-maakt, kunst...; f. .er Zahn, f. .es Auge = kunsttaand, -oog; f. .e Mittel = kunstmiddelen, slimmigheden. **Kunst**-**lichtheit**, w. — = kunstmatigheid. **Kunst**-**liebe**, w. = kunstliefde. **Kunst**-**liebhaber**, m. = kunstminnaar, -vriend. **Kunst**-**los** = kunsteloos; eenvoudig, natuurlijk. **Kunst**-**losigkeit**, w. — = kunsteloosheid, enz. **Kunst**-**maler**, m. = kunstschilder. **Kunst**-**mächtig** = kunstgerecht. **Kunst**-**meister**, m. = machinist (*bij een pompwerk*). **Kunst**-**mittel**, f. = kunstmiddel. **Kunst**-**mühle**, w. = moderne of kunstmolen. **Kunst**-**pause**, w. = kunstmatige, effectpaauze; (*ir.*) blijven-steken. **Kunst**-**produkt**, f. = kunstprodukt. **Kunst**-**rad**, f. = rad van een pompwerk. **Kunst**-**redner**, m. = rhetorikus. **Kunst**-**regel**, w. = kunstregel. **Kunst**-**reich** = kunst-, vindingrijk, kunstig, vernuftig.
- Kunst**-**reife**, w.; **reiter**, m.; **richter**, m. = kunstreis; -rijder (schoolrijder); -rechter.
- Kunst**-**richtern**, [schw. (h.)] = kritizeeren. **Kunst**-**sache**, w. = kunstvoorwerp, -zaak; in R. .n = op 't stuk van kunst. **Kunst**-**sammlung**, w. = kunstverzameling. **Kunst**-**schaft**, m. = machtneschacht (*in de mijn, ouderwetsch*).
- Kunst**-**schaß**, m.; **schloffer**, m.; **schreiner**, m. = kunstschat; -slotemaker; -schrijnwerker.
- Kunst**-**schule**, w. = school voor beeldende kunsten. **Kunst**-**seite**, w. = kunstzijde. **Kunst**-**simpelei**, w. = aanhoudend geleuter over kunst. **Kunst**-**sinn**, m. = kunstzin. **Kunst**-**sinnig** = kunstzinnig, artistiek.
- Kunst**-**spiel**, f.; **sprache**, w.; **springer**, m. = kunstspel (vaardigheidsspel); -taal (terminologie); -springer (voltigeur).
- Kunst**-**straße**, w.; **stüd**, f.; **stichter**, m. = kunstweg (straatweg); -stuk (kunstje, [kunstwerk]); -schrijnwerker.
- Kunst**-**verein**, m. = vereniging voor de kunst. **Kunst**-**verständig** = thuis op 't gebied van kunst; R. .e (v) = kunstkenner. **Kunst**-**voll** = kunstvol, kunstig, vernuftig. **Kunst**-**waren**, Pl. = bewerkte goederen.
- Kunst**-**wart**, m.; **wert**, f.; **wert**, m. = kunstwachter, *naam v. D. tijdschrift*; -werk; -waarde.
- Kunst**-**widrig** = tegen de regels van de kunst indruischend.
- Kunst**-**wiese**, w.; **wolle**, w.; **wort**, f.; **zweig**, m. = kunstweide (gazonweide); -wol; -woord (vakterm, technische term); -tak.
- Kun**-**terbunt** = kakelbont, bont door elkaar.
- Kunz**, m. = Koen; *vgl. 5113*.
- Ku**-**pe**, w. —, —n = (verf)kuip; verf (*in de kuip*).
- Kuppe** zie Coupé.
- Ku**-**per**, m. —s, — = (nbd.) kuiper.
- Kup**-**fer**, f. — = koper, koperen vaatwerk, kopergeld, kopergravure, prent, koperkleur.
- Kup**-**fer**-**ader**, w.; **arbeit**, w.; **arsenik**, f. = koperader; -werk; -arsenik.
- Kup**-**fer**-**artig** = koperachtig.
- Kup**-**fer**-**afache**, w.; **auflösung**, w.; **aufwand**, m. = koperlasch; -oplossing; -verbruik.
- Kup**-**fer**-**ansschlag**, m. = puistige roodheid (*in 't gezicht*).
- Kup**-**fer**-**bergwerk**, f.; **befschlag**, m.; **blech**, f.; **draht**, m. = koper[mijn (*spott.*: roode neus)]; -beslag; -blik (plaatkoper); -draad.
- Kup**-**fer**-**druck**, m.; **ertz**, f.; **farbe**, w. = koperdruk; -erts; -kleur.
- Kup**-**fer**-**farben**, **farbig** = koperkleurig.
- Kup**-**fer**-**gehalt**, m.; **gelb**, f.; **geld**, f.; **gerät** (**geschirr**), f. = kopergehalte; -geel; -geld; -gereedschap (-goed).
- Kup**-**fer**-**gezicht**, f. = koperkleurig, roodpuisterig gezicht. **Kup**-**fer**-**glanz**, m. = koperglans, zwavelkoper. **Kup**-**fer**-**gold**, f. = similor.
- Kup**-**fer**-**grün**; **haltig** = koper[groen]; -houdend.
- Kup**-**fer**-**hammer**, m. = koperhamertje; koperen hamer; kopersmelterij, -gieterij. **Kup**-**fer**-**handel**, m. = koperhandel; platehandel. **Kup**-**fer**-**richt** = koperachtig. **Kup**-**fer**-**ig** = koperhoudend, -achtig. **Kup**-**fer**-**münze**, w. = koperen munt.
- Kup**-**fer**-**neus** = koperen. **Kup**-**fer**-**neuse**, w. = roode, puisterige neus, karbonkelneus. **Kup**-**fer**-**oxyd**, f. = koperoxyde. **Kup**-**fer**-**platte**, w. = koperen plaat; kopergravure. **Kup**-**fer**-**rot** = koperrood.
- Kup**-**fer**-**sammlung**, w. = verzameling van gravures.
- Kup**-**fer**-**schmied**, m.; **schwärze**, w. = koper[smid (-slager)]; -zwart (kopermangaanerts).
- Kup**-**fer**-**stecher**, m. = graveur, plaatsnijder.
- Kup**-**fer**-**stich**, m. = (koper)gravure, prent, plaat.
- Kup**-**fer**-**tafel**, w. = koperen plaat. **Kup**-**fer**-**titel**, m. = titelplaat.
- Kup**-**fer**-**vitriol**, f.; **ware**, w.; **werk**, f. = koper[vitriool]; -waar (-goed, -werk); -fabriek (werk met gravures).
- Kup**-**fer**-**do**, m. = Cupido, Amor.
- Kup**-**fer**-**ren**, [schw. (h.)] = (in Rarten[piel] koepeeren, afhemen); (Zahrtarten) knippen; (Weinforten) versnijden; (Pferde) kortstaarten.
- Kup**-**fer**-**ofen**, m. = koepel(smelt)oven.
- Kup**-**fer**-**on**, m. —s, —s = coupon (*ook van stoffen*).
- Kup**-**fer**-**bogen**, m.; **schere**, w.; **schneider**, m.; **stener**, w. = coupon[blad]; -schaar; -knipper (kapitalist); -belasting.
- Kup**-**fer**-**pe**, w. —, —n = (berg)top, kruin; kop (*van spijker, spel e. d.*), kopspijker.
- Kup**-**fer**-**pel**, w. —, —en = koepel; bol (*ballon voor lampen*). **Kup**-**fer**-**pelbau**, m. = koepelgewelf.
- Kup**-**fer**-**pelbad**, f. = koepeldak.
- Kup**-**fer**-**pellet**, w. —, —en = koppelarij, huwelijksmakelarij. **Kup**-**fer**-**pelu**, [schw. (h.)] = koppelen, bij elkaar brengen.
- Kup**-**fer**-**pelofen** zie Ruppelofen.

- Sup'pelpelz**, m. = koppelaarsloon. **Sup'peltante**, w. = koppelaarster. **Sup'pelung**, w. —, —en = koppeling (*van woorden, buizen enz.*). **Sup'pen**, [chw. (h.) = (Bäume) kappen, toppen. **Supp'ler**, m. —s, — = koppelaar.
- I. Kur**, w. —, —en = kuur, geneeswijze, behandeling; etne **K.** burchmaden, gebrauchten = een k. ondergaan, doen; etnem in der **K.** haben = iem. behandelen. **II. Kur**, w. —, —en = keus, verkiezing. **III. Kur voor Cour.**
- Kurant'** = (*van geld en andere artikelen*) courant, gangbaar; zwei Mark **K.** = 2 M. cour. **Kurant'münze**, w. = standpenning. **Kurant'schuld**, w. = loopende schuld (*kleine onzekere schuld*). **Kuran'zen**, [chw. (h.) = afstraffen; kapittelen. **Kür'rah**, m. ..fjes, ..ffe = kuras, borstharnas. **Kür'raffier**, m. —s, —e = kurassier.
- Kurat'**, m. —(e)s, —e = (R.K.) zielzorger. **Kuratel'**, w. —, —en = kurateele, voorgdij. **Kuratel'scher** zie mündel[scher. **Kura'tor**, m. —s, ..to'ren = kurator. **Kurato'rium**, f. —s, ..rien = kuratorium, kollege van kuratoren. **Kura'tus** zie Kurat.
- Kur'bel**, w. —, —n = kruik, zwengel; krenk (am fährad). **Kur'belachse**, w. = trapas. **Kur'bellstange**, w.; —warze, w.; —welle, w.; —zapfen, m. = kruk|stang; —pen; —as; —pen. **Kurbet'le**, w. —, —n = korte galop, courbette. **Kür'bis**, m. —jes, —fe = pompoen; (*ir.*) hoofd, kop; domkop. **Kür'bisartig** = pompoenachtig. **Kür'bisbaum**, m. = kalebasboom. **Kür'bisblasche**, w. = kalebasflesch. **Kür'bisfrucht**, w. = kalebasvrucht. **Kür'bisfern**, m. = kalebaspit.
- Kurbran'denburg**, f. = keurvorstendom Brandenburg.
- Kur'de**, m. —n, —n = bewoner van Koerdistan. **Kur'distan**, f. = Koerdistan.
- Kur'en**, [chw. (h.) = een kuur doen. **Kür'en**, [chw. (h.) = (ver)kiezen. **Kür'fürft**, m. = keurvorst. **Kur'fürstentum**, f. = Keurvorstendom. **Kur'fürstlich** = keurvorstelijk, van den keurvorst.
- Kur'gast**, m. = bad-, kurgast. **Kur'haus**, f. = kurhaus; keurvorstelijk huis.
- Kur'hessen**, f. = Keurhessen. **Kur'hessisch** u. **Kur'hessisch** = Keurhessisch. **Kur'hut**, m. = keurvorstelijke hoed.
- Kurial'** = kuriaal (*op 't stadhuis of aan 't hof gebruikelek*), kanselarij... stadhuis... **Kurial'stil**, m. = kanselarijstijl. **Kur'rie**, w. —, —n = kurie, stadhuis, pauselijk hof.
- Kurrier'**, m. —s, —e = koerier, ijl-, renbode. **Kurrie'ren**, [chw. (h.) = kureeren, genezen. **Kurrier'stiefel**, m. = rijlaars. **Kurrier'zug**, m. = expres-, sneltrein.
- Kurios'** = kurieus, zonderling. **Kuriosität'**, w. —, —en = kurioziteit. **Kuriosität'trämer**, m. = liefhebber, verzamelaar van kurioziteiten. **Kuriosum**, f. —s, ..fa = kuriozum, merkwaardigheid, zeldzaamheid.
- Kur'risch** = Koersch, Koerlandsch; das **K.** e Gaff = 't Kurische haff. **Kur'land**, f. = Koerland. **Kur'länder**, m. —s, — = Koerlander. **Kur'ländisch** = Koersch, Koerlandsch.
- Kur'liste**, w. = kur-, vreemdelingelijst. **Kur'mantel**, m. = keurvorstelijke mantel. **Kur'mede**, w. = keurmede. **Kur'ort**, m. = badplaats.
- Kurp'falz**, m. = Keurpalts, Palts. **Kur'pfuscher**, m. = kwakzalver, knooidokter, knoeier, beun-
- haas. **Kurpfuscherei'**, w. = kwakzalverij. **Kur'pfuschertum**, f. —(e)s = beunhazendom. **Kur'prinz**, m. = keurprins.
- Kur're**, w. —, —n = korre, kor'net. **Kur'ren**, [chw. (h.) = knorren, morren, moppen.
- Kurrenda'ner**, m. —s, — = knaap, die lid is van een **Kurrende**, w. —, —n = bedelend straatkoo; (*ook*) circulaire.
- Kurrent'** = loopend, koershebbend. **Kurrent'schrift**, w. = loopend, liggend schrift.
- Kur'rig** = wonderlijk, grillig, nijdig, twistziek. **Kurs**, m. —es, —e = koers; in **K.** setzen = in omloop brengen; außer **K.** setzen = buiten omloop stellen; zum **K.** von = tegen (tot) den k. van.
- Kur'saal**, m. = kurzaal. **Kurs'abstufung**, w. = koersdaling. **Kurs'ach'en**, f. = Keursaksen. **Kurs'ach'sich** u. **Kurs'ach'sich** = Keursaksisch.
- Kurs'advance**, w.; —bericht, m.; —besserung, w.; —bewegung, w.; —blatt, f. = koers|verbetering (-avans); —noteering; —verbetering (rijzing); —bewegung; —lijst (-blad).
- Kurs'buch**, f. = spoorboek(je).
- Kur'schmid**, m. = (*vroeger*) hoefsmid, tevens paardedokter; (*dan en nog in Oostenr.*) paardedokter (*in 't leger*).
- Kurs'chner**, m. —s, — = bont-, pelswerker. **Kurs'chnerhandwert**, f. = bontwerkersambacht, bontwerkerij. **Kurs'chnermeister**, m. = bontwerkersbaas. **Kurs'chnerware**, w. = bontwerk, peltelij.
- Kurs'differenz**, w. = koersverschil. **Kurs'fähig** = koers hebbende, gangbaar. **Kurs'höhe**, w. = koershoogte. **Kurs'ren**, [chw. (h.) = in omloop zijn, cirkuleeren. **Kurs'ist**, m. —en, —en = deelnemer (aan een kursus), kursist. **Kurs'ist'** = kursiof. **Kurs'istschrift**, w. = kursiof letter.
- Kurs'liste**, w.; —makler, m.; —niveau, f.; —notieering, w. = koers|lijst; —makelaar (beursm.); —niveau; —noteering.
- Kurs'risch** = kursorisch, geregeld, doorlopend, zonder oponthoud.
- Kurs'rückgang**, m.; —schwankung, w.; —stand, m. = koers|daling; —schommeling; —stand.
- Kurs'steigerung**, w.; —sturz, m.; —unterschied, m. = koers|rijzing; —daling; —verschil.
- Kurs'zus**, m. —, — u. **Kurs'e** = kurzus.
- Kurs'verlust**, m.; —wert, m.; —zettel, m. = koers|verlies; —waarde; —lijst (-noteering).
- Kurt**, m. = Koert, Koenraad.
- Kurt'age** zie Courtagé.
- Kurt'age**, w. = kurtax, kurtoeslag.
- Kurt'ine**, w. —, —n = courfine (*frontwal zwischen 2 bastions*); tusschengordijn (*op 't tooneel*).
- Kurt'isane**, w. —, —n = courtisane.
- Kurt'ka**, w. —, —s = koertka (*Poolsch tuniek met tressen*).
- Kur'turnen**, f. —s = vrij turnen, keuroefeningen. **Kur'ulischer Stuhl** = kurulische stoel, eerezetel (*van de Romeinsche koningen, konsuls enz.*).
- Kur've**, w. —, —n = kurve, kromme (lijn). **Kur'würde**, w. = keurvorstelijke waardigheid. **Kurz** (fürzer, kürzest) = kort; beknopt; [korte-ling]; kortom; etnen f..en **Kurz** haben = kortademig zijn; [ich f. ent'schieden] = een kort besluit nemen; ein f..es **Gedächtnis** haben = kort van geheugen zijn; in (binnen) f..em = binnen kort; etnen um einen **Kopf** fürzer machen = iem. een kopje kleiner maken; fei-

Zie ook **E**.

f. em = sedert kort; **Raro** **faß** f. = ruiten zat sek; **f. und kernig** = kort en krachtig (en bondig); **über** f. oder lang = vroeg of laat; **vor** f. em = onlangs, kortgeleden; f. e **Mare** zie **Surzwaren**; f. er **Wechsel** (f. es **Papier**) = kortzicht wissel; den kürzer(e)n **ziehen** = aan 't kortste eind trekken, onderdoen, toegeven; *vgl.* anbinden, fassen, **Prozeß** e. a.

Surzarbeit, w. = inkrimping v. d. werktijd.

Surzarmig; **atmig** = kort|armig; -ademig.

Surzarmigkeit, w. — = kortademigheid.

Surzarmig, w. — = kortheid, korte duur; bondigheid; korte lettergreep, korte klank; der **R.** halber (wegen) = kortheidshalve.

Surzeit, w. = kurtijd, badselzoen.

Surzen, [schw. (h.)] = (af-, be-, in-, ver)korten.

kürzer zie **Surz**. **Surzzerhand'** = zonder aarzeling, zonder omslag, kort en goed; f. verfahren = korte metten maken. **Surzfallig**, **Surzfristig** = met korten omlooptijd; f. e **Anleihe** = leening op korten termijn. **Surzflügelig** = kortvleugelig. **Surzform**, w. = verkorte vorm, afkorting. **Surzfristig** zie **Surzfallig**. **Surzgefacht** = kort, beknoot.

Surzgeschwänzt; **Surzhaarig**; **Surzlebzig** = kort|staartig; -harig; -levend.

Surzlicht = kortelings, onlangs; [kort, bondig; kortelijk, binnen kort]. **Surzschluß**, m. = kortsluiting. **Surzschritt**, w. = kortschrift, stenografie. **Surzichtig** = bijzient; kortziend, -zichtig; f. er **Wechsel** = kortzichtwissel. **Surzichtigheit**, w. — = bijzientheid; kortzichtigheid. **Surzknammig** = kortstammig. **Surzkielig** = kortgesteeld. **Surzum'** = kortom, om kort te gaan. **Surzung**, w. —, —en = ver-, af-, inkorting. **Surzwaren**, Pl. = galanterieën; garen en band. **Surzwarengeschäft**, f. = galanterie-, garen- en -bandwinkel. **Surzweg'** (met **z**) = kortweg. **Surzweil**, w. — = kortswijl, tijdverdrif, aardigheid, scherts. **Surzweilen**, [schw. (h.)] = schertsen, elkaar vermaken. **Surzweilig** = grappig, schertsend, vermakelijk; [f. er **Witz** = (hof)nar].

Surz! = koest! **Surzhen sich**, [schw. (h.)] = (plat) gaan liggen; zich koest houden.

Surzne, w. —, —n = nicht.

Surz, m., **Surzes**, **Surze** = kus, zoen; *vgl.* **Ehre**.

Surzfel, w. —, —n = (*gwst.*) lage den.

Surzen, [schw. (h.)] = kusen, zoenen. **Surzhand**, w. = kushand; mit **R.** = heel graag, met 't meeste plezier. **Surzmal**, f. = kusplek, -vlek.

Surzste, w. —, —n = kust.

Surzstel, w. —, —n = denne-, sparappel.

Surzstenbewohner, m.; **Surzstentwid(e)lung**, w.; **Surzstetter**, m.; **Surzstet**, w. = kust|bewoner; -geleding; -vaarder (*schip en schipper*); -vaart.

Surzstenhandel, m.; **Surzstetter**, m.; **Surzstent**, f.; **Surzstent**, m.; **Surzstent**, m. = kust|handel; -vaarder (*klein*); -land; -loods; -plaats.

Surzstentelegraph, m.; **Surzstentwachter**, m. = kust|telegraaf; -wacht; -wachter.

Surzsteter, m. —s, — = koster. **Surzsteteri'**, w. —, —en = kosterij, sakristie; kosterbetrekking.

Surzstos, m. —, —n = kusten.

Surzste, w. —, —n = kuil, put.

Surzstobod, m. = bok (*van rijtuig*). **Surzstoch**, w. —, —n = koets, rijtuig; **R.** und **Pferde** halten = paard en rijtuig houden.

Surzstochenbode, m.; **Surzstocher**, f.; **Surzstocher**, f. = koets|bok; -portier (-raampje); -tuig.

Surzstochengefell, f. = onderstel van een koets.

Surzstochenhaus, f.; **Surzstocher**, m.; **Surzstocher**, f. = koets|huis; -bak; -kussen.

Surzstochener, f. = schermleer (*aan 't portier*).

Surzstochermacher, m. = rijtuigmaker.

Surzstocherpaard, f.; **Surzstocher**, m.; **Surzstocher**, m. = koets-, rijtuig|paard; -riem; -portier (-raampje).

Surzstochertritt, m.; **Surzstocher**, w. = rijtuig, koets|trede; -portier.

Surzstocher, m. —s, — = koetsier; „**Surzstocher'** (*mindere Rhein- en Moeselwijn*). **Surzstocherbode**, **Surzstocher**, m. = koetsiersbok, -plaats. **Surzstocheren**, [schw. (h.)] = rijden.

Surzste, w. —, —n = (monniks)pij.

Surzstetted, m.; **Surzstetel**, Pl. = (eetbare) ingewanden. **Surzstetthof**, m. = slachthuis.

Surzstengeier, m. = koningsgier. **Surzstenträger**, m. = monnik, pijdrager.

Surzsteter, m. —s, — = kottter.

Surzstet, f. —es, —e = (bei **Tisch**) couvert; (**Umschlag**) couvert, enveloppe.

Surz, m. —es, —e = mijnaandeel. **Surzstet**, m. = aandeelhouder. **Surzstet**, m. = bewijs van aandeel in een mijn.

Surzstet *usw.* zie **Stilop** *usw.*

Surzstet *usw.* = **Kyrie Eleison!** „Heer, erbarm ul'”

L.

L, f. = L. l = Liter. **L** = Länge; Lot; Lira. **L** = Pfund Sterling. **L** = lies; lees. **La** = litera, letter.

la la': es geht so l. l. = 't gaat zoo zoo.

Lab, f. —(e)s, —e = leb, stremsel.

Labarum, f. —s, —s = labarum (*oud-rom. krijgsvaan; processievaantje bij de R. K.*).

Labbe, w. —, —n = (dikke hang)lip.

labbere **Rühle** = (*zm.*) labbere (flauwe) koelte. **labbe(e)rig** = lab, week, papperig.

labbern, [schw. (h.)] = leppen; babbelen; (*zm.*) labberen, flapperen.

Labbe, w. — = lavenis, laving, verkwikking.

Labbeschafte, w. —, —n = veldflesch. **labben**, [schw. (h.)] = lebben, (doen) stremmen; laven, verkwikken, verfrissen; (*das Auge an (Dat.)*) weiden; **L** (f.). **Labbe** **L** (h.) = zich verkwikken.

Labberdan', m. —s, —e = labberdaan, zoutevisch.

labet' (*met z*) sein = verliezen, beest zijn.

Labbetant, **Labbetant**, m. = laafdronk. **Labbetant**, m. = verkwikkende wijn.

labial' = labiaal, lip. . . **labialbuchstabe**, m. = lipletter. **labiallaut**, m. = lipklank, -letter.

labia'ten, Pl. = lipbloemigen.

labil' = labiel, onstandvastig (*vom Gleich-*

gewicht); glijdend (vom elektrischen Strom).
Lab'traut, f. = walstroot. **Lab'magen**, m. = lebmaag.
Lab'rant, m. —en, —en = laborant; alchimist; apothekersbediende. **Laborato'rium**, f. —s ...rien = laboratorium. **laborie'ren**, fchw. (h.) = in 't laboratorium werken; I. an (Dat.) = laboreeren, lijdē aan.
Lab'sal, f. —(e)s, —e, **La'bung**, w. —, —en = lavenis, laving, verkwikking, verzachting.
lab'salben, fchw. (h.) = (*schp.*) teren.
Labyrinth, f. —(e)s, —e = labyrinth. **labyrin'thiſch** = labyrinthisch, onontwarbaar.
Lach'baum, m. = aangehakte boom, grensboom.
L. La'che, w. —, —n = vuile plas, modderplas, poel. II. **La'che**, w. — = gelach, ('t) lachen; *vgl.* auffchlagen. II. **La'che**, w. —, —n = kerf (*in een boom*).
L. La'cheln, fchw. (h.) = glimlachen (über einen od. etw.: over of om). II. **La'cheln**, f. —s = glimlach.
L. La'chen, fchw. (h.) = lachen (über einen od. etw. over of om); aus vollem Halse I. = schateren van 't lachen; sich krank, tot, ſchedig, sich einen Budeł, sich einen Aft I. = zich ziek, dood, krom, zich een bochel, een krik lachen; das Glüd lacht ihm = lacht hem toe; mir ist nicht nach L. = ik heb geen lust om te l.; *vgl.* Jüustchen.
L. La'chen, fchw. (h.) = (boomen) aanhouden, inkopen; einen Steig I. = een pad hakken.
La'cher, m. —s, — = lacher; lachbui; die L. auf seiner Seite haben (//). **la'cherlich** = belachelijk, bespottelijk, dwaas, gek; es ist mir nicht I. zu Mute = ik heb niet veel lust om te lachen; ins L. e fallen, ziehen = belachelijk worden (zijn). **la'cherlicherwei'ſe** = belachelijk (bespottelijk) genoeg. **La'cherlichkeit**, w. —, —en = belachelijkheid, bespottelijkheid. **la'chern**, fchw. (h.) = es lächerlich = 't doet me lachen, ik moet er om lachen. **Lach'gas**, f. = lachgas. **Lach'hast** = belachelijk, om te lachen. **la'chtig** = modderig, vol poelen en putten.
Lach'krampf, m.; **lust**, w. = lach|kramp; -lust. **Lach'lustig** = lachlustig, -ziek, lacherig. **Lach'müwe**, w. = lach-, kokmeeuw. **Lach'mustel**, m. = lachspier, middenrif.
Lachs, m. —es, —e = zalm; (Dantziger) guldenwater; vrouw met grooten mond, grootbek; geld. **Lachs'fang**, m. = zalmvisscherij, -vangst.
Lachs'forelle, w. = zalmforel.
Lach'taube, w. = lachduif.
Lach'tein, m. = grenssteen.
Lach'ter, w. —, —n, **L.**, f. —s, — = vadem (im Bergbau).
Lad, m. —(e)s = lak; muurbloem. **Lad'arbeit**, w. = lakwerk. **lad'artig** = lakachtig.
Lad'tel, m. —s, — = (*gwst.*) vlegel, kinkel.
lad'ten, fchw. (h.) = lakken. **Lad'farbe**, w. = lakverf. **Lad'firnis**, m. = lakvernis. **Ladie'ren**, fchw. (h.) = (ver)lakken (*ook fig. voor:* bedriegen). **Ladie'rer**, m. —s, — = (ver)lakker, lakwerker. **Ladmeiererei**, w. = verlakkerij.
Lad'mus, f. = lakmoes. **Lad'muspapier**, f. = lakmoespapier.
Lad'schuh, m. = lakschoen. **Lad'stange**, w. = pijp lak. **Lad'stiefel**, m. = verlakte laars, lakschoen. **Lad'ware**, w. = verlakte artikelen.
Lad'zhen, f. —s, — = laatje; winkeltje; luikje.
La'de, w. —, —n = lade, la; kist, kast; kas, bus; die L. haben = aan 't laatje zitten, de lakens uitdeelen.
La'debaum, m. = laadboom. **La'debereitſchaft**, w. = laadvaardigheid. **La'debühne**, w. =

goedereperon; laadbrug. **La'defähigkeit**, w. = laadvermogen. **La'degebühr**, w. = kosten van inlading. **La'degelb**, f. = laadgeld, ladingskosten; (*ook*) dagvaardingskosten. **La'defette**, w. = laadketen. **La'delohn**, m. = laadloon, -geld. **La'demeister**, m. = ladingmeester.
L. La'den, m. —s, — u. (häufiger) Läden = (venster)luik, -blind; winkel, magazijn; (*obb. ook*) plank; sich mit etw. an den L. legen = met iets te koop loopen (*fig.*); einen neuen L. aufmachen = een nieuwe zaak openen, beginnen.
II. la'den, ft. (h.) (du lädst u. ladest, er lädt u. ladet; lud u. ladete; lüde u. ladete; lade! geladen) = uitnoodigen; *vgl.* Gericht. **III. la'den**, ft. (h.) (du lädst, er lädt; lud; lüde; lade! geladen) = laden; ſcharf, blind I. = scherp, met los kruut laden; er hat ſchief geladen = hij is aangeschoten, heeft 'm om; es war blind geladen = 't was een loos alarm; (sich) etw. auf den Hals halen.
La'denbeſtzer, m. = winkelier. **La'denbediener**, m. = winkelbediende. **La'denfenſter**, f. = winkelraam. **La'denflügel**, m. = vluegel van een vensterluik.
La'denfräulein, f.; **gehilfe**, m.; **gehilfin**, w.; **glode**, w. = winkelljuffrouw; -bediende; -juffrouw; -schel (-bel).
La'denhiiter, m. = 1. oppasser in een winkel; 2. winkeldochter, -knecht (*oude winkelwaar*).
La'denjüngfer, w.; **lofal**, f.; **mädchen**, f.; **miets**, w.; **preis**, w. = winkelljuffrouw; -lokaal; -meisje (-dochter); -huur; -prijs.
La'denpudel, m. = (Ban., Dft.) toonbank.
La'denschluß, m. = winkelsluiting. **La'denschwengel**, **schwung**, m. = winkelbediende, elleridder. **La'denstift**, m. = leerling, *vgl.* Stift I. **La'dentisch**, m. = toonbank.
La'deplatz, m. = ladings-, los-, aanlegplaats.
La'der, m. —s, — = lader. **La'derampe**, w. = goedereperon, laadbrug. **La'deraum**, m. = laadruinte. **La'derlohn**, m. = laders-, laadloon.
La'deschäufel, w. = laadlepel. **La'deschein**, m. = ladingsbrief, (soort) kognossement (*vooral voor de binnenvaart*). **La'destelle**, w. = ladings-, losplaats. **La'destod**, m. = laadstok. **La'dezett**, m. = lig- en laaddagen.
ladie'ren, fchw. (h.) = beschadigen, kwetsen.
Lad'nerin, w. —, —nen = winkelierster, winkelljuffrouw.
La'doga-See, m. = Ladogameer.
La'dung, m. —, —en = lading, last, ('t) laden; uitnoodiging; daagvaarding; laag; in L. liegen (//); volle L. = volle laag. **La'dungsauffeher**, m. = superkargo. **La'dungsfähigkeit**, w. = laadvermogen. **La'dungsfriſt**, w. = termijn van dagvaarding. **La'dungsfapazität**, w. = laadvermogen. **La'dungsloten**, Pl. = ladingskosten. **La'dungsplatz**, m. = ladings-, aanlegplaats. **La'dungschein**, m., *zie* Ladefcheln.
La'dungsschrift, w. = (schriftelijke) dagvaarding. **La'dungsverzeichnis**, f. = ladinglijst, manifest.
La'dh (spr.: *leedi*), w. —, —s u. Ladies = lady.
Lad'ſte, w. —, —n = affuit.
Lad'ſte, m. —n, —n = melkmuil, jonge dwaas, knul. **lad'ſtenmäſſig** = als een melkmuil enz.
Lad'g, w. —, —en — (*gwst.*) lading.
La'ge, w. —, —n = ligging; houding; toestand, omstandigheden, staat, gelegenheid; laag; katern (papier); rondje; günstige L. = gunstige ligging; unbequeme L. = ongemakkelijke houding; ich bin in der L. etw. zu tun = in de gelegenheid, in staat iets te doen; nach L. ber

Dinge, der Verhältniſſe = naar (volgens) den staat van zaken, naar de zaken staan, de omstandigheden in aanmerking genomen; die volle L. = de volle laag; eine L. ſchmeißen, ſiffen, geben = een rondje geven.
Lä'gel, f. —s, — = (*oud en goet.*) vaatje, kanis; (*schp.*) leuver.
la'genweiſe = laagsgewijze.
La'ger, f. —s, — = leger, rust-, ligplaats, bed; legerplaats, kamp, bivak; partij; magazijn, depôt; laag, bank, bedding; kussenblok (*aan machines*); auf L. haben (halten) = voorradig, in voorraad, in 't magazijn hebben; auf L. bringen, nehmen = opslaan; Weint auf L. haben = wijn in den kelder hebben.
La'gerabſel, m. = bewaar-, winterappel.
La'gerbaum, m. = stelling, stellage (für Wein- und Bierfäſſer). **La'gerbeſtand**, m. = (voorraad-)inventaris. **La'gerbier**, f. = lagerbier, belegen bier. **La'gerbuch**, f. = kadaster; magazijnboek.
La'gerhof, m. = magazijnmeester. **La'gerſtift**, w. = vrije pakhuiſtijd. **La'gergelt**, f. = magazijn-, pakhuisgeld. **La'gerhalter**, m. = entrepôt-houder. **La'gerhaus**, f. = magazijn, entrepôt. **La'gerhausgeſellſchaft**, w. = veem.
La'gerhüter, m. = Lagerdijef en Vadenhüter 2. **La'gerhütte**, w. = veldhut, barak.
Lagerſtift, m. —en, —en = magazijnbediende.
La'gerſtoffen, Pl. = pakhuiskosten. **La'gerſunft**, w. = kampeer-, kampementkunst.
La'gerleben, f. = leven in 't kamp. **La'germiete**, w. = magazijnhuur.
la'gern, ſchw. (h.) = neerleggen, legeren; opslaan, opleggen (*in magazijn of pakhuis*); gelegerd zijn, legeren, kampeeren, liggen, rusten; in voorraad zijn, in 't pakhuis, (von Wein) in den kelder liggen; ſich l. = liggen, zich uitstrekken; gelegerd zijn, legeren, kampeeren.
La'gerroſt, f. = bewaarooft. **La'gerplatz**, m. = legerplaats, kamp. **La'gerraum**, m. = opslagruimte, -plaats; pakhuis. **La'gerſchein**, m. = (pakhuis)bewijs van opslag, ceel. **La'gerſchuppen**, m. = opslagloods.
La'gerſtätte, w. = leger, ligplaats, bed; kamp; (*mijnw.*) laag, bed. **La'gerſtelle**, w. = opslagplaats. **La'gerung**, w. —, —en = legering, kampement; opslag (*in 't pakhuis*); ligging (*van gesteenten*). **Lagerungs'kosten**, Pl. = opslagkosten. **La'gerverwaltung**, w. = magazijn-beheer.
La'gerworrat, m.; **vorſtand**, m. = magazijn-, pakhuis/voorraad; -meester.
La'gerwache, w. = kampwacht. **La'gerwein**, m. = belegen wijn. **La'gerzeit**, w. = pakhuiſtijd.
Lagu'ne, w. —, —n = lagune. **Lagu'neſtadt**, w. = lagunestad (Venetië).
lahm = lam (*ook fig.*), verlamd; kreupel; (dood-)af; eine l. e Entſchuldigung = een flauwe verontschuldiging; *vgl.* lahm legen. **lah'men**, ſchw. (h.) = kreupel zijn, hinken (bef. von Pferden); niet opgaan (von Beweiſen). **lah'men**, ſchw. (h.) = verlammen, verzwakken. **lahm'heit**, w. — = lamheid, kreupelheid. **lahm'legen**, ſchw. (h.) = verlammen. **Läh'mung**, w. —, —en = verlamming.
Lahn, m. —(e)s, —e = dunne geplette metaal-draad.
Lahn'ne zie Lahnung.
Lahn'macher, m. = goud- en zilverdraadmaker.
Lahn'treffe, w. = goud-, zilvergalon.
Lahn'tal, f. = Lahndal.
Lahn'(ung), w. —, —en = krib (*in zee*).

Lahn'treffe, w. = goud-, zilvergalon.
Laid, m. —(e)s, —e = (een) brood.
Laid, m. —(e)s = kuit, schot. **Laid'ge**, w. —, —n = ('t) kuitschieten; ook = Laidzeit.
Laid'gen, ſchw. (h.) = kuitschieten. **Laid'zeit**, w. = rijtijd (*van viſſchen*).
Laid'e, m. —n, —n = leek.
Laid'en||broder, f.; **bruder**, m.; **bründer**, w. = leeke||boek; -broeder; -prebende.
Laid'enhaft = leekachtig, als een leek.
Laid'en||ſchwester, w.; **ſtand**, m.; **unterricht**, m. = leeke||zuster; -stand; -onderwijs.
Lalai', m. —en u. —s, —en = lakei. **Lalai'en-haft** = onderdanig, kruipend, kruiperig.
Lal'fe, w. —, —n = pekel.
Lal'ed'ven, Pl. = Lakediven (*eel*).
Lal'en, f. u. m. —s, — = (bedde)laken.
Lalo'nien, f. = Lakonië. **Lalo'nisch** = lakonisch, lakoniek. **Laloni's'mus**, m. —, —n = lakonisme.
Lalrit'ze, w. —, —n = drop. **Lalrit'zenſaft**, m. = dropwater. **Lalrit'zenſtengel**, m., **ſtange**, w. = pijp drop.
Lalu'ne, w. —, —n = lakune, leemte.
lal'en, ſchw. (h.) = stamelen, stotteren, met dubbelslaande tong praten; keuvelen (*van babies*). **Lall'periode**, w. = keuvelperiode (*van babies*).
I. **La'ma**, f. —s, —s = lama (*dier en stof*). II. **La'ma**, m. —s, —s = lama (*Boedhapriester*).
Lama's'mus, m. — = Lamaïsme, Lamadienst.
Lam'bert's'noot, w. = lammertsnoot.
Lambrequin (spr.: *läb'rekin*), m. —s, —s = lambrequin.
Lambris' (spr.: *lambri*), m. —, —u. .brien = lambrizeering.
lamentabel = lamentabel, jammerlijk. **Lamentation'**, w. —, —en = lamentatie. **Lamentieren**, ſchw. (h.) = lamenteeren. **Lament'o**, f. —, —s = lamento, jammerklacht. **Lament'o'so** = lementoso, klagend.
laminieren, ſchw. (h.) = lamineeren, pletten.
Lamm, f. —(e)s, Lämmer = lam. **Lamm'braten**, m. = gebraden lamsvleesch. **Lamm'hen**, f. —s, — = lammetje. **Lamm'men**, ſchw. (h.) = lammeren, werpen. **Lamm'merabend**, m. = lammertjesavond (*Vrijdag vóór Pinkſteren*). **Lamm'mergeter**, m. = lammertgier. **Lamm'meren** zie lammern.
Lamm'merwölſchen, f. = schape-wolkje. **Lamm'merwolle**, w. = lamswol.
Lamm'fell, f. = lamsvel. **Lamm'fleis**, f. = lamsvleesch. **Lamm'fromm'** = zoo mak als een lam, als een schaaap, doodmak. **Lamm'zeit**, w. = tijd van de jonge lammeren.
Lamm'hen, f. —s, — = lampje, lampion.
I. **Lamp'pe**, m. —(n)s = Kuwaert (*de haas*).
II. **Lamp'pe**, w. —, —n = lamp; das Stüd muß vor die Lampen = voor 't voetlicht.
Lamp'pen, ſchw. (h.) = (ſbd.) slap neerhangen.
Lamp'penanzünder, m. = lampenist, lampaan-steker. **Lamp'pendocht**, m. = lampepit, -katoen.
Lamp'penfassung, w. = lamphouder. **Lamp'penfieber** zie Rampenfieber.
Lamp'pen||glas, f.; **glode**, w.; **licht**, f.; **öl**, f. lamp||glas; -eballon; -licht; -olie.
Lamp'penbüſer, m. = lampenist. **Lamp'penruß**, m. = lampzwart.
Lamp'pen||ſchirm, m.; **ſtod**, m.; **ſturz**, m.; **träger**, m.; **zylinder**, m. = lamp||kap (-scherm); -standaard; (-)ballon; -drager; -glas.
Lampion, m. u. f. —s, —s = lampion.
Lamp'rete, w. —, —n = lamprei (*een viſch*), prik, negenoog.

Lancier (spr.: *lās-jee*), m. —s, —s = lansier; **Lanciers** = lanciers (*een dans*). **Lancie'ren** (spr.: *lāsieren*), [schw. (h.) = lanseeren (*werpen, op gang brengen*)]. **Lancier'rohr** (spr.: *lāsier...*), f. = lanseerbuis.

Land, f. —(e)s, **Länder** u. (ungewöhnl.) —e = land: platteland; veld, grond; staat, gewest; an *l.* feigen, feigen = aan *l.*, aan wal zetten, stappen; auf dem *l.* = buiten; das *l.* = 't buitenleven; über *l.* gehen, reizen = op reis gaan; aus aller Herren *Ländern* = uit alle landen; drei Jahre sind seitdem (schon) ins *l.* gegangen = verloopen, voorbijgegaan; außer *l.* = buitenslands, in den vreemde; vgl. *Einfall*.

Land'adel, m.; **amman**, m.; **anvuds**, m. = land|adel; **amman** (schw.: ein vollziehender Beamter); **aanslibbing**.

Land'arbeit, w. = veldarbeid. **Land'armee**, w. = landleger. **Land'armenhaus**, f. = bedelaarsgesticht. **Land'arzt**, m. = plattelandsdokter. **Land'dauer**, m. —s, — = landdauer.

Land'aufenthalt, m. = verblijf op 't land, verblijf buiten. **Land'bau**, m. = landbouw. **Land'bauer**, m. = landbouwer. **Land'baukolonie**, w. = landbouwkolonie. **Land'baumeister**, m. = plattelandsarchitect; opzichter van publieke werken. **Land'bewohner**, m. = landbewoner.

Land'bezirk, m. = distrikt, kanton. **Land'bote**, m. = plattelandsbode; afgevaardigde (*naar den landdag*). **Land'briefträger**, m. = plattelandsbrievenbesteller. **Land'brod**, f. = boerebrood. **Land'dienst**, m. = landdienst. **Land'drost**, m. = drost. **Land'drostei** = Drostei.

[**Lände**, w. —, —n = landingsplaats].

Land'edelmann, m.; **eigentum**, f.; **eigen-tümer**, m. = land|edelman; **-bezit**; **-bezitter**. **land'ein**, **land'einwärts** = land-in. **lan'den** [schw. (h. u. f.) = landen: aan land zetten en aan *l.* gaan. **Land'enge**, w. = landengte.

Land'er, w. —, —n = lat van een heining.

Län'der zie **Ländler**. **Län'derburt**, m. = veroveringszucht. **Länderei**, w. —, —en = landerij. **Län'dergier**, m. = *durft*. **Län'der-lampf**, m. = internationale wedstrijd. **Län'der-funde**, w. = geografie. **län'derlos** = zonder land.

lan'bern, **län'bern**, [schw. (h.) = omheinen met latwerk].

Län'dername, m. = naam van een land.

Län'derspiel, f. = (*sport*) internationale wedstrijd. **Län'derstrecke**, w. = landuitgestrektheid. **Län'dersucht**, w. = veroveringszucht. **Län'dertausch**, m. = ruiling van land(en), van grondgebied.

Land'bescheid, m. = ('t) uiteengaan, reces van een landdag. **Land'besäteste(r)**, m. = deken van den adel. **Land'besanghörigkeit**, w. = nationaliteit. **Land'besart**, w. = 's lands manier, gewoonte. **Land'besaufnahme**, w. = ('t) in-kaartbrengen v. een land. **Land'besauschuß**, m. = (öft.) uitvoerende commissie uit de staten. **Land'bes-beamte(r)**, m. = openbaar ambtenaar. **Land'bes-beschaffenheit**, w. = landgesteldheid. **Land'beschreibung**, w. = landbeschrijving. **Land'besbrauch**, m. = 's lands manier, gebruik. **Land'besdirektor**, m. = eerste ambtenaar in 't provinciaal bestuur. **lan'besflüchtig** = voortvluchtig. **Land'besfürst**, m. = regeerend vorst, soeverein, landsheer. **lan'besfürstlich** = soeverein, landsheerlijk. **Land'besgebiet**, f. = gebied van een land. **Land'besgericht**, f. = hoog gerechtshof (*van de bondsstaten in tegenst. met 't Reichs-*

gericht). **Land'eshauptmann** = *direktor*. **Land'esherr**, m. = landsheer, regeerend vorst. **lan'esherrlich** = *fürstlich*. **Land'esherrlich-keit**, w. = soevereiniteit. **Land'esherrschafft**, w. = soevereine macht, soevereiniteit; soeverein, regeerend huis. **Land'eshoheit**, w. = soeveriniteit. **Land'eschaffe**, w. = staatskas, schatkist. **Land'eshind**, f. = landskind, in-boorling. **Land'eshirke**, w. = staatskerk, nationale kerk. **lan'eshundig** = landkundig, 't land kennend. **Land'esuniter**, w. = soevereine, regeerende vorstin. **Land'esobrigkeit**, w. = 's lands overheid, regeering. **Land'espolizei**, w. = staatspolitie.

Land'es|produkt, f., **regierung**, w., **religion**, w. = produkt, regeering, godsdienst van een land.

Land'esfache, w. = publieke zaak. **Land'es-schuld**, w. = staatsschuld. **Land'esfite**, w. = 's lands gebruik, manier. **Land'esfrache**, w. = landstaal. **Land'esfracht**, w. = nationale kleederdracht. **lan'eshüblich** = in 't land gebruikelijk, gewoon. **Land'esvater**, m. = 's lands vorst, soeverein, landsvater, (*„Landesvater,“ een Deutsche studenteplichtigheid bij een studentelied van dien naam*). **lan'eshäterlich** = landsvaderlijk. **Land'esverfassung**, w. = grondwet van 't land.

Land'es|verrat, m.; **verräter**, m. = land|verraad; **-verrader**.

Land'esverwaltung, w. = landsbestuur. **Land'esverweisung**, w. = verbanning. **Land'es-berwiefene(r)** = (een) uit 't land verbannene, balling 's lands. **Land'eszeitung**, w. = staatscourant. **Land'efste**, w. = landvest (*kaai|paal voor 't vastleggen van schepen e. d. aardanker*).

Land'efftung, w. = landvesting. **land'eflüchtig** = voortvluchtig. **Land'efracht**, w. = vervoer te land, vracht. **Land'efrachtbrief**, m. = vrachtbrief. **Land'efrau**, w. = boerin, plattelandsbewoonster. **land'efremd** = vreemd (in 't land). **Land'efriede**, m. = landvrede, openbare rust; ich traue dem *l.* n nicht = ik vertrouw de zaak niet. **Land'efrosch**, m. = landkikvorsch. **Land'efuhrmann**, m. = vrachtrijder. **Land'efiffische(r)**, m. = dorpsgeestelijke. **Land'efgemeinde**, w. = plattelandsgemeente. **Land'efgericht**, f. = arrondissementsrechtbank. **Land'efgerichts|direktor**, m. = voorzitter van de arrondissementsrechtbank. **Land'efgraf**, m. = landgraaf. **Land'efgräfin**, w. = landgravin. **land'efgräflich** = landgraaflijk.

Land'efgraffschafft, w.; **gut**, f.; **handel**, m.; **heer**, f.; **haus**, f. = land|graafschap; **-goed**; **-handel**; **-leger**; **-huis** (villa).

Land'efjäger, m. = gendarme.

Land'efjugend, w.; **junfer**, m.; **larte**, w. = land|jeugd (plattelandsjeugd); **-jonker**; **-kaart**. **Land'efkreis**, m. = (plattelands)distrikt. **Land'efkrieg**, m. = oorlog te land. **land'efkundig** = alom bekend. **Land'efkutsche**, w. = dilligence. **Land'efläufig** = gebruikelijk, gewoon, gangbaar. **Land'efleben**, f. = land-, buitenleven. **Land'efler**, m. —s, — = „ländler“ (*een dans*). **Land'efleute**, fl. = landlieden. **land'eflich** = landelijk, eenvoudig; *l. flüchlich* (*scherts: l. länderlich*) = 's lands wijs, 's lands eer. **Land'eflichteit**, w. = landelijkheid.

Land'efluft, w.; **luft**, w.; **macht**, w.; **mädchen**, f.; **mann**, m. = land|lucht; **-vermaak**; **-macht**; **-meisje** (buitenmeisje); **-man**.

Land'efmännlich = landelijk.

Land'efmarkt, w.; **marke**, w.; **messer**, m.; **miliz**,

- w. = land||grens; -merk (merk van de kust); -meter; -militie.
- Landpartie**, w. = buitenpartij.
- Landpfarre**, w.; **pfarre**, m. = plattelands-, dorps|pastorie; -pastoor (-geestelijke).
- Landpfleger**, m. = stadhouder.
- Landplage**, w.; **pomeranze**, w.; **rat**, m.; **ratte**, w. = land||plaag; -meisje (-deern, onnoozel schaap); -raad (kantonsenaar; *in Pruisen*: distriktskommissaris); -rat (-krab).
- Landrecht**, f. = land-, gewestelijk recht.
- Landrechtlich** = volgens landrecht.
- Landregen**, m. = landregen. **Landreise**, w. = landreis. **Landrenten**, Pl. = landrente. **Landrentenbank**, w. = landrentebank. **Landrentmeister**, m. = provinciaal rentmeester. **Landrichter**, m. = rechter in de arrondissementsrechtbank; ook = Landpfleger.
- Landrath**, m. . . fassen, . . fassen = ingezetene; landgenoot; landedelman. **Landrschaden**, m. = groote, nationale ramp. **Landrschaft**, w. = landschap; gewest, provincie; provinciale staten, landstenden; landbouwkredietbank. **Landrschaftler**, m. —s, — = landschapschilder. **Landrschaftlich** = gewestelijk. **Landrschaftsausschuß**, m. = gedeputeerde staten. **Landrschaftskasse**, w. = provinciale kas. **Landrschaftsmaler**, m. = landschapschilder. **Landrscheide**, w. = grens (*van velden, akkers, provincies*). **Landrschildkröte**, w. = landschildpad. **Landrschlacht**, w. = veldslag. **Landrschreiber**, m. = griffier bij de arrondissementsrechtbank.
- Landrschule**, w.; **rschullehrer** (-rschulmeister), m. = dorps-, plattelands|school; schoolmeester.
- Landrschwabe**, w. = huiszwaluw. **Landrssee**, m. = meer. **Landrsseite**, m. = landzijde. **Landrsseuche**, w. = groote, besmettelijke ziekte. **Landrsversammlung**, w. = (schw.) algemeene kantonale vergadering. **Landrsknecht**, m. = landhuis, -goed. **Landrsknecht**, m. = lan(d)s-knecht. **Landrskraft**, w. = (schw.) 't landeigene. **Landrsman**, m., Pl. . . leute = landsman, landgenoot. **Landrsmannin**, w. = landgenoot. **Landrsmannschaft**, w. = landgenootschap; (*in Deutschland*) studentebroederschap (*naar nationaliteit*). **Landrsmannschaftler**, m. = lid van een Landsmannschaft.
- Landrsoldat**, m.; **rspiße**, w.; **rsstadt**, w.; **rsstände**, Pl. = land||soldaat; -spits (-punt, kaap); -stad (ook: provinciestad); -stenden.
- Landrsständlich** = van de staten, vertegenwoordigend. **Landrsstein**, m. = grenssteen. **Landrsstorger**, **rsfürger**, **rsfürzer**, m. —s, — = (*quest.*) landlooper, vagebond, zwerfend koopman. **Landrsstraße**, w. = groote weg, straatweg; *auf der* L. liegen = (altijd) bij den weg zijn.
- Landrsstrecke**, w.; **rsreicher**, m.; **rsreicherer**, w. = land||uitgestrektheid; -looper; -looperij.
- Landrsstreich**, m. = landstreek. **Landrssturm**, m. = storm op 't vaste land; landstorm. **Landrs tabak**, m. = inlandsche tabak. **Landrs tafeltücher**, **landrs tafeltücher**, Pl. = (öft.) grootgrondbezit (*waaraan kiesrecht voor Landdag en Rijksraad verbonden is*). **Landrs tag**, m. = landdag, statevergadering. **Landrs tagabgeordnete(r)**, m. = lid van den landdag. **Landrs trauer**, w. = algemeene rouw. **Landrs truppen**, Pl. = landtroepen.
- Landrs dung**, w. —, —en = landing. **Landrs dungsbrief**, m. = verlof om te landen. **Landrs dungsbriide**, w. = (aanleg)steiger. **Landrs dungsplatz**, m. = landingsplaats. **Landrs dungstruppen**, Pl. = landingstroepen.
- Landrs bogt**, m.; **rs bogtei**, w.; **rs volk**, f. = land||voogd; -voogdij (-voogdspaleis); -volk.
- Landrs wärts** = landwaarts. **Landrs weg**, m. = buurtweg; *auf dem* L. zurückkehren = te land (over land) terugkeeren. **Landrs wehr**, w. = landweer; [verdedigingsmuren, grachten enz.].
- Landrs wein**, m.; **rs wind**, m. = land||wijn; -wind.
- Landrs wirt**, m. = landbouwer, -bouwkundige; plattelandsherbergier. **Landrs wirtschafft**, w. = landbouw(kunde), boerebedrijf; landhuishoudkunde. **Landrs wirtschafftlich** = landbouwkundig, -huishoudkundig; l. er Betrieb = landbouwbedrijf. **Landrs wirtschafft(s)rschule**, w. = landbouw(hoog)school.
- Landrs wohnung**, w. = buitenwoning. **Landrs zunge**, w. = landtong.
- lang** (länger, längst) = lang; l. und breit = l. en breed, in alle bijzonderheden; ein l. es und breites = alles en nog wat, l. en breed; sich des l. en und breiten, des längern und breitem über (Wiff.) äußern = zich breedvoerig over iets uitlaten; ein l. es Gesicht machen = een l. gezicht zetten; wer l. hat, läßt l. hängen = wie 't breed heeft, laat 't breed hangen; seit l. em = sedert l.; vor l. em, vor l. er Zeit, vor l. en Jahren = l. geleden; l. er Wechsel, l. es Papier = langzichtig; drei Tage l. = drie dagen l. aaneen; er ging den Fluß l. = langs de rivier; *vgl.* Banf, Fingert, Hand, kurz.
- langrsährig**; **rsarmig**; **rsatmig**; **rsbeinig**; **rsblät(e)rig** = lang||arig; -armig; -wijlig (-dradig, van langen adem); -beinig; -bladerig.
- lang(e)** (länger, am längsten) = lang, langen tijd; billange, op verre na; Sie bleiben sehr l. = U blijft l. weg; was machst du l. = wat heb je l. werkt l. her = sedert l., l. geleden; das ist für ihn l. gut = goed genoeg. **lang(e)**, w. —, —n = lengte; duur; lange lettergreep; 10 Fuß in die L. (l.); der L. nach (durchrschneiben) = overlangs; der L. nach hinfallen = zoo lang als hij is neervallen; die Stadt liegt auf dem 10. Grad östlicher L. = op 10 graden oosterlengte; auf die L. = op den duur; er zieht alles in die L. = hij houdt alles slepende, stelt alles uit. **lang(e)lang** = zoo lang als hij is (was).
- I. **lang(e)**, schw. (h.) = reiken, zich uitstrekken; voldoende, toereikend zijn; de hand uitsteken, grijpen; (vurig verlangen); aanreiken, -geven; krijgen, nemen, halen; ich fann jo weit nicht l. = kan er niet bij; wir l. nicht weit mit dem Geld = wij komen niet ver met 't geld; sich einen l. = iem. onderhanden nemen.
- II. **lang(e)**, schw. (h.) = langer worden, lengen; wenn die Tage l., tommt der Winter gegangen = als de dagen lengen, begint de kou te strengen.
- lang(e)**, schw. (h.) = (ver)lengen, uitrekken; aanlengen; sich l. = lengen (die Tage l. sich).
- lang(e)lang(e)**, w.; **rsdurchrschnitt**, m.; **rsgrad**, m.; **rsmaß**, f.; **rsmesser**, m.; **rsprofil**, f.; **rsunterrschieb**, m. = lengte||as; -doorsnede; -graad; -maat; -meettuig; -profiel; -verschil (*geogr.*).
- lang(e)lang(e)**, w. = verveling; vor lange(r)s weile sterben = van verv. sterven, zich doodelijk vervelen. **lang(e)lang(e)** = langvezelig.
- lang(e)lang(e)**, m. = langvinger, dief.
- lang(e)lang(e)**, f.; **rsflüg(e)lig**; **rsfritzig**; **rsge-schwänzt** = lang||vingerig; -vleugelig; -durend (op langen termijn); -staartig.
- lang(e)lang(e)**, w. = lang(nit)gestrekt. **lang(e)lang(e)**, m. = (de) Langharige.

lang||haarig; **·halfig** = lang||harig; **·halzig**.
lang||hin' = lang, ver. **lang**||ährig = lang-,
veeljarig; ein l. er Freund = een oud vriend.
Lang||kreis, m. = ellips, ovaal, langwerpig
rond. **lang**||lebig = langlevend. **lang**||lich =
langwerpig; l. rund = l. rond, ovaal. **Lang**||mut,
w. = lankmoedigheid. **lang**||mütig = lank-
moedig, toegevend, geduldig. **Lang**||mütigkeit,
w. = lankmoedigheid.
Langobar||de, m. —n, —n = Longobard.
Lang||ohr, m. (u. f.) —(e)s, —e(n) = (Pferd)
hang-, loboort; (Esel) langoor; ein Esel ||hilt
(||himpft) den andern l. = de pot verwijft den
ketel, dat hij zwart is. **lang**||ohrig = langoorig.
längs, Präp. mit Gen. ob. Dat. = langs.
lang||sam = langzaam, traag. **Lang**||samkeit,
w. = langzaamheid, traagheid. **lang**||schattig =
langschaduwig. **Lang**||schäfer, m. = lang-
slaper, slaapkop.
lang||schänb(e)lig; **·schwänzig** = lang||snavelig;
—staartig.
Längs||durch||schnitt, m. = lengtedoorsnede.
Lang||zeile, w. = lengtezijde. **lang**||sichtiger
Bespiel, l. es Papier = langzichthuis.
Längs||richtung, w. = lengterichting. **Längs**||
schnitt, m. = lengtedoorsnede. **längs**||reit(s) =
langszij; l. bes Schiffes = l. (van) 't schip.
längt = al lang, sedert lang. **Längs**||tal, f. =
lengtedal. **läng**||stens = op zijn langst. **lang**||
stielig = met langen steel; l. u. lang||stielig =
langdradig, -wijlig, vervelend, saai. **Längst**||
lebende (der) = langstlevende. **Lang**||stroh, f.
= lang stroo. **Lang**||stuhl, m. = ligstoel.
Lang||ste, w. = (een kreet) langste.
Lang||weilen, w. = verveling; vgl. Langeweile.
lang||weilen, schw. (h.) = vervelen. **Lang**||
weiler, m. —s, — = saai. **lang**||weilig =
langwijlig, vervelend. **Lang**||weiligkeit, w. — =
langwijligheid enz. **Lang**||wied(e), w. — =
baum. **lang**||wierig = lang(ademig, -dradig,
-durig), vervelend. **Lang**||wierigkeit, w. — =
langademigheid enz. **Lang**||zeile, w. = vers
van 12 lettergrepen.
I. **Lan**||ze, w. —, —n = (een) forel. II. **Lan**||ze,
w. —, —n = flank, lende(stuk).
Lan||ze, w. —, —n = lans; eine l. für einen
brechen, einlegen = voor iem. een lans breken.
Lan||zenbrecher, f. = steekspel. **Lan**||zen-
brecher, m. = kampvechter. **lan**||zenförmig =
lansvormig. **Lan**||zenreiter, m. = lansier.
Lan||zenstechen, f. = toernooi.
Lan||zen||stiel, m.; **·stiel**, m.; **·träger**,
m. = lans||steek; -steel (-schacht); -stoot;
—drager.
Lanzett||bestek, f. = étui met lancet(ten).
Lanzet||te, w. —, —n = lancet. **Lanzet**||tenstiel,
m. = lancetsteek. **Lanzett**||stielchen, f. = lancet-
vischje. **lanzett**||förmig = lancetvormig.
lanzinant||, **lanzinie**||vend = stekend (van pijn).
Lanz||recht zie Landsrecht.
Lapidar||stil, m. = lapidaire stijl (korte en
krachtige stijl, naar 't steenschrijft).
Lapp|| zie Lappe I.
Lappa||lie, w. —, —n = kleinigheid, nietigheid,
bagatel. **Lapp**||chen, f. —s, — = lapje, vodje;
lelletje (am Ohr).
II. **Lap**||pe, m. —n, —n = suffer, onnoozele
bloed. II. **Lap**||pe, m. —n, —n = Lap(lander).
I. **Lap**||pen, m. —s, — = lap, vod, lor, lomp;
lapje (nl. bankbiljet); [blauer l. = briefje van
Mk. 100; brauner l. = biljet van Mk. 1000];
durch die (aus den) l. gehen = ontsnappen,
ontkomen, er van doorgaan; l. haben = geld

hebben. II. **Lap**||pen, schw. (h.) = (gwst.) lappen,
verstellen; slurpen; ook = belappen; [slap
neerhangen].
Läpperei||, (**Läpperei**)||, w. —, —en = bagatel,
kinderachtigheid, beuzelarij. **Läp**||pern, schw.
(h.) = leppen; es läppert sich zusammen =
't komt bij kleine beetjes, druppelsgewijze
elkaar. **Läp**||verschuld, w. = kladschuld.
Läp||perweise = bij beetjes, druppelsgewijze.
Lap||picht, **lappig** = slap, mat; gelapt, ver-
kreukt; (bot.) gelobd; ook = **Läp**||pich =
flauw, laf, kinderachtig, dom; l. es Zeug =
flauwe praat. **Lapp**||jagen, f. = waalerjacht.
Lapp||land, f. = Lapland. **Lapp**||länder, m. —s,
— = Lap(lander). **Lapp**||ländisch = Laplandsch.
Lap||sus, m. —, — = lapsus, vergissing, fout.
Lär||che, w. —, —n = lariks. **Lär**||chenbaum,
m. = lorkeboom, lariks.
Lä||ren, Pl. = laren (oud-rom. huisgoden).
largeto = larghetto, iets langzaam. **lar**||go =
largo, plechtig, langzaam. **Lar**||go, f. —s, —s =
Largo.
Larifa||ri, f. —s = larie, onzin, praatjes.
Lärn, m. —(e)s; [**Lär**||men, f. u. m. —s] =
spektakel, lawaai, leven, geraas, drukte; viel
l. um nichts = veel lawaai, drukte voor niets;
l. ||hagen, blasen = alarm slaan, blazen; vgl.
blind. **Lärn**||apparat, m. = alarmtoestel.
Lärn||austritt, m. = lawaaiscène, rumoer-
tooneel. **Lär**||men, schw. (h.) = leven, drukte,
geraas, lawaai maken. **Lär**||mer, m. —s, — =
levenmaker. **Lärn**||glocke, w. = alarmklok.
Lärn||kanone, w. = alarmkanon. **Lärn**||
macher, m. = levenmaker.
larmoyant|| (spr.: **larmodiant**) = larmoyant,
klagend, huilerig.
Lärn||pfeife, w.; **·blas**, m.; **·schuß**, m. =
alarm||fluit; -post (-plaats); -schot.
Lär||chen, f. —s, — = (hief) gezichtje, snoetje.
Lär||ve, w. —, —n = masker, mom (ook fig.);
spooksel, gedrocht; larve, pop.
Laryngi||tis, w. — = laryngitis, ontsteking
van 't strottehoofd. **Laryngi**||top, f. —s, —e =
laryngoskoop, keelspiegel. **Lär**||tung, m. — =
larynx, strottehoofd.
lasch = (gwst.) slap, laf, laksch. **La**||sche, w. —,
—n = trekker (am Schuß); lasch, verbinding-
(stuk). **la**||schen, schw. (h.) = lasschen; (gwst.)
ranselen. **Lasch**||heit, w. — = slaphheid, lafheid,
lakschheid.
La||se, w. —, —n = (gwst.) groote, wijde kan.
lazio||ren, schw. (h.) = lazuren.
Läsion||, w. —, —en = lezie, beschadiging,
kwetsing, kwetsuur.
las = mat, traag, laksch, slap.
las||fen, ft. (h.) (du läßt, er läßt; ließe; ließe;
läßt gelassen) = laten: loslaten, laten gaan,
laten varen, verlaten; ophouden met; (toe)-
laten; bewaren; (over)laten; afstaan; toegeven;
doen, bewerken, veroorzaken; staan, uitzien;
lasß mich = laat mij gaan; lasß das (sein)! =
laat dat! houd op! lassen wir das = laten we er
niet meer over praten; lasßt uns gehen =
laten we gaan; (das) läßt ihm gut = staat
hem goed; (er konnte sein Horn nicht) bergen;
das Leben l. = zijn leven laten; ich habe
mit sagen l. = ik heb hooren zeggen, ik heb
me laten vertellen; er läßt nicht mit sich
haken = hij verstaat geen gekheid, met
hem valt niet te spotten; hinter sich l. = over-
treffen, overvleugelen, in de schaduw stellen;
er läßt von seiner Meinung nicht = gaat niet
van zijn meening af; er konnte sich vor Freude

nicht f. = hij was buiten zich zelf van vreugde; **fich** nicht zu lassen wissen = geen raad weten; man muß es ihm lassen, daß... = men kan niet ontkennen dat hij...; man ließ es mich sehen = men liet 't mij zien; laß mich dein (deinen) Freund sein = laat mij uw vriend zijn; hier läßt sich's gut sein = hier is 't goed, aangenaam; *vgl.* Aber, Muge, bleiben, einfallen, erwarten, Gott, gut I, Haar, merfen e. a.

Lafheit, w. — = matheid enz., *vgl.* laß. läf'fig = mat, traag, laksch, slap, lauw, nonchalant.

Läf'figheit, m. — = traagheid enz., nonchalance.

läß'lich = vergeeflijk, toelaatbaar; zacht, toegankelijk; slap, rekbaar (*fig.*); I. . e Sünde = kleine zonde.

Laf'jo, m. —s, —s = lasso, vangstrik.

Laf, w. —, —en = last, vracht, druk, belasting; einem zur L. liegen, fallen = iem. lastig zijn, vallen; einem etw. zur L. legen = iem. iets te laste leggen; zu L. en = op 't debet; mir zu L. (en), zu meinen L. en = op mijn debet; zur L. bringen = debiteeren voor.

Laf'adie' u. **Laf'adie**, w. —, —n = [los-, laadplaats]; *soms nog straatnaam.*

Laf'auto (mobil), f. = vrachtauto (mobiel). [laf'bar = lastdragend, last...]. **la'fen**, fchw. (h.) (auf einem) = drukken, zwaar rusten, wegen; (*gwst.*) (ver)dragen. **la'fenfrei** = vrij van lasten. **La'fstenheit**, f. = cahier des charges.

La'f'er, f. —s, — = ondeugd, zonde. **La'f'er-chronik**, w. = schandaalkroniek. **La'f'erer**, m. —s, — = lasteraar, kwaadspreker. **La'f'er-geschichte**, w. = schandaal (geschiedenis).

la'f'erhaft = ondeugend, slecht, onzedelijk, verdorven. **La'f'erhaftigkeit**, w. — = ondeugd, slechtheid, verworpenheid. **La'f'ernacht**, m. = slaaf van de ondeugd. **La'f'ereben**, f. = leven in ondeugd. **la'f'ertich** = lasterend, kwaadsprekend; godslasterlijk; schandelijk. **La'f'ermaul**, f. = lastertong, -muil. **la'f'ern**, fchw. (h.) = lasteren, smalen, kwaadspreken van; lastertaal uitslaan.

La'f'erebe, w.; **La'f'erschrift**, w.; **La'f'ersucht**, w. = laster(rede (-taal, smaadrede); -schrift (*ook: smaad-, schotschrift*); -zucht.

La'f'ernung, w. —, —en = lastering, smaad, verwensching. **la'f'ervoll** = schandelijk, verdorven, vol ondeugden. **La'f'ertzunge**, w. = lastertong.

Laf'fuhre, w. = goederenvervoer.

lä'f'ig = lastig, hinderlijk; naar.

La'f'igkeit, w. — = tonnemaat.

La'f'igkeit, w. — = lastigheid, hinderlijkheid.

La'f'ing, m. —s, —s = lasting, everlast(ing) (*een stof*).

Laf'f'ferd, f.; **La'f'f'fer**, f.; **La'f'f'fer**, f. = lastpaard; -schip (vrachtschip); -dier.

Laf'f'träger, m.; **La'f'f'cher**, f.; **La'f'f'wagen**, m. = last(d)rag(er) (kaalwerker); -vee; -wagen (vrachtwagen, vrachtauto).

Laf'zug, m. = goederetrein.

I. **Lafur**, m. —s, —e = Lafurstein. II. **Lafur'**, w. —, —en = Lafurfarbe.

lafur'blau = lazurblauw. **Lafur'farbe**, w. = lazur(verf, -kleur). **Lafur'stein**, m. = lazur-, blauwsteen.

laf'iv' = lascief, weelderig, wulpsch. **Laf'ivität'**, w. —, —en = lasciviteit.

Laf'ar, m. = Letare (*de 4de Zondag in de Vasten*), Rozezondag.

Laf'eim', f. —s = Latijn; mit seinem L. zu Ende sein = geen raad (verder niet) meer

weten. **Laf'eim'**, m. —s, — = Latijn (*bewoner van Latium*); Latinist. **Laf'eim'isch** = Latijnsch; das L. . e = 't Latijn; L. . e Rüche = apothek.

latent' = latent, verborgen, gebonden.

lateral' = zijdelingsch, van ter zijde. **Lateral'erbe**, m. = lateraal(erf)genaam, erfgenaam in de zijlinie.

Lateral', m. —s = Lateraan (*pauselijk paleis en St.-Janskerk te Rome*). **lateral'isch** = Lateraansch.

Lateral'bild, f. = lantaarnplaatje, diapozitief.

Lateral'ne, w. —, —n = lantaarn (*ook bk.*); einem grünlich die L. anzünden = iem. flink doorhalen, er van langs geven; etw. in der L. haben = aangeschoten zijn.

Lateral'nen/anzünder, m.; **La'f'ahl**, m.; **La'f'axer**, m.; **La'f'äger**, m. = lantaarn|opsteker; -paal (*vgl. Win*); -opsteker; -drager (*ook: een half-vleugelig insekt*).

Laf'erbaum, m. = latierboom, stalboom.

Laf'fundium, f. —s, . . en = latifundium (*groot grondbezit*).

Laf'ner, m. —s — = Latijner.

latinijfe'ren, fchw. (h.) = latinizeeren. **Latinijs'mus**, m. —, . . men = Latinisme. **Latinität'**, w. — = Latiniteit.

Latitu'de, w. —, —n = latitude (*geogr. breedte, fig.: speelruimte*). **Latitudina'rier**, m. —s, — = latitudinarier (*verdraagzame, liberale kerkpartij in Eng.*).

Laf'rine, m. —s, —n = latrine, beste-kamer.

I. **Laf'fch** (*met a*), m. —es, —e = sloffer, slappe slungel. II. **laf'fch** (*met a*) = slofferig, slap, slungelig.

Laf'fche (*met a*), w. —, —n = slof; slofvoet; sloddervos; **L.** (*met a*) = bergden. **laf'fchen** (*met a*), fchw. (h.) = sloffen.

Laf'fchenfeld, f. = veld met slapplanten. **Laf'fch'fuf**, m. = slofvoet. **laf'fchig** = laf'fch II.

Laf'f'e, w. —, —n = lat; lange L. = lang eind, lang mensch; auf L. . n liegen = tot de latten veroordeeld zijn, *vgl.* Laf'f'ennarrest.

laf'f'en, fchw. (h.) = belatten. **Laf'f'ennarrest**, m. = (*vroeger*) streng arrest. **Laf'f'ennifte**, w. = krat (*voor verpakking*). **Laf'f'ennläufer**, m. = bangerd; liefhebber, meisjesnalooper. **Laf'f'ennagel**, m. = latspijker. **Laf'f'ennrafe**, w. = -arrest. **Laf'f'ennverschlag**, m. = schutting, schot van latwerk. **Laf'f'ennwert**, f. = latwerk.

Laf'f'enzaun, m. = heining, schutting van latten, hek.

Laf'f'ich, m. —(e)s = latuw.

Laf'f'us, f. —, — = latus, zijdebedrag, per transport.

Laf'f'werge, w. —, —n = likkepot.

Laf, m. —(e)s, —e; **La'f'f'chen**, f. —s, — = lijfje, borstje; slabbetje; klep (an der Hofe). **La'f'f'f'ürze**, w. = hoog schort.

lau = lauw, onverschillig.

Laub, f. —(e)s, —e [u. Läufer] = loof, gebladerte, [blad]. **laub'befränzt** = met een bladerkrans versierd. **Laub'dach**, f. = loof-, bladerdak. **Laub'e**, w. —, —n = priëel, hut; (*ook*) zaak(je), geschiedenis; fertig ist die L. = klaar is Kees; (alt u. fdb.) portiek. **Laub'ben-gang**, m. = overgroeide laan, berceau. **Laub'fall**, m. = ('t) afvallen (verlies) van de bladeren. **Laub'fed(en)**, m. = (*gwst.*) zomersproet.

Laub'frosh, m. = boomkikvorsch. **Laub'gang**, m. = groene laan. **Laub'gefuge**, f. = gebladerte. **Laub'gewinde**, f. = festoen, (loof)guirlande.

Laub'holz, f.; **Laub'ütte**, w.; **Laub'üttenfest**, f. = loof|hout; -hut; -huttefeest.

lau'icht, lau'big = bebladerd, belommerd.
Lau'krans, m. = krans van bladeren. **lau'los** = bladerloos. **Lau'ruif**, w. = loofhutfeest. **Lau'sage**, w. = figuurzaag. **Lau'taler**, m. = loofdaalder (*van 6 francs, met lauwertakstempel*). **Lau'werk**, f. = loof-, lofwerk; gebladerte.
Lau, m. —(e)s = look, prei. **lau'farbig, -grün** = lookgroen.
Lau'danum, f. —s = laudanum.
Lau'e, w. —, —n = lauwhet; (schw.) = Lawine.
I. **Lau'er**, m. —s = nawijn, bocht; [schelm].
II. **Lau'er**; auf der L. sein, stehen, liegen, sitzen = op de loer staan, liggen.
Lau'erer zie **Laurer**. **Lau'ern**, (schw.) (h.) = loeren; (auf einen) loeren op, uitzien naar, wachten op. [**lau'erjam** = loerend].
Lau'f, m. —(e)s, **Läuf**e = loop, snelle gang, draf; route, richting, verloop; loop (einer Feuerwaffe, in der Muff); pijp (einer Hofe); poot, looper (eines Hafens); (das ist) der Welt L. = 's werelds l.; seinen Tränen, Gedanken freien L. lassen = aan . . . den vrijen l. laten; im L. = op een draf(je); einem in den L. kommen = iem. tegen 't lijf loopen. **Lau'bahn**, w. = loopbaan. **Lau' Brett**, f. = loopplank. **Lau'brief**, m. = rondschrjven, circulaire. **Lau'brücke**, w. = voetbrug; stelgerbrug. **Lau'brücke**, m. = loopjongen, (boodschap)looper.
lau'fen, ft. (f.) (du läufst, er läuft; Hef; Hefe; Laufe! gelaufen) = (snel) loopen; lekken, druijen, loopen; geldig zijn (*van bijjetten e. d.*); er weiß darauf zu l. = hij weet er wel een middel op; etw. l. lassen = (gwst.) niet karig zijn, op geen kleinigheid zien; des L. s müde sein = loopensmoe zijn.
Lau'fenburg, f. = Laufenburg; er hat nach L. appelliert = hij is er van door gegaan.
lau'fend = loopend; l. e. Rechnung = rekening courant; das l. e. Meter = de strekkende M.; einen auf dem l. en (er)halten = iem. op de hoogte houden. **Lau'fer**, m. —s, — = looper; draver; (*bijb.*) dromedaris; loopvogel, -kever, -spin; (*zag.*) lokvogel; knikker; (im Schachspiel) looper, raadsheer; looper (*in gang, op trap enz. van een takel, stuwende molensteen, unsterge-wicht e. a.*); (*muz.*) loop; (*bot.*) wortelscheut, -rank. **Lau'ferer**, w. —, —en = geloop. **lau'fern**, (schw.) (h.) = knikkeren. **Lau'feuer**, f. = loopvuur; loopend vuur(tje); (im Krieg) rottevuur.
Lau'frist, w. = looptijd (*van wissels*). **Lau'gewicht**, f. = loop-, glijgewicht, looper. **Lau'graben**, m. = loopgraaf.
lau'ig = [gebruikelijk, vóórkomend] en = **lau'ig** = loopsch.
Lau'jagen, f. = jacht met horen en honden.
Lau'junge, m. = loopjongen. **Lau'kran**, m. = loopkraan. **Lau'kundshaft**, w. = loopende klanten, gaande-en-komende man.
lau' Mon. (laufenden Monats) = dezer.
Lau'paf, m. = [getuigschrift, pas(poort)]; einem den L. geben = iem. wegsturen, den bons geven, afzeggen, bedanken.
Lau'plank, w.; -**plak**, m.; -**hubel**, m.; -**schritt**, m.; -**steg**, m. = loopplank; -baan (perk); -meisje (-hijje); -pas; -plank.
Lau'vogel, m. = struis-, loopvogel. **Lau'zeit**, w. = bronstijd; (*v. wissel*) looptijd. **Lau'zettel**, m. = rondschrjven, circulaire; [reispas, verlobbriefje].
Lau'ge, w. —, —n = loog; einen mit schärfer L. waschen = iem. geducht doorhalen. **lau'gen**,

(schw.) (h.) = loogen, in de loog doen. **lau'genartig** = looghoudend, -zoutachtig.
Lau'genlache, w.; -**bad**, f.; -**salz**, f.; -**wasser**, f. = loog[asch]; -bad; -zout; -water.
Lau'heit, Lau'igkeit, w. — = lauwhet; koelheid, slapheid. **lau'lich** = lauw. **Lau'ling**, m. —s, —e = lauwe.
Lau'ne, w. —, —n = luim, humeur, stemming, gril, kuur; (bei) guter, schlechter L. sein = in een goede, slechte l., in een goed, slecht h. zijn.
lau'nenhaft = humeurig, kurig, nukkig.
Lau'nenhaftigkeit, w. — = humeurigheid enz.
lau'nig = luimig, jolig, grappig; *soms* = launisch. **Lau'nigkeit**, w. — = luimigheid enz.
lau'nisch = grillig, kurig.
Lau'rer, m. —s, — = loerder, spion.
lau'rig = (gwst.) mat, loom.
Lau's, w. —, **Läufe** = luis; einem eine L. in den Pelz setzen = iem. lastig werk bezorgen, in ongelegenheid brengen; ihm laß eine gehörige L. im Pelz = hij had danig 't land; *vgl.* **Lieber**.
Lau'shub, m. = (brutale) kwajongen.
lau'schen, (schw.) (h.) = (aandachtig, loerend) luisteren; loeren, gluren; einem, auf einen, nach einem l. = naar iem. luisteren. **Lau'scher**, m. —s, — = luisteraar, spion. **lau'schig** = vreedzaam, stil, rustig, behaaglijk. **Lau'splatz**, m. = luisterplaats, -hoek, loer.
Lau'sgeld, f. = verachtelijk geld, geringe som.
Lau'sjunge, m. = (luizige) kwajongen.
Lau'skamm, m. = fijne, nauwe kam. **Lau'skerl**, m. = minne, gemeene kerel. **lau'sen**, (schw.) (h.) = luizen; scherp onderhanden nemen; vrekkelig zijn. **Lau'ser**, m. —s, — = vrek; ook = **Läufe**kamm, **Lau'serl.** **Lau'serei**, w. —, —en = bagatel, nietigheid; vrekigheid; kwajongensstreek. **Lau'sewenzel**, m. = minne, gemeene kerel; slechte tabak. **lau'sig** = vol luizen, (*fig.*) luizig, min, gemeen, kaal.
Lau'sig die = de Lausitz.
I. **Laut**, m. —(e)s, —e = geluid, klank, letterklank; er gab seinen L. von sich = hij gaf geen geluid. II. **laut** = luid(ruchtig), druk; bekend, openbaar; l. werden = gehoord, ruchtbaar, bekend, publiek worden; Klagen werden l. = er rijzen klachten. III. **laut**, Präp. mit Gen. (auch mit Dat.) = luidens, volgens, blijkens: l. des Befehls, l. dem Befehl; l. Briefe(n). [**laut** = bekend, publiek]. **Lau'te**, w. —, —n = luit; die L. spielen, schlagen = de luit (bepselen). **Lau'tepparat**, m. = schel(toestel).
lau'ten, (schw.) (h.) = klinken, luiden; (*ooren*) tuiten; das Urteil lautet auf einen Monat Gefängnis = 't vonnis luidt een maand hechtenis; Aktien l. auf Namen, auf den Inhaber = aandeelen staan op naam, zijn aan toonder gesteld. **lau'ten**, (schw.) (h.) = luiden (von Glöden); zur Vesper l. = de vesper l.; es lautet zur Kirche = er wordt voor de kerk geluid; er hat l. hören, aber nicht zusammen-schlagen of weiß aber nicht wo die Glöden hängen = hij heeft de klok hooren l., maar weet niet, waar de klepel hangt.
Lau'tener, m. —s, —, **Lautenist**, m. —en, —en, **Lau'tenschläger**, -**spieler**, m. = luitspeler.
lau'ter = (Adj.) louter, zuiver, onvervalscht, echt, oprecht; (Adv.) louter, enkel, alleen.
Lau'ter, m. —s, — = luider.
Lau'terer, m. —s, — = louteraar, zuiveraar.
Lau'terkeit, w. — = louterheid enz., *vgl.* **lauter** (Adj.). **lau'tern**, (schw.) (h.) = louteren, zuiveren, verbeteren. **Lau'terung**, w. —, —en = loutering enz., *vgl.* **läutern**.

Läu'tesignal, f. = kloksein. **Laut'geseh**, f. = klankwet. **Läu'tevorrichtung**, w. = schel-(toestel). **Lautie'ren**, fchw. (h.) = de klankmethode volgen. **Lautier'methode**, w. = klankmethode. **Laut'lehre**, w. = klankleer. **Laut'lich** = volgens den klank, wat den klank betreft, in klank. **Laut'los** = klank-, geluidloos, zonder geluid, zwijgend, sprakeloos; i. e. Stille = diepe stilte. **Laut'lofigkeit**, w. = stilte. **Laut'ner**, m. —s, — = luitspeler; (ook) zanger, dichter. **Laut'zeichen**, f. = klankteeken.

Lau'warm = lauwwarm, lau.

La'va, w. —, .ven = lava. **La'baar** = lavaachtig. **La'bastrom**, m. = lavastroom.

Lavement' (spr.: *mā*), f. —s, —s = lavement.

Laven'bel, m. —s = lavendel. **Laven'belöl**, f. = lavendelolie.

Lave'ren, fchw. (h.) = laveeren (ook fig.).

Lavoit' (spr.: *lavoaar*), f. —s, —s, **Lavor'**, f. —s, —e = waschkom.

Lawi'ne, w. —, —n = lawine. **Lawi'nenstern**, f. = sneeuwbalstelsel.

Lawn'tennis (spr.: *lōn* . . .), f. — = (lawn-) tennis.

Lax = laksch, slap, week. **Laxativ'**, f. —s, —e = laksatief, laksans, lakseermiddel. **Lax'heit**, w. —, —en = lakschheid. **Lax'ieren**, fchw. (h.) = lakseeren, purgeeren. **Laxier'mittel**, f. = lakseermiddel.

Lazarett', f. —(e)s, —e = lazaret, (militair) hospitaal. **Lazarett'brand**, m. = hospitaalbrand. **Lazarett'heer**, f. = hospitaalkoorts.

Lazarus'flappe, w. = Lazarusklep.

Lazer'te, w. —, —n = hagedis. **Lazer'tenhaft** = hagedisachtig; als een hagedis.

Lazzaro'ne, m. —(n) u. —s, —n u. . .roni = Lazzarone (*Napolitaansch proletariër*).

Laz'zi, Pl. = flauwe grappen, grimassen.

L. c. = loco citato: ter aangehaalde plaatse.

Lebhodj', f. —s, —s = toost, heildronk.

Le'belang: mein l. = mijn heele leven.

Lebel'gewehr, f. = Lebel-geweer.

Le'bemann, m. = vroolijk heer, iem. die er een goed leven van neemt, pretmaker.

L. le'ben, fchw. (h.) = leven; lebe wohl! = vaarwel! es lebe die Königin! die K. soll l. l. = leve de Koningin! eiten (hoch) l. lassen = een toost op iem. uitbrengen; wir l. der Hoffnung, des Vertrauens = wij l. in de hoop, in 't vertrouwen; jo was lebt nicht! = heb je ooit van je l. l. neen maar! zum l. zu wenig, zum Sterben zu viel = te veel om te sterven, te weinig om te l.; vgl. Hand, leiben. II. **Le'ben**, f. —s, — = leven; geraas, lawaai; am l. sein, bleiben = in 't leven zijn, blijven; ein lebiges l. = een ongehuid l., vrijezelleven; (das tue, esse ich) für mein l. gern = dolgraag.

Le'bend = levend, in leven zijnde; die l. en Sprachen = de l. e talen; l. e Bilder = l. e beelden; ich fenne hier keine l. e Seele = geen sterveling. **leben'dig** = levend, midden in 't leven; levendig, opgewekt; l. verbrannt, begraben werden = levend verbrand, begraven worden; (ook) es steht l. vor seinem Geiße = 't staat hem nog levendig voor den geest.

Le'bendgewicht, f. = levend gewicht. **leben'diggebärend** = levende jongen ter wereld brengend. **Leben'digkeit**, w. — = levendigheid. **leben'digmachend** = levendmakend. **le'benlang** zie lebelang.

Le'bensabend, m. = levensavond. **Le'bensabritj**, m. = levensschets. **Le'bensalter**, f. = leeftijd, ouderdom. **Le'bensart**, w. = leef-

levenswijze; (goede) manieren; er hat keine l. = weet zich niet te gedragen.

Le'bensaufgabe, w.; **balsam**, m.; **baum**, m. = levens|taak; -balsem; -boom (tuja).

Le'bensbedarf, m. (**bedürfnis**, f.); **bedingung**, w. = levens|behoefte; -voorwaarde.

Le'bensbejaher, m. = levensgenieter, optimist.

Le'bensberuf, m.; **beschreibung**, w.; **bestimmung**, w.; **bild**, f. = levens|roeping; -beschrijving; -bestemming (-doel); -beeld.

Le'bensblüte, w. = bloei van 't leven.

Le'bensdauer, w.; **elixier**, f.; **erfahrung**, w.; **erwerb**, m.; **faden**, m. = levens|duur; -elixier; -ervaring; -onderhoud; -draad.

le'bensfähig = levensvatbaar.

Le'bensfähigkeit, w.; **flamme**, w.; **frage**, w.; **freude**, w.; **frische**, w. = levens|vatbaarheid; -vlam; -vraag (-kwestie); -vreugde; -frischheid.

le'bensfroh = levenslustig, vroolijk, opgewekt.

Le'bensfrühling, m. = lente van 't leven.

Le'bensführung, w.; **fülle**, w.; **funte**, m.; **gefahr**, w. = levens|wijze (gedrag; ook: -standaard); -kracht; -vonk; -gevaar.

le'bensgefährlich = levensgevaarlijk. **Le'bensgefährte**, m., **gefährtin**, w. = levensgezel(lin).

Le'bensgeist, m.; **gefährte**, w.; **glück**, f. = levens|geest; -geschiedenis; -geluk.

Le'bensgöttin, w. = schikgodin. **Parce le'bensgroß** = levensgroot. **Le'bensgröße**, w. = natuurlijke grootte, levensgrootte.

Le'benshaltung, w.; **hauch**, m.; **jahr**, f.; **flugheit**, w.; **kraft**, w. = levens|standaard; -adem; -jaar; -wijsheid (-beleid); -kracht.

le'benskräftig = vol levenskracht, levenskrachtig. **Le'benskreis**, m. = levenskring, milieu.

le'benslang = [voor 't geheele leven]; auf l. = le'benslanglich = levenslang, voor 't leven.

Le'benslauf, m.; **licht**, f.; **linie**, w. = levens|loop; -licht; -richting (-lijn).

Le'bensluft, w. = krachtige, gezonde lucht.

Le'benslust, w. = levenslust. **le'benslustig** = levenslustig, opgewekt, opgeruimd. **Le'bensmaai** m. = Mei, bloei des levens. **Le'bensmittel**, f. = levensmiddel. **Le'bensmorgen**, m. = morgen, dageraad des levens. **le'bensmüde** = levensmoede. **Le'bensmut**, m. = levensmoed.

Le'bensnotdurft, w. = levensbehoefte. **Le'bensordnung**, w. = leefregel.

Le'benspfad, m.; **philosophie**, w.; **plan**, m. = levens|pad; -filozofie (-wijsheid); -plan.

Le'bensprozess, m.; **quelle**, w. = levens|proces; -bron.

Le'bensregel, w. = leefregel. **Le'bensreise**, w. = reis door 't leven. **Le'bensreiz**, m. = bekoring van 't leven. **Le'bensrente**, w. = rente op een leven; lijfrente. **le'bensfakt** = levenszat, -moede. **Le'bensstand**, m. = levensstandaard.

Le'bensstellung, w. = levensomstandigheden, -positie.

Le'bensstrafe, w.; **überdruß**, m.; **l. u'berdrüßig**; **umstand**, m.; **unterhalt**, m. = levens|straf (doodstraf); -zatheid (-moetheid); -moede (-zat); -omstandigheid; -onderhoud.

Le'bensverneiner, m. = pessimist.

Le'bensversicherung, w.; **versicherungsgesellschaft**, w. = levens|verzekering; -verzekeringsmaatschappij.

le'bensvoll = vol leven, levenskrachtig. **Le'benswandel**, m. = levenswandel. **Le'benswärme**, w. = levenswarmte. **Le'benswasser**, f. = aqua vitae, fijne brandewijn.

Le'bensweg, m.; **weise**, w.; **weisheit**, w. = levens|weg; -wijze (leefwijze); -wijsheid.

Le'benszeichen, f. = levensteeken, teeken van leven. **Le'benszeit**, w. = levens-, leeftijd; auf *L.* = voor 't (geheele) leven. **Le'bensziel**, f. = einde, einddoel van 't leven. **Le'benszweck**, m. = levensdoel.

Le'ber, w. —, —n = lever; frisch, frei von der *L.* weg sprechen, reden = vrijuit spreken; es ist ihm etw. (eine Laus) über die *L.* gefrohen = hij is in een booze bui, is nijdig.

Le'beranschoppung, w.; **anschwellung**, w. = bloedstuwung in de lever; opzwellung van d. l.

Le'berblümchen, f., **blume**, w. = leverbloempje.

Le'berbrand, m. = brand, ontsteking in de lever (*bij dieren*). **Le'berbraun** = leverbruin, -kleurig. **Le'berentzündung**, w. = ontsteking van de lever. **Le'berfarbe**, w. = leverkleur.

Le'berfarben, **farbig** = leverkleurig. **Le'berflecken**, m. = levervlek, sproet. **Le'bertraut** = leverziek. **Le'bertrautheit**, w. = leverziekte.

Le'bertraut, f. = mansoor; weijes *L.* = parnaskruid. **Le'berraute**, w. = konings-, maanvaren. **Le'berreim**, m. = (voor de vuist gemaakt) gezelschapsrijmpje. **Le'berstucht**, w. = leverziekte, -ontsteking. **Le'berstüchtig** = leverziek. **Le'bertran**, m. = levertraan. **Le'berwurst**, w. = leverworst.

Le'berstucht zie *Le'berstucht*.

Le'beweisen, f. = levend wezen, schepsel. **Lebewohl**, f. —(e)s, —s u. —e = vaarwel, afscheid, groet, goeden dag. **Leb'haft** = levendig, opgewekt, druk (*alle ook fig.*); [levendig voor den geest staande]; eine *L. e* Straße = een drukke straat. **Leb'haftigkeit**, w. — = levendigheid enz.

Leb'tuchen, m. = peper-, honingkoek. **Leb'tuchler**, m. = peperkoekverkooper, -bakker. **Leb'tos** = levenloos, dood(sch). **Leb'tlosigkeit**, w. — = leven-, gevoelloosheid, onbezielheid, doodschheid. **Leb'tucht**, w. = genotzucht, losbandigheid. **Leb'tag**, m.: mein *L.*, meine *L. e* = mijn leven lang, van mijn leven; (*gwst.*) einen *L.* auffblagen = veel ophof maken. **Leb'teiten**, Pl.: bei *L.* feines Vaters = bij 't leven van zijn vader.

Leb'tzelt, m. —(e)s, —e = taaitaai. **Leb'tzelter**, m. = taaitaai bakker.

Le'hen, fchw. (h.) = barsten van droogte; droog zijn van dorst, (ver)smachten. **Le'her**, m. —s, — = drostige, versmachtende).

Lech'feld, f. = Lechveld (*in Beieren*).

Lech'zen, fchw. (h.) = dorsten, (ver)smachten; snakken, hijgen.

I. **leck** (*attr. en prd.*) = lek. II. **Leck**, m. u. f. —(e)s, —e = lek.

Leckage (spr.: *.kaazje*), [**Leckage**], w. —, —n = lekkage. **Leckte**, w. —, —n = lek, lik (*plaats waar 't vee of 't wild zout likt*).

I. **lecken**, fchw. (h.) = lekken, likken; geleckt = gelikt, buitensporig keurig (gekleed e. d.); *vgl.* *Yinger*. II. **lecken**, fchw. (h.) = lekken, loopen, druipe. III. [**lecken** (*löden*)], fchw. (h.) = achteruitslaan; wiber den *Stachel* l. = de verzenen tegen de prikkels slaan].

I. **lecker**, m. —s, — = likker, likkebroer, snoeper, lekkerbek, smuller. II. **lecker**, fchw. = lekkerbekkig, snoepachtig; lekker, heerlijk.

Leckerbeissen, m. = lekkerbeetje, lekker brokje, hapje, mondje. **Leckerer**, w. —, —en = kieskeurigheid, snoepachtigheid; lekkernij, snoeperij, lekkers. **leckerhaft** = lekkerbekkig, snoepachtig. **leckerhaftigkeit**, w. — = kieskeurigheid, snoepachtigheid. **Leckerheit**, f. —s, — = lekkers (*Baseler koekjes*). **Leckermaul**,

f. = lekkerbek, fijnproever, snoeper. **Lecker(er)s** = lekkers.

Leckstein, m. = liksteen (*voor 't vee*).

Le'der, f. —s, — = leder, leer; vom *L.* ziehen = van leer trekken; Leute vom *L.* und Leute von der Geber = menschen van de praktijk en menschen van de theorie; frisch vom *L.* ist halb gefodien = flink gewaagd is half gewonnen; aus fremdem *L.* (aus andrer Leute *L.*, Haut) ist gut Riemen schneiden = 't is goed riemen snijden van andermans leer; *vgl.* gerben.

Le'derarbeit, w. = le(d)erwerk. **Le'derarbeiter**, m. = le(d)erbewerker. **Le'derartig** = leer-, perkamentachtig, droog. **Le'derband**, m. = leeren band. **Le'derbereiter**, m. = leerbereider (*na 't looien*). **Le'derbock**, m. = looiersbok. **Le'dereinband**, m. = leeren band. **Le'derfarbe**, w. = leerkleur. **Le'dergurt**, m. = leeren gordel, l. riem. **Le'derhandel**, m. = leerenhandel. **Le'derhandschuh**, m. = leeren handschoen. **Le'derhart** = zoo hard als leer, perkamentachtig. **Le'derhose**, w. = leeren broek. I. **le'dern**, fchw. = lederen, leeren; (*fig.*) droog, saai, uitgedroogd, perkamentachtig. II. **le'dern**, fchw. (h.) = looien; afranselen; (*met leer*) dichtmaken, verpakken; zeemen.

Le'derhürze, w. = leeren voorschoot.

Le'derwaren, Pl.; **werk**, f.; **zeug**, f. = le(d)er||waren; -werk; -goed (-waren).

le'dig = vrij, onbezet, vakant (*nl. niet meer bezet*; *meest*: erleb'igt); ongehuwd, vrij; (*mit Gen. od. mit von*) vrij; [ledig, leeg; bloot, enkel, alleen]; ber l. e *Stand* = de ongehuwde staat; (*gwst.*) l. es Kind = onecht kind. **le'digenheim**, f. = thuis voor vrijgezellen. **le'diglich** = enkel (en alleen), bloot.

Lee, w. — = lij. **Lee** . . = lij. . .

leer = ledig, leeg; onbezet, vakant; blank, onbeschreven; leeg, loos, ijdel; l. **ausgehen** = niets krijgen, met leege handen heengaan; l. es **Geschwätz** = beuzelpraat; ein l. es **Haus** = een leege zaal (im Theater); l. e **Hoffnungen** = ijdele verwachtingen; l. e **Saite** = losse snaar; l. er **Trost** = schrale troost; l. **verlaufen** = (*beu.*) = in blanco verkoopen, in den wind gaan; l. e **Worte** = woorden zonder zin; *vgl.* *bre'schen*, *Schall e. a.*

Lee're, w. —, —n = leegte; ijdelheid, onbeduidendheid. **leer'en**, fchw. (h.) = ledigen, leegen, (uit)ruimen; (den Briefkasten) lichten. **leer'heit**, w. — = leegheid. **leer'rolle**, **scheibe**, w. = losse schijf (*aan machines*). **leer'stehend** = ledigstaand, onbezet. **leer'ung**, w. —, —en = lediging; lichteing (*v. briefeubus*). **leer'verkauf**, m. = verkoop à découvert, ongedekte verkoop. **leer'verläufer**, m. = baissier, spekulant.

leer'wegel, f.; **seite**, w. = lij||zeil; -zijde.

leer'wärts = aan lij, lijwaarts.

leer, f. = (*hbr.*) lef, hart, moed.

leer'ze, w. —, —n = lip (nam. von Tieren).

legal = legaal, wettelijk. **legalisation**, w. —, —en = legalizatie, wettigverklaring. **legalisieren**, fchw. (h.) = legalizeeren. **legalisier'ung**, w. —, —en = legalizeering. **legalität**, w. — = legaliteit, wettigheid.

I. **legat**, m. —en, —en = legaat, gezant.

II. **legat**, f. —(e)s, —e = legaat, erfmaking.

legatar, m. —s, —e = legataris, erfgenaam.

legation, w. —, —en = legatie, gezantschap.

legationsrat, m.; **sekretär**, m. = legatie-, gezantschaps||raad; -sekretaris.

le'gegeld, f. = entree (*voor lidmaatschap e. d.*).

le'gehenne, w. = leghen, -kip, leggende hen.

Le'gel zie Sägel.

le'gen, [schw. (h.) = leggen; (Aartoffeln) leggen, poten; (Erben) zaaien; einem Schlingen, Stride, fallen l. = iem. lagen leggen, (val-)strikken spannen; Wert, Gewicht auf (Aff.) l. = waarde, gewicht aan iets hechten; (einem etw.) klar l. = duidelijk maken; (den Brand) aansteken; **ich l.** = zich leggen, gaan liggen; der Wind, sein Zorn legt sich = de wind gaat liggen, bedaart, zijn toorn (drift) bedaart; (die Kälte) legt sich = vermindert; sich auf (Aff.) l. = (ook) zich op iets toeleggen; sich aufs Bitten, Lügen usw. l. = zijn toevlucht nemen tot bidden, liegen enz.; vgl. Besch'e, Hand, Handwerk, Herz, Karte, Mittel II, nahe, schlafen e. a.

Legen'de, w. —, —n = legende. **legen'den-haft** = legendarisch.

Le'gezeit, w. = legtijd.

Leg'föhre, w. = bergden.

legie'ren, [schw. (h.) = legateeren, vermaken; legeren, vermengen, alliereen. **Leg'ierung**, w. —, —en = legering, metaalmengsel, alliage.

Legion', w. —, —en = legioen; legio. **Legionär'**, m. —s, —e = legionair (soldaat van een legioen, ridder van 't legioen van eer).

Legislati'Ve, w. —, —n = legislatieve, wetgevende vergadering. **Legislatu'r**, w. —, —en = legislatuur, wetgeving, wetgevend lichaam. **legitim'** = legitiem, wettig, echt. **Legitima'tion'**, w. —, —en = legitimatie, wettigheids-, echtheidsverklaring. **Legitimations'karte**, w. = legitimatiekaart, -bewijs. **legitimie'ren**, [schw. (h.) = legitimeeren. **Legitimik'**, m. —en, —en = legitimist (aanhanger van de leer der onafzetbaarheid van een regeerend huis; in Frankrijk: aanhanger van de Bourbons). **Legitimität'**, w. —, —en = legitimiteit, wettigheid (in 't biz. van een staatsregering).

Leguan', m. —s, —e = leguaan, kamhagedis. **Legumino'sjen**, Pl. = legumineuzen, peulgewassen.

Leg'ung, w. — = legging, ('t) leggen.

Leh'de, w. —, —n = onbebouwd land, heide.

Le'h'en, f. —s, — = leen; als l. bejzen, zu l. tragen = in leen hebben. **Leh'(e)ndar** = leenroerig, -plichtig, feodaal. **Leh'(e)ndarkeit**, w. = leenroerigheid.

Leh'(e)n|bauer, m.; **•brief**, m.; **•dienst**, m.; **•frau**, w. = leen|boer; -brief; -dienst; -vrouw.

Leh'(e)n|gut, f.; **•recht**, f. = leen|goed; -recht.

Leh'(e)n|scheid, m. = leeneed. **Leh'(e)n|sfähig** = leengerechtigd. **Leh'(e)n|sfolge**, w. = leenopvolging; leendienst, -hulde. **Leh'(e)n|sfrei** = leenvrij, allodiaal. **Leh'(e)n|sfreiheit**, w. = leen(plichts)vrijheid, allodialiteit. **Leh'(e)n|sgefälle**, Pl. = inkomsten van de leenen.

Leh'(e)n|sherr, m.; **•mann**, m.; **•pflicht**, w. = leen|heer; -man; -plicht.

Leh'(e)n|srecht, f.; **•träger**, w.; **•treue**, w. = leen|recht; -bezitter; -manstrouw.

Leh'(e)n|sverfassung, w.; **•verhältnis**, f.; **•weisen**, f. = leen|stelsel; -verband; -wezen.

Lehm, m. —(e)s = leem. **Lehm'arbeit**, w. = leem-, piséwerk. **Lehm'artig** = leemachtig.

Lehm'dau, m. = leem-, pisébouw.

Lehm|boden, m.; **•grube**, w.; **•hütte**, w. = leem|bodem (-grond); -groeve; -hut (leemen h.).

Leh'nicht, **Leh'nig** = leemachtig. **Lehm'tübel**, m. = kalkbak. **Lehm'wand**, w. = leemen muur.

Lehn, f. —(e)s, —e usw. zie Lehen usw.

Lehn'bank, w. = bank met leuning. **Leh'ne**,

w. —, —n = (arm-, rug)leuning; zachte helling; noorsche eschdoorn. **Leh'nen**, [schw. (h.) = leunen; (l. an der Wand, sich l. an, auf, über einen Gegenstand); [leenen].

Lehns'eid usw. zie Lehenseid usw.

Lehn'sessel, **Lehn'stuhl**, m. = leuningstoel.

Lehn'wort, f. = leen-, bastaardwoord.

Lehr'amt, f. = onderwijzers-, leeraarsbetrekking, professoraat.

Lehr'|anstalt, w.; **•art**, w. = onderwijs|inrichting; -methode (leerwijze).

Lehr'bar = onderwijsbaar, te onderwijzen.

Lehr'befähigung, w. = bevoegdheid tot 't geven van onderwijs. **Lehr'begriff**, m. = leerbegrip, -stuk, -stelsel. **Lehr'berechtigung**, w. zie Lehrbefähigung. **Lehr'brief**, m. = bewijs van voltooid leerlingschap.

Lehr'|buch, f.; **•bursche**, m.; **•dichter**, m. = leer|boek; -jongen; -dichter.

Leh're, w. —, —n = leer, les, leering, voorschrift; (leer)tijd; leer(stelling, -stelsel); (tech.) mal; die l. n des Aristoteles = de leerstellingen van A.; in der l. sein, in die l. geben, tun = in de leer zijn, doen. **Lehr'eifer**, m. = ijver voor 't onderwijs. **Leh'ren**, [schw. (h.) = leeren, onderwijzen; eimen etw. l. (l.); mit ijt (ich bin) so etw. nicht gelehrt worden = mij is zoo iets niet geleerd.

Lehr'er, m. —s, — = onderwijzer, leeraar.

Lehr'rexamen, f. = onderwijzensexamen. **Leh'rerin**, w. —, —nen = onderwijzeres. **Leh'rerrollegium**, f. = onderwijzers-, leerarekorp, personeel, kollege van professoren. **Lehr'rerschaft**, w. — = onderwijzers-, leerarekorp.

Lehr'rersseminar, f. = normaal-, kweekschool.

Lehr'rerstand, m. = onderwijzersstand. **Leh'rerstelle**, w. = onderwijzersbetrekking.

Lehr'fach, f. = onderwijs-, leervak. **Lehr'form**, w. = leermethode, -vorm. **Lehr'freiheit**, w. = vrijheid van onderwijs. **Lehr'gabe**, w. = gave, talent van onderwijzen.

Lehr'|gang, m.; **•gebäude**, f.; **•gedicht**, f. = leer|gang; -stelsel; -dicht.

Lehr'gegenstand, m. = onderwerp, voorwerp van onderwijs. **Lehr'geld**, f. = leergeld.

Lehr'gerüst, f. = formeel, boogmal, gewelfraam.

Lehr'|herr, m.; **•jahr**, f.; **•junge**, m.; **•kontrakt**, m. = leer|meester (patroon); -jaar (+jahre = ook: -tijd); -jongen; -(l)ingskontrakt.

Lehr'körper, m. = (onderwijzend) personeel.

Lehr'|kraft, w.; **•kunst**, w. = onderwijs|kracht (ook knkr.); -kunst.

Lehr'ling, m. —s, —e = leerling, -jongen, jongste bediende. **Lehr'lingshaltung**, w. = ('t) houden van leerlingen.

Lehr'|mädchen, f.; **•meister**, m.; **•mittel**, f.; **•plan**, m. = leer|meisje (-linge); -meester; -middel; -plan.

Lehr'probe, w. = proefles. **Lehr'punkt**, m. = leerstuk. **Lehr'reich** = leerrijk, -zaam. **Lehr'rsaal**, m. = leer-, gehoorzaal. **Lehr'satz**, m. = (leer)stelling, theorema. **Lehr'schrift**, w. = didactisch geschrift. **Lehr'spruch**, m. = leerspreuk. **Lehr'stand**, m. = onderwijzersstand.

Lehr'|stil, m.; **•stoff**, m.; **•stuhl**, m. = leer|stijl; -stof; -stoel.

Lehr'stunde, w. = les(uur). **Lehr'ton**, m. = leer-, preektoon. **Lehr'verhältnis**, f. = leerlings-, dienstbetrekking. **Lehr'vertrag**, m. = leer(lings)kontrakt. **Lehr'weise**, w. = leerwijze. **Lehr'widrig** = strijdig met de leer, onrechtzinnig. **Lehr'zeit**, w. = leertijd. **Lehr'zimmer**, f. = school-, klaslokaal.

Lei, w. — = (lei)rots.
Leib, m. —(e)s, —er = lijf, lichaam; romp; bulk; (er hat) nichts auf dem L. = niets aan 't lijf; einem zu L. .e rüden, gehen, auf den L. rüden = iem. te lijf gaan; einem zu L. .e wollen = 't op iem. gemunt hebben, iem. te lijf willen; diese Rolle ist ihm wie auf den Leib geschrieben = als voor hem persoonlijk geschreven; bei L. und Leben = op verbeurte van 't leven; bei Leibe (beter: beileibe), bei L. und Leben nicht = om den dood niet, vooral niet; damit bleib mir vom Leibe! = houd dat maar voor je! etw. am eignen L. .e erfahren = iets aan den lijve ondervinden; es geht mir an den L. = mijn leven is er mee gemoeid; wohl, gut bei L. .e sein = dik, veezig zijn.
Leib'arzt, m. = lijfarts. **Leib'binde**, w. = (gezondheids)gordel. **Leib'bürge**, m. = gijzelaar. **Leib'bürge**, m. = patroon v. d. Leib'fuchs, zie dit woord. **Leib'chen**, f. —s, — = lijfje, keurs. **Leib'chirurgus**, m. = lijfchirurg. **Leib'diener**, m. = page, huisknecht. **Leib'eigen** = lijfeigen. **Leib'eigenschaft**, w. = lijfeigenschap. **Leib'en**, [schw.]: wie er leibt und lebt = zooals hij reilt en zeilt, trek voor trek.
Leib'bes|beschaffenheit, w.; **bes|werde**, w.; **bewegung**, w.; **bürde**, w. = lichaams|gesteldheid (konstitutie); —gebrek (-zwakte); —beweging; —vrucht (lijfvrucht).
Leib'beside, w. = dikte, omvang (van 't lichaam). **Leib'beserbe**, m. = natuurlijke erfgenaam.
Leib'bes|gebreden, f.; **gestalt**, w.; **größe**, w. = lichaams|gebrek; —gestalte; —grootte.
Leib'bestraft, w. = lichaamskracht; aus Leibeskraften = uit alle macht. **Leib'bestärkte**, w. = lichaamskracht. **Leib'bestrafte**, w. = lichamelijke straf. **Leib'bestübung**, w. = lichaams-oefening. **Leib'bestumfang**, m. = omvang van 't lichaam.
Leib'farbe, w. = lijf-, lievelingskleur. **Leib'fuchs**, m. = noviet (met wien een bepaald student zich meer in 't bijzonder bemoeit). **Leib'garde**, w. = lijfwacht, —garde. **Leib'gardist**, m. = soldaat van de lijfgarde. **Leib'gedinge**, f. = lijftocht; weduwgift; (een lijfrente).
Leib'|gericht, f.; **gurt** (•gürtel), m. = lijf|gerecht (-spijs, lievelings...); —gordel.
Leib'haft(ig) = in levenden lijve; (sie ist) die I. .e Tugend = de deugd zelve; der I. .e (Teufel) = de duivel in eigen persoon.
Leib'|jäger, m.; **Leib'jäger**, m.; **Leib'jäger**, m. = lijfjager (eerste j., ook jager v. d. lijfgarde); —koetsier; —lakei.
Leib'lich = lichamenlijk, stoffelijk; werkelijk, in levenden lijve, eigen, vleeschelijk; mein I. .er Bruder = mijn eigen, vleeschelijke broer.
Leib'pacht, w. = levenslange pacht. **Leib'regiment**, f. = lijfregiment. **Leib'rente**, w. = lijfrente. **Leib'rod**, m. = rok, jas. **Leib'schmerzen**, Pl. = pijn in den buik, in 't lijf.
Leib'schneiden, f. = kramp in 't lijf.
Leib'schneider, m.; **Leib'schuster**, m.; **Leib'speise**, w.; **Leib'stück**, f. = lijf|kleermaker; —schoenmaker; —spijs (lievelingsspijs); —stuk(je) (lievelingsst., lijf v. een japon).
Leib'strabant, m.; **Leib'stücke**, w.; **Leib'stücke**, w. = lijf|strawant; —wacht; —goed (wasgoed, linnen). **Leib'toch**, f. = pijn in 't lijf.
Leib'toundarzt, m.; **Leib'tochter**, w.; **Leib'tochter**, m. = lijfchirurg; —tocht (vgl. gedinge); —tochtenaar (vgl. Altenteiler).
[Leib], m. —(e)s, —e = lied, verhalend gedicht].

VAN GELDEREN, *Duitsch Woordenboek*, I.

Leich'dorn, m. = likdoorn, eksteroo. **Leich'e**, w. —, —n = lijk; (jdd.) zur L. gehen = ter begrafenis gaan. **Leich'enader**, m. = kerkhof. **Leich'enartig** = lijkachtig, als een lijk, lijk. . . **Leich'enbefund**, m. = uitkomst van de lijkschouwing. **Leich'enbegängnis**, f. = begrafenis, lijksstaatsie. **Leich'enbegleiter**, m. = volger van 't lijk. **Leich'enbestattung**, w. = ter-aarde-bestelling, begrafenis. **Leich'enbestattungsgesellschaft**, w. = begrafenisvereniging. **Leich'enbesteller**, m. = lijkbezorger. **Leich'enbitter**, m. = lijk-, doodbidder. **Leich'enbittergesticht**, f., —miene, w. = (dood)biddersgezicht. **Leich'enbläh'** = zoo bleek als een lijk, doodsbleek. **Leich'enblässe**, w. = doodelijke bleekheid. **Leich'enbuch**, f. = doodeboek, —register. **Leich'enessen**, f. = begrafenismaaltijd, lijkmaal.
Leich'en|farbe, w.; **Leich'en|fett**, f. = lijk|kleur; —plechtigheid; —evet.
Leich'en|fledderer, m. —s, — = lijkeberover (die schlappenden besteelt). **Leich'enfrau**, w. = lijkvrouw (die 't lijk wascht en kleedt). **Leich'en|gebühr**, w. = begrafeniskosten.
Leich'en|gebicht, f.; **Leich'en|gefolge**, f.; **Leich'en|gebränge**, f.; **Leich'en|geruch**, m. = lijk|dicht; —stoet; —staatsie; —lucht.
Leich'en|gerüst, f. = praalbed, katafalk. **Leich'en|gefang**, m. = lijkzang. **Leich'en|gewölbe**, f. = grafkelder, —gewelf. **Leich'en|gift**, f. = lijkegif. **Leich'en|halle**, w. = lijkehuis. **Leich'en|häus**, f. = lijk-, sterf-, lijkehuis. **Leich'en|häusle**, w. = begrafenisfonds. **Leich'en|kommisär**, m. = ondernemer van begrafenissen.
Leich'en|mahl, f.; **Leich'en|öffnung**, w.; **Leich'en|parade**, w. = lijk|maal; —opening (sektie); —parade (eere-wacht bij een begrafenis).
Leich'en|predigt (•rede), w.; **Leich'en|schau**, w.; **Leich'en|schmaus**, m. = lijk|rede; —schouwing; —maal.
Leich'en|stein, m.; **Leich'en|träger**, m.; **Leich'en|stück**, f. = lijk|steen (grafsteen); —drager; —doek (-kleed).
Leich'en|verbrennung, w.; **Leich'en|wagen**, m.; **Leich'en|zug**, m. = lijk|verbranding; —wagen; —stoet.
Leich'nam, m. —(e)s, —e = lijk, lichaam.
leicht = licht (niet zwaar, onbeduidend, gering, vlug, gemakkelijk, lichtvaardig); etw. I. .nehmen = iets licht, luchtig, gemakkelijk opnemen; das ist mir I. .ein I. .es = dat is voor mij een kleinigheid; etw. L. .es = iets lichts, iets gemakkelijk; die Erde ist ihm I. .I. = zijn assche ruste in vrede! vgl. Achsel, Rauf. **leicht'bewaffnet** = lichtgewapend.
leicht'en, [schw. (h.)] = (ein Schiff) lichten.
leicht'er, m. —s, —, **leicht'er|lahn**, m. = lichter.
leicht'er|lohn, m. = lichterloon. **leicht'ern**, [schw. (h.)] = (ein Schiff) lichten; (die Ladung) in lichters overladen. **leicht'er|schiff**, f. = lichter(-schip).
leicht'fertig = licht(vaardig, —zinnig), onbezonnen. **leicht'fertigkeit**, w. = lichtvaardigheid enz. **leicht'füßig** = licht smeltbaar. **leicht'fuß**, m. = lichterhart, losbol. **leicht'füßig** = lichtvoetig, vlug, snel; onbezonnen, lichtzinnig. **leicht'gläubig** = lichtgelooovig. **leicht'gläubigkeit**, w. = lichtgelooovigheid. **leicht'heit**, w. = lichteheid. **leicht'herzig** = licht-, luchthartig. **leicht'hin** = licht, luchtigjes, gemakkelijk, losjes. **leicht'igkeit**, w. — = licht-, vlug-, gemakkelijkheid; losheid; mit L. = met gemak. [**leicht'lich** = lichtelijk, losweg]. **leicht'lüftig** = lufftig. **leicht'matrose**, m. = lichtmatroos. **leicht'sinn**, m. = lichtzinnigheid, onbezonnenheid. **leicht'sinnig** = lichtzinnig, onbezonnen, onbedacht, (sterker)

25

roekeloos. **leijht'berftändlich** = gemakkelijk (te begrijpen), bevattelijk.

I. leid = leed; (*gwst. van 't weer, den weg*) akelig; es tut, ist mir I. (!); er tut mir I. = ik heb medelijden met hem, beklag hem; sich etw. I. sein lassen = spijt over iets hebben; ich bin's I. das zu hören = ik ben 't moe...; etw. I. werden = iets moe worden; sich I. an (Dat.) effen = zich iets tegen eten. **II. Leid**, f. —(e)s = leed, smart, droefenis, verdriet; kwaad; Lieb (Freud) und L. = lief (vreugde) en leed; feine Freude ohne L. = geen lief zonder leed; des einen L. ist des andern Freud = den een z'n dood is den ander z'n brood, den een z'n verdriet is den ander z'n vreugd; einem ein L. antun = iem. kwaad doen; sich ein Leid[s] antun = de hand aan zich zelf slaan; L. tragen = rouwen, rouwdragen, treuren; *vgl. zuleide*.

I. lei'den, ft. (h.) (leide; liit; litte; leide! gelitten) = lijdén: dulden, verduren, uitstaan, toelaten; houden van; (= leed berokkenen); (Schmerzen, Durrst, Mangel, Schiffbruch) lijdén; der Wagen hat Schaden gelitten = is beschadigd; die Sache leidet keinen Aufschub = lijdt geen uitstel; die Sache leidet eine mehrfache Auslegung = laat verschillende uitleggingen toe; einen I. können, mögen = iem. mogen lijdén, van iem. houden; (ich kann ihn nicht) uitstaan; wohl gelitten sein = bemind zijn, in de gunst staan, gezien zijn; (an einem Uebel) lijdén; es litt mich nicht länger in meinem Zimmer = ik kon 't in mijn kamer niet langer uithouden; [sich I. = lijdzaam zijn, geduld hebben, 't uithouden]. **II. Lei'den**, f. —s, — = lijdén; aandoening, ziekte, kwaal. **III. Lei'den**, f., —s = (*de stad*) Leiden.

lei'dend = lijdend, ziekelijk; der I. e Teil = de lijdende partij; sich I. verhalten = lijdelijk, passief blijven; I. er Widerstand = lijdelijk verzet; **L. e (r)** = lijder, patiënt.

Lei'dener, m. —s, — = Lei(d)enaar; **L. (Vdj.)** = Leidsch; **L. Flajche** = Leidsche flesch.

Lei'densbeker, m. = lijdensbeker, -kelk.

Lei'denshaft, w. —, —en = hartstocht, passie.

lei'denshaftlich = hartstochtelijk. **Lei'denshaftlichkeit**, w. — = hartstochtelijkheid.

lei'denshaftlos = hartstochteloos. **Lei'densgang**, m. = lijdensgang, -weg. **Lei'densgefährte**, m. = lotgenoot (in 't lijdén). **Lei'densgeschicht**, w. = lijdensgeschiedenis; (*v. Jezus*) passie. **Lei'densjahr**, f. = jaar van lijdén, van tegenspoed, ongeluksjaar. **Lei'denstag**, m. = lijdensdag, Goede Vrijdag. **Lei'densweg**, m. = lijdensweg. **Lei'denswoche**, w. = lijdensweek, Stille week. [**lei'dentlich** = lijdelijk, passief].

lei'der! = helaas! ongelukkig! I. Gottes! = tot mijn grooten spijt, helaas! das geht I. immer so = dat gaat jammer genoeg altijd zoo.

lei'dig = naar, ellendig, noodlottig; ein leitiger Trost = een zwakke, treurige troost.

leid'lich = [draaglijk], tamelijk (goed), redelijk, nogal, aardig. [**leid'lichtheit**, w. — = draaglijkheid]. **leid'sam** = lijdzaam, duldzzaam, geduldig. **leid'tragend** = rouwdragend. **leid'weisen**, f. = leedwezen, spijt.

Lei'dender, m. = leiddekker.

Lei'der, w. —, —n = lier; (*gwst.*) draaikruk, zwenkel, karn; die alte L. = 't oude liedje.

lei'derförmig = liervormig. **Lei'derlasten**, m. = draaiorgel. **Lei'derlastenmann**, m. = orgelman, -draaiier. **Lei'derwamm**, m. = liere-, orgelman.

lei'dern, schw. (h.) = op de lier spelen, orgelen; zaniken, zeuren, treuzelen; besser geleiert als

gefeiert = beter iets gedaan dan niets; er leiert mir die Ohren voll = hij maalt me den heelen tijd aan de ooren, aan 't hoofd.

Lei'h'amt, f. = bank van leening, lommerd; aufs (nach dem) L. tragen = naar den lommerd brengen. **Lei'h'bank**, w. = Lei'h'haus. **Lei'h'bibliothek**, w. = leesbibliotheek. **lei'h'en**, ft. (h.) (ich lei'he; lei'h; lie'he; lei'he! geliehen) = (einem etw., etw. von einem) leenen, borgen; (Bücher aus einer Lei'hbibliothek) huren; (das Ohr) leenen. **Lei'h'er**, m. —s, — = leener, huurder. **Lei'h'geld**, f. = (*bij prolongatie*) huur, deport. **Lei'h'haus**, f. = lommerd, bank van leening; etw. ins L. tragen = iets naar den lommerd brengen, *vgl. Lei'h'amt en Lei'h'bank*.

Lei'h'tasse, w. = voorschotbank, -kas, kredietbank. **Lei'h'teufel**, m. = lommerdbriefje. **lei'h'weise** = bijwijze van leening, ter (in) leen; I. überlassen = in bruikleen geven.

Leit, f. —(e)s, —en = (*schp.*) lijk.

Lei'tauf, m. = koopdrank (*ter bezegeling*).

[**Lei'tach**, f. —(e)s, —e(n); **lei'tachen**, **lei'taten**, f. —s, — = beddelaken].

Leim, m. —(e)s = (vogel)lijm; aus dem L. gehen = loslaten, -gaan, uit elkaar, uit de voegen gaan; er ist ganz aus dem L. = heelmaal overstuur; auf den L. gehen = er in, in de val loopen; auf den L. geh' ich nicht = daar kom ik niet in. **lei'm'en**, schw. (h.) = lijmen; einen I. = iem. lijmen, vangen, er in laten loopen. **Lei'm'er**, m. —s, — = lijmer.

Leim'farbe, w. = lijmverf. **lei'm'icht**, **lei'm'ig** = lijmachting. **Leim'kraut**, f. = silene.

Leim'lipinell, m.; **lei'm'e**, w.; **lei'm'er**, m. = lijm|kwast; -roede; -zieder (*ook*: zeurkous).

Leim'litange, w.; **lei'm'egel** (**lei'm'eg**), m.; **lei'm'asser**, f. = lijm|stang; -pan (-pot); -water.

Lein, m. —(e)s = vlasplant, vlas; [linnen].

Lein'lader, m.; **lei'n'bau**, m.; **lei'n'blüte**, w.; **lei'n'boden**, m. = vlas|lakker; -bouw; -bloesem; -grond.

Lein'ne, w. —, —n = lijn, reep, touw; einen an der L. haben = iem. aan 't lijntje hebben; L. ziehen = er van doorgaan; an einer L. ziehen = één lijn(tje) trekken.

I. Lei'n'en, f. —s = linnen, waschgoed. **II. lei'n'en** (Vdj.) = linnen; vlas...

Lei'n'en|band, f.; **lei'n'garn**, f.; **lei'n'industrie**, w. = linnen|band; -garen (vlasgaren); -industrie.

Lei'n'en|schrank, m.; **lei'n'waren**, Pl.; **lei'n'zeug**, f. = linnen|kast; -waren; -goed.

Lei'n'feld, f. = vlasveld. **Lein'fraut**, f. = vlasleuwebek. **Lein'luch**, m. = lijnkoek.

Lein'öl, f. = lijnolie. **Lein'pfad**, m. = jaagpad.

Lein'saat, w.; **lei'n'samen**, m. = lijnzaad. **Lein'straße**, w. = jaagpad. **Lein'tuch**, f. = linnen (goed), (*ook*) (bedde)laken. **Lein'wand**, w. = linnen (goed), lijnwaad.

Lein'wand|handel, m.; **lei'n'handlung**, w. = linnenhandel; magazijn van linnengoederen.

Lein'weber, m. = linnenwever.

Leip'zig, f. = Leipzig.

I. Leis, m. — u. —es, —e(n) = leis (*geestelijk lied*). **II. leis**, **leise** = (eine I. e Stimme, das I. e Raufchen) zacht, zachtjes; (Schlaf, Nebel) licht; (Geruch, Gehör) fijn; (Ähnung, Spott, Färbung, Spur) zwak, gering; etw. I. berühren = (*ook*) iets in 't voorbijgaan aanroeren; ein I. e thüringisch gefärbtes Leinwand = Duitsch met een zwak Thüringsch tintje.

Lei'fetreter, m. = gluisper, stille in den lande.

Leifetreterei', w. — = gluisperige manier van doen.

Leif'then, f. —s, — = lijstje, lijst; leestje.

Lei'fte, w. —, —n = lijst; zelfkant, rand; coupon, talon; slotvignet, -versiering; lies.
I. Lei'sten, m. —s, — = leest; über den $\mathcal{L}$. schlagen = op de l. zetten; alles (alle $\mathcal{G}$ ruhe) über einen $\mathcal{L}$. schlagen = alles op dezelfde l. schoeien, over één kam scheren; sie sind über einen $\mathcal{L}$. geschlagen = ze zijn met 'tzelfde sop overgoten; Schuster, bleib(e) bei deinem $\mathcal{L}$. = schoenmaker, blij bij je l. II. **lei'sten**, schw. (h.) = volbrengen, tot stand brengen, verrichten, doen, presteeren; er hat alles mögliche geleistet = alles gedaan, wat mogelijk was; er leistet viel in der Musik, im Trinken = hij is een goed muzikant, een sterk drinker; (einen Dienst, eine Gefälligkeit) bewijzen; (Widerstand) bieden; (Beistand, Hilfe) verlenen; (eine Beisteuer) schenken; (Gesellschaft) houden; (Genugtuung) verschaffen; eine Zahlung l. = betalen, betaling doen; sich etw. l. = 't er van nemen; sich ein Glas Wein l. = een glas wijn nemen; vgl. Bürgschaft, Eid, Folge, hilfreich, Verzicht, Vorstüb e. a.
Lei'stenbinde, w.; **bruch**, m.; **brüße**, w.; **gegend**, w.; **geschwulst**, w. = liesband; -breuk; -klier; -streek; -gezwel.
Lei'stenhneider, m. = leestemaker.
Lei'stung, w. —, —en = ('t) tot stand gebrachte, ('t) volbrengen; werk, wat iem. doet, prestatie; (ook) (uit)betaling; vermogen (van een machine e. d.); aflegging (eines Eides); die $\mathcal{L}$. en dieser Gesellschaft = wat deze maatschappij doet, tot stand brengt, presteert; $\mathcal{L}$. 250 H. P. = vermogen 250 P. K. **lei'stungsfähig** = in staat veel te doen, veel voort te brengen, iets, veel te presteeren, degelijk, produktief. **Lei'stungsfähigkeit**, w. = degelijkheid, capaciteit, werking; voortbrengings-, produktievermogen, werkracht; (v. machine e. d.) nuttig vermogen.
Lei'stungsort, m.; **zeit**, w. = plaats van levering; tijd v. l.
Leit'artikel, m. = hoofdartikel, leading article.
Lei'te, w. —, —n = (gwst.) berghelling.
lei'ten, schw. (h.) = (ge)leiden, voeren, brengen.
leitend = leidend; die l. en Reihe = de toonaangevende kringen.
I. Leit'er, m. —s, — = leider, directeur (einer Firma, eines Orchesters); geleider. **II. Leit'er**, w. —, —n = ladder, leer; wagenladder.
Leit'erbaum, m.; **spresse**, w.; **wagen**, m. ladderboom; -sport; -wagen.
Leit'faden, m. = leidraad, handleiding.
Leit'geb, m. —en, —en = (gwst.) waard.
Leit'hammel, m. = belhamel. **Leit'hund**, m. = speurhond. **Leit'linie**, w. = (mat.) richtlijn.
Leit'motiv, f. = leidmotief. **Leit'ochse**, m. = os aan 't hoofd van den troep. **Leit'riemen**, m. = lei'riem, koppelband. **Leit'sag**, m. = stelling (bij een voordracht bijv.). **Leit'seil**, f. = leizeel, -reep. **Leit'stern**, m. = leidster; gids. **Leit'tier**, f. = dier aan 't hoofd van den troep.
Lei'tung, w. —, —en = leiding (ook knkr.), bestuur, direktie; geleiding. **Lei'tungsdracht**, m. = geleidingsdraad. **lei'tungsfähig** = geleidend. **Lei'tungsfähigkeit**, w. = geleidend vermogen. **Lei'tungsröhre**, f. **röhre**, w. = leidingbuis. **Lei'tungsvermögen**, f. = geleidend vermogen. **Lei'tungswiderstand**, m. = geleidingsweerstand.
Lektion, w. —, —en = voorlezing; les, taak; lesuur; vermaning, doorhaling; eine $\mathcal{L}$. geben (l) (eig. en fig.). **Lektionsplan**, m., **stabelle**,

w. = lesrooster. **Le'tor**, m. —s, . . to'ren = lektor. **Le'türe**, w. —, —n = lektuur.
Le'ming, m. —s, —e = (soort) veldmuis, lemming.
Le'mur(e), m. . . ren, . . ren = lemuur (nachtgeest, spook). **Le'muri'de**, m. —n, —n = lemuride, halfaap.
Le'na, Le'ne, Len'den = Lena, Leentje.
Len'de, w. —, —n = lende; kruis, heup. **Len'denbraten**, m. = gebraden lendestuk, filet.
Len'dengegend, w. = lendestreek. **len'denlahm** = lendelam.
Len'denmuskel, m.; **schmerzen**, Pl.; **stüd**, f.; **weg**, f. = lende|spier; -pijn; -stuk; -pijn.
Le'ne, w. = Lena.
Len'tballon, m. = bestuurbare ballon. **len'tbar** = bestuurbaar; gewillig, meegaand. **len'ten**, schw. (h.) = (be)sturen, mennen, leiden; [den weg, de richting inslaan]; (die Aufmerksamheit) auf sich l. = tot zich trekken; (das Gespräch) auf etw. andres l. = op iets anders brengen; zum Guten l. = ten goede keeren; der Mensch denkt, Gott len't = de mensch wikt, God beschikt. **Len'ter**, m. —s, — = bestuurder, leider. **len'tsam** = gemakkelijk te leiden, meegaand, volzaam, handelbaar, gedwee. **Len'tstange**, w. = stuur (van fiets); stuur-, trekstang (van machine). **Len'tung**, w. —, —en = leiding, bestuur, direktie.
Len'o're, w. = Leonora.
lens = (schp.) lens; l. gehen = lens zijn.
len'to = lento, langzaam.
Len'z, m. —es, —e = (poët.) lente. **Len'zmonat**, m. = lentemaand.
Le'onhard, m. = Leonard, Leendert.
leoni'nisch = leoninisch, naar leeuwemanager; l. er Vertrag = leoninisch verdrag (waarbij een 't leeuwedeel krijgt); l. e Verse = leoninische verzen (hexameter en pentameter, waarin midden en slot rijmen, naar een dichter Leo).
leo'nisch = leonisch, onecht, valsch (naar de stad Leon, van allerlei fijngetrochten waren enz.).
Leono're, w. = Leonora.
Leopard', m. —en u. —(e)s, —e(n) = luipaard.
Lepidopte're, w. —, —n = lepidoptere, stofvleugelige, vlinder.
lep'ern zie läppern.
Le'pra, Lepro'se, Lepro'sis, w. — = lepra, melaatschheid.
Le'rche, w. —, —n = leeuwerik; eine $\mathcal{L}$. schießen = (van paarden, fietsers) over den kop slaan.
Le'rchenfang, m.; **garn**, f.; **gefang**, m. = leeuwerike|vangst; -net; -(ge)zang.
Le'rchenhorn, m. = helmblom. **Le'rchenstreichen**, f. = leeuwerikevangst (met strijkniet). **Le'rchenstich**, m. = leeuwerikeweg, -trek; auf den $\mathcal{L}$. gehen = (met 't strijkniet) op de leeuwerikejacht gaan.
lernä'isch = Lernaasch; lernä'sche Schlange = slang van Lerna, Hydra.
Lern'begierde, w. = leerlust, -gierigheid.
lern'begierig = leergierig, -graag. **Lern'eifer**, m. = leerijver, -lust. **lern'eifrig** = leerlustig, -graag. **ler'nen**, schw. (h.) = leeren, in de leer zijn; [ook: einem etw. l.] ein gelernter Schneider = een vakkundig, geschoold kleermaker. **Lern'ende(r)** = leerling. **Lern'feier**, m. = leerijver. **Lern'gegenstand**, m. = voorwerp van studie.
Lern'mittel, f.; **zeit**, w. = leer|middel; -tijd.
Les'art, w. —, —en = leeswijze; lezing. **les'bar** = leesbaar, te lezen, te begrijpen.

Les'bier, m. —s, — = Lesbier. **les'bisch** = Lesbisch.
Le'se, w. —, —n = (wijn)ooft. **Le'sebuch**, f. = leesboek. **Le'sebuch's**, m. (*gm. en sterker dan*) **freund**, m. = verwoed lezer, liefhebber van lezen. **Le'segezelschaft**, w. = leesgezelschap. **Le'seholz**, f. = sprokkel(hout).
Le'sekabinet, f.; **Le'senagen**, f.; **Le'sust**, w. = lees|kabinet; -kransje; -lust.
Le'sen, ft. (h.) (du sieft, er sieft; las; läse; lies! gelesen) = lezen, inzamelen, kiezen; etnem den Text, die Leviten l. = iem. de les lezen; ein Kolleg l. = een kollege (kursus) geven; heute wird nicht gelesen = er is vandaag geen kollege; über Homer l. = een kollege over Homerus geven; (Erb'sen, Federn, Salat) uitzoeken; (Aoh) plukken; *vgl.* Korrektur. **Le'senswert** = lezenswaardig. **Le'sepult**, f. = lezenaar, leeslessenaar. **Le'ser**, m. —s, — = lezer, zoeker, inzamelaar; einen L. (befommen) = een uitbrander. **Le'serlich** = leesbaar, duidelijk. **Le'serskule**, w. = lagere school. **Le'sersküler**, m. = a-b-kind, beginneling.
Le'sestoff, m.; **Le'stünd**, f.; **Le'stunde**, w.; **Le'sübung**, w. = lees|stof (lektuur); -stuk; -les; -oefening. **Le'selunterricht**, m.; **Le'swut**, w.; **Le'szeichnen**, f. = lees|onderwijs; -woede; -teeken.
Le'selzeit, w.; **Le'szimmer**, f.; **Le'szirkel**, m. = lees|tijd (wijnooftstijd); -kamer (-zaal); -gezelschap.
Le'sung, w. —, —en = lezing (*debat*); lektuur. **Letal** = letaal, doodlijk.
Letargie, w. —, —n = lethargie: slaapzucht; geestelijke verslapping, verdooving. **Letbar'gisch** = lethargisch. **Let'she**, w. — = Lethe, (stroom der) vergetelheid.
Let'ten, m. —s, — = klei, potaarde.
I. **Let'ter**, w. —, —n = letter (*in de zetterij*).
II. **Let'ter**, m. —s, — = galerij (*in de kerk*).
Let'ticht, **let'tig** = kleiachtig, kleifig.
Let'tisch = Lettisch.
Let'tner zie Letter II.
Let's = (bb.) verkeerd, slap; er hat den Spaß l. verstanden = kwalijk opgenomen; er ist nicht l. in der Feder = niet min met de pen; da seib ihr l. daran = daar kom je leelijk weg; ihr seib an den Lehen geraten = je bent aan 't verkeerde kantoor.
[Let'se, w. — = afscheid, afscheidsdronk].
Let'sen, [schw. (h.) = [bezeeren, kwetsen; een einde aan iets maken, afscheid nemen, afscheid vieren]; (zich) laven, verkwikken, verheugen.
Let'stöppig = (schw.) krankzinnig, gek.
I. **Let'st** = laatst: onlangs, laatstelijk; vorig; ber L. e = de laatste (*in de klasse bijv.*); den L. en beissen die Hunde = de laatste krijgen de restjes, komen er 't slechtst af; *vgl.* erst l. II. **Let'st**, w.: zu guter L. = ten langen leste, eindelijk en ten laatste; [auf die L. = 'ten laatste, eindelijk].
Let'st'bietende(r) = laatst-, meestbiedende.
Let'sten afschlagen, den L. geben = aftikken (*bij 't krijgertje spelen e. d.*); L. bu! = jij bent 'm! **Let'stenmal**: zum l. = voor de laatste maal, voor 't laatste. **Let'stens** = laatst, onlangs; ten laatste, voor de laatste maal. **Let'st'ge-nannte(r)** = laatstgenoemde. **Let'stere(r)** = laatstgenoemde, de laatste (*van twee*); **Let'steres** = 't, de laatste. **Let'sthin** = laatst, laatstelijk, onlangs. **Let'sthin'slich** = in laatste instantie. **Let'sthn'gig** = van 't laatste jaar. **Let'st'lebende(r)** = laatst-, langstlevende. **Let'st'lich** = **Let'sthin**. **Let'st'ling**, m.

—s, —e = laatste. **Let'st'verstorben** = wijlen, onlangs overleden. **Let'st'willig** = testamentair.
Leu, m. —en, —en = (*poët.*) leeuw.
Leuch'te, w. —, —n = licht, fakkel, lantaren.
I. **Leuch'ten**, [schw. (h.) = (ver)lichten, schijnen, schitteren; (sein Licht) l. lassen = laten schijnen; das Leuch'tet in die Augen = dat springt in 't oog; einem l. = iem. bijlichten; einem nach Hauße l. = (*ook*) iem. wegsturen. II. **Leuch'ten**, f. —s = glans, schittering, ('t) lichten (*van de zee bijv.*).
Leuch'ter, m. —s, — = lichter, lichtkroon, kandelaar. **Leuch'terarm**, m. = arm van een kroon. **Leuch'tereinsag**, m. = bobèche. **Leuch't'ertrecht**, m. = profijtertje, zuinigje (*in een kandelaar*). **Leuch'terlich**, m. = lichtstander. **Leuch't'feuer**, f. = sein-, kustvuur, baak. **Leuch't'feuergeld**, f. = baakgeld.
Leuch't'gas, f.; **Leuch't'gas**, m.; **Leuch't'gas**, w. = licht|gas; -tor (*gew.*) glimworm); -kogel.
Leuch't'schiff, f. = vuurschip. **Leuch't'tonne**, w. = lichtboei. **Leuch't'turm**, m. = vuurtoren. **Leuch't'wurm**, m. = glimworm.
Leug'nen, [schw. (h.) = loochenen, ontkennen; heeten liegen. **Leug'ner**, m. —s, — = loochenaar. **Leug'nung**, w. —, —en = loochening, ontkenning.
Leu'mund, m. —(e)s = reputatie; roep, naam; in bösen L. bringen = in opspraak brengen. **Leumund's'zeugnis**, f. = getuigschrift van goed gedrag.
Leu't'en, Pl. = luitjes. **Leu'te**, Pl. = heden, menschen, volk, bedienden, mannen, manschappen; volwassenen; unter die L. fommen = onder de menschen komen, menschen zien, omgang hebben, (von Gerüchten) bekend worden; unter die L. bringen = uitstrooien, bekend maken. **Leu't'eliche**, w. = bediende-keuken, keuken voor 't personeel. **Leu't'entoor**, f. = kantoor (*van 't personeel*). **Leu't'entot**, w. = gebrek aan werkvolk. **Leu't'eschinder**, m. = vilder, afzetter, uitzuiger. **Leu't'eschinderlei**, w. = vilderij, afzetterij.
Leu't'geb zie Leitteg.
Leu't'nant, m. —s, —e u. —s = tweede luitenant.
[Leu't'briester, m. = dominee, pastoor]. **Leu't'felig** = vriendelijk, minzaam. **Leu't'feligkeit**, w. = vriendelijkheid, minzaamheid.
Levan'te die = de Levant. **Levan't'ner**, m. —s, — = Levantijn. **Levan't'nisch**, **Levan't'isch** = Levant(ij)sch.
Levia'than, m. —s, —e u. —s = Leviatan (*een mythenmonster*).
Levit', m. —en, —en = Leviet; *vgl.* Iesen.
Levi'tisch = Levietisch.
Levio'ie, **Levio'je**, w. —, —n = violier. **Levio'ienstod**, m. = violierplant.
Leg, w. —, Leges = wet; **L. ook** = Lektion.
Leg'ita'lich = lexikalisch, van 't woordenboek; l. er Fehler = verkeerde uitdrukking. **Legito-graph'**, m. —en, —en = lexikograaf, woordenboekschrijver. **Legitographie**, w. — = lexikografie. **Legitogra'phisch** = lexikografisch. **Legitologie**, w. — = lexikologie (*leer v. h. woordenboekschrijven*). **Legitolo'gisch** = lexikologisch. **Leg'ikon**, f. —s, —fa = lexikon, woordenboek.
Leh'den ufw. zie Leiden III ufw.
Leithin, f. —s = lecithin.
Leb = laufend.
L'homme zie Lomber.
Liaison (spr.: *lièze*), w. —, —s = liaison.
Liane, w. —, —n = liane.

Zi'as m. u. w. — = (*geol.*) lias.
Zi'banon, m. —s = Libanon. **Zi'banonzeder**, w. = ceder van den Libanon.
Zibation', w. —, —en = libatie, drank-, plengoffer.
Zibel', f. —s, —e = libel, schotschrift.
Zibel'le, w. —, —n = libelle, waterbalans; (spin)juffertje, glazemaker (*een insect*).
Ziberal' = liberaal, vrijzinnig. **Ziberalis'mus**, m. — = liberalisme. **Ziberalität'**, w. —, —en = liberaliteit, mildheid.
Zibe'ria, f. = Liberia.
Zibertin' (spr.: . . . *lib*), m. —s, —s = libertijn, vrijgeest; losbol. **Ziberti'ner**, m. —s, — = libertijn (*naam van versch. liberale sekten*).
Zi'berth (spr.: *libberti*), f. — = liberty.
Zibret'to, f. —s, —s u. . . brett = libretto, operatext.
Zi'byen, f. = Libyë. **Zi'byische Wüste** = Lybische woestijn.
Zicht, f. —(es, —er u. (Aerzen) —e = licht (*ook fig. voor: eminent persoon*); glans; hemellicht; kaars; (weidm.) oog; eintem, sich selbst im Σ . stehen = iem., zich zelf in 't licht staan, benadeelen; bas Σ . der Welt erblicken = 't levenslicht zien, aanschouwen; eine Sache ins rechte, in ein schiefes Σ . stellen = een zaak in 't ware, in een ongunstig (vals) licht plaatsen; bei Σ . e befehen, betrachtet = alles wel bezien, op de koper beschouwd; man muß sein Σ . nicht unter den Scheffel stellen = zijn licht niet onder de korenmaat zetten; er ist sein besonderes Σ . = geen groot licht; ein Σ . auf dunklem Wege = een licht in de duisternis; die letzten Σ . . . er aufsetzen = de laatste hand leggen aan; ans Σ . bringen, kommen = (von Verborgenen) aan 't licht brengen, komen, (von Schriften) in 't licht geven, verschijnen; Lichter (Pl.) = (*ook*) paardebloem; *vgl.* aufsetzen, führen.
Zicht, Adj. = licht, hel(der), open, doorzichtig; i. e. Stelle im Wald = open plek in 't bosch; i. e. Augenblide haben = heldere oogenblikken hebben; das Fenster ist im Σ . . . en (gemessen) 1 $\frac{1}{2}$ Meter breit = binnenwerks, van binnen gemeten, in den dag; i. e. Weiße = doorsnee binnenwerks; *vgl.* hell.
Zicht'arbeit, w. = werk bij kaarslicht, nacht-
Zicht'bild, f. = lichtbeeld, fotografie.
Zicht'bildvorführung, w. = lichtbeeld-, bioskoopvoorstelling. **Zicht'birne**, w. = gloeilampje. **Zicht'bild**, m. = flits, lichtschijn (*vooral fig.*). **Zicht'brechend** = lichtbrekend.
Zicht'brechung, w. = lichtbreking. **Zicht'bruder**, m. = illuminaat, verlichte. **Zicht'büschel**, m. = lichtbundel. **Zicht'chen**, f. —s, — = lichtje, kaarsje. **Zicht'druck**, m. = lichtdruk. **Zicht'e**, w. —, —n = koekoeksbloem. **Zicht'eindruck**, m. = lichtindruk. **Zicht'empfindlich** = (*tot.*) gevoelig.
Zicht'en, *schw.* (h.) = lichten, helder, licht worden; verlichten; den Wald, die Reihen l. = 't bosch, de gelederen dunnen; (den Unter, ein Schiff) lichten; sich l. = helder worden, dunner worden.
Zicht'enmaß, f. = maat binnenwerks, afmeting in den dag, *vgl.* licht II.
Zicht'er, m. —s, — = lichter; *zie ook* Licht I.
Zicht'erloß brennen = in lichte laaie staan.
Zicht'erlohn, m. = lichterloon.
Zicht'erseimung, w. = lichtverschijnsel, lichtverschijning.
Zicht'erschiff, f. = lichterschip.
Zicht'form, w. = kaarsvorm. **Zicht'freund**, m. =

vriend van verlichting; „lichtvriend“ (*aanhanger van zekere vrije gemeente*). **Zicht'gestalt**, w. = lichtgestalte, hemelsche verschijning; schijngestalte (*v. d. maan*). **Zicht'glanz**, m. = lichtglans. **Zicht'händler**, m. = kaarsehandelaar. **Zicht'heilwed**, m. = genezing door licht. **Zicht'hof**, m. = binnenplaatsje met lantaarn; (*ook*) (licht)kring, halo. **Zicht'hoftreie Platte** = (*tot.*) antihalo-plaat. **Zicht'hut**, m. = domper. **Zicht'knecht** *zie* Leuchterknecht. **Zicht'kreis**, m. = lichtkring, -cirkel. **Zicht'lehre**, w. = leer van 't licht.
Zicht'loch, f.; -meer, f.; -mek (-messe), w.; -messer, m. = lichtgat; -zee; L.-mis (2 Febr.); -meter.
Zicht'nelke, w. = koekoeksbloem.
Zicht'paußpapier, f.; -punkt, m.; -quelle, w. = lichtdrukpapier; -punt; -bron.
Zicht'putze, w., -schere, w. = snuiter. **Zicht'ro'fa** = licht-, helderroze. **Zicht'schacht**, m. = lichtschacht; *ook* = -hof. **Zicht'schein**, m. = lichtschijnsel. **Zicht'schew** = lichtschuw.
Zicht'schimmer, m.; -schirm, m. = lichtschijnsel (-glans); -scherm.
Zicht'schnuppe, w. = kool (*aan de kaars*). **Zicht'seite**, w. = lichtzijde. **Zicht'sinn**, m. = lichtzin (*van 't oog*).
Zicht'tielhaus, -theater, f. = bioskoop.
Zicht'tradt, w.; -strahl, m.; -strom, m. = lichtstad (*Parijs: ville-lumière*); -straal; -stroom.
Zicht'tumpf, m. = stompje kaars.
Zicht'tung, w. —, —en = ('t) lichten (*v. h. anker*); lichte, gedunde, open plek (*in 't bosch*). **Zicht'voll** = vol licht, lichtend, helder. **Zicht'weiße** *zie* Lichtmß. **Zicht'wolke**, w. = lichtwolk, lichtende wolk. **Zicht'zieher**, m. = kaarsemaker.
Zib, f. —(es, —er = [lid, deksel], ooglid.
Zi'derung, w. —, —en = Dichtung (*tech.*).
Zieb = lief, beminnenswaardig, beminnelijk, aardig, aangenaam; seine l. . e. Rot haben = heel wat moeite, heel wat te stellen hebben; i. Rind sein = de lieveling zijn; sich l. Rind machen = zich bemind maken; den l. . en, langen Tag = den godganschen dag; es ist mir l., daß . . . = 't is mij lief, aangenaam, dat . . . ; in Σ . und Leid = in lief en leed; mein l. = mijn lief(je); die l. . en = die lieven, die goeie menschen; meine l. . en = goede, beste menschen enz.; . . . Zieb sein = houden van . . . (*bv. Rinder-, Tierlieb sein*).
Ziebaugel', w. — = lonkjesgeverij, gelonk.
Zieb'äugeln, *schw.* (h.) = lonken; lonkjes, knipoogetjes geven. **Zieb'behalten**, f. (h.) = blijven houden van. **Zieb'chen**, f. —s, — = liefje. [Zieb'den: Em. (Euer) Ziebben (als Anrede zwischen fürstlichen Personen) = Mijn Waarde, Neef].
Zie'be, w. — = liefde; vrijage, minnarij; vriendelijkheid, dienst, genoegen; alte l. roßt nicht (*ll*); erweisen Sie mir die l. = doe mij de vriendschap, 't genoegen; eine l. ist der andern wert = de eene dienst is den anderen waard; *vgl.* zuliebe. **Zie'bediener**, m. = oogedienaar, pluimstrijker. **Zie'bedienerei'**, w. — = oogedienst, pluimstrijkerij. **Zie'bedienern**, *schw.* (h.) = pluimstrijken, sliktlooiën. **Zie'betel'**, w. —, —en = minnarij, amourette. **Zie'betn**, *schw.* (h.) = verliefd doen. **Zie'ben**, *schw.* (h.) = liefhebben, houden van, beminnen, gaarne hebben; die l. . ben = de gelieven. **Zie'benswürdig** = beminnenswaardig, beminnelijk, lief. **Zie'benswürdigheit**, w. = beminnelijkheid enz.

Liefbesabenteuer, f.; **•angelegenheit**, w. = liefdesavontuur; -aangelegenheid.
Liefbesappfel, m.; **•bezeigung**, w.; **•beziehung**, w.; **•bild**, m.; **•bode**, m. = liefdelappel (to-maat); -blijk; -sbetrekking; -blik; -bode.
Liefbesblume, w. = agapanthus.
Liefbesbriefchen, f.; **•dichter**, m.; **•dichtung**, w. = minne|briefje; -dichter; -dicht.
Liefbesdiens, m. = liefdedienst; -werk. **Liefbes-erklaring**, w. = liefdesverklaring. **Liefbes-fieber**, f. = minnekoorts. **Liefbesgave**, w. = liefdegave, (ook: „bevoorrechtting, premie” bij belasting van verschillende produkten). **Liefbes(gaben)gigarre**, w. = sigaar om weg te geven. **Liefbesgebanten**, Pl. = verliefde gedachten. **Liefbesgebied**, f. = minnedicht. **Liefbesgehoor**, w. = liefdesgeschiedenis. **Liefbesgehoor**, f. = verliefd gesprek. **Liefbes-gehandnis**, f. = liefdesverklaring. **Liefbes-glied**, f. = geluk der liefde. **Liefbesglut**, w. = liefdegloed; -vuur. **Liefbesgott**, m. = minne-god, Cupido. **Liefbesgöttin**, w. = godin van de liefde, Venus.
Liefbeshandel, m.; **•klage**, w.; **•lied**, f. = minne|handel (liefde-); -klacht; -lied.
Liefbeslust, w. = genot van de liefde. **Liefbes-mahl**, f. = liefdemaaltijd; (bij D. officieren) korpsmaaltijd. **Liefbesmüh(e)**: verlor(e)ne L. = verloren moeite, onbegonnen werk. **Liefbes-paar**, f. = verliefd, minnend paar.
Liefbespein, w.; **•pfaud**, f.; **•pfeil**, m. = liefdelpijn (-smart); -pand (minnepand); -pijl.
Liefbespflicht, w.; **•qual**, w.; **•rausch**, m. = liefdelplicht; -smart; -roes.
Liefbesritter, m. = galant held, ridder.
Liefbesroman, m.; **•sache**, w.; **•schwur**, m. = liefdelroman; -zaak; -eed.
Liefbesseufzer, m.; **•sprache**, w. = verliefde zucht; v. taal.
Liefbesstrant, m.; **•verhältnis**, f. = liefdel|drank (minnedrank); -betrekking (minnarij).
Liefbeswert, f.; **•wonne**, w.; **•wut**, w. = liefdel-werk; -weelde (-genot); -woede (razernij).
Liefbeszigarre, w. = sigaar om weg te geven. **Liefbesstrunken**, **•voll** = liefdel|dronken; -vol (-rijk).
Liefbrau|en|bettstroh, f.; **•firche**, w.; **•milch**, w. = (echt) walstroo; Lieve-Vrouwenkerk; liefbrauenmilch (een Rijnwijn).
Liefgewinnen, ft. (h.) = lief krijgen. **Lief-haben**, unr. (h.) = liefhebben, houden van, beminnen. **Liefhaber**, m. —s, — = minnaar: vrijer; liefhebber (von gutem Effen z. B.); liefhebber, dilettant (in der Kunst); erster L. (auf der Bühne) = jeune premier, jeugdig minnaar. **Liefhaberbühne**, w. = liefhebberij-tooneel. **Liefhaberei**, w. —, —en = liefhebberij. **Liefhaberin**, w. —, —nen = minnares; liefhebster. **Liefhaberpreis**, m. = fantazieprijs. **Liefhabertheater**, f. = liefhebberijtheater.
Liefhergen, fchw. (h.) = liefkoozen, troetelen.
LiefHojen, fchw. (h.) = liefkoozen. **Lief-löfung**, w. —, —en = liefkoozing. **Lieflich** = lieflijk, aanginnig, aanvallig. **Lieflichkeit**, w. —, —en = lieflijkheid enz. **Liefliching**, m. —s, —e = lieveling.
Lieflingsarbeit, w.; **•beschäftigung**, w.; **•gericht**, f.; **•plätzen**, f. = lievelings|werk; -bezigheid; -gerecht (-spijs, -kost); -plekje.
Lieflos = liefde-, harteloos. **Lieflosigkeit**, w. —, —en = liefdeloosheid. **Liefreich** = liefderlijk, -vol. **Liefreiz**, m. = bekoorlijkheid (-heden),

aanvalligheid, aanminnigheid, gratie. **Liefrei-zend** = bekoorlijk, aantrekkelijk. **Lief-schaft**, w. —, —en = minnarij, vrijerij, vrijege. **Liefstüdel**, m. —s, — = lavas (een plant). **Liefwert** = lief, geliefd, welbemind.
Lied, f. —(e)s, —er = lied; (immer) das alte L. = 't oude liedje; er kann ein Lied(den) davon singen = hij kan er over meespreken; vgl. Ende. **Lied(den)**, f. —s, — = liedje; vgl. Lied.
Liederbuch, f.; **•dichter**, m.; **•krans**, m. = lieder|boek; -dichter; -krans (zangvereinigung en liederbundel).
Liederjan, m. zie (Hans) Liederlich. **Lieder-lich** = slordig, slonzig; losbandig, loszinnig, liederlijk; I. sein = (ook) aan de boemel zijn; Hans L. = lichtmis, losbol. **Liederlichkeit**, w. —, —en = slordigheid enz.
Liederjammung, w. = liederbundel. **Lieder-sänger**, m. = liedjeszanger. **Liederpiel**, f. = zangspel, vaudeville. **Liedertafel**, w. = lieder-tafel.
Lieferant, m. —en, —en = leverancier. **Liefer-bar** = leverbaar, te leveren. **Lieferfrist**, w. = levertijd. **Lieferm**, fchw. (h.) = leveren; er ist geliefert = hij is geleverd, verloren, hij is er bij. **Lieferort**, m. = plaats van levering. **Lieferchein**, m. = regu, bewijs van levering, van ontvangst. **Lieferung**, w. —, —en = leverantie (bij aanneming); oplevering (v. een werk); levering; aflevering (eines Buches). **Lieferungsbedingung**, w. = voorwaarde van levering. **Lieferungsfrist**, w. zie Liefer-frist. **Lieferungsgechäft**, f. = tijdsaffaire, termijnhandel. **Lieferungschein**, m. = afleveringsbewijs, regu. **Lieferungsware**, w. = te leveren goederen. **Lieferungszeit**, **Liefer-zeit**, w. = levertijd, tijd van levering; L. in acht Tagen = in 8 dagen te leveren.
Liegegeld, f. = (over)liggeld. **Liegehal**, w. = lighal. **Liegen**, ft. (h.) (ich liege; lag; läge; liege|gelegen) = liggen, gelegen zijn; das liegt ihm nicht = dat is niets voor hem, dat vlijt hem niet; an wem liegt es? = aan wien de schuld? es liegt mir viel daran = er is me veel aan gelegen; es liegt am Tage = 't is duidelijk, 't is zoo helder als de dag; es liegt viel auf ihm = er rust veel op hem, hij heeft voor veel te zorgen; einem in den Ohren l. = iem. aan 't hoofd malen; das Zimmer liegt nach dem Garten zu = ziet op den tuin uit; nach oben l. = (beu.) neiging tot stijging vertoonen; es liegt nahe = (ook) 't is te begrijpen; immer über den Büchern liegen = altijd in de boeken zitten; vgl. Brust, gelegen, Glied, Haar, Hals, Hand, Landstraße, Magen, Sinn, Straße, Streit, Tod e. a. **Liegend** = liggend, gelegen; [I. e Gründe, l. es Gut = onroerende goederen]. **Liegenhaft**, w. —, —en = onroerend goed. **Lieger**, m. —s, — = ligger (waton; van een lakenschaar); (niet reizend) kommissionair, agent. **Liegefessel**, **•stuhl**, m. = ligstoel. **Liegetage**, Pl., **•zeit**, w. = ligdagen.
Lief, f. —(e)s, —en = (schp.) lijk.
Liefsch, f. —es, **Liefsche**, w. — = lies, lisch.
Liefschgras, f. = doddegras.
Liefschen, f. = Liesje, Betje. **Liese**, w. = Lize, Lijse, Elizabet; bummie L. = dom schepsel, zottinnetje.
Lieutenant (spr.: *loitnant*) zie Leutnant.
Lift, m. u. f. —(e)s, —e u. —s = lift.
Lige, w. —, —s = ligue, verbond; (ook) kompetitie.

- Ligatur'**, w. —, —en = ligatura: (muz.) verbinding; (chir.) onderbinding; (typ.) koppelletters.
- Lige**, w. —, —n = ligue, verbond; vgl. Liga.
- Ligist'**, m. —en, —en = liguist, bondgenoot; lid van een competitie. **Ligue**, w. —, —n = ligue.
- Ligurien**, f. = Ligurië. **Ligurier**, m. —s, — = Liguriër. **Ligurisch** = Ligurisch.
- Liguster**, m. —s, —e = liguster.
- Lieren**, fchw. (h.) = liëren, eng verbinden; **liert'** = geliërd, verwant.
- Lieur**, m. —s —e = lieur. **Lieurtafen**, m. = lieurkeldertje.
- Lictor**, m. —s, .to'ren = lictor, (oud-rom.) gerechtsdienaar.
- Lila** = lila, paars. **Lila(l)**, m. —s, —s = sering. **Lilablau**, f., -farbe, w. = lilablauw, -kleur.
- Lilie**, w. —, —n = lie. **Lilienartig** = lieleachtig. **Lilienbaum**, m. = lieleboom, -struik. **Lilienwappen**, f. = (wapen met) de lieles (v. d. Bourbons). **Lilienweiß** = lieleblank.
- Liliput**, f. = Lilliput. **Liliputner**, **Liliputer**, m. —s, — = Lilliputter.
- Limitation'**, w. —, —en = limitatie, beperking, nauwere vaststelling. **Limite**, w. —, —n = limiet, grens, uiterste prijs. **Limitieren**, fchw. (h.) = limiteeren. **Limitum**, f. —s, .ta = limiet; eïnem ein L. stellen, an ein L. binden = iem. een l. stellen.
- Limonade**, w. —, —n = limonade. **Limonade**, w. —, —n = citroen, limoen.
- Linde** = gelinde.
- Linde**, w. —, —n = linde. **Linden** = linden, van lindehout.
- Lindenallee**, w.; -baum, m.; -blüte, w. = linde|laan; -boom; -bloesem.
- Lindenholz**, f.; -laube, w.; -weg, m. = linde|hout; -priëel; -laan.
- Linderer**, m. —s, — = verzachter, leniger.
- Lindern**, fchw. (h.) = verzachten, lenigen, kalmeeren, verlichten, verminderen. **Linderung**, w. —, —en = verzachting, leniging.
- Linderungsmittel**, f. = verzachtingsmiddel, verzachtend middel. **Linderigkeit** zie Gelinderigkeit.
- Lindwurm**, m. = draak.
- Lineal'**, f. —s, —e = lineaal. **Lineament'**, f. —(e)s, —e = lineament, gelaatstrek, handlijn.
- linear'**, **lineaar'** . . . = lineair, rechthoekig, lijn. . .
- Linearzeichnung**, w. = lijntekening.
- Lingual'**, m. = tongklank, -letter. **Lingui'**, m. —en, —en = linguïst, taalgeleerde. **Linguist'**, m. — = linguïstiek, taalvoorsch. **Linguistisch** = linguïstisch, taalkundig.
- Linie**, w. —, —n = lijn, streep; linie, even-nachtslijn, evenaar; lijn (¹/₁₂ duim); linie-troepen; (geslachts)lijn; (mit eïnem) auf gleicher L. stehen = op één lijn staan; in erster, zweiter L. = in de eerste, tweede plaats; Neuf ältere L. = R. oudere lijn. **Liniensblatt**, f. = lijneblad, transparant. **Liniensformig** = lijnvormig.
- Linienspapier**, f. = gelijnd, geliniërd papier.
- Liniensregiment**, f.; -schiff, f.; -truppen, Pl. = linie|regiment; -schip; -troepen.
- Linienszieher**, m. = liniëerder; trekpen. **Liniieren**, fchw. (h.) = liniëeren.
- Liniment'**, f. —(e)s, —e = liniment, zalf.
- link** = linker; [verkeerd, linksch, ongeschikt]; die l. e Hand = de l. hand; l. er Hand, lin'ferhand', zur l. en Hand, lin'ferseite' = links; die l. e Seite eines Zeuges = de verkeerde kant van een stof; die **lin'fe** = de linkerhand, (im Parlament) de linkerzijde; vgl. aufstehen, Ehe. **lin'ferhand'** = links, aan de linkerhand. **lin'ferhande** zie Ehe. **lin'ferseite'** = h a n d.
- lin'fisch** = links(ch), ongeschikt, onhandig. **links** = links(ch), verkeerd; Sie sind weit l. = u heeft 't ver mis; (er ist) l., ein **linker**, ein **links'händer**, **links'händig** = links. **links'her'** = van l. = van links. **links'hin'** = nach l. = naar links. **links'rheinish** = links van den Rijn, aan den linker Rijnsoever. **links'fettig** = aan de linkerzijde, linker. **links'um'** = links om!
- I. **lin'nen**, f. —s = linnen; mit allen L. = met volle zeilen. II. **lin'nen**, Pl. = linnen.
- Linne'** (i)sch: das L. e System = 't stelsel van Linnaeus.
- Linoleum**, f. —s = linoleüm.
- Linotype** (spr.: *lajnotapp*), w. — = linotype (een zetmachine).
- lin'ze**, w. —, —n = linze, lens. **lin'sen'** = lensvormig. **lin'sengericht**, f. = linzeschotel. **lin'sen'uppe**, w. = linzesoep.
- Lipari'sche Inseln** = Liparische eilanden.
- Lip'pe**, w. —, —n = lip; die L. n hängen lassen = de lip laten hangen.
- Lip'penblume**, w.; -blütter, m.; -buchstabe, m. = lip|bloem; -bloemige; -letter.
- lip'penförmig** = lipbloemig, -vormig. **Lip'penpomade**, w. = lippepomade. **Lip'penriller**, m. = slokje, borrel. **Lip'p'fisch**, m. = lipvisch.
- Liqueur** zie Lictor. **liquid'** (spr.: .kwiel) = liquide, vloeibaar; erkend, te betalen. **Liquida'**, w. —, .bä = vloeiende medeklinker. **Liquidation'**, w. —, —en = likwidatie. **Liquidations'** -kasse, w. = likwidatiekas. **Liquida'tor**, m. —s, .to'ren = likwidateur, vereffenaar. **Liquidie'** -ren, fchw. (h.) = likwideeren.
- Lira**, w. —, Lire = lire.
- li'rumla'rum Köffelstiel** = tralala! falderaldera!
- Lis'beth**, w. = Lijsbet, Elizabeth.
- Lisp'pel**, m. = gelispel]. **Lisp'eln**, fchw. (h.) = lispelen (ook fig.), suizen, murmelen. **Lisp'pler**, m. —s, — = lispelaar.
- Lissabon**, f. = Lissabon.
- List**, w. —, —en = list, sluwheid, kunstgreep.
- Liste**, w. —, —n = (naam)lijst; in die L. eintragen = op de lijst brengen, zetten; vgl. aufstellen.
- Listig** = listig, slim. **Listigerweise** = listig; op listige, slimme wijze.
- Lit.** = litera, letter.
- Litanei'**, w. —, —en = litanie, klaagzang (ook fig.).
- Litauen**, f. = Litauen. **Litauer**, m. —s, — = Litauer. **Litauisch** = Litauisch.
- Lite**, m. —n, —n = hoorige, volgeling.
- Liter**, f. (u. m.), —s, — = liter (zie l.).
- Litera**, w. —, —s u. .rä = letter. **literaal'** = letterlijk; schriftelijk. **Literär'geschichte** zie Literaturgeschichte. **Literar'historiker**, m. = kenner en beoefenaar van de geschiedenis der letteren. **literar'historisch** = van, over de geschiedenis der letteren, literair-historisch. **litera'risch** = literair, letterkundig. **Literat'**, m. —en, —en = geleerde, geleterde. **Literatur'** w. —, —en = literatuur, letterkunde. **Literatur'geschichte**, w. = geschiedenis van de letterkunde. **Literatur'zeitung**, w. = letterkundige courant, literatuurbld.
- li'terweise** = bij (met) de liter, bij liters.
- Litew'ka**, w. —, .fen = litewka (*klein-tenu-uniformjas*).
- Lit'fahsäule**, w. —, —n = aanplakzuil.

Lithograph, m. —en, —en = lithograaf, steendrukker. **Lithographie**, w. —, —n = lithografie. **Lithographie'ren**, [schw. (h.) = lithografeeren. **Lithographisch** = lithografisch. **Litorale**, f. —s = litorale, kustland. **Litorea**, w. — = l'iores (*rhetorische figuur, bevestiging door schijnbare ontkenning, verzachtende term*). **Liturgie**, w. —, —n = liturgie, eeredienst-reglement. **Liturgie**, w. — = liturgiek, liturgiewetenschap. **Liturgisch** = liturgisch. **Lit'ze**, w. —, —n = galon, soutache, koord; (*ook*) bindtouw. **Lit'zenbruder**, m. = emballer; pakjesdrager. **Livadia**, **Livadia**, f. = Livadië. **Livide** = livide, vaal, loodkleurig. **Livland**, f. = Lijfland. **Livländer**, m. —s, — = Lijflander. **Livländisch** = Lijflandsch. **Livree**, w. —, —n = livree. **Livree'bediente(r)**, m. = livreebediende. **Licentiaat**, m. —en, —en = licentiaat; 2. der Theologie (*toegelatene tot 't professoraat in de theol.*). **Licenz**, w. —, —en = licentie, vergunning. **Licitant**, m. —en, —en = meestbiedende. **Licitation**, w. —, —en = verkooping (bij opbod) veiling. **Licitie'ren**, [schw. (h.) = veilen, bieden. **L. J.** = laufenden Jahres: van dit jaar. **Lloyd** (ber) = Lloyd. **L. M.** = laufenden Monats: dezer. **Lob**, f. —(e)s = lof(spraak, -tuiting), pluimpje; (in der Schule) goede aanteekening. **Lob'begierde**, w. = lofgierigheid. **Lob'begierig** = lofgierig. **Lobelia**, **Lobelia**, w. —, .ien = lobelia. **Loben**, [schw. (h.) = loven, prijzen; da lobe ich mir diesen Mann = dat is eerst mijn man; *vgl. Abend, Meister. Lob'enswert, würdig* = prijzenswaardig. [**Lob'befam, Lob'befan** = (lof-waardig). **Lob'beserhebung**, w. = loftuiting, lofredde. **Lob'gedicht**, f.; **gesang**, m. = lof(dicht); -zang. **Lobhudelei**, w. — = flikflooiërij, opkammerij. **Lob'hudeln**, [schw. (h.) = flikflooiën, opkammeren. **Lob'hudler**, m. —s, — = flikflooiër, opkammer. **Lob'lich** = loffelijk; [lofwaardig, edelachtbaar]. **Lob'lieb**, f. = loflied, -zang. **Lob'preisen**, [schw. (h.) = loven en prijzen. **Lob'preisung**, w. = lofprijsing, verheerlijking. **Lob'rede**, w. = lofredde. **Lob'redner**, m. = lofredenaar. **Lob'rednerisch** = als lofredenaar; vol lof(spraak). **Lob'singen**, f. (h.) = lofzingen. **Lob'spruch**, m. = lof(spraak, -rede, -tuiting). **Loch**, f. —(e)s, **Löcher** = gat, opening; zak (*aan biljart*); hol (eines Fuchses z. B.); gat, hol, hok, krot, kot; doos (*gevangenis*); er macht das eine L. zu, das andere auf = hij stopt 't eene gat met 't andere; etnem zegen, wo der Zimmermann das L. gelassen hat = iem. 't vierkante gat wijzen; er pfeift auf (aus) dem letzten L. = 't loopt met hem op een eind, hij loopt op zijn laatste beenen; aus einem andern L. pfeifen = een anderen toon aanslaan, uit een ander vaatje tappen; aus welchem L. pfeift der Wind? = uit welken hoek waait de wind? aus dem L. kommen (*fig.*) = (*ook*) uit den hoek komen; ein Fuchs weiß mehr als ein L. = een vos is voor één gat niet te vangen; laufen wie ein L. = zuipen als een ketter, als een tempelier; *vgl. blasen*. **Loch'bohrer**, m. = kelder-, zwikboor. **Loch'eifen**, f. = doorslag, drevel. **Löschelchen**, f. —s,

— = gaatje. **Lo'shen**, [schw. (h.) = doorstooten, ponsen; (*spoorkaartjes e.d.*) knippen. **Lo'sterig** = vol gaten, doorboord. **Lo'ster**, m. —s, — = zie Locheisen. **Loch'maschine**, w. = ponsmachine. **Löd'chen**, f. —s, — = krulletje, lokje. **Locte**, w. —, —n = krul, lok. **I. loc'ten**, [schw. (h.) = krullen. **II. loc'ten**, [schw. (h.) = lokken, trekken; an sich l. = tot zich l.; einem Geld aus der Tasche l. = iem. geld uit den zak kloppen; *vgl. Hund*. **Locten** zie Ieden III. **Loctenhaar**, f. = krullend haar, lokken; 2. e leichte Ware = gekrulde haren gekrulde zinnen. **Loctenkopf**, m. = krullebol. **Locten'töpfig** = met krullend haar, met krullen. **Loctenpapier**, f. = krul-, papiljottepapier. **Loctenverhät**, w. = krulpruk. **Locter** = los, onsamenvangend, brokkelig, slap, luchtig; losbandig; ein l. er Burche, Vogel, Zeiffig = een los heer; er ließ nicht l. = liet niet los, hield niet op, gaf 't niet op. **Locterheit**, w. — = losheid enz. **Loctern**, [schw. (h.) = los(ser)maken; verslappen, op losse schroeven zetten; sich l. = los raken, los gaan. **Locterung**, w. — = ('t) losmaken. **Loctig** = gekruld. **Loctmittel**, f.; **pfefte**, w.; **ruf**, m.; **schild**, f.; **speife**, w.; **stimme**, w. = lok(middel); -fluit; -roep; (uithang)bord; -spijs (-aas); -stem. **Loct'pigel**, m. = agent provocateur. **Loctung**, w. —, —en = (ver)lokking, aantrekking. **Loctvogel**, m. = lokvogel (*ook fig.*). **Lo'co** = loco; *vgl. Loco... Lo'eus*, m. —, . . ci zie Lofus. **Lodd(e)r... zie Lott(e)r... **Lode**, w. —, —n = (nrd.) loot, scheut, spruit. **Loden**, m. —s = loden, grove wollen stof, ongevold laken. **Lodewever**, **Loder(er)**, m. —s, — = lodenwever. **Loderasche**, w. = lichte, witte, vlokke asch. **Lodern**, [schw. (h.) = (op)vlammen, flikkeren; branden, gloeien. **Löffel**, m. —s, — = lepel (auch: Ohr eines Hasen); [gek]; er hat die Weisheit mit dem L. (mit Löffeln) gegeben (gefressen) = hij heeft de wijsheid in pacht; stede beinen 2. nicht in anderer Leute Töpfe = bemoei je niet met andermans zaken; *vgl. barberten*. **Löffel'chen**, f. —s, — = lepelkje. [**Löffel'el**, w. —, —en = hofmakerij; gek gedrag]. **Löffelente**, w. = lepeleend. **Löffelförmig** = lepelvormig. **Löffelgans**, w. = lepelgans. **Löffelgarde**, w. = lepelgarde (*spott.: Fransche revolutionärsoldaten, schlecht gedisciplinerte*). **Löffelkraut**, f. = lepelblad. **Löffeln**, [schw. (h.) = lepelen; [minne-koozen, 't hof maken; zich gek aanstellen]. **Löffelreiter**, m. = lepelaar. **Löffelsteife**, w. = lepelkost. **Löffelstiel**, m. = lepelsteel; *vgl. Irumlarum*. **Löffelweise** = bij lepels(vol). **Löffler**, m. —s, — = lepelaar. **Log** (*met ð*) f. —s, —(g)e = log (*vaartmeter*). **Logarithmentafel**, w. = logaritmetafel. **Logarithmisch** = logaritmisch. **Logarithmus**, m. —, . . men = logaritme. **Logbuch**, f. = logboek, scheepsjournaal. **Loge** (spr.: *loozje*), w. —, —n = loge. **Logen-billet**, f. = logebillet, -kaartje. **Logenbruder**, m. = vrijmetselaar. **Logenmeister**, m. = meester van de loge (ber Freimaurer). **Logenschießer**, m. = logeknecht, -bediende. **Loggen**, [schw. (h.) = loggen. **Logger**, m. —s, — = logger. **Loggia** (spr.: *lodzja*), w. —, . . gien = loggia.**

Logierbefuch (g = zf), m. = logé, logé's; auf $\mathcal{L}$. fein = gelogeed zijn. **logierren** (g = zf), schw. (h.) = logeeren. **Logiergast**, m. = logé. **Logif**, w. = logika. **Logifer**, m. —s, — = logikus, redeneerkundige. **Logis'** (spr.: loozij), f. — = logies, kamer(s). **Logis'wirtin**, w. = kamerverhuurster, hospita. **logisch** = logisch. **Logleine** (met d), w. = loglijn. **Logogriph**, m. —en, —en = logogrief, woord-, letterraadsel. **Logos**, m. = logos, woord. **Logh**, w. —, —en, $\mathcal{L}$, m. u. f. —(e)s, —e = moeras, veen. **Logheise**, w. = -brühe en -grube. **Logh-brühe**, w. = runvocht. **Loghe**, w. —, —n = vlam, laale gloed; run, looischors; ook = Logh. **Logheise**, w. = steen-eik. **Loghen**, schw. (h.) = (op)vlammen; (huiden) looten; (zeilen) tanen. **Logharbe**, w. = runkleur. **Logheuer**, f. = vlamvend vuur. **Loggar** = looigaar, geloid. **Loggerber**, m. = (leer)looiër. **Loggerberet**, w. = leerlooierij. **Loggrube**, w. = looi-, runkuil. **Loghuchen**, m. = kifplage. **Loghmühle**, w. = runmolen. **Logh**, m. (zuw. noch f.) —(e)s, $\mathcal{L}$ öhne = (arbeids)loon, huur, belooning, vergelding; er steht in meinem $\mathcal{L}$. = hij is bij mij in dienst; schw. (h.) bestimmen $\mathcal{L}$. bekommen = met ondank beloond worden. **Logharbeit**, w. = loonarbeid. **Logh-arbeiter**, m. = loonarbeider. **Logh-aufbesserung**, w. = loonsverhooging. **Logh-bediente(r)**, -diener, m. = tijdelijk gehuurde bediende. **Logh-nen**, schw. (h.) = (be)loonen; einem [einen] $\mathcal{L}$. = iem. beloonen; einen $\mathcal{L}$. = iem. zijn loon, zijn salaris geven, uitbetalen; es lohnt sich kaum = 't is nauwelijks de moeite waard; vgl. $\mathcal{M}$ ühe. **Logh-nend** = loonend, voordeelig, winstgevend. **Logh-nen**, schw. (h.) = einen [einen] loonen. **Logh-erhöhung**, w. = loonsverhooging. **Logh-frage**, w. = loonkwestie. **Logh-gehalt**, f. = loonwet; vgl. eherrn. **Logh-herr**, m. = patroon, baas. **Logh-kutscher**, w.; -kutscher, m.; -kutscher, m. = huur[koets]-; -koetsier; -knecht (vgl. -diener). **Logh-tag**, m. = loontarief. **Logh-tala**, w. = loonstandaard, -schaal; gleitende $\mathcal{L}$. = glijdende (evenredige) loonschaal. **Logh-Verigerung**, w. = loonsverhooging. **Logh-tag**, m. = betaaldag. **Logh-nung**, w. —, —en = (uit)betaling (van loon); loon, huur; soldij. **Logh-nungstag**, m. = betaaldag. I. **logal'** (Wbj.) = lokaal, plaatselijk; **logal'es** = pl. nieuws, pl. e berichten, pl. e bijzonderheden. II. **logal'**, f. —s, —e = lokaal, vertrek. **logal'augenschein**, m. = onderzoek ter plaatse. **logal'bahn**, w. = lokaalspoor. **logal'be-hörde**, w. = plaatselijke overheid. **logal'be-farbe**, w. = lokale kleur. **logallic'ren**, schw. (h.) = lokalizeeren. **logallic'tät**, w. —, —en = lokaliteit. **logal'kenntnis**, w. = plaatskennis, plaatselijke kennis. **logal'patriotismus**, m. = kleinsteedschheid, bekrompenheid, provincialisme. **logal'verhältnisse**, Pl. = plaatselijke omstandigheden, pl. toestanden. **logal'ver-kehr**, m. = lokaal-, buurtverkeer. **logal'ion**, w. —, —en = verhuur, verpachting; rang-regeling (van de schuldeisers). **logal'iv**, m. —s, —e = lokatief (plaatsnaamvab). **log'le**, **log'li**, m. = Loki (Gód van 't vuur in de Noordsche godeloer). **log'lo** = loko; in $\mathcal{L}$. = in loko, ter plaatse. **logomob'le**, w. —, —n = lokomobiel. **logomoti'v**, w. —, —n = lokomotief. **logomoti'v-führer**, m. = machinist. **logoverrat**, m. =

lokovoorraad. **logovare**, w. = lokogoederen. **logus**, m. —, — u. —[e] = lokus, (zekere) plaats. **logution'**, w. —, —en = lokutie, uitdrukking. **logh**, m. —(e)s, —e, **logh'gras**, f. = dolik (onkruid in 't koren); raaigras. **loghard'**, m. u. f. —(e)s, —e = pand; be-leening; lommerd. **loghard'bank**, w. = (be)leenbank; (ook) bank van leening. **log-hard'barich(e)n**, f. = leening op onderpand. **loghard'e**, m. —n, —n = Lombard; **log-harden** = (ook) Zuid-Oostenrijksche spoor-wegen(aandeelen). **loghard'e die** = Lombardije. **loghard'geschäft**, f. = beleenzaak. **loghard'ie'ren**, schw. (h.) = verpanden; beleenen (in pand nemen). **loghard'isch** = Lombardisch. **logher**, f. —s = ombre, ombre. **logdon**, f. = Londen. **logdoner**, m. —s, — = Londenaar, Londensch. **logge** (spr.: löze), w. —, —n = lange, lange lijn (voor de paardedressuur). **logitudinal'schwungung**, w. = longitudinaal-trilling, lengtetrilling. **logogarde** de zie Langogarde. **logra**, **logre**, w. = Laura. **logbeer**, m. —s, —en = laurier(boom); lauwer. **logbeerbaum**, m.; -blatt, f.; -e, w. = laurier-|boom; -blad; -bes. **logbeerkrans**, m. = lauwerkrans. **logbeerreis**, f., -zweig, m. = lauriertak. **logh**, m. —(e)s, —e = (gust.) pad(de); (fig. ook = Kröte). **loghe**, w. —, —n = slappe, dunne koffie enz., slap nat. **logd**, m. —s, —s = lord. **logre** zie logra en logri (II). **logrelei**, w. = Lorelei, Loreleirots. **logrenz**, m. = Laurens. **logrenzstrom**, m. = St.-Laurensrivier. **logrette**, w. —, —n = lorette, galante dame. **lognet'te** (spr.: lornjette), w. —, —n = lognet. **lognon'** (spr.: lornjöt), f. —s, —s = lognon, monocle. I. **logri**, m. —s, —s = halfaap; papegaai, lorre. II. **logri**, w. —, —s = open goedere-wagen. **logt** = logh. I. **log**, f. —es, —e = lot, loterijbriefje; noodlot; kavelling, partij; das $\mathcal{L}$. ziehen = loten, trekken; das $\mathcal{L}$. fällt auf einen, trifft einen = valt op iem.; das große $\mathcal{L}$. = de hoofdprijs, de honderdduizend (fig.). II. **log**, Wbj. = los, vrij, onvast; etw. [etwas Dinges, von etnem Dingen] $\mathcal{L}$. sein, werden = van iets af, iets kwijt zijn, raken; ich bin ich ihn endlich $\mathcal{L}$. = nu ben ik eindelijk van hem af; mein Geld bin ich $\mathcal{L}$. = ben ik kwijt; was ist $\mathcal{L}$.? = wat is er gaande? wat is er te doen?; mit ihm ist nicht viel $\mathcal{L}$. = hij beteekent niet veel, hij heeft 't buskruit niet uitgevonden; etw. $\mathcal{L}$. haben = iets kennen, begrijpen, snappen; der hat was $\mathcal{L}$. = hij is knap, slim; darin hat er etw. $\mathcal{L}$. = daar weet hij heel wat van; nur $\mathcal{L}$.! = beginnen! komaan! vooruit maar! er op los! vgl. $\mathcal{L}$ eufel. **logarbeiten**, schw. (h.) = loswerken; tapfer brauf $\mathcal{L}$. = er flink op los werken. **logbar** = los te maken; oplosbaar. **log'belommen**, fl. (h.); -binden, fl. (h.) = los|krijgen; -maken (-binden). **log'brechen**, fl. (h.) = losbreken, -maken, stukbreken; $\mathcal{L}$, (f.) = losbreken, -gaan; vom $\mathcal{L}$ Sturm, Gewitter) los-, uitbarsten. **logbrennen**,

unr. (h.) = vuren, vuur geven. **los'bringen**, unr. (h.) = loskrijgen, -maken.

Los'brandstift, w. = brandweergebouw. **Los'brand'arbeit**, w. = blusschingswerk. **Los'brand'blatt**, f. = vloeipapier. **Los'brand'vloer**, w. = vloeiër. **Los'brand'eimer**, m. = brandemmer. **Los'brand'faden**, f. = blusschen, uitdoen, laten uitdooven; uitvegen, uitwisschen; (den Durst) lesschen, stillen; (eine Schuld, Hypothek) afllossen, afdoen, delgen; (einen Posten im Buch) schrappen, rojereen; (ein Schiff, die Ladung) lossen; das Papier löst = vloeit; im L. begriffen fein = in lossing liggen; L. (fl.) zie er löst en. **Los'brand'faden**, m. —s, — = blusscher; lossen; vloeiër. **Los'brand'faden**, f. = blussvat. **Los'brand'gerät**, f. = blussgereedschap(pen). **Los'brand'horn**, -hütchen, f. = dompertsje; **horn** = (ook) kokkerd (*neus*). **Los'brand'loste**, w. = doovekool. **Los'brand'papier**, f. = vloeipapier. **Los'brand'platz**, m. = losplaats. **Los'brand'schiff**, w. —, —en = blussching; lessching; lossing; delging; vgl. löst en. **Los'brand'schiffen**, m. = losplaats, -haven. **Los'brand'wiege**, w. = vloeiër. **Los'brand'zeit**, w. = los-, ligdagen.

Los'barsten, f. = losdonderen, los-, uitbarsten. **Los'barsten**, f. = losdraaien. **Los'barsten**, f. = afschieten, lossen, vuren.

Los'barste = los(jes), onvast; l. r. Bube = losse, wilde knaap; l. r. Streich = leelijke poets; einen l. n. Mund, ein l. s. Maul haben = los in den mond zijn, een booze tong hebben; l. s. Gefindel = vagabondeerend volk; l. r. Vogel = looze, schalksche snaak; das l. Mädchen = 't dartele, schalksche meisje.

Los'geld, f. = losgeld. **Los'eisen**, f. = losijzer. **Los'eisen**, f. = uit 't ijs losmaken; (*fig.*) (einen) er uit helpen, er uit redden. **Los'eisen**, f. = loten, trekken; (obb.) luisteren. **Los'eisen**, f. = losmaken, slaken; loskopen; bevrijden; (eine Schwierigkeit, eine Aufgabe, ein Rätsel) oplossen; (eine Ratione) lossen, afvuren; (ein Pfand) afllossen; (ein Billett) nemen; (Geld) beuren, ontvangen; (einen Zweifel) opheffen; die Macht zu binden und zu l. = om te binden en te ontbinden; die Zunge ist ihm gelöst = hij praat er flink op los, is goed op gang; er hat seine Aufgabe trefflich gelöst = zich voortreffelijk van zijn taak gekwet; [einen seines Eides l. = van zijn eed ontheffen]; **los'gelöst** = losgaan, -raken, opgelost worden, op te lossen zijn; (*kontakt*) verbroken worden.

Los'ger, m. —s, — = loter; (obb.) luisteraar; (weib.) lepel, oor (des Bibbes).

Los'gericht, m. = macht der sleutelen, macht om de zonden al of niet te vergeven.

Los'gerichte, f. (f.) = wegvaren, rijden; plotseling losgaan, -schieten; los-, uitbarsten; (auf einen) afstormen, toeschieten; über einen l. = op iem. afgeven, iem. over den hekel halen. **Los'gerichte**, f. = afvuren; (auf einen) vuren. **Los'gerichte**, f. (h.) = vrij-, loslaten, op vrije voeten stellen. **Los'gerichte**, unr. (f.) = losgaan, -raken; (von Feuerwaffen) afgaan; jezt kann's l. = nu kan 't beginnen; (auf einen) los-, afgaan; (*stud.*) duelleeren. **Los'gerichte**, f. = weg-, heengaan. **Los'gerichte**, f. = den gordel afdoen, ont-, afgorden; den buikriem (*van een paar*) losmaken. **Los'gerichte** zie los II.

Los'gerichte, f. = loshaken. **Los'gerichte**, f. = den halster losmaken. **Los'gerichte**, m. = loterijkoopman. **Los'gerichte**, f. (h.) = loshakken; (auf einen) losranselen, inhakken.

Los'helfen, f. (h.) einem = iem. loshelpen, helpen los te komen. **Los'helfen**, f. (h.) = (die Hunde) aanhitsen.

Los'kauf, m. = losprijs, -koop, vrij-, afkoop. **Los'kauf**, f. (h.) = los-, vrijkopen. **Los'kaufung**, w. —, —en = loskoop. **Los'kaufung**, f. (h.) = los-, ontketenen. **Los'kaufung**, f. (h.) = (een jas e. d.) losknoopen. **Los'kaufung**, f. (h.) = los-, ont-knoopen, uit den knoop maken. **Los'kaufung**, f. (f.) = loskomen, -raken; vrijkomen, uit de gevangenis komen.

Los'koppeln, -kriegen; -kuppeln = loskoppelen; -krijgen; -koppelen (ontk.).

Los'lassen, f. (h.) = loslaten; vrij laten, in vrijheid stellen; (Brief) schrijven, afzenden; eine Rede l. = een rede, speech afsteken.

Los'legen, f. (h.) = beginnen, van wal steken (*fig.*).

Los'leute, Pl. = kleine huurboeren.

Los'licht = oplosbaar. **Los'licht**, f. (h.) = losmaken. **Los'licht**, f. (h.) = losmaken; verlossen, bevrijden; (sich von einem) ontdoen. **Los'licht**, f. (f.) = uit-, losbarsten.

Los'reden, f. (h.): drauf l. = er op lospraten, -redeneeren. **Los'reden**, f. (h. u. f.) = loscheuren, -rukken; afscheiden.

Los'ring, m. **Los'ring** = löss: Limburgsche klei.

Los'sagen sich, f. (h.) = (von etw.) afzien, afstand doen; sich von einem l. = met iem. breken. **Los'scheibe**, w. = losse schijf (*aan machines*). **Los'schießen**, f. (h.) = los-, afschieten, beginnen (te schieten); **los'schießen** nur los! = schiet maar op! begin maar! voor den dag er mee! l. (f.) = (auf einen) toeschieten.

Los'schlagen, f. (h.) = losslaan; (*waren*) van de hand doen, verkoopen; (drauf) losslaan.

Los'schnallen, f. (h.); **los'schneiden**, f. (h.); **los'schnüren**, f. (h.); **los'schrauben**, f. (h.) = losgespen; -snijden; -rijgen; -schroeven.

Los'schwindeln sich, f. (h.) = zich er uit draaien. **Los'spannen**, f. (h.) = (ein Pferd) los-, afspannen; (einen Bogen) ontspannen.

Los'sprechen, f. (h.) = (von etw. ob. mit Gen.) vrijspreken (van); (einen Sklaven) vrijlaten. **Los'sprechung**, w. — = vrijspraak; vrijlating.

Los'springen, f. (h.) = los doen springen, los maken; l. (f.): (auf einen) los-, toerenen.

Los'spielen, f. (h.) = los-, wegspelen.

Los'steuern, f. (h.) = af-, losstevnen, af-, losgaan. **Los'steuern** (berl.), f. (f.) = opstappen. **Los'stürmen**, f. (h.), **los'stürzen**, f. (h.) = losstormen, -rennen. **Los'trennen**, f. (h.) = lostornen.

Los'tung, w. —, —en = loting; wachtwoord, parool, leus; [(dagelijksche) ontvangst]; (*zag*) drekkloozing.

Los'tung, w. —, —en = oplossing (einer Aufgabe, in der Chemie); opheffing (eines Vertrags); ('t) afvuren, afgaan (eines Gewehrs); ('t) nemen (einer Fahrart); in l. gehen = opgelost worden.

Los'tungswort, f. = wachtwoord, parool.

Los'tweiden, f. (h.) = losweken. **Los'tweiden**, f. (f.) = (einen) (van iem.) afkomen, (iem.) kwijt raken; (etw.) kwijtraken, verkoopen.

Los'tweiden, f. (h.); **los'twinden**, f. (h.) = loswikkelen (-bakeren); -winden (-vlechten).

Los'tziehen, f. (h.) = lostrekken, -rukken; (*ook*) loten, trekken; l. (f.): (auf einen) afgaan; über einen l. = tegen iem. uitvaren, iem. onderhanden nemen; iem. over den hekel halen.

Los'tziehung, w. = loting, trekking.

- Lot**, f. —(e)s, —e = lood (zum Schießen, und Gewicht); pas-, schiet-, peil-, dieplood; soldeer(sel); im *l.* stehen = in 't lood, loodrecht staan; ein *l.* fällen = een loodlijn neerlaten; (*fig.*) ins *l.* bringen = in orde, in 't reine, in 't lood brengen; ins *l.* kommen = in orde komen, op zijn pootjes terecht komen.
- Lō'te**, w. — = soldeer(sel). **lō'ten**, *schw.* (h.) = looden, peilen. **lō'ten**, *schw.* (h.) = soldeeren.
- Lothar'**, m. = Lotharius.
- Loth'ringen**, f. = Lotharingen. **Loth'ringer**, m. —s, — = Lotharinger. **Loth'ringisch** = Lotharingsch.
- lō'tig** = van een lood; fedjehnlō'tiges, vierzehnlō'tiges Silber = zilver van 16, 14 karaat.
- Lō't'kolben**, m.; **lampe**, w. = soldeer|bout (*ook*: neus, kokkerd); -lamp.
- Lot'leine**, w. = loodlijn (*van 't diep*, *van 't schietlood*).
- Lotofpha'ge**, m. —n, —n = lotofaag (lotosvruchteter, *een volkstam*).
- Lo'tos** zie *Lotus*.
- lot'recht** = loodrecht, in 't lood.
- Lō't'rohr**, f. = soldeerpip, -buis.
- Lot'je**, m. —n, —n = loods. **lot'sen**, *schw.* (h.) = loodszen.
- Lot'sen|boot**, f. (**•dampfer**, m.); **•fahrwaſſer**, f. = loods|boot; -(mans)water.
- Lot'sen|flagge**, w.; **•geld**, f.; **•tutter**, m.; **•weſen**, f. = loods|vlag; -geld; -kottter; -wezen.
- Lot'sen**, f., **Lot'te**, w. = Lotje.
- Lot'terbett**, f. = rustbed, -bank. **Lot'terbube**, m. = schelm; straatjonge, -bengel; schooier.
- Lot'terhose**, w. = wijde, flodderbroek. **lot'terhofſig** = slap, slordig.
- Lotteric'**, w. —, —n = loterij; in die *l.* ſeſen, in der *l.* ſpielen = in de loterij ſpelen. **Lotteric'•einnchmer**, m. = kollekteur.
- Lotteric'|geld**, f.; **•gewinn**, m.; **•loſ**, f.; **•plan**, m.; **•weſen**, f. = loterij|geld; -prijs; -lot; -plan; -wezen.
- lot'terig** = slordig, schunnig; liederlijk, losbandig. **Lot'terleben**, f. = liederlijk leven.
- lot'tern**, *schw.* (h.) = boemelen, slordig zijn.
- Lot'terwiriſſhaft**, w. = slordige, verwaarloosde boel, rommel(boel).
- Lot'to**, f. —s, —; **•ſpiel**, f. = lotto; kien(spel).
- Lō'tung**, w. —, —en = soldeering.
- Lo'tus**, m. —, — = lotos, lotus. **Lo'tusblume**, w. = lotusbloem. **Lo'tusplanze**, w. = lotusboom, -plant.
- Lot'wage**, w. = waterpas, paslood.
- Louis'**, m. = Louis; (*in Berlin*) souteneur.
- Louisdor'**, m. —s, —e = louisd'or (*20 fr.*).
- Lō'we**, m. —n, —n = leeuw; (*fig.*) lion, held van den dag.
- Lō'wen**, f. = Leuven.
- lō'wenartig** = leeuwachtig, leeuwe...
- Lō'wen|anteil**, m.; **•bändiger**, m.; **•garten**, m. = leeuw|(aan)deel; -temmer; -park.
- Lō'wen|grube**, w.; **•haut**, w.; **•herz**, f. = leeuw|kuil; -huid; -hart (Richard Löwenherz).
- lō'wenherzig** = leeuwemoedig.
- Lō'wenjagd**, w.; **•jäger**, m.; **•flaue**, w.; **•maul**, f.; **•munt**, m. = leeuw|jacht; -jager; -klauw (*ook plantn.*); -muil(-bek); -moed.
- Lō'wenorden**, m. = orde van den Leeuw.
- Lō'wenraden**, m. = leeuwemuil. **Lō'wenritter**, m. = ridder van de Leeuwoorde.
- Lō'wen|ſtärke**, w.; **•ahn**, m. = leeuw|kracht; -tand (*de plant ook*: paardebloem).
- Lō'win**, w. —, —nen = leeuwijn.
- loyal'** = loyaal. **Loyalität'**, w. — = loyaleit.
- L.M.** = laufende Rechnung. **L.C.** = lange Sicht. **lt.** = laut; luidens, naar luid van **lt. ſet.** = laut ſattur.
- lū'bediſch**, **lū'biſch** = Lübeckſch.
- Lu'cā** = van Lukas (das Evangelium *l.*).
- Luch**, w. —, Lüche = (nrdd.) = moeras, veen.
- Luchs**, m. —es, —e = los, lynx. **Luchs'auge**, f. = losseog, scherp oog. **luchs'augig** = scherpzind. **Luchs'Lake**, w. = wijjes-los.
- Lu'cia**, w. = Lucia. **Lucian'**, m. = Luciaan.
- Lu'cie** (3 Silben), w. = Lucia.
- Luci'lie**, w. = Lucille.
- Lūc'le**, w. —, —n = leegte, leemte, hiaat, bres, spleet, opening; tekort; *l.* n reifen = bressen schieten; *vgl.* ausfüllen. **Lūc'lenbūſer**, m. = gatstopper, plaatsvulling; stoplap; bladvulling. **lūc'lenhaft** = vol leemten, gebrekkig, onvolledig. **Lūc'lenhaftigkeit**, w. — = gebrekkigheid, onvolledigheid. **lūc'lenlos** = onafgebroken, zonder leemten, volledig.
- Lucre'tia** zie *Lufretia*.
- Lu'der**, f. —s, — = loeder, kring, beest; unter allem *l.* = beneden alles. **Lu'derleben**, f. = liederlijk leven. **lū'derlich** zie *liederlich*.
- lū'dern**, *schw.* (h.) = lokken met aas; een liederlijk leven leiden.
- Lu'dolf**, m. = Ludolf.
- Lu'dwig**, m. = Lodewijk. **Lu'dwigslied**, f. = Lodewijkslied.
- Luft**, w. —, Lüfte = lucht; adem; an die *l.* hängen, ſtellen = luchten, in de open lucht zetten; an die *l.* ſeſen = de deur uitzetten; in die *l.* fliegen, ſprengen = in de lucht vliegen, laten springen; ſeinem Herzen *l.* machen = zijn hart lucht geven; in die *l.* reden = in 't honderd praten; aus der *l.* gegriffen (*lt.*); das liegt, *schwebt* in der *l.* = dat zit in de lucht; die *l.* iſt rein (*fig.*) = 't terrein is vrij, we zijn hier veilig; er iſt *l.* für mich = hij bestaat voor mij niet; (die Zigarre) hat keine *l.* = trekt niet. **Luft'art**, w. = lucht-, gassoort, **Luft'artig** = luchtvormig.
- Luft'|bad**, f.; **•ballon**, m.; **•bereitung**, w. = lucht|bad; -ballon; -bereiding.
- Luft'|beſchaffenheit**, w.; **•beſchreibung**, w.; **•bild**, f.; **•blaſe**, w. = lucht|gesteldheid; -beschrijving; -beeld; -bel (-blaas).
- Luft'ſen**, f. —s, — = luchtje, koeltje, tochtje, zuchtje. **Luft'dicht** = luchtdicht. **Luft'dichtigkeit**, w. = luchtdichtheid. **Luft'dichtigkeitsmeſſer**, m. = manometer. **Luft'druck**, m. = luchtdruk(king). **Luft'druckeifenbahn**, w. = luchtdrukspoorweg.
- lūf'ten**, *schw.* (h.) = luchten, ventileren; (ein Zimmer, Betten) (uit-, door)luchten; (die Bruſt) verlichten, lucht geven aan; (Schleier, Vorhang) omhoog doen, opheffen; (den Hut) even afnemen.
- Luft'|elektrizität**, w.; **•erſcheinung**, w.; **•fahrer**, m.; **•fahrt**, w.; **•fang**, m. = lucht|elektriciteit; -verschijnsel; -reiziger (-schipper); -reis; -trekker (ventilator).
- Luft'förmig** = luchtvormig.
- Luft'gebilde**, f. = fantoom, fata morgana.
- Luft'geſtälte**, Pl.; **•gegenb**, w.; **•geſtalt**, w. = lucht|vaten; -streek; -gestalte.
- Luft'heizung**, w. = heete-luchtverwarming.
- luſ'tig** = luchtig; koel; etherisch, licht, doorzichtig; zorgeloos; in de lucht, *bijv.* der *l.* e Kampf = de strijd i. d. l. (*tusschen zonnelicht en nevel*); die *l.* en Geſchwiſter = de feeen i. d. l.; das *l.* e Gefindel = 't volkje i. d. l.;

in I. er Höhe = hoog i. d. I. **Luffitus**, m. —jes, —je = windbull, blaaskaak.
Luffkiffen, f.; **flappe**, w.; **kreis**, m. = lucht|kussen; -klep; -kring (dampkring).
Luffkur, w. = luchtkuur. **Luffkurort**, m. = luchtbad (plaats), -kuuroord. **Luffleer** = luchtledig. **Luffling**, m. —s, —e = lichtzinnige.
Lufflinie, w. = (afstand) hemelsbreedte; in der L. = (ook) in de rechte lijn.
Luffloch, f.; **mannschute**, w.; **masse**, w.; **meffer**, m. = lucht|gat; -vaartschool; -massa; -(druk)meter.
Luffmessung, w.; **post**, w.; **pumpe**, w.; **raum**, m. = lucht|meting; -post; -pomp; -ruim (ook: met lucht gevulde ruimte).
Luffreinigung, w.; **reise**, w.; **rdhre**, w. = lucht|reiniging (-zuivering); -reis; -pijp.
Luffrdhrenentzündung, w.; **schmitt**, m.; **schwinducht**, w. = lucht|pijp|ontsteking; -snede; -tering.
Luffsäule, w.; **schacht**, m.; **schicht**, w.; **schiff**, f. = lucht|kolom; -schacht; -laag; -schip.
Luffschiffer, m.; **schifferabteilung**, w.; **schiffahrt**, w.; **schloß**, f. = lucht|schipper; -vaartafdeeling; -(scheep)vaart; -kasteel.
Luffspiegelung, w.; **springer**, m.; **sprung**, m. = lucht|spiegeling; -springer; -sprong.
Luffstreich, m. = slag in de lucht.
Luffstreich, m.; **strom**, m.; **strömung**, w. = lucht|streek; -stroom; -stroming.
Lufftung, w. = luchtverversing, ventilatie.
Lufftungsrohr, f.; **stollen**, m. = ventilatie|pijp; -gang.
Luffverdichtung, w.; **verbünnung**, w.; **wage**, w. = lucht|verdichting; -verdunning; -meter.
Luffwärts zie **Luwärts**.
Luffwechsel, m. = luchtverandering. **Luffwurzel**, w. = luchtwortel. **Luffzieher**, m. = luchttrekker, ventilator. **Luffzug**, m. = tocht, luchttek.
Lug, m.: **L** und **Trug** = leugen en bedrog.
Lug, f. —(e)s, —e = (kijk)gat, -opening; (db.) hol: ook = **Luch**.
Luganer See = meer van Lugano.
Lug, w. —, —n = **Lug II**.
Lüge, w. —, —n = leugen; einen L. n strafen, der L. zeihen (bezichtigen) = iem. logenstraffen.
Lügen, f. (h.) = (gwst.) (uit)kijken, loeren.
Lüge, ft. (h.) (ich lüge; log; löge; lüge! gelogen) = liegen, jokken; er lügt in seinem Hals = hij liegt tegen beter weten in, beliegt zich zelf; vgl. **Beutel**, bruden. **Lügenreutel**, m. = leugenzak. **Lügenreut**, m. = vader van de leugen, satan. **Lügenreut**, m. = leugengeest.
Lügenreut = leugenachtig. **Lügenreutigkeit**, w. — = leugenachtigheid. **Lügenreut**, f. = leugenzak, leugenaar. **Lügenreut**, m. = leugenprofeet, valsch profeet. **Lügenreuten**, f. (h.) = leugenstrafte, zie **Lüge**.
Lugger zie **Logger**.
Luginstand, m. = wachttorens, uitkijk.
Lugner, m. —s, — = leugenaar; an einem zum L. werden = iem. bedriegen. **Lügerisch** = leugenachtig, valsch.
Luischen, f. = Louizette, Wiesje. **Luische**, w. = Louize.
Lukas, m. = Lukas; vgl. **Lucä**; der kleine L. = 't hoofd van Jut; den kleinen L. hauen = slaan op 't hoofd van Jut.
Lulle, w. —, —n = luikgat (in 't dak, in 't dek van een schip), luik.
Lulla, f. = Lucca.
lulrativ = lukratief, winstgevend.

Lutretia, w. = Lucretia. **Lutretje**, m. = Lucretius. **Lutretje**, w. = Lucretia.
Lutricren, f. (h.) = winnen, verdienen.
Lutubration, w. —, —en = lukubratie, nachtwerk, nachtstudie.
lutulisch = lucullisch: weelderig, overdadig.
Lutlatich (met ä), m. = (lange) slungel.
Lutlei, m. —s, —s = (berf.) lulaard, luibak.
Lutlen, f. (h.) = in (den) Schlaf i. = zachtjes in slaap zingen; sussen; l. = (gwst.) zuigen.
Lutmen, f. —s, Lumina = lumen (licht, groote geest; ruimte binnenwerks van een buis bijv.).
luminös = lumineus, helder, verlicht, lichtvol.
Lutme, w. —, —n = duiker, duikereend.
Lutmef, m. —s, — = gebraden lendeveleesch.
Lutmef, m. —s, — = lummel, vlegel. **Lutmeflei**, w. —, —en = lummelarij. **Lutmefhaft** = lummelig, vlegelachtig.
I. Lutmer zie **Lummel**. **II. Lutmer** = (gwst.) los, losjes, slap.
Lump, m. —(e)s u. —en, —e(n) = ploert, mispunt, ellendeling, smeerlap. **Lumpa'zi(us)**, m. zie **Lump**. **Lumpa'zibagun'dus**, m. = schooier.
I. Lumpen, f. (h.) = min behandelen; boemelen, sjouwen; f. (h.) niet I. lassen = zich niet laten lompen, zich aan . . niet laten kennen, zich grootmoedig, royaal toonen. **II. Lumpen**, m. —s, — = lomp, vod, lor, lap.
Lumpenfrau, w. = vodderaapster. **Lumpengeb**, f. = nietige lage prijs (som), koopje, prikke. **Lumpengefindel**, f. = gespuis, jaahagel, rapalje. **Lumpenhandel**, m. = handel in lompen; onbeduidende zaak, zaak van niets.
Lumpenhandler, m. = vodde-, lompekoopman.
Lumpenhund, m. = ellendeling, hond, schoft, mispunt. **Lumpenram**, m. = lorreboel, tuig.
Lumpenram, m. = vodderaap-, koopman.
Lumpenpad, f. = gefindel. **Lumpenpad**, m. = lorre-, voddezak (ook fig.). **Lumpenrammer**, m. = vodderaap. **Lumpenram**, f. = gefindel.
Lumpenware, w. = voddegoed. **Lumperei**, w. —, —en = minne en geringe zaak, bagatel, vodderij. **Lump'picht**, **Lump'pig** = in lompen gekleed, haveloos; ellendig, schofterig; nietig, onbeduidend; vies.
Luna, w. = Luna. **Luna'risch** = lunair, lunaris, maan. . . **Luna'rium**, f. —, . . rien = lunarium (maanbewegingstoestel). **Luna'risch** = lunatiek, maanziek, grillig.
Lunch (spr.: **Lönts**), m. —es, —es, **Lunchen** (spr.: **Lönts**), f. —s, —s = lunch, tweede ontbijt. **Lunchen** (spr.: **Lönts**), f. (h.) = luncheon.
Lüne, w. —, —n = bijt (in 't ijs).
Lünete, w. —, —n = lunette (halfringvormig venster, klein vestingwerk).
Lunge, w. —, —n = long.
Lungenader, w.; **drüse**, w.; **entzündung**, w. = long|ader; -klier; -ontsteking.
Lungenflügel, m.; **krankheit**, w.; **krant**, f.; **schwinducht**, w.; **seuche**, w. = long|vleugel; -aandoening; -kruid; -tering; -ziekte.
Lungenknede, w.; **stätigkeit**, w.; **tuberkel**, w. = long|slak; -werkzaamheid; -tuberkel.
Lungerer, m. —s, — = slenteraar, lanterfanter, niets-doener. **Lunger(er)leben**, f.: ein L. führen = een lui leven leiden, lanterfantant, (den tijd met) rondslenteren (doorbrengen). **Lungerer**, f. (h.) = slenteren, lanterfantant; (gwst.) hunkeren (naar), loeren (op).
Lüning, m. —s, —e = (gwst.) musch.
Lünse, w. —, —n = luns, spie.

- Lunte**, w. —, —n = lont; (weib.) vossaestaart, pluim; L. riechen = lont ruiken. **Luntenspiess**, -stok, m. = lontstok.
- Lunze**, w. — = ingewanden (van wild).
- Lupanar**, f. —s, —e = bordeel.
- Luppe**, w. —, —n = loep, vergrootglas.
- Lupfen**, **lupfen**, fchw. (h.) = (eine Dede, einen Schleiter, den Hut) oplichten, even opheffen, (even) afnemen; [(alg.) opbeuren, optillen].
- Lupine**, w. —, —n = lupine, wolfsboon.
- Luppe**, w. —, —n = (met.) loep, wolf.
- Lupus**, m. — = lupus, vretende wolf.
- Lurgh**, m. —(e)s, —e = amfible, tweeslachtig dier.
- Lurlei** zie Lorelei.
- Lurker**, m. —s, — = (obb.) luisteraar.
- Luzitanien**, f. = Luzitanië.
- Lust**, w. —, Lüfte = lust, ple(i)zier, genoegen, vermaak, genot; smaak, zin; setne L. an (Dat.) haben = iets prettig, aangenaam vinden; mit L. und Liebe = met genoegen; ich habe keine L. dazu = ik heb er geen zin, geen lust in; ich habe große, nicht übel L. es ihm zu sagen = ik heb veel lust, veel trek...; einem L. zu etw. machen = maken, dat iem. plezier in iets krijgt; Lüfte = plezier, genot, genietingen; (zinnelijke) lusten. **Lustbarkeit**, w. —, —en = vermakelijkheid, amuzement; [genoegen, aangenaamheid]. **Lustberauscht** = dronken van genoegen, van plezier, van lust. **Lustboot**, f. = plezierbootje. **Lustdirne**, w. = publieke vrouw. **Lustempfindung**, w. zie Lustgefühl.
- Lüften**, fchw. (h.) = begeeren, verlangen (nach); naar; vermaken; ihn lüfete zu sterben = hij verlangde te sterven; mich lüfete eines Dinges = ik begeer iets; mich lüfete es = ik verlang 't; was dein Herz lüfete = wat je hart begeert].
- Lüfter**, m. —s, — = luister; luster, kroon; luuster (een stof).
- Lüftern**, fchw. (h.) = verlangen, begeeren].
- II. **Lüftern**, Abj. = begeerig; wellustig, ontuchtig, geil.
- Lüfterheit**, w. — = begeerigheid, verlangen, zinnelijke lust; ontuchtigheid, geilheid.
- Lustervodend** = trek gevend, opwekkend.
- Lustfahrt**, w. = pleziertocht, uitstapje, toertje. **Lustgang**, m. = wandeling, laan.
- Lustgarten**, m. = park, lusthof. **Lustgefühl(e)**, f. = heerlijk veld, lustwarande.
- Lustgefühl**, f. = gevoel van vreugde, van welbehagen. **Lustgelage**, f. = festijn. **Lustgeschrei**, f. = vreugdekreten. **Lustgreis**, m. = oude wellusteling. **Lusthain**, m. = bosschage.
- Lusthaus**, f. = buitenverblijf, lustoord.
- Lusthäuschen**, f. = priëel, koepel, paviljoen.
- Lustig** = lustig, vrolijk, grappig, plezierig; sich l. über einen machen = zich vrolijk over iem. maken; [aangenaam, genoeglijk, lief, bevallig; geneigd, begeerig; das bin ich l. = daar heb ik lust in; l. e. Person = grappemaker; l. er Rat = nar]. **Lustigkeit**, w. — = vrolijkheid, blijheid, plezier. **Lustigmacher**, m. = grappemaker.
- Lustjacht**, w. = plezierjacht. **Lustlager**, f. = plezierkamp. **Lustling**, m. —s, —e = wellusteling. **Lustlos** = lusteloos. **Lustmord**, m. = moord met verkrachting. **Lustort**, m. = plaats van vermaak, uitspanning.
- Lustpartie**, w.; **reife**, w.; **reijende(r)** = plezierpartij; -reis; -reiziger.
- Lustration**, w. —, —en = lustratie (plechtige reiniging).
- Lustreiz**, m. = prikkel, bekoering.
- Lustrie'en**, fchw. (h.) = lustreeren, glanzen.
- Lustrin**, m. —s = lustrine, glanszijde.
- Lustritt**, m. = wandelrit, rijtoertje.
- Lustrum**, f. —s, ...ra u. .ren = lustrum.
- Lustschiff**, f. = plezierschip, jacht. **Lustschloß**, f. = lustslot. **Lustseuche**, w. = venerische ziekte, [ziekelijke begeerte]. **Luststich**, m. = buiten, lustoord. **Lustspiel**, f. = blijspel; [vermaak]. **Lustspiel-dichter**, m. = blijspel-dichter. **Lustwäldchen**, f. = bosschage. **Lustwandler**, m. = wandelaar. **Lustwarte**, w. = belvédère.
- Lustweg**, m. = wandelweg.
- Luthera'ner**, m. —s, — = Lutheraan. **Luthera'nisch**, **luthere'risch** = Luthersch. **Luthersstuhl**, m. = groote gemakkelijke stoel. **Luthertum**, f. —(e)s = Lutherdom, Lutheranisme.
- Lustsch'beutel**, m. = dotje (voor babies). **Lust'schen**, fchw. (h.) = zuigen, slorpen, leppen. **Lust'scher**, m. —s, — = speen, zoethouwer. **Lustsch'jahre**, Pl. = zuigelings-, kinderjaren.
- Lust'er**, m. —s = slappe brandewijn.
- Lut'sch**, f. = Luik. **Lut'scher**, m. —s, — = Luikenaar. **Lut'scherin**, w. —, —nen = Luiksche.
- Lut**, w. = loef; (einem Schiff) die L. abgewinnen, afstechen = de l. afsteken, -knippen, -winnen.
- Lut'ven**, fchw. (h.) = loeven. **Lut'seite**, w. = loefzijde. **Lut'wärts** = te lovert, loefwaarts, in den wind.
- Luxation**, w. —, —en = luxatie, verrekking, verstuiking. **Luxie'ren** fchw. (h.) = luxeeren.
- Lux'emburgisch** = Luxemburgsch.
- Luxuriös** = luxurieux, weelderig, verkwistend.
- Luzus**, m. — = luxe, weelde, pracht.
- Luzus|artikel**, m.; **stener**, w.; **zug**, m. = luxe|artikel (weeldear.); -belasting (weeldebel.); -trein.
- Luzern**, f. = Lucern.
- Luzerne**, w. — = luzerne.
- Luzifer**, m. —s, — = lucifer; Lucifer.
- Lydia**, w. = Lydia.
- Ly'dien**, f. = Lydië. **Ly'disch** = Lydisch.
- Lytopo'dium**, f. —s, ..dien = lykopodium, wolfsklauw.
- Lykurg**, m. = Lykurgus. **Lykur'gisch** = Lykur-gisch.
- Lymph'a'tisch** = limfatisch. **Lymph'drüse**, w. = limfklier. **Lymph'e**, w. —, —n = limfe, bloedwater. **Lymph'gefäße**, Pl. = limfvaten.
- Lyn'den** (spr.: met Sch-Laut, ook: *lientsjen*), fchw. (h.) = lynchen, 't lynchrecht uitvoerenen.
- Lynch'justiz**, w. = lynchrecht.
- Lyon**, f. = Lyon. **Lyon'ner**, m. —s, — = Lyonees.
- Ly'ra**, w. —, Lyren u. —s = lier. **Ly'rik**, w. — = lyrische poëzie, lyriek. **Ly'riker**, m. —s, — = lyrikus, lyrisch dichter. **Ly'risch** = lyrisch.
- Lysol**, f. —s = lysol.
- Lyceal**... = ... van 't lyceum, lyceum...
- Lyce'um**, f. —s, ..jeen = lyceum.
- L-Zug** = Luxuszug.

M.

M, f. = M.

M = 1000. **M** = Marf. **m** = Meter; **m**², **m**³ = Quadrat, Kubikmeter; **m.** = mein. **m. A.** zie Annahme.

Maal'brief, m. = maalbrief].

Maan'ber, m. = Meander: (*oudheid: sterk kronkelende riv. in Kl.-Azië*); (*versiering van gebroken rechte lijnen of van spiraallijnen; rivierbocht*). **maan'breich** = meandrisch, kronkelend, in elkaar gedraaid.

Maar, f. —(e)s, —e = maar (*krater van uitgebrande vulkanen, vooral in de Eifel*).

Maas, w. = Maas.

Maat, m. —(e)s, —e = maat; (*D.*) (marine-)korporaal. **Maat'jeshering**, m. = maatjes-haring.

Mäce'n(äs) zie Mäzen.

Machau'del zie Bacholder.

Ma'che, w. — = maak, bewerking; maakwerk, maaksel; in der **M.** sein = in de maak zijn; einen in die **M.** nehmen = iem. bewerken, (*ook*) afranselen. **ma'chen**, fchw. (h.) = maken, doen; (das Bett) opmaken; (Licht) aansteken; (Feuer) aanleggen, aanmaken; (Stoffe, Tee) zetten; (een of ander muziekstuk) uitvoeren, maken; 2 und 3 macht 5 = is 5; das macht zusammen 7 Marf = dat is samen 7 Mk.; was m. Sie? = (*ook*) hoe vaart U? m. Sie es so, daß... = zie 't zoo te schicken, dat...; einen m. = 't (spel) van iem. winnen; was ist zu m.? = wat te doen? so macht er es immer = zoo doet hij nu altijd; nichts zu m. = niets aan te doen; wie macht die Rahe? = hoe doet 't katje? m. Sie doch! = maak toch voort! das macht mir Angst, bange = maakt mij angstig, bang; ich mache mir nichts daraus = geef er niet om, (*ook*) trek me er niets van aan; ein Examen, eine Reise m. = (een) examen, een reis doen; einem Freude, Vergnügen m. = iem. plezier doen; das machte mir allerlei Gedanken = gaf me allerlei te denken; er macht in Wolle = doet (handelt) in wol; lassen Sie mich nur m. = laat mij maar begaan; er macht den Wepphitz = speelt (voor) M.; das macht nichts = hindert niets, doet niets (ter zake); wie zum Schauspieler gemacht = voor tooneelspeler in de wieg gelegd; sich m.: die Sache macht sich = komt in orde, gaat; wie geht's? Es macht sich = . . schikt nog al; das Wetter macht sich = 't weer wordt goed; dieses Kleid macht sich sehr gut = staat heel goed; die Heirat wird sich m. = 't huwelijk komt tot stand; sich an einen m. = zich tot iem. wenden, zich op iem. werpen; sich auf den Weg m., sich auf die Beine, auf die Strümpfe m. = zich op weg begeven, op weg gaan; sich aus dem Staube, sich davon m. = zich uit de voeten maken; vgl. anheischig, Appetit, Arbeit, Muge, Blut, Ernst II, lange, Mut, Sorge e. a. **Ma'chenschaft**, w. —, —en = kuiperij, intrige. **Ma'cher**, m. —s, — = maker. **Ma'chertohn**, m. = maakloon. **Machiavel'li** (spr.: makki. .), m. = Machiavelli. **machiavel'li'sch** = machiavellistisch, sluw politiek, geen middel ontziend. **Machination**, w. —, —en = machinatie, intrige. **machol'le** zie mecholle.

Macht, w. —, Mächte = macht, vermogen, geweld, gezag; mit aller **M.** = met, uit alle m.; mit **M.** = met geweld; das steht nicht in meiner **M.** = dat is niet in mijn v.; die väterliche **M.** = 't vaderlijk gez.; die bewaffnete **M.** = de gewapende m.; aus eigener **M.** = op eigen gez.; die drei Mächte = de drie mogendheden. **Macht'befugnis**, w. = bevoegdheid, macht, wettig gezag. **Macht'bereich**, m. = sfeer, machtgebied. **Macht'entfaltung**, w. = machtovertoon, ontplooiing van macht. **Macht'fülle**, w. = machtvolheid. **Macht'geber**, m. = last-, volmachtgever. **Macht'gebot**, f. = hoogste gebod, willekeurig bevel. **Macht'haber**, m. = machthebber.

mäch'tig = machtig, krachtig, sterk, geweldig, groot, omvangrijk, kolossaal; einer Sprache m. sein = een taal meester zijn; des Räubers m. werden = den roover meester worden. [**mäch'tigen**, fchw. (h.) = machtigen]. **Mäch'tigkeit**, w. — = (*nat. en mijnw.*) machtigheid. [**mäch'tiglich** = machtig(lijk)].

macht'los = machteloos. **Macht'losigkeit**, w. — = machteloosheid, onmacht. **Macht'mittel**, f. = machtmiddel. **Macht'spruch**, m. = machtspreuk; einen **M.** tun = met een machtspreuk iets afdoen; ein vernichtender **M.** = een dooddoener. **Macht'stellung**, w. = machtspositie, (politieke) macht, gezag. **Macht'vollkommenheit**, w. = machtvolheid, soevereine macht; aus eigener **M.** = op eigen gezag. **Macht'wort**, f. = machtwoord, -spreuk; [krachtig woord]. **Mach'werk**, f. = maakwerk, maaksel, knoeiwerk. **Mac'Intosh** (spr.: . . . tosy), m. —(e)s, —e = mackintosh (*waterdichte stof of mantel*).

Ma'cis, m. —, — = foelie.

Mad., **Madam**, w. —, —en, **Madame**, w. —, —n = mevrouw, juffrouw, vrouw.

Mäd'chen, f. —s, — = meisje, dienstmeisje; **M.** für alles = meisje (meid) alleen. **Mäd'chenerziehung**, w. = meisjesopvoeding. **mäd'chenschaft** = meisjesachtig (*ook fig.*). **Mäd'chenschaftigkeit**, w. — = meisjesachtigheid. **Mäd'chenheim**, f. = tehuis voor dienstboden, voor vrouwen. **Mäd'chenjäger**, m. = liefhebber (*v. de meisjes*). **Mäd'chenrecht**, m. = meisjesgek. **Mäd'chenraub**, m. = schaking, ontvoering, maagderoof. **Mäd'chenräuber**, m. = schaker. **Mäd'chenschule**, w. = meisjesschool.

Ma'de, w. —, —n = made, mijt, wormpje.

Madel'ra zie Madera.

Mä'del, f. —s, — = meisje.

I. **Made'ra**, f. = Madera (*eil.*). II. **Made'ra** (weim), m. = madera.

ma'dig = vol maden, vol wormen.

Madjar, m. —en, —en = Magyaar, Hongaar.

madja'ri'sch = Magyaarsch, Hongaarsch.

Madon'na, w. —, . . . donnen = Madonna.

Madrid, f. = Madrid. **Madri'ber**, m. —s, — = bewoner van Madrid.

Madrigal, f. —s, —e = madrigaal (*vgl. Dl. II*).

Mae'tro (spr.: ma-estro), m. —s, —s u. . . ftri = maestro, meester (*groot komponist e. d.*).

Maf'fia, **Ma'fia**, w. — = mafia (*geheime misdadigersbond op Sicilië*).

Magalhães'straße (spr.: magaljans...), w. = straat van Magalhães.

- Magazin'**, f. —s, —e = magazijn (ook van 't geweer, en tijdschrifttitel), pakhuis, depôt.
- Magazineur'**, m. —s, —e, **Magazinier'** (spr.: ..n-je), m. —s, —s, **Magazin'berwalter**, m. = magazijnmeester. **Magazin'verein**, m. = winkelvereniging.
- Magd**, w. —, **Mägde** = meid, dienstmeid, -bode, -maagd.
- Magdale'na**, **Magdale'ne**, w. = Magdalena (ook fig.: boetedoenster, doetvaardige).
- Mag'denburg**, f. = Maagdenburg. **mag'denburg'gisch** = Maagdenburgsch.
- Mag'derberge**, w. = Mäbchenheim. **Mäg'belammer**, -stube, **Mag'dammer**, w. = meide-, dienstbodekamer. **Mäg'dlein**, f. —s, — = meisje.
- Magelhaens'**, **Magellan'straße** zie **Magalhães'straße**.
- Ma'gen**, m. —s, — (auch Mägen) = maag; das liegt im M. = dat ligt zwaar in de maag; ich habe ihn im M., er liegt mir im M. = ik kan hem niet uitstaan; ich hab's im M. = ik ben 't zat; damit hat er sich den M. verderben = (fig.) daar heeft hij een broertje aan dood; einem hungrigen M. ist nicht gut predigen = praatjes vullen geen gaatjes, den buik niet.
- Ma'gen'arznei**, w.; **-bellemmung**, w. = maag|middel; -beklemming.
- Ma'gen'beschwerde**, w. = last van de maag.
- Ma'gen'bitter**, m.; **-blutung**, w.; **-brei**, m.; **-brennen**, f.; **-brüden**, f. = maag|bitter; -bloeding; -brij (chym); (-)zuur; -drukking.
- Ma'gen'elixier**, f.; **-essenz**, w.; **-fieber**, f. = maag|elixer; -essens; -koorts (gastrische k.).
- Ma'gen'gegend**, w.; **-geschwulst**, w.; **-geschwür**, f. = maag|streek; -zwelling; -zweer.
- Ma'gen'grube**, w.; **-haut**, w.; **-haufen**, m. = maag|kuil; -vlies; -hoest.
- Ma'gen'katarth**, m.; **-krampf**, m.; **-krankheit**, w. = maag|katar; -kramp; -ziekte (-kwaal).
- Ma'gen'krebs**, m.; **-leiden**, f.; **-mittel**, f. = maag|kanker; -kwaal; -middel.
- Ma'gen'muskel**, m.; **-nerv**, m.; **-pflaster**, f. = maag|spier; -zenuw; -pleister.
- Ma'gen'pille**, w.; **-pulver**, f.; **-pumpe**, w. = maag|pil; -poeder; -pomp.
- Ma'gen'reiz**, m.; **-saft**, m.; **-säure**, w.; **-schmerz**, m.; **-schwäche**, w. = maag|prikkeling; -sap; -zuur; -pijn; -zwakte.
- Ma'gen'schwindsucht**, w.; **-sonde**, w.; **-tasche**, w. = maag|tering; -sonde; -zak.
- Ma'gen'stärkung**, w.; **-tropfen**, Pl.; **-wand**, w.; **-wuch**, f.; **-wein**, m. = maag|(ver)sterking; -druppels; -wand; -pijn; -wijn.
- ma'ger** = mager, schraal, nietig, onbeduidend; m. wie eine Hopfenstange, wie eine (Dach)Edynbel, wie ein Stild Holz = zoo mager als een talhout, als een stuk hout. **Ma'gerkeit**, w. — = magerheid enz. **Ma'germilch**, w. = tapmelk, afge-roemde melk.
- Mag'gi**, f. —(s) = maggi.
- Magie'**, w. — = magie, tooverkunst. **Ma'gier**, m. —s, — = magiër, Oostersch wijze. **Ma'gifer**, m. —s, — = magikus, wijze, tovenaar. **ma'gisch** = magisch, tooverachtig.
- Magi'ster**, m. —s, — = magister, meester.
- Magi'strat'**, m. —(e)s, —e = magistraat, stedelijke overheid, kollege van Burgemeester en Wethouders; gemeenteraad. **Magi'strats'mitglied**, f. = lid van 't kollege van B. en W.; gemeenteraadslid. **Magi'stratur'**, w. —, —ent = magistratuur, overheid (sambt).
- Magnat'**, m. —en, —en = magnaat, (Hongaarsch, Poolsch) edelman.
- Magne'sia**, w. — = magnezia, bitter-, talkaarde. **magne'siaalig** = magneziahoudend.
- Magneit'**, m. —(e)s, —e = magneziet, talkspaat. **Magne'sium**, f. —s = magnezium.
- Magnet'**, m. —(e)s (u. —ent), —e = magneet.
- Magnet'eisen**, f. = magneetijzer. **Magnet'eisenstein**, m. = magneetijzersteen, natuurlijke magneet. **magne'tisch** = magnetisch. **Magneti'seur'**, m. —s, —e = magnetizeur. **magneti'sie'ren**, [schw. (h.)] = magnetizeeren. **Magneti'smus**, m. — = magnetisme. **Magnet'nadel**, w. = magneetnaald. **Magnetograph'**, m. = magnetograaf. **Magnetome'ter**, f. = magnetometer. **Magnet'stein**, m. = magneetsteen.
- Magni'fikus**, m. —, . . fzi = rektor magnifikus.
- Magni'fizienz'**, w. — = magnificentie, rektor (van een universiteit).
- Magno'lie**, w. —, —n = magnolia, tulpeboom.
- Magot'** (mag'koo), m. —s, —s = magot, Turksche, Barbarische aap.
- Mag'same**, m. —us = (gwst.) maanzaad.
- Mag'har'** (spr.: mad'jaar) zie **Madjar**.
- Mahago'ni**, f. —s = mahonie. **Mahago'ni-baum**, m. = mahonieboom. **Mahago'niholz**, f. = mahoniehout.
- Mahd**, w. —, —en = ('t) maaien; maaitijd, hooicoogst; zwade. **Mäh'der** zie **Mäher**.
- Mah'di**, m. —(s), —s = Mahdi.
- Mä'hemaschine**, w. = maaimachine. **mä'hen**, [schw. (h.)] = maaien. **Mä'her**, m. —s, — = maaier. **Mä'herlohn**, m. = maalloon. **Mä'hezeit**, w. = maaitijd.
- Mahl'** f. —(e)s, —e u. **Mähler** = maal(tijd).
- mahl'en**, unr. (h.) (ich mahle, mahlte, gemahlen) = malen; wer zuerst kommt, mahlt zuerst = wie eerst komt, eerst maalt; mahl'ender Sand = mul, fijn droog zand. **mahl'fähig** = maalbaar. **Mahl'gang**, m. = maaltoestel. **Mahl'geld**, f. = maalgeld, -loon. **Mahl'gerinne**, f. = molengoot, -beek.
- mäh'lich** zie allmä'hlich.
- Mahl'trecht**, m. = molenaarsknecht. **Mahl'meße**, w. = maalloon (vgl. Meße). **Mahl'mühle**, w. = korenmolen.
- [Mahl'schat]**, m. = bruidschat]. **Mahl'tatt**, -stätte, w. = volksvergader-, rechtplaats.
- Mahl'stener**, w. = belasting op 't gemaal. **Mahl'strom**, m. = maalstroom. **Mahl'zahn**, m. = maaltand. **Mahl'zeit**, w. = maaltijd; (gefegetete) M! = eet smakelijk! wel bekomme 't (u)! goeden dag! vgl. profit.
- Mäh'maschine**, w. = maaimachine.
- mahn'bar** = invorderbaar. **Mahn'brief**, m. = maanbrief.
- Mäh'ne**, w. —, —n = manen.
- mäh'nen**, [schw. (h.)] = manen (iun etw. = om iets); (einen an (Wff.)) doen denken, herinneren; (einen zu etw.) aanmanen; [einen eines Dinges m.] (van de hinde) schreeuwen. **Mahn'ner**, m. —s, — = (aan)maner. **Mahn'schreiben**, f. = maanbrief. **Mahn'verfahren**, f. = gerechtelijke aanmaning. **Mahn'nung**, w. —, —en = (aan)maning, waarschuwing, herinnering. **Mahn'zettel**, m. = maanbriefje.
- Ma'homeb** zie **Mohammed**.
- Mahr**, m. —(e)s, —e = nachtmerrie.
- Mäh're** zie **Mur(e)**.
- I. **Mäh're**, w. —, —n = knol (nl. „paard”), (gwst. nog) merrie; liederlijk vrouwspersoon.
- II. **Mäh're**, m. —n, —n = Moraviër.

Mäh'ren, f. = Moravië. **Mäh'rer**, m. —s, — = Moraviër. **mäh'risch** = Moravisch.
Mäh're zie **Märie**.
Mai, m. — u. —(e)s, —(n) = Mei, bloei-(tijd), lente. **Mai'baum**, m. = meiboom, berk.
Mai'blümchen, f. = lelietje van dalen. **Mai'bowle**, w. —, —n = meidrank. **Mai'butter**, w. = mei-, grasboter.
Maid, w. — = (poët.) maagd, jonge dochter, meisje.
Mai'denspeech (spr.: *meedenspiets*), m. —es, —es = maidenspeech, eerste redevoering.
Mai'e, w. —, —n, **Mai**, m. —n, —n = mei- (groen, -tak), jonge berkestam. [**mai'en**, schw. (h.) = Mei zijn, Mei worden, bloeien; tot Mei maken]; m. gehen = (*gwst.*) op een vrouw uitgaan. **Mai'englödchen**, f. = lelietje van dalen. **Mai'eter**, w. = (1e-)Meidag. **Mai'feld**, f. = [meiveld]; buitenberm. **Mai'fisch**, m. = elft. **Mai'glödchen**, f. = lelietje van dalen. **Mai'täfer**, m. = meikever. **mai'täfern**, schw. (h.) = zich (stil) voorbereiden (*voor een speech bv.*). **Mai'tägchen**, f. = jong katje.
Mail (spr.: *meel*), w. —, —s = mail.
Mai'land, f. = Milaan. **Mai'länder**, m. —s, — = Milanees. **Mai'ländisch** = Milaneesch.
Mai'lüte, w. zie **Mai'blümchen**.
Mai'ling, m. —s, —e = vlagzalm.
Mai'lucht, w.; **-monat**, m. = Mei|lucht; -maand.
Main, m. —(e)s = Main.
Mainz, f. = Mainz. **Main'zer**, m. —s, — = Mainzer.
Mai'regen, m. = Meiregen; *vgl.* Gedeih'regen.
Mais, m. — u. —es = mais, turkse tarwe.
Mais'apparat, m. = (*bierbr.*) beslagtoestel.
Mais'boittich, m. = beslagkuip. **Mais'che**, w. — = beslag. **mai'schen**, schw. (h.) = beslaan; mouten. **Mais'cheuer**, w. = moutbelastig.
Mais'feld, f. = maisveld. **Mais'rebler**, m. = maisrepelaar.
Mai'trant, m. = meidrank.
Maitrefe zie **Mätresse**.
Mai'wein, m. = meiwijn.
Mai'ze'na, f. —s = maizena.
Majestät', w. —, —en = majesteit. **majestät'isch** = majestueus, vorstelijk, heerlijk.
Majestäts'beleidigung, w.; **-verbrechen**, f. = majesteitsschennis. **Majestäts'verbrecher**, m. = iem. die schuldig is aan majesteitsschennis.
Majoli'a, w. —, —fen = majolika.
Majoor, m. —s, —e = majoor.
Majoran', m. —s, —e = mariolein (*een plant*).
Majorat', f. —(e)s, —e = majoraat (*eerstgeboorterecht; goed, dat den oudste toevalt*).
Majoraats'herbe, m.; **-herr**, m. = majoraats|erfgenaam; -heer.
Majordo'mus, m. —, — = majordomus, huismeier.
majorenn' = meerderjarig. **Majorennität'**, w. — = meerderjarigheid.
Majorität', w. —, —en = majoriteit, meerderheid (*van stemmen*).
Majorka, f. = Majorka. **Majorka'ner**, m. —s, — = Majorkaan.
Majors'rang, m.; **-stelle**, w. = majoor|rang; -plaats.
Majus'tel, w. —, —n = hoofd-, kapitale letter.
Makadam', m. u. f. —s = makadam. **makadamis'ren**, schw. (h.) = makadamizeeren.
Makame, w. —, —n = makame, berijmd prozavertelling.

Makaribufett, f.; **-traub**, m. = Makartboeket.
Makassaröl, f. = Makassarolie.
Makel, m. —s, — = smet, (schand)vlek.
Makelci', w. —, —en = vitterij, vitzucht. **makel(e)lig** = vitterig.
makellos = zonder smet, vlekkeloos, onberispelijk. **Makellosigkeit**, w. — = smette-, vlekkeloosheid, reinheid, onberispelijkheid.
makeln, schw. (h.) = aanmerken, vitten, kritizeeren; makelaar zijn.
Maki, m. —s, —s = maki, halfaap.
Makkabä'er, m. —s, — = Makkabeeër.
Makkaroni, Pl. = makkaroni.
makkaronische Verze = makkaronische verzen (*gemengde verzen in verschillende talen*).
Makler, **Makler**, m. —s, — = makelaar; beediger, antimidder **M.** = beëdigd makelaar.
Makler', m. —s, — = vitter; makelaar.
Makler'bant, w.; **-gebühr**, w.; **-geldhaft**, f.; **-journal**, f.; **-lohn**, m. = makelaars|bank; -loon (provizie, courtage); -zaak; -boek; -loon.
maklig = vitterig.
Makre'le, w. —, —n = makreel.
Makros'kosmos, m. — = makrokosmos, heelal.
Makro'ne, w. —, —n = makroon, bitterkoekje.
makro'skopisch = met 't bloote oog zichtbaar, makroskopisch. **Makro'zephä'le**, m. —n, —n = makrocefaal, groothoofdige.
Makulatur', w. — = misdruk; **M.** reden = onzin praten. **Makulatur'bogen**, m. = onbruikbaar vel, o. blad.
I. Mal, f. —(e)s, —e u. **Mäler** = (moeder)vlek, merk, (gedenk-, herkenings-, merk)teeken; goal; des **Graves M.** = das Grabmal; **fuß beim M!** = voet bij stuk! **II. Mal**, f. —(e)s, —e = maal, keer; ein **M.** über das andre = keer op keer; zu verschiednen **M.** = en [*zu öftern M.*] = herhaaldelijk; mit einem **M.** = opeens (*vgl. alle*), (ein) ander, bies-, drei-, ein-, erste-, fein-, manchmal).
III. mal, Adv. = eens, ereis; es ist **m.** nicht anders = 't is nu eenmaal enz.; **m...** = nu eens, dan weer.
malaba'risch = Malabaarsch.
Malachit', m. —(e)s, —e = malachiet (*een groen gesteente*).
Malaga'wein, m. = malaga.
Malai'e, m. —n, —n = Maleier. **Malai'in**, w. —, —nen = Maleische. **malai'isch** = Maleisch.
Malaria, w. — = malaria, moeraskoekje.
Malai'ye usw. zie **Malai'ye usw.**
Mal'chen, f. = Maaltje, Malia, Amalia.
mal'beie'n zie **vermal'beie'n**.
Maledi'ben, Pl. = Malediven (*eil.*).
Malefikan't, m. —en, —en = boosdoener; misdadiger. **Malefizi'kerl**, m. = beroerde kerel.
mal'en, schw. (h.) = schilderen (*ook fig.*), teekenen, afschilderen; **fich m.** = zich afteekenen; zich blanketten; mit gemalten Wangen = met geblankette wangen; ich male btr (et)was = ik fluit je wat, ik zou je danken; *vgl. Zeufel*.
Ma'ler, m. —s, — = schilder. **Ma'lerakademie**, w. = schildersakademie. **Malerei'**, w. —, —en = schilderkunst; schildering, schilderij, schilderstuk. **Ma'lerfirnis**, m. = schildersvernis. **Ma'lergold** zie **Malsch'elgold**. **ma'lerisch** = schilderachtig.
Ma'ler'kreide, w.; **-stift**, w.; **-lehrling**, m.; **-pinfel**, m. = schilder|skrijt; -kunst; -sleerling; -skwast (-spenseel).
Ma'ler'scheibe, w. = palet. **Ma'lerschule**, w. = schilderschool. **Ma'lersilber** zie **Malsch'el-silber**. **Ma'lerstod**, m. = schildersstok.

Malheur' (spr.: *maleur*), f. —s, —e = malheur, ongeluk.
Mali'ce (spr.: *malice*), w. —, —n = malice, boos-, kwaadaardigheid. **maligids'** = maliceus.
Mal'fatten, m. = schilderkist.
Mal, f. —(e)s, —e = (*schpb.*) mal. **mal(e)** = (bezl.) mal, onwijs. **mal'ten**, fchw. (h.) = mallen, afteekenen; meten.
Mal'm, m. —(e)s = molm, mulm.
Mal'saule, w. = grenszuil, -paal. **Mal'stein**, m. = grenssteen.
Mal'ter, m. u. f. —s, — = (*korenmaat*) malter; (*houtmaat*) vaam; molm. **Mal'terhölz**, f. = vaamhout. **mal'tern**, fchw. (h.) = afmeten.
Mal'terfad, m. = malterzak.
Mal'terfer, m. —s, — = Maltees, Maltezer ridder. **Mal'terferkreuz**, f. = Maltezerkruis.
Mal'terferorden, -ritter, m. = Maltezerorde, -ridder. **mal'terfisch** = Malteesch.
mal'traitie'ren, **mal'traité'ren**, fchw. (h.) = maltraiteeren, mishandelen.
Mal'va'fier (4 Silben), m. —s = malvezij.
Mal've, w. —, —n = maluwe, malve, kaasjeskruid. **mal'venartig** = maluw-, malveachtig.
Mal'vertation', w. —, —en = malverzatie: verduistering (*van gelden*), oneerlijk beheer.
Mal'z, f. —es = mout; vgl. *Hopfen*.
Mal'z'ibier, f.; **•boden**, m.; **•bottich**, m.; **•barre**, w. = mout[bier]; -vloer; -kuip; -eest.
Mal'zeihen, f. = kenteeken, merkteecken.
mal'zen, **mal'zen**, fchw. (h.) = mouten. **Mal'zer**, **Mal'zer**, m. —s, — = mouter. **Mal'z'extrakt**, m. = moutextrakt. **Mal'z'früde**, w. = moutriek, roerstok. **Mal'z'mühle**, w. = moutmolen. **Mal'z'fchrot**, f. = bostel. **Mal'z'steuer**, w. = moutbelasting. **Mal'z'tenne**, w. = kiemvloer (*van de mouterij*). **Mal'z'treber**, Pl. = moutdraf, spoeling.
Mama', w. —s = mama.
Mamelud', m. —en, —en = mameluk.
Man'mon, m. —s = mammon, aardse rijkdom. **Man'monsdiener**, m. = vereerder, slaaf van den mammon.
Man'mut, f. —(e)s, —e u. —s = mammoet.
Man'felf', w. —, —en = mamzel, (me)juffrouw.
I. man, Pron. = men; je; man kann nie wissen = men (je) kan nooit weten. **II. man**, Adv. = (nrbd.) maar.
Mana'de, w. —, —n = menade, bacchante.
man'ch = sommig, menig; m. etner = menigeen; m. liebes Mal = menig keer. **man'cher** (manche, manches) = sommig, eenig, menig(een); manche = sommige, eenige, vele, verscheidene; wenn m. Mann wülste, wer m. Mann wär, (so) täte wohl man'cher Mann man'chem mehr Ehr = als men elkaar maar beter kende, zou men elkaar meer waardeeren. **man'cherorts** = op verschillende plaatsen. **man'cherlei** = allerlei, velerlei, verschillend, velerlei zaken.
Man'chester, f. = Manchester (*stad*); vgl. *Man'chester* ufw.
man'ch'mal = soms, bijwijlen; [menigmaal].
Mandant', m. —en, —en = mandant, mandator, volmachtgever, principaal.
Mandarin', m. —s u. —en, —e(n) = Mandarijn (*hooggeplaatst Chineesch ambtenaar*).
Mandari'ne, w. —, —n = mandarijn(tje), kleine sinaasappel.
Mandat', f. —(e)s, —e = mandaat, opdracht.
Mandatar', m. —s, —e = mandatair, gevolmachtigde, lasthebber.
Mande, w. —, —n = (*nog gwst.*) mand.
I. Man'del, w. —, —n = 15 (ook wel 16) stuks, snees (*dit eigenl. 20*); 3 M. Eier =

3 snees eieren. **II. Man'del**, w. —, —n = (*vrucht en klier*) amandel.
man'delartig = amandelachtig.
Man'del'baum, m.; **•blüte**, w.; **•frei**, m. = amandelboom; -bloem; -pap (-melk).
man'delförmig = amandelvormig.
Man'del'kern, m.; **•steie**, w. = amandel[pit (-steen)]; -zemelen (-poeder).
Man'del'rübe, w. = blauwe kraai.
Man'del'süden, m.; **•milch**, w.; **•öl**, f.; **•seife**, w. = amandel[koek]; -melk; -olie; -zeep.
Man'del'stein, m.; **•steig**, m.; **•torte**, w. = amandelsteen (-pit); -deeg (-pas); -taart.
man'delweise = bij vijftientallen, vgl. *Man'del I.*
Mandoli'ne, w. —, —n = mandoline.
Mandrago'ra, w. —, —s = mandragora, alruin-, tooverwortel.
Mandrill', m. —s, —e = mandril, boschduivel.
Man'dschu, f. = Mantsjoetaal. **M.**, Pl. = Mantsjoe's. **Man'dschurei' die** = Mantsjoerije.
Man'e'ge (spr.: *.neeze*), w. —, —n = manege.
Ma'nen, Pl. = schimmen (*van de overledenen*).
man'g = (nrbd.) onder, tusschen.
Mangan', f. —s = mangaan. **Mangan'säure**, w. = mangaanzuur.
Man'ge(l), w. —, —n = mangel, kalender.
Man'gel, m. —s, Mängel = gebrek, gemis, behoefte, nood; ondeugd, gebrekkigheid, onvolmaaktheid; aus M. an Werkzeugen = uit, door, bij, gebrek aan...; [M. mit Gen.].
Man'ge(l)breit, f. = mangelplank.
man'gelfrei = vrij van gebreken. **man'gelfhaft** = gebrekkig, onvolmaakt, onvolledig, onvolgende, verkeerd, slecht. **Man'gelfhaftigkeit**, w. —, —en = gebrekkigheid enz.; ondeugdelijkheid.
Man'ge(l)hölz, f. = mangelrol.
I. man'gen, fchw. (h.) = ontbreken, mangelen; [ich mangle eines Dinges, mir mangelt eines D. = ik heb, lijd gebrek aan iets, ik ontbeer, mis iets]; das Geld mangelt mir, es mangelt mir an Geld = ik heb gebrek aan geld, 't ontbreekt me aan geld. **II. man'ge(l)n**, fchw. (h.) = mangelen, rollen.
Man'getrüge, w. = reclamatie. **man'getis** = uit (bij) gebrek aan; vgl. *Annahme*, *3ahung*.
Man'gutter, f. = mengvoer. **Man'gut** = metaalmengsel. **Man'gorn**, f. = mengkoren.
Man'gold, m. —(e)s, —e = beet, biet.
man'gala'lich = maniakaal.
Man'ig'ner, m. —s, — = Manicheër (*ook voor*: lastig schuldeischer).
Manie', w. —, —n = manie.
Manier', w. —, —en = manier, wijze, trant; goede manier; mit guter M. = netjes, behoorlijk; das ist feine M. = dat is geen manier van doen. **manieriert'** = gemaniëerd, gekunsteld, gemaakt, onnatuurlijk. **manier'lich** = netjes, beleefd, wellevend, beschaafd. **Manier'lichkeit**, w. — = beleefdheid enz., goede manieren.
Manifest', f. —es, —e = manifest (*publieke verklaring, betooging, bekendmaking, ladinglijst*).
Manifestant', m. —en, —en = manifestant, betooger enz. **Manifestation'**, w. —, —en = manifestatie, openbaring, blootlegging. **Manifestations'eid**, m. = manifestatie-eed (*dat niets verduisterd is*). **manifestie'ren**, fchw. (h.) = manifesteeren, openlijk verklaren.
Manifu're, m. —n, —n; **M.**, w. —, —n = manikure.

I. **Mani'la**, f. = Manilla. II. **Mani'la**, w. —, —s, **Mani'lagarre**, w. = manilla (sigaar). **Mani'lahanf**, m. = manillahennep. **Mani'ol**, m. —s = maniok, broodwortel. **Mani'pel**, m. —s, — = manipel (*afdeeling; handool; R. K.: breed band om den linkerarm van den misprieester*). **Manipulation'**, w. —, —en = manipulatie, handgreep, handeling. **manipulie'ren**, [schw. (h.) = manipuleren, behandelen, te werk gaan. **manlie'ren**, [schw. (h.) = mankeeren. **Man'to**, f. —s, —s = deficit, te-kort, manko. **Mann**, m. —(e)s, **Männer** = man, echtgenoot; wenn **Rot an** (den) **M.** kommt (geht) = als de nood aan den m. komt; **an** den rechten **M.** kommen = zijn m. vinden (*die hem staat*); **an** den unrechten **M.** kommen = aan 't verkeerde kantoor komen; **hübel auf** den **M.** = zooveel per m., per hoofd; **sein** **M.** **finden** (I); vier **M.** **hoch** = vier gelederen diep; **selbst ist** der **M.** = steun op u zelf alleen; er **steht**, **steht** **sein** **M.** = hij staat zijn m.; ein **M.** von **Wort** = een m. van zijn woord; ein **M.** ein **Wort** = een m. een m., een woord een woord; **M.** . **s** genug = mans genoeg; wir **stehen alle für einen M.** = wij staan allen voor elkaar in; **M.** (Pl. **Männer**) = leenman, vazal, krijgsman; *vgl.* bringen, dazu. **Man'na**, w. —, **M.**, f. —s = manna. **Man'na-gras**, f. = mannagras. **Man'na-grübe**, w. = mannagrutten. **mann'bar** = man-, huwbaar, volwassen. **Mann'barkeit**, w. — = man-, huwbaarheid. **Männ'chen**, f. —s, — = mannetje, ventje, kereltje; **M.** (**Männchen**) **machen** = opzitten (*op de achterpooten*), grimassen maken; einem **M.** **machen** = iem. bespotten (door grimassen). **Män'ne**, f. = mannetje; Herman; (*afk. van*) **Baldmann** (*dashond*). **Män'nerchor**, m.; = **gesangverein**, m.; = **stimm**, w. = mannelijkoor; = zangvereniging; -stem. **Män'nerreu** zie **Mannstreu**. **Man'neskraft**, w. = mannelijke leeftijd. **Man'neskraft**, w. = mannelijke kracht, energie. **Man'neswort**, f. = mannewoord, woord van eerlijk man. **Man'neswürde**, w. = mannelijke waardigheid. **mann'haft** = manhaftig, -moedig, dapper, kloek. **Mann'haftigkeit**, w. — = manhaftigheid, enz. **Mann'heit**, w. — = mannelijkheid; manhaftigheid; [mannelijke leeftijd]. **man'nigfach**, = **faltig** = menigvuldig, -voudig, verschillend, onderscheiden. **Man'nigfaltigkeit**, w. — = menigvuldigheid, verscheidenheid. [man'niglich = iedereen; allerlei]. [**Män'nin**, w. —, —nen = mannin, vrouw]. **män'nich** = manachtig, [mannelijk]. **Männ'lein**, f. —s, — = mannetje. **männ'lich** = mannelijk. **Männ'lichkeit**, w. — = mannelijkheid. **Mann'lichergewehr**, f. = Mannlicher geweer. **Manns'bild**, f. — = man, kerel, manspersoon. **Mann'schaft**, w. —, —en = manschappen, bemanning; (*sport*) elftal. **Mann'schaftslogis**, f. = (*schp.*) volkslogies. **manns'bid'** = mansdik, zoo dik als een man. **Manns'erbe**, m. = erfgenaam van een mannelijk leen. **Manns'gefiht**, f.; = **hand**, w.; = **hemd**, f. = mans[ge]zicht; -hand; -hemd. **manns'hoch'** = manshoog. **Manns'höhe**, w.; = **hut**, m.; = **kleid**, f. = mans[ho]ogte; -hoed; -kleed. **Manns'kloster**, f. = manneklooster. **Manns'länge**, w. = manslengte. **Manns'leute**, Pl. = manslui. **Manns'name**, m. = mannenaam.

Manns'person, w. = manspersoon. **Manns'pflicht**, w. = manneplicht. **Manns'rod**, m. = mansjas. **Manns'stam**, m. = mannelijke stam, mansstam. **Manns'stimme**, w. = mannestem. **manns'toll** = manziek. **Manns'tollheit**, w. = manziekte. **Manns'tracht**, w. = manskleeding. **Manns'treu**, w. — = kruisdistel; eereprijs; (*ook*) mannetrouw. **Manns'volk**, f. = man(s)volk. **Manns'ucht**, w. = krijgstuicht, discipline. **Mann'weib**, f. = manwijf. **Manome'ter**, f. u. m. —s, — = manometer. **Manö'ver**, f. —s, — = manoeuvre. **manö'veren**, [schw. (h.) = manoeuvreeren. **Maniar'de**, w. —, —n = dak-, zolderkamer. **Manisch'ufw.** zie **Manisch'ufw.** **Manische'iter**, m. —s = manchester, katoenfluweel. **Manische'iterpartei**, w., = **tum**, f. = Manchesterpartij, -school, vrijhandelspartij, -school. **Manisch'e'te**, w. —, —n = manchiet; er hat **M.** . **n** = (*ook*) hij is bang. **Manisch'e'tenbauer**, m. = een boer, die den fijnen heer wil spelen. **Manisch'e'tenfeiber**, f. = angst, vrees. **Manisch'e'tentropf**, m. = manchietknoop. **manisch'e'tie'ren**, [schw. (h.) = bang zijn. **Man'tel**, m. —s, **Mäntel** = mantel (*i. a. b. ook fig.*); den **M.** nach dem **Wind** hängen, drehen = de huik naar den wind hangen; *vgl.* **Wöfel**. **Män'telchen**, f. —s, — = manteltje; eier **Sache** ein **M.** umhängen = iets bewimpelen, vergoelijken, een glimp aan iets geven. **Man'tel-dreher**, = **hänger**, m. = = **träger**. **Man'telpavian**, m. = mantelbavian. **Man'telstaf**, m. = mantelzak, valies. **Man'telträger**, m. = onbetrouwbaar persoon, weerhaan. **Man'til**, w. — = mantiek, waarzeggingskunst. **Mantil'le** (spr.: . *tielje*), w. —, —n = mantille. **Mantij'se**, w. —, —n = mantisse (*decimale bij de logaritmen*). **Man(t)sch**, m. —es = morsboel, geploeter; poespas. **man(t)schen**, [schw. (h.) = plassen, ploeteren; poespassen. **Man(t)scherei'**, w. —, —en = geploeter, geplasp, gepoespas. **Man'tua**, f. = Mantua. **Mantua'ner**, m. —s, — = Mantuaan. **mantua'nisch** = Mantuaansch. **Manua'l**, f. —s, —e = manuaal, (*handboek, dagregister, toetsbord*). **Manufaktur'**, w. —, —en = manufaktuur, fabriek, weverij. **Manufakturist'**, m. —en, —en = manufakturist, manufakturier, fabrikant. **Manufaktur'ware**, w. = manufakturen. **Manufaktur'warengeschaft**, f. = zaak in manufakturen. **Manuskript'**, f. —(e)s, —e = manuskript, handschrift, kopie (kopij). **Map'pe**, w. —, —n = map, portefeuille, schooltasch. **mappie'ren**, [schw. (h.) = landkaarten teekenen. **Mar**, m. —s, —e = opzichter (*in wijnberg*). **Mär**, w. —, —en = tijding, mare. **Marabu'**, m. —s, —s = maraboe, kropoovevaar (*in Afrika en Indië*). **Mar'abut**, m. — (u. —(e)s), —(s) = maraboet (*Moh. asceet, heilige*). **Marä'ne**, w. —, —n = marene (*soort zeezalm*). **Maraschi'no** (spr.: . *skino*), m. —s, —s = maraskijn. **Maras'mus**, m. — = marasmus, verval van krachten. **Mar'bel**, **Mär'bel**, m. —s, — = knikker. **Mär'chen**, f. —s, — = sprookje, vertelsel, praatje. **Mär'chenbuch**, f. = sprookjesboek.

mär'chenhaft = sprookjesachtig. **Mär'chen-
welt**, w. = sprookjeswereld.
Mar'che'se (spr.: *markeze*), m. —(n), —n =
marchese, markies.
Mar'ci = van Markus (Evangelium M.).
Mar'der, m. —s, — = mart(er); **mar'der** =
(soms) . . .dief. **Mar'derfalle**, w. = marterval,
-knip. **Mar'derfell**, f. = martervel, -bont.
Mä're, w. —, —n = mare, tijding.
Mä'rel'le, w. —, —n = morel; kroosje.
Mä'rel'le = Mar'iechen.
Mä'rem'men, Pl. = maremmen, moerassige
kuststreek.
Mä'ren'de, w. —, —n = (gust.) vespermaal.
Mä'ren'ta, **Mä'ren'te**, w. = Margareta.
Mä'ren'ne, f. —s, **Mä'ren'ne**, w. — = margarine.
Mä'ren'l'le, w. —, —n = (gust.) meisje.
Mä'ren'ne, w. —, —en = margriet (*bloem*).
Mä'ren'ne, Pl. = marginaliën, kanttee-
keningen.
Mä'ren'ne, w. = Maria, Marie.
Mä'ren'ge (spr.: *. . .aazje*), w. —, —n = mariage
(ook in 't kaartspel).
Mä'ren'ne, w. = Marianne.
Mä'ren'athere'tientaler, m. = Maria-Therezia-
daalder (ongev. f 1,26).
Mä'ren'ne u. **Mä'ren'ne**, w. = Maria; **M.** = (ook) loon
(voor *filmfiguranten*). **Mä'ren'ne**, f. = Marietje,
Mietje.
Mä'ren'bad, f. = bain-marie, (heet-)waterbad;
(stad) Marienbad.
Mä'ren'ne, f.; **diens't**, m.; **diens't**, w.; **diens't**,
f. = Maria|beeld; -dienst; -distel; -Boodschap
(25 Maart).
Mä'ren'ne, f. = herfstdraden. **Mä'ren'glas**,
f. = Mariaglas, spiegelsteen. **Mä'ren'glö'dchen**,
f. = klokje, kampanule. **Mä'ren'lä'ser**, m. =
lieveheersbeestje. **Mä'ren'lä'ser**, w. = Maria-
kerk. **Mä'ren'lä'ser**, f. = pekbloem, (avond-
dag)koekoeksbloem. **Mä'ren'lä'ser**, w. =
zonedauw.
Mä'ren'ne, w. —, —n = marine. **Mä'ren'neamt**,
f. = departement van marine. **Mä'ren'nein-
genieur**, m. = marine-ingenieur. **Mä'ren'ne-
maler**, m. = zeeschilder.
Mä'ren'ne|minister, m.; **mi'nisterium**, f. =
minister van marine; ministerie v. m.
Mä'ren'neoffizier, m. = marine-officier. **Mä'ren'ne-
soldat**, m. = marine-, zeesoldaat, marinier.
Mä'ren'nevesen, f. = marine(wezen). **marinie'-
ren**, fhw. (h.) = marineeren.
Mä'ren'nete, w. —, —n = marionette. **Mä'ren'ne-
net'spiel**, **theater**, f. = marionettetheater.
Mä'ren'neteses Gesek = wet van Mariotte.
maritim' = maritiem, zee...
Mä'ren'ne zie Margell(e).
I. **Markt**, f. —(e)s = merg; kern, pit (ook fig.),
kracht; das bringt durch M. und Wein (I);
nüde bis ins M. = doodmoed; bis ins innerste
M. = tot in merg en been; durch M. und
Leben = door lichaam en ziel; ihm jigt die
Schwindjudt im M. = hij heeft de tering onder
de leden; das M. eines Landes ausfaugen =
een land uitmergelen. II. **Markt**, w. —, —en =
mark, grens(gebied), gemeentegron(d); die M. =
de Mark (Brandenburg). III. **Markt**, w. —,
—en (mv. van 2 meest Marktstüde; vlk. ook:
Märker) = 1. ('t) mark (gewicht voor edele
metalen); 2. (de) mark (geldstuk).
Markt'ner zie Märker.
markt'ant' = markant, treffend, opvallend.
Markt'bein, f. = mergbeen.
Markt'e, w. —, —n = merk(teeken), (post-

plak)zegel, penning, kaartje, bon (voor brood,
vleesch enz.), loodje, fiche; merk, soort. **Markt-
lent'ä'nchen**, f. = postzegeldoosje.
Mär'ker, m. —s, — = Marker (bewoner van
de Mark; medeïgenaar van gemeenschappelijk
(bosch)gebied); vgl. Markt III.
markt'erschütternd = hartverscheurend, diep
schokkend.
Markteten'ber, m. —s, — = marketenter,
zoetelaar. **Markteten'berin**, w. —, —nen =
marketentster. **Markteten'berel'**, w. — =
marketent(st)erschap; kantine.
Markt'gewicht, f.; **graf**, m.; **gräfler**, m. —s =
marktgewicht; -graaf; -gräfler, m. —s =
marktgraafschap Baden).
markt'gräflisch = markgrafelijk. **Markt'graf-
schaft**, w. = markgraafschap.
markt'licht = mergachtig, ook = marktfig.
markt'lieren, fhw. (h.) = merken, teekenen,
kenbaar maken, markeeren, doen alsof.
markt'fig = mergachtig, vol merg; pittig, kern-
achtig, krachtig.
markt'liisch = Marksch, uit de Mark.
Markt'ise, w. —, —n = markieze, zonnescherm.
Markt'isid'chen, f.; **knö'schen**, m.; **lö'sfel**, m. =
merg|balletje; -been (-pijp); -boor.
markt'leer, **los** = zonder merg, zonder pit,
mergloos, slap; krachteloos.
Markt'mann, m. = (sport) halfback.
Markt'obrunner, m. —s = Markobrunner (wijn).
Markt'olf, m. —(e)s, —e = (vogel) meerkol(f).
Marktoman'nen, Pl. = Markomannen.
Markt'ör, m. —s, —e = mark(eur).
Markt'ordnung, w. = gemeente-, grensreglement.
Markt'pfahl, m. = grensmaal. **Markt'scheide**,
w. = (mijnw.) grensscheiding. **Markt'scheide-
kunst**, w. = (mijnw.) land-, mijnmeterskunst.
Markt'scheider, m. —s, — = mijnopmeter.
Markt'scheidung, w. = mijnopmeting. **Markt'-
stein**, m. = mark-, grensteen.
Markt'stück, f. = marktstuk.
Markt, m. —(e)s, Märkte = markt; markt-
vlek; zu M. .(e) gehen = ter markt gaan; auf
den M. bringen = ter (op de) markt brengen;
unter dem M. verkaufen (I); (beu.) aus dem M.
nehmen = koopen; auf den M. werfen (I);
wenn M. ist, muß man kaufen = men moet
't ijzer smeden, als 't heet is; vgl. Saut.
Markt'bauer, m.; **bericht**, m.; **bude**, w. =
markt|boer; -bericht; -kraam.
markt'en, fhw. (h.) = markten, ver- en in-
koopen; (af)dingen; an (Dat.) m. = vitten op.
Markt'fleden, m.; **frau**, w.; **freiheit**, w. =
markt|vlek; -vrouw; -vrijheid (alleenverkoop-
vrijheid).
Markt'friede, m. = openbare veiligheid ge-
durende de markt. **Markt'gang**, m. = markt-
gang, -bezoek; (markt)koers. **Markt'gänger**,
m. = kramer, marktganger. **markt'gängig** =
op de markt gebruikelijk, markt...; goed ver-
koopbaar, gewild, gangbaar; m. .er Preis =
marktprijs. **Markt'geld**, f. = marktontvangst;
kermisgeld; standgeld. **Markt'geschä'ft**, f. =
handel, koop. **Markt'halle**, w. = (markt-,
koop)hal. [Markt'helfer, m. = markt knecht,
bediende].
Markt'korb, m.; **lage**, w.; **leute**, Pl.; **meister**,
m. = markt|korf; -stand (stand v. d. markt);
-lui (-bezoekers); -meester.
Markt'ordnung, w.; **platz**, m.; **preis**, m. =
markt|reglement; -plein (-plaats); -prijs.
Markt'recht, f.; **schiff**, f.; **schreier**, m.;
schreierei, w. = markt|recht (-geld); -schip

(-schuit); -schreeuwer (kwakzalver); -geschreeuw.
marktſchreierijſch = marktſchreeuwerig, kwakzalverachtig.
Marktſtag, m.; **•verleer**, m.; **•weib**, f.; **•wert**, m.; **•zeifel**, m. = marktſtag; -verleer; -vrouw; -waarde; -ceel (-briefje).
Marktſung zie **G e m a r k t ſ u n g**.
Marktſus, m. = Markus; *vgl.* **Marci**.
marktſvol = vol merg; pittig, krachtig. **Marktſzieher**, m. = mergboor.
Marktſmarameer, f. = zee van Marmora.
Marktſmel, m. —s, — = knikker; **M. ſpielen** = knikkeren.
Marmela•de, w. —, —n = marmelade, jam.
Marktſmelftein, m., **Marktſmor**, m. —s = marmer.
Marktſmorſader, w.; **•arbeit**, w.; **•art**, w. = marmerſader; -werk; -soort.
marktſmwartig = marmerachtig. **Marktſmorband**, f. = gemarmerde band (*van een boek*). **Marktſmor•bild**, f. = marmeren beeld. **Marktſmor•bloed**, m. = blok marmer.
Marktſmor•breker, m.; **•bruch**, m. = marmerſdelver (-breker); -groeve.
Marktſmor•handſler, m. = handelaar in marmer.
marktſmor•hard, **marktſmor•ren**, ſchw. (h.) = marmeren.
Marktſmor•reer, m. —s, — = marmeraar.
marktſmorn = marmeren.
Marktſmor•palas, m.; **•platte**, w.; **•ſaal**, m.; **•ſaule**, w. = marmeren paleis; m. plaat; m. zaal; m. zuil.
Marktſmor•ſtein, m. = marmersteen. **Marktſmor•tafel**, w. = marmeren plaat. **Marktſmor•tafete**, w. = gemarmerd behangſel. **Marktſmor•tafiſch**, m. = marmeren tafel.
marktſmbe = (zwerrens)moe, afgemat, op, kapot.
Marktſmbeur, m. —s, —e = marodeur, achterblijvend, plunderend soldaat. **marktſm•ren**, ſchw. (h.) = marodeeren.
Marktſm•to, f. = Marokko. **Marktſm•tafner**, m. —s, — = Marokkaan. **marktſm•tafiſch** = Marokkaanſch.
Marktſm•ne, w. —, —n = (grootte) eetbare kaſtanje.
Marktſm•niet, m. —en, —en = Maroniet (*een kath. ſekte*).
Marktſm•quin (spr.: . . *kèn*), m. —s, —s = marokijn.
Marktſm•te, w. —, —n = griil, kuur; *eig.*, „zotſkap“.
Marktſm•neur zie **Marktſm•tr**.
Marktſm•quid (spr.: . . *ki*), m. —, — = markies.
Marktſm•quife (spr.: . . *kie*), w. —, —n = markiezin. **Marktſm•quifat** (spr.: . . *ki*), f. —(e)s, —e = markizaat.
I. Marktſm, m. = Mars (*god, planeet*); held, krijgsm. II. **Marktſm**, m. u. w. —, —en = mars, mastkorf.
I. Marktſm! = marsch! II. **Marktſm**, m. —es, **Marktſm•je** = marsch, tocht; auf dem **M. ſein** = op m. zijn; *der kann mir 'nen M. blaſen* = hij kan ſtikken! *dem will ich den M. machet* (blaſen) = ik zal hem eens flink zeggen, waar 't op ſtaat. III. **Marktſm**, w. —, —en = marsch (*laaggelegen kleiland*).
Marktſm•hall, m. —s, **Marktſm•hülle** = maarschalk.
Marktſm•hallamt, f. = maarschalkſchap, -ambt; hofintendance. **Marktſm•hallin**, w. —, —nen = marſchale.
Marktſm•hall(ſ)ſtab, m.; **•würde**, w. = maarschalkſſtaf; -waardigheid.
Marktſm•befehl, m. = marschbevel, -order.
Marktſm•bereit = marschvaardig. **Marktſm•bereiſchaft**, w.: in **M. ſehen** = marschvaardig maken. **marktſm•fertig** = marschvaardig.
Marktſm•fieber, f. = moeraskoorts.

Marktſm•geſchwindigkeit, w. = marschtempo.
marktſm•ren, ſchw. (h.) = marcheeren.
Marktſm•kolonne, w. = marschkolonne.
Marktſm•land, f. = marschland, *vgl.* **Marktſm** III.
Marktſm•lieb, f.; **•linie**, w.; **•order**, w. = marschſlied; -linie; -order.
Marktſm•ordnung, w.; **•route**, w.; **•tempo**, f. = marschſorde; -route; -tempo.
Marktſm•feld, f. = Marsveld.
Marktſm•gaſt, m. = marsgast.
Marktſm•jünger, m. = volging van Mars, soldaat, militair.
Marktſm•laterne, w.; **•rahe**, w.; **•ſegel**, f. = marsſlantaren; -era; -zeil.
Marktſm•ſtall, m. = (vorſtelijke paarde)ſtal.
Marktſm•te, w. — = brij, poeſpas, koudſchaal.
Marktſm•ter, w. —, —n = marteling, kwelling, folter(jing), pijnbank. **Marktſm•terbant**, w. = pijnbank. **Marktſm•terer**, m. —s, — = pijniger, beul. **Marktſm•terer** zie **Marktſm•terer**. **Marktſm•tergerät**, f. = folterwerktuigen. **Marktſm•terholz**, f. = kruishout; dulder; geraamte (*fig.*); (roode) kamperfoelle. **Marktſm•terkammer**, w. = folterkamer.
marktſm•tern, ſchw. (h.) = martelen, folteren, pijnigen; ſich den Kopf m. = zijn hoofd breken, afmartelen. **Marktſm•tertod**, m. = marteldood.
Marktſm•terwoche, w. = lijdensweek.
Marktſm•tha, w. = Marthä.
marktſm•tiſch (spr.: . . *tsi*.) = martiaal, krijgshaftig.
Marktſm•tin, m. = Maarten, Martijn, Martinus.
Marktſm•tine, w. = Martine.
Marktſm•tingal, m. —s, —e = märtingaal: springteugel (*aan 't paardetuig*).
Marktſm•tini, **Marktſm•tinfest**, f. = St.-Maarten (11 Nov.).
Marktſm•tinsgans, w.; **•tag**, m. = St.-Maartenſgans; -dag (St.-Maarten, 11 Nov.).
Marktſm•tyrer, m. —s, — = martelaar. **Marktſm•tyrerin**, w. —, —nen = martelares. **Marktſm•tyrium**, f. —s, . . rien = martelaarschap *en* = **Marktſm•tyrertod**, m. = martel(aars)dood. **Marktſm•tyrertum**, f. = martelaarschap.
Marktſm•tärz, m. —en u. —(e)s, —e = Maart; in **M.** = in Maart. **Marktſm•tärbäcker**, m. = gele narcis.
Marktſm•tärbier, f. = Maart-, voorjaarsbier.
Marktſm•tärente, w. = wilde eend. **Marktſm•tärfeld**, f. = Maartveld. **Marktſm•tärglöckchen**, f. = sneeuwklöckje.
Marktſm•täryan, m. —(e)s = marsepein.
Marktſm•tärvögel, f. = Maartsch viooltje.
Marktſm•täsch (nbd.) zie **Marktſm** III.
Marktſm•täſche, w. —, —n = maas, steek; pantserring; knoop, strik, bandje, lintje (*in 't knoopsgat*); (öft. auch) das. **Marktſm•täſchewerk**, f. = maas-, netwerk. **marktſm•täſchig** = met mazen.
Marktſm•täſchine, w. —, —n = machine; (*ook*) fornuis.
marktſm•täſchinell = machinaal, werktuigelijk.
Marktſm•täſchinenaarbeit, w. = machinewerk; machinaal werk. **Marktſm•täſchinenaetrieb**, m. = machinale exploitatie. **Marktſm•täſchinenaebau**, m. = machinebouw, -fabrikatie, -konſtruktie. **Marktſm•täſchinenaebauer**, m. = machinefabrikant, mechanikus.
Marktſm•täſchinenaebdruck, m. = machinale (boek)druk.
Marktſm•täſchinenaebführer, m. = machinist. **Marktſm•täſchinenaebgewehr**, f. = machinegeweer. **marktſm•täſchinenaebhaft** = machinaal. **Marktſm•täſchinenaebingenieur**, m. = werktuigkundig Ingenieur. **Marktſm•täſchinenaebmacher**, m. = •bauer. **marktſm•täſchinenaebmäſſig** = machinaal, werktuigelijk. **Marktſm•täſchinenaebmeiſter**, m. = machinist. **Marktſm•täſchinenaebſchreiber** (m), m. (w.) = typist(e). **Marktſm•täſchinenaebſchrift**, w. = machineschrift. **Marktſm•täſchinenaebſchnitt**, m. = werktuigkundige. **Marktſm•täſchinenaebwerk**, f. = machinerie.

Maschi'newesen, f. = machinewezen, werktuigkunde. **Maschinerie**, w. —, —n = machinerie. **Maschinist**, m. —en, —en = machinist. **Masemat'ten** zie **Maffematten**. **Mas'er**, m. —s, — = bonte ader, marmering (*in 't hout*); **M.**, w. —, —n = vlek, teeken; die **Mas'ern** = de mazelen. **Mas'erholz**, f. = geaderd, gemarmerd hout. **mas'erijsht**, **mas'erijs** = geaderd, gemarmerd. **I. ma'jern** (Adj.) = van geaderd hout. **II. ma'jern**, [chw. (h.) = aderen, marmeren. **III. Ma'jern**, Pl. = mazelen. **Mas'aron**, m. —s, —e = maskaron (*groteske kop aan deuren, kozijnen enz.*). **Mas'te**, w. —, —n = masker; *vgl. abziehen*. **Mas'tenball**, m. = gemaskerd bal. **Mas'tenblume**, w. = maskerbloem. **Mas'tenleid**, f. = maskeering, vermomming. **Mas'tentanz**, -zug, m., **Mas'tera'de**, w. = maskerade. **mas'tieren**, [chw. (h.) = maskeeren. **mas'tuli'nisch** = mannelijk. **Mas'tuli'num**, f. —s, .na = maskulinum, mannelijk geslacht, m. woord. **I. Mas't**, w. —, —e = maatje, glas, pot; 3 M. Bier = 3 potjes bier. **II. Mas't**, f. —(e)s, —e = maat; graad, mate; 10 gros; das M. zu einem Rod nehmen = de maat voor een jas nemen; in hohem M. e = in hooge mate; einem Dinge M. und Ziel setzen (setzen) = aan iets paal en perk stellen; ohne M. und Ziel = in 't wild, in 't honderd, zonder zich te beperken; weber M. noch Ziel = maat noch regel; das ist zweierlei M. = dat is meten met twee maten; über alles M. hinaus = uitermate, overdreven, te ver, de spulgaten uit; *vgl. Maßgen*. **Mas'tage** (spr.: .saazje), w. — = massage. **mas'tatrie'nen**, [chw. (h.) = massakreeren, neersabelen, afmaken. **Mas'tgen**, f. —s, — = maatje, potje (bier). **Mas'te**, w. —, —n = massa, menigte, boel, hoop; totaal; (*bij faillissement*) boedel. [**Mas'te'furator**] zie **Kontursverwalter**. **Mas'temat'ten**, Pl. = massemat'ten (*jid.*), zaak, negotie. **Ma'sen**, Pl. = mate; über die M. = bovenmate; über alle M. = uitermate, alle maat te buiten gaande. [**ma'sen** = aangezien]. **Mas'tenartikel**, m. = maasa-artikel. **Mas'tenaufgebot**, f. = algemeene oproeping, *levée en masse*. **mas'tenbad**, -bar (sub.) = -haft = in massa, in grooten getale, in sterke mate, kolossaal. **Mas'tenproduktion**, w. = massa-produktie. **Mas'tenstreit**, m. = algemeene staking. **Mas'tenteilgen**, f. = stofdeeltje. **mas'tenweise** = in massa('s), bij hoopen, bij menigten. **Mas'teur**, m. —s, —e = masseur. **Mas'tenrin**, w. —, —nen, **Mas'teu'fe**, w. —, —n = masseuze. [**Mas'te'fervalter** = -furator]. **Mas'tgabe**, w. = mate, maat(staf), verhouding; nach M. setner Straße = naar de mate van zijn krachten; mit der M. = met dien verstande. **mas'tgebend** (**mas'tgeblich**) = beslissend, bindend, regelend, alleszeggend, kompetent; in m. en streifen = in toon(aan)gevende kringen; (das ist) nicht m. = geen maatstaf. **Mas'tgeschäft**, f. = (*zaak voor*) kleeding, naar maat. **mas'thaltend** = maathoudend, matig. **Mas'tholder**, m. —s, — = (*bot.*) Spaansche aak. **Mas'tie'ren**, [chw. (h.) = masseeren. **Mas'tie'rer**, m. —s, — = masseur. **Mas'tie'rerin**, w. —, —nen = masseuze.

mas'tig = omvangrijk, massaal, plomp. **ma'tig** = matig, sober, eenvoudig, onbeduidend, middelmatig, gering. **ma'tigen**, [chw. (h.) = matigen, intoomen, beteugelen; verzachten, verminderen; (setzen Schritt) vertragen; **ich m.** = zich matigen, zich inhouden; bedaren. **Ma'tigkeit**, w. — = matigheid enz. *vgl. mächtig*. **Ma'tigkeitler**, m. —s, — = afschaffer. **Ma'tigkeitsverein**, m. = afschaffingsgenootschap. **Ma'tigung**, w. —, —en = matiging, intooming, gematigdheid, bezadigdheid; vermindering, vertraging. **I. mas'tiv** = massief, dicht, vast, vol; zwaar, plomp, grof. **II. Mas'tiv**, f. —s, —e = bergtemassa. **Mas'tanne**, w., -trug, m. = maat, pot. **mas'tleidig** = (sub.) onbehaaglijk, verdrietig, neerslachtig, triest. **Mas'tlieb**, f. —(e)s, —e, **Mas'tliebgen**, f. = madeliefje. **mas'tlos** = mateloos, onmetelijk, verregaand. **Mas'tlosigkeit**, w. — = mateloosheid, onmatigheid. **Mas'tnahme**, [**Mas'tnehmung**], w. —, —n, [—en] = maatregel, ('t) nemen van maatregelen. **Mas'tregel**, w. = maatregel; seine M. n. nehmen, treffen, ergreifen = zijn m. en nemen. **mas'tregeln**, [chw. (h.) = (einen) de wet voorschrijven, drillen, (over iem.) den baas spelen. **Mas'trijze**, w. = maatschets. **Mas'tstab**, m. = meetstok; maatstaf, schaal; in verjüngtem (verkleinertem) M. = op verkleinde schaal. **Mas'tsystem**, f. = maatstelsel. **Mas'tverhältniss**, Pl. = afmetingen. **mas'tvoll** = gematigd, matig; bezadigd. **mas'tweise** = bij de maat. **Mas'twert**, f. = traceer-, maaswerk (*ornament in de Gotiek*). **I. Mast**, m. —es, —e(n) = mast. **II. Mast**, w. — = (vet)mesting, mestvoeder. **III. mast**, Adj. = (*gwst.*) vet. **Mastbaum**, m. = mast(boom). **Mastdarm**, m. = endeldarm. **ma'sten**, [chw. (h.) = bemasten. **ma'sten**, [chw. (h.) = (vet)mesten. **Mastgans**, w. = mestgans, vetgemeste gans. **Ma'stenwald**, m. = mastbosch. **ma'stig** = vetmestend, -makend; dik en vet. **Ma'stig**, m. —(es) = mastik, (een soort) hars. **Ma'stigbaum**, m. = mastikboom. **Mastkalf**, f. = mestkalf, vet(gemest) kalf. **Mastkorb**, m. = mastkorf, mars. **Mastkur**, w. = mestkuur. **mas'tlos** = mastloos. **Mastmacher**, m. = maste-maker. **Mastmeister**, m. = mastemakersbaas. **Mastos**, m. = vetgemeste, vette os. **Mastodon**, f. —s, —s u. .bon'ten = mastodont, voorwereldlijke olifant. **Mastschwein**, f. = vetgemest, vet zwijn. **Mastzeil**, f. = mastzeil. **Maststall**, m. = vetmestersstal. **Maststange**, w. = groote, voor-, fokkesteng. **Mastzung**, w. — = bemasting; *en* = **Ma'stung**, w. — = ('t) vetmesten, mesting. **Mastvieh**, f. = vet(gemest) vee. **Mastwächter**, m.; -wert, f. = mast[wachter]-werk. **Mastzeit**, w. = mesttijd. **Masturta**, w. —, —s = mazurka. **Matador**, m. —s, —e = matadoer (*stieredooder; baas, groote meneer; hoofdkaart in 't spel*). **Matz** (spr.: metsj), m. —es, —e = match. **Ma'ter**, w. —, —n = matrijs (schroefmoer). **Material**, f. —s, —ien = materiaal, materiëel; **M. . ien** = (*ook*) onbewerkte, ruwe stoffen.

Material'geschäft, f. = handlung. **Material'handler**, m. = kruidenier, drogist, vgl. waren. **Material'handlung** zie Materialwarenhandlung. **Material'ien**, Pl. zie Material. **materiali'eren**, [schw. (h.)] = materializeeren, belichamen. **Materialis'mus**, m. = materialisme. **Materialist**, m. = en, -en = materialist, (ook) kruidenier, drogist, vgl. Materialwaren. **materiali'stiſch** = materialistisch. **Material'prüfung**, w. = materiaalkoering. **Material'schaden**, m. = materiële beschadiging. **Material'verwalter**, m. = magazijnmeester. **Material'waren**, Pl. = kruidenierswaren, koloniale waren, (föb.) drogerijen. **Material'warenhändler**, m. = kruidenier, drogist, vgl. waren. **Material'warenhandlung**, w. = kruidenierszaak, handel in koloniale waren, drogisterij, vgl. waren. **Material'wert**, m. = materiële waarde. **Mat'rie**, w. = -n = materie (stof, onderwerp; etter). **materiell** = materiël, stoffelijk, tastbaar. **Maternität**, w. = materniteit, moederschap. **Matematik**, w. = matematika, wiskunde. **Mathematiker**, m. = s, - = matematikus. **mathema'tiſch** = mathematisch. **Matil'de**, **Matil'de**, w. = Mathilda, Mathilde. **Matinee**, w. = -n = matinee; ochtendjapon. **Matrat'ze**, w. = -n = matras. **Matrat'zenburg**, w. = (scherts.) ziekehuis. **Matref'je**, w. = -n = maitresse. **Matrif'el**, w. = -n = lijst, register; (bewijs van) inschrijving op hoogeschole. **Matrif'elbeitrag**, **Matrif'ularbeitrag**, m. = bijdrage als lid van een genootschap; (dus ook) bijdrage van elken bondsstaat tot dekking van 't tekort van de Rijksfinanciën. **Matrif'ze**, w. = -n = matris (schroefmoer; gietvorm voor letters, stempels enz.). **Matro'ne**, w. = -n = matrone. **Matro'je**, m. = -n, -n = matroos. **Matro'jen'art**, w.; -hut, m.; -fold, m. = matroze|manier; -hoed; -gag. I. **Matſch**, m. = es = brij, (straat)modder. II. **Matſch**, m. = es = (im Spiel) kapot, algeheel verlies. **Mat'sche**, w. = zie Matſch I. **mat'schen**, [schw. (h.)] = morsen, fijnmaken, moezen; kapot maken. **mat'schig** = brijig, papperig, modderig. **mat** = mat, moede, uitgeput, lusteloos, dof, bleek, flauw, laf; (farbe) mat, dof; (Gold) mat; (Wiß) flauw; (taufm.) der Weizen ist m. = boekweit flauw, lusteloos (er is weinig vraag naar); (Schach) und m. = schaakmat. I. **Mat'te**, w. = -n = (Alpen)weide. II. **Mat'te**, w. = -n = mat. **Mat'ten'binje**, w.; -flechter, m.; -macher, m. = matten|bies; -vlechter; -maker. **Matthä'us**, m. = Mattheüs; das Evangelium Matthäi = ... van Mattheüs; es ist mit ihm (ook: er ist) Matthäi am legten = hij is voor de haaien, loopt op zijn laatste beenen, heeft niets meer. **Mat'theit**, w. = matheid, uitputting, lusteloosheid, dofheid, zwakheid, lafheid. **mat't'herzig** = flauwhartig, laf(hartig). **Mat't'herzigheit**, w. = flauwhartigheid. **Mat'thes**, m. = Mathijs, Thijs, Mattes. **Matthi'as**, m. = Matthias. **Mat'tigkeit** zie Mat'theit. **Matu'ra**, w. = = eindexamen. **Naturität**, w. = maturiteit, rijpheid. **Naturitäts'egamen**, f., -prüfung, w. = eindexamen, (voor de universiteit) toelatingsexamen. **Naturitäts'**

zeugnis, f. = eindexamen (van 't gymnasium); toelatings-, admissiebewijs (voor de universiteit). **Matu'rum**, f. = s, -a zie Natura. **Matz**, m. = es, -e u. Mäze (aus Matthes, Matthias) = vogeltje; suffer; da will ich M. heißen, wenn ... = ik ben een boon, als ...; der dumme M. = domme Klaas. **Mäg'chen**, f. = s, - = grimas; uitvlucht; M. machen = g. sen maken, raar doen om de aandacht te trekken. **Mäg'chenmacher**, m. = s, - = potsmaker. **Mat'ze**, w. = -n = (jüd.) matse, (ongezuurd) paaschbrood. **mau** = (berl.) onlekker; schraal, dun; ist m. = ziet er slecht uit. **mau'berig** = (gust.) gemelijk, triest. **mau'en**, [schw. (h.)] = miauwen. **Mau'er**, w. = -n = muur. **Mau'erassel**, w. = duizendpoot, pissebed. **Mau'erband**, f. = muurband. **Mau'erblende**, w. = nis. **Mau'erblümchen**, f. = muurbloempje (fig.). **Mau'erbrecher**, m. = muurbreker, stormram. **Mau'erbruch**, m. = bres, breuk (in een muur). **Mau'erchen**, f. = s, - = muurtje. **Mauerei** zie Maurerei. **Mau'erfeld**, f. = muurvak. **mau'erfest** = muurvast; (fig. ook) geheid. **Mau'erfitt**, m.; -flammer, w.; -kranz, m. = muur|specie; -anker; -band (-kranz, -kroon). **Mau'ertraut**, f. = glaskruid. **Mau'ertrone**, w. = muurkroon (eereteken voor een Rom. krijger, die 't eerst den muur van een vijandelijke stad had beklommen). **Mau'erstein**, m. = leemmortel. **Mau'ermeister**, m. zie Maurermeister. **mau'ern**, [schw. (h.)] = metselen; (in 't spel, bij 't drinken enz.) voorzichtig, gematigd doen; sich m. = (ook) zich als een muur opstellen. **Mau'erpfeffer**, m. = muurpeper, vetkruid. **Mau'erpolier**, m. zie Maurerpolier. **Mau'er'raute**, w.; -rige, w.; -schwalbe, w. (-flegler, m.); -stein, m. = muur|varen; -spleet; -zwaluw (gierzwaluw); -steen (metselsteen). **Mau'erverkleidung**, w. = steenen bekleding. **Mau'erwall**, m. = gemetselde vestingwal. **Mau'erwerk**, f. = muur-, metselwerk. **Mau'erziegel**, m. = muur-, bak-, metselsteen. **Mau'ze**, w. = -n = (gust.) kootzweer (ziekte in paardepoot); (ook scherts. voor) ('t) pootje, influenza enz. **Maul**, f. = (e)s, Mäuler = muil, bek, snoet, snuit; da fannst du dir das M. abwischen = daar zul je kaal afkomen; einem ein böses M. anhängen = iem. aansnauwen; einen in der Leute Mäuler (Mund) bringen = iem. in opspraak brengen; er gönnt mir das M. nicht = hij geeft me geen goed woord; wie aufs M. geschlagen = als versuft, met den mond vol tanden; das M. hängen lassen = een lang gezicht zetten; ein böses, grobes, loses, ungewaschenes M. haben = nijdig, ruw, los, onge-manierd in den mond zijn; ein großes M. haben = (ook) een groot woord hebben; ihr geht das M. wie geschmiert = zij ratelt maar door; vgl. aufperren, fahren, stopfen, verbieten, voll e. a. **Maul'affe**, m. = gaper, botmuil, hummel; er hält (hat) M. n feil = staat te gapen, met open mond. **Maul'beerbaum**, m. = moerbeiboom. **Maul'beere**, w. = moerbeel. **Mäul'chen**, f. = s, - = muiltje, bekie, mondje, snoetje; zoentje. **Maul'christ**, m. = Christen met den mond. **Maul'drescher**, m. = kakelaar, babbelaar, kletsjer.

mau'len, [schw. (h.) = mokken, pruilen.
Mau'efel, m. = muilezel; (*stud.*) ganzegat.
Mau'efeltreiber, m. = muilezeldrijver. **maul'faul**, -fertig zie *mundf.* **Mau'hänger**, m. —s, — = pruiler, mokker. **Mau'held**, m. = held met den mond, druktemaker, snoever. **Mau'knebel**, m. = mondklem. **Mau'korb**, m. = muilkorf, -band. **maul'recht** zie *mundgerecht*. **Mau'schelle**, w. = klap in 't gezicht, muilpeer. **maul'schelle'ren**, [schw. (h.) = om de ooren slaan. **Mau'schuster**, m. = (berl.) tandarts. **Mau'sperre**, w. = mondklem; er hat die M. = kan niet spreken. **Mau'spitzen**: da hilft kein M., gepiffen muß sein = je móet in den zuren appel bijten. **Mau'tafel**, w. = muilpeer; babbelaar(ster); (*ook: een gebak, zooveel als*) rissole. **Mau'tier**, f. = muildier. **Mau'trommel**, w. = mondtrom(mel). **Mau'und Mau'enfende**, w. = mond- en klauwzeer. **Mau'wert**, f. = mondwerk; ein gutes M. haben = goed kunnen praten. **Mau'wurf**, m. = mol. **Mau'wurfsfalle**, w. = molleklem. **Mau'wurfsgrille**, w. = veenmol. **Mau'wurfsaufen**, m., -hügel, m. = molschoop. **Mau'zieher**, m. —s, — = muilpeer. **Mau're**, m. —n, —n = Moor. **Mau'rer**, m. —s, — = (vrij)metselaar. **Mau'rerarbeit**, w. = metselwerk. **Maurerei**, w. — = ('t) metselen, metselaarsvak; vrijmetselarij. **Mau'reriegefelle**, m.; -handwerk, f. = metselaars|knecht; -ambacht (-vak). **mau'reriſch** = maçonniek. **Mau'reriemeiſter**, m.; -polier, m.; -zunft, w. = metselaars|baas; -onderbaas; -gilde. **mau'riſch** = moorsch. **Maus**, w. —, Mäufe = muis (*dier en deel v. d. hand*); lieveling, liefste, snoesje; das ist M. wie Mutter = lood om oud ijzer; Mäufe machen = uitvluchten zoeken; davon heißt die M. feinen Jaden (mehr) ab, da heißt feine Maus'nen Jaden ab = dat staat als een paal boven water, daar is niets meer aan te doen; ausſehen wie ein Lopp voll Mäufe = een gezicht zetten als een oorworm. **Mau'schel**, m. —s, — = Jood, smous. **mau'scheln**, [schw. (h.) = joodsch, bargoensch spreken. **Maus'ſchen**, f. —s, — = muisje, enz., *vgl.* Maus. **maus'schenstill** = zoo stil als een muis, doodstil. **Mau'ſe**, w. zie *Maus*er II. **Mau'sebraten**, m. = (berl.) aardappels met spek. **Mau'sebuffard**, m. = muizevalk, -buizerd. **Mau'sebred**, m. = muizevuil. **Mau'se**, **Mau'sefalle**, w. = muizeval. **Mau'sefänger**, m. = muizevanger. **Mau'sefraß**, m. = wat door de muizen afgeknaagd is, knaagsel, aanvreting. **Mau'segift**, f. = muizedood, -vergift. **Mau'sefage**, w. = muizende kat, muizepoes. **Mau'se**, **Mau'seloch**, f. = muizegat. **mau'sen**, [schw. (h.) = muizen, muizen vangen; (om iets heen) sluipen; wegpakken, gappen; der Rafer (die Raſe) läßt das M. nicht = de kat laat 't muizen niet; ſich m. zie ſich mau'fern. **Mau'seneft**, f. = muizenest. **Mau'seohr**, f. = muizeoor; vergeetmenietje. I. **Mau'ser**, m. —s, — = gapper, dief. II. **Mau'ser**, w. — = rui; in der M. ſein = in de rui zijn, ruien. **Mau'sergewehr**, f. = Mausergeweer. **mau'sern**, [schw. (h.) = ruien. **mau'sern**, [schw. (h.) = ruien. **mau'sern**, **mau'serstill** zie *maus'schenstill*. **mau's**

ſetot = zoo dood als een pier. **Mau'seturm**, m. = Muizetoren. **Mau'sezahn**, m. = muize-tandje. **mau'sig**: ſich m. machen = gewichtig doen, zich een air geven. **Mau'sole'um**, f. —s, .. een = mauzoleum, praalgraaf. **maus'tot** zie *mau'setot*. **Maut**, w. —, —en = belasting, recht. **maut'frei** = vrij van rechten. **Maut'haus**, f. = belasting-, douanekantoor. **Maut'ner**, m. —s, — = (belasting)ontvanger, kommiss. **Maug**, m.: feinen M. von einem hören = niets, geen geluid van iem. hooren. **m.a.B.** = mit andern Worten (*ll.*). **Maximal'arbeitstag**, m. = maximale werkdag. **Maximal'betrag**, m.; -gewicht, f.; -last, w.; -summe, w. = hoogste, maximum bedrag; h., m. gewicht; h., m. last (belasting); h., m. som. **Magi'me**, w. —, —n = maxime, grondstelling. **Magimi'tian**, m. = Maximiliaan. **Ma'ximum**, f. —s, .. ma = maximum, hoogste. **Mayonnai'se** (spr.: *majonnèze*), w. = mayonnaise. **Mazedo'nien**, f. = Macedonië. **Mazedo'nier**, m. —s, — = Macedoniër. **mazedo'nisch** = Macedonisch. **Ma'zel** (spr. *mäzel*), f. —s = (jüd.) mazzel, geluk. **Mäzen**, m. = Mecenas. **Mazur'ka** zie *Mazurka*. **M. B.** = Mart Banco. **m. b. h.** = mit beschränkter Haftung, (*scherts.*) mit bösen Sintergedanken; zie *G. m. b. H. M. b. H.*: Mitglied des Abgeordnetenhauses; *M. b. L.*: Mitglied des Landtags. **M. b. M.**: Mitglied des Reichstags. **m. G.**: meines Erachtens. **Mecha'nik**, w. — = mechanika, werktuigkunde. **Mecha'niker**, m. —s, —, **Mecha'nikus**, m. —, ..ter = mechanikus, werktuigkundige, mécanicien. **mecha'nisch** = mechanisch: werktuigkundig; werktuiglijk, gedachteloos. **Mechanis'mus**, m. —, ..men = mechanisme, samenstel, raderwerk. **Me'cheln**, f. = Mechelen. **mechol'te** = (jüd.) mecholle: zwak, dood, kapot; bankroet. **mecl'ern**, [schw. (h.) = blaten, bieren; da hilft kein M. = (berl.) hier baat geen tegenpraat. **med'med'** = bébé; der M. = de kleermaker. **Med'lenburg**, f. = Mecklenburg. **med'lenburgisch** = Mecklenburgsch. **Med.** = Medizin. **med.** = medio, midden, half. **Medail'le** (spr.: *medalje*), w. —, —n = medalje. **Medaillon'** (spr.: *medaljo*), f. —s, —s = medaljon. **Me'der**, m. —s, — = Mediër; die M. = de Meden, de Mediërs. **Me'dia**, w. —, ..lä = media, medeklinker met stemtoon. **median'**, **Median'** .. = mediaan, midden. ., middelst, middelgroot. **Media'ne**, w. —, —n = mediaan. **Median'format**, f., -größe, w. = mediaanformaat. **Median'te**, w. —, —n = mediant, middeltoon. **Media'tion'**, w. —, —en = mediatie, bemiddeling. **mediatijie'ren**, [schw. (h.) = mediatizeeren, aan de staatsoverheid onderwerpen. **Medice'cr**, **Medici's**, Pl. = (de) Medicis. **medice'riſch** = van Medicis, Mediceisch. **Medi'ci's** (spr.: *.tsji*), Pl. = (de) Medicis. **Me'dien**, f. = Medie. **Medikament'**, f. —(e)s, —e = medikament. **Medi'cus**, m. —, ..dizi = medikus.

me'dio = medio, midden, half.
Medisan'ce (spr.: ..dise), w. — = médiance, kwaadsprekerij. **medisani'** = medizant, kwaadsprekend.
me'disch = Medisch.
medisfe'ren, [schw. (h.)] = medizeeren, kwaadspreken.
Meditation', w. —, —en = meditatie, overpeinzing. **medite'ren**, [schw. (h.)] = mediteeren.
Me'dium, f. —s, ..bien = medium, middenstof, middelterm, bemiddelaar, overbrenger.
Mediain', w. —, —en = medicijn, (genees)middel; medicijnen, geneeskunde. **Medizinal'kollegium**, f. = geneeskundige raad. **Medizinal'rat**, m. = lid van den geneesk. raad; Medizinalrat (*alstittel*). **Medizi'ner**, m. —s, — = medikus; student in de medicijnen, geneesheer.
Medizin'käschen, f. = medicijnfleschje.
medizine'ren, [schw. (h.)] = medicineeren.
medizi'nisch = geneeskundig, medisch.
Medu'sa, w. = Meduza.
Medu'se, w. —, —n = meduze; zeester; zee-netel. **Medu'senhaupt**, f. = Meduzahoofd.
Meer, f. —(e)s, —e = zee.
Meer'laaf, m.: **adler**, m.; **apfel**, m. = zee/laal (-paling); **adelaar** (fregatvogel); **-appel**.
Meer'binje, w.; **brassen**, m.; **busen**, m. = zee/groene rusch; **-brasm**; **-boezem**.
Meer'dattel, w. = steendadel. **Meer'diftel**, w. = Mariadistel. **Meer'eiche**, w. = zeeëik.
meer'ein' = in zee. **Meer'elster**, w. = schol-ekster.
Meer'enge, w.; **engel**, m. = zee/engte; **-engel**.
Meer'eshoden, m. = zeebodem. **Meer'esflut**, w. = (zee)golf, baar; vloed.
Meer'eslakte, w.; **lenchten**, f.; **spiegel**, m.; **strömung**, w.; **stille**, w. = zee/kust; **-lichten**; **-spiegel**; **-strooming**; **-stille**.
Meer'eslakte, w.; **nter**, f. = zee/ldiepte; **-oever**.
Meer'fadon, m.; **fahrt**, w.; **farbe**, w. = zee/garen (-vlas); **-vaart**; **-kleur**.
Meer'fistel, f. = bruinvisch.
Meer'floh, m.; **fräulein**, f.; **gegend**, w.; **gott**, m. = zee/vloot; **-nimf**; **-streek**; **-god**.
Meer'gras, f. = Spaansch, Engelsch gras.
Meer'greis, m. = grijsaard. **meer'grün** = zeegroen.
Meer'gründel, w.; **hauf**, m.; **igel**, m. = zee/grondel; **-raket**; **-egel** (-appel).
Meer'lage, w. = meerkat. **Meer'lattich**, m. = zeelatuw. **-sla**. **Meer'melde**, w. = zeemelde.
Meer'nabel, w. = groote zeenaald, geep.
Meer'nelle, w. = Meergras. **Meer'orgel**, w. = orgelkoraal. **Meer'paffe**, m. = sterrekijker (*visch*). **Meer'pferd**, f. = zeepaardje. **Meer'rettich**, m. = mierikwortel. **Meer'satz**, f. = zee-zout. **Meer'sau**, w. = ruwe haal. **Meer'schaf**, f. = albatros, Kaapsch schaaap. **Meer'schaum**, m. = meerschium.
Meer'schaum'kopf, m.; **peife**, w. = meerschiumen kop; m. pijp.
Meer'schleuse, w.; **schmetterling**, m.; **schwein**, f.; **seuf**, m. = zee/sluis; **-vlinder**; **-zwijn** (bruinvisch; ook = **schweingen**, f.; Guineesch biggetje); **-raket**.
Meer'späh, m. = rietgors. **Meer'stähling**, m. = zeestekelbaars. **Meer'stint**, m. = spiering.
Meer'strang, m.; **strudel**, m.; **tanne**, w. = zee/garen (-vlas); **-draaikolk**; **-den**.
Meer'taufel, m. = rog.
Meer'tungeheuer, f.; **wanze**, w.; **wasser**, f. = zee/monster; **-wants** (-looper); **-water**.
Meer'weib, f.; **wolf**, m.; **wunder**, f.; **zwiebel**,

w. = zee/vrouw(-wif); **-wolf**; **-wonder**; **-ajuin**.
Meer'ting (spr.: *mieting*), f. —s, —s = meeting, vergadering, bijeenkomst.
meft'isch = meftisch, stinkend, verpestend.
Megä're, w. —, —n = Megera, boos wif, furie.
Mehl, f. —(e)s = meel. **mehl'artig** = meel-achtig.
Mehl'beutel, m.; **brei**, m.; **faß**, f.; **fäßen**, f. = meel/buul; **-pap**; **-vat**; **-vaatje** (naagappel).
mehl'haltig = meelhoudend. **Mehl'handel**, m. = meelhandel. **Mehl'händler**, m. = meel-handelaar, **-koopman**. **mehl'licht**, **mehl'ig** = melig, vol meel, meelachtig.
Mehl'käfer, m.; **kasten**, m.; **Meißler**, m. = meel/lor; **-kist** (-kast, -bak); **-stijfel**.
Mehl'kloß, m.; **lad**, m.; **seib**, f.; **seife**, w. = meel/bal(letje); **-zak**; **-zeef**; **-spijs**.
Mehl'schwalbe, w. = huiszwaluw, melkstaartje.
Mehl'staub, m.; **suppe**, w.; **tau** (*beter*: *Meis*), m.; **wurm**, m.; **zuder**, m. = meel/stof; **-soep**; **-dauw**; **-worm**; **-sulker**.
I. mehr = meer; m. ober wettiger = min of meer; immer m. = hoe langer hoe meer.
II. Mehr, f. — = meer; overschot, saldo, hooger bedrag; **meerderheid** (*van stemmen*).
Mehr'laufwand, m. (**ausgabe**, w.); **betrag**, m.; **bieter**, m. = hoogere, meerdere uitgave; h., m. bedrag; **meerbiedende**.
mehr'deutig = dubbelzinnig, voor verschillende uitleggingen vatbaar. **mehr're** zie **mehrere**.
Mehr'einnahme, w. = hoogere ontvangst, saldo. **mehr'ren**, [schw. (h.)] = vermeederen, doen toenemen; **rich** m. = toenemen. **mehr'ren'teils** = meerendeels, meestal. **Mehr'rer**, m. —s, — = vermeederaar, vergrooter, uitbreider; [allgeit M. des Reichs = steeds vergrooter van 't Rijk, *een oude titel*]. **mehr'rere** = verscheidene, vele; **mehr'reres** = meer, verscheiden zaken; iets naders, uitvoerigers. **mehr'erwähnt** = meergemeld, **-genoemd**. **mehr'fach** = verschillend, veelvuldig; **meermalen**; **das M. e** (einer Zahl) = 't veelvoud. **Mehr'gebot**, f. = hooger bod. **mehr'genannt** = meergenoemd, **-gemeld**. **Mehr'gewicht**, f. = overwicht.
Mehr'heit, w. —, —en = veelheid; **meerderheid**; **meervoud**. **Mehr'heiter**, m. —s, — = meerderheidsman, **-socialist**. **mehr'jährig** = veeljarig. **Mehr'kosten**, Pl. = meerdere, hoogere kosten. **mehr'mal(s)** = meermalen, **-maals**.
mehr'malig = herhaald. **Mehr'porto**, f. = meerder, hooger port(o), bijport. **mehr'feitig** = meer-, veelzijdig. **mehr'silbig** = meerletter-grepig. [**mehr'fte** = meeste]. **mehr'stimmig** = meerstemmig.
mehr'ständig; **stägig** = van verscheiden verdiepingen; v. v. dagen.
mehr'teilig = meerdeelig. **Mehr'rung**, w. —, —en = vermeederding. **Mehr'wert**, m. = meer-, overwaarde. **mehr'wertig** = meerwaardig. **Mehr'zahl**, w. = meerderheid; **meervoud**. **mehr'zöllig** = van verscheiden duimen.
mei'den, ft. (h.) (ich meibe; mieb; miebe; meibel gemieden) = (ver)mijden, schuwen, (ont)vluchten, **-vlieden**.
Mei'dinger, m. —s, — = (*oorspr. naam van een bekend grammatikaschrijver en van zijn boek*), (*fig.*) oude mop. **Mei'dingerel**, w. —, —en = (oude-)moppetapperij.
Mei'er, m. —s, — = hoevenaar, landhuurder, [rentmeester, bestuurder]; Meier. **Meierei'**, w. —, —en, **Mei'ergut**, f., **Mei'erhof**, m. = meierij, hoeve.

Mei'crich zie Meirich.
mei'ern, ſchw. (h.) = beetnemen, verlakken.
Mei'le, w. —, —n = mijl; die *M.* fieben Viertel = de m. op zeven. **Mei'lenfrefler**, m. = racer, fietser. **Mei'lenſtein**, m. = mijlſteen, -paal. **mei'lenweit** = mijlſteek. **Mei'lenzeiger**, m. = mijlpaal.
Mei'ler, m. —s, — = kolemeiler, -brandersoven.
Mei'lerholz, f. = kolebrandershout. **Mei'ler-Tohle**, w. = houtskool.
mein = mijn, van mij; die *M.* en = de mijnen; bas m. e = 't mijne; bas *M.* und Dein = 't mijn en dijn; gedente m. = denk aan mij, gedenk mijner; m. I wo ſoll das hinaus? = goeie hemel waar moet dat heen?
Mein'eid, m. = meineed; einen *M.* ſchwören = een meineed doen. **mein'eidig** = meineedig.
mei'nen, ſchw. (h.) = meenen, denken, gelooven, bedoelen; [minnen, liefhebben; Freiheit die ich meine]; was m. Sie dazu? = wat denkt, zegt U daarvan? hoe denkt U daarover? man ſollte meinen, daß... = men zou denken, dat...; wen m. Sie? = wien bedoelt U? meent U? damit ſind Sie gemeint = dat gaat op U; das will ich m. I = dat zou ik denken, meenen! nou asjeblief! [gemeint ſeint = van zins zijn].
mei'ner = van mij, over mij, mijner, de ('t) mijne. **mei'nerſeits** = mijnerzijds, van mijn kant; ich m. = ik voor mij, voor mijn perſoon.
mei'nerſei'gen = mijnselijke. **mei'nerſchal'ben**, -we'gen = mijnentwege, om mijnentwille, voor mij; voor mijn part, ik vind 't goed, je doe maar. **mei'netwil'len**: um m. = om mijnentwille, voor mij. **mei'nige** (ber, die, das) = de, 't mijne; die *M.* n = de mijnen. **meins'hal'ben** = (berl. für) meinetthalben.
Mein'tat, w. = lage, snoode daad].
Mei'nung, w. —, —en = meening, gevoelen, denkbeeld, oordeel, opinie; bedoeling; metter *M.* nach = volgens mijn m.; (ich bin) der *M.* = van m.; die öffentliche *M.* = de openbare m., publieke opinie; ſeine *M.* ändern = van m., van idee veranderen; einem ſeine *M.* ſagen = iem. zijn m. zeggen, zeggen waar 't op staat; viel *M.* bricht Einung = veel hoofden, veel zinnen. **Mei'nungsän'herung**, w. = uitlating, ('t) zeggen van zijn meening. **Mei'nungsau'stauſch** m. = gedachtewisseling. **Mei'nungs'berſchiedenheit**, w. = meeningsverſchil, verſchil van meening, van opinie. **Mei'nungs'wechſel**, m. = verandering van meening.
Mei'ran zie Majoran.
Mei'rich, m. —(e)s, —e = heggekruid.
Mei'ſe, w. —, —n = mees.
I. Mei'ſel, m. —s, — = beitel. [II. **Mei'ſel**, w. — = pluksel].
mei'ſeln, ſchw. (h.) = beitelten.
meiſt = meest; meestal, 't meest. **meiſt'begün'ſigt** = meestbegunstigd. **Meiſt'begün'tigungs'berhältnis**, f. = verhouding (betrekking) van meestbegunstigde natie. **meiſt'bietend** = meestbiedend. **mei'ſten**, **mei'ſtenteils** = meestal, 't meest, meest(en)tijds.
Mei'ſter, m. —s, — = meester, baas, meerdere; (*sport*) kampioen; eines Dinges *M.* ſein, werden = iets meester zijn, worden; ich war meiner ſelbſt nicht *M.* = was mezelf geen meester; jeder findet ſeinen *M.* = er is altijd baas boven baas; es fällt kein *M.* vom Himmel = niemand wordt (als) meester geboren; wie der *M.*, ſo der Kleiſter = zoo heer, zoo knecht; das Werk lobt den *M.* = aan 't werk kent men den

meester, (*ook*) de meester heeft eer van zijn werk.

Mei'ſterbrief, m. = meesterdiploma. **Mei'ſterfahrer**, m. = kampioenrijder. **Mei'ſtergefang**, m. = meesterzang, dichtkunst van de Meistersinger. **Mei'ſtergrad**, m. = graad van meester. **mei'ſterhaft** = meesterlijk. **Mei'ſterhand**, w. = meesterhand. **Mei'ſterin**, w. —, —nen = meesters. **mei'ſterlich** = meesterlijk. **Mei'ſterlied**, f. = meesterlied (*door de Meistersinger als goed erkend*). **mei'ſterlos** = (*gwst.*) onwillig, ontambaar. **mei'ſtern**, ſchw. (h.) = [beheerschen, bedwingen, regeeren; onderrichten]; zich een meester toonen (in iets); kritizeeren, bevitten. **Mei'ſterprüfung**, w. = meestersexamen. **Mei'ſterrecht**, f. = recht als meester (patroon) op te treden. **Mei'ſterſänger**, m. = melstersanger (*lid van Deutsche Dichtgenootſchappen van dien naam, van ± 1380 tot ver in den nieuweren tijd*). **Mei'ſterſchaft**, w. —, —en = meesterschap; patroons-, bazebond; (*sport*) kampioenschap. **Mei'ſterſchuh**, m. = meesterlijk ſchoet. **Mei'ſterſinger** zie Meistersänger. **Mei'ſterſpiel**, f. = meesterlijk spel. **Mei'ſterſpieler**, m. = virtuooſ, meesterlijk speler; (*sport*) kampioen. **Mei'ſterſtreich**, m. = meesterlijke slag, zet, daad. **Mei'ſterſtuhl**, f. = meesterſtuk. **Mei'ſterſtuhl**, m. = meesterſtoel. **Mei'ſtertag**, m. = vergadering van patroons. **Mei'ſtertitel**, m. = meestertitel (*bijv.* Maurer-, Schneibermeiſter). **Mei'ſterwerk**, f. = meesterwerk, -stuk.

Me'jito zie Mexiko.

Melancholie' (spr.: ..ko..), w. —, —n = melankolie, zwaarmoedigheid. **Melancholiker**, m. —s, — = melankolikus. **melancholisch** = melankolisch, melankoliek.

Melane'ſien, f. = Melanezië.

Melan'ge (spr.: melange), w. —, —n = melange, mengſel.

Melaf'ſe, w. — = melasse, bruine ſtroop.

Mel'ber, m. —s, — = (*gwst.*) meelhandelaar, bakker.

I. **Mel'de**, w. —, —n = mel(de) (*plant*).

II. **Mel'de**, w. —, —n = melding, tijding.

Mel'deant, f. = bevolkingsbureau; (*mil.*) landweerbureau. **mel'den**, ſchw. (h.) = melden, berichten, mededeelen; rapporteeren; (einen Befuch) aandienen; Feuer m. = brandalarm maken; einen m. = (*ook*) melding van iem. maken, iem. vermelden; ſich m. = zich aan-, opgeven, zich prezenteeren; zich voordoen; zich aankondigen; (*mil.*) zich (prezent) melden; ſich zu einer Stelle m. = zich voor een betrekking aanbieden; ſich m. laſſen = zich laten aand.; ſich zum Wort m. = 't woord vragen.

mel'denswert = vermeldingswaardig. **Mel'de'ſchiff**, f. = adviesjacht. **Mel'destelle**, w. = brandsignaal. **Mel'dezettel**, m. = lijst van aangekomen vreemdelingen, vreemdelingelijst; (*ook*) volgnummer (*bij dokter e. d.*). **Meldung**, w. —, —en = melding, mededeeling, bericht; eine *M.* erfatten = een bericht overbrengen. **Mel'dungszettel** zie Mel'de...

melie'ren, ſchw. (h.) = melleeren, mengen.

Meliniet', m. —(e)s = meliniet (*een springstof*).

Melioration', w. —, —en = (grond)verbetering.

Mel'lis, m. — = melis(suiker).

Mel'ſe, w. —, —n = melisse, citroenkruid.

mel'ſen = (*gwst.*) melkgevend. **Mel'ſeimer**, m. = melkammer (*om in te melken*). **mel'ten**, ſchw. u. f. (h.) (melkte, [molkt], gemolten u. gemelkt) = melken; melkende Kuh = melkkoel (*eig.*).

- Mel'ker**, m. —s, — = melker. **Melker'e**, w. —, —en = melkerij. **Mel'kerin**, w. —, —nen = melkster.
- Melk'fak**, f.; ***fübel**, m.; ***fuh**, w.; ***fhemel** (***fthh**), m. = melk|vat; -kuip; -koe (*ook fig.*); -stoeltje.
- [**Melodie'**], **Melodie'**, w. —, —n = melodie. **melodisch**, **melo'disch** = melodieus, melodisch.
- Melodra'ma**, f. —s, . . men = melodrama, zangspel. **melodrama'tiſch** = melodramatisch.
- Melo'ne**, w. —, —n = meloen. **Melo'nentern**, m. = meloenpit.
- Melpo'mene** (spr.: . . *nee*), w. = Melpomene (*muze van 't treurspel*).
- Mel'tau**, m. —(e)s = brand in 't koren; meeldauw.
- Membra'n(e)** w. —, . . nen = membraan, vlies(je), perkament.
- Me'mel**, m. u. w. = Memel (*riv.*).
- Mem'ne**, w. —, —n = lafaard, slapping.
- mem'menhaff** = flauw, laf(hartig).
- Memoi're** (spr.: . . *moa.* . .), f. —s, —s = gedenkschrift, memorie; **M. . . n**, Pl. = mémoires, gedenkwaardigheden. **Memorabi'lien**, Pl. = gedenkwaardigheden. **Memoran'dum**, f. —s, . . da u. . . ben = memorandum. **Memorial'** (e), f. —(e)s, . . le u. . . lien = memoriaal. **memorie'ren**, ſchw. (h.) = memorizeeren, uit 't hoofd leeren. **Memorie'r'übung**, w. = geheugen-oefening.
- Menach'men**, Pl. = menechmen, tweelingbroeders.
- Menag'e** (spr.: *menaa'ze*), w. —, —n = menage (*huishouding; stel schotels, olie-en azijnstel e. d.*).
- Menagerie'** (spr.: . . *zierie*), w. —, —n = menagerie. **menagie'ren** (spr.: . . *zieren*), ſchw. (h.) = menageeren, sparen, ontzien.
- Mendikant'**, m. —en, —en = mendikant, bedelmonnik.
- Menete'tel**, **Me'ne Te'tel**, f. —s = mene-tekel, „geteld, gewogen“ (*ernstige waarschuwing*).
- Men'ge**, w. —, —n = menigte, groot aantal, massa, hoop, troep; kwantiteit; (eine M. ſchöner Formen, eine M. Menſchen, eine M. Geld); **M.** = in overvloed; er hat Geld die (ſchwere) M. = een heelen hoop geld.
- men'gen**, ſchw. (h.) = (ver)mengen; ſich in (Aff.) m. = zich met iets bemoeien. **Meng'futter**, f. = mengvoeder. **Meng'tel**, f. —s, — = mengsel. **Meng'teil**, m. = bestanddeel, ingrediënt. **Meng'gung**, m. —, —en = menging, mengsel.
- Menſen'fe**, w. —, —n = (berl.) ding, zaakje, zoo(tje); domheid.
- Men'ne** zie **Män'ne**.
- Men'nis**, m. —(e)s, **Men'nige**, w. — = menie.
- Men'no**, m. = Menno. **Mennonit'**, m. —en, —en = Mennoniet.
- Menſch**, m. —en, —en = mensch; *vgl. Adam*;
- Menſch**, f. —es, —er = mensch, schepsel, wijf.
- men'ſcheln**, ſchw. (h.): es menſchelt bei ihm auch = hij heeft ook zijn menschelijke gebreken.
- men'ſchenhülich** = menschelijk, menschengelijk, op een mensch gelijkend. **Men'ſchenalter**, f. = menscheleeftijd, -geslacht. **Men'ſchenart**, w. = menschesoort; -aard, menschelijke manier van doen; bas ist M. = zoo zijn de menschen.
- Men'ſchenfeind**, m. = menschehater, -vijand.
- men'ſchenfeind'lich** = menschehatend.
- Men'ſchenfeindſchaft**, w.; ***freffer**, m.; ***freund**, m. = mensche|haat; -eter; -vriend.
- men'ſchenfreund'lich** = menschelevend, minzaam, vriendelijk. **Men'ſchenfreund'lichkeit**, w. = menschelevendheid enz.
- Men'ſchenfurcht**, w.; ***gattung**, w.; ***gedenken**, f. = mensche|vrees; -soort; -heugenis.
- Men'ſchengerippe**, f.; ***gestalt**, w. = mensche|lijk geraamte; mensche|lijke gestalte.
- Men'ſchengewühl**, f. = mensche|gewoel, gedrang.
- Men'ſchengottum**, f. = ('t) mensch-god-zijn.
- Men'ſchenhai**, m. = menschehaal. **Men'ſchenhandel**, m. = handel in menschen. **Men'ſchenhaß**, m. = menschehaat. **Men'ſchenherz**, f. = mensche|lijk hart.
- Men'ſchenkenner**, m.; ***kenntnis**, w.; ***kind**, f.; ***lopf**, m.; ***leben**, f. = mensche|kenner; -kennis; -kind; -hoofd; -leven.
- men'ſchenleer** = leeg, eenzaam, verlaten.
- Men'ſchenliebe**, w. = mensche|liefe. **Men'ſchenlos**, f. = mensche|lijk lot. **Men'ſchenmenge**, w. = menigte menschen, gewoel, gedrang.
- men'ſchenmög'lich** = gods-, mensche|mogelijk, ter wereld mogelijk. **Men'ſchenmord**, m. = moord. **Men'ſchenmörder**, m. = moordenaar.
- Men'ſchenatur**, w. = mensche|lijke natuur.
- Men'ſchenopfer**, f.; ***raffe**, w.; ***recht**, f. = mensche|offer; -ras; -recht.
- Men'ſchenſagung**, w. = mensche|lijke instelling.
- I. **men'ſchenſcheu** (Abj.) = mensche|schuw.
- II. **Men'ſchenſcheu**, w. = schuwheid, eenkennigheid.
- Men'ſchenſchinder**, m. = vilder, bloed-, uitzuiger. **Men'ſchenſchlag**, m. = slag van menschen, soort. **Men'ſchenſeele**, w. = mensche|ziel, mensche|lijke ziel; es war keine M. da = er was geen sterveling. **Men'ſchenſind'** = maar lieve hemel! **Men'ſchenſohn**, m. = 's menschen zoon (*in 't biz.*: Christus). **Men'ſchenſtimme**, w. = mensche|lijke stem. **Men'ſchentum**, f. —(e)s = mensche|dom, mensche|zijn.
- Men'ſchenverſtand**, m. = mensche|verstand.
- Men'ſchenwort**, f. = mensche|dom, menschen.
- Men'ſchenwort**, f. = mensche|werk. **Men'ſchenwohl**, f. = welzijn, heil van de menschen.
- Men'ſchenwürde**, w. = mensche|waardig. **men'ſchenwürdig** = mensche|waardig. **Menſch'heit**, w. — = mensche|heid, mensche|dom, [mensche|lijkheid, mensche|lijke aard]. **menſch'lich** = mensche|lijk (*sterfelijk, feilbaar, edel*); ihm ist was M. es begegnet = hij is gestorven, hem is wat overkomen, hij heeft zich vergist, heeft een ongelukje gehad. **Menſch'lichkeit**, w. — = mensche|lijkheid, mensche|lijke zwakheid; [mensche|dom]. **Menſch'werdung**, w. — = mensche|wording.
- Men'tel**, w. —, —n = Meſtiſch.
- Menſtruation'**, w. — = menſtruatie. **menſtrui'e'ren**, ſchw. (h.) = menſtrueren.
- Menſur'**, w. —, —en = (*eig.*) maat, afstand; (*stud.*) duel; auf die M. gehen = gaan duel-leeren.
- mental'** = mentaal (*gedachte. . .*). **Mental'reſervation**, w. = *reservatio mentalis*: gedachtevoorbehoud.
- Men'tor**, m. —s, . . to'ren = Mentor, leidsman, leider, opvoeder.
- Menü'**, f. —s, —s = menu.
- Mennett'**, f. —(e)s, —e = mennet (*een dans*).
- Mephi'to**, **Mephi'to'phetes**, m. = Mefisto, satan. **mephi'tophe'tiſch** = satanisch, duivelsch.
- Mer'gel**, m. —s, — = mergel.
- Mer'gel'boden**, m.; ***graber**, m.; ***grube**, w. = mergel|bodem; -graver; -groeve.
- mer'getu**, ſchw. (h.) = mergelen, met mergel mesten.

- Meridian'**, m. —s, —e = meridiaan. **Meridionalität'**, w. — = meridionaliteit, zuidelijke ligging, z. richting.
- Merino**, m. —s, —s = merinos en = **Merinoschaf**, f. = merinoschaap. **Merinozeug**, f. = merinos.
- merkant'lijch** = merkantiel, handels... **Merkant'il'system**, f. = merkantilistisch stelsel, merkantilisme.
- mer'bar** = merk-, waarneembaar, duidelijk.
- Merf'buch**, f. = notitieboekje. **mer'fen**, fchw. (h.) = merken: vatten, vermoeden; gewaar worden, waarnemen; teekenen; (einen Betrug, die Abficht) m.; er hat es mich m. lassen = hij heeft 't mij laten m., gevoelen; ich habe mir den Tag nicht gemerkt = ik heb den dag niet onthouden, niet genoteerd; ich ließ mir nichts m. = ik liet niets m., hield me van den domme; wohl gemerkt = begrepen; [merktet = let op, past op; auf einen, auf etw. m. = letten op; einen m. = iem. begrijpen]. **mer'fenswert** = opmerkenwaardig. **Mer'fer**, m. —s, — = opletter, aantekenaar, (ook) opmerkingsgave; (bij de Meistersinger zooveel als) rechter. **merf'lich** = merk-, zicht-, waarneembaar; aanmerkelijk, beduidend. **Merf'mal**, f. —(e)s, —e = merk-, kenteeken.
- Merkur**, m. = Mercurius. **Mercurial'traut**, f. = bingelkruid. **Mercurial'wasser**, f. = kwikhoudend water. **Merkurs'traut**, f. = bingelkruid.
- Merf'wort**, f. = (voor den tooneelspeler) wacht-(woord). **merf'würdig** = merkwaardig, vreemd, zonderling. **merf'würdigertweife** = merkwaardigerwijze, vreemd genoeg. **Merf'würdig'keit**, w. —, —en = merkwaardigheid, vreemdheid, zonderlingheid. **Merf'zeichen**, f. = merk-, kenteeken.
- Merle**, w. —, —n = meerl, merel.
- Merlin**, m. —s, —e = dwerg-, steenvalk.
- Mer'winger**, m. —s, — = Merwinger.
- mer'woring'sch** = Merworing'sch.
- mer'zen**, fchw. (h.) = ausmerzen. **Merz'vieh**, f. = vee, waarvan de boer zich ontdoet.
- Mesallian'te** (spr.: meezaljāse), w. —, —n = mesalliance.
- mes'chug'ge** = (jüd.) mesjogge, gek, krankzinnig.
- Mesmeris'mus**, m. — = Mesmerisme (leer van 't dierlijk magnetisme).
- Mes'ner**, m. —s, — = tempel-, kerkdienaar, koster.
- Mesopota'mien**, f. = Mesopotamië. **mesopota'misch** = Mesopotamisch.
- Mes'h**, w. — = bak (gemeenschappelijke tafel op schepen, officierstafel (in Engeland)).
- Mes'h'amt**, f. = mis(bediening), dienst.
- mes'bar** = meetbaar. **Mes'barkeit**, w. — = meetbaarheid. **Mes'brief**, m. = meetbrief (voor schepen); ook = Mes'wech'sel.
- Mes'h'bube**, m. zie Mes'bieter. **Mes'h'buch**, f. = misboek, missaal; marktboek. **Mes'h'bude**, w. = kraam. **Mes'h'diener**, m. = misdienaar. **Mes'fe**, w. —, —n = mis; (jaar)markt, jaarbeurs; M. lesen, hören = de mis lezen, hooren; das dauert keine Leipziger M. = dat duurt niet lang; ook = Mes'h.
- mes'fen**, ft. (h.) (du mißt, er mißt; maß; mäh; miß! gemessen) = (af)meten; das Meer m. = de zee bevaren, zee bouwen; sich mit einem m. (l').
- Messe'nien**, f. = Messenië. **messe'nisch** = Messenisch.
- I. **Mes'fer**, m. —s, — = meter (persoon).
- II. **Mes'fer**, f. —s, — = mes; mit dem großen M. aufschneiden = opsnijden, opscheppen, liegen; vgl. Kampf, Rehle.
- Mes'ferbäntchen**, •bäntchen, f. = messelegger.
- Mes'ferbested**, f. = messe-étui. **Mes'ferchen**, f. —s, — = mesje. **Mes'fergriff**, m., •heft, f. = hecht, heft van een mes.
- Mes'fer||linge**, w.; •rüden, m.; •scheide, w. = lemmet van een mes; rug v. e. m.; scheidde v. e. m.
- Mes'fer'schmied**, m. = messemaker. **Mes'fer'schmiedarbeit**, •ware, w. = messemakerswerk, messewaren. **Mes'fer'schneide**, w. = snede (scherp) van een mes; auf einer M. einhergehen = heel precies, lichtgeraakt zijn. **Mes'fer'schnitt**, m. = messnede. **Mes'fer'spize**, w. = punt van een mes. **Mes'fer'stich**, m. = messteek.
- Mes'h'freiheit**, w. = jaarbeursvrijheid. **Mes'h'fremde(r)**, m. = (op de jaarbeurs) koopman van buiten. **Mes'h'geld**, f. = ontvangst (op de jaarbeurs). **Mes'h'gerät**, f. = misvoorwerpen; meetvoorwerpen: maten en gewichten. **Mes'h'geschenk**, f. = kermisgeschenk. **Mes'h'gewand**, f. = misgewaad. **Mes'h'gut**, f. = marktgoed(eren). **Mes'h'hemd**, f. = mishemd, albe. **Mes'h'holz**, f. = vaamhout.
- Messia'de**, w. —, —n = Messlade, lied van den Messias. **Messia'nisch** = Messiaansch. **Messi'as**, m. = Messias.
- Messidor**, m. —s, — = Messidor, oogstmaand.
- Mes'fing**, f. —s = messing (geelkoper; mengelmoes van Hoog- en Nederduitsch).
- Mes'fing||blech**, f.; •draht, m. = messing(-)plaat; -draad.
- mes'fingen** = geelkoperen. **Mes'finggeschirr**, f. = vaatwerk van geelkoper. **Mes'finghammer**, m. = messingsmederij. **Mes'finghändler**, m. = handelaar in geelgieterswaren. **Mes'finghütte**, w. = geelgieterij. **mes'fing(l)ch** = koeterwaalsch, vgl. Messing. **Mes'fingplatte**, w. = plaat geelkoper. **Mes'fingschläger**, m. = koperslager. **Mes'fingware**, w. = geelgieterswaar. **Mes'fingwerk**, f. = geelgieterij; geelkoper.
- Mes'h'katalog**, m. = mis-, jaarbeurskatalogus.
- Mes'h'lette**, w. = meet-, maatketting.
- Mes'h'krämer**, m. = (ker)miskramer.
- Mes'h'leine**, w. = meetlijn, -koord.
- Mes'h'leute**, Pl. = (ker)mis-, jaarbeursbezoekers.
- Mes'h'ner** zie Mes'ner. **Mes'h'opfer**, f. = misoffer. **Mes'h'priester**, m. = mispriester. **Mes'h'pult**, f. = lessenaar voor 't missaal.
- Mes'h'rute**, •stange, w. = meetroede, -stang.
- Mes'h'schnur**, w.; •stab, m.; •stod, m.; •stich, m. = meet||snoer; -stang; -stok; -tafel(tje).
- Mes'h'ware**, w. = (ker)miswaar. **Mes'h'wech'sel**, m. = mis-, marktswissel (op de jaarbeurs betaalbaar).
- Mes'h'werkzeug**, f. = meetwerktuig.
- Mes'h'woche**, w.; •zeit, w. = jaarbeurs-, mis||week; -tijd.
- Me'ste**, w. —, —n = (gwst.) maat (een inhoudsmaat); bak.
- Mesti'ze**, m. —n, —n = mesties (van gemengd nl. blank en Indiaansch ras).
- Met**, m. —(e)s = mede, honingdrank.
- metà**: Konto (a) metà = conto a meta, voor gelijke rekening.
- Metall'**, f. —s, —e = metaal (ook fig.). **Metall'aber**, w. = metaalader. **metall'artig** = metaalachtig. **Metall'asje**, w. = metaalassch. **Metall'beschlag**, m. = metalen beslag, metaalbeslag. **Metall'draht**, m. = metaaldraad. **Metall'dreher**, m. = (scherts.) fietser. **metall'en** =

metalen. **Metaalfaden**, m. = metaaldraad. **Metaalfadenlampe**, w. = metaaldraadlamp. **Metaalfarbe**, w. = metaalkleur. **Metaalfgeld**, f. = specie. **metaalfaltig** = metaalhoudend. **Metaalfques**, Pl. = metallieken (*zekere staatschuldbrieven*). **metaalfijch** = metaalachtig, -houdend, metalliek. **metaalfijere**, fchw. (h.) = metalizeeren (*metaalachtig maken*). **Metaalfkafet**, m.; **-tunde**, w. = metaalkleef (-tor); -kunde. **Metallographie**, w. = metallografie (*graveeren op metaalplaat; metaalkunde*). **Metalluid**, f. —(e)s, —e = metalloïde (*niet-metaal*). **Metallurgie**, w. = metallurgie (*wetenschap van de metaalbewerking*). **metallur'gijch** = metallurgisch. **Metamorpho'fe**, w. —, —n = metamorfoze, gedaanteverwisseling, herschepping. **metamorpho'fien**, fchw. (h.) = metamorfozeeren, van gedaante (doen) veranderen. **Meta'pher**, w. —, —n = metafora, overdrachtelijke uitdrukking, beeldspraak. **metapho'rijch** = metaforisch, figuurlijk. **Metaphy'fiek**, w. = metafyzika (*leer van 't niet waarneembare, van 't bovennatuurlijke*). **metaphy'fisch** = metafysisch. **Meta'the'fie**, w. —, . . the'fen = metathezis, klankverspringing, omzetting. **Metempsycho'fe**, w. —, —n = metempsychoze, zielsverhuizing. **Meteor'**, f. —s, —e = meteor, luchtsteen. **meteo'rijch** = meteorisch. **Meteorit'**, m. —(e)s, —e = meteoriet, meteorsteen. **Meteorolog'**, m. —en, —en = meteoroloog. **Meteorologie'**, w. — = meteorologie (*leer v. d. dampkringsverschijnselen*). **meteorolo'gijch** = meteorologisch. **Meteoroskop'**, f. —(e)s, —e = meteoroskoop (*toestel om de dampkringsverschijnselen waar te nemen*). **Meteorstein**, m. = meteor (steen). **Meteorwasser**, f. = meteorwater (*dat door meteorischen neerslag op de aarde komt*). **Me'ter**, f. (u. m.) —s, — = meter, (*scherts*, ook = Marf III, 2). **me'terlang** = meters-, ellenlang. **Me'terma'f**, f. = metermaat, metrische maat. **Me'terfystem**, f. = metrieke stelsel. **Metho'de**, w. —, —n = methode. **Metho'dif**, w. = methodiek. **Metho'difer**, m. —s, — = methodikus (*die methodisch te werk gaat*). **metho'dijch** = methodisch. **Methodif'**, m. —en, —en = methodist (*aanhanger van een zekere Chr. sekte*). **methodi'rijch** = methodistisch. **Methyl'alkohol**, m. = methylalkohol, houtgeest. **Metier'** (spr.: *metjee*), f. —s, —s = metler, handwerk, ambacht, vak; fte ift auch bei dem M. = zij is ook bij 't gilde. **Metonymie'**, w. —, —n = metonymia, naamverwisseling. **metony'mijch** = metonymisch. **Metop'e**, w. —, —n = metope (*ruimte tusschen de balkkoppen, de versiering daarin aangebracht*). **Me'trif**, w. — = metrieke, versleer. **me'trijch** = metrisch, in verzen; metrieke; bas m. e. Systeem = 't metrieke stelsel. **Metrologie'**, w. —, —n = metrologie, meet-, maatkunde. **Metronom'**, f. —s, — = metronoom. **Metropo'le**, w. —, —n = metropolis, metropool, hoofdstad. **Metropolit'**, m. —en, —en = metropoliet, bisschop, aartsbisschop van de Gr. kerk. **Metropolitan'**, m. —s, —e = metropolitaan. **Metropolitan'kerke**, w. = metropolitaanker, aartsbisschoppelijke hoofdkerk. **Me'trum**, f. —s, **Metra** = metrum, versmaat. **Met'te**, w. —, —n = metten, vroegdienst.

Met'wurft, w. = metworst. **Met'ze**, w. —, —n = 1. (*zekere inhoudsmaat, ongev.*) schepel; 2. deern, slet, hoer. **Megelei'**, w. —, —en = slachting, bloedbad. **met'zeln**, fchw. (h.) = moorden, slachten, een bloedbad aanrichten. **Met'zelsuppe**, w. (fbb.) = ± balkebrij, worstsoep. **Met'zengeld**, f. = maalloon. **met'zenweise** = schepelsgewijs. **mez'gen**, fchw. (h.) = (fbb.) slachten. **Met'ger**, m. —s, — = (fbb.) slager, vleeschhouwer. **Met'gerburfche**, m. = slagersjongen. **Met'ger'gang**, m. = vergeefsche loop. **Meublement'** (spr.: *möblem*), f. —s = ameublement. **Meu'ghelmord**, m. = sluipmoord. **Meu'ghel'ndrber**, m. = sluipmoordenaar. **meu'ghel'ndberijch** = meuch'lerijch. **meu'gheln**, fchw. (h.) = vermoorden, sluipmoord plegen. **Meu'ghelrotte**, w. = bende sluipmoordenaars. **Meuch'ler**, m. —s, — = sluipmoordenaar. **meuch'lerijch**, **meuch'lings** = verraderlijk, door sluipmoord. **Meu'te**, w. —, —n = koppel, troep, bende. [**meu'ten**, fchw. (h.) = muiten]. **Meuterei'**, w. —, —en = muiterie, oproer. **Meu'terer**, m. —s, — = muitler, oproermaker. **meu'terijch** = muitend, oproerig. **Mexita'ner**, m. —s, — = Mexikaan. **mexita'nijch** = Mexikaansch. **Me'xiko**, f. = Mexiko. **M. E. Z.** = mitteleuropäifche Zeit. **Mez'le**, w. —, —n = (jüb.) metsje (*buitenkansje*). **Mezza'ne**, w. —, —n, **Mezzanin'**, f. —s, —e = entresol, tusschenverdieping. **Mezzosopran'**, m. = mezzosopraan. **mi** = mezzoforte: halfsterk. **mg** = Milligramm. **m. H.** = mein Herr. **m. H. H.** = meine Herren. **m. H. H.** = mittelhochdeufch. **Mias'ma**, f. —s, . . men = miasma (*smetstof in de lucht*). **miasma'tijch** = miasmatisch. **miau'en**, fchw. (h.) = miauwen, mauwen. **mich** = (Hff. zu ich) mij, me. **Micha'el**, m. = Michaël, Michel. **Micha'el'fief**, f. = Sint-Michiel (29 Sept.). **Micha'el'fiferien**, Pl. = St. Michielsvakantie, herfstvakantie. **Micha'el'fiefte**, w. = St. Michiels-, najaarsbeurs. **Micha'el'fiefdag**, m. = -fief. **Mich'el**, m. = Michiel, Michel, sul, lomperd, kinkel; ber deufche M. = de Duitfche Michel, de (goede, eenvoudige) Duitfcher; M. der Träumer = droomer, suffer, Jan Salle. **Mich'elan'gelo**, **Mich'el An'gelo** (spr.: *mikel-andzjeloo*), m. = Michel Angelo. **Mie'mad**, m. —(e)s = poespas, mengelmoes. **Mie'ber**, f. —s, — = keurs, lijfje, korsage. **mie'trig** = (berf.) ziekelijk, slap. **Mie'ne**, w. —, —n = gelaat (suitdrukking), trek; M. machen = doen alsof, den fchijn aannemen, zich (*naar den fchijn*) gereed maken om . . . ; gute M. zum böfen Spiel machen = zich goed houden; ohne eine M. zu verziehen = zonder een spier te vertrekken. **Mie'nen'deuter**, m. = gelaatkundige. **Mie'nen'deuterrei**, **-tunde**, w. = gelaatkunde. **Mie'nen'fpiel**, f. = spel van de gelaatstrekken. I. **Mie're**, w. —, —n = heggkruid; sterremuur. II. **Mie're**, w. —, —n = (*gust. voor*) Amefje. **mie'rig** = kaal, sfjofel; m. . . er Snopf = kale jakhals. **mies** = (jüb.) leelijk, ellendig, naar. **Mies**, w. = Marletje, Mies (ook = Miefje). **Miesefage**, w. = poes, muizepoes.

Miesel, f. —s, — = liefje, vriendinnetje.
Mieselet, w. —, —en = minnarij, amourette.
Mieselsucht, w. zie *Musfah*. **mieselsüchtig** = melaatsch; (öft.) aambeilchtig, aan aambeilen lijdende.
Miesepeter, m. = zwartkijker, zuurmuil.
miesepetrig = gemelijk, zuur, in de piepzak.
Miesmuschel, w. = (*blauwe eetbare*) mossel.
Miet(s)bedingung, w. = huurvoorwaarde.
I. Miet'te, w. —, —n = hoop (graan), stapel, milt. **II. Miet'te**, w. —, —n = milt, made, worm. **III. Miet'te**, w. —, —n = huur(prijs); zur *M.* wohnen = in huur hebben; in die *M.* nehmen = in huur nemen.
Miet'einigungsamt, f. = huurkommissie. **miet'ten**, fchw. (h.) = (Wohnung, Wagen, Schiff, Klavier, Anecht, Magd, Pferd) huren; (Schiff ook) bevrachten. **Miet'tenjäger**, m. = huisjesmelker. **Miet(s)entfchädigung**, w. = vergoeding voor huishuur. **Miet'ter**, m. —s, — = huurder. **Miet(s)ertrag**, m. = opbrengst van de huur. **Miet'trau**, w. = (ver)huurster. **miet'teel** = huurvrij, vrij van huur. **Miet'tfuhrer**, w. = huurrijtuig. **Miet'tfuhrmann**, m. = rijtuigverhuurder. **Miet'tfuhrwerk**, f. = huurrijtuig. **Miet(s)geld**, f. = handgeld; huur(geld). **Miet(s)groschen**, m.; **•haus**, f. = huur|penning(en); -huis.
Miet'therr, m. = (ver)huurder.
Miet'tjahr, f.; **•faserne**, w.; **•knecht**, m. = huur|jaar; -kazerne; -knecht (huisknecht).
Miet'tkontrakt, m.; **•leute**, Pl. = huur|kontrakt; -ders.
Miet'ting, m. —s, —e = huurling; (nrdb.) hoop, stapel (*vooral van rapen*), kuil vol rapen. **Miet'tohn**, m. = huur, loon. **Miet'tmann**, m., **•partei**, w. = huurder.
Miet'tpfennig, m.; **•pferd**, f.; **•preis**, m.; **•stall**, m. = huur|penning; -paard; -prijs; -stal.
Miet'tsteuer, w. = belasting op de huurwaarde.
Miet'ttaler, m. = huur(geld), huishuur.
Miet(s)truppen, Pl. = huurtroepen.
Miet'tverhältnis, f.; **•versicherung**, w.; **•vertrag**, m.; **•wagen**, m. = huur|betrekking; -verzekering; -kontrakt; -rijtuig.
miet'tweise = bijwijze van huur, in huur.
Miet'twert, m.; **•wohnung**, w.; **•zeit**, w. = huur|waarde; -woning; -tijd.
Miet'tzettel, m. = huurplank, -bord(je); der *M.* hängt heraus = hemd uit de broek (zal tafel dekken)! **Miet'tzins**, m. = huishuur.
Miet's(e), w. —, . . .zen = Marietje, Miesje; poes(je)!
Mignon (spr.: *mienjō*), m. —s, —s = mignon, lieveling.
Migräne, w. —, —n = migraine.
Migration, w. —, —en = migratie; verhuizing, (†) trekken (*van massa's mensen, vogels enz.*).
Mijnheer, m. —s, —s = Mijnheer, Hollander.
Mika, w. = mika.
Mikado, m. —s, —s = mikado (*keizer van Japan*).
Mikro'be, w. —, —n, **Mikro'bion**, f. —s, . . .bion = mikrobe. **Mikro's'mos**, m. — = mikrokosmos (*de mensch als een wereld in 't klein*). **Mikrome'ter**, f. (u. m.) = mikrometer (*om kleine afmetingen te meten*). **Mikro'phon**, f. —s, —e = mikrofoon (*om zeer kleine geruisen te vernemen*). **Mikro'stop**, f. —s, —e = mikrokoop. **mikro'stopie'ren**, fchw. (h.) = mikroskoperen. **mikro'stop'piß** = mikroskopsch. **Mikro'stopha'te**, m. —n, —n = mikroesfaal, kleinhoofdige.

Milan, m. —s, —e = vrouw, milaan.
Milane'se, m. —n, —n = Milanees.
Mil'be, w. —, —n = milt, made, worm. **mil'big** = vol maden, vol wormen.
Milch, w. — = melk; hom; das Horn steht in der *M.* = is nog niet rijp; er hat nicht viel in die *M.* zu broden (*ll*), hij heeft 't niet ruim.
Milch'ader, w. = melkader. **milch'artig** = melkachtig. **Milch'bart**, m. = melk-, vlasbaard, melkmull. **Milch'bedarf**, m. = (de) benodigde melk.
Milch'brei, m.; **•brot**, f. = melk|pap; -brood.
Milch'bruder, m. = zoogbroeder. **Milch'bureau**, f. = melkhuis, melkstandje; (*ook scherts. voor boezem*). **Milch'büffel**, w. = melkdistel. **Milch'eimer**, m. = melkemmer. **mil'chen**, fchw. (h.) = melkgeven; eine milch'ende Kuh = een m. .de koe, melkkoetje. **Mil'cher**, m. —s, —, **mil'cherner Sering** = hommer. **Milch'farbe**, w. = melkkleur. **milch'farben**, **•farbig** = melkkleurig.
Milch'fieber, f.; **•flasche**, w.; **•frau**, w. = melk|koorts (zogkoorts); -flesch; -vrouw.
milch'gebend = melkgevend. **Milch'gefäß**, f. = vaatwerk voor melk, melkvat. **Milch'glas**, f. = melkglas. **Milch'gorte**, w. = gort-in-de-melk. **mil'richt**, **mil'rig** = melkhoudend; melkachtig; melkkleurig.
Milch'kalb, f.; **•lammer**, w.; **•lanne**, w. = melk|kalf (zuigkalf); -kamer (melkerij); -kan.
Milch'keller, m.; **•kost**, w.; **•krug**, m.; **•kübel**, m. = melk|inrichting; -kost; -kan; -emmer.
Milch'kuh, w.; **•kur**, w. = melk|koe; -kuur.
Milch'ling, m. —s, —e = zuigeling; hommer.
Milch'lokal, f.; **•mädchen**, f.; **•mann**, m.; **•messer**, m. = melk|salon (-inrichting); -meisje (-meid); -man (-boer); -meter (-weger).
Milch'ner zie *Milcher*. **Milch'panscherei**, w. = melkknocierij. **Milch'reis**, m. = rijstemelk.
Milch'saft, m.; **•säure**, w.; **•schrant**, m.; **•schüssel**, w. = melk|sap; -zuur; -kast; -schotel.
Milch'schwein, f. = speenvarken. **Milch'schweifer**, w. = zoogzuster.
Milch'seihe, w.; **•speise**, w.; **•straße**, w. = melk|teems (-zeef); -spijs; -weg.
Milch'suppe, w.; **•topf**, m. = melk|soep (-pap); -pot (-pan).
Milch'tuch, f. = zijgdoek.
Milch'wirtschaft, w.; **•zahn**, m.; **•zuder**, m. = melk|huis (-inrichting); -tand; -suiker.
mil'd(e) = zacht, niet streng, goedaardig; [mild, vrijgevig]; ein m. .er Regen = een zachte, malsche regen; m. .e Stiftung = vrome stichting, liefdadigheidswerk; feine m. .e Hand auffun = zijn milde hand openen; m. .e Gaben = liefdegaven. **Mil'be**, w. — = zachtheid, goedaardigheid, vriendelijkheid, [mildheid]. **mil'den**, fchw. (h.) = zacht doen a'hellen]. **mil'dern**, fchw. (h.) = (ein Urteil, eine Strafe, Schmerzen, Sitten) verzachten, verlichten, temperen; (den Schmerz) lenigen; [zachter stemmen, bedaren]; m. .de Umstände = jubilligen = verzachtende omstandigheden aannemen, laten gelden. **Mil'derung**, w. —, —en = verzachting enz.
Mil'derungsgrund, m.; **•mittel**, f. = verzachtende omstandigheid; verzachtend middel.
mil'dherzig = zacht, teerhartig, weldadig.
mil'dreich = weldadig. **mil'dtätig** = mild (dadig), weldoend. **Mil'dtätigkeit**, w. = milddadigheid enz.
Milieu (spr.: *miliō*), f. —s, —s = milieu.
Militär, f. —s = krijgswezen, soldatestad,

leger; **M.**, m. —s, —e = militair, soldaat.
Militär-anwärter, m. = oud-militair, die aanspraak heeft op een burgerbetrekking.
Militär-arzt, m. = officier van gezondheid.
Militär-beamte(r), m.; **•bevoll-mächtigte(r)**, m.; **•dienst**, m. = militair ambtenaar; m. gevollmachtigde; m. e dienst.
militär-fronm = mak in den dienst, in 't vuur.
Militär-gericht, f. = krijgsraad, (militair rechter). **Militär-grenze**, w. = Mil. Grenzen (in Oostenr.). **militär-tisch** = militair. **Militarismus**, m. = militarisme. **militaristisch** = militaristisch. **Militär-musik**, w. = militaire muziek. **Militär-paß**, m. = verlofpas. **militär-pflichtig** = dienstplichtig.
Militär-schule, w.; **•staat**, m.; **•stand**, m. = militaire school; m. staat; m. stand.
Militär-Veterinär-Akademie, w. = militaire veeartsenijschool. **Militär-wesen**, f. = krijgswezen (alles wat 't leger betreft). **Militär-Weil-helmsorden**, m. = militaire Willemsorde.
Militär, w. —, —en = landweer, landstorm, volksweerbareid. **Militär-kasse**, w. = lichteing.
Mil zie **Mil** II.
Mille, f. —, —en = mille, duizend. **Millemium**, f. —s, —nien = millennium, duizend-jaar.
Milliardär, m. —s, —e = milliardair. **Milliarde**, w. —, —n = milliard, 1000 miljoen.
Miligramm, f.; **•meter**, f. u. m. = miligram; -meter.
Million, w. —, —en = miljoen. **Millionär**, m. —s, —e = millionair. **millionstel**, **millionstel** = millioenste (deel); **M.**, f. —s, — = 't m.
Milreis, f. —, —en = milreis (Port. ± f 2,70).
Milt, w. —, —en = milt. **Miltstücken**, f. = steek in de zijde, in de milt. **Miltstücht**, w. = miltzucht, hypochondrie, spleen, melankolie.
miltstüchtig = miltzuchtig, hypochondrisch.
Mime, m. —n, —n = mime, tooneelspeler, eig. „nabootser“. **mi-men**, f. (h.) = tooneelspelen, spelen voor; doen alsof. **Mimik**, w. — = mimiek, gebarespel; (ook: zaak, ding, boel).
Mimiker, m. —s, — zie **Mime**. **Mimikry**, w. — = mimicry (nabootsend aanpassingsvermogen bij dieren). **mi-misch** = mimisch, gebare...
Min-melgreis, **min-meln** zie **Mummel** I...
Mimose, w. —, —n = mimosa, kruidje-roerme-niet.
Min = Minute.
Minna, w. = Mina.
Minarett, f. —(e)s, —e (u. —s) = minaret.
Minchen, f. = Mientje, Mijntje.
min-der = minder, kleiner, geringer, lager.
Min-derbruder, m. = minderbroeder, Minoriet, Franciskaner. **Min-der-einnahme**, w. = mindere ontvangst. **Min-derheit**, w. —, —en = minderheid. **min-derjährig** = minderjarig. **Min-derjährigkeit**, w. — = minderjarigheid. **Min-der-laufmann**, m. = kleinere koopman. **min-der-n**, f. (h.) = (ver)minderen; (beim Striden) minderen. **Min-derung**, w. —, —en = (ver)minderen. **Min-derwert**, m. = minderwaardigheid. **min-derwertig** = minderwaardig, inferieur. **Min-derwertigkeit**, w. — = minderwaardigheid, inferioriteit. **Min-derzahl**, w. = minderheid, kleiner getal; in der **M.** fein = in de m. zijn.
I. min-dest = minst, geringst; nicht das m. e = niet 't minst; zum m. en = voor 't minst, ten minste; nicht im m. en = niet in 't minst, in 't minst niet, volstrekt niet. **II. Min-dest**... = minimum... , laagst.

min-destens = minstens. **Min-destforbernde(r)**, m. = laagste inschrijver, minst vragende.
Min-destmaß, f. = minimum. **Min-destsatz**, m. = minimum(-loon, -prijs, -tarief enz.).
I. Mi-ne, w. zie **Mina**. **II. Mi-ne**, w. —, —n = mijn (groeve); (spring)mijn; er läßt alle **M.** n springen = hij stelt alles in 't werk, wendt alle mogelijke middelen aan.
Minenbau, m.; **•gang**, m.; **•gräber**, m. = mijn|bouw; -gang; -graver.
Minenhal, m.; **•herb**, m.; **•kammer**, w. = mijn|ingang; -haard; -kamer (-oven).
Minenrieg, m. = mijnoorlog. **Minenladung**, w. = mijnlading. **Minenleger**, m. = mijnlegger, -strooier.
Minenpapier, f.; **•trichter**, m.; **•werte**, Pl. = mijn|aandeel; -trechter; -waarden (-aandeelen).
Miner, w. —, —n = (een koper)erts. **Mineral**, f. —s, —e u. —ien = mineraal, delfstof.
Mineralbad, f. = mineraal bad.
Mineralienkabinett, f.; **•sammlung**, w. = delfstoffelkabinet (-muzeum); -verzameling.
mineralisch = mineraal. **Mineralog**, m. —en, —en = mineraloog, delfstofkundige. **Mineralogie**, w. — = mineralogie. **mineralogisch** = mineralogisch. **Mineralquelle**, w. = minerale bron. **Mineralreich**, f. = delfstoffrijk.
Mineralwasser, f. = mineraal-, spuitwater.
Minerva, w. = Minerva, godin der wijsheid.
Mineur, m. —s, —e = mineur (geniesoldaat voor de mijnen); (beu.) haussier.
Miniatuur, w. —, —en = miniatuur; kleinteekening.
Miniatuurausgabe, w.; **•bild**, f.; **•maler**, m. = miniatuur|uitgave; -beeld; -schilder.
minieren, f. (h.) = ondernemen, -graven.
Minier, m. —s, — = mijngraver, mineur.
Minimalbetrag, m.; **•gewicht**, f. = kleinste, minimum|bedrag; -gewicht.
Minimum, f. —s, —ma = minimum.
Minister, m. —s, — = minister; *vgl. aus-wärtig, Innere e. a.* **Ministerial-beamte(r)**, m. = ambtenaar aan 't ministerie. **Ministerialdirektor**, m. = directeur aan een ministerieel departement; (ook onderscheidings-titel). **Ministerialerlaß**, m. = ministerieel besluit.
Ministerialrat, m. = rapporteur (in een ministerie). **Ministerialverordnung**, w. = ministerieele verordening, m. circulaire. **ministerieel** = ministerieel. **Ministerium**, f. —s, —nien = ministerie (i. a. b.); (ook) gezamenlijke geestelijken van een parochie.
Ministerkonferenz, w.; **•krisis**, w. = minister|konferentie; -krisis (ministerieele kr.).
Ministerpräsident, m.; **•rat**, m.; **•resident**, m. = minister|prezident (eerste m.); -raad; -rezident.
Ministerverantwortlichkeit, w. = ministerieele verantwoordelijkheid. **Ministerwechsel**, m. = wisseling van ministerie, van ministers.
Ministrant, m. —en, —en = ministrant, misdienaar. **ministrie-ren**, f. (h.) = ministreren (den priester bij 't altaar helpen).
Minna, w. = Mina.
Minne, w. — = min, liefde. **Minnelied**, f. = minnelied. **minnen**, f. (h.) = (be)minnen.
Minnefang, m.; **•fänger** (•finger), m. = minne|zang; -zanger.
min-nig (lich) = (poët.) lieflijk, aanminnig, teer.
Minorat, f. —(e)s, —e = minoraat, recht van den jongste op 't ergoed, dat ergoed zelf.
minoren = minderjarig. **Minorenität**, w. — = minderjarigheid. **Minorit**, m. —en,

- en = Minderbruder. **Minorität**, w. —, —en = minderheid.
- Minotaur**, m. —s, —en, **Minotaur**, m. —, —ren = Minotaurus (*monster: stiermensch*).
- Min'stel**, m. —s, —s = minstrel, speelman.
- Minuend'**, m. —en, —en = aftrektal. **mi'nus** = minus, min; das *M.* = 't ontbrekende, 't tekort. **Mi'nuszeichen**, f. = minus-, minteeken.
- Minus'tel**, w. —, —n = kleine letter.
- Minu'te**, w. —, —n = minuut. **minu'tenlang** = minutenlang.
- Minu'ten|uhr**, w.; ***wert**, f.; ***zeiger**, m. = minuut|horloge; -werk; -wijzer.
- Minu'zien**, Pl. = kleinigheden. **minuzids'** = minutieus.
- Min'ze**, w. —, —n = munt, ment (*een plant*).
- mir** (Dat. zu ich) = (aan of voor) mij; m. nichts, dir nichts = zonder zich om iem. of iets te bekommeren; jo m. nichts, dir nichts läßt sich das nicht machen = zoo maar eventjes is dat niet te doen; wie du m., jo ich dir = leer om leer.
- Mirabel'le**, w. —, —n = mirabelle (*een pruim*).
- Mira'tel**, f. —s, — = mirakel, wonder.
- Mir're**, w. —, —n = (vizier)korrel.
- Mir'te** zie Myrte.
- Mir'za**, m. —s, —s = mirza, heer.
- Misanthrop'**, m. —en, —en = misanthroop menschehater. **Misanthropie'**, w. — = misanthropie, melleereen; **misanthro'pisch** = misanthropisch, menschehatend.
- misçh'bar** = mengbaar. **Misçh'e**, w. = gemengd huwelijk. **Misçhel**, m. —s = mengkoren. **mi'schen**, fchw. (h.) = (Gift, Wasser und Wein, Metalle) (ver)mengen; (die Karten) schudden, wassen, melleeren; misçhe dich nicht hinein = bemoei je er niet mee; gemisch't (Gesellschaft, Ehe, Chor) = gemengd. **Misçh'futter**, f. = mengvoe(de)r. **Misçh'torn**, f. = mengkoren. **Misçh'ling**, m. —s, —e = (iem., iets van) gemengd ras, kleurling; mengvoe(de)r. **Misçh'mald**, m. —es, —e = mengelmoes, poespas.
- Misçh'na**, w. — = misjna (*verklaring van de schriftelijke leer v. d. Joden*).
- Misçh'po'le**, w. — = (jüd.) misjpoche, familie, kliek, troep.
- Misçh'trank**, m. = mengdrank. **Misçhung**, w. —, —en = mengsel, (ver)menging, mixtuur; (*met.*) alliage. **Misçhungsrechnung**, w. = menging-rekening. **Misçh'volt**, f. = gemengd ras.
- Misçh'währung**, w. = dubbele standaard.
- Mis'fe**, w. —, —n = mise, premie ineens, inleg.
- Mis'fel**, f. —s, —s = jong meisie; *vgl.* Miesel; **mi'seln**, fchw. (h.) = wat vrijen].
- misera'bel** = miserabel, ellendig, jammerlijk.
- Misere**, w. — = misère, ellende. **Misere're**, f. —s, —s = miserere (*R.-K. kerkgezang; een darmziekte*).
- Misogyn'**, m. —en, —en = misogynies, vrouwehater.
- Mis'spel**, w. —, —n = mispel.
- Mis's**, w. —, **Mis'ses** = miss, juffrouw, mejuffrouw.
- misçh'eten** (Part. misçh'et) fchw. (h.) = verachten, minachten, geringschatten. **Misçh'achtung**, w. = verachting enz.
- I. **Mis'sal** (e), f. —(e)s, —e(n) = missaal, misboek.
- II. **Mis'sal**, w. — = missaal (*grote drukletter*).
- I. **[mi's] behagen**, fchw. (h.) = mishagen, -vallen]. II. **Misçh' behagen**, f. —s = misbehagen, onbehaaglijkheid, onaangename stemming.
- [Misçh] beliebig** zie mißliebig]. **Misçh'bildung**, w. = misvorming; wangedrocht. **mißbilligen** (Part. mißbilligt besser als: gemißbilligt), fchw. (h.) = misbillijken, afkeuren. **Misçh'billigung**, w. — = afkeuring, blaam.
- Misçh'brauch**, m. = misbruik. **mißbrauch'en** (Part. mißbrauch't) fchw. (h.) = misbruiken, misbruik maken van; (den Namen Gottes) ijdelijk gebruiken. **mißbräuchlich** = verkeerd (elijk), ongeoorloofd, ten onrechte. **Misçh'bund**, m., **Misçh'bündnis**, f. = monsterverbond; (*soms*) mesalliance.
- mißdeu'ten** (Part. mißdeu'tet), fchw. (h.) = misdui'den, verkeerd uitleggen, kwalijk nemen. **Misçhdeu'tung**, w. = misdui'ding, verkeerde uitlegging.
- miß'fen**, fchw. (h.) = (ver)missen, niet zien, 't gemis voelen, ontberen; etw. nicht m. können = er niet buiten kunnen. **Misçh'erfolg**, m. = slechte uitslag, sl. afloop, mislukking, tegenspoed, échec, fiasco. **Misçh'ernte**, w. = misgewas, mislukte oogst. **Misçh'etat**, w. = misdaad, euveldaad. **Misçh'täter**, m. = misdadiger, boosdoener. **Misçh'fall**, m. = miskraam.
- I. **mißfal'ten**, ft. (h.) = mishagen, onaangenaam zijn, hinderen. II. **Misçh'fallen**, f. = misnoegen, tegenzin.
- miß'fällig** = onaangenaam; m. bemerken, sich m. über (Mit.) äußern = afkeurend opmerken, zich afk., ongunstig over iets uitlaten. **Misçh'fallsbezeugung**, w. = betuiging van ontevredenheid. **miß'farben**, *farbig = wankleurig, leelijk.
- miß'geartet** = ontaard, uit den aard geslagen.
- Misçh'geburt**, w. = misgeboorte, wangedrocht; miskraam. **Misçh'gefühl**, f. = gevoel van onbehaaglijkheid. **miß'gelaunt** = slecht geluimd, sl. gemutst, in een sl. humeur, ontstemd. **Misçh'geschid**, f. = tegenspoed, ongeluk(kig lot).
- Misçh'gestalt**, w. = wangestalte, -gedrocht; -staltigheid. **miß'gestalt(et)** = wanstaltig, misvormd. **miß'gestimmt** = slecht gestemd, ontstemd. **Misçh'gewächs**, f. = misgewas, gedrochtelijk gewas. **miß'glück'ten**, fchw. (f.) = mislukken. **miß'gdn'nen**, fchw. (h.) = misgunnen, benijden. **miß'greifen**, ft. (h.) = fchlgreifen. **Misçh'greif**, m. = misgreep, verkeerde greep, vergissing, fout; einen *M.* tun = verkeerd grijpen; een misgreep doen, zich vergissen. **Misçh'gunst**, w. = af-, wangunst, nijd.
- miß'gunstig** = wan-, afgunstig, jaloersch.
- miß'handeln** (Part. mißhand'elt), fchw. (h.) = [misdoen, verkeerd doen], mishandelen. **Misçh'handlung**, w. = mishandeling. **Misçh'heirat**, w. = mesalliance, huwelijk beneden stand. [miß'hellig = niet overeenstemmend, oneens].
- Misçh'helligkeit**, w. —, —en = oneensgezindheid, oneenigheid, verdeeldheid, [menings]verschil, geschil. [miß'hören, fchw. (h.) = verkeerd hooren].
- Mis'sion**, w. —, —en = missie, zending; intere *M.* = inwendige z. **Mis'sionar**, *när', m. —s, —e = missionaris, zendeling. **Mis'sionsanstalt**, w. = zendelingehuis. **Mis'sionsgesellschaft**, w., *verein, m. = zendelingegenootschap.
- Mis'siv**, f. —s, —e, **Mis'sive**, w. —, —n = missieve, zendbrief, schrijven.
- Misçh'jahr**, f. = slecht jaar.
- miß'ten'nen**, fchw. (h.) (*soms*) = verkennen.
- Misçh'tung**, m. = wanklank, valsche klank.
- Misçh'tredit**, m. = diskrediet, ongunst, ongenade.
- miß'taunisch** zie mißgelaunt. **miß'tisch** = twijfelachtig, onzeker, hachelijk, netelig; ich befand mich in einer m..en Lage = in een

h.. en toestand, n.. e positie, moeilijk parket.
Mis'lichtheit, w. — = twijfelachtigheid enz.
mis'liebig = onaangenaam; afkeurend; ontevreden; onbemind; sich bei einem m. machen = bij iem. uit de gunst (ge)raken. **Mis'liebigheit**, w. = onaangenaamheid; ('t) niet-in-den-smaak-vallen, ('t) niet-gewild-zijn. **mis'lingen**, ft. (f.) (es mis'lingt; es mis'lang; mis'länge; mis'lungen) = mislukken; es ist ihm mis'lungen = (ook) hij is er niet in geslaagd.
Mis'mut, m. = neerslachtigheid, mismoedigheid, wrevel. **mis'mutig**, **mütig** = mismoedig.
Mis'pidel, m. — = arsenikkies.
mis'ra'ten, ft. (f.) = mislukken, slecht uitvallen, verongelukken, bederven; [ont-raden, afraden]; ein m. es kind = bedorven, slecht opgevoed kind. **Mis'rede**, w. = kwaadsprekendheid, praatjes.
Mis'stand, m. = misstand, verkeerdheid, gebrek; [leelijks, wat niet goed staat]. **mis'stimmen**, [schw. (h.)] = ontstemmen. **Mis'stimmung**, w. = slechte stemming, sl. humeur, ontstemming.
Mis'ton, m. = mistoon, wanklank, -geluid.
mis'tonen u. **mis'tonen**, [schw. (h.)] = valsch klinken, wanklinkend zijn. **'mis'tönig** = wanklinkend, valsch.
I. mis'trauen (Part. mis'traut), [schw. (h.)] = (einem) wantrouwen, geen vertrouwen hebben in. II. **Mis'trauen**, f. —s = wantrouwen, argwaan: M. gegen einen haben, hegen, M. in einen setzen = iem. wantrouwen, w. tegen iem. hebben.
Mis'trauensvotum, f. = votum van wantrouwen. **mis'tranisch** = wantrouwend, wantrouwig, achterdochtig. **Mis'tritt**, m. = Geh'tritt.
Mis'vergnügen, f. = misnoegen, ontevredenheid. **mis'vergnügt** = misnoegd, ontevreden.
Mis'verhältnis, f. = wanverhouding, onevenredigheid, gemis aan overeenstemming, slechte verstandhouding. **Mis'verständnis**, f. = misverstand, -vatting. **mis'versteht** (e)n, unr. (h.) = misverstaan, verkeerd verstaan.
Mis'wächse, m. —es = misgewas; slechte, mislukte oogst. **Mis'weisung**, w. = miswijzing (v. d. *magnetnaald*). **Mis'wirtschaft**, w. = wanbeheer. **Mis'wollen**, f. = misnoegen, ontevredenheid.
Mist, m. —es = mest, mist; (zm.) nevel, mist; (*stud.*) zottepraat; das ist nicht auf seinem M. gemacht = dat is geen koeke van zijn eigen deeg, komt niet uit zijn koker; fummre dich um deinen eignen M. = bemoei je met je eigen bemoesel; vgl. Geld. **Mist'bauer**, m. = mestboer; putreiner. **Mist'beet**, f. = broeibed, -bak.
Mist'fel, w. —, —n = mistel, vogelijm, marentak.
mis'ten, [schw. (h.)] = mesten. **Mist'fint**, m. = smeerpoes, vuilik.
Mist'forke, w. = mestvork; (*scherts.*) hand, poot.
Mist'gabel, w.; **-grube**, w.; **-haufen**, m.; **-hof**, m. = mest|vork; -put; -hoop; -vaalt.
mis'tig = vol mest, vuil; (zm.) mistig, nevelig.
Mist'laude, w.; **-läufer**, m.; **-lache**, w.; **-pfüße**, w. = mest|gier; -kover; -poel; -kuil.
Mistral, m. —s, —e = mistral (*koude, noorde-wind in Z.-Frankrijk*).
Mist'wagen, m. = mestwagen, mestkar.
Mis'zella'teen, **Mis'zelle'ten**, Pl. = allerlei, mengelwerk.
I. mit, Präp. mit Dat. = met; ook anders: bis m. dem vierten Juli = tot en met den

4 Juli; **bj**: einen m. Namen nennen, einladen = iem. bij zijn naam enz.; **in**: m. einem Wort = in één woord; m. Dank annehmen = in dank; m. einem Male, m. einmal = ineens; **onder**: m. Protest zurüdschicken = onder protest; **op**: m. einem Male, m. einmal = opeens; m. zwanzig Jahren = op twintigjarigen leeftijd; einen m. etw. bewirren = iem. op iets onthalen, trakteren; **over**: ich bin m. ihm zufrühen = over hem; **to**: m. Recht = terecht; m. Unrecht = ten onrechte; m. Feuer und Schwert = te vuur en te zwaard; m. genauer Not = ternauwernood; **van**: m. etw. verstehen = van iets voorzien; einen m. etw. verschonen = iem. van iets verschoonen; m. einem Sohn niederkommen = van een zoon bevalen; **zonder voorz.**: m. nützen = volstrekt niet, welneen; ein Mann m. Namen P. = genaamd P. II. **mit**, Adv. = me(de), ook; ich bin m. dabei = ik doe ook mee; m. im Rat sitzen = ook in den draad zitten.
Mit'älteste (r) = tweede oudste. **Mit'ange-lagte** (r) = medebeklaagde. **mit'arbeiten**, [schw. (h.)] = me(de)-, samenwerken. **Mit'arbeiter**, m. = medewerker.
mit'begreifen, ft. (h.) = mee, bij in begrijpen, vervatten. **mit'betommen**, ft. (h.) = me(de)-krijgen (ook als bruidschat), tevens krijgen.
Mit'besitz, m. = medebezit, gemeenschappelijk bezit. **Mit'besitzer**, m. = medeëigenaar.
mit'betieilt (an einer Sache) = ook deelhebbend aan, betrokken in (een zaak). **Mit'be-werb**, m. —(e)s = mededinging, concurrentie.
mit'bewerben sich, [schw. (h.)] = me(d)edingen, me(d)esolliciteeren. **Mit'bewerber**, m. = mededinger, medesollicitant. **Mit'bewerbung**, w. = mededinging. **Mit'bewohner**, m. = medebewoner. **mit'bezahlen**, [schw. (h.)] = me(d)ebetalen, ook betalen; für einen m. = voor iem. betalen. **Mit'bringe**, w. —, —n zie Mit'bringel. **mit'bringen**, unr. (h.) = me(d)e-, aanbrengen; [me(d)ebrengen, tot natuurlijk gevolg hebben = mit sich bringen]. **Mit'bringel**, f. —s, — = welkomthuis, kadootje; er kommt nie ohne M. = hij brengt altijd wat mee.
Mit'bruder, m. = medebroeder, naaste.
Mit'bürger, m. = medeburger.
Mit'christ, m. = broeder in Christus, medechristen.
mit'dürfen, unr. (h.) = me(d)emogen.
Mit'eigentum, f. = medeëigendom, -bezit(ting).
Mit'eigentümer, m. = medeëigenaar. **mitein-an'der**, = met elkander, samen. **mit'empfin-den**, ft. (h.) = me(d)e(ge)voelen, sympathi-zeeren. **Mit'empfindung**, w. = medegevoel, sympathie.
Mit'erbe, m. = medeërfgenaam. **mit'erben**, [schw. (h.)] = medeerven. **mit'erleben**, [schw. (h.)] = meebeleven, -maken. **mit'essen**, ft. (h.) = me(d)eeeten. **Mit'esser**, m. = me(d)eeëter, kommensaal, tafelgenoot; vetpuistje.
mit'fahren, ft. (f.) = meerijden (*in rijtuig*), -varen; [einem m. = met iem. handelen, iem. bejegenen]. **mit'fasten**, [schw. (h.)] = me(d)evasten, ook vasten. **mit'folgend** = bijgaand inliggend enz. **mit'freunden** = zich mede verheugend. **mit'fühlen**, [schw. (h.)] = me(d)e(ge)-voelen. **mit'führen**, [schw. (h.)] = me(d)evoeren, -slepen, -brengen.
Mit'gabe zie *gift*. **Mit'gast**, m. = medegast.
mit'geben, ft. (h.) = me(d)egeven (ook als Mitgift). **Mit'gebrauch**, m. = medegebruik, gemeenschappelijk gebruik. **Mit'gefangene** (r)

= medegevangene. **Mit'gefühl**, f. = me(d)e-gevoel, sympathie. **mit'geh(e)n**, untr. (f.) = me(d)egaan; *bas geht so mit = 't gaat nog al*. **Mit'genug**, m. = medegenot, wederkeurig genot, medegebruik. **Mit'geschöpf**, f. = medescheppel, gelijke, naaste. **Mit'gefelle**, m. = metgezel, kameraad. **Mit'gift**, w. = bruidschat, huwelijksgift. **Mit'glied**, f. = (mede)lid. **Mit'gliederverzeichnis**, f. = ledelijst. **Mit'gliederzahl**, w. = ledetal. **Mit'gliedschaft**, w. = (mede)lidmaatschap. **Mit'gliedsarte**, w. = bewijs van lidmaatschap.

mit'haben, untr. (h.) = meehebben. **mit'halten**, ft. (h.) = mede, ook houden; meedoen; *ich halte auch mit = doe ook mee*. **mit'helfen**, ft. (h.) = me(d)ehelpen, steunen; me(d)ewerken. **Mit'helfer**, m. = me(d)ehelper. **Mit'herausgeber**, m. = medeuitgever. **Mit'hererschaft**, w. = medeheerschappij. **Mit'herfcher**, m. = medeheerscher. **Mit'hilfe**, w. = (mede)hulp, steun, bijstand. **mithin** = derhalve, bijgevolg, dus.

Mithridat, f. — (e)s = Mithridaat (*een tegengif*). **Mitigation**, w. — = mitigatie, verzachting.

mitigieren, fchw. (h.) = mitigeeren, verzachten, lenigen.

Mit'inhaber, m. = medeëigenaar; lid van een firma, associë.

mit'kämpfen, fchw. (h.) = me(d)evenchten, -strijden. **Mit'kämpfer**, m. = medestrijder. **Mit'klager**, m. = medeklager, -bischer. **mit'kommen**, ft. (f.) = me(d)ekomen, -gaan; volgen, meegaan (*ook fig.*); (*ook*) overgaan (*in school*). **mit'können**, untr. (h.) = meekunnen.

mit'lassen, ft. (h.) = me(d)e laten (gaan, komen enz.). **mit'lauten**, fchw. (h.) = medeklinken. **Mit'laut**, m. — (e)s, — e. **Mit'lauter**, m. — s, — = medeklinker. **Mit'leid(en)**, f. — s = medelijden. **mit'leiden**, ft. (h.) = me(d)elijden, in 't lijden deelen; me(d)e dragen. **Mit'leidenshaft**, w. = gemeenschappelijk lijden; in M. zieken = eveneens (aan 'tzeifde euvel) doen lijden, aansteken, bok ziek maken; er in (*in iets onaangenaams nl.*) betrekken, meesleepen. **mit'leidenswürdig** = beklagens-, deernis-, medelijdenswaardig. **mit'leiderregend** = deernis-, medelijdenwekkend. **Mit'leider** zie *Reiber*. **mit'leidig** = medelijdend. **mit'leiblos** = zonder medelijden, meedoogenloos. **Mit'leidsbezeugung**, w. = betoon, bewijs van medelijden, van deelneming. **Mit'leidschüffel**, w. : von der M. essen = 't genadebrood eten. **mit'leidslos** zie *mitleiblos*. **mit'leidsvoll** = medelijdend, vol medelijden. **mit'lesen**, ft. (h.) = medelezen (*ook een krant bijv.*), tegelijk lezen.

mit'machen, fchw. (h.) = me(d)e-, doormaken, meebelevan; meedoen. **Mit'mensch**, m. = medemensch, naaste. **mit'müssen**, untr. (h.) = me(d)emoeten.

mit'nehmen, ft. (h.) = me(d)enemen; aangrijpen, doen afnemen; havenen, onderhanden nemen; (eine Stunde) ook nemen, deelnemen aan; die Krankheit hat ihn arg mitgenommen = erg aangegrepen; er ist in der Zeitung gehörig mitgenommen = erg gehavend; (ein Land) verwoesten en uitplunderen. **mit'nicht'en** zie *mit I*.

Mit'ra, w. — . . tren = mijter, bisschopsmuts. **Mit'railleu'fe**, w. — . — n = mitrailleur.

mit'reden, fchw. (h.) = me(d)espreken, zich in 't gesprek mengen; *du hast hier nicht mitzureden = niets te zeggen, niets in te brengen*.

Mit'regent, m. = mederegent. **mit'reisen**, fchw. (f.) = me(d)ereizen; M. . de(r) = medereiziger.

mit'samt (Dativ) = met (en benevens). **Mit'schuld**, w. = medeschuld, -plichtigheid. **mit'schuldig** = medeschuldig, -plichtig. **Mit'schuldner**, m. = medeschuldenaar. **Mit'schüler**, m. = medescholier, -leerling. **mit'sein**, untr. (f.) = me(d)edoen, -zijn. **mit'sollen**, untr. (h.) = mee moeten. **mit'spielen**, fchw. (h.) = me(d)espelen, -doen; *einem übel (u.w.) m. = iem. een leelijke poets spelen, leelijk toetakelen*. **Mit'spieler**, m. = me(d)espeler. **mit'sprechen**, ft. (h.) = me(d)espreken, -praten. **mit'stimmen**, fchw. (h.) = mede, ook stemmen. **Mit'streiter**, m. = medestrijder.

Mit'tag, m. — (e)s, — e = middag, twaalf uur; zuiden; (*olk. ook*) middageten; *zu M. essen*, *speßen = 't middagmaal gebruiken, eten*; *heute m. = vanmiddag*. **mit'tägig**, **mit'täglich** = middag. . ; zuidelijk. **mit'tags** = 's (des) middags. **Mit'tagsbrot**, -essen, f. = middagmaal, -eten. **Mit'tagsgegend**, w. = zuidelijke streek, zuiden.

Mit'tags||höhe, w.; -höhe, w.; -kreis, m. = middag||hite; -hoogte; -cirkel (meridiaan).

Mit'tags||linie, w.; -maht, f.; -pause, w.; -predigt, w. = middag||ijn; -maal; -pauze; (na)-preek.

Mit'tags||ruhe, w.; -schläfchen, f.; -seite, w. = middag||rust; -slaapje; -zijde (zuidzijde).

Mit'tags||sonne, w.; -stunde, w.; -stich, m. = middag||zon; -uur; -tafel.

Mit'tagszeit, w. = middag-, etenstijd. **mit'tag-wärts** = zuidwaarts. **mit'tanzen**, fchw. (h.) = me(d)edansen.

Mit'te, w. — = midden; midoel, tallie; M. Januar = in 't midden van Januari, half J.

mit'teilbar = mededeelbaar; besmettelijk.

mit'teilen, fchw. (h.) = me(d)edeelen; *sich m. = zich me(d)edeelen, zijn gedachten, meening zeggen*; *die Stimmung teilte sich den Truppen mit = ging op de tr. over, stak de tr. aan e. d.* **mit'teilfam** = mededeelzaam. **Mit'teilung**, w. — . — en = mededeeling; *einem eine M. von etw. machen = iem. een mededeeling over iets doen, iem. iets mededeelen*.

I. [mit'tel, Adj. zie mittler]. II. **Mit'tel**, f. — s, — = (hulp-, genees)middel; [midden, tusschengraad, -ding, middenruimte, centrum (*van een leger*)]]; *die M. (Pl.) = (geld)middelen, vermogen*; *sich ins M. legen, schlagen, ins M. treten = tusschenbeide komen*; *M. und Wege = middelen*; *arithmetisches, geometrisches M. = rekenkundig, meetkundig middel-evenredige*.

Mit'telalter, f. = middeleeuwen. **mit'telalterlich** = middeleeuwisch. **Mit'telamer'rika**, -a'fien ufw. = Midden-Amerika, -Azië enz.

mit'telbar = middellijk, indirekt. **Mit'teldeutsch'land**, f. = Midden-Duitschland. **Mit'tel'ding**, f. = tusschending. **Mit'telernte**, w. = gemiddelde oogst. **mit'teleuropä'isch** = midden-europeesch. **mit'telfein** = middelfijn.

Mit'telfinger, m.; -fuß, m.; -gebirge, f. = middell'vinger; -voet; -gebergte.

Mit'telglied, f. = middelste lid, middelterm.

mit'telgroß = middelgroot. **Mit'telgut**, f. = middelsoort waar; m. (Adj.) = van gemiddelde kwaliteit. **mit'telhochdeutsch** = Middel-hoogduitsch. **mit'telkräftig** = (*sigaar*) middel-zwaar. **Mit'telturs**, m. = gemiddelde koers, middenkoers.

[Mit'telland, f. = binnenland. mit'telländisch = binnenlandsch]. Mit'telländisches Meer = Middellandsche Zee. Mit'tellinie, w. = middel-lijn, as, (van driehoek) mediaan, zwaartelij. mit'tellos = zonder middelen, onbemiddeld. Mit'tellosigheit, w. = onbemiddeldheid. Mit'telmächte, Pl. = centrale mogendheden, centralen. Mit'telmann, m. = middenstandsman. Mit'telmaß, f. = middelmaat; M. die beste Straße = de middenweg is de beste. mit'telmäßig = middelmatig, matig. Mit'telmaßigkeit, w. = middelmatigheid. Mit'telmast, m. = middelmast. Mit'telmeer, f. = Middellandsche Zee. Mit'telum, f. = gemiddelde, middelsoort (naar Maximum en Minimum). Mit'telpartei, w. = middenpartij. Mit'telpfeiler, m. = middel-, vensterpilaar. Mit'telpreis, m. = gemiddelde prijs. Mit'telpunkt, m. = middelpunt. mit'tels (Gen.) = door middel (van), door. Mit'telstag, m. = middelterm. Mit'telschiff, f. = middelschip (v. kerk). Mit'telschlag, m. = middelsoort. Mit'telschule, w. = middelbare school (in Preußen zwischen Lagere en Realschule, in Zuid-Duitsland zwischen Lagere- en Hoogeschool). Mit'telsicht, w. = middelzicht (van wissels). Mit'telsmann, m., -persön, w. = bemiddelaar, tussenpersoon. Mit'telsorte, w. = middelsoort. mit'telst zie mittels. Mit'telstand, m. = middenstand. Mit'telste(r) = middelste. Mit'telstelle, w. = middelste plek, middelpunt; tussenbetrekking. Mit'telstrasse, w.; -straße, w. = middelstem; -weg (guldene -straße = gulden -weg). Mit'telstück, m. = koppelteeken. Mit'telstück, f. = middelstuk. Mit'telstufe, w. = middelste trede; m. trap, graad, tusschentrapp, -graad. Mit'telstimme, w. = half-, tusschentint. Mit'telton, m. = middeltoon. Mit'teltreffen, f. = (middeltocht van 't leger, nu) centrum. Mit'telwand, w. = tusschenwand, -muur. Mit'telweg, m. = -straße. Mit'telwort, f. = deelwoord. [Mit'telzeit, w. = Middeleeuwen]. mit'ten = midden. mit'tendurch = middendoor. Mit'ternacht, w. = middernacht; noorden. mit'ternächtlich = midden in den nacht; middernachts..., middernachtelijk; noordelijk. Mit'ternacht(s)onne, w. = middernachtzon. Mit'ternacht(s)unde, -zeit, w. = middernachtelijk uur, uur (tijd) van middernacht. Mit'terfasten, Pl. = halfvasten. I. mit'ter, Adj. = middelste; middelbaar; middelgroot; von m. er Größe, in m. n Jahren = van middelbare grootte, op middelbaren leeftijd. II. Mit'ter, m. -s, - = middelaar (gew.: Vermittler); medium. Mit'tertod, m. = zoendood. mit'terweile = middeleerwijl, ondertusschen. mit'terschiff = midscheeps. Mit'terommer, m. = midzomer, hartje van den zomer; St. Jan (24 Juni). mit'tönen; -tragen; -trinken; -tun = me(d)elklinken; -dragen; -drinken; -doen. Mit'terwoch, m. = Woensdag. mit'ter = van tijd tot tijd, soms, nu en dan. mit'terzeichnen, schw. (h.) = medeonder-teekenen; Mitunterzeichneter = medeonder-geteekende. Mit'terursache, w. = bijoorzaak. mit'terantwortlich = mede-verantwoordelijk.

Mit'terbrecher, m. = medeplichtige. Mit'ter-schworne(r), m. = samenzweerder, eedgenoot. Mit'terversicherung, w. = medeverzekering, verz. met inbegrip van... Mit'terwund, m. = medevoogd. Mit'terwelt, w. = tijdgenooten, levend geslacht. [Mit'terwerb, m. zie Mit'terwerb]. mit'terwirlen, schw. (h.) = me(d)e-, samenwerken. mit'terwissen, unr. (h.) = me(d)eweten; um etw. m. = ook van iets afweten; ohne mein M. = buiten, zonder mijn weten, voorkennis, mede-weten. Mit'terwissenschaft, w. = medeweten. Mit'terwetter, m. -s, - = medeweter, ver-trouwde. mit'terwollen, unr. (h.) = me(d)ewillen. mit'terzahlen, schw. (h.) = me(d)etellen, -rekenen. mit'terziehen, fl. (h.) = me(d)etrekken, -sleepen; (f.) = me(d)egaan, -trekken. Mit'terzack, m. = neven-, bijdoel. Mit'ter ed. Mit'terles, Mit'terpickles, Pl. = mixpickles. Mit'terur, w. -s, -en = mixtuur, drank(je). Mit'ter = Markt. mkg = Meterkilogramm. mm = Millimeter, vgl. m. MM. h. = meine Herren. Mnemo'nik, w. -s, - = mnemoniek, herinnerings-geheugenkunst. Mnemo'niker, m. -s, - = mnemonikus, geheugenkunstenaar. mnemo'nisch = mnemonisch. Mnemotech'nik, w. = mnemotechniek zie Mnemotik. Mob, m. -s = mob, gepeupel. Mo'bel, f. -s, - = meubel (ook fig.). Mo'bel||fabrik, w.; -fabrikant, m.; -handlung, w.; -stoff, m. = meubel||fabriek; -fabrikant; -handel (-zaak); -stof. Mo'belwagen, m. = meubel-, verhuurwagen. mobil' = mobiel; (vlt. ook voor: „utug, wakker, gezond“); m. machen = mobilizeeren. Mobil'garde, w. = garde mobile, mobiele nationale garde. Mobil'gardist, m. = soldaat van de mobiele garde. Mobil'iar, f. -s, - = meubillair; inboedel. Mobi-liar'nachlag, m. = nagelaten roerende goederen. Mobil'iar'vermögen, f. = vermogen aan roerende goederen. Mobil'ien, Pl. = meubels, huusraad, roerende goederen. mobilisier'en, schw. (h.) = mobilizeeren; (geld, kapitaal) losmaken. Mobilisier'ung, w. -s, Mobil'isier'ung, w. = mobilizatie. möbli'er'en, schw. (h.) = meub(ill)eeeren; möbliert wohnen = op kamers, gemeubleerd wonen. Mo'eten, m. -s, - = (gwst.) brok, homp. Mo'dertleuppe (spr.: ..törtl..), w. = (nagemaakte) schildpadsoep. modal' = modaal. Modalität, w. -s, -en = modaliteit, voorstellingswijze. Mod'der, m. -s = (gwst.) modder. Mo'de, w. -s, -n = mode; in (der) M. sein, in (die) M. bringen = in de m. zijn, brengen; aus der M. kommen = uit de m. gaan. Mo'de||artikel, m.; -farbe, w.; -gedr., m. = mode||artikel; -kleur; -pop (fat). Mo'dehändler, m. = koopman in mode-artikelen. Mo'dehandlung, w. = modezaak. Mo'deherr, m. = modeheertje, fat. Mo'de||krankheit, w.; -supfer, f. = mode||ziekte; -plaat. Mo'del, m. -s, - = modul, modulus: maat-(staf); patroon; vorm. Modell, f. -s, -e = model (i. a. b.); M. stehen = als model dienst doen, model zijn, pozeeren. Modeller', m. -s, -e = model-leur. Modellier'bogen, m. = bouwplaat, -prent. Modellier'en, schw. (h.) = modelleeren,

vormen; ontwerpen; (*olk.*) in orde brengen; **Modellier'er**, m. —s, — = modelleur, modelmaker. **Modellier'kunst**, w. = modelleerkunst, plastische kunst. **Modell'sammlung**, w. = verzameling van modellen. **Modell'stcher**, m. = model. **Modell'fischeri**, w. = modelmakerij. **mo'deln**, *schw.* (h.) = modelleeren, vormen, ftsoneeren (*ook iem.*); versieren (*met teeken-, beeld- of smijwerk*). **Mo'denarr**, m. = modegek, fat. **Mo'denblatt**, f. = modejournaal, -plaat. **Modene'ser**, m. —s, — = bewoner van Modena. **Mo'demwelt**, w. = modewereld. **Mo'der**, m. —s = verrotting, vermolming, stof, molm; (*ook*) modder, slijk; nach *M.* riechen = duf, bedorven ruiken; zu *M.* werden = vergaan, vermolmen. **Modera'men**, f. —s = moderamen, leiding, synodaal bestuur. **Mo'derduft**, m. = duffe bedorven lucht; lucht van bederf. **Mo'dererbe**, w. = verrotte grond. **mo'd(e)rig**, **mo'd(e)richt** = duf, rottig; modderig. **mo'dern**, *schw.* (f. u. h.) = vergaan, vermolmen, in stof vallen, (ver)rotten. **modern'**, *Adj.* = modern, hedendaagsch. **modernisier'en**, *schw.* (h.) = modernizeeren. **Mo'dellschneider**, m.; **schönheit**, w.; **schriftsteller**, m.; **schüt**, w. = modelkleermaker; -schoonheid; -schrijver; -zucht (-ziekte). **Mo'delware**, w.; **warengeschäft**, f.; **welt**, w.; **zeitung**, w. = modelartikel(en); -zaak; -wereld (-mensen); -blad. **Modifikation'**, w. —, —en = modifikatie, wijziging, beperking. **modifizier'en**, *schw.* (h.) = modificeeren, wijzigen, beperken. **mo'disch** = modisch, nieuwerwetsch. **Modist'**, m. —en, —en = Modehändler. **Modistin**, w. —, —nen = modiste. **Mo'dul** zie *Modul*. **Modulation'**, w. —, —en = modulatie (*stembuiging, overgang van toonaard, voordrachtswijze*). **modulier'en**, *schw.* (h.) = moduleeren. **Mo'dus**, m. —, — u. .di = modus, (voorstellings)wijze, **mo'dus viven'di**, m. = modus vivendi; schikking. **Mofet'te**, w. —, —n = mofette (*uitstrooming van gevaarlijke gassen uit aardspelen*). **Mö'ge**, w. — = (*gwst.*) macht, vermogen. **Mogelei'**, w. —, —en = bedrog, gesmokkel. **mo'gen**, *schw.* (h.) = (Gau.) valsch spelen, bedriegen; (*schol.*) smokkelen, spieken. **mö'gen**, *unr.* (h.) (ich) mag, er mag; mochte; möchte; gemocht = mogen, kunnen, niet verhinderd worden; — houden van, lust, trek hebben, (gaarne) willen, gaarne doen, mogen lijden; — kunnen, waarschijnlijk, mogelijk zijn; — mogen, laten, toegegeven zijn; er mag immer (schlafen) = hij mag, laat hij (voor mijn part) slapen; ich mag nichts wissen = ik wil niets weten; ich mag ihn nicht = ik houd niet van hem, mag hem niet lijden; die Stirchen mag ich gern = van kersen houd ik veel; ich möchte alles wissen = ik zou graag alles weten; er mag wohl frant sein = hij kan wel ziek zijn, is misschien ziek; sie möchten ihn übersehen haben = ze hadden hem misschien over 't hoofd gezien; es möchte gegen neun Uhr sein = 't kan zoo wat tegen negen uur geweest zijn; mag sein = 't kan zijn; er mag noch so reich sein = hij mag (moge) nog zoo rijk zijn; wes er auch sagen mag = wat hij ook zeggen moge; sie mögen mich hassen = laten ze me haten; es möchte besser sein ... = 't zou mis-

schien beter zijn ..; möchte er doch bald kommen! = mocht hij toch spoedig komen! kwam hij toch spoedig! sage ihm, er möchte (möge) bald schreiben = zeg hem, dat hij gauw schrijft; er mag sich in acht nehmen! = laat hij voorzichtig zijn! diesmal mag es noch hingehen = voor dezen keer zullen we 't nog laten passeeren.

Mog'ler, m. —s, — = bedrieger enz., *vgl.* mogeln.

mög'lich = mogelijk; wenn m., wo m. = zoo mogelijk; soviel, sobald als m. = zooveel, zoodra (zoo spoedig) mogelijk; m. ist früh, gut = zoo vroeg, goed mogelijk; mit m. ist Vorsicht = met alle mogelijke voorzichtigheid; er tut das m. ist, sein m. ist = hij doet alles wat hij kan; sich m. ist beeilen = zich zooveel mogelijk haasten. **mög'licherweise** = als 't geval zich voordoet, mocht 't geval zich voordoen. **mög'licherweise** = mogelijkerwijze, misschien. **Mög'lichkeit**, w. —, —en = mogelijkheid; kans; nach *M.* = zooveel mogelijk; es ist feine *M.* vorhanden = er bestaat geen m. op, er is geen kans op; er ist sparfam wie die *M.* = hij is onvergelykelyk zuinig.

Mog'ul, m. —s, —n = mogol.

Mohammed, m. = Mohammed. **Mohammeda'ner**, m. —s, — = Mohammedaan. **Mohammeda'nisch** = Mohammedaansch. **Mohammedanis'mus**, m. — = Mohammedanisme.

Mohär, m. —s, —e = mohair (*angorawol en weefsel daarvan*).

Mohika'ner, m. —s, — = Mohikaan.

mohl = (nrdb.) overrijp, beursch.

Mohn, m. —(e)s, —e = klaproos, papaver; maankop, slaapbol. **Mohn'blume**, w. = klaproos.

Mohn'slopf, m.; **lorn**, f.; **luch**, m. = maan|kop (slaapbol); -korrel (-zaad); -zaadkoekje.

Mohn'dl, f. = papaverolie. **Mohn'pilen**, *Pl.* = (*gerecht van*) gestampt maanzaad.

Mohn'saft, m.; **famen**, m. = maan|sap (heulsap, opium); -zaad.

I. **Mohr**, m. —en, —en = moor, moriaan, neger; moordpaard; das heißt einen *M.* en bleichen, weiß waschen = dat is den Moriaan geschuurd. II. **Mohr**, m. —(e)s, —e = moiré.

Mohr'band, f. = moiré-lint.

Moh're, w. —, —n = wortel; peen.

I. **moh'ren** (*Adj.*) = (van) moiré. II. **moh'ren**, *schw.* (h.) = moireeren.

moh'renfarbig = moor-, negerkleurig. **Moh'rengesicht**, f. = Mooregezicht. **Moh'renhirse**, w. = negerkoren. **Moh'renlopf**, m. = moorekop, -hoofd; moorkop (*zwart paard, ook: een gebakje, dit ook Dthello*). **Moh'renland**, f. = Mooreland. **Moh'renslave**, m. = neger slaaf.

Moh'rein, w. —, —nen = moorin, moorsche.

Moh'rübe, w. = wortel, peen, *vgl.* Möhre.

Moi'ra, w. —, .ren zie Möre.

Moiré (*spr.: moirée*), m. u. f. —s, —s = moiré.

moirie'ren, *schw.* (h.) = moireeren.

mofani' = spottend, mokant.

Mofet'te, w. —, —n = mokette (*een pluche*).

mofie'ren sich (*über, Aff.*), *schw.* (h.) = zich (over iets) vrolijk maken.

Mof'ta, m. —s, **stafte**, m. = mokka(koffie).

Molar, m. —s, —en = kies.

Molaf'te, w. — = zandsteen.

Molch, m. —(e)s, —e = salamander.

Mol'dau die — = (*land*) Moldavië; (*rivier*) Moldau. **Mol'dauer**, m. —s, — = Moldaviër.

moldauisch = Moldavisch.

I. **Mole**, w. —, —n = mola, [maankind].
 II. **Mole**, w. —, —n = (haven)hoofd, pier.
Molekül, f. —s, —e = molekuul. **Molekular-
 gewicht**, f. = molekulaire gewicht. **Molekular-
 kraft**, w. = molekulaire kracht.
Molekskin, m. u. f. —s, —s = moleskin,
 Engelsch leer.
Molesten, Pl. = molest, overlast, hinder.
molestie-ren, [d]w. (h.) = molesteeren, overlast
 aandoen, hinderen.
Molte, w. —, —n, **Molten**, Pl. = wei, hui.
Moltenur, w. = melk-, weikuur. **Molten-
 säure**, w. = melkzuur. **Moltenwerk**, f. = zuivel,
 melkspijs. **Moltereij**, w. —, —en = melkerij,
 zuivelfabriek. **Moltereijshule**, w. = zuivel-
 school. **mol'ticht** = weilig, op wei gelijkend.
mol'tig = weilig, wei bevattende.
 I. **Moll**, m. —(e)s, —e u. —s zie Molton.
 II. **Moll**, f. — = mol (*in de muziek*).
Molla, m. —s, —s = molla (*Turksch rechter*).
Molle, w. —, —n (berl.) zie Mulde I.
mol'tig = behaaglijk, prettig, gezellig, knus.
Mol'ton, m. = mol-, mineurtoon. **Mol'ton-
 leiter**, w. = mineur-, moltoonladder.
Mollus'le, w. —, —n = mollusk, weekdier.
Molm zie MuIm. **mol'men**, [d]w. (h.) = (ver-
 molmen, rotten. **mol'mig** = molmachtig,
 rottend.
Mollo, m. —s, Molent u. Moli zie Mole II.
Moloch, m. —s, —e = Moloch; afgod (sbeeld).
Molof'jus, m. —, —u. . .ji = molossus (*een
 versvoet: — — —*).
mol'sch = bedorven, beursch, rot (*vooral van
 ooft*).
Mol'ton, m. —s, —s = molton (*een weefsel*).
Moluk'ten, Pl. = Molukken.
mol'un = dronken, sikker.
 I. **Moment**, f. —(e)s, —e = moment, beweeg-
 reden, faktor. II. **Moment**, m. —(e)s, —e =
 moment, oogenblik.
momentan' = oogenblikkelijk, op 't oogenblik.
Moment'laufnahme, w.; **•bild**, f.; **•verschlus**,
 m. = moment|opname; -fotografie; -sluiting.
Mom'os, **Mom'us**, m. = Momus (*God van
 den spot en de satire*).
Monade, w. —, —n = monade, eenheid,
 ondeelbaar wezen.
Monato, f. = Monaco.
Monarch, m. —en, —en = monarch. **Monar-
 chie**, w. —, —n = monarchie. **monar'chisch** =
 monarchisch.
Monat, m. —(e)s, —e = maand. **monatlich** =
 maandelijks(ch). **Monat'sandweis**, m. =
 maandstaat. **Monat'sbericht**, m. = maand-
 verslag. **Monat'sfrist**: in M. = binnen (den
 tijd van) een maand.
Monat'sgeld, f.; **•heft**, f.; **•name**, m.; **•rose**,
 w. = maand|geld; -blad (-schrift); -naam;
 -roos.
Monat'sschlus, m. = einde van de maand.
Monat(s)schrift, w. = maandschrift, -blad,
 maandelijksch tijdschrift. **Monat'stag**, m. =
 dag van de maand, datum. **monat'sweife** =
 bij de, per maand.
Monch, m. —(e)s, —e = monnik (*in allerlei
 bet.: kloosterling, ruïn, stijl van een wenteltrap,
 torenspts, leeuwetand (een plant), slecht bedrukt
 vel, een vlinder, een mees, vaapje (een drijftol),
 warmwaterflesch*). **mon'chisch** = monnikachtig,
 monnike . . . monniks . . . **Monch'tein**, f. —s,
 — = monnikje. **Monch'sbogen**, m. = slechte
 adruk, vgl. **Monch**. **Monch'shaupt**, f. =
 paardebloem. **Monch'stappe**, w. = monniks-

kap. **Monch'skloster**, f. = monnikklooster.
Monch'slutte, w. = monnikspij. **Monch's-
 orden**, m. = monnikoorde. **Monch'splatte**,
 w. = tonsuur.
Monch's[s]chrift, w.; **•stand**, m. = monnikel-
 schrift (gotische letter); -stand.
Monch's|voll, f.; **•wesen**, f.; **•zelle**, w.; **•zucht**,
 w. = monniks-, klooster|volkje; -wezen;
 -cel; -tucht.
Monch'tum, f. = monnikendom.
Mond (*met d*), m. —(e)s, —e (auch: —en, —en
 als Monat) = maan, (*poët.*) maand; der M.
 ist voll, neemt zu = 't is volle maan, wassende
 m.; den M. anbellt = tegen de m. blaffen,
 machteloos schelden, schetteren; unterm
 M. e = in 't ondermaansche.
Mondamin', f. —s = mondamin, fijn maismeeel.
Mond'bahn, w.; **•beschreibung**, w.; **•finsternis**,
 w.; **•flecken**, m. = maan|baan; -beschrijving;
 -sverduistering; -vlek.
mond'förmig = maanvormig. **Mond'gebirge**,
 f. = maangebergte. **mond'hell'** = helder
 door de maan verlicht; es ist m. = de maan
 schijnt helder. **Mond'fals**, f. = Mole I;
 (*fig.*) misbaksel, uilskuiken.
Mond'larie, w.; **•fing**, f.; **•lauf**, m.; **•licht**, f. =
 maan|kaart; -kind (*vgl. Mole I.*); -loop; -licht.
Mond'raute, w. = maan-, koningsvaren.
Mond'scheibe, w. = maanschiif. **Mond'schein**,
 m. = maneschijn. **Mond'scheingeficht**, f. =
 vollemaansgezicht. **Mond'sichel**, w. = maan-
 sikkell. **Mond'sucht**, w. = maanzucht, -ziekte.
mond'süchtig = maanziek. **Mond'uhr**, w. =
 maanwijzer. **Mond'veilchen**, f., **•viole**, w. =
 judaspenning. **Mond'viertel**, f. = maan-
 kwartier. **Mond'wächsel**, m. = maangestalte.
Mone'ten, Pl. = geld; es geht ihm an M. =
 't ontbreekt hem aan de dubbeltes.
Mongole, m. —n, —n = Mongool. **Mongolei'**
die = Mongolië. **mongo'lish** = Mongoolsch.
monie'ren [d]w. (h.) = herinneren; berispen.
Monis'mus, m. — = monisme, eenheidsleer
 (*n.l. van 't ideeële en 't reële*).
Monitor, m. —s, . . to'ren = monitor (*partser-
 schip*). **Monito'rium**, f. —s, . . rien = monito-
 rium, maanbrief. **Mon'itum**, f. —s, . . ta =
 monitum, vermaning, herinnering.
Monochord' (spr.: . . kort), f. —(e)s, —e =
 monokordion (*eensnarig instrument voor de
 berekening van de toonverhoudingen*). **mono-
 chrom**' (spr.: . . kroom) = monochroom,
 éénkleurig. **Monogamie**, w. — = monogamie.
monoga'misch = monogamisch. **Monogramm**,
 f. —s, —e = monogram. **Monographie**, w.
 —, —n = monografie. **Monotel**, f. —s, —
 = monocle. **Monolith**, m. —(e)s, u. —en —e(n) =
 monoliet (*monument uit één blok steen*). **Mono-
 log**, m. —s, —e = monoloog. **Monomanie**,
 w. —, —en = monomanie (*waanvoorstelling
 betrekkelijk één zaak*). **Monoplan**, m. —(e)s,
 —e = monoplaan, eendekker. **Monopol**, f.
 —s, —e = monopolie. **monopolie'ren**, [d]w.
 (h.) = monopolizeeren. **monopoly'a'bisch** =
 éénlettergrepig.
Monothei's'mus, m. — = monotheïsme. **Mono-
 theit**, m. —en, —en = monotheïst. **mono-
 thei'tisch** = monotheïstisch. **monoton**' =
 monotoon, ééntoonig. **Monotonie**, w. —, —n =
 monotonie.
Mon'roebottrin (spr.: . . rood. . .), w. = Mon-
 roeleer.
Mon'ster|konzert, f.; **•petition**, w. = monster-
 reuzel|koncert; -petitie.

Monstranz, w. —, —en = monstrans, allerheiligste, hostievaas.
monströs = monstrueus, monsterachtig, wanstaltig. **Mon'strofität**, w. —, —en = monstruozeit, gedrochtelijkheid, wanstaltigheid, gedrocht. **Mon'strum**, f. —s, . . ften u. . . ftra = monster, gedrocht.
Mon'sun, m. —s, —e = moesson, passaatwind.
Mon'tag, m. —(e)s, —e = Maandag; *vgl.* blau.
Monta'ge (spr.: . . taazje), w. —, —n = monteerling, montage.
mon'tagig, **mon'taglich** = Maandags(ch).
montan, **montani'stisch** = den mijnbouw betreffende, mijn. . .
Montan'natien, Pl.; **gefell'schaft**, w.; **gewerbe**, f. (**industrie**, w.); **werte**, Pl. = mijn|aan-deelen; -bouwmaatschappij; -industrie; -waarden.
Montenegri'ner, m. —s, — = Montenegrijn.
montenegri'nisch = Montenegrijnsch. **Monte'ne'gro**, f. = Montenegro.
Monteur, m. —s, —e = monteur. **montie'ren**, fchw. (h.) = monteeren (een machine opstellen, soldaten uitrusten). **Montie'ring**, w. —, —en = monteering; *en* = Montur. **Montie'ring'stammer**, w. = kleedingmagazijn. **Montur**, w. —, —en = montuur, soldatekleeding, uitmonstering.
Monument, f. —(e)s, —e = monument. **monu'mental**, **Monumental** . . . = monumentaal.
Moos'te, w. —, —n = (gwst.) motholle (waarín afgevallen ooft rijp wordt).
Moos, f. —(e)s, —e = moeras, veen. **Moos'aal**, m. = veenaal, -puit. **Moos'bad**, f. = modderbad.
Moos'beere, w.; **hoden**, m.; **brennen**, f. = veen|bes; -bodem (-grond); -brand(en).
Moos'brenner, m. = veenbrander; fchwartz wie ein M. = zoo zwart als een kolebrander.
Moos'damm, m.; **erde**, w.; **fund**, m. = veen|dam (-dijk); -aarde (-grond); -vondst (*in 't veen gevonden*).
Moos'grund, m.; **heide**, w. = veen|grond; -heide (moerheide).
Moos'huhn, f. = kor-, moer-, berkhoen.
moos'richt, **moos'rig** = veenachtig, moerassig.
Moos'kolonie, w.; **kultur**, w.; **land**, f.; **rauch**, m. = veen|kolonie; -kultuur (-ontginning); -land (moeras-, moerland); -rook.
Moos'schneepje, w. = moerassnip. **Moos'simse**, w. = grasbies. **Moos'sumpf**, m. = moeras.
Moos'teich, m. = moerassige vijver. **Moos'vogel**, m. = meerkoet. **Moos'wasser**, f. = moeras-, veenwater.
I. Moos, f. —es, Mös'er = (obb.) moerasland, veen. **II. Moos**, f. —es, —e = mos; (füb.) geld, duiten.
moos'artig, **ähnlich** = mosachtig. **Moos'bank**, w. = mosbank. **Moos'beere**, w. = veenbes. **moos'bewachsen**, = met mos begroeid.
Moos'decke, w. = moslaag. **Moos'distel**, w. = melkdistel. **moos'fig**, **moos'licht** = bemost; *ook* = moorig. **Moos'Frähe**, w., **reifer**, m. zie Rohrdommel. **Moos'rose**, w. = mosroos.
Moos'tierchen, f. = mosdiertje.
Moos'pe, w. —, —n = (berl.) oorveeg.
mop'per = (berl.) (piek)stijn.
Mops, m. —es, Möpfe = mops(hond); suffer, uil; (er langweilt sich) wie ein M. = gruwelijk; er hat Möpfe = hij heeft moppen, duiten.
Mops'beine, Pl. = x-beenen. **mop'fen**, fchw. (h.) = gappen; sich m. = (gwst.) zich vervelen.

Mops'gezicht, f. = mopsgezicht. **Mops'hund**, m. = mopshond. **mop'fig** = mopsachtig; vervelend; sich m. machen = den branle uit-hangen. **Mops'nase**, w. = mopsneus.
moquani zie mofant.
Moral, w. —, —en = moraal: zedeleer; zedelijkheid (ein Mensch ohne M.); goede les. **Moral'feg**, m. = zedepreeker, moraalkleter. **mora'list** = moreel, zedelijk; m. e. Verlesungen = voordrachten over zedeleer; m. e. Person = rechts-persoon; *vgl.* Rat'er. **moralis'ten**, fchw. (h.) = moralizeeren. **Moralist**, m. —en, —en = moralist, zedeleeraar. **Moralität**, w. —, —n = moraliteit (zedelijkheid, *ook* een soort geestelijk tooneel). **Moral'haute**, **predigt**, w. = moraalpreek.
Mora'ne, w. —, —n = gletschergesteente, -wal.
Morast, m. —es, —e u. Moräfte = moeras, poel, modder. **mora'stig** = moerassig, modde-
 rig, drassig.
Morato'rium, f. —s, . . rien = moratorium, (wettelijk verleend) uitstel van betaling.
Morbidi'tät, w. —, —en = morbiditeit (frequentie van ziekten).
Mör'braten, m. = varkenslendestuk, -filet.
Mör'chel, w. —, —n = morielje (eetbare paddes-toel).
Mord, m. —(e)s, —e = moord, man-, doodslag; auf M. = verschrikkelijk, bar; auf M. (arbeiten, studieren) = tegen de klippen op.
Mord'anschlag, m.; **agt**, w.; **begierde**, w. = moord|aanslag; -bijl; -zucht.
mord'begierig = moordlustig. **Mord'beil**, f. = moordbijl. **Mord'brand**, m. = brandstichting met moord; (*ook naam van een kaartspel*).
Mord'brenner, m. = brandstichter (en moordenaar). **Mord'brennerei**, w. zie Mord-brand. **Mord'eisen**, f. = moordend staal.
mord'en, fchw. (h.) = (ver)moorden, doden.
Mör'der, m. —s, — = moordenaar. **Mör'der-grube**, w. = moord(enaars)hol, moordkuil; aus seinem Herzen feine M. machen = van zijn hart geen moordkuil maken. **Mör'derhand**, w. = moordenaarshand. **Mör'derhöhle**, w. = moord(enaars)hol. **mör'derisch** = moorddadig. **mör'derlich** = [als een moordenaar], verschrikkelijk, vreeselijk, afschuwelijk; ein m. es Gefchrei = een ijselijk, moorddadig geschreeuw; (er flucht) m. = als een ketter.
Mord'geschichte, w. = moordgeschiedenis; ver-schrikkelijk, zonderling verhaal. **Mord'geschrei**, f. = moordgeschreeuw, moord-, jammerkreet.
Mord'gefell(e), m. = moordenaar. **Mord'gier**, w. = moordlust, -zucht. **mord'gierig** = moord-zuchtig, bloeddorstig. **mord'häh'lich** = foei-leelijk. **Mord'hund**, m. = gemeene moordenaar.
mord'io! = moord! help! help! Zeter und M. fchreien = moord en brand schreeuwen.
mord'talt = bitter koud. **Mord'tälte**, **terl**, **ufw.** zie Morbs . . . **Mord'lust**, w. = moord-zucht, -lust. **Mord'nacht**, w. = nacht van (den) moord. **mord'scha'de** = doodjammer. **Mord'schwert**, f. = moordend, moorddadig zwaard.
mords'bäm'lich = akelig suf in-suf. **Mords'älte**, w. = hevige koude. **Mords'terl**, m. = rare, bijzondere, buitengewone, gare kerel, (een) baas (*ook ir.*). **Mords'tärm**, m. = verschrikkelijk geraas. **mords'mäh'ig** = verschrikkelijk, erg.
Mords'speltafel, m. = helsch lawaai. **Mord'stahl**, m. = moordend staal. **Mord'sucht**, w. = moordzucht, -lust. **Mord'tat**, w. = moord.
Mord'berfuch, m. = poging tot moord. **Mord'waffe**, w. = moord-, moordend wapen.

Worðweg, m. = erg slechte weg. **Worðwut**, w. = moordwoede, -razernij.
Worðre, w. —, —n = moira, parce, schikgodin.
Worðre, w. —, —n = morel.
Worðres, Bl. = mores, (goede) manieren, goed gedrag; eiten W. lehren = iem. mores leeren.
Worðre, w. —, —n = moreske, arabeske.
morgana tiſch zie Eſe.
I. Worðgen, m. —s, — = morgen (een landmaat). **II. Worðgen**, m. —s, — = morgen, ochtend; oosten; guten W. (ll); m. .s, des W. .s = 's morgens; heute m. = vanmorgen; am frühen W. = in, op den vroegen m.; [bas W. = de toekomst]. **III. mor'gen**, Adv. = morgen; m. früh, m. abend (beide ll).
Worðgen|andacht, w.; **anzug**, m. = morgen-, ochtend||gebed; -kleed(ing) (négligé).
Worðgen|ausgabe, w.; **bejuch**, m.; **blatt**, f.; **brut**, f. = morgen-, ochtend||editie; -bezoek; -blad; -boterham (ontbijt).
mor'gend; der m. .e Tag = de dag van morgen; das m. .e Wiedersehen = 't weerzien op den volgenden dag. **Worðgendämmerung**, w. = morgenschemering. **mor'gen(b)lich** = in den ochtendstond, morgen... ochtend... **Worðgenfrau**, w. = werkster (voor halve dagen).
Worðgenfriſche, w. = morgenkoelte. **Worðgen-gabe**, w. = morgengave (geschenk van den man aan de vrouw op den morgen na de bruiloft), huwelijksgift.
Worðgen||gebet, f.; **glode**, w.; **gruß**, m. = morgen-, ochtend||gebed; -klok; -groet.
Worðgen|land, f.; **länder**, m. = Morgen||land (Oosten); -lander (Oosterling).
mor'genländiſch = Morgenlandsch, Oostersch.
Worðgen|licht, f.; **luft**, w. = morgen-, ochtend||licht; -lucht (-koelte).
Worðgenrede, w. = morgenspraak; W. ist keine Abendrede = beloven en doen zijn twee.
Worðgen|regen, m.; **root**, m.; **rot**, f. (-röte, w.) = morgen-, ochtend||regen: -jas (-japon); -root.
mor'gens = des morgens, 's morgens.
Worðgen|ſchein, m.; **ſchlaf**, m.; **ſegen**, m. = morgen-, ochtend||glans; -slaap; -zegen (-gebed).
Worðgenſette, w. = oostkant, -zijde. **Worðgenſonne**, w. = morgenzon. **Worðgenſprache**, w. = morgenspraak, [bespreking van de gildeaangelegenheid], gezellige samenkomst bij een morgenglaasje. **Worðgenſtäbchen**, f. = muzikale morgenbegroeting, aubade. **Worðgenſtern**, m. = morgenster, Venus; goedendag (een knots); boksbard (een plant). **Worðgenſtaube**, w. = morgenstond; W. hat Gold im Munde = de m. heeft goud in den mond.
Worðgen||ſuppe, w.; **tau**, m.; **wache**, w. = morgen||pap (ontbijt); -dauw; -wacht.
mor'genwärts = oostwaarts.
Worðgen||wind; **zeit**, w.; **zeitung**, w. = morgen||wind (oostew.); -tijd; -courant (-blad).
mor'gig zie morgend.
Worðritat, w. (scherts.) = Morðtat.
Worðrig, m. = Maurits.
Wormo'ne, m. —n, —n = Mormoon.
Wormos' = knorrig, mopperig. **Wormstát'**, w. — = mopperigheid, knorrigheid.
Worðpheus, m. = Morfeus, God van den slaap.
Worðphin, f. —s = morfine. **Worðphiniſt'**, m. —en, —en = morfinaist. **Worðphium**, f. —s = morfine, morfiium.
Worðphologie', w. —, —n = morfologie (leer van de vorming van organische lichamen).
Worðſch = half vergaan, vermolmd, verrot, ver-

vallen, murw; m. werden = vervallen, verrotten. **Worðſchheit**, w. — = rotte toestand, gebrekkigheid, murtheid.
Worðſel'le, w. —, —n = tabletje. [mör'seln, ſchw. (h.) = fijnstampen]. **Worðſer**, m. —s, — = vijzel, mortier (dit ook een soort kanon). **Worðſerſteule**, w. — = (vijzel)stamper. **mör'sern**, ſchw. (h.) = fijnstampen.
Worðſe-Telegraph, m. = Morse-telegraaf.
Worðſtát', w. — = mortaliteit, sterfte(cijfer).
Worðſtát's|tabelle, w. = sterfetablet.
Worðtel, m. —s, — = mortel. **Worðtelgrube**, w. = mortel-, kalkkuil. **Worðtelle**, w. = troffel. **Worðtelmühle**, w. = mortelmolen. **Worðtelſchlager**, m. = kalkmaker. **Worðtel-träger**, m. = kalkdrager, opperman. **Worðtel-trog**, m. = kalkbak.
Worðſifikation', w. —, —en = mortifikatie; afsterving; dooding, kastijding, doodelijke beschaming; ook = Amortifikation. **Worðſifikations'erklärung**, w. = ongeldigheidsverklaring. **Worðſifikations'ſchein**, m. = bewijs van volledige kwijting, v. ongeldigheid. **Worðſifizieren**, ſchw. (h.) = ongeldig verklaren.
Worðſait' (spr.: mozaiek), f. —s, —e, W. w. —, —en = mozaiek.
Worðſait||arbeit, w.; **gemälde**, f.; **plastik**, f. = mozaiek||werk; -schilderij; -vloer.
moſa'isch = Mozaïsch.
Worðſambit', f. = Mozambiek.
Worðſchee', w. —, —n = moskee.
Worðſchus, m. — = muskus. **Worðſchusbraun** = muskuskleurig. **Worðſchus|pflanze**, w. = muskusplantje. **Worðſchustier**, f. = muskusdier.
Worðſel, w. = Moezel. **Worðſel'ner**, m. —s, — = Moezelbewoner. **Worðſelwein**, m. = Moezelwijn.
Worðſes, m. = Mozes; die fünf Bücher Moſis = de vijf boeken (van) Mozes; er hat W. und die Propheten = hij heeft geld.
Worðſtau, f. = Moskou.
Worðſt'ito, m. —s, —s = muskiet. **Worðſt'itonenſ**, f. = muskietenet.
Worðſtowitz', m. —en, —en, **Worðſtowitz'er**, m. —s, — = Moskoviet. **Worðſtowitz'iſch** = Moskovisch.
Worðſtem, m. —s, —s u. **Worðſtemin'** = Moslem, Muzelman. **Worðſtemi'n'iſch** = Muzelmansch.
Worðſt, m. —es, —e = most; (ſchw.) vruchtewijn, -sap; er weiß, wo Barthel den W. holt = hij weet, waar Abram den mosterd haalt. **Worðſtert**, **Worðſt'rich**, m. —s = (aangemaakte) mosterd; (berl. ook) onzin. **Worðſt'ſchädel**, m. = dikkop.
Worðſt'ete, w. —, —n = motet (kerk. zangstuk).
Worðſtion', w. —, —en = motie (beweging, voorstel, verbuiging). **Worðſtiv'**, f. —s, —e = motief, beweegreden. **Worðſtivieren**, ſchw. (h.) = motiveeren. **Worðſtivierung**, w. —, —en = motiveering. **Worðſtor**, m. —s, —s to'ren = motor (ook voor Motorrad). **Worðſtorboot**, f. = motorboot. **Worðſt'riſch** = motorisch, bewegend, bewegings... **Worðſtoromnibus**, m. = auto(mobielomni)bus. **Worðſtorrad**, f. = motorrijwiél. **Worðſtorradler**, m. = motorwielrijder. **Worðſtorwagen**, m. = automobiel.
Worðſte, w. —, —n = mot; (berl.) gril, luim.
Worðſtenſtrag, m. = motteschade, -aanvreting, (de) mot. **Worðſtenſtraut**, f. = mottekruid. **Worðſtenſchaben**, m. zie Wottenſtraß.
Worðſto, f. —, —s = motto.
Worðſt'ieren (spr.: moelieren), ſchw. (h. u. f.) = mouilleeren.
Worðſt'ieren (spr.: moe.), ſchw. (h.) = mousseeren.

Möve zie Möve.

m. v. w. = mehr ober weniger: min of meer.

Möwe, w. —, —n = meeuw.

Mozartfchwanz, = zopf, m. = Mozartvlecht

(dubbele met een lint opgebonden).

mp = mezzopiano: halfzacht. **m.p.** = manu propria: eigenhandig; mensis praeteriti: van de vorige maand. **m./M.** = meine Rechnung. **MS.** = Manuscript. **Mt.** = Monat.

I. Mud, m. —(e)s = kik; moed, fut; er wagt es nicht M. zu sagen, einen M. von sich zu geben = hij durft geen kik te geven; feinen M. mehr haben = moedeloos zijn; er hat feinen M. in den Knochen = geen fut in zijn lijf; heiliger M.! = sakkerjul II. **Mud**, w. — = vizier, geweerkorrel; (fig.) einen auf die M. nehmen, auf der M. haben = 't op iemand gemunt hebben.

Müde, w. —, —n = mug; M. n fangen = leeg loopen, niets doen, vliegen vangen; spanische M. = Spaansche vlieg; fliegende M. = (een oogongesteldheid) sterretjes-zien; er hat seine M. n und Läden = hij heeft kuren en streken; M. n seigen = muggeziften, vitten; vgl. Elefant.

I. Muc'fen, Ml. = grillen, kuren, luimen; er hat seine M. = hij heeft k.; sie hat M. im Kopf = zij heeft 't hoofd vol g.; das Ding hat M. = is niet pluis; M. machen = bedenkingen, bezwaren maken. II. **muc'fen**, fchw. (h.) = zich laten hooren, zich verroeren; brommen, mokken; sich nicht m. = geen kik geven.

Muc'fenfänger, m. = muggevangener; ook = Grillenfänger. **Muc'fenfchen**, f. = sterretjes-zien, vgl. Müde. **Muc'fenfeiger**, = feiger, m. —s, — = vitter, peuteraar, muggezifter. **Muc'fenfich**, m. = muggebeet; steek onder water.

Muc'fer, m. —s, — = brompot; schijnheilige, femelaar, domper. **Muderei**, w. —, —en = femelarij, kwezelarij; wreveligheid. **muc'ferifch** = schijnheilig, femelig, brommerig.

Muc'ferium, f. —s = schijnvroomheid.

muc'fich = kurig, grillig, brommerig; koppig.

Muds zie Mud I.

mud'fch zie mud'fch. **mud'fchen**, fchw. (h.) = mokken.

mud'fen zie muden II.

Mud'be, w. — = (nrdb.) modder, slik. **mud'belig** = morsig, smerig. **mud'beln**, fchw. (h.) (ver-)kreukelen.

mü'de = moe(de), vermoeid; des Lebens, einen m. = 't leven, iem. moe(de), zat. [**Mü'de**, w.].

Mü'digkeit, w. — = moeiheid, vermoeidheid.

I. Muff, m. —(e)s, —e, **Muff(e)**, w. —, —n = (hand)mof; **M.**, w. = (tech.) mof. II. **Muff**, m. —(e)s = schimmel; mufte, duffe lucht; brompot, gebrom; unter allem M. = beneden alle kritiek.

Muff'chen, f. —s, — = mofje. **Muff'fe**, w. —, —n = mof (ook een buisstuk).

I. Muff'fel, w. —, —n = moffel; smeltkroes.

II. Muff'fel, m. —s, — = snuit, snoet; (dier, hond met) hang-, diklip; brombeer, knorrepot.

muff'(e)lig = brommerig, met den mond trekkend, pruilend, mokkend. **muff'feln**, **muff'feln**, fchw. (h.) = (gwst.) mommelen, langzaam kauwen; muffen, muf, duf ruiken. **muff'fe(l)n**, fchw. (h.) = brommen, knorren, mokken; muffen, duf, muf ruiken. **Muff'felfchaf**, = tier, f. zie Mufflon. **muff'fig**, **muff'fig** = knorrig, brommerig; duf, muf. **muff'fig** zie muffelig.

Muff'lon, m. —s, —s = mouflon (een fchaap).

Muff'peter, m. = brompot.

Muff'ti, m. —s, —s = mufti (Arab. hoogepriester).

Mugelei, —, —en = verdacht gedoe. **mu's gelig** = verdacht.

muh! = boe!

Mü'he, w. —, —n = moeite, last, [kwellung, onaangenaamheid]; sich alle erdenliche M. geben = zich alle mogelijke moeite getroosten; mit leichter M. = met gemak; ich hatte große M. = ik heb veel moeite gehad; es ist nicht der M. wert = 't is de m. niet waard; verlorene M. = vergeefsche m.; es (ver)lohnt sich der M. nicht = 't loont de m. niet; es hat M., macht M. = kost moeite, heeft veel in; die M. n der Seefahrt = de vermoeienissen enz.; der eine hat die M., der andere die Brühe = de een heeft de last, de ander de lust; Müß und Fleiß bricht alles Eis = moeite en vlijt komt alles te boven; vgl. Ruh. **mü'helos** = gemakkelijk, zonder moeite.

mu'hen, fchw. (h.) = loeien, bulken.

mü'hen sich = sich bemühen. **mü'hevoll** = moeitevol, lastig, moeilijk. **Müh'(e)waltung**, w. —, —en = moeite, bemoeiing.

Mühl'bach, m. = molenbeek. **Mühl'beutel**, m. = buil. **Mühl'le**, w. —, —n = molen; molenspel, driestrik; die M. geht, ist abgestellt = (ook) zijn, haar mondwerk is in gang, staat stil; das ist Wasser auf seine M. = koren op zijn m.; sie mahlen auf einer M. = zij liggen onder één deken, trekken één lijn. **Mühl'eifen**, f. = molenijzer. **Mühl'lenbau**, m. = molenbouw.

Mühl'lenbeutel, m. = buil. **Mühl'lenkügel**, m. = molenwiek. **Mühl'(en)gang** zie Mahlgang. **Mühl'lenordnung**, w. = reglement op 't malen. **Mühl'lenpiel**, f. = molenspel.

Mühl'lenrichter, m. = tremel (v. d. molen).

Mühl'lenwehr, f. = molendam. **Mühl'gang** zie Mahlgang.

Mühl'gerinne, f. (= graben, m.); = flapper, w. = molen|tocht; -klepper (klapspaan).

Mühl'knecht, m.; = meifter, m. = molenaars|| knecht; -baas.

Mühl'rad, f.; = schleufe, w.; = spindel, w.;

= stein, m. = molen|rad; -sluis; -as; -steen.

Mühl'steinbruch, m. = molensteengroeve.

Mühl'trichter, m. = tremel (v. d. molen).

Mühl'wasser, f.; = wehr, f.; = wert, f.; = zins, m. = molen|water; -dam; -werk; -geld.

Müh'm'chen, f. = tantetje, nichtje, wijffe.

Muh'me, w. —, —n = tante, nicht, wijffe.

Muh'menweisheit, w. = oude-vrouwwijsheid, bakersprookje.

Muh'r(e) zie Mure.

Müh'jal, f. —(e)s, —e, M., w. —, —e = moeite, last, beslommering, kommer. **müh'fan** = moeilijk, lastig, flijverig, werkzaam).

müh'felig = moeilijk, moeitevol, lastig, belast, bekommerd; (bijb.) die ihr m. und belaben seib = die vermoeid en belast zijt. **Müh'feligkeit**, w. —, —en = lasten, bezwaren, beslommering. **Müh'waltung** zie Mühewaltung.

Mulat'fe, m. —n, —n = mulat. **Mulat'tin**, w. —, —nen = mulat.

Mul'de, w. —, —n = 1. trog, nap, tob(be), bak; 2. kuil, kom, indieping, inzinking. **mul'denförmig** = trog-, bakvormig.

Mull, m. u. f. —(e)s = fijne moeseline, neteldoek.

Müll, Müll, f. —(e)s = stof, veegsel, vuilnis.

Müll'abladeplatz, m. = vaalt.

Müll'eten, f. —s = (berl.) moe(der)tje, moesje.

Müll'er, m. —s, — = molenaar, mulder (ook: meikever). **Müll'lerchen**, f. —s, — = molenaar-tje; grasmusch.

Mül'ler|bursche, m.; •esel, m.; •knecht, m. = molenaars|jongen; -ezel; -knecht.
 Müll'rfahrer, m.; •haufen, m.; •karren, m.; •takten, m. = vuilnis|man; -hoop; -kar; -bak.
 Müll'gardine, w. = neteldocksche gordijn.
 Mulin, m. —(e)s = molm, (erts)stof. mull'mig (mull'micht) = molmachtig, als molm, vermolmd; die Sache wird m. = wordt bedenkelijk.
 mull'sch (gwst.) = mofsch.
 mull'frieg = muffig, muf, duf.
 Multiplik'and', m. —en, —en; •ation', w. —, —en; •a'tor, m. —s, .to'ren = vermenigvuldig|tal; -ing; -er (multiplikator).
 multiplik'ze'ren, fchw. (h.) = vermenigvuldigen.
 mull'frieg (mull'fchig) = muffig, muf, duf, schimmelig.
 Mu'lus, m. —, .li = „mulus“ (jongmensch, die eindexamen gymn. heeft gedaan, maar nog geen student is).
 Mu'mie, w. —, —n = mummie. mu'mienhaft = mummieachtig, in-, uitgedroogd.
 Mumm, m. = boeman; champy (champagne); lust, trek; moed, fut; es ist fein M. drin = er zit geen gang in; auf M. = op de pof; vgl. Mud 1.
 Mum'me, w. —, —n = mom (Brunswijksch bier); [mom, masker].
 Mum'mel, w. —, —n, Müm'mel, m. —s, — = (gwst.) (witte of gele) waterlelie, plomp.
 Mum'melgreis, m. = tandeloze, mommelende grijsaard. mum'me(l)n, fchw. (h.) = mommelen; brommen, mompelen; inwikkelen, instoppen.
 Mum'melhad, m. = boeman.
 Mum'melsee, m. = Mummelmeer (in Baden).
 Mum'men'shanz, m., Mum'merei', w. —, —en = vermommening, maskarade, mommerij.
 mummum'fietel' = kiekeboel.
 Mum'pis, m. —(e)s = onzin, flauwe kul.
 Mumps, m. — = hof (ongesteldheid).
 Mün'gen, f. = Munchen. Mün'g(e)ner = Munchenaar, Munchensch.
 mund, = mundiert: gekopieerd (in 't net).
 Mund, m. —(e)s, —e (auch: Münde u. Münder) = mond; reinen M. = mondje toel eieren böfen M. haben = een booze tong hebben; der M. wässert ihm = hij watertand; einem den M. wässern machen = iem. doen water-tanden; der Glode metallner M. = de metalen stem der klok; in der Leute M. bringen zie Maul; einem nach dem M. sprechen, reden = iem. naar den mond praten; er bläst kalt und warm aus einem M. = hij praat zooals 't hem uitkomt; vgl. Blatt, Hand, Herz e. a.
 Mund'art, w. = taaleigen, dialect. mund'artlich = dialectisch. Mund'bedarf, m. = mondbehoefte, levensmiddelen. Mund'becher, m. = eigen beker. Mund'bedel, m. = mond-deksel (van 't kanon).
 Mün'del, m. (u. f.) —s, — = pupil. mün'del-scher = voldoende waarborg opleverend voor de belegging van 't geld van pupillen; m. e. Hypotheken = (dus) veilige hypotheeken.
 Mün'delgeld, f. = geld van pupillen.
 mün'den, fchw. (h.) = smaken, bevallen. mün'den, fchw. (h.) = (in das Meer, in den Fluß) uitmonden, -loopen; alle Straßen m. auf den Markt = komen op de markt uit. mund'faul = lui in den mond; er ist nicht m. = hij kan zijn mond roeren. Mund'faule, w. = mondziekte, tandvleeschziekte. mund'fertig = welbespraakt, slagvaardig. mund'gerecht = naar iems. smaak, smakelijk (ook fig.); gemakkelijk uit te spreken.

Mund'gefchwür, f.; •harmonika, w.; •höhle, w. = mond|zweer; -harmonika; -hoite.
 mundie'ren, fchw. (h.) = in 't net schrijven.
 Mundie'ring, w. = afschrift (in 't net).
 mün'dig = mondig, meerderjarig; einen m. sprechen = iem. meerderjarig verklaren.
 Mün'digkeit, w. — = mondigheid enz. Mün'dig'fprechung, w. — = meerderjarig, mondig-verklaring.
 Mund'flemme, w. = mondklem, kaakkramp.
 Mund'loch, m. = lijkkok. Mund'lad, m. = ouwel (voor brieven). Mund'leim, m. = mondlijm. münd'lich = mondeling. Münd'lichkeit, w. — = mondelinge behandeling. Mund'loch, f. = mondgat; -opening, monding; buisgat (van projektieel). Mund'öffnung, w. = mond-opening. Mund'portion, w. = rantsoen.
 Mund'raub, m. = (onaanzienlijke) diefstal van levensmiddelen uit broodgebrek e. d. mund'recht zie mundgerecht. Mund'schwämm'gen, Pl. = spruw. Mund'schent, m. = lijfschenker. Mund'sperre zie Mundflemme.
 Mund'spiegel, m. = mondspegel. Mund'stück, f. = mond(stuk, -werk). mund'tot = [onmondig, incompetent]; einen m. erklären = iem. onder kurateele stellen; einen m. machen = iem. niet aan 't woord laten, 't zwijgen op-leggen. Mund'tuch, f. = servet.
 Münd'um, f. —s, .ba = afschrift (in 't net).
 Münd'ung, w. —, —en = monding, mond.
 Münd'voll, m.; •vorrat, m.; •wasser, f.; •wert, f.; •winkel, m. = mond|vol; -voorraad; -water; -werk; -hoek.
 Münn'ig'enz', w. — = munificentie, vrijevogheid, mildheid.
 Munition', w. —, —en = munitie, krijgsvoorraad.
 munit'pal' = municipaal, gemeentelijk, gemeente... Munit'pal'beamte(r), m. = gemeenteaambtenaar. Munit'palität', w. —, —en = municipaliteit, gemeenteoverheid.
 Muntelei', w. —, —en = gemompel, gefluister. mün'teln, fchw. (h.) = mompelen, fluisieren; (van 't weer) dreigen; man muntelt allerlei = er wordt van allerlei gemompeld; im Dunseln ist gut m. = 't donker is goed voor geheime afspraakjes.
 Mün'ter, m. u. f. —s, — = dom(kerk), hoofdkerk, kathedraal.
 mün'ter = monter, vroolijk, levendig, opgewekt, wakker, flink, gezond, frisch; halt(e) dich m. l. = hou je goed! Mün'terkeit, w. — = monterheid enz.
 Münz'abdruck, m.; •abfall, m.; •amt, f.; •anfall, w.; •beamte(r) = munt|afdruk; -afval; -kamer; -gebouw (munt); -beambte.
 Münz'beschädigung, w.; •beschreibung, w.; •blod, m.; •buch, f.; •fund, m. = munt|le-gearing; -beschrijving; -blok; -boek; -unie.
 Mün'ze, w. —, —n = munt (gebouw, geld, specie, geldstuk, muntrecht); (gedenk)penning; ook = Münze; vgl. bar, bezahlen. Münz'einheit, w. = munteenheid. mün'zen, fchw. (h.) = (aan)muntten, stempelen; doelen; das ist auf ihn gemünzt = op hem gemunt. Mün'zen-lehner, m. = muntkenner, penningkundige, numismatikus. Mün'zer, m. —s, — = munter.
 Münz'fälscher, m.; •fälschung, w.; •fuß, m. = munt|vervalscher (valsche munter); -vervalsching; -voet (-standaard, -stelsel).
 Münz'gasmesser, m.; •gehalt, m.; •gewicht, f.; •kabinett, f. = munt|gasmeter; -gehalt; -gewicht; -kabinet.

Münz'[[loften, Pl.; •funde, w.; •meister, m. = munt|loon; -kunde (penningkunde); -meester.
 Münz'[[ordnung, w.; •parität, w.; •prägung, w.; •platte, w.; •probe, w. = munt|reglement; -pariteit; -ing; -plaatje; -onderzoek.
 Münz'[[probierer, m. = essayeur. Münz'rat, m. = lid van 't kollege van muntmeesters.
 Münz'recht, f. = muntrecht. Münz'regal, f. = (landsheerlijk) muntrecht. Münz'schreiber, m. = schrijver aan de munt. Münz'sorte, w. = muntsoort. Münz'stadt, w. = stad, die een munt of 't muntrecht heeft, muntstad.
 Münz'[[stempel, m.; •system, f.; •union, w. (=verein, m.); •waage, w. = munt|stempel; -stelsel; -unie; -schaal (-waag).
 Münz'[[wardein, m.; •wert, m.; •wezen, f.; •wissenschaft, w.; •zähler, m.; •zeichen, f. = munt|kontroleur (essayeur); -waarde; -wezen; -wetenschap; (el.) -meter; -teeken (-merk).
 Münz'ne, w. —, -n = murene (een zeeaal).
 Münz'braten, m. = (gebraden) runderhaas.
 I. mür'be = murw, week, zacht, malsch (vleesch bijv.), bros (gebak, ijs); voos; half vergaan; m. sein, werden, machen = (ook) murw, mak, gedwee zijn, worden, maken. II. Mür'be, Mür'bigkeit, w. — = murwheid enz.
 Mür'ce, w. —, -n = modder, puinstortbeek.
 mür'fen, fchw. (h.) = brommen; knoelen.
 Mür'mel, m. —s, — = marmot; mopperaar; knikker; M. spielen = knikkeren. mür'meln, fchw. (h.) = mompelen, prevelen, murmelen (ook fig.); mopperen; knikkeren. Mür'meltier, f. = marmot.
 Mür'ner, m. —s, — = kater, Tibert (in 't dierepos); (ook) Murr.
 mür'ren, fchw. (h.) = morren, pruttelen, brommen. mür'reich = pruttelig, brommig, knorrig, wrevelig. Murr'later, m. = Murner. Murr'kopf, m. = knorrepot, brompot, brombeer, pruttelaar. murr'ldösig zie mür'reich. Murr'sinn, m. = knorrigheid, gemelijkheid.
 Mus, f. —es, —e (u. Müser) = moes, brij, gestampte kost; (Noordl. vooral van vruchten) gelei, jam; das M. verschlitten = de zaak bederven; M. und Brot = kost; das ist M. wie Mine = dat is lood om oud ijzer.
 Musaget', m. —en, —en = muzevriend.
 Musche, w. —, —n = mouche, schoonheidspleistertje.
 Muschel, w. —, —n = schelp, mossel. Muschel'bant, w. = schelp-, mosselbank.
 Muscheln', w. —, —en = bedriegerij, geniepigheid.
 Mus'schelderde, w. = schelpaarde, -mergel.
 Mus'schelfang, m. = mosselvangst, -visscherij.
 mus'schelförmig = schelpvormig. Mus'schelfgold, f. = schelpgoud (in schelpen voor schilders).
 mus'schelfaltig = schelpachtig. mus'sch(e)licht, mus'sch(e)lig = schelpachtig, -vormig.
 Mus'schellalt, m.; •lehre, w.; •marmor, m. = schelp|kalk; -kunde; -marmor.
 mus'scheln, fchw. (h.) = bedriegen, valsch, geniepig doen.
 Mus'schellsaal, m. = schelpzaal. Mus'schellsamm'lung, w. = schelpkabinet. Mus'schellschale, w. = (mossel)schelp, schaal.
 Mus'schelliber, f.; •tier, f.; •wert, f. = schelp|zilver (vgl. •gold); -dier; -werk.
 Mus'se, w. —, —n = muze, godin der kunst.
 Mus'selmann, —en, —en, Mus'selmann, —(e)s, . . männer = Muzelman, Mohammedaan.
 mus'selmanisch, •männlich = Muzelmansch.
 Mus'sen|almanach, m.; •berg, m.; •gott, m.;

•sohn, m.; •tempel, m. = Muze|almanak; -berg (zangberg, Parnassus); -god (Apollo); -zoon (dichter, student); -tempel.
 Muse'um, f. —s, . . feen = muzeum.
 Mus'hörnchen, f. = jamhorentje (een gebakje).
 mus'iert' = met mozaiek versierd, ingelegd.
 Mus'ik', w. — = muziek; stille M. machen = zijn mond houden. Mus'ika'tien, Pl. = (gedrukte of geschreven) muziek. Mus'ika'tienhandlung, w. = muziekhandel. mus'ika'tiisch = muzikaal.
 Mus'itant', m. —en, —en = muzikant; hier sigen die M..en = hier zitten de centen, de dubbeltjes enz. Mus'flan'tentisch, m. = kleine tafel, bijtafel. Mus'ik'direktor, m. = (biz. titel voor) dirigent (v. mil. muziekkorps). Mus'iker, m. —s, — = muzikus, artiest; vgl. Mus'ikus.
 Mus'ik'[[fest, f.; •korps, f.; •lehrer, m. = muziek|feest; -korps; -onderwijzer.
 Mus'ik'[[schule, w.; •stül, f.; •stunde, w. = muziek|school; -stuk; -les.
 Mus'ikus, m. —, . . fiser = muzikus. Mus'ik'verein, m. = muziekvereniging. mus'isch = muzen. . .
 Mus'ik'arbeit, w. = mozaiek-, ingelegd werk.
 mus'isch = mozaiek, ingelegd.
 mus'izie'ren, fchw. (h.) = muziceeren.
 Mus'kat', m. —(e)s, —e, Mus'ka'te, w. —, —n = muskaat(wijn, -noot); was nügt der Kuh Mus'kate? = wat weet een boer van saffraan? Mus'ka't(en)blüte, w. = foelie. Mus'katel'ter, m. —s, — = muskadel, muskaatwijn. Mus'katel'terfelbel, w. = scharlel. Mus'katel'tertraube, w. = muskadel(druif).
 Mus'kat'[[muß, w.; •wein, m. = muskaat|noot; -wijn.
 Mus'kel, m. —s, —n, M., w. —, —n = spier.
 mus'k(e)lig = gespierd.
 Mus'kel[[kraft, w.; •schmerzen, Pl.; •schwäche, w.; •tätigkeit, w. = spier|kracht; -pijn; -zwakte; -werkzaamheid.
 Mus'ke'te, w. —, —n = musket, geweer.
 Mus'ke'ten[[feuer, f.; •Lugel, w.; •schuß, m. = musket|vuur; -kogel; -shot.
 Mus'ketier', m. —s, —e = musketier.
 Mus'ki'to zie Mosfito.
 mus'lig zie muskelig. Mus'kulatur', w. —, —en = muskulatuur, spierstelsel. mus'kulös' = gespierd, krachtig, sterk.
 Mus'leiche, w. = (berl.) pannekoek.
 Muß, f. — = moet, moeten, dwang; M. ist ein bitter(es) Strauß, eine harte Muß = moeten is dwang, is een bitter kruid.
 Muße, w. — = vrije tijd, ('t) niet-gebonden-zijn; in, mit M. = op zijn gemak.
 Mus'felin', m. —s, —e = moeseline.
 müß'en, urr. (h.) (ich muß; er muß; müßte; müßte; gemüßt) = moeten, [mogen, kunnen]; er müßte denn (frant sein) = of hij moest enz.
 Mußestunde, w. = vrij uur, snipperuur.
 Mußzeit, w. = vrije, leeg tijd.
 müßie'ren zie mouffieren.
 müßig = (persoon) zonder werk, nietsdoend, leeglopend; m. gehen = leeg loopen; (tijd) leeg, vrij; m. e Frage = noodlooze, doellooze vraag. müßigen: sich gemüßigt finden, sehen = zich genoopt zien, voelen. Müßiggang, m. = nietsdoen, leeglooperij; M. ist aller Lafter Anfang, ist des Teufels Ruheband = luiheid is des duivels oorkussen. Müßiggänger, m. —s, — = leeglooper, doeriet. müßiggängerisch = nietsdoend.
 [Muß'teil, Mus'teil, m. = weduwedeel].
 Mus'sprige, w. = (berl.) paraplu, spuit.

Mus'tang, m. —s, —s = mustang (*halfwild prairiepaard*).

Mu'ter, f. —s, — = monster, staal, voorbeeld, patroon, model; nach M. (bestellen) = op st., volgens monster; nach einem M. striden = naar een p. brien; ein M. des Gleißes = een voorbeeld van vlijt; M. ohne Bert = monster zonder waarde. **Mu'terankalt**, w. = modelinrichting. **Mu'terbeispiel**, f. = voorbeeld bij uitnemendheid. **Mu'terbild**, f. = toon-, voorbeeld, ideaal, type. **Mu'terbuch**, f. = staalboek; modelboek. **Mu'tergültig**, -haft = voorbeeldig, navolgenswaard. **Mu'terkarte**, w. = staalkaart. **Mu'terkind**, f. = modelkind, toonbeeld. **Mu'terknabe**, m. = modeljongen. **Mu'terkonform** = beantwoordende aan 't monster. **Mu'terlager**, f. = monster-, toonkamer. **Mu'tern**, [schw. (h.)] = monstren, onderzoekend aankijken, (grondig) onderzoeken; (*mil.*) inspekteren; (iem.) aanmonstren; ook = ausmu'tern; vitten; teekenen; *vgl.* gemu'tert. **Mu'terrabatt**, m. = monsterkorting. **Mu'terreichende(r)**, m. = handelsreiziger (met stalen). **Mu'terreiter**, m. = staalhengst, handelsreiziger. **Mu'terrolle**, w. = monsterrol. **Mu'tersammlung**, w. = verzameling van monsters of stalen; modelverzameling.

Mu'terschrift, w.; **Schri'ftsteller**, m.; **Schule**, w. = model[schrift]; -schrijver; -school.

Mu'terschuß, m. = wettelijke bescherming van 't auteursrecht op een model.

Mu'terstaat, m.; **Staat**, f. = model[staat]; -stuk.

Mu'terung, w. —, —en = monstering, inspektie, (wapen)schouwing, onderzoek, bezichtiging; aanmonstren.

Mu'terwerk, f.; **Wirtschaft**, w.; **Zeichner**, m. = model[werk]; -boerderij (-huishouding); -teekenaar.

Mus'topf, m. = jampot; aus dem M. kommen = 't eindelijk snappen.

Mut, m. —(e)s = moed, dapperheid; [gemoed, stemming, inborst]; einem M. machen = moed geven; guten, gutes M. .es sein = goedsmoeds, welgemoed zijn; frohen M. .es = blijmoedig, goed gestemd; ich weiß wie einem dabei zu M. (e) ist = ik weet, hoe men daarbij te moede is; mit ist schlecht zu M. (e) = ik voel me niet op mijn gemak; der hohe M. = edel gemoed, neiging, streven]; *vgl.* fallen, fühlen.

Mu'ta, w. —, ..tä = muta, stemlooze medeklinker.

Mutation, w. —, —en = mutatie; stemwisseling; (*n. h.*) plotselinge algeheele wijziging.

Mutations'theorie, w. = mutatietheorie.

Müt'ten, f. —s, — zie fühlen.

Mu'ten, [schw. (h.)] = [verlangen, begeeren; 't meesterrecht vragen]; concessie aanvragen voor exploratie.

mut' erfüllt = vol moed, moedvol.

mutie'ren, [schw. (h.)] = muteeren, wijzigen; de stem wisselen.

mu'tig = moedig, dapper.

Mutis'mus, m. — = mutisme, stomheid, zwijgen.

Mu'tjahr, f. = jaar, waarin de gezet 't meesterstuk maakt; *vgl.* muten.

mut'los = moedeloos, terneergeslagen. **Mu't'losigkeit**, w. — = moedeloosheid.

mut'machen, [schw. (h.)] = vermoeden, gissen.

mut'mäßig = vermoedelijk, naar gissing.

Mu't'mutung, w. —, —en = vermoeden, gissing, onderstelling.

Mutoskop, f. —s, —e = mutoskoop.

Mutt'gen, f. —s, — = moesje, moedertje.

I. **Mut'ter**, w. —, —n = moer (*v. een schroef*).

II. **Mut'ter**, w. —, Mütter = moeder (*ook fig.*), m. de vrouw, (*plat en van dieren ook*) moer; ertsbed; matrijs; baarmoeder; droesem, moer; *vgl.* grün, Maus.

mut'terallein zie mutterfeelenallein. **Mu't'terbefchwerte**, w. = moederkwaal, -pijn.

Mu't'terbene, w. = moederbij, koningin.

Mu't'terboden, m. = geboortegrond; moederbodem. **Mu't'terbruder**, m. = oom, moedersbroer. **Mu't'terbrust**, w. = moederborst. **Mu't'terchen**, f. —s, — = moedertje, moeder de vrouw, ouwetje. **Mu't'terde**, w. = moeder-aarde. **Mu't'terfeber**, f. = kraamvrouwekoorts.

Mu't'terfüllen, f. = merrieveulen. **Muttergot'tesbild**, f. = madonnabeeld. **Mu't'terhaus**, f. = moeders huis, moederhuis. **Mu't'terhers**, f. = moederhart. **Mu't'terind**, f. = kind, mensch; moederskind(je).

Mu't'terKirche, w.; **-form**, f.; **-frant**, f.; **-luchsen**, m. = moeder[kerk]; -koren; -kruid (kamille, melkkruid, hartgespan); -koek.

Mu't'terlamm, f. = ooilam.

Mutterland, f.; **-sauge**, w.; **-leib**, f. = moeder[land]; -loog; -lijf (-schoot); von -leib an = van de geboorte af.

müt'terlich = moederlijk; van moederszijde; M. .e(s) = moederlijk erfdeel, m. erigood.

müt'terlicherleits = van moeders kant.

Müt'terlichkeit, w. — = moederlijkheid, moederlijk gevoel.

Mu't'terliebe, w.; **-loge** (spr.: loozje), w. = moeder[liefde]; -loge (*v. d. vrijmetselaars*).

mut'terloos = moederloos. **Mu't'termal**, f. = moedervlek. **mut'terwärts** = doodstil. **Mu't'termilch**, w. = moedermelk; mit der M. einjagen (*lt.*). **Mu't'termord**, m. = moedermoord. **mut'tern sich**, [schw. (h.)] = naar de moeder aarden. **mut'ternacht** = moedernaakt.

Mu't'terpfennig, m. = geld, dat moeder stilletjes geeft. **Mu't'terpfend**, f. = veulenmerrie. **Mu't'terrolle**, w. = stam-; moederrol.

Mu't'terschat, f. = ooi, moederschaap.

Mu't'terschaft, w.; **-scheide**, w.; **-schiff**, f. = moeder[schap]; -scheede; -schip.

Mu't'tersöhn, m.; **-schuß**, m.; **-schwein**, f. = moeder[schoot]; -schapszorg; -zwijn (zeug).

Mu't'terschwe'ister, w. = moederszuster, tante.

Mu't'terseele, w.: feine M. = geen sterveling.

mut'tersee'lenallein = moederziel-alleen. **Mu't'tersehen**, m. = moederzegen. **Mu't'tersein** [spielen] = moedertje spelen. **Mu't'terständchen**, f. = moederskindje. **Mu't'terspiegel**, m. = moederspiegel (*med. instr.*). **Mu't'tersprache**, w. = moedertaal; stam-, grondtaal. **Mu't'terstadt**, w. = moeder-, geboortestad. **Mu't'terstamm**, m. = moederstam. **Mu't'terstelle**, w.: bei, an einem M. vertreten = bij iem. de plaats van een moeder bekleeden, innemen. **mut'tertern'allein** = moederziel-alleen. **Mu't'tertod**, m. = moederstam; (*v. bijen*) moederkorf. **Mu't'terteil**, m. = moeders-, erfdeel. **Mu't'tertier**, f. = moederdier. **Mu't'tervorfall**, m. = verzakking van de baarmoeder. **Mu't'terwig**, m. = natuurlijk gezond verstand. **mut'terwichtig** = verstandig van natuur, origineel.

Mu't'tich, **Mu't'tig**, m. —(e)s, —e = (*gwst.*) geheime bergplaats van ooft, motholle, *vgl.* M o o t e; [schw.] vuilnis.

Mu't'tung, w. —, —en = concessieaanvraag (*voor mijnbouw*), *v.l.* m u t e n; [leenaanvraag].

mut'tvoll = moedig, vol moed. **Mu't'twille(n)**,

m. —ns = moedwil, baldadigheid, uitgelatenheid; wilde anjer; *vgl. treiben I. mutwillig* = moedwillig, baldadig, uitgelaten; ook = **mutwilligerwei'se** = met moedwil, moedwillig.
Mut'ze, w. —, —n = muisje! poesje!
Müt'ze, w. —, —n = pet, muts (ook *2de maag*), kap (ook *van een valk*), (tea)c cosy, warmhouder; feine **M.** verkehrt auf(ge)legt haben = met 't verkeerde been uit bed gestapt zijn, slecht gemutst zijn; das ist ihm nicht nach der **M.** = dat bevat hem niet, is (hem) niet naar zijn zin.
Müt'zenmacher, m. = pette-, mutsemaker.
Müt'zenstirn, m. = klep van de pet.
m. w. = machen wir: zal gebeuren, komt in orde.
My'ope, m. —n, —n, **My'ops'**, m. .. o'pen, .. o'pen = myoop, kortzichtige, bijziende.
My'opie, w. — = myopie, bijziendheid, kortzichtigheid. **my'opisch** = myoop, bijziende.
Myria'de, w. —, —n = myriade, 10000tal, tallooze menigte. **myria'den** .. = duizend. .. (*bijv.*: myriadenköpfig, -stimmig). **My'ria'gramm**, f. = myriagram. **My'riapode**, m. —n, —n = duizendpoot.

Myr'rhe, w. —, —n = mirre.

Myr'te, w. —, —n = mirt.

Myr'ten||blatt, f.; **-kranz**, m.; **-strauch**, m.; **-zweig**, m. = mirte||blad; -kranz; -struik, -takje (-twijg).

mysteriös' = mysterieus. **Myste'rium**, f. —s, .. rien = mysterie, geheim(zinnigheid), verborgenheid, geheime leer. **Mystifikation'**, w. —, —en = mystifikatie, fopperij, bedriegerij. **mystifize'ren**, [schw. (h.) = mystificeeren, foppen, voor den gek houden. **Mystik**, w. — = mystiek (*streven om 't bovenzinnelijke door innerlijke aanschouwing te vatten*), geheime leer. **Mystiker**, m. —s, — = mystikus, aanhanger van de mystiek. **mystisch** = mystisch, mystiek. **Mystizis'mus**, m. — = mysticisme, mystiek.

My'the, w. —, —n = mythe, godesage, veredichting, fabel. **my'thenhaft**, **my'thisch** = mythisch; onzeker, geheimzinnig, fabelachtig. **Mythologie'**, w. —, —n = mythologie, godefabelleer. **Mytholo'gisch** = mythologisch. **My'thos**, **My'thus**, m. —, —n = mythe. **m. 3.** zie *Zählung. Mze.* = Münze.

N.

N, f. = N.

N = Nord(en). **N.** = Nummer.

na! = nu, och, zoo zoo, kijk, wel wel, och kom!

Na'be, w. —, —n = naaf.

Na'bel, m. —s, Nabel (u. Nabel) = navel (ook *fig.*); brandpunt (*van lens*); sluitsteen (*van koepel, gewelf*).

Na'bel||binde, w.; **-bruch**, m.; **-egend**, w.; **-schuur**, w. (**-strang**, m.) = navell||band; -breuk; -streek; -snoer (-streng).

Na'ben||bohrer, m.; **-bremse**, w.; **-büchse**, w. = naaf||boor; -rem; -buis.

na'ben||formig = naafvormig.

Na'ben||holz, f.; **-kranz**, m.; **-loch**, f.; **-ring**, m. = naaf||hout; -kranz; -gat; -ring.

Na'ber, **Näber**, m. —s, — = (*nog gwest*) naafboor, avegaar.

Na'bob, m. —s, —s = nabob, rijkwaard.

I. **nach**, Präp. mit Dativ = na (n. dem Essen, n. Dfern); **naar** (n. Hause gehen, n. einer Höhe greifen); al naar, naar gelang van (n. den Umständen); wenn es n. mir (= naar mijn zin) ginge; **bij** (n. der Elle, n. dem Gewicht verkaufen); **om** (er geht, schickt n. dem Arzt, ruft n. Hilfe); **op** (n. Notizen jtingen); **over** (ein Viertel n. neun); **te** (er kam n. Hause, n. Berlin); **van** (ein Mann n. der Uhr; einen dem Namen n. kennen = iem. van naam kennen; es geht wie n. Notizen = als van een leien dakje); **volgens** (n. den Umständen, den Umständen n., seiner Aussage n., n. dem Geleg, dem Gelege n.); II. **nach**, Adv. = na; wir ihm n. = wij hem (achter)na; n. wie vor = voor en na; n. und n. = langzamerhand, allengs. **nach'achten**, [schw. (h.)]: einer Sache n. = zich regelen, zich gedragen naar; zum **N.** = zur **Nach'achtung** = ter behartiging, om zich aan te houden. **nach'affen**, [schw. (h.) = naäpen, -doen, -bootzen. **Nach'affer**, m. —s, — = naäper.

Nach'afferei, **-äffung**, w. —, —en = naäperij. **nach'ahmen**, [schw. (h.) (einen (einem), ein Beispiel) = nadoen, -bootzen, -volgen; (etw.) namaken. **nach'ahmenswert** = navolgenswaard(ig). **Nach'ahmer**, m. —s, — = navolger, -bootser. **Nach'ahmerei**, w. —, —en = nadoenerij, slaafsche navolging. **Nach'ahnung**, w. —, —en = navolging, -bootsing; -maak. **nach'ahnungswert** = navolgenswaard(ig). **Nach'arbeit**, w. = nawerk, ('t) nawerken. **nach'arbeiten**, [schw. (h.) = (einem Modell, Vorbild) nadoen, -werken, werken naar; (ein Modell) namaken; — nawerken, later werken; (eine Sache, an einer Sache) nog wat (na)werken. **nach'arten**, [schw. (h.) = aarden naar, slachten; dem Vater n. = naar zijn vader a.

Nach'bar, m. —s u. —n, —n = buur(man).

Nach'bardorf, f. = naburig dorp. **Nach'barhaus**, f. = huis naast iem., buurmans huis.

Nach'barin, w. —, —nen = buurvrouw. **Nach'barland**, f. = naburig land. **nach'barlich** = naburig, buurmans., als bureu.

Nach'barschaft, w. — = (na)buurschap; bureu; buurt, nabijheid; gute **N.** halten = buurschap houden, als goede bureu leven. **Nach'barsleute**, Pl. = bureu, buurlieden.

Nach'bar||staat, m.; **-stadt**, w. = naburige staat; n. stad.

nach'bedenken, unr. (h.) = naderhand, achteraf bedenken. **nach'bellen**, [schw. (h.) (einem) = nablatfen. **nach'bessern**, [schw. (h.) eine Sache, an einer Sache = iets beter maken, nog wat aan iets doen, iets bijwerken, retoucheeren. **nach'bestellen**, [schw. (h.) = nabestellen. **Nach'bestellung**, w. = nabestelling. **nach'beten**, [schw. (h.) = nazeggen, -praten. **nach'bevolligen**, [schw. (h.) = achteraf toestaan. **nach'bezahlen**, [schw. (h.) = na-, bijbetalen. **Nach'bier**, f. = dubbier. **nach'bilden**, [schw. (h.) = namaken, kopiëren; (*opvoeding*)

e. d.) voltooiën. **Nachbildung**, w. = namaak, kopie; verdere vorming. **nachblättern**, [schw. (h.) = (nog eens) doorbladeren. **nachbleiben**, ft. (f.) = na-, school-, achterblijven. **nachbliden**, [schw. (h.) (einem) = nakijken, -zien. **Nachblüte**, w. = nabloei, tweede bloei. **nachbohren**, [schw. (h.) = na-, overboren. **Nachbörse**, w. = nabeurs; **nachbörstlich** = in (op) de nabeurs. **nachbringen**, unr. (h.) = (achter)nabrengen. **nachdatieren**, [schw. (h.) = postdateeren. **nachdem** = [daarna]; nadat; (je) n. = al naardat, al naarmate, (al) naar; (je) n. = (ook) 't kan er naar zijn. **nachdenken**, unr. (h.) (über, Aff.) = nadenken (over iets); [einem Dinge n. = over een zaak n., een zaak overdenken]; **nachdenk**; **nachdenkend**, **nachdenklich** = nadenkend, peinzend; [ernstig, tot nadenken stemmend]. **nachdichten**, [schw. (h.) (einem) = nadiichten, -volgen. **nachdrängen**, [schw. (h.) (einem) = nadringen, -stuwen. **nachdringen**, ft. (f.) (einem) = nadringen, volgen. **Nachdruck**, m. —(e)s, —e u. . .drücke (vgl. nachdrucken en -drücken) = nadruk, klem, kracht; nadruk, namaak. **nachdrucken**, [schw. (h.) = nadrukken (van drukwerken), namaken. **nachdrücken**, [schw. (h.) = nog eens persen, nadrukken, -dringen. **Nachdrucker**, m. = nadrukker. **nachdrücklich** = nadrukkelijk, met nadruk, met aandrang, met klem, ernstig. **nachdrücklich** = met nadruk, met klem, krachtig. **nachdunkeln**, [schw. (h. u. f.) = allengs donkerder worden, maken (van schilderijen en kleuren). **nachdenken**, [schw. (h.) = herijken. **Nachdenkung**, w. = herijk. **nacheifern**, [schw. (h.) (einem) = nastreven, ijverig (na)volgen. **Nacheiferung**, w. — = nastreven, wedijver. **nacheilen**, [schw. (f.) (einem) = najlen, -snellen, vervolgen. **nacheinander** = na elkander; (drei Tage) aaneen. **nachempfinden**, ft. (h.) (einem etw.) = nagevoelen, zich in iemands gevoelens indenken. **Nachen**, m. —s, — = schuitje, bootje. **nachenförmig** = schuit-, bootvormig. [**nachher** = nachher]. **Nacherbe**, m. = erfgenaam over de hand, verwachter. **Nacherte**, w. = naoogst. **nach erzählen**, [schw. (h.) = navertellen. I. **nachessen**, ft. (h.) = naeten. II. **Nachessen**, f. = toe-, naspijs. **nachexerzieren**, [schw. (h.) = na-, strafexerceeren; naeten. [**Nachfahr**, m. —s u. —en, —en = nakomeling, na-, opvolger]. **nachfahren**, ft. (f.) (einem) = nagaan, -volgen, -trekken, volgen; n., (h.) = (etw.) nabrengen, (in een wagen) narijden. **Nachfahrer**, m. = mijnspekteur; ook = Nachfahr. **nachfärben**, [schw. (h.) = na-, oververven. **Nachfeier**, w. = nafeest, -pret. **nachfeiern**, [schw. (h.) = navieren. **nachfeilen**, [schw. (h.) = na-, opvijlen (ook fig.). **nachfeuern**, [schw. (h.) = navuren, -schieten; ('t vuur) opstoken. **nachfliegen**, ft. (f.) (einem) = navliegen. **Nachfolge**, w. = op-, navolging. **nachfolgen**, [schw. (f.) (einem) = (na)volgen; opvolgen, nakomen. **nachfolgend** = (na)volgend, onderstaand. **Nachfolger**, m. = opvolger, erfgenaam, erve; navolger; B N. = de erven B. **nachfordern**, [schw. (h.) = navorderen. **Nachforderung**, w. = navordering; (ook) bijrekening. **nachforschen**, [schw. (h.) (einer Person od. Sache) = naspeuren, -vorschuen, onderzoek doen naar. **Nachforschung**, w. = navorsching, onderzoek(ing). **Nachfrage**, w. = navraag, onderzoek, verzoek om inlichting;

vraag; N. halten = navraag doen; nach diesem Artikel ist große, lebhaft, starke N. = er is veel vraag naar dit artikel; vgl. Angebot. **nachfragen**, [schw. (h.) (einem, einem Dinge) = vragen naar, navraag doen omtrent; zich bekommeren over]. **Nachfrist**, w. = nader uitstel, nadere termijn. **Nach frost**, m. = navorst. **Nachfrühling**, m. = valente. **nachfühlen**, [schw. (h.) = (etw.) een wrok over iets (ge)voelen, iets navoelen; **nachfühlen**, m. = na(ge)voelen, deelen in, met iem. mee(ge)voelen. **nachfüllen**, [schw. (h.) = bij-, aanvullen. **Nachfüllung**, w. = na-, aanvulling. **nachgaffen**, [schw. (h.) (einem) = nagapen. **nachgären**, [schw. (h.) = nagisten. **nachgeben**, ft. (h.) = (nog iets) na-, toegeven; meegeven; verflauwen; (koers) dalen, zakken; der Boden, der Stein gibt nach = geeft mee, wijkt; er gibt seinem Bruder an Geist nichts nach = hij staat in verstand bij zijn broer niet achter, doet niet voor hem onder; vgl. Flug. **nachgeboren** = nageboren, jonger. **Nachgeburt**, w. = nageboorte. **nachgehen**, unr. (f.) = (einem) nagaan, volgen, nalooopen, -speuren; (Unnütigen) nastreven, streven naar; (seiner Geschäft) bezorgen, waarnemen, doen; (dem Vergnügen) najagen; es geht ihm nach = hij voelt 't nog; (von einer Uhr) nalooopen, achter zijn. **nachgehends** = naderhand, later. **nachgemacht** = nagemaakt. **nachgerade** = langzamerhand, allengs. **Nachgeschmack**, m. = nasmaak. **nachgewiesenermaßen**, m. = zoals bewezen is. **nachgiebig** = toegevend, -geeflijk, meegaand; soepel. **Nachgiebigkeit**, w. — = toegevendheid enz. **nachgießen**, ft. (h.) = na-, bijgieten. **Nachglanz**, m. = na-, weerglans. **nachglücken**, [schw. (h.) = nagloeien. **nachgraben**, ft. (h.) = (na)graven, zoeken. **nachgrübeln**, [schw. (h.) = peinzen, zijn hoofd breken; **nachgrübeln**, m. = peinzend, zijn hoofd breken; **nachgrübeln**, m. = peinzend, zijn hoofd breken; **nachgrübeln**, m. = peinzend, zijn hoofd breken; **nachgrübeln**, m. = peinzend, zijn hoofd breken. **nachguden**, [schw. (h.) (einem) = nakijken. **Nachgut**, m. = na-, afgietsel, kopie. **Nachhall**, m. = nagalm, weerklink, echo. **nachhallen**, [schw. (h.) = nagalmen, -klinken. **nachhalten**, ft. (h.) = nahouden (een les, school); duurzaam zijn. **nachhaltig** = duurzaam, blijvend; stevig. **Nachhaltigkeit**, w. — = duurzaamheid, degelijkheid. **nachhängen**, ft. (h.), -hängen, ft. u. [schw. (h.) mit Dativ = [narennen, vervolgen]; (Erinnerungen) zich overgeven aan, den vrijen loop laten aan; vgl. Gedanke. **nachheilen**, [schw. (h.) = nabehandelen, achteraf genezen. **nachheizen**, [schw. (h.) = er wat bij doen. **nachhelfen**, ft. (h.) = (einem) behulpzaam zijn, een handje helpen; (einem Ding) bevorderen, (ook) bijhelpen en = -bessern. **nachher** = later, naderhand, daarna; bis n. = tot straks. **Nachherbst**, m. = naherfst. **nachherzig** = later, volgend. **Nachhilfe**, m. = tegen-, terugstoot. **Nachhilfe**, w. = hulp, steun. **Nachhilfestunden**, Pl. = hulp-, repetitielessen. **Nachhincin**: im N. = achteraf. **nachhinken**, [schw. (f.) (einem) = nahinken; hinkend achteraan komen. **nachholen**, [schw. (h.) = nog (laten) halen; (Beräumtes) inhalen. **Nachhilfe** zie Nachhilfe. **Nachhut**, w. = achterhoede; ('t) naweiden. **Nachindossament**, f. = na-endorsement. **nachjagen**, [schw. (h.) = (einem) achterna jagen, nazitten; (einem eine Kugel) najagen: (Ehren, dem Ruhm) jagen naar, streven naar. **nachjammern**, [schw. (h.) (einem) = jammern

klagen over (*een doode bijv.*). **nach'jubeln**, [schw. (h.)] (einem) = najubelen.
nach'laufen, [schw. (h.)] = na-, bijkopen. **nach'klagen**, [schw. (h.)] (einem) = klagen om (*een doode bijv.*). **nach'klang**, m. = naklank, -galm, echo, herinnering. **nach'klettern**, [schw. (f.)] (einem) = naklauteren. **nach'klängen**, ft. (h.) = naklinken, -galmen. **nach'komme**, m. —n, —n = nakomeling, afstammeling. **nach'kommen**, ft. (f.) = na-, later komen; (einem) nakomen, na iem. komen, volgen; er kann nicht n. = hij kan 't niet bijhouden (dem Diktat 3. B.); (*gwst.*) er achter, te weten komen; (einem) Versprechen, Verpflichtungen) nakomen, (dem Befehl) opvolgen; (*stud.*) ich komme nach! = op je gezondheid! **nach'kommenschaft**, w. —, —en = nakomelingschap, -geslacht. **nach'kummling**, m. —s, —e = nakomer; [nakomeling, afstammeling]. **nach'kummen**, uur. (h.) (einem) = nakunnen, kunnen volgen. **nach'kriechen**, ft. (f.) (einem) = nakruipen. **nach'kriecheln**, [schw. (h.)] = (kunstig) navolgen, -maken, -bootzen; -knutselen. **nach'kur**, w. = nakuur.
nach'lassen, [schw. (h.)] = nastamelen, -bauwen. **nach'lassen**, m. . . lassen, . . . lasse u. . . lasse = verslapping, ontspanning, afneming (der Straft); vermindering (der Straft); verlaging (der Steuern); reductie, korting, vermindering; nalatenschap; nagelaten werken. **nach'lassenschaft**, w. = boedelverdeling. **nach'lassenschaft**, w. = boedelscheiding. **nach'lassen**, ft. (h.) = [na-, achterlaten, laten varen, prijsgeven, kwijtschelden, ontslaan van, toelaten, -geven, laten schieten, vieren]; verslappen, verflauwen, (langzaam) ophouden, afnemen, verminderen; achteruitgaan; bedaren, zwakker worden; korting geven; laten vallen; im Eifer n. = in ijver verslappen; sein Eifer lässt nach = verslapt, vermindert; sein Zorn lässt nach = zijn drift vermindert, bedaart; der Regen lässt nach = wordt minder; das Seil lässt nach = wordt slap, geeft mee; die Schraube lässt nach = raakt los; laß nicht nach mit Bitten und Beten = houd niet op te . . . etw. vom (am) Preise n. = laten vallen. **nach'lassenschaft**, w. = nalatenschap. **nach'lassenschafts-verteilung**, w. = boedelscheiding. **nach'lassig** = nalatig, slordig, nonchalant, laksch. **nach'lassigkeit**, w. —, —en = nalatigheid enz. **nach'lasspflieger**, m. = boedelredder. **nach'lassung**, w. —, —en = verslapping enz., *vgl.* nachlassen. **nach'laufen**, ft. (f.) (einem) = naloopen; seinem Verdienst n. müssen = moeten loopen, moeite moeten doen om iets te verdienen. **nach'läufer**, m. = nalooper; (beim Billard) coulé, doorsfoot. **nach'leben**, [schw. (h.)] = overleven; [(dem Geheß) naleven, zich richten naar]. **nach'legen**, [schw. (h.)] = er bijleggen, bijvoegen; noch etw. n. = wat bij 't vuur doen, opstoken. **nach'lernen**, [schw. (h.)] = naleeren, later leeren. **nach'lese**, w. —, —n = nalezing, -oogst; -betrachtung. **nach'lesen**, ft. (h.) = na-, overlezen, nazien, -slaan; nalezing, -oogst houden. **nach'leser**, m. = nalezer, arezoeker. **nach'leuchten**, [schw. (h.)] = nalichten, -schijnen; einem n. = iem. bijlichten. **nach'liefern**, [schw. (h.)] = naleveren. **nach'lieferung**, w. = nalevering.
nachm. = nachmittags.
nach'machen, [schw. (h.)] = namaken, -doen; das soll ihm einer n. = doe 't hem maar eens na. **nach'machung**, w. — = namaak. **nach'mahd**, w. — = tweede maaisel, nawelde. **nach'malen**,

[schw. (h.)] = naschilderen, kopiëren. **nach'malig** = later, volgend, van later datum. **nach'mals** = later, daarna. **nach'mann**, m. = achterman; naman, volgende endossant. **nach'marschieren**, [schw. (f.)] (einem) = namarcheeren. **nach'messen**, ft. (h.) = over-, nameten. **nach'mittag**, m. = (na)middag; ein angebrochener, angeriffener M. = een aangebroken achtermiddag. **nach'mittäglich** = gedurende den (na)middag, (na)middag. . . **nach'mittäglich** = elken (na)middag, 's(na)middags, (na)middags. . . **nach'mittags** = des (of 's) (na)middags.
nach'mittagspredigt, w.; **nach'mittags**, f.; **nach'mittags**, w. = (na)middag/preek; -slaapie; -tijd.
nach'murmeln, [schw. (h.)] = naprevelen.
nach'nahme, w. — = rembours, naneming; gegen M. = onder r.; unter M. der Kosten = onder n. van de kosten; burd (per) M. erheben auf = onder r. beschikken over, bij; M. / 6 = verrekening / 6. **nach'nahmegebühr**, w. = rembourskosten. **nach'nahmepaket**, f. = verrekennepakket. **nach'nehmen**, ft. (h.) = nanemen, (*ook*) onder rembours beschikken over.
nach'ordnen, [schw. (h.)] = ondergeschikt maken, in de tweede plaats laten komen.
nach'pfeifen, ft. (h.) = (iets) na-, overfluiten; (einem) naluiten. **nach'pflanzen**, [schw. (h.)] = na-, bijplanten, later planten. **nach'pinjeln**, [schw. (h.)] = napenseelen, retoucheeren. **nach'plappern**, [schw. (h.)] = nababbelen, -praten. **nach'polieren**, [schw. (h.)] = na-, overpolijsten. **nach'porto**, f. = strafporto. **nach'portomarte**, w. = portzegel. **nach'prägen**, [schw. (h.)] = nastempelen, -munten; (munt) namaken, -slaan. **nach'prüfen**, [schw. (h.)] = narekenen, -zien. **nach'prüfung**, w. = narekening, herhaald onderzoek; herexamen.
nach'rajieren, [schw. (h.)] = na-, overscheren.
nach'rechnen, [schw. (h.)] = na-, overrekenen. **nach'rechner**, m. = narekenaar, accountant. **nach'rechnung**, w. = narekening; nagekomen rekening. **nach'rede**, w. = narede; ('t) napraten (*over iets*); üble, böse M. = kwaadsprekerij, (laster)praatjes; in üble M. bringen = kwaad spreken van, belasteren, in oopspraak brengen. **nach'reden**, [schw. (h.)] = (etw.) napraten; na-, overzeggen; (einem) napraten; (einem Böses, Ables) kwaadspreken van. **nach'redner**, m. = tweede enz., latere spreker.
nach'reifen, [schw. (f.)] = later rijpen. **nach'reifen**, [schw. (f.)] (einem) = nareizen. **nach'reifen**, ft. (h.) = naschetsen, -teekenen; u. (h. u. f.) = verder scheuren. **nach'reifen**, ft. (f.) = (einem) narijden; (ftub.) ein Rolleg, ein Seff n. = een kollege, een diktaat naverken, inhalen. **nach'rennen**, uur. (f.) (einem) = iem. narennen. **nach'reue**, w. = nabrouw. **nach'richt**, w. —, —en = naricht, tijding, bericht, nieuws, mededeeling, inlichting; zur M. = bericht aan den lezer. **nach'richter**, m. = scherp-rechter, beul. **nach'richtlich** = bijwijze van inlichting, als waarschuwing. **nach'ringen**, ft. (h.) (Dat.) = krachtig nastreven. **nach'rollen**, [schw. (f.)] = narollen. **nach'rücken**, [schw. (f.)] = promotie maken; einem n. = bij prom. op iem. volgen; (dem Feind) narukken. **nach'rücken**, [schw. (f.)] (einem) = nareolen. **nach'ruf**, m. = roep (*iem. achterna*); laatste groet (*aan een doode*), lijkrede, „in memoriam“; herinnering, roep, naam. **nach'rufen**, ft. (h.) (einem) = nareopen. **nach'ruhm**, m. = nareoem, naam, roep. **nach'rühmen**, [schw. (h.)] (einem) = iem. iets met eer nageven, tot iems. eer iets zeggen.

nachjagen, *schw.* (h.) = na-, overzeggen, verdervertellen; eiem etw. n. = (ook) iem. iets nageven, (iets) van iem. zeggen. **Nachjag**, m. = nazijn.

nachjahren, *schw.* (h.) (einem) = nakijken, -zien. **nachjahren**, *schw.* (h.) = nazenden, -sturen. **nachjahren**, *schw.* (h.) = naschuiven, -duwen, -kruien; (*hand.*) bijkopen, inslaan tijdens den uitverkoop. **nachjahren**, *ft.* (h.) = (einem etw. Stugel) naschieten; (Geld) bijbetalen, -storten; (Bücher u. ä.) nadrukken; n., (f.) = naschieten, -storten. **nachjahren**, *schw.* (f.) (einem) = navaren. **Nachjahren**, m. = naslag (*muz.*); (*el.*) terugslag. **Nachjahrenbuch**, f. = boek om allerlei in op te zoeken. **nachjahren**, *ft.* (h.) = (eine Stelle in einem Buch) naslaan, opzoeken; (Geld) naslaan, -munten; (einem etw. Streug) nageven; (f.) (einem) aarden naar. **nachjahren**, *ft.* (f.) (einem) = nasluipen. **nachjahren**, *schw.* (h.) = nasleepen, -sleuren; n. *ft.* (h.) = bijslijpen. **nachjahren**, *schw.* (h.) = (achter)nasleepen, -sleuren; (*intr.*) naslepen. **Nachjahren**, m. = valsche sleutel. **nachjahren**, *schw.* (h.) = een nasmaak hebben. **nachjahren**, *schw.* (h.) = nasmeren, -kladde. **nachjahren**, *ft.* (h.) = nasnijden, -knippen (*naar een model*); (*nog wat*) snijden. **nachjahren**, *ft.* (h.) = over-, naschrijven; (*'t voorgezene enz.*) opschrijven; (*nog iets*) bijschrijven; (einem etw. Brief) naschrijven. **Nachjahren**, m. = overschrijver. **nachjahren**, *ft.* (h.) (einem) = naschreeuwen. **nachjahren**, *ft.* (f.) (einem) = iem. nastappen, volgen. **Nachjahren**, w. = naschrift, postskriptum; afschrift, diktaat. **Nachjahren**, m. = toe-, bijvoeging; aanvulling, nieuwe aanvoer (*ook bij 't leger*); tweede, latere worp (*in 't kegelspel*); *vgl.* nachjahren. **Nachjahren**, w. = tweede schering, tw. scheersel. **nachjahren**, *schw.* (h.) = ('t vuur) wat aanwakkeren, aan-, opstoken. **Nachjahren**, m. = nagroei; nieuwe storting, bijbetaling. **Nachjahren**, w. = bij-, extrapremie. **nachjahren**, *schw.* (h.) = bijstorten. **Nachjahren**, m. = schadelijk mijngas, stiklucht. **Nachjahren**, m. = latere zwerm, bijzwerm. **nachjahren**, (h.) = nababbelen, -kletsen. **nachjahren**, *ft.* (f.) (einem) = nazwemmen. **nachjahren**, *ft.* (h.) = (eem eed) nazeggen; (einem) navloeken, -zweren. **nachjahren**, *schw.* (f.) (einem) = nazellen. **nachjahren**, *ft.* (h.) (einem) = nazien, -kijken; [niet meekunnen, achterblijven]; n. ob . . . = zien, kijken, onderzoeken of . . .; (*opstel, rekening, boek*) na-, doorzien, nagaan; eiem etw. n. = iets van iem. door de vingers zien, niet zwaar aanrekenen; [sieh dem Schmerz des Waters nach = heb geduld met de smart van den vader]. **Nachjahren**, f. = nazien, onderzoek; ich hatte das (leere) N. = ik kon er naar fluiten, kon toekijken. **nachjahren**, *unr.* (h.) = nazenden. **nachjahren**, *schw.* (h.) = laten volgen, later zetten of plaatsen; auf das Essen setzten wir ein Glas Wein nach = na 't eten dronken we ein glas wijn; das Vergnügen seinen Pflichten n., zie -stellen; (einem Flüchtling) nazetten, achtervolgen; (*bij 't spel*) den inzet verhoogen. **Nachjahren**, w. = toegevendheid, geduld, inschikkelijkheid. **nachjahren** = toegevend, inschikkelijk, geduldig; n. mit einem = toegevend voor iem. **Nachjahren**, w. zie Nachjahren. **nachjahren** = toegevend, inschikkelijk. **Nachjahren**, m. = wissel na . . . zicht vervallend, nazichtwissel. **Nachjahren**, w. =

achtervoegsel. **nachjahren**, *schw.* (h.) = peinzen. **nachjahren**, *ft.* (h.) = nazingen. **nachjahren**, *ft.* (h.) = (über Aff.) nadenken, peinzen; [den Worten, etw. Dinge n. = nazinnen, nadenken over]. **nachjahren**, *ft.* (h.) = na-, schoolblijven, nazitten. **Nachjahren**, m. = school-, nablijver. **Nachjahren**, m. = nazomer. **nachjahren**, *schw.* (h.) (einem) = naloeren, bespieden. **Nachjahren**, f. = naspel: nastukje; gevolg. **nachjahren**, *schw.* (h.) = naspelen, -komen (*in een kleur*). **nachjahren**, *ft.* (h.) = (einem) napraten, -doen; (einem etw.) naspreken, -zeggen. **nachjahren**, *schw.* (f.) (einem) = narenmen. **nachjahren**, *ft.* (f.) (einem) = naspringen. **nachjahren**, *schw.* (h.) (einem Ding) = naspeuren.

I. nachjahren, *Adj.* = naast, dichtstbijzijnd; aantaand, (eerst)volgend; der n. e beste = de eerste de beste; meine n. en Freunde = mijn beste vrienden; der N. e = de dichtstbijstaande, naaste; dein N. es = wat (*ook wie*) u 't naast staat; mit n. em, des n. en, n. er Tage = eerstdaags, binnen kort, spoedig, gauw; fürs n. e sind wir versehen = voorloopig zijn we voorzien. **II. nachjahren**, *Prap.* mit Dativ = naast, (zeer) dicht bij.

nachjahren, *schw.* (h.) = nastamelen. **nachjahren**, *schw.* (h.) (einem) = nastaren. **nachjahren** 'best' = op één na de ('t) beste. **nachjahren** = daarna.

nachjahren, *ft.* (h.) = na-, bijgraveeren, retourcheeren. **nachjahren**, *unr.* (h.) = achter(aan)staan, volgen; eiem in, an (Dat.) n. = in iets bij iem. achterstaan, voor iem. onderdoen; [einem Dinge n. = eiem Dinge nachstellen]. **nachjahren** = (na)volgend, onderstaand; n. finden Sie . . . = hieronder vindt U . . .; im n. en, in n. em = onderstaand; das N. e = 't volgende, 't onderstaande. **nachjahren**, *ft.* (f.) = naklimmen; (einem Mädchen) nalooen, 't hof maken. **nachjahren**, *schw.* (h.) = (eine Uhr) achteruitzetten; das Vergnügen seinen Pflichten n. = 't vermaak achterstellen bij zijn plichten; (einem, etw. Ding) vervolgen, nazitten, jacht maken op, belagen. **Nachjahren**, m. = belager, vervolger. **Nachjahren**, w. = vervolging, belaging.

Nachjahren, w. = naasteliefde. **nachjahren** = eerstdaags, binnenkort, spoedig.

Nachjahren, w. = opcenten; [nabelasting: van 't vermogen van emigranten geheven]. **nachjahren**, *schw.* (h.) = na-, bijbelasting betalen; (f.) navaren.

nachjahren 'gend = eerstvolgend.

Nachjahren, m. = nagemaakte gravure, kopie. **nachjahren** = naastbij-, voor-de-hand-liggend.

nachjahren, *schw.* (h.) = nalezen (*liegen gebleven aren*). **Nachjahren**, m. = nastoot. **nachjahren**, *ft.* (h.) = nastooten, -duwen; een nastoot maken; Truppen stoßen nach = komen na. **nachjahren**, *schw.* (h.) = (einem) nastreven; (einem Ding) streven naar, nastreven, staan naar. **nachjahren**, *schw.* (f.) = nastroomen, in stromen volgen. **nachjahren**, *schw.* (f.) (einem) = nastormen, -vliegen. **nachjahren**, *schw.* (h.) = nastorten, -gieten; n., (f.) = (later) na-, instorten; eiem n. = iem. nastormen, -vliegen. **nachjahren**, *schw.* (h.) = nazoeken, -slaan; (um) etw. n. = solliciteeren naar, verzoeken om, aanvragen (*bij een bestuur, bij de overheid*). **Nachjahren**, w. =, — = sollicitatie, verzoek; nazoeeking, -speuring.

Nacht, w. —, Nächte = nacht; heute n. = heden nacht, vannacht; zu N. = in den avond; zu N. essen = avondeten gebruiken, soupeeren; über N. = gedurende, in den nacht; plotseling, onverwacht; bei N. und Nebel = in den donkeren nacht, heimelijk; des N. s, bei N. sind alle Katzen grau = 's nachts (in 't donker) zijn alle katten grau, *vgl.* Stuh.
Nacht||anker, m.; **arbeit**, w.; **dienst**, m. = nacht||anker; -arbeid (-werk); -dienst.
Nacht||teil, m. = nadeel, schade. **nacht||teilig** = nadeelig, schadelijk.
nacht||elang = nachtenlang, nachten aaneen.
nacht||en, *schw.* (h.) = nacht zijn, nacht worden.
nacht||en zie nächtigen. **nacht||ens** = in den nacht, 's nachts. **Nacht||essen**, f. = avondeten.
Nacht||eule, w.; **falter**, m.; **frost**, m. = nacht||uil; -vlinder; -vorst.
Nacht||gefähr, f.; **gespenst**, f.; **gleiche**, w. = nacht||spiegel (-pot); -spook; -evening.
Nacht||haube, w.; **hemd**, f.; **herberge**, w. nacht||muts; -hemd; -herberg (-logies).
Nacht||himmel, m. = nachtelijke hemel. **Nacht||hoje**, w. = slaapbroek; hansop. **nacht||tig** = nachtelijk. **Nacht||tigall**, w. —, —en = nachtegaal. **Nacht||tigallen||schlag**, m. = nachtegaalslag, -zang. **nacht||tigen**, *schw.* (h.) = overnachten, over nacht herbergen.
Nacht||tisch, m. = nagerecht, dessert.
Nacht||jade, w.; **lappe**, w.; **ferze**, w.; **kittelchen**, f. = nacht||jak; -muts; -licht (*plant*: teunisbloem); -pon.
Nacht||kleid, f.; **lager**, f.; **lampe**, w. = nacht||japon; -leger (-kwartier, -logies); -lamp.
nacht||lich = nachtelijk, somber; [in den nacht, elken nacht]. **nacht||licher||weil** = in den nacht.
Nacht||licht, f.; **luft**, w. = nacht||licht; -lucht.
Nacht||mahl, f. = avondmaal; H. A. **nacht||mahlen**, *schw.* (h.) = soupeeren. **Nacht||mar**, w. = nachtmerrrie, booze nachtgeest. **Nacht||muff**, w. = nachtmuziek, serenade. **Nacht||mütze**, w. = nacht-, slaapmuts (*ook fig.*), suffer.
Nacht||nebel, m. = nachtnevel, -mist, -blindheid.
nacht||önen, *schw.* (h.) = naklinken, -galmen, weerklinken, -galmen.
Nacht||posten, m.; **quartier**, f. = nacht||post -kwartier.
Nacht||trab, m. = achterhoede. **nacht||traben**, *schw.* (f.) (einem) = nadraven. [**nacht||trachten**, *schw.* (h.) (einem) = nastreven; vervolgen].
Nacht||trag, m. —(e)s, ..träge = bij-, toevoegsel, aanhangsel, supplement. **nacht||tragen**, f. (h.) = nadragen; in einem Buch, in einer Rechnung etc. n. = later in-, bijvoegen; (einen Bericht ufm.) bijwerken; — wrokken, lang boos blijven; einem eine Beleidigung, eine Kränkung n. = over een belediging enz. wrok jegens iem. koesteren, zoo iets niet vergeten; er trägt lange nach = hij vergeet niet gauw, hij is haatdragend. **nacht||träglich** = later, bijgevoegd; achteraf, naderhand; [haatdragend]. **Nacht||tragetat**, m. = suppletioire begroting.
Nacht||tragspolice, w. = gewijzigde polis.
Nacht||trat, m. = (*scherts.*) nachtwacht(er).
nacht||trauern, *schw.* (h.) (einem) = natreuren, treuren over. **nacht||treiben**, f. (h.) = (achter)na-drijven, -jagen; n., (f.) = (*van planten*) bijloten, -scheuten krigen. **nacht||treten**, f. (f.) (einem) = nastappen, volgen. **Nacht||treter**, m. —s, — = volgeling. **Nacht||trieb**, m. = ('t) nadrijven, ('t) achteraan komende; (*bij planten*) nagroeijsel.
Nacht||riegel, m. = nachtgrendel.

nacht||trillern, *schw.* (h.) = naneuriën.
Nacht||rod, m.; **ruhe**, w.; **runde**, w. = nacht||japon; -rust; -ronde (-patrouille).
nachts = des ('s) nachts, in den nacht, bij n.
Nacht||sad, m.; **schatten**, m.; **schicht**, w. = nacht||zak; -schaduw (*plant*: -schade); -werktijd (-ploeg).
nacht||schlafende Zeit = nacht, stille nacht.
Nacht||schwalbe, w.; **schwärmer**, m.; **schwärmerei**, w.; **seite**, w. = nacht||zwaluw; -braker (*ook*: -vlinder); -brakerij; -zijde.
Nacht||ständchen, f. = serenade.
Nacht||stüd, f.; **stühl**, m. = nacht||stuk (-gezicht, -muziek, nocturne); -stoel.
Nacht||stunde, w. = nachtelijk uur. **Nacht||tisch**, m. = nachttafel(tje). **Nacht||topf**, m. = -gefähr.
Nacht||trunt, m. = avonddrank.
nacht||un, *unr.* (h.) = later doen; (einem) nadoen.
Nacht||urlaub, m.; **virole**, w.; **wache**, w. = nacht||verlof; -violier (damastbloem); -waak (-wacht).
Nacht||wächter, m. = nachtwacht, -waker; Jan Salie; (een) hoop, schildwacht; das ist unterm N. = beneden alle kritiek. **nacht||wandeln**, *schw.* (h.) = slaapwandelen. **Nacht||wandler**, m. = slaapwandelaar. **Nacht||wein**, m. = avondwijn. **Nacht||zeit**, w. = nacht(tijd).
Nacht||zug, f.; **zug**, m. = nacht||goed; -trein.
Nacht||urlaub, m. = verlenging van verlof.
Nacht||verzollung, w. = bijbetaling (van rechten).
nacht||wachen, f. (f.) = nagroelen, later opkomen. **nacht||wägen**, *schw.* (h.) = na-, overwegen. **nacht||wanfen**, *schw.* (f.) (einem) = nawankelen, -waggelen. **Nacht||wehen**, Pl. = naweeën. **nacht||weinen**, *schw.* (h.) (einem) = schreien, weenen over iem. **Nacht||weis**, m. = bewijs; den N. führen, liefern = 't bewijs leveren; bewijzen, staven; N. führen über (Uff.) = rekenschap geven van. **nacht||weisbar** = bewijsbaar, te bewijzen, aan te toonen.
Nacht||weissamt, -bureau, f. = informatie-, adresbureau. **nacht||weisen**, f. (h.) = aanwijzen, -toonen; bewijzen, staven. **Nacht||weiser**, m. —s, — = gids, geleider, index. **nacht||weislich** = wat (zooals) bewezen, aangetoond kan worden, bewijsbaar, te bewijzen. **Nacht||weisung**, w. = aanwijzing, bewijs, inlichting. **Nacht||weisungs-talender**, m. = adreskalender. **Nacht||weisungs-zeichen**, f. = verwijzingsteeken, noot. **Nacht||welt**, w. = nageslacht, -komelingschap.
nacht||werfen, f. (h.) = nawerpen, (nog) erbij werpen. **nacht||wiegen**, f. (h.) = nawegen.
Nacht||winter, m. = nawinter. **nacht||wirken**, *schw.* (h.) = nawerken. **Nacht||wirkung**, w. = nawerking. **Nacht||wort**, f. = nawoord, -rede.
Nacht||wuchs, m. —es = nawas, -groeijsel; jonger geslacht.
nacht||zahlen, *schw.* (h.) = na-, bijbetalen, -storten, -passen. **nacht||zählen**, *schw.* (h.) = na-, overtellen. **Nacht||zahlung**, w. = nabetaling, bijstorting. **Nacht||zählung**, w. = na-, over-telling. **nacht||zeichnen**, *schw.* (h.) = nateekenen.
nacht||ziehen, f. (f.) = (einem) natrekken, -gaan, volgen; n., (h.) = nasleepen; (Striefe, Schraubent) vaster aantrekken, aanschroeven; (Limien) na-, overtrekken, aandikken. **nacht||zoteln**, *schw.* (f.) = nasukkelen. **Nacht||zucht**, w. = nateelt; jonge, latere teelt. **Nacht||zug**, m. = achterhoede; natrein. **Nacht||zügler**, m. —s, — = achterblijver, -aankomer; nasleep.
Nacht||tedei, m. —(e)s, —e = (*gwst.*) naakt kindje.
Nacht||ten, m. —s, — = nek; (ber Solbat) schlägt ihm noch immer in den N. = komt nog altijd

bij hem boven; (sich etw.) auf den N. laden = op den hals halen; er ist mir immer auf dem N. = hij vervolgt mij overal; vgl. Schelm.

nae'tend(ig) zie nadt.

Na'e'tenscheitel, m. u. w. = scheiding tot in den nek, (stud.) bilnaad. **Na'e'tensslag**, m. = slag in den nek, nekslag (ook fig.); . . .schläge bekommen = tegenspoed ondervinden, zware slagen krijgen.

(nae'tig, nae'ticht), nadt = naakt, bloot; enkel, louter, zuiver; das n. . e Schwert = 't bloote zwaard; mit n. . en Worten = zonder er doekjes om te winden; das n. . e Leben = niets als 't leven; n. . e Jungfer = herfstjilloos. **Nadt'heit**, w. —, —en = naaktheid.

Na'del, w. —, —n = naald, speld; (er sah) wie auf N. n = (als) op heete kolen; (er hat) bei mir noch etw. auf der N. = nog wat op zijn kerfstok; mit der heißen N. genüht = met de heete (gloeïende) naald gemaakt, slordig.

Na'del||arbeit, w.; **•blatt**, f.; **•blume**, w. = naald||werk; -blad; -bloem.

Na'delbrief, m. = speldebrief, brief spelden.

Na'delbüchse, w. = naaldkoker. **Na'delchen**, f. —s, — = naaldje, speldje. **Na'delfabrik**, w. = naalde-, speldefabriek. **Na'delfeile**, w. = naaldvijl, fijne goudsmidsvijl. **na'delförmig** = naaldvormig. **Na'delgeld**, f. = speldegeld.

Na'delhalter, m. = naaldhouder, (brei)houtje.

Na'delholz, f. = naaldhout. **Na'delkervel**, m. = naaldkervel.

Na'del||kissen, f.; **•knopf** (•knopf), m. = spelde||kussen; -knop.

Na'deloch, **•ohr**, f. = naaldeoog. **Na'delspitze**, w. = naalde-, speldepunt; N. n = (ook) genaaide kant. **Na'delstich**, m. = naaldsteek; speldeprik. **Na'delzweig**, m. = naaldhouttwijg.

Na'derer, m. —s, — = (db.) stille agent, politie-

spion.

Nadir (u. **Na'dir**), m. —s = nadir, voetpunt.

Na'der, m. —s, — = naalde-, speldefabrikant.

Na'gel, m. —s, Nägel = nagel, spijker; die Nägel (an den Nägeln) fauen = op zijn n. . s bijten, in verlegenheid zitten; es (das Feuer) brennt ihm auf die Nägel = zijn toestand wordt kritiek; er trifft den N. auf den Kopf = hij slaat den sp. op zijn kop; er hat einen (hohen) N. (im Kopf) = hij is verwaand, heeft een hoogen dunk van zich zelf, is hoog in zijn wapen; du bist ein N. zu meinem Sarge = een n. aan mijn doodkist; vgl. hängen.

Na'gelamboß, m. = spijkeraambeeld. **Na'gel-**

bürste, w. = nagelborstel. **Na'gelchen**, f. —s, — = nageltje, spijkertje; kruidnagel(tje); anjelier. **Na'gelein**, f. —s, — = nageltje, kruidnagel; anjelier; sering. **Na'geleisen**, f. = spijkermaal; nagelijzer. **na'gefest** = spijkervast.

Na'gelfigur, w. = spijkerbeeld (om er spijkers in te slaan). **Na'gelgeschwür**, f. = nagelzweer, sijt. **Na'gellasten**, m. = spijkerbak. **Na'gelliste**, w. = gespijkerde (pak)kist. **Na'gellopf**, m. = spijkerkop. **Na'geffraut**, f. = nagelkruid.

Na'gelfuppe, w. = spijkerpunt. **Na'gelmal**

f. = nagelteeken (wondteeken); (ook) nagel-

vlek. **na'geln**, schw. (h.) = nagelen, spijkere-

n. **na'gelneu** = fonkelnieuw. **Na'gelprobe**, w. =

nagelproef; die N. macht = tot den laatsten

druppel, ad fundum leegdrinken. **Na'gelrohe**,

m. = spijker-, stekelrog. **Na'gelshere**, w. =

nagelschaar. **Na'gelshieb**, m. = spijkersmid.

Na'gelwurzel, w. = nagelwortel. **Na'gelzange**,

w., **•zieher**, m. = spijker-, nijptang, nagel-

trekker.

na'gen, schw. (h.) = knagen (eig. en fig.);

mir (mich) nagt es am Herzen = ik heb er

hartzeer van; vgl. Hungertuch. **Na'ger**, m.

—s, —, **Na'getier**, f. = knager, knaagdier.

Näg'lein zie Nägelein.

Näh'arbeit, w. = naaiwerk.

na'h(e) (näher, nächst) = na, nauw, nabijzind,

naburig, dichtbij, nabij; er ist n. an (die)

dreißig = dichtbij de dertig; wir waren n.

daran zu verzweifeln = we waren de wanhoop

nabij, op 't punt van te wanhopen; es war n.

daran, daß . . . = 't scheelde maar heel weinig,

of . . . ; n. **befreundet**, befannt = nauw bevriend,

intiem bekend; n. beim Bahnhof = dicht bij

't station; sie **berühren** sich n. miteinander =

ze raken elkaar van nabij; (von) n. und fern =

(van) heinde en ver; das **geht** mit n. = gaat me

aan 't hart; es **geht** ihm alles so n. = hij

trekt zich alles zoo aan; ein n. . es **Haus** = een

naburig huis, een huis in de nabijheid; etnem

etw. n. **legen** = iem. iets duidelijk te verstaan

geven; das **legt** den Verdacht n. = dat wekt de

verdenking, 't vermoeden; der **Gedanke liegt**

n. = ligt voor de hand; sie war einer **Ohnmacht**

n. = op 't punt van in zwijm te vallen; er

steht mit n. = hij staat met mij in nauwe

betrekking, is met mij bevriend, verwant;

einem zu n. **treten** = iem. te na komen (in zijn

rechten, aanspraken, eergevoel enz.); sie sind

n. . e **Verwandte** = ze zijn nauw met elkaar

verwant, na familie; eine n. **Zukunft** = een

dichtbijzijnde (naaste) toekomst.

Nähe, w. —, —n = nabijheid, buurt; ganz in

der N. = vlak bij; in nächster N. = in de

onmiddellijke n.; aus nächster N. (auf einen

schießen) = à bout portant; in der N. be-

trachten = van nabij bekijken. **na'hebei'** =

dicht bij. **na'hegehen** zie nahe. **nahebin'** =

bijna. **na'helegen**, **•liegen** zie nahe. **na'hen**,

schw. (f.), **sich n.**, (h.) mit Dat. = (feterlich)

naderen, (ge)naken.

na'hen, schw. (h.) = naaien; (vlt.) afranselen;

weiß n. = linnen naaien.

na'her = nader, nauwkeuriger, meer van

nabij, naderbij; N. . es, das N. . e, n. . e Um-

stände = verders bijzonderheden; n. rüden =

dichterbij komen; einem n. treten = met iem.

in nauwere aanraking komen; einer Frage n.

treten = een vraag onder de oogen zien; etw.

n., des n. . n. ausführen, auseinanderlegen,

untersuchen usw. = iets meer in bijzonderheden

uiteenzetten, onderzoeken enz.

Näherei', w. —, —en = naalierij. **Näherin**,

w. —, —nen = naaister.

Näherauf, m. = (oud) naasting, voorkoop.

na'hern, schw. (h.) mit Dat. = nader brengen

bij, doen naderen tot; sich einem n. = iem.

naderen, nader komen. **Na'herrecht**, f. = (oud)

voorkoop-, naastingsrecht. **na'herrücken**, **•tre-**

ten zie näher. **Na'herung**, w. — = nadering,

benadering.

na'hegehen zie nahe. **na'hegehend** = nabijstaand,

-zind, verwant, aanstaand, ophanden zind.

nahezu' = bijna, nagenoeg.

Näh'lgarn, f.; **•lissen**, f.; **•förschen**, f. =

naal||garen; -kussen; -mandje (aus dem förschen

schwaben = uit de school klappen).

Näh'lmädchen, f.; **•mannell**, w.; **•maschine**,

w.; **•nabel**, w. = naal||melsje; -juffrouw

(naaister); -machine; -naald.

Nähr'boden, m. = voedingsbodem. **näh'ren**,

schw. (h.) = voeden (onderhouden, voedszaam

zijn); sich von Früchten n. = zich met vruchten

- voeden, van vruchten leven; jems. Hoffnung n. = iems. hoop v.; sich n. an (Dat.) = zich te goed doen aan. **näh'rend** = voedend, voedzaam. **Näh'rer**, m. —s, — = voeder, onderhouder. **näh'rhaft** = voedzaam, voedend, gezond, stevig; (Bft.) winstgevend; [welvarend]. **Näh'rhaftigkeit**, w. — = voedzaamheid. **[näh'rig** = spaarzaam, sober; **näh'rlich** = spaarzaam, sober, schraal, krap, nauwelijks]. **Näh'r'mittel**, f. = voedings-, levensmiddel. **Näh'r'mutter**, w. = voedster-, zoogmoeder. **Näh'r'tand**, m. = landbouwers-, werkende stand. **Näh'r'ung**, w. — = voedsel (ook fig.), voeding, levensonderhoud, brood (fig.); kost; middel v. bestaan, nering; eimen in N. **sehen** = iem. wat laten verdienen. **Näh'r'ung**, w. — = voeding, onderhoud. **Näh'r'ungsfeld**, m. = nijverheid. **Näh'r'ungsmangel**, m. = gebrek aan voedsel. **Näh'r'ungsmittel**, f.; *pflanze, w.; *quelle, w.; *saff, m. = voedings[middel (levensmiddel); -plant; -bron; -sap. **Näh'r'ungsförge**, w. = zorg voor 't dagelijksch brood. **Näh'r'ungsfürer**, w. = belasting op de levensmiddelen. **Näh'r'ungsfloß**, m. = voedingsstof. **Näh'r'ungswelt**, m. = tak van nijverheid. **Näh'r'wert**, m. = voedingswaarde. **Näh'r'wille**, w.; *seide, w.; *stunde, w. = naal[school; -zijde; -les. **Näh't**, w. —, Näh'te = naad (ook an.), voeg; da geht noch mal die N. auf = dat loopt nog leelijk af; einem auf die N. gehen = 't iem. benaauwd maken. **Näh'ter**, m. —s, — = naaier; schoeling (van vlechtwerk). **Näh'terei**, w. —, —en = naaierij, naalwerk. **Näh'terin**, w. —, —nen = naaister. **Näh'tisch**, m. = werktafeltje. **Näh'tverkehr**, m. = buurtverkeer. **Näh'tzug**, f. = naalgereedschap, -mandje, -goed, -werk. **naiv'** = nafef. **Naivität**, **Naivität**, w. —, —en = nafeveteit. **Naja'be**, w. —, —n = najade, bronnimf. **Na'me**, m. —ns, —n = (goede) naam, roep; im N. n (Gen.) = in n. van, namens; in Gottes N. n = in Godsnaam; ins Teufels, Sente's N. n = voor den duivel, drommel; sich einen N. n machen = zich n. maken; ein Mann mit N. n X = genaamd X; das Kind beim rechten N. n nennen = 't kind bij zijn (waren) n. noemen; vgl. lauten. **Na'men-aufruf**, m. = appèl nominaal. **Na'menbuch**, f. = naamboek, -lijst. **na'menlos** = naamloos, zonder naam, ongenoemd; nameloos, onuitsprekelijk. **Na'menregister**, f. = naamregister, -lijst. **na'mens** = met name, genaamd; (namens, in naam van). **Na'mensaltie**, w. = aandeel op naam. **Na'mensbruder**, m.; *fest, f.; *genosse, m.; *heilige(r) = naam[genoot; -feest (verjaringsfeest); -genoot; -heilige. **Na'menspapier**, f. = stuk op naam. **Na'mensschreifer**, w.; *tag, m.; *unterschrift, w.; *better, m.; *zug, m. = naam[genoot(e); -dag (verjaardag); -teekening; -genoot; -teekening (-cijfer, paraaf). **na'mentich** = met name, bij den naam; voor-namelijk, vooral, in 't bijzonder, met name; n. er Aufruf = appèl nominaal; n. e Abstimmung = hoofdelijke stemming. **Na'men-verzeichnis**, f. = naamlijst. **Na'menwappen**, f. = sprekend wapen. **nam'haff** = naamhebbend, van naam, bekend, vermaard, aanzienlijk, noemenswaard, belangrijk; n. machen = (ook) noemen. **nam'lich** = zelfde; namelijk, te weten, moet je weten. [**nam'fen**, schw. (h.) = noemen]. **Nä'nie**, w. —, —n = nenië, treur-, klaagzang. **Nä'n'ing**, m. —s, —e u. —s = nanking (een katoenen stof). **Nä'n'te**, m. = dwaas, hansworst, fat. **nam't!** = wel zool nu ja, wel ja! wat nul! **Nä'n'zig**, f. = Nancy. **Nä'pf**, m. —(e)s, Nä'pfe = nap, bak, kom. **Nä'pf'chen**, f. —s, — = napje; bei einem ins (Fett)Nä'pfchen treten = 't bij iem. verkerven. **Nä'pf'luchen**, m. = Topfluchen. **Nä'p'hä**, f. —s, —s = nafta. **Nä'p'hälin'**, f. —s = naftaline. **Nä'p'leondor**, m. —s, —e = napoleon d'or (20 fr.). **Nä'p'leoni'de**, m. —n, —n = Napole-onide (afstammeling van 't geslacht Napoleon). **napoleoni'sch** = Napoleontisch. **Nä'rb'chen**, f. —s, — = litteekentje enz. vgl. **Nä'r'be**, w. —, —n = litteeken; nerf (in 't leder, ook van grasgrond); bloemmerk, stempel; hanetred (in 't ei). **nä'r'ben**, schw. (h.) = (huiden) afstooten; sich n. = vergroeiën met een litteeken. **Nä'r'benfeite**, w. = nerfzijde (van 't leer en van den grond). **nä'r'big** = vol litteekens; pokdalig; (Leber) korrelig. **Nä'r'ij'se** zie **Nä'r'ij'se**. **Nä'r'de**, w. —, —n = nardus (plant); wilde N. = mansoor. **Nä'r'g'leh**, f. —s, —s = nargileh, Turksche waterpijp. **Nä'r't'se**, w. —, —n = narcoze, verdooving. **Nä'r't'ikum**, f. —s, —s = narkotikum. **Nä'r'totin'**, f. —s = narkotine. **nä'r't'isch** = narkotisch, verdoovend. **nä'r't'isj'ren**, schw. (h.) = narkotizeeren. **Nä'r't**, m. —en, —en = nar, gek, dwaas; einen zum N. en haben, halten = iem. voor den g. houden; jedem N. en gefällt seine Rappe = iedere zot heeft zijn marot, iedere g. heeft zijn gebrek; vgl. freffen. **Nä'r't'chen**, f. —s, — = gekje, schalkje. **nä'r't'en**, schw. (h.) = [gek doen]; eimen n. = iem. voor den gek houden, met iem. sollen. **nä'r't'haft** = dwaas, gek. **Nä'r't'hände**, Pl.: N. beschmieren Tische und Bänke = gekken en dwaazen schrijven hun namen op deuren en glazen. **Nä'r't'haus**, f. = gekkehuis, krankzinnigegesticht. **Nä'r't'jade**, w. = hansworstkleed. **Nä'r't'lappe**, w. = narre-, zotskap. **Nä'r't'liebe**, w. = dwaaze liefde. **nä'r't'mä'fig** = (als een) gek, dwaas, zot. **Nä'r't'posse**, w. = zotternij, boert, klucht, onzin; N. n treiben = z. en uithalen. **Nä'r't'schiff**, f. = narreschip. **Nä'r't'seif**, f.: eimen am N. führen = iem. voor den gek houden, bij den neus hebben (nemen). **Nä'r't'spiel**, f. = gekheid, dwaasheid. **Nä'r't'sposse** zie **Nä'r't'posse**. **Nä'r't'steidung**, *teidung, w., zie **Nä'r't'erei**. **Nä'r't'streich**, m. = gekke streek. **Nä'r't'stracht**, w. = narrepak, gekke kleeding. **Nä'r't'heit**, w. —, —en = dwaasheid, gekheid, zothed, grap. **Nä'r't'in**, w. —, —nen = zottin. **nä'r't'isch** = gek, dwaas, potsierlijk, grappig. **Nä'r't'wal**, m. —s, —c = narwal, zeeënhoorn. **Nä'r't'ij'se**, w. —, —n = narcis. **Nä'r't'ij'senille**, w. = amaryllis. **nafal'** = nazaal, neus. . . **nafalie'ren**, schw. (h.) = nazaleeren, door den neus (uit)spreken. **Näfal'laut**, m. = neusklank. **na'f'chen**, schw. (h.) = snoepen; nippen. **Nä's'chen**, f. —s, — = neusje.

- Na'scher, Na'scher**, m. —s, — = snoeper.
Nascherei, Nascherei, w. —, —en = snoeperij, snoepgoed, lekkers. **Nascherin**, w. —, —nen = snoepster. **nasch'haft** = snoepachtig. **Nasch'haftigkeit**, w. — = snoepachtigheid. **Nasch'laste**, w. = snoepster. **Nasch'maul**, f. = lekkerbek, snoeper. **Nasch'werk**, f. = snoepgoed.
- Na'se**, w. —, —n = neus; staaleinde, omslag; stumpe, spitse, afgeworfene N. = stompe neus (stompneus), puntige of spitse n., wipneus; eine N. **bekommen** = een standje krijgen; einem eine N. **drehen** = iem. bedriegen; er mag sich an seine eigene N. **fassen**, nehmen, greifen, zupfen = laat hij maar naar zich zelf kijken, zich met zijn eigen zaken bemoeien; er trägt die N. **hoch** = hij steekt den n. in den wind, is verwaard; einem eine **lange N.** machen = iem. een langen n. geven, bespotten; alle N. .n **lang** = elk oogeblik; immer der N. **lang** = altijd maar rechtuit; (er sieht nicht weiter als die N. **reicht** = dan zijn neus lang is; er **steht** die N. in alles = hij steekt overal zijn n. in; einen mit der N. auf (Aff.) **stoßen** = iem. met zijn n. op iets duwen, hem iets heel duidelijk aanwijzen; vgl. abziehen, binden, drehen, herumführen, herumtanzen, rümpfen, stechen e. a.
- Naseter**, m. —s, — = die door den neus spreekt, snuffelaar. **na'seln**, fchw. (h.) = door den neus spreken.
- Na'sen|bein**, f.; **-bluten**, f.; **-flügel**, m. = neus|been; -bloeding; -vleugel.
- Na'sen|höhle**, w.; **-röhre**, m.; **-laut**, m. = neus|holte; -knijper (lognet); -klank.
- Na'sen|loch**, f.; **-quetzler**, m. = neus|gat; -knijper (ook: eenvoudige houten doodkist).
- Na'senring**, m. = neusring. **Na'senrühfen**, f. = optrekken, ophalen van den neus. **Na'sen|spitze**, w. = punt van den neus. **Na'sen|über**, m. = knip voor den neus.
- Na'sen|ton**, m.; **-wärmer**, m.; **-wurzel**, w. = neus|toon (-klank); -warmer (das, korte pijp, ook: voile); -wortel
- na'seweis** = neus-, waanwijs, wijsneuzig, onbescheiden; der N. = de wijsneus. **Na'seweisheit**, w. = neuswijsheid, wijsneuzigheid. **na'sführen**, fchw. (h.) = bij den neus nemen, foppen.
- Nas'horn**, f. = neushoorn. **Nas'hornläser**, m. = neushoornkever.
- naß** (näßer, näßest u. nasser, nassest) = nat; nasser Bruder = drinkebroer, nathals, klaplooper; per n. = (berl.) voor niets; n. machen = (berl. ook) bedrinken (d. i. drinkend inwijden).
- Nassauer**, m. —s, — = Nassauer; (scherts.) regenbui; nathals, klaplooper. **Nassauerei**, w. — = klaplooperij. **nassauern**, fchw. (h.) = klaploopen.
- Näß'e**, w. — = nat(tig)heid, vochtigheid, nat; vor N. zu schüßen! = droog houden! **näß'en**, fchw. (h.) = nat maken, netten; zweeten; Wäß'e n. = strijkgoed invochten; (die Wunde) näßt = draagt. **naß'falt** = natkoud, kil.
- Nation**, w. —, —en = natie, volk, volkje. **national** = nationaal. **National'Charakter**, m. = volkskarakter, nationaal karakter. **Nationa'le**, f. —s, —s = personalia; (mil.) stamlijst, -blad; pompon.
- National'farbe**, w.; **-garde**, w.; **-gefühl**, f. = nationale kleur; n. garde; n. gevoel.
- nationalis'ren**, fchw. (h.) = nationalizeeren. **Nationalität**, w. —, —en = nationaliteit.
- National'ökonomie**, w. —, —n = staat-, volkshuishoudkunde.
- National'verein**, m.; **-versammlung**, w.; **-zeitung**, w. = nationale vereeniging; n. vergadering; n. courant.
- Nativis'mus**, m. — = nativisme (de leer dat de inboorlingen voorrechten moeten hebben, vooral in N.-Am.; ook: door opvoeding of beschaving nog niet gewijzigde natuurlijkheid). **Nativität**, w. —, —en = nativiteit, geboorte(uur, -cijfer, -gesternte); einem die N. stellen = iems. horoskoop trekken.
- Na'trium**, f. —s = natrium. **Na'tron**, f. —s = natron.
- Nat'er**, w. —, —n = adder; glatte N. = gladde slang.
- Nat'er|biß**, m.; **-kopf**, m. (**-kraut**, f.); **-wurz**, w.; **-zunge**, w. = adder|beet; -kop (plant: -kruid, slangekruid); -wortel; -tong (ook plant).
- Natur**, w. —, —en = natuur, aard, gestel; in N. = in natura; eine N. = een natuurlijk, ongekunsteld karakter. **natura**: in n. = in natura. **Natural'abgabe**, w. = belasting (opbrengst) in natura. **Natura'lien**, Pl. = naturalien, natuurvoortbrengselen. **Natura'lienab'neth**, f.; **-sammlung**, w. = kabinet voor natuurlijke historie, natuurwetenschappelijke verzameling. **Naturalisation**, w. —, —en = naturalizatie. **naturalis'ren**, fchw. (h.) = naturalizeeren. **Naturalis'ring**, w. = naturalizatie.
- Naturalis'mus**, m. — = naturalisme, nabootsing van de natuur, natuurgeloof. **Natura'list**, m. —en, —en = naturalist. **naturali'stisch** = naturalistisch. **Natural'leistung**, **-steuer**, w. = Naturalabgabe. **Natural'versorgung**, w. = voeding, proviandeering (van de troepen) door de bewoners (ook in vijandelijk land). **Natur'anlage**, w. = natuurlijke aanleg.
- Natur|beobachtung**, w.; **-beobachtung**, w.; **-beschreibung**, w.; **-butte**, w.; **-dichtung**, w. = natuur|verschijnsel; -beschouwing; -beschrijving; -boter; -poëzie.
- Natur'eingewachsenheit**, w. = ('t) samengegroeid zijn met de natuur. **Naturell**, f. —s, —e = naturel, aard, natuurlijke aanleg; n. (Adj.) = natuurlijk (van bont: niet-geverfd).
- Natur'ereignis**, f. (**-erscheinung**, w.); **-erzeugnis**, f.; **-forscher**, m.; **-forschung**, w. = natuur|verschijnsel; -voortbrengsel; -vorscher (-onderzoeker; scherts. voderaper); -vorsching (-onderzoek).
- Natur'gabe**, w. = natuurlijke gave, gave der natuur. **Natur'gebilde**, f. = natuurprodukt. **natur'gemäß** = natuurlijk (overeenkomstig de natuur; uit den aard der zaak, zooals vanzelf spreekt). **Natur'genuß**, m. = natuurenót.
- Natur'geschichte**, w. = natuurlijke historie. **natur'geschichtlich** = natuurhistorisch. **Natur'gesetz**, f. = natuurwet. **natur'getreu** = getrouw naar de natuur. **Natur'gewalt**, w. = natuurkracht.
- Natur'|heilanstalt**, w.; **-heilunde**, w. = natuur|geneesinrichting; -geneeskunde.
- Natur'heilung**, w. = natuurlijke geneezing. **natur'historisch** = natuurhistorisch.
- Natur'|kenner**, m.; **-find**, f. = natuur|kenner (-kundige); -kind.
- Natur'|kraft**, w.; **-kunde**, w.; **-kundige(r)**, m. = natuur|kracht; -kunde; -kundige.
- Natur'|kaut**, m.; **-leben**, f.; **-lehre**, w. = natuur|klank; -leven; -leer.
- natur'lich** = natuurlijk, ongekunsteld, eenvoudig; das geht nicht mit n. .en Dingen zu = dat is niet plus. **natur'licherweise** = natuur-

lijk(erwijze). **Natur'lichheit**, w. = natuurlijkheid. **Natur'mensch**, m. = natuurmensch. **Natur'ordnung**, w. = orde in de natuur. **Natur'philosophie**, w.; **•produkt**, f.; **•recht**, f. = natuurfilosofie; -produkt; -recht. **Natur'reich**, f. = rijk der natuur, natuurrijk. **Natur'religion**, w. = natuurgodsdienst. **Natur'schönheit**, w. = natuurlijke schoonheid, natuurschoonheid. **Natur'seltenheit**, w. = zeldzaamheid, kurioziteit (in de natuur). **Natur'spiel**, f. = speling van de natuur. **Natur'stand**, m.; **•ton**, m.; **•trieb**, m.; **•volk**, f. = natuurstaat; -klank (-toon); -drift; -volk. **natur'wahr** = natuurlijk, zuiver naar de natuur. **Natur'wein**, m. = natuurwijn, onversneden wijn. **natur'widrig** = tegen-, onnatuurlijk. **Natur'widrigkeit**, w. = onnatuurlijkheid. **Natur'wissenschaft**, w. = natuurwetenschap. **Natur'wissenschaft(ler)**, m. = beoefenaar van de natuurwetenschappen. **natur'wissenschaftlich** = natuurwetenschappelijk. **natur'wüchsig** = natuurlijk, ongekunsteld, primitief. **Natur'wüchsigkeit**, w.; **•wunder**, f.; **•zustand**, m. = natuurlijkheid (echtheid); -wonder; -staat. **Nau'e**, w. —, —n, **Nau'en**, m. —s, — = (schw.) schip, schuit, boot. **Nau'führer**, m. = schipper. **Nau'te**, m. —n, —n = zot, gekje (N. mit der Baute, bijwijze van grappig rijm). **Naumachie'**, w. —, —n = naumachie, zeeslag. **Nau'pe**, w. —, —n = kuur, gril; der Wolf läßt wohl die Haare, aber nicht die N. n = de vos verliest wel zijn haren, maar niet zijn streken. **Nau'te**, w. —, —n = balletje, brok (*snoeperij*). **Nau'tif**, w. — = nautika, scheepvaart, zeewezen. **Nau'tilus**, m. —, — = nautilus, scheepsboot (*weekdier*). **nau'tisch** = nautisch, scheepvaart. **naval** = navaal, scheepvaart. **Navar'ra**, f. = Navarre. **Navarre'se**, m. —n, —n = Navarrees. **navarre'tisch** = Navarreesch. **Navigation'**, w. —, —en = navigatie. **Navigations'akte**, w. = akte van navigatie. **Navigations'schule**, w. = zeevaartschool. **Nazara'er**, **Nazare'ner**, m. —s, — = Nazarener. **Nazareth**, f. = Nazareth. **NB.** = nota bene, let wel (N.B.). **n. Br.** = noordlyke(r) Breite: Noorderbreedte. **n. Chr.** (G.) = nach Christo, nach Christi Geburt. **Nea'pel**, f. = Napels. **Nea'peler**, **Neapolita'ner**, m. —s, — = Napolitaan. **neapolita'nisch** = Napolitaansch. **neb'bis** (jüd.) = nebbis: de stakker! och arme! e. d. **Ne'bel**, m. —s, — = nevel, mist; wolk; die ewigen N. = (ook) de onderwereld; er hat einen N. = hij heeft 'm om, is beneveld; das ist N. = dat zijn maar praatjes; vgl. bla u, Ra d i. **Ne'belbild**, f. = nevel-, schaduwbeeld. **Ne'belsted(en)**, m. = nevelvlek. **Ne'belgebilde**, f. = nevelbeeld, -gestalte. **ne'belgrau** = nevelgrijs, mistig-grijs, -grauw. **ne'belhaft** = nevelachtig. **Ne'belglocke**, w., **•horn**, f. = mistklok, -hoorn. **ne'belicht**, **ne'belig** = nevelig, nevelachtig, mistig. **Ne'belkappe**, w. = onzichtbaar makende mantel (vgl. Tarnkappe); muts, capuchon; nevelkap (om een bergspits). **Ne'belkrähe**, w. = bonte kraai. **Ne'belmonat**, m. = nevelmaand, November. **ne'beln**, schw. (h.) = nevelen, misten; (schw.) dampen, rooken. **Ne'betauch**, m. = nevelrook, -damp. **Ne'betreich**, f. = nevel-, schimmerrijk, onderwereld. **Ne'bel'schleier**, m.; **•fetzen**, m.; **•streif(en)**, m. = nevelsluier; -ster; -streep.

ne'ben = naast, nevens, bij; a) mit Dativ: n. einem stehen, sitzen, wohnen; er treibt dies n. seinen andern Geschäften = hij doet daaraan bij, naast zijn andere zaken; b) mit Akk.: sich n. einen setzen; er stellt Bondel n. Silberbif = hij stelt V. gelijk met B. **Ne'benabficht**, w. = bijbedoeling, -oogmerk. **Ne'benallee**, w. = bij-, zijlaan. **nebenan** = hier-, daarnaast, dichtbij. **Ne'benarbeit**, w.; **•art**, w.; **•artikel**, m. = bijwerk; -soort; -artikel. **Ne'benausgabe**, w. = kleinere uitgave („ver-terung" en „editie"). **Ne'benausgang**, m. = bij-, zij-, hulpuitgang. **Ne'benbahn**, w. = zijlijn; (ook) lokaalspoor(weg). **Ne'benbedeutung**, w. = bijbetekenis. **Ne'benbegriff**, m. = bijkomstig begrip, bijbegrip, -gedachte. **nebenbei'** = er naast; (ook: im N.) = in 't voorbijgaan, terloops; bovendien, tevens. **Ne'benbewohner**, m. = Rebenwohner. **Ne'benbeschäftigung**, w. = bijbezigheid -werk. **Ne'benbestimmung**, w. = bij-, onderbepaling. **Ne'benbuch**, f. = bijboek. **Ne'benbühler**, m. = medeminaar; -dinger. **Ne'benbühler'schaft**, w. = mededinging, minnestrijd. **Ne'benbürge**, m. = tweede borg. **Ne'benbung**, f. = bijzaak. **ne'beninan'der** = naast elkander; sie haben n. feil = de een is al net zooveel waard als de ander. **ne'beninan'derstellen**, schw. (h.) = naast elkaar zetten, plaatsen, met elkaar vergelijken, gelijkstellen. **Ne'ben'inkommen**, f., **•einkünfte**, Pl., **•einnahme** w. = bijkomsten, toevallige inkomsten, t. baten. **Ne'ben'erbe**, m. = mede'erfgenaam. **Ne'ben'erwerb**, m. = bijverdiensje; buitenkansje. **Ne'ben'fach**, f. = bij-, zijvak. **Ne'ben'farbe**, w.; **•figur**, w.; **•fluß**, m.; **•form**, w. = bijkleur; -figuur; -rivier; -vorm. **Ne'ben'frage**, w. = bijkomstige vraag. **Ne'ben'gang**, m. = zijgang. **Ne'ben'gasse**, w. = zijstraat, (naburige) kleine straat. **Ne'ben'gebäude**, f. = bij-, zijgebouw. **Ne'ben'gebühren**, Pl. = bijkomstige kosten. **Ne'ben'gebante**, m.; **•gericht**, f.; **•geschäft**, f. = bijgedachte; -gerecht; -zaak. (-affaire). **Ne'ben'gewinn**, m.; **•gewinn**, m.; **•gleis**, f. = bijjsmaak; -verdiensje; -spoor (zijspoor). **Ne'ben'handlung**, w. = epizode. **Ne'ben'haus**, f. = huis hier-, daarnaast, naburig huis; bijgebouw. **nebenher'**, **nebenhin'** = er naast, mede; terloops; (ook) daarbij, bovendien. **Ne'ben'kammer**, w. = zijkamer. **Ne'ben'kirche**, w. =ijkerk. **Ne'ben'lage**, w. = civiele vordering. **Ne'ben'kosten**, Pl. = onkosten, bijuitgaven. **Ne'ben'linie**, w. = zijlijn. **Ne'ben'mann**, m. = nevenman; minnaar. **Ne'ben'mensch**, m. = evenmensch, naaste. **Ne'ben'mond**, m.; **•person**, w.; **•pfad**, m. = bijmaan; -persoon; -pad. **Ne'ben'parre**, w. =ijkerk. **Ne'ben'platz**, m. = kleinere plaats. **Ne'ben'rechnung**, w. = afzonderlijke rekening, bijrekening. **Ne'ben'rolle**, w. = bijrol. **Ne'ben'saal**, m. = zaal er naast, kleine zaal. **Ne'ben'sache**, w. = bijzaak. **ne'ben'sächlich** = bijkomstig, ondergeschikt, van minder belang. **Ne'ben'satz**, m. = bijzin. **Ne'ben'schlüssel**, m. = tweede sleutel. **Ne'ben'sinn**, m. = bijbetekenis, -bedoeling. **Ne'ben'sonne**, w. = bijzon. **Ne'ben'spefen**, Pl. = bijkomstige onkosten, bijuitgaven. **ne'ben'stehend** = er naast, hierbij, nevenstaand, nevensgaand. **Ne'ben'stelle**, w. = filiaal, bijkantoor. **Ne'ben'straße**, w. = zijstraat, naburige straat. **Ne'ben'stube**, w. = zijkamer. **Ne'ben'tisch**, m. =

bijtafel, tafel er naast. **Ne'benton**, m. = bijtoon. **Ne'benreppel**, w. = bij-, hulptrap. **Ne'benür**, w. = bij-, zijdeur, naburige deur. **Ne'benumstand**, m. = bijomstandigheid, bijkomstige omstandigheid. **Ne'benkosten**, Pl. = bijkomende onkosten. **Ne'benursache**, w. = bijoorzaak. **Ne'benverdienst**, f. = bijverdienste. **Ne'benversammlung**, w. = bijzondere vergadering, bij-, sektievergadering. **Ne'benvorteil**, m. = toevallig voordeeltje. **Ne'benwand**, w. = bij-, zijmuur. **Ne'benweg**, m. = bij-, zijweg; auf N. en gehen = bijwegen bewandelen. **Ne'benwind**, m. = zijwind. **Ne'benwinkel**, m. = nevenhoek. **Ne'benwohner**, m. = omwoner. **Ne'benwoort**, f. = toevallig woord; bijwoord (adverbiüm). **Ne'benzimmer**, f. = zijkamer. **Ne'benzweck**, m.; -zweck, m. = bijdoel; -tak. **ne'big soms** voor **nebenstehend**. **neb'licht**, **neb'lig** zie **nebelicht** **nebelig**. **nebst** (Dat.) = benevens, met, met en benevens. **nebstem'** = tevens, daarbij. **Nebukadne'zar**, m. = Nebukadnezar. **Necessai're** (spr.: *nessessère*), f. —s, —s = necessaire. **Neck**, m. —en, —en zie **Nix I**. **Neck'lar**, m. = Neckar. **I. Neck'en**, m. —s, — zie **Nix I**. **neck'en**, [schw. (h.) = plagen, voor den gek houden, foppen; [kwellen, hinderen]. **Necker'**, m. —s, — = plager, fopper. **Neckeri'**, w. —, —en = plagerij, fopperij. **neck'lich** = plagerig, plaagziek, fopperig; grappig, moedwillig. **Neck'name**, m. = bij-, spotnaam. **nee** = nein. **Neer**, w. —, —en = neer, tegenstroom, draaikolk. **I. Neef'fe**, m. —n, —n = neef (*oom-*, *tantezegger*). **II. Neef'fe**, w. —, —n = bladuis. **Neef'fengunft**, w. zie **Neopotismus**. **Negation'**, w. —, —en = negatie, ontkenning. **negativ'**, Adj., **Negativ'**, f. —s, —e = negatief. **Neger**, m. —s, — = neger. **Ne'genhandel**, m.; -in, w.; -schiff, f.; -flabe, m. = negerhandel; -in; -schip; -slaaf. **negie'ren**, [schw. (h.) = negeeren, ontkennen, verloochenen. **Negligé'** (spr.: *.. zjee*), f. —s, —e = negligé. **Negoziant'**, m. —en, —en = negotiant, handelaar, neringdoende. **negozier'bar** = verhandelbaar. **negozier'en**, [schw. (h.) = negotiëren, handelen; onderhandelen; (Wesfel) verhandelen, verdiskonteeren, (ver)negotiëren; (Afsleife) verhandelen. **Ne'gus**, m. —, — = negus, „gekroonde", vorst, keizer (*van Abessinid*). **neh'men**, ft. (h.) (du nimmst, er nimmt; nahm; nähme; nimm! genomen) = nemen, vatten; (ein Frühstück, ein Glas Wein) gebruiken; (einem etw.) ontnemen; (sich das Leben) benemen; mit sich n. = meenemen; einen zu n. wijffen = met iem. weten om te gaan; einen zu sich n. = iem. bij zich nemen, opnemen; etw. zu sich n. = iets gebruiken (eten of drinken); etw. auf (über) sich n. = iets op zich nemen; etw. an sich n. = zich iets toesigenen; das lasse ich mir nicht n. = dat praat men mij niet uit, daar ga ik niet van af; wie man's nimmt = al naar men 't neemt, dat kan er naar zijn; im ganzen genommen = over 't geheel genomen; (*voor uitdrukkingen als: Abstand n., Anstand n., Schaden n., Wohnung n., in Anspruch n., leidet n. e. a. zie men die*

substantieven, adjectieven enz.); [sich n. = sich benehmen]. **Nehermer**, m. —s, — = nemer, afnemer, kooper. **Ne'hrung**, w. —, —en = nehrung, (smalle) landtong; Friesche N. = Friesche Landtong. **Neid**, m. —(e)s = nijd, afgunst, naijver; das muß ihm der N. lassen = dat kan niemand hem betwisten, dat moet van hem erkend (gezegd) worden. [**neiden** zie **beneiden**]. **Nei'der**, m. —s, — = benijder; besser (geh'n) N., als (ein) Mittheiler = beter benijd dan beklaagd. **Neid'hammel**, m., -hart, m. = afgunstige benijder. **Neid'hammeli'**, w. — = jaloezie. [**neidig** zie **neidisch**]. **nei'disch** = af-, wangunstig, jaloesch; n. mit etw. sein = jaloesch op iets zijn. **Neid'tragen**, m. = Neid'hammel. **neid'los** = zonder nijd, zonder afgunst. **Neid'nagel**, m. = nijdnagel. **Nei'ge**, w. —n, —n = [nijging]; ondergang (eines Gestirns); afloop, einde; rest (*in een vat, een glas*), overschot; das Jahr geht zur N. = loopt ten einde; das Geld geht auf die N. = raakt op; es geht mit ihm zur N. = 't loopt met hem op een eind; die N. des Lebens = 't einde, de avond van 't leven; ein Glas bis zur (bis auf die) N., bis auf den Rest austrinken, leeren = tot den laatsten droppeel, tot den bodem leegdrinken; *vgl. gottlos*. **nei'gen**, [schw. (h.) = neigen, overhellen, buigen; er neigt zum Geiz = hij heeft neiging tot gierigheid; sich n. = neigen; nijgen, een buiging maken; overhellen; die Sonne neigt sich (zum Untergang) = neigt ten ondergang; die Ebene neigt sich nach dem Fluß = helt af naar de rivier. **Nei'gung**, w. —, —en = helling, schuine stand (einer Ebene, Linie); inklinatie (*v. magnetnaald*); uijging, buiging; neiging; trek, lust (für, zu etw.; zu etnem, für etnem). **Nei'gung'sche**, w. = huwelijk uit liefde. **Nei'gung'skompas**, m.; -nadel, w.; -winkel, m. = inklinatie[kompas; -naald; -hoek. **nein** = neen; n.! es ist zu fomijsch = neen maar 't is al te grappig, al te gek. **Neurolog'**, m. —s, —e = nevroloog, levensschets (*van een kortelings overledene*). **Neurologie'**, w. —, —n = nevrologie, doodelijst. **Neuromant'**, m. —en, —en = nevrofant, doode-, geestebezweerder. **Neuromantie'** (spr.: *.. tie*), w. — = nevrofantie, doode-, geestebezweering. **Neuro'pöle**, **Neuro'polis**, w. —, —po'len = nevropool, doodestad. **Ne'xtar**, m. —s = nektar. **Ne'xtari'ne**, w. —, —n = gladder perzik. **Ne'xtel**, w. —, —n = anjelier, anjer; kruidnagel. **Ne'xtelblüte**, w. = anjelier-, nagelbloesem. **Ne'xtelgras**, f. = Engelsch gras. **Ne'xtelöl**, f. = nagelolie. **Ne'xtelwurz**, w. = nagelkruid. **Neme'a**, f. = Nemea. **neme'isch** = Nemeisch (*Leuew, spel*). **Ne'mesis**, w. = Nemezis, straffende gerechtigheid. **nenn'bar** = noembaar, te noemen. **Nenn'betrag**, m. = nominaal bedrag. **nenn'en**, unr (h.) (ich nannte; nenn(e)te; genannt) = noemen; einen mit (bei) Namen n. = iem. met name n.; sich n. = zich n., heeten; die Burg nennt sich Neibed = heet N. **nenn'enswert** = noemenswaard(ig). **Nen'ner**, m. —s, — = noemer. **Nenn'fall**, m. = nominatief. **Nenn'nung**, w. —, —en = ('t) noemen. **Nenn'wert**, m. = nominale waarde. **Nenn'wort**, f. = substantief. **Neolog'**, m. —en, —en = neoloog (*nieuwe-woordemaker, invoerder van iets nieuws*).

Neologie, w. —, —n = vorming van nieuwe woorden, nieuwigheid, neologie. **Neologis'mus**, m. —, ..men = neologisme, nieuwgesmeed woord. **Neophyl**, m. —en, —en = neofiet, nieuweling (*pas opgenomen*). **Neoplas'ma**, f. —s, ..men = (*an.*) neoplasma, nieuwe vorming.

Nepotis'mus, m. — = nepotisme, familiebegunstiging.

Neppe, m. —(es) = afzetterij. **nepp'en**, [schw. (h.) = (Gaum.) bedriegen, afzetten. **Nepp'per**, m. —s, — = afzetter, bedrieger.

Neptun, m. = Neptunus. **neptu'nisch** = neptunisch, vgl. **Neptunis'mus**, m. — = neptunisme (*leer, dat de aardkorst door 't water of onder invloed van 't water is ontstaan*). **Neptunif**, m. —en, —en = neptunist (*aanhanger van 't neptunisme*).

Nereide (spr.: ..re-ide), w. —, —n = Nereide, zeenimf.

Nergelief, w. —, —en = gemopper, nurkscheid, vitterij. **ner'gelig** = kregel, nurksch, vitterig. **ner'geln**, [schw. (h.) = vitten, mopperen, kankeren; **nerg'elnd** = plagerig, nurks(ch), nijdasseriig. **Nerg'ler**, m. —s, — = vitter, mopperaar, nijdas, neetoor, kankeraar.

ner'o'nisch = neronisch, (als) van Nero, wreed, barbaarsch.

Nerw, m. —s u. —en, —en = [pees], zenuw, nerf; *das fällt auf die N.* = slaat op de zenuwen.

Ner'ben|aufregung, w.; **entzündung**, w.; **•feber**, f.; **•geflecht**, f.; **•knoten**, m. = zenuw|prikkeling; -ontsteking; -koorts; -vlecht; -knoop.

ner'ventiglig = zenuwachtig, prikkelbaar.

ner'ventrant = zenuwziek.

Ner'ben|krankheit, w.; **•lehre**, w.; **•leiden**, f. = zenuw|ziekte; -leer; -aandoening (-ziekte).

Ner'ben'reiz, m.; **•schlag**, m.; **•schmerzen** (Pl.) = zenuw|prikkeling; -heroerte; -pijn.

ner'benschwach = zenuwzwak.

Ner'benschwäche, w.; **•stoß**, m.; **•schwind'sucht**, w. = zenuw|zwakte; -schok; -tering.

ner'benstärkend = zenuw(ver)sterkend. **Ner'•bensystem**, f. = zenuwstelsel. **ner'big** = gespierd, krachtig, degelijk; generfd. **ner'vös** = nerveus, zenuwachtig. **Nervosität**, w. — = nervoziteit, zenuwachtigheid.

Nerz, m. —es, —e = kleine vischotter, (*ook wel*) marter; marterbont. **Nerz'pelz**, m. = mantel, jas van marter(bont).

Ne'te (berl. für „Näse"): *ich hab die N. voll* = ik heb er genoeg van, mijn buik vol van.

Ne'tel, w. —, —n = (brand)netel; (er hat sich) in die N. n gefegt = in ongelegenheid gebracht. **Ne'telansschlag**, m. = neteluitslag, -roos. **Ne'telbrand**, m. = brandnetelsteken.

Ne'tel|faser, w.; **•feber**, f.; **•garn**, f.; **•sucht**, w.; **•tier**, f.; **•tuch**, f. = netel|vezel; -koorts; -garen; -zucht; -dier; -doek.

Ne'telsgewand, **•hemd**, f. = Nessuskleed, (*fig.*: onafwendbaar-onheilbrengend geschenk).

Ne'tt, f. —(e)s, —er = nest (*ook fig voor*: bed, krot, gat, kleine plaats, troep, bende); weefnest (*slechte plek in een weefsel*); *nicht einer traf ins N.* = trof 't hart van de schijf. **Ne'tt'ei**, f. = nestel.

Ne'ttel, w. —, —n, **Ne'ttelband**, f. = nestel, veter, riem, band, rijsnoer. **Ne'ttelbeslag** zie **•stift**. **Ne'ttelod**, f. = vetergat. **ne'tteln**, [schw. (h.) = nestelen, vastmaken; (au etw.) futselen, rondtasten; *sich n.* = zich inrijgen;

sich an einen n. = tegen iem. aankruipen, zich tegen iem. aannestelen. **Ne'ttelnadel**, w. zie **•stift**. **Ne'ttelriemen**, m., **•schuur**, w. = veter, rijsnoer. **Ne'ttelstift**, m. = (veter)malle, (veter)naald.

Ne'tt|feder, w.; **•häkchen** (**•fächlein**, **•füßen**), f. = nest|veer; -kuiken (-ei, nakomertje, Benjamin).

Ne'tt'ling, m. —s, —e = nestvogel, -kuiken, nesteling.

Ne'ttor, m. —(s), ..to'ren = Nestor (*vooral fig.*).

Ne'tt'wurz, w. = vogelnestje (*een plant*).

nett = net, aardig, netjes, lief, mooi, (*ook ir.*) prettig; [precies]; *ein n. es Bürschchen, Fröhdchen!* = (*ir.*) een lieve jongen!

Net'ten, f., **Net'te**, w. = Netje, Netta, Annie.

(Net'theit), **Net'tigkeit**, w. — = netheid, sierlijkheid, bevalligheid.

net'to = netto.

Net'to|betrag, m.; **•einkommen**, f.; **•gewicht**, f. = netto bedrag; n. inkomen; n. gewicht.

Net'to|gewinn, m.; **•preis**, m.; **•tara**, w. = netto winst; n. prijs; n. tara.

Net't, f. —es, —e = net(je); strik; *sein N. über einen werfen* = iem. 't net over 't hoofd halen; *er ist ins N. gegangen* = hij is in de val geloopt. **Net'tarbeit**, w. = net-, maaswerk.

Net'tbruch, m. = netbreuk.

net'tzen, [schw. (h.) = netten, bevochtigen, nat maken; (mit Tränen) besproeien.

Net'tflügel, m. —s, — = netvleugelige.

net'tförmig = netvormig. **Net'thaut**, w. = netvlies.

neu = nieuw, modern, ander; opnieuw; *von n. em* = van nieuws, opnieuw; *aufs n. e* = opnieuw; (die N. e Welt, das N. e Testament); *die n. ern Sprachen* = de moderne talen; *ein N. . er* (ber N. . e) = een (de) nieuweling; **N. . e(r)** = (*ook*) nieuwe wijn; *was gibts N. es?* = wat is er voor nieuws? n. aufgelegt = herdrukt; *auf n. (was)chen* = als nieuw.

Neu|anschaffung, w. = aanschaffing (*van iets nieuws*). **Neu|aufführung**, w. = hernieuwde opvoering; eerste opvoering, première.

neu|baden = nieuwbakken (*ook fig.*), versch gebakken. **Neu|bau**, m. = huis enz. in aanbouw; nieuw gebouw; *ber ist aufm N. geboren* (berl.) = in de Kerk geboren. **Neu|bauer**, m. —s, — = aanplanter, kolonist. **Neu|begier** zie **Neugier**.

Neu|befehte(r) = nieuw-, pasbekeerde. **neu|belebt** = met nieuw leven beziel, weer oplevend.

Neu|beschaffung, w. = aanschaffing (*van nieuwe zaken*). **Neu|bildung**, w. = nieuwe vorming, nieuw woord; (*an.*) neoplasma. **Neu|bruch**, m. = ontginning (*van bosch- tot bouwgrond*).

Neu|buch, f. = nieuw boek (*papier: 100 vel*).

neu|deutsch = Nieuw-Duitsch (*ook staatkundig*).

Neu|druck, m. = nieuwe druk, herdruk.

neu|en, [schw. (h.)]: *die Bienen n.* = maken nieuwe raten. **Neu|enburg**, f. = Neuchâtel.

neu|erdings = [kort geleden]; in den laatsten tijd; opnieuw. **Neu|erer**, m. —s, — = nieuwheidsman; neoloog. **neu|erfunden** = pas uitgevonden. [**neu|erlich** = *neuerdings en neu|lich*.] **Neu|erling**, m. —s, —e = **Neuerer**.

neu|ern, [schw. (h.) = wat nieuws invoeren, vernieuwen. **Neu|erung**, w. —, —en = nieuwigheid, vernieuwing, iets nieuws, hervorming; neologie. **Neu|erungssucht**, w. = nieuwheidszucht. **Neu|erwerbung**, w. = nieuwe aanwinst.

neu|französisch = Nieuw-Fransch. **Neufund|land**, f. = New-Foundland. **Neufund|länder**,

m. —s, — = New-Foundlander. **Neufund'landfahrer**, m. = New-Foundlandvaarder. **neu'gebakken** = verschgebakken, (*fig.*) nieuwbakken. **neu'geboren** = pasgeboren; wie n. = als nieuw-, als wedergeboren. **neu'gestalten**, (*schw.* (h.)) = hervormen, reorganizeeren. **neu'gestaltung**, w. = hervorming, reorganisatie. **neu'gier(ge)**, w. = nieuwsgierigheid; aus N. auf (Wff.) = uit n. naar. **neu'gierig** = nieuwsgierig. **neu'griechse**, m. = Nieuw-Griek. **neu'griechisch** = Nieuw-Grieksch. **neu'groschen**, m. = nieuwe groschen, 0.1 M. **neu'gründung**, w. = oprichting, stichting van nieuwe vereniging, nieuwe maatschappij enz. **neu'heit**, w. —, —en = nieuwhed, ('t) nieuwe; eine N. = iets nieuws, een nieuwigheid, nouveauté. **neu'hochdeutsch** = Nieuw-Hoogduitsch. **neu'igheit**, w. —, —en = nieuwtje, nieuws; [nieuwigheid, nieuwhed]. **neu'igkeitsrämer**, m. = nieuwtjeskramer, -verteller. **neu'jahr**, f. = nieuwjaar. **neu'jahrs|bescherung**, w.; **•brief**, m.; **•fest**, f. = nieuwjaars|geschenk; -brief; -feest. **neu'jahrs|gedicht**, f.; **•geschenk**, f.; **•gratulation**, w.; **•messe**, w. = nieuwjaars|gedicht; -geschenk; -wensch; -(ker)mis (-beurs). **neu'jahrs|nacht**, w.; **•tag**, m.; **•wunschk**, m. = nieuwjaars|nacht; -dag; -wensch. **neu'|kalebo'nien**, f.; **•talifor'nien**, f. = Nieuw|Caledonië; N.-Californië. **neu'|katholisch**; **•lateinisch** = nieuw|katholiek; -latijnsch. **neu'lich** = (Wb.) onlangs, laatst; (*ook* Wb.) van onlangs, jongst. **neu'licht**, f. = nieuwe maan. **neu'ling**, m. —s, —e = nieuweling; [geluksmensch, opkomeling; nieuwlichter]. **neu'lot**, f. = nieuw lood, dekagram. **neu'modisch** = nieuwmodisch, nieuwerwetsch. **neu'mond**, m. = nieuwe maan. **neun** = negen; eine N. = een negen; alle n. werfen = alle negen (kegels) omgooien. **neun'auge**, f. = (*een visch*) negenoog, lamprei. **neun'ed**, f. = negenhoek. **neun'edig** = negenhoekig. **neu'ner**, m. —s, — = negental; lid van 't kollege van negenen; wijn van 't jaar '09. **neu'nerblume**, w. = guichelheil. **neu'nerlei** = negenderlei. **neun'fach**, **•fältig** = negenvoudig. **neun'geheit** = hoog-, waanwijs, betweterig. **neun'häutig** = negen-, dikhuidig, onverbeterlijk. **neunhun'dert** = negenhonderd. **neun'jährig** = negenjarig. **neun'flug** zie neunge-scheit. **neun'mal** = negenmaal; n. flug zie neunge-scheit. **neun'malig** = negenmaal herhaald, -voudig, -werf. **neun'|schwänzig**; **•stündig**; **•tägig** = negen|staartig; -urig; -daagsch. **neun'te(r, s)** = negende. **neun'thalb'** = negende-half. **neun'tel**, f. —s, — = negende (deel). **neun'tens** = ten negende. **neun'töter**, m. —s — = negendooder, grauwe klauwier. **Neun-undneun'ziger**, m. = negen-en-negentiger; (*scherts.*) apotheker. **neun'zehn** = negentien. **neun'zehnte** = negentiende. **Neun'zehntel**, f. —s, — = negentiende (deel). **neun'zehntens** = ten negentiende. **neun'zig** = negentig. **Neun'ziger**, m. —s, — = negentiger; wijn van '90. **neun'zigjährig** = negentigjarig. **neun'zigste** = negentigste. **Neun'zigstel**, f. —s, — = negentigste (deel). **neun'zöllig** = van negen duim, negenduims. **Neuor'leans** (spr.: *..lean*), f. = Nieuw-Orleans. **Neuralgie**, w. —, —n = neuralgie, zenuwpijn. **neural'gisch** = neuralgisch, zenuw... **Neu-**

rasthenie', w. —, —n = neurastenie, zenuw-zwakke. **Neurasthe'miker**, m. —s, — = neurastenikus, zenuwzwakke. **Neu'regelung**, w. = nieuwe regeling. **Neu'rer** zie Neuerer. **Neu'ries**, f. = riem (1000 vel). **Neuri'tis**, w. — = neuritis, zenuwontsteking. **Neurolo'g(e)**, m. .gen, .gen = neuroloog, zenuwarts. **Neurologie'**, w. —, —n = neurologie, zenuwkunde, -leer. **Neuropathie'**, w. — = neuropatie, zenuwziekte. **neuropathisch** = neuropatisch, zenuwziek. **Neuropte're**, w. —, —n = neuroptere, netvleugelige. **Neuro'te**, w. —, —n = neuroze, zenuwziekte. **Neu'rung** zie Neuerung. **neu'schaffen**, f. (h.) = herscheppen, hervormen. **Neu'schffel**, m. = nieuw schepel, half hektoliter. **Neusee'land**, f. = Nieuw-Zeeland. **Neusee'länder**, m. —s, — = Nieuw-Zeeland. **Neu'silber**, f. = nieuw-zilver. **Neu'spracher**, m. —s, — = leeraar in, beoefenaar van de moderne talen. **neu'sprachlich** = van de moderne talen; n. er Unterricht = onderwijs in de moderne talen. **Neu'stadt**, w. = nieuwe stad (swijk); **N.**, f. = Nieuwstad. **neu'testamentlich** = nieuwtestamentisch. **neutral'** = neutraal, onzijdig, onpartijdig, zonder werking. **neutralisier'en**, (*schw.* (h.)) = neutralizeeren. **Neutralität'**, w. —, —en = neutraliteit. **Neutrum**, f. —s, .tra u. .tren = neutrum, onzijdig woord, onz. geslacht. **Neu'beranlagung**, w. = navordering. **Neu'ber-mähl** = pas-, jonggehuwd. **Neu'wahl**, w. = nieuwe (algemeene) verkiezing. **Neu'wort**, **Neu'wort** (spr.: *njoejok*), f. = New-York. **Neu'worter**, m. —s, — = New-Yorker. **neu'wortlich** = Newyorksch. **Neu'zeit**, w. = nieuwere tijd. **neu'zeitlich** = modern. **Neu'zoll**, m. = nieuwe duim, centimeter. **Niagara'fall** (*of met Eng. uitspr.: Nia'garafall* (spr.: *nai-epkera*...)), m. = Niagara watererval. **Ni'belungen**, Pl. = Nibelungen, Nevelingen. I. **nicht** = niet; zu n. e werden, machen = te niet gaan, doen; *zie ook* Bleiben II, doch, mit, zunichte. II. **Nicht**, f. —(e)s = zinkwit. **Nicht'achtung**, w. = gebrek aan achting, gering-schatting. **Nicht'aannahme**, w.; **•beachtung**, w.; **•befolgung**, w. = niet|aanneming; -inacht-neming; -opvolging (-nakoming). **nicht'berechtigt** = niet-gerechtigd, onbevoegd. **Nicht'berücksichtigung**, w. = verwaarloozing, ('t) in-den-wind-slaan. **Nicht'christ**, m. = niet-christen. **Nicht'duldung**, w. = onverdraagzaamheid, niet-dulden. **Nicht'e**, w. —, —n = nicht (*oom-, tantezegster*). **nicht'en**: mit n. = volstrekt niet. **Nicht'erfolg**, m. = gebrek aan succes, échec, niet-slagen, mislukking. **Nicht' Erfüllung**, w.; **•erlangung**, w.; **•erfchei-nen**, f.; **•gebrauch**, m.; **•gelehrte(r)**, m.; **•haltung**, w. = niet|vervulling (-nakoming, -levering, wanprestatie); -verkriging; -verschijnen; -gebruiken; -geleerde; -houden (-nakomen). **Nicht'Ich**, f. = niet-ik (bas Ich und das N.). **nicht'ig** = nietig, van onwaarde, ongeldig, onbeduidend; (*Hoffnung*) ijdel; (*Geschwät*) nietig, nietswaardig; n. machen = vernietigen, nietig (ongeldig) verklaren, van onwaarde maken; null und n. = van nul en geen(er) waarde. **Nicht'igheit**, w. —, —en = nietigheid, onbeduidendheid, onwaarde. **Nicht'igkeitsbe-schwerde**, w. = voorziening in kassatie. **Nicht'igkeitsklärung**, w. = nietigverklaring.

Nichtkombattant, m. = non-combattant, niet-medestrijder. **Nichtleistung**, w. = wanprestatie. **Nichtraucher**, m. = niet-rooker; für N. = niet-rooken.

nichts = 1. niets; es ist n. damit = er is niets van aan, 't heeft niets te beduiden, er komt niets van; mir n. dir n. = zoo maar, zonder complimenten, alsof 't niets was; für (um) n. und wieder n. = voor niemendal, zonder de minste reden, vergeefs; vgl. daran, machen e. a. **Nichts**, f. — = ('t) niets, nietigheid; 2. ook = Nicht II. **nichts bedeutend** = niets betekenend, onbetekenend, onbeduidend. **nichts bestowe niger** = niettemin.

Nichtsein, f. —s = niet-zijn.

Nichts nutz, m. —es, —e = deugniet, slecht mensch. **nichts nutzig**, **nützig** = onnut, ondeugend, slecht. **nichts sagend** = nietszeggend, onbeduidend.

nichtständig = niet-vast, los.

Nichts tuer, m. —s, — = nietsdoener, luiaard.

Nichts tuerei, w. — = nietsdoen, geluilak.

nichts würdig = niets-, onwaardig, schandelijk, laag, gemeen. **Nichts würdigkeit**, w. = nietswaardigheid enz.

Nichtteilnahme, w.; **-wissen**, f.; **-zahlung**, w.; **-zulassung**, w. = niet/deelneming (gebrek aan belangstelling); **-weten**; **-betaling** (non-betaling, wanprestatie); **-toelating**.

Nid, m. —es, —e = knik. **Nidchen** zie Niederchen.

I. **Nidfel**, m. —s, — = Klaas; dreumes, rakker; knol (paard); slet; bromtol; watergeest. II. **Nidfel**, f. u. m. —s = nikkel; **N.**, m. —s, — = nikkel, tienpenningstuk.

Nidelin, f. —(e)s = nikkeline. **Nidelmünze**, w. = nikkelmunt.

nidten, fchw. (h.) = (toe)knikken, pinken (*met de oogen*); (in)dutten; (*'t wild*) nekken; (**N.** = berf. voor **Nidfen** zie **Nidde**). **Nidter**, m. —s, — = dutter; **N.**, m. u. **Nidterchen**, f. —s, — = dut, dutje.

Nidfänger, m. = hartsvanger. **Nidhaut**, w. = knipvlies. **Nidkopf**, m. = (hoofd)knik.

Nidstuhl, m.; **-stunde**, w. = dut/stoel; -uurtje.

nid (fchw.): n. dem **Walde** = beneden 't woud; Unterwalden n. b. **W.** = Laag U.

nid = nooit, nimmer; n. und nimmer = nooit ofte nimmer.

[**nid** = beneden]. **nid** = laag, lager; nederig; laag, gemeen; ne(d)er; die n. e. Jagd = de jacht op klein wild; (mein Mann ist) te bed, bedlegerig; (das Feuer ist) uit; n. mit ihm! = weg met hem!

[**nid** = afwaarts].

nid = buigen. **nid** = buigen, f. (h.) = neerbuigen, naar beneden buigen. **nid** = bidden, fchw. (h.) = ne(d)erblikken, -kijken.

nid = breken, f. (h.) = ne(d)erblikken, -kijken. **nid**, (f.) = neerstorten, -zakken. **nid** = brennen, unr. (h.) = neer-, afbranden, in de asch leggen; **nid**, (f.) = afbranden. **nid** = buigen, fchw. (h.) = neerbuigen. **nid** = buigen, fchw. (h.) = neerpersen, -strijken (*met strijkizer*).

nid = Duitsch. **nid** = Nederduitsch. **nid** = land, f. = Neder-Duitschland. **nid** = druk, m. = lage druk. **nid** = drukken, fchw. (h.) = (neer)drukken. **nid** = drukkefel, m. = lage-drukkefel.

nid = rijden, f. (f.) = neerdalen, naar beneden rijden, varen, komen schieten; (h.) = overhooprijden enz. **nid** = afrijt, w. = afrijt; vaart stroomaf. **nid** = val,

nid = daling, ('t) naar-benedengaan, (*van de zon*) ondergang, westen; verval (*van den handel bijv.*); dekadentie. **nid** = geh(e)n, unr. (f.) = ne(d)er-, naar beneden gaan; (*van de zon*) ondergaan; (*van regen, haged*) neervallen, -komen; (*van handel*) achteruitgaan, minder worden. **nid** = geslagen = terneergeslagen, be-, gedrukt, neerslachtig. **nid** = geslagenheit, w. = neerslachtigheid, gedruktheid. **nid** = gesmettert = geheel terneergeslagen.

nid = houden, f. (h.) = neder-; korthouden. **nid** = hangen, f. (h.) = ne(d)erhangen. **nid** = hangen, fchw. (h.) = laten hangen; neerhangen. **nid** = haken, f. (h.) = ne(d)erhouden, -slaan, afmaken. **nid** = haken, fchw. (f.) = ne(d)erhurken. **nid** = hak-, onderhout.

nid = overwinnen, ten onder brengen; (den Unnut) onderdrukken. **nid** = slapen, fchw. (h.) = ne(d)erslaan. **nid** = komen, f. (f.) = ne(d)er-, naar beneden komen; mit einem Rinde n. = bevallen van een kind; (*van haged*) neervallen, -komen, (*van onweer*) losbarsten. **nid** = bevalling.

nid = depôt, entrepôt, pakhuis, magazijn; nederlaag; ('t) deponeeren (*van effekten bijv.*); [bedlegerigheid, logies, verblijfplaats (*van slecht volk*)]; vgl. erleiden. **nid** = lagestelle, w. = depôt, entrepôt, opslagplaats. **nid** = Nederland(en). **nid** = Nederlander. **nid** = Nederlandsch. **nid** = Nederlandsch-Indië. **nid** = laten zakken; **nid** n. = (auf einen Stuhl) gaan zitten, plaats nemen; (in einer Stadt) zich (metterwoon) vestigen; (auf einen Nid) neerstrijken. **nid** = vestiging, nederzetting, kolonie, filiale. **nid** = plaats van vestiging. **nid** = recht van domicilie. **nid** = Neder-Lausitz. **nid** = (eine Last, ein Amt, die Regierung, das Haupt, die Waffen) ne(d)erleggen; (die Arbeit) neerleggen, staken; (Mauern, Wälle) afbreken, slechten; (ein Rind) ne(d)er-, te bed leggen; (Gelder u. ä.) in deposito geven; **nid** n. = gaan liggen, naar bed gaan. **nid** = neerlegging; deponering, depozito; slechting.

nid = dooden, vermoorden, afmaken. **nid** = afmaken, neersabelen. **nid** = laagveen. **nid** = afdalen, zich vernederen].

nid = Neder-Oostenrijk. **nid** = ne(d)erj-kletteren; -drukken; -ruischen. **nid** = ne(d)ertrekken, -rukken; afbreken, sloopen.

nid = rennen, unr. (h.) = ne(d)er-, omver, onder de voetrijden; -rennen. **nid** = Neder-Rijn. **nid** = Nederrijnsch.

nid = rollen, fchw. (f.); **-säbeln**, fchw. (h.) = ne(d)errollen; -sabelen. **nid** = Neder-Saksen.

nid = ne(d)erschieten; n., (f.) = ne(d)erschieten, -storten, -komen, -vallen. **nid** = ('t) neerslaan (*van de oogen bijv.*); neerslag (*scheik.*; *regen e. d. vooraf*);

nid = daling, ('t) naar-benedengaan, (*van de zon*) ondergang, westen; verval (*van den handel bijv.*); dekadentie. **nid** = geh(e)n, unr. (f.) = ne(d)er-, naar beneden gaan; (*van de zon*) ondergaan; (*van regen, haged*) neervallen, -komen; (*van handel*) achteruitgaan, minder worden. **nid** = geslagen = terneergeslagen, be-, gedrukt, neerslachtig. **nid** = geslagenheit, w. = neerslachtigheid, gedruktheid. **nid** = gesmettert = geheel terneergeslagen.

nid = houden, f. (h.) = neder-; korthouden. **nid** = hangen, f. (h.) = ne(d)erhangen. **nid** = hangen, fchw. (h.) = laten hangen; neerhangen. **nid** = haken, f. (h.) = ne(d)erhouden, -slaan, afmaken. **nid** = haken, fchw. (f.) = ne(d)erhurken. **nid** = hak-, onderhout.

nid = overwinnen, ten onder brengen; (den Unnut) onderdrukken. **nid** = slapen, fchw. (h.) = ne(d)erslaan. **nid** = komen, f. (f.) = ne(d)er-, naar beneden komen; mit einem Rinde n. = bevallen van een kind; (*van haged*) neervallen, -komen, (*van onweer*) losbarsten. **nid** = bevalling.

nid = depôt, entrepôt, pakhuis, magazijn; nederlaag; ('t) deponeeren (*van effekten bijv.*); [bedlegerigheid, logies, verblijfplaats (*van slecht volk*)]; vgl. erleiden. **nid** = lagestelle, w. = depôt, entrepôt, opslagplaats. **nid** = Nederland(en). **nid** = Nederlander. **nid** = Nederlandsch. **nid** = Nederlandsch-Indië. **nid** = laten zakken; **nid** n. = (auf einen Stuhl) gaan zitten, plaats nemen; (in einer Stadt) zich (metterwoon) vestigen; (auf einen Nid) neerstrijken. **nid** = vestiging, nederzetting, kolonie, filiale. **nid** = plaats van vestiging. **nid** = recht van domicilie. **nid** = Neder-Lausitz. **nid** = (eine Last, ein Amt, die Regierung, das Haupt, die Waffen) ne(d)erleggen; (die Arbeit) neerleggen, staken; (Mauern, Wälle) afbreken, slechten; (ein Rind) ne(d)er-, te bed leggen; (Gelder u. ä.) in deposito geven; **nid** n. = gaan liggen, naar bed gaan. **nid** = neerlegging; deponering, depozito; slechting.

nid = dooden, vermoorden, afmaken. **nid** = afmaken, neersabelen. **nid** = laagveen. **nid** = afdalen, zich vernederen].

nid = Neder-Oostenrijk. **nid** = ne(d)erj-kletteren; -drukken; -ruischen. **nid** = ne(d)ertrekken, -rukken; afbreken, sloopen.

nid = rennen, unr. (h.) = ne(d)er-, omver, onder de voetrijden; -rennen. **nid** = Neder-Rijn. **nid** = Nederrijnsch.

nid = rollen, fchw. (f.); **-säbeln**, fchw. (h.) = ne(d)errollen; -sabelen. **nid** = Neder-Saksen.

nid = ne(d)erschieten; n., (f.) = ne(d)erschieten, -storten, -komen, -vallen. **nid** = ('t) neerslaan (*van de oogen bijv.*); neerslag (*scheik.*; *regen e. d. vooraf*);

nid = daling, ('t) naar-benedengaan, (*van de zon*) ondergang, westen; verval (*van den handel bijv.*); dekadentie. **nid** = geh(e)n, unr. (f.) = ne(d)er-, naar beneden gaan; (*van de zon*) ondergaan; (*van regen, haged*) neervallen, -komen; (*van handel*) achteruitgaan, minder worden. **nid** = geslagen = terneergeslagen, be-, gedrukt, neerslachtig. **nid** = geslagenheit, w. = neerslachtigheid, gedruktheid. **nid** = gesmettert = geheel terneergeslagen.

nid = houden, f. (h.) = neder-; korthouden. **nid** = hangen, f. (h.) = ne(d)erhangen. **nid** = hangen, fchw. (h.) = laten hangen; neerhangen. **nid** = haken, f. (h.) = ne(d)erhouden, -slaan, afmaken. **nid** = haken, fchw. (f.) = ne(d)erhurken. **nid** = hak-, onderhout.

nid = overwinnen, ten onder brengen; (den Unnut) onderdrukken. **nid** = slapen, fchw. (h.) = ne(d)erslaan. **nid** = komen, f. (f.) = ne(d)er-, naar beneden komen; mit einem Rinde n. = bevallen van een kind; (*van haged*) neervallen, -komen, (*van onweer*) losbarsten. **nid** = bevalling.

nid = depôt, entrepôt, pakhuis, magazijn; nederlaag; ('t) deponeeren (*van effekten bijv.*); [bedlegerigheid, logies, verblijfplaats (*van slecht volk*)]; vgl. erleiden. **nid** = lagestelle, w. = depôt, entrepôt, opslagplaats. **nid** = Nederland(en). **nid** = Nederlander. **nid** = Nederlandsch. **nid** = Nederlandsch-Indië. **nid** = laten zakken; **nid** n. = (auf einen Stuhl) gaan zitten, plaats nemen; (in einer Stadt) zich (metterwoon) vestigen; (auf einen Nid) neerstrijken. **nid** = vestiging, nederzetting, kolonie, filiale. **nid** = plaats van vestiging. **nid** = recht van domicilie. **nid** = Neder-Lausitz. **nid** = (eine Last, ein Amt, die Regierung, das Haupt, die Waffen) ne(d)erleggen; (die Arbeit) neerleggen, staken; (Mauern, Wälle) afbreken, slechten; (ein Rind) ne(d)er-, te bed leggen; (Gelder u. ä.) in deposito geven; **nid** n. = gaan liggen, naar bed gaan. **nid** = neerlegging; deponering, depozito; slechting.

nid = dooden, vermoorden, afmaken. **nid** = afmaken, neersabelen. **nid** = laagveen. **nid** = afdalen, zich vernederen].

nid = Neder-Oostenrijk. **nid** = ne(d)erj-kletteren; -drukken; -ruischen. **nid** = ne(d)ertrekken, -rukken; afbreken, sloopen.

nid = rennen, unr. (h.) = ne(d)er-, omver, onder de voetrijden; -rennen. **nid** = Neder-Rijn. **nid** = Nederrijnsch.

nid = rollen, fchw. (f.); **-säbeln**, fchw. (h.) = ne(d)errollen; -sabelen. **nid** = Neder-Saksen.

nid = ne(d)erschieten; n., (f.) = ne(d)erschieten, -storten, -komen, -vallen. **nid** = ('t) neerslaan (*van de oogen bijv.*); neerslag (*scheik.*; *regen e. d. vooraf*);

nid = daling, ('t) naar-benedengaan, (*van de zon*) ondergang, westen; verval (*van den handel bijv.*); dekadentie. **nid** = geh(e)n, unr. (f.) = ne(d)er-, naar beneden gaan; (*van de zon*) ondergaan; (*van regen, haged*) neervallen, -komen; (*van handel*) achteruitgaan, minder worden. **nid** = geslagen = terneergeslagen, be-, gedrukt, neerslachtig. **nid** = geslagenheit, w. = neerslachtigheid, gedruktheid. **nid** = gesmettert = geheel terneergeslagen.

nid = houden, f. (h.) = neder-; korthouden. **nid** = hangen, f. (h.) = ne(d)erhangen. **nid** = hangen, fchw. (h.) = laten hangen; neerhangen. **nid** = haken, f. (h.) = ne(d)erhouden, -slaan, afmaken. **nid** = haken, fchw. (f.) = ne(d)erhurken. **nid** = hak-, onderhout.

nid = overwinnen, ten onder brengen; (den Unnut) onderdrukken. **nid** = slapen, fchw. (h.) = ne(d)erslaan. **nid** = komen, f. (f.) = ne(d)er-, naar beneden komen; mit einem Rinde n. = bevallen van een kind; (*van haged*) neervallen, -komen, (*van onweer*) losbarsten. **nid** = bevalling.

nid = depôt, entrepôt, pakhuis, magazijn; nederlaag; ('t) deponeeren (*van effekten bijv.*); [bedlegerigheid, logies, verblijfplaats (*van slecht volk*)]; vgl. erleiden. **nid** = lagestelle, w. = depôt, entrepôt, opslagplaats. **nid** = Nederland(en). **nid** = Nederlander. **nid** = Nederlandsch. **nid** = Nederlandsch-Indië. **nid** = laten zakken; **nid** n. = (auf einen Stuhl) gaan zitten, plaats nemen; (in einer Stadt) zich (metterwoon) vestigen; (auf einen Nid) neerstrijken. **nid** = vestiging, nederzetting, kolonie, filiale. **nid** = plaats van vestiging. **nid** = recht van domicilie. **nid** = Neder-Lausitz. **nid** = (eine Last, ein Amt, die Regierung, das Haupt, die Waffen) ne(d)erleggen; (die Arbeit) neerleggen, staken; (Mauern, Wälle) afbreken, slechten; (ein Rind) ne(d)er-, te bed leggen; (Gelder u. ä.) in deposito geven; **nid** n. = gaan liggen, naar bed gaan. **nid** = neerlegging; deponering, depozito; slechting.

nid = dooden, vermoorden, afmaken. **nid** = afmaken, neersabelen. **nid** = laagveen. **nid** = afdalen, zich vernederen].

nid = Neder-Oostenrijk. **nid** = ne(d)erj-kletteren; -drukken; -ruischen. **nid** = ne(d)ertrekken, -rukken; afbreken, sloopen.

nid = rennen, unr. (h.) = ne(d)er-, omver, onder de voetrijden; -rennen. **nid** = Neder-Rijn. **nid** = Nederrijnsch.

nid = rollen, fchw. (f.); **-säbeln**, fchw. (h.) = ne(d)errollen; -sabelen. **nid** = Neder-Saksen.

nid = ne(d)erschieten; n., (f.) = ne(d)erschieten, -storten, -komen, -vallen. **nid** = ('t) neerslaan (*van de oogen bijv.*); neerslag (*scheik.*; *regen e. d. vooraf*);

Nie'derſchläge). **nie'derſchlagen**, ft. (h.) = ne(d)erslaan, vellen, afmaken; ber Bär ſchlägt das Geſträuch nieder = trapt de ſtruiken neer; (einen Prozeß) in den doofpot doen; (eine Schuld) uitdoen, vernietigen; (fürperliche Schmerzen) verzachten, kalmeeren; (Zweifel) opheffen; (einen, jems. Mut) terneerslaan; **n.**, (f.) = ne(d)erslaan, -storten; bezinken, neerslaan; *vgl.* **niedergeſchlagen**. **nie'derſchlagend** = kalmeerend; terneerslaand. **Nie'derſchlagung**, w. — = ('t) neerslaan (*in een vloeistof*); staking (*van een proces*); vernietiging, annuleering (*van de kosten*). **nie'derſchmettern**, ſchw. (h.) = neerslaan (met geweld); **n.**, **d.** = (*fig.*) verpletterend. **nie'derſchreiben**, ft. (h.) = opſchrijven, op papier brengen. **Nie'derſchrieff**, w. = (geſchreven) stuk, verſlag, (ſchriftelijke) vermelding e. d.

nie'derſehen, ft. (h.) = neerzien. **nie'derſenden**, unr. (h.) = neerzenden. **nie'derſenten**, ſchw. (h.) = laten zakken, l. inzakken; doen zinken; **ſich n.** = ne(d)erdalen. **nie'derſetzen**, ſchw. (h.) = neerzetten; (eine Rommiſſion) aanſtellen, benoemen; (ein Gericht) inſtellen; **ſich n.** = gaan zitten, zich veſtigen; das Geſtein ſetzt ſich nieder = zakt. **nie'derſinken**, ft. (f.) = neerzinken, in elkaar zakken; zinken, naar den grond gaan. **nie'derſinken**, ft. (h. u. f.) = gaan zitten, neerzitten; platzitten. **nie'derſtehen**, ft. (h.) = ne(d)erſteken. **nie'derſteigen**, ft. (f.) = ne(d)er-, afdalen. **nie'derſtoßen**, ft. (h.) = ne(d)er-, omſtooten, vellen; **n.**, (f.) = neerschieten, -vallen. **nie'derſtrahlen**, ſchw. (h.) = ne(d)erſtralen. **nie'derſtrecken**, ſchw. (h.) = ne(d)erleggen, doodden; **ſich n.** = zich uitſtrekken, gaan liggen. **nie'derſtreichen**, ft. (h.) = ne(d)er-, platſtrijken. **nie'derſtrömen**, ſchw. (f.) = ne(d)erſtroomen, in ſtroomen neervallen. **nie'derſtrömen**, ſchw. (h.) = neerslaan (*rand van hoed bijv.*). **nie'derſtürzen**, ſchw. (h.) = ne(d)erſtorten, -werpen; **n.**, (f.) = ne(d)erſtorten, -vallen.

Nie'dertracht, w. = laagheid, gemeenheid. **nie'derträchtig** = laag, gemeen, infaam, [laag, zwak, nederig, neerbuigend]; ein ganz n. es Better = erg gemeen weer. **Nie'derträchtigkeit**, w. —, —en = laag-, gemeen-, infaamheid. **nie'dertreten**, ft. (h.) = ne(d)er-, aftrappen. **nie'dertrinken**, ft. (h.) einen n. = lem. onder de tafel drinken. **nie'dertun**, unr. (h.) = neer-, afleggen.

Nie'derung, w. —, —en = laagland, laagvlakte; laagte (*ook fig.*). **Nie'derungsmoor**, f. = laagveen.

Nie'derwald, m. = laag hout; Niederwald. **nie'derwärts** = nederwaarts, naar beneden. **nie'derwerfen**, ft. (h.) = neer-, omverwerpen; terneerslaan.

nie'derziehen, ft. (h.) = neertrekken.

nied'lich = aardig, lief, snoeperig, net(jes); [lekker]. **Nied'lichkeit**, w. —, —en = liefheid, bevalligheid, snoeperigheid, netheid; [lekkernij].

Nied'nagel, m. = nijdnagel.

nie'drig = laag (*eig. en fig.*), gemeen. **Nie'drigkeit**, w. —, —en = laagheid. **nie'drigverzinlich** = weinigrentgevend. **Nied'rigwasser**, f. = laagwater.

Nie'to (spr.: *ni-ello*), f. —s = niello (*verſtering (in zwart) op zilver en goud*).

nie'mals = nooit.

nie'mand = niemand; **n.** anders; **n.** fremdes = niem. vreemds; das wird n. Rechſchaffener tun = dat zal geen rechtschapen mensch doen.

Nie're, w. —, —n = nier (*ook geol.*); [lende].

Nie'renbraten, m. = gebraden (kalfs)nier.

Nie'renengündung, w. = nierontsteking.

Nie'renfett, f. = niervet. **nie'renförmig** = niervormig.

Nie'renſgriech, m.; **-krankheit**, w.; **-leiden**, f. = nier||graveel; -ziekte; -kvaal.

Nie'renſchnitt, m.; **-stein**, m.; **-stiid**, f.; **-weh**, f. = nier||steensnijding; -steen; -stuk (ncht ſauber übers -stiid = niet zuiver op de graat); -pijn.

nie'teln, ſchw. (h.) = (*gwst.*) motregen.

nie'ten, ſchw. (h.) = niezen; ich nieje dir etwas = ik fluit je wat. **Nies'pulver**, f. = niespoeder; -kruid.

Nies'brauch, m. (*smugung*, w.); **-brandev (-nuxer)**, m. = vrucht||gebruik (bruikleen); -gebruiker.

Nies'wurz, w. = nieskruid (*een plant*).

Niet, f. u. m. —(e)s, —e = klinknagel. **Nie'te**, w. —, —n = niet (*in de loterij*); klinknagel.

Niet'eifen, f. = klink(nagel)ijzer. **nie'ten**, ſchw. (h.) = (vast)klinken. **Nie'ter**, m. —s, — = klinker. **Niet'hammer**, m. = klinkhamer. **Niet'nagel**, m. = klinknagel. **niet- und na'gelfest** = aard- en nagelvast.

[Nif'tel zie Nichte].

Nig'ger, m. —s, — = neger.

Nihilis'mus, m. — = nihilisme. **Nihilis't**, m. —en, —en = nihilist. **nihil'i'stisch** = nihilistisch.

Niñ'a zie Niñã.

Ni'te, w. = Nike, Viktoria (*godin*).

Ni'tobaren, Pl. = Nikobaren.

Ni'tolafiliche, w. = St.-Nikolaaskerk.

Ni'tolas, Ni'tolaus, m. = Nikolaas.

Ni'totin, f. —s = nikotine. **ni'totin'frei** = nikotinevrij. **Ni'totin'vergiftung**, w. = nikotievergiftiging.

Nijl, m. —s = Nijl.

Nijl'delta, f.; **-krokodil**, f.; **-pferd**, f.; **-tal**, f. = Nijl||delta; -krokodil; -paard; -dal.

Nim'bus, m. = nimbus, stralekrans, prestige.

Nimm: er ist vom Stamm N. = hij is van Nemingen, is hebbertig.

I. nim'mer = nooit, nimmer; *vgl.* nie. **II. nim'mer** = (jdd.) niet (meer), niet (langer).

Nim'merleinstag, m. = St.-Juttemis. **nim'mer-mehr** = nooit, nimmer; *vgl.* nie. **Nim'merſait**, m. — u. —(e)s, —e = gulzigaard, onverzadelijk mensch; pelikaan. **Nim'merſtag**, m. = St.-Juttemis.

Nim'rod, m. —(e)s, —e = Nimrod, geweldig jager.

Nim'wegen, f. = Nijmegen.

Ni'nive, f. = Ninive.

Ni'obe, w. = Niobe.

Nipp, m. —(e)s, —e = teugje, nippertje; (*gwst.*) dutje, tukje.

nip'p(e) = (*gwst.*) precies, nauwkeurig.

Nip'pel, m. —s, — = nippel.

nip'pen, ſchw. (h.) = nippen; een dutje doen.

Nipp'es, Pl. zie Nippſachen.

Nipp'kut, w. = dood(ge)tij.

Nipp'ſachen, Pl. = snuisterijen, sierdingetjes.

Nipp'tisch, m. = tafeltje (met snuisterijen).

Nipp'zeit, w. = dood(ge)tij.

nir'gend(s) = nergens; *vgl.* o b e n a u s, i l b e r a l l. **Nir'gendheim**, f. = Nergenshuizen. **nir'gendwo** = nergens.

Nir'wana, f. —(s) = Nirwana.

Ni'sche, w. —, —n = nis.

Ni'schel, m. —s, — = (*gwst.*) kop, knikker, test, pruk.

Nijf, w. —, Nijfe = neet.
ni'ten, [chw. (h.) = nestelen.
Nitrat, f. —(e)s, —e = nitraat. **Nitroge'n** (ium), f. = nitrogeen, -genium, stikstof.
Nitroglycerin, f. = nitroglycerine.
Niveau (spr.: *nivo*), f. —s, —s = niveau.
Nivellement (spr.: *.mā*), f. —s, —s = nivellement, waterpassing. **ni'vellie'ren**, [chw. (h.) = nivelleeren, waterpassen, gelijkmaken. **Nivelier'instrument**, f. = nivelleerwerktuig. **Nivellic'ring**, w. —, —en = waterpassing, nivelleering, gelijkmaking.
Nivo'se, m. —(s), —s = Nivose, sneeuwmaand.
Nig, m. —es, —e = watergeest, -man, nikker. II. **nig** zie niets 1.
Nig'blume, w. = gele plomp, waterlelie. **Nig'e**, w. —, —n = nimf, watergeest. **Nig'traut**, f. = nimfkruid.
Nijā'a, f. = Nicea. **Nijā'ishes** Glaubensbe'seintnis = Nicesche konfessie.
n. J. = nächsten Jahres: (in, van) 't volgende jaar. **n. M.** = nächsten Monats: (in, van) de volgende maand. **nn.** = nachmittags.
N. N. = nomen nescio: den naam weet ik niet, zeker iemand (N. N.). **N N O** = Nord-nordost. **N N W** = Nordnordwest. **N O** = Nordost. **No.** = Numero. **no.** = netto.
No'ā zie Noach. **Noach'den**, Pl. = Noachiden, volken na den zondvloed. **No'ah**, m. = Noa(c)h; Arche Noach(s), Noā = arke Noachs.
no'bel = nobel, net, flink, royaal, slijk. **Nobili'tät**, w. — = nobiliteit, adel. **Noble'se**, w. — = adel, voornaamheid.
No'blenz **No'blenz** = *grapp.* voor nolens volens.
noch = nog; noch; weber reich n. arm = (noch) rijk noch arm; *vgl.* fehlen, mügen. **Noch'geschäff**, f. = premieaffaire met keur. **noch'ma'lig** = herhaald, tweede. **noch'mals** = nogmaals, nog eens, opnieuw.
Noch, f. —(e)s, —e = (*schp.*) nok.
Noch, m. —(e)s, —e zie Nix I.
Noch'te, w. —, —n, **Noch'ten**, m. —s, —s = balletje.
Noch'terl, f. = balletje; aardig kindje.
no'ten, [chw. (h.) = zeuren, treuzelen.
no'lens **vo'lens** = nolens volens: willens of onwillens; goedschiks kwaadschiks.
No't'rike, **No't'peter**, m. = zeurkous, zeurpiet.
No'timetan'gere, f. = kruidje-roer-me-niet.
Noma'de, m. —n, —n = nomade. **noma'den'häft** = nomadisch, zwervend. **Noma'den'leben**, f. = nomadeleven. **Noma'den'voll**, f. = nomadevolk. **noma'dijch** = nomadisch, zwervend. **nomadij'e'ren**, [chw. (h.) = nomadizeeren, (*als nomaden*) rondzwerfen.
No'men, f. —s, .mina = nomen, naam, substantief. **Nomen'latur**, w. —, —en = nomenklatuur, naamlijst, -geving. **Nominal'betrag**, m. = nominaal bedrag. **Nominal'wert**, m. = nominale waarde. **Nominal'zin'su'ß**, m. = nominale rente(voet). **Nomination**, w. —, —en = benaming; benoeming. **Nominatib'**, m. —s, —e = nominatief. **nominell'** = nominaal, in naam. **nominie'ren**, [chw. (h.) = (be)noemen.
No'na, w. —, .nen = negende klasse.
Nonchalan'ce (spr.: *no'sjalās*), w. — = nonchalance. **nonchalan't** (spr.: *no'sjalā*) = nonchalan't.
No'ne, w. —, —n = none: negende toontrap; negende uur (noen); gezang of gebed op dat uur; middagdutje.
I. No'nen, Pl. = nonen (*in d. v. Rom. kalender*

de 5e of 7e dag van de maand). II. **no'nen**, [chw. (h.) = (*gwst.*) dutje doen.
No'nius, m. —, — = nonius.
No'nn'chen, f. —s, — = nonnetje. **No'n'ne**, w. —, —n = non; nonvlinder.
No'n'nen||kloster, f.; **leben**, f.; **weije**, w. = nonne||klooster; -leven; -wijding.
Nonpareil'le, w. — = nonpareil, kleine drukletter. **Nonplusul'tra**, f. — = non-plus-ultra.
No'n'sens, m. — = nonsens.
Nop'pe, w. —, —n = nop, knoop (*in 't vlas e. d.*).
nop'pen, [chw. (h.) = noppen.
Nord, m. —(e)s, —e = noorden, noordewind.
Nord'la'trika, f.; **ame'tika**, f.; **amerika'ner**, m. = Noord-||Afrika; -Amerika; -Amerikaan.
Nord'larnee, w.; **bahn**, w.; **bahn'hof**, m. = noorder||leger; -spoor; -station.
nord'deutsch = Noordduitsch. **Nord'deutsch'land**, f. = Noord-Duitschland.
Nord'e, m. —n, —n = Noor, Skandinavïer.
Nord'en, m. —s = noorden; aus, nach N. = uit, naar 't n. **Nord'grenze**, w. = noordergrens.
Nord'hol'land, f. = Noord-Holland. **nord'dijch** = Noordsch; noordelijk, noorde. . . **Nord'lab**, f. = Noordkaap. **Nord'tayer**, **Nord'lapp'fahreer**, m. = Noordkaper. **Nord'länder**, m. —s, — = bewoner van 't Noorden, Noorderling. **Nord'land'fahrt**, **reise**, w. = tocht, reis naar 't hooge noorden. **nörd'lich** = noordelijk, ten noorden; n. von dem Flusse, n. des Flusses = ten noorden, noordelijk van de rivier. **Nord'licht** f. = noorderlicht. **Nord'nordost**, m. = noord-noordoost. **Nord'nordwest** m. = noordnoordwest. **Nordo'st(en)**, m. = noordoost. **nord'dit'lich** = noordoostelijk, ten noordoosten. **Nordost'feelanal**, m. = Noord-Oostzeekanaal. **Nordost'wind**, m. = noord-oostewind. **Nord'pol**, m. = noordpool. **Nord'polar'länder**, Pl. = noordpoollanden. **Nord'pol(ar)'expedition**, w. = noordpool-expeditie. **Nord'polar'fahreer**, m. = noordpoolvaarder. **Nord'schein**, m. = noorderlicht.
Nord'zee, w.; **seite**, w. = Noord||zee; -zijde.
Nord'tern, m. = pool-, noordster. **nord'wärts** = noordwaarts. **Nordwest'len**, m. = noordwesten; von N., aus N. = van, uit 't n. **nordwest'lich** = noordwestelijk, ten noordwesten. **Nordwest'wind**, m. = noordwestewind.
Nord'wind, m. = noordewind.
Nörgelet ufw. zie Nergelet ufw.
no'risch: Norijche Alpen = Norische Alpen.
Norm, w. —, —en = norm, richtsnoer, regel. **normal'** = normaal. **Normal'ar'beitsdag**, m. = normale werkdag. **Normal'le**, w. —, —n = normaal, loodlijn. **Normal'etat**, m. = bezoldigingsplan. **Normal'jahr**, f. = normaaljaar. **Normal'terze**, w. = normaalkaars. **Normal'nul**, w., **nultpunkt**, m. = normaal nulpunt (*hoogte-nulpunt in Pruisen*). **Normal'schule**, w. = (*in Oostenr.*) normaalschool; (*hier en daar in Duitschl.*) modelschool. **Normal'spur**, w. = normaal-, volspoor. **Normal'uhr**, w. = normaal-klok. **Normal'zustand**, m. = normale toestand.
Normandie' die — = Normandië. **Norman'ne**, m. —n, —n = Normandiër; Noorman. **norman'nijch**, **norman'nijch** = Normandisch; Noormansch.
normatib' = normatief, richtinggevend. **normie'ren**, [chw. (h.) = normeeren, naar den norm vaststellen. **norm'widrig** = abnormal.
Nor'ne, w. —, —n = Norne, schikgodin.
Nor'wegen, f. = Noorwegen. **Nor'weger**, m. —s,

- = Noorweger, Noor. **nor'wegisch** = Noorweegsch, Noorsch.
- Nörz** zie *Nerz*.
- Nos.** = Nummern.
- Nostalgie'**, w. — = nostalgie, heimwee.
- not.** = notiert; genoteerd.
- Not**, w. —, **Nöte** = nood(zaak, -zakelijkheid, -wendigheid); misère, gebrek; ohne **N.** = zonder noodzaak; zur **N.** = desnoods; [pon **N.** = noodzakelijkerwijze], *vgl.* **vonnöten**; **es ist, tut n.** = 't is noodig; **damit hat es seine N.** = daar is nog geen gevaar voor; **schwere N.** = vallende ziekte, *vgl.* **Schwerenot**; mit **genauer, mit knapper N.** = ternauwernood, maar net; **aus der N. eine Tugend machen** = van den nood een deugd maken; **N. lehrt beten (N)**; **Freunde in der N. gehen tausend auf ein Not** = vrienden in den nood, honderd in een lood; **in der N. frißt der Teufel Fetzen** = honger is de beste saus, bij gebrek aan brood eet men korstjes van pasteiën; **er madte uns N.** = bezorgde ons veel moeite; *vgl.* **Eisen, Fall I, Freund, Gebot, Holland, Lieb, Mann e. a.**
- No'ta**, w. —, —s = nota; teeken; rekening.
- Nota'bela**, Pl. = notabelen. **no'ta be'ne!** = nota bene! NB! **Notabe'ne**, f. —(s), —(s) = notabene. **Notabilität'**, w. —, —en = notabiliteit, persoon van aanzien.
- Not'achse**, w.; **ad'resse**, w.; **an'ker**, m. = nood|jas (hulpas); -adres; -anker (*fig. ook*: plechtanker).
- Notar'**, m. —s, —e = notaris. **Notariat'**, f. —(e)s, —e = notariaat.
- Notariats'gebühren**, Pl.; **ge'schäfte**, Pl. = notaris|kosten; -zaken.
- Notariats'instrument**, f. = notariële akte.
- Notariats'iegel**, f. = notariëel zegel. **notariell'** = notariëel.
- Nota'rins**, m. —, ..rien = notaris.
- Notat'**, f. —(e)s, —e = aanmerking.
- Not'bau**, m. = hulpgebouw. **Not'behelf**, m. = noodhulp, hulpmiddel, uitweg. **Not'bremse**, w. = noodrem. **Not'brüde**, w. = nood-, hulpbrug. **Not'brunnen**, m. = hulp-, reserveput. **Not'damm**, -**deich**, m. = nooddam, -dijk.
- Not'durst**, w. — = nooddrift, ('t) noodige, behoefte; [zaak (voor 't gerecht)]; **nach N.** = naar b.; **seine N. verrichten** = zijn b. doen. **not'dürftig** = nooddriftig, behoeftig, armoedig, schraaltjes. **Not'dürftigkeit**, w. = behoeftigheid.
- No'te**, w. —, —n = (muziek)noot; aantekening, opmerking; (diplomatieke) nota; bankbiljet; befristete **N.** = ultimatum; eime schlechte **N.** = een slecht cijfer, een slechte aantekening; *vgl.* **Noten**.
- Not'ehe**, w. = noodhuwelijk.
- Not'en**, Pl. = (*geschreven, gedrukte*) muziek; in **N.** **setzen** = componeeren, op muziek brengen; (er hatte) **seine N. mitgebracht** = zijn muziek meegebracht; (etw.) **nach N. (tun)** = nauwkeurig, zooals 't behoort; **einen nach N. verhaueu** = geducht afranselen; (es geht) **wie nach N.** = van een leien dakje.
- Not'enausgabe**, w. = uitgave van bankbiljetten. **Not'enbank**, w. = circulatiebank.
- Not'en|blatt**, f.; **bu'ch**, f.; **druckerei**, w. = muziek|blad; -boek; -drukkerij.
- Not'en|etagere**, w. (= **gestell**, f.); **halter**, m. = muziek|standaard; -houder (-drager).
- Not'entinen**, Pl. = notebalk. **Not'entmappe**, w. = muziekmap. **Not'entpapier**, f. = muziekpapier. **Not'entpresse**, w. = banknotepers.
- Not'entputt**, f. = muzieklessenaar.
- Not'en|schreiber**, m.; **schlüssel**, m.; **ständer**, m.; **stimme**, w. = muziek|overschrijver (kopist); -sleutel; -standaard; -partij.
- Not'entstern**, f. = notebalk.
- Not'entwischel**, m. = wisseling van nota's.
- Not'erbe**, m. = erfgenaam die recht heeft op 't legitieme portie. **Not'fall**, m. = geval van nood; **sich etw. für den N. aufheben** = een appeltje voor den dorst bewaren. **Not'feuer**, f. = nood-, alarmvuur. **Not'flagge**, w. = noodvlag.
- Not'frist**, w. = fatale termijn. **not'gebrungen** = noodgedrongen..
- Not'geschei**, f.; **ge'feg**, f.; **glode**, w. = nood|geschreeuw (-kreten); -wet; -klok (alarmklok).
- Not'grofchen**, m. = nood-, spaarpenning, appeltje voor den dorst. **Not'hafen**, m. = noodhaven. **Not'heilige(r)**, m. = helpend heilige, helper in den nood. **Not'heirat**, w. = noodhuwelijk. **Not'heiser** zie **Not'heilige(r)**. **Not'hemd**, f. = schutshemd (*dat tegen verwonding enz. beschermde*). **Not'hilfe**, -**hülfe**, w. = nood-, voorloopige hulp.
- notie'ren**, *schw.* (h.) = noteeren, aantekenen, opschrijven. **Notie'ring**, w. —, —en = noteering. **Notifikation'**, w. —, —en = notifikatie, kennisgeving, aantekening, -kondiging. **notifize'ren**, *schw.* (h.) = notificeren, bekendmaken, aankondigen, melden.
- not'ig** = noodig; **ich brauche es n.** = ik moet 't noodig (noodzakelijk) hebben. **not'igen**, *schw.* (h.) = noodzaken, dwingen; noodigen, dringen; (er läßt sich) bidden. **not'igenfalls'** = desnoods.
- Not'igkeit**, w. — = (*gwst.*) gebrek, armoede.
- Not'igkeit**, w. — = noodzakelijkheid. **Not'igung**, w. — = dwang; noodiging, dringend verzoek.
- Not'impfung**, w. = noodenting.
- Notiz'**, w. —, —en = notitie, aantekening; notie, begrip; nota; **N. nehmen von** = nota nemen van; **sich N. en machen** = aantekeningen maken. **Notiz'buch**, f. = notitie-, aantekenenboek. **Notiz'block**, m. = notitieblok, bloenotes.
- Not'jahr**, f. = nood-, rampjaar, jaar van hongersnood en gebrek. **Not'kreuzer**, m. zie **Notgrofchen**. **Not'lage**, w. = ongelukkige, hachelijke toestand, noodtoestand. **Not'landung**, w. = noodlanding. **not'leidend** = noodlijdend; **n. e. Papiere** = **n. e. fondsen**.
- Not'leine**, w.; **ma'ße**, w.; **ma'st**, m.; **münze**, w. = nood|lijn; -leugen; -mast; -munt.
- Not'nagel**, m. = noodhulp, stoplap.
- Notorieta't'** (spr.: .. *ri-ee* ..) w. — = notoriëteit, algemeene bekendheid. **noto'risch** = notoir, algemeen bekend.
- not'peinlich** = lijfstraffelijk, krimineel. **Not'pfennig**, m. zie **Notgrofchen**. **not'reif** = verschrompeld en half rijp.
- Not'ruber**, f.; **fa'che**, w.; **schrei**, m.; **schuß**, m.; **signal**, f.; **stall**, m. = nood|roer; -zaak; -kreet; -schot; -sein (alarmsein); -stal (hoefstal).
- Not'stand**, m. = nood(toestand), ongelukkige, hachelijke toestand. **Not'standsarbeit**, w. = werkverschaffing. **Not'standsjahr**, f. = rampjaar.
- Not'taufe**, w.; **st'eppe**, w.; **tür(e)**, w. = nood|doop; -trap; -deur (-uitgang).
- Notturn'no**, f. —s, —s = nocturne.
- Not'wehr**, w. = noodweer. **not'wendig** = noodzakelijk, -wendig, hoognoodig. **not'wendigerweise** = noodzakelijkerwijze. **Not'wendigkeit**, w. —, —en = noodzakelijkheid, -wendigheid. **Not'zeiden**, f. = noodteeken,

-sein. **Not'zucht**, w. = verkrachting. **not'zuchtigen**, (schw. (h.)) = verkrachten. **Not'zwang**, m. = nooddwang, dwingende noodzakelijkheid.

Nouveauté' (spr.: *noevotee*), w. —, —s = nouveauté, modeartikel. **Novation'**, w. —, —en = novatie, schuldvernieuwing. **Novel'le**, w. —, —n = novelle: kleine roman; wijzigings-, aanvullingswet. **Novel'len'schrijver**, m., **Novel'list'**, m. —en, —en = novelleschrijver, novelist.

Novem'ber, m. —(s), — = November.

Novitat', w. —, —en = noviteit: nieuweheid, nieuwtje, iets nieuws. **Novi'ze**, m. —n, —n, —n, —n, w. —, —n = novice (*nieuw opgenomene in klooster*). **Noviziat'**, f. —(e)s, —e = noviciaat.

Novaja Zem'ja, f. = Nova-Zembla.

N. P. = *notarius publicus*: öffentlicher Notar.

Nr., Nro. = Nummer. **N. S.** = Nach'schrift: postscriptum. **n. S.** = nach Sicht: na zicht.

n. St. = neuen Stils: nieuwe stijl.

N-Strahlen, Pl. = N-stralen.

N. T. = Neues Testament. **Nto.** = Netto.

nu = nou (dan); nu neel = (berl.) en of! im (in einem) Nu = in een wip, in een oogwenk, in minder dan geen tijd.

Nuan'ce (spr.: *nüäse*), w. —, —n = nuance, schakeering. **nuancie'ren** (spr.: *nüäsie* . .), (schw. (h.)) = nuanceeren, schakeeren.

Nubi'en, f. = Nubië. **Nu'bir**, m. —s, — = Nubiër. **nu'bis** = Nubisch.

Nüch'terling, m. —s, —e = droogstoppel, nuchterling. **nüch'tern** = nuchter, sober, matig, bezadigd, kalm, koel, flauw, laf (*ook van spijzen*); n. er Magen, n. es Urteil, n. e Berechnung, n. e Berse = n. e maag, n. oordeel, n. e berekening, verzen; n. es Leben = matig, sober leven; früh n. einnehmen = op de nuchtere maag innemen.

Nüch'terheit, w. — = nuchterheid enz.

Nuc'le, Nuc'le, w. —, —n = nuk, kuur, grill. **nuc'feln**, (schw. (h.)) = zuigen.

Nu'bel, w. —, —n = knoedel, meel-, deegbal(letje); vermicelli, macaroni; (berl. ook) oolijke klant. **nu'beln**, (schw. (h.)) = (*ganzen*) pillen, meesten met meelballen; (*fig.*) volproppen.

Nu'bel'suppe, w. = vermicelli-, macaronisoup.

Nudität', w. —, —en = nuditeit, naaktheid.

I. **Null**, w. —, —en = nul; er ist eine N. (1).

II. **null** = nul, niets; *vgl.* richtig.

I. **null'en**, (schw. (h.)) = nullen, kringetjes maken; er hat drei-, viermal uf. genullt = hij is de dertig, veertig enz. gepasseerd; *sich n.* = een tiental worden. II. **null'en**, (schw. (h.)) = (*gust.*) zuigen.

Nullifikation', w. —, —en = annullering, nietigverklaring. **nullifizie'ren**, (schw. (h.)) = annulleren, nietigverklaren. **Nullität'**, w. —, —en = nulliteit, nietigheid, onbeduidendheid.

Null'|-meridian, m.; **-punkt**, m. = null'|-meridiaan; -punt.

Numerale, f. —s, . .rafia u. . .rafien = numerale, telwoord. **Nu'neri**, m. (Pl.) = Numeri. **numeric'ven**, (schw. (h.)) = tellen, nummeren. **nume'risch** = numeriek, naar 't aantal. **Nu'nero**, f. —s, —s = nummer, numero; er geht N. Sicher = hij is (een Jantje) sekuur. **Nu'nerus**, m. —, . .ri = numerus, getal, (even)maat.

Numisma'til, w. —, —en = numismatiek, munte-, penningkunde. **Numisma'tifer**, m. —s, — = numismatikus, munte-, penningkundige. **numisma'tisch** = numismatisch.

Num'mer, w. —, —n = nummer; merk (*ook fig.*); (*voor schoolwerk*) cijfer; er raucht eine starke N. = een zwaar merk; (*ir.*) eine feine N. = een fijn merk; er hat eine gute N. bei ihm = hij staat bij hem in een goed blaadje; (an diesem Artikel) hat er eine gute N. = verdient hij heel wat; nach N. Sicher bringen = naar de (politie-)wacht, gevangenis, achter slot brengen; er geht N. Sicher = hij is (een Jantje) sekuur. **Num'merbrett**, f., **-flapper**, w., **-schraub**, m. = nummerbord.

nun = nu, toen; wenn er nun will, so. . = als hij nu toch wil, dan. . ; je n., ei n. = welnu; n. also = dus; n. und nimmer(mehr) = nu niet en nooit. **nun'mehr'** = nu, thans, voortaan. **nun'mehr'rig** = tegenwoordig, van nu, aktueel.

Nunziatur', w. —, —en = nuntiatuur, pauselijk gezantschap. **Nun'zius**, m. —, . .zien = nuntius, pauselijk gezant.

Nup'pe: auf die N. = (berl.) op 't nippertje.

nur = alleen, slechts, maar; n. schade = jammer maar; (er sagt das) n. bloß = maar zoo; n. wer das erlebt hat = alleen wie. . . ; du n. fannst uns helfen = jij alleen. . . ; nicht n. . . sondern = niet alleen. . . maar; (das macht ihn) n. noch (übermütiger) = nog maar; (ich habe) n. mehr (sechs Mark) = (*gust.*) nog maar; daß es n. so fracht = dat 't (zoo) kraakt; n. daß = alleen maar, dat. . . ; (was können sie) sich n. fagen! = elkaar toch vertellen! heute n. = heden eerst.

Nürn'berg, f. = Neurenberg. **Nürn'berger** = Neurenberger, Neurenbergsch; N. Waren (11); N. Ei = knol, lomphorloge; N. Trichter = Neurenberger trechter (*gemakkelijke, maar oppervlakkige leermanier*).

nut'seln, (schw. (h.)) = (*gust.*) treuzelen; (*bij 't spreken*) snuffelen.

Nuß, w. —, Nüsse = noot (*vrucht en boom*); stomp; (berl. ook) neus; einem eine (harte) N. zu machen geben = iem. een harde noot te kraken geven (*fig.*); eine N. machen = (*ook*) een raadsel oplossen; die Wissenschaft in einer N. = in een notedop, in een klein bestek; in die Nüsse gehen = hazelnoten gaan plukken, (*fig.*) verloren gaan; eine leere, hohle, taube N. = een looze noot; feine taube N. wert = niets, geen zier waard; *vgl.* Nuß. nuß'ähnlich = op een noot gelijkend.

Nuß'baum, m. = noteboom; *ook* = Nußbaumholz. **nuß'baumen** = noten, van notehout. **Nuß'baumholz**, f. = notehout.

Nuß'baum'del, f. = noten(houten) meubel.

nuß'braun = notebruin, -kleurig. **Nuß'brecher**, m. = notekraker (*ook een vogel*).

Nuß'chen, f. —s, — = nootje; snibbig nuffe.

Nuß'farbe, w. = notekleur, -bruin. **nuß'farben**, -farbig zie nuß'braun. **Nuß'hader**, m. = notekraker (*vogel*); blauwspécht. **Nuß'häher**, m. = notekraker (*vogel*). **Nuß'hülse**, w. = (note)bolster. **Nuß'kern**, m. = pit (van een noot). **Nuß'knader**, m. = notekraker; alter N. = oude stijve kerel, oude paai. **Nuß'koble**, w. = nootjeskolen. **Nuß'öl**, f. = noteolie.

Nuß'sack, m. = notezak; einen wie einen N. prügeln = iemand geducht afranselen.

Nuß'schale, w. = notedop; grüne N. = (note-)bolster. **Nuß'staude**, w., **-strauch**, m. = (hazel)notestruik.

Nuß'tern, Pl. = (*wijde, trillende*) neusgaten (*vooral van paarden*).

Nuß'(e), w. —, —n = voeg, sponning, groef; sleuf; N. und Feder = messing en groef; in N. und Feder zusammenpassen = (*fig.*) nauw-

keurig in elkaar passen, precies bij elkaar hooren. **Ruf'hobel**, m. = sponningschaaf.
Ruff's'beutel, m. = dot, dotje. **nut'schen** = luffchen.
 I. **nut**, **nut'ze** = nut, nuttig; das ist nichts n., zu nichts nütze = dat dient tot niets. II. **Nutz**, m. —es = [nut]; zu n. .e (zunuge) machen = te nutte maken; zu N. und Frommen der Menschheit = tot nut en voordeel enz.
Nutz'anwendung, w. = toepassing, moraal, benutting. **Nutz'arbeit**, w. = nuttige arbeid. **nutz'bar** = (met voordeel) te gebruiken, nutdragend, voordeelig; n. machen = winstgevend, produktief maken, exploiteeren. **Nutz'barkeit**, w. — = nut, voordeel(igheid). **nutz'bringend** = nutdragend, winstgevend. **nut'ze**, zie nut I. **Nutz'effekt**, m. = nuttig effect. I. **Nutz'en**, m. —s, — = nut, voordeel, winst, profijt; das bringt, gewährt, leistet, schafft feinen N. = geeft geen voordeel, levert geen v. op, is van geen nut; N. und Lasten = baten en schaden; das gereicht zu feinem N. = strekt tot zijn nut, voordeel; der gemeine N. = 't nut van 't algemeen. II. **nut'zen**, schw. (h.) = nuttig gebruiken, zich te nutte maken, voordeel trekken van; n., **nut'zen** = nuttig zijn, helpen,

baten, dienen; dieses Mittel nützt gegen, für die Gicht = helpt tegen de jicht; das nützt zu nichts = dient tot niets.
Nutz'garten, m. = moes-, proeftuin. **Nutz'gewächs**, f. = nuttig, verbruiksgewas. **Nutz'holz**, f. = werk-, timmerhout. **Nutz'last**, w. = nuttig draag-, hefvermogen. **Nutz'leistung**, w. = Nutzeffekt. **nutz'lich** = nuttig, voordeelig, bruikbaar. **Nutz'lichkeit**, w. — = nuttigheid, nut. **Nutz'lichkeits'theorie**, w. = nuttigheids-theorie. **Nutz'ling**, m. —s, —e = nuttig schepsel. **nutz'los** = nutteloos, overbodig. **Nutz'losigkeit**, w. — = nutteloosheid enz. **Nutz'nießer**, m. —s, — = vruchtgebruiker. **Nutz'nießung**, w. — = vruchtgebruik. **Nutz'pflanze**, w. = nuttige, verbruikspplant. **nutz'reich** = zeer nuttig. **Nutz'ung**, w. —, —en = genot, gebruikmaking, gebruik; opbrengst, voordeel. **Nutz'ungsanschlag**, m. = raming van de opbrengst, v. d. inkomsten (v. e. stuk grond b.v.). **Nutz'ungsrecht**, f. = recht van vruchtgebruik. **Nutz'ungswert**, m. = waarde van de opbrengst.
N W = Nordwest.
Nym'phe, w. —, —n = nimf.
n. z. m. = nicht zu machen: gaat niet.

D.

D, f. = O; das goldene D = de gouden O (een vinder).
O = Ordrer, Ordre; Ofen.
d = (uitgevers- en boekhandelteeken) niet; d-ers'chienen = nog niet verschenen; d-Lager (niet auf Lager) = niet voorradig.
d (allein)stehend: oh!; o ja, o nein usw.
Da'se, w. —, —n = oaze. **Da'senbewohner**, m. = oazebewoner.
 I. **Ob**, Präp., mit Dativ = boven, over, wegens, om; Österreich ob der Enz = Oostenrijk over de Enz. II. **ob** (Konj.) = of, [indien], alsof, al; ob alle dich verließen, du . . . = al verlieten allen u (ook), zij . . . ; und ob, ob auch = al . . . ook; ich zweifle ob . . . = ik twijfel (niet), of hij komt; und ob! na ob! = natuurlijk! en of! Kennst du ihn? — Na ob! = Ken je hem? — Of ik!
Ob'dacht (met d), w. = acht, zorg, hoede; D. geben, voorzichtig zijn, oppassen; D. geben auf (Att.) = letten, passen op; in D. nehmen = letten op.
ob'dachtel; **obenannt**; **oberührt**; **obefagt** = boven|gemeld; -genoemd; -aangeroerd; -genoemd.
Ob'dach, f. —(e)s = schuilplaats, onderdak, onderkomen; toevlucht(soord), asyl; unter D. bringen = onder dak brengen. **ob'dachlos** = dakloos; Obdachlose(r) = daklooze, zwerfeling.
Ob'duktion, w. —, —en = obduktie, lijkopening, -schouwing. **ob'duzie'ren**, schw. (h.) = obduceeren, lijkshouwing houden.
Ob'dienung, w. —, —en = obediëntie (kerk. onderhoorigheid).
Ob'beine, Pl. = o-beenen, hoepelbeenen.
Ob'elisk, m. —en, —en = obelisk.
oben = boven; der o. (wird uns helfen) = hij

daarboven; von o. herab (behandeln) = uit de hoogte; nur nicht gleich o. hinaus! = niet dadelijk zoo overmoedig! o. hui, unten pfui! = boven bont, onder str. . o'benaf' = (van) bovenaf. o'benan' = bovenaan. o'benauf' = bovenop; (er ist) in zijn schik, in de wolken; o. schwimmen = boven drijven; (fig.) opgeruimd, in zijn schik zijn; (es liegt) voor de hand. o'benaus' = hooger op; (er ist) ein D. = verwaand, aanmatigend, een haantje, een Piet; ein D.-und-nitrgend-an sein = trotsch maar arm zijn, kale bluf hebben; (er will) te hoog; gleich o. = dadelijk geraakt. o'benbrein' = bovendien, daarenboven. o'benewähnt = bovengemeld. o'benhin' = oppervlakkig, vluchtig. o'benhinaus' = hooger op, naar boven, bovenuit; ein D. = ein Obenaus.
 I. **Ob'er**, m. —s, — = (in 't D. kaartspel zooveel als) vrouw (in 't Fransche); afkorting voor: Oberkellner; (Herr) D! = aannemen! II. **o'ber**, Adj. = hooger, bovenst; boven. . ; die o. . n Stodtwerte = de bovenverdiepingen; das o. . e Tor = de poort in de hoogere stad, bovenpoort; die o. . n Ränge = de hoogere rangen; im o. . n Bayern = in Boven-Beieren; der Ob'ere, —n, —n = overste, hoofd; o'berst = bovenst, hoogst; auf der o. . sten Stufe = op de bovenste, hoogste trap; die o. . ste Behörbe = de hoogste overheid; zu o. . ft = bovenaan, bovenop; das Unterste zu o. . ft kehren = alles (ten) ondersteboven gooien, keeren; vgl. oberst I en II.
Ob'erägypten, f. = Boven-, Opper-Egypte. **Ob'erante(r)**, **älteste(r)**, m. = gildehoofd]. **Ob'eramt**, f. = (ongeveer) distrikt. **Ob'eramtman**, m. = hoofd van een Oberamt, distrikt-kommissaris; ook onderscheidings'titel voor pach-

ters van de domeinen. **D'berappellations'gericht**, f. = hoogste hof van kassatie. **D'berappellations'rat**, m. = lid van 't hoogste hof van kassatie. **D'berarm**, m. = boven-, opperarm. **D'berarzt**, m. = officier van gezondheid 2e klasse; (in ziekehuizen) eerste geneesheer (onder den directeur). **D'berauffeher**, m. = hoofdopzichter, -inspekteur. **D'berauffsicht**, w. = opper-, hoofdtoezicht.

D'berbahern, f. = Boven-Beieren. **D'berbau**, m. = bovenbouw. **D'berbefehl**, m. = opperbevel. **D'berberg'amt**, f. = hoofdadministratie van de mijnen. **D'berberg'hauptmann**, m. = superintendant van de mijnen, hoofdinspekteur. **D'berbett**, f. = boven-, dekbed. **D'berbibliothekar**, m. = hoofdbibliothekaris. **D'berbuben**, m. = vliering. **D'berbür'germeister**, m. = (eerste) burgemeester.

D'berbed, f. = opperdek (v. e. schip). **D'berbeich'amt**, f. = hoogheerraadschap. **D'berdeutsh** = Opperduitsch. **D'berdeutsh'land**, f. = Opper-Duitschland.

D'berfaul' = erg min, heel niet pluis, erg verdacht. **D'berfeldherr**, m. = opperbevelhebber. **D'berfeu'erwerker**, m. = sergeant-majoorvuurwerker. **D'berfeu'erwoerter'schule**, w. = militaire pyrotechnische school. **D'berfläthe**, w. = oppervlak(te). **D'berflächig** = oppervlakkig; bovenst, op (aan) de oppervlakte liggend. **D'berflächigkeit**, w. —, —en = oppervlakkigheid. **D'berfortami**, f. = hoogste boschadministratie, -bestuur. **D'berförster**, m. = opperhoutvester. **D'berfort'meister**, m. = hoofdinspekteur bij 't boschwezen.

D'bergärig = bovengistig. **D'bergärung**, w. = bovengisting. **D'bergerecht**, f. = hoog gerechtshof. **D'bergeshof**, f. = bovenverdieping. **D'bergestell**, f. = bovenste gedeelte. **D'bergewalt**, w. = oppermacht, hoogste gezag. **D'berhalb** (Gen.) = boven. **D'berhand**, w. = bovenhand, handwortel; overhand; die D. gewinnen (behalten), haben = de o. krijgen, hebben. **D'berhand'elsgericht**, f. = hoogste handelsrechtbank. **D'berhaupt**, f. = opperhoofd. **D'berhaus**, f. = bovenhuis; Hoogerhuis, Heerenhuis, Eerste Kamer. **D'berhaut**, w. = opperhuid. **D'berhefe**, w. = bovengist. **D'berhemd**, f. = overhemd. **D'berherr**, m. = opperheer, soeverein. **D'berherrlich** = soeverein. **D'berherrlichkeit**, w. = soevereine macht, soevereiniteit. **D'berherrschafft**, w. = opperheerschappij. **D'berhirt**, m. = hoogste herder (ook van geestelijken gezegd). **D'berhof'gericht**, f. = hoogste gerechtshof.

D'berhof'marschall, m.; -meister; -meisterin, w.; -prediger, m. = opperhofmaarschalk; -meester; -meesteres; -prediker.

D'berhoheit, w. = hoogste macht, suzeriniteit. **D'berholt**, f. = hoog hout.

D'berin, w. —, —nen = overste (van klooster enz.). **D'beritdisch** = op de aardoppervlakte; bovengronds. **D'beritaliaen**, f. = Opper-Italië. **D'berjäger**, m. = opperjager; korporaal (onderofficier) bij de jagers. **D'berjä'germeister**, m. = opperjagermeester.

D'berkellner, m. = eerste kellner, oberkellner. **D'berkeller**, m. = bovenkaak. **D'berkir'genrat**, m. = hooge kerkeraad. **D'berklasse**, w. = hogere klasse. **D'berkleid**, f. = opper-, bovenkleed; -Heiber, Pl. = bovenkleeren, -goed. **D'berkommando**, f. = opper-, hoofdkommando. **D'berkopf**, m. = bovendeel van 't hoofd. **D'berkörper**, m. = bovenlichaam, -lijf. **D'ber-**

kriegs'gericht, f. = hooge krijgsraad. **D'berkriegs'gerichtsrat**, m. = auditeur-generaal.

D'berland, f. = berg-, bovenland. **D'berland'bes'gericht**, f. = gerechtshof, hoogste provinciale rechtbank. **D'berlast**, w. = (schip) bovenlast. **D'berlastiges Schiff** = bovenlastig schip. **D'berlauf**, m. = bovenloop, -rivier. **D'berleber**, f. = bovenle(d)er. **D'berlehnsherr**, m. = opperleenheer. **D'berlehrer**, m. = leeraar (an Gymnasien, Realschulen, Fachschulen u.ä.). **D'berleib**, m. = bovenlijf. **D'berleitung**, w. = hoofdleiding, -bestuur; bovengrondsche geleiding. **D'berleut(e)nant**, m. = eerste luitenant. **D'berlicht**, f. = bovenlicht; koekoek. **D'berlippe**, w. = bovenlip.

D'bermacht, w. = hoogste macht. **D'bermeister**, m. = overman (van een gilde). **D'bermime**, m. = hoofd, leider.

D'beron, m. = Oberon, elfekoning.

D'berö'sterreich, f. = Opper-Oostenrijk.

D'berpsalz, w. = Hooge Paltz. **D'berpsarrer**, m. = eerste geestelijke. **D'berpost'amt**, f. = hoofdadministratie der posten. **D'berpost'bidirektor**, m. = directeur-generaal der posten. **D'berpost'meister**, m. = postmeester-generaal. **D'berpost'sekretär**, m. = kommiss (bij de posten). **D'berpräsident**, m. = eerste president (in Pruisen: Opperpresident, hoofd van 't provinciaal Staatsbestuur, Kommissaris des Konings). **D'berprediger**, m. = eerste predikant. **D'berpriester**, m. = opperpriester. **D'berprima**, w. = hoogste klasse (Ge v. h. gymnasium). **D'berprimaner**, m. = leerling hoogste (6de) klasse.

D'berrabbiner, m. = opperrabijn. **D'berreal'schule**, w. = middelbare school (eenigszins overeenkomende met onze H. B. S. 5.). **D'berrechnungskammer**, w. = algemeene rekenkamer. **D'berregie'rungsrat**, m. = hoofdreferendaris, (ook een titel). **D'berreichs'anwalt**, m. = prokureur-generaal. **D'berreicht**, m. = Boven-Rijn. **D'berreichtsch** = Bovenrijnsch. **D'berrichter**, m. = opperrechter, eerste rechter. **D'berrinde**, w. = bovenkorst. **D'berroed**, m. = overjas.

D'bers, f. = (jdd.) room. **D'berschaum**, m. = slagroom. **D'berschaumbaijer**, f. = roomsoes. **D'berschaf'en**, f. = Opper-Saksen. **D'berschaf**, m. = algemeene, hoofdstelling (in een stuitrede), major; hoofdprinciep. **D'berschaf'entel**, m. = bovendij, -schenkel. **D'berschaf'entige Mühle** = bovenslagmolen. **D'berschaf'entien**, f. = Opper-Silezië. **D'berschul'rat**, m. = inspekteur (van onderwijs). **D'berschwester**, w. = hoofdzuster, -verpleegster.

I. **D'berst**, Adj. = opperst, bovenst, hoogst; *vgl.* ober II. II. **D'berst**, m. —en, —en = kolonel.

D'berstaats'anwalt, m. = hoofdofficier van justitie. **D'berstabs'arzt**, m. = officier van gezondheid 1e klasse. **D'berstall'meister**, m. = opperstalmeester. **D'bersteiger**, m. = mijnwerkersbaas. **D'berstey'erdirektor**, m. = directeur van de belastingen. **D'berstey'erinehmer**, m. = hoofdontvanger. **D'berstey'erkollegium**, f. = belastingraad. **D'berstinne**, w. = bovengestem.

D'berstey'uant, m. = luitenant-kolonel.

D'berstod, m. = bovenverdieping. **D'berstüb'gen**, f. = bovenkamertje; hersens, bol; bei ihm ist es nicht richtig im D. = hij is niet pluis in den bol. **D'berstube**, w. = bovenkamer.

D'berstwach'tmeister, m. = majoor.

D'berstasse, w. = kopje. **D'berteil**, m. = boven-

deel. **O'bertribunal**, f. = hoog-gerechtshof. **o'berwärts** = opwaarts, naar boven, bovenaan. **O'berwasser**, f. = opperwater; D. haben = de overhand hebben, in 't voordeel zijn. **O'berwelt**, w. = bovenwereld. **O'berwind**, m. = bovenwind. **O'berzahl'meister**, m. = kapitein-kwartiermeester. **O'berzeremonienmeister**, m. = opperceremoniemeester. **O'berzeug**, f. = bovenstof. **O'berzoll'amt**, f. = hoofd douane-kantoor. **ob'gemeldet**, **ob'genannt** = bovengenoemd. **ob'gleich** = ofschoon, hoewel, al. **Ob'hut**, w. — = hoede, bescherming. **o'big** = boven-, vorenstaand, bovengenoemd. **Objekt**, f. —(e)s, —e = objekt, voorwerp. **objektiv** = objektief, zakelijk. **Objektiv (glas)**, f. = objektief (in een kijker). **Objektivität**, w. — = objektiviteit. **Objektiv'lag**, m. = lenzestel. **Objekt'träger**, m. = voorwerptafeltje. **Obja'te**, w. —, —n = hostie; ouwel, oblie. **ob'liegen**, ft. (h.) = rusten op, opgedragen zijn aan; [zich toeleggen op, zich wijden aan]; ihr allein lag die Erziehung ihrer Kinder ob = op haar alleen rustte de...; [er liegt dem Studium ob = hij wijdt zich aan de studie]. **Ob'liegenheit**, w. —, —en = verplichting, plicht, taak. **obligat** = obligaat, verplicht, bijbehorend. **Obligation**, w. —, —en = obligatie; schuldbrief; verplichting. **obligato'risch** = obligatorisch, obligator, verplicht(end). **Ob'ligo**, f. —s, —s = obligo (verplichting, verantwoordelijkheid, verbintenis). **obli'que** Rede = indirecte rede; obli'quer Rauf = afhankelijk naamval. **Ob'iteration**, w. —, —en = obliteratie (schrift-dwaling, vernietiging; dichtgroeiing van ruimten). **oblong** = langwerpig. **Ob'long (mm)**, f. —s, —s, —s = rechtshoek. **[Ob'macht]**, w. = macht, gezag, overmacht]. **Ob'mann**, m. —(e)s, .. männer = leider, voorzitter; hoofd (van de jury). **Ob'o'e** zie **Hoboe**. **Ob'oift** zie **Hoboift**. **O'bolos**, **O'bolus**, m. —, —u. **Ob'olen** = obool, kleine munt, scherfje. **Obotri'ten**, Pl. = Obotrieten (een Slavische stam in 't tegenw. Mecklenburg). **O'brigheit**, w. —, —en = overheid; [macht, gezag]. **o'brigteitlich** = van de overheid, van overheidswege, overheids...; o...e Gewalt, o...e Person = overheidsmacht, -persoon. **Obri't**, m. —en, —en zie **Oberst II**. **ob'schon** = ofschoon, hoewel. **ob'schweben**, fchw. (h.) = te wachten staan, ophanden zijn, boven 't hoofd hangen]. **Obje'quien**, Pl. = lijkfeest, lijkdienst. **Objervanz**, w. —, —en = observatie; waarneming (van den regel); voorschrift. **Objervat'ion**, w. —, —en = observatie, waarneming. **Objervato'rium**, f. —s, .. rien = observatorium, sterrewacht. **Obsidian**, m. —s = obsidiaan, lavaglas. **ob'siegen**, fchw. (h.) (einem) = zegevieren over; o...des Urteil = gunstige uitspraak. **ob'skur** = obskuur, duister, onbekend, gering. **Obskuran't**, m. —en, —en = obskuran, duisterling, domper. **Obskuran'tis'mus**, m. — = obskuran'tisme, dompergeest. **ob'solet** = obsoleet, verouderd. **[Ob'sorge]**, w. — zie **O'bhut**]. **Ob'st (met D)**, f. —es = ooft, vruchten, fruit; (ir.) ich danke für D. (und andre Sübfrüchte) = ik dank je wel, moet er niets van hebben.

[Ob'stand], m. —(e)s = tegenstand; D. halten = tegenstand bieden]. **Ob'st'baum**, m.; **baumzucht**, w. = vrucht-, ooft||boom; -boomkwekerij. **Ob'st'brantwein**, m. = vruchtebrandewijn. **Ob'st'brecher**, m. = plukhaak, plukker. **Ob'st'darre**, w. = ooftdroogzolder, eest. **[ob'stehen]**, unr. (h.) = weerstaan]. **ob'sten**, fchw. (h.) = ooft inzamelen. **Ob'st'ernte**, w. = vruchteoogst. **Ob'st'effig**, m. = vruchte-azijn. **Ob'ste'trif**, w. — = obstetrika, verloskunde. **Ob'st'frau**, w. = fruitvrouw. **Ob'st'garten**, m. = boomgaard. **Ob'st'göttin**, w. = godin van 't ooft, Pomona. **Ob'st'handel**, m.; **händler**, m.; **händler**, m.; **handlung**, w. = fruit||handel; -koopman; -venter; -winkel (-zaak). **ob'stinat** = obstinaat, koppig, eigenzinnig. **Ob'stipation**, w. —, —en = obstipatie, verstopping, hardlijvigheid. **Ob'st'jahr**, f.; **stahn**, m.; **stammer**, w. = ooft-, vruchte||jaar; -schuit; -kamer. **Ob'st'keller**, m.; **stelter**, w.; **stern**, m. = vruchte||kelder; -pers; -pit. **Ob'st'korb**, m. = fruitmand. **Ob'st'kunde**, **lehre**, w. = ooftkunde. **Ob'st'markt**, m. = fruitmarkt. **Ob'st'moist**, m. = zachte vruchtwijn. **Ob'st'pflanzung**, w. = ooftaanplanting. **ob'st'reich** = ooft-, vruchterijk. **Ob'struktion**, w. —, —en = obstructie (hardlijvigheid; belemmering bij beraadslaging). **Ob'st'schale**, w.; **stüd**, f. = fruit||schaal (-schotel); -stuk (nl. schilderij). **Ob'st'wein**, m. = vruchtwijn. **Ob'st'zeit**, w.; **zucht**, w. = ooft||tijd; -teelt. **ob'szdn** = obscene, onfatsoenlijk, vuil, ontuchtig. **Ob'szdnität**, w. —, —en = onseentiteit enz. **Obtura'tor**, m. —s, .. o'ren = obturator (chir. toestel om openingen af te sluiten). **ob'walten**, fchw. (h.) = heerschen, bestaan, aanwezig zijn; [macht hebben over]; unter den o...den Umständen = in de gegeven omstandigheden. **ob'wohl**, **zwar** = ofschoon, hoewel, al. **Och'lokrat**, m. —en, —en = ochlokratie. **Och'lokratie** (spr.: ..tie), w. —, —n = ochlokratie, heerschappij van 't plebs. **och'lokratisch** = ochlokratisch. **Och's**, (**Och'se**), m. ..sen, ..sen = os; da stehen die D...en am Berge = nu zijn we (ben ik enz.) ten einde raad; (er spannt) den D...en hinter den Pflug = de paarden achter den wagen; was weiß der D. vom Sonntag? = wat weet een boer van saffraan? vgl. **Muskate**, **Pomeranze**. **och'sen**, fchw. (h.) = blokken, vossen. **Och'senauge**, f. = osse-, groot-, koloog; rond gevelgat of dakvenster; spiegel; (plant) koeieoog; (zm.) osseoog (in een wolk, stormvoorteeken). **och'senäugig** = grootoogig. **Och'senbauer**, m. = osseboer (die met ossen op 't land werkt). **Och'senbrech**, **bruch**, m. = (plantn.) stalkruid. **Och'senfleisch**, f.; **geschlecht**, f.; **handel**, m.; **händler**, m.; **haut**, w. = osse||vleesch; -geslacht; -handel; -handelaar; -huid. **Och'senhirt**, m.; **stecht**, m.; **stopp**, m.; **markt**, m. = osse||hoeder; -drijver; -kop; -markt. **och'sennäsig** = als (van) een os, stom, onbehouwen. **Och'sennaulsalat**, m. = kalfsmull-, leeuwebeksla. **Och'senschwanz**, m. = ossestaart. **Och'sentour** (spr.: ..toer), w. = anciënniteit; nach der D. = naar a. **Och'sentreiber**, m. = ossedrijver. **Och'senziemer**, m. = bullepees.

Wissen = buiten mijn weten; (zeshn Personen), o. die Rinder = behalve ...; es ist nicht ganz o. = er is wel wát van aan; das ist nicht o. = dat is niet kwaad, niet mis, dat is flink. **ohnedem'**, **shnedies'** = buitendien, zonderdat, toch wel, toch al. **ohneglei'chen** = zonder weerga, weergaloos; ongehoord. **ohnehin'** = buitendien, zonder dat, toch (al).
Dh'nehhausen, f. = Nergenshuizen. **Dhneho'se**, m. = sans-culotte. **Dhnefor'ge**, m. = zieltje-zonder-zorg.
ohn'geachtet, *gefähr, *längst zie un...
Dhn'macht, w. —, —en = machteloosheid, onmacht, flauwte, bewusteloosheid. **ohn'mächtigt** = machteloos, niet bij machte; bewusteloos, flauw, buiten kennis.
oho' = oho!
Dhr, f. —(e)s, —en = oor, ezelsoor (in een boek); dem Teufel ein D. ablägen = tien advokaten omverleggen; **dide** D. .en haben = Oost-Indisch doof zijn; [d]reibe dir das **hinters** D. = knoop dat in je o.; einen **hinter** die D. .en [s]lagen = iem. om zijn o. .en geven; nur mit **halbem** D. zuhören = maar half luisteren; **tauben** D. .en predigen = voor doove o. .en preeken, aan doovemans deur kloppen; (einen, etnem) **übers** D. hauen = (iem.) beetnemen, afzetten; bis **über** die D. .en verliebt, in Schulden = tot over de o. .en verliefd, in de schuld(en); zu D. .en kommen = ter o. .e komen; vgl. fausdid, Floh, geneigt, ftingen, liegen, [s]chreien e. a.
Dhr, f. —(e)s, —e = oog (van naald), oor (van kan e. d.), hengel, gat (in bijl voor steel). **Dh'ren**, [schw. (h.)] = oogen in de naalden maken.
Dh'renarzt, m. = oorarts. **Dh'renbeichte**, w. = oorbiecht. **oh'renbeübend** = oorverdoovend.
Dh'renbläser, m.; *bläserer', w.; *brausen, f. = oor|blazer (d. w. z.: mooi|prater, kwaadspreker); -blazerij; -gesuis.
Dh'rendiener, m. = mooi|prater, vleier. **Dh'ren-sledermaus**, w. = grootoorvleermuis.
Dh'renflüg, m.; *flappe, w. = oor||vloed (-vloeiing); -klep (-lap).
Dh'renflingen, f.; *krankheit, w.; *reigen, f. = oor||getuit; -ziekte; -pijn.
Dh'renflausen, f.; *schmalz, m.; *schmaus, m.; *schmerz(en) (Pl.); *zeuge, m. = oor||gesuis; -smeer; -genot (-streeling); -pijn; -getuige.
Dh'reule, w.; *feige, w. = oor||juil (ransuil, velduil); -veeg (-vijg).
ohr'feigen, [schw. (h.)] = om de ooren slaan.
Dh'refinger, m.; *gehänge (*gehent), f.; *liffen, f.; *läppchen, f. = oor||vinger(pink); -hanger (-toot); -kussen; -lalletje.
Dh'reling, m. —s, —e = oorworm.
Dh'relloch, f.; *löffel, m.; *müchel, w. = oor||gaatje; -lepeltje (-peuter); -schelp.
Dhru, m. —s, —e = (fbb.) voorhuis; deel.
Dh'reschnecke, w.; *spriße, w.; *trommel, w.; *wurm, m.; *zipfel, m. = oor||slak; -spuitje; -trommel; -worm; -lalletje.
o. 3. = ohne Jahr: zonder jaartal.
oje' oje'mine' = o jeel o jemieel.
v. 8. = ohne Kosten (Wedselnermerf).
Dhari'na, w. —, .nen = okarina.
Dheant'be zie Dzeanibe.
offationell' = okkasioneel, bij gelegenheid, toevallig, gelegheids...
offult' = okkult, geheim, verborgen.
Dkonom', m. —en, —en = ekonoom, landhuishouderkudige, beheerder (van een groot landgoed); huishouder, -bestuurder (van een grote

inrichting). **Dkonom'mennüße**, w. = hooge pet.
Dkonomie', w. —, —n = ekonomie, (land)huishouderkunde; doelmatige inrichting, samenstelling, zuinigheid; boeregoed. **Dkonomie'gebäude** zie Wirtschaftsgebäude. **Dkonom'miß** = ekonomisch; zuinig; geldelijk.
Dktae'ber, f. —s, — = oktaeder, achtyvlak.
Dktant', m. —en, —en = oktant. **Dktav'**, f. —s, —e = oktavo. **Dkta'va**, w. —, .ven = achtste klasse (laagste van 8 klassen).
Dktav'band, m.; *format, f. = oktavo||deel; -formaat.
Dkta'be, w. —, —n = oktaaf.
Dktavian', m. = Octavianus.
Dktett', f. —(e)s, —e = oktet, achtstemmig stuk.
Dkto'ber, m. —(s), — = Oktober. **Dktober'**, f. —es, —e = oktodecimo (formaat van 18 bladen per vel). **Dktogon'**, f. —s, —e = oktagoon, achthoek.
Dktroi' (spr.: *oktroë*), m. u. f. —s, —s = gemeentelijke akcijns. **oktroie'ren**, [schw. (h.)] = oktroeyeren, opleggen, in werking stellen.
Dkular', f. —s, —e = okulair, oogglas (in kijker). **Dkular'inspektion**, w. = schouwing, onderzoek ter plaatse. **Dkulation'**, w. —, —en = okulatie, enting. **Dkuli(sonn'tag)**, m. = Okuli (de 3de Zondag in de Vasten). **okulie'ren**, [schw. (h.)] = okuleeren. **Dkulist'**, m. —en, —en = okulist, oogarts.
okume'nisch = ekumenisch, algemeen (kerkvergadering bijv.).
Okcident', m. —(e)s = okcident (westen, avondland). **okcidenta'l(i)sch** = okcidentaal, westelijk.
ok. 2. = okkide(r) Länge; oosterlengte.
ok. f. —(e)s, —e = olie; in D. malen = in olie-vef schilderen. **ok'baum**, m. = olijboom. **ok'berg**, m. = olijberg. **ok'bild**, f. = portret in olieverf. **ok'blatt**, f. = olijblad.
ok'denburgisch = Oldenburgsch.
ok'druk, m. = olievertsteendruk; (fot.) oliedruk.
ok'eander, m. —s, — = oleander.
ok'efer, m. —s, — = olijfwilg.
ok'ein', f. —s = oleïne. **ok'fen**, [schw. (h.)] = oliën, zalven, smeren. **ok'farbe**, w. = olievert. **ok'farbendruk**, m. = olievertdruk. **ok'faß**, f. = olievat. **ok'feuerung**, w. = stoken met olie.
ok'flafche, w.; *flaf(en), m. = olie||flesch; -vlek.
ok'frucht, w. = oliehoudende vrucht; olij. **ok'garten**, m. = olijvetuin, (bijv.) olijvehof.
ok'gemälde, f.; *geschmack, m.; *gewächse, f. = olie||verschilderij; -smaak; -houdend gewas.
ok'güte, m. = stijve domme lummel, botmuil (er ligt da, glogt wie ein D.). **ok'haltig** = oliehoudend. **ok'horn**, f. = oliehoorn. **ok'licht**, **ok'lig** = olienchtig, vettig.
ok'ligarchie', w. —, —n = oligarchie, heerschappij van enkelen. **ok'ligarchisch** = oligarchisch.
ok'lim: zu Olims Zeiten = in de tijden van Olim, in 't jaar nul.
ok'le, w. —, —n = olijf.
ok'le'ben'baum, m.; *ernte (=lese), w.; *farbe, w. = olij||boom; -oogst; -kleur.
ok'le'ben'farbig; *brünig; *grün = olij||kleurig; -vormig; -groen.
ok'le'ben'holz, f.; *lese, w.; *öl, f. = olij||hout; -oogst; -olie (boonolie).
ok'liver, m. = Olivier.
ok'liveta'ner, m. —s, — = Olivetaan (Ital. Benediktijner v. d. Monte Oliveto, Olivjberg).
ok'kanne, w.; *keller, w.; *krug, m.; *kuchen, m.; *lampe, w. = olie||kan; -pers; -kruik; -koek (lijnkoek); -lamp.

Ol'la podri'da, w. —, — = ollapodrida, mengelmoes, allegaartje.
Ol'le(t) (berl.) = Olte(t).
Ol'm, m. —(e)s, —e = (nbb.) salamander; molm, (ver)rotting.
Ol'materi, w.; **•mühle**, w.; **•müller**, m.; **•palme**, w. = olie||verfschildering; -molen; -slager; -palm.
Ol'papier, f.; **•pflanze**, w.; **•presse**, w.; **•rod**, m.; **•saat**, w.; **•schläger**, m. = ilie||papier; -plant; -pers; -jas; -zaad; -slager.
Ol'schwimmer, m. = drijvertje (*nachtlicht*).
Ol'sih, f. —es = glycerine. **Ol'tung**, w. —, —en = (t) oliën, oliesel, zalving; leyte **Ö** = laatste oliesel. **Ol'wald**, m. = olijfbosch.
Olymp', m. —(e)s = Olympus; (in Theater) engelbak. **Olympia'de**, w. —, —n = Olympiade. **Olym'pier**, m. —s, — = bewoner van den Olympus, Olympiër, god. **olymp'pisch** = Olympisch (**Ö**. e Spiele).
Ol'zweig, m. = olijftak.
O'mega, f. —(s), —s = Omega.
Omelet'te, w. —, —n, **Omelett'**, f. —(e)s, —e = omelet.
O'men, f. —s, **Omina** = omen, voorteeken. **omind's** = omineus, kwaad voorspellend.
Om'nibus, m. — u. . . bujjes, — u. . . bujje = omnibus; **schwarzer Ö** (berl.) = lijkwagen.
omnipotent' = onnipotent, almachtig.
Omnipotentz', w. = onnipotentie, almacht.
Omnivo're, m. —n, —n = omnivoor.
Onanie', w. — = onanie. **onanie'ren**, **schw.** (h.) = onaneeren. **Onanist'**, m. —en, —en = onanist.
Ondulation', w. —, —en = ondulatie, golving. **ondulie'ren**, **schw.** (h.) = onduleeren, golven.
O'negafec, m. = Onegameer.
O'nel, m. —s, — = oom.
O N O = Onnoordst.
Onomat'iston, f. —s, . . . ia u. . . fen = onomatikon (*woordelijst; verjaringsvers*). **onomatopoe'tisch**, **•pde'tisch** = onomatopoe'tisch, klanknabootsend. **Onomatopoe'die'** (spr.: . . . *peu-ie*), w. —, —n = onomatopee, klanknabootsing.
Ontologie', w. —, —n = ontologie, leer van 't zijn, van 't bestaan, zijnsleer.
O'nyx, m. —(e)s, —e = onyx.
o. ö. = ohne Obligo.
o. ö. Prof. = ordentlicher öffentlicher Professor. **Ö. P. A.** = Ober-Post-Amt.
opat' = opaak, ondoorzichtig, dicht.
O'pal', m. —s, —e = opaal.
O'pazität', w. — = opaciteit, ondoorzichtigheid, dichtheid.
O'per, w. —, —n = opera.
Operateur', m. —s, —e = operator, operateur.
Operation', w. —, —en = operatie. **operatib'** = operatief, opereerend.
O'perie'te, w. —, —n = operette.
operie'ren, **schw.** (h.) = opereeren.
O'perment' zie Murpigment.
O'pern||dichter, m.; **•direktor**, m.; **•glas**, f. (**•guder**, m.) = opera||dichter; -directeur; -kijker (tooneelkijker).
O'pern||haus, f.; **•saal**, m.; **•fänger**, m.; **•text**, m. = opera||gebouw; -zaal; -zanger; -tekst.
O'pfer, f. —s, — = offer, offerande, slachtoffer; er fetl zum **Ö**. des Volkshafes, dem Volkshaf zum **Ö**. = hij viel als een offer van den volkshaat; ein **Ö**. darbringen = een offer brengen; er schute kein **Ö**. = ontzag geen opoffering.
O'pfer||altar, m.; **•binde**, w.; **•diener**, m.; **•dienst**,

m. = offer||altaar; -band; -dienaar; -dienst.
O'pferer, m. —s, — = offeraar.
O'pfer||fest, f.; **•flamme**, w.; **•freudigkeit**, w. = offer||feest; -vlam; -vaardigheid.
O'pfer||gefäß, f.; **•geld**, f.; **•kisten**, m.; **•lamm**, f. = offer||vat; -geld; -kist; -lam.
O'pfer||mahl, f.; **•messer**, f. = offer||maal; -mes.
op'fern **schw.** (h.) = offeren; opofferen.
O'pfer||priester, m.; **•rauch**, m.; **•schale**, w.; **•stod**, m.; **•stod**, m. = offer||priester; -damp; -schaal; -blok; -dood.
O'pferung, w. —, —en = offering; **Maria** **O'pferung**, w. = Maria-prezentatie (**21 Nov.**).
O'pferwein, m. = offerwijn. **op'ferwillig** = offervaardig.
O'pfit, m. —(e)s = ofiet, slangsteen.
O'phtalmie', w. — = oogontsteking. **O'phtalmologie'**, w. —, —n = oogkunde.
O'piat', f. —(e)s, —e = opiaat, opiumhoudend middel, slaapmiddel. **O'pium**, f. —s = opium. **o'piumhaltig** = opiumhoudend. **O'piumrancher**, m. = opiumschiiver.
O'pobel'bol, f. u. m. —s = opodeldok (*een geneesmiddel*).
O'possum, f. —s, —s = opossum (*een buideldier*).
O'pponent', m. —en, —en = opponent, tegenstander (*in 't debat*). **oppontie'ren**, **schw.** (h.) = opponeeren.
opportun' = opportuun (*met de omstandigheden rekenend*). **Opportuni's'mus**, m. — = opportunisme. **Opportunist'**, m. —en, —en = opportunist. **Opportunität'**, w. —, —en = opportunitelt.
O'pposition', w. —, —en = oppositie. **oppositi-onell'** = oppositioeneel, oppositie. . .
O'ppositions'blatt, f.; **•partei**, w. = oppositie||blad; -partij.
O'ptant', m. —en, —en = optant (wer im angetiarten Lande für den frühern Staatsverband optiert). **O'ptativ'**, m. —s, —e = optatief, wenschelijkheidwijze. **optie'ren**, **schw.** (h.) = opteeren, kiezen, besluiten.
O'ptik, w. — = optika, leer van 't licht. **O'ptiker**, m. —s, —, **O'ptikus**, m. —, —e = optikus, gezichtkundige, opticien.
O'ptimat', m. —en, —en = optimaat, voornam.
O'ptimis'mus, m. — = optimisme. **O'ptimist'**, m. —en, —en = optimist. **optimi'tisch** = optimistisch.
O'ption', w. —, —en = optie, keus, optierecht. **op'tisch** = optisch, gezichts. . . ; o. . . e Gläser = lenzen; o. . . e Täuschung = gezichtsbedrog.
O'ptome'ter, f. u. m. —s, — = optometer (*werktuig om de scherpte van 't oog te meten*).
opulent' = opulent, machtig, rijk, weelderig.
O'pulentz', w. — = opulentie.
O'pus, f. —, Opera = opus, werk.
O'r, f. u. m. —s, —e = ör (*Zweedsch geldstukje: 0.675 cent*).
Ora'tel, f. —s, — = orakel. **ora'telhaft**, **•mäßig** = orakelachtig. **Ora'telbruch**, m. = orakelspreuk. **Ora'telton**, m. = orakeltoon.
oral' = mondeling; mond. . .
Ora'te, f. —s, . . . lien = orale (*hoofddoek v. d. paus*).
Ora'nge (spr.: *oräzje*), w. —, —n = oranje, sinaasappel; o. (Abj.) = oranje(kleurig). **Ora'gerie'** (spr.: *oräzjerie*), w. —, —n = orangerie. **oran'gellfarben** (**•farbig**); **•gelb** = oranje||kleurig; -geel.
Ora'nge||baum, m.; **•blüte**, w.; **•händler**, m. = oranje||boom; -bloesem; sinaasappelkoopman.
Orangift' (spr.: *oräzist*), m. —en, —en = orangist (*Orangeman, ook in Ierland*).

D'rang-Utan, m. —s, —s = orang-oetan.
Dra'nien, f. = Oranje. **Dra'nier**, m. —s, — = (een) Oranje. **Dran'jessub**, m. = Oranjerivier.
Dran'jessfaat, m. = Oranje-Vrijstaat.
Drant, m. —(e)s, —e = rood leeuwbeekje; marjolein.
Ora'tio obl'qua, w. — = indirecte rede.
Ora'tio rec'ta, w. — = direkte rede. **orato'risch** = oratorisch. **Orato'rium**, f. —s, ..rien = oratorium.
Dr'bita, w. — = oogkas.
Dr'chester (spr.: *ork.*, ook *ch* als *Ich-Laut*), f. —s, — = orkest. **orchester'al** = orkestraal. **Orchestre'ren**, [schw. (h.) = orkestreren, voor orkest bewerken, arrangeeren. **Orche'strion**, f. —s, ..rien = orchestrion, groot orgel.
Dr'chide'e, w. —, —n, **Dr'chid**, w. —, —, **Dr'chid'plantje**, w. = orchidee.
ord. = ordinär.
Orda'tien, Pl. = ordaliën, godsoordeelen.
Or'den, m. —s, — = (klooster- en ridder)orde.
Or'densband, f. = ordelint; (*vliinder*) weeskind: das rote, das blaue O. = 't roode, 't blauwe w.
Or'densbruder, m. = ordebroeder (*van ridderorde*); ordesbroeder (*van geestelijke orde*).
Or'densfeest, f. = ordefeest. **Or'densgeestlijke(r)**, m. = monnik, ordesbroeder. **Or'densgelübde**, f. = gelofte. **Or'densgefell'schaft**, w. = ordesbroederschap, kongregatie. **Or'denshaus**, f. = ordeshuis. **Or'denslette**, w. = ordeketen.
Or'denskleid, f. = ordeskleed.
Or'denskreuz, f.; **Or'dens'ring**, w.; **Or'dens'ring**, m. = orde||kruis; -inkomsten; -regel; -ridder.
Or'densschwester, w. = geestelijke zuster. **Or'densstern**, m. = ordester, -kruis. **Or'densverbänd'ring**, w. = broederschap. **Or'densweifen**, f. = ordewezen. **Or'denszucht**, w. = kloostertucht.
ordentlijk = gewoon, ordelijk, ordelievend, net, fatsoenlijk, oppassend, behoorlijk; bepaald; ein o. .er Mann = een net, fatsoenlijk, ordelijk man; o. .es Mädchen = oppassend meisje; er trinkt o. = behoorlijk; mir wurde o. angft = ik werd bepaald, werkelijk bang.
Or'der, w. —, —n = order: bevel, bestelling; bis auf weitere O. = tot nader order; O. parieren = gehoorzamen, ook (II).
Or'der'klaufel, w.; **Or'der'papier**, f.; **Or'der'zettel**, m. = order||klauzule; -papier; -nota.
Or'dinale, f. —, ..lia, **Or'dinal'zahl**, w. = ranggetal.
ordinär = gewoon, alledaagsch, ordinair.
Ordinariat, f. —(e)s, —e = ordinariaat, hoofdleeraarsambt. **Ordina'rius**, m. —, ..rien = klassevoogd; gewoon professor; behandelend geneesheer (*bij konsult*). **Ordina'te**, w. —, —n = ordinaat. **Ordination**, w. —, —en = ordinatie, inwijding, bevestiging van een geestelijke; (*ook*) (medisch) voorschrift. **Ordinatio'ns'zimmer**, f. = (*med.*) spreekkamer. **ordinie'ren**, [schw. (h.) = ordineren, inwijden, inzegen; (*med.*) voorschrijven.
ord'nen, [schw. (h.) = ordenen, regelen, (rang-)schikken. **Ord'ner**, m. —s, — = regelaar, schikker, ordekommissaris. **Ord'nung**, w. — —en = ordening, regeling, reglement, wet; orde, regel; [verordening]; orde, klasse; bouw-orde, stijl; volgorde. **ord'nungsgemäß** = ordnungsmäßig. **ord'nungslievend** = ordelievend. **ord'nungsmäßig** = overeenkomstig de orde, regelmatig, methodisch, behoorlijk, zoals 't behoort. **Ord'nungsruf**, m. = ('t)

tot-de-orde-roepen; den O. verhängen (über einen) = iem. tot de orde roepen. **Ord'nung's-übung**, w. = ordeoefening. **ord'nungsvuldig** = in strijd met de orde, wanordelijk. **Ord'nung's-zahl**, w. = ranggetal.
Ordonnanz, w. —, —en = ordonnantie, bevel, voorschrift; (*mil.*) ordonnans. **Ordonnanz'haus**, f. = soldatelogies. **ordonnanz'mäßig** = volgens ordonnantie, voorgeschreven, model.
Ordonnanz'offizier, m. = ordonnansofficier.
Or'dre zie *Or'der*.
Oreade, w. —, —n = oreade, bergninf.
Organ, f. —s, —e = orgaan. **Organisation**, w. —, —en = organisatie. **Organisator**, m. —s, ..to'ren = organisator. **organisato'risch** = organisatorisch, organizeerend. **organ'isch** = organisch. **organis'eren**, [schw. (h.) = organiseren. **Organis'mus**, m. —, ..men = organisme.
Organist, m. —en, —en = organist.
Organis'm, m. —s = organzijn, kettingzijde.
Organe (spr.: *orzjade*), w. — = orgaeade: gerstedrank, amandelmelk.
Orgel, w. —, —n = orgel ook = *chor*.
Orgel'balg, m.; **Orgel'bau**, m.; **Orgel'bauer**, m.; **Orgel'gehäuse**, f. = orgel||blaasbalg; -bouw; -maker; -koor; -kast.
orgeln, [schw. (h.) = orgelen, orgel spelen.
Orgel'pfeife, w.; **Orgel'punkt**, m.; **Orgel'register**, f.; **Orgel'spiel**, f. = orgel||pijp; -punt; -register; -spel.
Orgel'spieler, m.; **Orgel'stück**, f.; **Orgel'streker**, m.; **Orgel'werk**, f.; **Orgel'zug**, m. = orgel||speler; -(muziek)stuk; -trapper; -werk; -register.
Orgie (spr.: *orgië*), w. —, —n = orgie, woeste slemperij.
Orient, m. —(e)s = oriënt, oosten. **Orienta'le**, m. —n, —n = orientaal, oosterling. **Orienta'lijsh** = oriëntaal, oostersch. **Orientalist**, m. —en, —en = orientalist (*kenner van de ooster-sche, in 't biz. van de Semietische talen*). **Oriente'tie'ren**, [schw. (h.) = oriënteeren; *ich o.* = zich o. (*zich thuis vinden; ook zeer alg. fig. in zijn opvattingen een bepaalde richting in 't oog houden*).
Ori'flamme, w. —, —n = ori'flamme (*oude rijks-banier van Frankrijk*).
I. original (spr.: *gki.*) = origineel, oorspronkelijk. **II. Original**, f. —s, —e = origineel (*oorspronkelijk stuk, minuut; zonderling*); in O. = in 't origineel.
Original'ausgabe, w.; **Original'faktur**, w.; **Original'gemälde**, f. = originele uitgaaf; o. faktuur; o. schilderij.
Originalität, w. —, —en = originaliteit. **Original'taxa**, w. = originele, faktuurtarra.
Original'urkunde, w. = originele akte, minuut.
Original'verpakung, w. = originele verpakking. **originell** (spr.: *gki.*) = origineel.
Orion, m. = Orion.
Orka'den, Pl. = Orkaden.
Orkaan, m. —s, —e = orkaan.
Orkus, m. = Orkus (*god v. d. onderwereld*).
Orleaan, m. —s = orleaan, roode kleurstof.
Orleanist, m. —en, —en = Orleanist.
I. Or'leaan (spr.: *..d*), f. = Orleans. **II. Or'leaan's**, m. —, — = orleans (*een geneesmiddel*).
Or'log'schip, f. = oorlogschip.
Ormu'zd, m. = Ormuzd (*de hoogste Goedheid*).
Orna'ment, f. —(e)s, —e = ornament **orna'mentie'ren**, [schw. (h.) = ornamenteeren. **Orna'ment'lik**, w. — = ornamentiek, ornamentieer en -kunst.
Orna't, f. —(e)s, —e = ornaat, ambtsdracht.
Ornitho'log, m. —en, —en; **Ornitho'logie**, w. — = ornitho||loog (vogelkundige); -logie.

ornithologisch = ornithologisch.
Orognozie, w. — = orognozie, gebergteleer.
Orographie, w. — = orografie, gebergtebeschrijving. **orografisch** = orografisch.
Orpheum, f. —s, ..e'en = orpheon, muziek-, danszaal.
Orseil'le (spr.: *orzelle*), w. — = orseille, verfmos.
Ost, m. —(e)s, —e (u. Oster) = [hoek, punt]; plaats (*ook voor* stad, dorp), plek; **an** O. und **Stelle** = op de bestemde plaats, op zijn plaats, ter plaatse, in loko; **wir** trafen **an** O. und **Stelle** eint = we kwamen ter bestemde plaatse aan; **an** allen O. en und **Eden** (ob. Enben) = aan alle kanten; **am** angeführten O. .e = ter aangehaalde plaats; **das** lasse ich **an** jeinen O. gefelt = dat laat ik daar; ich meines O. .s = ik van mijn kant; **höheren** O. .s = van hooger hand, bij de regering, aan 't hof; **gehörtgen** O. .(e)s = ter geschikter, ter bevoegder plaatse; *vgl. allerorten*. II. **Ost**, m. u. f. —(e)s, —e = els, priem.
Ost'breit, f. = hoekplank.
Orthodox = orthodox. **Orthologie**, w. — = orthodoxie.
Orthoepie, **Orthoep'ie**, w. = orthoëpie, uitspraakleer. **orthoep'isch** = orthoëpisch.
Orthographie, w. —, —n = orthografie, spelling. **orthogra'phisch** = orthografisch, juist (gespeld), volgens de spelling, spelling. . . .
Orthopädie, w. —, —n = orthopedie (*kennis en geneezing van lichaamsverkrumming e. d.*).
orthopä'isch = orthopedisch. **Orthopädist**, m. —en, —en = orthopedist (*die verkrummingen e. d. geneest; ook die orthopedische instrumenten e. d. maakt*).
Ort'lich = plaatselijk. **Ort'lichheit**, w. —, —en = plaatselijkheid, plaats, plaatselijke toestand.
Ortolan, m. —s, —e = ortolaan, tuinmerel.
Orts'abw'ert, f. = bijwoord van plaats. **Orts'angabe**, w. = opgave van plaats. **Orts'begehung**, w. = inspektie. **Orts'befund**, m., **be'fchaffenheit**, w. = plaatselijke toestand, pl. gesteldheid. **Orts'beschreibung**, w. = plaatsbeschrijving. **Orts'bestimmung**, w. = plaatsbepaling.
Ort'schaft, w. —, —en = plaats(je), stad, dorp, gehucht.
Ort'sheit, f. —(e)s, —e = zwing(ell)hout.
Orts'gebrauch, m.; **gebächtis**, f. = plaatselijk, lokaal gebruik; pl., l. geheugen.
Orts'geiftliche (r), m.; **lund'schaft**, w.; **pfarrer**, m.; **polizei**, w. = plaatselijk(e) geestelijke; pl. kliente; pl. dominee of pastoor; pl. politie.
Orts'hinn, m. = plaatselijk onderscheidingsvermogen (*van de huid*); oriënteringsvermogen, -zin. **Orts'katut**, f. = plaatselijk reglement, pl. verordening. **Orts'unterkunft**, w. = kantonement, inlegering. **Orts'veränderung**, w. = verandering v. plaats. **Orts'verkehr**, m. = lokaal verkeer. **Orts'vorsteher**, m. = burgemeester, plaatselijk hoofd.
Ose, w. —, —n = oog (*voor een haak*).
Ose'fah, f. = hoos, schep.
Oziris, m. = Oziris.
Ose'fat, m. = Oscar, Oskar.
Ose'mane, m. —, —n = Ottomaan, Osmaan, Turk.
ose'man'isch = Ottomanisch, Osmanisch, Turksch.
Ost, m. —(e)s, —e = oost(en), oostewind; **Ost**, Süd, West, daheim ist's am best = oost, west, thuis best.
Ost'afrika, f.; **ame'rica**, f.; **af'ien**, f. = Oost-Afrika; -Amerika; -Azië.
Ost'alpen, Pl. = Oost-Alpen. **Ost'el'bien**, f. =

Oost-Elbië (*oostelijk van de Elbe gelegen Pruisen*).
Ost'el'bier, m. —s, — = Oost-Elbiër, agrariër. **ost'el'bisch** = Oostelbisch.
Osten (*met O*), m. —s = Ost.
ostens'ibel = ostensibel, toonbaar. **ostens'ibel'** = ostensief, aanschouwelijk, pronkerig. **Osten'ation**, w. — = ostentatie, vertoon.
Ost'erabend (*met O*), m. = Paaschavond. **Ost'er'stume**, w. = anemoon; gele narcis.
Ost'er'lei, f.; **feier**, w.; **ferien**, Pl.; **fest**, f. = Paasch[e]; -viering; -vakantie; -feest.
Ost'er'laden, m.; **hase**, m.; **kerze**, w.; **lamm**, f. = Paasch[koek]; -haas; -kaars; -lam.
Ost'erie, w. —, ..e'rien = osteria, (*Ital.*) herberg.
Ost'erland, f. = Oosterland (*de streek tusschen Saale en Mulde*).
Ost'erlich = Paasch. . . ; ö. .e Weidte = Paaschbiecht. **Ost'erlich'zet**, w. = aristolochia, pijpbloem.
Ost'er'messe, w.; **monat**, m.; **mon'tag**, m. = Paasch[markt] (-mis, voorjaarsbeurs); -maand (April); -maandag.
Ost'ern, f. —s, ob. w. — = Paschen; *vgl. zu*.
Ost'erreich, f. = Oostenrijk. **Ost'erreich'er**, m. —s, — = Oostenrijker. **Ost'erreich'isch** = Oostenrijksch.
Ost'er'sonn'tag, m.; **tag**, m.; **woch**, w.; **zeit**, w. = Paasch[zondag]; -dag; -week; -tijd.
Ost'fries'land, f. = Oost-Friesland. **Ost'go'te**, m. —n, —n = Oostgot. **ost'go'tisch** = Oostgotisch.
Ost'in'dien, f. = Oost-Indië. **Ost'in'dien'ahrer**, m. = Oost-Indievaarder. **Ost'in'dier**, m. —s, — = Oost-Indiër. **ost'in'disch** = Oostindisch.
Ost'lich = oostelijk, ooster. . . ; ö. von Englanb = oostelijk, ten oosten van E.; o. .e Länge = oosterlengte, *vgl. ö. l. Ost'nordost*, m. = Oost-noord-oost. **Ost'preußen**, f. = Oost-Pruisen.
Ostrazis'mus, **Ostrazis'mos**, m. — = ostracisme, schervegericht.
Ost'reich, f. = Oostenrijk.
Ost'see, w. = Oostzee. **Ost'seite**, w. = oostzijde, -kant. **Ost'südo'st**, m. = Oost-zuid-oost. **ost'wärts** = oostwaarts. **Ost'wind**, m. = oostewind.
Oszillation (spr.: *ostilla* . . .), w. —, —en = oscillatie, slingerbeweging, slingering. **oszillie'ren**, schw. (h.) = oscilleren, slingeren.
Otahiti, f. = Tahiti, Otahiti.
Otalgie, w. = otalgie, oorpijn.
Ottaveri'me, Pl. = ottaverime, achtregelig vers. stanza.
Otter, m. —s, —, O., w. —, —n = otter; (*ook*) adder. **Ot'tern'fang**, m. = otterjacht. **Ot'tern'gezücht**, f. = addergebroed. **ot'terwin'ziglein** = niterst klein, piepklein.
Ottillie, w. = Ottillia.
Otto Bell'mann; **das** soll O. B. heißen = (berl.) dat is iets extra fijns.
I. **Ottoma'ne**, w. —, —n = ottomane, sofa.
II. **Ottoma'ne**, m. —n, —n = Ottomaan, Turk.
ottoma'nisch = Ottomanisch, Turksch.
Oubliette (spr.: *oubliette*), w. —, —n = oubliette, onderaardsche burchtkerker.
Out'sider (spr.: *outsajde*), m. —s, — = out-sider.
Ouvertü're (spr.: *oe* . . .), w. —, —n = ouverture.
Oval, Adj.; O., f. —s, —e = ovaal.
Ova'rium, f. —s, ..rien = ovarium, eierstok.
Ovation, w. —, —en = ovatie, huldebetoon.
Ovidius, m. = Ovidius.
Oxal'säure, w. = oxaalzuur, klaverzuur.
Ox'hoft, f. —(e)s, —e = okshoofd.
Oxyd, f. —(e)s, —e = oxyde, zuurstofverbinding. **Oxydation**, w. —, —en = oxydatie

oxydie'ren, [schw. (h.) = oxydeeren. Oxygen', f. —s = oxygenium, zuurstof.
O'zean, m. —s, —e = oceaan. Ozeani'de, w. —, —n = oceanide, zeenimf. Ozean'

nien, f. = Oceanië. ozean'niſch = oceanisch.
Ozokerit', m. —(e)s, —e = ozokeriet, aardwas.
Ozon', f. —s = ozon. ozo'n'haltig = ozonhoudend. ozo'nifit'e'ren, [schw. (h.) = ozonizeeren.

P.

P, f. = P; dem will ich ein P vorſchreiben = dat zal ik beletten.

P. = Vater; Paſtor; Papier zie P. p. = per, pro. p. A. = per Adreſſe: per adres (p. a.). p. a. = per annum: jaarlijks. Pa. = Prima (Wechſel).

Pa'an', m. —s, —e = pean, plechtig lied, lof-, ſtrijd-, jubellied.

Paar, f. —(e)s, —e = paar; ein P. Schuſe = een (bijeendoorend) p. ſch.; ein p. Tage = een p. (eenige) dagen; mit ein p. Worten = in weinig woorden; die p. Jahre, die er noch zu leben hat = die p. (weinig) jaren . . . ; zu P. . en treiben = op de vlucht drijven, onderwerpen, bedwingen; (dieſe Schuſe) ſind nicht p. = zijn geen p.; p. ober unpaar = even of oneven. pa'a'ren, [schw. (h.) = paren: koppelen, vereenigen, verbinden; (Bäume) kopuleeren, enten; ſich p. = (zich) paren; zich verbinden. pa'a'rig = gepaard, bijeenbehoorend. pa'a'mal: ein p. = een paar maal, een p. keer. pa'a'ring, w. —, —en = paring.

pa'a'rweiſe = paarsgewijze, per paar. pa'a'r'zeher, m. = gepaardhoevige. pa'a'r'zeit, w. = paartijd. pa'cht, w. —, —en = pacht(geld), huur. pa'cht'brief, 'kontrakt, m. = pacht-kontrakt. pa'cht'en, [schw. (h.) = pachten.

pa'cht'geld, f. (= ſchilling, m.); = gut, f.; = hof, m. = pacht(geld (pacht)); = goed; = hoeve.

pa'cht'lung, w. —, —en = pacht (nl. 't pachten, pachtgoed, -verdrag, -geld). pa'cht'vertrag, m. = pachtkontrakt. pa'cht'weiſe = in pacht, bijwijze van pacht.

pa'cht'tjeit, w.; = zins, m. = pacht(t)ijd; -huur. pa'chyder'me, m. —n, —n = pachyderm, dik-huidige.

pa'ci'ficahn (spr.: p'acific . . .), w. = Pacificlijn.

I. Pa'd, m. u. f. —(e)s, —e (u. P'ade) = pak, bundel (brieven, boeken, kleeren); mit Pa'd und P. = met p. en zak. II. Pa'd, f. —(e)s, Pa'da'ge (spr.: . . . aazje), f. = gepeupel, gemeen, gespuis.

Pa'd'an, m. —(s), —(s) = ſpeurhond van de politie (ook fig.), bullebijter, Pakaan. Pa'd'chen, f. —s, — = pakje, pakket; ieder hat ſein P. zu tragen = ieder heeft zijn eigen pakje te dragen (fig.). Pa'd'eis, f. = pakij.

I. Pa'c'ten, m. —s, — = pak, bundel. II. pa'c'ten, [schw. (h.) = (in)pakken, vatten, grijpen; ſich p. = zich wegpakken; pa'de bi'd! = ſcheer je weg! Bergmeiffung pa'dt mich = grijpt mij aan; pa'dend = (fig.) pakkend, boeiend.

Pa'c'ter, m. —s, — = pakker, emballer. Pa'derei', Pa'derei', w. —, —en = pakkerij, emballage. Pa'c'terloh'n, m. = pakloon, emballage. Pa'd'eſel, m. = pakezel, laſtdrager.

Pa'd'fong, f. —s = packfong, (soort) nieuw-zilver.

Pa'd'haus, f. = pakhuis. Pa'd'hof, m. = entrepôt.

Pa'd'liſte, w.; = ſnecht, m.; = loſten, Pl.; = ſein-wand, w.; = matte, w. = pak(k)ist; -knecht (emballeur); -kosten; -linnen; -mat.

Pa'd'li'meiſter, m.; = nabel, w.; = papier, f. = pak(huis)baas (pak-, bagagemeester); = naald; -papier.

Pa'd'li'wferd, f.; = raum, m.; = riemen, m.; = ſattel, m. = pak(paard); -huis; -riem; -zadel.

Pa'd'lräger, m. = pak-, laſt-, pakjesdrager.

Pa'd'tuch, f. = paklinnen. Pa'c'lung, w. —, —en = pakking (aan machines e. d.); ver-pakking; natte inwikkeling (van zieken). Pa'd'wag'en, m. = bagage-, vrachtwagen. Pa'd'wert, f. = pakgoed; (wat.) pakwerk. Pa'd'weſen, f. = bagagewezen, -afdeeling. Pa'd'zeug, f. = pakgoed, emballage. Pa'd'ziwirn, f. = pakgaren.

Pa'd'agog', m. —en, —en = pedagoog. Pa'd'ago'gik, w. — = pedagogie. pa'd'ago'giſch = pedagogisch. Pa'd'ago'gium, f. —s, . . . gien = pedagogium, inrichting voor opvoeding en onderwijs.

Pa'd'be, w. —, —n = padde.

Pa'd'bel, w. —, —n = pagaai. pa'd'beln, [schw. (h.) = ploeteren; roeien, pagaaien.

Pa'd'ia'ter, m. —s, — = pediatr, kinder dokter.

Pa'd'iatric', w. — = pediatrie, kindergeneeskunde.

Pa'd'iſchah', m. —s, —s = padisja, grootheer.

Pa'd'ua, f. = Padua. Pa'd'ua'ner, m. —s, — = Paduaan.

I. pa'ff! Jnt. = paf! II. Pa'ff, m. —(e)s, —e = paf, knal. III. pa'ff, P'dj. = verbluft, beduusd.

pa'ffen, [schw. (h.) = paffen, knallen, smoken.

pag. = Pagina, Seite.

Pa'ga'ie, w. —, —n = pagaai.

Pa'ganis'mus, m. — = paganisme, heidendom.

Pa'gat', m. —(e)s, —e = pagaat (troefkaart in 't tarok).

Pa'ge (spr. paazje), m. —n, —n = page. Pa'gen'dienſt, m. = pagedienst.

Pa'gina, w. —, —s = pagina. pa'ginie'ren, [schw. (h.) = pagineeren.

Pa'go'de, w. —, —n = pagode: Indiſche tempel, afgodsbeeld.

pa'h! = ba!

Pa'ir (spr.: p'ër), m. —s, —s = pair (van den hoogſten adel in Frankrijk; lid van 't Heerehuis in Engeland). Pa'ir'ſchaft, w. — = pairschap.

Pa'irs'lammer, w. = kamer der pairs. Pa'irs'wü'rde, w. = pairschap.

Pa'let', f. —(e)s, —e = pakket, pakje; paket.

Pa'let'boot, f. = pakboot. Pa'let'fahrt, w. = pakvaart. Pa'let'porto, f. = pakketporto.

Pa'let'poſt, w. = pakketpost. Pa'let'ſchiff, f. = paketschip, -boot. Pa'let'ſendung, w. = pakket-zending.

Pa'f'fong zie Pa'dfong.

Pa'tt, m. —(e)s, —(n) = pakt, verdrag. pa't'tie'ren, [schw. (h.) = pakteeren, bij verdrag bepalen.

Pa'ladin', m. —s, —e = paladijn, hofridder.

- Palais'** (spr.: *palé*), f. —, — = paleis.
Palankin', m. —s, —e u. —s = palankijn, draagstoel.
Paläograph', m. —en, —en = paleograaf.
Paläographie', w. — = paleografie, handschriftkunde (*bez. van Oudheid en Middellevens*).
Paläographisch = paleografisch. **Paläolog'**, m. —en, —en = paleoloog (*tem. van de oude leer*). **Paläologen**, Pl. = Paleologen (*Oost-R. keizergestacht*). **Paläontologie'**, w. — = paleontologie (*leer van de versteeningen, van de voorwereldlijke schepselen*).
Palast', m. —es, **Paläste** = paleis, aanzienlijk woonhuis. **palast'artig** = paleisachtig, grootsch, weidsch. **Palast'bame**, w. = dame du palais.
Palästina', f. = Palestina.
Palästra', w. —, . . f. ten = palestra, worstelschool.
Palast'revolution, w. = paleisrevolutie.
palatal' = palataal, gehemelte. . . **Palatal'laut**, m. = voor-gehemelteletter.
I. Palatin', m. —s, —e = paltsgraaf. [II. **Palatin'**, m. —s, —e, **Palatine**, w. —, —n = palatin(e), pelskraag].
Palatinat', f. —(e)s = Palts, paltsgraafschap. **palatin'scher Hügel** = Palatijnsche heuvel.
Palaver', f. —s, —s = (*fig.*) negervergadering in Afrika; (*meest fig.*) gebabbel, geklets, kletspartij.
Pa'le, w. = (dop)erwt. **pa'ten**, f. (h.) = doppen. **Pa'erbsje**, w. = (dop)erwt.
Paletot' (spr.; . . *too*), m. —s, —s = paletot, overjas, (lange dames)mantel. **Paletot'mardet**, m. = jassedief.
Palet'te, w. —, —n = palet.
Pa'li, f. —s = Pali (*een Ind. taal*).
Palimpjeft', m. u. f. —es, —e = palimpsest (*een tweemaal beschreven handschrift*).
Palindrom', f. —s, —e = palindroom (*vooren achterwaarts gelezen 'tzelde of toch een woord, bijv. lepel; regen*).
Palissa'de, w. —, —n = palissade. **palissadie'ren**, f. (h.) = palissadeeren.
Palissan'der, m. —s = palissander (hout).
Palla'dium, f. —s, . . bien = palladium (*Pallasbeeld, beschermend heilig voorwerp*). **Pal'las**, w. = Pallas, Minerva.
Pal'las'sch, m. —es, —e = pallas, lange ruitersabel.
Palliativ', f. —s, —e = palliatief: voorloopig, tijdelijk middel, lapmiddel.
Pal'lium, f. —s, —s = pallium, (bisschops)mantel.
Palma'rum, Pl. **Sonntag Pl.**, m. = Palmarum, Palmzondag.
Palme'baum, m.; **•blatt**, f. = palm|boom: -blad.
Pal'me, w. —, —n = palm. **Pal'mentille**, w. = jukka. **Palme'sjel**, m. = palmezel (*een houten ezel, die op Palmzondag in de processie op straat rondgereden werd, ter herinnering aan den intocht v. Jezus in Jeruzalem*); gepuht wie ein Pl. = erg opgedirkt. **Palme'te**, w. —, —n = palmette, bladversiering (*in de bouwk.*). **Palme'frucht**, w. = palmvrucht. **Palme'gewächs**, f. = palmplant. **Palmitin'**, f. —s = palmitine.
Palme'kohl, m.; **•öl**, f.; **•sonn'tag**, m. = palm|kool; -olie; -zondag.
Palme'weide, w. = waterwilg. **Palme'wein**, m. = palmwijn. **Palme'woche**, w. = stille week.
Palme'zweig, m. = palmtak.
palpa'bel = palpabel: tastbaar, blijkbaar.
Palpation', w. — = palpatie, betasting.
Palpitation', w. —, —en = palpatie: klop-
ping, hart-, polsslag. **palpitte'ren**, f. (h.) = palpiteren.
Pam(m)s, Pampe, m. —es = Pamps.
Pam'pa, w. —, —s = pampa.
Pam'pe, w. — = Pamps. **pam'pen** = pamp|jen.
Pamphlet', f. —(e)s, —e = pamflet. **Pamphlet'tij'**, w. —en, —en, **Pamphlet'schreiber**, m. = pamfletist, pamfletschrijver.
Pamps, m. —es = (*gwst.*) dikke brij, pap.
pamp'jen, f. (h.) = eten, schransen, slempen. **pamp'lig** = dik, pappig.
Pampu'sche, w. —, —n = slof, pantoffel.
I. Pan (*met ā*), m. = Pan, herders-, veld- en woudgod. **II. Pan** (*met ā*), m. —s, —s = (Slav.) heer.
Panaché' zie Panafchee.
Pan'amahut, m. = panama(hoed).
Panafchee', f. —s, —s = panaché, veelkleurig ijs, plombière. **panafchiet'** = bont-gestreept.
Panathena'en, Pl. = Panathenæen, feest te Athene.
Panazee', w. —, —n = panacee, wondermiddel, universeel middel.
Pandaimonion, **Pandämonium**, f. —s, . . nien = pandemonium, duivelerijk.
Pandekt'en, Pl. = pandekten (*Justinianus' verzameling van rechtspreuken*).
Pandekt'en, Pl. = pandekten (*Justinianus' verzameling van rechtspreuken*).
Pandora'ra, w. = Pandora. **Pandora'rabüchse**, w. = doos van Pandora.
Pandschab' (spr.: *pandzjaap*), s. —s = Pendsjab.
Pandur', m. —en, —en = pandoer, Hongaarsch soldaat.
Paneel', f. —s, —e = paneel; lambrizeering.
Panegyriker, m. —s, —s = panegyrist, lofredenaar. **Panegyriktus**, m. —, . . riken = panegyrikus, lofrede. **panegyriktisch** = panegyrisch.
Panier', f. —s, —e = banier.
panie'ren, f. (h.) = met paniermeel bestrooien, paneeren.
Pan'ik, w. — = paniek.
Pan'isbrief, m. zie Laienpfründe.
pa'nisch = panisch.
Pan'jebett (Stampagnebett), f. = veldbed.
Pan'kra'tius, **Pan'kraz**, m. = Pankras.
Pan'kreas, f. — = pankreas, alvleeschklief.
Pan'ne, w. —, —n = panne, ongeval.
Panno'nien, f. = Pannonië.
Panop'tikon, **•tifum**, f. —s, . . ten = panoptikum.
Panora'ma, f. —s, —s u. . . men = panorama.
pan'schen, f. (h.) = slaan, patsen, morsen, plassen; (Wein) vervalschen. **Pan'scherei'**, w. —, —en = gemors, geplas; vervalsching.
Pan'se, w. —, —n, (gew.) **Pan'sen**, m. —s, — = pens.
Panflavis'mus, **•weis'mus**, m. = — panslavisme.
Pantheis'mus, m. — = pantheïsme. **Pantheist'**, m. —en —en = pantheïst. **panthei'tisch** = pantheïstisch. **Pan'theon**, f. —s, —s = pantheon.
Pan'ther, m. —s, — = panter.
Panti'ne, w. —, —n = streng garen (*ververij*); klomp (*met bovenleertje*).
Pantof'fel, m. —s, — [u. —n] = pantoffel (*ook plant*); er sjeht unter dem Pl. = zit onder de p.
Pantof'felblume, w. = pantoffeltje. **Pantof'felchen**, f. —s, — = pantoffeltje; (*plant*) akelei.
Pantof'felheld, m.; **•holz**, f. = pantoffel|held; -hout (*kurk*).
pantof'feln, f. (h.) = pantoffelen, onder de

pantoffel houden, op pantoffels of mullen loopen. **Pantoffeltierchen**, f. = pantoffeldiertje.
Pantograph, m. —en, —en = pantograaf, teekenaap. **Pantomime**, w. —, —n = pantomime. **pantomimisch** = pantomimisch.
pant'schen usw. zie pant'schen usw.
Pant'lima, w. —, . . .men = penultima, voorlaatste lettergreep.
Pan'zen zie Pan'zen.
Pan'zer, m. —s, — = pantser. **Pan'zerärmel**, m. = armstuk.
Pan'zerleidsche, w.; **•feger**, m.; **•fisch**, m. = pantser|hagedis; -maker; -visch.
Pan'zerfeld, m. = slechte plek in een pantser.
Pan'zerflotte, w.; **•fregatte**, w.; **•handfisch**, m. = pantser|vloot; -fregat; -handschoen.
Pan'zerhemd, f.; **•hose**, w.; **•lette**, w.; **•lorbette**, w. = pantser|hemd (mallenkolder); -beenstuk; -keten (schakelketting); -korvet.
Pan'zertreß, m. = pantserkreeft. **pan'zern**, f. (h.) = pantseren. **Pan'zerplatte**, w. = pantserplaat. **Pan'zerreiter**, m. = kurassier.
Pan'zerrod, m. = mallenkolder. **Pan'zerstift**, f. = pantserschip. **Pan'zersticht**, m. = pantser-(brand)kast. **Pan'zerstecher**, m. = rapier.
Pan'zerstier, f.; **•stirn**, m. = pantser|dier (schildvarken, gordeldier); -toren.
Pan'zerung, w. —, —en = pantsering. **Pan'zerzug**, m. = gepantserde trein.
Pan'on, m. —s, —e = peon (*versooet*: — ( ) ( )).
Pan'nie, w. —, —n = pioen(roos).
Papa' (auch **Pa'pa**), m. —s, —s = papa.
Papagei', m. —en u. —(e)s, —(e)n = papegaal.
Pap'gen, f. —s, — = lorre.
pa'peln, f. (h.) = babbelen, tateren.
pa'pelhaus, m., **•liefe**, w. = babbelkous.
Papeterie', w. —, —n = papeterie, schrijfmap.
Papier', f. —s, —e = papier (i. a. b.); stuk, akte; zu B. bringen = op p. brengen; aufs B. werfen = op p. gooien, vlug opschrijven; P. e = (ook) fondsen; vgl. P. **Papierblume**, w. = papieren bloem; papier-, stroobloem, immortelle. **papie'ren** = papieren. **Papier'er**, m. —s, — = papiermaker. **Papier'fabril**, w. = papierfabriek. **Papier'geld**, f. = papieren geld. **Papier'geschäft**, f., **•handel**, m., **•handlung**, w. = papierhandel, papierzaak. **Papier'rollen**, m. = prulle-, snippermand. **Papier'lampe**, **•laterne**, w. = lampion. **Papier'maché'** (spr.: *paapjeemasjee*), f. —(s) = papiermaché.
Papier'macher, m. = papierfabrikant. **Papier'mark**, w. = papieren mark. **Papier'masse**, w. = papiermaché. **Papier'messer**, f. = vouwbeen.
Papier'mühle, w. = papiermolen. **Papier'rolle**, w. = rol papier. **Papier'schere**, w. = papierschaar, vouwbeen. **Papier'schnitzel**, f. = snipper (papier). **Papier'spißen**, Pl. zie Spitzpapier. **Papier'streifen**, m. = strook papier.
Papier'währung, w. = papieren standaard. **Papier'wäsche**, w. = papierlinnen. **Papier'widfel**, m. = rolletje papier, papillot.
Papillonage'en, Pl. = vlinderbloemigen.
Papil'le, w. —, —n = wratje, papille.
Papillo'te (spr.: *pieljote*), w. —, —n = papiljot.
pap'n(i)cher Topf = Papiniaansche pot.
Papis'mus, m. — = papisme (*onvoorwaardelijke erkennung van den paus*). **Papist'**, m. —en, —en = papist, pausgezinde. **Papisterei'**, w. —, —en = papisme. **pap'istisch** = papistisch.
Papp, m., (*rust. voor*) **Pappe**. **Papp'arbeit**, w.

— = kartonwerk, kartonnage. **Papp'arbeiter**, m. = kartonwerker. **Papp'band**, m. = kartonnen band, gekartonneerd boekdeel. **Papp'deckel**, m. —s, — = bordpapier, karton, kartonnen band; (*spottl.*) boekbinder. **Pap'pe**, w. —, —n = pap, brij; stijfsel; karton, bordpapier; vgl. **Dachpappe**; (bas ff) nicht von P. = niet min, geen kleinigheid.
Pap'pel, w. —, —n = populier.
Pap'peltallee, w.; **•baum**, m.; **•blüte**, w. = populier|allee (-laan); -boom; -bloesem.
Pap'peltind, f. = papkindje.
Pap'peltweide, w. = zwarte populier.
pa'peln, f. (h.) = (pap) eten; mommelen; babbelen. **pa'peln**, f. (h.) = met pap voeren, angstvallig grootbrengen.
I. pa'pen, f. (h.) = (met) pap voeren; (pap) eten; plakken; kartoneeren. **II. pa'pen**, Pl. = bordpapieren, kartonnen.
Pap'penblume, w. = paardebloem. **Pap'pendeckel** zie **Pap'pedeckel**.
Pap'penheimer, m. —s, — = Pappenheimer: (*soldaat van (generaal) Pappenheim*); ich fenne meine P. = ik ken mijn volkje.
Pap'pentiel, m. = kleinigheid, bagatel; um einen P. = voor een bag., voor een prikje. **Papperlapapp'** = lala! mallepraat!
pa'petn, f. (h.) = babbelen, rammelen.
pa'picht, **pa'pig** = pappig, brijig. **Pap'platte**, (*afbr. Pappplatte*), w. = blad karton. **Papp'schild**, f. = kartonnen bord(je).
Papp'stoffel, m. = suffer.
pa'prika, m. —s = paprika, Spaansche peper.
Papst (met d), m. —es, **Päpste** = paus. **Papst'krone**, **•mütze**, w. = pauselijke kroon, tiara.
Papst'ler, m. —s, — = papist. **pa'plich** = pauselijk; der P. e Stuhl = de heilige stoel.
Papst'tum, f. —(e)s = pausdom. **Papst'wahl**, w. = pauskeuze. **Papst'würde**, w. = pauselijke waardigheid.
pa'pua u. **pa'pu'a**, m. —s, —s = Papoea.
pa'pu'anger, m. = Papoea-neger.
Pap'rograph, m. —en, —en = papyrograaf (*toestel om snel teekeningen e. d. te vermenigvuldigen*). **Pap'rolith**, m. —(e)s u. —en, —(e)n = papyroliet (*een soort bevoering*). **Pap'rus**, m. —, —e = papyrus. **Pap'rusrolle**, w. = papyrusrol. **Pap'russtaude**, w. = papyrusplant.
para'bel, w. —, —n = parabel; parabool; ich fräge dich schon bei der P. = bij je kraag. **parabo'lisch** = parabolisch.
para'de, w. —, —n = parade (*afwering bij 't schermen, militaire optocht, stand in de rijkunst*), pronk, staatsie; eine P. abnehmen = een parade inspekteren; einem in die P. fahren = iem. in 't vaarwater zittlen.
para'delanzug, m.; **•bett**, f.; **•marsch**, m. = parade|tenue; -bed; -marsch.
para'delstern, f.; **•platz**, m.; **•schritt**, m. = parade|paard; -veld (-plein); -pas.
para'deuniform, w. = paradeuniform. **para'dezimmer**, f. = staatsievertrek. **paradie'ren**, f. (h.) = paradeeren; pronken.
Paradies', f. —es, —e = paradijs (*in den schouw.*) engelebak. **Paradies'apfel**, m. = paradijs-, Adamsappel, tomaat. **paradie'fisch** = paradijsachtig, heerlijk, verrukkelijk. **Paradies'spiel**, f. = hinkebaan. **Paradies'vogel**, m. = paradijsvogel.
Paradig'ma, f. —s, . . .men u. . .mata = paradigma, voorbeeld.
paradox' = paradox(aal), tegenstrijdig, won-

- derlijk. **Paradoxie'** w. —, —n, **Parado'gon**, —s, . . xa = paradox.
- Paraffin'**, f. —s, —e = paraffine, lichtstof.
- Paragrapp'**, m. —en, —en = paragraaf, artikel.
- paragrabie'ren**, [schw. (h.) = paragrafeeren.
- Paraguay's**, f. = Paraguay.
- Paralipomena**, Pl. = paralipomena, toevoegsels; Paralipomena, de boeken der Chronieken.
- parallat'isch** = parallaktisch. **Paralla'ge**, w. —, —n = parallax.
- parallel'** = parallel, evenwijdig; p. mit, zu = ev. met. **Paralle'le**, w. —, —n = parallel, evenwijdige lijn; loopgraaf; eene β . zieken = een evenwijdige lijn trekken; eene β . anstellen, zieken = een vergelijking maken, een parallel trekken; eene β . ausheben = een loopgraaf maken. **Parallelepipedon**, f. —s, . . peda = parallelepipedum. **parallelis'eren**, [schw. (h.) = parallelizeeren, vergelijken, naast elkaar stellen. **Parallelis'mus**, m. — = parallelisme, ('t) paarsgewijze naast elkaar plaatsen, vergelijken. **Parallel'klasse**, w.; **kreis**, m. = parallel'klasse; —(cirkel).
- Parallel'linie**, w. = parallel, evenwijdige lijn.
- Parallogramm'**, f. —(e)s, —e = parallogram. **Parallel'trapez**, f. = trapezium.
- Paraly'ie**, w. = paralyse, verlamming. **paraly'sie'ren**, [schw. (h.) = paralyzeeren, verlammen. **paraly'tisch** = paralytisch, verlamd, aan toevallen lijdend.
- Parament'**, f. —(e)s, —e = parament: (R. K.) liturgisch kerkgewaad, -versiersel.
- Paranoot**, w. = paranoot.
- Parapett'**, m. —(e)s, —e = parapet, borstwering.
- Paraphe**, w. —, —n = paraaf, naamteekening, -cijfer. **paraphie'ren**, [schw. (h.) = parafeeren. **Paraphra'se**, w. —, —n = parafrase, omschrijvende verklaring. **paraphra'sie'ren**, [schw. (h.) = parafrazeeren. **Paraphrast'**, m. —en, —en = parafrast, omschrijver.
- Paraplui'e** (spr.: . . plu), m. u. f. —s, —s = paraplu.
- Parasit'**, m. —en, —en = parasiet (*woekerplant, -dier, klaplooper*).
- Parasol** (spr.: pa'rasol of parazool'), m. u. f. —s, —s = parasol.
- parat'** = gereed, bereid, paraat (parate Kennisnijfe β . B.).
- Par'tien**, f. —s, — = paartje.
- pardaus'** = pardoes!
- [**Par'bel**], **Par'ber**, m. —s, — = pardel, panter, luipaard.
- Pardon'** (spr.: pardō), m. —s = pardon. **parbodie'ren**, [schw. (h.) = pardonneeren.
- Pardu'ne**, w. —, —n = pardoen (*een scheeps-touw*).
- Parentation'**, w. —, —en = lijkrede. **Parentations'halle**, w. = lijkhal, -huis.
- Parenthe'se**, w. —, —n = parentheze, inlassching; haakjes; in β . = in 't voorbijgaan, en passant, tusschen twee haakjes. **parenthe'tisch** = parenthetisch = in Parenthe'se.
- parfor'ce** (spr.: . . fors) = parforce, met geweld.
- parfor'cehond**, m. = parforcehond, brak.
- parfor'cejagd**, w. = parforcejacht, jacht met brakken **parfor'cetour**, w. = parforce-, paardekuur.
- Parfüm'**, f. —s, —e = parfum, reukwerk. **Parfümerie'**, w. —, —n = parfumerie. **parfümie'ren**, [schw. (h.) = parfumeeren.
- pa'ri**: af p. (tehen = (a) pari staan; über, unter p. = boven, beneden pari.
- Pa'ria**, m. —s, —s = paria.
- parie'ren**, [schw. (h.) = pareeren; (einen Stoß) pareeren; (ein Pferd) p. laten stilstaan; (Order) p., gehoorzamen; p. = (ook) pariëeren: wedden.
- Pa'ris**, m. = Paris.
- Paris'**, f. = Parijs.
- pa'rischer** Marmor = Parisch marmer.
- Pariser**, m. —s, — = Parijenaar; ook = Babu'sche β .; Adj. = Parijsch. **Pariserin**, w. —, —nen = Parijsche, Parisienne. **Parisien'ne**, w. —, —n = Parisienne (*persoon, een vrijheidslied, een kleine drukletter*).
- Parität'**, w. — = pariteit: rechtsgelijkheid, koers-, waardegelijkheid. **parität'isch** = paritetisch, gelijkgerechtigd.
- Park**, m. —(e)s, —e = park (*ook mil.*); loods.
- Park'anlage**, w. = park(aanleg), plantsoen.
- Park'direktor**, m. = parkdirekteur.
- Parkett'**, f. —(e)s, —e = parket. **Parkett'fugboden**, m. = parketvloer. **parkettie'ren**, [schw. (h.) = parketteeren, (*een vloer*) inleggen. **Parkett'loge**, w. = onderste loge, baignoire. **Parkett'wert**, Pl. = stukken, door werkelijke effectmakelaars verhandeld.
- Park'gärtner**, m. = parktuinier, aanlegger van park of plantsoen, tuinarchitekt.
- parke'ren**, [schw. (h.) = parkeeren.
- Parlament'**, f. —(e)s, —e = parlement. **Parlamentär'**, m. —s, —e = parlementair, onderhandelaar. **Parlamentär'fahne**, -flagge, w. = parlementaire vlag, witte vlag. **Parlamentarier**, m. —s, — = volksvertegenwoordiger, parlamentslid. **parlamentar'isch** = parlementair. **Parlamentaris'mus**, m. = parlementarisme. **parlamentie'ren**, [schw. (h.) = parlementeeren, onderhandelen.
- parlie'ren**, [schw. (h.) = parleeren, babbelen.
- Parmejan'täse**, m. = Parmezaansche kaas.
- Parnas'**, m. . . ajjes = Parnas(sus).
- Parochial'kirche**, w. = parochiekerk. **Parochian'**, m. —en, —en = parochiaan. **Parochie'**, w. —, —n = parochie, kerspel.
- Parodie'**, w. —, —n = parodie. **parodie'ren**, [schw. (h.) = parodiëeren. **parodi'tisch** = parodistisch.
- Paro'le**, w. —, —n = parool; wachtwoord.
- Paro'lebefehl**, m. = dagorder. **Paro'leduch**, f. = parool-, orderboek.
- Par'roll**, f. —s, —s = paroli (*verdubbeling van den inzet*); ein β . biefen = (*fig.*) flink terugbetalen, krachtig optreden tegen.
- Paro'nyma**, **Paronym'e(n)**, Pl. = stamverwante woorden. **Paronymie'**, w. —, —n = paronymie, afleiding van een woord uit zijn stam. **paronym'isch** = paroniemisch.
- Paroxys'mus**, m. —, . . men = paroxysme (*hevige aanval van koorts, woede*).
- Parrici'da**, **Parrizi'da**, m. —s, —s = parricida, vadermoorder, (verwantemoorder).
- par'shen**, [schw. (h.) (*gwst.*) = [ich brüsten.
- Part**, m. u. f. —(e)s, —e, β . w. —, —en = (aan)deel, scheepsaandeel; rol (*in een stuk*); [(weder)partij]; (*gwst.*) huurder; β . an (Dat.) nemen = aandeel in iets nemen; (man muß) beide β . en hören = beide partijen hooren.
- Part'e**, w. —, —n = (öft.) kennisgeving.
- Partei**, w. —, —en = partij (*politiek, godsd., letterk., voor 't gerecht*); huishouden, familie (*in een huurhuis*); [(aan)deel]; jembds. β . , β . für einen ergreifen (nemen) = p. voor iem. trekken, iems. p. opnemen; [ich zu jems. β . [schlagen = op iems. zijde komen, zich bij iem. aansluiten.

Parteiführer, m.; **-gänger**, m.; **-haupt**, f. = partijlleider; -ganger; -hoofd.
partei'lich, **partei'lich** = partijdig. . . **partei'ler**, m. —s, — = (iem.) van een bepaalde partij, . . . partijman (bv. National, Bauernpartei'er).
partei'licht, w. — = partijdigheid. **partei'loos** = neutraal, partijloos; p. sein = (ook) tot geen partij behooren. **partei'loosheit**, w. — = partijloosheid, onzijdigheid.
Partei'mann (-nehmer), m.; **-sucht**, w. = partijman (-ganger, aanhanger); -zucht.
partei'süchtig = partijzuchtig. **Partei'ung**, w. —, —en = splitsing (in partijen), scheuring, oneenigheid; partij, kliek. **Partei'wesen**, f. = partijwezen. **Partei'wut**, w. = partijwoede.
Parte'ie, w. —, —n = stuk brood, aardsch goed. **Parte'ienhengst** m. zie Surrenbauer.
Parte're, f. —s, — = parterre (in den schouwburg; bloembad; benedenverdieping, verdieping gelijkvloers). **Parte'rewohning**, w. = benedenwoning. **Parte'rezimmer**, f. = kamer-gelijkvloers.
Parte'tzettel, m. = (öfl.) kennisgeving.
Parte'non, f. —s = Parthenon, tempel van Athene. **partenope'isch** = Parthenopeisch, Napelsch. **Parte'ner**, m. —s, — = Parth.
Parte'nien, f. = Parthie. **parte'nisch** = Parthisch.
partial (spr.: *partiaal*) zie partiel.
particip' ufw. zie Partizip ufw.
Partie, w. —, —n = partij (*deel, menigte, spel, vermaak, uitstapje*); ich bin mit von der P. = ik doe mee, ben van de p.; er macht eine gute P. = doet een goede p.; eine P. Waren = een partij(tje) waren, goederen. **Partie'geld**, f. = kosten. **Partie'waren**, Pl. = ongeregelde goederen, restanten. **Partie'warengeschaft**, **haus**, f. = zaak in ongeregelde goederen, tweedehandszaak. **partie'weise** = in partijen, bij perceelen, perceelsgewijze. **partiell** (spr.: *partiël*) = partiël, gedeeltelijk.
Parti'el, w. —, —n = partikel: onbuigbaar rededeel; stukje. **partikular** = partikulier, bijzonder; vgl. *Savarie*. **Partikular'gesetz**, f. = bijzondere wet (in eenigen Duitschen staat), landwet (tegenst.: *rijkswet*). **Partikularis'mus**, m. — = partikularisme ((*politiek*) streven naar *bijzondere bevoorrechtiging*). **Partikularis't**, m. —en, —en = partikularist. **partikular'istisch** = partikularistisch. **Partikular'recht**, f. = bijzonder recht, vgl. *gesetz*. **Partikular'ier** (**Partikular'ier**) (spr.: *kuuljee*), m. —s, —s = partikulier, rentenier, ambteloos burger.
Partisan, m. —s, —e = partijganger. **Partisan'ic**, w. —, —n = partizaan (*soort hellebaard*).
Partition, w. —, —en = partitie, (in)deeling. **partitiiv** = partitief, deeland. **Partitur**, w. —, —en = partituur.
Partizip, f. —(e)s, —e u. —ien, **Partizip'ium**, f. —s, . . . pien u. . . pia = participium, deelwoord. **Partizipation**, w. —, —en = participatie, deelneming. **Partizipations'geschäft**, f. = gemeenschappelijke onderneming. **Partizipial'konstruktion**, w. = participiaal-konstruktie. **partizipie'ren**, fchw. (h.) = participieeren, deelnemen. **Partizip'ium** zie Partizip.
Part'ner, m. —s, — = partner, deelgenoot.
partout (spr.: *partoe*) = volstrekt, ten eenen male, absoluut. **partout'billett**, f. = doorloopende (toegangs)kaart.
Parvenu (spr.: *. . nu*), **Parvenu'**, m. —s, —s = parvenu.
Par'ze, w. —, —n = parce, schikgodin.
Parze'le, w. —, —n = perceel (*landerij, bosch*

e. d.). **parze'lemweise** = in perceelen, perceelsgewijze. **parzellie'ren**, fchw. (h.) = in perceelen afdeelen, verkavelen. **Parzellie'ring**, w. —, —en = verkaveling.
Par'zival, m. = Parcival.
Paré (spr.: *pä*). m. —, — = (dans)pas, stap.
Paré, m. —es, —e u. **Paréche** = doublet, dubbele (*op beide of op 2 van 3 dobbelsteenen evenveel oogen*); eimen P. werfen = dubbel(6, 5 enz.) werpen, gooien.
Paréna, m. —s, —s = pacha, pasja. **Paréna'it**, f. —s, —e u. —s = pasjalik (*waardigheid, gebied van een pasja*).
paréren, fchw. (h.) = dobbelen; smokkelen.
Parécher, m. —s, — = smokkelaar. **Parécher'**, w. —, —en = smokkelarij.
paréhol' = (Russ.) voort! maak dat je wegkomt!
Parégraphie, w. — = pasigrafie (*algemeen verstaanbaar schrift*). **Paréllie'**, w. — = paslalie (*algemeen verstaambare taal*).
Parével (*met ö*), m. —s, — = galon, bies, souchache. **parévelieren**, fchw. (h.) = galonneeren.
Paréquill, f. —s, —e = paskwil, spot-, schotschrift. **Paréquillant**, m. —en, —en = paskwilschrijver. **Paréquina'de**, w. —, —n = paskwil, klucht.
Paré, m. **Parées**, **Paréje** = doorgang, (berg-, reis-)pas; (ook) paspoort; stap, gang (*van een paard*), telgang; (zekere maat), maatje; spoor (*van wild*); (das kommt mir) zu Paréje = te pas; (wohl) ober übel zu Paréje sein = wel of onwel zijn]; *vgl.* *verlegen* I.
passabel = passabel, tamelijk, vrij goed.
Passa'ge (spr.: *. . aazje*), w. —, —n = passage.
Passagier (spr.: *. . zjier*), m. —s, —e = passagier. **Passagier'billett**, f. = passage-, reisbiljet.
Passagier'fahrt, w. —'ing, m. = vlucht met passagiers. **Passagier'gut**, f. = bagage, passagiersgoed. **Passagier'stube**, w. —, **zimmer**, f. = wachtkamer. **Passagier'zug**, m. = personetrein.
Pass'ah (fest), f. = Pascha, (Joodsch) Paschen.
Pass'amt, f. = pas(se)kantoor.
Passant, m. —en, —en = passant, doortrekkend reiziger. **Passan'te**, w. —, —n = passant (*een schouderbedekking*).
Passat'wind, m. = passaatwind.
Passauer Kunst = Passauerkunst (*die schot-, steek- en houwwrij maakt*).
Pass'je, w. —, —n = rand(je), boord(je); (*schermk.*) passe.
Passément zie *Passément*.
Pass'en, fchw. (h.) = passen, goed staan, gelegen komen, schicken, aanstaan, (aan)passen, oppassen, loeren, wachten; (diefer Sutt) paßt nicht zu (dem Kleid) = past niet bij . . . ; es paßt mir nun so = dat vind ik nu zoo goed; *fiß p.* = passen, schicken, betamen; (das kann) sich wohl mal p. = wel eens zoo uitkomen; (diefes Wort) paßt sich nicht hierher = past hier niet; *vgl.* *Kram*, reimen. **pass'end** = passend, gepast.
Pass'ebartout (spr.: *. . toe*), m. —s, —s = passepartout; (*ook* = *Partoutbillett*).
Pass'gang, m. = telgang. **Pass'gänger**, m. = telganger. **Pass'glas**, f. = pas-, maatglas (*oud drinkglas*).
passier'bar = passeer-, begaan-, bevaarbaar.
passie'ren, fchw. (h. u. f.) = passeeren: voorbijkomen; -gaan; doorreizen; gebeuren, overkomen; nogal gaan. **Passier'gewicht**, f. = grensgewicht. **Passier'schein**, **zettel**, m. = volgbriefje, gelebiljet.
Passion, w. —, —en = passie (*lijden van*

Christus, lijdenstijd; hartstocht). **passionie'ren**, *schw. (h.)* = passioneeren, in vuur brengen. **passioniert'** = gepassioneerd, hartstochtelijk. **Passions'blume**, w. —, **busch**, f.; **geschiedte**, w.; **prebicht**, w. = passie|bloem; -boek; -geschiedenis (lijdensgeschiedenis); -preek. **Passions'spiel**, f.; **woede**, w.; **zeit**, w. = passie|spel; -week; -tijd. I. **passiv**, *Wbj.* = passief: lijdend; lijdelijk. II. **passiv**, f. —s, . . . ve u. . . va = passief, lijdend geslacht, l. werkwoord. **passiva**, . . . ven, *Pl.* = passief, schulden. **passiv'handel**, m. = passieve handel, invoerhandel. **passivitat'**, w. — = passiviteit, lijdelijkheid. **passiv'masse**, w. = passief (*in een faillissement*). **passiv'bum** zie **passiv** II. **pass'carte**, w. = legitimatiebewijs; paskaart. **pass'lugel**, w. = kaliberkogel. **pass'lich** = gepast, netjes, behoorlijk. **pass'recht** = (goed) passend, afgepast. **pass'schritt**, m. = telpas. **pass'system**, f. = passtelsel. **pass'us**, m. —, — = passus (*plaats in geschrift of rede*). **pass'wejen**, f. = zaak van de reispassen, passtelsel. **pass'zwang**, m. = (reis)pasdwang. **pass'na**, **pass'ite**, w. —, . . . ent = pasta; paste (*afdruksel van gesneden steenen e. d.*); **pâte**. **pass'tell'ffarbe**, w.; **gemalde**, f.; **malen**, m. = pastel|kleur; -schilderij; -schilder. **pass'te**, w. —, —n = pastei; (da haben wir) die *P.* = 't gedoe, 't ongeluk, 't gezanik; (du hast da) eine schöne *P.* gemacht = een mooie stommitelt uitgehaald; (da liegt) die ganze *P.* = de heele rommel. **pass'tenbäcker**, m. = pastei-banketbakker. **pass'tenwerk**, f. = pastei-bakkerswerk. **pass'teurisation**, w. — = pasteurizatie. **pass'teuris'eren**, *schw. (h.)* = pasteurizeeren. **pass'tile** (spr.: *pastile*), w. —, —n = pastille. **pass'tina'te**, w. —, —n = pinksternakel (witte peen), pastinak. **pass'tor** u. **pass'tor'**, m. —s, . . . to'ren (besser als: *Pass'tore*) = (ziele)herder, dominee, predikant, pastoor. **pass'toral'** = pastoraal, herderlijk. **pass'toral'brief**, m. = herderlijke brief. **pass'tor'sra'te**, f. —s, —s = pastorale (*idyllisch muziekstuk, ook een dans*). **pass'toral'konferenz**, w. = pastorale konferentie. **pass'toral'**, f. —(e)s, —e = pastoraat, pastorie. **pass'tor'in**, w. —, —nen = predikantsvrouw. **pass'tos'** = vet, dik; pittig. **pass'to'nien**, f. = Patagonië. **pass'to'nisch** = Patagonisch. **pass'touchi** zie **pass'touchi**. I. **pass'te**, m. —n, —n = peet(oom), petekind; bei dem kind *P.* stehen = 't kind ten doop houden. II. **pass'te**, w. —, —n = peet(tante), petemoel, -kind. **pass'te'ne**, w. —, —n = pateen, hostieschotelje. **pass'tenge'schent**, f. = peetgeschenk. **pass'tenfind**, f. = petekind. **pass'tenstelle**, w. = peetschap; bei einem kind *P.* vertreten = een kind ten doop houden. I. **pass'tent'**, f. —(e)s, —e = patent, brevet, diploma. II. **pass'tent'**, *Wbj.* = patent, fijn, elegant. **pass'tent'amt**, f. = bureau voor de patenten, oktrooiraad. **pass'tent'annuit'**, m. = patent-oktrooibezorger. **pass'tent'eren**, *schw. (h.)* = patenteeeren. **pass'tent'**, w. — = patentheid, elegantie. **pass'ter**, m. —s, —u. . . tres = pater. **pass'ternität'**, w. — = paterniteit, vaderschap. **pass'terno'ster**,

f. —s, — = paternoster, Onze-vader, roze-kraans. **pass'terno'sterwerk**, f. = paternosterwerk (*put- of baggermachine*). **pass'the'lich** = pathetisch (*vol uitdrukking, gevoelvol, plechtig*). **pass'tholog'**, m. —en, —en = patholoog, ziekte-(leer)kundige. **pass'thologie'**, w. —, —n = pathologie, ziekteleer. **pass'thologisch** = pathologisch, ziektekundig, ziekte. . . **pass'thos**, f. — = pathos, hevige gemoedsaandoening, hartstochtelijke verhevenheid. **pass'tient'** (spr.: *pass'tient*), m. —en, —en = patiënt. **pass'tient'entstube**, w. = ziekekamer. **pass'tient'in**, w. —, —nen = patiënt(e). **pass'tin**, w. —, —nen = peet(tante), petemoel. **pass'tina**, w. — = patina (*roest op koperen voorwerpen, munten e. d.*). **pass'tois'** (spr.: *pass'tois*), f. —, — = patois (*volks-, boersdialekt*). **pass'triarch'**, m. —en, —en = patriarch. **pass'triarcha'lich** = patriarchaal. **pass'triarchat'**, f. —(e)s, —e = patriarchaat. **pass'triarch'gewöhrde**, w. = patriarchewaardigheid, patriarchaat. **pass'trimonial'gericht**, f. = patrimoniale, ambachtsheerlijke rechtbank. **pass'trimonial'güter**, *Pl.* = erf-, stamgoederen. **pass'trimonium**, f. —s, . . . nien = patrimonium, vaderlijk erfgoed. **pass'triot'**, m. —en, —en = patriot. **pass'triot'lich** = patriottisch. **pass'triotis'mus**, m. — = patriotisme. **pass'tri'ge**, w. —, —n = patrijs, reliëfstempel. **pass'tri'zier**, m. —s, — = patriciër. **pass'tri'zierstand**, m. = patriciërsstand. **pass'tri'zisch** = patriësch. **pass'tron'**, m. —s, —e = patroon, beschermer, beschermheilige; schipper; netter, fuisberer, lustiger *P.* = nette, rare, vroolijke baas; gemeiner *P.* = gemeene kerel; onhöflicher *P.* = onbeleefd heer(schap). **pass'tronat'**, f. —(e)s, —e = patronaat. **pass'tronat'sbeitrag**, m. = bijdrage van den schutspatroon. **pass'tronat'spfarre**, w. = parochie die door een schutspatroon begeven kan worden. **pass'tronat'srecht**, f. = patronaatsrecht. **pass'tro'ne**, w. —, —n = patroon (*van vuurwapen; ook: model*). **pass'trone'sse**, w. —, —n, **pass'tro'nin**, w. —, —nen = patrones, beschermvrouw, -hellige. **pass'tronis'ieren**, *schw. (h.)* = patronizeeren, beschermen; (*ook wel*) den baas spelen over. **pass'tro'n(en)tsche**, w. = patroontasch. **pass'trony'mikum**, f. —s, . . . fen u. . . fa = patronymikum, afstammingsnaam. **pass'trony'misch** = patronymisch (*naar den vader genoemd*). **pass'trouil'le** (spr.: *patroelje*), w. —, —n = patroelje. **pass'trouill'eren**, *schw. (h.)* = patroeljeeren. I. **pass'tsch!** = pats! klets! II. **pass'tsch**, m. —(e)s, —e = klap, slag; modder, slibber; gib dem Herrn einen *P.* = geef meneer een handje. **pass'tsch'chen**, f. —s, — = klapje; handje. **pass'tsche**, w. —, —n = klap, slag; platslaander; modder, straatslijk; *ook* = **pass'tsch'hand**; (er sag) in der *P.* = in de klem, in de knijp. **pass'tscheln**, **pass'tscheln**, *schw. (h.)* = plassen, ploeteren; tikken, kloppen (*met vlakke hand*). **pass'tschen**, *schw. (h.)* = klappen, slaan, patsen; plassen, ploeteren (*in de modder*). **pass'tsch'hand**, w., **pass'tsch'händchen**, f. = handje). **pass'tschier'lich** (öfl.) = possierlich. **pass'tsch'naß'** = sliksnat, kletsnat. **pass'tschuli**, f. —s = patchouli. **pass't** = pat (*in 't schaakspel*).

Pat'te, w. —, —n = poot; (mouw)opslag.
pat'gen, [schw. (h.) = kladden (*van schilders*); opeenballen. **pat'ig**, m. —s, — = vetvlek; stuk.
pat'ig = aanmatigend, grof, brutaal; sich p. machen = grof aanmatigend doen.
Pau'ant', m. —en, —en = (*stud.*) duellant.
Pau'arzt, m. = dueldokter. **Pau'te**, w. —, —n = pauk; trommel (*om koffie te branden*); (*stud.*) rede(voering), preek; mit P. n und Trompeten durchfallen = glansrijk druipen, zakken. **pau'ten**, [schw. (h.) = pauken, trommelen; vossen, blokken; (einen) afranselen; (*stud.*) een rede(voering), preek houden; schermeren; sich (mit einem) p. = duelleeren.
Pau'tenfell, f. = paukvel; trommelvlies. **Pau'tenflang**, m., **schall**, m. = paukeklank.
Pau'tenschläger, m. = paukenist. **Pau'ter**, m. —s, — = paukenist; duellant; schoolmeester, -vos. **Pau'terei**, w. —, —en = (*stud.*) duel.
Paul, m. = Paul. **Paul'a**, **Pauli'ne**, w. = Paula, Pauline. **Pauli'nisch** = Paulinisch, van Paulus, naar Paulus. **Paul'us**, m. = Paulus.
Pauperis'mus, m. — = pauperisme (*armoede-toestand van de massa*). **Paupertät'**, w. — = pauperteit, armoede.
Paus'bad, m. —(e)s, —e = bolle blaasop, bollebuis. **Paus'bade**, w., **baden**, m. = bolle wang, bolle koon. **paus'badig** u. **bädig** = bolwangig.
Pauscha'le, f. —s = som, bedrag ineens. **Pauschal'police**, w. = kontrakt-, abonnementspolis.
Pauschal'summe, w., **quantum**, f., **Pausch'quantum**, f. = som, bedrag in-eens.
Pau'se, w. —, —n = pauze; rust (*in de muziek*). II. **Pau'se**, w. —, —n = doordruk, door-, overtrektekening.
pau'sen, [schw. (h.) = doorteekenen, kalkeeren. **pau'sen**, [schw. (h.) = pauzeeren.
Paus'papier, f. = kalkeerpapier.
Pav'ian, m. —s, —e = bavian.
Pavillon (spr.: *paviljo*), m. —s, —s = paviljoen, tent.
Pazifikation', w. —, —en = pacifikatie, bevedinging. **Pazi'fischer Ozean**, m. = Stille Oceaan. **pazifis'eren**, [schw. (h.) = pacificeeren.
Pazifent', m. —en, —en = kontraktant.
pazifis'eren, [schw. (h.) = overeenkomst sluiten, kontrakteeren.
p. c. = procent. **p. Chr.** = post Christum: na Christus. **p. Cont.** = per comptant, à contant.
pech, f. —(e)s, —e = pek, pik; pech, ongeluk; wer P. angreift, besubelt sich = (*fig.*) wie met pik omgaat, wordt er mee besmet; er hat immer P., er ligt immer im P. = hij is altijd ongelukkig; er hat P. an den Socken = hij is van kleef, hij plakt, zit lang (in de herberg). **pech'artig** = pikachtig. **pech'braut**, m. = pikdraad. **pe'chen**, [schw. (h.) = pik (pek) branden, bereiden; pekken, pikken.
pech'lerde, w.; **fadet**, w.; **faden**, m. = pek-, piklaarde; -toorts (-fakkel); -draad.
pech'fin'ster = pikdonker. **pech'hütte**, w. = pek-, pikbranderij. **pe'chtig**, **pe'chtig** = pikachtig, piktig, pek...
pech'keffel, m.; **tohle**, w.; **kranz**, m. = pek-, pikketel; -kool; -krans.
pech's = ongelukkig, ongeluks... **pech'pfanne**, w. = pik-, pekpot. **pech'plaster**, f. = pek-, pikpleister. **pech'(ra'ben)schwarz'** = pikzwart.
pech'stäbne, w. = voortdurend pech, ongeluk (*in 't spel bijv.*). **pech'torf** m. = zware, zwarte turf. **pech'vogel**, m. = pech-, ongeluksvogel.
pedal', f. —s, —e = pedaal.

Pedant', m. —en, —en = pedant, schoolvos.
Pedanterie', w. —, —n = schoolvosserij enz.
pedan'tisch = schoolvossig, stijf, peuterig.
pedell', m. —s u. —en, —e(n) = pedel.
pedest', m. u. f. —es, —e = (trap)portaal.
pedest'risch = pedestrisch: te voet; prozaïsch.
pedifu're, m. —en, —n = pedikuur.
Pedograph', m. —en, —en = pedograaf, weg-teekeninstrument. **Pedometer'**, f. (u. m.) = pedometer, stappeteller.
Pegafos, **Pegafus**, m. — = Pegazus, dichterpaard.
pe'gel, m. —s, — = (peil)schaal. **pe'gelhöhe**, w. = peil, waterstand, stand van de peilschaal.
pe'geln, [schw. (h.) = pellen, looden; ook = picheln. **pe'gellata**, w. = peilschaal. **pe'gelstand**, m. = stand van de peilschaal.
pe'le, w. —, —s = (hbr.) pelé (*haartokje aan de slaap, eig.: „hoek"*).
peil, f. —(e)s, —e = peil. **peil'en**, [schw. (h.) = peilen, looden; (*alg.*) meten; (die Sonne) p., schieten. **peil'rohr**, f. = peilkoker. **peil'stand**, m. = peilstok. **peil'ung**, w. —, —en = peiling.
pein, w. —, —en = pijn, smart, lijden. **pein'igen**, [schw. (h.) = pijnigen, martelen. **pein'igkeller**, m. = folterkelder. **pein'iger**, m. —s, — = pijniger, martelaar, beul. **pein'igung**, w. —, —en = pijniging, marteling, kwelling. **pein'lich** = pijnlijk, smartelijk, angstvallig; p. e Lage = netelige, hachelijke toestand, positie; p. genau = angstvallig precies; p. e Frage = pijnbank (auf die p. f. kommen); p. es Recht = krimineel recht; p. er Richter = lijfsstraffelijke, krimineele rechter; p. es Gericht = krimineele rechtbank. **pein'lichkeit**, w. —, —en = pijnlijkheid enz. vgl. **peinlich**.
peit'sche, w. —, —n = zweep, karwats. **peit'schen**, [schw. (h.) = zweepen, geeselen, slaan.
peit'schen||getrall, f.; **hiebs**, m.; **snallen**, f.; **riemen**, m. = zweep||geklap; -slag; -geklap; -riem.
peit'schen||schlag, m.; **schuur**, w.; **stab** (-stiel, -stod), m. = zweep||slag; -koord; -steel.
pele'sche (spr.: *. . . kē.*), w. —, —n = pekesje (*overjas met tressen*).
pel'totee, m. —s = pekkothee.
pekuniär' = pekuniar, geldelijk, geld...
pel'zie'ren, [schw. (h.) = misdoen'.
Pelagia'ner, m. —s, — = Pelagiaan. **pelagia'nisch** = Pelagiaansch.
pele'gisch = pelagisch: zee..., diepzee...
Pelag'ger, m. —s, —e = Pelagse (*oerbewoner van Griekenland*). **pelag'gisch** = Pelagisch.
Peleri'ne, w. —, —n = pelerine.
Pell'an, m. —s, —e = pelikaan (*vogel en een tang van den tandarts*).
pel'te, w. —, —n = schil; vel. **pel'ten**, [schw. (h.) = pellen, afvellen. **Pell'tartoffeln**, Pl. = in de schil gekookte aardappels.
Peloponnes', m. —(e)s = Peloponnesus. **peloponne'sisch** = Peloponnesisch.
peloton' (spr.: *. . . tō*), f. —s, —s = peloton. **peloton'feuer**, f. = pelotonvuur.
pelot'te, w. —, —n = pelotte: (*med.*) (druk)kus-sentje (*om af te sluiten*); kluwen, bal.
pelz, m. —es, —e = pels, harige huid, vel, bont; (dik) vel (*op room e. d.*); dikke schimmel; eienem euis auf den P. brennen = op iem. (los)schieten; eienem den P. auslopfen, wafchen = iem. op zijn huid geven; uns wurde ber P. tüchtig aus-gewafchen = (*ook*) wij werden tot op 't hemd nat. **pelz'art**, w. = soort bont; wijze van enting. **pelz'chen**, f. —s, — = bontje, (bonten) kraagje. **pel'zen**, [schw. (h.) = villen, den pels

afstroopen; ranselen; (*gwst.*) enten. **Pelz'utter**, f. = bontvoering. **Pelz'handel**, m. = pels-, bonthandel. **Pelz'handſchuh**, m. = met bont gevoerde handschoen. **pel'zigt, pel'zig** = pelsachtig, harig, als een pels; dik beslagen (*van de tong*); dik bezet (*met schimmel*). **Pelz'lappe**, w. = bonten muts; ber iſt mit der P. geſchloſſen = hij is plotseling gek geworden.

Pelz'fragen, m.; **mantel**, m.; **müge**, w. = bonten kraag (boa); b. mantel; b. muts.

Pelz'rod, m. = pels(jas). **Pelz'riefel**, m. = met bont gevoerde laars. **Pelz'ware**, w., **werk**, f. = peltjerien, bont-, pelswerk.

Penaten, Pl. = penaten, huisgoden.

Pendant' (spr.: *pādā*), f. —s, —s = pendant, tegenstuk.

Pen'bel, m. u. f. —s, — = slinger.

Pen'bel|bewegung, w.; **ſchlag**, m. (**ſchwingung**, w.); **uhr**, w. = slinger|beweging; -ing; -uurwerk.

pen'beln, ſchw. (h.) = slingeren, schommelen.

Pendſchab' zie *Pandſchab*.

Pendül'e, **Pendul'e** (spr.: *pādūle*), w. —, —n = pendule.

penetrant' = penetrant, doordringend, scherp.

peni'bel = penibel, lastig, netelig, pijnlijk.

I. **Pennal'**, f. —s, —e = pennekoker; (*stud.*) hok, gymnasium. II. **Pennal'**, m. —s, —e u. **Pennäler** = gymnaziast.

Penna'le, w. —, —n = meisjeshok (*school*).

Penna'terſprache, w. = schooljongens-, gymnaziastetaal. **Pennaliſ'mus**, m. — = gedonder (*tyrannie van oudere studenten tegenover de Pennäler*).

Penn'bruder, m. = zwerfend gezelt (*die in een herberg voor daklozen den nacht doorbrengt*); kroeg-, landlooper. **Pen'ne**, w. —, —n = (Gaan.) kroeg, slaapstee; hok (*school*). **pen'nen**, ſchw. (h.) = maffen, slapen; pimpelen.

penni'niſch = Penniniſch.

Pennſylva'nien, f. = Pennſylvanië. **Pennſylva'nier**, m. —s, — = Pennſylvaniër. **penſylva'niſch** = Pennſylvaniſch.

penſee' (spr.: *pāsee*), f. —s, —s = penſee, (driekleurig) viooltje. **penſee'** (*farbig*) = penſee-kleurig, donkerpaars.

Pension' (spr.: *pā.*), w. —, —en = penſioen, jaargeld; penſion (*geld en woning*); koſtſchool; in P. gehen = gepenſioneerde worden. **Penſionär'** (spr.: *pā.*), m. —s, —e = gepenſioneerde; penſionair, koſtganger, kweekeling; [*holl.*: penſionaris]. **Penſionat'** (spr.: *pā.*), f. —(e)s, —e = penſionaat, koſtſchool. **Penſion'halter** (in) = penſionhouder(-ster). **penſionie'ren** (spr.: *pā.*), ſchw. (h.) = penſionneeren. **Penſionist'**, m. —en, —en = gepenſioneerde.

Penſioni'Renalter, f. = penſioenleeftijd. **Penſions'anſtalt**, w. = penſionaat. **Penſions'be'rechtigung**, w. = aanspraak op penſioen. **Penſions'geſetz**, f. = penſioenwet. **Penſions'taſſe**, w. = penſioenfonds. **Penſions'preis**, m. = penſionsprijs.

Pen'sum, f. —s, ..ſa u. ..en = taak, opgave, huiswerk.

Pentagon', f. —s, —e = pentagoon, vijfhoek.

Pentagramm', f. —s, —e = pentagram, drudenvoet (☆). **Penta'meter**, m. —s, — = pentameter, vijfvoetig daktyliſch vers. **Pentateuch'**, m. —s = Pentateuch, vijf boeken Mozes.

Penurie', w. — = gebrek, nood.

Perperin', m. —s = (bazalt-)tuſtſteen.

Perpinie're (spr.: *..nière*), w. — = pepinière, boomkweekerij, kweek-, vakschool; (*vroeger ook: voorbereidingsschool voor officieren van gezondheid in Berlijn*).

Pe'plon, f. —s, —s u. ..plen, **Pe'ploſ**, m. —, — u. ..plen = peplum, prachtgewaad.

Pe'po, m. = kleine vent, kleine jongen.

Pe'pſin', f. —s = pepsine, maagsap.

Pepton', f. —s = pepton.

per (Aff.) = per; p. **Raſſe** = kontant (betalen), per kassa.

Percheron' (spr.: *persjerō*), m. —s, —s = percheron, Normandiſch paard.

per'eat! = preeat! weg met hem, sla hem dood.

perem(p)to'riſch = perem(p)toir, beſliſſend, dwingend, afdoend.

perennie'rend = perenneerend, overblijvend.

I. **Perfekt'**, f. —(e)s, —e, **Perfekt'um**, f. —s, ..ta = perfektum. II. **perfekt'**, **Abj.** = perfekt: in orde; degelijk, bekwaam; p. werden = (er) doorgaan (*van een engagement bijv.*), officieel worden.

perfekti'bel = perfektibel, te volmaken.

perfid' = perfide, trouweloos, vals. **Perfidie'**, w. —, —n = perfidie, trouweloosheid.

Perforation', w. —, —en = perforatie, doorboring. **Perfora'tor**, m. —s, ..to'ren = perforator. **perforie'ren**, ſchw. (h.) = perforereen, doorboren.

Pergament', f. —(e)s, —e = perkament. **pergament'artig** = perkamentachtig. **Pergament'band**, m. = perkamenten band, in perkament gebonden boekdeel. **pergament'en** = perkamenten. **Pergament'er**, **Pergament'maker**, m. = perkamentbereider, -maker. **Pergament'rolle**, w. = perkamenten rol, perkamentrol.

Per'gel, w. —, —n, **Per'gola**, w. —, —s = pergola (*zuilegung of -hal met opengewerkt dak*).

perhoreſie'ren, ſchw. (h.) = perhoreſeeren, wraken, verwerpen, afwijzen.

Per'i, m. —s, —s, **Per'i**, w. —, —s = peri, beschermgeest, -engel.

Peri||g'um, f.; **he'lium**, f. = peri||geſtim (*aardnabijheid bij een planeet*); -helium (*zonnabijheid b. e. pl.*).

perikle'iſch = van Perikles, Perikleïſch.

Periko'pe, w. —, —n = perikope (*stuk uit den bijbel, op Zon- en feestdagen voor te lezen*).

Perio'de, w. —, —n = periode, kringloop, tijdperk; volzin. **Perio'debau**, m. = zinsbouw.

perio'diſch = periodisch, periodiek. **Perio'diſtiät'**, w. — = periodiſiteit, regelmatige terugkeer.

Peripate'tiker, m. —s, — = peripatetikus (*„wandelaar”, filozof uit de school van Aristoteles*). **peripate'tiſch** = peripatetiſch.

Peripetie', w. —, —n = peripetie, keerpunt.

Peripherie', w. —, —n = periferie, (cirkel-)omtrek. **Peripherie'wintel**, m. = omtrekshoek.

periph'e'riſch = periferiſch, aan den omtrek.

Periphra'ſe, w. —, —n = perifrāze, omschrijving. **periphra'tiſch** = perifrastiſch, omschrijvend.

peristal'tiſch = peristaltiſch, wormvormig.

Peristyl', f. —s, —e = peristyl, zuilegang (*om een gebouw*).

Perlat', m. —s = perkaal, Oostindiſch katoen.

Perkussion', w. —, —en = perkussie, schok, slag, beklopping (*voor medisch onderzoek*). **Perkuffions'gewehr**, f. = perkussiegeweer. **perkutte'ren**, ſchw. (h.) = perkuteeren, bekloppen.

Perl, w. — = (*kleine drukletter*) parel. **perl'artig** = parelachtig, gepareld. **Per'le**, w. —, —n =

- parel (*eig en fig.*); man soll die P. . n nicht vor die Säue werfen = men moet zijn parels niet voor de zwijnen werpen. **per'len**, [schw. (h.) = parelen. **per'lenähnlich** = op parels gelijkend, parelvormig.
- Per'lenbank**, w.; **•fischer**, m.; **•fisherei**, w. = parel||bank; -visscher; -visscherij.
- per'lenförmig** = parelvormig.
- Per'lenkrone**, w.; **•kriste**, w.; **•muschel**, w.; **•schmuck**, m.; **•schnur**, w. = parel||krans (-kroon); -kust; -mossel; -tooi; -snoer.
- Per'lenkuderei**, w. = borduurwerk met parels.
- per'lförmig** = parelvormig. **Per'lgerte**, **•graupe**, w. = parelgerst. **Per'lgas**, f. = parelgras. **per'lgau** = parelgruis. **Per'lguhn**, f. = parelhoen. **per'licht**, **per'lig** = parelachtig, gepareld.
- Per'lmutter**, w. = parelmoer. **per'lmuttern** = parelmoeren. **Per'lschrift**, w. zie **Perl**.
- permanent** = permanent, vast, (aan)blijvend.
- Permanenz**, w. = permanentie, duurzaamheid, vastheid.
- Permiss**, m. . . missen, . . misse = vergunning (s-bewijs), in-, doorvoervergunning. **Permission**, w. —, —en = permissie. **Permit**, m. —s, —s = permit, toelatingspas; rijbewijs (*voor automobilitäten*). **permissie'ren**, [schw. (h.) = permitteeren.
- Permutation**, w. —, —en = permutatie, omzetting. **permutie'ren**, [schw. (h.) = permuteeren, omzetten.
- Pernambul'holz**, f. = pernakbuk-, verfhout. **pernjid's** = pernicious, verderfelijk, slecht.
- Peroration**, w. —, —en = peroratie, (solt)rede, schoolrede. **perorie'ren**, [schw. (h.) = peroreeren, spreken.
- Perpendikel**, f. u. m. —s, — = slinger; loodlijn. **perpendicular** (ob. . . lät') = loodrecht.
- perpetueel**, **perpetueer'lich** = perpetueel, voortdurend. **Perpetuum mobile** (spr.: . . lee), f. — = perpetuum mobile.
- perplex** = perplex, versted, verlegen.
- Perron** (spr.: . . rō), m. —s, —s = perron; (*aan tramwagen e. d.*) balkon. **Perron'bank**, w. = perronbank. **Perron'karte**, w. = perronkaart. **Perron'sperre**, w. = afsluiting (van 't perron).
- per se** (spr.: *perzee*) = per se, vanzelfsprekend, vast en zeker, noodzakelijk.
- Perse'ning**, w. —, —en = persenning.
- Per'ser**, m. —s, — = Pers. **Per'serin**, w. —, —en = Perzische. **Per'serrieg**, m. = Perzische oorlog.
- Perseveranz**, **Perseveration**, w. = volharding.
- Perzian'er**, m. = perzianer (*zijn lamsvel uit Bokhara*).
- Per'sien**, f. = Perzië. **Per'sien'ne** (spr.: . . zinne), w. —, —n = persienne, jaloezie.
- Per'siflage** (. . aazje), w. —, —n = persiflage, spot, bespotting. **per'siflie'ren**, [schw. (h.) = persifleeren.
- Per'silo**, m. —s, —s = persiko. **per'sifisch** = Perzisch.
- Person**, w. —, —en = persoon, personage; [roil]; (ich fenne ihn) non P. = van aanzien, van voorkomen; in (eigener) P. = in (eigen) persoon, persoonlijk; ich für meine P. = ik voor mij; eine P. von Stande = een persoon van aanzien; eine junge P. = een jonge vrouw; die P. = (*ook minachtend*) dat mensch.
- Personal**, f. —s, —e = personeel. **Personal'arrest**, m. = lijfswang. **Personal'beschreibung**, w. = signalement. **Persona'lien**, Pl. = personalia, berichten over een persoon. **Personalität**, w. —, —en = personaliteit. **Personal'credit**, m. = persoonlijk krediet (*zonder onderpand*).
- Personal'pronomen**, f. = persoonlijk voornaamwoord. **Personal'union**, w. = personeele unie.
- Per'so'nenaufzug**, m. = lift.
- Per'so'nenbampier**, m. = passagiersboot. **Per'so'nenfrage**, w. = personekwestie. **Per'so'nenname**, m. = persoonsnaam. **Per'so'nenpost**, w. = diligence. **Per'so'nenrecht**, f. = personeerecht.
- Per'so'nenstand**, m. = burgerlijke stand. **Per'so'nenverkehr**, m. = reizigersverkeer. **Per'so'nenwagen**, m. = diligence, spoorrijtuig.
- Per'so'nenwechsel**, m. = persoons(ver)wisseling. **Per'so'nenzug**, m. = personeetrein (*met 3 klassen*), boemeltrein. **Personifikation**, w. —, —en = personifikatie. **personifikatie'ren**, [schw. (h.) = personifiëren. **persön'lich** = persoonlijk, in persoon. **Persön'lichkeit**, w. —, —en = persoonlijkheid; persoon, personage.
- Perspektiv**, f. —s, —e = verrekijker. **Perspektive**, w. —, —n = perspectief, door-, vèrzicht, vooruitzicht. **perspektiv'lich** = perspektievisch. **persuadie'ren**, [schw. (h.) = persuadereen, overreden.
- Pertinen'zien**, Pl. = toebehoor(en).
- Peruan'er**, m. —s, — = Peru(vi)aan. **perua'nisch** = Peru(vi)aansch.
- Petric'le**, w. —, —n = pruik, kapsel. **Petric'lenmacher**, m. = pruikemaker; (er läuft) wie ein P. = als een kievit.
- Perurinde**, w. = kinabast, kina.
- Peruvia'ner** ufw. zie **Peruaner** ufw.
- pervers** = pervers, verkeerd, verdorven. **Perversität**, w. —, —en = perversiteit.
- perzentuell** = percentsgewijs.
- perzeptibel** = perceptibel, waarneembaar. **Perzeptibilität**, w. — = perceptibiliteit, waarneembaarheid. **Perzeption**, w. = perceptie, waarneming. **perzeptie'ren**, [schw. (h.) = percipiëren, ontvangen, waarnemen.
- Pes'el**, m. —s, — = (nrdb.) goede, mooie kamer.
- Peseta**, w. —, —s = peseta (*Sp. ± 48 cent*).
- Pessimismus**, m. — = pessimisme. **Pessimist**, m. —en, —en = pessimist. **pessimistisch** = pessimistisch.
- Pest**, w. —, —en = pest, geesel; daß dich die P. l = loop naar de hell steek (stik) de moord!
- pest'artig** = pestachtig, vergiftigd, besmettelijk.
- Pest'darzt**, m.; **•beule**, w.; **•steden**, m. = pest||dokter; -buil; -vlek.
- Pest'haush**, m.; **•haus**, f. = pest||adem; -huis.
- Pestilenz**, w. —, —en = pestilentie, pest.
- pestilenzia'lich** = pestilentieel, verpest. **Pestilenz'wurz**, w. = groot hoefblad. **pest'krank** = pestziek. **Pest'wurz**, w. — = groot hoefblad.
- Petar'be**, w. —, —n = petarde: (*spw.*) knal-sigitaal; (*oud*) spring-, klaphuis.
- Petent**, m. —en, —en = petent, verzoeker.
- Peter**, m. = Peter, Pieter, Piet; bummer P. = domoor, stommeling; *vgl.* blau.
- Petersilie**, w. — = peterselle; sie pflückt, verkauft P. = zij is een muurbloempje; dem ist die P. verpagelt = hij zet een nijdig-zuur gezicht; P. auf allen Suppen sein = wat aan den lichten kant zijn, (*ook*) een Manasje van alles zijn.
- Petersilien'schieting**, m. = tuinscheerling.
- Peters||insel**, w.; **•firge**, w.; **•pfennig**, m. = St.-Pieters||eiland; -kerk; -penning.
- Petition**, w. —, —en = petitie, verzoekschrift. **petitione'ren**, [schw. (h.) = petitionneeren.
- Petitions'recht**, f. = recht van petitie.
- Petit'schrift**, w. = petit, brevier (*een kleine drukletter*).

Peträisches Arabien = Petresch Arabië.
Petrefakt, m. (u. f.) —(e)s, —(e)n = petrefakt, versteening. **Petrifikation**, w. —, —en = petrifikatie zie **petrifizierte ren**, [schw. (h.) = versteen, verkalken.
Petrifizierte, w. = St.-Pieterskerk.
Petrograd, f. = Petrograd, Petersburg.
Petroleum, f. —s = petroleum. **Petroleum-haltig** = petroleumhoudend. **Petroleum-foker**, m. = petroleumtoestel. **Petroleur**, m. —s, —e = petroleur. **Petroleur'se**, w. —, —n = petroleuse.
Pet'schaft (spr.: *pét.*), f. —(e)s, —e = (lak-)stempel, cachet, zegel. **Pet'schaft'scheer**, m. = zegelsnijder, graveur. **Pet'schier**, f. —s, —e zie **Pet'schaft**. **Pet'schie'ren**, [schw. (h.) = (met een cachet) sluiten, lakken.
Pet'ten, [schw. (h.) = (nrdb.) trappen.
Petto zie in petto.
Petunia, w. —, —n = petunia.
Pet, m. —es, —e = Bruin, Beer. **Pet'ze**, w. —, —n = Berin, Teef; klikspaan. **Pet'zen**, [schw. (h.) = klikken, verklappen; ook = p'fetzen.
Pet'zer, m. —s, — = klikker, klikspaan. **Pet'z-lieje**, w. = liefje, f. = klikspaan.
Pf. = Pfennig.
Pfad, m. —(e)s, —e = pad. **Pfad'finder**, m. = padvinder, pionier. **Pfad'los** = onbegaanbaar, ongebaand.
Pfaffe, m. —n, —n = priester, paap; libel, juffertje, glazemaker; geitemelker; (meer)koet; klinknagelstempel; Pf. n = (ook) klaproos.
Pfaffenbaum, m.; **Blume** (=distel), w. = papelboom; -bloem (paardebloem).
Pfaffenfeind (=feind), m.; **Freund**, m.; **Gasse**, w. = **geheimnis**, f. = pape-, priester|vijand; -vriend; -weg (vgl. *pfraße*); -gebroed(sel).
Pfaffenhut, m. = kardinaalshoed (een plant).
Pfaffenrecht, m. = pape-, priesterknecht, -slaaf. **Pfaffenraut**, f. = melisse; paardebloem. **Pfaffenlatein**, f. = monnike-, potjeslatijn. **Pfaffenmäßig** = op priestermanier, paapsch. **Pfaffenmütze**, w. = papekap, -muts (eig. en een soort vestingwerk); (plant) kardinaalsmuts. **Pfaffenröhre**, w., = **stiel**, m. = paardebloem. **Pfaffenstraße**, w. = Pape-weg (*lang den linker Rijnsoever*). **Pfaffenstump**, **wesen**, f. —s = papendom. **Pfaffenstump**, f. = pape-, priestervolk. **Pfaffenstump**, **Pfaffenstump**, w. — = papierij. **Pfaffenstump** = paapsch, priester...
Pfahl, m. —(e)s, Pfähle = paal, staak, stijl; (er sijn) zwijfelen sijn vier Pfählen = binnen zijn vier muren; ein Pf. im Fleisch = een doorn in 't vleesch, voortdurende marteling. **Pfahlbau**, m. —(e)s, —ten = paalbouw, -woning. **Pfahlbrücke**, w. = paalbrug. **Pfahlbürger**, m. = [inwoner die geen burgerrecht had], later = Spießbürger. **Pfahlchen**, f. —s, — = paaltje.
Pfahldorf, f. = paaldorp. **Pfahl'en**, [schw. (h.) = afzetten, ompalen (ook fig.), palissadeeren, heien; spitsen. **Pfahlgründung**, w. = paalfundering. **Pfahlhede**, f. = palissadeering, paalheining. **Pfahlholz**, f. = paalhout. **Pfahlmuschel**, w. = paalmossel, (ook) -worm.
Pfahlramme, w. = heiblok. **Pfahlrohr**, f. = pijriet.
Pfahlrohr, m.; **Wort**, f.; **Wohnung**, w.; **Wurm**, m.; **Wurzel**, w.; **Zaum**, m. = paalfundering (palissadeering); -werk (heiwerk); -woning; -worm; -wortel; -heining (palissadeering).
Pfalz die = de Palts; [paleis]. **Pfalzer**, m. —s, — = Paltser. **Pfalzgraf**, m. = paltsgraaf.

Pfalzgräflich = paltsgrafelijk. **Pfalzgraf'schaft**, w. = paltsgraafschap. **Pfalzisch** = Paltsisch.
Pfand, f. —(e)s, Pfänder = (onder)pand; staat-siegeld; pand (*nl. deel van een dijk, dat iemand verplicht is te onderhouden*); etw. zum Pf. geben, sejen = in pand geven; ich seje meinen Kopf zum Pf. = ik verwed er mijn hoofd onder; auf Pf. geben, nehmen = op p. geven, nemen; auf Pfänder sejen = op pand leenen; (um) Pfänder spielen = pandverbeuren; vgl. einlösen. **Pfandbar** = geschikt als onderpand. **Pfandbar** = waarop beslag gelegd mag worden. **Pfandbrief**, m. = pandbrief. **Pfanden**, [schw. (h.) = als pand nemen, beslag leggen op; einen Pf. (wegen einer Schuld, z. B.) = beslag leggen op iems. inkomen, inboedel e. d. **Pfänder**, m. —s, — = deurwaarder. **Pfänder'spiel**, f. = pandverbeuren, pandspel. **Pfändergläubiger**, m. = hypotheekair krediteur. **Pfandgut**, f. = (land)goed dat als hypotheek dient, onderpand. **Pfandhaber**, m. = pand-, hypotheekhouder. **Pfandhaus**, f. = pandjeshuis, lommerd. **Pfandhaber**, m. = pand-, hypotheekhouder. **Pfandheber**, m. = pand-beleemer, pandjesbaas. **Pfandhebeschäft**, f. = Pfandhaus. **Pfandobjekt**, f. = onderpand. **Pfandrecht**, f. = pandrecht. **Pfandrechtlich** = hypotheekair. **Pfandschein**, m. = lommerd-briefje; hypotheekakte, pandbrief. **Pfandschuld**, w. = hypotheekaire schuld. **Pfandschuldner**, m. = hypotheekair debiteur. **Pfandsicherheit**, w. = hypotheekaire zekerheid. **Pfandung**, w. —, —en = beslaglegging, pandbeslag. **Pfandurkunde**, **verschreibung**, w. = pandbrief. **Pfandvertrag**, m. = pandkontraakt. **Pfandweise** = bijwijze van onderpand.
Pfannen, f. —s, — = pannetje. **Pfanne**, w. —, —n = pan (*vaatwerk, kruit-, zoutpan, geurichtholte, holle dakpan*); in die Pf. hauen = in de p. hakken; er hat etw. auf der Pf. = is iets van plan, (ook) heeft iets op zijn hart. **Pfannenbedel**, m. = pandkessel (ook aan 't geveer). **Pfannenmeister**, m. = opzichter (in een zoutkeet). **Pfannenmied**, m. = blikslager. **Pfannenstiel**, m. = steel van een pan. **Pfannen**, m. —s, — = eigenaar van een zoutpan.
Pfannen, m. = panne-, ollekoek; Berliner Pf. = Berliner bol. **Pfannen**, m. = rijstebrijberg; sich durch den Pf. essen = door den r. heeneten.
Pfarr, m. —en, —en = Pfarrer. **Pfarramt**, f. = geestelijke waardigheid, pastoor's-, domineesbetrekking. **Pfarrbezirk**, m. = parochie, kerspel, diocees. **Pfarrdorf**, f. = parochiedorp. **Pfarrre**, w. —, —n = parochie, pastorie, standplaats van een geestelijke; erst die Pf., dann die Quarre = eerst 't kouwteje dan 't vrouwtje. **Pfarrei**, w. —, —en = kerspel, parochie, pastorie. **Pfarrelich** = parochiaal. **Pfarren**, [schw. (h.) = dominee, pastoor zijn; p. zu = behooren bij. **Pfarren**, m. —s, — = dominee, pastoor. **Pfarren**, w. —, —nen = domineesvrou, domineesche. **Pfarrgebühr**, w. = parochierechten. **Pfarrgemeinde**, w. = parochie(gemeente). **Pfarrgenosse**, m. = parochiaan. **Pfarrhaus**, f. = pastorie. **Pfarrherr** zie Pfarrer. **Pfarrin** zie Pfarrerin. **Pfarrkind**, f. = parochiaan. **Pfarrkirche**, w. = parochie-, kerspelkerk. **Pfarrstelle**, w. = dominees-, pastoor'splaats. **Pfarrwohnung**, w. = pastorie (*woning van dominee of pastoor*).
Pfau, m. —(e)s u. —en, —en (u. —e) = pauw.

I. Wfauchen, f. —s, — = pauwtje. II. Wfauchen' fchw. (h.) = fauchen.
 Wfauchen|auge, f.; -feder, w.; -rad, f. = pauwel| oog (ook een vliender, een visch enz.); -veer; -staart (uitgespreid).
 Wfauchen|schwanz, -schweif, m. = pauwestaart.
 Wfauchen|taube, w. = pauwstaartduif. Wfauchen| fasan, m. = pauwiazant. Wfauchen|fisch, m. = zee- pauw. Wfauchen|fliege, w. = pauwvlieg, water- juffer. Wfauchen|hahn, m. = mannetjespauw.
 Wfauchen|henne, w. = pauwin. Wfauchen|nelle w. = prachtanjelier. Wfauchen|taube zie Wfauentaube.
 Wfd. (St.) = Pfund (Sterling).
 Wfaffer, m. —s = peper; Spaanscher Pf. = Spaansche p.; (er ficht im Pf. = in de benauid- heid, in de knijp; ich wollte, du wärest wo der Pf. wächst = ik wou dat je op de Mookerhei zat; vgl. Sase).
 Wfaffer|baum, m.; -brühe, w.; -büchse, w. (fäufchen, f.) = peper|boom; -saus; -bys.
 Wfaffer|gurte, w. = augurkje (ingemaakt met peper). Wfaffer|korn, f. = peperkorrel. Wfaffer| kraut, f. = boonekruid; kruidkers.
 Wfaffer|kuchen, m.; -küchler, m.; -küste, w. = peper|koek; -koekbakker; -kust.
 Wfaffer|kerand, f. = peperland; einen ins Pf. wün- fchen = iem. naar de Mookerhei wenschen.
 Wfaffer|kermis, w. = pepermunt.
 Wfaffer|kermis|öl, f.; -plättchen, f. (=tablette, w.) = pepermunt|olie; -je.
 Wfaffer|kern, fchw. (h.) = peperen (ook fig.), kruiden; (eine Rechnung) hoogmaken, p.; (fig. ook) slaan, schieten, gooien; er pfefferte unter die Spagen = schoot onder de musschen. Wfaffer|kernuk, w. = pepernoot. Wfaffer|kerack, m. = peperzak; (ir.) koopman, winkelier. Wfaffer|kerande, w., -kraud, m. = peperboompje.
 Wfaid, m. = (St.) buis, hemd. Wfaid|ker, m. —s, — = koopman in ondergoederen.
 Wfaife|chen, f. —s, — = pijpje. Wfaife|fe, w. —, —n = pijp, fluit, buis; feine Pf. geht aus = zijn geduld raakt op; er giebt, ftedt die Pf. ein = haalt bakzell, zingt een toontje lager; die Pf. im Sad halten = zich koest houden; vgl. Roh r.
 Wfaife|fen, ft. (h.) (pfeife; pfiff; pfiffe; pfeifel ge- piffen) = pijpen, fluiten; ich pfeife dir etwas = ik fluit je wat, ik zou je danken; auf (Hff.) pf. = maling, lak aan iets hebben; ich pfeife auf die Malerei = ik moet niets van 't schilderen hebben; jekt wollen wir einen pf. = we zullen er eentje (een slokje nl.) nemen, verschalken; er hat gepiffen (Gaun.) = hij heeft gekletst, den boel verraden; damit hat es gepiffen = daarmee is 't uit, voorbij. Wfaife|fenbeslag, m. = pijsbeslag. Wfaife|fendeckel, m. = pijspe- dop; (scherts.) oppasser (van officier), (ook = Fagel e). Wfaife|fenerde, w. = pijspaarde.
 Wfaife|fen|fabrikant, m.; -form, w.; -gras, f. (=binse, w.); -lopf, m.; -mundstück, f. = pijs|fabrikant; -vorm; -strootje; -kop; -mondstuk.
 Wfaife|fen|quaste, w.; -räumer, m.; -rohr, f. = pijs|kwast; -koter (-peuter, -wroeter); -roer.
 Wfaife|fen|pfeife, w. = m u n d f t ü c k. Wfaife|fen|pfeifel m. = pijspeetel. Wfaife|fen|trauch, m. = (plant) moffe|pijp; boere|lasmijn. Wfaife|fen|werk, f. = pijs|werk (van een orgel). Wfaife|fen|stopfer, m. = pijs|stopper. Wfaife|fer, m. —s, — = pijsper, fluitser, speelman, muzikant.
 Wfaife|ler, m. —(e)s, —e = pijl; (haar)pen.
 Wfaife|ler, m. —s, — = pijler, pilaar, stijl; (tus- schen twee vensters) dam, penant. Wfaife|ler| spiegel, w. = dam-, penantspiegel Wfaife|ler|

stein, m. = pijler-, zuilesteen, bazalt. Wfaife|ler| tisch, m. = penanttafel.
 Wfaife|fisch, m. = pijl-, naaldvisch. Wfaife|förmig = pijlvormig.
 Wfaife|kraut, f.; -rohr, f. = pijl|kruid; -riet.
 Wfaife|schnell' = pijsnel. Wfaife|schuß, m. = pijl- schot. Wfaife|schütze, m. = boogfchutter. Wfaife| schwanz, m. = pijlstaart (een rog, eend, vliender, vogel).
 Wfaife|spitze, w.; -wurz, w. = pijl|punt; -wortel.
 Wfaife|nig, m. —(e)s, —e = penning, duit; wer den Pf. (Grofchen) nicht ehrt, ist den Taler nicht wert = wie 't kleine niet eert, is 't groote niet weerd; vgl. S e l l e r. Wfaife|nig| ausgabe, w. = centuitgave. Wfaife|nig|fuchfer, -flemmer, m. —s, — = duitdedief, vrek.
 Wfaife|nig|traut, f. = penningkruid; boekkers.
 Wfaife|nig|licht, f. = cents-, stuiverskaars. Wfaife|nig| magazijn, f. = stuiversmagazijn. Wfaife|nig| meifter, m. = penningmeester].
 Wfaife|rch, m. —(e)s, —e = omheinde plaats, fchaapskooi, perk; mest. Wfaife|rch, fchw. (h.) = insluiten, (in enge ruimte) opeendringen; mesten.
 Wfaife|rd, f. —(e)s, —e = paard, ros; er fegt fich aufs hohe Pf. = is trotsch, pedant, verwaand; vom hohen Pf. herab = trots, verwaand; er fpannt die P. e hinter den Wagen, zäumt das Pf. (das Roß) beim Schwanz auf = fpannt de paarden achter den wagen, pakt de zaak verkeerd aan; das fieht doch ein Pf. = dat kan een blinde wel zien.
 Wfaife|rd|ameife, w.; -apfel, m.; -arbeit, w. = paarde|mier (groote m.); -vijg; -werk.
 Wfaife|rd|arznei, w.; -bahn, w.; -bahngesell- fchaft, w.; -bändiger, m. = paarde|middel; -tram; -trammaatschappij; -temmer.
 Wfaife|rd|bohne, w.; -bremfe, w.; -bürfte, w. = paarde|boon; -vlieg (horzel); -borstel.
 Wfaife|rd|bede, w.; -dieb, m.; -eisenbahn, w. = paarde|dek(en); -dief; -tram.
 Wfaife|rd|feige, w.; -fleifch, f.; -fliege, w. = paarde|vijg; -vleesch; -vlieg.
 Wfaife|rd|fuß, m. = paarde|poot; da fommt der P. heraus = daar komt de aap uit de mouw.
 Wfaife|rd|futter, f.; -gefchire, f.; -gurt, m. = paarde|voer; -tuig; -buikriem.
 Wfaife|rd|haar, f.; -handel, m.; -händler, m. = paarde|haar; -handel; -koopman.
 Wfaife|rd|huf, m.; -jude, m.; -kenner, m. = paarde|hoef; -jood (-koopman); -kenner.
 Wfaife|rd|knecht, m. = stalknecht, palfrenier, groom.
 Wfaife|rd|kopf, m.; -kraft, w.; -krankheit, w.; -tribbe, w.; -kur, w. = paarde|kop; -kracht; -ziekte; -krib; -kuur (-middel).
 Wfaife|rd|leine, w. = lijn, leireep.
 Wfaife|rd|liebhaver, m.; -mähne, w.; -maffer, m.; -markt, m. = paarde|lieffhebber; -manen; -makelaar; -markt.
 Wfaife|rd|mäfig = als (van) een paard, paarde., zwaar, ruw. Wfaife|rd|milch, w. = paardemelk.
 Wfaife|rd|minze, w. = wilde munt.
 Wfaife|rd|mist, m.; -narr, m.; -natur, w.; -philiater, m. = paarde|mest; -gek; -natuur; -ploert (-verhuurder).
 Wfaife|rd|rennbahn, w. = renbaan, hippodroom.
 Wfaife|rd|rennen, f. = wedren, course, race.
 Wfaife|rd|schwanz, m.; -schwamm, m.; -schwem- me, w.; -stall, m.; -stärke, w. = paarde|staart; -spons; -wed; -stal; -kracht (P. K.).
 Wfaife|rd|striegel, m. = roskam.
 Wfaife|rd|tränke, w.; -berleijer, m.; -wagen, m.

-weschel, m. = paarde|wed; -verhuurder; -wagen (van den trein); -wisseling.
Werdewesjel, f.; **Werdewesjeler**, w. = paarde|gehinnik; -fokkerij (stoeterij).
Werdewesjeler = van .. paardekracht.
Werdewesjeler, w. —, —n = steekbalk (van 't dak).
Werdewesjeler, f.; **Werdewesjeler**, w. —, —n = (gust.) knippen, steken.
Werdewesjeler, m. —s, —e = (zoutb.) droogplaats.
Werdewesjeler, m. —(e)s, —e = gefluit, fluitje, roep; list, kneep, slimmigheid, kunstje; slokje, glaasje; eiten Wf. tun = fluiten; (sje adyten ihn) feinen Wf. = geen zier.
Werdewesjeler, m. —s, —e = peperling (eetb. paddestoel); feinen Wf. = geen zier, geen sikkepit, geen cent, geen duit.
Werdewesjeler = slim, leep. **Werdewesjeler**, w. —, —en = slimmigheid, leepheid. **Werdewesjeler**, m. —, —e = leeperd, slimmerd.
Werdewesjeler, m. = avond vóór pinksteren.
Werdewesjeler, f.; **Werdewesjeler**, w. = pinkster|bier (-vermaak); -bloem.
Werdewesjeler, f. —s, ob. w. — = pinksteren; zu Wf. auf dem Eise = met Sint Juttemis (als de kalvers op 't ijs dansen). **Werdewesjeler**, m. = pinkstermaandag. **Werdewesjeler**, m. = paaschos; gepuht wie ein Wf. = kolossaal opgedirkt.
Werdewesjeler, w.; **Werdewesjeler**, w.; **Werdewesjeler**, m.; **Werdewesjeler**, w.; **Werdewesjeler**, w. —, —n = pinkster|preek; -roos (pioenroos); -dag; -week; -tijd.
Werdewesjeler, w. —, —n = pinkster|sch, m. —(e)s, —e, pinkster|sch, w. —, —en, pinkster|sch, w. —, —n = perzik; der Wf. = perzik(eboom).
Werdewesjeler, m.; **Werdewesjeler**, w.; **Werdewesjeler**, w.; **Werdewesjeler**, m. = perzik|boom; -bloesem; -bowl; -pit.
Werdewesjeler, m. —s, — = (fbb.) bakker.
Werdewesjeler, f. —s, — = plantje; ein sauberes, nettes Wf. zie Pflanze. **Werdewesjeler**, w. —, —n = plant; eine saubere, nette Wf. = (ir.) raar heer, zijn persoonkje, lieve jongen. **Werdewesjeler**, w. (h.) = planten; zetten. **Werdewesjeler**, w. = plantaardig. **Werdewesjeler**, f. = plantebod. **Werdewesjeler**, w. = planteboter. **Werdewesjeler**, w. = teelaarde. **Werdewesjeler**, f. = plantevet. **Werdewesjeler**, w. = plantevetend. **Werdewesjeler**, f. = plantegif(t). **Werdewesjeler**, m. = plantekenner, plantkundige. **Werdewesjeler**, w. = plantkunde; plantekennis. **Werdewesjeler**, m. = plantaardig lichaam. **Werdewesjeler**, w. = plantaardig voedsel. **Werdewesjeler**, w. = plantkunde. **Werdewesjeler**, w. = planteluis. **Werdewesjeler**, f. = planteleven. **Werdewesjeler**, w. = plantkunde.
Werdewesjeler, f.; **Werdewesjeler**, m.; **Werdewesjeler**, f.; **Werdewesjeler**, m.; **Werdewesjeler**, w. = plantel|rijk; -sap; -zout; -verzamelaar; -verzameling.
Werdewesjeler, w. = plantezuur. **Werdewesjeler**, m. = boom-, mossteen (die indrukken van plantjes vertoont). **Werdewesjeler**, m. = plantetalk, -vet. **Werdewesjeler**, f. = plant-dier, zoöfiet. **Werdewesjeler**, f. = plantewas, -vet. **Werdewesjeler**, f. = plantegroei.
Werdewesjeler, m. —s, — = planter, plantageb-zitter, kolonist. **Werdewesjeler**, f. = plant-, poothout. **Werdewesjeler**, w. = pootaardappel. **Werdewesjeler**, m. —s, —e = stek, loot, pootplant. **Werdewesjeler**, w. = boomkweekerij; kweek-school; kweekplaats. **Werdewesjeler**, m. = volkplanting, kolonie. **Werdewesjeler**, w. = volkplanting, kolonie. **Werdewesjeler**, w. = kweekplaats, bakermat. **Werdewesjeler**, m. = pootstok; (bijeteelt) moederkorf. **Werdewesjeler**, w. —, —en =

aanplanting, kolonie, plantage. **Werdewesjeler**, f. = volkplanters].
Werdewesjeler, f. —s, — = pleister; vloer(steen), plaveisel, straatsteen; Paris ist ein teures (hartes) Wf. = 't is duur leven in Parijs; das Wf. treten = op straat rondsleren; einen aufs Wf. setzen = iem. op straat, op de kelen zetten; du wirst dein Wf. kriegen = je zult je straf (je verdiende loon) wel krijgen; zwei Schäden mit einem Wf. heilen = twee vliegen met één klap slaan. **Werdewesjeler**, w. = bestrating. **Werdewesjeler**, f. —s, — = (schoonheids)pleistertje, moesje. **Werdewesjeler**, m. —s, — = straatmaker. **Werdewesjeler**, f. = straatgeld. **Werdewesjeler**, m. = Spaansche vlieg. **Werdewesjeler**, m. = pleisterkist; (scherts. voor „dokter“) pil(ledraaier), lapzalver. **Werdewesjeler**, f.; **Werdewesjeler**, w. — = pleisteren; bevloeren, plaveien, bestraten. **Werdewesjeler**, w. = straatstamper. **Werdewesjeler**, m. = dokter, lapzalver, knoeler. **Werdewesjeler**, m. = straatmaker. **Werdewesjeler**, m. = straatsteen. **Werdewesjeler**, m. = straatlooper, -slijper, (scherts.) stadsreiziger. **Werdewesjeler**, w. —, —en = bevoering, plaveisel, bestrating; bepleistering.
Werdewesjeler, w. —, —n = pruim.
Werdewesjeler, m.; **Werdewesjeler**, m.; **Werdewesjeler**, m.; **Werdewesjeler**, f. = pruime|boom; -pit; -taart; -gelei.
Werdewesjeler = zoo zacht als dons.
Werdewesjeler, w. — = verpleging, verzorging; bevordering, beoefening; ein Kind in Wf. nehmen = de zorg voor een kind op zich nemen; Wf. der Wissenschaften = beoef. van de wetenschappen. **Werdewesjeler**, f. = (gust.) distriktbestuur. **Werdewesjeler**, w. = verplegingsinrichting, -huis. **Werdewesjeler**, w. = pupil, verpleegde. **Werdewesjeler**, w. = pleegouder. **Werdewesjeler**, f. zie anstalt. **Werdewesjeler**, f. = pleegkind. **Werdewesjeler**, w. = pleegmoeder.
Werdewesjeler, f.; **Werdewesjeler**, w. — = verplegen, verzorgen, goed onderhouden; plegen, gewoon zijn; (sje pflegte [der] die Blumen) er plegte [pflog] zu sagen = placht te zeggen; so pflegt's zu gehen = zoo gaat 't gewoonlijk; (die Wissenschaften) aankweken, beoefenen; [sje pflegten (pflogen) der Ruhe = zij namen rust; er pflegte (pflog) Rat(s) mit ihnen = hij beraadslaagde met hen; eines Amtes pf. = een ambt waarnemen; (Freundschaft, Umgang) houden]; vgl. hegen. **Werdewesjeler**, m. —s, — = verpleger, verzorger; (minder alg. nog) voogd, bestuurder; beheerder. **Werdewesjeler**, w. —, —nen = verpleegster, verzorgster; kweekster. **Werdewesjeler**, m. = pleegzoon. **Werdewesjeler**, w. = kweekplaats, bakermat. **Werdewesjeler**, w. = pleegdochter. **Werdewesjeler**, m. = pleegvader. **Werdewesjeler**, m. —s, —e = verpleegde, pleegkind, pupil, kweekeling. **Werdewesjeler**, w. — = verzorging, toezicht; (gust. ook) beheer, bestuur.
Werdewesjeler, w. —, —en = plicht; (wir stehen in des Kaisers Wf. = in des keizers dienst; das ist meine verdammte Wf. (und Schuldigkeit) = dat is niet meer dan een staaltje van je plicht; vgl. Eid. **Werdewesjeler**, m. = plechtanker. **Werdewesjeler**, m. = verplichte bijdrage. **Werdewesjeler**, f.; **Werdewesjeler**, w. — = plichtbetrachting. **Werdewesjeler**, f. = verplichte present-exemplaar. **Werdewesjeler**, f. = plichtgebod. **Werdewesjeler**, f. = plichtbesef, -gevoel.

plicht'gemâh = plichtmatig. **plicht'getreu** = trouw (aan zijn plicht), nauwgezet, plichtmatig. **plicht'ig** = verplicht afhankelijk, onderdanig. **plicht'mâhig** zie plichtgemâh. **plicht'schuldig** = plichtschuldig, -matig, zoals 't (mijn, zijn enz.) plicht is (was). **plicht'teil**, m. u. f. = wettelijk erfdeel, kindsdeelte, legitieme portie. **plicht'trene**, w. = trouw, nauwgezetheid. **plicht'vergeffen** = plichtvergeten. **plicht'vertegen**, w. = plichtverzaking. **plicht'widrig** = in strijd met zijn (mijn) plicht.

ploot, m. —(e)s, **Pföde** = (houten) pen, pin; (Dat.) einen Pf. vorsteken = (ook) ergens een speldje (stokje, schotje) voor steken; einen Pf. zurüdfenden = door de vingers zien. **pflö'ten**, fchw. (h.) = vastpennen.

pflü'ten, fchw. (h.) = plukken; (Salat, Peter'silie) schoonmaken; (Strabben) vissen; mit der Zeit pflüct man Rosen = (de) tijd baart rozen, mettertijd komt alles in orde, als men maar tijd van leven heeft; vgl. Sühnen.

pflug, m. —(e)s, **Pflüge** = ploeg (akker-, sneeuw-, slijkploeg, ploeg arbeiders).

pflug'ballen (-baum), m.; **beichjel**, w.; **eifen**, f. = ploegboom; -dissel, -ijzer (kouter).

pflü'gen, fchw. (h.) = ploegen; (vom Schiff) (de golven) klieven, doorploegen; der Unter pflügt = schuurt langs den grond, sleept. **Pflü'ger**, m. —s, — = ploeger, landbouwer.

pflug'holt, f.; **schö**, m. = ploeghout; -os.

pflug'rad, f.; **schar**, w.; **stera**, m. (**stera**, w.) = ploegrad; -schaar; -staart (-steel).

pflü'fel, m. —s = (gest.) verkoudheid.

pfort'ader, w. = poortader. **pfort'chen**, f. —s, — = poortje. **pfort'e**, w. —, —n = poort, deur, ingang; die (Sohe od. Ottomantische) P. = de (Verheven of Ottomaansche) Porte. **pfort'ner**, m. —s, — = portier (ook an.), poortsluiter, cipier.

pfort'en, m. —s, — = post, stijl, paal.

pfort'chen, f. —s, — = pootje; Pf. halten = slaag krijgen op de vingertoppen (schoolstraf).

pfort'e, w. —, —n = poot, (ook) pootje (van schrijven).

prie'm, m. —(e)s, —e, **prie'me**, w. —, —n, **prie'men**, m. —s, — = priem, els, priem (kruid), brem; Meister Pf. = schoenmaker.

prie'mengras, f. = vedergras. **prie'm'kraut**, f. = priemkruid.

pfropf, m. —(e)s, —e u. **pfropfe**, **pfrop'fen**, m. —s, — = kurk, stop, prop, (art.) laadprop; ent, okulatie; am Pf. riechen = achter 't net vissen, er bekaaid afkomen; (das ist) für den Pf. = in de klem, in de penarie; einen auf den Pf. setzen = iem. er onder krijgen, tot zwijgen brengen. I. **pfrop'fen**, fchw. (h.) = enten, griffelen, okuleeren; kurken; proppen, stoppen; vgl. gepfropft. II. **pfrop'fen** zie **pfropf**.

pfrop'fenboll' = prop-, stampvol. **pfrop'fenzieher**, m. —s, — = kurketrokker. **pfrop'fling**, m. —s, —e = geënte boom. **pfrop'messer**, f. = ent-, okuleermes. **pfrop'reis**, f. = entrijs, okuleertakje. **pfrop'stule**, w. = boomkwekerij. **pfrop'stalt**, m. = ent-, okuleerspleet, insnijding. **pfrop'wachs**, f. = entwas.

prü'n'be, w. —, —n = prove, prebende, inkomen (en ambt van geestelijken); stichting; plaats, verzorging in een armhuis; vgl. fett I.

prü'n'benbesitzer, m. = provenier. **prü'n'benhandel**, -wucher, m. = handel met proven,

simonie. **prü'n'd'ner**, m. —s, — = provenier, diakenhuisman (netje).

puhl, m. —(e)s, —e = poel, modderput; (ook) gier (mest).

puhl, m. u. f. —(e)s, —e = peluw (ook fig.), (hoofd)kussen.

puhl'licht = vol poelen; modderig (ruikend).

puhl'schneffe, w. = grutto, poelsnip.

puhl! (*sterker*) p. Teufel! = foei! ba(h)!

puhd, f. —(e)s, —e = pond; talent, schat; mit seinem P. .e wuchern = met zijn t. woeke- ren; vgl. Pfd. **puhd'gewicht**, f. = gewicht van een pond. **puhd'ig** = van één pond; [gewicht- houdend; pf. e Pfennige = Pfennige van 240 in een pond]. **puhd'weise** = bij 't pond.

puh'schen, fchw. (h.) = knoeien, beunhazen; einem ins Handwerk pf. = een anders ambacht onbevoegd uitoefenen, onder iems. duiven schieten. **puh'scher**, m. —s, — = knoeier, beunhaas. **puh'scherarbeit**, **puh'scheri'**, w. —, —en = knoeiwerk, knoeierij. **puh'scherhaft** = knoeierig. **puh'sch'messer**, m. = beunhaas (op de beurs).

puft'ig = weg, voort, verdwenen, naar de maan.

puft'ze, w. —, —n = plas, poel; verschaald bier; die große P. = de groote plas (nl. de zee).

puft'zen, fchw. (h.) = leegscheppen, -putten.

puft'zig = vol plassen.

puha'ten, Pl. = Feaken; (fig.) rijke, weelderig levende menschen.

puha'ton, m. —s, —s = Faeton (zoon v. d. Zonnegod Helios); faeton, (licht) open rijtuig.

puha'te, w. —, —n = nachtvlinder.

puha'lang, w. —, .ngen = falanks (Macedonische) gesloten slagorde; vingerlid.

puhaneroga'me, w. —, —n = fanerogame, bloesemplant.

puhanomen, f. —s, —e = fenomeen, (natuur-) verschijnsel. **puhanomenal'** = fenomenaal, hoogst wonderbaarlijk. **puhanomenologie'**, w. —, —n = fenomenologie, verschijnselleer.

puhantafie', w. —, —n = fantazie, verbeeldings- kracht, inbeelding, drogbeeld, droomgezicht.

puhantafie' (artikel, m.); **puhpreis**, m. = fantazie- artikel; -prijs.

puhantafie'ten, fchw. (h.) = fantazeeren; jilen.

puhantas'ma, f. —, .men = fantasma, schijn-, drogbeeld. **puhantasmagorie'**, w. —, —n = fantasmagorie ('t kunstmatig voorstellen van fantomen). **puhantakt'**, m. —en, —en = fantast, droomer, dweper. **puhantakt'ig** = fantastisch, wonderlijk, grillig. **puhantou'**, f. —s, —e = fantoom, schijn-, drogbeeld.

I. **puh'rao**, m. = Farao. II. **puh'rao** zie **puh'rao**.

puharifa'er, m. —s, — = farizeeër, huichelaar.

puharifa'ertum, f. —s, — = farizeeërdom.

puharifa'isch = farizeesch, huichelachtig.

puharmatognosie', w. — = farmakognosie (leer van de geneesmiddelenstoffen). **puharmatologie'**, w. — = farmakologie (leer van de geneesmidde- len). **puharmatop'de**, w. —, —n = farmakopee, artsensijboek. **puharmazeut'**, m. —en, —en = farmaceut, artsensijkundige, student in de artsensijkunde. **puharmazen'til**, w. — = farma- ceutika, artsensijkunde. **puharmazen'tisch** = farmaceutisch. **puharmazie'**, w. — = farmacie, artsensijkunde.

puha'ro, f. —s = faro (een kansspel). **puha'ros**, **puha'rus**, m. —, — = faros, vuurtoren.

puha'ryng, m. = farynx, keelholte.

puha'ze, w. —, —n = faze; schijngestalte (van de maan), ontwikkelingsvorm, graad.

puhenol', f. —s = fenol, koolzuur.

Phia'le, w. —, —n = fiale, vlakke schaal of schotel.
Philaleth', m. —en, —en = filaleet, waarheidsvriend. **Philanthrop'**, m. —en, —en = filantroop, menschevriend. **Philanthropie'**, w. —, —n = filantropie. **Philanthropin'**, f. —s, —e = filantropinum (opvoedingsinrichting naar Basedow's beginselen). **Philanthropinist'**, m. — = filantropinisme, Basedow's opvoedingsstelsel. **Philanthropistich'** = filantropisch. **Philatelie'**, w. — = filatelie, postzegelkunde. **Philatelist'**, m. —en, —en = filatelist, postzegelkennner, -verzamelaar. **Philharmonistich'** = filharmonisch, muzieklevend. **Philhellene'**, m. —n, —n = filhellenen, Griekenvriend.
Philin'gen, f. —s, — = dochter v. d. ploert.
Philipp', m. = Philip, Filip, Flip. **Philippika'**, w. —, —s = filippika, heftige straf-, strijdrede. **Philippinen**, Pl. = Filippijnen. **Philippus'**, m. = Filippus, Philips.
Philist'er, m. —s, — = Filistijn; fillster, ploert, niet-student; bekrompen, kleinzielig, mensch, droogstoppel, kruidenier (fig.). **Philisterei'**, w. —, —en = kleinzielige bekrompenheid, droogstoppelaar. **Philist'isch**, **Philist'isch'** = ploertig. **Philist'rium**, f. —s = ploertedom; ins Ph. gehen = (na den studentetijd) 't burgerlijke leven ingaan. **Philist'ros'** = ploertig, kleinzielig.
Philolog', m. —en, —en = filoloog, taal- en letterkundige. **Philologie'**, w. —, —en = filologie. **Philologisch'** = filologisch.
Philome'la, .me'le, w. = Filomeel, nachtegaal.
Philis'je, w. —, —n = hospita, ploertin.
Philosoph', m. —en, —en = filozof. **Philosophie'**, m. —s, — = filozofaster, filozof van den kouden grond. **Philosophem'**, f. —s, —e = filozofeem, wijsgeerige leer. **Philosophie'**, w. —, —n = filozofie. **Philosophieren**, fchw. (h.) = filozofieren. **Philosophisch'** = filozofisch.
Phil'tron, **Phil'trum**, f. —s, . . . tren u. . . tra = filtrum, Hefdedrank.
Phimo'je, **Phimo'jis**, w. — = fimoze, vernauwing.
Phio'le, w. —, —n = fiool, fleschje.
Phlegma, f. —s = flegma, koude gelijkmoedigheid. **Phlegmat'iter**, m. —s, — = flegmatikus, flegmatisch (flegmatiek) mensch. **Phlegmat'isch** = flegmatisch, flegmatiek, koudgelijkmoedig, bedachtzaam.
Phlog, w. —, —e = floks.
Phob'be, w. = Febe, maangodin.
Phob'uis, m. = Febus, zonnegod.
Phone'tif, w. — = fonetika, leer van de (spraak)klankvorming. **Phone'tiker**, m. —s, — = fonetikus (die fonetika onderwijst, die fonetisch wil spellen). **Phone'tisch** = fonetisch, volgens den klank.
Phön'ig, m. —(e)s, —e = fenix (fabelachtige vogel).
Phöni'zien, f. = Fenicië. **Phöni'zier**, m. —s, — = Feniciër. **Phöni'zisch** = Fenicisch.
Phonogramm', f. —s, —e = fonogram. **Phonograph'**, m. —en, —en = fonograaf. **Phono'la**, w. —, —s = fonola. **Phonolith'**, m. —(e)s u. —en, —e(n) = fonoliet, klinksteen. **Phonologie'**, w. — = fonologie, klankleer.
Phosphat', f. —(e)s, —e = fosfaat. **Phosphor**, m. —s, —e = fosfor. **Phosphoreszenz'**, w. — = fosforescentie. **Phosphoreszier'en**, fchw. (h.) = fosforesceeren. **Phosphorartig** = fosforachtig.

Phosphorhaltig, **Phosphorig** = fosforhoudend, fosforig. **Phosphorsäure**, w. — = fosforzuur.
Pho'to, f. —s, —s = foto. **Photochemie'**, w. — = fotochemie (leer van de chemische werking van 't licht). **Photogen'**, f. —s = fotogeen: kunstmatige mineraalolie. **Photograph'**, m. —en, —en = fotograaf. **Photographie'**, w. —, —n = fotografie. **Photographieren**, fchw. (h.) = fotografeeren. **Photographisch'** = fotografisch. **Photogravüre**, w. —, —n = fotogravure. **Photometer'**, f. (m.) —s, — = fotometer, licht(sterkte)meter. **Phototypie'**, w. — = fototypie, lichtdruk.
Phra'se, w. —, —n = fraze: zin, zinledige spreekwijze, woordkraam. **Phra'senhaft** = opgeschroefd, wonderig, hol. **Phra'senhaft'macher**, m. = ijdele prater, frazeur. **Phra'seologie'**, w. —, —n = frazeologie (leer van de eigenaardige spreekwijzen van een taal; verzameling van spreekwijzen).
Phrenesie', w. — = frenezie, razernij, waanzin(nigheid). **Phrenet'isch** = frenetiek, waanzinnig, razend. **Phrenologie'**, w. — = frenologie, hersen-, schedelleer.
Phry'gien, f. = Frygië. **Phry'gier**, m. —s, — = Frygiër. **Phry'gisch** = Frygisch.
Phthi'ris, w. — = fthizis, t.ring.
Phyllo'gera, w. —, —s u. . . e'ren = fylloxera, druifluus.
Phys'harmonika, w. —, . . . ten u. —s = fysharmonika, pianoörgel.
Phyfit', w. — = fyziika, natuurkunde. **Phyfit'isch** = natuurkundig, fysisch. **Phyfit'er**, m. —s, — = fyzikus, natuurkundige.
Phyfit'lehrer, m.; **Phyfit'le**, w.; **Phyfit'ler**, m. = natuurkunde|onderwijzer (-leeraar); -les; -onderwijs.
Phyfit'us, m. — u. —jes, —je = [distriktsgeenesheer]; ook = Phyfit'er.
Phyfiognom', m. —en, —en = fyziog(n)oom, gelaatkundige. **Phyfiognomie'**, w. —, —n = fyziog(n)omie, gelaatsuitdrukking. **Phyfiognom'ist**, w. — = fyziog(n)omika, gelaatkunde.
Phyfiokrat', m. —en, —en = fyziokraat (aanhanger van 't fyziokratisch systeem). **Phyfiokratie'** (spr. . . tie), w. — = fyziokratie. **Phyfiokrat'isch** (spr. . . tie) = fyziokratisch stelsel (volgens 't welk de landbouw de bron van welvaart is).
Phyfiolog', m. —en, —en = fyzioloog. **Phyfiologie'**, w. — = fyziologie (leer van de levensverschijnselen). **Phyfiologisch'** = fyziologisch. **Phyfit'isch** = fysisch, lichamelijk, zinnelijk.
Piani'no, f. —s, —s = piano. **Pianist'**, m. —en, —en = pianist. **Pia'no** = piano, zacht.
Pia'no(for'te), f. —s, —s = piano. **Piano'la**, f. —s, —s = pianola.
Pia'ter, m. —s, — = piaster.
Pi'chel, m. —s, — = slabbetje. **Pi'chel'er**, m. —s, — = pimpelaar. **Pi'cheln**, fchw. (h.) = (rust.) pimpelen. **Pi'chen**, fchw. (h.) = (be)pikken, met pik besmeren, kleven als pik.
Pik, m. —(e)s, —e = pik, houw, tik; vgl. **Pik I en Pife**. **Pic'le**, w. —, —n = pik(houweel).
Pic'tel, m. —s, — = pik(houweel); knikker; pukkelt, puist.
Pic'telflöte, w. = kleine fluit, pikkolo. **Pic'telhaube**, w. = pickelhaube, pinhelm. **Pic'telhering**, m. = pekelhering; nar, hansworst.
Pic'tels zie **Pidles**.
Pic'ten, fchw. (h.) = pikken, happen, tikken.
Pik(e)nid, f. —s, —e = piknik.

Picles, Pl. = pickles (*scherp gekruide ingemaakte groenten en vruchten*).

Pic'nic zie Pidenid.

Pie'ce (spr.: *piasse*), w. —, —n = stuk, vertrek.

Pie'destal (spr.: *piee*), f. —s, —e = piédestal, voetstuk.

Piek, w. —, —en = (*schp.*) piek.

Piemonte'fe, m. —n, —n = Piémontees. **Pie'monte'fisch** = Piémonteesch.

piep! = piep! p. *machen* = p. *doen*, p. *zeggen*; einen *ß.* *haben* = gek, van Lotje getikt zijn.

pie'ven, [schw. (h.)] = piepen; (*schw.*) loeren; (der *Arante*) *piept* = zucht zwakjes; *ihm piept's* = hij is niet snik. **Piep'hahn**, m. = haan, kip; dingetje. **Piep'mag**, **vogel**, m. = (jonge) vogel; der rote Piepogel = (*spott.*) de Roode Adelaar (*ridderorde*). **piep'sen** zie piepen.

piep'fig = sukkelend, zwakjes, pipsch.

I. **Pier**, m. —s, —e = pier, hoofd. II **Pier**, m. —(e)s, —(n), **Pier'aas**, m. = (*gwst.*) pier, worm.

Pierrot' (spr.: *pijroo*), m. = Pierrot.

pie'raden, [schw. (h.)] = plagen, treiteren.

Pies'porter, m. —s = piesporter.

Pie'sfe zie Piece.

Pietät, w. — = piétéit, vroomheid, eerbiedig opzien. **Pietis'mus**, m. — = piétisme, fijne (soms overdreven) vroomheid. **Pietist'**, m. —en, —en = piétist. **Pietis'tisch** = piétistisch.

pief'paff! = pief paf!

Pigment', f. —(e)s, —e = pigment, kleurstof.

Pigment'druk, m. = pigment-, kooldruk.

Pigment'papier, f. = kool(druk)papier.

I. **Pil**, m. —s, —e u. —s = piek, bergspits; einen *ß.* *auf* einen *haben* zie Pife. II. **Pil**, f. —s, —s = (*in 't kaartspel*) schoppen.

pikant' = pikant. **Pikante'rie**, w. —, —n = pikanterie.

Pikar'de, m. —n, —n = Pikardiër. **Pikardie'die** = Pikardië.

Pik'laas, f.; **hube**, m. = schoppen|laas; -boer.

Pie'le, w. —, —n = piek; von der *ß.* *auf* dienen = van onder op, van den laagsten rang af dienen; eine *ß.* *auf* einen *haben* = de pik op iem. hebben.

Pikee', m. u. f. —s = pikee, piqué.

Pikener', m. —s, —e, **Pikenträger**, m. = piekdrager, piekenier.

Piket', f. —(e)s, —e = piket (*kleinere troepen-deeling*); veldwacht; piket (*een kaartspel*).

piek'lein = piekfijn, in de puntjes.

piek'ten, [schw. (h.)] = pikeeren; *sch* *auf* (*Uff.*) p. = een eer in iets stellen. **piekert'** = gepikeerd.

piek'ling' = erg knap.

Pik'tolo, m. —s, —s = pikkolo (*knoopejongetje, keltner; kleine fluit*).

Pik'ur, m. —s, —e = pikeur.

Pikrin'saure, w. = pikrinezuur.

Pik'ten, Pl. = Pikten.

Pikul, m. —s, —s (10 *Pikul*) = pikol.

Pilar', m. —en, —en = pilaar, paal.

Pila'ster, m. —s, — = pilaster, muurpilaar.

Pila'tus, m. = Pilatus; von Pontius zu *ß.* *schiden* = van Pontius naar Pilatus, van 't kastje naar den muur sturen.

Pil'en, Pl. (*zeker gerecht*) zie Mohnpilen.

Pil'ger, m. —s, — = pelgrim. **Pil'gerfahrt**, w. = pelgrimstocht, -reis, bedevaart. **Pil'gern**, [schw. (h. u. f.)] = een bedevaart, een pelgrimsreis doen; trekken, reizen. **Pil'gerschaft**, w. — = bedevaart(gangers), pelgrimage. **Pil'gerstab**, m. = pelgrimsstaf. **Pil'gerstafje**, w. = pelgrimstasch. **Pil'grim**, m. —s, —e = pelgrim.

Pil'le, w. —, —n = pil; einem eine *ß.* (zu schluden, zu verschluden) *geben* = iem. een pil te slikken geven; *vgl.* blau. **Pil'tendreher**, m. = pilledraaier (*ook de tor*).

Pilot', m. —en, —en = piloot; loods, stuurman; bestuurder (*van vliegtuig*).

Pila, m. —es, —e = paddestoel, zwam; in die *ß.* *e* *gehen* = verloren gaan, verdwijnen; *aufschießen* wie ein *ß.*, *wie* die *ß.* *e* = (uit den grond) (op)komen als paddestoelen.

pie'zicht, **pie'zig** = zwammig, paddestoelachtig.

Piment', m. u. f. —(e)s, —e = piment, Spaansche peper, Jamaika-peper.

Pimpelei', w. —, —en = verzuchting, lamentatie; verwijftheid. **Pim'pelfrig(e)**, m. = (zwakke, teere) sukkel. **pim'pelig** = klagend, teer, zwakjes. **pim'peln**, [schw. (h.)] = klagen, kreunen, sukkelen.

Pimpernell', m. —s, —e, **Pimpernel'le**, w. —, —n = pimpernel.

Pim'pernuß, w. = pimpernoot, pistache.

Pimbinel'le, w. —, —n zie Pimpernell.

Pinakothek', w. —, —n = pinakothek, schilderijkabinet.

Pinaf'le, w. —, —n = pinas(se) (*een deksloep*).

Pincenez' (spr.: *pinsnee*), f. —, — = pincenez, lorgnet.

Pin'dar, m. = Pindarus. **pin'da'rijß** = Pindarisch.

ping'pong, f. —s, —s = pingpong.

Pinguin', m. —s, —e = pinguin, vetgans.

Pi'nie, w. —, —n = (Zuid-europesche) pijnboom.

pie! = ping! pang!

pie'le, w. —, —n = strandkruid; smidse; (visschers)pink; grondeling (*een visch*); pot (*bij 't spel*); geld, duiten, centen; *sch* *wach* *auf* der *ß.* *sein* = slecht bij kas zijn; *das* *gibt* *ß* *che* *in* *die* *ß.* = dat zet bloed aan, dat zet zoden aan den dijk.

pie'lein, [schw. (h.)] = piepie doen.

pie'len, [schw. (h.)] = pink-pink roepen, tikken, slaan.

pie'ne, w. —, —n = pin, pen. **pie'nen**, [schw. (h.)] = pinnen, pennen.

pie'scher, w. —s, — = pinscher (kleine Engelse speurhond), smoushondje.

pie'set, m. —s, — = penseel (*ook fig.*), kwast, plumpje; onnoozele hals, sul. **pie'setel'**, w. —, —en = geschilder, geklad, knoerier; onnoozelheid, domheid. **pie'set'ormig** = penseelvormig.

pie'selhaft = sullig, onnoozel. **pie'seln**, [schw. (h.)] = penseelen; (klad)schilderen; sukkelig, onnoozel doen; (*gwst.*) klagen, zuchten. **pie'sel'stel**, m. = penseelsteel. **pie'sel'strich**, m. = penseelstreek.

pie'te, w. —, —n = pint; (*schw.*) herberg.

pie'tscher zie *pie'scher*.

pie'get'le, w. —, —n = pincette, tangetje.

Pionier', m. —s, —e = pionier (*geniesoldaat, schansgraver; baanbreker*).

Pi'pe, w. —, —n = pijp (*een zekere maat voor vloeistoffen, een wijn- en olievat*); kraan; *das* *ist* *mir* (*ganß*) *ß.* = dat is me precies 'tzelfde.

piep'te, w. —, —n = pipet, steekhevel.

piepi' *machen* = piepie doen.

Pipin', m. = Pepijn.

Pips, m. —es = pip (*ook fig. v. personen*).

pie'fig = pipsch.

Pirat', m. —en, —en = piraat, zeeroover. **Pira'terie**, w. —, —n = piraterie, zeerooverij.

Pira'us, m. = Pireüs.

Pira'ge, w. —, —n = prauw, kano.

Pirol', m. —s, —e u. —s = wiewaai.

Pirouette (spr.: . .roe.), w. —, —n = pirouette, bokke-, draaisprong. **pirouette' ren**, [schw.] (h.) = pirouetteeren.
Pis'ner, m. —s, — = bewoner van Pisa.
Pis'ang, m. —s, —e = pizang, banaan; (*scherts.*) der afte P. = die ouwe p., paai.
Pis'ee'bau, m. = pisébouw (pisé = stampanarde).
Pis'ern, [schw.] (h.) = fluisieren.
Pis'se, w. — = pis. **Pis'sen**, [schw.] (h.) = pissen.
Pissoir (spr.: . .soaar), f. —s, —e u. —s = urinoir.
Pis'ta'zie, w. —, —n = pistache, pistacheboom.
Pis'te, w. —, —n = piste, (vlieg)baan; strook.
Pis'till', f. —s, —e = stamper (*in bloemen*).
Pis'tol', f. —s, —en, **Pis'to'le**, w. —, —n = pistool (*wapen en munt*); wie aus der Pis'tole geschossen = plotseling, vlug, keurig netjes; [schw.] auf P. en [schlagen] = op 't pistool duelleeren.
Pis'to'len'duell, f. = duel op pistolen.
Pis'to'len'greep, m.; **hal'fter**, w. (u. m. u. f.) = pistoolgreep; -holster (-koker).
Pis'to'len'lugel, w.; **lauf**, m.; **schuß**, m. = pistoolkogel; -loop; -schot.
Pis'to'len'vogel, m. = pistooltje (*een vlinder*).
Pis'ton (spr.: . .Ø), f. —s, —s = piston (*zandstiftje aan 't geweer; klepje aan blaasinstrumenten, ook wel: cornet à piston*).
Pit'ch'pine (spr.: *pietspain*), w. —, —s = pitchpine.
pit'sh'naß, **pit'shenag** = kletsnat.
pittoresk = pittoresk, schilderachtig.
pizzica'to = pizzicato.
Placem'ent (spr.: *plasemā*), f. —s, —s = plaatsing, aanstelling, plaats, betrekking.
plac'ier'bar (c = s) = te plaatsen, te verkoopen; p. sein = plaatsing vinden, van de hand gaan. **plac'ie'ren** (c = s), [schw.] (h.) = plaatsen, aanstellen; beleggen, van de hand doen.
plac'ie'run'gs'bureau, f. = bureau van plaatsing.
Plac'le, w. —, —n = plakette.
plac'ten, [schw.] (h.) = plagen, kwellen; aanplakken; lappen; (*grond*) vastslaan; (*wool*) kaarden; **sch pl.** = zich aftobben, zwoegen.
plac'ter, m. —s, — = plager; plakker, lapper; (*vuile vlek; verkeerde inzet (bij zingen e. d.)*).
plac'terei, w. —, —en = plagerij, kwelling, verdrietelijkheid. **plac'tern**, [schw.] (h.) = ongelijk afschieten; poedelen.
plad'bern, [schw.] (h.) = plasregenen, gieten.
plä'bie'ren, [schw.] (h.) = pleiten. **plä'doyer** (spr.: *plädoajee*), f. —s, —s = pleidooi.
Plafond' (spr.: . .f), m. —s, —s = plafond.
Pla'ge, w. —, —n = plaag, bezoeking, kwelling, moeite. **Pla'gegeift**, m. = plaaggeest. **Pla'gen**, [schw.] (h.) = plagen, teisteren, kwellen, hinderen, lastig vallen; **sch p.** = zich plagen, zich aftobben, zwoegen.
Plag'ge, w. —, —n = plag, gras-, heidezode.
Plag'gen'wirts'chaft, w. = plaggebedrijf (*landb.*).
Plagia'rius, m. — . .arii = plagiator, letterdief.
Plagiat', f. —(e)s, —e = plagiaat, letterdiefverij.
Plagia'tor, m. —s, . .to'ren = plagiator.
Plaid (spr.: *pleet*), m. u. f. —s, —s = plaid.
plaid'e'ren *uw. zie plä'bieren* *uw.*
Plakat', f. —(e)s, —e = plakkaat, aanplak-, reclamebiljet. **plakat'ie'ren**, [schw.] (h.) = plakkeeren. **Plakat'jaule**, w. = aanplakzuil.
Platet'te, w. —, —n = plakette, (reliëf)plaat.
platt'e'ren = plattieren.
I. [plan], [bij] = effen, duidelijk. **II. [Plan]**, m. —(e)s, Pläne = vlakke, uitgestrektheid. strijdperk, krijt; dansplaats; plan (*ook fig.*),

plattegrond; auf dem Pl. sein = bereid, bij de hand zijn; (mit etw.) auf dem Pl. erscheinen = voor den dag komen; der grüne P. = de renbaan, *the turf*.
Plän'den, f. —s, — = plannetje.
Pla'ne, w. —, —n = dekzeil, wagenkleed, -kap, huif.
Pla'ne, w. —, —n = vlakke.
Plä'ner'macher, m. = plannemaker. **pla'nen**, [schw.] (h.) = [vlak, glad, effen maken]; plannen maken; ontwerpen; zinnen op; (von Raubvögeln in der Luft) zweven, staan.
Planet', m. —en, —en = planeet. **planeta'risch** = planetarisch. **Planeta'rium**, f. —s, . .rien = planetarium.
Plane'ten'bahn, w.; **gru'ppe**, w.; **jahr**, f.; **lauf**, m. = planeetbaan; -groep; -jaar; -loop.
Plane'ten'messer, m.; **stand**, m.; **sy'stem**, f. = planeetmeter; -stand; -stelsel.
Planeto'id, m. —en, —en = planetoid.
plan'gen'ig = planmatig.
plan'ic'ren, [schw.] (h.) = (*met.*) planeeren; (*papier*) lijmen; (*den grond*) vlak maken, effenen. **Planier'hammer**, m. = slechthamer.
Planier'wasser, m. = lijnwater.
Planiglob', m. —en, —en = planisfeer, wereldkaart. **Planimetrie**, w. —, —n = planimetrie.
planime'trisch = planimetrisch.
Plan'lammer, w. = kaartepööt (*bij den generalen staf*).
Plan'le, w. —, —n = (zware) plank, scheepsplank; houten heining, schutting.
Plän'leli, w. —, —en = schermutseling, voorpost-, tirailleursgevecht. **plän'teln**, [schw.] (h.) = schermutselen, tiralleeren.
plan'ten, [schw.] (h.) = met planken beschieten, betimmeren.
Plän'ter, m. —s, — = tirailleur.
plan't'lon'fab; **lon'veg** = plat[hol]; -bol.
plan'loß = stelsel-, ordeeloos, onverlegd, in 't honderd. **plan'loß'ig'heit**, w. —, —en = stelselloosheid. **plan'mä'ß'ig** = plan-, stelselmatig.
plan'shen, [schw.] (h.) = plassen, ploeteren.
Plan'sherei, w. —, —en = geplas, geploeter.
Plan'spiegel, m. = vlakke spiegel.
Planta'ge (spr.: . .taazje), w. —, —n = plantage.
plant'shen *uw. zie plan'shen* *uw.*
Plan'übergang, m. = overweg (*vlak*).
plan'voll = wel-overdacht, stelselmatig.
Plan'wagen, m. = huifwagen, huifkar.
plan'zei'chen = terreinteekenen.
Plapperei, w. —, —en = gebabbel, gewauwel.
Plap'berer, m. —s, — = babbelaar, wauwelaar.
plap'ber'haft = babbelachtig, -ziek. **Plap'ber'haftig'heit**, w. — = babbelachtigheid. **Plap'ber'latsen**, f. = getater (*van kleine kinderen*), gekeuvel. **Plap'ber'liese**, **lotte**, w. —, **maul**, f. = babbelkous. **plap'bern**, [schw.] (h.) = babbelen, snappen, keuvelen. **Plap'bertasche**, w. = babbelkous.
plär'ren, [schw.] (h.) = blerren, schreuwen, huilen, [brullen, loeien].
Plä'ß'er, f. —s = ple(i)zier, vermaak; jebes Tierchen hat sein P. . .den = ieder zijn meug, iedere gek heeft zijn gebrek, iedere zot heeft zijn marot. **plä'ß'er'lich** = amuzant, vermakelijk.
Plas'ma, f. —s, —s = plasma, bloedwater; (*soort*) chalcédoon (*halfedelsteen*).
Pla'stil, w. — = plastiek (*boetseer-, beeldhouw-kunst; aanschouwelijkheid*). **pla'stisch** = plastisch, aanschouwelijk.

Plastron (spr.: . . ð), f. u. m. —s, —s u. . . stren =
plastron: borststuk, steekblad.
Plata'ne, w. —, —n = plataan.
Plateau (spr.: . . too), f. —s, —s = plateau
(*hoogvlakte, prezenteerblad*).
Platin', f. —s, **Platina**, f. —s = platina.
Platin'halfig = platinahoudend. **Platin'papier**,
f. = platinapapier.
Plato(n), m. = Plato. **Plato'niter**, m. —s, — =
Platonisch wijsgeer. **Plato'nisch** = Platonisch.
Plat'f! = plas! pats! klets! **Plat'fchen**, fchw.
(h.) = plassen, kletteren. **Plat'fchen**, fchw. (h.) =
plat slaan, ook = **Plat'fchen**. **Plat'fchern**, fchw.
(h.) = kletteren, kabbelen; plassen, ploeteren.
Plat'fch'fuchig, **Plat'fchig** = breedvoetig; lomp,
onbeholpen.
Platt = (von Steinen, Stirn, Erde, Dach, Fuß,
Nase, Land, Sprache) vlak, plat, gemeen, onbe-
schaaft; [ronduit, rondweg, vol, klaar]; p. vor
dem Wind = vlak voor den wind; ich war
garz pl. = totaal verbouwereerd. **Platt**, f.
—(s) = Plat(-Duitsch). **Platt'breit**, f. = strijk-
plank. **Platt'chen**, f. —s, — = plaatje. **Platt'beutich**
= Plat-Duitsch. **Platt'e**, w. —, —n =
plat vlak; vlakte, plateau; plaat (*van steen,*
glas, metaal enz.); groote tegel; blad (*van een*
tafel); (zand)plaat; (platte) schotel, prezenteer-
blad; kale kruin, tonsuur; kale plek (*in 'i laken,*
op den vloer e. d.); (Gau.) (dieve)bende.
Platt'eis, w. —, —n = ('t) strijken; strijkijzer;
plaatboomd vaartuig (*vooral op de Donau*).
Platt'eisen, m. —es, —e. **Platt'eise**, w. —, —n =
pladijs, platvisch. **Platt'eisen**, f. = strijkijzer;
(ook) groote voet. **Platt'ten**, fchw. (h.) = (af-
platten; met tegels beleggen; en = plattie-
ren]. **Platt'ten**, fchw. (h.) = pletten, afplatten;
(*linnen enz.*) strijken, persen. **Platt'tenabzug**,
m. = stereotiep-afdruk. **Platt'ter**, m. —s, — =
strijker, perser, pletter. **Platt'terbis**, w. =
lathyrus. **Platt'terbings'** = volstrekt, ten-
eenemale, ronduit, —weg. **Platt'terin**, w. —,
—nen = strijkster.
Platt'trich, m.; **Platt'trin**, w. = plat||visch; -form
(*v. d. tram*: balkon).
Platt'trau, w. = strijkster. **Platt'tuch**, m. =
platvoet (*ook de namiddagscheepsnacht*). **Platt'tuchig**
= platvoetig, met platvoeten. **Platt'theit**,
w. —, —en = platheld (*ook fig.*), afplating.
Platt'thut, m. = plathoef (*hoef en paard*). **Platt'tie-
ren**, fchw. (h.) = platteeren (*metaal met ander*
metaal overtrekken; opsieren, opsmukken);
plattierte Entrüstung = geveinsde veront-
waardiging. **Platt'topf**, m. = plathoofd, dom-
kop. **Platt'tmaschine**, w. = pletmachine.
Platt'mena'ge (spr.: . . naazje), w. —, —n =
platmenage, tafelstel (*voor olie, azijn enz.*).
Platt'mühle, w. = pletmolen. **Platt'nase**, w. =
platte neus, platneus. **Platt'ner**, m. —s, — =
harnasplatemaker; pletter; geschorene (paap).
Platt'rose, w. = muurpeper. **Platt'sich**, m. =
platte steek. **Platt'wurm**, m. = platworm.
Platt'ziegel, m. = vlakke, platte dakpan.
Platz, m. —es, **Plätze** = plaats, ruimte, plein,
stad (*vooral hand.*), vesting, zit-, staanplaats,
rang, ambt, betrekking; plaat; (Giefes Bort iff
hier) niet am Pl. = niet op zijn plaats, niet
gepast; etnen an den richtigen Pl. stellen = iem.
op zijn plaats zetten; nehmen Sie Pl. = neem
plaats, ga zitten; einem Pl. machen = voor iem.
plaats maken, wijken; Plätze befehlen, belegen,
referieren = plaatsen bespreken; [einer Bitte
Pl. geben = aanhooren, toelaten; Pl. greifen
(von Meinungen u. ä.) = zich vestigen, veld

winnen]; Pl. da! = ruimte! p! = krak! klets!
Pl. ook = **Platz**. **Platz'agent**, m. = plaatselijk
agent. **Platz'angst**, w. = plein-, ruimtevrees.
Platz'büchse, w. = klaphus.
Platz'chen, f. —s, — = plaatsje, plekje; tabletje,
flikje, pastille.
Platz'e: krieg die Pl. = barst! **Platz'en**, fchw.
(h. u. f.) = plassen, knappen, kraken, springen,
knetteren, openspringen, barsten; (es regnet)
daß es platzt = dat 't giet; aufeinander p. = met
elkaar in botsing komen. **Platz'en**, fchw. (h.) =
knallen; klappen, kletsen; lappen; (*gloeiend*
ijzer) (af)koelen; (*een boom*) merken. **Platz'furcht**,
w. = plein-, ruimtevrees. **Platz'gebrauch**,
plaatselijk gebruik.
Platz'kommando, w.; **Platz'kommandant**,
m.; **Platz'major**, m.; **Platz'markt**, m. = plaats||kaart
(*in trein*); -kennis; -kommandant; -majoor;
-markt.
Platz'patrone, w. = losse patroon. **Platz'preis**,
m. = plaatselijke prijs. **Platz'regen**, m. =
plas-, stortregen.
Platz'schen, w. = plein-, ruimtevrees. **Platz's-
kosten**, Pl. = plaatskosten. **Platz'berhältnisse**,
Pl. = plaatselijke omstandigheden. **Platz'wech-
sel**, m. = lokale wissel, plaatswissel.
Plauderel', —, —en = kout(erij), causerie,
praatje. **Plauderer**, m. —s, — = babbelaar,
prater, causeur. **Plauderhaft** = babbelachtig.
Plauderhaftigkeit, w. = babbelachtigheid.
Plaudererin, **Plauderin**, w. —, —nen = bab-
belaarster. **Plaudern**, fchw. (h.) = babbelen,
praten, kouten. **Plaudersam** = (öft.) babbel-
achtig, praatlustig.
Plauder'stübchen, f.; **Plauder'stühle**, f.; **Plauder's-
tisch**, m. = babbel||hoekje (boudoir); -uurtje;
-kous; -tafel (kletstafel).
Plaudsch, m. —es, —e = kout, praatje. **Plaudschen**,
fchw. (h.) = babbelen.
Plausibel = plausibel, aannemelijk.
Plausibelhaft, m. = bolle blaasop, opgeblazen,
ingebeeld iemand. **Plausibelhaftig** = opgeblazen,
verwaand. **Plausieren**, fchw. (h.), **Plausieren** = de
veeren opzetten, zich opblazen.
Plaus! = plof! bom! smak! **Plaus'ze**, w. —, —n
= buik; (eetbare) ingewanden; die Pl. jucht
ihm = hij wordt kwaad. **Plaus'zen**, fchw. (h.)
= vallen, ploffen; hosklossen.
Plaus'zet, f. —s, —s = placet: goedkeuring.
Plaub'jer, m. —s, — = plebejer. **Plaub'jertum**,
f. = plebejerdome, plebejers. **Plaub'jisch** =
plebejisch. **Plaub'jisch'**, f. —(e)s, —e = ple-
bisciet, volksbesluit. **Plaub's**, w. —, —s, m. —es
= plebs.
Plau'che, w. —, —n = bankroet, faljiet; Pl.
machen = bankroet, over den kop gaan; p.
gehen, machen, sein = bankr. enz. gaan, zijn.
Plau'chebruder, **Plau'cher**, **Plau'cheiter** (spr.: . . tje),
m. = bankroetier.
Plau'chen, Pl. = Plejaden (*de 7 dochters van*
Atlas en Plejone); zevengesternte.
Plau'chiron, f. —s, . . tren u. . . tra = plektrum,
citerpen.
Plau'che, w. —, —n = lompe sabel, kaasmes;
smeris, klabak; slappe drank, nat. **Plau'chern**,
fchw. (h.) = ploeteren, plassen; pimpelen.
Plau'ch'fistung, w.; **Plau'ch'fammlung**, w. = volle,
vereenigde zitting; v. vergadering.
Plau'chpotenz, w. — = onbeperkte volmacht.
Plau'che, w. —, —n, **Plau'chen**, m. —s, — =
Ploenta.
Plau'ch'betrieb, m. = regelmatige houtkap.
Plau'ch'num, f. —s = plenum, voltallige vergadering.

Pleonas'mus, m. —, ..men = pleonasme.
pleona'siſch = pleonastisch.
Ple'thi zie **Strethi**.
Pletho'ra, w. — = plethora, volbloedigheid.
Pleu'effange, w. = drijf-, krukstang.
Pleure'sie', w. — = pleuritis, pleuris, borst-
vliesontsteking.
Pleuren'se (spr.: *pleureuze*), w. —, —n =
rouwband, pleureuze, groote hoedveer.
Pleuri'tis, w. — zie **Pleuresie**.
Pliecht'anfer zie **Pfliechtanfer**.
Plie'raugen, Pl. = leepoogen. **plie'ren**, ſchw.
(h.) = knipoogen, gluren. **plie'rig** = leepoogig.
plie'tern, ſchw. (h.) = (*gwst.*) pleisteren,
stukadoren.
Plin'se, w. —, —n = flensje.
plin'sen, ſchw. (h.) = hullen, grienen.
Plin'the, w. —, —n = plint (*onder zuilen*).
Plin'ze, w. —, —n zie **Plintse**.
Pliffec'streifen, m. = plisseestrook.
Plom'be, w. —, —n = plombe (*tandvulling*;
loodje). **plombie'ren**, ſchw. (h.) = plombeeren.
Plög: auf den P. = plots(eling).
Plög, m. —es, —e, **Plög'ze**, w. —, —n = voorn.
plög'lich = plotseling, eensklaps; vlug. **Plög'**
lichteit, w. — = ('b) plotselinge.
Plu'derhoſe, w. = poebroek. **plu'deren**, ſchw.
(h.) = opbollen, flodderen.
Plumeau' (spr.: *plumoo*), f. —s, —s = donzen
dekbed.
plump = plomp, onbehouden, lomp. **Plump'e**,
w. —, —n = plomp (*plant*); (*gwst. ook voor*)
Geſundbrunnen en Pumptje. **plump'en**,
ſchw. (h.) = plumpen, sjokken. **Plump'heit**, w. —,
—en = plomp, lompheid. **plump!** = plomp!
plof! **Plump'jad**, m. = geknoopte zakdoek;
lomp, onbehouden mensch; P. spieren =
zakdoekje leggen. **plump'jen**, ſchw. (h.) =
plumpen, ploffen.
Plump'puding (spr.: *plöm...*), m. = plum-
pudding.
Plun'ber, m. —s = rommel, prullen; rommel-
prulleboel. **Plun'derer**, m. —s, — = plunderaar.
Plun'ber||hammer, w.; **fram**, m. = rommel||
kamer; -boel (-zoo).
Plun'dermaſ, m. = voderaper.
plun'dern, ſchw. (h.) = plunderen. **Plun'derung**,
w. —, —en = plundering. **Plun'derungs-**
juſt, w. = plunderzucht. **plun'drig** =
schunnig, min.
Plun'ger, **Plun'ſcher**, m. —s, — = (*tech.*)
plunjer.
Plun'ze, w. —, —n = (*gwst.*) bloedworst.
Plural', m. —s, —e = pluralis, meervoud.
Plural'endung, w. = meervoudsuitgang.
Plural'tan'tum, f. —s, —s u. . . .tantum =
pluraletantum (*alleen in 't meervoud gebruikt*).
I. plus = plus. II. **Plus**, f. — = plus, overschot.
Plus'betrag, m. = overschot, saldo.
Pluſch, m. —es, —e = pluche, pluiz. **pluſch'artig**
= pluche-achtig.
Plus'differenz, w. = saldo, overschot. **Plus'**
diſſanz, w. = meerdere afstand. **Plus'macher**,
m. = (gewetenloos) spekulant. **Plus'macherei**,
w. —, —en = (onmatig, ongeoorloofd) winst-
bejag, speculatie.
Plus'quamperſe'tium, f. —(e)s = plusquam-
perfect, voltooid verleden tijd.
plu'tern ufw. zie **plauftern** ufw.
Plutarch', m. = Plutarchus.
Plutokratie' (spr.: *. . . tie*), w. — = plutokratie,
geldheerschappij. **pluto'niſch** = plutonisch,
vulkanisch.

Pluž zie **Plög**.
Pluvia'l(e), f. —s, . . .ale(s) = pluviale (*mantel-*
vormig priesterkleed). **Pluvio'se**, m. —s, —s =
Pluviose, regenmaand.
p. M. = per Monat. **P. M.** = pro memoria.
p. m. = per mille. **Pma.** = Prima (Wechſel).
Pneuma'til, w. — = pneumatika (*leer van*
de beweging der lucht); **P.**, m. —s, —e =
lucht-, binnenband. **pneumatifch** = pneuma-
tisch. **Pneumonie'**, w. — = longontsteking.
Po, m. = Po (*riv.*).
Pö'bel, m. —s = gepeupel, plebs, gemeen.
Pö'bele', w. —, —en = grofheid, gemeenheid.
pö'belhaft, **—mäſig** = grof, gemeen, plat, laag.
Pö'belherrſchaft, w. = heerschappij van
't plebs. **Pö'belſprache**, w. = lage volkstaal,
straattaal.
Pöſh, m. —es, —e = klop; ook = Pöſhſpiel.
Pöſh'brett, f. = bord voor 't blufspel, blufbord.
po'ſhen, ſchw. (h.) = kloppen, slaan, (*erts*)
stampen; [trotsereen, pralen, drukken, plagen];
an die Tür p. = aan (op) de deur kl.; (das
Gerz) podt = klopt (onrustig, onstuimig); auf
(Alff.) p. = op iets pochen; (*spel*) bluffen;
(im Spiel) ich podte = ik roem. **Pö'ſher**,
m. —s, — = pocher; ertsstamper. **Pöſh'ham-**
mer, m. = stamphamer. **Pöſh'mühle**, w. =
stampmolen. **Pöſh'ſpiel**, f. = blufspel. **Pöſh'**
werk, f. = stamp- molen.
Pö'ſte, w. —, —n = pok, puist. **pö'ſtenartig** =
pokachtig.
Pö'ſten||fieher, f.; **-giff**, f.; **-grube**, w.; **-impfung**,
w. = pok||koorts; -giff(t); -put (-daal); -inenting.
pö'ſtenkrank = aan de pokken lijdend; p. fein =
de pokken hebben; P. e(r) = poklijder.
Pö'ſten||krankheit, w.; **-narbe**, w. = pok||ziekte
(pokken); -put (-daal).
pö'ſtenarbig = pokdalig, door de pokken
geschonden. **Pöſ'holtz**, f. = pokhout.
Pö'dagra, f. —s = podagra, voetsjicht, pootje.
Pö'dagriff, m. —en, —en = podagrif.
Pö'deſt zie **Pö'deſt**.
Pö'deſta, m. —(s), —s = (*Ital.*) burgemeester.
Pö'der, m. —(e)s, —e = achterste, popo.
Pö'dium, f. —s, Pö'bien = podium.
Pö'em, f. —s, —e = poëem, gedicht. **Pö'etie'**, w.
—, —n = poëzie. **pö'etie'loſ** = poëzieeloos,
prozaisch, alledaagsch. **Pö'et**, m. —en, —en =
poëet. **Pö'etaster**, m. —s, — = poëetaster,
pruldichter. **Pö'etik**, w. —, —en = poëtika.
pö'etifch = poëtisch.
Pö'gge, w. —, —n = (nrdb.) pad, kikker.
Pö'grom, m. —s, —s = pogrom.
Pö'inte' (spr.: *poënt*), m. —s, —s = punt, oog.
Pö'inte (spr.: *poënte*), w. —, —n = pointe,
hoofdpunt. **pö'inte'ren**, (spr.: *poënt...*), ſchw.
(h.) = pointeeren, punteeren, stippen, (*in*
't spel) zetten, wagen.
Pö'jak zie **Bajaſſo**.
Pö'jal'ſpiel, f. = (*sport*) bekerwedstrijd. **Pö'jal'**,
m. —s, —e = bokaal, beker.
Pö'kel, m. —s, — = pekel.
Pö'kel||bruſt, w.; **-faſ**, f.; **-ſteif**, f.; **-hering**,
m. = pekel||borst; -vat; -vleesch; -haring.
pö'keln, ſchw. (h.) = pekelen, inpekelen.
pö'kulie'ren, ſchw. (h.) = pokuleeren, lustig
drinken.
Pö'l = Police: polis.
I. **Pö'l**, m. —s, —e = pool; mit einem P.
halten = gelijk opwerken met iem., iem. bij-
houden. II. **Pö'l**, m. —s = pool (*haar op juweel*).
Pö'lad', m. —en, —en = Pool. **Pö'lade'**, w.
— = Polen.

Polarbär, m. = ijsbeer.
Polar||**expedition** (-**fahrt**), w.; **-gegend**, w. = pool||expeditie (-tocht); -streek.
Polarisation, w. —, —en = polarizatie. **polarisatie**ren, **schw.** (h.) = polarizeeren. **Polarität**, w. — = polariteit.
Polar||**kreis**, m.; **-länder**, Pl.; **-meer**, f.; **-ster**, m. = pool||cirkel; -landen; -zee; -ster.
Polder, m. —s, — = polder.
Polte, m. —n, —n = Pool; Pl., w. = Pol II.
Polei, m. u. f. —(e)s = polei, vlooiekruid.
Polemit, w. —, —en = polemiek, pennestrijd.
Polemifer, m. —s, — = polemikus. **pole**misch = polemisch, twist... **polemische**ren, **schw.** (h.) = polemizeeren.
Polten, f. = Polen; noch ist Pl. nicht verloren = nog is er hoop.
Polenta, w. —, .ten u. —s = polenta (een *mais*pap).
Polente, w. = (Gauw.) politie.
Polhöhe, w. = poolshoogte.
Polte (spr.: *politesse*), w. —, —n = polis.
Poltceninhaber, m. = polishouder.
Poltcinelo (spr.: *.tsjè.*), m. —s, —s = Polichinel.
Polter, m. —s, —e = meesterknecht, werkbaas (*bij timmerlui en metselaars*).
Polter**eisen**, f. = bruineerstaal. **pol**te**ren**, **schw.** (h.) = bruineeren, polijsten (ook *fig.*). **Pol**terer, m. —s, — = bruineerder, polijster.
Polter**heite**, w.; **-hammer**, m.; **-stahl**, m. = bruineer-, polijst||vijl; -hamer; -staal.
Polter**ring**, w. — = bruineering, polijsting.
Polter**mit**, w. —, —en = polikliniek.
Poltin, w. —, —nen = Poolsche.
Polter**der** zie *Palisander*.
Polter**er**, w. — = politiek. **Pol**ter**er**, m. —s, — = politikus. **pol**ter**er**sch = politiek, staatkundig.
polter**er**sch**ren**, **schw.** (h.) = politizeeren, (*ir.*) tinnegieten.
Polter**er**, w. —, —en = politoer, vernis (ook *fig.*), glans.
Polter**er**, w. — = politie; auf die Pl. gehen = naar de politie, naar 't bureau gaan.
Polter**er**||**agent**, m.; **-amt**, f.; **-aufsicht**, w.; **-beamte(r)**, m. = politie||agent; -bureau; -toezicht; -beambte.
Polter**er**||**behörde**, w. = politie. **Pol**ter**er**||**bureau**, f. = politiebureau. **Pol**ter**er**||**diener**, m. = politieagent, -dienaar. **Pol**ter**er**||**direktor**, m. = hoofdkommissaris van politie. **pol**ter**er**||**dumm** = oledom, ongepermitterd dom.
Polter**er**||**gericht**, f.; **-hund**, m.; **-inspektor**, m. = politie||gerecht; -hond; -kommissaris.
Polter**er**||**kommisar**, m. = chef van 't politie-bureau. **Pol**ter**er**||**leutnant**, m. = inspekteur van politie. **pol**ter**er**||**lich** = van de politie, politie...; auf p. em Wege = bij politiemaatregel.
polter**er**||**sicherheits** = vanwege de politie.
Polter**er**||**minister**, m. = minister van politie.
Polter**er**||**ordnung**, w. = politiereglement.
Polter**er**||**präsident**, m. = direktor van 't departement van politie, prefekt van politie. **Pol**ter**er**||**richter**, m. = politierechter. **Pol**ter**er**||**spion**, m. = politieszpion, speurhond van de politie.
Polter**er**||**sache**, w. = politiezaak. **Pol**ter**er**||**sergeant**, m. = onder-inspekteur van politie.
Polter**er**||**stube**, w. = politiekamer. **Pol**ter**er**||**stunde**, w. = sluitingsuur. **Pol**ter**er**||**vergehen(e)n**, f. = overtreding van een politieverordening.
Polter**er**||**verordnung**, w. = politieverordening.
Polter**er**||**wache**, w. = politiewacht. **Pol**ter**er**||**verwaltung**, w. = politie. **Pol**ter**er**||**wagen**, m. =

gevangenwagen. **Pol**ter**er**||**wesen**, f. = politie-wezen. **pol**ter**er**||**widrig** = strijdig met politie bepalingen, (*fig.*) ongepermitterd; p. dumm zie *polter**er**||**idum**. **Pol**ter**er**||**ist**, m. —en, —en = politiedienaar, -agent.
Polter**er**||**ze** zie *Police*.
Polter, m. —s, —e = (ruff.) regiment; (nrdb.) big.
Polter, w. —s, —s = polka. **Pol**ter**er**||**ode**, w. = polkalok.
polter**en**, **schw.** (h.) = (nrdb.) pulken.
Polter, m. —s, —e = (nbb.) bol, hoofd, pluim; hoofdelijke stemming.
Polter zie *Polle*.
Polter, m. u. f. —s = pollen, stuifmeel.
Polter**er**||**mehl**, f. = middelsoort mel.
polter**er**||**nisch** = Poolsch; p. e. Birtschast = huishouden van Jan Steen, Poolsche landdag; (es geht da) p. über Ed = slordig toe; p. en *Ab*schied *nehmen* = zonder groeten heengaan.
Polter**er**||**je**, (**Pol**ter**er**||**je**), w. —, —n = polonaise; (*in distributietijd*) rij.
Polter**er**, f. —s, — = (draag)kussen, matras, peluw, bolster, bulster. **Pol**ter**er**er, —s, — zie *Pol*ter**er**||**macher**. **Pol**ter**er**||**haare**, Pl. = vulsel, vulling, paardehaar. **Pol**ter**er**||**macher**, m. = stoffeerder. **pol**ter**er**||**ern**, **schw.** (h.) = van kussens voorzien, bekleden, opvullen, kapitonneeren.
Polter**er**||**stuhl**, m. = kussenstoel, bekleede stoel.
Polter**er**||**tür**, w. = bekleede deur. **Pol**ter**er**||**nung**, w. — = ('t) stoppen, vulling, bekleding, kapitonnering.
Polter**er**||**abend**, m. = vroolijke feestavond vóór den bruiloftsdag, polteravond. **Pol**ter**er**er, m. —s, — = buldaraar, bulderbast, levenmaker.
Polter**er**||**geist**, m. = woel, klopgeest, bulderspook. **Pol**ter**er**||**kammer**, w. = rommelkamer.
polter**er**||**ern**, **schw.** (h.) = leven, spektakel maken, stommelen, bulderen, razen.
polter**er**||**rom** (spr.: *. . kroom*) = polychroom, veelkleurig. **Pol**ter**er**||**chromie** (spr.: *. . kro. . .*), w. — = polychromie (*beschuldigung van bouw- en beeldwerken*). **Pol**ter**er**||**ber**, f. —s, — = polyeder, veelvlak. **Pol**ter**er**||**gamie**, w. — = polygamie, veelwifverij. **Pol**ter**er**||**glot**te, w. —, —n = polyglotte, veeltalig boek. **Pol**ter**er**||**glot**ten**ibel**, w. = Polyglotbijbel. **Pol**ter**er**||**gon**, f. —s, —e = polygoon, veelhoek. **Pol**ter**er**||**graph**, m. —en, —en = polygraaf, veelschrijver. **Pol**ter**er**||**hist**or, m. —s, .to'ren = polyhistor, veelweter. **Pol**ter**er**||**hym**nia, **Pol**ter**er**||**nia**, w. = Polyhymnia (*muze van den zang*). **pol**ter**er**||**morph** = polymorf (isch) (*in veel vormen voorkomende*). **Pol**ter**er**||**stien**, f. = Polynesië. **pol**ter**er**||**stien** = Polynesiësch. **Pol**ter**er**||**nom**, f. —s, —e = polynomium, veelterm.
Polter**er**||**pp**, m. —en, —en = poliep; (*spott.*) smeris, klabak. **pol**ter**er**||**penartig** = poliepachtig.
Polter**er**||**phem**, m. = Polyfemus (*de vreeselijkste Cykloop*).
Polter**er**||**phomie**, w. — = polyfonie, veelstemmigheid. **Pol**ter**er**||**phym**deton, f. —s, .beta = polysyndeton (*opzettelijke herhaling van 'tzelde verbindingswoorden*). **pol**ter**er**||**phymde**||**tisch** = polysyndetisch.
Polter**er**||**tech**nifer, m. —s, — = polytechnisch student. **Pol**ter**er**||**tech**nifum, f. —s, .fen u. .fa = polytechniek, polytechnische school. **pol**ter**er**||**tech**nisch = polytechnisch.
Polter**er**||**theis**mus, m. — = polytheïsme, veelgodendom. **Pol**ter**er**||**theit**, m. —en, —en = polytheïst. **pol**ter**er**||**thei**stisch = polytheïstisch.
Pomade, w. —, —n = pommade; (bas ist mir) ganz Pl. = totaal onverschillig. **Poma**den**büchse**, w. = pommadedoos, (*spott.*) geparfumeerde jonge dame. **Poma**den**hengst**, m. =*

- geparfumeerd heer. **poma'dig** = flegmatisch, kalm, onverschillig, geblazeerd. **pomadif'eren**, [chw. (h.) = pommadeeren.
- Pomeran'ze**, w. —, —n = oranjeappel; (*bilj.*) pomerans; (*stud.*) landmeisje; was verfiest ber Bauer von P. n? = wat weet een boer van saffraan? *vgl. M u s i a t e en D ö s s.* **Pomeran'zenboom**, m. = oranjeboom. **Pomeran'zenblüte**, w. = oranjebloesem. **Pomeran'zenfarbig** = oranjeleurig. **Pomeran'zengarten**, m., -haus, f. = oranjeje.
- Pomeran'zenöl**, f.; -saff, m.; -schale, w.; -wasser, f. = oranje|olie; -sap; -schil; -water (orangeade).
- Pom'ner**, m. —n, —n = Pommeraan. **pom'ner(i)sch** = Pommersch. **Pom'neren**, f. = Pommeren.
- Pomoloog'**, m. —en, —en = pomoloog, ooft-(bouw)kundige. **Pomologie'**, w. —, —n = ooft(bouw)kunde. **Pomona**, w. = Pomona (*godin van den ooftbouw*).
- Pomp**, m. —(e)s = pronk, staatsie, praal. **Pompadour'** (spr.: .doer), m. —s, —e u. —s = retikule.
- Pompeja'ner**, m. —s, — = Pompejaan. **pompeja'nisch**, **pompe'ijisch** = Pompejaansch. **Pompe'ij**, f. = Pompeji.
- Pompelmu's**, m. —es, —e, **Pompelmu'se**, w. —, —n = pompelmoes (*O.I. groote sinaasappel*).
- pomp'hast** = zwerig, weidsch, pronkerig, statig. **Pomp'hastigkeit**, w. — zie **Pomp**.
- Pompier'** (spr.: *pompje*), m. —s, —s = pompier, brandweerman.
- pompös'** zie **pomp'hast**.
- Pomuchel**, m. —s, — zie Dorj. **Pomuchel'stopf**, m. = domkop; lomperd.
- Ponal'toder**, m. = strafwetboek.
- Ponie'ren**, [chw. (h.) = poneeren, stellen; einem eine Flasche Wein p. = op een flesch wijn trakteeren, fuiven.
- Penitentia'rier**, m. —s, — = penitentiarus, boetpriester, biechtvader. **Penitens'**, w. —, —en = penitentie, boete(doening), marteling.
- Ponte**, w. —, —n = pont; ook = **Ponto**.
- Pontifex**, m. —(e)s, —e, u. . . ti'figes = pontifex, hoogepriester. **pontifika'libus**: in P. = in pontifikaal. **Pontifika'tien**, Pl. = pontifikaal, (bisschoppelijk) ambtsgewaad. **Pontifika't**, f. —(e)s, —e = pontifikaat, hoogepriesterambt, pauselijke waardigheid.
- Ponti'nische Sümpfe** = Pontijnsche moerassen.
- Pontius** (t = ts), m. = Pontius; *vgl. Pilatus*.
- Ponto**, w. —, —s = ponto (*in 't omber*).
- Ponton'** (spr.: *pötd*), m. —s, —s = ponton.
- Ponton'brücke**, w. = ponton-, schipbrug.
- Pontonier'**, m. —s, —e = pontonier.
- Pony**, m. u. f. —s, —s u. . . nies = pony, paardje. **Ponyfransen**, -loden, Pl. = ponyhaar.
- Pool** (spr.: *poel*), m. —s, —s = pool (*handelst.: een soort „ring“*).
- Po'banz**, m. —es, —e = vogelverschrikker, boeman, drommel, duivel.
- Po'pe**, m. —n, —n = pope (*priester van de Grieksche kerk in Rusland*).
- Po'pel**, m. —s, —s = (*gust.*) boeman; vuilijke; pulk.
- Popelin'**, m. —s, —s = popeline.
- po'peln**, [chw. (h.) = (in der Nase) pulken. **po'pelig** = armzalig, min, schriek.
- Popo'**, m. —s, —s = achterste, popo.
- populär'** = populair. **popularit'e'ren**, [chw. (h.) = popularizeeren. **Popularität'**, w. — = populariteit. **Population'**, w. —, —en = populatie, bevolking.
- Por're**, w. —, —n = porie. **por'rig**, **porös'** = poreus.
- Pornographie'**, w. —, —n = pornografie, vuilschrijverij.
- Porosität'**, w. — = poreusheid.
- Por'phyr**, m. —s, —e = porfier, purpersteen. **por'phyrtig** = porfierachtig.
- Porree'**, m. —s = prel.
- Port'** m. —(e)s, —e = haven (*vooral fig.*).
- Portal'**, f. —s, —e = portaal, hoofdingang.
- Portehai'le** (spr.: .sjèze), w. —, —n = draagstoel. **Portefeuil'le** (spr.: .föj), f. —s, —s = portefeuille. **Portemanteau'** (spr.: .mätou), f. —s, —s = mantelzak. **Portemonnaie'** (spr.: .ne), f. —s, —s = portemonnaie. **Portepee'** (spr.: .eepee), f. —s, —s = porte-épée, dragon, degen-, sabelkwast. **Portepee'unteroffizier**, m. = onderofficier met officierssabelkwast (Zelbwebel, Bijfelzwebel u. Fährich).
- Porter**, m. —s = porter (bier).
- Porto'lio** zie **Portefeuille**.
- Porti** zie **Porto**.
- Portier'** (spr.: .tjee), m. —s, —s = portier, conciërge. **Portie're** (spr.: .tjère), w. —, —n = portière, gordijn; portier (*van rijtuig*).
- Portiers'loge**, w. = portiershuisje.
- Portiüs**, m. —, — = portiek, zuilegang.
- Portion'**, w. —, —en = portie. **portio'nenweise** = bij porties.
- Portlandzement**, m. = portlandcement.
- Porto**, f. —s, —s u. . . ti = port, porto. **por'to-frei** = portvrij, vrij van port, franko. **por'to-plichtig** = aan port(o) onderhevig.
- Porträt'**, f. —(e)s, —e = portret. **porträt'e'ren**, [chw. (h.) = portretteeren. **Porträt'maler**, m. = portretschilder.
- Portugal**, f. = Portugal. **Portugie'le**, m. —n, —n = Portugees. **portugie'fisch** = Portugeesch.
- Portulak**, m. —s = postelein.
- Portwein**, m. = port(wijn).
- Porzellan'**, f. —s, —e = porselein. **Porzellan'blümchen**, f. = porseleinbloempje. **porzellan'nen** = porseleinen.
- Porzellan'lerbe**, w.; -fabrik, w.; -handel, m. = porselein|aarde; -fabriek; -handel.
- Porzellan'handlung**, w.; -malet, m.; -manufaktur, w.; -masse, w.; -ofen, m.; -schneide, w.; = porselein|magazijn (-winkel); -schilder; -fabriek; -deeg; -oven (porseleinen kachel); -slak.
- Porzellan'geschüffel**, w.; -tasse, w.; -steller, m. = porseleinen schotel; p. kopje; p. bord.
- Porzellan'ware**, w. = porseleinwaren.
- Posament'**, f. —(e)s, —e = passement. **Posamentier'**, m. —s, —e = passementwerker.
- Posamentier'arbeit**, w. = passementwerk, passementerie. **Posament'waren**, Pl. = passementwaren, passementerieën.
- Posau'ne**, w. —, —n = bazuin; trombone; in die P. blafen, stoßen = op de b. blazen, de b. steken, (uit)bazuinen. **posau'nen**, [chw. (h.) = bazuin blazen, (uit)bazuinen. **Posau'nenbläser**, m. = bazuinblazer, trombonist. **Posau'nenengel**, m. = bazuinengel, dikkertje. **Posau'nenruf**, -schall, m. = bazuingeschal. **Posaunist'**, m. —en, —en = bazuinblazer; trombonist.
- Po'fe**, w. —, —n = veer-, penneschacht; pose, poze; in die P. n gehen = naar bed gaan.

Posci'don, m. = Poseidon, Neptunus, zeegod.
Posjemudel, f. = Nergenshuizen, Lutjebroek.
Position, w. —, —en = positie, stelling, houding, ligging; voorstel, voordracht; post (op begrooting, balans e. d.).
 I. **positiv**, Adj. = positief, bevestigend, stellig.
 II. **positiv**, m. —s, —e = positief, stellende trap. III. **positiv**, f. —s, —e = positief (beeld).
Positivis'mus, m. — = positivismus.
Postur, w. —, —en = postuur.
Postje, w. —, —n = grap, scherts, aardigheid, klucht; P. n reizen = grappen maken, uithalen; das sind alles P. n! = dat is allemaal gekheid! vgl. Posjen.
Posteln, [schw. (h.) = knutselen, peuteren.
Postel, m. —s, — = voorhamer.
Posten, m. —s, — = streek, poets; eenem einen P. spielen = een p. spelen, bakken; dir zum P. = ondanks jou, of je 't goedvindt of niet. **postenfahst** = kluchtig, grappig, zot.
Postenmacher, —reißer, m. —s, — = grappe-, potsemaker. **Postenoper**, w. = kluchtopera, opéra bouffe. **Postenreißerei**, w. = grappemakery. **Postenspiel**, f. = klucht(spel), grappemakery. **Postenspieler**, m. = klucht-speler.
possessiv = possessief, bezittelijk, **possessiv** v(um), f. —s, . . . de u. . . va = possessivum, possessief, bezittelijk voornaamwoord.
postfisch = grappig, komiek, potsierlijk.
Postfischer, w. —, —en = komiekigheid enz.
Post, w. —, —en = posterijen, post(kantoor, -wagen); tijding, boodschap; [post = som, bedrag]; (Brieft) auf die P. tragen, geben = naar de post brengen, posten; (die P.) ist noch nicht eingelaufen = nog niet binnen; mit wendender, umgehender P., mit Rückkehr der P. = per omgaande; P. en tragen = praatjes rondbrengen, -strooien; (das geht) wie auf der P. = vlug, stipt. **Postagent**, m. = brievegaarder. **postalist** = postaal, voor, van de posterijen, post...
Postament, f. —(e)s, —e = postament, voetstuk.
Postamt, f. = post(kantoor, -administratie), betrekking bij de posterijen. **Postanstalt**, w. = postkantoor, posterijen. **Postanweisung**, w. = postwissel. **Postarbeit**, w. = werk aan de post; (fig.) spoedeisend werk.
Postauftrag, w.; **ausweis**, m.; **auto**, f.; **beamte**(r), m.; **behörde**, w.; **bericht**, m. = post|kwitantie; -bewijs; -auto; -beambte; -administratie; -bericht.
Postbestellchein, m.; **bote**, m.; **bote**, m.; **bureau**, f.; **chaise**, w. = post|bestelbiljet; -bewijs; -bode; -kantoor; -sjees.
Postdampfer, f. —s, — = postje. **Postdampfer**, m., **dampfschiff**, f. = mail-, postboot.
postdatieren, [schw. (h.) = postdateeren.
Postdeklaration, w.; **dienst**, m.; **direktor**, m. = post|deklaratie; -dienst; -direkteur.
Postelträger, m. = kletsend twiststoker.
Posten, m. —s, — = (wacht)post, schildwacht; plaats, betrekking; partij (waren); post, artikel (van een rekening); kleine gewerkgogel; auf P. kommen, gehen = op wacht komen, de wacht betrekken; P. stehen = posten; op post, op schildwacht staan, wacht houden; vgl. aufheben, verloren, vorfdieben. **Postenfette**, w. = postlinie, -keten. **Postenlauf**, m. = postdienst, -regeling. **Postenlinie** = -fette. **postenweise** = post voor post. **postreste** = poste restante. [**Postexpedition**, w. = klein postkantoor]. **Postfach**, f. =

postbus. **Postfelleisen**, f. = brievemaal, -zak.
postfrei = post-, vrachtvrij, franko. **Postfreiheit**, w. = vrijdom van port. **Postführer**, m. = kondukteur (van een diligence). **Postgeld**, f. = (brief)port; postgeld. **Posthalter**, m. —s, — = postmeester, -(paarde)houder. **Posthalterei**, w. —, —en = ambt, woning van den postmeester, paardepost, posthouderij. **Posthaus**, f. = posthuis. **Posthofsstelle**, w. = huijpostkantoor (op 't platte land). **Posthorn**, f. = posthoorn.
posthum zie postum.
postieren, [schw. (h.) = posteeren, plaatsen.
postille, w. —, —n = postille, stichtelijk boek.
Postillion (Postillon'), m. —s, —e = postiljon.
Postinspektor, m. = inspekteur bij de posterijen.
Postkarte, w. = postkoets, -sjees. **Postkarte**, w. = postkaart (v. d. postverbindingen, reiskaart v. d. post, lijst voor een besteller); briefkaart; P. fürs Inland, fürs Ausland = binnenlandsche, buitenlandsche br.; P. mit (bezahlter) Antwort, mit Rückantwort = br. met betaald antwoord.
Postkleeber, m.; **knacht**, m.; **sollo**, f. = post|paard; -bediende; -pakket.
Postkonvention, w.; **tuische**, w. = post|konventie; -wagen (diligence).
postlagernd = poste restante.
Postmarke, w.; **meile**, w.; **meister**, m.; **nachnahme**, w.; **note**, w. = post|zegel; -mijl (7.5 K.M.); -meester; (-)rembours; -bewijs.
postnummerando = postnummerando, nabetalend, met nabetaling, later betaalbaar.
Postofassen = post vatten.
Postordnung, w.; **patet**, f.; **patetadresse**, w.; **papier**, f.; **perb**, f. = post|reglement; -pakket; -pakketkaart; -papier; -paard.
Postrecht, f. = postrecht (nl. tot 't houden van postpaarden). **Postrecht**, f. = postrecht, recht van posterij. **Postreisende(r)**, m. = diligencepassagier. **Postreiter**, m. = postrijder, koerier.
Postsache, w. = posterij-, postzaak. **Postsaule**, w. = mijlpaal. **Postschaffner**, m. = kondukteur. **Postschek**, m. = postchèque. **Postschekordnung**, w. = postchèquewet. **Postschekkonto**, f. = postrekening, gironummer. **Postschek- und Giroverkehr**, m. = postchèque- en girodienst. **Postschein**, m. = (post)regu; diligencibiljet. **Postschiff**, f. = postschuit, -schip. **Postschluss**, m. = sluiting(suur) van de post. **Postschreiber**, **sekretär**, m. = post-schrijver, -klerk. **Postschwede**, m. = postbeambte.
Postskript, f. —(e)s, —e, **Postskriptum**, f. —s, . . . fa = postskriptum.
Postsparrasse, w.; **station**, w.; **stempel**, m. = post|spaarbank; -station (-halte); -stempel (-merk).
Poststraße, w. = hoofdweg, groote weg. **Poststube**, w. = postkantoor.
Postszenium, f. —s, . . . nien = postscenium, ruimte achter 't tooneel.
Posttag, m.; **tarif**, m.; **taube**, w. = post|dag (als de post komt); -tarief; -duif.
Postulat, f. —(e)s, —e = postulaat, vereischte. **postulieren**, [schw. (h.) = postuleeren, eischen, vorderen.
postum = postuum; nageboren, nagelaten.
Postverband, m.; **verbindung**, w.; **verein**, m.; **vertrag**, m. = post|unie (-vereniging); -verbinding; -unie; -traktat.
Postverwalter, m.; **verwaltung**, w.; **vorschuß** m. = post|direkteur; -administratie; -voorschot.
Postwagen, m. = postrijtuig (v. d. treine); ook = -tuische. **Postwagenanstalt**, w. = diligence-

onderneming, messagerie. **Postwechfel**, m. = wisselplaats (voor postpaarden). **postwendend** = per omgaande.

Postwerfzeichen, f.; **-wesen**, f.; **-zeichen**, f.; **-zug**, m.; **-zwang**, m. = postzegel (frankeerzegel); **-wezen** (posterijen); **-merk**; **-trein**; **-dwang**.

Potemkin'sche Dörfen = schoonschijnende drogbeelden, oogverblindende.

Potentat, m. —en, —en = potentaat, machthebber. **Potentiaal**, f. —s, —e = potentiaal (energie, werking, spanning). **Potentiaalis**, m. — = potentialis, mogelijksvorm. **potentiell** (spr.: *.tsiðl*) = potentiëel, mogelijk. **Potenz**, w. —, —en = potentie, macht; zur dritten P. erheben = in, tot de derde m. verheffen. **potenzie'ren**, [schw. (h.)] = potentiëeren, tot een hogere macht verheffen.

Poterne, w. —, —n = poterne, uitval-, sluippoort.

Potpourri (spr.: *potpoerie*), f. —s, —s = potpourri.

Potsdamer, m. —s, — = Potsdammer; onnoozel man, dupe. **Potsdorf** voor Potsdam.

Pott, m. —s, —e = (nbb.) pot. **Pottasche**, w. — = potasch. **Pottfisch**, **-wat**, m. = potvisch. **Pottlot**, f. —(e)s = potlood (zwartel).

pot(blig), **-tau'fend**! = drommels! sakkerloot!

Poudrette (spr.: *poe..*), w. — = poudrette, stofmest.

Poule (spr.: *poele*), w. —, —n = poule; pot (bij 't spel), gezelschapsspel.

Pourparler (spr.: *poerparlee*), f. —s, —s = pourparler, bespreking, praatje.

poussie'ren (spr.: *poess..*), [schw. (h.)] = pousseeren, drijven, in bescherming nemen; (ein Mädchen) 't hof maken.

powet = arm(zalig).

Puzzolan'erde, w. = puzzolaanaarde (voor cement).

P. P. (praemissis praemittendis = vooropgezet wat vooropgezet moet worden, als hoofd in brieven e. d.) = M. pr. = per.

Prä, f.; das P. haben = een pree, iets voor hebben.

präambulie'ren, [schw. (h.)] = preambuleeren, een voorspel spelen, (lange) inleiding maken.

Präben'ne, w. —, —n = Präbenne.

Präher, m. —s, — = bedelaar, vrek. **prä'chern**, [schw. (h.)] = bedelen; schrapen; snoeven.

Pracht, w. — = pracht, staatsie, praal. **Pracht'auwand**, m. = prachtvertoon, weelde. **Pracht'aufzug**, m. = staatsie, pronk. **Pracht'ausgabe**, w. = prachuitgave. **Pracht'bau**, m. = prachtig gebouw. **Pracht'bett**, f. = praal-, paradebed.

Pracht'eiband, m. = prachtband. **Pracht'himmel**, m. = baldakijn, pronkhemel. **Pracht'fig** = prachtig, verrukkelijk, voortreffelijk.

Pracht'junge, m. = beste, flinke jongen. **Pracht'läfer**, m. = prachtkever, -tor. **Pracht'liebe**, w. = pronkzucht. **Pracht'liebend** = pracht-, pronklievend. **Pracht'mädel**, f. = mooi, kranig meisje. **Pracht'mensch**, m. = prachtmensch, voortreffelijk man, mensch. **Pracht'küß**, f. = pracht-, pronkstuk. **Pracht'boll** zie prächtig.

Pracht'wagen, m. = staatsiewagen, -rijtuig, prachtige wagen. **Pracht'wert**, f. = prachtwerk. **Pracht'zimmer**, f. = prachtige kamer, statie-, pronkkamer.

Prädestination, w. —, —en = predestinatie, voorbeschikking. **Prädestinations'lehre**, w. = predestinatieleer. **prädestiniert** = gepredestineerd.

Präbikant, m. —en, —en = predikant, hulp-

prediker. **Präbikat**, f. —(e)s, —e = predikaat (gezegde, titel, aantekening op een schoolrapport).

präbikativ = predikatief.

prädisponie'ren, [schw. (h.)] = predisponeren, voorbestemmen, ontvankelijk maken. **Prädis'position**, w. = predispositie, ontvankelijkheid, aanleg (voor ziekten bijv.).

prädominie'ren, [schw. (h.)] = predomineeren, de overhand hebben.

Präfekt, m. —en u. —(e)s, —en = prefekt, distriktschoofd. **Präfektur**, w. —, —en = prefektuur (prefektswoning, -ambt).

Präfig, f. —es, —e = prefix, voorvoegsel.

Prag, f. = Praag. **Prä'ger** = Prager; Praagsch.

Prä'g(e)isen, f. = muntstempel. **Prä'g(e)gebühr**, w. = muntloon. **prä'gen**, [schw. (h.)] = stempelen, munten, op-, indrukken; (Münzen) slaan; (ins Gebäudnis) prenten. **Prä'ger**, m. —s, — = munter, stempelaar. **Prä'gerlohn**, m. = muntloon. **Prä'g(e)stempel**, m. = muntstempel. **Prä'g(e)stod**, m. = (munt)stempel-machine.

pragmatisch = pragmatisch, pragmatiek, oordeelkundig, ervaren, vereischt.

prägnant = pregnant, zinrijk, kernachtig.

Prägnanz, w. — = pregnantie.

Präg'schaz zie Schlagschaz. **Prä'gung**, w. — = stempeling, munting. **Prä'gungswert**, m. = nominale waarde.

prä'historisch = prehistorisch, voorhistorisch.

Präh'len, [schw. (h.)] = pralen, pronken, pochen; p. mit = pochen op, pronken met, zich laten voorstaan op. **Präh'ler**, m. —s, — = praler, pocher, bluffer; großer P., schlechter Zähler = groote pralers zijn slechte betalers. **Präh'leri**, w. —, —en = pocherij, bluff, grootspraak.

Präh'lerisch = pronkerig, blufferig. **Präh'lhans** m. = pocher, pochhans, bluffer, blaaskaak.

Präh'lucht, w. = praal-, pronkzucht.

Präh'm, m. —(e)s, —e, **Präh'me**, w. —, —n = praam, (modder)bak.

Prä'rial (spr.: *prè..*) m. —s, —s = Praerial, Weidemaand.

Prä'judiz, f. —es, —e = prejudice (vroegere beslissing, uitspraak; nadeel, schade, verantwoordelijkheid); ohne meine P. = zonder verantwoordelijkheid mijnerzijds. **prä'judizuell** = prejudicieel, vooruitlopend. **prä'judizie'ren**, [schw. (h.)] = prejudicieeren (op 't oordeel vooruitloopen; benadeelen, schaden). **prä'judizier'ter** Wechfel = verlopen wissel. **prä'judizier'lich** = prä'judizieel.

Praktik, w. —, —en = praktijk, toepassing; **Pr..en** = praktijken, listige streken. **Prakti'kant**, m. —en, —en = praktikant, volontair, surnumerair. **Prakti'ker**, m. —s, — = man uit de praktijk, man van zaken. **Praktikus**, m. —, —ter u. . . fuffe = praktikus, praktisch mensch; alter P. = oude rot. **Praktisch** = praktisch, praktizeerend. **Praktiszie'ren**, [schw. (h.)] = praktizeeren; einem etw. in die (aus der) Tafche p. = iem. iets in zijn zak spelen, uit zijn zak pr.

Präl'at, m. —en, —en = prelaat, voornaam geestelijke. **Prälatur**, w. —, —en = prelatuur (waardigheid, woning van prelaat).

Prälimina're, f. = voorbereiding; (meest) **Prälimina'rien**, Pl. = preliminair, vooronderhandelingen.

Präli'nen, **Prälinös**, Pl. = pralines.

I. prall = strak, stevig, vol, rond; (van een berg) steil. **II. Prall**, m. —(e)s, —e = schok, stoot; ein dumper P. = een doffe slag.

Präl'len, [schw. (h. u. f.)] = schokken, stooten,

bonsen, stuiten, springen; afstuiten (*van kogels*); schieten (*van de zonnestrallen bijv.*); eine p. de Hitze = een stekende hitte; [pralen]. **Prall'kraft**, w. = veerkracht. **Prall'schuß**, -stein, zie **Prall**. **Prall'stoß**, m. = stoot, schok, weeromstuit.

Prälu'die'ren, [schw. (h.) = preludeeren. **Prälu'dium**, f. —s, . . dien = preludeum, voorspel. **Prämeditatie'ren**, [schw. (h.) = premediteeren, vooraf overdenken.

Prämie, w. —, —n = premie.

Prämien|anleihe, w.; **geschä'ft**, f.; **lotterie**, w.; **scheln**, m.; **schlüsse**, Pl. = premie|leening; -affaire; -loterij; -bewijs; -affaires.

Prämienzahlung, w. = premiebetalting, -storting; *vgl.* eenmalig. **Prämie'ren**, [schw. (h.) = een prijs toekennen, bekronen.

Prämisse, w. —, —n = premisse, vooropgezette onderstelling.

I. **Pran'gen**, [schw. (h.) = prijken, pralen, schitteren; (*zm.*) prangen; [sch p. = (fdd.) preutsch, verlegen doen. II. **Pran'gen**, f. —s = pracht, glans, praal.

Pran'ger, m. —s, — = schandpaal, kaak.

Pran'ke, w. —, —n = klauw (*van roofdier*), poot.

Pränumera'tio'n = bij vooruitbetaling, vooraf.

Pränumera'tio'n, w. = vooruitbetaling.

Pränumera't, m. —en, —en = prenumera't, vooruitbetaler. **Pränumera'tion**, w. —, —en = prenumera'tie, vooruitbetaling. **Pränumerie'ren**, [schw. (h.) = prenumereeren, voorafbetalen.

Präoffizie'ren, [schw. (h.) = preokkupeeren.

Präpara't, m. —en, —en = preparandus (*die voorbereid wordt voor kandidaat-onderwijzer*).

Präpara't, w. —, —en = preparandus (*die voorbereid wordt voor kandidaat-onderwijzer*).

Präpara't, f. —s, —e = preparaat. **Präpara'tion**, w. —, —en = preparatie, voorbereiding.

Präpara'to'risch = preparatoir, voorbereidend, -loopig. **Präparatie'ren**, [schw. (h.) = preparereeren; [sch auf (Aff.) p. = zich voor iets preparereeren.

Präponderanz, w. —, —en = preponderantie, overwicht. **Präponderantie'ren**, [schw. (h.) = preponderereeren, overwe'gen, 't overwicht hebben.

Präposition, w. —, —en = prepositie, voorzetsel.

Prärie, w. —, —n = prairie.

Prärogati'v, f. —s, —e, **Prärogati'v**, w. —, —n = prerogatief, voorrecht.

Präsem, m. —s, — = groen bergkristal.

Präsenz, f. —, . . fentia = prezens, tegenwoordige tijd.

I. **Präsent**, Adj. = present, tegenwoordig; (*mil.*) in werkelijken dienst. II. **Präsent**, f. —(e)s, —e = present, geschenck.

Präsentation, w. —, —en = presentatie, aanbieding (*van een wissel bijv.*); voordracht (*voor een betrekking*). **Präsentie'ren**, [schw. (h.) = aanbieden, prezenteeren; [sch pr. = zich pr., zich voordoen. **Präsentier'teller**, m. = prezenteerblad; (*scherts.*) sjeke plaats in schouwburg.

Präsenz, w. — = presentie, aanwezigheid, tegenwoordigheid. **Präsenz'gelder**, Pl. = presentiegeld. **Präsenz'liste**, w. = presentielijst. **Präsenz'karte**, w. = werkelijke legersterkte. **Präsenz'zeit**, w. = werkelijke diensttijd.

Präser zie **Präsem**.

Präservati'v, f. —s, —e, **Präservati'v** mittel, f. = prezeratief, voorbehoedmiddel.

Präses, m. —, —u. . . f'ben, **Präsident**, m. —en, —nen = prezes, president. **Präsidenten'posten**, m. = prezidentspost.

Präsidenten'tafel, w.; **stuhl**, m.; **schaff**, w. =

prezident-, voorzitter|schap; -zetel; -schap (prezidium).

Präsidial'gewalt, w. = prezidiale macht, prezidentschap. **Präsidie'ren**, [schw. (h.) (Dat.) = prezideeren, 't voorzitterschap uitoefenen in, leiden. **Präsidium**, f. —s, . . dien = prezidium.

Pras, m. **Prasses** = rommel; brasserij.

Pras'seln, [schw. (h.) = knetteren, kraken, kletteren.

Pras'sen, [schw. (h.) = brassen, zwelgen. **Pras'ser**, m. —s, — = brasser, zwelger, verkwister.

Pras'serei, w. —, —en = brasserij, zwelgerij, slempartij.

Prästabel = prestabel, in staat iets te doen, te leveren. **Prästati'on**, w. —, —en = prestatie.

Prästie'ren, [schw. (h.) = presteeren, verrichten, tot stand brengen.

Präsumptie'ren, [schw. (h.) = prezumeeren, vooronderstellen. **Präsumpti'on**, w. —, —en = prezumptie. **Präsumpti'v** = prezumptief, vermoedelijk.

Prätendent, m. —en, —en = pretendent.

Prätendie'ren, [schw. (h.) = pretendeeren, beweren, aanspraak maken (op). **Prätenti'on**, **Prätention**, w. —, —en = pretentie. **Prätenti'ös** = pretentief, aanmatigend.

Präter, m. —s = Prater (*park in Weenen*).

Präteritum, f. —s, . . ta = (*grm.*) preteritum, verleden tijd.

Prätex't, m. —es, —e = pretext, voorwendsel.

Prätor, m. —s, . . to'ren = pretor. **Prätoria'ner**, m. —s, — = pretoriaan (*soldaat van de keizerlijke lijfwacht in Rome*). **Prätor'würde**, **Prätur**, w. —, —en = pretorwaardigheid, pretuur.

Prä'ge, w. —, —n = klauw, poot, hand.

Prävalent = overwegend, prevalent. **Prävalenz**, w. — = prevalentie, overwicht, meerderheid. **Prävalie'ren**, [schw. (h.) = prevalereeren, 't overwicht hebben, overwégen.

Präventie're, f.; das Pr. spielet = anderen voorkómen. **Präventi'v'häft**, w. = preventieve hechtenis. **Präventi'v'maßregel**, w. = preventieve maatregel. **Präventi'v'mittel**, f. = voorbehoedmiddel.

Prä'gis, w. — = praktijk.

Präze'dens, f. —, . . ben'zien, **Präze'denz'fall**, m. = precedent, vroeger dergelyk geval.

Präzeptor, m. —s, . . to'ren = preceptor, onderwijzer.

Präzipitat', f. —(e)s, —e = precipitaat, neerslag.

Präzis = precies; um neun Uhr präzis(e) = precies om 9 uur. **Präzisi'e'ren**, [schw. (h.) = precizeeren. **Präzisi'on**, w. —, —en = precizie, nauwkeurigheid, juistheid.

Präzib. = Prachtband.

pr. Opt. = per Comptant.

Pre'digen, [schw. (h.) = prediken, preeken; zweimal predigt der Prediger nicht (umsonst) = de dominee preekt geen tweemaal voor 'tzelfde geld; *vgl.* gelehrt. **Pre'diger**, m. —s, — = predikant, prediker; (die Stimme) eines P. s in der Mülte = eens roependen in de woestijn.

Pre'digerin, w. —, —nen = predikantsvrouw, predikante. **Pre'digermantel**, m. = predikantsmantel, soutane. **Pre'digermönch**, m. = predikheer, dominikanermonnik. **Pre'digerschule**, w., -seminar, f. = seminarium. **Pre'digerstand**, m. = predikantestand, geestelijke stand.

Pre'digertwohnung, w. = predikantswoning.

Pre'digt, w. —, —en = preek, predikatie.

Pre'digtamt, f. = predikambt. **Pre'digtbuch**, f. = preekboek.

prei'en, [schw. (h.) = praaien.
Preis, m. —es, —e = prijs, lof, roem; buit (prijs); zu jedem, um jeden P. = tot (voor) elken p.; um feinen P. = tot geen p. voor nog zoo veel niet.
Preis'angabe, w.; **aufgabe**, w.; **auffschlag**, m.; **ausfchreiben**, f. (= **ausfchreibung**, w.); **baftis**, w. = prijs|opgave (*opgave van den prijs*); -opgaaft (*om een prijs te winnen*, -vraag); -opslag (-verhooging); -vraag; -bazis.
Preis'abbau, m.; **abfchlag**, m. = prijs|verzwakking (-afbrokkeling); -vermindering.
Preis'abrechnung (= **abrechnung**), w.; **befse**, w. = prijs|berekening; -verhooging.
Preis'bewegung, w. = prijsbeweging.
Preis'bewerb, m.; **bewerber**, m.; **bewerbung**, w. = mede|dinging; -dinger; -dinging.
Preis'bildung, w.; **differenz**, w.; **brüderlei**, w. = prijs|vorming; -verschil; -demping.
Prei'fe zie **Priefe**.
Prei'felbeere, w. = (roode) boschbes, vossesbes.
prei'fen, ft. (h.) (preife; pries; priefe; prei'fel) gepriefen = prijzen, loven, roemen; was p. die Gedhte? = wat doet de snoek? **prei'fenswert** = prijzenswaardig, prijselijk.
Preis'fchöpfung, w.; **ermäßigung** (= **erniedrigung**), w. = prijs|verhooging (-stijging); -verlaging (-vermindering).
Preis'fall, m. = daling (*v. d. prijzen*). **Preis'frage**, w. = prijsvraag. **preis'geben**, ft. (h.) = prijsgeven, overleveren, blootstellen. **preis'gebidnt** = (*met een prijs*) bekroond. **Preis'gericht**, f. = jury. **Preis'gestaltung**, w. = prijsformering. **Preis'grenze**, w. = prijsgrens, limiet. **preis'haltend** = prijshoudend. **Preis'höhe**, w. = (ongeveer) prijs. **Preis'konvention**, w. = prijskonventie (*soort kartel*). **Preis'krönung**, w. = bekroning. **Preis'kurant**, m. —(e)s, —e = prijscourant. **Preis'lage**, w. = stand van de prijzen; prijs. [**preis'lich** zie **preiswürdig**].
Preis'liste, w.; **notierung** (= **notiz**) w.; **richter**, m.; **rückgang** (= **rückschlag**), m.; **schießen**, f. = prijs|lijst (-courant); -noteering; -rechter (kamprechter, jurylid); -verlaging; -schieten (schietswedstrijd).
Preis'schrift, w. = bekroond geschrift, bekroonde verhandeling; (*ook: geschrift als*) antwoord op een prijsvraag. **Preis'schwankung**, w. = (prijs)schommeling, fluktuatie.
Prei'felbeere zie **Priefelbeere**.
Preis'stand, m. = prijsstand. **Preis'steigerung**, w. = stijging (*v. d. prijs*). **Preis'stellung**, w. = prijsnoteering. **Preis'sturz**, m. = daling (*v. d. prijs*). **Preis'tarif**, m. = tarief. **Preis'treiber**, m. = haussier. **Preis'treiberei**, w. = ('t) opdrijven van de prijzen, hausse. **Preis'unterschied**, m. = prijsverschil. **Preis'verbesserung**, w. = stijging (*v. d. prijs*).
Preis'verband, m.; **vereinbarung**, w.; **vereinbarung**, f. = prijs|bederver; -overeenkomst; -lijst (-courant).
preis'wert, **würdig** = prijswaardig, waardevol; prijzenswaardig. **preis'würdigkeit**, w. = prijswaardigheid enz. **Preis'zettel**, m. = prijscourant, -lijst.
prelär' = prekaïr, onzeker; (*ook*) stuursch.
prell'bock, m. = buffer. **prell'en**, [schw. (h.) = beetnemen, bedriegen, afzetten; [(af)stuiten; schieten; wippen, jonassen]; geprellt sein = bekocht zijn; (er hat mich) um viel Geld geprellt = veel geld afgezet. **prell'er**, m. —s, —e = bedrieger, afzetter. **prellerei**, w. —, —en =

afzetterij. **prell'pfahl**, m. = hoek-, stootpaal.
prell'schuß, m. = ricochetschot. **prell'stein**, m. = stoot-, wrijfsteen.
premier' (spr.: *..miee*), m. —s, —s = premier, eerste minister. **premier'e** (spr.: *..mjère*), w. —, —n = première, eerste opvoering.
premier'leutnant zie **Oberleutnant**.
preu'gel, m. —s, —e = (dikke) knuppel.
pre'pein, [schw. (h.) = eten, buffelen.
presb'hy'pe, m. —n, —n = verziende. **presb'hy'pie**, w. — = verziendheid. **presb'hy'pisch** = verziend.
presb'byter, m. —s, —e = presbyter, oudste, priester. **presb'byterial'figung**, w. = zitting van de presbyters. **presb'byterial'verfassung**, w. = presbyteriaansche regeling. **presb'byteria'ner**, m. —s, —e = Presbyteriaan (*prot. sekte in Engeland*). **presb'byteria'nisch** = presbyteriaansch. **presb'byterium**, f. —s, —s = presbyterium, kollege van presbyters.
pre'schen, [schw. (h.) = haasten, rennen, draven.
pre'sen'ning zie **Per'sen'ning**.
preß': pr. liegen, sigen = collé liggen, zittén.
preß'halfen, m. = kalf (*van oude drukpers*).
preß'bengel, m. = perszwengel (*van oude drukpers*); (*spott.*) persmuskiet. **preß'bestechung**, w. = omkoopng van de pers. **preß'bureau**, f. = persbureau.
preß'burg, f. = Presburg.
preß'beutel, m. = persdeksel, timpaan. **preß'bedikt**, f. = persdelikt. **preß'fe**, w. —, —n = pers; drilschool (*in 't biz. mil.*); (bas Buch) ist unter der Pr. = is ter perse; kommt aus der Pr. = komt van de pers. **preß'feste**, w. = perskaart. **preß'fen**, [schw. (h.) = persen, (samen)drukken, dringen, noodzaken; (Matrosen) pressen; gepreht voll = propvol. **preß'fer**, m. —s, —e = perser; dringer; presser; (*guv. ook*) belastingontvanger. **preß'freiheit**, w. = vrijheid van drukpers. **preß'futter**, f. = geperst voeder. **preß'gang**, m. = presgang. **preß'geschick**, f. = drukperswet. **preß'glanz**, m. = persglans (*van 't laken*).
preß'haff zie **preß'haff**.
preß'hefe, w. = droge gist. **preß'heu**, f. = geperst hooi.
preß'iren, [schw. (h.) = presseeren, haasten, haast hebben. **preß'ion**, w. —, —en = pressie, druk, dwang.
preß'kühle, w. = briket. **preß'kolben**, m. = perszuiger. **preß'kontakt**, m. = drukkontakt. **preß'kopf**, m. = preskop. **preß'kopie**, w. = perskopie (*v. d. kopierpers*). **preß'lucht**, w. = samengeperste lucht. **preß'prozeß**, m. = drukpersproces. **preß'schraube**, w. = aanzetschroef. **preß'span**, m. = glans-, perskarton. **preß'stein**, m. = geperste steen. **preß'telegramm**, f. = perstelegram. **preß'ung**, w. —, —en = pressie, persing. **preß'vergehen**, f. = persdelikt. **preß'ziegel**, m. = geperste steen. **preß'zwang**, m. = drukpersdwang. **preß'zylinder**, m. = perscylinder.
preß'idigitateur' (spr.: *..zji..*), m. —s, —e = prestidigitateur, goochelaar. **preß'ige** (spr.: *..tieze*), f. — = prestige.
pre'sto = presto, snel.
pre'tio'sen (spr.: *..tio..*), Pl. = preciosa, kostbaarheden.
preu'he, m. —n, —n = Pruis; so geschwind schieten die P..n nicht = zoo vlieg gaat 't niet. **preu'ken**, f. = Pruisen. **preu'kisch** = Pruisisch. **preu'kischblau**, f. = Berlijnsblauw.
pre'zel zie **Prezel**.

preziös = precieus, kostbaar; gemaakt, gemaniëreed. **Prezio'sen** zie **Prezio'sen**.
Prie'le, w. —, —n = prik, lamprei, negenoog.
Prie'feln, (sch. (h.)) = prikkelen; pikkeren.
Prie'che, w. —, —n = (nrdd.) (kerk)galerij.
Prie'l, m. u. f. —(e)s, —e, **Prie'le**, w. —, —n = priel, geul (vooral in de wadden).
Prie'me, w. —, —n = pruim (tabak). **Prie'men**, (sch. (h.)) = pruimen. **Prie'm'tabak**, m. = pruimtabak.
Prie'je, w. —, —n = omlegsel, zoom.
Prie'nik|kur, w.; **umf|lag**, m. = prieszitz|kuur (koudwaterkuur); -verband.
Prie'ker, m. —s, — = priester.
Prie'ker|amt, f.; **che**, w.; **gewand**, f.; **haus**, f.; **herf|chaft**, w. = priester|ambt; -huwelijk; -kleed; -huis; -heerschappij.
Prie'ker|trum, m., **traufe**, w. = groote (geploode) mantelkraag van den geestelijke.
Prie'ker|fisch = priesterlijk. **Prie'kern**, (sch. (h.)) = preeken, leeraren (vooral fig.).
Prie'ker|rod, m.; **schaff**, w.; **stand**, m. = priester|kleed (soutane); -schap; -stand.
Prie'ker|tum, f.; **voll**, f.; **weibe**, w.; **würde**, w.; **zunft**, w. = priester|dom; -volk (-troep); -wijding; -waardigheid; -kaste.
Prim, w. zie **Prime**.
Prima, m. —, ..men = eerste (= hoogste) klasse (van gym., H.B.S. e. d.); prima, beste kwaliteit; Prima (wissel). **Prima don'na**, w. —, ..donnen u. —s = primadonna.
Prima'ge (spr.: ..maazje), w. = primage, premie, kaplaken.
Prima'ner, m. —s, — = primaner, leerling van de hoogste klasse. **Prima no'ta**, **Prima no'te**, w. = kladboek, memoriaal. **primär** = primair, allereerst, oorspronkelijk. **Primär'schule**, w. = (in Frankr., België, Zwits.) lagere school, (in Duitschl.: Volks|schule). **Prima's**, m. —, —u. ..maten = primaat, eerste bisschop, voornaamste. **Primat'**, f. —(e)s, —e = primaat (voorrang; (Kath. kerk) hoogste kerkelijke macht).
Prima'ware, w.; **wedjel**, m. = prima waar; P. wissel.
Prie'me, w. —, —n = prime (eerste klasse, eerste toon, eerste stem, eerste stelling of positie bij 't schermen, eerste bouw, eerste pagina van een gedrukt vel enz.).
Prie'mel, w. —, —n = primula, sleutelbloem.
Prim'geld, f. = Primage.
Primitiv' = primitief. **Primi'z'**, w. —, —ien = eerste mis van een pasgewijd priester; seine P. halten = zijn eerste mis doen.
Primi'zien, Pl. = eerstelingen (van de vruchten, als offer). **Primogenitur'**, w. —, —en = primogenituur, eerstgeboorte(recht). **Prim'us**, m. —, ..mi = primus, eerste (van een klasse).
Prim'zahl, w. = priemgetal.
Prinz, m. —en, —en = prins, vorst. **Prinzen'erzieher**, m. = gouverneur, opvoeder van een prins. **Prinzenraub**, m. = prinseroof. **Prinze'k'**, w. —, ..zellen, **Prinze'fin**, w. —, —nen = prinses. **Prinze'finbirne**, w. = blanketpeer.
Prinze'gemahl', m. = prinsgemaal.
Prinzip, f. —s, —e u. —ien = principe, oorsprong, (grond)beginsel. **Prinzipal'**, m. —s, —e = principaal, patroon, chef. **Prinzipal'**, m. u. f. —(e)s, —e = principaat (voorrang, heerschappij). **Prinzipiell'** = principiëel. **Prinzipienfrage**, w. = beginselkwestie. **Prinzipienreiter**, m. = prinzipienreiter (wie op overdeven wijze aan principes hangt). **Prinzipienstreit**, m. = beginselstrijd.

Prinziplich = prinselijk. **Prinze'regent'**, m. = prinsregent.
Pri'or, m. —s, ..oren = prior. **Priorat'**, f. —(e)s, —e = prioraat. **Priore't'**, w. —, —en = priorie (klooster onder een prior). **Priore'tin**, w. —, —nen = priores.
Priorität', w. —, —en = prorieit (recht van voorrang, voorkeur). **Priorität'schuld**, w. = preferente schuld. **Priorität's'antie**, w. = preferent aandeel. **Priorität's gläubiger**, m. = preferent krediteur. **Priorität's'schuld**, w. = preferente schuld. **Priorität's recht**, f. = recht van voorkeur.
Pri'fe, w. —, —n = snuffje; prijs, buit; eime P. Pfeffer = een schijntje peper; als gute P. erklären = voor goede p. verklaren. **Pri'fen**, (sch. (h.)) = snuiven, een snuffje nemen.
Pri'fen|gericht, f.; **recht**, f. = prijze|hof; -recht.
Pri's'ma, f. —s, ..men = prisma. **Pri's'ma'tisch** = prismatisch.
Pri's'ch = weg, naar de maan.
Pri's'che, w. —, —n = plak, narrestok, zotskolf; klopper, aardplakker; zitbank achter aan een slede; brits. **Pri's'chen**, (sch. (h.)) = slaan, kloppen, met den narrestok, met de plak straffen; weggagen; het is gepri's'cht = hij is verloren, gepeipt. **Pri's'ch'meister**, m. = nar, Jan Klaassen, potsemaker; [ordekommissaris bij schuttersfeesten]. **Pri's'ch'naß'** = kletsnat.
Privat', **Privat'**... = privaat, privé, partikulier. **Privat'|abkommen**, f.; **akte**, w. = onderhandsch kontrakt; o. e. akte.
Privat'|angelegenheit, w. = partikuliere aangelegenheit. **Privat'|angestellte(r)** = employé bij een partikulier. **Privat'|dozent**, m. = privaatdocent. **Privat'|eigentum**, f. = partikulier eigendom. **Privat'|erziehung**, w. = opvoeding in 't gezin. **Privat'|gelehrt(e)**, m. = ambteloo geleerde. **Privat'|gesellschaft**, w. = besloten gezelschap, societeit. **Privat'|handelschule**, w. = bijzondere handelsschool. **Privat'|haus**, f. = partikulier huis.
Privat'|hjer' (spr.: ..tjee) m. —s, —s; **ie're** (spr.: ..tjère), w. = partikulier (persoon).
Privat'im = privatim (als partikulier; vrouwelijk, onder ons, thuis). **Privat'ij'ren**, (sch. (h.)) = stil leven. **Privat'issimum**, f. —s, ..ma = privatissimum (kollege voor zeer kleinen (besloten) kring). **Privat'iv** = privaatief (ontkennend, uitsluitend).
Privat'|kolleg, f.; **lonto**, f. = privaat|kollege, -rekening (privé rekening).
Privat'|klage, w. = civiele vordering. **Privat'|kläger**, m. = civiele partij.
Privat'|kantor, f. = privé kantoor. **Privat'|kreis**, m. = privé kring. **Privat'|kunden**, Pl. = partikuliere klanten. **Privat'|la'ger(haus)**, f. = fiktief entrepôt. **Privat'|leben**, f. = ambteloo, partikulier, privé leven. **Privat'|lehrer**, m. = privaat-, huisonderwijzer. **Privat'|lecture**, w. = huislektuur. **Privat'|maller**, m. = onbeëdigd makelaar. **Privat'|mann**, m., **person**, w. = partikulier (persoon). **Privat'|nie'berlage**, w. = fiktief entrepôt. **Privat'|prägung**, w. = vrije aanmunt. **Privat'|recht**, f. = privaatrecht. **Privat'|rechtlich** = privaatrechtelijk. **Privat'|sache**, w. = partikuliere zaak. **Privat'|schule**, w. = partikuliere, bijzondere school. **Privat'|sekretär**, m. = partikulier sekretaris. **Privat'|stunde**, w. = privaates. **Privat'|theater**, f. = intiem, eigen theater. **Privat'|unternehmen**, f. = partikuliere onderneming. **Privat'|unterricht**, m. = privaat-, huisonderwijs. **Privat'|urlunde**,

w. = onderhandsche akte. **Privat'vergnügen**, f. = persoonlijk genoegen, plezier. **Privat'weg**, m. = partikuliere weg. **Privat'wed.**, m. = persoonlijk, bijzonder doel.

Privé, f. —s, —s = privaat, zekere plaats. **Privileg'**, f. —s, —ien = privilegie, voorrecht; (ook) koncessie. **privilegie'ren**, fchw. (h.) = privilegieëren. **Privileg'ium** zie **Privileg**.

pro = pro; per; das **Pro** und das **Kontra** = het pro en kontra, voor en tegen.

Proa (spr.: *prau*), w. —, —en = prauw.

probat' = probaat, uitstekend.

Prob'chen, f. —s, — = proefje, staaltje; beetje, schijntje. **Pro'be**, w. —, —n = proef; repetitie (voor een koncert e. d.); staal, monster, proefje proeve; bewijs, blijk; (*van edel metaal*) keur; eine **P.** mit etw. machen = met iets een proef nemen, iets probeeren; auf die **P.** stellen (*U*); die **P.** auf das *Exempel* = de proef op de som; zur **P.** geben, auf **P.** nehmen = op proef geven, nemen; **P.** probigen, singen = op proef preeken, zingen; (ich) gehe in die **P.** = naar de repetitie; nach, auf **P.** kaufen = op staal koopen; **P.** n von *Mut* = proeven, staaltjes, bewijzen, bliken van moed.

Prob'ellarbeit, w.; **-auftrag**, m.; **-bestellung**, w.; **-bilanz**, w.; **-blatt**, f. (**-bogen**, **-druck**, m.) = proefwerk; -order; -bestelling; -balans; -blad (-vel).

Pro'beende, f. = staal (*van laken e. d.*). **Pro'be-feld**, f. = proefveld. **Pro'befrist**, w. = proeftijd. **pro'behaftig** = proefhoudend, beproefd; (*van goud, zilver*) keurhoudend. **Pro'bejahr**, f. = proefjaar. **Pro'beandibat**, m. = volontair (onderwijzer). **Pro'beaktion**, w. = proefles. **prob'eln**, fchw. (h.) = al maar onderzoeken. **pro'benähig** = met de proef overeenstemmend. **pro'ben**, fchw. (h.) = repeteeren (voor koncert enz.); (*met de keur*) stempelen; (*soms*) bewijzen. **Pro'benstecher**, m. = monstersteker.

Pro'be'nummer, w.; **-predigt**, w.; **-schrift**, w.; **-schiefen**, f.; **-schuß**, m.; **-sendung**, w. = proefnummer; -prek; -schrift; -schieten; -shot; -zending (monsterzending).

Pro'bestüd, f. = proef(stuk), staal(tje). **pro'be-weise** = bijwijze van proef. **Pro'bezeit**, w. = proeftijd. **probie'ren**, fchw. (h.) = probeeren, toetsen, (be)proeven, (*een rod*) repeteeren; [bewijzen]; p. geht über studieren = praktijk gaat boven theorie, ondervinding is de beste leermeesteres. **Probier'er**, m. —s, — = essaieur, keurder. **Probier'fläschchen**, f. = reageerbuisje. **Probier'gewicht**, f. = essaai-, ijkgewicht. **Probier'gläschen**, f. = reageerbuisje. **Probier'mantel**, w. = (aan)passer, pasjuffrouw (*in modemagazijn*). **Probier'nadel**, w. = toetsnaald. **Probier'ofen**, m. = beproevingsoven. **Probier'stein**, m. = toetssteen. **Probier'tube**, w. = proeflokaal. **Probier'tiegel**, m. = proef-, smeltkroes.

Problem, f. —s, —e = probleem, opgave, vraagstuk. **problema'tiisch** = problematisch, twijfelachtig, raadselachtig.

Produkt', f. —(e)s, —e = produkt. **Produkt'handel**, m. = handel in inlandsche (landbouw-)produkten; (*gwst.* ook) lompen- enz. handel. **Produktion'**, w. —, —en = produktie, voortbrenging.

Produktions'kosten, Pl.; **-krisis**, w.; **-mittel**, f.; **-regulierung**, w. = produktie|kosten; -krisis; -middel; -regeling.

produktiv' = produktief (*winstgevend, voortbrengend, scheppend*). **Produktiv'genossenschaft**,

w. = kooperatieve produktievereeniging. **Produktivität'**, w. — = produktiviteit.

Produzent', m. —en, —en = producent. **produzie'ren**, fchw. (h.) = produceeren, voortbrengen, leveren, (*een stuk, akte*) toonen.

profan' = profaan, ongewijd, burgerlijk. **Profan'geschichte**, w. = ongewijde, wereldlijke geschiedenis. **profanie'ren**, fchw. (h.) = profaneeren, ontwijden. **Profanie'ring**, w. — = profaneering, profanatie.

Profag', m. —es, —e = prof(essor).

Profes', m. ..felles, ..fesse = profes, ordesgeloofte. **P.**, m. ..fessen, ..fessen = profes, ingewijde.

Profession', w. —, —en = professie, beroep. **Profession'al** (spr.: *profesjen*'), m. —s, —s = (*sport.*) professional. **Professionist'**, m. —en, —en = ambachtsman. **Professions'mäßig** zie **berufsmäßig**.

Profes'sor, m. —s, ..o'ren = professor; (*außer*)-ordentlicher **P.** = (buiten)gewoon hoogleraar; **P.** der Theologie = pr. in de theologie.

Profes'sortitel, m. = professorstitel. **Profes'sur**, w. —, —en = professoraat.

Profil', f. —s, —e = profi(e)l. **profilie'ren**, fchw. (h.) = profileeren.

Profit', m. —(e)s, —e = profijt, voordeel, nut. **profita'bel** = winstgevend, voordeelig, profita-bel. **Profit'chen**, f. —s, — = profijtje, winstje, voordeeltje; profijtertje. **profitie'ren**, fchw. (h.) = profiteeren. **profit'lich** = profijtelijk; zuinig, inhalig.

Profo's, (**Profos'**), m. —es u. —en, —e(n) = proveest.

Prognose, w. —, —n = prognose (*voorspelling van 't verloop van een ziekte, ook fig.*).

Prognose'fikon, f. —s, ..fa u. ..fen = prognostikon, voorteken, horoskoop. **prognose'fische'ren**, fchw. (h.) = prognosticeeren (*vgl. Prognose*).

Programm', f. —(e)s, —e = program(ma). **programm'mäßig** = volgens 't programma.

Progre's, m. ..gresses, ..gressie = progressie, vooruitgang. **Progression'**, w. —, —en = progressie (*voortgaande opklimming, reeks*). **progressiv'** = progressief.

Pro'gymna'sium, m. —s, ..fien = progymnazium (*gymn. zonder de 3 hoogste klassen*).

prohibie'ren, fchw. (h.) = prohibeeren, verbieden, verhinderen. **prohibitiv'** = prohibitief, belemmerend, preventief. **prohibitiv'maßregel**, w. = preventieve maatregel. **prohibitiv'zoll**, m. = prohibitief recht (*legen invoer*).

Projekt', f. —(e)s, —e = projekt, ontwerp. **Projekt'entwerper**, **-macher**, m. = projektie-, plannemaker. **projektie'ren**, fchw. (h.) = projekteeren, voornemen, 't plan maken (*om iets te doen*). **projektiiv'**, f. —s, —e = projektief.

Projektion', w. —, —en = projektie. **Projektions'apparat**, m., **-laterne**, w. = projektie-lantaren. **Projektions'leinwand**, w. = projektiedoek. **projizie'ren**, fchw. (h.) = projekteeren (*mat.*).

Proklamation', w. —, —en = proklamatie. **proklamie'ren**, fchw. (h.) = proklameeren.

Pro'kurant', m. = prokursor.

Prokrustes'bed, m. = Prokrustes, pijniger. **Prokrustes'bed**, f. = prokrustesbed (*marteling, geweldenaar; willekeurige vorm, waarin een ding gekneld wordt*).

Proku'ra, w. — = prokuratie, volmacht; **Pr.** erteilen, geben = prokuratie verleen. **Proku'raführer**, **Prokurant'**, m. —en, —en =

prokuratorhouder. **Prokura'tor**, m. —s, .to'ren = prokurator, gevolmachtigde, prokureur. **Prokurist'**, m. —en, —en = prokuratorhouder. **Prolegomena**, Pl. = prolegomena, voorwoord, -rede, inleiding. **Prolet'**, m. —en, —en = (*stud.*) proleet. **Proletariat'**, f. —(e)s = proletariaat. **Proleta'riet**, m. —s, — = proletariër. **Prolog'**, m. —s, —e = proloog (*voorrede, inleidende rede of gedicht*). **Prolongation'**, w. —, —en = prolongatie. **prolongie'ren**, fchw. (h.) = prolongeeren. **Promemo'ria**, f. —s, —s = promemorie. **Promena'de**, w. —, —n = wandeling. **Promena'den|anzug**, m.; **toilette'**, w. = wandel|kostuum; -toilet (-kostuum). **promenie'ren**, fchw. (h.) = wandelen. **Promes'je**, w. —, —n = receptis; sluitbriefje. **Promes'fenge'schaft**, f. = loterij op loten. **Promis'se**, f. = per mille. **Promis'tue** (spr.: .*koe-ee*) = promiscue, door elkaar. **Promotion'**, w. —, —en = promotie. **Promo'tor**, m. —s, .to'ren = promotor. **promovie'ren**, fchw. (h.) = promoveeren. **prompt** = prompt, gereed, stipt, snedig, vaardig. **Promulgation'**, w. —, —en = promulgatie, afkondiging, uitvaardiging. **promulgie'ren**, fchw. (h.) = promulgeeren. **Prono'men**, f. —s, —u. .mina = pronomen, voornaamwoord. **pronomina'l** = pronominaal, voornaamwoordelijk. **prononie'ren** (spr.: .*prononieren*), fchw. (h.) = prononceeren: uitspreken, (*fig.*) doen uitkomen. **Propädeu'tik**, w. — = propedeutika, propedeuse, voorbereidend onderwijs, voorwetenschap. **propädeu'tisch** = propedeutisch. **Propagan'da**, w. — = propaganda. **Propagan'dist**, m. —en, —en = propagandist. **Propagation'**, w. — = propagatie, voortplanting, uit-, verbreiding. **Propel'ler**, m. —s, — = propeller: (scheeps-, vliegtuig)schroef. **prop'et** zie *prop'et*. **Propheet'**, m. —en, —en = profeet; der Pr. gilt nicht in seinem Vaterland = een profeet is in zijn vaderland niet geëerd. **Prophe'tengabe**, w. = profetische gave. **Prophe'tie'** (spr.: .*tie*), w. —, —n = profetie. **Prophe'tin**, w. —, —nen = profetes. **prophe'tisch** = profetisch. **prophezei'en**, fchw. (h.) = profeteeren, voorspellen. **Prophezei'ung**, w. —, —en = profetie, voorspelling. **propylat'tisch** = profylaktisch, voorbehoedend. **Propylä'ge**, **Propylä'ris**, w. — = profylaxis, voorkoming. **Proponent'**, m. —en, —en = proponent, voorsteller. **proponie'ren**, fchw. (h.) = proponeeren, voorstellen, -dragen. **Proportion'**, w. —, —en = proportie, verhouding, evenredigheid. **proportional'** = proportioneel, evenredig. **Proportiona'le**, w. —, —n = evenredige; mittlere Pr. = midden-evenredige. **Proportional wahl**, w. = evenredig kiesrecht, ev. e verkiezing. **Proportional wahl'system**, f. = evenredig kiesstelsel. **proportioniert'** = geproportioneerd, evenredig. **Proporz'**, w. (fchw.) = Proportionalwahl. **Proposition'**, w. —, —en = propositie, voorstel, voorslag, bewering.

pro'pre = proper, helder. **Pro'preges'chaft**, f. = zaak voor eigen rekening. **Pro'pfit** (*met D*), m. —es, Pro'pfit = (*kath.*) proost, (*prot.*) eerste geestelijke. **Pro'pfit'**, w. —, —en = proostij, proosdij. **Pro'phtä'en**, Pl. = Propyleeën (*monumentale ingang naar de Akropolis in Athene*). **Pro'ra**, w. —, —s = voorsteven. **pro'ra'ta** = naar rato, naar verhouding. **Pro'real'gymnasium**, f. = proreaalgymnasium. **Pro'ref'tor**, m. = konrektor, onderdirecteur. **Pro'rektorat'**, f. = prorektoraat. **Pro'sa**, w. — = proza. **Pro'saarbeit**, w. = prozawerk. **Pro'sa'iter**, m. —s, — = prozaschrijver, prozalst. **pro'sa'isch** = prozalsch. **Pro'sa'ist**, m. —en, —en, **Pro'sa'schri'ftsteller**, m. = prozalst, prozaschrijver. **Pro'sa'schri'ft**, w. = prozawerk, -geschrift. **Pro'sel'tor**, m. —s, .to'ren = prosektor (*assistent van den hoogleeraar in de anatomie*). **Pro'sel'ht**, m. —en, —en = prozeliet, bekeerling. **Pro'sel'htenmacher**, m. = prozelietemaker. **pro'sit!** = wel bekomme 't! — gezondheid! — pr. (die) Mah'heit! = eet smakelijk! (*of*) morgen brengen! *vgl. Ma'h'heit*. **pro'stribie'ren**, fchw. (h.) = verbannen. **Pro'striptio'n**, w. —, —en = proskriptie, verbanning. **Pro'sodie'**, **Pro'so'dil**, w. — = prozodie, leer van de versmaat. **pro'so'disch** = prozodisch. **Pro'sopop'die'** (spr.: .*peu-ie*), w. —, —n = prozopopee, personifikatie. **Pro'spekt'**, m. —(e)s, —e, **Pro'spekt'us**, m. —, —pette = prospekt, uitzicht; propektus. **pro'sperie'ren**, fchw. (h.) = prospereeren, gedijen, bloeien, voorspoedig zijn. **Pro'sperität'**, w. — = prosperiteit, welvaart, voorspoed. **pro'st!** zie *pro'st!* **pro'stemahl'zeit!** = morgen brengen! **Pr.** w.; eine fchöne Pr.! = een mooie geschiedenis, een mooi ding! (da liegt) die ganze Pr. = de heele rommel. **pro'sten**, fchw. (h.): ich werde dir was p. = ik heb maling aan je. **pro'stitue'ren**, fchw. (h.) = prostitueeren, blootstellen. **Pro'stitution'**, w. — = prostitutie. **Pro'sze'nium**, f. —s, .nien = proscenium, voortoneel, avant-scène. **Pro'sze'nium'sloge**, w. = voorste loge. **Pro'tagonist'**, m. —en, —en = protagonist, eerste kampvechter, e. tooneelspeler, hoofdrol. **pro'tegie'ren** (g = z), fchw. (h.) = protegeeren. **Pro'tein**, f. —s = proteïne, eiwitstof. **Pro'tektion'**, w. — = protektie. **Pro'tektionis'mus**, m. — = protektionisme. **Pro'tektions'system**, f. = protektiestelsel. **Pro'tel'tor**, m. —, .to'ren = protektor, beschermheer. **Pro'tel'torat'**, f. —(e)s, —e = protektoraat, beschermheerschap. **Pro'tel'torin**, w. —, —nen = protektrice, beschermvrouw. **Pro'test'**, m. —es, —e = protest; (gegen etw.) Pr. erheben, einlegen = protesteeren, protest, verzet aantekenen; Pr. aufnehmen = (*wissel*) protest opmaken. **Pro'testant'**, m. —en, —en = protestant. **Pro'testant'enverein**, m. = protestantebond. **pro'testant'tisch** = protestantsch. **Pro'testantis'mus**, m. — = protestantisme. **Pro'testant'**, m. —en, —en = testestaat, betroukkene (*bij wisselprotest*). **Pro'testation'**, w. —, —en = protestatie, protest, verzet. **pro'testie'ren**, fchw. (h.) = protesteeren. **Pro'test'lo'sten**, Pl. = protestkosten. **Pro'test'ler**, m. —s, — = protesteerder. **Pro'teus**, m. = Proteus (*een zee-god; soort salamander; fig. weerhaan*).

Prothese, w. —, —n = prothese: voorvoeging (van letterklank); prothese (kunstmatige vervanging van een deel van 't lichaam).

Protokoll, f. —s, —e = protokol, proces-verbaal, notulen; ein Pr. aufnehmen, befoemen = p.-v. opmaken, krijgen; etw. zu Pr. nehmen = p.-v. van iets maken; etw. zu Pr. geben = iets in de n., in 't p.-v. laten opnemen; das Pr. führen, verlesen = de n. maken, (voor)lezen. **Protokollant**, m. —en, —en = schrijver, griffier. **Protokollbuch**, f. = register, notuleboek. **Protokollführer**, m. = schrijver, griffier, sekretaris. **protokollieren**, fchw. (h.) = proces-verbaal opmaken, verbalizeeren, bekeuren, notuleeren, registreeren. **Protostar**, m. = eerste sekretaris. **Protovlasma**, f. = protoplasma, celstof, oerslijm. **Prototyp**, f. —s, —e = prototype (eerste afdruk; oerbeeld).

Protozoen, Pl. = protozoën, oerdiertjes.

Protuberanz, w. —, —en = protuberantie, gezwel, uitwas, knobbel.

Pröb, m. —en, —en = bluffer, pocher; (gwst.) pad(de); tweewielige kar.

Pröze, w. —, —n = voorwagen (voor 't affuit). **prözen**, fchw. (h.) = bluffen, pochen (mit etw.: op iets); (een kanon) opleggen. **prözenhaft**, **prözig** = blufferig, grootsprekerig, opschepperig. **Prözler**, m. —s, — = bluffer, grootspreker, opschepper.

Prözkalsten, m.; **wagen**, m. = munitie|kist; -voorwagen.

Pröb = Provisijn.

Pröbitore, m. —n, —n = proveditore (voornaam ambtenaar in de vroegere republiek Venetië; nu nog titel van den provincialen inspektuer van onderwijs in Italië).

Pröbienz, w. —, —en = afkomst, oorsprong; ingevoerd produkt of voorwerp.

Pröbenja, m. —n, —n = Provençaal. **Pröbenja** = Provençaalsch.

Pröverb, f. —s, —en = spreekwoord. **Pröverb** = spreekwoordelijk.

Pröverbium, f. —s, —en = zien zie Proverb.

Pröbiant, m. —(e)s, —e = proviand, provizie.

Pröbiantamt, f. = intendance. **Pröbiantieren**, fchw. (h.) = proviandeeren. **Pröbiantierung**, w. — = proviandeering.

Pröbiantkolonne, w.; **magazin**, f.; **meiher**, m.; **schiff**, f.; **wagen**, m. = proviand|kolonne; -magazijn; -schip; -wagen.

Pröbinz, w. —, —en = provincie, ('t) platte land. **Pröbinzbewohner**, m. = provinciaal.

Pröbinzial = provinciaal, provincie... **Pröbinzialauschuss**, m. = ± gedeputeerde staten. **Pröbinzialbehörde**, w. = provinciaalbestuur. **Pröbinzial**, m. —n, —n = provinciaal. **Pröbinzialblatt**, f. = provinciaal blad. **Pröbinzialismus**, m. —, —en = provincialisme, (ook) gewestelijke uitdrukking.

Pröbinziallandtag, m. = (vergadering v. d.) provinciale staten. **Pröbinzialobrigkeit**, w. = -beheerde. **Pröbinzialschulkollegium**, f. = provinciale schoolcommissie. **Pröbinzialstadt**, w. = provincie-, plattelandsstad. **Pröbinzialstände**, Pl. = provinciale staten. **Pröbinzialsynode**, w. = provinciale synode. **Pröbinzial** = provinciaal, gewestelijk. **Pröbinzialkunde**, m. = buitenklant. **Pröbinzialer**, m. —s, — = provinciaal. **Pröbinzialerose**, w. = provincieroos.

Pröbition, w. —, —en = provizie (voorraad; commissie-, makelaarsloon). **Pröbitionsbetrag**, m., **tag**, m. = provizie, commissieloon. **Pröbitionsreisende(r)**, m. = provizierelziger.

Pröbitor, m. —s, —en = provizor. **Pröbitorium**, f. —s, —en = provizorium (voorloopige inrichting, voorl. regeling). **Pröbitur**, w. —, —en = bediening, berechting (van de stervenden). **Pröbiturgang**, m. = ('t) brengen van de bediening (aan een stervende).

Pröbation, w. —, —en = provokatie, vgl. proozieren. **Pröbator**, m. —s, —en = provokateur. **Pröbatorisch** = uitdagend, tartend. **Pröbieren**, fchw. (h.) = provoceeren, uitdagend, tartend, uitlokken.

Pröbbitore zie Proveditore.

Pröz = Prozent.

Prözedieren, fchw. (h.) = procederen. **Prözedur**, w. —, —en = procedure.

Prözent, f. —(e)s, —e = procent, percent; zu 5 Pr. = tegen 5 p.; zu hohen Pr. = tegen, op hooge interest. **Prözenttag**, m. = percentage. **Prözentual** = percentsgewijze.

Prözek, m. —s, —en = proces, rechtszaak, -geding; procédé; einem den Pr. machen, einem einen Pr. anhängen, einen Pr. gegen einen anstrengen = iem. een proces aandoen; kurzen Pr. mit einem machen = korte metten met iem. maken; vgl. Bergleid. **Prözekalien**, Pl. = processtukken. **Prözekführer**, m. = pleiter. **Prözekführung**, w. = procedure. **Prözekieren**, fchw. (h.) = procederen.

Prözeffion, w. —, —en = processie, stoet. **Prözeffionsraupe**, w. = processierups. **Prözeklöten**, Pl. = proceskosten. **Prözekrämer**, m. = procesjager. **Prözekordnung**, w. = procesrecht. **Prözeksache**, w. = rechtszaak. **Prözekua** = proces... **Prözekucht**, w. = pleitzucht. **Prözeküchtig** = proceslievend, pleitziek.

Pr. pa. = per Profuta.

Prübe = preutsch.

Prüdel, m. —s, — = fout (bij 't breien, haken e. d.); wasem; modderkuil; ook = Prudelei, w. —, —en = knoeirij, gebroddel. **Prüdeln**, fchw. (h.) = borrelen, pruttelen (van kokend water enz.); knoeien (bij 't breien e. d.), broddelen.

Prüderie, w. —, —n = preutscheid.

Prüefen, f. = sonde. **Prüfen**, fchw. (h.) = toetsen, onderzoeken, keuren; examineeren; (een rekening) nagaan, nazien; (einen Freund) beproeven; (Wein) probeeren; (der Herr) prüft die Seinen = beproeft de Zijnen; prüft alles und das Güte behaltet (und behaltet das Beste) = onzerdoekt alle dingen en behoudt 't goede; einen auf seine Fähigkeiten, Gefinnung, die Milch auf den Fettgehalt, Erz auf Silbergehalt pr. = iem. ten opzichte van zijn bekwaamheden, gezindheid, de melk ten opzichte van 't vetgehalte, 't zilveragehalte van erts onderzoeken (ook: de melk op 't vetgehalte enz. onderzoeken); (die Kandidaten) examineeren. **Prüfer**, m. —s, — = examinator, onderzoeker, toetsen, keurder. **Prüfung**, m. —s, —e = examinandus, (examen)kandidaat. **Prüfstein**, m. = toetssteen. **Prüfung**, w. —, —en = onderzoek, examen; beproeving; toetsing, keuring; eine Pr. abhalten, machen, bestehen = een examen houden, doen, afleggen.

Prüfungsarbeit, w.; **auschuss**, m.; **kommission**, w.; **zeit**, w. = examen|werk; -kommissie (studie-, onderzoekkommissie); -kommissie (en = auschuss); -tijd.

Prüfungstermin, m. = verifikatievergadering.

Prüfungszeugnis, f. = bewijs van afgelegd examen, diploma.

Prü'gel, m. —s, — = stok, knuppel; **Prü.**, Pl. = slaag, ransel. **Prü'gelei'**, w. —, —en = klop-partij, vechtpartij. **Prü'gelhölz**, f. = talhout. **Prü'geljunge**, —**knabe**, m. = zondebok. **Prü'geln**, fchw. (h.) = slaan, (af)ranselen; **fich** mit einem p. = met iem. bakkeleien. **Prü'gelstrafe**, w. = stokslagen(straf). **Prünel'ce**, w. —, —n = prunelle. **Prunt**, m. —(e)s = pronk, staatsie, pracht, praal. **Prunt'bett**, f. = praalbed. **Prunt'fen**, fchw. (h.) = pronken, prijzen, pralen. **Prunt'gemach**, f. = pronkkamer, mooie kamer. **Prunt'hast** = prachtig, pronkerig, zwierig. **Prunt'los** = zonder praal, eenvoudig. **Prunt'möbel**, f. = pronk-, salonmeubel. **Prunt'rede**, w. = weidsche, hoogdravende redevoering. **Prunt'redner**, m. = deklamator. **Prunt'sucht**, w. = pronk-, praalzucht. **Prunt'voll** zie **prunt'hast**. **Prunt'zimmer**, f. zie **Pruntgemach**. **Prun'schen**, **Prun'sten**, fchw. (h.) = proesten, (luid) niezen, blazen. **Pruth**, m. = Pruth (riv.). **Prut'geln**, fchw. (h.) = sputteren, spetteren. **P.S.** = Postfrik(kum); **Pferdefärke**. **Psalm**, m. —(e)s, —en = psalm. **Psalm'buch**, f. = psalmboek. **Psalm'dichter**, m. = psalmdichter. **Psalm'engejang**, m. = psalmgezing. **Psalm'ist**, m. —en, —en = psalmist. **Psalm'odie**, w. —, —n = psalmodie, liturgisch psalmgezing. **Psalm'ter**, m. —s, — = psalter, ('t) Boek der Psalmen, (een soort) harp, lier; (lange) rozekrans; bladmaag. **Psalm'graf**, m.; **psalm'g'**, m. —en, —en; **psalm'**, f. —s, —e = pseudograaf (zoogen. graaf); —graaf (schriftvervalscher); —niem. **psi!** = pstl st! **Psyche** (met ψ), w. —, —n = Psyche (ziel; myth. de geliefde van Amor). **Psychia'ter**, m. —s, — = psychiater (arts voor zielsziekten). **Psychiatrie**, w. — = psychiatrie (leer van de zielsziekten). **Psychia'trisch** = psychiatrisch. **Psych'isch** = psychisch (de ziel betreffende, ziels...). **Psych'ograph'**, m. —en, —en = psychograaf (schrijftoestel voor opgeroepen geesten). **Psych'olog'**, m. —en, —en = psycholoog, zielkundige. **Psych'ologie'**, w. — = psychologie, zielkunde. **Psych'olog'isch** = psychologisch. **Psych'opathie**, w. — = psychopatie (geestesstoring). **Psych'ose**, w. —, —n = psychose = Ψ ychopathie. **P. T.** = pleno titulo, in plaats van den vollen titel (aan 't hoofd van brieven e. d. = M!); **Pro'te'legramm**. **p. t.** = pro tempore: zur Zeit, tegenwoordig (onfere p. t. Runden, das p. t. Publitum). **pto.** = passato: legten Monats. **Ptolemä'er**, m. —s, Ptolemeëer. **Ptolemä'isch** = Ptolemeisch. **Ptolemä'us**, m. = Ptolemeüs. **Pubertät**, w. — = puberteit, manbaarheid. **pu'blice** (met ψ) = in 't publiek. **publit'** = publiek, openbaar. **Publit'ation**, w. —, —en = publikatie, bekendmaking. **Publit'um**, f. —s = publiek. **pu'blice** zie **publice**. **publizie'ren**, fchw. (h.) = publiceren. **Publizist'**, m. —en, —en = publicist (dagblad-schrijver e. d.; ook: staatsrechtgeleerde). **Publizist'ik**, w. = publicistika (leer van 't staatsrecht; politiek). **Pud**, m. = Puk (plaaigziek kabouter). **Pud'el** zie **Bud'el**. **Pud'fer'n**, fchw. (h.) = kloppen (van 't hart bijv.); stampen, puffen (van motoren bijv.). **Pud**, f. —(e)s, —e = poed (Russ.: ruim 16 KG.). **Pud'beleifen**, f. = poedelijzer. **Pud'belma-**

schine, w. = poedelmachine. **Pud'eln**, fchw. (h.) = (tech.) poedelen; (ook) poedelen („was-schen“). **Pud'belofen**, m., —**wert**, f. = poedeloven. **Pud'belstahl**, m. = poedelstaal. **Pud'bing**, m. —s, —e u. —s = pudding, podding. **Pud'bingform**, w. = puddingvorm. **Pud'bingstein**, m. = puddingsteen. **Pud'el**, m. —s, — = poedel (hondesoort; mis-worp bij 't kegelen, misschot, fout); (stud.) pedel; (ban. u. öft.) toonbank; wie ein begoffener P. abziehen = met den staart tusschen de beenen, totaal uit 't veld geslagen, heengaan; vgl. Stern. **Pud'elhund**, m. = poedelhond. **Pud'ellopf**, m. = kroeskop. **Pud'elmüge**, w. = bonten, harige muts, pelsmuts. **pu'eln**, fchw. (h.) = poedelen (misgooien), een bok schieten; (das Brot) pudeln = is niet gaar, is kief; einen p. = met iem. sollen. **pu'elnaakt** = moedernaakt. **pu'elnaar'vish** = allerzotst, uitgelaten. **pu'elnaak'** = zoo nat als een kat. **Pud'er**, m. —s, — = (haar)poeder. **Pud'er-beutel**, m. = poederzak. **Pud'erbüchse**, w. = poederdoos. **pu'berig** = poederig, poelerig. **Pud'ermantel**, m. = poedermantel. **pu'bern**, fchw. (h.) = poederen. **Pud'erzuder**, m. = poeder-, stofsuiker. **I. puff!** = bof! pof! poef! II. **Puff**, m. —(e)s, —e u. **Püffe** = pof, (doffe) slag, stoot, stomp, duw; (opbollend) pof, dof; larie, humbug, bedriegerij; bordeel, kast; (er kann) einen P. vertragen = een duw(tje) velen; auf P. = auf Pump. III. **Puff**, f. —(e)s, —e = pofspel, triktrak. **Puff'ärmel**, m. = pofmouw. **Puff'e**, w. —, —n = (opbollend) pof. **Puff'eln** zie **büffeln**. **Puff'fen**, fchw. (h.) = poffen, knallen, stompen; opbollen, opdoffen. **Puff'fer**, m. —s, — = poffer (persoon en gebak); stomp; zakpistool; buffer. **Puff'ferstaat**, m. = bufferstaat. **Puff'fert**, m. —(e)s, —e = poffer. **Puff'fig** = met poffen, bol. **Puff'spiel**, f. zie **Puff III**. **puh!** = poel! **pu'len**, fchw. (h.) = (nbb.) peuten, pulken. **Pul** zie **Pöf**. **Pulle**, w. —, —n = pul, flesch. **pul'len**, fchw. (h.) = (nbb.) roeien. **Pul'pe**, w. —, —n = zeepoliep; pulp. **Puls**, m. —es, —e = pols(slag), hartklop; einem den P. fühlen = iemands pols voelen; einem an den P. fühlen = iem. aan den pols voelen, polsen, uitvragen. **Puls'ader**, w. = slagader. **Puls'gefühls**, w. = slagadergezwel. **pul'sie'ren**, fchw. (h.) = pulseeren, kloppen, slaan. **Puls'ometer**, f. u. m. —s, — = pulsmeter. **Puls'schlag**, m. = polsslug. **Puls'stilstand**, m., —**stodung**, w. = stilstand van den pols. **Puls'wärmer**, m. —s, — = polsmof. **Pult**, f. —(e)s, —e = lessenaar. **Pul'ver**, f. —s, — = poeder, (bus)kruit, stof; geld, centen; (er hat) das P. nicht erfinden = 't buskruit niet uitgevonden; P. und Blei = kruit en lood; er ist zu P. und Blei verurteilt = veroordeeld om doodgeschoten te worden; (er hat) weder P. noch Blei = niemenda!; (er hat) sein ganzes P. verschossen = al zijn kruit verschoten; er kann sein P. riechen = hij is laf; (er ist) seinen Schuß P. wert = geen schot kruit waard. **Pul'verbeutel**, m. = kruitzak. **Pul'verblättchen**, f. = klappertje (voor pistooltje). **Pul'ver'dampf**, m.; —**fabrik**, w.; —**faß**, f. = (bus)kruit(damp); —fabriek; —vat. **pul'ver'fig** = bijdehand, snedig, slagvaardig. **Pul'verhorn**, f. = kruithoorn. **pu'berig** =

poederig, bepoederd, bestoven. **pulverifie' ren**, *schw.* (h.) = pulverizeeren.

Pul' ver|flammer, w.; **•larren**, m.; **•torn**, f. = (bus)kruit|kamer; -wagen; -korrel.

Pul' ver|ladung, w.; **•magazin**, f.; **•maß**, f. = (bus)kruit|lading; -magazijn; -maat.

Pul' vernähle, w. = kruitmolen. **pul' vern**, *schw.* (h.) = pulverizeeren; schieten; (*fig.*) losbulderen.

Pul' ver|probe, w.; **•rauch**, m.; **•sack**, m.; **•sack**, m. = kruit|proef; -damp; -zak; -sas.

pul' ver|scheu = bang voor 't buskruit, *laf.* **Pul' •verschärmer**, m. = zwermer, vuurpijl.

Pul' ver|turm, m.; **•tonne**, w.; **•verschwürung**, w. = buskruit|toren; -vat; -komplot.

Pul' verwagen, m. = kruitwagen.

Pum' ma, m. —s, —s = puma, Amer. leeuw.

Pum' mel, m. —s, — = dikkert(je). **pum' melig** = mollig, lief.

Pump, m. —(e)s, —e = bos, slag; *auf P.* = op de pof, op de borg; einen *P.* macher, anlegen = op de pof, op de borg nemen, een beer maken.

Pump' balen, m. = pompzwengel. **Pump' •brunnen**, m. = pomp(wel). **Pum' pe**, w. —, —n = pomp. **pum' pen**, *schw.* (h.) = pompen; leenen, borgen, poffen. **Pum' penheimer**, m. = (*scherts.*) water, aqua pompa.

Pum' pen|kasten, m.; **•kolben**, m.; **•macher**, m. = pompp|kast; -zuiger; -maker.

Pum' pen|rohr, f.; **•schwengel**, m.; **•wert**, f. = pompp|buis; -zwengel; -werk.

Pum' per, m. —s, — = pomper.

pum' pern, *schw.* (h.) = (*gwst.*) kloppen; brommen; een wind laten.

Pum' pernickel, m. —s, — = kort dik kereltje; pompernikkel (*Westfaalisch* *grof* roggebrood).

Pump' hofe, w. = pof-, fietsbroek.

pump' lig = hobbezakkerig.

Pump' station, w. = pompstation, prise d'eau.

Pun' ge, w. —, —n = waterpunge.

Pun' nier, m. —s, — = Punier. **pun' nisch** = Punisch.

Pun' tel, m. —s, — = pak.

Punft, m. —(e)s, —e = punt (de p. = *leesteeken*, *anders* het p.), stip; plek; *der P.* *auf* dem i = 't puntje op de i; (*ich* war, *stand*) *auf* dem *P.* *abzureifen* = op 't punt te vertrekken; *P.* 2 *Uhr* = precies om twee uur; *im P.* *der Ehre* = op 't punt, stuk van eer. **Punftation'**, w. —, —en = punktatie (*eerste ontwerp van een kontrakt*). **Punft' chen**, f. —s, — = puntje.

Punft' teln, **punft' ten**, *schw.* (h.) = stippelen.

punftie' ren, *schw.* (h.) = punteeren, (be)stippelen (*met stippels graveeren, teekenen en schilderen*); puntfierte Linie = stippellijn. **Punftie' •rer**, m. —s, — = punkteerwaazegger, geomant; (*schld.*) punteerder. **Punftier' kunst**, w. = punkteerkunst, geomantie. **Punftier' nabel**, w. = akupunktuurnaald; graveer-, etsnaald.

Punftier' rad, f. = stippelrad. **Punftier' stichel**, m. *zie* **Punftiernabel**. **punft' lich** = stipt, punkteel, precies. **Punft' lichheit**, w. — = stiptheid, nauwgezetheid. **Punft' tum**, f. —s, . . ta = punt; *und* *damit P.* = daarmee uit!

Punftur', w. —, —en = punktuur (*chir.*: *steek*; *typ.*: *stijf*).

Punsh, m. —es = punch, pons. **Punsh' bowle**, w. = punchbowl. **pun' shen**, *schw.* (h.) = punch drinken.

Punsh' essen, w.; **•extrakt**, m.; **•napf**, m. = punch|essence; -extrakt; -kom.

Pun' te, w. —, —n = platboomde schuit, punter.

Pun' zen, m. —s, — = pons, (stalen) stempel.

punzie' ren, *schw.* (h.) = ponsen, uithameren, uitslaan.

VAN GELDEREN, *Duitsch* *Woordenboek*, I.

Pup, m. —(e)s, —e = poep, wind. **pup' pen**, *schw.* (h.) = een wind laten.

pupilla' rische *Sicherheit* = pupillaire zekerheid.

Pupill', m. —en, —en; I. **Pupil' le**, w. —, —n = pupil, pleegkind, onmondig wees.

II. **Pupil' le**, w. —, —n = pupil, oogappel.

Pupil' tengelder, Pl. = pupillegelden.

Pupp' chen, f. —s, — = popje, liefje. **Pup' pe**, w. —, —n = pop, larve, masker, nimf; (*sein* *Stuhm* *stieg*) in die *P.* .n = hemelhoog; (*fred*) *bis* in die *P.* .n = meer dan brutaal; (*er geht*) *bis* in die *P.* .n = heel ver, te ver; *über* die *P.* .n = te ver, de perken te buiten; (*berl.*) *einfach P.* = piek fijn.

Puppen|gesticht, f.; **•kopf**, m.; **•räuber**, m.; **•spiel**, f.; **•theater**, f. = poppe|gezicht; -kop; -roover; -spel (-kast); -theater (-kast).

pup' pern, *schw.* (h.) = popelen.

pur = puur, zuiver, onvermengd, louter.

Puree', w. —, —s, *Pl.* f. —s, —s = puree, brij.

Puree' tartoffeln, Pl. = aardappelpuree.

Purganz', w. —, —en. **Purgativ'**, f. —s, —e = purgatief, purgans, afvoerend middel. **Pur' gatorium**, f. —s = purgatorium, vagevuur.

purgie' ren, *schw.* (h.) = purgeeren. **Purgier' •mittel**, f. = purgeermiddel.

Purifikation', w. —, —en = purifikatie, reiniging, loutering. **purifizie' ren**, *schw.* (h.) = purifiseren, reinigen, louteren.

Pur' rimfest, f. = Purimfeest.

Puris' mus, m. —, . . men = purisme (*overdreeven zucht naar taalreinheid, daaruit ontstaan nieuwgevormd woord*). **Purist'**, m. —en, —en = purist. **Purita' ner**, m. —s, — = puritein, rondkop. **purita' nisch** = puriteinsch.

Pur' pur, m. —s = purper (*kleur, stof, gewaad*).

Pur' purfarbe, w. = purper(kleur, -verf).

pur' purfarben, **•farbig** = purperkleurig.

Pur' pur|lieber, f.; **•gewand**, f.; **•huhn**, f. = purper|kooorts (scharlakenk.); -kleed; -hoen.

Pur' purhut, m. = kardinaalshoed. **Pur' pur' lippen**, Pl. = rozeroode lippen. **Pur' pur' mantel**, m. = purper-, vorste-, kardinaalsmantel. **Pur' purmossel**, w. = purpermossel.

pur' pura = purperen, purper. **pur' purrot'** = purperrood. **Pur' purrdöte**, w. = purperrood.

Pur' purschnecke, w. = purperslak.

pur' ren, *schw.* (h.) = porren (*eig. en fig., ook schp., „wekken"*); (*gwst.*) gonzen, brommen.

Pur' sch usw. *zie* **Pir' sch usw.**

Pur' zelbaum, **pur' zeln** *zie* **Burzelbaum usw.**

Pus, **Puß**, w. = poes; (*meest*) poes!

Pu' schel, w. —, —n = kwast; (*jeder hat seine manie, idee fixe*).

Puß' sel, m. —s, —, **Puß' selchen**, f. —s, — = liefje, poesje, snoesje. **puß' seln**, *schw.* (h.) = peuteren, knutselen. **puß' lich** = lief, snoezig.

Puß' ta, w. —, . . ten = (*Hong.*) poesta, steppe.

Pu' ste, w. — (berl.) adem; *aus* *der P.* *sein*, *kommen* = buiten adem zijn, raken. **Pu' ste' blume**, w. = kaarsjes (*van de paardebloem*).

Pu' stel, w. —, —n = puistje, pukkel.

pu' sten, *schw.* (h.) = ademen, blazen; *ich* *pußte* *dir* *was* = ik zou je danken; *dagegen läßt* *sich* *nicht p.* = daar is niets tegen in te brengen.

Puß' rohr, **Pu' sterohr**, f. = blaaspijp.

Pu' te, w. —, —n = kalkoen(sche hen); *die* *alte P.* = dat oude wijf; *mein* **Puß' chen** (**Puß' chen**) = mijn hondje, mijn kippetje, snoesje. **Pu' ter**, m. —s, —, **Puß' hahn**, m. = kalkoen(sche haan). **pu' terrot'** = zoo rood als een kalkoen.

Puß' sch, m. —es, —e = (*plotselinge, voorbij-*

gaande) volksbeweging, relletje, (*going tot*) oproer. **put'schen**, *schw.* (h.) = opruien.
Putt! **putt!** = kiep, kiep! (ber hat) **P.** = duiten, geld.
Puttchen zie **Putchen** (bij **Pute**).
Put'ten, **Put'ti**, **Pl.** = putti (*kinderfiguren in de plastische en de decoratieve kunst*).
Putz, *m.* —es = tool, opschik, toilet; mode-artikelen; pleisterkalk; (*spott.*) smeris, klabak.
putz. . . = (*dikwijls*) zeer, erg aller... enz.
Putz(e), *w.* —, —n = puts.
putzen, *schw.* (h.) = poetsen, schoonmaken (*ook groente e. d.*); mooi maken, opschikken, (op)toeien; toilet maken; (die Bäume) snoeien; das Licht, sich die Nase p. = de kaars, zijn neus snuiten; (eine Mauer) pleisteren; die Schönste putzt das Licht = de mooiste maakt dat ze gezien wordt; Altingeln p. = (Gesellen-Prache) (aanbellen om te) bedelen. **Putzer**, *m.* —s, — = poetser; doorhaling, uitbrander, standje. **Putzfrau**, *w.* = werkster. **Putzgemach**, *f.* = toiletkamer. **Putzgeschäft**, *f.* —handel, *m.* = modezaak. **Putzhandlung**, *w.* = modemagazijn, -zaak.
putzig = koddig, grappig, komiek; (*ook*) sierlijk; p. e. Stübel, Stufe = potsierlijk mensch, rare (snaak).
Putzmacherin, *w.* —, —nen = modiste. **Putz-pomade**, *w.* = poetspomade. **Putzpulver**, *f.* = poetspoeder. **Putzstube**, *w.* = snuiter.
Putzsucht, *w.* = pronkzucht, zucht voor opschik. **putzsuchtig** = pronkziek. **Putztisch**,

m. = toilettafel. **Putzwaren**, **Pl.** = mode-artikelen. **putzwunderlich** = allervreemdst. **Putzwolle**, *w.* = poetskatoen. **Putzzeug**, *f.* = poetsgoed. **Putzzimmer**, *f.* = mooie kamer, salon; (toiletkamer).
Putzle (spr.: põzz'l), *f.* —, —s = puzzle.
Putzolan'erde zie **Putzolan'erde**.
Pyämie, *w.* — = pyemie, bloedvergiftiging.
Pygma'e, *m.* —n, —n = pygmee, dwerg.
pygma'ehaft, **pygma'isch** = pygmeelsch, dwergachtig.
pyramidal' = pyramidaal. **Pyrami'de**, *w.* —, —n = pyramide; die Gewehre in P..n segen = in rotten... **pyrami'denformig** = pyramidaal, pyramidevormig. **Pyrami'denstumpf**, *m.* = afgeknotte pyramide.
Pyrenä'en, **Pl.** = Pyreneeën. **pyrenä'isch** = Pyrenee'sch.
Pyrmont, *f.* = Pyrmont.
Pyrometer, *f.* (u. m.) —s, — = pyrometer, hittemeter. **Pyrotech'nik**, *w.* — = pyrotechniek, vuurwerk-kunst. **pyrotech'nisch** = pyrotechnisch.
Pyrrhus'ieg, *m.* = Pyrrhusoverwinning.
Pytha'goras, *m.* = Pythagoras. **Pythagore'er**, *m.* —s, — = Pythagoreeër. **pythagore'isch** = stelling, theorema van Pythagoras.
Pythia, *w.* = Pythia (*Delphische priesteres*).
pythi'sch = Pythisch, orakelachtig; die P..en Spiele = de Pythische, Delphische spelen.
put. = Prozent.

Q.

Q, *f.* = Q.
qcm = Quadratcentimeter: vierk. cm., cm². **qkm** = Quadratkilometer: vierk. km., km². **qm** = Quadratmeter: vierk. m., m². **qmm** = Quadratmillimeter, vierk. mm., mm².
qua = qua, als.
Quab'be, *w.* —, —n = kwab(be); *ook* = Quappe. **quab'b(e)lig** = kwabbig, slap, week, wibbelig, mollig. **quab'beln**, *schw.* (h.) = trillen, schudden, lillen, wibbelen.
Quack, *m.* —(e)s, —e = (*kind*) klein ding, nest.
Quack'fel, *w.* —, —n = kwartel. **Quackel'**, *w.* —, —en = gewauwel, beuzelarij, onzin; halfheid, gewiefel. **quack'felhaft**, **quack'fel(e)lig** = weifelend, beuzelachtig. **Quack'felhaas**, —frige, *m.*; —fiese, *w.* = wefelaar, wauwelaar(ster).
quack'feln, *schw.* (h.) = bazelen, wauwelen; wefelen, telkens wat anders willen.
Quack'salber, *m.* —s, — = kwakzalver. **Quack'salberet'**, *w.* —, —en = kwakzalverij. **quack'salbern**, *schw.* (h.) = kwakzalveren.
Quack'bel, *w.* —, —n = blaar, puist (*van netelroos bijv.*). **quack'beln**, *schw.* (h.) = kletsen, wauwelen.
Quack'ber, *w.* —, —n, **Q.**, *m.* —s, —, **Quack'berstein**, *m.*, —stüd, *f.* = (vierkant)blok steen.
Quadrant, *m.* —en, —en = kwadrant. **Quadrat'**, *f.* —(e)s, —e = kwadraat, vierkant; herstellingsteeken (*in de muziek*). **Quadrat'bezimeter**, *f.* (u. m.) = vierkante decimeter.
Quadrat'fuß, *m.* = vierkante voet. **quadrat'tisch** = vierkant; qu. e. Gleichung = vierkantsvergelijking. **Quadrat'melle**, *w.* = vier-

kante mijl. **Quadrat'metr.** *f.* (u. m.) = vierk. meter. **Quadrat'schädel**, *m.* = stomme stijfkop. **Quadrat'schnauze**, *w.* = grootte bek.
Quadratur, *w.* —, —en = kwadratuur.
Quadrat'wurzel, *w.* = vierkantswortel. **Quadrat'zahl**, *w.* = vierkant (getal), kwadraat, wortelgetal. **Quadrat'zoll**, *m.* = vierkante duim. **quadrät'ren**, *schw.* (h.) = in 't kwadraat verheffen; vierkant maken.
Quadri'ga, *w.* —, .gen = quadriga, vierspan.
Quadril'le (spr.: kadrielle), *w.* —, —n = kadrielle. **Quadrillion**, *w.* —, —en = kwadriljoen, miljoen in de 4de macht.
Quadruped', *f.* —en, —en = viervoetig dier.
Quadrupel'allianz, *w.* = quadruple alliantie.
Quai (spr.: kē) zie **Kai**.
qua'ten, **quä'ten**, *schw.* (h.) = kwaken, kwekken, janken, grienen. **Qua'ter**, *m.* —s, — = kwaker.
Quäl, *w.* —, —en = kwelling, pijn, verdriet, ellende, narigheid; wer die Wahl hat, hat die Q., Wahl macht Q. = kiezen is een lastig ding, keur baart angst. **quä'ten**, *schw.* (h.) = kwellen, plagen, pijnigen, martelen, mishandelen; sich q. = zich kwellen, zich af-, uitsloven. **quä'tend** = lastig, pijnlijk, martelend. **quä'ten-müde** = moe van pijn. **Quä'ter**, *m.* —s, — = kweller, plager. **Quä'teret'**, *w.* —, —en = plagerij, mishandeling, kwelling. **quä'terlich** = plagerig. **Quäl'geist**, *m.* = kwel-, plaaggeest.
Qualifikation, *w.* —, —en = kwalifikatie, bekwaamheid; beoordeeling, nadere omschrijving. **Qualifikations'attest**, *f.* = diploma van bekwaamheid. **qualifizier'bar** = te kwalificeeren. **qualifizie'ren**, *schw.* (h.) =

kwalficeeren, nader omschrijven, bevoegd, bekwaam verklaren; *sich q.* = zich leenen, geschikt zijn. **qualifizier'tes** Vergehen = gekwalificeerd misdrijf (*nl. onder bepaalde verzwarende omstandigheden*). **Qualität**, w. —, —en = kwaliteit. **qualitativ'** = kwalitatief, naar de hoedanigheid. **Qualitäts'**... = kwaliteits... (*d. i. „best“*).
Qual'te, w. —, —n = kwal; (*berl.*) oorveeg.
Qual'tenpolyp, m. = kwalpoliep.
Qual'm, m. —(e)s, —e = (k)walm, dikke damp; kwel(water); *Q. machen* = (*ook*) onzin praten.
Qual'm'beich, m. = kweldam, -dijk. **qual'men**, *schw.* (h.) = walmen, dampen, rooken; onzin praten. **qual'mig** = dampig, rookerig. **Qual'm'tute**, w.: olle *Q.* = ouwe sok.
Qual'ter, m. —s, — = fluim. **qual'tern**, *schw.* (h.) = spuwen, spugen.
qual'voll = smartelijk, pijnlijk, kommerfvol.
Quar'del, m. —s, — = rookkanaal (*midden in den kolemeiler*).
Quantität, w. —, —en = kwantiteit, hoeveelheid, aantal. **Quantitäts'verschleierung**, w. = onduidelijke opgaaf van de hoeveelheid (*in den handel*). **quantitativ'** = kwantitatief, naar de hoeveelheid, wat de hoeveelheid betreft.
Quantum, f. —s, . . .ten u. . .ta = quantum, aantal, hoeveelheid, portie.
quants'weise = (nrdb.) kwansuis.
Quar'pe, w. —, —n = puit-, kwabaal.
Quarantäne (*spr.: karantène*), w. —, —n = quarantaine.
Quar't, m. —(e)s = kaaswongel; slibber, vuil; rommel, prulwerk; (bas geht bich) einen *Q.* (an) = geen steek, geen bliksem. **Quar't'spigen!** = larie! kan je begripen!
Quar'te, w. —, —n = drens, huilebalk; *vgl. Pfarre. Quar'ren*, *schw.* (h.) = grienen, janken; kwaken; *ook* = nergeln. **Quar'rig** = huilerig, drenzerig.
I. **Quart**, f. —(e)s, —e = verrel, pint, kwarto.
II. **Quart**, w. —, —en = kwart (*schermkunst, muziek*).
Quar'ta, w. —, . . .ten = kwarta, vierde^eklasse (*van boven af*). **Quartal'**, f. —s, —e = kwartaal. **quarta'liter** = driemaandelijks, per kwartaal. **Quartal'rancher**, -*fäuser*, m. = kwartaal-rooker, -drinker (*die om de zooveel tijd zich te buiten gaat*). **Quarta'ner**, m. —s, — = kwartaner (*leerling in kwarta*). **Quartan'fieber**, f. = vierdendaagsche koorts. **Quartant'**, m. —en, —en, **Quart'band**, m. = kwartijn, in-kwartoband. **Quar'te**, w. = Quart II.
Quar'terbed, f. = halfdek.
Quarteron', m. —en, —en = kwarteron (*afstammeling van mesties en blanke*). **Quartett'**, f. —(e)s, —e = kwartet **Quart'format**, f. = kwartoformaat. **Quart'heft**, f. = kwartoschrijfboek. **Quartier'**, f. —s, —e = kwartier (*ook in de wapenk.*): (stads)wijk, logies, onderdak, woning, kamers; (bei einem) in *Q.* liegen = ingekwartierd zijn; *Q. nehmen* = zijn intrek nemen; *Q. geben* = kwartier, pardon geven; die Herren von so und sootel *Q.* en (*ll*). **Quartier'billet**, f. = bewijs, biljet van inkwartiering. **quartie'ren**, *schw.* (h.) = in kwartier leggen. **Quartier'geld**, f. = inkwartieringsgeld. **Quartier'liste**, w. = inkwartieringslijst. **Quartier'macher**, m. = kwartiermaker; *ook* = **Quartier'meister**, m. = kwartiermeester. **Quar'teite**, w. = kwartozijde.
Quarz, m. —es, —e = kwarts. **quartz'artig** =

kwartsachtig, -vormig. **Quarz'felsen**, m. = kwartsrots. **quarz'zig** = kwartsachtig.
Quas, m. —es = (nrdb.) smulpartij.
qua'si = kwazie, (om) zoo te zeggen, eenigszins, zoowat. **Qua'sikontrakt**, m. = schijnkontrakt.
Qua'simodogen'ititi, Pl. = Quasimodogeniti, Zondag na Paschen.
Qua'seln (*spr.: kwazzeln*), *schw.* (h.) = (nrdb.) kletsen, zeuren, bazelen. **Qua'selfrische**, -*peter*, (vr.) -*licse* = kletsmeier, -tante.
Qua'sia, w. — = kwassie-, bitterhout.
Quast, m. —(e)s, —e, **Qua'ste**, w. —, —n = bosje, kwast. **Quast'gen**, f. —s, — = kwastje. **quästioniert'** = in kwestie.
Quäst'vor, m. —s, . . .to'ren = kwestor, rent-, penningmeester. **Quäst'ur**, w. —, —en = kwestuur, ambt van een kwestor, kas.
Quatem'ber, m. —s, — = kwatemper, kwatertemper (*Iste dag van een kwartaal; bij de R.K.: vasten- en onthoudingsdagen*).
Quater'ne, w. —, —n = kwaternen, vier (bedrukte) bladen; vier nummers in een rij (*in 't lotospel*).
Quatrocen'to (c = *tsj.*), f. —s = kwatrocen'to: 15de eeuw.
I. **Quat'sch**, m. —es = onzin, zotteklap, klets; modder, pap. II. **quat'sch** = onnoozel, dom, suf.
III. **quat'sch!** = pats! klets!
Quat'sche, w. —, —n = (*berl.*) oorveeg. **quat'schen**, *schw.* (h.) = kletsen, bazelen. **quat'schena'sh** = kletsnat.
Quac'te, w. —, —n, **Quac'tengras**, f. = kweek-(gras). **Quac'tholder** zie *Wacholder*. **Quac'tsilber**, f. = kwik(zilver). **quac'tsilberartig** = kwikzilverachtig. **Quac'tsilberfaden**, m. = kwikkolom (*in thermometer*). **quac'tsilberhaltig** = kwikzilverhoudend. **quac'tsilberig** = van kwik, beweeglijk, druk. **quac'tsilbern** = van kwik(zilver); *fig. ook* = *qued'silberig*. **Quac'tsilberfalbe**, w. = kwikzalf. **Quac'tsilberfäule**, w. = kwikkolom. **Quac'twetzen**, m. = kweek-, hondsgras.
Quach'te, w. —, —n = handdoek, servet.
quai'ten, *schw.* (h.) = janken, huilen.
Quell, m. —(e)s, —e, **Quell'te**, w. —, —n = bron; aus der besten, aus zuverlässigster *Q.* = uit de beste, uit betrouwbare b.; aus der ersten *Q.* beziehen = uit de eerste hand koopen.
Quell'bezirk, m. = brongebied. **Quell'brunnen**, m. = bron(wel).
I. **quell'ten**, ft. (f.) (du quillst, er quillt; quoll; quölle; quill! gequollen) = zwellen, uitzetten; (op)borrelen, ontspringen, (op)wellen, voortkomen, vloeien, opstijgen; [(h.) doen voortkomen, voortbrengen]; (Erbjen) qu. lassen = in de week (in 't water) zetten; mir quillt der Bissen im Munde = ik kan 't eten niet door de keel krijgen (*van boosheid, onderhagen enz.*).
II. **quell'ten**, *schw.* (h.) = in de week zetten, (laten) weeken; gequellte Kartoffeln = aard-appelen met de schil gekookt.
Quell'tenangabe, w. = opgave van de bron(nen).
Quell't(en)bezirk, m. = brongebied. **Quell'tenforscher**, m. = bestudeerder van de bronnen.
Quell'tenforshung, w., -*studium*, f. = bronnestudie. **Quell't(en)gebiet**, f. = brongebied. **quell'tennähig** = volgens de bronnen, echt, authentiek. **Quell'tfinder**, m. = bron-, welvinder. **Quell'tgrund**, m. = bronrijke grond.
quell'tig = bronrijk. **Quell'tnymph**, w. = bronnimf, najade. **quell'treich** = bronrijk. **Quell'tsalz**, f. = bronzout. **Quell'tsand**, m. = drijf-, welzand. **Quell'twasser**, f. = wel-, bronwater.

Quen'del, m. —s = (wilde) tijm.

Que'ne, w. —, —n = vaars.

Quengelei', w. —, —en = gedrens, gezanik, gekanker. **quen'geln**, ſchw. (h.) = drenzen, zaniken, kankeren. **Queng'ler**, m. —s, — = drenzer, zaniker, kankeraar.

Quent'ſten, f. —s, — = (eig.: oud) klein gewicht; (fig.) korreltje, greintje, ziertje.

quer = dwars, schuins; (die Sâche) geht q. = loopt verkeerd; (das kommt mir) sehr q. = zeer ongelegen; (das Schickſal) ſtreicht mir q. durch den Weg = werkt mij tegen; q. ſchreiben = (akcepten, wiſſels) teekenen, schulden maken; vgl. freuz. **Quer'balken**, m. = dwarsbalk.

Quer'band, f. = dwarsband, -hout. **Quer'bant**, w. = dwarsbank. **Quer'baum**, m. = sluitboom; vaste rek. **quer'durch'** = dwarsdoor. **Quer'durchſchnitt**, m. = dwarsdoorsnede.

Que're, w. — = dwarste, schuinte; nach der Q. (durchſchneiden) = in de dwarste, schuinte; einem in die Q. kommen = iem. in den weg, in 't vaarwater komen, iem. dwarsboomen; es iſt mir etw. in die Q. gekommen = ik ben verhinderd (geworden). **Quer'eifen**, f. = dwarsijzer.

Quere'le, w. —, —n = klacht.

Quer'fall, m. = tegenvaller, -slag. **quer'feldein'** = 't veld in, 't land in. [**Quer'finger**, m. = vingerbreedte.]

Quer'flöte, w.; **•folio**, f. = dwarsfluit; -folio.

Quer'frage, w. = kruisvraag, interruptie.

Quer'furche, w.; **•gang**, m.; **•gaſſe**, w. = dwarsfluur; -gang (-ader); -steeg (-straat).

[**Quer'hand**, w. = handbreedte]. **Quer'hieb**, m. = schuinslag, -stoot. **Quer'holz**, f. = dwarskopshout. **Quer'liſſen**, f. = peluw. **Quer'lopf**, m. = dwarskop, -drijver. **quer'löpflig** = raar, dwars(drijverig).

Quert zie **Quirt**.

Quer'leiste, w.; **•linie**, w.; **•mauer**, w.; **•nacht**, w. = dwarslijst; -lijn; -muur; -naad.

Quer'lippe, w.; **•profil**, f.; **•richtung**, w.; **•riß**, m. = dwarslip; -profiel; -richting; -scheur.

Quer'lad, m. = reiszak (over den schouder of op 't paard). **Quer'ſattel**, m. = dameszadel.

Quer'ſchnitt, w.; **•ſchiff**, f.; **•schnitt**, m.; **•schott**, f. (**•schotte**, w.) = dwarslaag; -schip (in kerken: transept); -doorsnede; -schot (in schepen).

quer'schreiben, ft. (h.) vgl. **Querschreibetel'**, w. —, —en = ('t) teekenen van wiſſels, vgl. **quer**.

Quer'sproſſe, w.; **•ſtange**, w.; **•ſtraße**, w. = dwarslat (van venster); -stang; -straat.

Quer'striß, m. = dwarsstreeppje, streep door de rekening. **Quer'summe**, w. = som v. d. cijfers (v. e. getal).

Quer'tal, f.; **•träger**, m.; **•treiber**, m. = dwarsdal; -balk (-drager); -drijver.

quer'über = schuin tegenover.

Querulant', m. —en, —en = querulant (proceszuchtige, lastig persoon). **querulie'ren**, ſchw. (h.) = over kleinigheden klagen, kankeren.

Quer'wall, m.; **•wand**, w.; **•weg**, m. = dwarswal (traverse); -wand; -weg.

Que'te, w. —, —n = (nrdd.) (bloed)blein; draai-, bolworm; ook = **Que'sentopf**, m. = halve gare.

Quetsch', m. —es, —e = goudvink. **Quet'sche**, w. —, —n = pers, (fig.) klem, hok; bijkantoer; (blauwe) pruim, kwets. **quet'schen**, ſchw. (h.) = platdrukken, kneuzen; pletten, (erts) stampen; (Trauben) (uit)persen; (einem die Sant) bijna

ſijndrukken. **Quetsch'ſalte**, w. = ruche, plooiſel. **Quetsch'Tartoffeln**, Pl. = aardappelmoes, (-)purée. **Quetsch'laut**, m. = krakend, kwakend geluid. **Quet'schung**, w. —, —en = kneuzing, (bloed)blein.

Queue (spr.: *keu*), f. —s, —s = (biljart)ken; **Q.**, w. —, —s = queue, achterhoede; **Q.** machen, bilden = queue maken.

I. **quid**, Adj. = kwiek, vlug. II. **Quid**, m. —(e)s = kwik(zilver); kwikwater.

Quid'born, m. —(e)s, —e = bron van stroomend water, fontein. **Quid'brei**, m. = amalgama.

Quid'mühle, w. = amalgameermolen.

Quid'proquo, f. —s, —s = quidproquo, verwisseling, misverstand.

quiel'(ſ)en, ſchw. (h.) = piepen, gillen, krijten.

quiel'ſig = piepend, gillend. **Quiels'laut**, m. = gil.

quie'men (**quie'nen**), ſchw. (h.) = kwakkelen, sukkelen.

quietſie'ren (spr.: *kwies...*), ſchw. (h.) = rusten; pensionneeren.

Quiets'mus (spr.: *kwies...*), m. — = quietisme (een mystisch-religieuze richting).

quiet'schen, ſchw. (h.) = gillen, krijten, piepen.

quietſch'bergmüt' = dolblij.

Quil'lung, w. —, —en = kwelgat (in den dijk).

quintelie'ren, ſchw. (h.) = pieperig zingen e. d.; tierelieren; niet ronduit spreken, er omheen draaien.

Quint, w. —, —en = kwint (i. a. b.); kneep, list.

Quin'ta, w. —, —ten = kwinta, vijfde klasse (van boven af). **Quinta'ner**, m. —s, — = kwintaner (leerling van kwinta). **Quin'te** zie **Quint**.

Quinter'ne, w. —, —n = winterne, kien (in 't lottospel). **Quintessenz'**, w. —, —en = kwintessence, ('t) wezen van de zaak. **Quintett'**, f. —(e)s, —e = kwintet.

quipp = levendig, vlug, los, kwiek.

Qui'proquo zie **Quidproquo**.

Quirinal', m. —s = Quirinaal (koninklijk paleis in Rome).

Quirl, m. —(e)s, —e = roer-, karnstok, eierklutser; beweeglijk persoon, draaitol; (bot.) krans; (ich fenne) den ganzen Q. = den heelen rommel, troep. **Quir'arſch**, m. = draaigat, -tol (fig.). **quir'ten**, ſchw. (h.) = (om)roeren, klutsen; dwarrelen.

quif'pelig = druk, beweeglijk.

Quisquili'en, Pl. = nietigheden, beuzelarijen, rommel.

quitt = kiet, gelijk; (mit dem Leben) bin ich q. = heb ik afgerekend; (miteinander) q. ſein = kiet, gelijk zijn; (aller Hoffnung) q. ſein = alle hoop verloren hebben; eines Amtes q. ſein = van een ambt af zijn].

Quit'te, w. —, —n = kwee(peer); ook = **Quit'tenbaum**, m. = kwee, kweepeer(boom).

Quit'tenfarbe, w. = strookleur. **quit'tengelb** = kweegeel.

quittie'ren, ſchw. (h.) = kwiteeren, voldoen; (den Dienst) q. = uit den dienst gaan, zijn ontslag nemen; (die Arbeit) opgeven. **Quit'tung**, w. —, —en = kwitantie. **Quit'tungssteuer**, w. = zegelrecht.

Quivi'be (spr.: *kwiv...*), f. — = quivive, werda; auf dem Q. ſein = op zijn quivive zijn.

Quod'libet, f. —s, —s = quodlibet, mengelmoes, potpourri.

Quo'te, w. —, —n = kwotum, aandeel, part, termijn. **Quotient'** (spr.: *kwootient*), m. —en, —en = quotient. **quot(iff)ie'ren**, ſchw. (h.) = kotizeeren, 't aandeel, 't bedrag vaststellen.

R.

R, f. = R.

R. = Réaumur; Rechnung. Rab. = Rabatt.

raba'steln, [sch. (h.) = (gwst.) lawaai maken.

Rabatt, w. —(e)s = rabat, korting, aftrek.

Rabat'te, w. —, —n = om-, opslag (aan klee-

dingsstukken); smal (bloem)bed, rand (van een

bloembed). Rabat'tenteteer, m. = (berl.) turf-

trapper (fig.). rabatt'eren, [sch. (h.) = rabat-

teeren, korting geven, krijgen. Rabatt'marte, w.

= kortingbewijs. Rabatt'rechnung, w. =

rabatrekening, -konto.

Rabau', m. —s u. —en, —e(n) = rabauw, grauwe

renet; ook = Rabauz', m. —es, —e = ruwe kerel.

Rab'bes, m. — = (jüd.) winst.

Rab'bi, m. —s, —s = rabbi, rabbijn. Rabbinat',

f. —(e)s, —e = rabbinaat. Rabbi'ner, m. —s,

— = rabbi, rabbijn. rabbi'nisch = rabbijnsch.

Ra'be, m. —n, —n = raaf; er sietht wie ein R. =

als de raven; ein weißer R. (ll.).

Ra'ben'naas, f.; *art, w.; *eltern, Pl. = ravel-

aas (d. i. krenq, galgeas); -aard (-soort);

-ouders (d. i. slechte ouders).

Ra'ben'feder, w.; *fortisag, m.; *fuß, m.; *ge-

tränge, f. = ravel'veer; -beksuitsteeksel; -voet

(een plant; hoornkers); -gekras.

Ra'ben'gott, m.; *haat, f. = ravel'god (d. i.

Wodan); -haar (d. i. gitzwart haar).

Ra'ben'tröhe, w. = kraal. Ra'ben'mutter, w. =

ravemoeder (slechte m.). Ra'ben'nacht, w. =

pkzwarte nacht. Ra'ben'schnabel, m. = rave-

bek (i. a. b.). ra'benschwartz' = ravezwart.

Ra'ben'stein, m. = gerechtsplaats, galgeveld.

Ra'ben'stimme, w. = krassende stem. Ra'ben-

vater, m. = ravevader (slechte v.).

rabiat' = rabiaat, kwaad, woedend.

Rabulist', m. —en, —en = rabulst, chikaneur,

advokaat voor kwade zaken. Rabulistere', w.

—, —en = rabulsterij, chikanes. rabul'i'sch

= chikaneus.

Ra'ce (spr.: rees), w. —, —s = race, wedren.

Ra'ch'begierde, w. = wraakzucht. Ra'che, w. —

= wraak; R. an einem nehmen für = w. op

iem. nemen over; das [schreit nach R. = dat

roept om w.

Ra'ch'elaff, m.; *durst, m.; *geist, m.; *göfün,

w. = wraak'loefening; -zucht; -geest (-demon);

-godin (Eumenide).

Ra'chen, m. —s, — = muil, mondholte, krater.

ra'chen, [sch. (h.) = (seltent: gerochen) (h.) = wreken;

[sch an einem für etw. (wegen eines Dinges) r. =

zich op iem. voor (over) iets wreken.

ra'chenförmig = muil-, kratervormig. Ra'chen-

höhle, w. = keelholte. Ra'chenmandeln, Pl. =

(keel)amandelen. Ra'chenmündung, w. =

mond-keelverbinding. Ra'chenpuker, m. =

scherpe drank, zure wijn.

Ra'cher, m. —s, — = wreker. ra'cherisch = wre-

kend, wraakgierig. Ra'ch'gier, -sucht, w. =

wraakzucht. ra'ch'gierig, -süchtig = wraak-

gierig, -zuchtig.

Ra'ch'i'sis, w. — = rachitis, Engelsche ziekte.

Ra'ch'zie Urraf.

Ra'cher, m. —s, — = vilder; rakker, guit,

schalk; lammeling; amandelkraal. Ra'cher-

latein, f. = gekeuvel (van babies). Ra'chern

(Hh), [sch. (h.) = zwoegen, beulen, sloven.

Ra'cherzeug, f. = rakkers.

Ra'chet (spr.: rekk.), f. —s, —s = racket.

Rad, f. —(e)s, Räder = rad, (rij-, spinne)wiel,

fiets; ein R. [schlagen = (vom Pfau) pronken,

(als Turnübung) een rad slaan; ins R. greifen =

een spaak in 't wiel steken; unter die Räder

kommen = (maatschappelijk) verongelukken;

(fig.) das fünfte R. am Wagen (ll). Rad'achse,

w. = as (van een rad).

Radau', m. —s = spektakel, rumoer, herrie,

lawaa, schandaal.

Rad'bahre, Rad'ber, w. = (gwst.) kruiwagen.

Rad'bohrer, m. = naafboor. Rad'brunnen, m.

= put met hijschrad. Rad'chen, f. —s, — = radje,

wielteje, fietsje. Rad'dampfer, m. = raderboot.

Ra'de, w. —, —n = bolderik, koorroos.

ra'debrechen, [sch. (2. Part.: geradbrecht) (h.)

= radbraken (eig. en fig.).

Ra'dehade, w. = houweel; befoffen wie eine R.

= dronken als een snip.

Ra'delmüge, w. = fietspet, -muts. ra'deln, [sch.

(h. u. f.) = wielrijden, fietsen. ra'deln, [sch. (h.)

= (laten) rondraaien. Ra'delpartie, w. =

fietsstochtje. Ra'delführer, m. = raddraaler,

belhamel. Ra'demacher, m. = wagenmaker.

Ra'dergehäuse, f. = kast (uurwerk). ra'dern,

[sch. (h.) = radbraken; overrijden; (voort-)

wielen; wie geräbert = als geradbraakt (fig.).

Ra'dertier, f. = raderdier. Ra'derwerk, f. =

raderwerk. Ra'defranzug, m. = fietspak.

rad'fahren (fast nur im Sinf.) = wielrijden, fietsen.

Rad'fahrer, m. —s, — = wielrijder, fietser.

Rad'fahrstappe, w. = fietspet. Ra'd'fahrklub,

m. = wielrij-, fietsklub. Ra'd'fahrflug,

m. = wielrij-, fietsklub. Ra'd'fahrweg, m. = wiel-

rij-, fietspad. Ra'd'felge, w. —, —n = velg. Ra'd'fenster,

f. = rond venster. rad'förmig = radvormig.

Ra'd'geleise, f. = raderspoor.

Radial'system, f. = radiaalstelsel, straalvorm.

Radial'... = radiaal, radiaal. Radia'ten, Pl.

= straaldiertjes. Radiation', w. —, —en =

radiatie, uitstraling.

radie'ren, [sch. (h.) = radeeren, uitkrabben, etsen.

Radie'r'firnis, m.; *gummi, f. (u. m.); *messer,

f.; *nadel, w. = radeer'fverniss; -gom; -mesje;

-naald (etsnaald).

Radie'ring, w. —, —en = radeering, ets.

Radie's'chen, f. —s, — = radie's.

I. radikal' (Wbl.) = radikaal; Radikale(r) =

radikaal (pol. partij). II. Radikal', f. —s, —e

= (chem.) radikaal.

Radikal's'mus, m. — = radikalisme.

Radikal'and', m. —en, —en = getal, waaruit de

wortel getrokken moet worden.

Radioaktivität', w. = radioaktiviteit. Radio-

gramm', f. = radiogram. Radiographie', w.

— = radiografie. Radiome'ter, f. (u. m.) —s,

— = radio-, stralometer. Radioprogramm', f. =

radioprogram. Ra'dionneuf, m. = radio-

omroep. Radiotelegraphie', w. *telephonie',

w. = radiotelegrafie, -telefonie. Radiotherapie',

w. = radiotherapie.

Ra'dium, f. —s = radium. Ra'dius, m. —,

. dien = radius, straal. Ra'diusvektor, m. =

radius vector; voerstraal.

Ra'dix, w. —, . biges = radix, wortel. rabi-

zie'ren, [sch. (h.) = worteltrekken.

Rad'lästen, m. = raderkast. Ra'd'lanz, m. =

krans, rand (v. een rad). Ra'd'ler, m. —s, — =

wielrijder, fietser. Ra'd'linie, w. = radlijn,

cykloïde. Ra'd'macher, m. = wagenmaker.

Ra'd'mantel, m. = wijde mantel, pelerine.

Ra'd'nabe, w. = (rad)naaf.

Ra'd'partie, w.; *reifen, m. = fiets'tocht; -band.

Radſcha, m. —s, —s = radja.
Radſchoufel, w. = schepbord. **Radſchiene**, w. = wielband. **Radſchlagen**, f. = ('t) pronken (van een paus e. d.); (das ist) zum R. = om om te vallen. **Radſchleppdampfer**, m. = rader-sleepboot. **Radſchuh**, m. = wagenrem. **Radſpeide**, w. = spaak. **Radſpur**, w. = rader-spoor. **Radſtour**, w. = fietstocht. **Radſwer** zie **Radſahre**. **Radſahn**, m. = (rad)tand.
Raſael, m. = Rafaël.
Raff, m. —(e)s, —e = samenraapsel, door den molenaar achtergehouden meel en koren; greep.
Raffael, m. = Rafaël. **Raffae'liſch** = Rafaëliſch.
Raffel, w. —, —n = klapper, ratel (ook fig.), klapper; hekel(kam); steeknet; nagelkruid.
Raffeln, ſchw. (h.) = kleppen, ratelen, babbelen; samenpakken; (vas) hekelen.
Raffen, ſchw. (h.) = pakken, rapen, opnemen; (een japon, draperie) in plooiën opnemen; R. ſpielen = stelen. **Raffgut**, f. = samengepakt, gerooft goed. **Raffholz**, f. = sprokkelhout.
Raffina'be, w. — = raffinade, fijne geraffineerde suiker. **Raffinement** (spr.: . . mād), f. —s, —s = raffinement, geraffineerdheid. **Raffinerie**, w. —, —n = raffinaderij. **Raffinieren**, ſchw. (h.) = raffineren; raffiniert = geraffineerd, geslepen. **Raffiniert'heit**, w. —, —en = geraffineerdheid, geslepenheid.
Raffke, m. = (eigenaam) Raffke: (fig.) O-w-er, parvenu.
Raffzahn, m. = snijtand.]
Ragen, ſchw. (h.) = oprijzen, omhoogsteken; über (Hff.) empor, heraus, hervor r. = boven iets uitsteken.
Ragout (spr.: . . gkoē), f. —s, —s = ragout.
Rahe, w. —, —n = ra.
Rahel, w. = Rahel, Rachel.
Rahelgeel, f. = razeil.
Rahm, m. —(e)s = room, (fig.) ('t) beste vgl. Fr. „crème“; (berl.) roet.
Rahmchen, f. —s, — = lijstje, raampje.
Rahmen, m. —s, — = lijst, raam (borduur-, wevers-, drukraam enz.); kozijn; rek (voor borden, flesschen e. d.); bestek (van een boek e. d.); frame (v. fiets); den R. eines Buches überſchreiben = buiten 't bestek van 't boek gaan.
Rahmen, ſchw. (h.) = in een lijst zetten; roomen; (berl.) roeten.
Rahmensäge, w. = spanzaag.
Rahmig = roetig; dronken.
Rahmkaas, m.; **Rahm**, m.; **storte**, w. = room|kaas; -koek (-taartje); -taart.
Rahmverein, m. = Raiffeisen-bank (boereleenbank, onderlinge landbouw-kredietbank).
Raigras, f. = raagrass.
Raimund, m. = Raymund, Raymond.
Rain, m. —(e)s, —e = (gras)rand (tussen twee akkers), zoom, akkergrens, berm. **rainen** und **steinen** = nauwkeurig afpalen.
Rainweide, w. = liguster.
Raison (spr.: rēzō) uſw. zie **Rājon** uſw.
Rajah(s), Pl. = rajahs (niet Mohamm. Turksche onderdanen); ook = **Rabſcha**.
Rajahut (spr.: . . kae), f. —s = rakahout (een versterkend voedingsmiddel).
Rafete, w. —, —n = vuurpijl; [ook wel = Rafette].
Rafett, f. —(e)s, —e u. —s, **Rafete**, w. —, —n = racket.
Rafte, w. —, —n = wachtel-, kwakkelkoning.
Ramadan, m. —s = Ramadan (vastenmaand van de Mohammedanen).

Ramm, m. —(e)s, —e = ram (ook aan schepen), bok, (ook: stier, kater). **Rammmaschine**, w. = heilmachine. **ramm'däſſig** = suf (in den kop).
Rammme, w. —, —n = heil(blok), juffer; ram (aan schepen); jeder mit 'ran an die R! = alle man aan 't werk! **ram'melig** = bronstig, tochtig; krolsch. **ram'meln**, ſchw. (h.) = loopsch, ritsig zijn; (zich) paren, dekken; ram-melen, rukken; ook = rammen en ranzen II.
Rammelzeit zie **Ranzzeit**. **ram'men**, ſchw. (h.) = (in)heien, in-, vaststampen, rammeien; (ein Schiff) rammen. **Ramm'log**, m. = heiblok.
Ramm'ler, m. —s, — = rammelaar (haas, konijn), ram. **Ramm'schiff**, f. = ramschip.
Ramm'snase, w. = kromme neus, kromneus.
Ramm'pe, w. —, —n = rampe, laadperron, oprit; trapleuning, voetlicht(rand). **Ramm'penſieber**, f. = voetlichtkoorts. **Ramm'penſicht**, f. = voetlicht.
Ramponage (spr.: . . naazje), w. — = beschadiging. **ramponiert** = (ver-, ont)ramponneerd, beschadigd, bedorven, ontredderd.
Ramisch, m. —s = ongeregelde waar, rommel, uitschot; ber R. = (ook) de heele hoop; im R. laufen = bij de roes koopen. **ram'ſchen**, ſchw. (h.) = bij de roes en tegen verminderden prijs (uit)verkoopen. **Ramisch'waren**, Pl. = ongeregelde waren.
ran... zie heran...
Rand, m. —(e)s, Ränder = rand, zoom, kant; er ist, kommt, gerät aus (außer) R. und Rand = buiten zich zelf (van woede); uitgelaten; mit etw. zu R. (e) kommen = klaar komen; mit seiner Weisheit am R. e sein = aan 't einde van zijn wijsheid zijn; einen R. geben = een stomp, ſtoot geven; halt den R.! = houd je mond! das ſieht ſich am R. = dat spreekt vanzelf; ſich einen R. nehmen = een kloek besluit nemen.
Randal', m. —s = spektakel, lawaai, schandaal.
Randalieren, ſchw. (h.) = lawaaien, schandaal, spektakel, ruzie maken. **Randeliff**, m. —en, —en = lawaai-, levenmaker.
Randbemertung, w. = kanteekening. **Rand'butaten**, m. = gerande dukaat. **rān'deln**, ſchw. (h.) zie **rān'dern**. **Rand'erkklärung**, w. = kanteekening. **rān'dern**, ſchw. (h.) = randen, van een rand voorzien, kartelen. **Rand'glosse**, w. = kanteekening, (rand)glosse. **Rand'leiste**, w. = opstaande rand, randlijst. **Rand'note**, w. = kanteekening.
Rand'schrift, w.; **verzierung**, w.; **zeichnung**, w. = rand|schrift; -versiering; -teekening.
Ranf, m. —(e)s, Ränfte = korst (van gebak, brood), homp; rand (van land, beek). **Ranf'chen**, f. —s, — = (onder-, hoven)korstje.
Rang, m. —(e)s, Ränge = rang; Schriftſteller erſten R. es, von niederem R. = schrijver van den eersten rang, van lagen r.; Personen von R. = hooggeplaatste personen; einem den R. ablaufen = iem. de loef afsteken. **Rang'abstufung**, w. = indeeling, rangschikking.
Rang'e, m. —n, —n = kwajongen, deugniet, slungel; R., w. —, —n = kwaje meid, deugniet, bengel; (gest.) zeug.
Rang'folge, w. = rangorde, volgorde.
Rangier'bahnhof (spr.: . . zjier . .), m. = rangeerstation. **rangier'ren** (spr.: . . zjie . .), ſchw. (h.) = rangeeren, schicken, plaatsn, zijn rang, plaats innemen; ſie r. nach der Größe = zij zijn naar grootte gerangschikt; vor einem r. = voorgaan, staan boven iem.
Rang'klasse, w. = (rang)klasse. **Rang'liste**, w. = ranglijst. **Rang'loge**, w. = eerste R. = loge eerste

rang. **rang'mäfig** = volgens, naar den rang, in rangorde. **Rang'ordning**, w. = rang-, volgorde. **Rang'schiff(er)**, f. (m.) = beurtschip(per). **Rang'stolz**, m. = rang-, standtrots. **Rang'streit**, m. = rang-, wedstrijd. **Rang'stufe**, w. = trap, graad. **rang'süchtig** = eerzuchtig.

I. rant, **Adj.** = rank, tener; r. und schlant (*l!*); (*schp.*) rank (*d. i. licht overhellend*); r. werden = omslaan. **II. Rant** zie Rante.

Ran'te, w. —, —n = rank, slingertwigg.

Ran'te Pl. (von der nicht üblichen Anzahl Rant) = listen, slinksche streken, intriges, kuiperijen; R. schmieben = intrigeeren. **Ran'tegeist**, m. = intrigegeest. **Ran'temacher**, **schmieb(er)**, m. = intrigant.

ran'ten, **schw.** (h.) = ranken schieten, ranken; **sich r.** = (zich) slingeren, klimmen, zich vastklemmen, zich (vast)hechten. **Ran'tengewächs**, f. = rank-, klimplant.

ran'tespinnend, **süchtig**, **voll** = intrigant, vol listen en streken, arglistig, chikaneus.

ran'tig = rankend, klimmend, slingerend met ranken.

Ran'tüne, w. —, —n = rankune.

Ran'unkel, w. —, —n = ranonkel, boterbloem.

Ran'ze, w. —, —n = (*gwst.*) zeug; (*fig.*) meid, teef.

Ran'zel, f. —s, — = (kleine) reiszak, valies, knapzak.

I. Ran'zen, m. —s, — = ransel; buik, bast, pens.

II. ran'zen, **sich r.**, **schw.** (h.) = (*gwst.*) rusteloos rondloopen, tieren; worstelen; loopsch zijn, (be)springen.

ran'zig = ransig, rans, garstig; loopsch, geil.

Ran'zigheit, w. — = rans(ig)heid enz.

Ran'zion, w. —, —en = rantsoen, losgeld.

ran'zionie'ren, **schw.** (h.) = rantsoeneeren, loskopen.

Ran'zeit, w. = paartijd (*van hazen, bokken, katten*).

Rapee', m. —s, —s = rapee, snuif.

Ra'phe, w. —, —n = (an.) naad.

Ra'phael usw. zie Raffael usw.

Ra'phia, w. = (boom) raffia. **Ra'phiabaß**, m. = raffia(vezel).

rapid' = vlug, snel. **Rapidität'**, w. — = snelheid.

Rapier', f. —s, —e = rapier, schermdegen.

rapie'ren, **schw.** (h.) = schermen; raspen, schrap(p)en, (fijn)wrijven.

Rap'pe, m. —n, —n = moor(paard); er reitet (auf) Schusters R. .n = hij gaat te voet, per pedes apostolorum; ook = Rappen.

Rap'pel, m. —s = gekke kuur, aanval; wenn er den R. friegt = als hij 't in zijn hoofd krijgt; er hat den R. = hij is gek, kolderig. **rap'peldür'** zie flapperdür. **rap'p(e)lig** = onwijs, gek, kolderig. **Rap'peltopf**, m. = warhoofd, halve gare; nukkig mensch; kolderig paard; er ist ein R. = hij heeft den kolder (in den kop). **rap'peltöpfich** = kolderig, malend.

Rappell', m. —(e)s = rappel.

rap'peln, **schw.** (h.) = ratelen, rammelen; sich in die Höhe r. = zich omhoog werken; es rappelt (bei) ihm = hij maalt, is malende, hij koldert; **sich r.** = (*gwst. ook*) zich haasten.

Rap'pen, m. —s, — = (*schw.*) centime.

Rapport', m. —(e)s, — = rapport. **rapportie'ren**, **schw.** (h.) = rapporteeren.

Raps, m. —es, **Rap(s)'faat**, w. = raap-, koolzaad.

Rapsch, m. (*gwst.*): zum R. werfen = te grabbel gooien. **rap'schen**, **rap'sen**, **schw.** (h.) = (*gwst.*) gappen, kapen.

Rap'tus, m. — = aanval van woede, van razernij, extaze; gekke inval.

Rapünz'schen, f. —s, —, **Rapun'ze**, w. —, —n, **Rapun'zel**, m. —s, — = rapunsel(klokje), veldsla; (berf.) schoonmaakster, sprokkelaarster.

Rapu'te, w. — = (algemeene) buit; grabbelspel; in die R. kommen = verloren gaan; in die R. werfen, geben = te grabbel gooien.

rar = zeldzaam; fijn, patent. **Rarität'**, w. —en = rariteit, kurioziteit, zeldzaamheid.

Rarität'tentabinet, f. = rariteitkabinet.

[**ras** = scherp, bijtend].

rasau'nen, **schw.** (h.) = razen, tieren, bruisen.

I. Rasch, m. —es = tieretein, ras (*grove wollen stof*). **II. rasch**, **Adj.** = rasch, snel, vlug, schielijk, voortvarend, overjild.

Ra'sche (für Franz. *rage*), w. — = woede, rage.

ra'scheln, **schw.** (h.) = ritselen, ruischen.

Rasch'heit, w. —, —en = vlugheid, snelheid, raschheid, haast, drift.

Rasch'macher, m. = ras-, tiereteinmaker.

I. Ra'sen, m. —s, — = gras(perk, -veld, -zode), zode; R. stechen, legen = zoden steken, leggen; (er ruht) unter dem R. = in 't graf, onder de groene zode; der grüne R. = de turf (renbaan). **II. ra'sen**, **schw.** (h.) = razen, woeden, ijlen; vliegen, stuiven.

Ra'senbank, w. = zodebank. **Ra'senbelleidung**, w. = (*mil.*) zodebedekking.

ra'send = razend, woedend, dol; man müßte r. werden = 't is om gek te worden; er hat r. .es Glück = hij is verbazend, stom gelukkig; r. verliebt = dol verliefd; das ist zum Ra'sendwerden = 't is om gek te worden.

Ra'seneisenstein, m. = ijzeroer.

Ra'sen|hügel, m.; **plag**, m.; **schur**, w.; **stecher**, m.; **teppich**, m. = gras|heuvel; -perk; -knippen (-snijden); (-)zodesteker; -tapijt.

Raserei', w. —, —en = razernij, woede.

Rasier', m. —s, —e = barbier. **Rasier'beden**, f. = scheerbekken. **rasie'ren**, **schw.** (h.) = scheren; (wallen) slechten, razeeren; gegen den Strich r. = opscheren; trocken r. = plagen.

Rasier'messer, f.; **seife**, w. = scheer|mes; -zeep.

ra'sig = grazig, met gras begroeid.

Räson', w. — = raison: verstand, rede; reden van bestaan. **Räsonneur'**, m. —s, —e = raisonneur, prater. **räsonie'ren**, **schw.** (h.) = raisonneeren, praten, redeneeren.

Ras'pel, w. —, —n = rasp. **ras'peln**, **schw.** (h.) = raspen, krabben, schaven, schrappen; *vgl.* Süßholz. **Ras'pelhaus**, f. = rasp-, spinhuis.

ras, **räß** (*met ä, ä*) = (öb.) scherp, bijtend.

Ras'se, w. —, —n = ras, geslacht, soort, slag; in ihm ist R. = er zit ras in. **Ras'schund**, m. = rashond.

Ras'sel, w. —, —n = ratel. **Ras'selbande**, w. = (gemeene) troep. **ras'seln**, **schw.** (h. u. f.) = ratelen; [ritselen]; (mit Retten) rammelen; (im Examen) zakken, stralen, sjeezen.

Ras'sentampf, m. = rassestrijd. **Ras'sepferd**, f. = raspaard. **Ras'setier**, f. = dier van echt (*of zuiver*) ras. **ras'sig** = waar ras in zit, rassig, pittig.

Rast, m. — = rust(tijd), pauze; rustplaats; R. machen = uitrusten, rust houden; ohne Ruß' und R. = zonder rust of duur.

Ra'stel, f. —s, — = afrastering, hek. **Ra'stelbinder**, m. —s, — = (rondzwervende) zeve-maker, ketellapper, muizevalkoopman.

Rastell', f. —s, —e = hark; rasterwerk.

ra'sten, **schw.** (h.) = (uit)rusten, stilhouden.

rafflos = rusteloos, onverpoosd, onvermoed.
Rafllosigkeit, w. — = rusteloosheid, onrust.
Rastral, f. —s, —e = rastraal, notebalktrekker.
rastrieren, [schw. (h.)] = rastreeren, lijnen trekken.
Raststunde, w.; **stag**, m. = rust|uur; -dag.
Rasur, w. —, —en = rasure, doorhaling; rasp-sel.
Rat, m. —(e)s, (Pl.: Ratfchläge u. Ratfchlässe; als titel en als kollege: Räte) = raad, hulp, uitweg, raadgeving, overleg, beraadslaging, [raadsbesluit]; raad, raadszitting, -vergadering, -lid, -heer, ook allen een titel; oudere kommies; **auf meinen R.** = op mijn r.; **sich bei einem R. (s) (er)holen** = iems. r. inwinnen; **einen R. ersteiten, geben** = (een) raad geven; (Wirflicher) **Scheimer R.** = vertrouwd raadsman (ook een titel); **es ist bestimmt in Gottes R.** = 't is Gods raadsbesluit; **da ist guter R. teuer** = hier is goede r. duur; **guter R. kommt über Nacht** = de nacht brengt raad; **in den R. gehen** = naar den r. gaan; [**kurzweiliger, lustiger R.** = hofnar]; **mit R. und Lat einem beistehen**, an die Hand gehen = iem. met r. en daad bijstaan; **einen um R. fragen (ll); vortragender R.** = rapporteerend ambtenaar, rapporteur; [**was Rats?** = wat raad?]; **dazu kann R. werden** = daar is raad voor; **sich seinen R. wissen** = (zich) geen raad weten; **mit einem, mit sich zu R. .e gehen** = met iem., met zich-zelf te rade gaan, overleggen; **etw. zu R. .e halten** = zuinig met iets omgaan; [**zu R. .e werden** = besluiten]; **einen zu R. .e ziehen** = iem. raadplegen.
Räte, w. —, —n = evenredig deel, termijn, afbetaling; in R. .n abtragen = in t. .en betalen.
ra'ten, ft. (h.) (du rästst, er rät; riet; riete; ratel geraten) = raden, raadgeven, [helpen, verhelpen], (naar iets) raden; **ich weiß mit nicht zu r.** = ik weet geen raad; **ihm ist nicht zu r.** = hij is niet te raden, neemt geen raad aan; **er kann dir noch zu r. aufgeben** = hij is verstandiger dan jij; **wir rieten ihn und her** = we maakten allerlei gissingen, wij raadden er maar op los; **r.**, [schw. (h.)] = beraden, beraadslagen; *vgl.* geraten I.
ra'tenweise = in, bij termijnen, op afbetaling.
Ratenzahlung, w. = betaling in termijnen, afbetaling.
Räter, m. —s, — = rader, gisser, oplosser.
Ratgeber, m.; **haus**, f. = raad|gever; -huis.
Rätien (spr.: . . . rätien), f. = Rhetis.
Ratifikation, w. —, —en = ratifikatie, bekrachtiging. **ratifizieren**, [schw. (h.)] = ratificeren, bekrachtigen, goedkeuren.
Ratist, m. —s, —s = ratinee, nopjesgoed.
Rätin, w. —, —nen = (titel van de vrouw van een Rat) Mevrouw N.
ratinieren, [schw. (h.)] = ratineeren, frizeeren.
Ration, w. —, —en = rantsoen, portie. **rationaal** = rationeel, redelijk; te berekenen; r. .e Zahl = rationeel getal. **Rationalismus**, m. — = rationalisme, redgelooft. **Rationalist**, m. —en, —en = rationalist, aanhanger van 't rationalisme. **rationalistisch** = rationalistisch. **rationell** = rationeel, beredeneerd.
rätisch = Rhetisch.
Ratkauf, m. = voordeelige koop. **rätlich** = raadszaam, geschikt, dienstig. **Rätlichkeit**, w. — = raadzaamheid enz. **ratlos** = radeloos, verlegen. **Ratlosigkeit**, w. — = radeloosheid. **ratfam** = radzaam geraden. **Ratfamkeit**, w. — = raadzaamheid enz. **Ratsbeschluss**, m.

= raadsbesluit. **Ratsbote**, m. = bode (van den raad).
ratsch! = rits! krak!
Ratsthe (met ä), **Rätsthe** (met ä), w. —, —n = ratel, klapper.
Ratschlag, m. = raad(geving); [beraadslaging, raadsbesluit, aanslag]. **rat'schlagen**, [schw. (h.)] = beraadslagen, bespreken. **Rat'schluss**, m. = raadsbesluit. **Ratsdiener**, m. = bode, deurwachter. **Rät'sel**, f. —s, — = raadsel. **rät'selhaft** = raadselachtig, problematisch. **Rats'geschlecht**, f. = patricisch geslacht, p. .e familie. **Rats'herr**, m. = raadsheer (ook een soort meeuw); -lid. **rats'herrlich** = raadsheerlijk. **Rats'teller**, m. = raadhuys, stadskelder. **Rats'tollegium**, f. = raad, senaat.
Rats'taal, m.; **schreiber**, m.; **stiftung**, w. = raad|zaal; -schrijver (d. i. sekretaris); -zitting.
Rats'telle, w. = waardigheid van raadslid.
Rats'tube, w.; **stuhl**, m.; **versammlung**, w. = raad|kamer (-zaal); -zetel; -vergadering.
Rats'wage, w. = stadswaag. **Rats'zimmer**, f. = raadkamer, -zaal.
Rat'e, w. —, —n = rat, rot (ook fig. van personen); grill, luim; poedel (in 't kegelspel); (er schläft) wie eine R. = als een os, als een marmot.
I. Rat'tel, w. —, —n = ratel. **II. Rat'tel**, m. —s, — = marter.
Rat'tenfall, w.; **fänger**, m.; **gift**, f. = ratte|val; -vanger; -vergif (-dood).
rat'tenfaht = zoo kaal als een rat; (ook ir. voor radifal). **Rat'tenflug**, m. = (ratte)koning: *verschillende door de staarten met elkander verwarde of vergroeide ratten*; warboel, reeks verwickelingen.
Rat'tennest, f.; **spulver**, f.; **schwanz**, m. = ratte|nest; -kruid; -staart (ook: dunne sigaar).
Rät'ter, m. —s, — = grove zee.
rat'tern, [schw. (h.)] = ratelen (van rijtuigen e. d.).
Rat'tler, m. —s, — = ratelpopulier.
Rat, m. —es, —e = rat, hamster; (jag.) bunsing.
Ratze zie Ratte. **Ratzenfaht** zie Rattenfaht. **Ratzenmann** zie Rattenfänger.
Raub, m. —(e)s = roof, plundering, buit, prooi; **auf den R. eßen**, kommen, bauen usw. = in de gauwigheid eten, aankomen, bouwen enz.; **ein R. der Wellen, der Flammen werden** = een prooi enz. worden. **Raub'anfall**, m. = roof-, strooptocht. **Raub'bau**, m. = roofbouw.
raub'en, [schw. (h.)] = (ont)rooven, plunderen; (Rüffe) stelen; (der Baum) raubt uns die Aus-sicht = beneemt ons 't uitzicht. **Raub'er**, m. —s, — = roover, bandiet, dief (ook aan de kaars); wilde loot. **Raub'erbände**, w. = rooversbende. **Raub'erei**, w. —, —en = roof, rooverij.
Raub'ergeschichte, w.; **hauptmann**, m.; **höhle**, w. = roover|geschiedenis; -hoofdman; -shol.
raub'berisch = roofzuchtig, -gierig, -ziek; roovers. . . **raub'bern**, [schw. (h.)] = rooven, naar zich toe halen; (stud.) opscheppen. **Raub'fisch**, m. = roofvisch. **Raub'gefelle**, m. = roover, roofbroeder. **Raub'gefindel**, f. = rooverstroep, -gespuis. **Raub'gier**, w. = roofzucht. **raub'gierig** = roofgierig, -zuchtig, -ziek. **Raub'krieg**, Pl. = veroveringsoorlogen (v. Loth. XIV. bijv.).
Raub'lust, w. = rooflust, -zucht. **Raub'mord**, m. = moord en diefstal. **Raub'mörder**, m. = moordenaar.
Raub'nest, f.; **ritter**, m.; **schiff**, f. - **schloß**, f. = roof|nest; -ridder; -schip; -slot.
Raub'staat, m.; **sticht**, w. = roof|staat; -zucht.
Raub'stier, f.; **vogel**, m.; **zeug**, f.; **zug**, m.

m. = rooff/dier; -vogel; klein -gedierte; -tocht.
I. rauch, *Adj. zie raub*. **II. Rauch**, m. —(e)s = rook, damp; (jems. gute Lehren) in den R. hängen = in den wind slaan; fein R. ohne Feuer (*ll*).
Rauch abteil, f. = rookcoupé. **Rauch** altar, m. = rook-, reukaltaar. **rauch** bar = rookbaar, te rooken. **Rauch** coupé, f. = rookcoupé. **rau** chen, *schw.* (h.) = rooken. **Rau** cher, m. —s, —, = rooker. **Rau** cher abteil, f. = rookcoupé. **Rau** cher büchse, w. = reukwerkdoos. **Rau** cher rei, w. —, —en = rookerij. **Rau** cherer, m. —s, — = (be)rooker; bewierooker (*ook fig.*). **Rau** cher fleisch, f. = rookvleesch. **Rau** cher holz, f. = reukhout. **rau** cherig = rookerig, berookt. **Rau** cher kammer, w. = rookerij. **Rau** cher lerzchen, f. = reukkaarsje. **Rau** cher tupee, f. = rookcoupe.
rau chern, *schw.* (h.) = rooken, met rook doortrekken, bewierooken; etnem r. = iem. bewierooken, huldigen.
Rau cher papier, f.; *pflanze, w.; *pulver, f. = reuk/papier; -vat (wierookvat); -poeder.
Rau cherung, w. —, —en = (be)wieroeking.
Rau cher werk, f. = reukwerk. **Rauch** fahne, w. = rookpluim. **Rauch** fang, m. = schoorsteen-(boezem); (das Geld) in den R. schreiben = afschrijven, verloren geven. **Rauch** fah, f. = wierookvat. **Rauch** fleisch, f. = rookvleesch. **rauch** fähig = met behaarde voeten of pooten. **Rauch** frost, m. = rijp, rijm. **rauch** gar, = goed gerookt; met 't haar, met de wol gelooid, bereid. **Rauch** gas, f. = rookgas. **Rauch** handel, m. = bont-, peltierhandel. **rauch** häutig = harig, met harige huid. **Rauch** helm, m. = rookhelm. **Rauch** holz, f. = bosch in blad, loofhout. **rau** chig = rookerig, vol rook, rookend. **Rauch** tabinett, f. = rookkamer. **Rauch** kanal, m. = rookkanaal. **Rauch** tupee, f. = rookcoupé. **Rauch** leber, f. = behaard, wollig zeemleer. **Rauch** loch, f. = rookgat, rookerig kot. **rauch** los = rookvrij (*buskruit bijv.*). **Rauch** mantel, m. = *fang. **Rauch** nacht zie Rauchnacht. **Rauch** opfer, f. = reukoffer. **Rauch** rohr, f. = rookbuis. **Rauch** säule, w. = rookzuil, -kolom. **Rauch** schleppe, w. = rookpluim. **rauch** schwach = rookzwak. **Rauch** schwalbe, w. = boerezwaluw.
Rauch herbice, f.; *stube, w.; *tabak, m.; *tisch, m.; *topas, m. = rook/stel; -kamer; -tabak; -tafel; -topaas.
Rauch verbrennungs-, **Rauch** verzehrungsappa- rat, m. = rookverbrandingstoestel.
Rauch ware, w., *wert, f. = pelswerk.
Rauch wolke, w.; *wurf, w.; *zimmer, f. = **Rau** de, w. — = schurft. **rau** dig = schurftig; ein r. es Schaf fiedt die ganze Herbe an (*ll*).
rauf... zie herauf...
Rauf bold, m. —(e)s, —e = vechtersbaas.
Rauf degen, w. = rapier, lange degen; vechtersbaas. **Rauf** lust, w. = vechtlust. **rauf** lustig = vechtgraag. **Rau** fe, w. —, —n = ruif; repel.
rau fen, *schw.* (h.) = (uit)trekken, (uit)rukken; (vlas) repelen; *fig. r.* = plukharen, vechten, bakkeleien. **Rau** fer, m. —s, — = vechtersbaas; rapier. **Rauferei**, w. —, —en, **Rauf** handel, m. = vecht-, kloppartij. **Rauf** lust, w., *sucht, w. = twist-, vecht-zucht. **rauf** lüchig = twistziek, vechtgraag. **Rauf** wolle, w. = sterfwol.
rauh = ruig, behaard, ruw, ruw, bar; (Gesicht, Brust) behaard; (Bart) stekelig, ruig; (Haut, Hände, Stein, Weg, Stitten) ruw; (Wetter,

Wind) ruw, guur; (Luft) guur, scherp; (Atmosphäre) ruw, guur, bar; (Arbeit) ruw, hard; (Stimme) ruw, schor; (Hals) heesch, schor; (Wein) zuur; (Brot) grof (roggebrood); etnen r. behandeln = iem. ruw, norsch behandelen. **Rauh** bart, w. = roffel(schaaf). **Rauh** bein, f. = ruw, onbehouwen mensch, buffel; (*berl.*) onderkrulper (*bij staking*); rijdend veldartillerist. **rauh** beinig = ruw, onbehouwen; onsolidair. **rauh** borstig = ruw, norsch. **Rau** he, w. — = ruif. **Rau** heit, w. —, —en = rauwheid, ruwheid, heeschheid, schorheid, guurheid, *vgl.* **rau** hen, *schw.* (h.) = (*laken*) kaarden, noppen; (*fig.*) r. = ruien. **Rauh** frost, m. = rijp, rijm. **Rauh** gewicht, f. = ruw gewicht (*van munten*). **Rauh** haare, *Pl.* = borstels. **Rauh** heit zie Rauheit. **Rauh** maschine, w. = kaart-, rouw-, ruw-machinerie. **Rauh** nacht, w. = nacht, waarin de booze geesten weggerookt worden; *ook* = Zwölften. **Rauh** pausch, m. = Raubhein. **Rauh** reif, m. = rijp, rijm. **Rauh** wade, w. — = kalksteen. **Rauh** ware zie Rauchware. **Rauh** weizen, m. = baardtarwe. **Rauh** zeit, w. = ruitijd, ruif.
Rau te, w. —, —n = (*planten*) wilde kool; raket.
Raum, m. —(e)s, Räume = ruimte, plaats, vertrek, ruim (*in een schip*); gelegenheid, kans; tijdruimte, -perk; dem Jorn R. geben = aan zijn toorn den vrijen teugel laten; einer Bitte R. geben = een verzoek toestaan; der Hoffnung R. geben = zich vleien met de hoop. **Raum** abstand = räumlicher Abstand. **Raum** aufteilung, w. = indeeling (*van een gebouw*). **Raum** einheit, w. = ruimteëenheid. **rau** men, *schw.* (h.) = (ont)ruimen; verlaten; leeg-, schoonmaken; op-, uit-, wegruimen, uitverkoopen. **Rau** mer, m. —s, — = ruimer, schoonmaker; ruimnaald, doorsteker. **Raum** ersparnis, w. = ruimtebesparing; der R. wegen = om ruimte te winnen. **Raum** frage, w. = ruimtekweste, -probleem. **Raum** grösse, w. = maatgrootheid. **rau** mig zie geräumig. **Raum** inhalt, m. = volume, kub. inhoud. **Raum** lehre, w. = leer van de ruimte, geometrie. **räum** lich = ten opzichte van de ruimte, plaatselijk; ruimte...; r. .er Abstand = afstand in de ruimte. **Raum** lichheit, w. —, —en = ruimte, lokaliteit. **raum** los = zonder ruimte, geen ruimte innemend. **Raum** te, w. —, —n = (*zm.*) open zee, ruime sop; scheepsruimte. **Rau** mung, w. —, —en = (ont)ruiming, uit-, opruiming, ('t) ruimen, ('t) leegen. **Rau** mungsaußverkauf, m. = opruiming, uitverkoop.
rau nen, *schw.* (h.) = brommen; (etnem etw. ins Ohr) fluisteren. **raun** gen = (*gwst.*) raunen(?). **Rau** pe, w. —, —n = rups; chenille, snoer; grill, kuur; er hat R. n im Kopf = hij heeft kuren, is verwaand. **rau** pen, *schw.* (h.) = rupsen zoeken; (einen Baum) van rupsen zuiveren. **Rau** penableiten, f. = rupsenzoeken. **Rau** penet, f. = rupsedi. **Rau** penstrich, m. = schade door rupsen veroorzaakt, aanvretting, vretterij van rupsen. **Rau** penhelm, m. = helm met snoer of kwast. **Rau** penschere, w. = rupseschaar. **rau** pig = vol rupsen.
raus! (= heraus!) = er uit! te wapen!
raus... zie heraus...
Rausch, m. —es, Rausche = roes; bedwelming, dronkenschap (*ook fig.*); (*fig.*) vuur, ijver; [*geruisch*]; (*plant*) kraalheide; rijsbes; etnen R. haben = aangeschoten zijn. **Rausch** chen, f. —s, — = roesje; klein flikkervuur in de kachel.
rau schen, *schw.* (h.) = (von Seide, Mussl,

Blättern) ruischen; (vom Sturm) bruisen, loeien; r. de Freude = luidruchtige vreugde.
Kaufher, m. —s, — = (gwst.) schuimende appelwijn.
Kaufsch'gelb, f. = operment, geel zwavelarsenik.
Kaufsch'gold, f. = blad-, klatergoud. **Kaufsch'pfeife**, w. = ruischpijp (van 't orgel). **Kaufsch'silber**, f. = bladzilver. **Kaufsch'zeit**, w. = paartijd (van 't wildezwijn).
rauf'pern, fchw. (h.), **sich r.** = (met) de keel schrapen, kuchen.
Raus'schmeißer, m. = uitsmijter.
Rau'te, w. —, —n = wijnruit; ruit (*figuur*), facet, vensterruit; (im Kartenspiel meist Pl.) ruiten. **rau'ten'förmig** = ruitvormig. **Rau'ten'kranz**, m. = wijnruitkrans. **rau'tenweise** = ruitvormig.
Ravelin (spr.: .lèn), m. —s, —s = ravelijn.
Rayon (spr.: rəjō), m. —s, —s = rayon, (verboden) kring (om fort en vestingen). **Rayon'geleß**, f. = rayonwet.
Raz'zia, w. —, —s = razzia, strooptocht.
Reagen's, f. —, —gen'zien = reagens, (*chem.*) onderzoekmiddel. **Reagen's'gläschen**, -röhrchen, f. = reageerbuisje. **Reagen's'papier**, f. = reageerpapier. **reagie'ren**, fchw. (h.) = reageeren, terugwerken; (op iets) ingaan, gevoelig zijn.
Reaktion, w. —, —en = reaktie, terugwerking, achteruitgang. **reaktionär'** = reaktionair.
I. Real', m. —s, —e = reaal (*oude Sp. en Port. munt*). **II. real'**, Adj. = reëel, werkelijk, zakelijk.
Real'gymnasium, f. = reaalgymnasium (*Hoogere burgerschool met Latijn*). **Real'ien**, Pl. = 1. realia, zaken; 2. zakelijke kundigheden.
Real'injurie, w. —, —n = feitelijke belediging (*door de daad*). **Realisations'geschäft**, f. = realisatieaffaire. **realis'e'ren**, fchw. (h.) = realiseren, verwezenlijken, uitvoeren; te gelde maken, verkopen. **Realis'e'ring**, w. —, —en = realisatie.
Realis'mus, m. — = realisme.
Realist, m. —en, —en = realist. **realis'tisch** = realistisch. **Realität**, w. —, —en = realiteit, werkelijkheid; R., en, Pl. = (öft. ook) grondbezit. **real'iter** = realiter, werkelijk. **Real'kenntnisse**, Pl. zie *Realien 2*. **Real'lexikon**, f. = encyclopedie. **Real'schule**, w. = reaaalschool, hogere burgerschool. **Real'schulwesen**, f. = middelbaar onderwijs. **Real'wert**, m. = reële waarde. **Real'wörterbuch**, f. = encyclopedie.
Reaffekturanz, w. —, —en = herverzekering.
Real', f. —(e)s, —e = vergriep.
Re'bach, **Reb'bes** zie *Rabbes*.
Re'be, w. —, —n = wijnrank, -stok; *Reben* (ein Stück R.) = wijnberg.
Rebell, m. —en, —en = rebel, oproerling.
rebellie'ren, fchw. (h.) = rebelleeren, opstaan.
Rebellion, w. —, —en = rebellie, oproer.
rebel'lijch = rebelsch, oproerig.
re'beln, fchw. (h.) = (*bessen, druiven*) aftrossen; (*ook*) de beste druiven afplukken (*om een fijne wijnsoort te bereiden*). **Re'benblatt**, f. = wingerd-, druiveblad. **Re'benblut**, f. = druivebloed.
Re'benbolbe, w. = torkruid. **Re'beneländer**, f. = latwerk voor den wijnstok. **Re'benlaub**, f. = wingerdloof. **Re'benraß**, m. = druivesap, -nat, wijn. **Re'benroß**, -schößling, m. = wijnloot, stek. **Re'benstab**, m. = wijngaardstaf, thyrusstaf. **Re'benstecher**, m. knoppebijter (*een bladroller*). **re'benumpon'nen** = met wijngaardranken omgeven, omvlochten.
Reb'huhn, f. = patrijs, veldhoen. **Reb'laus**, w. = druifluus, phyloxera.

Reb'ter, m. —s, — = druivetrosser. **Reb'ting**, m. —s, —e = *Rebenroß*. **Reb'trok**, m. = wijnstok.
Rebus, m. u. f. —, — u. —je = rebus.
Rebut, m. —(e)s = afval.
Rech, m. —(e)s, —e (*gwst.*) = Rain.
I. Re'chen, m. —s, — = hark; (*voor kleeeren*) hanger, rek. **II. re'chen**, fchw. (h.) = harken.
Re'chen'amt, f.; **re'chen'amt**, w.; **re'chen'amt**, w.; **re'chen'amt**, f.; **re'chen'amt**, f. = rekenkammer; -opgave (rekenkundig vraagstuk, som); -kamer; -bord (telbord); -boek; -som.
Re'chen'fehler, m.; **re'chen'fehler**, w.; **re'chen'fehler**, m. = rekenfout; -kamer; -knecht (-tabel).
Re'chen'kunst, w.; **re'chen'kunst**, m.; **re'chen'kunst**, m. = rekenkunde; -kundige; -onderwijzer.
Re'chen'maschine, w.; **re'chen'maschine**, m.; **re'chen'maschine**, m. = rekenmachine; -meester (-baas); -penning (legpenning).
Re'chen'schaft, w. — = rekenschap; R. geben, ablegen = r. geven; einen zur R. ziehen (wegen einer Sache) = van iem. r. vragen, eischen (over iets). **Re'chen'schafts'ablage**, w., -berichts, m., -legung, w. = verslag, rekening en verantwoording.
Re'chen'schule, w. = rekenschool. **Re'chen'stäb'chen**, f. = rekenliniaal. **Re'chen'stift**, m. = griffel.
Re'chen'stunde, w. = rekenles. **Re'chen'studel**, w. = lei; tafel van vermenigvuldiging; **ook** = -brett. **Re'chen'stück**, m. = (*oud*) rekenplank.
Re'chen'unterricht, m. = rekenonderwijs.
Recher'che (ch = sj), w. —, —n = recherche, onderzoek, (politie)nasporing. **Recher'cheur** (ch = sj), m. —s, —e = rechercheur. **Recher'che'uren** (ch = sj), fchw. (h.) = rechercheeren, navorschen, onderzoeken.
rech'nen, fchw. (h.) = (be)rekenen, schatten; nach Gulden, Marten r. = met guldens, marken r.; (Rabatt) wird nicht gerechnet = wordt niet berekend; (den Gulden) zu zwei Mark r. = op 2 mark r.; eins ins andre r. = 't een door 't ander r.; mit den Umständen r. = met de omstandigheden rekening houden; einen zu den (unter die) Gelehrten r. = iem. tot de geleerden r.; auf (Vff.) r. = op iets r., staat maken; *vgl. Ropf*. **Rech'ner**, m. —s, — = (be)rekenaar. **rech'nerlich** = door berekening verkregen; rekenkundig; reken...
Rech'nung, w. —, —en = (be)rekening, nota; R. (ab)legen = rekenschap geven, rekening en verantwoording doen; er findet seine R. dabei = hij vindt, maakt er zijn rekening bij, hij spint er zij bij; das gibt, läßt seine R. = dat levert geen winst op; sich auf (Vff.) R. machen = op iets rekenen, staat maken; einem, einem Ding R. tragen = rekening houden met iem. of iets; einem etw. in R. stellen = iets op iems. rekening brengen, schrijven, boeken, iem. iets in rek. brengen; *vgl. Wirt*.
Rech'nungs'ablegung, -ablage, w. = rekening en verantwoording. **Rech'nungs'abnahme**, w. = ('t) hooren van rekening en verantwoording.
Rech'nungs'abschluss, m. = balans. **Rech'nungs'art**, w. = rekenwijze, -manier. **Rech'nungs'aus'schuss**, m. = commissie van controle. **Rech'nungs'aus'zug**, m. = (uit)treksel uit de rekening-courant. **Rech'nungs'beamte** (r), m. = rekenplichtig beambte.
Rech'nungs'belag, m.; **Rech'nungs'belag**, m. = (bewijs-)stuk bij de rekening; bedrag van de r.
Rech'nungs'einheit, w. = munteenheid. **Rech'nungs'fehler**, m. = fout in de rekening. **Rech'nungs'führer**, m. = rekenplichtige, komptabel;

(op landgoederen) hoofdadministrateur. **Rech'nungsjahr**, f. = boek-, dienstjaar. **Rech'nungskammer**, w. = rekenkamer. **Rech'nungskontrollant**, m. = akkountant. **Rech'nungslegung**, w. = rekening en vrantwoording. **Rech'nungsposten**, m. = post (op de rekening). **Rech'nungsprüfer**, m. = kasnaziener, akkountant. **Rechnungswert**, m. = reële waarde. **Rech'nungsrat**, m. = (titel van een) ambtenaar van de rekenkamer. **Rech'nungsbefugter**, m. = akkountant. **Rech'nungswesen**, f. = komptabiliteit.

I. **recht**, Adj. u. Adv. = recht, juist, goed, rechtvaardig; echt, waar; zeer, heel, waarlijk; a. (attrib.) er ist ohne r. e. **Beschäftigung** = heeft geen eigenlijke bezigheid; der r. e. **Freier** = de rechte (ware) Jozef; die r. e. **Hand** = de rechter hand; ein r. e. **Herr** = een echte gek; vor die r. e. **Schmiede**, Tür gehn, geraten = aan 't goede kantoor, adres komen, gaan, belanden; sein r. e. **Vater** = zijn eigen vader; (ich habe) nicht das r. e. **Vertrauen** zu ihm = niet 't ware vertrouwen in hem; zur r. e. **Zeit** = te rechter tijd, op tijd; b. (präd.) so ist's (ganz) r. = mij goed, heel goed; wenn mir r. ist = als ik 't wel heb; alles was r. ist! = recht boven al, wat waar is, is waar! wenn Ihnen das r. ist = als 't U schikt, als U 't goed vindt; mir ist heute nicht r. = ik voel me vandaag niet wel; das ist nicht mehr als r. und billig = billijk; e. (subst.) du bist mir der R. e. = jij bent ook een mooie, aan jou heb ik ook wat! da bist du an den R. en gefommen = (ir.) bij hem ben je net aan 't goede adres; die R. e. = de rechterhand, (in 't parlement) de rechterzijde; zur R. en = aan de rechterhand, rechts; (es ist) nichts R. es = niets (niet veel) bijzonders; zum R. en, nach dem R. en **sehen** = toezicht houden, dat alles goed gaat; d. (adv.) ich traue ihm nicht r. = niet heelemaal; (man kann es ihm) nicht r. **machen** = niet naar den zin maken; (das kommt) mir eben (gerade) r. = juist van pas; r. schön, r. gern = heel mooi, heel graag; (habe ich) r. **gehört**? = goed gehoord? ihm **geschieht** ganz r. = hij heeft wat hem toekomt; **tue** r. und **scheue** niemand = doe wel en zie niet om; jetzt tu' ich 's erst r. = nu doe ik 't juist; vgl. billig, Ding, schlicht e. a. II. **Recht**, f. —(e)s, —e = recht, rechtswetenschap, gerechtigheid, rechtvaardigheid, billijkheid; r. haben, geben, behalten = gelijk hebben, geven, houden (krijgen); R. auf (an) eine [zu einer] Sache haben = recht op iets hebben; die R. e. studieren = in de rechten st.; Student der R. e. = student in de rechten; Doktor beider R. e. = Dr. in de rechten; im Wege R. ens = langs gerechtelijken weg; das ist R. ens = dat is volgens 't recht; wo nichts ist, da hat der Kaiser sein R. verloren = waar niets is, verliest de keizer zijn recht; mit R. = met recht, terecht; nach R. und Gesetz = volgens wet en recht; von R. s wegen = van rechts wege, in alle billijkheid; zu R. bestehen = van kracht zijn, vigeeren; vgl. Zug, Gewalt, Gnade, e. a.

Recht'e, w. = rechterhand, rechterzijde. **Recht'ed**, f. —(e)s, —e = rechthoek. **recht'edig** = rechthoekig.

recht'en, [schw. (h.)] = [procederen], (rede)twisten; über (vff.) r. = over iets twisten. **Recht'ens** zie Recht II.

recht'erhand', 'rechts' = aan de rechterhand aan de rechterzijde, rechts.

recht'fertigen, [schw. (h.)] = rechtvaardigen; [ter verantwoording roepen]. **Recht'fertigung**, w. —, —en = rechtvaardiging; verdediging; rechtvaardigmaking. **Recht'fertigungsgrund**, m. = rechtvaardigende, billijkende reden. **Recht'fertigungsschrift**, w. = rechtvaardigend geschrift, stuk.

recht'gläubig = rechtgeloovig, -zinnig. **Recht'gläubigkeit**, w. = rechtgeloovigheid enz.

Recht'haber, m. = gelijk-, rechthebber, betweter. **Recht'haberei**, w. — = betweterij. **recht'habersch** = gelijk-, rechthebberig.

recht'lich = gerechtelijk, juridisch, rechts...; rechtmatig, wettelijk, billijk, redelijk, rechtshapen; (zelden) behoorlijk, passend; r. e. Stellung = rechtspositie. **Recht'lichte**, w. — = rechtmatigheid enz., vgl. rechtlich.

recht'ling = rechtlijnig.

recht'los = rechtloos, van 't recht uitgesloten; onwettig, onrechtmatig. **Recht'losigkeit**, w. — = rechteloosheid; onwettig-, onrechtmatigheid.

recht'mäßig = rechtmatig, wettig, billijk. **Recht'mäßigkeit**, w. = rechtmatigheid enz.

rechts = rechts(ch); mir stehen r. (pol.) (ll). **Rechts'anpruch**, m. = recht, aanspraak. **Rechts'anwalt**, m. = advocaat en prokureur. **Rechts'anwaltschaft**, w. = balie; advokaatschap.

Rechts'befähigte(r) = student in de rechten, jurist. **Rechts'beistand**, m. = advocaat, verdediger; rechtskundig adviseur; einem R. leisten = als iems. advocaat optreden. **Rechts'brauch**, m. = rechtsgebruik.

recht'schaffen = rechtshapen, eerlijk, braaf, oprecht; echt, flink, terdege, danig; [behoorlijk, echt, waar]; r. en Hunger haben = ergen honger, bepaald honger hebben; (er hat) sich r. gewehrt = zich danig geweerd. **Recht'schaffenheit**, w. — = rechtshapenheid, braafheid, eerlijkheid, oprechtheid.

Recht'schreibung, w. = (juiste) spelling. **recht'seitig** = rechtzijdig, rechts(ch); die r. e. Hälfte = de rechtsche helft.

rechts'ersfahren = doorkneet in 't recht. **rechts'fähig** = rechtsbevoegd. **Rechts'fähigkeit**, w. = rechtsbevoegdheid. **Rechts'fall**, m. = rechtszaak (waarop 't recht van toepassing is). **rechts'fällig** = verliezende (partij); r. werden = 't proces verliezen. **Rechts'form**, w. = rechtsvorm. **Rechts'frage**, w. = rechtsvraag, -kwestie.

Rechts'gang, m. = procedure, loop van 't recht; instantie. **Rechts'gelehrsamkeit**, w. = rechtsgeleerdheid. **rechts'gelehrt** = rechtsgeleerd.

Rechts'geschäft, f. = rechtshandeling. **rechts'giltig usw.** zie -gültig usw. **Rechts'gleichheit**, w. = rechtsgelijkheid. **Rechts'grund**, m. = rechtsgrond. **rechts'gültig** = rechtsgeldig, wettig. **Rechts'gültigkeit**, w. = rechtsgeldigheid.

Rechts'handel, m. = rechtsgeding, proces. **Rechts'handlung**, w. = rechtshandeling. **rechts'hängig** = aanhangig (in rechten), hangende. **Rechts'hängigkeit**, w. — = litispententie (toestand van aanhangigheid van een rechtszaak).

rechts'hilf; -hin = van rechts; naar r. **Rechts'hilfe**, w. = bijstand van 't gerecht, gerechtelijke hulp. **Rechts'hilfe**, m. = chikane, advokatestreek. **Rechts'konsulent**, m. = zaakwaarnemer. **Rechts'traft**, w. = rechtsgeldigheid, kracht van wet; R. erlangen = in kracht van gewijsde gaan. **rechts'träftig** = rechtsgeldig; r. es Urteil = eindvonnis, gewijsde. **Rechts'tunde**, w. = rechtskunde, -wetenschap. **rechts'tundig** = rechtskundig, -geleerd. **Rechts'lehre**, w. = leer van 't recht; rechts-

wetenschap. **Rechtslehrer**, m. = professor in de rechten, onderwijzer in 't recht. **Rechtsmittel**, f. = rechtsmiddel. **Rechtsnachfolge**, w. = successie. **Rechtsnachfolger**, m. = rechtverkliggende. **Rechtsnorm**, w. = rechtsnorm, -regel. **Rechtsordnung**, w. = rechtsorde. **Rechtspflege**, w. = rechtspleging. **Rechtsphilosophie**, w. = rechtsfilozofie. **Rechtssprechung**, w. = rechtspraak. **Rechtsquelle**, w. = bron van 't recht.

rechtsrheinisch = aan den rechteroever van den Rijn, rechts van den Rijn.

Rechtsstufe, w.; **-schule**, w.; **-sprache**, w. = rechtszaak; -school; -stijl (-taal).

Rechtspruch, m. = vonnis, gerechtelijke uitspraak, arrest. **Rechtsstaat**, m. = rechtsstaat, konstitutioneele staat. **Rechtsstreit**, m. = rechtsgeding, proces. **Rechtstitel**, m. = recht, aanspraak.

rechtsom! = rechtsom! r. fehr! = rechtsom keert!

Rechtsunrichtigkeit, w.; **-verbindlichkeit**, w.; **-verbrecher**, m.; **-verbrechung**, w.; **-verfahren**, f.; **-verhältniß**, Pl. = rechtsonzekerheid; -verplichting (gebondenheid); -verdraaier; -verdraaiing; -geding (procedure); -verhoudingen (-positie).

Rechtsverständige(r), m.; **-verweigerung**, w. = rechtskundige (-geleerde); -weigerung.

Rechtswegen, m. = gerechtelijke weg; auf dem R. = langs g. . n weg; den R. beschreiten = den rechter de zaak in handen geven. **rechtswidrig** = onwettig, strijdig (in strijd) met 't recht of de wet.

Rechtswissenschaft, w.; **-wohlfat**, w. = rechtswetenschap; -weldaad (beneficje).

Rechtszug, m. = instantie, aanleg; im ersten R. = in eersten a.

rechtwint(e)lig = rechthoekig. **rechtzeitig** = tijdig, op tijd, bijtijds.

recipit = recipiel neemt! vgl. Rezipie.

Red, f. -(e)s, -e = (vast) rek.

Rede, m. -n, -n = groote man, dapper krijger, held.

reden, fchw. (h.) = (uit)rekken, uitstrekken, uitsteken.

redenhaft = reusachtig; heldhaftig; eine r. . e Gestalt = een Hun(n)engestalte.

Redübung, w. = rekoefening.

Redakteur, m. -s, -e = redakteur. **Redaktion**, w. -n, -en = redaktie. **redaktionell** = redaktioneel.

Rede, w. -n, -n = rede(voering), woord, gesprek, praatjes; stijl, taal; spreuk; eines Mannes R. ist feines Mannes R. = de uitspraak van één man geldt niet (*audi et alteram partem*); gebundene, schlichte, gehobene R. = gebonden, eenvoudige, verheven stijl; direkte u. indirekte R. (l.); er blieb bei seiner R. = hij bleef bij zijn meening, bij wat hij gezegd had, die R. kam darauf = 't gesprek kwam er op; davon ist feine (niet) die R. = daar is geen sprake van, daarover hebben we 't niet; es geht die R. = 't praatje, 't gerucht gaat; der in R. stehende Brief = de bewuste, bedoelde brief, de brief in kwestie; einem R. stehen = iem. te woord staan, aanhooren; einem R. und Antwort geben, stehen = iem. rekenschap geven; einen zur R. stellen, setzen, ziehen = iem. ter verantwoording roepen; es ist nicht der R. wert = 't is niet de moeite waard om er over te spreken. **Redebeitrag**, f. = rhetorische klemtoon. **redebeitragig** = spraakzaam, rad. **Redefigur**, w. = rede-, stijl-

figuur. **Redefluß**, m. = woordevloed. **Redegabe**, w. = gave van 't woord. **Redekunst**, w. = redekunst, rhetorika; welsprekendheid; voordrachtskunst. **Redeflüster**, m. = redekunstenaar, rhetorikus, orator. **Redefluß**, w. = spreek-, praatlust.

Redemptorist, m. -en, -en = redem(p)torist; lid v. d. orde v. d. Heiligen Verlosser.

reden, fchw. (h.) = spreken (*nl. uiting geven aan zijn gedachten*), praten, redeneeren; (er läßt mit sich) praten; r. . de Wappen = sprekende wapens; er redet, wie er's versteht = hij spreekt, naardat hij verstand heeft; R. und Halten ist zweierlei = zeggen en doen is twee; R. ist Silber, Schweigen ist Gold (l!); viel Redens (von etw.) machen = veel ophel (van iets) maken; vgl. Deutsch, Gelag, Gewissen, Wort e. a. **Redensart**, w. = uitdrukking, zegswijze; das ist nur so eine R. = dat is maar bijwijze van spreken; hohle R. . en = holle frazen; nur feine R. . en! = geen praatjes!

Rederei, w. -n, -en = gebabbel, geklets.

Redesag, m. = volzin, periode. **Redestrom**, m. = woordevloed. **Redeteil**, m. = rededeel.

Redeton, m. = spreektoon. **Redebühne**, w. = oefening in 't deklameeren, in 't voordragen.

redigieren, fchw. (h.) = redigeeren, (op)stellen.

redifontieren, fchw. (h.) = herdiskonteeeren.

redlich = eerlijk, braaf, oprecht, rechtschapen; vrij wel; flink, degelijk, behoorlijk; es r. meinen = 't eerlijk meenen. **redlichkeit**, w. = braafheid, oprechtheid enz.

Redner, m. -s, -n = redenaar, spreker.

Rednerbühne, w. = (sprekers)tribune. **Rednergabe**, w. = redenaarstalent, gave van 't woord. **Rednerin**, w. -n, -nen = spreekster.

rednerisch = oratorisch, redenaars. . . **Rednerkunst**, w. = redenaarskunst, welsprekendheid. **Rednerliste**, w. = lijst van sprekers.

Rednerstuhl, m. = spreekgestoelte, tribune.

Rednerstalent, f. = redenaarstalent.

Redoute (spr.: *redoete*), w. -n, -n = redoute; veldschans; gemaskerd bal.

redressieren, fchw. (h.) = redresseeren, weer goed maken, herstellen.

redselig = spraakzaam, praatlustig, babbelachtig. **Redseligkeit**, w. = spraakzaamheid enz.

Reduit (spr. *reeduts*), f. -s, -s = reduit: ingebouwde wijkschans.

Reduktion, w. -n, -en = reductie, herleiding, vermindering. **Reduktions-tabelle**, w. = reductie-, herleidingstabel.

Reduplikation, w. -n, -en = reduplikatie, verdubbeling. **reduplizieren**, fchw. (h.) = redupliceren.

reduzierbar = reduceer-, herleidbaar. **reduzieren**, fchw. (h.) = reduceeren, herleiden, terugbrengen; verminderen; er sieht reduziert aus = hij ziet er afgetakeld, ellendig uit.

Reede, w. -n, -n = reede. **Reeder**, m. -s, -n = reeder. **Reederei**, w. -n, -en = reederij.

Reef, f. -(e)s, -e = reef (*aan 't zee*).

reell (spr.: *reedl*) = reëel, werkelijk; betrouwbaar, eerlijk, degelijk. **Reellität**, w. -n = eerlijkheid, betrouwbaarheid.

Reep, f. -(e)s, -e = reep, touw. **Reepverbahn**, w. = touw-, lijnbaan. **Reepschläger**, m. = touwslager.

Refaktie (spr.: *. . tsid*), w. -n = refaktie, raffaktie (*vergoeding wegens beschadigde waren*).

Refektorium, f. -s, . . rien = refektorium, refter, eetzaal.

Referat, f. —(e)s, —e = referaat, voordracht, betoog, verslag. **Referendar**' (auch: .där), m. —s, —e, **Referenda'rius**, m. —, .rien = referendaris (in Pruisen: titel van juristen na hun eerste staatsexamen; kandidaat); in Baden zooveel als: [J]el[or]. **Referent**', m. —en, —en = referent, verslaggever. **Referenz**', w. —, —en = referentie, verwijzing, inlichting. **referie'ren**, fchw. (h.) = referereen, verslaggeven, verwijzen.

Reff, f. —(e)s, —e = draagraam (om een last op den rug te dragen); reef (aan 't zeil); altes R. = oud wijf; ook = Riff. **Reff'band**, f. = reefband.

reff'en, fchw. (h.) = reven.

Reff'gatt, f.; **stalle**, w. = reef|gat; -talie.

Reffektant', m. —en, —en = reflektant, gedagde. **reflektie'ren**, fchw. (h.) = reflekteeren: terugkaatsen, nadenken, (auf, Mit.) zijn oog vestigen. **Reffektor**', m. —s, .to'ren = reflektor, spiegel. **Refflex**', m. —es, —e = reflex, weerschijn, spiegeling, terugwerking. **Refflexion**' w. —, —en = reflexie: terugkaatsing, overdenking. **Refflexions'winkel**, m. = hoek van terugkaatsing. **reflexiv**' = (grm.) reflexief, wederkeerend. **Refflexiv**', f. —s, —e = reflexief (werkwoord).

Reform', w. —, —en = reform, hervorming, reorganisatie. **Reformation**', w. —, —en = reformatie, (kerk)hervorming. **Reformator**', m. —s, .to'ren = reformator. **reformie'ren**, fchw. (h.) = reformeeren, hervormen. **reformiert**' = gereformeerd, hervormd. **Reform'fleibung**, w. = reformkleeding. **Reform'partei**, w. = reformpartij.

Refrain' (spr.: *refrain*), m. —s, —s = refrain.

Refraktion', w. — = refraktie, straalbreking.

Refugié (spr.: *refuzjee*), m. —s, —s = refugie.

Refüs' (spr.: *refu*), m. —, — = refus, weigering.

Refutation', w. —, —en = refutatie, weerlegging.

Regal', f. —s, —e = boekeplank, (-)rek; [regaal (*orgelregister*); klein draagbaar orgel].

Regalia, w. —, —s = regalia (*sigaar*). **Rega'lien**, Pl. = regalia, kroonrechten. **regalie'ren**, fchw. (h.) = regaleeren, trakteeren, onthalen.

Regatta, w. —, .gatten u. —s = regatta, roel-, zeilwedstrijd.

re'ge = levendig, druk, opgewekt, wakker; r. machen = opwekken; (der Bunsch) wurde r. (regte sich) in ihm = kwam bij hem op.

Re'gel, w. —, —n = regel (ook voor menstruatie).

Re'gelbetri', w. — = regel van drieën. **re'gellos** = regel-, ordeloos, ongeregeld, onregelmatig. **Re'gellosigkeit**, w. — = regelloosheid, enz. **re'gelmäßig** = regelmatig, geregeld. **Re'gelmäßigkeit**, w. — = regelmatigheid. **re'geln**, fchw. (h.) = regelen, ordenen, schikken, in orde brengen, reguleeren. **re'gelrecht** = volgens de regelen (der kunst), geregeld, formeel; ein r. er Krieg = een formeele, geregelde oorlog. **re'gelrichtig** zie regelrecht.

Re'gelung, w. —, —en = regeling, ordening, schikking, reguleering. **re'gelwidrig** = tegen den regel (of de regels) in, in strijd met den regel, verkeerd.

I. **re'gen**, fchw. (h.) = bewegen, in beweging brengen; wekken (*eig. en fig.*), wakker roepen, opwekken, gaande maken; (die Flügel, sich) reppen; (der Kranke kann) sich nicht r. = zich niet verroeren; sich gut r. können = zich goed kunnen roeren, 't goed hebben; kein Unmut regt sich = zijn wrevel komt op, komt

boven; es regt sich = er beweegt iets; *vgl.* rege. II. **Re'gen**, m. —s, — = regen; es steht nach R. aus = de lucht staat naar regen; aus dem R. in die Traufe = van den regen in den drup, van den wal in de sloot.

Re'genbad, m.; **bad**, f.; **bogen**, m.; **bogenhaut**, w. = regen|beek (stortbeek); -bad (sproei|bad); -boog; -boogvlies.

Regeneration', w. —, —en = regeneratie, wedergeboorte, herschepping. **regenerie'ren**, fchw. (h.) = regenerereen, herscheppen, doen herleven.

Re'genfall, m.; **fang**, m.; **fah**, f. = regen|val; -put; -fon.

re'genfrei = regenvrij, -loos. **Re'gengefüßer**, f. = mot-, stofregen.

Re'genhaub, m.; **hut**, m.; **jahr**, f. = regen|vlaag (-bui, stortregen); -hoed; -jaar.

Re'genmantel, m.; **messer**, m.; **monat**, m.; **messer**, m.; **rod**, m. = regen|mantel; -meter; -maand; -fluit (wulp, pluvier); -jas.

Re'genfarg, m.; **fchauer**, m.; **fchirm**, m. = regen|bak (-put); -vlaag (-bui, ook: -afdak); -scherm (paraplu).

Re'genfchirmfabrikant, m.; **fänder**, m. = paraplu|fabrikant; -stander.

Regent', m. —en, —en = regent, bestuurder.

Re'gentag, m. = regendag.

Regen'tin, w. —, —nen = regentes.

Re'gentropfen, m. = regendropfel.

Regent'schaft, w. —, —en = regentschap.

Re'gentuch, f. = hoofddoek (*tegen den regen*).

Re'genvogel, m.; **wasser**, f.; **wetter**, f. = regen|vogel (wulp, pluvier); -water; -weder.

Re'genwind, m.; **wolke**, w.; **wurm**, m.; **zeit**, w. = regen|wind; -wolk; -worm (würmer im Kopf haben = (berl.) van lotje getikt zijn); -tijd.

Regie' (spr.: *rezjie*), w. —, —n = regie: beheer (*van staatsinkomsten*), tooneelleiding.

regie'ren, fchw. (h.) = (ein Land, über ein Land, den Dativ) regeeren; (ein Schiff, ein Hauswesen) besturen. **Regie'rer**, m. —s, — = regeerder. **Regie' rung**, w. —, —en = regeering; zur R. gelangen = aan de r. komen. **Regie'rungsantritt**, m. = aanvaarding van de regeering. **Regie'rungsaffessor**, m. = rechtskundig ambtenaar aan een departement.

Regie'rungsbezirk, m. = distrikt, afdeling (*van een provincie*).

Regie'rungsblatt, f.; **form**, w.; **gebäude**, f.; **kommision**, w. = regeerings|blad; -vorm; -gebouw; -kommissie.

Regie'rungskunst, w. = regeerkunst. **Regie'rungspartei**, w. = regeeringspartij. **Regie'rungspräsident**, m. = hoofd van een Regie'rungsbezirk, distriktspresident, -hoofd. **Regie'rungsrat**, m. = titel van de hooge ambtenaren bij 't distriktbestuur; ook zooveel als: referendaris. **regie'rungsseitig** = van den kant der regeering. **Regie'rungssekretär**, m. = distriktsekreteraris. **Regie'rungsitz**, m. = zetel van de regeering.

Regie'rungs|system, f.; **vorlage**, w. (**vor|schlag**, m.); **zeit**, w. = regeerings|systeem; -voorstel; -tijd.

Regi'me, (spr.: *rezjiem*), f. —s, —s = regime, stelsel, leefregel.

Regiment', f. —(e)s, — (beim Heer: —er) = regiment; bevel, heerschappij; das R. führen = 't heft in handen hebben, de baas zijn; ein straffes R. führen = de teugels strak, kort houden.

Reichs'anwalt, m. = advokaat-generaal.
Reichs'anzeiger, m. = staatscourant.
Reichs'appel, m.; **archiv**, f.; **armee**, w.;
bahn, w.; **bank**, w. = rijks|appel; -archieff;
 -leger; -spoorweg; -bank.
Reichs'baron, m. = rijksbaron.
Reichs'bote, m. = Rijksdagafgevaardigde.
Reichs'bruderei, w. = rijks-, landsdrukkerij.
Reichs'eisenbahnamt, f. = bureau van de
 rijksspoorwegen. **Reichs'erz'tanzler**, m. =
 aartskanselier van 't rijk. **Reichs'fahne**, w. =
 rijksvlag, -banier. **Reichs'folge**, w. = troon-,
 rijksopvolging. **reichs'frei** = immmediaat (*on-*
middellijk (d. i. alleen) van 't rijkshoofd, van
 't rijk afhankelijk). **Reichs'freiherr** = baron.
Reichs'fürst, m. = rijksvorst. **Reichs'gericht**,
 f. = hoogste gerechtshof in 't Rijk, Hooge
 Raad. **Reichs'geschichte**, w. = geschiedenis
 van 't rijk. **Reichs'gesetz**, f. = rijkswet (*nl.*
voor 't geheele rijk). **Reichs'gesetzblatt**, f. =
 staatsblad (*van 't Rijk*).
Reichs'graf, m.; **hilfe**, w.; **insignien** (**Hein-**
odien), Pl. = rijks|graaf; -hulp (-subsidie);
 -insignien (*nl. zwaard, rijksappel enz.*).
Reichs'kammergericht, f.; **kanzler**, m.; **kanz-**
lei, w. (**kanzleramt**, f.) = rijks|kammergerecht
 (*te Wetslar*); -kanselier; -kanselarij.
Reichs'kassenheer, m. = muntbiljet (*van 't Rijk*).
Reichs'krone, w. = rijkskroon. **Reichs'land**, f. =
 rijksland. **Reichs'marineamt**, f. = bestuur,
 departement van 's rijks marine. **reichs'mit-**
telbar = mediaat (*niet onmiddellijk van 't*
Duitsche rijk afhankelijk, vgl. reichs'frei).
Reichs'münze, w. = rijksmunt.
Reichs'oberhaupt, f.; **post**, w.; **postamt**, f. =
 rijks|hoofd; -post; -posterijen (-postdirektie,
 -postkantoor).
Reichs'rat, m.; **rezess**, m.; **reichs'amt**, f.;
schwert, f. = rijks|raad; -reces (= -a b | ch | e d);
 -departement van financiën; -zwaard.
Reichs'rat, w.; **stände**, Pl.; **tag**, m. =
 rijks|stad; -standen (-stenden); -dag.
Reichs'lagsab'geordnete (r), m.; **tagsab'schied**,
 m.; **staler**, m.; **truppen**, Pl. = rijks|dagafge-
 vaardigde; *zie* -a b | ch | e d; -daalder; -troepen.
reichs'un'mittelbar = immmediaat (*vgl. reichs-*
frei). **Reichs'verfassung**, w. = rijksgrondwet.
Reichs'verff'gerungsamt, f. = rijksverze-
 keringsbureau. **Reichs'verweiser**, m. = regent,
 rijksbestuurder.
Reichs'währung, w.; **wappen**, f.; **zufuß**,
 m. = rijks|muntstandaard; -wapen; -subsidie.
Reich'tum, m. —(e)s, ..tümer = rijkdom; R. an
 Gütern = rijkdom in, aan...
 I. **reif**, Adj. = rijp; r. für, zu etw. = rijp voor
 iets. II. **Reif**, m. —(e)s, —e = band (*van hout*
of metaal om kisten, vaten, raderen, buizen e. d.),
 hoepel; (vinger)ring, diadeem. III. **Reif**, m.
 —(e)s = rijp, rijm (*bevroren dauw*).
Reif'bahn *zie* Reeperbahn. **Reif'binder**,
 m. = hoepelmaker. **Reif'chen**, f. —s, — =
 ringetje, hoepeltje.
Reife, w. — = rijpheid; *vgl. Reifezeugnis*.
rei'fein, Schw. (h.) = groeven, kanneleeren.
 I. **Rei'fen**, m. —s, — = hoepel, band, *vgl.*
 Reif II. II. **rei'fen**, Schw. (h.) = rijpen (*tr.*);
 r., (f.) = rijpen (*intr.*). III. **rei'fen**, Schw. (h.) =
 rijpen (*van 't weer*): es reift. IV. **rei'fen**, Schw.
 (h.) = (ein Faß) van hoepels, banden voorzien,
 hoepels leggen om.
Rei'felprüfung, w.; **zeugnis**, f. = eind|examen;
 -diploma.
Reif'holz, f. = hoephout.

reif'lich = rijpelijk, rijp.

Reif'macher, m. = hoepelmaker. **Reif'messer**,
 f. = haalmes. **Reif'rod**, m. = hoepelrok.
Reif'schläger *zie* Reep|schläger. **Reif'stok**,
 m. = hoepelstok. **Reif'zange**, **zwinde**, w. =
 hoepentang.

Rei'gen, m. —s, — = rei-, rondedans, rei;
 den R. (an)föhren = den r. openen, vooraan
 zijn. **rei'gen**, Schw. (h.) = reien, dansen.

Reih, **Rei'he**, w. —, —n = rij, regel, reeks,
 serie; heurt; in eine(r) R. = op een rij; in
 R. n rechtsum! = met rotten rechts! in Reih
 und Glied = in 't gelid; ich bin an der R., die
 R. ist an mir = ik ben aan de b.; der R. nach,
 die R. herum = volgens, op de b.; [um die
 R. = om de b.]; steigende, fallende (abnehmen-
 de) R. = opklimmende, afdalende reeks;
 (jdd.) wieder in der R. sein = weer in orde zijn.
 I. **rei'hen**, Schw. (h.) = op rijen zetten; (rang-)
 'schikken, scharen; (Perlen) rijgen; (eine Raht)
 rijgen; (sich an (Aft.)) aansluiten. II. **Rei'hen**,
 m. *zie* Reigen.

Rei'henfolge, w. = rij, reeks, volgorde. **Rei'hen-**
marsch, m. = marsch in flankkolonne. **rei'hen-**
stehen unr. (h.) = in de rij staan. **Rei'hentanz**,
 m. = rei-, rondedans. **rei'henweise** = in rijen,
 in reeksen.

Rei'her, w. —s, — = reiger.

Rei'her|beize, w.; **busch**, m.; **fall(c)**, m.;
feder, w. = reiger|jacht; -pluim (aigrette);
 -valk (giervalk); -ve(d)er.

Rei'her|hütte, w.; **jagd**, w.; **sch'nabel**, m.;
stug, m. = reiger|hut (broedplaats); -jacht;
 -sbek (*ook plantn.*); -pluim.

Reim, m. —(e)s, —e = rijm, vers, rijmpje; im
 R. = op rijm; in R. e bringen = op rijm
 brengen, berijmen; R. e schmieben = prul-
 verzen maken; sich teinen R. aus etw. zu machen
 wijfen = ergens niet wijs uit kunnen worden,
 zich iets niet weten te verklaren.

Reim'art, w.; **aufgabe**, w.; **chronik**, w. =
 rijm|soort; -opgaaf (*met eindrijmen*); -kroniek.
rei'men, Schw. (h.) = rijmen (*ook fig.*), berijmen;
 sich r. = rijmen, bij elkaar passen, samengaan;
 Brot reimt (sich) auf (mit) tot = brood rijmt op
 dood; wie reimt sich das? = hoe komt dat uit?
 hoe kan dat samengaan? wie soll ich diese
 Widersprüche r.? = hoe moet ik deze tegen-
 strijdigheden met elkaar overeenbrengen? das
 reimt sich (paßt) wie die Faust aufs Auge, wie
 ein altes Weib zur Hasenjagd = dat slaat als
 een tang op een varken. **Rei'mer**, m. —, — =
 verzemaker, rijme(la)r. **Rei'merei**, w. —, —en
 = verzemakerij, rijme(la)rij. **Reim'fall**, m. =
 kadans; slotrust (*aan een vers*). **Reim'gedicht**,
 f. = berijmd gedicht. **Reim'kunst**, w. = rijm-
 kunst. **reim'los** = rijmloos, blank.

Reims, f. = Reims.

Reim'schmied, m. = rijmelaar, pruldiechter.

Reim'spruch, m.; **sucht**, w.; **silbe**, w.; **wörter-**
buch, f. = rijm|spreuk; -zucht; -lettergreep;
 -woordeboek.

rein = rein, helder, schoon, zuiver, louter;
 (Wäsche, Hände) schoon; (Wasser, Gold, Wein,
 Luft, Gewissen, Gewinn, Ausprache, Verstand)
 zuiver; etw. ins r. e bringen = iets in 't reine
 brengen; mit einem ins r. e kommen = 't met
 iem. eens worden; ins r. e schreiben = in 't net
 schrijven; r. von Schuld = vrij van schuld;
 der r. e Zufall = louter toeval; r. unmöglich =
 rein, puur onmogelijk; r. verrückt = totaal gek;
 etw. r. abschlagen = iets gladweg afslaan,
 weigeren; er ist r. nichts dagegen = hij is er totaal

niets bij; vgl. Bahn, einrichten, Mund e. a. rein... zie herein...
Rei'ne, w. — = reinheid; vgl. rein.
Reineclau'de (spr.: rñekloode), w. —, —n = reineclau'de, rjne groene pruim.
Rei'nele Zuch's = Reintje de vos.
rei'nen, (schw. (h.)) = zuiveren; (tech.) raffineeren.
Rein'herids, m.; •ertrag, m. = zuivere opbrengst (in geld); z. opbrengst (in geld of produkten).
Reinet'te zie Renette.
Rein'fall, m. = (scherts. naast Rheinfall) koopje, tegenvaller.
Rein'gewicht, f. = nettogewicht. **Rein'gewinn**, m. = zuivere winst, nettowinst.
Rein'hard, m. = Reinderd, Reinhard.
Rein'heft, f. = netschrift. **Rein'heit**, w. — = reinheid enz., vgl. rein; kuisheid.
Rein'hold, m. = Reinout.
rei'nigen, (schw. (h.)) = (Geräte, Schüsseln, ein Zimmer) schoonmaken, reinigen; (Luft, Blut, Zuder, das Meer von Räu'bern) zuiveren; (Metalle, Zuder) louteren. **Rei'nigung**, w. —, —en = reiniging enz.; schoonmaak; **Maria R.** = Maria-Zuivering, Maria-Lichtmis; **kriegft deine R.** = je krijgt ransel. **Rei'nigungs-apparat**, m. = reinigingstoestel.
Rei'nigungsleid, m.; •mittel, f.; •opfer, f. = zuiveringsleid; -middel (purgatief); -offer (lustratie).
Reinarnation' (Re-in...), w. — = reinkarnatie, nieuwe inkarnatie.
rein'legen zie hereinlegen.
Rein'leinen, f. = zuiver linnen. **rein'lich** = (Berjon, Wirfschaft) zindelijk, helder, proper; (Sprache, Stil) zuiver, net. **Rein'lichkeit**, w. — = zindelijkheid enz. **Rein'machen**, f. = schoonmaak. **Rein'schrift**, w. = net, afschrift, kopie.
Rein'zuwachs, m. = netto akkres.
I. Reis, m. — = rijst. **II. Reis**, f. —es, —er = rijst, twijg, takje, loot.
Reis'lander, m.; •bau, m.; •brei, m.; •brat, f. = rijstveld; -bouw; -ebrij (-pap); -brood.
Reis'bündel, f. = takkebos, bundel rijshout.
Rei'se, w. —, —n = reis (beschrijving); (een bepaalde hoeveelheid) vracht enz.; [krijgstocht]; eine R. machen = een reis doen; er ist auf R. .n (auf der R.) = op reis; auf die R., auf R. .n gehen, sich auf die R. machen = op reis gaan; glückliche R! = goede reis! eine R. Steine = een vracht, voer steenen; [in die R. laufen = in vreemden krijgsveld gaan].
Rei'seladenteuer, f.; •anzug, m.; •apotheke, w.; •artikel, m. = reis|avontuur; -kostuum (-pak); -apotheek; -artikel.
Rei'selbedürfnisse, Pl.; •Beschreibung, w.; •bett, f.; •bett, f. = reis|benodigdheden; -beschrijving; -nécessaire; -bed (veldbed).
Rei'selbilder, Pl.; •budj, f.; •bureau, f.; •decke, w. = reis|schetsen (-taferelen); -boek; -bureau; -deken.
Rei'sediäten, Pl., •entschädigung, w. = vergoeding voor reiskosten. **rei'sefertig** = reisvaardig. **Rei'sefieber**, f. = reiskoorts. **Rei'segeführ**, w. zie Reisediäten. **Rei'segefahrte**, m. = reisgenoot, -makker. **Rei'segefolge**, f. = gevolg op reis, reisstoet. **Rei'segeld**, f. = reisingeld. **Rei'segepäck**, f. = bagage.
Rei'segezelschaft, w.; •gut, f.; •handbuch, f. = reis|gezelschap; -goed; -handboek.
Rei'sekappe, w.; •karte, w.; •kästchen, f. = reis|muts (-pet); -kaart; -nécessaire.
Rei'sekissen, f.; •kleid, f.; •koffer, m. = reis|kussen; -japon (-kleed); -koffer.

Rei'sekosten, Pl.; •tutsche, w.; •lust, w. = reis|kosten (-kosten und Tagegebeur = reis- en verblijfkosten); -koets; -lust.
rei'selustig = reislustig. **Rei'semantel**, m. = reismantel. **Rei'semarschall**, m. = reiskommis-saris. **rei'semüde** = reizensmoede, moe(de) van 't reizen. **Rei'semütze**, w. = reispet. **rei'sen**, (schw. (f. u. h.)) = reizen, een reis doen, op reis gaan, zijn; [optrekken]; um 6 Uhr r. mit = gaan we op reis; (Schwalben, Störche) trekken; vgl. Bab. **Rei'sende(r)**, m. = reiziger (ook: handelsreiziger), passagier. [**Rei'senote**, w. —, —n = marsch]. **Rei'seontel**, m. = (handels-)reiziger.
Rei'sepack, m.; •pfennig, m.; •plan, m. = reis|pak; -penning; -plan.
Rei'seposten, m. = betrekking van reiziger.
Rei'seprediger, m. = rondtrekkend predikant.
Rei'sellack, m. (•schattelle, w.); •schein, m. = reis|zak (valies); -pas (-biljet).
Rei'sellippen, Pl.; •stipendium, f.; •tucht, w.; •tasche, w. = reis|kosten; -beurs; -zucht; -tasch.
Rei'seltoilette, w.; •utensilien, Pl.; •wagen, m. = reis|toilet; -benodigdheden; -wagen.
Reis'feld, f. = rijstveld.
Reis'holz, I. **Rei'sig**, f. —s = rijst-, sprokkel-hout, rijstjes; R. fuchen, sammeln = hout sprokkel-en. [II. **rei'sig**, Adj. = bereden, krijgsvaardig, te paard; der R. .e = de ruiter, bereden soldaat.]
Rei'sigsammlerin, w. = sprokkelaarster.
Reis'luchen, m. = rijstkoek.
Reis'laufen, f. = (schw.) ('t) gaan in vreemden krijgsveld. **Reis'läufer**, m. = die in vreemden krijgsveld gaat, soldener.
Reis'mehl, f.; •mühle, w.; •suppe, w. = rijst|-meel; -pelmolen; -soep.
Reis'ans nehmen = op den loop, er van door gaan, de plaat poetsen, dezertieren.
Reis'blei, f.; •brett, f. = teeken|potlood; -plank.
Reis'brettfitt, m. = punaise.
Reis'schälmaschine, w. = rijstpelmolen.
I. rei'sen, f. (h.) (ich rei'se; rih; rife; rei'sel gertjen) = scheuren (rijten), trekken, rukken; open-, insnijden, splijten; ontginnen; teekenen, schetsen; (den Handel) an sich r. = tot zich trekken; (einen ans der Gefahr, aus der Verlegenheit) retten; das reist ins Geld = dat loopt in de papieren, kost veel geld; es reist mich (mit) in allen Gliedern = ik heb (zich) trekkingen in alle leden; es reist mich (mit) im Leibe = ik heb krampen, snijdingen; in Stille r. = stukscheuren; nach sich r. = achter zich aanslepen, een nasleep hebben (van); sich um etw. r. = elkaar iets betwisten, om iets vechten (fig.); zu Boden r. = omverhalen; r., (f.) = losgaan, scheuren, breken, (af)knappen; [een inval doen, plotseling indringen]; wenn alle Stränge, Stride r. = als alles tegenloopt, in 't ergste geval; die Fluten r. über = de golven slaan over (den dijk); vgl. Geduld. II. **Rei'sen**, f. —s = ('t) trekken, scheuren; (im Leibe) snijdende pijn, kramp, snijdingen; (in den Gliedern) jicht, rumatiëk.
rei'send = (von Tieren) verscheurend, (von Schmerzen) snijdend, vlijmend, (von einem Strom) snelvlietend, -stroomend, onstuimig; r. en Absatz finden, r. abgehen = gretig aftrek vinden, vlug van de hand gaan. **Rei'ser**, m. —s, — = scheurder; merk-, traceerijzer; splijtmes (v. mandemakers); pakkend woord, gezegde. **Rei'sfeder**, w. = trek-, teekpen.
Rei'slohle, w. = (teeken)houtschool. **Rei'snagel**, m., •pinne, w. = punaise.

Reihschiene, w.; **stift**, m.; **zeug**, f.; **zirkel**, m. = teeken||haak; -potlood; -doos (passer-doos); -passer.
Reihte, w. —, —n = bosvlas; (schw.) = Riese II.
Reitbahn, w. = rijsschool, manege. **reitbar** = berijdbaar (*rijdier en weg*). **Reitbede**, w. = schabrak.
Reitel, m. —s, — = pakstok; jonge boom.
reiten, ft. (id) reite; ritt; ritte; reitel geritten, (h. u. f.) = (be)rijden; (ein Kind) über den Hüften, zu Boden r. = omver, overhooprijden; der Teufel, der Henker reitet ihn = hij lijkt wel (is) bezeten; Schritt (im Schritt), Trab, Galopp r. = stapvoets, in draf, in galop rijden; die Elle, auf der Elle r. = in manufakturen, garen en band doen; (der Professor) reitet sein Heft = doet niets anders dan zijn diktaat geven; Bandetten r. = (*stud.*) in de rechten studeren; vgl. Rappe, Schande, spazieren, Tinte, Wurst e. a. **reitend** = rijdend, bereden; r. e Schußleute = bereden politie.
I. **Reiter**, m. —s, — = ruiter, rijder (bef. im Jirfus); (gouden) rijder; berijder; Ipanische, friessche R. = Spaansche, Friesche ruiters (*versperring*). II. **Reiter**, w. —, —n = (*nog gust.*) grove zeef.
Reitersaufzug, m. = ruiterstoot, kavalkade.
Reiterreit, w. —, —en = ruitery, kavalery; rijderij; leichte, schwere R. = lichte, zware k.
Reiterfahne, w. = ruitervaan, standaard.
Reiterführer, m. = kornet. **Reiterhaufen**, m. = ruitertroep, -bende.
reitern, schw. (h.) = zeeven (vgl. Reiter II).
Reiterregiment, f. = ruitery-, kavaleryregiment.
Reitersmann, m. = ruiter. **Reiterstandbild**, f. = statue, w. = ruitersstandbeeld. **Reiterstiefel**, m. = rijlaars. **Reiterte**, w. = rijzweep, karwate. **Reitgurt**, m. = ruitergordel.
Reit||boje, w.; **||liffen**, f.; **||necht**, m. = rij||broek; -kussen; -knecht.
Reit||kunst, w.; **||mantel**, m.; **||peitsche**, w.; **||pferd**, f. = rij||kunst; -mantel; -zweep; -paard.
Reit||post, w. = koerier, renbode te paard.
Reit||roed, m.; **||sattel**, m.; **||schule**, w. = rij||jas (-kleed); -zadel; -school (manège).
Reit||stall, m. = stal voor rijpaarden. **Reit||stiefel**, m. = rijlaars. **Reit||weschel**, m. = ruiterswissel. **Reit||weg**, m. = rij-, ruiterspad.
Reit||zeug, f. = harnachement, (paarde)tuig.
Reiz, m. —es, —e = prikkel(ing); bekoring, bekoorlijkheid, aantrekkelijkheid; es hat seinen R. verloren = 't mooi, de aardigheid is er af. **reizbar** = prikkelbaar, lichtgeraakt; (fie ist) eine r. e Natur = prikkelbaar van gestel.
Reizbarkeit, w. — = prikkelbaarheid enz. **reizen**, schw. (h.) = prikkelen, opwekken, gaande maken, aanzetten, tergen; streelen, bekoren; (einen zum Zorn, jems. Zorn, Argwohn) opw., gaande m.; (den Gaumen) pr., st.: (den Appetit) opw.; (Nerven, Haut) pr.; (zur Nachahmung) aanz., pr.; (ein Tier) t.; in gereiztem Ton = boos, op boozen toon.
reizend = prikkelend, opwekkend; bekorend, bekoorlijk, aantrekkelijk, verrukkelijk, lief. **reizlos** = zonder bekoring, onbekoorlijk, zonder aantrekkelijkheid. **Reizlosigkeit**, w. — = onbekoorlijkheid. **Reizmittel**, f. = opwekkend, prikkelend middel. **Reizung**, w. —, —en = prikkeling, opwekking. **reizvoll** = bekoorlijk, verrukkelijk.
Rekapitulation, w. —, —en = rekapitulatie, korte samenvatting, herhaling. **rekapitulieren**, schw. (h.) = rekapitulereen.

VAN GELDEREN, *Duitsch Woordenboek*, I.

Rekel, m. —s, — = rekel, viegel, lummel, kinkel. **Rekelei**, w. —, —en = viegelachtigheid, onbehouwenheid. **rekelhaft** = viegelachtig.
re|keln sich, schw. (h.) = zich ongeneerd, onbeschoft uitstreken.
Reklamant, m. —en, —en = reklamant.
Reklamation, w. —, —en = reclamatie, terugvordering, bezwaarmaking. **Rekla|me**, w. —, —n = reklame; R. machen, schw. (h.) = r. maken. **Rekla|meartikel**, m. = reklameartikel.
Rekla|memarte, w. = sluitzegel. **Rekla|meplakat**, f. = reklameplaat. **Rekla|mezweid**, m. = reklamedoel(einde). **reklamieren**, schw. (h.) = reklameeren.
Rekognition, w. —, —en = rekognitie, erkenning, wettiging. **re|kognos|zieren**, schw. (h.) = rekognosceeren, ver-, erkennen. **Re|kognos|zierung**, w. — = rekognosceering, verkenning.
Rekommandation, w. —, —en = rekommandatie. **re|kommandieren**, schw. (h.) = rekommandeeren, (*post ook*) aantekenen.
re|kon|struieren, schw. (h.) = rekonstrueeren, ver-, hernieuwen. **Re|kon|struktion**, w. —, —en = rekonstruktie.
Rekonvaleszent, m. —en, —en = rekonvalescent, herstellende. **Re|kon|valeszenz**, w. — = rekonvalescentie, genezing, herstel.
Rekord, m. —s, —s u. e = rekord, ('t) beste, ('t) hoogste; den R. machen, brechen, brüden = 't rekord slaan. **Re|ford**.. = hoogste, te voren nooit bereikt, alles overtreffend.
Rekreation, w. —, —en = rekreatie, uit-, ontspanning.
Rekrut, m. —en, —en = rekrut. **Re|kru|ten|aushebung**, w. = rekruteering. **re|kru|tieren**, schw. (h.) = rekruteeren. **Re|kru|tierung**, w. —, —en = rekruteering. **Re|kru|tierung|spferd**, f. = remontepaard.
Re|ta|ndossament (spr.: *..ta-in..*), f. = rektandossement (*niet aan order*).
Rektal... = rektaal, endeldarm...
Re|ta|weschel, m. = rektawissel (*niet aan order*).
Rektazension, w. — = rechte klimming.
Rektifikation, w. —, —en = rektifikatie, verbetering, terechtwijzing. **re|k|tifi|zieren**, schw. (h.) = rektificeeren, verbeteren, terechtwijzen.
Rektion, w. —, —en = rektie, regering.
Rektor, m. —s, ..to|ren = rektor (*van universiteit en gymnasium*), directeur (*van midd. school*), hoofd (*van lag. school*). **Re|k|torat**, f. —(e)s, —e = rektoraat, direkteurschap, hoofdschap (vgl. Rektor).
re|kur|rieren, schw. (h.) = zijn toevlucht nemen.
Rekurs, m. —es, —e = beroep, protest; schadeloosstelling; R. ergreifen = beroep aantekenen.
Relais (spr.: *relä*), f. —, — = wisselplaats voor postpaarden, versche paarden; (*el. tech.*) relais, overbrenger, versterker. **Re|lais|pferd**, f. = wisselpaard.
Relation, w. —, —en = relatie, betrekking; relaas, verhaal. **re|lativ** (Adj.) = relatief; R. zie Relativum. **re|lativ|bij|sch** = relatief.
Re|lativ|satz, m. = relatieve zin, betrekkelijke, bijvoeglijke bijzin. **Re|lativ|um**, f. —s, ..va = relatief, betrekkelijk voornaamwoord.
Relegation, w. —, —en = relegatie, weg-zending. **re|legieren**, schw. (h.) = relegereen, weg-zenden, -sturen.
Relief (spr.: *relief*), f. —s, —s = reliëf, verheven beeldwerk.

32

Religion', w. —, —en = religie, geloof, godsdienst; *vgl.* bekenen. **Religiöns'änderung**, w. = verandering van godsdienst, overgang. **Religiöns'angelegenheit**, w. = godsdienstzaak. **Religiöns'buch**, f. = godsdienstig boek. **Religiöns'edikt**, f. = religie-edikt. **Religiöns'eid**, m. = geloofseed. **Religiöns'eifer**, m.; **•freiheit**, w.; **•friede**, m. = godsdienst||ijver; -vrijheid; -vrede. **Religiöns'genosse**, m. = geloofsgenoot. **Religiöns'geschiede**, w. = geschiedenis van den godsdienst. **Religiöns'gesellschaft**, w. = kerkgenootschap. **Religiöns'haß**, m.; **•krieg**, m.; **•lehre** w.; **•lehrer**, m. = godsdienst||haat; -oorlog; -leer (-onderwijs); -onderwijzer. **religiöns'los** = godsdienstloos. **Religiöns'partei**, w. = godsdienstige partij. **Religiöns'schwärmer**, m. = godsdienstig dweper. **Religiöns'spötter**, m. = spotter (met den godsdienst). **Religiöns'stifter**, m.; **•streit**, m.; **•übung**, w. = godsdienst||stichter; -twist; -oefening. **Religiöns'unterricht**, m.; **•verbesserung**, w. = godsdienst||onderwijs; -verbetering (-hervorming). **Religiöns'verwandte(r)** = geloofsgenoot. **Religiöns'wissenschaft**, w.; **•zwang**, m. = godsdienst||wetenschap; -dwang. **religiöns'widrig** = strijdig met den godsdienst, antigodsdienstig. **religiös'** = religieus, godsdienstig, vroom, eerbiedig, geloovig. **Religiösität'**, w. — = godsdienstigheid, eerbied, vroomheid. **Relik'ten**, Pl. = relikten, nagelaten betrekkingen. **Relik'tenbeiträge**, Pl. = weduwen- en weezengelden. **Rel'ing**, w. —, —en = verschansing (*van een schip*), reeling, boord. **Rel'ique** (spr.: *..kwi-ð*), w. —, —n = relikwie. **Rel'ie**, w. —, —n, **Rel'maus**, w. = relmuis, slaaprat. **Rembours'** (spr.: *räboer*), m. — = dekking (*bij wisselzaken, in 't biz. bij geprotest. wissels; ook soms zooveel als Nachnahme*) **rembours'ie'ren**, [schw. (h.)] = dekken (*vgl. Rembours*). **remedie'ren**, [schw. (h.)] = remedieeren, genezen, verhelpen, raadschaffen. **Remedium**, f. —, ..bien = remedie, (hulp-, genees-, rechts)middel; remedium, ruimte (*d. i. geoorloofde afwijking in gehalte en gewicht bij munten van edel metaal*). **Remedur'**, w. — = remedure, middel, verbetering. **Reminijens'**, w. —, —en = reminiscentie, herinnering. **Reminij'zere**, w. = Reminiscere, tweede Zondag in de Vasten. I. **remi'fe** (Wbj.) = remise, onbeslist (*in 't spel*). II. **Remi'fe**, w. —, —n = remise, koetshuis. **Remission'**, w. —, —en = terugzending; korting, vermindering. **Remitten'den**, Pl. = terugzendingen (*in den boekhandel*). **Remittent'**, m. —en, —en = remittent, (wissel)nemer, verzender, afgever van een wissel. **remittie'ren**, [schw. (h.)] = remitteren, overmaken, overzenden; (*boeken*) terugzenden. **Remota'de**, w. — = remo(u)lade, gekruide saus. **Remonstrant'**, w. —en, —en = remonstrant (*godsd. en alg.*). **Remonstration'**, w. —, —en = remonstratie, (tegen)betooging. **remonstrie'ren** [schw. (h.)] = remonstreren, betoogen, protesteeren. **Remonte** (spr.: *remöte*), w. —, —n = remonte (*aanwulling van de dienstpaarden*). **Remonte'sperd**, f. = remonte-, dienstpaard.

Remontoir'uhr (spr.: *..mötoaar.*), w. = remontoir(horloge). **Remorkör', Remorqueur'**, m. —s, —e u. —s = sleepboot, sleeper. **Remoula'be** zie Remolade. **removie'ren**, [schw. (h.)] = removeeren, verwijderen, afzetten. **Rempelei'**, w. —, —en = (begin van een) vechtpartij, gestoot en gestomp. **rem'pein**, [schw. (h.)] = (met opzet) aanstooten, twistzoeken. **Remp'ter, Rem'ter**, m. —s, — = refter, eetzaal. **Remuneration'**, w. —, —en = remuneratie, vergelding, vergoeding, belooning. **remunerie'ren**, [schw. (h.)] = remunerereeren. **Renais'san'ce** (spr.: *renessäse*), w. — = Renaissance. **Renai'ca**, w. = Renée. **Renai'tus**, m. = René. **Rencont're** zie Rencontre. **Rencont're**, m. —en, —en = kassier, ontvanger. **rendement'** (spr.: *rädemä*), f. —s, —s = (*van bewerkte stoffen*) rendement, opbrengst. **Ren'dezvous** (spr.: *rädévoe*), f. —s, — = rendezvous. **rendi'te** (spr.: *rädite*), w. —, —n = rendement (*in geld*). **Renegat'**, m. —en, —en = renegaat, geloofsverzaker. **Renet'ie**, w. —, —n = renet. **renitent'** = renitent, weerspanning. **Renitentz'**, w. — = renitentie, weerspanningheid, verzet. **Ren't**, m. —(e)s u. —en, —e(n), **Ren'te**, w. —, —n = meerzalm. **Rencont're** (spr.: *rädötre*), f. —s, —s = rencont're: ontmoeting, botsing, gevecht. **Ren'n**, f. —(e)s, —e zie Renniter. **Ren'narbeit**, w. = renarbeid (*ijzerbewerking*). **Ren'nBahn**, w. = renbaan. **Ren'ne**, w. —, —n = goot; vlotterij; (*met.*) = Luppe. I. **ren'nen**, unr. (ich rannte; renn(e)te; gerannt), (f.) = rennen, ijlen, snellen; wedrennen; mit dem Kopf gegen (an) die Wand r. = met 't hoofd tegen den muur loopen; r. (h.) = (Wich) stremmen; (Eisen, Blei, Pech) smelten; (Solz) vloten; einen zu Boden r. = iem. omverloopen; (einem den Degen durch den Leib) jagen. II. **Re'nnen**, f. —s, — = wedren(nen). **Ren'ner**, m. —s, — = renner, renpaard; hardlooper; (*met.*) renner. **Ren'nfeuer**, f. = (*met.*) renvuur, -haard. **Ren'njacht**, w. = hardzeiljacht. **Ren'nlauf**, m. = ren (*van 't paard*), carrière. **Ren'n'pferd**, f.; **•plag**, m.; **•sport**, m.; **•stahl**, m. = ren||paard; -baan; -sport; -staal. **Ren'nstein** zie Rinnstein. **Ren'nsteig**, m. = (*gwst.*) jaagpad. **Ren'nsteig, •stiege, •weg**, m. = gougwrens, gewestgrens (*biz. zwischen Thüringen en Franken*). **Ren'nstier**, f.; **•wagen**, m. = ren||dier; -wagen. **Renomma'ge** (spr.: *..maazje*), w. — = bluf, grootspraak, pocherij. **Renomme'e**, f. —s = renommee, (goede) naam, roep. **renommie'ren**, [schw. (h.)] = bluffen, pochen, snoeven, opscheppen. **renommiert'** = gerenommeerd, bekend, vermaard. **Renommi't'**, m. —en, —en = bluffer, grootspreker, pocher, opschepper. **Renommi'terret'**, w. — zie Renommage. **Renon'ce** (spr.: *renöse*), w. —, —n = renonce; (*stud.*) groen; (*ook Wbj.*) er is in Raro r. = hij heeft r. in ruiten. **Renovation'**, **Renovie'ring**, w. —, —en = renovatie, vernieuwing. **renovie'ren**, [schw. (h.)] = renoveeren, vernieuwen.

rentabel = rendabel, rentegevend, voordeelig.
Rentabiliteit, w. — = rentabiliteit. **Rent'amt**, f. = ontvangerskantoor, -betrekking. **rent'bar** = rentegevend. **Ren'te**, w. —, -n = rente, opbrengst; (staats)rentelevening; äußere R. = extérieurs. **Ren'tei'**, w. —, —en zie **Rent'amt**.
Renten'anleihe, w.; **•bauer**, m.; **•gut**, f. = rente'levening; -boer (op een •gut); -goed.
rentier (spr.: .*ijee*), m. —s, —s = rentenier. **rentie'ren** (sch), fchw. (h.) = winst opleveren, renderen; das Unternehmen rentiert sich = rendeert. **Rent'kamer**, w. = financiekamer.
Rent'meister, m. = rentmeester, ontvanger.
Rent'ner, m. —s, — = rentenier.
rentoite'ren (spr.: *rdto'dtieren*), fchw. (h.) = (schilderij) verdoelen.
Reorganisation, w. —, —en = reorganisatie.
reorganisatie'ren, fchw. (h.) = reorganizeeren.
Reparations'kommission, w. = commissie van herstel. **Reparatur**, w. —, —en = reparatie, (ook) herexamen. **reparatur'fähig** = onherstelbaar. **reparie'ren**, fchw. (h.) = repareren.
repartie'ren, fchw. (h.) = repartieren, evenredig verdeelen, omslaan. **Repartition**, w. —, —en = repartitie; (belasting)omslag. **Repartitions'rechnung**, w. = gezelschapsrekening.
repassie'ren, fchw. (h.) = repasseeren.
Reper'toir (spr.: .*toaar*), f. —s, —s = repertoire, lijst (van op te voeren stukken e. d.).
Reper'torium, f. —s, .rien = repertorium, lijst, register.
Repetent, m. —en, —en = repetitor (die leerlingen bijwerkt), (ook) recidivist (die voor 't 2de jaar in dezelfde klasse zit). **repetie'ren**, fchw. (h.) = repeteeren. **Repetier'uhr**, w. = repetitiehrologe. **Repetition**, w. —, —en = repetitie. **Repetit'o'rium**, f. —s, .rien = repertorium, herhalingskursus, -boek.
Repiit, w. —, —en = repliek: antwoord; (in kunst) doublette. **replizie'ren**, fchw. (h.) = repliceeren.
Report, m. —(e)s, —e = report, prolongatiepremie; verslag. **Report'er**, m. —s, — = reporter, verslaggever. **reportie'ren**, fchw. (h.) = reportereeren; sich r. lassen = prolongeeren.
Reposito'rium, f. —s, .rien, **Repositur**, w. —, —en = boeke-, akteplank, -kast, -rek.
Reprä'sentant, m. —en, —en = representant, vertegenwoordiger. **Reprä'sentation**, w. —, —en = representatie. **Reprä'sentations'kosten**, Pl. = representatiekosten. **repräsentativ** = representatief: vertegenwoordigend; waardigheidsvol. **Reprä'sentativ'system**, f. = vertegenwoordigend stelsel. **repräsentie'ren**, fchw. (h.) = representeren, voorstellen, vertegenwoordigen.
Repressa'lie, w. —, —n = représaille, tegemaatregel.
Repressib'ijmaafregel, w.; **•zoll**, m. = represieve, onderdrukkende, vergeldingsmaatregel; r. rechten.
Reprimande (spr.: *mäde*), w. = reprimande, berisping. **reprimatie'ren**, fchw. (h.) = reprimereen: beteugelen, stuiten.
Repri'se, w. —, —n = reprise, herhaling, (ook) rijzing (van koersen e. d.).
Reprobation, w. —, —en = reprobatie, afwijzing, weigering. **reprobie'ren**, fchw. (h.) = reprobereen, afwijzen, afkeuren.
Reproduktion, w. —, —en = reproductie.
reproductie'ren, fchw. (h.) = reproduceeren.
Reps zie **Raps** en **Rips**.
Reptil, f. —s, —e u. . .ien = reptiel, kruipend dier.

Republik, w. —, —en = republiek. **Republika'ner**, m. —s, — = republikein. **republika'nisch** = republikeinsch. **republika'nisatie'ren**, fchw. (h.) = republikeinizeren. **Republika'nis'mus**, m. — = republikeanisme.
Repuls, m. —es, —e = repuls, weigering, afwijzend antwoord. **Repulsion**, w. —, —en = repulzie, af-, terugstooting, weerlegging. **repulsi'f** = repulzief, af-, terugstootend, weerlegend. **Repulsi'f'kraft**, w. = repulzieve, af-, terugstootende kracht.
Reputation, w. —, —en = reputatie. **reputie'ren** (sch) = te goeder naam (en faam) bekend, fatsoenlijk.
Requiem, f. —s, —s = requiem, zielmis.
requirie'ren, fchw. (h.) = rekwirereen, op-eischen, (op)vorderen, vragen. **Requisit**, f. —(e)s, —e(n) = rekwiziet, vereischte (vooralt.), toebehooren. **Requisiteur**, m. —s, —e = rekwiziteur (beheerder van de tooneelrekwizieten).
Requisition, w. —, —en = rekwizitie, op-eisching, opvordering. **Requisitions'schreiben**, f. = rogatoire commissie.
resch = (sch.) kloek, kwiek.
Rese'da, **Rese'de**, w. —, —s u. . .den = rezeda.
Reservat, f. —(e)s, —e = reserve: voorbehoud.
Reservat'ion, w. —, —en = reservatie: voorbehoud, inachtneming, beding. **Reser've**, w. —, —n = reserve: terughouding, aanvullingsmanschappen, ('t) bespaarde; in R. = in reserve, voorradig; (hand.) an die R. abgeben, der R. überweihen, den R. n. zuführen = bij de r. voegen.
Reser've'banker, m.; **•fonds**, m.; **•kapitaal**, f. = reserve'banker; -fonds; -kapitaal.
Reser've'mann, m.; **•offizier**, m.; **•truppen**, Pl. = reserve'soldaat; -officier; -troepen.
reser've'ren, fchw. (h.) = rezerveeren; (plaats) bespreken. **reser'veert** = gerezerveerd: besproken (plaats), terughoudend. **Reser've'ist**, m. —en, —en = rezervist. **Reser'voir** (spr.: .*voaar*), f. —s, —e = reservoir, vergaarbak.
Res'iz, w. = Trees(je), Therezia.
Resident, m. —en, —en = rezident. **Residenz**, w. —, —en = residentie. **residie'ren**, fchw. (h.) = rezideeren.
Residuum, f. —s, .duen = residu: overblijfsel, bezinksel.
Resignation, w. —, —en = resignatie: (kalme) onderworpenheid, gelatenheid, berusting; afstand. **resignie'ren**, fchw. (h.) = resigneeren; auf (Uff.) r. = van iets afstand doen; sich r. = zich resigneeren, zich voegen, zich schikken, berusten. **resigniert** = geresigneerd, onderworpen, gelaten.
reskribie'ren, fchw. (h.) = reskribereen: terug-schrijven, beschikken. **Reskript**, f. —(e)s, —e = reskript, beschikking.
resolut = resoluut: vastberaden, -besloten.
Resolution, w. —, —en = resolutie, besluit.
resolvie'ren, fchw. (h.) = rezolveeren: oplossen, besluiten; sich r. = een besluit nemen.
Resonanz, w. —, —en = rezonans, weergalm, geluidversterking, ('t) medeklinken. **Resonanz'boden**, m. = rezonans-, klankbodem. **resonie'ren**, fchw. (h.) = rezoneeren.
resorbie'ren, fchw. (h.) = resorbereen: in-, op-slorpen. **Resorption**, w. —, —en = resorptie.
resp. = respektive.
Respekt, m. —(e)s = respekt; eimen in R. halten = iem. in respekt, in ontzag, in toom houden; sich in R. setzen = zich doen respektereeren, zich doen ontzien; mit R. zu melden =

met permissie, met verlof (gezegd). **respekta-
bel** = respektabel. **respektie' ren**, *schw.* (h.) =
respekteren. **respektie' rijk** = respektabel,
achtenswaardig.
respektie' u = respektief, van elk in 't bijzonder.
respektie' ve = respektieve, betrekkelijk, of wel,
of, en.
respekt' los = oneerbiedig, zonder respekt.
respekt' losheit, w. — = gebrek aan respekt.
respekt' persoon, w. = persoon van aanzien.
respekt' tage, *Pl.* = respitdagen. **respekt' voll**
= eerbiedig, onderdanig. **respekt' widrig** =
oneerbiedig.
Respiration, w. —, —en = respiratie: adem-
haling. **Respira' tor**, m. —s, —s = respiration
respirator. **respirie' ren**, *schw.* (h.) = respi-
reeren, ademen.
Respi' ro, *f.* — = respit, uitstel. **Respi' rotage**,
Pl. = respitdagen.
respondie' ren, *schw.* (h.) = respondeeren:
antwoorden. **respon' sa' bel** = responsabel:
verantwoordelijk. **Respon' s' rium**, *f.* —s,
—s = responsorium (*R.K. kerkelijke
beurtoog*).
Res' sen, m. —s, —s = sloot (*voor 't ertswasschen*).
Res' sort (spr.: *ressort*), m. —s, —s = ressort,
vlucht, springve(d)er; *R. f.* —s, —s = ressort,
afdeeling, gebied. **Res' sort' chef**, m. = afdeeling-
chef.
resortie' ren, *schw.* (h.) = ressorteeren.
Res' sour' ce (spr.: *ressource*), w. —, —n =
ressource: hulpmiddel; klub, kazino.
Rest, m. —es, —e (*kaufm. audj.* —er) = rest,
overblijfsel, —schot, restant; achterstand (*van
een rekening*); (einen) den *R. geben* = den genade-
slag geven; die *sterblichen, irdischen R. e* =
't stofelijk overblijfsel; *ich komme dir meinen
R. (voor) = ik drink op je (vgl. Blume)*; *ich
komme dir meinen R. nach* = vangelijke; *vgl.
gottlos, Reige. Restant*, m. —en, —en =
schuldenaar, iem. die in achterstand is;
Restanten = (ook) achterstallige gelden,
achterstand; restanten.
Restaurant (spr.: *. . . ora*), *f.* —s, —s = res-
taurant, restauratie. **Restaurateur**, m. —s,
—e = restaurateur, hofmeester (*op een boot*).
Restauration, w. —, —en = restauratie (*van
schilderijen, gebouwen; van dynastieën enz.*),
herstel; restaurant. **restaurie' ren**, *schw.* (h.) =
restaurereen, herstellen; *ich r.* = zich her-
stellen, opknappen, bijkomen.
Rest' bestand, m. (*meest Pl. : -bestände*) = res-
tanten. **Rest' bedrag**, m. = resteerend bedrag,
overschot. **Rest' etag**, m. = lappedag. **restie' ren**,
schw. (h.) = resteeren, (over)blijven.
restitue' ren, *schw.* (h.) = restitueeren, terug-
geven, vergoeden, herstellen. **Restitutie**, w.
—, —en = restitutie, teruggave, vergoeding,
herstel.
rest' los = volkomen; volmaakt, finaal, totaal.
Restriktion, w. —, —en = restriktie, beperking,
voorbehoud.
Resultan' te, w. —, —n = rezultante. **Resultat**,
f. —(e)s, —e = resultaat. **resultie' ren**, *schw.*
(h.) = rezultereen, voortvloeden, volgen.
Resumé (spr.: *. . . zu . . .*), **Resümee**, *f.* —s, —s =
résumé, samenvatting, overzicht. **resümie' ren**,
schw. (h.) = rezumeeren, samenvatten.
Retention, w. —, —en = retentie, terug-
houding, weerhouding; *vgl. Retentions' recht*,
f. = recht van retentie (*om een af te leveren
voorwerp terug te houden, tot aan zekere voor-
waarden is voldaan*).

Retikül zie Ribikül.
Re' tina, w. — = retina, netvlies.
Retira' de, w. —, —n = retirade: terug-, aftocht;
zekere plaats, W. C. **retirie' ren**, *schw.* (f.) =
retireeren.
Retorsion, w. —, —en = retorsie, vergeldings-
maatregel. **Retorsions' zölle**, *Pl.* = vergeldings-
rechten.
Retor' te, w. —, —n = retort, destilleerkolf, -vat.
I. retour (spr.: *retoer*) (*Abb.*) = terug. **II.**
Retour, w. —, —en = (*hand.*) retour (terug-
zending, -vracht, -lading, herwissel).
Retour' billett, *f.* = retourbiljet. **Retour' frist**,
w. = termijn van terugzending. **retour' -
kommen**, *f.* (f.) = (*ook*) achteruitgaan. **Retour' -
lutige**, w. = raak antwoord (*met de woorden
van den aanvaller*). **retournie' ren**, *schw.* (h.) =
retourneeren, terugkeeren, -zenden. **Retour' -
rechnung**, w. = retourrekening. **Retour' -
wchsel**, m. = herwissel.
Retraite (*ai = d*), w. —, —n = retraite:
terugtocht, taptoe.
retrodatie' ren, *schw.* (h.) = antedateeren.
retrograd = teruglopend, retrograad.
retropektie' u = retrospektief, terugblikkend.
Retroversjon, w. —, —en = retroversie:
terug-, ombuiging, terugvertaling. **retrovertie' -
ren**, *schw.* (h.) = retroverteeren: terug-,
omwenden, -zetten, terugvertalen.
reti' bar = redbaar. **ret' ten**, *schw.* (h.) = redden,
bevrijden; (einen) *vor Gefahr r.* = voor gevaar
r., behoeden. **Ret' ter**, m. —s, — = redder,
bevrijder.
Ret' tich, m. —(e)s, —e = ramenas, radijs; (*er
friegte*) *bejperate R. e* = afschuwelijk slaag.
Ret' tung, w. —, —en = redding, bevrijding;
ohne R. verloren = reddeloos verloren. **Ret' -
tungsanker**, m. = reddings-, nood-, plecht-
anker. **Ret' tungsanstalt**, w. zie *Retigungs-
haus*.
Ret' tungsboot, *f.*; **ret' tungsbrüde**, w.; **ret' tungs-
gesellschaft**, w. = redding(s)boot; -plank; -maatschappij.
Ret' tungsbaus, *f.* = opvoedingsgesticht, ver-
beterhuis. **ret' tungslos** = redde-, hopeloos.
Ret' tungslosigkeit, w. — = reddeloosheid.
Ret' tungsmedaille, w. = reddingsmedaille.
Ret' tungsmittel, *f.* = redmiddel, uitkomst.
Ret' tungsversuch, m. = poging tot redding.
Retu' sche, w. — = retouche, bijwerking.
Retu' scheur, m. —s, —e = retoucheur. **retu-
schie' ren**, *schw.* (h.) = retoucheeren. **Retuschie' -
rer**, m. —s, — = retoucheur.
Reu' e, w. — = berouw, spijt. **reu' en**, *schw.* (h.) =
berouw, spijt veroorzaken; *es reut mich = ik
heb (er) berouw (van); reut es dich? = heb je
(er) berouw (van), spijt 't je? laß dich das nicht
r. = heb daar geen spijt van; mein Geld reut
mich = ik heb spijt van mijn geld. reu' end,
reu' evoll* = berouwvol, -hebbend. **reu' geld**,
f. = rouwgeld, -koop, afkoopgeld. **reu' ig** =
berouwend, berouwhebbend, -vol, rouwig.
reu' kauf, m. = rouwkoop. **reu' müdig** =
berouwvol, -hebbend, boetvaardig.
Reunion, w. —, —en = reünie, hereeniging,
gezelschap. **Reunions' kammern**, *Pl.* = reünie-
kamers, „Chambres de réunion“ van Lod. XIV.
reu' recht, *f.* = recht van rouwkoop.
reu' se, w. —, —n = fuik.
reuß, *f.* = Reuss; **reuß- Greiz**, **reuß- Schleit.**
reuß, w. = Reuss (*river*).
reu' sen, *Pl.* = Russen; [*Kaiser aller R. = Keizer
aller Russen*].
reüffie' ren, *schw.* (h.) = reüseeeren, slagen.

- Reut**, f. —(e)s, —e. **Reu'te**, w. —, —n = ontginning. **reu'ten**, [chw. (h.) = uitroeien, (uit)rooien; (veld) ontginnen. **Reut'veld**, f. = ontginning.
- Reu'ter**, m. —s, — = ruiter].
- Revakination'**, w. = revakcinatie, herenting. **revakini'e ren**, [chw. (h.) = revakineeren.
- Revalie'ringaklausel**, w. = valuta-klausule, waardeëerkenning.
- Revanche** (spr.: *revāsje*), w. —, —n = revanche (vergelding, wraak). **revanchie' ren fisch**, [chw. (h.) = zich revancheeren (zich wreken; bewezen dienst beantwoorden).
- Reveille'** (spr.: *revel'je*), w. —, —n = reveille, wekroep.
- Revenu'e** (spr.: *.nu*), w. —, —n = revenu, inkomsten.
- Reverens'**, w. —, —en = reverence, buiging; reverentie, (buiging van) eerbied.
- Revers'**, m. —es, —e = revers: keerzijde (van een munt); op-, omslag (aan een jas); tegenbewijs; afstandsbevis. **Reverja'lien**, Pl. = reversaliën (schriftelijke belofte van een vorst, de bestaande rechten en vrijheden te eerbiedigen).
- Revident'**, m. —en, —en = revident (die zich van 't rechtsmiddel van revizie bedient); onderzoeker, herziener. **revidie' ren**, [chw. (h.) = revideeren: her-, na-, doorzien, narekenen; (goederen, bagage) viziteeren.
- Revier**, f. —s, —e = (alg.) distrikt, kring; gebied; (biz.) jacht-, boschdistrikt. **revie' ren**, [chw. (h.) = zwerven, dwalen; rondzoeken.
- Revier'förster**, m. = distriktshoutvester.
- Revier'lotse**, m. = binnenloods. **Revier's' borstband**, m. = distriktshoofd.
- Revisiōn'**, w. —, —en = revizie: herziening (van een vonnis), (verbeterde drukproef); vizitatie (van goederen, bagage); R. einlegen = revizie, herziening aanvragen. **Revi'sor**, m. —s, .to'ren = revizor: narekenaar, verifikateur, akkountant; herziener, verbeteraar.
- Revokation'**, w. —, —en = revokatie, herroeping.
- Revol'te**, w. —, —n = revolte, oproer, opstand. **revol'tie' ren**, [chw. (h.) = revolteeren, opstaan.
- Revolution'**, w. —, —en = revolutie, omwenteling. **revolutionär'** = revolutionnair. **revolutio'nieren**, [chw. (h.) = revolutionneeren, tot oproer aanzetten, oproer maken. **Revolution's' geschichte**, w. = geschiedenis van de revolutie.
- Revolution's'zeit**, w. = revolutietijd.
- Revol'ber**, m. —s, — = revolver. **Revol'ber'blatt**, f., **preffe**, w. = chantageblad, -pers. **Revol'ber**, **Mittraillensjchnauze**, w. = brutale bek.
- revol'tie' ren**, [chw. (h.) = revolteeren, herroepen.
- Revue'** (spr.: *revu*), w. —, —n = revue.
- Rezensent'**, m. —en, —en = recensent. **rezensie' ren**, [chw. (h.) = recenseeren. **Rezensiōn'**, w. —, —en = recensie. **Rezensiōn's' exemplar**, f. = recensie-exemplaar.
- rejent'** = recent, nieuw, van jongen datum.
- Rezept'je**, f. —(s), —(s) = receptis, ontvangstbewijs, voorloopig bewijs (van aandeel bijv.).
- Rezept'**, f. —(e)s, —e = recept. **Rezept'a'kulum**, f. —s, .fala = receptakel: reservoir; voorboek. **rezeptie' ren**, [chw. (h.) = recepteeren (recepten voorschrijven). **Rezeptiōn'**, w. —, —en = opneming, aanneming, receptie. **Rezeptiōn's' fneipe**, w. = receptie-, installatiefuis.
- Rezeptiōn's' termin**, m. = termijn van opneming. **rezeptiv'** = ontvangend, opnemend, ontvankelijk. **Rezept'or**, m. —s, .to'ren = ontvanger. **Rezeptur'**, w. —, —en = ontvangersplaats; receptuur (bereiding van medicijnen volgens recept).
- Rezech'**, m. . .esse, . .esse = reces (vergelijk; sluiting van de kamerzitting).
- Rezidiv'**, f. —s, —e, **Rezidi'be**, w. —, —n = recidive, herhaling (in 't bez. van een ziekte).
- Rezipe**, f. —s, —s = recept; vgl. recipe.
- Rezipiend'**, m. —en, —en = (die in een vereeniging enz. opgenomen zal worden) kandidaat.
- Rezipient'**, m. —en, —en = recipiënt, ontvanger (om 't destillaat in op te vangen), klok (van de luchtpomp). **rezipie' ren**, [chw. (h.) = op-, aannemen.
- reziprol'** = reciprok, wederkeerig, -zijdsch.
- Reziprozi'tät'**, w. — = reciprociteit.
- Rezitation'**, w. —, —en = reciet, voordracht.
- Rezitati'v'**, f. —s, —e = recitatief. **Rezita'tor**, m. —s, .to'ren = recitator, voordrager.
- rezitie' ren**, [chw. (h.) = reciteeren.
- Rhabar'ber**, m. —s = rabarber. **Rhabar'ber'tintur**, w. = tinktuur van rabarber.
- Rhachi'tis**, w. — = rachitis, engelse ziekte.
- Rhapso'de**, m. —n, —n = rapsode (zanger, voordrager van epische gedichten in 't biz. bij de Grieken). **Rhaphodie'**, w. —, —n = rapsodie.
- rhapho'disch** = rapsodisch fragmentarisch.
- Rhaphodist'**, m. —en, —en = rapsodist, (samenvoeger van rapsodieën).
- Rhein**, m. —(e)s = Rijn. **rheinab'wärts** = den Rijn af, Rijnaf (waarts). **Rhein'ansicht**, w. = gezicht op of aan den Rijn.
- Rhein'armee**, w.; **brüde**, w.; **bund**, m.; **fahrt**, w. = Rijnleger; -brug; -verbond; -vaart.
- Rhein'fall**, m. = waterval in den Rijn (bij *Laufen*).
- Rhein'festung**, w.; **gau**, m. u. f.; **gegenb**, w.; **graf**, m.; **grenze**, w. = Rijn|vesting; -gau; -streek; -graaf; -grens.
- rhein'isch** = Rijsch, van of aan den Rijn, Rijn. . . **Rhein'tahn**, m. = Rijnaak. **Rhein'lande**, Pl. = Rijnlanden. **Rhein'länder**, m. —s, — = Rijnlander; Rheinländer (een polka).
- rhein'ländisch** = Rijnlandsch, Rijsch. **Rhein'lanke**, w. = Rijnforel.
- Rhein'mündung**, w.; **pfalz**, w.; **preußen**, f. = Rijn|mond; -palts; --Pruisen.
- Rhein'provinc**, w.; **reise**, w.; **schiffahrt**, w. = Rijn|provincie; -reis; -vaart.
- Rhein'strom**, m.; **tal**, f.; **ufer**, f.; **wein**, m. = Rijn|stroom; -dal; -oever; -wijn.
- rheina'isch** = Rijsch.
- Rheome'ter**, f. (u. m.) —s, — = reometer, stroommeter. **Rheostat'**, m. —(e)s, —e = (el.) reostaat, weerstandbank.
- Rhe'tor**, m. —s, .to'ren = retor, redenaar, leeraar in de welsprekendheid. **Rheto'riik**, w. — = retorika, stijleer, redekunst. **Rheto'riker**, m. —s, — = retoricus. **rheto'risch** = retoricisch, stijl. . ., welsprekendheids. . ., van redekunstigen tool voorzien.
- rheuma'tisch** = rumatisch. **Rheumatis'mus**, m. — = rumatisme.
- Rhimi'tis**, w. — = rinitis, neusontsteking.
- Rhino'zeros**, f. — u. — [es, — u. — [e = rinoceros.
- Rhodier**, m. —s, — = Rhodiër. **rho'disch** = Rhodisch.
- Rhododen'dron**, f. —s, .dren = rododendron.
- Rho'dus**, f. = Rhodus.
- rhomb'isch** = rombisch, ruitvormig. **Rhomboe'ber**, f. —s, — = romboëder (een kristal).
- Rhomboid'**, f. —(e)s, —e = rombolde, scheef-

hoekig parallelogram. **Rhom'bus**, m. —, . ben = rombus, ruit (*figuur*).
Rhön, w. = Rhön(gebergte).
Rhō'ne, w. = Rhone.
Rhyth'mil, w. — = rytmiek (*leer van vers-, muziek-, dansmaat*). **rhyth'misch** = rytmisch.
Rhyth'mus, m. — = rytmus (*gelijkmatige indeeling, vers-, muziek-, dansmaat*).
rib'ben, [schw. (h.)] = (*glas*) repelen.
Richt'baum, m. = richtspaak (*bij geschut*); richtmast. **Richt'beil**, f. = beulsbijl; wagenmakersbijl. **Richt'blei**, f. = schiet-, paslood.
Richt'bier, f. = feestbier (*voor de timmerlui, zie onder richten*). **Richt'blok**, m. = blok (*bij 't onthoofden*). **Richt'bogen**, m. = richtboog.
Richt'bühne, w. = schavot].
Richt'e, w. — = rechte lijn, goede richting; in die R. brengen = recht zetten, in orde brengen; in die R. fommen = in orde komen; die R. gehen = den kortsten weg nemen, gaan; in die R. (gehen) = rechtuit.
richt'en, [schw. (h.)] = recht maken; richten; rechtspreken, (ver)oordeelen, [terechtstellen]; (*eten e. d.*) gereed, klaar maken, (*op tafel*) gereed, klaar zetten; ein Haus r. = 't houtwerk stellen, *vandaar*: heute wird gerichtet = vandaag komt 't huis onder de kap en vieren de timmerlui feest; (das Zimmer, das Bett) in orde maken; (ins Wert) stellen; etw. zu Schanden r. = iets vernielen, bederven; (eine Uhr) gelijk zetten; Fragen an einen r. = tot iem. richten; (einen Schaben) terechtbrengen, herstellen; (Fallen, Schlingen) zetten; sich nach einem, nach den Umständen r. = zich naar iem., naar de omstandigheden richten, schicken; sich auf einen r. = zich gereed maken om iem. te ontvangen; richt eud! = richten! *vgl.* Augenmerk.
Richt'er, m. —s, — = rechter; richter (*van de kanonnen bijv.*); das Buch der R. = 't Boek der Richteren; wo kein Kläger ist, da ist kein R. = geen klager, geen rechter. **Richt'eramt**, f. = rechterambt, rechterlijke waardigheid. **Richt'erin**, w. —, —nen = (vrouwelijke) rechter, richteres. **Richt'ertollegium**, f. = rechterskollege. **richt'ertich** = rechterlijk. **Richt'erspruch**, m. = vonnis, oordeel. **Richt'ersstand**, m. = rechterlijke stand. **Richt'erstuhl**, m. = rechterstoel, rechtbank.
Richt'essen, f. *zie* Richtschmaus. **Richt'fest**, f. = timmermansfeest, *vgl.* richten. **Richt'haus**, f. = rechthuis. **Richt'hebel**, m. = (*art.*) richtspaak. **Richt'holz**, f. = richthout.
richt'ig = recht, juist, in orde, waar, echt, werkelijk; die r. e Mitte = 't juiste midden; hier ist's nicht r. = 't is hier niet pluis; mit ihm ist es nicht r. = hij is niet goed bij 't hoofd; r.! = goed! juist! afgesproken! und r.! = en jawell! en zoowaar! die 3eche r. machen = 't gelag betalen; (eine Rechnung) r. machen = vereffenen; r. stellen = herstellen, verbeteren, rektificeeren; ein r. er Sölländer = een echte, typische H.; (die Uhr) geht r. = gaat (loopt) gelijk, precies; r., da kommt er = zoowaar, daar komt hij; du bist mir der R. e = je bent (me) een lievert. **Richt'igbefinden**, f., +befund, m. = akkoordbevinding. **Richt'igkeit**, w. — = juistheid, nauwkeurigheid; das hat seine R. = dat is wel waar, wel juist; in R. bringen, sein = in orde brengen, zijn. **Richt'igstellung**, w. = rektifikatie, verbetering.
Richt'leil, m. = (*art.*) stielwig. **Richt'torn**, f. = korrel (*aan 't geweer*). **Richt'tranz**, m. = krans bij 't timmermansfeest, *vgl.* richten. **Richt'**

leisten, m. = leest (*om den schoen in vorm te houden*). **Richt'linie**, w. = richtlijn, (*ook*) -snoer.
Richt'maschine, w. = richtmachine, -toestel.
Richt'maß, f. = ijkmaat, legger. **Richt'platz**, m. = gerechtsplaats. **Richt'rebe**, w. = toespraak bij 't Richtfest. **Richt'schacht**, m. = loodrechte mijnput. **Richt'scheit**, f. = rijlat, rij, liniaal. **Richt'schmaus**, w. = maaltijd bij 't Richtfest (*in Gelderl. en Overijssel*: richtemaal).
Richt'schnur, w. = richtkoord; (*fig.*) richtsnoer, maatstaf. **Richt'schraube**, w. = richtschroef.
Richt'schwert, f. = zwaard der gerechtigheid, beulzwaard. **Richt'skala**, w. = (*art.*) richtschaal. **Richt'statt**, -stätte, w. = gerechtsplaats. **Richt'steig**, m. = rechte korte weg, bijpad. **Richt'stod**, m. = maat-, meetstok. **Richt'stuhl**, m. = rechterstoel; rechtbankje.
Richt'ung, w. —, —en = richting; in gerader R. = in rechte lijn, rechtuit. **Richt'ungslinie**, w. = richt-; gedragslijn. **Richt'ungswinkel**, m. = elevatiehoek.
Richt'wage, w. = waterpas, paslood. **Richt'weg**, m. = kortere weg.
Rie'fe, w. —, —n = hinde, reegiet.
Ridikül, m. u. f. —s, —s = retikule, werktasch.
Riech'büchse, w. = reuk-, lodereindoosje.
Rie'chbüsch, m. = ruiker, „ruikboeket”.
rie'chen, f. (h.) (ich rieche; roch; röche; riechel gerochen) = ruiken, rieken, (obb.) rooken; (ich kann den Menschen) nicht r. = niet luchten; einem etw. zu r. geben = iem. iets onder zijn neus duwen; (der Ofen) riecht = rookt; *vgl.* Braten II. **Rie'cher**, m. —s, — = ruiker; wie ruikt; neus; er ist ein feiner R. = heeft een fijnen neus, is een looze vos. **Riech'kästchen**, f. = reukfleschje. **Riech'kissen**, f. = reukkussen. **Riech'horn**, f., -tollen, m. = groote neus, kokkert. **Riech'salz**, f. = vlugzout. **Riech'wasser**, f. = reukwater.
Ried, f. —(e)s, —e = riet(*gras*), -land, moeras.
Ried'gras, f. = zegge.
rie'dig = brutaal, onbehouwen.
Rie'fe, w. —, —n = groeve, kannelure. **rie'fe(l)n** [schw. (h.)] = groeven, kanneleren.
Rie'ge, w. —, —n = rij, afdeeling gymnasten.
Rie'gel, m. —s, — = grendel, schulf, bout; (verbindend) dwarshout (*in den veldbouw*); trens (*gegen 't inscheuren*); kleerehanger; hinter Schloß und R. = achter slot en grendel; {dem wollen wir einen R. vor'dieben = daar zullen we een stokje voor steken, een schotje voor schieten. **rie'geln**, [schw. (h.)] = grendelen.
Rie'gelschloß, f. = grendelstot.
rie'gentweise = in rijen.
Rie'men, m. —s, — = riem (*leeren r. en roeir.*); *vgl.* Leber. **Rie'menschläger**, m. = drijfriemenmaker. **Rie'menstecher**, m. = goochelaar.
Rie'memwerk, f. = riem-, lederwerk. **Rie'mer**, m. —s, — = gordel-, zadelmaker. **Rie'mer-messer**, f. = schaaf-, schraapmes.
Ries, f. —es, —e = riem (papier).
I. **Rie'fe**, m. —n, —n = reus. II. **Rie'fe**, w. —, —n = gladde baan, houtbaan (*aan de berg-helling voor houtsleden*). III. **Rie'fe**: nach Adam R. = volgens Bartjes.
Rie'felseld, f. = irrigatieveld, -park. **rie'feln**, [schw. (h.)] = ruischen, vloeien, stroomen, druppelen; (Bäche) ruischen, kabbelen, murmelen; es riefelt = (*ook*) 't stofregent, hagelt; Angst riefelt ihm durch Mark und Bein = angst huivert hem door merg en been.
Rie'fenarbeit, w. = reuzewerk, -arbeid, reus-

achtig werk. **rie'senartig** = reusachtig.
Rie'senbau, m. = reusachtig bouwwerk.
Rie'sengebirge, f. = Reuzengebergte. **Rie'sen-**
geschlecht, f. = reuzegeslacht. **Rie'sengestalt**,
w. = reuzegestalte. **rie'sengleich**, *groß,
*hart = reusachtig, reusachtig groot, reuze-
groot.
Rie'sen|kampf, m.; *topf, m.; *kraft, w. =
reuzel|gevecht (-strijd); -hoofd; -kracht.
Rie'sen|roß, f.; *schlange, w.; *schritt, m. =
reuzel|stommerd; -slang; -schrede (-stap).
rie'senstark = reusachtig sterk.
Rie'sen|stärke, w.; *topf, m.; *werk, f. =
reuzel|kracht; -pot (geol.); -werk (reusachtig
werk).
rie'lig = reusachtig, geweldig, machtig, kolos-
saal; das freut mich r. = dat doet me machtig,
kolossaal veel plezier; r. er Spaß = reuze, doller
pret, grap. **Rie'sin**, w. —, -nen = reuzin.
Ries'ling, m. —s, —e = (een drivesoort)
riesling.
Rie'ster, m. —s, — = lap, stuk (op schoenen e.d.);
(ook) strijkbord (van een ploeg). **rie'stern**, f. w.
(h.) = lappen.
ries'weise = bij de riem, bij riemen.
Rief zie Ried.
Riff, f. —(e)s, —e = rif, klip.
Riffel, w. —, —n = repel, vlakam; ook =
Rüffel. **riffeln**, f. w. (h.) = (vlas) repelen;
(leer, goud) uitvijen; ook = rüffeln en
riefeln.
Riff'brat, m. = Riffijnsche, Marokkaansche
zeeroover.
rigaisch = van Riga, Riga... , Rigaasch.
Rig'gen, Pl. = takelwerk, takelage.
Rigi, m. = Rigi. **Rig'bahn**, w. = Rigi-spoor-
weg.
rig'len, f. w. (h.) = met diepe voren omgraven.
Rigol'pflug, m. = voorploeg.
Rigor'smus, m. — = rigorisme (overdreven
gestrengheid). **Rigorist'**, m. —en, —en =
rigorist (iem. met overgestrengde beginselen).
rigori'stisch, **rigorös'**, **rigoros'** = rigoristisch,
rigoreus (overdreven streng). **Rigoro'sum**, f. —s,
..fen u. ..ja = rigorozum, doktoraalexamen.
Ri'der (spr.: reider), m. —s, — = (gouden)
rijder.
Rilam'bio, m. —s, —s = herwissel.
Ril'chen, f., **Rila**, w. = Riek, Rieka.
riko'shettie'ven, f. w. (h.) = rikoehetteeren.
Ril'le, w. —, —n = groef(je), voor. **ril'len**,
f. w. (h.) = groeven, uithollen, rimpelen.
Rim, = **Rime'sje**, w. —, —n = remise (wissel-,
geldzending). **Rime'sjenbuch**, f. = remiseboek.
Rime'sjenwechfel, m. = wissel, betaalbaar
buiten de plaats van den trekker.
riu = (h)erein.
Rind, f. —(e)s, —er = rund, (gwst.) jong rund;
dumt wie ein R. = zoodom als een os. als
een koe.
Rin'de, w. —, —n = schors, bast (van boomen),
korst (van brood, kaas, ijs). **rin'denartig** =
schors-, bastachtig.
Rin'derberaten, m. = gebraden rundvleesch.
Rin'derberbe, w. = troep, kudde runderen.
Rin'derhirt, m. = koerherder. **Rin'derpest**,
w. = runderpest. **Rind'sleisch**, f. = rund-
vleesch.
rin'dig = met schors, korst bedekt, korstig.
Rind's'auge, f., *blume, w. = koeioog (ook
de bloem). **Rind'sbraten** zie Rinderbraten.
Rind's'leber, f. = runderle(d)er. **Rind's'vieh**,
f. = rundvee; stommeling, ezel.

Ring, m. —(e)s, —e = ring (aan den vinger,
in de ooren, aan deur of lade, van slangen,
van planeten); kring (om den haard, om de
maan, de zon, om de oogen, aan boomstammen);
schakel, schalm; vereeniging, klik, bent;
ring (een handelskombinatie, beuzsterm); krijt
(kampplaats); (gwst.) markt; bu tannst mich um
den R. pfeifen = ik heb malling aan je. **Ring's-**
amfel, w. = kraagmerel. **ring'artig** = ring-
vormig, als een ring. **Ring'bahn**, w. = oein-
tuurbaan, ringlijn; (ook) blauwe oogkringen.
Ring'gel, m. —s, — = ringetje; krul, lok;
ring (bij insekten); kraag (bij vogels); ring-
(vormig gebakje); maat (voor turf of kolen).
Ring'gelblume, w. = goudsbloem. **Ring'gelgans**,
w. = ring(el)gans. **Ring'gelgebicht**, f. =
rondeel. **Ring'gelhaar**, f. = gekruld haar.
ring'gelig = geringd, ring-, krulvormig.
ring'gein, f. w. (h.) = krullen, in ringvorm
leggen, ringen maken om; (zich) krullen;
(Schweine) ringen, ringelen (een ring door den
neus steken). **Ring'gelnatter**, w. = ringslang.
Ring'gelreigen, *reih(e)n, m. = rondedans.
Ring'gelreim, m. = rondel, keerrijm. **Ring'gel-**
rennen, f. = ringrijden, -steken. **Ring'gel-**
spiel, f. = draai-, mallemlolen. **Ring'gelspinner**, m. =
ringelrups. **Ring'gelspinnen**, f. = ringsteken.
Ring'geltanz, m. = rondedans. **Ring'geltaube**,
w. = houtduif. **Ring'gelwurm**, m. = ringworm.
ring'en, ft. (h.) (ich runge; rang; ränge; ringel
gerungen) = wringen, worstelen; (nrdb. auch)
luiden; nach einem Ziel r. = met alle macht
naar een doel streven; (nach Niem) snakken;
r., f. w. (h.): eine Kette r. = een keten maken;
Schweine r. zie ringeln. **Ring'ger**, m. —s, — =
worstelaar.
Ring'finger, m. = ringvinger. **ring'förmig** =
ringvormig. **ring'frei** = ringvrij (hand: onaf-
hankelijk van den ring).
Ring'kampf, m. = worstelstrijd, worsteling,
kampgevecht.
ring'lig = geringd, ring-, krulvormig. **Ring'-**
mauer, w. = ringmuur.
Ring'platz, m. = worstelperk, kampplaats.
ring's, **ring's'herum'**, **ring's'um'**, **ring's'umher'** =
rondom, in 't rond.
Ring'wechfel, m. = wisseling van ringen.
ring'weise = in ringen, ringvormig, kring-
vormig, in een kring, schakelsgewijze.
Rin'te, w. —, —n, **Rin'ten**, m. —s, — =
ronde gesp, ring (als houvast, om een paal).
Rin'ne, w. —, —n = goot, (regen)pijp; loop;
groeve (in zuilen); sleuf; aarden goot (bij 't
gieten van klokken e. d.); vaargeul. **rin'nen**, ft.
(f.) (ich rinne; rann; ränne; rinne! geronnen) =
(langzaam) vloeien, stroomen, loopen; r., (h.) =
(šä)ler lekken; (Nerzen, Augen) druipen.
rin'nenförmig = gootvormig. **Rinn'leite**, w. =
kornis, kroonlijst. **Rinn's'al**, f. —(e)s, —e =
bed(ding); (soms ook) geul, beekje, rivierarm.
Rinn's'tein, m. = (straat)goot; gootsteen;
druipsteen (onder de goot).
Rip'pe, w. —, —n = rib(be); (ich tann (mir)
das Geld) nicht aus den R. .n schneiden, f. w. (h.)
= niet van 't lichaam snijden; einem etw. in
die R. .n schneifen, f. w. (h.) = iem. omkopen;
(das Geld) durch die R. .n f. w. (h.) = ver-
brassen.
rip'peln, f. w. (h.) = rüffeln; f. w. (h.) = zich
roeren, zich bewegen.
rip'pen, f. w. (h.) = ribben; gerippt = geribd.
Rip'penbraten, m. = (gebraden) rib. **Rip'pen-**
bruch, m. = ribbreuk. **Rip'penfell**, f. =

ribbe-, borstvlies. **Rip'penfellentzündung**, w. = ribbe-, borstvliesontsteking, pleuris. **Rip'pe(n)•speer**, f. = gebraden varkensrib, rippespeer. **Rip'penstok**, m. = stomp (in de zij). **Rip'penstuk**, f. = ribstuk. **Rip'penwond**, f. = pijn in de zijde.
Rips, m. —es = rips.
rips'rap's = snipsnap, rits, rats, vlug.
ripua'riſch = Ripuarisch (*aan den Rijn wonend*).
Risalit', m. —(e)s, —e = uit-, voorbouw.
riſch = vlug, (*guſt.*) recht(op); riſch riſch! = gauw, gauw! rits-rats!
ri'ſelen, ſchw. (h.) = ruizelen.
Ri'ſe, w. —, —n = lange sluier, voile.
Ri'ſiko, f. —s, —s u. —fen = risiko, gevaar; das übernehme ich auf mein R. = neem ik op mijn risiko. **riſtant'** = riskant, geriskeerd, gevaagd. **riſtie'ren**, ſchw. (h.) = riskeeren, wagen.
Riſton'tro uſw. zie *Stornio uſw.*
Riſ'ſe, w. —, —n = riſt, pluim, bloetmroſje.
Riſ'ſen, m. = koningsvaren. **riſ'ſen'förmig** = pluim-, riſt'vormig. **Riſ'ſengras**, f. = beemdgras.
Riſſ, m. Riſſes, Riſſe = ſcheur, barst, reet, spleet, breuk; ſcheuring, tweedracht; ſchets, ontwerp, plan, teekening; (an der Aſſingel) ruk; einen R. (Riſſe) bekommen = ſcheuren, barsten; (*guſt.*) (er krieget) Riſſe = slaag; Riſſe = (ook) grappen, streken. **riſ'ſig** = geſcheurd, gebarsten, vol ſcheuren en barsten, ſpringende (*handen*).
Riſt, m. —es, —e = wreef, handrug, —gewricht, (*van een paard*) ſchoft.
Riſ'te zie *Reiſte*.
Riſtor'no uſw. zie *Storno uſw.*
ritardan'do = ritardando, langzamer.
ri'te = rite; behoorlijk, zoo 't gebrui 't wil.
Ritornell', f. —s, —e = ritornel, refrein (*klein Ital. volkslied*).
Ritrat'te, w. —, —n = herwiſſel.
Rit, m. —(e)s, —e = rit (*te paard*); in einem R., auf einem R. = (ook) ineens; alle R. = telkens.
Rit'zer, m. —s, — = ridder; (*in 't D. kaartſpel zooveel als*) vrouw (*in 't Franſche*); irenber, fahrender R. = dolende ridder; R. ohne Furcht und Zabel = r. zonder vrees of blaam; R. von der traurigen Geſtalt = r. van de droevige figuur; R. von der Hadel = r. van de naald, kleermaker; R. vom Geiſte = Ridder des Geestes, voorvechter der wetenschap; an einem zum R. werden = iem. de baas zijn; arme R. = arme ridders, wentelteeſjes. **Rit'zerakademie**, w. = ridderakademie (*voor jonge edelen*).
Rit'zer'alter, f.; **•brauch**, m.; **•buch**, f.; **•burg**, w. = ridder'tijd; —gebruik; —boek (-roman); —burcht.
rit'zerbürtig = van ridderlijke geboorte.
Rit'zer'dienſt, m.; **•epos**, f.; **•geſchlecht**, f. = ridder'dienſt; —epos; —geſlacht.
Rit'zer'gut, f.; **•hof**, m.; **•kreuz**, f.; **•lehen**, f. = ridder'goed; —hof (kasteel); —kruis; —leen.
rit'zerlich = ridderlijk, dapper, moedig. **Rit'zer'lichheit**, w. — = ridderlijkheid. **Rit'zer'mantel**, m. = riddermantel. **rit'zer'n**, ſchw. (h.) = riddersen. **rit'zermäſſig** = ridderlijk, als ridder.
Rit'zer'orden, m.; **•pflicht**, w.; **•roman**, m.; **•zaal**, m. = ridder'orde; —plicht; —roman; —zaal.
Rit'zerſchaft, w. = ridderschap; ridderlijkheid.
rit'zerſchaftlich = van de ridderschap, adellijk.
Rit'zer'ſchild, m.; **•ſchlag**, m.; **•ſchule**, w. = ridder'schild; —slag; —akademie (-school).
Rit'zer'ſchwert, f.; **•ſinn**, m.; **•ſitte**, w. = ridder'zwaard; —geest; —gebruik.

Rit'zer'ſig, m.; **•ſpiel**, f.; **•ſporn**, m. = ridder'slot; —ſpel (toernooi); —spoor (*ook de plant*).
Rit'zer'smann, m. = ridder.
Rit'zer'stand, m.; **•tracht**, w.; **•treue**, w. = ridder'stand; —dracht (-kleeding); —trouw.
Rit'zer'tum, f.; **•weſen**, f.; **•wort**, f. = ridder'schap (-stand); —wezen; —woord.
Rit'zerwürde, w. = ridderlijke waardigheid.
Rit'zerzeit, w. = riddertijd.
rit'zing's = ſchrijlings, te paard. **Rit'zing's'ig**, m. = ('t) ſchrijlingszitten, ſchrijlingsche zit; im R. = ſchrijlings, te paard. **Rit'zing'ſte**, m. = ritmeester, kavalierkapitein.
Rituaal, f. —s, —e = rituaal (*godsdiensgebruiken*). **Rituaaliſt'**, m. —en, —en = ritualist (*kenners van 't rituaal*). **rituell'** = ritueel.
Ritus, m. —, Riten u. — = ritus, gebruik.
Rit'ze, w. —, —e, **Rit'ze**, w. —, —n = spleet, gleuf, ſcheur, barst, naad, ſchram, kras, ſchrap.
rit'zen, ſchw. (h.) = krassen, ſchrappen, inſnijden, (*de huid*) ſchrammen, ſchaven.
Rit'zen'ſchieber, m. = rallſſchoonmaker.
Rit'zer, m. —s = ongesneden fluweel.
Rit'zer'lein, f. —s, — = ſchrammetje.
rit'zak' = riſtas.
Rival, m. —s u. —en, —e(n) = rivaal: mededinger, medeminnaar. **riivaliſie'ren**, ſchw. (h.) = rivalizeeren: wedijveren, mededingen. **Riival'ität**, w. —, —en = rivaliteit: ijverzucht; wedijver, najver.
Riviera, w. — = Riviëra.
Rizinusöl, f. = ricinusolie, wonderolie.
Riz = Reichsmarl.
Roast'beef (spr.: *roostbief*), f. —s, —s = roast-beef.
Rob'be, w. —, —n = rob, zeehond.
Rob'ben'fang, m.; **•fell**, f.; **•ſchlag**, m. = robbe'vangst (-jacht); —vel; —jacht (-vangst).
Rob'ber, m. —s, — = robber (*in 't whiſtſpel*).
Rob'be, w. —, —n = robe, (staatsie)kleed, japon; (*van rechters en advokaten*) toga.
Rob'bert, m. = Robbert.
Roborit', f. —(e)s = roboriet (*een ont-ploffingsſtof*).
Robot', w. —, —en, R., m. —(e)s, —e = (off.) heeredienſt; er hat dem Teufel eine R. gemacht = heeft zich voor louter niemendal ingespannen.
Roburit' zie *Roborit*.
robust' = robuust, stevig, krachtig.
Rok'ade, w. —, —n = rokade.
I. **Rok'ade**, m. —n, —n = (*schaakſpel*) kasteel, toren. II. **Rok'ade**, m. —ns, —n = rog (*viſch*).
rok'adeln, ſchw. (h.) = (*stervend*) reutelen.
Rok'aden, m. —s, — = rog (*viſch*).
rok'ieren, ſchw. (h.) = rokeeren (*in 't ſchaak*).
Rok, m. —(e)s, Röde = (vrouw)rok, (over)jas; bermbekleding (*van een dijk*); bunter R., des Rönigs R. = uniform, soldatepak; er hat einen R. ausgezogen = heeft een rokje uitgetrokken, is mager geworden; R. wie Soje = lood om oud ijzer. **Rok'aden**, f. —s, — = rokje, jasje.
Rokel'or, m. —s, —e = regenmantel, —jas.
Rok'len, m. —s, — = (spin)rok, rokken; ſie ſpinnen an einem R. = trekken één lijn(tje).
Rok'ſalte, w.; **•futter**, f. = plooi in rok of jas; voering van r. of j.
rok'ieren = rokiëren.
Rok'ling, m. —s, —e = koorhemd.
Rok'ſchuh, m.; **•taſche**, w. = jas- of rok'ſpand; —zak.
I. **Rok'ſtel**, m. —s, — = (ſdb.) (officieele) liſt, register, dossier. II. **Rok'ſtel**, w. —, —n = (rodel)ſlee.

Ro'beland, f. = pas ontgonnen land, ontginning.
Ro'belbahn, w. = rodel-, sleebaan. **ro'beln**, fchw. (h.) = rodelen (*sport*).
ro'den, fchw. (h.) = rooien, ontginnen; wieden, boomwortels uitgraven.
Ro'berich, m. = Roderik.
Ro'domanta'de, w. —, —n = rodomontade, opsnijderij, gezwets, pocherij.
Ro'dung, w. —, —en = ontginning enz., *vgl.* ro'den.
Roef (spr.: *roef*), m. u. f. —(e)s, —e = roef, kool.
ro'gel = (obb.) los.
Ro'gen, m. —s, — = (visch)kuit. **Ro'g(e)ner**, m. —s, —, **Ro'genfisch**, m. = kuitcr, kuitvisch.
Ro'gen, m. —s = rogge.
Ro'genbrod, f.; **mehl**, f.; **stroh**, f. = roggelbrood; -meel, -stroo.
rog'lich = (obb.) wankelend, beweeglijk, wakker.
Ro'ger zie *Ro'gener*.
roh = **rauw** of **rouw** (*nl.* *ongekookt, ontobereid*: Braten, Eier, Rüben, Obst); ontveld: fch r. liegen = (zich) doorliggen; **ruw** (*niei bewerkt*: Stoffe, Eijen; *niei behouwen*: Stein; *niei afgewerkt*: Entwurf, Baumert; *onbeschaafd*: Volk; *ongemanierd*: Mensch, Biß; *niei ontziend*: Hand); (Pferd) niet bereden; (Bücher) nog niet ingenaaid, los. **Ro'h'bau**, m. = ruw metselwerk.
Ro'h'bilanz, w. = proefbalans. **Ro'h'einnahme**, w. = bruto ontvangst. **Ro'h'eisen**, f. = ruw ijzer. **Ro'heit**, w. —, —en = ruwheid, ongemanierdheid, onbeschaafdheid, grofheid.
Ro'h'lerch, m.; **ertrag**, m.; **gewicht**, f.; **gewinn**, m. = bruto ontvangst; br. opbrengst; br. gewicht; br. winst.
Ro'h'leber, f.; **material**, f.; **öl**, f.; **produkt**, f. = ruw le(der); r. materiaal (grondstof); r. e olie; r. produkt.
Ro'h, f. —(e)s, —e = riet, bies; rotting; pijp, buis, (*ook*) koker, fluit, roer (*van een pijp*), loop (*van een geweer*), (vuur)roer; spaansches R. = Spaansch riet, rotting; wer im R. ligt, fchneidet fch Pfeifen = wie in 't riet zit, kan pijpjes snijden; wie bij 't vuur zit, warmt zich 't best.
Ro'h'abfchneider, m. = pijpsnijder. **Ro'h'ammer**, w. = rietgors, -musch, -vink. **ro'h'artig** = rietachtig. **Ro'h'bürste**, w. = pijpborstel. **Ro'h'chen**, f. —s, — = rietje, buisje, pijpje enz. **Ro'h'dach**, f. = rieten dak. **Ro'h'diacht**, f. = riet(bosch). **Ro'h'dommel**, w. —, —n = roerdomp. **Ro'h'drossel**, w. = rietlijster.
Ro'h're, w. —, —n = buis, pijp, koker.
ro'h'ren, fchw. (h.) = schreeuwen, brullen, huilen, schreien.
Ro'h'renbrüde, w. = kokerbrug. **Ro'h'renbrunnen**, m. = pijp-, nortonpomp. **ro'h'renförmig** = buisvormig. **Ro'h'renlegung**, w. = ('t) leggen van buizen. **Ro'h'renleitung**, w. = (pijp)leiding. **Ro'h'renmeister**, m. = opzichter van de leiding.
Ro'h'rechte, w. = rieten vlechtwerk, mat.
Ro'h'führer, m. = pijpgast, lulleman.
Ro'h'hüte, w.; **gebüsch**, f.; **gehödt**, f. = riet/fluit (schalmei); -bosch; -mat (rieten vlechtwerk).
Ro'h'richt, f. —(e)s, —e = riet, bieszen, rietland.
ro'h'richt, **ro'h'rig** = met riet begroeid, riet...
Ro'h'razpen, m. = serpeling.
Ro'h'rauten, m. zie *Ro'h'rtrag*.
Ro'h'rolben, m. = lischdodde. **Ro'h'leitung**, w. = pijpleiding. **Ro'h'weise**, m. = rieten fluit, schalmei. **Ro'h'post**, w. = luchtdrukpost, pneumatische p. (*door ondergrondse*

buizen). **Ro'h'rücklaufafette**, w. = kanonterugloopaffuit. **Ro'h'ränger**, m. = rietzanger, karkiet. **Ro'h'rähilf**, f. = schelfriet, bieszen.
Ro'h'rähmied, m. = geweerloopmaker. **Ro'h'rähneife**, w. = rietfchneep. **Ro'h'rähwag**, m. = rietmusch; er fchimpft wie ein R. = scheldt als een vischwiif. **Ro'h'rähperling**, m. = rietmusch. **Ro'h'rährod**, m. = rotting, rieten stok.
Ro'h'rähstuhl, m. = rieten stoel.
Ro'h'rähtrag, m. = leidingbak, fonteinbekken.
Ro'h'rähwand, w. = buiswand. **Ro'h'rähwasser**, f. = leidingwater; weg-, ausblieben wie R. = plotseling, zonder bekende reden wegblijven.
Ro'h'rähzuder, w. = rietfukker.
Ro'h'rähstahl, m.; **stoffs**, m. (**waren**, Pl.); **zuder**, m. = ruw (Duitsch) staal; ruwe stof (grondstof); r. fukker.
ro'h'ren, fchw. (h.) = roeien, pellen.
Ro'toto, f. —s = rokokko. **Ro'totofitil**, m. = rokokko(stijl).
ro'tu'gen, fchw. (h.) = roekoeken, koeren.
Ro'land, m. = Roland. **Ro'landslied**, f. = Rolandslied.
Ro'l'aden (*afbr.*: **Roll'aden**), m. = jaloezie, vensterblind. **Ro'l'brüde**, w. = rolbrug. **Ro'l'ähgen**, f. —s, — = rolletje, (garen)klosje. **Ro'l'ähneife**, m. = sleepertij. **Ro'l'äh**, w. —, —n = rol, oorkonde, register, lijst; (speel)rol, partij; katrol; wals; trolley; mangel(kamer); (garen)klos; faure R. .n = rolpens; er fiel aus der R. = uit zijn rol. **ro'l'äh**, fchw. (h.) = (op)rollen; (*linnen*) mangelen; (Güter) sleepen; die Augen r. = met de oogen rollen; (vom Meer) hol staan; (vom Donner) rollen, grommen, rommelen; r., (f.) = (voort)rollen, wentelen; eine r. de Unterhaltung = een vlottend onderhoud, gesprek. **Ro'l'ähbefegung**, w. = rolverdeling, bezetting van de rollen. **ro'l'ähförmig** = rol-, cilindervormig. **Ro'l'ähfontait**, m. = rol-, trolleykontakt. **Ro'l'ähzug**, m. = takel. **Ro'l'ähler**, m. —s, — = (tabak)roller; mangelaar.
Ro'l'ähfuhrmann, **unternehmer**, m. = sleeper.
Ro'l'ähgeld, f. = sleepgeld, -loon. **Ro'l'ähering**, m. — = rolmops. **Ro'l'ähholz**, f. = mangelrol, rol(hout). **Ro'l'ähhammer**, w. = mangelkamer.
Ro'l'ähnecht, m. = sleeper(sknecht). **Ro'l'ählähgen**, m. = ijzerkoekje, oblie. **Ro'l'ähden** zie *Roll'aden*. **Ro'l'ähmaschine**, w. = mangel.
Ro'l'ähmaterial, f. = rollend materieel. **Ro'l'ähmops**, m. = rolmops; (*ook*) sleepersknechtje.
Ro'l'ähstuh, m.; **stuhbahn**, w.; **stuh**, m.; **stuhl**, m.; **tabak**, m. = rollfchaats; -schaatsebaan; -fchot; -stoel; -tabak (karot).
Ro'l'ähverfchluß, m. = gordijnfukluter (*aan kamera's*).
Ro'l'ähwagen, m. = rol-, sleeperswagen; rolstoel.
Ro'm, f. = Rome; R. ist nicht in (an) einem Tage erbaut (gebaut) worden = Keulen en Aken zijn niet op één dag gebouwd; alle Wege führen nach R. (ll).
Roman'na (spr.: *..manja*), w. = Romanja.
Roman', m. —s, —e = roman. **Roman'cier** (spr.: *..mäsië*), m. —s, —s = romancier.
Roman'bichter, m. = romandichter, -fchrijver.
Roman'en, Pl. = Romanen.
roman'häft = romanachtig, romanesk. **Roman'helb**, m. = romanheld.
roman'istif = Romaansch. **Roman'ist'**, m. —en, —en = romanist (*kennner van de Romaansche talen, van 't Romeinsche recht*).
Roman'istfchreiber (**istfchrieffeller**), m.; **stif**, m. = romanfchrijver; -stijl.
Roman'tif, w. — = romantiek (*kunst in den*

smak van de middeleeuwen, fantastische, dichterlijke kunst). **Roman'tiker**, m. —s, — = romantikus. **roman'tisch** = romantisch, fantastisch. **Roman'ze**, w. —, —n = romance. **Romanse'ro**, m. —s, —s = romancebundel. **Rö'mer**, m. —s, — = Romein; roemer; Römer (*Raadhuis en Raadhuisplein in Frankfurt*). **Rö'merherrschaft**, w. = Romeinse heerschappij, R. overheersching. **Rö'merin**, w. —, —nen = Romeinse. **Rö'merreich**, f. = ('t) Romeinse rijk. **Rö'merzug**, m. = Italiaansche veldtocht (*van de Duitsche koningen in de Middeleeuwen*). **rö'misch-katholisch** = roomsch-katholiek. **Röm'ling**, m. —s, —e = ultramontaan. **Röm'reise**, w. = reis naar Rome. **Ron'de**, w. —, —n = ronde, patrouille. **Rondell'**, zie **Rundell**. **rondie'ren**, [schw. (h.) = de ronde doen. **Ron'do**, f. —s, —s = ronde (*ook muz.*), onderdeel, keerrijm, rondzang. **Rönt'genbild**, f. = Röntgenafdruk. **rönt'genificeren**, [schw. (h.) = belichten (*met Röntgenstralen*). **Röntgenogramm'**, f. = Röntgenafdruk. **Rönt'genstrahl**, m. = Röntgenstraal. **Roof** zie **Roef**. **rö'ren** zie **röhren**. I. **ro'ja** (Wbj.) = roza. II. **Ro'ja**, w. = Roza. **Roosje**. **ro'safarben**, **ro'safarbig** = roze, rozakleurig. **Roza'lia**, **Roza'lie**, w. = Rozalie. **Rozaman'de**, w. = Rozamonde, Rozemond. **rö'sig** = hard gebakken, bros, krokant. **Rö'sjen**, f. —s, — = roosje, rozet; **Roosje**, **Rozet**, **Ro'se**, w. —, —n = roos (*bloem, van 't kompas, ziekte*), rozet; **unter der R.** = onder de roos, in 't geheim; *vgl. betten, Dorn*. **Ro'senapfel**, m. = zijdenhemdje (*een soort appel*); (*ook*) rozebottel. **ro'senartig** = roosachtig. **Ro'senbusch**, m. = rozestruik. **Ro'sendorn**, m. = eglantier, wilde roos. **Ro'sen'duft**, m.; **eflig**, m.; **farbe**, w. = rozelgeur; -azijn (-edik); -kleur (roze). **ro'senfarben**, **farbig** = rooskleurig, roze. **ro'senfingrig** = roosvingerig; *die r..e Eos = r..e Eos (Aurora)*. **Ro'sen'fest**, f.; **garten**, m.; **hain**, m. = rozel'feest; -tuin; -bosch(je). **Ro'sen'heide**, w.; **holz**, f.; **honig**, m. = rozel'haag; -hout; -honing. **Ro'senkäfer**, m. = gouden tor, goudkever, -haantje. **Ro'sentrauz**, m. = rozekrans, paternoster. **Ro'sentahl**, m. = spruitkool, spruitjes. **Ro'sentruzer**, m. = rozekruiser (*geheim theozofisch genootschap in de 17de eeuw*). **Ro'sentrieg**, m. = oorlog van de Witte en de Roode Roos, Rozeoorlog. **Ro'sen'lippen**, Pl.; **mädgen**, f.; **monat**, m.; **montag**, m.; **mund**, m. = rozel'lippen; -meisje (-maagd, bloememeisje); -maand; -maandag (*na zondag, glanspunt van 't Rijnsche carnaval*); -mond. **Ro'senobel**, m. —s, — = rozenobel (*oude Eng. gouden munt*). **Ro'sendöl**, f. = rozeolie. **ro'senrot** = rozerood, roze. **Ro'sen'salbe**, w.; **sonntag**, m.; **stod** (**st'rauch**), m.; = rozel'zalf; -zondag (*vgl. Sätare*); -struik. **Ro'sen'strauch**, m.; **wange**, w.; **wasser**, f.; **wein**, m.; **zeit**, w.; **zuder**, m. = rozel'boeket; -wang; -water; -wijn; -tijd; -suiker. **Ro'set'e**, w. —, —n = rozet. **ro'sig**, **ro'fig** = rooskleurig, roze; (er war) in ber r..sten Saune = in 't beste humeur. **Rosinan'te**, w. —, —n = Rozinante, Rossi-

nante ('t paard van *Don Quichotte*); magere knol. I. **Ro'ss'ne**, w. = Rozine, Roosje. II. **Ro'ss'ne**, w. —, —n = rozijn; kleine R. = krent; er hat gro'ke R..n im Kopf, im Sad = hij doet heel voornaam, is verwaand, denkt heel wat van zich zelf, hij heeft groote, overdreven plannen; eimem R..n in den Kopf setzen = iem. gekke, groote ideeën in 't hoofd brengen. **Ro'ssentlo's**, m. = poffer met rozijnen. **Ro'ssentuchen**, m. = krentekoeck. **Rosmarin'**, m. —s = rosmarijn, rozemarijn. **Rosmarin'heide**, w. = rotsbes. I. **Ro's**, f. **Rosjes**, **Rosse** = ros, paard; (berl.) domkop; hoch zu R. = te paard; *vgl. Rferd*. II. **Ro's** (spr.: *roos*), f. —es, —e = honigraat. **Ro's'apfel**, w. = paardevijg. **Ro's'arzt**, m. = paardedokter, veearts. **Ro's'bremse**, w. = paardevlieg, horzel. **Ro's'e**, w. —, —n = honigraat. **Ro's'lebändiger**, m. = paardetemper. **Ro's'fel**, f. —s, — = paard(je); (*in 't schaak voor Springer*). **Ro's'felsprung**, m. = paardesprong (*in 't schaak*). **Ro's'farn**, m. = bolletjesvaren. **Ro's'fenchel**, m. = varkenskerf. **Ro's'fliege**, w. = paardevlieg. **Ro's'gras**, m. = witbol. **Ro's'ghaar**, f.; **handel**, m.; **händler**, m. = paarde|haar; -handel; -koop. **ro's'haren** = paardeharen. **Ro's'käfer**, m. = mestkever. **Ro's'kamm**, m. = roskam, paardekoop. **Ro's'kastanie**, w. = paardekastanje, wilde kastanje. **Ro's'kummel**, m. = watervenkel. **Ro's'kur**, w. = paardekuur. **Ro's'le**, zie **Rö'ssel**; **hott**, **hott**, **R!** = hop, hop, paardje! **Ro's'lein**, f. —s, — = paardje. **Ro's'mühle**, w. = rosmolen. **Ro's'schlächter**, m.; **schlächtere**, w.; **schweif**, m.; **tänzer**, m. = paarde|slachter; -slachterij; -staart; -tuischer (-koop). **Ro's'trappe**, w. = Rosstrappe (*indruk van een paardehoef, naam van een rots in den Harz bij de Bode*). I. **Ro'st**, m. —es = roest (*op metaal, in 't koren en op planten en vruchten*). II. **Ro'st**, m. —es, —e = rooster. **Ro'st'beef** zie **Roastbeef**. **Ro'st'braten**, m. = geroosterd vleesch, karbonade. **Ro's'te** (*met ö*), w. —, —n = ('t) roten, (de) root (*van vlas of hennep*), root(plaats). **ro's'ten** (*met ö*), [schw. (h. u. f.) = roesten; *wer ra'stet, der ro'stet = rust roest; vgl. Liebe*. **rö's'ten** (*met ö*), [schw. (h.) = roost(eren); drogen; (*koffie*) branden; (*hennep, vlas*) roten, rotten. **Ro'st'farbe**, w. = roestkleur. **ro'st'farben**, **farbig** = roestkleurig. **Ro'st'fed**, m. = roestvlek. **ro'st'fedig** = met roestvlekken. **ro'st'frei** = roestvrij. **ro's'tig** (*met ö*) = roestig, geroest; verroest, oud; (Wij) afgezaagd; (Rehle) rauw, heesch. **ro's'tiger** = roestvrij. **Ro's'tung** (*met ö*), w. — = roostering, ('t) roost(eren); (*van hennep, vlas*) roting, rotting. I. **rot** (rüter u. roter) = rood, (*van 't haar*) ros(sig); r..e Erde = roode aarde, roodaarde; *die R..e Erde = Westfalen; vgl. Sah'n*. II. **Rot** f. = rood, blanketsel; R. auflegen = blanketten. **Röt**, f. —(e)s = röt (*een zandsteen*). **Ro'ta**, w. — = rota (*draaitabernakel*). **rot'aderig** = roodaderig, roodgeaderd. **Ro'tan(g)**, m. —s = rotan, rotting. **Ro'tan-palme**, w. = rotanpalm. **Rotation'**, w. —, —en = rotatie, draaiing (*om de as*).

Rot'auge, f. = roofoog (*persoon en visch*), voorn. **rot'bändig** = roodwangig. **Rot'bart**, m. = Roodbaard. **rot'bärtig** = met rooden, rossen baard. **rot'braun** = roodbruin. **Rot'busche**, w. = beuk. **Rot'dorn**, m. = roode meidoorn. **Rot'broffel**, w. = bruinroode lijst, vijgebijter. **Rot'te**, w. — = (roode) kleur, blos; roodheid, rosachtigheid; meekrap. **Rot'eisje**, w. = (roode) eik. **Rot'e-kruis-Loos**, f. R. . n. R. . . es = roode-kruis-lot. **Rot'tel**, m. —s, — = roodkrijt, roodaarde. **Rot'telerde**, w. = roodaarde. **Rot'teln**, Pl. = roodehond. **Rot'telstudie**, w. = rood-krijtstudie. **rot'ten**, fchw. (h.) = rood kleuren. **Rot'terke**, w. = roode els. **Rot'terker**, m. = roodverver. **Rot'tichte**, w. = spar. **Rot'tint**, m. = bloedvink. **Rot'tisch**, m. = appelforel. **rot'testig** = roodgevekt. **rot'ter** = (voldoende) gelooid. **rot'terb** = roodgeel, roodachtig geel. **Rot'terber**, m. = looier. **Rot'terberei**, w. = looierij. **rot'terstreift** = roodgestrept. **Rot'terger**, m. = rood-, kopergieter. **rot'terghend** = roodgloeiend. **Rot'terghijze**, w. = roodgloeihtte. **Rot'tergold**, f. = kopergoud. **Rot'tergh**, m. = tombak, roodkoper. **rot'terhaarig** = roodharig. **Rot'terhaut**, w. = roodhuid. **Rot'terhert**, m. = edelhert. **Rot'terholz**, f. = fernambuk-, brazilliehout. **rot'teren**, fchw. (h.) = roteeren. **Rot'terlappjen**, f. = Roodkapje. **Rot'terlechten**, f. = roodborstje. **Rot'terlobl**, m. = roode kool. **Rot'terloof**, m. = roodkop, -kopje (*naam voor personen, vischen en vogels*). **rot'terloof** = roodharig, met een rooden kop. **Rot'terkrant**, f. = roode kool. **Rot'terkrupfer**, f. = roodkoper. **Rot'terlauf**, m. = (bel)roos. **rot'terlich** = roodachtig, rossig. **Rot'terlegende(s)**, f. = onderste laag rood gesteente, dat geen erts meer bevat. **Rot'terling**, m. —s, —e = roodstaartje; rood-oog (*een visch*), voorn; (een) zwam; roode appel(soort). **rot'terlief** = roodneuzig. **Rot'terrod**, m. = roodjas, -rok. **Rot'terrottel**, m. = tureluur (*voegel*); (ook) roodpoot (*paard*). **Rot'terrottel**, m. = roodschimmel. **Rot'terschmied**, m. = kopersmid. **Rot'terschwanz**, m.; **schwanzchen**, f.; **schwanz**, m.; **stein**, m. = rood|staart; -staartje; r. = eiwijn; -steen. **Rot'terstift**, m. = rood potlood. **rot'terstreifig** = roodgestrept. **Rot'terucht**, w. = mazelen, roodehond e. d. **Rot'teranne**, w. = spar. **Rot'ter**, w. —, —n = rot, peloton, bende, troep, aanhang; roting (*e. vlas*); die R. Korah = de bende van Korah. **rot'ten**, fchw. (h.) = in rotten brengen, samenrotten; (ver)rotten; uitroelen. **rot'ten**, fchw. (h.) = (*vlas, hennep*) rotten, weeken. **Rot'tenaufmarsch**, m. = ('t) optrekken in rotten. **Rot'terfeuer**, f. = rotte-, pelotonvuur. **Rot'terführer**, m. = rotmeester; (*spw.*) ploegbaas. **Rot'tergeist**, m. = kliek-, partijgeest. **rot'terweife** = in troepen in benden; in rotten, rotgewijze. **rot'teren sich**, fchw. (h.) = samenrotten; zich in rotten afdeelen, scharen. **Rot'tende**, w. —, —n = rotoude, rondbouw. **rot'terwangig** = roodwangig. **Rot'terwein**, m. = roode wijn. **Rot'terwelsch**, f. —es = dievetaal. **Rot'terwild**, f. = rood wild (*herten en reeën*). **Rot'terwurft**, w. = bloedworst. **Rot'terwurz**, w. = (*planten*) hondstand; alkanna. **Rot'ter**, m. —es = snot(ter), snot(ziekte). **rot'terzig** =

snotterig, snottig. **Rot'tertraufheit**, w. = snot(ziekte). **Rot'tertrase**, w. = snotneus. **Rot'tertrase**, w. —, —n = rollade. **Rot'tertrase** (spr.: *roet*), w. —, —n = rollade. **Rot'tertrase** (spr.: *roeloo*), f. —s = rolgordijn, jalouzie. **Rot'tertrase** (spr.: *roeloo*), m. = gordijnsluiter (*aan kamera's*). **Rot'tertrase**, f. —s, —e u. —s, **Rot'tertrase** (spr.: *roelot*) f. —s, —s = roulette, geluksrad. **rot'tertrase** (spr.: *roet*), fchw. (h.) = rouleeren, in omloop zijn. **Rot'tertrase** (spr.: *roete*), w. —, —n = route, (reis)weg, marsch. **Rot'tertrase** (spr.: *roet*), w. — = routine, gewoontehandigheid. **rot'tertrase** (spr.: *roet*) = geroutineerd. **Rot'tertrase**, m. — = royalisme. **Rot'tertrase**, m. —en, —en = royalist. **rot'tertrase** = royalistisch. **Rot'tertrase**, fchw. (h.) = wrijven. **Rot'tertrase**, f. —s, — = worteltje, peentje, raapje, knolletje; einem ein R. schaben = iem. uitsliepen. **Rot'tertrase**, w. —, —n = raap, (*ook: in de dievetaal voor „hoofd“*) knikker; weijze R. = knol; gelbe R. = wortel, peen; rote R. = beet, biet, kroot; wie Kraut und R. = verward, door elkaar; nette R. = aardige kerel. **Rot'tertrase**, m. —s, — = roebel. **Rot'tertrase**, m. = rape-, knolle-, beetwortel-veld. **Rot'tertrase**, m. = biete-, beetwortel-, kultuur-, -bouw-, -teelt. **rot'tertrase** = raap-achtig, knolvormig. **Rot'tertrase**, m. zie **Rot'tertrase**. **Rot'tertrase**, m. = beetwortelsuiker. **Rot'tertrase**, m. = Rübzahl (*genius van 't Reuzengebergte*). **Rot'tertrase**, m. = Rubicon. **Rot'tertrase**, m. —s, —e = robijn. **Rot'tertrase**, w. = robijnkleur. **rot'tertrase**, -farbig, -rot = robijnkleurig, -rood. **Rot'tertrase**, f. = raapolie. **Rot'tertrase**, w. —, —en = rubriek (*opschrift; afdeeling, klasse; (tich)lich ritusvoorschriften*). **Rot'tertrase**, fchw. (h.) = rubriceeren (*duidelijk kmerken, aantekenen, rangschikken, indeelen, nummeren*). **Rot'tertrase**, f. —s, .bra = rubrum (*inhoud; nummer, opschrift voor de indeeling*). **Rot'tertrase**, **Rot'tertrase**, m. —s = raap-, koolzaad. **rot'tertrase** = bekend, ruchtbaar; r. werden, *(zelden)* r. sein, machen (*l.*) **Rot'tertrase**, f. = reukgras. **rot'tertrase** = nietsontziend, laag, snoed, godvergeten, goddeloos; ein R. er = een onverlaat, aterling. **Rot'tertrase**, w. — = goddeloosheid, laagheid enz. [**rot'tertrase** zie **rot'tertrase**]. **Rot'tertrase**, m. —(es, —e = ruk; auf einen, mit, in einem R. = ineens. **Rot'tertrase**, m. = regres, verhaal. **Rot'tertrase**, w. = repliek; antwoord terug; bezahlte R. = betaald antwoord. **Rot'tertrase**, w. = antwoord, wederwoord. **Rot'tertrase**, w. = rug-, achterwaartsche beweging. **rot'tertrase** = wederkeerend, -keurig. **Rot'tertrase**, f. = overblijfsel, bezinksel. **Rot'tertrase**, m. = terugblik. **rot'tertrase** = terugblikkend, retrospectief. **Rot'tertrase**, m. = achterborg, tweede borg. **Rot'tertrase** geben = achteruit stoomen. **Rot'tertrase**, w. = (dekking door) herverzekering. **Rot'tertrase**, w. = herdiskont. **Rot'tertrase**, m. —s, — = rug (*eig. en fig.*); etw. mit dem R. ansehen müssen = van iets moeten scheiden, genoodzaakt zijn iets te laten varen; sich den R. beden = zich in den r. dekken; einen R. an einem haben = een steun aan iem. hebben; das liegt ihm auf dem R. =

dat drukt hem; eiem den R. stärken = iem. sterk maken; eiem den R. halten = steunen, verdedigen; er fann mir den R. rauffsteigen zie Buchel I. II. rü'ken (ruden) [schw. (b.) = rukken, trekken, zetten, verplaatsen, verschuiven; etw. in die Ferne r. = tot later uitstellen; (etw. in die Zeitung) plaatsen; mit der Hand r. = de hand bewegen; mit dem König r. = (in 't schaak) den koning verzetten; (die Mühe) afnemen; (einen Stuhl) verzetten; (den Tisch an die Wand) schuiven; etw. zum Ziel r. = iets nader tot zijn doel brengen; [sich r. = zich voortbewegen]; r., (f.) = zich voortbewegen, rukken, marcheren; (nrdd.) verhuizen; (ook) met de meubels stil de woning verlaten; (eine Arbeit) rüdt = vordert; eiem auf die Bude r. = iem. op zijn dak komen; (ein Beamter) rüdt = wordt bevorderd, schuift op; (der Feiger der Uhr) rüdt = beweegt; (die Zeit) rüdt = gaat voort.

Rü'ckenbein, f. = ruggegraat. Rü'ckenbarre, w. = ruggemergstering. Rü'ckenbedung, w. = rugdekking.

Rü'ckenkloffe, w.; *halter, m.; *lehne, w. = rugleuning; -steun; -leuning.

Rü'ckenmark, f. = ruggemerg. Rü'ckenmärtel, m. = lijder aan ruggemergstering. Rü'ckenmarkschwindelucht, *märtsbarre, w. = ruggemergstering.

Rü'cken[schild, m.; *schmerzen, Pl.; *seite, w. = rug[schild (van insekten enz.); -pijn; -zijde. rü'ckenständig = rugstandig. Rü'ckenstüd, f. = rugge]stuk. Rü'ckenwirbel, m. = rugwervel.

Rü'ckerinnerung, w. = herinnering. Rü'ckerstattung, w. = teruggave, restitutie. Rü'ckerfahr(t)karte, w. = retourbiljet. Rü'ckerfahrt, w. = terugtocht, -reis, -weg. Rü'ckerfall, m. = wederinstorting (in een ziekte); herhaling, recidive (van misdrijf, verkeerdheid); eien R. bekommen = weer instorten. rü'ckerfällig werden = in herhaling vervallen (van iets verkeerd); ein R. er (Verbrecher) = een recidivist. Rü'ckerflug, m. = eb. Rü'ckerfracht, w. = retourvracht; terugport. Rü'ckerfrage, w. = wedervraag; vraag om nadere inlichting. Rü'ckerfront, w. = achterkant (van huizen). Rü'ckerfuhr, w. = teruggaand voertuig. Rü'ckergabe, w. = teruggave. Rü'cker gang, m. = terug-, achteruitgang, terugkeer; afbreken (van onderhandelingen); daling (van prijzen, effecten). rü'cker gängig = teruggaand, (in prijs) dalend; (eine Verlobung) r. machen = afmaken; (einen Rauf, eine Bestellung) r. machen = te niet doen, ongedaan maken, annuleeren; r. werden = niet doorgaan; afspringen. Rü'cker gängigmachung, w. = (hand.) koopvernetiging, redhibitie.

Rü'ckergrat, m.; *gratsverkrümmung, w. = ruggelgraad; -graadsverkrömming.

Rü'ckergrattier, f. = gewerveld dier. Rü'ckergriff, m. = regres, (schade)verhaal. Rü'ckergriffsrecht, f. = regresrecht.

Rü'ckerhalt, m. = ruggesteun; terughouding, reserve; ohne R. = rü'ckerhaltlos = zonder eenige terughouding, openhartig, vrijuit, onverbloemd, onvoorwaardelijk.

Rü'ckerkauf, m. = terug-, weder(in)koop; afkoop. rü'ckerkauflich = terugkoopbaar, weder-inkoopbaar. Rü'ckerkaufgeschäft, f. = zaak van koop met recht van weder-inkoop, bank van leening. Rü'ckerkaufrecht, f. = recht van wederkoop. Rü'ckerkehr, -kauf, w. = terugkeer, -komst; vgl. Bot.

Rü'ckerladung, w. = retourlading. Rü'ckerlage, w.

= reserve. Rü'ckerlagkapital, f. = reservekapitaal. Rü'ckerlauf, m. = ('t) terugloopen; (van een vuurwapen) terugspringen. rü'ckerläufig = teruglopend, achteruitgaand, dalend. Rü'ckerlehne, w. = rugleuning. rü'ckerlings = ruggelings, achterover, van achteren.

Rü'ckermarsch, m.; *nahme, w.; *sprall, m. = terug|marsch; -neming; -kaatsing (-stoot).

Rü'ckerprämie, w. = premie te ontvangen (bij premieaffaires). Rü'ckerrechnung, w. = retourrekening (bij herwissel); retrogrademethode (bij berekening).

Rü'ckerreise, w.; *ruf, m. = terug|reis; -roeping. Rü'ckerrod, m. = rug(ge)-, reizsak. rü'ckersehend zie rü'ckerblenden. Rü'ckerstein, m. = weerschijn, -glans; (van aangeteekend stuk) ontvangbewijs, (als opschrift) „ontvangbewijs betaald”.

Rü'cker Schlag, m. = terugslag, -stoot, tegenslag, -spoed, reaktie. Rü'cker Schluß, m. = gevolgtrekking, konklusie, besluit. Rü'cker schreiben, f. = (schriftelijk) antwoord. Rü'cker schreiben, w. = tegenboeking, storno. Rü'cker Schritt, m. = pas, stap achterwaarts; achteruitgang, reaktie.

Rü'cker Schrittel, m. —, — = reaktionair.

Rü'cker Schrittpartei, w. = reaktionnaire partij.

Rü'ckerseite, w. = rug-, achterzijde, achterkant; achterplaats (in een rijtuig). Rü'cker sendung, w. = terug-, retourzending. Rü'cker sicht, w. = inacht-neming, overweging, konsideratie, toegevendheid; achtung, eerbied; égards; diskretie; R. nehmen = kons. gebruiken; R. nehmen auf (Auff.) = rekening houden met; in, mit R. auf seine Jugend = zijn jeugd in aanmerking genomen, met 't oog op, gezien zijn j.; ohne R. auf = zonder te letten op; aus R. für (auf) = uit achtung, kons. voor; seine weitere R. gebrauchen = verder geen toeg., kons. gebruiken, geen overweging laten gelden. rü'cker sichtlich (Gen.) = met 't oog op, met betrekking tot; r. seiner Jugend = zijn jeugd in aanmerking genomen.

rü'cker sichtslos = niets ontziend, onverbiddelijk, meedoogenloos, zonder bedenking, zonder konsideratie, hard en koud; onkiesch, lomp, onhebbelijk. Rü'cker sichtslosigkeit, w. —, —en = niets ontziende manier, onverbiddelijkheid, meedoogenloosheid; lompheid, onhebbelijkheid.

rü'cker sichtslos = zorgzaam, oplettend, kiesch, attent, diskreet, met konsideratie, met onder scheiding, vol égards. Rü'cker stück, m. = voorbank; achterbankje; auf dem R. sitzen = achteruitrijden. Rü'cker sprache, w. = ruggespraak, onder houd, konferentie; R. mit einem nehmen = ruggespraak met iem. hebben; laut R. = volgens overeenkomst. Rü'cker sprung, m. = sprong achterwaarts. Rü'cker stand, m. = achterstand, ('t) achterstallige; (schei.) overblijfsel, residu; im R. sein = ten achter, achterstallig zijn (met werk, betaling); Rü'cker stände (Pl.) = (ook) achterstand; achterstallige schuld(en), loon, soldij(en). rü'cker ständig = achterstallig; (Zahlung) uitgesteld; (ook) achterlijk, onderwetsch; achterblijvend. Rü'cker ständigheit, w. — = achterstalligheid, -stand; -lijkheid. Rü'cker stau, m. = stuwdam. Rü'cker Stellung, w. = reserveering. Rü'cker stöß, m. = terugstoot, -sprong.

Rü'cker transport, m. = terugzending. Rü'cker tratte, w. = herwissel. Rü'cker tritt, m. = terug-tred; achterwaarts treden (in de gelderen); terugtrap (bij 't wielrijden); opgeven (van een betrekking), heengaan, aftreden (van een ambte-naar); (bij overeenkomst, kontrakt) terugtrekking, afzien; terugkeer (tot een kerk). Rü'cker tritt-bremse, w. = terugtraprem.

Rüd'vergütung, w. = Rückzoll. **Rüd'verliche-
rung**, w. = herverzekering.
Rüd'wand, w. = achterwand. **rüd'wärtige**
Quartiere, Truppen, Verbindungen = buitenaf
gelegen kwartieren enz. **rüd'wärts** = achter-
waarts, -nit; [van achteren, achter]; r. sĳen =
achteruit rijden, op de voorbank zitten; es
geht mit ihm r. = hij gaat (zijn zaken gaan)
achteruit; sĳd r. ionzentriren = zich achter-
waarts koncentreeren, zich terugtrekken.
Rüd'wärtsbewegung, w. = achterwaartsche
beweging, achteruitgang, ('t) terugloopen.
Rüd'wärtler, wärtler, m., -s, - = reakti-
onnair. **Rüd'wechsel**, m. = her-, retourwissel.
Rüd'weg, m. = terugweg. **rüd'wegig** = op
den terugweg; achteraf.
rüd'weise = bij schokken, met horten en stooten,
bij sprongen, bij vlagen.
rüd'wirkend = terugwerkend.
Rüd'wirkung, w.; ***zahlung**, w.; ***zoll**, m.;
*zug, m. = terugwerking (reaktie); -betaling;
-gave van betaalde rechten; -tocht.
rüd'zeln, ſchw. (h.) = (ſſd., *gwst.*) over de tong
laten gaan, kwaadspreken.
I. **Rü'de**, m. -n, -n = groote hond, bulhond;
reul. II. **rü'de** (Adj.) = ruw, lomp, brutaal.
Rü'del, f. -s, - = kudde, troep (*herten, wilde
zwijnen, kinderen*). **ru'delweise** = bij troepen.
Rü'der, f. -s, - = (roei)riem, roeispaan, roer,
stuur; zwempoot; roerstok (*in brouwerij*); am
R. sĳen, bleiben, ans R. kommen, gelangen =
aan 't roer ('t bestuur) zitten enz.
Rü'dera, Pl. = rullen, puinhoopen, rommel.
Rü'derband, f. = (roei)riemband, -beslag.
Rü'derbank, w. = roeibank, doft. **Rü'derer**,
m. -s, - = roeier. **Rü'derfuß**, m. = zwem-
poot. **Rü'derfüßler**, m. -s, - = roeipootige.
Rü'dergabel, w. = (roei)dol. **Rü'derrecht**,
m. = roeler; galeislaaf. **ru'dern**, ſchw. (h.) =
roeien; slaan (*met armen en beenen*). **Rü'der-
pinne**, w. = roerpen, -pin, helmstok. **Rü'der-
schiff**, f. = roeischip, -boot, galei. **Rü'derschlag**,
m. = roer-, riemslag. **Rü'dersport**, m. = roei-
sport. **Rü'derslange**, w. = roeiriem, -spaan.
Rü'derstod, m. = roerpen, helm-, roerstok.
Rü'diger, m. = Rutger.
Rudiment', f. -(e)s, -e = rudiment, ont-
wikkelingsbegin, beginsel, element. **rudimen-
tär** = rudimentair, onontwikkeld.
Rü'dolf, m. = Rudolf. **Rudolfine**, w. =
Rudolfine.
Ruf, m. -(e)s, -e = roep, schreeuw, kreet,
geroep, klank; oproeping; beroep; roeping;
roep, tijding, mare; roep, naam en faam; der
R. des Gewiffens = de stem enz.; er hat einen R.
an die Urdrehter Univerſität erhalten, es ist an
ihn ein R. an die ... ergangen = er is (men
heeft) hem een leerstoel aan ... aangeboden;
in gutem, übſem R. ſtehen = een goeden,
slechten naam hebben; in übſem R. bringen =
slechten naam geven; er hat R. = hij heeft
veel naam; er ſteht im R. eines Gelehrten =
hij heeft den naam van enz.; (ein Gelehrter)
von R. = van naam.
I. **Rü'fe**, w. - = (*gwst.*) korst, roof. II. **Rü'fe**,
w. - , -n zie **Ruff**.
ru'fen, ft. (h.) (ich ru'fe; rief; rief; ru'fel gerufen)
= roepen; nach einem r. = om iem. roepen;
[einem Beifall r. = iem. toejuichen; einem
Sohn r. = iem. honen, bespotten]. **Rü'fer**, m.
-s, - = roeper.
Rü'ffel, m. -s, - = standje, uitbrander. **rü'f-
feln**, ſchw. (h.) = doorhalen, een standje, maken.

Rü'ff, w. - , - = (ſchw.) rotſlawine, bergver-
ſchuiving.
Ruf'name, m. = voor-, aanspreek-, roepnaam.
[**ru'fen** (ſich), ſchw. (h.) = schors, bast krijen].
Rü'ge, w. - , -n = [aangifte, aanklacht]; be-
riſping, verwijt, standje; einem eine R. er-
teilen = iem. berispen. **Rü'geſtrif**, w. = rekla-
metermijn.
I. **ru'gen**, ſchw. (h.) = berispen, laken, straffen;
reklameeren, wraken; [aanklagen]. II. **Rü'gen**,
f. = Rugen (*eil.*).
Rü'gener, m. -s, - = Rugenaar.
[**Rü'gegericht**, f. = gerechtshof]. **Rü'geſache**, w.
= overtreding, vergrijp.
ru'gisch = Rugensch.
Rü'ge, w. - , -n = rust, pauze; kalmte, be-
daardheid; leger (*van rood wild*) **angenehme R!**
= wel te rusten! R. ſeiner **Rü'ge!** = zijn asch
ruste in vrede! er kommt nicht aus ſeiner R., ist
nicht aus ſeiner R. zu bringen = hij komt niet
uit zijn plooi; R. **geben** = rustig zijn, zich
rustig, zich gedekt houden; R. **halten** (//);
haltet endlich R! = houdt toch eens op (met dat
gekijf bijv.)! laſſen Sie mich in R. = laat me met
r.; laſſen Sie mich damit in R. = praat me daar
niet van; (den Saht eines Gewehrs) in R.
ſehen = in de r. zetten; sĳd zur R. begeben, zur
R. gehen (//); sĳd zur R. ſehen = ſtil gaan leven.
Rü'geh'altar, m.; ***bant**, w.; ***bett**, f. = rust-
altaar; -bank; -bed (-stoel).
Rü'geh'ealt, f. u. m. = pensioen. **Rü'geh'eiffen**, f.
= peluw, kussen, *vgl. Gewiffen*. **ru'helos** =
rusteloos, bewogen, onrustig. **Rü'heloſigkeit**,
w. = rusteloosheid enz.
ru'hen, ſchw. (h.) = (uit)rusten, steunen, liggen;
(ich) wü'nſche wohl zu r. = wel te rusten! ich
wü'nſche Ihnen wohl geruht zu haben = ik wensch
U goeden morgen.
Rü'hel'pauſe, w.; ***platz**, m.; ***punkt**, m.; ***ſeſſel**,
m. = rust|pauze; -plaats; -punt; -stoel.
Rü'h'eit, m. = rustig plekje, rustplaats; land-
huis, buiten. **Rü'h'eitand**, m. = rust; ('t) ſtille
leven; sĳd in den R. begeben, in den R. treten =
uit de zaken gaan, ſtil gaan leven; einen in den
R. verſehen = iem. pensionneeren. **Rü'h'eitäte**,
w. = rustplaats, -oord, graf. **Rü'h'eitelle**, w. =
rustplaats, rustig plekje.
Rü'h'eitdrer, m.; ***ſtörung**, w.; ***ſtunde**, w.; ***tag**
m. = rust|verstoorder; -verstoring; -uur; -dag.
ru'h'eitoll = (zeer) rustig, kalm.
Rü'h'eitzeiten, f.; ***zeit**, w. = rust|teeken; -tijd.
ru'h'ig = rustig, ongestoord, vreedzaam, kalm,
bedoord; onbezorgd; (*van prijzen, markt e. d.*
ook) vast; ſei r. = wees kalm; r. i = ſtil! bei
r. = er ſberlegung = bij (met) koel overleg; (Sie
ſönnen das) r. tun = gerust doen.
Rühm, m. -(e)s = roem, beroemdheid, glorie;
goede naam; [lof, (be)roemen, bluf, trots]; ohne
R. zu melden = zonder te bluffen, zonder
grootspraak. **ruh'm'bedekt** = met roem bedekt,
overladen. **Rühm'begierde**, w. = roem-, eer-
zucht. **ruh'm'begierig** = roem-, eierzuchtig.
rüh'm'en, ſchw. (h.) = roemen, prijzen; sĳd
eines Dinges r. = zich op iets beroemen, roem
op iets dragen; man rühmt ihn als Iparfam =
men zegt tot zijn lof, dat hij zuinig is; [zich
beroemen, pochen; wer bas von sĳd zu r. harte!
= kon ik zoo iets van mijzelf zeggen!]; des eblen
Ibergs Tochter rühme ich mich = ik noem met
trots mij eedlen Ibergs dochter]; viel R. s von
etw. machen = veel ophef van iets maken.
Rüh'meshalle, w. = tempel van den roem.
rüh'm'lich = roemrijk, -vol, met roem, ver-

dienstelijk; r. befannt = (ook) beroemd. **Rühm'-**
lichheit, w. — = roemrijkheid, verdienste.
ruh'm'los = roemloos, onbeduidend. **Rühm'-**
losigkeit, w. — = onbeduidendheid. **ruh'm'-**
redig = blufferig, grootsprekerig, snoevend.
Rüh'm'redigheit, w. — = bluf, grootspraak,
snoeverij. **ruh'm'reich**, **-voll**, **-würdig** = roem-
rijk, -vol, -waardig.
I. **Ruhr**, w. = Ruhr (*rivier*). II. **Ruhr**, w. — =
buikloop, dysenterie.
Ruhr'anfall, m. = aanval van dysenterie.
Rühr'ei, f. = roerei. **rü'hren**, (schw. (h.)) = roeren,
bewegen; (aan)raken; roeren, aandoen, treffen;
voortspruiten, ontstaan, komen, afkomstig
zijn; (die Saiten) aanslaan, tokkelen; der
Schlag hat ihn gerührt = een beroerte heeft hem
getroffen; wie vom Donner gerührt = als door
den donder getroffen; woher rührt das? =
waar komt dat vandaan? das rührt mich nicht =
dat laat me onverschillig; (an die Decke) raken;
nicht ruht an! = niet aanraken! **abbliven!** sich
r. = zich (ver)roeren, zich reppen; rührt euch!
= op de plaats rust! **rüh'rend** = roerend,
treffend, aandoenlijk. **Rühr'haken**, m. = roer-
haak, -stok, kalkkloet, vuurhaak, stookijzer,
krabber. **Rühr'holz**, f. = roerstok. **rüh'rig** =
druk, beweeglijk, levendig, roerig, bedrijvig,
aktief. **Rühr'selle**, w. = potlepel; kalkkloet,
-schep.
ruhr'traut = aan dysenterie lijdend.
Ruhr'traut, f. = droogbloem; donderkruid.
Rühr'Wfel, m. = potlepel. **Rühr'michnichtan'**,
f. = springzaad. **rührsam** = rührig en
rührend. **rühr'selig** = licht geroerd, senti-
menteel. **Rühr'stod**, m. = roerstok, -lepel,
kalkkloet; karnstok. **Rühr'stück**, f. = huilstuk
(op 't tooneel). **Rühr'ung**, w. —, -en = (ont-
roering, aandoening.
Ruin', m. —s = ruïne, ondergang, verval,
verderf. **Rui'ne**, w. —, -n = ruïne (*eig. en fig.*),
bouwal. **ru'i'nehaft** = ruïneachtig, vervallen.
ruinie'ren, (schw. (h.)) = ruïneeren, te gronde
richten, verwoesten. **ruin'd's'** = ruïneus, bouw-
vallig; verderfelijk.
Ruis, m. —es, -e = oprisping, boer; lomperd.
ruis'sen, (schw. (h.)) = oprispen, boeren.
Rum, m. —s = rum.
rum... zie herum...
Rumä'ne, m. —n, -n = Rumeniër. **Rumä'nien**,
f. = Rumenië. **rumä'nisch** = Rumeensch.
Rume'lien, f. = Rumelië. **Rume'lier**, m. —s,
— = Rumeliër. **rum'e'lijch** = Rumeelsch.
Rum'mel, m. —s = lawaai, tumult, geraas;
rommel, zoo; er ver'steht (kennt) den (ganzen) R.
= hij kent de kneep, 't zaakje, heeft er ver-
stand van, hij kent de kaart van 't land.
Rummel'eit', w. — = rommelzoo, (*van een huis*)
kavalje. **rum'meln**, (schw. (h.)) = rommelen,
brommen (dof), rollen, rammelen.
Rumor', m. —s = rumoer, geraas, lawaai.
rumo'ren, (schw. (h.)) = rumoer maken, lawaaien.
Rum'peltammer, w. = rommelkamer. **Rum'pel-**
lasten, m. = rommelkast, -kist; (*oude koets,*
piano) rammelkast. **rum'peln**, (schw. (h.)) =
rommelen, (*van een wagen*) hotsen, rammelen,
stooten.
Rumpf, m. —(e)s, Rumpfe = romp (*van 't*
lichaam, schip, beeld), lichaam, stomp; karkas
(*van een kip*), lijf (*van een kleedingstuk*). **Rumpf'-**
baum, m. = tremeldrager. **Rumpf'biegen**,
-brechen, f. = Trompdraaiing, -buiging.
rump'sen, (schw. (h.)) = (die Nase) optrekken;
(*soms*) (die Stirn) fronsen, in plooiën trekken.

Rumpf'teher, f. = schachtle(d)er. **Rumpf'teher**,
w. = tremeldrager. **Rumpf'parlament**, f. =
rompparlement (*in Eng. 1644—'53*). **Rump'-**
steak (spr.: . . *steek*), f. —s, —s = rumpsteak,
lendestuk.
I. **rund** (Abi.) = (Figur, Zahl) rond; (ein
Ganzes) afgesloten, af; (Antwort u. ä.) rond,
duidelijk, bepaald; (Abv.) rondom, in 't rond; r.
(heraus) = ronduit, -weg; das ist mir zu r. =
te geleerd. II. **Rund**, f. —(e)s, —e = rond,
kring.
rund'äugig = met ronde oogen. **rund'bäutig** =
rondwangig. **Rund'beet**, f. = rond bloemperk,
rondeel. **Rund'bild**, f. = panorama. **Rund'-**
bogen, m. = rondboog. **Rund'bogenner**, m. =
ronde brander. **Rund'be**, w. —, -n = rondheid;
ronde, kring; afronding; ronde, patrouille;
rondje. **Runde**, w. — = rondheid, afgerond-
heid. **Rund'eisen**, f. = rond staafijzer. **Rundell'**,
f. —s, —e = rondeel: rotonde, rond tuinbed.
run'den, **rün'den**, (schw. (h.)) = (af)ronden, rond
maken. **rund'erhaben** = bol. **Rund'erlach**, m. =
rondschriven, aanschrijving (*van een superieur*
aan zijn minderen).
Rund'fahet, w.; **-fenster**, f. = rond||vaart (-rit);
-venster.
Rundfunk, m. = radio, omroep, rondspreker.
Rundfunkprogramm, f. = radioprogram.
Rund'gang, m. = rondgang. **Rund'gebäude**,
f. = rotonde. **Rund'gemälde**, f. = pano-
rama. **Rund'gesang**, m. = rondzang, gezels-
chapslied. **rund'herum** = rondom, in 't
rond. **Rund'hobel**, m. = hol-, bolschaaf.
Rund'holz, f. = rondhout (*op schepen*); talhout.
Rund'hoed, m. = ronde hoed. **Rund'lauf**, m. =
reuzestap (*gym.*). **Rund'laufgerüst**, f. = reuze-
stap (*loestel*). **rund'lich** = rondachtig, wat kort,
rond en dik. **Rund'maul**, f. = rondbek. **Rund'-**
platz, m. = rond(plein), rondeel. **Rund'reim**, m.
= refrain.
Rund'reise, w.; **-reisefarte**, w. (= **reisebillett**, f.);
-reiseheft, f. = rond||reis; -reisbiljet; samen-
gesteld -reisbiljet.
Rund'schau, w. = panorama; overzicht; revue
(*naam van tijdschriften*). **Rund'schauer**, m. =
overzichtschrijver.
Rund'schild, m.; **-schreiben**, f.; **-schrift**, w. =
rond||las; -schrijven (elkulaire); -schrift.
Rund'sicht, w. = uitkijk (*naar alle kanten*).
Rund'spruch, m. = rondspreker, *vgl.* **-funf**.
Rund'stück, f. = rondeel; bolletje (*broodje*).
Rund'tanz, m. = rondedans. **Rund'teil**, f. =
rondeel. **rund'um** = rondom, in 't rond.
Rund'bung, **Rün'dung**, w. —, -en = ronding.
Rund'verfügung, w. zie **Runderlach**. **Rund'-**
wache, w. = patrouille, ronde. **rund'weg** =
rondweg, ronduit.
Ru'ne, w. —, -n = rune.
Ru'nen||schrift, w.; **-stab**, m.; **-stein**, m. = runel-
schrift; -staf (*met runen*); -steen.
Run'ge, w. —, -n = rong (*steun voor wagen-*
ladder).
Run'te, m. —ns, —n, **Run'ten**, m. —s, — =
(*gwst.*) homp, stuk (*vooral brood*).
Run'tel(röhe), w. —, -n = biet, beetwortel.
Run'telrübensuder, m. = beetwortelsuiker.
Run'te, w. —, -n = (schw.) waterloop, geul
(*in bergheilingen*). **Run'sgenossenschaft**, w. =
vereniging voor weidebesproeiing.
run'ter... zie herunter...
Run'zel, w. —, -n = rimpel, plooi, kreuk. **run'-**
zellig = rimpelig, gerimpeld. **run'zeln**, (schw.
(h.)) = rimpelen, kreuken, plooiën; (die Stirn,

Augenbrauen) fronsen; (die Stirn) runzelt sich = fronst zich. **runz'lig** zie runzelig.
Rü'pel, m. —s, — = lomperd, vlegel. **Rü'pelhaft** = lomp, onbehouwen, vlegelachtig. **Rü'pellei'**, w. —, —en = lompeheid, onbehouwenheid.
rup'fen, (schw. (h.)) = rukken, (uit)trekken; (Flachs, Geflügel) plukken; (diefer Witt) rupfi die Deute = plukt, snijdt de lui; *vgl. Sühndene*.
Rup'fer, m. —s, — = plukker.
Rup'pie (3 Silben), w. —, —n = ropij, roepij.
rup'picht, **rup'pig** = slordig, gescheurd, have-loos, min; (*ook*) nijdig; ein r. es Geschenf = voddig geschenk; sich r. betragen = zich gierig, min gedragen. **Rupp'jad**, m. = (*meestal scherts.*) schooier, straatjongen.
Rup'recht, m. = Robbrecht, Robbert; Rnecht R. = boeman, bietebouw; zwarte knecht.
Rup'ur, w. —, —en = ruptuur, breuk.
Rusch, m. —es, —e = rusch, bies; durch (über) R. und Busch = over heide en veld.
Rusch'e, w. —, —n = ruche, plooiisel.
Ruschel, m. —s, —, (*ook: w. —, —n*) = knoei(st)er, raffelaar(ster), wildebras. **Ruschel'eit'**, w. —, —en = knoeierij. **Rusch'(e)lig** = knoeierig, slordig. **Ruschel'opf**, m. = Ruschel rus'cheln, (schw. (h.)) = raffelen, knoeien.
Rus'fe, w. — = roes; in der R. befrachten = in de roes (*d. w. z. 't geheele schip*) bevrachten.
Rus'h, m. —es = roet, rookzwart; brand (*in 't koren*); (*olk.*) er hat R. = hij heeft geld.
Rus'fe, m. —n, —n = Rus; einen R. .n machen = een looze streek uithalen; einem einen R. .n aufbinden = iem. wat wijs maken.
Rus'fel, m. —s, — = snuit (*van olifant, tapir, soms ook van zwijn, ever*), slurf; snuit, zuigspriet (*van insekten*); neus, snuit, muil. **Rus'felförmig** = snuitvormig. **Rus'felig** = met snuit. **Rus'feln**, (schw. (h.)) = (*een varken*) ringen.
Rus'felkäfer, m.; **Rus'wärmer**, m.; **Rus'tier**, f. = snuitkever; -mot; -dier (slurfdier).
rus'fen, (schw. (h.)) = met roet besmeren, roetig maken; roet afgeven; es rusft = er valt roet.
Rus'fifizieren, (schw. (h.)) = russificeeren.
rus'fig = roetig, roetachtig, vol roet.
Rus'sin, w. —, —nen = Russin. **Rus'sisch** = Russisch. **Rus'sland**, f. = Rusland.
Rus'sfang, m. = roet-, walmkapje (*boven 't lampeglas*).
Rust'baum, m. = steigerpaal. **Rust'bock**, m. = schraag, stut. **Rust'brett**, f. = steigerplank.
Rust'e, w. —, —n = (*schp.*) rust; (*poët. gwest.*) (die Sonne geht) zur R. = ter ruste.
rust'en, (schw. (h.)) = klaar, gereed maken, toerusten (*voor den strijd, de reis*), wapenen, voor-zien; een steiger opslaan; sich r. = (*ook*) toebe-reiden maken; (*minder alledaagsch*) ein Maßl, ein Bad bereiden, in gereedheid brengen.
Rust'er, m. —s = Hongaarsche wijn.

I. **Rust'er**, m. zie Riefter. II. **Rust'er**, w. —, —n = olm, iep.
rust'ern = van olmhout, iepen.
Rust'holz, f. = stut, schraag, draaghout. **rust'lig** = krachtig, flink, stoer, kras; [strijdvaardig]; ein r. er Greis = een krasse grijsaard.
rust'ig = rustiek, landelijk, boersch. **Rust'ig'ität'**, w. — = rusticiteit, landelijkheid.
Rust'kammer, w. = rust-, wapenkamer. **Rust'k'örbchen**, f. = werkmantje. **Rust'loch**, f. = steigergat (*in een muur*). **Rust'platz**, m. = parade-, exercitieplaats. **Rust'saal**, m. = wapenzaal, -kamer. **Rust'stange**, w. = steigerhout, -balk.
Rust'tag, m. = rust-, sabbatdag.
Rust'tung, w. —, —en = voorbereiding; uit-toerusting, wapening; (wapen)rusting; steiger-werk. **Rust'wagen**, m. = bagage-, vrachtwagen.
Rust'zeug, f. = gereedschap, werktuigen; (alles wat voor een) uitrusting (noodig is); steiger-deelen; auserwähltes R. = uitverkoren werk-tuig, vat (*naar Hand. 9, 15*).
Rust'chen, f. —s, — = roedje, stokje. **Rust'e**, w. —, —n = twijg, teen, gard, (tucht)roede; hengel(stok), (maat)roede; wip (*bij een put*); (*zag.*) staart (*van honden, vossen, marters e. d.*); er steht noch unter der R. = hij moet van tijd tot tijd de roede nog voelen, staat nog onder de plak; mit R. .n streichen = geeselen, tuchtigen; sich selbst eine R. binden = zich zelf onaange-naambheden te wijten hebben. **Rust'enbündel**, f. = bundel roeden, gard. **Rust'enbieb**, -streich. m. = slag met de roede, met de gard.
Rust'fch, m. —es = ('t) glijden, schuiven, val; uit-stapje, reisje; glid'fchen R. l = goede reis! (*ook*) gelukkig nieuwjaar! **Rust'fch'bahn**, w. = glijbaan; (russische) R. = rutschbaan, montagne russe.
Rust'fche, w. —, —n = houtglijbaan; (*ook*) glij-plank (*voor 't overladen van goederen in 't schip*).
rust'fchen, (schw. (h. u. f.)) = schuiven, glijden; (*in de klasse*) zakken; ich kam ins R. = ik begon af te glijden; ich bin einmal nach Leipzig gerust'fcht = ik heb even een uitstapje naar L. gemaakt; (das Geld) rust'fcht mir unter meinen Fingern weg = glijdt me tussehen de vingers weg. **Rust'fch'fahrt**, -partie, w. = uitstapje; glijpartij (*van een helling*).
rust'feln, (schw. (h.)) = schudden, schikken; der Wagen rüttelt = schokt, hotst; (an einer Tür) rücken, wrikkelen, wriggelen; daran darf man nicht r. f. = daar valt niet aan te tornen; (einen) wach r. = wakker schudden; ein gerüttelt und geschüttelt Maß = een boordevol gemeten maat, een heele massa, een heele boel.
R. v. = Rüstfendung vorbehalten: behoudens terugzending. **R. W.** = Reichswährung: (in) rijksmunt.
Rust'fel, f. = Rijssel, Lille. **Rust'feler**, m. —s, — = Bysseelaar.

S.

S, f. = S.
s, f. = ssehe; **S** = Sette; **S** = Sanft, san, solo, Süb(en). **s** = shilling.
sa! = sal tsal
Sa. = Summa.
Saal, m. —(e)s, Säle = zaal, salon; (*gwest.*) voorhuis, portaal. **Saal'miete**, w. = zaalhuur.

Saal'tochter, w. = (schw.) eerste kellnerin.
Saal'tür, w. = zaaideur.
Saar'wein, m. = Saarlwijn (*naar de riv. Saar*).
Saat, w. — = ('t) zaalen, zaaitijd, ('t) gezaaide, zaakoren, graan; ('t te veld staande) koren, gewas (*met 't meerv. Saaten*); (*fig.*) zaad (*der Zwietracht u. ä.*); wie die S. so die Ernte = wat

men gezaaid heeft, dat oogst men; vgl. *schiepen*.
Saat'enstand, m. = stand van 't gewas. **Saat'feld**, f. = korenveld. **Saat'frucht**, w., ***Lorn**, f. = zaad, koren. **Saat'gut**, f. = zaaigoed. **Saat'holz**, f. = (*schp.*) zaathout. **Saat'krähe**, w. = roek. **Saat'zeit**, w. = zaaitijd.
Sabä'er, m. —s, — = Sabeeër (*aanhangen van een sekte in 't Oosten*), Johannesvolger; ster-aanbidder; bewoner van Saba. **Sabäis'mus**, m. — = sabelsme, sterredienst.
Sab'bat(h), m. —(e)s, —e = sabbat, rustdag. **Sab'bat(h)lfeier**, w.; ***heilige(r)**, m.; ***jahr**, f.; ***jähnder**, m.; ***stille**, w. = sabbat|viering; -houder; -jaar; -schender.
Sab'bel, **Sab'ber**, m. —s = kwijl, zeever. **Sab'beln**, **Sab'bern**, *schw.* (h.) = kwijlen, zeeveren, zabbereu.
Sä'bel, m. —s, — = sabel. **Sä'belbein**, f. = sabel-, krombeen. **Sä'belbeinig** = krombeenig. **Sä'bellgerassel**, f.; ***griff**, m.; ***hieb**, m.; ***Klinge**, w. = sabel|gekletter; -gevest; -houw; -kling. **Sä'beln**, *schw.* (h.) = sabelen, slaan; onbeholpen snijden; (auf der Geige) zagen.
Sä'bellregiment, f.; ***schilde**, w.; ***tasche**, w.; ***troddel**, w. = sabel|heerschappij (militairisme); -scheede; -tasch; -kwast.
Sä'bern, *schw.* (h.) = (*gwst.*) zeeveren.
Sabi'ner, m. —s, — = Sabijn; der Raub der Sabinerinnen = de Sabijnshe maagderoof.
Sabi'nisch = Sabijnsch.
Sabota'ge, w. — = sabotage; *S.* treiben = *Sabotie'ren* = saboteeren.
Sa(c)harime'ter u. **Sa(c)harome'ter**, f. (u. m.) = saccharimeter, suikergehaltemeter. **Sa(c)harin**, f. —s = saccharine, suikerstof.
Sach'wemerkung, w.; ***beschädigung**, w.; ***beweis**, m. = zakelijke opmerking; z. beschadiging; zakelijk bewijs.
Sach'dienstlich = ter zake dienend, passend, doelmatig. **Sach'e**, w. —, —n = zaak, ding, belang, [rechtszaak]; das ist meine *S.* (U); (ich muß wissen), was an der *S.* ist = wat er van de zaak is; mit einem *gemeinschaflichen S.* machen = gemeene zaak met iem. maken; in *S.* n R & Co. = in de zaak, in zake N. & Co.; in *S.* n der Moral = op 't stuk van, in zake moraal; (er hat seine *S.* n gut gemacht) = zijn zaakjes goed gedaan; (das ist) *S.* des Vertrauens = een zaak van vertrouwen; das tut nichts zur *S.* = dat doet er niets toe, niets ter zake; zur *S.*! = ter zake! zur *S.* reden, [sprechen] = bij de zaak blijven, er niet omheen praten. **Sach'helfen**, f. —s, — = zaakje, dingetje. **Sach'heuer**, f. = zakerecht. **Sach'erklärung**, w. = zaakverklaring. **Sach'führer**, m. = zaakgelastigde; ook = ***warter**. [**Sach'fällig** = afgewezen (*in een proces*); f. werden = 't proces verliezen]. **Sach'gemäß** = juist, doelmatig, objectief, met de feiten overeenstemmend. **Sach'kenntnis**, w. = zaakkennis. **Sach'tundig** = zaakkundig, deskundig, expert. **Sach'lage**, w. = stand van zaken. **Sach'tich** = zakelijk, feitelijk. **Sach'tich** = onzijdig (*gram.*). **Sach'tichheit**, w. — = zakelijkheid. **Sach'objekt**, f. = zaak als lijd. voorw. **Sach'register**, f. = zaakregister. **Sach'schade**, m. = materiële schade.
Sach'te, m. —n, —n = Sakser. **Sach'ten**, f. = Saksen. **Sach'tengänger**, m. —s, — = iem. die tijdelijk naar Saksen gaat om daar werk te zoeken, (*zooveel als*) hannekemaaler. **Sach'ten-spiegel**, m. = Saksenspiegel (*oud Saksisch wetboek*). **Säch'tin**, w. —, —nen = Saksische. **Säch'tisch** = Saksisch.

Sacht (als Adv. auch *sachte*), (*oud*) **Sacht'gen**, (*olk.*) **Sacht'teken** = zachtjes, stilletjes, zoetjes, langzaam.
Sach'tverhalt, m. = toedracht; stand van zaken, (de) feiten. **Sach'tverköndig** = deskundig, expert, zaakkundig. **Sach'tverköndigenkomitee**, f. = commissie van deskundigen.
Sach'tverzeichniss, f.; ***warter**, m. —s, — = zaak|register; -waarnemer (prokureur).
Sach'twert, m. = reële, zakelijke waarde.
Sack, m. —(e)s, *Säcke* = zak (*voor meel, aard-appelen, enz.*; soms voor *Tasche*: in *kleidungs-stuk*); (*onder de oogen*) zak, kussen; —slop, doodlopende straat; ongetailleerde jas; *sie stecht ihn in den S.* = is hem de baas; (*sie hat ihn*) in *S.* = in haar macht; *die Rache im S. faulen* = een kat in den zak koopen; in *S.* und *Rache* = in zak en asch; *voll wie ein S.* = smoordronken; (*die Gasse*) ist ein *S.*, *endigt in einen S.* = loopt dood; (*die Rumber*) haben *Sachen* und *Weinen* in einem *S.* = lachen en huilen door elkaar, zooals 't uitkomt; *die Hand im Sack erwischen* = den dief op heeter daad betrappen; *er ist ein Narr in seinem S.* = hij houdt zich maar zoo ter wille van zijn zak (zijn beurs); *der S. ist den Bengel nicht wert* = de sop is de kool niet waard; (*hand.*) *S.* für *Ware* = bruto voor netto; vgl. *Faust*, *Bad*. **Sack'bahn**, w. = dood spoor.
Sack'fel, m. —s, — = zakje, beurs, buidel, kas.
Sack'felmeister, ***wart**, m. = (*gwst.*) kassier, penningmeester, ontvanger. **Sack'ten**, *schw.* (h.) = in een zak (in zakken) doen; volpakken; mesten; (*fig.*) f. = (neer)zakken. [**Sack'ten**, *schw.* (h.) = in een zak verdrinken].
Sackertot! = sakker-, sapperloot! **Sackertö'ter**, m. —s, — = leepe kereel. **Sackermert!** = sakker-, sapperment! **Sackermen'ter**, m. —s, — = drommelsche kereel.
Sack'förmig = zakvormig. **Sack'gasse**, w. = blinde straat (steeg), slop; (*fig.*) verlegenheid, nauw. **Sack'geschwulst**, w. = zak-, beursgezwell.
Sack'grob' = uiterst grof, alleronbehouwenst.
Sack'hüpfen, f.; ***laufen**, f.; ***leinen**, f. (***leinwand**, w.) = zak|springen; -loopen; -linnen.
Sack'ter, m. —s, — = tasselmaker; (*gwst.*) = **Säckelmeister**. **Sack'tseife**, w. = doedelzak.
Sack'tseifer, m. = doedelzakspeler. **Sack'tie'de-grob'** zie *Sack'grob*. **Sack'trippe**, w.: befoffen wie eine *S.* = smoordronken. **Sack'träger**, m. = zakgedrager; (*fig.*) ezel. **Sack'tuch**, f. = zaklinnen; zakdoek. **Sack'tung**, w. —, —en = verzakking.
Sadduzä'er, m. —s, — = Sadduceeër.
Sad'baum, m. = zevenboom.
Sä'(e)lmann, m.; ***maschine**, w. = zaai|man (zaaler); -machine.
Sä'en, *schw.* (h.) = zaaien, (uit)strooien. **Sä'er**, m. —s, — = zaaler; zaaimachine.
Sä'(e)l'tuch, f.; ***zeit**, w. = zaai|doek (-zak); -tijd.
Sä'fe (spr.: *seef*), m. —s, —s, **Sä'fegefad**, f. = safe.
Saff'ian, m. —s = saffiaan, marokijn. **Saff'ian-papier**, f. = marokijnpapier.
Saff'lor, m. —s = safflor, verfdistel, wilde saffraan; (*een soort*) kobaltkalk.
Saff'ran, m. —s = saffraan; krokus. **Saff'ran-blüte**, w. = saffraan(bloesem). **Saff'ran'farbe**, w. = saffraankleur. **Saff'ran'gelb** = saffraangeel. **Saff'ran'pflanzung**, w. = saffraanplantage.
Saft, m. —(e)s, *Säfte* = sap; *es hat weder S. noch Saft* = er is smaak noch geur aan, er zit geen pit in. **Säft'gen**, f. —s, — = stroopje.

Safffalle, w. = overvloed van sappen. **saff'grün** = sappig groen. **saff'tig** = sappig; pittig, flink; (Ohrfeige) raak, stevig, geducht; (Wij) pikant, gepeperd, schuin. **Saff'tigkeit**, w. —, —en = sappigheid enz., vgl. **saff'tig**. **saff'los** = saploos, zonder sap, dor; krachteloos. **Saff'lofigkeit**, w. —, —en = dorheid enz. **saff'bar** = zeg-, noembaar, te zeggen, uit te drukken.

Sa'ge, w. —, —n = ('t) zeggen; overlevering, sage; es geht die S. = men zegt.

Sä'ge, w. —, —n = zaag.

Sägeblatt, f.; **-blad**, m.; **-bood**, m.; **-fisch**, m. = zaagblad; -blok (nl. om gezaagd te worden); -bok; -visch.

sä'geförmig = zaagvormig.

Sägeflösz, m.; **-löhn**, m.; **-mehl**, f.; **-mühle**, w.; **-müller**, m. = zaagblok; -loon; -meel(-sel); -molen; -molenaar.

sa'gen, fchw. (h.) = zeggen, bevelen, beteekenen, beduiden; lassen Sie sich f. = laat ik u zeggen ...; jo zu f. = (om) zoo te zeggen; lassen Sie sich das gefagt sein = houd dat voor gezegd; er läßt sich nichts f. = hij laat zich niets bevelen, neemt geen raad aan; gefagt getan = zoo gezegd, zoo gedaan; ich möchte f. = ik zou haast zeggen; sage 1000 Gld. = zegge 1000 gld.; das fagt wenig = dat beteekent weinig; was will das f.? = wat heeft dat te beteekenen? das will schon etw. f. = dat beteekent nogal wat; was Sie nicht f. = wat je zegti tochi vgl. *das u, Glüd e. a.*

sä'gen, fchw. (h.) = zagen; snorken.

Sa'gen|forschung, w.; **-geschichte**, w. = sagelonderzoek; -geschiedenis.

sa'genhaft = legendarisch, mythisch. **Sa'genkreis**, m. = sagecyclus, -verzameling. **sa'genreich** = rijk aan sagen. **Sa'genzeit**, w. = sage-tijd.

Sä'ger, w. —s. — = zager. **Sägerei'**, w. —, —en = zagerij; (vbk.) gepraat, praatjes.

Sä'gepähne, Pl. = zaagmeel, zaagsel. **Sä'gewert**, f. = houtzagerij; zaagwerk (aan een verdedigingschans); (binnenwerk van een) zaagmolen. **Sä'gezahl**, m. = zaagtand.

Sagital|durchschnitt, m. = sagitaaldoorsnede (waarbij twee gelijke halften ontstaan).

Sa'go, m. —s = sago. **Sa'gobaum**, m., **-palme**, w. = sagoboom, -palm.

Sagunt', f. = Saguntum.

Sah'ra(wüste), w. = Sahara(woestijn).

Sah'ne, w. — = room; (schof.) fijn, echt.

Sah'nen|bäiser (spr.: . . . beze), f.; **-butter**, w.; **-gießer**, m.; **-läse**, m.; **-luchen**, m. (**-torte**, w.) = room|meringe (schuimpje); -boter; -kannetje; -kaas; -taart.

Sah'nen|schokolade, w. = melkchocolade. **sah'nia** = met room, roomhoudend.

Sah'ling zie **Salbling**.

Saison' (spr.: säz), w. —, —s = seizoen. **Saison|bestände**, Pl. = restanten (van 't seizoen).

Saison|karte, w. = abonnementskaart (voor 't hee'e seizoen).

Sai'te, w. —, —n = snaar; pees (van een boog); [gespannen draad (van 't weefgetouw)]; er patnt die S. n zu hoch = slaat een te hoogen toon aan, is aanmatigend; vgl. *aufziehen*.

Sai'teninstrument, f. = snaarinstrument.

Sai'tenspiel, f. = snaarspel; snaarinstrument.

sai'tadient' = afgebroken, onderbroken.

Sai'to, m. —s, —s = sakko, jacquet.

sai'tramental', **-ment'lich** = sakramenteel. **sai'trie'ren**, fchw. (h.) = wijden, heiligen. **Sa'trileg'**

f. —s, —e zie **Sa'trilegium**. **sai'trie'gisch** = godslasterlijk, kerkverschennend. **Sa'trile'gium**, f. —s, ..gien = kerkschennis, -roof, godslastering. **sa'trile'gisch** = vervloekt, duivelsch.

Sa'tristan', m. —s, —e = sakristein, koster.

Sa'tristei', w. —, —en = sakristie. **Sa'trosant'** = hoogheilig, onaantastbaar.

Sä'tular'feier, w. = eeuwfeest. **Sä'tularisation'**, w. —, —en = sekularizatie (intrekking van geestelijke goederen). **Sä'tularis'ren**, fchw. (h.) = sekularizeeren. **Sä'tulum**, f. —s, ..la = eeuw.

Salaman'der, m. —s, — = salamander; einem einen S. reiben = (stud.) iems. gezondheid drinken (waarbij alle aanwezigen op een gegeven teeken hun bierglazen over de tafel wrijven, onder den roep: S., dan drinken en ten slotte hun glazen tegelijk met een harden slag weer neerzetten).

Sala'mi(wurst), w. = salami.

Salar', f. —s, —e = salaris, loon, traktement.

salarie'ren, fchw. (h.) = salarieren.

Salat', m. —(e)s, —e = salade, sla; ein schön'er S! = (ir.) een mooie geschiedenis! den S. misfchen = (fig.) 't zaakje besidelen; vgl. *anmachen, verlefen*.

Salat'bohne, w.; **-gabel**, w. = sla|boon; -vork.

Salatie're (pr.: *salatjère*), w. —, —n = salade-, slaschotel.

Salat'lopf, m.; **-lorb**, m.; **-löffel**, m.; **-schüssel**, w. = sla|krop; -bak; -lepel; -schotel.

Salba'der, m. —s, — = wauwelaar, zeurder.

Salbaderei', w. —, —en = gewauwel, gezeur.

salba'dern, fchw. (h.) = wauwelen, zeurten.

Sal'band, f. —(e)s = zelfkant.

Sal'be, w. —, —n = zalf; (gwst.) smeersel; praatjes; er ist mit allen S. n geschmiert = hij is in de wol geverfd.

Salbei', w. —, —en, S., m. —s, —e = salie.

salbei'grün = saliekleurig, -groen.

sal'ben, fchw. (h.) = zalven, (in)smeren; balsamen; (die Hände) stoppen. **Sal'benbüchse**, w. = zalfbus, -doos. **Sal'benhändler**, **-trärer**, m. = koopman in zalf en reukwerken. **sal'bidht**, **sal'big** = zalfachtig, zalvig, met zalf.

Salb'ling, **Sälb'ling**, m. —s, —e = goudforel, roode forel.

Salb'öl, f. = zalfolie.

Sal'buch, f. = legger van 't kadaster.

Sal'bung, w. —, —en = zalving. **sal'bungsvoll** = (zeer) zalvend, vol zalving.

Säl'chen, f. —s, — = zaaltje.

[**Säl'be**, w. — = (*Middelmed.*) saelde: heil, geluk.]

saldie'ren, fchw. (h.) = saldeeren, (rekening) vereffenen. **Sal'do**, m. —s, —s u. . . bi = saldo.

Sal'dobetrug, m. = saldo(bedrag). **Saldo|bortrag**, m. = saldo op nieuwe rekening.

Sal'ep, m. —s = salep.

Sal'ne, w. —, —n = saline, zoutwerk, -ziederij.

sa'lich = Salisch.

Salizin', f. —s = salicine, wilgebitter.

Salizyl'säure, w. = salicylzuur.

Sal'leiste, w. = zelfkant.

Sallust', m. = Sallustius.

Sal'm, m. —(e)s, —e = zalm; psalm; madje mir feinen S. = houd geen lange praatjes.

Sal'mi, f. —s, —s = ragout (van gevogelte).

Sal'mial u. **Sal'mial'**, m. —s = salm(on)lak, ammoniakzout. **Sal'mial'geist**, m. = geest van salmiak.

Sal'm'ling, **Säl'm'ling**, m. —s, —e = jonge zalm; goudforel, roode forel.

Sal'ome, w. = Salome.

Sa'lomo, m. = Salomo; das hohe Lieb S. . . nis,

die Sprüche S. . nis = 't Hooglied, de Spreuken van S. salomo'nifch = van Salomo, Salomo's.
Salomonsfiegel, f. = salomonszegel (*plant*).
Salon (spr.: *salō* en *zald*), m. —s, —s = salon.
Salon'ampfer, m. = salonboot. **salon'fähig** = geschikt voor den fijnen omgang, salonfähig.
Saloni'ti, f. = Saloniki.
Salon'flood, f.; **wagen**, m. = salon|stuk; -rijtuig.
salopp' = slonzig, smerig, vuil. **Salop'pe**, w. —, —n = omslagdoek; slons.
Salpeter, m. —s = salpeter. **salpeterartig** = salpeterachtig.
Salpeter'brühe, w.; **geist**, m.; **grube**, w. = salpeter|kristal; -geest; -groeve.
salpeter'haftig = salpeterhoudend. **Salpeter'hütte**, w. = salpeterhut, -ziederij. **salpeter'ig** = salpeterig. **salpeter'fauer** = salpeterzuur.
Salpeter'fäure, w.; **zieder**, m.; **wasser**, f. = salpeter|zuur; -zieder; -water.
salpeter'ig zie salpeterig.
Salping, w. —, —e = (oor)trompet.
Salpe, w. —, —n = saus, jus; moddervulkaan.
Salta, f. —s = salta (*een damspel*). **Salto mortale**, m. —, —s u. *Salti mortali* = salto mortale.
Salut, m. —(es), —e = salut; S. |schießen = saluutschoten lossen. **salutieren**, |schw. (h.) = saluereen.
salva venia (s = z) = salva venia; met verlof.
sal've! = salve! gegroet! II. **Sal've**, w. —, —n = salvo.
Sal'vefeuer, f. = snelvuur. **Sal'vengeschütz**, f. = mitrailleuze.
Salvei' zie Salbei.
salvie'ren, |schw. (h.) = sauveeren, redden, bevrijden.
Sal'weide, w. —, —n = waterwilg.
Salz, f. —es, —e = zout (*ook fig.*). **Salz'abgabe**, w. = zoutbelasting, -akcijs. **Salz'amt**, f. = zoutkantoor, administratie van de zoutwerken.
Salz'arbeiter, m. = arbeider in de zoutwerken.
Salz'art, w. = zoutsoort. **salz'artig** = zoutachtig.
Salz'äther, m.; **bad**, f.; **beamte**(t), m.; **beet**, f. = zout|ether; -bad; -ambtenaar (*nl. aan de salinen*); -bed (in een -tuin).
Salz'bergwerk, f.; **bildung**, w.; **brezel**, w. = zout|mijn; -vorming; -krakeling (zoute kr.).
Salz'brühe, w. = pekell. **Salz'brunnen**, m. = zoutput. **Salz'büchse**, w. = zoutvat.
Salz'burg, f. = Salzburg. **Salz'burger**, m. —s, — = Salzburger; Adj.: Salzburgesch. **salz'burgisch** = Salzburgesch.
sal'zen, |schw. (h.) (Part.: gefalzen) = zouten; gefalzen = (Siebe) geducht, (Rechnung) geperd.
Salz'herde, w.; **faß**, f.; **fish**, m. = zout|laarde; -vat; -evisch.
Salz'fleisch, f. = pekelvleesch. **Salz'flut**, w. = ('t) zilte nat, zee. **Salz'garten**, m. = zouttuin.
Salz'gewinnung, w. = zoutwinning. [**Salz'graf**, m. = zoutgraaf (*regeringsintendant bij de zoutwerken*)]. **Salz'grube**, w. = zoutgroeve, -mijn.
Salz'gurle, w. = augurkje in de pekell. **salz'haftig** = zouthoudend. **Salz'haus**, f. = zouthuis, -entrepôt, -keet. **Salz'hecht**, m. = gezouten snoek. **sal'zigt** = zoutachtig. **sal'zig** = zoutig, zilt. **Sal'zigkeit**, w. — = zout(ig)heid.
Salz'fateä (spr.: ... *keeks*), Pl. = zoute koekjes.
Salz'hammergut u. **Salz'ammergut**, f. = Salzkammergut (*zoutdomein*).
Salz'kloß (= *klumpen*), m.; **korb**, m. = zout|klomp; -korf (-mand).

Salz'korn, f.; **lote**, w.; **trübe**, w.; **lache**, w. = zout|korrel; -keet; -kruk; -moeras.
Salz'lake, w. = pekell. **Salz'lede**, w. = zoutdik, -deeg (*voor 't vee en 't wild om aan te likken*), (*ook*) likplaats; zouttrog (*voor de schapen*). **Salz'leder**, m. = zoutlikker, *vgl.* Salz'lede.
Salz'magazin, f.; **messer**, m.; **morast**, m. = zout|pakhuis; -meter; -moeras.
Salz'miederlage, w.; **ordnung**, w.; **pfanne**, w. = zout|entrepôt; -reglement; -pan.
Salz'probe, w. = onderzoek naar 't zoutgehalte (*van een bron bijv.*). **Salz'quelle**, w. = zoutbron, zoute bron. **salz'fauer** = zoutzuur.
Salz'säule, w.; **fäure**, w.; **see**, m. = zout|pilaar; -zuur; -meer.
Salz'sieder, m.; **sole**, w.; **speicher**, m. = zout|zieder; -water; -magazijn.
Salz'stange, w. = zoute stok, z. stang.
Salz'stein, m.; **steuer**, w.; **verwaltung**, w. = zout|steen; -belasting; -regie.
Salz'wage, w. = zoutwaag, -schaal. **Salz'wasser**, f. = zout water, pekell.
Salz'werk, f.; **wesen**, f.; **zoll**, m. = zout|ziederij (-keet, -mijn, -pan); -wezen; -akcijs.
Sä'mann zie Säemann.
Sama'ria, f. = Samaria.
Sama'rie, w. —, —n = samaar (*lang bovenkleed van de geestelijken in Noord-Duitsland*).
Samarita'ner, ... *ri'ter*, m. —s, — = Samaritaan.
Sa'me, m. —ns, —n = zaad; kroost; S. des Argwohn = z. van argwaan; *vgl.* |schießen.
Sa'men'gehäufte, f.; **handel**, m.; **hilfe**, w. = zaad|huisje (-doos); -handel; -huls (-doos).
Sa'men'fapel, w.; **korn**, f.; **staub**, m. = zaad|doos; -korrel; -stof (stuifmeel).
sa'mentragend = zaaddragend.
Sä'merei, w. —, —en = (allerlei) zaden.
sa'mig (nbb.) zie |eimig.
sa'misch = (*van leder*) gezeemd.
Sä'misch'gerber, m.; **gerberei**, w.; **leder**, f. = zeem|touwler (-bereider); -touwlerij; -le(d)er.
Sä'mling, m. —s, —e = zaailing (*stammetje uit zaad getrokken*).
Sa'melbeden, f. = vergaarbak, reservoir.
Sa'melbüchse, w. = kollektebus. **Sa'mel'fleiß**, m. = verzamelijver. **Sa'mel'gefäß**, f. = vergaarbak. **Sa'mel'gut**, f., **labung**, w. = groupagedienst, samenlading. **Sa'mel'tafeln**, m. = verzamelkfst. **Sa'mel'tafel**, w. = verzamellens. **sa'meln**, |schw. (h.) = verzamelen, bijeenbrengen, -garen, ophalen; (Truppen) bijeentrekken; (Gelber) inzamelen; (Stimmen) opnemen; (*el.*) akkumuleeren, opeenhoopen; **siß** f. = bijeenkomen, zich verzamelen, zich scharen; bedaren, tot kalme komen, tot zich zelf inkeeren. **Sa'mel'name**, m. = verzamelnaam. **Sa'mel'platz**, m. = verzamelplaats, plaats van bijeenkomst, loopplaats. **Sa'mel'stelle**, w. = centraal dépot. **Sa'mel'stium**, f. —s, ..rien = poespas, mengelmoes, samerraapsel. **Sa'mel'stopf**, m. = kollektepot.
Sa'mel'wert, f.; **wort**, f. = verzamell'werk (kompilatie); -woord (kollektief).
Sa'met'ufw zie S am I ufw.
Sa'mm'ler, m. —s, — = verzamelaar, compiler, kollektant; vergaarbak (*in de industrie*).
Sa'mmung, w. —, —en = ('t) verzamelen, ('t) bijeenbrengen; bijeentrekken (*van troepen*); inzameling (*voor de armen*); verzameling (*munten, planten e. d.*), kollektie; bundel (*gedichten*); muzeum, kabinet; (geestes)kalmt, inkeer(ing). **Sa'mmungspunkt**, m. = ver-, heereingingspunt, -plaats.

Samniter, m. —s, — = Samniet.
Samoa'eisjeln, Pl. = Samoa-eilanden.
Samojeden, Pl. = Samojedden.
Samowar, m. —s, —e = samowaar, (Russ.) theeketel.
Sams'tag, m. = Zaterdag.
Sami, m. —(e)s, —e = fluweel; S. am Kragen, Kleie (Singer) im Magen = hoe kaler hoe royaler, kale bluf. II. **samt**, Präp. mit Dat. = met, benevens; f. und jonders (Vdo.) = allen met elkaar, allen zonder uitzondering.
samt'artig = fluweelachtig. **Samt'blume**, w. = fluweelen bloem; (*planta.*) afrikaantjes. **Samt'büsche**, w. = fluweelborstel.
sant'en = fluweelen. **Samt'fabrik**, w. = fluweelfabriek. **Samt'kleid**, f. = fluweelen japon, kleed.
samt'lich = alle, geheel, allen, allemaal.
Samt'pötschen, f. = fluweelen pootje; S. machen = (*fig.*) liefjes doen. **Samt'rose**, w. = fluweelen roos. **Samt'weise**, w. = fluweelen kant. **samt'weich** = fluweelzacht.
Sa'muel, m. = Samuel.
Sa'mum, m. —s = samoem, heete wind.
Sanato'rium, f. —s, .rien = sanatorium.
Sand, m. —(e)s = zand; eiem S. in die Augen streuen (*l!*); S. reinigt den Magen = z. schuurt de maag; im S. (e) verlaufen = op niets uitloopen, doodloopen; (fie saßen) auf dem S. = vast; eimen auf den S. setzen = iem. in 't zand doen bijten, iem. vastzetten; *vgl.* bauen.
Sanda'le, w. —, —n = sandaal.
Sand'barak, m. —s = sand(a)rak (*harssoort*).
sand'artig = zandachtig.
Sand'bank, w.; **•boden**, m.; **•büchse**, w. = zandbank; -grond; -koker (*lok.*: -kist).
Sand'born, m. = duindoorn.
Sand'el, f. —s, **Sand'elholz**, f. = sandelhout.
sand'en, fchw. (h.) = bezanden.
Sand'er, m. —s, — = snoekbaars.
Sand'fläschchen, f.; **•fläße**, w.; **•flöß**, f. = zandkoker; -vlakte; -bedding (-laag).
Sand'fuhr, w. = karrevracht zand. **Sand'gräber**, m. = zandgraver. **Sand'grieß**, m. = grof kiezelzand, grint. **Sand'grube**, w. = zandgroef, -kuil. **Sand'gut**, f. = zandgoed (*onderste bladeren v. d. tabaksplant*). **Sand'halm**, m. = helm (*plant*). **Sand'haie**, m. = zandhaas; infanterist; poedel (*bij 't kegelen*). **sand'ig** = zandig, zanderig; f. trocken = mul, rul.
Sand'korn, f.; **•kraut**, f.; **•kuchen**, m.; **•mann**, m.; **•platte**, w.; **•reiter**, m. = zandkorel; -kruid; -koeke (-gebak); -man (Klaas Vaak); -plaat; -ruiter.
Sand'kutsch, f. —s, —e = sandsjak (*stadhouder-schap 'over een klein Turksch gewest*).
Sand'schicht, w. = zandlaag. **Sand'schiefer**, m. = zandsteen in lagen. **Sand'schneider**, m. = (licht vierwielig) rijtuig. **Sand'schüttung**, w. = verzanding.
Sand'stein, m.; **•steinbruch**, m.; **•torte**, w.; **•uhr**, w.; **•wüste**, w. = zandsteen; -steengroeve; -taart; -looper; -woestijn.
Sand'wich (spr.: *sandwits*), f. —es, —es = sandwich.
santf = zacht, aangenaam, behaaglijk, lief, zoet, zachtzinnig, gewillig, meegaand, goedaardig; ein f. er Heinrich = een goedige bloed.
Sant'fe, w. —, —n = draagstoel, brankard.
Sant'heit, w. = zacht(moedig)heid. [**sant'f'tigen**, fchw. (h.) = doen bedaren, beteugelen. kalmeeren]. **Sant'nut**, w. = zachtmoedigheid, -aardigheid. **sant'nutig** = zachtaardig, -moedig.

Sang, m. —(e)s, Sänge = zang, lied, gezang; mit S. und Klang = met slaande trom; ohne S. und Klang = met stille trom.
San'ge, w. —, —n = bundel aren, garvel.
San'ger, m. —s, — = zanger; dichter. **San'gerin**, w. —, —nen = zangeres. **sang'ges**, **sang'lustig** = zanglustig.
Sangu'nier, m. —s, — = sanguinisch persoon.
sangu'nisch = sanguinisch, prikkelbaar, zeer levendig.
Sanhedrin, m. —s = sanhedrin: raadsvergadering; Hooge Raad (*van de Joden*).
sanie'ren, fchw. (h.) = saneeren: levensvatbaar maken; verbeteren, herstellen, doen herleven.
Sanie'runa, w. —, —en = saneering: ('t) doen herleven, verlevendiging, herstel.
sanitär = sanitair, gezondheids... **Sanitäts'anstalt**, w. = ziekenhuis, sanatorium, herstellingsoord. **Sanitäts'behörde**, w. = gezondheidsraad. **Sanitäts'offizier**, m. = officier van gezondheid. **Sanitäts'polizei**, w. = gezondheids-politie. **Sanitäts'rat**, m. = (Saniteitsraad, onderscheidingstitel voor een geneesheer). **Sanitäts'verein**, m. = vereeniging ter bevordering van de gezondheid. **Sanitäts'wesen**, f. = gezondheidstoezicht.
sant = (*zm.*) zwaarder dan water, zinkend.
Sant = Sint; S. Peter = Sint-Pieter. **santifi'zie'ren**, fchw. (h.) = sanktificeeren, heiligen, heilig verklaren. **Santtion**, w. —, —en = sanktie, bekrachtiging, goedkeuring. **santtionie'ren**, fchw. (h.) = sanktionneeren. **Santif'simum**, f. —s = sanktissimum, allerheiligste. **Santua'rium**, f. —s, .rien = sanktuarium, heiligdom.
Sans'krit, f. —(e)s = Sanskriet. **sanskri'tisch** = Sanskrietisch.
Sa'phir, m. —s, —e = safier. **sa'phiren** = safieren.
Sap'pe, w. —, —n = sappe, loopgraaf.
sapperlot! **•ment!** **•most!** = sapperloot! sakkerloot!
Sappeur, m. —s, —e = sappeur.
sa'p'phisch (spr.: *zaffies*) = Sapphisch (S. e versmaat, strofe). **Sap'pho** (spr.: *zaffo*), w. = Sappho (*Grieksche dichteres*).
sappie'ren, fchw. (h.) = sappeeren, loopgraven aanleggen.
Saraban'de, w. —, —n = sarabande (*Spaansche dans*).
Sarazene, m. —n, —n = Saraceen. **saraze'nisch** = Saraceensch.
Sardanapal, m. = Sardanapalus.
Sar'de, m. —n, —n = Sardiniër.
Sardel'le, w. —, —n = sardine, ansjovis. **Sardel'lenaugen**, Pl. = krielooen (*kleine*). **Sardel'lenbrätchen**, f. zie Sardellenfemmel. **Sardel'lenbrühje**, w. = sardinejus. **Sardel'lenfemmel**, w. = sardinebroodje, broodje met sardinen; (*scherts*) kale schedel met enkele haarstrookjes er over. **Sardel'lenstreifen**, m. = dun reepje, dun haarstrookje (*over kalen schedel*).
Sardi'ne, w. —; —n = (grootte) sardine.
Sardi'nien, f. = Sardinië. **Sardi'nier**, m. —s, — = Sardiniër. **sardi'nisch** = Sardinisch.
sardo'nisches Lachen = sardonische lach: bittere, spottende lach.
Sardo'nix, m. —es, —e = sardonix.
Sarg, m. —(e)s, Särge = lijk-, doodkist; (*gwst.*) bak; *vgl.* Nagel. **Sarg'schreiner**, m. = doodkistemaker. **Sarg'stein**, m. = sarkofaagsteen.
Sarg'tischler, m. = doodkistemaker. **Sarg'tuch**, f. = doodskleed (*over de lijkst.*).

Sartas'us, m. — . . . men = sarkasme. **Sar-la'fisch** = sarkastisch.
Sartobag', m. —s, —e = sarkofaag.
Sarma'te, m. —n, —n = Sarmaat. **Sarma'tien**, f. = Sarmatië. **Sarma'tisch** = Sarmatisch.
Sartas', m. —s, —e = sarras, (grootte) sabel.
Sartaparil'le zie **Sassaparille**.
Sart'ige zie **Serge**.
Sart, m. **Saffen**, **Saffen** = vrije boer, opgezetene.
Sart'afras, m. — = sassefras (een laurier-soort, geneesmiddel).
Sassaparil'le, w. —, —n = salsa-, sarsa-, sassaparille (*Amerikaansche winde, geneesmiddel*).
Sart'e zie **Saf. fā'lig** = woonachtig.
Satan, m. —s, —e = satan, booze. **Satanas'**, m. —, —e = satanas, satan. **Satan'isch** = satanisch, satansich, dulvelsch.
Satellit', m. —en, —en = satelliet: trawant, wachter, maan, bijplaneet.
Satin' (spr.: .*tēn*), m. —s, —s = satijn.
Satinett', m. = satinet. **Satinie'ren**, **schw.** (h.) = satineren.
Sati're, w. —, —n = satire. **Sati'rifer**, m. —s, — = satirikus, satireschrijver, spotter. **Sati'r'isch** = satirisch.
Satisfaktion', w. —, —en = satisfaktie: genoegdoening, voldoening.
Satrap', m. —en, —en = satraap, stadhouder.
Satrapie', w. —, —n = satrapie, stadhouder-schap.
Satt = zat, verzadigd, dronken; **ich bin es f.** = ik heb er genoeg van, ben 't moe; **ich habe das emige Disputieren f.** = ben dat . . . moe; **etw. f.** = befoemen = genoeg van iets krijgen, 't zat worden; **man wird f. vom Sēhen (H): sich an (Dat.) f. essen, f. sehen (H): ein f. es Löschen** = een zelfvoldaan lachje; **eine f. e Lösung** = een verzadigde oplossing; **das f. eite Rot** = 't volste, diepste rood; **f. friegen, essen** = genoeg enz.; **er hat f. zu tun** = volop; **ein Kleid liegt f. an** = is sluitend, sluit goed. **Satt'blau**, **grün** ufw = donker-, diepblauw, -groen enz. **Satt'dampf**, m. = verzadigde damp.
Satt'e, w. —, —n = melkpan, -nap.
Satt'el, m. —s, Sättel = zadel; **kam (van een snaarinstrument); inzinking (tusschen twee bergen); sich vom S. und Stegreif nähren** = van roof en plundering leven (*als roofrädler*); **vgl. gerecht, heben**.
Satt'el|baum, m.; **•bogen**, m.; **•dach**, f.; **•decke**, w. = zadel||boom; -boog; -dak; -dek (schabrak).
Satt'el|fest = zadelvast (*eig. en fig.*).
Satt'el|geleut, f.; **•gurt**, m.; **•holz**, f. = zadel||gewricht; -riem (bui kriem); -hout (*bk.*).
Satt'el|kissen, f. = zadelkussen. **Satt'el|knecht**, m. = stalknecht, palkrenier. **Satt'el|knopf**, m. = zadelknop. **Satt'eln**, **schw.** (h.) = zadelen; (**ich bin**) **auf alles gesattelt** = op alles voorbereid; **sich f.** = (*ook*) zich gereed maken.
Satt'el|pferd, f.; **•platz**, m.; **•tasche**, w.; **•zeug**, f. = zadel||paard (*wanrop de voerman zit*); -plaats (*voor de paarden*); -tasch; -tuig.
Satt'hals, m. = krop (mensch). **Satt'heit**, w. = zathheid, verzadigdheid. **Satt'ligen**, **schw.** (h.) = verzadigen; (**den Hunger**) stillen; (**seine Neugier**) voldoen, bevredigen; **eine gefättigte Existenz** = een weltevreden bestaan. **Satt'tigung**, w. — = verzadiging.
Satt'ler, m. —s, — = zadelmaker. **Satt'lermeister**, m. = meester zadelmaker, zadelmakersbaas. **Satt'lerware**, w. = zadelmakerswerk.
Satt'sam = (*oudw.*) voldoende, genoeg.

Saturei', w. — = boonekruid.
Saturn', m. = Saturnus. **Saturnal'ien**, Pl. = saturnaliën (*Oudrom. volksfeest*). **Satur'n(us)**, m. = Saturnus.
Sat'yr, w. —n u. —s, —n = satyr, boschgod.
Satz, m. —es, Sätze = zet, sprong; teug; bezinsel, grondsoep; (*bij drukkers*) ('t) zetten, zetsel; (*in 't spel*) inzet; (*in de wetensch.*) stelling, regel; vaststelling, bepaling (*van loon, tarief e. d.*); stel (*gewichten, dobbelsteenen, tafeltjes e. d.*); tarief; percentage, (vol)zin; (*vuurw.*) sas; (*muz.*) kompositie, fraze; (*tennis*) set; [wet, instelling]. **Satz'bau**, m., **•bildung**, w. = zinbouw. **Satz'fehler**, m. = zetfout.
Satz'gefüge, f. —s, — = samengestelde zin (met bijzin(nen)). **Satz'lehre**, w. = leer van den zin, syntaxis. **Satz'ring**, m. = sasring. **Satz'teich**, m. = pootvijver. **Satz'zung**, w. —, —en = statuut, bepaling, reglement, wet, voorschrift, instelling, inzetting. **Satz'weise** = bij sprongen, met horten en stooten; zin voor zin, stelling na stelling. **Satz'zeichen**, f. = zin-, leesteken.
I. **Sau**, w. = Save, Sau (*riv.*). II. **Sau**, w. —, Säu u. Sauen = zeug, (wild)zwijn; inktvlak, mop; fout; (*gest.*) aas (*op kaarten*); S. haben = boffen, hof (geluk) hebben.
Sau'bände, w. = zwijnetroep.
Sau'ber = net, aardig, flink, knap, proper, zindelijk, ordelijk, behoorlijk; (*ir.*) ein f. er Kerl = een mooie, een lieve jongen; **eine f. e Geschichte** = een leelijke (*ir.* mooie) historie.
Sau'berkeit, w. — = nethheid enz. *vgl. fauber*.
Saubertlich = net(jes), zorgvuldig, voorzichtig.
Säu'bern, **schw.** (h.) = zuiveren, schoonmaken; (**die Stube**) doen. **Säu'berung**, w. —, —en = zuivering, reiniging.
Sau'bohne, w. = tuinboon, groote boon.
Sau'buhe, m. = kwajongen, smeerpoots.
Sau'ce zie **Soße**. **Saucie're** (spr.: *zoos-je-re*), w. —, —n = sauskom. **Saucie'ren** (spr.: *zoosrie . .*), **schw.** (h.) = sausen. **Saucie'schen** (spr.: *zoosries . .*), f. —s, — = saucijsje.
Sau'distel, w. = melkdistel. **Sau'dumm'** = oliedom, oerstom.
Sau'en, **schw.** (h.) = vies, smerig doen, morsen; **vuile taal uitslaan**; **mit etw. f.** = iets vullmaken, met iets morsen.
Sau'er, = zuur: zwaar, moelijk; vermoeiend; onvriendelijk; f. e Mene(n) = een zuur gezicht; ein f. es Gesicht machen = een zuur gezicht zetten; **das wird mir f.** = dat valt me zwaar; **er läßt sich's f. werden** = hij geeft zich veel moeite; **das kommt ihn (ihm) f. an** = dat is hem heel onaangenaam, lijkt hem heel zwaar; (**ein Muffst**) **fofiet ihm viel f. n Schweiß** = is voor hem een heel zwaar werk. **Sau'erampfer**, m. = (veld)zuring; S. von Mann = zuurmul. **Sau'erbeere**, w. = veenbes. **Sau'erbraten**, m. = zuur gebraden vleesch. **Sau'erbrunnen**, m. = koolzuurhoudende, minerale bron, mineraal-, bronwater. **Sau'erborn**, m. = zuurbes, berberis.
Sauerei', w. —, —en = zwijnerij, vull(ig)heid.
Sau'er|kirsche, w.; **•fliee**, m. = zure kers; z. klaver (klaverzuring).
Sau'er|kohl, m., **•kraut**, f. = zuurkool. **Säu'erlich** = zuurachtig, zurig. **Säu'erling**, w. —s, —e = (koolzuur) mineraalwater; zure wijn; zuring. **Säu'ermilch**, w. = zure melk, karnemelk. **Säu'ern**, **schw.** (h.) = zuren (*met zuurdeeg, gist*), aanzuren; oxydeeren. **Säu'er|süß** = zuurzoet.
Sau'er|stoff, m.; **•stoffgehalt**, m.; **•teig**, m. =

zuurſtof; -ſtofgehalte; -deeg (-deesem, giſt).
Sau'ertopf, m. = zuurmuil, -kijker, brompot.
Sau'ertöpflich = zuurmuilig, knorrig, brommerig. **Sau'erung**, w. —, —en = verzuring; oxydeering. **Sau'ertwaſſer**, f. = mineraalwater.
Sau'fang, m. = (jachtperk voor de) jacht op 't wilde zwijn. **Sau'fänger**, m. —s, — = op de zwijnejacht afgerichte hond.
Sau'fuß, -bruder, m. = zuipap, drinkbroer, nathals.
Sau'feder, w. = Sauſpieß.
Sau'fen, ft. (h.) (du ſäuſt; er ſäuſt; ſoff; föße; ſaufel geſoffen) = zuipen, drinken. **Sau'fer**, m. —s, — = zuiper, drinker, dronkaard.
Sauferei, w. —, —en = zuiperij. **Saufgelag(e)**, f. = drinkgelag, zulperij.
Saufraß, m. = (fig.) zwijneeten, hondekost.
Saug'amme, w. = min. **Saug(e)beutel**, m. = dotje. **Saug(e)fertel**, f. = ſpeenvarken.
Saug(e)flaſche, w. = zuigfleſch. **Saug'en**, ft. (h.) (du ſaugſt; ſog [ſaugte]; föße; ſauge! geſogen [geſaugt]) = zuigen; in ſich f. = inzuigen. **Saug'en**, ſchw. (h.) = zoogen. **Saug'er**, m. —s, — = zuiger (zuigend perſoon of dier, zuignuit, pompventiel, uitzuiger enz.). **Saug'er**, m. —s, — = zoogdier. **Saug'erin**, w. —, —nen = zoogſter (vrouw en dier), min, voedſter.
Saug(e)rohre, f. (-rohre), w.; -röhfel, m.; -ſchwamm, m. = zuigbuis; -snuit; -spons.
Saug'er, f. = zoogdier. **Saug'ewert**, f. = zuigpomp. **Saug'ertel**, f., -flaſche, w. zie **Sauge**... **Saug'flap**, w. = zuigklep.
Saug'ling, m. —s, —e = zuigeling. **Saug'lingsbeobachtant**, w., -heim, f. = bewaarplaats of tehuis voor zuigelijke, erſche.
Saug'loſe, w.: die S. läuten = vuile taal (zwijnetaal) uitslaan. **Saug'glüd**, f. = bijzonder, beestachtig geluk.
Saug'napp, m. = zuignapje. **Saug'pfropfen**, m. = ſpeen.
Saug'groß = beestachtig lompe, beestachtig grof.
Saug'rohre, -rohre zie **Saug'er** of **uſw. Saug'und Brud'pumpe**, w. = zuig(pers)pomp.
Saug'ventil, f. = zuigklep.
Saug'hieb, m. = stomp (legen den buik). **Saug'hirt**, m. = zwijnehoeder. **Saug'igel**, m. = zwijnegel, smeerpoeſ. **Saug'isch** = zwijnerig, vuil, smerig.
Saug'jagd, w. = jacht op 't wilde zwijn.
Saug'kerl, m. = zwijnekerel, zwijnjak. **Saug'loſen**, m. = varkenskot.
Saug, m. = Saul.
Saug'lache, w. = zwijnepoel.
Saug'hen, f. —s, — = zuiltje, pilaartje. **Saug'le**, w. —, —n = zuil (ook fig.), kolom; pilaar.
Saug'leben, f. = zwijneleven.
Saug'lenartig = zuil- kolomvormig. **Saug'lenbau**, m. = zuilgang, -rij, kolomnade. **Saug'lenförmig** = zuil-, kolomvormig. **Saug'lenfuß**, m. = voet(stuk) van een zuil. **Saug'lenhalle**, w. = kolomnade, zuilehal. **Saug'lenheilige(r)**, m. = zuile-, pilaarheilige, ſtyliet. **Saug'lenknopf**, m. = kapiteel. **Saug'lenordnung**, w. = zuileorde (bk.). **Saug'lenplatte**, w. = (onder) plint, (boven) abakus. **Saug'lenreihe**, w. = zuilerij. **Saug'lenſchaft**, m. = zuilſchacht.
Saug'lenſtein, m. = ſteen voor zuilen, bazalt.
Saug'lenſtellung, w. = ſchikking, plaatsing van de zuilen, zuileafſtand. **Saug'lenstuhl**, m. = zuilſtoel, voetſtuk. **Saug'lenweite**, w. = zuileafſtand. **Saug'lenwert**, f. = kolomnade.
Saugm, m. —(e)s, Säume = zoom, rand; vracht, laſt.

Saug'magen, m. = zwijneemaag, (ook) zwijnjak.
Saug'mbaum, m. = randboom. **Saug'men**, ſchw. (h.) = (tr.) zoomen, boorden, (fig.) als met een rand omgeven, bekleeden; (gwst.) (een laſtdier) een pakzadel opleggen, met laſtdieren vervoeren; (intr.) zuimen, dralen, talmen.
Saug'mentſch, m. = zwijnjak.
Saug'mer, m. —s, — = zoomer (perſoon en instrument); draler, treuzelaar; (gwst.) laſtdier (drijver, -houder). **Saug'mesſel**, m. = pakezel.
Saug'mhalterei, w. —, —en = vrachtrijderij.
Saug'mig = langzaam, talmend, aarzelend, nalatig. **Saug'miß**, w. —, —je, S., f. —fes, —je = verzuim, getalm, gearzel, achteeloosheid; uitstel.
Saug'mpfad, m. = pad (weg) voor laſtdieren, mullezelpad. **Saug'mpferd**, -roß, f. = laſtpaard.
Saug'mfattel, m. = pakzadel.
Saug'mfal, w. (u. f.) = nalatigheid, gearzel.
Saug'mfelig = nalatig, talmend, traag. **Saug'mfeligkeit**, w. —, —en = nalatigheid, getalm, traagheid.
Saug'mſich, m. = zoomſteek.
Saug'mtier, f. = laſtdier.
Saug'mutter, w. = zeug, moederzwijn. **Saug'neſt**, f. = zwijnekot, vuil neſt. **Saug'nidel**, m. = sneerpoets, vuilik.
Saug're, w. —, —n = zuurheid, zurigheid (ook fig.), wrangheid, zuur. **Saug'rebildung**, w. = zuurvorming. **Saug'reſeſt** = zuurbestendig.
Saug'regular'zeit, w. = komkommertijd. **Saug'rehaltig** = zuurhoudend. **Saug'ring** zie **Säuerung**.
Saug'röhfel, m. = varkenssnuit.
Saug's, m. = geſuis, ('t) ſuizen, geloei; gejoel, getier; vgl. **Saus**. **Saug'sbraun**, m. = vroolijke Frans, doordraaier; ook = **Saufewind**.
Saug'selant, m. = ſisklank, ruischtoon. **Saug'seln**, ſchw. (h.) = ſuizelen, ruischen. **Saug'sen**, ſchw. (h.) = ſuizen, gieren, ſtuiven; zwiepen; es ſauft mir in den Ohren = ik heb geſuis in de ooren; (laß ihn) loopen! f. .b = (ook) pijlsnel.
Saug'ser, m. —s, — = jonge most, gistende jonge wijn. **Saug'sewind** = **Saufewind**.
Saug'spieß, m. = (jag.) zwijnsplet (bij de zwijnejacht). **Saug'stoff**, m. = (fig.) zwijnedrank.
Saug'treiber, m. = zwijnehoeder. **Saug'wetter**, f. = smerig weer, honde-, zwijneweer. **Saug'wirtschaft**, w. = smerige, vuile boel. **Saug'wohl!**: mir iſt f. = ik voel me heel lekker, zoo lekker als kip. **Saug'zahn**, m. = (kort) pijpje.
Savann'e, w. —, —n = savanna.
Savonnet'uhr, w. = savonet(horloge).
Savonar'de, m. —n, —n = Savojaard. **Savo'ghen**, f. = Savoje. **Savo'herthohl**, m. = savooiekool. **Savo'hiſch** = Savooisch.
Sax'horn, f. = saxhoorn. **Saxoph'on**, f. —s, —e = saxofone. **Saget'e**, w. —, —n = sajet.
Sazerdotal' = ſacerdotaal, priesterlijk.
Sbirre, m. —n, —n = sbirre, (Il.) politie-agent, ſpeurhond (v. d. politie).
f. Br. = jübliche(r) Breite. **S.C.** = Seniorentenvent. **sc.** = scilicet: nämlich: namelijk.
ſchab'bern, ſchw. (h.) = (gwst.) babbelen.
ſchab'bes, m. —, — = (hbr.) sjabbes, sabbat.
ſcha'be, w. —, —n = ſchaafijzer, ſchrapper; mot, kakkerlak; hoofdzer. **ſcha'b(e)ifen**, f. = ſchaaf-, vlakijzer. **ſcha'b(e)messer**, f. = ſchaafmes.
ſchä'be zie **Sch e b e**.
ſchä'ben, ſchw. (h.) = ſchrappen, ſchrappen, krabben; (Räſe) raspen; (einen Fiſch) ſchrappen; ſch. und ſchinden, ſch. und ſcharren, ſch.

und fragen = bij elkaar schrapen; **sch** [sch.] = zich scheuken, schurken. **Scha'ber**, m. —s, — = (voet)schraper; (*wagenm.*) schraapstaal.
Scha'bernaad, m. —(e)s, —e = leelijke poets, (kwajongens)streek; (einem) einen **S.** spiefen, tun = een poets bakken, een koopje leveren; mit zum **S.** = om mij te plagen.
Schä'big = (Rud, Hut, Person) kaal, sjofel, schunnig; (Person) onbehouden, min; gierig, schraperig, kaal.
Schablon'e, w. —, —n = sjablone: vorm, model, patroon, mal; nach der **S.** (arbeiten) = **Schablon'enhaft**, **schablonig** = sleurig, werktuiglijk, naar 't oude gangetje, volgens 't oude model.
Schabrac'fe, w. —, —n = schabrak, zadelkleed.
Schab'fel, f. —s, — = schrapseel.
Schab'zieger, m. —s = groene kruid(e)kaas.
Schach, f. —(e)s = schaak(spel); **S.** biten = sch. aanzeggen; (der König) steht im **S.** = staat schaak; einen im, in **S.** halten = in toom houden; **S.** dem König = de koning (schaak).
Schach, m. = **Schach**.
Schach'brett, f. = schaakbord.
Schacher, m. —s, — = gesjacher, (knoei)handel.
Schä'cher, m. —s, — = stuuper, stakker; (*scherts.*) schaker; [roover, misdadiger].
Schä'cherer', w. —, —en = **Schä'cher**. **Schä'cherer**, m. —s, — = sjacheraar.
Schä'cherkreuz, f. = gaffelkruis.
Schä'chern, [schw. (h.)] = sjacheren, knoeien, kleinhandel drijven.
Schach'feld, f. = veld (*schaak*). **Schach'figur**, w. = schaakstuk. **Schach'mat'** = schaakmat (*ook fig.*). **Schach'spiel**, f. = schaakspel.
Schach'spieler, m. = schaakspeler, schaker.
Schach'stein, m. = schaakstuk.
Schacht, m. —(e)s, —e u. **Schächte** = schacht, mijn(pub), uitgraving; (*schol.*) ransel.
Schach'tel, w. —, —n = doos; alte **S.** = oude vrijster, oude tante. **Schäch'telchen**, f. —s, — = doosje. **Schäch'telsteige**, w. = matjesvijg.
Schäch'telstalm, m. = paardestaart (*plant*).
Schäch'teln, [schw. (h.)] = in een doos doen, pakken.
Schäch'ten, [schw. (h.)] = uitgraven (*een put, een bouwterrein*).
Schäch'ten, [schw. (h.)] = slachten (*volgens Joodschen ritus*), sjechten. **Schäch'ter**, m. —s, — = (*gediplomeerd Joodsch*) slachter, sjechter, sjoebet.
Schäch'tzug, m. = (schaak)zet (*ook fig.*).
Schäch'tzen (spr.: *sjat...*), m. —s, — = (jüd.) huwelijksmakelaar, sjatsjen.
Scha'de (Vbj.) = jammer; [sch. um ihn] = jammer voor (van) hem; dazu ist er mir zu [sch.] = daarvoor acht ik hem te goed; viel zu [sch.] zum Schulmeister = veel te goed voor...; [sch. drauf, sch. auf den] = dat, hij kan me niets schelen.
Scha'de, m. —ns, **Schäden** = schade, na-deel; beschadiging; den **S.** n **ausbessern** = 't gebrek herstellen; das Haus hat mehrere **Schäden erlitten** = is op verscheiden plaatsen beschadigd, heeft erg geleden; **fort** mit **S.** n! = weg er mee! **innerer** **S.** = inwendige beschadiging, kwetsuur, inwendig letsel; **S.** n **nehmen** = schade lijden; **offener** **S.** = open woude; es wird sein **S.** nicht sein, sein **S.** für ihn sein = hij zal er geen nadeel bij hebben, niet slecht bij varen; zu **S.** n bringen = benadeelen; zu **S.** n kommen = verlies lijden, verliezen; zum **S.** n seines Prinzipals = ten nadeele van zijn patroon; **Schäden in der Verwaltung** = gebreken in 't bestuur; wer den **S.** n hat, braucht für den **Spott** nicht zu sorgen = wie de schade heeft, heeft ook de schande; *vgl. flug.*

Schä'del, m. —s, — = schedel, kop.
Schä'delbohrer, m.; **bruch**, m.; **flapfel**, w.; **lehre**, w.; **messung**, w. = schedel|boor; -breuk; -doos; -leer; -meting.
Schä'delstätte, w. = Schedelplaats, Golgotha.
Schä'den, [schw. (h.)] (Dat.) = schaden, benadeelen, nadeel toebrengen, kwaad doen; das [schadet nichts] = dat hindert niets; das wird seinem Ruf [sch.] = dat zal zijn goeden naam schade, kwaad doen. **Schä'den** zie **Schä'de** II
Schä'denabmachung, w. = schadeafmaking.
Schä'denersatz, m. = schadevergoeding; **Sch.** fordern, verlangen = schadevergoeding eischen; *vgl. belangen, flagen*. **Schä'denfeuer**, f. = (*gwst.*) brand. **Schä'denfreude**, w. = leedvermaak. **Schä'denfreude** = blij over 't leed van een ander, nijdig. **Schä'denregulierung**, w. = schade-regeling. **Schäd'haft** = beschadigd, bedorven, geschonden, gebrekkig; (von Zähnen) slecht, aangestoken. **Schäd'haftigkeit**, w. = slechtheid; slechte, gebrekkige toestand. **Schäd'igen**, [schw. (h.)] einen = benadeelen, te kort doen, nadeel toebrengen; einen an der Ehre [sch.] = iem. in zijn eer te kort doen. **Schäd'igung**, w. —, —en = benadeeling, verongelijking. **Schäd'lich** = schadelijk, nadeelig, verkeerd; der Wein ist dir [sch.] = is nadeelig, verkeerd voor je; so etw. ist der Gesundheit [sch.] = is slecht, schadelijk voor de gezondheid. **Schäd'lichkeit**, w. = schadelijkheid enz. **Schäd'ling**, m. —s, —e = schadelijk insect, dier, wezen, plant; woekerzwam. **Schäd'los** = schadeloos; einen für etw. [sch.] halten = iem. voor iets schadeloos stellen, iem. iets vergoeden. **Schäd'loshaltung**, w. = schadeloosstelling, vergoeding.
Schaf, f. —(e)s, —e = schap (*ook fig.*), schaapskop, onnoozel mensch; frommes **Sch.** = mak schaa; *vgl. geduld*. **Schaf'art**, w. = schape-soort, -aard. **Schaf'blattern** zie **Schafpöden**.
Schaf'bock, m. = ram. **Schaf'chen**, f. —s, — = schaa; schape; schape; (*bot.*) katje; er hat sein **Sch.** im Troden = zijn schaapjes op 't droge; sein **Sch.** führen = zijn voordeel met iets doen. **Schaf'breck**, m. = schapemest; (*stud.*) onzin. **Schaf'dumm'** = oliedom, zoo dom als een schaa. **Schaf'dünger**, m. = schapemest.
Schaf'fer, m. —s, — = schaapherder, schaper; herder (*in de idylle*); dem **Sch.** die Reule ab'staufen = iets duur betalen. **Schaf'ferer'**, w. —, —en = schaapskooi; schapeteelt; herdersfeest, herdersdicht.
Schaf'fergedicht, f.; **hünd**, m.; **hütte**, w. = herders|dicht; -hond; -hut.
Schaf'ferin, w. —, —nen = herderin.
Schaf'fer|knaab, m.; **lieb**, f.; **pfiffe**, w.; **schippe**, w. = herders|knaap; -lied; -fluit; -schop.
Schaf'fer|spiel, f.; **staf**, m.; **stunde**, w. = herders|spel (pastorale); -staf; -uurtje (*voor ver-liefden*).
Schaff, f. —(e)s, —e = (*gwst.*) bak, nap; schap, kast; dagwerk. **Schaf'tel**, f. —s, — = (*gwst.*) bak(je).
Schaf'tell, f. = schapevel, schapevacht.
Schaf'ten, [schw. (h.)] = doen, werken, bezig zijn; brengen, bezorgen, (ver)schaffen; (*Silfe*) verschaffen; (Rat) schaffen; (ich habe nichts mit ihm) zu [sch.] = te maken; damit habe ich nichts zu [sch.] = dat gaat me niets aan; er macht mir viel zu [sch.] = bezorgt me veel moeite, veel last; etw. an Ort und Stelle [sch.] = zorgen, dat iets ter bestemder plaats komt; [sch.] Sie mir ihn aus dem Hause, aus den Augen = maak dat hij/uit mijn huis, uit mijn oogen komt; einen aus dem

Weg, aus der Welt ſch. = uit den weg ruimen; die Arbeit will gar nicht ſch. = wil heelemaal niet vloten; ſich müde ſ. = zich moe werken. II. ſchäffen, ft. (h.) (ich ſchaffe; ſchuf; ſchüfe; ſchaffe! geſchaffen) = ſcheppen, maken, in 't leven roepen.

ſchäffensdrang, m.; **-freude** (=freudigkeit, -luft), w. = ſchepplingsdrang; -vreugde (-lust). **ſchäffer**, m. —s, — = (huis)bestuurder; eko- noom; werker. **ſchäffig** = vlijtig, ijverig, werkzaam.

ſchäffleiſch, ſ. = ſchapevleesch.

ſchäffler, m. —s, — = kuiper.

ſchäffner, m. —s, — = kondukteur (*bij 't ſpoor*); [= ſchäffer]. **ſchäffnerlei**, w. —, —en = woning, ambt van den eko- noom. **ſchäffnerin**, w. = huishoudster, -bestuurster.

ſchäffgarbe, w. = duizendblad. **ſchäffherde**, w. = kudde ſchapen. **ſchäffhod**, ſ. = (*ſchp.*) ſchapehok. **ſchäffhirt**, m. = ſchaapherder.

ſchäffhuten, m. = droge hoest. **ſchäffkäse**, m. = ſchapekaas. **ſchäffknecht**, m. = herders- jongen. **ſchäffkotel**, m. = ſchapekotel. **ſchäff- lam**, ſ. = ooilam. **ſchäfflaus**, w. = ſchape- luis. **ſchäffleder**, ſ. = ſchapeleer; er reijt aus wie ſch. = gaat op den loop. **ſchäffledern** = ſchapeleeren. **ſchäfflein**, ſ. —s, — = ſchaap- ken, ſchaapje. **ſchäffmäſſig** = als een ſchaap, ſchaapachtig. **ſchäffmilbe**, w. = ſchapeluis. **ſchäffmilt** = -bred. **ſchäffmutter**, w. = ool.

ſchäffott, ſ. —(e)s, —e = ſchavot.

ſchäffpelz, m. = (pels van) ſchapevacht; der Wolf im ſch. = de wolf in een ſch. **ſchäffraffe**, w. = ſchaperas.

ſchäffpoden, Pl.; **-ſchere**, w.; **-ſcherer**, m.; **-ſchür**, w. = ſchapelpokken (windpokken); -ſhaar; -scheerder; -scheren (scheertijd).

ſchäffgeſicht, ſ. = ſchapegezicht; dom, onnoo- zel gezicht. **ſchäffteule**, w. = ſchapebout.

ſchäffvleid, ſ. = ſchapevacht; der Wolf in S. —ert = de wolf in een ſch. **ſchäfftopf**, m. = ſchapekop, domoor, -kop; (*ook een kinderspel*) hinkebaan; (*een kaartſpel*). **ſchäffnaſe**, w. = ſchape-neus; leelijke domkop; ſchaapkop; (*een appelsort*). **ſchäffſtall**, m. = ſchaapskooi, ſchapeſtal. **ſchäffſtand**, m. = ſchapeſtapel.

ſchäff, m. —(e)s, ſchäffe = ſchacht (*van lans, hellebaard, zuil, laars, veer*); lade (*van een ge- weer*); ſtengel (*van planten*); ſtam (*van boomen*).

ſchäfften, ſch. w. (h.) = (*een geweer*) monteeren, van een lade voorzien; (*laarzen*) ſchachten. **ſchäfftenſtiefel**, m. = hooge laars.

ſchäffweide, w.; **-wolfe**, w.; **-zücht**, w.; **-zücht- ter**, m. = ſchapelweide; -wol; -teelt; -fokker.

ſchäh, m. —s, —s = ſhah, ſjach.

ſchäh, m. —s, —s = ſhah, ſjach.

ſchäh, m. —s, —s = ſhah, ſjach.

ſchäh, m. —s, —s = ſhah, ſjach.

ſchäh, m. —s, —s = ſhah, ſjach.

ſchäh, m. —s, —s = ſhah, ſjach.

ſchäh, m. —s, —s = ſhah, ſjach.

ſchäh, m. —s, —s = ſhah, ſjach.

ſchäh, m. —s, —s = ſhah, ſjach.

ſchäh, m. —s, —s = ſhah, ſjach.

ſchäh, m. —s, —s = ſhah, ſjach.

ſchäh, m. —s, —s = ſhah, ſjach.

ſchäh, m. —s, —s = ſhah, ſjach.

ſchäh, m. —s, —s = ſhah, ſjach.

ſchäh, m. —s, —s = ſhah, ſjach.

ſchäh, m. —s, —s = ſhah, ſjach.

ſchäh, m. —s, —s = ſhah, ſjach.

ſchäh, m. —s, —s = ſhah, ſjach.

ſchäh, m. —s, —s = ſhah, ſjach.

ſchäh, m. —s, —s = ſhah, ſjach.

ſchäh, m. —s, —s = ſhah, ſjach.

ſchäh, m. —s, —s = ſhah, ſjach.

ſchäh, m. —s, —s = ſhah, ſjach.

ſchäh, m. —s, —s = ſhah, ſjach.

wegen) ſchaal; (*jag.*) hoef; **ſalte ſch.** = koude ſchotel, koudſchaal, koude wijn-, biersoep; die äußere ſch. der Dinge = de oppervlakte, de buitenkant der dingen; die S. (n) ſeines Zornes über einen ausgießen = de fiolen van zijn toorn over iem. uitstorten. **ſchälten**, ſch. w. (h.) = (*boomen, appelen*), ſchillen; (*eieren*) pellen, ſchillen; (*noten*) (ont)bolſteren; (*gerst*) pellen; die Haut ſchält ſich = ſchilfert af; einen ſch. = iem. van zijn geld berooven; ſich aus feiner Kleidung ſch. = zich ontkleeden. **ſchäl- leugehäute**, ſ. = ſchelp.

ſchälheit, w. — = lafheid enz., vgl. ſchäl I.

ſchälhengſt, m. = (spring)hengſt.

ſchälſig (**ſchälſig**) = met een ſchil, met een ſchaal, met een bolſter, ſchaal..., ſchelp..., ſchilferig.

ſchäl, m. —(e)s, —e (u. ſchälſte) = ſchalk, guit, ſchelm; leeperd, ſlimmerd; [laaghartig] menſch, ſchurk, valschaard; (*gwst.*) stomme knecht; er hat den ſch. im Nacken, der ſch. ſiht ihm (ritt- lings) im Nacken = hij heeft ze achter de mouw, hij is een leeperd, een grappemaker; vgl. S. 1 g.

ſchälhaft = guitig; ſchalkſch; [slim]. **ſchäl- haftigkeit**, w. — = guitigheid enz. vgl. ſchäl- haft. **ſchälſfreund**, m. = valsch vriend.

ſchälſknecht, m. = ontrouwe knecht. **ſchälſ- nart**, m. = grappemaker, nar. **ſchälſohr**, ſ. = die zich doof houdt, die Oost-Indiſch doof is.

ſchälſſtreich, m. = guitestreek, grap.

ſchäl, m. —(e)s, —e (u. ſchälſte) = (*alg.*) geluid; galm (*van klokken*); geſchal (*van bazuin, trom- pet*); klank (*van woorden*); (*fig.*) roep; leerer ſch. = holle klank, klinkklank. **ſchälſblat**, w. = keelblaas (*bij kikkers e. d.*). **ſchälſdeckel**, m. = klank-, galmbord. **ſchälſlehre**, w. = geluids- leer. **ſchälten**, ſch. w. u. ft. (h.) (es ſchälte; es ſchälte u. ſchälte; ſchällete u. ſchälte; ſchälle! geſchälte) = klinken, (weer)galmen, ſchallen, ſchateren; ſ. —ber Beifall = daverende toe- juiching; zie Gelächter. **ſchälhorn**, ſ. = galmrechtter (*van trompet e. d.*), beker. **ſchälſ- lehre**, w. = geluidsleer. **ſchälſloch**, ſ. = klank-, galmgat. **ſchälſnachabend** = klank- nabootſend. **ſchälſoch** = ſchälloch.

ſchälſos = ſchaal-, ſchelploos; weerloos, ge- voelig.

ſchälſrohr, ſ. = ſpreekbuis. **ſchälſplatte**, w. = grammofoonplaat. **ſchälſtrichter**, m. = (*van blaasinstrument*) beker, (*van telefoon e. d.*) mond- ſtuk. **ſchälſwelle**, w. = geluidsgolf.

ſchälſmaschine, w. = ſchilmachine.

ſchälſmei, w. —, —en = ſchalmei, herdersfluit.

ſchälſmühle, w. = pelmolen.

ſchälſotte, w. —, —n = ſjalotte, kleine ui.

ſchälſapparat, m. = ſchakeltoeſtel, ſchakelaar.

ſchälſbrett, ſ. = ſchakelbord. **ſchälten**, ſch. w. (h.) = beſchikken, regeeren; (in)ſchakelen; mit etw. ſch. = met iets (naar believen) handelen; laß ihn ſch. = laat hem begaan; vgl. wälten.

ſchälter, m. —s, — = loket, ſchuiſje, raampje; ſchakelaar; [roeiſpaan].

ſchälterbeamte (v), m.; **-fenſter**, ſ.; **-öffnung**, w. = loket|beamte; -raampje; -opening.

ſchälſtier, ſ. = ſchelpdier.

ſchälſjahr, ſ. = ſchrikkeljaar. **ſchälſmonat**, m. = ſchrikkelmaand. **ſchälſſyſtem**, ſ. = ſchakelsyſteem. **ſchälſtafel**, w. = ſchakelbord.

ſchälſtag, m. = ſchrikkel- dag. **ſchälſtung**, w. —, —en = beſchikking; ſchakeling. **ſchälſ- vorrichtung**, w. = ſchakelaar, ſchakeltoeſtel.

ſchälſtung, w. —, —en = ('t) ſchillen, pellen, doppen, bolſteren, bolſtering, vgl. ſchälten.

ſchälſtung, w. —, —en = ('t) ſchillen, pellen, doppen, bolſteren, bolſtering, vgl. ſchälten.

ſchälſtung, w. —, —en = ('t) ſchillen, pellen, doppen, bolſteren, bolſtering, vgl. ſchälten.

ſchälſtung, w. —, —en = ('t) ſchillen, pellen, doppen, bolſteren, bolſtering, vgl. ſchälten.

ſchälſtung, w. —, —en = ('t) ſchillen, pellen, doppen, bolſteren, bolſtering, vgl. ſchälten.

ſchälſtung, w. —, —en = ('t) ſchillen, pellen, doppen, bolſteren, bolſtering, vgl. ſchälten.

ſchälſtung, w. —, —en = ('t) ſchillen, pellen, doppen, bolſteren, bolſtering, vgl. ſchälten.

ſchälſtung, w. —, —en = ('t) ſchillen, pellen, doppen, bolſteren, bolſtering, vgl. ſchälten.

ſchälſtung, w. —, —en = ('t) ſchillen, pellen, doppen, bolſteren, bolſtering, vgl. ſchälten.

ſchälſtung, w. —, —en = ('t) ſchillen, pellen, doppen, bolſteren, bolſtering, vgl. ſchälten.

ſchälſtung, w. —, —en = ('t) ſchillen, pellen, doppen, bolſteren, bolſtering, vgl. ſchälten.

ſchälſtung, w. —, —en = ('t) ſchillen, pellen, doppen, bolſteren, bolſtering, vgl. ſchälten.

ſchälſtung, w. —, —en = ('t) ſchillen, pellen, doppen, bolſteren, bolſtering, vgl. ſchälten.

ſchälſtung, w. —, —en = ('t) ſchillen, pellen, doppen, bolſteren, bolſtering, vgl. ſchälten.

ſchälſtung, w. —, —en = ('t) ſchillen, pellen, doppen, bolſteren, bolſtering, vgl. ſchälten.

ſchälſtung, w. —, —en = ('t) ſchillen, pellen, doppen, bolſteren, bolſtering, vgl. ſchälten.

ſchälſtung, w. —, —en = ('t) ſchillen, pellen, doppen, bolſteren, bolſtering, vgl. ſchälten.

ſchälſtung, w. —, —en = ('t) ſchillen, pellen, doppen, bolſteren, bolſtering, vgl. ſchälten.

Schalup'pe, w. —, —n = sloep.
Scham, w. — = schaamte, schande; schaamdeel.
Schama'be, w. —, —n = sjamade (*signaal van overgave*); Sch. blaſen, ſchlagen = (*fig*) bijdraaien, den attocht blaſen.
Scham'bein, f. = schaambeen. **Scham'bug**, m. = lies. **ſchā'men ſich**, ſchw. (h.) = zich ſchamen; ſich vor einem ſch. = zich voor (*d. i. tegenover*) iem. ſch.; ſich für einen ſch. = zich voor (*d. i. wegens*) iem. ſch.; ſich einer Sache, über eine Sache ſch. = zich over iets ſch.; ich ſchāme mich zu Tode = ik ſchaam me dood. **ſcham'ſien**, ſchw. (h.) = (*ſchpt.*) ſchavielen, afſlijten.
Scham'gefühl, f. = ſchaamtegevoel. **ſcham'hafi** = ſchaamachtig, beſchaamd, zedig, bedeesd, eerbaar. **Scham'hafi'geit**, w. — = eerbaarheid enz., vgl. ſcham'hafi. **ſchā'mig** = bedeesd, verlegen. **Schā'mig'keit**, w. — = verlegenheid, ſchaamachtigheid. **Scham'noſen**, m. = ſchaambeen. **ſcham'loſ** = ſchaamtelooſ, onbeſchaamd, brutaal. **Scham'loſig'keit**, w. —, —en = ſchaamtelooſheid enz.
Schamot'le, w. — = ſjamotte (*vuurvaste, sterk gebrande, ſijngestampte klei*). **Schamotte'ſtein**, m., = ſjegel, m. = vuurvaste steen.
ſcham'pela, ſchw. (h.) = (*berl.*) een ſluipertje maken, ſpijbelen.
Schampud, m. = ohampie (champagne).
ſcham'rot = rood van ſchaamte, ſchaamrood; ſch. machen = doen blozen; ſch. werden = blozen. **Scham'rotte**, w. = bloſ van ſchaamte, ſchaamtebloſ, ſchaamrood.
Schand'altar, m. = gruwelaltar. **ſchand'bar** = ſchandelĳk, onteerend, ſchendend
Schand'bil'd, f.; = **brief**, m.; = **bube**, m.; = **ſchūne**, w. = ſchend||beeld; -brief; -brok; ſchandpaal.
Schand'bedel, m. = dekmantel (*om de ſchande te bedekken*); hoed, pet; vgl. ook Schandbedel.
Schān'be, w. — = ſchande, ſmaad, oneer; beſchadiging, verminking; einem Sch. machen = iem. ſchande aandoen; S. .n halber = om de ſchande (te vermijden); zu S. .n (*ook*: zu ſchanden en zuſchanden) gehen = bederven, vervallen, te niet gaan; ſich zu S. .n laufen = zich ziek, dood loopen; zu S. .n machen = vernielen, bederven; eine Öffnung zu S. .n machen = verwijderen; ein Pferd zu S. .n fahren, reiten = een paard (half)dood rijden; vgl. Öffnung.
Schān'bedel, m. —s, — = (*ſchpt.*) ſchampdek, ſchandek, potdek(sel).
ſchān'den, ſchw. (h.) = ſchenden, ontheiligen, ſchandvlekken, onteeren, beſchadigen, verminken; vgl. Arm ut. **Schān'der**, m. —s, — = ſchender, onteerder, ontwijder. **Schand'ſted**, m. = ſchandvlek. **Schand'gedicht**, f. = ſchandgedicht, ſchimpdicht. **Schand'geld**, f. = ſchandegeld; ſchand-, ſpotprijs. **Schand'gemā'lde**, f. = ſchandelĳke ſchilderij. **Schand'geſchichte**, w. = ſchandaalgeſchiedenis. **Schand'geſelle**, m. = ſchendbrok. **Schand'glo'de**, w. = ſchandklok (*die geluid wort, als iem. aan den ſchandpaal staat*). **Schand'lauf**, m. = ſchandkoop (*d. i. een ſchandelĳke koop en een koop tegen ſpotprijs*). **Schand'leben**, f. = ſchandelĳk leven. **ſchān'd'lich** = ſchandelĳk, onteerend, ſchandalig, erg, verſchrikkelĳk. **Schand'lieb**, f. = ſchand-, ſchendĳd. **Schand'mal**, f. = ſchandteeken, -merk. **Schand'maul**, f. = brutale bek, ſchend-tong. **Schand'name**, m. = ſchimpnaam.
Schand'pfa'hl, m. (= **ſāule**, w.); = **ſch'rift**, w.; = **ſtat**, w. = ſchand||paal; -ſchrift; -daad.
Schand'titel, m. = ſchimpdicht, ſmadelĳke titel.
Schān'dung, w. —, —en = ſchending, ont-

eering, ontwijding, beſchimping, laſtering, verkrachting, verminking, ſchennis. **Schand'weib**, f. = ſchandelĳke, eerlooze vrouw. **Schand'wor'te**, Pl. = ſchandelĳke woorden. **Schand'zunge**, w. = ſchend-, laſtertong.
Schant, m. —(e)s, Schānte = drankverkoop, herberg.
Schan'ter, m. —s, — = ſjanker.
Schant'gerechtig'keit, w. = vergunning(recht).
Schant'geſch, f. = drankwet. **Schant'konzeſſi'on**, w. = vergunning. **Schant'pudel**, m. = (bayr. u. öſt.) toonbank (*in herbergen*). **Schant'wirt**, m., = **wirtſchaft**, w. zie Schentw...
Schanz'arbeit, w. = ſchanswerk, -arbeid.
Schanz'arbeiter, m. = ſchanswerker, -graver.
Schan'ze, w. —, —n = ſchans, redoute, aarden wal; ſchans (*op ſchepen*); [kans]; ſein Leben in die Sch. ſchlagen = op 't ſpel zetten, in de waagschaal ſtellen. **ſchan'zen**, ſchw. (h.) = ſchanswerk verrichten; hard werken, blokken, ſjouwen. **Schan'zer**, m. —s, — = ſchansgraver; blokker.
Schanz'igtü'ber, m.; = **kleid**, f.; = **korb**, m.; = **läufer**, m.; = **net**, f.; = **pfahl**, m. = ſchans||graver; (*oudere bet.*) -kleed (*later*: verſchansing); -korf; -looper; -net; -paal (palissade).
Schanz'wehr, w. = verſchansing, verſperring.
Schanz'werk, f. = ſchanswerk, verſchansing.
Schanz'zeug, f. = ſchansgraafgereedschap.
Schap(p), f. —(e)s, —e = (nbb.) ſchap, plank, kaſt.
Schāp'pel, m. (u. f.) —s, — = krans, kroon (*oudt. een hoofdeverſiering*).
Schar, w. —, —en = ſchaar, troep, bende, hoop, menigte, groep.
Schara'be, w. —, —n = charade, lettergepepraadsel.
Schar'arbeit, w. = heerdienst.
Schar'be, w. = ſchollevaar.
ſchar'ben, **ſchār'ben**, ſchw. (h.) = (klein) ſnijden (*kool e. d.*).
Schar'bo'd, m. —(e)s = ſcheurbuik, ſkorbuut.
ſchar'en, ſchw. (h.) = ſcharen, verenigen, ordenen, ſchikken.
Schā'ren, Pl. = ſcheren (*klippen aan de Zweedſche en Finsche kuſt*).
ſchā'renweiſe = in ſcharen, troepen, benden.
I. ſcharf (ſchärfer) = ſcherp (Winkel, Patrone, Eſſig); ſel (Sonne); f. .es Gewehr = getrokken geweer; ſch. laden, ſchießen = met ſcherp laden, ſchieten; ſch. beſchlagen = (op) ſcherp zetten; einen ſch. machen = iem. oplettend, waakzaam, wantrouwend maken, (*ook*) voorbereiden, lekker maken; [f. e Frage = pijnbank]; ſie ſamen ſch. aneinander = zij vielen elkaar ſcherp aan; ſch. fahren = zeer ſnel rijden, er over heen vliegen; es geht ſch. = 't is druk (*met 't werk*); allzu ſch. macht ſcharig = al te ſcherp ſnijdt niet; früh ſch. früh ſtumpf = vroeg rijp vroeg rot; es ſch. auf einen haben = 't erg op iem. gemunt hebben. **II. ſcharf**, f. —(e)s, —e = ſcherpe kant, ('t) ſcherp.
Scharf'blid, m. = ſcherpe blik; ſcherpziendheid, -zinnigheid. **ſcharf'blid'end** = ſcherpziend, -zinnig. **Schār'fe**, w. —, —n = ſcherp, ſcherpe kant, snede (*van een mes e. d.*); ſcherpte (*van ontrekken*); ſcherpheid, wrangheid (*van wochten*); ſcherpheid, gestictheid (*van wetten e. d.*); ſcherpte, ſcherpzinnigheid, juistheid. **ſcharf'edig** = ſcherphoekig. **ſchār'ten**, ſchw. (h.) = ſcherpen, slijpen, wetten; (*die Senfe*) haren, wetten; (einen Wählſtein) billen; (ein Pferd) op ſcherp zetten; (*die Eſchlüſt*) ſcherpen, prikkelen,

opwekken; eînem bas Gewiffen ſch. = iems. geweten doen ſpreken. ſcharſgeladen = met ſcherp geladen. ſcharſlantig = met ſcherpe kanten. ſcharſmacher, m. —s, — = voorſtander van zeer ſtronge maatregelen, ſcherpſlijper. ſcharſmacherei, w. = overgrootte geſtrengheid, ſcherpſtronge maatregelen, ſcherpſlijperij. ſcharſrennen, f. = toernooi met ſcherpe wapens. ſcharſrichter, m. = ſcherprechter, beul. ſcharſrichteraut, f. = ſcherprechters-, beulsambt. ſcharſrichterei, w. —, —en = woning, ambt van den beul. ſcharſſchietjen, f. = ſcherpschieten, ſchietwedſtrijd. ſcharſſchuſ, m. = ſhot met ſcherp. ſcharſſchütze, m. = ſcherpschutter. ſcharſſicht, w. = ſcherpziendheid. ſcharſſichtig = ſcherpziend; -zinnig, ſchrande. ſcharſſichtigteit, w. — = ſcherpziendheid; -zinnigheid. ſcharſſinn, m. = ſcherpzinnigheid, ſchrandeheid. ſcharſſinnig = ſcherpzinnig, ſchrande. ſcharſſinnigteit, w. zie ſcharſſinn. ſcharſſung, w. — = ſcherping. ſcharſſwinlig = ſcherphoekig. ſcharſſch, m. —s, —e = ſcharlaken, vuurrood; ſ., m. u. f. = ſcharlakenkoorts, roodvonk. ſcharſſchartig = ſcharlakenrood-, roodvonkachtig. ſcharſſachen = ſcharlaken(sch). ſcharſſchfarbe, w.; -ſteber, f. = ſcharlakenſkleur; -koorts (roodvonk). ſcharſſchrieſel, f. u. m. = gierſtuitslag, -koorts, roode gierſt. ſcharſſchkraut, f. = ſcharlei. ſcharſſchrot = ſcharlakenrood. ſcharſſatan, m. —s, —e = ſcharlatan, kwakzalver. ſcharſſatannerie, w. —, —n = ſcharlatannerie. ſcharſſe u. ſcharſſei, m. —s = ſcharlei, muskadelsalie. [ſcharſſen]zen, ſchw. (h.) (mit den Augen) = heen en weer dwalen]. ſcharſm, m. —es = charme. ſcharſmant' = charmant. ſcharſmie'ren, ſchw. (h.) = charmeeren, betooveren, verrukken. ſcharſmützel, f. —s, — = ſchermutseling. ſcharſmütze(n), ſcharſmütze'ren, ſchw. (h.) = ſchermutselen. ſcharſmützer, m. —s, — = ſchermutselaar. ſcharſm zie ſcharren III. ſcharſnier, f. —s, —e = ſcharnier; (er iſt ganz) aus dem ſch. = uit zijn gewone doen. ſcharſpe, w. —, —n = ſjerp. ſcharſpie, w. —, —n = pluksel. ſcharſre, w. —, —n = krabber, ſchraper; ſchraapsel (wit kookpotten). I. ſcharſren, ſchw. (h.) = graven, krabben (met de voeten), ſcharrelen, wroeten; ſchrappen, ſchrappen; ſchuifelen (als teeken van misnoege); (eine Leiche) in die Erde ſch. = in den grond ſtoppen. II. ſcharſren, f. —s = ('t) krabben enz. vgl. ſcharren I. III. ſcharſren, m. —s, — = vleesch-, broodſtalletje. ſcharſſfuſ zie ſcharſfuſ. ſcharſſhans, m. = gierigaard, ſchraper. ſcharſſchmid, m. = gereedschapſſmid, egſmid. ſcharſſte, w. —, —n = ſchaard(e), kerf; spleet (als in een hazelip); ſchietgat; ſtreep; (plant) zaagblad; vgl. auswehen. ſcharſſte, w. —, —n = oud prul (vooral boek). ſcharſſtenhändler, m. = koopman in oude boeken. ſcharſſtig = ſchaardig, vol ſchaarden; vgl. ſcharſſ I. ſcharſſung, w. —, —en = ('t) ineenloopen (van gangen in de mijn, van twee rivierarmen). [ſcharſſwache, w. = patrouille, wacht. ſcharſſwächter, m. = soldaat van de wacht].

ſcharſſen'zel, m. = boer (in 't ſpel), (ook een kaartſpel); uiterſt gedienschtig mensch, duivels-toejager; onhandige buiging. ſcharſſen'zelt, ſchw. (h.) = zich door overgrootte hulpvaardigheid aangenaam trachten te maken, druk heen en weer draaien; de meisjes naloopen. ſcharſſwert, f. = (oud en nog gwest.) heeredienſt, zwaar werk; bijwerk. ſcharſſwerken, ſchw. (h.) = hard werken, zwoegen. ſcharſſwerker, m. = bijwerkman (te leveren door den Inſtman, zie ald.) ſcharſſwertmädchen, f. = hulpmeisje voor zwaar werk (vgl. ſcharſſwerker). ſcharſſee' (berl.) = Chauſſee. ſcharſſee'loſh, m. = fietſer. ſcharſſen, ſchw. (f.) = (nrdb.) draven. ſcharſſen, ſchw. (h.) = weggagen (van school bijv.). I. ſcharſſten, m. —s, — = ſchaduw, lommer; (hersens)ſchim; ſch. werfen = ſchaduw geven; nicht ein ſch. von Gefahr = geen ſchijn of ſchaduw van gevaar; ein ſch. von Mißmut = een zweem van wrevel; eînen, etw. in ſch. ſtellen = iem., iets in de ſchaduw ſtellen; eînen ſch. von etw. haben = een zwakke, gebrekkige voorſtelling van iets hebben; im ſch. ſißen = (ook) in de gevangenis zitten; begraben in ſch. und ſchlummer = begraven in nacht en slumeering; das Reich der ſch. = 't ſchimmerijk. II. ſcharſſten, ſchw. (h.) = ſchaduw geven, beſchaduwen; [een ſchaduw zijn van]. ſcharſſtenbild, f. = ſchaduwbeeld, ſilhouet; ſchim. ſcharſſtenfarbe, w. = ſchaduwſkleur, omber. ſcharſſtenfürſt, m. = Vorſt in 't ſchimmerijk, Pluto. ſcharſſtengang, m. = ſchaduwrijke, donkere laan. ſcharſſtenhaft = ſchaduwachtig, ſchmachtig; vaag. ſcharſſtenhönig, m. = ſchijnkoning; ook = ſchattenſfürſt. ſcharſſtenland, f. = ſchimmerijk. ſcharſſtenlicht, f. = licht-en-donker, clair-obscur. ſcharſſtentos = ſchaduwloos. I. ſcharſſtenreich, f. = ſchimmerijk; zwak, onbeduidend rijk, ſchijnrijk. II. ſcharſſtenreich = ſchaduw-, lommerrijk. ſcharſſtenreißer, m. = ſilhouetemaker. ſcharſſtenreich, m. = ſchaduwbeeld, ſilhouet; vluchtige ſchets. ſcharſſtenſeite, w. = ſchaduw-, keerzijde. ſcharſſtenſpiel, f. = ſchaduwſpel, Chineſſe ſchim. ſcharſſtenſtrich, m. = neerhaal; (dikke) ſchaduwſtreep. ſcharſſtenuhr, w. = zonnewijzer. ſcharſſtenweil, w. = ſchimmerijk. ſcharſſtenwert, f. = ſchaduw (op ſchilderij); beuzelarij. ſcharſſtenzeiger, m. = zonnewijzer. ſcharſſtiefen, ſchw. (h.) = (af)ſchaduwen, ſchakeeren, nuanceeren. ſcharſſtiefen, w. —, —en = ſchaduwwing, ſchakeering, nuanceering. nuance. ſcharſſtig = ſchaduw-, lommerrijk. ſcharſſtul'le, w. —, —n = (eig.) geld-, juweel-, kistje, cassette; (meest) privaatkas. ſcharſſtul'lengetber, Pl. = privaat-inkomſten. ſcharſſt, m. —es, ſcharſſte = ſchat, rijkdom, ſchatkist; lief, vrijer, jongen, vrijſter, meisje, ſchatje; [ſchatting, beſtelling]. ſcharſſanweiſung, w. = ſchatkistbiljet. ſcharſſbar = ſchatplichtig. ſcharſſbar = te ſchatten, te taxeeren; te waardeeren, waardeerbaar, gewaardeerd; Jhr f. es ſchreiben = Uw zeer geerd (zeer gewaardeerd) ſchrijven. ſcharſſbarheit, w. — = waarde, verdiensde. ſcharſſchen, f. —s, — = ſchatje, liefje. ſcharſſen, ſchw. (h.) = ſchatten, taxeeren, waardeeren, achten; meeneen, denken; ſch. auf (Uff.) = ſchatten, taxeeren op; ſch. ſchäße es mir zur Ehre = ik ſtel er een eer in, reken 't mij tot een eer; geſchäkt = geacht, gewaardeerd. ſcharſſzenswert = achtenswaardig.

gewaardeerd. **Schät'zer**, m. —s, — = schatter, taxateur. **Schät'gräber**, m. = schatgraver. **Schät'lammer**, w. = schatkamer, thesaurie. **Schät'tanzler**, m. = kanselier van de schatkist (in Eng.). **Schät'tafeln**, m., **•täfeln**, f. = geldkist, kassette; **Schät'tafeln**, **Schät'tafeln** = (ook boektitel) keurgave e. d. **Schät'meister**, m. = schatmeester, -bewaarder, (soms) penningmeester. **Schät'meisteramt**, f. = schat-, penningmeesterschap. **Schät'pflichtig** = schatplichtig. **Schät'schein**, m. = schatkistbiljet. **Schät'zung**, w. —, —en = belasting (volgens aanslag). **Schät'zung**, w. —, —en = schatting, waardeering, taxatie. **Schät'zungs-wert**, m. = geschatte waarde. **Schät'wchsel**, m. = schatkistwissel.

Schau, w. —, —en = tentoonstelling, schouwspel; bezichtiging, schouwing, monsterring; zur S. (aus)stellen = ten toon stellen, uitstellen; zur öffentlichen S. stehen = openlijk te kijk staan; etw. zur S. tragen = iets ten toon spreiden, met iets te kijk, te koop loopen; [zur S. legen = uitstellen; zur S. führen = (rondleiden om te laten zien; auf die S. gehen = uitgaan om een bruid te zoeken). **Schau'ausstellung**, w. = tentoonstelling.

Schaub, m. —(e)s, —e u. **Schäube** = stroowisch, boschje stroo.

Schau'be, w. —, —n = (lang) overkleed, mantel (15de, 16de en 17de eeuw).

Schau'begierig = kijklustig. **Schau'brot**, f. = toonbrood. **Schau'bude**, w. = kijkspel. **Schau'bühne**, w. = (schouw)tooneel.

Schau'ber, m. —s, — = huivering, rilling, ijzing; [schroom, eerbied, ontzag]. **Schau'berregend**, **•haft** = huivering-, ijzingwekkend, verschrikkelijk. **Schau'berhaftigkeit**, w. — = afschuwelijkheid, (t) ijzingwekkende. [**Schau'b(e)rig** = huiverig, ijzingwekkend]. [**Schau'berlich** = huivering-, ijzingwekkend]. **Schau'bern**, [schw. (h.) = huiveren, rillen; trillen; ich schaubere, mit (mid) schaubert = ik huiver, ril; uns schaubert ein Mensch, der ... = ons doet een mensch huiveren, die ...; f. de Stille = huiverende, huiveringwekkende stilte; die f. öfste Szene = 't ijzingwekkendste tooneel. **Schaubers' (stud.) = schauberdhaft. Schau'dervoll** = ijselijk, ijzingwekkend.

Schau'en, [schw. (h.) = zien, kijken; aanschouwen; schouwen, keuren; er schaut verlegen traurig drein = hij kijkt verlegen, treurig; vgl. frauen. **Schau'ende**, f. = staaleind, omslag.

I. **Schau'er**, m. —s, — = (hevige korte) bui (regen, hagel, onweer). II. **Schau'er**, m. —s, — = huivering, rilling, ijzing; aanval (van koorts, smart e. d.); eerbiedige schroom, ontzag. III. **Schau'er**, f. —s, — = (gwst.) afdak, (be)schutting; schuur, loods. IV. **Schau'er**, m. —s, — = schouwer, keurder; ziener, profeet. V. **Schau'er**, m. —s, — = sjouwer(man).

Schau'erschen, f. —s, — = buitje; rillinkje, kleine aanval; afdakje; schuurtje; (vooral) stuipe(je). **Schau'erdrama**, f. = gruwelstuk, vgl. •stüd. **Schau'ersgeschichte**, w. = ijzingwekkende, akelige geschiedenis, om van te rillen. **Schau'erig** = ijselijk, akelig, huiveringwekkend; (van 't weer) builig, kil.

Schau'erleute, Pl. = sjouwers, sjouwerlui. **Schau'erlich** = [huiverig]; akelig, ijselijk, huiveringwekkend.

Schau'ermann, m. = sjouwer(man).

Schau'ern, [schw. (h.) = huiveren, rillen; ein f. des Exempel = een ijzing-, afschrikwekkend voor-

beeld; es schauert durch die hohen Pappeln = er gaat een huivering door de hooge populieren; es schauert = 't regent, hagelt, sneeuwt hevig, 't is erg builig.

Schau'erinnacht, w.; **•stüd**, f.; **•tat**, w. = akelige, ijzingwekkende, afgrijselijke nacht; a., ij., a. stuk (draak, gruwelstuk); a., ij., a. daad.

Schau'ervoll = ijzingwekkend, ijselijk, afgrijselijk. **Schau'erveis**, f. = leelijk, akelig vrouwspersoon.

Schau'essen, f. = staatsmaaltijd, -shotel (alleen om te zien, vgl. Schaugericht).

Schau'fel, w. —, —n = schop (voor zand, kolen e. d.); (vuilnis)blak; schoep, schepbord (aan een waterrad); blad (van roeierem, anker e. d.); gewei (van den volwassene eland e. d.). **Schau'fel-förmig** = schop-, schepvormig. **Schau'felge-weih**, f. = kroongewei. **Schau'felmann**, m. = dood, vriend Hein. **Schau'feln**, [schw. (h.) = (om)scheppen, graven, delven, schoffelen. **Schau'felrad**, f. = scheprad. **Schau'felstiel**, m. = steel van een schop. **Schau'felwert**, f. = kettingmolen.

Schau'fenster, f. = (winkel, uitstal)raam, -kast. **Schau'gericht**, f. = parade-, pronkschotel. **Schau'gerüst**, f. = steiger, tribune. **Schau'flug**, m. = vliegemonstratie. **Schau'haus**, f. = schouwhuis (voor lijken). **Schau'tafeln**, m. zie Schaufenster.

Schau'tel, w. —, —n = schommel, schop, wip. **Schau'telbrett**, f. = schommel-, wipplank. **Schau'telbus**, m. = (berl.) autobus. **Schau'teln**, [schw. (h.) = schommelen, slingeren. **Schau'telwägel**, f. = hobbelpaard.

Schau'telpolitik, w.; **•stühl**, m.; **•system**, f. = schommelpolitiek (baskulepolitiek); -stoel; -systeem (baskulesysteem).

Schant'ler, m. —s, — = schommelaar.

Schau'tust, w. = kijklust. **Schau'tustig** = kijklustig, -graag.

Schaum, m. —(e)s, **Schäume** = schuim; Sch. vor dem Mund = schuim op den m. (van woede); zu Sch. werden = in rook opgaan, te niet gaan; Träume sind Schäume = droomen zijn bedrog. **Schaum'artig** = schuimachtig. **Schaum'bedekt** = met schuim overdekt. **Schaum'bier**, f. = schuimbier. **Schaum'blase**, w. = schuimblaasje. **Schau'meister**, m. = keurmeester, inspekteur. **Schau'men**, [schw. (h.) = schuimen (i. a. b.); mousseeren. **Schau'mend** = schuimend, mousseerend. **Schaum'geboren** = uit 't zeeschuim geboren; die S. e = Afrodite. **Schaum'gold**, f. = klatergoud. **Schau'mig** = vol schuim. **Schaum'nelle**, w.; **•lette**, w. = schuim[span; -ketting (mondketting van een paard). **Schaum'traut**, f. = veldkers.

Schaum'schlägel, m.; **•schläger**, m.; **•seife**, w.; **•wein**, m. = schuim[lepel; -klopper (-maker; ook: kwakzalver; ophemelaar); schuimende zeep; schuimende (mousseerende) wijn (champagne). **Schau'münze**, w. = medalje, gedenkmunt, -penning. **Schau'platz**, m. = schouwplaats, tooneel; politischer S. = politiek tooneel. **Schau'ri**, f. —, — = sjauri (d. i. vergadering van stamhoofden in O.-Afrika; ook oorlog, strijd). **Schau'rig** zie schauerig.

Schau'saal, m. = toonzal, -kamer. **Schau'spiel**, f. = schouwspel, tooneel(stuk), uitvoering; (ook) schouwburg. **Schau'spieldichter**, m. = tooneeldichter, dramatisch dichter. **Schau'spieldichtung**, w. = tooneelpoëzie, -stuk, dramatisch gedicht. **Schau'spieler**, m. = tooneelspeler. **Schau'spielerin**, w. —, —nen = tooneelspeel-

ster. ſchauſpielern, ſchw. (h.) = (eig. en fig.) komediespelen. **Schauſpielhaus**, f. = ſchouwburg. **Schauſpielkunſt**, w. = tooneelspeelkunſt. **Schauſpielschule**, w. = tooneelschool. **Schauſtellung**, w. = tentoonſtelling, uitſtalling, vertoon. **Schauſtück**, f. = uitſtallingsſtuk; medalje; kijkſtuk. **Schauſtänzerin**, w. = balletdanseres. **Schauſte**, m. —n, —n = (jüd.) gek, dwaas. **Schauſtisch**, m. = tafel met toonbrooden. **Schauſturnen**, f. = gymnastiek-voorstelling. **Schauſzimmer**, f. = toonkamer. **Schebe**, w. — = afschrapsel, afval (bij de vlasbraak). **Schebecke**, w. = sjebek (een Mittel-zeeschip). **Sched**, m. —s, —s zie Scheid. I. **Sched**, m. —s, —e u. —s = chèque. II. **Sched**, m. —en, —en, **Schede**, w. —, —n = gevlekt, bont dier (paard, koe e. a.), bonte. **Schedelbuch**, f.; **formular**, f.; **geſch**, f. = chèqueboek; -formulier; -wet. **Schede** zie Scheid II. **Schedig** = gevlekt, bont; er lacht ſich ſch. = hij lacht zich een bult, een stuijp; (das iſt mir) zu ſch. = te bont, te gek. **Schedkonto**, f.; **verkehr**, m. = chèquekonto; -verkeer. **Schedel**, **Schedul**, w. —, —n = cedul, ceel. **Scheel** = ſheel: loensch; afgunſtig. **Scheelhuch**, w. = afgunſt, nijd. **Scheeljuchtig** = afgunſtig, nijdig. **Scheffel**, m. —s, — = ſchepel (ook een akkermaat); vgl. Richt. **Scheffeln**, ſchw. (h.): das Getreide ſcheffelt gut = 't graan geeft rijkelijk. **Scheffelſack**, m. = ſchepelzak. **Scheffelweise** = bij 't ſchepel, bij ſchepels. **Scheidmen**, f. —s, — = ſchijffe sneetje, ruitje; honigraat. I. **Scheibe**, w. —, —n = ſchijf, plak, snede, (venster)ruit. II. **Scheibe!** = (olk.) morgen brengen! ik denk er niet aan! **Scheibenartig** = ſchijfvormig. **Scheibenhonig**, m. = honig in de raat. **Scheibenschießen**, f. = ſchijfschieten. **Scheibenſtand**, m. = schietſtand, -terrein. **Scheibenweise** = bij ſchijven, ſchijfjes, sneetjes. **Scheibenwerfen**, f. = ('t) werpen met de ſchijf. **Scheibenzeiger**, m. = markeur (bij 't ſchijfschieten). **Scheich**, m. —s, —s = ſjeik; S. ul Islam = s. oel Islam. (Moh. opperste geestelijke). **Scheidbar** = ſcheidbaar, te ſcheiden. **Scheide**, w. —, —n = ſcheede; ſcheiding, grens. **Scheidbrief**, m. = ſcheidingsoorkonde, -brief, ſcheidbrief. **Scheidkunſt**, w.; **Linier**, m.; **Linie**, w. = ſcheidekunde; -kundige; -lijn (ook: ſcheidslijn). **Scheidmauer**, w. = ſcheid-, tusschenmuur. **Scheidmünze**, w. = pasmunt. **Scheidnen**, ft. (h.) (ich ſcheide; ſchied; ſchiede; ſchiedel geſchieden) = ſcheiden, [beslechten]; **sch.**, (f.) = ſcheiden, heengaan; **ſich sch.** = (zich) ſcheiden, uiteengaan; wir ſind geſchiedene Leute = 't is uit tusschen ons; aus dem (seinem) Amte f. = zijn ambt neerleggen, ontslag nemen; aus dem Leben f. = dahin f. = sterven, overliden. **Scheidenartig**, **Scheidmüſter** = ſcheedevormig. **Scheidpunt**, m.; **Scheide**, w. = punt van ſcheiding (kruispunt); uur van ſcheiding. **Scheidwand**, w. = tusschen-, ſcheidsmuur (eig. en fig.). **Scheidwasser**, f. = sterk water, salpeterzuur. **Scheidweg**, m. = kruisweg, twee-, viersprong, ſcheidweg; am S. ſtehen = (ook) van twee één moeten kiezen. **Scheidling**, m. —s, —e = akkergrens. **Scheidung**, w. —, —en = ſcheiding. **Scheidungsgrund**, m. = reden,

grond voor echtscheiding. **Scheidungsfuge**, w. = aanvraag tot echtscheiding; die S. einreichen = echtscheiding aanvragen. **Scheit** zie Scheid. **Schein**, m. —(e)s, —e = ſchijn, ſchijnsel; licht, glans; bewijs, biljet, briefje, muntbiljet, papieren geld; wie ein S. einhergehen = als een ſchim rondlopen; (in kalenders) neuer, alter, voller S. = ... maan; ſich den S. geben = zich 't voorkomen geven, 't laten voorkomen; zum S. = voor den ſchijn; dem S. nach = ſchijnbaar; um der Sache einen S. zu geben = om de zaak (nog) een glimp, een ſchijntje te geven; er beſteht auf ſeinem S. = hij staat op zijn (vermeend) recht; die Reben zeigen heuer ſehr viele S. = de wijnſtok heeft dit jaar veel bloesems. **Scheinangriff**, m. = ſchijnaanval. **Scheinbar** = ſchijnbaar; [duidelijk, zichtbaar, waarſchijnlijk]. **Scheinbarkeit**, w. — = ſchijnbaarheid. **Scheinbewegung**, w.; **beweis**, m.; **Bild**, f.; **Christ**, m. = ſchijnbeweging; -bewijs; -beeld; -christen. **Scheinbing**, f. = hersenschimmig ding. **Schein-ehe**, w. = ſchijnhuwelijk. **Schein**, ft. (h.) (ich ſcheine; ſchien; ſchiene; ſcheine! geſchienen) = ſchijnen, lichten, ſchitteren, [in ſchijn zijn; er will nicht ſch. daß er mich vertreibt = hij wil den ſchijn niet hebben, dat ...]; (der Vorſchlag) ſcheint mir = lijkt me. **Scheinfreude**, w.; **freund**, m.; **friede**, m. = ſchijnvreugde; -vriend; -vrede. **Scheinfromm** = ſchijnvroom, ſchijnheilig. **Scheinfrömmigkeit**, w.; **frucht**, w.; **geſch**, f.; **gelehrſamkeit**, w. = ſchijnvroomheid; -vrucht; -gevecht; -geleerdheid. **Scheingelehrte(r)**, m.; **glaube**, m.; **glück**, f.; **grüße**; **grund**, m. = ſchijngeleerde; -geloof; -geluk; -grootheid; -grond (-reden) **Scheinheilig** = ſchijnheilig. **Scheinheiligkeit**, w.; **herrſchaft**, w. = ſchijnheiligheid; -heerschappij. **Scheinhoffnung**, w. = bedrieglijke, valsche hoop. **Scheinkampf**, m.; **kauf**, m.; **könig**, m.; **krankheit**, w. = ſchijngevecht; -koop; -koning; -ziekte (voorgewende ziekte). **Scheinmandver**, f. = misleidende beweging, ſchijnmanoeuvre. **Scheinmittel**, f. = lapmiddel, palliatief. **Scheinrechnung**, w. = konto finto. **Scheintod**, m., **Scheintot**, Adj. = ſchijn dood. **Scheinlugend**, w.; **übel**, f.; **urſache**, w.; **vergnügen**, f.; **verlauf**, m.; **vertrag**, m. = ſchijnleugd; -kwaal (ingebeelde, voorgewende kwaal); -oorzaak; -vermaak; -verkoop; -kontrakt (-verdrag). **Scheinwechſel**, m. = formawissel. **Scheinwerfer**, m. = zoeklicht, lichtwerper, reflektor. **Scheinwesen**, f. = ſchijnwezen; simulatie. **Scheinwunder**, f. = ſchijnwonder, ſchijnbaar wonder. **Scheit**, w. = ſchijf, stront. **Scheitken**, ft. (h.) (ich ſcheitje; ſchitje; ſchiffe; ſcheitfel geſchiffen) = ſchijten. **Scheit**, f. —(e)s, —e(r) = brandhout, blok; [S. er = ook: wrak, overblijfselen; zu S. .err gehen = ſchipbreuk lijden, te gronde gaan]; (er hat) ein S. im Rücken = een bezemsteel ingeslikt. **Scheitel**, m. —s, —, **Sch.**, w. —, —n = kruin (van 't hoofd), ſcheiding (in 't haar); (fig.) hoofd; top, kruin (van een berg); toppunt; hoekpunt; vom S. bis zur See, vom Fuß bis zum Sch. = van top tot teen; im Sch. ſtehen = in 't toppunt staan (van de zon bije.). **Scheitelbein**, f. = ſchedelzijbeen. **Scheitelhäppchen**, f. =

kalotje. **Schietlinie**, w. = loodlijn, vertikaal.
Schietlijn, (schw. (h.)) = scheiden, een scheiding
(in 't haar) maken. **Schietpunt**, m. = top (van
een hoek), hoekpunt; toppunt, zenith. **Schiet-
recht** = loodrecht. **Schietwert**, m. = meest-
voorkomende waarde, maximumwaarde. **Schiet-
telwinkel**, m. = overstaande hoek.
Schietten, (schw. (h.)) = (hout) kloven. **Schiet-
haufe(n)**, m. = brandstapel. **Schiettern**, (schw.
(f.)) = schipbreuk lijden (ook fig.). **Schiet-
haner**, m. = houthakker. **Schiet'holz**, f. = gekloofd
hout; (hout in) blokken. **Schiet'recht** = rechtlijnig.
I. **Schielch**, m. u. f. —(e)s, —e = (gwst.) schuit.
II. **Schielch**, m. —(e)s, —e = eland.
Schel'de, w. = Schelde (riv.).
Schel'le, w. —, —n = (dunne) schil, huls. **Schel'-
ten**, **Schel'tern**, (schw. (h.)) = (ad)schilleren.
Schel'f(e)rig = schilferig.
Schel'tad, m. = schellak.
Schell'chen, f. —s, — = schelletje, belletje.
Schel'le, w. —, —n = schel, bel, klokje; oor-
veeg; (in 't kaartspel meest mv. Schellen)
ruiten; hoel (aan handen of voeten); ring, klamp
(aan een goot); (nbb.) schil; die S. ziehen =
aanbellen; vgl. a(h)ängen. **Schel'tenänneles**
maden = belletje trekken. **Schel'ten**, (schw. (h.))
= schellen, bellen; es hat geschell = er is ge-
beld; dem Kellner sch. = om den kellner bellen.
Schel'tenbaum, m. = belletjesinstrument; (een
plant) klokjes-, belleboom. **Schel'tenbäumchen**,
f. = trillgras.
Schel'ten'laas, f.; —bube, m.; —dame, w. ufw. =
ruitenlaas; -boer; -vrouw enz.
Schel'tengeläute, f. = ('t) klinken van de
klokjes, klokkespel, klokjesgeklingel, belletuig.
Schel'tenhalsband, f. = halsband met belletjes.
Schel'tenlappje, w. = narrekap met belletjes.
Schel'ten'schlitten, m. = bellese(d)e, arreslee.
Schel'tentrommel, w. = tamboerijn. **Schel'ten-
zug**, m. = schelkoord.
Schell'fisch, m. = schelvisch.
Schell'hammer, m. = snapper.
Schell'hengst zie Schäl'hengst.
Schell'kraut, f., —wurz, w. = stinkende gouwe.
Scheln, m. —(e)s, —e = schelm, schurk, deug-
niet, schalk, guit; armer S. = arme drommel;
lofer S. = looze guit; ein S. gibt mehr als er
hat = niemand kan meer geven dan hij heeft;
er hat den S. im Nacken = hij is een looze vos,
vgl. heißen I, Schalk. **Schel'menstreich**, m.,
—stüd, f. = schelmstreek, —stuk. **Schel'merei**,
w. —, —en = schelmerij **Schel'misch** =
schelmsch, schelmachtig, schalksch, guitig.
Schel'te, w. —, —n = standje; S. bekommen =
brommen, knorren, een standje krijgen. **Schel'-
ten**, f. (h.) (du schiltst, er schilt; schalt; schölte;
schiltl gescholten) = [noemen]; (etnen) be-
knorren; (auf einen) brommen; (mit einem)
kijven; fluchen und f. = vloeken en kijven; er
läßt sich gnädiger Herr f. = ... noemen.
Schel'ter, m. —s, — = brombeer, kijver.
Schell'wort, f. = leelijk woord, scheldwoord.
Sche'ma, f. —s, —s u. —ta = schema, model,
overzicht. **Schema'tisch** = schematisch. **Schema-
tische'ren**, (schw. (h.)) = schematizeeren, in een
schema brengen. **Schematism'us**, m. — =
schematisme: (handelswijze naar een bepaald
model, alleen hoofdtrekken worden aangegeven).
Sche'mel, m. —s, — = voetbankje, tabouret,
laag stoeltje, krukje, schabel.
Sche'men, m. —s, — = schim, schaduw(beeld).
Sche'menhaft = als een schim, schimachtig.
Schen't, m. —en, —en = [schenker], herbergier.

Schen'tbier, f. = schenk-, winterbier (dat niet
lang kan liggen). **Schen'te**, w. —, —n = her-
berg, kroeg; (bay.) bierstalletje, tapkast.
Schen'tel, m. —s, — = schenkel, dij; been (van
passer, hoek, tang, magneet e. d.).
Schen'tel'bruch, m.; —'nothen, m.; —'müstel, m. =
dijlbreuk; -been; -spier.
Schen'ten, (schw. (h.)) = schenken, ingieten; (dem
Kind) de borst geven; (bier, wijn) in 't klein ver-
koopen; — schenken (ten geschenke) geven;
(Strafe, Schuld) kwijtachelen, schenken; sich
etw. f. = van iets afzien; (das ist dir) nicht ge-
schenft = niet kwijtgescholden; etw. geschent
bekommen = iets ten geschenke krijgen; vgl.
Gaul. **Schen'tenam't**, f. = schenkambt.
Schen'ter, m. —s, — = schenker, gever.
Schen'terin, w. —, —nen = schenkster, geef-
ster, donatrice. **Schen'tgerechtig'teit**, w. = ver-
gunning(recht). **Schen'thaus**, f. = herberg.
Schen'tin, w. —, —nen = schenkster. **Schen't-
kellner**, m. = buffetchef. **Schen'tmä'dchen**, f. =
herbergmeisje, buffetjuffrouw. **Schen'trecht**, f. =
vergunning(recht). **Schen'tstube**, w. =
gelagkamer. **Schen'ttisch**, m. = schenktafel,
buffet, dressoor. **Schen'tung**, w. —, —en =
schenking, gift, dotatie. **Schen'tungsbrief**, m.,
—urkunde, w. = schenkingsbrief, -akte. **Schen't-
wirt**, m. = herbergier, waard, kastelein. **Schen't-
wirtschaft**, w. = herberg, wijn-, bierhuis, tapperij.
Schepp = (nbb.) scheef.
Schepp'ern, (schw. (h.)) = (gwst.) rammelen,
ratelen, kletteren, rinkelen.
Scher, m. —(e)s, —e = (gwst.) mol.
Scher'baum, m. = kettingboom (wev.).
Scher'be, w. —, —n, (obb.) **Scher'ben**, m. —s,
— = scherf; (bloem)pot; monocle; (öft.)
(nacht)pot. **Scher'bel**, m. —s, — = (aarden)
pot, scherf. **Scher'bengericht**, f. = schervege-
recht, ostracisme.
Scher'bett, f. —(e)s, —e = sorbet, koel drank, ijs.
Scher'beutel, m. = scheerzak, -tasch.
Sche're, w. —, —n = schaar (ook van een
kreeft); dissel; etnen in die S. nehmen = iem.
kort houden, onder strenge tucht nemen; die
große S. führen = 't hooge woord hebben;
ook = Schäre(n). **Sche'ren**, f. u. (schw. (h.)) (du
[schierst u.] schierst, er [schierst u.] schert; [schir u.]
[scherte; schüre u.] scherte; [schierst u.] schere
geschoren u. geschert) = (hart:) scheren, knip-
pen, snoeien; (die Leute) snijden, afzetten,
plagen, ergeren; (jeßt schwach:) aangaan; was
schert dich das? = wat gaat jou dat aan? das
schert mich nicht = dat kan me niet schelen,
daarover bekommer, bekreun ik me niet;
scheren, spannen; sich f. = wegloopen, zich weg-
scheren, zich uit de voeten maken; sich dich
zum Teufel = loop naar den duivel; sich um etw.
f. = zich om iets bekreunen, bekommeren; laß
mich ungeschoren = laat mij met rust, onge-
moeid; vgl. Ramm, Schäfchen. **Sche'ren-
schleifer**, m. = schareslijper; (berl. ook) fietser;
(er hat ein Mundstück wie ein S. = een bek als
een vischwijf. **Sche'rex**, m. —s, — = scheerder;
mollevanger. **Scher'rei**, w. —, —en = plagerij,
geharrewar; S. mit einem haben = geharrewar,
ruzie, gezeur met iem. hebben.
Scher'tein, f. —s, — = kleine munt, pen-
ningske, kleine bijdrage; sein S. mit beitragen =
zijn penningske bijdragen, (ir.) ook een duit
in 't zakje goolen.
Scher'ge, m. —n, —n = (gerechts)dienaar,
diender, dieveleider, beulsknecht. **Scher'gen-
amt**, f. = betrekking van diender enz., vgl.

Scherge. **Schergendienst**, m. = verachtelijke politiedienst, beulsdienst.

Scherif, m. —s, —s = (Arab.) sjerif (een *titel*).

Scher'maschine, w. = (laken)scheermachine; (blik)snijmachine.

Scher'maus, w. = (obb.) woelmuis; (*ook wel*) mol. **Scher'mauser**, m. —s, — = mollevanger.

Scher'mesjer, f.; **stich**, m.; **tuch**, f. = scheerlmes; -tafel (*lakenf.*); -doek (-servet).

Scherwenzel, **Scherwenzeln** zie Scharw...

Scher'wolle, w. = scheerwol.

Scherz, m. —es, —e = scherts, grap, aardigheid, gekheid; boert, kortswil; [liefdegodje]; ohne $\mathcal{S}$. $\mathcal{S}$. bejette = zonder gekheid; aus, im $\mathcal{S}$. (etw. tun) = voor de grap; etw. nur im $\mathcal{S}$. jagen = voor de grap, uit gekheid, in scherts iets zeggen; jenen $\mathcal{S}$. mit einem treiben = iem. voor de mal houden; jenen $\mathcal{S}$. mit etw. treiben = grappen met iets maken. **Scherzan'do** (spr.: *sker...*) = scherzando, vroolijk en los. **Scher'zen**, [schw. (h.)] = schertsen, gekheid maken, boerten; (er läßt nicht mit sich) spotten.

Scher'zeug, f. = scheertuig, scheergereedschap.

Scherz'frage, w. = schertsvraag. **Scherz'gedicht**,

f. = scherts-, grappig gedicht. **Scherz'haft** = grappig, schertsend, komiek, boertig. **Scherz'haftigkeit**, w. — = grappigheid, boertigheid, spotlust. **Scherz'liebend** = vroolijk, opgeruimd, blijgeestig. **Scherz'name**, m. = spotnaam. **Scher'zo** (spr.: *sker...*), f. —s, —s u. .zi = scherzo. **Scherz'weise** = schertsenderwijze, voor de grap. **Scherz'wort**, f. = schertsend woord, aardigheid.

I. **Scheu** (Wb.) = schuw, vreesachtig, bang; (*van paarden en fig.*) schichtig; [vreeswekkend, bedenkelijk]. II. **Scheu**, w. — = schuwheid, vrees, schroom(valligheid), angst; [er ist mir eine $\mathcal{S}$. = een afschuw, een gruwel voor mij]; ohne $\mathcal{S}$. = zonder schroom, zonder schaamte, zonder iets te ontzien.

Scheu'che, w. —, —n = vogelverschrikker. **Scheu'chen**, [schw. (h.)] = op-, weg-, verjagen, -drijven.

Schen'el, f. zie Scheusal. **Schen'en**, [schw. (h.)] = (etw.) schuwen, vermijden, ontzien, schromen; keine Mühe, keine Kosten [sch. = geen moeite, geen kosten ontzien, sparen]; [sch. vor (Dat.)] = voor iets schuw, schichtig worden, (terug-)schrikken; [sch. f. (vor, Dat.)] = bang zijn, terugschrikken (voor); opzien (tegen), schromen; zich schamen (voor); vgl. Feuer, redjt I.

Scheu'er, w. —, —n = schuur.

Scheu'erbürste, w. = boender. **Scheu'erel'**, w. —,

—en = schoonmaak. **Scheu'erfak**, f. = waschvat,

-teil. **Scheu'erfekt**, f. = groote schoonmaak.

Scheu'erfrau, w. = werkster, schoonmaakster.

Scheu'erlappen, m. = wasch-, poetslap; vaat-

doek; dwell; (berl. *ook*) volle; **Scheu'erleiste**,

w. = (voet)plint. **Scheu'ermaagd**, w. = werk-

ster, schoonmaakster. **Scheu'ern**, [schw. (h.)] =

schuren, poetsen; (ben Fußboden) vegen, op-

nemen, dwellen; einem den Kopf f. = iem. de

ooren wassen. **Scheu'er'hand**, m. = schuur-

zand. **Scheu'er'ntag**, m. = schoonmaak-, poetsdag.

Scheu'ertuch, f., **wasch**, m. = poetslap, dwell.

Scheu'klappe, w., **leder**, f. = ooglap, -le(d)er,

-klep.

Scheu'ne, w. —, —n = schuur, loods. **Scheu'nen-**

drescher, m. = dorscher; er frißt wie ein $\mathcal{S}$. =

hij eet als een houthakker. **Scheu'nentor**, f. =

schuurdeur; vgl. Wntf.

Scheu'jal, f. —(e)s, —e = monster, gedrocht,

vogelverschrikker. **Scheu'lich** = afschuwelijk, verschrikkelijk, monsterachtig, gedrochtelijk. **Scheu'lichkeit**, w. —, —en = afschuwelijkheid enz., vgl. [scheu]lich.

Schi zie $\mathcal{S}$ f.

Schibbo'leth, f. —s, —s u. —e = (hbr.) sji-

boeth (*eig. „aar“*); herkenningwoord.

Schicht, w. —, —en = laag (*ook fig.*), bedding;

stapel; werktijd (*tot de pauze*); rusttijd; ploeg

(*arbeiders*); [rñ], erdeel, erdeeling; $\mathcal{S}$. I =

ophouden! 't is tijd om te rusten! $\mathcal{S}$. machen =

ophouden (*met werken*), rusten; (*fig.*) mit etw.

$\mathcal{S}$. machen = er een einde aan maken. **Schicht'en**,

[schw. (h.)] = in-, afdeelen; in lagen leggen,

vlijen, schikken; (im Schiffsraum) stuwen;

(Sofa) opstapelen; (*de Erben*) verdeelen.

Schicht'enweise zie [schicht]weise. **Schicht'holz**,

f. = opgestapeld hout. **Schicht'lohn**, m. =

normaal dagloon. **Schicht'meister**, m. = ploeg-

baas. **Schicht'schluss**, m. = afloop van 't werk.

Schicht'tung, w. —, —en = ('t) in-lagen-leggen,

vlijen, ligging van lagen, stratifikatie. **Schicht'**

weise = in lagen, laagsgewijze; in ploegen.

Schicht'wechsel, m. = wisseling van de

ploegen; mit $\mathcal{S}$. arbeiten = met wisselploegen

werken.

I. **Schid**, m. —(e)s = fatsoen, nette vorm(en),

manier; (obb.) gunstige kans; [im $\mathcal{S}$. sein =

in orde zijn; außer $\mathcal{S}$. = in wanorde; etw.

wieder in $\mathcal{S}$. bringen = iets weer opknappen,

in orde brengen. II. **Schid** (Wb.) = sjiek, fijn,

net.

Schic'ten, [schw. (h.)] = sturen, zenden; [ordenen,

inrichten, beschikken]; [sch. [sch. es jhen = (*ook*)

ik zal 't u laten bezorgen; nach dem Doktor sch. =

om den dokter sturen; nach Kaffee sch. = om

koffie sturen, koffie laten halen; [sch. sch. =

gebeuren, uitkomen; passen, voegen, betamelijk

zijn; zich schikken, zich voegen, zich regelen,

geschikt zijn; was [sch. soll, sch. sich] = wat

gebeuren moet, gebeurt; es [sch. dich] gerade

[sch. = 't kwam juist zoo uit, 't gebeurde juist,

't toeval wilde juist; das [sch. dich] nicht für

Sie = dat past u niet, is niet betamelijk voor

u; [sch. in einen sch. = zich naar iem. voegen;

[sch. in die Zeit sch. = zich naar de tijdsomstan-

digheden schikken, voegen, regelen; [sch. zu allem

sch. = voor alles geschikt zijn; er [sch. sich]

vortrefflich zu seinem Herrn = hij past uit-

stekend bij ...; [sch. sch. = zich gereed maken;

der Himmel [sch. sich] zum Regen = staat naar

regen]; vgl. April.

Schic'ter = (jüb.) sjikker, dronken.

Schid'lich = geschikt, passend, betamelijk, fat-

soenlijk, voegzaam, net. **Schid'lichkeit**, w. —

= gepastheid, betamelijkheid enz. **Schid'lich-**

leitsgefühl, f. = gevoel voor, van betamelijk-

heid, netheid, fatsoen.

Schid'jal, f. —(e)s, —e = (nood)lot, (*voor 't*

meern.) lotgeval, wederwaardigheid. **Schid'**

jaltsdittin, w. = noodlots-, schikgodin.

Schid'jaltschläge, Pl. = slagen van 't lot,

beproevingen. **Schid'jalstragödie**, w. = nood-

lotstragedie. **Schid'jalstüde**, w. = gril van 't

lot. **Schid'jalwechsel**, m. = wisselvalligheid

van 't lot.

Schid'le, w. —, —n = (jüb.) (*niet-joodsche*)

meid, sjikke. **Schid'fel**, f. —s, — = (jüb.) (*niet-*

joodsch) meisje.

Schic'tung, w. —, —en = zending, schikking,

beschikking, bestiering.

Schid'beobd, m. —(e)s, —e = (*gwst.*) libel

(*insekt*).

Schiebepfenster, f. = schuifraam. **schie'ben**, ft. (h.) (ich schiebe; schob; schöbe; schiebel geschoben) = schuiven, kruien; (*hand.*) prolongeeren, continueeren; (*uit winstbejag*) knoelen, zwendelen; (*berl. ook*) loopen; etw. beideite sch. = iets op zij zetten; den Karren, das Rad sch. = de kar (den kruiwagen), de fiets voortduwen; einen sch. = iem. er toe brengen (iets te doen); etnen in den Sad schieben = iem. de baas worden; (etw. von sich) afschuiven; etnem etw. in die Schuße sch. = iem. iets aanwrijven, de schuld van iets geven; sich sch. = langzaam voortgaan, zich voortbewegen; schieb dich = maak dat je wegkomt; (das Gebäude) hat sich geschoben = is uit zijn voegen getrokken. **Schie'ber**, m. —s, — = schuiver, duwer, boomer, kegelaar; schuif, klep, luik; schuifring (*van een paraplu, beurs enz.*); grendel, wervel; (oven)schop; handlanger, zwendelaar, o-w-er. **Schie'ber-geschäft**, f. = zwendel, o-w.-makerij, kettling-handel. **Schie'bering**, m. = schuifring. **Schie'ber|kasten**, m.; **stange**, w. = (stoom)schuif|kast; -stang. **Schie'beltor**, f.; **wand**, w. = schuif|deur; -schem (coulisse). **Schie'bung**, w. —, —en = wringing; kontinuering, overdracht op volgende rekening; knoeierij, kwade praktijk. **Schie'bungsgeld**, f. = call-money. **schiech** zie schieg. **Schieda'mer**, m. —s, — = Schiedammer (*ook voor „jenever“*). **schied'lich** = verdraagzaam. **Schieds'gericht**, f.; **hof**, m. (ständiger S.); **mann**, m.; **richter**, m. = scheids|gerecht (rechtbank van scheidsmannen); -gerecht (Hof van Arbitrage in den Haag); -man; -rechter. **Schieds'richterlich** = scheidsrechterlijk. **Schieds'pruch**, m. = scheidsrechterlijk vonnis, sch. e. uitspraak. **Schieds'vertrag**, m. = kompromis. **schief** = scheef (*hoek, loren, beenen, oordeel, gezicht*); schuin, schuinsch (*lijn, richting, viak*); krom, scheef (*beenen, neus*); in einer f. en Lage sein = in een scheeve, valsche positie zijn; ein f. es Maul machen = een scheef, leelijk gezicht zetten; (die Sache) geht sch. = loopt verkeerd, mis; etw. sch. nehmen = iets verkeerd opnemen, iets kwalijk nemen; sich sch. lachen = zich een bochel, zich krom lachen; *vgl.* Ebene, laden, schiefgewirkelt. **Schiefe'blatt**, f. = begonia. **Schie'fe**, w. —, —n = scheefheid, schuinte, helling, hellend vlak. **Schie'fer**, m. —s, — = schiefer, lei(steen); schilfer; (*gwst.*) er hat einen Sch. = hij is nijdig. **Schie'ferart**, w. = lei(steen)soort, -aard. **Schie'ferartig** = leisteenachtig. **Schie'ferblatt**, f. = leisteenplaat, -schilfer. **Schie'ferblau** = lei(steen)blauw. **Schie'ferblod**, m. = leisteenblok. **Schie'fer|brecher**, m.; **bruch**, m.; **dach**, f.; **decker**, m.; **farbe**, w. = lei|breker (-klover); -groeve; -dak (leiedak); -dekker; -kleur. **Schie'ferfarbig** = leikleurig. **Schie'fer|gebirge**, f.; **gestein**, f. = lei|steen-gebergte; -gesteente. **Schie'ferig** = leisteenachtig, schilferig; (*gwst.*) nijdig, driftig, prikkelbaar. **Schie'feru** (*sich*), schw. (h.) = schilferen, in bladen loslaten; *ook* = nergeln; (den Weinberg) met klein leisteenen mesten, bestrooien.

Schie'ferplatte, w. = leisteenplaat. **Schie'fer-sicht**, w. = leisteenaag. **Schie'ferstein**, m. = leisteen. **Schie'ferstift**, m. = griffel. **Schie'fer-tafel**, w. = lei. **Schie'ferwand**, w. = leisteenrotswand. **Schie'fergewirkelt**: sch. sein = 't (leelijk) mis, aan 't verkeerde eind hebben, zich leelijk vergissen. **Schie'ferheit**, w. —, —en = scheefheid. **Schie'fermächtig** = met een scheeven mond. **Schie'fer-nahig, -wintlig** = scheefneuzig, -hoekig. **Schie'ferig** zie schieferig. **Schieg** = (*gwst.*) leelijk, min. **Schieg'beinig** = krombeenig. I. **Schie'len**, schw. (h.) = scheel zijn, sch. zien, loensch zijn, l. zien; gluren; (*von einem Beispiel, einer Erklärung u. ä.*) onjuist zijn, mank gaan; er schielt mit den Beinen = hij loopt te zwaaien, is dronken. II. **Schie'len**, f. —s = ('t) scheelzien, scheelheid. **Schie'lend** = scheel (ziend), loensch; onjuist, eenzijdig; overhellend naar, een zekere nuance vertoonend. **Schie'ler**, m. —s, — = scheelkijker, scheele. **Schie'mann**, m. = schieman. **Schie'mannsgarn**, f. = schiemansgaren; (*ook*) pruim-, kauwtabak. **Schie'n'bein**, f. = scheen (been). **Schie'ne**, w. —, —n = (wiel)band; spalk; rail, spoorstaaf; scheen-, arm-, kniestuk (*oude wapenrusting*). **Schie'nen**, schw. (h.) = (*een rad*) beslaan; (*arm, been*) spalken. **Schie'nenbahn**, w. = spoorweg, -lijn, -baan. **Schie'nenreifen**, f. = railijzer. **Schie'nenkontakt**, f. = rails. **Schie'nenkontakt**, m. = railkontakt. **Schie'nenetz**, f. = spoorstavenet. **Schie'nenstrang**, m. = spoor (weg, -lijn). **Schie'nenweg**, m. = spoorweg. **Schie'ner** = rein, zuiver, klaar, louter; schier, bijna, haast; f. es steifsch. = vleesch zonder been en vet. **Schie'rling**, m. —s, —e = scheerling, doller kervel. **Schie'rings|beker**, m.; **gift**, f.; **trunk**, m. = scheerling|beker (giftbeker); -gift; -drank. **Schie'ring**, w. —, —en = (nbb.) schering; S. und Einschlag = schering en inslag. **Schieß'bahn**, w. = schietbaan. **Schieß'bar** = bereikbaar (*voor de kogels*). **Schieß'baumwolle**, w. = schietkatoen. **Schieß'bedarf**, m. = munitie. I. **Schie'ßen**, ft. (h.) (ich schieße; schoss; schöffe; schieße! geschossen) = schieten; (*stud. ook*) moeren, stelen; einen, auf einen, nach einem sch. = iem., op iem., naar iem. schieten; nach der Scheibe sch. = op, naar de schijf schieten; der ist geschossen = hij is zot; Graben, Kanal, Deich sch. = sloot schieten, kanaal graven, dijk leggen; (das ist) zum Sch. = om je dood te lachen; zum S. schön = om te stelen; [Geld] sch. = geld (voorschieten); f., (f.) = schieten (*snel en met kracht zich voortbewegen*); hervor, herab, durch die Luft sch. = naar voren, neer, door de lucht sch.; — snel opgroeien; in Ähren, ins Kraut, in Samen (in Saat) sch. = in de aren, in 't blad, in 't zaad sch.; sch. lassen = laten sch., laten ontsnappen; *vgl.* Blatt, Blind, Grund, Saufe(n), Preuße, scharf, Zügel. a. II. **Schie'ßen**, f. —s, — = ('t) schieten; schiet-oefening; schietwedstrijd, schuttersfeest. **Schie'ßer**, m. —s, — = schieter, inschieter (*bakkerij*); ovenschop. **Schießerei**, w. —, —en = schieterij, ('t) schieten. **Schieß'geld**, f. =

1) Voor woorden met Schieb(e)..., die hier niet gegeven zijn, zie men Schub...

premie. **Schießgerechtigheit**, w. = jachtrecht. **Schießgewehr**, f. = vuurwapen; (schiet)geweer. **Schießhaus**, f. = schiettent, schuttersdoelen. **Schießhond**, m.; **hütte**, w. = jacht|hond (speurhond; auffsassen wie ein -hund); -hut. **Schießloch**, f. = schietgat. **Schießplatz**, m. = schietterrein, -baan. **Schießrögel**, m. = spuit (nl. geweer). **Schießpulver**, f. = buskruit. **Schießscharte**, w. = schietgat. **Schießspule**, w. = schietspoel. **Schießstand**, m. = schietstand, -baan. **Schießwand**, w. = kogelvanger. **Schießzeit**, w. = jachtijd. **Schiff**, f. —(e)s, —e = schip (ook van een kerk), schuit, boot; scheepje, spoel (bij wevers enz.); S. und Geschirr = vaatwerk, gereedschap enz. **Schiffahrer**, m. = schipper, zeeman. **Schiffahrt**, w. = scheepvaart. **Schiffahrtsabgabe**, w. = scheepvaartol, -geld. **Schiffahrtsakte**, w. = akte van navigatie. **Schiffahrtsgefellschaft**, w.; **-lunde**, w.; **-linie**, w.; **-vertrag**, m.; **-werte**, Pl. = scheepvaart|maatschappij; -kunde; -lijn; -verdrag; -fondsen (-aandeelen). **Schiffbar** = bevaarbaar. **Schiffbarkeit**, w. = bevaarbaarheid. **Schiffbarmachung**, w. = bevaarbaar|making, kanalizatie. **Schiffbau**, m. = scheepsbouw. **Schiffbauer**, m. = scheepshouwer, -timmerman. **Schiffbauernhof**, m. = scheepstimmerwerf. **Schiffbaumeister**, m. = scheepsbouwmeester. **Schiffbruch**, m. = schipbreuk. **Schiffbrüchig** = (bij schipbreuk) verongelukt; f. werden = schipbreuk lijden; Sch. er) = schipbreukeling. **Schiffbrücke**, w. = schipbrug. **Schiffchen**, f. —s, — = scheepje enz., vgl. Schiff. **Schiffen**, f. w. (h.) = per schip vervoeren; wateren, pissen; f., (f.) = varen, zellen. **Schiffen**, m. —s, — = schipper, kapitein. **Schiffersaudrud**, m. = schippersuitdrukking, scheepsterm. **Schiffersbrüde**, w. = schippersbeurs. **Schiffersnabe**, m. = schippersjongen. **Schiffersnoten**, m. = zeemansknop. **Schiffersrohn**, m. = vracht(geld). **Schiffersstehen**, f. = bootjes-, zeil-, roeiwedstrijd. **Schifffahr...**, zie Schiffahrt... **Schifflande**, w. = aanlegplaats. **Schiffsangelegenheiten**, Pl.; **-anteil**, m.; **-baum**, m. = scheeps|zakken; -aandeel; -balk (-ruim). **Schiffsbergungsgefellschaft**, w. = bergingsmaatschappij. **Schiffsbeute**, w. = prijs(making). **Schiffsbevegung**, w. = scheepvaartbeweging. **Schiffsboot**, f. = (weekdier) scheepsboot, nautilus. **Schiffsdirektor**, **-disponent**, m. = boekhouder van de rederij. **Schiffsfracht**, w.; **-gerät**; **-grund**, m.; **-halen**, m. = scheeps|vracht; -benoedigheden; -bodem (-ruim); -boom. **Schiffshalter**, m. = zuigvisch. **Schiffshelling**, m.; **-herr**, m.; **-journal**, f. = scheeps|helling; -patroon (-eigenaar); -journaal. **Schiffskapitän**, m.; **-katastrofe**, w.; **-kiel**, m. = scheeps|kapitein; -ramp; -kiel. **Schiffsklarierer**, m. = konvoollouper. **Schiffsklassifizierung**, **-klassifikation**, w. = scheepsklassifikatie. **Schiffskoch**, m. = scheepskok. **Schiffskorb**, m. = mars. **Schiffskrone**, w. = scheepskroon. **Schiffskunde**, w. = scheepvaartkunde. **Schiffskunde**, w. = aanlegplaats. **Schiffsklast**, w. = scheepslast. **Schiffskleute**, Pl. = schepelingen, zeelui, schippers. **Schiffsmakler**, m. = scheepsmakelaar, kargadoor.

Schiffsmannschaft, w. = (scheeps)bemanning, scheepsvolk, équipage. **Schiffsmeldung**, w. = scheepstijding. **Schiffsmiete**, w. = scheepshuur. **Schiffsmühle**, w. = watermolen op een schip. **Schiffsnachricht**, w. = scheepstijding. **Schiffspart**, m. u. f. = scheepsaandeel. **Schiffspartner**, m. = medebevrachter. **Schiffspak**, m. = scheeps-, zeepas. **Schiffstraum**, m.; **-reeder**, m.; **-schmabel**, m. = scheeps|ruim; -reeder; -snavel (-sneb). **Schiffspur**, w. = zog, kielwater. **Schiffstau**, f. = kabel, scheepstouw. **Schiffstonne** zie Register|tonne. **Schiffstrümmer**, Pl. = wrakstukken. **Schiffsunfall**, m. = scheepsongeluk, -ramp. **Schiffsverkehr**, m. = scheepvaartverkeer. **Schiffsvermessung**, w. = scheepsmeting. **Schiffswache**, w. = scheepswacht, uitkijk. **Schiffswerft**, w. u. f. = scheepstimmerwerf. **Schiffswinde**, w. = scheeps|lier. **Schiffszoll**, m. = tonnegeld. **Schiffszwiebad**, m. = scheepsbeschuit. **Schiff und Geschirr**, f. = (odd.) 't geheel van landbouwbenoedigheden. **Schiffen**, Pl. = Sijfeten (Mohamm. sekte). **Schiffane**, w. —, —n = chikane. **Schiffaneur**, m. —s, —e = chikaneur. **Schiffanieren**, f. w. (h.) = chikaneeren, chikanes maken; treiteren, pesten. I. **Schild**, m. —(e)s, —e = schild (ter verdediging), wapenschild; schaal, schild (van een schildpad e. d.); was führt er im S. (e)? = wat voert hij in zijn schild? wat is hij van plan? II. **Schild**, f. —(e)s, —er = schild, (uithang)bord, naam-, deurplaat, plaat (van metaal of steen, als teeken van ambt, betrekking enz.). **Schildabteilung**, w. = kwartier (in 't wapen). **Schildbaer**, m. —s, — zie Schildbürger. **Schildamfel**, w. = kraag-, ringmerel. **Schildbürger**, m. = (eig. burger uit 't stadje Schilda bij Torgau afd. Elbe in de Pruis. prov. Saksen), onnoozele bloed, domme sukkel. **Schildbürgerkrieg**, m. = domme, onnoozele streek, domheid, kamperstreek. **Schilddach**, f. = schilddak. **Schildbede**, w. = schilddekkleedje, wapenmanteltje. **Schildbroffel**, w. = schildlijster. **[Schilderei]**, w. —, —en = schildering, schilderij, ('t) schilderen. **Schilderer**, m. —s, — = schilder; schildwacht. **Schilderhaus**, f. = schilderhuis. **Schilderhebung**, w. = (sein tot) opstand, schildopheffing. **Schildern**, f. w. (h.) = schilderen (vooral met woorden), beschrijven, voorstellen; [schilderen: op wacht staan, verven]. **Schilderung**, w. —, —en = schildering, beschrijving. **Schildfarn**, m. = niervaren. **Schildförmig** = schildvormig. **Schildhalter**, m.; **-läfer**, m.; **-knaappe**, m.; **-knauf**, f.; **-tröde**, w. = schild|houder (-drager); -kever; -knaap; -zaad; -pad. **Schildtröten**||**schale**, w.; **-suppe**, w. = schildpad||schaal; -soep. **Schildlaus**, w.; **-patt**, f.; **-träger**, m. = schild|luis; -pad; -drager (-knaap; ook -houder). **Schildwache**, w. = (schild)wacht; S. stehen = op schildwacht, op post staan. **Schildzeichen**, f. = schild-, uithangteeken. **Schiff**, f. —(e)s, —e = riet(gras), bies. **Schiffart**, w. = rietsoort. **Schiffartig** = rietachtig. **Schiffdach**, f. = rieten dak. **Schiffmat**, w. = rieten, biezen mat, rietmat. **Schiffte**, **Schiffen**, **Schifffertig**, **Schifffern** zie Schef. **Schiffhütte**, w. = rieten hut. **Schiffig** = rietachtig, met riet, biezen bezet, bedekt. **Schiffvolken**, m. zie Rohr|volken. **Schiffmatte**, w. =

rieten, biezen mat. **Schiffmeer**, f. = Schelfzee, Roode zee. **Schiffrohr**, f. = (schelf-, moeras-)riet. **Schiffzanger**, m. = rietzanger, karkiet.
Schiff'er, m. —s, — = (eigenn.) Schiller. II.
Schiff'er, m. —s, — = wijn van onzekere kleur, vgl. **Belehart**; schittering, kleurespel.
Schiff'erkragen, m. = Schillerkraag. **Schiff'ertrause**, w. = geplooid Schillerkraag. **Schiff'erleide**, w. = roomhorentje.
Schiff'ern, [schw. (h.) = glinsteren, flikkeren, een weerschijn geven, glanzen. **Schiff'ern** = glinsterend, flikkerend, weerschijnend, steeds van kleur wisselend; f. es **Zeug** = changeant. **Schiff'ertafel**, m. = weerschijn taf. **Schiff'ing**, m. —s, —e = schelling; (ook de Eng.) shilling.
Schiff'pen, **Schiff'pern**, [schw. (h.) = sijlpen. **Schiff'ere**, w. —n = hersenschim, droombeeld. **Schiff'ere** = hersenschimmig.
Schiff'mel, m. —s, — = schimmel (plant en paard); vgl. **Sammel**. **Schiff'melig** = schimmelig, beschimmeld. **Schiff'meln**, [schw. (h.) = (be)schimmelen; [blijven zitten bij 't dansen, muurbloempje zijn].
Schiff'mer, m. —s, — = glans, gloed, luister, schijn, zwakke glans, zweem. **Schiff'mern**, [schw. (h.) = glinsteren, schitteren, glanzen, flikkeren, schijnen; (soms) zwak schijnen, schemeren.
Schiff'mig zie **Schiff'melig**.
Schiff'pan'fe, m. —n, —n = chimpanse.
Schiff'p, m. —(e)s, —e = schimp, beschimping, belediging, hoon, smaad, schande; [spot, kortswijl]; eiem einen **Schiff' antun** = iem. een belediging aandoen. **Schiff'fen**, [schw. (h.) = schimpen, schelden, kijven, standje(s) maken; te schande maken; vgl. **Rohtspag**. **Schiff'fer**, m. —s, — = schimper enz., vgl. **Schiff'fen**.
Schiff'fic'ren, [schw. (h.) = beschimpen, smaden, krenken. **Schiff'fic** = schimpend, beledigend, smadelijk, honend, schandelijk, onteerend. **Schiff'fic'name**, m. = scheld-, spotnaam. **Schiff'fic'rede**, w. = smaadrede. [Schiff'fic's halber = voor den schijn, voor de leus]. **Schiff'fic'wort**, f. = scheld-, schimpwoord.
Schiff'na(c)fel, f. —s, — = (dft.) (zeil)bootje.
Schiff'nd (jdb.) zie **Schiff'nn**.
Schiff'nd'ans, f. = aas, kring (ook fig.), karonje.
Schiff'nd'anger, m. = vildersplaats, vilderij.
Schiff'nd'el, w. —, —n = dun latje, dakspaan; spalk; es sind **S. n auf dem Dach** = er is dak op 't huis (d. i. „voorzichtig, er zijn ongewenste hoorders“). **Schiff'nd'elbach**, f. = spaandak. **Schiff'nd'eln**, [schw. (h.) = met spanen dekken; spalken.
Schiff'nd'en, ft. u. [schw. (h.) (sch) schinde; schund u. schundete; schünde u. schündete; geschunden) = villen, (ook van boomen) schillen; (die Haut) schaven, (ft) das **Betrn**) ontvelen; (einen Braten) slecht voorsnijden, (ver)knoeien, mishandelen; (Anechte) villen, snijden, uitzuigen; (ein Pferd) afbeulen; (Geld) aftroggelen; eine Vorlesung sch. = een kollege loopen zonder te betalen; (ein Mittagessen) verschalken; sich sch. = zich schaven, zich schrammen; zich afbeulen. **Schiff'nd'er**, m. —s, — = vilder, beul (ook fig.); duivel, drommel; uitzuiger; woekerar. **Schiff'nd'eret**, w. —, —en = vilderij; (*t) afbeulen, hondewerk, uitzuiging. **Schiff'nd'erhannes**, m. = Schinderhannes (berucht roover einde 18de eeuw). **Schiff'nd'ertarren**, m. = vilderskar. **Schiff'nd'ermäßig** = als een beul, beuls... **Schiff'nd'gabe**, w. = vilkuil; ook = **Schiff'nd'**

anger. **Schiff'nd'uber**, f. = aas, kring; **Schiff'nd'** mit einem [pielen, treiben = iem. schandelijk beetenemen. **Schiff'nd'mähre**, w. = vildersknol.
Schiff'nd'ten, m. —s, — = ham; oud boek; (spott.) been, dij; er hat bei mir noch einen **Schiff'nd'** im **Salz** = hij heeft bij mij nog wat in 't vat.
Schiff'nd'inn, m. —(e)s, —e, **Schiff'nd'ne**, w. —, —n = velletje, schilfer, roos (van de huid).
Schiff'nd'pe, w. —, —n = schop, schep, blik; eiem die **Schiff'nd'** geben = iem. zijn conge geven, hem wegsturen. **Schiff'nd'p'chen**, f. —s, — = schepje; vgl. **Schiff'nd'ppen**. **Schiff'nd'pen**, [schw. (h.) = scheppen, met de schop wegruimen.
Schiff'nd'irm, m. —(e)s, —e = scherm; regen-, zonnescerm, paraplu, parasol; lampekop; klep (van een pet); beschutting, onderdak, toevlucht; schuts, beschermer. **Schiff'nd'irm'bach**, f. = afdak, luifel. **Schiff'nd'irm'en**, [schw. (h.) = beschermen, beschutten. **Schiff'nd'irm'er**, m. —s, — = beschermer, beschutter, verdediger. **Schiff'nd'irm'fabriek**, w. = paraplu-, parasolfabriek. **Schiff'nd'irm'förmig** = scherm-, klep-, parapluvormig. **Schiff'nd'irm'herr**, m. = beschermheer. **Schiff'nd'irm'heerschaft**, w. = beschermheerschap. **Schiff'nd'irm'hülle**, w. = foedraal (v. paraplu). **Schiff'nd'irm'lampe**, w. = lamp met kap, schemerlamp. **Schiff'nd'irm'macher**, m. = paraplumaker. **Schiff'nd'irm'müße**, w. = pet (met klep). **Schiff'nd'irm'qualle**, w. = schermkwal. **Schiff'nd'irm'ständer**, m. = paraplustander. **Schiff'nd'irm'mung**, w. = bescherming. **Schiff'nd'irm'vogt**, m. = beschermheer. **Schiff'nd'irm'wand**, w. = scherm, schut, tochtscherm.
Schiff'nd'irn, w. —, —en = vleeschbank, -stalletje.
Schiff'nd'irof'fo, m. —s, —s = sirokko (heete wind).
Schiff'nd'ir, f. —(e)s, —e = (paarde)tuig. **Schiff'nd'irren**, [schw. (h.) = optuigen, in-, voorspannen. **Schiff'nd'ir'holz** = Gattelholz. **Schiff'nd'ir'tammer**, w. = Geschirrtammer. **Schiff'nd'ir'meister**, m. = kondukteur (van diligence); trosouderofficier.
Schiff'nd'ir'ring, m. —s, —e u. —s = shirting, kaliko.
Schiff'nd'is'ma, f. —s, —s u. . .men ob. —ta = schisma, (kerk)scheuring. **Schiff'nd'is'matiler**, m. —s, — = schismatikus, scheurmaker, afvallige.
Schiff'nd'laats zie **Schiff'nd'laats**.
Schiff'nd'labberer, w. —, —en = geslabber, geslobber, gebrabbel. **Schiff'nd'lab'b(e)rig** = slobberig. **Schiff'nd'lab'berlappen**, m. = slab, servet. **Schiff'nd'lab'bermaul**, f. = slabberaar, brabbelaar. **Schiff'nd'lab'beru**, [schw. (h.) = slabberen, slobberen, morsen, brabbelen, babbelen, kakelen. **Schiff'nd'lab'berläschen**, f. = slabbetje.
Schiff'nd'lacht, w. —, —en = (veld-, zee)slag.
Schiff'nd'lach'ta, w. — = slachta (lagere Poolsche adel).
Schiff'nd'lach'tbank, w. = slachtbank (eig. en fig.).
Schiff'nd'lach'tbar = goed om te slachten, slacht...
Schiff'nd'lach't'heil, f.; **Schiff'nd'lach't'bloed**, m. = slagers[bijl]; -blok.
Schiff'nd'lach'ten, [schw. (h.) = slachten, afmaken; nach eiem sch. = naar iem. aarden, iem. slachten. II. **Schiff'nd'lach'ten**, f. —s = slachten, slachting.
Schiff'nd'lach'tenbummler, m. = zwerfver op de slagvelden (een verslaggever bijv.). **Schiff'nd'lach'tententer**, m. (naar analogie van **Schiff'nd'ententer**: bijnaam van Molike) = uitmuntend strateeg. **Schiff'nd'lach'tenteneit**, w. = oorlogseheid. **Schiff'nd'lach'tentenglied**, f. = geluk op 't slagveld, oorlogskans. **Schiff'nd'lach'tententer**, m. = leider, beschikker der (veld-)slagen; aanvoerder. **Schiff'nd'lach'tentemaler**, m. = schilder van veldslagen.
Schiff'nd'lach'ter (**Schiff'nd'lach'ter**), m. —s, — = slager, vleeschhouwer; slachter (ook fig.). **Schiff'nd'lach'ter'et**, w. —, —en = slachterij (eig. en fig.), slagerij.

Schlächtergang, m.: einen Schl. tun = vergeefs loopen. **Schlächtermeister**, m. = slagers-, vleeschhouwersbaas, meester slager. **Schlächterfcharen**, m. = slagersbank, -stalletje. **Schlachtfeld**, f. = slagveld. **Schlachtfertig** = slagvaardig. **Schlachtgeld**, f. = slachtoon. **Schlachtgemälde**, f. = veld-, zeeslagschilderij. **Schlachtgetümmel**, f. = slaggewoel, gewoel van van den slag, van den strijd. **Schlachthaus**, f., -hof, m. = slachthuis, abattoir. **Schlachtlinie**, w. = slaglinie. **Schlachtoch**, m. = slacht-, slagorsos. **Schlachtordnung**, w. = slagorde; in Schl. aufstellen = in slagorde stellen. **Schlachtplan**, m. = plan van den slag. **Schlachtruf**, m. = krijgs-, oorlogs-, strijdkreet. **Schlachtstwert**, f. = slagzwaard. **Schlachtsteuer**, w. = belasting op 't geslacht; **Schlacht- und Mahlsteuer** = akeijns op 't geslacht en 't gemaal. **Schlachttücht**, f. = zee-, veldslagschilderij. **Schlachttag**, m. = slachtdag; dag van een veldslag. **Schlachtzwang**, m. = slachtplicht (*om in 't abattoir te slachten*).
I. **Schlach**, m. —(e)s, —e = sneeuw en regen door elkaar; lummel, suffer. II. **Schlach**, Adj. = (*gwst.*) slapp.
Schlacke, w. —, —n = (metaal-, steenkool)slak; sintel; afval; onreinheid, vuil; darm, bloedworst. **Schlacken**, fchw. (h.) = veel slakken geven, slakken vormen; es schlackert zie es schlackert bij schlackern. **Schlackenartig** = slakkevormig. **Schlackengrube**, w. = slakkekuil, -put. **Schlack(e)rig** = regenachtig, vochtig, morsig. **Schlacken**, fchw. (h.): es schlackert = 'tregent en sneeuwt tegelijk, 't is morsig weer. **Schlackerverwetter**, f. = vuil, nat sneeuwachtig weer. **Schlackewinter**, m. = kwakkelwinter, slappe winter. **Schlacklicht** = slakachtig. **Schlackfig** = slakkig, vol slakken; morsig, vuil; f. es Wetter = vuil, nat weer. **Schlackwurf**, w. = met-, bloedworst, beuling.
Schlaf, m. —(e)s = slaap; das fällt mir nicht im S. ein = ik denk er in de verste verte niet aan; Gott gibts den Seinen im S. = 't goede komt onverwachts. **Schlafbein** zie Schlafbein. **Schlafbringend** = slaap(ver)wekkend. **Schlafburche**, m. = slaapkommen-saal. **Schlafchen**, f. —s, — = slaapje, dutje, tukje. **Schlafte**, w. —, —n = slaap (*aan 't hoofd*).
Schlafen, ft. (h.) (du schläfst, er schläft, schlief; schliefst; schlaf(e) geschlafen) = slapen; er schläft wie ein Dachs, ein Murmeltier, ein Raß, eine Ratte, ein Sad, ein Stoc = hij slaapt als een marmot, een os; f. geben, sich f. legen = gaan slapen, naar bed gaan; schlaf(e) wohl, wünsch(e) wohl zu schlafen = slaap wel, wel te rusten. **Schlafbein**, f. = slaapbeen. **Schlafenszeit**, w. = slaap-, slapenstijd. **Schlaf(er)**, m. —s, — = slaper. **Schlaf(e)rig** = slaperig; ich bin f. = ik heb slaap; f. werden = slaap krijgen. **Schlaf(e)rigkeit**, w. — = slaperigheid; sufheid, lusteloosheid, slapheid. **Schlaf(ern)**, fchw. (h.) = slaperig zijn, slaap hebben; es schlafert mich, mich schlafert = ik heb slaap, vaak; [sie schlaferten ihn ins Gesicht = zij keken hem slaapdronken aan; schlaferner Duft = slaapwekkende geur].
Schlaff = slap; slapjes, krachteloos, laksch. **Schlaffheit**, w. — = slapheid; lakscheit. **Schlaffheber**, f. = slaapkoort. **Schlaffteil**, f. = slaapkoord. **Schlaffgeld**, f.; **Schlaffe**, w.; **Schlaff**, f. = slaapgeld; -muts; -vertrek. **Schlaffchen**, f.: einen beim, am S. kriegen,

nehmen, paden = iem. bij zijn slip, bij zijn lurven pakken, iemand te pakken krijgen. **Schlafkammer**, w. = slaapkamer. **Schlafkrant** = slaapziek. **Schlafkrankheit**, w. = slaapziekte. **Schlaflied**, f. = slaaplied(je). **Schlaflos** = slapeloos. **Schlaflosigkeit**, w. — = slapeloosheid. **Schlafmachend** = slaapmakend, -(ver)wekkend. **Schlafmaus** zie Biichmaus. **Schlafmittel**, f. = slaapmiddel. **Schlafmütze**, w. = slaapmuts (*ook fig.*); slaapmutsje (*avondborrel*). **Schlafmützig** = slaperig, suf(ferig). **Schlafvelz**, m. = met bont gevoerde kamerjapon. **Schlafvatte**, w., **vat**, m., **vate**, w. = slaap-, bergrat, marmot; slaapkop, langslaper. **Schlafst-rig usw.** zie schlaf(er)ig usw. **Schlafrod**, m. = kamerjapon, sjamberloek. **Schlafsaal**, m. = slaapzaal. **Schlafsofa**, f. = slaapsofa, rust-, divanbed. **Schlafstille**, **stille**, w. = slaapstee. **Schlafstuhl**, m.; **stuhl**, w. = slaap(stoel) (gemakstoel); -zucht (-ziekte). **Schlafstüchtig** = slaapzuchtig, -ziek. **Schlaftrant**, m. = slaapdrank. **Schlaftrunt**, m. = avonddrank (*vóór 't naar-bed-gaan*); slaapdrank. **Schlaftrunken** = slaapdronken. **Schlafwagen**, m. = slaapwagen. **Schlafwandeln**, **Schlafwandler** zie nacht wandeln, Nachtwandler. **Schlafzeit**, w. = slaap-, slapenstijd. **Schlafzimmer**, f. = slaapkamer. **Schlag**, m. —(e)s, Schläge = slag (*met de hand*, 't zwaard, den hamer, van den donder, een ge-weer, een vallend lichaam, 't noodlot, een klok, een trommel, vogels, een dorschvelgel, den pols e. d.); slag, klop, schok; beroerte; slag, soort, aard; portier (*van een rijtuig*); til, knip, slag, kooi, slagkooi; hakhout, -bosch; veld, stuk land; [slagboom]; (ein elektrischer) schok; **falter S.** = koude (*d. i. niet brandende*) bliksem-slag; einem Schläge geben = iem. slaag geven; S. auf S. = slag op slag; mit einem S., auf einen S. = ineens, met één slag; S. 2 Uhr = met den klokslag van 2 uur; mit dem S. ein-treffen = precies op den slag komen; setzen S. machen = zijn slag slaan; ein Mann von allem S. = van den ouden stempel; ein guter S. Pferde = een goed slag (soort) paarden; auf diesen S. = op die manier; der ehrlidige S. = die eerlijke kerel]. **Schlagader**, w. = slagader. **Schlaganfall**, m. = toeval, beroerte, attaque. **Schlagartig** = op een beroerte gelijkend, beroerteachtig. **Schlagball**, m. = kaats-, vangbal. **Schlagbar** = geschikt om gehakt te worden, hakbaar. **Schlagbauer**, f. = slagkooi. **Schlagbaum**, m. = (slag-, sluit)boom. **Schlagbolzen**, m. = slagpin. **Schlagbrücke**, w. = wipbrug. **Schlage**, w. —, —n = (voor)hamer. **Schlag(eisen)**, f. = knip, val. **Schlafgefaul** = verregaand lui, aartslui]. **Schlafgel**, **Schlafgeln** zie Schlegel, Schlegeln. **Schlag(en)**, ft. (h.) (du schlägst, er schlägt; schlug; schlugst; schlage! geschlagen) = slaan; **trans.** (s. B. einen, einen ins Gesicht, Gold, die Trommel, Ball, den Takt, einen zum Ritter, Feuer, Geld, Lärm einen Pfahl in die Erde, einen ans Kreuz, in Fesseln, eine Brücke über einen Fluß schl. u. ä.); (die Unkosten) auf den Preis schlagen = op den prijs leggen; schlage dir das aus dem Kopf, aus dem Sinn, aus den Gedanken = zet dat uit je hoofd; (der Blitz) schlägt einen = treft iem.; (die Harfe, Zither) bespielen; (Holz, Bäume) vellen; (einen im Kampf, im Spiel) slaan, overwinnen; (das Haar) in Boden f. = in krullen zetten; (der Pfau) schlägt ein Rab, einen Reif = pronkt; (die Seiten)

tokkelen; **Schaum**, Schnee f. = schuim (*van eiwit*) slaan, kloppen; ſich den Leib voll f. = zijn buik vol eten, vullen; die **Sähne** in etw. f. = de tanden in iets zetten, slaan; die **Zinſen zum Kapital** f. = de rente bij 't kapitaal voegen; zu **Tode** f. = dood slaan; in tr. (3. B. die Glode, das Herz, der Puls usw. ſchlägt); (dumpe Töne) ſchlugen an mein Ohr = troffen mijn oor; (mit dem Kopf) auf einen Stein f. = op een steen neerkomen; (er weiß), was die **Glode**, die Stunde geſchlagen hat = hoe laat 't is, wat er in de wereld te koop is; (ein Gedanke) ſchlägt in jeder Brust = leeft in ieders borst; (der Blig) hat in das Haus geſchlagen = is in 't huis geſlagen; in die Höhe f. = omhoog slaan, opslaan; nach dem Vater f. = naar zijn vader aarden, zijn vader slachten; vgl. Art, Boden, Braun, Wurzelbaum, Fliege, Flucht, Haupt, Leisten, Schanze, Schnippen, Strang e.a.; ſich f. = vechten, duelleren, strijden; er ſchlug ſich ſeitwärts (in die Büſche) = hij ging ter zijde (de struiken in), maakte zich uit de voeten; er ſchlug ſich zu uns = hij voegde zich bij ons, sloot zich bij ons aan; ein geſchlagener Mann = een bedorven, verloren man; [die geſchlagene Landſtraße = de gebaande weg]; vgl. Stunde. **ſchlagend** = slaand, treffend; afdoend, treffend (Beweis, Beleg).

Schlager, m. —s, — = iets dat trekt, inslaat: clou, attractie, successtuk; goede zet; deun, mop. **Schlag**er, m. —s, — = schermer; vechtersbaas; racket; stok (*bij 't golf*); rapier; zwiepdegen; doodslager (*stok met een met lood gevulden knop*); slaande vogel, zangvogel. **Schlagerei**, w. —, —en = vecht-, kloppartij. **Schlag**ern, ſchw. (h.) = (*gust.*) houtklooven, hakken. **Schlag**erung, w. —, —en = (*gust.*) hakhout. **Schlag**erget, m. = dooder; vechtersbaas, vechtjas; langer S. = lange sladood. **Schlag**feder, w. = slagpen; springveer. **Schlag**fertig = slagvaardig; snedig, gevat; gereed om den strijd te beginnen. **Schlag**fertigkeit, w. — = slagvaardigheid enz. **Schlag**fluß, m. = beroerte. **Schlag**gold, f. = bladgoud; knalgoud. **Schlag**holz, f. = hakhout; slag-, stuwhout. **Schlag**hüter, m. = boom (die niet geveld wordt).

Schlaginstrument, f.; —leine, w.; —licht, f.; —lot, f.; —netz, f.; —obers, f. = slaginstrument; -lijn; -licht; -soldeer; -net; -room.

Schlagpulver, f. = knalpoeder.

Schlagbüße, w.; —regen, m.; —ſahne, w.; —ſchatten, m. = slagpüts; -regen; -room; -schaduw.

Schlagſchlag, m. = muntrecht (*een belasting*); muntwinst.

Schlagſchnur, w.; —ſeite, w.; —taube, w.; —uhr, w. = slaglijn; -zijde; -duif; -uurwerk.

Schlagwald, m. = hakhout. **Schlag**wand, w. = slagnet. **Schlag**weite, w. = slagruimte. **Schlag**welle, w. = golf, baar, slagzee; slagbalk (*van een sluis*). **Schlag**wert, f. = slagwerk (*van een klok*); ponswerktuig. **Schlag**weiter, Pl. = ontplofbaar mijngas. **Schlag**wort, f. = groot woord, klinkend gezegde; wachtwoord; (*op 't tooneel*) Schlagwort, wacht(woord). **Schlag**zeit, w. = (tijd van den) houthak. **Schlag**zeug, f. = slagwerk (*in orkest*).

Schlags, (**Schläts**), m. —es, —e = (nrbd.) lange, onbeholpen slungel. **Schlag**ſig = slungelachtig.

Schlagmaß, w. — = verlegenheid, klem. **Schla-**

maßfel (*spr.: . . mazzel*), f. —s = (jüd.) ongeluk, tegenspoed, pech.

Schlamm, m. —(e)s = slijk, slijk, slijb, modder, vuil. **Schlamm**bad, f. = modderbad. **Schlamm**beißer, m. = (*een visch, ook minachtend van personen*) modderkruiper, smeering. **Schlamm**men, ſchw. (h.) = slijb afzetten. **Schlamm**men, ſchw. (h.) = (einen Leid, einen Bach) uitbaggen; (Erz, Arbeit) wasschen; (der Fluß) schlamm heran = komt als modder aanstroomen. **Schlamm**ſiß, m. = grondeling. **Schlamm**ſtiege, w. = slijkvlieg. **Schlamm**ſtut, w. = slijk-, moddergolf, -stroom, -vloed. **Schlamm**grube, w. = slijk-, modderput. **Schlamm**grund, w. = slijkbodem. **Schlamm**ig = slijkerig, modderig. **Schlamm**lohe, w. = koleslik. **Schlamm**treibe, w. = fijn, gezuiverd krijt. **Schlamm**mühle (*vgl. Schlammmühle), w. = waschmolen (*vgl. Schlamm*m m m n). **Schlamm**vulkan, m. = slijk-, moddervulkaan.*

Schlapp, m. —(e)s, —e = smulpartij, brasserij; sleep, lap; slodder(vos). **Schlapp**am'ben, ſchw. (h.) = slampampen, zwelgen, brassen, boemelen. **Schlapp**pe, w. —, —n = slodder(vos), slodder(madam); poespas (*vanspijs*); vgl. Schlapppe. **Schlapp**pen, ſchw. (h.) = zwelgen; slobberen; slodderen, slordig gekleed gaan. **Schlapp**per, m. —s, — = smeerpoes. **Schlapperei**, w. —, —en = sloddervosserij. **Schlapp**ſig = slordig, vuil, smerig.

Schlange, w. —, —n = slang (*eig. en fig.*); kronkeling; (veld)slang (*een kanon*). **Schlang**elig = kronkelend, bochtig, vol windingen en draalingen. **Schlang**eln (**ſich**), ſchw. (h.) = (zich) slingeren, (zich) kronkelen, draaien. **Schlang**en|anbeter, m.; —art, w. = slangel|aanbidder; -aard (*ook: -soort*).

Schlangenartig = slangachtig, als een slang.

Schlangen|balg, m.; —beſchwörer, m.; —brut, w. = slangel|huid (-vel); -bezweerder; -broedsel (-gebroed).

Schlangen|vormig = slangvormig, kronkelend.

Schlangen|reffer, m.; —gezücht, f.; —gift, f. = slangel|ster; -gebroed; -gift (-venijn).

Schlangen|glatt = glad als een slang. **Schlang**en|haupt, f. = slangehoofd, -kop; Meduza-hoofd. **Schlang**en|herz, f. = slangehart, valsch hart. **Schlang**en|traut, f. = slangekruid, -kop. **Schlang**en|lauch, m. = slangelook.

Schlangen|linie, w. = golflijn, kronkelende lijn.

Schlangen|papier, f.; —Rab, m.; —ſtein, m.; —ſtich, m.; —töter, m. = slangel|papier (*een fijne soort*); -stal (Merkuriusstaaf); -steen; -steek (-beet); -dooder.

Schlangen|träger, m. = Slangedrager, -hoeder (*een sterrebeeld*). **Schlang**en|weg, m. = kronkelende weg.

Schlangen|windung, m.; —wurzel, w.; —zunge, w. = slangel|winding (kronkeling); -wortel (schorseneer); -tong (*ook fig.*).

Schlangſig zie ſchlangelig.

Schlant = slank, rijzig, fijn; vlug, grif; gladweg.

Schlantheit, w. — = slankheid. **Schlant**weg = ronduit, op den man af; ſchl. entzündend = bepaald (gewoon) verrukkelijk.

Schlapp = slap, losjes; (*fig.*) slap, krachteloos, flauw. **Schlapp**pe, w. —, —n = [slag, klap]; nederlaag, verlies, échec; (ſhd.) slappe hoed; (nrbd.) pantoffel, slof; eine S. erteiben = een échec lijden, een denk (een knak) krijgen. **Schlapp**pen, ſchw. (h.) = sloffen; slobberen; slabberen. **Schlapp**ern, ſchw. (h.) = ſchlappen, en; flodderen, slungelen. **Schlapp**hut, m. =

slappe hoed, flambard. **Schlappmichel**, m. = suffer, slaapmuts. **Schlapps**, m. —es, —e = (nrdb.) (lange) slungel, lummel; slons. **Schlapp'schuh**, w. = slof. **Schlapp'schwanz**, m. = slapping, bangerd. **Schlapp'feil**, f. = slappekoord. **Schlapp'fig** = slap, laksch, slordig. **Schlapp** zie **Schlapp's**.

Schlaraf'e, m. —n, —n = luiaard, leeglooper, suffer. **Schlaraf'engeficht**, f. = ongunstig uiterlijk. **Schlaraf'fenland**, **Schlaraf'fia**, f. = lullekerland. **Schlaraf'feneben**, f. = lui, lekker leven.

Schlar'fe, **Schlar'ge**, **Schlar'pe**, **Schlar're**, w. —, —n = slof.

Schlau = sluw, slim, loos, leep; er befindet sich f. = hij is heel wel.

Schlau'be, w. —, —n = huls, dop.

Schlau'berger, m. —s, — = slimmerd, leeperd.

Schlau'big = (dik)hulzig, (ongev.) leeg.

Schlauch, m. —(e)s, **Schläuche** = leeren zak; pijp, slang (van *brandspuit*, *gasstel* enz.); binnenband (van *een rijwiel*); zaknet (van *visschers*); dronkaard; dikbuik. **Schlauch'artig** = als een zak.

Schlau'ber, w. —, —n = muuranker; slons; ook = **Schleuber**. **Schlauderei'**, w. —, —en = knoeierij, slordigheid. **Schlau'bern** = heen en weer draaien; waggelen; rondslingeren; knoeien.

Schlauf, m. —(e)s, —e, **Schlauf'fe**, w. —, —n = lus, schuif, huls, schuifpassant.

Schlauf'fuchs, m. = slimmerd, leeperd. **Schlauf'heit**, **Schlauf'igkeit**, w. —, —en = sluw-, slim-, loos-, leepheid. **Schlauf'kopf**, —meier, —michel, m. = slimmerd, leeperd.

Schlecht = slecht; [eenvoudig, gering]; mir ist f. = ik voel me niet wel; das gefällt mir f. = bevalt me in 't geheel niet; f. und recht = slecht en recht, eenvoudig; nicht f. = niet kwaad; f. er Wig = flauwe grap; einen f. machen = kwaad van iem. spreken, iem. zwart maken (*fig.*). **Schlecht'erdings'** = volstrekt, ten eenen male; f. unmöglich = bepaald, gewoon- (weg) onmogelijk. **Schlecht'getaunt'** = slecht geluimd, in een slechte luim. **Schlecht'hin'** = eenvoudigweg, zonder meer. **Schlecht'igkeit**, w. —, —en = slecht(ig)heid. **Schlecht'weg'** = eenvoudigweg, zonder meer.

Schlec'ten, **schw.** (h.) = likken, snoepen. **Schlec'ter**, m. —s, — = snoeper, lekkerbek. **Schlec'terei'**, w. —, —en = snoeperij, lekkers, gesnoep.

Schlec'terhaft = lekkerbekkig, snoepachtig.

Schlec'termaul, f. = lekkerbek. **Schlec'tern**, **schw.** (h.) = snoepen, lekkerbekkig zijn.

Schlec'tig = **Schlec'terhaft**.

Schle'gel, m. —s, — = sleg, slegge, slei, slegel, (grootte houten) hamer, klopper, moker; trommelstok; bout, dij, lende; palet, kaatsplankje; auf dem S. arbeiten = (in de mijn) aan 't werk zijn, rots loshakken. **Schle'geln**, **schw.** (h.) = met handen en voeten slaan, spartelen, hompelen; een flater maken; mokeren.

Schlech'dorn, m. = sleedoren, wilde pruimeboom.

Schle'he, w. —, —n = slee(d)doorn, wilde pruim.

Schle'henbaum, —busch, —strauch, m. = sleeboom, -doren, -struik.

Schlei'che, w. —, —n zie **Blindschleiche**.

Schlei'chen, ft. (f. u. h.) (schleiche; schlich; schliche; schleiche! geschlichen) = sluipen, kruipen, kruiperig handelen; gluiperig, slinks doen; sluikhandel drijven, smokkelen, sluiken; **sch f.** (h.) = sluipen; geschlichen kommen = komen aansluipen. **Schlei'chend** = sluipend, kruipend, geniepig; f. es Fieber = sluipkoorts. **Schlei'**

cher, m. —s, — = sluiper, gluiper, huichelaar; smokkelaar, sluiker. **Schleicher'e'**, w. —, —en = gluiperigheid, huichelarij, geniepigheid; sluikerij, smokkelarij. **Schleich'fieber**, f. = sluipkoorts.

Schleich'handel, m. = smokkel-, sluikhandel, sluikerij. **Schleich'händler**, m. = smokkelaar, smokkelhandelaar. **Schleich'patrouille**, w. = sluippatrouille. **Schleich'treppe**, w. = sluiptrap, geheime trap. **Schleich'ware**, w. = smokkelwaar, -goed. **Schleich'weg**, m. = verboden weg, sluipweg, omweg(en), draaijerij.

Schlei(e), w. —, —en = zeelt.

Schlei'er, m. —s, — = sluier, voile; den S. nehmen = den sluier aannemen (in een klooster gaan). **Schlei'ereule**, w. = kerkuil. **Schlei'er'flor**, m. = voile, floers. **Schlei'erhaft** = gesluisd, duister, geheimzinnig. **Schlei'ertaug**, m. = kerkuil. **Schlei'ermacher**, m. = sluiermaker. **Schlei'ern**, **schw.** (h.) = sluiseren, bedekken. **Schlei'ertoff**, m. = voile. **Schlei'ertuch**, f. = voile, sluier.

Schlei'antalt, w. = slijpinrichting. **Schlei'bahn**, w. = glij-, sullebaan. **Schlei'bant**, w. = slijpbank. **Schlei'fe**, w. —, —n = strik, lint, band, knoop, lus, strop; ordelint; vogel-, wildstrik; slede; sleep; eg; hout-, glij-, sullebaan; (**schw.**) bocht.

I. **Schlei'fen**, ft. (h.) (schleife; schliß; schliße; schleife! geschliffen) = slijpen, scherp maken; polijsten, vormen, beschaven; [glijden, splendansen]. II. **Schlei'fen**, **schw.** (h.) = sleepen, sleuren; stoffen, slepen; (eine Festung) slechten, ontmantelen, met den grond gelijk maken; (een letter) zacht vloeiend uitspreken; (noten) sleepend verbinden; (een lint) strikken, knooopen. **Schlei'fer**, m. —s, — = slijper; gesleepte noot, sleper; sleepdans; strijkage. **Schleiferei'**, w. —, —en = slijperij. **Schleif'feder**, w. = (el.) sleepveer, borstel. **Schleif'glas**, f. = slijpglas. **Schleif'tnoten**, m. = strik. **Schleif'tontalt**, m. = sleepkontakt.

Schleif'flieinen, f.; —maschine, w.; —mühle, w. slijp(l)innen (schuur(l)innen); —maschine, -molen. **Schleif'nabel**, w. = haarspeld (om strikken e. d. vast te zetten).

Schleif'papier, f.; —platte, w.; —pulver, f.; —rad, f. = slijp(p)apier (schuurpapier); —plaat (-steen); —poeder; —rad.

Schleif'ring, m. = sleepring. **Schleif'sand**, m. = slijp-, schuurzand. **Schleif'schleibe**, w. = slijpschijf, -steen. **Schleif'schritt**, m. = sleep-, glijpas (een danspas). **Schleif'sel**, f. —s, **Schleif'späne**, Pl. = slijpsel. **Schleif'stein**, m. = slijpsteen. **Schleif'tung**, w. —, —en = ('t) slijpen; ('t) sleepen; slooping, ontmanteling. **Schleif'walze**, w. = slijprol. **Schleif'weg**, m. = sleep-, sleeweg (voor hout); sluipweg.

Schleim, f. —(e)s, —e = slijm; slemp (van *gerst e. d.*). **Schleim'absonderung**, w. = slijm-afscheiding. **Schleim'artig** = slijmachtig. **Schleim'drüse**, w. = slijmklier. **Schlei'men**, **schw.** (h.) = slijmen, slijmig worden; slijm vormen; (einen Fisch) zuiveren, afslijmen; (Zucker) schuimen.

Schleim'flieber, f.; —fisch, m.; —haut, w.; —husten, m. = slijmkoorts; -visch; -vlies; -hoest.

Schlei'micht, **Schlei'mig** = slijmerig, slijmig. **Schleim'tier**, f. = slijm-, weekdier.

Schlei'ke, w. —, —n = (hars)spaan; pluksel. **Schleiken**, ft. (h.) (sch schleibe, schliß; schliße; schleibe! geschliffen) = splijten; (Fiebern) aftrekken; (Rinde) afschillen; f., (f.) = splijten. **Schleif'zwiesel**, w. = winterui.

Schlemihl', m. —s, —e = (jüd.) sjlemiel, ongeluksvogel.
Schlemm, m. —s, —e u. —s = s(ch)lem (*alle slagen*); [schl. machen, werden = slem maken.
Schlem'men, [schw. (h.) = zweigen, brassen, fuiven; ook voor schlämmen. **Schlem'mer**, m. —s, — = smulbaard, smulpaap, zwelger, brasser. **Schlemmeret'**, w. —, —en = zwelgerij, brasserij.
Schlem'pe, w. — = spoeling (*voor 't vee*).
Schlen'der (*oud en nog gwst.*) zie Schlendrian.
Schlen'dergang, m. = slenter-, sleur(gang).
Schlen'derian zie Schlendrian. **Schlen'dern**, [schw. (h. u. f.) = slenteren, zeulen, straat-slijpen, flaneeren. **Schlen'drian**, m. —s = sleur, slentergang; am alten S. festhalten = de oude sleur volgen.
Schlen'ge, w. —, —n = takkebos, fassine.
Schlen'ten, [schw. (h.) = (die Arme f., (übl'cher) mit den Armen f.) slingeren, zwaaien; bengelen, schommelen; (Schiffe) schommelen, slingeren; (*gwst.*) slenteren. **Schlen'terfrige**, m. = slungel.
Schlen't(e)rig = bungelig; beverig, waggelend, onvast; slordig.
Schlepp'boot, f., —dampfer, m. = sleepboot.
Schlepp'dienst, m. = sleepdienst. **Schlepp'pe**, w. —, —n = sleep, staart; sleepkar, -net.
Schlepp'pen, [schw. (h.) = (trans.) (voort)sleepen; sleuren; den Fuch's f. = slordig werken; (intr.) slepen; **sch f.** = zich (voort)sleepen; sich mit Krankheiten f. = aanhoudend met ziekten te worstelen hebben. **Schlepp'pend** = slepend, kwijnend. **Schlepp'enträger**, m. = slippedragers. **Schlepp'er**, m. —s, — = sleeper, drager; lokvogel (*iem. die personen lokt*); sleepboot, -net; -hark; -sabel; penseel met lange haren. **Schlepp'geschäft**, f. = sleepvaart, -dienst. **Schlepp'tahn**, m. zie Schlepp'schiff.
Schlepp'tafeln, m. = sleepbak (*in de mijn*).
Schlepp'tette, w. = sleepketting. **Schlepp'teid**, f. = japon met sleep.
Schlepp'tmes, f.; -sabel, m.; -jad, m. = sleepnet; -sabel; -zak (-net, kor'net).
Schlepp'schiff, f. = sleeper, sleepboot. **Schlepp'schiffahrt**, w. = sleepvaart. **Schlepp'seil**, f. = sleeptouw. **Schlepp'tau**, f. = sleeptouw; einen ins S. nehmen = iem. op sleeptouw nemen.
Schlepp'trosse, w. = sleeptros. **Schlepp'tzug**, m. = sleep (*gesleepte schepen*).
Schle'tien, f. = Silezië. **Schle'tier**, m. —s, — = Sileziër. **Schle'tisch** = Silezisch.
Schles'wig, f. = Sleeswijk. **Schles'wig-Hol'stein**, f. = Sleeswijk-Holstein. **Schles'wig(i)sch** = Sleeswijksch.
Schlen'der, w. —, —n = slinger; (*speelgoed*) katapult; (*een soort*) muuranker. **Schlen'derausfuhr**, w. = valutautvoer, dumping. **Schlen'derer**, m. —s, — = slingeraar; knoeler, vakbederver, die beneden de markt verkoopt, kladder. **Schlen'dern**, [schw. (h.) = slingeren, werpen; knoelen, beneden de markt verkopen, schendeventen. **Schlen'derpreis**, m. = spot-, knoelprijs, (te) lage prijs.
Schlen'derstein, m. = slingersteen. **Schlen'derwurf**, m. = slingerworp. **Schlen'drer** zie Schlen'derer.
Schlen'nig = snel, spoedig, vlug; f. .it = ten spoedigste, ijlings, inderhaast. **Schlen'nigkeit**, w. — = spoed, vlugheid, snelheid.
Schlen'te, w. —, —n = sluis.
Schlen'tenbett, f.; -boden, m.; -gebühr, w. (-geld, f.); -hammer, w. = sluisbedding; -vloer; -geld (schutgeld); -kolk.

Schlen'tentanal, m. = spuikanaal
Schlen'tenmeister, m.; -tor, f. = sluiswachter; -poort (-deur).
Schlen'tenwachter (-wächter), m.; -wäch, f.; -werk, f. = sluiswachter; -schuif; -werken.
Schlen't = [schlen't] = [schließ, [schließt].
Schlen'terin zie Schließerin.
Schlied, m. —(e)s, —e = sluijweg, list, streek; met water vermengd zand, slib (*zoals 't dijv. van den slijpsteen loopt*); er kennt alle S. .e = hij kent de knepen, alle kunstjes; ich komme (dir) hinter deine S. .e, ich komme dir auf die S. .e = ik kom wel achter je streken.
Schlied't = effen, glad; eenvoudig, ongekunsteld; f. .es haar = plat, sluij haar; ber f. .e Ab'schied = ontslag zonder meer (*uit den dienst*).
Schlied'te zie Schlied'theit. **Schlied'te**, w. — = (wevers)pap.
Schlied'teigen, f. = haalmes. **Schlied'ten**, [schw. (h.) = effen, glad, gelijk maken, polijsten; (*bij den wever: met pap*) slichten; (Sündel, einen Streit) beslechten, bijleggen, schikken. **Schlied'ter**, m. —s — = beslechter, bemiddelaar; apprêteur.
Schlied'teile, w. = zoetvijn. **Schlied'thaar**, f. = sluij haar. **Schlied'thammer**, m. = slecht-, plethamer. **Schlied'theit**, w. — = eenvoud, ongekunsteldheid, eenvoudigheid, oprechtheid.
Schlied'tung, w. —, —en = ('t) glad-leggen, effening, gelijkmaking, polijsting; beslechting, schikking, bijlegging. **Schlied'tungskommission**, w. = jury, bemiddelingskommissie.
Schlied, m. —(e)s, —e = slijk, slijk. **Schlied'bank**, w. = sliikbank. **Schlied'ten**, [schw. (h.) = sliikken, met slijk vullen. **Schlied't(e)rig** = slijkerig, modderig (*van 't vee*) vuil, nattig. **Schlied'termilch**, w. zie Schlippermilch. **Schlied'ten**, [schw. (h.): es schlidert = 't is nattig, morsig weer. **Schlied'terwetter**, f. = vuil, nattig weer.
Schlied'bern ufw. zie Schlittern ufw.
Schlied, m. —(e)s, —e = papperig, klef(ferig) stuk (*in brood*). [schlie'fen, ft. (f.) (schloff, geschlossen) zie schlüpfen]. **Schlied'fig** = klef, papperig, nattig (*van aardappelen, brood*).
Schlied'bar = sluitbaar, te sluiten. **Schlied'baum**, m. = sluitboom. **Schlied'blech**, f. = sluit-, slotplaat. **Schlied'bolzen**, m. = wig, pin, plug.
Schlied'ke, w. —, —n = slot, knip, haak (*van boek, album enz.*); luns; valdeur (*in een sluis*).
Schlied'ten, ft. (h.) (ich schließe; schloß; schloßte; schließe; schloffen) = sluiten, toe (dicht) doen; (Tür, Tor, Fenster, Laden, Museum, Schule, Sitzung, Brief, Augen, Mund, Bund, Vertrag, Frieden, Ehe, Kauf, die Reihen u. ä.) sluiten; (einen in die Arme, an sein Herz) drukken, sluiten; (einen in sein Herz f. = iem. in zijn hart sluiten, innig liefhebben; (einen Kreis) sluiten, vormen; die Feuerwehr schloß den Zug = (be)sloot den stoet; **auf** (Wff.) f. = iets opmaken, besluiten tot iets; er schließt von sich auf andere = beoordeelt anderen naar zich zelf; (**daraus**) schließe ich = besluit ik, leid ik af, maak ik op, maak ik de gevolgtrekking; was läßt sich daraus f. = wat is daaruit af te leiden, op te maken; so darf man nicht f. = zoo mag men niet redeneeren, die gevolgtrekking mag men niet maken; [das schließt = dat is duidelijk]; sich f. = zich sluiten, toe (dicht)gaan, gesloten worden.
Schlied'ter, w. —s, — = sluit-, portier, concierge, cypier, huismeester; sluitpijler. **Schlied'teramant**, f. = betrekking, post van portier enz.
Schlied'terin, w. —, —nen = portierster, huisbewaarster, huishoudster. **Schlied'tsch**, f. = postbus.

Schlieffeder, w.; **geld**, f.; **haten**, m.; **torb**, m. = sluitveer; **geld**; **haak** (klemhaak, slotkram); **mand**.
Schlieffisch = definitief, beslissend; eindelijk, ten slotte, op 't laatst. **Schlieffmuistel**, m. = sluitspier. **Schlieffnagel**, m. = sluitbout. **Schlieffung**, w. = sluiting, ('t) sluiten, afsluiting, beëindiging.
Schliif, m. —(e)s = ('t) slijpen, ('t) geslepen zijn, polijsting, glans; uiterlijke beschaving, welgemanierdheid; (er hat) **S.** = fijne omgangsvormen; (das Glas hat einen guten **S.**) = is goed geslepen; (im Gebäud) zie **Schliif**.
Schlumm = slecht, erg, kwaad, boos, onaangenaam; (Zeit) slecht, kwaad; (Lage) lastig, moeilijk, netelig; (Folgen) kwaad; (Nachricht, Ausgang) slecht; (Augen, Hand) ziek, zeer; ihm wird f. = hij voelt zich misselijk, onwel; (Mensch, Herz) slecht, boos; um so f. .er = des te erger; etw. steht f., es steht f. mit (um) etw. = staat slecht, ziet er slecht uit met iets; (er ist) f. weggekommen = er leelijk, slecht afgekomen; [gering, minderwaardig, min; ich bin f. mit dir zufrieden = niet erg tevreden; zie **Schlecht**]; vgl. **gefakt**.
Schlingbescherde, w. = moeite bij 't slikken.
Schlinge, w. —, —n = (val)strik, strop; trens; slinger (voor een zieken arm); einem **S.** n legen = iem. een (val)strik spannen; in die **S.** geraten = in de val loopen; sich od. den Kopf aus der **S.** ziehen = zich er uit redden.
Schlingel, m. —s, — = lummel, slungel, vlegel, deugniet, rakker. **Schlingelei**, w. —, —en = lummel-, vlegelachtigheid, ondeugendheid. **Schlingelhaft** = lummelachtig, lummelig, lomp. **Schlingeln**, schw. (h.) = slungelen, lummelen.
Schlingen, ft. (h.) (ich schlinge; schlang; schlänge; schlinge) gefchlungen); slingeren, slaan, leggen, winden; (in)slikken, schrokken; (einen Strich um etw.) slaan, leggen; die Arme um einen f. = om iem. heenslaan, iem. omarmen; (ein Band durch das Haar) strengelen; (das Haar) in Flechten f. = vlechten; eine Schlinge, einen Knoten f. = een strik, een knoop leggen; den Reihem f. = dansen, een rondedans doen (maken), (sich um, durch etw.) heenslengeren.
Schlingern, schw. (h.) = (von Schiffen) slingeren.
Schlingfaden, m.; **gewächs**, f. (**Spflanze**, w.) = slingerdraad (-rank); -plant.
Schlingnatter, w. = gladde slang. **Schlingpflad**, m. = slinger-, kronkelpad.
Schlupf, m. —(e)s, —e = berg-, aardverschuiving.
Schlupf, w. —, —en, (m. —(e)s, —e) = scheepstimmerwerk.
Schluppe, w. —, —n = brandgang; (rost.) slip (van een jas). **Schluppen**, schw. (h.) = (schep.) (laten) slippen. **Schlupper**, m. —s, **Schluppermilch**, w. = gestremde, geschifte melk.
Schlupf, m. —es, —e = (strik)das.
Schlitten, m. —s, — = slede, slee; unter den Schlitten kommen = (fig.) in 't ongeluk raken. **Schlittenbahn**, w. = baan voor sleden, sleebaan; es ist Schl. = er kan met sleden gereden worden. **Schlittenfahrt**, w. = sledevaart. **Schlittenpferd**, f. = sledepaard; gepukt wie ein Schl. = bont opgedirkt. **Schlittenbahn**, w. = glij-, sullebaan. **Schlitten**, schw. (h.) = glijden, glijbaantje spelen. **Schlittenhuh**, m. = schaats; Schl. laufen = schaatsen. **Schlittenhühler**, m. = schaatsersijder.
Schliß, m. —es, —e = insnede, keep, spleet, snee, jaap, sleuf. **Schließarmel**, m. = split-

mouw. **Schließaugig** = spleetoogig, met spleet-oogen. **Schließgen**, schw. (h.) = in-, opensnijden, splijten; geschligte Armel = splitmouwen. **Schließfenster**, f. = hoog, smal raam. **Schließmantel**, m. = cape. **Schließobrig** = sluw. **Schließmesser**, f. = lancet. **Schließstreif**, m. = belegstuk (bij een split). **Schließverschluß**, m. = spleetsluiting (aan kamera's).
Schloßweiß = hagelwit, sneeuw wit.
Schlörre, w. —, —n = (nrdb.) slof. **Schlörren**, schw. (h.) = sloffen. **Schlörrendorf** = (berl. filz) Charlottenburg.
Schloß, f. Schloßes, Schloßer = slot (aan deur, kast, geweer enz.); kasteel, slot, paleis; vgl. Riegel. **Schloßaufseher**, m. = slotbewaarder slotvoogd. **Schloßblech**, f. = slotplaat.
Schloße, w. —, —n = hagelsteen. **Schloßen**, schw. (h.) = hagelen. **Schloßenweiß** zie **Schloßweiß**.
Schloßer, m. —s, — = slotemaker, bankwerker. **Schloßerarbeit**, w. = slotmakerswerk. **Schloßerei**, w. —, —en = slotmakerij, kleinsmederij.
Schloßergeselle, m.; **Handwerk**, f.; **Meister**, m. = slotmakersknecht; -ambacht; -baas. **Schloßfeder**, w. = veer van een slot. **Schloßfrau**, w. = slot-, burchvrouw. **Schloßfreiheit**, w. = vrijplaats (om een slot).
Schloßgarten, m.; **Graben**, m.; **Hauptmann**, m.; **Herr**, m. = slottuin; -gracht; -goeveneur (-voogd); -heer.
Schloßhof, m. = binnenplaats (van slot of paleis). **Schloßkattellan**, m. = slotvoogd, kastelein. **Schloßplatz**, m. = slotplein, plein voor 't paleis. **Schloßprediger**, m. = slot-, hofpredikant. **Schloßriegel**, m. = tong, schoot van een slot.
Schloßtor, f.; **Turm**, m.; **Verwallter** (-vogt), m. = slotpoort; -toren; -voogd.
Schloßvogtei, w. = woning van den slotvoogd.
Schloßwache, w. = slot-, burch-, paleiswacht.
Schloßweiß (met d) zie **Schloßweiß**.
Schlot, m. —(e)s, —e u. Schlöte = schoorsteen (van fabriek, stoomboot e. d.). **Schlotbaron**, m. = fabriekbaron. **Schlotfeger**, m. = schoorsteenveger. **Schlotjunfer**, m. = fabriekbaron.
Schlotter, m. —s = beverij, bibberatie; pap (in zoutziederijen); **S.** w. —, —n = rammelaar.
Schlotterapfel, m. = kalvijn-, rammelappel.
Schlottergang, m. = beverige, bevende gang.
Schlotterig = bevend, waggelend; slordig, flodderig, vgl. **Schlenferig**. **Schlotterigkeit**, w. — = beverigheid; slordigheid. **Schlotterten**, schw. (h.) = beven, sidderen, (staan te) bibberen, waggelen, slungelen, bengelen, flodderen; f. de Rnie = bevende, knikkende knieën; f. de Rleiber = flodderende, los en slordig zittende kleeren. **Schlotterig** zie **Schlotterig**.
Schlucht, w. —, —en = kloof, engte (tussen rotsen e. d.), ravijn, holle weg, argrond.
Schluchzen, schw. (h.) = snikken, hikken.
Schluchzer, m. —s, — = snik, snok, hik.
Schluch, m. —(e)s, —e u. Schlüde = slok, teug, dronk, borrel. **Schluchauf**, m. —s = hik.
I. **Schlucfen**, schw. (h.) = slikken, slokken; snikken, hikken; (Wasser) binnenkrijgen. II. **Schlucfen**, f. —s = slikken, snik; ook der Schl. = de hik.
Schlucker, m. —s, — = slokker; hik; der arme **S.** = de arme slokker(d), sukkel, stumper, stakker. **Schluchweise** = slok voor slok.
Schludern, schw. (h.) = knoeien, broddelen. **Schludrig** = slordig.

ſchmähtich = smadelijk, schandelijk, erg; [schraal, sober, karig]. **Schmähtrede**, w. = smaadsrede. **Schmähtſchrift**, w. = smaadschrift. **Schmähtſucht**, w. = schimpzucht, kwaadsprekendheid. **Schmähtſüchtig** = kwaadsprekend. **Schmähtung**, w. —, —en = smaad, schimp, beschimping. **Schmähtwort**, f. = smaadwoord.

ſchmal (ſchmaler u. ſchmäler) = smal; schraal, sober, mager; (*ſag.*) mager, klein.

ſchmal||**bädig**; **•blättrig** = met smalle, magere wangen; met smalle bladeren.

ſchmal'**ten**, ſchw. (h.) (*auf einen*) = brommen, knorren, schelden, smalen (op iem.). **ſchmal**'**lern**, ſchw. (h.) = (einem ſein Einkommen) kleiner maken, (doen) verminderen; (jems. Verbieſt) verkleinen, te kort doen; (jems. Recht) verkorten; (jems. guten Namen) benadeelen; (die Freiheiten eines Landes) inkrimpen, besnoeien; [(ein Kleid) smaller, nauwer maken]; **ſich** f. = verminderen, minder worden, inkrimpen; [smaller worden]. **Schmal**'**lerung**, w. —, —en = vermindering, verkorting, benadeeling, inkrimping, *vgl.* ſchmäleren. **Schmal**'**hans**, m. = schraalhans; *vgl.* Rühmenmeiſter. **Schmal**'**heit**, w. — = smalheid, smalte, schraalheid, soberheid.

Schmal'**kal**'**den** (spr.: *ſjmaal*...), f. = Smalkalden. **ſchmal**'**kal**'**diſch** = Smalkaldiſch.

Schmal'**ſeite**, w. = smalle zijde. **Schmal**'**ſpur**, w. = smal spoor. **ſchmal**'**ſpurig** = met smal spoor; *ſchnt.*...es Gleis = smal spoor.

Schmal'**ſtiau**, f. = smalt-, kobalt-, emailblauw.

Schmal'**te**, w. — = smalt, kobaltglas, email.

Schmal'**tier**, f. = jonge ree (*van een jaar*).

Schmal'**vieh**, f. = kleinvee.

Schmalz, f. —es = smout, reuzel, vet; es hat weber Salz noch S. = 't heeft heelemaal geen smaak; (*ook*) er zit geen pit in. **Schmalz**'**birne**, w. = boterpeer. **Schmalz**'**butter**, w. = smeltboter. **ſchmal**'**zen**, **ſchmal**'**zen**, ſchw. (h.) = met reuzel of vet bereiden, vet maken; es iſt weber geſalzen noch geſchmalzen = es hat weber Salz noch Schmalz, *zie* Schmalz. **Schmalz**'**tunſen**, m. = in reuzel gebakken koek. **Schmalz**'**ſfanne**, w. = koekepan. **Schmalz**'**ſtulle**, **•ſtulle**, w. = boterham met reuzel; mit den S. n rüberkommen = (berl.) opdokken **Schmalz**'**ſiegel**, **•topf**, m. = reuzel-, vetpot.

Schmand, **Schmant**, m. —(e)s = room; vettig slijk, bezinſkel.

ſchmarot'**zen**, ſchw. (h.) = klaploopen, tafelschulmen, als parasiet leven. **Schmarot**'**zer**, m. —s, — = klaplooper, tafelschulmer, parasiet (*ook plant en dier*). **Schmarot**'**zer**'**erei**, w. —, —en = klaplooperij. **ſchmarot**'**zer**'**iſch** = klaplooperig, parasietisch.

Schmarot'**zer**'**ſpflanze**, w.; **•tier**, f. = woekerplant (parasiet); **•dier** (parasiet).

Schmar'**re**, w. —, —n = snede, houw (*in 't gezicht*). **degen**-, **ſchampwonde**, jaap, striem, veeg; litteeken.

Schmar'**ren**, m. —s, — = (ſbb.) eierkoek; brok; nietigheid, prul; das iſt mir S. = dat is me 'tzelfde, kan me niet schelen.

ſchmar'**rig** = vol litteekens en schrammen.

Schmar'**ting**, w. —, —s = smarting.

Schma'**ſche** (*met d.*), w. — = fijn gekruld lamsvet.

Schmak, m. —es, —e u. Schmäke = (*klappende*) kus, zoen. **ſchmak**'**zen**, ſchw. (h.) = smakken (*bij 't eten*); kussen, zoenen (*dat 't klap*). **Schmal**'**zer**, m. —s, — *zie* Schmalz. **Schmauch**, m. —(e)s = rook, walm, smook.

ſchmauchen, ſchw. (h.) = rooken, dampen, smoken, walmen; [ſchmauchen, ſchmäuchen = (Fleiſch, Bienen) rooken, berooken]. **Schmau**'**cher**, m. —s, — = rooker, smoker. **Schmauch**'**feuer**, f. = walmend, dampend vuur. **Schmauch**'**geſellſchaft**, w. = rookgezelschap.

Schmaus, m. —es, Schmäuſe = smulpartij, feſtijn, onthaal; (*ſig.*) iets heerlijks, genot.

ſchmau'**ſen**, ſchw. (h.) = smullen, banketeeren.

Schmau'**ſer**, m. —s, — = smuller, fuiver.

Schmauſerei'**,** w. —, —en = Schmaus.

ſchmer'**ten**, ſchw. (h.) = proeven; (*goed, ſlecht enz.*) smaken, bevallen; (*gwoſt.*) dampen, geuren, stinken; [genieten, smaken]; (ſie ſann ihn) nicht f. = niet uitstaan. **Schmer**'**fer**, m. —s, — = proever (*die dranken onderzoekt, ook die veel houdt van drinken en eten*); smaak; proef(je).

Schmer'**che**, w. —, —n = weverspaa. **ſchmer**'**chen**, ſchw. (h.) = pappen, slichten. **Schmer**'**chelei**'**,** w. —, —en = vleierij, liefkoozing.

ſchmer'**chelhaft** = vleierend, streelend, [lief, lieflijk, beminnelijk]. **Schmer**'**chellaſe**, w. **•ſätſchen**, f. = vleipotje, -poesje, vleier, vleister.

ſchmer'**cheln**, ſchw. (h.) (einem) = vleien, streelen, liefkoozen; (einem, ſich mit etw.) vleien; (einem etw. ins Ohr f. = iem. iets liefs toefluisteren; (das Thorat iſt) geſchmeichelt = geflatteerd; (ich fühle mich) geſmeichelt = gevleid, gestreeld; ſich in jems. Gunſt f. = zich door vleierijen in iems. gunst dringen.

Schmer'**chel**'**name**, m.; **•rede**, w.; **•wort**, f. = vleijnaam (-naampje); -taal; -woord (vleierend w.).

Schmer'**ch**'**ler**, m. —s, — = vleier. **ſchmer**'**ch**'**ler**'**iſch** = vleierend, vleierig.

ſchmer'**dig** *zie* geſchmeidig.

Schmer'**ke**, w. *zie* Schmeißfliege.

ſchmer'**ken**, ſt. (h.) (ich ſchmeiße; ſchmiß, ſchmiſſe; ſchmeiße! geſchmiſſen) = smijten, werpen, gooien; [ſlaan]; (*ſtud.*) (ten beste) geven.

Schmeiß'**fliege**, w. = brom-, vleesch-, drek-vlieg.

Schmelz, m. —es, —e = brandverf, email; glazuur; zachte glans, lieflijk waas. **Schmelz**'**arbeit**, w. = emailleer-, brandschilderwerk.

Schmelz'**arbeiter**, m. = emailleerder. **ſchmelz**'**bar** = smeltbaar. **Schmelz**'**barkeit**, w. — = smeltbaarheid. **Schmelz**'**butter**, w. = gesmolten boter. **Schmelz**'**e**, w. —, —n = ('t) smelten, smelting, smelterij, gieterij. **ſchmelz**'**en**, ſt. (f.) du (ſchmiß(e)ſt, er ſchmiß(e)ſt; ſchmolz; ſchmolze; ſchmiß! geſchmolzen) = smelten, vloeibaar worden, wegsmelten, (in, Aff.) overgaan, zich oplossen; **ſchm.**, ſchw. (h.) = (doen) smelten oplossen; doen wegsmelten, roeren, treffen, aandoen; emailleeren. **ſchmelz**'**end** = smeltend, kwijnend, lieflijkzacht klinkend. **Schmelz**'**er**, m. —s, — = smelter, gieter; (nrdb.) reuzelkoopman, worstfabrikant. **Schmelz**'**erei**'**,** w. —, —en = smelterij, gieterij.

Schmelz'**farbe**, w.; **•gemälde**, f. = emailkleur; -schilderij.

Schmelz'**grab**, m.; **•hitze**, w.; **•hitte**, w. = smeltipunt; -hitte; (metaal-)erij.

Schmelz'**tiegel**, w. = geemailleerde tegel.

Schmelz'**tunſt**, w. = emailleerkunst. **Schmelz**'**•maler**, m. = brand-, emailschilder.

Schmelz'**•lofen**, m.; **•röhren**, f.; **•tiegel**, m. = smeltloven; -buisje (blaaspijpe); -kroes.

Schmelz'**zung**, w. — = smelting. **Schmelz**'**wärme**, w. = smeltingswarmte. **Schmelz**'**wert**, f. = smelterij, gieterij; emailleerwerk.

Schmer, f. (u. m.) —(e)s = smeer, vet, reuzel; es ſoll dir nicht zum S. gebeißen = 't zal niet tot je

voordeel zijn, je zult er niet vet van worden.
Schmer'bauch, m. = smeerbuik.

Schmer'gel, m. —s, — = (bot.) ganzevoet, brave Hendrik; zie verder **Schmir'gel** enz.

Schmerl, m. —(e)s, —e = dwergvalk.

Schmer'le, w. —, —n = berrmpje (een visch).

Schmerz, m. —es [-ens], —en = smart, pijn;

mit S..en = met smart. **Schmerz'en**, [schw.]

(h.) = smarten, pijn doen; der Jünger Schmerz

mich (auch: mir) = doet me zeer, pijn; der

Borwurf Schmerz mich = smart mij, doet me

zeer, pijn; es Schmerz mich daß.. = 't smart

mij, doet mij leed, dat..

Schmerz'geld, f. = smartegeld (vergoeding

voor verwonding enz.). **Schmerz'geld**, f. =

kind der smarte. **Schmerz'geld**, f. =

lijdensbed, -leger. **Schmerz'geld**, m. =

man der smarte (Job, Jezus). **Schmerz'geld**,

mutter, **Schmerz'geld**, w. = Moeder der

smarten, mater dolorosa. **Schmerz'geld**,

schrei, m. = smartkreet, kreet van pijn,

van smart.

Schmerz'frei = vrij van smart, van pijn, pijnloos.

Schmerz'haft = (fizek) pijnlijk; [schm. . . e Mutter

= Moeder der smarten. **Schmerz'haft** = (mo-

reef) smartelijk, pijnlijk, bedroevend. **Schmerz'**

lindern = verzachtend, pijnstillend. **Schmerz'**

los = pijnloos. **Schmerz'losgfeit**, w. =

pijnloosheid. **Schmerz'losgfeit** = pijnstillend.

Schmerz'voll = smartelijk, pijnlijk.

Schmet'ten, m. —s = (Bf.) room.

Schmet'teling, m. —s, —e = vlinder, kapel.

Schmet'telingsart, w. = vlindersoort; vlinder-

aard, wispelturigheid, wufheid. **Schmet'ter-**

lingsartig = vlinderachtig; wispelturig, wuft.

Schmet'telingsfang, m. = vlinderjacht, -vangst.

Schmet'telingsnet, f. = vlindernet.

Schmet'tern, [schw.] (h.) = (met klinkend, knallend

geraas) smijten, slingeren, kletsen, slaan,

treffen, donderen; (berl.) drinken; ten beste

geven; (ber Donner) schmet'ter = ratelt, knalt;

(Trompeten) schetteren, schallen; (Vögel) slaan.

Schmie'te, w. —, —n (nrdb.) zie **Schmie'te**.

Schmied, m. —(e)s, —e = smid; vgl. **Güld.**

Schmied'bar = smeedbaar. **Schmied'barkeit**,

w. — = smeedbaarheid. **Schmie'de**, w. —,

—n = smidse, smederij; vgl. recht I.

Schmie'delambdoh, m.; **arbeit**, w.; **balg**, m. =

smids|laambeeld; -werk; -blaasbalg.

Schmie'deisen, f. = smeedijzer.

Schmie'desse, w.; **hammer**, m.; **lohlen**, Pl.;

stunf, w.; **meißer**, m. = smids|haard (-schoor-

steen); -hamer; -kolen; -kunst (smeedk.); -baas.

Schmie'den, [schw.] (h.) = smeden; (fig. ook)

maken, in elkaar zetten; in Ketten, in Eifen f. =

in de boeien, in de ijzers slaan; (Eifen, An-

schläge, Pläne, Verfe) smeden; vgl. Eifen III,

Ränfe e. a.

Schmie'ge, w. —, —n = 1. beweegbare winkel-

haak, zweep; 2. vouwbare duimstok. **Schmie'gen**,

[schw.] (h.) = vlijen, schikken; drukken, leunen;

(den Kopf in die Hand) geschmie'gt = geleund;

(die Arme um einen) slaan; sich an einen f. =

zich tegen iem. aanvlijen, aandrukken; sich f.

unter (Aft.), nach, ook alleen met Dat. = zich

voegen, zich plooiën naar; sich f. und biegen =

zich schikken, zich plooiën, buigen, krulpen.

Schmie'gen = buigzaam, lenig, soepel, mee-

gaand. **Schmie'genheit**, w. = buigzaamheid

enz.

Schmie'le, w. —, —n = smelee (een grassoort).

Schmier, f. —(e)s = smeer. **Schmier'alien**, Pl. =

knoelery; klad-, broddelwerk; (stud.) geschen-

ken (ter omkoopng), omkoopgeld. **Schmier'**

busch, f. = kladboek. **Schmier'büchse**, w. =

smeerbuis, -doos. **Schmier're**, w. —, —n =

smeer; vet; smeersel, (smeer)zalf, -olie; vuil;

vuile zaak; smeer, slaag; nietigheid, rommel;

verlegenheid, netelige toestand; slechte rond-

trekkende tooneelspelerstroep; S. stehen =

(Gaun.) op wacht, op den uitkijk staan.

Schmie'ren, [schw.] (h.) = (in)smeren, bestrijken;

knoelen, morsen, slecht werk leveren, kladden;

(es geht) wie geschmier't = als gesmeerd, van een

leien dakje; feine Sohlen f. = op den loop

gaan; sich die Kehle f. = wat drinken; einen f. =

iem. de handen stoppen, iem. omkopen;

einem das Maul f., einem Honig, Brei um den

Mund (ums Maul) f. = iem. honig om den

mond smeren; (Wein, Bier) vermengen, ver-

valschen.

Schmie'ren, m. —s, — = smeerder, knoelery,

kladder, vervalscher (van wijn e. d.). **Schmier'e-**

rei', w. —, —en = insmeerderij; knoelery,

kladwerk. **Schmier'fessel**, m. = pannelikker.

Schmier'finte, m. = smeerpoots, vuilik.

Schmier'geld, f. = omkoopgeld, steekpenning,

vgl. Schmier'alien. **Schmier'ig** = smerig, vuil,

vettig, glibberig; vrekkelig. **Schmier'läse**, m. =

smeerkaas. **Schmier'lade**, w. = klad.

Schmier'lappen, m. = smeer-, vetlap; (ook fig.)

smeerlap. **Schmier'öl**, f. = smeerolie. **Schmier'**

salbe, w. = smeerzalf. **Schmier'seife**, w. =

smeerzeep, groene zeep. **Schmier'seife**, m. =

getraande, vetleeren laars. **Schmier'seife**, w. =

zachte zeep.

Schmin'l'balsam, m. = witte balsem. **Schmin'l'**

bohne, w. = witte boon, prinsesseboon.

Schmin'l'büchse, w. = blanketsel, poederdoos.

Schmin'le, w. —, —n = blanketsel, poeder;

(fig.) mooie schijn; vgl. auflegen. **Schmin'ten**,

[schw.] (h.) = blanketten, poederen; (fig.)

bewimpelen; geschmin'te Bilanz = geflatteerde

balans.

Schmin'l'mittel, f.; **schänterchen**, f. = schoon-

heidsmiddel; -pleistertje (moesje).

Schmin'l'topf, m. = blanketsel, poederpot.

Schmin'l'wasser, f. = schoonheidswater.

Schmir'gel, m. —s = smergel, amaril. **Schmir'**

gelleinen, f. = schuurlinnen. **Schmir'gelin**,

[schw.] (h.) = smergelen, met smergel polijsten.

Schmir'gelpapier, f. = schuurpapier.

Schmir'g, m. Schmir'jes, Schmir'je = houw, duel-

wonde, snede, jaap (over 't gezicht), litteeken;

streek, toets (van een schilder); drek; (diefe

Zeichnung) hat S. = is vlug en knap gedaan;

es hat seinen richtigen S. = 't zit goed in

elkaar, is in orde; einen argen S. weghaben =

een barren stoot (fig.) gekregen hebben;

Schmir'je = (ook) slaag. **Schmir'je**, m. —es,

—e = slag, houw; spat, vuile rand (aan

Japan); schandvlek, smet. **Schmir'je**, w. —,

—n = slag (dun einde van een zweepkoord).

Schmir'zen, [schw.] (h.) = striemen; besmetten,

vull maken; merken; smaden, lasteren.

Schmo'd, m. —(e)s, —e = gewetenloos jour-

nalist, Schmo'd.

Schmo'd'ler, m. —s, — = prul, lor (van een boek);

smoker, rooker. **Schmo'd'ler**, [schw.] (h.) = (in de

boeken) snuffelen.

Schmo'len, [schw.] (h.) = (gwst.) smeulen.

Schmol'ten, [schw.] (h.) = pruilen, mokken, boe-

deeren; [glilmlachen]; f. und grollen = pruil-

mullen.

Schmol'tie'ren, [schw.] (h.) = broederschap drinken.

Schmol'tis, f. — = (stud.) Schmollis gezond-

heid! **S.** trinken = broederschap drinken. **Schmolzfammerchen**, -rüßchen, f., -winkel, m. = pruilhoekje.

Schmorbraten, m. = gestoofd, gesmoord vleesch. **Schmorren**, ſchw. (h.) = smoren, stoven; (in ber Hitze) smoren, stikken, braden. **Schmorfleisch**, f. = gestoofd, gesmoord vleesch.

Schmorgen, ſchw. (h.) = uit-, bezuinigen]. **Schmorhitze**, w. = smoorhitte. **Schmorlohl**, m. = gestoofde roode kool. **Schmorlopf**, m. = stooftan.

Schmu, m. —s = (jüd.) winstje, profijtje, bedriegerijtje, (eig.) praatje, verzinseltje; einen Schmu machen = een vies winstje maken.

I. **Schmud**, m. —(e)s, —e = sieraad, versiering, tooi, opschik; parure. II. **Schmud** (Adj.) = knap, mooi, fraai, sierlijk, bevallig, hupsch.

Schmudarbeit, w. = bijouterie. **Schmücten**, ſchw. (h.) = toeien, opsieren, mooi maken; in een mooi licht plaatsen, opsmukken; ſich mit fremden Federn f., = met andermans veeren pronken. **Schmudgeld**, f. = geld voor tooi en opschik. **Schmudgitter**, f. = sierhek, mooi versierd hek. **Schmudhändler**, m. = handelaar in bijouterieën, juwelier. **Schmudkästchen**, f. = bijouteriekistje. **Schmudladen**, m. = bijouteriewinkel. **Schmudlos** = onopgesmukt, eenvoudig.

Schmudnadel, w. = juweelen speld, borst-, doek-, haarspeld, broche. **Schmudfahnen**, Pl., -ware, w. = versierselen, opschik, tooi, fantasieartikelen, bijouterieën.

Schmudbel, m. —s = viezigheid, morsboel. **Schmudbelei**, w. —, —en = morsboel, kladderij, kladwerk. **Schmudbelig** = kladderig, morsig, knoelerig, smoezelig. **Schmudbeln**, ſchw. (h.) = morsen, kladden, knoeien.

Schmuggel, m. —s, —, **Schmuggel**, w. —, —en, **Schmuggelhandel**, m. = smokkelarij, sluikerij, smokkel-, sluikhandel. **Schmuggein**, ſchw. (h.) = smokkelen. **Schmuggetware**, w. = smokkelwaar. **Schmuggeler**, m. —s, — = smokkelaar. **Schmuggelbende**, w. = smokkelaarsbende.

Schmußgrößen, m. = winstje (waar een luchtje aan is), vgl. Schmuß. **Schmußlappen**, m. = kleermakerslap (overgeschoten).

Schmußlein, ſchw. (h.) = behaaglijk glimlachen; meesmullen.

Schmuß, m. —es = (jüd.) gepraat, gebabbel. **Schmußen**, ſchw. (h.) = (jüd.) praten, babbelen.

Schmuß, m. —es = vuil(nis), vuiligheid, modder, slijk. **Schmußärmel**, m. = morsmouw. **Schmußbartel**, m. = morspot, smeerpoots. **Schmußblatt**, f. = vuile kraant, (ook) misdruk. **Schmußblech**, f. = spatbord. **Schmußbogen**, m. = misdruk. **Schmußzen**, ſchw. (h.) = (makkelijk) vuil worden; morsen, vuil maken; leicht f. = besmettelijk zijn (van stoffen).

Schmußfänger, m. = spatbord. **Schmußfarbe**, w. = vuile kleur; grauwe, sombere kleur. **Schmußfinl(e)**, m. = morspot, smeerpoots, vuilik. **Schmußfleck**, m. = smeervlek, (vuile) vlek; smet. **Schmußhammel**, m. = vuilik. **Schmußjian**, m. —s, —e = smeerpoots; gierigaard, vrek. **Schmußzig** = vuil, smerig, morsig; gierig, vrekkelig. **Schmußigel**, m. zie Schmußfinle. **Schmußigelt**, w. —, —en = vuil(l)igheid enz. vgl. ſchmußig. **Schmußlittel**, m. = werk-, morskiel. **Schmußfonturrenz**, w. = oneerlijke concurrentie. **Schmußlappen**, w. = vuile lap; vuilpoes. **Schmußliefe**, w. = vuilpoes, morsebel. **Schmußnidel**, m. = vuilik,

smeerpoots. **Schmußpapier**, f. = misdruk; kladpapier. **Schmußpresse**, w. = vuile pers. **Schmußstarr** = stijf van 't vuil. **Schmußtitel**, m. = voortitel, Fransche titel. **Schmußtruppen** (scherts. naar Schußtr.), Pl. = straatvegere d. **Schmußzettel**, m. = spelekpapiertje. **Schnabbern**, ſchw. (h.) = babbelen, wauwelen.

Schnabel, m. —s, Schnäbel = snavel, bek; sneb, voorstevan; jeder Vogel singt, wie ihm der S. gewachjen ist = ieder vogeltje zingt, zooals 't gebekt is; (einem) nach dem S. reden = naar den mond praten; das ist nichts für deinen S. = dat is geen spekje voor jouw bekje.

Schnabelchen, f. —s, — = snaveltje, bekje. **Schnabelförmig** = snavel-, snebvormig. **Schnabelien**, ſchw. (h.) = lekker (met trek) eten, smullen, buffelen. **Schnabeln**, ſchw. (h.) = van een snavel voor zien; ſich f. = trekkebekken.

Schnabelschiff, f.; -schuh, m. = sneb|schip (-schuit); -schoen (ook: tootschoen).

Schnabelschnell = snavelsnel, rad van tong. **Schnabeltier**, f. = vogelbek-, snaveldier. **Schnabelweide**, w. = lekkernij, lekker maal. **Schnabelzange**, w. = tang (van den chirurg); **Schnabelien** zie Schnabelieren.

Schnaps = Schnaps. **Schnaps**, m. —(e)s = gebabbel, gepraat, grap, onzin; Schnaps = grappen. **Schnapsen**, ſchw. (h.) = babbelen, praten, kletsen.

Schnapsda, **Schnapsdäpfel**, f. —s, — = (Opperduitsch) volksliedje, straat-, dansdeuntje. I. **Schnapsle**, w. —, —n = mug; (gwst.) ring-slang. II. **Schnapsle**, m. —n, —n, —, w. —, —n = grap, aardigheid, scherts.

Schnapsen zie Schnapsen. **Schnapsenstich**, m. = muggebeet. **Schnapsig**, **Schnapsisch** = grappig, koddig, snaaksch.

Schnapsle, w. —, —n = gesp; klink; knip (met de vingers); klapproos; snol. **Schnapslen**, ſchw. (h.) = gespen; (gwst.) knallen, klappen. **Schnapslenstift**, m. = tong (van de gesp).

Schnapszen, ſchw. (h.) = klappen (met de tong), smakken. **Schnapszer**, m. —s, — = smak, klap (met de tong). **Schnapszert**, m. = klappend, smakkend geluid.

Schnapsel, m. —s, — = houting (een visch). I. **Schnaps!** Int. = snap! hap! II. **Schnaps**, m. —(e)s, —e = snap, hap, greep.

Schnapsen, ſchw. (h.) = snappen, grijpen, knippen (als een knipmes, met de vingers); toeklappen; flappen; happen; Luft f. = lucht happen, een luchtje scheppen; (nach Luft) happen, hijgen, snakken; (das Schloß) schnappt = verspringt, springt los; jeht hat's geschnappt! = nu is 't genoeg! **Schnapsper**, m. —s, — = lancet, (laat)vlijm; kleine handboog. **Schnapsfeder**, w. = veer. **Schnapsfahn**, m. = struik-roover, bandiet; snaphaan. **Schnapsmesser**, f. = knipmes. **Schnapsfad**, m. = knapzak, ransel.

Schnaps, m. —es, Schnapsje = jenever, brandewijn; borrel, glaasje, slokje. **Schnapsbruder**, m. = drinkebroer. **Schnapsbude**, w. = kroeg, herberg. **Schnapsbuddel**, -bulle, w. = jeneverflesch. **Schnapsen**, ſchw. (h.) = jenever drinken, borrelen. **Schnapsheide**, w. = kroeg, herberg. **Schnapsnase**, w. = jeneverneus. **Schnapsfad**, m. = proever, jeneverneus.

Schnarthen, ſchw. (h.) = (in den slaap) snurken, snorken, ronken, snoeven. **Schnarher**, m. —s, — = snurker, snorker, ronker.

Schnarbas, m. = brombas, brommer. **Schnarre**, w. —, —n = ratel; groote lijst. **Schnarren**,

[schw. (h.) = ratelen, snorren, brommen; brouwen (*bij 't spreken*). **Schnarrposten**, m. = enkele wachtpost. **Schnarrwerk**, f. = bromwerk (*aan 't orgel*).

Schnat(e), w. —, .ten = (veld)grens; takje, rijsje.

Schnat'terer, m. —s, — = snataar, babbelaar, snapper. **Schnat'tergans**, w. = snatergans, babbelkous **Schnat'terig** = snater-, babbelachtig. **Schnat'terliefje**, w. = babbelkous, kletstante. **Schnat'termaul**, f. = babbelaar, wauwelaar, babbelkous. **Schnat'tern**, [schw. (h.) = (*van eenden, ganzen*) snateren, (*van ooievaars*) kletperen; (*alg.*) babbelen, snappen, snateren; [klappertanden]. **Schnatt'rer**, **Schnatt'rig** zie **Schnatt'erer**, **Schnatt'rig**.

Schnat, m. —es, **Schnatje** = (*gwst.*) hoofdtooi (*van bruid of peltante*). **Schnat'ze(l)n**, [schw. (h.) = tooien, opschikken.

Schnau, w. —, —en = snauw (*tweemastzeeschip*). **Schnau'ben**, [schw. (b.) = snuiven, blazen, hijgen, brieschen; hunkeren; (*nach Rache*) hijgen, hunkeren; (*der Tauwind*) [schob = bles, woei; (*sich*) die Nase f. = zijn neus snuiten. **Schnau'feln**, [schw. (h.) = snuffelen (*ook bij 't spreken*). **Schnau'fen**, [schw. (h.) = moeilijk adem halen, snuiven, blazen, hijgen, ademen, snuffelen. **Schnau'ferl**, f. —es, —e = auto(mobiel), tuf(-tuf).

Schnauz'bart, m. = snor(rebaard), knevel.

Schnauz'hen, f. —s, — = snuitje, bekje, snoetje. **Schnau'ze**, w. —, —n = snuit, snoet, bek; tuit (*van lampen, kannen*), bek, tuit (*van dakgoten*). **Schnau'zel**, f. —s, — = snoetje, snuitje. **Schnau'zen**, [schw. (h.) = (af)snauwen.

Schnau'zer, m. —s, — zie **Schnauz'bart**.

Schnauz'ig = kortaangebonden, grof, ruw.

Schnur'te, w. —, —n = slak; (*in 't oor*) slakkehuis; wenteltrap; volute (*aan een zuil*); schroefboor; snek (*in horloge*); schroef van Archimedes; huiselijke vrouw, huismusch; (een) gebakje, taartje. **Schnur'tenart**, w. = slakkesoort, -aard. **Schnur'tenartig**, **Schnur'tig** = slakachtig, -vormig. **Schnur'tenboorer**, m. = schroefboor.

Schnur'tenraak, m. = schade door slakken aangericht, aanvretting van slakken. **Schnur'tengang**, m. = slakkegang (*eig. en fig.*); slingerang, -laan. **Schnur'tenghaufe**, f. = slakkehuis. **Schnur'tengewoel**, f. = slak-huisvormig gewelf. **Schnur'tenhaus**, f. = slakkehuis. **Schnur'tenkegel**, m. = spiraalkegel.

Schnur'tenflee, m. = rupsklaver. **Schnur'tenlinie**, w. = slakke-, schroeflijn. **Schnur'tenpost**, w.; mit der S. fahren = een slakkegangetje hebben, gaan. **Schnur'tenfiege**, **Schnur'tenreppje**, w. = wenteltrap. **Schnur'tenwindung**, w. = schroeflijn, spiraal.

Schnur'derengteng! = taterata!

Schnee, m. —s = sneeuw; (*gestlagen*) schuim (*van eieren*). **Schnee'bahn**, w. = weg over de sneeuw. **Schnee'ball**, m. = sneeuwbal (*ook de plant*). **Schnee'balle**, [schw. (h.) = sneeuwballen, met sneeuwballen gooien. **Schnee'beere**, w. = sneeuwbes. **Schnee'berg**, m. = sneeuwberg, -hoop. **Schnee'berger**, m. —s = Schneeberger tabak. **Schnee'blind** = sneeuwblind. **Schnee'bruch**, m. = hout, dat door den sneeuwvrucht is afgefallen.

Schnee'fall, m.; **Schnee'flode**, w.; **Schnee'flodenbaum**, m.; **Schnee'gans**, w.; **Schnee'gebirge**, f. = sneeuwval; -vlok; -vlokkeboom; -gans; -gebergte.

Schnee'gefilde, Pl.; **Schnee'gebirge**, f.; **Schnee'gebirge**, f. = sneeuwvelden; -jacht; -klokje.

Schnee'grenze, w.; **Schnee'hase**, m.; **Schnee'huhn**, f. = sneeuw|grens; -haas; -hoen.

Schnee'icht = sneeuw|wit, -achtig. **Schnee'ig** = sneeuw|wit, met sneeuw bedekt, sneeuw...

Schnee'klumpen, m. = sneeuwklomp. **Schnee'könig**, m. = winterkoninkje; er freut sich wie ein S. = hij is erg in zijn nopjes, zoo blij als een engel.

Schnee'kuppe, w.; **Schnee'lawine**, w.; **Schnee'licht**, f.; **Schnee'linie**, w.; **Schnee'lufft**, w. = sneeuw|kruin; -lawine; -glans; -lijn; -lucht.

Schnee'mann, m.; **Schnee'pflug**, m.; **Schnee'reifen**, m. = sneeuw|man (-pop); -ploeg; -schoen.

Schnee'schaukel (**Schnee'schippe**), w.; **Schnee'sicht**, w.; **Schnee'schirm**, m. = sneeuw|schop; -laag; -scherm. **Schnee'schmelze**, w. = (*de tijd van 't*) smelten van de sneeuw.

Schnee'schuh, m.; **Schnee'sturz**, m.; **Schnee'treiben**, f. = sneeuw|schoen (ski); -val (lawine); -jacht.

Schnee'verwehung, w. —, —en, = opgewaaide, opeengehoopte sneeuw. **Schnee'wächte**, **Schnee'wehe**, w. = overhangende sneeuwmassa (*aan de rots bijv.*) **Schnee'weih** = sneeuw|wit. **Schnee'wetter**, f. = sneeuw|wachtig weer, sneeuwweer. **Schnee'wittchen**, f. = Sneeuw|witje.

Schnee'gel, m. —s, — = (*gwst.*) (naakte) slak.

Schneid, m. —(e)s = kranigheid, energie; (*soms*) sjiek.

Schneid'baden ufw. zie **Schneid'ebaden** ufw.

Schneid'e, w. —, —n = snede, scherp (*van een mes e. d.*), kling; scherpe bergkant; ook = **Schneid**.

Schneid'el'bad, Pl.; **Schneid'bank**, w.; **Schneid'bohrer**, m.; **Schneid'eifen**, f. = snij|kussens; -bank; -boon; -boor; -ijzer.

Schneid'el'holz, f.; **Schneid'holz**, m. = zaag|hout; -blok (-balk).

Schneid'elade, w. = snijtroeg (*voor haksel*).

Schneid'elohm, m. = snij-, zaagloos. **Schneid'el'maschine**, w. = snij-, hakmachine. **Schneid'el'messer**, f. = breed keukenmes, hakmes. **Schneid'el'mühle**, w. = (hout)zaagmolen.

I. **Schneid'en**, f. (h.) (*Schneide*; *Schneid*; *Schneid*; *Schneid*) (*beeld*) snijden; maaien, oogsten; (eene Feder) snijden, vermaken; (die Haare) knippen; (*Stämme zu Brettern*) zagen; (einem den Stein f. = iem. van den steen snijden; (eine Karte) nemen; Geld f. = veel geld verdienen, woekeren; (einen Ball) snijden; einen f. = iem. (opzettelijk) niet zien, iem. negeren; es *Schneid* mir ins Herz, in die Seele = 't sneed mij door de ziel; es *Schneid*et mir im Leibe = ik heb kramp in 't lijf; das *Schneid*et in den Beutel = dat loopt in 't geld, in de papieren; *Sich* f. = zich snijden; elkaar snijden (kruisen); zich vergissen, 't mis hebben; vgl. Cour, Gesicht, Grimasse, Leder, Rohr. II. **Schneid'en**, f. im Leibe = kramp, snijdingen.

Schneid'end = snijdend, scherp, (*van wind, koude, geluid ook*) snerpend. **Schneid'epunkt**, m. = snijpunt.

Schneid'er, m. —s, — = snijder, kleermaker; (*ook een*) libel, (*en een soort*) hert; (*in 't spel*) S. machen = kapot maken (*met minder dan de helft van 't aantal punten laten verliezen*); S. werden, sein = verliezen, onder Jan zijn; aus dem S. sein = boven Jan zijn; ste ist aus dem S. = ze is boven de dertig; der(ot)er S. = koudkleum, kouwelijke Dries. **Schneid'erar'beit**, w. = kleermakerswerk. **Schneid'erar'beit**, m. = kleermakersjongen. **Schneid'erei**, w. —, —en = kleermakerij; S. haben = den kleer-

maker, de naaister (aan huis) hebben. **Schnei'-derhandwerk**, f. = kleermakersambacht, kleermakerij. **Schnei'berin**, w. —, —nen = (mode)-naaister, kleermaakster. **Schnei'berinnung**, w. = kleermakersbond. **Schnei'bermädchen**, f., —mam-fell, w. = modenaaster(tje), kleermaakster. **Schnei'bermädig** = op zijn kleermakers, kleermakers... **Schnei'bermeister**, m. = kleermakersbaas. **Schnei'bern**, f. (h.) = kleermaker, —maakster zijn, bij de kleermakerij zijn; maken, flikken. **Schnei'berrechnung**, w. = kleermakersrekening. **Schnei'berschule**, w. = kleermakersvakschool. **Schnei'bertisch**, m. = (kleermakers)-werktafel. **Schnei'bervogel**, m. = snijder(s)-vogel. **Schnei'berwerkstatt**, w. = kleermakerswerkplaats. **Schnei'berzunft**, w. = kleermakersgilde.

Schnei'beihwalze, w.; **werlzeug**, f.; **zahn**, m. = snijwals (splijtwerktuig); —werktuig; —tand. **Schnei'bezange**, w. = afsnij-, draadsnij-, knip-, —nijptang. **Schnei'big** = scherp; kranig, flink, energiek. **Schnei'bigkeit**, w. = kranigheid, flinkheid, energie. **Schneid'werk**, f. = snijwals. **Schnei'en**, f. (h.) = sneeuwen; vgl. heretinschneten.

Schnei'fe (**Schnei'he**), w. —, —n = 1. uitgehakte rechte boschweg; 2. vogelstrik. **Schnei'teln**, f. (h.) = (boomen e. d.) uit-, besnijden, dunnen.

Schnell = snel, vlug, gauw, hard; f. e. Bedienung = vlugge, prompte bediening; mach' schn. = maak voort. **Schnell'lauf**, m. = hardloop(en). **Schnell'läufer**, m. = hardlooper, —rijder. **Schnell'leiche**, w. = snelwasscherij. **Schnell'dampfer**, m. = (passagiers)stoomboot, —schip (voor de groote vaart). **Schnell'e**, w. —, —n = snel-, vlugheid; (stroom)versnelling. **Schnell'ten**, f. (h.) = (einen Pfeil) afschieten; er' schnelle mit ein Kugeldchen an die Nase = schoot, knipte me een balletje (propje) tegen den neus; in die Höhe schn. = omhoog laten springen, opwippen, omhoog werpen; die Strahlen hervor schn. = de nagels uitslaan; (mit den Fingern) knippen; schn. (f.) = springen, schieten, vliegen, losschieten, losspringen; in die Höhe schn. = omhoog springen, vliegen.

Schnell'ter, m. —s, — = knip (voor den neus); knikker; wipgalg; streng; verschalking, verassing. **Schnell'feder**, w. = veer. **Schnell'fertig** = vaardig, voortvarend, niet aarzelend, vlug. **Schnell'feuer**, f. = snelvuur. **Schnell'füßig** = snel-, lichtvoetig, vlug. **Schnell'ligkeit**, w. — = snel-, vlugheid, vaart. **Schnell'läufer**, m. = kniptor. **Schnell'traft**, w. = veerkracht. **Schnell'kugeln**, f. = knikker. **Schnell'lauf ufw.** zie Schnelllauf ufw. **Schnell'post**, w. = mail, snelpost.

Schnell'presse, w.; **Schreiber**, m.; **Schrift**, w. = snelpers; —schrijver (ook = stenograaf); —schrift (ook = stenografie).

Schnell'schritt, m. = versnelde pas, looppas. **Schnell'segler**, m.; **wage**, w.; **zeilner**, m.; **zug**, m. = snelzeiler; —waag (unster); —teeke-naar; —trein (expres-, bliksemtr.).

Schnell'zünftig = rad van tong, rad in den mond. **Schnell'zünftigheit**, w. = radheid van tong.

Schnep'fe, w. —, —n = snip; (fig.) snol. **Schnep'fen|drek**, m.; **fang**, m.; **jagd**, w. = snippe|drek; —vangst; —jacht.

Schnep'fen|trich, m. = snippetrek, —jacht; (fig. ook = Finten|trich). **Schnep'fenzug**, m. = snippevlucht, —trek.

Schnep'pe, w. —, —n = punt (van kant, van een keurs); tuit (van een kan); top (van een muts), timp; snip.

Schnep'per zie Schnäpper.

Schnep'fer, m. —s, —, **Schnep'fad** zie Querfad.

Schnep'terebengentel = taterata!

Schnep'zen, f. (h.) = snuiten (kaars, neus);

nie schn. = zijn neus snuiten.

Schnep'telweg, m. = kronkelweg.

Schnep'ten, f. (h.) = (gwst.) wippen, druk, snel heen-en-weer bewegen; ook = schnitzeln.

Schnep'schnad, m. = onzin, praatjes.

Schnep'ben zie Schnauben.

Schnep'geln, f. (h.) = piekfijn kleeden; vgl. geschniegelt.

Schnep'te = (berl.) sjiek, kranig, fijn.

Schnep'pel, m. —s, — = heererok, „stalen pen”.

Schnep'p! = snip! vgl. schnipp, schnapp. **Schnep'p'**

hen, f. —s, — = knip (met de ringers); eitem

ein Schn. schlagen = iem. beethebben, iem. een

hak zetten. **Schnep'pel**, m. u. f. —s, — = snipper.

Schnep'peln, f. (h.) = snippen.

Schnep'pen, f. (h.) = wippen, tippen, even

inknippen; met duim en vinger knippen;

springen, vliegen, schieten. **Schnep'peru**, f. (h.)

(h.) = (gwst.) snikken. **Schnep'pisch** = snibbig,

bits, vinnig. **Schnep'p!** = snip, snap!

Schn., **Schn.** **Schnaus**, jezt ist die Beschichte aus =

daar kwam een olifant met zijn snuit, die bles

't heele vertelseltje uit. **Schnep'fel**, f. —s, — =

snipper.

Schnep'telschnede, w. = huissesslak.

Schnep're, w. —, —n = strik.

Schnep't, m. —(e)s, —e = ('t) snijden, ('t) knippen;

snede, snee, schrap, barst; doorsnede; snit,

mode, patroon, vorm; [oogst]; ein Schn. ins

Herz, in die Seele = een steek in 't hart, in de

ziel; der erste, zweite S. = de eerste, tweede

(hooi) oogst; seinen S. machen = zijn slag slaan;

ein S. Bier, Wein = een halfje; auf einen S. =

in eens. **Schnep't'blume**, w. = snijbloem, afge-

sneden bloem. **Schnep't'bogen**, m. = knippatroon.

Schnep't'bohne, w. = snijboon. **Schnep't'hen**, f.

—s, — = sneetje (brood), plakje; winstje.

Schnep'te, w. —, —n = snede, plak, moot.

Schnep'ter, m. —s, — = maaier. **Schnep'terin**,

w. —, —nen = maaister. **Schnep'terlohn**, m. =

maailoon, —geld. **Schnep't'handel**, m. = klein-

handel (vooral in ellewaar). **Schnep't'händler**, m.

= kleinhandelaar. **Schnep't'holz**, f. = zaag-,

bestekhout. **Schnep't'lauch**, m. = bieslook.

Schnep't'ling, m. —s, —e = stek(le). **Schnep't'**

linie, w. = snijlijn. **Schnep't'messer**, f. = hak-,

snijmes. **Schnep't'muster**, f. = knippatroon.

Schnep't'reif = rijp (om afgesneden of gemaaid

te worden). **Schnep't'salat**, m. = latuw. **Schnep't'**

waren, Pl. = ellewaren, garen en band,

nouveauté's. **Schnep't'wchsel**, m. = kortzicht-

wissel. **Schnep't'weise** = bij plakken, bij sneden,

bij mooten. **Schnep't'wunde**, m. = snijwond(e).

Schnep't, m. —(e)s, —e = plakje, schijfje (vooral

van gedroogde vruchten); snipper. **Schnep't'arbeit**,

w. = snijwerk. **Schnep't'zel**, f. —s, — = af-

snijles, snipper; Wiener S. = (gebraden schijf

kalfsvleesch met citroen, sardines enz. bereid)

kalfsoester; eitem S. träufeln = iem. een rad

voor de oogen draaien. **Schnep't'zelbohne**, w. =

snijboon. **Schnep't'zei**, w. —, —en = snipper-,

houtsnijwerk. **Schnep't'zeljagd**, w. = snipper-

jacht. **Schnep't'zeln**, f. (h.) = (uit)snijden,

snippen, houtsnijden; (Bohnen) snijden.

Schnep't'zen, f. (h.) = snijwerk maken, (hout-)

snijden. **Schnep't'zer**, m. —s, — = (beeld)snijder;

snijsmes; fout, bok. **Schnijherei**, w. —, —en = snijwerk. **Schnitzern**, [schw. (h.) = fouten, bokken maken.

Schnitzmesser, f.; **wert**, f. = (hout)sniijmes; -werk.

Schnobben, [schw. (h.) = (berl.) maffen (slapen). **Schnobbern**, [schw. (h.) = snuffelen.

Schnobd(e)rig = brutaal, verwaand. **Schnobd(e)righeit**, w. — = brutale manier van doen.

Schnöde = (Gesindel, Geiz) laag, gemeen; (Welt, Geld, Mammon) boos, smood, naar, ellendig; (Frage, Antwort, Behandlung) geringerschattend, minachtend, smadelijk; f. s. Pech, f. r. Jrrtum = leelijke, beroerde tegenwoordig, vergissing. **Schnödigkeit**, w. —, —en = smoodheid, minachting.

Schnoppen zie Schnuppern.

Schnörkel, m. —s, — = krul, spiraal, versiering, haal; roulade. **Schnörkelei**, w. —, —en = krulwerk. **Schnörkelhaft** = krullerig, popperig.

Schnörkeln, [schw. (h.) = krullen, (met allerlei krullen) versieren.

Schnorren, [schw. (h.) = (jhd.) bedelen. **Schnorren**, m. —s, — = bedelaar.

Schnud, m. —(e)s = (gwst.) snik, snok.

Schnuden zie Schnudeln. **Schnurle**, w. —, —n = (klein) schaap. **Schnurleihen**, f. —s, — = schaapje; dotje, liefde, snoesje. **Schnur(e)lig** = snoezig, doddig. **Schnurleug**, f. = fijn leekers.

Schnurten, [schw. (h.) = (gwst.) snikken.

Schnurtern, [schw. (h.) = snoepen.

Schnuds, m., **Schnurdelchen**, f. —s, — = snoesje, dotje.

Schnuddig = aardig, snoezig.

Schnurdeln, [schw. (h.) = (gwst.) snuffelen, door den neus praten; vitten.

Schnurfein, [schw. (h.) = snuffelen. **Schnurfer**, m. —s, — = snuffelaar.

Schnurter, m. —s, — = (zuig)dot; speen.

I. **Schnurven**, m. —s, — = verkoudheid (in 't hooft); den S. bekommen = kou vatten.

II. **Schnurven**, [schw. (h.) = snuiven.

Schnurvenartig = als verkoudheid, uit verk. voortkomend, verkoudheids... **Schnurvenheber**, f. = katarrale koorts, griep, influenza.

Schnurfer, m. —s, — = snuiver. **Schnurftabat**, m. = snuif. **Schnurftabat(s)dose**, w. = snuifdoos. **Schnurftuch**, f. = zakdoek. **Schnurpe**, w. —, —n = pit, neus, snuitsel (van de kaars); verschietende ster; (es ist ihm) [schw. = 'zelfde, onverschillig. **Schnurven**, [schw. (h.) = snuffelen.

I. **Schnur**, w. —, —en u. **Schnüre** = (oud en nog gwst.) schoondochter, snaar. II. **Schnur**, w. —, —en u. **Schnüre** = snoer; (zweep-, hengel)koord; (meet)lijn; bindtouw; veter; passement, soutache; (da geht alles) nach der Schn. = volgens den regel, heel geregeld; (alles geht ihm) nach der S. = naar wensch; über die Schn. hauen = uit den band springen, de maat te buiten gaan; (gwst.) von der Schn. leben, zehren = van den hoogen boom leven.

Schnurassel, w. = millioenpoot.

Schnurband, f. = veter (band), rijsnoer.

Schnurboden, m. = tooneelzolder, machinerie.

Schnurbrust, w. = korset, rijglijf. **Schnurden**, f. —s, — = snoertje, koordje; (er hat ihn) am Schn. = aan 't lijntje; (das geht ja) wie am Schn. = als van een leen dakje; er hat es am Schn. = hij kent 't op zijn duimpje. **Schnurven**, [schw. (h.) = binden, (toe)snoeren, rijgen; (ook **Schnurven**: jag. van wolf, losch, vos) lijnrecht

voortdraven; sich [schw. = zich (in)rijgen; (ein Tier) afbinden; einen [schw. = iem. snijden, afzetten.

Schnurfein, [schw. (h.) = (jhd.) snorren, snurken.

Schnurgerade = lijn-, regelrecht, rechtstreeks(ch). **Schnurhaken**, m. = rijghaak, nestel. **Schnurlatz**, m., **leib**, m. u. f., **leibchen**, f. = rijglijf, korset. **Schnurloch**, f. = rijggat, -oog, vetergat. **Schnurleber**, w.; **magen**, m. = door 't inrijgen misvormde lever, maag.

Schnurmacher, m. = passementmaker. **Schnurnadel**, w. = rijgnaald.

Schnurrannt, m. —en, —en = rondtrekkend (bedelend) muzikant. **Schnurbart**, m. = snor(rebaard), knevel. **Schnurbärtig** = met een snor of knevel, barsch (uitziend). **Schnurwe**, w. —, —n = ratel, oude vrouw; snor (van katten e. d.); snoet, snuit; grap, aardigheid, klucht, onzin; in der S. haben = aan 't lijntje, onder den duim hebben. **Schnurren**, [schw. (h.) = snorren, gonzen (van raderen e. d.); spinnen (van katten), brommen; opsnijden; ook = [schw. n o r r e n. **Schnurter** zie Schnorren.

Schnurriemen, m. = rijgriem, veter; (tech.) snoerriem.

Schnurrig = koddig, grappig, komiek, kluchtig, vermakelijk. **Schnurpfeiferei**, w. —, —en = snorrepijperij, nietigheid, beuzelarij, aardigheid, grap.

Schnurscheibe, v. = snoerschijf.

Schnurshuh, m.; **senfel**, m.; **stiefel**, m. = rijg[schoen: -veter; -laars.

Schnurstrafs = lijn-, regelrecht, rechtstreeks(ch).

Schnurte, w. (gwst.) zie Schnauze.

Schnurten, **Schnurden**, **Schnurfein**, f. —s, — = snuitje, bekje; snoes, snoesje. **Schnurteneger**, **pußer**, m. = (berl.) barbier.

Schnurber, m. —s, — = hoop, stapel, opper, milt (van hooi e. d.). **Schnurven**, [schw. (h.) = (hooi e. d.) opperen, in hoopen zetten.

Schock, f. —(e)s, —e = schok, 60 of 64 stuks; (fig.) hoop, troep. **Schorle(n)**, [schw. (h.) = schudden. **Schor[schwerenot]** = alle duivels! blikslagers! (duizend) donders! **Schorweife** = in groot aantal.

Schof, m. —(e)s, —e u. **Schöfe** zie Schaub.

I. **Schofel** (Wbj.) = sjofel, armzalig, armoedig, kaal, haveloos; min, laag. II. **Schofel**, m. u. f. —s = uitschot, bocht, min goedje.

Schöpfte, m. —n, —n = schepen, wethouder.

Schöpfenamnt, f. = schepen-, wethoudersamt.

Schöpfengericht, f. = schepen(recht)bank (leeken met den kantonrechter als voorzitter).

Schoffdr zie Chauffeur.

Schokolade, w. —, —n = chocolade. **Schokoladenfabrikant**, m. = chocoladefabrikant. **Schokoladenfarbig** = chocoladekleurig.

Schokoladenplättchen, f.; **stafel**, w. (-tablett, f.) = chocoladeflikje; -tablett.

Scholar, m. —en, —en = scholier, geleerde.

Scholarch, m. —en, —en = scholarch (school-opzemer, -hoofd). **Scholarstiel**, w. = scholastiek (schoolwijsheid der middeleeuwen). **Scholarstifer**, m. —s, — = scholastikus. **Scholarstisch** = scholastisch, schoolmeesterachtig. **Scholiat**, m. —en, —en = schollast (verklaarder van de oude schrijvers). **Scholien**, Pl. = scholiën, (geleerde aantekeningen, commentaren).

I. **Scholte**, w. —, —n = schol (visch). II. **Scholte**, w. —, —n = aardkluit, klont, (stuk) grond; (ijs)schots, (-)schol; er bleibt an der Sch., [schw. = aan die Sch. gebannt, gebonden = hij blijft op zijn geboortegrond, is steevast, kan niet van honk.

ſchol'tern, ſchw. (h.) = dof neervallen, -rollen, -ploffen.
ſchol'tig = met kluiten, klonters bedekt.
ſchöll'traut, f. = stinkende gouwe.
ſchöll'tſei' zie ſchöll'tſei'ereit.
ſchöll'ze zie ſchöll'ze.
ſchon = (da iſt er ſch.) reeds, bereids, al; (Steuern zahlen wir) ſo ſch. (ſch. ſo) genug = toch al genoeg; ſch. gut! = goed! 't is al goed! ſch. = wel (3. B.: das iſt ſch. wahr, aber...; ich glaube ſch. daß...; das wird ſch. richtig ſein; er wird ſch. kommen); gelingt es ihr aber auch ſch. = maar al gelukt 't haar ook; ob. ſch., wenn. ſch. = ofſchoon, hoewel, al; (das glaube ich) ſch. gar nicht = nu heelemaal niet; vgl. wenn.
ſchön = mooi, ſchoon: Philipp der S. e = Philips de Schoone; die f. en Künſte = de ſchoone kunſten; eines f. en Morgens = op een goeden morgen; er macht f. e Streiche = hij haalt mooie dingen uit; das wäre noch f. er! = nog mooier! f. (ſchmecken, riechen) = lekker; er tut ihr f., tut f. mit ihr = doet lief tegen haar, vleit haar; bitte f. = dank u, niet te danken; danke f. = dank u wel; er läßt ſch. grüßen = u moet de groeten van hem hebben; f. machen = (ook) opzitten.
ſchön'dede, w. = kaft; omslag; morskleed; hoed.
ſchön'drud, m. = schoondruk. [**ſchön'ne**, w. — = ſchoonheid].
ſchön'nen, ſchw. (h.) = sparen, ontzien, verſchoonen, voorzichtig behandelen; (den Wald, auch anderes) goed onderhouden; vgl. ſchön'en d.
ſchön'nen, ſchw. (h.) = (Wlein uſw.) klaren; (ſtoffen) glanzen.
ſchön'neud = zacht, voorzichtig, toegevend.
I. **ſchön'ner**, m. —s, — = hoed, beschermer.
II. **ſchön'ner**, m. —s, — = ſchoener.
ſchön'nfärber, m. = verver in mooie en vaste kleuren, (meestal fig.) optimist. **ſchön'nfärberet**, w. = optimisme, vgl. ſchön'nfärber. **ſchön'ngelitt**, m. = fraai vernuft, bel esprit. **ſchön'ngelitterei**, w. = vertoon van fraai vernuft.
ſchön'ngelitt, w. —, —en = ſchoonheid.
ſchön'ngelittgefühl, f.; **ſchön'ngelitt**, m.; **ſchön'ngelitt**, w.; **ſchön'ngelitt**, f. = ſchoonheidsgevoel; -zin; -leer; -middel.
ſchön'ngelitt pfläſterchen, f. = ſchoonheidspleiſtertje, moesje. **ſchön'ngelittredner**, m. = keurig redenaar, (ook) mooiprater. **ſchön'ngelittredneret**, w. = mooie woorden, gemaaktheid (in 't ſpreken).
ſchön'ngelittſchreiben, f.; **ſchön'ngelittſchreibet**, w.; **ſchön'ngelittſchreiber**, m. = ſchoonſchrijven; -ſchrijfkunſt (kalligrafie); -ſchrijver (kalligraaf).
ſchön'ngelittſchreiber, m. = mooiprater. **ſchön'ngelitt**, mtr. (h.) = mooi, lief doen, vleien. **ſchön'ngelitt**, m. —s, — = vleier, mooidoener.
ſchön'ngelitt, w. —, —en = verſchooning, omzichtigheid, toegevendheid, mededoogen; jong hout. **ſchön'ngelittbrille**, w. = konſervatiebril. **ſchön'ngelittlos** = meedoogenloos, onmeedoogend, onverbiddelijk, zonder lets (of iem.) te ontzien. **ſchön'ngelittvoll** = zacht, met zachtheid, omzichtig, zeer verſchoonend.
ſchön'ngelittwiffenſchaftlich = over de fraaie letteren, belletristisch.
ſchön'ngelittzeit, w. = verboden jachtijd, beſloten (geſloten) tijd.
I. **ſchöpf**, m. —(e)s, **ſchöpf** = kuif; kruin, top; hoſje (haar, bladeren); pluim; hoofd; pruk; vgl. Gelegenheit. II. **ſchöpf** (abb.) zie **ſchuppen** I.

ſchöpf'brett, f. = ſchepbord, ſchoep. **ſchöpf'brunnen**, m. = waterput. **ſchöpf'fe**, w. —, —n = ſchep; spoel-, wasch-, ſchepplaats. **ſchöpf'eimer**, m. = putemmer. **ſchöpf'en**, ſchw. (h.) = ſcheppen, putten; (Nem, friſche Luft) ſcheppen; **Verdacht** f. = verdenking opvatten; (Hoffnung) opvatten, putten; der Kahn **ſchöpf't** Waffer = de boot maakt water; vgl. **geſchöpf't**. **ſchöpf'fer**, m. —s, — = ſchep (in beide bet.) ſchep. **ſchöpf'fergeiſt**, m. = ſcheppende geest. **ſchöpf'ferhand**, w. = ſcheppende hand, hand des ſchepers. **ſchöpf'ferlich** = ſcheppend, vruchtbaar. **ſchöpf'ferkraft**, w. = ſcheppende kracht. **ſchöpf'fermacht**, w. = macht van den ſchep. **ſchöpf'ferwort**, f. = ſchepingswoord. **ſchöpf'ferhaken**, **gefäß**, **gefäß**, **gefäß**, f. = ſchep(vat), emmer. **ſchöpf'fanne**, w. = ſchepkan. **ſchöpf'felle**, w., **ſchöpf'felle**, m. = ſchep(lepel), ſchep. **ſchöpf'felle**, w.; **ſchöpf'felle**, w. = kuifleeuwerik; -mees.
ſchöpf'grad, f. = ſchepgrad. **ſchöpf'topf**, m. = ſchep(vat). **ſchöpf'fung**, w. —, —en = ſcheping.
ſchöpf'funge||**geſchichte**, w.; **ſchöpf'funge**, m.; **ſchöpf'funge**, f. = ſchepings||geſchiedenis; -dag; -werk.
ſchöpf'werk, f. = ſchepmolen, pompwerk.
ſchöpf'werk, m. = baggerturf.
ſchöpf'werk, f. —s, — = pintje, potje, glaasje.
ſchöpf'werk (nrd.) zie **ſchöpf'werk**.
I. **ſchöpf'werk**, m. —s, — = glas, pot, pint (*wijn, bier*); ook = **ſchuppen**. II. **ſchöpf'werk**, ſchw. (h.) = (ſbb.) stoppen, volproppen.
ſchöpf'werk = bij 't glas, bij 't pintje, bij glazen, pintgewijze.
ſchöpf'werk, m. —es, —e = hamel, ſchaap; domoor, ſuffer, ſchaapskop. **ſchöpf'werkbraten**, m. = gebraden ſchapevleesch. **ſchöpf'werkbraten**, f. = ſchapevleesch.
I. **ſchöpf'werk**, w. —, —n = (*ſchpb.*) ſchoor, stut; (*gwst.*) spade; (dijk)paal. II. **ſchöpf'werk** = **ſchöpf'werk**, w. — = (ſbb.) ſchore, (koop)waas.
ſchöpf'werk, m. —(e)s = roof (*op een wond*), korst, ſchilfer. **ſchöpf'werk** = korstijg.
ſchöpf'werk, m. —(e)s, —e = ſcherl (*een delſtof*).
ſchöpf'werk, f. —s = ſchorlemorle (*wijn met spuit- of ſetterwater*).
ſchöpf'werk, m. = ſchoorsteen; (du fannſt beine Forderung) in den S. ſchöpf'werk = wel uitvegen.
ſchöpf'werk||**abzeichen**, f.; **ſchöpf'werk**, m.; **ſchöpf'werk**, m.; **ſchöpf'werk**, w. = ſchoorsteen||merk (*op ſchepen*); -brand; -veger; -mantel; -pijp.
I. **ſchöpf'werk** (met d), m. **ſchöpf'werk**, **ſchöpf'werk** u. **ſchöpf'werk** = loot, ſcheut; (*gwst.*) verdieping; [belasting, (ge)ſchot.]. II. **ſchöpf'werk** (met d), m. —es, **ſchöpf'werk** = ſchoot (*van japon, van 't lichaam, eig. en fig.*); pand (*van jas*); (die Hände) in den S. legen = in den ſchoot leggen, niets doen; wie in Abraham's S. (II), in den S. der Kirche zurückkehren (II); im S. der Verammlung = in den boezem van de vergadering; er' ſicht' dem Glück im S. = hij is een gelukskind.
ſchöpf'werk, w. —, —n = (berl.) zaak; ding, geſchiedenis; domheid.
ſchöpf'werk (met d) = **ſchöpf'werk**. **ſchöpf'werk** (met d), w. = jak. **ſchöpf'werk** zie **ſchöpf'werk**.
ſchöpf'werk, ſchw. (h.) = opſchieten, uitloopen, groeien; [opbrengen]. [**ſchöpf'werk**, **ſchöpf'werk**, m. —s, — = (belasting)ontvanger; knikker]. **ſchöpf'werk** (met d), w. —, —en = ontvangerswoning. **ſchöpf'werk** (met d) = vrij van belasting, belastingvrij.
ſchöpf'werk (met d), f. = schoothondje.

Schof'jake (met *ö*), w. = schootjakke. **Schof'jinger** (met *ö*), m. = lievelingsleerling.
Schof'telle (met *ö*), w. = pakruimte achter in den wagen.
Schof'kind (met *ö*), f. = schootkind, Heveling.
Schof'leber (met *ö*), f. = voorschoot, schootsvel.
Schof'ling (met *ö*), m. —s, —e = scheut, loot, spruit.
Schof'pflichtig (met *ö*) = belasting-, schotplichtig.
Scho'te, m. zie **Schaute**. II. **Scho'te**, w. —, —n = peul, huls, schil, dop; schoot (aan't zeil); **Schoten** = (ook) peulen, doperwten.
Scho'tenartig, —förmig = peulachtig, -vormig.
Scho'tengewächs, f. = peulgewas. **Scho'tentern**, m. = doperwt. **Scho'tentee**, m. = rolklaver.
Scho'tenpflanze = *g e w ä c h s.
Scho'tenöffel, m. = onnoozele hals, stoffel.
Scho'tentragend = peuldragend.
Schott, f. —(e)s, —e. I. **Schot'te**, w. —, —n = (tusschen)schot (vooral op schepen). II. **Schot'te**, m. —n, —n = Schot.
Schot'ten, m. —s, — = wei, hui.
Schot'ter, m. —s, — = steenslag; puin. **Schot'tern** = beschootern.
Schot'tin, w. —, —nen = Schotsche. **Schot'tisch** = Schotsch; der **Schot'tisch(e)** = de schotsch(e) wals). **Schot'tland**, f. = Schotland.
Schraf'fieren, f. = arceeren. **Schraffie'** — rung, w. —, —ent = arceering.
Schrag = schuin, scheef; (berl.) dronken; er woht f. (gegen)über = hij woont hier schuin over. **Schrag'e**, w. —, —n = schuin(sch)te.
Schrag'gen, m. —s, — = schraag, bok; rustbank; baar; stapel (hout). **Schrag'gen**, f. = schuin atwerpen, doen afhellen. **Schrag'genfenster**, f. = vallicht. **Schrag'heit**, w. — = schuinte, scheefheid. **Schrag'maß**, f. **Schrag'winkel**, m. = Schmiege.
Schram'me, w. —, —n = schram, krab, ontveiling; (in 't glas) kras. **Schram'men**, f. = schrammen, krabben, krassen. **Schram'mig** = geschramd, bekrast.
Schran'f, m. —(e)s, **Schran'fe** = kast; feuerfester, feuerfesterer **S**. = brandkast.
Schran'te, w. —, —n = afsluiting, sluit-, slagboom; grens, palen; (gerecht) balie; parket (an der Börse); die **S**. n duichbrechen, über-schreiten = de perken overschrijden, te buiten gaan; voor die **S**. n fordern = voor 't gerecht dagen; in die **S**. n fordern = uitdagen; in die **S**. n treten = in 't krijt (in 't strijdperk) treden; eimen in (den) **S**. n halten = binnen de perken houden; einer Sache **S**. n setzen = paal en perk stellen aan iets.
Schran'teisen, f. **Schran'ter**, m. —s, — = zaagzet. **Schran'ten**, f. = kruisen, kruiselings over elkaar leggen; (Fahräder u. ä.) in elkaar schuiven, zetten; (de voeten) scheef zetten; (zaag) zetten; (van de rechte lijn) afwijken.
Schran'tenlos = onbegrensd, grenzeloos, onbeperkt. paalloos. **Schran'tenwärter**, m. = overwegwachter.
Schran'tfach, f. = safeloket.
Schran'te, w. —, —n = strafbank, bank van de beschuldigten, schoolbank; stalletje, vleesch-, broodbank; bureau; korenhal.
Schran'te, m. —n, —n (felten w. —, —n) = (klaplopend) hoveling, krulper, flikflooiër.
Schran'ten, f. = kruipen, klaploopen.
Schran'tenhaft = kruiperig, klaplooperig.
Schra'ben, f. = (nbb.) = schrappen, krabben.

Schrapnell', m. u. f. —s, —e = granaatkartets.
Schrap'pen zie **Schrapen**. **Schrap'fel**, f. —s = schrapfel, schraapsel.
Schrat, m. —(e)s, —e, **Schrat**, m. —es, **Schra'te**, m. —s, — = boschgeest, boschdruivel, satyr, kabouter.
Schrau'be, w. —, —n = schroef, er seht seine Worte auf **S**. n = praat dubbelzinnigheden; (die Sache) sieht auf **S**. n = staat op losse schroeven; bei ihm ist eine **S**. (im Kopf) los, looser = 't is bij hem niet pluis; die alte (olle) **S**. = 't ouwe mensch, (ook) 't ouwe wijf, de ouwe tang. **Schrau'ben**, f. = (h.) (schraubte u. schraub; geschraubt u. geschraubt) = geschroeven; (feinen Stil) opschroeven; (die Preise) in die Höhe f. = opdrijven; (einen) plagen, voor den gek houden; sich f. = elkaar plagen, onaangenaamheden zeggen; auf (Aff.) hin f. = op bedekte manier op iets wijzen, er omheen draaien; geschraubte Erklärung = onduidelijke verklaring, die om de zaak heendraait, draajerij; vgl. geschraubt.
Schrau'benbohrer, m.; —dampfer, m.; —gang, m. = schroefboor; -stoomboot; -gang.
Schrau'ben'gewinde, f.; —linie, w.; —mutter, w.; —presse, w. = schroefdraad; -lijn; -moer; -pers.
Schrau'ben'schloß, f.; —schlüssel, m.; —zange, w. = schroefslot; -sleutel; -tang.
Schrau'benzieher, m. = schroevendraaier. **Schrau'benzwinge**, w. = lijmtang, klemhaak. **Schrau'berel'**, w. —, —en = schroeverij; voor-denk-houderij, plagerij, tergerij. **Schrau'bo'd**, m. = (bank)schroef.
Schred, m. —(e)s, —e = schrik; [barst, scheur]. **Schred'bar** = schrikachtig; bang. **Schred'bild**, f. = schrikbeeld. **Schred'te**, w. —, —n = Heuschrede en Wadteiföng.
Schrec'ten, m. —s, — = schrik, onsteltenis, verschrikking; in **S**. setzen = doen schrikken, doen ontstellen, schrik aanjagen. II. **Schrec'ten**, Pl. = vlotpalen (om er vloten aan vast te leggen).
Schrec'ten, f. (f.) (bu schridt, er schridt; schraf; schra'te; schrid! [geschroeden, basir:] erschroden) = (intr.) schrikken, ontstellen.
Schrec'ten, f. = verschrikken, doen, laten schrikken (ook als keukenterm).
Schrec'ten(s)bleich' = bleek van schrik. **Schrec'tensbot'schaft**, —nachricht, —post, w. = schrikkelijke, ontzettende tijding. **Schrec'tensherr'schaft**, w. = schrikbewind, terreur. **Schrec'tensmann**, m. = terrorist, lid van 't schrikbewind.
Schrec'tensnacht, w. = verschrikkelijke nacht.
Schrec'tensreinerung, w. = schrikbewind, terreur. **Schrec'tensruf**, m. = angstkreet.
Schrec'tens'tag, m.; —tat, w.; —zeit, w. = ontzettende dag; o. daad; o. tijd.
Schred'gespen't, f. = schrikbeeld, spookgestalte.
Schred'haft = schrikachtig; (soms) schrikaanjagend. **Schred'haftigkeit**, w. = schrikachtigheid. **Schred'lein**, f. —s, — = sprinkhaan(tje). **Schred'lich** = (ver)schrikkelijk, ontzettend, vreeselijk, erg. **Schred'lichkeit**, w. —, —en = verschrikkelijkheid. **Schred'nis**, f. —jes, —je = verschrikking, schrik, onsteltenis.
Schred'schanze, w. = schrikschans. **Schred'schraube**: die alte (olle) Schr. zie **Schraube**.
Schred'schuh, m. = loos alarm, schot in de lucht (ook fig.).
Schrei, m. —(e)s, —e = schreeuw, kreet, gil.
Schreib'art, w. = schrijffrant, stijl, (soms) spelling. **Schreib'bedarf**, m. = schrijfbehoeften.
Schrei'brief, m. = (schrijf)brief, epistel.
Schreib(e)buch, f. = schrijfboek, schrift.

Schrei'begebü'hr, w. = kopiëer-, schrijffoon.
Schrei'belustig = schrijflustig, -graag.
I. Schrei'ben, ft. (h.) (ich) schreibe; schrieb; schriebe; schreibel geschrieben) = schrijven; einem, an einen f. = (aan) iem. schrijven; einem etw. zur Last f. = iets op iem. rekening schrijven; wie f. Sie sich? = hoe heet U? hoe is Uw naam? einen frant, gesund schr. = iem. (schriftelijk) ziek, gezond verklaren; vgl. Dhr.
II. Schrei'ben, f. —s, — = schrijven, brief, missieve.
Schrei'beputl, f. = schrijflessenaar, -tafel. **Schrei'ber**, m. —s, — = schrijver (van een brief), afschrijver, klerk, sekretaris. **Schrei'beramt**, f. = betrekking van klerk, van sekretaris. **Schreiberei**, w. —, —en = schrijverij, geschrijf; klerkswerk. **Schrei'berpöfien**, m., -stelle, w. = betrekking van klerk, van sekretaris. **Schreib'faul** = lui in 't schrijven. **Schreib'feder**, w. = schrijfpenn. **Schreib'fehler**, m. = schrijffout. **Schreib'fertigkeit**, w. = vaardigheid in 't schrijven. **Schreib'gebühr**, w. = schrijff-, kopiëerloos. **Schreib'gerät**, f. = schrijfgereedschap, -gerei. **Schreib'heft**, f. = schrijfboek, schrift. **Schreib'kohle**, w. = zwart teekenkrijt. **Schreib'krampf**, m.; -lust, w.; -mappe, w.; -maschine, w.; -maschinenfräulein, f.; -materialien, Pl.; -papier, f. = schrijffkramp; -lust; -map; -maschine; typiste; -behoefen; -papier. **Schreib'pergament**, f. = velijnpapier. **Schreib'putl**, f. = schrijflessenaar. **Schreib'schrift**, w. = kursief. **Schreib'schüler**, m. = leerling in 't schrijven. **Schreib'selig** = schrijfgraag. -lustig. **Schreib'stift**, m. = schrijfstift, stilet; potlood. **Schreib'stube**, w. = kantoor. **Schreib'stunde**, w.; -nacht, w.; -tafel, w. = schrijffles; -zucht; -leijte (-plankje). **Schreib'tisch**, m.; -tischstiel, m.; -übung, w. = schrijfftafel; -tafelstoel (bureaust.); -oefening. **Schreib'bung**, w. —, —en = ('t) schrijven, schrijfwijze, spelling. **Schreib'weise**, w.; -zeug, f. = schrijffwijze; -gereedschap (-gerei, inktstel). **Schrei'en**, ft. (h.) (ich) schreie; schrei; schrie(e); schreiel geschrie(e)n) = schreeuwen, (uit)roepen; (ezels) balken; (plat) huilen; (voom 3inn) schreien; einem die Ohren voll f. = iem. de ooren doof schreeuwen; vgl. Mordio, Wald e. a. **Schrei'end** = schreeuwend (eig. en fig.). **Schrei'er**, m. —s, — = schreeuwer, roeper. **Schreierci**, w. —, —en = schreeuwerij, geschreeuw, geroep, gegil. **Schrei'friß(e)**, -hals, m. = schreeuweeljk. **Schrein**, m. —(e)s, —e = kast, kist. **Schrei'ner**, m. —s, — = (bes. fdb.) schrijnwerker, timmerman, vgl. Tischler. **Schrei'nermeister**, m. = schrijnwerkers-, timmermansbaas. **Schrei'nerm**, fchw. (h.) = schrijnwerker, timmerman zijn, ('t) timmeren. **Schrei'ten**, ft. (f.) (ich) schritt, geschritten) = stappen, schrijden; in einer Erzählung weiter f. = verder gaan, voortgaan **mit** ...; zum Werte f. = aan 't werk gaan; zur Sache f. = tot de zaak komen; zur Abstimmung, Ausföhrung, zu einem Mittel zur Wahl f. = tot de stemming, de uitvoering, een middel, de verkiezing (stemming) overgaan. **Schrei'tung**, w. —, —en = stap, gang. **Schrei'vogel**, m. = piepende vogel. **Schrenz**, m. —es = vloei-, dun pakpapier. **Schretel**, **Schretel**, m. —s, **Schretz**, m. —es, —e zie Schrat. **Schrid'pfaß**, m. = paal, vgl. Schreden II.

Schrift, w. —, —en = schrift, hand(schrift); geschrift; ('t) geschrevene; letter, type; in latijnfcher S. = in Latijnsche letters; Goethes S..en = G's werken; die S. = de Schrift, Schriftuur; (op munten) legende, muntzijde; ein Stuch vor der S. = eerste en beste afdruk van een plaat, proefdruk. **Schrift'art**, w. = lettersoort. **Schrift'ausleger**, m. = Schrift-, Bijbeverklaarder, -uitlegger. **Schrift'entum**, f. = letterkunde, literatuur. **Schrift'forschung**, w. = Schrift-, Bijbelonderzoek, -vorschung. **Schrift'führer**, m. = schrijver, sekretaris. **Schrift'gattung**, w. = lettersoort, type. **Schrift'gelehrte(r)**, m. = schriftgeleerde. **Schrift'gemäß** = in overeenstemming met de schrijftaal, gebruikelijk; volgens de Schrift. **Schrift'gießer**, m.; -gießerei, w. = letter|gieter; -gieterij. **Schrift'gläubig** = rechtzinnig, orthodox. **Schrift'gut**, f.; -lasten, m.; -regel, m. = letter|metaal; -kas(t); -kegel (-dikte, korpus). **Schrift'leiter**, m. = redakteur. **Schrift'leitung**, w. = redaktie. **Schrift'lich** = schriftelijk; etw. f. abfassen = iets op schrift brengen; (das gebe ich Ihnen) op een briefje. **Schrift'mäßig** = volgens de Schrift, schriftuurlijk. **Schrift'mäßigkeit**, w. — = overeenkomst met de Schrift. **Schrift'metall**, f. = lettermetaal. **Schrift'mutter**, w. = matris. **Schrift'probe**, w. = schrijf-; letterproef. **Schrift'satz**, m. = ('t) letterzetten (voor den druk); (r.) konkluzie. **Schrift'schneider**, m. = graveur. **Schrift'seite**, w. = wapen-, muntzijde (van een geldstuk); bladzijde (schrift). **Schrift'seger**, m. = letterzetter. **Schrift'sprache**, w. = schrijf-; Bijbeltaal. **Schrift'stelle**, w. = plaats in een of ander geschrift, in de H. Schrift, bijbelpaats. **Schrift'steller**, m. —s, — = schrijver, auteur. **Schrift'stellerei**, w. = (boeke-)schrijverij. **Schrift'stellersch** = als schrijver, schrijvers... **Schrift'stellern**, fchw. (h.) = als schrijver, als auteur werkzaam zijn, zich met schrijverij ophouden. **Schrift'stempel**, m. = letterstempel (in de matris). **Schrift'stück**, f. = geschrift, stuk, akte, bescheid, papier. **Schrift'text**, m. = tekst uit de Schrift, bijbeltekst. **Schrift'tum** zie Schriftentum. **Schrift'verfälscher**, m. = schriftvervalscher. **Schrift'verständig** = Schriftkundig. **Schrift'wart**, m. = sekretaris. **Schrift'wechsel**, m. = briefwisseling, korrespondentie. **Schrift'werk**, f. = (letterkundig) werk. **Schrift'widrig** = strijdig met de Schrift. **Schrift'zeichen**, f. = schriftteeken, letter. **Schrift'zeug**, f. = lettermetaal, -specie; (ook) afgesleten typen. **Schrift'zug**, m. = trek, haal (met de pen). **Schri'll** = schril, scherp, schel. **Schri'llen**, fchw. (h.) = scherp, schril klinken, gillen. **Schri'n'den**, ft. (f.) (ich) schrinde; schrund ob. schrand; geschrundten) = bersten, barsten, springen, splijten; ook = schri'n'nen, fchw. (h.) = (nrdb.) schrijnen, steken. **Schri'p'e**, w. —, —n = (nrdb.) broodje. **Schritt**, m. —(e)s, —e = schrede, stap, pas; er geht einen guten S. = hij stapt flink; (im) S. fahren, reiten, gehen = stapvoets rijden, st. loopen; mit einem (gleichen) S. halten = met iem. gelijken tred houden, in de pas blijven; in gleichem S. und Tritt = steeds in denzelfden pas; einem auf S. und Tritt folgen = iem. op den voet volgen; auf tausend S. = op duizend pas. **Schritt'tanz**, m. = step. **Schritt'gänger**, m. = telganger. **Schritt'lings** = stap

voor stap, stappend; schrijlings. **Schritt'maker**, m. = gangmaker, pace-maker. **Schritt'mach**, f. = pas. **Schritt'messer**, m. = schredeteller, pedometer. **Schritt'schuh** zie **Schrittschuh**. **Schritt'weise** = pas voor pas, stap voor stap. **Schritt'zähler** = **Schrittmesser**. **Schro'bel**, m. —s, — = kaarde, wolkam. **Schro'hubel**, m. = schrobschaaf. **Schrof**, m. —ent, —en, **Schro'fen**, m. —s, — = **Schroff** II. I. **Schroff** (Vbj.) = stell; ruw, scherp, barsch, stroef; f. .er **Gegen'satz** = krasse tegenstelling. II. **Schroff**, m. —(e)s, —en, **Schro'fen**, m. —s, — = rotsklip. **Schroff'heit**, w. —, —en = steilte; ruwheid, scherpte, barscheid, stroefheid. **Schro'pfen**, fchw. (h.) = koppen, koppen zetten, bloed aftappen, (ader)laten; (fig.) einen f. = iem. afzetten, laten bloeden, aderlaten. **Schro'pp'kopf**, m. = (laat)kop. **Schro'pp'f'schnapper**, m. = laatmesje, lancet. **Schrot**, m. u. f. —(e)s, —e = grof gemalen koren (voor veevoeder); schroot, hagel; stuk, stomp, blok; stempel; (van munten) ruw gewicht; vgl. Rom. **Schrot'agel**, w. = houthakkersbijl. **Schrot'beutel**, m. = schroot-, hagelzak. **Schrot'büchse**, w. = schrootbus, kartets. **Schrot'eisen**, f. = schrootbeitel. **Schro'ten**, fchw. u. f. (h.); Part. gefchrotten = (koren) malen, breken; knagen, kauwen; snoeien; splijten, stukhakken; Part. gefchrotet = (voort)rollen, sloopen; (in den kelder) laten zakken, kelderen, (mit den kelder) optrekken. **Schro'ter**, m. —s, — = stamper, hakker; kelder knecht; schalebijter, vliegend hert. **Schrot'linde**, w. = jachtgeweer. **Schrot'förmig** = schroot-, hagelvormig. **Schrot'torn**, f. = grofgemalen koren; hagelkorrel. **Schrot'leiter**, w. = schrootladder, rolplank (om vaten te kelderen). **Schrot'ling**, m. —s, —e = schroot. stukje, plaatje (metaal); ongestempeld muntplaatje. **Schrot'mehl**, f. = grof meel. **Schrot'meißel**, m. = schrootbeitel. **Schrot'messer**, f. = hakmes. **Schrot'mühle**, w. = grove korenmolen. **Schrot'säge**, w. = boom-, kraanzaag. **Schrot'seil**, f. = schrootouw. **Schrub'ben**, fchw. (h.) = schrobben, boenen; (op schepen) zwabber. **Schrub'ber**, m. —s, — = schrobber, boender; (op schepen) zwabber, luiwagen, schraper, vrek. **Schru'le**, w. —, —n = gril, kuur; S. .n = (ook) viezevazen; alte S. = ouwe tang. **Schru'lenhaft**, **Schru'lig** = grillig, kurig. **Schrumm!** = rrt! klaar! **Schrum'bel**, w. —, —n = rimpel. **Schrum'p(e)lig** = rimpelig, gerimpeld. **Schrum'pf**, m. —(e)s = inkrimping, krimp. **Schrum'pfen**, fchw. (f.) = krimpen, verschrompelen, rimpelen. **Schrum'p'fig**, **Schrum'p'lig** = verschrompeld, rimpelig. **Schrund**, m. —(e)s, **Schründe**. **Schrun'de**, w. —, —n = scheur, kloof, barst, spleet. **Schrun'dig** u. **Schrun'dig** = vol scheuren, kloven enz. **Schruu**, m. —es = rommel, voddegoed, bocht. **Schub**, m. —(e)s, **Schübe** = stoot, duw; (in 't spel) gooi, worp; kegelspel, -baan; overbrenging (van landloopers e. d.); la(de); ovenvol, baksel; drom, stroom van mensen; auf den Sch. bringen = door de poort laten overbrengen (over de grenzen). **Schub'(be)jack**, m. —s u. —en, —s u. —en = schobbejak. **Schübel**, m. —s, — = (grwt.) grendel; schuif. **Schü'ber** (grwt.) = **Schieber**. **Schub'fach**, f. =

lade, vak. **Schub'fenster**, f. = schuifraam. **Schub'farren**, m. = kruiwagen. **Schub'fassen**, m., -lade, w. = la(de), latafel. **Schub'ling**, m. —s, —e = die over de grenzen gebracht wordt; (fchw.) (soort) worstje. **Schub'pach**, m. = bevel om landloopers over de grenzen te brengen. **Schub'riegel**, m. = grendel, schuif. **Schub'sack**, m. = zak. **Schub'sen**, fchw. (h.) = stooten, duwen, slaan. **Schub'tisch**, m. = schuiftafel. **Schub'weise** = bij ovensvol, baksel na baksel; langzaam aan. **Schuch'tern** = schuchter, bedeesd, verlegen, schuw; (berl.) f. auf die Augen = scheel. **Schuch'ternheit**, w. = schuchterheid enz. **Schuch'tern sich**, fchw. (h.) = schudden, zich scheuken, zich schurken. **Schuff**, m. —(e)s, —e = schoft, schavuit; (berl.) sei kein S. = doe 't maar, wees niet flauw. **Schuff'ten**, fchw. (h.) = zwoegen, sjouwen, blokken. **Schuff'tig** = schofterig, gemeen. **Schuff'titus**, m. — u. . . fuffes, . . fuffe = (scherts.) schavuit. **Schuh**, m. —(e)s, —e = schoen; (als maat) voet; (van een piek) schoen, hiel; das habe ich längst an den S. en abgelaufen = dat weet ik al heel lang; ich weiß, wo ihn der Sch. drückt = waar hem de schoen wringt; vgl. Leisten, schieben. **Schuh'anzieher**, m.; -band, f.; -bürste, w. = schoen|aantrekker (-horentje); -band (-lint, veter); -borstel. **Schuh'eisen**, f. = voetkrabber, -schraper. **Schuh'hinder**, m.; -laden, m.; -lappen, m.; -leder, f.; -löffel, m.; = schoen|lapper; -winkel; -poetslap (lap op schoen, gelapte schoen); -leer; -horentje. **Schuh'macher**, m.; -ei, w.; -gefelle, m.; -handwerk, f.; -meister, m. = schoenmaker|; -ij(-svak); -sknecht; -sambacht; -sbaas. **Schuh'mach**, f.; -nadel, w.; -nagel, m. = schoen|maat; -makersnaald; -spijker. **Schuh'nacht**, w. = (buiten)naad (aan een schoen). **Schuh'pich**, f. = pik. **Schuh'pfad**, m. = schoenpin, -pen. **Schuh'putzer**, m. = schoenpoetsers. **Schuh'riemen**, m. = schoenriem; du bist nicht wert ihm die Sch. aufzulösen = je bent niet waard zijn schoenriem los te maken. **Schuh'schmiere**, w.; -schmale, w.; -schwärze, w. = schoen|smeer (-vet); -gesp; -zwartsel. **Schuh'spizze**, w. = punt van den schoen. **Schuh'u**, m. —s, —s = uil. **Schuh'werk**, f.; -wichje, w.; -zwerfe, w. = schoen|werk; -smeer (-was); -pen (-pin). **Schuh'wich**, m. = schoenlap, voetveeg (fig.). **Schul'te** (spr.: sjoite) zie **Schulte** I. **Schul'alt(us)**, m. = schoolplechtigheid. **Schul'amt**, f. = onderwijzers-, leeraarsbetrekking, -vak. **Schul'amt'stand'idat**, m. = kandidaat-onderwijzer. **Schul'anstalt**, w. = inrichting voor onderwijs, school. **Schul'arbeit** w.; -arrest, m.; -arzt, m. = school|werk; -blijven; -arts. **Schul'aufsicht**, w.; -aufsichtsbehörde, w. = school|toezicht; -kommissie (-toezicht). **Schul'ausgabe**, w.; -ausflug, m.; -behörde, w.; -bekanntschafft, w.; -bericht, m. = school|uitgave; -wandeling; -toezicht (-auto ritteit); -kennis (nl. bekende); -verslag. **Schul'bezirk**, m. = schooldistrict. **Schul'bibliothek**, w. = schoolbibliotheek. **Schul'bildung**, w. = (op school verkregen) kennis en ontwikkeling; onderwijs. **Schul'buch**, f. = schoolboek. I. **Schuld**, w. —, —en = schuld; ausstehende,

rüdfändige, ſchwebende, fundierte, konſolideerde, ausgeſette (ausgeſtelle) S. = uitſtaande, (werkelijke) achterſtallige, vlottende, gedekte of gefundeerde, gekonſolideerde, uitgeſtelle s.; weſſen S. iſt es? (!) du trägt die S. (haſt S.) an dem Unglück = dat ongeluk is jouw s.; ohne meine S. = buiten mijn s.; ſich etw. zu S..en (zuſchulden) kommen laſſen = zich aan iets ſchuldig maken; die S. auf einen ſchieben, wälzen = de s. op iem. ſchuiven; [das haſt du S. = dat is jouw s.; das liegt, kommt Ihnen zu S..en = dat is uw s.]; die S. der Natur bezahlen = den tol aan de natuur betalen. II. ſchuld (Vbj.) = ſchuldig; ich bin nicht ſ. daran = 't is mijn ſchuld niet; das Wetter iſt ſ. daß... = 't is de ſchuld van 't weer, dat... **Schuld'arrest**, m. = lijdſdwang, gijzeling. **Schuld'beſtekt**, **beladen** = met ſchuld beſtekt (besmet), beladen. **Schuld'beweis**, m. = ſchuld bewijs, bewijs van ſchuld. **Schuld'bewußt** = ſchuld bewuſt. **Schuld'bewußtſein**, f. = ſchuld bewuſt zijn. **Schuld'bote**, m. = deurwaarder. **Schuld'brief**, m. = ſchuld brief, obligatie. **Schuld'buch**, f. = ſchuld boek. **Schuld'en**, ſchw. (h.) = ſchuldig, verſchuldigd zijn, te danken hebben. **Schuld'enerlaß**, m. = ſchuld kwijting. **Schuld'enfrei** = vrij van ſchulden. **Schuld'enlaß**, w. = ſchuldelaſt. **Schuld'enmaſſe**, w. = gezamenlijke ſchulden, paſſief. **Schuld'entilgung**, w. = ſchuld delging, amortizatie. **Schuld'entilgungſtaffe**, w. = amortizatiekaas. **Schuld'entwefen**, f. = publieke ſchuld. **Schuld'putation**, w. = ſchoolkommiſſie. **Schuld'erlaſſung**, w. = kwijtschelding (van ſchuld). **Schuld'forderung**, w. = ſchuld vordering. **Schuld'forderungſtelle**, w. = klacht wegens wanbetaling. **Schuld'frage**, w. = ſchuld vraag. **Schuld'frei** = vrij van ſchuld, onſchuldig. **Schuld'gefängnis**, f. = **Schuld'haſt**, w. = gijzeling. **Schuld'haſt** = ſchuldig. **Schuld'diener**, m. = pedel, konciërge. **Schuld'dienſt**, m. = ſchooldienſt. **Schuld'ig** = ſchuldig; verpflichtet; eines Verbrechens f. = aan een misdad ſchuldig; du biſt an allem f. = 't is alles jouw ſchuld; des Todes f. = des doods ſchuldig; f..e Achtung, Ehrfürcht = verſchuldigde achtung, eerbied; wir ſind f., das wieder gut zu machen = we zijn verplicht... **Schuld'iger**, m. —s, — = (bijb.) ſchuldenaar. **Schuld'igkeit**, w. — = plicht, verplichting; wieviel iſt meine S.? = hoeveel ben ik (u) ſchuldig? **Schuld'igſt** = plichtmatig. **Schuld'direktor**, m. = direktor, hoofd (van een ſchool), rektor (van een gymnaſium). **Schuld'diſziplin**, w. = ſchooldiſcipline, -tucht. **Schuld'klage**, w. = aanklacht wegens ſchuld(en). **Schuld'loſ** = onſchuldig, ſchuldloos. **Schuld'loſigkeit**, w. — = onſchuld. **Schuld'ner**, m. —s, — = ſchuldenaar, debiteur. **Schuld'übernahme**, m.; **ſchein'titel**, m.; **turn**, m.; **übernahme**, w.; **urkunde**, w.; **verſchreibung**, w. = ſchuldpost; -bekenenis (-bewijs); -gevangenis (voor ſchulden); -vernieuwing; -bekenenis; -bekenenis (obligatie). **Schuld'voll** = vol ſchuld, ſchuld beladen, ſchuldig. **Schuld'wechſel**, m. = traite, akcept. **Schulte**, w. —, —n = ſchool; Sohe, Mittlere, Niedere S. = hooge, middelbare, lagere ſchool; niederländiſche, romantiſche S. (!); durch eine harte S. gehen = een harde ſchool doormaken; er iſt durch alle S..n durch = is van alle markten

thuis; hinter die S. gehen, laufen = zie die S. ſchwänzen; Wiederanfang der S. = hervatting van de lessen; vgl. ſchwagen. **Schul'en**, ſchw. (h.) = leiden, onderrichten, africhten; zich verbergen; f. laufen = ſpijbelen; (der Wind) läuft f. = is gaan liggen. **Schul'entlaſſung**, w. = ontslag van de ſchool. **Schul'er**, m. —s, — = ſcholier, leerling. **Schul'erarbeit**, w. = ſcholiers-, leerlinge-, beginnelingewerk. **Schul'erausflug**, m. = ſchoolwandering. **Schul'erbibliothek**, w. = ſchoolbibliotheek. **Schul'erhaft** = ſchooljongensachtig, onbeholpen. **Schul'erkonzert**, f. = jeugd-, ſchoolkoncert. **Schul'erreife**, w. = ſchoolreis, -wandering. **Schul'erziehung**, w.; **examen**, f.; **feier** (lichtfeit), w.; **ferien**, Pl.; **frage**, w. = ſchoolopleiding; -examen; -feest (-plechtigheid); -vakantie; -kwestie. **Schul'frei** = vrij (van ſchool). **Schul'freund**, m.; **fuß**, m.; **fußſerei**, w. = ſchoolvriend (-kameraad); -vos; -vosserij. **Schul'gebrauch**, m.; **geld**, f.; **gelehrfamkeit**, w.; **gelehrte(r)**, m. = ſchoolgebruik; -geld; -geleerdheid; -geleerde. **Schul'gerecht** = volgens de regelen van de ſchool; (Beweis, Definition) in den vereiſchten vorm; f..es Pferd = geſchoold, in de hooge rijkunst gedreſſeerd paard. **Schul'geſetz**, f.; **halter**, m.; **herr**, m.; **hygiene**, w. = ſchoolwet; -houder (instituteur); -direkteur; -hygiëne. **Schul'hof**, m.; **inspektor**, m.; **jugend**, w.; **kenntniſſe**, Pl.; **klaſſe**, w. = ſchoolplaats; -opziener; -jeugd; -kennis; -klaſſe (-lokaal). **Schul'kollegium**, f. = provinciale raad van onderwijs. **Schul'kommiſſion**, w. = ſchoolkommiſſie. **Schul'konferenz**, w. = ſchoolvergadering. **Schul'krank** = ſchoolziek. **Schul'laufen**, f. (h.) = ſpijbelen, vgl. ſchulen laufen. **Schul'lehrer**, m. = ſchoolmeester, onderwijzer. **Schul'lehrerſeminar**, f. = normaal-, kweekſchool. **Schul'lehrerſtelle**, w. = onderwijzersbetrekking. **Schul'leiter**, m.; **lokal**, f.; **mann**, m.; **mappe**, w. = ſchoolhoofd; -lokaal; -man (pedagoog); -tasch. **Schul'mäſſig** = volgens de orde, de regels van de ſchool, ſchoolſch. **Schul'meiſter**, m. = ſchoolmeester. **Schul'meiſterlich** = ſchoolmeesterachtig, pedant. **Schul'meiſtern**, ſchw. (h.) = ſchoolmeesteren, den ſchoolmeester spelen, leeraren, ſchool houden; ringelooeren. **Schul'methode**, w.; **nachricht**, w.; **ordnung**, w. = ſchoolmethode; -bericht; -orde. **Schul'pe**, w. —, —n = (nbd.) ſchelp, ſchulp. **Schul'pen**, ſchw. (h.) = (nrdb.) (vloeiſtoffen) ſchudden; kloksen, klotsen. **Schul'pferd**, f. = geſchoold paard. **Schul'pflicht**, w. = leerplicht. **Schul'pflichtig** = leerplichtig. **Schul'philosophie**, w. = ſcholastieke wijsbegeerte. **Schul'plan**, m. = leerplan. **Schul'prämie**, w. = (ſchool)prijs. **Schul'praxis**, w.; **prüfung**, w.; **ränzel**, f. = ſchoolpraktijk; -examen; -tasch. **Schul'rat**, m. = ſchoolkommiſſie; -opziener, -inspekteur; (ook eertitel van een ſchoolman). **Schul'raum**, m. = ſchoollokaal, -vertrek. **Schul'regulativ**, f. = ſchoolreglement. **Schul'reviſion**, w. = ſchoolinspekte. **Schul'sack**, m. = ſchooltasch; -kennis, -geleerdheid. **Schul'sattel**, m. = manegezadel. **Schul'schiff**, f. = opleidingsſchip. **Schul'schrift**, w. = programma van

onderwijs, geschrift over onderwijszaken; (*ook*) correspondentiestenografie. **Schulzweester**, w. = zuster-onderwijzeres. **Schulstaub**, m. = schoolstof. **Schulstelle**, w. = onderwijzersbetrekking. **Schulstube**, w. = schoollokaal. **Schulstafel**, w. = schoolbord.

Schulter, w. —, —n = schouder; er trägt auf beiden *S.* n = hij gedraagt zich dubbelzinnig; *vgl.* *Uchjel*.

Schulterband, f.; **•bein**, f.; **•binde**, w. = schouderband; **•been**; **•verband** (slinger).

Schulterblatt, f.; **•blech**, f.; **•breite**, w. = schouderblad; **•stuk** (*wapenrusting*); **•breedte**.

Schultergelenk, f. = draagband over den schouder, riem. **Schulterfleschen**, f. = peluw.

Schulterknochen, m. = schouderbeen. **Schultern** [schw. (h.) = schouderen (*t geweer*); [schouder aan schouder staan]. **Schulternacht**, w. = schoudernaad. **Schulterstück**, f. = schouderstuk, **•bedekking**.

Schultheiß, m. —en, —en = schout, baljuw, dorpsburgemeester. **Schultheißerei**, w. —, —en = ambt, gebied van een schout.

Schultheologie, w. = scholastieke theologie. **Schulthei** zie *Schultheißerei*.

Schulten, m. = schooltoon, meesterachtige toon. **Schulverfassung**, w. = schoolwet, **•reglement**.

Schulversäumnis, w.; **•vorstand**, m.; **•vorsteher**, m. = schoolverzuim; **•bestuur**; **•hoofd**.

Schulweisheit, w.; **•wesen**, f.; **•wörterbuch**, f. = schoolwijsheid; **•wezen**; **•woordeboek**.

Schulze, m. —n, —n = *Schultheiß*.

Schulzeit, w.; **•zeugnis**, f.; **•zimmer**, f. = schooltijd; **•diploma** (*-rapport*); **•lokaal**.

Schulzucht, w.; **•zwang**, m. = schooltucht; **•dwang** (*-plicht*, *leerplicht*).

Schummel, w. —, —n = wildebras, springin-'t-vel. **Schummeln**, [schw. (h.) = (*vlk.*) weggajagen; gappen, wegpikken; bedriegen (*schof.*) smokkelen, spieken; (f.) = uitknippen, 'm smeren. **Schummelzettel**, m. = spiekpapiertje.

Schummer, m. —s = schemer(ing) **Schummer** m(e)rig = schemerachtig. **Schummeren**, [schw. (h.) = schemeren; schaduwen. **Schummerstündchen**, f. = schemerurtje. **Schummerung**, w. —, —en = schaduwing; **•schemering**.

Schund, m. —(e)s = afval, prulleboel, bocht, uitschot; **•flauwiteit**. **Schundliteratur**, w. = minderwaardige, vuile, onzedelijke literatuur, prikkellektuur.

Schunfel, w. —, —n = (*gwst.*) schommel. **Schunfeln**, [schw. (h.) = schommelen, schudden. **Schupf** zie *Schub* en *Schup(p)s*. **Schupfen** zie *Schuppen* III.

Schuppo = *Schuppolizei*.

Schupp zie *Schub* en *Schup(p)s*.

Schuppchen, f. —s, — = schopje; ein *S.* machen = een lipje trekken (*vödr 't huilen*).

Schuppe, w. —, —n = schub; **•schilfer**; die *S.* n fielen mir von den Augen = de schellen enz.

Schuppe, w. —, —n = schop, schep.

I. **Schuppen**, m. —s, — = schuur, loods, afdak, wagen-, koetshuis, hok. II. **Schuppen**, [schw. (h.) = afschubben; **•fisch** f. = afschilferen. III. **Schuppen**, [schw. (h.) = schoppen, stooten, duwen.

I. **Schüppchen**, f. —s, — = schoppen (*in 't kaartspel*). II. **Schüppchen**, [schw. (h.) = scheppen. **Schüppchenartig**, **•förmig** = schubachtig, **•vormig**; (*ook*) loods-, schuurachtig; **•vormig**. **Schüppchenfisch**, m. = schubvisch. **Schüppchenhaut**, w. = geschubde huid. **Schüppchenfette**, w. = kinket-

ting (*aan den helm*). **Schuppenpanzer**, m. = geschubd maliënkolder. **Schuppenriet**, f. = schubriet. **Schuppenweise** = schubsgewijze. **Schuppenwortel**, w. = schubwortel. **Schüppchen** = schubachtig. **Schüppchen** = geschubd, schubachtig.

Schup(p)s, m. —(e)s, —e = stoot, ruk. **Schup(p)sen**, [schw. (h.) = stooten, duwen, slaan. **Schup(p)seret**, w. —, —en = kloppartij.

Schur, w. —, —en = ('t) scheren (*van schapen*); **•scheerwol**, **•tijd**; **•snijden**, **•knippen** (*van gras e. d.*); **•plagerij**, **•hinder**.

Schür, f. = pook, vuurhaak; (*met.*) slakke-steker. **Schüren**, [schw. (h.) = poken, (*'t vuur*) op-poken, aanwakkeren; (*fig.*) aanwakkeren, **•blazen**, **•hitsen**, **•stoken**. **Schürer**, m. —s, — = stoker; **•vuurhaak**, **•pook**.

Schurf zie *Schorf*. **Schurf**, f. = krabber, **•schaafijzer**. **Schurfen**, [schw. (h.) = krabben, schaven; graven; (*delfstof*) opsporen; (*fig.*) eine tief f. de *Unterforschung* = een diepgaand, een zeer grondig onderzoek. **Schurfstein**, m. = (*vergunning*)akte om naar delfstof te zoeken. **Schurfung**, w. —, —en = (*minw.*) opsporing; **•ontveling**.

Schürhaken, m. = vuurhaak, **•krabber**, **•pook**, **•rakelijzer**. **Schürherd**, m. = ovenhaard. **Schürigeln**, [schw. (h.) = plagen, **•tempteeren**.

Schürle, m. —n, —n = schurk, **•schoelje**.

Schürlestreich, m. = schurkestreek. **Schürferei**, w. —, —en = schurkerij. **Schürfisch** = schurkachtig.

Schürre, w. —, —n = hout(glij)baan. **Schürren**, [schw. (h. u. f.) = glijden, schuiven.

Schürmurr, m. (f.) = allerlei, **•poespas**.

Schürwolke, w. = **•scheerwol**.

Schurz, m. —es, —e u. **Schürze** = schort, **•voorschot**, **•schootsvel**. **Schürze**, w. —, —n = schort, **•voorschot**, **•boezelaar**; (*fig.*) **•vrouw**, **•meisje**. **Schürzen**, [schw. (h.) = (ein Kleid) opschorten, opnemen; (*Ärmel*) opschuiven, omslaan; (*Lippen*) optrekken, **•krullen**; (*Brauen*) optrekken; (einen Knoten) leggen; (*Ääden*) aan (*of in*) elkaar knoopen; eine *List* f. = een list smeden, **•intrige** op touw zetten; (ein Rätsel) opgeven; **•fisch** f. = zijn kleeren ophalen, **•nemen**; **•gesmeed**, **•opgeven** worden (*vgl. boven*).

Schürzenband, f. = schortband, **•lint**. **Schürzenjäger**, **•marfär**, m. = meisjes-, **•vrouwjager**. **Schürzenstipendium**, f. = toelage, **•subsidie** door vrouwegunst. **Schürzfell**, f. = **•schootsvel**.

Schürzung, w. —, —en = ('t) opschorten, **•nemen**; *S.* des Knotens = ('t) leggen van den knoop (*in 't drama*); *vgl.* *Schürzen*.

Schüh, m., **Schüßes**, **Schüße** = plotselinge gang, **•vaart** (*van een slang*, *van 't water*); **•schot**, **•scheut**, **•loot**; **•schot**; **•lading**; **•plotselinge pijn**, **•steek**; **•inslag** (*Web.*); **•klein beetje**, **•scheutje**; *im S.* sein = in gang zijn, **•opschieten**, **•groeien**; *in S.* kommen = op gang komen, **•vaart** krijgen, **•opschieten**; **Schüße** treiben = **•loten** maken; **•einem in den S. kommen = **•onder iets**, **•bereik** komen, **•iem** tegen 't lijf loopen; (*fig.*) er hat einen *S.* = hij is niet wel bij 't hoofd; weit davon ist gut für den (vor dem) *S.* = **•ver af is** veilig; *vgl.* *Pulver*. **Schühbereit** = (**•schiet**)**•vaardig**. **Schühfel**, m. —s, —, **Schühbartel** = (*gwst.*) **•druk**, **•zenuwachtig** persoonsje, **•loshoofd**.**

Schühfel, w. —, —n = **•schotel**; **•gerecht**; **•die S.** führen = **•voor 't eten** zorgen. **Schühfelbrett**, f. = **•dienbak**; **•schotel**-, **•druiprek**. **Schühfel-förmig** = **•schotelvormig**. **Schühselfreund**, m. = **•panlikker**, **•tafelschuimer**.

Schuffelig zie schufflig.
Schuffelmecht zie schuffelbrett. **Schuffeltuch**, f. = vatedoek. **Schuffelwärmer**, m. = tafelkomfoor.
Schuffen u. **Schuffen**, m. —s, — = knikker.
Schuffern, fchw. (h.) = knikkeren.
Schufffeld, f. = schootsveld. **Schufffertig** = (schiet)vaardig. **Schufffest** = schot-, schootvrij, onkwetsbaar. **Schufffrei** = schootvrij. **Schuffgerecht** = onder schot. **Schuffkugeln**, f. = knikker. **Schufflinie**, w. = schiet-, schootslijn. **Schufflig** = zenuwachtig, gejaagd, schutterig. **Schuffrecht** zie schuffgerecht.
Schuffrig zie schufflig.
Schufftafel, w. = schootstafel. **Schuffwaffe**, w. = vuurwapen. **Schuffweise** = bij schoten, bij sprongen. **Schuffweite**, w. = draagkracht (van een geweer e. d.); außer S. = buiten schot, buiten 't bereik van de kogels. **Schuffwunde**, w. = schotwond(e).
Schuffen, m. —s, — = schoenmaker; (spin) hooiwagen; S. werden = (damspel) dubbel verliezen; (spelen) wie ein S. = als een smid; ein S. sein = (ook) pedant, kleinzielig zijn; vgl. Reiften, Rappe.
Schuffenarbeit, w.; **handwerk**, f.; **junge**, m.; **knief**, m. = schoenmakerswerk; -ambacht; -jongen (ook: zoutekoek); -mes.
Schuffern, fchw. (h.) = schoenmaker zijn; knutselen, maken.
Schuffenwech, f.; **schemel**, m.; **zeug**, f. = schoenmakerspek (-pik); -drievoet; -gereedschap.
I. **Schuffte**, w. —, —n = schuit. II. **Schuffte**, w. —, —n = (damesschuit)hoed.
Schufft, m. —(es) = afval, puin, gruis; [aarden wal, hoop, stapel]. **Schufft**, w. —, —en = eilandje. **Schufftadelplatz**, m. = vaalt.
Schuffboden, m. = graan-, korenzolder. **Schuffte**, w. —, —n = hoop, stapel (steenen e. d.); korenzolder; bos stroo (om op te liggen). **Schufftefrost**, m. = koude rilling(en), koorts-huivering, -rilling. **Schufften**, fchw. (h.) = (den Kopf, mit dem Kopf, einem die Hand, etw. aus dem Armel) schudden; fchw. vor Lachen fchw. = sch. van 't lachen. **Schufftefeim**, m. = omzet-, rammelrijm. **Schufftefrost**, m. = schudrooster. **Schufften**, fchw. (h.) = gieten, storten, werpen; (landb. m.jnw.) opleveren, geven; eine Rampe wurde geschufftet = een borstwering werd opgeworpen; es schufftet = 't giet; die Wildj schufftet = de melk loopt in elkaar, stremt.
Schuffter = (dft.) dun, schraaltjes.
Schufftern, fchw. (h.) = schudden, schokken, doen schudden.
Schuffthalde, w. = heuvel van puin, afval, slakken. **Schuffthausen**, m. = puin-, vuilnis-
Schufftarenen, m. = stortkar. **Schufftärner**, m. = karreman (om 't puin weg te voeren).
Schutz, m. —es = bescherming (z. B. einen in S. nehmen, S. suchen bei einem, einen dem S. Gottes empfehlen); (eine Tratte) in S. nehmen = honoreeren; beschutting (z. B. S. vor Regen, Wind u. ä.); unter dem S. der Dunkelheit = onder begunstiging van de duisternis; zu S. und Truf verbunden = tot aanval en verdediging verbonden; S. und Schirm = scherm en schuts.
Schuff, f. —es, —e = schut, sluisdeur, schuif, schot; S. ook = Schuffe I en II.
Schutzamt, f. = protektoraat. **Schutzbefehlener** = beschermeling, pupil. **Schutzbegleitung**,

w. = eskorte, konvooi. **Schutzblattern**, Pl. = koepokken. **Schutzblatterngift**, f. = koepokstof. **Schutzbrett**, f. = schutbord, schuif (in waterkeering). **Schutzbrief**, m. = (bewijs van) vrijgeleide; respitbrief. **Schutzbündnis** = verdedigend verbond. **Schutzdach**, f. = af-, schutdak; loods. **Schutzdamm**, m. = (binnen)dijk.
I. **Schutz(e)**, m. —en, —en = jager; tirailleur; schutter (ook in den diereriem). II. **Schutzze**, w. —, —n = schuitje (v. d. wever), en zie Schuff.
Schutzzen, fchw. (h.) = beschermen, beschutten; (einen im Besitz einer Sache) handhaven; (einen vor, gegen etw.) beschützen, beschermen; (eine Tratte) honoreeren; (das Wasser) schutzen.
Schutzzenbataillon, f. = bataljon jagers. **Schutzzenbruder**, m. = scherpschutter, lid van een schietvereniging. **Schutzzenfest**, f. = schuttersfeest. **Schutzzengefecht**, f. = tirailleursgevecht. **Schutzengel**, m. = bescherm-, schutsengel. **Schutzzengefellschaft**, w.; **gilbe**, w. = schuttersvereniging; -gilde.
Schutzzengraben, m. = (gedekte) loongraaf. **Schutzzenhaus**, f. = schuttersdoelen. **Schutzzenkönig**, m. = schutterkoning. **Schutzzenlinie**, w. = tirailleurslinie. **Schutzzenplatz**, m. = schietplaats. **Schutzzenplazwarm**, m. = tirailleurszwerm. **Schutzzenstand**, m. = schietbaan. **Schutzzer**, m. —s, — = beschermer.
Schutzgatter, f. = valpoort, -hek; dubbele sluisdeur. **Schutzgebiet**, f. = (Duitsch) koloniaal gebied, koloniën. **Schutzgeist**, m. = beschermgeest. **Schutzgeleit**, f. = geleide, eskorte. **Schutzgenosse**, m. = medebeschermeling. **Schutzgerechtigkeit**, w. = beschermrecht. **Schutzgesetz**, f. = beschermende wet.
Schutzgott, m.; **heiliger**; **herr**, m. = beschermigod; -heilige; -heer.
Schutzherrlich = beschermend, protektoraal. **Schutzherrlichkeit**, w. = beschermheerschap. **Schutzhütte**, w. = schuil-, veiligheidshut (in 't gebergte). **Schutzkrieg**, m. = verdedigingsoorlog. **Schutzleder**, f. = spatleer. **Schutzling**, m. —s, —e = beschermeling. **Schutzlos** = onbeschermd, onbeschut, weerloos. **Schutzlosigkeit**, w. = weerloosheid. **Schutzmann**, m. = politieagent; (berl.) es geht ein S. durch die Stube = daar gaat een dominee voorbij; vgl. dominee, Dl. II. **Schutzmannschaft**, w. = politie(korps); beschermende manschappen, eskorte. **Schutzmarke**, w. = fabrieks-, handelsmerk. **Schutzmaßregel**, w. = voorzorgsmaatregel, maatregel ter bescherming. **Schutzmauer**, w. = verdedigingsmuur. **Schutzmittel**, f. = voorbehoed-, beveiligingsmiddel.
Schutzort, m. = toevluchtsoord, beschutting. **Schutzpatron**, m. = (schuts)patroon. **Schutzpfehl**, m. = schutspaal. **Schutzpode**, w. = koepok. **Schutzpolizei**, w. = militaire politie. **Schutzrede**, w. = verdediging(srede); pleidooi; exceptie. **Schutzredner**, m. = verdediger. **Schutzschrift**, w. = verweerschrift, apologie. **Schutztruppen**, Pl. = veiligheidsstroepen; koloniale troepen. **Schutztruppler**, m. —s, — = koloniaal. **Schutz- und Trufbündnis**, f. = aanvallend en verdedigend verbond. **Schutzverband**, **verein**, m. = beschermings-, beveiligingsbond, -vereniging. **Schutzverwandte** (v) = medebeschermeling. **Schutzvorrichtung**, w. = veiligheidsinrichting, -maatregel. **Schutzwache**, w. = eskorte, vrijgeleide. **Schutzwaffe**, w. = verdedigingswapen, -middel. **Schutzwand**, w. =

ſchutting, heining; sneeuwmuur (*nl. tegen sneeuw*). **Schuſſwehr**, w. = wal, bolwerk, dijk, dam; verdedigingswapen. **Schuſſzeuge**, m. = ontlaſtingsgetuige, getuige à decharge. **Schuſſzoll**, m. = beſchermend recht. **Schuſſzöllner**, m. = protektionist. **Schuſſzöllneriſch** = protektionistisch. **Schuſſzöllſystem**, f. = protektionisme, protektieſtelel.

Schwabbeſel, w. —, —en = gebabbel; wibbelarij. **Schwab'ſ(e)ſig** = babbelachtig; wibbelig. **Schwab'ſeln**, ſchw. (h.) = babbelen; wibbelen. **Schwab'ber**, m. —s, — = zwabber (*op 't ſchip*). I. **Schwa'be**, w. —, —n = (*gwst.*) kakkerlak; piſſebed, kelderſmot. II. **Schwa'be**, m. —n, —n = Zwaab.

Schwä'beln, ſchw. (h.) = Zwabiſch ſpreken. **Schwa'ben**, f. = Zwaben. **Schwa'benalter**, f. = rijpe leeftijd. **Schwa'benſpiegel**, m. = Zwabenſpiegel, Zwabiſche wet. **Schwa'benſtreich**, m. = domme ſtreek, kamperſtreek; (*soms ook*) ruwe heldendaad. **Schwä'bin**, w. —, —nen = Zwabin. **Schwä'biſch** = Zwabiſch.

Schwäch (*ſchwächer*, *ſchwächſt*) = zwak, zwakjes, dunnetjes; (*beu.*) flauw; mir wird f. = ik gevoel me onwel; f. im Magen = flauw (*in de maag*); er ſieht auf f. en Füſſen = hij ſtaat, zijn zaken ſtaan zwak; einen bei ſetner f. en Sette falſen = iem. in zijn zwak taſten; ſein Puls geht f. = zijn pols is, slaat zwak; eine f. e Stunde iſw. = een klein uur enz.; (*berf.*) biſt wohl f.? = ben je gek? **Schwä'che**, w. —, —n = zwakheid, ſlapheid; onmacht, flauwte; zwak, zwakke zijde. **Schwä'chen**, ſchw. (h.) = zwak maken, verzwakken; krachtelooſ maken, doen afnemen, ontzenuwen; verminderen; verkrachten. **Schwäch'heit**, w. —, —en = zwakheid; bidden Sie ſich keine S. .en ein = maak u maar geen illuſies. **Schwäch'heitsſunde**, w. = zonde uit zwakheid. **Schwäch'herzig** = zwak-, wankelmoedig, karakterzwak. **Schwäch'Topf**, m. = zwakhoofd. **Schwäch'ſpſig** = zwakhoofdig. **Schwäch'lich** = zwakkelijk, teer, ſlap. **Schwäch'lichheit**, w. — = zwakkelijkheid enz. **Schwäch'ling**, m. —s, —e = zwakkeling (*zoovel geestelijk als lichamelijk*). **Schwächma'tiſus**, m. —, . . fuffe u. . . tiſt = zwakkeling, zwakhoofd. **Schwäch'ſinn**, m. = zwakheid van geest, geesteszwakheid, zwakzinnigheid. **Schwäch'ſinnig** = geesteszwak, verſtandelijk zwak, zwakzinnig. **Schwäch'ſtonig** = zonder klemtoon, onbetoond. **Schwäch'ſtung**, w. —, —en = verzwakking, ontzenuwing; verkrachting.

Schwab, m. —en, —en, I. **Schwa'ben**, m. —s, — = zwad, zwade (*wat in één zwaai met de zwaai afgesneden wordt*); vlot-, mannagras. II. **Schwa'ben**, m. —s = damp, uitdamping, uitwaseming.

Schwa'dern = ſchwägen.

Schwadron, w. —, —en = eskadron. **Schwadron'nenweiſe**, **Schwadron'weiſe** = bij eskadrons. **Schwadronneur**, m. —s, —e = zwetser, snoever, grootſpreker. **Schwadronie'ren**, ſchw. (h.) = zwetsen, snoeven, opsnijden; rondzwerfen; (om zich heen) slaan.

Schwa'ſeln, ſchw. (h.) = onzin praten.

Schwa'ger, m. —s, Schwäger = zwager, ſchoonbroer; poſtiljon. **Schwa'gerfahrt**, w. = poſtrit. **Schwä'gerin**, w. —, —nen = ſchoonzuster. **Schwä'gerlich** = als zwager, zwagerlijk. **Schwa'ger** u. **Schwä'gerſchaft**, w. —, —en = zwagerschap; familie. [**Schwä'ger**, m. —s, — = ſchoonvader; *soms ook* = ſchoonbroer]. **Schwa'gen** zie ſchwägen.

Schwa'ge, w. —, —n = veehoeve, herdershut (*op de Alpen*). **Schwa'ger**, m. —s, — = herder, veehoeder. **Schwaig'hof**, m. = veehoeve. **Schwa'be**, w. —, —n = zwaluw; oorveeg; eine S. macht feinen Sommer (*ll*). **Schwa'benfall(e)**, m. = koningsvalk. **Schwa'benneſt**, f. = zwaluwnest. **Schwa'benſchwanz**, m. = zwaluwstaart (*eig. en fig.: houtverbinding, in den vestingbouw, een vliender: koninginnepage*); heererok („stalen pen"). **Schwa'benwurz**, w. = zijdeplant; stinkende gouwe; engbloem.

Schwälz, m. —(e)s, —e = opening (*van den smeltoven, waardoor de vlam over 't metaal strijkt*); ook = Schwaig. **Schwal'ſen**, ſchw. (h.) = smeulen, walmen. **Schwalg**, m. —(e)s, —e = golf, vloed, golving.

Schwal'ten, ſchw. (h.) = (*zm.*) zwakken.

Schwall, m. —(e)s, —e = stroom, (stort)vloed (*ook van woorden*); golvende massa; zijkanaal. **Schwalm** (*gwst.*), m. —(e)s, —e zie Schwalbe en Schwall.

Schwamm, m. —(e)s, Schwämme = spons, zwam, paddestoel; sponsgezel; S. brüder! = zand er over! niet meer over spreken! uit! (was loſtet) der ganze S.? = de heele rommel? **Schwamm'artig** = spons-, zwamachtig. **Schwamm'ſten**, f. —s, — = sponsje; S., Pl. = (*ook*) spruw. **Schwamm'gewächſ**, f. = sponsachtig uitwas, sp. gewas. **Schwam'micht**, **Schwam'mig** = sponzig, zwammig. **Schwamm'ſtein**, m. = sponssteen.

Schwan, w. —(e)s, Schwäne = zwaan, zwanedons. **Schwa'nen**, ſchw. (h.): mir ſchwam, daß ... = ik heb (er) een voorgevoel (van), dat ... **Schwa'nenarm**, m. = blanke arm. **Schwa'nenbett**, f. = bed van zwanedons. **Schwa'nenblume**, w. = zwanebloem. **Schwa'nenbruſt**, w. = „busen", m. = blanke boezem.

Schwa'nenfeder, w. = „flaum", m.; „aefang", m.; „hals", m.; „haut", w.; „lied", f. = zwaneve(d)er; -dons; -zang; -hals (*ook schp.*); -huid (-vel); -lied (-zang).

Schwa'nenorden, m.; „ritter", m. = orde van de Zwaan; ridder v. d. Z.

Schwa'nenweiß = zoo blank als de zwaan. **Schwang**, m. —(e)s = zwang, gebruik (im S. ſein, in S. kommen).

Schwan'ger = zwanger; (*fig.*) mit etw. f. gehen = van iets zw. gaan. **Schwan'gern**, ſchw. (h.) = bezwangeren. **Schwan'gerſchaft**, m. = zwangerschap.

I. **Schwant** (Adj.) = wankel, onvast, onzekér. II. **Schwant**, m. —(e)s, Schwänke = grap, scherts, klucht, snakerij; streek, list.

Schwan'ten, ſchw. (h.) = wankelen, waggelen; wiegelen, slingeren; besluiteloos, wankelmoedig zijn, weifelen, aarzelen; (*van prijzen*) schommelen, varifereen; (*van taalgebruik e. d.*) onvast zijn. **Schwan'tung**, w. —, —en = wankeling, veranderlijkheid, onvastheid; weifeling; S. et des Marttes = schommelingen van de markt.

Schwans'feder, w. = zwaneveer; er beſam S. n = hij begon wat te vermoeden.

Schwanz, m. —es, Schwänze = staart; penis; (na)sleep; einem auf den S. treten = iem. op zijn teentjes trappen; etnem den S. ſtreicheln = iem. flikflooiën, pluimſtrijken; den S. hängen falſen = 't hoofd laten hangen; den S. einziehen = water in zijn wijn doen; etw. auf den S. ſchlagen = iets op den kop tikken (binnenpalmen); nicht ett S. = geen zier; *vgl.* P[er]b. **Schwanz'bein**, f. = staartbeen.

Schwän'ze, w. — (= *beu*) corner.
Schwän'zeln, [schw. (h.)] = kwispelstaarten; pluimstrijken, flikflooiën; [als een pauw rondloopen]. **Schwän'zelpennig**, m. = oneerlijk voordeeltje; *Se...e* machen = meer in rekening brengen dan iets gekost heeft.
Schwän'zen, [schw. (h.)] = staarten; (etw) weg-pikken; eintet um etw. [schw. = iem. iets afhandig maken; [leegloopen, rondloopen]; die Schule, die Predigt [schw. = een sluiptertje maken, spijbelen; (*beu*) cor'neren.
Schwanz'lende, f.; = **feber**, w.; = **hammer**, m.; = **meise**, w.; = **riemen**, m. = staart[leind (stuit)]; -veer; -hamer; -mees; -riem.
Schwanz'rübe, w. = pit (*van den paardestaart*).
Schwanz'schraube, w.; = **stüd**, f. = staart[schroef; -stuk.
Schwapp! = klets! pam! **Schwap'pen**, [schw. (h.)] = wibbelen, heen en weer bewegen, plassen, kletsen, zwalpen. **Schwapp!** zie [schwapp].
Schwär, m. —(e)s, —e, **Schwär'e**, w. —, —n;
Schwär'en, m. —s, — = zwer, verzwering.
Schwär'en, ft. (h.) (es [schwärt [schwiert]; [schwor; [schwäre; [schwäre! [schwier], gefchworen) = zweren, etteren.
Schwärm, m. —(e)s, Schwärme = zwerm, troep, menigte; uitgelatenheid; (*vlk. zooveel als*) charme; im *Se*. leben = een los leven leiden.
Schwär'men, [schw. (h.)] = zwermen; dwalen (rond)zwerfen, rondtrekken; rondsraalen; los leven, joelen, boemelen; (*mil.*) tirailleeren, zich verspreiden; für einen od. etw. [schw. = met iem. of iets dwepen; von etw. [schw. = van iets hoog opgeven; Schwärmen! = (*een kommando*) verspreiden! **Schwär'mer**, m. —s, — = nacht-braker, boemelaar, lichtmis; dweper; zwermer, voetzoeker; sinkt (*een avondvlinder*); tirailleur. **Schwär'merei**, w. —, —en = uitspatting, nachtbraken; geestdrift, -drijfverij, dweperij, dweepzucht. **Schwär'merin**, w. —, —nen = dweester. **Schwär'merisch** = geestdriftig, dwepend, dweepziek. **Schwärm'geist** (**Schwärm'geist**), m. = dweepzieke geest, dweepzucht, dweper. **Schwärm'kopf** (**Schwärm'kopf**), m. = dweper, geestdrijver. **Schwärm'weise** = in zwermen, in menigte. **Schwärm'zeit**, w. = zwermtijd (*van de bijen*).
Schwär'te, w. —, —n = zwoerd, zwoerd, (harde) huid; oud boek; (*ook alg.*) onbeduidend ding, prul; daß ihm die *Se...n* trachen = dat hij er onder bezwijkt, dat hij zwart wordt; sie hat eine *Se*. = zij heeft een radde tong. **Schwär'ten-magen**, m. = met zwoerd gevulde pens (*als spijs*). **Schwär'tig** = zwoerdachtig.
Schwartz (Schwärzer, Schwärzest) = zwart, donker; (Wäsche) vuil; sich f. machen = zich vuil maken; (Verrat, Undankbarkeit) smood, zwart; (er steht) am f...en Brett = in 't krijt; die f...e Kunst = de zwarte kunst, nekromantie; (*graveerkunst*) wit-en-zwart-kunst; f. sehen = alles donker inzien, zwart zien; ich habe es f. auf weiß (*ll*) ins *Se*. e treffen = 't hart van de schijf, 't wit treffen, den spijker op den kop slaan; *Se*. er Sonntag = Zwarte Zondag (*5de Z. in de Vasten*); f...es Brot = roggebrood; sich f., in *Se*. kleiden = zich in 't zwart kleeden; die *Se*. en = de Zwarten, de klerikalen.
Schwartz'amel, w. = zwarte, echte merel.
Schwartz'äugig = zwartoogig. **Schwartz'beere**, w. = bosch-. blauwbes. **Schwartz'brod**, f. = roggebrood. **Schwartz'bunt** = zwartbont. **Schwartz'born**, m. = sleedoorn. **Schwartz'broffel**, w. = merel, zwarte lijster.

Schwär'ze, w. —, —n = zwartheid (*ook fig.: laagheid*); zwart(sel). **Schwär'zen**, [schw. (h.)] = zwart maken, verdonkeren, vuil maken; ontseieren, bezoedelen; smokkelen. **Schwär'zer**, m. —s, — = zwartmaker; smokkelaar. **Schwär'zfärber**, m. = zwartverver; (*fig.*) pessimist; paap.
Schwartz'flaggen, Pl. = Zwartvlaggen. **Schwartz'füße**, Pl. = Zwartvoeten. **Schwartz'gallig** = zwartgallig. **Schwartz'gar** = bruin geloid.
Schwartz'gelb = donkergeel; (*vlag*) zwart-(en)-geel. **Schwartz'gestreift** = zwartgestreept.
Schwartz'holz, f. = zwarthout, blackwood; ebbenhout. **Schwartz'ittel**, m. = zwartrok; wild zwijn.
Schwartz'kopf, m. = zwartkop, -hoofd; -kopje (*een grasmusch*). **Schwartz'kopfig** = zwart-koppig, -hoofdig, -harig. **Schwartz'kummel**, m. = nigelle. **Schwartz'kunst**, w. = zwarte kunst, tooverkunst, nekromantie; graveer-, boek-drukunst. **Schwartz'künstler**, m. = toovenaar, geestebezweerder. **Schwartz'lich** = zwartachtig, zwartig. **Schwartz'malerei**, w. — = (*fig.*) donkerververij. **Schwartz'plättchen**, f. = zwart-kopje (*een vogel*). **Schwartz'rod**, m. = zwartrok; priester, dominee; hemeldragonder. **Schwartz'rot** = donkerrood; (*vlag*) zwart-(en)-rood.
Schwartz'schimmel, m. = zwartgeklekte schimmel. **Schwartz'seherei**, w. — = zwartzienerij, pessimisme. **Schwartz'specht**, m. = zwarte specht. **Schwartz'tanne**, w. = zwarte spar.
Schwartz'wald, m. = Zwarte Woud. **Schwartz'wälder**, m. —s, — = iemand uit 't Zwarte Woud; *Se*. Uhr = Schwarzwalder klok.
Schwartz'weiß = bont, zwartbont; (*vlag*) zwart-(en)-wit. **Schwartz'wild**, f. = zwart wild (*vooral wilde zwijnen, ook: beren, dassen*). **Schwartz'wurz** (el), w. = schorseneer, smeewortel.
Schwaz, m. —es = gepraat, gebabbel, praat.
Schwätz'en, f. —s, — = praatje. **Schwätz'en** (jbd. **Schwätzen**), [schw. (h.)] = babbelen, snappen, praten; (aus der Schule) klappen. **Schwätz'er**, m. —s, — = babbelaar, snapper. **Schwätzerei**, w. —, —en = gebabbel, gesnap, babbelpartij. **Schwätz'haft** = babbelachtig, praatziek. **Schwätz'haftigkeit**, w. — = babbel-achtigheid, praatziekte.
Schwe'be, w. — = zweving, zwevende toestand; in der *Se*. = zwevend, hangend, onbeslist, besluiteloos, weifelend; (ber Prozeß) ist noch in der *Se*. = is nog hangende, nog onbeslist; einen in der *Se*. halten = iem. in 't onzekere laten, aan de praat, aan 't lijntje houden; „in der *Se*. des Baumes“ = in de wiegelende boomkruin. **Schwe'bebahn**, w. = luchtkabelspoor. **Schwe'bebaum**, m. = boeg-, loopspriet. **Schwe'ben**, [schw. (h.)] = zweven; der Name schwebt mit auf der Zunge, auf den Lippen (*ll*); (in Gefahr, am Rande des Abgrunds, zwischen Furcht und Hoffnung) zweven; (die Verhandlungen) f. noch, sind noch im *Se*. = zijn nog hangende. **Schwe'bend** = zwevend, hangend; f...e Brücke = hangende brug, hangbrug; (*Schulb*) vlottend; (*Schritt*) zwevend, licht, veerkrachtig; (*Prozeß, Verhandlungen*) hangend; die f...en Geschäfte = de loopende zaken. **Schwe'benek**, f. = werp-, kruisnet, toebel. **Schwe'beschrift**, m. = zweefpas.
Schwe'bezeit, w. = tijdvak van onzekerheid.
Schwe'bung, w. —, —en = zweving, onvastheid.
Schwe'de, m. —n, —n = Zweed; after *Se*. = goedronde kerel; ouwe jongen! etne Schachtel *Se...n* = een doosje (Zweedsche) lucifers. **Schwe'den**, f. = Zweden. **Schwe'dentöng**, m. = Zweedsche koning, koning van Zweden.

Schwe'dentrunt, m. = Zweedsche dronk (een straf). **Schwe'din**, w. —, —nen = Zweedsche (vrouw). **Schwe'disch** = Zweedsch; hinter f. en Gardinen = achter de tralies; f. e Schüffel = koude schotel (met pikante vischspijzen, z. v. a. hors d'oeuvre).
Schwe'fel, m. —s = zwavel. **Schwe'felader**, w. = zwavelader, -mijn. **Schwe'felartig** = zwavelachtig. **Schwe'feläther**, m. = zwaveläther. **Schwe'felbad**, f. = zwavelbad. **Schwe'felbande**, w. = bende, gemeene troep.
Schwe'felblume (=blüte), w.; **•dampf**, m. = zwavelbloem; -damp.
Schwe'felbunf, m. = zwavelachtige uitdamping, zw. uitwaseming, zwavel damp.
Schwe'felherde, w.; **•erg**, f.; **•faden**, m.; **•gang**, m. = zwavelaarde; -erts; -draad; -ader.
Schwe'felgelb = zwavelgeel.
Schwe'felgeruch, m.; **•grube**, w.; **•höhlen**, f.; **•hütte**, w. = zwavelvlucht (-reuk); -mijn (-groeve); -stokje; -hut (-smelterij).
Schwe'felicht = zwavelachtig. **Schwe'felig** = zwavelig.
Schwe'felkammer, w.; **•kassen**, m.; **•kies**, m. = zwavelkamer; -kist; -kies.
Schwe'felkohlenstoff, m.; **•leber**, w.; **•milch**, w. = zwavelkoolstof; -lever; -melk.
Schwe'felin [schw. (h.)] = zwavelen; bazelen.
Schwe'felipfuhl, m.; **•rauch**, m.; **•regen**, m. = zwavelpoel; -damp; -regen.
Schwe'felsauer = zwavelzuur. **Schwe'felsäure**, w. = zwavelzuur. **Schwe'felung**, w. —, —en = zwaveling, ('t) zwavelen. **Schwe'felkiden**, Pl. = (beenen als) zwavelstokken. **Schwe'felwasferstoff**, m. = zwavelwaterstof. **Schwe'felwerk**, f. = zwavelabriek.
Schwe'felicht, **Schwe'felig**, **Schwe'felung** zie [schwefel] licht, [schwefel] ig, [schwefel] ung.
Schwe'fel, w. —, —n, **Schwe'felpeife**, w. = dwarsfluit; [ook een fluitregister aan 't orgel].
Schwe'fen, [schw. (h.)] = zwaaien (schp).
Schwe'fen, m. —(e)s, —e = staart (vooral; lange staart, ook van komeet en fig.); (na)sleep.
Schwe'fen, [schw. (h.)] = (naar buiten) uitbuigen; doffen, welven; staarten; f., (h. u. f.) = zwerfen, trekken, dwalen, dolen; gefchwefit = gestaart; (uit)gebogen, uitgesneden; gedraaid; gewelfd. **Schwe'felsäge**, w. = rondzaag. **Schwe'felsung**, w. —, —en = uitbuiging, welving, kromming; S. en = (ook) gebogen werk, krulwerk. **Schwe'felwedeln**, [schw. (h.)] = kwispelstaarten; flikflooiën, pluimstrijken.
Schwe'fel, ft. (h.) (ich) [schwefel]; [schwieg]; [schwiege]; [schwieg]el [schwieg]en = zwijgen; f. über [ftt.], non (lt); au etw. f. = op iets zw.; [etw. f. = over iets zwijgen]; vgl. bringen; (oud en nog gwest.) **Schwe'fel**, [schw. (h.)] = tot zwijgen brengen; ein Kind f. = stil maken. **Schwe'felger**, m. —s, — = zwijger. **Schwe'felgam** = zwijgzaam, zwijgend, stil.
Schwein, f. —(e)s, —e = zwijn, varken; er hat S. = hij boft, zwijnt, is fortuinlijk; beliebt wie das S. im Judenhause = gezien als een rotte appel bij de groenvrouw.
Schwe'nelbraten, m.; **•futter**, f.; **•loben**, m. = varkensvleesch (gebraden); -voer; -kot (-hok, -schot).
Schwe'neret, w. —, —en = zwijnerij, zwijneboel, gemeenheid. **Schwe'nelräucher**, m. = varkens-, spekslager. **Schwe'netreiber**, m. = zwijnehoeder. **Schwe'nezucht**, w. = varkensfokkerij; zwijneboel. **Schwe'nezungenbeihauer**, m. = varkensshouwer.

Schwein furtergrün, f. —s = Schweinfurter groen (een prachtige verfstof).
Schwein'hund, **•igel**, m. = zwijn, smeerlap.
Schwe'niagelei, w. —, —en = zwijnerij, vuilheid.
Schwe'niisch = zwijnachtig, smerig, vuil.
Schweins'blase, w.; **•borste**, w.; **•braten**, m. = varkensvleesch; -haar (-borstel); -vleesch (gebraden).
Schweins'feder, w. = spies (voor de wildezwijne-jacht). **Schweins'häufel**, w.; **•häufel**, f. = varkenspootje. **Schweins'jagd**, w. = wilde-zwijne-jacht.
Schweins'keule, w. = varkensbout. **Schweins'leder**, f. = varkensleer. **Schweins'poden**, Pl. = vinnen. **Schweins'rüssel**, m. = varkenssnuit.
Schweiß, m. —es, —e = zweet (ook voor: bloed van wild); (fig.) moeite, inspanning; das ist mein saurer S. = dat is de vrucht van mijn hard werken. **Schweißbad**, f. = zweetbad; (schei.) droogbad. **Schweißbar** = lasch, welbaar. **Schweißblatt**, f. = zweetstuk (aan 't zadel), (onder den arm ook) sous-bras.
Schweiß Eisen, f. = geweld ijzer. **Schweißfen**, [schw. (h.)] = zweeten, bloeden (van wild); op gloei-hitte brengen; (gloeiend) aaneensmeden, wellen, lasschen.
Schweißfleber, f.; **•fuchs**, m.; **•hige**, w. = zweetkoores; -vos (brandvos); -hitte.
Schweißhund, m. = brak, speurhond. **Schweißig** = zweeterig, bezweet; bloedend (van wild).
Schweißloch, f. = zweetporie. **Schweißmittel**, f. = zweetmiddel. **Schweißtreibend** = zweetdrijvend, -verwekkend. **Schweißtriebend** = druipend van zweet. **Schweißtropfen**, m. = zweetdruppel. **Schweißtuch**, f. = zweetdoek.
Schweißung, w. = lasch.
Schweiz die = Zwitserland. **Schweizer**, m. —s, — = Zwitser; conciërge, portier, suisse; baas in een melkhuis, kaasmaker, koeherder, -knecht.
Schweizerbund, m. = Zwitserse Bond.
Schweizererei, w. —, —en = (Zwitser) melkhuis. **Schweizerhaus**, f. = Zwitserse huis. **Schweizerisch** = Zwitserse. **Schweizerkäse**, m. = Zwitserse kaas. **Schweizerland**, f. = Zwitserland. **Schweizerrose**, w. = Alpenroos.
Schwe'len, [schw. (h.)] = smeulen; (Pech, Zeer) branden. **Schwe'ler**, m. —s, — = teerbrander.
Schwe'len, [schw. (h.)] = zweigen, brassen; zich tegoed doen, baden (in). **Schwe'ler**, m. —s, — = zwelger, brasser. **Schwe'lererei**, w. —, —en = zwelgerij, brasserie. **Schwe'lerisch** = zwelgend, overdadig, weelderig.
Schwe'le, w. —, —n = drempel, dorpel; dwarslegger, -ligger (onder rails); balk.
I. **Schwe'len**, ft. (f.) (bu) [schwiff] er [schwiff]; [schwoll]; [schwölle]; [schwoll] gefchwollen) = (intr.) (op)zwellen; (van 't water) wassen; vgl. Namm.
II. **Schwe'len**, [schw. (h.)] = (tr.) doen zwellen, bol maken; (water) opstuwen; (Startoffeln) in de schil koken.
Schwe'lung, w. —, —en = swelling.
Schwem'me, w. —, —n = wed, drinkplaats; houtvlot; (in restaurant) zaal voor minder publiek. **Schwem'men**, [schw. (h.)] = onderdopen; nat maken; (paarden) in 't wed brengen; (Wellen, die etw.) ans Land f. = aan land spoelen; (hout) vlotten. **Schwem'mstein**, f. = alluvium, diluvium. **Schwem'mstein**, m. = drijfsteen.
Schwen'de, w. —, —n = ontginning (op boschgrond).
Schwen'gel, m. —s, — = zwengel, klepel; handboom, kruk.

ſchwen'ten, ſchw. (h.) = zwaaien, wuiven; zwenken; den Hut f. = met den hoed wuiven; die Fahne f. = met de vlag zwaaien; (ein Glas, eine Kanne) uitspoelen; (die Kartoffeln) omschudden; er wurde geschwenkt = werd weggejaagd; (ein Pferd) doen keeren, omwerpen; rechts ſchwenkt = rechts zwenken; er hat geschwenkt = hij heeft zijn draai genomen. **Schwen'tung**, w. —, —en = zwenking, zwaai, draai. **Schwen'tungspunkt**, m. = spil, punt waarom men zwenkt.

ſchwer = zwaar; drukkend, zwaar, lastig, moeilijk; onbeholpen; (Gepäd, Laſt, Geſchüt, Reiterei, Speißen, Zigarre, Luſt, Traum, Junge, Schritt, Geußer, Arbeit) zwaar; (Aufgabe, Überſetzung, Arbeit) moeilijk; (Kampf, Zeiten) hard, moeilijk, zwaar; (Verbrechen, Strafe, Krankheit, verwunden) zwaar, ernstig; das Herz iſt mir ſ. = ik ben treurig gestemd; einem das Herz ſ. machen = iem. bedroeven; es wird mir ſ. = valt me moeilijk; das ſolltet ein ſ. es Geld = een heelen hoop, een handvol geld; eine ſ. e Menge = een heele menigte, groote massa; er iſt ſ. von Begriffen, begreift ſ. = begrijpt moeilijk; er hat einen ſ. en Kopf = een hard hoofd; das fällt ſ. ins Gewicht, in die Waagschale = dat weegt zwaar, is van veel gewicht; ein ſ. es Gehör haben, ſ. hören = moeilijk hooren, hardhoorig zijn; ich werde mich ſ. hüten = ik zal wel oppassen; vgl. haiten I, Not e. a.

ſchwer'atmend = moeilijk adem halend. **ſchwer'bewaffnet** = zwaar gewapend. **Schwer're**, w. —, —n = zwaarte, gewicht; moeilijkheid; zwaarte, ernst(igheid). **ſchwererebrett!** = wel, well drommels! **Schwer'emesser**, m. = zwaartemeter; barometer. **Schwerenot**, w. = vallende ziekte; ſ.! = drommels! sakkerloot! alle duivels! **Schwerend'ter**, m. —s, — = snoeshaan, schalk; boef; drommelsche kerel; (liebenswürbiger) S. = harteveroveraar. **Schwerenot'mutter**, w. = vroedvrouw. **Schwer'erde**, w. = zwaaraarde, baryt. **ſchwer'fällig** = zwaar, log, plomp, onbehouwen; zwaartillend. **Schwer'fälligkeit**, w. — = logheid, plompheid; zwaartillende aard. **ſchwer'fällig** = moeilijk smeltbaar; (*fig.*) taai. **ſchwer'geprüft** = zwaarbeproefd. **Schwer'gewicht**, f. = zwaarte, gewicht; (*fig.*) groot gewicht, nadruk; das S. fällt auf (Aſſ.) = (*ook*) iets heeft de overhand. **ſchwer'hörig** = hardhoorig. **Schwer'hörigkeit**, w. — = hardhoorigheid. **Schwer'kraft**, w. = zwaartekracht. **ſchwer'lich** = bezwaarlijk, moeilijk, waarschijnlijk niet, denklijk niet. **Schwer'mut**, w. — = zwaarmoedigheid, droefgeestigheid. **ſchwer'mütig** = zwaarmoedig, droefgeestig. **Schwer'punkt**, m. = zwaartepunt. **Schwer'pat**, m. = zwaarspaat.

Schwert, f. —(e)s, —er = zwaard (der Gerechtigkeit z. B.); zum S. verurteilen = ten zwaarde veroordeelen. **Schwer'tel**, m. —s, — = lischbloem, zwaardlelie. **Schwer'terianz**, m. = degendans. **Schwert'veger**, m. = zwaardveger. **Schwert'ſiſch**, m. = zwaardvisch. **ſchwert'ſchw'mig** = zwaardvormig. **Schwert'geſirr**, f. = zwaardgeletter. **Schwert'sehen**, f. = zwaardleen. **Schwert'leite**, w. — = ridderslag, opneming van den schildknaap in den riddersstand. **Schwert'lilie**, w.; **maag**, m. —n, —n = zwaardlilie (iris, lisch: gladiolus); **maag**. **Schwert'nahme**, m. *zie* Schwertleite. **Schwert'ritter**, m. = zwaardridder. **Schwert'streich**, m.

= zwaardslag; ohne S. = zonder slag of stoot. **Schwert'träger**, m. = zwaarddrager. **ſchwer'verwundet** = zwaargewond. **ſchwer'wiegend** = zwaarwichtig, hoogst gewichtig. **Schwe'ter**, w. —, —n = zuster (*ook*: non, pleegzuster). **Schwe'terchen**, f. —s, — = zusje. **Schwe'terkind**, f. = zusterskind, neef, nicht. **Schwe'terklasse**, w. = parallel-, zusterklasse. **ſchwe'terlich** = zusterlijk. **Schwe'termann**, m. = schoonbroer, zwager. **Schwe'ternhaus**, f. = zusterhuis. **Schwe'terniederlassung**, w. = filiaal. **Schwe'terschaft**, w. —, —en = ('t) zusterschap (*hoedanigheid van zuster*); (de) zusterschap (*vereeniging van geestelijke zusters*). **Schwe'tersohn**, m., **stochter**, w. = zoon, dochter van een zuster; neef, nicht. **Schwib'bogen**, m. = steunboog. **Schwie'gel** *zie* Schwegel.

Schwie'ger, w. —, —n = schoonmoeder]. **ſchwie'gerlicherlich** = schoonouderlijk, van de schoonouders. **Schwie'gerlettern**, Pl. = schoonouders. **Schwie'gerin**, w. —, —nen = schoonzuster].

Schwie'ger|kind, f.; **—mutter**, w.; **—sohn**, m.; **—stochter**, w.; **—vater**, m. = schoon|zoon (-dochter); **—moeder**; **—zoon**; **—dochter**; **—vader**. **Schwie'le**, w. —, —n = eelt(knobbel, -plek). **ſchwie'licht** = eeltachtig. **ſchwie'lig** = eeltig, vol eelt, eeltachtig.

Schwim'melei', w. —, —en = gepierewaal, geboemel. **Schwim'meler**, m. —s, — = zwierbol, nachtbraker, pierewaaler, boemelaar. **ſchwim'melig** = ſchwinb|lig. **ſchwim'meln**, ſchw. (h.) = boemelen, pierewaalen, sjouwen. **Schwim'm'er** *zie* Schwim'meler. **ſchwim'm'rig** = moeilijk, lastig; zwaar op de hand. **Schwim'm'rigkeit**, w. —, —en = moeilijkheid, bezwaar, zwaarigheid.

Schwim'm'anstalt, w.; **—anag**, m.; **—bassin**, f.; **—blase**, w. = zwem|inrichting; **—pak**; **—bassin**; **—blaas**.

Schwim'm'dock, f. = drijvend dok. **ſchwim'm'en**, ft. (h. u. f.) (ich ſchwimme; ſchwamm; ſchwömme u. ſchwämme: ſchwimme! geſchwommen) = zwemmen, drijven; (in Tränen, in seinem Blut, im Überfluß) baden; es ſchwimmt mir vor den Augen = 't warrelt, schemert mij voor de oogen; das Leichte ſchwimmt oben = schuim drijft boven; ſ. be Ladung = zellende lading; etw. ſ. laſſen = (*ook*) iets laten voorbijgaan, laten loopen. **Schwim'm'er**, m. —s, — = zwemmer, drijver; **dobber**, sim; **vlotter**; **drijvertje** (*van nachlicht*). **ſchwim'm'fähig** = in staat om te zwemmen; drijvend. **Schwim'm'fähigkeit**, w. = drijfvermogen.

Schwim'm'floſſe, w.; **—fuß**, m.; **—gürtel**, m. = zwem|vin; **—poot**; **—gordel**.

Schwim'm'haut, w.; **—hose**, w.; **—kleid**, f. = zwem|vlies; **—broek**; **—kleed** (skaphander).

Schwim'm'täſer, m. = waterkever.

Schwim'm'lehrer (**—meister**), m.; **—ſand**, m.; **—ſchule**, w. = zwem|meester; drijfzand; **—school**.

Schwindel, m. —s, — = duizeling, duizeligheid; roes; **zwendel**(arij), **oplichterij**; (boere)bedrog; wir wollen uns doch den S. mal anſehen = we zullen dat zaakje toch eens gaan zien; (was ſolltet) der ganze S.? = 't heele zootje? **Schwim'm'belban**, m. = revolutiebouw. **Schwim'm'bel'w.** —, —en = **zwendel**(arij), **oplichterij**; kwakzalverij. **ſchwim'm'bel'erregend** = duizelingwekkend. **ſchwim'm'bel'frei** = vrij van duizelingachtigheid; ich bin ſ. = ik heb geen last van duizelingen. **ſchwim'm'bel'haft** = **zwendelachtig**,

bedrieglijk; buitensporig; duizelingwekkend; duizelig. **schwin'd(e)licht** = duizelingwekkend. **schwin'd(e)lig** = duizelig; duizelingwekkend; mtr wtrd, idj werde f. = ik word duizelig. **Schwin'delfopf**, m. = loshoofd, windbuil. **Schwin'delloß** zie schwindelfrei. **Schwin'delmeier** zie Schwindler. **schwin'deln**, (schw. (h.)) = zwendelen, oplichten, bedriegen, voor den gek houden; mtr schwindelt = ik word, ben duizelig; eine f. de Höhe = een duizelingwekkende hoogte. **Schwin'delweib**, f. = bedriegster, oplichtster. **schwin'den**, ft. (f.) (ich schwinde; schwand; schwände, schwinde! geschwunden) = afnemen, slinken, verminderen, (weg)krimpen; kwijnen, vergaan, voorbijgaan; ihm f. die Sinne = hij verliest zijn bewustzijn; die Erscheinungen f. ineinander = vervloeien in elkaar; f. lassen = (iets) laten varen, opgeven. **Schwin'der**, m. —s, — = zwendelaar, oplichter, bedrieger. **schwin'dlicht**, **schwin'dlig** zie schwindellicht, schwindelig. **Schwin'dlicht**, w. = tering; galoppierende S. = vliegende tering. **schwin'dlichtig** = teringachtig. **Schwin'dung**, w. —, —en = afneming enz., vgl. schwinden. **Schwin'breit**, f. = zwingelplank. **Schwin'ge**, w. —, —n = wan(molen); zwingelmes; vleugel, vlerk, wiek (vooral fig.); geldbeurs. **Schwin'gel**, m. —s, — = 1. paard (*gymnastiekwerktuig*); 2. zwenkgras. **schwin'geln**, (schw. (h.)) = zwingelen. **schwin'gen**, ft. (h.) (ich schwingen; schwang; schwänge; schwingel geschwungen) = zwaaien, slingeren, trillen; ('t koren) wannen; (vlas) zwingelen; die Arme f. = met de armen zwaaien; (eine Rede) houden, afsteken; er schwingt Bombengelder = hij heeft een bom geld; sich in die Luft f. = zich in de lucht verheffen, omhoog vliegen; sich aufs Pferd f. = zich te paard werpen, te paard, in 't zadel springen; sich in die Höhe f. = (ook) zich (in de maatschappij) omhoog werken; geschwungener Buchstabe = krulletter. **Schwing'feder** zie Schwungfeder. **Schwing'fran**, m. = hangkraan, (Eng.) droop. **Schwing'maschine**, w. = zwingelmachine. **Schwing'messer**, f. = zwingelmes. **Schwing'pferd**, f. = Schwingel. **Schwing'stod**, m. = zwingelplank. **Schwin'gung** w. —, —en = slingering, trilling. I. **schwipp!** Int. = klets! wipl. II. **schwipp** (Adj.) = slank, veerkrachtig. **Schwip'pe**, w. —, —n = zwiep, dun einde van een twijg, van de zweep, zweepkoord. **schwip'pen**, (schw. (h.)) = zwiepen, klappen; slingeren, schommelen. **Schwipp'schwager**, m. = zwagersbroer, verre familie. **Schwips**, m. —es, —e = slag, klap (met een zweep); einen S. haben = aangeschoten zijn. **schwir'beln**, (schw. (h.)) = wervelen, ronddraaien; duizelen. **schwir'ren**, (schw. (h.)) = (van insecten) gonzen, brommen, (van pijlen) snorren. **Schwiz'bad**, f. = zweetbad; römisches S. = droog zweetbad; russisches S. = dampbad. **schwit'zen**, (schw. (h.)) = zweeten; (van muren) zweeten, uitslaan; (van ramen) beslaan; (Häute) zweeten, smarten. **schwit'zig** = zweeterig, zweetend. **Schwiz'kasten**, m. = zweetkast, badstoot; (omni)bus; das ist hier ein wahrer S. = 't is hier om te stikken. **Schwiz'kur**, w.; -pulver, f.; -stube, w. = zweetkuur; -poeder; -stoot (-kamer). **Schwof**, m. —(e)s, —e = dans(jool), klompelbal. **schwof'en**, (schw. (h.)) = lawaaien, dansen.

schwof'gen, (schw. (h.)) = kletsen, zwammen. **schwof'ren**, ft. (h.) (ich schwöre; schwur od. schwor; schwüre; schwürel geschworen) = zweren, een eed doen; vloeken; (auf die Bibel) zweren; zur Fahne f. = trouw aan de vlag zweren; Stein und Bein f. = bij hoog en bij laag zweren; ein geschwornen Feind = een gezwoeren, geslagen vijand; ein geschwornen Notar = een beëdigd notaris; Geschworne(r) = gezwoerene, jurylid. **schwül** = zoel, drukkend, zwaar, zwoel, benauwd. **Schwül'e**, w. — = z(w)oelte, drukkende hitte. **Schwül'bus**: in S. sein = in de verlegenheid, in de penarie zitten. **Schwül'ität**, w. —, —en = (groot) verlegenheid, penarie. I. **Schwül't**, m. —es = bombast, gezwellenheid. II. **Schwül't**, w. —, Schwül'te = gezwel, opzwellig. **schwül'tig** (**schwul'tig**) = (op)gezwollen, opgeblazen, bombastisch. **Schwül'tigkeit**, w. — = gezwellenheid, hoogdravendheid. **Schwund**, m. —(e)s = verval, vermagering, (ver)kwijning, wegkrimping, atrophie. **Schwung**, m. —(e)s, Schwünge = beweging, gang, slingering, sprong, vaart; stoute, hooge vlucht (van gedachten, verzen), verheffing, gloed, bezieling (van poëzie, redevoering); (spott.) winkelbediende; im S. sein = in (op)gang zijn, vlucht nemen; in S. halten = flink gaande houden. **Schwung'bewegung**, w. = slingerbeweging. **Schwung'breit**, f. = springplank. **Schwung'feder**, w. = slagpen, -veer; einem die S. n. ausziehen = lem. kortwieken, fnulken. **Schwung'haft** = met verheffing, krachtvol, krachtig, levendig; energiek. **Schwung'kraft**, w. = vliegkracht; centrifugaalkracht; vlucht, veerkracht. **schwung'los** = zonder verheffing, krachteloos, slap, koud, laag-bij-den-grond. **Schwung'rad**, f. = vliegwiel. **schwung'reich** zie schwunghaft. **Schwung'sriemen**, m. = hang-, draagriem (aan een rijtuig). **schwung'voll** = sierlijk, vol zwier, gloedvol, en = schwunghaft. **schwupp'dich!** **schwups!** = wipl! pats! **Schwur**, m. —(e)s, Schwüre = eed; vloek. **schwur'brüchig** = meineedig. **Schwur'brüchige(r)** = eedbreker, meineedige. **Schwur'gericht**, f. = rechtbank van gezwoeren, jury. **Schwyz**, f. = ('t kanton) Schwyz. **seil** (*scilicet*) = namlidj; namelijk (nl.). **Se.** = Sead. **Seh'la** ufw. zie Seh'la ufw. f. d. = seh(e) bies, seh(e) dajelbst. **Se.** = Seine. **Seal, Seal'skin** (spr.: siel.), f. —s = sealskin, zeehondevel. **Sebastian** = Sebastiaan. **S. e. o.** (*salvo errore calculi*) = Rechnungsfehler vorbehalten: behoudens rekenfouten. **Sec. da II^{da}** = Secunda. **Seh**, f. —(e)s, —e = (gwst.) ploegmes. **sehs** = zes; mit sehsen fahren = met de zes rijden; eine S. = een 6; bei meiner S. = bij mijn ziel. **Sehs'sch'teltakt**, m. = zesachtste-maat. **Sehs'ed**, f. = zeshoek. **sehs'edig** = zeshoekig. **Seh'seläuten**, f. = ('t) zes-uurluiden (een Züricher volksfeest, eig. een gildefeest, op den 1en Maandag na de voorjaarsnachtevening). **Sehs'ender**, m. —s, — = zes-ender (vgl. Ach'tender). **Seh'jer**, m. —s, — = zes-pfennig-, zeskreutzerstuk; zes-ender; zesregelige strofe; (de) zes; kaars van 6 in een pond e. d.

fech'ferlei' = zesderlei. fechs'fach = zesvoudig; das S. .e, ein S. .es = 't, een zesvoud.
 fechs'fächerig = met zes vakken, planken.
 fechs'fältig = zesvoudig. Sechs'flach, f., -flächner, m. —s, — = zesvlak.
 fechs'füßig; -hundert; -läufig; -mal; -malig; -monatig; -monatlich = zes|voetig; -honderd; -loops; -maal; -maal herhaald; -maandsch; -maandelijksch (halfjaarlijksch).
 Sechs'ort, m. = zespunt, ster met 6 punten.
 Sechs'pfänder, m. = zesponder.
 fechs'rud(e)rig; -seitig; -seitig; -spännig = zes|riems; -snarig; -zijdig, -spannig (met de zes).
 fechs'stdig = van zes verdiepingen. fechs'tägig = zesdaagsch. fech'ste (der, die, das) = zesde; Heinrich der S., Heinrich VI. = Hendrik de Zesde (VI). fech'stehalb' = zesdehalf.
 fechs'teilig = zesdeelig. Sech'stel, f. —s, — = zesde (deel). fech'sten = ten zesde. Sechs'undsechzig, f. = zesenzeestig (een kaartspel).
 Sechsbier'teltakt, m. = zeskwartmaat.
 fechs'terint(e)lig; -zellig = zes|hoekig; -regelig
 Sech'ter, m. —s, — = (gwst. een korenmaat ±) schepel.
 fech'zehn = zestien. Sech'zehnder, m. —s, — = zestien-ender (vgl. Ahtender). fech'zehndig = van zestien lood. Sech'zehnpfänder, m. —s, — = zestienponder. fech'zehnte (der, die, das) = zestiende; Ludwig der S. (XVI.) = Lodewijk de Zestiende (XVI). Sech'zehntel, f. —s, — = zestiende (deel). Sech'zehntelformat, f. = zestiende formaat, in 16° (in sedecimo).
 fech'zig = zestig. Sech'ziger, m. —s, — = zestiger; in den f. Jahren = in de jaren tusschen '60 en '70, (ook = in den Sech'zigen) in de zestig (oud). fech'zigjährig = zestigjarig. fech'zigste (der, die, das) = zestigste. Sech'zigstel, f. —s, — = zestigste (deel).
 Sechatur' ufw. zie Seffatur ufw.
 Sech'el zie Seffel.
 Sech'z' (spr.: zedeets), f. —es, —e = sedecimo, zestiende formaat.
 Sechiment', f. —(e)s, —e = sediment, bezinksel, neerslag. Sechimentär' = sedimentair, door neerslag ontstaan, in lagen.
 Sechivalanz', w. —, —en = sedisvakantie (openvallen van een pauselijken of bisschoppelijken stoel).
 I. See, m. —s, —n = meer, binnenzee. II. See, w. —, —n = zee; in S. gehen, ftechen = in zee gaan, steken; S. halten = zee houden.
 See'adler, m. = ombervisch. See'affie, m. = zeeekat, -draak, -spook, haringkoning. See'amt, f. = zeraad (belast met 't onderzoek van zee-rampen van koopvaardijfchepen).
 See'alpen, Pl.; -anemone, w.; -ausdrud, m.; -auswurf, m.; -bad, f.; -ball, m.; -bär, m. = zee|-Alpen; -anemoon; -term; -vond; -bad; -egel; oude -rob.
 See'barsch, m.; -blume, w.; -brassen, m. = zee|baars; -anemoon (-roos); -brasem.
 See'brief, m.; -dienst, m.; -einhorn, f. = zee|brief; -dienst; -eenhoorn (narwal).
 fech'fäsig = zeewaardig. See'fährich, m. = adelborst 1ste klasse. See'fahrer, m. = zeevaarder. See'fahrt, w. = zeevaart. See'fahrtsbuch, f. = zeemansdienstakte. See'fahrt(s)chule, w. = zeevaartschool. See'feder, w. = zeeveer, -pen. fech'fest = zeevast.
 See'flisch, m.; -flotte, w.; -frachtbrief, m.; -gatt, f.; -gemälde, f. = zee|visch; -vloot; -vrachtbrief (konnossement); -gat; -stuk.

See'ggeruch, m.; -geschmack, m.; -gefes, f.; -gewächs, f. = zee|reuk; -smaak; -wet; -plant.
 See'lgros, f.; -grund, m.; -gurte, w. = zee|lgros; -bodem; -komkommer.
 See'hafen, m.; -hahn, m.; -handel, m.; -handlung, w. = zee|haven; -haan (knorhaan); -handel; -handelmaatschappij (ook: naam van een Pruisische staatsbank in Berlijn).
 See'hase, m. = snotdolf; zeehaas.
 See'heer, f.; -held, m. = zee|leger; -held.
 See'herrschaft, w. = heerschappij ter zee.
 See'hundsfell, f.; -igel, m. = zee|hondevel; -egel.
 See'ladett, m. = adelborst.
 See'kalb, f.; -karte, w.; -kaffee, w. (m. u. f.) = zee|kalf (-hond); -kaart; -vadem.
 See'krank = zeeziek.
 See'krankheit, w.; -trebs, m.; -trieb, m.; -tugel, w. = zee|ziekte; -kreeft; -oorlog; -appel (-egel).
 See'küh, w.; -kunde, w.; -küste, w.; -lamprete, w. = zee|koe; -kunde; -kust; -prik.
 See'land, f. = (Deensch) Seeland; (Ned.) Zeeland.
 See'länder, m. —s, — = (Deensch) Seelander; (Ned.) Zeeuw. See'ländisch = (Deensch) Seelandsch; (Ned.) Zeeuwsch.
 See'laterne, w. = scheeps-lantaarn.
 See'le, w. —, —n = ziel, gevoel, gemoed, hart; kern; das tut mir in der S. weh = dat grieft mij in mijn ziel; es ist mir in der S. zuwider = ik heb er een hevigen afkeer van, 't stuit me tegen de borst; (ich schäme mich) in die S. hinein = tot in mijn ziel; (er hat) mir aus der S. (heraus)ge-sprochen = naar mijn hart gesproken; feine S. = geen sterveling; er ist eine S. von Menschen = een edel mensch, een goede ziel; (einen) von ganzer S. (lieben) = met zijn heele ziel, van ganser harte; (bei) meiner S. = bij mijn ziel vgl. binden, fchneiben.
 See'lenadel, m. = zieleadel. See'lenangst, w. = zielsangst. See'leneguß, m. = ontboezeming.
 See'lenfreund, m. = boezemvriend. See'len-friede, m. = zielevrede. See'lenfroh' = zielsblij.
 See'lengröße, w. = zielegrootheid. See'lenhut' = ziels-, doodgoed. See'lenheil, f. = zieleheil.
 See'lenheilunde, w. = leer van de zielsziekten, psychiatrie. See'lenhirt, m. = zieleherder.
 See'lenlehre, w. = zielkunde. See'lenleiden, f. = zielelijden. See'lentos = zielloos. See'len-messe, w. = zielmis. See'lenmord, m. = zede-lijke moord.
 See'lennot, w.; -qual, w.; -ruhe, w.; -stärke, w. = ziels|angst; -kwelling; -rust; -kracht.
 See'lentag, m. = Allerzielen(dag). fech'lenver-gnügt' = zielsvergenoegd, -blij, -tevreden.
 See'lenveräufer, m. = zielverkooper, ronse-laar; slavehandelaar; klein slechtgebouwd bootje; doodkist; (ook) kano. fech'lenverwandt' = zielverwant. fech'lenvoll = ziel-, gevoelvol, vol leven. See'lenwanderung, w. = zielsver-huizing. See'lenwärmer, m. = wollen lijfje, (oudt. onderziel). See'lenweide, -wonne, w. = zielsgenot, zielelust. See'lenzustand, m. = ziels-toestand.
 See'lerche, w. = zeeleuwerik. See'leuchte, w. = vuur-, lichttoeren, baak. See'leute, Pl. = zee-lieden, -lui. See'litie, w. = zeelie.
 fech'lich = ziels., wat de ziel betreft, psychisch.
 See'lotje, m.; -löwe, m. = zee|loods; -leuw.
 See'lorge, w. = zielverzorging. See'lörger, m. —s, — = zielzorger; biechtvader. fech'förg-e-rische Tätigfeit = uitoefening van heerderlijke plichten.

- See**||luft, w.; **•macht**, w.; **•mann**, m. = zee||lucht; **•macht** (-mogendheid); **•man**.
see||mannisch = zeemans...; zeevaart... **See**||mannschafft, w. = bemanning, equipage. **See**||mannschule, w. = zeevaarschool.
See||mandöver, f.; **•meile**, w.; **•mine**, w. = zee||manoeuvres; **•mijl**; **•mijn**.
See||merle, w. = beflijster, waterspreeuw. **See**||mönch, m. = monniksrob.
See||möwe, w.; **•muisjel**, w.; **•nadel**, w.; **•neffel**, w.; **•officier**, m. = zee||meeuw; **•schelp** (-mossel); **•naald**; **•netel**; **•officier**.
See||not, w. = gevaar op zee, stranding, nood.
See||enplatte, w. = meereplateau.
S. E. e. O. (*salvo errore et omissione*) = Irr-timmer und Auslassungen vorbehalten: behoudens vergissingen en uitlatingen.
See||ordnung, w. = zeereglement, -gebruik.
See||pferd(ren), f.; **•pflanze**, w.; **•plag**, m.; **•pode**, w.; **•polyh**, m.; **•pride**, w. = zee||paard(je); **•plant**; **•plaats**; **•pok**; **•poliep**; **•prik**.
See||protest, m. = zee||protest, verklaring. **See**||rat, m. = admiraliteit.
See||ratte, w.; **•räuber**, m.; **•räuberei**, w. = zee||rat (-rot, -rob); **•roover**; **•roof** (-rooverij).
see||räuberisch = zeeroovers...; door zeeroof. **See**||räuberstaat, m. = roofstaat.
See||recht, f.; **•reise**, w.; **•rofe**, w. = zee||recht; **•reis**; **•roos** (waterlelie).
See||rüstung, w. = toerusting ter zee.
See||sack, w.; **•sals**, f.; **•schaden**, m. = zee||zaak (marinezaak); **•zout**; **•shade** (averij).
See||scheibe, w. = (een weekdier) zakpijp.
See||schiffahrt, w.; **•schildkröte**, w.; **•schlacht**, w.; **•schlange**, w. = zee||vaart (ook: groote vaart); **•schildpad**; **•slag**; **•slang** (ook: valsche courantebericht, canard).
See||schule, w. = zeevaarschool. **See**||schwabe, w. = zee||zwaluw, stern.
See||skorpion, m.; **•soldat**, m.; **•spinne**, w.; **•sprache**, w. = zee||schorpioen; **•soldaat** (marinier); **•spin**; **•(mans)taal**.
See||staat, m.; **•stadt**, w.; **•stern**, m.; **•stichling**, m.; **•strand**, m. = zee||staat; **•stad**; **•ster**; **•stekelbaars**; **•strand**.
See||strich, m. = zeestreek, gedeelte (*van de zee*), hoogte. **See**||stüd, f. = zeestuk (*schilderij*).
See||sturm, m. = storm op zee.
See||tang, m.; **•teufel**, m.; **•tonne**, w.; **•treffen**, f. = zee||wier; **•duivel**; **•ton** (baak, boei; tolhoornslak); **•gevecht**.
See||trift, w.; **•trompete**, w.; **•truppen**, Pl. = zee||drift; **•trompet** (-roeper; kinkhoorn); **•troepen** (marinetropen).
see||tüchtig = zeewaardig. **See**||ungeheuer, f. = zeemonster. **see**||untüchtig = niet zeewaardig.
See||versicherung, w.; **•volk**, f.; **•walze**, w. = zee||verzekering; **•volk**; **•rol** (-komkommer).
See||warte, w. = (*meteorologische*) kust-, zeewacht.
see||wärtig = (van) over zee; zeewaarts(ch).
see||wärts = zeewaarts; over zee.
See||wasser, f.; **•weg**, m.; **•wesen**, f.; **•wind**, m.; **•wissenschaft**, w.; **•wolf**, m. = zee||water; **•weg**; **•wezen**; **•wind**; **•vaartkunde**; **•wolf**.
See||wurf, f. = scheepsterm, zeemansuitdrukking **See**||wurf, m. = werping (*over boord*). **See**||zunge, w. = tong (*visch*).
See||gel, f. —s, — = zell; unter **See** gehen (II); **See** sehen = z. hijschen (*om in zee te gaan*); die **See** streichen = de zeilen strijken, (*fig. ook*) de vlag strijken; die **See** eingehen = zell minderen, (*fig.*) bakzell halen, 't opgeven. **See**||gelboot, f. = zellbootje. **see**||gelfertig, **•klar**, = zellklaar, -ree.
- See**||gelleinwand, w. = zeldoek. **see**||gelloß = zonder zell(en). **See**||gelmacher, m. —s, — = zellmaker. **see**||gelu, fchw. (h. u. f.) = zeilen, varen, stevenen; ein **See**||schiff in den Grund f. (II); um ein Vorgebirge f. = een kaap omzeilen; auf den Grund f. = langs den grond schuren. **See**||gelschiff, f. = zellschip. **See**||gelschirm, m. = (scherm van) zell(doek).
See||geltange, w. = ra.
See||gelittan, f.; **•tuch**, f.; **•werk**, f. = zell||touw (kabel); **•doek**; **•werk** (-tuig).
See||gen, m. —s, — = zegen, zegening, voorspoed, geluk, rijke bezitting (opbrengst); den **See**||sprechen = (vor Isth) bidden, (nach Isth) danken. **See**||generteilung, w. = zegenspreking. **See**||gensformel, w. = zegenformule, -spreuk. **See**||genjebung, w. = zegening. **see**||gensreich = zegenrijk, gezegend. **See**||gensspruch, m. = zegenspreuk. **See**||genswunsch, m. = zegenwensch.
See||ge, w. = zegge; rietgras.
See||ger, m. —s, — = zeller, zellschip; gier-zwaluw.
Segment, f. —(e)s, —e = segment.
see||nen, fchw. (h.) = zegenen; **see**|| sich f. = zich zegenen, 't teeken van 't kruis maken; mit irdischen Gütern **see**||genet = met aardsche schatten bedeeld; wer das Kreuz hat **see**||get sich damit = gelegenheid maakt genegenheid; *vgl.* zeitlich. **See**||nung, w. —, —ent = zegening.
See||nasse, w. = gezichtsas, oogas.
See||be, w. — = gezichtsvermogen, blik.
see||hen, ft. (h.) (du siehst, er sieht; sah; sähe; sieh! (als Ausruf: sieh(e)!); **see**||geben = zien, kijken; seine Lust an (Dat.) f. = vreugde aan iets beleven; einem auf die Finger f. = iem. op de vingers kijken; er sieht nur auf seinen Vorteil = hij let alleen op...; Tilde sieht ihm aus den Augen = arglist kijkt hem de oogen uit; **see**|| du! = ziedaar! (Gott vom Himmel,) **see**|| herein = voorzie daarin; da ging es **see**||st du nicht **see**||geben! = daar ging 't heen van wat ben je mel (ein **see**||hen) sieht hinter dem Hügel **see**||her vor = komt achter den heuvel uitkijken; (er kann nicht) in die Ferne f. = veraf zien; einem in die Karten, ins Spiel f. = iem. in de kaart kijken; ich **see**||he noch nicht klar in dieser Sache = die zaak is me nog niet helder; du siehst **see**||krant = je ziet (er) ziek (uit); (das **see**||fenster) sieht nach dem Garten = ziet op den tuin uit; er sah sich da unbefröntet (u. unbefrönteter Herrscher) = hij zag zich daar onbepert heerscher; das **see**||hen hat man umsonst = zien kost niets; *vgl.* ähnlich, recht I. **see**||henswert, **•würdig** = bezienswaardig. **See**||henswürdigkeit, w. —, —en = bezienswaardigheid. **See**||her, m. —s, — = ziener, profeet; kijker. **See**||herblick, m. = zienersblik. **See**||traft, w. = gezichtsvermogen.
See||n ader, w. = pees. **See**||ne, w. —, —n = pees; zeen; (*van een boog*) koord, pees; (*mat.*) koorde.
see||nen sich, fchw. (h.) nach etw. = (vurig, harte-lijk) verlangen, haken, reikhalzen naar iets.
See||nerv, m. = gezichtszenuw.
see||nicht = zenig, pezig; f. .es **see**||leisch = zenig, draderig vleesch. **see**||nig = zenig, pezig, gespierd, krachtig, taal.
see||nlich = vurig, sterk, hartstochtelijk, smachtend. **See**||nlich, w. — = (vurig) verlangen; mit **See**|| erwarten = ongeduldig, met smart verwachten. **see**||nlich, **•suchtsvoll** = verlangend, smachtend, vurig, met ongeduld, met smart.
see|| = zeer, erg; (*vdr. adj. en adv. ook*) heel; danke f. = dank u wel; bitte f. = niet te danken,

[feh'ren, fchw. (h.) = beschadigen; smarten].
Seh'rohr, f. = (verre)kijker. **Seh'vermögen**, f. = gezichtsvermogen. **Seh'weite**, w. = gezichtsafstand, bereik van 't oog.
Sei'ber, m. —s = zeever, kwijl. **Sei'bern**, fchw. (h.) = zeeveren, kwijlen.
Seid, m. —(e)s, **Sei'de**, w. — = water, pis, urine; domme klets(praat). **Sei'den**, fchw. (h.) = wateren.
seicht = ondiep, vlak, doorwaadbaar; flauw, oppervlakkig; f..er Kopf = domkop, hersenloos hoofd; f..e Rede = flauwe, onnoozele praat. **Seicht'heit**, **Seicht'igkeit**, w. —, —en = ondiepte; oppervlakkigheid, lafheid.
Sei'de, w. — = zijde, zij; warkruid; feine S. dabei spinnen = er geen zij bij spinnen.
Sei'del, f. —s, — = (bier)glas, pot.
Sei'delbait, m. —es, —e = peperboompje.
sei'den = zijden, van zijde. **Sei'denarbeit**, w. = zijdewerk. **Sei'denarbeiter**, m. = zijdewerker.
Sei'denähnlich, -artig = zijdeachtig. **Sei'denband**, f. = zijden lint. **Sei'denbau**, m. = zijde-teelt. **Sei'dendamast**, m. = zijden damast.
Sei'denente, w. = zijdeoogst. **Sei'denfabrik**, w. = zijdefabriek. **Sei'denfabren**, m. = zijden draad. **Sei'denfärber**, m. = zijdeverver.
Sei'dengehäft, f. = zijdewinkel, -magazijn.
Sei'dengevebe, f. = zijden weefsel. **Sei'dengeverbe**, f. = zijdeindustrie. **Sei'denhaar**, f. = zijdeachtig haar, zijden haar.
Sei'denhandel, m.; -handlung, w.; -industrie, w.; -laben, m. = zijdehandel; -magazijn (-winkel); -industrie; -winkel.
Sei'denmantel, m. = zijden mantel.
Sei'denmanufaktur, w.; -papier, f.; -pflanze, w.; -raupe, w. = zijdefabriek; -papier (satijn-papier); -plant; -rups (-worm).
Sei'denreich = zeer zijdeachtig, met veel zijde.
Sei'denröhren, m.; -spinner, m.; -spinnerei, w.; -spule, w. = zijde|staart (pestvogel); -spinner (-worm); -fabriek; -spool.
Sei'densterei, w. = zijden borduursel; (*t)zijdeborduren. **Sei'denstoff**, m. = zijden stof.
Sei'denware, w.; -weber, m.; -widler, m.; -wirter, m. = zijde|waar (zijden stoffen); -wever; -haspel (kokonhaspel); -werker (-wever).
Sei'denvolle, w. = zijdeachtige wol.
Sei'denwurm, m.; -zeug, f.; -zücht, w. = zijde|worm; -stof; -teelt.
Sei'dig = zijdeachtig, zijg.
Sei'de, w. —, —n = zeep; ertshoudend slijb; ertswasch. **Sei'den**, fchw. (h.) = zeepen. **Sei'denapfel**, m. = zeepappel, -bes, -noot; -bal. **Sei'denartig** = zeepachtig.
Sei'denbad, f.; -baum, m.; -blase, w.; -erde, w. = zeep|bad; -boom; -bel; -aarde.
Sei'denkraut f.; -lugel, w.; -lappen, m. = zeep|kruid; -bal (stuk zeep); -doek.
Sei'denlauge, w.; -napf, m.; -pflaster, f.; -pulver, f.; -schale, w. = zeep|loog; -bakje; -pleister; -poeder; -bakje.
Sei'denfieder, m. = zeepzieder: jeht geht mir ein S. auf = nu gaat me een licht op; einem den S. antfehen = iem. een licht doen opgaan. **Sei'denfiederei**, w. —, —en = zeepziederij. **Sei'den tafel**, w. = stuk zeep. **Sei'denwäſche**, w. = zeepwasch.
Sei'denwaffer, f.; -wurzel, w.; -zäpfchen, f. = zeep|water; -wortel; -pil (-propje).
Sei'der, **Sei'dern** zie **Sei'der**, **Sei'dern**.
Sei'dicht = zeepachtig, zeepig. **Sei'dig** = zeepig, zeephoudend, -achtig. **Sei'dnapf**, m. = zeepbak, -pot.

Sei'dner, m. —s, — = ertswascher.
Sei'den zie **Sei'den**.
I. Sei'der (Adj.) = taai; (*mißw.*) loodrecht. **II. Sei'der**, m. —s, — = 1 zandlooper, uurwerk; 2 schietlood; ook = **Sei'der**.
Sei'dergang, m. = loodrechte mijngang. **Sei'dergerberd**, m. = haard van den zijgoven. **Sei'derhütte**, w. = drijft-, frischaard, zijghut. **Sei'dern**, fchw. (h.) = loodrecht uitgraven; (*metalen*) uit-zijgen, afrijven; doorzijgen, sijpelen. **Sei'derschnitt**, m. = loodrechte mijnschacht. **Sei'dergerühr** = **Sei'der** II 2.
Seigneur (spr.: *senjör*), m. —s, —e u. —s = seigneur.
Sei'de, w. —, —n = 1. zeef, filter; 2. bezinksel, draf. **Sei'den**, fchw. (h.) = zijgen, laten doorloopen, filtreren. **Sei'der**, m. —s, — = **Sei'de** I.
Sei'delkasten, m.; -trichter, m.; -tuch, f. = zijg|bak; -trechter; -doek (zak als filter).
Sei'd, f. —(e)s, —e = touw, koord, lijn; S..e drehen = touw slaan; fie ziehen an ein em S. = ze trekken één lijn(tje); vgl. Horn. **Sei'daufzug**, m. = kabellift. **Sei'dbahn**, w. = kabelspoor(-weg), funiculaire. **Sei'detrieb**, m. = kabel-, touwverbrenning. **Sei'dbruch**, m. = touw-, kabelbreuk. **Sei'dbrücke**, w. = kabelbrug. **Sei'dten**, fchw. (h.) = (*met touw*) vastbinden; sleepen; touwslaan. **Sei'der**, m. —s, — = touwslager; mit des S..s Tochter topuliert werden = opgehangen worden, met Lijntjes dochter trouwen. **Sei'derbahn**, w. = touwslagerij, lijnbaan. **Sei'dergarn**, f. = touwdraad, garen. **Sei'derhandwerk**, f. = touwslagersambacht. **Sei'derhamm**, m. = kam, hekel. **Sei'derwaren**, Pl = touwwa- ren. **Sei'derjähre**, w. = glerbrug, -pont. **Sei'derfabrik**, w. = kabellift. **Sei'derführung**, w. = kabel- leiding. **Sei'dermaſcher**, m. = touwslager. **Sei'derschlinge**, w. = strik van touw, strop. **Sei'dertanzen**, fchw. (h.), feilgetanzt = koorddansen. **Sei'dertänzer**, m. = koorddanser. **Sei'dertänzerstange** = als van een koorddanser, koorddansers... akrobatisch. **Sei'derwert**, f. = touwwerk.
Seim, m. —(e)s, —e = (honig)zeem, dik sap.
Seimen, fchw. (h.) = (honig) zuiveren; een strooperig sap afgeven. **Seimicht**, **Seimig** = dikkig, strooperig, smeelig.
I. Seim, unr. (f.) (ich bin, du bist, er ist, wir find, ihr seid, sie sind; ich set, er set; ich war; ich wäre; ich feid; gewefen) = zijn, bestaan; es ist mir warm = ik heb 't warm; was ist dir? = wat scheelt je? mir ist besser = ik voel me beter; hier ist gut feim = 't is hier goed; (jeht weig ich) Moran ich bin = waaraan ik me te houden heb; wenn du nicht wärfst = als jij er niet was; es feit denn, daß er... = tenzij hij...; dem set, wie ihm wolle = 't zij (daarmee) hoe 't wil, hoe 't ook zij; es ist an dem = 't is zoo; es ist etw. an dem = daar is wel iets van aan; laß das f. = laat dat; das darf nicht f. = dat mag niet; vgl. daran. **II. Seim**, f. —s = zijn, bestaan. **III. Seim** (Pron.) = zijn, van hem; das S..e = 't zijne; (der Ring) ist f..e 1000 Mark wert = is stellig (best) 100 Mk waard.
Sei'derzeit = van zijn kant; van hem; op zijn beurt. **Sei'derzeit** = destijds. **Sei'derzeit** = zijnselijke; f. fudjen = weergaloo, ongeëvenaard, ongehoord zijn. **Sei'derzeit**, -wege, om -wille, ter wille van hem, om hem. **Sei'dige** (ber, die, das) = (de, 't) zijne; mein Buch und das f.; die S..n = de zijnen.

- Seifing**, w. —, —en u. —s = seizing, plat touw, sjortouw.
- seis'misch** = seismisch (op aardbeving betrekking hebbende). **Seis'mograph**, m. —en, —en = seismograaf, aardbevingaanwijzer, -beschrijver. **Seis'mologie**, w. —, —n = seismologie, aardbevingleer. **Seis'mome'ter**, f. (u. m.) = seismometer, aardbevingaanwijzer.
- seit**, Präp. mit Dativ = sedert; f. alters her = van ouds her; f., Konj. = sedert.
- seitab'** = zijwaarts, ter zijde.
- seitdem'** = sedert, sedert dien tijd, nadien.
- Sei'te**, w. —, —n = zijde, kant; bladzijde; (boekh.) transport; sich einem an die S. stellen = zich met iem. gelijk stellen; (er trug den Degen) an der S. = op zijde; sich auf die faule S. legen = lui worden, niets uitvoeren; auf (von, nach) dieser S. = van dezen (dien) kant; auf der einen S. = aan den eenen kant; auf jems S. stehen, treten, sich auf jems S. schlagen = zich aan iems. zijde scharen; etw. auf die S. stellen, bringen = iets aan (een) kant doen, wegdoen, ter zijde leggen, besparen; er nimmt alles auf die leichte S. = hij neemt alles licht op; einen auf die S. nehmen = iem. ter zijde nemen; Spaß bei S. = zonder gekheid; einen bei seiner schwachen S. fassen, angreifen = iem. in zijn zwak tasten; etw. über S. haben = iets overgespaard hebben; einem nicht von der S. gehen = iem. niet verlaten; einen von der S. ansehen = iem. uit de hoogte aanzien; von Seiten des Königs = van wege den koning; einem zur S. gehen = iem. ter zijde staan; vgl. fassen, seitens. **Sei'tenabrit**, m. = doorsnede, profiel. **Sei'tenabteilung**, w. = indeeling in bladzijden.
- Seitenab'er**, w.; -allee, w.; -angriff, m.; -ast, m. = zijlader; -laan; -aanval; -tak.
- Sei'tenbahn**, w.; -bau, m.; -bewegung, w.; -blatt, f. = zijlijn; -vleugel; -beweging; -blad.
- Sei'tenblik**, m. = blik van ter zijde, schuinsche, zijdelingsche blik. **Sei'tendör**, f. = zijkoor.
- Sei'tenerbe**, m. = erfgenaam in de zijlinie.
- Sei'tenfassade**, w.; -fenster, f.; -flähe, w. = zijlgevel; -venster; -vlak.
- Sei'tenfiel**, m. = stukje, lapje (op een schoen).
- Sei'tenflügel**, m.; -gang, m.; -gaffe, w. = zijl-vleugel; -gang (ook: -laan); -straat.
- Sei'tengebäude**, f. = bijgebouw. **Sei'tengeprüf**, f. = terzijde(spraak). **Sei'tengewehr**, f. = zijdgeweer, sabel; mein S. = (berl.) mijn vrouw.
- Sei'tengiebel**, m. = zijgevel. **Sei'tengleis**, f. = zijspoor. **Sei'tenbieb**, m. = zijslag, zijdelingsche houw; steek onder water, schimpscheut.
- Sei'tenhüter**, m. = klapper. **Sei'tentissen**, f. = zijkussen (in een coupé bijv.). **Sei'tenlähmung**, w. = zijverlamming. **Sei'tenlang** = bladzijdenlang.
- Sei'tenlehne**, w.; -linie, w.; -mauer, w. = zijlleuning; -lijn (-spoor); -muur.
- Sei'tenrand**, m. = (zij)rand, marge. **Sei'tenriß**, m. = zijaanzicht. **Sei'tens** des Berlegers = van den kant van den uitgever; f. des Königs = vanwege den koning. **Sei'tenschmerz**, Pl. = pijn in de zijde. **Sei'tenschritt**, m. = zijpas, pas zijwaarts. **Sei'tenprung**, m. = zijsprong.
- Sei'tenstehen**, f. (stich, m.); -stoß, m. = steek in de zijde; stoot, stomp i. d. z.
- Sei'tenstück**, f. = zijstuk, pendant.
- Sei'tenstück**, w.; -tal, f.; -teil, m.; -tür, w. = zijlzak; -dal (dwarsdal); -gedeelte; -deur.
- Sei'tenvermächtnis**, f. = bijzondere erfating.
- Sei'tenverwandte(r)**; -verwandtschaft, w. = vloedverwant in de zijlijn; verwantschap in de zijlijn.
- Sei'tenwand**, w.; -weg, m. = zijl(wand); -weg.
- Sei'tenweh**, f. = pijn in de zijde. **Sei'tenzahl**, w. = aantal bladzijden; cijfer van de bladzijde, folio.
- Sei'tenzimmer**, f.; -zweig, m. = zijlvertrek (-kamer); -tak.
- Seit'her'** = sedert, sedert dien (tijd), van toen af, tot nu toe. **Seit'her'rig** = van toen af dagteeknend; sein f. er Aufenthalt = waar hij zich sedert bevindt.
- Seit'lich** = zijdelings(ch); zij... **Seit'wärts** = zijwaarts; vgl. schlagen.
- Seitan'te**, w. —, —n = sekans, snijlijn.
- Sellatur**, w. —, —en = plagerij. **Sellie'ren**, schw. (h.) = plagen, hinderen.
- Selton'd(e)leutnant**, m. = tweede luitenant. I. **Sel'tret'** (Adj.) = geheim. II. **Sel'tret'**, f. —(e)s, —e = afscheiding; geheim gemak, zekere plaats.
- Sekretär**, m. —s, —e = sekretaris, schrijver; secrétaire. **Sekretariat**, f. —(e)s, —e = sekretariaat, sekretarie. **Sekretion**, w. —, —en = sekretie, afscheiding.
- Selt**, m. —(e)s, —e = (eig.) zuidwijn; (meest) champagne.
- Sel'te**, w. —, —n = sekte. **Sel'tengeist**, m. = sektegeest. **Sel'tenwesen**, f. = sektewezen.
- Sel'tglas**, f. = champagneglas.
- Sel'tie'rer**, m. —s, —e = sektaris. **Sektion**, w. —, —en = sektie (snede, lijkopening, afdeling).
- Sektionsweise** = in sektiën. **Sel'tor**, m. —s, —to'ren = sektor.
- Selun'da**, w. —, —den = sekunda, tweede klasse (op den na de hoogste van gymn., H. B. S. e. d.); Sekunda(wissel). **Selun'da'ner**, m. —s, —e = sekundaner, leerling uit sekunda. **Selun'dant**, m. —en, —en = sekondant, getuige (in 't duel). **Selun'där** = sekundair, van de tweede orde. **Selun'där'bahn**, w. = lokaal-, buurtspoor. **Selun'dawechsel**, m. = sekundawissel. **Selun'de**, w. —, —n = sekonde, sekunde. **Selun'denlang** = sekonden lang.
- Selun'denpendel**, f.; -uhr, w.; -zeiger, m. = sekonde(slinger); -horloge; -wijzer.
- Selun'die'ren**, schw. (h.) = sekondeeren (bijstaan, helpen, (in 't duel) getuige zijn; (muz.) accompaneeeren). **Selun'dogenitur**, w. —, —en = sekundogenituur (bezi(recht) van den tweeden zoon).
- Selun'dität**, w. —, —en = sekuriteit; ze'kere effecten.
- sel** = selig; zaliger.
- Sel'a**, f. —s, —s = sela (een muziekteeken in de psalmen); (ook) uitroepbeeken; f! = sela! uit!
- Sel'adon**, m. —s, —s = Seladon, smachtend minnaar.
- Sel'am**, m. —s = selam, groet, vrede!
- Selban'der** = met z'n tweeën. **Selb'dritt** = met z'n drieën. **Sel'be** = zelfde. **Sel'b'end(e)**, f. . . bes, . . de(n) = zelfkant. **Sel'ber** = zelf, zelve. **Sel'big** = zelfde, (de-, 't)zelfde, die, dat. **Sel'bst** = zelf, zelve; zelfs; um seiner f. willen = om zijns zelfs wil; (er hat's) von f. getan = uit zich zelf gedaan; zu sich f. kommen = tot zich zelf komen, weer bijkomen; f. ist der Mann = vertrouw niet op anderen, zelf doen is de zaak, zelf is 't beste kruid; sei du f. = wees uzelf; ein Stück meines S. = een stuk van mij zelf; vgl. verstehen. **Sel'b'st'achtung**, w. = zelfachting. **Sel'b'ständig** = zelfstandig; op zich zelf staand; onafhankelijk. **Sel'b'ständigkeit**, w. — = zelf-

- standigheid enz. **Selbst'angabe**, w. = eigen aangifte (*bij belasting*).
- Selbst'anlage**, w.; **•anopferung**, w.; **•bedingung**, w.; **•beträchtung**, w.; **•beherrschung**, w. = zelf/aanklacht (-aangifte); -opoffering; -bevekkling; -bevruchting; -beheersching.
- Selbst'bekentnis**, f. = vrijwillige bekentenis.
- Selbst'bediingung**, w. = eigen onderhoud.
- Selbst'bestimmung**, w. = zelfbeschikking, -bestemming. **Selbst'bestimmungsrecht**, f. = zelfbestemmings-, zelfbeschikkingsrecht.
- Selbst'beurteilung**, w.; **•bewonderung**, w. = zelf/beoordeeling; -bewondering.
- Selbst'bewußt** = zelfbewust. **Selbst'beziichtigung**, w. = zelfbeschuldiging. **Selbst'binder**, m. = zelfstrikker, -binder (*dit ook een maaimachine*). **Selbst'biographie**, w. = eigen levensbeschrijving, autobiografie. **Selbst'eigen** = eigen. **Selbst'einzigangung**, w. = eigen aangifte. **Selbst'entäußerungsakte**, w. = zelfverloocheningssakte.
- Selbst'entleibung**, w.; **•entfagung**, w.; **•entzündung**, w.; **•erhaltung**, w. = zelf/moord; -onthouding (-verloochening); -ontbranding; -behoud.
- Selbst'erhaltungstrieb**, m. = zucht, neiging tot zelfbehoud. **Selbst'erkentnis**, w. = zelfkennis.
- Selbst'fahrer**, m. = automobiel, motorrijtuig, -rijwiel. **Selbst'gefällig** = zelfgenoegzaam, -tevreden, verwaand. **Selbst'gefühl**, f. = zelfgevoel, gevoel van eigenwaarde. **Selbst'gemacht** = eigen-gemaakt. **Selbst'genüßsam** = zelfgenoegzaam, -tevreden. **Selbst'gerecht** = eigengerechtig, eigengereid. **Selbst'geschrieben** = eigenhandig (geschreven). **Selbst'gespräch**, f. = alleenspraak. **Selbst'geständnis**, f. = vrijwillige bekentenis. **Selbst'gewiß** = beslist.
- Selbst'heit**, w. = zelfheid, ('t) eigen zelf, individualiteit; zelfzucht. **Selbst'herrlich** = soeverein; eigengerechtigd. **Selbst'herrschaft**, w. = alleenheerschappij; heerschappij over zich zelf. **Selbst'herrscher**, m. = alleenheerscher. **Selbst'hilfe**, w. = eigen hulp.
- Selbst'ijdsch** = zelfzuchtig. **Selbst'geschrieben** = eigenhandig (geschreven).
- Selbst'locher**, m. = hooikist. **Selbst'losten**, Pl., **•lostenpreis**, m. = kostende prijs, inkoopsprijs. **Selbst'lader**, m. = zelflader, wapen met automatische laadrichting. **Selbst'laute(r)**, m. = klinker. **Selbst'ler** (jeltien), m. —s, — = zelfzuchtige, egoïst. **Selbst'liebe**, w. = eigenliefde. **Selbst'ling**, m. —s, —e = **Selbst'ler**. **Selbst'lob**, f. = eigen lof. **Selbst'los** = belangloos, onzelfzuchtig. **Selbst'lofigkeit**, w. — = belangloosheid, onbaatzuchtigheid. **Selbst'mord**, m. = zelfmoord. **Selbst'märberisch** = van zelfmoord, zelfmoord... **Selbst'prüfung**, w. = zelfonderzoek. **Selbst'quälerisch** = zelfkwellend. **Selbst'revend** = van-zelf-sprekend, natuurlijk. **Selbst'regierung**, w. = zelfbestuur, -regeering. **Selbst'schutz**, m. = zelfschietgeweer. **Selbst'studium**, f. = zelfstudie; eigen studie. **Selbst'sucht**, w. = zelfzucht. **Selbst'süchtig** = zelfzuchtig, egoïstisch. **Selbst'süchtige(r)**, **•süchtling**, m. = zelfzuchtige, egoïst. **Selbst'tätig** = zelfwerkend; automatisch; spontaan. **Selbst'tätigkeit**, w. = zelfwerkzaamheid. **Selbst'täuschung**, w. = zelfbedrog, -misleiding. **Selbst'überhebung**, **•überhöhung**, w. = zelfoverschatting, verwaandheid.
- Selbst'überwindung**, w.; **•unterricht**, m.; **•verschöpfung**, w.; **•verblindung**, w. = zelf/overwinning; -onderricht; -verachting; -verblindung.
- Selbst'verbrennung**, w.; **•verfügung**, w. = zelf/verbranding; -beschikking.
- Selbst'vergessen** = zich zelf vergetend. **Selbst'vergötterung**, w. = zelfvergoding. **Selbst'verkäufer**, m. = direkt verkooper. **Selbst'verslag**, m. = uitgave voor eigen rekening (*nl. van den schrijver*). **Selbst'verleugnung**, w. = zelfverloochening. **Selbst'verschuldet** = aan zich zelf, aan eigen schuld te wijten. **Selbst'verständlich** = zelfjtrekend.
- Selbst'verstümmelung**, w.; **•verteidigung**, w.; **•vertrauen**, f.; **•verwaltung**, w. = zelf/verminking; -verdediging; -vertrouwen; -bestuur. **Selbst'zucht**, w. = zelfzucht, zelfopvoeding. **Selbst'zufrieden** = zelfvoldaan, -tevreden, -genoegzaam. **Selbst'zünder**, m. = zelfontbrander, -aansteker. **Selbst'zweck**, m. = eigen-, zelfdoel (*legenst.*: middel tot doel).
- Sel'sten**, f. w. (h.) = (jdb.) (*veleesch e. d.*) rooken. **Sel'ster**, m. —s, — = (jdb.) koopman in gerookte vleeschwaren. **Sel's(er)ware**, w. = (jdb.) rookvleesch enz.
- Sel'schul'(Te)**, m. —n, —n = Seldsjuk (*Turksche volksstam*). **Sel'schul'(T)isch** = Seldsjuksch.
- Sel'sta**, w. —, .ten = keurklasse, hoogste klasse. **Sel'sta'ner**, m. —s, — = leerling uit een keurklasse. **Sel'stion**, w. —, —en = selektie, (teelt)keus.
- Selen'**, f. —s = selenium (*een metalloïd*).
- Selen'e**, w. = Selene, maan(godin).
- Selen'haltig** = seleniumhoudend.
- Selenit'**, m. —(e)s, —e = seleniet, gipsspaat; **S.**, m. —en, —en = seleniet, maanbewoner. **Selenit'isch** = selenitisch, gipsachtig. **Selen'iaure**, w. = seleniumzuur.
- Sel'fante**, w. = (nbb.) zelfkant.
- Sel'ig** = (geluk)zalig, gelukkig; zalig, aangeschoten; Geben ist f. .er denn Nehmen = 't is zaliger te geven dan te nemen; Gott habe ihn f. l = zijn ziel ruste in God! mein f. .er Vater, mein Vater f. = wijlen mijn vader, mijn vader zaliger; *vgl.* Andenken. **Sel'igheit**, w. —, —en = (geluk)zaligheid. **Sel'igmachend** = zaligmakend. **Sel'igmacher**, m. —s = Zaligmaker, Verlosser. **Sel'igmachung**, w.; **•sprechung**, w. —, —en = zalig/making; -spreking.
- Sel'erie**, m. —s, —s, **S.**, w. —, —n = selderij.
- Sel'ten** = zeldzaam, ongewoon, -gemeen; schaars(ch); zelden; das ist nichts **S.** .es = dat is niets vreemds. **Sel'tenheit**, w. —, —en = zeldzaamheid, rariteit, kurioziteit.
- Sel'ter**, w. = flesch spuitwater. **Sel'terwasser**, f. = selters-, spuitwater.
- Sel'tsam** = vreemd, wonderlijk, zonderling, raar. **Sel'tsamerei'fe** = vreemd genoeg, wonderlijk, zonderling genoeg. **Sel'tsamkeit**, w. —, —en = vreemdsoortigheid, wonderlijkheid, zeldzaamheid.
- Sem**, m. = Sem.
- Semaphor'**, f. (auch m.) —s, —e = semafoor, optische (kust)telegraaf.
- Sem'de**, w. —, —n (*gwst.*) zie Binje.
- Sem'e'iter**, f. —s, — = semester, halfjaar. **Sem'e'iter'schluß**, m. = einde van 't halfjaar. **Sem'e'itral'** = halfjaarlijks(ch).
- Semito'lon**, f. —s, . .la u. —s = puntkomma, kommapunt.
- Seminar'**, f. —s, —e u. —ien = seminarium, normaal-, kweekschool. **Seminar'direktor**, m. = directeur (*van een seminarium, van een kweekschool*). **Seminarist'**, m. —en, —en = seminarist, leerling van een kweekschool. **Seminarist'isch** = kweekschool...; eine f. e

Bildung haben, f. gebildet sein = op een seminarium, een kweekschool gestudeerd hebben.

Seminarlehrer, m. = onderwijzer, leeraar aan een seminarium, aan een kweekschool.

Semiotik, w. — = semiotika (*leer van de ziekteverschijnselen*).

Semite(e), m. . . ten, . . ten = Semiet. **Semite**(in), w. —, —nen = Semietische. **Semite**(isch) = Semietisch.

Semmel, w. —, —n = kadetje, (witte)broodje; das geht fort wie warme S. . n = dat gaat vlot van de hand. **Semmelbeine**, Pl. = x-beenen.

Semmelblond = licht-, vlasblond. **Semmelmehl**, f. = fijn tarwemeel. **Semmelteig**, m. = wittebroodsdeeg.

Semperfrei = (*oude geschiedk. term*) volvrij; f. . e Seute = volvrijen (*vorsten en vrij heeren*).

sen = senior.

Senat, m. —(e)s, —e = senaat; kamer bij 't Oberlandesgericht en 't Reichsgericht. **Senator**, m. —s, . . to'ren = senator. **senatorisch** = senatoriaal.

Send, m. —(e)s, —e = geestelijke rechtbank (*in de middeleeuwen*).

Sendbote, m. = zendbode; apostel. **Sendbrief**, m. = zendbrief. **senden**, fchw. u. unr. (h.) (ich sende; sandte u. sendete; sendete; gesandt ob. gesendet) = zenden. **Sender**, m. —s, — = seintoestel; (*radio*) zender.

Sendgericht, f., zie **Send**.

Sendling, m. —s, —e = afgezant, zendbode.

Send schreiben, f. = zendbrief, missieve. **Sendung**, w. —, —en = zending.

Senegambien, f. = Senegambie.

Senes . . zie **Senes** . .

Seneschall, m. —s, —e = seneschal (*hoogste hofbeambte*).

Senf, m. —(e)s = mosterd; er wollte auch seinen S. dazu geben = hij wou ook een duit in 't zakje gooien, ook meepraten; einen langert S. über (Wff.) machen = lang over iets uitweiden, een lange saus van iets maken; der S. stieg ihm in die Nase = hij werd nijdig. **Senfbrühe**, w. = mosterdsaus. **Senfbüchse**, w. = mosterd-bus, -pot(je). **Senfgurke**, w. = augurkje in de mosterdsaus.

Senf Korn, f.; **Senfmehl**, f.; **Senfmühle**, w. = mosterd|kornel; -meel; -molen.

Senfplaster, f.; **Senftopf**, m.; **Senfumschlag**, m. = mosterd|pleister; -pot; -omsalg (-pap).

Senge, Pl. (berl.) = Prügel.

sen gen, fchw. (h.) = zengen, blakeren, branden; f. und brennen = branden en blaken. **sen gerig** = gezengd, branderig (ruiken). **Sen gemaschine**, w. = (*wen.*) zengmachine.

senil = seniel, ouderdoms . .

I. **Senior**, m. —s, . . o'ren = senior, oudste, deken. II. **senior**, Adj. = senior.

Seniorat, f. —(e)s, —e = senioraat. **Seniorenkonvent**, f. = seniorkommissie (*van vertegenwoordigers der frakties in Rijksdag en Pruisische Kamer*).

Senblei, f. = diep-, peillood. **Senle**, w. —, —n = helling; inzinking, dal, put; werpnet; holte (*in 't aambeeld*). **Senfel**, m. —s, — = veter, rijgsnoer, nestel, (*ook*) dieplood, klemhaak.

Senfelnaedel, w. = naald van een veter.

sen ten, fchw. (h.) = neerlaten, laten zakken, laten zinken; (die Augen) neerslaan; die Stimme f. = zachter spreken; gefennten Hauptes = met gebogen hoofd; sich f. = (ver)zakken, (neer)dalen; afhellen. **Sen ter**, m. —s, — = loot, afzetsel, aflegger; werp-, kruisnet; zinkboor, frees. **Sen fuß**, m. = doorgezakte voet.

Sen fußbohle, w. = steunzool. **Sen garn**, f. = werp-, kruisnet. **Sen grabe**, w., **Sen loch**, f. = zinkput, -gat. **Sen lasten**, m. = caisson. **Sen nadel**, w. = sonde, peilstift. **Sen net**, f. = werp-, kruisnet, totebel. **Sen rebe**, w. = afzetsel, -legger (*van een wijnstok*). **sen recht** = loodrecht; f. zu = l. op; eine S. . e ziehen = een loodlijn trekken. **Sen reis**, f. = aflegger, afzetsel. **sen rädig** = (met) ingevallen (rug).

Sen schnur, w. = loodlijn (*van 't peillood*).

Sen tung, w. —, —en = ('t) zakken, neerlaten; inzinking; helling; verzakking; (*in een vers*) daling. **Sen wage**, w. = areometer.

Sen, m. —(e)s, —e zie **Sen ne III**.

I. **Sen ne**, w. —, —n = weide, heideland; (*in 't biz. naam van een streek in Westfalen en Lippe*): Senne. II. **Senne**, w. —, —n zie **Sen ne III**.

Sen ne, m. —n, —n, **Sen ner**, m. —s, — = Alpen-, koeherder.

Sennerer, w. —, —en, **Sennhütte**, w. = kaasmakerij, herdershut (*op de Alpen*). **Sennerin**, w. —, —nen = herderin (*op de Alpen*).

Sennesblätter, Pl. = sen(n)eb(la)(de)ren.

Sen nin, w. —, —nen zie **Sennerin**.

Sen sal, m. —s, —e = (öft.) makelaar. **Sen sarie**, w. —, —n = courtage.

Sen sation, w. —, —en = sensatie, opzien, drukte; gewaarwording. **sen sationell** = sensationeel, opzienbarend. **sen sationslüftern** = op sensatie belust.

Sen se, w. —, —n = zeis. **Sen senmann**, m. = man met een zeis; zeise-, knekelman, Dood.

Sen senstein, m. = wetsteen (*voor de zeis*). **Sen sentiel**, m. = steel van de zeis. **Sen senträger** zie **Sen senmann**.

sen si bel = sensibel, (fijn)gevoelig. **Sen sibilität**, w. — = sensibilliteit. **sen sitiv** = sensitief, zeer gevoelig. **Sen sualis mus**, m. — = sensualisme (*leer dat al onze voorstellingen op zinnelijke indrukken berusten*). **Sen sualität**, w. — = sensualiteit, zinnelijkheid, gewaarwordingsvermogen.

I. **Sen te**, w. —, —n = kudde (*van een Alpenherder*). II. **Sen te**, w. —, —n = sent (*een lat bij scheepsbouw*).

sententiös zie **sentenziös**. **Sentenz**, w. —, —en = sententie, spreuk, oordeel, uitspraak, vonnis. **sentenziös** = sententieuus, zinrijk, pittig, oordeelmatig.

sentimental = sentimenteel. **Sen timentalität**, w. — = sentimentaliteit.

separat = afzonderlijk, afgescheiden, enkel.

Separat abdruck, m. = overdruk(je). **Separat eingang**, m. = partikuliere, afzonderlijke ingang. **Separat friede**, m. = afzonderlijke vrede. **Separation**, w. —, —en = separatie.

Separat is mus, m. — = separatisme, neiging tot afzondering, tot afscheiding. **separatistisch** = separatistisch, afscheidings . .

Separat konto, f. = bijzondere, afzonderlijke rekening, post. **Separat vertrag**, m. = afzonderlijk verdrag. **separieren**, fchw. (h.) = separeren.

Se pia, w. — = sepie. **Se piageichnung**, w. = sepiatekening.

Sepp = Joseph.

Sepp is, w. — = sepsis, rotting.

Septem ber, m. —(s), — = September; im S. = in S. **Septennat**, f. —(e)s, —e = septennaat, zevenjarig tijdperk. **Septett**, f. —(e)s, —e = septet, zevenstemmig stuk. **Sepp'tima**, w. —, . . ti'men = septime, zevende klasse (*van douen af geteld*). **Seppi me**, w. —, —n = septime (*zevende toon van den grondtoon*).

sep'tisch = septisch, bedervend, bederfwekkend.
Septuag'e'sima, w. — = Septuagesima (70ste dag d. i. 9de Zondag vóór Paschen): der Sonntag Septuagesimā. **Septuagin'ta**, w. — = Septuaginta (de zoo men zegt door 70 geleerde Joden te Alexandrië tot stand gebrachte Griekse vertaling van 't Oude Testament, omstr. 200 v. Chr.).
Sept'im, f. —s, .ta = (an.) septum, tusschen-schot.
Seque'ntz', w. —, —en = sekwentie, rij, reeks; sekwenza (een R.-K. kerkzang).
Seque'ster, m. —s, — = (de) sekwester (beheerder van iets waarop beslag is gelegd); **Se.**, f. —s, — = ('t) sekwester, beslaglegging. **Seque'stration'**, w. —, —en = sekwestratie, gerechtelijke beslaglegging. **seque'strie'ren**, schw. (h.) = sekwestreeren.
Serail' (spr.: *seraj*), f. —s, —s = serail.
Serape'um, f. —s = serapetum, Serapistempel.
Seraph, m. —s, —im u. e. — = seraf, lichtengel.
Sera'phisch = serafisch, serafijnsch.
Seras'tier, m. —s, — = seraskiër (Turksch minister v. oorlog, opperste veldheer).
Ser'be, m. —n, —n = Serviër.
ser'ben, schw. (h.) = (fdd.) wegwijnen.
Ser'bien, f. = Servië. **Ser'bin**, w. —, —nen = Servische. **ser'bijsch** = Servisch.
Serb'ling, m. —s, —e = (schw.) zwak ziekelijk schepsel.
Ser'dar', m. —s, —e = serdar (Perz. opperbevelhebber).
Serena'de, w. —, —n = serenade.
Sereni'simus, m. —, .mi = serenissimus, Zijn Hoogheid.
Seressa'ner, m. —s, — = seressaner (Oostenr. bereden militair bij de grensregimenten).
Ser'ge (spr.: *serje*), w. — = 1. serge, sergie (een lichtgekeperde wollen stof); 2. boonekruid.
Sergeant' (spr.: *zerzant*), m. —en, —en = sergeant.
Ser'rie, w. —, —n = serie, reeks; rondje. **Ser'rientlos**, f. = serielot. **Ser'rienziehung**, w. = serietrekking.
seriös' = serieus, ernstig.
Sermon', m. —s, —e = sermoen, preek.
Ser'ro, w. —, —n = seroen, pak (in vel of mat met drogerijen, specerijen, tabak e. d.).
ser's' = sereus, bloedwaterig.
Serpent', f. —(e)s, —s u. —e = serpent (een slangvormig blaasinstrument). **Serpentin'**, m. —s, —e = serpentijn(steen). **Serpenti'ne**, w. —, —n = serpentine, krul; (rivier)bocht. **Serpentin'stein**, m. = serpentijnsteen.
Ser'sche zie Serge 1.
Ser'rum, f. —s, .ren u. .ra = serum.
Ser'val, m. —s, —e = serval, Afr. tijgerkat.
Servan'te, w. —, —n = (glazen) sierkastje; dientafeltje.
Servi'ce (spr.: *servies*), f. —s, — = servies, tafeloed, (tafel)stel, bediening. **servie'ren**, schw. (h.) = tafeldienen, bedienen. **Servier'tijdsch**, m. = dientafel. **Serviet'te** (spr.: *vjetete*), w. —, —n = servet. **Serviet'tenband**, f., **ring**, m. = servetring.
servil' = serviel, slaafsch. **Servilis'mus**, m. —, **Servilität'**, w. = — servilisme, serviliteit: slaafschheid, kruiperigheid.
Ser'bing, w. —, —s = serving (schp.: een touwbekleding).
Servis', m. —es (u. —) = inkwartieringsgeld.
Servis'kommissiön, w. = inkwartieringskommissie.

Servitu't, w. —, —en, **Se.**, f. —(e)s, —e = servituut.
ser'vus! = uw dienaar!
Se'sam, m. —s, —e = sesam, vlasdotter, Egyptisch oliezaad; **Se.**, tu dich auf! = S., open u!
Se'samöl, f. = sesamol.
Se'sel, m. —s, **Se'selkraut**, f. = (een soort) venkel.
Se'sel, m. —s, — = zetel, (gemakkelijke) stoel, leunstoel. **Se'selträger**, m. = draagstoel-drager.
set'hast = woonachtig; gevestigd, ingezet; gezeten; (ook) hokvast; sich f. machen, niederlassen = zich (metterwoon) vestigen. **set'loß** = zwerfend; bandeloos, onordelijk. **Set'loßigkeit**, w. — = onordelijkheid, bandeloosheid.
Sessio'n, w. —, —en = sessie, zitting(periode).
Se'ster, m. —s, — zie Sechter.
Se'sters', m. —es, —e = sesteratie (oud-rom. kleine zilvermunt).
Set'ter, m. —s, — = setter.
Set'angel, w. = snoekhaak. **Set'art**, w. = wijze van zetten, van komponeren, stijl.
Set'bord, m. = (schp.) zethbord, waschbord.
Set'brett, f. = zetplank (van den drukker).
Set'ei, f. = spiegelci. **Set'eisen**, f. = steek-, breekijs.
set'zen, schw. (h.) = zetten, plaatsen, stellen; potten; opzetten, oprichten; (vast)stellen, aannemen; oversteken, springen; inzetten (bij 't spel); aanstellen; seine ganze Kraft, sein ganzes Vermögen an (Auff.) f. = al zijn kracht voor iets inspannen, zijn geheele vermogen aan iets wagen; seine Hoffnung, sein Vertrauen auf einen f. = zijn hoop op, zijn vertrouwen in iem. stellen; man set große Hoffnungen auf seine Zukunft = men koestert, heeft groote verwachtingen van zijn toekomsr; außer Stand f. = buiten staat stellen; einen Seuzen (Schranken, ein Ziel) f. = iem. paal en perk stellen; ihr set eure Worte sehr gut = u weet 't heel goed te zeggen; in Angst, in Schreden, in Furcht f. = angst, schrik, vrees aanjagen; in Bewegung, in Verlegenheit, in die Notwendigkeit f. = in beweging, in verlegenheid, in de noodzakelijkheid brengen; (seinen Ruhm, seine Ehre, seinen Stolz in (Auff.) stellen; (in Kenntnis, ins Werk) stellen; in Stand, in die Lage f. = in staat stellen; (ein Lied) komponeren; einen Termin (eine Frist) f. = een termijn bepalen, vaststellen; über einen Graben, über einen Zaun springen; über einen Fluß f. = een rivier oversteken; es set Schlage = er vallen slagen; es set Verdrub, Streit = 't loopt op verdriet, op twist uit; es wird etw. f. = 't zal er van langs gaan, 't zal wat worden, daar zul je wat van beleven; es set (den Fall) er kommt, käme nicht = gesteld ('t geval) dat hij niet komt; sich f. = gaan zitten, plaats nemen; [sich vestigen]; (van vloeistoffen) neerslaan; (dieje Fülligkeit) set sich = wordt helder; sich an jems. Stelle f. = zich in iems. plaats stellen; sich aufs Land f. = een poos buiten gaan wonen; sich in den Besitz einer Sache f. = zich in 't bezit van iets stellen; sich im Ansehen, im Günst f. = aanzien, gunst verwerven; vgl. Bewegung, Erkennen, Fluß, Hinterbein, Rehle, Kraft, Lotterie, Preis, Ruhe, Wehr e. a.
Set'zer, m. —s, — = zetter, plaatsr; (letter-)zetter. **Set'zerfehler** zie Sechfehler. **Se'zerei'**, w. —, —en = zetterij. **Set'zerlehrling**, m. = zettlersleerling. **Set'zfehler**, m. = zet-, drukfout.
Set'haken, m. = zethaak. **Set'hammer**, m. = zethamer. **Set'karte**, w. = inzetkaart. **Set'tasten**, m. = letterkast (typ.). **Set'tolben**, m. =

aanzetterklos. **Seh'ling**, m. —s, —e = poot, stek; pootvisch. **Seh'linie**, w. = zetlijn (boekdr.). **Seh'maschine**, w. = zetmachine. **Seh'schipper**, m. = zetschipper. **Seh'stad**, f. = zet-, rezervestuk. **Seh'wage**, w. = schietlood, waterpas.
Seu'he, w. —, —n = besmettelijke ziekte, (vooral) veeziekte, pest. **Seu'henherb**, m. = besmettingshaard, -brandpunt.
Seuf'zen, schw. (h.) = zuchten. **Seuf'zer**, m. —s, — = zucht.
Se'venbaum, m. = zevenboom.
Se'ven'nen, Pl. = Cevennen.
Se'veresporzellan, f. = Sèvres-porcelein.
Sexage'sima, m. = Sexagesima (8ste Zondag vóór Paschen): Sonntag Sexagesima.
Seg'ta, w. —, . . ten = sexta; zesde (nl. laagste) klasse (van gymn., H. B. S. e. d.). **Seg'ta'ner**, m. —s, — = sextaner, leerling in sexta.
Seg'tant', m. —en, —en = sextant. **Seg'te**, w. —, —n = sexte (zesde toon van den grondtoon). **Seg'tett'**, f. —(e)s, —e = sextet, zesstemmig stuk. **Seg'to'le**, w. —, —n = sextool (figuur van 6 noten van de waarde van 4 van dezelfde soort).
sekuell' = seksueel, geslachtelijk, geslachts...
Sezession', w. —, —en = secessie, afscheiding (naam van verschillende moderne schildersgroepen). **Sezessionist'**, m. —en, —en = secessionist (wie aan een afscheiding deelneemt; iem. uit de Zuidelijke staten tijdens den Noord-Am. burgeroorlog).
seu'ren, schw. (h.) = opensnijden, ontleden (vooral van lijken). **Sezier'messer**, f. = ontleedmes.
f. g. = sjoenanant. **Sgr.** = Silbergrofchen.
Shawl zie **Schal**.
Sherrif (spr.: sje..), m. —s, —s = sheriff (Eng. rechter).
Sherry, m. —s, —s = sherry.
Siame'se, m. —n, —n = Siamees. **Siame'sich** = Siameesch.
Sibilant', m. —en, —en = sibilant, sisklank.
Sibir'ien, f. = Siberië. **Sibir'isch** = Siberisch.
Sibyl'le, w. —, —n = Sibylle, profetes.
Sibylli'nisch = sibyllijnsch.
sicl = siel zoo!
sich = zich, elkander; (er dacht) bei f. = bij zich zelf; sie sehen sich nie wieder = ze zien elkander nooit weer; an f., an und für f. = op zich zelf (beschouwd); an f. = (ook) eigenlijk.
Sich'el, w. —, —n = sikkel. **Sich'elartig**, -förmig = sikkelvormig. **Sich'eln**, schw. (h.) = met den sikkel afsnijden. **Sich'elwagen**, m. = sikkelwagen.
Sicher = zeker, veilig; zeker, vast, betrouwbaar; [gerust, onbezorgd]; f. vor (Dat.), gegen = veilig voor; (er ist) des Erfolges f. = zeker, verzekerd van den goeden uitslag; (ich bin) meiner Sache f. = zeker van mijn zaak; an einen f. n Ori bringen = op een veilige plaats brengen; einen f. stellen = iem. zekerheid, waarborg geven; sich f. stellen = in zijn veiligheid voorzien, zich verzekeren, zich dekken; zich vrijwaren; f. e Hand, f. er Blid = vaste hand, blik; f. er Freund, Führer = betrouwbaar vriend, gids; etw. aus f. er Hand haben = iets van goeder hand weten; f. gehen = zeker (van zijn zaak) zijn; f. (Stummer S.) zu Werke gehen = sekuur te werk gaan.
Sicherheit, w. —, —en = veiligheid; zekerheid; betrouwbaarheid; vastheid; (waar)borg, garantie, kautie. **Sicherheitsanstalt**, w. = inrichting

voor openbare veiligheid, politie. **Sicherheitsapparat**, m. = veiligheidstoestel. **Sicherheitsarrest**, m. = conservatoir arrest. **Sicherheitsauschuh**, m. = veiligheidskomitee. **Sicherheitsbehörde**, w. = politie. **Sicherheitsbestellung**, w. = zekerstelling, waarborg. **Sicherheitsdienst**, m. = veiligheidsdienst. **Sicherheitsdahn**, m. = veiligheidskraan. **Sicherheitskapital**, f. = waarborgkapitaal. **Sicherheitsklappe**, w. = veiligheidsklep. **Sicherheitskommissar(inn)**, m. = Jantje Sekuur.
Sicherheitslampe, w.; -maßregel, w.; -pakt, m. = veiligheidslamp; -maatregel; -pakt (-verdrag).
Sicherheitspfaud, f. = onderpand.
Sicherheits[s]chloß, f.; -ventil, f.; -vorrichtung, w. = veiligheids[s]lot; -klep; -inrichting.
Sicherlich = zeker(lijk), voorzeker, vast, stellig.
Sich'ermal, f. = doel.
Sich'ern, schw. (h.) = beveiligen; waarborgen, verzekeren; geruststellen; (polit.) des Lebens hab ich dich gefichert = Uw leven heb ik voor gevaar beveiligd; (jag.) (ber Sich) sichert = speurt, tracht de lucht van iets te krijgen; [er sichert zu viel = hij is al te voorzichtig].
Sich'erstellen zie **Sicher**. **Sich'erstellung**, w. = beveiliging, vrijwaring; zekerheids-, borgstelling, waarborg. **Sicher'ung**, w. —, —en = zekerheid, waarborg, verzekering, veiligheid, beveiliging; (tech.) zekering; (jag.) ('t) speuren (van 't hert).
Sich't, f. —s, —e (gwst.) zie **Sichte**.
Sicht, w. — = zicht, gezicht; zahlbar auf S., acht Tage nach S. = betaalbaar op zicht, acht dagen na zicht; kurze, lange S. = kort-, langzicht (vgl. kurz en lang); in S. sein = in 't gezicht, in zicht zijn. **Sicht'bar** = zichtbaar; blijkbaar. **Sicht'barlich** = zichtbaar, ziender oogen.
Sich'te, w. —, —n = zicht, sikkel.
Sich'ten = zeven, ziften; zichten; schiften, uitzoeken; (koren) wannen; (meel) builen; (zm.) in zicht krijgen; (jag.) uitkijken, loeren. **Sich'ter**, m. —s, — = zifter, wanner enz.
Sich'tig = (zm.) helder. **Sich'tich** = blijkbaar, klaarblijkelijk, duidelijk (waarneembaar); vor (mit) meinen f. . en Augen = duidelijk voor mijn oogen, met mijn eigen oogen. **Sich't'ag**, m. = zicht-, bedenkdag.
Sich'tung, w. —, —en = schifting, onderzoek.
Sicht'verweil, m. = visum. **Sicht'wechsel**, m. = zichtwissel.
Sich'te, w. —, —n = wijffe (svogel); kleine visschersschuit.
Sich'tern, schw. (h.) = sijpelen, lekken; biggelen.
Sich't'rich = siderisch, sterre...
I. sie = zij, haar; hen, hun; **Sie** = U. II. **Sie**, w. —, —n = zij, vrouwtje, wijffe.
Sieb, f. —(e)s, —e = zeef. **Sieb'lein**, f. = zeef-been.
I. sie'ben, schw. (h.) = zeven, ziften. II. **sie'ben** (Plum.) = zeven; die S. = de zeven; eine böse S. = een booze vrouw, een tang; päde beine f. Sachen = pak op je boeltje.
Sie'benbürg, m. —n, —n = Zevenburger, Transsylvaniër. **Sie'benbürgen**, f. = Zevenburgen, Transsylvanië. **Sie'benbürgisch** = Zevenburgsch, Transsylvanisch.
Sie'bened, f. = zevenhoek. **Sie'benlei'** = zevensderlei. **Sie'benfach**, -fältig = zevensvoudig. **Sie'ben'gebirge**, f.; -gestirn, f. = Zeven|gebergte; -gesterne (Pleladen).

Hebenhügelige Stadt = stad der zeven heuvelen, Rome. **Hebenhundert** = zehnhonderd.
Hebenjährig; **mal** = zevenjaarig; **maal**.
Hebenmalig = zevenmaal herhaald. **Hebenmeienfiesel**, Pl. = zevenmijlslaarzen. **Hebenmo'natig** = zevenmaandsch. **Hebenmo'natlich** = zevenmaandelijks(ch). **Hebenmo'natstind**, f. = zevenmaandskind. **Hebenpunt** m. = lieveheersbeestje. **Hebenstagen** zie Heben II.
Hebenschläfer, m. = elk van de Zeven Slapers van Efezen; langslaper; reilmuis, slaaprat, zevenslaper. **Hebenstimmig** = zevenstemmig.
Hebenstäig = zevensdaagsch.
Hebente (der, die, das) = zevende; Heinrich der S. (VII.) = Hendrik de Zevende. **Hebentehalf** = zevensdalf. **Hebentel**, f. —s, — = zevende (deel). **Hebentens** = ten zevende. **Hebenzehn**, **zig** zie Heben, **zig**.
Heber m. —s, — = zever, zifter. **Hebenknochen**, m. = zeebeen. **Hebenmacher**, m. = zever, zeeffmaker. **Hebenmehl**, f. = gebuild meel.
Hebenstaub, m.; **stuch**, f. = zeeffstof; -doek.
Hebenzehn = zeventien. **Hebenzehnte** (der, die, das) = zeventiende. **Hebenzehntel**, f. —s, — = zeventiende (deel). **Hebenzig** = zeventig; in den S. .en sein = in de zeventig zijn. **Hebenziger**, m. —s, — = zeventiger, zeventigjarige; wijn van (18)70; die f. Jahre = de jaren tusschen '70 en '80. **Hebenzigjährig** = zeventigjarig.
Hebenzigste (der, die, das) = zeventigste. **Hebenzigstel**, f. —s, — = zeventigste (deel).
Heben = (aanhoudend) ziek, ziekelijk, kwijnend. **Hebenbett**, f. = (langdurig) ziekbed. **Heben**, fch. (h.) = sukkelen, w'gkwinen. **Hebenhaus**, f. = hospitaal voor ongeneeslijke ziek(t)en; leprochuis. **Hebenling**, m. —s, —e = sukkelend, ziekelijk mensch. **Hebenum**, f. —(e)s = (langdurige, verterende) ziekte.
Hebe, w. — = gekookt veevoer, haksel. **Hebe'grad**, m. = kookgraad, -hitte. **Hebehaus**, f. = (zout-, salpeter)ziederij. **Hebe'hitze**, w. = kookhitte. **Hebe'hütte**, w. = salpeterziederij, -hut. **Hebe'keffel**, m. = kookketel.
Hebelei', w. —, —en = kolonistewoning, nederzetting; kluis. **Hebe'ler**, m. —s, — = kolonist; kluisenaar. **Hebe'lein**, fch. (h.) = zich vestigen, zich neerzetten; vestigen. **Hebe'lung**, w. —, —en = nederzetting, kolonie; bevolkingswijze; woning. **Hebe'lungsgenossenschaft**, w. = kolonizatie-vereeniging.
Hebe'meister, m. = raffinadeur. **Hebe'n**, f. u. fch. (h.) (ich Hebe; fott, Hebete; lötte, Hebete; Hebel gelotten, Hebelbet) = zieden, koken; (Seife, Salz) zieden; (Zucker) raffineeren; (Silber) uitkoken. **Hebe'nd Heß** = kokend heet.
Hebe'pfanne, w. = kook-, uitdamppan.
Hebe'punkt, m. = kookpunt. **Hebe'rei'**, w. —, —en = zoutziederij, -keet; kookhuis (zuckerfabr.); salpeterziederij.
Hege, m. —(e)s, —e = overwinning, zege.
Hege'bert, m. = Siegbert, Siebert.
Hege'fel, f. —s, — = zegel, stempel; onder dem S. der Verjchwiegenheit = onder 't zegel van geheimhouding; vgl. Brief, drüden.
Hege'gelbewahrer, m.; **Hege'her**, m.; **Hege'erde**, w. = zegelbewaarder; -verbreking; -aarde.
Hege'gelkapsel, w.; **Hege'kenntnis** (-kunde), w.; **Hege'lad**, m. u. f. = zegel'doosje; -kunde; -lak.
Hege'lein, fch. (h.) = (be-, ver)zegelen, stempelen.
Hege'lelung, m.; **Hege'lung**, w.; **Hege'wach**, f. = zegelring; -verzameling; -lak (-was).
Hege'gen, fch. (h.) (über (Hf.)) = zegevieren (over), de overwinning behalen, triumfeeren

(op). **Hege'gend** = zegevierend. **Hege'ger**, m. —s, — = overwinnaar. **Hege'gertrone**, w. = zegekran. **Hege'gesallee** (in Berlin), w. = Siegesallee, triomflaan.
Hege'ges'auszug, m.; **Hege'bogen**, m.; **Hege'feier** (-feierlichkeit, w., -fest, f.); **Hege'fürst**, m. = zegeltocht; -boog (triumfboog); -feest; -vorst.
Hege'ges'gepränge, f.; **Hege'ges'fang**, m.; **Hege'ges'frei**, f. = zegelpraal; -zang; -kreten.
Hege'ges'gewiß = zeker van de overwinning, zegevierend, zegebewust. **Hege'ges'göttin**, w. = godin der overwinning. **Hege'ges'held**, m. = zegevierend held.
Hege'ges'lied, f.; **Hege'nachricht**, w.; **Hege'preis**, m. = zegel'lied; -tijding; -prijs.
Hege'ges'säule, w.; **Hege'staler**, m. = zegelzuil (triumfzuil); -penning (overwinningsmedaille).
Hege'gestaumel, m. = roes van de overwinning.
Hege'gestrunten = bedwelmd, dronken door de overwinning.
Hege'ges'hwagen, m.; **Hege'zeichen**, f.; **Hege'zug**, m. = zege-, triumf(wagen) (-kar); -teeken; -tocht.
Hege'fried, m. = Siegfried.
Hege'gewohnt = gewoon te overwinnen. **Hege'haft** = zegevierend, overwinnend.
Hege'ler, m. —s, — = zegelaar.
Hege'mund, m. = Sigismund.
Hege'reich = zegevierend, overwinnend, zegerijk.
Hege'le, w. —, —n = profilleering, profielrand (kopersl.); kleine visschersschuit.
Hege'l, f. u. m. —(e)s, —e = zijl, verlaat; (gwst.) kleine haven; (ook) riool.
Hege'le, w. —, —n = (gwst.) riem, zeel (v. paarde-tuig); in den S. .n gehen = (fig.) in 't touw zijn; in den S. .n sterben = midden in zijn werk sterven.
Hege'len zie Hehen.
Hege'lengeschirr, f. = tuig (met boratriem).
Hege'mann, m. = pantoffelheld.
Hege'ra (spr.: zierra), w. —, —s u. . .ten = sierra (gebergte).
Hege'ra (spr.: ziersta), w. —, —s u. . .ten = siesta, middagrust.
Hege'zen, fch. (h.) = met „Sie“ aanspreken.
Hege'gel, f. —s, — = siglen, afkorting, beginletter.
Hege'gismund, m. = Sigismund.
Hege'gle, w. —, —n, zie Siegel.
Hege'gn = signatum: geteekend.
Hege'gnal, f. —s, —e = signaal, sein, teeken.
Hege'gnalement (spr.: .mä), f. —s, —s = signalement.
Hege'gnalfeuer, f.; **Hege'gnagge**, w.; **Hege'gnagde**, w.; **Hege'gnhorn**, f. = sein'vuur; -vlag; -klok; -hoorn.
Hege'gnalstie'ren, fch. (h.) = signaleeren; aankondigen, bekend maken.
Hege'gnalflampe, w.; **Hege'gnast**, m.; **Hege'gnordnung**, w.; **Hege'gnstuh**, m.; **Hege'gnstange**, w.; **Hege'gnstation**, w. = sein'lamp; -paal; -reglement; -schot; -paal; -zaal.
Hege'gnatarmächte, Pl. = signataire mogendheden, verdragsmog. (die een onderling verdrag onderteekenen). **Hege'gnatur**, w. —, —en = signatuur: teeken, merk; onderteekening; velteeken (typ.); opschrift (op medicijnflesschen e. d.); onderscheidingsteeken. **Hege'gnat** (spr.: zig'neet of sien'jee), f. —(e)s, —e = signet, cachet; leesteeken; (typ.) vignet. **Hege'gnieren**, fch. (h.) = signeeren: (onder)teekenen; merken.
Hege'gnor (spr.: sien'joor), m. —(s) —i u. —en = signor, heer. **Hege'gnora** (spr.: sien'jora), w. —, —s u. . .re = signora, dame, mevrouw.
Hege'gnorina (spr.: sien'jorina), w. —, . .ne(n)

- u. —s = signorina, jonge dame, mejuffrouw.
Sig'num, f. —s, .nen = merk, teeken.
[S]igrist' u. **Sig'rist**, m. —en, —en = koster, kerkedienaar, sakristein].
Sikamb'erer, m. —s, — = Sikambriër. **Sikamb'ere** = Sikambriër.
Sikkatib', f. —s, —e = sikkatief.
Sil zie **Sill**.
Sil'be, w. —, —n = lettergreep, sillabe; **S**. n. l. s. e. n. = letterziften, -klooven, haarklooven, zemelknoopen. **Sil'benfall**, m. = klemtoon, rhythmus. **Sil'benlauber**, m. = letterkloover, muggeziffer. **Sil'benmaß**, f. = maat, kwantiteit van de lettergrepen, rhythmus. **Sil'benrätzel**, f. = lettergreperaadsel. **Sil'benrecher**, m. = letterkloover, muggeziffer. **Sil'benrecherer**, w. —, —en = muggezifterij, haarklooverij. **Sil'benweise** = bij lettergrepen, lettergreepsge wijze.
Sil'ber, f. —s = zilver(good, -werk).
Sil'ber|ader, w.; **ahorn**, m.; **anstrich**, m.; **arbeit**, w.; **art**, w. = zilver|ader; -ahorn; -vernis; -arbeid (-werk); -soort.
Sil'berartig = zilverachtig.
Sil'ber|barren, m.; **bergwerk**, f.; **beslag**, m. = zilver|staaf (baar zilver); -mijn; -beslag.
Sil'berblatt, f. = zilverblad; zilverig blad; (*plant*) judaspenning. **Sil'berblech**, f. = zilverblik; plaatzilver. **Sil'berblid**, m. = zilverblik (*van 't gesmolten zilver, als al 't lood er uit is*).
Sil'ber|braut, w.; **bräutigam**, m. = zilveren bruid; z. bruidegom.
Sil'ber|diener, m.; **draht**, m.; **era**, f.; **faden**, m. = zilver|knecht (*die voor 't zilver zorgt*); -draad; -erts; -draad (zilveren draad).
Sil'ber|farben, **farbig** = zilverkleurig. **Sil'berfajan**, m. = zilverfazant. **Sil'berfischchen**, f. = suikergast.
Sil'ber|flotte, w.; **folie**, w.; **fuchsch**, m. = zilver|vloot; -verfoeliesel; -vos.
Sil'ber|gang, m.; **gehalt**, m.; **gerät** (= **geschirr**) f.; **gewinnung**, w. = zilver|mijn (-ader); -gehalte; -goed (zilveren vaatwerk); -winning.
Sil'ber|glanz, m.; **glätte**, w.; **glimmer**, m. = zilver|glans; -glit; -mika.
Sil'bergrau = zilvergrijs.
Sil'ber|grofschen, m.; **grube**, w. = zilver|groschen (6 ct.; judaspenning); -mijn (-groeve).
Sil'bergrund, m. = zilveren (onder)grond.
Sil'berhaar, f. = zilveren haar, zilverwit, -grijs haar. **Sil'berhaltig** = zilverhoudend.
Sil'berhaupt, f. = zilveren, grijs hoofd.
Sil'berhell = zilverhelder; f. e. **Stimme** = zilveren stem.
Sil'ber|hütte, w.; **kammer**, w.; **kammerer**, m. = zilver|smelterij; -kamer; -bewaarder.
Sil'ber|klang, m.; **kumpen**, m.; **loru**, f.; **traut**, f. = zilver|klank (*fig.* zilveren klank); -klomp; -korrel; -schoon.
Sil'berkrone, w. = zilveren kroon, z. krans.
Sil'berlicht, f. = zilveren licht, zilverlicht (*van maan of sterren bijv.*). **Sil'berling**, m. —s, —e = zilverling. **Sil'berlode**, w. = zilveren, zilverwitte lok.
Sil'ber|mine, w.; **mdwe**, w.; **münze**, w. = zilver|mijn; -meeuw; -munt (zilveren munt).
Sil'bern = zilveren, van zilver.
Sil'ber|papier, f.; **pappel**, w.; **platte**, w.; **pläter**, m.; **probe**, w. = zilver|papier; -populier (witte abeel); -plaat (zilveren plaat); -pletter; -proef (-toets).
Sil'berquelle, w. = zilverheldere (zilveren) bron,
Sil'berreich = zilverrijk. **Sil'berrubel**, m. = zilveren roebel.
Sil'ber|sachen, Pl.; **sand**, m. = zilver|werk (-goed); -zand (-stof).
Sil'ber|schale, w.; **scheibe**, w. = zilveren schaal; z. schijf (*van de maan bijv.*).
Sil'ber|schein, m. = zilverglans, zilveren glans.
Sil'ber|schimmel, m.; **schimmer**, m.; **schlade**, w. = zilver|schimmel; -glans; -slak (-schuim).
Sil'ber|schmied, m.; **schraut**, m.; **spinner**, m. = zilver|smid; -kast; -spinner.
Sil'berstange, w. = zilverstaaf, zilveren stang, staaf. **Sil'berstimme**, w. = zilveren stem.
Sil'berstoff, m. = zilverstof, -brokaat. **Sil'berstreifen**, m. = zilveren streep (*van licht bijv.*).
Sil'bertaler, m. = (zilveren) daalder. **Sil'berton**, m. = zilveren toon, z. klank.
Sil'ber|trefse, w.; **verwahrer** (= **wärter**), m.; **ware**, w. = zilver|galon; -bewaarder; (-werk).
Sil'berwährung, w. = zilveren standaard.
Sil'berweide, w. = zilverwilg. **Sil'berweisk'** = zilverwit. **Sil'berwelle**, w. = zilveren golf, z. vloed.
Sil'ber|werk, f.; **zeug**, f. = zilver|werk; -goed.
Sil'le zie **Sille**.
Silen, m. = Silenus (*gezel van Bacchus*).
Silen|tium, f. —s = silentium, stilzwijgen; **S**. l. = stilte!
Silhouet|te (spr.: *zieloëtte*), w. —, —n = silhouette, schaduwbeeld. **Silhouettie**, f. (h.) = silhouetteeren.
Silikat, f. —(e)s, —e = silikaat, kiezelzuur zout.
Silicium, f. —s = silicium, kiezel.
Sill, f. —(e)s, —e, **Sill'e**, w. —, —n = borsttuig (*van 't paard*).
Sillery, f. = Sillery (*dorp in Frankr.*); **S**. m. = Sillery (*een Champagnewijn*). **Sillery|glas**, f. = Champagneglas.
Silo, m. —s, —s = silo, graanpakhuis, -magazijn.
Silurische Formation, w. = (*geol.*) silurische formatie (*een zeker lagensysteem*).
Silvester, m. —s, — = Silvester, Oudejaarsdag.
Silvesterabend, m. = Oudejaarsavond.
Similiten, m. = similiten, nagemaakte edelsteen. **Similor**, f. —s = similor, schijnoud.
Simmelie|ren = (*vlk.*) peinzen, tobben, *vgl.* **Simulieren**.
Simmer, f. —s, — = simmer (*zuidl. korenmaat van 12 tot ruim 30 L.*).
Simonie, w. — = simonie (*handel met geestelijke ambten*). **Simonisch** = simonisch, zich aan simonie schuldig makend.
Simonist, m. —en, —en = (St.-)Simonist (*aanhanger van 't St.-Simonisme, een socialistische leer*).
I. Sim'pel (Wb.) = simpel, eenvoudig, onnoozel.
II. Sim'pel, m. —s, — = onnoozele bloed, suffer, idioot.
Sim'pel|fransen, Pl. = idiotelokjes, -franje, pony(haar). **Sim'pelmeier**, m. = suffer, uil.
Sim'peln, f. (h.) = suffen, lummelen, flaneeren; Tee f. = thee slaan; Fuch f. = aanhoudend over zijn vak praten; familie, Gesellshaft f. = veel in families komen, op partijtjes gaan.
Sim'peln, m. = (*dorp*) Simplon.
Sim'plex, f. —, —e u. . . plizta = simplex: ('t) eenvoudige, grondvorm, -woord. **Sim'plizif|simus**, m. — = onnoozelste (*ook naam van een bekend Duitsch satirisch blad*). **Sim'plizität**, w. — = eenvoud(igheid); onnoozelheid.
Sim'plon, m. = Simplon.

Simplon|bahn, w.; **•baß**, m.; **•straße**, w.; **•tunnel**, m. = Simplon|spoorweg (-baan); -pas; -weg; -tunnel.
Sims, m. u. f. —es, —e = lijst, kornis.
Sin'je, w. = rusch.
Sims'werk, f. = lijstwerk.
Simulant', m. —en, —en = simulant; nabootser, veinzaard (vooral iem. die een of andere ziekte of gemoedstoestand veinst). **Simulation'**, w. —, —en = simulatie. **simulie'ren**, (schw. (h.)) = simuleeren; (ook) was, worüber simulierst du? = waar peins, tob je over?
Simultan' = simultaan: gelijktijdig, gemeenschappelijk. **Simultan'partie**, w. = simultaanpartij. **Simultan'schule**, w. = gemengde school (voor leerlingen en onderwijzers van verschillende religie). **Simultan'wähnung**, w. = gemengde standaard.
Sin'ai, m. = Sinaï.
Sinelt're, w. —, —n = sinekure.
Sinfonie, w. —, —n = simfonie.
Sing'ademie, w. = hoogere zangschool.
Sing'ankstalt, w. = zangschool. **Sing'bar** = zingbaar, te zingen. **Sing'brosfel**, w. = zanglijster.
Sing'en, ft. (h.) (ich singe; sang; sänge; singel gesungen) = zingen, bezingen; (ein Kind) in den Schlaf f. = in slaap zingen; vgl. Lied. **Sing'fest**, f. = zangersfeest. **Sing'pult**, f. = lessenaar.
Sin'grün, f. —s (gwst.) zie Immergrün.
Sing'sang, m. —s = zingzang.
Sing'schule, w.; **•spiel**, f. = zang|school; -spel.
Sing'stimme, w. = zangstem, -partij.
Sing'stück, f.; **•stunde**, w.; = zang|stuk; -les.
Singular', m. —s, —e, **Singula'ris**, m. —, .re = singularis, enkelvoud. **singulär'** = singulier, zonderling, bijzonder, vreemd.
Sing'vogel, m.; **•weise**, w. = zang|vogel; -wijze.
Sin'ten, ft. (f.) (ich sinne; sint; sante; sinne gesungen) = zinken, dalen, zakken; (zur Erde, ins Wasser) zinken; (die Stimme, den Mut, das Haupt) f. lassen = laten zakken; (in Ohnmacht, in tiefen Schlaf) vallen; (die Nacht) sinkt = valt; (ins Grab) dalen; (die Aftien) dalen; zum S. bringen = doen zinken, doen zakken, (preizen e. d.) doen dalen.
Sinn, m. —(e)s, —e = zin (gevoel, neiging, belangstelling), zintuig; verstand; aard, gemoed, geest; zin (gedachte, hoofd, streven); meening, gedachte, geest; zin (betekenis); **andern** S. .es werden = van meening veranderen; das will mir nicht aus dem S. = daar moet ik aanhoudend aan denken; **bei** S. .nen sein = bij zijn verstand zijn, zie Lager bij von; es fuhr mir durch den S. = 't schoot me door 't hoofd, door de gedachte; **der eigentliche**, **der biblische** S. = de eigenlijke, de figuurlijke betekenis; **eines** S. .es sein = eensgezind zijn; ein froher, leidyter, ebler S. = een vroolijke, lichte, edele aard; die fünf S. .e = de vijf zinnen; (er hat seine fünf S. .e = zijn gezond verstand; **der S. für das Schöne** = de zin voor 't schoone; **feinen** S. für etw. haben = geen gevoel, geen smaak voor iets hebben, er niets voor voelen; **höher** S. = verheven geest; (er hat Böses im S. = iets kwaads in den zin; was hat er im S.? = wat is hij van zins, van plan? **in** jems S. handeln = in iems. geest handelen; das ist mir nie in den S. gekommen = daar heb ik nooit aan gedacht; es liegt mir im S. = daar denk ik steeds aan; **im** vollsten, strengsten S. .e des Wortes = in de volste, strengste (letterlijkste) betekenis van 't woord; **in** dem S. .e, daß = met dien verstande, dat; **das hat seinen** S. = dat heeft geen

zin, beteekent niets; das ist der langen Rede kurzer Sinn = daar komt 't eigenlijk op neer; (das war) nicht nach seinem S., ihm nicht nach dem S. = niet naar zijn zin; **reiner** S. = rein gemoed; seine S. .e auf (Wff.) richten = zijn gedachten op iets richten, vestigen; sein S. steht nach höhern Dingen = hij streeft naar hooger; ohne S. und Verstand = zonder slot of zin, zonder verstand of overleg; weder S. noch Verstand = slot noch zin; **von** (nicht bei) S. .en sein = niet goed bij zijn hoofd, bij zijn verstand zijn; **von** S. .en kommen = gek worden; vgl. (d)lagen e. a.
Sin'nau, m. —(e)s, —e = (plant) leeuweklauw; zonedauw.
Sinn'beraubt = beroofd van zinnen, dwaas (geworden). **Sinn'betäubend** = verbijsterend, zilverblindend, -bedwelvend. **Sinn'bild**, f. = zinnebeeld, gelijkenis, symbool. **Sinn'bildlich** = zinnebeeldig, allegorisch, figuurlijk.
I. sin'nen, ft. (h.) (ich sinne; sann; sänne u. sänne; sinne gesonnen) = zinnen, (na)denken, peinzen; (gwst.) iken; auf (Wff.) f. = op iets zinnen, over iets denken, iets van plan, van zins zijn; ihn und her f. = denken en nog eens denken; etw. f. = over iets denken, iets van plan zijn, van zins zijn; vgl. gesonnen. **II. Sin'nen**, f. —s = zinnen, denken; all sein S. und Trachten = al zijn denken en streven.
Sin'nensällig zie sinnsällig.
Sin'nen|genuß, m.; **•lust**, w.; **•rausch**, m.; **•reiz**, m.; **•täuschung**, w. = zin|genot; -nelust; -sbedwelming; -sbekoring; -sbedrog.
Sinn'entstellend = zinstorend. **Sin'nenwelt**, w. = zinnewereld. **Sin'nenwerkzeug**, f. = zintuig.
Sin'nesänderung, w. = verandering van meening, van gevoelens. **Sin'nesart**, w. = Gefinnung. **Sin'nestäuschung**, w. = zinsbedrog, zinsbegoocheling.
Sin'nfällig = onder 't bereik van de zinnen vallend, waarneembaar. **Sinn'gedicht**, f. = epigram, punticht. **Sinn'gemäß** = toepasselijk.
Sinnie'ren, (schw. (h.)) = peinzen, piekeren.
Sin'rig = zinvol, -rijk, veelzeggend; fijn gedacht, fijn gevoeld; teer; peinzend, nadenkend; verstandig, wijs; (ook) vriendelijk. **Sin'rigkeit**, w. — = zinrijkheid; peinzende, nadenkende uitdrukking (van 't gelaat bijv.). **Sinn'rich** = lichamelijk, stoffelijk; zinnelijk, wellustig.
Sinn'lichtheit, w. — = stoffelijkheid, lichamelijkheid; zinnelijkheid. **Sinn'los** = zinneloos, onzinnig, dwaas, gek; zinloos, onbeduidend; f. betrunken = stomdronken. **Sinn'lofigkeit**, w. — = zinneloosheid, zinloosheid, onzinnigheid.
Sinn'pflanze, w. = kruidje-roer-me-niet. **Sinn'reich** = zinrijk, geestvol, vernuftig. **Sinn'spruch**, m. = zinspreuk. **Sinn'störend** = zinstorend. **Sinn'verwandt** = zinverwant, synoniem. **Sinn'verwandtschaft**, w. = zinverwantschap.
Sinolog, m. —en, —en = Sinoloog (kenner van 't Chineesch).
Sin'pel; m. —s, — = sinopel: jaspis; (wap.) groen.
Sin'temat, **Sintemat'** = nademaal, aangezien].
Sin'ter, m. —s, — = sintel, (metaal)slak; druipsteen. **Sin'terohle**, w. = vlamkolen. **Sin'tern**, (schw. (h.)) = doorsijpelen, verharden, versteenen, sintels vormen.
Sin'tlut zie Sündflut.
Sinumbra|lampe, w. = sinumbraallamp (een olielamp, voorganger van de moderateurlamp).
Sin'us, m. —, — u. —fe = sinus.

Siphon, m. —s, —s = sifon (zuigbuis, hevel, hevellesch).

Sipp zie **Sippe** II.

I. **Sipp**, w. —, —n, **Sipp**'schaff, w. —, —en = verwantschap, familie; kliek, bent, zoo, troep.

II. **Sipp**, m. —n, —n = bloedverwant.

Sir, m. = sir, mijnheer.

Sirach, das Buch Jesus S. = de Prediker.

Sire = Sire.

Sirene, w. —, —n = Sirene (verlokkende zee-maagd, meermin, verleidster); sirene (instrument ter verklaring van 't ontstaan der tonen en ter meting van 't aantal trillingen); alarmfluit.

Sirenenhaft = als een sirene, verlokkelijk, sirene... **Sirenenstimme**, w. = sirenestem.

Sirius, m. — = Sirius, hondsster.

Sirof zie **Sirof**.

Siroop, m. —s, —e = siroop, stroop. **Siroop**'hengel, m. = vrouweveiler.

Sistere, (schw. (h.)) = sistereen: tegen-, ophouden, schorsen; (voor den rechter) brengen, in hechtenis nemen.

Sisyphos, **Sisyphus**, m. = Sisyphus. **Sisyphus**'arbeit, w. = Sisyphusarbeid, zwaar vergeefs werk.

Sitte, w. —, —n = zede, gebruik, gewoonte, manier; netheid, fatsoen; (bas ist hier) S. = 't gebruik; böse Gesellschaften verderben gute S. = n = kwade gezelschappen bederven goede zeden; unter der S. (Sittenpolizei) stehen = onder politietoelicht staan.

Sitten'bild, f.; **gemälde**, f.; **geschichte**, w. = zede||beeld; -schildering; -geschiedenis.

Sitten'geleer, f.; **lehre**, w.; **lehrer**, m. = zede||wet; -leer; -meester.

Sitten'loos = zedeloos. **Sitten**'losigkeit, w. = zedeloosheid. **Sitten**'polizei, w. = zedepolitie.

Sitten'prediger, m.; **predigt**, w.; **regel**, w. = zede||preker; -preek; -regel.

Sitten'rein = rein van zeden. **Sitten**'reinheit, w. = reinheid van zeden. **Sitten**'richter, m. = zederechter, censor. **Sitten**'spruch, m. = zede-spreuk. **Sitten**'strenge, w. = gestrengheid van zeden.

Sitten'verderbnis, w.; **verfall**, m.; **verfeine**'rung, w.; **verwilderung**, w. = zede||bederf; -verval; -verfijning; -verwilderung.

Sitten'zeugnis, f. = bewijs van (goed) zedelijk gedrag. **Sitten**'zwang, m. = etikette.

Sitt'lich, m. —(e)s, —e = papegaai.

Sitt'tig = zedig, stemmig, net. **Sitt**'lich = zedelijk, [gebruikelijk]; zedig; vgl. ländlich. **Sitt**'lichkeit, w. = zedelijkheid. **Sitt**'sam = zedig, stemmig, net. **Sitt**'samkeit, w. = zedigheid enz.

Situation, w. = situatie, ligging, toestand. **Situier**' = gesitueerd; gut, schlecht f. = in goede, slechte omstandigheden.

Sitz, m. —es, —e = (zit)plaats, zitting, woon-, verblijfplaats, zetel; zit ('t vast te-paard-zitten); jeinen S. haben = (ook) gevestigd zijn; S. und Stimme haben = zitting en stem hebben; auf einen S., in einem S. = in één zit. **Sitz**'arbeit, w. = zittend werk.

Sitz'bad, f.; **bein**, f. = zit||bad; -been.

Sitz'gen, ft. (h.) (ich sitze; saß; saße; sitze) = zitten; [gaan zitten]; erster f. = no. 1 zitten; das lasse ich nicht auf mir f. = laat ik me niet welgevalen; er sitzt mir immer auf dem Halbe = hij laat me geen oogenblik met rust; sie saßen auf dem linken Ufer des Rheins = ze woonden...; einem Weichte f. = iem. de biecht afnemen; f. bleiben = blijven zitten (i. a. b.);

wer gut sitzt rüde nicht = wie 't goed heeft, mag tevreden zijn; er hat einen f. = hij heeft 'm om, heeft een stuk in; (die Henne) sitzt = zit te broeden; der Hieb sitzt = die slag is raak, zit, is goed aangekomen, (ook) die steek heeft doel getroffen; einem Mäler f. = voor een schilder zitten, pozeeren; über (hinter) den Büchern f. = in de boeken zitten; gefesselt sein = gezeten zijn, zitten; vgl. Gericht, Kohle, Patzche, Bed, Zinte, trocken, Wolle e. a. **Sitz**'genbleiben, ft. (f.) = blijven zitten. **Sitz**'gend = zittend; gezeten; f. e. Lebensart = zittend leven.

Sitz'fleisch, f., **leber**, f. = zitvleesch, zit-in-'t-lijf, geduld. **Sitz**'redakteur, m. = zitredakteur (iron. voor den persoon die de verantwoordelijkheid voor den inhoud van een blad op zich neemt en, als 't er op aankomt, daarvoor de gevangenisstraf ondergaat). **Sitz**'zung, w. —, —en = zitting, vergadering.

Sitz'zungs||bericht, m.; **saal**, m.; **tag**, m. = zitting||verslag; -zaal; -sdag.

Sitz: meiner S. I = bij mijn ziel!

Sixti'nisch = Sixtijsch; S. e. Kapelle = Sixtijsche kapel (naar Sixtus IV, f. 1484).

Sizilia'ner, m. —s, — = Siciliaan. **Sizilia**'nisch = Siciliaansch. **Sizilia**'nen, f. = Sicilië.

Skabi'te, w. —, —n = skabioza, schurftkruid.

Skadenz, w. — = vervaltijd (van wissel).

Skagerrak, f. —s = Skagerrak.

Skala, w. —, —s u. . . len = schaal; toonladder.

Skalde, m. —n, —n = skalde (Oudskandinavisch zanger).

Skal'tarif, m. = schaaltarief.

Skal'ten, (schw. (h.)) = schelden.

Skalp, m. —s, —e = skalp. **Skal**'pell', f. —s, —e = skalpel, klein ontleedmes. **Skal**'pie'ren, (schw. (h.)) = skalpeeren.

Skandal, m. —s, —e = schandaal, spektakel, lawaai. **Skandal**'ien, (schw. (h.)) = schandaal, spektakel maken. **Skandal**'isic'ren, (schw. (h.)) = schandaal veroorzaken, ergenis geven. **Skandal**'chronik, w. = chronique scandaleuse.

Skandal'ös' = schandalig, stuitend, schandelijk.

Skand'ien, (schw. (h.)) = skandeeren (volgens de versvoeten lezen).

Skandina'vien, f. = Skandinavie.

Skandina'vier, m. —s, — = Skandinavier.

Skandina'visch = Skandinavisch.

Skaphan'der (ph = f), m. —s, — = skaphander, duikerpak.

Skapulier, f. —s, —e = skapulier (schouderkleed van r.-k. ordesgeestelijken; gewijd lint als amulet).

Skat, m. u. f. —(e)s, —e = skaat (een kaartspel).

Skelett, f. —(e)s, —e = skelet, geraamte. **Skelett**'ien, (schw. (h.)) = skeletteeren.

Sept'tis, w. — = sepsis, twijfel(zucht). **Sept**'titer, m. —s, — = septikus, twijfelaar. **Sept**'tisch = septisch, twijfelzuchtig. **Sept**'tismus, m. — = septicisme, twijfelzucht.

S. Kgl. H. = Seine Königliche Hoheit.

S. K. H. = Seine Kaiserliche Hoheit.

ski (spr.: sjie, ook: skie), m. —(s), —(s) u. —e = ski, sneeuwschoen. **Skil**'läufer, m. = skilopper.

Skink, m. —(e)s, —e = skink (een hagedis).

Sklop'tikon, f. —s, —s u. . . len ob . . . fa = sklop-tikon, groote tooverlantaarn.

Sklop'tikon, f. —s, —s u. . . len ob . . . fa = sklop-tikon, groote tooverlantaarn.

Sklop'tikon, f. —s, —s u. . . len ob . . . fa = sklop-tikon, groote tooverlantaarn.

Sklop'tikon, f. —s, —s u. . . len ob . . . fa = sklop-tikon, groote tooverlantaarn.

Sklop'tikon, f. —s, —s u. . . len ob . . . fa = sklop-tikon, groote tooverlantaarn.

Sklop'tikon, f. —s, —s u. . . len ob . . . fa = sklop-tikon, groote tooverlantaarn.

Sklop'tikon, f. —s, —s u. . . len ob . . . fa = sklop-tikon, groote tooverlantaarn.

Sklop'tikon, f. —s, —s u. . . len ob . . . fa = sklop-tikon, groote tooverlantaarn.

Sklop'tikon, f. —s, —s u. . . len ob . . . fa = sklop-tikon, groote tooverlantaarn.

Sklop'tikon, f. —s, —s u. . . len ob . . . fa = sklop-tikon, groote tooverlantaarn.

Sklop'tikon, f. —s, —s u. . . len ob . . . fa = sklop-tikon, groote tooverlantaarn.

- Slavenarbeit**, w. — dienst, m.; handel, m. = slave[arbeid (-werk); -dienst; -handel.
Slavenkrieg, m.; markt, m.; sinn, m. = slave[oorlog; -markt; -aard.
Slavenstaat, m.; stand, m.; tum, f. = slave[staat; -stand; -dom (slavernij).
Slaverei, w. — = slavernij. **Slaven**bin, w. —, —men = slavin. **Slavisch** = slaafsch.
Slavra, w. — = sklera (*witte harde ooghuid*).
Slaver'sje, w. — = skleroze, verharding, verkalking.
Slavion, f. —s, ..lien = skolon, tafelzang.
Slavopender, m. —s, — = skolopender, duizendpoot.
Slavto, m. u. f. = korting (*voor kontant*); (*ook*) diskonto. **Slav**trie'ren, [schw. (h.) = reskontreeren, afrekenen. **Slav**trie'ring, w. —, —en = reskontre, reskontreering. **Slav**tro, f. = reskontre, afrekening. **Slav**trobu'ch, f. = skontroboek.
Slavbut', m. —(e)s = scheurbuik. **Slav**bu'tisch = met scheurbuik behept, scheurbuik..
Slavcion', m. —s, —e = schorpioen.
Slavzone're, w. —, —n = schorseneer; boksbaard. **Slav**ribent', m. —en, —en = skribent, schrijver. **Slav**ribi'gen, [schw. (h.) = pennen.
Slavri'et, m. —s, — = prulschrijver, krabbeelaar. **Slav**ri'p'tu'ren, Pl. = schriften, stukken.
Slavri'et, m. —s, — zie **Slav**ri'bler.
Slavri'feln, Pl. = klieren, kliergezwellen. **Slav**ri'felo's = skrofuleus, klierachtig, klierziek.
Slavri'felo'sje, w. — = skrofuloze, klierziekte.
Slavri'fel, f. —s, — = skrupel (*een medicijn-gewicht, ruim 1,4 G.*) II. **Slav**ri'fel, m. —s, — = skrupule, twijfel, (gewetens)bezwaar.
Slavri'p'ul'se' = skrupuleus.
Slavri'num, f. —s = skrutinium, verkiezing door stembriefjes.
Slav. = Sant: Sint.
Slavro, m. —s, —s u. . .bi = scudo, vijftirestuk.
Slavri'p'te'ren, [schw. (h.) = beeldhouwen. **Slav**ri'p'tur', w. —, —en = skulptuur, beeldhouw-, beeldsnijkunst.
Slavri'et zie **Slav**ri'et II.
Slavri'et, m. —(e)s, —e = skunk (*dier en bont*).
Slavri'p'ti'na, w. — = Skoepschtina (*Servische landdag*).
Slavri'et' = skurriel, potsierlijk, grappig.
Slavri'la, **Slav**ri'p'te' zie **Slav**ri'et..
Slavri'ng (spr.: *sleng*), f. —s = slang (*partikuliere, sport-, dievetaal*).
Slavri'et *usw.*, **Slav**ri'et *usw.* zie **Slav**ri'et *usw.*
Slavri'et, m. —n, —n = Slaaf. **Slav**ri'etisch = Slavisch.
Slavri'et *usw.*, f. = Slavonisch. **Slav**ri'et *usw.*, m. —s, — = Slavoon. **Slav**ri'etisch = Slavonisch, Slavoonisch.
Slavri', **Slav**ri'. = **Slav**ri'et. s. l. o. a. = sine loco et anno = zonder (opgave van) plaats of jaar (van den druk).
Slavri', w. —, —n = (scheeps)slae.
Slavri'p'ti'g, m. —es, —e = slibowitz (*pruimebrandewijn*).
Slavri', m. —s, —s = (*luw.*) slip, *vgl.* **Slav**ri'p't.
Slavri', m. —s = slöjd.
Slavri'p't (spr.: *sloep*), w. —, —en u. —s = sloep.
Slavri'p't(e), m. —en, —en = Slowaak. **Slav**ri'p'tisch = Slowaakisch, Slowaaksch.
Slavri'p'te, m. —n, —n = Sloween. **Slav**ri'p'te' = Sloweensch.
Slavri'p'te = Seine Majestät: Zijne Majesteit (Z. M.).
Slavri'p'te, **Slav**ri'p'te zie **Slav**ri'p'te..
Slavri'p'te, m. —(e)s, —e = smaragd. **Slav**ri'p'te' = smaragden, smaragd-groen.
- Slav**ri'gel zie **Slav**ri'gel.
Slavri'ng, m. —s, —s = smoking.
Slavri'ng. = Seine Majestät Schiff.
Slavri'na, f. = Smyrna.
Slavri'naer, m. —s, — = Smyrnaër. II. **Slav**ri'naer (Wdj.) = Smyrnaasch.
Slavri'p't, m. —en, —en = Smyrnaër. **Slav**ri'p'tisch = Smyrnaasch.
Slavri'p'te' zie **Slav**ri'p'te'..
Slavri', m. —s, —s = snob, poen. **Slav**ri'p'te' = snobbisme, poenigheid.
Slavri'p'te' = zoo; f. **Slav**ri'p'te' = zoodat; dem ist nicht f. = dat is niet zoo, niet waar; f. **Slav**ri'p'te' = (om) zoo te zeggen; f. wie f. = in elk geval, toch; **Slav**ri'p'te' von f. und f. = Mijnheer die en die; es waren f. gegen 200 Leute da = er waren zoowat 200 menschen; **Slav**ri'p'te' f. Sachen = er zijn van die dingen, 't gaat zoo in de wereld; **Slav**ri'p'te' f. eine Sache = dat is zoo'n vreemde zaak, zoo zoo; **Slav**ri'p'te' f. = wel zoo, juist; **Slav**ri'p'te' f. = neen maar! wel well aber f. was! = wel nu nog mooier! neen maar! f. höre doch endlich auf = houd dan toch eindelijk eens op; es dauerte nicht lange, f. kam er = ... of hij kwam; **Slav**ri'p'te' f. du nicht kommst, f. gehen wir auch nicht = ... (dan) gaan wij ook niet; **Slav**ri'p'te' f. la la = zoo zoo, niet al te; f. Gott will = als God wil; **Slav**ri'p'te' f. eine Sache = dat de Hemel kon schenken].
Slavri'p'te' = Südost(er): Zuidoost (Z.O.). f. o. = ziehe oben: zie 'oven. s. o. = salvo ommissione: vergissing(en) voorbehouden.
Slavri'p'te' = zoodra.
Slavri'p'te', f. —s, —n = Sobranje (*Bulgaarsche landdag*).
Slavri'p'te', w. —, —n = sok, slof; sich auf die **Slav**ri'p'te' machen = er van door gaan; **Slav**ri'p'te' f. die **Slav**ri'p'te' = maak dat je weg komt.
Slavri'p'te', m. —s, — = sokkel, onderstel, zuilvoet, pedestal (*voor borstbeelden enz.*).
Slavri'p'te', m. —(e)s, —e = kooksel; [saus]; bron; (*oud en nog gust. ook*) = **Slav**ri'p'te' II.
Slavri'p'te', w. — = soda.
Slavri'p'te' = dan, alsdan, daarop, vervolgens.
Slavri'p'te', f. = sodawater.
Slavri'p'te', f. = branding in de maag, zuur.
Slavri'p'te', w. —, —n = zoutziederij. II. **Slav**ri'p'te', w. —, —n = (nbb.) (gras)zode.
Slavri'p'te', w. — = sodomie. **Slav**ri'p'te', m. = Sodomiet.
Slavri'p'te' = zoodven, zoo pas, zoo net; **Slav**ri'p'te' nur f. = dat is maar net genoeg.
Slavri'p'te', f. —s, —s = sofa, kanapee. **Slav**ri'p'te', w. = hoekje van de kanapee. **Slav**ri'p'te', f. = kanapeekussen.
Slavri'p'te' = voor-, inzooverre, voorzoo veel, voor 't geval, indien.
Slavri'p'te', m. —(e)s = zuip, dronk, dronkenschap; bocht (*van drank*). **Slav**ri'p'te', **Slav**ri'p'te', m. —s, — = dronkaard, zuiper.
Slavri'p'te', w. —, —n = soffitte (*beweegbaar dekstuk op 't tooneel*).
Slavri'p'te' = dadelijk, onmiddellijk; per (für) f. = (om) dadelijk te aanvaarden, in dienst te treden enz. **Slav**ri'p'te' = onmiddellijk, dadelijk.
Slavri'p'te', m. —(e)s = zog (*van 't schip*).
Slavri'p'te' = fogenannt.
Slavri'p'te' = zelfs, ja zelfs, nog wel. **Slav**ri'p'te' = zoogenaamd. **Slav**ri'p'te' = dadelijk, oogenblikkelijk, onmiddellijk.
Slavri'p'te', w. —, —n = 1. (voet-, schoen)zool; sandaal; bodem (*van dal, schacht, rivier, gracht*); 2. tong (*een visch*). **Slav**ri'p'te', [schw. (h.) = (*schoenen*)

- (ver)zolen; (*stud.*) liegen, kletsen, zwammen.
- Sohlgänger**, m. = zoolganger. **Sohlgang**, m. = slag op de voetsool, bastonnade. **Sohlgang**, f. = zoolleder. **Sohlganglinie**, w. = horizontale lijn. **Sohlgangmacher**, m. = zole-, sandalemaker. **Sohlgang** = (*minw.*) horizontaal. **Sohlgang**, f. = zoolleder. **Sohlgangplatte**, w. = grondplaat.
- Sohn**, m. —(e)s. **Söhne** = zoon. **Söhne**, f. —s, — = zoontje, jongetje, ventje. **Söhnerin**, w. —nen = schoondochter, zoonsvrouw.
- Sohr** = (*gwst.*) dor, verwelkt.
- Sohr**, w. = Söhre (*gebergte in Hessen*).
- Sohren**, [schw. (h.) = verdorren, verwelken.
- Soiree'** (spr.: *soarree*), w. —, —n = soiree.
- Soja**, w. — = soja (*plant en afbrek*).
- Sokrates**, m. = Sokrates. **Sokratisch** = Sokratisch.
- Solan** (e) = zoolang (als).
- Solar** (i) = solair, solarisch, van de zon.
- Solar** (i), f. = (*inferieure*) petroleum.
- Solawegfel**, m. = orderbriefje, -biljet, promesse, akceptatie.
- Solbad**, f. = zoutwaterbad.
- Solberfeisch** zie **Solperfeisch**.
- Solch** = zulk, zoo; f. e **Solch** = zulke, zoo groote kracht; f. **Solch** = Zulke, f. e **Solch** = Zulke, f. e **Solch** = zulk mooi weer; f. e **Solch** = zulk een daad; als f. e = als zoodanig; [f. e **Solch** = .. en dezelve wil verder reizen; f. e = zulk].
- Solch** = in dat geval, in zulk een geval.
- Solch** = zoodanig, op die manier, in dier voege. **Solch** = zulk, dergelijk.
- Solch** = zoodanig, in dier voege, op zoodanige wijze.
- Sold**, m. —(e)s = soldij, betaling, loon, dienst; in jems. **Sold** = in iems soldij staan; (der **Sold**) is der **Sold** = is der zonden loon.
- Soldat**, m. —en, —en = soldaat; onder die **Sold** = en gehen = in dienst gaan. **Soldat**, w. = soldatemanier. **Soldat**, w. = lichting van krijgsvolk, rekruteering. **Soldat**, w. = soldatemeisje, -liefje, vrijster. **Soldat**, f. = soldatevolk.
- Soldat**, w. = soldaatachtig, krijgshaftig.
- Soldat**, f. = beroep van soldaat.
- Soldat**, f. = tehuis voor militairen.
- Soldat**, w. = veldhut, barak. **Soldat**, w. = militaire keuken. **Soldat**, w. = korte pijp, neuswarmer.
- Soldat**, w. = soldateplicht; -jas; -herberg (kantine).
- Soldat**, w. = soldaatschap.
- Soldat**, m.; **Soldat**, f.; **Soldat**, f. = soldatestand; -volk; -wezen (krijgswezen, militaire zaken).
- Soldat**, m. = kantinehouder, -baas. **Soldat**, w. = discipline, krijgstucht. **Soldat**, w. = soldateska, soldate-, krijgsvolk.
- Soldat**, w. = soldatesk, als (een) soldaat.
- Soldat**, w. —, —n = (*gwst.*) woning (*van een huurboer*).
- [**Soldat**, [schw. (h.) = betalen, in dienst hebben].
- Soldat**, m. —s, —e = huurling. **Soldat**, m. —s, — = soldanier, huurling; (*gwst.*) huurboer, *vgl.* **Soldat**.
- Soldat**, f.; **Soldat**, w. = huurling; -legger; -bende (-schaar, -troep).
- Soldat**, w. —, —n = zoutwater. **Soldat**, f. = in zoutwater gekookt ei.
- Soldat**, w. —en = plechtig. **Soldat**, w. —en = plechtigheid.
- Soldat**, m. —(e)s, —e = solenolde.
- Soldat**, [schw. (h.) = solfeggiëren. **Soldat**
- Soldat**, f. —s, —ien = solfege (*zangoefening op klankers of lettergrepen*).
- Soldat** = sollede: stevig, degelijk, betrouwbaar; dronken. **Soldat**, w. = solidaire, hoofdelijke aansprakelijkheid. **Soldat**, w. = solidaire, samenhangend, -hoorig, eensgezind. **Soldat**, w. — = solidariteit; hoofdelijkheid.
- Soldat** zie **Soldat**.
- Soldat**, w. — = soliditeit enz. *vgl.* **Soldat**.
- Solist**, m. —en, —en = solist.
- Solist**, m. —s, —e = solitair (*walvogel of dronk, kluisenaar, een groote alléén-gezette diamant, een spel*).
- Soll**, f. —(s), —(s) = debet; **Soll** und **Soll** = d. en krediet; in das **Soll** bringen = in (op) 't d. brengen. **Soll**, m. = **Soll**, w. = te berekenen ontvangst.
- Soll**, m. (h.) (ich **Soll**, er **Soll**; **Soll**; **Soll**; **Soll**) = (*zedelijk verplicht, individueel gedwongen zijn*) zullen, moeten, behooren; zullen (*als gevolg van een anders willen, wenschen, bevelen, zorgen, beschikken, e. d.*); moeten (*als beveling*); (das **Soll** er nicht tun **Soll** = niet moeten (behooren te)doen; ich **Soll** eigentlich **Soll** sein = ik moest eigenlijk boos zijn; du **Soll** nicht **Soll** sein (i); (der Herr Direktor meinte,) ich **Soll** (e) etwas pünktlicher sein = dat ik wat stipter moest zijn; (der Verbrecher) **Soll** sein = zal (moet) sterven; **Soll** die Tür **Soll**? = zal ik enz.? es hat nicht sein f. = 't heeft niet mogen zijn; was **Soll** das? = wat moet dat? (niemals) **Soll** er seine Heimat wiedersehen = zou hij ... weerzien; (so einer) **Soll** erst noch geboren werden = moet nog geboren worden; (morgen) **Soll** du was **Soll** haben = zul je wat beters hebben; es **Soll** nicht wieder vorkommen 't zal niet weer gebeuren; er **Soll** gefiern abgereicht sein = hij moet enz.; **Soll** man da nicht unzufrieden sein? = zou, moet men dan niet enz.; **Soll** er noch kommen, so grüßen Sie ihn von mir = mocht hij nog komen ...; man **Soll** glauben, sagen ... = men zou denken, zeggen ...
- Soll**, m. —s, — = (zolder, plat dak), (*meest*) balkon, bovenvoorportaal.
- Soll**, m. —en, —en = sollicitant. **Soll**, w. —, —en = sollicitatie. **Soll**, m. —s, ..to'ren = zaakwaarnemer. **Soll**, [schw. (h.) = solliciteeren, (om rechtsbijstand) verzoeken.
- Soll**, [schw. (h.) = solmizeeren, solfiëren. I. **Soll** = solo, alleen. II. **Soll**, f. u. m. —s, —s u. **Soll** = (*muz. en kaartspel*) solo.
- Solon**, m. = Solon. **Solon** = Solonsch, van Solon.
- Soll**, w.; **Soll**, w.; **Soll**, m. = sololpartij; -stem; -danser.
- Soll**, m. —, ..men = solecisme, grove taalfout.
- Soll**, m. —s = (*gwst.*) pekel. **Soll**, f. = pekelvleesch. **Soll**, f. —s, ..ien = solstitium, zonnestilstand, -keering, -wende. **Soll** = solvent, solvabel, betaalkrachtig. **Soll**, w. — = solventie, solvabiliteit, betaalvermogen, -kracht.
- Soll**, f. = zoutwater.
- Soll** = lichamelijk. **Soll**, w. — = somatologie (*leer van 't menscheijke lichaam*).
- Soll**, w. — = somatoze (*een voedingspreparaat*).
- Soll** = dus, bijgevolg, derhalve.
- Soll**, w. —, —en = sommatie (*aanmaning, dagvaarding; opeisching*).

Som'mer, m. —s, — = zomer, zomer-, herfstdraden; vgl. *Schwafbe*.

Som'mer|aufenthalt, m.; **•saden**, m.; **•ferien**, Pl.; **•fleed**, m. = zomer|verblijf; -draad (ook herfstdraad); -vakantie; -sproet.

Som'mer|ledig = (zomer)sproet(er)ig. **Som'mer|frische**, w. = (koel, frisch) zomerverblijf; optrekje (voor zomerverblijf); in (der) *S.* = 's zomers buiten; in die *S.* gehen, ziehen = naar buiten gaan. **Som'mer|frucht**, m. —s, — = iem. die den zomer (of een deel er van) buiten doorbrengt. **Som'mer|frucht**, w. = zomervrucht, -koren. **Som'mer|fütterung**, w. = zomer-, groenvoer. **Som'mer|häus**, f. = zomerhuis, paviljoen. **Som'mer|laden**, m. = zonneblind. **Som'mer|lang**: ein f. et Tag = een lange zomerdag. **Som'mer|laube**, w. = priëel. **Som'mer|lebloje**, w. = zomerviooler. **Som'mer|lich** = zomerachtig, zomersch; f. e. Ableitung = zomerkleeding.

Som'mern, fchw. (h.) = zomeren; es sommert = 't zomert, 't wordt zomer; (van boomen) hout maken, veel schaduw geven; ook = *Som'mern*, fchw. (h.) = in de zon zetten (bedden e. d.); (vee) den zomer ergens laten weiden; (een akker) met zomerkoren bebouwen; fchw. f. = zich in de zon koesteren.

Som'mer|obst, f.; **•palast**, m.; **•saat**, w. = zomer|vruchten; -paleis; -koren.

Som'mer|seite, w. = zuid-, zonzijde. **Som'mer|semester**, f.; **•stg**, m.; **•sonnenwende**, w.; **•sprosse**, w. = zomer|halfjaar; -verblijf; -zonnekeerpunt (-zonnewende); -sproet.

Som'mer|sprossig = (zomer)sproet(er)ig. **Som'mer|strieher**, m. = demisaison. **Som'mer|zung**, w. — = zomerkoren, en = *Som'merzung*, w. = verzorging van vee in den zomer; zomerkoren, -voer. **Som'mer|vogel**, m. = vlinder, kapel; (ook) zomervogel.

Som'mer|weide, w.; **•wende**, w.; **•wohnung**, w. = zomer|weide; -zonnekeerpunt (-zonnewende, -zonnestilstand); -woning (-verblijf).

Som'mer|wurz, w. = bremraap. **Som'mer|zeug**, f. = zomerstof, -goed.

Sommität, w. —, —en = sommiteit, hoogstaand persoon.

Som'nambul = somnambul, slaapwandelen. **Som'nambu'le**, m. —n, —n en *S.*, w. —, —n = somnambul (. . . bule), slaapwandelaar(ter). **Som'nambulis'mus**, m. — = somnambulisme, ('t) slaapwandelen.

Sonach' = dus, derhalve, dien(s)volgens. **Sonate**, w. —, —n = sonate. **Sonati'ne**, w. —, —n = sonatine, kleine sonate.

Son'de, w. —, —n = sonde, peilstift. **[Son'der**, 1. Präp. mit Akk. = zonder; 2. Adj. = bijzonder]. **Son'derabzug**, **•abzug**, m. = overdruk(je). **Son'derausfuß**, m. = bijzondere, afzonderlijke commissie.

Son'derbar = zonderling, vreemd, raar; [buitengewoon, voortreffelijk]. **Son'derbarerwei'se** = zonderling, vreemd (genoeg). **Son'derbarkeit**, w. —, —en = ('t) zonderlinge, ('t) vreemde, vreemdsortigheid.

Son'derbeilage, w. = extra-, afzonderlijk bijvoegsel. **Son'derbericht**, m. = afzonderlijk, apart, partikulier bericht. **Son'derbestrebung**, w. = partikularistisch streven. **Son'derbund**, m. = Sonderbund (een in 1845 tusschen de R. K. kantons Luzern, Schwyz, Uri, Unterwalden, Zug, Freiburg en Wallis gesloten verbond, in 1847 ontbonden). **Son'derbündler**, m. —s, — = deelnemer aan den Sonderbund, Sonderbündler; (thans ook) separatist.

Son'derdampfer, m. = extraboot. **Son'dergericht**, f. = bijzondere rechtbank. **Son'dergleichen** = onvergelykelyk, weergaloos. **Son'dergruppe**, w. = afzonderlijke groep. **[Son'derheit**, w. — = bijzonderheid, alleenzijn; zie insonderheit. **Son'derinteresse**, f. = bijzonder, afzonderlijk, partikulier belang. **Son'derlich** (gew. met ontkenning) = buitengewoon, bijzonder, bijster; er hat sich nicht f. gefreut = niet zoo heel erg, niet bijster verheugd; ohne f. en Schaden = zonder groote schade. **Son'derling**, m. —s, —e = zonderling, wonderlijk mensch.

I. **Son'dern**, fchw. (h.) = scheiden, afzonderen. II. **Son'dern** (Konj.) = maar; nicht nur . . . f. auch = niet alleen . . . maar ook.

Son'derrecht, f. = landrecht, speciaal, bijzonder apart recht (voor enkele Duitse staten), privilegie. **Son'derrüdige**, w. = extra-rezerve. **Son'ders**: samt und f. = allen tezamen, allemaal, niet een uitgezonderd. **Son'derung**, w. —, —en = scheiding, afzondering. **Son'derunterricht**, m. = privaatonderwijs, -les. **Son'derzug**, m. = extratrein (ook voor plezierreizigers, Vergnügungstreisende); buitengewone trein. **Son'die'ren**, fchw. (h.) = sondeeren, peilen, onderzoeken. **Son'dierung**, w. —, —en = sondering.

Sonett, f. —(e)s, —e = sonnet.

Son'abend, m. = (nrdd.) Zaterdag.

Son'ne, w. —, —n = zon; die *S.* scheint! = (ook) er is dak op 't huis! (d. i. voorzichtig, er zijn kinderen bij); nichts Neues unter der *S.* (ll) es ist nichts so feim geponnen, es kommt doch an die Sonnen = al 't verborgene komt aan 't licht; vgl. Wasser. **Son'nen**, fchw. (h.) = in de zon zetten, leggen; zon geven; door-, bestralen; fchw. f. = zich in de zon koesteren; es sonnt = de zon schijnt. **Son'nenanbeter**, m. = zoonanbidder. **Son'nenaufgang**, m. = zonsopgang; oosten.

Son'nen|bahn, w.; **•blid**, m.; **•blume**, w. = zonne|weg (ekliptika); -straat; -bloem.

Son'nenbrand, m. = zonnegloed, -hitte; verbrande tint. **Son'nenbruder**, m. = straatslijper, landlooper. **Son'nenbuff**, m. = zonnig waas. **Son'nenferne**, w. = (grootste) zonsafstand, aphelium. **Son'nenferrohre**, f. = zonnekijker. **Son'nenfinsternis**, w. = zonsverduistering. **Son'nenfled(en)**, m. = zonnevlek. **Son'nenförmig** = zonnvormig.

Son'nen|glanz poet: **•glast**, m.; **•glut**, w.; **•gott**, m. = zonne|glans; -gloed; -god.

Son'nenhell = door de zon verlicht; daghelder.

Son'nenhöhe, w. = zonshoogte. **Son'nenjahr**, f. = zonnejaar. **Son'nenläfer**, m., **•fals**, f. = lieveheersbeestje. **Son'nenliepe**, w. = dameshoed met grooten rand. **Son'nenklar** = zonneklaar, zoo helder als de dag, daghelder. **Son'nenklarheit**, w. = groote helderheid, klaarlijkheid. **Son'nenlader**, m. = parasol.

Son'nen|lugel, w.; **•laden**, m.; **•messer**, m. = zonne|bol (-bal); -blind; -meter.

Son'nennähe, w. = kortste afstand van de zon, perihelium. **Son'nenrauch**, m. = hei-, veenrook. **Son'nenregen**, m. = regen en zon tegelijk. **Son'nenreich** = erg zonnig, zonnijk. **Son'nenröschen**, f. = zonneroosje. **Son'nenstein**, m. = zonneschijn. **Son'nenstern**, m. = parasol.

Son'nenstiel, f. = zonnentent (op schepen).

Son'nenseite, w. = zonzijde; mooie kant.

Son'nen|spektrum, f.; **•stäubchen**, f.; **•stich**, m. = zonne|spektrum; -stofje; -steek; bu hast wohl den **•stich!** = ben je gek!

Soutache (spr.: *zoetasje*), w. — = soutache, koordgarneering. **soutachje'ren**, [schw. (h.) = soutacheeren.

Soutane (spr.: *zoe..*), w. —, —n = soutane, priesterkleed.

Souterrain (spr.: *zoeterrân*), f. —s, —s = souterrain, kelderverdieping.

Souvenir (spr.: *zoe..*), f. —s, —s = souvenir.

I. **soeverân** (spr.: *zoe..*) (Wbj.) = soeverein, onbeperkt. II. **Souverân**, m. —s, —e = soeverein.

Souveränität, w. — = soevereiniteit.

Sov'reign (spr.: *sövern*) m. —s, —s = soverreign (*Eng. munt van ruim f 12*).

soviel = (voor) zoveel. **soveit** = (voor) zoveel, (voor) zoover. **soveit'ig** = evenmin. **sovie** = zoodra; evenals, zoowel als, alsmede.

Sov'jet, m. —s, —s = sovjet. **Sov'jetrepubliik**, w. = sovjetrepubliek.

sowahl = zoowel. **sowiefo** = in elk geval, toeh.

So'zi, afk. van *Sozialdemokrat*. **sozial'bel** = sociaal, gezellig, verdraagzaam. **sozial'** = sociaal. **Sozial'demokrat**, m. = sociaaldemokraat. **Sozial'demokratie**, w. = sociaaldemokratie. **sozial'demokrat'isch** = sociaaldemokratisch. **Sozialis'mus**, m. — = socialisme. **Sozialist**, m. —en, —en = socialist. **Sozialisat'ion**, w. — = socializatie. **sozialist'eren**, [schw. (h.) = socializeeren. **Sozialist'ering**, w. — = socializatie, socializeering. **sozialist'isch** = socialistisch. **Sozial'politik**, w. = sociale politiek. **Sozial'vertrag**, m. = maatschappelijk verdrag. **Sozial'ität**, w. —, —en = societeit, genootschap.

Sozinia'ner, m. —s, — = Sociniaan. **Sozinia'nis'mus**, m. — = Socinianisme.

So'zio, m. —s, —s = So'zius.

Soziologie, w. — = sociologie (*leer van de maatschappij*). **So'zius**, m. —, —e = socius, vennoot, kompanjon.

sozusa'gen = (om) zoo te zeggen.

S. P. = Siebepunft: kookpunt.

spach = spad.

Spach'tel, w. —, —n, Sp., m. —s, — = spatel; tempermes; zie *Spatel*. **spach'tela**, [schw. (h.) = spatelen; gladstrijken; (berl.) bikken („eten“)].

spad = (nrdb.) uitgedroogd; (*van houten vaatwerk*) lek; (*fig.*) uitgedroogd, vervallen.

Spadil'le (spr.: *. . dieje*), w. —, —n = spadille (*hoogste troefkaart, bijv. in 't quadrille- en omberspel: schoppenaas*).

Spagat, m. —(e)s = (sdb.) pakgaren, bindtouw.

Spä'he, w. — = spionneering; auf der S. = op de loer. **spä'hen**, [schw. (h.) = spieden, uitkijken, turen, loeren (nach: naar); [bespieden] **Spä'her**, m. —s, — = spie(der), spion, zoeker.

Spä'herlauge, f.; **spä'her**, m. = spiedend, vorschend oog; spiedende, vorschende blik.

Spä'herposten, m. = uitkijk, loer, spionneerpost.

Spä'hi, m. —s, —s = spahi: (*Turksch*) kavallerist, (*ook Fr.*) kavallerist (*in Afrika*).

Spajit'zen machen = spatjes, spats maken, tegenspartelen.

Spä'te, w. —, —n = (hand)spaaak (*vooral aan 't stuurrad*).

Spalier, f. —s, —e = spalier, latwerk (*waarlangs planten geleid worden*); Sp. biber, Sp. machen = zich in twee rijen, gelederen (*en haie*) opstellen. **Spalier'baum**, m. = spalier-, leiboom. **Spalier'obst**, f. = spalier-, leiooft, -vruchten.

Spalt, m. —(e)s, —e = spleet, reet, kloof, barst; spaan. **Spal'te**, w. —, —n = kloof,

spleet; kolom (*druks*). **spal'ten**, [schw. (gespalten, [u. gespaltef]) (h.) = splijten, klieven, klooven, spouwen; scheiden, scheuren, verdeelen; **sich sp.** = splijten, barsten, zich verdeelen, uiteengaan, zich splitsen. **Spal'ter**, m. —s, — = kloover, kliever, hakker. **Spal'terloh**, m. = houthakkersloon. **Spalt'holz**, f. = gekloofd hout. **Spalt'huter**, m. —s, — = tweehoevige. **spalt'ig** = gekloofd, gespleten, spletig, met klooven, met spleten. **Spalt'messer**, f. = ent-, okuleermes. **Spalt'pilz**, m. = splijtzwam. **Spalt'ung**, w. —, —en = splijting; spleet, kloof; verdeling, vertakking (*van een weg*); splijting, verdeling, scheuring (*in een partij, de kerk e. d.*).

I. **Span**, m. —(e)s, Späne = spaan(der), (hout)krul, splinter, zaagsel, vijlsel, snipper, kleinigheid, nietigheid; spint, houtkern; wo man zinnert fallen Späne = waar gehakt wordt vallen spaanders; (er hat) Späne = moppen, duiten. II. **Span**, m. —(e)s = (*oud en gost.*) twist, strijd, oneenigheid; sie hatten einen S. miteinander = ze lagen met elkaar overhoop; Späne machen = komplementen, gearherwar, kapties maken, last veroorzaken; einen S. haben (*ook*) = einen Sparten haben.

Spä'nen, [schw. (h.) = spenen. **Span'ferkel**, f. = speenvarken.

Span'ge, w. —, —n = spang, haak, gesp; boekslot, beslag; (schw.) span; speelpenning; loovertje. **Span'geldchen**, **Spang'lein**, f. —s, — = haakje, gespje enz., vgl. *Spange*.

Span'grün, f. = kopergroen, Spaansch groen.

Span'iel (spr.: *spänjel*), m. —s, —s = spaniel (*een speur- en een schoothond*).

Span'ien, f. —s = Spanje. **Span'ies**, m. —s, — = Spanjaard, Spanjool. **Spaniol'**, m. —s, —e = snuif. **Spani'ole**, m. —n, —n = Spanjaard, Spanjool. **Spanioleit'**, m. —(e)s, —s u. —e = spanjolet (*fijne wollen stof; draairoede voor deur- of venstersluiting*). **span'nisch** = Spaansch; f. . e Wand = kamerschut; das kommt mir sp. vor = dat lijkt me vreemd; f. . e Fliege = Spaansche vlieg; f. . e Stiefel, f. . er Bod = Spaansche laarzen (*een folterwerktuig*). **Span'nisch'lie'genpflaster**, f. = Spaansche-vlieg-(pleister).

Spann, m. —(e)s, —e = wreef; *ook* = Spanne en *GeSpann*. **Span'nagel**, m. = protsbout, -pin, spie. **Spann'dienst**, m. = spandienst.

Span'ne, w. —, —n = spanne, span; eine kurze, kleine Sp. Zeit = een spanne tijds. **span'nen**, [schw. (h.) = (den Bogen, die Saiten, Segel, Muskel, Neugier, ein Pferd vor den Wagen, Ochsen ins Joch) spannen; (das Auge, Ohr) inspannen; mit gespannter Aufmerksamkeit = met gespannen aandacht; mit einem über den Fuß gespannt sein = met iem. op gespannen voet staan, leven; (der Schuh, ein Kleid) spannt = spant, drukt; **sp.** = (*ook*) in spanning zijn, afwachten, luisteren e. d.; auf (Wff.) sp. = benieuwd, begeerig naar iets zijn; etw. sp. = (*ook*) iets in den zin hebben, ies van plan zijn; vgl. *Folter*, Fuß, gespannt, Saite. **span'nend** = spannend, hoefend. **span'nenlang** = handgroot, heel klein. **Span'ner**, m. —s, — = spanner.

Spann'lfieber, w.; **span'kraft**, w.; **span'muskel**, m.; **span've**, w.; **span'fuge**, w. = span[veer]; -kracht (veerkracht); -spier (spanner); -rups; -zaag.

Span'nung, w. —, —en = spanning (*ook bij premieaffaires*); gespannen toestand; sie leben in großer Sp. miteinander = zij leven op erg gespannen voet. **Span'nungsmesser**, m. = spanningmeter. **Spann'vieh**, f. = trekvee.

Spannweite, w. = spanning (*bij bruggen e. d.*).
Spant, f. —(e)s, —en = spant, scheepsribbe.
Sparbuch, f. = spaar(bank)boekje **Sparbüchse**, w. = spaarpot. **Sparanlage**, w. = inleg (*bij de spaarbank*). **Sparanleger**, m. = inlegger (*bij de spaarbank*). **Sparen**, schw. (h.) = sparen; bezuinigen; er spart keinen Fleiß, keine Mühe = hij spaart, ontziet geen enz.; an den Geschenken nicht f. = met geschenken niet zuinig zijn, 't aan ... niet uitzuinigen. **Sparner**, m. —s, — = spaarder; vgl. Zehrer. **Sparerkas**, m. = bezuinigingsbesluit.
Spargel, m. —s, — = asperge. **Spargelbeet**, f. = aspergebed. **Spargeplantzung**, w. = aspergeveld.
Spargläubiger = Spareinleger. **Sparhand**, m. = zuinig mensch. **Sparherd**, m. = spaarhaard, -kachel.
Sparst, m. —(e)s = spurrie.
Sparstall, m. = gips-, pleisterkalk.
Sparstasse, w.; **Sparstasse**, f.; **Sparstampe**, w. = spaar|bank (-kas); -bankboekje; -lamp.
Sparlich = karig, schaars(ch), spaarzaam, sober(tjes), zuinig(jes), zeldzaam. **Sparlichtheit**, w. — = schaarsheid enz. **Sparlicht**, f. = zuinigheidskaars.
Sparlöten, m.; **Sparlöten**, m. = spaar|kachel; -penning.
Sparren, m. —s, — = (dak)spar; kuur, inbeelding; er hat einen S. (zu viel, zu wenig) = hij is niet wel bij 't hoofd, van Lotje getikt; sie hat in diesem Punkt einen S. = zij is op dit punt kurig, grillig; jeder hat einen S. = ieder heeft zijn kuren. **Sparren**(en)werk, f. = spant-, raamwerk (*van een dak*).
Sparren = spaarzaam, zuinig; (*soms*) schaars(ch), zelden. **Sparrenheit**, w. = spaarzaamheid enz. **Sparrenheitsrädchen**, Pl. = zuinigheidsredenen, -gronden. **Sparrenhaft**, w. — = zuinigheid; S. gibt Barthaft = sparen doet garen.
Spartaner, m. —s, — = Spartaan. **Spartanerin**, w. —, —nen = Spartaansche. **Spartanisch** = Spartaansch.
Sparte, w. —, —n = afdeeling, tak (*van wetenschap, bedrijf enz.*).
Spartopf, m. = spaarpot. **Sparttrieb**, m. = spaarlust, -zaamheid.
Spartisch, **Spartisch** = krampachtig.
Spartmus, m. —, ..men = kramp.
Spat, m. —es [u. Spafes], Späße [u. Späße] = scherts, grap, gekheid, aardigheid, plezier, pret; zum S. = voor de grap, uit gekheid; das macht mir S. = dat vind ik aardig, prettig; feinen S. mit einem treiben = jem. voor den gek houden, een grap met iem. hebben; S. beifelle! = zonder gekheid! das geht über den, ist auferm S. = dat gaat te ver; er versteht feinen S. = hij houdt niet van gekheid, is dadelijk boos, kan geen scherts verdragen; darin versteht er feinen S. = op dat punt verstaat hij geen gekheid; riesiger S. = dolle pret. **Spaten**, schw. (h.) = grappen, gekheid maken, schertsen, boerten; damit ist nicht zu f. = dat is niet om er gekheid mee te maken. **Spaterei**, w. —, —en = grappe-makerij, scherts. **Spatenhalber** = voor de grap. **Spatenhaft** = grappig, aardig, kluchtig. **Spatenhaftigkeit**, w. — = grappigheid enz. **Spatenig** = grappig. **Spatenmacher**, -vogel, m. = grappemaker, schalk. **Spatenweise** = voor de grap, voor de aardigheid, bijwijze van grap.
I. **Spat**, m. —(e)s, —e = spaat (*een mineraal*).
II. **Spat**, m. —(e)s = spat (*een paardeziekte*).

Spat, **Spat** = laat; die f. .este Nachwelt = 't verste nageslacht; (die Uhr) geht eine Stunde zu f. = loopt een uur achter (na); je f. .er der Tag, je schöner die Gäste = hoe later op den avond, hoe schooner volk. **Spatäpfel**, m. = late appel.
Spatartig = spaat-, spatachtig, vgl. Spat I en II.
Spatbirne, w. = late peer; oude jongejuifrouw.
Spatblühend = laatbloeiend.
Spatel, m. —s, —, —, w. —, —n = spatel, (apothekers)lepel, pleisterstrijker; tempermes).
Spaten, m. —s, — = spade, schop.
Spaten = later, nakomend. **Spaten** = later. **Spaten** = op zijn laatst, uiterlijk.
Spaten, m.; **Spaten**, m. = late vorst; i. herfst.
Spaten Pferd = paard, dat de spat heeft.
Spaten, **Spaten**, **Spaten** (t = ts), schw. (h.) = ruim, gespatieerd drukken, spatieëren. **Spaten** = gespatieerd, ruim. **Spatium** (t = ts), f. —s, ..tien = spatie, tussenruimte.
Spatjahr, f. = najaar. **Spatling**, m. —s, —e = nakomer(tje), (*ook wel van een kind*); laatgeboren lam, kalf; late vrucht; laatkomer.
Spatobst, f. = laat ooft, fruit. **Spatreif** = laat(rijp). **Spatommer**, m. = nazomer, late zomer.
Spat, m. —en, —en = musch, mosch.
Spatzeit, w. = late periode.
Spatzi, **Spatze**, Pl. = (fbb.) een meelspijs (kleine balletjes).
Spatzen, schw. (f.) = wandelen; f. gehen = (gaan) wandelen, een wandeling doen; f. fahren = een toertje doen per rijtuig, in een bootje, uit rijden, uit spelevaren gaan; f. reiten = een rijtoer, een ritje doen (*te paard*); f. radeln = een fietstochtje doen; etnen f. führen = met iem. (*een kind bijv.*) gaan wandelen. **Spatzerfahrt**, w. = rijtoer (*in een rijtuig*); zeil-, roeiochtje, spelevaart. **Spatzergang**, m. = wandeling. **Spatzergänger**, m. —s, — = wandelaar. **Spatzerhölzer**, Pl. = (berf.) beenen. **Spatzerplatz**, m. = wandelplaats, wandeling. **Spatzerritt**, m. = wandelrit, rijtoer (*te paard*). **Spatzerstich**, m. = langzaam wandelingetje. **Spatzerstod**, m. = wandelstok.
Specht, m. —(e)s, —e = specht.
Spechter, m. —s, — = spechter (*oud drinkglas*).
Spek, m. —(e)s = spek; er sitzt im S. = hij is (een man) in bonis heeft 't ruim; er soll den S. gefressen haben = hij moet 't schuld dragen, heeft 't weer gedaan. **Spek**, **Spek**, **Spek** = spekkachtig. **Spekbauch**, m. = spek-, smeerbuik. **Spekbüchsig** = spek-, dikbuikig.
Spekbohne, w. = boon. **Spekbrühe**, w. = speksaus. **Spekbüding**, m. = spekbokking.
Spekfeil, **Spek** = spekvet, zoo vet als spek.
Spekgeschwulst, w.; **Spek**, w.; **Spek**, m. = spekkgezwel; -kaan; -nek.
Spekhandel, m.; **Spek**, m.; **Spek**, w. = spekkhandel; -koopman; -huid (zwoord).
Spekfig = spekkig, als spek, zeer vet.
Spekläfer, m.; **Speklumpen**, m.; **Speklumpen**, m. = spekk(tor); -klomp (klomp spek); -(panne)koek.
Speklilie, w. = tuinkamperfoelje.
Spekmade, w.; **Spek**, w. = spekkmade; -muis (vleermuis).
Spekmeise, w. = koolmees. **Spekmeise**, w. = bingelkruid. **Spekmesser**, f. = spekmes.
Spekschneider, m. = speksnijder (*walvischvangst*). **Spekschnitte**, w. = sne(de), lap spek.
Spekswarte, w. = zwoord, zwoerd, zwaard.
Spekteite, w. = zij(de) spek; mit der Wurff

nach der $\mathcal{S}$. werfen = een spiering uitgooien om een kabeljauw te vangen.
Sped'||stein, m.; **wanst**, m.; **würfel**, m.; **wurm**, m. = speklsteen; -buiik (smeerbuiik); -dobbelseentje; -worm (-made).
spedie'ren, [schw. (h.) = expedieren, ver-
 afzenden. **Speditieur**', m. —s, —e = expeditieur.
Spedition', w. —, —en = expeditie, ver-
 zending.
Speditions'||buch, f.; **gebühren**, Pl.; **geschäft**,
 f.; **handel**, m.; **provision**, w. = expeditie-
 boek; -kosten; -zaak; -handel; -kommissie.
Spesch (spr.: *spietsf*), m. —es, —e(s) = speech,
 rede(voering), toespraak.
Speer, m. —(e)s, —e = speer, spies, lans.
speer'förmig = speer-, lansvormig. **Speer**'-
reiter, m. = speerruiter, lancier.
Spei'beden, f. = spuwbakje, kwispeldoor.
Spei'de, w. —, —n = spaak; spaakbeen;
 in die $\mathcal{S}$. n greifen = (*fig.*) een spaak in
 't wiel steken.
Spei'del, m. —s = speeksel, spog. **Spei**'del-
 drüse, w. = speekselklier. **Spei**'delstuf, m. =
 speekselvloed. **Spei**'dellecker, m. = flikflooi-
 er, stroopliker. **Spei**'delleckeri, w. = flik-
 flooierij enz. **Spei**'delode, w. = spuug-
 lok. **Spei**'delwurzel, w. = kwijlwortel.
Spei'deln, [schw. (h.) = spuwen, kwijlen.
Spei'dnen, [schw. (h.) = (*een wiel*) speeken.
Spei'dnenrad, f. = spaakwiel.
Spei'dner, m. —s, — = (graan-, voorraad)-
 zolder, voorraadschuur, magazijn; in den $\mathcal{S}$.
 bringen = opslaan. **Spei**'dnen, [schw. (h.) =
 zolderen, bergen, opslaan.
Spei'en, ft. (h.) (ich speie; spie; spie(e); speiel ge-
 spien) = spuwen, spugen; vgl. Feuer, Galle.
 I. **Spei**'er, m. —s, — = spuer. II. **Spei**'er,
 f. = Spiers.
Spei'gatt, f. = spuigat.
Speil, m. —(e)s, —e = sleutelbloem; valeriaan.
Speil, m. —(e)s, —e, **Spei**'ler, m. —s, — =
 spijltje, houten pen, pin (*voor worst* enz.).
Spei'lern, [schw. (h.) = speten, pinnen.
Spei'je, w. —, —n = spijs, voedsel, gerecht,
 maal, schotel; meelspijs; metselspecie, mortel;
 (klok)spijs. **Spei**'jeamt, f. = tafelbeambten-
 -dienst. **Spei**'jeamt, w. = spijsinrichting;
 restaurant; (*scherts.*) mond. **Spei**'jeapparat, m.
 = voedingstoestel. **Spei**'jedier, f. = tafelbier.
Spei'jedrei, m. = spijsbrij, chijm. **Spei**'jeis,
 f. = (konsumptie)ijs (*vanille-, koffijis e. d.*).
Spei'jeges, f. = spijswet. **Spei**'jehahn, m. =
 voedingskraan. **Spei**'jehaus, f. = eethuis,
 restaurant. **Spei**'jelammer, w. = voorraad-,
 proviziekamer. **Spei**'jelanaal, m. = voedings-
 kanaal. **Spei**'jelarte, w. = spijskaart, -lijst.
Spei'jeleller, m. = voorraad-, proviziekelder.
Spei'jelübel, m. = kalkbak. **Spei**'jemeister,
 m. = spijsmeester; (*in 't klooster*) schaft-
 meester.
Spei'jen, [schw. (h.) = spijzen, eten; voeden (*ook*
fig.); spijzigen, (te) eten geven; (eine Maschine,
 einen Bach) voeden; (einem mit leeren Hoffnun-
 gen) paalen; münche wohl zu f. l. = eet smake-
 lijk. **Spei**'jenfolge, w. = opvolging, orde
 van de spijzen, menu. **Spei**'jeopfer, f. = spijs-
 offer. **Spei**'jeordnung, w. = orde van de
 gerechten, menu. **Spei**'jepumpe, w. = voedings-
 pomp. **Spei**'jerefte, Pl. = spijsresten. **Spei**'-
jerohr, f. = voedingspijp; (*ook*) slokdarm.
Spei'jeröhre, w. = spijsbuis, slokdarm;
 voedingspijp. **Spei**'jesaal, m. = eetzaal.
Spei'jesaff, m. = chijl, maagsap. **Spei**'je-

schant, m. = etenskast. **Spei**'jetisch, m. =
 eettafel. **Spei**'jevencil, f. = voedingsklep.
Spei'jevorrüchtung, w. = voedingstoestel.
Spei'jewagen, m. = restauratierijtuig. **Spei**'je-
wasser, f. = voedingswater. **Spei**'jewein, m. =
 tafelvijn; avondmaalswijn. **Spei**'jewirt, m. =
 waard, gaarkok. **Spei**'jewirtschaft, w. = gaar-
 keuken, restaurant. **Spei**'jezettel, m. = spijs-
 kaart; (keuken)menu. **Spei**'jezeit, w. = etens-
 tijd. **Spei**'jezimmer, f. = eetkamer. **Spei**'jung,
 w. —, —en = spijziging, onderhoud, voeding.
Spekta'tel, m. u. f. —s, — = spektakel geraas,
 getier, lawaai, leven. **Spekta**'teln, [schw. (h.) =
 spektakel maken, lawaaien. **Spekta**'telstück,
 f. = spektakelstuk. **Spekta**'telstück', .. los =
 rumoerig, lawaaijerig.
Spektral'analyse, w. = spektraalanalyse.
Spektr'roskop, f. —s, —e = spektroskop.
Spek'trum, f. —s, .. tra u. .. tren = spectrum.
Spekulant', m. —en, —en = spekulant. **Speku**'-
lation', w. —, —en = spekulatie: overdenking,
 -peinzing; gewaagde handelsonderneming.
Spekulations'krisis, w. = spekulatiekrisis.
Spekulations'papier, f. = spekulatiepapier,
 spekulatief fonds.
Spekula'tius, m. — = spekulaaas. **Spekulatius**'-
männchen, f. = spekulaaasje.
Spekulativ' = spekulatief: nadenkend; onder-
 nemend, waaghalzerig, gewaagd. **Spekulie**'ren,
 [schw. (h.) = spekuleren: nadenken, peinzin-
 gen; gewaagde zaken doen; 't oog hebben (op).
Spekulum, f. —s, .. la = spekulum, spiegel.
Spei'ten, [schw. (h.) = (nbb.) splijten.
Spelt, m. —(e)s = spelt (*soort tarwe*).
Spelun'te, w. —, —n = spelonk, hol, schuil-
 hoek krot; kroeg.
Spelz zie Spelt. **Spel**'ze, w. —, —n = baard
 (*van de aar*), graanhuls, kaf. **Spel**'zig = vol kaf.
Spe'nadel, w. = (*gwst.*) speld.
Spencer zie Spenser.
Spenda'bel = royaal, mild, vrijgevig. **Spen**'de,
 w. —, —n = uitdeeling; gave, gift, geschenk.
Spen'den, [schw. (h.) = geven, schenken; (Gaben)
 uitdeelen; Lob f. = lof toezwaaien, een pluimpje
 geven; (einem das Abendmahl) toedienen.
Spen'der, m. —s, — = gever, schenker, wel-
 doener. **Spend**'herr zie Spendvogt. **Spendie**'-
ren, [schw. (h.) = spendeeren, (ten beste) geven.
Spendier'hofen: die Sp. anhaben = een royale
 bui hebben. **Spend**'ung, w. —, —en = toe-
 diening (*van de Sakramenten e. d.*); schenking.
Spend'vogt, m. = armvoogd.
Spen'gler, m. —s, — = (*gwst.*) blikslager.
Spen'ger, m. —s, — = spencer, lijffe.
Sperr'ber, m. —s, — = sperwer.
Sperr'en, **Sperr**'en machen = kom-
 plimenten maken; tegenstribbelen.
Sperr'gel, m. —s = spurrie.
Sperr'ling, m. —s, —e = musch, mosch; ein
 $\mathcal{S}$. in der Hand ist besser als zehn (als eine
 Taube) auf dem Dache = één vogel in de hand
 is beter dan tien in de lucht. **Sperr**'lingspapagei,
 m. = parkiet.
Sperr'ma, f. —s .. men u. —ta = sperma, zaad.
Sperr'mase'li, f. —s = spermaceti, walschot.
Sperr'rad, f. = palrad. **Sperr**'an'gelweil' =
 wagenwijd. **Sperr**'baum, m. = sluit-, slagboom.
Sperr'druck, m. = gespatieerde druk. **Sperr**'re,
 w. —, —n = afsluiting, sluitboom, hek; blok-
 kade; opstopping; stuwdam; verbod van in-
 of uitvoer. **Sperr**'ren, [schw. (h.) = (eine Straße,
 einen Hafen) afsluiten; (einem den Weg) ver-
 sperren; (einen ins Gefängnis) opsluiten; etnen

aus dem Hause f. = iem. buiten de deur sluiten; (ein Rad) remmen; einen Geistlichen f. = 't inkomen van een geestelijke inhouden; (die Buchstaben, Zeilen) wijd, ruim drukken, spatieren; (die Beine) wijd uiteenzetten; sich f. = zich verzetten, tegenstribbelen, complimenten maken.

Sperrfort, f. = sperfort. **Sperr'geld**, f. = tol, poortgeld. **Sperr'gesetz**, f. = (wet ter invoering van een) prohibitief recht; (ook) wet, waarbij 't inkomen van geestelijken ingehouden wordt.

Sperr'getriebe, f. = palwerk. **Sperr'gut**, f. = losliggend, niet ingepakt vrachtgoed (dat dus veel ruimte inneemt). **Sperr'hafen**, m. = looper; sluithaak, klink, pal. **Sperr'holz**, f. = prop (in den mond), knevel, breidelstok; spalkhout; dwarshout.

Sperr'rig = versperrend, belemmerend; onbeholpen; sp. es Gut = Sperrgut.

Sperr'riegel, m. = pal (in een horloge e. d.). **Sperr'rette**, w. = deur-, afsluit-, sperketting. **Sperr'klappe**, w. = windklep (v. h. orgel). **Sperr'rinne**, w. = pal. **Sperr'rad** zie Sperrrad. **Sperr'sitz**, m. = stalle(plaats). **Sperr'stunde**, w. = sluitingsuur, poortsluiten. **Sperr'system**, f. = afsluitingsstelsel (bij in- en uitvoer).

Sperr'ung, w. —, —en = (af)sluiting, versperking, blokkeering, blokkade, verbod van in- of uitvoer. **Sperr'vorrichtung**, w. = palwerk. **Sperr'weit** = wagenwijd. **Sperr'wert**, f. = palwerk. **Sperr'zeit**, w. zie Sperr'stunde e.

Sperr'en, Pl. = (on)kosten. **Sperr'enfrei** = vrij van kosten. **Sperr'femota**, —rechnung, w. = onkosterekening.

Sperr'zel zie Sperr'zel.

Sperr'zel, w. —, —en = specerij, kruidenrij.

Sperr'zel'händler, m. = kruidenier, drogist.

Sperr'zell'liste, w. = specerijkist, seroen.

Sperr'zell'laden, m. = specerij-, kruidenierswinkel. **Sperr'zell'waren**, Pl. = kruidenrijen, kruidenierswaren.

Sperr'zel zie Sperr'zel I.

Sperr'zial', m. —s, —e = speciaal, boezemvriend. II. **Sperr'zial'**, f. —s, —e = een groot glas wijn van 1/4 flesch, kalkoentje.

Sperr'zial'arzt, m. = specialiteit, specialist.

Sperr'zial'bericht, m. = speciaal (partikulier) bericht, sp. rapport. **Sperr'zial'fach**, f. = speciaal, bijzonder vak, specialiteit. **Sperr'zial'freund** zie Sperr'zial I. **Sperr'zial'tien**, Pl. = specialiteiten, bijzonderheden. **Sperr'zial'liste'ren**, f. (h.) = specializeeren. **Sperr'zial'liste'ring**, w. —, —en = specializing. **Sperr'zial'list'**, m. —en, —en = specialist, specialiteit. **Sperr'zial'ität**, w. —, —en = specialiteit (bizonderheid, lievelingsvak).

Sperr'zial'ität'theater, f. = specialiteittheater.

Sperr'zial'tarte, w. = speciale, afzonderlijke kaart. **Sperr'zial'reserve**, w. = (hand.) extra-rezerve. **Sperr'zial'** = speciaal, bijzonder, afzonderlijk, in bijzonderheden.

Sperr'zies, w. —, — = species: soort; hoofdregel, -bepaling (uit de rekenkunde); theeachtig geneesmiddel. **Sperr'zies'bulaten**, m.; —taser, m. = species'dukaat; —daalder. **Sperr'zifikation'**, w. —, —en = specificatie, (opgave van de) bijzonderheden. **Sperr'zifium**, f. —s, —ta = specifiek middel. **Sperr'zifisch** = specifiek, eigenaardig; f. es Gewicht = soortelijk gewicht. **Sperr'zifische'ren**, f. (h.) = specificceeren (afzonderlijk opgeven). **Sperr'zimen**, f. —s, —z'amina = specimen; model, staal, proefstuk. **Sperr'zids'** = opvallend, in 't oog loopend; schijnbaar, schijn... **Sperr'zif** = superfein.

Sperr'ze, w. —, —n = sfeer, bol, kring.

Sperr'zenmusik, w. = harmonie der sferen.

Sperr'zisch = sferisch, bolvormig; f. e Trigonometrie = (meest) boldriehoeksmeting. **Sperr'zoid'**, f. —(e)s, —e = sferoid, afgeplatte bol.

Sperr'zing, w. —, —e = afinks (een fabelachtig dier, een steenen beeld, een avondvinder).

Sperr'zier, m. —s = splauter, splalter, zink.

Sperr'zital, m. = gerookte paling. **Sperr'ziten**, f. (h.) = lardeeren, spekken, doorspekken; (schof.) spekken, smokkelen; etnem den Beutel f. = iems. beurs spekken, vullen; etnem f. = iem. de handen stoppen. **Sperr'zital's**, w. = gerookte ganzeborst. **Sperr'zital'nadel**, w. = lardeernaald.

Sperr'zital'tettel, m. = spiekpapierje.

Sperr'zital'gel, m. —s, — = spiegel (eig. en fig., ook aan een kanon, aan een schip, vlak veld in een gewelf of onder een lijst, toestel voor leeuwerikevangst); ruitvormige maas (in jacht- of vischnet); staart (van reën enz.). **Sperr'zital'gelbeleger**, m. = verfoelieër. **Sperr'zital'gelbild**, f. = spiegelbeeld, spiegeling. **Sperr'zital'gelblat'** = spiegelblank, (blinkend) als een spiegel. **Sperr'zital'gelbede**, w. = plafond met spiegel, glad plafond. **Sperr'zital'gelei'**, w. —, —en = gespiegel.

Sperr'zital'gelei', f.; —fabrik, w.; —fechten, f. (—fechterei, w.) = spiegelgelei; —fabriek; —gevecht (fig. (schijn)vertoon, komedie).

Sperr'zital'geffechter, m. = oogverblinder, kwakzalver. **Sperr'zital'gefelfenster**, f. = venster van spiegelglas, spiegelraam.

Sperr'zital'gefelfernrohr, f.; —fläße, w.; —folie, w.; —giefker, m.; —glas, f. = spiegelteleskoop; —vlak; —foelie; —gieter (-fabrikant); —glas.

Sperr'zital'gelglatt' = spiegelglad.

Sperr'zital'gelhändler, m.; —hars, f. = spiegelkoopman; —hars (vloodhars).

Sperr'zital'gelhell' = zoo helder als een spiegel.

Sperr'zital'gelhütte, w. = spiegelglasfabriek. **Sperr'zital'gelicht**, **Sperr'zital'gelig** = spiegelend, glanzend; f. e Nege = netten met ruitvormige mazen.

Sperr'zital'gelkarpfen, m.; —kaffen, m.; —konomie, w.; —lehre, w. = spiegelkarpfer; —kist (-kast, -doos); —kast (bonheur du jour); —leer.

Sperr'zital'gelmetall, f. = spiegelmetaal. **Sperr'zital'gel'm**, f. (h.) = spiegelen, weerkaatsen; schitteren; Lorie f. = een taart glanzend maken; sich f. = zich (weer)spiegelen; sich an einem f. = zich aan iem. spiegelen. **Sperr'zital'gel'pfeiler**, m. = penant.

Sperr'zital'gel'rahmen, m.; —taal, m.; —scheibe, w. = spiegellijst; —zaal; —ruit.

Sperr'zital'gel'schleifer, m.; —schrant, m.; —schrift, w.; —sextant, m.; —stein, m. = spiegel'slijper; —kast; —schrift; —sextant; —steen.

Sperr'zital'gel'teleskop, f.; —titel'schen, f.; —tür, w. = spiegelteleskoop; —tafeltje (konsol); —deur.

Sperr'zital'gel'lung, w. —, —en = spiegeling, weerkaatsing. **Sperr'zital'gel'simmer**, f. = spiegelkamer, —zaal. **Sperr'zital'gel'licht**, —lig zie spiegellicht, —lig.

Sperr'zital'gele, w. — = lavendel.

Sperr'zital'ger, m. —s, — = (nbb.) (scheeps)spijker.

Sperr'zital'gerhaut, w. = spijkerhuid, dubbeling.

Sperr'zital'öl, f. = lavendelolie.

Sperr'zital'iel, f. —(e)s, —e = spel; (sport ook) wedstrijd; sie treibt nur ihr S. mit ihm = ze speelt, spot maar met hem; laß mich aus dem S. = laat mij er buiten; er hat dabei die Hand im S. (II); das S. wendet sich = de kans keert; stummes S. = stil spel; gewonnen S. haben, gewonnen S. geben = zijn spel gewonnen geven (ook fig.); ich hatte letztes S. mit ihm = ik had weinig moeite met hem; auf dem S. stehen, aufs S. setzen

= op 't spel staan, zetten; ein S. des Windes, des Zufalls = een spel, speelbal van den wind, van 't toeval; vgl. abfarten, flingen, Miene. **Spielart**, w. = speelwijze, spel; speling, variëteit. **Spielball**, m. = speelbal (ook fig.). **Spielbank**, w. = speelbank. **Spielbrett**, f. = dam-, schaakbord. **Spielbruder**, m. = speler. **Spielbude**, w. = loterijkraam. **Spielgen**, f. —s, — = spelletje, partij(tje). **Spielboje**, w. = speeldoos. **Spielten**, schw. (h.) = spelen; (er spieft) den Odoardo = (voor) Odoardo; (er will) den Herrn f. = den mijnheer uithangen; nach dem Gehör, vom Blatt f. = op 't gehoor, van 't blad s.; (diese Farbe) spielt ins Rötliche = zweemt naar 't roode; die Wasserflüsse f. lassen = de fontein laten springen; die Kanonen f. lassen = 't geschut laten s., laten werken; (er hat es) f. d. gelernt = spelenderwijs geleerd; sich um sein Vermögen f. = zijn vermogen verspelen; vgl. Mindestuh, Dedé, Geige, Hafchens, Pofsen, Schabernad, Streich, Verstedden e. a. **Spieler**, m. —s, — = speler: spekulant; akteur. **Spielerei**, w. —, —en = spel, aardigheid, beuzelarij, nietigheid, kinderachtigheid. **Spielertig** = speelsch, speelgraag. **Spielertisch** = speelsch, dartel. **Spielform**, w. zie Spielart. **Spielfreund**, m. = liefhebber van spelen; (speel)kameraad. **Spielgebrauch**, m. = gebruik bij 't spel. **Spielgehilfe**, m. = helper, croupier. **Spielgeld**, f.; **genosse**, m.; **gesellschaft**, w. = speellgeld (inzet); -makker; -gezelschap. **Spielgesetz**, f. = wet, regels van 't spel. **Spielhaus**, m. = korhaan. **Spielhaus**, f.; **Halle**, w. = speelhuus; -hol. **Spielhonorar**, f. = honorarium (van een tooneelspeler). **Spielhuhn**, f. = korhoen. **Spielkamerad**, m.; **karte**, w.; **lasse**, w. = speelkameraad; -kaart; -kas. **Spielklub**, m.; **leitung**, w.; **mann**, m. = speelklub; -leiding (regie); -man. **Spielmarke**, w.; **pacht**, w.; **pfennig**, m.; **plan**, m.; **platz**, m. = speelplafche (-penning); -pacht; -penning; -plan; -plaats. **Spielratte**, w. = hartstochtelijk speler; speelsch kind. **Spielraum**, m. = speelruimte, speling; speelplaats. **Spielregel**, w. = regel van 't spel. **Spielregeln**, Pl.; **schuld**, w.; **stunde** w. = speelgoed; -schuld; -uur. **Spielstück**, w.; **steller**, m.; **teufel**, m.; **tisch**, m. = speelstuk; -pot; -duivel; -tafel. **Spieluhr**, w. = speelklok, klokkespel. **Spielverderber**, m. = spelbreker, -bederver; brekespel. **Spielvertrag**, m.; **waren**, Pl.; **warengeschaft**, f. = speelkontraakt; -goed; -goedwinkel. **Spielwerk**, f. = speelwerk (van een uurwerk en fig), carillon; speelgoed. **Spielwut**, w.; **zeit**, w.; **zeug**, f.; **zimmer**, f. = speelwoede; -tijd; -goed; -kamer. **Spiere**, m. u. f. —(e)s, —e = sprietje; spirea. **Spierehen**, f. —s, — = sprietje, spiertje, klein beetje. **Spiere**, w. —, —n = spier, rondhout, hulpra. **Spierring**, m. —s, —e = lijstbes, sorbeboom; spiering (ook fig.). **Spierringbaum**, m. = sorbeboom, lijstbes(seboom). **Spiersaude**, w., **strauch**, m. = spirea. **Spieß**, m. —es, —e = spies, piek; spit; onvertakt gewel van een hert; den S. umföhren, umbrehen = (fig.) den aanvaller met diens eigen wapens bestrijden, aanvaller worden (in plaats van verdediger); (er hat) S. e. = moppen (geld); schreien wie am S. =

schreeuwen alsof men vermoord wordt. **Spießbod**, m. = spiesbok (*denjarig mannelijk hert*). **Spießbürger**, m. = kleinsteedsch, bekrompen mensch, kruidenier (fig.) **Spießbürgerlich** = kleinsteedsch, bekrompen. **Spießbürgertum**, f. = kleinsteedschheid, bekrompenheid, kleinzieligheid. **Spießdreher**, m. = spidraaier. **Spießeisen**, f. = punt van een piek. **Spießen**, schw. (h.) = spieten. **Spießer**, m. —s, — = spieshart (*denjarig hert*); (ook) tijdelijk onderwijzer en = Spießbürger. **Spießgefelle**, m. = spitsbroeder, bentgezel, medeplichtige. **Spießglanz**, m. = spiesglans, antimonium. **Spießhirsch**, m. = spieshart (*denjarig hert*). **Spießig** = spiesvormig; (*metaal*) bros; (*leer*) slecht gelooid; ook = spießbürgerlich. **Spießruten**, Pl.: Sp. laufen = spitsroeden loopen. **Spießträger**, m. = spiesdrager. **Spill**, f. —(e)s, —e = spil, windas, kaapstander. **Spillage** (spr.: *laazje*), w. — = spillage (*verlies, schade van koopmanswaren op schepen*). **Spillbaum**, m. = spillboom spaak; ook = Spindelbaum. **Spille**, w. —, —n = (*gwst.*) spil, spinnewiel. **Spillertig**, **Spillern** = mager, stakerig, houterig; f. . . e Beine = spillebeenen. **Spillgelber**, Pl. = spelgedeld. **Spilling**, m. —s, —e = gele pruim. **Spillrig** zie Spillertig. **Spillmage**, m. —n, —n = spillemaag, verwant van moederszijde. **Spillseite**, w. = (*verwantschap van de*) vrouws-, moederszijde. **Spinal** . . . = ruggemergs . . . , ruggegraats . . . **Spinat**, m. —(e)s = spinazie. **Spind**, f. u. m. —(e)s, —e = spint (*oude maat*) en = Spinde, w. —, —n = spinde, kast. **Spindel**, w. —, —n = klos, spil, spinnewiel; spil (*in allerlei bet.*). **Spindelbaum**, m. = (*plant*) kardinaalsmuts. **Spindelbeine**, Pl. = spillebeenen. **Spindelbäum**, **Spinderr** = zoo dun als een staak, mager als een hout. **Spindel förmig** = spilvormig. **Spindelmacher**, m. = klos-, spilmaker. **Spindelpresse**, w. = spil-, schroefpers. **Spindelstule**, w. = zuil met een buik. **Spindelstüde**, w. = spilhorenslak. **Spindelsteite**, w. zie = Spillsteite. **Spindelstreppe**, w. = spiltrap. **Spindelhut**, m. = (*scherts.*) hooge hoed. **Spindeltern**, schw. (h.) = 't haar verven. **Spinnel**, m. —s, —e = spinel (*een robijnsoort*). **Spinnett**, f. —(e)s, —e = spinet (*oud klavier*). **Spinnater**, m. —s, — = (*zeilsport*) spinnaker (*een groot driehoekig zeil, tegenover 't grootzeil*). **Spinbar** = spinbaar. **Spinne**, w. —, —n = spin. **Spinnefeind**: einem f. sein = iem. doodelijk haten. **Spinne**, f. (h.) (ich spinne; spinn; spinne; spinne! gesponnen) = spinnen; (*tabak*) spinnen, ineenrollen; Ränke f. = listige streken bedenken, intrigeeren. **Spinnege webe**, **neß**, **webe**, f. = spinneweb. **Spinner**, m. —s, — = spinner. **Spinneret**, w. —, —en = spinnerij. **Spinnerin**, w. —, —nen, **Spinnefrau**, w. = spinster. **Spinnefafer**, w. = spinvezel. **Spinnege webe**, f. = spinneweb. **Spinnehaus**, f. = spinnerij; spin-, rasphuis. **Spinnehitte**, w. = spinkooi (*voor de zijdevormen*). **Spinnemaschine**, w.; **rad**, f.; **roden**, m. = spinnemachine; -newiel; -rokken. **Spinnehitte**, w.; **stube**, w. = spinningschool; -zijde; -kamer (ook: avondkranse). **Spinnefaberzählung**, w. = vertelling aan 't hoekje van den haard. **Spinneweb**, f. —(e)s, —e = spinneweb. **Spinnewebfeger**, m. = raagbol.

spindōs = netelig, lastig.
Spino'za, m. = Spinoza. **Spinozist'mus**, m. — = Spinozisme, leer van Spinoza, pantheïsme.
I. Spint, f. —(e)s, —e = spint (*oude korenmaat*).
II. Spint, m. u. f. —(e)s, —e = vet; spint (*'t zachte hout onder de bast*).
Spintifere, f. (h.) = nadenken, peinzen, mijmeren, piekeren.
Spion, m. —s, —e = spion (*ook aan 't venster*).
Spiona'ge (spr.: *..naazje*), w. —, —n = spionage. **Spionie'ren**, f. (h.) = spionneeren.
Spioniererei, w. —, —en = gespionneeren.
Spira'a, **Spira'e**, w. —, ..den = spira.
Spiral' = spiraal-, schroefvormig. **Spiral'bohrer**, m. = spiraal-, schroefboor. **Spira'le**, w. —, —n = spiraal(lijn). **Spiral'förmig** = spiraalvormig. **Spiral'linie**, w. = spiraal(lijn).
Spirant, m. —en, —en = spirans, schuringsgeluid.
Spiral'len, Pl. = spirillen, schroefvormige bacteriën.
Spiritist'mus, m. — = spiritisme. **Spiritist'**, m. —en, —en = spiritist. **Spiritist'isch** = spiritistisch. **Spiritual'e**, m. .len, .len = spiritueel; raadgever in gewetenszaken; streng Fransicaan. **Spiritua'lien**, Pl. = geloofszaken. **Spiritualist'mus**, m. — = spiritualisme (*leer van 't wezen van den geest*). **Spiritualist'**, m. —en, —en = spiritualist. **Spiritual'istisch** = spiritualistisch. **Spiritualit'at**, w. — = spiritualiteit, ('t) geest-zijn. **Spiritueel** = spiritueel, geestelijk, geest... **Spirituo'sen**, Pl. = spirituoza, spiritueel, sterke dranken. **Spir'itus**, m. —, —u. .tulle = spiritus, wijngeest, alcohol; geest. **Spir'itusachtig** = spiritusachtig. **Spir'ituslampe**, w. = spirituslamp. **Spir'itus'locher**, m. = spiritus(toe)stel.
Spitaal, f. —s, ..tuler = hospitaal, ziekehuis. **Spitaal'brand**, m.; **Spitaal'brand**, f.; **Spitaal'brand**, m. = hospitaal[koorts]; -geestelijke; -schip; -directeur.
Spitaal'f. (u. m.) —s, — = hospitaal, ziekehuis, oud-manne- of vrouwenhuis. **Spitaal'f.**, w. = oud vrouwtje (*uit een gezicht*), bestje.
Spitaal'f., m. —s, — = hospitaalzieke, -bewoner; -directeur.
I. Spits, f. = spits, puntig, scherp, snibbig; f. .er Winkel = scherpe hoek; f. .e Reden = scherpe woorden; f. .e Antwoord = scherp, snibbig antwoord; etw. f. friegen = iets begrijpen, snappen. **II. Spits**, m. —(e)s, —e = spits, kees-, herdershond; roes; er hat einen S. = hij heeft 'm om, is aangeschoten.
Spits'ambosch, m. = hoornaambeeld. **Spits'bart**, m. = puntbaard, sik. **Spits'bergen**, f. = Spitsbergen. **Spits'bogen**, m. = spitsboog.
Spits'bogenstil, m. = spitsbogestijl. **Spits'bohrer**, m. = spitsboor. **Spits'bube**, m. = spitsboef, schurk, schelm.
Spits'bubenbande, w.; **Spits'bube**, f.; **Spits'bube**, m. = (spits)boeve[bbende]; -gezicht; -streek.
Spits'buberij, w. —, —en = (spits)boeverij, schurkerij, schelmerij. **Spits'bubisch** = (spits)boevig, schurkachtig.
Spits'fen, f. —s, — = spitsje; puntje; pijpje; keesje; roesje. **Spits'ge**, w. —, —n = spits (*van toren e. d.*), punt (*van pen, naald, mes, wijzer, neus, sigaar*), einde (*van tafel, draad*), top (*van berg, driehoek, boom, vinger*), nok (*vandak*), hoofd (*van leger, onderneming, bestuur*); (*hoogere wiak*), keerpunt; (*gesproken*) scherp woord, zet, steek; (*geldhandel*) onverdeelbare rest; an der S. stehen, sich an die S. stellen = aan 't hoofd

staan, zich aan 't h. plaatsen; (*sein Name*) steht an der S. = staat bovenaan; die S. n der Behörden, der Regierung, der Geistlichkeit = de hoofden van 't bestuur enz.; (*die Sache*) steht auf der S. = staat op zijn kant, op omvallen; etw. auf die S. treiben = tot 't uiterste drijven; *vgl.* bieten, Zigarrenspize, Spizen. **Spits'eisen**, f. = puntijzer, scherpe steenbeitel. **Spits'zel**, m. —s, — = stille agent, politiestipon. **Spits'zetter**, w. —, —en = spionage (*van wege de politie*). **Spits'zeltum**, f. = spionagestelsel.

I. Spits'zen, Pl. = kant; gekloppete S. = geklopte, gekloste kant; *vgl.* Klöppelein. **II. Spits'zen**, f. (h.) = spitsen, puntig, scherp maken; een punt aan (iets) maken; (*die Ohren*) spitsen; das Maul, den Mund f. = een spits mondje maken; sich f. = scherp, in een punt uitloopen; sich auf (Mitt.) f. = zich op iets spitsen, erg verlangend zijn naar iets. **Spits'zenarbeit**, w. = kantwerk. **Spits'zenärmel**, m. = mouw met kant. **Spits'zenartig** = kantachtig, op kant gelijkend. **Spits'zenbeleg**, m. = kanten belegsel, k. garneering. **Spits'zengefalltel**, f. = kanten plooiel. **Spits'zengehoft**, f. .handel, m. = zaak, handel in kant. **Spits'zenhaube**, w. = kanten muts. **Spits'zentleid**, f. = kanten japon. **Spits'zentlöppel**, m. = klos. **Spits'zentlöpplerin**, w. = kantwerkster. **Spits'zentnippser**, m. = puntafsnijder. **Spits'zentragen**, m. = kanten kraag. **Spits'zentleistung**, w. = maximum vermogen. **Spits'zenpapier**, m. = kantpapier; (*papieren*) kastrand. **Spits'zenstiel**, m. = kanten sjaal. **Spits'zenstieker**, m. = kanten sluijer. **Spits'zenstück**, m. = kantsteek. **Spits'zenstück**, f. = kanten (zak)doek. **Spits'zenwert**, f. = kant(werk).

Spits'felle, w. = puntvijl. **Spits'findig** = spitsvondig, gezocht. **Spits'findigkeit**, w. —, —en = spitsvondigheid, gezochtheid. **Spits'föde**, w. = spitsvormige orgelpijp. **Spits'glas**, f. = punt-, champagneglas. **Spits'granate**, w. = puntgranaat. **Spits'hade**, **Spits'haue**, w. = punt-, pikhouweel. **Spits'hammer**, m. = pik-, punt-hamer. **Spits'hengst**, m. = klophengst. **Spits'hut**, m. = punt-hoed.

Spits'zig = puntig, scherp, bijtend, snibbig; spichtig. **Spits'zigheit**, w. —, —en = puntigheid enz.

Spits'kopf, m. = punt-, spitshoofd, -kop, (*fig.*) listigaard. **Spits'köpfig** = punt-, spitshoofd-, -koppig. **Spits'kugel**, w. = puntkogel. **Spits'marke**, w. = tekenend opschrift, karakteristieke naam. **Spits'maul**, f. = spits-, puntmuil, -bek. **Spits'maus**, w. = spitsmuus. **Spits'meißel**, m. = punt-, frontbeitel. **Spits'name**, m. = bijnaam; mit S. n S. genant = bijgenaamd H. **Spits'nase**, w. = spitsneus, puntige neus, puntneus. **Spits'näsig**, **Spits'nässig** = met een spitsen neus, spitsneuzig. **Spits'pfahl**, m. = puntpaal. **Spits'säge**, w. = schrob-, steekzaag. **Spits'säule**, w. = puntzuil, pyramide, obelisk. **Spits'winlig** = scherphoekig. **Spits'wort**, f. = scherp, bijtend woord.

Spizile'gium, f. —s, — .gien = spicilegium, arelezing, nalezing.

Spleen (spr.: *splien*), m. —s = spleen, land-ziekigheid.

Splet'ke, w. —, —n = splinter, spaan; lobellia. **Splet'ken**, f. u. f. (h. u. f.) (*ich spleijte; splijf u. spleijte, splijf u. spleijte; spleijel gesplijfen u. gespleijft*) = splijten, klieven; (*zm.*) splitsen.

splendid = kostbaar; vrijgevig, mild.

Splint, m. —(e)s, —e = (*gwst.*) spint ('t zachte hout onder de schors); ijzeren wig; puntig haakje.

Splinter (nrdb.) zie **Splinter**.

Splis, m. . .jes, . .je = splinter; (*ook*) barst (*in spiegel bijv.*). **Splisfen**, *schw.* (h.) = (*een touw*) splitsen; *aneinander spl.* = splitsen.

Spliter, m. —s, — = splinter, schilfer, snipper. **Spliterig** = splinterig, vol splinters, vol klooven, springend (*van de huid*). **Spliteren**, *schw.* (h. u. f.) = splinteren, splinters maken, in splinters gaan. **Spliterenacht** = spiernaakt. **Spliterichte(r)**, *schw.* (h.) = vitten, muggen-ziften. **Spliterichter**, m. = vitter. **Spliterig** zie **Spliterig**.

Sp^o = sporco, brutogewicht.

Spoliant, m. —en, —en = spoliant (*wegens berooving aangeklaagde*). **Spoliation**, w. —, —en = spoliatie: berooving. **Spolien**, Pl. = spoliën: buit(gemaakte wapens). **Spolieren**, *schw.* (h.) = spoliëren: berooven.

Sponde, w. —, —n = (nrdb.) sponde, bed. **Spondeisch** = spondelsch. **Spondeus**, m. —, —deen = spondeus (*een versvoet*: — —).

Sponsa lien, Pl. = verlovingsplechtigheid. **Sponsieren**, *schw.* (h.) = 't hof maken.

Spontan = spontaan, uit-zich-zelf. **Spontaniteit**, w. —, —en = spontaneïteit.

Sporaden, Pl. = Sporaden (*eil.*) **Sporadisch** = sporadisch.

sporco = (dft.) bruto; *vgl.* **Sporco**.

Sporre, w. —, —n = spoor, kiemkorrel.

Sporrenschlag, w. = Sporeslag. **Sporrer**, m. —s, — = sporemaker.

Sporr gel, m. —s = spurrie.

Sporrig = schimmelig.

Sporr, m. —(e)s = spurrie.

Sporro f. —s = bruto(gewicht); *vgl.* **sporco**.

Sporren, m. —(e)s, **Sporren** = spoor (*ruiter-, hanespoor*); prikkel; er hat sich seine Sporen verdient = hij heeft zijn sporen verdiend.

Sporrenartig = spoorvormig, bijwijze van spoor. **Sporrenblume**, w. = hane-, ridderspoor.

Sporrenen, *schw.* (h.) = de sporen geven, aansporren, -zetten; van een spoor voorzien.

Sporren fuß, m. = gespoorde voet.

Sporrenhalter, m.; **Sporrenleder**, f.; **Sporrenriemen**, m. = spoor||drager; -le(der); -wiel(t)je; -riem.

Sporrenstetig (=stättig) = (*van een paard*) niet aan de sporen gehoorzaamend, koppig. **Sporrenstreicher** = spoorstrager, ventre-à-terre. **Sporrensträger**, m. = spoorstrager.

Sporren, m. —(e)s = sport.

Sporrenkosten, Pl. = (rechts)kosten; bijverdienste, emolumenten. **Sporrenkost**, w. = tarief van onkosten.

Sportliebhaber, m. = sportsman, liefhebber van sport. **Sportlich**, **Sportlich** = sportief, sport...; sportliches Ereignis = gebeurtenis op sportgebied. **Sportplatz**, m. = sportterrein.

Sportman (spr.: ..män); m. = sportsman.

Spott, m. —(e)s = spot, bespotting; seinen S. mit etw. treiben = den spot met iets drijven; met iets spotten; es ist ein S. = 't is heel min; *vgl.* **Schade**. **Spottbenennung**, w. = spotnaam. **Spottbild**, f. = spotprent, -beeld.

Spottbilfig = spotgoedkoop. **Spottbroffel**, w. = spothijster. **Spottleiter**, w. —, —en = spotternij, spot. **Spotteln**, *schw.* (h.) (über Vff.) = spotten, den draak steken (met iets). **Spottten**, *schw.* (h.) (über Vff.) = spotten, den spot drijven, den draak steken (met iets), (iets)

belachelijk maken; [eines Dinges f. = met iets sp.]; das spottet aller Beschreibung = dat spot met alle beschrijving, laat zich niet beschrijven; [Gott läßt sich nicht f. = God laat niet met zich sp.]. **Spottter**, m. —s, — = spottter, spotvogel. **Spotterei**, w. —, —en = spotternij, spot, grap. **Spottgebot**, f. = bespottelijk (belachelijk) laag bod.

Spottgedicht, f.; **Spottgeist**, m.; **Spottgichter**, f.; **Spottgeld**, f. = spot||gedicht; -geest; -lach; -geld (-prijs); für ein Spottgeld = voor een prikje).

Spottlich = spottend, ironisch, spotachtig, [bespottelijk]; ein f. es lächelt = een spotlachje. **Spottler**, m. —s, — = spottter, spotvogel. **Spottlied**, f. = spotlied. **Spottlust**, w. = spotlust. **Spottlustig** = spotziek.

Spottname, m.; **Spottpreis**, m.; **Spottrede**, w. = spot||naam; -prijs; -rede(voering, -woorden).

Spottschlecht = heel slecht, reuzeslecht.

Spottschrift, w.; **Spottsucht**, w. = spot||schrift (satire); -zucht (-lust).

Spottstück = spotziek. **Spottvogel**, m. = spotvogel. **Spottweise** = spottenderwijs. **Spottwohlfeil** = spotgoedkoop.

s. p. r. (*sub petitione remissionis*) = mit der Bitte um Zurücksendung.

spr. = sprich; spreek uit.

Sprachähnlichkeit, w.; **Sprachaltertümer**, Pl.; **Spracharmut**, w. = taal||overeenkomst; -oudheden; -armoede.

Sprachbau, m. = bouw, structuur van de taal; zinsbouw, syntaxis. **Sprachbemerkung**, w. = opmerking over de taal, taalkundige opmerking. **Sprache**, w. —, —n = spraak (*spraakvermogen en wijze van spreken*), taal, tongval; die S. verjagte ihm = hij kon niet spreken; etw. zur Spr. bringen = iets ter sprake, te berde brengen; zur S. kommen = ter sprake komen. **Sprach eigenheit**, w. = taaleigen (aardigheid), idiotisme. **Sprachenfundig** = met de talen op de hoogte. **Sprachenverwirrung**, w. = taal-, spraakverwarring. **Sprachfehler**, m. = taalfout; spraakgebrek. **Sprachfertigkeit**, w. = vaardigheid in 't spreken, bespraaktheid.

Sprachforscher, m.; **Sprachforschung**, w.; **Sprachgebiet**, f.; **Sprachgebrauch**, m. = taal||vorscher; -onderzoek (-studie); -gebied; -gebruik (spraakgebruik).

Sprachgelehrtheit, w.; **Sprachgelehrte(r)**; **Sprachgelehrter**, f. = taal||geleerdheid; -geleerde; -wet.

Sprachhygiene, w. = spraakhygiëne, hygiënisch spreken.

Sprachkennner, m.; **Sprachkenntnis** (=kunde), w. = taal||kennner (-kundige); -kennis (-kunde).

Sprachkundig = taal-, spraakkundig. **Sprachkundiger** = spraak-, taalkundige. **Sprachkünstler**, m. = spraak-, taalkundige, grammatikus; taal-leeraar, -onderwijzer. **Sprachleidende(r)** = spraakgebrekkige. **Sprachlos** = sprakeloos, stom, verstomd.

Sprachlosigkeit, w. = sprakeloosheid enz., *vgl.* **Sprachlos**. **Sprachmeister**, m. = taalmeester. **Sprachmengerel**, w. = taalvermenging, ('t) veelvuldig gebruik van vreemde woorden, koeterwaalsch. **Sprachneuerer**, m. = taalvernieuwer, neoloog. **Sprachneuerung**, w. = taalvernieuwing, nieuwe taalvorm, neologisme. **Sprachorgan**, f. = spraak-, spreekorgaan, -werktuig.

Sprachregel, w.; **Sprachreinheit**, w.; **Sprachreiner**, m. = taal||regel; -zuiverheid; -zuiveraar (purist).

Sprachrichtig = taalkundig juist. **Sprachrichtigkeit**, w. = juistheid, korrektheid (*in de taal*).

Sprach'rohr, f. = (scheeps)roeper; spreekbuis.
Sprach'schat, m. = taalschat. **Sprach'schlauch**, m. = spreekbuis.
Sprach'schneider, m.; **-führung**, w.; **-studium**, f. = taalfout; -gebrek (spraakgebrek); -studie.
Sprach'stübung, w.; **unterricht**, m.; **verbesserer**, m.; **verbesserer**, m. = taal'loefening; -onderwijs; -verbeteraar (-hervormer; ook spraakverbeteraar); -bederver.
Sprach'verein, m. = filologevereeniging. **Sprach'vergleichend** = taalvergelijkend. **Sprach'vergleichung**, w. = vergelijkende taalstudie, taalvergelijking. **Sprach'wertzeug**, f. = spraakorgaan, -werktuig. **Sprach'widrig** = taalkundig onjuist, in strijd met de beschaafde taal.
Sprach'wissenschaft, w. = taalwetenschap.
Sprach'zeln, **sprach'zeln**, f. (h.) = knetteren, spatten, spetteren.
Sprech'apparat, m. = spreektoestel. **Sprech'art**, w. = spreekmanier, manier van spreken, taal.
Sprecher, f. (h.), (du sprichst; sprach; spräche; sprach ge'prochen) = spreken; uitspreken; (Frans) (h.) (du sprichst; die Wahrheit) spreken; (einen) spreken; (er ist nicht zu) spreken; mit einem von (über) etw. f. = met iem. over iets spreken; da wir gerade von Büchern f. = van boeken gesproken; das spricht für, gegen ihn = dat spreekt, pleit voor, tegen hem; (er ist nicht gut) auf mich zu f. = over mij te spreken; (ein Urteil, den Segen über (Akk.), ein Gebet) uitspreken; vgl. ähnlich. **Sprecher** = sprekend; ein f. er Beweis (ll). **Sprecher**, m. -s, - = spreker, woordvoerder, redenaar, conferencier; (in England) speaker (*president van 't Lagerhuis*). **Sprech'maschine**, w. = fonograaf. **Sprech'stunde**, w. = spreekuur, -les.
Sprech'übung, w. = spreekoefening. **Sprech'wart**, m. - (e)s, -e = spreker, conferencier (im Rabarett). **Sprech'wertzeug**, f. = spreekwerktuig. **Sprech'zelle**, w. = spreekcel. **Sprech'zimmer**, f. = spreekkamer.
Spree, w. = (de) Spree. **Spree'wald**, m. = Spreevald. **Spree'wäldler**, m. -s, - = Spreevaldbewoner.
Spree'he, w. - , -n = (nrdd.) spreekw.
Sprei'w. - , -en = spreid.
Sprei'fel, **Sprei'fen**, m. -s, - = (nrdd.) splinter, spaan, spijltje. **Sprei'fe(n)**, f. (h.) = splijten; (f.) (af-, versplinteren).
Sprei'deife, w. = spreid. **Sprei'te**, w. - , -n = uitgespreide massa (*bijv. koren om te dorschen*); zwade; spreid. **Sprei'ten**, f. (h.) = uitspreiden.
Sprei'ze, w. - , -n = schoor, stut. **Sprei'zen**, f. (h.) = schoren, steunen; (die Beine) wijd uiteenzetten, (die Finger) wijd uiteenspreiden; gespreijt gehen = wijdbeens loopen; sich spr. = zich uiteenspreiden; voornaam doen, een hooge borst opzetten, pronken; gespreijt = aanstellerig, pronkerig.
Spreng'arbeit, w. = ontploffings-, mijnwerk.
Spreng'büchse, w. = springbus, petarde.
Spreng'gel, m. -s, - = sprenkel-, wijkwast, kwispel; parochie, kerspel, diocees. **Spreng'gen**, f. (h.) = laten springen; (*water*) sprenkelen; (*de straat*) besproeien; (*de wasch*) (be)sprenkelen; (*een rots, brug, bank*) doen, laten springen; (*een deur*) openbreken; (*boeien*) verbreken; (*een vergadering*) uiteenjagen; f., (f.) = draven, rennen, galopperen. **Spreng'geschoss**, f. = springprojectiel. **Spreng'granate**, w. = springgranaat. **Spreng'tarre**, w. = sproelkar, -wagen.
Spreng'tugel, w. = springkogel. **Spreng'ladung**, w. = springlading. **Spreng'mittel**, f. =

springmiddel. **Spreng'öl**, f. = nitroglycerine.
Spreng'pulver, f. = mijnkruid. **Spreng'fel**, m. u. f. -s, - = (vogel)strik; sprinkhaan, dartel kind; spikkeling. **Spreng'stoff**, m. = ontploffings-, springstof. **Spreng'stück**, f. = granaatsplinter, spring-, ontploffingsstuk, petarde. **Spreng'ung**, w. - , -en = ('t) doen springen, verbreking, vernieling; (be)sprengeling, besproeiing. **Spreng'wagen**, m. = sproeiwagen. **Spreng'wedel**, m. = wijkwast, kwispel. **Spreng'werk**, f. = (bk.) springwerk ook = Spreng'stück.
Spreng'fel, m. -s, - = (vogel)strik; spat, spikkel, sproet. **Spreng'felig** = spikkelig, sproeterig, gespikkeld. **Spreng'feln**, f. (h.) = spikkelen, jaspeeren, bespatten; rotgesprenfelt = roodgespikkeld. **Spreng'felig** zie sprenfelig.
Spreng'w. - = kaf, stof, afval. **Spreng'artig** = als kaf. **Spreng'blume**, w. = kaf; papierbloem. **Spreng'ig** = vol kaf. **Spreng'regen**, m. = motregen.
Spreng'wort, f. = spreekwoord; [spreekwijze, gezegde]. **Spreng'wörterlexikon**, f. = spreekwoordeboek. **Spreng'wörtlich** = spreekwoordelijk.
Spreng'gel, m. -s, - = (*gest.*) (gebogen) lat, hoepel, boog (*voor 't wagendek bijv.*). **Spreng'gelwagen**, m. = huifkar.
Spreng'he, w. - , -n = stut, schoor, spit; tak (*van 't gewei*). **Spreng'hen**, f. (f.) (ich) sprenge; sprenge; sprenge; sprenge! gesproken) = (ont)spruiten, (ont)kiemen; (*soms*) (h.) = doen ontspruiten, voortbrengen.
Spreng'f. - (e)s, -e = spriet, gaffelstang.
Spreng'ing, m. - (e)s, -e = spring, sprong.
Spreng'anker, m. = klein werpanker.
Spreng'auf, m. = duikelaartje. **Spreng'auf**, m. u. f., **Spreng'aufblume**, w. = lietje-vandalen.
Spreng'ball, m. = elastieken bal. **Spreng'brett**, f. = springplank. **Spreng'brunnen**, m. = fontein.
Spreng'gen, f. (h. u. f.) (ich) springe; sprang; spränge; spränge! gesproken) = (op-, stuk-)springen; (einen Taler, viel Geld) f. lassen = uitgeven, verteren, stukslaan; (er hat ein paar Flaschen) f. lassen = ten beste geven; der f., de Punkt = de hoofdzaak, 't punt in kwestie; (ein Glas, eine Saite, das Eis) springt = springt, barst; damit wirst du nicht weit f. = daarmee zul je niet ver komen; er hat f. müssen = hij is weggestuurd (uit zijn betrekking); vgl. Rlinge.
Spreng'ger, m. -s, - = springer; (*in 't schaak*) paard. **Spreng'feder**, w. = springveer.
Spreng'glut, w.; **-insfeld**, m.; **-läufer**, m. = springvloed; -in-'t-veld; -tor (kniptor).
Spreng'kraft, w. = veerkracht. **Spreng'kraut**, f. = springzaad. **Spreng'kunst**, w. = springkunst. **Spreng'leben dig** = springlevend. **Spreng'pferd**, f. = springpaard. **Spreng'quelle**, w. = springbron.
Spreng'schnur, w.; **-seil**, f.; **-welle**, w.; **-zeit**, w. = springkkoord; -touw; -golf (-tij); -tij.
Spreng'wurm, m. = made (*ingewandsworm*).
Spreng'w. - (e)s, -e = spiritus, alcohol.
Spreng'tor, m., **-maschine**, w. = spiritusstel, -komfoor.
Spreng'bad, f. = stortbad, douche. **Spreng'büchse**, w. = spuitje. **Spreng'ze**, w. - , -n = (brand-)spuit, sproeier; spat; (*stud.*) uitstapje; bei der S. (feim) = flink, bijdehand, bij de pinken, degelijk (zijn); an der S. stehen = iem. van gewicht zijn, in aanzien staan. **Spreng'zen**, f. (h.) = spuiten, sproeien, gieten; spatten; (*stud.*) een uitstapje doen.

Spritz = **Spitzenhaus**, f.; **leute**, Pl.; **macher**, m.; **mann**, m. = spuit(huis); **gasten**; **maker**; **gast**.
Spritzmeester, m. = brand(spuit)meester.
Spritzrohr, f., **röhre**, w. = buis, pijp, slang van een spuit. **Spritzschlauch**, m. = (brand)spuitslang. **Spritzstod**, m. = zuiger van een spuit. **Spritzstoll** = stomdronken.
Spritzer, m. —s, — = spuitgast; spat.
Spritzfabrik, w. = uitstapje, rijpartijtje.
Spritzfeld, m. = spat. **Spritzgebäude** (s), f. = sprits. **Spritzig** = (wijn) prikkelend; (persoon) bits, scherp, uit de hoogte. **Spritzlanne**, w. = gieter. **Spritzluchter**, m. = sprits. **Spritzleder**, f. = spatle(der), -bord, -scherm. **Spritzregen**, m. = stof, motregen. **Spritzröhre**, w. = spuitbuis, -pijp, kanule. **Spritztour**, w. = uitstapje, snoepriseje.
Sprechelein, **Sprechelein**, f. (h. u. f.) = spettern. **Spreche** = broos, brokkelig; hard; preutsch, aanstellerig; f. es Eifen = broos ijzer; f. tun = zich preutsch aanstellen. **Sprechetun**, f. = preutscheid, aanstellerigheid. **Sprechetun**, w. — = brosheid; preutscheid, aanstellerij.
Sproß, m., **Sproßes**, **Sproße** = spruit, loot (ook fig.), afstammeling, uitspruitsel, scheut. I. **Sproßte**, m. —n zie Sproß. II. **Sproßte**, w. —, —n = sport; (zomer)sproet.
Sproßlein, f. (h. u. f.) = (ont-, uit)spruiten; opkomen, opschieten. **Sproßentoh**, m. = spruitkool, spruitjes. **Sproßentau**, f. = knoopladder. **Sproßer**, m. —s, — = groote nachtegaal. **Sproßling**, m. —s, —e = spruit, afstammeling; (zelden van een plant) loot, scheut.
Sprott, m. —(e)s, —e, **Sprotte**, w. —, —n = sprout.
Spruch, m. —(e)s, **Sprüche** = spreuk, oordeel, vonnis; die Gade kommt zum S. = over de zaak wordt (door den rechter) uitspraak gedaan, (ook) de zaak komt in behandeling (in den raad bijz.); vgl. Salomo. **Spruchbuch**, f. = sententiën-, textebundel. **Spruchdichter**, m. = spreukdichter. **Spruchdichten**, f. —s, — = spreukje, versje. **Spruchfähig**, —fertig = in staat van wijzen; f. werden = (ook) in behandeling komen. **Spruchform**, w. = persoonsvorm (van 't werkz.). **Spruchlein**, f. —s, — = spreukje, versje, uit 't hoofd geleerd lesje. **Spruchregister**, f. = konkordantie, bijbelregister. **Spruchreich** = vol spreuken. **Spruchreif** zie spruchfertig.
Spruchreim, m. = rijmspreuk. **Spruchwort** zie Sprichwort.
Sprudel, m. —s, — = opbruising, -borreling; (spring)bron, bronwater; stortvloed (van woorden e. d.). **Sprudelkopf**, m. = drifkop.
Sprudeln, f. (h. u. f.) = (op)borrelen, -bruisen; dwarrelen, fonkelen; sputteren; (van wijn) parelen, fonkelen, schuimen; von Wäg f. = tintelen van geest; f. . . der Quell = klaterende bron. **Sprudelquell(e)**, m. (w.) = (spring)bron, bronwater.
Sprehen, f. (h. u. f.) = spatten, springen, vonkelen, tintelen; Verberben f. . d = verderf spreidend; glühendes Eisen prühht (Funken) = doet vonken spatten; (sein Bild) prühht (Flammen) = schiet vlammen; (seine Rebe) prühhte von Wäg = tintelde van geest. **Sprehefeuer**, f. = vonkespattend vuur, vonkeregen. **Spreheregen**, m. = motregen. **Sprehetestel**, m. = (vuurwerk) vuurregen.
Sprung, m. —(e)s, **Sprünge** = sprong; barst, scheur, kloof; (schp.) zeeg(t); (er steht) auf dem S. = op 't punt; (er fann) seine große Sprünge machen = geen groote, geen kromme sprongen

maken; er kommt wieder auf seine alten Sprünge = gaat weer zijn ouden gang; (man kommt) hinter (auf) jems. Sprünge = achter jems. streken; einem auf die Sprünge helfen = op weg helpen, tot iets in staat stellen; es ist nur ein S. bis dahin = 't is maar een stap; (das Glas) hat einen S. = is gebarsten. **Sprungbein**, f. = koot-, sprongbeen. **Sprungbrett**, f. = springplank.
Sprungfeder, w.; **federmatraze**, w. = springveer; -matras (springveeren matras). **Sprungfertig** = gereed om te springen, sprongvaardig. **Sprunghaft** = met sprongen, met horten en stooten, ongelijkmatic. **Sprunggelenk**, f. = spronggewricht. **Sprunglaken**, m. = (gym.) springpaard. **Sprungriemen**, m. = springriem. **Sprungreit**, f. = springtouw. **Sprungweite** = bij sprongen, met horten en stooten vgl. sprunghaft.
Spuße, w. — = spuug, speeksel, spuwsel. **Spußen**, f. (h. u. f.) = spuwen. **Spußlode**, w. = spuuglok. **Spußnapf**, m. = spuwbak, kwispeldoor.
Spuß, m. —(e)s, —e = spook(sel); geraas, lawaai, getier. **Spußen**, f. (h. u. f.) = spoken, rondwaren (eig. en fig.). **Spußerei**, w. —, —en = spokerij, gespook.
Spußgeist, m.; **geschiedte**, w.; **gestalt**, w. = spookgeest; -geschiedenis; -gestalte.
Spußabtritt, m. = bestekamer met spoelinrichting, waterklozet, WC.
Spußapparat, m. = haspel.
Spußapparat, m. = spoeltoestel, -inrichting.
Spuße, w. —, —n = (wevers)spoel, klos; schacht (van een veer). **Spußen**, f. (h. u. f.) = op (een klos) winden, spoelen, haspelen. **Spußen**, f. (h. u. f.) = spoelen, wasschen.
Spußenwindung, w. = (klos-, spoel)winding.
Spußer, m. —s, — = garenwinder, spoeler.
Spußer, m. —s, — = spoeler, wascher. **Spußfaß**, f. = spoelvat, vatetel. **Spußfrau**, w. = werkster (voor 't vaatwerk), schoonnaakster.
Spußlicht, f. —(e)s = spoelwater, spoeling.
Spußlappen, m. = vaatdoek, vadoek.
Spußmädchen, f. = garenwindster.
Spußmagd = Spußfrau. **Spußnapf**, m. = spoel-, vingerkom.
Spußrad, f. = spoelrad (wev.). **Spußrädchen**, f. = spoelwielje (zijdew.).
Spußstein, m. = gootsteen. **Spußvorrichtung**, w. = spoelapparaat, -inrichting. **Spußwasser**, f. = spoel-, vatewater.
Spußwurm, m. = spoel-, ingewandsworm.
Spuß, m. —(e)s, **Spuße** = spon-, bomgat; spon, tap plug; (tim.) sponning, spong; ook = Schließ. **Spußhöhle**, w. = beschoeiingsplank. **Spußbohrer**, m. = sponboor. **Spußden**, f. (h. u. f.) = (met een spon) sluiten; (tim.) spongen. **Spußhobel**, m. = ploegschaaf. **Spußdig**, **Spußdig** = kief, week, pappig.
Spußloch, f. = spon-, bomgat. **Spußpfahl**, m. = beschoeiingspaal. **Spußtiefe**, w. = diepte van 't vat onder 't spongat. **Spußwand**, w. = beschoeiing. **Spußzapfen**, m. = spon, tap, plug. **Spußzieher**, m. = spon-, plugtrekker.
Spuß, w. —, —en = ('t) spoor (nl. nagelaten teeken); einem auf die S. helfen (ll); einem auf der S. sein, auf die S. kommen (ll); die S. verlieren = 't spoor bijster worden; von der S. abbringen = 't spoor bijster maken, van 't spoor brengen; seine S. = geen spoor, geen schijntje. **Spußen**, f. (h. u. f.) = (be)speuren, gewaar-

worden, merken; nach etw. f. = naar iets speuren, zoeken, snuffelen. **Spürer**, m. —s, — = speurder, snuffelaar. **Spürhund**, m. = speurhond; snuffelaar, bespieder, spion. **Spürig** sein = een fijnen neus hebben. **Spürlos**, m. —, —rit = onechte zoon. **Spürlos** = spoorloos. **Spürnase**, w. = speur-, hondeneus, fijne neus. **Spürsinn**, m. = speurzin, scherpzinnigheid. **Spurweite**, w. = spoorwijdte, -breedte. **Spurten sich**, schw. (h.) = zich spoeden, zich haasten. **Sputum**, f. —s, . . ta = sputum, spuwsel. **Spützen**, schw. (h.) = spuwen. **Square** (spr.: *skeoer*), f. —s, —s = square, (vierhoekig) plein. **Squatter** (spr.: *skeoette*), m. —s, —s = squatter, kolonist. **Sr.** = senior. **Sr. M.** = *seiner Majestät*. **S. T.** = salvo titulo: zonder vermelding van, behoudens rang of titel (*op adressen*). **St.** = *Sant*: Sint (St.); *Stüd*: stuk. **st!** = st (stil) pst! **Sta.** = *Santa*, bijv. *Sta. Fé* = *Santa-Fé*. **Staats**: langer *St.* = lange slungel. **Staat**, m. —(e)s, —en = staat; staatsie, pronk, pracht, vertoon; großen *St.* *machen* = een grooten staat. voeren, veel staatsie maken; (*se hatte*) *ihren besten St. (an)* = haar mooiste kleeren; mit etw. *St. machen* = met iets pronken, staatsie maken. **Staatensbeschreibung**, w. = staatkundige aardrijkskunde. **Staatensbund**, m. = statebond. **Staatlich** = van den staat, staatkundig, politiek, openbaar, staats... **Staatsabgaben**, Pl. = rijksbelastingen. **Staatsaktion**, w. = (*tooneel*) staatsie-, prachstuk (± 1700). **Staatsamt**, f.; **angehörige(r)** = staats|ambt (-betrekking); -burger. **Staatsangehörigkeit**, w. = nationaliteit. **Staatsangelegenheit**, w.; **anleihe**, w. = staats|zaak; -leening (rijksleening). **Staatsanwalt**, m. = (*bij 't gerechtshof*) advocaat-generaal; (*bij de arrondissementsrechtbank*) officier van justitie. **Staatsanwaltschaft**, w. = openb. ministerie. **Staatsanweisung**, w. = schatkistpromesse. **Staatsanzeiger**, m. = staatscourant. **Staatsausgaben**, Pl. = staatsuitgaven. **Staatsbahn**, w.; **bank**, w.; **banterott**, f. = staats|spoor(weg); -bank; -bankroet. **Staatsbeamte(r)**, m.; **behörde**, w.; **betrieb**, m.; **bürger**, m. = staats|beambte(-ambtenaar); -bestuurslichaam; -exploitatie; -burger. **staatsbürgerlich** = staatsburgerlijk. **Staatsbürgertum**, f. = staatsburgerschap. **Staatsdame**, w.; **degen**, m. = staatsie|dame (staat-, hofdame); -degen. **Staatsdiener**, m.; **dienst**, m.; **domäne**, w. = staats|dienaar; -dienst; -domein. **Staatseinkommen**, f. (*einkünfte*, Pl.); **einrichtung**, w.; **eisenbahn**, w. = staats|inkomsten; -inrichting; -spoorweg. **Staatsfeind**, m. = vijand van den staat. **Staatsfinanzen**, Pl. = openbare middelen, financiën van den staat. **Staatsfonds**, Pl. = staatspapieren, -effecten. **Staatsgebäude**, f. = rijks-, staatsgebouw. **Staatsgefährlich** = gevaarlijk voor den staat, staatsgevaarlijk. **Staatsgefängene(r)**; **gefängnis**, f.; **gewalt**, w. = staats|gevangene; -gevangenis; -gezag. **Staatsgläubiger**, m. = schuldeischer van den staat.

Staatsgrundgesetz, f.; **grundgesetz**, m.; **gut**, f. = staats|grondwet (-regeling); -beginsel (-princiep); -domein. **Staatshaushalt**, m. = huishouding van den staat. **Staatshaushalts-Etat**, m. = staats-, rijksbegroting. **Staatskalender**, m. = staats-almanak. **Staatskaffe**, w. = sehtakist, staatskas. **Staatskerl**, m. = kranige kerel. **Staatskirche**, w. = staatskerk. **Staatskleid**, f. = staatsiekleed, gala. **Staatsflug** = staatkundig, politiek. **Staatsflugheit**, w. = staatkunde, politiek. **Staatskontrolle**, w.; **körper**, m.; **losten**, Pl. = staats|kontrolle; -lichaam; -kosten. **Staatskredit**, m. = openbaar krediet, krediet van den staat. **Staatskruppe**, w. = staatsruif; an der *St.* *futtern* = uit de st. eten. **Staatskunde**, **kunst**, w. = staatkunde, politiek. **Staatslufte**, w. = galarijtuig, staatsiekoets. **Staatslasten**, Pl.; **lehre**, w.; **mann**, m. = staats|lasten; -leer; -man. **staatsmännisch** = staatsmanns... **Staatsmagime**, w. = staatsbeginsel, -princiep. **Staatsminister**, m. = minister (van den staat). **Staatsministerium**, f. = ministerraad. **Staatsoberhaupt**, f. = hoofd van den staat. **Staatsökonomie**, w. = staathuishoudkunde. **Staatspächter**, m. = pachter van den een of anderen tak van de staatsinkomsten. **Staatspapiere**, Pl. = staatspapieren. **Staatsparade**, f. = bebedigd geestelijke. **Staatsparade**, w. = staatsparade. **Staatsparade**, f. = paradepaard. **Staatspraxis**, w. = praktische politiek. **Staatsprokurator**, m. = prokureur-generaal. **Staatsrat**, m. = (lid van den) staatsraad, (*ook alleen een titel*). **Staatsrechnung**, w. = rekening v. d. staat. **Staatsrecht**, f. = staatsrecht. **Staatsrechtlich** = staatsrechtelijk. **Staatsrechtliche**, w. = leer van 't staatsrecht. **Staatsreligion**, w. = staatsgodsdienst. **Staatsruher**, f. = roer van (den) staat. **Staatssache**, w. = staatszaak. **Staatsfidel**, m. = schatkist, fiskus. **Staatsfisch**, m. = staats-, rijkschat (*een voorraad baar geld voor buitengewone behoeften gereedliggend*). **Staatsfisch**, w. = staatsschuld. **Staatsfischbuch**, f. = staatsschuldeboek. **Staatsfischschein**, m. = staatsschuldebewijs, obligatie. **staatsfeitig** = van wege den staat. **Staatssekretär**, m.; **segel**, f.; **steuer**, w. = staats|sekretaris; -zegel; -(of rijks)belasting. **Staatsstreich**, m.; **umwälzung**, w. = staats|greep; -omwenteling. **Staatsuniform**, w. = groot tenue. **Staatsverbesserung**, w.; **verbreden**, f.; **verfassung**, w. = staats|hervorming; -misdrijf; -regeling (grondwet). **Staatsvermögen**, f. = vermogen v. d. staat. **Staatsvertrag**, m. = politiek, maatschappelijk verdrag. **Staatsverwaltung**, w. = staatsbestuur. **Staatsvoranschlag**, m. = staatsbegroting. **Staatswagen**, m. = staatsiekoets. **Staatsweisheit**, w. = staatkunde, politieke wijsheid. **Staatswirtschaft**, w. = staathuishouding, -houdkunde. **staatswirtschaftlich** = staathuishoudkundig. **Staatswirtschaftslehre**, w. = staathuishoudkunde, economie. **Staatswissenschaften**, Pl. = staatswetenschappen. **staatswissenschaftlich** = staatswetenschappelijk. **Staatszimmer**, f. = mooie kamer, salon. **Staatszweck**, m. = staatkundig doel; doel van den staat. **Stab**, m. —(e)s, *Stäbe* = staf (*ook bij 't leger e. d.*), stok; baar, staaf (*ijzer, goud*); stang; spijl;

duig; maatstaf, -stok; den $\mathcal{S}$. über einen brechen = den staf enz.; feinen $\mathcal{S}$. weiter setzen = zijn weg vervolgen, verder gaan. **Städgen**, f. —s, — = stafje, stokje, staafje. **Städ'eisen**, f. = staafijzer. **Städ'el**, m. —s, — = staak, stok, paal (voor wijnstok, eruten e. d.). **Städ'heln**, [schw. (h.) = stokken zetten bij. **Städ'hen**, [schw. (h.) = buchstabieren]. **Städ'gold**, f. = staafgoud. **Städ'halter**, m. = staafdrager. **Städ'hammer**, m. = staafhamer, ijzerklooverij. **Städ'heuschrecke**, w. = wandelend takje. **Städ'ibel** = stabiel, vast, standvastig. **Städ'iblen**, [schw. (h.) = stabilizeren. **Städ'iblen'mus**, m. — = stabilisme, behoudende richting. **Städ'iblen'tät**, w. — = stabiliteit, standvastigheid, vastheid. **Städ'reim**, m. = stafrijm, alliteratie. **Städ'sapotheker**, m. = garnizoensapotheker. **Städ'sarzt**, m. = officier van gezondheid 2e klasse. **Städ'shoboiist**, m. = kapelmeester (in 't leger). **Städ'silber**, f. = staafzilver. **Städ'soffizier**, m. = hoofdofficier. **Städ'squartier**, f. = hoofd-, stafkwartier. **Städ'strompeter**, m. = trompetter-majoor, kapelmeester (bij de kavallerie en veldartillerie). **Städ'träger**, m. = staafdrager. **Städ'übungen**, Pl. = staaf-oefeningen. **stacca'to** = staccato, vgl. **Staf'ato**. **Städ'hel**, m. —s, —n = stekel (van planten, van 't stekelvarken), angel (van bijen), prikkel (om aan te drijven), tong (van een gesp); stap (v. d. fiets); vgl. leden III. **Städ'helbeere**, w. = kruis-, doornbes. **Städ'helbeerpanner**, m. = harlekijn (een vlinder). **Städ'helbraht**, m. = prikkeldraad. **Städ'helbrahtverhau**, m. = prikkeldraadversperring. **Städ'helbrahtzann**, m. = afsluiting van prikkeldraad. **Städ'helstisch**, m. = stekelvisch, -baars. **Städ'helförmig** = stekel-, prikkelvormig. **Städ'helgäntler**, m. = gaspeldoorn. **Städ'helhäuter**, m. = stekelhuidige. **Städ'hel(e)licht**, **Städ'h(e)lig** = stekelig; vol stekels, vol prikkels, stekend, prikkend. **Städ'heln**, [schw. (h.) = steken, prikken, (aan)prikkelen, aanhitsen, -drijven. **Städ'helrede**, w. = stekelige woorden; stekelig, scherp gezegde; scherpe rede. **Städ'helrothe**, m. = stekelrog. **Städ'helshwein**, f. = stekelvarken. **Städ'hlig** zie **Städ'hlig**. **Städ'del**, m. —s, — = (jdd.) schuur. **Städ'den**, m. —s, — = (obb.) oever(rand), wal, kade. **Städ'dion**, **Städ'dium**, f. —s, . . . bien = stadium: stadion, ren-, loopbaan; **Städ'dium** = (ook) stadium: ontwikkelingsperiode. **Städ't**, w. —, **Städ'tie** = stad. **Städ'tamt**, f. = stedelijk ambt, stedelijke betrekking; stadhuis. **Städ'tamtman**, m. = burgemeester. **Städ'tarzt**, m. = gemeentearst. **Städ'tbahn**, w. = spoor(weg) door de stad, stadsspoor, tram. **Städ'tbaumeister**, m. = gemeentearchitect. **Städ'tbekannt** = algemeen bekend, alombekend. **Städ'tbewohner**, m. = stadbewoner, stedeling. **Städ'tbezirk**, m. = (stads)distrikt. **Städ'tbier**, f. = bier in de eigen stad gebrouwen, stadsbier. **Städ'tbild**, f. = stadsbeeld. **Städ'tbrauch**, m. = stadsgebruik. **Städ'tbrief**, m. = stadsbrief. **Städ'tbuch**, f. oudt. = Grundbuch. **Städ'tbürger**, m. = (stedelijk) burger. **Städ'tdiener**, m. = (stads)politiedienaar. **Städ'tebote**, m. = stads-, stedebede (v. d. groote steden). **Städ'teordnung**, w. = gemeentewet. **Städ'ter**, m. —s, — = stedeling, burger,

stadbewoner. **Städ'tereinigung**, w. = stads-, gemeentereiniging. **Städ'tetag**, m. = vergadering van de afgevaardigden uit de steden, stedekongres. **Städ'tewesen**, f. = gemeentewezen. **Städ'tfinke**, m. = stadsmensch, stedeling. **Städ'tgebiet**, f.; **Städ'tfangnis**, f.; **Städ'tgegend**, w. = stads|gebied; -gevangenis; -wijk. **Städ'tgemeinde**, w. = stedelijke gemeente. **Städ'tgerede**, f. zie **Städ'tgespräch**. **Städ'tgericht**, f. = stadsgerecht; (in Pruisen) rechtbank van eerste instantie, kantongerecht. **Städ'tgerücht**, f. = algemeen gerucht, praatje. **Städ'tgespräch**, f. = algemeen praatje; zum $\mathcal{S}$. werden = bij iedereen over de tong gaan. **Städ'tgraben**, m. = stadsgracht. **Städ'tgut**, f. = stedelijke bezitting. **Städ'thauptkasse**, w. = stadskas. **Städ'thauptmann**, m. = kapitein van de stadswacht, plaatselijk kommandant. **Städ'thaus**, f. = stadhuis. **Städ'tisch** = steedsch, stedelijk, gemeentelijk; die f. en Behörden = 't gemeentebestuur; das f. e Leben = 't stadsleven; f. gefleibet = steedsch gekleed. **Städ'tämmerer**, w. = bureau van den gemeente-ontvanger, gemeentekas. **Städ'tämmerer**, m. = gemeenteontvanger. **Städ'tasse**, w. = stads-, gemeentekas. **Städ'teller**, m. = stadskelder. **Städ'tkind**, f. = stadskind (in eig. zin). **Städ'tlatz**, w. = stadsbabbelaarster. **Städ'tnecht**, m. = stedelijk politieagent. **Städ'tkommandant**, m. = plaatskommandant. **Städ'tkunden**, Pl. = stadsklanten. **Städ'tkundig** = bekend in de stad; alom in de stad bekend, publiek. **Städ'tkundigerweife** = zoofs algemeen in de stad bekend is (was), zoofs iedereen in de stad weet (wist). **Städ'tlatz** (berl.), m.; **Städ'tleben**, f.; **Städ'tleute**, Pl.; **Städ'tmauer**, w. = stads|reiziger; -leven; -mensen; -muur. **Städ'tmiliz**, w. = schutterij. **Städ'tmission**, w. = stadszending (in de groote steden). **Städ'tmusikant**, m. = stadsmuzikant. **Städ'tneugkeit**, w. = stadsnieuws. **Städ'tobrigkeit**, w. = stedelijke overheid. **Städ'tpfeifer**, m. = stadsmuzikant. **Städ'tpflichtig** = onderworpen aan de stadswetten. **Städ'tphysikus**, m. = eerste gemeentegeneskundige. **Städ'tplan**, m. = platte grond (van de stad). **Städ'tpolizei**, w. = stedelijke politie. **Städ'tpost**, w. = stadspost; **Städ'trat**, m. = gemeenteraad; (ook) kollege van Burgemeester en Wethouders; (ook) wethouder. **Städ'trecht**, f. = stadsrecht. **Städ'treinigung**, w. = stads-, gemeentereiniging. **Städ'treisende(r)** = stadsreiziger. **Städ'trichter**, m. = rechter in eerste instantie, kantonrechter. **Städ'tschreiber**, m. = ambtenaar ter sekretarie. **Städ'tschreiberer**, w. = stads-, gemeentesekretarie, stedelijke griffie. **Städ'tschuld**, w.; **Städ'tschulrat**, m. = stads-, gemeente|schuld; -schoolopziener. **Städ'tsiegel**, f.; **Städ'tteil**, m.; **Städ'tor**, f.; **Städ'turm**, m. = stads|zegel; -wijk; -poort; -toren. **Städ'tuhr**, w. = torenklok (van de stad). **Städ'tväter**, Pl. = vroede vaderen. **Städ'tverordnete(r)** = gemeenteafgevaardigde, -raadslid. **Städ'tverordnetenausschuss**, m. = kommissie uit den (gemeente)raad. **Städ'tverordnetenversammlung**, w. = (vergadering van den) gemeenteraad. **Städ'tverwaltung**, w.; **Städ'tviertel**, f.; **Städ'tvogtei**, w.; **Städ'twage**, w. = stads|bestuur; -wijk; -gevangenis; -waag.

Stadt'wagen, m. = vigelant, huurrijtuig. **Stadt'wappen**, f. = stadswapen, stedelijk wapen. **Stadt'wezen**, f. = gemeentewezen. **Stafel'te**, w. —, —n = estafette, (rijdende) renbode. **Staf'ge** (spr.: .faazje), w. —, —n = stoffeering (bijwerk op schilderij). **Staf'fel**, w. —, —n = sport, trede, trap (eig. en fig.), echeion, étape. **Staffelei'**, w. —, —en = (schilders)ezel. **Staf'felförmig** = trapsgewijze, in echeions. **Staf'felgiebel**, m. = trapgevel. **Staf'felmethode**, w. = staffelmethode. **Staf'felrecht**, f. = stapelrecht. **Staf'felstarif**, m. = progressief tarief. **Staf'felung**, w. —, —en = progressie. **Staffie'ren**, fchw. (h.) = stoffeeren, versieren, opwerken. **Staffie'rer**, m. —s, — = stoffeerder, decorateur. **Staffie'ring**, w. —, —en = stoffeering, versiering. **Stag**, f. —s, —e u. —s = stag. **Stagnation'**, w. — = stagnatie, stilstand. **Stagnie'ren**, fchw. (h.) = stilstaan. **Stahl**, m. —(e)s, —e u. Stähle = staal (eig. en fig.); bout (in strijkijzer); [irrbd.: staal, monster]. **Stahl'arbeit**, w. = staalwerk. **Stahl'artig** = staalachtig. **Stahl'bad**, f. = staalbad. **Stahl'blau** = staalblauw. **Stahl'brunnen**, m. = staal- (water)bron. **Stahl'en**, fchw. (h.) = stalen, harden. **Stahl'ern** = stalen, van staal. **Stahl'ferz**, f.; **fabrik**, w. = staal|fers; -fabriek. **Stahl'fach**, f. = loket in een kluis, safe-loket. **Stahl'feder**, w. = stalen veer, stalen pen. **Stahl'fuß**, m. = gegoten staal; staalgietstel. **Stahl'hammer**, m. = stalen hamer; staal-fabriek. **Stahl'hart'** = staalhard. **Stahl'hütte**, w. = staalhut, -fabriek. **Stahl'hammer**, w. = brandvrije kluis, safe. **Stahl'knopf**, m.; **platte**, w.; **roß**, f. = stalen knoop; st. plaat; st. ros (fiets). **Stahl'schrauf**, m. = brandkast. **Stahl'stecher**, m. = (staal)graveur. **Stahl'stich**, m. = staal-gravure. **Stahl'waren**, Pl. = stalen waren, st. voorwerpen. **Stahl'wasser**, f. = staalwater. **Stahl'werk**, f. = staalhut, -fabriek. **Staf'fe**, w. —, —n = (irrbd.) staak, stang, staaf, paal. **Staf'felig** = houterig, stakerig. **Staf'feln**, fchw. (h. u. f.) = met stijve houterige groote stappen loopen. **Staf'fen**, m. —s, — = Staf'e; (en) boom (v. d. schipper). **Staf'fen**, fchw. (h.) = stafeln; (en een schip) boomen. **Stafet'**, f. —(e)s, —e = staketsel, staket, hek. **Stafete**, w. —, —n = paal; staak; ook = Staafs. **Stafet'gitter**, f. = hek. **Staf'fa'vo**, f. —s, —s = staccato, vgl. staccato. **Stafs** zie Staafs. **Staf'fen** zie Staf'e(n). **Stalagmit'**, m. —(e)s u. —en, —e(n) = stalagmiet, druipsteen (staande op den bodem). **Stalaktit'**, m. —(e)s u. —en, —e(n) = stalaktiet, druipsteen (hangende aan 't gewelf). **Stall**, m. —(e)s, Ställe = stal, hok, kot; den S. zumachen, wenn das Pferd gestohlen ist = den put dempen, als 't kalf verdrongen is. **Stall'anflug**, m. = stalleeding, -pak. **Stall'antenne**, w. = stallantaren. **Stall'baum**, m. = stal-, latierboom. **Stall'besen**, m. = stal-bezem. **Stall'decke**, w. = schabrak, staldek. **Stall'en**, fchw. (h.) = stallen; pissen; mit einem f. = met iem. stallen, 't met iem. kunnen vinden. **Stall'fütterung**, w.; **gabel**, w.; **gebülfe**, m.; **gebü**, f.; **hufe**, m. = stall'voeder(ing); -vork; -jongen (-knecht); -geld; -konijn. **Stall'jude**, w.; **junge**, m.; **knecht**, m.; **traut**, f. = stall'buis; -jongen; -knecht; -kruid.

Stall'laterne, w.; **meister**, m.; **miete**, w. = stall|lantaren; -meester; -huur. **Stall'lung**, w. —, —en = stalling. **Stall'wache**, w. = stalwacht. **Stambul**, f. = Stamboel, Konstantinopel. **Stamm**, m. —(e)s, Stämme = stam, tronk (van een boom); schacht (van een zuid); (volks-)stam, geslacht, familie; stam (van een woord); vast deel (in 't leger); kern (fig.); stok (in 't kaart-spel); gemeenschappelijke speelkas; etnen S. tegeln = een potje, partij(tje) kegelen. **Stamm'attie**, w. = gewoon aandeel. **Stamm'baum**, m. = stamboom. **Stamm'buch**, f. = stamboek; album, vriendrol. **Stamm'buchblatt**, f. = albumblad. **Stamm'buchstabe**, m. = stamletter. **Stamm'buchvers**, m. = albumvers (in een vriendrol). **Stamm'meln**, fchw. (h.) = stamelen, stotteren, hakkelen. **Stamm'eltern**, Pl. = stamouders. **Stamm'men**, fchw. (f.) = stammen, afkomen, afkomstig zijn. **Stamm'ende**, f. = stomp, onderste einde van een stam. **Stamm'endung**, w. = uitgang, slot-letter van den stam. **Stamm'erbe**, m. = erfgenaam van een geslacht. **Stamm'mern**, fchw. (h.) zie Stammeln. **Stamm'nebelwühlein**, f. = stambewustzijn, -gevoel. **Stamm'folge**, w. = afkomst, geslachts-opvolging. **Stamm'form**, w. = stamvorm (van een woord). **Stamm'gast**, m. = stamgast, habitué. **Stamm'gut**, f. = stamgoed. **Stamm'haff** = tot den stam behoorend; ook = Stammig. **Stamm'halter**, m.; **haus**, f.; **holz**, f. = stam|houder; -huis; -hout. **Stamm'ig** = hoog(stammig); krachtig, flink-gebouwd, stevig, stoer, pootig. **Stamm'kapital**, f. = grondkapitaal. **Stamm'karte**, w. = stokkaart. **Stamm'keipe**, w. = stamkroeg. **Stamm'land**, f. = stamland. **Stamm'ler**, m. —s, — = stamelaar, stotteraar. **Stamm'linie**, w. = stam-, geslachts-; hoofdlijn. **Stamm'mutter**, zie Stammutter. **Stamm'priorität**(s'attie), w. = prioriteitsaandeel. **Stamm'produkt**, f. = grond-, hoofdprodukt. **Stamm'register**, f. = stamregister, -lijst. **Stamm'reis**, f. = stam-, wortelschent. **Stamm'rolle**, w. = naam-, inschrijvingslijst, stamrol. **Stamm'rolle**, w. = stamlettergreep. **Stamm'sitz**, m. = stamslot, -verblijf; voorvaderlijk verblijf; eerste woonplaats. **Stamm'sprache**, w. = stamtaal. **Stamm'tafel**, w. = stam-, geslachtslijst. **Stamm'tisch**, m. = stam-, gastetafel. **Stamm'tischler**, m. = (scherfs.) stamgast. **Stamm'mutter**, w. = stammoeder. **Stamm'vater**, m. = stamvader. **Stamm'vermögen**, f. = grondkapitaal, oorspronkelijk vermogen. **Stamm'verwand** = stamverwant. **Stamm'verwandtschaft**, w.; **volk**, f.; **wort**, f. = stam|verwantschap; -volk; -woord. **Stamm'wert**, m. = substantie, echte inhoud. **Stamp'e**, w. —, —n = (berl.) danshuis. **Stamp'bau**, m. = pisé-bouw (in stam-paarde). **Stamp'fe**, w. —, —n = stamper, klopper, juffer. **Stamp'fen**, fchw. (h.) = stampen (ook van schip, lokomotief), stooten, fijnstampen; stampvoeten; ff., (f.) = klossen, zwaar stappen. **Stamp'fer**, m. —s, — = stamper (persoon en werktuig), klopper, stooter, juffer. **Stamp'erde**, w. = stampaarde, pisé. **Stamp'haus**, f. = stamperij. **Stamp'mörtel**, m. = beton. **Stamp'mühle**, w., **wert**, f. = stampmolen, -machine.

Stand, m. —(e)s, Stände = stand (*van zon, water, barometer, prijzen e. d.*); staat, (toe)stand (*van zaken, kwetsies, gezondheid, vermogen e. d.*); peil (*van onderwijs, ontwikkeling e. d.*); stand, klasse (*in de maatschappij*); (stand)plaats (*van wild, rijtuigen, kramen, bij 't schieten*); stalletje; stander, rek; ber **St.** ber **Sthe** = de gehuwde, de echtelijke staat; **außer Stande sein** = buiten (niet in) staat zijn; er ist gut im **St.** = goed gezond; etw. (gut) im **St.** erhalten = goed onderhouden; imstande sein = in staat zijn; in stand setzen = in staat stellen; in **St.** setzen = in orde brengen, repareren; **Name und St.** = naam en beroep; er wird einen schweren (harten) **St.** haben = een harden dobbel, 't hard te verantwoorden, heel wat moeite hebben; es wird einen schweren (harten) **St.** haben = 't zal heel wat moeite kosten, heel wat voeten in de aarde hebben; ein Mann von **St.** (e) = een voornaam man; Stände = stenden, staten, vertegenwoordigend lichaam, en **Stand soms**: een lid van zulk een lichaam; *vgl.* Iedig, zustande *a. a.*

Stand'ard, m. —(s) = standaard, maat, richtsnoer. **Stand'ardwerk**, f. = standaardwerk.

Stand'arte, w. —, —n = standaard, [rijksbanier], ruitervaan; staart, pluim (*van wolf en vos*). **Stand'arteträger**, m. = standaarddrager.

Stand'baum, m. = stal-, latierboom. **Stand'bild**, f. = standbeeld. **Stand'chen**, f. —s, — = serenade. **Stand'de**, w. —, —n = (nrdb.) vat, kuip, bak. **Stand'de**, Pl. zie **Stand**. **Stand'dehaus**, f. = stategebouw. **Stand'der**, m. —s, — = stander (*voor paraplu's e. d.*), rek; (steun)paal; voetstuk; poot, voet; hooge lessenaar; ook = **Stand'e**. **Stand'dern**, fchw. (h.) = staan vrijen. **Stand'desaal**, m. = statezaal, -kamer.

Stand'desadel, m. = hooge adel. **Stand'desamt**, f. = (bureau van den) burgerlijken stand. **Stand'desandweis**, m. = (jaar)staat. **Stand'desbeamte(r)**, m. = ambtenaar van den burgerlijken stand. **Stand'desehe**, w. = huwelijk in zijn (haar) stand. **Stand'deshere**, w. = eer van den stand. **Stand'desgemäß** = volgens, overeenkomstig zijn stand, in den stand. **Stand'desgenosse**, m. = standgenoot. **Stand'desgericht**, f. = afzonderlijke rechtbank. **Stand'desgleichheit**, w. = gelijkheid van stand. **Stand'desherr**, m. = gemediatizeerde (*voornaam adellijke uit vroeger vorstehuis*). **Stand'desherrlich** = voornaam, aristokratisch. **Stand'desherrschafft**, w. = heerlijkheid, baronie. **Stand'desmächtig** zie **Stand'desgemäß**. **Stand'desperson**, w. = iem. van (voornamen) stand. **Stand'desregister**, f. = register van den burgerlijken stand. **Stand'desrückichten**, Pl. = wat men aan zijn eigen of aan een anders stand verplicht is, eischen van den stand; aus **St.** = met 't oog op mijn, zijn enz. stand, stands... **Stand'deswidrig** = in strijd met den stand.

Stand'detag, m., -versammlung, w. = statevergadering.

Stand'geld, f. = staan-, stand-, marktgeld. **Stand'halt** = standvastig, volhardend; f. behaupten = strak en stijf volhouden. **Stand'haltigkeit**, w. — = standvastigheid, flinkheid, volharding. **Stand'haltien**, f. (h.) = standhouden.

Stand'dig = blijvend, vast (f. er Mitarbeiter, Kunde, Eig, f. e. Garnison, f. es Eintommen); bestendig, voortdurend; permanent. **Stand'disch** = stende..., naar standen.

Stand'krämer, m. = straat-, marktkramer.

Stand'ort, m. = standplaats. **Stand'pauze**, w. = strafpreek, en *vgl.* **Standrede**. **Stand'pferd**, f. = post-, wisselpaard. **Stand'punkt**, m. = plaats, stand-, gezichtspunt; das ist ein überwindener **St.** = dat heeft zijn tijd gehad, daar zijn we boven verheven; einem den **St.** für machen = iem. zeggen waar 't op staat, iem. op zijn plaats zetten. **Stand'quartier**, f. = garnizoen; (*in 't veld*) kantonnement. **Stand'recht**, f. = korte militaire rechtspraak, standrecht. **Stand'rechtlich** = standrechtelijk. **Stand'rede**, w. = strafrede, -preek. **Stand'rebner**, m. = strafredenaar. **Stand'uhr**, w. = staande klok. **Stand'vogel**, m. = standvogel.

Stange, w. —, —n = stang (*ook van 't paardgebit*), staaf, staak; roede (*voor gordijnen*); disselboom; stok, rek; pijp (*kaneel, lak, zuavel*); reep (*chokolade e. d.*); staart (*van vos en wolf*); rol (*tabak*); (*stud.*) hoog bierglas; eenem die **St.** halten = iems. partij (op)nemen, 't voor iem. opnemen, (*ook*) iem. aandurven, zich met iem. kunnen meten; sich an der **St.** halten = niet afwijken, voet bij stuk houden; bei der **St.** bleiben = bij 't onderwerp blijven, niet afdwalen, (*ook*) volhouden, niet wijken; (*fig.*) eine lange **St.** = magere staak; fide **St.** = saaije Klaas. **Stän'getzchen**, f. = stangetje, stokje enz., *vgl.* **Stange**.

Stangenbejen, m. = bezem met langen steel.

Stangenbier, f. = bier in een hoog cilinderglas. **Stangenblei**, f. = lood in blokken. **Stangenbohne**, w. = (stok-, klim)boon. **Stangenbohner**, m. = hol-, stangboor. **Stangenbürste**, w. = plumeau. **Stangeneisen**, f. = staafijzer. **Stangeförmig** = staafvormig. **Stangengebiß**, f. = stangegebit. **Stangengehörn**, f. = handgewei. **Stangengerüst**, f. = stellage, steiger (*van palen*). **Stangenweih**, f. = handgewei. **Stangengitter**, f. = (ijzeren) hek. **Stangengold**, f. = staafzoud. **Stangenholtz**, f. = jong hout, onderhout; hout voor palen, staken. **Stangentugel**, w. = stang-, staaf-, boutkogel. **Stangentuyfer**, f. = staafkoper. **Stangenleiter**, w. = stangladder. **Stangenpferd**, f. = disselpaard. **Stangenpomade**, w. = pomade in lange stukken, batons. **Stangenschwefel**, m. = pijpzwavel. **Stangenseife**, w. = zeep in staven of pijpen. **Stangenfegellad**, m. = pijplak. **Stangenfilber**, f. = staafzilver. **Stangenspargel**, m. = staaf-, slierasperges. **Stangenspringen**, f. = pols(stok)springen. **Stangentahl**, m. = staafstaal, staal in staven. **Stangentabak**, m. = tabak in rollen. **Stangenwerk**, f. = hekwerk. **Stangenzirtel**, m. = stangpasser.

Stank, m. —(e)s = stank; **St.** für Dank (*ll*).

Stän'ter, m. —s, — = stinker, stinkdier; twistzoeker, -stoker; snuffelaar. **Stän'terrei'**, w. —, —en = stank; ruzie, gehaspel, twist- (stokerij). **Stän't(e)rig** = stinkend. **Stän'tern**, fchw. (h.) = stinken; twist, ruzie maken; (naar iets) snuffelen.

Stanniol', f. —s = stanniool, bladtin. **Stanniol'papier**, f. = stanniool-, zilverpapier.

Stän'tepee = staandevoets.

Stanz'e, w. —, —n = stanza (*strofe van acht regels*); stempel, pons. **Stän'zen**, fchw. (h.) = stempelen, uitslaan, uitpersen, ponsen. **Stanz'maschine**, w., -werk, f. = ponsmachine.

Stapel, m. —s, — = (*schn.*) stapel; entrepôt; (*zelden*) stapel, hoop; vom **St.** (laufen) lassen = van stapel laten (loopen) (*eig. en fig.*); auf **St.** fabrizieren = massavoorraad fabriceren.

- Sta'pell|artikel**, m.; **•güter**, Pl.; **•handel**, m. = stapel|artikel; -goederen; -handel.
- Sta'pellauf**, m. = ('t) van-stapel-loopen.
- Sta'peln**, *schw.* (h.) = (op)stapelen; stappen.
- Sta'pellaort** (**•plaz**), m.; **•recht**, f.; **•ware**, w. = stapel|plaats; -recht; -goederen.
- Sta'pelung**, w. —, —en = stapeling.
- Stap'fe**, w. —, —n, **Stapf(e)**, m. . . fen(s), . . fen = indruk (*van den voet*), voetspoor, -stap. [*stap'fen*, *schw.* (h. u. f.) = stappen].
- I. **Star**, m. —(e)s, —e = staar (*oogziekte*), katarakt; einem den *S.* *stehen* = iem. de staar lichten, (*fig.*) iem. de oogen openen. II. **Star**, m. —en u. —(e)s, —e(n) = spreuuw.
- Stär**, m. —(e)s, —e = ram.
- stär'blind** = staarblind.
- stark** (*stärker*) = sterk (*Arme, Beine, Nerven, Gedächtnis, Geruch, Geist, Eifer, Heer, Wind, Rauch, Licht, Ausbruch, Mauer, Fesslung, Tuch, Getränk*); krachtig (*Stimme, Glaube*); zwaar (*Zigarre, Schlaf*); hevig (*Regen, Frost, Schnee, Gepolter*); talrijk, groot (*Gesellschaft, Gefolge, Anhang*); groot, goed (*Stunde, Meile*); dik, zwaarlijvig; sterk, doorkneet, bekwaam; (*das ist*) zu f. = te sterk, te erg, te gek; (*er ist*) f. in den Biergigen = diep in de veertig; *sich für* etw. f. *maden* = *sich* . . anheijdig *maden*.
- Star'kapfen**, m. = broedkool voor spreuuwen.
- stär'keibt** = (zwaar)lijvig, dik.
- Star'ke**, w. —, —n = hokkeling, vaars.
- Stär'ke**, w. —, —n = sterkte, kracht, macht; dikte, dikheid; sterke zijde, fort; stijf; *vgl.* *sterke*. **Stär'keblau**, f. = stijfjelblauw.
- Stär'kefabrik**, w. = stijfselfabriek. **Stär'kegrad**, m. = sterktegraad. **Stär'kegummi**, f. = dextrine.
- Stär'kekaland**, w.; **•Heister**, m.; **•maschine**, w.; **•mehl**, f. = stijfselfabriek; -pap; -machine; -meel (*zetmeel*).
- stär'ten**, *schw.* (h.) = versterken, sterk, krachtig maken; (*den Mut*) verlevendigen; einen in (*Dat.*) f. = iem. in iets (ver)sterken, stijven; (*innen*) stijven. **stär'tend** = versterkend.
- Stär'terin**, w. —, —nen = stijfster. **Stär'tezuder**, m. = druivesuiker.
- stär'tliehend** = sterk-, snelstroomend. **stär'tgläubig** = sterk in 't geloof. **stär'tnochig** = sterkgebeend, pootig. **stär'teibig** = zwaarlijvig. **stär'teibigkeit**, w. — = zwaarlijvigheid.
- stär'tstrom**, m. = sterkstroom. **stär'tlung**, w. —, —en = (ver)sterking, ('t) stijven, stijving. **stär'tlungsmittel**, f. = versterkend middel.
- stär'tmaß**, m. = spreuuw, spreuuwteje.
- stär'trost**, m. —en, —en = starost (*Poolsch, landvoogd*). **stär'tstei**, w. —, —en = starostij.
- starr** = star, stijf; (*oog, blik*) starend, strak; onbeweeglijk; verstijfd (*vor Rälte, Schrecken*); stom (*vor Erstaunen*); onbuigzaam, -verzettelijk, koppig, verstokt; f. und steif = stijf en strak.
- stär're** zie *starrheit*. **stär'ren**, *schw.* (h.) = verstijven, stollen; staren, turen, staroogen; von *Geld*, von *Gold* f. = stijf staan van vuil, van goud; (*ganz Europa*) *starr* in *Waffen* = is tot de tanden gewapend. **starr'heit**, w. — = stijfheid, onbeweeglijkheid, strakheid; stijfhoofdigheid. **starr'kopf**, m. = stijfhoofd, -kop.
- starr'köpfig** = stijfhoofdig, (-)koppig. **starr'köpfigkeit**, w. — = stijfhoofdigheid enz.
- starr'krampf**, m. = stijf-, doodkramp, tetanus.
- starr'nis**, w. — = verstijving. **starr'sinn**, m. = stijfhoofdigheid, koppigheid. **starr'sinnig** = stijfhoofdig, koppig, eigenzinnig.
- starr'sucht**, w. = katalapsie, zinvang, ver-stijving.
- starr** (*met ä*), m. —(e)s, —s u. —e = start, beginpunt. **starr'ten**, *schw.* (h.) = starten.
- starr** = (*gwst.*) langzaam, bedaard.
- starr** zie *stet*.
- starr'rijsch** = statarisch, langzaam voortgaand; f. e *Lektüre* = verklarend lezen.
- starr'tig ufw**, zie *stetig ufw*.
- starr'tit**, w. — = statika, evenwichtsleer.
- station'** w. —, —en = station (*van spoorweg, postwagen e. d.*); standplaats; staatsie, bid-, heilige kapel; *S.* *maden* = rust, halt houden; *freie S.* = vrij kost en inwoning. **stationär'** = stationnair, blijvend, vast. **stationie'ren**, *schw.* (h.) = stationneeren. **stations'chef**, m. = stationschef. **stations'gebäude**, f. = stationsgebouw. **stations'schiff**, f. = wachtschip. **stations'vorsteher**, **•vorstand**, **•verwalter**, m. = stationschef.
- statiös'** = statieus, pronkend, pronkerig, met staatsie, deftig.
- stätt'isch** = statisch, evenwichts... **stätt'isch** = (*van paarden enz.*) koppig, onwillig.
- stätt'ig**, m. —en, —en = figurant. **stätt'ig**, w. —, —en = statistiek. **stätt'igker**, m. —s, — = statistikus. **stätt'ig**, w. —, —en = figurante. **stätt'ig** = statistisch, statistiek; f. es *amt* = bureau voor statistiek.
- stätt'ig**, f. —s, —e = statief, voet(stuk).
- I. **stätt**, w. — = plaats, plek; an *meiner S.* = in mijn plaats; (*ein gutes Wort*) *findet eine gute S.* = vindt een goede plaats; an *Zahlungs S.* = wijze van betaling; *vgl.* *Rindesstatt*.
- II. **stätt**, *Präp.* mit *Gen.* = in plaats (van); f. *daß* = in plaats dat.
- stätt'ig**, w. —, —n = (vaste, blijvende) plaats.
- stätt'en**, *vgl.* *von*, *zufatten*. **stätt'finden**, f. (h.) = plaats hebben, pl. vinden, gebeuren; [*verhoord worden, toegestaan worden, te pas komen, op zijn plaats zijn*]. **stätt'geben**, f. (h.): einer *Bitte* f. = een verzoek plaats geven, verhooren, inwilligen. **stätt'haben**, *utr.* (h.) = plaats hebben, gebeuren. **stätt'hast** = geoorloofd, toelaatbaar, mogelijk, gebeurlijk; geldig.
- stätt'halter**, m. —s, — = stadhouder, goeverneur, landvoogd. **stätt'haltere'**, w. —, —en = stadhouderschap, goevernement. **stätt'halterin**, w. —, —nen = stadhoudster, landvoogdes.
- stätt'halter'schaft**, w. — = stadhouderschap, landvoogdij(schap).
- stätt'lich** = statig, *forsch* (*Ercheinung, Figur*); deftig (*Wohnhaus, Aussehen, Herr*); flink (*Saltung, Sammlung, Beitrag*); degelijk, overvloedig (*Maßheit*); aanzienlijk (*Geschenk, Summe, Anzahl*). **stätt'lichkeit**, w. — = statigheid enz.
- stätt'rijsch** = beeldhouwkunst... **stätt'ue** (*ook: stätt'ue* (*spr. dit: stätt*)), w. —, —n = (stand)beeld, statue. **stätt'ue'te**, w. —, —n = statuette, beeldje.
- stätt'ue'ren**, *schw.* (h.) = statuëeren, vaststellen; toestaan; *vgl.* *Exempel*. **stätt'ue'**, w. —, —en = statuur, lichaamsgestalte. **stätt'us**, m. — = status, toestand; der *S.* der *Bank* = de staat van de bank. **stätt'us quo**, m. — = status quo, de vorige toestand (tot nu toe). **stätt'ue'**, f. —(e)s, —en = statuut, regeling, reglement, bepaling. **stätt'ue'rijsch**, **stätt'ue'mä'ßig** = statutarisch, statutair, volgens (in) de statuten.
- stätt**, m.; im *S.* *stätt* = stil staan (*tusschen eb en vloed*); im *S.* *haben*, *halten* = tegenhouden, doen staan, stuwten; es im *S.* *haben*

- = (gwst.) 't ruim hebben. **Stau'anlage**, w. = stuwwerk, -aanleg.
- Staub**, m. —(e)s = ('t) stof; *ſich aus dem S..(e) machen* = zich uit de voeten maken; *etw. in den S. ziehen* = in 't stof sleuren; *vgl. aufwirbeln. Staub'artig* = stofvormig, -achtig; poedervormig. **Staub'bad**, m. = stort-, stuiſbeek. **Staub'bedekt** = met stof bedekt. **Staub'beſen**, m. = ſtoffer, plumeau. **Staub'beutel**, m. = ſtuifmeelzakje, helmknopje. **Staub'blüte**, w. = meeldraadbloem. **Staub'bürſte**, w. = borſtel, ſchuur. **Staub'ſchen**, f. —s, — = ſtoſje. **Staub'bedel**, m. = ſtofdop, -deksel.
- Stau'beden**, f. = réſervoir (*bij Talsperren*). **ſtau'ben**, ſchw. (h.) = ſtuiven. **ſtau'ben**, ſchw. (h.) = ſtuiven, ſtoffen. **ſtau'ber**, m. —s, — = (af-)ſtoffer; brak (*jachthond*). **Staub'erde**, w. = losse grond. **Staub'faben**, m. = meeldraad. **ſtau'b'geboren**, f. = in 't ſtof geboren, aardsch. **Staub'gefäß**, f. = ſtuifmeelvat. **Staub'hemd**, f. = ſtoſkiel, -bloeze. **Staub'hülle**, w. = ſtoſkleed, -mantel; ſtoſwol. **ſtau'big** = ſtoſfig, vol ſtof.
- Staub'kamm**, m.; **ſtittel**, m.; **ſtohle**, w.; **ſtappen**, m. = ſtoſ||kam; -kiel (-bloeze) -kolen; -doek.
- Staub'ling**, m. —s, —e = wolfsvoest (*een paddeſtoel*). **Staub'mantel**, m. = ſtoſmantel. **Staub'mehl**, f. = ſtoſmeel. **Staub'regen**, m. = ſtoſregen. **Staub'ſäcken**, f. = ſponzakje (*van de graveurs*). **Staub'ſand**, m. = ſtuifzand. **Staub'ſanger**, m.; **ſteb**, f.; **ſtee**, m.; **ſteilſchen**, f. = ſtoſ||zuiger; -buil; -thee; -deeltje. **Staub'trommel**, w. = zeeſtrommel. **Staub'tuch**, f. = ſtoſdoek. **Staub'wedel**, m. = ſtoſſer, plumeau. **Staub'weg**, m. = ſtiſl, ſtuif(meel)weg. **Staub'wirbel**, m. = dwarrellend van ſtoſ, op-dwarrellend ſtoſ. **ſtau'b'wiſchen**, ſchw. (h.) = ſtoſ afnemen, ſtoffen. **Staub'wolfe**, w. = ſtoſwol.
- Stau'ſte**, w. —, —n, **St.**, m. —ns, —n = mof, wijde overmouw; hoofdhoek; mitaine; stapel (*olas, turf*).
- ſtau'ſchen**, ſchw. (h.) = ſtooten, ſtuwen; pakken (in), bijeenſtoppen; (*tech*) (op)ſtuiken; eimen nor die Tür f. = de deur uitzetten.
- Stau'ſte**, w. —, —n = ſtruik, heeſter; *vgl. Stod. ſtau'den ſich, ſchw. (h.) = als heeſter of ſtruik opſchieten; (vom Salat) kroppen maken. **ſtau'denartig** = ſtruik-, heeſterachtig. **ſtau'denformig** = heeſtervormig. **Stau'denge-wächſ**, f. = heeſtergewas. **Stau'denſalat**, m. = kropſlade, -ſla. **ſtau'dig** = heeſterachtig. **ſtau'en**, ſchw. (h.) = (*water*) (op)ſtuwen; (*waren in ſchip*) ſtuwen, ſtuwen; oopenpakken; **ſich f.** = opgeſtuwd worden, rijzen, ſamenpakken. **Stau'er**, m. —s, — = ſtouwſer, ſtuwer, ſtuwadoor.*
- Stauf**, m. —(e)s, —e = (gwst.) beker, bokaal, glas, pot.
- Stau'ſte**, m. —n, —n = Staufe (*een geſlacht*); **Stau'ſten**, m. —s = Staufen (*een berg*).
- I. **ſtau'nen**, ſchw. (h.) über [*auch mit Dat.*] = zich verbazen, zich verwonderen, verbaasd zijn, verbaasd ſtaan over; [*staren*]. II. **Stau'nen**, f. —s = verbazing, verwondering.
- ſtau'nenswert**, **würdig** = verbazend, verbazingwekkend.
- Staub'ſeſen**, m. = geeselroede. **Stau'ſte**, w. —, —n = geesel(roede); droes, snot (*een veeziekte*). **ſtau'pen**, ſchw. (h.) = geeselen. **Stau'ſchleufe**, w. = ſtuwſluis. **Stau'ung**, w. —, —en = ſtouwſing, ſtuwing, ſtuwage. **Stau'bermögen**, f. = ſtouw-, ſtuwvermogen. **Stau'water**, f. = ſtuwwater, opgeſtuwd water. **Stau'wehr**, f. = ſtuw. **Stau'werk**, f. *zie Stauanlage*.
- Stä.** = Stüd.
- Stearin'**, f. —s = ſtearine. **Stearin'kerze**, w., **ſicht**, f. = ſtearinekaars.
- Stech'apfel**, m. = doorn-, ſteekappel. **Stech'bahn**, w. = renpark, -baan, ſtrijdperk, toernooiveld. **Stech'baum**, m. = hulſt, ſteekpalm. **Stech'beden**, f. = ſteekbekken, onderſteek. **Stech'beitel**, **beutel**, m. = ſteekbeitel. **Stech'eiche**, w. = hulſt. **Stech'eifen**, f. = ſteekijzer, ſchietbeitel.
- I. **ſte'ſchen**, ſt. (h.) (du ſtichſt, er ſticht; ſtich; ſtäche; ſtich) geſtochen) = ſteken, prikken; (einem (zuw. eimen) in den Arm f.); (eine Nadel, die Sonne) ſticht = ſteekt; [*er ſticht gewaltig auf den Profeſſor* = hij zou dolgraag profeſſor worden]; (einen Varen) doodden, vellen; (mein Glück) ſticht ihm in die Augen = ſteekt hem de oogen uit, maakt hem jaloersch; (*in Kupfer*, in Stahl) graveeren, snijden; (einem den Degen in den Leib) ſteken, ſtooten; **ins Rote f.** = naar rood zweemen; **in (die) See f.** = in zee ſt.; (eine Karte) ſticht (die andere, man) ſticht (eine Karte mit einer andern) = ſlaat, neemt; (*der Kigel*, der Nutzwillen, die Neugier) ſticht ihn = prikkelt hem; (**Proben**: monsters) ſt.; (ein Schwein) ſt., ſlachten. **Silben f.** = vitten, letter-, muggeziften; **was hat dich geſtochen!** = wat mankeert je toch! *vgl. Gaſer*, hauen, Star I. II. **ſte'ſchen**, f. —s = ('t) graveeren, gravure; ſteek (in de zijde); ſteekſpel; S. nach dem Ring = ringſteken.
- ſte'ſter**, m. —s, — = graveur, plaatsnijder; (ring-, lanse)ſteker; slagveer (*aan een geweer*); (verre)kijker; priem. **ſte'ſterſchloß**, f. = ſteekslot (*aan een geweer*).
- ſtech'ſtiege**, w.; **ſgabel**, w.; **ſginſter**, m.; **ſheber**, m. = ſteek||vlieg; -vork (drietand, greep); -brem (*ook gaspeldoorn*); -hevel. **ſtech'ha'gelvoll** = smoordronken.
- ſtech'tiſſen**, f. = graveerkuſſentje. **ſtech'kontakt**, m. = ſtopkontakt. **ſtech'müde**, w. = ſteekmug. **ſtech'palme**, w. = ſteekpalm, hulſt. **ſtech'platz**, m. *zie Stechbahn*. **ſtech'ring**, m. = ſteekring. **ſtech'ſattel**, m. = ſteekſpelzadel. **ſtech'ſchritt**, m. = (ſdb.) looppas.
- ſted'ambos**, m. = handaambeeld. **ſted'beden** *zie Stechbeden*. **ſted'bett**, f. = dooppak, -kuſſen. **ſted'brief**, m. = ſteekbrief, bevel (verzoek) tot aanhouding (*met opgave van ſignalement enz. van den vervolgd*). **ſted'brieflich** verſolgen = een bevel (verzoek) tot aanhouding uitvaardigen tegen. **ſted'boſe**, w. = ſtopkontakt (doos).
- I. **ſtec'ten**, m. —s, — = ſtok, ſtaak. II. **ſtec'ten**, ſchw. (h.) [*bas intransf. zuw. im Imp. ſtat, ſtäſe*] = ſteken (*d. i. brengen, plaatsen, zetten, doen*: den Degen in die Scheibe, eimen Pfahl in die Erde, etw. in die Laſche, eimen ins Gefängnis f.); eimen ins Loch f. = iem. in de doos ſtoppen; eimen in den bunten Rod, unter die Soldaten f. = iem. ſoldaat laten worden; (Geld in etw. f., eimen Braten an den Spieß, eimen Strauß an den Büſen, eine Feder auf den Hut, etw. hinter den Spiegel, ein Haus in Brand) ſt.; *das wird er nicht hinter den Spiegel f.* = daar zal hij niet trotsch op zijn; eimen Ding ein Ziel, Grenzen f. = paal en perk ſtellen aan iets; eimen etw. f. = iem iets overbrengen,

verklikken; dem hab ich's ordentlich gestekt = ik heb hem behoorlijk de waarheid gezegd; (Kartoffeln, Erbsen) poten; (sich hinter einen) verschuilen; **st.** (*intr.*) = zitten, steken (der Degen steekt in der Scheide, der Pfahl in der Erde, der Schlüssel im Schloß, in der Tasche, der Wagen im Kot, einer in Schulden, das Rissen steekt voller Nadeln); (der Schlüssel) steekt = zit, steekt in 't slot; **f.** bleiben = blijven steken (*in een rede bijv.*); er steekt immer bei Müllers = hij zit altijd bij de M.; dahinter steekt etw. = daar steekt wat achter; es stecht nicht viel hinter ihm = er zit niet veel bij (. . . in hem); da stecht's = daar zit 'm de knoop; *vgl.* Dede.

Stec'lenpferd, *f.* = stokpaard; (jeder hat sein) stokpaardje. **Stec'ler**, *m.* —s, — = stekker. **Stec'lerling**, *m.* —s, —e = stekelbaars. **Sted'fissen**, *f.* = doopkussen. **Sted'ling**, *m.* —s, —e = stek(je). **Sted'nadel**, *w.* = speld. **Sted'nadelbüchse**, *w.* = speldekoker. **Sted'nadeln**, *f.* = speldekussen. **Sted'reis**, *f.* = stek(je). **Sted'rübe**, *w.* = knolraap.

Steev'lehaje (*spr.*: *stiepeltsjeez*), *w.* — = steeplechase, wedren met hindernissen.

Stef'en, *m.* = Steven.

Steg, *m.* —(e)s, —e = (*smal*) (voet)pad; vonder, plank, dwarshout (*aan een spanzaag*); kam (*van een viool*); springriem, souspied; formaatwit, -hout (*typ.*); er weh' alle Wege und S...e = hij kent alle gangetjes, alle knepen. **Steg'brüde**, *w.* = vonder. **Steg'fach**, *f.* = **staf**, *m.* = formaathoutkast. **Steg'reif**, *m.* = (*oorspr. stijgbeugel*); aus dem S. = onmiddellijk, onvoorbereid; aus dem S. sprechen = voor de vuist spreken, improviseren. **Steg'reifdichter**, *m.* = improvisator.

Steh'lauf, *m.* = **aufstehen**, *f.* = **aufmännchen**, *f.* = duikelaar(tje); (*fig.*) blijhartige.

Steh'bierhalle, *w.* = biertent, -hal, bar.

Steh(e)n, *unr.* (h.) (ich stehe; stand; stände u. stünde; steh(e)l gestanden) = staan; auf Posten *f.* = op wacht staan; es steht bei dir = 't staat aan jou, 't hangt van jou af; einem Bildhauer, Maler *f.* = pozeeren voor; es steht mir bis oben heran = ik ben 't beu, 't hangt me de keel uit; dem Feinde *f.* = standhouden tegen den vijand; wir *f.* für unser Land = wij komen op, nemen 't op voor ons land; ich stehe dafür = ik sta er voor in; gut mit einem *f.* = goed, bevriend met iem. zijn; er steht im feinem dreihüftigen Jahr = hij is in...; im feinen Wochenlohn *f.* = een vast weekloon hebben; einem nach dem Leben *f.* = iem. naar 't leven staan; wir *f.* Seite 12 = we zijn op blz. 12; die Uhr steht = staat stil; wie steht's? = hoe staat (gaat) 't? zu einem *f.* = iems. partij opnemen, zich aan iems. zijde scharen, 't met iem. houden; es steht zu hoffert, nicht zu ändern = 't is te hopen, niet te veranderen; sich *f.*: wir *f.* uns ganz gut = we zijn heel goed met elkaar; er steht sich gut = hij heeft 't goed, 't gaat 'm goed (in zijn zaak); er stand sich gut dabei = hij bevond zich, voer daar wel bij; er steht sich auf 2000 Taler = heeft een inkomen van 2000 taler; *vgl.* Begriff, Berg, bleiben, dahinstehen, Dienst, Gebot, Gebatter, Mann, Modell, Dchs, Pantoffel, Posten, Rede, Ruf, schlimm, teuer, Verdacht, Verfügung, Wache, Waffe. **Stehend** = staand; blijvend, vast; *f.* es (*f.* en) Fußes = staandevoets, op staanden voet; *f.* er Argen, Mitarbeiter = staande kraag, vaste medewerker; *f.* e Bühne, Redensart =

vast tooneel, staande uitdrukking; *f.* es Wasser = stilstaand water; *vgl.* Gut II.

Steh'geiger, *m.* = leider van een strijke.

Steh'tragen, *m.* = staande kraag. **Steh'lampe**, *w.* = staande lamp.

Steh'bar = steelbaar, te stelen.

Steh'leiter, *w.* = trapleer.

Steh'len, *ft.* (h.) (du stehst; stahl; stöhle (ob. stähle); stiehl gestohlen) = stelen; der kann mir gestohlen werden = ze mogen hem voor mijn part stelen, ik moet niets van hem hebben; Sie können mir damit gestohlen werden = daar moet ik niets van hebben; sich aus dem Hause *f.* = 't huis uitsluipen, steelsgewijs uit 't huis gaan; sich in jemand's Vertrauen *f.* = zich steelsgewijs iems. vertrouwen winnen. **Steh'ler**, *m.* —s, — = steler, dief; *vgl.* Stehle.

Steh'männchen, *f.* = duikelaartje. **Steh'platz**, *m.* = staanplaats. **Steh'pult**, *f.* = hooge lessenaar. **Steh'seidel**, *f.* = **schoppen**, *m.* = klein glas bier, wippertje. **Steh'spiegel**, *m.* = groote staande spiegel, psyché. **Steh'trintstube** zie Stehbierhalle.

Stei'(e)riß = Stiermarksch. **Stei'ermarkt** die = Stiermarken. **Stei'ermärker**, *m.* —s, — = Stiermarker.

Steiß = stijf (Arm, Bein, Rücken, Wäsche, Pferd, vor Kälte); stram; sterk (Grog, Kaffee); stijf, gedwongen, gemaakt, houterig, linksch; (*beu.*) schaarsch; *f.* halten = op prijs houden; einen *f.* en Hals (haben) = een stijven nek; die Ohren *f.* halten = den moed niet verliezen, volhouden; *f.* und fest behaupten, glauben = stijf en strak, stokstijf beweren (volhouden), gelooven. **Steiß'beinig** = stijfbeenig; er benahm sich sehr *f.* = deed erg houterig. **Steiß'e**, *w.* —, —n = (*gwst.*) stijfheid; stijfse, pap; stut; stijf stuk (*in een schoen*). **Steiß'en**, *idw.* (h.) = stijf maken, (*linnen*) stijven; (*hoeden*) opmaken, glanzen, lijmen; (*boomen, muren*) stutten, schoren; (einen in Dat.) stijven; sich auf (Aff.) *f.* = op iets steunen, zich op iets beroepen, aan iets vasthouden, bij iets blijven. **Steiß'er**, *m.* —s, — = stijver, papper, glanzer, apprêteur. **Steiß'heit**, **Steiß'igkeit**, *w.* —, —en = stijfheid, strakheid, gemaaktheid, onbeholpenheid.

I. **Steiß'leinen**, *f.* = grof, hard linnen. II. **Steiß'leinen**, *Abj.* = van stijf, hard linnen; (*fig.*) stijf, houterig; *f.* er Gefelle = houten Klaas.

Steiß'lung, *w.* — = ('t) stijven, stijving enz., *vgl.* Steifen.

Steig, *m.* —(e)s, —e = (stijgend) (voet)pad. **Steig'bohne**, *w.* = klimboon. **Steig'bügel**, *m.* = stijgbeugel; aus dem S. n kommen = de s. s verliezen. **Steig'bügelriemen**, *m.* = stijgbeugelriem. **Steig'ge**, *w.* —, —n = (enge, stelle) trap, ladder; stijging, helling; door-, overloop; lathek; kippeloop; (*gwst.*) twintigtal, snees. **Steig'eisen**, *f.* = klimspoor.

Steig'en, *ft.* (f.) (ich steige; stieg; stiege; stiege! gestiegen) = stijgen, rijzen, hooger komen; klimmen; toenemen; plaats hebben; zu Pferde, aufs Pferd *f.* = te paard stijgen; (ins Grab) neerdalen; (in den, aus dem Wagen, in das, aus dem Schiff) stappen; der Genf steigt mir in die Nase = de mosterd komt me in den neus; (heim, zu einem, ins Examen) gaan; (Wasser, Aktien, Preise) rijzen, stijgen; (*stud.*) das Steig steigt! = eerste vers! — *ft.* (h.) = stiegeren; koopen; *vgl.* Dach, Kopf. **Steig'end** = stijgend, klimmend, rijzend, wassend, toenemend.

Steig'er, *m.* —s, — = klimmer, stijger; mijnbaas, -opzichter; hoofdbrandweerman.

Steigerer, m. —s, — = opbieder.
Steigern, [schw. (h.)] = doen stijgen, (hooger) opvoeren, (*prijzen ook*) opdrijven; (das Honorar) verhoogen; (die Miete, einen Mietet) opslaan; (in der Auction) bieden, koopen, mijnen; gefteigert werden = stijgen; ein Abstieg f. = een adj. trappen van vergelijking doen aannemen; sich ft. = grooter worden, rijzen, stijgen.
Steigerung, w. —, —en = stijging, rizing, verhooging, opvoering; vorming van de trappen van vergelijking, gradatie. **Steigerungsgang**, m., —stufte, w. = trap van vergelijking.
Steighöhe, w. = stijghoogte, spoed (*van schroef*).
Steigrad, f. = schakelrad. **Steigrohr** zie Steigerrohr. **Steigung**, w. —, —en = stijging, klimming; helling; optrede; spoed (*van schroef*).
Steil = steil, sterk hellend. **Steile**, w. —, —n, **Steilheit**, w. — = stelte, steilheid. **Steilen** sich, [schw. (h.)] (*zelden*) = steil oploopen.
Stein, m. —(e)s, —e = steen(rots); rotssteen; pit, kern; (blaas)steen; (dam)schijf, (schaak)stuk; S. Pfachs = steen vlas (2,85 K.G.); (schijf) hagelsteen; S. des Anstoße(n)s, der Weifen = steen des aanstoots, der wijzen; mir fiel ein S. vom Herzen = er viel me een steen van 't hart; allen S. bewegen = alles in 't werk stellen; vgl. erbarmen, begrafen, Bein, Brett, Stod. **Steinader**, m. = steenachtige akker, veld vol steenen. **Steinader**, w. = steenader. **Steinader**, m. = steenarend.
Steinalt = stokoud.
Steinamfel, w.; —arbeit, w.; —art, w. = steen|merel; —arbeit (-werk); —soort.
Steinartig = steenachtig. **Steinbach**, m. = steenige beek. **Steinbank**, w. = steenen bank, bank van steenen; steenlaag. **Steinbeiwurde**, w. = (last van) steen, graveel. **Steinbild**, f. = steenen beeld.
Steinbildung, w.; —blatter, w.; —blod, m.; —bod, m.; —boden, m.; —bohrer, m. = steen|vorming; —pok; —blok; —bok; —bodem; —boor.
Steinbildung, w.; —brech, m. —s; —brecher, m. = steen|glooiing; —breek (*plant*); —breker.
Steinbruch, m.; —brücke, w.; —buche, w. = steen|groeve; —en brug; —beuk.
Steinbutt, m., —butte, w. = tarbot. **Steindamm**, m. = steenen dijk, s. dam; straatweg. **Steindattel**, w. = boormossel.
Steindruck, m.; —drucker, m.; —druckeret, w.; —eiche, w.; —eisen, f. = steen|druk; —drukker, —drukkerij; —eik; —beitel.
Steinen, [schw. (h.)] = met steenen afzetten. **Steinern** = steenen, van steen.
Steinleiche, w.; —eule, w.; —falle, m.; —flachs, m. = steen|esch; —ull; —valk; —vlas (asbest; vedergras).
Steinörmig = steenvormig.
Steinfrucht, w.; —galle, w. = steen|vrucht; —gal (gezwel aan den poot van 't paard).
Steingerät, f. = steenen gereedschap. **Steingerinne**, f. = waterloop van losse steenen; steenen goot. **Steingrief**, m. = steengruis.
Steingrube, w. = steengroef. **Steingrund**, m. = steen-, rotsgrond, steenachtige grondslag.
Steingut, f. = steengoed, aardewerk, fayence.
Steinhäger, m. = Steinhäger (*een soort jenever*, vgl. ons Bols). **Steinhändler**, m. = handelaar in edele steenen. **Steinhart** = steenhard. **Steinhärte**, w. = hardheid van een, van den steen. **Steinhäute**, w. = houweel, pik. **Steinhauer**, m. = steenhouwer. **Steinhäufte**,

m. = steenhoop. **Steinholz**, f. = houtgraniet.
Steinicht, **Steinig** = steenachtig, vol steenen.
Steinigen, [schw. (h.)] = steenigen. **Steinigung**, w. —, —en = steeniging. **Steininetz**, f. = steenverzameling. **Steinlage**, w. = wilde kat.
Steinlauf, m.; —fenner, m.; —fenntnis, w.; —fern, m. = steen|luid; —kenner; —kunde; —kern.
Steinlitt, m.; —hammer, w.; —klippe, w.; —luft, w.; —lohte, w. = steen|lijm; —anker; —klip; —kloof (rotskloof); —kool.
Steinlohlenbergwerk, f.; —fild, f.; —formation, w.; —gas, f.; —grube, w. = steenkool|mijn; —laag; —formatie; —gas; —groeve (-mijn).
Steinlohlenheizung, w.; —lager, f.; —schacht, m.; —schicht, w. = steenkool|verwarming (-stoker); —laag; —mijn (-schacht); —laag.
Steinlohteer, m. = koolteer. **Steinloralle**, w. = steenkoraal. **Steinlrant** = lijdende aan den steen, aan 't graveel. **Steinlrantheit**, w. = graveel, steen. **Steinlrasse**, w. = goudveel.
Steinlrug, m. = steenen kruik.
Steinlrulle, w.; —kunde, w.; —lage, w. (*lager*, f.) = steen|korst; —kunde; —laag.
Steinlrffel, m. = steenlepel (*voor 't graveel*); steenen lepel. **Steinmalerei**, w. = plateel-schilderwerk.
Steinmarber, m.; —marl, f.; —masse, w.; —meißel, m.; —mergel, m. = steen|marter; —merg (*een porseleinaarde*); —massa; —beitel; —mergel.
Steinmesser, f. = steensnijmes, lithotoom; steenen mes. **Steinmes**, m. —en, —en = steenhouwer. **Steinmörser**, m. = steenmortier; steenen mortier. **Steinmörtel**, m. = beton.
Steinlobst, f.; —öl, f.; —operation, w. = steen|vruchten; —olie (aardolie); —operatie.
Steinlopppe, w.; —pech, f.; —pflanze, w. = steen|karton (carton-pierre); —pek (asfalt); —plant.
Steinloplaster, f. = (steenen) plaveisel, straatsteenen. **Steinlovider**, m. = tapuit (*voegel*). **Steinlopill** = Edelpilz. **Steinloplatte**, w. = tegel, steenen plaat. **Steinloramme**, w. = stamper, juffer. **Steinloraute**, w. = muurvaren.
I. **Steinloreich** = schatrijk; (*ook*) vol steenen.
II. **Steinloreich**, f. = delfstoffrijk.
Steinlorinde, w. = steenkorst. **Steinlorinne**, w. = —gerinne. **Steinlorise**, w. = scheur, barst (*in steen of rots*). **Steinlorsäge**, w. = steenzaag.
Steinlosalz, f. = steenzout. **Steinlosammler**, m. = verzamelaar van steenen. **Steinlosame(n)**, m. = parelkruid. **Steinlosand**, m. = grint.
Steinlofarg, m. = steenen lijkst, sarkofaag.
Steinloschicht, w.; —schlag, m.; —schleuder, w. = steen|laag; —slag (-strooisel); —slinger.
Steinloschloß, f. = vuursteenslot (*van geweer*).
Steinloshmäger, m. = tapuit (*voegel*). **Steinloshmerzen**, Pl. = pijn van den steen, van 't graveel. **Steinloshneider**, m. = steensnijder, steenoperator. **Steinloshnitt**, m. = steensnijding, lithotomie. **Steinloshrift**, w. = steenschrift, inskriptie. **Steinloshutt**, m. = steenslag, (-)puin.
Steinloseher, m. = steenzetter, stratemaker. **Steinlostreufel**, f. zie Schotter. **Steinlostafel**, w. = steenen tafel. **Steinlostopf**, m. = steenen pot.
Steinlostol = morsdood, zoo dood als een pier.
Steinlofrog, m. = steenen frog. **Steinlounglücklich** = doodongelukkig. **Steinlowall**, m. = steenen wal. **Steinlowand**, w. = steenen muur.
Steinloware, w. = steengoed, aardewerk. **Steinloweg**, m. = steen-, straatweg. **Steinlowert**, f. = rotswerk.
Steinlowurf, m.; —zange, w.; —zeidnen, f.:

*zeichnung, w. = steen|worp; -tang; -drukken (lithografie); -teekening (lithografie).
Steinzeit, w. = steenen tijdperk, steentijd.
Steinper, m. —s, — = (gwst.) stut, schoor.
Steinpern, [schw. (h.) = (gwst.) steunen, schoren.
Steinriß zie **Steinriß**.
Stein, m. —es, —e = stuit, achterste. **Steinbein**, f. = staart-, stuitbeen. **Steinfuß**, m. = fuut (zweemvoegel).
Steile, w. —, —n = stele, zuil, grafzuil.
Stella'ge (spr.: . . laazje), w. —, —n = stellage; ook = Stell'geschäft. **stell'bar** = stelbaar, te stellen, te regelen. **stell'gen**, f. —s, — = plaatsje, plekje. **stell'dieken**, f. —(s), — = (geheime) samenkomst rendez-vous.
Stelle, w. —, —n = plaats; plek, betrekking, ambt, (in een boek) passage; er kommt nicht von der S. = hij vordert niet, schiet niet op; nicht von der S. können = zich niet kunnen veroorloven; etw. zur S. schaffen = iets aanbrengen, bezorgen; an Ihrer S. = in uw plaats; auf der S. = dadelijk, onmiddellijk, ogenblikkelijk; auf der S. marschieren, treten = den pas markeeren; an erster S. = in de eerste plaats, vóór alles; sich zu einer S. melden, sich um eine S. bewerben, um eine S. anhalten = naar een betrekking staan, dingen, solliciteeren; eine S. innehaben, bekleiden = een betrekking bekleeden; zur S. = present! . . . Stelle = (in veel sam.) bureau; vgl. frei, Ort, vertreten e. a.
stell'en, [schw. (h.) = stellen, zetten, plaatsen; (zur Schau, eine Frage, einen Bürger, einen Stellvertreter, zufrieden) stellen; (eine Armee) in 't veld brengen; seine Sache auf nichts st. = zich geheel en al aan 't toeval overgeeven; bereit f. = klaar, gereed zetten; einen, f. = iem. rekenschap vragen; iem. bezorgen, zorgen voor ('t verschijnen van) iem.; (das Geschäft) richten; (eine Mühle) stillzetten; (einem nach dem Leben) staan; (die Segel) regelen; (die Uhr) regelen, gelijk zetten; (einem etw. vor Augen) houden; (die Speisen warm) houden; (die Waage) overhalen; (die Hunde) f. das Bild = brengen 't wild tot staan; (einen Zeugen) doen verschijnen; (einen Zug) doen stilhouden; etw. zur Diskussion f. = de discussie over iets openen; zum Verkauf f. = te koop bieden; sich f. = gaan staan, zich plaatsen, zich (als . . .) aanmelden; wann müssen Sie sich f.? = wanneer moet u voorkomen (voor den rechter), opkomen (in dienst), u aan-, opgeven (voor den dienst)? sich einem würdig an die Seite f. = toonen, dat men waard is naast iemand te staan, zich iem. waardig toonen; die Sache stellt sich anders = gaat er anders uitzien; (der Prets) stellt sich auf 10 Mark = is 10 Mk.; ich konnte mich nicht mit ihm f. = ik kon 't niet eens met hem worden, niet met hem overweg, 't niet met hem vinden; ich hatte mich mit dem Schaffner gut zu f. gewünscht = ik had mij den kondukteur tot goed vriend weten te maken; sich auf sich selbst f. = op zijn eigen beenen gaan staan (fig.); sich krank, taub) houden; er stellt sich, als ob er mich nicht sieht = hij doet, alsof . . . ; er stellt sich nur so = hij houdt zich maar zoo; zie ook Abrede, Antrag, Bein, Inoffizieren, Kopf, Probe, Rede, Richter, Verfügung.
Stell'ensjäger, m. = (gwst.) kleine grondeigenaar.
Stell'engeschäft, f. = (in couranten) betrekking gezocht, dienstaanbieding, biedt zich aan.
Stell'ensjäger, m. = baantjesjager. **stell'enlos** = zonder betrekking. **stell'ensammlung**, w. =

citaveverzameling. **stell'enbermitt(e)lung**, w. = plaatsing, plaatsbezorging, arbeidsbemiddeling. **stell'enbermitt(e)lungsbureau**, f. = bureau van plaatsing, arbeidsbeurs. **stell'enweise** = hier en daar. **stell'er**, m. —s, — = (uuru.) reguleteur; (bij premieaffaires) steller, verkooper. **stell'geschäft**, f. = stellage (een soort premieaffaire). **stell'hebel**, m. = stelarm. . . **stell'ig**: twee, drie, vierstellige Zahl = getal van twee, drie, vier enz. cijfers; (ook) met 2, 3, 4 decimalen. **stell'macher**, m. = (nrdb.) wagenmaker. **stell'net**, f. = stelnet. **stell'rad**, f. = (horl.) kompas. **stell'ring**, m. = stelring. **stell'scheibe**, w. = -rad. **stell'schraube**, w. = stelschroef.
stell'ung, w. —, —en = stelling, plaatsing, positie, plaats, ligging, houding, stand, betrekking; die S. der Truppen, des Geschüts = de positie enz.; gesellschaftliche S. = maatschappelijke positie; S. nehmen zu = positie kiezen, zijn houding, zijn standpunt bepalen ten opzichte van. **stell'ungnahme**, w. = positie, bepaling van de aan te nemen houding. **stell'ungsgesuch** = Stelle n g e s u c h. **stell'ungspflichtig** = dienstplichtig. **stell'vertretend** = plaatsvervangend. **stell'vertreter**, m. = plaatsvervanger, remplaçant, gevolmachtigde. **stell'vertretung**, w. = plaatsvervanging, vertegenwoordiging. **stell'wagen**, m. = (sdb.) omnibus. **stell'winkel**, m. = Schmiege l. **stell'zeiger**, m. = (horl.) wijzer van 't kompas. **stell'zirkel**, m. = stelpasser.
stell'ze, f. = (been als een) staak, houten been; **stell'ze**, w. —, —n = stelt, houten been; auf S. n gehen = op stellen loopen (eig. en fig.). **stell'zen**, [schw. (h.) = stijf stappen. **stell'zenläufer**, m. = steltlooper. **stell'zenritt**, m. = stelpas, stijve wijde stap. **stell'zenfuß**, m. = houten been. **stell'vogel**, w. = steltlooper.
stem'me, w. —, —n = stut, steun. **stemm'eisen**, f. = steekbeitel, fermoor.
stem'men, [schw. (h.) = (met kracht) zetten (bijv. die Hände, die Arme in die Seite, den Fuß gegen die Wand); gappen, kappen; den Ellbogen auf den Tisch f. = met den elleboog op de tafel steunen; (die Hände unter das Kinn) zetten, drukken; (Ächer) steken; [das Wasser f. = opstuwen, tegenhouden]; sich f. = zich schrap zetten, zich verzetten, zich (tegen iets aan) drukken.
stem'pel, m. —s, — = stamper, stempel, (post)merk, keur; stempel (in de bloem); zegel; auf S. geschrieben = op zegel geschreven; der S. der Wahrheit = de stempel, 't merk der waarheid. **stem'pelabgabe**, w. = zegelbelasting, -recht. **stem'pelamt**, f. = zegelkantoor.
stem'pelbogen, m. = gezegeld (vel) papier, zegel. **stem'pelfrei** = vrij van zegel. **stem'pelgebühr**, w., -geld, f. = zegelrecht, -geld.
stem'pelgesetz, f. = zegelwet. **stem'pelmarke**, w. = plakzegel, zegeltje. **stem'peln**, [schw. (h.) = stempelen, (papier) zegelen; (waren) stempelen, merken; kenmerken; (mijnw.) stutten; einen zum Signer f. = iem. tot een leugenaar stempelen, als leugenaar bekend maken; einen zu etw. f. = iem. iets laten zeggen, laten beweren.
stem'pelpapier, f. = gezegeld papier. **stem'pelpflichtig** = aan zegel onderworpen.
stem'pellschneidkunst, w.; -schneider, m. = stempel|snijkunst; -snijder.
stem'pellscheuer (=fage), w.; -zeihen, f. = zegel|belasting (-recht); (-)merk.
stemp'ler, m. —s, — = stempelaar, zegelaar.

Sten'ge, w. —, —n = steng.

Sten'gel, m. —s, — = stengel, steel; stok, stang (*van kook, suiker e. d.*); vom $\mathcal{S}$. fallen (*fig.*) = verbouwereerd, perplex staan; fall' nicht vom $\mathcal{S}$. = blijf kalm. **Sten'gelartig** = stengelachtig, -vormig. **Sten'gelerbje**, w. = klimmerwt.

Stenogram'm, f. —s, —e = stenogram. **Stenog'raph**, m. —en, —ent = stenograaf. **Stenog'raphie**, w. —, —n = stenografie. **Stenog'raphie'ren**, fchw. (h.) = stenografeeren. **Stenog'raphisch** = stenografisch.

Sten'torstimme, w. = stentorstem.

Sten'zen, fchw. (h.) = afranselen; overhalen; weggagen.

Ste'phan, m. = Stefanus, Steven; (berf.) briefbesteller. **Ste'phanie**, **Stepha'nie**, w. = Stefanie. **Ste'phanus**, m. = Stefanus.

Stepp'bett, f.; **bede**, w. = gestikte matras; gest. deken.

Stepp'e, w. —, —n = steppe.

Stepp'en, fchw. (h.) = (door)stikken, doornaaien.

Stepp'ebewo'ner, m. = steppebewoner.

Stepp'erei, w. —, —en = stikwerk. **Stepp'erin**, w. —, —nen = stikster.

Stepp'na'bel, w.; **naht**, w.; **seide**, w.; **stich**, m. = stik|naald; -naad; -zijde; -steek.

Ste'r, m. —s, —e u. —s = stère, kub. meter.

Ste'r'be|bett, f.; **buch**, f.; **fall**, m. = sterf|bed; -lijst (doodelijst, doodboek); -geval.

Ste'r'begebet, f. = gebed van (bij) een stervende.

Ste'r'begeante, m. = doodsgedachte. **Ste'r'be'geld**, f. = begrafeniskosten. **Ste'r'be'gefang**, m. = lijkzang. **Ste'r'beglode**, w. = doodsklok.

Ste'r'behaus, f. = sterfhuus. **Ste'r'behemd**, f. = doodshemd. **Ste'r'bejahr**, f. = sterfjaar, sterftejaar. **Ste'r'betasse**, w. = begrafenisfonds.

Ste'r'belleid, f. = doodskleed. **Ste'r'belied**, f. = lijkzang. **Ste'r'beliste**, w. = sterf-, doodelijst, sterftetabel. **Ste'r'bemonat**, m. = sterfmaand.

I. **Ste'r'ben**, ft. (f.) (du stirbt; er stirbt; starb; stirbe; stirb! gestorben) = sterven, overlijden, doodgaan; eines natürlichen Todes, einen natürlichen Tod f. = een natuurlijken dood st.; **Sungers, vor Hunger** f. = van den honger st.; an den Mafern, an den Blattern, an einer Krankheit f. (H); *vgl. Rangeweile*. II. **Ste'r'ben**, f. —s = sterven, dood; [pest]; im $\mathcal{S}$. liegen = op sterven liggen; zum $\mathcal{S}$. langweilig, zum $\mathcal{S}$. verliebt = doodelijk vervelend, d. verliefd; es ist um Lebens und $\mathcal{S}$ . .es willen = bij leven en sterven, men kan niet weten wat er gebeurt.

Ste'r'bensangst, w. = stervens-, doodsangst.

Ste'r'benskrank' = doodziek. **Ste'r'bensnot**, w. = dood-, stervensnood, doodstrijd.

Ste'r'bensw'rdtgen: fein $\mathcal{S}$. = geen stom, geen enkel woord. **Ste'r'besatramente**, Pl. = sakramenten der stervenden, laatste oliesel.

Ste'r'be|stunde, w.; **stg**, m. = sterf|uur; -dag.

Ste'r'beurkunde, w. = doodakte.

Ste'r'be|zeit, w.; **ziffer**, w.; **zimmer**, f. = sterf|tijd; -teijter; -kamer.

Ste'r'b'lich = sterfelijk; f. verliest = doodelijk, razend verliefd; $\mathcal{S}$. e(r) = sterveling. **Ste'r'b'lichteit**, w. — = sterfelijkheid, sterfte. **Ste'r'b'lichteit'lijste**, w. = sterftelijst. **Ste'r'b'licht'eitsziffer**, w. = sterftecijfer. **Ste'r'b'ling**, m. —s, —e = zwakkelijk, vroeg stervend schepsel.

Ste'r'b'lingswolle, w. = sterfwol.

Ste'reometrie, w. — = stereometrie. **Ste'reome'tri'ch** = stereometrisch. **Ste'reo'top**, f. —s, —e = stereoskoop. **Ste'reo'top'pisch** = stereoskopisch. **Ste'reo'typ'** = stereotiep (*vaststaand*;

vast, onveranderlijk). **Ste'reo'typ'ausgabe**, w. = stereotiepuitgave. **Ste'reo'typ'e**, w. —, —n = stereotiepe (*vaststaande drukvorm*). **Ste'reo'typie**, w. — = stereotiepie (*vervaardiging van vaste drukplaten*). **Ste'reo'typie'ren**, fchw. (h.) = stereotiepeeren (*vervaardigen van vaste drukplaten, drukken daarmee*). **Ste'reo'typ'isch** = stereotiepisch. **Ste'reo'typ'platte**, w. = stereotiepplaat.

Ste'ril' = steriel, onvruchtbaar, dor. **Ste'rili'fation'**, w. —, —en = sterilizatie. **Ste'rili'fatie'ren**, fchw. (h.) = sterilizeeren. **Ste'rilität'**, w. — = steriliteit, onvruchtbaarheid, dorheid.

Ste'r'te, w. —, —n = (nrdb.) vaars.

Ste'r'tet, m. —s, —e = sterlet, (kleine) steur.

Ste'r'ting, m.: Pfund $\mathcal{S}$. = pond sterling.

Ste'rn, m. —(e)s, —e = ster, gesternte, (*typ.*) sterretje; er hat weber Glüd noch $\mathcal{S}$. = hij heeft hoegenaamd geen geluk; sein guter $\mathcal{S}$. = zijn goed gesternte; (*soms*) achterstevan (*naar 't Eng.*), spiegel. **Ste'rn'ader**, w. = staartader (*van 't paard*). **Ste'rn'ambeter**, w. = steraanbidder. **Ste'rn'anis**, m. = steranijs.

Ste'rn'artig = stervormig, gesternd. **Ste'rn'be'schreibung**, w. = sterbeschrijving. **Ste'rn'bild**, f. = sterrebeeld. **Ste'rn'binde**, w. = sterverband. **Ste'rn'blume**, w. = sterrebloem, aster; (*ook*) narcis.

Ste'rn'be'uter, m.; **be'utung**, w.; **dienst**, m. = sterre|wichelbaar; -wichelarij; -dienst.

Ste'rn'bitfel, w. = kalketrip; sterredistel, wilde ridderspoor. **Ste'rn'bolde**, w. = astrantia.

Ste'rn(en)bahn, w. = loopbaan van de sterren, sterreloop. **Ste'rn(en)banner**, m. = sterrevlag (*Am. vlag*). **Ste'rn(en)bede**, w. = gesternd plafond. **Ste'rn(en)dam**, m. = sefte, w. = sterre-, star-, hemelgewelf. **Ste'rn(en)heer**, f. = sterreheir. **Ste'rn(en)hell**, **klar** = helder door de sterren verlicht.

Ste'rn(en)helle, w.; **himmel**, m.; **meer**, f.; **zelt**, f. = sterre|licht (-glans); -hemel; -zee; -gewelf (stargewelf).

Ste'rn'förmig = stervormig. **Ste'rn'guder**, m. = sterrekijker; (*ook*) paard, dat den kop in den wind steekt. **Ste'rn'ha'gelbesof'ten**, **Ste'rn'ha'gelboll'** = stom-, smoordronken. **Ste'rn'hell** = helder door de sterren verlicht. **Ste'rn'himmel**, m. = sterrehemel. **Ste'rn'hyazinthe**, w. = wilde hyacinth. **Ste'rn'kammer**, w. = sterrekamer (*hoogste gerechtshof onder Hendrik VII van Engeland*). **Ste'rn'karte**, w. = sterrekaart.

Ste'rn'koralle, w. = sterkoraaal. **Ste'rn'kunde**, w. = sterrekunde. **Ste'rn'kundig** = sterrekundig.

Ste'rn'lehre, w. = sterrekunde. **Ste'rn'licht**, f. = (*syn.*) kleinlicht. **Ste'rn'schanze**, w. = sterreschans. **Ste'rn'schnuppe**, w. —, —n = verschiepende ster. **Ste'rn'scher**, m. = sterrekijker.

Ste'rn'tafel, w. = sterrekundige tabel. **Ste'rn'voll'** = stomdronken.

Ste'rn'wahrfager, m.; **wahrfagerci**, w.; **warte**, w.; **zeit**, w. = sterre|wichelbaar; -wichelarij; -wacht; -tijd.

Ste'rz, m. —es, —e, **Ste'r'ze**, w. —, —n = (ploeg)staart; (öft.) = Spähi.

stet = onveranderlijk, vast, bestendig, voortdurend, (öb.) rustig, kalm.

Stetho'skop, f. —s, —e = stethoskoop, (*ge-neesk.*) hoorbuis.

stetig = vast, bestendig, konstant, gestadig, voortdurend; (eine Linie) f. tellen = in de uiterste en middelste reden verdeelen. **Stetig'keit**, w. — = vastheid, bestendigheid. **stets** = steeds, voortdurend, altijd, immer.

Stettin, f. = Stettin. **Stetti'ner**, m. —s, — = Stettiner; **St. Haff** = S. haff. **Stetti'nisch** = Stettinsch.

I. **Steu'er**, w. —, —n = belasting, akcijs, tol, recht; [ondersteuning in geld]; belasting-departement; direkte, indirekte, progressieve **St. n** (II); zur **St. der Wahrheit** = om hulde aan de waarheid te doen; er ist bei der **St.** = bij de belastingen. II. **Steu'er**, f. —s — = (stuur)roer, stuur.

Steu'eramt, f. = belastingkantoor. **Steu'eran-lage**, w. = verdeling, omslag van de belastingen. **Steu'erapparat**, m. = stuurtoestel. **Steu'eranschlag**, m. = raming van de belastingen. **Steu'eranrufer**, m. = (belasting-)kontroleur. **Steu'erbar** = belastbaar; ich habe nichts **St. es** bei mir = ik heb niets aan te geven.

Steu'erbeamte(r), m.; **•befreiung**, w.; **•be-hörde**, w. = ambtenaar van de belastingen; vrijdom v. b.; administratie (departement) v. d. b.

Steu'erber-illigung, w. = toestaan, voteeren van belastingen. **Steu'erbezirk**, m. = belasting-district. **Steu'erbord**, f. = stuurboord.

Steu'erbuch, f.; **•defraudation**, w.; **•direktor**, m.; **•einnahme**, w.; **•einnahmer**, m. = kohier, van de belastingen; ontduiking v. d. b.; direktor v. d. b.; ontvangst of inning v. d. b.; ontvanger v. d. b.

Steu'erhebung, w. = belastingheffing. **Steu'erelast**, m. = ontheffing van belasting. **Steu'er-ertrag**, m. = opbrengst v. d. belasting(en).

Steu'erfah, f. = belastingvak. **Steu'erfrei** = vrij van belasting. **Steu'erfreiheit**, w. = vrijdom van belasting.

Steu'erfuß, m.; **•gegenstand**, m.; **•geld**, f.; **•geld**, f.; **•hebestelle**, w. = belasting||voet; -grondslag; -geld; -wet; -kantoor.

Steu'erhinterziehung, w. = ontduiking van de belasting. **Steu'erklasse**, w. = belastingklasse. **Steu'erkräft**, w. = draagkracht. **Steu'erlich** = belasting... f. . e

Belastung = belastingdruk. **Steu'erliste**, w. = kohier. **Steu'ermann**, m. = stuurman. **Steu'er-mannskunst**, w. = stuurmanskunst. **Steu'er-mannsmaat**, m. = stuurmansmaat. **Steu'er-merkmal**, f. = grondslag (voor belasting).

I. **Steu'ern**, f. = belasting betalen, opbrengen; [bijdragen, ondersteunen]. II. **Steu'ern**, f. = stuurrad (van roer, van auto).

Steu'errat, m. = raad van financiën: (eeretitel van een ambtenaar bij de belastingen).

Steu'erreform, w.; **•reklamation**, w.; **•rolle**, w. = belasting||hervorming; -reklame; -kohier.

Steu'erruder, f. = roer, stuur. **Steu'erfah**, w. = belastingzaak. **Steu'erfah**, m. = belastingbiljet. **Steu'erfah**, w. = belasting-schroef; die **St.** anziehen zie anziehen.

Steu'erfah, w. = belastingverlaging. **Steu'erfah**, m. = stuurstoel. **Steu'erfah**, w. —, —en = ('t) sturen; ('t) tekeer-gaan; (teck.)

regulering; regulator. **Steu'erfah**, w. = aanslag in de belasting.

Steu'erfah, w.; **•verwaltung**, w.; **•wesen**, f.; **•zahler**, m.; **•zettel**, m. = belasting||ontwerp; -beheer; -wezen; -betaler; -biljet.

Steu'erzoll, m. = fiscaal recht. **Steu'erzusslag**, m. = opcenten.

Steu'ven, m. —s, — = steven.

Steu'ard (spr.: *stjoek*), m. —s, —s = steward, hofmeester (op schepen).

StGB. = Strafgesetzbuch.

Stibit'zen, f. = stelen, gappen, kapen.

Stich, m. —(e)s, —e = steek (ook fig.), stoot; gravure, prent; slag (in 't kaartspel); ruil; roes; (gwst.) steile weg; im **St.** lassen = in den steek laten; **St.** halten = steek houden; (der Wein, das Bier) hat einen **St.** = is zurig; (das Fleisch) hat einen **St.** = is een tikje bedorven, er is een smaakje aan; (das war) ein **St.** auf mich = een steek, zet op mij; **St.** um **St.** = ruil om ruil; (diese Farbe) hat einen **St.** ins Grüne = zweemt naar 't groen; mit einem **St.** ins Rantfche = met een Kantsch tintje; du hast wohl 'n **St.**? = ben je niet snik? **Stich'blatt**, f. = steekblad, stootplaat (van den degen); troefkaart; (ich will) seinen Redereien (nicht) zum **St.** dienen = tot mikpunt, doelpunt van zijn plagerijen dienen.

Stich'dun'tel = stikdonker.

Stichel, m. —s, — = graveerstift. **Stichel'eit**, w. —, —en = stekelige zet, hatelijkheid, steek. **Stich'elfehler**, m. = graveerfout.

Stich'elfuch, m. = (paard) witgespikkelde vos. **Stich'eln**, f. = kleine steekjes maken (bij 't naaien), pikkeren; (fig.) auf einen **St.** = op iem. hatelijke toespelingen maken, hatelijkheden debiteeren. **Stich'elrede** zie **Stich'el'eit**. **Stich'elwort**, f. = hatelijke zet, steek.

Stich'entscheid, m. = beslissende stem (bij staking van stemmen). **Stich'fest** = onkwetsbaar. **Stich'flamme**, w. = steekvlam. **Stich'frei** = onkwetsbaar. **Stich'haltig** = steekhoudend. **Stich'haltigkeit**, w. —, —en = steekhoudendheid, geldigheid, deugdelijkheid. **Stich'herd**, m. = steekhaard, ontvangbekken. **Stich'tupon**, m. = laatste coupon (als talon). **Stich'ter**, m. —s, — = hatelijk mensch, spotter. **Stich'ting**, m. —s, —e = stekelbaarsje. **Stich'mal**, f. = litteken van een steek.

Stichomanie (spr.: *.tie*), w. — = stichomanie (waarzeggerij uit plaatsen, die men in een boek opslaat).

Stich'probe, w. = steekproef. **Stich'sage**, w. = steek-, schrobzaag. **Stich'tag**, m. = reskontre-dag, termijn. **Stich'waffe**, w. = steekwapen. **Stich'wahl**, w. = herstemming. **Stich'wort**, f. = leus; (th.) wacht(woord); (onder aan de bladzijde) kustos. **Stich'wunde**, w. = steek-wond(e).

Stid'arbeit, w. = borduurwerk.

Stid'tel (gwst.) zie **Stid'tel**.

I. **Stid'ten**, f. = borduren; f., (f.) = stikken. II. **Stid'ten**, m. —s, — = (nrdb.) (strijk)stokje; breinaald; **St.**, f. = ('t) borduren.

Stid'ter, m. —s, — = borduurder. **Stid'terei**, w. —, —en = borduurwerk. **Stid'terin**, w. —, —nen = borduurster.

Stid'tuf, m. = stikzinking.

Stid'tarn, f. = borduurgaren.

Stid'tas, f. = stikgas. **Stid'tgold**, f. = borduur-gouddraad. **Stid'thuten**, m. = kink-, stikhoest.

Stid'tig = drukkend, bedompt, verstikkend, stikheet. **Stid'tluft**, w. = stiklucht.

Stid'tmaschine, w.; **•mutter**, f.; **•nadel**, w.; **•rahmen**, m.; **•seide**, w. = borduur||machine; -patroon; -naald; -raam; -zijde.

Stofstoff, m. = stikstof. **stifstoffhaltig** = stikstofhoudend. **stifstoffverbinding**, w. = stikstofverbinding. **stifvoll** = stikvol. **stifzeug**, f. = borduurgoed, -werk.

stieven, ft. (h. u. f.) (ich stiebe; stob; stöbe; stiebel gestoben) = stuiven, vliegen; das ist nicht gestoben und geflogen = dat raakt kant noch wal.

stiefbruder, w. = stiefbroeder.

stiefel, m. —s, — = laars, stevel; pomp-cylinder; [(groote) bokaal]; ook = Stäbel; seinen guten S. gehen = flink loopen; seinen S. arbeiten, tanzen, trinken u. ä. = terdege werken, dansen, drinken e. d.; (er kann) seinen S. vertragen = heel wat (*drank e. d.*) verdragen; (er sticht) in keinem guten S. = in geen goed vel; in die S. kommen = (*fig.*) op dreef komen, in goeden doen komen. **stiefelanzieher**, m. = laarzetrekker. **stiefelbürste**, w. = schoenborstel. **stiefelchen**, f. —s, —, **stiefelerte**, w. —, —n = laarsje. **stiefelruch**, m. = laarzepoetsers. **stiefelrecht**, m. = laarzeknecht, -trekker. **stiefelröcher**, m. = knoophaakje.

stiefeln, [schw. (h.) = laarzen aantrekken; (*klim*)planten] stutzen; f., (f.) = loopen, aanstappen; vgl. spornen.

stiefelputzer, m.; **stiefelputzer**, w.; **stiefelputzer**, m. = laarzepoetsers; -kwast; -schacht.

stiefelstulpe (-stolpe), w.; **stiefelstulpe**, w. = laarzelkap; -strop (-trekker).

stiefelstern, Pl. = stiefhouders.

stiefelstiefel, w.; **stiefelstiefel**, m.; **stiefelstiefel**, m. = schoen[smeer (-was)]; -poetsers; -trekker.

stiefelgeschwister, Pl.: **stiefmutter**, w.; **stiefmütterchen**, f. = stiefbroers en -zusters; -moeder; -moedertje (driekleurig viooltje).

stiefmütterlich = stiefmoederlijk.

stiefschwester, w.; **stiefsohn**, m.; **stiefsohn**, w.; = stiefzuster; -zoon; -dochter.

stiege, m. —(e)s, —e = stijgende weg]. **stiege**, w. —, —n = (stb.) helling; trap, opstap; twintigtal, snees; über zwei S. = drie (trappen) hoog; eine S. Leinwand = 20 el linnen.

stiegelig, m. = putter, distelvink.

stiel, m. —(e)s, —e = steel, handvat, heft; stengel, steel (*van een blad*); vgl. Stumpf.

stiele, [schw. (h.) = een steel maken aan; gefieft = gesteeld. **stiele**, f. = uiteinde (*van den steel*). **stiele** = gesteeld; vervelend, saai. **stielelorgnette**, w. = steellorgnet, face-à-main. **stielelos** = zonder steel, ongesteeld. **stieleständig** = gesteeld.

stiepel, **stieper** zie Steiper.

I. **stier**, m. —(e)s, —e = stier; [S. von Uri = (*oudt.*) hoornblazer van Uri]; vgl. Horn.

II. **stier**, Abj. = stierend, strak, wezenloos.

stieren, [schw. (h.) = staren.

stierengecht, f. = stieregevecht. **stiergepamm**, f. = span stieren. **stierkopf**, m. = stiere-; stijfkop. **stierkoppig** = stierkoppig, met een stierkop; stijfkoppig. **stiernaden**, m. = stierenek (*ook fig.*). **stiernadig** = met een stierenek, geweldig. **stieropfer**, f. = stieroffer.

stiefel, m. —s, — = lomperd, vlegel.

I. **stift**, m. —(e)s, —e = stift, punt, draadnagel, pin; tong (*van gesp*); naald (*van veter*); potlood, griffel; stomp, stift (*van tand*); leerling (*in handelszaak, winkel e. d.*); klein kereltje, dreumes, pikkolo; pruimtabak. II. **stift**, f. —(e)s, —er (u. —e) = stichting, stift, sticht, klooster, domkapittel, bisdom, seminarium; Sütte des S. = Tabernakel.

stiften, [schw. (h.) = van een stift, punt, naald

voorzien; vastmaken; tot stand brengen; geven; pruimen; (eine Kirche, ein Kloster, ein Spital, eine Religion, eine Sekte, Frieden, Unheil) stichten; (einen Orden) stichten, instellen; (ein Fest) instellen; (Händel) veroorzaken; eine Lampe in die Kirche, ein Buch in eine Bibliothek, sein ganzes Vermögen in das Tollhaus f. = een lamp aan de kerk schenken enz.; (einen Preis) uitloven; (da haben Sie) etw. Schönes gestiftet = wat moois aangericht.

stifter, m. —s, — = stichter, grondvester, schepper, oorzaak, aanlegger, bewerk; gever, schenker. **stifterin**, w. —, —nen = stichtster, stichteres, enz. **stiftisch** = stichtsch, van 't sticht, van de stichting, tot de stichting behorende, stichts... **stiftler**, m. —s, — = iem. die tot een sticht of stichting behoort; lid, leerling van een stift.

stiftsamt, f. = kapittel; domheerschapp.

stiftsamtman, m. = kapittel-, domheer.

stiftsbrief, m. = stichtingsbrief. **stiftsdame**, -frau, w., -fräulein, f. = stiftsdame, kapittelvrouw, kanonikes. **stiftsgemeinde**, w. = kapittelgemeente. **stiftshauptmann**, m. = kapittel-, domheer. **stiftshaus**, f. = kapittelhuis; fundatie. **stiftsherr**, m. = kapittelheer, kanunnik. **stiftshütte**, w. = Tabernakel (des Heeren). **stiftsinspizier**, m. = kanselier van 't kapittel. **stiftskirche**, w. = kapittel-, domkerk. **stiftspfarer**, m. = domprediker. **stiftsprübe**, w. = prebende, prove. **stiftsprediger**, m. = domprediker. **stiftsstelle**, w. = kanunniksplaats.

stiftstag, m.; **stiftsammlung**, w. = kapittel-dag; -vergadering.

stiftung, w. —, —en = stichting, oprichting, instelling, schenking; sticht; inrichting; geschenken; milde S. = vrome stichting.

stiftungsbrief, m.; **stiftfest**, f.; **stiftjahr**, f. = stichtingsbrief; -feest; -jaar.

stiftungsmäßig = overeenkomstig den stichtingsbrief. **stiftungstag**, m. = stichtingsdag.

stiftungsurkunde, w. = stichtingsoorkonde.

stiftzahn, m. = stifttand.

stigma, f. —s, .ta = stigma, stip, vlek, litteken, (*bot.*) stempel. **stigmatisation**, w. — = stigmatizatie (*brandmerking*; *merking met de 8 wonden van Christus*). **stigmatifiren**, [schw. (h.) = stigmatizeeren (*brandmerken*).

stil, m. —(e)s, —e = stijl, trant, bouw-, schrijfwijze. **stilart**, w. = stijl(soort).

stilet, f. —(e)s, —e = stilet, (kleine) dolk.

stille, ren, [schw. (h.) = stilleeren. **stille**, m. —en, —en = stilist. **stillestil**, w. —, —en = stilistika, stilleer. **stillestil** = stilistisch, van den stijl, stijl...; in f. er Beziehung = wat den stijl betreft.

still (zuw. stille) = stil (*i. a. b.*); f. er Freitag, f. e Woche, Messe, f. er Ozean = stille (Goede) Vrijdag, st. week enz.; die S. en im Lande (*ll*); sich f. verhalten = zich stil houden; im f. en = in stilte, ongemerkt; ein f. es Glas leeren = een glas leegen ter gedachtenis van een overledene; (eine Fabrik) f. legen = stil, stop zetten; das Geschäft war sehr f. = de zaken hadden een stil verloop; f. e Wasser sind (gründen) tief, reifen tiefe Gräben = stille waters hebben diepe gronden. **stillbegludt** = stilgelukkig. **stille**, w. — = stilte, stilzwijgen, geheimzinnigheid; in der S. = in stilte, stiltesjes. **stilleben**, f. = stilleven. **stilleben**, [schw. (h.) zie still. **stillehalter**, m. = verkooper (*bij premieaffaire*), steller.

Stil'lehre, w. = stilleer.
stil'ten, *schw.* (h.) = (Blut) stelpen; (Sunger, Schmerz) stillen; (Durst) stillen, lesschen; (Verlangen, Begierde) stillen, bevredigen; (ein Kind) de borst geven; [f. = tot zwijgen brengen].
stil'tend = stillend, stelpend, kalmeerend.
stil'ter, m. —s, — = stiller, kalmeerder.
stil'thalten, *ft.* (h.) = stilhouden; stoppen; (den Mund) houden. II. **stil'thalten**, f. = stilhouden, onbeweeglijkheid.
stil'tleben, **stil'tlegen** *zie* Stille...
stil'tschweigen, *ft.* (h.) = stilzwijgen; das S. = 't zwijgen, de stille, 't stilzwijgen; etw. mit S. übergehen = iets met stilzwijgen (stilzwijgend) voorbijgaan; *ft.* . d = stilzwijgend (*ook adj.*). **stil'tstand**, m. = stilstand, werkeloosheid, schorsing.
stil'tsteh(e)n, *unr.* (h. u. f.) = stilstaan. II. **stil'tsteh(e)n**, f. = stilstand.
stil'tung, w. —, —en = stilling, stelping, lessching, bevrediging (*vgl.* stillen). **stil'tlungsmittel**, f. = pijnstillend middel; stelpend m. **stil'tvergnügt** = stil'tvergenoegd.
stil'tvoll = stil'tvol.
Stimm'abgabe, w. = stemming. **Stimm'abänder**, *Pl.* = stembanden. **Stimm'berechtigt** = stemgerechtigd. **Stimm'berechtigung**, w. = stemrecht. **Stimm'bruch**, m. = baard in de keel, stemwisseling.
Stimm'e, w. —, —n = stem; entfscheidende, entfscheidende S. = beslissende stem; *vgl.* abgeben, sammeln, *Sig.* **Stimm'men**, *schw.* (h.) = stemmen (*nl. gelijkgestemd maken en gelijkgestemd zijn, ook bij verkiezing*); höher, niedriger f. (ll); (einen für etw.) gunstig st.; (die Violine) stimmt nicht zur Trompete = stemt niet met .; (feine Handlungen) f. nicht zu seinen Reden = stemmen niet met zijn woorden overeen; (die Rechnung) stimmt nicht = sluit niet, klopt niet, komt niet uit; das stimmt = dat komt uit, dat klopt, dat is zoo; [f. = (laten) klinken, instemmen, meeklinken, aanheffen; vaststellen]. **Stimm'menabgabe**, w. = stemming. **Stimm'menanzahl**, w. = aantal stemmen. **Stimm'meneinheit**, **einhelligkeit**, w. = eenstemmigheid, algemeen stemmen.
Stimm'men'gleichheit, w.; **mehrheit**, w. = staking van stemmen; meerderheid v. st.
Stimm'menprüfung, w. = onderzoek, verifikatie van de uitgebrachte stemmen. **Stimm'mensammler**, **zähler**, m. = stemopnemer. **Stimm'menverhältnis**, f. = verhouding van de stemmen. **Stimm'menzahl** = **anzahl**. **Stimm'menzählung**, w. = opening (telling) van de stembus, stemopneming.
Stimm'mer, m. —s, — = stemmer (*van piano's, bij verkiezingen*); stemhamer.
Stimm'mäßig = stemgerechtigd. **Stimm'mührer**, m. = woordvoeder; orgaan (*van een politieke meening bije.*); (*muz.*) stemvoering. **Stimm'm'gabel**, w. = stemvork. **Stimm'm'geber**, m. = stemhebber, stemmer. **Stimm'm'haft** = stemhebbend, met stemtoon. **Stimm'm'hammer**, m. = stemhamer. **Stimm'm'holz**, f. = stapel (*van een viool*). **Stimm'mittel** (*afbr.* **Stimm'mittel**), *Pl.* = stemmiddelen.
Stimm'm'weise, w.; **recht**, f.; **reife**, w.; **schlüssel**, m.; **umfang**, m. = stem||fluit(je); -recht; -spleet; -sleutel; -omvang.
Stimm'mung, w. —, —en = stemming (*eig. en fig.*); gehobene S. = opgewekte st. **Stimm'mungsbild**, f. = stemmingsbeeld. **Stimm'mungsvoll** = plechtig, vol wijding.

Stimm'nbieh, f.; **wechsel**, m.; **zähler**, m.; **zahlung**, w.; **zettel**, m. = stemjvee; -wisseling; -opnemer; -opneming; -briefje (-biljet).
Stimulans', f. —, . . **lantia** = stimulans, prikkelend, opwekkend middel. **Stimulation'**, w. —, —en = stimulatie, prikkeling. **stimulier'en**, *schw.* (h.) = stimuleeren, prikkelen. **Stimulus**, m. — = stimulus, prikkel.
Stinkado'res, *Pl.* = stinkadores, (slechte) sigaar. **Stink'bock**, m. = stinkbok. **Stink'brotsche**, w. = stinkende gouwe (*voor* „automobil“). **stink'ten**, *ft.* (h.), (ich stinke; stank; stänke; stinke! gestunfen) = stinken; f. . d **faul** = stinkend lui. **stink'fig** = stinkend.
Stink'tamille, w. = stinkende kamille.
Stink'tnase, w.; **stier**, f. = stink||neus; -dier.
stint, m. —(e)s, —e = spiering.
Stipendiat', m. —en, —en = stipendiaat: iem. die een beurs geniet. **Stipendium**, f. —s, . . dien = beurs (*voor studeerenden*).
stipp, m. —(e)s, —e; **stip've**, w. —, —n = (*gwst.*) pikkel, spikkel, stip; saus; auf den Stipp = op 't oogeblik. **stip'ven**, *schw.* (h.) = stippen, soppen, indoopen; eine Tasse Kaffee f. = even een kommetje koffie komen verschalken. **stipp'milch**, w. = taptemelk.
stipp(s)'visite, w. = kort bezoek.
Stipulation', w. —, —en = stipulatie, bepaling, vaststelling. **stipulier'en**, *schw.* (h.) = stipuleeren, vaststellen, bepalen.
stirn'nel, w. —, . . **nen** = voorhoofd; es steht ihm an der S. geschrieben = 't staat op zijn voorhoofd geschreven; er hatte die S. mir das zu jagen = hij had de onbeschaamdheid, mij. .; *vgl.* bieten, ebern.
stirn'lader, w.; **band**, f.; **bein**, f. = voorhoofd||ader; -band; -sbeen.
stirn'binde, w. = voorhoofs(ver)band; hoofdband, diadeem; gebedriem (*van de Joden*).
stirn'blatt, f. = hoofdband (*voor paarden*). kopriem, voorhoofsplaat. **stirn'falle**, **furdje**, w. = rimpel, plooi in 't voorhoofd. **stirn'haar**, f. = voorhoofshaar. **stirn'hammer**, m. = vlakhamer.
stirn'höder, m.; **höhle**, w.; **locke**, w.; **muskel**, m.; **nerb**, m. = voorhoofs||knobbel; -boezem; -lok (kuif); -spier; -zenuw.
stirn'rad, f. = recht kamwiel. **stirn'reif**, m. = hoofdband, diadeem. **stirn'riemen**, m. = hoofdband, kopriem; gebedriem (*van de Joden*).
stirn'srunzeln, f.; **runzler**, m.; **schmud**, m. = voorhoofs||fronsen; -rimpelaar; -versiersel.
stirn'leite, w. = voorzijde.
stirn'luch, f. = voorhoofsdoek. **stirn'windung**, w. = voorhoofs||kronkel (*in de hersenen*).
st. n. = stilli novi: neuen Stils: nieuwe stijl.
sto'a, w. — = stoa (*zuilehal; de filosofische school van de Stoicijnen*).
sto'ben, *schw.* (h.) = (*gwst.*) stoven.
stö'ber, m. —s, — = brak; (*gwst.*) stoffer.
stö'bern, *schw.* (h.) = stofregenen, fijn sneeuw-jagen, stuiven; doen opdarren, opjagen; (*van jachthonden en fig. ook van menschen*) speuren, snuffelen; es stöbert = 't stofregent, er valt een fijne jachtsneeuw. **stö'berwetter**, f. = regenachtig weer, sneeuwweer, -jacht.
stod'eifen, f. = pook. **stö'den** *zie* stö'dern.
stö'her, m. —s, — = pook, schrapper, krabber; tandestoker. **stö'chern**, *schw.* (h.) = porren, poken, peuteren; *ook* = stö'deln; die Zähne, in den Zähnen f. = in de tanden peuteren.
stod, m. —(e)s, Stö'de = stok (*ook bij 't kaart-*

spel), knuppel, reis-, wandelstok, rotting; biljartkeu; (stam van een) bloem (in een pot), wijnstok, boomstomp, blok (stuk hout, folterwerktruig); verdieping; armbus; bijekor; bergmassa; vignet; hoofdsom; gevangenis; voetstuk (v. een zuil); hoedvorm; muntstempel; eimen in den S. legen = iem. in 't blok sluiten; auf dem S. kaufen = (wijn) op stam koopen; über S. und Stein. (Staupe) = over heg en steg.

Stoðambofj, m. = vuistaambeeld. **Stoð' amcife**, w. = zwerfmier. **Stoð' amfel**, w. = kraagmerel. **Stoð' beil**, f. = stokbijl (wagenm.). **Stoð' blind'** = stekeblind. **Stoð' bðh' me**, m. = echte Bohemer, ras-Bohemer. **Stoð' bðrfe**, w. = effektebeurs.

Stoð' begen, m. = degenstok, stokdegen. **Stoð' deut' sche(r)** = echte Duitscher, ras-Duitscher. **Stoð' duum'** = oliedom, indom. **Stoð' dünn'** = zoo dun, zoo mager als een houtje, broodmager. **Stoð' dünn' fel** = stikdonker. **Stoð' dürr'** = indroog, broodmager.

Stoð' feln, fchw. (h.) (nrbd.) zie ftoðjern.

Stoð' felmilch, w. = geklonterde melk.

Stoð' feliduh, m. = schoen met hooge hak.

Stoð' fen, fchw. (h.) = met stokken steunen (den wijnstok bijv.); stokken, blijven steken, stilstaan; haperen; (door 't vocht) bederven, beschimmelen; ins S. geraten, fommen = blijven steken; ff., (f.) = stremmen, stollen.

Stoð' fen, fchw. (h.) = in 't blok sluiten; gevangen zetten.

Stoð' eng' ländler, m. = echte Engelschman, ras-Engelschman. **Stoð' ente**, w. = wilde eend.

Stoð' fern, fchw. (h.) = stijf stappen; porren, penteren; telkens haperen, blijven steken.

Stoð' ente, w. = katuil.

Stoð' fante, w. = bederf in den wijnstok.

Stoð' fchien, f. = batonneeren, stokschermen.

Stoð' fin' iter = stikdonker. **Stoð' fisch**, m. = stokvisch; zot, sukkel. **Stoð' fled**, m. = vochtvlek. **Stoð' fledig** = met vochtvlekken. **Stoð' flinte**, w. = geweerstok, geweer als stok.

Stoð' franzo' fe, m. = echte, ware Franschman, ras-Franschman. **Stoð' fremd'** = wildvreemd.

Stoð' geige, w. = zakviool. **Stoð' hade**, w. = stokbijl (wagenm.). **Stoð' haus**, f. = gevangenis, kot.

Stoð' fig, ftoð' fig = door 't vocht bedorven, beschimmeld; vochtig; stokkerig, stijf; koppig. . . . **Stoð' dig**: vierft., fünf. uf. w. = van vier, vijf verdiepingen enz. **Stoð' fisch** = stijf, housterig; stijfhoofdfig, koppig.

Stoð' jobber, m. = beurspekulant.

Stoð' ju' be, m. = echte, door-en-door jood, rasjood. **Stoð' laterne**, w. = stoklantaarn.

Stoð' leuchter, m. = kandelaar op hoogen voet.

Stoð' loden, Pl. = uitloopers uit een boomstomp.

Stoð' malve, w. = heemst; stokroos. **Stoð' meister**, m. = stokmeester, -bewaarder, cipier.

Stoð' preu' fe, m. = echte Pruis, ras-Pruis.

Stoð' prügcl, Pl. = stokslag, ransel. **Stoð' ra' benswarz** = stikdonker. **Stoð' reis**, f. = wortelscheut. **Stoð' roffe**, w. = stokroos.

Stoðs, Pl. = fondsen, staatspapieren.

Stoð' schirm, m. = stok-paraplu. **Stoð' schlag**, m. = stokslag. **Stoð' schupfen**, m. = verkoudheid in 't hoofd. **Stoð' ständer**, m. = standaard voor stokken e. d. **Stoð' steif'** = stokstijf. **Stoð' still'** = doodstil. **Stoð' taub'** = stokdoof.

Stoð' tung, w. —, —en = stilstand (van 't bloed,

van de vochten, van den handel); afbreking (van de korrespondentie); blijven steken, pauze (in 't spreken).

Stoð' viole, w. = stokviolier. **Stoð' wert**, f. = verdieping. **Stoð' winde**, w. = windas. **Stoð' zuder**, m. = broodsuiker. **Stoð' zahn**, m. = kies.

Stoff, m. —(e)s, —e = (de) stof (grondstof, substantie, materie, weefsel, onderwerp); (stud.) drank, (vooral) bier; haft du noch S.? = heb je nog wat in je glas? S. zum Lachen, zum Schreiben = stof tot lachen, om te schrijven.

Stoff' fel, m. = Stoffel, stoffel, sukkel.

Stoff' feln, fchw. (h.) = (fchw.) moeilijk loopen, sjokken.

Stoff' fen = stoffen, van stof. **Stoff' hallig**, **Stoff' lich** = stoffelijk. **Stoff' los** = onstoffelijk; zinloos, leeg, onbeduidend.

Stoff' name, m.; **stoverwandschaft**, w.; **wechfel**, m. = stofnaam; -verwantschap; -wisseling.

Stö' nen, fchw. (h.) = steunen, kreunen, zuchten.

Sto' ffer, m. —s, — = stolcij (aanhanger van Zeno), onverstoortbaar mensch. **Sto' fisch** = stolcijnsch. **Sto' fisch' mus**, m. — = stolcisme (leer van de stolcijnen, onverstoortbaarheid, koude strengheid van zeden).

Sto' la, **Sto' le**, w. —, —len = stola, stoel (priesterkleed, over de schouders tot op de voeten afhingende breede band). **Sto' gebühren**, Pl. = geestelijkheidsinkomsten, emolumenten.

Sto' le, w. —, —n = langwerpig brood, kerstbrood; boterham. **Sto' len**, m. —s, — = (horizontale) mijngang, -galerij; (deel van een) strofe (bij de Meistersinger); stijl, onderstel, poot (van tafel bed e. d.); kalkoen (aan 't hoefijzer) ook = Stolle. **Sto' lenarbeiter**, m. = mijnwerker. **Sto' lenbäder**, m. = brood- en koekbakker. **Sto' lenbüchse**, w. = boterhamtrommel. **Sto' lenbauer**, m. = mijnwerker.

Sto' lenschaft, m. = mijnschacht. **Sto' lenwagen**, m. = blokwagen. **Sto' lenwasser**, f. = mijnwater. **Sto' lenweise** = als mijngalerij liggend.

Sto' lberig = holperig. **Sto' lbern**, fchw. (h. u. f.) = struikelen (eig. en fig.), strompelen; hakkelen, stotteren. **Sto' lbrig** zie stolperig.

I. **Sto' lz**, Adj. = trotsch, fier, hoogmoedig; stout, prachtig, trotsch, grootsch. II. **Sto' lz**, m. —es = trots, fierheid, hoogmoed, -hartigheid.

Sto' lz' ren, fchw. (h.) = pronken, trotsch loopen.

Sto' pf' büchse, w. = pakkingsbus. **Sto' pfe**, f. = maasbal (vgl. Sto' pffugel). **Sto' p' fel** (obb.) = Stö' p' fel.

Sto' p' fen, fchw. (h.) = (eine Pfeife, ein Loch, eine Naht, einem den Mund (das Maul), etw. in den Mund, in die Tasche, Strümpfe, ein Kleid) stoppen; (Gänge) volstoppen, vetmesten, pillen; (die Speife) stopft = stopt; (die Menge) stopfte sich = verdrong zich; gestopft voll = prop-, stampvol. **Sto' p' fer**, m. —s, — = stopper.

Sto' p' fgarn, f.; **sthaar**, f.; **sthammer**, m.; **stholz**, f. = stoplgaren; -haar (vulhaar); -hamer (breeuw-, kalfaathamer); -hout.

Sto' p' fugel, w. = maasbal.

Sto' p' fappen, m.; **stmesser**, f.; **stmittel**, f.; **stnadel**, w.; **stnacht**, w. = stopplap (-doek); -mes (van kuispers); -middel; -naald; -naad.

Sto' p' nudel, w. = (deeg)pil, vgl. stopfen.

Sto' p' wach, f. = stopwas, maagde-, entwas.

stopp! = stop! ho!

Sto' p' vel, w. —, —n = stoppel.

Sto' p' vel' ader, m.; **stbart**, m.; **stbrand**, m. = stoppellakker (-veld); -baard; -brand.

- beoeten; um Geld f. = beoeten; am Leben f. = met den dood str.; am Leibe f. = aan den lijve, lichamelijk straffen; mit Gefängnis f. = gevangenisstraf opleggen. **Strafend** = strafend, wrekend. **Strafengel**, m. = straffende engel, wraakengel, engel der wreke. **Straf'erkenntnis**, w. = (veroordeelend) vonnis, veroordeeling. **Straf'erlass**, m., **erlassung**, w. = kwijtschelding van straf. **Straf'egerzieren**, fchw. (h.) = strafexerceeren.
- Straff** = strak, (straf, sterk) gespannen; (das Kleid) liegt f. an = is nauwsluitend; f. und stramm = flink rechtop en kloek van gestalte. **Straf'fall**, m. = strafbare zaak. **Straf'fällig** = strafbaar, -schuldig; f. werden = gestraft worden, een boete oploopen. **Straf'fälligkeit**, w. = strafbaarheid.
- Straf'fen**, fchw. (h.) = strak maken, strak aantrekken, sterk spannen. **Straff'heit**, w. = straf-, strakheid, spanning, stijfheid; gestrengheid.
- Straf'frei** = vrij van straf, ongestraft, straffeloos. **Straf'gebot**, f. = strafdreigend bevel, gebod. **Straf'geld**, f. = boete. **Straf'gericht**, f. = strafrecht, vonnis; (ook) strafrechter. **Straf'gerichtlich** = strafrechtelijk, straf... **Straf'gerichtsordnung**, w. = strafwetgeving. **Straf'gesetz**, f. = strafwet. **Straf'gesetzbuch**, f. = wetboek van strafrecht. **Straf'gesetzgebung**, w. = strafwetgeving. **Straf'gewalt**, w. = macht om te straffen.
- Straf'kammer**, w. = straffkamer. **Straf'laffe**, w. = boetekas. **Straf'lobes**, m. = wetboek van strafrecht. **Straf'kolonie**, w. = strafkolonie. **Straf'lich** = strafbaar; laakbaar, erg, verschrikkelijk (f. falt; f. langweilen); [bestraffend]. **Straf'losigkeit**, w. = strafbaarheid; laakbaarheid. **Straf'ling**, m. -s, -e = strafgevangene, tot tuchthuisstraf veroordeelde. **Straf'loß** = straffeloos, ongestraft. **Straf'losigkeit**, w. = straffeloosheid. **Straf'maß**, f. = (mate van) straf, strafmaat. **Straf'mittel**, f. = strafmiddel. **Straf'mündig** = voor de wet strafbaar.
- Straf'prediger**, f.; **prediger**, m.; **predigt**, w.; **predik**, m. = strafpredik; -prediker (boetprediker); -preek; -proces.
- Straf'prozeßordnung**, w. = wetboek van strafvordering. **Straf'recht**, f. = strafrecht. **Straf'rechtlich** = strafrechtelijk.
- Straf'rede**, w.; **richter**, m.; **sache**, w.; **senat**, m.; **urteil**, f.; **verfahren**, f. = strafrede (-preek); -rechter; -zaak; -kamer; -vonnis; -proces.
- Straf'verfehung**, w. = degraderende verplaatsing. **Straf'vollstreckung**, **vollziehung**, w. = voltrekking (van straf), executie. **Straf'würdig** = strafwaardig, schuldig, strafbaar. **Straf'zumessung**, w. = straffoemeting.
- Strahl**, m. -(e)s, -en = straal (licht-, water-, bliksemstr., str. in den hoef van 't paard); (fchw.) kristal, erts. **Strahl'ader**, w. = straalader.
- Strahl**, m. -(e)s, -e = kam. **Strahl'e**, w.: Mutter S. = (Gef.) (straat)weg. **Strahl'en**, fchw. (h.) = stralen (i. a. b.); (fchw.) kristallen zoeken. **Strahl'en**, fchw. (h.) = kammen; eimen mit der Scheitel f. = iem. doorhalen, geducht de waarheid zeggen. **Strahl'enbrechend** = straalbrekend.
- Strahl'enbrechung**, w.; **bündel**, f. (-bündel, m.) = straalbreking; -bundel.
- Strahl'end** = stralend. **Strahl'enförmig** = straalvormig. **Strahl'enkrone**, w. = stralekrans. **Strahl'enmeer**, f. = zee van licht, van stralen. **Strahl'(en)zier**, f. = straaldier. **Strahl'er**, m. -s, -n = (fchw.) kristalzoeker. **Strahl'licht** = straallichtig. **Strahl'lig** = straalvormig. **Strahl'lung**, w. -n, -en = straling. **Strahl'lungsfähigkeit**, w. = stralingsvermogen.
- Sträh'ne**, w. -n = streng, steen (vas, garen), vlecht (haar); eine S. Draht = een bosje (koper)draad.
- Strahl'ung**, w. -n, **Strahl'ig** (beide met ä), m. -s, -s = (fchw.) minnelijke schikking, likwidatie. **Stramin'**, m. -s, -e = stramien.
- Stramm** = straf, strak, krachtig, flink (rechtop); f. e Haltung = flinke, kloeke houding; f. e Zucht = strenge tucht; eine f. e Stelle = een zware betrekking; f. arbeiten = ingespannen, hard werken. **Stramm'heit**, w. -n = flinkheid, kloekheid.
- Stramp'elstrie**, m. = fietser. **Stramp'eln**, fchw. (h.) = trappelen, stampvoeten, (fietsen) trappen; sich bloß f. = zich bloot welen.
- Strand'm.** -(e)s, -e = strand, kust. **Strand'amt**, f. = strandvonderij.
- Strand'lbatterie**, w.; **bauer**, m.; **bediente** (r), m.; **dieb**, m. = strandlbatterij; -bewoner; -opzichter; -dief (-jutter).
- Strand'en**, fchw. (f. u. h.) = stranden.
- Strand'lfisch**, m.; **gerechtigfeit**, w.; **gut**, f. = standlfisch; -recht; -goed.
- Strand'hafer**, m. = helm; zandhaver.
- Strand'lhauptmann** (-herr), m.; **forb**, m.; **läufer**, m. = strandlheer; -stoel; -looper (nl. persoon, watersnip en riethoen).
- Strand'lordnung**, w.; **räuber**, m.; **recht**, f.; **tritt**, w. = strandlreglement; -roover (-dief, -jutter); -recht; -goed (aangespoeld).
- Strand'ung**, w. -n, -en = stranding. **Strand'ungsordnung**, w. = strandingswet.
- Strand'lvogel**, m.; **vogt**, m.; **wache**, w.; **wächter**, m. = strandlvogel; -voogd (-vonder); -wacht (kustwacht); -opzichter (kustwachter).
- Strang**, m. -(e)s, **Stränge** = koord, touw, gareel, streng (teugel en garenstreng), strop; spoor (= Gleis); feinen S. ziehen = zijn plicht doen; sie ziehen alle gleichen (an demselben, an einem) S. = ze trekken één lijn, ze zijn 't met elkaar eens; alle Stränge anziehen = alle krachten inspannen; über die Stränge hauen, schlagen = uit 't gareel loopen, (meest fig.) uit den band springen; zum S. verurteilen = tot den strop veroordeelen; auf dem toten S. sein = (fig.) op dood spoor zijn; vgl. reihen I. Strän'gen, fchw. (h.) = (paarden) in-, aanspannen.
- Strangulation'**, w. -n, -en = strangulatie, verwoeging. **Strangulie'ren**, fchw. (h.) = stranguleeren, verwoegen.
- Strapaz'e**, w. -n, -en = vermoelenis, groote inspanning. **Strapazier'anzug**, m. = werkpak. **Strapazie'ren**, fchw. (h.) = afbeulen, afmatten; (ein Kleid) bederven. **Strapazier'hoße**, w. = werkbroom.
- Strapontin'**, m. -s, -e = strapontijn, (wand-)klapstoel.
- Stras'burg**, f. = Straatsburg (in West-Pruisen).
- Stras'**, m. -u. **Stras'es** = stras (valsche diamant).
- Stras'ab'**, **Stras'auf'** = straatuit, straatin.
- Stras'burg**, f. = Straatsburg (in de Elzas).
- Stras'burger**, m. -s, -n = Straatsburger.
- Stras'burgisch** = Straatsburgsch.
- Stras'ße**, w. -n, -en = straat, (straat)weg;

zeeëngte; auf der S. = op straat; auf offener (öffentlicher) S. = op de openbare str., op den openbaren weg; einen auf die S. setzen (fig.) = iem. op straat zetten; er liegt immer auf der S. = hij slingert altijd langs de straat; (viele Arbeiter) liegen auf der S. = staan op straat. **Straßenanlage**, w. = aanleg van straten en wegen. **Straßenarbeiter**, m. = straat-, wegwerker. **Straßenaufseher**, m. = opzichter van de openbare wegen. **Straßenaufsicht**, w. = toezicht op de wegen. **Straßenbahn**, w. = tram(weg). **Straßenbahner**, m. —s, — = trambeambte. **Straßenbahnführer**, m. = wagenbestuurder (v. d. tram). **Straßenbau**, m. = aanleg van straten en wegen. **Straßenbeitrag**, m.; **Belastung**, w.; **Bube**, m. = straatgeld; -verlichting; -jongen. **Straßenbaum**, m. = (eigenlijke) straat, weg (nl. 't gedeelte voor voer- en rijtuigen). **Straßen-dieb**, m. = straatdief, -roover. **Straßenede**, w. = hoek van een (van de) straat. **Straßenflatterin**, w. —, —nen = straatvliender, -madelief. **Straßenfrumm** = mak (van 't paard). **Straßen-gänger**, m. = passant. **Straßen-gehindel**, f.; **Junge**, m.; **Lehrer**, m. = straatgespuis; -jongen; -veger. **Straßenlot**, m.; **Adler**, m.; **Lundgebung**, w.; **Laterne**, w.; **Lied**, w. = straatlied; -hond (-looper, -meid); -betooging; -lantaarn; -liedje. **Straßenname**, m.; **Plaster**, f.; **Raub**, m.; **Räuber**, m.; **Räuberei**, w. = straatnaam; -steenen (plaveisel); -roof; -roover; -rooverij. **Straßenräuberisch** = van straatrovers, als een straatroover, straatrovers... **Straßenrecht**, f. = straat-, wegerecht. **Straßenreinigung**, w.; **Scherrung**, w.; **Tafel**, w.; **Trampler**, m.; **Tür**, w.; **Unfug**, m.; **Verkehr**, m. = straatreiniging; -versperring -naambord; -slijper; -deur; -schenderij; -verkeer (verkeer op de wegen). **Straßenzoll**, m. = tol. **Straßenzüge**, Pl. = rijen van straten. **Sträßlings** = op straat; langs de straat; sich j. herumtreiben = langs de straat zwerven. **Stratagem** zie Strategem. **Strategie**, m. —n, —n = strateeg, veldheer, krijgskunde. **Strategem**, f. —s, —e = strategieem, krijgslist. **Strategie**, w. — = strategie, veldheers-, krijgskunst. **Strategiker**, m. —s, — = strateeg, krijgskundige. **Strategisch** = strategisch, krijgskundig. **Straube**, w. —, —n, **Sträubchen**, f. —s, — = sprits (een gebakje). I. **Sträuben**, Schw. (h.) = (die Saare, Mähne, Flügel) opsteken, overeind doen staan, opzetten; (das soll einem) jedes Haar auf dem Kopf zu Berge f. = elk haartje te berge doen rijzen; sich f. = zich verzetten, tegenspartelen, -stribbelen; die Feder sträubt sich, dies zu beschreiben = de pen weigert...; das Haar sträubt (die Haare f.) sich = staat overeind, rijst te berge. II. **Sträuben**, f. —s = tegensparteling, verzet. [**Straubig**, **sträubig** = stekelig, borstelig, slecht gekamd; weerbarstig, tegenspartelend]. **Strauß**, m. —(e)s, **Sträucher** (u. **Sträucher**) = struik(gewas), heester; auf den S. schlagen zie (auf den) Busch (Hofert). **Straußartig** = struik-, heesterachtig. **Straußdieb**, m. = struikroover. **Straußeln**, Schw. (f.) = struikelen (eig. en fig.). **Straußholz**, f. = struikhout, -gewas, kreupelhout. **Straußhopsen**, m. = wilde hop. **Straußlein**, f. —s, — = struikje.

Straußwert, f. = struikgewas, kreupelhout. I. **Strauß**, m. —(e)s, —e (Sdb. auch: —en, —en) = (Vogel-Strauß) struis(vogel). II. **Strauß**, m. —es, **Sträube** = boeket, ruiker; vederbos, pluim, kuif; struik; strijd. **Straußbinderin**, w. = boeketmaakster, bloememeisje. **Sträubchen**, f. —s, — = ruikertje, boeketje. **Straußenei**, f.; **(en)Feder**, w.; **enpolitik**, w. = struis|vogelei; -ve(d)er; -vogelpolitiek. **Straußgras**, f. = struisgras. **Strazja**, **Strazje**, w. —, —en = ('t) klad. **Strebe**, w. —, —n = stut, schoor. **Strebe-balken**, m. = steunbalk, stut, schoor. **Strebe-band**, **holz**, f. = korbeel. **Strebebogen**, m. = lucht-, schraagboog. **Strebehaft**, w. = span-, strekkracht. **Strebeauer**, w. = steunmaur, steenen beer, contrefort. **Streben**, Schw. (h.) = streven, moeite doen om vooruit te komen; hard werken, blokken (voor 't ezamen). **Strebe-pfeiler**, m. = beer, stut, schoor, contrefort. **Streber**, m. —s, — = strever; iem. die steeds vooruit, hooger wil in de wereld, eerzuchtige. **Strebertum**, f. = jacht naar hooger plaats in de maatschappij; bent van eerzuchtigen. **Strebig** zie **strebiam** = ijverig, onverdroten werkzaam, volhardend, eerzuchtig. **Strebig-samkeit**, w. — = ijver, werkzaamheid, volharding, ambitie. **strebbar** = rek-, hamerbaar. **strebbarkeit**, w. = rekbaarheid enz. **strebbed**, f. = strek-, spanbed. **strebte**, w. —, —n = (een werktuig) rekker, strekker, spanner; eind(weeg), afstand, traject; stuk, uitgestrektheid (land); mijngang; tijdruimte, -perk; (jag.) 't naast elkaar gelegde gejaagde wild; gut S. bringen = dooden, vellen. **strebteisen**, f. = rekijzer. **stretten**, Schw. (h.) = rekken (ook fig.), (uit-)strekken; (die Weine) uitsteken, uitrekken; einen zu Boden f. = iem. neervellen, in 't zand doen bijten; (das Gewehr) vellen; die Finger in die Höhe, den Kopf aus dem Fenster f. = de vingers omhoog, 't hoofd uit 't venster steken; (Feder, Felle, Metall, ein zu kurzem Glied) rekken; (Wein) vervalschen, aanlengen; sich f. = zich uitstrekken, zich neervlijen; zich (uit)rekken; (der Weg) stredt sich = is heel lang; (laß dein Roß) sich f. = rennen, hard loopen, draven; in gestrecktem Lauf, Galopp = in gestrekten galop; vgl. Dede. **strettenläufer**, m. = loopwachter. **strettenlauf**, m. = afstandsprijs, -tarief. **strettenwärter**, m. = baanwachter. **strettenweise** = bij stukken, bij trajecten, bij gedeelten, hier en daar. **stretter**, m. —s, — = strekspier. **stretgut**, f. = jonge visch in een vijver. **strethammer**, m. = plethamer. **stretmaschine**, w. = strek-, rekmachine, rekbank. **stretmittel**, f. = rekmiddel. **stretmusfel**, m. = strekspier. **stretstuhl**, m. = ligstoel. **strettung**, w. —, —en = strekking enz.; vgl. streden; S. der Borräte = ('t) langer doen strekken. **stretwaise**, w. = strekrol, -wals. **stretwert**, f. zie **stretmaschine**. **streich**, m. —(e)s, —e = slag, houw; streek, poets; auf einen S. = met één slag; einem, etnen S. spielen = iem. een poets bakken; ein schlimmer, schlechter S. = een leelijke streek, poets; dumme S. e machen = domme streken uithalen; feinen S. arbeiten = geen steek werken, geen slag uitvoeren. **streichsbrett**, f. = strijkbord (v. d. ploeg). **streichbürste**, w. = gomborstel (pap.). **streichde**,

w. —, —n = kaardmachine; strijkmes. **Streichseifen**, f. = strek-, rekijzer, schaafmes; voegspijker.

Streicheln, fchw. (h.) = zachtjes strijken, streelen, aaien, vleien.

Streichen, ft. (h.) (ich) streiche; [strijd; [strijde; [strijdel geftrichen) = strijken, slaan; strepen, schrappen; (eine Wand, den Fußboden) instrijken, verven; (einen Posten) schrappen; (Butter auf das Brot, ein Butterbrot) smeren; die Flagge f. (ll eig. en fig.); ein Pflaster f. = een pleister klaar maken; (ein Messer) aanzetten, wetten; (Verchen) strijken, met 't strijknet vangen; (das Maß) (met den strekel) glad afstrijken; geftrichen voll = strijkvol, tot den rand vol; geftrichenes Maß = (gestreken) volle maat (ook fig.); f. an (Mitt.) = grenzen, reiken aan; **str.**, (f.) = (durch den Wald, durch das Land) zwerfen, trekken; (Bügel, Fische) trekken; (das Schiff) streicht durch die Wellen = beweegt zich, snijdt door, klieft de golven; **ich str.** = zich uit de voeten maken. **Streichher**, m. —s, — = strijker (violinist enz.); verver, smeerder.

Streichfeuer, f.; **garn**, f. = strijk|vuur; -net (voor vogels en visch: trek-, sleepnet, voor visch ook zegen).

Streichholz, f. = strijkhout, -band, -stok; strekel (om een maat af te strijken); (nrdb. auch) lucifer. **Streichholzchen**, f. = lucifer. **Streichholzschachtel**, w. = lucifersdoos. **Streichinstrument**, f. = strijkinstrument. **Streichsapelle**, w. = strijkje. **Streichsäse**, m. = weeke kaas, smeerkaas.

Streichleder, f.; **linie**, w. = strijk|leer (-riem, aanzetrium); -lijn (defensielijn).

Streichmaschine, w. = kaardmachine. **Streichmaß**, f. = gestreken volle maat; ((tim.) schrapblok. **Streichmesser**, f. = strijkmes; spatel. **Streichnadel**, w. = toetsnaald.

Streichnetz, f.; **orchestrier**, f.; **quartett**, f. = strijk|net; -orkest; -kwartet.

Streichquintett, f.; **rahmen**, m.; **riemen**, m.; **riem**, m. = strijk|kwintet; -raam; -riem (aanzetrium); -steen (olie-; toeststeen).

Streichvogel, m. = trekvogel. **Streichwerk**, f. = flankbatterij. **Streichwolle**, w. = laken-, kaardwol. **Streichzeit**, w. = trektijd (van de vogels).

Streich, m. —(e)s, —e = strook, reep; stroop-, zwerftocht; streep. **Streichband**, f. = kruisband. **Streichbild**, m. = vluchtige, schuine blik, oogopslag. **Streichse**, w. —, —n = streep; strooptocht.

I. **streichfen**, fchw. (h.) = even aanraken, rakelings voorbij, langs gaan; schrammen, schampen; schuiven, stroopen; (ein Bild) streifte mich = gleed langs me heen; (er hat dies Thema) nur leicht gestreift = maar in 't voorbijgaan aangeroerd; den Boden str. = langs den grond scheren; das streift ans Ungläubliche = grenst aan 't ongelooflijke; (einen Ring vom Finger) trekken; (die Armel in die Höhe) stroopen, schuiven; (die Rinde vom Baum) stroopen, (af)trekken, -halen; (Tabak) strippen; (sich an einem Nagel) schrammen; gestreifte Blätter = gestreepte bladeren; **str.**, (f.) = trekken, zwerfen, marodeeren, stroopen. II. **Streichfen**, m. —s, — = strook, reep, band, streep.

Streichfenarn, m. = streepvaren. **Streichfer**, m. —s, — = zwerfer, marodeur. **Streicherei**, w. —, —en = strooperij, stroop-, roof-, zwerftocht.

streichfig = gestreept, gegroefd. **Streichjagd**, w.,

streichjagen, f. = drijffjacht. **Streichkorps**, f. = vliegend korps, vl. legertje. **Streichlicht**, f. = schamplicht (op schilderijen). **Streichpartei**, w. zie Streifkorps. **Streichpartie**, w. = uitstapje.

Streichreiter, m. = marodeur, zwervend ruiter. **Streichritt**, m. = (strooptocht) te paard.

Streichschuß, m. = schampshot. **Streichwunde**, w. = patrouille. **Streichwunde**, w. = schram, lichte wonde. **Streichzug**, m. = (strooptocht).

Streit, m. —(e)s, —e, u. —s = werkstaking; S. machen = staken. **Streitbrecher**, m. = onderkruiper (bij staking). **Streitfen**, fchw. (h.) = staken. **Streitfer**, m. —s, —, **Streichmacher**, m. = staker. **Streitfasse**, w. = weerstands-, stakingskas. **Streitkomitee**, f. = stakingskomitee. **streichpostensteh(e)n**, fchw. (h.) = posten.

streichnen, **Streichner** zie streun..

Streit, m. —(e)s, —e = strijd, (vooral) woordes- strijd, twist, geschil; (hooger strij) strijd, ge- vecht met de wapens; (ook fig. bijv. S. der Elemente); mit einem im S. liegen = met iem. overhoop liggen. **Streitagt**, w. = strijdbijl. **Streitbar**, = strijdbaar, -vaardig dapper. **Streitbarfeit**, w. — = strijdbaarheid, strijdvaardigheid. **Streitbegier(de)**, w. = strijd- lust; twistzucht.

Streiten, ft. (h.) (ich) streite; stritt; stritte; streite! geftritten) = (rede)twisten, strijden; **ich str.** = twisten, ruzie hebben, kibbelen; (fig.) strijden; vgl. Streit. **Streitend** = strijdend; (tegen)strijdig; die f. e Airde = de strijdende kerk. **Streiter**, m. —s, — = strijder; twister, kempmaan. **Streiterei**, w. —, —en = twist getsrij, oneenigheid, geharrewar.

Streitfall, m. = geschil. **Streitfrage**, w. = twist-, strijdvraag, kwestie. **Streitgegenstand**, m. = zaak, waarover de twist gaat; zaak, punt in kwestie. **Streitgier**, w. = strijdlust, twistzucht. **Streithaft** zie streitbar. **Streithahn**, m. = kempmaan (eig. en fig.). **Streithammel**, m. = twistzoeker, ruziemaker. **Streithammer**, m. = strijdhamer. **Streithandel**, m. = twistgeding, -zaak, proces. **Streithengst**, m. = strijddros; ook = hammel. **Streitig** = (van personen) oneens, in strijd, strijdend, twistend, (van zaken) betwist, onuitgemaakt; einem etw. f. machen = iem. iets betwisten. **Streitigkeit**, m. —, —en = twist, dispuut, oneenigheid, geschil.

Streitkolben, m.; **kräfte**, Pl.; **lust**, w. = strijd|kolf (-knots); -krachten; -lust.

streitlustig = strijdlustig. **Streitmacht**, w. = strijdmacht. **Streitobjekt**, f. = Streitgegenstand. **Streitpredigt**, w. = strijd-, twistrede, kontroverse. **Streitpunkt**, m. = twist-, geschil- punt. **Streitroh**, f. = strijddros. **Streitruhe**, w. = twistpunt, -zaak; zaak, punt in kwestie; twist, geschil. **Streittag**, m. = betwiste stelling. **Streitschrift**, w. = strijdschrift. **Streitsucht**, w. = strijd-, twistzucht. **streitsüchtig** = strijdlustig, twistziek. **Streitheologie**, w. = wederleggende godgeleerdheid, kontroverse. **Streitübung**, w. = dispuut, oefening in 't redetwisten, in 't debatteeren. **Streitverkündung**, w. = aanzegging van een rechtsgeding, daging, litis denunciatio. **Streitwaffe**, w. = strijdwapen. **Streitwagen**, m. = strijdwagen.

Streitlich, f. = Strelitz (herzogdom). **Strelitzzen**, Pl. = Strelitzen (vroeger lijfwacht van den Czaar).

Stremel, m. = (nrdb.) oogenblikje; stukje, beetje.

streng = streng (Räfte, Winter, Richter, Gebot, Urteil, Examen, Bild); scherp (Geruch, Geschied, Räfte); f. e Räfte = (ook) barre koude; bar, ruw (Alima); im f. sten Winter = in 't hartje van den winter; f. genomen = strikt (genomen). **strenge** = streng. **Strenge**, w. — = (ge)strengheid; nauwgezetheid; (van klimaat) barheid, ruwheid; (van smaak, reuk) scherpte. [**strenge**, schw. (h.) = straf zetten, spannen]. **strengflüßig** = zwaar vloeibaar, moeilijk te smelten. **strenggenommen** = strikt (genomen). **strenggläubig** = streng-, rechtgelooovig, rechtzinnig, orthodox. **Strenggläubigkeit**, w. = strenggelooovigheid, rechtzinnigheid, orthodoxie.

Streu, w. —, —en = stroo(leger). **Streuähne**, w. = zandkoker, -strooier, suikerstrooier, peperbus. **Streuen**, schw. (h.) = strooien, zaaien; den Pferden f. = stroo voor de paarden spreiden; (die Flinte) streut = spreidt; einem Sand in die Augen f. = iem. zand in de oogen strooien. **Streugabel**, w. = stalvork. **Streugold**, f. = goudpoeder. **Streuminenleger**, m. = mijnestrooier. **Streumittel**, f. = strooisel. **Streunen**, schw. (h.) = zwerven, vagebondeeren; doorzoeken, doorsnuffelen. **Streuner**, m. —s, — = zwerver landlooper.

Streuapulver, f.; **Streusand**, m. = strooi|poeder; -zand (-sand drauf! = zand er over!).

Streusel, m. u. f. —s = snippers (op koek).

Streueltchen, m. = gesuikerde koek.

Streuing, w. — = (mil.) spreiding; (nat.) strooiing (v. krachtlijnen). **Streuzucker**, m. = strooi|sukker.

Streich, m. —(e)s, —e = streek (met penseel, pen, strijkstok, van 't kompas, bij 't schaatsenrijden, soms ook: (land)streek); streep, haal; draad (richting van haren en wefselraden); tocht, weg, (wind)richting, (wind)streek; (gwst.) (als maat) lijn, streep; eimen S. unter (Wfl.) machen (ziehen) = een streep onder iets zetten, er een einde aan maken; das macht mir einen (ist mir ein) S. durch die Rechnung = dat is een streep door mijn rekening; in einem S. = onafgebroken, aan één stuk door; feimen S. arbeiten = geen steek werken; (er hat ihn auf dem S. = een hekel ('t land) aan hem; nach dem S., gegen den S. = met den draad, tegen den draad; das geht (ist) mir gegen den S. = dat staat mij tegen, stult mij; vgl. rasieren; ein S. (Weibeland) = een stuk; ein S. Nebhühner = een vlucht, troep patrijzen; (Gold, Silber) hält den S. = houdt den toets; auf den S. gehen = op de vangst (van leeuweriken e. d.) uitgaan, de meisjes naloopen, op de baan loopen. **Streicheln**, f. —s, — = streepje, haaltje. **Streicheln**, schw. (h.) = fijn strepen, aroeren. **Streichfarn**, m. = streepvaren. **Streichpunkt**, m. = kommapunt. **Streichregen**, m. = plaatselijke bui. **Streichreiter**, m. = bereden politie. **Streichvogel**, m. = zwerfvogel. **Streichweise**, = bij trekken, stuksgewijze, hier en daar, plaatselijk, troepsgewijze. **Streichzeit**, w. = zwerftijd (van vogels).

Strid, m. —(e)s, —e = strik, touw, koord, strop (ook fig.); galgebok, guit; eimen S. e legen = iem. strikken spannen; vgl. reifen.

Stridarbeit, w.; **Stridbeutel**, m. = brei|werk; -zak. **Striden**, schw. (h.) = breien. **Stridker**, m. —s, — = breier. **Striderei**, w. —, —en = breiwerk, brelerij. **Stridkerin**, w. —, —nen = breister. **Stridkerohn**, m. = breiloon. **Strid**

fähre, w. = overhaalschuitje, pont. **Stridgarn**, f. = breigaren. **Stridleiter**, w. = touw ladder.

Stridmaschine, w. = maas, (brei)steek.

Stridmaschine, w.; **Stridmuster**, f.; **Stridnadel**, w. = brei|machine; -patroon; -naald.

Stridreiter zie Stridreiter. **Stridseide**, w. = breihoutje, -schei.

Stridspringen, f. = (gwst.) touwtjespringen.

Stridstumpf, m.; **Stridstuhl**, m.; **Stridstunde**, w. = brei|kous; -machine (-stoel); -les.

Stridstopfen, schw. (h.) = mazen. **Stridwaren**, Pl. = gebreide goederen. **Stridwerk**, f. = touwwerk. **Stridzeug**, f. = breiwerk.

Striegel, m. —s, — (soms: w. —, —n) = roskam; (in een vijver) tap, spon. **Striegelin**, schw. (h.) = roskammen (ook fig.); doorhalen, er van langs geven; schoonmaken, opknappen.

Strieme, w. —, —n, **Striemen**, m. —s, — = striem. **Striemig** = gestriemd, vol striemen.

Striegel, m. (u. f.) —s, — = fijn wittebrood, kerstbrood.

Striegen, schw. (h.) = weggapen, gappen.

Strifte (spr.: straik) ufw. zie Streif ufw.

Strift, **Strifte** = strikt, nauwkeurig, stipt.

Striktur, w. —, —en = striktuur, vernauwing.

Strippe, w. —, —n = bindtouw; trekband, sous-pied; (aan laarzen) strop, trekker; eimen an der S. haben = iem. aan 't lijntje hebben; es regnet S. n = . . pijpesteeltjes. **Strippen**, schw. (h.) = afranselen.

Striftig zie Streiftig.

Strobel, m. —s, — = woeste haarbos, warbos.

Strob(e)lig = woest, verward. **Strobellopf**, m. = woeste haarbos, woesthaar.

Stroboskop, f. = stroboskoop (optisch toestel).

Stroh, f. —s = stroo; (das ist) nicht von S. = niet van stroo, nog zoo min niet; (er ist) auf dem S. = op de flesch, aan lager wal; grob wie S. = in den hoogsten graad onbehouwen, brutaal; vgl. dreschen.

Stroharbeit, w.; **Stroband**, f.; **Stroblume**, w. = stroo|werk; -band; -bloem (papierbloem).

Strohband, f.; **Strohboter**, w.; **Strobad**, f.; **Strobede**, w.; **Strobeder**, m. = stroo|bos; -boter (winterboter); -dak; -mat; -dekker (rietdekker).

Strohdünger, m. = stroomest. **Strohern** = strooien, van stroo; lat, flauw onbeduidend.

Strohfadel, w. = stroofakkel. **Strohfarbe**, w. = strookleur. **Strohfärben**, **Strohfärbig** = strookleurig.

Strohfeuer, f.; **Strohflöter**, m.; **Stroffutter**, f. = stroo|vuur; -vlechter; -voer.

Strohgelb = stroogeel. **Strohhalm**, m. = stroo|halm; nach einem S. greifen = zich aan een stroo|halm vastklemmen. **Strohhut**, m. = strooien hoed. **Strohhütte**, w. = strooien, rieten hut. **Strohhig** = strooachtig, strooien.

Strohhunter, m. = stroo|jonker, kale jonker.

Strohkopf, m. = domkop, stommeling.

Strohtorb, m. = strooien mand. **Strohkranz**, m. = strooien krans; gevlochten rand van stroo.

Strohlager, f. = strooleger. **Strohlatte**, w. = lat voor rieten dak. **Strohteln**, m. = mengsel van stroo en leem, metselklei. **Strohmagazin**, f. = stroopakhuis. **Strohmann**, m. = strooman, -pop; (fig.) strooman; Whist mit dem S. = whist met den blinde.

Strohmatte, w.; **Strohpapier**, f.; **Strohpappe**, w. = stroo|mat; -papier; -karton.

Strohprelle, w. = rieten fluit, schalmie.

Strohprelle, w.; **Strohsack**, m.; **Strohheber**, m. = stroo|pers; -zak (matras; heiliger, gerechter -sack! = lieve hemel!); -stapel.

Strohseil, f. = strootouw, -band. **Strohstuhl**, m. = matten stoel. **Strohzeiler**, m. = strooien tafelmatt. **Strohzeil**, m. = dood in bed, op de matras. **Strohwein**, m. = stroowijn, vin de paille. **Strohweise**, w., **wijsh**, m. = stroowisch (o. a. een teeken, dat er op iets beslag is gelegd). **Strohwitwe**, w., **witwer**, m. = onbestorven weduwe, onb. weduwnaar. **Strohwurf**, m. = strooien draagkussen.

Stroich, m. —es, —e = landlooper, schooier. **Stroichen**, fchw. (h. u. f.) = zwerven, vagebondereen.

Strom, m. —(e)s, Ströme = stroom, vloed; wider, tegen den S., mit dem S. schwimmen = tegen den stroom oproeien, met den stroom meeroeien, -drijven; ein S. von Worten = een str., een vloed van woorden. **Stromabwärts** = stroomaf(waarts). **Stroman** = stroomop. **Stroman**, m. = stroomanker. **Stromanwohner**, m. = oeverbewoner. **Stromaufwärts** = stroomop(waarts). **Strombau**, m. = waterwerk(en). **Strombett**, f. = stroombed(ding). **Stromen**, fchw. (h. u. f.) = stroomen (eig. en fig.), vloeien, (van den regen) gieten. in stroomen neervallen; (minder alledaagsch) uitstroomen, voortbewegen. **Stromenge**, w. = stroomvernaauwing, -engte. **Stromer**, m. —s, — = landlooper. **Stromern** zie Stroichen.

Stromerregung, -erzeugung, w. = stroomopwekking.

Stromgebiet, f.; **geschwindigkeit**, w.; **Warte**, w.; **Weg**, m.; **Weg**, m. = stroomgebied; -snelheid; -kaart; -loop (-keten); -loop.

Stromling, m. —s, —e = kleine haring (uit de Oostzee). **Stromschnelle**, w. = stroomversnelling. **Stromstrecke**, w. = stroomafstand. **Stromtrieb**, m. = stroomdraad. **Stromverbrauch**, m. = stroomverbruik. **Strommung**, w. —, —en = strooming. **Stromweite** = in, bij stroomen. **Stromwender**, m. = stroomwisselaar. **Stromzuführung**, w. = stroomtoevoer.

Strontian (ti = ts), m. —s = strontiaan. **Strontium** (ti = ts), f. —s = strontium.

Stroph, w. —, —n = strofe, koepel. **Strophisch** = strofisch.

Strop, m. u. f. —s, —s = (zm.) strop, lus; (gwst.) zie Strid.

Stroffe, w. —, —n = portaal (in mijn galerij).

Strotter, m. —s, — = struikroover.

Strotzen, Pl. = Wollen.

Strotzer, m. —s, — = (dft.) vodderaper.

Strotzen, fchw. (h.) = overvloed hebben, vol zijn, zwellen; pronken, prijken, zich opblazen; die Kinder f. von Gesundheit = de gezondheid ligt er boven op; f. von Hochmut = zich niet weten te bergen van trots; (der Beutel) strotzt von Geld = is propvol met geld.

Strubbelig zie Strobelig.

Strudel, m. —s, — = (draai)kolk, maalstroom; meelgebak, poffertje; im S. der Geschäfte = in de drukte (van de zaken); der S. der Vergnügungen = de maalstroom van vermaken.

Strudelkopf, m. = driftkop. **Strudeln**, fchw. (h.) = draaien, wervelen, dwarlen, bruisen, onbesuisd handelen.

Struktur, w. —, —n = structuur, bouw, samenstel.

Strumpf, m. —(e)s, Strümpfe = kous; sich auf die Strümpfe machen = op weg gaan, er van door gaan, zich uit de voeten maken.

Strumpfband, f.; **Sticker**, m.; **Garn**, f. = kouselband; -stopper; -garen (breigaren).

Strumpfhose, w. = hoos, broek met voeten.

Strumpfstuhl, m. = breimachine. **Strumpfverlauf**, m. = kousehandel, -winkel. **Strumpfwaren**, Pl. = kousewaren, gebreide goederen, tricotage. **Strumpfwarenhandel**, m. = kousezaak. **Strumpfweber**, m. = kousefabrikant, -wever. **Strumpfweberei**, w. = kouseweverij, -breierij. **Strumpfwirter**, m. = kousefabrikant, -wever. **Strumpfwirtere** zie Strumpfweberei. **Strumpfwirterstuhl**, m. = breimachine.

Strunt, m. —(e)s, Strünke = stronk, [stomp].

Strunze(l), **Strunze**(l), w. —, —n = vrouws-persoon, wijf. **Strunzen**, fchw. (h. u. f.) = flaneeren.

Strubbiert = kapot, stuk, lam.

Strubbig = stoppelig, borstelig, verward.

Struwelkopf, m. = Strobelkopf. **Struwelpeter**, m. = Piet Warhaar, Piet de Smeerpoes.

Strychnin, f. —s = strychnine. **Strychninsäure**, w. = strychninezuur.

Stüb, w. —, —n, **Stüb**, m. —s, — = boomstomp (nog in den grond).

Stübchen, f. —s, — = kamertje; [maat van 4 liter]. **Stube**, w. —, —n = kamer, vertrek. **Stubenälteste**(r), m. = chambreechef.

Stubenarrest, m.; **Stübner**, m.; **Stübische**, m. = kamerarrest; -boender; -genoot.

Stubendeck, w. = vloerkleed; plafond, zoldering. **Stubendiele**, w. = planken vloer. deel. **Stubenfliege**, w. = kamervlieg. **Stuben-gelehrte**(r) = kamergeleerde. **Stubenheizer**, m. = stoker (van de kachels). **Stubenhoder**, m. = die altijd thuis zit, huismusch. **Stubenlamerad**, m. = kamergenoot. **Stubenluft**, w. = kamerlucht. **Stubennädchen**, f. = dienstmeisje. **Stubensmaler**, m. = huisschilder. **Stuberein** = (van honden en katten) zindelijk, schoon; (fig.) nicht recht f. = niet heel zuiver op de graat. **Stubensiger** = -hoder. **Stubenuhr**, w. = huisklok. **Stubenuarm** = op kamertemperatuur.

Stüber, m. —s, — = stuiver.

Stubsnafe, w. = stompnus. **Stubs**, fchw. (h.) = stompen, stooten.

Stud, m. —(e)s = pleistergips, stuk(werk).

Stüd, f. —(e)s, —e = stuk (deel van een geheel, afdeeling van een geschrift, geheel, maat, exemplaar, voortbrengsel van nijverheid of kunst, geslacht, bedrijf); (er ist ein S. von einem Geislichen = zoo iets van een geestelijke; (er begleitete mich) ein gutes S. (Weges) = een goed eind; drei S. Vieh = 3 stuks vee; (zwei Gulden) das S. = per stuk; pro S. = per stuk, (ook) per kolf; nach dem S. = per stuk, bij 't stuk; ein S. er sechs = een stuk of zes; ein S. Wein = een stuk (vat) wijn; in diesem S. = in dit opzicht, op dit punt; in allen S. = in alle opzichten; aus freien S. = uit vrijen wil, uit eigen beweging; nach dem S. arbeiten = op stuk werken; in S. e gehen, hauen = stuk gaan, hakken; in einem S. = aan één stuk door; (mat.) (gegebenes) S. = gegeven; vgl. halten I.

Studarbeit, w. = gips-, stukwerk. **Studarbeiter**, m. = stukadoor.

Stüdarbeit, w. = stukwerk. **Stüdarbeiter**, m. = stukwerker. **Stüdbett**, f. = geschutbedding.

Stüdböhrer, m. = geschutboor. **Stüden**, f. —s, — = stukje; eindje; poets, streek; ein schmeres S. Arbeit = een lastig werkje.

Stüden, fchw. (h.) = brokkelen; (op)lappen, flikken, samenflansen. **Stüden**, fchw. (h.) = in stukken deelen; lappen, verstellen.

stur'tern, *schw.* (h.) = schokken, hotsen; hapern.
Stüd'fag, *f.* = stuk(vat). **Stüd'giegerei**, *w.* = geschutgieterij. **Stüd'gut**, *f.* = geschutmetaal; stukgoed. **Stüd'güter**, *Pl.* = stukgoederen; op *S.* anlegen = op st. aanleggen. **Stüd'hof**, *m.* = artilleriepark. **Stüd'koble**, *w.* = stuk-kolen. **Stüd'lohn**, *m.* = stukloon. **Stüd'maß** zie *Jäh'maß*. **Stüd'patrone**, *w.* = geschutpatroon. **Stüd'pforte**, *w.* = geschutpoort, -gat. **Stüd'probe**, *w.* = ('t) probeeren van 't geschut. **Stüd'verkauf**, *m.* = verkoop in 't klein. **Stüd'verzeichnis**, *f.* = specificatie-(lijst). **Stüd'weise** = per stuk, stuk voor stuk, afzonderlijk. **Stüd'werk**, *f.* = stukwerk. **Stüd'wischer**, *m.* = (geschut)wischer. **Stüd'zahl**, *w.* = aantal stuks. **Stüd'zinsen**, *Pl.* = verloopende rente (*na den laatsten vervalldag*).
Stud, *w.* —, —en = (*schw.*) stut, paal.
stud = *studiosus*. **Student**, *m.* —en, —en = student; *S.* der *Medizin*, der *Rechte usw.* = st. in de medicijnen, in de rechten enz. **Studentenblume**, *w.* = afrikaantjes. **Studentenfutter**, *f.* = studentehaver. **Studentenhaft** = studentachtig. **Studentenmütze**, *w.* = studentepet, -muts. **Studentenpfeife**, *w.* = Duitsche pijp. **Studentenschaft**, *w.* = studenten; ('t) student-zijn. **Studentenverbindung**, *w.*, -verein, *m.* = studentevereeniging. **Studentenviertel**, *f.* = studentewijk. **Studentin**, *w.* —, —nen = studente, meisjestudent.
Stu'die, *w.* —, —n = studie, oefenstuk. **Stu'dienauschuß**, *m.* = studiekommissie. **Stu'diendirektor**, *m.* = burgerleeraar (*van 't kadet-tekorps*). **Stu'diengang**, *m.* = loop van de studien. **Stu'dienkopf**, *m.* = studiekop. **Stu'dientommission**, *w.* = -auschuß. **Stu'dienrat**, *m.* = raad van (hooger) onderwijs, onderwijsraad, lid van dien raad.
Stu'dienzeichnung, *w.*; **zeit**, *w.* = studieel-(teekening); -tijd.
stude'ren, *schw.* (h.) = (be)studeeren; *Medizin*, *Jura usw.* *st.* = in de medicijnen, in de rechten enz. studeeren; [auf *etw.* *f.* = op iets studeren, over iets nadenken]; *studierte Sprache* = bestudeerde, gemaakte manier van spreken; *studierte(r)* = gestudeerde, geletterde. **Stu'dierstube**, *w.*, -zimmer, *f.* = studeerkamer.
I. **Stu'dio**, *m.* —s, —s = (Bruder *S.*) = studiozus, student. II. **Stu'dio**, *f.* —s, —s = atelier, studio.
Studio'fus, *w.* —, .jen *u.* .ji = studiozus, student. **Stu'dium**, *f.* —s, .dien = studie.
Stu'fe, *w.* —, —n = trede, trap; graad, sport; (*witgehouden*) stuk (*steen of erts*), teeken (*in de rots gehouwen*); auf der höchsten *S.* des Ruhms = op den hoogsten trap van roem; auf einer *S.* stehen, auf eine *S.* stellen = op één lijn staan, stellen. **Stu'fen**, *schw.* (h.) = trappen maken, uithouwen; (rang)schikken.
Stu'fenbahn, *w.* = spoorweg met voortrollende perons, trappespoor. **Stu'fenbreite**, *w.* = breedte van de treden. **Stu'fenetz**, *f.* = erts in stukken, zuiver erts. **Stu'fenfolge**, *w.* = op-eenvolging (reeks) van treden; tragsgewijze opklimming, opeenvolging. **Stu'fenförmig** = tree-, trapvormig. **Stu'fengang**, *m.* = geregelde voortgang van trap tot trap, tragsgewijze opklimming. **Stu'fengiebel**, *m.* = trapgevel. **Stu'fenjahr**, *f.* = trapjaar, klimmend jaar (*elk zevende*). **Stu'fenkruz**, *f.* = trapkruis. **Stu'fenleiter**, *w.* = trapleer; tragsgewijze opeenvolging, schaal. **Stu'fenpalm**, *m.* = trap-palm. **Stu'fenweife**, = tragsgewijze, bij graden.

Stuhl, *m.* —(e)s, *Stühle* = stoel; zetel, troon; leerstoel; stoelgang; getouw; sich zwischen zwei Stühle setzen, zwischen zwei Stühlen sitzen = tusschen twee stoelen in de asch zitten, er kaal afkomen; einem den *S.* vor die Tür setzen = iem. gedaan geven, iem. de deur uitzetten, iem. zijn huis ontzeggen, met iem. breken; Meister vom *S.* = achtbare meester (*van de loge*).
Stuhl'arm, *m.*; **bein**, *f.* = stoel|leuning; -poot.
Stuhl'rechter, *m.* = stoelmatter. **Stuhl'gang**, *m.* = stoelgang. **Stuhl'gericht**, *f.* = veemge-recht. **Stuhl'herr**, *m.* = rechter. **Stuhl'lehne**, *w.* = rugleuning van den stoel. **Stuhl'polster**, *f.* = stoelkussen. **Stuhl'richter**, *m.* = (*gest.*) prezident van een rechtbank. **Stuhl'rohr**, *f.* = rotting. **Stuhl'schlitten**, *m.* = stoelslee. **Stuhl'sitz**, *m.* = (stoel)zitting. **Stuhl'verhaltung**, *w.* = hardlijvigheid, konstipatie. **Stuhl'wagen**, *w.* = mande-, ziekwagentje. **Stuhl'zwang**, *m.* = stoeldwang.
Stuff'ateur, *m.* —s, —e = stukadoor. **Stuffa-tur**, *w.* —, —en = pleisterwerk, stuk(werk).
Stul'to, *m.* —s = *Stud*.
Stul'te, *w.* —, —n = (*irdd.*) boterham. **Stul'ten-papier**, *f.* = boterhampapier.
Stul'te, *w.* —, —n = kap (*van laars*), om-, opslag (*van handschoen, mouw*). **Stul'ten**, *schw.* (h.) = omkeeren, om-, opslaan; stolpen; (eins auf das andre) (op)stapelen; (den Hut auf den Kopf) (op)zetten. **Stul't(en)stiefel**, *m.* = kaplaars. **Stul't(en)handschuh**, *m.* = handschoen met kap, met omslag, scherm-handschoen.
stumm = stom, zwijgend, stil; *f.* es *S* (*ll*); *f.* e *Rarte* = blinde kaart.
Stum'mel, *m.* —s, — = stomp (*van been, arm, tand*); eindje (*pip, sigaar, kaars*); korte pijp. **Stum'meln**, *schw.* (h.) = verminken. **Stum'mel-pfeife**, *w.* = korte pijp, neuswarmer(tje).
Stumm'heit, *w.* = stomheid, stilzwijgen.
Stumm'laut, *m.* = ontploffingsklank, muta.
Stum'b(en) zie *Stumpff* I.
Stümp'chen, *f.* —s, — = stompje, eindje.
Stümp'eln (*gest.*) zie *Stümpern*.
Stum'pen, *schw.* (h.) = (*gest.*) stompen, trappen.
Stum'per, *m.* —s, — = stomp.
Stüm'per, *m.* —s, — = stumper, stakker, knoeier, broddelaar. **Stüm'peret'**, *w.* —, —en = stumper-, knoeiwerk, knoeierij. **Stüm'perhaft**, -mäßig = stumperachtig, min, gering, knoeierig. **Stüm'pern**, *schw.* (h.) = stumperachtig werken, knoeien, broddelen.
I. **Stumpff**, *m.* —(e)s, *Stümpfe* = stomp (*van boom, zuil, arm, been, tand*); afgeknotte pyramide, a. kegel; mit *S.* und Stiel austrotten = met wortel en tak uitroeien, totaal verdelen.
II. **stumpff**, *Adj.* = stomp, bot; *f.* er *Wtiefel* = stompe hoek; *f.* er *Regel* = afgeknotte kegel; alt und *f.* = oud en afgestompt; *f.* er *Verstand* = bot verstand.
Stümpf'chen, *f.* —s, — = stompje. **stumpf'edig** = stomphoekig, -kantig. **stump'fen**, *schw.* (h. u. *f.*) = stomp maken; afstompen; (*stud.*) stompen. **Stumpf'ende**, *f.* = stomp, bot einde. **Stump'fer**, *m.* —s, — = stomp, opstopper. **Stumpf'fuß**, *m.* = stomp-, klomp-, horrelvoet. **Stumpf'glets**, *f.* = dood spoor. **Stumpf'heit**, *w.* — = stomtheid; zwakte (*van gezicht*); botheid, domheid. **Stumpf'näschen**, *f.*, -nase, *w.* = stompeuze, -neus. **stumpf'nasig** = stompeuzig. **Stumpf'schwanz**, *m.* = kort-, stompstaart. **Stumpf'sinn**, *m.* = stompzinnigheid, botheid; vervelend iets.

stumpffinnig = stompzinnig, bot; saai, gruwelijk vervelend. **stumpfwinklîg** = stomp-hoekig.

Stünd'chen, f. —s, — = uurtje. **Stun'de**, w. —, —n = uur; oogenblik; les; (Bibel)Stunde = oefening; eene geslagene S. = een vol uur; zur S. = op dit uur, op dit oogenblik; von Stund an = van stonden aan, van dit oogenblik af; in der elften S. = ter elfder ure; zu guter S., zur guten S. = te goeder ure, op 't geschikte uur; wenn seine S. (sein Stündchen) kommt = als zijn uurtje slaat; (er war) die gute S. selber = de goedheid zelf; S. n geben, erteilen = les geven; S. n halten = (Rel.) oefenen, oefening houden; eine S. Weges = een uur gaans; vgl. schlagen, ungelegen. **stun'den**, schw. (h.) = uitstel geven; uitstellen; einem die Kollegien-gelder f. = iem. uitstel geven om 't kollegegeld te betalen.

Stun'dengeber, m. = lesgever. **Stun'dengebet**, f. = gebed voor een bepaald uur, (mv.) horæ. **Stun'dengelb**, f. = lesgeld. **Stunden'glas**, f. = uur-, wachtglas, zandlooper. **Stun'denhalter**, m. = (Rel.) oefenaar. **Stun'denkreis**, m. = uur-, deklinatiecirkel. **stun'denlang** = urenlang, uren aaneen. **Stun'denlohn**, m. = uurloon. **Stun'denmarke**, w. = leskaartje. **Stun'denmesser**, m. = uur-, tijdmetr. **Stun'denplan**, m. = lesserooster, rooster van werkzaamheden. **Stun'denrad**, f. = uurrad. **Stun'denrufer**, m. = klepper(man), nachtwacht; uurafroeper. **Stun'densäule**, w. = wegwijzer. **Stun'dentafel**, w. = zonnewijzer. **Stun'denuhr**, w. = uurklok (die alleen de uren aangeeft). **stun'denweise** = uursgewijze, bij 't uur; elk uur, per les. **Stun'denweiser**, m. = uurwijzer. **Stun'denwinkel**, m. = uurhoek. **Stun'denzeiger**, m. = uurwijzer.

Stünd'lein, f. —s, — = uurtje; feit S. iff gefonnen = zijn uurtje heeft geslagen. ... **stündig** = ...urig. **stünd'lich** = elk uur; van uur tot uur; dreimal f. = driemaal per (in 't) uur.

Stun'dung, w. —, —en = uitstel (van betaling), respijt. **Stun'dungsfriß**, w. = (termijn van) uitstel. **Stun'dungsgesuch**, f. = verzoek om uitstel.

Stun'ze, w. —, —n = (put)emmertje.

stupend' = verbazend, enorm.

Stupf, m. —(es), —e = stomp, stoot. **stup'fen**, schw. (h.) = stompen, stooten. **Stup'fer**, m. —s, — = Stupf.

stupid' = stupide, dom, stom. **Stupl'bität**, w. —, —en = stupiditeit, domheid, stommitheit.

Stups, m. —es, —e = stomp, duw. **stup'sen**, schw. (h.) = stompen, stooten. **Stup'ser**, m. —s, — = stomp, duw. **Stups'nase**, w. = stomp-, wipneus.

stur = (nbd.) strak, stijf. **stur'ldpflig** zie starrldpflig.

I. Sturm, m. —(es). Stürme = storm (i. a. b.); [vliegende vaart; strijd]; S. zur See = storm op zee; im S. = (ook) dronken. II. **sturm**, Adj. = (gwst.) opgewonden, heftig.

Sturm'anlauf, m.; •balken, m.; •band, f. = stormloop; -balk; -band.

Sturm'bloß, m.; •bod, m.; •dach, f.; •egge, w. = stormbalk; -ram; -dak; -eg (valpoort).

stür'men, schw. (h.) = stormen; woeden, razen; storm luiden; (een vesting) bestormen; (een huïs, een poort) met geweld vermeesteren; (beelden) vernielen; ft., (f.) = stormen, ijlen, jagen; in enen f. = iem. bestormen. **stür'mend** =

heftig, onstuimig; stormenderhand. **Stür'mer**, m. —s, — = bestormer, overweldiger; bulde-raar; onstuimig persoon; (voetbal) forward; (hooge) studentepet. [**Sturm'fahne**, w. = aanvalsstandaard (die bij bestorming vooruitging).] **Sturm'fah**, f. = stormvat, springton. **Sturm'flut**, w. = stormvloed (buitengewoon hoog tij bij storm). **sturm'frei** = veilig tegen bestorming; (stud.) f...es Zimmer, f...e Bude = veilige kamer (waar men zijn meisje kan laten komen).

Sturm'glocke, w.; •haube, w.; •hut, m. = stormklok; -helm; -hoed (-helm; monnikskap).

stür'mîch = stormachtig (weer, zee); (fig.) onstuimig, stormachtig. **Sturm'franz**, m. = brandende pekrans.

Sturm'lauf, m. (•laufen, f.); •läuten, f.; •leiter, w.; •lücke, w. = stormloop; -gelui; -ladder; -gat (bres).

Sturm'pfehl, m.; •reif, m.; •riemen, m. = stormpaal; -hoepel (vuurwerkring); -band.

Sturm'sack, m. = brandkarkas, stormzak.

Sturm'schritt, m.; •segel, f.; •signal, f. = stormpas; -zeil; -sein.

Sturm- und Drang'periode, w. = storm- en drangperiode. **Sturm'vogel**, m. = stormvogel.

Sturz, m. —(es), Stürze = val, ondergang; ('t) neerstorten, instorting, plof; stuk, brok;

bovendorpel; stortplaats; plaatijzer; (gwst.) schort, lijfrok, sluier; vizier; [stomp van boom of zuil; auf den (mit einem) S. = opeens]; ook = Stütze. **Sturz'acker**, m. = voor de eerste maal geploegde akker (na 't braakliggen).

Sturz'bad, m. = stort-, bergbeek. **Sturz'bad**, f. = storthad. **Sturz'becher**, m. = beker met deksel. **Sturz'blech**, f. = stortblik, zwaar blik.

Stür'ze, w. —, —n = deksel, trechteropening (van koperen blaasinstrumenten), (glas) grok.

Sturz'zel, **Stür'zel**, m. —s, — = stomp (van boom, zuil e. d.).

stür'zen, schw. (h. u. f.) = storten, werpen; vallen; snellen, vliegen, stormen; (einen) ten val brengen; (einen Minister) doen vallen; (einen ins Verberben, ins Elend) storten; (die Rasse) nazien, opnemen; (den Acker) voor 't eerst ploegen; (einen König vom Throne) stooten; ins Zimmer f. = de kamer instormen; (sich auf den Feind) werpen; zu jems. Füßen f. = zich aan iems. voeten werpen; ein Faß, einen Becher, Karren (om)storten, (om)keeren; (op Kisten) nicht f.! = niet kantelen! **Sturz'gut**, f. = stortgoed. **Sturz'harren**, m. = stort-, tuimelkar.

Sturz'lee, •welle, w. = stortzee, breker.

Stuß, m. Stußes = (jüd.) gekheid, onzin.

Stu'te, w. —, —n = merrie.

Stu'ten, m. —s, — = stoete, lang grof brood.

Stu'tenfohlen, •füllen, f. = merrieveulen.

Stuterei', w. —, —en = stoeterij.

Stuß, m. —es, —e = karabijn, buks; pluim; kortharige pruik; korte mouw; beenstuk (van bond); kleine emmer; laagpootig glas; koppigheid; auf den S. = plotseling, onmiddellijk. **Stuß'armel**, m. = korte mouw.

Stuß'balken, m. = steunbalk. **Stuß'band**, f. = (tim.) stut, draagband.

Stuß'bart, m. = opgedraaide snor.

Stuß'blatt, f. = steunblad.

Stuß'büchje, w. = karabijn, buks. **Stuß'degen**, m. = korte degen.

Stüt'ze, w. —, —n = stut, steun; schoor; einfache S. = hulp in de huishouding. **Stüt'zeifen**, f. = steunijzer.

I. Stüt'zen, m. —s, — = buks, karabijn enz. =

Stuz; (ook *tech.*) steunstuk. II. **stuzen,** *schw.* (h. u. f.) = [plotseling stilstaan (*van paarden e. d.*); versteld staan, terugdeinzen; argwaan krijgen; pronken, trotsch loopen; (Bäume) knotten, snoeien; (Heden) snoeien, scheren; (einem Tier den Schwanz, die Ohren u. ä.) afsnijden; (den Bart) korten, knippen; *vgl.* *Stängel.*

stuzen, *schw.* (h.) = stutten, steunen, schoren, schragen; *sich auf einen Stof f.* = op een stok steunen; *seine Meinung stuzt sich auf Tatsachen* = steunt op feiten.

stuzer, m. —s, — = pronker, fat; buks.

stuzerhaft = fatterig. **stuzerhaftigkeit,** w. —, —en = fatterigheid. **stuzflügel,** m. = (*piano*) korte vleugel; (een) tor. **stuzglas,** f. = laagpootig glas. **stuzhaken,** m. = beslag, duim, haak. **stuzhandschuh,** m. = want, vuisthandschoen. **stuzig** = verwonderd, versteld; *st. machen* = verwonderen, versteld doen staan; *das machte mich f.* = (ook) dat kwam me verdacht voor; *f. werden* = versteld staan, niet weten hoe men 't heeft. **stuzkopf,** m. = eigenzinnige (kop), kortgeknipte haardos.

stuzmauer, w. = steunmuur.

stuzohr, f. = (half)afgesneden oor; hond met afgesneden ooren.

stuzpfeiler, m. = steunpilaar (ook *fig.*).

stuzplatte, w. = knie-, steunplaat. **stuzpunkt,** m. = steunpunt.

stuzrohr, f. zie *Stuzbüchse.*

stuzrohr, f. = steunpijp.

stuzsabel, m. = korte sabel, houwer. **stuzschere,** w. = (tuin)schaar. **stuzschwanz,** m. = stomp-, kortstaart.

stuzsteebe, w. = steun-, schoorpaal.

stuzuhr, w. = pendule.

stuzwurz, w. = luchtwortel.

stuzigisch = Stygisch, van den Styx.

stuzit, m. —en, —en = styliet, zuilehellige.

stuzphaliden, *stuzphalische Vögel,* Pl. = stuzphaliden (*mythische menscheitende roofvogels*).

stuz, m. — = Styx (*rivier van de onderwereld*).

stuzda, **stuzde,** w. — = suada, welsprekendheid, woordvloed.

subaltern = subaltern, ondergeschikt. **subalternbeamte(r),** m. = subaltern ambtenaar.

subdiacon(us), m. = subdiaken, hulpprediker.

sub hasta = bij gerechtelijken verkoop. **subhastation,** w. —, —en = gerechtelijke verkoop. **subhastieren,** *schw.* (h.) = gerechtelijk verkopen.

subjekt, f. —(e)s, —e = subjeekt, onderwerp; (*ona*) sujet. **subjektiv** = subjeektief. **subjektivismus,** m. — = subjeektivisme. **subjektivität,** w. — = subjeektiviteit.

subkommission, w. = subkommissie.

subkutane = onderhuids(ch).

sublim = subliem, verheven. **sublimat,** f. —(e)s, —e = sublimaat. **sublimieren,** *schw.* (h.) = sublimeren. **sublimiergefäß,** f. = sublimerpot, -vat.

sublunaris = sublunarisch, ondermaansch.

submarin = submarijn, onderzeesch, -zee... **submijs** = soumis, onderworpen. **submissie,** w. —, —en = onderwerping; aanbesteding; (*bij leveranties*) inschrijving; *auf dem Wege der S.* = bij aanbesteding. **submissionsbedingen,** Pl. = aanbestedings-, aannemingsvoorwaarden. **submissionsofferte,** w. = inschrijving. **submittent,** m. —en, —en = submittent, inschrijver (*voor een werk, een leverantie*).

Subordination, w. — = subordinatie, onderschikking, gehoorzaamheid, tucht. **subordinieren,** *schw.* (h.) = subordineeren.

Subselliun, f. —s, —lien = schoolbank.

subsidiär, *•dialisch* = subsidiair, ondersteunend, helpend. **Subsidien,** Pl. = subsidie.

Subsistenz, w. —, —en = levensonderhoud, bestaan. **Subsistenzmittel,** f. = middel van bestaan. **Subsistenzren,** *schw.* (h.) = bestaan, leven.

Subskribent, m. —en, —en = (onder)teekenaar, intekenaar, inschrijver. **Subskribieren,** *schw.* (h.) = (onder-, in)teekenen, inschrijven.

Subskription, w. —, —en = intekening.

Substantialität, w. — = substantialiteit, werkelijkheid. **Substantiell** = substantieel: wezenlijk; krachtig. **Substantiv,** f. —s, —e = substantief. **Substantivieren,** *schw.* (h.) = substantiveeren. **Substantivisch** = substantievisch. **Substantivum,** f. —s, —va = substantief. **Substanz,** w. —, —en = substantie: wezen, massa, werkelijke bestanddeelen, grondwaarde; *von der S. leben* = van den hoogen boom leven.

Substituieren, *schw.* (h.) = substitueeren, in plaats stellen. **Substitut,** m. —en, —en = substituuat, plaatsvervanger. **Substitution,** w. — = substitutie, vervanging.

Substraat, f. —(e)s, —e = substraat: grondslag, basis; voedingsbodem; gegeven geval.

subtil = subtiel, fijn, spitsvondig. **subtilisieren,** *schw.* (h.) = subtilizeeren, (*fig.*) haarklooven.

Subtilität, w. —, —en = subtiliteit.

Subtrahend, m. —en, —en = aftrekker.

Subtrahieren, *schw.* (h.) = aftrekken. **Subtraktion,** w. —, —en = aftrekking.

Subtropisch = subtropisch, bij de keerkringen.

Subvention, w. —, —en = subsidie, steun.

Subversiv = subversief, omverwerpend.

Suche, w. — = opsporing (*van 't wild e. d.*); (ber Hund hat eine richtige S. = zoekt in de goede richting; er hat eine gute S. = kan goed opsporen, heeft een goeden neus; *auf der S. sein*, *auf die S. gehen* = op zoek zijn, gaan. **Sucheisen,** f. = sonde, tentijzer, peilstift. **suchen,** *schw.* (h.) = zoeken (ook *fig.*), trachten; *etw. f.*, *nach etw. f. (ll)*; *er sucht etw. darunter* = hij zoekt er iets achter; *er sucht etw. darin* = hij stelt er prijs op, vindt 't aangenaam; *gesuchte Ware* = gezochte, gewilde waar; *gesuchte Redensart* = gezochte, gekunstelde uitdrukking; [*etw. an einem (einen) f.* = iets van iem., willen, verlangen]; *vgl.* *Händel.* **Sucher,** m. —s, — = zoeker, sonde. **Suchhund,** m. = speurhond. **Suchlicht,** f. = zoeklicht.

Sucht, w. — = [ziekte], zucht, sterk (zieklijk) verlangen; *fallende S.* = vallende ziekte. **suchtig** = ziekelijk, zeer lijdend.

suchteln, *schw.* (h.) = (*gwst.*) zuigen, lebben.

Sud, m. —(e)s, —e = koking; kooksel.

Süd, m. —(e)s = zuiden, zuidewind.

Süd'afrika, f. = Zuid-Afrika.

Sudan = Soedan. **Sudaner,** m. —s, — = Soedanees. **Sudanisch** = Soedaneesch.

Südbahn, w. = zuiderspoor. **Süddeutsch** = Zuidduitsch. **Süddeutschland,** f. = Zuid-Duitschland.

Sudel, m. —s, — = poel, plas; vuil, klad.

Sudelarbeit, **Sudelset,** w. —, —en = knoeierij, knoel-, kladwerk, smerig werk, gemors, gesmeer. **Sudelbuch,** f. = kladboek. **Sudeler** zie *Subler.* **Sudeloch,** *•maler,* m. ufw. = knoeier (knoeikok, -schilder enz.). **Sudeln,**

[sch. (h.) = morsen, knoeien, kladden. **Sudelpapier**, f. = klad-, vloepapier. **Sudelwert**, f. zie **Sudelei**. **Sudelwirtschaf**, w. = vuile, smerige boel.

Suden, m. —s = Zuiden; nach, von S. = naar 't, uit 't Zuiden.

Sudbreite, w.; **Sudkruz**, f.; **Sudsonne**, w. = zuider|breedte; -kruis; Z.-zon.

Sudeten, Pl. = Sudeten.

Sudfranzösisch; **Sudfrucht**, Pl.; **Sudküste**, w. = zuid|fransch; -vruchten (vgl. **Dankten**); -kust.

Sudländer, m. —s, — = bewoner van 't Zuiden.

Sudler, m. —s, — = morspot, knoeier, kladder.

Sudlich = zuidelijk; f. von Paris = zuidelijk, ten zuiden van Parijs. **Sudost(en)**, m. = zuidoosten. **Sudostlich** = zuidoostelijk, ten zuidoosten. **Sudostwind**, m. = zuidoostewind.

Sudpol, m. = zuidpool. **Sudpolarexpedition**, w. = zuidpoolexpeditie. **Sudpolarländer**, Pl. = zuidpoollanden.

Sudsee, w. = Zuidzee, Stille Oceaan. **Sudseeländer**, Pl. = Zuidzeelanden. **Sudseite**, w. = zuidzijde, -kant. **Sudstaaten**, Pl. = zuidelijke staten (van N.-A.M.). **Sudsudost(en)**, m. = zuid-zuidoosten. **Sudwest(en)**, m. = zuid-zuidwesten. **Sudvolk**, f. = zuidelijk volk. **Sudwärts** = zuidwaarts, naar 't zuiden.

Sudwest(en), m. = zuidwesten. **Sudwestlich** = zuidwestelijk, ten zuidwesten. **Sudwestwind**, m. = zuidwestewind. **Sudwind**, m. = zuidwind.

Sueven, Pl. = Sueven.

Suez (spr.: *zoe-ets*), f. = Suez. **Suezkanal**, m. = Suezkanaal, kanaal van Suez.

Suff, m. —(e)s = dronk, zuip; bocht; einen bojen S. (haben) = een kwaden dronk. **Suffel**, m. —s, — = drinkebroer. **Suffig** = goed drinkbaar, lekker.

Suffix, f. —es, —e = suffix, achtervoegsel.

Suffling, m. —s, —e = dronkaard.

Suffragan, m. —s, —e = suffragaan (*stem-hebbende in een geestelijk kollege*; wijbisschop).

Suffragere, f. —en = suggereeren, ingeven.

Suggestie, w. —, —en = suggestie, ingeven, inwerking. **Suggestivfrage**, w. = suggestieve vraag (*nl. die 't antwoord in den mond geeft*).

Suhle, w. —, —n = plas, poel; vuilpoes, morsebel. **Suhlen**, **Suhlen (sich)**, f. —en = plassen, ploeteren, morsen, zich (in de modder) wentelen.

Sühnaltar, m. = zoenaltaar. **Sühnbar** = zoenbaar, te verzoenen. **Sühnbuch**, m. = zoen-, zondeboek. **Sühne**, w. —, —n = zoen, verzoening, boete. **Sühnegeld**, f. = los-, smartegeld. **Sühnen**, f. —en = (ver)zoenen, boeten. **Sühneverjud**, m. = poging tot verzoening. **Sühnopfer**, f. = zoenoffer(ande). **Sühnung**, w. —, —en = zoen, verzoening, boete.

Suite, w. —, —n = suite: gevolg; reeks; (*stud.*) looze streek; S. n reißen = streken uithalen.

Suittier (spr.: *swietje*), m. —s, —s = (*stud.*) vroolijke klant. **Suittieren**, f. —en = een vroolijk, los leven leiden.

Suffa, w. —, —n = sukade.

Suffur, m. —es, —e = hulp, versterking.

Suffuriale, w. —, —n = sukkursale: bijkerk; filiaal.

Suffurieren, f. —en = opvolgen. **Suffurieren**, w. —, —en = sukcesse. **Suffurierenfähigkeit** = in staat, geschikt om op te volgen. **Suffurierenkrieg**, m. = sukcesseoorlog. **Suffurieren** = sukcesselef, geleidelijk. **Suffurieren** = sukcesselef. **Sulfat**, f. —(e)s, —e = sulfaat, zwavelzuur-

zout. **Sulfid**, f. —(e)s, —e = sulfide, zwavelverbinding, -metaal. **Sulfid**, m. —(e), —e = sulfid, zwavelzuurzout. **Sulfur**, m. —s = zwavel. **Sulfurös** = sulfureus, sterk zwavelhoudend.

Sultan, m. —s, —e = sultan. **Sultana**, .. ta'ne, **Sultani**, w. —, —nen = sultane. **Sultanirofine**, **Sultani'ne**, w. —, —n = sultana-rozijn.

Sultze, **Sultze**, w. —, —n = vleeschgelei, vleesch in gelei, zult.

Sumach, m. —(e)s zie **Schmach** II.

Summa, w. = somma, som, totaal. **Summan'den**, Pl. = (*bij elkaar te tellen*) getallen, posten. **Summarisch** = summier, kort samengevat. **Summen**, f. —s, — = sommetje. **Summe**, w. —, —n = som.

I. **summen**, f. —en = opsommen, samen-tellen; sich f. = samen bedragen, zich ophoopen.

II. **summen**, f. —en = zoemen, gonzen; neurien.

Summenziffer, w. = bedrag in cijfers.

summenren, f. —en = samentellen.

Sumpf, m. —(e)s, Sümpfe = moeras, poel (*ook fig.*); losbandig leven; (*bij verschillende bedrijven*) put, bak, gat met water. **Sumpfen**, f. —en = moerasig zijn, m. worden, stag-neeren; (*stud.*) zwijnen.

Sumpfboden, m.; **Sumpf**, f.; **Sumpf**, w. = moeras|grond; -koorts; -streek.

Sumpfgarbe, w. = wilde bertram. **Sumpfhuhn**, f. = kwartelkoning, spriet; (*fig.*) boemelaar, zwijn. **Sumpfhut**, **Sumpfig** = moerasig. **Sumpflache**, w. = moerasige poel, plas. **Sumpflerche**, w. = moerasleuwerik. **Sumpfluch**, f. = moerasige poel, plas. **Sumpfmoor**, f. = (uitgestrekt) moeras. **Sumpfrohr**, f. zie **Schilfrohr**. **Sumpfrohrfänger**, m. = riet-zanger. **Sumpfschnepfe**, w. = poelsnip.

Sumpftorf, m. = moerasveen; zware turf.

Sumpfvogel, m. = moerasvogel. **Sumpfwasser**, f. = moeras-, poelwater. **Sumpfwiese**, w. = moerasige weide.

sumptuös = somptueus, verkwistend.

Sund, m. —es = gepraat, gebabbel; praatjes; ein großer S. = een groote, heele omhaal, veel ophef. **Sunden**, f. —en = zoemen, gonzen, neurien, babbelen, kletsen.

Sund, m. —(e)s, —e = zecngte, straat; Sond.

Sunda-Inseln, Pl. = Soenda-eilanden.

Sünde, w. —, —n = zonde; es ist S. und Schande (*ll.*); (ich habe ihn) wie die S. = uit den grond van mijn hart; vgl. S. o. l. d. **Sundenbuck**, m. = afaat van zonden. **Sundenbahn** = weg der zonde, des verderfs. **Sundenbrüche**, w. —, —n = belijdenis van zonden. **Sundenbuck**, m. = bleek van zondigheid. **Sundenbuch**, m. = zondeboek. **Sundenbüchlein**, m. = boeteling; (*ook*) zondeboek. **Sundenereue**, m. = vergeving van zonden. **Sundenfall**, m. = zondeval. **Sundenfrei** = vrij van zonden. **Sundengeld**, f. = schandgeld. **Sundentucht**, m. = slaaf der zonde. **Sundenlast**, w. = zondelast. **Sundenleben**, f. = leven in zonde, zondig leven. **Sundenlohn**, m. = schandloon. **Sundenlos** = vrij van zonden, onschuldig. **Sundenlöser**, m. = die (u, ons enz.) van zonden vrijspreekt. **Sundenlosigkeit**, w. — = onschuld. **Sundenlust**, w. = zucht, begeerte om te zondigen, zondige begeerte, lust. **Sundenmaß**, f. = maat der zonden. **Sundenopfer**, f. zie **Sühnopfer**. **Sundenputz**, m. = poel van zonden. **Sundenregister**, f. = zonde-register. **Sunden Schlaf**, m. = onbezorgdheid

- van den zondaar. **Sün'denschuld**, w. = smet der zonde. **Sün'dentilger**, m. = Verlosser. **Sün'denvergebung**, w. = vergeving van zonden. **Sün'denverjöhner** zie Sündentilger. **Sün'denwag**, m. zie Sün'denbahn. **Sün'der**, m. —s, — = zondaar. **Sünd'flut**, w. = zondvloed. **Sünd'haft** = zondig, misdadig, schuldig; f. teuer = goddeloos (erg) duur. **Sünd'haftigheit**, w. — = zondigheid. **Sünd'big** = zondig. **Sünd'igen**, schw. (h.) = zondigen, misdoen. **Sünd'iger**, m. —s, — = zondaar. **Sünd'igheit**, w. — = zondigheid. **Sünd'lich** = zondig, schuldig, goddeloos. **Sünd'zoll**, m. = Sondtol. **Sunl**, m. —(e)s, Sün'te = inzinking (van den bodem). **Sunni'ten**, Pl. = Sunnieten (*Moh. sekte*). **superb'** = superbe, voortreffelijk, prachtig. **Su'perbividen'de**, w. = extra-dividend. **Su'perfein** = superfijn. **Superintendent'**, m. —en, —en = superintendent (*hoogste protestantsche geestelijke in een distrikt*). **Superior**, m. —s, ..io'ren = superieur. **Superiorität'**, w. — = superioriteit. **Superstargo**, m. —s, —s = superkargo, ladingmeester. **Su'perflug** = oververstandig, extra verstandig. **Superlativ'**, m. —s, —e = superlatief. **Supernaturalis'mus**, m. — = supernaturalisme, openbaringsgeloof. **Supernaturalis't'**, m. —en, —en = supernaturalist. **Supernumerar'**, m. —s, —e = surnumerair. **Su'perrevisjon'**, w. = laatste revisie. **Su'perta'ra**, w. = extra-, supertarra. **Supinum**, f. —s, ..na = supinum. **Su'pp'hen**, f. —s, — = soepje, papje. **Su'p'pe**, w. —, —n = soep; pap, brij; die rote S. = 't bloed; eten in der S. s'jen lassen = iem. in de narigheid, ongelegenheid laten zitten; etnem eine S. einbroden = iem. een koopje leveren. **suppebitie'ren**, schw. (h.) = bezorgen, verschaffen. **sup'pen**, schw. (h.) = soep, pap eten; wer lange suppt, lebt lange = wie lang eet, leeft lang. **Su'p'pen'ankalt**, w.; *freund, m.; *grün, f. = soep/huis; -liefhebber; -groente. **Su'p'pentap'pe**, w. = Soephein, Lust-niet. **Su'p'pentraut**, f. = soepgroente. **Su'p'penschmidt**, m. = soepiefhebber. **Su'p'penschwab**, m. = soepgek (*die vast alle dagen soep wil*). **Su'p'pentafel**, w. = soep-, boullontablet. **Su'p'penterrine**, w. = soepterriene. **sup'picht**, **sup'p'ig** = soepig, dun. **Suppleant'**, m. —en, —en = suppleant, plaatsvervanger, waarnemer (*meest bij 't onderwijs*). **Supplein**, f. —s, — = soepje, papje. **Supplement'**, f. —(e)s, —e = supplement. **Supplement'band**, m. = supplementeel. **Suppleant'**, m. —en, —en = Suppleant. **suppletor'isch** = suppletair, aanvullend. **sup'plie'ren**, schw. (h.) = suppleeren, aanvullen, bijbetalen. **Supplik'**, w. —, —en = verzoekschrift. **Supplikant'**, m. —en, —en = suppli(k)ant, verzoeker, rekwestrant. **suppligie'ren**, schw. (h.) = verzoeken, rekwestreeren. **supponie'ren**, schw. (h.) = supponeeren: onderstellen; on'derschuiven. **Support'**, m. —(e)s, —e = support, steun, drager, ondersteel. **Suppositon'**, w. —, —en = suppositie; onderstelling; on'derschuiving. **supprimie'ren**, schw. (h.) = supprimeeren. **su'praefin'** = superfijn. **Supremat'**, m. u. f. —(e)s, -atie' (spr.: . .tie), w. — = suprematie, opperheerschappij, -gezag. **Su'rah**, w. — = sura (*een zijdestof*). **Su're**, w. —, —n = Soere (*afdeeling v. d. Koran*). **Surinam'**, f. = Suriname. **Surplus'**, f. —, — = surplus. **Sur're**, w. —, —n = soerra, groote karavaan. **sur'ren**, schw. (h.) = snorren, gonzen, brommen. **Surrogat'**, f. —(e)s, —e = surrogaat. **surrogie'ren**, schw. (h.) = surrogeeren, vervangen, vervalschen. **Surtax'e** (spr.: *suurtaks*), w. —, —n = surtax, verhoogde (tol)belasting. **Surtout'** (spr.: *suurtoe*), m. —s, —s = overjas; ook = Tafelauffah. **Suzan'na**, **Suzan'ne**, w. = Suzanna, Suze. **Suz'shen**, f. = Suze. **suspekt'** = suspekt, verdacht. **suspendie'ren**, schw. (h.) = suspendeeren, schorsen. **Suspensjon'**, w. —, —en = suspensie, schorsing. **Suspensio'rium**, f. —s, ..rien = suspensoir, draagzak, -doek. **süh** = zoet, lief; f. es Herrchen = zoetsappig mannetje; bas S. = 't zoet; f. es Brot zie Süßbrot; f. e Butter = ongezoeten boter. **Süh'apfel**, m. = suikerappel, zoete appel. **Süh'haft**, m. = peperboompje. **Süh'brötchen**, f. = zoet, ongezuurd brood. **Süh'brötchen**, f. = beschuit. **sü'hen**, schw. (h.) = zoeten, zoeten smaak geven. **Süh'holz**, f. = zoethout; S. rapelst = (*een dame*) vleierijen zeggen, 't hof maken. **Süh'holzrappler**, m. = mooi-prater (*tegenover dames*). **Süh'igheit**, w. —, —en = zoetheid, zoete smaak, z. geur; zoetheid, lekkernij, snoeperij; lievigheid, vleierij. **Süh'kirche**, w. = zoete, Spaansche kers. **Süh'lee**, m. = mannaklaver. **süh'lich** = zoetelijk, zoetsappig; gemaakt, flauw-zoet. **Süh'ling**, m. —s, —e = zoetsappig, zoetelijk persoon. **Süh'maul**, f. = lekkerbek, zoetkouw. **süh'auer** = zoetzuur; ein f. es Gesicht machen = een z. gezicht zetten. **Süh'teig**, m. = deeg zonder gist. **süh'tönend** = zoetklinkend. **Süh'wasser**, f. = zoet water. **Süh'wasser'fisch**, m.; *poly, n.; *schwamm, m. ufw. = zoetwater|visch; -poliep; -spons enz. **Süh'wurzel**, w. = eikvaren; (*ook*) zoethout. **sufzepti'bel** = susceptibel, ontvankelijk, gevoelig. **Sufzeptibilität'**, w. — = susceptibiliteit. **Suzeran** (spr.: *zoetseren*), m. —s, —e = suzerain, opperleerheer. **Suzeränität'**, w. — = suzeriniteit. **f. b. a.** = foveel als. **SW** = Subwest: zuidwest (Z. W.). **Sybarit'**, m. —en, —en = Sybariet, (*fig.*) verwijfd persoon. **Sybarit'isch** = sybarietisch. **Syenit'**, m. —(e)s, —e = syeniet (*naar de stad Syene genoemd: een soort korrelig gesteente*). **Sykomore**, w. —, —n, — = plataan; sykomoor (*Egyptische vijgeboom*). **Sytophani'**, m. —en, —en = sykofant, aanbrenner, verklikker, verrader. **Syl'be** zie Silbe. **Syllabar'**, f. —s, —e, **Syllaba'rium**, f. —s, ..rien = spel-, abcboek. **Syllabie'ren**, schw. (h.) = in lettergrepen uitspreken. **Syl'labus**, m. —, —u. . .bi = syllabus. **Syllep'sis**, w. — = syllepsis, samenvatting. **Syllogis'mus**, m. —, ..men = syllogisme, sluitrede. **Syllogi'kisch** = syllogistisch. **Syl'phe**, m. —n, —n, **Syl'phe**, w. —, —n =

sylphe, luchtschepsel, -geest. **Sylphi'de**, w. —, —n = sylphide, vrouwelijke luchtgeest.
Sylve'ster zie Silvester.
Symbol', f. —s, —e = symbool, zinnebeeld, teeken; geloofsbelijdenis. **Symbol'ist**, w. — = symboliek, voorstelling door symbolen. **Symbol'istiek** = symboliek, symbolisch, zinnebeeldig; f. e. Bücher = belijdenisschriften. **Symbol'ist'eren**, f. w. (h.) = symbolizeeren.
Symmetrie', w. — = symmetrie. **Symme'trisch** = symmetrisch.
Sympathe'tisch = sympathetisch (geheimzinnigen invloed uitoeisend). **Sympathie'**, w. —, —n = sympathie. **Sympa'tisch** = sympathiek, sympathisch, meegevoelend, aangenaam aandoend. **Sympathie'ren**, f. w. (h.) = sympathizeeren.
Symphonie' zie Sinfonie.
Symphon'ion, f. —s, . . .fen = symposion, drinkgelag.
Symptom', f. —s, —e = symptoom, (voortekken, verschijnsel. **Symptoma'tisch** = symptomatisch, kenmerkend.
Synago'ge, w. —, —n = synagoge.
Synaloi'phe. **Synaloi'phe**, w. —, —n = synalophe, samensmelting (van letterklanken).
Synal'ofie, w. —, . . .re'fen = synerezis, samentrekking (van twee klankers).
Synchronis'mus (s = k), m. —, . . .men = synchrone, gelijktijdigheid. **Synchroni'tisch** = synchroon, gelijktijdig.
Syndikat', f. —(e)s, —e = syndikaat (ring, karol); (ook: ambt van syndikus). **Syndikus**, m. —, . . .i u. . .fen = syndikus (juridisch adviseur, sekretaris). **Syndizie'ren**, f. w. (h.) = syndiceeren, (een) syndikaat vormen.
Syn'drium, -drium, f. —s = synedrium, sanhedrin (Hooge raad der Joden).
Synel'doche, w. —, —n = synecdoche (stijlfiguur, wisseling van deel en geheel).
Syn'tope, w. —, —n = synkope (wegvallen van spraakklanken binnen in een woord: samen-

trekking van een licht maatdeel met 't volgende zware tot één noot; flauwte, beroerte).
Synodal' = synodaal. **Synoda'ler**, m. —s, — = synodelid. **Synodal'besluit**, m. = synodaal besluit. **Syno'de**, w. —, —n = synode.
Synonym' (iisch) = synoniem. **Synonym'**, f. —s, —e = synoniem. **Synony'mis**, w. —, —en = synonimiek, leer van de synoniemen.
Synop'is, w. —, . . .fen = synopsis (overzicht, vooral van de evangelien van Mattheus, Marcus en Lucas). **Synop'tiser**, Pl. = synoptici (de drie evangelisten, vgl. Synoptis).
Synopt'isch; -ist'isch = synoptisch; -taktisch.
Syn'tax, w. —, —en = syntaxis.
Synth'e'se, -the'sis, w. —, . . .t'fen = synthese.
Synth'e'tisch = synthetisch.
Sy'philitis, w. — = syfilis.
Syrakus', f. = Syrakuze. **Syrakusa'ner**, -fu'fer, m. —s, — = Syrakuzaan. **Syrakusa'nisch**, -tu'fisch = Syrakuzaansch.
Sy'rien, f. = Syrië. **Sy'r(i)er**, m. —s, — = Syriër.
Sy'ringe, w. —, —n = sering. **Sy'ringen'strauch**, m. = seringeboom.
Sy'ring, w. —, . . .ringen = syrinx, Pans-, herdersfluit.
Sy'risch = Syrisch.
Syst. = **Systeem**, f. —s, —e = systeem, stelsel.
Syste'ma'tik, w. — = systematika, systematiek.
Syste'ma'tiser, m. —s, — = systematikus (wie van alles een wetenschappelijk stelsel wil maken). **Syste'ma'tisch** = systematisch. **Syste'ma'tiseren**, f. w. (h.) = systematizeeren.
f. 3. = seiner Zeit, vgl. Zeit.
Scène, w. —, —n = tooneel; scène; in S. f. e. = in scene brengen, insceneeren. **Scen'erie'**, w. —, —n = scenerie, tooneeltoestel, -schikking. **Scen'isch** = scenisch, tooneelmatig.
Scen'ter, f. —s, — = sc(h)ep(er), heerscherstaf.
Scien'tifisch = wetenschappelijk.
Scylla, w. — = Scylla; vgl. Charjydis.
Scyth'e, m. —n, —n = Skyth. **Scy'thien**, f. = Skythië. **Scy'thisch** = Skythisch.

T.

T. f. = T; T-Schiene = T-rail, T-vormige rail.
T. = tomus (Teil); titulus (Titel); tutto (alles), tutti (alle). t = Tonne: ton. **Ta.** = Tara.
Tabagie' (spr.: . . .zjie), w. —, —n = tabagie, kroeg. **Ta'bal**, m. —(e)s, —e = tabak; snuif; das ist sterker T. = dat is kras, (heel) sterk, brutaal; etnen sterker T. rauchen = 't al te bont maken. **Ta'balblei**, f. = loodpapier, theelood.
Ta'bal(s)asche, w.; -bau, m.; -beize, w. = tabaks|asch; -bouw (-teelt); -saus.
Ta'bal(s)beutel, m. = tabakszak. **Ta'bal(s)bruder**, m. = liefhebber van rooken.
Ta'bal(s)doos, w.; -ernie, w.; -geruch, m. = tabaks|doos (snuifd.); -oogst; -reuk (-lucht).
Ta'bal(s)gefell'schaft, m. = rookgezelschap. -partij.
Ta'bal(s)handel, m.; -handlung, w.; -lauer, m.; -kollegium, f.; -lager, f. = tabaks|handel; -zaak (-winkel); -kauwer (pruimer); -kollege (rookgezelschap); -depôt.
Ta'bal(s)mühle, w. = snuifmolen.

Ta'bal(s)pfeife, w.; -pflanzler, m.; -pflanzung, w. = tabaks|pijp; -planter; -plantage.
Ta'bal(s)qualm, m.; -rauch, m.; -rolle, w. = tabaks|walm; -rook; -rol (karot).
Ta'bal(s)schmaucher, m. = tabaksmoeker.
Ta'bal(s)schnupfer, m. = snuiver.
Ta'bal(s)spinner, m.; -spinneret, w.; -steuer, w.; -stube, w.; -verwaltung, w. = tabaks|spinner; -spinnerij (karottefabriek); -belasting; -kamer (kroeg); -regie.
Tabatie're (spr.: tabatjère), w. —, —n = snuifdoos.
tabella'risch = tabellarisch, in tabellen. **Tabell'e**, w. —, —n = tabel.
Taberna'kel, f. —s, — = tabernakel.
Tabes, w. — = (uit)tering.
Tableau' (spr.: tabloo), f. —s, —s = tableau, schildertj, overzicht.
Tablett', f. —(e)s, —e = theeblad, presenteerblaadje; tablet, bord. **Tablett'e**, w. —, —n = tafeltje; dekplaat; tablet.

Taboriten, Pl. = Taborieten (*Huss. sekte*).
tabu' = taboe (*verboden, onaantastbaar*). **tabu-
 ie'ren**, [schw. (h.) = taboeëeren, taboe ver-
 klaren.
Ta'bula ra'ja mit etw. machen = tabula rasa
 maken, schoon schip maken. **Tabulat'**, f. —(e)s,
 —e = betimmering. **Tabulatur'**, w. —, —en =
 tabulatuur (*kunstwet van de Meistersinger; de
 manier, waarop meerstemmige instrumentale
 muziek overzichtelijk werd geschreven; strenge
 orde; becijfering*). **Tabulett'**, f. —(e)s, —e =
 tabuleet, mars, kastje. **Tabulett'krämer**, m. =
 marskramer.
Taburet', f. —(e)s, —e = taboeret.
Tach'tel zie Dachtel.
Tachygraphie', w. —, —n = tachygrafie, kort-
 schrift.
tac'ten, [schw. (h.) = tikken.
Ta'bel, m. —s, — = gebrek, onvolmaaktheid;
 blaam, afkeuring, verwijt, berisping; (*in school*)
 slechte aantekening, afkeuring; niemand isft
 ohne T. = niemand is volmaakt; vgl. Ritter.
Ta'belantrag, m. = motie van wantrouwen.
Tabelei', w. —, —en = voortdurende aanmer-
 kingen, vitterij. **ta'belfrei** = onberispelijk.
ta'belhaft = gebrekkig, verkeerd, laakbaar,
 afkeurenswaardig. **Ta'belhaftigkeit**, w. — =
 laakbaarheid. **ta'bellos** = onberispelijk, vol-
 maakt. **Ta'bellosigkeit**, w. — = onberispelijk-
 heid enz. **Ta'bellust**, w. = laakzucht, vitlust,
 -zucht. **ta'beln**, [schw. (h.) = laken, berispen, af-
 keuren, aanmerkingen maken. **ta'belnswert**,
 -würdig = laakbaar, berispelijk, afkeurens-
 waardig. **Ta'belnucht**, w. = laak-, vitzucht.
ta'belnuchtig = vitzuchtig, vitterig. **Ta'beln-
 votum**, f. = votum van afkeuring. **Ta'blier**, m.
 —s, — = berispen, afkeurder, bedilal.
Ta'el (spr.: teel), m. —s, —s = tael (*Chin en Jap.
 gewicht, en munteenheid*).
Ta'fel, w. —, —n = plaat (*van hout, steen, me-
 taal e. d.*); tablet (*chokolade*); tabel; bord (*in
 school bijv.*); (*schild.*) paneel; lei; wandplaat;
 tafel, disch; die T., n des Gelezes = de tafelen
 der wet; jur T. gehen, einladen, bei T. sitzen
 = aan tafel gaan, uitnoodigen, zitten. **Ta'fel-
 apfel**, m. = tafellappel. **Ta'felarbeit**, w. =
 kastemakerswerk. **ta'felartig** = als tafel,
 tafelvormig; gebladerd. **Ta'felauflage**, m. =
 milieu, middenstuk. **Ta'felbat**, w. = Tafel-
 baai. **Ta'felbesteck**, f. = couvert (*nl. mes,
 lepel en vork met of zonder stui*). **Ta'felberg**, m.
 = tafelberg. **Ta'felbier**, f. = tafelbier. **Ta'fel-
 bild**, f. = paneelschilderij. **Ta'felbirne**, w. =
 tafelppeer. **Ta'felbouillon**, w. = bouillon in
 tabletten. **Ta'felchen**, f. —s, — = plaatje,
 tafeltje enz., vgl. Tafel. **Ta'felbiener**, m. =
 tafeldiende. **Tafelci'**, w. —, —en zie Tafel-
 lung. **ta'felvormig** = arttig.
Ta'fel//freuden, Pl.; **geded.** f.; **geschirr**, f. =
 tafelligenoegens; (*stel*) -linnen; -servies.
Ta'felgestell, f. = ezel (*voor 't bord*).
Ta'felglas, f.; **land**, f.; **lied**, f. = tafellglas
 (vensterglas); -land (plateau); -lied.
Ta'felmalerei, w. = ('t) paneelschilderen. **ta'feln**,
 [schw. (h.) = tafelen, eten, aan tafel zitten.
ta'feln, [schw. (h.) = betimmeren, beschieten,
 lambrizeeren; den Tuffboden t. = een parket-
 vloer maken. **Ta'feldl**, f. = tafelolie. **Ta'fel-
 rechnen**, f. = bordrekenen. **Ta'felrunde**, w. =
 Tafelronde (*van Koning Artur*); (tafel)gezel-
 schap. **Ta'felscheibe**, w. = glazen plaat.
Ta'felschere, w. = bankschaar. **Ta'felschlefer**,
 m. = lei in platen. **Ta'felservice**, f. = eetservies.

Ta'felzilber, f. = tafelzilver. **Ta'felstein**, plat-
 geslepen edelsteen. **Ta'felstift**, m. = griffel.
Ta'feltuch, f. = tafellaken; (*ook*) borddoek (*in
 school*). **Ta'felung**, w. —, —en = betimmering,
 houtbekleding, lambrizeering, parketwerk.
Ta'felwage, w. = bruggaskule. **Ta'felwein**
 m. = tafelwijn. **ta'felweise** = in platen, in
 tabletten. **Ta'felwerk**, f. zie Tafelung. **Ta'fel-
 zeug**, f. = tafelgoed, -linnen. **Ta'felzitel**, m. =
 (school)bordpasser.
ta'fern, [schw. (h.) (schw.) zie tafeln.
Taf'fet ufw. zie Tafel, m. —(e)s, —e = taf.
Taff'band, f. = taffint. **Taff'bekleidung**, w.
 = tafbekleding, -overtrek. **taff'en** = taffen,
 van taf. **Taff'leid**, f. = taffen japon. **Taff'-
 pflaster**, f. = Engelsch pleister.
Taf, m. —(e)s, —e = dag; (rechts)zitting, ver-
 gadering, kongres; diefer T. e = dezer dagen;
 (das tu id) mein(e) T. e nicht = van mijn
 leven niet; an welchem T. ? am folgenden T. =
 (op) welken d. ? (op) den volgenden dag; eines
 T. es = eens, op zekeren dag; eines schönen
 T. es = op een mooien, goeden dag; er hat
 gute T. e = hij heeft een goed, gemakkelijk
 leven; sich einen guten T. machen = zich tegood
 doen, zijn gemak er van nemen; vgl. Abend,
 fördern, hell, hinein, jung, lieb, liegen.
tag'blind = dagblind. **Tag'blindheit**, w. =
 dagblindheid. **Tag'blume**, w. = kommelina.
Tag'bogen, m. = dagboog. **Ta'g(e)arbeit**, w. =
 dagtaak, -werk. **Ta'gebau**, m. = ontginning
 aan de oppervlakte, aan den dag.
Ta'gelblatt, f.; **buch**, f. = dag||blad; -boek
 (*hand. ook: journaal, agenda*).
Ta'g(e)bieb, m.; **dieben**, f. (**dieberei**, w.);
diebst, m. = dag||dief; -dieven (-dieverij); -dienst.
[Ta'g(e)sahrt, w. = dagreis, -vaart; zitting, ver-
 gadering], (obd. noch) zittingstermin. **Ta'g(e)-
 falter**, m. = dagvlinder. **Ta'gefritt**, Pl. =
 termijn (op een bepaalden dag). **Ta'g(e)futter**,
 f. = dagelijksch rantsoen. **Ta'g(e)gelder**, Pl. =
 daggeld, verblijfkosten, onkosten; presentie-
 geld; vgl. Reisetosten. **ta'gelang** = dagen-
 lang, dagen achtereen. **Ta'gelohn**, m. = dag-
 loon, -uur. **Ta'geldhner**, m. = daglooner.
ta'g(e)thnern, [schw. (h.) = in daghuur werken.
Ta'g(e)marsch, m. = dagmarsch.
ta'gen, [schw. (h.) = dagen, dag worden, aan-
 breken, verrijzen; vergaderen, zitting houden.
Ta'g(e)reise, w.; **runde**, w. = dag||reis; -ronde.
Ta'gesanbruch, m. = dageraad; bei T. = met
 't aanbreken, 't krieken van den dag.
Ta'gesangabe, w.; **arbeit**, w.; **befehl**, m.;
bericht, m. = dag||teekening; -werk; -order;
 -bericht (bulletin).
Ta'gesbillet, f. = dagkaart. **Ta'gesbureau**, f.
 = plaats-, bespreekbureau. **ta'gesfertig**; (die
 Bücher) sind t. = zijn bij. **Ta'gesfrage**, w. =
 vraag van den dag. **Ta'gesgeschäft**, f. = dag-
 koop. **Ta'gesgespräch**, f. = praatje van den
 dag. **Ta'gesgestirn**, f. = zon, dagvorstin.
Ta'gesgrauen, f. = dageraad, krieken van den
 dag. **ta'geshell** zie taghell. **Ta'geshelle**, w. =
 helderheid van den dag. **Ta'gestasse**, w. =
 plaats-, bespreekbureau; ontvangst v. d. dag.
Ta'ges//turs, m.; **länge**, w.; **licht**, f. = dag||-
 koers; -lengte (lengte van den dag, een dag
 lang); -licht (levenslicht).
Ta'gesneigkeit, w. = nieuwtje, nieuws van
 den dag. **Ta'gesordnung**, w. = orde van den
 dag, dagorde, agenda; jur T. übergehen = tot
 de orde (van den dag) overgaan. **Ta'gespreffe**,
 w. = dagbladpers. **Ta'gestarif**, m. = dag-

tarief. **Ta'gestour**, w. = rijtoer van een dag.
Ta'gesvertehr, m. = dagverkeer; dagelijksche handel. **Ta'geszeit**, w. = tijd van den dag; zu **T.** = op elk uur van den dag; etnem die **T.** bieten = iem. groeten. **Ta'geszeitung**, w. = dagelijksche courant, dagblad. **Ta'geszettel**, m. = dagbriefje, bulletin.
ta'g(e)weise = per dag, dag voor dag. **Ta'g(e)wert**, f. = dagwerk, -taak. **Ta'g(e)werker**, m. —s, — = daglooner.
Tag'falter, m. = dagvlinder. **Tag'gebäude**, f. = gebouw aan de mijnschacht. [**tag'haft** = in helder daglicht, daghelder]. **tag'hell'** = daghelder. [**tag'lang** = den heelen dag]; vgl. **tagelang**. **tag'lich** = dagelijks(ch); die t. en **Aleider** = de daagsche kieren; driemaal t. = driemaal per dag, driemaal daags; t. es **Geld** = call-money. **Tag'litte**, w. = daglelie. **Tag'pfauenauge**, f. = dagpauwoog (een vlinder). **tagß** = daags; t. darauf (*lt*); t. über = over dag, den (ge)heelen dag; t. zuvor = daags te voren. **Tag'sagung**, w. = (vroeger de) Zwitsersche statevergadering; (öft. r.) termijn. **Tag'schicht**, w. = dagwerk, -taak; -ploeg. **Tag'schläfer**, m. = dagslaper; ook = **Bild** en **Ziegenmelker**. **Tag'schöne**, w. = daglelie. **Tag'signal**, f. = dagsein, -signaal, **tagß'über** = over dag, den (ge)heelen dag. **tagtag'lich** = dagelijksch, van elken dag; dagelijks, elken dag, dag aan dag, dag-in dag-uit. **tag'über** = over dag, den (ge)heelen dag. **Tag'undnacht'gleiche**, w. = dag-en-nacht-evening. **Tag'ung**, w. — = ('t) dagen; vergadering, zitting, kongres. **Tag'wache**, w. = dagwacht. [**Tag'wähler**, m. = sterrewichelaar].
Tag'waan, f.; **waner**, m. = (schw.) dag||werk; -looner.
Tag'wasser, f. = (mijnw.) buitenwater.
Taifun, m. —s, —e = taifoen, tifon.
Taille (spr.: *talje*), w. —, —n = taille; auf **T.** gefchnitten = getailleerd. **taillie'ren**, (spr.: *taljieren*), schw. (h.) = tailleeren; (*kaarten*) afnemen, coupeeren.
Ta'io, m. = Taag.
Ta'iel, f. —s, — = takel. **Tafela'ge** (spr.: *taazje*), w. — = takelage, takelwerk. **Ta'feler**, m. —s, — = takelaar. **Ta'felmeister**, m. = takelmeester. **ta'feln**, schw. (h.) = takelen.
Ta'felung, w. —, —en, **Ta'felwert**, f. = takelling, takelage.
Takt, m. —(e)s, —e = takt; (ook) maat(slag); **T.** halten = maat houden; einen aus dem **T.** bringen = iem. uit de maat, van de wijs, in de war brengen; im **T.** marschieren = op de maat marchieren. **takt'fest** = maatvast; zeker van zijn zaak; sterk (*in de geschiedenis bijv.*). **Takt'festigkeit**, w. — = maatvastheid, zekerheid. **Takt'führer**, m. = dirigent. **taktie'ren**, schw. (h.) = de maat slaan.
Takt'ik, w. —, —en = taktiek (*gevechts-, troepeleiding en fig.*); eine gewisse **T.** führen = een zekere taktiek volgen. **Takt'iker**, m. —s, — = taktikus, krijgskundige. **takt'isch** = taktisch, planmatig, stelselmatig, wat de leiding betreft. **takt'los** = taktloos, onhandig. **Takt'losigkeit**, w. —, —en = taktloosheid, gebrek aan takt, onhandigheid. **takt'mäßig** = in, naar de maat.
Takt'note, w. = heele noot. **Takt'stod**, m. = maat-, drijgerstok. **Takt'streich**, m. = maatstreek. **Takt'teil**, m. zie **Taktzeit**. **takt'voll** = takt-, beleidvol. **Takt'zeit**, w. = maatdeel; schwere, leichte **T.** = zwaar, licht maatdeel.
Tal, f. —(e)s, **Täler** (poet. auch: *Tale*) = dal,

vallie; Berg und **T.** kommen nicht zusammen, wohl aber die Menschen = bergen en dalen ontmoeten elkaar niet, maar menschen wel; zu **T.** = **tal'(ab)wärts** = dalwaarts, naar beneden, stroomaf.
Talar, m. —s, —e = talaar, toga.
Talberei, w. —, —en = gekkigheid, malligheid, gebbetje. **tal'bern**, schw. (h.) = gekheid, gebbetjes maken, dollen.
Tal'bewohner, m. = dalbewoner.
Tal'chen, f. —s, — = dalletje, valleetje.
Talent, f. —(e)s, —e = talent (een gewicht, munt; aanleg, gave, begaafd persoon). **talent'voll** = talentvol begaafd.
Tal'er, m. —s, — = taler, daalder. **Tal'erstück**, f. = (stuk van een) daalder.
Tal'fahrt, w.; **fracht**, w. = vaart stroomaf; vracht str.
Talg, m. —(e)s = talk, ongel, smeer. **talg'artig** = talkachtig. **tal'gen**, schw. (h.) = vet geven; vet aanzetten; met talk besmeren, vetten. **tal'gicht** zie **talgartig**. **tal'gig** = vet(tig), vol vet. **Talg'licht**, f. = vet-, smeerkars.
Tal'grund, m. = dal.
Tal'isman, m. —s, —e = talisman.
Tal'je, w. —, —n = talie, takel. **tal'jen**, schw. (h.) = taljen. **Tal'jereep**, f. —(e)s, —e = taliereep.
Talk, m. —(e)s = talk (soort gesteente). **talk'artig** = talkachtig. **Talk'erde**, w. = talk-, bitteraarde, magnezia.
tal'tet = (fbb.) dom, bot.
tal'tig = talkachtig, talkig.
Tal't'öl, f.; **stein**, m. = talk||olle; -steen.
Tal'migold, f. = talmigoud, onecht goud.
Tal'mud, m. —(e)s = talmoed. **talmu'disch** = talmoedisch. **Talmudist'**, m. —en, —en = talmoedist.
Talon' (spr.: *talð*), m. —s, —s = talon (aan effecten, ook „stok" bij 't kaartspel).
Tal'loste, w. = stroombed (*in 'l gebergte*). **Tal'spierre**, w. = afdamming en tevens reservoir (*in de beek*), stuw. **Tal'voigt**, m. = schout, heer; nevel in 't dal. **tal'wärts** = 't dal af, naar beneden, stroomaf. **Tal'weg**, m. = dalweg; geul (*van rivier*).
Tamarin'de, w. —, —n = tamarinde.
Tamaris'te, w. —, —n = tamariske.
Tam'bour (spr.: *boer*), m. —s, —e = tamboer (ook v. een koepel). **tamburie'ren**, schw. (h.) = tamboereeren, borduren. **Tamburin'**, f. —s, —e = tamboerijn; borduurraam.
Tampon' (spr.: *täpð*), m. —s, —s = tampon, stop, prop. **tamponie'ren**, schw. (h.) = tamponneeren.
Tam'tam, f. —s, —s = tamtam, gong.
Ta'nagrafigur, w. = tanagrabeeld(je).
Tand, m. —(e)s = beuzelarij, nietigheden, kinderspel, -speelgoed, prulleboel; ijdel gesnap.
Tändele', w. —, —en = nietigheden, beuzelarij, jokkernij, stoerij, gestoei. **Tän'delige'schäft**, f. = uitdragerij; galanteriezaak. **tän'delhaft**, **tän'delig** = beuzelachtig, flauw, onbeduidend. **Tän'deltram**, m. = Tand; (ook) uitdragerij. **Tän'delmarkt**, m. = rommel-, oudroestmarkt; (ook zooveel als) kermis der ijdelheid (*vanity-fair*). **tän'deln**, schw. (h.) = beuzelen, kinderachtig doen; stoeien; flirten; spelen; een uitdragerij drijven. **Tän'delbuppe**, w. = speelpop. **Tän'delschürze**, w. = fantazieschortje.
Tän'delwerk, f. = beuzelarij, kinderwerk.
Tän'dem (spr.: *tandem*), f. —s, —s = tandem.
Tänd'ler, m. —s, — = beuzelaar; stoelier, uitdrager.

Tang, m. —(e)s = wier, zeegras.
Tangen'te, w. —, —n = tangens, raaklijn. **Tangential'kraft**, m. — = middelpuntvliedende kracht. **tangie'ren**, [schw. (h.) = raken.
Tank (a = ä) m. —(e)s, —e u. —s = tank.
Tan'cred, m. = Tancredo.
Tann, m. —(e)s, —e = (donker, groot) woud.
Tan'ne, w. —, —n = spar(reboom); (ook) den (die Stefer). **tan'nen** = vuren, van vurenhout.
Tan'nen|baum, m.; **•hars**, f.; **•holz**, f.; = sparre|-, denne|boom; -hars; -hout (vurenhout).
Tan'nen|nadel, w.; **•wald**, m.; **•zapfen**, m. = sparre-, dennenaald; -bosch; -appel (spar-, mastappel).
Tann'häuser, m. = Tannhäuser.
Tan'nicht, f. —(e)s, —e = sparreboschje. **Tannin**, f. —s = tannine, looistof. **Tann'zapfen** zie Tannenzapfen.
Tan'talus, m. = Tantalus. **Tan'talusqual**, w. = Tantaluskwelling.
Tan'tchen, f. —s, — = tantetje. **Tan'te**, w. —, —n = tante; meine T. deine T. = (een spel) banken.
Tantie'me (spr.: *tätjeme*), w. —, —n = tantième, winstaandeel.
Tanz, m. —es, Tånze = dans; (de) dansenden; ich habe noch einen T. mit ihm = ik heb met hem nog een zaak uit te vechten, nog een appeltje te schillen; er muß mit an den T. = moet er ook aan gelooven, kan den dans niet ontspringen; das war ein T.! = dat was een leventje! da ging der T. los = daar had je de poppen aan 't dansen. **Tanz'arrangeur**, (spr.: *•zierr*), m. —s, —e = balletmeester. **Tanz'bär**, m. = dansbeer. **Tanz'bein**: das T. [schwingen = een dansje maken. **Tanz'belustigung**, w. = dansvermaak. **Tanz'boden**, m. = danszaal, dansvloer.
tän'zeln, [schw. (h.) = trippelen, huppelen. **tan'zen**, [schw. (h.) = dansen; es tanzt sich hier gut = 't dansst hier goed; nach jems. Pfeife (Flöte, Geige) t. = naar iems. pijpen dansen. **Tän'zer**, m. —s, — = danser. **Tän'zerin**, w. —, —nen = danseres, danseuze. **tän'zerlich** = danslustig; mit ist t. (zu White) = ik heb lust om te dansen.
Tanz'gesellschaft, w.; **•tränzchen**, f. = dans|gezelschap (-partij); -klub.
Tanz'tarte, w. = balboekje.
Tanz'kunst, w.; **•lehrer**, m.; **•lektion**, w.; **•lokal**, f. = dans|kunst; -meester; -les; -lokaal.
tan'z'lustig = danslustig.
Tanz'schritt, m.; **•schub**, m.; **•schule**, w. = dans|pas; -schoen; -school.
Tanz'schüler, m. = leerling-danser, dansleerling.
Tanz'stunde, w.; **•bergangen**, f.; **•wut**, w. = dans|les; -partij (bal); -woede.
ta'pern, [schw. (h.) = (nbd.) onbeholpen doen.
Ta'pergreis, m. = ouwe suffer. **ta'perig** = onbeholpen.
Tapet, f. —(e)s, —e = tapijt; etw. aufs T. bringen = iets op 't tapijt, te berde, ter sprake brengen; (er ist) nicht auf dem T. = niet heel wel.
Tape'te, w. —, —n = behangsel. **Tape'ten'behang**, m. = geweven, gewerkt behangsel.
Tape'tenborte, w. = rand (*van behangsel*).
Tape'tennagel, m. = behangerspijkertje.
Tape'tentür, w. = verborgen, geheime deur.
Tape'ter, m. —s, —e = behanger. **tape'tie'ren**, [schw. (h.) = behangen. **Tape'tie'rer**, m. —s, — = behanger. **Tape'tie' rung**, w. —, —en = behangsel; ('t) behangen.
Tap'fe, w. = voetstap, (voet)spoor.

tap'fer = dapper; (*fig.*) flink, dapper (drinken bv.) **Tap'ferheit**, w. — = dapperheid, moed.
Tapio'la, w. — = tapioka, West-Indische sago.
Ta'pir, m. —s, —e = tapir.
Tapissier'e, w. —, —n = tapisserie.
tapp! = tik! **Tapp**, m. —(e)s, —e = klap; stap; ook = Taps. **Tappe**, w. —, —n = poot (ook voor „hand“), klauw; (voet)stap. **tap'pen**, [schw. (h.) = tasten, lomp stappen, kloppen; (ook [sch t.) op den tast loopen, tastend voortgaan, in den blinde (rond)tasten. **tap'vig** zie täppisch.
Tap'vigheit, **Täp'pichheit**, w. — = lomtheid, enz., vgl. täppisch. **Tapp'insmus**, m. = lomperd, Jan Onbenul. **täp'pisch** = lomp, plomp, onbeholpen, onbenullig, onbehouwen. **Taps**, m. —(e)s, —e = klap (*met de hand*), tik; lomperd, sukkel; Sans T. = Jan Onbenul, Piet Lut.
tap'fen, [schw. (h.) = (lomp) stappen, kloppen. **tap'fig** = onbenullig.
Ta'ra, w. — = tarra; reine, wirkliche T. = netto tarra. **Ta'ragewicht**, f. = tarragewicht.
Taran'tel, w. —, —n = tarantula (*een spin*).
Tarantel'la, w. —, . . . tellen u. —s = tarantella (*It. volksdans*). **tardan'do** = tardando, verdragend.
Tarent', f. = Tarente. **Tarenti'ner**, m. —s, — = Tarentijn.
tarie'ren, [schw. (h.) = tarren, de tarra bepalen.
Tarif, m. —s, —e = tarief. **tarifa'rijd** = tariefmätig. **Tarif'ermäßigung**, w. = tariefverlaging. **Tarif'gemeinschaft**, w. = tarief-gemeenschap, -overeenkomst. **tarifie'ren**, [schw. (h.) = tarifeeren, in een tarief opnemen. **tarif'fisch** = **tarif'mäßig** = tariefmatig, volgens tarief. **Tarif'fah**, m. = (vastgesteld) tarief. **Tarif'weisen**, f. = tariefwezen.
Tar'latan, m. —s, —e = tarlatan (*licht Ind. neteldoek*).
Tarn'tappe, w. = tarnkap (*onzichtbaar makende kap, mantel*).
Tarod', f. —s = tarok (*een kaartspel*). **tarodie'ren**, [schw. (h.) = tarokkeeren, tarok spelen.
tarpe'ijcher Fellen = Tarpejische rots.
Tarqui'n(ius), m. = Tarquinius.
Tarta'ne, w. —, —n = (*It.*) tartane (*klein één-mastschip*).
Tar'tarus (. roß), m. — = Tartarus, onderwereld.
Tart'sche, w. —, —n = rondas, rondschild.
Tartuff', m. —s, —e u. —s = Tartuffe, huichelaar.
Ta'sche, w. —, —n = zak, (reis-, weil)tasch, reiszak; muil mond; er liegt seinem Vater auf der T. = zijn vader moet hem onderhouden, hij leeft op zijn vaders porte-monnaie; er hat ihn in der T. = hij heeft hem in zijn zak, doet met hem wat hij wil; etw. fennen wie seine (eigene) T. = iets door en door, op zijn duimpje kennen; etnem etns auf die T. geben = iemand er een op zijn snuit geven. **Ta'schelkraut**, f. = boerekers; herderstaschje. **Ta'schelkraut**, m. zakatlas. **Ta'schenausgabe**, w. = zakformaat-uitgave. **Ta'schenbäbner**, Pl. = valsche stembanden.
Ta'schenbuch, f.; **•dieb**, m. **•feitel**, f.; **•format**, f. = zak|boek; -keroller; -mes; -formaat.
Ta'schen|geld, f.; **•kalender**, m. = zak|geld; -kalender.
Ta'schentreß, m. = tasch- zoekrab. **Ta'schenmesser**, f. = zak- knipmes. **Ta'schenpiel**, f. = goochelspel, goochelarij. **Ta'schenpieler**, m. = goochelaar. **Ta'schenpielerkunst**, w. = goochelkunst. **Ta'schentuch**, f. = zakdoek. **Ta'schenuhr**, w. = horloge. **Ta'schenwörterbuch**, f. = zak-woordeboek. (**Täsch'ler**, **Täsch'ner**, **Täsch'ner**,

m. —s, — = leerwerker, koffer-, zadelmaker.
Tasmanien, f. = Tasmanië.
Taschen, f. —s, — = kopje. **Tasche**, w. —, —n,
Taschentopf, m. = kop(je), kommetje.
Tastatur, w. —, —en = tastatuur, toetsbord
(ook v. d. schrijfmachine), klaviatuur. **tastbar** =
 tast-, voelbaar, handtastelijk. **Taste**, w. —, —n
 = toets; *(ly.)* seingeveer, sleutel. **ta'sten**, fchw.
 (h.) = tasten, voelen, grijpen; er tastete sich nach
 der Haustür = hij ging al tastend, op den tast
 naar de huisdeur. **Tastenbrett**, f. = toetsbord,
 klaviatuur. **Tastensharmonika**, w. = toetse-
 harmonika. **Tastenshoner**, m. = (piano)looper.
Taster, m. —s, — = taster; kromme, sferische
 passer.
Tastzinn, m.; **•werkzeug**, f. = tast|zin (gevoels-
 zin); -orgaan (-werkzeug).
Tat, w. —, —en = daad; zur T. schreiten = tot
 daden overgaan; in der T. = inderdaad, werke-
 lijk; vor der T. halte Rat, erst Rat dann T. =
 bezint eer gij begint; vgl. ertappen.
Tatar, m. —en, —en = Tartaar. **Tatarei** die =
 Tartarië. **Tatarrenacht**, w. = onwaar,
 verzonnen bericht. **tata'rijch** = Tartarsch.
Tatbestand, m. = feit, ware toedracht, feitelijke
 toestand, elementen van de (rechts)zaak; den
 T. aufnehmen = procesverbaal opmaken. **Tat-
 beweis**, m. = feitelijke bewijs. **ta'ten**, fchw. (h.):
 raten und t. = beraadslagen en handelen.
Tatendrang, •durst, m. = drang, dorst
 naar daden. **ta'tenlos** = werkeloos, niets
 doende; nietsbeduidend. **ta'tenreich** = rijk in
 gebeurtenissen, in daden.
Täter = Tatar u. Zigeuner. **Täterwagen**,
 m. = zigeunerwagen.
Täter, m. —s, — = dader, bedrijver, schuldige;
 volbrenger. **Täterchaft**, w. — = daderschap,
 schuld; die T. leugnen = loochenen 't feit be-
 dreven te hebben. **ta'tig** = werkzaam, hande-
 lend; t. e. Hilfe = feitelijke, krachtdadige hulp;
 t. e. sein an (Dat.) = bezig zijn met, werken
 aan. **ta'tigen**, fchw. (h.) = verwezenlijken, be-
 werkstelligen, uitvoeren, doen; *(besluit)* nemen.
Tätigkeit, w. — = werkzaamheid; in T.
 segen = in werking, aan 't werk brengen;
 außer T. segen = buiten dienst, buiten werking
 stellen, werkeloos maken; geschäftliche T. =
 ('t) zaken-doen.
Tatkräft, w. = energie, wils-, werk-, geestkracht.
ta'tkräftig = energiek. **ta'tundig** = algemeen
 bekend, klaarblijkelijk. **ta'tlich** = feitelijk, door
 de daad, metterdaad; t. werden = handtaste-
 lijk worden, tot handtastelijkheden overgaan.
Tatlichkeit, w. —, —en = feitelijkheid, daad
 van geweld; von Worten kam man zu T. en =
 ... tot daden. **Tatort**, m. = plaats van 't mis-
 drijf, van de misdaad.
tätowieren, fchw. (h.) = tatoeëren.
Tatfache, w. = daadzaak, feit, werkelijkheid;
 vollendete T. = voldongen feit, fait accompli.
ta'tächlich = feitelijk; werkelijk, wezenlijk;
 feiten betreffende, omtrent feiten.
[Tat]sche, w. —, —n = hand]. **tät'scheln**, fchw.
 (h.) = kleine liefkoozende tikjes geven, streelen.
Tat'scher, **Tät'scher**, m. —s, — = *(een soort)*
 wittebrood.
Tat'serich, m. —(e)s = beeziekte; beeziekie.
ta'tern, fchw. (h.) = beven, sidderen.
Tattersall, m. —s, —s = tattersall (*klubrij-
 school met stallingen; oorspr. paardebeurs in
 Londen, genoemd naar Rich. Tattersall † 1795*).
Tat'se, w. —, —n = poot, (breede) klauw (*eig.
 van roofdieren, vervolgens ook van menschen*);

T. n = *(ook)* tikken op de vingers (*schoolstraf*).
ta'tzenförmig = klauwvormig.
Tau, f. —(e)s, —e = (scheeps)touw. II. **Tau**,
 m. —(e)s = dauw.
Tauanker, m. = zeeanker, sleepanker.
taub = doof; verdoofd, gevoelloos; leeg, loos; (er
 ist) auf einem Ohr t. = aan één oor doof; t. gegen
 Bitten = doof voor...; t. e. Ohren = leege aren;
 t. er Hafer = wilde haver; t. e. Blüten = ges-
 lachtlooze bloemen; t. es Gestein, t. er Gang
 = gesteente, gang zonder erts; t. e. Kohle
 = doove kool; t. e. Fluß = laagwater; vgl.
 Ruß, Dhr.
Taubchen, f. —s, — = duifje. **Tau'be**, w. —,
 —n = duif; wer sich zur T. macht, den freßen die
 Falken = al te goed is buurmans gek; wo T. n
 sind, fliegen T. en hit = waar geld is, komt
 geld bij.
taub'en, fchw. (h.) = verdooven].
Taubenei, f. = duiveel. **Taubeneinfalt**, w. =
 onnoozelheid van de duif, duiveonschuld.
Taubenfalle(e), •habicht, m. = giervalk.
Taubenflug, m.; •haus, f.; •mist, m.; •post, w.
 = duivevlucht; -fil; -mest; -post.
Taubenschlag, m.; •zucht, w.; •züchter, m. =
 duivevslag (-til); -teelt; -melker.
Taub'er, **Taub'er**, **Taub'berich**, m. = doffer.
Taub'heit, w. — = doofheid enz., vgl. taub.
Taub'in, w. —, —nen = wijfjesduif, (Z.N.) duivin.
Taub'ling, m. —s, —e = zwam, paddestoel;
(een soort) appel. **Taub'nessel**, w. = doovenstom;
 weiße T. = witte d. taub'stumm = doofstom.
Taub'stummenanfalt, w., •institut, f. = doof-
 stommeinstitut, -school. **Taub'stumtheit**, w.
 = doofstomheid.
Tauchboot zie Unterseeboot. **tauch'en**, fchw.
 (h. u. f.) = (onder)duiken, dompelen; sich t. =
(voorover in 't water) duiken. **Tauch'er**, m. —s,
 — = duiker (*persoon, de eend ook*) duikelaar.
Tauch'er|anzug, m.; •apparat, m.; •boot, f.;
 •glode, w.; •vogel, m. = duiker|pak; -toestel;
 -schip; -klok; duiker (dulkelaar).
Tauch'tiefe, w. = diepgang.
 I. **tau'en**, fchw. (h.) = (be)dauwen (*ook fig.*); drup-
 pelen; (ont)dooen. II. **tau'en**, fchw. (h.) = *(een
 schip)* verhalen, sleepen. III. **tau'en**, fchw. (h.)
 = *(leer)* touwen.
Tau'ende, f. = eind touw. **Tauerei**, w. —, —en
 = kettingsleepvaart.
Tauf'akt, m.; •beden, f.; •buch, f.; •bund, m. =
 doop|handeling (-plechtigheid); -bekken (-vont);
 -boek (-register); -verbond.
Tauf'e, w. —, —n = doop; ein Kind aus der T.
 heben, über die T. halten, zur T. bringen = ten
 doop houden. **tau'sen**, fchw. (h.) = doopen;
 aanlengen (*wijn met water bv.*); t. auf den
 Namen B. = d. met den naam B. **Tauf'er**, m.
 —s, — = dooper; Johannes der T. **Tauf'feier**,
 w. = doopplichtigheid. **Tauf'formel**, w. =
 doopformulier. **Tauf'gesinn(e)** = doopsg-
 zinde, Mennoniet.
Tauf'handlung, w.; •hemd, f.; •lanne, w.;
 •tabelle, w.; •rissen, f.; •kleid, f. = doop|
 handeling; -hemd; -kan; -kapel; -kussen; -kleed.
Tauf'ling, m. —s, —e = doopeling.
Tauf'name, m.; •pate, m.; •patin, w. = doop|
 naam; -vader (peetoom); -moeder (peettante).
Tauf'pfeife, m.; •schmaus, m.; •stein, m. =
 doop|brieffje (-ceel); -maal; -vont.
Tauf'tag, m.; •zeug, f.; •zeuge, m. (u. •zeugin,
 w.) = doop|dag; -goed; -getuige.
tau'gen, fchw. (h.) = deugen (*i. a. b.*). **Tau'ge-
 nicht's**, m. —u. —es, —e = deugniet. **taug'lich**

= geschikt, bruikbaar. **Tauglichteit**, w. — = geschiktheid, bruikbaarheid.
tau'ig = bedauwd, met dauw bedekt; t. . e Luft = vochtige lucht.
Tau'mel, m. —s = duizeligheid, duizeling, bedwelming, roes, zwijmel. **Tau'm(e)ler**, m. —s, — = (een) bedwelnde, wankelende. **tau'melig** = duizelig, wankelend. **Tau'melloch**, m. = dollk. **tau'meln**, [schw. (h.) = wankelen, waggelen, slingeren, duizelen. **Tau'meltaube**, w. = tuimelaar.
Tau'ner, m. —s, — = ([schw.] daglooner.
Tau'nus, m. = Taunus(gebergte).
Tau'rien, **Tau'ria**, f. = Tauris.
Tau'ring, m. = (schp.) touwring, worst; (ook) leuvel.
tau'rijs = Taurisch.
Tau'rolle, w. = tros (kabel).
Tau'sch, m. —es, —e = ruil, verwisseling. **tau'schen**, [schw. (h.) = ruilen, omwisselen; etw. unt, gegen, für etw. andres t. = iets voor iets anders ruilen.
tau'schen, [schw. (h.) = bedriegen, misleiden, bedotten, op een dwaalspoor brengen; jems. Hoffnung t. = iems. verwachting teleurstellen; sich t. = zich vergissen, zich zelf misleiden.
tau'schend = bedrieglijk.
Tau'scher, m. —s, — = ruiler.
Tau'scher, m. —s, — = misleider, bedrieger; ook = Rob'täu[scher].
Tauscherei, w. —, —en = rulling, geruil.
Tauschgeschäft, f., —handel, m. = ruil, ruilhandel.
tauschie'ren, [schw. (h.) = in metaal inleggen.
Tauschier'arbeit, w. = inlegwerk (in metaal).
Tausch'kontrakt, m. = ruilkontrakt.
Tausch'lagen, f., **Tausch'lägeret**, w. —, —en = touwslaan, -slagerij.
tausch'lustig = ruilziek. **Tausch'mittel**, f. = ruilmiddel.
Tau'schung, w. —, —en = misleiding, bedrog; vergissing, misrekening, teleurstelling.
Tau'schüffel, w. = vrouwemantel (een plant).
Tausch'vertrag, m. = ruilverdrag, -kontrakt.
tausche'weise = bij rulling, bij wijze van ruil.
Tausch'wert, m. = ruilwaarde.
tau'send = duizend; onnoemlijk veel; viel t. Menschen = verscheiden duizenden mensen; ein T. = een duizend(tal); T. e von Menschen = duizenden mensen; (ei) der T. = (wel) drommels! **tau'sendarmig** = duizendarmig.
Tau'sendblatt, f. = duizendblad. **Tau'sendbed**, f. = duizendhoek. **Tau'sender**, m. —s, — = duizendtal. **tau'senderlei** = duizenderlei. **tau'sendfach**, —fältig = duizendvoud(ig). **Tau'sendfuß**, —füß(1)er, m. —s, — = duizendpoot.
Tau'sendgülden'kraut, f. = duizendguldenkruid.
tau'sendjährig = duizendjarig. **Tau'sendjähter**, m. = duizendkunstenaar. **tau'sendmal** = duizendmaal, -werf. **tau'sendmalig** = duizendmaal herhaald. **Tau'sendmärtler**, m. —s, —(s) = drommelsche kerel, baas. **Tau'send'schön**, f. —s, — = duizendschoon, (ook) medeliefje. **tau'sendste** (der, die, das) = duizendste; vgl. hundertste. **Tau'sendstel**, f. —s, — = duizendste (deel). **Tau'sendundeine'ne Nacht** = Duizend-en-één nacht. **tau'sendweise** = bij duizenden.
Tautologie, w. —, —n = tautologie, dubbelvorm. **tautolo'gisch** = tautologisch.
Tau'tropfen, m. = dauwdrop. **Tau'wert**, f. = touwwerk, want.

Tau'wetter, f.; —wind, w. = dool[we]der; -wind.
Tax, m. —es, —e = taxus(boom); ook = Taxe.
Taxameter, m. —s, — = taxameter (instrument en rijstuig). **Taxameterdrofste**, w. = taxi.
Taxation, w. —, —en = taxatie. **Taxator**, m. —s, —to'ren = taxateur, schatter. **Taxe**, w. —, —n = taks, vastgestelde prijs; belasting, kosten; schatting. **tax'frei** = vrij van kosten.
taxie'ren, [schw. (h.) = taxeeren. **Taxie'rer**, m. —s, — = taxateur, schatter. **Taxie'ring**, w. —, —en = schatting, taxatie, taxeerling. **Tax'marte**, w. = postzegel. **Tax'ordnng**, w. = tarief. **Tax'preis**, m. = taxatieprijs.
Tax'us, m. —, — = taxus.
Tax'wert, m. = geschatte, getaxeerde waarde, taxatie, schattingswaarde.
Taxet'te, w. —, —n = (een) narcis, tazette.
Tax'holz (spr.: tiek.), f. = tiekhout.
Tech'nik, w. — = techniek. **Tech'niker**, m. —s, — = technikus. **Tech'nikum**, f. —s, —fa u. . .fen = technikum, technische school. **tech'nissh** = technisch; t. er Ausdruck = vak-kunstterm, technische term. **Tech'nologie**, w. —, —n = technologie (wetenschappelijke leer van de bedrijven). **technolo'gisch** = technologisch.
Tech'telmech'tel, f. —s, — = geheime verstandhouding, gekonkel; vrijerij, scharrelpartijtje.
Tee'tel, m. —s, — = dashond, das, tekkel.
Tede'um, f. —s, —s = tedeum, lofzang.
Tee, m. —s = thee; zum T. bitten = op de thee verzoeken; sich in T. setzen, T. reiten = zich bemind maken; im T. sein = boven zijn theewater zijn; (schoj.) de leveling zijn; laß dir T. fuchen! = loop naar de maan!
Tee'bau, m.; —baum, m.; —brett, f.; —büchse, w. = thee|bouw; -boom; -blad; -bus (-doos).
Tee'fräulein, f.; —gesellschaft, w.; —kanne, w. = thee|schenker; -gezelschap; -pot.
Tee'tffel, m. = thee|ketel, bouilloir; botterik, uil.
Tee'tind, f. = heveling. **Tee'tuchen**, m., —füßlein, f. = koeke bij de thee, thee|banket. **Tee'tlöffel**, m. = thee|lepel. **Tee'majchine**, w. = bouilloir, teeketel.
Teer, m. —(e)s = teer. **Teer'behälter**, m. = teerreservoir. **Teer'brenner**, m. = teerbrander.
Teer'brenneret, w. = teerkokerij, -branderij.
tee'ren, [schw. (h.) = teren. **tee'richt** = teerachtig. **tee'rig** = geteerd, vol teer. **Teer'sade**, w. = oliejas; alte T. = ouwe zeerob, pikbroek.
Teer'kapsel, w.; —öl, f.; —pappe, w.; —pinfel (=quast), m.; —schwelerei, w.; —tonne, w.; —waffer, f. = teer|kapsule; -olie; -vilt (dakvilt); -kwast; -ton; -water.
Teer'werk, f. = geteerd werk.
Tee'fervice, f.; —staude, w.; —stoff, m. = thee|service; -struik; -stof (theefne).
Tee'ftrauch, m.; —stafte, w.; —topf, m. = thee|struik; -kopje; -pot.
Tee'totaler (spr.: tietooteler), m. —s, — = teetotaler, geheel-onthouder.
Tee'gel, m. = [hoofd, kop]; (gwst.) leem, klei; (äfl.) hoed, dop.
Teech, m. —(e)s, —e = vijver; der große T. = (ook) de wijde plas. **Teech'fish**, m. = vijvervisch. **Teech'tolben**, m. = lischdodde. **Teech'muschel**, w. = vijvermossel. **Teech'rose**, w. = plomp, waterlelie.
Teeifun zie Taitfun.
Teeig, m. —(e)s, —e = deeg, beslag. II. **teig** = (gwst.) overrijp, beursch (van vruchten); kleverig, klef, pappig (van brood).
tef'gig = deegachtig, brijig.

Teil, m. (u. f.) —(e)s, —e = (aan)deel, gedeelte; partij; zum *T.* = ten deele, deels; zum größten *T.* = voor 't grootste deel, voor 't meerendeel; ein gut *T.* = een goed deel, heel wat, veel; zwei streitige *T.* = twee strijdende partijen; einen sein *T.* geben = iem. zijn portie (*fig.*) geven; er denkt sich sein *T.* = hij denkt 't zijne; zu *t.* werden = ten deel vallen; zu *t.* werden lassen = schenken, ten deel doen vallen; ich für mein(en) *T.* = ik voor mij; (Maria hat) das gute *T.* erwählt = 't goede deel gekozen (*Luc. 10:42*). **Teil'atzep**, m. = gedeeltelijke akceptatie. **teil'bar** = deelbaar. **Teil'barkeit**, w. — = deelbaarheid. **Teil'betrag**, m. = gedeeltelijk bedrag, gedeelte. **Teil'begriff**, m. = onvolledig begrip. **teil'ten**, *schw.* (h.) = (ver)deelen; deelnemen aan; (die Stimmen) waren geteilt = waren verdeeld; (die Stimmen) waren gleich geteilt = staakten; (sie teilten) sich in den Gewinn = de winst onder elkaar. **Teil'ter**, m. —s, — = (ver)deeler; (*rek.*) deeler. **teil'thaben**, *unr.* (h.) an einer Sache = deelhebben aan een zaak, betrokken zijn in een zaak; (er hat teil, keinen Teil daran). **Teil'thaber**, m. —s, — = deelnemer, -genoot, -hebber; vennoot, kompanjon, firmant; leitender *T.* = beheerend vennoot; tätiger, aktiver *T.* = werkend vennoot; stiller *T.* = stille vennoot. **Teil'thaberschaft**, w. = deelgenootschap. **Teil'thaster**, m. = medeschuldenaar. **teil'thaftig**, *teil'thaftig* = deelachtig; einer Sache *t.* werden, machen = een zaak deelachtig worden, laten worden. **Teil'tleistung**, w. = gedeeltelijke afdoening. **Teil'tmaschine**, w. = verdeelwerktuig. **Teil'tnahme**, w. — = deelneming, belangstelling, medelijden; (an einer Sache) ('t) deelnemen, ('t) meedoen, aandeel, medeplichtigheid. **teil'tnahmlos** = onverschillig, weinig belangstellend; verstrooid. **Teil'tnahmlosigkeit**, w. — = onverschilligheid, verstrooidheid. **teil'tnehmen**, *ft.* (h.) an einer Sache = deelhebben aan, aandeel hebben in, deelnemen in iets. **teil'tnehmend** = deelhebbend; deelnemend, belangstellend, medelijdend. **Teil'tnehmer**, m. —s, — = deelnemer, -genoot; geabonneerde (*bij telefoon bijv.*). [**Teil'tnehmung**] zie Teil'tnahme. **Teil'tpunkt**, m. = deelpunt. **teils** = deels, ten deele. **Teil'tschade(n)**, m. = gedeeltelijke schade. **Teil'tscheibe**, w. = verdeelschijf. **Teil'tschuldverschreibung**, w. = obligatie, schuldbrief. **Teil'tstrecke**, w. = deel, baanvak; trajekt (*van spoorweg*), (*van tram*) sekte. **Teil'tstrom**, m. = gedeeltelijke stroom. **Teil'tlung**, w. —en = (ver)deeling (*van een lijn, een getal*); verdeling (*van den arbeid, een som geld, de stemmen e. d.*). **Teil'tlungsartikel**, m. = deelend lidwoord. **Teil'tlungsmasse**, w. = boedel, massa. **Teil'tlungsplan**, m. = uitdeellingslijst. **Teil'tlungspunkt**, m. = deelpunt. **Teil'tlungsrecht**, *f.* = recht van (ver)deeling. **Teil'tlungsvertrag**, m. = verdeelingsverdrag. **Teil'tlungszeichen**, *f.* = deelstreepje (-). **Teil'twechsel**, m. = appoint. **teil'tweise** = gedeeltelijk, in gedeelten. **Teil'tzahl**, w. = quotient. **Teil'tzahlung**, w. = betaling in termijnen, afbetaling. **Teil'tzettel**, m. = veerpasser. **Teim'** (*spr.: teeten*) *f.* —s = theelne. **Teint'** (*spr.: tein*), *f.* —s, —s = teint, gelaatskleur. **Teitur'**, w. —, —en = omslag, dek. **Telefun'ten**, *Pl.* = vonketelegrafie, draadlooze telegrafie. **Telegramm'**, *f.* —s, —e = telegram.

Telegramm'adresse, w. = telegramadres. **Telegramm'gebühr**, w. = telegramkosten. **Telegraph'**, m. —en, —en = telegraaf. **Telegra'phenamt**, *f.* = telegraafkantoor. **Telegra'phenbeamte(r)**, m. = ambtenaar bij de telegrafie. **Telegra'phenbote**, m. = telegrambesteller. **Telegra'phen'bureau**, *f.*; -dienst, m.; -draht, m. = telegraafkantoor; -dienst; -draad. **Telegra'phen'kabel**, *f.*; -linie, w.; -pfahl, m. = telegraafkabel; -lijn; -paal. **Telegra'phen'schlüssel**, m.; -stange, w.; -station, w. = telegraafkode; -paal; -station. **Telegraphie'**, w. = telegrafie. **telegraphie'ren**, *schw.* (h.) = telegraferen. **telegra'phisch** = telegrafisch; *t.* e Adresse = telegramadres. **Telegraphist'**, m. —en, —en = telegrafist. **Telegraphon'**, *f.* —s, —e = telegrafoon. **Te'lemach**, m. = Telemachus. **Teleologie'**, w. — = teleologie (*doelmatigheid*). **teleolo'gisch** = teleologisch. **Teleopathie'**, w. — = telepathie (*gedachte-, gevoelsoverbrenging*). **Telephon'**, *f.* —s, —e = telefoon. **Telephon'amt**, *f.*; -anlage, w.; -anschluss *Str.* = telefoonkantoor; -aanleg; -nummer... **Telephon'dienst**, m.; -draht, m.; -gespräch, *f.* = telefoondienst; -draad; -gesprek. **telephonie'ren**, *schw.* (h.) (einem) = telefoneeren. **telepho'nisch** = telefonisch. **Telephon'istin**, w. —, —nen = telefoniste, telefoonjuffrouw. **Telephon'tabine**, w.; -netz, *f.*; -nummer, w. (-ruf *Str.*) = telefooncel; -net; -nummer... **Telephonograph'** m. = telefontograaf. **Telephon'station**, w.; -station (*Stelle*), w.; -zelle, w. = telefoonpaal; -kantoor; -cel. **Teleskop'**, *f.* —s, —e = teleskoop. **telesko'pisch** = teleskopisch. **Te'le** zie Delle. **Tel'ter**, m. —s, — = (etens)bord; presenteerblad; (kollekteer)schaal, -bakje; flesschebakje; (hand)palm; plaat, blaadje (*om iets op te zetten*). **Tel'tereifen**, *f.* -falle, w. = knip, vangijzer (*voor vossen, mariers, roofvogels enz.*). **tel'ter'idrmig** = bordvormig. **Tel'terkorb**, m. = bordebak, -mand, ménagère. **Tel'terleder**, m. = panlikker, klaplooper. **Tel'terlederrei**, w. = panlikkerij, klaplooperij. **Tel'ter'schrank**, m. = bordekast, buffet. **Tel'tertuch**, *f.* = vaatdoek; servet. **Tel'terwärmer**, m. = bordewarmer. **Tellur'**, *f.* —(e)s = tellurium (*een element*). **tellu'risch** = tellurisch, aardsch. **Telluris'mus**, m. — = tellurisme, dierlijk magnetisme. **Tellu'rium**, *f.* —s, ..rien = tellurium (*toestel om de beweging van de aarde en de maan aanschouwelijk te maken*). **Tellur'metall**, *f.* = telluriummetaal. **Tem'pel**, m. —s, — = tempel (*ook weverspanstokje*); paviljoen (*in parken enz.*); (*kinderspel*) hinkebaan; einen *T.* auflegen = een partijtje maken, een boom opzetten; einen zum *T.* hinausjagen = iem. weggagen, de deur uitjagen. **Tem'pelherr**, m. = Tempelheer, Tempelier. **Tem'pelhof**, m. = binnenplaats bij een tempel; huis van de Tempeliers, Tempeliershof. **tem'peln**, *schw.* (h.) = een spelletje doen, een partijtje maken. **Tem'pel'orden**, m.; -raub, m.; -ritter, m.; -schänder, m.; -weihe, w. = tempellorde; roof(-schennis); -ridder (Tempelier); -schender; -wijding. **Tem'pera**, w. — = tempera (*soort wateroerf*). **Tem'peramalerei**, w. = ('t) temperaschilderen. **Temperament'**, *f.* —(e)s, —e = temperament.

Temperanzgefellſchaft, w. = matigheidsge-
nootschap. **Temperanzler**, m. —s, — = matig-
heidsman, afschaffer.

Temperatur, w. —, —en = temperatuur; ver-
hooging; **℥**. meten = t. opnemen. **temperie'ren**,
ſchw. (h.) = temperen, tempereeren, matigen;
op temperatuur brengen.

Temp'ler, m. —s, — = Tempelier, tempelridder.

Temp'lerhaus, f. = Tempeliershuis. **Temp'ler-
orden**, m. = orde van de Tempeliers.

Temp'o, f. —s, —s u. .pi = tempo. **temporal'**,
Temporal'... = temporaal, wereldlijk, tijdelijk,
tijd...; van de slapen, slaap... **Tempora'lien**,
Pl. = temporalien (*inkomsten van de geeste-
lijkheid*). **temporär'** = tijdelijk, voorbijaand.
temporell' = temporeel; vergankelijk, wereld-
lijk. **temporell'ren**, ſchw. (h.) = temporeizeren:
op de lange baan schuiven, rekken, talmen.

Temp'us, f. —, . .pora = tempus, tijd, tijdvorm.

Tena'tel, m. u. f. —s, — = tenakel, vizorium,
blad-, handschriftouder (*voor den zetter*).

Tenazität', w. — = vasthoudendheid, taaiheid.

Tendenz, w. —, —en = tendentie, tendens, strek-
king, streven, (*in handel*) stemming. **tendenzid's'**
= tendentius, met bepaalde strekking.

Tendenz||proceß, m.; **-roman**, m.; **-schwauung**,
w. = tendens||proces; -roman; -schommeling.

Ten'ber, m. —s, — = tender.

Teneri'fa, . .ri'fe, . .rif'fa, f. = Teneriffe.

Ten'ne, w. —, —n = dorschvloer, deel.

Ten'nis, f. — = (lawn)tennis. **Ten'nis||spiel**, f. =
tennisſpel.

I. **Ten'or**, m. —s = (woordelijke) inhoud.
II. **Ten'or**, m. —s, —e u. .ndre = tenoor en
te'nor, hooge mannestem.

Tenoriët', m. —en, —en = tenoor, tenorist.

Tenorië||partie, w.; **-fänger**, m.; **-stimme**, w. =
tenoor||partij; (-zanger); -stem.

Tenion, w. —, —en = spanning, tensie. **Ten'
sor**, m. —s, . .o'ren = tensor, strekspier.

Tenta'tel, f. —s, —, **℥**, w. —, —n = voelspriet,
-draad -hoorn. **Tenta'men**, f. —s, . .mina =
tentamen, proef, vóórexamen.

Tenuis, w. —, Tenues = stemlooze ontpluf-
fingsmedeklinker (p, t, k).

Tep'pich, m. —s, —e = karpet, tapijt, kleed (*op
vloer of meubel*), looper. **Tep'picharbeit**, w. =
tapijtwerk, tapisserie. **Tep'pichfabrikant**, **-we-
ber**, **-wirker**, m. = tapijtfabrikant, -wever,
-werker.

Terebin'the, w. —, —n = terebinthe, terpentijn-
boom.

Terentius, **Terenz'**, m. = Terentius.

Ter'me, m. —n, —n = terme, grensteen. **Ter'
min'**, m. —s, —e = termijn, bepaalde dag, tijd,
tijd van uitstel; zittingsdag (*van 't gerecht*), (de)
zitting (zelf); (*tijd van*) afbetaling; **℥**. haben =
gedagvaard zijn; auf **℥**. = op termijn, op een
vastgestelden tijd. **Terminc'**, w. — = gebied,
kring. **Termin'geſchäft**, f., **-handel**, m. = ter-
mijnhandel, tijdaffaire. **terminie'ren**, ſchw. (h.)
= terminieren, eindigen; (*als bedelmonniken*)
aalmoezen inzamelen. **Terminologie'**, w. —,
—n = terminologie, kunst-, vaktaal. **Ter'mi-
nis**, m. —, . .ni = term, grens, eindpunt; **℥**.
technis = terminus technikus, kunst-, vak-
term. **termin'weise** = in, bij termijnen.

Termit'e, w. —, —n = termiet, witte mier.

Ter'ne, w. —, —n = terne, drietal.

Terpentin', m. —s = terpentijn. **terpentin'artig**
= terpentijnachtig.

Terpentin'baum, m.; **-firnis**, m.; **-öl**, f. =
terpentin||boom; -verniss; -olie.

Terpsi'chore, w. = Terpsichore (*muzen van den
dans*).

Terrain' (spr.: . .ren), f. —s, —s = terrein.

Terrain'geſellſchaft, w. = maatschappij tot
exploitatie van bouwgrond. **Terrain'tenutis**,
w. = terreinkennis.

Terrafot'ta, **-lot'te**, w. —, —n, —n = terrakotta.

Terra'rium, f. —s, . .rien = terrarium.

Terraf'te, w. —, —n = terras. **terraf'ten'drörmig**
= terrasvormig. **Terraf'tö**, m. —(s), . .33t =
terrazzo.

Terr'i'ne, w. —, —n = terriene.

territorial', **Territorial'**... = territoriaal. **Ter-
ritorial'gewäſſer**, Pl. = territoriale wateren.

Territo'rium, f. —s, . .rien = territorium,
gebied.

Ter'ror, m. —s = terreur; der rote, der weiße **℥**.
= de roode, de witte terreur. **terrorië'ren**,
ſchw. (h.) = terrorizeren, door schrik overwel-
digen. **Terroris'mus**, m. — = terrorisme,
schrikbewind. **Terroriët'**, m. —en, —en =
terrorist, aanhanger van 't schrikbewind.
terrori'ſiſch = terroristisch, schrikbaarjagend,
gewelddadig.

Ter'tia (ti = *tsi*), w. —, . .tien = derde klasse
(*van boven af, dus in Holland in een 6-klassige
school de vierde klasse; ℥. in Duitschl. komt over-
een met onze 1e en 2e klasse v. h. gymnasium*);
Tertia(wissel). **Tertia'ner**, m. —s, — = tertianer,
leerling in tertia. **Tertian'fieber**, f. =
derdendaagsche koorts. **tertiär'** = tertialr.

Tertiär'bahn, w. = (*spott.*) spoorlijn van den
zooveelsten rang. **Tertiär'formation**, w. — =
tertiaire formatie. **Ter'tie** (spr.: *tertsid*), w. —,
—n = tertsië, $\frac{1}{100}$ sekonde. **Terz**, w. —, —en =
terts (*derde toon van den grondtoon*); terts, tiërs
(*schermstool*).

Terzerol', f. —s, —e = terzerol (*zakpistool*).

Terzeron', **Terzeron'ne**, m. . .nen, . .nen =
terceron (*kleurling van Europeaan en Mulattin*).

Terzett', f. —(e)s, —e = tertset, driestemmig
stuk. **Terz'ädte**, w. = tertsluit. **Terz'hieb**, m.
= tiërsstoot (*bij 't schermen*). **Terzi'ne**, w. —,
—n = terzine, drieregelige strofe.

Te'shing, f. —s, —e u. —s = klein geweer,
kamerbuis.

Tessin', m. = Tessino.

Test, m. —es, —e = test, geloofseed; toetsteen.

Test'atte, w. = testakte (*Eng. wet, waarbij van
elk ambtenaar de geloofseed gevorderd werd*).

Testament', f. —(e)s, —e = testament; (das
Alte und das Neue **℥**.); ein **℥**. machen, errichten
= een t. maken. **testamenta'riſch** = testamen-
tair, bij testament. **Testaments'erbe**, m. =
testamentair erfgenaam.

Testaments'herd'nung, w.; **-exekutor** (**-voll-
streckter**), m. = testaments||openning; -uitvoerder
(executeur testamentair).

Testat', f. —(e)s, —e = attest, getuigschrift.

Testa'tor, m. —s, . .to'ren = testateur, erf-
maker.

Test'eid, m. = testeed (*vgl. Test en Test'atte*).

testie'ren, ſchw. (h.) = testeeren: een testament
(op)maken; getuigen. **Testie'rer**, m. —s, — =
testateur, erfmaker. **Testimo'nium**, f. —s,
. .nien u. .nia = testimonium, bewijs, getuig-
schrift.

Tetrachord' (spr.: . .kort), m. u. f. —(e)s, —e =
tetrachord, viersnarig instrument; systeem van
4 tonen. **Tetrae'der**, f. —s, — = tetraëder,
viervlak. **Tetragon'**, f. —s, —e = vierhoek.

Tetralogie', w. —, —n = tetralogie (*een aan-
eenschakeling van drie treurspelen en één satyr-*

spel). **Tetrarch'**, m. —en, —en = tetrarch, viervorst. **Tetrarchie'**, w. —, —n = tetrarchie. **Teu'er** = dier(baar), waard; duur; etnen t. n. **Gid** schwören = een duren eed zweren; das lam mir t. (zu stehen) = dat kwam mij duur te staan; *vgl.* Rat. **Teu'(e) rung**, m. —, —en = duurte (*van levensmiddelen*), dure tijd. **Teu'(e) rung'sjulage**, w. = duurtetoelag, -bijslag. **Teu'erungszufschlag**, m. = krisis-, duurtetoelag.

Teu'fe, w. —, —n = (*mijnw.*) diepte.

Teu'fel, m. —s, — = duivel, drommel; *der arme* T. = de arme drommel; **den T.** (auch!) = wat duivel! da müchte man des T. s werden = 't is om dol te worden; *der T. hat Erbsen auf ihm gedroschen* = hij is erg pokdalig; *ich frage den T. danach* = ich kümmer mich den T. darum = 't kan me geen drommel schelen; *da ist der T. los* = 't gaat daar woest, erg toe, 't is daar oremus; *man soll den T. nicht an die Wand malen* = men moet geen slapende honden wakker maken; *das mühte mit dem T. zugehen* = dat zou een duivelswerk zijn; *wenn man den T. nennt*, so kommt er gerennt = als men van den duivel spreekt, dan trapt men hem op zijn staart; *pfui T.!* = foei! bah! (sein ganzes Vermögen) ist zum T. = is naar den drommel, naar de maan; *geh, scher dich zum T.!* = loop naar den duivel! *vgl.* ab[sch]wören, anfechten, Müßiggang, retten e. a.

Teufel', w. —, —en = duivelarij, hekserij, geduivel; streek; drommels lastige zaak. **teu'felsmäßig** = duivelachtig. **Teu'felsabbih'**, m. = blauwe-knoop (*een plant*). **Teu'felsange**, f. = adonisroosje. **Teu'felsbanner**, -**beiwörter**, m. = duivelbanner, -bezweerder. **Teu'felsbeschwörung**, w. = duivelbezweering. **Teu'felsbraten**, m. = galgebok, -aas. **Teu'felsbrüde**, w. = Duivelsbrug (*over de Reuß in Uri, in Wilhelm Tell genoemd*). **Teu'felsbrut**, w. = satansgebroed. **Teu'felsbred**, m. = duivelsdrek, asa fetida. **Teu'felsjunge**, -**ferl**, m., -**kind**, f. = duivelsche, drommelsche jongen, d. kerel, d. kind. **Teu'felskirche**, w. = duivels-, wolfskers, belladonna. **Teu'felskunst**, w. = duivelskunstenaar, zwarte kunst. **Teu'felslärm**, m. = duivelsch, helsch lawaai, geraas. **Teu'felslist**, w. = duivelsche list. **Teu'felsstreich**, m. = duivelsche streek. **Teu'felsweib**, f. = duivelsch wijf, duivelin. **Teu'felswert**, f. = duivelswerk. **Teu'felswurz**, w. = bilzenkruid. **Teu'felszeug**, f. = geduivel, duivelarij. **Teu'felszwirn**, m. = warkruid; boschrank; bokendoorn.

teu'fen, [d]w. (h.) = (*een mijnschacht*) graven. **teuf'lich** = duivelsch.

Teu'ring zie Teuerung.

Teu'toburger Wald, m. = Teutoburger Woud. **Teuto'nen**, Pl. = Teutonen. **Teuto'nia**, w. = Teutonia (*naam van vereenigingen, studentekorps e. d.*). **teuto'nisch** = Teutonisch, Germaansch.

teutisch zie deutisch.

T. Text, m. —(e)s, —e = tekst; T. zu einer Predigt = t. voor een preek; T. zu einer Musik = t. bij een kompositie; *ich komme zu weit in den T.* = ik plus de zaak te veel uit; *nur weiter im T.!* = (ga maar) verder! er lam (geriet) aus dem T. = hij raakte van den tekst, van de wijs, in de war; *aus dem T. bringen* = in de war brengen; *vgl.* lesen. **II. Text**, w. — = tekst (*kleine drukletter*).

Text'ausgabe, w.; -**buch**, f.; -**fälschung**, w. = tekst[uit]gave; -boek; -vervalsching.

text'gemäß = volgens, overeenkomstig den tekst, textueel, woordelijk.

Textil'fabrik, w.; -**industrie**, w.; -**wert**, f. = textiel-, weeffabriek; -industrie; -fabriek.

text'mäßig zie textgemäß.

Text'schrift, w. zie Text II.

Textur, w. —, —en = textuur, weefsel.

Text'worte, Pl. = tekstwoorden.

Tg. = Tag.

Thali'a, w. = Thalia (*muze van 't blijspel*).

Than, m. —s, —e u. —s = thane (*Schotsche adellijke titel*).

Thaumalogie', w. — = thaumatologie, leer van de wonderen. **Thaumaturg'**, m. —en, —en = thaumaturg, wonderdoener.

Tha'ter, f. —s, — = theater, schouwburg, komedie; *ins T. gehen* = naar den sch., naar de k. gaan; *zum T. gehen* = naar, bij 't tooneel gaan, tooneelspeler worden. **Tha'teragent**, m. = theater-, tooneelagent. **Tha'terakademie**, w. = (hoogere) tooneelschool. **Tha'terangehörige**, Pl. = tooneelpersoneel. **Tha'terbesuch**, m. = schouwburgbezoek. **Tha'terbillett**, f. = schouwburgbiljet.

Tha'ter'dichter, m.; -**direktor**, m.; -**effekt**, m. = tooneel[dichter]; -directeur; -effekt.

Tha'terheld, m. = tooneelheld. **Tha'ter-Inflirer**, m. = bureaulist.

Tha'ter'leben, f.; -**malen**, m.; -**schule**, w. = tooneel[leven]; -schilder; -school.

Tha'ter'streich, m.; -**stuck**, f.; -**zenfur**, w. = tooneel[coup]; -stuk; -censuur.

Tha'terzettel, m. = affiohe.

Tha'ti'ner, m. —s, — = Theatijn (*zekere adellijke monnikorde*).

theatra'lich = theatraal, tooneelspelerachtig.

Theba'ner, m. —s, — = Thebaan. **Theba'nisch** = Thebaansch. **Tha'ben**, f. = Thebe(n).

Tha'ismus, m. — = theisme, godsgeloof (*aan een persoonlijk god*). **Tha'ist**, m. —en, —en = theïst. **tha'istisch** = theïstisch.

Tha'te, w. —, —n = doos, bus; toonbank; (öft.) cahier.

Tha'ma, f. —s, . . men u. —ta = thema (*muzikaal*); onderwerp (*van gesprek, opstel e. d.*); tekst (*van preek*).

Tha'mis, w. = Themis (*godin der gerechtigheid*).

Tha'm'se, w. = Theems.

Theo'derich, m. = Theoderik.

Theodizee', w. —, —n = theodicee (*godsverdediging*).

Theodolit', m. —(e)s, —e = theodoliet (*meetinstrument voor horizontaalhoeken*).

Theo'dor, m.; -**ora**, w. = Theodoor; -dora.

Theogonie', w. —, —n = theogonie (*leer van de afstamming der goden*). **Theokrat'**, m. —en, —en = theokraat. **Theokratie'** (spr.: .*tie*), w. —, —n = theokratie, godssoeveriniteit, priesterheerschappij. **theokra'tisch** = theokratisch. **Theoloog**, m. —en, —en = theoloog.

Theologie', w. —, —n = theologie. **theolo'gisch** = theologisch. **Theomantie'** (spr.: .*tie*), w. — = theomantie (*voorspelling door goddelijke ingeving*).

Theophanie', w. —, —n = theofanie, godsverschijning.

Theor'be, w. —, —n = theorbe, groote basluit (*een oud instrument met 14 tot 16 snaren*).

Theorem, f. —s, —e = theorema, stelling.

Theoretiker, m. —s, — = theoretikus. **theo're'tisch** = theoretisch. **theoretis'ten**, [d]w. (h.) = theoretizeeren. **Theorie'**, w. —, —n = theorie.

Theosoph', m. —en, —en = theozoof, godkenner.

mystikus. **Theosophie**, w. —, —n = theozofie. **theoso'phisch** = theozofisch.

Therapeut, m. —en —en = therapeut, praktizerend geneesheer. **Therapeut'isch**, w. — = therapeutika, praktische geneeskunde. **therapeu'tisch** = therapeutisch. **Therapie**, w. — = therapie (*geneeskunde, -wijze*).

Therese, **Theresia**, w. = Thereze. Therezia.

Theriat, m. —s = theriakel, triakel (*verouderd tegengif*).

Thermal'quelle, **Therme**, w. —, —n = thermale bron, therme, warme bron; bad. **Thermidor**, m. —s, —s = thermidor, warmtemaand. **Thermolauter**, m. = thermokauter, brandstift. **Thermometer**, f. (u. m.) —s, — = thermometer; das $\mathcal{L}$ heigt, fällt = de t. rijst, daalt. **thermome'trisch** = thermometrisch. **Thermopylen**, Pl. = Thermopylen, . . pylae. **Thermos'kafje**, w. = thermosflesch.

Thersites, m. = Thersites, laffe kwaadspreker.

Thesaur'us, m. —, . . ren u. . . ri = schat.

These, **Thesis**, w. —, . . sen = thezis, these, stelling; (*in de versleer*) daling.

Thes'piskar, m. = Thespiskar, rondtrekkend tooneel.

Thessa'lien, f. = Thessalië. **Thessa'lier**, m. —s, — = Thessaliër. **thessa'liisch** = Thessalisch.

Thurg' (2 Giften), m. —en, —en = theurg, wonderdoener, geestzener. **Thurgie**, w. —, —n = theurgie, wonderdoenerij.

Thing, f. —s, —e = thing, volksvergadering (*in Noorwegen*).

Thom'as, m. = Thomas; ein ungläubiger $\mathcal{L}$. (I). **Thomist**, m. —en, —en = Thomist (*aanhanger van de leer van Thomas van Aquino*).

Thora, w. — = thora: „leer“, vijf boeken van Mozes, pentateuch.

Thorax, m. — = thorax: borstkas; -harnas, -schild.

Thrac'ien, **Thrac'ien**, f. = Thracië. **thra'cisch**, **thra'zisch** = Thracisch.

Thron, m. —(e)s, —e (u. —en) = troon. **Thron'bestijging**, w. = troonsbeklimming, -bestijging. **Thron'bewerber**, m. = troonpretendent. **thronen**, fchw. (h.) = tronen, zetelen; heerschen. **Thron'enthebung**, w. = onttroning, afzetting. **Thron'entfagung**, w. = troonsafstand. **Thron'erbe**, m. = erfgenaam van den troon. **Thron'folge**, w.; **folger**, m.; **himmel**, m. = troonopvolging; -opvolger; -hemel. **Thron'rede**, w.; **saal**, m.; **stufe**, w. = troonrede; -zaal; -trede (-trap).

Thule, f. = Thule (*eiland ver in 't Noorden*).

Thun'fisch, m. = tonijn.

Thurgau der = Thurgau (*Zwits. kanton*).

Thurgauer, m. —s, — = Thurgauer. **thurgau'isch** = Thurgausch.

Thür'ingen, f. = Thüringen. **Thür'inger**, m. —s, — = Thüringer. **Thür'ingerwald**, m. = Thüringer Woud. **thür'ingisch** = Thüringsch.

Thy'mian, m. —s, —e = thijm.

Thyr'sus (stab), m. = thyraus, bacchantestaf (*met klomp en wijnloof omwonden staf*).

Tia, III^a. (tertia) = dritter Wechfel: Tertia.

Tia'ra, **Tia're**, w. —, . . ren = tiara, (*pauselijke kroon; Perz. koningskroon*).

Tiber, w. (m. s.) = Tiber.

I. **Ti'bet**, f. = Tibet (*land*). II. **Ti'bet**, m. —(e)s = tibet (*wollen stof*).

tibeta'nisch = Tibetaansch.

Tid, m. —(e)s, —e = tik; tic, grillige eigenaardigheid, hebbelijkheid, stokpaardje.

tic'ten, fchw. (h.) = tikken. **Tid'tad** u. **Tid'tad'**, f. —s = tiktak, getiktak.

I. **tief** = diep; (das Schiff) geht t. = heeft veel diepgang; t. . er Zeller (I); t. . er Ton = diepe, lage toon; t. ausgefchnittenes Kleid = laag uitgesneden japon; im t. . ten Norden = in 't hoogste Noorden; im t. . ten Innern von Rußland = diep in 't hartje van Rusland; im t. . ten Winter = in 't hartje van den winter; bis in die t. . e Nacht (bis t. in die Nacht) hinein = tot diep in den nacht; er steht an Begabung t. unter seinem Bruder = hij staat in aanleg ver onder zijn broer; das läßt t. bliden = dat geeft veel te denken; vgl. III. II. **Tief**, f. —(e)s, —e = diep, waterweg.

tief'äugig = met diepliggende oogen, (ook) hol oogig. **Tief'bahn**, w. = ondergrondse spoorbaan, -weg. **Tief'bau**, m. = ondergrondse bouw, ond. . e werken; ingenieursbouwwerk. **Tief'bauingenieur**, m. = bouwkundig ingenieur. **tief'beträbt** = diepbedroefd. **tief'blau** = donker-, inblauw. **Tief'blick**, m. = diepe blik. **Tief'bohrer**, m. = diepboor. **Tief'bohrung**, w. = diepboring.

tief'denkend = diep denkend, scherpzinnig. **Tief'druckamp'maschine**, w. = lage-druk-mach. **Tief'druckgebiet**, f. = gebied van lage drukking. **Tiefe**, w. —, —n = diepte, laagte; diepgang. **Tief'ebene**, w. = laagvlakte. **tief'en**, fchw. (h.) = graven, uitdiepen; peilen. **Tief'enmesser**, m. = dieptemeter. **tief'er'schüttelt** = diepgeschokt. **Tief'gang**, m. = diepgang. **tief'gehend** = diepgaand. **tief'gründig** = laag, diep; (*fig.*) diepzinnig, -gaand. **Tief'labellinie**, w. = lastlijn. **Tief'land**, f. = laagland, vlakte. **tief'liegend** = diepgelegen; (*van de oogen*) diepliggend. **Tief'lood**, f.; **loodleine**, w. = dieplood; -loodlijn. **Tief'parterre**, f. = souterrain. **tief'schwarz** = inzwart. **Tief'see**, w.; **seeforschung**, w.; **seefabel**, f. = diep|zee; -zeeonderzoek; -zeekabel. **Tief'sinn**, m. = diepzinnigheid; diep gepeins; zwaarmoedigheid, melankolie. **tief'sinnig** = diepzinnig; peinzend; zwaarmoedig, melankoliek. **Tief'sinnigkeit**, w. = Diefsinn. **Tief'spekulant**, **spieler**, m. = baissier. **Tief'sprung**, m. = dieptesprong. **Tief'stand**, m. = ongunstige toestand, malaise; lage waterstand; laag peil (*fig.*). **Tief'ton**, m. = onder-, bijtoon. **tief'unglücklich** = diepongelukkig. **Tief'unternehmer**, m. = baissier. **tief'un'tert** = allediepst, -onderst. **Tief'wasser**, f. = laag tij. **Tief'gel**, m. —s, — = smeltkroes; pan; (*aan drukpers*) degel. **Tief'holz**, f. = tiekhout. **Tief'ne**, w. —, —n = bak(je), tobbe(tje). **Tier**, f. —(e)s, —e = dier, beest; ein großes $\mathcal{L}$. = een hooge meneer, een hooge oome. **Tier'lanbeter** m.; **anbefung**, w.; **art**, w. = dier|aanbidder; -aanbidding; -soort. **Tier'arznei**; w.; **stunde**, w.; **schule**, w. = diere-, veeartsenij; -kude; -school. **Tier'arzt**, m. = diere-, veearts. **tier'ärztlich** = diere-, veeartsenijkundig. **Tier'bändiger**, m. = dieretemmer. **Tier'beschreiber**, m. = dierbeschrijver. **Tier'bude**, w. = beestespel. **Tier'epos**, f. = dierepos. **Tier'garten**, m. = dieretuin, wildpark, (*soms*) diergaarde; (*in Berlin naam van een villapark*) T.; Herrgot, wie groß ist dein $\mathcal{L}$ = onze lieveheer heeft (heel wat) rare kostgangers. **Tier'gattung**, w. = diersoort. **Tier'gefecht**, f. = dieregevecht. **Tier'gemälde**, f. = diereschilderij.

Ziergeschiede, w. = dieregeschiedenis, -vertelling; dierkunde. **Zierhaus**, f. = dierehok, menagerie. **Zierheiffunde**, w. = veeartsenijkunde. **Zierrijsch** = dierlijk (*warmte, voedsel bijv.*); beestachtig (*gedrag bijv.*). **Zierrenner**, m.; **klaffe**, w.; **kreis**, m. = diere|kenner; -klasse; -riem. **Zierkunde**, w. = dierkunde. **Zierleben**, f. = leven van de dieren; dierlijk leven. **Zierlieb** sein = van dieren houden. **Ziermensch** m. = diermensch. **Ziername**, m. = diernaam. **Ziernatur**, w. = diere aard, dierlijkheid. **Zierpflanze**, w. = dierplant, zeofiet. **Zierquäler**, m.; **quälerei**, w. = diere|plager; -kwelling. **Zierreich**, f.; **sage**, w.; **schau**, w.; **schinder**, m.; **schuß**, m. = diere|rijk; -sage; -tentoonstelling; -beul; -bescherming. **Zierschubverein**, m. = vereeniging tot bescherming van dieren. **Zierseele**, w. = dierziel. **Zierwelt**, w. = dierewereld. **tiffeln**, **Tiffelci** zie tiffeln, Tiffelci. **Tiger**, m. —s, — = tijger. **Tigerde**, w. = tijgervel (*als kleedje*). **Tigerfarbig** = getijgerd, gevlekt, tijgerkleurig. **Tigerfell**, f. = tijgervel. **Tigerfledig** = getijgerd, gevlekt. **Tigergang** machen = ijsbeeren. **Tigerhaut**, w.; **hund**, m.; **in**, w.; **lage**, w.; **lille**, w. = tijger|huid (-vel); -hond; -in; -kat; -lille. **tigern**, fchw. (h.) = tijgeren, gevlekt maken; **tigert** = getijgerd, gevlekt. **Tigerslange**, w. = tijgerslang. **Tigertier**, f. = tijger. **Tigerweibchen**, f. = tijgerin. **Tigris**, m. = Tigris. **Tilbury**, m. —s, — = tilbury. **Tilde**, w. —, —n = tilde (~). **tilgbar** = delg-, aflosbaar (*van schuld*). **Tilgbarteit**, w. — = delg-, aflosbaarheid. **tilgen**, fchw. (h.) = delgen, tenietdoen, vernietigen; (Schulden) delgen, afdoen, aflossen, amortizeeren. **Tilgung**, w. —, —en = delging, amortizatie enz., *vgl.* tilgen. **Tilgungskasse**, w.; **rate**, w.; **schein**, m. = amortizatie|kas (-fonds); -termijn (aflossingstermijn); -bewijs (bewijs van aflossing). **Till** zie Dill. **Timbre** (spr.: *timbre*), m. —s, **Timber**, m. —s = timbre, klankgehalte, stempel. **timide** = timide, verlegen, bedeesd. **Timokratie** (spr.: *timok*), w. —, —n = timokratie, vermogensregering. **Timon** (*eigenn.*) = Timon; (*fig.*) menschehater. **Tinchen**, f., **Tine**, w. = Tine. **Tingeltangel**, m. (u. f.) —s, — = tingeltangel, café-chantant. **Tingeltangeldeife**, w. —, —n = tingeltangel-zangeres. **Tinktur**, w. —, —en = tinktuur, aftreksel. **Tinnesf**, m. = (fjüb.) bocht; (*eig.*) stront. **Tinte**, w. —, —n = inkt; kleurmenging, schaakeering; tint; (er ficht) in der T. = leelijk in de benauwdheid, in de rats; in die T. kommen, reiten = in verlegenheid komen, leelijk te pas komen; eimen in die T. reiten = iem. in ongelegenheid, in 't ongeluk brengen; da mußte ich T. getroffen haben = dan moest ik wel al heel stom, stapelgek zijn. **Tintbeerstrauch**, m. = liguster, wegedoorn. **Tintenfaß**, f.; **tisch**, m.; **fled** (-fleds), m. = inkt|pot (-koker); -visch; -vlek (-vlak, -klad). **Tintenfüß**, m. = kranteschrijver; pennelikker. **Tintenpulver**, f.; **schneide**, w.; **stein**, m.;

stift, m.; **wischer**, m. = inkt|poeder; -poliep; -steen; -potlood; -lap. **tinzig** = inktachtig, vol inkt. **tipp!** = tip, tik! **Tippel**, m. —s, — = punt(je), stip(pel). **tippelig** = krenterig, keutelig. **tippeln**, fchw. (h.) = stippelen; (Gef.) gaan, loopen, trekken, tippelen. **tippeln**, fchw. (h.) = (*even met den vingertop*) aanraken; tikken (*voor „typen“*). **Tippfräulein**, f. = machineschrijfster, typiste. **tippzig** zie tippelig. **Tippdeife**, w. —, —n = typiste. **tipp-tapp!** = stip-stap! tik-tak! **Tirade**, w. —, —n = tirade, woordestroom. **Tirailleur** (spr.: *tiraljeur*), m. —s, —e = tirailleur. **tirailleur**, fchw. (h.) = tirailleen. **tirillieren**, fchw. (h.) = tirillieren. **Tirol**, f. = Tirol. **Tiroler**, m. —s, — = Tiroler; (Wb.) Tirolsch. **Tirolerisch** = Tirolsch. **Tiroliten**, w. —, —n = tirolenne (*een lied, een dans*). **Tirolisch** = Tirolsch. **Tisch**, m. —es, —e = tafel, disch; fte fügen bei T., gehen, segen sich zu T. = ze zitten, gaan aan tafel; einen zu T. bitten, (ein)laden = iem. ten eten vragen; von T. und Bett geschieden sein (*!!*); der T. des Herrn = de avondmaalstafel, tafel des Heeren; der T. des Hauses = 't bureau van de Kamer; reinen T. mit etw. machen = tabula rasa, schoon schip maken. **Tischaußsag**, m. = milieu, middenstuk. **Tischbein**, f. = tafelpoot. **Tischbesteck**, f. = lepel, vork en mes, couvert. **Tischbett**, f. = bed tevens tafel, tafelfed. **Tischbier**, f.; **blatt**, f.; **bede**, w. = tafel|bier; -blad; -kleed. **tischeln**, fchw. (h.) = prettig en gezellig tafelen. **tischen**, fchw. (h.) = tafelen, aan tafel zitten; de tafel bereiden; [op]disschen]. **Tischgast**, m.; **gebet**, f.; **gebed**, f. = tafel|genoot; -gebed; -goed (-linnen, couvert). **Tischgenosse**, m.; **gerät**, f. = tafel|genoot; -goed (-benooidgheden, -gerei). **Tischgeschirr**, f. = vaatwerk. **Tischgesellschaft**, w. = gezelschap (aan tafel); aanzittenden, gasten. **Tischgestell**, f.; **glode**, w.; **lasten**, m. = tafel|schraag; -bel; -lade. **Tischkloppen**, f.; **korb**, m.; **lade**, w. = tafel|kloppen (*van geesten*); -mandje; -lade. **Tischler**, m. —s, — = schrijnwerker, meubelmaker. **Tischlerarbeit**, w. = meubelmakerswerk. **Tischlerei**, w. —, —en = meubelmakerij, (*in gieterij ook*) modelmakerij. **Tischlerlein**, m. = meubelmakers-, houtlijm. **tischlern**, fchw. (h.) = meubelmaker, schrijnwerker zijn. **Tischlied**, f.; **nachbar**, m.; **platte**, w.; **rede**, w. = tafel|lied; -buur; -blad; -rede (toost). **Tischruden**, f.; **trunk**, m.; **tuch**, f.; **zeit**, w.; **zeug**, f. = tafel|dans; -drank; -laken; -tijd (etenstijd); -goed (-linnen). I. **Titan**, m. —en, —en = titan (*zoon van Uranus en Gea*), hemelbestormer, reus. II. **Titan**, f. —s = titan(lum), nieuw-koper. **titanenhaft** = titanisch, reusachtig. **titanhaltig** = titaniumhoudend. **Titania**, w. = Titania, koningin der Elfen. **titanisch** = titanisch, reusachtig. **Titanmetall**, f. = titanium, nieuw-koper. **Titel**, m. —s, — = titel (*i. a. b.*); ook = Tittel. **Titelbild**, f.; **blatt**, f. (**bogen**, m.); **lupfer**, f. = titel|prent (-plaat); -blad; -plaat. **titellos** = titelloos. **Titelucht**, w. = titelzucht, -manie. **Titelwesen**, f. = titulatuur. **titrieren**, fchw. (h.) = titreeren (*gehalte bepalen, zijde*), sorteeren.

Titular, m. —s, —e = titularis (*titeldrager*).
Titular||bischop, m.; **fürst**, m.; **rat**, m. =
 titulaire bisschop; t. vorst; t. raad.
Titulatur, w. —, —en = titulatuur, betiteling.
titulieren, schw. (h.) = tituleeren.
Tivoli, f. —s, —s = Tivoli, plaats van vermaak,
 uitspanning, spel.
Titian, m. = Titiaan.
Tjalk, w. —, —en = tjalk.
Tjoff, w. —, —en = steekspel. **tjofften**, schw. (h.)
 = een steekspel houden.
Tkr. = Taler. **to** = Registertonne.
Toast (spr. *toost*), m. —es, —e = toost (*geroos-*
terde boterham, heildronk). **toa'sten**, schw. (h.)
 = een toosten op iem.
Tobak, m. = tabak; Anno X. = 't jaar nul; *vgl.*
Tabat.
To'bel, m. —s, — = (*gust.*) (woud)kloof.
to'ben, schw. (h.) = razen, woeden, tieren, aan-
 gaan, spektakel maken.
Tobias, m. = Tobias.
Toboggan, m. —s, —s = toboggan (*hellingslee*).
Tob'sucht, w. = razernij, dolheid. **tob'suchtig** =
 razend, aan razernij lijdend.
Toch'ter, w. —, **Töchter** = dochter; meisje; *vgl.*
Seiler. **Toch'terantkalt**, w. = filiaal, filiale.
Toch'terchen, f. —s, — = dochtertje, meisje.
Toch'terkind, f. = dochters-, kleinkind.
Toch'terkerke, w. = dochter-, bijkerk. **Toch'ter-**
land, f. = kolonie, volkplanting. **töch'terlich** =
 dochterlijk. **Toch'terloge** (spr.: *. . loozje*), w. =
 dochterloze. **Toch'termann**, m. = dochtersman,
 schoonzoon. **Töch'terschule**, w. = meisjesschool;
 höhere X. = school voor jonge dames.
Töch'tersprache, w.; **staat**, m.; **stadt**, w. =
 dochtertaal; -staat (kolonie); -stad (kolonie).
To'le, w. —, —n = pop, klein kind; toque
(dameshoed).
to'teren, schw. (h.) = vet schilderen.
Tod, m. —(e)s, (*zelden*) —e (*meest*) **Todesfälle**,
Todesarten = dood, overlijden; **auf den X.**
liegen, **auf den X. krank**, **verwundet sein** =
 doodziek, doodelijk gewond zijn; **bas ist mir**
in den X. verha't, **zumiber** = dat haat ik met
 een doodelijken haat, daar ben ik een dood-
 vijand van; **er ist (ein Kind) des X. es** = hij
 is des doods; **ich will des X. es sein**, wenn...
 = ik mag sterven, als...; **zu X. (e) arbeiten**,
trinken, **lachen**, **jagen** = doodwerken, -drinken
 enz.; **aussehen wie der X. von Yperen**, **von**
Baden, (schw.) **von Basel** = er uitzien als de
 dood van Yperen; *vgl.* **abgeben**, **sterben**,
umsonst.
to'd'bang' = doodsbang. **to'd'bleich'** zie toten-
 bleich. **to'd'bringend** = doodelijk.
to'd'esähnlich = op den dood gelijkend, doodsch.
To'd'esahnung, w. = voorgevoel van den
 (naderenden) dood. **To'd'esangst**, w. = doods-
 angst. **To'd'esanzeige**, w. = doodbericht,
 -advertentie; **aanzegging en aangifte** van
 overlijden. **To'd'esart**, w. = (soort van) dood.
to'd'esbang' = doodsbang. **To'd'esbecher**, m. =
 doodelijke beker. **To'd'esblässe**, w. = doodelijke
 bleekheid, bleekheid van den dood. **To'd'es-**
bot'schaft, w. = doodsstijding. **To'd'esengel**,
 m. = engel des doods. **To'd'eserklärung**, w.
 = verklaring van (vermoedelijk) overlijden.
To'd'esfadel, w. = lijktoorts. **To'd'esfall**, m.
 = sterfgeval; **auf den, im X.** = in geval
 van sterven. **To'd'esfurcht**, w. = doodsrees.
To'd'esgedachte, m. = gedachte aan den dood,
 doodsgedachte. **To'd'esgefahr**, w. = doods-
 gevaar. **To'd'esgrauen**, f. = afgrijzen, ver-

schrikkingen van den dood. **To'd'esjahr**, f. =
 sterfjaar. **To'd'eslampf**, m. = doodstrijd.
To'd'eslandibat, m. = ten doode opgeschre-
 vene. **To'd'eslugel**, w. = doodelijke kogel.
to'd'esmutig = den dood trotseerend. **To'd'es-**
nacht, w. = eeuwige duisternis, duisternis van
 den dood. **To'd'esnot**, w. = doodsnoed; in
Tobesnöten = in doodsnoed. **To'd'esopfer**, f. =
 slachtoffer. **To'd'espein**, w. = marteling van
 den dood, doodsnoed. **To'd'esqual**, w. = doods-
 angst. **To'd'esrö'heln**, f. = gereutel (*van een*
stervende). **To'd'esrö'hauer**, m. = huivering,
 rilling van den dood.
To'd'esrö'schlaf, m.; **schreden**, m.; **schweiß**, m. =
 doods|slaap; -schrik; -zweet.
To'd'esstille, w. = doodsche stilte.
To'd'esstoch, m.; **strafe**, w. = dood|steek (ge-
 nadesboot); -straf.
To'd'esstreich, m. = doodelijke slag, doodsteek,
 genadeslag. **To'd'esstunde**, w. = sterf-, doods-
 uur. **To'd'esstag**, m. = sterfdag. **To'd'esurteil**, f.
 = doodvonnis. **To'd'esursache**, w. = oorzaak
 van den dood. **To'd'esverachtung**, w. = doods-
 verachting. **To'd'esverbrechen**, f. = halsmis-
 daad. **To'd'eswunde**, w. = doodelijke wonde,
 doodwond(e). **to'd'eswürdig** = den dood ver-
 dienend, waard te sterven. **To'd'fall**, m. zie
Wethaupt.
I. to'd'feind', **Adj.** = doodelijk vijandig; **sie find**
einander t. = zijn zijn doodvijanden. **II. To'd'**
feind, m. = doodvijand.
To'd'feindschaft, w. = doodelijke vijandschap.
to'd'krank' = doodziek. **tö'd'lich** = doodelijk.
to'd'matt', **un'de** = doodmoede, doodelijk
 vermoed, d. afgemat. **to'd'schild'** = teuzesjiek.
to'd'sicher = (ge)heel zeker, vast en zeker, zoo
 zeker als 2 x 2 vier is. **to'd'still** zie totenstill.
To'd'sünde, w. = doodszone. **to'd'un'glücklich** =
 doodongelukkig.
tö'ffen, schw. (h.) = tuffen.
Tö'ffel, m. —s, — = Stoffel, Christoffel; stoffel,
 sukkel. **tö'fflig** = stoffel-, sukkelachtig.
Tö'ffstü'ck, f. —s, —s = tuf(tuf).
To'ga, w. —, —s u. . .gen = toga.
To'huwabo'hu, f. — = tohoewabohoe, warboel,
 -klomp, groote verwarring, chaos.
Toilet'te (spr.: *toä.*), w. —, —n = toilet:
 kleedtafel; kleeding; zekere plaats, W. C.
Toilet'ten|spiegel, m.; **ti'sh**, m. = toilet|spiegel;
 -tafel.
To'la'ier, **To'la'jer**, m. —s = tokajer(wijn).
To'la'ta, w. —, . .ten = toccata (*muziekstuk*
voor toetsinstrumenten).
Tö'le, w. —, —n = (*nrd.*) teef, hond.
Toleda'ner, m. —s, — = Toledaan; (**Adj.**)
 Toledaansch.
tolerant = tolerant, verdraagzaam. **Toleranz'**,
 w. —, —en = tolerantie, verdraagzaamheid;
 remedium (zie *Remedium*). **tolerie'ren**, schw.
 (h.) = tolereeren, dulden.
toll = dol, krankzinnig, gek, zinneloos, dwaas;
 driftig, razend, woedend; (bas ist) zu t. = te
 dwaas; (er macht es) zu t. = te bont; t. und
 voll = smoordronken; *vgl.* **Tollwerden**.
Tolle, w. —, —n = bosje, kwast; kuif.
I. tol'len, schw. (h.) = (*t haar*) frizeeren. **II.**
tol'len, schw. (h.) = dollen, dartelen, zich gek
 aanstellen, razen, tieren.
Toll'haus, f. = dolhuis, krankzinnigegesticht.
Toll'händler, m. —s, — = verpleegde in een
 krankzinnigegesticht, gek. **Toll'heit**, w. —, —en
 = dolheid, krankzinnigheid; dwaasheid, zinne-
 loosheid; woede, drift, razernij: dolle, dwaze

streek. **Toll'irische**, w. = doodkruid. **Toll'topf**, m. = dol-, driftkop. **toll'töpfig** = dolkoppig, -hoofdig, (-)driftig. **Toll'torn**, f. = dolik. **Toll'krant**, f. = doodkruid. **toll'törn** = roekeloos, doldriest. **Toll'werden**: das ist zum T. = 't is om dol, om gek te worden. **Toll'wut**, w. = (honds)-dolheid.

Tol'patsh, m. —es, —e = lomperd, onhandig persoon, lummel. **Tol'patshigkeit**, w. — = lummelachtigheid. **Tol'pel**, m. —s, — = lummel, lomperd, botmuil, botterik: [lomp stuk hout, stomp; über den T. fallen = onhandig doen; über den T. werfen = übertölpeln]. **Tol'pelei'**, w. —, —en = lummelachtigheid. **id'pelhaft** = lummelig. **id'pelein**, [schw. (h.) = lummelachtig doen. **id'pisch** = lummelig.

Tomahawk (spr.: . . hawk), m. —s, —s = tomahawk, strijdbijl (*van de Indianen*).

Toma'te, w. —, —n = tomaat, liefdesappel.

Toma'tensauce, -soße, w. = tomatensaus.

Tom'bat, m. —s = tombak, geel koper.

tom'baken = tombaken, van tombak.

Tom'bank, w. = (nbb.) toonbank.

Tom'bola, w. —, —s u. . . len = tombola.

I. **Tom**, m. —(e)s, Töne = toon, klank, klem-, (kleur)toon, toonaard; woord; in samen T. = op zachten toon; einen ernstigen T. mit einem reden = een ernstig woord enz.; ich muß aus einem andern T. mit ihm reden = ik moet eens op een anderen toon enz.; der gute T. (II); II. **Tom**, m. —(e)s = klei(aarde), leem, potaarde.

Tom'abstand, m. = toonsafstand, interval. **tom'angebend** = toongevend, invloedrijk. **Tom'angeber**, m. = toongever.

I. **Tom'art**, w. = toonaard. II. **Tom'art**, w. = kleisoort.

tom'artig = kleiachtig.

Tom'bad, f. = kleurbad.

Tom'brechung, w.; -dichter, m.; -dichtung, w. = toon||breking; -dichter (komponist); -dicht (kompositie).

id'nen, [schw. (h.) = tonen, (luid)klinken; [laten hooren, aanheffen] (*van kleuren*) schakeeren; ich habe davon so etw. t. hören = ik heb er zoo iets van hooren verluiden; t. . . de Worte = (ook) mooi klinkende woorden (*ir.*).

Tom'erbe, w. = klei-, leemaarde. **id'nern** = van klei, leemen, aarden.

Tom'fall, m. = toonval, kadans.

Tom'figier||bad, f.; -falz, f. = kleurfixeer||bad; -zout.

Tom'folge, w. = tonereeks, gamma.

Tom'gefäß, -gefäß, f. = aarden, leemen vat.

Tom'grube, w. = leem-, klei-put; -groeve.

Tom'halle, w. = concert-, muziekzaal. **Tom'höhe**, w. = toonhoogte.

Tom'ni, m. u. w. = Toontje, Toon, Tonia.

tom'nicht, **tom'nig** = kleiachtig.

Tom'nita, w. —, —s = tonika, grondtoon.

Tom'nitium, f. —s, . . ta = tonikum, versterkend middel.

tom'nisch = tonisch, versterkend, spannend.

Tom'ob|baum, m.; -bohne, w. = tonka||boom (*Am. boom met welriekende vrucht*); -boon.

Tom'fall, m. = kleikalk. **Tom'krug**, m., -trufe, w. = steenen kruik.

Tom'kunst, w.; -künstler, m. = toon||kunst; -kunstenaar.

Tom'lager, f. = kleilaag.

Tom'leiter, w. = klank-, geluidsladder. **Tom'leiter**, w. = toonladder, gamma. **tom'loos** = toon-, klankloos. **Tom'losigkeit**, w. — = toon-, klankloosheid. **Tom'malerei**, w. = klankschildering;

aardewerkbeschildering. **Tom'maß**, f. = klankmaat. **Tom'messer**, m. = klank-, geluidmeter.

Tom'nage (spr.: . . aazie), w. — = tonnage, tonnemaat. **Tom'nagen**, f. —s, — = tonnetje, vaatje. **Tom'ne**, w. —, —n = ton, vat; boei (*op 't vaarwater*); leere T. . n geben großen Schall = holle (leege) vaten klinken 't hardst.

Tom'ne||butter, w.; -gehalt, m.; -geld, f. = tonne||boter; -maat; -geld.

Tom'nengewölbe, f. = tongewelf. **Tom'nenmaß**, f. = tonnemaat. **tom'nenweise** = bij tonnen.

Tom'nenzahl, w. = tonnemaat, tonnage.

Tom'pfeife, w. = steenen (Goudsche) pijp. **Tom'rohre**, f., -röhre, w. = kannebuis, aarden, steenen buis, pijp.

Tom'sag, m. = fraze (*in een kompositie*).

Tom'schiefer, m. = kleischiefer.

Tom'seger, m. = toonzetter, -dichter, komponist.

Tom'setzung, w. = kompositie. **Tom'takt**, f. = toon-, muziekstuk.

Tom'sur, w. —, —en = tonsuur.

Tom'tine, w. —, —n = tontine.

Tom'nung, w. —, —en = nuance. **Tom'beränderung**, w. = toonverandering, schakeering.

Tom'berhältnis, f. = klankverhouding, rhytmus.

Tom'ware, w. = aardewerk.

Tom'zeichen, f. = noot, (klem)toonteken.

Tom'zelle, w. = poreuze pot. **Tom'ziegel**, m. = steenen dakpan.

Tom'zad, m. —es, —e = topaas (*gele edelsteen*).

Topf, m. —(e)s, Töpfe = pot, (kook)pan; alles in einen T. werfen = over één kam scheren; das ist noch nicht in dem T., wo es schon soll = 't is nog niet in 't vaatje, waarin 't zuren moet; vgl. Maus. **Topf'blume**, w. = potbloem.

Topf'brett, f. = aanrechtbank; bloempotteplank. **Topf'den**, f. —s, — = potje; du kannst mir T. malen = ik zou je danken. **Topf'dedel**, m. = potdeksel. **Topf'fer**, m. —s, — = pottebakker. **Topf'ferarbeit**, w. = pottebakkerswerk. **Topf'ferer**, w. —, —en = pottebakkerij. **Topf'fererbe**, w. = pot(tebakkers)aarde.

I. **top'fern**, [schw. (h.) = aardewerk maken. II. **top'fern** (Abj.) = aarden.

Topf'fer||scheibe, w.; -ton, m. = pottebakkers||schijf; -klei.

Topf'ferware, w. = aardewerk.

Topf'gewächs, f.; -guder, m.; -guderei, w. = pot||plant; -kijker (keukenpiet); -kijkerij.

Topf'luchsen, m. = tulband. **Topf'leder**, m. = potliker; lekkerbek. **Topf'markt**, m. = potte-, aardewerkmarkt. **Topf'nürze**, w. —, —n = potdeksel.

Top'pil, w. — = topika (*leer van de vinding en schikking van de stof voor een wetenschappelijk werk*). **top'pisch** = topisch, plaatselijk. **Topo'graphie**, m. —en, —en = topograaf. **Topo'graphie**, w. —, —n = topografie, plaatsbeschrijving. **topogra'phisch** = topografisch.

I. **topp!** = topl goed! II. **Topp**, m. —s, —e = top (*van den mast*); vor T. und Tafel treiben (II).

top'pen, [schw. (h.) = (die Röhren) toppen. **Top'penant**, w. —, —en = toppenant. **topp'lässig** = oberlässig.

Topp'pardun (*niet afbr.* **Topppardun**), w.; -reep, f.; -segel, f. = top||pardoen; -reep; -zeil.

Top'que, w. —, —s = toque (*hoed*).

I. **Tor**, m. —en, —en = dwaas, gek. II. **Tor**, f. —(e)s, —e = poort; (sluip)deur; (*voetbal*) goal, doel; vor das T. gehen = naar buiten gaan (*ml. buiten de stad*); ums T. gehen = de wallen omwandelen; der Berührung Tür und T. öffnen =

alle deuren wijd openzetten voor...; ein **T. schießen** = (voetbal) een doelpunt maken.
Tor'atzije, w. = stedelijke akcijs.
Tor'angel, w.; **band**, f. = deur-, poort[haak (-duim); -hengsel (-band).
Tor'baum, m. = slagboom. **Tor'bogen**, m. = poort(gewelf). **Tor'einnehmer**, m. = stads-kommies. **Tor'eschluß** zie **Tor'schluß**.
Torf, m. —(e)s, —e u. **Törfe** = turf, veen.
Torfahrt, w. = inrijpoort.
torf'artig = turf-, veenachtig. **Torf'asche**, w. = turf'asch. **Torf'beere**, w. = veenbes. **Torf'boden** m. = veengrond; turfzolder.
Torf'erde, w.; **feuer**, f.; **feuerung**, w. = turfjaarde; -vuur; -verwarming (-stoken).
Torf'grube, w. = veenderij. **Torf'heide**, w. = rotsbes. **Torf'land**, f. = veen-, turf'land.
Torf'flügel, m. = vleugel (van een deur).
Torf'moor, f. = veenderij, veen. **Torf'stecker**, m. —s, — = turfsteker, veengraver. **Torf'stick**, m. = ('t) turfsteken; veenderij, verving.
Torf'stück, f. = (brok)turf.
Torf'geld, f.; **glocke**, w. = poortgeld; -klok.
Torf'heit, w. —, —en = dwaasheid, zotheid; dolligheid; vgl. **Alter**.
Torf'hüter, m. = portier, poortwachter.
id'richt, [id'rig] = dwaas, dwaaselijk, zot. **id'richt'ertweije** = dwaas, dwaaselijk. **id'rin**, w. —, —nen = dwaze, zottin.
Torf'tel, m. —s, —, **T.**, w. —, —n = wijnpers; wankeling, dronkenschap; ook = Turfel.
tor'fels, [chw. (h. u. f.)] = wankelen, tuimelen.
Torna'do, m. —s, —s = tornado (hevige uervelwind).
Torni'ster, m. [u. f.] —s, — = ransel, reis-, boeketasch; bu faun't mit aus dem **T.** fallen = je kunt naar de maan loopen, stikken.
Torpe'der, m. —s, — = torpedo-officier, torpedist. **Torpe'do**, m. —s, —s = torpedo.
Torpe'do[boot], f. = bootsjager (bootsjersdruver), m. = torpedootboot; -jager.
Torpe'dorohr, f. = lanceerbuis. **Torpe'doschun'nek**, f. = torpedovangnet.
Tor'pfortchen, f. = poortdeurtje (loket).
Torricel'ische Röhre = buis van Torricelli.
Tor'schlicher, m.; **schluß**, m. = poortsluiter; -sluiter (turf voor -schluß = (fig.) op 't laatste oogenblik, op 't nippertje).
Tor'schreiber, m. = poortschrijver.
Tor'sion, w. —, —en = torsie, wringing.
Tor'so, m. —s, —s = torso, romp (van beeld).
Tor'sperre, w. = poortsluiter. **Tor'steuer**, w. = stedelijke akcijs.
Tor't m. —(e)s = onrecht, verdriet; einem einen **T.** antun = iem. hinderen, plagen; mit zum **T.** = om mij te hinderen.
Tör'ten, f. —s, — = taartje, gebakje. **Tor'te**, w. —, —n = taart. **Tor'tenteig**, m. = taartedeeg.
Tortur, w. —, —en = tortuur, pijniging, marteling, pijnbank.
Tor'wache, w. = poortwacht. **Tor'wächter**, **wart** m. —(e)s, —e = doelverdediger, (goal)keeper.
Tor'wart, **wärter**, m. = poortwachter, portier. **Tor'weg**, m. = doorrit, koetspoort.
tor'weit = wagenwijd.
Tor'w, m. —(s), **Tories** = tory (konservatief).
Tor'zoll, m. = poortgeld; stedelijk invoerrecht.
to'ten, [chw. (h.)] = razen, tieren, rumoeren, loeien, gieren; t. der Weifall = daverend applaus, daverende toejuiching.
Toska'na, f. = Toscana. **toska'nisch** = Toskaansch.

Tost, m. —es, —e = (gwst.) pluim.
tot = dood, overleden; t. .e **Tast** = eigen gewicht; t. .es **Wasser** = stilstaand water; t. .es **Kapital**, **Pfand**, **Glets** = dood kapitaal, pand, spoor; ein **Toter**, der **Tote** = een, de doode; das **T. e Meer** = de Doodse Zee; vgl. **Hand**.
total = totaal. **Total'abstinent**, m. = geheelonthouder. **Total'abstinenz**, w. = geheelonthouding.
Total'ansicht, w.; **ausberlauf**, m.; **eindruck**, m. = totaal[laanzicht]; totale uitverkoop; -indruk.
Totalisa'tor, m. —s, .to'ren = totalizator.
Totalität, w. —, —en = totaliteit. **Total'summe**, w. = totaal (bedrag).
id'ten, [chw. (h.)] = dooden, doodslaan. **To'ten'ader**, m. = doodeakker, kerkhof. **To'ten'ant**, f. = zielmis, lijkdiens. **To'ten'bahre**, w. = lijk-, doodbaar. **to'ten'ban'ge** = doodsbang. **To'ten'bescha'ner**, m. = lijkschouwer. **To'ten'bescha'ner**, m. = doodebezweerder. **To'ten'bett**, f. = doods-, sterfbed. **to'ten'bläh'**, **bleich** = doodsbleek. **To'ten'blässe**, w. = doodelijke bleekheid, bleekheid des doods. **To'ten'blume**, w. = goudsbloem; afrikaantjes. **To'ten'buch**, f. = doodboek, -register.
To'ten'farbe, w. = doodskleur. **To'ten'feier**, w. = lijkplechtigheid, -staatsie; (plechtige) viering van den sterf'dag. **To'ten'fest**, f. = doodefeest: (B. K. zooveel als) Allerzielen; (Prot.) zie **Toten[sonntag]**. **To'ten'flagge**, w. = rouwvlag, vlag halfstok. **To'ten'fleck**, m. = doodvlek.
To'ten'gebet, f. = gebed voor de dooden. **To'ten'engel'ante**, f. = doodsklok. **To'ten'geleit**, f. = lijkstoet. **To'ten'geruch**, m. = lijkucht. **To'ten'gerüst**, f. = praalbed. **To'ten'gesang**, m. = lijkzang. **To'ten'glode**, w. = doodsklok.
To'ten'gräber, m. = doodgraver (ook de **tor**).
To'ten'gruft, w. = grafkuil, groeve.
to'tenhaff = doodsch; lijkachtig. **To'tenhalle**, w. = lijkehuis, -hal. **To'tenhans**, f. = sterf-; lijkehuis. **To'tenhend**, f. = doodshemd. **To'ten'flage**, w. = lijkklacht. **To'ten'lopf**, m. = doodshoofd (vlinder). **To'ten'lopfhuzaren**, Pl. = doodshoofdhuuzaren (populaire naam van eenige regimenten huzaren in Duitschl.). **To'ten'krampf**, m. = doodkramp, tetanus. **To'ten'kranz**, m. = lijk-, grafkrans. **To'ten'kreuz**, f. = grafkruis.
To'tentult(us), m. = doodedienst. **To'ten'lade**, w. = doodkist. **To'ten'liste**, w. = doode-, sterflijst. **To'ten'mahl**, f. = dood-, lijkmaal. **To'ten'marsch**, m. = (militaire) doode-, treurmarsch.
To'ten'maske, w.; **messe**, w.; **opfer**, f. = lijkmasker; -mis (zielmis); -offer.
To'ten'register, f. = doodregister. **To'ten'schau**, w. = lijkschouw(ing). **To'ten'schein**, m. = doodeel; -akte; -briefje. **To'ten'sonntag**, m. = Doodezondag, -feest (**Zondag vóór den Advent**; vgl. **Totenfest**). **To'ten'stadt**, w. = doodestad.
To'ten'starre, w. = lijk-, doodverstijving. **to'ten'still** = doodstil. **To'ten'stille**, w. = doodsche stilte. **To'ten'tanz**, m. = doodedans.
To'ten'träger, m. = (lijk)drager. **To'ten'ty**, w. = doodskloppertje (houtworm).
To'ten'verbrennung, w.; **vogel**, m. = lijk[ver]branding; -uul (kerkuil).
Tö'ter, m. —s, — = dooder, moordenaar.
tot'frieren, ft. (h.) = doodvriezen. **tot'geboren** = doodgeboren (eig. en fig.). **Tot'lachen**: das ist zum **T.** = 't is om je dood te lachen. **tot'machen**, [chw. (h.)] = dood maken, dooden; (fig.) in den doofpot doen, i. d. d. stoppen; (die Rottfurrenz) overwinnen.

To'to zie Totalisator.

tot'schießen, ft. (h.) = doodschieten. **Tot'schlag**, m. = doodslag, moord. **tot'schlagen**, ft. (h.) = doodslaan, doden (ook fig. van den tijd bijv.). **Tot'schläger**, m. = moordenaar; doodslager; knuppel. **tot'schweigen**, ft. (h.) = doodzwingen. **tot'stechen**, ft. (h.) = doodsteken. **Tö'tung**, w. —, —en = doden, moord; (fig.) dooding.

Tou'ge (spr.: *toeazje*), w. — = ketting-sleepvaart.

tou'die'ren (spr.: *toesieren*) zie tuf'sieren. **Tou'pet'** (spr.: *toepeet*), f. —s, —s = toupet, kuif, pruikje. **tou'pie'ren** (spr.: *toe..*), schw. (h.) = frizeeren, opmaken.

Tour (spr.: *toer*), w. —, —en = toer, wandeling(etje), reis, uitstapje, rit(je), tochtje; valsch kapsel; wending; draai; (*tech.*) omwenteling, toer; beurt; rondje; enige T. en im Saal machen = de zaal eenige keeren rondwandelen; nach der T. avancieren = naar anciënniteit avancieren. **Tou'renzahl**, w. = toeretal.

Tou'renzähler, m. = toereteller. **Tou'ring-Club**, (spr.: *toe..*) m. = toeristebond. **Tourist'** (spr.: *toe..*), m. —en, —en = toerist. **Touri'stenklub**, -verein, m. = toeristebond. **Tournee'** (spr.: *toer..*), w. —, —s = tournée, rondreis. **tournie'ren** (spr.: *toer..*), schw. (h.) = tourneeren, keeren. **Tourniquet'** (spr.: *toerni-koel*), f. —s, —s = tourniquet. **Tournüre** zie Turnüre.

Toxikologie', w. — = toxicologie, leer van de vergiften.

T. P. zie P. T.

Trab, m. —(e)s = draf; T. reiten = in draf rijden; ein Pferd in den T. sehen = in draf brengen, laten draven; einen auf den T. bringen = iem. aan 't werk zetten, iem. leeren wat haast te maken; iem. zeggen waar 't op staat, aan 't verstand brengen hoe 't hoort.

Trabant', m. —en, —en = trawant, (lijf-)wachter, satelliet, geleider; maan.

tra'ben, schw. (h. u. f.) = draven; hoch t. = met hoogopgetrokken pooten draven; hoogdravend zijn. **tra'ber**, m. —s, — = draver.

Trabu'lo, w. —, —s = trabuko(sigaar). **Tracheotomie'**, w. — = tracheotomie, luchtpijpsnede.

Tracht, w. —, —en = vracht (*hout*), gang (*water, eten*); (kleeder)dracht, kleedij; eine T. Prügel = een dracht, pak slaag.

trach'ten, schw. (h.) = trachten, streven; (etnem nach dem Leben) staan.

trach'tig = drachtig, (fig.) zwanger.

tracht', m. —(e)s = tracht (een porfier).

tracie'ren zie trassieren II.

trabition' w. —, —en = traditie, overlevering.

traditionell' = traditioneel.

trafik', m. —s, —s, T. w. —, —en = trafik, handel, winkel.

traft, w. —, —en = groot houtvlot.

tragent', m. —(e)s, —e = tragent (*plant en hars*), hoksdooorn, hokjespeul.

Trag'bahnre, w.; -balken, m.; -band, f. = draagbaar (berrie); -balk; -band (brétel).

trag'bar = draagbaar; vruchtbaar.

Trag'baum, m.; -bett, f. = draagboom (berrie); -bed (brankard).

tra'ge, w. —, —n = draagband; -baar.

trä'ge = traag, lui.

Trag'ebalken, -baum, -bett, -torb, -lohn, zie Tragbalken enz.

tra'gen, ft. (h.) (du trägt, er trägt; trug; trüge; trage) getragen) = dragen; verdragen; op-

leveren, -brengen; er hat schwer daran zu t. = dat is een groote last, een groot verdriet voor hem; (eine Büchse, das Auge) trägt weit = draagt ver; das Eis trägt = 't ijs draagt, kan dragen; keine Scheu t. = zich niet schamen; alle Kennzeichen von . . an sich t. = alle kentekens vertoonen van . . ; sich gerade, aufrecht t. = rechtop loopen; sich schwatz t. = zich in 't zwart kleeden; (dieser Stoff) trägt sich gut = blijft goed in 't dragen; er trägt sich mit gefährlichen Plänen = hij koestert gevaarlijke plannen, gaat van . . zwanger; das Porto trägt eine Marf = betragt; in getragener Stimmung = plechtig gestemd; [ein Amt t. = bekleeden; mein tragendes Amt = 't door mij bekleede ambt]; vgl. Bedenken II, Haut, Nase, Rechnung, Schau, e. a.

Trag'orgel, -pfeiler, -pfeifen, zie Trag..

Trä'ger, m. —s, — = drager; stut, schoor, draag-, steunbalk; T. (eines Wadjfels) = houder.

Trä'gerlohn, m. = pakjesdragers-, draagloon.

Trag'geriemen, -sattel, -seffel, zie Trag..

trag'fähig sein = draagkracht hebben. **Trag'fähigkei't**, w. = (*van schip*) inhoud, tonneemaat; (*van spoorwaggen e. d.*) draagvermogen.

Träg'heit, w. — = lui-, traag-, lakschheid.

Träg'heitsgesetz, f. = wet van de traagheid.

Träg'heitsmoment, f. = traagheidsmoment.

Trä'giter, m. —s, — = treurspeldichter; treurspeler. **tragik'o'misch** = tragi-komisch.

Tragikomö'die, w. = tragi-komedie. **tra'gisch** = tragisch.

Trag'torb, m. = draagkorf, mars. **Trag'traft**, w. = draagkracht. **Trag'lohn**, m. = draagloon.

Trag'mast, m. = paal.

Trag'de, m. —n, —n = treurspeler. **Trag'die**, w. —, —n = tragedie, treurspel. **Trag'dien-dichter**, m. = treurspeldichter. **Trag'dien-spieler**, m. = treurspeler.

Trag'orgel, w. = draagbaar orgel. **Trag'pfeiler**, m. = steunpijler, stut. **Trag'pfeifen**, m. = post, stijl, stutpaal.

Trag'riemen, m.; -sattel, m.; -seffel, m.; -stuhl, m.; -stein, m.; -vermügen, f.; -weite, w. = draagriem; -zadel (pakzadel); -zetel; -stoel; -steen (kraagsteen); -vermogen (-kracht); -wijdte (*van vuurwapen*: dracht).

Traille (spr.: *trajje*), w. —, —n = traille, gierpont; *niel* = Traffe.

Train (spr.: *trèn*), m. —s, —s = trein, tros.

Träi'ner (spr.: *treener*), m. —s, — = trainer.

trainie'ren (spr.: *tree..*), schw. (h.) = trainen, oefenen, africhten. **Träi'ning** (spr.: *treening*), f. —s = training, oefening.

Train'kolonne, w.; -soldat, m.; -wagen, m. = trein'kolonne; -soldaat; -wagen.

traita'bel zie trāta'bel. **Traiteur** (spr.: *brēteur*), m. —s, —e = restaurateur. **traitie'ren** zie trātieren.

Trajan', **Traja'nus**, m. = Trajanus.

Trajett', m. —(e)s, —e = overvaart, spoorwegveer. **Trajett'schiff**, f. = spoorwegpont.

Trakeh'ner, m. —s, — = Trakehner (paard).

traft, m. —(e)s, —e = uitgestrektheid, streek; (aaneengesloten) rij, lijn.

trafta'bel = gemakkelijk (te behandelen); handelbaar, geschikt. **trafta'ment**, f. —(e)s, —e = behandeling; traktatie, onthaal, traktement (*in beide bet.*). **traftat'**, m. (u. f.) —(e)s, —e = traktaat. **traftat'chen**, f. —s, — = traktaetje.

traftie'ren, schw. (h.) = trakteeeren (*behandelen, onthalen*); t. mit = onthalen op.

traftion', w. —, —en = traktie.

Tralje, w. —, —n = tralie.
tralla! = tralla! **träi'lern**, [schw. (h.) = neurien.
I. Tram, m. —(e)s, Träme u. —e = (oud en nog *gust.*) balk. **II. Tram (met d)**, der (die) = tram.
Tram'baan, w. = trambaan, tramweg.
Tramonta'ne, w. —, ..nen = tramontana (*It. noordewind*).
Tramp'dampfer, m. = wilde vrachtboot, vrachtzoeker.
Tram'pel, m. —s, — = lomperd, pummel, kinkel. **tram'peln**, [schw. (h.) = lomp stappen, trappelen, stampvoeten. **Tram'pelloge**, w. = (best.) galerij, schellinkje, engelebak. **Tram'peltier**, f. = (tweebultig) kameel; lomperd.
Tram'polin, m. u. f. —s, —e = springplank.
Tram'way (spr.: *. .wee*) m. —s, —s, **Tr.**, w. —, —s = tram(weg). **Tram(way)wagen**, m. = tramwagen.
Tran, m. —(e)s = (visch)traan; im **I.** sein = in de lorum, aangeschoten zijn. **Tran'brenner**, m. = traankoker. **Tran'brennerci**, w. = traankokerij.
Tranchee' (spr.: *träsjee*), w. —, —n = tranchee, loopgraaf. **tranchie'ren** (spr.: *träsjie*..), [schw. (h.) = trancheeren, (af-, voor)snijden. **Tranchier'messer**, f. = trancheer-, voorsnijmes.
Trä'ne, w. —, —n = traan (*in 't oog*); bis zu **I.** n = tot schreiens toe. **trä'nen**, [schw. (h.) = tranen storten; tranen; t. des Antlig = gelaat in tranen; (der Weintod) trânt = verliest vocht, traant; (ein Faß) trânt = lekt. **Trä'nenauge**, f. = traan oog; betraand oog. **Trä'nenbad**, m. = tranebeek, -stroom.
Trä'nen|bein, f.; **-brühe**, w.; **-feuchtigkeit**, w.; **-fistel**, w.; **-fluß**, m. = traan|been; -klier; -vocht; -fistel; -vloeiing.
Trä'nenflut, w. = tranestroom.
Trä'nen|gefäße, Pl.; **-grube**, w. = traan|vaten (-buisen); -kultje.
Trä'nen|guß, m. = tranestroom, -vloed. **Trä'nen|krug**, m. = tranekruikje. **trä'nenleer**, **-los** = zonder tranen, traneloos, droog. **Trä'nen|lese**, w. = huilebalk. **Trä'nen|quelle**, w. = bron van tranen. **trä'nenreich** = rijk aan tranen, vol tranen, smartvol, in tranen badend; sentimenteel. **Trä'nen|sad**, m. = traanzak; huilebalk.
Trä'nen|strom, m.; **-tal**, f.; **-urne**, w. = tranen|stroom; -dal; -urn (-kruikje).
trä'nenvoll = tranenvol, vol tranen.
Trän'geruch, m. = traanreuk, -lucht. **trä'nicht** = traanachtig. **trä'nig** = tranig, vettig; suf.
trä'nicht, **trä'nig** = betraand.
Trant, m. —(e)s, Tränke = drank (*ook als geneesmiddel*); Spelje und **I.** (II); viel Schweine machen dünnet **I.** = veel varkens maken de spoeling dun. **Tränf'brunnen**, m. = drinkplaats.
Tränf'gen, f. —s, — = drankje. **Trän'fe**, w. —, —n = drenk, drinkplaats, -wed, -bak; spoeling; drenking. **trän'fen**, [schw. (h.) = drenken, laten drinken; (mit Öl) drenken, (laten) doortrekken. **Tränf'faß**, f. = drenk-, drinkbak; drenk-, drinktrog.
Tränf'loffer, f.; **-steuer**, w. = drank|offer (plengoffer); -belasting.
Trän'lampe, w. = traanlamp.
Trän'saktion, w. —, —en = transaktie.
trans'alpi'nisch; **-atlan'tisch** = trans|alpijnisch; -atlantisch.
tranchie'ren ufw. zie tranchieren ufw.
Transept' zie Transsept.
transfere'ren, [schw. (h.) = transfereeren,

overdragen, -brengen. **Transfiguration'**, w. —, —en = transfiguratie, verheerlijking (*van Christus*). **Transformation'**, w. —, —en = transformatie, vormverandering. **Transfusion'**, w. —, —en = transfuzie, overstorting.
Tran'kieerei, m. = traankokerij.
trans'gie'ren, [schw. (h.) = transigeeren, een schikking maken.
Tran'fit, m. —(e)s, —e = transito, doorvoer.
Tran'fit|güter, Pl.; **-handel**, m. = transito|goederen; -handel.
trans'itiv' = transitief, overgankelijk. **Trans'itiv'(um)**, f. —s, ..ve u. ..va = transitief (werkwoord). **Tran'fitlager**, f. = doorvoer-entrepôt. **Tran'fito**, m. —s, —s u. ..fiti zie **Tran'fit**. **trans'it'risch** = transitoor, vergankelijk, voorbijaand. **Tran'fitzoll**, m. = transito-, doorvoerrecht.
trans'|kaspisch; **-kaukasisch** = trans|kaspisch; -kaukazisch.
trans'kribie'ren, [schw. (h.) = overschrijven.
Transkribition', w. —, —en = transkriptie.
Transla'tor, m. —s, ..to'ren = translator, translateur, vertaler. **transleitha'nisch** = Transleithaansch. **Translokation'**, w. —, —en = translokatie, verplaatsing. **translozie'ren**, [schw. (h.) = transloceeren, verplaatsen.
Transmission', w. —, —en = transmissie, overdracht; -brenging (*van een kracht*). **trans'mittie'ren**, [schw. (h.) = transmittieeren, overdragen, -brengen, -zenden.
transparent' = transparant; **I.**, f. —(e)s, —e = t.
Transpiration', w. — = transpiratie, zweet.
trans'pirie'ren, [schw. (h.) = transpireeren.
transponie'ren, [schw. (h.) = transponeeren, overbrengen. **Transport'**, m. —(e)s, —e = transport: vervoer; overbrenging; **I.** auf die andre Seite = per transport (*bij 't boeken*). **transporta'bel** = transportabel: vervoerbaar, (*van schulden*) overdraagbaar. **Transportation'**, w. —, —en = transportatie. **Transporteur'**, m. —s, —e = transporteur, hoek-, graadmeter, graadboog. **transportie'ren**, [schw. (h.) = transporteeren.
Transport'|kosten, Pl.; **-mittel**, f.; **-schiff**, f.; **-übernahme**, w.; **-versicherung**, w.; **-werte**, Pl. = transport|kosten (expeditiekosten); -middel (vervoermiddel); -schip; -overname; -verzekering; -waarden.
Transposition', w. —, —en = transpositie.
Transsept', m. —(e)s, —e = transsept (*dwaars-schip in kerken e. d.*).
trans'|sibirisch = transsiberisch.
Transsubstantiation', w. — = transsubstantiatie (*verandering van brood en wijn in 't lichaam van Christus*).
Transvaal, f. = Transvaal. **Transvaal'er**, m. —s, — = Transvaler; **Tr.** (Wd.) = Transvaalsch.
Transversale, w. —, —n = transversaal, snijlijn.
transzendent, **transzidental'** = transcendent(aal), bovenzinnelijk.
Tran'tonne, w. = traanton.
Trapez', f. —(e)s, —e = trapezium; trapeze, zweefrek. **Trapezoid'**, f. —(e)s, —e = trapezoid, onregelmatige vierhoek.
I. Trap'pe, m. —n, —n, w. —, —n = trap(gans).
II. Trap'pe, w. —, —n = (nrdb.) voetspoor.
trap'peln, [schw. (h.) = trappelen, trippelen.
trap'pen, [schw. (h.) = lomp stappen, kloosen.
Trap'per, m. —s, — = trapper, Noord-amerikaansche pelsjager.
Trappist', m. —en, —en = Trappist (*monnik*)

vanden) **Trappi'stenorden**, m. = Trappisteorde.
trapp'jen, [schw. (h.) = klossen, hosklossen.
trara'l = traral
trassime'nisch = Trassimeensch.
Tras, m., **Trasjes** = tras.
Trassant', m. —en, —en = trassant, trekker
 (van een wissel). **Tras'jat'**, m. —en, —en =
 trassaat, betrokkene.
Tras'je, w. —, —n = schets, teekening, plan.
I. trassie'ren, [schw. (h.) = (een wissel) trekken;
 auf einen t. (ll). **II. trassie'ren**, [schw. (h.) =
 traceeren, afteekenen, in teekening brengen.
trata'bel = handelbaar. **Träteur'** zie **Tratteur**.
trätie'ren, [schw. (h.) = behandelen, trakteeeren.
Tratsch (met ä), m. —es = gebazel, gebabbel.
tratschen (met ä), **trät'schen** (lange ä), [schw.
 (h.) = babbelen, leuteren, (gwst.) langzaam voort-
 loopen, voortzeulen. **Tratscherei'** (met ä), w. —
 zie **Geträt'sch**. **trats'chig** (met ä) = sukkelig
Trat'te, w. —, —n = traite, (getrokken) wissel.
Trat'tenangeige, w. = advies (van de trekking
 van een wissel).
Trattorie', w. —, —n = trattorie, eethuis,
 restaurant.
Trau, w. — = (gwst.) trouwplechtigheid;
 verloovingsgeschenk. **Trau'altar**, m. = trouw-
 altaar.
Trau'be, w. —, —n = (druive)tros, druif.
trau'benartig = trosvormig. **Trau'benbeere**,
 w. = druif. **Trau'benblut**, f. = druivebloed
trau'benförmig = tros-, druifvormig. **Trau'**
benzländer, f. = latwerk (voor den wijnstok),
 spalcr, geleide wijnstok.
Trau'benkur, w.; —lese, w.; —sajt, m.; —zuder,
 m. = druive|kuur; -oogst (-pluk); -sap; -suiker.
trau'big = vol trossen, trosvormig.
trau'en, [schw. (h.) = (einem) vertrouwen; (auf
 einen) vertrouwen; (einem) in den echt ver-
 binden, trouwen; sich (thans meestal *akk.*,
 toch ook *wel dat.*) t. = wagen, durven; [t. =
 wagen, durven; einem etw. t. = toevertrouwen];
 (id) fonte) meinen Augen faum t. = mijn oogen
 nauwelijks gelooven; einem nicht über den Weg
 (um die Gde) t. = iem. geen zier vertrouwen;
 trau, [schau, wem = zie toe, wien je vertrouwt;
 vgl. Friede.
Trauer, w. — = droefheid, leed, treurigheid;
 rouw(kleeding); **T. an**-, ablegen = in den rouw
 gaan (den r. aannemen), uit den r. gaan; tiefe
T. = zware rouw; **T. haben** = in den rouw
 zijn. **Trau'eranzeige**, w. = doodbericht.
Trau'er|anzug, m.; —binde, w. = rouw|kleeding;
 -band (-floers).
Trau'erbootschaft, w. = ongeluksbericht, nood-
 lottige tijding. **Trau'erbrief**, m. = dood-
 rouwbrief. **Trau'erbede**, w. = rouwlaken,
 -kleed. **Trau'eresche**, w. = treuresch. **Trau'er'**
sabne, w. = rouwvlag, zwarte vlag. **Trau'er'**
fall, m. = sterfgeval.
Trau'er|farbe, w.; —flagge, w.; —flor, m. =
 rouw|kleur; -vlag; -floers.
Trau'ergebicht, f. = treurdicht. **Trau'ergefolge**,
 f. = rouwstoet. **Trau'ergeläute**, f. = doods-klok.
Trau'er|geleit, f.; —gepränge, f. = lijk-, rouw|
 stoet; -staatsie.
Trau'ergeläst, f. = praalbed, katafalk. **Trau'er'**
gefang, m. = treur(ge)zang. **Trau'ergesichte**,
 w. = treurige geschiedenis. **Trau'ergeschrei**, f.
 = treurkreten, weeklacht. **Trau'ergestalt**, w. =
 treurige gestalte, ongeluksgestalte. **Trau'er'**
gewand, f. = rouwgewaad, -kleed. **Trau'er'**
gottesdienst, m. = rouwdienst. **Trau'erhaus**,
 f. = treurhuis.

Trau'er|hut, m.; —jahr, f.; —kapelle, w.; —kleid,
 f. = rouw|hoed; -jaar; -kapel; -kleed.
Trau'er|kloß, m. = saaije, doodeter.
Trau'er|kuische, w.; —magazin, f.; —maht, f.;
 —mantel, m. = rouw|koets; -winkel; -maal;
 -mantel (ook een vlinder).
Trau'er|marsch, m.; —muffel, w. = treur|marsch;
 -muziek.
trau'ern, [schw. (h.) = treuren, bedroefd zijn;
 rouw dragen, rouwen. **Trau'ernachricht**, w. =
 ongelukkige, treurige tijding. **Trau'erordnung**,
 w. = bepalingen omtrent den rouw.
Trau'er|papier, f.; —rand, m.; —schleier, m. =
 rouw|papier; -rand (ook aan de nagels); -sluier.
Trau'er|spiel, f.; —spielbichter, m.; —stimme, w.
 = treur|spel; -speldichter; -stem.
Trau'er|stück, f.; —ton, m. = treur|stuk; -toon.
Trau'ertonne, w. = hondehokje (*nl. hooge
 hoed*). **Trau'ertuch**, f. = rouwlaken, -kleed,
 krip. **Trau'ertwagen**, m. = lijk-; rouwkoets.
Trau'erweide, w. = treurwilg.
Trau'erzeit, w.; —zimmer, f.; —zug, m. =
 rouw|tijd; -kamer; -stoet (lijkstoeft).
Trau'erzypressse, w. = treurecypres.
Trauf'dach, f. = druipdak, -lijst. **Trau'fe**, w.
 —, —n = drup, drop, ('t) druppelen; dakpijp,
 -lijst; vgl. Regen. **träu'feln**, [schw. (h.) =
 (doen neer)druppelen, in druppels neervallen,
 druipen. **trau'fen**, **träu'fen**, [schw. (h.) =
 druppelen, druipen, lekken. **Trauf'fach**, f. =
 regenton. **Trauf'rinne**, w. = dakgoot. **Trauf'**
rohr, f.; —röhre, w. = regenpijp, spuwer.
Trauf'stein, m. = drupsteen (*onder de goot*).
Trauf'wasser, f. = regenwater (*van 't dak bije*).
Trau'gebühr, w., —geld, f. = trouwgeld.
Trau'handlung, w. = trouwplechtigheid.
trau'lich = gezellig, huishelijk, behaaglijk,
 hartelijk. **Trau'lichkeit**, w. — = gezelligheid enz.
Traum, m. —(es), Träume = droom; das
 fällt mir im T. nicht ein = daar denk ik in
 de verste verte niet aan; vgl. Schaum.
Traum|bild, f.; —buch, f.; —deuter, m.; —deutung,
 w. = droom|beeld; -boek (ook: droomer,
 slaapmuts); -uitlegger; -uitlegging.
träu'men, [schw. (h.) = droomen, soezen;
 peinzen, mijmeren; ich, mir träumte = ik
 droomde; das hätte ich mir nicht t. lassen =
 dat had ik nooit gedacht, niet kunnen droomen.
Träu'mer, m. —s, — = droomer, soezer,
 mijmeraar. **Träumerei'**, w. —, —en = droom-
 merij, mijmerij. **träu'merisch** = droomerig,
 soezerig.
Traum|gezicht, f.; —gestalt, w.; —gott, m.;
 —leben, f. = droom|gezicht (vizioen); -gestalte;
 -god (Morfeus); -leven.
traum'verloren = geestesafwezig. **Traum'welt**,
 w. = droomwereld, rijk der droomen.
 [Traum! = waarlijk, op mijn woord, in trouwe!]
Träu'rede, w. = toespraak (*bij 't trouwen*).
trau'rig = treurig, bedroefd, droevig; naar.
Träu'rigkeit, w. —, —en = treurigheid, be-
 droefdheid, droefheid.
Träu'ring, m.; —schein, m. = trouw|ring; -akte.
traut' = lief, geliefd, intiem, gezellig. **Träu'then**,
Träu'tel, f. —s, — = liefje. **Träu'te**, w. — =
 vertrouwen. **traut'jam** = gezellig, intiem.
Träu'ung, w. —, —en = (*kerk.*, *thans ook burg.*)
 huwelijksvoltrekking.
Träu'ungs|buch, f.; —register, f.; —tag, m. =
 trouw|boek; -register; -dag.
Träuer'fe, w. —, —n = dwarslijn, -gang, -balk.
Trävertin', m. —s = Travertijnsche steen.
Travestie', w. —, —n = travestie (*spottende*

inkleding van ernstige ſtof in 't komische; *mannerol, door een vrouw gespeeld*). **traveſtie'ren**, ſchw. (h.) = belachelijk maken; verkleeden, maskeren.

Trawl, f. —s, —s = trawl, ſleepnet. **Trawl'er**, m. —s, — = trawler, treiler.

Tre'ber, Pl. = draf, droesem, druivemoer; vgl. **Treſter**.

Tred'shüte, -shüte (spr.: . . *sojete*), w. —, —n = trekschuit.

I. **Treff**, f. —s = klaveren. II. **Treff**, m. —(e)s, —e = tref, ſlag, houw; **T**. iſt **Trumpf** = 't is er maar om te doen 't doel te bereiken, men moet 't maar treffen.

I. **treff'en**, ſt. (h.) (du trifft, er trifft, traf; trāfe; trifft getroffen) = treffen, raken; (aan)treffen; ontmoeten; (een of andere *regeling*) maken, nemen, treffen; (die Kugel) hat ihn getroffen = heeft hem geraakt, getroffen; die Reihe wird auch ihn t. = hij krijgt ook wel een beurt; Sie haben es getroffen = U hebt 't geraden; er hat mit seiner Vermutung das Richtige getroffen = heeft juist gegist; treffen auf (i.) = toevallig ontmoeten, ondervinden; wir trafen auf eine Geſellſchaft Franzosen = wij troffen een . . . ; er traf auf Widerſtand = hij ondervond, ontmoette tegenkanting, . . . stand; es traf ſich = 't gebeurde; es trifft ſich gut, daß = 't treft goed, dat. . . ; vgl. **Abkommen** II. **Unordnung**, **Anſtalt**, **Beſtimmung**, **Einrichtung**, **harren**, **Maßregel**, **Nagel**, **Schwarz**, **Veranſtaltung**, **Vorſehung**, **Wahl** s. a. II. **Treff'en**, f. —s, — = ontmoeting, gevecht, ſlag; ins **T**. gehen = ten ſtrijde gaan; wenn's zum **T**. kommt = (ook) als 't er op aankomt; das erste, zweite **T**. = de eerste, tweede gevechtlinie.

treff'end = treffend, juist, sprekend gelijkend; eine t. e. Antwort = een raak antwoord.

Treff'er, m. —s, — = winnummer, prijs; buitenkansje; treffer (*shot, raakstoot*). **treff'lich** = (voor)treffelijk. **Treff'lichkeit**, w. —, —en = (voor)treffelijkheid.

Treff'le, f. —s zie **Treff** I.

Treib'ackje, w. = drijfak. **Treib'anfer**, m. = drijfanker. **Treib'bake**, w. = drijvend bakken.

Treib'beet, f. = broei-bed, -bak. **Treib'bolzen**, m. = drijfijzer. **Treib'eis**, f. = drijfijis; mit **T**. gehen = kruien (*van de rivier*).

I. **treib'en**, ſt. (h.) (ich treibe; trieb; triebe; treibe! getrieben) = drijven, jagen; [zwerfen]; **Ackerbau**, **fremde Sprachen**, **Muſik** u. ä. t. = doen aan landbouw enz.; etw. **auf's** Äußerſte t. = iets tot 't uiterste drijven; (die Pflanze) treibt **Blätter**, (Keime, Knospen) = krijgt, maakt bladeren enz.; (der Fluß) treibt **Eis** = kruut; etw. t. = aan iets doen, iets uitvoeren (*zie boven*); (ein **Gewerbe**, **Handwerk**) uitoefenen; (**Gold**, **Silber**) zuiveren, fineeren; (**Handel**) drijven; treibt **Ihr** jeht **heim**? = trekt ge nu met Uw kudde naar huis? (die Preiſe) in die Höhe t. = opdrijven -jagen; **August** t. = in weelde leven; ſeinen **Mutwillen** mit einem t. = iem. haldadig behandelen, voor den gek houden; es trieb ihn **nach** dem Meer = hij werd als naar de zee getrokken, hij móest naar zee; (**Pflanzen**) trekken, kweken; **Boſſen**, t. = grappen uit-halen; einen **Reiſ** ant ein **Paß** t. = een hoepel om een vat slaan; der **Schnee** treibt = 't is een sneeuwjacht; (einen **Tunnel** in einen Berg) maken, boren; **Wucher** t. = woekeren; **Wurzeln** t. = wortel schieten, slaan; (etnen zu einem **Kampf**, zur **Eile**) aandrijven; (zur **Verzweiflung**) drijven; es zu bunt, zu toll t. =

't te bont, te gek maken; wie man's treibt, so geht's = zoo men zaait, zoo maait men; [**ſich** t. = zwoegen, zich vermoelen]; vgl. **Enge**, **Flucht**, **Paar**, **Scherz**, **Spiel**, **Spige**, **Spott**. II. **Treib'en**, f. —s, — = ('t)(voort)drijven, jagen, drijfjacht; ('t)groeien, uitbotten; gedoe, doen en laten, bezigheid, bedrijvigheid, drukte; trekken, kweken, teelt.

Treib'er, m. —s, — = drijver (*van vee, bij de jacht, van slaven*); (*beu.*) haussier; (*een klein zeil*) druil. **Treib'erei**, w. —, —en = drijfverij, gedrijf, geklaag; opdrijfverij (*van prijzen*). **Treib'faß**, f. = looivat. **Treib'hammer**, m. = drijfhamer. **Treib'haus**, f. = trek-, broekkas.

Treib'herd, m.; **sholz**, f.; **sjagd**, w. (**sjagen**, f.) = drijfhaard; -hout; -jacht (klopjacht).

Treib'taſten, m. = broekkas. **Treib'tette**, w. = drijfketting. **Treib'traft**, w. = beweegkracht.

Treib'teute, Pl. = drijvers (*bij drijfjacht*). **Treib'tuch**, f.; **shofen**, m.; **shad**, f.; **shriemen**, m. = drijfmet; -haard; -rad; -riem.

Treib'tſand, m.; **shag**, m.; **shange**, w.; **shweg**, m. = drijfzand; -sas; -stang; -weg (*vgl.*, **Treff** 2).

Treib'twehr, w. = drijverslinie (*bij de drijfjacht*).

Treib'twelle, w.; **shwert**, f. = drijfllas; -werk.

Trei'del, m. —s, — = (nrb.) treil; trek-, jaaglijn, sleeptouw. **trei'deln**, ſchw. (h.) = trellen, (*stroomop*) sleepen. **Trei'delſtab**, **shweig**, **shweg**, m. = jaag-, sleeppad.

trei'te = (jüb.) treife, onrein (*spijs en drank*).

Tre'ma, f. —s, —s = trema, deelteeken ('').

Tre'molo, f. —s, —s = tremolo, triller, trilling.

Trem'se, w. —, —n = korenbloem, centaurie.

Tremulant', m. —en, —en = tremulant, triller.

tremulie'ren, ſchw. (h.) = tremuleeren, trillers maken.

Tren'del, m. —s, — = (*guſt.*) tol (*speelgoed*);

zeur. **tren'deln**, ſchw. (h.) = drentelen, omzeuren, draaien, zaniken, treuzelen. **Tren'der**, m. —s, — = treuzelaar, zeur(der).

trenn'bar = scheidbaar, te scheiden. **Trenn'barkeit**, w. — = scheidbaarheid. **tren'nen**, ſchw. (h.) = (af-, vaneen)scheiden; lostornen; **ſich** t. = zich splitsen; scheiden, uiteengaan; afscheid (van elkander) nemen. **Trenn'messer**, f. =

tormmesje. **Tren'nung**, w. —, —en = scheiding; splitsing, (*in de kerk*) scheuring, schisma.

Tren'nungsſchmerz, m. = smart, verdriet van 't scheiden, scheidingsmart. **Tren'nungswand**, w. = tusschenwand, -muur. **Tren'nungszeichen**, f. = scheidings-, deelingsteeken (-).

Tren'te, w. —, —n = trens (*ook voor*: toom), lus.

tren'teln zie **trendeln**.

tren'zen, ſchw. (h.) = spuwen; uitstellen; (*van 't hert*) snuiven.

Trepan', m. —s, —e = trepaan, schedelboor.

Trepanation', w. —, —en = trepanatie. **trepanie'ren**, ſchw. (h.) = trepaneeren (*den schedel openen*).

Tre'bang, m. —s, —s u. —e = zeeaugurk.

treppab' treppauf' = trapaf trapop. **Trepp'pe**, w. —, —n = trap, stoep; zwi **T**. n hoch = twee (trappen) hoog, op de tweede verdieping.

Trepp'en|abſaß, m.; **shau**, m. = trap|portaal (rust); -konstruktie.

Trepp'enſlucht, w. = trapdeel (*tusschen twee portalen*).

trepp'enformig = trapvormig.

Trepp'engeländer, f. = trapleuning. **Trepp'enhäus**, f. = trappehuis. **Trepp'entufe**, w. = (trap)trede. **Trepp'entür**, w. = trapdeur.

Trepp'enwäg, m. = inval (geestigheid), die altijd te laat komt, *esprit de l'escalier*.

Trefen zie Drefen.

Trefor', m. —s, —e = trezor, schat, geldkast, kas; kluis (voor geldswaarden enz.). **Trefor's schein** = Schagſchein.

Trefſpe, w. —, —n = dravik.

Trefſe, w. —, —n = tres, galon. **Trefſenhut**, m. = hoed met tressen. **Trefſenkleid**, f. = gegalonneerde japon.

Trefſter, Pl. = droesem (vooral van geperste druiven). **Trefſterwein**, m. = na-, spoelwijn. **Tref'brief**, m. = maanbrief (stud.).

Tref'ten, ft. (h.) (du trittſt, er tritt; trat; träte; trittl getreten) = treden; trappen (ook voor „fietsen"), stappen, loopen; (den Laft, Trauben, Ton, Waſſer) trappen; Bälge, Orgel t. = 't orgel trappen; (die Schuße ſchief) loopen; (einem (ob. eiten) auf den Fuß) trappen; einen t. = (stud.) iem. manen; einen Tanz t. = een dans maken, dansen; auf der Stelle t. = den pas markeeren; **daneben**, t. = een mispas doen; t., (f.) = treden, stappen, loopen; **ans Land** t. = aan land stappen, voet aan wal zetten; ber Tob tritt ihm **ans Herz** = de Dood legt de hand op zijn hart; **ans Licht** t. = verschijnen, voor den dag komen, aan 't licht komen; (ber Schweiß) tritt ihm auf die Stirn = komt op zijn voorhoofd; (die Augen) t. **ans ihren Höhlen** = pullen uit de kassen; (die Tränen) t. ihm in die Augen = komen hem in de oogen; in sein dreihigſtes Jahr t. = in zijn 30ste jaar gaan, zijn 30ste (jaar) intreden, ingaan; mit einem in Briefwechſel, in Unterhandlung t. (U); **ins Gewehr** t. = de wapens opnemen; in die Gemehr t. = in 't geweer komen (vödr de wach); einem näher t. = met iem. in nauwere betrekking (aanraking) komen; (ber Fuß) tritt über seine Ufer = treedt buiten zijn oevers; vor den Riß t. = op (in) de bres springen, 't op zich nemen, opkomen voor; zu Tage t. = openbaar worden; vgl. Fuß, Fußſtapfe, Mittel II, nahe, Pflaſter, Rußſtand. **Tref'ter**, m. —s, — = trapper. **Tref'grube**, w. = trapkuil (voor de klei). **Tref'tontakt**, m. = vloercontact. **Tref'tufe**, w. = trap-, perskuip. **Tref'mühle**, w., —rad, f. = tredmolen, -rad, traprad. **Tref'themel**, m. = trapper (van naaimachine e. d.), pedaal.

I. **Treu** (Wbj.) = trouw, getrouw. II. **Treu** zie Treue.

Treu'bruch, m. = trouwbreuk, verraad, trouweloosheid. **Treu'brüchig** = ontrouw, trouweloos. **Treu'e**, w. — = trouw, getrouwheid; betrouwbaarheid; bei meiner T. = op mijn woord op mijn eer! **Treu'** und Glaube(n) = goede trouw; auf Treu und Glaube(n) = op goed vertrouwen, op goed geloof; vgl. brechen. **Treu'ergehen** = zeer toegenegen, innig verbonden. **Treu'geinnt** = trouw.

Treu'hand, w., **Treu'händer**, m. —s, — = gevolmachtigde, beheerder, trustee; (ook) exekuteur testamentair. **Treu'handgeſellſchaft**, w. = trustbank.

Treu'herzig = trouw-, openhartig, oprecht, argeloos, hartelijk. **Treu'herzigkeit**, w. — = trouwhartigheid enz. **Treu'lich** = (ge)trouw, getrouwelijk, **Treu'los** = trouweloos, ontrouw. **Treu'loſigkeit**, w. —, —en = trouweloosheid.

tri zie Regelbeiri. **Tria'de**, w. —, —n = triade, drietel.

Tria'ge (g = z), w. — = triage: uitschot (biz. koffie).

Tria'ngel, m. —s, — = triangel. **Triangulär'** = triangulair, driehoekig. **Triangulation'**, w. —,

—en = triangulatie, landmeting. **triangulie'ren**, ſchw. (h.) = trianguleeren. **Triangulie'ring**, w. = triangulatie.

Tria's, w. —, — = trias, drietel. **Tria'sfor-mation**, w. = (geol.) triasformatie.

tribulie'ren, ſchw. (h.) = tribuleeren, plagen, kwellen. **Tribulation'**, w. —, —en = tribulatie.

Tribun', m. —s u. —en, —e(n) = tribuun, (Rom. plebeysch magistraat); volksleider.

Tribunal', f. —s, —e = tribunaal, (hoog) gerechtshof. **Tribunals'rat**, m. = rechter van 't hoog gerechtshof, (ook een tited).

Tribu-nat', f. —(e)s, —e = tribunaat. **Tribu'ne**, w. —, —n = tribune.

Tribus', w. —, — = tribus; volksafdeeling. —klasse; wijk.

Tribut', m. —(e)s, —e = tribuut, schatting, oijns. **tributär'** = tributair, schatplichtig.

tribut'frei = vrij van schatting. **tribut'pflichtig** = schatplichtig.

Trichi'ne, w. —, —n = trichine. **Trichi'nen-krankheit**, **Trichino'se**, w. — = trichineziekte, trichinoze. **trichinös'** = trichineus.

Trich'ter, m. —s, — = trechter; (van een vulkaan ook) krater; vgl. Rürnbergert.

trich'terförmig = trechtervormig. **trich'teren**, ſchw. (h.) = trechteren, door een trechter gieten.

Trid', m. u. f. —s, —e u. —s = truuk, streek, poets; (Whist) trek (boven de zes); einen T. auf einen haben = een pik op iem. hebben.

Trid'trad, f. —s = triktrak.

Tri'cycle (spr.: traiakh), f. —s, —s = driewieler.

Trident', f. = drietand (van Neptunus).

Tridenti'ner, m. —s, — = Trenter. **tridenti'nisch** = Trentsch; das T. e Konzil = 't koncilie van Trente.

Trieb, m. —(e)s, —e = ('t) drijven (van vee) = Trift 2 en 3; troep; groei-kracht; kiem (ook fig); drijfkracht; drijftrad; instinkt, neiging, aandrift. **Trie'bel**, m. —s, — = drijfhout (van den kuiper); zwengel, kruk.

Trieb'feder, w.; **Tri'kraft**, w.; **Tri'sand**, m. = drijfveer (eig. en fig.); —kracht; —zand.

Trieb'wagen, m. = (spw.) motorvoertuig, (tram) motorrijtuig. **Trieb'welle**, w. = drijf-as.

Trieb'werk, f. = (tech.) drijfwerk.

Trie'berbinokel (spr. tribe...), f. = prismakijker.

Trie'f'auge, f. = druip-, leepoog. **trie'f'angig** = druip-, leepoogig. **trie'fen**, ft. u. ſchw. (h.) (ich trieſe; triefft u. trieffte; getroffen u. getrieft) = druipen, druipnat zijn. **trie'f'nase**, w. = druip-neus. **trie'f'nasig** = druipneuzig. **trie'f'nas** = druipnat.

Trie'l, m. —(e)s, —e = griel (een vogel); kossem.

Trie'n'ium (spr.: trienni...), f. —s, ..nien = triënnium, driejarig tijdperk.

Trie'nt' (spr.: trient), f. = Trente.

Trie're (spr.: triere), w. —, —n = triere, trireme (ſchip met 3 rijen roeibanken).

Trie'sel, m. —s, — = tol (ſpeelgoed). **trie'seln**, ſchw. (h.) = tollen.

Trie'st' (spr.: triest), f. = Triëst. **Trie'ster**, m. —s, — = Triëster.

trie'zen, ſchw. (h.) = trijsen (hijſchen); treiteren.

Trifo'lium, f. —s, ..lien = trifolium, drie-, klaverblad.

Trift, w. —, —en = 1. beemd, weide; 2. weg (waarlangs vee gedreven wordt); 3. kudde, troep (vee); 4. drift (vlotterij); 5. (nbb.) strooming; 6. = See- en Strandtrift.

[**Trift'**]geld, f.; **gerechtigheit**, w. = weide[geld; -recht].

triffig = (van schepen) driftig, losdrijvend; (van 't anker) driftig, losgeraakt; (van planten) sterk groeiend; t. er Grund = afdoende, gegronde reden; t. e Entschuldigung = voldoende verontschuldiging; t. e Ursache = gewichtige, juiste oorzaak, reden.
Triff'recht, f.; -weg, m. = weide|recht; -weg (ook = Trift 2).
Triglyph, m. —en, —en, **Triglyphe**, w. —, —n = triglif (versiering aan de balkekoppen van den Dorischen tempel). **Trigonometrie**, w. — = trigonometrie, driehoeksmeting; |pharische T. = boldriehoeksmeting. **trigono-metrijsch** = trigonometrisch. **Triffinium**, f. —s, ..nien = triklinium, (Rom.) eetkamer.
Trifol're, w. —, —n = trikolore, (Fransche) driekleur(ige vlag).
Trifol (spr.: trikoo), m. u. f. —s, —s = triko.
Trifler, m. —s, — = triller, loop-, trippelpas.
triflern, |chw. (h.) = trillers maken, neurien, tierellieren; trillen.
Trillion, w. —, —en = trilloen (1000000*).*
Trilogie, w. —, —n = trilogie (reeks van 3 samenhangende tooneelstukken). **Trimester**, f. —s, — = trimester, kwartaal. **Tri-meter**, m. —s, — = trimeter, drievoetig vers.
Trimmer, m. —s, — = trimmer, tremmer.
Tri'ne, w. —, —n = Trien; dumme T. = zotte Trien, zottin.
Trinitarier, m. —s, — = Trinitariër (een geestelijke orde). **Trinitat**, w. — = triniteit, drieëenheid. **Trinitat'isfeest**, f. = Triniteitsfeest (1ste Zondag na Pinksteren).
trin'bar = drinkbaar. **trin'barkeit**, w. — = drinkbaarheid. **trin'beder**, m. = drinkbeker.
trin'bruder, m. = drinkbroer. **trin'bude** = -halle **trin'el**, f. = zuiver, versch ei. **trin'len**, f. (h.) (id) trinke; tran; trante; trin'el getrunten) = drinken; gern Bier t. = van hier houden; vgl. Bescheid, Brüderschaft, Durst. **trin'ler**, m. —s, — = drinker; dronkaard, drankzuchtig. **trin'lerasyl**, f. = herstellingsoord voor drankzuchtigen. **trin'fest** = die stevig kan drinken. **trin'kasje**, w. = veldflesch.
trin'gast, m. = geregeld bezoeker van een drankhuis, habitué.
trin'lgelag, f.; -gelage, f.; -geld, f. = drink|vat; -gelag; -geld (fool).
trin'lgesellschaft, w.; -halle, w.; -horn, f. = drink|gezelschap (-partij); -hal; -hoorn.
trin'lied, f.; -lust, w.; -schale, w. = drink|lied; -lust; -schaal (-beker).
trin'pruch, m. = drinkspreuk, toast, dronk.
trin'kude, w. = gelagkamer. **trin'wasser**, f. = drinkwater.
trio, f. —s, —s = trio, driestemming stuk.
trio'le, w. —, —n = trioel.
tripang zie Trepang.
Tri'pel, m. —s, — = tripel, polijstaarde.
 II. **Tri'pel**, m. —s, — = tripel (drievoud, in 't whist).
Tri'bellianz, w. = triple alliantie, drievoudig verbond.
tri'peln, |chw. (h.) = polijsten.
triplic'ren, |chw. (h.) = tripleeren, verdrie-voudigen. **trippl**, w. —, —en = tripliek, tweede verweer. **Tri'plum**, f. —s, ..la = triplum, drievoud.
Tri'polis, f. = Tripolis. **Tri'polit'ner**, m. —s, — = Tripolitaan.
trip'pe(h)n, |chw. (h.) = trippelen, trappelen; druipen, morsen. **Tri'per**, m. —s — = druiper.

Tripp'strill, f. = Trippstrill (plaatsje in Zwaben); geh nach T. = loop naar de maan!
Triptichon, f. —s, ..chen u. ..cha = triptychon, triptiek (driedeelig altaarstuk), drieluik.
Tri're'me = Triere.
trift = triest, treurig, droevig.
Tri'ton, m. —en, —en = triton.
tritt, m. —(e)s, —e = pas, stap; voetspoor; trap, schop; voetplank; trede, opstap; (aan naaimachine, orgel e. d.) trapper, pedaal; (aan fiets) step; T. halten! = den pas markeeren! ohne T. = in 't gelid vrij! T. gefast! = in den pas! einen sichern, schweren T. haben = een vasten, zwaren stap hebben; vgl. Schritt.
tritt'brett, f. = treeplankje, trapper (van een machine bijv.); tree-, loopplank, plankier. **tritt'harfe**, w. = pedaalharp. **tritt'leiter**, w. = trap-leer. **tritt'siegel**, f. = voetspoor, -stempel.
tritt'wechjel, m. = verandering van den pas.
Triumph, m. —(e)s, —e = triomf, zege-(praal). **Triumphator**, m. —s, ..to'ren = triumfator. **Triumphbogen**, m. = triomf-boog, eereboog. **triumphie'ren**, |chw. (h.) = triumfeeren, zegevieren, jubelen.
Triumph'lied, f.; -säule, w.; -wagen, m.; -zug, m. = triumf|lied; -zuil; -wagen (zegewagen); -tocht.
Trium'vir, m. —s u. —n, —n = triumvir, drieman. **Triumvirat**, f. —(e)s, —e = trium-viraat, driemanschap.
trivial = triviaal, gewoon, alledaagsch, plat.
trivialität, w. —, —en = trivialiteit.
trochä'isch — = trocheelsch. **Trochä'us**, m. —, ..chäen = trochee, trocheüs (een versvoet: —).
tro'ken = droog; dor, geesteloos; in t. en sjen, auf dem t. en sein = veilig geborgen zijn, 't goed hebben, geen zorgen hebben; auf dem t. en sjen = vastzitten, erg in de verlegenheid zijn; t. sjen = droog zitten, op een droogje zitten; ins t. e bringen = uit den regen brengen, zetten; das t. e Gebed = 't couvert zonder wijn; t. er Wechjel = promesse; vgl. Schöpfchen.
Troc'ken'buden, m.; -brett, f.; -bod, f. = droog|zolder; -rek (-plank); -dok.
Troc'kengemüse, f. = gedroogde groente.
Troc'kenheit, w. — = droog-, dorheid; droogte.
Troc'kenhammer, w. = droogkamer. **Troc'ken-legung**, w. = drooglegging, -makerij. **Troc'ken-maß**, f. = inhoudsmaat voor droge waren.
Troc'kenmaschine, w. = droogmachine. **Troc'kenofen**, m. = droogkachel. **Troc'kenplatte**, w. = droge plaat (tot).
Troc'ken'plaz, m.; -ständer, m.; -wohner, m. = droog|plaats; -rek; -woner.
trod'nen, |chw. (h.) = (af)drogen, droog maken; tr., (f.) = drogen, droog worden. **Trod'nis**, w. — = droogte.
Trod'del, w. —, —n = kwast; pluim; ook = Trottel. **Trod'delmüge**, w. = pluimmuts.
Trod'del, m. —s = rommel, prullen, vodden, uitdragerij. **Trod'delbude**, w. = uitdragerij.
Trod'delei, w. —, —en = oude rommel, uitdragerij; getreuzel, gezeur. **Trod'del'fran**, w. = uitdraagster. **Trod'delhandel**, m. = uitdragerij.
Trod'del'ram, m. = uitdragerij; oude rommel, prulleboel. **Trod'del'ware**, w. = oude rommel, prullen. **Trod'del'mann**, m. = uitdrager. **Trod'del'markt**, m. = rommelmarkt. **trö'deln**, |chw. (h.) = handel drijven in oude kleeren enz.; talmen treuzelen; mit etw. t. = met iets te koop loopen, sjacheren. **Trod'delweib**, f. = uit-

draagster. **Tröb'ler**, m. —s, — = uitdrager, kleerkoop; treuzelaar.
Trö'er, m. —s, — = Trojaan.
Trog, m. —(e)s, Tröge = trog, bak, vat, kuip.
Trög'elchen, f. —s, — = trogje, bakje.
Troglobyt', m. —en, —en = troglodiet, holbewoner.
tro'isch = Trojaansch. **Trö'ja**, f. = Troje.
Tröja'ner, m. —s, — = Trojaan. **tröja'nisch** = Trojaansch.
trok'eren, fchw. (h.) = ruilhandelen.
Troll, m. —(e)s, —e = gedrocht, kobold; lomperd. **Troll'blume**, w. = kogelbloem.
trol'fen, fchw. (f.) = op een sukkeldrafje loopen; (rond)senteren; **sich tr.** = weggaan, maken dat men wegkomt, ophoepelen.
Trol'fen (spr.: . . . lie), m. —s, —s = trolley.
Trol'feschstem, f. = trolleysysteem.
Trom'be, w. —, —n = waterhoos.
Trom'mel, w. —, —n = trom(mel). **Trommelei'**, w. = getrommel. **Trom'melfell**, f. = trommelvel; -vlies. **Trom'melföppel**, m. = trommelstok. **trom'meln**, fchw. (h.) = trommelen.
Trom'mel'schlag, m. = trommelslag; unter **T.** = met slaande trom; bij trommelslag.
Trom'mel'schläger, m.; **schläger** (**stod**), m. = trommelslager; -stok.
Trom'mel'wirbel, m. = tromgeroffel.
Tromme'te zie Trompete.
Tromm'ler, m. —s, — = trommelslager.
Trompe'te, w. —, —n = trompet; vgl. blasen.
trompe'ten, fchw. (h.) = trompetten.
Trompe'ten'baum, m.; **bläser**, m.; **jasmin**, m.; **regist'er**, f.; **schall**, m. = trompet|boom; -blazer (trompetter); -bloem; -register (kromhoren); -geschal.
Trompe'ten'loß, m. = trompetgeluid, -geschal.
Trompe'tentusch, m. = fanfare. **Trompe'ter**, m. —s, — = trompetter, hoornblazer. **Trompe'ter'korps**, f. = fanfarekorps. **Trompe'ter'stückchen**, f. = stukje, deuntje op de trompet, trompetstukje. **Trompe'ter'isch**, m. = kleine bijtafel, kindertafel.
Trö'pe, w. —, —n = 1. troop, figuurlijke uitdrukking; 2. **T.** n = (ook) tropen, keerkringen.
trö'pen'fest = tegen de tropen bestand.
Trö'pen'frucht, w.; **gegend**, w. = tropische vrucht; tr. streek.
Trö'pentoller, m. = tropekolder, tropewaan.
Trö'pen'land, f.; **planze**, w. = trope-, keerkingsland; -plant.
Tröpf, m. —(e)s, Tröpfe = sukkel, sul, onnoozele bloed, hals; [drop, droppel]. **Tröpf'bad**, f. = druipe-, stortbad. **tröpf'bar** = vloeibaar.
Tröpf'barkeit, w. = vloeibaarheid. **Tröpf'breit**, f. = druipeplank. **tröpf'feln**, fchw. (h. u. f.) = druppelen, druppelen; druipen.
I. **Tröpf'fen**, m. —s, — = droppel, drup(pel); fterer **T.** höhlt den Stein (aus) = de droppel holt ten slotte den steen uit, de aanhouder wint.
II. **tröpf'fen**, fchw. (h. u. f.) = druppelen, druppelen, druipen.
tröpf'fenweise = druppelsgewijze, bij druppels.
Tröpf'fätsche, w. = druppelfleschje. **Tröpf'stein**, m. = druipesteen.
Tröphä'e, w. —, —n = trofee, zegeteeken.
trö'pisch = tropisch; figuurlijk; vgl. Trope.
Trö'pus, m. —, —pen zie Trope 1.
I. **Tröß**, m. Tröfjes, Tröffe = tros, (leger)trein; menigte, gevolg, sleep. II. **Tröß**, **Tröffe**, w. —, Tröffen = tros, zwaar scheepstouw.
Tröß'bube, **junge**, **knacht**, m. = trosjongen, -boef, -knecht, treinsoldaat. **Tröß'pferd**, f. =

trospaard. **Tröß'wagen**, m. = pak-, troswagen.
Tröst (met **ö**), m. —es = troost(woord); [hoop]; **T.** spenden = troost schenken; er ist nicht (recht) bei **T.** e = hij is niet (heelemaal) wijs, snik; bist du bei **T.** e? = ben je wel wijs? ben je gek?
tröst'bar = tröstlich. **tröst'bedürftig** = troostbehoevend. **Tröst'brief**, m. = troostbrief.
tröst'ken, fchw. (h.) = troosten; eint, sich über (wif.), wegen eines Dinges t. = iem., zich over iets troosten. **Tröst'ker**, m. —s, — = trooster; Heilige Geest; ranselstok; ein alter **T.** = een oud boek. **Tröst'keswort**, f. = troostwoord; **T.** e = (ook) troostredenen. **tröst'lich** = troostelijk, (ver)troostend. **tröst'los** = troosteloos, ontroostbaar, wanhopig. **Tröst'losigkeit**, w. = troosteloosheid, wanhoop, wanhopige toestand. **Tröst'rede**, w. = troostrede, -woorden. **tröst'reich** = troostrijk, -vol, vertroostend. **Tröst'schreiben**, f. = troostbrief. **Tröst'sprecher**, m. = trooster. **Tröst'spruch**, m. = troostspreuk, -woord. **Tröst'tung**, w. —, —en' = vertroosting, troost. **tröst'voll** = troostvol, -rijk. **Tröst'wort**, f. = troostwoord vgl. Trösteswort.
tröt'en, fchw. (h.) = (gust.) toeten.
Trött, m. —(e)s = draf; (alles geht) seinen alten **T.** = de oude sleur. **Trött'e**, w. —, —n = (gust.) wijpers. **Trött'el**, m. —s, — = cretin, (kropmensch), onnoozel mensch; idioot, suifer, halve gare; mal schaap. **trött'eln**, fchw. (h.) = trippelen. **tröt'ten**, **trottie'ren**, fchw. (h.) = draven.
Trottoir' (spr.: trottoaar), f. —s, —e = trottoir.
I. **Trog**, m. —es = koppigheid, eigenzinnigheid, weerbarstigheid, stugheid; einem **T.** bieten = iem. trotseeren; dir zum **T.** = u ten spijt; der Kritik zum **T.** = spijt de kritiek. II. **trog**, Präp. mit Dat. (u. mit Gen.) = trots, in (ten) spijt, ondanks; t. dem Regen (t. des Regens) = ondanks den regen; t. allem = toch, nochtans, met dat al, desniettegenstaande; das versteht er t. etnem = . . . zoo goed als de beste.
trog'bem' = toch, nochtans, met dat al; t. er ganz gut weiß = hoewel, ofschoon hij . . .
tröt'zen, fchw. (h.) = (der Gefahr, dem Sturm) trotseeren, braveeren, 't hoofd bieden; auf seinen Reichthum t. = zich op zijn rijkdom laten voorstaan; (auf seine Straff) steunen; mit einem t. = tegen iem. mokken. **Tröt'zer**, m. —s, — = aanmatigend mensch. **tröt'zig** = stug, stroef, norsch, koppig, eigenzinnig, weerbarstig, [aanmatigend, driest, hooghartig].
tröt'ziglich zie trozig. **Trög'kopf**, m. = stijfkop, stug, onhandelbaar mensch, dwarshoofd. **trög'köpfig** = stijfhoofdig, stug, onhandelbaar, dwars. **Trög'mant**, f. = pruillend gezicht, bokkepruik. **Trög'winkel**, m. = pruilhoekje.
Troubadour' (spr.: troebadoer), m. —s, —e u. —s = troubadour, minnezanger.
Troupier' (spr.: troepje), m. —s, —s = trouper, oude soldaat.
Trouffeau' (spr.: troessoo), m. —s, —s = trousseau, uitzet.
trüb zie trübe I. **trüb'angig** = slecht ziende.
I. **trü'be** = troebel (water, bier); triest, betrokken (lucht, weer, dag); wazig, dof (spiegel, oog); droevig, treurig (stemming, uiterlijk, blik, ondervinding, vijding, bestaan); im t. n ist gut fischen = in troebel water is 't goed vissen.
II. [**Trü'be**, w. — = ('t) troebele, triestigheid; droefheid.]
Trü'bel, m. —s, — = verwarring, drukte.
trü'ben, fchw. (h.) = troebel maken; doen

betrekken, dof maken, verdonkeren; bedroeven; ('t oordeel, den blik) benevelen; (de zielsrust) storen; er trübt kein Wässerchen = hij doet geen vlieg kwaad; **trüb tr.** = (van vloeistoffen) troebel worden; (van wat blinkt) dof worden; (van den hemel, de lucht) betrekken, donker worden; (van den geest e. d.) verward raken, zich verduisteren. **Trübheit**, w. — zie Trüb e II. **trübte'ren**, (schw. (h.)) = in verwarring brengen, troubleeren.

[Trüb'nis], w. — = droefheid, droefenis, ellende]. **Trüb'fal**, w. —, —e, (soms) **Tr.**, f. —s, —e = droefheid, droefenis, ellende, tegenwoord; **Tr.** blafen = treurig zijn, een ongelukkig gezicht zetten. **trüb'felig** = treurig, triest, jammerlijk, beklagenswaardig, ongelukkig. **Trüb'fun**, m. = droefheid, droefgeestigheid, somberheid. **trüb'funig** = triest, droefgeestig, somber. **Trüb'bung**, w. —, —en = verduistering, beneveling, verstoring.

Trüb'fch, m. .. jessen, .. jessen = drossaat (vorstelijk beambte, die 't oppertoezicht over keuken en tafel had); drost, drossaard.

Trüb'system (spr.: trök.), f. = trucksysteem, gedwongen winkelering.

Trüb, w. —, —en = Trude. **Trüb'gen**, f. —s = Truitje. **Trüb'e**, w. —, —n = Truida, ook = Trud.

trüb'eln, (schw. (h.)) = rollen; (berl.) dobbelen; sich t. vor Lachen = omvallen van 't lachen. **Trüb'fel**, w. —, —n = truffel.

Trüb'fel'boden, m.; **Trüb'fund**, m.; **Trüb'fund**, w.; **Trüb'fund**, m.; **Trüb'fund**, w. = truffelgrond; -zoeker (-hond); -jacht (truffelszoeken met honden); -zoeker; -teelt.

trüb'feln, (schw. (h.)) = truffelen, truffeeren.

Trüg, m. —(e)s = bedrog, bedriegerij. **Trüg'bild**, f. = drogbeeld, schim. **Trüg'dolbe**, w. = (bot.) bijscherp. **trüg'gen**, f. (h.) (ich trüge, trüg; trüge; trügel getrogen) = bedriegen, misleiden; die Hoffnung, der Schein trügt = hoop, schijn bedriegt; (das kann nicht) missen. **trüg'erisch** = bedrieglijk. **Trüg'gestalt**, w. = schim, spookgestalte, drogbeeld. **trüg'lich** = bedrieglijk, valsch. **Trüg'lichkeit**, w. —, —en = bedrieglijkheid, bedrog. **trüg'los** = oprecht, zonder bedrog. **Trüg'schluß**, m. = drogreden, sofisme.

Trüg'werk, f. = bedrog, bedriegerij, illuzie.

Trüg'he, w. —, —n = (oudervetsche) kist, koffer; halve kar (steenkolen).

Trüm'le, w. —, —n = meid, wijf.

Trüm'le, w. —, —n = meid, wijf.

Trüm'mer (spr.: trumoo), m. —s, —s = trüm'mer, penantspiegel.

Trüm'mer, m. u. f. —(e)s, Trüm'mer, [Trüm'me, Trüm'me] = (obb.) (afgebroken, afgesneden) stuk, stomp, eind; (ook: Trüm, Trüm'mer) zijgang (in een mijn); in eitem Trüm = aan één stuk, onafgebroken; er kann das Trüm nicht finden = hij kan 't begin niet vinden; vgl. **Trüm'mer**, Pl. = overblijfselen, brokstukken, puin, puinhoop(en), ruïne; es geht zu Trüm'mer = te niet, verloren, 't vergaat, 't vervalt; in Trüm schlagen = in stukken en brokken, in splinters slaan; vgl. [Trüm'mer, w. —, —n = overblijfsel, brokstuk, rest.] **trüm'merartig** = ruïneachtig, bij stukken en brokken, fragmentarisch. **Trüm'merstein**, f. = agglomeraat, breccien. **trüm'merhaft** = ruïneachtig, vervallen, als een puinhoop of ruïne (er uitziend). **Trüm'merhaufe**, m. = puinhoop, ruïne. **trüm'mern**, (schw. (h.)) = (zelden) in puin doen vallen; t., (f.) = in puin vallen.

Trümpf, m. —(e)s, Trümpfe = troef; den leyten Trüm spielen = zijn laatste troef uitspelen (ook fig.); einen Trüm auf (Wiff.) sehen = iets met een krachtwoord trachten te bevestigen, er een knoop op leggen. **Trümp'as**, f. = troefaas. **trümp'fen**, (schw. (h.)) = (a)ftroeven (ook fig.). **Trümp'farbe**, w. = troef(kleur). **Trümp'farte** = troefkaart.

Trunk, m. —(e)s, Trünke = dronk, teug, slok, drank, ('t) drinken, dronkenschap; er tat einen Trüm = hij nam een teug; falter Trüm = (te) koud drinken; auf einen Trüm = in één teug; im Trüm(e) = in de roes, in dronkenschap; vgl. ergeben I. **trunken** = dronken (ook fig.). **Trunk'bold**, m. —(e)s, —e = dronkkaart.

Trunk'heit, w. — = dronkenschap. **trunk'fällig** = drankzuchtig. **Trunk'fälligkeit**, w. — = drankzucht. **trunk'fest**: t. sein = goed tegen den drank kunnen. **Trunk'ucht**, w. = drankzucht. **Trunk'üchtige(r)** = drankzuchtige.

Trupp, m. —s, —s = troep, menigte (Menschen, Kinder, Führer); troep (kleine afdeeling soldaten). **Trupp'pe**, w. —, —n = troep (manschappen van een bepaald wapen, toneelspelers, akrobaten e. d.).

Trupp'en|aushebung, w.; **Trupp'en|bewegung**, w.; **Trupp'en|körper** (-teil), m. = troepe|lichting; -beweging; -afdeeling (-korps).

Trupp'enschau, w. = revue. **Trupp'enübungs-platz**, m. = exercitieveld. **trupp'weise** = troepsgewijze.

Trüb'sche, w. —, —n = kwabaal.

Truß (spr.: tröst), m. —es, —s = trust.

Truß'bank, w.; **Truß'gesellschaft**, w. = trust|bank; -maatschappij.

Trüste'e (spr.: tröstie), m. —s, —s = Treu'händer.

Trüt'hahn, m. = kalkoen(sche haan); (gwst.) boterham met Deutsche kaas. **Trüt'henne**, w. = kalkoensche hen. **Trüt'huhn**, f. = kalkoen.

Trüt'schel, w. —, —n = dikkert(je).

[**Trüg**, m. —es, (nog in verbinding met Schuß, zie dit woord), overigens = Trog, trüt'zen, trüt'zig zie trogen, trohig]. **Trüg' und Schuß'bündnis**, f. = aanvallend en verdedigend verbond. **Trüg' und Schuß'waffen**, Pl. = aanvals- en verdedigingswapenen.

T. S. = Tage Sicht: dagen zicht.

Tschak'lo, m. —s, —s = sjako.

Tschap'ka, w. —, —s u. .. fen = tsjapka, ulanemuts, ulanehelm.

Tschar'batsch, **Tschar'bas**, m. — = tsjardas (Hong. volksdans).

Tsche'che, m. —n, —n = Tsjech. **Tsche'chisch** = Tsjechisch. **Tsche'choslowakei** die = Tsjecho-Slowakije.

Tschertel'se, m. —n, —n = Tsjerkas, Cirkassier.

Tschibut, m. —s, —s = tsjiboek (Turk. tabakspijp).

T-Schiene, w. = T-rail.

Tschifu, f. = Tsjifoe.

Tset'sefliege, w. = tsetsevlieg (Afrik. steekvlieg).

t. t. (titulo toto) = mit vollem Titel.

Tu'ba, w. —, .. ben u. —s = tuba, bazuin.

Tu'be, w. —, —n = tube.

Tuber'tel, w. —, —n = tuberkel, knobbeltje. **tubertulds'** = tuberkuleus. **Tubertulo'se**, w. — = tuberkuloze.

Tubero'se, w. —, —n = tuberoos, herfsthyacinth.

Tu'bus, m. —, .. ben = tube, koker, verrekijker.

Tuch, f. —(e)s, Tücher, (Tuchforten:) —e = (stofnaam) doek, laken, (obb.) linnen; (voorverpnaam) doek (hals-, zak-, handdoek enz.);

(tafel-, bedde)laken: zweierlei *L.*, bunt *L.* = uniform, militair(en); zweierlei *L.* dragen = soldaat, militair zijn. *tuch'artig* = lakenachtig. *tuch'bereiding*, w. = lakenbereding, -fabrikatie. *tuch'ede*, w. = zelfkant. *tuch'elken*, f. —s, — = doekje. *tuch'en* = lakensch. *tuch'fabrik*, w.; *fabrikation*, w.; *färber*, m.; *färberei*, w.; *gefchäft*, f.; *halle*, w. = laken|fabriek; -fabrikatie; -verver; -ververij; -winkel (-magazijn); -hal. *tuch'handel*, m.; *händler*, m.; *handlung*, w.; *industrie*, w. = laken|handel; -koopman (-fabrikant); -magazijn (-winkel); -industrie. *tuch'larbe*, w. = weverskaarde (*plant*). *tuch'kleid*, f. = lakensch kleed, l..e japon. *tuch'laden*, m.; *lager*, f.; *macher*, m. = laken|winkel; -magazijn; -fabrikant (-wever). *tuch'mantel*, m. = lakensche mantel. *tuch'manufaktur*, w. = lakenfabriek. *tuch'nadel*, w. = doek-, dasspeld. *tuch'presse*, w.; *rahmen*, m.; *rasch*, m. = laken|pers; -raam; -ras(-serge). *tuch'rod*, m. = lakensche jas. *tuch'schere*, w.; *scherer*, m. = laken|schaar; -scheerder (droogscheerder). *tuch'tig* = bekwaam, knap, handig, uitstekend, degelijk, geschikt; flink, ferm. *tuch'tigheit*, w. — = bekwaamheid enz. *tuch'walker*, m. = lakenvoller. *tuch'waren*, Pl. = lakenstoffen. *tuch'weber*, m. = lakenwever. *tuch'weste*, w. = lakensch vest. *tud*, m. —(e)s, *Tüde* = (*oud en nog* obb.) leelijke streek, poets. *Tü'le*, m. —, —n = arglist, boosaardigheid; lage, valsche streken, slinkschheid, geniepigheid. *Tü'lebold*, m. = valschaard, geniepigerd, pestkop. *tue'ten*, fchw. (h.) = kloppen, tikken; (*van de hen*) klokken. *tü'ten*, fchw. (h.) = (einen) beetnemen, plagen. *tü'tisch*, *tü'tisch* (*soms: tud'isch*) = slinksch, arglistig, geniepig; boos, nijdig; koppig (*paard*). *tud'fen* zie *tuden*. *Tu'ber*, *Tü'ber*, m. —s, — = touw (*om vee op de weide aan te binden*). *tu'bern*, *tü'bern*, fchw. (h.) = vastbinden. *Tuff*, m. —(e)s, *Tuffstein*, m. = tufsteen. *Tu'form*, w. = bedrijvende vorm. *Tuffteit*, w. —, —en = peuterwerk; haarklooverij. *tuff'tein*, fchw. (h.) = peuteren; zich (met beuzelingen) 't hoofd breken. *Tu'gend*, w. —, —en = deugd; goede eigenschap; vgl. *Jugend*, *Not. Tu'gendbahn*, w. = weg, pad der deugd. *Tu'genbold*, m. = brave Hendrik, heilig boontje. *Tu'gendbund*, m. = Tugendbund (*vaderlandslievende vereeniging*, 1808—1809). *tu'gendhaft* = deugdzzaam, braaf. *Tu'gendheld*, m. = voorbeeld van deugd. *Tu'gendlab*, f. zie *Tugendbold*. *Tu'gendlehre*, w. = moraal, zedeleer. *Tu'gendlehrer*, m. = moralist. [*tu'gendlich* = deugdzaam, braaf]. *tu'gendreich* = deugdrijk. [*tu'gendsam* = deugdzzaam; (*titel*) eerzaam]. *Tu'gendspöpfen*, m. zie *Tugendbold*. *Tu'gendspiegel*, m. = model van deugd, (*ook*) brave Hendrik. *Tuilerien* (spr.: *tui*..) = Tuilerieën. *Tukan*, m. —s, —e = toekan, pepervreter. *tu'lich* zie *tunlich*. *Tulifant'chen*, f. —s, — = wollen zuigelingskledje, wollekje. *Tulipa'ne*, w. —, —n = Tulpe. *Tüll*, m. —s, —e = tule. *Tüll'fabrikant*, m. = tulefabrikant.

Tülle, w. —, —n = tuit; pijp (*voor kaarsen e.d.*). *Tüll'endeckel*, m. = tuitdeksel. *Tüll'gardine*, w. = tulen gordijn. *Tüll'handel*, m. = tulehandel. *Tüll'heid*, f. = tulen japon. *Tüll'spige*, w. = tulen kant. *Tul'pe*, w. —, —n = tulp; kokkerd (*neus*); bierglas, potje. *Tul'penart*, w. = tulpesoort. *tul'penartig* = tulpachtig. *Tul'penbaum*, m.; *beet*, f.; *blatt*, f.; *flor*, m. = tulpe|boom; -bed; -blad: -bloei. *Tul'penstengel*, w. = tulpesteel; eimen mit dem *L.* wintlen = iem. een niet te misvatten wenk geven, vgl. *Winf. Tul'penzucht*, w. = tulpeteelt. *Tul'penzwiebel*, w. = tulpebol. *Tum'mel*, m. = (*gwst.*) duizeling, bedwelmig, roes; beker, tumbler. *tum'meln*, fchw. (h.) = (ein Pferd) oefenen, be-, afriiden; [(be)werken, plagen, dartelen, druk zijn]; *sch t.* = druk zijn, druk heen en weer loopen, zich haasten, zich reppen; dartelen, stoeien. *Tum'melplatz*, m. = ren-, rijbaan, plaats van samenkomst, speelplaats; *L.* der Leiden(schaften) = waar de hartstochten vrij spel hebben. *Tum'meltau'be*, w. = (*duif*) tuimelaar. *Tumm'ler*, *Tümm'ler*, m. —s, — = tuimelaar (*duif en visch*); *Tumm'ler* = (*ook*) tumbler. *Tu'mor*, m. —s, ..mo'ren = tumor, gezwel. *Tüm'pel*, m. —s, — = (water)plas, kuil met vuil water. *Tumult*, m. —(e)s, —e = tumult, onrust, getier, drukte, opstand. *Tumultuant*, m. —en, —en = tumultmaker, oproerling; levenmaker. *tumultua'risch* = tierend, razend, wanordelijk. *tumultuie'ren*, fchw. (h.) = tumult maken, tieren. *Tumulus*, m. —, ..li = tumulus, aard-, grafheuvel. *I. tun*, unr. (h.) (*ich tue; tai; täte; tu(e) getan*) = doen; *Satz an das Essen t.* = zout aan (bij) 't eten doen; *ich kann nichts dazu t.* = er niets aan doen; (*das Wetter*) *tut auch etw. dazu* = werkt, helpt ook mee; (*etne alte Mühe*) *tut es auch* = is ook al goed; *Wasser tut es freilich nicht* = 't water doet 't hem niet; *das läßt sich nicht t.* = dat gaat niet, is ondoenlijk; *einen Schrei t.* = een gil geven, een kreet uitstooten; *t. Sie doch nicht so* = maak toch niet zooveel complimenten; *so und so t.* (*berührt freumblich t.*) = zoo en zoo doen; (*Sie wissen nicht*) *mit wem Sie es zu t. haben* = met wien U te doen hebt, wien U vóór hebt; *ich habe zu t.*, *daß ich ...* = 't kost me moeite ...; *sch t.*; *tu dich nur nicht* = hou je maar niet zoo; *es ist um ihn getan* = 't is met hem gedaan; vgl. *Abbitte*, *Ausspruch*, *bid*, *Einhalt*, *Eintrag*, *Erwähnung*, *Gefallen* II, *Genüge*, *gütlich*, *tu'nd*, *leid* I, *möglich*, *Not*, *recht* I, *schön*, *übrig*, *Verzicht*, *Wille*, *wissen* I, *Zug*, *zuleide e. a. II. Tun*, f. —s = doen; *sein L. und Lassen*, *L. und Treiben* = zijn doen en laten, handel en wandel. [*Tünd*, m. —es, —e]. *Tün'de*, w. —, —n = kalk(laag), (*wit*)kalk, (*fig.*) vernis, mooie schijn; *nichts als L.* = 't ligt er maar bovenop, 't is maar een vernisje. *tün'den*, fchw. (h.) = witten, kalken, pleisteren. *Tün'der*, m. —s, — = witter. *tün'dern* = tün'den *Tünd'pinsel*, m. = witkwast. *Tünd'werk*, f. = ('t) witten, stukadoors-, pleisterwerk. *Tun'dra*, w. —, ..dren = toendra, moerassteppe. *Tune'fier*, m. —s, — = Tunezer. *tune'fisch* = Tunezisch.

Tungstein, m. = tung-, zwaartsteen.
Tungu'sen, Pl. = Toengoezen. **tungu'fisch** = Toengoezisch.
Tur'achtant, m. —u. —(e)s, —(e) = deugniet.
Tur'nikla, w. —, .fen u. —s = tunika, lang onderkleed, mantel.
Tur'le, w. —, —n = jus, (braad)saus. **Tur'ei**, f. = zacht ei. **tur'fen**, fchw. (h.) = doopen, stippen, soppen; (öfl.) dutten. **Tur'näpfchen**, f. = sauskom.
tu(n)'lich = doenlijk, te doen, mogelijk.
Tur'nel u. **Tunnel** (met t), m. —s, —u. —e = tunnel.
Tupf, m. —(e)s, —e = stip, vlekje. **Tupf'ballöchen**, f. = inktballetje (van de graveurs), tampon. **Tupf'chen**, f., **Tupfel**, m. u. f., **Tupfelchen**, f. —s, — = stip, tittel, punt, vlekje; das T. auf das i setzen = 't puntje op de i zetten, de laatste hand aan iets slaan; bis aufs T. = tot in de kleinste kleinigheid, uiterst. **tupf'(e)lig** = gestippeld, gevlekt. **tupf'lein**, fchw. (h.) = bestippelen, pointilleeren. **tup'fen**, fchw. (h.) = aanroeren, (aan)likken; aanstippen, betten; stippeleen.
Tür, w. —, —en = deur, (van rijtuig) portier; das Examen ist vor der T. = staat voor de deur; mit der T. ins Haus fallen = met de deur in huis vallen; man sucht seinen hinter der T., wenn man nicht selber dahinter gewesen ist = zoo de waard is, vertrouwt hij zijn gasten; vgl. Angel, Lehren, Stuhl, Tor II.
Tür'an, f. = Toeran, Turkestan.
Tür'angel, w. = deurhengsel, -duim.
tür'nisch = Toeransch.
Tür'ban, m. —s, —e = tulband.
Tür'band, f. = deurhengsel.
Tür'bine, w. —, —n = turbine.
Tür'e zie Tür. **Tür'einfassung**, w. = deuroplijsting, -kozijn.
Turf (spr.: törf), m. —s, —s = turf, renbaan, wedrennen.
Tür'feld, f. = paneel. **Tür'flucht**, w. = dag (dikte van 't hout van de deur). **Tür'flügel**, m. = deurvlugel. **Tür'füllung**, w. = paneel.
Tür'futter, f. = lijstwerk. **Tür'gemälde**, f. = deurschildering, stuk boven een deur. **Tür'gerüst**, f. = deurpost. **Tür'gerüst**, f. = (deur-)kozijn. **Tür'gestirn**, f. = bovendorpel. **Tür'giebel**, m. = fronton. **Tür'griff**, m. = deurknop. **Tür'hüter**, m. = deurwachter, portier.
Turin, f. = Turijn. **Tür'ner**, m. —s, — = Turinees.
Tür'te, m. —n, —n = Turk. **Tür'te'bie** = Turkije.
Tür'tel, m. —s, — = (blind) geluk; vgl. Torfel.
Tür'tenband, m. = tulband (hoofddeksel); Turksche lelie. **Tür'tenkrieg**, m. = Turkenkrijg, oorlog tegen de Turken. **Tür'tensäbel**, m. = Turksche sabel. **Tür'tenschal**, m. = (ouderw.) omslagdoek. **Tür'tentum**, f. = islam(isme).
Tür'tenzug, m. = veldtocht tegen de Turken.
Tür'testan, f. = Turkestan, Toeran.
Tür'tette, w. = deurketting.
Tür'tin, w. —, —nen = Turkin, Turksche.
Tür'tis', m. —es, —e = turkoois.
tür'tisch = Turksch; t. er Weizen = turksche tarwe, maïs; t. e Bohne = pronkboon.
Tür'tinte, w.; **Tropfer**, m.; **Tontati**, m. = deur|klink; -klopper; -kontakt.
Tür'to, m. —s, —s = turko.
Tür'm, m. —(e)s, Türme = toren (ook als gevangenis); (schaakspel ook) kasteel.
Tür'malin' (Hein), m. —(e)s, —e = turmalijn, aschtrekker, Ceylonsche magneet.

Tür'm'bau, m. = toren(bouw); vgl. Babel.
tür'men, fchw. (h.) = torenhoog opbouwen, opstapelen; einen t. = (oud en nog fchw.) in den toren zetten; (fisch) t. = zich verheffen, verrijzen; zich ophoopen. **Tür'mer**, m. —s, — = torenwachter, -blazer; (ook) cipier. **Tür'm'fabne**, w. = haan van den toren. **Tür'm'falte**, m. = torenvalk. **tür'm'förmig** = torenvormig, -achtig. **Tür'm'glocke**, w. = torenklok. **tür'm'hoch'** = torenhoog. **Tür'm'höhe**, w. = torenhoogte, hoogte van een toren, verbazende hoogte. **Tür'm'hüter**, w. = cipier. **Tür'm'knopf**, m. = torenbal (boven op). **Tür'm'kraut**, f. = torenkruid. **Tür'm'schiff**, f. = (ram)toerenschip, monitor.
Tür'm'schwalbe, w.; **spige**, w.; **suhr**, w. = toren|zwaluw (gierzwaluw); -spits; -klok.
Tür'm'vertief, f. = kerker onder den toren, verlies. **Tür'm'wächter**, m. = torenwachter.
Tür'm'zinne, w. = torentinne.
Tür'm'ankalt, w. = gymnastiekgebouw, -school.
Tür'mel' = Turnier. **tür'men**, fchw. (h.) = turnen, gymnastizeeren; (berl. ook) loopen.
Tür'm'er, m. —s, — = turner, gymnast. **Tür'm'nevel'**, w. — = turn-, gymnastiekoefeningen, ('t) turnen, ('t) gymnastizeeren. **tür'm'nerisch** = gymnastisch, turn... **Tür'm'ner'schaft**, w. = turn-, gymnastiekvereniging.
Tür'm'nfahrt, w.; **gerät**, f.; **halle**, w. = gymnastiek|reize; -werktuigen; -zaal.
Turnier, f. —s, —e = toernooi. **Turnier'bahn**, w. = **plag**. **Turnier'danz**, m. = kampprijs.
turnier'en, fchw. (h.) = een toernooi houden, aan een toernooi deelnemen. **Turnier'lanze**, w. = toernooilans. **turnier'mähig** = overeenkomstig de wetten van 't toernooi. **Turnier'plag**, m. = toernooiveld, krijt. **Turnier'preis**, m. = kampprijs. **Turnier'rennen**, f. = carousel-, ringrijden. **Turnier'richter**, m. = kamprechter. **Turnier'schranke**, w. = afsluiting van 't strijdperk, krijt. **Turnier'spiel**, f. = toernooi, steekspel, carroussel. **Turnier'waffen**, Pl., **zeug**, f. = toernooiwapens.
Tür'nip (spr.: tör...) m. —s, —s = raap.
Tür'nunft, w. = gymnastiek, turnkunst.
Tür'n'lehrer (**meifter**), m.; **plag**, m.; **riege**, w.; **saal**, m. = gymnastiek|onderwijzer; -plaats; -afdeeling; -zaal.
Tür'n'funde, w.; **übung**, w.; **unterricht**, m. = gymnastiek|les; -oefening; -onderwijs.
Tür'n're, w. —, —n = toernure.
Tür'nus, m. — = geregeld wisselende volgorde; nach dem T. = op de beurt, in volgorde, volgens den rooster e. d.; um wieder auf meinen alten T. zu kommen = om weer op mijn apropos te komen. **tür'nusgemäh** = volgens den rooster, beurtsgewijs.
Tür'n'verein, m.; **wart**, m.; **zeug**, f. = gymnastiek|vereniging; -onderwijzer; -toestel.
Tür'n'öffnung, w.; **pfosten**, m.; **riegel**, m. = deur|opening; -post; -grendel (bovendorpel).
Tür'n'ring, m.; **schlüssel**, m.; **schwelle**, w. = deur|ring; -sleutel; -dorpel.
Tür'n'spalt, m., **spalte**, w. = reet, spleet van de deur. **Tür'n'scher**, m. = deurwachter, portier.
Tür'n'stuz, m. = dekstuk (v. een deur), kalf.
Tür'n'teilde, w. = tortelduif.
Tür'n'vertleidung, w. = deuroplijsting. **Tür'n'vorhang**, m. = portière.
Tusch, m. —es, —e = fanfare; (stud.) beleediging; t! = stl ook = Tusche
Tusche, w. —, —n = kleurverf (voortekeningen); chine'sche T. = Oostindische inkt.

tufcheln, [chw. (h.) = fluisteren, smoez(elen).
tufchen, [chw. (h.) = tot zwijgen aanmanen, stil roepen, sussen; (den Brand, einen Aufruhr) blusschen, dempen; (eine Zeichnung) (met Oostindische inkt) wasschen.
tufchieren, [chw. (h.) = toucheeren, aanraken; beleedigen.
Tufch'lasten, m. = verf-, kleurdoos. **Tufch'pynfel**, m. = waschpenseel. **Tufch'zeichnung**, w. = teekening in Oostind. inkt, gewasschen teekening.
Tufch'kulum, f. —s = Tuskulum, buitenverblijf.
Tuf'te, w. —, —n = toethoorn; ook = **Tuf'te**, w. —, —n = papieren zak, peperhuisje.
Tuf'tel, w. — = voorgdij, voorgdijchap.
tu'ten, [chw. (h.) = blazen, toeten.
Tuf'tenbutelti, f. = boeket in kornet.
Tuf'toorn, f. = toethoorn, toeter.
Tuf'tor, m. —s, . . to'ren = voorgd, verzorger.
Tuf'tel, m. (u. f.) —s, —, **Tuf'telchen**, f. —s, — = tittel, stip, puntje.
Tuf'ti, f. —(s), —(s) = tutti (alle stemmen).
Tuffrut'ti, f. —(s), —(s) = tuttifrutti, allerlei.
Tweibel zie Dweil.
Twen'ter, m. u. f. —s, — = twenter (tweejarig paard).
Twie'te, w. —, —n = (nbb.) zijstraatje, steeg.

Twift, m. —es, —e = twist (katoengaren); pruimtabak.
Tympan', m. —s, —e = timpaan, persdeksel.
Tym'panon, **Tym'panum**, f. —s, . . na = tympanum, handtrommel; trommelvlies; gevelnis.
Typ zie Typus. **Ty'pe**, w. —, —n = tiepe, gegoten drukletter.
Ty'phon, m. —s, —s = Tifoon (een gigant); tifon, orkaan.
ty'phidä = tifeus. **Ty'phus**, m. — = tifus.
ty'phusartig = tifusachtig, tifeus. **ty'phus'krank** = aan tifus lijdende.
ty'pisch = tiepisch.
Typograph, m. —en, —en = tipograaf, letterzetter. **Typographie**, w. — = tipografie.
typogra'phisch = tipografisch.
Ty'pus, m. —, . . . pen = tiepe, tiepus; stempel, voorbeeld, karakter.
Tyrann, m. —en, —en = tiran, dwingeland.
Tyranni', w. —, —en = tirannie, dwingelandij. **Tyrann'nenjoch**, f. = juk der tirannie.
Tyrann'moord, m. = tirannemoord. **tyran'nisch** = tiranniek, willekeurig, gewelddadig.
tyrannisier'en, [chw. (h.) = tirannizeeren.
Ty'r'er, m. —s, — = Tyrisk. **ty'r'isch** = Tyrisk.
tyrche'nisch = Tyrcheensch.
Tz, f.: bis zum letzten Tz = tot 't uiterste toe.

II.

ü, f. = U; vgl. X.
ü = und. **ü. a.** = unter anderm, unter andern; onder andere (o. a.); und andere(s): en andere (e. a.). **ü. ä.** = und ähnliche(s): en dergelijke (e. d.). **ü. a. a. E.** = und an andern Orten: en op meer andere plaatsen, en elders. **ü. a. m.** = und andre(s) mehr: en wat dies meer zij. **ü. w. g.** = um Antwort wird gebeten: antwoord verzocht, verzoeken antwoord.
I. ü'bel, f. —s, — = kwaad, euvel; ongeluk, ramp; verkeerdheid, misstand; ongemak, kwaal; etn notwendiges **ü.** = een noodzakelijk kwaad; das ist vom **ü.** = dat is uit den booze; fallendes **ü.** = vallende ziekte; von zwei **ü.** .n das Meinere wählen = van twee kwaden 't minste kiezen. **II. ü'bel** (Adj. u. Adv.) = slecht; onwel, naar, kwalijk, onpasselijk, misselijk; mir wird **ü.** = ik word naar, misselijk; dabei wird einem **ü.** = dat maakt je misselijk, ziek; **ü.** dran sein = er slecht aan toe zijn; u. . e Saune = booze luim (bui), boos humeur; nicht **ü.** = niet kwaad; etw. **ü.** aufnehmen, auslegen, deuten = iets kwaad, verkeerd opnemen, uitleggen; (das gefällt mir) nicht **ü.** = vrij wel; (er hat mir) viel **ü.** .es getan = veel kwaad gedaan; **ü.** .es von einem reden = kwaad van iem. spreken; sie ist **ü.** auf ihn zu sprechen = niet goed over hem te spreken; vgl. mitptelen, woh! I. e. a.
ü'belbefinden, f. —s = ongesteldheid, onwel-, zijn, (gevoel van) onpasselijkheid. **ü'belkeit**, w. —, —en = misselijkheid, onpasselijkheid.
ü'belnehmen, ft. (h.) = kwalijk nemen, ten kwade duiden. **ü'belnehm(er)isch** = kwalijknemerig, -nemend.

ü'belstand, m.; -tat, w.; -täter, m. = misstand (gebrek, bezwaar); -daad; -dadiger.
ü'beltätig = misdadig, kwaaddoend.
I. ü'belwollen, unr. (h.) = (einem) kwalijk gezind zijn. **II. ü'belwollen**, f. = onwelwillendheid.
ü'ben, [chw. (h.) = oefenen; (in)studeeren, repeteeren; in (Dat.) geübt sein = in iets geoefend, vaardig zijn; (Gerechtigkeit, Geduld, Gnade, Barmherzigkeit) oefenen; (eine Pflicht, Kunst, Wissenschaft) beoefenen; (Tugend, Nachsicht) betrachten; Tugend **ü.** = (ook) de deugd beoefenen; (Ritrit) uitoefenen; (ein Lied, eine Szene) (in)studeeren; [seinen Willen] volbrengen; (Rache) oefenen; (Gewalt) gebruiken; (Verrat) an einem **ü.** = jegens iemand plegen; sich **ü.** = zich oefenen.
I. ü'ber, Präp. mit Dat. u. Acc.: **ü'ber**: **ü'ber**: (das Bild hängt) **ü.** dem Schranke = boven de kast; noch **ü.** der Erde stehen = nog boven aarde staan; (er steht) hoch **ü.** mtr = hoog boven mij (in rang, kennis enz.); (es schwebt ein Unglück) **ü.** seinem Haupte = boven zijn hoofd; — er ragt **ü.** alle empor = steekt boven allen uit; **einem** **ü.** den Kopf wachsen = boven 't hoofd groeien; (wer hat ihn) **ü.** mich gestellt, gefeßt? = boven mij geplaatst? das geht ihm **ü.** alles = dat gaat bij hem boven alles; (das geht) **ü.** meine Kräfte, **ü.** meinen Verstand (ü. meinen Horizont), **ü.** alles Erwarten = boven mijn krachten, boven mijn verstand (boven mijn begrip), boven alle verwachting; **ü.** die Raketen reich = bovenmate rijk; **ü.** 40 Jahre alt, **ü.** die Bierzigsten hinaus = boven de veertig; [ü. das alles = boven dat alles, daarenboven]; **ü'ber**: (sie reichten sich) **ü.** dem Grabe (die Hände) =

over 't graf; (seine Leiche) lag ü. der seines Gegners = lag over dat van zijn tegenstander; ü. dem Rod (trägt er einen Pelz) = over zijn jas; (Schneewittchen) ü. den Bergen = over de bergen; ü. der Tafel, u. Tischje wurde Politik getrieben = over (aan) tafel werd aan politiek gedaan: — (der Weg) geht ü. den Berg = loopt over den berg; Tränen fließen ü. seine Wangen (ll); eine schwere Prüfung kam ü. ihn (ll); er streckt seine Hand ü. ihn aus (ll); wie kannst du das ü. dich gewinnen, ü. das Herz bringen? = hoe kan je dat over je hart krijgen? es läuft mir eiskalt ü. den Rücken = een koude rilling loopt over mijn rug; ü. den Fluß setzen = over de rivier trekken, zetten; heute ü. acht Tage (ll); ü. einen regieren, wachen (ll); König ü. das Land (ll); nachdenken, grübeln, sprechen, sich zanken, lachen, sich freuen, sich erbarmen, staunen ü. (ll); froh über etw. (ll); (es sind) über 1000 Personen (anwesend) = over de 1000 personen; aan: ü. der Tafel, ü. Tischje wurde Politik getrieben = aan (over) tafel, zie *boven*; *bij*: ü. der Arbeit (einschlafen) = bij (onder) 't werk; fleißig ü. der Arbeit sein = vlijtig bij 't werk zijn; *binnen*: ü. ein kleines = binnen kort; *in*: (er liest) immer ü. den Büchern = altijd in de boeken; ü. der Angst vergaß er Essen und Trinken = in zijn angst; *mit*: lange Zeit ü. etw. zubringen = lang met iets bezig zijn; *op*: (sie fielen) ü. ihn her = op hem aan; (er macht) Schulden ü. Schulden = schulden op schulden; den Sieg ü. einen davontragen = op iem. behalen; [ü. Antrag = op voorstel]; *mit*: ü. die Schnur hauen, ü. die Stränge schlagen = uit den band springen; *zonder voorz.*: (er wohnt ü. dem Fluße = aan de overzijde van de rivier; pfui! ü. den Dummtopf! = o, wat een domoor! ich lieb es ü. mich ergehen = ik verdroeg, duldde 't; (er ist) ü. alle Berge = er van door; den Tag, den Sommer ü. = den heelen dag, den heelen zomer; das geht ü. den Spieß = dat gaat te ver; (der Graben) ist ü. 5 Fuß breit = meer dan 5 voet breed; (er ist) ü. eine Woche (geblieben) = langer dan een week; (es sind) ü. (1000 Personen anwesend) = meer dan; ein Glas ü. den Durst trinken = te diep in 't glas kijken. II. *über* (Adv.): ü. und ü. blutend = geheel en al bebloed; ü. und ü. schmutzig = geheel met vuil bedekt; er ist mir ü. = hij is mij de baas; das ist mir ü., ich habe es ü. = ik ben 't moe, ik heb er genoeg van; Gewehr ü. = over 't geweer!

überac'fern, [schw. (h.)] = licht beploegen; **überadern** = te ver ploegen.

überall' = overal; [over 't algemeen, over 't geheel, trouwens, ten minste]; ü. mit dreinreden = over alles meepraten; ü. mit dabei sein = aan alles meedoen; **ein Überall- und nirgends** = een rusteloze zwerveling.

überan'strengen, [schw. (h.)] = overspan'nen, te zeer inspannen. **überan'stregung**, w. = overspan'ning. **überan'sworten**, [schw. (h.)] = (over)leveren, overgeven. **überarbeit**, w. = overwerk; zur ll. heranziehen = laten o' verwerken.

überar'beiten, [schw. (h.)] = o' verwerken, retoucheeren; overwer'ken; **ü. ü.** = zich overwer'ken; **überarbeiten** = er over werken, o' verwerken (nl. *over den tijd*). **überar'beitung**, w. —, —en = omwerking; overspanning.

überärmel, m. = over-, morsmouw. **überaus'** = zeer, bijzonder, buitengewoon, bovenmate.

überbau, m. = uit-, boven-, overbouw. **überbau'en**, [schw. (h.)] = geheel bebouwen; **über-**

bauen = (er) boven bouwen; overbouwen. **überb'halten**, ft. (h.) = overhouden. **überbein**, f. = zenuwknoop, overbeen, (*van 't paard*) schuifelbeen. **überbett**, f. = bovenbed. **überbiegen sich**, ft. (h.) = zich over (iets) buigen. **überbie'ten**, ft. (h.): einen ü. = hooger bieden dan een ander; hooger inzetten (*in 't spel*); overtreffen (*in vertoon, ijver enz.*); [etw. ü. = meer bieden dan iets waard is]; **sich ü.** = met elkaar wedijveren. **überbilanz**, w. = winst. **überbil'det** = overbeschaafd. **überbil'dung**, w. = overbeschaving. **überbinde**, w. = verband. **überbin'den**, ft. (h.) = er over binden; **überbin'den** = verbinden. **überbleiben**, ft. (f.) = o' verblijven; die Überblie'b'enen = de overblijvenden. **überbleibsel**, f. —s, — = overblijfsel, rest. **überblid**, m. = (aan)blik, gezicht; overzicht. **überblie'ten**, [schw. (h.)] = een blik werpen op, bekijken, overzien'. **überbrett**, f. —s, — = variété, cabaret. **überbrin'gen**, unr. (h.) = o' verbrennen, overhan'digen; **überbringen** = over (iets heen)brengen (*bijv. over een rivier*); er bringt den Handschuh nicht über = krijgt den handschoen niet aan. **überbrin'ger**, m. = (over)brenger (*van een brief enz.*). **überbrin'gung**, w. — = overbrenging. **überbrüc'ken**, [schw. (h.)] = overbrug'gen. **überbür'den**, [schw. (h.)] = overla'den. **überbür'dung**, w. — = overla'ding.

überdach, f. = afdak, luifel. **überdä'chen**, [schw. (h.)] = een dak maken op, (over)dekken.

überdau'ern, [schw. (h.)] = overle'ven, 't langer uithouden dan. **überbede**, w. = bovendeken.

überbeden, [schw. (h.)] = over (iets) leggen; **überbed'ken** = overdek'ken, bedekken. **überdem'** = bovendien. **überden'ken**, unr. (h.) = overdenken, peinzen. **überdies'** = buitendien, overigens, bovendien, behalve dat, daarenboven. **überdraug**, m. —(es) = buitensporige, ontombare ijver, overijver. **überdruß**, m. — — = verveling, oververzadiging, zatheid.

überdrüßig: einen, eine Sache [jems. einer Sache] ü. werden, sein = iem., iets moede, zat worden, zijn; er genoeg van krijgen, hebben.

übered' = overhoeks; verkeerd, in 't honderd. **über eig'nen**, [schw. (h.)] = (*als pand*) in eigendom geven. **überel'ten**, [schw. (h.)] = overrijlen, -haasten; [in-, achterhalen]. **überreit'** = overrijd, -haast, ondoordacht. **überreit'lung**, w. —, —en = overhaasting, ijling. **übererein'an'der** = over elkander, over elkaar.

übererein'an'der'legen, -liegen, -[schlagen] = over elkaar leggen, liggen, slaan.

I. **überein'kommen**, ft. (f.) = overeenkomen, 't over iets eens worden; [overeenstemmen].

II. **überein'kommen**, f. —s, —, **überein'kunft**, w. = overeenkomst, verdrag.

überein'stimmen, [schw. (h.)] = overeenstemmen, eensluidend zijn, van 'tzelfde gevoelen zijn, overeenkomen. **überein'stimmend** = overeenstemmend, -komstig, eensluidend, konform.

überein'stimmung, w. = overeenstemming, -komst. [überein'treffen, ft. (f.)] = overeenstemmen]. **überempfindlich** = overgevoelig.

übererzeugung, w. = overproductie. **überes'ten sich**, ft. (h.) = zich overeten, te veel eten.

überfahren, ft. (h.) = o' vervaren, -brengen, -zetten; ü., (f.) = o' vervaren, -steken; **überfah'ren**, (h.) = overrij'den, -va'ren; [mit dem Schwamm ü. = met de spons over iets heengaan]. **überfahrt**, w. = overvaart, -tocht.

überfahrts-geld, f. = transport-, passageprijs.

Überfall, m. = overval, verrassing, overrompeling; (*wat.*) overlaet. **überfallen**, ft. (h.) = overvallen, -rompelen, verrassen; der Schlaf überfiel mich = overmande mij; ein Schauer überfiel mich = een huivering greep mij aan, beving mij. **Überfälligkeit** = (Wachsel) over den vervaltijd; (Schiff) over zijn tijd. **überfallen**, (schw. (h.)) = verschaven, verbeteren. **überfallen** = overfijn, al te fijn. **überfließen**, (schw. (h.)) = vernissen, lakken. **überfließen**, ft. (h.) = om-, overvlechten. **überfliegen**, ft. (f.) = o'ervliegen, vliegen over; **überfliegen**, (h.) = doorvliegen, vlug doorloopen, -bladeren; overheenvliegen; (*minder gewoon*) achterhalen, voorbijnemen. **überflieger**, m. = hoogvlieger. **überfliegen**, ft. (f.) = o'ervloeden, -stroomen, buiten zijn oevers treden; **überfliegen**, (h.) = overstroommen. **überfließen**, (schw. (h.)) = overvleugelen, -treffen, voorbijstreven; (*mil.*) omtrekken. **überfließen**, m. = overvloed; [*t* o'ervloeden]; im *U.* = in overvloed; *U.* an (*Dat.*) = overvloed van iets; zum *U.* = ten overvloede. **überfließen** = overbodig, -tollig; -dadig. **überfließen**, (schw. (h.)) zie **überfließen**; **überfließen**, (schw. (h.)) = overstroommen (*ook fig.*). **überfließen**, w. = overstrooming (*ook fig.*). **überfordern**, (schw. (h.)) = overvragen. **überfordern**, w. = overvraacht, -bagage. **überfordern**, (schw. (h.)) = overvraachen, -la'den. **überfordern**, (schw. (h.)) eimen = iem. meer vragen dan hij weet. **überfordern**, (schw. (h.)) = in vreemd (buitenlandsch) bezit brengen. **überfordern** sich, ft. (h.) = zich overeten, zich te bersten eten. **überfordern**, ft. (f.) = toe-, dichtvriezen; **überfordern** = met een ijskorst, met ijs overdekt, dicht. **überfordern**, (schw. (h.)) = o'verbrengen, -zetten, transporteren; **überfordern**: eimen (vot etw.) *ü.* = iem. (van schuld) overtuigen, 't overtuigend bewijs van zijn schuld leveren; (*de markt*) overvoeren. **überfordern**, w. = overbrenging; -brug (*over spoorlijn*); **überfordern**, w. = ('t) overtuigen (*van schuld*). **überfordern**, w. = groote overvloed. **überfordern**, (schw. (h.)) = te vol, overvol maken; overla'den; (den Markt mit einer Ware) overvoeren. **überfordern** = overvol; -voerd; *vgl.* **überfordern**. **überfordern**, w. = overvulling, -la'ding. **überfordern**, (schw. (h.)) = overvoe(de)ren.

Übergabe, w. = overgave (*van vesting*); -handiging (*van brief*); aflevering (*van waren*); overdracht (*van een zaak*). **Übergang**, m. = overtocht (*over rivier*); -weg; -gang (*naar den vijand, uit 't adagio in 't allegro, van de eene hand in de andere enz.*); (*r*) overdracht; es ist nur ein *U.* = (*ook*) 't gaat gauw over. **Übergangsbestimmung**, w.; **Überperiode**, w.; **Überzeit**, w. = overgangs[bepaling]; -periode; -tijd. **Übergangszettel**, m. = plakbriefje (*op goedere-wagens*). **Übergangszustand**, m. = overgangstoestand. **Übergang** = overgaar, te gaar. **Übergardine**, w. = overgordijn. **Übergeben**, ft. (h.) = (*brief, vesting*) o'ergeven; (*iets aan iem.*) opdragen, overlaten; dem Druck *ü.* = in druk geven; der Öffentlichkeit *ü.* = openbaar maken; dem Verkehr *ü.* = voor 't verkeer openstellen; dem Betrieb *ü.* = in exploitatie brengen; sich *ü.* = zich overgeven; overgeven, braken; zum *U.* = om er misselijk van te worden. **Übergebung**, w. = — = **Übergabe**. **Übergeben**, f. = hooger bod. **Übergeben**, unr. (f.) = o'ergeaan, -loopen;

(zum Feinde) overg., overl.; zu einem andern Gegenstand, in ein andres Tempo, in Fäulnis, in Gärung *ü.* = tot een ander onderwerp, in een ander tempo, tot verrotting, tot gisting overg.; (Rechte die auf einen andern) overg.; der Befehl geht über an (Mff.) (*U.*); die Milch geht über = loopt over; die Augen gingen ihm über = hij kreeg de oogen vol tranen; wes (wovon) das Herz voll ist, des (davon) geht der Mund über = waar 't hart vol van is, daar vloeit de mond van over; **Übergeben**, (h.): eimen, etw. *ü.* = iem., iets over 't hoofd zien, voorbijgaan, overslaan, passeeren (*ook bij promotie*); (eine Rechnung) nazien, doorloopen; ein Feld *ü.* = over een veld gaan, 't toezicht hebben op een veld; [**Übergeben** (h.) *n* = o'ervloeden, buiten de oevers treden; overschrij'den, -tre'den, -tre'fen, -vallen]. **Übergebung**, w. = ('t) voorbijgaan, overslaan, passeeren. **Übergeben** = overgeleerd, al te geleerd. **Übergeben** = meer dan genoeg. **Übergeben** = gek, getroebeld, niet snik. **Übergeben**, w. = overmacht. **Übergeben**, f. = overwicht (*ook fig.*), overhand; (*hand*) doorslag. **Übergeben**, ft. (h.) = gieten over; o'ergieten (*in iets anders*); **Übergeben** = overgieten, begieten. **Übergeben**, (schw. (h.)) = pleisteren, gipsen. **Übergeben**, (schw. (h.)) = overschit'teren (*eig. en fig.*). **Übergeben** = overgelukkig, al te gelukkig. **Übergeben**, (schw. (h.)) = vergulden. **Übergeben** sich, (schw. (h.)) = met gras begroenen. **Übergeben**, ft. (h.) in jems. Gebiet, Amt = inbreuk maken op, ingrijpen in; ineinander *ü.* = (*ook*) in elkaar grijpen. **Übergeben**, m. = inbreuk, ('t) ingrijpen, aanmatiging. **Übergeben** = overgroot, verbazend, kolossaal. **Übergeben**, w. = overkapitalizatie. **Übergeben**, m. = ('t) overgieten, begieting; bepleistering, laag (*van kalk gips, suiker e. d.*).

Überhalten, ft. (h.) = houden over (iets); overvragen; (*ook*) afzetten. **Überhand** zie **Überhand** en **Überhandnehmen** u. **Überhandnehmen**, ft. (h.) = veld winnen, (te) dikwijls voorkomen, zeer toenemen, hand over hand toenemen. **Überhand**, m. = over 't terrein van den buurman hangende takken, vruchten enz.; voorhangsel, bedekking. **Überhand**, ft. (h.) = over iets heen hangen; uitstekend (*van rotsen, muren*), o'verhangen. **Überhand**, (schw. (h.)) = o'verhangen, overheen hangen, bedekken met; **Überhand** = geheel behangen, bedekken. **Überhand**, (schw. (h.)) = met een waas overdeken, overwa'zen. **Überhand**, (schw. (h.)) = overla'den, -stel'pen; [op elkaar stapelen]. **Überhaupt**: (die Miete) ist hier *ü.* = laag; wenn ich *ü.* reise = als ik al op reis ga; wenn er *ü.* den Mut hat, zu ... = als hij tenminste den moed heeft, om ...; (eine Änderung) ist *ü.* nicht notwendig = is heelemaal, hoege-naamd niet noodig; worüber sollte er sich *ü.* ängstigen? = waarover zou hij zich toch eigenlijk ongerust maken? weisst du *ü.* mit wem du's zu tun hast? = weet je eigenlijk wel, wien je voor hebt? er gab sich *ü.* Mühe recht heiter auszusehen = hij deed in alle opzichten moeite ...; (*soms niet te vertalen dan door klemtoon*) manche vergeffen, daß sie *ü.* Pflichten haben = dat zij plichten hebben. **Überhand**, ft. (h.): eimen etnes Dinges *ü.* = iem. van iets ontheffen, ontslaan; iem. iets besparen; sich *ü.* = zich vertillen; zich aanmatigend

gedragen; sich eines Dinges ü. = zich op iets verheffen, verhoovaardigen, laten voorstaan; [sich eines Dinges ü. = zich van iets afmaken]. **überheblig** = aanmatigend, brani. **überhebligkeit**, w. —, —en = aanmatiging, grootspraak. **überhebung**, w. —, —en = ontheffing; aanmatiging, zelfverheffing. **überheizen**, [schw. (h.) = te heet stoken, te zeer verwarmen; ook = -hizen. **überheizen**, ft. (h.) einem = ergens overheen helpen (*eig. en fig.*). **überhemden**, f. = halfhemdje, frontje. **überher** = overheen, er over. **überhin** = overheen; voorbij; vluchtig, oppervlakkig, bovenop. **überhitzen**, [schw. (h.) = oververhitten. **überhitzung**, w. — = oververhitting. **überhoch** = zeer, buitengewoon hoog. **überhöhen**, [schw. (h.) = in hoogte overtreffen; (*mil.*) beheerschen, bestrijken; ü. .be Würbe = meerderwaardigheid, superioriteit. **überholen**, [schw. (h.) = o' verhalen, overheen halen; **überholen** = in-, voorbijhalen, voorbijstreven; das ist ganz überholt = dat is uit den tijd, verouderd, daar zijn we overheen. **überholung**, w. — = inhaling, ('t) voorbijstreven. **überhören**, [schw. (h.) = overheeren, laten opzeggen; niet hooren, onopgemerkt laten; ich habe es überhört = 't is mij ontgaan. **überhüpfen**, [schw. (h.) = overslaan, overheen loopen; huppelen over.

überirdisch = bovenaardsch.

überjaagen, [schw. (h.) = afjakkeren, afbeulen. **überjährig** = overja'rig.

überkalten, [schw. (h.) = (over)kal'ken. **überkapitalisierung**, w. = overkapitalizatie. **überklappen**, [schw. (h.) = omwippen, -gooien; ü., (f.) = omslaan, -wippen, -kantelen. **überkitzen**, [schw. (h.) = cementen, pleisteren. **überkleben**, [schw. (h.) = be-, overlak'ken. **überkleiden**, f. = Überkleid. **überkleiden**, [schw. (h.) = bekleeden, overtrek'ken. **überklettern**, [schw. (f.) = stijfselen, overlak'ken. **überklettern**, [schw. (f.) = (er) over klauteren, klimmen; **überklettern**, (h.) = overklau'teren, -klimmen. **überklug** = waanwijs, erg wijs, overknop. **überkniehen**, sich, [schw. (h.) = zich verzwikken. **überknöpfen**, [schw. (h.) = overheen knoopen. **überkochen**, [schw. (f.) = overkoken. **überkommen**, ft. (f.) = overkomen, er over komen; **überkommen**, (h.) = (over)krijgen, erven (*een amt, recht*); etw. überkommt einem = iets wordt iem. toegezonden, valt hem ten deel; (Schreden, Angst) überkommt einen = overvalt, bevangt iem., komt over iem.; (einen, eine Stadt) überweldigen, vermaesteren; **überkommen** (Adj.) = traditioneel. **überkomplett** = overkompleet. **überkoten**, [schw. (h.) = overkooten (*een gebrekkige gang van 't paard*).

überladen, ft. u. [schw. (h.) = o' verladen; **überladen** = overla'den, -stel'pen. **überladung**, w. = o' verlading, ('t) -laden. **überladung**, w. = overla'ding. **überlagern**, [schw. (h.) = in 't pakhuis blijven (liggen), overliggeren. **überlandpost**, w. = overlandpost, -mail. **überlang** = o' verlang. **überlassen**, ft. (h.) = er over laten; overlaten, laten staan; **überlassen** = overlaten, afstaan, prijsgeven; (sich seinen Gedanken) overgeven; sich seinen Leidenschaften ü. = zijn hartstochten vrij spel laten. **überlasten**, f., -last'ung, w. — = afstand, ('t) overlaten. **überlast**, w. = overlast (*eig. en fig.*). **überlasten**, [schw. (h.) = overla'den, o' verbezwaren; von Hypotheken überlastet =

overbezwaard met hypotheeken. **überlastig** = overlastig, te zwaar geladen. **überlastig** = o' verlast'ig, al te lastig. **überlaufen**, ft. (f.) = overloopen, -stroomen; (zum Feinde) overl.; **überlaufen**, (h.) = doorloopen (*een rekening, een brief*); ein Schauer überläuft mich, es überläuft mich (falt) = ik krijg een rilling over mijn leden; (seine Patienten) ü. ihn = overloopen hem, maken 't hem door hun bezoeken lastig; (ein Kind) omverloopen; sich überlaufen = zich overloopen, zich overmoe loopen. **überläufer**, m. = overlooper, dezer-teur. **überlaut** = zeer luid, al te luid. **überleben**, [schw. (h.) = overle'ven; er überlebt die Nacht nicht = hij komt den nacht niet (levend) door; überlebter Greis = afgeleefde grijsaard; „der Tag ist überlebt“ = de dag is doorleefd; etw. hat sich überlebt = heeft zich overleefd, is verouderd, uit den tijd. **überlebengroß** = meer dan levensgroot. **überlegen**, [schw. (h.) = overheen leggen; (ein Kind) over den knie leggen; sich zu weit ü. = te ver over iets heen-liggen (*over een brugleuning bijv.*).

I. **überlegen**, [schw. (h.) = overleg'gen, -we'gen, -den'ken; ich will mir's ü. = ik zal er eens over denken, 't in beraad houden; alles wohl überlegt = alles wel overwogen; ook = belegen. II. **überlegen**, Adj. = hoogerstaand, meerder, superieur; uit de hoogte; einem ü. sein = iem. overtreffen, de baas zijn, boven iem. staan; er ist ihm (an Begabung, (Dat.) ü. = hij wint 't van hem (in aanleg); mit ü. em Lächeln = met een hautain lachje. **überlegenheit**, w. — = meerderheid, over-wicht, superioriteit.

überlegsam = bedachtzaam, voorzichtig. **überlegung**, w. — = overleg, -weging, nadenken; nach reiflicher Ü. = na rijp beraad. **überlegungsstrafe**, w. = overleg, oordeel. [**überleien** = overbodig, te veel, onnoodig, meer dan genoeg; moede, zat]. **überleiten**, [schw. (h.) = geleidelijk overbrengen, overheen leiden. **überlernen** u. **überlernen**, [schw. (h.) = overleeren, repeteeren, nog eens doorzien (*een les bn.*) **überlesen**, ft. (h.) = vluchtig doorlezen; **überlesen** = over 't hoofd zien bij 't lezen, er over heen lezen. **überletern**, [schw. (h.) = o' verleveren, (*waren*) afleveren; (*een brief*) overhandigen, afgeven. **überlieferung**, w. = overlevering, aflevering, traditie. **überliegetage**, Pl., -zeit, w. = overligdagen. **überliten**, [schw. (h.) = verschalken, te slim af zijn, foppen. **überm** = über dem.

übermachen, [schw. (h.) = overmaken, (-)zenden. **übermacht**, w. = overmacht. **übermächtig** = overmachtig. **übermachung**, w. — = overmaking, (-)zending. **übermalen**, [schw. (h.) = beschilderen; overschil'deren; retoucheeren; bijschilderen. **übermalen**, [schw. (h.) = overmalen, -winnen, -weldigen. **übermaß**, f. = overmaat; daad, -vloed. **übermäßig** = over-, bovenmatig, buitengewoon, -sporig; nicht ü. = niet bijzonder. **übermäßigkeit**, w. = overdaad, buitensporigheid. **übermalern**, [schw. (h.) = overmet'selen. **übermalen**, [schw. (h.) = omverpraten, afsnauwen, overschreeuwen. **übermensch**, m. = buitengewoon (hoog boven alle goed en kwaad staande) mensch, oppermensch, Übermensch. **übermenschlich** = bovenmensche-lijk. **übermenscheln**, [schw. (h.) = slinks overrompelen. **übermitteln**, [schw. (h.) = o' ver-maken, -zenden, verzenden. [**übermögen**, untr. (h.) = overweldigen, beheerschen, overreden,

er toe brengen]. **ü'bermorgen** = overmorgen; ja, ü. l. = morgen brengen! **ber ü'bermorgende Tag** = overmorgen. **übermü'den** (ſich), ſchw. (h.) = (zich) overwerken, (zich) te veel vermoeien. **ü'bermü'dung**, w. — = oververmoeidheid. **ü'bermut**, m. = overmoed, aanmatiging, verwaandheid; moedwil. **ü'bermütig** = overmoedig, aanmatigend, verwaand; moedwillig, dertel, baldadig.

ü'bernächt = daaropvolgend; **ber ü. . e Tag** = overmorgen. **übernach'ten**, ſchw. (h.) = overnachten. **ü'bernächtig** = van één nacht, kortstondig; **ü. ausſehen** = er uit zien, alsof men den nacht wakend heeft doorgebracht; afgetoed. **ü'bernahme**, w. — = overneming, -name; **ü. eines Amtes, einer Erbschaft** = aanvaarding van een ambt, van een erfenis. **ü'bernahmepreis**, m. = aangenomen, overeengekomen prijs (voor transport e. d.). **ü'bernacht**, w. = overhandſche naad. **ü'bername**, m. = (guet.) bij-, spotnaam. **übernar'ben**, ſchw. (f. u. h.) = een litteeken worden; met litteeken(s) overdekken; met een plantaardige laag overdekken. **ü'bernatiirlich** = bovennatuurlijk. **ü'bernehmen**, ſt. (h.) = overnemen (een slag in 't kaartſpel bijv.); **überneh'men** = o'vernemen (in beheer enz.); zich met iets belasten; (ambt, opdracht, erfenis) aanvaarden; (taak, verplichting, verantwoordelijkheid) op zich nemen; eimen ü. = iem. afbeulen, te veel van iem. vergen; (minder alg.) overmannen, bevangen; te veel laten betalen, afzetten; ſich in (Dat.) ü. = onmatig zijn in iets, zich in iets te buiten gaan. **Überneh'mer**, m. —s, — = aanvaarder, ondernemer.

ü'berordnen, ſchw. (h.): ein Ding einem andern ü. = iets stellen boven iets anders.

ü'berproduktion, w. = overproduktie. **überprü'fen**, ſchw. (h.) = kontroleeren. **ü'berprüfung**, w. = herhaald onderzoek. **überquer'** = overdwars.

überra'gen, ſchw. (h.) = uitsteken boven; **überragt von** = waarboven uitsteekt; eimen an Größe, an Verſtand (Dat.) ü. = in grootte, in verſtand boven iem. uitsteken, iem. overtreffen. **überran'ten**, ſchw. (h.) = overgroei'en, met zijn ranken bedekken. **überra'shen**, ſchw. (h.) = verrassen. **überra'shung**, w. —, —en = verrassing. **ü'berrechnen**, ſchw. (h.) = o'verrekenen; **überred'y'nen** = berekenen, begrooten. **überre'den**, ſchw. (h.) zu etw. = tot iets overreden, overhalen, tot iets brengen; [eimen (einem) etw. ü. = iem. iets voor waar doen aannemen]. **überre'dung**, w. —, —en = overreding.

überre'dungsgabe, w.; -kraft, w.; -kunst, w. = overredingsgave; -kracht; -kunst.

ü'berreich' = overrijk, bovenmate rijk. **überrei'chen**, ſchw. (h.) = o'ver-, aanreiken; overhandigen; overtreffen. **ü'berreicher**, m. —s, — = overreiker, -gever, -brenger, brenger. **ü'berreich'lich** = overrijk, -vloedig. **ü'berreife'** = overrijp. **ü'berreife**, w. = overrijpheid. **überrei'ten**, ſt. (h.) = (te paard) inhalen, voorbijrijden; omver-, overrijden; (ein Pferd) afrijden, -jakkieren, -beulen. **überrei'ten**, ſchw. (h.) = overprikkelen. **überrei'theit**, f. — = overprikkeling, overprikkeldheid. **überren'nen**, ſchw. (h.) = voorbij-; omverrennen. **ü'berreift**, m. = rest, overblijfsel. **ü'berreife'nd** = Overrijnsch. **überrie'feln**, ſchw. (h.) = overkab'belen, zacht kabbelend, zacht ruischend overstroomen; bevloeden; es überrie'felt mich = er gaat me een

rilling door de leden. **überrie'felung**, w. = overkabbeling; bevlöoing. **ü'berrod**, m. = overjas; over-, bovenrok. **ü'berrollen**, ſchw. (f.) = overrollen, over boord gaan. **überrum'beln**, ſchw. (h.) = overrompelen, verrassen. **überrum'belung**, w. —, —en = overrompeling. **ü'bers** = über das.

überſä'en, ſchw. (h.) = overzaai'en, bezaaien. **überſal'zen**, ſchw. (h.) = te sterk zouten. **ü'berſatt'** = overzat, oververzadigd. **überſät'tigen**, ſchw. (h.) = oververzadigen. **überſät'tigung**, w. = oververzadiging.

überſchal'ten, ſchw. (h.) = overklin'ken, overstem'men, verdooven. **überſchat'ten**, ſchw. (h.) = overschaduwēn. **überſchät'tzen**, ſchw. (h.) = overschatten, te hoog schatten. **ü'berſhan**, w. zie -ſicht en -ſicht. **überſhan'en**, ſchw. (h.) = overzien'. **überſhan'men**, ſchw. (f.) = o'verschuimen; **überſhan'men**, (h.) = overschuim'men, met schuim bedekken. **ü'berſicht**, w. = overwerk, -uren; mit ü. en arbeiten = o'verwerken. **überſicht'len**, ſchw. (h.) = overzenden, -sturen. **überſchie'ßen**, ſt. (h.) = overheen, voorbijschieten, -rennen; (Exemplare) boven 't getal drukken; ü. de Volkſtraf = te veel aan volkskracht. **ü'berſchie'ßen**, ſchw. (h.) = o'vervaren, -brengen, -zetten; (f.) = o'vervaren; **überſchie'ßen** (das Meer) o'vervaren. **überſchla'fen**, ſt. (h.) = (etw.) verſlapen; ich will mir die Sache erſt ü. = ik zal er eens eest op slapen enz., vgl. beſchlafen. **ü'berſchlag**, m. = om-, opslag (aan kleedingſtuk); schouderkraag; omslag, kompres; overslag, raming; doorslag (v. d. balans). **ü'berſchlagen**, ſt. (h.) = om-, overslaan (een mantel, deken); o'verladen (van 't eene ſchip in 't andere); omslaan, -vallen; (van de balans) doorslaan; (van vonken) overspringen; (van de ſtem) overslaan; (ſein Laſchen) ſchlug in ein Huften über = ging in hoesten over; das ſchlägt in mein Sach über = dat komt in mijn vak; **überſchla'gen**, (f.) = o'verſlaan, onopgemerkt laten; overslaan, ramen, begrooten, nagaan, berekenen: ü. ob nichts vergeſſen ſei = nagaan, nazien, of . . ; (mit Schimmel) bedekt; (das Waſſer iſt) eenigszins verwarmd; **ſich ü.** = achterover slaan (van paarden), een lichtsprong achterover maken, omtuimelen. **überſchlei'ten**, ſt. (h.) = beſluipen. **überſchlei'tern**, ſchw. (h.) = (ver)sluieren.

überſchmie'ren, ſchw. (h.) = besmeren.

ü'berſchnappen, ſchw. (f.) = uitschieten (van een slot); overslaan (van de ſtem); vgl. übergeſchnappt. **überſchnei'en**, ſchw. (h.) = be-, oversneeu'wen.

ü'berſchreiben, ſt. (h.) = ſchrijven boven; (een bedrag) o'verſchrijven, transporteeren; **überſchrei'ben** = (een blaad) volſchrijven; (een verhaal) van een opſchrift voorzien, titelen; wie iſt das Gedicht überſchrieben? = welk opſchrift heeft dat gedicht? hoe heet 't? Aufträge ü. = orders, bestellingen (ſchriftelijk) (op)geven. **überſchrei'en**, ſt. (h.) = overschreeuwen. **überſchrei'ten**, ſt. (h.) = (die Grenze) overschrijden; (einen Fluß) o'vertrekken; (den Kredit, ſeine Vollmacht) overschrijden, te buiten gaan; (das Geſeh) overtreden. **überſchrei'tung**, w. —, —en = overschrijding, -treding. **ü'berſchreit**, w. = opſchrift (van monument, gedicht); adres, hoofd, titel, aanspraak (van een brief).

ü'berſchuh, m. = overschoen. **überſchul'det** = diep in de schulden zittend, met schulden belast. **überſchul'dung**, w. — = overſtelpende schuldelast, insolventie. **ü'berſchuß**, m. =

overschot, surplus, saldo. **ü'berfüßig** = overschietend. **ü'berfüßen**, *schw.* (h.) = o'vergeten, -storten; **ü'berfüßen** = overgie'ten, bedekken; mit Ries ü. = begrinten; (mit *Borwürfen*) overstelpen.

ü'berfüßig, m. —(e)s = (*fig.*) overvloed, (t) overvloeien; im *U.* des *Gefühls* = door zijn gevoel overstelpt. **ü'berfüßig** (*lich* zie *ü'berfüßig*) *schw.* (h.) = overstromen (*ook fig.*). **ü'berfüßig**'*mung*, w. —, —en = overstroming. **ü'berfüßig**'*lich* = overvloedig, uitbundig, eindeloos, onmetelijk onbeschrijfelijk. **ü'berfüßig**'*heit*, w. — = overvloed; geestvervoering, geestdrift; overdrevenheid. **ü'berfüßig**'*en*, *ft.* (f.) = o'verzwellen.

ü'bersee u. **ü'bersee'** = overzee; nach *U.* = overzee; von *U.* = van overzee. **ü'bersee'**, m. —s, — = die overzee te doen heeft; lem. van overzee, (*biz.*) Amerikaan. **ü'bersee**'*handel*, m. = overzeesche handel. **ü'bersee**'*isch* = overzeesch. **ü'bersee**'*land*, f. = overzeesch land. **ü'bersee**'*gen*, *schw.* (f.) = naar den overkant zeilen; **ü'bersee**'*gen*, (h.) = (*de zee*) oversteeken; (ein *Schiff*) voorbijstevenden, -zeilen; in den grond zeilen, overzeilen. **ü'bersee**'*bar* = overzienbaar, te overzien.

ü'bersee'*en*, *ft.* (h.) = overzien' (*ook fig.*); bekijken, monstereen; (*een brief, opstel*) door zien -loopen; (einen) (in inzicht) overtreffen; over 't hoofd zien, voorbijzien; einem *etw.* ü. = lem. iets niet aanrekenen, 't van hem door de vingers zien. *II.* **ü'bersee**'*en*, f. —s = onoplettendheid; oogluiking.

ü'bersee'*ig* = overzalig. **ü'bersee**'*en*, *unr.* (h.) = o'verzenden, doen toekomen. **ü'bersee**'*bar* = vertaalbaar. **ü'bersee**'*en*, *schw.* (h.) = (*over een water*) o'verzeten, -halen; (f.) = overvaren; **ü'bersee**'*en*, *schw.* (h.) = vertalen, overbrengen; [*overvoe'ren*, te sterk bezetten; afzetten, te veel laten betalen]; (*soms*) overspringen. **ü'bersee**'*er*, m. —s, — = vertaler. **ü'bersee**'*ung*, w. —, —en = vertaling; (*bij tandraden e. d.*) transmissie, versnelling. **ü'bersee**'*ungsmethode*, w. = vertaalmethode. **ü'bersee**'*icht*, w. = overzicht, korte inhoud. **ü'bersee**'*ig* = verzienend. **ü'bersee**'*lich* = overzichtelijk; duidelijk, helder. **ü'bersee**'*ichheit*, w. — = overzichtelijkheid, duidelijkheid, helderheid. **ü'bersee**'*isplan*, m. = overzichtsplan, plan van 't geheel. **ü'bersee**'*eln* u. **ü'bersee**'*eln*, *schw.* (f.) = (*naar een andere plaats*) verhuizen, zich (*ergens anders*) vestigen. **ü'bersee**'*ern*, *schw.* (h.) = verzilveren. **ü'bersee**'*innlich* = bovenzinnelijk; -natuurlijk. **ü'bersee**'*innlichkeit*, w. = bovenzinnelijkheid. **ü'bersee**'*ern*, *schw.* (h.) = gedurende den zomer houden, den zomer laten doorbrengen; den zomer doorbrengen, overzomeren.

ü'bersee'*en*, *schw.* (h.) = spannen, (uit)spannen over; **ü'bersee**'*en* = overspannen (*met een zeil bijn.*); overspannen, te sterk spannen (*hoog, hersenen, zenuwen*); ein *ü'bersee*'*er* Mensch = een overspannen, geëxalteerd mensch. **ü'bersee**'*heit*, **ü'bersee**'*ung*, w. — = overspanning, geëxalteerdheid. **ü'bersee**'*en*, *schw.* (h.) = oversparen. **ü'bersee**'*elation*, w. = wilde spekulatie. **ü'bersee**'*en*, *ft.* (h.) = overspinnen. **ü'bersee**'*en*, *ft.* (f.) = o'verspringen, springen over; **ü'bersee**'*en*, (h.) = (*een sloot*) o'verspringen; (*bij 't lezen*) overspringen, o'verslaan; einen im *Umt* ü. = lem. voorbijkomen; (*bij bevoorde-*

ring) passeeren; **ü'bersee**'*en* = zich overspringen, zich een ongeluk springen. **ü'bersee**'*en*, *schw.* (h.) = overspatten, geheel bespatten. **ü'bersee**'*eln*, *schw.* (h.) = o'verborellen, -koken; von *Wig* ü. = tintelen van geest.

ü'bersee'*en*, m. = overschot. **ü'bersee**'*en* zie *ü'bersee*'*en*. **ü'bersee**'*ig* = te oud (*van boomen*); overrijp; (*bot.*) vast. **ü'bersee**'*ig*, w. = overstuwing. **ü'bersee**'*en*, *ft.* (h.) = o'vertroeven, -nemen. **ü'bersee**'*en*, *unr.* (h.) = (voor)uitsteken; **ü'bersee**'*en* = (*ziekte, gevaar*) te hoven komen; (*onderzoek, examen*) doorstaan, er aan voldoen; (*eine schwere Zeit*) doórkomen; seine *Dienstzeit* ü. = zijn tijd uitdienen; das *ist* *ü'bersee*'*en* = dat is geleden, voorbij; (*eine Quelle*), von *Borbeeren* *ü'bersee*'*en* = waarover laurieren stonden (*of staan*). **ü'bersee**'*ig* = overklimbaar, -kome-lijk. **ü'bersee**'*ig*, *ft.* (f.) = o'verklommen, er over klimmen; o'verloopen, -stroomen; **ü'bersee**'*ig*, (h.) = (*een berg*) o'vertrekken, (*een muur*) o'verklommen; overtreffen, te boven gaan; das *ü'bersee*'*ig* meine *Kräfte* = dat gaat boven mijn krachten; **ü'bersee**'*ig* zie *ü'bersee*'*en*. **ü'bersee**'*ig*, *schw.* (h.) = (einen) hooger bieden dan een ander; (*den prijs*) opjagen. **ü'bersee**'*ig* = *ü'bersee*'*ig*. **ü'bersee**'*ig*, w. — = overtocht, -klimming. **ü'bersee**'*ig*, *schw.* (h.) = (vol)borduren. **ü'bersee**'*ig*, **ü'bersee**'*ig* zie *ü'bersee*'*en*, *ü'bersee'*ig* zie *ü'bersee*'*en*, *ü'bersee'*ig* zie *ü'bersee*'*en*, *ü'bersee'*ig* zie *ü'bersee*'*en*, (*met stemmetaal*) overwinnen. **ü'bersee**'*ig* = overtrotsch, meer dan trotsch. **ü'bersee**'*ig*, *schw.* (h.) = (*een kleedingstuk*) stoppen; (*een pijp*) te stijf stoppen.***

ü'bersee'*ig*, *schw.* (h.) = overstralen, -schij'nen (*eig. en fig.*); (*fig. ook*) -scha'duwen. **ü'bersee**'*ig*, *schw.* (h.) = (wijn)aanlengen, vervalschen. **ü'bersee**'*ig*, *ft.* (h.) = be-, overstrij'ken, besmeren. **ü'bersee**'*ig*, *schw.* (h.) = er overheen doen, trekken. [**ü'bersee**'*ig* zie *ü'bersee*'*en*]. **ü'bersee**'*ig*, *schw.* (h.) = bestrooien, volstrooien. **ü'bersee**'*ig*, *schw.* (f.) = o'verstroomen, -vloeden; **ü'bersee**'*ig*, (h.) = overstroo'men. **ü'bersee**'*ig*, m. = bovenkous.

ü'bersee'*ig*, *schw.* (h.) = (*ü'bersee*) te veel studeeren, zich overwerken; *etw.* ü. = iets (vluchtig) doorstudeeren. **ü'bersee**'*ig*, *schw.* (h.) = over (iets) heen zetten, plaatsen. **ü'bersee**'*ig*, *Pl.* = overuren; mit *U.* arbeiten = o'verwerken. **ü'bersee**'*ig*, *schw.* (h.) = er overheen, er bij storten; (f.) = om-, neervallen, omstorten; vallen in, zich storten in; **ü'bersee**'*ig*, *schw.* (h.) = overhaasten, te zeer aandrijven; **ü'bersee**'*ig* = zich overhaasten. **ü'bersee**'*ig*, w. —, —en = overijling, -haasting. **ü'bersee**'*ig* = overzoet.

ü'bersee'*ig*, *schw.* (h.) = met hout beschieten, betimmeren.

ü'bersee'*ig*, w. — = vruchtbaarheid, weelderigheid. **ü'bersee**'*ig*, *schw.* (h.) = verdooven (*door veel geraas*). **ü'bersee**'*ig*, *schw.* (h.) = doorstaan (ein *Examen* z. *B.*); er hat es *ü'bersee*'*ig* = hij is 't te boven gekomen (eine *Krantheit* z. *B.*).

ü'bersee'*ig*, *schw.* (h.) = overduur, te duur. **ü'bersee**'*ig*, *schw.* (h.) = overvra'gen, te veel laten betalen, afzetten. **ü'bersee**'*ig* = overdadig. **ü'bersee**'*ig*, *schw.* (h.) = beetnemen, voor den gek houden. **ü'bersee**'*ig*, *schw.* (h.) = overklin'ken, -stem'men.

ü'bersee'*ig*, m. —(e)s, ..träge = transport, overbrenging (*van een bedrag*); *U.* auf die andre Seite = per transport. **ü'bersee**'*ig* =

over te brengen, overdraagbaar; etw. ijt ü. = (ook) iets kan overgedragen worden. **übertragen**, ft. (h.) = o'verdragen, -brengen, transporteren; **übertragen**, = (in een ander boek, op een nieuwe rekening) overbrengen, -schrijven, -boeken, transporteren; (einem etw.) o'verdoen, -dragen, cedeeren; opdragen; (etw. auf einen andern) doen overgaan; (in eine andere Sprache) vertalen, overbrengen; (muziek) transposeeren; [verdragen, te boven komen]; **sich ü.** = o'vergaan, overgedragen worden; zich verbeuren, zich een ongeluk dragen; **übertragene Bedeutung** = overdrachtelijke, oneigenlijke beteekenis. **Übertragung**, w. —, —en = o'verbrenging (nooral tech.), transport, overboeking; overdracht, cessie; vertaling; transpositie vgl. **übertragen**. **Übertragungsgeschein**, m. = akte van overdracht. **übertreffbar** = te overtreffen. **übertreffen**, ft. (h.) = overtreffen. **übertreiben**, f. (h.) = (iets) naar den overkant, over een grens drijven, o'verdrijven; **übertreiben** = overdrijven; [te ver drijven, boos maken; te sterk laten groeien; **sich ü.** = zich overhaasten, te sterk groeien]. **übertreibung**, w. —, —en = overdrijving. **übertreten**, ft. (f.) = overgaan; van geloof veranderen, tot een andere kerk overgaan; in ein fremdes Gebiet ü. = op vreemd gebied komen; (zu einer andern Partei) overgaan, -loopen; (der Fluß) tritt über = treedt buiten de oevers; **übertreten**, (h.) = overtreden; (eine Schwelle) overschrijden. **übertreter**, m. —s, — = overtreders. **übertretung**, w. —, —en = overtreding; im **übertretungsfalle** = in geval van overtreding, bij overtreding. **übertreiben** = overdreven, buitensporig. **übertreibeinheit**, w. = overdrevenheid, buitensporigheid. **übertritt**, m. = overgang (tot een anderen godsdienst bijn., van de eene klasse naar de andere); (*t) overloopen (naar den vijand). **übertrittprüfung**, w. = overgangsexamen. **übertrumpfen**, fchw. (h.) = o'vertroeven; *t van iem. winnen. **überziehen**, fchw. (h.) = kalken, witten, pleisteren. opsmukken, een vernisje geven; **überzogene Gräber**, **überzogene Armut** = gepleisterde graven, vergulde armoede. **überverbien**, m. = over-, bijverdienste. **überversicherung**, w. = oververzekering; **Storno für U.** = ristorno voor te veel verzekerd. **übervöllern**, fchw. (h.) = overbevolken. **übervöllern**, w. — = overbevolking. **übervoll** = overvol, al te vol. **überborsteln** (met d), fchw. (h.) = te veel laten betalen, bedriegen, afzetten; **überborsteln sein** = (ook) bekocht zijn. **überborsteln**, w. — = bedriegerij, afzetterij. **überwachen**, fchw. (h.) = bewaken, over (iets) waken; surveilleeren, kontroleeren; doorwaken; **sich ü.** = zich moe, zich ziek waken. **überwachsen**, ft. (h.) = geheel begroeien, be-, overdekken; overheen groeien. **überwacht** (aussehen) zie **übernächtig**. **Überwachung**, w. — = bewaking, toezicht, surveillance, kontrole. **überwachen** zie **überwachen**. **überwallen** ü. **überwallen**, fchw. (f.) = o'verloopen, -stroomen; (h.) overstroo'men. **überwältigen**, fchw. (h.) = overweldigen, -mannen; (een hinderpaal) te boven komen, uit den weg ruimen; ber Schlaf überwältigte mich = overmande mij. **überwältiger**, m. —s, — = overweldiger. **Überwältigung**, w. —, —en = overweldiging, uit-den-weg-ruiming, overmanning. **überweben**, fchw. (h.) = overheen weven,

overwe'ven. **überweg**, m. = overweg. **überweifen**, ft. (h.) = o'vermaken; (wissels) endosseeren; (Zahlungen) overschrijven, -dragen (im Giroverkehr); einem etw., etw. an einen ü. = iem. iets in handen geven, iets naar iem. verwijzen; einem eines Dinges ü. = bewijzen, dat iem. aan iets schuldig is; [overtuigen]. **überweifen**, fchw. (h.) = witten. **überwiegend** = overhandsch. **überwiegend** (nähen) = overhands. **überwiegend** (nähen) = overhandsche naad. **überwerfen**, ft. (h.) = o'verwerpen, -gooien; **überwerfen**: **sich ü.** = vooroverslaan, -storten; **sich mit einem ü.** = kwade vrienden met iem. worden, overhoop raken; einen ü. = verder, beter gooien, werpen dan een ander. **überwert**, m. = overwaarde. **überwert**: u. .e Bilanz = geflatteerde balans. **überwiegen**, fchw. (h.) = omwikkelen, -woelen. **überwiegen**, ft. (h.) = zwaarder zijn, meer wegen dan; *t overwicht hebben, *t meest voorkomen, overwe'gend zijn, overheerschen. **überwiegend** = overwe'gend, sterk, groot(st), meest. **überwinden**, ft. (h.) = overwinnen; (**hinderpaal**) uit den weg ruimen, te boven komen; (eine schwere Arbeit, eine steile Treppe) achter den rug hebben; **sich ü.** etw. zu tun = *t van zich verkrijgen, er toe komen iets te doen; vgl. Standpunkt. **überwindlich** = overwinnelijk, -komelijk. **überwind**, m. **überwindseite**, w. = lij(zijde), luwte. **Überwindung**, w. —, —en = (zelf)overwinning; es gehört viel U. dazu = er is veel zelfoverwinning voor noodig, men moet zich daartoe veel geweld aandoen. **überwindern**, fchw. (h.) = overwin'teren; (das Vieh) gedurende den winter verzorgen, onder dak brengen. **überwinterung**, w. — = overwintering. **überwiltig** = overgeestig, al te geestig. **überwölben**, fchw. (h.) = overwel'ven. **überwölben**, fchw. (h.) = be-, overwol'ken. **überwölben**, fchw. (h.) = overwoe'keren, verstikken, overdek'ken (als woekerplanten). **überwurf**, m. = overjas, mantel, iets over; beraping, bepleistering. **überzahl**, w. = meerderheid, grooter aantal. **überzählen**, fchw. (h.) = (na)tellen. **überzählig** = overtollig, te veel, overtallig. **überzahn**, m. = over-, bijtand (over de andere heengroeiend). **überzähnen**, fchw. (h.) = (bei Emissionen) overtee'kenen; driemaal, driemaal **überzähnen** = driemaal volteekend. **überzeugen**, fchw. (h.) von = overtuigen van; ich bin es überzeugt = ik ben er van overtuigd. **überzeugung**, w. —, —en = overtuiging; die innerste U. = de innige o. **überziehen**, ft. (h.) = (een jas) er over aantrekken; einem eins ü. = iem. er een geven; ü. (f.) = overhulzen, verhuizen; **überziehen**, (h.) = overtrek'ken, bekleeden, bedekken; (ein Bett) frisch ü. = verschoonen; ein Land mit Krieg ü. = den oorlog naar een land overbrengen, een land den oorlog aandoen; verwoesten; (Wolken) ü. den Himmel = bedekken den hemel; (der Himmel) überzieht sich = betreft; (ein Stamm) überzieht sich mit Moos = begroeit, wordt met mos overdekt. **überziehen**, m. —s, — = overjas. **überziehen**, fchw. (h.) = vertinnen. **überzucken**, fchw. (h.) = sulkeren, met sulker bestrooien; (die Pille) verzoeten. **überzug**, m. = overtrek, (bedde)tijk, (kussen)sloop; beslag (op de tong); laag (waarmee iets bedekt, besmeerd enz. is). **überzwerch** = (gust.) overdwars; (ook adj.) buitenissig.

üb'lidh = gebruikelijk, gewoon. **üb'licherwei'je** = gebruikelijkerwijs, zooals g.bruikelijk is. **üb'lidh'eit**, w. — = gebruikelijkheid, gebruik.
U'-Boog, m. = u-boogje.
U'-Boot zie *Unterseeboot*.
üb'rig = overig, overblijvend; overbodig; für einen etw. ü. haben = voor iem. wat over hebben; idh habe nidht viel befür ü. = ik voel er niet veel voor, heb er niet veel mee op; im ü. .en = voor 't overige, overigens; die ü. .en = de overigen, de anderen; ein ü. .es tun = nog meer doen (dan noodig is), al 't mogelijke doen.
üb'rig||behaltten, ft. (h.); **•bleiben**, ft. (f.) = over||houden; -blijven.
üb'rigens = overigens, intusschen, bovendien; trouwens. **üb'riglassen**, ft. (h.) = overlaten.
Übung, w. —, —en = oefening; ('t) instudeeren; aus der Ü. kommen = de vaardigheid, de handigheid verliezen, er uit komen, 't verleeren; Ü. macht den Meister = oefening baart kunst. **Übungsbuch**, f. = oefenboek; themaboek. **Übungslager**, f. = kamp (voor manoeuvres). **Übungsmarsch**, m. = militaire marsch. **Übungplatz**, m. = oefenplaats, exercitieplein, -veld. **Übungsschule**, w. = oefenschool, leerschool (bij de kweekschool). **Übungstüd**, f. = oefenstuk, thema. **Übungstunde**, w. = studeer-, oefenuur. **Übungszeit**, w. = oefen-, studeertijd.
üch'je, **üch'jel**, w. —, —n = (fdd.) oksel. u. dgl. = und bergleichen: en dergelijke (e. d.).
U'fer, f. —s, — = oever, kust, wal. **U'fernaas**, f. = oeverraas. **U'ferbewohner**, m. = oeverbewoner. **u'ferlos** = oeverloos; (fig.) onbegrensd, onoverzienbaar, eindeloos; ins U. e gehen = niet te overzien zijn, tot in 't eindeloze gaan. **U'ferfchwabe**, w. = oeverzwaluw.
uff! = oei!
Uff'zien, Pl. = Ufficien (*paleis met bibliotheek en muzeum in Florence*).
U'förmig = U-vormig.
Uflane zie *Ulan*.
Ufle zie *Eule*.
Uhr, w. —, —en = uurwerk, horloge, pendule, klok; uur; wieviel U. ist es? = hoe laat is 't? ein Mann nach der U. = een man van de klok.
Uhr'band, f. = horlogekoord(je). **Uhr'bord**, f. = (zm.) uurbord. **Uhr'bedel**, f. = horlogekast.
Uhr'ren||fabrik, w.; **•geschäfft**, f. = horloge||fabriek (uurwerkfabriek); -zaak (-winkel).
Uhr'ren||system, f. = uurwerksysteem. **Uhr'feder**, w. = horlogeveer. **Uhr'gehänge**, f. = charivari.
Uhr'gehäuse, f. = horlogekast. **Uhr'gewicht**, f. = klokgewicht. **Uhr'glas**, f. = horlogeglas.
Uhr'hammer, m. = klokhamer.
Uhr'kasten, m.; **•lette**, w.; **•macher**, m. = horloge||kast (klokkast); -ketting; -maker.
Uhr'rad, f.; **•schlüssel**, m.; **•tastche**, w. = horloge||rad; -sleutel; -zakje.
Uhr'werk, f. = uurwerk, mechaniek. **Uhr'zeiger**, m. = wijzer (op horloge of klok).
Uhu, m. —s, —e = uil, schuifuit.
Uit'lander (spr.: ojt. .), m. —s, —s = uitlander, nietburger (in Transvaal).
Ukaz', m. —es, —e = ukaze (oorspr.: Russ. keizerlijk bevel).
Uklet', m. —(e)s, —e u. —s = blei, blik.
Ukrai'ne die = de Oekraïne. **Ukrai'ner**, m. —s, — = Oekraïner; Oekraïnsch. **ukrai'nisch** = Oekraïnsch.
Ulan', m. —en, —en = ulaan, lansier. **Ulanen'offizier**, m. = ulaneofficier. **Ulan'ja**, w. —, —s = ulanka, korte jas (van de ulanen).

U'fe, w. —, —n = alge, wier.
Uff, m. —(e)s, —e = grap, pret, lol.
uff, m. —(e)s, —e = (nbd.) bunzing.
uff'en, fchw. (h.) = schertsen, grappen maken.
ufferei', w. —, —en = grappemakerij, onzin.
uffig = grappig, komiek.
U'me, w. —, —n = olm, iep. **U'm(en)baum**, m. = olm-, iepboom.
U'rich, m. = Ulrich. **U'ri'ke**, w. = Ulrika.
U'fter, m. —s, — = ulster, lange overjas.
Ult. (ultimo) zie *Ultimo*.
Ultima'tum, f. —s, —s u. . . mata = ultimatum, laatste opeisching. **U'timo**, m. —s, —s u. . . mi = ultimo, den laatsten (van de maand); U. Mai; per U. = per ultimo.
U'tra, m. —s, —s = ultra: doordrijver, man van uitersten. **Ultramarin'**, f. —s = ultramarijn, lazuur-, korenbloemblaauw. **ultra'montan'** (Wbj.), **Ultramontaner**, m. —s, — = ultramontaan. **Ultramontanis'mus**, m. — = ultramontanisme.
U'be zie *Uffe*.
Ubj'jes, m. = Ulysses, Odysseus.
u. W. = unter dem Meerespiegel. **ü. W.** = über dem Meerespiegel.
I. um, Präp. mit **uff** = om: (er ist immer) u. nidht = om (bij) me; u. 6 Uhr herum = om ongeveer 6 uur; u. Ostern = om (omtrent) Paschen; **om** of **voor**: u. nidhts und wieder nidhts = voor, om in 't geheel niets; u. Lohn arbeiten = voor, om loon werken; was tut man nicht alles ums Geld = wat doet men al niet voor, om 't lieve geld; **aan**: (das hat er nicht) u. dich verdient = aan u. verdiend; **Jegens** zie *verdient*; **naar** zie *bemerken*; **met**: wie steht's u. Ihre Gesundheit? = hoe staat 't met...? es ist mir leid u. ihn = ik heb medelijden met hem; **zie ook** *geschehen*; **van**: er weiß nicht u. die Kette = hij weet niet van de reis; **zie ook** *schade I*, *bringen*; **voor**: es ist mir leid u. ihn = 't spijt me voor hem; **zonder voorz.**: er ist u. den Weg = hij is dicht bij; es ist eine schöne Sache u. die Liebe = de liefde is een mooie zaak; u. einen Fuß, um vieles länger, zu lang = een voet, veel langer, te lang; u. das Zehnfache vermehren = vertienvoudigen, tienmaal zoo groot maken; es handelt sich u. eine Erbschaft = 't betreft een erfenis; u. so besser, u. so mehr usw. = des te (zoo veel te) beter enz.; **zie ook** *betrügen*, *haar*, *kommen*. **II. um**, Adv. = om; (diejer Weg) ist u. = is om; (der Tag) ist u. = is om, voorbij. **u. und u.** = aan alle kanten, geheel en al; u. und u. liegen = door elkaar liggen; wenn es u. und u. kommt = per slot van rekening. **III. um**, f.; mein U. und Auf = mijn hebben en houden; das U. und Auf einer Weisheit = alles wat er aan vast is.
um'adern, fchw. (h.) = omploegen. **um'ändern**, fchw. (h.) = (geheel) veranderen, vermaken.
um'änderung, w. = verandering. **um'arbeiten**, fchw. (h.) = (den grond) omgraven, -spitten; (een boek e. d.) omwerken, veranderen. **um'armen**, fchw. (h.) = omarmen, -helzen. **um'armung**, w. —, —en = omarming, -helzing. **um'bau**, m. = verbouwing, ombouw. **um'bauen**, fchw. (h.) = verbouwen, veranderen; **umbauen** = ombouwen, inbouwen. **um'behaltten**, ft. (h.) = omhouden (een das bijv.).
I. Um'ber, m. —s, —n = ombervisch. **II. Um'ber**, m. —s = umber, ombel, bergbruin.
Um'ber||fisch, m.; **•vogel**, m. = ombel||visch; -vogel.

um'bessern, [schw. (h.) = verbeteren. **um'betten**, [schw. (h.) = verbedden. **um'biegen**, [f. (h.) = ombuigen; rechts u. = rechtsom slaan, gaan. **um'binden**, [schw. (h.) = veranderen, -vormen, -maken. **um'binden**, [f. (h.) = om'binden, aandoen; (*een boek*) anders binden; **umbin'den** = ombinden; (*met touw, lint e. d.*) omwin'den. **um'blazen**, [f. (h.) = omblazen; **umbla'fen** = omloei'en, blazen, loeien om. **Um'blatt**, [f. = omblad. **um'blättern**, [schw. (h.) = (bladen) omslaan. **um'bliden sich**, [schw. (h.) = omkijken, -zien. **umbli'hen**, [schw. (h.) = ombloei'en, bloeiend omgeven, omstu'wen.

Um'bra, w. — = umbra, omber, bergbruin. **um'brassen**, [schw. (h.) = ombrassen. **umbräu'sen**, [schw. (h.) = ombrui'sen, -loei'en. **um'brechen**, [f. (h.) = omver'halen, vellen; (*een veld*) om'ploegen, ontginnen; (*papier, servet*) omvrouwen; u., (f.) = instorten, brekend omvallen; **umbre'chen** (u. **um'brechen**), [h.] = laten verloopen, de woorden of de regels anders zetten (*bij 't drukken*).

Um'brien, [f. = Umbrië. **Um'brier**, m. —s, — = Umbriër.

um'bringen, [urr. (h.) = ombrengen, vermoorden. **um'brisch** = Umbrisch.

Um'bruch, m. = ontginning. **umbrül'ten**, [schw. (h.) = ombrul'ten, -loei'en. **Um'bug**, m. = ('t) ombuigen; etnen U. haben = omgebogen zijn.

umbäm'men, [schw. (h.) = omdam'men, om-, in-, bedijken. **um'decken**, [schw. (h.) = anders dekken. **um'deuten**, [schw. (h.) = anders uitleggen. **um'dichten**, [schw. (h.) = anders dichten, veranderen, omwerken. **umdrän'gen**, [schw. (h.) = omstu'wen, om (iets of iem.) heendringen.

um'drechen, [schw. (h.) = om'draaien, -keeren; **sich u.** = (zich) omdraaien. **Um'drehung**, w. = omdraaiing, -wenteling.

Um'drehungs[s]ache, w. : -körper, m.; -punkt, m. = omwentelings[as]; -lichaam; -punt.

umdro'hen, [schw. (h.) = rondom, van alle kanten bedreigen. **Um'druck**, m. = veranderde druk, herdruk. **um'druden**, [schw. (h.) = overdrukken, anders drukken, herdrukken. **umduf'ten**, [schw. (h.) = omgeu'ren. **umduu'fen**, [schw. (h.) = omwasemen, in damp hullen. **umbü'ftern**, [schw. (h.) = omne'velen, verduisteren.

umen'gen, [schw. (h.) = nauw omslui'ten. **um'egbedieren**, [schw. (h.) = doorzenden.

umfä'keln, [schw. (h.) = omwaai'eren, omsuizelen. **umfa'hen** zie **umfangen**. **um'fahren**, [f. (h.) = omver'rijden; u., (f.) = om'varen, -rijden, een omweg maken; om'zwerwen; **umfahr'en**, (h.) = om'varen, -rijden, om iets heen varen, rijden. **Um'fahrt**, w. = vaart, tocht, rondreis. **Um'fall**, m. = ('t) omvallen, val. **um'fallen**, [f. (f.) = omvallen; -slaan, van meening veranderen; (*van dieren*) sterven.

um'falzen, [schw. (h.) = om-, overvrouwen. **Um'fang**, m. = omvang, uitgebreidheid, uitgestrektheid, omtrek; (*eine Meile*) in U. = in omtrek; in gewissem U. = in zekere mate, tot op zekere hoogte. **umfan'gen**, [f. (h.) = omvan'gen, -vat'ten, -ar'men. **um'fänglich**, -fangreich = omvangrijk, (*persoon, boek ook*) livig. **um'färben**, [schw. (h.) = oververven. **um'fassen**, [schw. (h.) = (*een diamant*) anders vatten, zetten; **um'fassen** = omvatten; -armen, -ge'ven; behelzen, in zich sluiten. **um'fassen** = omvangrijk; uitgebreid, veel omvattend. **Um'fassung**, w. = omvatting, -sluiting. **Um'fassungsmauer**, w. — = buiten-, ringmuur. **um'flät'tern**, [schw. (h.) = omflad'

deren. **um'flechten**, [f. (h.) = op nieuw vlechten, veranderen; omvlechten, -doen; **um'flechten** = omvlech'ten, met vlechtwerk omgeven; omstren'gelen, -kran'sen. **umflie'gen**, [f. (h.) = omvlie'gen, vliegen om; **um'fliegen**, (f. u. h.) = om'vliegen. **umflie'gen**, [f. (h.) = omspoe'len, -vloei'en, -ge'ven. **umflo'ren**, [schw. (h.) = om-, besloer'sen. **umflu'ten**, [schw. (h.) = omspoe'len, -gol'ven, -ge'ven. **um'formen**, [schw. (h.) = vervormen, -anderen. **Um'formung**, w. — = vervorming, -andering. **Um'frage**, w. — = om-, rondvraag; in U. bringen (U); U. halten = **um'fragen**, [schw. (h.) = rondvragen. **um'frie'd(ig)en**, [schw. (h.) = omheinen. **um'führen**, [schw. (h.) = rondleiden, heen en weer leiden. **um'füllen**, [schw. (h.) = overtappen, -gieten.

Um'gang, m. = om(me)gang, processie, rondgang; winding; [omgang, -loop, trans]; omgang, verkeer, omgeving, gezelschap; (von) etw. U. haben, von etw. U. nehmen = iets vermijden.

um'gänglich = gezellig, aangenaam in den omgang. **Um'gangsformen**, Pl. = manieren.

Um'gangssprache, w. = omgangstaal, gewone dagelijksche taal. **umgar'nen**, [schw. (h.) = in 't net vangen, omspin'nen, -strik'ken. **um'gau'feln**, [schw. (h.) = omflad'eren, -dar'telen, -goo'chelen. **um'geben**, [f. (h.) = overgeven, nog eens geven; (*kaarten*) (rond)geven; (*een mantel*) om'geven, -doen; **umge'ben** = omge'ven, -ringen. **Umge'hung**, w. —, -en = omgeving; gezelschap; omstreken. **Um'gegend**, w. = omstreken, -geving. **um'geh(e)n**, [urr. (f.) = rondgaan, -draaien (*van een rad*); om'lopen, een omweg maken; (*van den tijd*) om-, voorbijgaan, verlopen; u. mit einem = omgaan, verkeeren met iem., (*goed, slecht*) behandelen; mit etw. u. = iets in 't hoofd hebben, van plan zijn; u. = (*ook*) als schim rondwaren, -spoken; (in meinem Keller) geht es um = spookt 't; es geht der Reife nach um = 't gaat op de beurt; [auf etw. u. = er op uit zijn; (in der Stadt, auf Gassen) rondloopen]; **umge'h(e)n**, (h.) = om iets (heen) gaan, loopen; (*den vijand*) omtrekken; ('t uiterste) vermijden; (*de menschen*) ontwijken, mijden; misleiden; (*de wet*) ontduiken. **um'gehend**: mit u. er Post = omgaand, per omgaande. **Umge'hung**, w. — = omtrekking (*van den vijand*); vermijding, ontduiking. **um'gekehrt** = omgekeerd, andersom; verkeerd; u. wird ein Schuß daraus = je moet 't juist andersom doen, je doet 't verkeerd; u. ist auch gefahren = verkeerd gedaan! in u. .en Verhältnis = in omgekeerde reden, in o. verhouding; u. = intengendeel! **Um'geld** zie **Ungelb**. **um'gestalten**, [schw. (h.) = vervormen, hervormen, -scheppen, reorganizeeren. **Um'gestaltung**, w. = ver-, hervorming, reorganisatie, herschepping. **um'gießen**, [f. (h.) = overgieten, -tappen; overgieten, anders gieten; **umgie'ßen** = omgol'ven, -ge'ven. **umgüt'tern**, [schw. (h.) = omtra'liën, met een hek, met traliewerk omgeven. **umglän'zen**, [schw. (h.) = omschij'nen, -schit'teren, -ge'ven. **um'graben**, [f. (h.) = omgraven, -spitten; omvergraven; **umgra'ben** = met een gracht, greppel omgeven, omgra'ven. **umgren'zen**, [schw. (h.) = omgrenzen, -geven; -schrijven. **um'gürten**, [schw. (h.) = (einem etw.) om'gorden, (met een gordel) omdoen; **umgür'ten** = (einen mit etw.) omgorden. **Um'guß** m. = ('t) hergieten, ('t) overgieten, ('t) anders-gieten.

um'haben, [urr. (h.) = omhebben. **um'haden**, [schw. (h.) = omhakken, -houwen, vellen; (*den*

grond) met de hak omwerken. **umhal'sen**, ſchw. (h.) = omhelzen, -armen. **Umhal'sung**, w. —, —en = omhelzing, -arming. **Umhang**, m. —(e)s, ..hänge = manteltje, schoudermantel, omhang, cape; gordijn. **umhängen**, ſchw. (h.) = omhangen, aandoen; verhangen; **umhängen** mit etw. = met iets be-, omhan'gen. **umhanen**, ſt. (h.) = om'houwen, -hakken.

umher = rond, om, heen en weer, hier en daar; **rund u.**, **rings u.** = rondom, in 't rond.

umherbliden, ſchw. (h.) = rondkijken, -zien.

umherfahren, ſt. (h. u. f.) = rondvaren, -rijden; mit den Händen u. = gebaren maken.

umherflattern, ſchw. (f.) = rondfladderen.

umherfliegen, ſt. (f.) = rondvliegen, heen en weer vliegen. **umherführen**, ſchw. (h.) = rondleiden, heen en weer leiden. **umhergeh(e)n**, unt. (f.) = heen en weer loopen, rondloopen.

umherlaufen, ſt. (f.) = heen en weer loopen, draven. **umherliegen**, ſt. (h.) = hier en daar liggen, rondslingeren. **umherreisen**, ſchw. (f.) = rondreizen, overal heen reizen. **umherreiten**, ſt. (f.) = heen en weer rijden; een ritje doen.

umherſchicken, ſchw. (h.) = van den een op den ander sturen, rondsturen. **umherſchubſen**, ſchw. (h.) = rondsjoeken, heen en weer duwen.

umherſehen, ſt. (h.) = rondzien. **umherſitzen**, ſt. (f.) = hier en daar zitten. **umherſtellen**, ſchw. (h.) = stijf rondstappen. **umherwerfen**, ſt. (h.) = hier en daar neerwerpen. **umherziehen**, ſt. (f.) = rondwalen, -zwerfen.

umhin' nicht u. können = niet kunnen nalaten.

umhüllen, ſchw. (h.) = ſich nach etw. u. = naariets informeren. **umhüllen**, ſchw. (h.) = om'hullen, omdoen; **umhül'ten** = omhul'ten. -wik'kelen, inpakken. **Umhül'tung**, w. —, —en = omhulling, omhulsel, verpakking.

umlegen, ſchw. (h.) = omgooien, -kegelen.

Umkehr, w. — = terugkomst, -weg; omkeering, ommekeer, kentering. **umkehrbar** = omkeerbaar, -zetbaar. **umkehren**, ſchw. (h.) = omkeeren, -draaien; onderste-boven keeren; u., (f.) = om-, terugkeeren; vgl. umgekehrt.

Umkehrung, w. —, —en = omkeering. **umkippen**, ſchw. (h. u. f.) = omwerpen, (om)kantelen, omslaan; (*fig.*) over den kop gaan.

umklaffen, ſchw. (h.) = (*een boom*) omvatten, omvademen. **umklam'mern**, ſchw. (h.) = omklemmen, -knellen, in de armen sluiten. **umklappen**, ſchw. (h.) = om-, neerslaan; (f.) = omvallen. **umklapp'tragen**, m. = omgeslagen boord, liggende boord. **umkleiden**, ſchw. (h.) = andere kleeeren aandoen, verkleeden, anders kleeden; **umkleiden** = om-, bekleeden, behangen. **umknicken**, ſchw. (h.) = knikken, ombuigen; u., (f.) = om'knikken, breken, knakken. **umkommen**, ſt. (f.) = omkomen, om 't leven komen; tegronde, verloren gaan.

umkränzen zie umtrempeln. **umkränzen**, (h.) = om-, bekransen, met groen versieren.

umkreisen, m. = kring, omtrek, -vang, uitgestrektheid, -gebreedheid; omgeschreven cirkel, zeh'n Meilen im U. = tien mijlen in 't rond.

umkreisen, ſchw. (h.) = zich bewegen (rond)om; omgeven; (die Erde) umkreist die Sonne = draait om de zon; (Haben) u. den Galgen = vliegen rondom de galg. **umkrempeln**, ſchw. (h.) = omkeeren, 't binnenste buiten keeren, om-, opslaan (*den rand van een kleed bijv.*).

Um-ladegebühren, Pl. = overlaadkosten. **um'**

laden, ſt. (h.) = o'verladen; opnieuw laden.

Um-ladefreien, Pl. = overlaadkosten. **Um-ladestelle**, w. = overlaadplaats, -station.

Um-ladung, w. = o'verlading. **Um-lage**, w. = omslag (*op de belastingen*); (*ook*) belasting.

umlagern, ſchw. (h.) = om-, belegeren, omringen.

Um-lauf, m. = omloop, cirkulatie; cirkulaire; omloop, *lijt (aan den vinger)*; im U. sein = in o. zijn; in U. bringen, setzen = in o. brengen.

umlaufen, ſt. (h.) = om(ver)loopen; u. (f.) = rondloopen, cirkuleeren; om'loopen, een omweg maken; (*van wind*) omloopen, -springen; (*van geruchten*) de rondte doen; (*van geld*) in omloop zijn, cirkuleeren; (*van tijd*) om'gaan, ten einde loopen; **umlau'fen**, (h.) = omloopen, loopen om. **Um-laufschreiben**, -verfügung, w. = rondschrjven, cirkulaire. **umlaufsfähig** = yangbaar. **Um-laufzeit**, w. = omlooptijd.

Um-laut, m. = umlaut. **um-lauten**, ſchw. (h.) = umlauten, wijzigen; den umlaut aannemen.

umlaufsfähig = voor umlaut geschikt, te wijzigen. **Um-legetragen**, m. = liggende boord.

umlegen, ſchw. (h.) = (*mantel*) omdoen, omslaan; (*verband*) aanleggen; (*kraag*) omslaan, omvouwen; (*schip*) omleggen, op zij leggen; (*wissel*) omleggen; (*wasch*) omleggen, keeren; (*troepen*) omleggen, van plaats doen veranderen; (iets) verleggen, anders leggen; (*belasting*) om'slaan; (ber Wind) legt sich um = slaat om, draait; (*scherts.*) over den kop gaan; **umlegen** = omge'ven, rondom beleggen.

Um-legung, w. — = om-, verlegging; omslag.

umleiten, ſchw. (h.) = anders leiden, verleggen. **umleiten**, ſchw. (h.) = (om)wenden, omdraaien. **umlernen**, ſchw. (h.) = anders gaan leeren, opnieuw beginnen. **umleuchten**, ſchw. (h.) = omschij'nen, -stra'len, -schit'teren.

umliegenden = om'liggend, -rin'gend; die u. e. Gegend = de omstreken, omgeving.

ummauern, ſchw. (h.) = ommuren. **ummodellern**, ſchw. (h.) = vervormen, -anderen. **ummodellern**, ſchw. (h.) = ver-, hermunten.

umnacht'ten, ſchw. (h.) = met nacht, duisternis omgeven, verduistern, in nacht hullen. **umne'beln**, ſchw. (h.) = omnevelen. **umnie'ten**, ſchw. (h.) = anders, overklinken; **umnie'ten** = omklinken.

umpacken, ſchw. (h.) = over-, verpakken. **umpanzern**, ſchw. (h.) = ompantseren. **umpflän'len**, ſchw. (h.) = ompalen, met palen omgeven, palissadeeren. **umpflanzen**, ſchw. (h.) = over-, verplanten, verpoten; **umpflanzen**, = ompflan'ten, rondom beplanten. **umpflügen**, ſchw. (h.) = om'ploegen. **umpflügen**, ſchw. (h.) = hermunten; overstempelen; (Gold) tot munt slaan.

umquartieren, ſchw. (h.) = van kwartier doen verwisselen.

umrah'men, ſchw. (h.) = omlij'sten, -ra'men.

umrändern, ſchw. (h.) = met een rand omgeven, omranden; schwarz umränderte Anzeige = zwartgerande advertentie. **umran'ten**, ſchw. (h.) = omran'ken, -slij'geren. **umräumen**, ſchw. (h.) = anders schikken, verplaatsen, omzetten. **umrauf'schen**, ſchw. (h.) = omruif'schen, ruischen om. **umrechnen**, ſchw. (h.) = omrekenen; in Warten u. = tot marken herleiden. **Umrechnungsturs**, m. = omrekeningskoers. **umreihen**, ſchw. (h.) = om'reiken, rondgeven; **umreihen** = omvat'ten, **umreihen**,

1) Voor niet opgenomen sam. met umher vergelijkte men die met herum.

[schw. (f.) = om'reizen, langs een omweg reizen, een omweg maken; **umrei'zen**, [schw. (h.) = omrei'zen, een reis maken om. **umrei'zen**, [t. (h.) = om'rücken, omver'halen, afbreken, sloopen; **umrei'zen** = schetsen; *zie 't part.* **umrissen**. **umrei'ten**, [t. (h.) = om(ver)'rijden; **u.**, (f.) = om'rijden, een omweg maken; **umrei'ten**, (h.) = omrij'den, rijden om. **um'rennen**, **umr** (h.) = om(ver)'rennen; **umren'nen** = omren'nen, rennen om. **umrin'gen**, [schw. (h.) = omringen, -geven. **Um'riß**, m. = (van een teekening e. d.) omtrek, omlijning, schets; trek; in kräftigen **Umrißen** (schilbern) = in krachtige trekken. **umri'ßen** = omlind; [darf u. = scherp omlind. **Um'rißlinie**, w. = omlijning. **Um'ritt**, m. = rondrit, rit om (iets) heen. **um'rühren**, [schw. (h.) = omroeren. **Um'ruf**, m. = omroep. **um'rütteln**, [schw. (h.) = omroeren, -schudden.

um's = um das, u. um des.

um'saden, [schw. (h.) = in een anderen zak doen. **um'sagen**, [schw. (h.) = om'zagen. **um'satteln**, [schw. (h.) = anders zadelen, een ander zadel opleggen; (van beroep, meening, partij, studie enz.) veranderen, omslaan. **Um'satz**, m. = omzet, aftrek, debiet, verkoop, handel. **Um'satzsteuer**, w. = omzet-, debietbelasting. **um'säu'men**, [schw. (h.) = (om)zoo'men, boorden. **um'schaffen**, [t. (h.) = herscheppen, veranderen. **um'schaffung**, w. = herschepping, verandering. **um'schalten**, [schw. (h.) = omschakelen. **Um'schalter**, m. -s, - = omschakelaar, stroomkeerder. **um'schan'zen**, [schw. (h.) = om-, verschansen. **um'schan'zung**, w. - , -en = omschan'sing. **um'scharren**, [schw. (h.) = om'krabben, -woelen. **um'schar'ten**, [schw. (h.) = omscha'duwen. **um'schau**, w.: **U.** haken = inspectie houden, onderzoek doen, rondzien. **um'schauen sich**, [schw. (h.) = om-, rondzien, rondkijken; [**um'schau'en** = overzien', (van alle kanten) beschouwen]. **um'schaufeln**, [schw. (h.) = om'scheppen, met een schep, schop omroeren, -werken, (koren) verschieten. **um'schichten**, [schw. (h.) = de lagen (ook in de maatschappij) anders schikken. **um'schichtung**, w. = andere schikking v. d. lagen. **um'schichtig** = afwisselend, beurt om beurt. **um'schiden**, [schw. (h.) = ver-, terugzenden. **um'schie'nen**, [schw. (h.) = met een ijzeren band omgeven, beslaan. **um'schießen**, [t. (h.) = om(ver)'schieten; (f.) = (van den wind) om'schieten, om'springen; **um'schie'ßen**, (h.) = rondom beschieten. **um'schiffen**, [schw. (h.) = overschepen; **um'schiff'en** = omvaren, om heen varen, om'zeilen. **um'schiff'ung**, w. - = omvaring.

Um'schlag, m. = omslag, enveloppe; omkeer (van 't weer, van de publieke opinie, van den toestand), kentering; zuur worden (van melk, bier); (koude natte) omslag, kompres; om-, opslag (van een kleedingstuk); o'verlading (uit schip in trein bijv.); [omzet, debiet]; (nrdd. auch) jaarmarkt. **um'schlagen**, [t. (h.) = omslaan, vellen; (een blad) omslaan, -keeren; (een kleedingstuk) om-, opslaan; (doek) omslaan, -doen; (uit schip in trein bijv.) overlading; (scherts.) over den kop gaan; **u.**, (f.) = omslaan, -vallen, veranderen; (van 't eene uiterste in 't andere) omslaan, vervallen; (van wijn, bier, melk) zuur worden. [**um'schla'gen** (h.) = slaan om]. **um'schlagetisch**, f. = omslagdoek. **um'schlag|hafen**, m.; -stelle, w. (-slag, m.) = overladingshaven; -station (-plaats). **um'schlei'ßen**, [t. (h.) = omslui'pen, sluipen om.

um'schlei'ern, [schw. (h.) = (om)slui'eren. **um'schlie'ßen**, [t. (h.) = om-, insluiten; omklemmen. **um'schlie'ßung**, w. - , -en = om-, insluiting; omhulling, -hulsel. **um'schlin'gen**, [t. (h.) = omslingeren, -kronkelen; omklemmen, omhelzen.

um'schmei'ßeln, [schw. (h.) = van alle kanten vleien.

um'schmei'ßen, [t. (h.) = umwerpen; (op school) blijven zitten. **um'schmelzen**, [t. (h.) = om-, versmelten, hersmelten. **um'schmie'den**, [schw. (h.) = veranderen, -smeden; **um'schmie'den** = omsme'den, met ijzer omgeven, rondom beslaan. **um'schnallen**, [schw. (h.) = omgespen; anders gespen, vergespen. **um'schnüren**, [schw. (h.) = omrijgen, -doen; **um'schnü'ren** = omwin'den, met koord omwikkelen.

um'schrän'ken, [schw. (h.) = in-, beperken, omsluiten, -grenzen. **um'schreiben**, [t. (h.) = overschrijven, veranderen, wijzigen; overdragen; (eine Hypothek auf einen andern Namen) overschrijven; **um'schrei'ben** = omschrij'ven, nauwkeurig anders zeggen, nauwkeurig bepalen, omgrenzen; (met een figuur) omschrijven. **um'schreibung**, w. - , -en = verandering, afschrift, kopie; overschrijving, -dracht; **um'schrei'bung** = omschrijving. **um'schri'ft**, w. = randschrift; opschrift, inskriptie.

um'schütteln, [schw. (h.) = omschudden. **um'schütten**, [schw. (h.) = (een glas water e. d.) omwerpen, -storten; (water e. d.) storten; overgieten.

um'schwär'men, [schw. (h.) = omflad'deren, omzwie'ren, -stu'wen; (den vijand) aan alle kanten bestoken. **um'schwe'ben**, [schw. (h.) = omzwe'ven. **um'schweif**, m. -(e)s, -e = omweg, afdwaling; ohne **U.** (e) = zonder omwe'gen, zonder omhaal; er macht **U.** e = hij draait er omheen. **um'schweifen**, [schw. (h.) = rondzwerfen om; [**um'schweifen**, (f.) = om-, rondzwerfen]. **um'schwo'ten**, [schw. (h.) = omzwenken, draaien, omslaan. **um'schwingen**, [t. (h.) = om'werpen, omzwaaien (een lans bv.); **um'schwin'gen** = omge'ven, vliegen om; slaan om. **um'schwir'ren**, [schw. (h.) = omgon'zen, gonzen om. **um'schwung**, m. = (om)draaiing, -wenteling; ommekeer, kentering, plotselinge verandering (van fortune, meening, toestand).

um'segeln, [schw. (h.) = om(ver)'zeilen; **um'se'geln** = omzei'len, om'zeilen. **um'sehen sich**, [t. (h.) = omzien, -kijken, rondzien, -kijken; [sich nach einer bessern Wohnung u. = naar ... uit-. omzien. **um'seitig** = op, aan ommezijde. **um'setzbar** = omzetbaar, om te zetten, te veranderen. **um'setzen**, [schw. (h.) = (er) om heen zetten; verzetten, verplaatsen; omzetten, veranderen, overbrengen; omzetten, verhandelen, verkoopen; **um'set'zen** = omge'ven, omringen, omzet'ten, bezetten, garneren. **um'setzung**, w. - , -en = omzetting, verplaatsing, verandering, overbrenging. **um'sichgreifen**, f. = ('t) om-zich-grijpen; uitbreiding, voortplanting. **um'sicht**, w. - = omzichtigheid, beleid, takt; rondblik. **um'sichtig** = omzichtig, beleidvol, voorzichtig. **um'sichtigkeit**, w. - = omzichtigheid, beleid. **um'sinken**, [t. (f.) = omzinken, om-, neervallen, instorten. **um'sonk'** = voor niet, om niet, gratis, te geef; (te)vergeefs, nutteloos; u. ist der Tod = niets voor niet.

um'spannen, [schw. (h.) = anders (in)spannen; om'spannen, van paarden verwisselen; **um'span'nen** = omspan'nen, -vat'ten. **um'spe'bieren** zie **um'exp'ebieren**. **um'spie'len**, [schw.

(h.) = spelen (rond)om, omspe'len, -dar'telen.
umspinn'en, ft. (h.) = omspin'nen, omvlech'ten.
um'springen, ft. (h.) = om(ver)'springen; **u.**, (f.) = omspringen, -slaan (*van den wind*), plotseling veranderen; mit einem u. = met iem. omspringen, handelen; **um'sprin'gen**, (h.) = (er) omheen springen, omsprin'gen. **um'spülen**, fchw. (h.) = om'spoelen, -wasschen; **um'spü'len** = omspoe'len, -gol'ven.
Um'stand, m. = omstandigheid; toestand; staat; die näheren Um'stände = de bijzonderheden; nach den Um'ständen = naar omstandigheden; unter Um'ständen = al naar omstandigheden; insommige gevallen; unter den gegebenen Um'ständen = in de gegeven omstandigheden; Um'stände machen = plichtplegingen, complimenten maken; ohne Um'stände = zonder omslag; es macht mir keine Um'stände = 't is me niet lastig, 't dérängeert me niet; sie ist in andern (in gelegneten) Um'ständen = in gezegende omstandigheden, in positie. **um'ständlich** = omstandig, breedvoerig, wijldloopig, omslachtig; komplimenteus. **Um'ständlichkeit**, w. — = omslachtigheid, wijldloopigheid.
Um'standhaften, **•kommisarius**, **•rämer**, m. = wijldloopig, omslachtig, langdradig persoon.
Um'standswort = bijwoord. **um'stauen**, fchw. (h.) = verst(o)uwen. **um'stechen**, ft. (h.) = (*grond*) ompspitten, (*koren*) verschieten; anders graveeren, bijwerken. **um'steden**, fchw. (h.) = ('t haar) anders opmaken; (*jonge plant*) verzetten; **um'stec'ten** = omzet'ten, -ge'ven. **um'steh(en)**, urr. (h.) = omringen, staan (rond)om; (*gwst.*) bederven, (*van veen*) kapot-, doodgaan. **um'stehend** = op de ommezijde, hier achter; auf der u. en Seite = op de ommezijde; die U. en = de omstanders.
um'steigen, ft. (f.) = overstappen. **um'stellen**, fchw. (h.) = om'zeten (*woorden, zinnen, de wissels*); verplaatsen (*meubels e. d.*), anders plaatsn, van plaats laten verwisselen; **um'stel'ten** = omge'ven, -ringen, rondom bezetten (met); insluiten. **um'stempeln**, fchw. (h.) = 't stempel (zegel) veranderen, opnieuw afstempelen. **um'steuerbar** = omzet-, verstelbaar. **um'steuern**, fchw. (h.) = (*machine*) om'zeten; **um'steu'ern** = omvaren, varen om. **um'stimmen**, fchw. (h.) = anders stemmen; (*fig.*) tot een andere meening brengen, omkrijgen. **um'stoßen**, ft. (h.) = omstooten, om(ver)'werpen (*ook fig.*); (*een testament*) ongeldig, krachteloos maken, vernietigen. **um'stößlich** = omstootelijk, onzeker, -vast.
um'strah'len, fchw. (h.) = omstra'len. **um'striden**, fchw. (h.) = overbreien, veranderen; **um'strif'ten** = om-, verstrikken in, omslui'ten, vangen; met breiwerk omgeven. **um'strif'ten** = besproken, betwist; eine viel u. . . e Frage = een kwestie, waar veel over getwist wordt. **um'strö'men**, fchw. (h.) = omstroo'men, -spoe'len.
um'stühlen, fchw. (h.) = omkeeren, onderste boven keeren, (*rand van hoed e. d.*) om-, opslaan. **um'stürz**, m. = ('t) omvallen, val; omverwerping, totale omkeer, revolutie. **um'stürzen**, fchw. (h.) = omstorten, -keeren, om(ver)'werpen, omhalen; **u.**, (f.) = omvallen, inzakken, omstorten. **Um'stürzrefes**, f. = wet op de revolutionnaire agitatie. **Um'stürzler**, m. — = lid van de revolutiepartij, revolutionnaire, revolutiemaire. **Um'stürzpartei**, w. = revolutionnaire omwentelingspartij. **Um'stürzvorlage**, w. = wetsontwerp op de revolutionnaire agitatie.
um'tän'zeln, fchw. (h.) = omdar'telen, -stoei'en,

um'tänzen, fchw. (h.) = om(ver)'dansen; **um'tänzen** = dansen (rond)om, omdan'sen.
Um'taufe, w. = verdooping. **um'taufen**, fchw. (h.) = verdoopen, om'doopen, een anderen naam geven. **um'tau'meln**, fchw. (h.) = omdar'telen. **Um'taufsch**, m. = rui(ing), om-, verwisseling. **um'taufsch**, fchw. (h.) = omruilen, -wisselen. **um'to'ben**, fchw. (h.) = omgie'ren, razen, gieren (rond)om. **um'tö'nen**, fchw. (h.) = omklin'ken, klinken (rond)om. **um'tö'sen**, fchw. (h.) = omloei'en, razen, loeien (rond)om.
um'treiben, ft. (h.) = rondrijven, -jagen; **fich u.** = rondtvalen, omzwerfen. **um'treten**, ft. (h.) = om(ver)'trappen; (*schoenen*) aftrappen. **Um'trieb**, m. = beweging, omloop; regelmatige exploitatie (*in 't boschbedrijf*); Um'triebe = raddraalerijen, intriges; woelingen; kommunistische U. e. = kommunistische beroeringen, woelingen. **Um'triebler**, m. — = volksberoerder, -menner, agitator.
um'tun, urr. (h.) = omdoen (*een mantel bijv.*); (*soms*) nog eens doen; **fich** (nach etw.) u. = (naar iets) informeeren, uitzien, (iets) zien te krijgen. **um'tunlich** = belangstellend.
um'wach'sen, ft. (h.) = omgroei'en, rondom begroei'en. **um'wal'ten**, fchw. (h.) = omgol'ven, omwal'len. **um'wal'tung**, w. —, —en = omwalling. **um'wäzgen**, fchw. (h.) = omwentelen, omrollen, omverwerpen. **um'wäzung**, w. —, —en = omwenteling (*eig. en fig.*), revolutie, omverwerping. **um'wandeln**, fchw. (h.) = rondwandelen; (geheel) veranderen, om'zeten; **um'wandeln** = wandelen (rond)om, de ronde doen om. **Um'wandler**, m. = hervormer; (*tech.*) transformator. **Um'wandlung**, w. = verandering, om'zetting. **Um'wandlungsprozes**, m. = gedaanteverwisseling(sproces); transformatie(proces). **um'we'ben**, fchw. (h.) = omwe'ven, omspin'nen. **um'weh'eln**, fchw. (h.) = (om-, verwisselen, -rullen. **Um'weg**, m. = omweg (*eig. en fig.*); auf U. en = langs een omweg, langs omwegen; er geht auf U. en = hij gaat niet recht door zee. **um'wehen**, fchw. (h.) = om'waaien; **um'wehen** = omwaai'en, waaien (rond)om. **Um'welt**, w. = de wereld om ons (u, hun) heen. **um'wenden**, urr. (h.) = omwenden, -keeren, -draaien, (das Blatt) om slaan; **u.**, (f.) = om-, terugkeeren; im U. = in een oogwenk, in een ommezien. **um'wer'ben**, ft. (h.) = druk 't hof maken, met aanzoecken lastig vallen, omstu'wen, *vgl.* umworben.
um'werfen, ft. (h.) = om(ver)'werpen, -gooien; (*mantel*) omwerpen, -slaan; (der Ruffcher) hat umgeworfen = heeft 't rijtuig laten om slaan; (der Raufmann) hat umgeworfen = is failliet, is gekelderd, over den kop (gegaan); (der Redner) hat umgeworfen = is blijven steken; (sie hat) umgeworfen = een miskraam gehad.
um'werten, fchw. (h.); etw. u. = de waarde van iets veranderen, anders bepalen. **Um'wertung**, w. — = waardeverandering, andere waardeering. **um'wideln**, fchw. (h.) = (er) om wikkelen, (er) om winden; anders inpakken; **um'wickeln** = omwik'kelen, -woe'len, -hul'len. **um'winden**, ft. (h.) = (er) om winden, (er) om doen; **um'win'den** = omwik'kelen, -win'den, omstren'gelen, -kron'kelen. **um'wir'beln**, fchw. (h.) = omwervelen, draaiend omhullen.
um'wo'gen, fchw. (h.) = omgol'ven, -spoe'len. **um'wohnend** = omwonend, naburig. **um'wöl'ten**, fchw. (h.) = omwolken (*eig. en fig.*), bewolken, doen betrekken; **fich u.** = betrekken, bewolkt worden. **um'wo'ben**; viel u. = ge-

vierd. (veel) omstuwd. **un'wählen**, [schw. (h.)] = om'woelen, -wroeten. **un'wurf**, m. = om'wering, ('t) omgooien, ('t) omwerpen; omwering, omhang.
un'zählen, [schw. (h.)] = over; rondtellen. **un'zapfen**, [schw. (h.)] = overtappen. **unzäu'nen** [schw. (h.)] = omheinen. **unzäu'nung**, w. —, —en = (om)heining. **un'zechtig** trinken = den beker laten rondgaan, beurtelings drinken. **un'zeichnen**, [schw. (h.)] = overteekenen. **un'ziehen**, ft. (h) = om(ver)'trekken; (*mantel*) omslaan; (einen, [sch]) anders kleeden, verkleeden; u., (f.) = verhuizen; **unzie'hen**, ft. (h.) = omge'ven, -rin'gen; (eine Mauer) umzieht die Stadt = loopt om de stad; (der Himmel) mit Wolken umzogen = met wolken bedekt; **un'zu'gen** u. = betrekken, donker worden. **unzu'gen**, [schw. (h.)] = omsingelen, insluiten. **unzu'fen**, [schw. (h.)] = omflit'sen, omschie'ten. **un'zug**, m. = omgang, processie; verhuizing; (*soms*) verwisseling van kleederen; ('t) verkleeden. **un'zugshalber** = wegens verhuizing. **un'zugskosten**, Pl. = verhuiskosten; overplaatsingskosten.
unabän'derlich = onveranderlijk; -herroepelijk. **un'abgemacht** = onbeslist, -uitgemaakt. **un'abhängig** = onafhankelijk. **un'abhängigkeit**, w. = onafhankelijkheid. **un'abkömmlich** = onontbeerlijk, -misbaar; er ist u. = hij kan niet van zijn werk af, is verhinderd, heeft belet. **unablä'fig**, **ablä's'lich** = onophoudelijk, onafgebroken, voortdurend, aldoor. **unablös'bar**, **ablös'lich** u. **un'abl.** . . = onaflosbaar, niet af te lossen. **unabseh'bar**, **seh'lich** u. **un'ab.** . . = onafzienbaar, onmetelijk, niet te overzien. **un'absehbar** u. **unabset'bar** = onafzetbaar. **un'abset'lich** = onopzettelijk, niet bedoeld, zonder opzet. **un'abtreibar** = onvervreemdbaar. **unabweis'bar**, **weis'lich** u. **un'abw.** . . = onafwijsbaar, gebiedend. **un'abwendbar** u. **unabweid'bar** = onafwendbaar, -vermijdelijk. **un'achtam** = onachtzaam, -oplettend, achteloos, slordig, -bezonnen. **un'achtamleit**, w. = onachtzaamheid enz.
un'ad(e)lig = niet adellijk, onedel, burgerlijk. **un'ähnlich** = ongelijk, niet gelijkend, niet overeenkomstig.
un'ansicht'bar u. **un'ansicht'bar** = onbetwistbaar. **un'angebaut** = onbebouwd, -gebouwd. **un'angebracht** = ongepast, -tijdig. **un'angefochten** = rustig; ongestoord, -betwist; vlekkeloos, zonder blaam. **un'angefleidet** = ongekleed. **un'angemeldet** = onaangemeld, onaanmeldend. **un'angemessen** = ongepast, -doelmatig, -evenredig, -passend, -geschikt. **un'angenehm** = onaangenaam, -plezierig, lastig. **un'angerührt** = onaangeroerd. **un'angesehen** = onbelangrijk, -aanzienlijk; niet gezien, niet geacht; [niettegenstaande]. **un'angestellt** = ongeplaatst, zonder betrekking. **un'angestrichen** = ongeverfd. **un'angetaftet** = onaangetast, -geroerd.
un'angreifbar u. **unangreif'bar** = ongenaakbaar, -aantastbaar, tegen alle aanvallen beveiligd.
unanim' = unaniem, eenstemmig. **Unanimität'**, w. — = unanimititeit, eenstemmigheid.
unannehm'bar u. **un'annehmbar** = onaannemelijk. **un'annehm'lich** = onaannemelijk; (*gwst.*) onaangenaam. **Un'annehm'lichkeit**, w. — = onaangenaamheid, moelijkheid; onaannemelijkheid. **un'ansehn'lich** = onooglijk, ongunstig uitziend; onaanzienlijk. **un'ankändig**

= onfatsoenlijk, onbehoorlijk, onnet. **Un'ankändigheit**, w. = onfatsoenlijkheid enz. **un'ankö'big** = niet stuitend, niet kwetsend. **unantast'bar** u. **un'antast'bar** = onaantastbaar. **un'anwendbar** = ontoepasselijk, -bruikbaar. **un'appetitlich** = onappetitelijk, -smakelijk, vies. I. **Un'art**, m. —(e)s, —e = deugniet, stouter. II. **Un'art**, w. —, —en = onhebbelijkheid, onaangename eigenschap, onbeleefdheid, slecht gedrag, ondeugendheid.
un'artig = stout, ondeugend; onnet, -beleefd. **un'artifiziert** = ongeartikuleerd, onduidelijk. **un'ästhetisch** = onesthetisch, onsmakvol. **unauf'bereitet** = onbewerkt. **unauffind'bar** u. **un'auffindbar** = onvindbaar, niet te vinden. **un'aufgefordert** = ongeroepen, -gevraagd; uit eigen beweging. **un'aufgelöst** = onopgelost. **un'aufgeschloffen** = ongeopend; onontgomen. **un'aufgezogen** = onopgetrokken; (*van kaarten e. d.*) onopgeplakt. **unaufhalt'bar**, **halt'fam** = onweerstaanbaar, niet tegen te houden; met vaart. **unaufhör'lich** = onophoudelijk, voortdurend, aanhoudend. **unaflös'bar**, **lös'lich** = onoplosbaar, niet op te lossen, niet te ontwarren. **un'auferksam** = onoplettend. **un'aufrechtig** = onoprecht. **Un'aufrechtigkeit**, w. — = onoprechtheid. **unaufschieb'bar**, **schieb'lich** u. **un'auf.** . . = niet uit te stellen, dringend, urgent.
unausbleib'lich u. **un'aus.** . . = onvermijdelijk, onfeilbaar; das ist u. = dat kan niet uitblijven. **unausdehn'bar** u. **un'aus.** . . = onrekbaar, onuitzetbaar. **unausführ'bar** u. **un'aus.** . . = onuitvoerbaar, onmogelijk. **un'ausgebildet** = niet geheel ontwikkeld; onontwikkeld, -beschaafd. **un'ausgefüllt** = niet gevuld, oningevuld. **un'ausgeglichen** = onvereffend, -beslecht; (*fig.*) onevenwichtig; niet harmonisch ontwikkeld. **Un'ausgeglichenheit**, w. = onevenwichtigheid. **un'ausgemacht** = onuitgemaakt, onbeslist. **un'ausgeheft** = onafgebroken, zonder tusschenpoozen, onophoudelijk, aldoor. **unauslö's'bar**, **lös'lich** u. **un'aus.** . . = onuitwischaar; onbluschaar. **unauslös'lich** u. **un'aus.** . . = onaflosbaar, onafkoopbaar. **un'ausrotl'bar** u. **un'aus.** . . = onuitroeibaar, onvernietigbaar, onverdelgbaar. **un'ausjured'lich** = onuitsprekelijk, -zegbaar, -noemlijk. **un'ausseh'lich** = onuitstaanbaar, -verdraaglijk. **un'ausstilig'bar** u. **un'aus.** . . = onverdelgbaar, onuitwischaar. **un'ausweich'lich** = onvermijdelijk, niet te ontgaan.
Un'band, m. —(e)s, —e u. . . bände = wildzang, rakker. **un'bändig** = onbeteugelbaar, onbedwingbaar, -tembaar, -handelbaar, buitensporig, ontzettend. **un'barmherzig** = onbarmhartig, onmeedoogend. **Un'barmherzigkeit**, w. = onbarmhartigheid, hardheid. **un'bärtig** = baarde-loos, ongebaard. **Un'bärtigkeit**, w. — = baarde-loosheid.
un'beachtet = on(op)gemerkt; etw. u. lassen = op iets niet letten, geen acht op iets slaan, iets buiten beschouwing laten. **un'beanstandet** = onbetwist, onbestreden. **un'beantwortet** = onbeantwoord. **unbeant'wortlich** u. **un'be.** . . = niet te beantwoorden. **un'bearbeitet** = (*zijde, metaal, steen*) onbewerkt, ruw; (*wetenschap*) onbeoefend. **un'bebaut** = onbebouwd.
I. **unbedacht'** = dakloos, zonder dak. II. **un'bedacht(fam)** = onbedachtzaam, -nadenkend, onbezonnen.
un'bedachtfamertwei'fe = onnadenkend, onbezonnen. **Un'bedachtfamleit**, w. = onbedachtzaamheid enz. **un'bedekt** = onbedekt, -gedekt.

un'bedenlijk = onbedenklijk, zonder bezwaar; zonder aarzelen, zonder zich te bedenken, gerust.
un'bedeutend = onbeduidend, onbelangrijk, weinig beteekend. **Un'beuten(b)heit**, w. —, —en = onbeduidendheid. **un'bedingt u. unbedingt'** = volstrekt, beslist, bepaald, onvoorwaardelijk, onbeperkt, (al)geheel, vol, totaal.
un'beedigt = onbeddigd. **un'beeinflugt** = onbetroefd, vrij, onbelemmerd. **un'beeinträchtigt** = onbeschadigd, -benadeeld. **un'beendigt** = onvoltooid, onafgemaakt. **un'beerbtigt** = onbegraaven.
un'befähigt = onbekwaam, zonder aanleg, onbegaafd; -bevoegd. **un'befahrbar u. un'befahrbar** = onbevaarbaar, -berijdbaar. **un'befangen** = onbevangen, -partijdig, niet vooringenomen; ongekunsteld, natuurlijk, naïef, eenvoudig. **Un'befangenheit**, w. — = onbevangingheid enz. **un'befestigt** = niet versterkt. **un'befestert** = onge-, onbevederd. **un'befleckt'** = onbevlekt, -besmet, vlekke-, smetteloos. **un'befriedigend** = onbevredigend, onvoldoende. **un'befriedigt** = onbevredigd, onvoldaan. **un'befugt** = onbevoegd.
un'begabt = niet begaafd, onbegaafd, zonder aanleg. **un'begeben** = niet gep'aast, onverkocht; ongetrouwd. **un'begeleit** = niet begeleid, zonder geleide, alleen. **un'begrauen** = onbegraaven. **un'begreiflich u. unbegreiflich** = onbegrijpelijk. **un'begrenzt** = onbegrensd, grenzeloos, onbeperkt. [**Un'begriff**, m. = domheid]. **un'begründet** = ongegrond, ongemotiveerd. **Un'begründetheit**, w. — = ongegrondheid. **un'begütert** = onvermogend, niet goeod.
un'behaart = onbehaard. **Un'behagen**, f. = onbehagen, -behaaglijkheid, -aangenaam gevoel. **un'behaglich** = onbehaaglijk, -plezierig, -lekker, niet op zijn gemak. **Un'behaglichkeit**, w. = onbehaaglijkheid, -aangenaam gevoel. **un'behauen** = (*eig.*) onbehouwen, niet behouwen. **un'behel'ligt** = ongehinderd, -gemoeid. **un'behilfflich** = onbeholpen, -handig; plomp. **un'behindert** = onbelemmerd, -gehinderd. **un'beholfen** = onbeholpen, -handig, links(ch). **Un'beholfenheit**, w. = onbeholpenheid enz. **un'behülflich zie un'behilfflich**. **un'behuttsam** = onbehoedzaam, -voorzichtig, -bedachtzaam.
unbeitr'bar = vast, zeker, niet van de wijs te brengen; betrouwbaar. **unbeitr'** = zonder zich van de wijs te laten brengen, kalm, vastberaden. **un'beitreiblich** = oninbaar, niet invorderbaar. **un'bekannt** = onbekend. **un'bekannterweise** = onbekend, zonder (iem.) te kennen, zonder met iem. bekend te zijn. **Un'bekanntheit**, w. = onbekendheid (*passief*). **Un'bekanntschaft**, w. = onbekendheid (*aktief*). **un'bekehrt** = onbekeerd. **un'bekleidet** = onbe-, ongekleed. **un'bekümmert** = onbekommerd, -bezorgd; jeten Gie desweges u. = wees daaromtrent (maar) gerust.
un'beladen = onbe-, ongeladen. **un'belastet** = onbelast, -bezwaard; u. .es Ronto = blanke rekening. **un'belaubt** = bladerloos, kaal. **un'belebt** = levenloos, onbezielt, doodsch. **un'belesen** = weinig belesen, ongeletterd. **Un'belesenheit**, w. = geringe belesenheid. **un'beliebt** = onbemind, niet geliefd, niet gewild, onpopulair. **Un'beliebtheit**, w. = onpopulairiteit, -bemindheid. **un'belohnt** = onbeloond, zonder belooning.
un'bemannt = onbemand. **un'bemerkt'bar u. un'be. . .** = onmerkbaar. **un'bemerkt** = onbemerkt, -opgemerkt. **un'bemittelt** = onbemiddeld, -vermogend.

un'bemannt = onbenoemd; -genoemd, naamloos.
un'beneidet = onbenijd. **un'benommen**: das bleibt dir u. = dat staat u vrij, dat belet u niemand. **un'benutzt** = ongebruikt, niet (goed) besteed.
un'beobachtet = onopgemerkt.
un'bequem = ongemakkelijk, -geriefelijk, lastig, hinderlijk. **Un'bequemlichkeit**, w. = ongemak, ongeriefelijkheid, bezwaar.
unbere'chenbar u. un'be. . . = onberekenbaar.
un'berechtigt = ongerechtigd, -bevoegd; ongegrond, -billijk, -rechtmatig. **un'berechtigterweise** = onrechtmatig, zonder gerechtigd te zijn. **un'berichtigt** = onverbeterd, niet in orde gemaakt; onvereffend. **un'beritten** = onbereden (*paard: nog niet bereden; ruiter: niet kunnende rijden; officier: niet rijdend*). **un'berührt** = onopgemerkt, buiten beschouwing; buiten rekening; etw. u. lassen = iets niet in aanmerking nemen, buiten beschouwing laten, met iets geen rekening houden. **un'berufen** = ongeroepen, zonder roeping; unbl. = moge 't zoo blijven! goddank! afkloppen!
un'berühmt = onberoemd, weinig bekend. **un'berührt** = onaangeroerd (*eig. en fig.*); ongerept.
un'bescha'bet, Präp. mit Gen. [ob. mit Dat.]; u. meines Rechtes, meines Rechtes u. = behoudens, met voorbehoud van mijn recht, mijn recht voorbehouden, zonder te kort te doen aan, onverminderd mijn recht. **un'beschädigt** = onbeschadigd, -gedeerd. **un'beschäftigt** = zonder bezigheid, niets doende, werkeloos. **un'beschäftet** = onbeschaduwd. **un'bescheiden** = onbescheiden, vrijpostig, arrogant.
un'beschlagen = onbeslagen; in einer Bissen'schaft u. sein = niet thuis zijn in, niet op de hoogte zijn met (van) een wetenschap.
un'beschnitten = onbesnoeid, -besneden.
un'besprochen = onbesproken; onberispelijk; sich eines u. en Rufes erfreuen = een uitstekende reputatie genieten. **Un'besprochenheit**, w. — = reinheid, onbesproken karakter, gedrag. **Un'besprochenheitszeugnis**, f. = bewijs van goed (zedelijk) gedrag.
un'beschränkt = onbeperkt, -begrensd, absoluut. **un'beschreiblich u. un'be. . .** = onbeschrijfelijk, onuitsprekelijk, buitengewoon. **un'beschrieben** = onbeschreven, blank(o); niet beschreven. **un'beschränkt** = onbesproken, ook = un'berufen!
un'beschützt = onbeschermt, -beschermd.
un'beschwerlich u. un'beschwerlich = gemakkelijk, zonder bezwaar. **un'beschwert** = onbezwaard; vrij, zuiver.
un'bezeelt = onbezielt, ziel-, levenloos. **un'bezehen** = onbe-, ongezien, -bekeken; voetstoots (kopen). **un'bezet** = onbezett; vrij, vakant, zonder bezetting; ongegarneerd. **un'besteg'bar, -steglich u. un'be. . .** = onoverwinnelijk.
un'bestegt = onoverwonnen. **un'bestofet** = onbezoldigd, ongesalarieerd. **un'bestonnen** = onbezonnen, onnadenkend, onberaden. **Un'bestonnenheit**, w. = onbezonnenheid enz. **un'bestorgt** = onbezorgd, -bekommerd, gerust; einen Auftrag u. lassen = onuitgevoerd laten.
Un'bestäub, m. = onbestendigheid, veranderlijkheid, ongedurigheid. **un'beständig** = onbestendig, -gedurig, veranderlijk, onstandvastig. **Un'beständigkeit**, w. zie Unbeständ. **un'besteg'bar, -steglich u. un'be. . .** = onomkoopbaar. **un'bestegig'bar u. un'bestegig'bar** = onbeklimbaar, niet te bestijgen, ontoegankelijk. **un'bestellbar u. un'bestell'bar** = onbestelbaar.

un'bestelt = onbesteld, niet bezorgd, niet besteld; niet behouwd. **un'bestimmbar** u. **unbestimm'bar** = onbepaalbaar; niet te omschrijven, vaag. **un'bestimmt** = onbestemd, onbepaald, vaag, niet vast, onzeker. **un'bestraft** = ongestraft. **un'bestreitbar** u. **unbestreit'bar** = onbetwistbaar. **un'bestritten** = onbetwist.

un'betet'ligt = niet betrokken, niet geïnteresseerd; *ich bin bei der Sache* u. = ik heb er geen belang bij, geen deel aan, ben er niet bij betrokken, ben geen belanghebbende. **un'betont** = onbeklemd, zonder klemtoon.

un'beträcht'lich = onbelangrijk, -aanzienlijk, onbeduidend. **un'betrauert** = onbetreurd, niet betreurd. **un'betretbar** u. **unbetret'bar** = ontoegankelijk. **un'betreten** = onbetreden, onbegaan; niet verlegen, onverbluft. **un'beugsam** u. **unbeug'sam** = onbuigzaam, vast.

un'bewacht = onbewaakt. **un'bewaffnet** = ongewapend; *das u. e. Auge* = 't ongewapende, 't bloote oog. **un'bewandert** = ongeoeffend, onervaren, -bedreven, weinig of niet op de hoogte. **un'beweglich** u. **unbeweg'lich** = onbeweeglijk; (*van goederen, sterren*) vast. **un'bewegt** = onbewogen, -beweeglijk; -aangedaan, -geroerd. [*un's beweegt* = ongewapend]. **un'beweist** = ongehuld, -getrouwd, zonder vrouw. **unbeweis'lich** u. **un'be..** = onbewijsbaar. **un'bewiesen** = onbewezen. **un'bewohnbar** = onbewoondbaar. **un'bewohnt** = onbewoond. **un'bewölkt** = onbewolkt, wolkeloos, helder. [*un'bewunden* = unumwunden]. **un'bewusst** = onbewust, -willekeurig; -bekend; *mir u.* = buiten mijn weten.

un'bezahlfar u. **unbezahlf'bar** = onbetaalbaar (*ook oneig.*), niet te betalen, onschatbaar. **un'bezahlt** = onbetaald. **un'bezähmbar** u. **unbezähm'bar** = ontembaar. **un'bezähmt** = ongetemd. **un'bezeugt** = niet (*door getuigen of bewijzen*) gestaafd, onbetuigd.

unbezweifelbar u. **un'be..** = ontwijfelbaar. **un'bezwung'bar**, **'zwing'lich** u. **un'be..** = onbedwingbaar, niet te beteugelen, onoverwinnelijk.

un'biblisch = onbijbelsch, niet bijbelsch. **un'biegsam** = onbuigzaam, -buigbaar. **un'biegsamkeit**, w. = onbuigzaamheid enz. **un'bilbe**, w. —, —n (*poët.*) = **un'bill**, w. = onbillijkheid, -rechtvaardigheid, -recht; beleediging, beschimping; ruwheid (*van 't weer*); *U. des Schicksals* = hardheid, tegenslagen, tegenheden van 't lot; *U. des Krieges* = lasten, nood van den oorlog. **un'bilbsam** = onhandelbaar, niet (weinig) vormbaar, onontwikkelbaar; onbevattelijk. **un'bill** zie *un'bilbe*. **un'billig** = onbillijk, -redelijk, -rechtvaardig. **un'blutig** = onbloedig, zonder bloedvergieten. **un'botmäßig** = in verzet komend, we(d)erspannig. **un'botmäßigkeit**, w. = weerspannigheid.

un'brauch, m. = misbruik, verkeerd gebruik. **un'brauchbar** = onbruikbaar, nutteloos. **un'brauchbarkeit**, w. = onbruikbaarheid. **un'brauchbarmachung**, w. = ('t) onbruikbaarmaken. **un'breunbar** = onbrandbaar. **un'bürgerlich** = onburgerlijk, een burger onwaardig. **un'bußfertig** = onboetvaardig. **un'christlich** = onchristelijk. **un'christlichkeit**, w. = onchristelijkheid.

und = en; *du mußt u. forstet* 'es mein Leben = je moet, al zou 't me ook mijn leven kosten; *etw. auf's U. wijßen* = iets in de puntjes, heel precies weten.

un'dank, m. = ondank (baarheid); *U. ist der Welt Lohn* = ondank is 's werelds loon. **un'dankbar** = ondankbaar. **un'dankbarkeit**, w. = ondankbaarheid. **undefinier'bar** u. **un'be..** = ondefinieerbaar. **undefin'bar** u. **un'begnbar** = onrekbaar. **undefinier'bar** u. **un'be..** = onbuigbaar. **undenf'bar** = ondenkbaar, -mogelijk. **undenf'lich** = onheuglijk. **undenf'bar** = onverklaarbaar. **un'deutlich** = onduidelijk, -klaar; duister. **un'deutlichkeit**, w. = onduidelijkheid enz. **un'deutlich** = onduitsch, niet-Duitsch, slecht Duitsch; -verstaanbaar. **Unde'zime**, w. —, —n = undecime (*elfde toon van den grondtoon*).

un'dicht = niet dicht, lek. **un'dichtigkeit**, w. = opening, lek. **un'dichterlich** = ondiepterlijk. **un'dienstlich** = ondienstig, -geschikt, -gepast. [**un'dienst**, m. = ondienst]. **un'dienstfertig** = ongedienstig, weinig gedienstig.

und'ne, w. —, —n = undine, waternimf.

un'ding, f. = onding, hersenschim, iets onmogelijks; [niets]. **un'disziplinier't** = ongedisciplineerd. **un'dramatisch** = ondramatisch.

undulation', w. —, —en = undulatie, golving. **undulations'theorie**, w. = golvingstheorie. **un'duldsam** = onverdraagzaam. **un'duldsamkeit**, w. = onverdraagzaamheid. **undurchbring'lich** u. **un'durch..** = ondoordringbaar; ondoorgrondelijk. **undurchdring'lichheit** u. **un'durch..**, w. = ondoordringbaarheid enz. **un'durchforsch't** = ondoorzoekt; (*fig.*) braakliggend, onontgonnen. **undurchführ'bar** u. **un'durch..** = ondoorvoerbaar, niet door te voeren. **un'durchforsch'tig** = ondoorzichtig, ondoorschijnend.

un'eben = oneffen, -gelijk, ruw, hobbelig; *u. es Wort* = onbetamelijk woord; (*das ist*) *nicht u.* = niet mis, niet gering; (*er ist*) *nicht u.* = niet kwaad; *das ist kein u. es Mädchen* = dat meisje is niet kwaad, ziet er goed uit. **un'ebenbürtig** = van mindere afkomst, niet gelijk in stand. **un'ebenheit**, w. —, —en = oneffenheid.

un'echt = onecht, nagemaakt, valsch. **un'echtheit**, w. = onechtheid. **un'edel** = onedel, gering; gewoon; *u. es Metall* = niet-edelmetaal. **un'ehelich** = onecht, -wettig; natuurlijk (*kind*). **un'ehrbar** = oneerbaar, -betamelijk. **un'ehre**, w. = oneer, schande. **un'ehrerbietig** = oneerbiedig. **un'ehrlich** = oneerlijk; valsch. **un'ehrlichkeit**, w. = oneerlijkheid.

un'eigenmüg, m. = belangloosheid. **un'eigenmügig** = belangloos, onbaatzuchtig. **un'eigenmügigkeit**, w. = belangloosheid enz. **un'eigenlich** = oneigenlijk, figuurlijk. **uneinbring'lich** u. **un'einbr..** = oninbaar. **un'eindammbar** = niet in te dijken; onbedwingbaar, onbedaarlijk. **un'eingebunden** = on(in)gebonden. **un'eingedenk'**: eines Dinges u. = niet gedachtig (niet denkend) aan iets. **un'eingeladen** = ongenoodigd, -gevraagd. **un'eingelöst** = niet ingelost; (*van beloften*) niet nagekomen. **un'ein'geschränkt** = onbeperkt, -begrensd, absoluut. **un'ein'geweiht** = (on)ingewijd, niet ingezegend. **un'einig** = oneenig, oneens (gezind); *sie sind u.* = (*ook*) ze liggen met elkaar overhoop. **un'einigheit**, w. = oneenigheid, -eensgezindheid, tweedracht, twist. **uneinnehm'bar** u. **un'einnehmbar** = onneembaar. **un'eins** zie *uneinig*. **uneinsig'bar** u. **un'eins..** = oninbaar.

un'empfanglich (*für*) = onontvankelijk, -vatbaar (voor). **un'empfindlich** (*gegen*) = ongevoelig, -verschillig (voor); onvatbaar (voor). **unend'lich** = oneindig (*God*); *u. klein* = on-

eindig klein; u. schwer = onbeschrijfelijk moeilijk. **Unendlichkeit**, w. — = oneindigheid. **unenigbelych** u. **un'ent.** . . = onontbeerlijk, onmisbaar. **un'entdeckt** = onontdekt, niet ontdekt, verborgen. **unenigelych** u. **un'entgeftich** = kosteloos, gratis; zur u. en Probe = kosteloos op proef. **Unenigelychheit** u. **Un'ent.** . ., w. — = kosteloosheid. **un'enthiilt** = niet onthuld. **un'entriinbar** u. **unentriin'bar** = niet te ontlopen, onontkoombaar, onvermijdelijk. **un'entschieden** = onbeslist, onuitgemaakt, onzeker; besluiteloos. **Un'entschiedenheit**, w. — = onbeslistheid, -zekerheid, besluiteloosheid. **un'entschlossen** = besluiteloos, onzeker, weifelend. **Un'entschlossenheit**, w. = besluiteloosheid enz. **unentschuld'bar** u. **un'ent.** . . = niet te verontschuldigen. **un'entsegett** = niet ontzegd. **un'entwegt** = vastberaden, onwrikbaar, onverstoortbaar, -vermoed; (ook) recht door zee. **un'entwifelt** = onontwikkeld. **unentwir'bar** u. **un'ent.** . . = niet te ontwarren. **unentziff'er'bar** u. **un'ent.** . . = niet te ontzifferen. **unentzind'bar** u. **un'ent.** . . = onontvlambaar, niet ontbrandbaar. **un'eracht'et** zie ongeacht'et. **un'erbau'lich** = onstichtelijk, weinig stichtelijk. [un'erbe'ten = ongewenscht, niet verlangd]. **unerbitt'lich** u. **un'erb.** . . = onverbiddelijk. **un'erbrochen** = (van brieven) ongeopend; (van deuren e. d.) niet opengebroken, intakt. **un'erfahren** = onervaren, onbedreven. **unerfind'lich** u. **un'erf.** . . = niet te vinden, onverklaarbaar, -begrijpelijk. **unerforsch'lich** u. **un'erf.** . . = ondoorgrondeijk, onnaspeurlijk. **un'erfreulich** = onaangenaam, verdrietig, onplezierig, -verkwikkelijk. **unerfüll'bar** u. **un'erf.** . . = onvervulbaar, niet te vervullen. **un'erfüllt** = onvervuld. **unergründ'lich** u. **un'ergr.** . . = ondoorgrondeijk, onnaspeurlijk; -peilbaar. **un'erheblich** = onbelangrijk, -beduidend, weinig beteekenend. **un'erhört** u. **unerhört** = onverhoord; ongehoord, fabelachtig, alles overtreffend. **un'erin'nerlich**: das ist mir u. = dat herinner ik me niet, kan ik me niet herinneren. **unerfenn'bar** u. **un'erf.** . . = on(her)kenbaar. **unerklär'lich** u. **un'erkl.** . . = onverklaarbaar. **unerklär'lich** u. **un'erkl.** . . = onvermijdelijk, beslist noodig, noodzakelijk. **un'erlaubt** = ongeoorloofd, ongepermitteerd. **unerledigt** u. **un'erl.** . . = onafgedaan. **unermeß'lich** u. **un'erm.** . . = onmetelijk, enorm; niet te gissen, ongelooflijk. **unermüd'lich** u. **un'erm.** . . = onvermoed. **un'eröffnet** = ongeopend. **un'eröffnet** = niet behandeld, onbesproken. **un'erprobt** = onbeproofd. **unerquid'lich** u. **un'erqu.** . . = onverkwikkelijk, onaangenaam, verdrietig. **unerreich'bar** u. **un'er.** . . = onbereikbaar, -genaakbaar, niet te evenaren. **un'erreich't** = niet bereikt, ongeëvenaard. **unerzätt'lich** u. **un'erz.** . . = onverzadelijk. **unerzätt'lichheit** u. **Un'erz.** . ., w. — = onverzadelijkheid. **unerzählig'lich** u. **un'erz.** . . = onuitputtelijk. **unerzählig** = niet uitgeput. **un'erzbroden** = onverschrokken, onversaagd. **Un'erzbrodenheit**, w. — = onverschrokkenheid enz. **unerzählig'terlich** u. **un'erz.** . . = onwankelbaar, -wrikbaar, -verstoortbaar. **unerzwing'lich** u. **un'erz.** . . = niet op te brengen, onmogelijk, buitensporig. **unerzög'bar**, -zög'lich u. **un'erz.** . . = niet te vervangen; onherstelbaar. **un'erzrieglich** = onvruchtbaar, nutteloos. **unerzieg'lich** u. **un'erz.** . . = onbeklimbaar, ontoegankelijk. **unerträgl'ich** u. **un'ertr.** . . = ondraaglijk, -uitstaanbaar, -duldbaar. **un'er-**

wachsen = onvolwassen. **un'erwähnt** = onvermeld, -genoemd; etw. u. lassen = (ook) geen melding van iets maken. **un'erwartet** u. **unerwart'et** = onverwacht, -voorzien; -verwachts, onvoorzien. **unerweicht'lich** u. **un'erw.** . . = onvermurwbaar. **un'erweicht'lich** u. **un'erw.** . . = onbewijsbaar. **un'erwidert** = onbeantwoord. **un'erwiesen** = onbewezen. **un'erwünscht** u. **unerwünsch't** = ongewenscht. **unerzählig'bar** u. **un'erz.** . . = onvertelbaar, niet te vertellen. **un'erzogen** = onopgevoed, slecht opgevoed. **un'fähig** (zu) = onbekwaam, -geschikt, niet in staat. **Un'fähigkeit**, w. = onbekwaamheid, ongeschiktheid. **unfahr'bar** u. **un'f.** . . = onberijdbaar, onbevaarbaar. **un'fair** (spr.: *dnß*) = unfair, onnet, -behoorlijk. **Un'fall**, m. = ongelukkig geval, ongeval, -geluk, onheil, ramp. **Un'fallstation**, w. = post voor (eerste) hulp bij ongelukken. **Un'fallstelle**, w. = plaats van 't ongeluk, van de ramp enz. **Un'fallversicher'ung**, w. = verzekering tegen ongelukken, ongevalverzekering. **Un'fallversicher'ungsgelei.** f. = ongevalwet. **un'fähig** = ongekleurd. **un'fähig'bar** u. **un'f.** . . = onbereikbaar; (ook) = **un'fähig'lich** u. **un'f.** . . = onbegrijpelijk, niet te vatten. **un'fehl'bar** = onfeilbaar, stellig, onvermijdelijk. **Un'fehl'barkeit**, w. — = onfeilbaarheid. **un'fein** = niet fijn, onnet, onkiesch. **un'fern** (met von of Dat.) = niet ver(van). **un'fertig** = onvoltooid, onaf(gemaakt). **Un'flut**, m. —(e)s = viezigheid, vuil(heid), vulligheid; der **U!** = die vullik, dat zwijn! **Un'fläter**, m. —s, — = vuilik, viezerik. **Un'fläterei**, w. —, —en = viezigheid, vuilheid. **un'flätig** = vuil, vies. **Un'fleiß**, m. = gebrek aan vlijt, luiheid. **un'fleißig** = niet vlijtig, lui. **un'folgsam** = onvolgzaam -meegaand, -gehoorzaam. **un'formell** = niet aan vaste formule(s) gebonden. **un'förmig**, -förmlich = vormeloos, mismaakt, wanstaltig. **un'frantiert** = ongefrankeerd. **un'französiß** = onfransch, niet-Fransch, geen (of) slecht-Fransch. **un'frei** = onvrij, afhankelijk; lijfeigen. **un'freiwillig** = onvrijwillig, mijns (zijs enz.) ondanks. [un'freund (einem, mit einem) = onvriendelijk gezind, vijandig gezind, kwade vrienden]. **un'freundlich** = onvriendelijk, onbeminneijk, norsch, onaangenaam, ruw. **Un'freundlichkeit**, w. = onvriendelijkheid enz. **un'freundschaftlich** = onvriendschappelijk. **Un'friede**, m. = onvrede, tweedracht, oneenigheid. **un'friedlich** = onvreedzaam, twistziek. **un'fruchtbar** = onvruchtbaar. **Un'fruchtbar'heit**, w. = onvruchtbaarheid. **Un'fug**, m. —(e)s = onbetamelijkheid, -heden, on gepastheden, uitspattingen ongeregelheden, schandaal, misbruik; mit **ew.** **U.** **ireiben** = misbruik van iets maken; etw. für **U.** **halten** = iets als niet te pas komend beschouwen, iets voor onbetamelijk houden; grober **U.** = rustverstoring, verstoring van de openbare orde, schandaal. **un'fügig** = onhandelbaar, weinig meegaand, niet inschikkelijk. **un'fügig'bar** = onvoelbaar, ontastbaar. **un'fügig'lich** = onvoorstelijk. **un'galant** = ongalant. **un'gangbar** u. **ungang'bar** = onbegaanbaar, weinig begaan; (van munt) niet gangbaar. **I. un'gar** = ongaar; (*fig.*) onbekookt. **II. Un'gar**, m. —n, —n = Hongaar. **Un'garin**, w. —, —nen = Hongaarsche. **un'garisch** = Hongaarsch. **Un'garn**, f. = Hongarije. **Un'garwein**, m. = Hongaarsche wijn.

un'gastlich = ongestvrij.
un'gachtet u. **ungeacht'tet** = ongeacht, niet geacht; daargelaten; u. seiner Schmerzen = ondanks, niettegenstaande, in weerwil van zijn pijn(en); u. er nicht starr war = niettegenstaande hij niet sterk was. **un'geahn'det** = ongestraft, -gewroken. **un'geahnt'** = onvermoed, -verwacht, nooit gedacht.
un'gebahnt = ongebaand, -begaanbaar. **un'gebärbig** = ongemaniert, -behouden, wild, woest, weerbarstig. **un'gebaut** = onge-, onbebouwd.
un'gebeten = ongevraagd, niet verzocht, ongenoodigd; wer u. kommt, geht ungebaut davon = ongenoodde gasten zijn zelden welkom.
un'gebogen = ongebogen. **un'gebildet** = onbeschaafd, slecht opgevoed; onontwikkeld, ruw, onbehouden. **un'gebleicht** = ongebleekt. **un'gebliimt** = ongebloemd, effen. **un'geboren** = ongeboren. **un'gebrannt** = ongebrand; u. e. Wäde = stuk hout, stok. **un'gebräuchlich** = ongebruikelijk, niet gebruikelijk. **un'gebraucht** = ongebruikt. **un'gebrochen** = ongebroken (ook fig.). **un'gebüßr.** w. — = onbetamelijkheid, ongestheid; -rechtvaardigheid; buitensporigheid; jur. II. = buitensporig, onbetamelijk. **un'gebührend**, **gebührl'ich** = onbetamelijk, ongepast, -billijk, -redelijk, -rechtvaardig. **un'gebühr'lichkeit**, w. — = onbetamelijkheid enz., vgl. ungebührl'ich. **un'gebunden** = ongebonden, niet gebonden; on(in)gebonden; vrij, losbandig; bie u. e. Rede = 't proza, de ongebondenheid, vrijheid.
un'gedekt = ongedekt, -besluit; -overdekt; u. er strebt = blanco krediet. **un'gedeiflich** = onvoordeelig, ongunstig (voor den wasdom); (van spijzen) ongezond, -voedzaam. **un'gedruht** = ongedrukt. **un'gebuid**, w. = ongeduld. **un'geduldig** = ongeduldig.
un'geignert = ongeschikt; u. sein zu = ongeschikt zijn voor, zich niet leenen voor.
I. **un'gefähr'** = waarschijnlijk, vermoedelijk; ongeveer, omtrent, bijna [u. ook =] von u. = bij toeval, toevallig; ber u. e. Wert, Preis = de globale waarde, prijs. II. **un'gefähr'**, f. — = (blind) toeval.
un'gefähr'det = buiten gevaar, zonder iets te vrezen te hebben, zonder aan gevaar blootgesteld (geweest) te zijn, zonder aangevallen te worden enz. **un'gefährlich** = niet gevaarlijk, ongevaarlijk. **un'gefällig** = ongedienstig.
un'gefällig = onvervalscht. **un'gefärbt** = ongeverfd, -gekleurd; -verbloemd, -opgesmukt; onrecht. **un'gefiedert** = ongevederd, kaal. **un'gefrühstückt** = zonder ontbijt, zonder ontbeten te hebben. **un'gefüge**, **gefügig** = onhandelbaar, weerbarstig; plomp.
un'gegliedert = ongeleed, zonder geledingen.
un'gegründet = ongegrond.
un'gehalten = boos, ontevreden, verstoord.
un'gehettet = oningenaaid. **un'gehelfen** = onbevolen, vrijwillig, ongevraagd. **un'gehemmt** = onbelemmerd, vrij. **un'geheur'elt** = ongehuicheld, onrecht, ongeveinsd.
I. **un'geheuer**, f. —s, — = monster. II. **ungeheuer** u. **un'g...** = monsterachtig, kolossaal, enorm, verbazend (groot), vreeselijk, geweldig; bas geht ins U. e = dat loopt in 't wonderbaarlijke.
un'geheuer'lich zie ungeheuer II. **un'geheuer'lichkeit**, w. — = monsterachtigheid, monstrositeit. **un'gehindert** = ongehinderd, -belemmerd. **un'gehobelt** = ongeschaafd, ruw, onbehouden,

lomp. **un'gehörig** = onbehoorlijk, -betamelijk, ongepast.

I. **un'gehorsam** = ongehoorzaam, weerspannig.

II. **un'gehorsam**, m. = ongehoorzaamheid.

un'gehört = niet gehoord.

un'geifflich = onpassend voor een geestelijke, een geestelijke onwaardig; wereldlijk, niet-geestelijk.

un'getannt = ongekend. **un'getärt** = troebel,

niet geklaard (ook fig.). **un'getränkt** = niet gekrenkt, ongedeerd, rustig; onverkort. **un'getünfelt** = ongekunsteld, natuurlijk.

un'geladen = ongenoodigd, -gevraagd; -geladen.

un'geläutert = ongelouterd, -gezuiverd, ruw.

[**un'geld**, f. = opbrengst, belasting, akcijs];

II. er. Pl. = (in 't zeevrachtrecht) gewone en buitengewone onkosten (niet de vracht).

un'geleitet Bär = ongelikte beer. **un'gelegen** = ongelegen, -geschikt, te onpas; zu einer u. en (zu u. .er) Stunde, Zeit = op een ongeschikt uur, o. .en tijd. **un'gelegentlich**, w. — = ongelegenheid, hinder; einem II. .er machen = iem. lastig vallen, last veroorzaken. **un'gelegig** = ongelegd; vgl. Cf II. **un'gelehrt** = onleerzaam, onbevattelijk. **un'geleuf'ig** = stijf, ongeschikt, onhandig, linksch. **un'gelernt** = ongeschoold.

un'gelesen = ongelezen. **un'geleitet** = ongebluscht, -gelescht, -gestild.

un'gelt zie Ungeld.

un'gemacht, f. —(e)s, —e = ongemak, hinder-

(lijkheid), last, wederwaardigheden. **un'gemächlich** = ongemakkelijk, -behaaglijk, niet op zijn gemak. **un'gemäkt** = ongemest. **un'gemein** u. **un'gemein** = ongemeen, -gewoon, zeldzaam, buitengewoon. **un'gemeldet** = onaangemeld; onvermeld. **un'gemengt** = ungemischt. **un'gemessen** = ongemeten, -metelijk. **un'gemischt** = onge-, onvermengd. **un'gemünzt** = ongemunt (in staven). **un'gemütlich** = ongezellig, -behaaglijk; -aangenaam.

un'genannt = ongenoemd. **un'genau** = onnauw-

keurig, -juist. **un'genauigkeit**, w. = onnauw-

keurigheid, slordigheid. **un'genetigt** (zu) = ongenegen (tot); afkeerig (van). **un'geniert** (spr.: . . . zie . . .) = ongeneeerd, -gedwongen.

un'genießbar = onbruikbaar, -eetbaar, -drinkbaar; -genietbaar, flauw, laf, vervelend, onuitstaanbaar. **un'genossen** = ongebruikt, -aange-

roerd. **un'genötigt** = ongedwongen, -genood-

zaakt; u. effen = zich niet laten bidden. **un'genüge**, w. — = onvoldaanheid. **un'genügend** = onvoldoende. **un'genüßsam** = ontevreden, niet te voldoen, veeleischend.

un'geordnet = onteregeld, niet gerangschikt.

un'gepläpelt = ongeplaveid, niet bestraat.

un'geplüht = onbeploegd, braak liggend.

un'geprägt = ongemunt, -gestempeld. **un'gepreßt** = ongeperst, -opgemaakt (leer, laken e.d.).

un'geprüft = niet onderzocht, zonder te onderzoeken; niet beproefd; ongetoet.

un'gepuht = ongepoetst, niet schoongemaakt, ongedaan; ongetoed.

un'ger ufw. zie Ungar ufw.

un'gerächt = ongewroken. **un'gerade** = ongelijk, niet recht; oneven; (gust.) onbehoorlijk; (einem etw.) u. nehmen = kwalijk nemen.

un'geraten = bedorven, ontaard. **un'gerchnet** = ongerekend, niet meegerekend. **un'gerecht** = onrechtvaardig, onbillijk. **un'gerechtfertigt** = ongerechtvaardigd. **un'gerechtigheit**, w. = onrechtvaardigheid, -redelijkheid. **un'geregelt** = onteregeld, niet geregeld. **un'gereimt** = onbe-, ongerijmd (ook fig.); u. .es Zeug = onzin,

zottepraat. **Un'gereimtheit**, w. —, —en = onge-rijmdheid, onzinnigheid. **un'gern** = ongaarne, niet graag. [**un'gero'men** = ongewroken]. **un'gerugt** = ongelaaft, -berispt; ich kann das nicht u. lassen = ik kan dat niet zóó laten passeeren, dat moet ik wel afkeuren. **un'ge-rührt** = ongeroerd, onaangedaan, -bewogen. **un'gerupft** = ongeplukt; u. davonkommen = er zonder kleerscheuren afkomen. **un'gerüstet** = niet toegerust, ongewapend.

un'gefajzen = niet gezouten, laf, flauw. **un'ge-fattelt** = ongezadeld. **un'gefättigt** = onverzadigd. **un'gefäuert** = ongezuurd.

I. **un'gefäumt** = ongezoemd; II. **un'gefäumt'** = onmiddellijk, dadelijk, zonder dralen.

un'geschaffen = ongeschapen; sein u. es Wort = geen onvertogen woord. **un'geschäit** = ongeschild; -gepeld. **un'geschéhen** = niet gebeurd, ongedaan. **un'geschéut'** = onbeschroomd, onbevreesd. **un'geschichtlich** = onhistorisch.

Un'geschick, f. —(e)s, **Un'geschicklichkeit**, w. = onhandigheid, -geschiktheid. **un'geschickt** = onhandig, -geschikt, links(ch). **Un'geschicktheit**, w. = onhandigheid enz. **un'geschlacht** = onbe-houwen, lomp, log, plomp. **un'geschliffen** = ongeslepen, niet scherp (*van messen e. d.*), ruw (*van diamanten, menschen*), onbeschaafd, lomp.

un'geschmäkert = onverminderd, -geschonden, onverkleind, geheel en al. **un'geschmeibig** = niet meegevend, onsoepel, stug. **un'geschminkt** = niet geblanket, onopgesmukt; onbewimpeld, zonder er doekjes om te winden, ongezoeten. **un'geschmüdt** = ongetooid. **un'geschoren** = ongeschoren; ungeschoren lassen = ongemeoid laten. **un'geschützt** = onbeschat, -beschermd. **un'geschwächt** = onverzwakt, -gerept. **un'geschwächt** = staartloos, ongestaart.

un'gesehen = ongezien, -gemerkt. **un'gefellig** = ongezeilig, schuw. **un'gefelliglich** = on-maatschappelijk, antimaaatschappelijk. **un'ge-fellig**, **un'mäßig** = onwettig, strijdig met de wet, onwettelijk. **un'gefittet** = onbeschaafd, ongemaniert, ruw. **un'gefotten** = ongekookt, rauw. **un'gefprächig** = onsprakzaam, stil. **un'ge-falt(et)** = wanstaltig, misvormd, mismaakt, monsterachtig. **un'gefärkt** = ongesterk; niet gestijfseld, ongesteven. **un'gefieft** = onge-laarsd; zonder laarzen. **un'gefieft** = ongesteeld, zonder steel. **un'gestillt** = ongesteld, -gelescht, niet bedaard. **un'gestört** = ongestoord, rustig. **un'gestraft** = ongestraft.

I. **un'gestüm**, **Adj.** = onstuimig, heftig, hevig, bar. II. **Un'gestüm**, f. u. m. —(e)s = onstuimig-heid, hevigheid, heftigheid.

un'gesund = ongezoekt, natuurlijk. **un'gesund** = ongezond. **Un'gesundheit**, w. = ongezond-heid; (*van personen*) slechte gezondheid.

un'geteert = ongeteerd. **un'geteilt** = onverdeeld, eensgezind, algemeen. **un'getrennt** = niet ge-scheiden, ongescheiden. **un'getreu** = untreu. **un'getrübt** = (*van den hemel*) onbewolkt, helder; (*van vreugde e. d.*) ongestoord, onver-mengd; (*van klanken e. d.*) zuiver. **Un'getüm**, f. —(e)s, —e = monster, gedrocht.

un'geübt = ongeoeffend, onbedreven.

un'gewalt = ongevold. **un'gewandt** = onhan-dig. **un'gewaschen** = ongewasschen, vuil; er hat ein u. .es Maul = hij is erg los in den mond; u. .es Zeug reden = zottepraat uitslaan; u. davonkommen = er ongestraft afkomen. **un'ge-weicht** = on(in)gewijd. **un'gewiß** = onzeker, ongewis; auf's u. .lle = op goed geluk; im u. .llen = in 't onzekere. **un'gewissenhaft** = niet nauw-

gezet. **Un'gewißheit**, w. = onzekerheid. **Un'ge-witter**, f. = onweer. **un'gewichtig** = onnoozel. **Un'gewohnheit**, w. = ongewoonte. **un'ge-wöhnlich** = ongewoon, -gebruikelijk; buiten-gewoon, zonderling, zeldzaam. **un'gewohnt** = ongewend, vreemd, ongewoon.

un'gezählt = ongeteld. **un'gezähmt** = onge-temd; razend, woest. **un'gezäumt** = onbe-, ongetoomd, zonder toom. **Un'geziefer**, f. —s = ongedierte. **un'geziemend** = onbetamelijk, on-gepast, -behoorlijk. **un'gezogen** = onopgevoed, ongemaniert, brutaal; stout, ondeugend. **un'ge-zügel** = onbeteugeld, teugel-, toomeloos, woest. **un'gezwinnt** = ongetwind. **un'ge-zwungen** = ongedwongen, vrij, natuurlijk, niet gemaakt, losjes, gemakkelijk.

un'gültig zie ungültig.

Un'glaube, m. = ongelooft, -geloovigheid. **un'glaubig** = ongelooft (*niet lichtgeloovig, niet(s) geloovend*). **Un'glaubigkeit**, w. = Unglaube **unglaub'lich** = ongelooftelijk. **Un'glaub'lichkeit**, w. = ongelooftelijkheid, -waarschijnlijkheid. **un'glaubwürdig** = niet geloofwaardig. **Un'glaubwürdigkeit**, w. = ongelooftwaardigheid, onwaarschijnlijkheid.

un'gleich = ongelijk, verschillend; ongelijk-matig (*van stemming bijv.*); u. besser = veel, verreweg beter, niet te vergelijken. **un'gleich-armig** = ongelijkarmig. **un'gleichartig** = ongelijksoortig. **un'gleichförmig** = ongelijk-vormig, van verschillenden vorm; ongelijkmatig. **Un'gleichförmigkeit**, w. = ongelijkvormigheid enz. **Un'gleichheit**, w. = ongelijkheid enz., *vgl.* ungleich.

un'gleichmäßig; **unnamig**; **unzeitig** = ongelijk-matig; **unnamig**; **unzeitig**.

[Un'glimpf], m. —(e)s = ruwheid, strengheid, hardheid; beschimping, minachting. **un'glimpflich** = streng, hard, ruw.]

Un'glück, f. (Pl. Unglücksfälle) = ongeluk, onheil, ramp, tegenspoed; U. haben = ongelukkig zijn; zum U. = bij ongeluk, ongelukkig; U. ist immer zu etwas gut, — sein U. so groß, es hat ein Glück im Schoß = er is geen ongeluk, of er is een gelukje bij; das ist weiter sein U. = dat is niet zoo erg, (*ir.*) 't is ook erg! **un'glücklich** = ongelukkig, -fortuinlijk. **un'glücklicherweise** = ongelukkig(erwijze), bij ongeluk. **Un'glücksbote**, m. = ongeluks-, jobshode. **Un'glücksbotshaft**, w. = ongeluks-, jobstijding. **un'glückselig** = ongelukzalig, ongelukkig, rampzalig. **Un'glücks-fall**, m. = ongeluk, ongelukkig geval, onheil, ramp. **Un'glücksgefährte**, **genosse**, m. = ramp-genoot, broeder in 't ongeluk. **Un'glückskind**, f. = ongelukskind. **Un'glücksprophet**, m. = ongeluksprofeet. **Un'glücksstifter**, m. = on-heilstichter.

Un'glücksstunde, w.; **un'tag**, m.; **un'vogel**, m. = ongeluksuur; -dag; -vogel.

Un'gnade, w. = ongenade. **un'gnädig** = onwel-willend, onvriendelijk, -gunstig, -genadig; ont-stemd, slecht geluimd; boos; guur. **un'göttlich** = ongoddelijk.

un'grad(e) zie ungerade. **un'grammatisch** = ongrammatikaal, onsprakkunstig.

un'grifig = Hongaarsch.

Un'grund, m. = ongegrondheid; nietigheid.

un'gründlich = niet grondig, oppervlakkig.

un'gültig = ongeldig, nietig. **Un'gültigkeit**, w. = ongeldigheid, nietigheid. **Un'gunst**, w. = ongunst, ongenade; ('t) ongunstige; ruwheid, guurheid; zu metnen U. .en = in mijn nadeel; die U. der Verhältnisse = de ongunstige toestand

(omstandigheden). **un'günstig** = ongunstig, niet gunstig gezind. **un'gut**: etw. für u. (auf)nehmen = iets kwalijk nemen; nichts für u. I = neem me niet kwalijk! houd ('t) me ten goedel **un'halt'bar** u. **un'halt'bar** = onhoudbaar (toestand, vesting, bevering); niet duurzaam, ondeugdelijk. **un'harmonisch** = onharmonisch, onwelluidend. **un'heil**, f. —(e)s, —e = onheil, ramp, ongeluk. **un'heil'bar** u. **un'h...** = onge-neeslijk, onherstelbaar. **un'heilbringend** = onheilbrengend, noodlottig. **un'heilig** = onheilig, wereldlijk, profaan, goddeloos. **un'heilig'heit**, w. = onheiligheid enz. **un'heil'jam** = onheilzaam; ongezond. **un'heil'stifter**, m. = onheilstichter. **un'heil'verkündend**, -**berheijend** = onheilspellend. **un'heil'voll** = ongelukkig, rampzalig, noodlottig. **un'heimlich** = niet inheemsch, vreemd, niet thuis. **un'heimlich** = akelig, somber, naar, angstig, angstwekkend, griezelig, „eng”, ongerust; u. viel Geld = akelig veel geld. **un'heiz'bar**: u. es Zimmer = kamer, waar niet gestookt kan worden. **un'höflich** = onbeleefd, -heusch. **un'höflich'heit**, w. = onbe-leefdheid enz.

I. **un'hold** = leelijk, naar; onvriendelijk, norsch; ongunstig gezind, tegen, vijandig. II. **un'hold**, m. —(e)s, —e = booze geest; akelig, mismaakt wezen, narigheid.

un'holdin, w. —, —en = booze heks, tang.

un'hör'bar u. **un'hör'bar** = onhoorbaar.

un'ien, f. (h.) = unieëren, vereenigen.

unifikation, w. —, —en = unifikatie. **unifi-zie'ren**, f. (h.) = unificeeren, tot één samen-smelten, tot overeenstemming brengen.

I. **uniform** (Abi.) = uniform, gelijk-, een-vormig. II. **uniform**, w. —, —en = uniform.

uniformie'ren, f. (h.) = uniformeeren: in uniform kleeden, eenvormig maken. **unifor-mität**, w. —, —en = uniformiteit, eenvormig-heid. **Unikum**, f. —s, —s u. . . fa = unikum, éénig exemplaar; zeldzaamheid.

un'interessant = oninteressant, weinig belang-wekkend.

Union, w. —, —en = unie. **Unionist**, m. —en, —en = unionist (aanhanger van de Unie, vooral van de kerkelijke in Duitschland van 1817, ook van de noordel. staten van N.-Am. in den Burgeroorlog, verder in Engeland tegen de afscheiding van Ierland enz.). **uni'sono** = unisono, éénstemmig. **uni'sono**, f. —s, —s = unisono, éénstemmige koorzang. **Unitarier**, m. —s, — = unitariër, eenheidsbelijder.

univerfal, **Univerfal**... = universeel, alge-meen. **Univerfal'erbe**, m. = universeel erfge-naam. **Univerfal'geschichte**, w. = algemeene geschiedenis, wereldgeschiedenis. **Univerfal-ität**, w. — = univrsaliteit: algemeenheid; alles omvattende geestesontwikkeling. **Univer-sal'mittel**, f. = universeel middel. **Univerfal'-monarchie**, w. = wereldheerschappij. **uni-versell** = universeel. **Univerfität**, w. —, —en = universiteit. **Univerfitäts'freund**, m. = universiteits-, akademievriend. **Univerfitäts'-professor**, m. = professor aan de (of een) universiteit. **Univerfitäts'studium**, f. = univer-sitaire studie. **Univerfitäts'zeit**, w. = akade-mietijd. **Univer'jum**, f. —s = universum, heelal.

un'flüg'bar; **un'kanonisch**; **un'katholisch** = niet-| jaagbaar; -kanoniek; -katholiek.

un'tauf'lich = onomkoopbaar, niet te koop.

un'te, w. —, —n = vuurpad; ringslang; (fig.) ongeluksprofeet; bezicht wie eine U. = zoo

dronken als een snip. **un'ten**, f. (h.) = akelige doffe geluiden laten hooren; onheil voorspellen.

un'tenn'bar, -**tennlich** = on(her)kenbaar. **un'tennlich'heit**, w. = onherkenbaarheid; (bis) zur U. = tot onkenbaar wordens toe. **un'tennt-nis**, w. = onwetendheid.

un'ten'uf, m. = akelige kreet, ongeluksvoor-spelling. **un'ten'uf'timme**, w. = grafstem; (ook) = Un'ten'uf.

un'teuf'ich = onkuisch. **un'teuf'ich'heit**, w. = onkuischheid. **un'tindlich** = onkinderlijk.

un'tirchlich = onkerkelijk, niet-kerksch. **un'tlar** = onhelder, -duidelijk, troebel, duister; nevelig; (schp.) onklaar; in u. .en über (Aff.) sein = in 't onzekere omtrent ... **un'tlar'heit**, w. = onhelderheid enz. **un'tlug** = onverstandig, -bezonnen, niet slim. **un'tlug'heit**, w. = onverstand, onverstandige daad, onbezonenheid, dwaasheid. **un'töniglich** = onko-ninklijk. **un'törperlich** = onlichamelijk, -stoffelijk. **un'tosten**, Pl. = (on)kosten; in U. fügen = op onkosten jagen. **un'tosten'buch**, f. = onkos-teboek. **un'träftig** = krachteloos, zonder werking, zonder invloed. **un'traut**, f. = onkruid; U. verbrüt, vergeht nicht = onkruid vergaat niet. **un'triegertich** = niet oorlog-zuchtig, onkrijgshaftig.

un'truion, w. —, —en = zalving.

un'tultiviert = onbeschaafd. **un'tund'bar** = onopzegbaar. **un'tunde**, w. = onkunde, onwetendheid, gebrek aan kennis. **un'tundig** = onkundig, onwetend; eines Dinges u. sein = van iets onkundig zijn.

un'tand, f. = ongebruikt, onproductief land.

un'tand'bar u. **un't...** = niet te belanden, ongenaakbaar. **un'tangst** = onlangs, kortelings, kortgeleden. **un'tateinisch** = onlatijnsch. **un'tauter** = onzuiver, onrein, onedel; oneerlijk; unfair; u. .er Wettbewerf = oneerlijke konkurrentie. **un'tauter'heit**, w. = onzuiverheid, ('t) onedele. **un'teulich** u. **un'teul'ich** = ondraaglijk, -uitstaanbaar; [niet in staat om te lijden, kleinzeerig]. **un'tent'bar** = onbestuurbaar. **un'tent'jam** u. **un't...** = onvolgzaam, onhandelbaar. **un'tes'bar** = onleesbaar. **un'te-ferlich** = onleesbaar, niet te ontcijferen.

un'teug'bar = onloochenbaar, onbetwistbaar, klaarblijkelijk, blijkbaar. **un'tieb** = onaange-naam; es ist mir u. = 't spijt mij. **un'tieblich** = onaangenaam, weinig (minder) liefelijk. **un'tieb'sam** u. **un'tieb'sam** = onaangenaam, onge-wenscht; onverkwikkelijk. **un'tiblich** = niet prijzenswaardig, weinig loffelijk. **un'toglich** = onlogisch. **un'tohmend** = niet loonend. **un'tis'bar** zie un'tislich. **un'tis'bar**, -**tislich** = onbluschbaar; onleschbaar. **un'tis'lich** = onoplosbaar; onontwarsbaar. **un'tit'bar** u. **un'tit'bar** = niet te soldeeren. **un'tust**, w. = onlust, onbehanglijkheid, tegenzin. **un'tustig** = ver-drietig, onaangenaam gestemd; met tegenzin. [un'tmacht, w. = onmacht; machteloosheid]. **un'tmalerisch** = onsehilderachtig. **un'tmanier-lich** = ongemaniert, -beschaafd, -net. **un'tmann-lich** = onmannelijk, wekelijk. **un'tmasse**, w. = verbazende massa. **un'tmassgeb'lich** = niet als maatstaf dienend; (Abi.) onder verbetering; nach meiner u. .en Meinung = volgens mijn bescheiden meening. **un'tmäßig** = onmatig, overdreven, buitensporig. **un'tmäßig'heit**, w. = onmatigheid enz. **un'tmelodisch** = onmelodisch. **un'tmenge**, w. = verbazende menigte. **un'tmen'sch**, m. = onmensch, monster, barbaar.

un'menshlych u. **unmensh'lych** = onmensche-
lijk, monsterachtig, barbaarsch, verbazend.
unmerk'bar, **merk'lych** u. **un'm.** . . = onmerk-
baar, onwaarneembaar. **unmek'baru** u. **un'm.** . . =
onmeetbaar. **un'methodisch** = onmethodisch.
un'militairisch = onmilitair. **unmittel'bar** u.
un'm. . . = onmededeelbaar, niet mede te
deelen. **unmittel'jam** u. **un'm.** . . = onmede-
deelzaam, onsprakzaam. **un'mittelbar** = onmid-
dellijk, rechtstreeks(ch). **un'mittelbarkeit**, w.
— = onmiddellijkheid. **un'möbliert** = onge-
meubileerd, ongemeubeld. **un'modern** = onmo-
dern, uit den tijd. **un'modisch** = onmodisch,
ouderwetsch. **un'mögl'lych** u. **un'm.** . . =
onmogelijk. **un'mögl'lychkeit** u. **un'm.** . . w. =
onmogelijkheid. **un'monarchisch** = onmonar-
chaal. **un'moralisch** = immoreel, onzedelijk.
un'motiviert = ongemotiveerd, ongegrond.
un'mündig = onmondig, minderjarig; heel
jong. **un'mündigkeit**, w. = onmondigheid enz.
un'muskalisch = onmuzikaal. **un'müßig** =
onledig, bezig. **un'mustern** = (*gwst.*) onlekker,
onwel. **un'mut**, m. = wrevel, ontstemming.
un'mutig = wat treurig gestemd, wrevelig,
ontstemd. **un'mütterlich** = onmoederlijk.
un'nachah'lych u. **un'nach.** . . = onnavolgbaar.
weergaloos. **un'nachbarlich** = niet zooals men
van bureu zou verwachten; onvriendelijk.
un'nachgiebig = ontoegevend, onmeegaand.
un'nachstichtig = streng, veeleischend, ontoe-
gevend. **un'nach'bar** u. **un'n.** . . = ongenaak-
baar, ontoegankelijk. **un'naem**, m. = scheld-
naam. **un'natur**, w. = onnatuur; ontaardheid,
be-, verdorvenheid; gekunsteldheid. **un'na-
türlich** = onnatuurlijk; ontaard, verdorven;
gekunsteld. **un'naturlichkeit**, w. = onnatuur-
lijkheid enz. **un'nenn'bar** = onnoembaar,
onuitsprekelijk, onzegbaar. **un'ndtig** u. **un'nö-
tig** = onnodig, overbodig, noodeloos. **un'-
ndtigerwei'ße** = onnoodig, noodeloos. **un'nüß-
[lich]** = onnut(tig), nutteloos, overbodig, over-
tollig; *vgl.* führen.
un'ordentlich = on-, wanordelijk, ongeregeld.
un'ordnung, w. = wanorde, ongeregeldheid,
verwarring, warboel; in U. = (*ook*) in de war,
defekt. **un'organisch** = on-, anorganisch,
onbewerktuigd. **un'orthographisch** = verkeerd
gespeld, tegen de spelregels.
un'paar = oneven; ongepaard. **un'paarzeher**,
m. = ongepaardhoeve. **un'parlamentarisch** =
onparlementair. **un'parteiich**, **parteiich** =
onpartijdig. **un'parteilichkeit**, w. = onpartij-
digheid. **un'paz'zie** u. **un'päßlich**. **un'passend** =
onpassend, -geschikt, -gepast, -betamelijk; van
onpas, ongelegen. **un'passier'bar** u. **un'p.** . . =
onbegaanbaar, -passeerbaar. **un'päßlich** =
onpasselijk, -wel, -gesteld. **un'patriotisch** =
onpatriottisch, -vaderlandsch, -vaderlandlie-
vend. **un'persönlich** = onpersoonlijk. **un'pfänd-
bar** = niet vatbaar voor beslag. **un'poetisch** =
onpoëtisch, -dichterlijk. **un'politisch** = onpoli-
tiek. **un'populär** = im-, onpopulair. **un'popu-
larität**, w. — = impopulariteit. **un'praktisch** =
onpraktisch. **un'produktiv** = onproductief,
onvruchtbaar. **un'proportioniert** = ongepropor-
tioneerd, slecht geproportioneerd.
un'qualifizier'bar = onkwalificeerbaar, niet
te noemen, ongelooflijk, ongehoord.
un'raffert = ongeschoren.
I. **un'raht**, w. — = onrust, rusteloosheid.
II. **un'raht**, m. —es, —e = onrust, druk
wezen.
un'rahtig = rusteloos. **un'rat**, m. —(e)s =

vuil(nis), afval, drek; [verkwisting, overdaad];
U. merfen, wittern = onraad merken, lont
ruiken. **un'rätlich**, **unrat'jam** = onraadzaam,
ongeraden.
I. **un'recht**, *Adj.* = verkeerd (*steutel, boek, deur
e. d.*); ongeschikt, ongelegen (*bijld, dag, uur*);
onrechtvaardig, verkeerd (*handelen*); etne
Sache am u. en Ort angreifen = een zaak
verkeerd aanpakken; die u. e. Stelle, der u. e.
Hals = de verkeerde keel, 't v. keelgat; (er
hat) ongelijk; (er tut) verkeerd; da ist er an
den U. en gefommen = hij is bij den verkeerde
te land, aan 't verkeerde kantoor gekomen;
das geht mit u. en Dingen zu = dat is niet in
orde, niet in den haak, niet plus; *vgl.*
gedeihen I. II. **un'recht**, *f.* = onrecht, -gelijk,
onrechtvaardigheid; mit, zu U. = ten onrechte;
im U. sein = ongelijk hebben; ins U. setzen =
in 't ongelijk stellen.
un'rechtlich = onrechtvaardig. **un'rechtlichkeit**,
w. = onrechtvaardigheid. **un'rechtmatig** =
onrechtmatig, onwettig, wederrechtelijk. **un'-
redlich** = oneerlijk, bedrieglijk; u. handeln =
(*ook*) te kwader trouw zijn. **un'redlichkeit**, w.
— = oneerlijkheid enz. **un'reich** (3 Silben) =
onbetrouwbaar, onsoliede. **un'regelmäßig** =
onregelmatig, ongeregeld. **un'regelmäßigkeit**,
w. = onregelmatigheid, ongeregeldheid. **un'-
reif** = onrijp, groen (*ook fig.*). **un'reife**, w. =
onrijpheid. **un'rein** = onreih (*ook fig.*), vuil,
niet schoon, onzuiver; ins u. e. = in klad.
un'reinheit, w. = onreinheid enz. **un'reinige-
keit**, w. —, —en = onreinheid, vuil(ig)heid,
viezigheid, onzuiverheid. **un'reinlich** = onzin-
delijk, vuil. **un'reinlichkeit**, w. = onzindelijk-
heid, vuilheid. **un'rentabel** = niet renderend,
niet rendabel. **un'recht'bar**, **un'recht'bar** = redde-
hopeloos. **un'rechtig** = onjuist, verkeerd, foutief.
un'rechtigerwei'ße = verkeerd(elijk). **un'recht-
tigheit**, w. = onjuistheid, verkeerdheid, ('t)
verkeerde, ('t) onjuiste, ('t) foutieve. **un'reiter-
lich** = onridderslijk. **un'ruhe**, w. = ongerustheid
onrust, opwinding, opgewondenheid, gejaagd-
heid; (*in uuuwerken*) onrust; Unruhen = on-
lusten, troebelen, beroerten. **un'ruhig** = onge-
rust, onrustig, opgewonden, gejaagd, druk,
beweeglijk, woelig, oproerig. **un'ruhmlich** =
roemloos, niet te roemen, weinig roemrijk. **un'-
ruhstifter**, m. = onrustmaker, -stoker, -zaaier.
un'ruhvoll = onrustig, ongerust. **un'rund** =
niet-cirkelvormig, ovaal. **un'rünftig** = (nrbb.)
wanordelijk, ordeloos.
un's = ons.
un'sag'bar, **un'säg'lich** = onzegbaar, onuitspreke-
lijk, verbazend. **un'saunt** = onzacht, hard, ruw.
un'sauber = onzuiver, onzindelijk, vies
(*ook fig.*). **un'säuberlich** = onzindelijk.
un'schäd'haft = onbeschadigd, ongeschonden.
un'schädlich u. **un'schäd'lich** = onschadelijk,
onschuldig. **un'schätz'bar** = onschatbaar; on-
waardeerbaar. **un'schein'bar** u. **un'schein'bar** =
onooglijk, onbeduidend, niet-in-'t-oog-loopend,
eenvoudig. **un'schein'barkeit**, w. = onooglijk-
heid, enz. **un'schicklich** = ongepast, -behoorlijk,
onbetamelijk, -welvoeglijk. **un'schiff'bar** = onbe-
vaarbaar.
un'schlitt, *f.* —(e)s = talk, kaarsvet. **un'schlitt-
terze**, w. = vetkaars.
un'schlüssig = besluiteloos, weifelachtig, wei-
felend. **un'schlüssigkeit**, w. — = besluiteloos-
heid enz. **un'schmackhaft** = onsmakelijk,
zonder smaak. **un'schmeid'bar** = onsmeedbaar,
onhamerbaar. **un'schön** = leelijk, niet mooi,

onbevallig. **unſchonſam** = onmeedoogend, ruw. **unſchuld**, w. = onschuld, -noozelheid. **unſchuldig** = onſchuldig, -noozel. **unſchuldſamiene**, w. = onſchuldig gezicht; mit *ll.* = (*ook*) met een uitgestreken gezicht. **unſchuldsvoll** = onnoozel, rein, onſchuldig. **unſchwer** = gemakkelijk, niet moeilijk. **unſchwekerlich** = onzusterlijk.

unſegen, m. = ongeluk, tegenspoed, vloek. **unſelbſtändig** = onzelfſtändig, afhankelijk. **unſelig** u. **unſelig** = onzalig, noodlottig, ellendig.

unſer = ons, onze; (dieſer Garten iſt) u. = van ons; die *ll.* en = de onzen; erbarme dich u. = erbarm u onzer, over ons; es waren u. ſechs = we waren met ons (met z'n) zessen. **unſerei'ner**, -eins' = wij(lui), menſchen als wij. **unſer(er)ſeits** = onzerzijds, van onzen kant; op onze beurt; wir u. = wij voor ons. **unſer(e)ſglei'gen** = ongelijke. **unſ(er)reſſe'ſe** = van onzen kant, wat ons betreft. **unſrige** zie *unſrige*. **unſerthal'ben**, -we'gen, **un'wil'len** = onzentwege, om onzentwil(le).

unſicher = onzeker, twijfelachtig; onvast (*hand*); onveilig. **unſicherheit**, w. = onzekerheid enz. **unſichtbar** = onzichtbaar. **unſichtbarewe'ſe** = ongezien. **unſichtig** = (*zm.*) betrokken, mistig. **unſinn**, m. = onzin, nonsens, gekheid; alles *ll.* = allemaal gekheid. **unſinnig** = onzinnig, beſpottelijk, dwaas. **unſinnlich** = on-, bovenzinnelijk, abſtrakt. **unſitte**, w. = misbruik, slechte gewoonte. **unſittlich** = onzedelijk, onwelvoeglijk. **unſolid** = onsoliede; onveilig, betrouwbaar.

unſee zie *unſer*. **unſreagle'gen** *uſw.* zie *unſergleichen* *uſw.* **unſrige** (der, die, das) = de, 't onze; die *ll.* u = de onzen; (wir haben) das *ll.* e (getan) = 't onze; (ſhr haus) und das u. = en 't onze.

unſtarr = ſlap (*van lichtscheperen*). **unſtat'ig** *uſw.* zie *unſtet'ig* *uſw.* **unſtatthalt** = ongeoorloofd, niet toelaatbaar; niet ontvankelijk. **unſterblich** = onsterfelijk. **unſterblichkeit**, w. = onsterfelijkheid. **unſtern**, m. = ongelukkig gesternte, ongeluksster, ongeluk, noodlot. **unſtet'ig** = onbestendig, -gedurig; -rustig; (road)wzervend. **unſtetigkeit**, w. = onrust, ongedurigheid, -bestendigheid. **unſtill'bar** = onſchikbaar, -verzadelijk. **unſtimmigkeit**, w. —, —en = verſchil, onderscheid. **unſtör'bar** = onverſtoorbaar; onveranderlijk. **unſträflich** u. **unſtr.** . . = onſtrafbaar; onſchuldig, -berispelijk, rein. **unſtreit'ig** u. **unſtr.** . . = onbetwistbaar, ontwijfelbaar, -tegenzeggelijk, vast en zeker. **unſtudiert** = ongestudeerd, -geletterd; niet bestudeerd. **unſühnbar** u. **unſühn'bar** = niet te boeten. **unſumme**, w. = verbazende som. **unſymmetriſch** = onſymmetriſch. **unta'belhaft**, **unta'd(e)lig** = onberispelijk, -laakbaar. **un'tat**, w. = wandaad, onmenſchelijke daad. **un'tätchen**, f. —s, — = 'vlekje, smetje; ziertje, sikkepitje. **un'tätig** = werkeloos, niet aan 't werk, lijdelijk, passief, niets-doende. **un'tätigkeit**, w. = werkeloosheid, ('t) niets-doen, lijdelijkheid. **un'tuglich** = ondeugdelijk, onbekwaam, -geschikt, -bruikbaar. **unteil'bar** u. **unt.** . . = ondeelbaar. **unteil'barkeit** u. **unt.** . ., w. = ondeelbaarheid. **unteilhaft'ig** eines Dinges = geen deel hebbend aan iets. **un'ten** = beneden, onder; von u. auf = van onder op (*ook fig.*); weiter u. = verderop, lager; u. herum = onder langs. **un'tenan'** = onderaan, aan 't benedeneind. **un'tenburſch** =

(er) onder door; u. ſein = (*ook*) uit de gratie zijn, geen kans meer hebben. **un'tenher'** = van beneden. **un'tenhin'** = naar beneden. **un'tenſtehend** = onderſtaand.

I. **un'ter**, Präp. mit Dativ und Acc. = onder: ein Zwift u. Freunden; er ſtand mitten u. ihnen; u. vier Augen (*alle ll.*); u. (den) Wölfen muß man heulen, zie heulen; u. ander(e)m, u. ander(e)n = onder andere; der älteſte u. ihnen; u. der Arbeit; u. Tränen (*alle ll.*); u. den Bäumen hingehen = onder de boomen voort-, doorloopen; etw. u. Händen haben; das Geſicht u. einem Schlei'er verbergen; u. einem Vorwand; u. dem Miniſterium Kupper (*alle ll.*); (Kinder) u. 10 Jahren = onder, beneden de 10 jaar; — Geld u. die Leute bringen; er trat mitten u. ſie; komm mir nicht u. die Augen (*alle ll.*); einem u. die Erde bringen = iem. onder den grond brengen, iems. dood verhaasten; u. die Waſſen ruſen; er verteilte das Geld u. die Armen (*beide ll.*); (ich rechne ihn) u. meine Freunde = onder, tot mijn vrienden; u. die Soldaten gehen = onder dienst gaan; beneden: (er ſie) tief u. ihm an Talent = ver beneden hem in talent; das iſt u. aller Kritik (Kanone) = dat is beneden alle kritiek; op: u. der Verbindung = op voorwaarde; zonder voorz.: ich ſie u. ihm = ik zit lager dan hij (*in de klasse*); u. vier Wochen wird er nicht fertig = in minder dan 4 weken komt hij niet klaar; — einem etw. u. den Fuß geben = iem. iets heimelijk raden, melden, aan de hand doen.

II **un'ter**, Adj. = onderſte, lager; das u. . e Stodwerk = de benedenverdieping; der u. . e Teil = 't onderſte gedeelte, 't benedengedeelte; die u. . en Klaſſen = de lagere klaſſen.

III. **unter**, m. —s, — = boer (*in 't kaartſpel*).

un'ter'abteilung, w.; -admiral, m. = onderafdeeling; -admiraal.

un'teramt, f. = ondergeschikt, lager amt.

un'ter'arm, m.; -ärmel, m.; -art, w. = onderarm; -mouw; -soort.

un'terarzt, m. = adjunkt-officier van gezondheid.

un'ter'auſſeher, m.; -balken, m.; -band f. = onderopzichter(-inspekteur); -balk (architraaf); -band (-verband).

un'ter'bau, m.; -bauch, m. = onderbouw; -buik. **un'terbauen**, [dw. (h.)] = er onder bouwen, onder iets bouwen; **unterbauen** = onderbouwen, steunen; ondermijnen, ondergraven.

un'ter'baum, m.; -beamte(r), m.; -befehlshaber, m. = onderboom (stofboom, *aan een weefgetouw*); -beamte; -bevelhebber.

un'terbehörde, w. = lager bestuurslichaam, lagere autoriteit.

un'ter'beinleid, f.; -belasting, w.; -bett, f. = onderbroek; -belasting (*nl. te kleine*); -bed.

un'terbewußt = onderbewust. **un'terbewußt'ſein**, f. = onderbewustzijn. **unterbie'ten**, ft. (h.): einen u. = iem. afmijnen; iem. onderkruijen (*door lagere prijzen e. d.*). **unterbie'tung**, w. —, —en = lager bod, afmijning, onderkruijing. **un'terbilan**, w. = te-kort, nadeelig saldo, deficit.

un'terbinden, ft. (h.) = er onder binden, onderbinden, aanbinden, aandoen; **unterbin'den** = onderbin'den, afbinden, (*fig.*) tegenhouden, belemmeren, stremmen. **unterbin'dung**, w. = onderbin'ding enz. **un'terbischof**, m. = wijbisschop, suffragaan. **unterble'iben**, ft. (f.) = niet gebeuren, niet plaats hebben; blijven steken, niet uitgevoerd worden, (*brief*) in de pen blijven; das unterbleibt nicht = dat gebeurt

zeker, blijft niet uit. **Un'terboden**, m. = onder-vloer. **unterbre'chen**, ft. (h.) = onderbre'ken, af-, verbreken, in de rede vallen; storen, stuiten. **Unterbre'cher**, m. = verbreker (el.). **Unterbre'chung**, w. —, —en = onderbreking enz., interruptie. **un'terbreiten**, fchw. (h.) = leggen, uitspreiden onder; **unterbrei'ten** = voorleggen; (einem einen Vor'schlag) ter overweging geven. **un'terbringen**, unr. (h.) = onder dak brengen, bergen, plaatsen (*geld*) beleggen, plaatsen, (een paar'd) op stal brengen. **Un'terbruch**, m., *soms voor* Unterbre'chung. **unterbrü'den**, fchw. (h.) = onderla'den. **Unterbrü'ng**, w. = onder-lading. **Un'terschlör'säure**, w. = onderchlorzuur. **Un'terdeck**, f. = benedendek. **Un'terdecke**, w. = onderdeken. **un'terdekellavieren**, fchw. (h.) = te laag aangeven. **unterde'hand** = onderhands. **unterdes'**, = des'ten = in-, ondertusschen, onderwjl, sedert (dien). **Un'terdialonus**, m. = onderdiaken. **unterdrü'cken**, fchw. (h.) = (volk) onder-, verdrukken; (boek) onderdrukken, verbieden; (*dagblad*) opheffen, verbieden; (*opstand*) onderdrukken, dempen; (*tranen, antwoor'd*) terugdringen, inhouden; **un'terdrü'den** = (er) onder duwen. **Unterdrü'cker**, m. = onderdrukker, verdrukker. **un'terduken** (fich), fchw. (h.) = (onder)duiken, bukken. **untereinan'der** = onder elkander, ondereen, doorelkander, ondereen, onderling. **Un'tereinteilung**, w. = onderindeeling, -verdeling. **Un'terel'saß**, f. = Beneden-Elzas. **Un'tererb'ge'schö'ß**, f. = souterrain. **un'terernähren**, fchw. (h.) = ondervoeden. **Un'terernäh'ng**, w. = ondervoeding. **unterfan'ven**, ft. (h.) = (*gebouw*) ondervangen. **Un'terfaktor**, m. = onderbaas (*in drukkerij*). **unterfan'gen** sich, ft. (h.) = zich verstouten, zich vermeten; sich eines Dinges, sich etw. u. = iets aandurven, zich iets vermeten. **Unterfan'gen**, f. —s = vermetelheid, stoutheid, (stout) bestaan. **un'terfassen**, fchw. (h.) = (iem.) onder den arm vatten; **fich u.** = elkaar den arm geven; *vgl.* gefaßt. **Un'terfel'dherr**, m. = onderveld-heer. **unterfer'tigen**, fchw. (h.) = onderteekenen. **Unterfer'tigte(r)** = ondergeteekende. **un'terfied'ten**, ft. (h.) = ineenvlechten, -strengelen. **Un'terförster**, m. = onderhoutvester. **Un'terfuß**, m. = benedengedeelte van den voet. **unterfüh'ven**, fchw. (h.) = onderdoor brengen. **Unterfüh'ng**, w. = onderdoorgang (*onder een spoorweg*), tunnel. **Un'terfütter**, f. = voering. **Un'tergang**, m. = ondergang (*van de zon, van een rijk*), val. **un'tergä'ng** = ondergistend. **Un'tergä'ng**, w. = ondergisting. **Un'tergat'tung**, w. = ondersoort. [I. **unterge'ven**, ft. (h.) = onderwerpen, ondergeschikt maken, overgeven]. II. **unterge'ven** (Vb.) = ondergeschikt, onderdanig; der U..e, ein U..er = de (een) ondergeschikte. **Unterge'venheit**, w. — = onderdanigheid, ondergeschiktheid. **Un'tergebot**, f. = lager bod, lagere aanbieding. **un'tergefaßt**, = gefaßt = gearmd, arm in arm. **un'tergeh(e)n**, unr. (f.) = on'dergaan; (*van schepen*) vergaan, verongelukken; ten onder (te niet, verloren) gaan; [**unterge'h(e)n**, (h.) = doorstaan, meemaken]. **Un'tergehö'ß**, f. = onder-, kreupelhout. **Un'tergehö'ße**, m. = tweede bediende. **un'tergeordnet** = ondergeschikt, lager, inferieur, sekondair. **Un'terge'richt**, f. = lagere rechtbank. **un'terge'schoben** = ondergeschoven, valsch. **Un'terge'schö'ß**, f. = souterrain. **Un'terge'stell**, f. =

onderstel. **Un'tergewand**, f. = onderkleed. [**Un'tergewehr**, f. = zwaard, sabel]. **Un'tergewicht**, f. = ondergewicht. **un'tergraben**, ft. (h.) = onder den grond (be)graven; **untergra'ven** = ondergra'ven, -mij'nen (*fig.*), te gronde richten. **Un'tergrad**, m. = lage(re) graad. **Un'tergrenze**, w. = laagste grens, minimum grens. **Un'tergrun'dbahn**, w. = ondergrondsche spoorweg. **un'terhaben**, unr. (h.) = (*een kleed*) onder (*een ander*) aanhebben; (*zijn tegenpartij*) onder hebben. **un'terhalten** (ook: **unterha'ten**) fchw. (h.) = in den arm nemen, den arm geven; *vgl.* untergefaßt. **un'terhalb**, Präp. mit Gen. (ob. Dat.) = beneden, onder. **Un'terhalt**, m. —(e)s = (levens)onderhoud, (middel van) bestaan; den U. be'streiten = in 't onderhoud voorzien. **un'terhalten**, ft. (h.) = on'derhouden, einen Rapf u. = een bakje er onderhouden; **unterhal'ten** = onderhouden (*iem., 't vuur, briefwisseling*); onderhou'den; bezighouden, vermaken, amuzeeren; (sich mit einem über (Vff.)) onderhouden. **unterhal'tend** = onderhoudend, boeiend, amuzant. **Unterhal'ter**, m. —s, — = onderhouder, steun. **unterhalt'lich**, = sam = onderhoudend, interessant; amuzant. **Unterhal'tung**, w. = (levens-)onderhoud; onderhoud, gesprek, konversatie, bespreking; vermaak, uitspanning. **Unterhal'tungsbeitrag**, m. = bijdrage voor levensonderhoud. **unterhal'tungsberestigt** = recht-hebbend op een bijdrage voor levensonderhoud. **Unterhal'tungsblatt**, f. = ont-, uitspanningsblad, humoristisch blad. **Unterhal'tungsgabe**, w. = gave om een gesprek gaande te houden, om de menschen te onderhouden, gemakkelij-heid in de konversatie. **Unterhal'tungskosten**, Pl. = onderhoudskosten. **Unterhal'tungs-lettüre**, w. = ontspanningslektuur. **Unterhal'tungstön**, m. = konversatietoon. **unterhal'tungsweise** = bijwijze van gesprek. **unterhan'deln**, fchw. (h.) = (mit einem über (Vff.)) wegen eines Dinges) = onderhandelen (met iem. over iets). **Unterhänd'ler**, m. = onderhandelaar, tusschenpersoon. **Unterhand'lung**, w. = onderhandeling. **Un'terharz**, m. = Beneden-Harz. **Un'terhaube**, w. = ondermuts. **Un'terhaus**, f. = onderhuis; (*in Engeland*) Lagerhuis, Huis der Gemeenten. **Un'terhefe**, w. = (*v. bier*) grondsop, droesem. **Un'terhemd**, f. = onderhemd. **un'terheute'n** = -hufen. **Un'terhofmeister**, m. = ondergoeverneur, onderhuisbestuurder. **unterhö'h'len**, fchw. (h.) = ondermij'nen, -gra'ven. **Un'terhö'ß**, f. = onder-, kreupelhout; onderligger. **Un'terhö'ße**, w. = onderbroek. **un'terir'disch** = onderaardsch, ondergronds(ch); helsch. **Un'teritalien**, f. = Beneden-Italië. **Un'terjake**, w. = borstrok, mouwvest. **unterjo'chen**, fchw. (h.) = onder 't juk brengen, onderwer'pen. [**Un'terläufer**, **Un'terläufer**, m. —s, — = tusschenpersoon, makelaar]. **Un'terliefer**, m. = onderkaak. **un'terlieftig** zie -fö'tig. **Un'terliun**, f. = onderkin. **Un'terklasse**, w. = lagere klasse. **Un'terleid**, f. = onderkleed; (ook) broek. I. **un'terkommen**, ft. (f.) = een onderkomen krijgen, vinden, onderkomen, onder dak komen; (in einem Gasthof) logies vinden; (bei einem) een plaats, een betrekking krijgen; (öft.) etw. fommt einem unter = iets komt iem. onder de oogen, iem. beleeft iets, woont iets

bij enz. II. **Un'terkommen**, f. = onderkomen, onderdak, schuilplaats, plaats, betrekking.
Un'terkonum, m. = te geringe behoefte, te gering verbruik. **Un'terkörper**, m. = beneden-deel van 't lichaam. **un'terköfig** = inwendig etterend, zwerend; (*fig.*) niet pluis, verdacht.
un'terkrigen, *schw.* (h.) = er onder krijgen, de baas worden. **Un'terkunft**, w. = onderkomen, onderdak.
Un'terlage, w. = onderbed; onderlegger, (*onder diamant*) foelie; steunpunt, (*fig.*) (steun)grond, basis, grondslag, (*ook*) gegeven. **Un'terland**, f. = laagland. **Un'terlande**, m. —s, — = laaglander. **Un'terlas**, m.: ohne U. = zonder ophouden, onophoudelijk. **unterlas'sen**, f. (h.) = (na)laten, achterwege laten; idj werbe nicht u. ... = niet in gebreke blijven... **Unterlas'sung**, w. —, —en = verzuim, ('t) nalaten. **Unterlas'sungsdelikt**, f. = omisiedelikt. **Unterlas'sungsfall**, m. = geval van nalatigheid, van verzuim. **Unterlas'sungsünde**, w. = zonde uit nalatigheid. **Un'terlast**, w. = onderlast (*in een schip*). **un'terlaufen**, f. (f.) = gaan schuilen; mit u. = (*van fouten e. d.*) insluipen, er onder loopen; **unterlau'sen**, h.: [eine Waffe u. d. u. = een wapen e. d. van zich afhouden door er onder door te loopen; ein Wild u. = op een stuk wild toelopen om te schieten]; (*die Haut ist mit Blut*) beloopn; blau u. . e. Augen = blauwe kringen onder de oogen. **Un'terläufer**, m. = smokkelaar, sluikhandelaar. **Un'terlegeblatt**, f. = onderlegger (*bij schrijven en teekenen*).
I. **un'terlegen**, *schw.* (h.) = onder (iets) leggen, onderleggen; (einem etw) toedichten, -schrijven; einer Melodie einen Text u. = een tekst bij een melodie maken, zoeken; einer Stelle einen falschen Sinn u. = een verkeerde betekenis aan een plaats geven, er in leggen; [Pferde u. = paarden klaar zetten (voor de post)]. II. **unterlegen**, *schw.* (h.) = bekleeden, voeren, stoffeeren. III. **unterlegen** (Wb.) = minder, zwakker; einem u. sein = de mindere van hem zijn.
Unterlegenheit, w. — = minderheid.
Un'terlehrer, m.; **leib**, m.; **leibgen**, f. = onder[meester (lager onderwijzer)]; -lijf; -lijfje.
Un'terleibstrantheit, w.; **leiben**, f. = onderlijfs[ziekte]; -kwaal.
[**Un'terleutnant** = Leutnant]. **un'terliegen**, f. (h.) = on'derliggen, er onder liggen; ten grondslag liggen; **unterliegen**, (f.) (mit Dat) = bezwijken (aan); bezwijken, zwichten, onderdoen (voor), de nederlaag lijden; onderhevig zijn (aan); das unterliegt keinem Zweifel = dat is aan geen twijfel onderhevig, lijdt geen twijfel. **Un'terlippe**, w. = onderlip.
un'terim = unter dem.
unterma'ten, *schw.* (h.) = in de grond verf zetten.
unterma'ern, *schw.* (h.) = ondermet'selen, metselwerk onder iets aanbrengen. **Un'termeister**, m. = onderbaas. **untermen'gen**, *schw.* (h.) = ondereen-, vermengen. **Un'termete**, w. = onderhuur. **un'termieten**, *schw.* (h.) = onderhuren. **untermie'ren**, *schw.* (h.) = ondermijnen. **untermi'schen**, *schw.* (h.) = ondereen-, vermengen.
I. **un'terneh'men**, f. (h.) = ondernemen, beginnen, wagen; un'terneh'mend = ondernemend. II. **Un'terneh'men**, f. = onderneming, waagstuk.
Un'terneh'mer, m. —s, — = ondernemer, aannemer. **Un'terneh'merverband**, m. = onder-

nemers-, aannemersbond. **Un'terneh'mung**, w. —, —en = onderneming. **Un'terneh'mungsgeift**, m. = ondernemingsgeest.
Un'teroffizier, m. = (*In Deutschl.*: U. ohne Portepee = *zooveel als bij ons* korporaal, sergeant; U. mit Portepee: *verdere* onderofficier); U. (*zonder meer*) = korporaal. **un'terordnen**, *schw.* (h.) = on'derschikken, ondergeschikt maken, stellen, plaatsen onder (*een meerdere*). **Un'terordnung**, w. = onderschikking, onderindeeling, -werving, -geschiktheid, subordnatie. **Un'terösterreich**, f. = Beneden-Oostenrijk.
Un'terpacht, w. = onderpacht. **Un'terpfalz**, w. = Beneden-Palts. **Un'terpfand**, f. = onderpand. **un'terpfändlich** = als, in onderpand. **Un'terpfarrer**, m. = hulpprediker. **un'terpfügen**, *schw.* (h.) = (iets) er onder ploegen (*nl. onder den grond*). **Un'terprima**, w. = laagste afdeling van de hoogste klasse (*van 't gymnasium, bij ons de 5de klasse*).
unterre'den sich, *schw.* (h.) = samen met elkaar spreken, een onderhoud hebben. **Un'terre'dung**, w. —, —en = gesprek, onderhoud, bespreking, interview. **Un'terrhein**, m. = Beneden-Rijn. **un'terrheinisch** = Benedenrijnsch.
Un'terricht, m. —(e)s = onderwijs, onderricht; [bericht, verslag]; er gibt lateinischen U. = hij onderwijst Latijn. **unterricht'en**, *schw.* (h.): (einen in etnem Fach) onderwijzen, onderwijs (les) geven; einen vor, über etw. u. = iem. van iets onderrichten, bericht geven, op de hoogte brengen, over iets inlichten; gut unterrichtet = welingelicht; allgemein unterrichtet = algemeen ontwikkeld. **Un'terrichter**, w. = hulp- onderrechter. **Un'terrichtsanstalt**, w. = onderwijsinrichting. **Un'terrichtsbrief**, m. = brief voor zelfonderwijs. **Un'terrichtsurlaub'schein**, m. = akte van bekwaamheid. **Un'terrichtsfreiheit**, w. = vrijheid van onderwijs.
Un'terrichtsgefek, f.; **kommission**, w.; **methode**, w. = onderwijs[wet]; -kommissie; -methode.
Un'terrichtsminister, m.; **ministerium**, f. = minister van onderwijs; ministerie van o.
Un'terrichtsstunde, w. = les(uur). **Un'terrichtswesen**, f. = (openbaar) onderwijs. **Un'terrichtszweig**, m. = tak van onderwijs. **Un'terricht'tung**, w. —, —en = onderrichting, onderwijzing; inlichting, bericht. **Un'terrinde**, w. = onderschors, -korst. **Un'terrod**, m. = onderrok.
un'ters = unter das.
unterfa'gen, *schw.* (h.) = verbieden. **Unterfa'gung**, w. — = verbod. **Un'tersak**, m. = onderstel, voetstuk; (*iets waarop men een lamp, flesch, kopje, ketel, e. d. zet*) blad, blaadje, schoteltje, plaatje; (*van een sluitrede*) minderterm, minor.
Un'terschale, w. = schoteltje (*onder een kopje*).
un'terscharren, *schw.* (h.) = onder den grond stoppen, aarde er over heen krabben. **un'terschat'ten**, *schw.* (h.) = onderschatten, te gering schatten. **un'terscheid'bar** = herkenbaar, te onderscheiden. **un'terschei'den**, f. (h.) = onderscheiden, een onderscheid maken, van elkaar scheiden, uit elkaar kennen, onderkennen; **sich u.** = zich onderscheiden, verschillen. **un'terschei'dend** = onderscheidend, eigenaardig, kenmerkend. **Un'terschei'dung**, w. = (onder)scheiding.
Un'terscheidungsbegriff, m.; **gabe**, w.; **kräft**, w. (**vermögen**, f.); **zeichen**, f. = onderscheidings[kenmerk]; -gabe (oordeel des onderscheids); -vermogen; -teeken.

Unterscheidungszoil, m. = differentiël recht.
Unterscheidungszug, m. = kenmerkende trek.
Un'terschenkel, m. = onderdij, -schenkel.
un'terschieben, ft. (h.) = (er) onder schuiven; einem einen Stuhl u. = een stoel onder iem. schuiven; [verder ook: un'terschieben]; on'derschuiven (een kind, brieven); (einem einen falschen Beweggrund) toedichten. **Un'terschiebung**, w. = onderschuiving; toedichting.
Un'terschied, m. —(e)s, —e = onderscheid, verschil, onderscheiding. **un'terschieden** = verschillend, onderscheiden. **un'terschiedlich** u. **un'terschiedlich** = verschillend.
un'terschlüchtig = onderslachtig (van molendraden, waar 't water onder tegen aan stroomt).
un'terschlagen, ft. (h.) = over elkaar slaan (armen, beenen); einem ein Bein u. = iem. den voet lichten; **un'terschlagen** = (gelden, testament) verduisteren; (brieven) onderschepen. **un'terschlagen**, w. —, —en = verduistering; onderscheping. **Un'terschlief**, m. —(e)s, —e = bedrog; smokkelarij; verduistering, malversatie; (obb.) onderdak; U. e. machen = bedrog plegen. **Un'terschlupf**, m. —(e)s, —e = schuilplaats, hol, sluiphoek. **un'terschlupfen**, **schlupfen**, ftw. (f.) = er onder sluipen, kruipen, glippen. **un'terschlupfen**, ft. (h.) = onderteekenen, -schrijven; **sich u.** = onderteekenen, zijn naam zetten. **Un'terschlupfer**, m. = tweede klerk; **un'terschlupfer**, m. = onderteekenaar. **un'terschlupf**, w. = handteekening, onderteekening, onderschrift.
un'terschlupf, w. = lagere school.
un'terschlupf, f. = onderzee-, duikboot, onderzeeër. **un'terschlupf** = onderzeesch. **un'terschlupf**, w. = onderzijde, -kant. **un'terschlupf**, w. = laagste afdeling van de 5de klasse (van een gymnasium, bij ons 3de klasse). **un'terschlupf**, ftw. (h.) = er onder zetten, plaatsen; **un'terschlupfen** = steunen; mit etw. un'terschlupfen = met iets vermengd. **un'terschlupfen** zie un'terschlupfen. **un'terschlupfen** = ineengedrongen, gezet (en kort), (ook) zwaar-, breedgebouwd. **un'terschlupfen**, ft. (f.) = wegzinken, in de diepte zinken. **un'terschlupfen**, ftw. (h.) = onderspoelen, ondermijnen, onderwoelen.
un'terst = onderst, laagst; zu u. = 't onderst, 't laagst, geheel ondergaan; vgl. ober II.
un'terst, m. = onderstaatssecretaris. **un'terst**, w. = benedenstad. **un'terst**, m. = (mil.) schuilplaats; (fbb.) onderkomen. **un'terst** = onderstandig. **un'terst**, m. = schuilhut (in 't hooggebergte). **un'terst**, ftw. (h.) = er onder, er tusschen steken, doen; **sich u.** = schuilen, een schuilplaats zoeken. **un'terst**(e)n, unr (h.) = staan onder (eig. en fig.); schuilen; **un'terst**(e)n (mit Dat.) = behooren tot, ressorteeren onder; **sich u.** = wagen, durven, vermeten, zich verstouten; [sich eines Dinges u. = zich iets veroorloven, iets wagen, iets durven]. **un'terst**, ftw. (h.) = er onder zetten, plaatsen; (tijdelijk) opbergen; (ein Pferd) stallen; **sich u.** = schuilen; **un'terst**, ftw. (h.) = onderstellen, aannemen; toeschrijven, -dichten; einem **un'terst** sein = aan iem. ondergeschikt zijn, onder iem. staan, ressorteeren. **un'terst**, w. = onderstelling. **un'terst**, m. = onderstuurman. **un'terst**, ft. (h.) = onderstrepen. **un'terst**, ftw. (h.) = er onder strooien. **un'terst**, w.; **un'terst**, m.; **un'terst**, f. = onderstrooming; -kous; -stuk.

unterstützen, ftw. (h.) = (onder)steunen, stutten, helpen, bijstaan. **unterstützer**, m. —s, — = ondersteuner, steun. **unterstützung**, w. —, —en = steun, stut, ondersteuning, hulp, bijstand. **unterstützungsbedürftig** = hulpbehoevend, behoeftig. **unterstützungsgesuch**, f. = verzoek om steun. **unterstützungslasse**, w. = ondersteuningsfonds, -kas.
untersuchen, ftw. (h.) = onderzoeken, nagaan; die Milch auf den Fettgehalt u. = 't vetgehalte van de melk onderzoeken. **untersuchen**, w. —, —en = onderzoek(ing); instructie. **untersuchungsakten**, Pl. = processtukken. **untersuchungsgefange(n)e(r)** = iem. die zich in preventieve hechtenis bevindt. **untersuchungshaft**, w. = preventieve hechtenis, voorarrest. **untersuchungskammer**, w. = kamer van onderzoek, van instructie. **untersuchungskommission**, w. = commissie van onderzoek. **untersuchungsrichter**, m. = rechter van instructie. **untersuchungsverfahren**, f. = gerechtelijk onderzoek.
I. **untertan** (Adj.) = onderdanig, -worpen.
II. **untertan**, m. —s u. —en, —en = onderdaan.
untertanenverband, m. = burgerschap, de gezamenlijke onderdanen. **untertanig** = onderdanig, -worpen, nederig, gedwee; u. er Diener = onderdanige, dienstwillige dienaar; ich bitte u. ft. = ik verzoek eerbiedig, beleefd. **untertanigkeit**, w. — = onderdanigheid, onderworpenheid. **untertanig**, w. = schoteltje (onder een kopje). **untertanig**, ftw. (h.) = onderdempelen; u. (h. u. f.) = onderduiken. **unterteil**, m. = onderste gedeelte, beneden-deel. **untertertia**, w. = laagste afdeling van de 3de klasse (van een gymnasium, bij ons 1ste klasse). **untertor**, f. = poort van de benedenstad, benedenpoort; (v. sluis) benedendeur. **untertreten**, ft. (f.) = schuilen; [untertreten = vertreden, verdrukken].
unterwachsen = (met iets) doorgroeiend, -wassen.
unterwald, m. = kreupelbosch. **unterwalden**, f. = Unterwalden. **unterwalder**, m. —s, — = bewoner van Unterwalden. **unterwands**, f. = borstrok. [unterwärts = beneden-, afwaarts]. **unterwaschen**, ft. (h.) = onderspoelen, -mijnen. **unterwascherboot** zie un'terst. **unterwegs** = onderweg, op weg; etw. u. lassen = iets achterwege laten, niet doen, nalaten. [unterweilen = onderwijzen; somwijlen]. **unterweilen**, ft. (h.) = onderwijzen, onderrichten. **unterweilung**, w. —, —en = onderwijs, -wijzing. **unterwerfen**, w. = onderwereld. **unterwerfen**, ft. (h.) = onderwerpen, -geschikt, afhankelijk maken, tot gehoorzaamheid dwingen; einer Krankheit unterworfen sein = aan een ziekte onderhevig zijn. **unterwerfung**, w. — = onderwerping. **unterwertig**, w. = disagio; waardevermindering. **unterwertig** = minderwaardig, te kleine waarde hebbende. **unterwind**, m. = lage wind, benedenwind. [unterwinden sich, ft. (h.) = zich onderwinden, zich verstouten, ondernemen]. **unterwölben**, ftw. (h.) = onderwelfen. **unterwölben**, m. = onder-, kreupelhout. **unterwölben**, ftw. (h.) = onderwoelen, -graven, -mijnen. **unterwürfig** u. **un't.** = onderworpen, -danig, nederig.
unterzahn, m. = ondertand. **unterzeichnen**, ftw. (h.) = onderteekenen. **unterzeichner**, m. = onderteekenaar. **unterzeichneter** = ondergeteekende. **unterzeichnung**, w. = onder-, handteekening. **unterzeug**, f. =

ondergoed, -kleeren. **un'terziehen**, ft. (h.) = onder (*andere kleeren*) aandoen, er onder trekken, plaatsen; **unterzie'hen**: etw. einer Befichtigung, einer Prüfung u., sich einem Examen, einer Operation u. = iets aan een beschouwing, onderzoek, zich aan een examen onderwerpen, een operatie ondergaan; etw. einer Beratung u. = over iets beraadslagen; sich einer Mühe, einem Gesäfte u. (auch: sich eines Gesäftes u.) = een moeite, een zaak op zich nemen; sich einem u. = (schw.) zich naar jem. schicken. **unterzün'den**, (schw.) (h.): den Tee u. = 't lichtje onder de thee aansteken.

un'tief = ondiep. **Un'tiefe**, w. = ondiepte, doorwaadbare plaats; onpeilbare diepte, afgrond (*ook fig.*). **Un'tier**, f. = ondiër, monster. **un'tig** = onderstaand.

untig'bar u. **un't.**... = onverdelgbaar, onuitroeibaar; ondelgbaar, -aflosbaar. **untrag'bar** u. = **un'tr.**... = ondraagbaar. **untrenn'bar** u. **un'tr.**... = onscheidbaar. **untrenn'barkeit** u. **un'tr.**... w. = onscheidbaarheid. **un'treu** = ontrouw. **Un'treue**, w. = ontrouw; (*soms*) trouweloosheid; U. schägi ihren eignen Herrn = ontrouw straft zich zelf. **untrial'bar** u. **un'tr.**... = ondrinkbaar. **un'tröf'bar**, -lich u. **un'tr.**... = ontroostbaar, troosteloos; bedroevend. **un'tröf'lichtheit**, w. = ontroostbaarheid. **un'trüg'lich** u. **un'tr.**... = onbedrieglijk, -feilbaar, zeker. **un'tüchtig** = onbekwaam, -degeijk, -bruikbaar, ongeschikt. **Un'tugend**, w. = hebbelijkheid, gebrek, verkeerde gewoonte. **un'tu(n)lich** = ondoenlijk, onmogelijk.

un'überlegt = onoverlegd, -bedacht, -bezonnen, overijld. **un'überseh'bar** u. **un'überseh'bar** = onoverzienbaar, -afzienbaar, -metelijk. **un'überseig'bar** u. **un'üb.**... = onvertaalbaar. **un'überseig'lich** u. **un'üb.**... = onoverklimbaar, (*fig.*) onoverkomelijk. **un'übertrag'bar** u. **un'üb.**... = onoverdraagbaar, niet over te dragen.

un'über'treff'lich; -trof'fen; -wind'lich; -wun'den = onover'trefbaar; -troffen; -winnelijk (-komelijk); -wonnen.

un'üblig = ongebruikelijk.

unumgäng'lich u. **un'umg.**... = onvermijdelijk, onontbeerlijk. **unum'schränkt** u. **un'um'schr.**... = onbeperkt, -begrensd, -bepaald. **Unum'schränkt'heit**, w. = onbeperkte macht, onbeperktheid. **unum'stöß'lich** = onomstootelijk, onweerlegbaar, -betwistbaar. **unumwun'den** u. **un'umw.**... = onomwonden.

ununterbro'chen u. **un'unt.**... = onafgebroken, voortdurend, aanhoudend. **ununterscheid'bar** u. **un'unt.**... = niet te onderscheiden. **un'unterscheidnet** = ongeteekend, niet ondertekend.

unver'brügl'ich v. **un'urf.**... = oonoorspronkelijk.

un'väterlich = onvaderlijk.

unverän'derlich u. **un'v.**... = onveranderlijk.

un'berändert = onveranderd, ongewijzigd.

unberant'wortlich u. **un'v.**... = onverantwoordelijk (*persoon of daad*); onvergeeflijk (*daad*).

un'berarbeitet = onbewerkt, ruw, onverwerkt.

unverän'kerlich u. **un'v.**... = onvervreemdbaar.

unverbef'jerlich u. **un'v.**... = onverbeterlijk.

unverbind'lich u. **un'v.**... = niet verplichtend, niet bindend, zonder verblinding; onbeleefd.

un'berblümt = onverbloed, eenvoudig, onomwonden. **unverbrenn'bar**, -brenn'lich u. **un'v.**... = on(ver)brandbaar. **un'berbrieff** = onbeschreven (*recht bijv.*). **unverbrüch'lich** u.

un'v.... = onverbrekelijk, onschendbaar. **un'berbürgt** = ongewaarborgd.

un'berbächtig = onverdacht, be-, betrouwbaar. **unberbau'lich** u. **un'v.**... = onverteerbaar, onverduwbaar, -genietbaar. **un'berbaut** = onverteerd, -verduwd. **un'berberbt** = onbedorven. **un'berbient** = onverdiend, -rechtvaardig. **un'berbient'erna'hen**, -wei'fe = onverdiend, -rechtvaardig, -billijk. **un'berborben** = onbedorven: gaaf; onschuldig, rein. **un'berbrof'fen** = onverdrotten, onverpoosd, vollijverig.

un'bere'helicht = ongehuwd, -getrouwd. **un'berci'det**, -berci'digt = onbeëdigd. **unbercin'bar** u. **un'v.**... = onverenigbaar, -bestaanbaar. **unbererb'lich** u. **un'v.**... = onovererfelijk.

un'berfälligt = onvervalscht, zuiver, echt, oprecht, waar. **unberfäng'lich** u. **un'v.**... = onschuldig, eenvoudig, ondubbelzinnig. **un'berfro'ren** = driest, brutaal, ongegeneerd; onge-zouten. **Un'berfro'renheit**, w. = onge-neerdheid, driestheid.

unbergäng'lich u. **un'v.**... = onvergankelijk, eeuwig, onsterfelijk; bestendig. **unbergeß'bar** u. **un'v.**... zie unbergeßlich. **un'bergeffen** = onvergeten. **unbergeß'lich** u. **un'v.**... = onvergetelijk, niet te vergeten; diefer Unblid wird mir u. fein = dat gezicht zal ik nooit vergeten.

unbergleich'bar, -lich u. **un'v.**... = onvergelijkbaar, onvergelijkelijk, weergaloos. **un'bergo'hren**: fein u. es Wort = geen onvertogen woord.

un'berhältnismäßig = ongeëvenredigd, buitensporig. **un'berheiratet** = ongehuwd, -getrouwd. **unberhofft** = onverhoopt, -verwacht, -voorzien; u. kommt oft = wat men niet verwacht, gebeurt (komt) dikwijls 't eerst. **un'berhöhlen** = onverholen, ronduit, onomwonden.

unberjähr'bar u. **un'v.**... = onverjaarbaar, steeds geldig.

unberkäuf'lich u. **un'v.**... = onverkoopbaar.

un'berkauft = onverkocht. **unberkenn'bar** u. **un'v.**... = onmiskenbaar, niet te miskennen, blijkbaar. **un'berküm'mert** = onverkort, -aangetast, -gedeerd. **un'berfürzt** = onverkort, onaangetast.

unberleß'bar, -lich u. **un'v.**... = onkwetsbaar; onschendbaar. **un'berlezt** = ongekwetst, -gedeerd heelhuids. **unberlier'bar** u. **un'v.**... = onverliesbaar. **unberlösch'lich** u. **un'v.**... = onbluschaar, onuitwischaar.

un'bermäßig = ongehuwd, -getrouwd. **un'bermeid'lich** = onvermijdelijk, noodzakelijk.

un'bermerkt = ongemerkt; vanzelf. **un'bermin'dert** = onverminderd. **un'bermijcht** = onvermengd, zuiver. **un'bermit'telt** = opeens, zonder overgang. **Un'bermögen**, f. = onvermogen, onmacht; insolventie. **un'bermögend** = onvermogen, niet gegoed; machteloos, onmachtig, niet in staat. **Un'bermögenheit**, w. = onvermogen. **Un'bermögen'sfall**, m.: im U. = ingeval van insolventie. **un'bermu'tet** = onvermoed, -verwacht, -voorzien.

unbernehm'lich u. **un'v.**... = onmerkbaar, onverstaanbaar, -hoorbaar. **Un'bernunft**, w. = onverstand. **un'bernunftig** = onverstandig, dom, dwaas; das u. e Tier = 't redeloze dier.

un'berrieh'terbin'ge = onverrichterzake. **un'berriid't** = onbewegeijk, stijf en strak, onwrikbaar, onafgewend.

un'berriid't = onbeschaamd, brutaal, onbeschoft. **Un'berriid'theit**, w. = brutaliteit enz.

unberriid'tlich'bar u. **un'v.**... = onsluitbaar,

niet (af) te sluiten. **unverſloffen** = onge-sloten. **unverſchuld** = 1. onverdiend, onschuldig, buiten zijn (mijn om) schuld; 2. zonder schulden, onbezwaard. **unverſchut-beterma'gen**, **wei'je** = onverſchuld 1. **un'berſe'hen** = onvoorziens, -verwachts; zonder 't bepaald te willen. **un'berſehrt'** = ongedeed, goed en wel, ongeschonden, onbe-schadigd. **un'berſehrt'heit**, w. — = ongedeed-heid enz. **un'berſichert** = onverzekerd. **unber-ſie'g'bar**, **-lich** = onuitputtelijk. **un'berſiegelt** = onverzegeld, -gezegeld. **unverſöhn'lich** u. **un'b...** = onverzoenlijk. **un'berſöhnt** = onverzond. **un'berſorgt** = onverzorgd. **un'berſtand**, m. = onverſtand, domheid, dwaas-heid; mit U. = onverſtandig. **un'berſtanden** = onbegrepen. **un'berſtändig** = onverſtandig, dom. **un'berſtändig** = onverſtaanbaar, onbegrijpelijk, -duidelijk, duister. **un'berſteilt** = ongeveinsd, oprecht. **un'berſteuert** = niet aan-geven, onverakcijsd, onbelast. **un'berſucht** = onbeproefd.

un'berſtedigt = onverdedigd, weerloos. **unber-ſtig'bar** u. **un'b...** = onverdelgbaar, -uitroei-baar. **un'bertrüg'lich** = onverdraagzaam, twistziek; onvereinigbaar, -bestaanbaar (met).

un'berwandt' = onafgewend, strak; niet verwant. **un'berwehrt** = geoorloofd, vrij. **unberwei'gerlich** = niet te weigeren. **un'ber-wei't'** = onverwijld, onmiddellijk. **unberwell'lich** u. **un'b...** = onverwelkbaar (*ook fig.*), onvergankelijk, onsterfelijk, eeuwig. **un'ber-well't'** = onverwelkt. **un'berwerf'lich** u. **un'b...** = onverwerpelijk, onwraakbaar (*getuige e. d.*). **unberwes'lich** u. **un'b...** = onbederfelijk, niet aan bederf onderhevig; onvergankelijk. **unberwiſſ'ig'bar** u. **un'b...** = onuitwiſchbaar. **unberwund'bar** u. **un'b...** = onkwetsbaar. **unberwund'barkeit**, w. = onkwetsbaarheid. **unberwü't'lich** u. **un'b...** = onverwoestbaar, onverstoortbaar, -vergankelijk, -verslijtbaar.

un'berzagt = onversaagd, -bevreesd. **un'ber-zagtheit**, w. — = onversaagdeheid. **unber-zig'lich** u. **un'b...** = onvergeeflijk. **unber-zins'bar**, **-lich** u. **un'b...** = renteloos. **un'ber-zollt'** = onverſteuert. **unberzüg'lich** u. **un'b...** = onmiddellijk, onverwijld, op staan-den voet.

unbollen'det u. **un'b...** = onvoltooid, -vol-eindigd. **un'vollkom'men** = onvolkomen, onvolledig, -volmaakt. **un'vollſtän'dig** = onvol-ledig, defekt, inkompleet. **un'vollſtrekt'** = onvol-trokken, -volstrekt. **un'vollzäh'lig** = onvol-tallig, inkompleet, onvolledig. **un'vollzäh'lig-keit**, w. = onvoltalligheid. **unvollzieh'bar** = onuitvoerbaar, niet te voltrekken. **un'voll-zogen** = onvoltrokken, onuitgevoerd.

un'vorausſeh'bar, **-ſicht'lich** = niet te voorzien. **un'vorbereitet** = onvoorbereid, voor de vuist (*ſpreken*). **un'vorbent'lich** = onheuglijk. **un'vorgeif'lich** u. **un'b...** = zonder voorbarig te willen zijn, beſcheiden. **un'vorbergeſehen** = onvoorzien; U. es = 't onvoorziene, (*ook*) onvoorzien(e uitgaven). **un'vorſäg'lich** = on-opzettelijk, zonder opzet. **un'vorſichtig** = onvoor-zichtig, -bezonnen, niet beleidvol. **un'vorſichtig-keit**, w. = onvoorzichtigheid enz. **un'vorteil-haft** = onvoordeelig, nadeelig, ſchadelijk.

un'wäſſ'ig = onwaakzaam. **un'wäg'bar** u. **un'w...** = onweegbaar. [**un'wä'ge** = kwaad, slecht]. **un'wähl'bar** u. **un'w...** = niet verkies-baar. **un'wahr** = onwaar, leugenachtig, valsch, onjuist. **un'wahrhaft** = onwaarachtig, onop-

recht, niet waarheidlievend, onwaar. **un'wahr-haf'tigkeit**, w. = onwaarachtigheid, onoprecht-heid, gebrek aan waarheidsliefde. **un'wahrheit**, w. = onwaarheid, onjuistheid, valscheid. **un'wahrnehm'bar** u. **un'w...** = onwaarneem-baar, -merkbaar. **un'wahrſchein'lich** = onwaar-schijnlijk. **un'wan'del'bar** u. **un'w...** = onver-anderlijk, -wrikbaar, vast.

un'weg, m. = zeer slechte, moeilijke weg]. **un'wegſam** u. **unweg'ſam** = onbegaanbaar, ongebaand. **un'weib**, f. = monster, onmensch. **un'weiblich** = onvrouwelijk. **unwei'gerlich** u. **un'w...** = zonder tegenspraak; blindelings; u. .er Gehörſam = absolute gehoorzaamheid. **un'weise**, **-weislich** = onverſtandig, niet wijs. **un'weit**, mit Gen., Dat. od. von = niet ver, tamelijk dichtbij.

I. **un'wert**, m. = waardeloosheid, onwaarde, nietigheid. II. **un'wert** (ſubj.) = onwaardig; waardeloos, niets (weinig) waard, niet gewaar-deerd; eines Dinges u. ſein = een zaak on-waardig zijn; etw. u. halten = iets niet waar-deeren, niet achten.

un'weſen, f. = ongepastheden, -betamelikheden, wanorde, rommelhoel; misbruik; ſein U. treiben = huishouden (*fig.*), zich doen gelden, (*van een ſpook*) rondwaren, (*daarmee vergeleken*) rondspoken. **un'weſenhaft** = onwerkelijk. **un'we'ſentlich** = bijkomstig, onbelangrijk, -bedui-dend, in geringe mate, niet-essentiëel. **un'wetter** f. = slecht, boos weer, storm-, onweer.

un'wichtig = ongewichtig, -belangrijk, -bedui-dend. **un'widerleg'bar**, **-lich** u. **un'w...** = onweerlegbaar. **un'widerſp'lich** u. **un'w...** = onherroepelijk. **un'widerſp'ch'lich** u. **un'w...** = onweersprekelijk, -betwistbaar, -tegenzeg-gelijk. **un'widerſte't'lich** u. **un'w...** = onweer-staanbaar. **un'widerbring'lich** u. **un'w...** = onherstelbaar, -herroepelijk, voor goed; ge-ſchene Dinge ſind u. = gedane zaken nemen geen keer. **un'wille**, m. = verontwaardiging, verſtoordheid, ontstemming, wrevel; mit U. n = (*ook*) met tegenzin. **un'willfähr'ig** = onge-dienstig, -toeſchietelijk. **un'willig** = veront-waardigd, verſtoord, ontstemd, wrevelig; onge-neigd, -genegen. **un'willkom'men** = onwelkom, ongelegen. **un'willkür'lich** u. **un'w...** = onwil-lekeurig. **un'witt'lich** = onwerkelijk, -wezenlijk, onecht. **un'wir'ſam** u. **un'wir'ſam** = krachteloos, niet-werkend, ongeldig; u. machen = (*ook*) neutralizeeren. **un'wir'ſch** = norsch, stuursch, knorrig, bar. **un'wittlich** = ongestvrij, -herberg-zaam. **un'wir'ſchaftlich** = onhuishoudelijk, niet zuinig, oneconomisch. **un'wiſſend** = onwetend, onbewust. **un'wiſſenheit**, w. — = onwetendheid, onkunde. **un'wiſſenheitsfehler**, m. = mislag uit onwetendheid, uit onkunde. **un'wiſſenſchaftlich** = onwetenschappelijk. **un'wiſ'ſentlich** = onbe-wust, onwetend, -willekeurig.

un'wohl = onwel, -gesteld. **un'wohlſein**, f. = onwelzijn, -gesteldheid. **un'wohn'bar**, **-lich** u. **un'w...** = onbewoonbaar. **un'würdig** = onwaardig.

un'zahl, w. = onmetelijk aantal, verbazend groot getal. **unzahl'bar** u. **un'z...** = onbetaal-baar. **unzähl'bar**, **-zäh'lig** = ontelbaar, talloos. **un'zähl'gemal** = ontelbare keeren, tallooze malen. **unzäh'm'bar** u. **un'z...** = ontelbaar, onbedwingbaar. **un'zart** = onkiesch, ruw.

I. **un'ze**, w. —, —n = once, onka, jaguaar. II. **un'ze**, w. —, —n = ons (*gewicht ± 2 lood*).

un'zeit, w. = ontijd; zur U. = te ontijde, onge-legen. **un'zeit'gemäß** = ongelegen, -geschikt,

ontijdig, niet in overeenstemming met den tijd, te ontijde. **un'zeitig** = ongelegen, ontijdig, misplaatst; te vroeg; groen, onrijp.

un'zenweije = bij 't ons.

unzer||brech'lich; **leg'bar** (-leg'lich); **reih'bar** (u. un'z. . .) = on||brekbaar; -ontieedbaar; -verscheurbaar.

unzer||set'bar; **stör'bar**; **teil'bar** (u. un'z. . .) = on||ontieedbaar; -verwoestbaar; -deelbaar.

unzertrenn'bar, **lich** u. un'z. . . = onafscheidelijk, onscheidbaar. **un'zeug**, f. = (gwst.) onnut, schadelijk goed, tuig.

Unzial'buchstabe, m., **Unzia'le**, w. —, —n = uncial(letter) (grootte beginletter).

un'ziemend, **ziemlich** = onbetamelijk, onwelvoeglijk, -voegzaam. **Un'ziemlichkeit**, w. —, —en = onbetamelijkheid enz., vgl. un'ziemlich; U. en = (ook) onbehoorlijke dingen. **Un'zier'lich**, w. = onsierlijkheid, ontsiering.

un'zierlich = onsierlijk. **Un'zucht**, w. = ontucht.

un'züchtig = ontuchtig, -kuisch.

un'zufrieden = ontevreden, -voldaan, misnoegd.

Un'zufriedenheit, w. = onteyredenheid. **un'zugänglich** = ontoegankelijk, -genaakbaar; (ook) onhandelbaar. **un'zulänglich** = ontoereikend, onvoldoend, onvolmaakt. **Un'zulänglichheit**, w. — = onvolmaaktheid; tekortkoming; ('t) ontoereikende, ('t) onvoldoende. **un'zulässig** = ontoelaatbaar, onaannemelijk; ongeoorloofd.

un'zünftig = niet tot een gilde behoorende, buiten 't gilde staande; oningewijd.

un'zurechnungsfähig = ontoerekenbaar, -verantwoordelijk. **un'zureichend** = ontoereikend, onvoldoende. **un'zusammenhängend** = onsamenghangend. **un'zufähig** = inkompetent, onbevoegd. **un'zutraglich** = schadelijk, nadeelig, onvoordeel. **Un'zutraglichkeit**, w. = nadeel, schadelijkheid; ongerief, onaangenaamheid.

un'zutreffend = onjuist, niet ter zake dienend.

un'zuverlässig = onbetrouwbaar, onzeker, niet te vertrouwen.

un'zweckmäßig = ondoelmatig, ongeschikt.

un'zweibeutig = ondubbelzinnig. **un'zweifelhaft** = ontwijfelbaar, -getwijfeld.

zypig = (plantegroei) welig, weelderig; (haardos) welig, rijk, vol; (boezem) vol; (maal, kleeding) rijk, weelderig; (levenswijze) weelderig, brood-dronken, dertel; [overdagig, weidsch]; (er ijt) nicht gerade il. = niet bepaald schentig.

zypigkeit, w. —, —en = weelde, weelderigheid, dertelheid.

U, m. —(e)s, —e = aueros, oeros.

U'ahn, m. = overgrootvader; bie U. en = de voorvaders, voorouders. **U'ahne**, **U'ahn'frau**, w. = overgrootmoeder.

U'ral u. **U'ral'**, m. = Oeral. **U'ralgebirge**, f. = Oeral(gebergte). **ura'lich** = Oeralisch.

ur'all' = eeuwenoud, overoud.

uran', f. —s = uranium. **uran'erz**, f. = uraniumerz. **uran'farbe**, w. = uraniumkleur.

ur'anfang, m. = allereerste begin, oorsprong.

ur'anfänglich = allereerst, oorspronkelijk; heel in 't begin.

Urania, w. = Urania (hemelmuzen).

ur'anlage, w. = oorspronkelijke, allereerste aanleg.

U'ranos, **U'ranus**, m. = Uranus.

ur'aufführung, w. = première.

ur'ban, m. = Urbanus.

urban' = urbaan: beleefd, wellevend, fijn beschaafd. **Urbanität'**, w. — = urbaniteit.

[I. **ur'bat**, f. (u. m.) —s, —e = opbrengst; (vruchtdragend land)goed; grondboek]. II. **ur'**

bat = voor bebouwing geschikt, bebouwd; vruchtdragend; u. machen = ontginnen.

ur'baruch, **urba'rium**, f. —s, . .rien = grondboek. **ur'barmachung**, w. = ontginning.

ur'bedeutung, w. = oorspronkelijke, eerste betekenis, oerbetekenis. **ur'beginn** = Uraanfng. **ur'begriff**, m. = oer-, grondbegrip.

ur'bestandteil, m. = oorspronkelijk bestand-deel, element. **ur'bewohner**, m. = eerste, oorspronkelijke bewoner, oerbewoner. **ur'bild**, f. = oorspronkelijk beeld, allereerste, oer-, voor-, grondbild, prototype.

[**ur'ch**, **ur'chig** = oorspronkelijk, primitief, zuiver echt.]

ur'deutsch = oerduitsch, oorspronkelijk, echt Duitsch.

ur'ei, f. = oerei, oerkiem. **ur'ei'gen** = zuiver, oorspronkelijk; zeer veeleischend. **ur'ei'genheit**, w. = oorspronkelijkheid. **ur'ei'genümich** = zeer eigenaardig. **ur'einwohner**, m. = eerste, vroegste, oorspronkelijke bewoner. **ur'el'ter-mutter**, w. = betovergrootmoeder. **ur'el'tern**, Pl. = voor-, stamouders. **ur'el'terbater**, m. = betovergrootvader. **ur'entel**, m. = achterkleinzoon, -kleinkind. **ur'entelin**, w. = achterkleindochter.

ur'fehde, w. = (oud-germ.) eed zich niet te zullen wreken en (van een verbannene) niet weer in 't land te komen. **ur'fels**, w. = oorspronkelijke rots. **ur'form**, w. = oervorm, oorspronkelijke, eerste vorm, origineel. **ur'gebirge**, f. = oorspronkelijk gebergte. **ur'gemütlich** = echt gezellig, inprettig, oergezellig, oerleuk.

urgent' = urgent, dringend. **urgens'**, w. — = urgentie, ('t) dringende.

ur'geschichte, w. = allereerste geschiedenis, gesch. van de allereerste tijden. **ur'gestalt**, w. = oorspronkelijke gedaante, gestalte, vorm.

ur'gestein, f. = oorspronkelijk, oergesteente.

[**ur'gicht**, w. —, —en = bekentenis].

urgie'ren, [chw. (h.) = nadruk leggen op, met aandrang behandelen; verzoeken.

ur'großeltern, Pl. = overgrootouders. **ur'grund**, m. = eerste oorzaak.

ur'heber, m. —s, — = veroorzaker, dader, beginner, bewerker, aanstichter, aanlegger; oorzaak, maker, schepper, uitvinder; (van een bericht e. d.) verspreider; wer ijt der U. tiefes Berichtes? = van wien is dit bericht afkomstig, uitgegaan, wie heeft 't uitgestrooid? **ur'heberrecht**, f. = auteursrecht (in alg. zin). **ur'heberrechtsgesetz**, f. = wet op 't auteursrecht.

ur'heberschaft, w. — = ('t) veroorzaken, ('t) beginnen, daderschap; vaderschap (fig.).

ur'heimat, w. = oorspronkelijke woonplaats, allereerste vaderland.

ur'ian, m. —s = Dinges; de duivel.

ur'ias, m. = Uria. **ur'iasbrief**, m. = Uria's-brief.

urin', m. —s = urine. **urinal'**, f. —s, —e = urinaal, urineerglas. **urin'artig** = urineachtig.

urin'glas, f. = urineerglas, urinaal. **urini'ren**, [chw. (h.) = urineeren.

ur'kanton, m. = eerste, oorspronkelijk kanton (van Zwitserland), oerkanton. **ur'kiem**, m. = eerste kiem, oerkiem. **ur'kirche**, w. = oorspronkelijke kerk. **ur'lo'misch** = oerkomiek, oergrappig, allerkomiekst, -grappigst. **ur'kraft**, w. = eerste, oorspronkelijke kracht, onverzwaakte kracht. **ur'kräftig** = inkrachtig, door-en-door krachtig, sterk, oerkrachtig. **ur'lunde**, w. = oorkonde, (wettig) stuk, bewijsstuk.

- dokument, akte, attest; wet, bericht; [teeken van leven]; zu(t) U. bejjen = ter bevestiging daarvan. [*urkunden* zie *beurkunden*]. **Ur'***kundenbewahrer*, m. = archivaris. **Ur'***kundenbeweis*, m. = bewijs door de stukken geleverd. **Ur'***kundenbuch*, f. = oorkondeboek. **Ur'***kundenfalschung*, w. = vervalsching van een stuk, van een dokument, valsheid in geschrifte. **Ur'***kundenfemmer*, m. = aktekenner **ur'***kundlich* = wettig, authentiek; met de stukken (*beweizen biju.*).
- Ur'***laub*, m. —(e)s = verlof (*vooral uit den dienst of een dienst*); auf U. = met verlof; [verlof, oorlof; toestemming; permissie; U. nehmen = oorlof, afscheid nemen]. **Ur'***lauber*, m. —s, — = verlofganger. **Ur'***laubgesuch*, f. = verzoek om verlof.
- Ur'***laut*, m. = oorspronkelijke, eerste klank, oerklank. **Ur'***menich*, m. = oermensch, eerste mensch. **Ur'***mutter*, w. = aller(eerste) moeder. **Ur'***ne*, w. —, —n = (asch)urn, kruik; (stem)bus. **Ur'***ner*, m. —s, — = iemand uit Uri. **ur'***nerisch* = Urisch.
- Ur'***ochs*, m. = oeros.
- ur'***plötzlich* = zeer plotseling; allerplotselingst, op stel en sprong. **Ur'***produktion*, w. = oerproduktie (*nl. produktie van ruwe stoffen: landbouw, mijnbouw e. d.*). **Ur'***quell*, m. = allereerste bron, eerste oorsprong; Urquell (*een biersoort*).
- Ur'***sache*, w. = oorzaak, reden, grond, aanleiding; aus welcher U.? = om welke reden? U. geben = aanleiding geven; feine U.! = niet te danken, 't is niet erg. **ur'***sachlich*, **ur'***sächlich* = oorzakelijk. **Ur'***sachlichkeit*, w. — = oorzakelijkheid, kauzaliteit.
- Ur'***sage*, w. = oude sage, oersage.
- Ur'***sichel*, w. = onnoozele bloed, kalf.
- Ur'***scheim*, m. = oerslijm, protoplasma. **Ur'***schrift*, w. = oorspronkelijk stuk, origineel; (r.) minuut. **ur'***schriftlich* = in 't origineel.
- Ur'***tel*, **Ur'***ti* zie Urjula.
- Ur'***ti* **mus**, m. = Ursijn.
- Ur'***ti*, m. = eerste, oorspronkelijke woonplaats.
- Ur'***sprache*, w. = eerste, oorspronkelijke taal, oertaal; ('t) oorspronkelijke. **Ur'***sprung*, m. = oorsprong; feinen U. von etw. nehmen, haben = van iets afstammen, afkomen, zijn oorsprong hebben in iets. **ur'***sprünglich* u. **ur'***spr.*... = oorspronkelijk; afkomstig. **Ur'***sprünglichkeit*, u. **Ur'***spr.*... w. — = oorspronkelijkheid. **Ur'***sprungstafel*, **ur'***stiftat*, **ur'***zeugnis*, f. = certificaat van oorsprong. **Ur'***stamm*, m. = eerste, oorspronkelijke stam, oerstam. **Ur'***staud*, m., zie Urzustand. **Ur'***stoff*, w. — (poet.) = Auferhebung. **Ur'***stoff*, m. = oerstof, natuurlijke grondstof.
- Ur'***jula*, w. = Urzula. **Ur'***julinerin*, w. —, —nen = Urzuline (*nonneorde*).
- Ur'***te*, **Ur'***te*, w. —, —n = (*gwst.*) gelag, drinkpartij.
- Ur'***teil*, f. —(e)s, —e = 1 vonnis, (rechterlijke) uitspraak; 2. oordeel (meening; verstand); jein U. abgeben = zijn oordeel, meening uitspreken, zeggen; ein U. fällen, bestätigen, vollstrecken (volgheben) = een vonnis vellen, bekrachtigen (bevestigen), voltrekken; einem jein U. preden = iemand vonnissen. **ur'***teilen*, fchw. (h.) = oordeelen. **Ur'***teilscheidung*, w. = openbaarmaking van 't vonnis. **ur'***teilsfähig* = tot oordeelen in staat, bevoegd **Ur'***teilsgründe*, Pl. = gronden, motieven van 't vonnis. **Ur'***teilskraft*, w. = oordeel, verstand. **Ur'***teilspruch*, m. = (uitspraak van 't) vonnis. **ur'***teilsunfähig* = niet tot oordeelen in staat, niet bevoegd. **Ur'***teilsvermögen*, f. = oordeel, verstand. **Ur'***teilsvollstreckung*, w. = voltrekking van 't vonnis. **Ur'***tel* zie Urteil 1.
- Ur'***text*, m. = oorspronkelijke tekst, oertekst.
- Ur'***tier*, f. = oerdier.
- Ur'***uguay*, m. (*rivier*), f. (*land*) = Uruguay.
- Ur'***ur'entel*, m. = achter-achterkleinkind. **Ur'***vater*, m. = allereerste vader, oervader.
- Ur'***vernunft*, w. = hoogste wijsheid, verstand.
- Ur'***versammlung*, w. = eerste, grondvergadering, vergadering van eerste keizers.
- ur'***verwandt* = oerverwant. **Ur'***volf*, f. = oorspronkelijk volk, stamvolk.
- Ur'***wahl*, w. = eerste verkiezing (*bij getrapte verkiezingen*). **Ur'***wähler*, m. = eerste kiezer (*vgl. Urwahl*). **Ur'***wald*, m. = oerwoud, maagdelijk woud. **Ur'***welt*, w. = eerste wereld, wereld in den oertijd; **Ur'***welt*... = **ur'***weltlich* = voorwereldlijk, van de eerste wereld.
- Ur'***wesen*, f. = allereerste wezen, oerschepsel.
- Ur'***wort*, f. = oorspronkelijk woord, wortel. **ur'***würdig* = natuurlijk, oerkrachtig, onbesnoeid, oorspronkelijk.
- Ur'***zeit*, w. = eerste tijd, oertijd. **Ur'***zustand*, m. = eerste, oorspronkelijke toestand, oertoestand. **Ur'***zweck*, m. = oorspronkelijk doel, gronddoel.
- u. s. = ut supra: als boven.
- U'***san'ce* (spr.: *uzäse*), w. —, —n, **U'***san'z*, w. —, —en = usance, gebruik, gewoonte. **ufan'z'gemäß** = gebruikelijk, volgens 't gebruik.
- U'***fan'z'ara*, w. = usotarra.
- uff.** = und so fort: enzoovoort (enz.)
- U'***fo*, m. —s = uso, (handels)gebruik. **U'***fo'tara*, w. = usotarra.
- U'***Strich*, m. = u-boogje, u-teeken.
- ufnell'** = gebruikelijk, gewoon.
- U'***surpation*, w. —, —en = usurpatie (*gewelddadige inbezitneming*). **U'***surpa'tor*, m. —s, ..to'ren = usurpator, overweldiger. **ufur'pie'ren**, fchw. (h.) = uzurpeeren.
- U'***fus*, m. —, — = gebruik, gewoonte.
- ufw.** = und so weiter: en zoo verder (enz.).
- U'***ften'lien*, Pl. = gereedschappen.
- U'***tilita'rier*, m. —s, — = utilitarist, nuttigheidsmensch. **U'***tilita'ris'mus*, m. — = utilitarisme (*nuttigheidsleer*). **U'***tilita't*, w. — = utiliteit, nuttigheid.
- U'***topia*, **U'***topien*, f. = Utopia, „Nergenshuizen". **U'***topie'*, w. —, —n = utopie, droombeeld, hersenschim. **uto'pisch** = utopisch, hersenschimmig. **U'***topisk'*, m. —en, —en = utopist.
- U'***traquist*, m. —en, —en = utraquist (*Russiet, die 't avondmaal onder beide gedaanten verlangde*).
- U'***trechter*, m. —s, — = Utrechter, (Adj.) Utrechtsch.
- uts** = ut supra: als boven. **u. i. B.** = unter üblichem Vorbehalt: onder 't gewone voorbehoud. **u. v. a.** = und viele(s) andere: als anderszins.
- U'***bulu*, w. — = huig. **U'***bulat*... = huig...
- U'***z*, m. —es, —e = (iüb.) fopperij, grap. **u'***zen*, fchw. (h.) = (iüb.) foppen, voor den gek houden.

B.

- B**, f. = V.
- B**. = Bers; **b**. = bou, bom. **v**. = verte: wende um; zie ommezijde. **vido**: sieh(e). **va**. = vista: zicht. **Va**. = Valuta: waarde.
- vacat** = niet voorradig, *vgl.* **Vafat**.
- Va'dje** (spr.: *wasje*), w. —, —n = (leeren) bak (*op reiswagens*). **Va'dje(eder)** (spr.: *wasj.*), f. = koeleer, licht zoolleer.
- Vademe'kum**, f. —s, —s = vademekum, zakboek, handleiding.
- vag** = vaag, onbepaald, onzeker, weifelend.
- Vagabonda'ge** (spr.: *. . . daazje*), w. — = vagebondage. **Vagabund'**, m. —en, —en = vagebond, landlooper. **Vagabun'denteben**, f. = vagebondeleven. **Vagabun'dentum**, f. —s = vagebondage, landlooperij. **vagabundie'ren**, f. (h.) = vagebondeeren. **Vagan'**, m. —en, —en = rondtrekkend zanger, scholier.
- Vag'heit**, w. —, —en = vaagheid, onbepaaldheid, onzekerheid.
- vagie'ren**, f. (h.) = vageeren, omzwerven, ronddolen; etnem vor dem Gesicht v. = iem. voor 't gezicht draaien.
- Va'gina**, w. —, —s = vagina, scheede.
- vafant'** = vakant, onbezet, vrij, ledig, open, onvervuld. **Vafanz'**, w. —, —en = vakature; vakantie.
- Va'fat**, f. —(s), —s = ledige zijde, *vgl.* **vacat**.
- Vafatur'**, w. —, —en = vakature.
- Va'tuum**, f. —s, . . . tua = vakuum, luchtledige ruimte). **Va'tuumreiniger**, m. = stofzuiger.
- Vafjin'**, f. —s = vaccine, koepokstof. **Vafzinatton'**, w. —, —en = vaccinatie, inenting.
- vafjinie'ren**, f. (h.) = vaccineeren.
- Val**. = Valuta, waarde.
- Va'land**: Junfer B. = De duivel.
- va'le!** = vale! waarwell. **Valediftion'**, w. = afscheidsrede. **valedigie'ren**, f. (h.) = vaarwel zeggen, de afscheidsrede uitspreken.
- Va'lentin**, m. = Valentijn. **Valentine'**, w. = Valentine. **Va'lentinstag** = St. Valentijn (14 Februari).
- Valenz'**, w. — = kracht, degelijkheid; (*schei.*) valentie, waardigheid.
- I. **Valet'** (spr.: *valeet of valet*), f. —s, —s = vale, waarde, afscheid. II. **Valet'** (spr.: *valee*), m. —s, —s = boer (*in 't kaartspel*).
- Valet'fchmaus**, m. = afscheidmaal, -fuif.
- Vafeur'**, w. —, —s = waarde. **valid'** = valide, (rechts)geldig. **validie'ren**, f. (h.) = valideeren, erkennen, geldig zijn. **Validitat'**, w. — = validiteit, geldigheid. **valie'ren**, f. (h.) = valeeren, gelden, waard zijn. **Valor'**, m. —s, —en = waarde, geldswaardig papier, effect. **Valorifation'**, w. = valorizatie. **valorifse'ren**, f. (h.) = valorizeeren, waarde verhoogen (en vaststellen). **Valu'ia**, w. —, . . . ten = valuta, (tegen)waarde; muntvoet, standaard; geldsoort, munt. **Valu'tabelfemtnis**, f. = waarderkenning (*op wissels*). **valutieren**, f. (h.) = waarde bepalen. **Valutie'rung**, w. — = waardebeplating, valutatie. **Salvation'**, w. —, —en = Valutierung.
- Vam'pire**, m. —s, —e = vampier (*bloedzuigend spook, vleermuissoort*). **vam'pirartig** = vampierachtig.
- Vanda'le**, m. —n, —n = Vandaal. **vanda'lijch** = Vandaalsch. **Vandalis'mus**, m. — = vandalisme, verniel(ings)woede.
- Vanil'le** (spr.: *vanielje*), w. — = vanielje.
- Vanil'teneis**, f. = vanieljeijs.
- Va'ria**, Pl. = varia, allerlei. **varia'bel** = variabel, veranderlijk. **Varian'te**, w. —, —n = variant, andere lezing. **Variation'**, w. —, —en = variatie, afwisseling; afwijking (*v. d. magneetnaald*). **Varietat'**, w. —, —en = variëteit, verscheidenheid. **Varieté**, w. —, —s = variété. **varie'ren**, f. (h.) = variëeren, verschillen, afwisselen.
- Va'rinas**, m. —, — = varinas (*een tabak*).
- Vario'len**, Pl. = (echte) pokken. **Variolit'**, m. —(e)s, —e = varioliet, poksteen. **Varioloi'den**, Pl. = lichte pokken. **Varijel'ten**, Pl. = valsche pokken, windpokken.
- Varfovien'ne** (spr.: *. . . vjenne*), w. —, —n = varsoviene (*een dans*).
- Vafall'**, m. —en, —en = vazal, leenman.
- Vafal'len'leid**, m.; **huldigung**, w.; **hulicht**, w. = vazalleed; -hulde; -plicht.
- Vafal'tenfchaft**, w., -tum, f. = leenmanschap.
- Va'fe**, w. —, —n = vaas.
- Vafelin'**, f. —s. **Vafelli'ne**, w. — = vazeline.
- Va'ter**, m. —s, Väter = vader; die Väter der Stadt = de vroege vaderen; (er ist) zu seinen Vätern versammelt, gegangen = tot zijn vaderen verzameld. **Vä'terchen**, f. —s, — = vadertje. **Va'tererde**, w. = grond der vaderen. **Va'terfreude**, w.; **hans**, f.; **herz**, f.; **land**, f. = vader|vreugde; -huis; -hart; -land.
- va'terlandijch** = vaderlandsch.
- Va'terlands|freund**, m.; **liebe**, w. = vaderlands|vriend (vaderlander, patriot); -liefe.
- va'terland(s)lievend** = vaderlandlievend. **väterlich** = (voor)vaderlijk. **väterlicherseits** = van vaders zijde. **Va'terliebe**, w. = vaderlijke. **va'terloos** = vaderloos. **Va'terlofigteit**, m. = vaderloosheid.
- Va'ter|mord**, m.; **mörder**, m. = vader|moord; -moordenaar (*ook*: -moorder: *een kraag*).
- va'termörderijch** = vadermoordend. **Va'tername**, m. = vader-, familienaam, van. **Va'tersbruder**, m. = vadersbroe(de)r, oom (van vaderszijde). **Va'terschaft**, w. = vaderschap.
- Va'terstadt**, w. = vaderstad. **Va'ters|kinder**, f. = vaders kindje. **Va'tersland**, m. = vaderschap, ('t) vaderzijn. **Va'terlicheit**, w. *zie* *vertreten*. **Va'terheil**, f. = vaderlijk (erf)deel.
- Vaterun'fer**, f. —s, — = onze-vader. **Va'terzucht**, w. = vaderlijke tucht.
- Vatikan'**, f. —s = Vatikaan. **vatika'nijch** = vatikaansch.
- Vaudevill'le** (spr.: *voodeviel*), f. —s, —s = vaudeville, zangspel.
- Vauxhall'** (spr.: *vdks|hd*) = vauxhall (*tuinvermakelikheden; oorspr. in Londen*).
- vazie'ren**, f. (h.) = vacceeren, vrij, open, vakant zijn.
- v.c.** = verbi causa: bijvoorbeeld. **V.-C.** = vice-consul. **v. Chr.** = vor Christus. **v. Chr. Geb.** = vor Christi Geburt. **V.D.** = volente Deo: als God wil.
- Vedet'te**, w. —, —n = vedette, kavalleriepost.
- Vedu'te**, w. —, —n = vedute: uitzicht, gezicht, weinig artistiek landschapsschilderstuk.
- Been** *zie* *Been*.

Vegetabilien, Pl. = vegetabilia (*planten, plantespizzen*). **vegetabilisch** = plantaardig, plante... **Vegetaria'ner**, **Vegeta'rier**, m. —s, — = vegetariaan, vegetariër. **Vegeta'ri(ian)is'mus**, m. — = vegetar(ian)isme. **Vegetation'**, w. —, —en = vegetatie, plantegroei; *vgl. adenoid*. **vegetativ'** = vegetatief; plantaardig, plante...; v. es **Leben** = planteleven. **vegetie'ren**, *schw.* (h.) = vegeteeren, een planteleven leiden.

Veget'ghia, w. —, ..ghien, **Veget'lia** (spr.: *velja*), w. —, ..lien = avond(partij).

vehement' = vehement, heftig, hartstochtelijk. **vehement'** w. — = vehementie, heftigheid.

vehikel, f. —s, — = vehikel: voer-, rijtuig (*ook fig.*).

[Veigelien], **Veil'gen**, f. —s, — = viooltje. **veil'genblau** = paars, violet. **Veil'genengeruch**, m. = viooltjesgeur.

Veil'genholz, f.; **hönig**, m.; **saff**, m. = violel'hout; -honing; -stroop.

Veil'genkrod, m. = viooltjesplant; potviooltjes.

Veil'genkrantz, m. = ruiker viooltjes. **Veil'genwurz**(el), w. = (*een soort*) lisch.

Veit, m. = Vitus. **Veits'bohne**, w. = witte boon. **Veits'tanz**, m. = (St.)Vitusdans.

Vela'rium, f. —s, ..rien *zie* Velum.

Velin' (spr.: *velin* en *velien*), f. —s = velijn(papier).

Velien, Pl. = velieten, lichtgewapenden.

Velleität' (spr.: ..*lecte*.), w. —, —en = velleiteit (*half, slap willen*).

Velio, f. —s, —s = fiets. **Veloziped'**, f. —(e)s, —e = velocipede, rijwiel. **Velozipedist'**, m. —en, —en = velocipedist.

Velien, m. = Velten, St. Valentijn; poß B.1 = bij St. Velten!

Velum, f. —s, ..la = velum (*een kleedingstuk van de R.-K. priesters*); velum (palatinum) = (l): zacht verhemelte.

Velvet, m. u. f. —s, —s = velvet, halffluweel.

Vendee' (spr.: *vadee*) **die** = de Vendée. **Vendee'er**, m. —s, — = Vendeeër.

Vendemiai'ne (spr.: *vädmiær*), m. —s, —s = Vendémiaire, wijnmaand.

Vendet'a, w. —, ..betten = vendetta, bloedwraak.

Vene, w. —, —n = ader, bloedader.

Vene'dig, f. = (stad) Venetië. **Vene'diger**, m. —s, — = Venetiaan. **vene'disch** = Venetiaansch.

Venera'bile, f. —s = venerabile, ('t) hoogwaardige, gewijde hostie. **Generation'**, w. — = veneratie, vereering.

vene'rijch = venerisch.

Vene'ter, m. —s, — = Veneet. **Vene'tien**, f. = (*landschap*) Venetië. **Venezia'ner**, m. —s, — = Venetiaan. **venezia'nisch** = Venetiaansch.

Venezola'ner, **Venezue'ter**, m. —s, — = Venezolaan.

Venn *zie* Jenn; (aber): das Sohe Venn.

vend's = aderrijk; aderlijk; vend'ses Blut = aderlijk (donker) bloed.

Ventil', f. —s, —e = ventiel, (lucht)klep.

Ventilation', w. — = ventilatie, luchtverschieving. **ventila'tor**, m. —s, ..to'ren = ventilator. **ventilie'ren**, *schw.* (h.) = ventileren, luchten, spuien; overweg'en.

Vento'se (spr.: *vältooze*), m. —s, —s = Ventose, windmaand.

Ventri'tel, w. —, —n = holte (*hartkamer, hersenholtje, maag*). **Ventri'loquist'**, m. —en, —en = ventri'loquist, buikspreeker.

Ve'nus, w. = Venus (*godin, ster*).

verab'folgen, *schw.* (h.) = afgeven, overhandigen, geven, leveren, uitreiken; geven, toedienen.

Verab'folgung, w. — = overhandiging enz.

Verab'folgung'schein, m. = volgbriefje.

verab'reden (*sich*), *schw.* (h.) = afspreken, overeenkomen; *sich v.* = (*ook*) zijn woord geven.

verab'redeterma'ken = volgens afspraak.

Verab'rebung, w. —, —en = afspraak. **verab'reichen**, *schw.* (h.) = uitreiken, ter hand stellen, (af)geven, verstrekken. **verab'säumen**, *schw.* (h.) = verwaarloozen, vergeten, nalaten.

verab'scheuen, *schw.* (h.) = verafschuwen, verfoelen; een afkeer, een afschuw hebben van.

verab'scheuenswert = afschuwelijk, verfoeilijk.

Verab'scheuung, w. — = verafschuwing, afschuw, afkeer. **verab'schieben**, *schw.* (h.) = weg-, naar huis zenden; zijn afscheid, zijn congé geven, ontslaan; (*militairen*) afdanken, ontslaan; (*een wetsvoorstel*) in laatste lezing behandelen, afhandelen, afdoen; *sich v.* = afscheid nemen. **Verab'schiedung**, w. — = wegzending, afdanking, afscheid.

veracht'en, *schw.* (h.) = verachten, minachten, geringschatten, vermaden, (*den dood*) trotseeren. **Veracht'ler**, m. —s, — = verachter, versmader; kleinerder. **veracht'lich** = verachtelijk (*aktief en passief*), smadelijk, minachtend. **Veracht'lichkeit**, w. — = verachtelijkheid, laagheid, verachting. **Veracht'ung**, w. — = verachting, minachting, geringschatting. **veracht'ungswert** = verachtelijk.

veraffordie'ren, *schw.* (h.) = aanbesteden; overeenkomen.

verallgemei'nern, *schw.* (h.) = generalizeeren; **verallgemeinert** = (*ook*) meer algemeen.

Verallgemei'nerung, w. — = generalizeering, generalizatie. **veraf'ern**, *schw.* (h.) = bespotten, er tusschen nemen, plagen. **veraf'ten**, *schw.* (f.) = verouderen; [oud, te oud worden]. **veraf'tet** = verouderd, ouderwetsch.

Veran'da, w. —, —s u. ..den = veranda.

verän'derlich = veranderlijk, onvast, onbestendig. **verän'dern**, *schw.* (h.) = veranderen, wijzigen; *seine Wohnung v.* = van woning veranderen; *sich v.* = veranderen, anders worden; van betrekking veranderen; trouwen. **Verän'derung**, w. —, —en = verandering, wijziging.

verän'derung'shalber = wegens verandering, om te veranderen, voor de verandering.

veräng'stigen, *schw.* (h.) = bang, angstig, schuw maken; **veräng'stigt** = angstig, schuw. **ver'an'fern**, *schw.* (h.) = (*tech.*) verankeren.

veran'lagen, *schw.* (h.) = (*belastingplichtigen*) aanslaan; er ijf gut veranlagt = hij heeft een goeden aanleg. **Veran'lagung**, w. — = aanslag (*in de belastingen*); aanleg. **Veran'lagung'skommission**, w. = kollegie van zettters; commissie van aanslag. **veran'laffen**, *schw.* (h.) = aanleiding geven tot, veroorzaken, teweegbrengen; (einen zu etw.) brengen, aanleiding geven, nopen; *ich sehe mich veranlagt*, *Sie zu warnen* = ik zie mij genoopt enz. **Veran'laffer**, m. —s, — = bewerker, aanleiding. **Veran'laffung**, w. —, —en = aanleiding, oorzaak, reden; in B. Jhres Schreibens = naar aanleiding van...; auf seine B. = op zijn aandrijven, aansporing; auf B. (Gen.) = (*ook*) op bevel (van)...; B. nehmen = aanleiding, reden vinden. **veran'nehmlichen**, *schw.* (h.) = veraangenaemen. **veran'schaulichen**, *schw.* (h.) = veraanschouwelijkten. **veran'schlagen**, *schw.* (h.) = ramen, schatten, begrooten. **veran'stalten**, *schw.* (h.) = op touw zetten, in elkaar zetten,

arrangeeren, organizeeren, houden (*feest bijv.*); tot stand brengen. **Veranstalter**, m. —s, — = regelaar, arrangeur. **Veranstaltung**, w. —, —en = ('t) houden, regeling, voorbereiding, arrangement; feest(elijkheid); B. . en treffen = voorbereidselen maken.

verantworten, *schw.* (h.) = verantwoorden, op zich nemen; *sich* (wegen einer Sache) v. = zich (over iets) verantwoorden; *sich zu v. haben* = (ook) moeten terechtstaan. **verantwortlich** = verantwoordelijk, aansprakelijk. **Verantwortlichkeit**, w. — = verantwoordelijkheid, aansprakelijkheid. **Verantwortung**, w. — = verantwoording, rechtvaardiging, verweer; verantwoordelijkheid; *zur B. stehen* = ter verantwoording roepen. **Verantwortungsrede**, w. = verweerrede. **Verantwortungsschrift**, w. = verweerschrift. **Verantwortungsboll** = (zeer) verantwoordelijk.

verarbeiten, *schw.* (h.) = verwerken, verbruiken, verarbeiden, bewerken (*Eisen zu Stäben z. B.*); wegwerken; v. auf (Uff.) = (tech.) verwerken tot; (die Zeit) met werken doorbrengen; eimen v. = iem. geducht de waarheid zeggen, onder handen nemen, (*door kritiek*) afmaken. **Verarbeitungszeit**, w. — = verwerking, verbruik, bewerking. **verarbeiten**, *schw.* (h.): (einem etw.) kwalijk nemen, ten kwade duiden. **verärtern**, *schw.* (h.) = verergeren; **verärtert** = (ook) triest, nijdig, verbitterd. **verärtern**, *schw.* (f. u. h.) = verarmen. **Verarmung**, w. — = verarming.

veräßen, *schw.* (f.) = verkomen, naar den bliksem gaan; *veräßen* = verlubern.

veräßen (sich), *schw.* (h.) = vertakken.

Veratrin, f. —s = veratrine (*alkaloïd van nieskruid*).

Veratrum, f. = veratrum, nieskruid.

verantwontionieren, *schw.* (h.) = bij opbod, bij afslag verkoopen.

verausgaben, *schw.* (h.) = uitgeven; verteren.

verauslagen, *schw.* (h.) = voor-, uitschieten.

veräußern, *schw.* (h.) = vervreemdbaar. **veräußern**, *schw.* (h.) = op 't uitwendige, op vertoon richten, vervlakken. **veräußerlichung**, w. —, —en = vervlakking. **veräußern**, *schw.* (h.) = vervreemden, verkoopen, van de hand doen; [doen uitkomen, vorm geven]. **Veräußerung**, w. — = vervreemding, verkoop(ing), afstand.

Veräußerungspreis, m. = verkoopprijs.

Verb, f. —s, —en = verbum, werkwoord.

verbakken, *schw.* (h.) = verbakken (*gebruiken, bederven met bakken*).

verbal = verbaal, werkwoordelijk, woordelijk.

Verbaladjektiv, f. = verbaal-adjektief. **Verbalinjurie**, w. = scheldwoorden, belediging in woorden.

verballastet, *schw.* (h.) = (een schip) ballasten.

verballen, *schw.* (h.) = verballen (*van paardhoeven*).

verballern, *schw.* (h.) = afranselen.

verballhornen, *schw.* (h.) = verknoeien, verslimmeren (*door zoogen. verbeteren*).

Verband, m. —(e)s, ..bände = verband, zwachtel; verbinding, verbintenis, samenhang; vereniging, bond, competitie. **Verbandlappen**, f. = kompres. **Verbandplatz**, m. = plaats om de gewonden te verbinden. **Verbandzeug**, f. = verbandstof, -middelen. **verbannen**, *schw.* (h.) = (ver)bannen, wegjagen. **Verbannung**, w. —, —en = verbanning, ballingschap; in die B. schicken, in der B. sein = in ballingschap zenden, i. b. zijn. **Verbanungsort**, m. = verbanningsplaats. **verbarbarisieren**, *schw.* (h.) = (ver)

VAN GELDEREN, *Duitsch Woordenboek*, I.

barrikadeeren. **verbatzen**, *schw.* (h.) = mishandelen. **verbauen**, *schw.* (h.) = verbouwen (*veel geld, hout bijv.*); slecht bouwen; door bouwen benemen (*witzicht bijv.*). **verbauern**, *schw.* (f.) = een (lompe) boer worden, verboeren.

verbeißen, f. (h.) = verbijten, verkroppen; onduidelijk uitspreken, afbreken; *sich v.* = zich vastbijten (*eig. van jachthonden*), *sich in*, auf eine Arbeit v. = er niet afwillen, zich hardnekkig er op toeleggen, er zich geheel inwerken; *vgl. verbißen*. **verbeilen**, *schw.* (h.) = (*van honden*) aanslaan.

Verbene, w. —, —n = vervena.

verbergen, f. (h.) = (ver)bergen, verstoppen; *sich hinter der (u. die) Tür v.*

verbessern, m. —s, — = verbeteraar, hervormer. **verbesserlich** = te verbeteren, verbeterlijk. **verbessern**, *schw.* (h.) = verbeteren; *sich v.* = beter worden (*wat positie, salaris e. d. betreft*), vooruitgaan. **Verbesserung**, w. —, —en = verbetering; vooruitgang. **Verbesserungsantrag**, m. = amendement. **Verbesserungsblatt**, f. = verbeterblad. **verbesserungsfähig** = te verbeteren, verbeterlijk. **verbeulen** (*Part. non verbitten*).

verbeugen sich, *schw.* (h.) = buigen, een buiging maken. **Verbeugung**, w. —, —en = buiging, nijging. **verbeulen**, *schw.* (h.) = vol denken slaan.

verbiegen, f. (h.) = verbuigen, scheef-, krombuigen. **verbießern**, *schw.* (h.) = verbijsteren, verwarren; *sich v.* = in de war raken, bijster worden; *sich in (Uff.) v.* = totaal opgaan in... **verbießen**, f. (h.) = verbieden; ontzeggen; (eine Zeitung) verb.; einem das Maul (den Mund) v. = iem. 't zwijgen opleggen. **verbillen**, *schw.* (h.) = misvormen, -maken, verkeerd ontwikkelen; vervormen. **verbilligen**, *schw.* (h.) = zinnebeeldig, aanschouwelijk voorstellen. **verbillung**, w. = ver-, misvorming, verkeerde ontwikkeling, schijnontwikkeling. **verbilligen**, *schw.* (h.) = goedkooper maken, in prijs doen dalen. **verbilligung**, w. —, —en = ('t) goedkooper maken, prijsverlaging.

verbinden, f. (h.) = (*wonde gewonde, rivieren door een kanaal e. d.*) verbinden; (iem.) verplichten; (*boek*) verkeerd (in)binden; verbinden (*nl. verbruiken met binden*); einem die Augen v. = iem. blinddoeken; er verbindet Klugheit mit Stärke = verbindt verstand met kracht, paart vers. aan kr.; *sich v.* = zich verbinden, zich verplichten (tot iets); *sich ehelich v.* = zich in den echt verbinden, een huwelijk aangaan; *sich (Dat.) einen v.* (burch) einen Dienst = iem. aan zich verbinden; *vgl. verbünden*. **verbindend** = (ver)bindend. **verbindlich** = (ver)bindend; (Ton, Schreiben) beleefd, minzaam, vriendelijk; [verplicht (tot wederdienst), gebonden]; *sich v. machen* = zich verbinden; (*ich danke v.*) . (f) = vriendelijk, zeer. **verbindlichkeit**, w. —, —en = verplichting, verantwoordelijkheid; (verbindende) kracht; beleefdheid, minzaamheid, vriendelijkheid; B. . en eingehen = verplichtingen aangaan, op zich nemen. **Verbindung**, w. —, —en = verbinding, vereeniging, korporatie; relatie, konnèktie; *eheliche B.* = echtverbintenis; (mit einem) in B. stehen = in betrekking, in verbinding, in relatie staan; (mit einem) in geschäftlicher B. stehen = zaken doen; (mit einem) in B. kommen = in relatie, in aanraking komen.

Verbindungsbahn, w.; -gang, m.; -linie, w. = verbindingslijn; -gang; -lijn.

42

Verbindings||mittel, f.; -rohr, f. (-rdhre, w.); -station, w. = verbindings||middel; -pijp (-buis); -station.
Verbindings||strijd, m. = verbindingsstreep, koppelteeken. **Verbin**||dungs||weg, m. = verbindings-, communicatieweg. **Verbin**||dungs||wefen, f. = korporatiewezen. **Verbin**||dungs||zeiden, f. = verbindings-, koppelteeken.
verbij||fen = verbeteren, verkropt; spijtig, nijdig; knarsetandend; vgl. **verbeij**||fen. **verbij**||fen||heit, w. = nijd, spijtigheid. **verbij**||ten||fich, ft. (h.); **fich** etw. v. = met nadruk verzoeken, dat iets niet (meer) gebeurt, van iets verschoond te blijven, iets niet verkiezen; [beleefd verzoeken]; **das** **verbitte** **fich** **mirl** = dat verkies ik niet! **verbit**||ten, fchw. (h.) = bitter maken; verbitteren, vergallen.
verbla||fen, fchw. (h.) = berooken, bewalmen. **verblaf**||fen, fchw. (f.) = verbleeken, bleek worden, verschieten; **v.**, (h.) = (ver)bleeken, bleek maken. **verbleib**||, m. —(e)s = [verblijf, oponthoud], verblijfplaats, plaats waar zich iets bevindt, ('t) zich-bevinden. **verblei**||ben, ft. (f.) = (ver)blijven; (bei feiner Meinung) blijven; **dabei** **muß** **es** **sein** **B.** **haben** = daarbij moet 't blijven; vgl. **Sochadjung**. **verblei**||ghen, ft. (u. fchw.) (f.) = verbleeken, bleek worden, verschieten, verkleuren; **v.**, ft. = sterven; **Verblifene**(r) = overledene. **verblei**||en, fchw. (h.) = verlooden; met lood overtrekken; in lood zetten; plombeeren, looden. **verblen**||den, fchw. (h.) = blindeeren, maskeeren, dekken; verblinden. **verblen**||dung, w. = blindeering; verblinding. **verblen**||en, fchw. (h.) = afranselen, bont en blauw slaan. **verbli**||ghen vgl. **verbleiden**. [**verblin**||den, fchw. (h.) = verblinden; **v.**, (f.) = blind worden]. **verblö**||den, fchw. (f.) = versuffen. **verblö**||dung, w. —, —en = versuffing. **verblü**||fen, fchw. (h.) = (o)verbluffen, verbijsteren, uit 't veld slaan, verlegen maken; **laß** **dich** **nicht** **v.** (ist **das** **elfte** **Gebot**); **verblü**||fft = verbluft, uit 't veld geslagen, onthutst. **verblü**||ghen, fchw. (f.) = ver-, uitbloeien, verwelken. **verblü**||men, fchw. (h.) = verbloemen, bewimpelen; **verblü**||mt' = bewimpeld, verbloemd, bedektelijk; figuurlijk. **verblü**||ten, fchw. (f.) ob. **fich** **v.** (h.) = verbloeden doodbloeden (ook fig.). **verblü**||tung, w. —, —en = verbloeding.
verbod||men, fchw. (h.) ein Schiff = met bodemerij bezwaren. **Verbod**||mung, w. —, —en = bodemerij. **verbod**||len, fchw. (h.) = (met dikke planken) betimmeren. **verbod**||ren, fchw. (h.) = met pen en gat verbinden; verkeerd boren; **fich** in etw. v. = zich in iets verbijsteren; in allen Borurteilen **verbodrt** = in alle vooroordeelen vastgeroest; **verbodrt** = verwrongen, verdraaid, dwaas (alle fig.).
I. verborgen, fchw. (h.) = (uit)leenen. **II. verborgen** (Wb.) = verborgen, geheim(zinnig); in v. en = in 't geheim, in stilte.
Verborgen||heit, w. —, —en = verborgenheid, duisterheid, afzondering. **verbö**||fern u. **fich** **v.**, fchw. (h.) = verslechteren. **Verbot**||, f. —(e)s, —e = verbod.
verbo||tenus = woord voor woord, woordelijk. **verbrä**||men, fchw. (h.) = boorden, afzetten, garneeren. **Verbrä**||mung, w. —, —en = boordfel, rand, garneering. **verbraamt** vgl. **verbrennen**. **Verbrauch**||, m. = verbruik, behoefte. **verbrau**||ghen, fchw. (h.) = verbruiken, opgebruiken; **verbraucht** sein (van menschen) = (ook) op zijn. **Verbrau**||gher, m. —s, — =

verbruiker, konsument. **Verbrauchs**||abgabe, -steuer, w. = verbruiksbelasting. **verbrau**||fen, fchw. (h.) = uitloeien. -razen, bedaren, kalmeeren.
I. verbre||ghen, ft. (h.) = misdoen'; (gwst.) stukbreken; [Eid, Bündnis v. = breken]; vgl. **verbrochen**. **II. Verbre**||ghen, f. —s, — = misdaad.
Verbre||gher, m. —s — = misdadiger, boosdoener. **verbre**||gherisch = misdadig, schuldig. **Verbre**||gher||neipe, w. = dieveherberg. **Verbre**||gher||kolonie, w. = misdadigers-, strafkolonie. **Verbre**||gher||pus, m. = misdadigerstiep. **verbrei**||en, fchw. (h.) = tot moes, tot pap maken. **verbrei**||ten, fchw. (h.) = verspreiden; (eine Nachricht) uitstrooien, verspreiden; (een leer) verbreiden; [verbreeden, uitspreiden]; **fich** **v.** = zich verspreiden; uitweiden; **er** **verbreitete** **fich** **ausführlich** **über** (Wf.) = hij weidde in den breede uit over... **Verbrei**||ter, m. —s, — = verspreider. **verbrei**||tern, fchw. (h.) = verbreedden. **Verbrei**||terung, w. —, —en = verbredening. **Verbrei**||tung, w. — = verspreiding. **verbren**||nen, unr. (h.) = verbranden, laten aanbranden; (fich den Mund) (ver)branden; (fig.) zijn mond voorbijpraten; **v.**, (f.) = ver-, aabranden. **Verbren**||nung, w. —, —en = verbranding. **Verbren**||nungs||prozeß m. = verbrandingsproces. **verbric**||fen, fchw. (h.) = beschrijven, schriftelijk, in een akte er-, toekennen, dokumenteeren; **fich** **v.** = zich schriftelijk verbinden; **verbric**||ft = beschreven, gedokumenteerd. **verbrin**||gen, unr. (h.) = (den tijd e. d.) doorbrengen, slijten; (soms) verspillen. **verbro**||ghen: v. er Stoffen = niet meer geëxploiteerde mijngang; vgl. **verbro**||ghen. **verbrö**||keln, **verbrö**||keln, fchw. (h.) = verbrokkelen, verkrumelen. **verbrö**||den, fchw. (h.) = verbroederen. **Verbrö**||derung, w. —, —en = verbroedering; broederschap. **verbrü**||ghen, fchw. (h.) = te hard afroeien (de varkens bijv.), verschroeiën; verbruïen, verkerven.
verbu||ghen, fchw. (h.) = boeken. **verbu**||ghen, fchw. (h.) = in losbandigheid, met de vrouwen verteren, doorbrengen, verboemelen.
Verbum||, f. —s, ...ben = verbum, werkwoord.
verbum||feten zie **perfum**||feten. **verbum**||fiedeln, fchw. (h.) = (nrbd.) verboemelen; verknouelen, ruïneeren; **verbum**||fiedelt **wir** **bu** = (in 't kaartspel) je zult hangen. **verbum**||meln, fchw. (h.) = verboemelen; ein **verbum**||meltes Genie = een verlopen genie; (berl.) (das habe ich) rein **verbum**||melt = glad vergeten.
verbun||den = verbonden (met een verband); vereenigd; gekoppeld; (ich bin Ihnen) sehr v. = zeer verplicht, zeer dankbaar. **verbün**||den, fchw. (h.) = verbinden, vereenigen; **fich** **v.** = zich verbinden, een verbond sluiten; die **Verbündeten** = de verbondenen, geallieerden. **verbür**||gen, fchw. (h.) = waarborgen, instaan voor, garandeeren; **fich** **v.** für = instaan voor, (waar)borg blijven voor; **verbürgte** **Nachricht** = vertrouwbaar bericht. **Verbür**||gung, w. —, —en = waarborg. **verbü**||ghen, fchw. (h.) = boeten (voor); (eine Strafe) af-, uitzitten. [**verbut**||ten, fchw. (h.) = vergroeiën, onvolgroeid blijven; versuffen]. **verbut**||tern, fchw. (h.) = (eig.) (melk) verkarnen; (gwst.) verknouelen.
Verdacht||, m. —(e)s = verdenking, argwaan, achterdocht; vermoeden; **B.** **fchöpfen** = argw.,

acht. opvatten, krijgen; eimen in B. haben = iem. verdenken; er steht im B. daß. (auch: eines Dinges) = hij staat onder verd. dat... (of: van iets); in B. bringen = verdächtig. **verdächtig** = verdacht; des Diebstahls v. = verd. van diefstal. **verdächtig**, *schw.* (h.) = in verdenking brengen, verdacht maken. **Verdächtigung**, w. —, —en = verdachtmaking. **Verdächtiggrund**, m. = reden voor argwaan; -gründe = (ook) vermoedens. **verdad'bert** zie **verbattert**. **verdam'men**, *schw.* (h.) = verdoemen, vervloeken, veroordeelen. **verdam'menswert**, -würdig, **verdam'mlich** = doemenswaard, verwenscht, verdoemd, vermoedelijk. **Verdam'mnis**, w. — = verdoemenis, verderf. **verdam'mt'** = verdoemd, verwenscht, *vgl.* Pflicht. **Verdam'mung**, w. —, —en = verdoeming, veroordeeling, verwensching, vervloeking. **Verdam'mungsurteil**, f. = veroordeeling. **verdamp'fen**, *schw.* (h.) = doen verdampen; v., (f.) = verdampen, vervliegen. **Verdamp'fung**, w. — = verdamping. **verdan'ten**, *schw.* (h.): eimen etw. v., zu v. haben = iem. iets te danken hebben, verschuldigd zijn; [iem. dankbaar voor iets zijn]. **verdat'text** = verdukt.

verdau'en, *schw.* (h.) = verduwen, verteren; (ook *fig.*) uitstaan, verkroppen. **verdau'lich** = verteerbaar, gemakkelijk te verteren. **Verdau'lichtheit**, w. = verteerbaarheid. **Verdau'ung**, w. — = (spijs)verteering. **Verdau'ungsapparat**, m. = spijsverteringswerktuig, -toestel. **Verdau'ungsbeschwerden**, Pl. = moeilijke spijsvertering, last met de spijsvertering, slechte maag. **Verdau'ungsbesuch**, m., -visite, w. = digestievisite, -bezoek. **Verdau'ungsmittel**, f. = middel om de spijsvertering te bevorderen. **Verdau'ungsorgane**, Pl. = spijsverteringsorganen. **Verdau'ungsstörung**, w. = storing in de spijsvertering. **Verdau'ungsstunde**, w. = digestie-uurtje. **Verdau'ungssystem**, f. = spijsverteringsstelsel, -orgaan. **Verdeck'**, f. —(e)s, —e = (ver)dek; wagenhuid, dek (van een rijtuig), imperiale. **verdec'ten**, *schw.* (h.) = (toe)dekken; bedekken, verbergen, maskeeren; **verdec't** = (*fig.*) bedekt; v. e. Stimmzettel = gesloten stembriefjes. **verdef'fendie'ten sich**, *schw.* (h.) = zich verdedigen. **verden'ten**, *unt* (h.) = ten kwade duiden, kwalijk nemen. **Verderb'**, m. —(e)s = verderf, ongeluk, ondergang; bederf.

I. **Verder'ben**, f. —s = bederf; verderf, ongeluk, ondergang. II. **verder'ben**, f. (h.) (du verdirbt, er verdirbt; verdirbt; verdirbt verdirben); (trans. auch *schwach*) = bederven, slecht maken; tegronde richten; er hat einen verdirbenen Magen = hij heeft een bedorven maag, zijn maag is van streek; es mit einem v. = 't bij iem. bederven, verkerven, met iem. overhoop raken; v., (f.) = bederven, slecht worden, tegronde, verloren gaan; (an ihm ist ein Schauspieler) verdirben = verloren gegaan.

verder'benbringend = verderf-, onheilbrengend, noodlottig. **Verder'ber**, m. —s, — = be-, verderver; verwoester (*fig.*). **verderb'lich** = bederfelijk; verderfelijk, verderfbrengend, onheilvol, noodlottig. **Verderb'nis**, w. — = bederf, verdorvenheid, ontaarding. **verderbt'** = be-, verdorven, ontaard. **Verderbt'heit**, w. — = verdorvenheid.

verdeut'lichen, *schw.* (h.) = verduidelijken, duidelijk maken. **verdeut'lichen**, *schw.* (h.) =

verduitschen, (*in 't Duitsch*) vertalen. **Verdeut'lichung**, w. —, —en = verduitsching, vertaling (*in 't Duitsch*). **Verdeut'lichungsbuch**, f. = verduitschingsboek, vreemde-woordeboek. **verdie'ten**, *schw.* (h.) = verdichten, kondenseren. **Verdie'ter**, m. —s, — = verdichter, condensator. **Verdie'tung**, w. — = verdichting, condensatie. **verdie'ten**, *schw.* (h.) = verdikken. **verdie'ten**, *schw.* (h.) = verdienen, waard zijn, verwerven; (das hat er) nicht um dich verdient = niet aan u verdiend.

I. **Verdienst**, m. —es = verdienste, winst, loon.

II. **Verdienst'**, f. —es, —e = verdienste, verdienstelijkheid; seine B. e um den Staat = zijn verdiensten jegens den staat.

verdienst'lich = verdienstelijk. **Verdienst'lichkeit**, w. — = verdienstelijkheid. **verdienst'los** = zonder verdienste. **Verdienst'orden**, m. = orde van verdienste. **verdienst'voll** = verdienstelijk, van groote verdienste. **verdiene't** = (wel)verdiend; verdienstelijk; sich um sein Land v. machen = zich jegens (voor) zijn land verdienstelijk maken. **verdien'terma'ken** = naar verdienste.

Verditt', f. —(e)s, —e = verdikt, uitspraak (*van de jury*), beslissing.

Verding', m. —(e)s, —e = aanbesteding.

verdin'gen, f. (h.) = verhuren; aanbesteden; sich v. = zich verh. **Verding'heft**, f. = inschrijvingsbiljet (*bij aanbesteding*). **Verding'ung**, w. —, —en = aanbesteding; verhuring. **Verding'ungunterlagen**, Pl. = bestek (*en voorwaarden van aanbesteding*).

verdol'metschen, *schw.* (h.) = vertolken. **Verdol'metscher**, m. —s, — = vertolker, tolk. **Verdol'metschung**, w. —, —en = vertolking. **verdon'ern**, *schw.* (h.) = veroordeelen; aanbuleren; **verdon'ert** = verduiveld, kolossaal. **verdop'peln**, *schw.* (h.) = verdubbelen. **verdor'ben** = bedorven enz. *vgl.* verderben. **Verdor'benheit**, w. — = bederf; verdorvenheid. **verdor'ren**, *schw.* (f.) = ver-, uitdrogen, verdorren.

Verdrang', m. —(e)s = waterverplaatsing.

verdrän'gen, *schw.* (h.) = ver-, wegringen, van zijn plaats dringen, verplaatsen. **verdre'hen**, *schw.* (h.) = verdraaien, verwringen, verhaspelen; **verdreht** = verdraaid, verwrongen; verduiveld; (er ist im Kopf v. = niet wel bij 't hoofd. **Verdreht'heit**, w. — = dwaasheid, krankzinnigheid. **Verdre'hung**, w. = verdraaiing, verwringing, verhaspeling.

verdre'i'fachen, *schw.* (h.) = verdrievoudigen, verdrievubbelen. **verdrie'ken**, f. (h.) (es verdrickt; verdroß, verdröße; verdroffen) = verdrieten, spijten, grieven, onaangenaam stemmen; es verdrickt mich = 't verdriet, spijt, hindert mij; ich habe mich keine Mühe v. lassen = ik heb geen moeite ontzien, tegen geen moeite opgezien. **verdrick'lich** = verdrietig, uit zijn humeur, ontevreden, knorrig; verdrietelijk, onaangenaam, vervelend, beroerd. **Verdrick'lichkeit**, w. —, —en = verdrietigheid enz. [**verdrin'gen**, f. (h.), zie **verdrängen**].

verdro'ffen = landerig, gemelijk, knorrig, lusteloos. **Verdro'ffenheit**, w. — = landerigheid enz.

verdruc'ten, *schw.* (h.) = verkeerd drukken.

verdruc'ten, *schw.* (h.) = verkreuken; (Berl.)

(Gelb) er door brengen. **Verdruc'k'**, m. —es = verdriet, spijt, hinder; (sbb.) heimwee; (Berl.)

bult; (er hat es mir zum B. (getan) = om mij te kinderen; er ist im B. = hij heeft verloren.

verdu'ften, *schw.* (f.) = verdampen, vervliegen,

zijn geur verliezen; verdwijnen, 'm smeren. **verbum'men**, [schw. (h.) = dom maken, versuffen; v., (f.) = dom worden, versuffen. **verbum'fen**, [schw. (f.) = dof worden, wegsterven; afstompen, versuffen; verstijven, gevoelloos worden; dof, muf worden; v., (h.) = dof maken, doen wegsterven; afstompen, versuffen, suf maken; gevoelloos maken, doen verstijven; dof, muf maken. **verdu'n'fein**, [schw. (h.) = verdonkeren, verduisteren, in de schaduw stellen; **fiß v.** = (zich) verduisteren, duisterder, donkerder worden. **verdü'n'bar** = verdundbaar, te verdunnen. **verdü'n'en**, [schw. (h.) = verdunnen; (*lucht*) ijler maken, verd.; (*bloei'stof*) verd., aanlengen. **verdu'n't'bar** = verdampbaar. **verdu'n'fen**, [schw. (f.) = verdampen. **verdü'n'fen**, [schw. (h.) = doen verdampen. **verdu'n'ung**, w. —, —en = verdamping. **verdu'r'fen**, [schw. (f.) = verdorsten, versmachten. **verdü'n'ern**, [schw. (h.) = verduisteren, versombereen; **fiß v.** = verd., vers., somber, duister worden, betrekken, zich omnevelen (*ook fig.*); **verdü'n'ert** = verduisterd; (*van 't gemoed*) versomberd; (*van den geest*) omneveld, omsluierd. **verdu't'zen**, [schw. (h.) = uit 't veld slaan, verlegen maken, verbijsteren; **verdu't'** = verlegen, verbijsterd, verstomd, verslagen, uit 't veld geslagen. **vereb'ben**, [schw. (f.) = langzaam af-, verloopen (*ook fig.*). **vereb'nen**, [schw. (h.) = vervlakken, nivelleeren. **vereb'nung**, w. —, —en = vervlakking, nivelleering. **vereb'ein**, [schw. (h.) = verdedelen, verbeteren, volma'ken. **vereb'e'lung**, w. —, —en = veredeling. **vereb'heligen**, [schw. (h.) = trouwen, in 't huwelijk verbinden; **fiß v.** = trouwen, huwen (sagt nur als Subst. Part. adj.). **vereb'heligung**, w. = ('t) trouwen, huwelijk(sverbinding). **vereb'nen**, [schw. (h.) = (ver)eeeren, achten, respekteeren; vereeren, aanbieden; (etnem etw.) vereeren, ten geschenke geven. **vereb'rer**, m. —s, — = vereerder, aanbieder; (berl.) haarspeld. **vereb'r'fiß**, **vereb'r't'** = geëerd, geacht. **vereb'r'ung**, w. —, —en = vereering, eerbied; aanbidding; aanbieding (*van een geschenk*), geschenk. **vereb'r'ungswürdig** = eer(bied)waardig. **vereb'd'ig'en**, [schw. (h.) = (iem.) beëdigen. **vereb'(d)igung**, w. —, —en = beëdiging. **verein'**, m. —(e)s, —e = vereeniging, gezelschap, genootschap; im B. mit = in vereeniging met. **verein'bar** = vereenigbaar, strookend. **verein'baren**, [schw. (h.) = vaststellen, bepalen, overeenkomen, overeenbrengen; [vereenigen]; **fiß über** (Aff.) v. = 't met elkaar over iets eens worden, een overeenkomst sluiten. **verein'barkeit**, w. — = vereenigbaarheid. **verein'barliß** = vereenigbaar, te vereenigen]. **verein'barung**, w. —, —en = overeenkomst; B. en treffen = ov. .en sluiten, schikkingen maken. **verein'en**, [schw. (h.) = vereenigen; mit vereinten Kräften = met vereende krachten. **verein'fachen**, [schw. (h.) = vereenvoudigen. **verein'fachung**, w. — = vereenvoudiging. **verein'igen**, [schw. (h.) = vereenigen, bijelkaar-, samenbrengen, verbinden; verzoenen; **fiß v.** = zich vereenigen, zich verbinden; bij elkaar komen, 't met elkaar eens worden; die Vereinigten Staaten = de Vereenigde Staten. **verein'igung**, w. —, —en = vereeniging, samenloop, -komst, verbinding, verband, overeenkomst. **verein'igungsmittel**, f. = verbindingsmiddel. **verein'igungsort**, m. = plaats van samenkomst, vereenigingsplaats. **verein'**

nehmen, [schw. (h.) = ontvangen, innen. **verein'famen**, [schw. (h.) = vereenzamen, eenzaam maken; v., (f.) = vereenzamen; verlaten worden. **verein'famung**, w. — = vereenzaming, verlatenheid. **verein's'gebiet**, f. = tolgebied (*van 't tolverbond*). **verein's'gesetz**, f. = wet op 't recht van vereeniging. **verein's'kasse**, w. = vereenigingskas. **verein's'mäßig** = vereenigings... **verein's'recht**, f. = recht van vereeniging. [**verein's'taler**, m. = vereinstaler (*Duitsch-Oostenrijksche daalder*). **verein's'wesen**, f. = vereenigingswezen. **verein'zeln**, [schw. (h.) = afzonderen, -scheiden; afzonderlijk verkoopen; **fiß v.** = (*ook*) afzonderlijk loopen; **verein'zelt** = afzonderlijk, enkel, op zich zelf staande, zeldzaam; zonder we(d)erga; een enkele maal. **verei'fen**, [schw. (f. u. h.) = bevrozen. **verei't'** = (tot) ijs geworden, bevroren, ijs... **verei't'eln**, [schw. (h.) = verijdelen, doen mislukken. **verei't'ern**, [schw. (f.) = veretteren. **vere't'eln**, [schw. (h.) = doen walgen van, tegenmaken. **vere't'enden**, [schw. (h. u. f.) = ellendig maken, ellendig worden, geheel vervallen. **vere't'endung**, w. — = algeheel verval. **veren'den**, [schw. (f.) = (*van dieren*) krepereen. **veren'ge't'n**, [schw. (h.) = vernauwen, nauwer maken; **fiß v.** = zich vernauwen, nauwer worden. **verer'ben**, [schw. (h.) eitem etw., etw. auf einen = vermaken, nalaten; overdragen; **fiß v.** = overgaan, -erven. **verer'zt' sein** = in erts voorkomen. **verer'wigen**, [schw. (h.) = vereeuwigen. **verer'wigt** = overleden, wijlen. **verer'wigung**, w. — = vereeuwiging. I. **verfah'ren**, ft. (h.) = vrijdjen (*veel geld bijn.*); (*per ruitwig*) vervoeren; (etw.) in de war sturen, bederven; v., (h. u. f.) = handelen, te werk gaan; mit einem v. = (*ook*) iem. behandelen; (gegen etnen) optreden; **fiß v.** = verkeerd rijden, op den verkeerden weg zijn (*eig.*); *eine verfah'rene Gefchichte* = een ongelukkige geschiedenis. II. **Verfah'ren**, f. —s, — = handelwijze, manier van doen, optreden, werkwijze, methode; procédé; (gerichtlijches) B. = procedure, proces, geding. **Verfah-rungsart**, -weise, w. = wijze van doen, handelwijze; methode, procédé. **Verfall'**, m. = verval; vervaltijd (*van wissels*); in B. geraten = in verval (ge)raken, komen, vervallen. **verfal't'en**, ft. (f.) = vervallen: in verval (ge)raken; verlopen; dem Staate v. = aan den staat verv., in handen van den staat komen; in Armut v. = tot armoede verv.; in Strafe v. = in straf, boete verv., zich straf op den hals halen; auf (Aff.) v. = op iets komen (*in gedachten*); in eine Krankheit v. = ziek worden. [**verfal't'en**, [schw. (h.) = (in eine Strafe = in een boete) doen vervallen, (tot...) veroordeelen.] **Verfall'itag**, m.; -zeit, w. = vervall'dag; -tijd. **verfal't'schen**, [schw. (h.) = vervalschen. **verfal't'scher**, m. —s, — = vervalscher. **verfal't'schung**, w. = vervalsching. **verfan'gen**, ft. (h.) = helpen, baten, uithalen; **fiß v.** = zich vastwerken, zich verwarren, verward raken; das verfan'gt nichts, wenig = dat haalt niets, weinig uit; (das Tier) verfan'gt sich in einem Strid = raakte in een strik vast; (der Rauh) verfan'gt sich im Schornstein = blijft in den schoorsteen hangen. **verfan'g'lich** = lastig, netelig, bedrieglijk; v. e Worte = bedenkelijke woorden; v. e Frage = strik-vraag. **verfan'g'lichteit**, w. — = dubbelzinnigheid, dubbelhartigheid. **verfar'ben** (fiß),

[schw. (h.) = verbleeken, van kleur verschieten.
verfaffen, [schw. (h.) = (*brief, artikel, akte*)
 (op)stellen; (*brief, boek*) schrijven. **Verfasser**,
 m. —s, — = steller, schrijver, auteur. **Ver-**
faffung, w. = ('t) (op)stellen, schrijven,
 redactie; (*meestal*) staatsinrichting, konstitutie,
 grondwet; stemming, gemoedsgesteldheid, -toe-
 stand; [inrichting, samenstel, toestand, gereed-
 heid]. **Verfassungsdraub**, m. = overtreding,
 schending van de grondwet. **verfassungsmäßig**
 = grondwettig, konstitutioneel. **Ver-**
fassungsurkunde, w. = grondwet. **verfassung-**
widrig = strijdig met de grondwet,
 inkonstitutioneel.
verfaulen, [schw. (f.) = verrotten, vergaan.
verfaulen, [schw. (h.) = verluieren.
verfechten, ft. (h.) = voorstaan, bepleiten,
 verdedigen. **Verfechter**, m. —s, — = voor-
 stander, verdediger, voorvechter, pleitbe-
 zorger (*fig.*). **verfehlen**, [schw. (h.) = (*trein*)
 missen, verzuimen; (*doel*) missen; den Weg v. =
 den verkeerden weg nemen, verdwalen; idj
 werde nicht v. = ik zal niet in gebreke blijven,
 niet nalaten, niet verzuimen, 't niet vergeten;
 ein **verfehltes** Bestreben = een mislukt streven;
 verfehltes Leben = verongelukt leven. **Ver-**
fehlung, w. —, —en = misslag, vergrijp;
 fout. **verfeinben**, [schw. (h.) einen mit einem =
 iem. met een ander in oneenigheid brengen;
 sich (Dat.) einen v. = zich iem. tot vijand maken;
 sich mit einem v. = kwade vrienden met iem.
 worden, vijanden worden. [**verfeinen**], **ver-**
feinern, [schw. (h.) = verfijnen, beschaven,
 polijsten; sich v. = fijner, beschaafder, edeler
 worden. **Verfeinerung**, w. —, —en = ver-
 fijning enz. **verfeimen**, [schw. (h.) = vogelvrij
 verklaren, veroordeelen; boycotten, negeeren.
verfertigen, [schw. (h.) = vervaardigen, maken,
 fabriceren. **Verfertiger**, m. —s, — = ver-
 vaardiger, maker, fabrikant. **Verfertigung**, w.
 —, —en = vervaardiging. **verfestigen**, [schw.
 (h.) = arresteren. **Verfestigung**, w. — = ver-
 vetting.
verfeuern, [schw. (h.) = verstoken, verbranden;
 (alles Pulver) verschieten.
verfilzen, [schw. (h. u. f.) = viltten; (h.) in de war
 sturen; sich v. (h.) = verwarren, in de war ra-
 ken, verward in elkaar groeien. **Verfilzung**,
 w. — = verwarring, verharding, in-elkaar-
 groeien (*van 't hoofthaar bijv.*). **verfinstern**, [schw.
 (h.) = verduisteren, -donkeren, -sombere;
 sich v. = verduisteren, duister, donker worden,
 versombere. **Verfinsternung**, w. —, —en =
 verduistering. **verfirren**, [schw. (h.) = met een
 nok dekken, de kap (op 't huis) zetten. **ver-**
fitzen, [schw. (h.) = verwarren, in de war maken
 (*draden bijv.*). **verflachen**, [schw. (h.) = vervlak-
 ken: vlak, plat maken; onbeduidend, laag-bij-
 den-grond maken; sich v. = alledaagsch, bur-
 gerlijk worden, vervlakken. **verflacht** =
 draderig (*vleesch bijv.*). **Verflachtung**, w. —,
 —en = vervlakking. **verflauen**, [schw. (f.) =
 verflauwen, mat worden (*markt, beurs*). **Ver-**
flauung, w. — = verflauwing.
verflechten, [schw. (h.) = ineen, ver-, samen-
 vlechten; einen in einen Handel v. = iem. in
 een zaak (ver)wikkelen. **Verflechtung**, w. —,
 —en = samen-, ineenvlechting; verwikkeling.
verfliegen, ft. (f.) = vervliegen (*ook fig.*);
 verdampen. **verfliehen**, ft. (f.) = verlopen,
 verstrijken, voorbijgaan; vervloeden (*inkt bijv.*
op vloeipapier); [wegvloeien]; die Grenzen v. =
 vervagen, worden vaag, onduidelijk. **verfligt**,

verfligt = drommelsch, verduiveld, vervloekt.
verfließen = verlopen, verstreken, afgelopen.
verflochten, [schw. (h.) = doen vervloeden, in
 elkaar doen vloeien; (*hout*) vervloeden. **verflu-**
chen, [schw. (h.) = vervloeken, -wenschen.
verflucht = vervloekt, -wenscht, -duiveld.
verfluchten, [schw. (h.) = vervluchten.
Verfluchtung, w. —, —en = vervluchting.
Verfluchung, w. —, —en = vervloeking.
Verflucht, m. —jes = verloop. **verfluchten**,
 [schw. (h.) = vloeibaar maken.
Verfolg, m. —(e)s = (ver)loop, samenhang;
 [vervolg]. **verfolgen**, [schw. (h.) = (*den vijand,*
't wild, zijn weg) vervolgen; (*een weg*) volgen;
 (*de gebeurtenissen*) volgen, nagaan; (*een doel*)
 op 't oog hebben; (*einen Zweck*) (*ook*) be-
 oogen; (*zijn recht*) zoeken; (*een gedachte*) uit-
 werken; *vgl. steedbrieflich*. **Verfolger**, m. —s,
 — = vervolger. **Verfolgung**, w. —, —en =
 vervolging. **Verfolgungswahnsinn**, m. =
 vervolgingswaanzin.
verfrachten, [schw. (h.) = vervrachten. **Ver-**
frachter, m. —s, — = vervrachter. **verfrachten**,
 [schw. (h.) = (sein Gelb) opeten, er door brengen;
 versnoepen; sich v. = zijn maag bederven, te
 veel eten; v. sein = (*ook*) gulzig zijn. **verfro-**
ren = huiverig, kouwelijk; verkleumd; *vgl.*
Schneider. **verfrühen**, [schw. (h.) = ver-
 vroegen. **verfrüht** = te vroeg, voorbarig.
verfügbar = beschikbaar, ter beschikking;
 v. e Waren = voorhanden zijnde waren.
verfügen, [schw. (h.) = bepalen, vaststellen,
 beschikken; (*über einen, etw.*) beschikken,
 de beschikking hebben; sich wohin v. = zich
 wenden tot, zich vervoegen tot. **Verfügung**,
 w. = beschikking, maatregel, besluit, bepaling;
 zur V. stehen, stellen = ter beschikking staan,
 stellen; ihm zur V. = te zijner beschikking.
Verfügungsrecht, f. = beschikkingsrecht.
verführbar = verleidbaar, te verleiden
verführen, [schw. (h.) = 1. ver-, misleiden;
 2. [transporteeren; verkeerd brengen]; 3. eiten
 Lärm, ein Geschrei v. = spektakel maken,
 hevig schreeuwen. **Verführer**, m. = verleider.
verführerisch = verleidelijk. **Verführung**,
 w. = verleiding, verlokking. **Verführung-**
kunst, w. = verleidingskunst. **verführen**,
 [schw. (h.) = (doen) verongelukken, (doen) mis-
 lukken. **verfummeln**, [schw. (h.) = verform-
 faaien, verknoelen; verboemelen. **verfünft-**
fachen, [schw. (h.) = vervijftvoudigen. **verfüt-**
tern, = **füttern**, [schw. (h.) = vervoederen, opmaken
 met voederen, versnoepen; over-, ziek-, dood-
 voederen. **vergauben**, [schw. (h.) = wegschenken.
vergauffen sich, [schw. (h.) = zich vergapen;
 sich in einen v. = zich aan iem. vergapen, op
 iem. verlieven. **vergaufeln**, [schw. (h.) = ver-
 gallen, verbitteren; denatureeren. **vergaufel-**
piere sich, [schw. (h.) = zich vergalopperen,
 zich vergissen. **vergaufen** = verleden, ver-
 loopen. **Vergaufenhaft**, w. — = ('t) verleden.
vergauflich = vergankelijk, voorbijgaand.
Vergauflichkeit, w. — = vergankelijkheid enz.
vergaufen, [schw. (h.) = (fdd.) in 't openbaar
 verkoopen. **vergaufung**, w. —, —en = (fdd.)
 verkoop. **vergaufen**, [schw. (h.), (f.) u. sich v.
 (h.) = vergassen. **vergaufet**, m. —s, — =
 vergasser; (*vlk.*) achterste, gat. **vergaufern**,
 [schw. (h.) = traliën, van traliëwerk voorzien;
 (*soldaten van de wacht*) bijelkaar trommelen.
vergaufertung, w. —, —en = traliëwerk; die
 (of zur) V. trommeln, [schlagen = (*de wacht*)
 bij trommelslag bijeenroepen. **vergaufeln**,

[schw. (h.) = (zijn tijd e. d.) met grappemakerijen doorbrengen.

I. **verge'ben**, ft. (h.) = vergeven; [vergiftigen]; (Stellen, Amter, die Hand seiner Tochter be-, weggeven, schenken; (einem) vergeven, vergiffenis schenken; (die Karten, sich) verkeerd geven; (sein Recht) afstaan; er vergibt seiner Ehre nichts = hij laat zijn eer niet te kort doen; du vergibst dir damit nichts = je doet daarmee niets te kort aan je waardigheid.

II. [**verge'ben** (Vbj.) zie vergeblid].
verge'bens = tevergeefs, nutteloos; noodeloos, ongegrond]. **Verge'ber**, m. = vergever; begever (van een ambt e. d.). **verge'b'lich** = vergeefs(ch), nutteloos, vruchteloos. **Verge'bung**, w. —, —en = be-, vergeving (van een ambt e. d.), toewijzing; vergeving, pardon; freie B. = onderhandsche toewijzing; um B. l. = vergeef me! pardon! **verge'genwärtigen**, schw. (h.) = voorstellen, voor den geest roepen.

I. **verge'h(e)n**, unr. (f.) = vergaan, voorbijgaan, verlopen (van dagen, jaren enz.); (Strantheiten) verlopen, verdwijnen; Hören und Sehen, die Sinne v. einem = hooren en zien vergaan iem.; vor (Angst, Gram, Ungebuld) van... vergaan, sterven, omkomen; das Lachen wird ihm schon v. = 't lachen, de lust om te lachen zal hem wel vergaan; das muß ich mir v. lassen = dat moet ik opgeven; das wird er sich v. lassen = dat zal hij wel niet weer in zijn hoofd krijgen; **sich v.** (gegen einem, an einem) = verkeerd handelen, misdoen; een mislag begaan, zich vergrijpen.

II. **Verge'hen**, f. —s, — = vergaan, verlopen, verdwijning; mislag, misdrijf, overtreding, vergrijp, delikt.
Verge'hung, w. —, —en = mislag, -drijf, overtreding. **verge'kert** = tot (een) geest gemaakt; (v. d. Wirk) wezenloos, verwilderd. **verge'f'igen**, schw. (h.) = spiritualizeeren; vergeestelijken. **Verge'f'igung**, w. —, —en = spiritualizatie; vergeestelijking. **verge'fen**, ft. (h.) = vergelden, loonen voor. **Verge'fung**, w. — = (weder)vergelding. **Verge'fungsgesetz**, f. = wet van de wedervergelding. **Verge'fungstag**, m. = dag der vergelding. **Verge'f'igung**, w. —, —en = gelofteaflegging. **Verge'f'el'schaftung**, w. = maatschappijvorming. **verge'f'bar** = vergeetbaar, gemakkelijk te vergeten; nicht v. = onvergetelijk, niet te vergeten.

I. **verge'fen**, ft. (h.) (du vergißt, er vergißt; vergaß; vergahe; vergiß! vergeffen) = vergeten; diesen Dienst, diesen Streich werde ich ihm nie v. = dezen dienst, deze streek van hem zal ik nooit vergeten; **sich v.** = zich v. II. **Verge'fen**, f. —s = vergeten, vergetelheid, vergeetachtigheid. III. **verge'fen** (Vbj.) = erg vergeetachtig.

Verge'fenheit, w. — = vergetelheid; vergeetachtigheid. **verge'f'lich** = vergeetachtig, verstrooid. **Verge'f'lichkeit**, w. — = vergeetachtigheid enz. **verge'u'den**, schw. (h.) = verkwisten, verdoen, er door brengen. **Verge'u'der**, —s, — = verkwister, doorbrenger. **verge'u'wal'tigen**, schw. (h.) = (einen, das Recht) geweld aandoen, verdrukken, verkrachten. **Verge'u'wal'tigung**, w. —, —en = verdrukking, onderdrukking, geweldpleging, verkrachting. **verge'u'f'fern sich**, schw. (h.) eines Dinges, über (Wirt.) = zich van, omtrent iets vergewissen, verzekeren.

verge'nen, ft. (h.) = (tranen) storten, (tranen, bloed) vergieten; [uitstorten, verspillen]. **verge'nf'igen**, schw. (h.) = (menschen, dieren, lucht,

water, iems. leven enz.) vergiftigen; (menschen, dieren ook) vergeven. **Verge'fung**, w. —, —en = vergiftiging.

Vergil' zie Virgil.

vergil'ben, schw. (f.) = geel worden. **Vergil'f'meinmicht**, f. —(e)s, —e = vergeet-me-niet(ie). **vergit'tern**, schw. (h.) = traliën, (met hekwerk) afrasteren. **Vergit'terung**, w. —, —en = tralie-, hekwerk, afrastering.

vergl. = vergelijk(e): vergelijk. **verglas'bar** = verglaasbaar. **verglas'fen**, schw. (h.) = verglazen; van (glas)ruiten voorzien; tot glas maken; v., (f.) = (tot) glas worden; verglaste Augen = glazige (d. i. wezenloze) oogen. **Verglas'ung**, w. —, —en = verglazing; glazuur.

Vergleic'h, m. —(e)s, —e = vergelijking; vergelijk, schikking, overeenkomst, akkoord; im B. mit, zu = in vergelijking met; B. e anstellen, ziehen = vergelijkingen maken; einen B. schließen, eingehen = een schikking maken, een overeenkomst sluiten, aangaan; zu einem B. kommen, gelangen = tot een akkoord komen; die Sache kommt zum B. = komt tot een schikking, zal geschikt worden; ein gültlicher B. = een minnelijke schikking, een onderhandsch akkoord (vgl. Afforb); besser ein magerer B. als ein fetter Prozeß = beter een mager vergelijk als een vet proces. **vergleic'h'bar** = vergelijkbaar, te vergelijken; (eine Sache) ist einer andern v. = is met een andere te vergelijken. **vergleic'h'en**, ft. (h.) = [gelijk, effen maken; in overeenstemming met elkaar brengen]; (twistenden) tot overeenstemming brengen; **sich v.** = 't eens worden, tot overeenstemming komen, een schikking maken, 't schikken; Streitigkeiten v. = vershillen uit den weg ruimen, vereffenen; etw., einen v. mit = iets, iem. vergelijken met; einen, sich einem andern v. = iem., zich met iem. anders gelijkstellen; **vergleic'h'end** = vergelijkend. **vergleic'h'lich** zie vergelijk'bar.

Vergleic'h'santrag, m. = voorstel tot een schikking, tot een akkoord; aangeboden akkoord. **Vergleic'h'stermin**, m. = verifikatievergadering. **Vergleic'h'svorschlag** = -antrag. **Vergleic'h'sweg**, m.: im B. = bij minnelijke schikking. **vergleic'h'sweise** = vergelijkenderwijze, bij vergelijking; bijwijze van schikking. **Verglei'chung**, w. —, —en = vergelijking. **Verglei'chungsgrad**, m.; -punkt, m.; -stufe, w. = graad, trap van vergelijking; punt v. verg.; trap v. verg.

verglei'chungsweise = vergelijkenderwijs. **vergl'im'men**, ft. (f.) = verglimmen, uitdooven. **verglü'hen**, schw. (f.) = uitgloeien, -dooven.

I. **vergnü'gen**, schw. (h.) = vergenoegen, vermaken; [bevredigen, voldoen]; (wost.) ich bin vergnügt = ik heb genoeg; **sich v.** = zich vergenoegen, zich vermaken. II. **Vergnü'gen**, f. —s, (zie Vergnügungen) = genoegen, vermaak, plezier; nichts macht ihm B. = niets doet hem genoegen, plezier; ich finde, habe kein B. daran, das zu wiederholen = ik vind, heb er geen genoegen, geen plezier in...; zum B. = voor plezier; mit B. = met genoegen, met plezier.

vergnü'lich = genoeglijk, prettig, vermakelijk, plezierig, blij. **vergnügt'** = vergenoegd, blij(e), vrolijk. **Vergnü'gungen**, Pl. (naast 'enkelv. Vergnügen) = genoegens, vermaken, vermakelijkheden, genietingen. **vergnü'gung'shalber** = voor plezier, voor (mijn, zijn enz.)

genoegen. **Vergnügungslotal**, f. = uitspanningslokaal. **Vergnügungsort**, m. = uitspanningsplaats. **Vergnügungsdreife**, w. = plezierreis. **Vergnügungsjucht**, w. = zucht tot vermaak.

vergol'den, [schw. (h.) = vergulden. **Vergol'der**, m. —s, — = vergulder. **Vergol'dung**, w. —, —en = vergulding, ('t) vergulden; verguldsel.

vergö'n'nen, [schw. (h.) = (ver)gunnen, toestaan.

vergöt'tern, [schw. (h.) = vergoden. **Vergöt'terung**, w. —, —en = vergodding.

vergra'ben, [f. (h.) = (een schat e. d.) begraven; er vergräbt sich in die Bücher = hij begraaft, verdiept zich in; er möchte sie in den vier Wänden ihres Zimmers v. = hij zou haar wel willen opsluiten. **vergrä'men**, [schw. (h.) = (sein Leben) in verdriet slijten, verknieszen; sich v. = zich verknieszen]. **vergrä'mt** = verkniesd, door leed verteerd. **vergra'ten**, [schw. (f.) = met gras begroeien. **vergrä'ten**, [f. (h.) = [(een boek) beduimelen, verslijten]; sich v. = verkeerd grijpen, zich (met grijpen) vergissen; zich vergrüpen; stukgebruiken. uitverkocht raken; sich v. an (Dat.) (ll). **vergrif'ten** = uitverkocht; (soms) beduimeld, stukgelezen enz.

vergrö'bern, [schw. (h.) = vergroeven, grover maken. **vergrö'bern**, [schw. (h.) = vergrooten; overdrijven; verergeren; sich v. = vergrooten, grooter worden. **Vergro'ßerung**, w. —, —en = vergrooting. **Vergro'ßerungsapparat**, m. = vergrootingstoestel, -koker. **Vergro'ßerungsglas**, f. = vergrootglas. **Vergro'ßerungslinse**, w. = vergrootende lens. **vergrü'beln**, [schw. (h.) = (den tijd) verdroomen.

vergu'ten, [schw. (h.) = verkiiken; sich in ein Mädchen v. = zich aan een meisje vergapen. **vergu'ten** zie vergolden. **Vergun'ft**, w.: mit B. = met uw verlof (welnemen), sta mij toe. **Vergün'tigung**, w. —, —en = verlof, gunst, voorrecht, begunstiging. **vergu'ten**, [schw. (h.) = vergoeden (uitgaven, voorschot, moeite e. d.). **Vergü'tung**, w. —, —en = vergoeding.

Verha'd', m. —(e)s, —e = verhakking, versperring (van geveldde boomen). **verha'ten**, [schw. (h.) = ver-, stukhakken; (ein Lager: een kamp) met een versperring (van geveldde boomen) omgeven. **Verha'ft'**, m. —(e)s; in B. nehmen = in hechtenis nemen; overigens = Verhaftung. **verha'ten**, [schw. (h.) = in hechtenis (gevangen) nemen, arresteeren; (berl.) einen v. = (ook) er eentje verschalken (een borrel); **verha'tet**: einem v. sein = (soms) verplichting hebben, gebonden zijn jegens iem. [**Verha'ftnahme**, -nehmung, w. = Verhaftung]. **Verha'ftsbefehl** zie Verhaftungsbefehl. **Verha'ftung**, w. —, —en = gevangenneming, arrestatie. **Verha'ftungsbefehl**, m. = bevel tot gevangenneming.

verha'gein, [schw. (h.) = verhagelen, door hagel vernielen. **verhä'teln**, [schw. (h.) = met haakjes aan elkaar vastmaken; (zijde enz. met haken) verbruiken; (ook) verbroddelen, verknoeien; sich mit einem v. = 't bij iem. verkerven. **verhal'ten**, [schw. (f.) = wegsterven.

I. **verhal'ten**, [f. (h.) = [toe-, dichthouden]; ('t lachen, tranen) weer-, tegen-, inhouden, bedwingen; (den adem) inhouden; (hartstochten) in bedwang houden, beteugelen; (einem die Wahrheit) verzwijgen; sich v. = zich gedragen, zich houden; zich verhouden; sich ruhig v. = zich rustig, stil houden; sich passiv v. = passief, lijdelijk blijven; die Sache verhält sich so, damit verhält es sich so = met de zaak is 't zoo

gesteld, staat 't zóó; wie verhält sich das? = hoe zit dat? hoe is 't daarmee gesteld? a verhält sich zu b wie 4 zu 5 = a verhoudt zich tot, staat tot enz. II. **Verhal'ten**, f. —s = ('t) in-, tegenhouden; gedrag(slijn).

Verhält'nis, f. . . nisses, . . nisse = verhouding, proportie, evenredigheid; verstandhouding, betrekking, verhouding; lief, liefde; (Pl. ook) omstandigheden, middelen; (die Ausgaben) stehen in feinem B. zu (den Einnahmen) = staan in geen verhouding tot, zijn niet evenredig met; im B. zu = in verhouding tot, in evenredigheid met; nach B. (Gen.) = naar verhouding (van); ein gespanntes B. = een gespannen verhouding; (ich) stehe in feinem B. zu ihm = in geen betrekking, verstandhouding met hem; (er hat ein B. = een liaison; (er lebt) in büßigen B. . nissen = in behoeftige omstandigheden; unter den gegebenen B. . sen = in de gegeven omstandigheden. **Verhält'nisanteil**, m. = evenredig aandeel. **Verhält'nisangeiger**, m. = betrekkingwijzer. **Verhält'nisgleichung**, w. = evenredigheid. **verhält'nismäßig** = evenredig, betrekkelijk, naar verhouding. **Verhält'niswahl** zie Proportionalwahl. **Verhält'niswort**, f. = voorzetsel. **Verhält'niszahl**, w. = verhoudingsgetal. **Verhal'tung**, w. zie Verhalten II. **Verhal'tungsbefehl**, m. = order, instructie; consigné. **Verhal'tungslinie**, w. = gedragslijn. **Verhal'tungsregel**, w. = instructie, gedragslijn; leefregel.

verhan'deln, [schw. (h.) = onderhandelen (over), bespreken, beraadslagen (over); verhandelen. **Verhand'lung**, w. = onderhandeling, beraadslaging; B. . en = (ook) handelingen (v. de Ede Kamer bijv.). **Verhand'lungstag**, m. = zitting(sdag).

verhan'gen, [schw. (h.) = verhangen, anders hangen; (das Fenster) bedekken, gordijn hangen voor; (Gott) verhängte es = besocht 't; eine Strafe über einen v. = iem. een straf, boete opleggen, een straf over iem. uitspreken; die Untersuchungschaft über einen v. = iem. tot voorarrest veroordeelen; den Belagerungszustand über einen Ort v. = een plaats in staat van beleg verklaren; vgl. Fängel. **Verhäng'nis**, f. . . nisses, . . nisse = (nood)lot. **Verhäng'nisglaube**, m. = geloof aan een noodlot, fatalisme. **verhäng'nisvoll** = noodlottig, rampzalig, onheilvol.

verhär'men, [schw. (h.) = verknieszen; verhä'rmt = verkniesd, door verdriet verteerd. **verhar'ren**, [schw. (h.) = (bei) auf seiner Aussage: bij zijn verklaring) volharden, blijven; ich verharre mit der vollkommensten Hochachtung = ik verblijf met . . . **verhar'shen**, [schw. (f.) = verkorsten, droog worden (van een worde); v., (h.) = verdrogen, hard maken. **verhär'ten**, [schw. (h.) = verharden, hard maken; v., (f.) = verharden, hard worden. **Verhär'tung**, w. —, —en = verharding. **verhar'zen**, [schw. (h.) = met hars bestrijken, m. h. bedekken; v. (f.) = in hars veranderen.

verha'peln, [schw. (h.) = in de war maken, verbroddelen; sich v. = in de war raken, zich verwarren. **verhä's'sichen**, [schw. (h.) = leelijk maken. **verha's't** = gehaat; das ist mir v. = dat haat ik, daar heb ik een hekel aan; der v. . e Kerl = die nare, die ellendige kerel.

verhä't'scheln, [schw. (h.) = vertroetelen, verwennen, bederven.

Verhau', m. —(e)s, —e = Verhad. **verhau'gen**, [schw. (h.) = uitademen, ('t leven, den laat-

sten adem) uitblazen; **v.**, (f.) = vervliegen, te niet gaan, in 't niet verdwijnen; [uitkomen, bekend worden]. **verhau'en**, ft. (h.) = versperren (met geveldé boomen); (einen) afranselen, bont en blauw slaan; (Vermögen) er door brengen, verdoen; (Schulaufgabe) bederven; **sich v.** = verkeerd slaan, zich vergissen.

verhe'ben sich, ft. (h.) = zich verbeuren, zich vertillen. **verhe'd'bern**, schw. (h.) = in de war maken, verhaspelen; **sich v.** = in de war raken.

verhee'ren, schw. (h.) = verwoesten, vernielen; (ook: een land) afstroopen. **Verhee'ring**, w. —, —en = verwoesting, vernieling. **verhe'fen**, schw. (h.) = (een boek) verkeerd innaaien; (een wonde) naaien. **verhe'fen**, schw. (h.) = verhelten, verbergen, ontveinzen.

verheim'lijken, schw. (h.) = verbergen, stilhouden, verzwijgen, geheim houden, verhelten. **Verheim'lichung**, w. —, —en = verbergen, -zwijging, -heling. **verhe'raten**, schw. (h.) = (an einen) ten huwelijk geven, uithuwe(lijke)n; **sich mit einem v.** = met iem. trouwen, huwen; **verheiratet** = gehuwd, getrouwd. **Verhe'raturg**, w. —, —en = huwelijksplechtigheid, ('t) trouwen. **verhe'ken**, ft. (h.) = toezeggen, (plechtig) beloven; **das v. e Land** = 't beloofde land. **Verhe'kung**, w. —, —en = toezegging, belofte. **verhe'kungsbull** = veelbelovend. **verhe'zen**, schw. (h.) = verstoken.

verhel'fen, ft. (h.) = iem. zu etw. = iem. aan iets helpen, zorgen dat iem. iets krijgt; **einem zu seinem Recht v.** = iem. zijn recht verschaffen. **verhen'ken** = verduiveld, drommels(ch).

verherli'chen, schw. (h.) = verheerlijken, vieren, roemen. **verhet'zen**, schw. (h.) = op-, aanhitsen; [opjagen]. **verhe'ern**, schw. (h.) = (schp.) verhuren, vervrachten. **verheult** = behuuld. **verhe'zen**, schw. (h.) = beheksen, betooveren; **es ist wie verhext** = (ook) 't is of de duivel er mee speelt.

verhim'meln, schw. (h.) = ophemelen, vergoden; [hemelsch maken]; (f.) in geestvervoering zijn; doodgaan, sterven. **verhim'melt** = in extase, in geestvervoering. **verhin'bern**, schw. (h.) = verhinderen, beletten; **einen an (Dat.) v.** = iem. iets beletten, verhinderen. [**verhin'berlich** = hinderlijk]. **Verhin'berung**, w. —, —en = verhinderling.

verhoch'deutschten, schw. (h.) = verhoogditschen. **verhoch'ten sich**, schw. (h.) = altijd op dezelfde plaats hokken, versuffen.

I. **verhof'fen**, schw. (h.) = [hopen]; (*jag.*) = [ichern. II. **Verhof'fen**, f. = wiber B. = ongedacht, tegen verwachting.

verhoch'ten, Adj. = verholten; *vgl. v. erhellen*. **verhoch'tnen**, schw. (h.) = bespotten, beschimpen, hoonen, uitjouwen. **verhoch'tniepeln**, **verhoch'tniepeln** = verhoch'tnen. **Verhoch'tnung**, w. —, —en = bespottling, beschimping, hoon.

verhoch'tern, schw. (h.) = uitventen, langs de straat verkoopen. **verhoch'ten**, schw. (h.) = (ein Schiff) verhalen. **Verhoch'teine**, -truffe, w. = verhaallijn. **verhoch'ten**, schw. (f.) = hout worden, in hout veranderen; **v.**, (h.) = einen v. = iem. afranselen. **Verhoch'tung**, w. — = houtvorming. **Verhoch't**, f. —(e)s, —e = verhoor; ein B. bejehen = een verhoor ondergaan; ein B. mit einem anstellen, einen ins B. nehmen, [mit einem ins B. gehen] = iem. in ('t) verhoor nemen. **verhoch'ten**, schw. (h.) = verhooren, onderfragen; [niet hooren, niet letten op = überhoch'ten]; (een leerling) overhooren; **sich v.** = verkeerd hooren.

verhu'deln, schw. (h.) = verknoeien, -morsen. **verhül'ten**, schw. (h.) = ver-, omhullen, verbergen; in v. den Worten = in bedekte termen; **sich v.** = zich verhullen enz. **verhüllt** = bedekt (van uitdrukking). **Verhül'tung**, w. —, —en = ver-, omhulling, (om)hulsel. **verhul'terfaden**, -fältigen, schw. (h.) = verhoonderd-voudigen. **verhul'tern**, schw. (f.) = verhoongeren. **verhul'ten**, schw. (h.) = verknoeien, bederven; (einen Schriftsteller) afmaken. **verhül'ten**, schw. (h.) = verhoeden, verhinderen, voorko'men. **verhül'ten**, schw. (h.) = (Erze) tot metaal verwerken. **Verhül'tung**, w. —, —en = verhoeding, voorko'ming. **Verhül'tungsmittel**, f. = voorbehoedmiddel. **verhul'tzelt** = verschrompeld, uitgedroogd.

Verifikation, w. —, —en = verifikatie. **verifizieren**, schw. (h.) = verifiëren, waarmerken. **verin'nerlijken**, schw. (h.) = verinnerlijken. **verin'nigen**, schw. (h.) = inniger maken, inniger verbinden; **sich v.** = inniger worden. **verintere'ssieren sich**, schw. (h.) = intrest opbrengen. **verir'ren**, schw. (f.), **sich v.** (h.) = verdwalen, afdwalen. **Verir'ring**, w. —, —en = (af)dwaling.

verja'gen, schw. (h.) = ver-, weggagen, verdrijven; met jagen doorbrengen. **verjäh'rbar** = verjaarbaar, aan verjaring onderhevig. **verjäh'ren**, schw. (f.) = verjaren. **verjäh'rt** = verjaard; zeer oud, oud-eerwaardig. **Verjäh'ring**, w. —, —en = verjaring. **verjam'mern**, schw. (h.) = verjammeren, vertreuren, verlamteeren. **verjen'en** (spr.: *zien.*), schw. (h.) = vergokken, verdobbelen. **verjü'keln** = verju'keln. **verjü'keln**, schw. (h.) = verjubelen, verboemelen. **verju'den**, schw. (f.) = jood, joodsch worden, verjoodschen. **verjün'gen**, schw. (h.) = verjongen; (*zuil, staaf enz.*) geleidelijk dunner doen toelopen; (*teekening*) verkleinen; **sich v.** = jonger worden; geleidelijk smaller, dunner worden, smal, dun uitloopen; *vgl. Maßstab*. **Verjün'gungsprozeß**, m. = verjongingsproces. **verju'gen**, schw. (h.) = verjubelen.

verkal'bar = verkalkbaar. **verkal'ten**, schw. (f.) = verkalken. **Verkal'tung**, w. —, —en = verkalking. **verkaunt** = miskend. **verkap'pen**, schw. (h.) = verkappen, -mommen; arresteeren; **verkappter Offizier** = verkapt officier. **verkat'tert**: v. sein = katterig zijn. **verkat'ten**, schw. (h.) = (den Anfer) verkatten.

Verkauf, m. = verkoop, debiet; zum B. anschlagen, aanbieten = te koop zetten, aanbieden. **verkaufen**, schw. (h.) = verkoopen; (wir sind verraten und verkauft) = verkocht en verraden; zu v. = te koop; **sich v.** = zich verkoopen; diese Ware verkauft sich gut = wordt goed verkocht, gaat goed (van de hand). **Verkauf'er**, m. —s, — = verkooper, slijter; winkelbediende. **Verkauf'erin**, w. —, —nen = verkoopster, winkeljuffrouw. **verkauf'lich** = te koop; verkoopbaar, te verkoopen; goed van de hand gaand; **einem etw. v. überlassen** = iem. iets verkoopen; v. sein (*fig.*) = veil, te koop zijn. **Verkaufsantrag**, m. = verkoopaanbod. **Verkaufsauftrag**, m. = verkooporder. **Verkaufs'bedingung**, w. = voorwaarde van verkoop. **Verkaufs'buch**, f. = verkoop-, kladboek. **Verkaufs'bude**, w. = kraam.

Verkaufs'flotal, f.; **preis**, m.; **rechnung** (-nota), w.; **urkunde**, w.; **verein**, m. = verkooplokaal; -prijs; -rekening; -akte; -bond. **Verkehr**, m. —(e)s = verkeer, beweging, omgang; betrekking, verbinding; handel, (de)

zaken; an der Börse war wenig **B.** = ging weinig om; brieflicher **B.** = briefwisseling; der geschäftliche **B.** = 't zaken-doen, de handel; in **B.** sehn = in den handel (in 't verkeer) brengen. **verlehen**, *schw.* (h.) = verkeeren, omgang hebben, omgaan; verhandeld worden; [verkeeren = veranderen, verdraaien]; viel in einem Hause v. = veel in een huis komen, verk.; mit einem v. = met iem. verk., omg.; **sich v.** = veranderen; es kann sich v. = 't kan verkeeren; *vgl.* verkehrt. **verleherreich** = druk (bezocht). **Verlehermittel**, f. = middel van verkeer. **Verleherstille**, w. = gebruik, usance. **Verleherstoffsicher**, m. = officier bij 't vervoerwezen. **Verleherstoffsicher** = verkeers-agent. **Verleherstodung**, w., -führung, w. = belemmering, storing van 't verkeer. **Verleherstraße**, w. = verkeersweg. **verleher** = verkeerd; *vgl.* Mühe. **Verleherheit**, w. —, —en = verkeerdheid. **Verleherung**, w. —, —en = omkeering, omverpaling.

verlehen, *schw.* (h.) = vaastspieën; verkoopen, verpatsen; *vgl.* den Ropf über (III.) v. = zich suf denken over iets; in einen verleht sein = op iem. verkikkerd, verliefd zijn.

verlehen, unt (h.) = miskennen; es läßt sich nicht v. = 't is niet te miskennen, te ontkennen; Sie v. mich = (ook) U hebt den verkeerd voor. **Verlehenung**, w. — = miskenning. **verlehteln**, *schw.* (h.) = met een kettinkje vastmaken. **verlehteln**, *schw.* (h.) = verbinden, (aaneen)schakelen. **Verlehtung**, w. —, —en = verbinding, aaneenschakeling; reeks, keten. **Verlehtzerer**, m. —s, — = verketteraar. **verlehtzern**, *schw.* (h.) = verketteren. **Verlehtzerung**, w. —, —en = verkettering.

verlehtzern, *schw.* (h.) = verkerkelijken, onder ('t gezag van) de kerk brengen. **verlehtzern**, *schw.* (h.) = versjacheren, -patsen. **verlehtzern**, *schw.* (h.) = aaneenlijmen, -plakken.

verlehtgen, *schw.* (h.) = aanklagen (*bij 't gerecht*); einen v. auf (III.) = een eisch tot.. tegen iem. instellen. **Verlehtger**, m. = eischer, klager. **Verlehtger** = aangeklaagde. **Verlehtgerung**, w. —, —en = (aan)klacht. **verlehtgermern**, *schw.* (h.) = (aaneen)krammen. **verlehtgermt** = verkleumd. **verlehtgerren**, *schw.* (h.) = verheerlijken (Jesus wurde verlehtger); met bovenaardschen glans omgeven, omstralen; (sein Gesicht) verlehtger sich = helderde op, kreeg een glans van geluk (zaligheid). **Verlehtgerung**, w. —, —en = (scheeps)verklaring. **Verlehtgerung**, w. —, —en = verheerlijking, hemelverrukkung. **verlehtgerren**, *schw.* (h.) = kwaadspreken van, over de tong laten gaan, verklappen; verbabbelen. **verlehtgerren sein**. **verlehtgerren**, *schw.* (h.) = met klauzules omschrijven, vaststellen; ein starr verlehtgerren Kontrakt = een kontrakt met veel beperkende bepalingen.

verlehtgen, *schw.* (h.) = dichtplakken; (*papier e. d.*) verplakken. **verlehtgen**, *schw.* (h.) = vermorsen. **verlehtgen**, *schw.* (h.) = verkleeden, vermommen; betimmeren, beschieten; (*met planken, koperen platen enz.*) bekleeden; einen Schacht v. = een mijnput beschoeien; (eine Tür) omlijsten; (ein Schiff) inwendig v. = beplanken, wegeren. **Verlehtbung**, w. = verkleeding, -moming; betimmering, -kleeding, beschoeiing. **verlehtgen**, *schw.* (h.) = verkleinen, verminderen; (*een breuk*) vereenvoudigen; *vgl.* Maßstab. **Verlehtnerung**, w. —, —en = verkleining; vereenvoudiging (*van een breuk*). **Verlehtnerungsapparat**, m. = verkleinings-

toestel, -koker. **Verlehtnerungsglas**, f. = verkleiningsglas. **Verlehtnerungsluffig**, f. = verkleiningsachtervoegsel. **Verlehtnerungswort**, f. = verkleinwoord. **verlehtner**, *schw.* (h.) = (*met stijf*) dichtplakken.

verlehtgen, ft. (f.) = wegsterven, zich verlezen.

verlehtnen, *schw.* (h.) = verkleetsen; (f.) versuffen. **verlehtmen** = verkleumd, verstijfd. **verlehtnen** (-stoppnen), *schw.* (h.) = verkoopen, verpatsen; afranselen; (*geld*) stukslaan.

verlehtnen, *schw.* (h.) = opmaken, verbruiken; veroordeelen. **verlehtnen**, *schw.* (h.) = (*kruil*) verschieten; sich in einen v. = op iem. verleven, verkikkerd raken. **verlehtnen**, *schw.* (h.) = schaarsch maken. **Verlehtnung**, w. —, —en = ('t) schaarsch-woorden. **verlehtnen**, *schw.* (h.) = uitstaan, verkroppen. **verlehtnen**, *schw.* (h.) = verstuiken; (*ook*) veroordeelen. **verlehtnen**, ft. (h.) = verbijten, -kroppen; (*stud.*: er muß sich das) ontzeggen; ein verlehtnener Mund = een vertrokken, samengeknepen mond. **verlehtnen**, *schw.* (h.) = in de herberg (kroeg) opmaken, zoek maken, verdrinken. **verlehtnen**, *schw.* (h.) = verkruik(en). **verlehtnen**, *schw.* (h.) = verbeenen, verharden; aïstompen; verlehtnert = (*fig.*) afgestompt, uitgedroogd, vastgeroest. **verlehtnen** sein, *schw.* (h.) = kraakbeen worden. **verlehtnen** = knoestig (*cooral fig.*), stijf-onbeholpen. **verlehtnen**, *schw.* (h.) = in knoopen leggen, knoopen; **sich v.** = in de knoop, in de war gaan. **verlehtnen**, *schw.* (h.) = verbinden; vastknoopen; verlehtnert sein mit = verbonden zijn, gepaard gaan met. **verlehtnen** = kwaad, nijdig. **verlehtnen** = verlehtnen.

verlehtgen, *schw.* (h.) = verkoken, met koken verdoen; v., (f.) = verkoken; (sein Zorn) ist verlehtgen = is bedaald. **verlehtgen**, *schw.* (f.) = verkolen; v., (h.) = verk.; voor den gek houden, wat wijs maken. **Verlehtlung**, w. — = verkoling. **verlehtgen**, *schw.* (h.) = tot kooks verwerken; v., (f.) = (tot) kooks worden. **verlehtgen**, *schw.* (h.) (berl.): **sich v.** = kwade vrienden worden; sich den Magen v. = z'n maag bederven (*met geneesmiddelen e. d.*). **verlehtgen**, ft. (f.) = vervallen, verloopen, verwaarloozen, bederven, ten onder gaan; verstompen, verderlijken; (*gwst.*) vergaan; (*soms*) etnen v. = iem. tegenkomen; eint v. er Wienich = een verloopen mensch, verl. sujet. **Verlehtmenheit**, w. — = verdorvenheid zedelijke verstomping. **Verlehtmennis**, f. —jes, —je = (*schw.*) overeenkomst, kontrakt. **verlehtmen**, *schw.* (h.) = (ver)konsumeeren, ge-, verbruiken. **verlehtmen**, *schw.* (h.) = (*honden, paarden*) samen koppelen; (*stukken grond*) vereenigen, koppelen. **Verlehtmenning**, w. = ruilverkaveling, samenvoeging van grondstukken. **verlehtmen**, *schw.* (h.) = kurken. **verlehtmen**, *schw.* (h.) = bederven; sich den Fuß v. = z'n voet verstuiken. **verlehtmen**, *schw.* (h.) = belichamen, verpersoonlijken. **Verlehtmenning**, w. —, —en = belichaming enz. **verlehtmen**, *schw.* (h.) = met minnekoozen, met vrijen, met kouten doorbrengen.

verlehtgen, *schw.* (f.) = over den kop, bankroet gaan; **sich v.** = harrewarren. **verlehtmen**, *schw.* (h.) = verleggen, wegmaken. **verlehtmen**, *schw.* (h.) = (*gwst.*) verklikken, uitbrengen. **verlehtmen** = (*soms*) vervloekt; mit v. en Armen = met de armen over elkaar. **verlehtmen** sich, ft. (h.) = wegkruipen, zich verbergen.

verkrümeln, [schw. (h.) = verkrümmelen, verbrokkenen, bij kleine beetjes opmaken; **sih v.** = verloren gaan (*in de menigte*), wegschuipen. **verkrüm'men**, [schw. (h.)], **sih v.** = verkrommen, verdraaien, misvormen. **Verkrüm'mung**, w. —, —en = verkromming. **verkrü'peln**, [schw. (f.) = vergroeiën, krom, scheef groeiën; verkomen; **v.**, (h.) = verminken, laten vergroeiën. **verkrü'pelt** = verminkt, klein en scheefgegroeid. **Verkrü'pelung**, w. —, —en = verminking, vergroeiing. **verkrü'len sich**, [schw. (h.) = ver-, afkoelen, (*gwst.*) kou vatten. **verkrüm'mern**, [schw. (h.) = (Freude) bederven; (jems. Rechte) aantasten, inbreuk maken op, verkorten; (einem die Zeit: iems. tijd) in beslag nemen; **v.**, (f.) = ver-, wegwijnen. **verkrüm'b(ig)en**, [schw. (h.) = verkondigen, bekendmaken; (im Staatsanjetger) afkondigen; (*verder*) aankondigen, voorspellen. **Verkrüm'b(ig)er**, m. —s, — = verkondiger. **Verkrüm'b(ig)ung**, w. —, —en = verkondiging, bekendmaking; afkondiging; **Mariä B.** = Maria-Boodschap. **verkrüm'b'ig'haften**, [schw. (h.) = verkennen, onderzoeken, trachten te weten te komen, uitvorschen; bekendmaken, berichten]. **verkrüm'gen**, [schw. (h.) = (*olk.*) verkwansele, stilletjes verkoopen. **verkrüm'keln**, [schw. (h.) = verknutselen, bederven (*door 't te mooi te willen maken*). **verkrüm'fern**, [schw. (h.) = verkoperen. **verkrüm'peln**, [schw. (h.) = verkorten, korter maken; (die Zeit) korten; (*loon, iems. aanspraken*) be-, verkorten; (einem das Brot v. = iem. in zijn verdiensten benadeelen; **sih v.** = korter worden; (in)krimpen. **verkrüm'gen**, [schw. (h.) = uitlachen. **Verla'bebetrieb**, m. = ladingbedrijf. **verla'den**, ft. (h.) = (in-, ver)laden; verkeerd laden. **Verla'beplat**, m. = Ladeplatte. **Verla'der**, m. —s, — = verlader, expeditie. **verla'dungsfähig** = voor verlading, voor verscheping geschikt. **Verla'dungskosten**, Pl. = kosten van verlading, expeditiekosten. **Verla'dungsfchein**, m. = lading-, vrachtbrief, kognossement. **Verlag**, m. —(e)s, —läge = uitgeverszaak; uitgaaf; fonds (*van uitgever*); in B. nehmen = (een boek) uitgeven; B. von J. B. Wolters = uitgave J. B. W., bij J. B. W.; im B. von ... ijt erjdienen = bij den uitgever ... is enz.; [B. = bedrijfskapitaal; voorschot]. **Verlags'buch**, f. = fondsboek. **Verlags'buchhandel**, m. = uitgeverszaak. **Verlags'(buch)händler**, m. = boekhandelaar-uitgever, uitgever-debitant. **Verlags'(buch)handlung**, w. = Verlagsbuchhandel. **Verlags'geschäft**, f. = uitgeverszaak-(boekhandel). **Verlags'kosten**, Pl. = kosten van uitgaaf. **Verlags'recht**, f. = kopierecht. I. **verlan'gen**, [schw. (h.) = verlangen, begeeren, wenschen, vorderen, eischen; ich verlange (*auch*: mich verlangt) nach [auf] = ik verlang naar; was v. Sie von mir = wat verlangt, begeert, wenscht u van mij; er verlangt sein Geld, das Unternehmen verlangt Mut = vordert, eischt, vergt; es soll mich v., was er sagen wird = ik ben benieuwd, 't zal me benieuwen, wat hij zeggen zal. II. **Verlan'gen**, f. —s = verlanging; B. fragen nach = verlanging naar. **verlan'gen'swert** = begeerenswaard(ig). **verlan'gern**, [schw. (h.) = verlenen. **Verlan'gerung**, w. —, —en = verlenging; ('t) verlengde; B. der Hinrichtung = uitstel van executie.

Verlan'gerungslinie, w. = verlengde. **Verlan'gerungsstück**, f. = verlengstuk. **verlang'famen**, [schw. (h.) = verlangzamen, vertragen. **verlangterma'hen** = volgens verlangen. **verlä'pfern**, [schw. (h.) = langzaamaan verspillen, -kwisten, -snoepen. **verlar'ven**, [schw. (h.) = maskeren, vermommen; **sih v.** = zich vermommen, (*van insekten*) zich verpoppen. **verla'schen**, [schw. (h.) = lasschen. **Verla'sf**, m. ..läsjes = zekerheid, vertrouwen; [afsprake]; darauf ijt kein B. = daar kan men niet op vertrouwen, niet op aan. **verla'sfen**, ft. (h.) = verlaten, in den steek laten; [nalaten, opdragen, overlaten]; (Bst.) verhuren; (die Sträfe) v. ihn = begeven hem; **sih auf einen v.** = zich op iem. verlaten, op iem. vertrouwen, rekenen, staat maken, afgaan; verla'ssen (Wb.) = verlaten. **Verla'sftheit**, w. — = verlatenheid, eenzaamheid. **Verla'sftheit**, w. — = nalaten-schap. **verla'sfig**, **verla'slich** = betrouwbaar. **Verla'sfung**, w. — = verlaten, ('t) verlaten; böslische B. = kwaadwillige verlaten; ook = Verla'sftheit. **verla'stern**, [schw. (h.) = (be)lasteren, kwaadspreken van. **verla'ten**, [schw. (h.) = met latten betimmeren, belatten. **Verlaub'**, m. : mit B. = met uw verlof. **Verlauf'**, m. —(e)s = (ver)loop; der B. einer Krankheit = 't verloop, 't beloop van een ziekte; nach B. von drei Tagen = na verloop van; der natürliche B. der Dinge = de natuurlijke loop der dingen; der ganze B. einer Sache = 't geheele verloop, de toedracht van een zaak. **verlau'fen**, ft. (f.) = (*van water*) verlopen, verdwijnen, wegloupen; (*van den tijd*) verlopen, voorbijgaan; (*van een ziekte enz.*) verlopen, een loop nemen; afloopen; das Geschäft verläuft still = de zaken hebben een stil verloop; **v.**, (h.) = verlopen, met loopen doorbrengen; [einem den Weg v. = versperren]; **sih v.** (h.) = verkeerd loopen, ver-, afwalen; (*van een biljartbal*) verlopen; (die Menge) hat sich v. = heeft zich verstrooid, is uiteengegaan; die Wasser v. sich = loopen, stroomen weg; ein v. er Mensch = verlopen mensch, verl. sujet; v. er Hund = weggeloopt hond, baan-, straatmond; v. de Linien = wijkende lijnen. **verlauf'baren**, [schw. (h.) = bekend, publick, ruchtbaar maken; **v.**, (f.) = openbaar worden. **en** = **verlauf'ten**, [schw. (f. u. h.) = verluiden; es verlauf't = men zegt, men wil weten; nichts v. lassen = niets laten verluiden, niets vertellen. **Verlauf'barung**, w. = bekendmaking, bericht. **ver'leben**, [schw. (h.) = beleven, doorbrengen, doorle'ven. **verlebt'** = afgeleefd; [overleden, uitgestorven]. **verleth'gen**, [schw. (f.) = versmachten, van dorst vergaan. I. **verle'gen**, [schw. (h.) = verplaatsen, verleggen; (einen Festtag, eine Sitzung auf einen andern Tag) uitstellen, verschuiven; (iets) verleggen, wegmaken; (*tech.*) leggen, plaatsen; [(iets) bekostigen, voor zijn rekening nemen; v. mit = voorzien van (*goederen, geld*), voorschieten]; (ein Buch usw.) uitgeven (en in den handel brengen); (nrdb.) debiteeren, slijten, verkoopen; (einem den Weg, den Paß) versperren, afsnijden; **sih auf (Hff.) v.** = zich op iets toeleggen. II. **verle'gen** (Wb.) = verlegen, bleu; (*van waren*) oud, bedorven; (*woorden, handschriften*) oud, vergeeten; (er ijt nie um eine Antwort) verlegen. **Verle'genheit**, w. —, —en = verlegenheid, verwarring; (*ook*) ongelogenheid; in B. seßen, bringen = in verlegenheid brengen, verlegen

maken. **Verle'ger**, m. —s, — = uitgever (-debitant, (ook alg.) handelaar, verkooper, slijter. **Verle'gung**, w. — = verlegging, verplaatsing; (tech.) ('t) leggen.

verle'iden, (schw. (h.)): einem etw. v. = iem. ('t) genot van) iets bederven, vergallen; einem die Freude an (Dat.) v. = iem. 't plezier in iets bederven, 't hem tegenmaken. **verle'ihen**, ft. (h.) = verlenen, schenken; (boeken, kleeren, paarden) verhuren, uitleenen. **Verle'her**, m. —s, — = verhuurder; leener; verleener, schenker. **Verle'hung**, w. —, —en = verhuuring; verleening, schenking; (mijnw.) vergunning, concessie. **verle'ten**, (schw. (h.)) = ver-, misleiden. **verle'tgehen**, (schw. (h.)) (Part.: verle'tgeht) = drank in 't klein verkoopen. **Verle'tung**, w. — = ver-, misleiding.

verle'ten, (schw. (h.)) = verkeerd leiden, verkeerd sturen]. **verle'ten**, (schw. (h.)) = ver-, afleeren, afwennen. **verle'ten**, ft. (h.) = (erwten, rozijnen) uitzoeken, lezen, sorteeren; (den Salat) schoonmaken; (wol e. d.) afpluizen; (die Zeit) verlesen; (een stuk) voorlezen; (namen) aflezen; **sich v.** = verkeerd lezen; [v. und verloren = totaal verloren, te gronde gericht]. **Verle'tung**, w. = ('t) uitzoeken, ('t) voorlezen enz., vgl. **verle'ten**. **verle'tbar** = kwetsbaar; **leicht v.** = lichtgeraakt. **verle'tzen**, (schw. (h.)) = kwetsen, bezeeren; beledigen, kw., krenken; (wet) schenden; (plicht) verzaken; **sich v.** = zich kw., zich bez. **verle'tlich** = kwetsbaar. **Verle'tzung**, w. —, —en = verwonding, kwetsuur; kwetsing, belediging, krenking enz.

verleug'nen, (schw. (h.)) = verloochenen; (handtekening) niet erkennen, versperen; (zijn geloof) verzaken, verl.; **sich v.** lassen = niet-thuis, belet geven; **sich v.** = zich verl. **Verleug'nung**, w. —, —en = verloochening, verzaking.

verleum'den, (schw. (h.)) = (be)lasteren, kwaadspreken van. **Verleum'der**, m. —s, — = lasteraar, kwaadspreker. **verleum'derisch** = lasterend, lasterlijk; laster. . . ; in v. .er Absicht = met de bedoeling kwaad te spreken. **Verleum'dung**, w. —, —en = laster, belastering. **Verleum'dungsprozess**, m. = lasterproces.

verlie'ben sich, (schw. (h.)) in einen = op iem. verlieven, verliefd worden; in einen **verliebt** sein = op iem. verliefd zijn; **starrlich v.** in (Aff.) sein = gek, verzet op iets zijn.

Verliebt'heit, w. —, —en = verliefdheid.

verlie'berlich, (schw. (h. u. f.)) = verliefdlijken. **verlie'gen**, ft. (h.) = verliggen (tijd bijv.); **ich verlege mir den Rücken** = ik lig mijn rug door; **v.**, (f.) (van waren) = oud worden, bederven. **verlier'bar** = verliesbaar, te verliezen. **verlie'ren**, ft. (h.) (ich verliere; verlor; verliere; verliere) verloren = verliezen; aus den Augen v. = uit 't oog verl.; **Geld**, sein Herz an einen v. (l.); an einer Ware v. = op een waar verl.; **sich v.** = zich verl., verdwijnen, verloren gaan; zich verstrooien; **sich unter**, in der (die) Menge v. = zich in de menigte verl., (mit Aff.: opzettelijk) in de menigte verdwijnen; (ein Bach) verliert sich im Sande = verloopt in 't zand; (sich in Gedanken, in Träume) verdiepen. **Verlier'er**, m. —s, — = verliezer.

Verlies' (Verlieb') f. —es, —e = (onderaardsche) kerker, (bij Couperus ook: verlies).

verlo'ben, (schw. (h.)) = verloven; [wijden]; **sich v.** = zich verl.; die Verlobte = de verloofde, de bruid; seine Verlobte = zijn meisje, zijn

aanstaande. **Verlob'nis**, f. —es, —e (deftig voor) **Verlo'bung**, w. —, —en = verloving.

Verlo'bungsanzeige, w.; —ring, m. = verlovingsadvertentie (-bericht, -annonce); -ring.

verloc'ten, (schw. (h.)) = verlokken, -leiden. **verloc'tend** = verlokkelijk. **Verloc'tung**, w. = verlokking enz. **verlob'dern**, (schw. (h. u. f.)) = verwaarloozen, bederven, en = verlottern. **verlo'gen** = (van personen) leugenachtig. **verlo'h'nen**, (schw. (h.)): es verlobht sich (nicht), es verlobht (sich) der Mühe (nicht), zie Mühe. **verlo'ren** = verloren; v. geben = opgeven; verlorner Posten = sentinelle perdue, verloren post; vgl. Hopfen. **verlo's'chen**, ft. (f.) (vgl. erlö's'chen) = uitdooven, -gaan. **verlo's'en**, (schw. (h.)) = verloten. **Verlo's'ung**, w. = verloting, trekking, loterij. **verlo'ten**, (schw. (h.)) = soldeeren. **verlo'tern**, **verlo'tern**, (schw. (h. u. f.)) = verliefdlijken, verboemelen.

verlumpt' = in lompen gehuld, haveloos, schoolierig. **Verlust'**, m. —(e)s, —e = verlies; vgl. beibringen, einbringen, erleiden.

verlust'bringend = nadeelig. **verlust'ren sich**, (schw. (h.)) = zich amuzeeren, pret maken.

verlu'tig: man geht, wird, macht sich eines Dinges v. = men verliest iets, raakt 't kwijt; man ist eines Dinges v. = heeft 't verloren, is 't kwijt; einen des Thrones v. erklären = van den troon vervallen verklaren. **verlu'tigen**, (schw. (h.)) mit Gen. = berooven van]. **Verlust'liste**, w. = verlieslijst. **Verlust'konto**, f. = verliesrekening. **Verlust'saldo**, f. = nadeelig saldo. **Verlust'ziffer**, w. = verliescijfer.

verma'chen, (schw. (h.)) = (bij testament) vermaaken, legateeren; [v. = afsluiten, versperen].

Verma'cht'nis, f. —es, —e = legaat. **Verma'cht'nisnehmer**, m. = legataris. **vermah'ten**, (schw. (h.)) (bes. von Standespersonen gefagt) = uithuwe(lij)ken; **sich v.** = huwen. **Vermah'tung**, w. —, —en = huwelijik. **vermah'ten**, (schw. (h.)) = vermanen, dringend aanmanen.

vermalede'ien, (schw. (h.)) = vermaledijden, vervloeken. **verman'nig'fagen**, —fälligen, (schw. (h.)) = verscheidenheid in iets brengen, variëren. **verma's'seln**, (schw. (h.)) = verdoen, verknoeien. **verma'u'ern**, (schw. (h.)) = vermetselen (steenen, kalk); toe-, inmetselen, om-muren.

vermehr'bar = vermeerderbaar, voor vermeerdering geschikt. **vermehr'ren**, (schw. (h.)) = vermeerderen, vergrooten, doen toenemen, vermenigvuldigen; **sich v.** = zich vermeerderen, zich vermenigvuldigen. **vermehr'ung**, w. —, —en = vermeerdering, -grooting, toename, vermenigvuldiging. **vermeid'bar** = vermijdbaar, te vermijden. **vermeid'en**, ft. (h.) = (ver-)mijden, uit den weg gaan (voor), voorko'men.

vermeid'lich = vermijdelijk, te vermijden.

vermeid'ung, w. —, —en = vermindering, voorko'ming. **vermeid'nen**, (schw. (h.)) = (ver-)meenen, denken, 't er voor houden. **[vermeint'] vermeint'lich** = vermeend, gewaand, zoogenaamd. **vermen'gen**, (schw. (h.)) = vermengen, onder elkaar mengen, [verwarren]; **sich mit etw. v.** = (ook) zich met iets bemoeien, zich in iets mengen. **vermen'gung**, w. = vermenging; verwarring. **vermens'lichen**, (schw. (h.)) = vermenschenlijken, als mensch voorstellen; tot mensch maken, beschaven. **vermer't'**, m. —(e)s, —e = aantekening, teeken, opschrift. **vermer'ten**, (schw. (h.)) = (op)merken; aan-, opteekenen, noteeren; etw. übel, gut v. = iets

slecht, goed opnemen. **vermeßbar** = meetbaar, op te meten.

I. **vermeßfen**, ft. (h.) = (af-, op)meten; verkeerd meten; **fiß v.** = zich vermeten; zich verstouten; **fiß etw. v.** (ook: **fiß eines Dinges v.**) = zich iets vermeten, zich iets onderstaan; [verzekeren, zich beroemen op]. II. **vermeßfen** (Abj.) = vermetel, stout.

Vermeßfenheit, w. — = vermetelheid enz. **Vermeßfenlich** = vermetel. **Vermeßfer**, m. —s, — = op-, landmeter. **vermeßfingen**, fchw. (h.) = vermessen, latooneeren. **Vermeßfung**, w. = (op)meting. **Vermeßfungsamt**, f. = topografisch bureau.

vermie'tern, fchw. (f.) zie verkümmern. **vermie'tern** = zwakjes, ziekelijk, verschrompeld, miezerig. **vermie'terbureau**, f. = verhuurkantoor. **vermie'ten**, fchw. (h.) = verhuuren; Rämmerchen v. = stuivertje wisselen. **vermie'ter**, m. = verhuurder. **vermie'tung**, w. —, —en = verhuuring. **vermie'tungsagentur**, w. —bureau, f. = verhuurkantoor. **vermin'dern**, fchw. (h.) = (ver)minderen, verkleinen; (loon, belasting) verlagen; **fiß v.** = verminderen, minder worden. **vermin'derung**, w. = vermindering enz. **vermi'schen**, fchw. (h.) = ver-, doorenmengen; **fiß v.** = zich vermengen, zich kruisen. **vermi'schung**, w. = (ver)menging; kruising. **vermi'sfen**, fchw. (h.) = (ver)missen. **vermit'teln**, fchw. (h.) = tusschenbeide komen, als bemiddelaar optreden; schipperen; bijleggen, schikken; bezorgen, bewerkstelligen, bewerken. **vermit'tels**, **vermit'telst** mit Gen. = door (middel), met (behulp). **vermit't(e)lung**, w. —, —en = bemiddeling, tusschenkomst, schikking, bezorging, bewerkstelling; (ook: *mit. Uf.*) bureau; burd B. der Post = door middel van de post, over de post. **vermitt'ler**, m. —s, — = bemiddelaar, tusschenpersoon; B. verbeteren = geen tusschenpersonen, tusschenpersonen komen niet in aanmerking.

vermō'heln, fchw. (h.) = verkoopen (*waß los en vast is*), verdoen, verspillen; meubelen; onder handen nemen, afranselen; (*in recensies e. d.*) afmaken. **vermō'bern**, fchw. (f.) = vergaan, in stof vallen, verrotten. **vermō'berung**, w. — = ('t) vergaan, verrotting. **vermō'ge** (Gen.) = krachtens, volgens, tengevolge (van), door. I. **vermō'gen**, unir. (h.) = vermogen, kunnen, in staat zijn tot; **ich vermōg nichts über ihn**, bei ihm = ik kan niets van hem gedaan krijgen, heb in 't geheel geen invloed op hem; (einen zu etw.) brengen, bewegen; [kunnen betalen, kunnen opbrengen]. II. **vermō'gen**, f. —s, — = vermogen: macht, bezitting, fortuin; **das sieht nicht in meinem B.** = dat is niet in mijn vermogen.

vermō'gend = vermogend, gegoed, rijk, welgesteld; [in staat; krachtig; invloedrijk]. **[vermō'genheit]**, w. — = in-staat-zijn, bekwaamheid. **vermō'gensanschlag**, m. = schatting, raming (*van 't vermogen*). **vermō'gensaufstellung**, w. = staat, overzicht (*van 't vermogen*). **vermō'gensbestand**, m. = staat van vermogen; aktiva (*in tailissement*). **vermō'genscinlage**, w. = inbrengkapitaal. **vermō'gensgegenstand**, m. = bezitting. **vermō'genslage**, w. = staat van vermogen, (vermogens)omstandigheden; soliditeit. **vermō'gensmasse**, w. = kapitaal. **vermō'gensobjekt**, f. = bezitting. **vermō'genssteuer**, w. = vermogensbelasting. **vermō'gensumstände**, **verhältniße**, Pl. = (vermogens) omstandig-

heden; soliditeit. **vermō'gensfür**, f. = effekt, bezitting. **vermō'gensverwalter**, m. = beheerder van een vermogen. **vermō'genszustand**, m. = vermogenstoestand. **vermō'glich** = vermogend, welgesteld, rijk.

vermō'r'schen, fchw. (f.) = vermolmen, vergaan, verrotten. **vermō'tet** = door de mot hevig aangetast.

vermō'tern, fchw. (f.) = verkümmern; v. (h.): (sein junges Leben) v. = versuffen. **vermō'meln**, fchw. (h.) = warm inpakken; vermommen; mommelend opeten. **vermō'men**, fchw. (h.) = vermommen, verkleeden, toetakelen; (warm) inpakken. **vermō'mung**, w. —, —en = vermommig enz. **vermō'men**, fchw. (h.) = vermunt. **vermō'ren** fchw. (f.) = verslijken, door slijk- en steenbeken uithollen. **vermō'reit** = gerimpeld en uitgedroogd.

I. **vermō'ten**, fchw. (h.) = vermoeden, gissen; [das. dessen vermutete ich mir nicht, das war ich mir nicht vermutend = dat vermoedde ik niet].

II. **vermō'ten**, f. —s = vermoeden, gissing; **wider**, gegen alles B. = tegen alle verwachting. **vermō'tlich** = vermoedelijk, waarschijnlijk. **vermō'tung**, w. —, —en = vermoeden, gissing; **aller B. nach** = naar alle waarschijnlijkheid.

vernach'läßigbar = te verwaarlozen. **vernach'läßigen**, fchw. (h.) = verwaarlozen, veronachtzamen; **Wolfe vernach'läßigt** = (*marktbericht*) wol zonder kooplust. **vernach'läßigung**, w. —, —en = verwaarloozing, veronachtzaming. **verna'geln**, fchw. (h.) = (*kanon, paarß*) vernagelen; (*deur, venster*) toespijkeren; (*schoen*) met nagels, spijkers beslaan. **verna'gelt** = vernageld; (*fig.*) dom, suf, bekrompen. **verna'gelung**, w. —, —en = vernageling; ('b) toespijkeren.

verna'gen, fchw. (h.) = vernaaën; toenaalen; (*wonde*) naalen. **vernar'ben**, fchw. (f.), **fiß v.** (h.) = een litteeken worden, begroeiën, genezen. **vernar'ben fiß**, fchw. (h.) (in einen) = (op iem.) verlieven, verzoet raken. **vernar'shen**, fchw. (h.) = versnoepen; **vernar'sht** = (ook) erg snoepachtig, snoepziek.

vernehm'bar = verneem-, verstaanbaar, duidelijk.

I. **vernehm'men**, ft. (h.) = vernemen, hooren; in 't verhoor nemen, verhooren, ondervragen; [ontwaren]; **fiß v. lassen** = zich doen hooren, spreken; **fiß mit einem v.** = zich met iem. verstaan, 't met iem. eens worden; [**fiß nicht aus etw. v. können** = uit iets niet wijs kunnen worden]. II. **vernehm'men**, f. —s = bericht, gerucht; verstandhouding, betrekking; **dem B. nach** = naar men verneemt, naar men zegt; **gutem B. nach** = naar wij uit goede bron vernemen; (mit einem) in gutem B. stehen = op goeden voet, in goede verst. staan.

vernehm'lich = verstaanbaar, duidelijk hoorbaar. **vernehm'mung**, w. —, —en = verhoor-ondervraging (*van getuigen*). **vernei'gen fiß**, fchw. (h.) = nijgen, een buiging maken, buigen. **vernei'gung**, w. = nijging, buiging. **vernei'nen**, fchw. (h.) = ontkennen, ontken-nend antwoorden op; [loochenen, weigeren]. **vernei'nend** = ontken-nend, negatief. **vernei'nung**, w. —, —en = ontkenning. **vernei'nungsfall**, m. : im B. = zoo niet. **vernei'nungspartikel**, w. = ontkenningwoord. **vernei'nungsfat**, m. = ontkennende zin. **vernei'gen**, fchw. (h.) = bevittien.

vernicht'bar = vernietigbaar, vernielbaar. **vernicht'en**, fchw. (h.) = vernietigen, vernielen.

verdelgen; (er stamb) wie vernichtet = (ook) also-
door den bliksem getroffen. **Bernicht'er**, m. —s,
— = vernietiger, -nieler, -delger. [**vernicht'**
tigen, schw. (h.) = vernietigen, -nielen; nietig
verklaren]. **Bernicht'tung**, w. —, —en = ver-
nietiging, -nieling. **Bernicht'tungskampf**, -krieg,
m. = vernietigingsoorlog. **vernicht'eln**, schw.
(h.) = vernikkelen. **vernicht'(e)lung** w. — =
vernikkeling. **vernicht'en**, schw. (h.) = met
bouten vastklinken, (aan)klinken.
Bernunft', w. — = rede; (gezond) verstand;
bei B. sein = zijn verstand hebben, bij zijn
zinnen zijn; vgl. annehmen, bringen.
Bernunft'begabt = met rede begaafd, redelijk.
Bernunft'begriff, m. = redebegrip (*dat alleen
in de rede wortelt*). **Bernunft'beweis**, m. =
rede-, verstandsbevis (*dat alleen op de rede
berust*). **Bernunft'fictel'**, w. —, —en = mugge-
zifterij, spitsvondigheid. **vernunft'teln**, schw.
(h.) = muggeziften, spitsvondig zijn, zich op
spitsvondigheden toelagen. **vernunft'gemäß** =
met 't gezond verstand overeen te brengen,
redelijk, logisch. **Bernunft'gesetz**, f. = wet van
't verstand, van de rede. **Bernunft'glaube**, m. =
geloof der Rede, rationalisme. **Bernunft'grund**,
m. = verstandelijke reden, grond, verstandelijk
motief. **Bernunft'heirat**, w. = huwelijk uit
overleg, marriage de raison. **vernunft'ig** =
verstandig, met verstand, met rede begaafd,
redelijk; schrandere, oordeelkundig. **vernunft'
tigerwei'ße** = verstandig. **Bernunft'tigkeit**, w.
—, —en = Vernunft; (*ir.*) verstandigheid,
sofisterij. **Bernunft'lehre**, w. = redeleer,
logika. **Bernunft'ler**, m. —s, — = muggezifter,
spitsvondig redeneerder, sofist. **vernunft'los** =
rede-, verstandeloos. **Bernunft'losigkeit**, w. — =
rede-, verstandeloosheid. **vernunft'mäßig** =
redelijk, verstandig, rationeel, vgl. vernunft-
gemäß.
Bernunft'recht, f.; = religion, w. = recht der
rede; godsdienst der Rede.
Bernunft'schluss, m. = sluitrede. **Bernunft'
wahrheit**, w. = verstandswaarheid. **vernunft'
widrig** = strijdig met 't gezond verstand,
onredelijk, onlogisch.
vernunft'zen, **vernüt'zen**, schw. (h.) = verslijten.
verö'den, schw. (f.) = eenzaam, verlaten,
doodsch worden, vereenzamen; **v.**, (h.) = ver-
eenzamen; verlaten, eenzaam, doodsch doen
zijn. **Verö'dung**, w. —, —en = vereenzaming,
verlatenheid, doodscheit, verwoesting. **ber-
ö'ff'entlich'en**, schw. (h.) = (*boek*) uitgeven,
in 't licht geven; (*bericht, brief*) openbaar
maken, publiceeren. **berö'ff'entlichung**, w. —,
—en = uitgave, openbaarmaking, publikatie.
Verona, f. = Verona.
Veronal, f. —s = veronal.
Verone'ße, m. —n, —n, .. ne'sin, w. —, —nen
= Veronees, .. neesche. **Verone'fer**, **verone'
fisch** = Veroneesch.
Veron'ika, w. = Veronika; (*bloem ook*) eereprijs.
verord'nen, schw. (h.) = (*middel, kuur*) voor-
schrijven; [gelasten, bepalen, aan-, in-, vast-
stellen, verordineeren]. **Verord'nung**, w. —,
—en = verordening, bevel, besluit; instelling,
ordonnantie; (*medisch*) voorschrift. **verord'
nungsmäßig** = volgens voorschrift.
verpach'ten, schw. (h.) = verpachten. **Verpach'
tung**, w. —, —en = verpachting. **verpac'ten**,
schw. (h.) = verpakken (*ook tech.*), inpakken,
emballeeren. **Verpac'ter**, m. —s, — = ver-
pakker, emballeur. **Verpac'tung**, w. —, —en =
verpakking (*ook tech.*); emballage. **ver-**

palissadie'ren, schw. (h.) = palissadeeren, met
paalwerk afsluiten. **verpan'schen**, schw. (h.) =
mengend verknoeien, vervalschen, vermorsen.
verpan'zern, schw. (h.) = pantseren. **ver-
paf'sen**, schw. (h.) = (*trein*) verzuimen; (*gele-
genheid*) laten voorbijgaan, verzuimen; (*soms*)
passen. **verpat'zen**, schw. (h.) = (*gwst.*) beder-
ven, verknoeien. **verpe'ßen**, schw. (h.) = ver-
pesten. **verpet'zen**, schw. (h.) = verklikken,
verklappen.
verpfäh'ten, schw. (h.) = palissadeeren, af-
sluiten, versperren, piketteeren. **verpfän'den**,
schw. (h.) = verpanden, beleenen. **verpfe'ßern**,
schw. (h.) = verpeperen, te sterk pepereeren,
(*fig.*) bederven, vergallen. **verpflanz'en**, schw.
(h.) = ver-, overplanten; verkeerd planten.
verpfl'e'gen, schw. (h.) = (*lichamelijk*) ver-
plegen, verzorgen. **Verpfl'egs'offizier**, m. =
verplegingsofficier. **Verpfl'egung**, w. = (*lich-
amelijke*) verpleging, verzorging. **Verpfl'egungs-
amt**, f. = bureau voor armezorg; verpleging,
intendance. **Verpfl'egungsanstalt**, w. = arm-
huis; liefdadigheidsinstelling. **Verpfl'egungs-
gelber**, Pl. = verpleggeld(en); geld, bijdrage
voor levensonderhoud. **Verpfl'egungswesen**,
f. = (arme)verpleging; intendance. **ver-
pflicht'en**, schw. (h.) = verplichten; einen zu
Danf, sich (Dat.) einen v. = iem. aan zich
verpl.; einen eidlich v. = iem. onder eede
verbinden; v. = (*ook*) in dienst nemen, enga-
geeren; sich v. = zich verbinden; ich fühle
mich ihm verpflichtet = ik voel verplichting
jegens hem. **Verpflicht'ung**, w. —, —en =
verplichting; verbintenis. **verpflö'ten**, schw.
(h.) = met pinnen vastmaken, vastpinnen.
verpflän'den sich, schw. (h.) = zich (met zijn
geheele vermogen) een lijfrente verzekeren.
verpfl'uchen, schw. (h.) = verknoeien, bederven.
verpfl'chen, schw. (h.) = (be)pikken, vastpikken;
verpfl'cht auf eine Sache sein = verzet, gek op
iets zijn. **verpimp'eln**, schw. (h.) = ver-
weekelijken.
verpläm'pern zie verplempern. **verplab'pern**
(*sich*), schw. (h.) = (zich) verbabbelen, -praten,
verklappen. **verplat'zen**, schw. (h.) = (*kruid*)
onnut verschieten. **verplau'dern**, **verplau'schen**,
schw. (h.) = verbabbelen, -praten, -klappen.
verplem'pern, schw. (h.) = weggooien, ver-
knoeien, -morsen, -spillen; sich v. = zich ver-
slingeren, zich weg-, vergooien.
verpö'nen, schw. (h.) = (*op straffe*) verbieden,
streng verbieden; **verpö'nt** = (*ook*) ontoclaat-
baar; etw. ist streng verpö'nt = kan onmogelijk
toegelaten worden. **verpö'samentie'ren**, schw.
(h.) = (*stud.*) er door brengen.
verpraf'sen, schw. (h.) = verbrassen. **verpro-
viantie'ren**, schw. (h.) = proviandeeren. **ver-
pru'deln**, schw. (h.) = verknoeien, verbroddelen.
verprü'geln, schw. (h.) = afranselen.
verpu'dern, schw. (h.) = afranselen. **verpuf'fen**,
schw. (h.) = doen ontploffen; (*kruid*) verschieten,
verspillen; v., (f.) = (*vlammen*) ontploffen; in
rook opgaan. **verpuf'bern**, schw. (h.) = pulver-
zeeren; verspillen, verdoen. **verpum'pen**, schw.
(h.) = (weg)leenen. **verpup'pen sich**, schw. (h.) =
zich verpoppen; verdwijnen. **verpur'ren**, schw.
(h.) = (nrdb.) verstoppen; verijdelen; es ist
verpurrt = 't is verkeken. **verpu'sten (sich)**,
schw. (h.) = uitblazen, adem scheppen. **Ver-
pug'**, m. —es = (laag) pleister. **verpuf'zen**,
schw. (h.) = (*muur, voegen*) volrapen; (*fortuin*)
voor pronk uitgeven, opmaken, door de keel
jagen, opeten; (*een ham bv.*) kaal af-, legeten.

verquad'jalbern, [d.w. (h.) = (geld, gezondheid) verkwakzalveren. **verqual'men**, [d.w. (h.) = verdampen, -rooken. **verqua'fen**, [d.w. (h.) = (nrdd.) verspillen, er door brengen. **verquel'ten**, [t. (f.) = (van 't vocht) (op)zwellen, krom trekken. **verquer'** = quer; **verder'**: v. es Zeug = onzin, gekke dingen. **verquic'ten**, [d.w. (h.) = amalgameeren, ineensmelten, verbinden, samen koppelen, vermengen (de drie laatste vooral fig.). **verquient'** = sukkelend, ziekelijk. **verqui'sten**, [d.w. (h.) = (nrdd.) verkwisten, verspillen. **verqual'ten** = gezwollen, kromgetrokken.

verram'meln, [d.w. (h.) = barrikadeeren, versperren, -schansen. **verram'schen**, [d.w. (h.) = (waren) opruimen. **verraunt'** = overdreven, misplaatst; (fig.) vastgeroest, verstokt; verloren. **Verraunt'heit**, w. —, —en = overdrevenheid, dwaasheid, onzinnigheid. **Verrat'**, m. = verraad. **verra'ten**, [t. (h.) = (einen, sich, etw.) verraden; vgl. verfaufen. **Verra'ter**, m. —s, — = verrader. **Verra'terei'**, w. —, —en = verraderij, verraad. **verra'terisch** = verraderlijk. **verragt'** = (berl.) verloren, naar de maan. **verrau'ghen**, [d.w. (h.) = verrooken; v. (f.) = verdampen, in rook opgaan; (ber Zorn, die Begeisterung) verraucht = bekoelt, vervliegt. **verraucht** = berookt, van (met) rook doortrokken. **verrau'ghern**, [d.w. (h.) = (een kamer enz.) totaal berooken, met rook doortrekken. **verrau'schen**, [d.w. (f.) = voorbijgaan, vlieden.

verrech'nen, [d.w. (h.) = verrekenen, in rekening brengen, boeken; **sich v.** = zich verrekenen, verkeerd rekenen (ook fig.), zich misrekenen, zich vergissen; **sich um drei Gulden v.** = 3 gulden te veel (te weinig) rekenen. **Verrech'nung**, w. = verrekening; vergissing; zur B. kommen = verrekend worden. **verrec'ten**, [d.w. (f.) = verrekken, krepeeren. **verre'den**, [d.w. (h.) = verzeggen, verklaren iets niet te willen, niet (meer) te doen; vooruit zeggen; verwerpen; man muß nichts v. = (ook) men moet (kan) nergens op zweren; **sich v.** = zich ver spreken; (gwst.) zich verdedigen, zich verontschuldigen; iets beloven. **verreg'nen**, [d.w. (h.) = etw. (eint fest z. B.) wird verregnet = iets verongelukt, wordt bedorven door den regen. **verrei'ben**, [t. (h.) = fijn-, uit-, verwrijven. **verrei'fen**, [d.w. (h.) = verreizen (geld, tijd bijv.); v. (f.) = op reis gaan, vertrekken; **verreift'jeint** = op reis, uit de stad zijn. **verrei'schen**, [t. (h.) = stukscheuren; wegrukken; eimen v. = (fig.) iem. onder handen nemen, afmaken; (die Ware) wird verrei'sen = gaat vlot van de hand, vliegt weg. **verrei'ten**, [t. (f.) = wegrijden. **verren'ten**, [d.w. (h.) = verstulken, verzwikken, verrekken, uit 't lid trekken; **sich den Fuß v.** = zijn voet verst., verzw. **Verren'tung**, w. —, —en = verstulking, enz. **verren'nen**, [d.w. (h.) = (einem den Weg) afsnijden, versperren; **sich v.** = verdwalen, zich verlopen, (fig.) zich vastloopen, zich verkwikken; **sich in eine Idee v.** = zich op een idee blindstaren; **sich in Sympathien und Antipathien v.** = in hooge mate zijn sympathieën en antipathieën hebben; vgl. verrannt.

verricht'ten, [d.w. (h.) = verrichten, doen, uitvoeren, volbrengen. **Verricht'tung**, w. = verrichting; bezigheid, zaak, uitvoering; (ich wünschte) gute B. = goede zaken! **verrin'gen**, [d.w. (h.) = (af-, toegrensdelen. **verrin'gern**, [d.w. (h.) = verkleinen, verminderen, be-, inkrimpen, beperken. **verrin'nen**, [t. (f.) =

(van water e. d.) wegloopen; (fig.) verlopen. **verrö'gheln**, [d.w. (f.) = (reutelend) sterven. **verro'ghen**, [d.w. (f.) = verwilderen, -groeven. **verro'sten**, [d.w. (f.) = verroesten. **verrot'ten**, [d.w. (f.) = verrotten, -gaan.

verru'dt' = laag, snood, verdoemd, godvergeten; B. e(r) = snoodaard, godvergetene enz. **Verru'dt'heit**, w. —, —en = laagheid, enz. **verru'e'ten**, [d.w. (h.) = verplaatsen, -schulven, van zijn plaats halen; eimem den Stopf, das Konzept v. = iem. in de war brengen, 't hoofd gek maken, verbijsteren. **verru'dt'** = (meest fig.) gek, krankzinnig, dol, mal, dwaas; **suchen wie v.** = zoeken als een gek. **Verru'dt'heit**, w. —, —en = krankzinnigheid, dwaasheid, onzinnigheid. **Verru'e'tung**, w. —, —en = verplaatsing, -schuiving. **Verruf'**, m. = slechte naam, kwade reuk (fig.); in B. tun, erklären = boycotten, doodverklaren, (muntten) van onwaarde verklaren; in B. bringen, stehen = in slechten (kwaden) reuk brengen, staan. **verru'fen**, [t. (h.) = [(een munt) buiten omloop stellen, verbieden]; (iem.) boycotten, doodverklaren; in een kwaden reuk, in diskrediet brengen; v. (Adj.) = te slechter naam en faam bekend, ongunstig aangeschreven, berucht. **verruf'ten**, [d.w. (h. u. f.) = verrussen, russificoeren. **verru'gen**, [d.w. (h. u. f.) = verroeten. **verru't'shen**, [d.w. (h.) = verschuiven (van das, pleister e. d.), verzakken.

Vers', m. —(es, —e = vers(regel), koepel, gedicht; ich kann mir keinen B. daraus (darauf) machen = ik kan er niet wijs uit worden, begrijp er niets van.

I. Verfa'fen, [d.w. (f.) = verzakken. **II. ver'fac'ten**, [d.w. (h.) = in zakken doen, zakken. **verfa'en**, [d.w. (h.) = verstrooien; verkwisten. **verfa'gen**, [d.w. (h.) = ver-, toezeggen, bespreken; weigeren, ontzeggen; te kort schieten, in gebreke blijven; **sie ist schon verfa'gt, hat sich schon verfa'gt** = is al verzegd (verloofd), besproken (voor een dans), heeft al toegezegd (op een uitnodiging); die Seine v. ihm den Dienst = weigeren hem hun dienst; (die Stimme) verfa'gt ihm = begeeft hem, laat hem in den steek; ich verfa'ge mir vieles = ik ontzeg me, onthoud me veel; (das Gewehr) verfa'gte = weigerde, ketste. **Verfa'ger**, m. = weigeraar; zwei B. sind dabei = twee weigeren.

Verfa'buchstabe, m., **Verfa'lie**, w. —, —n = versaalletter, versalie: hoofd-, beginletter. **verfa'zen**, [d.w. (h.) = verzouten, te zout maken; (einem) die Suppe (gründlich) v. = de vreugde bederven, vergallen; roet in 't eten gooien. **verfam'meln**, [d.w. (h.) = bijeenroepen, -brengen, verzamelen, vergaderen; **sich v.** = bijeenkomen, vergaderen; vgl. Vater. **Verfam'm'lung**, w. = bijeenroeping, vergadering. **Verfam'm'lungshaus**, f. = huis van bijeenkomst, vergaderingshuis. **Verfam'm'lungsort**, -platz, m. = vergaderplaats, plaats van bijeenkomst, van samenkomst. **Verfam'm'lungsrecht**, = recht van vergadering. **Verfam'm'lungsrede**, w. = vergaderings-redevoering. **Verfam'm'lungs'saal**, m.; -tag, m.; -zeit, w.; -zimmer, f. = vergaderingszaal; -dag; -tijd; -kamer (in den schouwburg: foyer).

Verfand', m. —(es) = verzending; expeditie. **Verfand'anzeige**, w. = bericht van afzending. **Verfand'bier**, f. = exportbier. **verfan'den**, [d.w. (h. u. f.) = verzenden. **Verfand'geschäft**, **Verfand'haus**, f. = verzend(ings)huis. **Verfand'station**, w. = station van afzending.

Vers'art, w. = verssoort, metrum.

Versak', m. = pand; (*mijnw.*) verpakking; (*houtverbinding*) verstek; in B. geben, nehmen = als pand geven, nemen. **Versak'amt**, -haus, f. = bank van leening. **Versak'stück**, f. = (*th.*) (verplaatsbaar) dekor. **Versak'zettel**, m. = pandbriefje.

versau'en, [schw. (h.) = vuil maken, vervuilen, bederven. **versau'ern**, [schw. (f.) = verzuren (*ook fig.*). **versau'fen**, [schw. (h.) = verzuipen (*geld, verstand e. d.*); *ook* = er'au'fen. **versäu'men**, [schw. (h.) = verzuimen, missen, verwaarlozen, laten voorbijgaan; (*zelden*) (te lang) ophouden. **Versäum'nis**, w. —, —[e, S., f. —[es, —[e = verzuim, verwaarloozing, nalatigheid. **Versäum'nisliste**, w. = absentielijst. **Versäum'nisurteil**, f. = verstekvonnis. **Versäum'nisverfahren**, f. = verstekprocedure.

Vers'bau, m. = versbouw.

verschä'gern, [schw. (h.) = versjacheren, verkwanzelen.

I. **verschä'fen**, [schw. (h.) = verschaffen, bezorgen.

II. **verschä'fen**, ft. (h.) (*zelden*) = veranderen, herscheppen.

verschä'ten, [schw. (h.) = (*tijd*) verdartelen, verbeuzelen.

I. **verschä'ten**, [schw. (f.) = verschalen, smakeloos worden.

II. **verschä'ten**, [schw. (h.) = (*met planken*) betimmeren, beschieten; (*een mes*) van een heft voorzien; (einen) afranselen.

Verschäl'holz, f. = hout voor betimmering, voor beschieten.

verschäl'ten, [schw. [ob. ft.], (f.) = wegsterven (*van geluid*); verdwijnen.

Verschäl'ung, w. —, —en = vershaling (*van bier e. d.*); betimmering, bekleding, beschot.

verschäm't = beschaamd, verlegen, bedeeld, beschoornd; v. e. Armut = stille, verborgen armoede.

verschän'deln, -schän'den, [schw. (h.) = schenden, schandelijk behandelen.

verschän'zen, [schw. (h.) = verschansen.

Verschän'zung, w. —, —en = verschansing, schans.

verschär'fen, [schw. (h.) = verscherpen (*eig. en fig.*); verergeren; (*gestolen voorwerpen*) verkoopen.

verschär'ten, [schw. (h.) = in den grond stoppen, (*haastig, slordig*) begraven; *sch v.* = zich ingraven.

Verschär'ung, w. —, —en = ('t) begraven, ('t) in-den-grond-stoppen.

verschät'ten, [schw. (h.) = be-, overschaduwen; verdonkeren.

verschäu'men, [schw. (h.) = (af)schuimen;

v. (f.) = in (als) schuim verdwijnen, vervliegen.

I. **verschei'den**, ft. (h.) = verscheiden, sterven, overlijden.

II. **Verschei'den**, f. —s = verscheiden, dood, overlijden.

verschén'ten, [schw. (h.) = wegschenken, weggeven; (*wijn e. d.*) schenken, vertappen.

verschér'zen, [schw. (h.) = verdartelen, -beuzelen; (*geluk*) ver-, weggooien; (*gunst enz.*) verspelen, verbeuren.

verschén'den, [schw. (h.) = weg-, verjagen, verdrijven.

verschie'ten, [schw. (h.) = ver-, afzenden.

verschie'ben, ft. (h.) = verschuiven, verplaatsen; opschuiven, uitstellen; verdragen; sluikehandel drijven met; (*spoorwagens*) rangeeren; der Ropf, der Berstend ist ihm verschoben = hij is niet wel bij 't hoofd, is in de war.

Verschie'bebahn'hof, zie Verschubbahn'hof.

Verschie'bung, w. —, —en = verschuiving, enz.

verschie'ben = verscheiden, eenige; h'mmelweit v. = hemelsbreed verschillend; v. an Charakter (Dat.), in der Farbe = verschillend in of van karakter, in kleur; *vgl.* aufhören; v. = ook Bart. van verschietben dus: overleden, gestorven.

verschie'benartig = verschillend, uit-

eenlopend, van verschillenden aard.

Verschie'benartigkeit, w. = verscheidenheid, verschillende aard, onderscheid.

verschie'benartigkeit = verschillend.

verschie'benartig = veelkleurig.

Verschie'benheit, w. — = verscheidenheid, verschil.

verschie'benheit = bij verschillende gelegenheden, meermalen, herhaaldelijk; [verschillend, op verschillende wijze].

verschie'benheit = verschillend].

verschie'benheit, [schw. (h.) = van ijzeren banden voorzien (*een rad bijv.*), beslaan.

verschie'benheit, ft. (h.) = (*kruit, pijlen*) verschieten; (*bladzijden*) verkeerd drukken; v., (f.) = verschieten, verkleuren; *sch v.* = al zijn kruit verschieten; verkeerd, mis schieten; *sch* in einen v. = op iem. verlieven, verliefd worden; *vgl.* verschöpfen.

verschif'fen, [schw. (h.) = verscheppen.

Verschif'fung, w. —, —en = verschepping, afscheep; zur B. kommen = verscheept worden.

Verschif'fungplatz, m. = plaats van verschepping.

verschil'fen, [schw. (h.) = met biezen toestoppen, kalfateren.

verschim'meln, [schw. (f.) = beschimmelen, uitslaan.

verschimp'fen, -schimp'fie'fen, [schw. (h.) = schenden, misma'ken; *gunst.* = aus[sch]impfen.

Verschif'f, m. . . ißes (*stud.*) zie Betruf.

verschlac'ten, [schw. (f. u. h.) = af-, verslakken.

I. **verschla'fen**, ft. (h.) = (*tijd, gelegenheid, verdriet*) verslapen; (*sch v.*) = zich verslapen.

II. **verschla'fen** (Vb.) = slaperig, slaapronken, nog niet goed wakker.

Verschla'fenheit, w. — = slaperigheid.

Verschlag', m. = beschot; afschutting, houten schuur, afgeschoten ruimte.

I. **verschla'gen**, ft. (h.) = (*vat, kist*) toeslaan; (*met planken*) bekleden, betimmeren; (*een kamertje*) atschutten; (*een vat*) wegslaan; (vom Sturm) v. werden = uit den koers gedreven, verstrooid worden; (das Schicksal hat ihn) nach Japan v. = in Japan doen belanden; (*een plaats in een boek*) kwijt raken; (*sch*) seine Runden v. = zijn klanten verjagen; (sein Glück) vergoopen; (bei ihm will kein Mittel) baten, werken; (das verschlägt nichts = dat doet niets ter zake, doet er niets toe, kan niet schelen; es verschlägt mit nichts = kan me niets schelen; v. haben = stijf zijn, kou gevat hebben (*oorspr. van paarden, honden, daarna ook van menschen*); er hat v. auf die Füße = kan niet loopen; er hat v. auf die Brust = is beklemd op de borst, haalt moeilijk adem; v., (f.) = verslaan, bekoelen, lauw worden; *sch v.* = verdwalen, afdwalen.

II. **verschla'gen** (Vb.) = sluw, leep, slim, geslepen.

Verschla'genheit, w. — = sluwheid enz.

verschlam'men, [schw. (f.) = vermoedden, dicht-, verslidden.

verschlam'men, [schw. (h.) = verstopen, dichtslijken.

verschlam'pam'pen, [schw. (h.) = verslampampen, verbrassen.

verschlam'pen, [schw. (h.) = verslonzen.

verschlech'tern, [schw. (h.) = slechter maken, verslecht(er)en, verergeren; *sch v.* = slechter worden, verslecht(er)en, verergeren.

Verschlech'terung, w. —, —en = verslecht(er)ing, verergering.

verschlei'den, ft. (f.) = omkruipen (*van den tijd*).

verschlei'ern, [schw. (h.) = sluiseren; bemantelen; verschleierde Bilanz = geflatteerde balans.

Verschlei'erung, w. —, —en = sluisering; bemanteling; knoeierij (*geldelijk*).

verschlei'men, [schw. (h. u. f.) verslijmen.

verschleimt' auf der Brust = vol op de borst.

Verschleim'ung, w. —, —en = verslijming (*van de tong enz.*).

Verschleiß', m. —es, —e = omzet, verkoop in 't klein.

verschleiß'fen,

ſchw. (h.) = (ver)ſlijten (*ook fig.*: man muß mich v. wie ich bin); (öft.) in 't klein verkoopen, slijten; v., ſt. (*zie ſchleifen*) (f.) = (ver)ſlijten. **verſlemmen**, ſchw. (h.) = verkwiſten, -brassen, verſlampen. **verſleiden**, ſchw. (h.) = verſlechteren, verſlechteren. **verſleiden**, ſchw. (h.) = verſlepen, wegmaken; (*een ziekte*) overbrengen; (*een proces e. d.*) ſlepende houden, rekken, op ſleptouw houden; (*ook*) ('t een of ander) nalaten, uitſtellen, vertragen. **verſleiden**, w. — = verſleping, ('t) wegmaken, ('t) zoek-raken; overbrenging, invoering (*van een ziekte*); vertraging. **verſleiden**, ſchw. (h.) = (*geld*) weggooien, verſpillen; (*waren*) onder de waarde, onder den prijs verkoopen; (*werptuig*) wegslingereren. **verſluitbaar** = (af)ſluitbaar, (af) te ſluiten. **verſluiten** (ſich), ſt. (h.) = (af-, weg)ſluiten; er verſluitſt ſein Herz (vor) meinen Bitten, gegen meine Bitten = hij ſluit zijn hart voor mijn ſmeekingen; ich verſchließe mich in mich ſelbſt = ſluit me in mezelf op, ben in mezelf gekeerd; ſich der Wahrheit v. = ontoegankelijk zijn voor de waarheid, de w. niet willen hooren of zien. **verſluiting**, w. = (af)ſluiting. **verſluiting**, w. = verballhornen. **verſluiting**, ſchw. (h.) = verergeren, erger maken; ſich v. = verergeren, erger worden. **verſluiting**, ſt. (h.) = doorelkaar slingeren, ineen-, samen-, doorelkaarstrengelen, verstrengelen; verſlinden, verzwelgen, inſlikken; unſere Hände verſchlängen ſich = klemden zich in elkaar. **verſluiting**, w. —, —en = samen-, ineenstrengeling; kronkel(ing), verwickeling; ('t) verſlinden, verzwelgen. **verſluiting** van verſchleifen. **verſluiting** = geſloten (*eig. en fig.*), op ſlot; bei v. en Türen = met geſloten deuren. **verſluiting**, ſchw. (h.) = inſlikken; (Wörter) inſl., half uitspreken; (eine Beſeitigung) verkroppen, opeten; ſich v. = zich verſlikken. **verſluiting**, ſchw. (h.) = verſlappen. **verſluiting** = ineenstrengeld, doorelkaar kronkelend, verward, ingewikkeld; v. e Wege = kronkelpaden, -wegen (*eig. en fig.*). **verſluiting** m. = (af)ſluiting, ſlot, ſlotplaat; (*aan geſchut*) ſluitſtuk, (*aan kamera*) ſluis; unter, in B. = achter ſlot. **verſluiting**, w. = kist met ſlot. **verſluiting**, m. = ontploffingsklank. **verſluiting**, w. = ſluitſegel. **verſluiting**, w. = afſluit-, ſlotplaat. **verſluiting**, m. = caisson, afſluitpunt. **verſluiting**, w. = ſluiting (*konkr.*). **verſluiting**, ſchw. (f.) (vor, Dat.) = verſmachten, vergaan (van), verkwijnen. **verſluiting**, ſchw. (h.) = verſmachten, -achten. **verſluiting**, ſchw. (h.) = verrooken (*zijn geld, tabak*). **verſluiting**, ſchw. (h.) = opsmullen; verſmullen. **verſluiting**, ſt. (f.) = weg-, verſmelten (in), overgaan (in), ſamensmelten (met); v., ſchw. (h.) = ver-, samen-, dooreen-, ineen-, ineen-, ineenmelting. **verſluiting**, ſchw. (h.) = (einen Verluſt) te boven komen, zich troosten over; (*bas konnte er nicht*) verkroppen, vergeten. **verſluiting**, ſchw. (h.) = verſmeden. **verſluiting**, ſchw. (h.) = (*verſ, zaſſ*) verſmeren, verſtrijken; (*een gat*) dichtſmeren; (*papier*) volſmeren, -kladde. **verſluiting** = ſluw, geſlepen, loos, liſtig; ſie lächelte v. = ze glimlachte ſijntjes. **verſluiting**, ſchw. (h. u. f.) = verſmoren, verſtikken. **verſluiting**, ſchw. (h. u. f.) = vervuilen.

verſluiting ſich, ſchw. (h.) = zich verpraten; zijn mond (zijn neus) voorbijpraten. **verſluiting**, ſchw. (h.) = verſnorken, -ſlappen. **verſluiting**, ſchw. (h.) = uitblazen, op adem komen. **verſluiting**, ſt. (h.) = (*brood, ſtroo*) verſnijden, geheel opſnijden, opgebruiken; (*kleedingſtuk*) verknippen; (*wijn*) verſnijden, vermengen; — kaſtreeren; [beſnijden, korten, beſnoeien]. **verſluiting**, ſchw. (h.) = be-, vol-, insneeuwen. **verſluiting**, ſchw. (h.) = verſnipperen. **verſluiting**, m. = ('t) verſnijden, ('t) verknippen enz. *vgl.* verſchneiden; (*ook*) verſneden wijn. **verſluiting**, m. = gesneden. **verſluiting**, ſchw. (h.) = verſnipperen. **verſluiting**, ſchw. (h.) = met krullen ver-, ontsieren, zonderling verſieren. **verſluiting**, ſchw. (h.) = verſnuiven, (*geld*) voor ſnuif uitgeven; verkouden maken; (*bas hat ihn*) verſchnupft (*fig.*) = boos gemaakt, ontstemd. **verſluiting** = (*ook*) verkouden (*in 't hoofd*); uit z'n hulsje, uit 't veld geſlagen. **verſluiting**, ſchw. (h.) = (vast-, toe)binden; met koord gaarneen. **verſluiting** zie verſchleiben. **verſluiting** = (spoorloos) verdwenen, weg, uit 't oog verloren en vergeten, verloren (gegaan). **verſluiting**, w. — = afwezigheid, ('t) niet-bekend-zijn van de verblijfplaats. **verſluiting**, ſchw. (h.) = verſchoonen, beſparen; v. Sie mich mit dieſen Redensarten = verſchoon me van, spaar me zulke praatjes. **verſluiting**, m. —, — = verſraaier, vermooyer. **verſluiting**, ſchw. (h.) = verſraaien, mooier maken, vermooyer; ſich v. = zich verſraaien, mooier worden. **verſluiting**, w. —, —en = verſraaling. **verſluiting**, m. = verſraalingskommissie, -vereniging. **verſluiting**, w. = verſchooning. **verſluiting** = verſchoten; in etnen v. ſein = op iem. verliefd, verkierd zijn. **verſluiting**, ſchw. (h.) = kruisen, over elkaar slaan; in elkaar vlechten; [inſluiten]; mit verſchrauten Armen = met de armen over elkaar; [verſchraut in = (*fig.*) ingeklemd, vastgeklemd in]. **verſluiting**, ſchw. (h.) = verkeerd ſchroeven, (*de ſchroef*) verdraaien; dichtſchroeven; (*fig.*) *vgl.* verſchroben. **verſluiting**, ſt. (h.) = verkeerd ſchrijven; (*inkt, papier*) verſchrijven; (*waren, werkvolk*) ſchriftelijk beſtellen; (*een middel*) voorschrijven; (*iem. iets*) ſchriftelijk toekennen, beloven, vermaken; ſich v. = zich verſchrijven, zich vergiſſen; ſich dem Teufel v. = zich ſchriftelijk aan den duivel verkoopen; ſich für einen v. = (ſchriftelijk) borg voor iem. blijven. **verſluiting**, w. —, —en = verſchrijving, beſtelling; voorschrift; verbintenis. **verſluiting**, ſt. (h.) = in een kwaad gerucht brengen; er iſt verſchrien = hij heeft een slechten naam, is bekend; v. Sie das Kind nicht = zeg er niet te veel goeds van ('t mocht eens kwaad kunnen). **verſluiting** = raar, vreemd, zonderling, verdraaid, (*stijl*) ge-, verwrongen. **verſluiting**, ſchw. (f.) = verſchrompen. **verſluiting**, ſchw. (f.) = verſchrompen. **verſluiting**, m. = rangeerſtation. **verſluiting**, ſchw. (h.) = bang, verlegen maken. **verſluiting**, w. = bedoesd, ſchuw, angſtig. I. **verſluiting**, ſchw. (h.) = met ſchulden bezwaren; etw. v. = iets verdienen (*als ſtraf*), ſchuld aan iets hebben, zich ſchuldig maken aan iets, iets misdoen; einem etw. v. = iem. iets ſchuldig, verſchuldigd zijn; er hat es ſelbſt verſchuldet = 't is zijn eigen ſchuld; ein verſchuldeter Edelmann = een edelman,

- die diep in de ſchulden zit. II. **Verſchul'den**, f. —s = ſchuld; ſchuldelaſt; ohne mein **B.** = buiten mijn ſchuld.
- Verſchul'dung**, w. — = ('t) met-ſchulden-bezwaren, ſchuldelaſt, ſchulden-maken; ſchuld. **verſchul'ten**, ſchw. (h.) = laten wegloopen, ſtorten, vermorsen; (ein Grab u. ä.) dichtmaken, toewerpen, bedelven; (einen Weg) verſperren; er hat es (den Brei, die Suppe) bei ihm verſchlüttet = hij heeft 't bij hem verkorven.
- verſchwä'gern**, ſchw. (h.) = verzwageren, parenteeren. **Verſchwä'gerung**, w. —, —en = verzwagering. **verſchwär'men**, ſchw. (h.) = verboemelen; (van bijen) ophouden met zwermen. **verſchwär'zen**, ſchw. (h.) = zwart maken, belasteren, smokkelen. **verſchwät'zen**, ſchw. (h.) = verbabbelen, -praten, -kletsen; (etw.) uitbabbelen, -brengen; (einen) bekletsen, zwart maken; **ſich v.** = zich verpraten, **verſchwei'gen**, ft. (h.) = verzwijgen; met ſtilzwijgen voorbijgaan; ſtil-, geheimhouden, zwijgen. **verſchwei'gen**, ſchw. (h.) = aaneensmeden. **verſchwe'len**, ſchw. (f.) = verameulen. **verſchmel'gen**, ſchw. (h.) = verbrassen. **verſchmel'len**, ft. (f.) = (sterk) opzwellen, -zetten; **v.**, ſchw. (h.) = doen opzwellen; (einem die Augen) bont en blauw slaan; dorpel(s) of legger(s) leggen. **verſchwem'men**, ſchw. (h.) = wegspoelen; onder water zetten; verſpoelen, verdrinken. **verſchwen'den**, ſchw. (h.) = verkwiſten, verſpillen: ſeine Worte an einen (ob. an einem) v. **Verſchwen'der**, m. —s, — = verkwiſter. **verſchwen'deriſch** = verkwiſtend; kwistig, overdadig, weelderig. **Verſchwen'dung**, w. —, —en = verkwiſting, verſpilling, kwistigheid, overdaad. **Verſchwen'dungſucht**, w. = ſpil-, kwistzucht. **verſchwie'gen** = ſtilzwijgend, geheimhoudend, geſloten. **Verſchwie'genheit**, w. — = geheimhouding, ſtilzwijgendheid, geſlotenheid. **verſchwie'len**, ſchw. (f.) = vereelten. **verſchwie'meln**, ſchw. (h.) = verboemelen. **verſchwin'men**, ft. (f.) = in elkaar vloeien, vervloeien, vaag worden, vervagen, wegdoezelen; vgl. **verſchwommen**. **verſchwin'den**, ft. (f.) = verdwijnen, te-niet-gaan. **verſchwi'fern**, ſchw. (h.) = vermaagſchappen; **verſchwif'tert** = verwant, vermaagſchapt. **verſchwit'zen**, ſchw. (h.) = zweetend doorbrengen; uitzweeten; vergeten, te boven komen; uitkramen, pronken met; **v.**, (f.) = in 't zweet raken, uitzweeten. **verſchwom'men** = vaag, onzeker, onduidelijk, (v. d. oogen) waterig. **verſchwö'ren**, ft. (h.) = afzweren, verzeggen, zweren zich van iets te onthouden; **ſich v.** = zweren (iets te doen); samenzweren, -spannen. **Verſchwö'r(e)ne(r)**, m. = saamgezworene, samenzweerder. **Verſchwö'rer**, m. —s, — = samenzweerder, -spanner. **Verſchwö'rung**, w. —, —en = samenzwering, -spanning, komplot; eine **B.** anſtiffen, anzetteln = een samenzwering, een komplot smeden.
- Verſchwie'ler**, m. = rijmelaar, verzeknutselaar. **verſchwie'fchen** = verzevoudigen.
- I. **verſie'hen**, ft. (h.) = (ambt, betrekking, dienst) waarnemen; (huishouden) beſturen, bezorgen, waarnemen; (etw.) overzien, over 't hoofd zien; verkeerd aanleggen, doen; darin hat er es v. = daarin heeft hij 't mis; einen mit etw. v. = iem. van iets voorzien; (B.-K.) einen Sterbenden v. = een stervende bedienen, hem de laatste ſakramenten toedienen; [v.] = beſtimmen, uitkiezen; **ſich v.** = zich verzien, zich vergiſſen; verwachten; **ſich mit etw. v.** = zich van iets voorzien; **ich hatte mich bes**
- Schlimmten zu ihm v.** = ik was met hem op 't ergste voorbereid; **wer hätte ſich das zu (von) ihm v.?** = wie had dat van hem verwacht? ehe man ſich's verſieht = eer men er aan denkt, er op verdacht is; **ſich etw. v.** = zich in 't een of ander vergripen. II. **Verſie'hen**, f. —s, — = vergiſſing, dwaling, miſſlag, vergriep; aus **B.** = **verſie'henlich** = bij vergiſſing, bij ongeluk. **Verſie'gang**, m. zie **Proviſurgang**. **verſie'gen**, ſchw. (h.) = bezeeren, beſchadigen, deren. **Verſie'gung**, w. —, —en = bezeering enz. **Verſie'hung**, w. — = voorzien(ing), verzorging; waarneming, beſtuur. **verſie'fen**, ſchw. (h.) = verzeepen. **verſie'len**, ſchw. (h.) = in elkaar draaien (*als touw*).
- Verſie'schnitt**, m. = verſsnede, cezuur. **Verſie'ler**, w. —, —en = rijmelarij. **Verſie'ler**, m. —s, — = rijmelaar, verzemaker. **verſie'len**, ſchw. (h.) = rijmen, verzen knutseln. **Verſie'macher**, m. = verzemaker.
- verſen'den**, unr. (h.) = ver-, afzenden. **Verſen'der**, m. —s, — = verzender. **Verſen'dung**, w. = verzending. **Verſen'dungsgebühren**, -koſten, Pl. = verzendings-, transportkoſten. **verſen'gen**, ſchw. (h.) = verzengen, -schroeien, verbranden. **verſen'ten**, ſchw. (h.) = doen zinken, laten zakken, in den grond boren; (*in 't graf*) neerlaten; **ſich v.** in (Aff.) = zich verdiepen in. **Verſen'tung**, w. —, —en = onderdompeling, ('t) neerlaten; ('t) in-den-grond-boren; (*th.*) ruimte onder 't tooneel; valdeur, -luik.
- Verſie'schied**, m. = rijmelaar.
- verſie'fen auf (Aff.)** = verzet op, erg geſteld op. **verſie'bar** = verplaatsbaar. **verſie'gen**, ſchw. (h.) = verzetten, verplaatsen; verpanden, beleenen, naar de bank van leening brengen; (*met klem*) antwoorden, hernemen; verſperren; verkeerd zetten (*bij den drukker*); (einen in gute Laune, in die Notwendigkeit) brengen; einen in eine höhere Klaſſe v. = iem. verhoogen, naar een hogere klaſſe bevorderen; (*zindeelen*) omzetten; (Aupfer mit Zinn) vermengen; (einem den Afem) benemen; die freude verſie'te mir die Stimme = ik kon van vreugde niet ſpreken; einem einen Hieb, einen Schlag, eins v. = iem. een houw, slag, er een geven; einen v. = (berl.) iem. laten zitten, in den steek laten; verſie't werden = (von Schülern) overgaan, verhoogd, bevorderd worden, (von Beamten) verplaatst, overgeplaatst worden; **ſich v.** = zich verplaatsen; verkeerd zetten; (der Geſeher) hat ſich verſie't = heeft verkeerd gezet; vgl. **Anlagezuſtand**, **Belagerungzuſtand**, **Ruheſtand**. **Verſie'tung**, w. —, —en = verplaatsing (*van een boom, beamble, leerling*); omzetting (*van zindeelen*); bevordering; verſperring; vermenging; verpanding, beleening. **Verſie'tungsarbeit**, w.; **veramen**, f.; **tonſereng**, w.; **prüfung**, w.; **tag**, m. = overgangs|werk; -examen; -vergadering; -examen; -dag.
- verſen'ten**, ſchw. (h.) = verpeſten, beſmetten; für verſeucht erklären = beſmet verklaren. **verſeuf'zen**, ſchw. (h.) = verzuichten, zuchtend doorbrengen.
- Verſie'fuß**, m. = verſvoet.
- Verſie'herer**, m. —s, — = verzekeraar, assureur. **verſie'hern**, ſchw. (h.) = verzekeren, assureeren; einem eine Sache, einen einer Sache v. = iem. (van) iets verzekeren; ein Haus gegen Feuerſchaden, ſein Leben v. (*th.*) das verſie'ere ich Ihnen [*Sie!*] (*th.*); **ſich (von) der Wahrheit v.** = zich van de waarheid vergewiſſen, verz.; **ſich einer Perſon v.** = zich

van iem. verz.; er was des Sieges verſichert = hij was zeker van de overwinning. **verſichert** = verzekerd, zeker; [zekerlijk]. **Verſicherung**, w. —, —en = verzekering, assurance; eine **V.** bewirfen, abſchließen, beſorgen = een verzekering tot ſtand brengen, aangaan, (af)sluiten. **Verſicherungſagent**, m. = verzekeringſagent. **Verſicherungſallie**, w. = verzekeringſaandeel. **Verſicherungſbetrag**, m. = verzekerd bedrag. **Verſicherungſgeſellſchaft**, w. = verzekeringſ-, waarborgmaatschappij. **Verſicherungſmaller**, m. = makelaar in assurance. **Verſicherungſnehmer**, m. = verzekeringſnemer, premiebetaler. **Verſicherungſprämie**, w. = verzekeringſpremie. **Verſicherungſpolice**, w., **ſchein**, m. = verzekeringſpolis. **Verſicherungſkauffiler**, m. = wiſkundig adviseur. **Verſicherungſwert**, m. = verzekerde waarde. **Verſicherungſweſen**, f. = verzekeringſ-, assurancewezen. **verſie'ten**, ſchw. (f.) = wegdruppelen, —sijpelen. **verſie'gen**, ſchw. (f.) = wegwijnen. **verſieg'bar** = uitdroogbaar; (dieſe Quelle) iſt v. = kan uit-, opdrogen. **verſie'gen**, ſchw. (h.) = (ver-)zegelen; (*fig.*) bezegelen. **Verſie'g(e)lung**, w. — = (ver)zegeling. **verſie'gen**, ſchw. (f.) = op-, uitdrogen; uitgeput raken; [*vroeger part. van verſiegen*: uit-, opgedroogd]. **verſie'ren**, ſchw. (h.) = in omloop zijn, zich bezighouden; verſiert ſein in = bedreven, bekwaam zijn in. **Verſie'fer**, m. —(e)s, —e = verzemaker, rijmelaar. **Verſifikation**, w. — = verſifikatie, verſorm(ing). **verſij'je'ren**, ſchw. (h.) = verzen maken; in verſmaat vrenſen. **verſil'bern**, ſchw. (h.) = verzilveren (*in beide bet.*) **Verſil'berung**, w. —, —en = verzilvering, realitatie. **verſim'eln**, ſchw. (f.) = verſuften, onnozelen worden. **verſim'eln**, ſchw. (h.) = afranselen; (*geld*) verdoen. **verſin'gen**, f. (h.) = (*tijd enz.*) verzingen. **verſin'ten**, f. (f.) = ver-, wegzinken; (mitten im Meer verſant das Schiff; es verſant ins Meer); *vgl.* verſunken. **verſinn'bild'(li)en**, ſchw. (h.) = verzinnebeelden, ſymbolizeeren. **verſinn'li)en**, ſchw. (h.) = verzinnebeelden, veraanſchouwelijkken. **Verſion**, w. —en = vertaling; lezing, redaktie. **verſit'tigen**, ſchw. (h.) = beſchaven, civilizeeren. **[verſit'zen**, f. (h.) = verſit'ten; (*zittend*) doorbrengen, (*door zitten*) verzuimen; met zitten bederven, doorzitten; *ſich v.* = te lang zitten, verſuffen]; *vgl.* verſeſſen. **Verſit'grube**, w. = (onbemetſelde) beerput. **Verſ'tunft**, w. = vers-, dichtkunst. **Verſ'tünftler**, m. = verſkunſtenaar, dichter. **Verſ'maß**, f. = verſmaat, metrum. **verſof'fen** = be-, verzopen, aan den drank verſlaafd. **verſoh'ten**, ſchw. (h.) = verzolen; afranselen. **verſoh'nen** (*ſich*), ſchw. (h.) = (zich) verzoenen. **verſoh'n'lich** = verzoenlijk, vergevingsgezind. **Verſoh'nung**, w. —, —en = verzoening. **Verſoh'nungs]feſt**, f.; **opfer**, f.; **tag**, m. = verzoenings]feest (Verzoendag); **offer** (zoenoffer); **-dag** (Verzoendag). **Verſoh'nungs]tod**, m.; **wert**, f. = verzoenings]dood (zoendood); **-werk**. **verſon'nen** = in gedachten (in gepeins) verzonken, als geestesafwezig; dwend. **verſor'gen**, ſchw. (h.) = verzorgen, (*zijn kinderen*) bezorgen; eimen mit etw. v. = iem. van iets voorzien. **Verſor'ger**, m. —s, — = verzorger, steun, onderhouder. **verſorgt** = afgezorgd, inderdrietig; *zie verder* verſorgen. **Verſor'gung**

w. —, —en = ver-, bezorging; vestiging; broodwinning, levensonderhoud. **Verſor'gungsanſtalt**, w., **haus**, **heim**, f. = armhuis, toevlucht. **verſpalt' zie ſp. d.** **verſpā'ren**, ſchw. (h.) = uitſtellen (eine Reiſe z. B. auf den nächſten Sommer; tot ...); opſparen (auf den folgenden Tag; voor ...). **verſpā'ten**, ſchw. (h.) = later, te laat doen plaats hebben; *ſich v.* = te laat komen, opgehouden worden; (*van den trein*) te laat komen, vertraging hebben. **Verſpā'tung**, w. —, —en = vertraging, te-laat-komen. **verſpē'ten**, ſchw. (h.) = opeten, oppeuzelen. **verſpē'tlic'gen**, ſchw. (h.) = verſpekuleeren. **verſpē'ren**, ſchw. (h.) = verſperren, afſluiten; (einem die Muſſicht) benemen. **verſpie'ten**, ſchw. (h.) = verſpelen, verliezen; ſpelend doorbrengen, verſpelen; *ich hatte bei ihm verſpielt* = ik had 't bij hem verkorven. **verſpī'n'nen**, f. (h.) = (*garen, tijd enz.*) verſpinnen; *ſich v.* = zich inſpinnen. **verſplī'tern**, ſchw. (h.) = verſplinteren; verbeuzelen. **verſpō'ten**, ſchw. (h.) = beſpotten, spotten met, beſpottelijk maken. **Verſpō'tung**, w. —, —en = beſpottig, spotternij. **I. Verſpre'hen**, f. (h.) = beloven, toezeggen; (*daaron*) verſpreche *ich mir wenig* = verwacht ik weinig; *ſich v.* = elkander (iets) beloven, afspraak maken, afspreken; zich verſpreken; zich verſpreken. **II. Verſpre'hen**, f. —s, — = belofte. **[Verſpre'chung**, w. —, —en = belofte; verloving]. **verſpre'gen**, ſchw. (h.) = uiteenjagen, verſtrooien; verſprengt = (*ook*) afgedwaald. **verſprin'gen**, f. (h.) = *ſich den Fuß v.* = zijn voet (met ſpringen) verſtuiken, verzwikken; *ſich v.* = (*ook*) verdwalen. **verſpriet'gen**, ſchw. (h.) = doen wegzpatten; (*zijn bloed*) vergieten; *ſich v.* = uiteenspatten. **verſpro'chenema'ßen** = volgens belofte. **Verſpruch**, m. = verloving, [belofte]. **verſpū'n'den**, ſchw. (h.) = dichtſponnen; met ſponning en groef in elkaar werken. **verſpū'ren**, ſchw. (h.) = (be)ſpeuren, merken, gewaar worden, (ge)voelen. **verſtaat'li)en**, ſchw. (h.) = aan den ſtaat, onder 't beheer van den ſtaat brengen, naasten; verſtaatli)ig werden = door den ſtaat overgenomen worden, aan den ſtaat overgaan. **Verſtaat'lichung**, w. — = naasting (*door den ſtaat*). **verſtā'h'ten**, ſchw. (h.) = verſtalen. **verſtamp'fen**, ſchw. (h.) = (fijn)ſtampen. **Verſtand**, m. —(e)s = verſtand, begrip, oordeel; [betekenis, zin (*van woord, zin enz.*)]; ein klarer, heller **V.** = een helder verſtand; (*er iſt nicht bei V.*) (e) = niet wijs; zu **V.** kommen = verſtandig worden; da ſteht mir der **V.** ſtill = daar ſtaat mijn verſtand voor ſtil; mehr Glück als **V.** = meer geluk dan wijsheid; im eigentlichen **V.** (e) = in den eigenlijken zin. **Verſtā'nd(e)sbegriff**, m. = abſtrakt begrip. **Verſtā'nd(e)skasten**, m. = herſenkast; pedant, bol. **Verſtā'nd(e)skraft**, w. = verſtandelijk vermoegen, begripsvermoegen. **verſtā'ndemā'ßig** = verſtandig. **Verſtā'nd(e)smenſch**, m. = verſtandsmenſch. **Verſtā'nd(e)ſchwā'che**, w. = ſcherpzinnigheid. **Verſtā'nd(e)ſchwā'che**, w. = geesteszwakte. **Verſtā'nd(e)swelt**, w. = verſtandswereld. **Verſtā'nd(e)swesen**, f. = verſtandig wezen, met verſtand begaafd wezen. **verſtā'ndig** = verſtandig, met verſtand begaafd; met verſtand. **verſtā'ndigen**, ſchw. (h.);

einen von etw. v. = iem. iets doen weten, van iets in kennis stellen, mededeeling doen; sich mit einem (über, Aff.) v. = zich met iem. (over iets) verstaan, 't met iem. (over iets) eens worden. **Verständigkeit**, w. — = gezond verstand. **Verständigung**, w. —, —en = schikking, overeenkomst, vergelijk; verstaanbaar-making. **Verständlich** = begrijpelijk, duidelijk; verstaanbaar; das ist mir nicht v. = dat begrijp ik niet. **Verständnis**, f. .[es, .]se = verstand, begrip; [vgl. Einverständnis]; (er hat) kein B. für Poësie = geen verstand van, geen gevoel voor poëzie. **Verständnisinnig**, -voll = betekenisvol, veelbetekenend. **Verstäntern**, fchw. (h.) = verpesten, met stank vullen. **Verstärken**, fchw. (h.) = versterken; (die Stimme) uitzetten, verheffen. **Verstärkungsbab**, f.; -truppen, Pl. = versterkingsbad; -troepen. **Verstärken**, fchw. (h.) = toelaten, -staan, veroorloven, gunnen. **Verstauen**, fchw. (h.) = (ver)stuwven. **Verstauen**, fchw. (f.) = stoffig worden, onder 't stof raken; verstuiwen, vergaan. **Verstauen**, fchw. (h.) = verstuiwen, verzwikken. **Verstauung**, w. —, —en = verstuing. **Verstecken**, f. (h.) = (een gat in een kleed, as) stoppen; (alle lansen) versteken, verbruiken; (alle troeven) verbruiken; (wijnen) mengen, versnijden; sich v. = al zijn troeven verbruiken. **Verstecken**, f. —(e)s, —e = schuilplaats, -hoek; B. spielen = verstopptje spelen. **Verstehen**, fchw. (h.) = (iem., zich, iets) verbergen, verstoppen, -schuilen; (sich hinter einem) verschuilen (fig.); da kann er sich v. = daar kan hij niet tegen op, daar kan hij een punt aan zuigen. **Versteckenspielen**, f. —s, **Versteckspiel**, f. = verstopptje. **Versteckt** = verborgen, bedekt, geheim; geveinsd; v. e Angriffe = bedekte aanvallen; v. er Mensch = terughoudend, gesloten, geveinsd mensch. **Versteckheit**, w. — = terughoudendheid, geveinsdheid. **Verstehe(n)**, uutr. (h.) = verstaan, begrijpen, vatten; enem etw. zu v. geben (ll); ein Handwerk v. = verstand hebben van een ambacht; (von der Kunst) versteht er wenig = heeft hij weinig verstand, begrip; er versteht zu schweigen = hij kan (hij verstaat de kunst van te) zwijgen; darin versteht ich keinen Scherz = daarin versta ik geen gekheid; sich v. = elkaar verstaan, begrijpen; 't eens zijn; ich verstehe mich mit einem (über, Aff.) = ik versta mij met iem. (over iets), word 't met iem. (over iets) eens; sich zu etw. v. = zich tot iets bereid verklaren, zich voor iets laten vinden, in iets treden; sich auf (Aff.) v. = verstand van iets hebben; er versteht sich auf seinen Vorteil = hij weet wel wat zijn voordeel is; das versteht sich (von selbst) = dat spreekt (van zelf); der Preis versteht sich loco London = de prijs is (berekend) loko London. **Verstehen**, fchw. (f.) = verstijven; sich v. (h.) = vast worden; (ook) schaarsch worden; ich verstehe mich in (auf) eine Sache = ik blijf er stokstijf bij. **Versteigen sich**, f. (h.) = te hoog stijgen, te ver klimmen, bij 't klimmen verdwalen, niet verder kunnen; (fig.) er versteht sich zu dem Wunsch = hij ging zoover, had de vermetelheid, (soms) de verwaandheid te wenschen. . . ; so hoch (weit) versteige ich mich nicht = zoover ga ik niet, zoo hoog gaat mijn streven (mijn wenschen e. d.) niet; vgl. verstiegen. **Versteigen**, m. —s, — = afslager, vendumeester. **Versteigen**, fchw. (h.)

= (op de veiling, bij opbod, bij afslag) verkoopen. **Versteigerung**, w. —, —en = verkoop (bij opbod, bij afslag); zur B. kommen = verkocht worden. **Versteigern**, fchw. (f.); sich v., (h.) = versteenen. **Versteigerung**, w. —, —en = versteening. **Verstellbar** = verstelbaar. **Verstellen**, fchw. (h.) = verplaatsen, anders plaatsen, verschikken; (horloge) verzetten; (gezicht, stem, hand) veranderen, onkenbaar maken; (deur, uitgang) versperren; [misvormen, -maken]; sich v. = zich vermommen, zich onkenbaar maken; maar zoo doen, veinzen. **Verstell** = geveinsd. **Verstell-schieber**, m. = (tech.) regelingsschuij. **Verstell-lung**, w. = verplaatsing, -schikking, -momming; veinzerij, geveinsdheid. **Verstell-lungswinkel**, m. = verplaatsingshoek. **Versterben**, f. (f.) = sterven, overlijden. **Verstern**, fchw. (h.) = (belasting) betalen; ook = verzollen. **Verstehen**, f. (f.) = verstuiwen. **Verstehen** = overspannen, laatlunkend, verwaand. **Verstehenheit**, w. — = opgeschroefdheid; eigenwaan, verwaandheid, laatlunkendheid. **Verstehen**, fchw. (h.) = van een steel voorzien, een steel (er) aan maken. **Verstimmten**, fchw. (h.) = ontstemmen (mensen en instrumenten). **Verstimmung**, w. = ontstemming. **Verstörten**, fchw. (h.) = verstokken, verharden; v., (f.) = verstokken, verharden; door vucht bederven (van linnengoed, leer). **Verstodt** = verstokt, verhard. **Verstohlen** = verstolen, heimelijk. **Verstohlenweise** = steelsgewijze. **Verstopfen**, fchw. (h.) = dicht-, toestoppen; (buis, leiding) verstoppen; (scheur) stoppen; sich v. = verstoppt raken; verstopft sein = verstoppt zijn, aan verstopping lijden. **Verstopfung**, w. —, —en = verstopping, ('t) stoppen, verstoptheid, hardlijvigheid. **Verstorb** = overleden, gestorven; der v. e König = wijlen de koning. **Verstören**, fchw. (h.) = veront-rusten, opschrikken, storen en = zerstoren; **Verstört** = ontsteld, verwilderd, woest; ontstemd. **Verstöße**, m. = fout, vergissing, bok, misslag; vergrijp (tegen 't falsoen bijv.); (fbd.) in B. geraten = wegraken. **Verstoßen**, f. (h.) = van zich stooten, uitstooten; misdoen', zondigen; meestal: v. gegen (wider) = zondigen, indruischen tegen (de wellevendheid, de spelling enz.); gegen das Gesetz v. = in strijd met de wet handelen, zijn; v. b gegen = strijdig met; (gwst.) verstoppen, verbergen: [uit den koers drijven; uit nood verkoopen]. **Verstoßung**, w. — = verstooting. **Verstreich**, f. (h.) = (muur) bestrijken, voegen; (scheuren) dichtstrijken; etw. v. = iets van de hand doen; v., (f.) = verstriken, -loopen, vervallen. **Verstreuen**, fchw. (h.) = verstrooien, uiteenjagen; uit-, rondstrooien. **Verstücken**, fchw. (h.) = verstrikken, -warren, -wikkelen; (wol) ver-, opbreien; in einen Streit v. = in een twist wikkelen; (Sünden) verstrikken. **Verstüben** zie strobellig. **Verstudieren**, fchw. (h.) = verstudieren. **Verstümmeln**, fchw. (h. u. f.) = verstommen. **Verstümmeln**, fchw. (h.) = verminken, schenden; knotten. **Verstutzen**, fchw. (h.) = (haar) korten, (boomen) knotten, (paarden) kortstaarten; ook = stugig maken. **Versuch**, m. —(e)s, —e = poging, proef(neming); einen B. machen = een poging doen, een proef nemen; einen B. anstellen = een proef nemen;

V. macht flug = ondervinding is de beste leermeesteres. **verſuchen**, ſchw. (h.) = (*ſpijzen*) probeeren, proeven; (*zijn geluk, een middel*) beproeven; v. etw. zu tun = beproeven, trachten, pogen, probeeren, zoeken iets te doen; v. ob einer etw. kann uſw. = onderzoeken, probeeren, of . . .; einen v. = iem. op de proef ſtellen, beproeven; in verzoeking brengen; (*God*) verzoeken; **ſich** (*ſeine Kräfte*) in, an einer Sache v. = zijn krachten aan iets beproeven; ſich in (*Dat.*) v. = de proef nemen met; ich fühle mich verſucht = ik gevoel lust, neiging (*om iets te doen*). **Verſucher**, m. —s, — = verzoeker, verleider.

Verſuchsſfeld, f.; **ſtanſchen**, f.; **ſtation**, w. = proeffveld; -konijn; -station.

verſuchsweiſe = bijwijze van proef. **Verſuchs**zelle, w. = proefbatterij. **Verſuchung**, w. —, —en = verzoeking, verleiding; beproeving; einen in **V.** führen = in verzoeking leiden, brengen. **verſuchen**, ſchw. (h.) = bemorsen, bekladden. **verſump**ſen, ſchw. (f.) = moerassig worden, in een moeras veranderen; (*fig.*) verboemelen, te gronde gaan, verlidelijken; **verſumpft** = (*ook versterkingswoord*) verdraaid, verduiveld, gemeen e. d. **verſün**digen ſich, ſchw. (h.): an einem = zich aan, tegen iem. bezondigen; womit habe ich mich verſündigt? = wat heb ik misdaan? **Verſün**digung, w. —, —en = bezondiging. **verſun**ſen = verzonken, in gedachten (verzonken), verdiept; in ſich v. = in zichzelf gekeerd; *vgl.* verſinſen. **Verſun**ſenheit, w. — = diepe gedachten; ontaarding, verdorvenheid. **verſün**ſen, ſchw. (h.) = verzoeten; verraan-genen.

vertäſeln, **Vertä**ſelung zie täſeln enz. **vertä**gen, ſchw. (h.) = verdagen; aanhouden; [*een termijn, dag*] bepalen, vaststellen]. **vertä**nſeln, ſchw. (h.) = verbeuzelen. **vertä**zen, ſchw. (h.) = verdansen. **vertä**ſern, ſchw. (h.) = (berf.) verknoeien.

vertätur = vertatur: men sla (de bladz.) om, zie ommezijde.

vertäu'en, ſchw. (h.) = vertuien. **Vertä**u'ung, w. —, —en = vertuiling. **vertä**u'meln, ſchw. (h.) = in den zwijmel van genot doorbrengen. **vertä**u'ſch'bar = verruilbaar, verwisselbaar. **vertä**u'ſchen, ſchw. (h.) = verrullen, verwisselen (gegen, für: tegen, voor); (*bij vergissing*) verwisselen (mit: met). **Vertä**u'ſchung, w. —, —en = (ver)ruiling, verwisseling. **vertä**u'ſendſachen = verduizendvoudigen.

vertel = vertel sla ('t blad) om! zie ommezijde! **verte**bral' = vertebraal, van de wervelkolom. **Vertebra**'ten, Pl. = gewervelde dieren.

vertei'digen, ſchw. (h.) = verdedigen. **Vertei**'diger, m. —s, — = verdediger. **Vertei**'digung, w. —, —en = verdediging. **Vertei**'digungsankalten, Pl. = verdedigingsmaatregelen, -voorbereidingen. **Vertei**'digungsbandnis, f. = verdedigend verbond. **Vertei**'digungsgrund, m. = grond van verdediging, rechtvaardiging.

Vertei'digungsſgürtel, m.; **ſrieg**, m.; **ſlinie**, w. = verdedigingsſgordel (rayon); -oorlog; -linie.

vertei'digungslos = weerloos.

Vertei'digungsſmaßnahme (*maßregel*), w.; **ſmittel**, f.; **ſrede**, w. = verdedigingsſmaatregel; -middel; -rede (pleidooi, apologie).

Vertei'digungsſſchrift, w.; **ſwaſſe**, w. = verdedigingsſgeschrift (verweerschrift, apologie) -wapen.

vertei'digungsweiſe = verdedigenderwijze. **Ver-**

tei'digungswerk, f. = verdedigingswerk. **Ver-**
tei'digungszustand, m. = staat van verdediging.

vertei'en zie vertäuen.

vertei'bar = ver-, uitdeelbaar. **vertei**'len, ſchw. (h.) = ver-, uitdeelen; (*Brot unter die Armen*) uitdeelen, -reiken; (*die Truppen*) indeelen; (*Diobenden*) uitkeeren; (*die Steuern, Unkosten auf (A.)*) omslaan over; **ſich v.** = zich verdeelen; verdeeld, uitgedeeld worden. **Vertei**'lung, w. = ver-, uit-, indeeling; omslag, *vgl.* **verſte**uern; zur **V.** gelangen = uitgedeeld, verdeeld worden. **Vertei**'lungslifte, w. = uitdeelinglijst.

verteu'ern, ſchw. (h.) = duur(der) maken, in prijs doen stijgen, (*prijzen*) opdrijven. **Verteu**'erung, w. = prijsverhooging. **verteu**'felt = verduiveld, drommels(ch).

vertie'ſen, ſchw. (h.) = verdiepen, diep(er) maken, uitdiepen; (*een onderwerp*) dieper, grondiger behandelen; **ſich v.** = dieper worden; zich verdiepen (in ein Problem); in trübe Gedanken vertieft ſein = in . . . verdiept, verzonken zijn. **Vertie**'ſung, w. —, —en = ver-, uitdieping; verlaging, laag gedeelte, inzinking, kuil; grondige behandeling, diepgrondige uiteenzetting. **vertie**'ren, ſchw. (f. u. h.) = verdierlijken.

vertikal' = vertikaal, loodrecht.

Vertil'en, m. —s, —s = vertiko, salon-, sierkastje.

vertil'gen, ſchw. (h.) = verdelgen, vernielen, uitroelen; opeten, verdrinken, naar binnen werken. **Vertil**'ger, m. —s, — = verdelger, uitroeler. **Vertil**'gung, w. = verdelging, vernieling, uitroefing. **Vertil**'gungskrieg, m. = verdelgingsoorlog.

vertöſalen, ſchw. (h.) einen = iem. afranselen. **vertö**'nen, ſchw. (h.) = komponeren, op muziek brengen. **vertö**'nen, ſchw. (h.) = wegsterven (*van 't geluid*). **Vertö**'ning zie Vertönung II.

I. **Vertö**'nung, w. —, —en = kompositie.

II. **Vertö**'nung, w. —, —en = (*zm.*) vertooning, kustaanzicht (*van zee uit*).

verträcht' = verdraaid, -duiveld, -wenscht, beroerd, drommels(ch), raar, gek, lastig.

Vertrag', m. —(e)s, . .träge = overeenkomst, verdrag, kontrakt. **verträ**gen, f. (h.) = ver-, wegdragen; (einem etw.) wegnemen; (*hitte, koude, honger, alle ſpijzen*) verdragen; (*er kann wenig*) velen; [afdragen, verslijten; beslechten, in 't reine brengen; overeenkomen; verzoenen]; **ſich v.** = elkaar verdragen, in goede verstandhouding leven; ſich mit einem v. = met iem. goed overweg kunnen, zich met iem. verdragen; das verträgt ſich nicht mit meiner Pflicht = dat is niet met mijn plicht overeen te brengen, strookt niet met mijn plicht. **verträ**g'lich = kontraktueel. **verträ**g'lich = verdraagzaam, toegevend; overeen te brengen, bestaambaar, vereenigbaar; v. leben = eendrachtig leven. **Verträ**g'lichteit, w. — = verdraag-, vreedzaamheid, toegevendheid; vereenigbaarheid.

Verträg'abſchluſſ, m. = ('t) sluiten van een kontrakt. **Verträ**g'bruch, m. = kontraktbreuk, schending van een verdrag. **Verträ**g'ſchließenbe(r) = kontraktant. **Verträ**g'entwurf, m. = ontwerp-, concept-kontrakt. **verträ**g'mäßig = volgens overeenkomst, volgens kontrakt, kontraktueel. **Verträ**g'ſtrafe, w. = konventioneele, kontraktuele straf. **verträ**g'widrig = strijdig met 't kontrakt.

verträllern, *schw.* (h.) = verneurien.
I. vertrauen, *schw.* (h.) einem etw. = iem. iets (*een geheim bijv.*) toevertrouwen; einem v. = iem. vertrouwen, vertrouwen stellen in iem.; (auf einen) vertrouwen. **II. Vertrauen**, f. —s = vertrouwen; **B. zu einem haben** = vertr. in iem. hebben; **sein B. auf einen (etw.) setzen** = zijn vertr. in iem. (iets) stellen; **im B. auf** = in vertr. op; **im B.** = in vertr., onderons, onder de roos.

Vertrauensamt, f. = ambt, post van vertrouwen. **Vertrauensbruch**, m. = misbruik van vertrouwen. **Vertrauensmann**, m., **person** w. = persoon aan wien gewichtige zaken toevertrouwd worden, vertrouwde, afgevaardigde. **Vertrauensposten**, m., **sache**, w. = post, zaak van vertrouwen. **vertrauensselig** = goed van vertrouwen, vol vertrouwen, optimistisch. **Vertrauensseligkeit**, w. = goed vertrouwen, lichtvaardig vertr., optimisme. **vertrauensvoll** = hoopvol, vertrouwend; vol vertrouwen. **Vertrauensvotum**, f. = votum van vertrouwen. **vertrauenswürdig**, **würdig** = 't vertrouwen waard, te vertrouwen, betrouwbaar.

vertrauen, *schw.* (h.) = vertreuren. **vertraulich** = (*mededeeling, bespreking*) vertrouwelijk; gemeenzaam. **vertraumen**, *schw.* (h.) = verdroomen. **vertraut** = vertrouwd, gemeenzaam; vertrouwelijk; **auf v. em Fuße** = op vertrouwelijke voet; **v. er Umgang** = vertrouwelijke omgang; (mit einer Sprache) vertrouwd, gemeenzaam, goed op de hoogte; v. mit der Korrespondenz = op de hoogte van de correspondentie; **B. e(r)** = vertrouwing. **Vertraulichheit**, w. — = vertrouwelijkheid enz.

vertreiben, *ft.* (h.) = verdrijven, verjagen, wegdrijven, -jagen; (*honger, dorst, verveling, den tijd*) verdr.; **einem das Lachen v.** = iem. den lust om te lachen doen vergaan; (*waren*) ver-
 koopen, omzetten, slijten; (*kleuren*) zacht doen uitloopen, vervloeden, wegdoozelen. **Vertreibungs**, w. — = ver-, uitdrijving; verjaging; verkoop, debiet; ('t) doen vervloeden (*van kleuren*).

vertreten, *ft.* (h.) = (einen, etw.) vervangen, de plaats innemen van, dienst doen als; (einen vor Gericht, ein Volk usw.) vertegenwoordigen; (*r. ook*) aansprakelijk zijn voor; **Vaterstelle an (bet) einem v.** = de plaats van iems. vader innemen, een vader voor iem. zijn; **jems. Stelle v.** = (*ook*) voor iem. waarnemen, (*meening e. d.*) staande houden, verdedigen, voorstaan; (*Interessen: belangen*) behartigen; (einen Standpunkt) innemen; (einen, etw.) vertreden, vertrappen, onder den voet treden; (*die Rinderhufe*) v. haben = ontwassen zijn; **ich den Fuß v.** = zijn voet verstuiken; **ich die Seite etw. v.** = zich een beetje vertreden, wat beweging nemen; **einem den Weg v.** = iem. in den weg treden, iem. den weg versperren. **Vertreter**, m. —s, — = plaatsvervanger; vertegenwoordiger (*van een volk, een firma e. d.*); verdediger, voorvechter (*van een mening enz.*). **Vertreterschaft**, w. — = vertegenwoordiging, vertegenwoordigend lichaam. **Vertretung**, w. —, —en = vervanging; vertegenwoordiging; agentschap; in **B.** = plaatsvervangend, loko.; *vgl. i. B. Vertretungskosten*, Pl. = kosten van plaatsvervangend; waarnemingskosten.

Vertrieb, m. = verkoop, omzet, debiet.

vertrinken, *ft.* (h.) = (*geld, tijd*) verdrinken.

vertrodnen, *schw.* (f.) = ver-, uitdrogen. **vertrodeln**, *schw.* (h.) = versjacheren, aan den uitdrager verkoopen; (*tijd*) verbeuzelen, verknoeien, -waarlozen. **vertrodten**, *schw.* (h.) = paaien; (einen mit Versprechungen) paaien; **sie v. ihre Gläubiger auf nächstes Jahr** = zij paaien hun schuldeischers met beloften tegen 't volgende jaar; (*den Unglücklichen*) **vertrodnet** man auf bessere Zeiten = tracht men te troosten met 't vooruitzicht van betere tijden; **ich vertrodnete mich auf die Zukunft** = ik hoop maar op de toekomst. **vertrodtung**, w. —, —en = mooie belofte, mooie toezegging.

vertrompfen, *schw.* (h.) = al zijn troeven uitspelen. **vertrompfung** (*spr.: .tröst.*), w. —, —en = trustvorming.

vertumeln, *schw.* (h.) = wegmoffelen. **vertumern**, m. —s, — = verkwister, verspiller. **vertumlich**, **vertumlich** = verkwistend.

Vertumnalia, Pl. = vertumnalia (*Oud-Rom. feest voor Vertumnus, god der jaargetijden*).

vertun, *unr.* (h.) = verdoen, verspillen, nutteloos uitgeven; ['t zijne doen, voldoen; er hat (ist) vertun = hij heeft afgedaan; (*obb.*) (*ich*) mit etw.) bezighouden]. **vertunlich**, *schw.* (h.) = verhelten, sussen, in den doofpot stoppen. **vertuntern sich**, *schw.* (h.) = (*van garen e. d.*) in de war raken.

vertuneln, *schw.* (h.) = (einem etw.) kwalijk nemen. **vertunen**, *schw.* (h.) = (*misdaan enz.*) plegen, begaan; (*suitoefenen, -voeren*). **vertunbung**, w. = ('t) plegen, begaan. **vertunfen**, *schw.* (h.) = bespottelijk maken, voor den gek houden.

vertunfeln, *schw.* (h.) = verlagen, vernederen. **vertunehren**, *schw.* (h.) = ontwijden, -eeren; oneer, schande aandoen; zwartmaken. **vertun'einigen**, *schw.* (h.) = oneenig maken; **sich v.** = kwade vrienden worden. **vertun'glimpfen**, *schw.* (h.) = belasteren, smaden, zwartmaken, beschimpen, bekladden, honen. **vertun'glimpfung**, w. —, —en = laster, smaad, hoon.

vertun'glücken, *schw.* (f.) = verongelukken; mislukken, (*van schepen en fig. ook*) schipbreuk lijden; **die vertun'glücken** = de verongelukten, de slachtoffers. **vertun'heiligen**, *schw.* (h.) = ontheiligen, -wijden. **vertun'reinigen**, *schw.* (h.) = verontreinigen, (*de lucht, den dampkring ook*) besmetten. **vertun'statten**, *schw.* (h.) = misvormen, -maken, ontsieren. **vertun'treuen**, *schw.* (h.) = (*gelden e. d.*) verduisteren. **vertun'treuer**, m. —s, — = verduisteraar. **vertun'treung**, w. —, —en = verduistering. **vertun'zieren**, *schw.* (h.) = ontsieren.

vertun'sachen, *schw.* (h.) = veroorzaken, teweegbrengen; (einem Kummer) berokkenen, doen; **einen Streit v.** = (*ook*) aanleiding geven tot een twist. **vertun'sacher**, m. —s, — = oorzaak, veroorzaker. **vertun'sachung**, w. —, —en = veroorzaking, oorzaak, aanleiding. **vertun'teilen**, *schw.* (h.) = veroordeelen; *vgl. Gefängnis, Roften II. Zuchthaus*. **vertun'teilung**, m. —, —en = veroordeeling.

vertun'tern sich, (*schw.* (h.) = onder elkaar trouwen.

vertun'fachen, **fältigen**, *schw.* (h.) = verveelvoudigen, vermenigvuldigen. **vertun'fachen**, *schw.* (h.) = verviervoudigen. **vertun'fomlich** = **vervollfomnungsfähig**. **vertun'fommen**, *schw.* (h.) = volmaken, verbeteren; **sich v.** = zich volmaken; zich geheel ontwikkelen.

vertun'fommnung, w. —, —en = volmaking, verbetering. **vertun'fommnungsfähig** = te volmaken, voor volmaking geschikt, vatbaar. **vertun'fänbigen**, *schw.* (h.) = aanvullen,

kompleteeren. **Vervollständigung**, w. —, —en = aanvulling, completeering.

Verwor'teilen, [schw. (h.)] zie überwor'teilen.

verwac'hjen, [schw. (h.)] = (den nacht) doorwaken, wakend doorbrengen. **verwac'h'ten**, ft. (h.) = (litteeken) kwijtraken (met den groei); die Aelder v. = uit zijn kleeren groeien; v., (f.) = vergroeien; samengroeien, verdwijnen; (ein Pfad) verwac'h't = groeit vol, dicht; (ein Kind) verwac'h't = groeit scheef; ein verwac'h'tener Mensch = scheefgegroeid, misvormd mensch.

Verwac'h'tung, w. —, —en = vergroeiing, ('t) dichtgroeien, ('t) scheef-groeien, misvorming.

Verwahr', n. = Verwahrung. **verwahr'ten**, [schw. (h.)] = (geld) bewaren, bergen, beveiligen (gegen Einbruch, vor Dieben); das Haus v. = op 't huis passen; (een gevangene) bewaren, opbergen; sich v. gegen = zich beveiligen tegen; opkomen, protesteeren tegen. **Verwahr'ter**, m. —s, — = bewaarder; bewaar-nemer. **verwahr'tosen**, [schw. (h.)] = verwaar-loozen, veronachtzamen. **Verwahr'tsam**, f. —(e)s, —e: in B. sein, geben zie in Ver-wahrung sein, geben. **Verwahr'tung**, w. —, —en = bewaring, hoede, zorg; bewaargeving; protest, verzet; Herr N hat (hält) die Aften in B. = de heer N heeft de stukken in bewaring, ze berusten bij den heer N; etw. in B. nehmen = iets in bewaring, onder z'n berusting nemen; in B. geben = in bewaring geven, deponeren; B. gegen etw. einlegen = verzet, protest tegen iets aantekenen, tegen iets opkomen. **Verwahr'tungsmittel**, f. = middel om iets goed te houden, prezervatief. **Verwahr'tungsort**, m. = bewaarplaats, dépôt.

verwais'ten, [schw. (h.)] = tot wees, ouderloos maken; v., (f.) = wees worden, de ouders verliezen; verwais't = alleen(staand), ouderloos, vader-, moederloos, eenzaam; v. es Kind = ouderloos kind; v. es Haus = verlaten, doodsch huis.

verwais'ten, [schw. (h.)] = (berl.) afranselen.

verwalt'en, [schw. (h.)] = administreeren; (gemeente, staat) besturen; (vermogen) beheeren; (ambt) waarnemen, bekleeden, uitoefenen. **Verwalt'er**, m. —s, — = bestuurder, beheerder, rentmeester. **Verwalt'ung**, w. —, —en = bestuur, beheer, direktie, administratie, uitoefening, waarneming, vgl. verwalten. **Verwalt'ungsausschuss**, m. = bestuurskommissie. **Verwalt'ungsbeamte(r)**, m. = ambtenaar bij de administratie. **Verwalt'ungsbehörde**, w. = bestuur(slichaam), autoriteit, administratie. **Verwalt'ungsbezirk**, m. = bestuurskring, ressort. **Verwalt'ungsdienst**, m. = administratieve dienst. **Verwalt'ungsfach**, f. = bestuursaf-deeling. **Verwalt'ungsgebäude**, f. = administratiegebouw. **Verwalt'ungsgerichtsbarkeit**, w. = administratieve rechtspraak. **Verwalt'ungsjahr**, f. = dienstjaar. **Verwalt'ungsjustiz**, w. = administratieve rechtspraak. **Verwalt'ungskosten**, Pl. = administratiekosten. **Verwalt'ungsrat**, m. = raad van bekeer, regenten (van weeshuis e. d.); (titel als onderscheiding voor een bestuursman). **Verwalt'ungsraum**, m. = bureau, kantoor. **Verwalt'ungsrecht**, f. = administratief recht. **Verwalt'ungsrechtspflege**, w. zie justiz. **Verwalt'ungssache**, w. = bestuurszaak. **Verwalt'ungsweg**, m. = administratieve weg; auf dem B. = langs administratieven weg. **Verwalt'ungswesen**, f. = bestuurswezen, administratie. **Verwalt'ungs-**

zweig, m. = tak van dienst, bestuurstak.

verwan'delbar = veranderbaar, -lijk, te veranderen; (van breuken) herleidbaar. **verwan'deln**, [schw. (h.)] = veranderen, om'zetten, herscheppen; (in kalk e. d.) veranderen, doen overgaan; (een breuk) herleiden; sich v. = (zich) veranderen. **verwan'delt** = veranderd, herleid; ganz v. = geheel, totaal veranderd, omgekeerd. **Verwand'lung**, w. —, —en = verandering enz. vgl. verwandeln.

verwand't = verwant, vermaagschapt, nauw bijeenbehoorend, gelijkgezind, -gestemd; (er ist) mit mir v. = met mij verw., familie van mij; nahe v. = van nabij verw.; weitläufig v. = in de verte familie van elkaar; sie sind mütterlicherseits v. = ze zijn familie van moederskant; v. e. Seelen = verwante zielen; Verwand'te(r) = bloedverwant. **Verwand'ten-besuch**, m. = familiebezoek, familie over, f. te logeeren. **Verwand'tschaft**, w. —, —en = verwantschap (i. a. b. v. verwandt, vgl. dit); (chem.) affiniteit. **verwand'tschaftlich** = verwantschaps..., familie... **Verwand'tschaftsgrad**, m. = verwantschapsgraad.

verwar'ten, [schw. (h.)] = (ernstig) waarschuwen. **verwar'ten**, [schw. (h.)] = (nrdb.) bewaren; passen op.

verwas'shen, ft. (h.) = (kleur) uit-, wegwasschen; (zeep) ver-, opwasschen; v. es Kleid = uitgewasschen, (in de wasch) verkleurde japon; (van stijl) karakter-, kleurloos; (van karakter) onbepaald, flauw. **verwas'sern**, [schw. (h.)] = verwatren, aanlengen (eig. en fig.).

verwe'ben, [schw. (h.)] = (garen) verweven, (met weven) verwerken; in elkaar weven, samenweven, samenvlechten (ook fig.). **verwech'seln**, [schw. (h.)] = (bij vergissing) verwisselen, verwarren; sie sehen sich zum B. ähnlich = ze (gelijken) sprekend op elkaar. **verwech'selung**, w. —, —en = verwisseling, -warring, -gissing.

I. **verwe'gen sich**, ft. (h.) eines Dinges = zich iets vermeten, zich iets onderstaan, iets wagen.

II. **verwe'gen** (Abj.) = vermetel, stout, roekeloos; vgl. Bedeutung.

verwe'genheit, w. —, —en = vermetelheid enz.

verwe'hen, [schw. (h.)] = wegwaaien, wegblazen; ver uit den koers drijven; ver-, overwaaien; v. (f.) = ver-, wegwaaien. **verweh'ren**, [schw. (h.)] = (etnem etw.) beletten, verbieden.

verweich'ligen, [schw. (h.)] = verweekelijken, verwijfd maken, ontzenuwen. **verweich'licht** = verweekelijkt, verwijfd. **verweich'lischung**, w. — = verweekelijking, -wijfdheid. **verwe'gern**, [schw. (h.)] = weigeren, ontzeggen. **verwe'gerung**, w. = weigering, ontzegging. **verwe'len**, [schw. (h.)] = (ver)blijven, (ver)toeven; zich ophouden; (etw. länger bei etw.) stilstaan; [laten] blijven, ophouden; sich v. = zich ophouden, (ver)toeven, (ver)blijven]. **verwe'nen**, [schw. (h.)] = weenend, schreiend doorbengen; (den Schmerz) uitschreien, schreiend verzachten; (Tränen) uitputten; vermeinte Augen = roodgeschreide, -geweende, bekreten oogen. **verwe'is'**, m. —es, —e = verwijt, berisping, standje, uitbrander; einem einen B. geben = iem. een verwijt, een standje maken, een berisping toedienen, een uitbrander geven. **verwe'isen**, ft. (h.): einen [Landes] aus dem Lande v. = (uit 't land) verbannen; in die Verbanung v. = verbannen; einen an den König, an (vor) das Gericht, auf die Vor-schriften, auf ein anderes Wort v. = iem. naar den koning, naar 't gerecht, naar de voorschriften, naar een ander woord verwijzen;

(einem etw.) verwijten, voorhouden. **Verwei-
jung**, w. = verbanning; verwijzing. **Verwei-
jungsbesluit**, m. = vonnis van verwijzing
(naar de openbare rechtszitting bijv.).
verwel'ten, [schw. (f.) = verwelken, verlep-
pen. **verwel'tigen**, [schw. (h.) = wereldlijk maken,
seklarizeeren; v., (f.) = wereldlijk worden.
Verwel'tigung, w. —, —en = sekularizatie.
verwend'bar = bruikbaar, geschikt, dienstig.
Verwend'barkeit, w. — = bruikbaarheid enz.
verwen'den, unr. (h.) = besteden, aanwenden,
gebruiken; afwenden; (sein Auge von einem)
afwenden; (Geld, Fleiß, Zeit, Sorgfalt) auf
(Auff.), zu etw. v. = aan iets besteden; (seinem
Einfluß bei einem) aanwenden; sich für einen
(bei einem andern) v. = voor iem. (bij een
ander) tusschenbeide komen, opkomen, een
goed woord doen. **Verwend'ung**, w. = gebruik,
aanwending; tusschenkomst, voorspraak; zur
B. kommen: aangewend worden; seine B. für
etw. haben, finden = iets niet kunnen gebruiken.
verwer'ten, ft. (h.) = door elkaar werpen, gooien
(drukletters bijv., woorden); (vorstel e.d.) verwer-
pen, afkeuren; mit Stimmenmehrheit v. = ver-
werpen, afstemmen; (rechter, getuige) wraken;
sich v. = verkeerd werpen (in 't kaartspel), zich
vergoeien; (van hout) kromtrekken. **verwerf'-
lich** = verwerpelijk, verkeerd; wraakbaar.
Verwer'fung, w. = wraking (van rechter of
getuige); verwerping (van een zondaar); af-
stemming, verwerping.
verwert'bar = bruikbaar, te-gelde te maken.
verwer'ten, [schw. (h.) = partij trekken van,
nuttig (voordeelig) gebruiken, toepassen,
productief maken; te-gelde maken, realizeren.
Verwer'tung, w. — = gebruik, ('t) partij-
trekken van, toepassing; realisatie.
I. **verwe'ten**, [schw. (f.) = vergaan, verrotten.
II. **verwe'ten**, [schw. (h.) = (ein Amt) waar-
nemen, bekleeden; (das Reich) voor een ander
besturen.
Verwe'ter, m. —s, — = bestuurder. **verwes'tich**
= vergankelijk, aan bederf, aan verrotting
(ontbinding) onderhevig.
I. **Verwe'tung**, w. — = bederf, verrotting, ont-
binding; in B. übergehen = tot ontb. overgaan.
II. **Verwe'tung**, w. — = bestuur, bewind.
verwel'ten, [schw. (h.) = verwedden. **verwel'tern**,
[schw. (h.) = stukslaan, doodden]; **verwel'tert** =
verweerd; verduiveld, drommels(ch).
verwi'ten = vorig, laatst, verlopen. **verwilt'gen**,
[schw. (h.) = (was, geld) verboenen, verpoetsen;
(geld) verboemelen; (einen) (af)ranselen. **ver-
wilt'eln**, [schw. (h.) = in elkaar wikkelen;
(einen in einen Streit) wikkelen; (die Füsse
in etw.) verwarren; sich v. = ingewikkeld worden;
verward raken; (sich in einen Prozeß) wikkelen;
verwiltelt = ingewikkeld, verward; ein v. er
Fall = een ingewikkeld geval. **Verwilt'(e)lung**,
w. —, —en = verwikkeling, verwarring, moeilijk-
heid, komplikatie; intrige (van een drama). **ver-
wilt'gen**, ft. (h.) = (ten behoeve van koop, be-
lasting enz.) (af)wegen; sich v. = zich vergissen
(bij 't wegen), verkeerd wegen. **Verwilt'gung**,
w. = weging. **verwilt'bern**, [schw. (f. u. h.) =
verwilderen. **Verwilt'berung**, w. — = verwil-
dering. **verwilt'igen**, [schw. (h.) = inwilligen,
toestaan. **verwilt'ben**, ft. (h.) = (verlies, schande,
verdriet) te boven komen, overko'men. **ver-
wilt'ern**, [schw. (h.) = (zijde, wol) verwerken;
(Leven, vrijheid, geluk enz.) verbeuren, (door
schuld) verliezen, (boete) belopen; [plegen,
begaan, zich (straf) op den hals halen]. **ver-**

wilt'lichen, [schw. (h.) = verwerklijken,
verwezenlijken; sich v. = verwezenlijken, uit-
komen. **Verwilt'lichung**, w. —, —en = verwe-
zenlijking. **Verwilt'lung**, w. — = verbeuring,
verbeurte. **verwilt'ten**, [schw. (h.) = verwarren,
in de war brengen, dooreenhaspelen. **verwilt't**
= verward, in de war, verbluft. **Verwilt'tung**,
w. —, —en = verwarring, warboel;
verlegenheid; in B. = (ook) in de war.
verwilt'schaften, [schw. (h.) = (geld) verkwisten,
opmaken. **verwilt'sch'bar** = uitwischbaar. **ver-
wilt'schen**, [schw. (h.) = uitwischen, weg-, afve-
gen; einem eins v. = iem. er een (een mep) ge-
ven; verwilt'scht' = uit-, weggewischt, verbleekt.
verwilt'tern, [schw. (f.) = verweeren, verkleuren,
bederven, vergaan; verwilt'tert = verweerd
enz., (van menschen) verlopen, vervallen.
Verwilt'terung, w. —, —en = verweering.
verwilt'tet = weduwnaar, weduwe; die v. e.
Königin = de konigin-weduwe.
verwilt'gen = (stud.) vermetel, waaghalzig.
verwilt'nen, [schw. (h.) = (huis) uitwonen;
verwilt'nt = uitgewoond. **verwilt'nen**, [schw.
(h.) = verwennen; (soms) ontwennen. **Ver-
wilt'nt'heit**, w. — = verwendheid. **Verwilt'nt'-
nung**, w. — = verwenning. **verwilt'ten** =
verworpen, veracht, eerloos, laag, bedorven;
Verwilt'tene(r) = verwoording. **verwilt'ten**
= verward, (geestelijk) in de war, (van toestan-
den) (haast) onontwaaarbaar, (zeer) ingewikkeld.
Verwilt'tenheit, w. — = verwarde toestand,
verwarring.
verwilt'bar = kwetsbaar (ook fig.), (ver)wond-
baar. **Verwilt'barkeit**, w. — = kwetsbaarheid.
verwilt'ben, [schw. (h.) = wonden, kwetsen;
Verwilt'ete(r) = gewonde. **verwilt'becklich**
= (ver)wonderlijk, bevreemdend. **verwilt'bern**,
[schw. (h.) = verwonderen, bevreemden, ver-
bazen. **Verwilt'berung**, w. — = verwondering,
bevreemding, verbazing; einen in B. setzen =
iem. verwonderen, iems. verwondering op-
wekken, gaande maken. **Verwilt'bung**, w. —,
—en = verwoording, wonde, kwetsuur. **ver-
wilt'schen** = betooverd. **verwilt'schen**, [schw. (h.) =
verwenschen, vervloeken; betooveren. **Ver-
wilt'schung**, w. —, —en = verwensching,
vloek; betoovering. **verwilt'seln**, [schw. (h.) =
verdobbelen. **verwilt'sen**, [schw. (h.) = ver-
woesten, vernielen. **Verwilt'sung**, w. —, —en =
verwoesting, vernieling.
verwilt'zeln, [schw. (h.) = in elkaar frommelen.
verzagt'gen, [schw. (h.) = versagen, den moed
verliezen, moedeloos worden, vreezen; verzagt'
= versagd, moedeloos, bevreemd, angst-
vallig. **Verzagt'heit**, w. — = versagdheid
enz., schroom, vrees. **verzagt'gen sich**, [schw. (h.) =
zich vertellen, verkeerd tellen, zich vergissen.
verzagt'nen, [schw. (h.) = (een rad) vertanden;
(met tanden in elkaar) lasschen. **Verzagt'nung**,
w. — = vertanding; tandwerk. **verzagt'fen**,
[schw. (h.) = (wijn, bier) tappen (schertsend ook
van andere dingen); toedienen; vertappen;
lasschen; (Injinn, Dummheiten usw.) tappen,
verkoopen. **verzagt'teln**, [schw. (h.) = vertoete-
len, verwennen, verwekelijken, bederven.
verzagt'bern, [schw. (h.) = betooveren. **Verzagt'-
berung**, w. —, —en = betoovering. **verzagt'nen**,
[schw. (h.) = omheinen, afschutten. **Verzagt'-
nung**, w. —, —en = omheining, afschutting.
verze'hren, [schw. (h.) = (geld) verteren, verdrinken;
(tijd) met drinkgelagen doorbrengen. **verze'h'-
faden**, [schw. (h.) = vertienvoudigen. **verze'h'-
ren**, [schw. (h.) = (op)eten; (voorraden) verbruik-

ken; (*geld*) verteren (*ook in drankhuizen e. d.*), uitgeven; verteren (*te niet doen gaan, doen wegwijnen*); *zich v.* = verkwijnen, vergaan; *vgl.* Friede. **Verzhrer**, m. —s, — = verteeder. **Verzhring**, w. = vertering, *vgl.* verzhrren. **Verzhrnen**, *schw.* (h.) = aan-, opgeven, (*afzonderlijk*) noteeren, aantekenen, konstateeren; ver-, mistee'kenen; *zich v.* = zich (met teekenen) vergissen, verkeerd teekenen. **Verzhrnis**, f. —ses, —se = lijst, opgave, register, katalogustabel. **Verzhrning**, w. = specificatie; op, gave; vergissing, fout in de teekening. **Verzhrnen**, f. (h.) eintem etw. = iem. iets vergeven; v. Giel = vergeef mel exkuzere mel pardon! **Verzhrnich** = vergeeflijk. **Verzhrning**, w. — = vergeving, verschooning, vergiffenis; um B. bitten = vergiffenis vragen; um B. l. = vergeef mel pardon! **Verzhrren**, *schw.* (h.) = (*mond, gezicht*) vertrekken, verwringen; tot een karikatuur maken; **Verzhrren** = verwrongen. **Verzhrung**, w. —, —en = vertrekking, verwringing; misvorming, karikatuur. **Verzhrten**, *schw.* (h.) = wegmaken, verspillen, -knoeien, -beuzelen. **Verzhrten**, m. —(e)s, —e = afstand; B. auf (Hff.) leiffen, tun = van iets afzien, iets afstaan, iets opgeven; *vgl.* **Verzhrten**, *schw.* (h.) auf (Hff.) = van iets afzien, afstand doen van iets, iets opgeven; *vgl.* Wiederwahl. **Verzhrtenleiffung**, w. —, —en = afstand. I. **Verzhrten**, f. (h.) = (*mond, gezicht*) vertrekken, verwringen; misvormen; (*kind*) verwennen, bederven; (ver)toeven, blijven; [ver]tragen, uitstellen, op de lange baan schuiven; dralen; verplanten; v., (f.) = verhuizen; *zich v.* = (*van hout*) scheef, krom trekken, werken; (*schaak*) zich verzetten, verkeerd zetten; (*van onwee, kruiddamp, wolken*) wegtrekken; (*van rimpels e. d.*) weggaan, wegtrekken, verdwijnen; **Verzhrten** dich! = hoopel op! (*van uitvoering van plannen e. d.*) verdraagd, uitgesteld, op de lange baan geschoven worden. II. **Verzhrten**, f. = vertrekking, verwringing; ('t) verwennen, bederven; [uit]stel, vertraging; ('t) verhuizen, verhuizing. **Verzhrren**, *schw.* (h.) = ver-, opsieren; illustreren **Verzhring**, w. —, —en = ver-, opsiering, ornament versiersel, tool, illustratie. **Verzhrmen**, *schw.* (h.) = betimmeren; (*mijnw.*) beschoeien; (*schip*) repareren. **Verzhrten**, *schw.* (h.) = verzinken, met zink bekleeden; (*ijzer*) galvanizeeren; (*tim.*) zwaluwstaarten. **Verzhrnen**, *schw.* (h.) = vertinnen. **Verzhrning**, w. — = vertinning, vertinsel. **Verzhrnen** = rentegevend; v. zu 4 % = rentende 4 %. **Verzhrten**, *schw.* (h.) = ein Kapital v. = rente betalen van een kapitaal; das Geld mit 5 % v. = 5 % rente betalen; *zich v.* = (zijn) rente (wel) opbrengen. **Verzhrnich** = rentegevend. **Verzhrning**, w. w. —, —en = rente(betaling, -opbrengst), interest. **Verzhrren** = vertrokken, verwrongen; verwend; (krom)getrokken; *vgl.* verzhrren. **Verzhrren**, *schw.* (h.) = vertragen, verlangzamen, uitstellen, op de lange baan schuiven; *zich v.* = verdraagd, uitgesteld, op de lange baan geschoven worden, vertraging ondervinden. **Verzhrrening**, m. = vertraging. **Verzhrnen** = aan akcijs, rechten onderhevig. **Verzhrten**, *schw.* (h.) = rechten betalen van; nichts zu v.? = niets aan te geven? **Verzhrning**, w. — = betaling van rechten. **Verzhrten**, *schw.* (f.) = prukerig worden, verduffen (*fig.*). **Verzhrten** =

prukerig, ouderwetsch, stijf. **Verzhring**, w. — = verduffing, versleuring. **Verzhrten**, *schw.* (h.) = in de war maken, verhaspelen. **Verzhrten**, *schw.* (h.) = vertrekken, verwringen. **Verzhrten**, *schw.* (h.) = verrukken, in geestvervoering, in extaze brengen. **Verzhring**, w. — = geestvervoering, extaze. **Verzhrten**, *schw.* (h.) = versuikeren, verzoeten; (die Pille) vergulden. **Verzhring**, m. —(e)s, —zige = uitstel; verwend poppetje, troetelkind(je), lieffe; ohne B. = zonder verwijl, onverwijld; im B. sein, in B. sehen = in gebreke zijn, in verzuim stellen; es ist Gefahr im B. = 't lijdt geen uitstel, er is *periculum in mora*. **Verzhrten**, w. = in-gebreke-, in-verzuimstelling. **Verzhrten**, Pl. = rente wegens verdraagde betaling, rente voor uitstel. **Verzhrten**, *schw.* (h.) = uitrafelen (*innen voor pluksel bijv.*). **Verzhrten** = verzhrten. **Verzhrten**, *schw.* (h.) = (*gwst.*) trappelen van ongeduld. **Verzhrten**, *schw.* (h.) = vertwijfelen, wanhopig worden; (an einem: aan iem.) wanhopig; ein verzhrten Kampf = een wanhopige strijd; der verzhrten Nachbar = die vervloekte buurman; verzhrten wenig = razend, bedroefd weinig. **Verzhrten**, w. — = wanhoop, vertwijfeling; einen in, zur B. bringen = iem. wanhopig maken, tot wanhoop brengen. **Verzhrten** = wanhopig. **Verzhrten**, *schw.* (h.) = zich vertakken, zich verdeelen. **Verzhrten**, w. —, —en = vertakking. **Verzhrten**, *schw.* (f.) = klein blijven, vergroeien. **Verzhrten** = verdraaid, zonderling, allergekst, netelig. **Verzhrten** = niet wel bij 't hoofd, getroebleerd. **Verzhrten**, f. —s, —rien = vesikatorium, trekleister. **Verzhrten**, m. = Vespasianus. **Verzhrten**, w. —, —n = vesper, vroegavond-dienst (*in de R.-K. kerk*); ook = **Verzhrten**, f. = namiddagboterham, vieruurtje. **Verzhrten**, w., —lauten, f. = vesperklok. **Verzhrten**, *schw.* (h.) = vroegavondboterham eten. **Verzhrten**, w. = vesperpreek. **Verzhrten**, w. = vespertijd. **Verzhrten**, w. —, —nen = Vestaalsche maagd. **Verzhrten**, f. —s, —e = vestibule. **Verzhrten**, m. —(s) = Vesuvius. **Verzhrten** = Vesuviaansch. **Verzhrten**, m. —en, —en = veteraan, oudgediende. **Verzhrten**, m. —s, —e, **Verzhrten** arzt, m. = dierearts. **Verzhrten** rat, m. = hoofdkomitee van de Deutsche diereartevereenigingen; (*ook een titel*). **Verzhrten** schule, w. = veeartsenij-school. **Verzhrten**, f. —s, —s = veto; sein B. gegen etw. etnlegen = zijn veto over iets uitspreken. **Verzhrten**, w. —, —n = (oude) slons, toebel. **Verzhrten**, m. —s, —n = neef (*oom-, tantezegger*). **Verzhrten** = (als) van (een) neef; als neef. **Verzhrten** sich, *schw.* (h.) = elkaar neef noemen. **Verzhrten**, w. = nepotisme, familiebegunstiging, neefjesmakerij. **Verzhrten**, w. —, —en = neefschap. **Verzhrten**, m. —s, —e, **Verzhrten** no, m. —s, —ni = vetturino (*It. huurkoetsier*). **Verzhrten**, w. —, —en = plagerij. **Verzhrten** becher, m. = fop-, Tantalusbeker. **Verzhrten**, *schw.* (h.) = plagen, tergen, voor den gek houden, foppen. **Verzhrten**, w. —, —en = plagerij, fopperij. **Verzhrten**, f. = fixeer-, vexeerbeeld. **Verzhrten** glas, f.; —ring, m. = fop|glas; —ring.

Wexier'schloß, f. = geheim slot. **Wexier'spiegel**, m. = fopspegel. **Wexier'spiel**, f. = fopspel, fopperij.
Wexier's ufw. (spr.: weezier) zie Wexier ufw. vgl. = vergelijke: vergelijk (vgl.). v. gr. = verbi gratia, bijvoorbeeld. v. f., Wg. = nom. hundert: ten (van de) honderd.
vi'a = via, over; v. Marseille = via, over M.
viadukt', m. —(e)s, —e = viadukt.
viaticum, f. —s = viaticum (teergeld; laatste Avondmaal voor stervenden).
Vibration', w. —, —en = vibratie, trilling.
vibratie', w. (h.) = vibreeren, trillen.
Vice... zie Vice...
vice versa = vice versa, omgekeerd, (heen) en terug.
vid. = vide, zie. **vidi**, f. —(s), —(s): mit dem B. verſehen = vizeeren, met zijn visum teekenen, voor gezien teekenen. **vidie'ren**, (schw.) (h.) = vizeeren. **Vidimatio'n**, w. —, —en, **Vidimatio'n**, f. —s, —s u. . . ta = ('t) vizeeren; wettig afschrift. **vidimie'ren**, (schw.) (h.) = vizeeren, voor gezien teekenen, legalizeeren.
Vieh, f. —es, —en = (nlk.) beest (ook scheldnaam). **Vieh**, f. —(e)s = (stuk) vee, dier, beest.
Vieh'arzt, w.; **arzt**, m. **ausstellung**, w.; **bestand**, m. = vee|artsenij (diereartsenij); -arts (dierearts); -tentoonstelling; -stapel.
Vieh'bremse, w. = paardevlieg, horzel.
Vieh'futter, f.; **haltung**, w.; **handel**, m.; **händler**, m. = vee|voeder; -bezit (-verzorging, -houderij); -handel; -handelaar (-koopman).
Vieh'herde, w.; **hirt**, m. = vee|kudde; -herd.
Vieh'hof, m. = binnenplaats voor 't vee, erf bij den veestal; vee|fokkerij; -markt. **vie'hühn** = beestachtig, honds. **Vieh'necht**, m. = stalmeid. **Vieh'magd**, w. = veemarkt. **vieh'mäsig** = beestachtig, dierlijk. **Vieh'mast**, m. = ('t) vetmesten, vetmesting. **Vieh'muse**, m. = (berl.) student aan de veeartsenij school, „veebank”.
Vieh'not, w. = veenood, veeschaarschte.
Vieh'pacht, w. = veepacht. **Vieh'schwemme**, w. = wed, drinkplaats voor 't vee. **Vieh'seuche**, w. = veeziekte. **Vieh'stand**, m. = veestapel. **Vieh'sterben**, f. = veepest. **Vieh'steuer**, w. = veebelasting. **Vieh'tränke**, w. = drinkplaats (voor 't vee). **Vieh'trift**, w. = (recht van) dreef. **Vieh'verſicherung**, w. = veeverzekering. **Vieh'wagen**, m. = vee-, beestewagen. **Vieh'weg**, m. = weg voor 't vee. **Vieh'weide**, w. = weide. **Vieh'zoll**, m. = akcijs op 't vee. **Vieh'zucht**, w. = veeteelt. **Vieh'züchter**, m. = vee|fokker.
viel = veel; v. Geld, biefes v. e Geld, mein v. es Geld = veel geld, dit vele geld, mijn vele geld; viel(e) Leute = vele (veel) menschen; nicht v. es sondern v. = niet velerlei maar veel; (bas ist) v. (um vieles) schön(er) = veel mooier; des Guten zu v. = te veel van 't goede, al te mooi; des Guten zu v. tun = (ook) te ver gaan, te veel eten; (ir.) ich frage v. danach = 't kan me ook wat schelen; ich weiß v. wie er heißt = weet ik veel hoe hij heet; vgl. Aufheben, reden, rühmen.
viel'armig; **artig**; **äftig**; **bändig** = veel|armig; -soortig; -takkig; -deelig (boek).
viel'bedeutend = veelbetekenend, zeer belangrijk, betekenisvol. **viel'beschäftigt** = veel bezigheden hebbende, met bezigh. overladen.
viel'besprochen; **blät(e)rig**; **blumig** = veel|besproken; -bladig; -bloemig.

viel'beutig = voor verschillende uitleggingen, opvattingen vatbaar, dubbelzinnig.
Viel'ed, f. = veelhoek. **viel'edig** = veelhoekig. **viel'enorts'** zie velerorts. **viel'erlei'** = velerlei. **viel'erorts'** = op veel plaatsen.
viel'fach = veelvoudig, menig-, veelvuldig, dikwijls, herhaaldelijk, in menig opzicht; bas B. e, ein B. es = 't, een veelvoud. **viel'fächerig** = veelvakkig; (bot.) veelhoekig. **viel'fältig** zie vielfach. **Viel'fältigkeit**, w. — = veelvoudigheid, veel-, menigvuldigheid, verscheidenheid. **viel'farbig** = veelkleurig, bont. **viel'fingerig** = veelvingerig. **Viel'flach**, f. —(e)s, —e. **Viel'flächner**, m. —s, — = veelvlak. **viel'flüg(e)lig** = veelvleugelig. **viel'förmig** = veelvormig. **Viel'fraß**, m. —es, —e = veelvraat (eig. en fig.).
viel'füßig; **gebürschlich**; **geleutig**; **geliebt**; **genannt** = veel|voetig (-pootig); -gebruikt; -geledig; -geliefd (-bemind); -genoemd.
viel'geprüft = veel, zwaar beproefd; (schers.) veel geëxamineerd. **viel'geriff** = bereisd.
viel'geschäft'ig = (heel) druk. **viel'gestaltig** = veelvormig, verscheiden. **Viel'götterei'**, w. — = veelgodendom. **viel'griff(e)lig** = veelstijlig.
Viel'heit, w. —, —en = veelheid, -vuldigheid, menigte. **Viel'herrschaft**, w. = heerschappij van velen, polyarchie. **Viel'hufer**, m. —s, — = veelhoevig (dier).
viel'jährig = veel-, langjarig.
viel'kantig; **kernig**; **klappig**; **köpfig**; **körnig** = veel|hoekig (-zijdig); -kernig (-pittig); -vliezig; -hoofdig; -zadig.
vielleicht = misschien, wellicht, allicht.
Viellieb'chen, f. —s, — = filippine (amandel-spel).
viel'mal(s) = veelmaal(s); ich danke v. = ik dank u wel zeer. **viel'malig** = herhaald.
Viel'männerei', w. — = veelmannerij, polyandrie. **viel'männig** = veelmannig, -helmig.
vielmehr = veeleer, liever, eer, intengendeel; nicht so sehr . . . als v. = niet zoozeer . . . als wel.
viel'namig = veelnamig.
viel'pflüßig; **polig** = meer|fazig; -polig.
Viel'rebner, m. = veelprater. **viel'reichig** = uit veel rijen bestaande, met veel rijen; (hals-snoer) veelvoudig.
viel'sagend; **sattig**; **samig**; **säulig**; **schalig** = veel|zeggend; -snarig; -zadig; -zullig; -schalig.
Viel'schreiber, m. = veelschrijver.
viel'seitig = veelzijdig; afwisselend; (kennis e. d.) veelz.; (personen) veelz. (ontwikkeld).
viel'süßig; **spaltig**; **spitzig**; **sprachig** = veel|lettergreppig; -spletig; -puntig; -talig.
viel'stimmig; **teilig**; **tönig**; **umfassend** = veel|stemmig; -deelig; -tonig; -omvattend.
viel'umvor'ben = zeer gevierd.
viel'verheißend (-versprechend); **vermögend** = veel|belovend; -vermögend.
Vielweiberei', w. — = veelwijverij, polygamie.
viel'winf(e)lig = veelhoekig. **Viel'wisser**, m. = veelweter. **viel'zünftig** = veeltongig, -talig.
I. vier = vier; (mir sind) unſer v. = met z'n (met ons) vieren; zu v. .en (kommen) = vier aan vier, met z'n vieren; alle v. .e (von sich) treten = handen en voeten, de vier voeten uitstrekken, met de beenen in de lucht, voor dood liggen; auf allen v. .en gehen, treden = op handen en voeten loopen, kruipen; mit v. .en fahren = met de vier rijden. **II. Vier**, w. —, —en = (de) vier ('t cijfer).
vier'armig; **beinig** = vier|armig; -beinig (-voetig, met vier pooten).

Bier'blatt, f. = vierblad; ook = Vierpaß.
vier'blätt(e)rig; **-blumig**; **-dimensional**;
-dräftig = vier|bladig; -bloemig; -dimensio-
naal; -draadsch (-dradig).
vier're zie vier I.
Bier'ed, f. = vierhoek, -kant. **vier'edig** =
vierhoekig, -kant(ig). **vier'elang** fahren =
met de vier rijden. **Bier'et**, m. —s, — = (cijfer)
4; viercent-, vierduitsduk; vierman; een van
't vierde (regiment) enz. **Bier'verge'spann**, f. =
vierspan. **vier'verlei** = vierderlei, -hande.
Bier'verzag, m. = vierspan. **vier'fach** = vier-
voudig, -maal; das B..e, ein B..es = 't, een
viervoud.
vier'fährig; **-farbig**; **-fing(e)rig** = vier|
vakig (bot.: -hokkig); -kleurig; -vingerig.
Bier'fläch, f. —(e)s, —e, **Bier'flächner**, m. —s,
— = viervlak. **vier'flüg(e)lig** = vierleugelig.
Bier'fürst, m. = viervorst, tetrarch. **Bier'
führer**, m. —s, — = viervoetig dier, viervoet
(e. d.). **vier'füßig** = viervoetig. **Bier'füßler**, m.
zie Vierfüßer. **Bier'ge'spann**, f. = vierspan.
vier'gestaltig; **-glied(e)rig**; **-griff(e)lig** =
vier|vormig; -ledig; -stijlig.
Bier'gro'schen'stück, f. = viergroschenstuk.
Bier'händer, m. —s, — = vierhandige. **vier'
händig** = vierhandig. **Bier'herr'schaft**, w. =
tetrarchie, heerschappij van vier personen.
vier'hun'dert = vierhonderd. **vier'hun'dertste**
(der, die, das) = (de, 't) vierhonderdste.
Bier'hun'dertstel, f. = vierhonderdste (deel).
vier'jäh'rig; **-antig**; **-flappig**; **-föpfig**; **-lappig**
= vier|jarig; -zijdig (-kant); -vliezig; -hoofdig;
-lobbig.
Bier'ling, m. —s, —e = vierde, vierendeel,
verrel, kwart.
vier'mal = viermaal. **vier'malig** = viermaal
herhaald, viervoudig. **vier'männig** = vier-
helmig, -mannig. **Bier'mass'schiff**, f. = vier-
master. **vier'mo'natig** = viermaandsch. **vier'
mo'natlich** = viermaandelijks(ch).
Bier'paß, m. = vierpas (in 't Got. raam).
Bier'pä'nder, m. —s, —, **-pfändige** Ratione =
vierponder.
vier'rad(e)rig; **-rund(e)rig**; **-saitig**; **-säulig** =
vier|wielig; -riemig (-riems); -snarig; -zuilig.
vier'schräg = stoer, robuust, vierkant, pootig.
vier'seitig; **-stlig**; **-stlig**; **-spaltig** = vier|zijdig;
-lettergrepig; -persoons...; -spletig (ook: met
4 kolommen druks). **vier'spännig** = vier-
spannig, met 4 paarden (bespannen); v. fahren =
met de vier rijden. **vier'spitzig** = vierpuntig.
vier'stellig = van 4 cijfers. **vier'stimmig** =
vierstemmig. **vier'stückig** = van vier ver-
diepingen. **vier'strophig** = van vier strofen of
koepletten. **vier'stündig** = vierurig.
Biert, f. —(e)s, —e = kwart, vierde.
vier'tägig = vierdaagsch. **Bier'tanz**, m. =
quadrille. **vier'tau'send** = vierduizend. **vier'
tau'sendste** (der, die, das) = (de, 't) vierduizend-
ste. **Bier'tau'sendstel**, f. = vierduizendste (deel).
vier'te = vierde. **vier'te'halb'** = vierdehalf.
vier'teilen, schw. (h.) = in vieren verdeelen;
vierendeelen. **vier'teilig** = vierdeelig, in
vieren verdeeld. **Bier'tel**, f. —s, — = vierde
(deel), kwart; 25 stuks; kwartier; wijk; ein v.
Pfund, einte v. Meile = een kwart pond, mijl
(maar: das B. einer Meile); ein B. auf eins
= kwart(ier) over twaalf; drei B. auf eins =
kwart(ier) voor één; (wir haben) erstes B. =
eerste kwartier. **Bier'telbogen**, m. = kwartvel.
Bier'telhu'e, w. = kwarthoeve. **Biertel'jahr'**,
f. = kwartaal, drie maanden, trimester.

biertel'jäh'rig = van drie maanden (lang),
driemaandsch. **biertel'jäh'rlich** = van drie
maanden, per kwartaal, alle 3 maanden, drie-
maandelijks(ch).
Bier'tel'meile, w.; **-note**, w.; **-pause**, w.;
-pfund, f. = kwart|mijl; -noot; -rust; -pond
(vierde pond, verrel).
Bier'tel'sherr, **-meister**, m. = wijkmeester.
Biertel'stun'de, w. = kwartier (uurs). **biertel'
stün'dig** = van een kwartier (lang). **biertel'
stünd'lich** = om 't kwartier, elk kwartier.
Bier'tel'takt, m.; **-ton**, m.; **-tonne**, w.; **-ton-
bung**, w.; **-zentner**, m. = kwart|maat; -toon;
-ton; -draai (-zwenking); -ton.
vier'tens = ten vierde. **vier'undachtzig usw.** =
vier en tachtig enz. **Bier'ring**, w. —, —en =
vierkant, -hoek, kwadraat, kwadratuur; (bk.)
viering.
Bier'verband, m. = vierbond. **Biervier'teltakt**,
m. = vierkwartsmaat. **Bierwald'stätter See'**,
m. = Vierwoudsteden-Meer. **vier'wind(e)lig** =
vierhoekig. **vier'wöchentlich** = van vier weken;
alle vier weken, om de vier weken, vierweke-
lijks(ch). **vier'wöchig** = vierweeksch.
vier'zähig = viertandig, -puntig. **Bier'zahl**, w.
= getal vier, viertal.
vier'zähig; **-zähig** = vier|tandig; -teenig.
vier'zehn = veertien. **Bier'zeh'ender**, m. —s,
— = veertienender (hert met 14 takken).
vier'zehntägig = veertiendaagsch. **vier'zehnte**
(der, die, das) = (de, 't) veertiende; Ludwig
der B., Ludwig XIV. = Lodewijk de V. (XIV).
Bier'zehntel, f. = veertiende (deel). **vier'
zeh'tens** = ten veertiende. **Bier'zeiler**, m. =
(vierregelige) strofe. **vier'zeilig** = vierregelig.
vier'zig = veertig; er hat die v. hinter dem
Rücken (U); (er ist) tief in den B..en = diep
in de 40. **Bier'ziger**, m. —s, — = veertiger,
veertigjarige, lid van den Raad van Veertigen,
een van 't 40ste (regiment); in den v. Jahren =
tusschen 40 en 50 jaar, tusschen '40 en '50.
vier'zigjäh'rig = veertigjarig. **vier'zigste** (der
die, das) = (de, 't) veertigste. **Bier'zigstel**, f.
—s, — = veertigste (deel). **vier'zig'tens** = ten
veertigste. **vier'zig'tägig** = veertigdaagsch, van
40 dagen. **vier'zintig** = vierpuntig, -tandig.
Viets'bohne zie Veitsbohne.
Vigilanz, w. — = waakzaamheid. **Vigi'lie**, w.
—, —n = vigilie (nachtwak; (R.K.) vooravond
van een hoog feest, nachtelijke zielmis vóór de
begraving). **vigilie'ren**, schw. (h.) = vigitieeren:
oplettend uit-, toezien.
Vignet'te (spr.: vienjette), w. —, —n = vignet.
Vikar', m. —s, —e = vikaris, plaatsvervanger,
hulpgeestelijke.
Vikariat, f. —(e)s, —e = vikariaat, vikaris-
ambt, -plaats. **vikar(i)ie'ren**, schw. (h.) füt
etnen = voor iem. waarnemen, iem. vervangen.
Vikt'or, m. = Victor. **Vitto'ria**, w. = Victoria;
B. schießen = schieten om de overwinning te
vieren. **Vittori'ne**, w. = Victorina.
Vittua'lien, Pl. = viktualiën, levensmiddelen.
Vittua'lienhändler, m. = kruidenier, handelaar
in comestibles.
Villa, w. —, Villen = villa, landhuis.
Villeggiatur' (spr.: vieldzjatoer), w. —, —en =
villeggiatuur, ('t) buiten-wonen.
Vill'ens'bau, m.; **-kolonie**, w. (=biertel, f.) =
villa|bouw; -wijk (-kwartier).
Vincenz u. **Vincenz'**, m. = Vincentius.
Vindifikation', w. — = vindikatie, aanspraak-
making, opeisching. **vindizie'ren**, schw. (h.) =
vindiceeren, opeischen.

vintulieren, *schw.* (h.) = verbinden, verplichten; **vintulierde Inhaberpapiere** = buiten omloop gestelde, onoverdraagbare toonderpapieren.
Vin'zenz u. **Vinzenz**, m. = Vincentius.
Vio'la, w. —, . . len = (*oud*) alt-viool. **Vio'le**, w. —, —n = viooltje; altviool. **violet** = violet, paars. **Violin'bogen**, m. = strijkstok (*voor viool*). **Viol'ne**, w. —, —n = viool. **Violinist**, m. —en, —en = violist.
Violin'fakten, m.; ***noten**, Pl.; ***quartett**, f. = viool||kist; -muziek; -kwartet.
Violin'fakte, w.; ***schliffel**, m.; ***solo**, f. = viool||snaar; -sleutel; -solo.
Violin'fvieler, m.; ***stimme**, w.; ***virtuose**, m. = viool||speler; partij; -virtuoos.
Violoncell' (spr.: *violoncell*), f. —s, —e = violoncel, cello. **Violoncellist**, m. —en, —en = (violon)cellist.
Vir'per, w. —, —n = adder.
Vir'ement (*uitspr. Fr.*) = virement ('t overbrengen van een bedrag van een deel van 't budget naar een ander; (*hand.*) verrekening).
Virgil, m. = Virgilius.
Virgi'nia, w. = Virginia. **Virgi'niatabak**, m. = Virginia-tabak. **Virgi'nien**, f. = Virginia.
virgi'nisch = Virginius.
Viril'stimme, w. = viriele stem (*ten volle geldige stem van ieder kiezer afzonderlijk*).
virtuell = virtueel.
Virtuos', **Virtuo'se**, m. . . o'fen, . . o'fen = virtuoos. **Virtuoositat'**, w. — = virtuoositeit, kunstvaardigheid.
virulent = virulent, (ver)giftig (*vooral van bacillen*). **Virulentz'**, w. — = virulentie.
Vi'ja, f. —s, — = visa zie **Vifum**.
vis-a-vis (spr.: *vizavie*) = vis-a-vis, tegenover. **Vifavis**, f. —, — = vis-à-vis, overbuur.
Vizier, f. —s, —e = vizier (*aan helm, geweer*); einen auf dem B. haben = iem. in 't vizier, in 't oog hebben. **vizier'en**, *schw.* (h.) = vizeeren (*voor gezien teekenen*); roeien („*ijken*"); aanleggen, mikken. **Vizier'er**, m. —s, — = ijker.
Vizier'geld, f. = ijkgeld.
Vizier'korrel, f.; ***linie**, w. = vizier||korrel; -lijn.
Vizier'ring, w. — = vizeering; ('t) aanleggen, mikken; ijk.
Vizion, w. —, —en = vizioen, verschijning, fantasievoorstelling, vizie.
I. **vizionär** (Adj.) = vizionnair, fantastisch.
II. **Vizionär**, m. —s, —e = vizionnair, geestzener, fantastisch droomer.
Vizitation, w. —, —en = vizitatie, onderzoek, doorzoeking. **Vizita'tor**, m. —s, . . to'ren = viziteur, keurder. **Vizite**, w. —, —n = viziete, bezoek. **Vizitentarte**, w. = vizietekaartje.
vizitieren, *schw.* (h.) = viziteeren, onder-, doorzoeken, keuren.
Vi'ita, w. — = „zicht": a vista = op zicht, op vertoon (*van een wissel*).
vifuell = visueel, gezichts. . . **Vi'fum**, f. —s, . . ja u. —s = visum.
Vi'sum reperitum, f. —, . . sa . . ta = visum reperitum (*verslag over de bevinding van de lijkopening*).
vital = vitaal, levenskrachtig, levens. . .
Vitalitat', m. — = vitaliteit, levenskracht.
Vitamin', f. —s, —e = vitamine.
vitios' (spr.: *vietsieus*) = viecious, verkeerd, slecht, verdorven.
Vitra'ge (spr.: *. . aazje*), w. —, —n = vitrage.
Vitri'ne, w. —, —n = vitrine (*glasachtig oogvocht*; *glazen kast met uitgestalde voorwerpen*).
Vitriol', m. u. f. —s, —e = vitriool **bitriol'**

artig = vitrioolachtig. **Vitriol'erde**, w. = vitrioolaarde. **Vitriol'geist**, m. = vitrioolgeest.
vitriol'haltig = vitrioolhoudend.
Vitriol'hütte, w.; ***öl**, f.; ***säure**, w. = vitriool||stokerij; -olie; -zuur.
Vit'lipus'li, m. = Vitliputsli (*oorlogsgod v. d. oude Mexicanen*).
viv = opgewekt, flink, levendig. **vi'vat!** = vivat! (hij) leve! **Vivifikation**, w. —, —en = vivisektie.
Vi'zeadmiral, m. = vice-admiraal. **Vi'zefeldweber**, m. = sergeant-majoor(-instrukteur), vaandrig. **Vi'zegraf**, m. = vicomte.
Vi'zelkanzler, m.; ***könig**, m.; ***konul**, m. u. a. = vice||kanselier; -koning; -konsul e. a.
Vi'zewirt, m. = gérant, opzichter.
Vizinal'bahn, w.; ***betrieb**, m.; ***strafe**, w.; (***weg**, m.) = buurst||spoor; -verkeer; -weg (*bijweg, die straat-, postweg is*).
Viz'tum, m. —(e)s, —e = vidame (*plaatsvervangervan een met wereldlijke goederen beledende geestelijke*).
v. j. = vorigen Jahres; van 't vorige jaar.
vlä'me zie **Flamländer**. **vlä'misch** zie **flä'misch**.
Vlies, **Vlies**, f. —es, —e = vlies, vel, vacht; das goldene B. = 't gulden vlies.
Vliffingen, f. = Vlissingen.
vm. = vormittags. **v. M.** = vorigen Monats; van de vorige maand. **v. o.** = von oben.
Vo'gel, m. —s, **Vögel** = vogel; frik B., ober stirb = (je hebt te) kiezen of (te) deelen; jedem B. gefällt sein Nest = iedereen vindt gewoonlijk zijn eigen woning de mooiste; den B. abschießen = den vogel (af)schieten, 't beste, den (hoogsten) prijs winnen; lustiger B. = vroolijke klant; er hat einen B. = hij is niet (erg) snik; *vgl.* lo'se, Söhnabel. **Vo'gelart**, w. = vogelsoort. **Vo'gelbauer**, m. (u. f.) = vogelkooi. **Vo'gelbeerbaum**, m. = lijsterbes(seboom). **Vo'gelbeere**, w. = lijsterbes.
Vo'gelbeize, w. = valkeijacht. **Vo'gelchen**, f. —s — = vogeltje.
Vo'gel'deuter, m.; ***deuterei** (-deutung), w. = vogel||wichelhaar; -wichelarij.
Vo'geldunst, m. = musschehagel, -stof. **Vo'gel'fang**, m. = vogelvangst, -jacht. **Vo'gelfänger**, m. = vogelaar. **Vo'gelflinte**, w. = jachtgeweer, vogelroer. **Vo'gelflug**, m. = vogelvlucht.
vo'gelfrei = vogelvrij; (*zelden*) zoo vrij als een vogel; für v. erklären = vog. verklaren. **Vo'gelfuß**, m. = vogelpoot; (*plant*) vogelpootje.
Vo'gelfutter, f.; ***garn**, f.; ***haus**, f. = vogel||voeder (-voer); -net; -huis (volière).
Vo'gelhede, w. = broeitijd; -kooi; volière.
Vo'gelherd, m. = vinkebaan. **Vo'gellästig**, m. = vogelkooi. **Vo'gellästbaum**, m. = vogelkers-, kriekeboom. **Vo'gellästche**, w. = zoete kers; vogelkers. **Vo'gelloje**, w. = eendekooi.
Vo'gellunde, w.; ***lein**, m. = vogel||kunde (ornithologie); -lijm (marentak, mistel).
Vo'gelmaierich, m. —(e)s, —e, ***miere**, w. —, —n = (*een plant*) muur, murik.
Vo'gelmilch, w.; ***milch**, m.; ***neft**, f.; ***neft**, f.; ***orgel**, w. = vogel||melk; -mest; -nest (*plant*); -nestje; -net; -orgetje.
Vo'gelperspektive, w. = vogelperspektief, -vlucht; aus der B. (gezeijnet) = in vogelvlucht.
Vo'gel'pfeife, w.; ***schau**, w.; ***schauer**, m. = vogel||fluitje; -wichelarij (-vlucht); -wichelhaar.
Vo'gell'schönche, w.; ***schiefen**, f. = vogel||verschrikker (*ook fig.*); -schieten.
Vo'gell'schrot, f. = musschehagel. **Vo'gel'spinne**,

w. = vogelspin. **Vo'gelftange**, w. = vogelroede, -stang. **Vo'gelftellen**, f. = vogelvangst. **Vo'gelfteller**, m. = vogelaar.
Vogel-Strauß' **Politik**, w.; **Reglement**, f. = struisvogelpolitiek; -reglement.
Vo'gelfrisch, m. = ('t) trekken van de vogels; tijd van 't trekken. **Vo'gelwilde**, w. = vogelwikke. **Vo'gelzucht**, w. = vogelteet.
Vog'elen, Pl. = Vogezén.
Vog'ler, m. —s, — = vogelaar.
Vogt, m. —(e)s, **Vögte** = voogd (in zeer alg. zin van: *bestuurder, administrateur, beschermer enz.; zoo in allerlei samenstellingen en dan ook in plaats van deze, bijv. Vogt = Landvoogt, Stadvoogt enz.*) **Vogtei'**, w. —, —en = gebied (ambt, woning) van den Vogt; (soms) gevangenis. **vogtei'lich** = onder ('t ressort van) den Vogt staande.
Vola'bel, w. —, —n = woord(je). **Vola'belbuch**, **Volabular'**, f. —s, —e = woordjesboek, vocabulaire, woordelijst.
Volaf', m. —s, —e = klinker. **Volafifikation'**, w. —, —en = vokalizatie ('t aanbrenge van klinkers); *zangoefening met enkel klinkers*. **Volafikie'ren**, f. w. (h.) = vokalizeren. **Volaf'konzert**, f. = vokaal concert. **Volaf'musik**, w. = vokale muziek, zang.
Volafation', w. —, —en = vokatie, roeping. **Volafativ'**, m. —s, —e = vokatief. **Volaf'vuß**, m. —, ..ve u. vi = snaak, slimmerd.
vol. = volumen: deel.
Volant' (spr.: *volant*), m. —s, —s = volant.
Volapük', f. —s = Volapük, wereldtaal.
Volie're (spr.: *volière*), w. —, —n = voliëre.
Volk, f. —(e)s, **Völkér** = volk, natie, menigte, troep; vlucht (*patrijzen*); zwerm (*bijen*). **volk'arm** = volkarm. **Volk'gen**, f. —s, — = volkje.
Volk'ge'beschrëibung, w.; **Vol'bund**, m.; **Vol'bundsrat**, m.; **Vol'trieg**, m.; **Vol'tunde**, w.; **Vol'recht**, f. = volkgebeschrëiving (ethnografie); -bond; -bondsraad; -krijg; -kunde; -recht.
Vol'terrechtlich = volkrechtelijk. **Volk'ters'chaft**, w. = volk(stam). **Volk'ters'chlacht**, w. = Volkenslag (bij Leipzig, Okt. 1813). **Volk'terwanderung**, w. = volksverhuizing. **Vol'tisch** = nationaal, volks... **Vol'tlich** = populair, volks... **Vol'treich** = volkrijk.
Volk's'abstimmung, w.; **Vol'anwalt**, m.; **Vol'armee**, w.; **Vol'auftrieb**, m. = volksstemming; -advokaat (zaakwaarnemer); -leger; -oproer.
Volk's'aufstand, m.; **Vol'ausdruck**, m.; **Vol'bank**, w. = volksopstand; -midrukking; -bank.
Volk's'beauftragte(r) = volkskommissaris.
Volk's'beschluf, m.; **Vol'buch**, f.; **Vol'dichter**, m. = volksbesluit; -boek; -dichter.
Volk's'bidtung, w.; **Vol'einheit**, m.; **Vol'epos**, f.; **Vol'feind**, m. = volksbidtung; -besluit (plebisciet); -epos; -vijand.
Volks'feindlich = volksvijandig.
Volk's'fest, f.; **Vol'geist**, m.; **Vol'gefang**, m. = volksfeest; -geest; -(ge)zang.
Volk's'gewühl, f.; **Vol'gläub**, m.; **Vol'gunst**, w. = volksgevoel; -gelooft; -gunst.
Volk's'haufe, m.; **Vol'heer**, f.; **Vol'herr'schaft**, w. = volks hoop; -leger; -heerschappij (demokratie).
Volk's'klasse, w.; **Vol'lehrer**, m.; **Vol'leschalle**, w. = volksklasse; -onderwijzer; -leeszaal.
Volk's'lieb, f.; **Vol'mann**, m.; **Vol'märchen**, f. = volkslied; -man; -sprookje.
Volks'mächtig = populair, volks...
Volk's'melodie, w.; **Vol'menge**, w.; **Vol'poesie**, w. = volksmelodie (-wijs); -menigte; -poëzie.

Volk's'predner, m.; **Vol'regierung**, w.; **Vol'sache**, w. = volkspredenaar; -regeering; -zaak.
Volk's'sage, w.; **Vol'schicht**, w.; **Vol'schrift**, w.; **Vol'schule**, w. = volks[sage; -laag; -geschrift; -school (openbare lagere school).
Volk's'schullehrer, m. = openbaar onderwijzer.
Volk's'schulwesen, f. = openbaar lager onderwijs.
Volk's'sitte, w.; **Vol'sprache**, w.; **Vol'stamm**, m. = volksgebruik; -taal; -stam.
Volk's'stimme, w. = stem van 't volk. **Volk's'stimmung**, w. = stemming onder 't volk.
Volk's'tribun, m. = volkstribuun. **Volk's'tum**, f. —(e)s = volksaard, -karakter, nationaliteit. **Volks'tümeln**, f. w. (h.) = overdreven populair doen. **Volks'tümlich** = nationaal, populair, volks... **Volk's'tümligkeit**, w. = nationaliteit enz.
Volk's'tunruhen, Pl.; **Vol'unterricht**, m.; **Vol'verein**, m.; **Vol'versammlung**, w. = volks[onlusten (-woelingen); -onderwijs (O. L. O.); -vereeniging; -vergadering (-bijeenkoms).
Volks'verständlich = populair.
Volk's'vertreter, m.; **Vol'verretung**, w.; **Vol'wille**, m. = volks[vertegenwoordiger; -vertegenwoordiging; -wil.
Volk's'wirt, m.; **Vol'wirtschaft**, w. = staathuishoudkundige (ekonomist); -kunde(-ing). **Volks'wirtschaftlich** = staathuishoudkundig.
Volk's'wirtschaftslehre, w. = staathuishoudkunde, ekonomie.
Volk's'wort, w.; **Vol'zählung**, w.; **Vol'zeitung**, w. = volks[woede; -telling; -blad.
voll = vol, gevuld, geheel; dronken; ein Gesicht v. .er Narben, v. von Narben = vol litteekens; er ist noch ganz v. davon = is er nog geheel vol van; der Saal ist v. er Leute, v. von Leuten = vol menschen; er sieht ganz v. von Gesichtern = hij zit vol verhalen; die Augen stehen v. Tränen, der Tisch liegt v. Büchern (l); eine v. e Stunde (l); man nimmt ihn nicht für v., man sieht ihn nicht für v. an = men ziet hem niet voor vol aan; das Maul (den Mund) v. nehmen = opsnijden, pochen; aus dem v. en = uit een ruime beurs, uit een overvloedigen voorraad, volop, in de ruimte; aus dem v. en leben = volop 't leven genieten; v. und ganz = geheel en al; vgl. Geige, Hals, Lage. **vollauf** = volop, ruim; ten volle; v. zu tun haben = ruim werk hebben. **voll'lastig** laden = ('t schip) geheel vol laden. **voll'laufen**, ft. (f.) = volloopen.
Voll'bad, f. = vol bad. **Voll'bahn**, w. = hoofdlijn, spoorweg 1e klasse. **Voll'band**, m. = verschillende deelen in één band. **Voll'bart**, m. = volle baard. **Voll'bauer**, m. = eigengeërde (boer). **voll'berechtigt** = ten volle gerechtigd, volwaardig. **voll'bereiten**, f. w. (h.) = volledig uitrusten. **Voll'besitz**, m. = vol bezit; im V. = in 't volle bezit. **Voll'blut**, f. —(e)s, —e, **Vol'blüter**, m. —s, — = volbloed (paard). **voll'blütig** = volbloedig. **Voll'blutpferd**, f. = volbloed (paard). **voll'bringen**, unr. (h.) = volbrengen, uit-, volvoeren. **Voll'bringung**, w. — = volbrenging enz. **voll'bürtig** = van dezelfde ouders, vol.
Voll'dampf, m. = volle (stoom)kracht; V. vorwärts, rückwärts = volle kracht vooruit, achteruit.
Voll'e, w. — = volheid, overvloed; vollemaan]. **voll'eingezahlt** = volgestort, -gevoerneerd. **vollen'den**, f. w. (h.) = voleind(ig)en, -toelen, afmaken; er hat vollenbet = is gestorven; vollen'det = voltooid; -maakt; vgl. Tafelache.

voll'ends = geheel (en al), volkomen, totaal; ook nog. **Vollen'dung**, w. — = voleinding, voltooiing; volmaaktheid. **Voll'rei'**, w. —, —en = zwelgerij, brasserij.

voll'fähr'en, [schw. (h.)] = volvoeren, -brengen, uitvoeren; ook = verführen 3. **Voll'gefühl**, f. = vol gevoel, volheid (des harten). **Voll'gehalt**, m. = vol gehalte. **Voll'genuß**, m. = vol genot. **voll'gepfropft**, **gepfropft** = volgepropt; volgestopt. **Voll'gewalt**, w. = volstrekke, volle macht. **voll'gewichtig** = volwichtig, (ook fig.) degelijk enz. **voll'gezählt** (es Kapital) = volgestort kapitaal. **voll'gültig** = ten volle geldig; onwraakbaar (*bewijs*).

voll'haarig = geheel behaard. **Voll'hafter**, m. —s, — = hoofdelijk schuldenaar. **voll'haltig** = van goed gehalte. **Voll'heit**, w. — = volheid. **Voll'hering**, m. = volle haring.

voll'ig = volledig, vol; geheel (en al). volmaakt, totaal. **Voll'indossament**, f. = volledig endossement.

voll'jährig = meerderjarig. **Voll'jährigkeit**, w. — = meerderjarigheid.

voll'kommen = volkomen, -maakt; **voll'kommen** = (olk.) ruim (*kleed*); korpulent. **Voll'kommenheit**, w. — = volmaaktheid. **voll'kräftig** = volzadig, vol korrels; (*van leer*) goed generfd. **Voll'kraft**, w. = volle kracht.

voll'kräftig, **laufen**, **los** zie voll'kräftig enz.

voll'machen, [schw. (h.)] = vol'maken, (aan)vullen; (*de maat*) vol'meten, -maken; **sich v.** = (berf.) zich bevullen. **Voll'macht**, w. —, —en = volmacht; in B. = per prokura. **Voll'machtgeber**, m. = volmachtgever. **Voll'machtschein**, m. = machtiging. **Voll'milch**, w. = volle melk. **Voll'mond**, m. = vollemaan. **Voll'mondgeficht**, f. = vollemaansgezicht.

Voll'los, f. = heel lot.

voll'pfropfen, **voll'räumen**, [schw. (h.)] = volpropfen, -stoppen.

voll'saftig = heel sappig, vol sap. **Voll'schiff**, f. = volschip, drie tot vijf masten voerend fregat. **voll'sinnig** = in 't bezit van alle zintuigen (zijnde). **Voll'singung** = -verfammling. **voll'sohlen**: einem die Buchse(n) v. = iem. afranselen, wat voor de broek geven. **Voll'spur**, w. = normaalspoorwijdte. **voll'spurig** = met normale spoorwijdte; v. e. Bahn = normaalspoorweg. **voll'ständig** = volledig, geheel, volkomen, compleet; um das Unglück v. zu machen = tot overmaat van ramp. **Voll'ständigkeit**, w. — = volledigheid.

voll'stimmig = volstemmig. **voll'stred'bar** = te voltrekken. **voll'strec'ten**, [schw. (h.)] = voltrekken, ten uitvoer leggen; [uitvoeren]. **Voll'strec'ter**, m. —s, — = voltrekker, uitvoerder. **Voll'strec'tung**, w. —, —en = voltrekking, executie. **Voll'strec'tungsverfahren**, f. = executie.

voll'tönend = (helder) klinkend; (*van rijm*) vol, rijk.

Voll'versammlung, w. = volle (voltallige) vergadering, plenum.

Voll'wert, m. = volle waarde. **voll'wertig** = volwaardig, de volle waarde hebbende. **voll'wichtig** = volwichtig, van vol gehalte.

voll'zählig = voltallig. **Voll'zahlung**, w. = volledige, geheele betaling; volstorting. **voll'zeig'net** = volteekend. **voll'zie'hen**, ft. (h.) = voltrekken, uitvoeren, ten uitvoer brengen; bekrachtigen; **sich v.** = plaats hebben, zich afspelen; v. de Gewal = uitvoerende macht. **Voll'ziehung**, w. — = voltrekking, uitvoering.

Voll'ziehungsgewalt, w. = uitvoerende macht. **Voll'zug**, m. = ('t) voltrekken, uitvoering. **Vollzugs'ausschuß**, **rat**, m. = uitvoerend komitee.

Volontär' (spr.: . . .), m. —s, —e = volontair. **Volt**, f. —s, — = volt (*el.*); 2 B. = 2 volt. **Voltairia'ner**, m. —s, — = Voltairiaan.

volt'aisch = voltaasch, galvanisch; v. e. Säule = kolom van Volta. **Voltame'ter**, f. (u. m.) = voltameter.

Volt'e, w. —, —n = volte (*wending, zwenking in de rijkunst; kunstgreep met de kaarten*); die B. [schlagen] = behendig de kaarten verwisselen, goochelen.

Voltigeur (spr.: *voltizjeur*), m. —s, —e = voltigeur. **voltigie'ren**, (spr.: . . . *zieren*), [schw. (h.)] = voltigeeren. **Voltigier'pferd**, f. = (*gym.*) springpaard, houten paard.

Voltme'ter, f. (u. m.) = voltmeter.

Volubilität', w. — = beweeglijkheid, radheid. **Volu'men**, f. —s, — u. . . *mina* = volume(n), inhoud, omvang; boekdeel. **voluminös'** = volumineus, omvangrijk.

vom = von dem. **vom hundert** = van de honderd, procent.

vomic'ren, [schw. (h.)] = vomeeren, braken. **Vomitiv'** f. —s, —e = vomitief, braakmiddel.

von, Präp. mit Dativ = van; v. oben v. unten, v. innen, v. außen (ll); v. jenseits des Meeres = van gene zijde van de zee; vom Morgen bis zum Abend = van 's morgens tot 's avonds; vom Montag bis zum Freitag = van Maandag tot Vrijdag; v. Osten bis Westen = van Oost tot West; v. heute an, v. da an = van vandaag af, v. toen af; er rebet v. mir = van (over) mij; ein Baum v. 3 Fuß im Durchmesser = van 3 voet in doorsnede; einer, einige v. den Männern, die Häfte v. dem Silber, der jüngste v. den Brüdern (*allell*); er ist kein Freund v. langen Reden = van lange redeneeringen; eine Art v. Kalk = een soort (van) kalk; ein Schimmer v. Ehrgefühls = een zweem van; groß v. Wuchs = groot van gestalte; ich ferne ihn v. Person, v. Angesichts = van persoon, v. aanzien; ein Schurke v. (einem) Bedienten = van een bediende; die Ausführung v. Unternehmungen, die Not v. Laufenden, er hat keinen Begriff v. dieser Sache (*alle ll*); door: der Baum wurde vom Winde umgerissen = door den wind omgerukt; ich lasse mir nichts von ihm befehlen = door hem bevelen; op: v. neuem = op nieuw; zonder voorz.: v. je her = altijd; v. Grund aus = geheel en al.

von einander = van elkander, vaneen. **vonnö'ten** = noodig, van noode. **vonstat'ten**: v. gehen = vorderen, opschieten; ruhig v. gehen = kalm zijn gang gaan.

I. **vor**, Präp. mit Dativ und Acc. = voor: er steht v. mir, er fällt v. mir nieder (ll); er geht v. mir her = voor mij uit; er flieht v. mir, er erschien v. dem Richter, er nahm den Hut v. mir ab (ll); sich vor einem demütigen = zich voor iem. vernederen; einen v. seinem Feind schützen, verstedten (ll); er schämt, fürchtet sich, erschrickt v. mir = schaamt zich, vreest, schrikt voor mij; Achtung, Ehrfurcht v. etnem haben, hier sind wir sicher v. der Gefahr (ll); v. allen Dingen, v. allem = vóór alles, in de eerste plaats; er kam v. mir an, v. drei Tagen war er hier (ll); — er stellt sich v. mich = hij gaat voor mij staan; er schlug sich v. den Sitzen = voor 't hoofd; die Pferde v. den Wagen spannen (ll); ich starrte träumend v. mich

hin = staarde droomend voor mij uit; **boven**: du haft den Vorzug v. ihm = de voorkeur boven hem; sich v. allen auszeichnen = zich boven allen onderscheiden; Gewalt geht v. Recht = geweld gaat boven recht; **buiten**: er wohnt v. der Stadt = buiten de stad; **door**: er sieht den Wald v. lauter Bäumen nicht = hij ziet 't bosch niet door al de boomen, hij ziet alle bijzonderheden en daardoor 't geheel niet; **onder**: einem v. die Augen kommen = iem. onder de oogen komen; **op**: er hat nichts v. dir voraus = hij heeft niets op u voor; **van**: er starb v. Hunger, v. Groß = van honger, van kou; v. Mut beben = van woede; ich fomte v. Müdigkeit nicht schlafen = van vermoeidheid; mir efelt v. diesen Grausamkeiten = ik walg van die wreedheden; **zonder voorz.**: v. drei Tagen = drie dagen geleden; v. alters = oudtijds; sie gehen v. das Tor = ze gaan buiten wandelen; die Trauung geht v. sich = de trouwplechtigheid heeft plaats; du haft nicht viel v. dich gebracht = niet veel opgespaard, vergaard; ich summe ein Lied v. mich hin = ik neuriede een lied zoo binnensmonds. II. **vor**, Adv.: nach wie v. = voor als na, steeds door; v. und nach = allengs; v. getan, und nach bedacht, hat manchen in groß Leid gebracht = eerst gedaan en dan bedacht. heeft menigeen verdriet gebracht. **vorab** = vooraf, voornamelijk, in de eerste plaats, in 't bijzonder. **Vorabend**, m. = vooravond (ook fig.) **Vorahnung**, w. = voorgevoel. **Vor-alpen**, Pl. = Vooralpen. **voran** = voraan, voorop, aan 't hoofd; vooruit; voort; anders v. sein = anderen vooruit, de baas zijn. **voran-eilen**, schw. (f.) einem = iem. vooruitsnellen, voor iem. uit snellen. **voran-geh(e)n**, unr. (f.) = vooropgaan, vooroploopen; voorafgaan; einem v. = iem. voorgaan, voor iem. uitgaan; iem. (met een goed voorbeeld e. d.) voorgaan, 't goede voorbeeld geven. **voran-kommen**, ft. (f.) = voor(aan)komen; vooruitkomen (in de wereld). **Voran-schlag**, m. = (voorloopige) raming, begroeting. **voran-schreiten**, ft. (f.) = voraan, vooruit stappen; vorderen. **Voran-stalt**, w. = voorbereiding, voorbereidende-inrichting, voorbereidings-school. **voran-stellen**, schw. (h.) = voraan plaatsen, vooropzetten. **Voran-zeige**, w. = voorloopige aankondiging. **Vor-arbeit**, w. = voorbereidende, voorloopige werkzaamheid, voorafgaand werk. **vor-ar-beiten**, schw. (h.) = vooruit werken; einem v. = iem. met werken voorbijkomen, iem. vooruitwerken; iem. voorgaan, den weg bereiden; einer Sache v. = iets voorbereiden. **Vor-arbeiter**, m. = werk-, ploegbaas. **vor-auf** = voorop, -aan, -af, -uit. I. **vor-aus** = vooruit; voorop; er ist [einem] Aiter v. (lt); Sie haben viel vor mir v. = U hebt veel op mij voor; im v., im vor-aus = bij voorbaat; etw. im v. empfangen = iets vooruit ontvangen. II. **Vor-aus**, m. u. f. — = voorvermaakt erdeel, prelefaat. **vor-aus-bedenken**, unr. (h.) = vooraf bedenken. **vor-aus-bedingen**, ft. (h.) = van te voren bepalen, als voorwaarde stellen, vooraf bedingen. **vor-aus-bestimmen**, schw. (h.) = vooraf bepalen. **Vor-aus-bestimmung**, w. = (ook) predestinatie. **vor-aus-bezahlen**, schw. (h.) = vooruitbetalen. **vor-aus-beziehen**, ft. (h.) = vooruit in ontvangst nemen, betrekken. **vor-aus-empfangen**, ft. (h.) = vooruit ontvangen. **vor-aus-empfinden**, ft. (h.) = voorgevoelen. **vor-aus-fahren**, ft. (h.) = vooruit

brennen (met wagen of schip); v., (f.) = vooruitvaren, -rijden. **vor-aus-geh(e)n**, ft. (f.) = vooruitgaan, -loopen; voorafgaan. **vor-aus-haben**, unr. (h.) zie voraus I. **vor-aus-laufen**, ft. (f.) = vooruitloopen, -draven. **Vor-aus-nahme**, w. —, -n = anticipatie, ('t) vooruitloopen op. **Vor-aus-rechnung**, w. = progressieve methode (bij rekening-courant). **vor-aus-reifen**, schw. (f.) = vooruitreizen. **vor-aus-sagen**, schw. (h.) = voorspel'len, -zeg'gen. **vor-aus-schicken**, schw. (h.) = vooruitzenden, -sturen; (van onderstelling, mededeeling e. d.) vooraf laten gaan, vooropstellen. **vor-aus-sehen**, ft. (h.) = voorzien, vooruitzien. **vor-aus-sehen**, schw. (h.) = (ver-)onderstellen, aannemen. **Vor-aus-sehung**, w. —, -en = (ver)onderstelling; voorwaarde. **Vor-aus-sicht**, w. = vooruitzien, voorziening; nach menschlicher B. = menscheilijkerwijze gesproken. **vor-aus-sichtlich** = vermoedelijk, te voorzien, waarschijnlijk; zooals te voorzien is (of was), naar 't zich laat (liet) aanzien. **Vor-aus-zahlung**, w. = vooruitbetaling. **Vor-zitat**, w. — = vraatzucht. **Vor-bau**, m. = uitbouw (aan de voorzijde); (scherls: „borsten“) voorgebergte. **vor-bauen**, schw. (h.) = uitbouwen, laten uitspringen; tijdig maatregelen nemen; (einem Ding) voorko'men, verhoeden. **Vor-bauung**, w. —, -en = voorko'ming, voorzorg. I. **vor-bedacht** (Adj. u. Adv.) zie vorbedachtig. II. **Vor-bedacht**, m. = opzet, bedoeling; mit B. = met voorbedachten rade, voorbedachtelijk. **vor-bedachtig** = voorbedachtelijk; bedachtzaam, voor-, omzichtig. **vor-bedenken**, unr. (h.) = vooraf bedenken, beramen. **vor-bedenken**, schw. (h.) = voorspellen, beteekenen. **Vor-bedeutung**, w. = voorbeekken, -beduiding. **vor-bedingen**, ft. (h.) = vooraf bedingen, bepalen. **Vor-bedingung**, w. = voorwaarde. **vor-bedruckt** = (van formulieren) bedrukt. **Vor-begriff**, m. = voorafgaand begrip. **Vor-behalt**, m. —(e)s, —e = voorbehoud, beding; geistiger B. = voorbehoud in gedachte, *reservatio mentalis*; mit B. meiner Rechte = met voorb. van, onverminderd, behoudens mijn rechten; unter B. = onder voorb.; unter üßlichem B. (u. ü. B.) = onder 't gewone voorbehoud. **vor-behalten**, ft. (h.) = voorhouden (een schort bijv.); voorbehouden, reserveeren; (sich ein Recht) voorb.; sich v. etw. zu tun = zich de vrijheid voorb. iets te doen. **vor-behaltenlich**, -behaltlich (mit Gen.) = behoudens, onder voorbehoud van ... **vor-bei** = voorbij, langs; es ist v. = 't is uit; es ist zwei v. = 't is over twee; (an, bei) einem **vor-bei-eilen**, -fahren, -fliegen, -fliehen = iem. voorbij (langs iem. heen) snellen, rijden, vliegen, vloeien. **vor-bei-geh(e)n**, unr. (f.) = voorbijgaan (ook fig.), voorbijloopen, langs gaan; an einem Saufe v. = een huis v.; im B. = in 't voorbijgaan, terloops. **vor-bei-gelingen**, ft. (f.) -glücken, schw. (f.) = mislukken. **vor-bei-kommen**, ft. (f.); -lassen, ft. (h.) = voorbijkomen; -laten (laten passeeren). **Vor-bei-marsch**, m. = ('t) voorbijmarcheeren, défilé. **vor-bei-marschieren**, schw. (f.); -müssen, unr. (h.); -reiten, ft. (f.); -schießen, ft. (h.) = voorbijmarcheeren; -moeten; -rijden; -schieten (er naast sch.). **vor-bei-schiffen**, schw. (f.); -schlagen, ft. (h.);

-ſchwimmen, ft. (f.) = voorbijl|varen; -slaan (misslaan); -zwemmen.
vorbei||ſegeln, ſchw. (h. u. f.); **vorbei||ſtehen**, ft. (h.); **vorſehen**, ft. (h.); **vorſehen**, ft. (f.) = voorbijl|zeilen (doodloopen); -stooten (misstooten); -werpen; -trekken.
vor|belafte = reeds bezwaard. **vor|bemeldet** = bovenvermeld, -genoemd, voornoemd. **vor|bemertung**, w. = inleidende opmerking, opmerking vooraf. **vor|benannt** = voornoemd, bovengenoemd. **vor|bereiten**, ſchw. (h.) = voorbereiden, prepareeren; einen, ſich zum (für, auf das) Examen v. = iem., zich voor 't examen voorbereiden; einen auf (ſiff.) v. (ll); ſich auf eine Rede v. = (zich voor) een rede voorbereiden. **vor|bereitung**, w. = voorbereiding, voorbereidsel; v. en treffen = voorbereidselen maken, voorbereidende maatregelen nemen.
vor|bereitung||ſtenatuiſſe, Pl.; **vor|ſchule**, w.; **vor|wiſſenſchaft**, w. = voorbereidende kundigheden; v. school; v. wetenschap.
vor|beraten, ft. (h.) = vooraf beraadslagen. **vor|bericht**, m. = voorbericht. **vor|beſagt** = bovengenoemd, -gemeld, voorzgd. **vor|beſagterma|hen** = zooals boven gezegd is. **vor|beſcheid**, m. = voorloopige beſlissing. **vor|beſtimmen**, ſchw. (h.) = voorbeſtimmen, -beſchikken, predeſtineeren; vooraf bepalen. **vor|beſtraft** = reeds vroeger geſtraft, veroordeeld. **vor|beten**, ſchw. (h.) = vóórbidden; een lange inleiding maken. **vor|beter**, m. = vóórbidder. **vor|buegen**, ſchw. (h.) (einem Ding) = voorkómen, verhinderen; (bet Ropf, ſich) (voor)overbuegen. **vor|buegung**, w. —, —en = voorkóming, verhindering.
vor|buegungs||maatregel, w.; **vor|mittel**, f. = voorbehoed||maatregel (preventieve m.) -middel (preventief m.).
vor|bewuſt, m. zie Vorwiſſen). **vor|bild**, f. = voorbeeld, model, toonbeeld. **vor|bilden**, ſchw. (h.) = voorbereiden; voormaken; [voor oogen ſtellen, aanschouwelijk maken, (zinnebeeldig) voorſtellen]. **vor|bildlich** = afbeeldend, typiſch, [zinnebeeldig]; (ook) ideaal, voorbeeldig. **vor|bildung**, w. = voorbereidend onderwijs; vorming, opleiding; [t aanschouwelijk maken, zinnebeeldige voorſtelling]. **vor|bildungs||anſtalt**, **vor|ſchule**, w. = voorbereidende school. **vor|binden**, ft. (h.) = voorbinden, -doen; (berl.) ſich einen v. = iem. (geducht) onderhanden nemen. **vor|bohren**, ſchw. (h.) = voorboren. **vor|bohrer**, m. = ſchulphoor. **vor|börſe**, w. = voorbeurs. **vor|bote**, m. = voorbode, -looper; -teeken. **vor|bramſtange**, w. = voorbramſteng. **vor|bringen**, unr. (h.) = (beweegredenen, verontſchuldigingen, klachten) uitspreken, te berde brengen, aanvoeren, uitbrengen. **vor|buchſtabieren**, ſchw. (h.) = voorſpellen. **vor|bühne**, w. = voortooneel, avant-scène, proſcenium. **vor|burg**, w. = voorversterking; vóórgebouw (bij een burcht).
vor|chriſtlich = voorchriſtelijk.
vor|dach, f. = afdak, luifel. **vor|datieren**, ſchw. (h.) = voor-, antedateeren. **vor|dem** u. **vor|dem** = voor-, eertijds, vroeger. **vor|demonſtrieren**, ſchw. (h.) = demonſtreeren.
vor|der... = voor...; voorſte, eerste; die v. e Seite = de voorzijde.
vor|der||achſe, w.; **vor|anſicht**, w.; **vor|arm**, m.; **vor|bein**, f. = voor|las; -arm; -aanzicht; -been (-poot). **vor|der||bug**, m.; **vor|ded**, f.; **vor|eifen**, f.; **vor|flügel**, m.; **vor|flügel**, m.; **vor|koffe**, w. = voor||voet (-bout

van een geſlacht dier); -dek; -ijzer; -vlak; -vleugel; -vin (vdk.: hand, poot).
vor|der||fuß, m.; **vor|gebäude**, f.; **vor|geſtell**, f. = voor||poot; -gebouw; -stel (van een wagen). **vor|der||glied**, f. = voorſte lid; voorgaande term (in een evenredigheid); eerste, voorſte gelid; meerderterm, major (in een ſluitrede). **vor|der||grund**, m. = voorgrond; in den B. ſtellen, treten = op den v. plaats, treden.
I. **vor|der||hand**, w. = voorhand (ook in 't kaartſpel). II. **vor|der||hand** = voorshands, voor 't oogenblik, voorloopig.
vor|der||haus, f. = voorhuis.
vor|der||indien, f. = Voor-Indië.
vor|der||kaſtell, f.; **vor|keule**, w.; **vor|kopf**, m. = voor||dek; -bout (-voet); -hoofd.
vor|der||lader, m.; **vor|lauf**, m.; **vor|leber**, f. = voor||lader; -poot (van wild); -leer.
vor|der||leib, m. = voorzijde van 't lichaam.
vor|der||mann, m. = voorman (vleugelman; voorgaand endoſſant).
vor|der||maſt, m.; **vor|mauer**, w.; **vor|nacht**, w.; **vor|njote**, w. = voor||mast; -muur; -naad; -poot.
vor|der||pommern, f. = Voor-Pommeren.
vor|der||rad, f. = voorwiel. **vor|der||reihe**, w. = voorſte rij. **vor|der||ſatz**, m. = voorzin; voorgaande ſtelling, premisse.
vor|der||ſchintel, m.; **vor|ſegel**, f.; **vor|ſeite**, w. = voor||ſchenkel (-bout); -zeil; -zijde.
vor|der||ſiß, m. = achterbank (in rijtuig); auf dem B. ſißten = vooruitrijden. **vor|der||ſtelle**, w. = eerste plaats.
vor|der||ſteben, m.; **vor|ſtube**, w.; **vor|ſtüd**, f. = voor||ſteven; -kamer; -stuk (voorſte ſtuk).
vor|der||teil, m. = voorſte deel, voorzijde.
vor|der||treffen, f. = voorhoede. **vor|der||tür**, w. = voordeur.
vor|der||vierſtel, f.; **vor|wagen**, m.; **vor|zahn**, m.; **vor|zimmer**, f. = voor||voet (van een geſlacht dier); -stel (van een affuit); -tand; -kamer.
vor|denken, ſchw. (h.) = voorbeduiden, -spellen.
vor|drängen, ſchw. (h.) = vooruitdringen, voortſtuwen; ſich v. = vooruitdringen, zich op den voorgrond dringen (plaatsen). **vor|dringen**, ft. (f.) = vooruit-, doordringen; ſich v. zie ſich vor|drängen. **vor|dringlich** = indringerig, laſtig. **vor|druck**, m. —(e)s, —e = moſt van eerste persing; (van brandewijn) voorloop; (officieel voor) formulier. **vor|drucken**, ſchw. (h.) = vooraan, als titel drukken; (formulieren e. d.) drukken. **vor|drücken**, ſchw. (h.) = vooruitdrukken, vooruit-, voortduwen.
vor|der||ebbe, w. = vooreb(be). **vor|eifen**, ſchw. (f.) = vooruit-, voorbijsnellen. **vor|eilig** = overijld, overhaast, voorbarig. **vor|eiligkeit**, w. — = overijling, -haasting, voorbarigheid. **vor|eingegenommen** = vooringenomen. **vor|eingegenommenheit**, w. — = vooringenomenheid.
vor|einfendung, w. = voorafgaande in-, toezending. **vor|eltern**, Pl. = voorouders (ook onmiddellijk voorafgaande); onſere B. = (ook) onze vaderen. **vor|empfinden**, ft. (h.) = voorgevoelen. **vor|empfindung**, w. = voorgevoel.
vor|enthalten, ft. (h.) = (iem. zijn loon, zijn deel) onthouden. **vor|enthaltung**, w. = onthouding (v. loon enz.). **vor|entſcheidung**, w. = vroeger gewezen vonnis. **vor|erinnerung**, w. = waarschuwing, opmerking vooraf. **vor|erklärang**, w. = voorafgaande verklaring. **vor|ernte**, w. = eerste oogst.
vor|erſt = van te voren, vooraf; vooreerst, 't eerst, vóór alles; voorloopig.
vor|erwählen, ſchw. (h.) = vooraf, vooruit

kiezen; voorbeschikken. **vor' erwähnt** = voormeld, bovengenoemd. **vor' erwähnterma' hen** = zooals boven vermeld, gezegd is. **vor' erzählen**, *schw.* (h.) = voorvertellen.

I. **vor' effen**, *ft.* (h.) = vooruit opeten, opeten wat men nog niet verdiend heeft. II. **vor' effen**, *f.* —s, — = voorgerecht.

vor' fabeln, *schw.* (h.) = (maar wat) voorpraten, voorfabelen. **vor' fadeln**, *schw.* (h.) *zie vor' schweffeln*. **vor' fahr**, *m.* —en, —en = voorvader, (*mv.* -ouders, -vaderen). **vor' fahren**, *ft.* (f.) = (einem: iem.) vooruit-, voorbijrijden; (*met 't rijtuig*) voor'komen, komen aanrijden; (*den Wagen*) v. lassen = laten voorkomen. **vor' fall**, *m.* = 1. voorval, gebeurtenis, geval; 2. drukker, lichter (*in een uurwerk*); 3. (*geneesk.*) verzakking. **vor' fallen**, *ft.* (f.) = voorvallen, gebeuren; (*naar voren*) uitpuilen; verzakken.

vor' fallenheit, *w.* —, —en (*kanselarijstijl*) *zie* Vorfall. I. **vor' fechten**, *m.* = voorvechter, kampioen; voorschermer, provoost. **vor' feier**, *w.* = feest vooraf, voorfeest, -pret. **vor' feile**, *w.* = bastaardvijl. **vor' fenster**, *f.* = tocht-, buitenraam. **vor' fest**, *f.* = voorfeest, -pret.

vor' fiedeln, *schw.* (h.) = voorfiedelen, -spelen. **vor' finden**, *ft.* (h.) = vinden, aantreffen, aanwezig bevinden; **find v.** = aanwezig zijn, zich bevinden. **vor' findlich** = aanwezig, voorhanden.

vor' finger, *m.* = voorvinger (*voorst. lid*). **vor' fliegen**, *ft.* (f.) = vooruit-, voorbijvliegen. **vor' flöhe**, *w.* = recht om vooruit te vloten.

vor' flütern, *schw.* (h.) = (einem etw.) voorgoochelen, op de mouw spelden. **vor' flur**, *m.* = vestibule. **vor' flut**, *w.* = voorvloed; wegvloeiing van 't water. **vor' fordern**, *schw.* (h.) = oproepen, dagvaarden, dagen.

vor' forderung, *w.* = oproeping, dagvaarding. **vor' frage**, *w.* = voorafgaande, inleidende vraag; die *B.* stellen = voorstellen om tot de orde van den dag over te gaan. **vor' fragen**, *schw.* (h.): *bei* einem v. = bij iem. aanloopen (om te vragen).

vor' freude, *w.* = vreugde vooraf, voorpret. **vor' führen**, *schw.* (h.) = naar voren brengen, leiden; vertoonen, voorstellen, demonstreeren; (einen Verbrecher) laten voorkomen; (Beweise) bijbrengen; (einem etw.) onder 't oog brengen.

vor' führung, *w.* = ('t) naar voren brengen enz., *vgl.* vorführen.

vor' gang, *m.* = voorgang, ('t) voorgaan, voorrang; voorbeeld; voorval, gebeurtenis, gang, werkzaamheid, (*tech.*) werking, proces, procédé; voorgaand geval, precedent; toedracht; *den B.* haben = voorgaan; *einem den B.* lassen = iem. laten voorgaan. **vor' gänger**, *m.* s—, — = voorganger. **vor' gängig** = voorafgaand; voorloopig.

vor' garten, *m.* = voortuin. **vor' gauteln**, *schw.* (h.) = voorgoochelen, voorspiegelen. **vor' gebäude**, *f.* = voorgebouw.

I. **vor' geben**, *ft.* (h.) = (*bij 't spel e.d.*) voor(uit)geven; voorgeven, beweren, voorwenden.

II. **vor' geben**, *f.* = voorgeven, zeggen, beweren.

vor' gebirge, *f.* = voorgebergte, kaap. **vor' geblich** = beweerd, zoogenaamd, naar beweerd wordt. **vor' gedacht** = voormeld, bovengenoemd, bovenvermeld. **vor' gedachterma' hen** = zooals boven is gezegd. **vor' gefacht** = vooropgesteld, vooropgezet, vooraf opgevat (*oordeel, meening*); v. e. Meinung = (ook) vooroordeel, inge-nomenheid. **vor' gefecht**, *f.* = voorgevecht; **vor' gefühl**, *f.* = voorgevoel.

I. **vor' geh(e)n**, *urr.* (f.) = voorgaan, den voor-rang hebben, vooruitgaan; voortgaan; (*van*

klok) voorloopen; gebeuren, geschieden, plaats hebben; handelend optreden; energisch, mit Entschiedenheit v. = krachtig, met vastheid, beslist optreden, handelen, krachtige maatregelen nemen; (gegen den Feind) optrekken; gerichtich gegen einen v. = iem. gerechtelijk vervolgen; mit einer Klage v. = tot een aanklacht overgaan; **vor' sich geh(e)n** = plaats hebben. II. **vor' geh(e)n**, *f.* = gang van zaken, proces, optreden, handelen.

vor' geigen, *schw.* (h.) = voorspelen. **vor' geiß**, *w.* = voorgems (*aan 't hoofd van de kudde*).

vor' gelege, *f.* —s, — = (kracht)overbrenger (*raderwerk*). **vor' gemach**, *f.* = voorvertrek. **vor' gemeldet** = voormeld. **vor' genannt** = te voren genoemd, voormeld. **vor' gemuß**, *m.* = genot vooraf. **vor' geordnet** = eerste; v. sein = den voorrang hebben. **vor' geordnetheit**, *w.* = voorrang. **vor' gericht**, *f.* = voorgerecht.

vor' gerüdt = gevorderd (*leeftijd*); vergevorderd (*seizoen*); in v. em Alter = op gevorderden leeftijd. **vor' geschichte**, *w.* = voorgeschiedenis; voorhistorische tijd. **vor' geschichtlich** = voorhistorisch. **vor' geschirr**, *f.* = voortakelage.

vor' geschmad, *m.* = voorsmaak, -pret. **vor' geschoben**, *zie* vor'schieben. **vor' geschnitten** *zie* vor'schneiden. **vor' gesehen!** = opgepast! voorzichtig! uit den weg!

vor' gefeste(r), = meerdere, chef, superieur. **vor' gestern** = eergisteren. **vor' gestrig** = van eergisteren. **vor' giebel**, *m.* = voorgevel.

vor' glänzen, *schw.* (h.) = schitterend uitkomen, (*in glans*) overtreffen. **vor' graben**, *m.* = voorgracht. **vor' greifen**, *ft.* (h.): *einem v.* = iem. voor'komen; in iems. bevoegdheid ingrijpen; (op iets) vooruitloopen; *einer Frage v.* = een vraag voorbarig behandelen; *v.* = (ook) een handje helpen. **vor' greifung**, *w.* —, —en = ('t) voorbarig ingrijpen, voorbarigheid, ('t) vooruitloopen. **vor' greiflich** = voorbarig, vooruitlopend.

I. **vor' haben**, *urr.* (h.) = (*schort, servet*) voorhebben; (*boek, opstel*) onder handen hebben; (iets) van plan zijn, voornemens zijn, in den zin hebben; (iem.) onder handen nemen.

II. **vor' haben**, *f.* —s = plan, voornemen. **vor' hafan**, *m.*; **halle**, *w.* = voor|haven; -portaal (vestibule).

vor' halt, *m.* —(e)s, —e = Vorhaltung. **vor' halten**, *ft.* (h.) = (iem. iets) voorhouden; (einem sein Unrecht) voorhouden, onder 't oog brengen; *v.* (*intr.*) = duren, 't uithouden; (Fleisch) hält vor = is stevig voedsel; (diefer Stoff) wird nicht lange v. = zal 't niet lang uithouden; (das Geld) hielt nicht vor = duurde niet lang. **vor' haltung**, *w.* = verwijt, vermaning; *einem über (Auff.) B.* —en machen = iem. over iets onderhouden. **vor' hand**, *w.* = voorhand, -rang; in der *B.* sein, die *B.* haben = aan de voorhand zijn. **vor' han|den** = voorhanden, voorradig, aanwezig. **vor' han|denfein**, *f.* = voorhanden-zijn, voorradig-zijn, aanwezigheid.

vor' hang, *m.* —(e)s, —hänge = gordijn, voorhang(sel); (*th.*) scherm. **vor' hangen**, *ft.* (h.) = hangen voor, voorhangen; vooroverhangen.

vor' hängen, *schw.* (h.) = voorhangen, (*gordijnen*) voor-, ophangen; ook = vorhangen. **vor' hängesloß**, *f.* = hangslot. **vor' hangstab**, *m.*, -stange, *w.* = gordijnroede. **vor' hauen**, *ft.* (h.) = (*schof.*) voorzegen. **vor' haupt**, *f.* = voorste van 't hoofd; voorhoofd; voorzijde (*van een brugpijler bijv.*). **vor' haus**, *f.* = vestibule, voorhuis. **vor' haut**, *w.* =

- voorhuid. **Vor'hemd (hen)**, f. = halfhemd, front.
- vorher'** = van te voren, vooraf, eerst. **vorher'** **bedenken**, unr. (h.) = voorafbedenken. **vorher'** **bestimmen**, fchw. (h.) = vooraf bepalen; voorbeschikken. **Vorher'bestimmung**, w. = voorbeschikking.
- Vor'herbst**, m. = voorherfst. **Vor'herb**, m. = voorhaard (v. *hoogovens*).
- Vorher'dasein**, f. = voorbestaan. **vorher'empfinden**, ft. (h.) = voorvoelen. **vorher'geh(e)n**, unr. (f.) = voor(af)gaan. **vorher'gehend** = voor(af)gaand. **vorher'rig** = voor(af)gaand, vorig.
- vor'herr'schen**, fchw. (h.) = overheerschen, de overhand hebben, predomineeren; **vor'herr'schend** = (over)heerschend, bovendrijvend, predomineerend.
- vorher'fagen**, fchw. (h.) = voorzeg'gen, voorspel'len. **Vorher'fagung**, w. = voor'zegging enz. **vorher'fchen**, ft. (h.) = voor(uit)zien. **vorher'berfündigen**, fchw. (h.) = voorspel'len, vooraf ver-, aankondigen. **vorher'wissen**, unr. (h.) = vooruit, van te voren weten.
- vor'heugeln**, fchw. (h.) = (iem. iets) voorhuichelen, (iets) voor (iem.) huichelen. **vor'heulen**, fchw. (h.) = voorhuilen, -jammeren.
- Vor'hieb**, m. = eerste slag, houw; voorloopige behouwing (*van een rots*). **Vor'himmel**, m. = voorportaal des hemels. **vorhin'** = zoeeven, daar straks; [eerst, vroeger]. **vor'hinein'**: im B. = bij voorbaat, vooraf. **vor'historisch** = voorhistorisch.
- Vor'hof**, m. = voorplaats; voorportaal, -hof. **Vor'hölle**, w. = voorportaal der hel. **vor'homert'sch** = voorhomerisch. **Vor'hut**, w. = voorhoede; recht van eerste weldo.
- vor'rig** = vorig, laatstvoorgaand; [vroeger].
- Vor'instanz**, w. = vorige, lagere instantie.
- Vor'jahr**, f. = ('t) vorige jaar. **vor'jährig** = van 't jaar tevoren. **vor'jammern**, fchw. (h.) = voorjammeren, -lamenteeeren; einem etw. v. = iem. met zijn gelamenteer lastig vallen.
- Vor'jammer**, w. = voorkamer; (*van 't hart*) boezem. **vor'kämpfen**, fchw. (h.) = vooraan vechten, strijden. **Vor'kämpfer**, m. = strijder in de eerste gelederen, voorste strijder; voorvechter, kampioen. **vor'kaufen**, fchw. (h.) = voorkauwen. **Vor'kauf**, m. = voorkoop; im B. = in voorkoop. **vor'kaufen**, fchw. (h.) = voorkoop, vooraf opkopen. **Vor'läufer**, m. = opkooper. **vor'kaufsrecht**, f. = recht van voorkoop.
- Vor'kehr**, w. zie Vorkehrung. **vor'lehren**, fchw. (h.) = naar buiten, naar voren keeren; (*middelen*) gereed houden, aanwenden; (*maatregelen*) nemen. **Vor'lehrung**, m. —, —en = schikking, (voorzorgs)maatregel; B. en treffen = (voorzorgs)maatregelen nemen. **Vor'lehrungsmittel**, f. = voorbehoedmiddel. **vor'lehrungsweise** = bij wijze van voorzorg.
- Vor'kenntnis'se**, Pl. = voorafgaande, voorbereidende kennis, kundigheden.
- Vor'firde**, w. = (voor)portaal.
- vor'flehen**, fchw. (h.) = er voor, er tegenaan plakken. **vor'flingen**, ft. (h.) = bovenuit klinken.
1. **vor'kommen**, ft. (f.) = voor'komen: zich voordoen, gebeuren, plaats hebben; bestaan; schijnen, dunken; even aanloopen; voortkomen, te voorschijn komen; [voor'komen, voorbij'komen, -snellen]; (einer Sache, einem) voor'komen; id' konnte bei ihm nicht v. = kon hem niet te spreken krijgen; wie kommst du mir vor? = wat moet ik van je denken? zie vor'kommenfalls. II. **Vor'kommen**, f. = ('t) voorkomen, ('t) bestaan.
- vor'kommenfalls'** = als 't geval zich voordoet, bij voor'komende gelegenheid. **Vor'kommenheit**, w. —, —en, -kommenis, f. —fes, —je = voorval, geval, gebeurtenis. **Vor'loft**, w. = voorspijs; eetwaren, comestibels, peulvruchten. **vor'loften**, fchw. (h.) = voorproeven, vooraf proeven. **Vor'lofter**, m. —s, — = voorproever. **Vor'loft'händler**, m. = kruidenier; koopman in comestibels. **Vor'loft'handlung**, m., -laden, m. = kruidenierswinkel, winkel van comestibels.
- vor'fragen**, fchw. (h.) = (doen) vooruitspringen (*wit een muur*). **vor'fragen**, fchw. (h.) = voorkrijgen; ook = vor'nehmen. **Vor'kriegs...**, **vor'kriegszeit'lich** = vóóroorlogs..., van vóór den (wereld)oorlog.
- vor'laden**, ft. (h.) = dagvaarden, oproepen. **Vor'ladung**, w. = dagvaarding, oproeping. **Vor'ladungsbe'fehl**, m. = dagvaarding. **Vor'lage**, w. = voorwerp (*steen, stuk hout*) dat men tegen iets aanlegt om 't tegen te houden, tegensteun; schrijf-, teekvoorbeeld; (wets-)voorstel, (wets)ontwerp; indiening. **vor'fallen**, fchw. (h.) = voorstotteren. **Vor'land**, f. = voorland, buitenpolder, uiterwaard; (*bij vesting*) voorterrein. **vor'langen**, fchw. (h.) zie hervor'langen. **vor'längst** = lang geleden, vóór langen tijd. **vor'laffer**, ft. (h.) = naar voren laten (komen of gaan); toelaten (*bij iem.*), laten binnenkomen. **Vor'laffung**, w. —, —en = toelating; um B. bitten = verzoeken om toe-, binnengelaten te worden. **Vor'lauf**, m. = voorloop; (*sport*) serie; 3. dd. 4. B. = demifinale. **vor'laufen**, ft. (f.) = vooraan-, vooruitloopen; einem v. = iem. vooruitloopen, voorbij'snellen. **Vor'läufer**, m. = voorlooper. **vor'läufig** = voorloopig. **vor'laut** = onbescheiden, neuswijs, verwaand.
- Vor'leben**, f. = verleden, antecedenten. **Vor'legeblatt**, f. = (teeken-, schrijf)voorbeeld. **Vor'legegabel**, w.; -läffel, m.; -messer, f. = groote tafelvork; gr. lepel; gr. tafelmess (voorsnijmes).
- vor'legen**, fchw. (h.) = er voor leggen; (*een slot*) er aanhangen, er op doen; (*spijzen*) voordienen, -zetten; -snijden; (*vraag, stukken, bewijzen*) voorleggen; der Kammer einen Entwurf v. = bij de kamer een ontwerp indienen; (*motieven*) blootleggen; (*geld*) vooruit betalen. **Vor'leger**, m. —s, — = (*wat men vóór iets legt, bivv.*) kleedje, mat (*vóór bed, deur enz.*); vensterkussen; groote lepel; voorsnijder. **Vor'lege'fchloß**, f. = hangslot. **Vor'legung**, w. —, —en = voorlegging, vertoon; overlegging; indiening; blootlegging. **vor'leiern**, fchw. (h.) = voorspelen op de lier; voordreunen, voorleuteren. **Vor'lese**, w. = begin van den wijn-oogst. **vor'lesen**, ft. (h.) = voorlezen. **Vor'lefer**, m. = (voor)lezer. **Vor'lesung**, w. —, —en = voorlezing; (*aan de universiteit*) kollege, cursus; B. en hören = kolleges volgen. **vor'lezt** = voorlaatst. **vor'leuchten**, fchw. (h.) einem = voorlichten, met een licht voorgaan, bijlichten; (*fig.*) een schitterend voorbeeld zijn. **Vor'leuchter**, m. = bijlichter; goed voorbeeld. **Vor'leuchtung**, w. = ('t) goed voorgaan.
- Vor'lich** = (zm.) voorlijk (*van den wind*). **vor'lieb'**: v. nehmen = tevreden zijn (met

't geen er is); mit etw. v. nehmen = iets voorlief nemen, genoeg nemen met iets. **Vorliebe**, w. = voorliefde, -keur. **vorliegen**, ft. (h.) = er vóór liggen; aanwezig zijn, er zijn, klaar zijn; ter tafel, ter vizie, ter inzage liggen; op de agenda staan; (die Sache) liegt dem Richter vor = is voor 't gerecht, is in handen van den rechter; es liegen feine Gründe dazu vor = daarvoor zijn geen redenen (aanwezig); es liegt heute nichts vor = er is heden niets (te behandelen); es liegt gegen ihn nichts vor = er is niets tegen hem aan te voeren; im v. den Fall = in 't onderhavige geval; die v. de Schrift = dit geschrift (werk), 't hier aangeboden g., 't g. zooals 't hier voor ons ligt enz. **vorliegen**, fchw. (h.) = voorliegen.

vorn = vor dem.

vorn = vor maals; vormittags.

vor'machen, fchw. (h.) = er vóór maken; (einem etw.) voordoen, wijzen (*hoe 't gedaan wordt*); (iem. iets) wijs maken, voorgoochelen, voorfabelen; vgl. **vor'mähen**, fchw. (h.) = vooraan maaien. **Vor'mäher**, m. = voorste maaiër. **vor'malen**, fchw. (h.) = voorschilderen. **vor'malig** = voormalig, vroeger. **vor'mals** = voor maals, voorheen', vroeger, eertijds. **Vor'mann** zie **Vordermann**. **Vor'mars**, m. = voormars. **Vor'marsch**, m. = opmarsch. **Vor'marssteng**, w. = voormarssteng. **vor'märzlich** = (van) vóór Maart, (*biz.*) vóór de Maartrevolutie 1848: verouderd. **Vor'mauer**, w. = voormuur, bouwkerk, wal (*vooral fig.*) **vor'merken**, fchw. (h.) = (voor later) op- aanteekenen, noteren; nota nemen van. **Vor'merkung**, w. —, —en = aanteekening, notitie; V. von etw. nehmen = iets aanteekenen, nota van iets nemen. **vor'messen**, ft. (h.) = voormeten. **Vor'mittag**, m. = voormiddag. **vor'mittäglich** = voormiddag... **vor'mittags** = voor den middag, des voormiddags.

Vor'mittags || **gottesdienst**, m.; *predigt, w. = voormiddag||dienst; -preek (-beurt).

Vor'mittags || **schule**, w.; *stunde, w.; *wache, w.; *zeit, w. = voormiddag||school; -uur (-les); -wacht (van 8—12 uur); -tijd.

Vor'monat, m. = (de) vorige maand.

vor. Mts. = vorigen Monats: van de vorige maand.

vor'mumpfen, fchw. (h.) zie **vorfchwefeln**.

Vor'mund, m. —(e)s, .. münder u. —e = voogd.

Vor'münderin, w. —, —nen = voogdes.

Vor'mundsbeftellung, w. = benoeming van een voogd. **Vor'mundfchaft**, w. — = voogdij(-fchap). **vor'mundfchaftlich** = van een voogd, voogdij... **Vor'mundfchaftsamt**, f. = voogdijraad. **Vor'mundfchaftsbehörde**, w. = bevoegde macht in voogdijzaken. **Vor'mundfchaftsgelder**, Pl. = pupillegelden. **Vor'mundfchaftsgericht**, f. = rechtbank (rechter) in voogdijzaken. **Vor'mundfchaftsordnung**, w. = voogdijwet. **Vor'mundfchaftsrechnung**, w. = rekening over de pupillegelden. **Vor'mundfchaftstube**, w. = voogdikamer. **Vor'mundfchaftswesen**, f. = voogdij.

vor'mühen, unr. (h.) = voor(aan)moeten.

vorn = voor(aan), van voren; von v. anfangen = van voren (af) beginnen; wieder von v. an = weer van voren af aan; wir wohnen (nach) v. heraus = wij wonen voor; (das ist) v. ja hoch wie hinten = zoo lang als 't breed is, lood om oud ijzer.

vor'nächtig = van den vorigen nacht. **vor'nageln**, fchw. (h.) = voorspijkeren. **Vor'**

nahme, w. — = ('t) onder-handen-nemen (*van zaken en personen*); behandeling (*van een werk*). **Vor'name**, m. = voor-, doopnaam; mit dem B. n. (hieß er Karl) = van zijn voornaam **vorn'an'** = vooraan. **vor'ne** zie **vorn**. **vor'nehin'** = naar voren.

vor'nehm = voornaam', aanzienlijk, deftig (*van stand*); hoog; [gewichtig, belangrijk]; v. tun = gewichtig doen. **vor'nehmen**, ft. (h.) = (voor zich) nemen; (iets) onderhanden-nemen, beginnen; (Änderungen, Ergänzungen u. ä.) maken, aanbrenge; (Handlungen) uit-, volvoeren, tot ... overgaan; (iem.) onderhanden-nemen, doorhalen, de les lezen; sich v. = zich voornemen. **Vor'nehmen**, f. = voornemen, plan. **Vor'nehmheit**, w. — = voornaamheid, deftigheid, hoogheid. **vor'nehmlich** u. **vor'nehmlich** = voornamelijk, vooral, in 't bijzonder.

Vor'nehmteurei w. —, **Vor'nehmturn**, f. = gewichtigdoenerij, deftigheid, grootdoen. **Vor'nehmung**, w. —, —en zie **Vornahme**.

vor'neigen sich, fchw. (h.) = (zich) voorover, naar voren buigen. **Vor'neigung**, w. = ('t) vooroverbuigen, buiging, neiging; [voorkeur, voorliefde]. **vor'neweg'** = vooruit, voorbarig.

vorn'herein': von v. = (al) van te voren, van meet af aan, a priori, zonder meer. **vorn'über** = voorover. **vorn'übergebogen** = voorovergebogen.

vor'ordnen, fchw. (h.) = den voorrang geven, plaatsen boven, vgl. **vorgeordnet**.

Vor'ort, m. = kleine plaats (*bij een groote stad*); voorstad; hoofdplaats (*van een gewest, van een streek*). **Vor'ortbahn**, w. = buurt-, lokaalspoor. **Vor'ortler**, m. —s, — = bewoner van een Vorort, iem. uit de omstreken (*van een grootere plaats*). **Vor'ortverkehr**, m. = buurtverkeer. **Vor'ortzug**, m. = buurttrein.

Vor'parlament, f. = voorparlement. **vor'pfeifen**, ft. (h.) = voorfluiten. **Vor'pflicht**, w. = voorplecht. **vor'plappern**, fchw. (h.) = voorbabbelen. **Vor'platz**, m. = voorplein; overloop, trapportaal; vestibule. **vor'plaudern**, fchw. (h.) = voorbabbelen. **Vor'pommeren**, f. = Voor-Pommeren. **Vor'posten**, m. = voorpost. **Vor'postendienst**, m. = voorpostedienst. **Vor'postengefcht**, f. = voorpostegevecht. **Vor'prämie**, w. = premie te leveren. **Vor'predigen**, fchw. (h.) = voorpreken. **Vor'prüfung**, w. = voorexamen, tentamen. **vor'quellen**, fchw. (f.) = uitstroomen, ophorren; uitpuilen; v. de Augen = uitpuilende oogen. **vor'ragen**, fchw. (h.) = uitsteken. **Vor'rang**, m. = voorrang, -keur; meerderheid; V. vor = v. voor (boven). **Vor'rat**, m. = voorraad, provizie, benoodigheden; im B. = in v.; „solange B.“ = (*bij offeries*) zoolang de voorraad strekt, (*das*) vrijblijvend. **vor'rätig** = voorradig, voorhanden (zijnde). **Vor'ratsgefäß**, f. = reservoir. **Vor'ratshaus**, f. = magazijn, pakhuis. **Vor'ratskammer**, w. = voorraadkamer, magazijn; proviziekamer. **Vor'ratskranz**, m. = proviziekast. **Vor'ratsverzeichnis**, f. = inventaris. **Vor'raum**, m. = portaal, portiek.

vor'rechnen, fchw. (h.) = voorrekenen. **Vor'recht**, f. = voorrecht, privilegie. **vor'rede**, fchw. (h.) = (naar voren) uitrekken. **Vor'rede**, w. = voorrede, -bericht, -woord, inleiding. **vor'reden**, fchw. (h.) = voorpraten, wijsmaken. **Vor'rebner**, m. = (de) vorige spreker. **Vor'reiber**, w. = werveltje (*aan venster*). **Vor'reihen**, fchw. (h.) = aangeven, (ver)toon.

vor'reif = vroegrijp. **Vor'reigen, -reihen**, m. = opening van 't bal, openingsdans. **vor'reihen**, ft. (h.) = naar voren, vooruitrukken; voorloopig schetsen; voortekenen; (*grappen*) verkoopen, debiteeren. **vor'reiten**, ft. (h.) = voor(aan)rijden; (einem) voorrijden (*als voorbeeld*), -doen; vooruitrijden; (ein Pferd) voorrijden; (einem) etw. v. = iets voor iem. uitstellen, laten paradeeren; v., (f.) = voorrijden. **Vor'reiter**, m. = voorrijder, pikeur. **vor'rennen**, unr. (f.) = vooraan, vooruitrennen; (einem) voorbijrennen. **vor'richten**, fchw. (h.) = klaarmaken, -zetten ('t eten bijv.); (*horloge*) voor(uit)zetten. **Vor'richtung**, w. —, —en = toestel, inrichting, mechanisme; voorbereiding. **Vor'rich**, m. = (voorloopige) ruwe schets. **Vor'rit**, m. = ('t) voorrijden. **vor'rüden**, fchw. (h.) = (*een stoel e. d.*) vooruitzetten, naar voren zetten, schuiven; (*schld.*) doen uitkomen; (einem) etw. onder 't oog brengen, voorhouden, verwijten; v., (f.) = vorderen, opschieten; (mit der Arbeit) opschieten, vorderen; (*mil.*) op-, voorwaartsrukken; die Jahreszeit ist schon weit vorge-rüdt = 't seizoen is al ver gevorderd, 't is al ver in 't seizoen; zum Hauptmann v. = tot kapitein bevorderd worden; in eine höhere Stelle v. = tot een hoogere betrekking opklommen; *vgl.* v. v. gerüdt. **vor'rufen**, ft. (h.) = (op-, voor)roepen. **vor's** = vor das. **Vor'saal**, m. = voorzaal, -kamer, wachtkamer. **vor'sagen**, fchw. (h.) = voorzeggen; -praten, vertellen; [voorzeg'gen, -spel'len]. **Vor'sager**, m. —s, — = voorzegger. **Vor'sänger**, m. = voorzanger (*in kerken*); -zinger. **Vor'satz**, m. = voornemen, plan, bedoeling; opzet; ook = Vor'seher; mit B. = met opzet, met bedoeling. **Vor'satzblatt**, f. = schutblad. **vor'satzlich** = opzettelijk, expres, met opzet. **Vor'satzpapier**, f. = schutblad. **Vor'schanze**, w. = voorschans. **Vor'schein**, m. = voorschijn; zum B. kommen, brengen = te v., voor den dag komen, brengen. **Vor'schicht**, w. = voorste, eerste laag. **vor'schicken**, fchw. (h.) = vooruitzenden. **vor'schieben**, ft. (h.) = er voor schuiven, vooruitschuiven, -brengen; (iets) voorwenden; vorge-schobene Forts = buitenforten; vorge-schobener Posten = vooruitgebrachte post, buitenpost; einen als Rebattent v. = iem. voor de leus als redakteur laten optreden (*om zich achter hem te verschuilen*); *vgl.* Riegel. **vor'schießen**, ft. (h.) = (*geld*) voorschieten, leenen; voorschieten (*hoe 't moet*); v., (f.) = vooruitschieten, vooruitspringen. **Vor'schiff**, f. = voorschip. **Vor'schlag**, m. = voorslag (*ook in de muziek*); eerste slag; voorstel; prop (*op de lading van een vuurwapen*); etw. in B. bringen = iets voorstellen; *vgl.* Güte. **vor'schlagen**, ft. (h.) = er voor slaan, voorslaan; voorstellen; (iem.) voordragen (*voor een betrekking*); overvragen; 't eerst slaan; maar even dorschen; v., (f.) = uitslaan (*van vlammen e. d.*). **Vor'schläger**, m. —s, — = voorslaander; ook = Vor'schlaghammer, m. = voorhamer. **Vor'schlags-liste**, w. = voordracht. **Vor'schlagsnote**, w. = voorslag (*in muziek*). **Vor'schlagsrecht**, f. = recht van voordracht, van aanbeveling. **Vor'schlußrunde**, w. = (*sport*) demi-finale. **Vor'schluß** zie Vorge-schw. **vor'schmeden**, fchw. (h.) = voor(af)proeven; sterk te proeven

zijn, overheerschen. **vor'schmeicheln**, fchw. (h.) = vleierijen zeggen. **Vor'schneidmesser**, f. = voorsnijmes. **vor'schneiden**, ft. (h.) = voorsnijden; *vgl.* Geficht, Grimasse. **Vor'schneider**, m. = voorsnijder. **vor'schnell** = voorbarig, overijld, lichtvaardig. **vor'schneuben**, fchw. (h.) = er voor schroeven. **vor'schreiben**, ft. (h.) = voorschrijven (*als voorbeeld, als bevel, als opdracht*); (einem) Buch seinen Namen v. = zijn naam aan 't hoofd van (vóór in) een boek zetten. **vor'schreiben**, ft. (h.) = voorschreeuwen. **vor'schreiten**, ft. (f.) = vooruitstappen, -gaan, -komen, vorderen; vorge-schritten = vergevorderd. **Vor'schrift**, w. = voorschrift; schrijfvoorbeeld; last, bevel, order, regel, instructie; nach B. = (*hand.*) volgens order, (*op recepten*) volgens recept. **Vor'schriftenbuch**, f. = schrijfvoorbeeldboek. **vor'schriftsmäßig** = voorgeschreven, volgens voorschrift, reglementair, model. **Vor'schritt**, m. = stap voorwaarts; vordering. **Vor'schub**, m. = hulp, bijstand; eerste zet, worp; (einem) B. leisten = iem. hulp verleen, helpen, bijstaan, een handje helpen; einer Sache B. leisten = een zaak begunstigen, steunen, bevorderen, in de hand werken; den B. haben = 't eerst spelen, voorspelen. **Vor'schuh**, m. = voorschoen. **vor'schuheln**, fchw. (h.) = (*laarzen enz.*) voorschoenen. **Vor'schule**, w. = voorbereidende school. **Vor'schüler**, m. = leerling van een voorbereidende school. **Vor'schürze**, w. = voorschoot, boezelaar. **Vor'schuß**, m. = voorschot; mit (um) 100 M. im B. sein = M. 100 voorgeschoten hebben; Vor'schüsse leisten = voorschotten geven. **Vor'schußbank**, w., -verein, m. = voorschot-bank, kredietvereniging. **vor'schußweise** = bijwijze van voorschot. **vor'schütten**, fchw. (h.) = (den) Pferd (Safer) geven. **vor'schützen**, fchw. (h.) = voorwenden, -geven, als verontschuldiging opgeven. **Vor'schwarm**, m. = eerste zwerm, voorzwerm. **vor'schwagen**, fchw. (h.) = voorbabbelen, voorpraten, -kletsen. **vor'schweben**, fchw. (h.) = voorzweven, voor den geest zweven. **vor'schwefeln**, fchw. (h.) = (einem) etw. wijsmaken, op de mouw spelden, voorgoochelen, -fabelen. **vor'schwimmen**, ft. (f.) = voor-, vooruit-zwemmen. **vor'schwindeln**, fchw. (h.) = voorgoochelen, wijsmaken. **Vor'segel**, f. = voorzeil. **vor'segeln**, fchw. (f.) = voor(uit)zeilen. **vor'sehen**, ft. (h.) = [voorzien', vooruitzien]; overwe'gen, ramen, projekteeren, bepalen; das ist im Vertrag nicht vorge'sehen = daarin voorziet 't kontrakt niet, daaromtrent bepaalt 't k. niets, dat wordt (is) in 't k. niet vermeld; sich v. = op zijn hoede zijn, oppassen, zich in acht nemen, maatregelen nemen; *vgl.* vorge'sehen. **Vor'sehung**, w. — = Voorzienigheid. **vor'sein**, unr. (f.) = (iem.) voor zijn; behandeld, besproken worden; verhoeden; was ist jetzt vor? = wat wordt er nu besproken, behandeld? da sei Gott vor! dat verhoede God! **Vor'seßblatt**, f. = schutblad. **Vor'seße**, w. —, —n = (*gast.*) kade; B., n (*naam van een kade in Hamburg*). **vor'setzen**, fchw. (h.) = vooruitzetten (*den voet bijv.*); er voor zetten, plaatsen; einer Note ein Kreuz v. = een kruis voor een noot zetten; (einem) etw. voorzetten, aanbieden; einen einem Amt v. = iem. een ambt toevertrouwen; einen einem Unter-nehmen v. = iem. aan 't hoofd van een onder-

neming plaatsen; (sich etw.) voornemen. **Vorfeher**, m. = (wat men vóór iets plaatst, bijv.) hor (voor 't venster), scherm (voor den haard) enz. **Vorfehpapier**, f. = schutblad. **vorfeuffen**, fchw. (h.) = voorzuchten, zuchtend vertellen.

Vorfecht, w. — = voorzichtigheid, behoedzaamheid, voorzorg; [Voorzienigheid]; B. l = pas op! voorzichtig (behandelen)! **vorfechtig** = voorzichtig, omzichtig. **Vorfechtigfeit**, w. — = voorzichtigheid. **vorfechtshalber** = voorzichtigheidshalve, uit voorzorg. **Vorfechtsmaatf-nahme**, -maatregel, w. = voorzichtigheids-, voorzorgsmaatregel. **Vorfeilbe**, w. = voorvoegfel. **vorfeingen**, ft. (h.) = voorzingen. **Vorfeinger**, m. = voorzanger. **vorfeinfuttich** zee vorfeinfuttich. **Vorfeig**, m. = voorzitterschap, prezidium; den B. führen = 't prezidium hebben, prezideeren, president zijn. (**vorfeigen**, ft. (h.) = prezideeren, voorzitter zijn; voorrang hebben). **Vorfeigende(r)**, -feiger, m. = voorzitter, president.

vorfejhen, fchw. (h.) = voorliegen. **Vorfejmer**, m. = voorzomer, vroege zomer. **Vorfejorge**, w. = voorzorg; zur B. = uit v.; B. n treffen = voorzorgen nemen. **vorfejorgen**, fchw. (h.) = vooruit zorgen. **vorfejorglich** = zorgend, vooruitziend, uit voorzorg.

Vorfejpann, m. —(e)s, —e = voorspan; wisselpaarden, versche paarden. **vorfejpannen**, fchw. (h.) = er voor spannen; voorspannen. **Vorfejspannpfeib**, f. = wissel-, voorspanpaard. **vorfejpiegel**, fchw. (h.) = voorspiegelen. **Vorfejpiegelung**, w. —, —en = voorspiegeling. **Vorfejpiel**, f. = voorspel, prelude, voorstukje. **vorfejpielen**, fchw. (h.) = voorspelen. **Vorfejprache** = meer-gebr. Fürfeprache. **vorfejprechen**, ft. (h.) = voorspreken (om na te spreken); voorzeggen, influisteren; bei einem v. = (even) bij iem. aanloopen; ich fpreche morgen wieder vor = ik kom morgen weer; [v. = (ook) een goed woord doen = Fürfeprache einlegen; (van orgelpijpen) te sterk spreken]. **vorfejpringen**, fchw. (f.) = vooruitrennen. **vorfejpringen**, ft. (f.) = vooruit-, voorspringen; (van een dak, een portiek enz.) (voor)uitspringen, -steken; v., (h.) = voorspringen (als voorbeeld). **Vorfejprung**, m. = voorsprong, voordeel; voorsprong (van een gebouw e. d.), uitstek; einen B. vor einem gewinnen = iem. een eind voorkomen. **Vorfejput**, m. = voorteeken.

Vorfejtadt w. = voorstad. **Vorfejtädter**, m. = bewoner van een voorstad. **vorfejtädtifch** = van de voorstad, voorstad... **Vorfejtadtviertel**, f. = buitenwijk. **Vorfejtand**, m. = bestuur, direktie; hoofd, directeur, bestuurslid.

Vorfejtandsmitglieb, f.; -feigung, w.; -wahl, w. = bestuurslid; -zitting; -verkiezing. **vorfejstechen**, ft. (h.) = (tr.) (een gat) boren, steken; (intr.) te voorschijn komen, uitsteken, sterk uitkomen. **Vorfejtedärmel**, m. = mof; morsmouw. **vorfejteden**, fchw. (h.) = van voren vaststeken; (eine Bufennabel) aandoen; (den Kopf) vooruitsteken; ich ftede mir ein Ziel vor = ik stel mij een doel. **Vorfejtednadel**, w. = borstspeld, broche. **Vorfejtedfchürze**, w. = huishoudschort. **vorfejtehe(n)**, unr. (h.) = (voor)uitsteken, (voor)uitspringen; einer Schule, einer Gemeinbe v. = aan 't hoofd van ... staan; (einem Amte) bekleeden, uitoefenen; (dem Hauswefen) leiden, besturen; [v. = (ook) aanstaande zijn, te wachten staan = bevoorfejhen; voor den geest

staan]; (gwst.) voor (de rechtbank) komen. **vorfehend** = voren-, bovenstaand, voorgaand; (voor)uitstekend, -springend. **Vorfeher**, m. —s, — = directeur, hoofd, bestuurder, chef, leider. **Vorfeheramt**, f. = directeursbetrekking, betrekking van hoofd, van chef. **Vorfeherin**, w. —, —nen = directrice, hoofd, bestuurster, chef. **Vorfeherfchaft**, w. = bestuur, direktie. **Vorfehgund**, m. = staande hond. **vorfehellbar** = voorstelbaar, geschikt om voorgesteld te worden, presentabel. **vorfehellen**, fchw. (h.) = voorstellen; er voor plaatsen, zetten; (einem Speifen) voorzetten; (einen) voorstellen, introduceeren; den Kläger dem Beflagten v. = den aanklager met den beschuldigde konfronteeren; (th.) voorstellen; was fteht das Gemäbe vor? = wat stelt die schilderij voor? wat verbeeldt 't? er fteht etw. v. = hij lijkt heel wat; was foll das v.? = wat moet dat beteekenen? (einem fejn Unrecht) onder 't oog brengen; (die Uhr) vóórzetten; (das fann ich mir nicht) voorstellen, verbeelden; einem v. = iem. te woord staan; einem penünftig v. = een verstandig woord met iem. spreken. **vorfehellig**: [etw. v. machen = iets veraanschouwelijken, uiteenzetten]; bei einer Beförbe v. werben = bij een bestuur een verzoek(schrift) indienen, rekwesteeren. **Vorfehellung**, w. = voorstelling (ook th. e. d.), denkbeeld, begrip; vermaning, vertog; bezwaar; verzoekschrift; einem B. en über (Vff.) wegen (Gen.) machen = iem. over iets onderhouden; B. en erheben = bezwaren inbrengen, maken. **Vorfehellungs'kraft**, w., -vermögen, f. = voorstellingskracht, -vermogen. **Vorfehellungsweise**, w. = wijze van voorstelling.

Vorfehellenge, w.; -fehen, m.; -feid, m. = voorfelling; -steven; -steek.

vorfehlopfen, fchw. (h.) = (er) voor stoppen. **Vorfehof**, m. = aan-, uitval; (van een gebouw e. d.) voorsprong, uitspringend gedeelte; (kleerm.) belegstuk, (fig.) voorsprong. **vorfehofen**, ft. (h.) = naar voren stooten, duwen; (troepen) vooruitbrengen; v., (f.) = vooruitkomen, voorwaarts trekken. **Vorfehrate**, w. = vroegere straf. **vorfehren**, fchw. (h.) = iem. vooruitstreven. **vorfehren**, fchw. (h.) = (hand, tong) uitsteken; (vinger) opsteken; (geld) voor-, uitschieten. **Vorfehrung**, w. = ('t) uitsteken enz., vgl. vorfehren. **vorfehren**, fchw. (h.) = voorstrooien. **Vorfehild**, f. = voorstuk. **Vorfehodium**, f. = voorstudie. **Vorfehufe**, w. = eerste trede; (fig.) eerste trap. **vorfehürzen**, fchw. (f.) = vooruit snellen, naar voren schieten.

vorfehündfuttich = van voor den zondvloed, antediluviaansch.

Vorfehtanz, m. = voordans, eerste dans, leiding. **vorfehtanzen**, fchw. (h.) = voordansen (i. a. d.). **Vorfehtänzer**, m. = voordanser, eerste danser. **vorfehtänfchen**, fchw. (h.) = voorspiegelen, voorliegen. **Vorfehteil** (met δ , maar **Vor- und Nachteil** met δ), m. = voordeel, winst, profijt; nut; [kunstgreep]; alle B. e. gefen = alles geldt (bij 't spel). **vorfehteilhaft** = voordeelig, winstgevend, profijtelijk, lukratief; met winst, met voordeel. **vorfehtegewärtig** = voordeel (winst) verwachtend, op voordeel rekenend.

Vorfehtier, f. = Vorfegeiß.

Vorfehtreib, m. = voorhoede, -tocht. **vorfehtreiben**, fchw. (f.) = vooraan-, vooruitdraven. **Vorfehttrag**, m. —(e)s, ..träge = voordracht (ook 't hoe),

lezing, rede, rapport, verslag; uiteenzetting; beim König *B.* haben, dem König *B.* halten = aan den koning rapport uitbrengen; *etw.* zum *B.* bringen = iets uitbrengen; *etw.* zum *B.* bringen = iets uiteenzetten; (er hat) einen schönen *B.* = een mooie voordr.; (*stud.*) (sie hat) einen schönen (guten) *B.* = een aardig melkstandje; *B.* auf neue Rechnung = transport; *B.* ... *Gld.* = transporteren f. . .; einem *etw.* in *B.* bringen = iets op iems. rekening brengen. **vortragen**, *ft.* (h.) = voor (iem.) uitdragen; verslag, rapport uitbrengen; (*gedicht e. d.*) voordragen; (den Galbo) (op nieuwe rekening) overbrengen, boeken; v. der Rat = rapporteur, (*aan 't ministerie*) referendaris. **vortragsart**, *w.*, -kunst, *w.* u. a. = wijze, kunst van voordragen e. a.

vortrinken, *fdw.* (h.) = voornedriën. **vor-trefflich**, *fdw.* (h.) = voornedriën. **vor-trefflichkeit**, *w.* = voortreffelijkheid. **vor-treiben**, *ft.* (h.) = voortdrijven. **vor-treppen**, *w.* = bordes, stoep. **vor-treten**, *ft.* (f.) = vooruit-, naar voren treden; (even aanloopen; einem *v.* = vóór iem. anders gaan, den voorrang hebben = den Vortritt vor einem haben]. **vor-trinken**, *ft.* (h.) = voordrinken, 't eerst drinken. **vor-tritt**, *m.* : den *B.* vor einem haben = 't recht hebben om iem. voor te gaan, den voorrang boven iem. hebben. **vor-trupp**, *m.* = voortroep, vooruitmarcheerende afdeeling van de voorhoede.

vor-tuch, *f.* = (*gwst.*) voorschot. **vor-tun**, *unr.* (h.) = voordoen; [es einem *v.* = es einem zu ortun; sich *v.* = sich hervortun]. **vor-tür**, *w.* = tochtdeur, tweede deur. **vor-turnen**, *fdw.* (h.) = voorturnen, -werken. **vor-turner**, *m.* = voorturner, -werker.

vor-üben, *fdw.* (h.) = voorloopig oefenen, voorbereiden.

vor-über = voorbij, weg, over; (*ook*) voorover; an einem, an einem Hause *v.* = iem., een huis voorbij; die 50 *v.* sein = (*ook*) de 50 gepasseerd zijn.

vor-überfliegen, *ft.* (f.); -fliegen, *ft.* (f.) = voorbijvliegen; -vloeien (-stroomen).

vor-übergehen, (f.) = voorbijgaan, -loopen; im *B.* = (*ook*) en passant, terloops. **vor-übergehend** = voorbijgaand.

vor-überkommen, *ft.* (f.); -kommen, *unr.* (h.); -ziehen, *ft.* (f.) = voorbijkomen; -kunnen; -trekken (wegtrekken).

vor-übung, *w.* = vooroefening. **vor-untersuchung**, *w.* = vooronderzoek, instructie. **vor-urteil**, *f.* = vooroordeel, -opgezette meening. **vor-urteilsfrei**, -los = vrij van vooroordeelen, onbevooroordeeld, onbevangen. **vor-urteilsvoll** = sterk bevooroordeeld.

vor-väter, *pl.* = voorouders, -vaderen. **vor- vergangenheit**, *w.* = voltooid verleden tijd.

vor-verhör, *f.* = voorloopig verhoor, v. e. ondervraging. **vor-versammlung**, *w.* = voorvergadering. **vor-verstorben** = vooroverleden.

[**vor-vordern**, *pl.* = voorvaderen]. **vor-vorgeftern** = voor-eergisteren. **vor-vorig**, -vorletzt = op twee na de laatste, voorvoorgaand.

vor-wach, *f.* = stopwas. **vor-wagen sich**, *fdw.* (h.) = vooruit durven, zich vooruit-wagen, voor den dag durven komen. **vor-wahl**, *w.* = voorverkiezing. **vor-walzen**, *fdw.* (h.) = (over)heerschen, de overhand hebben, op den voorgrond treden; bestaan (*vgl.* obwalzen). **vor-wälzen**, *fdw.* (h.) = (*tech.*) voorwalzen.

vor-wand, *m.* — (e)s, . . wände = voorwendsel, uitvlucht; unter dem *B.* = onder voorw. **vor-wärmen**, *fdw.* (h.) = voorwarmen. **vor-wärts** = voorwaarts; (so kommt man) vooruit, verder; weiter *v.* = verder; [*v.* = (*ook*) vooraan = voraan]; Mar[schall] *B.* = Maarschalk Voorwaarts (*d. i. Blücher*). **vor-wärtsbewegung**, *w.*, -gang, *m.* = voorwaartsche beweging. **vor-wärts-schreitend** = (*ook*) progressief. **vor-waschen**, *ft.* (h.) = uitspoelen, uit de week wasschen; voorbabbelen, -kletsen.

vorweg (*mei d.*) = vooruit (*tijd. en plaats.*), a priori, bij voorbaat, al van te voren; mit dem Mund *v.* = vlug in den mond, voorbarig. **vor-wegnahme**, *w.* — = ('t) vooruitnemen, -beschikken, anticipatie. **vor-wegnehmen**, *ft.* (h.) = vooruitnemen (*wat iem. eigenlijk eerst later toekomt*); a priori, zonder meer aannemen (*als een feit bijv.*); (einem das Wort) uit den mond nemen. **vor-weinen**, *fdw.* (h.) = voorhuilen, voorschreien; einem *etw.* *v.* = iem. een deuntje voorhuilen. **vor-weisen**, *ft.* (h.) = (ver)toon, voordendag komen met, voorleggen; er ist nicht zum *B.* = hij is niet toonbaar. **vor-weisung**, *w.* = vertoon. **vor-welt**, *w.* = voorwereld, oudheid, oude tijd. **vor-weltlich** = voorwereldlijk. **vor-wenden**, *unr.* (h.) = voorwenden]. **vor-werfen**, *ft.* (h.) = voorwerpen, voorgooien; toegooien; (einem *etw.*) verwijten, voor de voeten werpen; einem *v.* = vóór iem. anders werpen. **vor-wert**, *f.* = hoeve (*bij een grooter landgoed*); die *B.* e einer Festung = de buitenwerken van een vesting.

vor-wiegen, *ft.* (h.) = (iem. iets) voorwegen; (*intr. meest*) **vor-wiegend** = overwegend, overheerschend, voornamelijk, in hoofdzaak; meestal. **vor-wimmern**, *fdw.* (h.) = voorjammeren, -klagen, -lamenteeren. **vor-wind**, *m.* : *B.* haben = wind achter, 't voor den wind hebben. **vor-winseln** zie vor-wimmern. **vor-winter**, *m.* = voorwinter, begin van den winter; (*ook*) de vorige winter. **vor-wissen**, *f.* = voorkennis, -weten; ohne mein *B.* = buiten mijn voork. **vor-wissenschaft**, *w.* = voorbereidende wetenschap. **vor-wig**, *m.* = onbescheiden nieuwsgierigheid, onbescheidenheid, brutaliteit; (*persoon*) brutaaltje; *vgl.* Amt. **vor-wichtig** = nieuwsgierig, onbescheiden, wijsneuzig, brutaal.

vor-woche, *w.* = (*de*) vorige week. **vor-wort**, *f.* = voorwoord, -bericht; -zetsel; [*B.* = (*ook*) voorspraak. **vor-wurf**, *m.* = verwijt; [*B.* = (*ook*) onderwerp (*voor schilderij, beeld e. d.*); voorwerp (*van spot, beschrijving e. d.*)]. **vor-wurf-frei**, -los = onberispelijk, zonder blaam. **vor-wurfsvoll** = verwijtend; vol zelfverwijt.

vor-zählen, *fdw.* (h.) = voortellen. **vor-zahn**, *m.* = bij-, overtand. **vor-zaubern**, *fdw.* (h.) = voortooveren. **vor-zeichen**, *f.* = voorteeken (*nl. voorbeduidsel, teeken bij den muzieksleutel, vóór een muzieknoot, vóór een getal*). **vor-zeichnen**, *fdw.* (h.) = voorteekenen; (*fig.*) einem den *Beg.* *v.* = iems. weg afbakenen. **vor-zeichnung**, *w.* = voortekening, -beeld; (*muz.*) voortekening. **vor-zeigen**, *fdw.* (h.) = (*bewijs van lidmaatschap e. d.*) (ver)toon; (die Junge) laten zien, uitsteken; (zur Annahme, zum Akzept) aanbieden; erst *vi.* = eerst laten zien! [*v.* = (*ook*) aankondigen, voorspel'en]. **vor-zeiger**, *m.* = toonder; *B.* dieses = bringer, toonder dezes. **vor-zeitung**, *w.* — = vertoon; bei *B.* = op vertoon; op zicht. **vor-zeit**, *w.* = voortijd, oudheid. **vor-zeiten** = eertijds, lang ge-

ieden, weleer. **vorzeitig** = te vroeg, voorbarig, ontijdig, vroegrijp. **vorziehen**, ft. (f.) = voor- uittrekken, voorafgaan; **v.**, (h.) = er voor trekken, er voor doen (*een gordijn bijv.*); naar voren trekken; voortrekken, de voorkeur geven aan, verkiezen; idj ziehe Wein dem Bier vor = ik verkies wijn boven bier; idj ziehe es vor, zu bleiben = ik geef er de voorkeur aan te blijven. **Vorzimmer**, f. = voorkamer. **Vorzug**, m. = voorkeur; -deel, -recht; voortreffelijkheid, voortreffelijke eigenschap; voortrein; idj gebe ihm den V. vor seinem Bruder = ik verkies hem boven zijn broer; er hat viele Vorzüge = hij heeft veel voor. **vorzüglich** = voortreffelijk, uitstekend, probaat; vooral, voornamelijk, in hooge mate. **Vorzugslickeit**, w. = voortreffelijkheid. **Vorzugsaktie**, w. = prioriteitsaandeel, preferent aandeel. **Vorzugsangebot**, f. = speciale aanbieding. **Vorzugspreis**, m. = uitzonderingsprijs. **Vorzugsrecht**, f. = recht van preferentie, van voorkeur. **Vorzugsstellung**, w. = bevoorrechte plaats.

votie'ren, [chw. (h.) = voteeren, stemmen, zijn stem geven aan, goedkeuren. **Votiv'bild, -gemälde**, f. = votiefbeeld, ex-voto: wijdings-, gelofte-, herinneringsbeeld. **Votiv'tafel**, w. = votiefbeeld, -tafel (*waarop de aard van de ex-voto's vermeld staat*). **Votum**, f. —s, . . . ten u. . . ta = votum, stem. **Vrt.** = Vierfel: vierde, kwart. **v. R. w.** = von Rechts wegen, zie Recht II. **V. St.** = Vereingte Staaten. **v. u.** = von unten: van onderen. **vulgär'** = vulgair, gewoon, gemeen. **Vulga'ta**, w. = Vulgata (*pauselijk goedgekeurde Lat. bijbelvertaling*). **vul'go** = vulgo, gewoonlijk, zooals 't volk zegt. **Vulkan'**, m. —s, —e = Vulcanus; vulkaan. **vulkanisch** = vulkanisch. **vulkanis'ren**, [chw. (h.) = vulkanizeeren (*aan hitte blootstellen*); (*rubber*) zwavelen. **Vulkanis'ring**, w. —, —en = vulkanizeering. **V. V.** = vice versa, en omgekeerd, en terug.

W.

W. f. = W. **W** = Wejt(en). **W.** = Wechtel. **W.** = wendel w. = werit: waard, geacht; Ihre w. (werten) Zeilen = Uw geacht schrijven. **Waadt**, w., **Waadt'land**, f. = Waadtland. **Waadt'länder**, m. —s, — = Waadtlander. **waadt'ländisch** = Waadtlandsch. **Waag**, w. = Waag (*rivier*); water, golf. **Waal**, w. = Waal (*rivier*). **Wab'be**, w. —, —n (*gwst.*) = weng. **wab'b(e)lig** = slap, week, lillig; wee (*v. smaak*); mir ist w. = ik ben wat misselijk, wee. **wab'bein**, [chw. (h.) = zwabberen, slap hangen, lillen; es wabbelt mir = mir ist wabblig. **Wa'be**, w. —, —n = (honig)raat. **Wa'ben-honig**, m. — = honig in de raat. **Wa'berlohe**, w. — = vlammend, flakkerend vuur; (*Vlammewal waarmee Odien de slapende Brunhilde omgaf*). [**wa'bern**, [chw. (h.) = zwabberen; waggelen; flakkeren]. **wach** = wakker. **Wach'aufzug**, m. = wacht-parade, ('t) optrekken van de wacht. **Wach'bett**, f. = waakbed. **Wach'dienst**, m. = wacht, waakdienst. **Wa'dje**, w. —, —n = waak, wacht; **W.** halten = de wacht houden; waken; **W.** haben = de wacht hebben; auf **W.** ziehen, die **W.** beziehen = de wacht betrekken; **W.** stehen = op wacht staan; die **W.** aufstellen, ablösen = de wacht uitzetten, afllossen; einen auf die **W.** bringen = iem. op de wacht (in 't wachthuis) brengen; die erste **W.** = de eerste wacht(tijd). **wa'chen**, [chw. (h.) = waken, wakker zijn; (bei einem Kranken, über einen [soms: über einem] waken. **wa'chstehend** = op wacht staand, wachthebbend. **wach'frei** = vrij van de wacht. **wach'habend** = wacht-hebbend. **Wach'hund**, m. = waakhond. **Wach'mann**, m. = wachtsman. **Wach'mannschaft**, w. = (manschappen van de) wacht. **Wachol'der**, m. —s = jenever(boom, -bes). **Wachol'der'baum**, m.; -beere, w.; -brannt-

wein, m.; -drossel, w. = jenever|boom, -bes; -brandewijn (*van -bessen*); -lijster. **Wachol'der'harz**, f. = sand(a)rak (*een hars*). **Wachol'der'holz**, f.; -öl, f.; -strauch, m. = jenever|hout; -olie; -struik. **wach'rufen**, ft. (h.) = wakker roepen (*ook fig.*), opwekken, gaande maken. **Wachs**, f. —es = was. **Wachs'abdruck**, m. = wasafdruk. **wach'sam** = waakzaam, oplettend; w. auf (über) einen sein = op iem. letten; ein w. es Auge auf einen (etw.) haben = een w., wakend oog op iem. (iets) houden. **Wach'samkeit**, w. — = waakzaamheid, oplettendheid. **wachs'ähnlich, -artig** = wasachtig. **Wachs'band**, f. = waslint. **Wachs'baum**, m. = gageel. **Wachs'bild**, f. = wassenbeeld; wasmodel. **Wachs'bildner**, m. = wasboetseerder. **Wachs'bildnerci**, w. = ceroplastik, wasboetseerkunst. **Wachs'blume**, w. = wasbloem; wassen bloem. **Wachs'boden**, m. = waskoek. **Wachs'boffierer**, m. = wasboetseerder. **Wachs'bede**, w. = wassen (wasdoeken) kleedje, zeiltje. I. **wach'sen**, ft. (f.) (bu wächst, er wächst; wuchs; wüchse! wachse! gewachsen) = groeien, wassen, aangroeiën, grooter worden, toenemen; in die Höhe w. = in de hoogte gr., opgr., hooger worden, (*ook*) verrijzen; es sind ihm wieder Haare gewachsen = hij heeft weer haar gekregen; einem über den Kopf w. = iem. boven 't hoofd gr., iem. te machtig worden; diesem Unternehmen war er nicht gewachsen = voor die onderneming was hij de man niet, niet berekend; der Mond ist im W. = 't is wassende maan; *vgl.* gewachsen, gras, grau, Herz. II. **wach'sen, wäch'sen**, [chw. (h.) = wassen, met was bestrijken. **wäch'sern** = wassen, van was; eine w. e Rafe haben = (*fig.*) erg soepel, gedwee zijn; einem eine w. e Rafe drehen = iem. wat wijs

maken. **Wasfsaden**, m. = wasdraad, gewaste draad. **Wasfs'farbe**, w. = waskleur. **wasfs'farbig** = waskleurig. **Wasfs'figur**, w. = wassenbeeld(muzeum, -spel. **wasfs'gelb'** = wasgeel. **Wasfs'gezicht**, f. = waskleurig, wasbleek gezicht, wassen gezicht. **Wasfs'kerze**, w. = waskaars. **Wasfs'kirtche**, w. = Spaansche kers. **Wasfs'tuchen**, m. = waskoek. **Wasfs'lappen**, m. = was-, boenlap. **Wasfs'leinwand**, w. = gewast linnen, wasdoek. **Wasfs'licht**, f. = waskaars, -lucifer. **Wasfs'lichtfabrik**, w. = waskaarsefabriek. **Wasfs'malerei**, w. = waschilderkunst, ('t) wasschilderen, -schilderwerk. **Wasfs'maske**, w. = wassen masker. **Wasfs'mobell**, f. = wassen model, wasmodel. **Wasfs'nase**, w.: (das Recht) hat eine W. = is gemakkelijk te verdraaien.

Wasfs'papier, f.; **wasfs'papier**, f.; **wasfs'papier**, w.; **wasfs'papier**, w. = was|papier (gewast papier); -pleister; -politoer; -pop (wassen pop). **Wasfs'rührchen**, f. = sonde, katheter. **Wasfs'salbe**, w.; **wasfs'salbe**, w.; **wasfs'schmelze**, w.; **wasfs'seife**, w. = was|zalf; -koek (honigraat); -smelterij; -zeep.

wasfs'tehend zie wasch'tehend.

Wasfs'tod, m. = wasrol(detje), gevlochten waskaarsje. **Wasfs'tafel**, w. = wastablet; wassen lei(tje), wastafel; honigraat. **Wasfs'tafel**, m. = wasdoek, gewast taf. **Wasfs'tube**, w. = wachthuis. -kamer. **Wasfs'tuch**, f. = wasdoek.

Wasfs'tum, f. —(e)s = wasdom, groei, ontwikkelng, vooruitgang; mein eigenes W. = eigen verbouwde wijn.

Wasfs'zieher, m. = waswerker, -kaarsemaker. **Wasfs'w.**, —, —en = (schild)wacht. **Wasfs'w.**, w. —, —n = overhangende sneeuw-massa.

Wasfs'tel, w. —, —n = kwartel; oorveeg, nep. **Wasfs'telfang**, m. = kwarteljacht, -vangst. **Wasfs'telgarn**, f. = kwartelnet. **Wasfs'telhund**, m. = patrijs-, speur-, kwartelhond. **Wasfs'telljagd**, w.; **wasfs'tönig**, m.; **wasfs'neq**, f. = kwartelljacht; -koning; -net.

Wasfs'tellpfeife, w.; **wasfs'truf**, m.; **wasfs'schlag**, m.; **wasfs'treichen**, f. = kwartellfluit (-beentje); -slag (-fluitje); -slag; -vangst (met 't strijknnet).

Wasfs'telstrich, m. = ('t) trekken van de kwartels; en = -streichen. **Wasfs'telzeit**, w., **wasfs'zug**, m. = kwarteltijd, trektijd van de kwartels.

Wasfs'ter, m. —s, — = wacht, waker, oppasser. **Wasfs'tergeld**, f. = waakloon. **Wasfs'terhän-dgen**, f. = wachthuisje. **Wasfs'terhorn**, f. = wachthoren. **Wasfs'terruf**, **wasfs'schrei**, m. = roep van de wacht. **Wasfs'teuer**, f. = wachtvuur. **wasfs'thabend** = wachthebbend. **Wasfs'thaus**, f. = wachthuis. **Wasfs'total**, f. = wachtklokaal. **Wasfs'tmantel**, m. = kapotjas. **Wasfs'tmeister**, m. = opperwachtmeester.

Wasfs'tparade, w.; **wasfs'posten**, m.; **wasfs'schiff**, f.; **wasfs'tube**, w.; **wasfs'turm**, m. = wachtparade; -post; -schip; -lokaal; -toren.

Wasfs'te, w. —, —n = wakke (een gesteente). **wasfs'telig** = waggelend, wankel; loszittend (hoefijzer bijv.); w. sein, w. stehen = zwak, faal staan. **Wasfs'tellopf**, m. = schuddebol.

wasfs'tein, f. (h.) = waggelen, schudden, wankelen; (van hoefijzer enz.) loszitten; es wadelt mit seiner Gefunbheit, mit seinem Geschäft = 't staat zwakjes met... (ook) er wadelt.

wasfs'ter = wakker, flink, degelijk, opgewekt.

wad'lig zie wadelig.

Wad'bife, w. — (gwst.) zie Wollen.

Wad'be, w. —, —n = kuit (van 't been).

Wad'ben||bein, f.; **wasfs'trampf**, m.; **wasfs'mustel**, m. = kuit||been; -kramp; -spier.

Wad'fe, w. —, —n = wapen (aanvals-, verdedigingswapen; ook = Waffengattung); zu den W..n = te w.; unter den W..n stehen = onder de w..s zijn; zu den W..n greifen, die W..n ergreifen = de w..s opvatten, naar de w..s grijpen; die W..n fireden = de w..s neerleggen, overgeven.

Wad'fel, w. —, —n = wafel.

Wad'fel||bäcker, m.; **wasfs'eisen**, f.; **wasfs'teig**, m. = wafel||bakker; -ijzer; -beslag.

Wad'fenarbeit, w. = oorlog. **Wad'fenruder**, m. = wapenbroeder. **wad'fenfähig** = in staat om de wapens te dragen. **Wad'fengattung**, w. = wapen (als legerafdeeling).

Wad'fen||gefirt, f.; **wasfs'gerüst**, f.; **wasfs'gestell**, f. = wapen||gekleetter; -rek; -stander (-rek).

Wad'fen||getöse, f.; **wasfs'gewalt**, w.; **wasfs'güld**, f.; **wasfs'haus**, f. = wapen||geraas; -geweld; -geluk; -magazijn (depôt, arsenaal).

wad'fenlos = wapen-, weerloos, ongewapend.

Wad'fen||plaz, m.; **wasfs'rod**, m.; **wasfs'ruhe**, w.; **wasfs'ruhm**, m. = wapen||plaats; (vroeger) -rok (nu: tuniek); -stilstand; -roem.

Wad'fen||rüstung, w.; **wasfs'schau**, w.; **wasfs'schmied**, m. = wapen||rusting; -schouwing; -smid.

Wad'fen||stillstand, m.; **wasfs'tanz**, m.; **wasfs'tat**, w. = wapen||stilstand; -dans (ook: oorlog); -feit.

Wad'fen||tragen, f.; **wasfs'träger**, m.; **wasfs'übung**, w. = wapen||handel (wapens te dragen); -drager (schildknaap); -oefening (-handel).

wad'fen, f. (h.) = wapenen, bewapenen.

wad'gen = weegbaar. **Wad'gen||barkeit**, w. — = weegbaarheid. **Wad'ge**, w. —, —n = (weeg)schaal, balans, waag; Weegschaal (van den dierieriem); zweng(e)hout; [(ook) waag(stuk)]; einem (einem Ding) die W. halten = gelijkstaan met, opwegen tegen iem. (of iets); es ist noch auf der W. = 't is nog onbeslist, nog hangende; etw. fällt schwer in die W. zie f. (h.) w. er. **Wad'geballen**, m. = waagbalk, balans. **Wad'gebrett**, f. = (houten) schaal. **Wad'gegeld**, f. = waaggeld, weegloon. **Wad'ge||hälse**, m. = waaghals. **Wad'ge||hälftig** = waaghalzerig, roekeloos. **Wad'ge||hälftigkeit**, w. — = waaghalzerij. **Wad'gehalter**, m. = schaal-, balansdrager. **Wad'gehaus**, f. = (stads)waag.

Wad'gethen, f. —s, — = wagentje.

Wad'gemacher, m. = balansmaker. **Wad'ge-meister**, m. = waagmeester.

Wad'gemut, m. = durf, (onderremings)moed.

I. wa'gen, f. (h.) = (een sprong e. d.) wagen; (zijn leven, veel geld) wagen, riskeeren; viel Geld an eine Sache w. = er veel geld aan wagen; [w. = (ook) zich blootstellen aan, trotseeren]; sich w. = zich wagen, durven; er wagt sich nicht aufs Eis = durft niet op 't ijs; wer nicht wagt, gewinnt nicht = wie niet waagt, die niet wint. II. **Wa'gen**, m. —s, — u. (f. (h.)) **Wägen** = ruittuig, wagen, waggon; (sterrebeeld) Wagen, Groote Beer; Pferde und W. = paard en ruittuig; einem an den W. fahren, farren, kommen = iem. te na komen, in iems. vaarwater komen, iem. dwarsboomen; vgl. gr. n. **wä'gen**, f. u. f. (h.) (id) wäge; wog ob. wägte; wöge ob. wägte; wägel gewogen ob. gewägt = wegen, waardeeren, schatten; erst wägs, dann wags, — erst wäge, dann wage = bezint eer ge begint.

Wagenabteil, f. = coupé.
Wagenachse, w.; **bank**, w.; **bauer**, m. = wagen-, (rijtuig)as; -bank; -maker.
Wagenbaum, m.; **burg**, w.; **decke**, w. = wagenboom; -burg; -kleed (-zeil, huid).
Wagenbeichsel, w.; **fenster**, f.; **firnis**, m.; **führer**, m.; **geleise**, f. = wagen|dissel; -raam(|de); -vernis(rijtuigv.); -bestuurder; -spoor.
Wagengerassel (=geratter), f.; **geschirr**, f.; **gestell**, f. = wagen|gerammel; -tuig; -stel.
Wagenhaus, f.; **kasten**, m.; **kasse**, w. = wagen|huis (koetshuis); -kast (-bak); -(rijtuig)-klasse (van den trein).
Wagenorb, m. = groote mand, sluitmand.
Wagenrad, m. = rijtuiglak.
Wagenleiter, w.; **lenker**, m.; **macher**, m.; **meister**, m. = wagen|ladder; -bestuurder (chauffeur); -maker; -meester.
Wagenpark, m. = wagenpark ('t rollend materieel, behalve de lokomotieven). **Wagenpferd**, f. = rijtuig-, trekpaard. **Wagenrad**, f. = wagenrad.
Wagenremise, w. = koetshuis, remise. **Wagenrennen**, f. = wagenrennen. **Wagenschiere**, w. = wagensmeer. **Wagenschuppen**, m. = remise.
Wagensitz, m. = wagen-, rijtuigbank, bok. **Wagenspur**, w. = wagenspoor. **Wagentür**, w. = portier (van een rijtuig). **Wagenwinde**, w. = dommekracht, kelderwind. **Wagenwichte**, w. = wagen-, rijtuigwip. **Wagenzug**, m. = trein.
Wäger, m. —s, — = weger.
Wagerecht = waterpas, horizontaal.
Waggestück, f. = waagstuk.
Wagzunge, w. = tongetje (van de balans).
Waggon, m. —s, —s = waggon.
Waghals usw. zie **Wagehals** usw.
Wagner, m. —s, — = (fdd.) wagen-, rijtuigmaker (rijdd. Stells., Radmacher). **Wagnerarbeit**, w. = wagenmakerswerk.
Wagnis, f. —jes, —je = waag, waagstuk.
Wagschale, w. = (waag-, weeg)schaal; seine Worte auf die W. legen = zijn woorden wikken en wegen; vgl. fallen
wagrecht, **Wagstück** zie **wagerecht** usw.
Wahl, w. —, —en = keus, keuze; verkiezing; (bij verkiezing) benoeming; eine gute W. treffen = een goede keus doen; die W. annehmen, ablehnen = de benoeming aannemen, voor de b. bedanken; nach W. = naar keus, (ook) in optie (bij huurkontraakt); vgl. Qual. **Wahlabt**, m. = gekozen abt. **Wahlakt**, m. = ('t) kiezen, verkiezing. **Wahlamt**, f. = stembureau.
Wahlaufruf, m. = oproep(ing) aan de kiezers. **Wahlbar** = verkiesbaar. **Wahlbarkeit**, w. = verkiesbaarheid. **Wahlbedingung**, w. = verkiezingsvoorwaarde. **Wahlberechtigt** = kies-, stemgerechtigd. **Wahlberechtigung**, w. = kiesrecht, -gerechtigdheid. **Wahlbewegung**, w. = verkiezingsbeweging, -drukke. **Wahlbezirk**, m. = kiesdistrict. **Wahlbischof**, m. = gekozen bisschop.
wählen, fchw. (h.) = kiezen, uitzoeken, keuren, verkiezen, stemmen; benoemen; ein gewählter Anzug = keurig pak; gewählte Gesellschaft = uitgezocht gezelschap; sich gewählt ausdrücken = zich keurig (maar ook eenigszins spottend: deftig) uitdrukken. **Wähler**, m. —s, — = kiezer; (bij premisaffaires) kooper. **Wahlertisch**, m. = verkiezingsbesluit. **wählertisch** = kieskeurig, lastig. **Wählertische**, w. = kiezerslijst. **Wählerschaft**, w. = kiezerschap; (de) kiezers. **wählfähig** = kiesbevoegd, -gerech-

tigd; verkiesbaar. **Wahlfähigkeit**, w. = kiesbevoegdheid; verkiesbaarheid. **Wahlfeld** zie **Walfeld**. **Wahlfürst**, w. = keurvorst; verkiezend vorst. **Wahlgang**, m. = stemming, verkiezing; im ersten W. = bij eerste stemming. **Wahlgesetz**, f. = kieswet. **Wahlhandlung**, w. = verkiezing.
wählrig (= *grwt.*) wel, gezond, behaaglijk; ook = **wählerisch**.
Wahlkaiser, m. = (door de keurvorsten) gekozen keizer. **Wahlkampagne**, w. = verkiezingskampagne. **Wahlkampf**, m. = verkiezingsstrijd. **Wahlkapitulation**, w. = kiesverdrag (v. d. Roomsche Keizer), kieskapitulatie. **Wahlkönig**, m. = verkozen koning. **Wahlkonsul**, m. = koopmanskonsul. **Wahlkörperchaft**, w. = kiezerskorps. **Wahlkreis**, m. = kiesdistrict, -kring. **Wahlliste** = **Wählerliste**. **wahllos** = in 't wild, zooals 't uitvalt, blindelings. **Wahlmache**, w. = verkiezingswerk. **Wahlmann**, m. = kiezer. **Wahlmannsörber**, m. = kiescollege. **Wahlmodus**, m. = wijze van verkiezing.
Wahlmut, m. = brooddronkenheid.
Wahlort, m. = verkiezingsplaats. **Wahlpflicht**, w. = stem-, kiesplicht. **Wahlplatz**, m. = verkiezingsplaats; vgl. **Wahlplatz**. **Wahlprotokoll**, f. = proces-verbaal van een verkiezing, van een stemming. **Wahlprüfung**, w. = onderzoek van een verkiezing, van een stemming. **Wahlrecht**, f. = kiesrecht. **Wahlreform**, w. = kiesrecht hervorming. **Wahlreich**, f. = rijk, waar de vorst gekozen wordt: keurrijk. **Wahlpruch**, m. = leus, zinspreuk, devies.
Wahlstatt, zie **Walfatt**.
Wahlstimme, w. = stem. **Wahlsystem**, f. = kiesstelsel. **Wahltag**, m. = verkiezingsdag. **Wahlumtriebe**, Pl. = verkiezingsmanoeuvres, -relletjes. **Wahlurne**, w. = stembus. **Wahlverfahren**, f. = *modus*. **Wahlversammlung**, w. = kiesvergadering. **Wahlverwandtschaft**, w. = keurverwantschap (*chem. en alg.*). **Wahlvorsteher**, m. = president van een stembureau. **wahlweise** = ter keuze. **Wahlzensus**, m. = kiescensus. **Wahlzettel**, m. = stembiljet, -briefje. **Wahlzimmer**, f. = stembureau.
Wahn, m. —(e)s = waan, dwaling; einem seinen W. benehmen = iem. uit den waan, uit den droom helpen. **Wahnbild**, f. = waanvoorstelling, hersenschim. **wahnnein**, fchw. (h.) = wanen, meenen, gelooven. **Wahn Glaube**, m. = wangelooft. **wahngläubig** = wan-, bijgeloovig. **Wahnholz**, f. = wankantig hout. **Wahnkante**, w. = wankant (*scheeve kant aan timmerhout*). **Wahnkorn**, f. = loos koor. **wahn schassen** = wanscha'pen, -stal'ig. **Wahn Sinn**, m. = waanzin, krankzinnigheid. **wahn sinnig** = waanzin, krankzinnig; erg, om gek te worden. **Wahnwitz**, m. = verstandsverbijstering, krankzinnige geestdrijfverij, onzin. **wahnwitzig** = onzinnig, dol.
wahr = waar, juist, werkelijk, echt; (er will) es nicht w. haben = 't niet toegeven, niet bekennen; (ein Versprechen) w. machen = waarmaken, vervullen. **wahren**, fchw. (h.) = (eines Dinges, ein Ding) zorgen voor, hoeden, behoeden; (den Schein) bewaren; (sein Recht) verdedigen, handhaven (oor einem, gegen einen: tegen iem.); sich w. = zich in acht nemen, zich hoeden, oppassen.
währen, fchw. (h.) = (voort)duren, aanhouden. **während**, Präp. mit Gen. = gedurende, tijdens,

onder; Ronj. = terwijl. **währenddessen**, -**dem** = terwijl, ondertusschen.
wahrhaft = waar(achtig), waarheidslievend, oprecht; waarachtig, waarlijk, werkelijk.
währhaft = (schw.) duurzaam, stevig.
wahrhaftig = [waarachtig; waarheidslievend; juist]; waarachtig, waarlijk. **Wahrhaftigkeit**, w. — = waarheidsliefde. **Wahrheit**, w. —, —en = waarheid; Kinder und Narren (und volle Leute) reden (sagen) die W. = kinderen en gekken zeggen de waarheid; einem die W. [sagen = iem. de waarheid zeggen, zeggen waar 't op staat. **Wahrheitsseifer**, m. = waarheidszucht, ijver voor de waarheid. **Wahrheitsfreund**, m. = vriend der waarheid. **wahrheitsgemäß** = waar(achtig), juist, overeenkomstig de waarheid. **Wahrheitsliebe**, w. = waarheidsliefde. **wahrheitsliebend** = waarheidslievend. **Wahrheitssinn**, m. = waarheidszin. **wahrheitswidrig** = in strijd met de waarheid, leugenachtig. **wahrlich** = waarlijk, werkelijk, voorwaar.
[Währmann zie Gewährmann].
wahrnehmbar = waarneembaar. **wahrnehmen**, ft. (h.) = waarnemen, (op)merken, zien; behartigen; (een gelegenheid) waarnemen, gebruiken, benutten; [nehmet der Kinder wahr = zorgt voor de kinderen; nimt der Stunde w. = gebruik den tijd: Rechte w. = rechten verdedigen, beschermen]; seine Kosten w. = zijn onkosten terugnemen. **Wahrnehmung**, w. —, —en = waarneming, opmerking, behartiging. **Wahrnehmungsvermögen**, f. = waarnemingsvermogen.
Wahrerfagkunft, w. = waarzeggerskunst. **wahrerfagen**, (schw. (h.)) (*Part.*: gewährfagt) = waarzeggen, voorspellen. **Wahrerfager**, m. —s, — = waarzegger, voorspeller. **Wahrerfageret**, w. — = waarzeggerij. **wahrerfagerich** = voorspellend, voorzeggend. **Wahrerfagung**, w. —, —en = waarzegging, voorspelling.
Währerfchaft, w. — = waarborg, garantie.
Währerfchau, w. — = waarschuwend teeken (*fig.*). **währerfchauen**, (schw. (h.)) = (nbb.) waarschuwen.
währerfcheinlich = waarschijnlijk. **Währerfcheinlichkeit**, w. — = waarschijnlijkheid. **Währerfcheinlichkeitsrechnung**, w. = waarschijnlijkheidsrekening.
[Währerfmann zie Gewährmann].
Währerfpruch, m. = juryuitspraak, verdikt.
Währerfung, w. — = handhaving enz., vgl. wahren.
Währerfung, w. —, —en = muntvoet, (munt)standaard; valuta; [*fig.* hooge waarde]; hinkende W. = hinkende st.; (drei Gulden) hinkende W. = Oostenrijksch courant (Crt.).
Währerfungsfrage, w. = (munt)standaard-, valutavraagstuk. **Währerfungsminze**, w. = standaardmunt.
Währerfzeichen, f. = karakteristiek merk (teeken); merkwaardigheid; aanwijzing; [sein, signaal].
Währerfzinger, m. —s, — = Waibling (*bijnaam van 't geslacht der Hohenstaufen*).
Waid, m. —(e)s = (ververs)weede, pastel(plant).
Waiderfärber, m.; **Waid**, w.; **Waidmühle**, w. = weed(e)lverver; -kuip; -molen.
Waid, w. —, —n, (zelden m. —n, —n) = wees; (*bij de Meistersinger*) rijmloos vers.
Waiden, w.; **Waiden**, Pl. = weesluis (-inrichting); -gelden.
Waiden, f. = vedergas. **Waidenhaus**, f. = weeshuis. **Waidenkind**, f. = weeskind; darin ist

er ein W. = daar begrijpt hij niets van, heeft hij geen verstand van, heeft hij geen kaas van gegeten; (seine Uhr) ist ein W. geworden = staat in de lommerd. **Waiden**, m. = weesjongen; unter uns W. n = (*scherts.*) onder ons meisjes; vgl. -find. **Waiden**, f. = weesmeisje.
Waidenpflege, w. = weezeverpleging. **Waidenrat**, m. = raad van toezicht op de weezeverzorging. **Waidenschule**, w. = school voor weezen. **Waidenvater**, m. = weesvader.
Waid, w. —, —n = wak (*in 't ijs*); bijt.
Waid, w. —(e)s, —e = walvisch.
Waiden, m. —n, —n = Walach, Walachijer. **Waiden** = Walachije. **Waiden** = Walachijsch.
Waid, m. —(e)s, **Waiden** = bosch, woud; wie man in den W. hineinsetzt, so fällt es wieder heraus = zoo men doet, zoo men ontmoet.
Waidameise, w. = boschmier. **Waidanemone**, w. = boschanemoon. **Waidaus** = ('t) bosch uit. **Waidbau**, m. = boschbouw, -cultuur.
Waidbaum, m. = woudboom.
Waidbeere, w.; **Waidbeere**, m.; **Waidbeere**, m. = boschbes; -wachter; -stand.
Waidbrand, w. = wilde bij. **Waidbrand**, m. = boschbrand. **Waidbruder**, m. = kluisenaar, heremiet. **Waiden**, f. —s, — = boschje, bosschage. **Waiddorf**, f. = dorp in 't bosch. **Waiddunkel**, f. = duisternis van 't bosch. **Waiden** = ('t) bosch in **Waiden**.
Waiden, m. —s, — = Waldenzer.
Waiderdbeere, w. = wilde aardbei.
Waidesel, m.; **Waidesel**, w. = woudlezel; -uil.
Waiderebel, m. = strooperij. **Waiderebel**, m. = strooper.
Waidengebirge, f.; **Waidengebirge**, w.; **Waidengebirge**, m. = woudgebergte; -streek; -geest (boschgeest).
Waidgott, m. = bosch-, woudgod. **Waidgöttin**, w. = bosch-, woudnimf. **Waidhonig**, m. = wilde honing. **Waidhorn**, f. = waid-, jacht-hoorn. **Waidhornist**, m. = waidhoornspeler, hoornist. **Waidhüter**, m. = boschwachter. **Waidig** = boschrijk, met bosch begroeid.
Waidlase, w. = boschkat. **Waidlase**, w. = wilde kers; (*ook*) roode boschbes. **Waidkultur**, w. = boschkultuur. **Waidläufer**, m. = woudlooper. **Waidleute**, Pl. = boschbewoners.
Waidmännchen, f. = boschmannetje, -geest. **Waidmast**, w. = veevoeder in 't bosch, eikelvoer. **Waidmaus**, w. = boschmuis.
Waidmeister, m. = hoofdinspekteur bij 't boschwezen; lievevrouwe-bedstroo, ruwkruid. **Waidmenschen**, m. = boschmenschen, orang-oetan.
Waidnymph, w. = boschnimf. **Waidordnung** zie Forstordnung.
Waidrauch, m. = hei-, veenrook; wierook (*van naaldhoutbars*); muskuskruid. **Waidrebe**, w. = klematis. **Waidrecht**, f. = boschrecht.
Waidreiter, m. = bereden boschwachter. **Waidshaden**, m. = schadde, nadeel (*in de bosschen aangebracht*). **Waidschau**, w. = inspektie van de bosschen. **Waidshneise**, w. = houtsnip. **Waidshnung**, w. = jong hout, plantsoen. **Waidshvat**, m. = boschgod, sater.
Waidshüt, m. = boschwachter.
Waidstadt, w. = woudstad, stad bij (een) bosch; die vier **Waidstädte** am Rhein = de vier (Zwarte-)Woustedden (Waldspüt, Laufenburg, Sädtingen, Rheinfeben); die vier **Waidstädte** = de vier oorkantons aan 't Vierwoudstedemeer.

Wald'stede, w.; *strom, m.; *taube, w. = woud|streek; -stroom; -duif (houtduif).
Wald'teufel, m. = boschduivel; bavian; foekpot. **Wald**'tier, f. = wild dier; (ook) gems.
Wald'bung, w. —, —en = bosch, woud, bosch-, woudstreek. **Wald**'beilchen, f. = boschviooltje.
Wald'wärts = boschwaarts. **Wald**'weg, m. = boschweg.
Wale, m. —n, —n = Galliër, Italiaan, Waal.
Wal'es (spr.: *oedels*), f. = Wales.
Wal'feld, f. = slagveld.
Wal'fisch (met *ä*), m. = walvisch.
Wal'fisch|fahrrer, m.; *fang, m.; *tran, m. = walvisch|vaarder; -vangst; -traan.
wäl'gern, schw. (h.) = (groot) rollen ('t deeg bijv.).
Wal'hall'a, w. = Walhalla.
Wal'ter, m. —s, — = bewoner, van Wales.
Wal'te, w. —, —n = ('t) vollen, volmolen; ransel; dem Tuch die W. geben = 't laken vollen. **wal**'ten, schw. (h.) = vollen; afranselen.
Wal'ter, m. —s, — = voller, volder.
Wal'flaß, f.; *fessel, m.; *mühle, w.; *müller, m. = vol|knip; -ketel; -molen; -molenaar.
Wal'kure u. **Wal**'kure, w. —, —n = Walkure (*Odiens strijdmaagd*).
W'all, m. —(e)s, Wälle = wal, muur, bolwerk.
W'all, m. —(e)s, —e = 80 stuks.
Wal'lach, m. —(e)s u. —en, —e(n) = ruin.
Wal'lafette (afbr.: **Wal**'lafette), w. = vesting-aftuit.
Wal'anker, m. = walanker. **Wal**'arbeit, w. = schanswerk, -arbeid. **Wal**'arbeiter, m. = schans-, aardwerker. **Wal**'bruch, m. = bres; dijkbreuk. **Wal**'büchse, w. = groot geweer (*om op de wallen te gebruiken*).
Wal'ten, schw. (h.) = golven, borrelen, warrelen, zieden, koken; (op)trekken (*ter bedevaart bijv.*).
Wal'ter, m. —s, — = reiziger, pelgrim.
wal'fahren, schw. (f.) = een pelgrimstocht doen, ter bedevaart gaan. **Wal**'fahrer, m. —s, — = bedevaartganger, pelgrim. **Wal**'fahrt, w. = pelgrimstocht, bedevaart. **wal**'fahren, schw. (f.) zie **wal**'fahren. **Wal**'fahrtsort, m. = bedevaartsplaats.
Wal'graben, m.; *gräber, m. = wal|gracht; -graver (schansgraver).
Wal'lis, f. = Wallis (*kanton*). **Wal**'li'jer, m. —s, — = Walliser.
Wal'teller, w. = walkelder, kazemat. **Wal**'lafette, w. zie **W**'allafette. **Wal**'meister, m. = opzichter van fortifikatie.
Wal'ne, m. —n, —n = Waal. **Wal**'nin, w. —, —nen = Waalsche. **wal**'nisch = Waalsch.
Wal'lung, w. —, —en = opwelling, koking, opruising, sterke beweging.
Wal'wurz, w. = smeerwortel.
Wal'niß (met *ä*), w. = (wal-, okker)noot; en = **Wal**'nußbaum, m. = (wal)noteboom.
Wal'platz, m. = **W**'allplatz.
Wal'pur'gis, w. = Walburg. Walpurgis. **Wal**'pur'gismacht, w. = Walpurgisnacht.
Wal'rat (met *ä*), m. u. f. —(e)s = walschot, spermacti. **Wal**'roß f. = walrus, walros.
Wal'ratt, w. = slagveld, kampplaats.
wal'ten, schw. (h.) = heerschen, besturen, beschikken; w. über (Wff.) [eines Dinges u.] = heerschen, waken over, zorgen voor; das walte Gott, walt's Gott! = dat geve God! er schaltet und waltet = hij doet zooals hij wil, speelt den baas, deelt de lakens uit; einen schalten und w. lassen = iem. laten begaan; **W**'lthe w. lassen = met zachtheid, goedertierendheid te werk gaan; walte meines Amtes = doe wat je plicht is.

Wal'ter, m. = Wouter.
Wal'ze, w. —, —n = wals, rol; ook = **W**'ander-schaff; er ist auf der W. = hij reist op zijn ambacht. **Wal**'eisen, f. = walsijzer, gewalst ijzer. **wal**'zen, schw. (h.) = walsen, pletten; rollen; w. de Grundstücke = vervreemdbare gronden. **wäl**'zen, schw. (h.) = wentelen, rollen; ein Lexikon w. = in een woordenboek zoeken; etw. von sich auf einen andern w. = iets van zich af enz. wentelen, werpen, schuiven; sich im Rot, auf der Erde, am Boden w. = zich in 't slijk enz. wentelen; er wollte sich w. vor Lachen = hij viel om van 't lachen, lachte zich dood; es war zum W. = 't was om te vallen; sich w. = (*van menschenigte ook*) stroomen; sich im Bett w. = zich van den eenen kant op den anderen goolen. **wal**'zen-förmig = cilindrisch. **Wal**'zer, m. —s, — = walser; wals. **Wäl**'zer, m. —s, — = roller, wentelaar; (*scherts*) dik boek, bijbel; (*een soort*) keldermot. **wal**'zig = cilindrisch. **Wal**'werk, f. = pletmachine, pletterij, walswerk.
Wam'me, **Wam**'pe, w. —, —n = wam, buik; pens; kossem (*aan den hals van runderen*).
Wam's, f. (u. m.) —es, **Wäm**'ser = (wam)buis.
wam'ten, schw. (h.) = (af)ranselen, afrossen.
Wand, w. —, **Wände** = wand, muur; hólgerne W. = houten wand, beschoot; (er will) immer mit dem Kopf durch die Wand = altijd zijn zin doordrijven; vgl. Fliege, Narrenhände, spanisch, Teufel. **Wand**'arm, = m. wandarm.
Wand'bett, f. = bedstee.
Wan'del, m. —s = verandering, wijziging; levenswandel; (in) einer Sache W. schaffen = verandering in iets brengen, iets verhelpen; vgl. Handel. **wan**'delbar = veranderlijk, onstandvastig, onbestendig; [broos, bouwvallig; begaanbaar]. **Wan**'delbarkeit, w. — = veranderlijkheid enz. **Wan**'delgänge, Pl. = gangen, couloirs (*van de kamers*). **wan**'deln, schw. (h. u. f.) = veranderen, wijzigen; wandelen, trekken; verkeeren; w. des Blatt = wandelend blad. **Wan**'delstern, m. = dwaalster, planeet. **Wan**'delung, w. —, —en = verandering, ommekeer; transformatie; redbibitie, koopvernetiging; (*R. K. ook*) konsekratie, transsubstantiatie.
Wan'derbeker, m. = wisselbeker (*als prijs*).
Wan'derblock, m. = zwerfblok. **Wan**'derbuch, f. = livret, reisboekje (*van den*). **Wan**'der-bursche, m. = rondtrekkend gezelschap. **Wan**'der-rer, m. —s, — = reiziger, voetganger; wandelaar. **Wan**'derfahren, f. = toerisme (*per fiets*).
Wan'dergeselle = -bursche. **Wan**'dergewerbe, f. = ventersbedrijf. **Wan**'dergewerbeschein, m. = venterspatent. **Wan**'derheufrede, w. = treksprinkhaan. **Wan**'derjahre, Pl. = leerjaren (*van een rondtrekkend gezelschap*), reis-, zwerfjaren. **Wan**'derlager, f. = verplaatsbaar magazijn, vliegende winkel. **Wan**'derleben, f. = zwerfend leven, zwerfleven. **Wan**'der-lehrer, m. = ambulante leeraar (onderwijzer).
Wan'derlust, w. = reislust.
wan'dern, schw. (f. u. h.) = gaan, (rond)trekken, -reizen; verhuizen; er mußte ins Gefängnis w. = moest de gevangenis in; (meine Ihr ist) aufs Leihhaus gewandert = naar de lommed verhuuld; er ist (hat) viel gewandert = heeft veel gereisd. **wan**'dernd = trekkend, reizend, zwerfend, nimmer rustend, ambulante. **Wan**'derniere, w. = wandelende nier. **Wan**'derpreis, m. = wisselprijs. **Wan**'derratte, w. = trekrat. **Wan**'derraupe, w. = processierups.

Wan'derschaft, w. = tocht, (ambachts)reis.
Wan'dersmann, m. = (voet)reiziger. **Wan'ders-
 stab**, -**steden**, m. = reisstaf, -stok. **Wan'der-
 taube**, w. = trekduif. **Wan'dertruppe**, w. =
 rondtrekkende troep (*tooneelspelers e. d.*).
Wan'd(e)ring, w. —, —en = reis, tocht, om-
 zwerving. **Wan'dervogel**, m. = trekvogel (*ook
 zooveel als* padvinder). **Wan'dervolk**, f. =
 zwervend volk. **Wan'derzeit**, w. = -jähre.
wan'd'fest = muur-, spijkervast. **Wan'd'gemälde**,
 f. = muurschildering. **Wan'd'kalender**, m. =
 wandkalender. **Wan'd'tanter**, m. = (*spin*)
 hooiwagen. **Wan'd'larte**, w. = wandkaart.
Wan'd'laus, w. = wand-, weegluis. **Wan'd'-
 leuchter**, m. = muurlamp, wandarm.
Wan'd'lung zie Wandelung.
Wan'd'malerei, w. = muurschildering. **Wan'd'-
 nachbar**, m. = kamerbuur. **Wan'd'pfeiler**, m. =
 pilaster. **Wan'd'platte**, w. = muurtegél.
Wan'd'plattentableau, f. = tegelschildering.
Wan'd'rer, *uſw.* zie Wanderer *uſw.*
Wan'd'säule, f. = wand-, muurzuil, pilaster.
Wan'd'schirm, m. = kamerschut. **Wan'd'-
 schrank**, m. = muurkast. **Wan'd'spiegel**, m. =
 dam-, penantspiegel. **Wan'd'tafel**, w. =
 (school)bord. **Wan'd'teppich**, m. = (*geweven*)
 behangsel. **Wan'd'uhr**, w. = hangklok. **Wan'-
 dung**, w. —, —en = muur(werk), wand.
Wan'ge, w. —, —n = wang, koon; (*ook*) wang
(deel van een pers, van een trap enz.). **Wan'gen-
 grübchen**, f. = kultje in de wang.
Wan't, m. —(e)s: jonker, ohne W. = zonder
 wankelen, z. wijken. **wan't(ef)** = wankel,
 onbestendig. **Wan'telmüt**, m. = wankel-
 moedigheid *enz.* *vgl.* wan'telmütig = wankel-
 moedig, onbestendig, ongestadig, veranderlijk.
 I. **wan'ten**, f. *ſchw.* (h.) = wankelen, waggelen,
 schudden; weifelen; wijken, toegeven. II. **Wan'-
 ten**, f. = wankelen, waggelen, schudden;
 weifeling; onzekerheid; ins W. brengen = aan
 't wankelen brengen, onzeker (onvast) maken.
wan'n = wanneer; dam und w. = nu en dan.
Wan'nchen, f. —s, — = kuisje; kleine wan-
 nen. **Wan'ne**, w. —, —n = wan; (bad)kuip.
 I. **wan'nen**, f. *ſchw.* (h.) = wannen; (*van vogels*)
 in de lucht blijven zweven. II. **wan'nen** (Wb.):
 pon w.? = van waar?
Wan'nenbad, f. = kuipbad.
Wan'nenweber, m. —s, —, -weibe, w. = torenvalk.
Wan't, m. —s, Wan'te = bast, pens, (dik)buik.
Wan't, w. —, —en; (*dikwijls*) **Wan'ten** Pl. =
 (scheeps)want, touwen.
Wan'ze, w. —, —n = wand-, weegluis. **wan'zen**,
 f. *ſchw.* (h.) = (*gust.*) over, te veel zijn, niet mee-
 doen, lastig toekijker zijn (*bij 't spel*). **wan'zig** =
 vol wandluizen.
Wap'en, f. —s, — = (geslachts-, stads-,
 rijks-)wapen, wapenschild, blazoen. **Wap'pen-
 amt**, f. = bureau voor heraldiek. **Wap'penaus-
 leger**, m. = wapenkundige.
Wap'penbuch, f.; -**feld**, f.; -**herold**, m. =
 wapenboek; -veld (kwartier); -heraut.
Wap'penfennner, m.; -**fönig**, m.; -**funde**, w.;
 -**fundige(r)** = wapenkundige; -koning; -kunde
 (heraldiek); -kundige.
Wap'penmaler, m.; -**ſchild**, m. u. f. (*vgl.*
 Schild) = wapen[schilder]; -schild.
wap'nen, f. *ſchw.* (h.) = wapenen.
Wardein, m. —(e)s, —e = essaieur (*aan de
 munten*); keurmeester, toetsr. **wardie'rent**, f. *ſchw.*
 (h.) = (*goud, zilver*) toetsen, keuren.
Wa're, w. —, —n = (koop)waar; **Waren** =
 waren, goederen. **Wa'renaufnahme**, w. =

inventarizatie. **Wa'renaustausch**, m. = uitwis-
 seling van goederen, goederverkeer. **Wa'ren-
 bestand**, m. = (goedere)voorraad (*in 't pakhuis*);
 inventaris. **Wa'renbestellungsbuch**, f. = be-
 stellingboek. **Wa'rendörfe**, w. = goedere-
 beurs. **Wa'renbuch**, f. = magazijnboek.
Wa'ren-Ein-tuchliste, w. = kargalist.
Wa'ren-geschäfte, Pl.; -**handel**, m. = goedere[-
 zaken (handel in goederen); -handel.
Wa'renhaus, f. = warehouse, bazaar. **Wa'ren-
 tenutis**, w. = warekennis. **Wa'rentonto**, f. =
 magazijnboek. **Wa'rentreditshaus**, f. = maga-
 zijn op afbetaling. **Wa'rentunde**, w. = ware-
 kennis. **Wa'renlager**, f. = pakhuis, magazijn;
 voorraad. **Wa'renmarkt**, m. = produkte-
 goedermarkt. **Wa'renpreis**, m. = goedere-
 prijs. **Wa'renprobe**, w. = staal(tje) van waren,
 monster. **Wa'renrechnung**, w. = faktuur.
Wa'rentonto, m. u. f. = goederekorting.
Wa'rentontro, f. = magazijnboek. **Wa'ren-
 stempel**, m. = fabrieksmerk. **Wa'rentsteuer**, w. =
 koopwarebelasting. **Wa'renumsch**, m. =
 omzet van goederen. **Wa'renverzeichniss**, f. =
 goederelijst, faktuur; prijs-courant. **Wa'ren-
 verrat**, m. = (goedere)voorraad. **Wa'ren-
 zeichen**, f. = handelsmerk. **Wa'renzeichengefeh**,
 f. = merketw. **Wa'renzoll**, m. = rechten.
Warf, m. zie Werft I.; **Warft**, w. zie Werft II.
warm (wärmer) = warm; mir ist w. = ik heb
 't warm; w. stellen = op 't vuur zetten, warm
 houden; er ist w. = hij zit er warmjes in;
 einem w. machen = 't iem. benauid maken.
Warmbad, f. = warm bad. **Warmbier**, f. =
 warm bier. **Warmblüt**, m. —s, — = warm-
 bloedig dier. **warmblütig** = warmbloedig.
Warmbrunnen, m. = warme bron. **Wärme**,
 w. — = warmte.
Wärmeinheit, w.; -**grad**, m.; -**lehre**, w.;
 -**leiter**, m.; -**messer**, m. = warmte[leenheid];
 -graad; -leer; -geleider; -meter.
wärmen, f. *ſchw.* (h.) = (ver)warmen, warm
 maken, koesteren; f. *am Feuer*, an der
 Sonne w. = zich bij (aan) 't vuur, in de zon
 warmen. **Wärmer**, m. —s, — = (ver)warmer.
Wärmfleisch, w. = warmvleesch, (-)warmluk.
Wärmhaus, f. = broeikas. **warmherzig** =
 warm, hartelijk, innig. **Wärmkruik**, w. zie
 Wärmflasche. **Wärmlichtheizung**, w. =
 heete-luchtverwarming. **Wärmplatte**, w. =
 warm-, beddepan. **Wärmstube**, w. = stoek-
 vertrek. **Wärmteiler**, m. = warmbord.
Wärmung, w. —, —en = verwarming.
Wärmwasserheizung, w. = warm-waterver-
 warming. **Wärmzimmer**, f. = stoekvertrek.
war'nen, f. *ſchw.* (h.) einen vor einem = iem.
 voor iem. waarschuwen. **War'nung**, w. —,
 —en = waarschuwing, wenk; das soll mit
 eine W. sein = dat zal ik mij voor gezegd
 houden. **War'nungsaussage**, w. = waar-
 schuwung. **War'nungsruf**, m. = waarschuwings-
 roep, -kreet, luide waarschuwing. **War'nungs-
 signal**, f. = waarschuwingssein. **War'nungs-
 stimme**, w. = waarschuwend stem. **War'-
 nungstafel**, w. = waarschuwingsbord.
 I. **Warp**, m. —(e)s, —e = kettingaren. II.
Warp, m. —(e)s, —e, -anker, m. = werp(anker).
war'pen, f. *ſchw.* (h.) = (*een schip*) verhalen werpen.
War'rant (spr. *oerom*) m. —s, —s = warrant,
 pakhuis-, pandbewijs (*voor koopwaren*). **War'-
 rantsystem**, f. = warrantsysteem (*waarbij de
 waren verkocht en tegelijk verpand kunnen
 worden zonder 't pakhuis te verlaten*).
War'schau, f. = Warschau. **War'schauer**, m. —s,

— = Warschauer; (ook spottend van iem. die komt kijken, maar niet koopen) kijker.
Warte, w. —, —n = observatorium; wacht-, slottoren; (plant) cichorei. **Wartefran** = Wärerin. **Wartegeld**, f. = wachtgeld.
Wartemüll, m. —s = zeurkous, treuzelaar.
Warten, (schw. (h.)) = wachten; (zieken, kinderen e. d.) oppassen, verzorgen; auf einen w. = (op) iem. wachten; [eines Amtes w. = een ambt waarnemen; einer Führe w. = een veer bedienen; jems., eines Dinges w. = op iem. op iets wachten; welches Schicksal wartet meiner = staat mij te wachten]. **Warter**, m. —s, — = wachter, oppasser, verpleger. **Warteraum**, m. = wachtkamer. **Warterin**, w. —, —nen = verpleegster, oppasser; (ook) werkvrouw.
Wartesaal, m. = wachtkamer (aanstation e. d.).
Warteschule, w. = bewaarschool. **Wartezelt**, w. = wachttijd. **Wartezimmer**, f. = wachtkamer (bij dokter e. d.).
Warturm, m. = wachttore. **Wartung**, w. —, —en = verzorging, oppassing, bediening. **warum** = waarom; w. nicht gar? = wel zeker! dat kan je begrijpen!
Waschen, f. —s, — = wratje. **Wasze**, w. —, —n = wrat. **waszenförmig** = wratvormig.
Waszentraut, f. = wolfsmelk; stinkende gouwe. **waszig** = vol wratten; wratachtig.
was = wat? wat, iets; w. für ein? = wat voor een? w. lachen Sie? = wat (waarom) lacht U? (er lief) w. hast du (w. fannst du) = van wat ben je me, van heb ik jou daar; w. Neues = wat (iets) nieuws; fann ich w. dafür? = kan ik 't helpen, kan ik er wat aan doen? es hat sich w. zu lachen = er valt niets te lachen.
Waschankstalt, w.; **wasalge**, w.; **wasank**, w. = wasch|inrichting; -tobbe (-kuip); -bank.
Waschbär, m.; **wasden**, f.; **wasbütte**, w. = wasch|beer; -kom; -kuip (-tobbe).
Wasche, w. —, —n = wasch; linnen(goed) ondergoed; (tech. ook) waschinrichting; W. haben = de wasch hebben; reine, weiße W. = schoone wasch, schoon linnen. **waschecht** = waschecht, echt van kleur; (fig.) degelijk, raszuiver. **Waschegeheiß**, f. = linnenzaak, winkel van witte goederen. **Waschekammer**, w. = linnenkamer. **Waschemaschine**, w. = linnenjuffrouw.
waschen, ft. (h.) du wäsch(e)st, er wäscht; wusch; wüsch; wäschel gewaschen) = wasschen (ook schof, voor: mit Schnee das Gesicht abreiben, ook inzeepen); de wasch doen; kletsen, babbelen; das hat sich gewaschen = dat is uitstekend, is niet mis; eine Hand wäscht die andre = als de eene hand de andere wascht, worden ze beide schoon; vgl. Ropf. **Waschenähen**, f. = linnennaalen. **Wascher**, m. —s, — = wasscher; babbelaar, kletszer. **Wascherrei**, w. —, —en = wasscherij, waschinrichting. **Wascherin**, w. —, —nen = waschvrouw. **Wascherolle**, w. = mangel. **Waschschrank**, m. = linnenkast. **Waschetrodner**, m. = droogrek.
Waschfah, f.; **wasfrau**, w.; **wasgeld**, f.; **wasgerät** (wasgerät), f.; **wasgestell**, f. = wasch|kuip (-tobbe, -vat); -vrouw; -geld; -gerei (-stel); -tafel.
waschhaft = babbelachtig.
Waschhandschuh, m.; **washaus**, f.; **wasleffel**, m. = wasch|handschoen (die gewaschen kan worden); -huis; -ketel.
Waschleib, f. = japon, die gewaschen kan worden. **Waschloeb**, m. = waschmand.
Waschlädel, m. = waschkulp. **Waschlücke**,

w. = waschhok. **Waschlappen**, m. = waschlap, vaatdoek; sukkel, oud wijf. **Waschlauge**, w. = loog voor de wasch. **Waschleder**, f. = zeemle(d)er. **waschledern** = zeemle(d)eren.
Waschmaul, f. = babbel-, kletskaus.
Waschmaschine, w.; **wasmeister**, m.; **waspf**, m.; **wasplatz**, m. = wasch|machine; -meester; -bak; -plaats (-huis).
Waschrudern, Pl. = rommel, vuile wasch.
Waschschranz, m. zie Waschschranz.
Waschschwamm, m. = wasch-, badspons.
Waschstelle, w.: auf W. .n gehen = uit waschen gaan. **Waschtisch**, m., **wasstlette**, w. = waschtafel. **Waschtisch**, m. = pot om 't waschwater in te koken.
Waschtopf, m.; **waswanne**, w.; **wasweib**, f. = waschbak; -kuip; -vrouw (kletsstante).
Waschzettel, m.; **waszeug**, f.; **waszuber**, m. = waschlijst (ook ir. voor: mededeeling van regeeringswege aan de pers, communiqué; aanbevelingsprospektus enz.); -gerei; -tobbe.
Waszen, m. —s, — = grasveld; (nrdb.) takkebos; (gwst.) damp, wasem. **Waszenmeister**, m. = vilder.
Waszen, m. —(e)s, **Waszenwald**, m. = Vogezen.
Waszer, f. —s, — = water; (er sibt bei W. und Brot = op w. en brood; gebranntes W. = gedestilleerd, sterke drank; das W. geht ihm bis an den Hals = 't water staat hem tot aan de lippen, zijn leven is er mee gemoeld; W. in den Wein gießen, tun = water in den wijn doen; da läuft noch viel W. den Rhein (den Berg) hinunter = er zal nog veel water door den Rijn loopen, voor 't zoover is; der Plan ist ins W. gefallen (lt); etw. ins W. reiten = iets vernietigen, verloren doen gaan; **Wäldisches W.** = eau de Cologne; mit allen W. .n gewaschen = van alle markten thuis, geheel en al op de hoogte; (ein Diamant) vom reinsten W. = van 't zuiverste water; sich über W. halten = zich boven water houden; (er liebt) wie W. = vlot, vloeiend; (das Schiff) zieht W. = maakt water; (die Sonne) zieht W. = haalt water; (ook) er komen waterlanders; zu W. und zu Land(e) = te water en te land; zu W. werden = in 't water vallen (fig.); das W. läuft ihm im Munde zusammen = 't water komt hem (er van) in den mond, hij waterandt er van; vgl. Krug, Mühle, reichen, stehend, still. **Waszerablauf**, m., **wasableitung**, w. = waterafvoer. **Waszerabschlag**, m. = afwatering, verlaat. **Waszerader**, w. = waterader. **Waszerhorn**, m. = Geldersche roos. **Waszerambfer**, m. = waterzuring. **waszerarm** = waterarm, arm aan water. **Waszerassel**, w. = watermot. **Waszeraufzug**, m. = hydraulische lift.
Waszerbad, f.; **wasball**, m.; **wasballast**, m.; **wasballett**, f.; **wasbatterie**, w. = water|bad (bain-marie); -polo; -ballast; -ballet; -batterij.
Waszerbau, m.; **wasbauingenieur**, m.; **wasbaukunst**, w.; **wasbeden**, f. = water|bouw (-bouwkunde, -bouwwerk); -bouwkundig ingenieur; -bouwkunde; -bekken.
Waszerbedarf, m. = 't benodigde water.
Waszerbehälter, m.; **wasbeschreibung**, w.; **wasblase**, w. = water|reservoir (bassin); -beschrijving (hydrografie); -bobbet (-bel, blaar).
Waszerblau, f. = anilneblauw. **Waszerblume**, w. = waterbloem. **Waszerbrei**, m. = waterbrij, -pap. **Waszerbremse**, w. = waterrem.
Waszerbruch, m. = waterbreuk. **Waszerbündel**, f. = phacella (plant). **Waszerbunge**,

w. = waterpunge. **Wasserburgel**, w. = zee-melde. **Wasserchen**, f. —s, — = watertje; *vgl.* trüben. **Wasserdampf**, m. = waterdamp. **Wasserdicht** = waterdicht. **Wasserdokter**, m. = waterdokter. **Wasserdof(en)**, m. = tand-zaad; leverkruid. **Wasserdruck**, m.; **druck**, m.; **eidchje**, w. = water|druk(king); -damp; -hagedis. **Wassereppich**, m. = selderie; kleine watereppe. **Wasserfahrt**, w.; **fahrtzeug**, f.; **fall**, m.; **fang**, m. = water|tochtje; (-)shuit; -val; -vergaarbak (regenbak). **Wasserfarbe**, w.; **farbenmalerei**, w. = water|verf (aquarel); -verfschilderen. **Wasserfarbig** = waterkleurig. **Wasserfah**, f.; **feder**, w.; **fengel**, m. = water|vat (-ton); -violier; -venkel. **Wasserfeuerwerk**, f.; **filter**, m.; **flöhe**, w.; **flöhe**, w. = water|vuurwerk; -filter; -vlakke (-oppervlak); -flesch (-karaf). **Wasserfleden**, m.; **fliege**, w.; **floh**, m. = water|vlek (*in papier e. d.*); -vlieg; -vloo. **Wasserflut**, w. = overstroming. **Wasserfracht**, w. = scheepsvracht, vracht(loon). **Wasserfrei** = watervrij. **Wasserfrosch**, m. = (water-)kikkvorsch. **Wasserführung**, w. = wateraan-voer. **Wasserfurche**, w. = greppel. **Wassergalle**, w. = gedeeltelijke regenboog; waterachtige plek op een akker. **Wassergang**, m. = (*schp.*) watergang. **Wassergarn**, f. = vederkruid. **Wassergas**, f. = watergas. **Wassergefäß**, f. = watervat (*ook an.*). **Wassergefäßgel**, f.; **gehalt**, m.; **geist**, m. = water|gevoegte; -gehalte; -geest. **Wassergesellschaft**, w. = maatschappij tot exploitatie van waterkracht; waterschap. **Wassergerechtigkeit**, w. = gebruiksrecht van waterloopen. **Wassergeschwindigkeit**, w. = snelheid van 't water. **Wasserschwulst**, w. = watergezwell. **Wassergewebe**, m.; **gewächs**, f.; **glas**, f. = water|geus; -plant (-gewas); -glas. **Wassergleich** = waterpas, horizontaal. **Wassergleiche**, w. = waterpas, horizontaal vlak. **Wassergroben**, m. = greppel, sloot. **Wassergroben**, w. = put, regenbak. **Wasserguß**, m. = stort-bui, plasregen. **Wasserguß**, m. = waterkraan. **Wassergültig** = waterhoudend. **Wassergültig**, w. = (*mijnw.*) drooghouding, waterloozing. **Wassergültig**, m. = leverkruid. **Wassergültig**, f. = watertoren. **Wassergültig**, w. = wateropvoerwerktuig. **Wassergültig**, w.; **fund**, w.; **verfahren**, f. = watergeenes|inrichting; -kunde; -methode. **Wassergültig**, w.; **höhe**, w.; **hose**, w.; **huhn**, f.; **hund**, m. = water|verwarming (*d. i. verwarming door warm water*); -hoogte; -hoos; -hoen; -hond (*ook: poedel*). **Wassergültig** = waterachtig. **Wassergültig** = waterig; (*fig.*) slap, laf, flauw; *vgl.* Mund. **Wassergültig**, w. = waterigheid enz. **Wassergültig**, w. = jacht op watervogels. **Wassergültig**, w.; **läufer**, m.; **laff**, m.; **laffe**, w.; **lante**, w. = water|juftertje (glazemaker); -kever; -kalk; -kan (lampetkan); -kant (*biz. naam voor Noord- en Oostzeekust*). **Wassergültig**, w. = hydrografische kaart. **Wassergültig**, m.; **teffel**, m.; **liffen**, f.; **litt**, m.; **llee**, m. = water|reservoir (-bak); -ketel; -kussen; -cement; -klaver. **Wassergültig**, f.; **lopf**, m.; **traft**, w. = water|klozet; -hoofd; -kracht. **Wassergültig**, w.; **traftmotor**, m.; **trau**

m.; **treffe**, w.; **krug**, m.; **tübel**, m. = water|krachtleer (hydrodynamika); -kracht-motor (hydraulische motor); -kraan (*bij spoor-wegen*); -kers; -kruik; (-)tobbe(tje). **Wassergültig**, w. = waterwerk; aanleg van kaskaden en fontein; fontein. **Wassergültig**, w.; **färbis**, m.; **laffe**, w.; **lauf**, m.; **läufer**, m. = water|kuur; -meloen (pompoen); -loop; -looper. **Wassergültig** = waterloos, droog. **Wassergültig**, w.; **leitungsrohr**, f. (*röhre*, w.); **liffe**, w.; **linie**, w. = water|leiding; -leidingbuis; -lilie; -lijn. **Wassergültig**, w.; **liefch**, f.; **loch**, f. = water|linze (eendekroos); -lisch (zwanebloem); -gat (*d. i. vol water of waardoor 't water wegloopt*). **Wassergültig** = in water oplosbaar. **Wassergültig**, w.; **mangel**, m.; **mann**, m.; **marfe**, w.; **maschine**, w. = water|verfschilderen; -gebrek; -man (*ook Waterman, een sterrebeeld*); -merk; -machine (-werktuig). **Wassergültig**, w.; **menge**, w.; **mefter**, m.; **mine**, w.; **mold**, m.; **mörtel**, m. = water|meloen; -massa; -meter (hydrometer); -mijn (zeemijn); -salamander; -cement. **Wassergültig**, m.; **mühle**, w. = water|motor (hydraulische motor); -molen. **Wassergültig**, w. = gele plomp. **Wassergültig**, m. = (water)molenaar. **Wassergültig**, f. (h.) = besproeien, netten; (*wijn*) temperen, mengen; (*zijde, taf*) wateren, moireeren; (*haring*) in 't water leggen; *vgl.* Mund. **Wassergültig**, m.; **nase**, w.; **neef**, m. = water|navel (*plant*); -afvoergoot); -geest. **Wassergültig**, w.; **not**, w.; **nuck**, w.; **nymphje**, w. = water|geest (-nimf); -gebrek; -noot; -nimf (nimfkruid). **Wassergültig**, w.; **partie**, w.; **paß**, m.; **pegel**, f. = water|orgel; -partij; -pas; -peil. **Wassergültig**, w. = valsche parel. **Wassergültig**, w.; **pest**, m.; **peffer**, m.; **pflanze**, w. = water|pest; -paal; -peper; -plant. **Wassergültig**, w.; **pfuhl**, m.; **pfütze**, w.; **pinfel**, m.; **poden**, pl. = water|poort; -poel; -plas; -kwast; -pokken. **Wassergültig**, m. = Pool uit Opper-Silezië; waterpolitieagent. **Wassergültig**, w.; **prüfung**, w.; **pumpe**, w.; **quelle**, w.; **quendel**, m.; **rabe**, m. = water|proef (*nl. een godsoordeel*); -onderzoek; -pomp; -wel; -pest; -raaf (zeeraaf). **Wassergültig**, f.; **ratte**, w.; **recht**, f. = water|rad; -rat (-rot); -recht. **Wassergültig**, reich = water|pas; -rijk. **Wassergültig**, f.; **reinigung**, w.; **reservoir**, f. = water|gebied; -reiniging; -reservoir. **Wassergültig**, m. = zeegras, wier. **Wassergültig**, w. = greppel, goot. **Wassergültig**, m. = spleet, kloof (*door 't water ontstaan*). **Wassergültig**, f.; **röhre**, w. = waterpijp, -buis. **Wassergültig**, w. = waterlelie. **Wassergültig**, **rotte**, w. = waterrotting (*v. h. vlas*). **Wassergültig**, w. = gewone raap. **Wassergültig**, m. = waterzak (*i. a. b.*). **Wassergültig**, m. = watersalamander. **Wassergültig**, w. = waterkolom, -zuil. **Wassergültig**, m. = mijnput voor waterafvoer. **Wassergültig**, m.; **schau**, w.; **schaukel**, w.; **scheide**, w. = water|schade; -schouw; -schep(per) (-schoep, hoosvat); -scheiding. **Wassergültig**, w. = scheeren (*plant*). I. **Wassergültig**, w. = watervrees. II. **Wassergültig**, w.; **schou**, w.; **schou**, w. = aan watervrees lijdend,

- Wasserschierling**, m.; **-schlange**, w.; **-schlauch**, m. = water[scheerling; -slang; -zak (*van leer*); -slang; -blaasjeskruid].
- Wasserschlinge**, w. = Geldersche roos. **Wasserschloß**, f. = watertoren. **Wasserschlund**, m. = waterkolk, -afgrond. **Wasserschneide**, w. zie **-schraube**. **Wasserschneeball**, m. = Geldersche roos.
- Wasserschneepje**, w.; **-schraube**, w.; **-schwalbe**, w. = water[snip; -schroef (schroef van Archimedes); -zwaluw].
- Wasserschwein**, f. = riviervarken, -zwijn. **Wasserschwerflie**, **-schwertel**, w. = gele lisch.
- Wassersseite**, w.; **-florbon**, m.; **-snot**, w.; **-speier**, m. = water[kant (-zijde); -schorpioen; -snoed; (-)spuwer].
- Wasserspiegel**, m.; **-spinne**, w.; **-sport**, m.; **-spigmans**, w.; **-sprijge**, w. = water[spiegel; -spin; -sport; -spitsmuis; -spuit].
- Wassersstand**, m. = waterstand, -peil. **Wassersstandsglas**, f.; **-standsmesser**, m.; **-standszijger**, m. = peil[glas; -schaal; -glas].
- Wassersstation**, w.; **-stelle**, w. = water[station; -plaats (drinkplaats)].
- Wasserstern**, m. = sterrekroos.
- Wassersstiefel**, m.; **-stoff**, m.; **-stoffgas**, f. = water[laars; -stof; -stofgas].
- wassersstoffhaltig** = waterstofhoudend.
- Wassersstrahl**, m.; **-strake**, w.; **-strede**, w. = water[straal; -weg; -uitgestrektheid].
- Wassersstrudel**, m.; **-sturz**, m.; **-sucht**, w. = water[kolk (draaikolk, maalstroom); -val (*ook neerstortend water*); -zucht ('t water)].
- wassersuchtig** = waterzuchtig. **Wassersuppe**, w. = magere soep. **Wassertant**, m. = water-tank. **Wassertanne**, w. = vederkruid.
- Wassertaufe**, w. = waterdoop. **Wassertiefe**, w. = waterdiepte, diepgang.
- Wassertier**, f.; **-tonne**, w.; **-topf**, m. = water[dier; -ton; -pot].
- Wasservracht**, w. = diepgang. **Wasservrager**, m. = waterdrager. **Wassertrense**, w. = watertrens (*een soort toom*).
- Wassertreter**, m.; **-trinker**, m.; **-trog**, m.; **-troffen**, m. = water[trapper (-looper); -drinker; -bak (*d. i. drinkbak*); -droppel].
- Wassertümpel** = Tümpel.
- Wasserturbine**, w.; **-turm**, m.; **-twist**, m. = water[turbine; -toren; -twist (*een stof*)].
- Wassertuhr**, w.; **-umlauf**, m. = water[uurwerk; -circulatie].
- Wassierung**, w. = besproeiing; moireering.
- Wasserverbindung**, w. = verbinding te water.
- Wasserverdrängung**, w.; **-verhältnisse**, Pl.; **-verschluß**, m.; **-versorgung**, w. = water[verplaatsing; -toestand; -sluiting (hydraulische afsluiting); -voorziening].
- Wasserviole**, w. = zwanebloem.
- Wasservogel**, m.; **-vorrat**, m.; **-wage**, w. = water[vogel; -voorraad; -pas (hydrostatische balans)].
- Wasservwanze**, w.; **-weg**, m.; **-wegerich**, m.; **-weht**, f.; **-weide**, w. = water[wegluis; -weg (aaf dem -weg = te water); -weegbree; -keering (dam); -wilg].
- Wasserveit**, w. = waterwereld, (de) wateren, oceaan. **Wasserverwerk**, f. = waterwerk, hydraulische inrichting, waterleiding(gebouw). **Wasservortel**, m. = draaikolk, maalstroom.
- Wasservirtschaft**, w. = toezicht op en onderhoud van de waterwegen.
- Wasserszeichen**, f.; **-zober**, m.; **-zoll**, m. = water[merk; -tobbe; -tol].
- wäſſ'richt**, **wäſſ'rig** zie **wäſſericht**, **wäſſerig**. **Wät**, w. = gewaad].
- Wä'te**, w. —, —n = (nrdd.) trek-, sleepnet.
- wa'ten**, [schw. (h.) = waden.
- Wäterclojet** (spr.: *oetterklozset*), f. —s, —s = watercloset; vgl. **Wasserflozset**. **Wäterfant**, w. —, —en zie **Wasserfante**. **Wäterproof** (spr.: *oetterproof*), m. —s, —s = waterproof (*de stof, over- en regenjas*).
- Wäterſche**, w. —, —n = oorveeg, muilpeer.
- wäterſchelig** = waggelend, schommelend. **wäterſcheln**, [schw. (h.) = waggelen, schommelen.
- Wäterſchen**, m. —s, — zie **Wätſche**.
- I. **Wät**, f. —s, — = watt (*el. eenheid*). II. **Wät**, f. —(e)s, —e, **Wät'te**, w. —, —n = wad, ondiepte.
- Wät'te**, w. —, —n = watte.
- Wät'tenfahrer**, m. = waddevaarder.
- wät'teren**, [schw. (h.) = watteeren. **Wät'ter'er**, m. —s, — = watteerder.
- Wät'vogel**, m. = waadvogel, steltlooper.
- Wät**, m. —(e)s, —e = wouw (*plant, verſtoſt*).
- Wät'wau'**, m. —(e)s, —e u. —s = wafwaf, hond; laß dir keinen W. vormachen = laat je niet bang maken.
- Wät** = Wäterbuch. w. W. = weſſliche(r) Breite.
- We'be**, w. —, —n = weefſel, ſtuk goed.
- We'bel** zie **Weibel**.
- we'ben**, [schw. [u. ſt.] (h.) (ich) webe; webe [u. wob]; webe [u. wöbe]; webe! geweb! [u. gewoben] = weven, ſpinnen, (*oneig.*) vlechten; leven, bewegen, werken, zweven. **We'ber**, m. —s, — = wever (*ook een vogel*). **We'berarbeit**, w. = weverswerk. **We'berbaum**, m. = weversboom. **We'berei'**, w. —, —en = weverij; weefſel. **We'berinſchlag**, m. = (*wew*) inſlag. **We'berhandwert**, f.; **-innung**, w.; **-laum**, m. = wevers[ambacht; -bond; -kam].
- We'bernecht**, m. = weversknecht; (*spin*) hooiwagen. **We'bernoten**, m. = weversknoop.
- We'ber[la]de**, w.; **-meiſter**, m.; **-ſchiff** (*ſchen*), f. = wevers[la]de (weefla]de); -baas; (-ſchiet-)ſpoel.
- We'berſtuhl**, m. = weefgetouw, -ſtoel. **We'bervogel**, m. = wevervogel. **We'berzettel**, m. = ſchering. **We'berſtuhl**, m. = weefſtoel, -getouw.
- Wech'sel**, m. —s, — = wiſſeling (*van de jaargetijden bijv.*); verwisseling (*van woning bijv.*); verandering (*in een zaak*); wiſſel (*in den handel*); eigner W. zie **Eigenwech'sel**; (*stud.*) (half)jaarlijksch ſtudiegeld; (Bſt. auch) ſpoor-, railwiſſel.
- Wech'selagent**, m. = wiſſelagent, makelaar.
- Wech'selakzept**, f. = wiſſelakcept. **Wech'selbalg**, m. = ondergeſchoven kind; monster, misbakſel; (*ſcherts.*) bankier. **Wech'selbant**, w. = wiſſelbank. **wäch'selbat** = (ver)wiſſelbaar. **Wech'selbegriff**, m. zie **Korrelat**.
- Wech'selblantett**, f. = wiſſelformulier. **Wech'selbeteiligte**, Pl. = wiſſelpersoneel. **Wech'selbeziehung**, w. = wederkeerige, onderlinge betrekking. **Wech'selbezogene(r)** = betrokkene (*bij wiſſels*).
- Wech'sel[b]rief**, m.; **-buch** f.; **-bürge**, m.; **-bürgſchaft**, w.; **-diſkont**, m. = wiſſel[b]rief; -boek; -borg; -borgtocht (aval); -diſkonto.
- wäch'selſähig** = bevoegd, gerechtigd om wiſſels te teekenen. **Wech'selſähigkei**, w. = bevoegdheid, recht om wiſſels te teekenen of om in wiſſelzaken op te treden. **Wech'selſall**, m. Pl. **-fälle** = wiſſelvalligheden. **Wech'selſälſchung**, w. = wiſſelvervalſching. **Wech'selſieber**, f. = wiſſelkoorts. **Wech'selſorderung**,

w. = eisch op grond van een wissel. **Wesfelfrift**, w. = respitdagen. **Wesfelfgebruuch**, m. = gebruik, usantie. **Wesfelfgeld**, f. = wissel-, kleingeld; agio. **Wesfelfgefang**, m. = beurt-(ge)zang. **Wesfelfgeſchäft**, f. = wisselzaak, -kantoor. **Wesfelfgeſch.**, f. zie **Wesfelf-**ordnung. **Wesfelfgeſpräch**, f. = samenspraak. **Wesfelfgläubige(r)** = -inhaber. **Wesfelfhandel**, m. = wisselhandel. **Wesfelfhandlung**, w. = -geſchäft. **Wesfelfhaus**, f. = bank. **Wesfelfinhaber**, m. = houder van een wissel. **Wesfelfklage**, w. = rechtsvordering wegens wisselschuld. **Wesfelfklaufel**, w. = wisselklauzule. **Wesfelfkonto**, f.; -kurs, m.; -makler, m. = wisselkonto; -koers; -makelaar (-agent). **wesfelfmäſig** = volgens 't wisselrecht. **Wesfelfmünze**, w. = kleingeld, pasmunt. **wesfelfein**, [ſchw. (h.)] = (ver)wisselen; die Kleider w. = van kleeren verwisselen; die Farbe w. = van kleur veranderen, bleek (of rood) worden; (Worte, Blide) wisselen; (ein Zug) wesselt die Gleise = wisselt. **Wesfelfnehmer**, m.; -ordnung, w.; -parti, f.; -plat, m.; -portfeuille, f. = wisselhouder; -wet (-recht); -pari; -plaats; -portfeuille. **Wesfelfproteſt**, m.; -prozeß, m.; -rechnung, w.; -recht, f. = wisselprotest; -proces; -rekening (arbitrage); -recht. **wesfelfrechtlich** = volgens 't wisselrecht. **Wesfelfrede**, w. = samenspraak; woord en wederwoord. **Wesfelfreime**, Pl.; -reiter, m.; -reiterei, w. = wisselrijmen; -ruiter; -ruiterij. **Wesfelfschuldner**, m. = betrokkene (bij den wissel). **wesfelfseitig** = wederzijds(ch), -keurig, onderling. **Wesfelfseitigkeit**, w. = wederkeerigheid. **Wesfelfſendung**, w. = overmaking van wissels. **Wesfelfſenjal**, m. = wisselagent. **wesfelfständig** = (bot.) afwisselend. **Wesfelfſtempel**, m.; -ſtrom, m.; -ſtube, w.; -ſumme, w. = wisselzegel; -stroom; -kantoor; -som. **Wesfelfverhältnis**, f. = wederzijdsche, onderlinge betrekking. **wesfelfvoll** = vol afwisseling. **wesfelfweise** = afwisselend, beurtelings, wederkeurig. **Wesfelfwinkel**, m. = verwisselende (binnen- of buiten)hoek. **Wesfelfwirkung**, w.; -wirtschaft, w. = wisselwerking; -bouw (akker-weidebedrijf). **Wesfelfzahlung**, w. = betaling in wissels. **Wesfelfzustand**, m. = wederzijdsheid, -keerigheid. **Wesfelfler**, m. -s, - = wisselaar. **Wesfelferladen**, m. = wisselkantoor. **Wesfelf**, m. -e)s, -e, **Wesfelfe**, w. -n, **Wesfelfen**, m. -s, - = (witte)broodje; stuk boter. **wesfelfen**, [ſchw. (h.)] = (op)wekken; (tl.) opbellen. **Wesfelfer**, m. -s, - = wekker (persoon en uurwerk). **Wesfelferuhr**, w. = wekker (klok, -horloge). **Wesfelfmann**, m. = pop van koek, vrijer (van ſpekulaas). **Wesfelfruf**, m. = wekroep, -stem. **Wesfelfda**, m. -s, -s u. **Wesfelfden** = Veda (heilige ſchrift v. d. Brahminen). **Wesfelfdel**, m. -s, - = (vuur-, vliegen)waaler; wijwaterkwast, kwispel; veer, wiek; staart; blad (van varen en palm). **wesfelförmig** = waaler-, pluimvormig. **wesfelfeln**, [ſchw. (h.)] = kwispelstaarten, (heen en weer) bewegen, waieren.

wesfelfer: weber Geld noch Gut = (noch) geld noch goed; [bin w. Fräulein, w. [ſchön]]. **Wesfelf**, **Wesfelf**, w. -n, -en = (paarde)wed. **Wesfelfe**, w. -n, -n = (berl.) bloedige striem. I. **Wesfelf** (met *ſ*), m. -e)s, -e = weg; **am Wesfelf** = aan, langs den weg; er war **auf dem besten Wesfelf** ſich zu ruinieren = hij was goed op weg om enz.; **auf dem Wesfelf**, zur Beſſerung = aan de beterhand; nicht gut **bei Wesfelf** ſein = niet heel wel zijn, niet goed te been zijn; den Wesfelf alles Gleiches **gehen** = den weg van alle vleesch gaan, sterven; ſeines Wesfelfes, ſeiner Wesfelfe **gehen** = zijns weegs gaan; Wesfelfe **gehen** = boodschappen loopen, doen; es hat damit noch **gute Wesfelfe** = dat kan nog een poos duren, zoover zijn we nog niet, dat gaat nog zoo gauw niet; [es hat **gute Wesfelfe** = dat is goed, er is niets te vreezen]; **im Wesfelf** eines Antrags, einer Verordnung, der Geſetzgebung = bij motie, bij verordening, bij de wet; (ein Geſchäft) **im die Wesfelfe** leiten = op touw zetten, er wird ſeinen Wesfelf **machen** = hij zal zijn weg wel vinden; **ohne Wesfelf** und Ziel = doelloos; **woher des Weges?** = waar komt U vandaan? vgl. Güte, halb, machen, Mittel, Recht II, Stüd e. a. II. **wesfelf** (met *ſ*) = weg, heen, verloren; hintereinander, in einem w. = achter elkaar voort, achtereenvolgens, aan één stuk: vom Blatt w. = van 't blad; (er war) ganz w. = geheel buiten zich zelf; über (Aff.) w. ſein = over iets heen zijn (ook fig.); vgl. weg haben, ſeiber. **wesfelfarbeiten**, [ſchw. (h.)] = wegwerken. **wesfelfägen**, [ſchw. (h.)] = wegetsen, -bijten. **wesfelfbeizen**, ft. (h.) = wegbijten (wildbijten); weglagen (door te bijten). **wesfelfbeizen**, [ſchw. (h.)] = wegbijten. **wesfelfbellen**, ft. (h.) = ergens anders beroepen. **wesfelfbleiben**, ft. (f.) = wegblijven (i. a. d.). **wesfelfbliden**, [ſchw. (h.)] = de oogen afwenden. **wesfelfbrechen**, ft. (h.) = weg-, afbreken. **wesfelfbrennen**, unr. (h.) = wegbranden; w., (f.) = wegbranden, geheel opbranden. **wesfelfdenken**, unr. (h.) = wegdenken; **ſich w.** = zich in gedachten verplaatsen. **Wesfelfgeamt**, f. = toezicht op de wegen. **Wesfelfanlage**, w. = (aanleg van) wegen. **Wesfelfauffeher**, m. = opzichter over de openbare wegen. **Wesfelfgebau**, m. = aanleg van wegen. **Wesfelfgebreit**, m. (u. f.) -es, -e = weegbree. **Wesfelfgebüſſel**, w. = ezel-, wegdistel. **Wesfelfgebörn**, m. = weg-, kruisdoren. **Wesfelfgeld**, f. = weggeld (tol-, bruggeld enz.). **Wesfelfgelagerer**, m. -s, - = struik-, straatroover, bandiet. **Wesfelflagerung**, w. - = straatroof, struikrooverij. **wesfelfgemüde** = moe van 't loopen, van 't zwerven, zwerfensmoe. I. **wesfelfgen**, mit Gen., (auch mit Dat.) = wegens, om, ter wille, uit hoofde; w. der Kinder, der Kinder w. = wegens, om de kinderen; von Staats w. = van staatswege; von Obrigkeit w. = van wege de overheid. [II. **wesfelfgen**, (h.) zie bewegen]. **Wesfelfger**, m. -s, - = weger (scheepsplank). **Wesfelfgerich**, m. -e)s = weegbree. **Wesfelfgering** zie Weg erung. **wesfelfgern**, [ſchw. (h.)] = wegeren. **Wesfelfgerung**, w. -n, -en = wegering. **Wesfelfgeſante**, w. = mijlpaal, wegwijzer. **wesfelfeſſen**, ft. (h.) = weg-, opeten; einen Freund w. = een feestmaal geven ter eere van een vertrekkenden vriend.

1) Voor niet opgenomen samenstellingen met **weg** vergelijkte men die met **fort**.

Wegestein, m. = mijlpaal, mijl-, grenssteen.
Weggestrede, w. = eind weegs. **Weggestunde**, w. = uur gaans. **Wegewartie**, w. = cichorei-(plant). **Weggezoll**, m. = weggeld.
weg'fahren, ft. (h.) = wegvaren, -rijden, ver-voeren; w., (f.) = wegvaren, -rijden, vertrek-king, afschaffing; in W. brengen = afschaffen; in W. bringen = afschaffen, opruimen; in W. kommen = afgeschaff worden, niet meer ge-beuren, weg-, vervallen. **weg'fallen**, ft. (f.) = weg-, vervallen. **weg'fangen**, ft. (h.) = weg-, afvangen. **weg'fauten**, fchw. (f.) = weggroten. **weg'fischen**, fchw. (h.) = wegvisschen; weg-, afpakken, wegpikken.
weg'gabeln, fchw. (h.) = weg-, afpikken. **Weg'gang**, m. = vertrek, heengaan. **weg'geh(e)n**, ft. (f.) = weg-, heengaan; (*van waren*) van de hand gaan. **weg'giehen**, ft. (h.) = weggieten.
weg'haben, unr. (h.) = ontvangen, gekregen hebben, beet hebben; er hat seinen Lohn weg = hij heeft wat hij verdient; jezt hab' ich es weg = nu ben ik er (achter), heb ik 't gesnapt. **weg'halten**, ft. (h.) = weghouden, -doen. **weg'haken**, fchw. (h.) = weg-, afpakken, wegsnap-pen. **weg'heben**, ft. (h.) = weg-, opnemen; hebe dich weg! = maak dat je weg komt! **weg'helfen**, ft. (h.) = iem. = iem. weghelpen. **weg'hüpfen**, fchw. (f.) = weghuppelen, -sprin-gen; über (Wff.) w. = losjes over iets heen-loopen.
weg'jagen, fchw. (h.) = wegjagen.
weg'kapern, fchw. (h.) = weg-, afkapen, weg-, afpakken. **weg'kehren**, fchw. (h.) = wegvegen; -keeren, weg-, afwenden. **weg'kommen**, ft. (f.) = weggaan, vertrekken; wegraken; er ist gut babet weggekommen = is er goed afgekomen.
weg'kriechen, ft. (f.) = wegkruipen. **weg'kriegen**, fchw. (h.) = weggrijpen, -maken; er achter komen; opdoen, zich op den hals halen. **weg'lassen**, ft. (h.) = weglaten; laten (weg)gaan; weg-, uitlaten. **weg'laufen**, ft. (f.) = wegloupen. **weg'legen**, fchw. (h.) = wegleggen, opruimen. **weg'leugnen**, fchw. (h.) = ontkennen, loochenen, wegcijferen.
weg'machen, fchw. (h.) = wegmaken, -nemen, -doen; sich w. = zich uit de voeten maken, zich terugtrekken, weggaan. **weg'manfen**, fchw. (h.) = weg-, afpikken, weg-, afgappen. **weg'meißeln**, fchw. (h.) = wegbeitelen.
Weg'nahme, w. —, —n = wegneming; kon-fiskatie, aanhaling, verbeurdverklaring; ver-overing. **weg'nehmen**, ft. (h.) = weg-, afnemen; (*blekken*) wegmaken, doen verdwijnen; (*goederen*) beslag leggen op, verbeurd verklaren; (*plaats, tijd*) in beslag nemen. **Weg'nehmung**, w. —, —en = Wegnahme.
weg'packen, fchw. (h.) = wegpakken, -leggen, -brengen; sich w. = zich uit de voeten maken, zich wegpakken.
weg'radieren, fchw. (h.) = weg-, uitschrappen, weg-, uitgommen. **weg'raffen**, fchw. (h.) = wegnemen, -pakken, -rukken. **weg'räumen**, fchw. (h.) = wegruimen; (*hinderpalen, moeijkheden*) uit den weg ruimen. **Weg'räumung**, w. = wegruiming, ('t) uit-den-weg-ruimen. **weg'reden**, fchw. (h.) = wegredeeneren; vgl. *Leber*. **weg'reißen**, ft. (h.) = wegscheuren, -rukken; (*een huis*) omverhalen, sloopen. **weg'rücken**, fchw. (h.) = wegrukken, verplaatsen, -zetten;

w., (f.) = plaats maken, van zijn plaats gaan.
weg'rufen, ft. (h.) = wegroepen.
weg'sagen, fchw. (h.) = wegzagen.
weg'sam (*met d*) = begaanbaar, bereikbaar.
weg'schaffen, fchw. (h.) = wegdoen, -ruimen, -brengen. **weg'schauen**, fchw. (h.) = wegmaken (*met de schop*), -schoffelen.
Weg'scheide (*met d*), w. —, —n zie *Scheide* w. g.
weg'scheren, ft. (h.) = weg-, afscheren; sich w. = zich wegscheren. **weg'schießen**, ft. (h.) = weg-schuiven, -duwen. **weg'schießen**, ft. (h.) = weg-, afschieten. **weg'schleifen**, ft. (h.) = weg-slijpen; (*ook*) -sleepen, -sleuren. **weg'schleppen**, fchw. (h.) = weg-, verslepen. **weg'schleudern**, fchw. (h.) = wegslingeren, -gooien. **weg'schließen**, ft. (h.) = wegsluiten, -ruimen. **weg'schmeißen**, ft. (h.) = wegsnijten, -gooien.
weg'schnappen, fchw. (h.) = wegsnappen, -pikken, -pakken. **weg'schneiden**, ft. (h.) = weg-, af-, uitsnijden. **weg'schnellen**, fchw. (h.) = wegschieten, -werpen.
weg'sehen, ft. (h.) = den blik afwenden, een anderen kant uitzien. **weg'segen**, fchw. (h.) = weg, op zij zetten; (*über einen Graben*) w. (f.) = . . . springen; über einen Fluß w. = een rivier oversteken; sich über (Wff.) w. = sich über etw. hinweggehen. **weg'sprengen**, fchw. (h.) = weg-ruimen (*met dynamiet e. d.*); w., (f.) = weg-galopperen. **weg'steden**, fchw. (h.) = wegdoen, wegbergen. **weg'stehlen**, ft. (h.) = weg-, ontstelen, (ont)rooven; sich w. = wegsluipen. **weg'stellen**, fchw. (h.) = wegzetten, verplaatsen. **weg'sterben**, ft. (f.) = wegsterven. **weg'streichen**, ft. (h.) = ('t haar e. d.) wegstrijken; (*een woord e. d.*) weg-, uitschrappen.
Weg'stunde (*met d*), w. = uur gaans. **Weg'staufe** (*met d*), w. = nooddoop.
weg'treten, ft. (f.) = weg-, heengaan. **weg'tun**, unr. (h.) = wegdoen, -nemen, -bergen.
Weg'überführung, w., -übergang, m. (*met d*), w. = overweg, -brug. **Weg'unterführung** (*met d*), w. = tunnel. **Weg'wartie** (*met d*), w. = cichorei-(plant).
weg'waschen, ft. (h.) = wegwasschen.
Weg'weiser (*met d*), m. —s, — = weg-, hand-wijzer, gids.
weg'wenden, unr. u. fchw. (h.) = weg-, afwenden, afkeeren. **weg'werfen**, ft. (h.) = wegwerpen, -gooien, vergooien; sich w. = zich wegwerpen, zich vergooien, zich verslingeren. **weg'werfend** = minachtend, geringschattend, verachtelijk.
Weg'werfung, w. — = wegwerping; min-achtung, geringschatting.
weg'wünschen, fchw. (h.); -zaubern, fchw. (h.) = wegwenschen; -tooveren.
Weg'zehrung (*met d*), w. = teerkost; sakra-menten voor de stervenden.
weg'ziehen, ft. (h.) = wegtrekken, -sleepen; w., (f.) = wegtrekken, -gaan, verhuizen.
Weg'zug, m. = vertrek, verhuizing; ('t) weg-trekken.
I. Weh, f. —(e)s = wee, smart, verdriet; sein Wohl und Weh = zijn wel en wee. II. weh, we'he (Wb. u. Wb.) = wee, onaangenaam; pijnlijk, smartelijk; mir ist w. = ik voel me ongelukkig; (der Zahn) tut mir w. = doet me pijn, zeer; einem w. tun = iem. pijn, zeer doen, iem. grieven; einen wehen Finger (haben) = een zeeren vinger; ein wehes Herz = een weemoedig, droef hart; sich w. tun = zich pijn,

1) Voor niet opgenomen samenstellingen met weg vergelijkte men die met fort.

zeer doen; weh mir! = wee mij! o weh! = o weel!

I. **We'hen**, Pl. = weeden. II. **we'hen**, [schw. (h.) = waaien; wapperen, fladderen; es weht feint Lüftchen = er gaat (waait) geen tochtje. **Weh'frau**, w. = vroedvrouw. **Weh'gefühl**, f. = weemoed, weedom. **Weh'lage**, w. = wee-, jammerklacht. **weh'lagen**, [schw. (h.) = weeklagen, jammeren.

Wehl, f. —(e)s, —e, **Weh'le**, w. —, —n = waal, wiel, weel (*kolk aan de kust*).

weh'leidig = hullerig, sentimenteel, kleinzeerig; treurig. **Weh'mut**, w. — = weemoed, droefenis. **weh'mütig** = weemoedig, droef.

weh'mutsvoll = vol weemoed, weemoedig.

Weh'mutter, w. = vroedvrouw.

Weh'ne, w. —, —n = buil, gezwel.

I. **Wehr**, w. —, —en = weer, verdediging; wal, borstwering; slagrand (*van een wild zwijn*); [sch zur W. setzen = zich te weer stellen. II.

Wehr, f. —(e)s, —e = waterkeering, stuw, dam. **Wehr'baum**, m. = damplank. **Wehr'damm**, m. = stuwdam.

weh'ren, [schw. (h.) = (*iem. den toegang, 't doortrekken*) beletten, verbieden (= verwehren); (dem Unfug) tegengaan, beletten, voorkomen; (dem Feuer) tegenhouden, onderdrukken; [sch w. gegen = zich verdedigen, (ver)weren tegen; [sch seiner Haut w. = zich, zijn leven verdedigen; [sch seines Lebens w. = zijn leven verdedigen; [sch eines Dinges w. = zich tegen iets verdedigen]. **wehr'fähig** = weerbaar, in staat de wapens te dragen. **Wehr'gatter**, f. = deur, hek in den dam. **Wehr'gehänge**, —**gehent**, f. = sabelriem, koppel. **wehr'haft** = in staat de wapens te dragen, zich te verdedigen; weer-, strijdbaar. **Wehr'haftigkeit**, w. = weerbaarheid. **Wehr'haftmachung**, w. = weerbaarmaking. **wehr'los** = weerloos, ongewapend, zwak. **Wehr'losigkeit**, w. = weerloosheid. **Wehr'mann**, m. = krijgsman. **Wehr'mannschaft**, w. = militie. **Wehr'pflicht**, w. = weer-, dienstplicht. **wehr'pflichtig** = dienst-, weerplichtig. **Wehr'stand**, m. = krijgsmansstand, militaire stand. **Wehr'feuer**, w. = weer-, oorlogsbelasting. **Wehr'zahn**, m. = slagrand (*van wild zwijn*).

Weh'stand, m. = droevige staat, treurige toestand, *vgl.* Ehestand. **Weh'tage**, Pl. = pijn, verdriet.

Weib, f. —(e)s, —er = vrouw, wijf. **Weib'chen**, f. —s, — = vrouwtje, wijfje.

Weib'el, m. —s, — = [sergeant]; [schw.] stad-huisbode, dienaar van den schout.

weib'eln, [schw. (h.) = druk in de weer zijn; für einen w. = zijn best voor iem. doen.

weib'en, [schw. (h.) = (*gast*) een vrouw nemen.

Weib'er'art, w.; **herr'schaft**, w. = vrouwel-maniër (-aard); -heerschappij (-regeering).

Weib'er'herz, f. = vrouwehart.

Weib'er'kenntnis, w. = kennis van de vrouw, van 't vrouwehart.

Weib'er'knecht, m.; **trauf'heit**, w. = vrouwel-dienaar (saletjonker); -ziekte.

Weib'er'laune, w.; **lehen**, f.; **list**, w. = vrouwel'luim (-gril), -leen (spilleen); -list.

Weib'er'märchen, f. = bakersprookje. **weib'ern** = vrouwelijk, vrouwe... **Weib'er'orden**, m. = vrouweorde. **Weib'er'penne**, w. = meisjeshok (*nl. -school*).

Weib'er'raub, m.; **regiment**, f.; **tracht**, w.; **voll**, f. = vrouwel'roof; -regeering; -kleeding; -volk (vrouwvolk).

weib'fisch = verwijfd, wekelijk; als een vrouw.

weib'lich = vrouwelijk; ein w. er Kanarienvogel = een wijfjeskanarie. **Weib'lichkeit**, w. — = vrouwelijkheid. **Weib'ling**, m. —s, —e = verwijfd persoon, wekeling; ook = Bai-blinger en Ghibelline. **Weib'sbild**, f. = vrouwspersoon, vrouwensch. [**Weib'sen**, f. = vrouw, wijf].

Weib'sleute, Pl.; **person**, w. (**stüd**, f.) = vrouwspersonen (vrouwluif, -volk); -persoon.

Weib'svolf, f. = vrouwvolk.

weich = week, zacht, teer, (*van vleesch*) malsch.

Weich'bild, f. = stadsgebied, stadsrecht, ban, jurisdictie.

Weiche, w. —, —n = zijde, flank; zachtheid, teerheid; week, ('t) weeken (aus der W. waschen); wissel (*bij rails*).

I. **weichen**, [schw. (h. u. f.) weeken (*tr. en intr.*).

II. **weichen**, ft. (h.) (ich) weiche; wick; wiche; weichel gewichen) = wijken, buigen; dalen, achteruitgaan (*van prijzen, koersen*); (door dem Feind w. = voor den vijand wijken; der Übermacht w. = voor de overmacht zwichten, wijken.

Weich'eisen, f. = week ijzer.

Weichensteller, m. —s, —, **wärter**, m. = wisselwachter.

Weich'fah, f. = weekkuip. **weich'gefotten** = zacht (gekookt). **Weich'heit**, w. — = zachtheid enz. zie weich. **weich'herzig** = week-, teerhartig. **Weich'herzigkeit**, w. — = weekhartigheid enz. **Weich'traut**, f. = watermuur.

Weich'lübe, w. = **fah**. **weich'lich** = wekelijk, slap, verwijfd. **Weich'ling**, m. —s, —e = wekeling. **weich'mütig** zie weich'herzig.

Weich'sel (spr.: *waisel*), w. = Weichsel. **Weich'selholz**, f. = weichsel-, morellehout. **Weich'selstirne**, w. = weichselboom, -kers. **Weich'selrohr**, f. = pijproer van weichselhout. **Weich'selsoop**, m. = Poolsche vlecht (*haarziekte*).

Weich'teil, m. = week deel. **Weich'tier**, f. = weekdier.

I. **Weide**, w. —, —n = wilg(eboom). II. **Weide**, w. —, —n = weide (*voor 't vee*); (gras)voeder; (der Junge) muß mal auf die W. = moet de wei in (aus Geuntheitsgründen).

Weide'geld, f.; **land**, f. = wei(de)l'geld; -land.

I. **weiden** (Wd.) = wilgen, van wilgehout, teenen. II. **weiden**, [schw. (h.) = weiden, hoeden, grazen; seine Augen an (Dat.) w. = zijn oogen aan iets verlustigen, te gast laten gaan; [sch w. an einer Sache = zich verlustigen in iets; [sch an jems. Berlegenheit w. = zich in iems. verlegenheid verknouelen, zich aan ... te goed doen.

Weidenbach, m. = beek met wilgen (*aan den kant*). **Weidenband**, f. = band, strik van teenen (*van wilgetakken*).

Weiden'bast, m.; **baum**, m.; **busch**, m. = wilge|bast; -boom; -boschje (-struik).

Weiden'gebüsch, f. = teenbosch.

Weiden'gerste, w.; **holz**, f.; **stümpfen**, f. = wilge|twijg (-teen, -roede); -hout; -katje.

Weiden'korb, m. = teenen mand, t. korf.

Weiden'pflanzung, w. = aanplanting van wilgehout. **Weiden'räschen**, f. = basterd-wederik, wilgeroosje.

Weiden'raute, w.; **schüßling**, m.; **stamm**, m. = wilge|roede (-twijg); -loot; -stam.

Weiden'platz, m.; **recht**, f. = weide|plaats (-veld); -recht.

Weiden'rad, m. —(e)s, —e = wederik; kattestaart.

weiden'rad zie weib wnb. **weid'gerecht** =

volgens de regels van de jacht, volgens alle regels van de kunst.

Weidicht, f. —(e)s, —e = teenbosch, jong wilgehout.

weid'lich = flink, dapper, behoorlijk, krachtig; ter dege, geducht, danig; einen w. auslachen = iem. flink, danig, hartelijk uilachen. **Weid'ling**, m. —s, —e = (visschers)bootje, -schuitje; champignon. **Weid'mann**, m. = jager(sman).

weid'männisch = jagers..., van, als een jager.

Weid'mannshel! = gelukkige jacht! veel geluk! **Weid'mannsprache**, w. = jagerstaal.

Weid'messer, f. = jachtmes; (voor „sabel“) kaasmes. [**Weid'ner** zie **Weid'mann**]. **Weid'nsjad**, m. = weitasch. **Weid'werk**, f. = jacht(bedrijf). **weid'wund** = inwendig (in de ingewanden) gewond; (*fig.*) door wee gebroken.

Weid'el, m. u. f. —s, — = hoofddoek (*van de nonnen*), wijle, wale.

Weid'fe, w. —, —n = haspel, garenwinder.

weid'fen, fchw. (h.) = haspelen, (garen) winden.

weid'geru, fchw. (h.) = (iets) weigeren, afslaan (= verweigern); **sid w.** = weigeren; er weigert sich zu kommen = hij weigert te komen; [sid eines Dinges w., *ook*: sich einem Dinge w. = zich tegen iets verzetten]. **Weid'gerung**, w. —, —en = weigering. **Weid'gerungsfall**, m.: im W. = in geval van weigering.

Weidh, m. —en, —en zie **Weidhe** I.

Weidh'beden, f. = wijwaterbakje.

Weidh'bild, f. = ex-voto, wijbeeldje. **Weidh'bischof**, m. = wij-, suffragaanbisschop. **Weidh'brunnen**, m. = wijwater(bak).

I. **Weid'he**, w. —, —n. **Weid'he**, m. —n, —n = wouw, kiekendief. II. **Weid'he**, w. —, —n = (in)wijding, inzegening; W. (eines Priesters) = wijding, ordening.

weid'hen, fchw. (h.) = wijden, (*plechtig*) toewijden, (*een kerk*) w.; (*een priester*) w., ordenen; **sid w.** = zich (toe)wijden.

Weid'her, m. —s, — = vijver.

weid'hevoll = plechtig, vol wijding, indrukwekkend. **Weid'hgabe**, w. = offerande. **Weid'hgelübde**, f. = gelofte, ex-voto. **Weid'hkessel**, m. = wijwaterbak. **Weid'hnacht**, w., *nachten, Pl. = Kerstmis; zu W. = met K.; zu W. in der Ernte = met St. Juttemis. **weid'nächtig** = Kerst...; w. e Stimmung = Kerststemming.

Weid'nachtsabend, m.; *baum, m.; *bescherung, w.; *feier, w.; *fest, f. = Kerst|avond; -boom; -geschenk (uitdeeling op Kerstavond); -viering; -feest.

Weid'nachtsgabe, w., *geschenk, f. = Kerstgeschenk. **Weid'nachtsgeschaft**, f. = zaak, handel in Kerst artikelen.

Weid'nachtslieb, f.; *markt, m. (-messe, w.); *mette, w.; *predigt, w. = Kerst|lied; -markt (-kermis); -metten; -preek.

Weid'nachts|tag, m.; *woche, w.; *zeit, w. = Kerst|dag; -week; -tijd.

Weid'rausch, m. = wierook; einem W. streuen = iem. bewierooken; (*ook*) met mooie praatjes voor den gek houden.

Weid'rauschbüchse, w.; *faß, f.; *pfanne, w. = wierook|doosje; -vat; -pan.

Weid'wasser, f.; *wasserbeden, f.; *wedel, m. = wijwater|; -bak; -kwast (kwispel).

weil = omdat, daar; [terwijn], zoolang als].

weil = **weil'land** = wijlen, [eertjds, voorheen].

Weid'gen, f. —s, — = poosje, tijdje. **Weid'le**, w. —, —n = poos, wijl(e); gut Ding will W. haben = wat men goed wil doen, moet men niet overhaasten, — langzaam gaat zeker;

damit hat es gute W. = dat heeft nog (wel) tijd; Zeit und W. wurde mir lang = 't verveelde me; *vgl.* eilen. **weil'len**, fchw. (h.) = (ver)toeven, verblijven, zich ophouden; wachten, dralen, talmen.

Weid'ler, m. —s, — = gehucht.

Weid'mar, f. = Weimar. **Weimara'ner** u. **Weid'marer**, m. —s, — = Weimariaan; (Adj.) Weimarsch. **weid'marisch** = Weimarsch.

weid'mern, fchw. (h.) = zuchten, schreien.

Weid'n, m. —(e)s, —e = wijn(gaard, -stok); druif; zu W. (e) gehen = naar 't wijnhuis, naar de herberg gaan; wilder W. = wilde wingerd; guter W. bedarf keines Kranges = goede wijn behoeft geen krans.

Weid'n|atzje, w.; *apfel, m.; *art, w. = wijn|akcijs; -appel; -soort.

weid'artig = wijnachtig.

Weid'n|bau, m.; *bauer, m.; *beere, w. = wijn|bouw; -gaardenier (-bouwer); -druif.

Weid'n|bereitung, w.; *berg, m.; *bergbe|fizer, m. = wijn|bereiding; -berg (gaard); -bergbezitter; Arbeiter im -berge des Herrn = arbeider in den wijngaard des Heeren.

Weid'n|bergschnede, w. = wijngaardslak.

Weid'n|blatt, f.; *blüte, w.; *butte, w. = wijn|blad (wijngaardblad, druiveblad); -bloesem (-bloei); -korf (-kuip).

Weid'n|droffel, w. = koperwiek, rosse lijster.

weid'nen, fchw. (h.) = schreien, weenen, huilen (um, über einen: om, over iem.); das W. ist ihm näher als das Lachen = 't schreien staat hem nader dan 't lachen. **weid'nerlich** = huilerig, grienerig, grijnig; klagelijk; w. es Schauspiel = huilstuk; w. er Ton = huilerige, dreuzerige toon; mir ist gar nicht w. zu Mut = ik denk niet aan schreien. **Weid'nerlichkeit**, w. — = huilerigheid, sentimentaliteit.

Weid'n|ernte, w.; *essig, m.; *farbe, w.; *fälscher, m. = wijn|oogst; -azijn; -kleur; -vervalscher.

weid'farbig = wijnkleurig.

Weid'n|faß, f.; *flaße, w.; *fleden, m. = wijn|vat (*ook*: -buis); -flesch; -vlek.

Weid'n|gärung, w.; *garten, m.; *gärtner, m. = wijn|gisting; -gaard (-berg); -gaardenier.

Weid'n|gegend, w.; *gehalt, m.; *geist, m. = wijn|streek (-land); -gehalte; -geest (alcohol).

Weid'gelage, f. = drink-, siemppartij. **Weid'geländer**, f. = lat-, hekwerk voor den wijnstok, (*ook*) leiwijnstok.

Weid'n|geruch, m.; *geschäft, f.; *geschmack, m. = wijn|reuk (-lucht); -zaak (-handel); -smaak.

Weid'n|glas, f.; *gott, m. = wijn|glas; -god (Bacchus).

weid'grün = wijn(gaard)groen. **weid'haltig** = wijnhoudend.

Weid'n|handel, m.; *händler, m.; *handlung, w.; *heber, m.; *hefe, w.; *hügel, m. = wijn|handel; -handelaar; -zaak (-handel); -hevel; -droesem (-moer); -berg.

weid'n|achtig; *ig = wijn|achtig; -houdend.

Weid'n|jahr, f. = wijnjaar. **Weid'n|alterschale**, w. = koude-wijnsoep.

Weid'n|kanne, w.; *kauf, m.; *karte, w.; *keller, m. = wijn|kan; -(in)koop; -kaart; -kelder.

Weid'n|kellner, m.; *keller, w. = wijn|kellner (bottelier, keldermeester); -pers.

Weid'n|tern, m. = druivepit. **Weid'n|tinsche**, w. = wijngaardknop, wijngaardbot. **Weid'n|totthalle**, w. = proeflokaal.

Weid'n|trampf, m. = huilkramp.

Weid'n|trautheit, w.; *traut, m.; *traut, f.; *träuter, Pl. = wijn|gaardziekte; -krans

(van wingerdblaren): -kool (*roode met wijn toebereid*); -kruiden (*om in den wijn te doen*).
Wein||**krug**, m.; **-lufe**, w.; **-küfer** (**-küper**), m. = wijn||krug; -kuip; (-)keldermeester.
Wein||**kühler**, m.; **-laden**, m.; **-lager**, f.; **-latte**, w.; **-laub**, f. = wijn||koeler; -handel (-zaak); **dépot** (-pakhuis); -gaardlat; -loof.
Wein||**laube**, w. = priël van wijngaardranken.
Wein||**laune**, w. = vroolijke stemming tengevolge van (wijn)drinken.
Wein||**lese**, w.; **-leser**, m.; **-lied**, f. = wijn||loogst (-lezing, -pluk); -lezer; -lied.
Wein||**mafler**, m.; **-maß**, f.; **-meister**, m. = wijn||makelaar; -maat; -gaardenier (opperkeldermeester).
Wein||**meßer**, f. = snoeimes. **Wein**||**met**, m. = wijnmeede, honigwijn.
Wein||**monat**, m.; **-most**, m.; **-pfahl**, m. = wijn||maand; -most; -gaardstaak (-stut).
Wein||**pan(t)cher**, **-pan(t)cherei** zie **pan-**sch en **ufw**.
Wein||**pflaume**, w.; **-presse**, w.; **-probe**, w. = wijn||pruim; -pers; -proef (*nl. 't proeven van den wijn of een proeve, proefje, een staaltje*).
Wein||**raufch**, m.; **-rebe**, w.; **-rechnung**, w. = wijn||rees; -rank (-stok); -rekening.
wein||**reich** = wijnrijk, rijk aan wijn. **Wein**||**reis**, f. = wijn(gaard)rank. **wein**||**rot** = wijnrood.
wein||**sauer** = wijn(steen)zuur. **Wein**||**säure**, w. = zuurheid van den wijn; wijnsteenzuur.
Wein||**schant**, m.; **-schen**, m.; **-schente**, w. = wijn||huis (-verkoop); -verkooper (herbergier); -huis (herberg).
Wein||**schlauch**, m. = leeren wijnzak; (*fig.*) wijnzak, drinker. **Wein**||**schmierer**, m. = -fälscher. **Wein**||**schütter**, m. = knecht in een wijnpakhuis, kelderknecht. **wein**||**selig** = onder den invloed van den wijn, half aangeschoten.
Wein||**stein**, m. = wijnsteen. **wein**||**steinartig** = wijnsteenachtig. **Wein**||**steinrahm**, m. = gezuiverde wijnsteen.
Wein||**stein säure**, w.; **-steuer**, w.; **-stoaß**, m. = wijn||steenzuur; -belasting; -stok.
Wein||**stube**, w.; **-suppe**, w.; **-traube**, w. = wijn||huis; -soep (*nach dem Tod eine -suppe* = als 't kalf verdrongen is, dempt men de put); -druif (druifvetros).
Wein||**treiber** (**-treiber**), Pl.; **-verfälscher**, m.; **-verfälschung**, w. = wijn||moer (druifmoer); -vervalscher; -vervalsching.
Wein||**wachß**, m. = wijnproduktie; dieses Land hat guten W. = in dit land groeit goede wijn.
Wein||**wage**, w. = wijnweger.
Wein||**wirt**, m. = herbergier, waard. **Wein**||**zache**, w. = gelag, vertering. **Wein**||**zeichen**, f. = uithangteeken (*aan een wijnhuis*). **Wein**||**zieher**, m. = wijngaardenier; wijnpomp. **Wein**||**zoll**, m. = wijnakcijs.
weis zie **weise** I, **weismachen**, **-sagen** en **nafeweis**.
I. weis, Adj. = wijs, verstandig, wijselijk; ein Weiser, der Weise, = een, de wijze; [etw. w. werden = iets waarnemen]. **II. Weis**, w. —, —n = wijze, wijs; manier; melodie, lied; auf diese, in dieser W. = op die (deze) wijze, manier; auf keine W. = op geenerlei wijze, geenszins; in der W., daß = zoodanig, in dier voege dat; jeder nach seiner W. = elk op zijn wijze; er fommt aus der W. = hij kan de wijs niet houden; das ist aus der W. = dat is geen manier, (öft.) dat is niet 't gewone doen, is heel vreemd.
Weis||**fel**, m. —s, — = (bije)koningin.
weis||**fen**, fl. (h.) (ich weise; wies; wiefe; weisfel

gewiefen) = wijzen; einem die Tür, einen aus dem Hause w. = iem. de deur wijzen; etw. von sich, von der Hand w. = iets van de hand wijzen, afwijzen; einen an den Richter w. = iem. naar den rechter verwijzen; (einen aus der Stadt) verbannen, de stad uit zetten; [sich w. = blijken, zich uitwijzen, zich ver-
toonen].
Weis||**fer**, m. —s, — = (hand-, tijd)wijzer enz. ook = Weisfel en zie **weise** I.
Weis||**ferin**, w. —, —nen = (bije)koningin.
Weis||**heit**, w. —, —en = wijsheid, verstand; knapheid, kunde; vgl. **Wöffel**. **Weis**||**heits**||**zahn**, m. = verstandskies. **weis**||**lich** = verstandig, wijs, wijselijk. **weis**||**machen**, fchw. (h.) einem etw. = iem. wat wijsmaken.
weis = wit, blank; **Weis**||**e**(r) = blanke; das W. = 't wit (*als Fleur*); das W..e = 't wit (*van 't oog, van 't ei, van de schiff*); sich w. brennen = zich rechtvaardigen, zijn onschuld aantoonen; vgl. **Weis**||**e**.
weis||**sagen**, fchw. (h.) = de toekomst voorspellen, profeteeren. **Weis**||**sager**, m. —s, — = profet. **Weis**||**sagung**, w. —, —en = voorspelling, profetie.
weis||**armig** = blankarmig. **weis**||**badenes**||**Brot** = fijn wittebrood. **Weis**||**bäcker**, m. = wittebroodbakker.
Weis||**bart**, m.; **-bier**, f. = wit||baard; -bier.
Weis||**binder**, m. —s, — = (*gwst.*) kuiper (*biz. van kleiner vaatwerk*); **weis**||**blatt**(e)**rig** = witblad(er)ig. **Weis**||**blick**, f. = blik.
Weis||**blick**||**tafel**, w.; **-ware**, w. = blik||plaat (blikken plaat); -waren.
Weis||**brot**, f. = wittebrood. **Weis**||**buche**, w. = haagbeuk. **Weis**||**dorn**, m. = witte hagedoorn, meidoorn. **Weis**||**e**, w. —, —n = witheid; (*Berlijn*) groot glas witbier. **weis**||**fen**, fchw. (h.) = witten. **Weis**||**fisch**, m. = witvisch, alvertje.
weis||**fledig** = wit gevlekt. **Weis**||**fleisch**, f. = wit vleesch (*van gevogelte, kalveren e. d.*).
Weis||**fuchs**, m. = witte vos. **weis**||**gar** = aluingaar; w. gerben = witloolen. **weis**||**gelb** = witgeel, geelwit, blond. **Weis**||**gerber**, m. = witlooler. **weis**||**glühend** = witgloeiend. **weis**||**haarig** = witharig. **Weis**||**kirche**, w. = Spaansche kers. **Weis**||**lohl**, m. = witte kool.
Weis||**tram**, m. = winkel van witte goederen, witte winkel. **Weis**||**tramer**, m. = koopman in witte goederen. **weis**||**lich** = witachtig. **Weis**||**ling**, m. —s, —e = (*vlinder*) (kool)witje; (*persoon*) witte, witje; (*visch*) wijting, alvertje.
Weis||**mehl**, f. = bloem (van meel). **Weis**||**pappel**, w. = witte populier.
Weis||**pinfel**, m. (**-quaste**, w.); **-schnabel**, m. = wit||kwast; -bek.
weis||**seiten** = witzijden. **Weis**||**tanne**, w. = zilverspar. **Weis**||**waren**, Pl. = witte goederen. **Weis**||**warengeschäft**, f. = handel, zaak in witte goederen. **Weis**||**wein**, m. = witte wijn.
Weis||**zeug**, f. = wit goed, (tafel)linnen. **Weis**||**zeug**||**händler**, m. = handelaar, koopman in witte goederen. **Weis**||**zeug**||**kammer**, w. = linnenkamer. **Weis**||**zeug**||**krant**, m. = linnenkast.
Weis||**tum**, f. —(e)s, .tümer = in de M. E. mondelinge verklaring van 't bestaande recht; .tümer, Pl. = verzameling van dergelijke opgeteekende jurisprudentie.
Weis||**tung**, w. —, —en = instruktie, bevel, order, opdracht, (*ml.*) consigné; [assignatie].
weit = wijd, (ook) ruim (*vlakke, veld, kring, wereld, zee*); wijd (*kam, zee*); ruim (*geweten,*

definitie, beteekenis, zin); ver (*gaan, springen, reiken, uitstrekken, zien, openstaan, afstand, weg, reis*); **bei** w. em flüger, der flügte = verreweg verstandiger, de verstandigste; **bei** w. em nicht = bij-lange-na niet; w. **besser** (größer, mehr usw.) = verreweg, veel beter (grooter, meer enz.); w. und **breit** = wijd en zijd; (er wtr) es w. **bringen** = 't ver brengen; w. **geföhnt!** = glad mis! 't lijkt er niet naari wie w. **haben** wir noch? = hoe ver is 't nog? es ist nicht w. **her** mit ihm = hij beteekent niet veel; das ist nicht w. **her**, damit ist's nicht w. **her** = dat is niet veel bizonders, heeft niet veel om 't liif; es ist w. mit ihm **genommen** = ver met hem gekomen; (es ist) noch nicht so w. = nog zoo ver niet; **von** w. em = van verre; er ging in die w. **e Welt** = hij ging de wijde wereld in; *vgl.* weiter.

weit'ab' = veraf. **weit'aus'** = verreweg. **weit'aus'flehend, -greifend** = uitgestrekt, uitzierend, veel-omvattend, verstrekkend, grootsch, weidsch (*plan*). **weitaus'**. = (*fig.* ook) in de lucht hangend, toekomst...

weit'berühmt' = wijdberoemd.

I. **Wei'te**, w. —, —n = verte, wijde, omvang, uitgestrektheid; in die **W.** ziehen = de wijde wereld ingaan. II. **Wei'te**, f. : das **W.** suchen = op den loop gaan, de plaat poetsen enz.; das geht ins **W.** = gaat te ver, is verregaand.

wei'ten, (schw. (h.)) = wijd maken, verwijderen, uitzetten; **sich w.** = zich verwijderen, wijd worden, uitzetten.

wei'ter = verder (verwijderd), wijder, uitgestrekter, ruimer; bovendien, meer, voort; w. arbeiten = verder werken, door-, voortwerken; niemand, nichts w. = niemand, niets meer; was soll ich w. tun? = wat zal ik verder, nog meer doen? w. e folgen = verdere, andere gevolgen; ohne w. e Umstände, ohne w. e = zonder verdere plichtplegingen, zonder meer; bis auf w. e Order, bis auf weiteres = tot nader (order), voorloopig; des w. en barlegen, ausführen = breedvoerig uiteenzetten, ontwikkelen; des **W.** en sind wir überhoben = van al 't andere zijn we ontslagen; das **W.** e findet sich = de rest komt in orde; das **W.** e findet sich bei ihm = nadere bijzonderheden zijn bij hem te verkrijgen; ist es w. nichts? = is 't anders niet? das hat w. nichts zu sagen = dat beteekent niets; soll ich es w. geben? = zal ik 't doorgeven? (er hat es) w. gesagt = verklapt; und so w. = en zoo verder, enz.

Wei'terbearbeitung, w. = verdere bewerking.

Wei'terbeförderung, w. = doorzending.

wei'terbegeben, ft. (h.) = (einen Wechsel) endosseeren.

Wei'terentwicklung, w. = verdere ontwikkeling.

Wei'tergabe, w. = ('t) doorgeven; (*wissel*) endosseering.

wei'terführen, (schw. (h.)) = verder voeren (leiden, brengen); (das Geschäft) voortzetten.

wei'tergeh(e)n, unr. (f.) = verder gaan, voortgaan; w! = doorloopen!

wei'terhin = voortaan; verder(op).

wei'terlaufen, ft. (h. u. f.) = verder-, doorloopen.

wei'terleiten, (schw. (h.)) = verder leiden; voortplanten.

wei'tern, (schw. (h.)) = verwijderen, wijder maken.

Wei'terung, w. —, —en, (*meest*) **W. en** = omslag, verdere maatregelen, verder gedoe.

Wei'terverband, m. = (verdere) doorzending.

weit'gehend = weidsch, veelomvattend, verstrekkend, uiterst, zeer groot.

weit'gerieft' = bereisd. **weit'greifend** = verstrekkend. **weit'her'** = verweg, van verre, uit de verte. **weit'**

herzig = van ruime opvatting, liberaal. **weit'hin'** = ver, in de verte, ver weg. **weit'läufig** = wijdloopig, breed-, uitvoerig, omstandig; ver uiteenstaand; ein w. e Verwandter = een verre bloedverwant; w. e Kleiber = ruime kleeren; (*gebouw*) groot, uitgestrekt; w. stehen = ver uiteen staan. **Weit'läufigkeit**, w. —, —en = wijdloopigheid, enz.; (*ook*) omhaal; omslag. **Weit'ling**, m. —s, —e = (grootte) melkpan. **weit'mächtig** = wijd-mazig. **weit'reichend** = verreikend, uitgestrekt. **weit'schauend** = ver uitzierend; zie weitaussehend. **weit'schichtig** = wijd uiteenliggend, uitgestrekt; (*fig.*) veelomvattend, uitgebreid; (*ook*) wijdloopig. **weit'schweifig** = omstandig, wijdloopig, omslachtig, met veel omhaal. **Weit'schweifigkeit**, w. — = wijdloopigheid, omhaal. **weit'sehend** = ver'ziend, vooruitziend. **weit'sichtig** = ver'ziend (*legenst. van bijziend*); scherpsziend. **weit'spurig** = wijdsporig (*weg*). **weit'tragend** = verdragend, —strekkend. **weit'umfassend** = uitgestrekt, wijd.

Wei'tung, w. —, —en = verwijding; wijde, ruimte; afstand.

weit'verbreitet = wijd-, ververspreid, wijdverbreid. **weit'verweigt'** = wijdvertakt. **weit'vor'sehend** = ver vooruitstekend.

Wei'zen, m. —s = tarwe, weif; sein **W.** blüht = 't gaat hem goed. **Wei'zenader**, m. = tarwe-akker. **Wei'zenähre**, w. = tarweaar. **wei'zenartig** = tarweachtig. **Wei'zenbier**, f. = tarwe-, weitebier.

Wei'zenboden, m.; **-bröt**, f.; **-ernie**, w.; **-feld**, f. = tarwellgrond; **-brood**; **-oogst**; **-veld**.

Wei'zenmehl, m. = griesmeel.

Wei'zenmühle, w.; **-Lohn**, f.; **-mehl**, f. = tarwellzemelen; **-korrel**; **-meel**.

Wei'zenmaat, w.; **-stroh**, f. = tarwellzaaikoren (jonge teveldstaande tarwe); **-stroo**.

welch = welk, wat; w. ein Mann! w. eine Frau! w. (ein) Wunder! = wat (welk) een man! ... vrouw! ... wonder! w. schönes Wetter! = wat een mooi weer! **wel'cher** (**wel'che**, **wel'ches**) = (vragend) welke, welk; wie; wat voor; (betrekkelijk) welke, 'twelk, die, dat; (onbepaald) wat, iets, eenige, er; welk, welke, wat voor; **wel'cher** von diesen Stuben? = wie van ...; **wel'cher** ist sein Name? = wat is zijn naam? ich habe Federn, — was für welche? = wat voor pennen? (das Haus) in welchem wir wohnen = in 'twelk, waarin wij wonen; ich brauche Federn, haben Sie welche? = hebt U er (eenige)? (von diesen Büchern) waren welche gebunden = waren er eenige gebonden. **wel'scherart** zie **wel'cherlei**. **wel'shergestalt** = op welke wijze, hoedanig. **wel'sherlei** = welke, wat voor, van welken aard.

Welf, f. —(e)s, —er. **Welf**, m. —(e)s, —e = jong, welp; *vooral*: jonge hond].

Welfe, m. —n, —n = Welf, Guelf (*vroeger: aanhanger van de paus. partij tegenover de Ghibellijnen, de aanhangers van de Hohenstaufen; later aanh. v. d. ex-koning v. Hannover*). **Welf'entum**, f. = partij van de Guelfen. **wel'fisch** = Guelfisch.

welf = verwelkt, verflensd. **wel'fen**, (f.) = verwelken, verflensen; w., (h.) = doen verwelken. **Welf'heit**, w. — = slapheid, weekheid.

Welf'baum, m. = molenboom; windboom (*spaaik*); kromhout (*bij den slager*). **Welf'blech**, f. = gegolfd plaatijzer. **Welf'e**, w. —, —n = golf (*ook fig.*), baar; (*fig.*) water, vloed; (*gym.*) draai, zwaai (*aan 't rek*); as (*aan machines*); takkebos.

wel'len, [schw. (h.) = golven, bruisen; *fiçh w.* = golven; gewell = gegolfd, golvend. **wel'len-artig** = golvend, gegolfd, golfgewijs. **wel'len-bad**, f. = golfbad. **wel'lenberg**, m. = golfberg. **wel'lenbewegung**, w. = golfbeweging. **wel'lenbinder**, m. = takkebosbinder. **wel'lenbrecher**, m. —s, — = golfbreker. **wel'lenbrüg** = golvend, golfvormig. **wel'lenholz**, f. = rijshout. **wel'lentapp(e)lung**, w. = askoppeling. **wel'lentänge**, w. = golflengte. **wel'lentinie**, w. = golflijn. **wel'lentöschlag**, m. = golflslag. **wel'lentäl**, f. = golfdal. **wel'lentheorie**, w. = golvings-, undulatietheorie. **wel'ter**, m. —s, — = rijshout; rol pijpaaarde; koek van leem en stroo. **wel'tern**, [schw. (h.) = van leem en stroo bouwen. **wel'terwand**, w. = vakwand van leem en stroo. **wel'tfleisch**, f. = gekookt varkensvleesch. **wel'tgrund**, m. = welgrond. **wel'tig** = golvend. **wel'tpapier**, f. = golfpapier. **wel'tpappe**, w. = golfkarton. **wel'tpappschachtel**, w. = doos van golfkarton. **wel'trad**, f. = asrad. **wel'tsand**, m. = welzand. **wel's**, m. —es, —e = meerwal, wentelaar. **wel'sch** = Fransch, Italiaansch, Romaansch, vreemd, [walsch]; w. .er **Hahn**, w. .es **Huhn** = Eruthahn, -henne; die w. .e **Schweiz** = Fransch Zwitserland; w. .es **Korn** = mais. **wel'schen**, [schw. (h.) = koeterwalen. **wel'sch' Korn**, f. = mais, Turksche tarwe. **wel'sch' land**, f. = Italië. **wel't**, w. —, —en = wereld (*i. a. b.*); *auf die W.* = *kommen* = ter w. komen; *um alles in der W.* = voor alles ter w., in 's hemelsnaam; *nicht um alles in der W.* = voor niets ter w., voor nog zooveel niet; *nichts in (auf) der W.* = niets ter w.; *was in aller W. soll das bedeuten?* = wat (voor den drommel) moet dat toch beteekenen? *alle W.* = iedereen, de heele w.; (*er hat*) *W.* = manieren; *ein Mann von W.* = een welgemanierd man; *vgl. Brett, entfagen, Licht, weit e. a.* **wel'tabgeschiedenheit**, w. = afzondering, teruggetrokkenheid. **wel'tachtje**, w. = wereldas. **wel'tall**, f. = heelal. **wel'talter**, f. = eeuw. **wel't'angehen**, Pl.; **an'schauung** (= *an'sicht*), w. = wereld[polen]; -beschouwing. **wel't'auge**, f.; **aus'stellung**, w.; **ball**, m.; **bau**, m. = wereld[loog (*d. i. God, zön*); -tentoonstelling; -bol; -bouw (bouw van 't heelal). **wel't'bedarf**, m. = wereldbehoefte. **wel't'begebenheit**, w. = wereldgebeurtenis. **wel't'bekannt** = (over)al-, alom-, algemeen bekend. **wel't'berühmi** = wereldberoemd. **wel't'beschreibung**, w.; **bezwinger**, m. = wereld[beschrijving]; -bedwinger. **wel't'bild**, f. = wereldbeeld. **wel't'brand**, m. = wereldbrand (-ondergang, -oorlog). **wel't'brauch**, m. = algemeen gebruik. **wel't'bühne**, w.; **bürger**, m. = wereld[toonnel]; -burger (kosmopoliet). **wel't'bürgerlich** = kosmopolietisch. **wel't'bürgerinn**, m. = gevoel, neiging van den wereldburger, van den kosmopoliet. **wel't'bürgertum**, f. = wereldburgerschap. **wel't'dame**, w. = dame uit de groote wereld. **wel't'diener**, m. = slaaf van de wereld. **wel't'enall**, f. —s = heelal. **wel't'ensummler**, m. = globetrotter. **wel't'enmeer**, f. = de groote onmetelijkheid, zee van werelden. **wel't'enraum**, m. = Weltraum. **wel't'enrück** = als aan de wereld ontruk; in geestverrukking. **wel't'entstehung**, w. = ontstaan van de wereld.

wel't'erfahren = wereldkundig, geroutineerd. **wel't'erhalter**, m. = instandhouder der wereld. **wel't'lernte**, w.; **eroberer**, m.; **erschaffer**, m. = wereld[loogst]; -veroveraar; -schepper. **wel't'erschütternd** = wereldschokkend. **wel't'ern** = (als) aan de wereld ontruk; w. .e *Stimmung* = (stemming van) totale geestesafwezigheid; *ook* = *weltverloren*. **wel't'erma**, w. = wereldfirma (*wereidbekende*). **wel't'flug**, m. = vliegtocht om de aarde. **wel't'freund** = met de wereld onbekend, teruggetrokken. **wel't'gebäude**, f.; **gegenb.**, w. = wereld[gebouw]; -streek (hemelstreek). **wel't'geist**, m. = tijdgeest, geest der eeuw. **wel't'geistliche(r)**, m. = wereldsch geestelijke. **wel't'gericht**, f. = wereldgericht. **wel't'geschichte**, w. = wereldgeschiedenis; *da hört (denn) doch die W. auf* = maar dat is ongelooft, dat is toch al te gek. **wel't'gestimm**, f. = aardsch gewoel. **wel't'glück**, f. = wereldsch geluk. **wel't'gürtel**, m. = wereldgordel, zone. **wel't'güter**, Pl. = wereldsche goederen. **wel't'handel**, m. = wereldhandel. **wel't'händler**, Pl. = wereldsche zaken, wereldsche twisten. **wel't'heiland**, w. = Heiland der wereld. **wel't'heerschaft**, w.; **tarie**, w.; **tennnis**, w. = wereld[heerschappij] (-rijk); -kaart; -kennis. **wel't'kind**, f. = kind van de wereld, wereldling. **wel't'king** = verstandig, praktisch, politiek. **wel't'klugheit**, w. = praktisch verstand, praktische blik op wereldsche zaken, menschenkennis, wereldwijsheid. **wel't'konium**, m. = wereldverbruik. **wel't'körper**, m. = hemellichaam. **wel't'kreis**, m. = heelal. **wel't'krieg**, m.; **lugel**, w.; **lunde**, w. = wereld[oorlog]; -bol; -kunde. **wel't'kundig** = wereldkundig; de wereld kennde, algemeen bekend. **wel't'lage**, w. = algemeene politieke toestand. **wel't'lauf**, m. = 's werelds loop. **wel't'leute**, Pl. = menschen van de wereld. **wel't'licht** = wereldsch (*eer, genot*); w. .er *Geistlicher* = wereldsch geestelijke (*tot geen orde behoorend*); wereldlijk (*voorst, macht, gerechtshof*); w. .er *Tutor* = wereldlijk, profaan, niet-kerkelijk schrijver. **wel't'lichteit**, w. = wereldschheid, wereldlijkheid. **wel't'lichtmachung**, w. = sekularizatie; (*van scholen*) bevrijding van 't kerkelijk toezicht. **wel't'licht**, f.; **liebe**, w.; **ling**, m. —s, —e = wereld[licht]; -liefde; -ling. **wel't'lust**, w. = wereldsche lust; wereldsch genot. **wel't'mann**, m. = man van de wereld. **wel't'männlich** = van (als) een man van de wereld. **wel't'markt**, m.; **meer**, f.; **meifter**, m.; **menich**, m.; **ordnung**, w. = wereld[markt]; -zee (oceaan); -kampioen; -ling; -orde. **wel't'pol**, m.; **polite**, w.; **post'verein**, m. = wereld[pool]; -polis; (-)postunie. **wel't'priester**, m. = wereldsch priester. **wel't'raum**, m.; **reich**, f.; **reisende(r)**, m.; **ruf**, m.; **sag**, m. = wereld[ruimte] (heelal); -rijk; -reiziger; -beroemdheid; -record. **wel't'schen** = menschenschuw. **wel't'schmerz**, m. = weltschmerz; landziekigheid, pessimisme. **wel't'schöpfung**, w.; **sele**, w.; **finn**, m. = wereld[schepping]; -ziel; -zin (-liefde). **wel't'snarr** zie *Welterweltsnarr*. **wel't'sprache**, w. = wereldtaal. **wel't'stadt**, w. = wereldstad. **wel't'stellung**, w. = plaats, rang in de wereld. **wel't'system**, f. = wereldstelsel. **wel't'teil**, m. = werelddeel. **wel't'ton**, m. = toon, manier van

de groote wereld. **Weltumsegler**, m. = iem. die de aarde omvaart, wereldomzeiler. **Weltumsegelung**, w. — = reis (te water) om de aarde. **Weltuntergang**, m. = ('t) vergaan, ('t) einde van de wereld, wereldondergang. **Weltverbesserer**, m.; **verbbrauch**, m.; **verlebr**, m. = wereld||hervormer (-verbeteraar); -verbruik; -verkeer. **Weltverloren** = afgetrokken, in zich zelf gekeerd; eenzaam. **Weltvorrat**, m.; **weise(r)**; **weisheit**, w.; **wunder**, f.; **zeit**, w. = wereld||voorraad; -wijze (wijsgeer, filosoof); -wijsheid (filosofie); -wonder -tijd (universeele tijd). **wem?** (datief van wer) = wien? **Wemfall**, m. = datief. **wen?** (akk. van wer) = wien? I. **Wende**, m. —n, —n = Wende (volksstam). II. **Wende**, w. —, —n = wending, (omme)keer, keerpunt; die **W. des Jahres** = 't einde van 't jaar. **Wendehals**, m. = draaihals (een vogel). **Wendekreis**, m. = keerkring; **W. des Strebjes**, des Steinhofs = kreefts-, steenbokskeerkring. **Wendelorchis**, w. = schroeforchidee. **Wendestein**, m. = [steenentwelling]; naam v. een bergtop in Beieren. **Wendeltrappe**, w. = wenteltrap (ook de slak). **wenden**, schw. u. unr. (h.) (ich wandte u. wendete; gewandt u. gewendet) = (kleedingstuk) keeren; (hooi) omkeeren; (schip, wagen) draaien, wenden; (einem den Rücken) toekeeren, toedraaien; (seine Aufmerksamkeit auf etw.) richten, vestigen; (Geld, Strafe, Zeit) auf, an (Wiff.) w. = aan iets besteden, ten koste leggen; etw. an sich w. = iets voor zich zelf besteden; [w. = (ook) zich wenden]; (Unglück in Glück) verkeeren; **sich w.** = zich omdraaien, zich wenden, zich keeren; (der Wind) hat sich gewendet = is gedraaid; **sich an einen w.** = zich tot iem. wenden; es hat sich zum Guten gewendet = is ten goede gekeerd; vgl. **Wandt**, gewandt, **Wost.** **Wendepflug**, m. = dubbele ploeg, keerp. **Wendepflug**, m. = keerploeg, draai. **Wendepunkt**, m. = keerpunt; zonnestilstandpunt; (mat.) buigpunt. **wendisch** = Wendisch. **Wendung**, w. —, —en = wending, (omme)keer, zwenking, draai, kromming, bocht; (zins-)wending, zegswijze. **Wemfall**, m. = akkusatief. **wenig** = weinig; w. Geld, mit w. Geld, wenige Leute = w. geld, met w. geld, w. menschen; in w. .en Tagen = in (binnen) weinige dagen; mit w. .(en) Worten = met een paar woorden; das w. .e Geld = 't beetje, 't weinige geld; ein w. = een w., een beetje; ebenso w. = evenmin; wenn auch noch so w. = hoe w. ook; w. .es genügt = w. is voldoende; mit w. .(en) auskommen = met w. uitkomen; mit w. .en zwanzig Jahren = pas even 20 jaar (oud). **weniger** = minder; (er ist) nichts w. als dumm = alles behalve dom; w. wäre wirklich mehr = een beetje minder kon ook wel. **Wenigkeit**, w. —, —en = geringheid, kleine hoeveelheid, klein aantal; kleinigheid, bagatel; meine W. = mijn persoonlijk. **wenigste** (der, die, das) = (de, 't) minste; die w. .n Menschen denken an so etwas = al heel weinig menschen; am w. .n = 't minst; zum w. .n = op zijn minst, voor 't minst. **wenigstens** = minstens, ten minste, althans. **wenn** = wanneer, als, indien, zoo; w. nicht gleich, so doch bald = zool niet dadelijk, dan

toch spoedig; w. anders = als tenminste, tenminste als; wie w. = alsof; w. es auch regnet = al regent 't ook; w. auch noch so wenig = hoe weinig ook; w. auch nicht reich, so doch wohlhabend = zoo al niet rijk enz.; w. schon er recht hat = al heeft hij gelijk, hoewel hij gelijk heeft; und w. schon = al was 't ook zoo; w. schon, denn schon = vooruit dan maar, als 't dan moet, dan moet 't maar; w. er doch fämel = kwam hij maar! **wenngleich** = hoewel, ofschoon; w. ich, wenn ich gleich Hans heiße = al heet ik Hans. **Wenzel**, m. = Wentzel, Wenceslaus; boer (in 't kaart). **Wenzeslaus**, m. = Wenceslaus. **wer** = wie; iemand; ist w. da gewesen? = is er iemand geweest? **Werbureau**, f.; **werb**, f.; **werbe**, w.; **werbung**, f. = werf||kantoor; -geld; -lijst; reclamemiddel. **werben**, ft. (h.) (du wirbst, er wirbt; warb; würbte; wirbt geworben) = (soldaten, anhängers) (aan)werven; um ein Mädchen w. = naar de hand van een meisje dingen, om een meisje aanzoek doen; um Gunst w. = naar gunst dingen, streven; [w. = (ook) doen, uitvoeren; zaken doen, werken, arbeiden, bezig zijn]. **Werbmeister**, m. = werfmeester. **Werbwerk**, m. —s, — = werver, ronselaar; vrijer. **Werbwerk**, f. = ronselarij. **Werbung**, w. —, —en = (aan)werving; (huwelijks)aanzoek. **Werbengang**, m. = ontwikkeling(sgang), (wijze van) ontstaan. **werben**, unr. (f.) (du wirbst, er wirbt; warb u. würbte; würbte; werbe; geworden u. worden) = worden, geworden; ontstaan; zullen; es soll ihm w. = hij zal 't hebben, (deftiger) 't zal hem worden; Zweiter w. = N°. 2 worden, (im Examen) N°. 2 halen; was ist aus ihm geworden? = wat is er van hem geworden? aus ihm wird nichts = van hem komt niets terecht; wird's bald! = gebeurt 't haast! zal 't of niet! die Zeit wird mir lang = valt me lang, ik verveel me; mit dem Arbeiten wird es nun doch nichts = van ('t) werken komt nu toch niets; er wird noch = hij komt er wel; mir wird schlecht (übel) = ik word naar, misselijk; was soll nun w.? = hoe zal 't nu gaan? waar moet dat op uitloopen? wat nu? wie wird mir? = hoe heb ik 't? wat gebeurt er met mij? (der Kranke) wird nicht wieder = wordt niet beter; das wurde ihm zum Lohn = dat kreeg hij (gewerd hem) tot (als) loon; (das Kind) wird zum Mann = wordt een man; er wurde mir zum Ketter = werd mijn (mijn een) redder; (der Wald) wurde ihnen zum Tempel = werd hun een tempel; zu Eis, Staub, Stein w. = (tot) ijs, stof, steen worden; er wird loben = hij zal prijzen; er wird gelobt = hij wordt geprezen; er ist gelobt worden = hij is geprezen (geworden); vgl. **einig**, fertig, habhaft, schwer, Teil, Wasser; **Werden**, f. = ('t) worden; ('t) ontstaan, wording; (das ist noch) im W. = in (zijn) wording. **Werdort**, w. = barenswee. **Werdor**, m. —s, — = riviereiland; waard (ingedijkt land langs een rivier), oeverland. **Werdergewehr**, f. = Werdergeweer. **Wemfall**, m. = nominatief. **werpen**, ft. (h.) (du wirfst, er wirft; warf; würfte; wirft geworfen) = werpen (ook „jongen“) gooien, smijten, slingeren; (einen etw.) an den Kopf w. = naar 't hoofd werpen, gooien; einen aus dem Hause, aus der Tür, zum Hause, zur Tür hinaus w. = iem. 't huis, de deur

uitwerpen, -gooien; (die Preife) doen dalen, drukken; *ſich* einem um den Hals, zu Füßen w. = iem. om den hals, te voet vallen; *ſich* vor einem auf die Knie w. = voor iem. op de knieën vallen; *ſich* aufs Pferd w. = te paard springen; er hat *ſich* auf die Malerei geworfen = hij is zijn geluk (zijn krachten) in de schilderkunst gaan beproeven; *ſich* w. = (van hout) kromtrekken; vgl. Brust, Flinte, Faß, Topf, Zeug e. a.

I. **Werft**, m. —(e)s, —e = (Web.) schering, ketting. II. **Werft**, f. —(e)s, —e, **Werft**, w. —, —en, **Werfte**, w. —, —n = (scheepstimmer)-werf, helling.

Werg, f. —(e)s = werk (om te breeuwen); ſie hat W. an ihrem Roden, an der Kuntel = zij heeft nog wat op haar kerfstok.

Wergeld, f. = (oude rechtsterm) weergeld.

Werk, f. —(e)s, —e = werk (nl. wat men tot stand brengt en in uurwerk, machine), (ook) (boek-, vesting) w., fabriek; ein gutes, frommes W., die W. e Gottes, das W. eines Augenblids, ein profaisches, poetisches, theologisches W. (alle l.); es ist etw. im W. e = er is wat gaande, er broeit wat; ins W. setzen (ook richten) = in 't w. stellen; zwednähig, ehrlieh zu W. e gehen (l.); das W. lobt den Meister = de meester heeft eer van zijn w., den meester kent men aan zijn w. **Werkbank**, w. = werkbank. **Werkbiene**, w. = werkbij. **Werkeltag** zie Werktag. **Werkführer**, m. = meesterknecht, werk-, ploegbaas.

Werkheilige(r); **Werkholz**, f.; **Werkleute**, Pl. = werkljheilige; -hout; -lieden.

Werkmeister, m.; **Werkstätte** (-stätte, Pl.: -stätten), w. = werkljbaas (ook: opzichter in een fabriek, meesterknecht); -plaats

Werkstein, m. = hard-, arduin(steen). **Werkstelle** = -stätte. **Werkstellig** machen = te weeg brengen, bewerkstelligen. **Werkstuhl**, m. = werk-, weefstoel. **Werktag**, m. = werkdag.

Werktag = door de week, op werkdagen, vgl. Sonntag und ... **Werktagrod**, m. = daagsche jas. **Werktaug** = werk-, krachtdadig.

Werktafel, m.; **Werkvertrag**, m.; **Werkzeug**, f. = werktafel (-bank); -kontrakt; -tuig (gereedschap).

Werkzeugkasten, m.; **Werkmaschine**, w. = werktuig(doo) (gereedschapskist); -machine.

Werkmut, m. —(e)s = absint, alsem, bitterheid, zielsverdriet. **Werkmutbeker**, m. = alsembeker, -kelk; lijdensbeker. **Werkmutgestraft**, m. = alsemastreksel. **Werkmutstropfen**, m. = alsemdruppel, bittere ervaring.

Werkre, w. —, —n = veenmol.

Werkre, w. —, —n = veenmol.

Werkre, w. —, —n = veenmol.

Werkre, w. —, —n = veenmol.

Werkre, w. —, —n = veenmol.

Werkre, w. —, —n = veenmol.

Werkre, w. —, —n = veenmol.

Werkre, w. —, —n = veenmol.

Werkre, w. —, —n = veenmol.

Werkre, w. —, —n = veenmol.

Werkre, w. —, —n = veenmol.

Werkre, w. —, —n = veenmol.

Werkre, w. —, —n = veenmol.

Werkre, w. —, —n = veenmol.

Werkre, w. —, —n = veenmol.

Werkre, w. —, —n = veenmol.

Werkre, w. —, —n = veenmol.

Werkre, w. —, —n = veenmol.

Werkre, w. —, —n = veenmol.

Werkre, w. —, —n = veenmol.

Werkre, w. —, —n = veenmol.

Werkre, w. —, —n = veenmol.

Werkre, w. —, —n = veenmol.

Werkre, w. —, —n = veenmol.

Werkre, w. —, —n = veenmol.

Werkre, w. —, —n = veenmol.

Wertabzug, m. = korting op de waarde.

Wertachtung, w. = (hoog)achting. **Wertangabe**, w. = aangifte, opgave van de waarde; angegeben waarde. **Wertanfang**, m. = post (op balans e. d.). **Wertbekenntnis**, f. = waarde-erkenning (op wissels). **Wertbeständigkeit**, w. = gewaarborgd gehalte. **Wertbestimmung**, w. = waardebeoordeling. **Wertbrief**, m. = brief met geldswaarde, aangeteekende brief.

Wertlos, (schw. (h.)) = schatten, waardeeren; [waardig keuren].

Wertvermehrung, w. = waardevermeerdering.

Wertermittlung, w. = waardebeoordeling.

Wertgegenstand, m. = voorwerp van waarde.

Wertigkeit, w. —, —en = (chem.) valentie, waardigheid. **Wertlos** = waardeloos, onbeduidend, nietig. **Wertlosigkeit**, w. — = waarde-eloosheid. **Wertmessung**, w. = waardeering, schatting. **Wertpaket**, f. = pakket met aangegeven waarde. **Wertpapier**, f. = geldswaardig papier, effekt. **Wertfachen**, Pl. = voorwerpen van waarde. **Wertschätzen**, (schw. (h.)) = schatten, (hoog)achten. **Wertschätzung**, w. = waardeering. **Wertsendung**, w. = pakket of brief met aangegeven waarde. **Wertstand**, m. = waarde(stand). **Wertverhältnis**, f. = waardeverhouding. **Wertvoll** = kostbaar, waardevol. **Wertzeichen**, f. = postzegel. **Wertzuwachs**, m. = waardevermeerdering.

Wertwolf, m. = weerwolf.

Wes (wessen, Gen. van wer of van was) = wiens, welks, waarvan, waarover; vgl. Geist en Herz.

Wesen, f. —s, — = bestaan; wezen (tegenst. schijn), werkelijkheid; natuur, aard; manier van doen, gedrag; wezen, schepsel, ding; [W. = (ook) verblijf(plaats), goed, bezitting]; sein W. treiben = huishouden, spektakel maken; hier treiben die Wespen ihr W. = hier waren spoken rond; (Rauch ist) alles tödliche W. = alle aardsche doen en laten; viel W. s (von etw. machen) = veel drukte (ophef); sein W. gefällt mir nicht = zijn manier van doen bevalt mij niet; das gemeine W. = 't gemeene best, de Staat; das böse w. = de vallende ziekte. **Wesenheit**, w. = bestaanseenheid, konsubstantialiteit. **Wesenhaft** = werkelijk (bestaande). **Wesenheit**, w. — = wezenheid, werkelijkheid, kern van 't bestaan; wezen, ding. **Wesenlehre**, w. = wezensleer, leer van 't zijn, ontologie. **Wesenlos** = onwerkelijk, ijdel, denkbeeldig. **Wesenreich**, f. = rijk der wezens, der schepselen, zichtbare wereld. **Wesenreihe**, w. = reeks, rangorde van wezens. **Wesenart**, w. = aard, karakter. **Wesenheit** zie **Wesenheit**. **Wesensgleichheit**, w. = bestaansgelijkheid. **Wesentlich** = hoofdzakelijk, belangrijk, eigenlijk, 't wezen van de zaak betreffende, essentieel, voornaam; in hoofdzaak, in den grond van de zaak; ein w. . . er Unterschied = een essentieel verschil; ein w. . . er Schaden = een belangrijk verlies; (die Idee des Königtums wurde dadurch) w. erschüttert = in hooge mate (sterker: in den grond) geschokt; im w. n. = in (de) hoofdzaak. **Weser**, w. = Wezer. **Wesergebirge**, f. = Wezergebergte. **Wesfall**, m. = genitief. **Weshalb** = waarom, om welke reden, weshalve. **Wesir**, m. —s, —e = vizier (Turksch minister). **Wesirrat**, f. —es, —e = vizierschap. **Wespe**, w. —, —n = wesp. **Wespenbuffard**, -fall, m. = wespedief, -valk. **Wespenneft**, f. =

Wespe, w. —, —n = wesp. **Wespenbuffard**, -fall, m. = wespedief, -valk. **Wespenneft**, f. =

Wespe, w. —, —n = wesp. **Wespenbuffard**, -fall, m. = wespedief, -valk. **Wespenneft**, f. =

Wespe, w. —, —n = wesp. **Wespenbuffard**, -fall, m. = wespedief, -valk. **Wespenneft**, f. =

Wespe, w. —, —n = wesp. **Wespenbuffard**, -fall, m. = wespedief, -valk. **Wespenneft**, f. =

Wespe, w. —, —n = wesp. **Wespenbuffard**, -fall, m. = wespedief, -valk. **Wespenneft**, f. =

Wespe, w. —, —n = wesp. **Wespenbuffard**, -fall, m. = wespedief, -valk. **Wespenneft**, f. =

Wespe, w. —, —n = wesp. **Wespenbuffard**, -fall, m. = wespedief, -valk. **Wespenneft**, f. =

Wespe, w. —, —n = wesp. **Wespenbuffard**, -fall, m. = wespedief, -valk. **Wespenneft**, f. =

Wespe, w. —, —n = wesp. **Wespenbuffard**, -fall, m. = wespedief, -valk. **Wespenneft**, f. =

Wespe, w. —, —n = wesp. **Wespenbuffard**, -fall, m. = wespedief, -valk. **Wespenneft**, f. =

Wespe, w. —, —n = wesp. **Wespenbuffard**, -fall, m. = wespedief, -valk. **Wespenneft**, f. =

Wespe, w. —, —n = wesp. **Wespenbuffard**, -fall, m. = wespedief, -valk. **Wespenneft**, f. =

Wespe, w. —, —n = wesp. **Wespenbuffard**, -fall, m. = wespedief, -valk. **Wespenneft**, f. =

Wespe, w. —, —n = wesp. **Wespenbuffard**, -fall, m. = wespedief, -valk. **Wespenneft**, f. =

Wespe, w. —, —n = wesp. **Wespenbuffard**, -fall, m. = wespedief, -valk. **Wespenneft**, f. =

Wespe, w. —, —n = wesp. **Wespenbuffard**, -fall, m. = wespedief, -valk. **Wespenneft**, f. =

Wespe, w. —, —n = wesp. **Wespenbuffard**, -fall, m. = wespedief, -valk. **Wespenneft**, f. =

Wespe, w. —, —n = wesp. **Wespenbuffard**, -fall, m. = wespedief, -valk. **Wespenneft**, f. =

Wespe, w. —, —n = wesp. **Wespenbuffard**, -fall, m. = wespedief, -valk. **Wespenneft**, f. =

Wespe, w. —, —n = wesp. **Wespenbuffard**, -fall, m. = wespedief, -valk. **Wespenneft**, f. =

Wespe, w. —, —n = wesp. **Wespenbuffard**, -fall, m. = wespedief, -valk. **Wespenneft**, f. =

Wespe, w. —, —n = wesp. **Wespenbuffard**, -fall, m. = wespedief, -valk. **Wespenneft**, f. =

Wespe, w. —, —n = wesp. **Wespenbuffard**, -fall, m. = wespedief, -valk. **Wespenneft**, f. =

Wespe, w. —, —n = wesp. **Wespenbuffard**, -fall, m. = wespedief, -valk. **Wespenneft**, f. =

Wespe, w. —, —n = wesp. **Wespenbuffard**, -fall, m. = wespedief, -valk. **Wespenneft**, f. =

Wespe, w. —, —n = wesp. **Wespenbuffard**, -fall, m. = wespedief, -valk. **Wespenneft**, f. =

Wespe, w. —, —n = wesp. **Wespenbuffard**, -fall, m. = wespedief, -valk. **Wespenneft**, f. =

Wespe, w. —, —n = wesp. **Wespenbuffard**, -fall, m. = wespedief, -valk. **Wespenneft**, f. =

Wespe, w. —, —n = wesp. **Wespenbuffard**, -fall, m. = wespedief, -valk. **Wespenneft**, f. =

Wespe, w. —, —n = wesp. **Wespenbuffard**, -fall, m. = wespedief, -valk. **Wespenneft**, f. =

Wespe, w. —, —n = wesp. **Wespenbuffard**, -fall, m. = wespedief, -valk. **Wespenneft**, f. =

Wespe, w. —, —n = wesp. **Wespenbuffard**, -fall, m. = wespedief, -valk. **Wespenneft**, f. =

Wespe, w. —, —n = wesp. **Wespenbuffard**, -fall, m. = wespedief, -valk. **Wespenneft**, f. =

Wespe, w. —, —n = wesp. **Wespenbuffard**, -fall, m. = wespedief, -valk. **Wespenneft**, f. =

Wespe, w. —, —n = wesp. **Wespenbuffard**, -fall, m. = wespedief, -valk. **Wespenneft**, f. =

Wespe, w. —, —n = wesp. **Wespenbuffard**, -fall, m. = wespedief, -valk. **Wespenneft**, f. =

Wespe, w. —, —n = wesp. **Wespenbuffard**, -fall, m. = wespedief, -valk. **Wespenneft**, f. =

Wespe, w. —, —n = wesp. **Wespenbuffard**, -fall, m. = wespedief, -valk. **Wespenneft**, f. =

Wespe, w. —, —n = wesp. **Wespenbuffard**, -fall, m. = wespedief, -valk. **Wespenneft**, f. =

Wespe, w. —, —n = wesp. **Wespenbuffard**, -fall, m. = wespedief, -valk. **Wespenneft**, f. =

Wespe, w. —, —n = wesp. **Wespenbuffard**, -fall, m. = wespedief, -valk. **Wespenneft**, f. =

Wespe, w. —, —n = wesp. **Wespenbuffard**, -fall, m. = wespedief, -valk. **Wespenneft**, f. =

Wespe, w. —, —n = wesp. **Wespenbuffard**, -fall, m. = wespedief, -valk. **Wespenneft**, f. =

wespenest; in ein W. geraten, stechen, greifen = zijn hand in een wespenest steken. **Wespenstich**, m. = wespesteek. **Wespentaille**, w. = wespetaille.
wespen zie wes.
West, m. —(e)s = westen, westewind. **Westafrika**, f. = West-Afrika. **Westafrikanen**, f. = West-Azië. **Westafrikaansche land**, f. = West-Duitschland.
Weste, w. —, —n = vest; etne alte W. = (ook) een oude geschiedenis; **eine berbe W.** = (berf.) een flinke boezem.
Westen, m. —s = Westen; nach W. = naar 't Westen. **Westende**, f. = Westeinde.
Westentafel, w. = vestzak.
westeuropaisch = Westeuropeesch.
Westfalen, m. —n, —n = Westfalen. **Westfalen**, f. = Westfalen. **westfälisch** = Westfaalsch.
Westgegend, w. = westelijke streek. **Westgoten**, m. = Westgot. **westgotisch** = Westgotisch. **Westgrenze**, w. = west(er)grens, westelijke grens. **Westindien**, f. = West-Indië. **westindisch** = Westindisch. **Westküste**, w. = westkust. **westlich** = westelijk; w. von A = westelijk van A, ten westen van A.
Westmantand, f. = Westermanland (oude provincie van Zweden).
Westnordwest, m. = westnoordwest. **Westpreußen**, f. = West-Pruisen. **westpreussisch** = Westpreussisch. **weströmisches** = Westromeinsch.
Westseite, w. = westzijde. **Westküste**, m. = westzuidwest. **Westteil**, m. = westelijk deel. **westwärts** = westwaarts. **Westwind**, m. = Westewind.
weswegen = waarom, om welke reden.
wett = gelijk, kiet; etw. w. machen = iets vereffenen, goedmaken; betaald zetten. **Wettbewerben**, m. —(e)s = concurrentie, mededinging; wedstrijd, concours. **Wettbewerber**, m. = konkurrent, mededinger. **Wette**, w. —, —n = weddenschap; darauf geh' ich jede W. ein = ik verwed er alles onder; was gilt die W.? = waarom, (om) wat gewed? um die W. (schreien z. B.) = om 't hardst, om strijd. **Wett-eifer**, m. = wed-, najver. **Wett-eiferer**, m. = mededinger, konkurrent. **wett-eifern**, schw. (h.) = wedijveren. **wetten**, schw. (h.) = (ver-)wedden; mit einem um etw. w. (ll) = was w. S.? = wat verwed je? ich wette meinen Kopf darauf = ik verwed er mijn hoofd onder; so haben wir nicht gewettet = zoo was 't niet bedoeld, zoo zijn we niet getrouwd.
I. **Wetter**, m. —s, — = wedder. II. **Wetter**, f. —s, — = weder, weer; onweer; storm(weer); W. (Pl.) = (in mijnen) lucht(gesteldheid) gas; wie das W. = als de bliksem; alle W. = blikslagers! drommels! böse W. = schadelijke lucht (mijnw.); schlagende W. = ontvlambaar gas (in de mijn); um gut W. bitten = toegevendheid verzoeken; bei einem um gut W. bitten (bettefn) = bij iem. met de pet in de hand staan.
Wetterbaum, m. = weerwolk (lange, lichte wolk), windboom. **Wetterbeobachter**, m. = weerkundige, meteoroloog. **Wetterbeobachtung**, w. = weerkundige waarneming. **Wetterbericht**, m. = weerbericht. **Wetterbube**, w. = schuilhut. **Wetterdach**, f. = afdak; (ook) schilderhuisje. **wetterdicht** = tegen wind en weer bestand. **Wetterbirne**, w. = weergasche meid. **Wetterfahne**, w. = windwijzer, weerhaan (ook fig.). **wetterfest** = tegen weer en wind bestand, gehard. **Wetterführung**, w. = (regeling van de) luchtverversching (mijnw.).

Wettergalle, w. zie Ohjenauge (zm.).
Wetterglas, f. = weerglas, barometer. **Wetterglocke**, w. = onweers-, stormklok. **wettergrau** = verweerd. **Wetterhalm**, m. = weerhaan (ook fig.). **Wetterhäuschen**, f. = weerhuisje. **Wetterhut**, m. = hoed met breeden rand; windhoed (op mijnkokers). **Wetterhütte**, w. = schuilhut. **Wetterkarte**, w. = weerkaart. **Wetterkeil** zie Donnerkeil. **Wetterkunde**, w. = weerkunde. **Wetterlampe**, w. = veiligheidslamp. **wetterlaunisch** = wispelturig, grillig, ongedurig. **Wetterläuten**, f. = onweers-, stormgelui (tijdens 't onweer en ook om 't af te wenden). **wetterleuchten**, schw. (h.) = weerlichten; das W. = 't weerlicht; (spott.) manschijntje. **Wetterloch**, f. = windgat (in 't gebergte). **Wetterlotte**, -lutte, w. = (mijnw.) luchtkanaal. **Wettermännchen**, f. = weermannetje (in 't weerhuisje). **Wettermaschine**, w. = ventilator, luchtverscher (mijnw.).
I. **wettern**, schw. (h.) = onweeren; vloeken, razen, foeteren. II. **Wettern**, m. = Wettermeer.
Wetternacht, w. = onweers-, stormnacht. **Wetterprognose**, w. = weervoorspelling. **Wetterprophet**, m. = weerprofeet. **Wetterprophezeiung**, w. = weervoorspelling. **Wetterrad**, f. = (mijnw.) ventilator. **Wetterregel** zie Bauernregel. **Wetterröhre**, w. = meteorologische zuil. **Wetterrucht**, m. = (mijnw.) versche-luchtgang, luchtschacht. **Wetterröhre**, m. = onweer-, stormschade. **Wetterröhre**, w. = (on)weergrens, meteorologische grens. **Wetterröhren**, f. = weerschieten (om onweer, hagel e. d. te verdrijven). **Wetterröhren**, m. = schutdak.
Wetterschlag, m. = donderslag. **Wettersee**, m. = Wettermeer. **Wettersegen**, m. = weergebed. **Wetterseite**, w. = wind-, regenkant. **Wetterstange**, w. = bliksemalleider. **Wetterstein**, m. = pijlsteen, belemniet. **Wetterstrahl**, m. = bliksemstraal. **wetterträchtig** = onweerszwanger. **Wettertür**, w. = (mijnw.) luchtdoorgat. **Wetterveränderung**, w. = weersverandering; **wetterwechsel** = (ook mijnw.) ventilatie. **Wettervogel**, m. = regenvogel. **Wettervorhersage**, w. = weervoorspelling. **Wetterwarte**, w. = meteorologisch station. **wetterwendisch** = launisch. **Wetterwinkel**, m. zie Wetterloch. **Wetterwolke**, w. = onweerswolk. **Wetterzeichen**, f. = weerteeken, meteorologisch teeken. **Wetterzug**, m. = (mijnw.) ventilatie. **Wetterzeiger**, m. = weerglas; meteoroskoop.
Wetterfahrt, w.; **-ritzen**, f.; **-gesang**, m. = wedstrijd voor rijwielen, auto's e. d.; wedvlucht; zangwedstrijd.
Wetterkampf, m.; **-kämpfer**, m.; **-lauf**, m.; **-läufer**, m. = wed|strijd; -strijder; -loop; -looper (hardlooper).
wettmachen zie wett. **Wettrennen**, f. = wedren. **Wettrenner**, m. = renpaard.
Wettwettbewerb, f.; **-schießen**, f.; **-segeln** usw. = roelwedstrijd; schietw.; zeilw. enz.
Wettvergleichung, w. = schuldvergelijking.
Wettspiel, f.; **-streit**, m. = wedstrijd.
wetten, schw. (h.) = wetten, slijpen, scherp maken; ('t gehemelte) prikkelen; (den eelst) opwekken; einem das Leber w. = iem. afranselen; (van wilde zwijnen e. d.) met de tanden knarsen; wege du hier keinen Schnabel nicht = bemoei je er niet mee.
Wettstahl, m.; **-stein**, m. = wettstaal; -steen.
W. G. 3. = westeuropäische Zeit.

W. G. u. Wgd. = Wechfelgeld.
Whig (spr.: *oetk*), m. —s, —s = Whig (*Eng.* partijnaam voor een liberaal).
Whisky (spr.: *oetski*), m. —s, —s = whisky.
Whist, f. —es = whist; **Wh.** spelen = whisten.
Whistkarte, w.; **partie**, w.; **spiel**, f. = whistkaart; -partij; -spel.
wie bein = wie bein.
Wids, m. —es, —e = klap, oplawaai; *vgl.* **Widje**; staatsie, groot tollet; (*stud.*) in vollem **W.** = in gala, in groot tollet; **Wid** in **W.** werfen = zich in gala steken. **Wids'bürste**, w. = boen-, schoenborstel. **Wid'je**, w. = (boen-) was, schoensmeer; smeer, slaag, klappen; (*berl.*) alles eine **W.** = één pot nat; **Wid** wie **W.** = helder als modder. **Wid'jen**, *schw.* (h.) = (*schoenen*) poetsen; (*vloer*) boenen (*met was*), wrijven; (*iem.*) afranselen. **Wid'jer**, m. —s, — = poetser. **Wid'jer** (spr.: *wieksie*), m. —s, —s = (*stud.*) poetser. **Wids'lappen**, m. = poets-, boen-, wrijfap. **Wids'topf**, m. = (*berl.*) hooge zijden.
Widst, m. —(e)s, —e = [kobold, kabouter]; wicht, wezen, schepsel, elendeling; (*ook*) kerel, snaak; armer **W.** = arme drommel. **Wid'telmännchen**, f. = aardmannetje, kobold.
Wid'telzopf zie **Wid'telzopf**.
Wid'tig = gewichtig, belangrijk, van belang, van gewicht; w. tun = gewichtig, voornaam doen. **Wid'tigheit**, w. — = gewicht, belang.
Wid'tiguer, m. —s, — = iem., die gewichtig doet, druktemaker. **Wid'tigueret**, w. —, —en = gewichtigheid, druktemakerij.
Wid'te, w. —, —n = wikke; in die **W.** n gehen, jagen = weggaan, weggagen.
Wid'tel, m. —s, — = kluwen (*garen*), rol, rolletje (*tabak*), knot (*wol*); papier (*om iets op te wikkelen*), papiljot (*tepapier*); opgerold haar; luier, luur; eimen beim **W.** friegen = iem. te pakken krijgen, bij de lurven pakken.
Wid'telbett, f. = pak (*voor baby's*). **Wid'telblatt**, f. = dekblad (*van een sigaar*). **Wid'telfrau**, w. = baker. **Wid'telgamachen**, Pl. = beenwindsels. **Wid'telkind**, f. = bakerkind.
Wid'teln, *schw.* (h.) = (in)wikkelen; (ein Rind) inpakken, (in)bakeren; (*Swirn, Garn*) op (een kluwen) winden; die Saare w. = papiljotten in 't haar doen; (*sigaren*) rollen, maken; (*etw.* in ein Papier) wikkelen, rollen, pakken, doen; (*man kann ihn*) er läßt sich um den Finger) winden; **Wid** w. in seinen Mantel = zich in zijn mantel wikkelen, rollen; **Wid** aus einer Sache w. = zich uit iets werken, redden. **Wid'telpuppe**, w. = bakerkindje, popje in de luren.
Wid'telshwanz, m. = rolstaart. **Wid'telstich**, f. = luur, luier. **Wid'(e)lung**, w. —, —en = (om)wikkeling. **Wid'telzeug**, f. = kindergoed, luiers. **Wid'ter**, m. —s, — = sigaremaker; (*eländer*) bladroller.
Wid'ter, m. —s, — = ram (*ook als belegerings-werktuig, ramschip, teeken van den diereriem enz.*), hamel, weer; kalfszwezerik. **Wid'terchen**, f. —s, — = rammetje; St.-Jansvlinder.
Wid'terhaupt, f. = ramshoofd. **Wid'terkopf**, m. = ramskop; dubbele haak. **Wid'terpunkt**, m. = lencepunt. **Wid'terschiff**, f. = ram-(toren)schip.
Wid'tern, f. —s, —e = pastorie (goederen); *ook* = **Wittum**.
Wid'ter, Präd. mit **Wff.** = tegen, in strijd met; w. Erwarten, w. besseres Wissen = tegen verwachting, t. beter weten; für oder w. = vóór of tegen; das Für und (das) **W.** = 't vóór en tegen.

Wid'terbellig, **Wid'terbellig** = onwillig, weerbarstig, baloorig. **Wid'terschrift**, m. = antichrist. **Wid'terschrittlich** = antichristelijk. **Wid'terbrud**, m. = tegendruk, reaktie. **Wid'terfahren**, fl. (f.) = wederva'ren, overko'men, gebeuren; mir **Wid'terfahrt** eine große Ehre = mij overkomt, wedervaart, gebeurt een groote eer; mij wordt... aangedaan. **Wid'tergefährlich** = onwettig, strijdig met de wet.
Wid'terhaartig = **Wid'terbellig**. **Wid'terhalten**, m. = weerhaak. **Wid'terhaftig** = met weerhaken. **Wid'terhall**, m. = weerklank, -galm, echo. **Wid'terhalten**, *schw.* (h.) = weerklin'ken, weergal'men. **Wid'terhalt**, m. —(e)s = vasthou, houvast, steun; weerstand. **Wid'terhalten**, fl. (h.) = tegenhouden, steunen, weerstand bieden. **Wid'terlager**, f. = steun (*onder bogen*), steunpunt, -pijler. **Wid'terlegbar** = weerlegbaar. **Wid'terlegen**, *schw.* (h.) = weerleggen. **Wid'terleglich** = weerlegbaar. **Wid'terlegung**, w. —, —en = weerlegging. **Wid'terlich** = akelig, naar, miselijk, walgellijk; [vijandig]. **Wid'terlichkeit**, w. = akeligheid enz.
[Wid'tern zie anwidern].
Wid'ternatürlich = tegen-, onnatuurlijk.
Wid'terpartij, m. —(e)s = tegenpartij, -stander; tegendeel; einem **W.** halten = zich verzetten tegen iem.; den **W.** machen = tegenspelen. **Wid'terprall**, m. = weerstuit, -slag, terugkaatsing. **Wid'terprallen**, *schw.* (f.) = terugstuiten, terugkaatsen, weerkaatsen.
Wid'terreden, fl. (h.) = ont-, afraden. **Wid'terrechtlich** = onrechtmatig, wederrechtelijk, onwettig. **Wid'terrechtllichkeit**, w. = onrechtmatigheid enz. **Wid'terrede**, w. = tegenspraak. **Wid'terreben**, *schw.* (h.) = tegenspreken. **Wid'terriff**, m. —es, —e = schoft (*van een paar*). **Wid'terruf**, m. = herroeping, terugneming, intrekking, opzegging; (bis) auf **W.** = tot opzeggens toe. **Wid'terrufen**, fl. (h.) = (*bevel*) herroepen; (*beschuldigung, beledigung e. d.*) terugnemen, intrekken; (*bericht*) tegenspreken; (*order ook*) opzeggen. **Wid'terrufflich** = herroepbaar, te herroepen, terug te nemen, in te trekken. **Wid'terruffung**, w. = herroeping enz.
Wid'tersacher, m. —s, — = tegenstander, tegenpartij. **Wid'tershall**, m. = weergalm, weerklank, echo. **Wid'tershallen**, *schw.* (h.) = weerklin'ken, weergal'men. **Wid'terscheinen**, m. = weerschiijn, weerglans. **Wid'terscheinen**, fl. (h.) = weerschiijnen, weerkaatsen. **Wid'terschlag**, m. = terugslag; terugkaatsing, reflex.
Wid'tersee, w. = branding. **Wid'tersetzen sich**, *schw.* (h.) = zich verzetten; sich einem (*zelden*) sich gegen einen) w. = zich tegen iem. verzetten. **Wid'tersetzen sich** = weerspannig, -barstig, oproerig. **Wid'tersetzen sich**, w. —, —en = weerspannigheid, oproerigheid, verzet. **Wid'tersetzung**, w. —, —en = weerspannigheid, weer-, tegenstand, ('t) in-verzet-komen. **Wid'tersinn**, m. = tegenovergestelde opvatting, beteeckenis; geest van tegenspraak, van verzet; onzin. **Wid'tersinnig** = onzinnig, dwaas, ongerijmd.
Wid'terspannig = weerspannig, -barstig, oproerig, onwillig. **Wid'terspannigkeit**, w. — = weerspannigheid enz. **Wid'terspiegeln**, *schw.* (h.) = weerspiegelen, -kaatsen. **Wid'terspiel**, f. = tegendeel; -beeld; -stelling; -spel; ('t) heen-en-weer, ('t) over-en weer; einem das **W.** halten = zich tegenover iem. stellen, iem. bestrijden. **Wid'tersprechen**, fl. (h.) (einem) = tegenspreken; darin muß ich **W.** w. = (*U*) en dat moet ik **U** betwisten; das **Wid'tersprechen**

metnem Vorhaben = dat is in strijd met mijn plan. **widersprekend** = elkaar tegensprekend, tegenstrijdig; **auf w. e. Art** = op tegenstrijdige wijze. **Widersprecher**, m. = tegenspreker. **Widerspruch**, m. = tegenspraak; -stand, verzet, protest; tegenstrijdigheid, kontrast; **auf W. stoßen** = op tegenspraak, op verzet stuiten; **W. erheben** = bezwaar maken, zich verzetten, protesteeren; **das steht im W. mit ...** = dat is in tegenspraak, in strijd met ... **Widerspruchsgeist**, m. = geest van tegenspraak.

Widerstand, m. = tegen-, weerstand, verzet; **vgl. leisten**. **widerständig** = weerbarstig. **widerstandsfähig** = in staat, weerstand te bieden, taal, stevig. **Widerstandsfähigkeit**, w. = weerstandsvermogen. **Widerstandsraft**, w. = kracht van verzet; weerstandsvermogen. **widerstandlos** = weerloos, zonder tegenstand, **widerstehe(n)**, unr. (h.) (Dat.) = weerstaan, zich verzetten tegen, weerstand bieden; tegenstaan; **der Versuchung**, w. = de verleiding weerstaan; (**dieje Speiße**) **widersteht mir** = staat me tegen. **Widerstoh**, m. = tegenstoot. **widerstrahlen**, (schw.) (h.) = terugstralen, terugkaatsen.

I. **widerstreben**, (schw.) (h.) **einem** = weerstreven, -staan; **das widerstrebt meinem Gefühl** = strijdt met mijn gevoel; **das widerstrebt meinem Stolz** = mijn trots komt er tegen op; **etw widerstrebt mir** = staat me tegen. II **Widerstreben**, f. = weerstreven, tegenstand, verzet, tegen-, weezin.

Widerstreit, m. = (tegen)strijd. **widerstreiten**, ft. (h.): **einem Ding** = in strijd zijn met, stuitend zijn voor. **Widerstrom**, m. = tegenstroom.

Widertau, -tod, -ton, m. = (*plant*) zonnedauw. **widertwärtig** = onaangenaam, lastig, hinderlijk; naar, akelig, vies, walgelijk; (tegenstrijdig tegenovergesteld, weerstrevend, vijandig); **das ist mir w.** = staat me tegen. **Widertwärtigkeit**, w. —, -en = onaangenaamheid, moeilijkheid; viesheid, walgelijkheid; **W. en** = (*ook*) tegenspoed(en) e. d. **Widertwille**, m. = tegenzin, afkeer, afschuw, hekel. **widertwillig** = onwillig; tegen zijn wil, met tegenzin. **Widertwind**, m. = tegenwind.

widmen, (schw.) (h.) = wijden, opdragen; (**einem ein Buch**) opdragen; (**sich**) **seinem Beruf** wijden. **Widmer**, m. —s, — = opdrager. **Widmung**, w. —, -en, = *schrift*, w. = opdracht.

widrig = tegen(over)gesteld, vijandig; naar, akelig, weezinwekkend; **w. er Wind** = tegenwind; **w. es Geschick** = ongunstig, hard lot. **widrigensfalls** = in 't tegenovergestelde geval, anders, zoo niet; ..., w. **das Gehalt mit Beschlag belegt wird** = ..., anders wordt er beslag gelegd op 't salaris. **Widrigkeit**, w. —, -en = onaangenaamheid; walgelijkheid.

Widum zie **Widem**.

wie = hoe? (i), wat? zooals; als, zoodra, toen; [als 't ware]; w. **schön ist sie!** w. **schön sie ist!** = hoe mooi is ze! wat is ze mooi wie beliebt? = wat lief? w. **hoch spielen wir?** = hoe hoog, wat spelen we? w. **kommt es, daß..** = hoe komt 't, dat..; **so .. w.** = zoo .. als; er behandelt mich w. **einen Fremden** = als ..; w. **gefagt** = zooals ik gezegd heb; **wie man sagt** = zooals, naar men zegt; w. **du mir, so ich**

dir = leer om leer; **dem sei, w. ihm wolle**, w. **dem auch sei** = hoe dat ook zij; w. **er das sieht**, **ruft er ...** = als, zoodra hij dat ziet ..; w. **ich die Nieder machte**, **da war ich..** = toen ik...

Wiebel, m. —s, — = kalender, korenwurm. **wiebeln**, (schw.) (h.) = wriemelen, krielen; (*gwst.*) stoppen, mazen.

Wiehe, m. —ns, —n = (*gwst.*) pluksel; lampekatoen.

Wiehe, w. —, —n = (wilge)twijg; teenen band.

Wiehopf, m. —(e)s, —e = (*voegel*) hop.

wieder = weder, weer, weerom, nog eens, terug; **hjn und w.** = nu en dan, af en toe; **vgl. werden**.

Wiederabdruck, m. = herdruk, nieuwe afdruk. **wiederabdrucken**, (schw.) (h.); ***feuern**, (schw.) (h.); ***geben**, ft. (h.) = weer afdrucken; w. afvuren; w. afgeven.

wiederablagen, (schw.) (h.) = afzeggen, afstellen. **wiederab schreiben**, ft. (h.) = weer af-, overschrijven. **wiederabtreten**, ft. (h.) = weer afstaan.

wiederanfangen, -**anfangen** usw. = **wieder anfangen**, **wieder anfangen** usw. **Wiederanstellung**, w. = wederaanstelling.

Wiederaufbau, m. = wederopbouw, herbouw, herstel. **wiederaufbauen**, ***blühen** usw. = **wieder aufbauen**, **wieder aufblühen** usw.

Wiederaufblühen, f. = wederopbloei(en), herleving, wedergeboorte, renaissance. **Wiederaufführung**, w. = wederopvoering, herhaalde opvoering, reprise. **Wiederaufleben**, f. = herleving. **Wiederaufnahme**, w. = wederopneming, hervatting. **Wiederaufnahmeberfahren**, f. = proces tot herziening. **Wiederaufrichtung**, w. = wederoprichting. **Wiederaufschwung**, m. = herleving (*fig.*); ('t) weer-omhooggaan (*van de koersen bijv.*). **Wiederaufwachen**, f. = ontwakken.

Wiederausbruch, m. = ('t) wederuitbreken, hernieuwing.

wiedererbannen, (schw.) (h.) = herbouwen. **wiedererbekommen**, ft. (h.) = weer-, weerom-, terug-, herkrijgen. **wiedererbelebung**, w. = herleving, ('t) weer-in-'t-leven-roepen. **wiedererbelebungsbefuch**, m. = poging om te doen herleven, poging om de levensgeesten weer op te wekken. **wiedererbringen**, unr. (h.) = weer-, terugbrengen.

wiedererdruck, m. = herdruk, nieuwe druk.

wiedereinbringen, ***führen** = **wieder einbringen**, **wieder einführen**. **Wiedereinführung**, w. = wederinvoering. **Wiedereinführung**, w. = inlossing. **Wiedereinnahme**, w. = herneming, herovering. **wiedereinnehmen**, ft. (h.) = hernemen, heroveren. **Wiedereinrichtung**, w. = herstel, nieuwe inrichting. **wiedereinrichten**, (schw.) (h.) = herschepen. **Wiedereinrichtung**, w. = herscheping. **wiedereinsetzen**, (schw.) (h.) = herstellen (*in zijn vroegeren toestand, in 't bezit van iets, in een ambt*). **Wiedereinsetzung**, w. = herstel. **Wiedereintritt**, m. = ('t) weder (opnieuw) in (dienst) treden, hervatting; herhaling.

wiedererhalten, ft. (h.) = herkrijgen. **Wiedererinnerung**, w. = herinnering. **wiedererkennen**, unr. (h.) = herkennen. **Wiedererkennung**, w. = herkenning. **wiedererlangen**, (schw.) (h.) = herkrijgen. **Wiedererlangung**,

1) Voor niet opgenomen sam. met **wieder**, vergelijkte men de grondwoorden.

w. = herkrijging. **wie' dererobern**, [schw. (h.) = heroveren. **Wie' dererobring**, w. = herovering. **wie' dereröffnen**, [schw. (h.) = heropenen. **Wie' dereröffnung**, w. = heropening. **Wie' dereroffen**, -erkatten, [schw. (h.) = vergoeden, teruggeven, restitueeren. **Wie' dereroffing**, -erfassung, w. = vergoeding, teruggave, restitutie. **wie' dereroffen**, [schw. (f.) = ontwakken. **wie' dereroffen**, [schw. (h.) = herkiezen. **wie' dereroffen**, [schw. (h.) = weerpakken, weer snappen. **wie' dereroffen**, [schw. (h.) = weer-, oververtellen. **wie' dereroffen**, [schw. (h.) = weer opwekken, opnieuw voortbrengen. **wie' deroffen**, [schw. (h.) = weer-, hervinden. **Wie' deroffe**, w. = weder-, teruggave. **wie' deroffen**, [schw. (h.) = weer-, teruggeven, vergoeden. **wie' deroffen** = herboren. **Wie' deroffen**, w. = wedergeboorte. **wie' deroffen**, [schw. (h.) = terug-, herwinnen. **Wiederoffen**, w. = herstel, ('t) weer-in-orde-brengen. **wie' deroffen**, [schw. (h.) = weer-, weerom-, terughebben. **wiederoffen** = herstelbaar. **wiederoffen**, [schw. (h.) = herstellen, genezen, beter maken; restaureeren. **Wiederoffen**, m. -s, - = hersteller. **Wiederoffen**, w. = herstelling, herstel; restauratie. I. **wie' deroffen**, [schw. (h.) = weer-, terughalen. II. **wie' deroffen**, [schw. (h.) = herhalen; zu wiederholten Malen = **wie' deroffen** = herhaaldelijk, herhaalde malen, telkens weer. **wie' deroffen** = herhaaldelijk; vgl. **wie' deroffen**. **Wiederoffen**, w. -s, -en = herhaling. **Wiederoffen**, im W. = als 't zicht mocht herhalen, als 't weer mocht gebeuren, voorkomen, in geval van herhaling, bij recidive. **Wiederoffen**, f. = herhalingsteeken. **Wie' deroffen**, w. = ('t) weer-in-omloop-brengen. **wie' deroffen** (u. **wie' deroffen**) [schw. (h.) = herkauwen (*ook fig.*). **Wie' deroffen**, m. -s, - = herkauwend dier, herkauwer; zeurder. **Wie' deroffen**, m. = terug-, herkoop. **wie' deroffen**, [schw. (h.) = terug-, herkoopen. **Wie' deroffen**, f. = recht van terugkoop, van wederinkoop. **Wie' deroffen**, w. - = terugkeer, -komst. **wie' deroffen**, [schw. (f.) = terugkeeren, -komen, weeromkomen; zich herhalen. **wie' deroffen**, [schw. (f.) = weerom-, terugkomen. **Wie' deroffen**, w. - = terugkomst, terugkeer. **Wie' deroffen**, w. - = terug-, herneming. **wie' deroffen**, [schw. (h.) = terug-, weeromnemen. **wie' deroffen**, [schw. (h.) = weerom, nogeens, terugroepen. **wie' deroffen**, [schw. (h.) = overzeggen, -vertellen, overbrengen. **wie' deroffen**, [schw. (h.) = weer verzamelen, herzamelen. **wie' deroffen**, [schw. (h.) = terugbezorgen, -brengen. **wie' deroffen**, [schw. (h.) = terug-, weerom-, terugslaan. **wie' deroffen**, [schw. (h.) = weerom-, terugzien; (auf) W. = tot weerziens. **wie' deroffen**, [schw. (h.) = weerom-, terugzoeken. **Wie' deroffen**, w. = wederdoop. **wie' deroffen**, [schw. (h.) = wederdoopen. **Wie' deroffen**, m. = wederdooper, anabaptist. **wie' deroffen**, [schw. (h.) = weer-, terugklinken, terugkaatsen.

wie' deroffen, [schw. (h.) = weerdoen. **wie' deroffen** = opnieuw, nogeens, anderzijds, van een anderen kant, op mijn (zijn enz.) beurt; wederkeerig. **wie' deroffen**, [schw. (h.) = hereenigen, weder vereenigen. **Wie' deroffen**, w. = hereeniging. **wie' deroffen**, [schw. (h.) = (weder) vergelden, terugbetalen, betaald zetten. **Wie' deroffen**, w. = wedervergeeding. **Wie' deroffen**, m. = weerverkoop. **wie' deroffen**, [schw. (h.) = weerverkoopen. **Wie' deroffen**, m. = weerverkooper. **wie' deroffen**, [schw. (h.) = weer-, onderverhuren. **Wie' deroffen**, m. = weer-, onderverhuurder. **Wie' deroffen**, w. = herkiezing, herbenoeming; auf eine W. verzichten = zich niet herkiezbaar stellen, voor een herk. niet in aanmerking wenschen te komen; eine W. ablehnen = voor een herb., herk. bedanken. **wie' deroffen** = herkiezbaar. **Wie' deroffen**, w. = herkiezbaarheid. **wie' deroffen**, [schw. (h.) = herkiezen, herbenoemen. **wie' deroffen** zie wiebeln. **wie' deroffen** = inwiefern. **Wie' deroffen**, w. -s, -n = wieg (*ook fig.*), bakermat, geboortegrond; von der W. an = van de w., van jongs af; das ist ihm auch nicht an der W. gefungen worden = dat is hem ook niet aan zijn w. voorspeld, wie had dat gedacht! **Wie' deroffen**, w. = wiegster. **Wie' deroffen**, m. = weegloon. **Wie' deroffen**, f. = (*boogvormig slagers*) hakmes. I. **wie' deroffen**, [schw. (h.) = wiegen, wiegelen, schommelen; (den Kopf) schudden; sich w. = zich wiegen, wiegelen; sich in Hoffnungen w. = zich met verwachtingen vleien; gewiegt = (*ook*) ervaren, doorkneed, geslepen. II. **wie' deroffen**, [schw. (h.) = (ich) wiege; wog; wöge; wiegel (gewogen) = wegen; diese Gründe w. [schwer = (*ook*) deze redenen zijn gewichtig. **Wie' deroffen**, f. = geboortegeschenk. **Wie' deroffen**, f. = -bogen, m.; -brett, f.; -decke, w.; -drud, m. = wiegelkoord (-touw); -kap; -poot (-voet, -onderstel); -sprei; -druk (inkunabel). **Wie' deroffen**, f. = verjaardag. **Wie' deroffen**, -geschent, f. = bakerfoof. **Wie' deroffen**, m. = kleine wieg, kindermant. **Wie' deroffen**, f. = (*gwst.*) alsom. **Wie' deroffen**, f. = wiegeliel. **Wie' deroffen**, f. = hobbelpaard. **Wie' deroffen**, m. = schommelstoel. **Wie' deroffen**, m. -s, - = weger; wieger. **wie' deroffen**, [schw. (h.) = hinniken; schateren, gieren (*van 't lachen*); w. bes Gelächter = schaterend, gierend gelach, geproest. **Wie' deroffen**, w. -s, -en = (kleine) baai, bocht. **Wie' deroffen**, w. -s, -n = pluksel. **Wie' deroffen**, f. - (e)s, -e = *Wiede en (zm.)* wiel. **Wie' deroffen**, m. -s, - = (*gwst.*) stang, stok (*om 't rookveesch aan te hangen*); -kippe)rek. **Wie' deroffen**, f. = Weenen. **Wie' deroffen**, m. -s, - = Weener; (*adj.*) Weensch. **wie' deroffen** = Weensch. **Wie' deroffen** zie *Edynigel*. **Wie' deroffen**, m., -fränkchen, f. = laxerdrankje, sennestroop. **Wie' deroffen**, w. -s, -n = bosje stroo; rozebottel; (*gwst.*) pluksel. **Wie' deroffen**, f. - (e)s = zee gras, wier. **Wie' deroffen**, m. = wierdijk.

1) Voor de niet opgenomen sam. met **wieber**, vergelijkte men de grondwoorden.

Wiesbadener, m. —s, — = Wiesbad(en)er; (Adj.) Wiesbadensch = **wiesbadensch**, **wiesbadisch**.
Wiesbaum, m. = (gwst.) weesboom (op hooiwagens). **Wiese**, w. —, —n = weide (nl. gras- of hooiland).
Wiesel, f. —s, — = wezel.
Wiesenhau, m.; **Wiesblume**, w.; **Wiesflöhe**, w. = weideljaanleg (-bouw, hooibouw); -bloem; -vlakte (grasvlakte).
Wiesengefeld, f. = weideveld. **Wiesengefeld**, f. = penningkruid. **Wiesengrund**, m. = weideveld(en); groen dal (met veel grasland); weide in 't dal. **Wiesenhofen**, m. = wilde hop.
Wiesentee, m. = weideklaver. **Wiesentand**, f. = weideland. **Wiesentaar**, w. = (ooget) griet. **Wiesentrefte**, w. = veldkers.
Wiesennoor, f. = laag veen. **Wiesenspad**, m. = weidepad. **Wiesenschmäger**, m. = roodborstapuit. **Wiesental**, f. = weidedal, vgl. **Wiesengrund**. **Wiesenvasser**, f. = water uit de weiden, weidewater.
Wieso? = hoezo? hoe dat?
Wieswachs, m. = grasgewas.
Wies, (schw. (h.)) = (gwst.) wieden.
wieviel? = hoeveel? **wievielste**, **wievielte** (ber, bie, das) = (de, 't) hoeveleste. **wieweit** = in wieveit. **wiewohl** = ofschoon, (al)hoewel.
Wigwam, m. —s, —s = wigwam, Indianehut.
Wiking, m. —s, —er = viking (zeeheld).
Wikingerschiff, f. = vikerschip.
Wilajet (spr. . . jet), f. —s, —s = wilajet (Turksch gouvernementsdistrikt).
W. wild (i. a. b.); der w. e. Jäger = de wilde Jager (een spookachtig helsch wezen); w. wachjen = (in 't) wild groeien; vgl. **Ehe**, **Wein** e. a. II. **Wild**, f. —(e)s = wild; wildbraad; rotes **W.** = rood wild (herten, reën); **schwarzes W.** = zwart wild (wilde zwijnen); **kleines W.** = klein wild (hazen, konijnen, patrijzen enz.); **hohes W.** = grof wild (wolven, beren).
Wildader, m. = veld voor 't wild. **Wildbach**, m. = stortbeek. **Wildbad**, f. = natuurlijke (warme) bron; (ook een plaatsnaam). **Wildbahn**, w. = wildbaan, -park. **Wildbau**, m. = (uitsluitend) jachtrecht; (ook) wildbaan, jacht-district. **Wildbraten**, m. = gebraden wild, wildbraad. **Wildbret**, f. —s = wild(braad). **Wildbretartig** = wildachtig; naar wild ruikend, smakend. **Wildbretändler**, m. = wildhandelaar. **Wilddieb**, m. = strooper. **Wilddieben**, (schw. (h.)) = stroopen. **Wilddieberei**, w., -diebstahl, m. = strooperij. **Wildente**, w. = wilde eend.
Wild(e) (ein W. er, der W. e) = wilde (nl. natuurmensch; iem. die tot geen partij behoort in 't parlement; iem. die examen doet aan een school, waarvan hij geen leerling is), extraneus.
Wilderei, w. —, —en = strooperij. **Wilderer**, m. —s, — = strooper. **Wildern**, (schw. (h.)) = stroopen; 't wild opsporen (van honden); naar wild smaken, ruiken; [verwilderen].
Wildfang, m. —(e)s, . . fänge = wildzang, wildebras; [in 't wild gevangen en later getemd dier; jacht op wild]. **Wildfleisch**, f. = wild(braad). **Wildfremd** = wildvreemd. **Wildgarten**, m., -gehäge, f. = wildpark, -baan. **Wildgeruch**, m.; -geschmack, m.; -gras, f. = wildgeur; -smaak; -grasf.
Wildgrube, w. = valkuil. **Wildheger**, m. —s, — = jachttopziener, -opzichter. **Wildheit**,

w. — = wildheid, onbeschaafdheid, woestheid, dartelheid, schuwheid. **Wildheu**, f. = wildhooi (een geurig hooi, op de zeer hooge velden van de Alpen). **Wildheuen**, (schw. (h.)) = 't wildhooi afsnijden, vgl. **Wildheuen**. **Wildhüter**, m. = jachttopzichter, -opziener. **Wildkatze**, f. = reekalf. **Wildleder**, f. = (Am.) zooleer. **Wildling**, m. —s, —e = wildeling, wilde stam (van vruchtboomen); woesteling, wildebras. **Wildmeister**, m. = jachtmeester, -opzichter, jachttopziener. **Wildnis**, w. —, —je = wildernis, woestenijs. **Wildobst**, f. = wild ooft. **Wildpark**, m. = wildpark, -baan. **Wildpret** zie **Wildbret**. **Wildrebe**, w. = wilde wingerd. **Wildrecht**, f. = jagerrecht (van de honden en valken). **Wildreich** = wildrijk. **Wildruf**, m. = (jag.) lokroep. -fluit. **Wildschaden**, m. = wildschade (door 't wild veroorzaakt aan 't jonge hout).
Wildschur, w. = wolfspels, witsjoera.
Wildschüs(e), m. = strooper. **Wildschwein**, f. = wild zwijn, ever. **Wildschweins Topf**, m. = wildzwijnskop. **Wildschwingend** = dol (v. d. kompasnaald). **Wildspur**, w. = spoor van 't wild. **Wildstand**, m. = wildstapel (vgl. **Biehstand**). **Wildwechjel**, m. = wildpad. **Wildwüchsig** = wild opgroeiend. **Wildzen**, (schw. (h.)) = naar wild smaken, ruiken; (van den aard van 't wilde dier) uitkomen.
Wilhelm, m. = Willem; welriekende anjelier.
Wilhelmine, w. = Wilhelmina, Willemijntje.
Wilhelmshaven, f. = Wilhelmshaven.
Wil'le zie **Wille(n)**.
Willelei, w. —, —en = zwakheid, flauwe wil; vgl. **Welleität**.
Wil'le(n), m. —ns = wil, voornemen, plan, zin; wilsbeschikking; legier **W.** = laatste, uiterste wil, testament; mit meinen **W.** .n = met mijn wil, zin; wider **W.** .n = mijns (zijns enz.) ondanks, tegen wil en dank; beim besten **W.** .n = met den besten wil; mit dem guten **W.** .n vorlieb nehmen = den wil voor de daad nemen; einem den (feinen) **W.** .n tun = iems. zin doen; einem zu **W.** .n sein = iem. ter wille zijn; mit **W.** .n = met opzet; um des Friedens w. .n = terwille van den vrede. **wil'lenlos** = wil(le)loos, zwak, besluiteloos. **Wil'lenlosigkeit**, w. — = wil(le)loosheid enz. **wil'len's** sein = van plan zijn, willens zijn.
Wil'len'sänderung, w.; -äußerung, w.; -bestimmung, w.; -freiheit, w.; -kraft, w. = wilsverandering; -uiting; -beschikking; -vrijheid (vrije wil); -kracht.
wil'len'skräftig = wilskrachtig, energiek. **Wil'len'smeinung**, w. = wil, believen, goedvinden, goeddunken. **wil'len'sstark** = wilskrachtig, energiek. **Wil'len'stätigkeit**, w. = werkzaamheid van den wil. **wil'len'slich** = opzettelijk, met opzet, expres.
wil'fah'ren (u. **wil'fah'ren**), (schw. (h.)) einem in (Dat.) = iem. in iets ter wille zijn, iets toestaan, inwilligen; einer Bitte w. = een verzoek toestaan, inwilligen. **wil'fah'rig** (u. **wil'fah'rig**) = gewillig, bereidwillig, dienstvaardig, toegevend, meegaand, gemakkelijk. **wil'fah'ren** zelden voor **wil'fah'ren**. **Wil'fah'rung**, w. —, —en = inwilliging. **wil'fah'rig** = wilvaardig.
wil'lig = (ge)willig, bereidwillig; gaarne; aus w. .em Herzen = van ganser harte; sich zu etw. w. finden lassen = bereid(willig) zijn tot iets, zich voor iets laten vinden. **wil'ligen**,

[sch. (h.) in (Wff.) = iets inwilligen, in iets toestemmen. **Will'igkeit**, w. — = bereidwilligheid, gewilligheid.

Will'tomm, m. —s = welkom(st), ontvangst, welkomstgroet, verwelkoming. **Will'tomm' (becher)**, m. = bokaal, berkemeier, welkom(st-beker).

I. **will'tomm'men** (Adj.) = welkom: seien Sie w. I = wees welkom! welkom hier! welkom thuis! w. heißen (I). II. **Will'tomm'men**, f. u. m. —s, zie Will'tomm.

Will'tomm'lied, f.; **-trunk**, m.; **-wort**, f. = welkomstlied; -dronk; -woord.

Will'tür, w. — = willekeur, goeddunken, believen. **Will'türherr'schaft**, w. = despotisme, tirannie. **Will'türlich** = willekeurig, eigenmachtig. **Will'türlichkeit**, w. — = willekeur, despotisme; willekeurige handeling.

Wil'vert, f. —s (tm Volksmund für Wildpret.

wim'meln, schw. (h.) = wemelen, krielen, krielen; Ameisen w. = mieren krielen; der Boden, es wimmelt von Ameisen = de grond, 't wemelt van mieren; (einen von der Akademie) weggagen.

wim'men, [sch. (h.) = (gwst.) wijn(druif)lezen, plukken.

I. **Wim'mer**, m. —s, — = knoest, kwast; wrat.

II. **Wim'mer**, m. —s, — = wijn(druif)lezer.

III. **Wim'mer**, w. —, —n = wijnoogst.

Wim'merer, m. —s, — = jammeraar, janker, griener. **Wim'merholz**, f. = (spott.) gitaar.

wim'merig = grienerig, hullerig.

Wim'merl, w. —, —n = (öft.) zweetpuistje.

wim'mern, [sch. (h.) = zuchten, klagen, jammeren, kermen.

Wim'pel, m. —s, — = wimpel. **wim'peln**, [sch. (h.) = wapperen; den wimpel laten waaien, in top hebben. **Wim'peltange**, w., **-stod**, m. = wimpelstok.

Wim'per, w. —, —n = wimper, ooghaar; mit den W. n zuden = knipooogen; (fig.) er zuchte nicht mit der W. = hij vertrok geen spier (van zijn gezicht); ich laß mir nichts an die W. n klumpen = ik laat me niets wijsmaken. **wim'pern**, [sch. (h.) = knipooogen.

I. **Wind**, m. —(e)s, —e = wind; bei W. und Wetter = in alle w. en weer; W. bekommen, friegen = er de lucht van krijgen, lont ruiken; es geht ein starker W. = 't waait hevig; (bas ist) in den W. geredet = praten in 't honderd, vergeefs gepraat; eine Warnung in den W. schlagen (I); W. machen = drukte maken, opsnijden; mit dem W. = vóór den w., met den w. mee; einem W. vormachen = iem. wat wijs maken, een rad voor de oogen draaien; [sch. den W. um die Nase wehen, ziehen lassen = overal in de wereld rondkijken. II. **wind** (Adj.): (gwst.) w. und weh = ellendig, naar; mir ist w. und weh = ik gevoel me ellendig, 't hangt me de keel uit.

Wind'anter, m. = windanker. **Wind'ball**, m. = windbal, (kleine) luchtballon. **Wind'baum**, m. zie Wetterbaum. **Wind'beutel**, m. = wind-buil, -zak, -maker; (gebak) sneeuwbal. **Wind'beutel'**, w. —, —en = windmakerij, groot-spraak, snoeverij. **wind'beuteln**, [sch. (h.) = windmaken, -breken, snoeven. **Wind'blase**, w. = wind-, luchtblaar. **Wind'blatter**, w. = windpok. **Wind'blume**, w. = anemoon. **Wind'bö**, w. = (zm.) windvlaag. **Wind'bruch**, m. = windbreuk (d. i. afgewaaid hout). **wind'brüchig** = afgewaaid. **Wind'büchse**, w. = windroer, windbuks. **Wind'brud**, m. = winddruk.

Wind'be, w. —, —n = windas, hier, haspel; (ook) winde (plant); (Gef.) huis, hoeve. **Wind'be-eifen**, f. = wringijzer.

Wind'ei, f. = windei.

Wind'eisen, f. = vensterstang. **Wind'el**, w. —, —n = luier, luur. **Wind'elband**, f. = band om de luier, om 't pak. **Wind'elbrud**, m. = wiegedruk, inkunabel. **Wind'elhoje**, w. = luierbroek. **Wind'elkind**, f. = kind in de luren, in 't pak, bakerkindje. **wind'eln**, [sch. (h.) = in 't pak, in de luier(s) doen, inpakken. **wind'elweich** [schlagen = bont en blauw, beursch slaan.

I. **wind'en**, ft. (h.) (ich) winde; wand; wände; windel gewunden) = winden, wringen; (kran-sen) vlechten, maken; (garen) winden; (etw. in die Höhe) winden, hijschen; sich w. = zich wringen, zich krommen, zich kronkelen; (der Weg) windet sich durch das Thal = kronkelt door 't dal. II. **wind'en**, [sch. (h.) = waaien; speuren = [sch. d. j. (jag.).

Wind'erhigungsapparat, m. = heete-lucht-blazer. **Wind'eselle**, w. = snelheid van den wind. **Wind'fächer**, m. = waaijer. **Wind'fadel**, w. = windfakkel. **Wind'fahne**, w. = windvaan, -wijzer, waker (aan den mast). **Wind'fall**, m. zie Wind'brud. **Wind'fang**, m. = vleugel-ventilator, portiek (tegen den tocht), luchtgang (in de mijn); (ook) windbuil. **Wind'fangtür**, w. = tochtdeur. **Wind'flügel**, m. = molenwiek; vleugel (van een ventilator). **wind'frei** sein = windvrij zijn, aan lij liggen. **Wind'fuß**, m. = windbuil, losbol. **Wind'geschwulst**, w. = windgezwel. **Wind'haber**, m. = looze, wilde haver. **Wind'handel**, m. = windhandel. **Wind'harfe**, w. = wind-, Aeolusharp. **Wind'haq** zie Wind'hege. **Wind'hauch**, m. = zuchtje, windje, koelte. **Wind'hege**, w. = jacht met windhonden. **Wind'hege** w. = wervelwind; windheks (een steppeplant). **Wind'hoel**, **-hut**, f. = Windhoek (in Deutsch Z.-W.-Afrika).

Wind'höhle, w.; **-hote**, w.; **-hund**, m. = windgrot; -hoos; -hond (loshoofd).

I. **wind'ig** = winderig; opgeblazen; lichtzinnig; verdacht. II. **Wind'ig**, m. —(e)s, —e = windevliender; (plant) winde.

Wind'igkeit, w. — = winderigheid enz., vgl. windig I. **Wind'itus**, m. —, —je u. . . bizt = windbuil.

Wind'instrument, f.; **-lammer**, w.; **-larte**, w.; **-lasten**, m.; **-kessel**, m. = windinstrument; -ketel; -kaart; -kas (aan 't orgel); -ketel.

Wind'klappe, w.; **-kolit**, w.; **-lade**, w. = windklep; -kollek; -lade (aan 't orgel).

Wind'laden, m. = buitenblind, tochttraam.

Wind'leitung, w.; **-licht**, f. = windpijp (van ventilator); -licht (-lucifer).

Wind'loch, f. = windgat (in 't gebergte, in de fluit, 't orgel enz.); -kant, -hoek; trekgat (in schoorsteen bije.). **Wind'macher**, m. = windmaker, windbreker, opsnijder. **Wind'macherei**, w. —, —en = windmakerij enz.

Wind'maschine, w.; **-messer**, m.; **-monat**, m.; **-motor**, m.; **-mühle**, w. = windmachine (luchtmaschine); -(druk)meter; -maand (November, Ventose); -motor; -molen.

Wind'müller, m. = molenaar en = macher.

Wind'ofen, m.; **-poden**, Pl.; **-protest**, m.; **-rad**, f. = windloven (lucht-, trekoven); -pokken; -protest (bij wijsels); -motor (ventilator).

Wind'raum, m. = luchtkamer (van pomp)

Wind'reep, f.; **-röhre**, w. = windreep; -pijp (ook: windgrot).

Windröschchen, f. = anemoon. **Wind'saad**, m. = windzak (op schepen). **Winds'braut**, w. = windvlaag, rukwind, storm-, wervelwind. **Wind'schacht**, m. = luchtgang (in een mijn). **Wind'schaden**, m.; **schauer**, m. = windschade (door storm veroorzaakt); -vlaag. **wind'schu** = windschuw, bang voor den wind. **wind'schief** = (erg) scheef, krom; windscheef, scheef gewaaid; (mat.) w. e Geraden = kruisende lijnen. **Wind'schirm**, m. = windschut, windscherm. **wind'schnell** = windsnel, snel als de wind. **Wind'seite**, w. = windzijde -hoek. **Wind'skala**, w. = windskala. **Wind'biel**, f. = windhond. **Wind'stärke**, w. = windsterkte. **wind'still** = windstil. **Wind'stille**, w.; **stoh**, m.; **streifen**, m.; **streich**, m.; **störung**, w. = windstilte; -vlaag (rukwind); -streep; -streek; -strooming (luchtstr.). **Wind'sturm**, m. = storm, windvlaag. **Wind'sucht**, w. = trommel-, windzucht. **wind'troden** = in den wind, in de lucht gedroogd. **wind und weh** zie wind II. **Wind'bung**, w. —, —en = winding, kronkeling, kromming; wringing; draad (van een schroef). **Wind'vogel**, m. = pluvier, wulp; vlieger. **wind'wärts** = naar den windkant. **Wind'zeiger**, m., **weiser**, m. = windwijzer, anemograaf. **Wind'zug**, m. = tocht, trek. **Wind'golf**, m. —(e)s, —e = Wingolf (oorspr. *Baldershalle*; bij *Klopstock* een *Odeneyklus*; dan naam van een studentebond). **Wingolff**, m. —en, —en = lid van den Wingolf, Wingolfiet. **Win'**, m. —(e)s, —e = wenk, teeken; W. mit dem Scheunentor, mit dem Laternen-, Zaunpfahl = een niet te misvatten wenk. **Win'tel**, m. —s, — = hoek; rechter, spijer, stumper W. = rechte, scherpe, stompe hoek; (nrdd.) winkel. **Win'telabbotat**, m. = onbevoegd advokaat, zaakwaarnemer, beunhaas. **Win'telblatt**, f. = onbeduidend, klein blad. **Win'telbürste**, w. = kleine, niet erkende beurs. **Win'telbogen**, m. = hoekboog. **Win'telche**, w. = geheim onwettig huwelijk. **Win'telreisen**, f. = hoekijzer. **win'telförmig** = hoekvormig. **Win'telgasse**, w. = achterstraat, slop. **Win'telgaten**, m. = zethaak (van den drukker); mal, winkelhaak. **Win'telheirat**, w. zie *Winkelfeje*. **win'telig** = hoekig, krom, (stadswijk) met veel steegen, sloppen, (huis) hokkig. **Win'telhammer**, w. = kram. **Win'telkonsulent**, m. = onbevoegd konsulent, zaakwaarnemer, beunhaas. **Win'telmakler**, m. = zaakwaarnemer, onbevoegd makelaar, beunhaas. **Win'telmaß**, f. = winkelhaak. **Win'telmesser**, m. = hoekmeter. **Win'telmeßung**, w. = hoekmeting. **win'telrecht** = rechthoekig, haaks. **Win'telstehbe**, w. = graadboog. **Win'telstehent**, w. = geheime kroeg, knip. **Win'tel'schule**, w. = niet gewettigde school. **Win'telzüge**, Pl. = omwegen, uitvluchten, draaierijen; W. machen = uitvluchten zoeken, met draaierijen omgaan, een slag om den arm houden. **win'ten**, fchw. (h.) = wenken; einem w. (mit den Augen, mit der Hand) = iem. wenken, een teeken geven; einem Weifall w. (= zuwinten) = iem. goedkeurend toewenken; einem mit dem Scheunentor usw. w. zie *Wint*; das Glück winkt ihm = 't geluk lacht hem toe; einet beifette, zu sich, in den Garten w. = iem. door een teeken terzijde, bij zich, in den tuin roepen.

win'tig zie *wintelig*.

Win'sche, w. —, —n = (schp.) lier.

Win'selaffe, m. = huilaap (ook fig.). **Win'selei'**,

Pl. w. —, —en = gejammer, gejamk. **Win'seler**,

Pl. m. —s, — = huiler, janker, klager. **win'seln**,

fchw. (h.) = janken, huilen, klagen. **Win'sel-**

stimme, w. = klagende stem, jankstem.

Win'ter, m. —s, — = winter; des W. s, im

W. = in den winter, 's (des) winters.

Win'ter'abend, m.; **anzug**, m.; **aufenthalt**,

m. = winter'avond; -pak; -verblijf.

Win'ter'bedarf, m.; **bier**, f.; **fahrplan**, m.;

frucht, w.; **futier**, f.; **garten**, m. =

winter'benooidigheden (-voorraad); -bier (vgl. *Schenkbier*); -dienst; -koren; -voer; -tuin.

Win'ter'getreide, f.; **grün**, f.; **hafen**, m.;

hafer, m. = winter'koren; -groen (ook: vogel-

lijm, marentak, mistel); -haven (-laag); -haver.

Win'ter'haus, f.; **falte**, w. = winter'huis

(ook: broeikas, serre); -kou(de).

Win'ter'koh, m.; **storn**, f.; **lager**, f. = winter'-

kool (boerekool); -koren; -kwartier.

win'terlich = winterlijk, winterachtig, wintersch,

winter...

Win'ter'lustbarkeit, w.; **monat (-mond)**, m. =

winter'vermaak; -maand.

win'tern, fchw. (h.) = (*gedurende den winter*)

verzorgen; es wintert = 't wintert, 't is winter;

w. der Frost = wintervorst, vriezend weer;

in w. der Zeit = in den wintertijd; das w. de

Gefiß = 't overwinterende, 't besneeuwde eeld.

Win'ter'lobst, f.; **palast**, m.; **pels**, m.;

quartier, f. = winter'fruit; -paleis; -pels;

-kwartaal; -kwartier.

Win'ter'faat w.; **schlaf**, m.; **seite**, w.; **sennen-**

wende, w.; **spanner**, m.; **überzieher**, m. =

winterkoren (al 't te veld staande); -slaap;

-zijde (d. i. noordzijde); -zonnestand (-zonne-

wende); -vlinder; -jas.

Win'terung, w. —, —en = overwintering;

winterverzorging (van vee en gewas); winter-

koren.

Win'ter'vergnügen, f.; **borrat**, m.; **weizen**,

m.; **wende**, w. = winter'vermaak; -voorraad;

-tarwe; -zonnestand (-zonnewende).

Win'terzeit, w. = wintertijd; zur W. = in

den winter(tijd). **Win'terzeug**, f. = winterstof,

wintergoed, -kleeren.

Win'zer, m. —s, — = wijngaardener, -bouwer.

Win'zerlied, f. = wijnbouwerslied. **Win'zer-**

messer, f. = snoeimes (van den wijngaardener).

Win'zerwagen, m. = wijnwagen.

win'zig = heel klein, gering, nietig, onbe-

duidend; ein w. es Mädchen = een nietig

kereltje, mannetje. **Win'zigkeit**, w. — =

nietigheid enz.

Wip'tel, m. —s, — = top, kruin (inz. van

boomen). **wip'teln**, fchw. (h.) = toppen, knotten;

zich hoog verheffen.

wipp! = wip! **Wipp'chen**, f. —s, — = grap,

streek, voor-den-gek-houderij; uitvlucht; mit

machst du feine W. vor = mij houd je niet

voor 't lapje. **Wip'pe**, w. —, —n = wip,

wipgalg; auf der W. stehen = op de wip, op

springen staan, den val nabij zijn. **wip'pen**,

fchw. (h.) = wippen; vgl. *hippen*. **Wip'per-**

mann = duikelaar(tje). **Wip'palgen**, m. =

wipgalg. **Wip'pkrän**, m. = wipkraan. **Wip'p-**

stern, m. = kwikstaart(je). **wip's!** = wip!

wir = wij.

Wir'bel, m. —s, — = draaiing, werveling,

(d)warreling; draaikolk; wenteling, kring; (van

hartstochten, *genoegens*) maalstroom, roes;

roffel (van de trommel); gekwinkeleer (van den leeuwerik); wervel (aan 't geraamte en aan 't raam); schroef (aan snaarinstrumenten); kruin (van 't hoofd); vom B. bis zur Zehe = van top to teen. **Wir'belbein**, f. = wervelbeen. **wir'bel'förmig** = warrelend, dwarrelend, als een wervelwind; wervelvormig. **wir'bel'licht**, **wir'bel'ig** = draaiend; duizelingwekkend; duizelig, draajerig. **Wir'bel'nöden**, m. = wervelbeen. **wir'bel'los** = ongewerveld. **wir'bel'n**, f. (h.) = draaien, (d)warrelen, wervelen, snorren; roffelen, een roffel slaan; kwinkeleeren, tierelieren; ber Stopf wirbelt mir = mijn hoofd duizelt, draait. **Wir'bel'säule**, w.; **stier**, f.; **wind**, m. = wervelkolom; -dier; -wind (dwarrelwind). **wir'bel'licht**, **wir'bel'ig** zie wirbellicht ufw. **wir'ten**, f. (h.) = werken (nl. uitwerking hebben, doel treffen, tot stand brengen; werkzaam zijn); breien; Gutes, Großes w. = iets goeds, groots tot stand brengen; (die Pille, das Mittel, das Beispiel) hat gewirkt = heeft gewerkt; (Schädlich, beruhigend) werken; auf, für, gegen einen werken; Wunder w. = wonderen doen (als Lehrer, als Geistlicher) werkzaam zijn; ich werde dahin w., daß = ik zal 't er op aanleggen, dat...; [bewerken, tot stand brengen; (samen)kneden]. **Wir'ter**, m. —s, — = (be)werker, fabrikant, breier. **Wir'terei**, w. —, —en = breierij, tricotage, fabrikage. **wir'tlich** = werkelijk, wezenlijk, waarlijk; inderdaad; (wst.) op 't oogeblik. **Wir'tlichkeit**, w. — = werkelijkheid. **Wir'tmeister**, m. = breibaas. **wir'tsam** = krachtig (werkend), gunstig, doelmatig, afdoende; werkzaam; (adv. ook) met goed gevolg. **Wir'tsamkeit**, w. — = krachtadigheid, kracht, werking; in B. treten = (van beambten) in dienst treden, (van wetten) in werking treden. **Wir'tung**, w. —, —en = werking; uitwerking, gevolg, invloed, indruk. **Wir'tungsfähigkeit**, w. = (uit)werking, krachtadigheid. **Wir'tungsgrad**, m. = nuttig effect, rendement. **Wir'tungskraft**, w. = krachtadigheid, innerlijke kracht; werking, invloed. **Wir'tungskreis**, m. = werkkring, invloedssfeer. **wir'tungslos** = zonder uitwerking, zonder gevolg. **Wir'tungslosigkeit**, w. — = krachteloosheid, gemis aan uitwerking. **wir'tungsvoll** = effectvol, van krachtige werking, imponant. **Wir'twaren**, Pl. = gebreide goederen, tricoot-goederen. **wirr**, [wir're] = verward, rommelig. I. **Wir'ren**, Pl. = troebelen, onlusten, beroering. II. **wir'ren**, f. (h.) = warren, auseinander w. = ontwarren. **Wir'ren**, f. = wargaren. **wir'ren** = verward. **Wir'ren**, m. = warhoofd. **Wir'ren**, w. —, —e, —al, f. —(e)s, —e = warboel, chaos, verwarring. **Wir'ren**, w. = war-, vlokzijde. **Wir'ren**, f. = klein, kort stroo. **Wir'ren**, w. —, —en = verwarring, warboel; (meest) B. en = troebelen, onlusten. **Wir'ren**, m. = warboel, verwarring, chaos, warklomp. [wir'ren zie unwir'ren]. **Wir'ren** (Lohf), m. = savoojekool. **Wir'ren**, m. —(e)s, —e = gastheer, waard, herbergier, hotelhouder; hotelier; huisvader, -man; huisheer, -baas; die Rechnung (Zeche) ohne den B. machen = buiten den w. rekenen; den B. machen = gastheer zijn; Heber dem B. als dem Apotheker = l. er bij den bakker als bij den apotheker. [wir'ren zie wir'ren]. **Wir'ren**, m. —s, — = wartel (aan 't spinnewiel).

Wir'tin, w. —, —en = huisvrouw, (goede, slechte) huishoudster; -eigenares, -vrouw; gastvrouw; waardin; die B. machen = gastvrouw zijn. **wir'tlich** = gastvrij, vriendelijk; huishoudelijk. **Wir'tlichkeit**, w. — = gastvrijheid enz. **Wir'tschaft**, w. —, —en = huishouding, -houden; beheer; bedrijf; economie; (nrdb.) landbouw-, boerebedrijf; (Ibb.) herberg, logement; die B. bejorgen = 't huishouden doen; die B. verstehen = verstand hebben van huishouden; (das ist mir) eine schöne B. = een mooie boel, een mooie geschiedenis, een mooie rommel; mach' mir nicht so viel B. = maak niet zoo'n spektakel; reine B. machen = alles ('t achterstallige) in orde brengen. **wir't'schaften**, f. (h.) = huishouden (ook fig.); bezig zijn (in 't huishouden); 't bestuur hebben; beheeren; mit Geld w. = behoorlijk, zuinig omgaan met geld; sich zugrunde (in Grund und Boden) w. = zich (zijn zaken) in den grond werken. **Wir'tschafter**, m. —s, — = huishouder, -bestuurder, econoom. **Wir'tschafterin**, w. —, —en = huishoudster. **wir'tschaftlich** = huishoudelijk; 't huishouden betreffende, huishoud...; 't landbouwbedrijf betreffende, landbouw...; bedrijfs...; maatschappelijk, economisch; zuinig, voordeelg. **Wir'tschaftlichkeit**, w. — = huishoudelijkheid, zuinigheid. **Wir'tschaftsamt**, f. = beheer van de domeinen. **Wir'tschafts-aufseher**, m. = opzichter bij de domeinen, op een goed. **Wir'tschaftsbeamte(r)**, m. = intendant; employeerde bij 't beheer van de domeinen. **Wir'tschaftsbedarf**, m. = huishoudbenodigdheden. **Wir'tschaftsbetrieb**, m. = landbouwbedrijf. **Wir'tschaftsbuch**, f. = huishoudboek. **Wir'tschaftsgebäude**, f. = gebouw voor 't landbouwbedrijf, bedrijfsgebouw, bijgebouw (op een hoeve of landgoed). **Wir'tschaftsgebiet**, f. = bedrijfs-, industriegebied. **Wir'tschaftsgegenstand**, m. = huishoudelijk artikel. **Wir'tschaftsgeld**, f. = huishoudgeld. **Wir'tschafts-genossenschaft**, w. = kooperatieve vereeniging. **Wir'tschaftsjahr**, f. = dienst-, bedrijfsjaar. **Wir'tschaftskenntnis**, Pl. = kennis van 't landbouwbedrijf. **Wir'tschaftskrieg**, m. = economische oorlog. **Wir'tschaftskunde**, w. = landhuishoudkunde, landbouwkunde. **Wir'tschaftsleben**, f. = economisch leven. **Wir'tschaftsministerium**, f. = ministerie voor ek. zaken. **Wir'tschaftspolitik**, w. = staathuishoudkundige politiek. **Wir'tschafts-prozess**, m. = economisch proces. **Wir'tschafts-rat**, m. = economische raad. **Wir'tschaftsregel**, w. = huishoudelijke regel. **Wir'tschaftsber-handlungen**, Pl. = economische beraadslagingen, handelingen. **Wir't'sfrau**, w. = herbergierster, waardin; vrouw, meesteres. **Wir't'shaus**, f. = herberg, kroeg; wo ein B. steht, steht kein Badhaus = waar de brouwer ligt, kan de bakker niet liggen. **Wir't'sjunge**, m. = herbergbediende. **Wir't'sleute**, Pl. = huiseigenaren; hospes en hospita. **Wir't'smagd**, w. = buffetjuffrouw, meid in een herberg. **Wir't'stube**, w. = gelagkamer. **Wir't'stafel**, w., -tisch, m. = table d'hôte, open tafel. **Wir't'swein**, m. = herbergwijn. **Wischen**, m. —es, —e = veeglap; vod, prul, lorrig geschrift; (als teeken) stroowisch, bosje stroo; (stud.) rapport. **wischen**, f. (h.) = (sich) den Schweiß von der Stirn, den Staub vom Tisch) veegen, wisschen; (sich den Mund) afveegen;

(een teekening) doezelen **Wifcher**, m. —s, — = (kanon)wiffober; doezelaar; vegeer, wrijfap; standje, uitbrander. **Wifchgunni**, f. (u. m.) = vlakgom. **Wifchwa'fchi**, f. zie **Wifchwa'fch**. **Wifch'appen**, m. = wrijfap, stofdoek. **Wifch'luch**, f. = stofdoek. **Wifch'nu**, m. = Visjoe (*Ind. Godheid*). **Wifch'wasch**, m. —es = onzin, praatjes, wartaal. **Wif'fent**, m. —(e)s, —e = (Europeesche) bizon. **Wif'mut**, f. (u. m.) —(e)s = bismut. I. **wif'muten**, **Wfj.** = van bismut. II. **wif'muten**, fchw. (h) = met bismut soldeeren. **Wif'fel**, m. —s, — = wispel (*korenmaat*: 1000 K.G.). **Wif'felbutte**, w. —, —n = (obd.) draaiorgel. **wif'peln**, **wif'pern**, fchw. (h) = fluisteren; (*van den wind ook*) suizelen. **Wif'begier**(be), w. = weetgierigheid. **wif'be-gierig** = weetgierig. I. **wif'fen**, unr. (h) (ich weiß, du weißt, er weiß; wüßte; wüßte; wüßel gewußt) weten; *nicht daß ich wüßte, daß ich nicht wüßte* = niet dat ik weet; (*es gibt nichts Neues*) *das ich wüßte* = zoover ik weet; *ich hätte noch weiß Gott was alles schreiben wollen* = ik had nog God weet wat (al) willen schrijven; *einen etw. w. lassen* = iem. iets laten weten; *soviel ich weiß* = zooveel (voorzoover) ik weet; *einem etw. zu w. tun* = iem. iets laten weten; *man kann mir wer weiß was bieten* = al biedt men mij nog zoo veel; *sich w.*: *ich weiß mir keinen Rat* = ik weet geen raad; *sie weiß sich utel (nicht wenig) mit...* = ze laat zich heel wat voorstaan, is erg trotsch op, erg wijs met...; *vgl. auswendig, Velsheid, Dant, ein II, heiß, um I, woher. II. Wif'fen, f. —s = weten, kennis; *mit meinem, ohne mein W.* = met, buiten mijn w., voorkennis; *mit W. und Willen* = willens en w. s.; *meines W. s.* = zoover ik weet; *wider besseres W.* (und Gewissen) = tegen beter weten in; *nach bestem W.* (und Gewissen) = volgens mijn (uw enz.) beste w. **Wif'fenschaft**, w. —, —en = wetenschap, geleerdheid, kennis, kundigheden; (ein Mann) von großer W. = van groote kunde, geleerdheid; *eine W. pflegen, treiben* = een w. beoefenen; *ich habe davon keine W.* = daarvan heb ik geen kennis). **Wif'fenschaftler**, m. —s, — = geleerde, man van de wetenschap. **wif'fenschafteln**, fchw. (h) = (zoo wat) aan de wetenschap doen. **Wif'fenschaftler**, m. —s, — = wetenschappelijk man (*ook ir.*). **wif'fenschaftlich** = wetenschappelijk. **Wif'fenschaftlichkeit**, w. — = wetenschappelijkheid. **Wif'fensdrang**, m., **Wif'fenstrieb**, m. = weetgierigheid, dorst naar kennis. **wif'fenswert**, **Wif'fenswürdig** = wetenswaardig. **wif'fentisch** = welbewust, willens en wetens. **Wif'fe**, w. —, —n = (*gust.*) jak. **wif'fe!** = haarl (links), heil **Wif'frau**, **Wif'frib**, w. —, —en zie **Wifwe**. **Wif'loof** zie **Wifloof**. **Wif'mann** zie **Wifwer**. **wif'fchen**, fchw. (h), zie **wif'fchen**. **wif'feten**, fchw. (h) = (een of ander) weer zijn; onweeren; *es wittert durch das Dach* = de regen (de sneeuw) komt door 't dak; (*van jachthonden en fig.*) snuffelen; de lucht (van iets) krijgen, speuren, ruiken, merken, (iets) in den neus (in 't snotje, in 't motje) krijgen. **Wif'ferung**, w. —, —en = we(der), weersgesteldheid; **W.** von etw. haben = de lucht van iets hebben.*

Wif'ferungsanzeichen, f.; **Wif'ferer**, m.; **Wif'ferung**, w.; **Wif'fer**, m.; **Wif'fer**, m.; **Wif'fer**, w. = weerjteeken; -kundige; -kundige waarneming; -bericht; -kalender; -kunde. **Wif'ferungsanflug**, m.; **Wif'ferung**, Pl.; **Wif'fer**, m. = weers/verandering; -gesteldheid (-toestanden); -verandering. **Wif'fer**, **Wif'frib**, **Wif'mann** zie **Wif'frau**, **Wif'frib**, **Wif'mann**. **Wif'loof**, f. —(e)s = witloof; **Brüsseler W.** = Brusselsch lof. **Wif'tum**, f. —(e)s, —e u. . . tümer = weduw-gift, -schat, lijftocht; *ook wel* = **Wif'e** m. **Wif'we**, w. —, —n = weduwe, weduwvrouw; *die Königin* = de Koningin-weduwe. **Wif'wengehalt**, f., **Wif'wengehalt**, f. = weduwepensioen. **Wif'wengehalt**, f. = weduw-, rouwjaar; (*ook*) aan een weduwe in haar eerste weduwjaar toegestaan jaargeld van den overleden echtgenoot. **Wif'wengelf**, w. = weduwefonds (-beurs, -kas). **Wif'wengelf**, m. = weduwfchat, -gift, lijftocht. **Wif'wengelf**, m. = verblijf (slot, kasteel) voor de weduwe bestemd. **Wif'wengelf**, m. = weduwstaat. **Wif'wer**, m. —s, — = weduwnaar. **Wif**, m. —(e)s, —e = geestigheid, aardigheid, grap, mop, ui, humor; [verstand, geest]; **W.** .e machen, reifen = uien, moppen tappen; *faule, schlechte W.* .e machen = flauwe moppen (aardigheden) debiteeren; *das ist der ganze W.* = dat is alles, 't heele kunstje. **Wif'blatt**, f. = humoristisch blad. **Wif'bold**, m. —(e)s, —e = grappemaker, uietapper, flauwe kerel. **Wif'bold**, w. —, —en = jacht naar geestigheid, flauwe, gezochte grap(pen). **wif'feln**, fchw. (h) = jacht maken op geestigheid; flauwe grappen maken, geestig willen zijn; *über (Wif.) w.* = met iets spotten. **wif'feln**, fchw. (h) *zelden*, zie **wif'feln** en **wif'feln**. **Wif'funten**, m. = vonk van vernuft. **wif'fign** = geestig, vernuftig, aardig. **wif'fign**, fchw. (h) = verstandig, wijs, voorzichtig maken; *er ist gewif'fign worden* = hij is verstandig, wetend geworden. **Wif'fignung**, w. —, —en = les, leering, voorbeeld. **Wif'fign-jäger**, **Wif'fign**, m. —s, —, **Wif'fign**, m. —s, —e = **Wif'fign** wif'fignend = van geest tintelend. **Wif'wort**, f. = geestig woord, g. gezegde; kwinkslag. **w. z.** = wif'fign(e)r Långe. **W. D.** = **Wif'fign** -ordnung; wisselwet. **w. v.** = wie oden **wo** = waar; zoo, indien, als; hoe; ergens; (*gust. der Mann, das Messer*, *wo* = de man, die; 't mes, dat); *am Tage*, *wo* = op den dag, dat; *wo nicht gleich, so doch bald* = zoo (al) niet dadelijk, dan toch spoedig; *du bleibst, wo nicht ... = je blijft, of anders ...; wo merde ich? = hoe zou ik? wenn du wo eingeladen bist = als je ergens uitgenoodigd bent; wo möglich, w. nötig* = zoo mogelijk, z. noodig; *i wol ach wol = oeh wat! woan'bers* = ergens anders, elders. **wobei** = waarbij. **Wof'e**, w. —, —n = week; *eine W.* um die andere = om de (andere) w.; *er hat die W.* = hij heeft de w.; *die (6) W.* .n = de kraam-(weken); *in die W.* .n kommen = bevalen; *in den W.* .n sein = in de kraam zijn; *falsche W.* .n = miskraam. **Wof'enarbeit**, w. = door-de-weeksch werk, werk van een week, van weken. **Wof'enbericht**, m. = weekverslag, weekbericht. **Wof'enbesuch**, m. = kraambezoek. **Wof'enbett**, f. = kraambed. **Wof'enblatt**, f. = weekblad. **Wof'eneinnahme**, w. =

wekelijksche ontvangst. **Wochenende**, f. = week-end. **Wochenfeber**, f. = kraamkoorts. **Wochengeld**, f. = weegeld. **Wochenlang** = wekenlang.

Wochenlohn, m.; **Markt**, m.; **Rechnung**, w.; **Schau**, w.; **Schrift**, w. = weekloon; -markt; -rekening; -overzicht; -schrift (-blad).

Wochenstube, w. = kraamkamer. **Wochentag**, m. = week-, werkdag. **Wochentags** = door de week, vgl. **Sonn- und ... wöchentlich** = wekelijks(ch); **zweimal w.** = tweemaal per (in de) week. **Wochenweise** = bij de week, wekelijks. **Wochenzeitung**, w. = weekblad. **Wochenzeitel**, m. = wekelijksch programma (of repertoire van op te voeren stukken). **Wochenner**, m. -s, -n = weekhebbende. **Wochennerin**, w. -n = kraamvrouw.

Wochen (*zelden*), m. -s, -n = spinrokken.

Wodan, m. = Wodan, Odien.

Wodurch = waardoor. **wofern** = indien, zoo al, mits. **wofür** = waarvoor.

Woge, w. -n = golf, baar.

wogen = waartegen; waartegenover, terwijl.

wolgen, fhw. (h.) = (zee e. d.) golven, deinen; (zee, koren) golven, golvend op en neer bewegen; (boezem, strijd) op en neer gaan; (schip) slingeren.

Wolgetide, f. = golfgeraas. **Wolgevall**, m. = golfgeklots. **wolgen** = golvend, bewogen.

woher = vanwaar, waarvandaan? w. weijst du? = hoe weet je? **woherum** = waar ongeveer, waar in den omtrek. **wohin** = waar (heen); ergens heen; w. er komt = waar hij komt; ich muß w. = ik moet ergens heen. **wohin-gehen** = terwijl, waartegenover. **wohin-ter** = waarachter.

I. **wohl** (wohler, am wohlsten) = wel; mit ihm nicht w., ich bin nicht w. = ik voel me niet wel; mit ihm dabei w. = ik krijg daarbij een gevoel van welbehagen; das tut mir w. = doet me goed; ich freue mich Sie w. zu sehen = ik ben blij U wel te zien; er tut w. daran = daar doet hij goed, wel aan; er will mir w. = hij is mij genegen, goedgezind; ich wünsche w. zu schlafen = wel te rusten; ich wünsche w. gepeist zu haben, w. bemoht's = wel bekomme 't u; w. oder übel = goedschiks of kwaadschiks; w. dem, der ... = wel hem, die ...; w., nun kann der Fuß beginnen = welaan, nu ...; willst du w. aufhören = wil je wel eens ophouden; es gingen drei Jäger w. auf die Strich = drie jagertjes gingen al op de jacht; w. höre ich, aber ... = wel (is waar) hoor ik, maar ...; du bist w. krank? = ben je misschien ziek? er hat Sie w. nicht verstanden = hij heeft u zeker niet verstaan. II. **wohl**, f. -(e)s = wel(zijn); auf Ihr Wohl zum Wohl = op uw welzijn! (op uw gezondheid).

wohlachtbar = edelachtbaar. **wohlau** = welaan, welnu. **wohlaufrichtig** = welvoeglijk, (wel)gepast, behoorlijk, fatsoenlijk. **wohlaufrichtigkeit**, w. = welvoeglijkheid enz. **wohlaffortiert** = goed gesorteerd. **wohlaufl** = welaan! komaan! w. sein = welvarend, goed in orde zijn.

wohlbedacht = wel (goed) overdacht, weloverlegd. **wohlbedachtig** = bedachtzaam; met overleg. **wohlbestanden**, f. = welzijn, -stand, gezondheid. **wohlbegabt** = welbevoegd, ten volle bevoegd. **wohlbegabt** = rijk begaafd. **wohlbegütert** = welgesteld. **wohlbehagen**, f. = welbehagen, welbehaaglijkheid. **wohlbehalten** = goed en wel, in goeden welstand. **wohlbeistimmlich** zie beistimmlich. **wohlbeleibt** =

zwaarlijvig, korpulent. **wohlbeleibtheit**, w. = zwaarlijvigheid, korpulentie. **wohlbeschaffen** = goed in orde; (van waren) goed gekonditioneerd. **wohlbestallt** = goed en behoorlijk aangesteld, goed bezoldigd. **wohlbestellt** = welvoorziën.

wohlbedienter, m. = vriendelijke, gewillige dienaar, overgedienstige. **wohlbedienter**, w. -n = overgedienstigheid.

wohlbedienter = weledelgeboren. **Wohlbedienter** = Uw weleerwaarde, weleerwaarde Heer. **wohlbedienter** = weleerwaard. **wohlbedienter**, f. = welzijn, welvaart, geluk. **wohlbedienter** = weloverwogen, -overlegd. **wohlbedienter** = welovervoed.

wohlbedienter, w. = welvaart, -zijn, voorspoed. **wohlbedienter**, m. = komitee voor 't openbaar welzijn, *comité de salut public*.

wohlbedienter, w. = bevordering van de volkswelvaart. **wohlbedienter** = goedkoop. **wohlbedienter**, w. = goedkoopste, goedkoopheid. **wohlbedienter** = welgegrond.

Wohlbedienter = wohlgelobten, zie dit woord. **Wohlbedienter** = rechtschapen, welgemanierd. **wohlbedienter** = welgebouwd, -gemaakt, -gevoerd. **wohlbedienter** = welgevormd, -gemaakt. **wohlbedienter** = weledel; Herr U B. = den weled. Heer A. **wohlbedienter**, f. = welgevallen, -behagen, genoeg, plezier; sein B. an (Dat.) haben = welgevallen in iets hebben, behagen in iets scheppen. **wohlbedienter** = welgevallig, aangenaam, (wel)behaaglijk. **wohlbedienter**, f. = gevoel van welbehagen, behaaglijk gevoel.

wohlbedienter; **gemut**; **genährt** = wellgemeend; -gemoed (opgeruimd); **der Wohlbedienter** = marjolein; -gevoed (-doorvoed).

wohlbedienter = (zeer) toegenegen, toegedaan. **wohlbedienter** = goed geregeld, welgeordend. **wohlbedienter** = goedgelukt, welgemaakt; goedgemaakt, welgemanierd. **wohlbedienter**, m. = welriekende, aangename geur; reukwerk. **wohlbedienter**, m. = goede, aangename smaak.

wohlbedienter; **gefittet**; **gefittet**; **gefittet** (et) = wellgezind; -gemanierd; -voorzien (goed gespekt); -gevormd (-gebouwd, -gemaakt).

wohlbedienter; **gezogen**; **habend** = wellgelijkend (goedgetroffen); -opgevoed; -gesteld. **wohlbedienter**, w. = welgesteldheid.

wohlbedienter = behaaglijk, aangenaam, weldadig, op zijn gemak, lekker.

wohlbedienter, m. = welluidendheid, aangename klank. **wohlbedienter** = welluidend, goedklinkend. **wohlbedienter** = goedgekonditioneerd.

wohlbedienter, m. = welluidendheid. **wohlbedienter** = welluidend. **wohlbedienter**, f. = goed leven, leven van genot; genietingen. **wohlbedienter** = loffelijk; (edel)achtbaar, (*oud*) erentfest.

wohlbedienter; **redend**; **riedend** = wellmeenend (-willend); -bespraakt; -riekend. **wohlbedienter** = welsmakend, smakelijk.

wohlbedienter, f.; **stand**, m. = wellzijn (zum -sein! = op uw welzijn!); -vaart (-stand; [= Instand]).

wohlbedienter = welstaans-, fatsoenshalve. **wohlbedienter**, w. = weldaad; einem B. en erweisen, erzeigen = iem. weldaden bewijzen. **wohlbedienter** (in), m. (w.) = weldoen(er, -ster). **wohlbedienter** = wel-, liefdadig; heilzaam. **wohlbedienter**, w. = wel-, liefdadigheid. **wohlbedienter**; **anfall**, w.; **bazar**, m.; **verein**,

m. = liefdadigheids]instelling; -bazar (fancy-fair); -vereniging.
Wohltätigkeitszwed, m. = liefdadig doel.
wohl'tuend = weldoend, -dadig, aangenaam.
wohl'tun, unr. (h.) = weldoen, -daden bewijzen; *vgl.* wohl I.
wohl'überlegt; **•unierricht**; **•verdient** = well]overlegd; -onderwezen (-ingelicht); -verdiend (*ook*: zeer verdienstelijk).
Wohl'verhalten, f. = goed gedrag. **Wohl'verleib**, m. —(e)s = valkruid, wolverlei. **wohl'verstanden** = welbegrepen. **wohl'verwahrt** = welbewaard. **wohl'weise** = zeer wijs, zeer verstandig. **wohl'weislich** = wijselijk.
 I. **wohl'wollen**, unr. (h.) = welgezind, toegenezen zijn; *vgl.* wohl I. II. **Wohl'wollen**, f. = welwillendheid, goede gezindheid.
wohl'wollend; **•ziemend** = well]willend; -voeglijk (gepast, betamelijk, behoorlijk).
wohn'bar = woonbaar. **Wohn'barkeit**, w. — = woonbaarheid. **woh'nen**, fchw. (h.) = wonen; logeeren; inwonen, (*fig.*) huizen, zetelen.
Wohn'gebäude, f. = woonhuis, woning.
wohn'hast = woonachtig, verblijf houdende, metterwoon; *sch* w. niederlassen = zich metterwoon vestigen. **Wohn'haus**, f. = woonhuis.
wohn'lich = geriefelijk, gemakkelijk, gezellig, comfortabel; *sch* in A (Dat.) w. niederlassen = zich metterwoon te A vestigen. **Wohn'lichkeit**, w. = geriefelijkheid enz., comfort. **Wohn'ort**, -*stätt*, m., -*stätte*, w. = woonplaats, verblijf-(plaats); *seinen Wohn'ort* aufschlagen = zijn w. vestigen; *seinen Wohn'ort* ändern, wechseln = van w. veranderen. **Wohn'schiff**, f. = woon-schip. **Wohn'sitz**, m., -*stätte*, w. *zie* Wohn'ort.
Wohn'tube, w. = woon-, huiskamer. **Woh'nung**, w. —, —en = woning, logies, verblijf, domicilie. **Woh'nungsanzeiger**, m. = woning-gids. **Woh'nungsgeldzuschuß**, m. *zie* Woh'nungszuschuß. **woh'nungslös** = woning-, dakloos. **Woh'nungssteuer**, w. = personeele belasting. **Woh'nungsveränderung**, w. = verandering, verwisseling van woning. **Woh'nungsverhältnisse**, Pl. = woningtoestand(en). **Woh'nungswechsel**, m. *zie* -veränderung. **Woh'nungszuschuß**, m. = vergoeding voor (tegenwoordige) huishuur, huishuur-indemniteit. **Wohn'zimmer**, f. = woonvertrek, woonkamer.
Woh'r'de, w. —, —n = (*gust.*) bouwland om 't woonhuis.
woi'lach, m. —s, —e = paardedeken.
woiwod(e), m. —en, —en = (*Slav.*) woiwode (*hertog, vorst, stadhouder*). **woiwod'schaft**, w. —, —en = woiwodschap.
wol *zie* wohl I.
wol'ben, fchw. (h.) (*sch*) = (zich) welven.
Wol'bung, w. —, —en = welving; ronding; gewelf.
Wolf, w. —(e)s, *Wölfe* = wolf (*ook sommige vraatzuchtige insekten heeten Wolf*, bijv. de bijzwel); blikgat; lupus; wenn man vom W. spricht, so ist er nicht weit, — wenn man den W. nennt, kommt er gerennt, — wenn man den W. an die Wand malt, so kommt er um die Ecke = als men van den duivel spreekt, ram-melen zijn beenen, dan trapt men op zijn staart; ein W. beschreit den andern nicht = de wolven verslinden elkaar niet; dem W. die Schafe befehlen = den wolf tot herder maken; *sch* einen W. gehen, reiten = zich doorloopen, doorrijden; *vgl.* heulen, Schafpelz, Schafs-

Heid. **Wol'fin**, w. —, —nen = wolvin.
wol'fisch = wolfachtig.
 I. **Wolf'ram**, m. = Wolfram. II. **Wolf'ram**, f. —s = (*een metaal*) wolfram, scheellium.
Wolfs'art, w. = wolveaard, -geslacht.
Wolfs'balg, m.; **•beere**, n.; **•bohne**, w.; **•eisen**, f. (= *falle*, w.) = wolfs]vel; -bes (eenbes); -boom (lupine); -lijzer (-klem).
Wolfs'fang, m. = wolvejacht. **Wolfs'fänge**, Pl. = groote wolfstanden.
Wolfs'gebiß, f.; **•geheul**, f.; **•grube**, w. (= *loch*, f.); **•haar**, f. = wolfs]gebit; -gehuil; -kuil; -haar.
Wolfs'heke, w. = wolvejacht. **Wolfs'hunger**, m. = honger als een wolf. **Wolfs'jagd**, w. = wolvejacht. **Wolfs'jäger**, m. = wolvejager.
Wolfs'kräuter, w. = doodkruid, belladonna.
Wolfs'lager, f. = wolfsleger. **Wolfs'luchs**, m. = los. **Wolfs'milch**, w. = wolfsmelk (*eig. en plantn.*). **Wolfs'neß**, f. = wolvenet.
Wolfs'pelz, m.; **•schlucht**, w.; **•sucht**, w.; **•wurz**, w.; **•zahn**, m. = wolfs]vel (-pels); -hol (-kloof); -waanzing; -wortel (gele monnikskap); -tand.
Wol'ga, w. = Wolga.
Wolh'nen, f. = Volhynië (*in West-Rusland*).
Wol'nen, f. —s, — = wolkje. **Wol'te**, w. —, —n = wolk; (*vroeger ook een soort pruik*); er ist aus den W. n gefallen = hij valt uit de w. .en, staat versted; eine W. des Summers = een w. van verdriet; eine W. des Argwohn's = een nevel, waas van argwaan. **wol'ten**, fchw. (h.) = als in een wolk samentrekken; *sch* w. = zich be-, zich omwolken, betrekken. **wol'ten-artig** = wolkachtig, als een wolk, als wolken.
Wol'tenbruch, m. = wolkbreuk. **wol'ten-bruchartig** = op een wolkbreuk gelijkend, als een wolkbreuk. **Wol'tenhimmel**, m. = wolke-hemel, wolkstreek, bewolkte hemel. **Wol'ten-träger**, m. = wolkekrabber, *skyscraper*.
Wol'tenur'ladshelm, f. = „wolkenkoekoekshuis": Utopia, luchtkasteel. **wol'ten'er**, -*los* = wolkeloos, onbewolkt. **Wol'ten'schieber**, m. = tooneelknecht; hooge pet (= *Wol'ten'schiebermütze*). **Wol'ten'zug**, m. = richting van de wolken, drift wolken. **wol'ticht** = wolkig, gewolkt (*d. i. troebel*). **wol'tig** = bewolkt, betrokken. **Wol'tabfälle**, -*abgänge*, Pl. = wolafval.
Wol'tarbeit, w. = wolkwerking, -arbeid.
Wol'tarbeiter, m. = wolkwerker. **wol'tartig** = wolachtig. **Wol'tbaum**, m. = wolboom.
Wol'tbereiter, m. —s, — = wolkbereider.
Wol'tblume, w. = wondklaver. **Wol'tdistel**, w. = wegdistel.
Wol'te, w. — = wol; er sitzt in der W. = zit er warmpjes in; in der W. gefährt = (*eig.*) in de wol geverfd; (*fig. gunstig van iemands hoedanigheden enz.*) echt, degelijk, betrouwbaar; *mancher geht nach W. aus und kommt selbst geföhren nach Haus* = wie een put graaft voor een ander, valt er zelf in; *vgl.* Geföhrei.
 I. **wol'ten** (Wb.) = wollen, van wol. II. **wol'ten**, unr. (h.) (*sch* will, bu willst, er will; wolte; wolte! gewollt) = willen, zullen; gelieven; *das will ich dir geraten haben* = dat zou ik je ook raden; *ich will nichts gesagt haben* = ik heb niets gezegd; *warte, ich will dich* = wacht, ik zal je; w. Sie uns gef. melden = (U) gelieve ons te berichten; *einem ans Leben w.* = iem. naar 't leven staan; *wollte Gott, es wäre vorbei* = God gaf (*deftiger*: gave G.) dat 't voorbij was; *das will mir nicht gefallen*,

einleuchten = dat bevat me niet, is me niet duidelijk; dem sei, wie ihm wolfe = 't zij hoe 't wil, hoe 't ook zij; das will nichts sagen, bedeuten, heißen = dat heeft niets te beteekenen; es will mir scheinen, mich beklünnen = 't schijnt me toe, me dunkt; einem wohl, übel w. = iem. goed, kwalijk gezind zijn; man will ihn gesehen haben = men zegt, beweert hem gezien te hebben; vgl. einwollen, hinaus.

Wol'lenfabrik, w. = wolfabrik, fabriek van wollen stoffen. **Wol'lenfarn**, f. = wollen garen. **Wol'lenmanufaktur** zie Wollenfabrik. **Wol'lenstoffe**, Pl. = wollen stoffen. **Wol'lenware**, w. = wollen goederen. **Wol'lenweber**, m. = wolwever. **Wol'lenzeug**, f. = wollen stof.

Wol'llfabrik, w.; **•färber**, m.; **•garn**, f.; **•gras**, f.; **•haar**, f.; **•handel**, m.; **•händler**, m. = wolllfabrik; -verver; -garen (wollen garen); -gras; -haar (kroeshaar van de neyers); -handel; -handelaar (-koopman).

Wol'handlung, w. = wolmagazijn, magazijn voor wollen goederen. **Wol'huhn**, f. = wolhoen. **wol'licht**, **wol'lig** = wollig.

Wol'llamm, m.; **•lammen**, f.; **•kammer**, m. = wollkam (-kaarde); -kammen; -kammer.

Wol'llämmerei, w.; **•trage**, w. = wollkammerij; -krasser (-kaarde).

Wol'lranz, f. = droogbloem; toorts. **Wol'lmarkt**, m. = wolmarkt. **Wol'lontel**, m. = wolmeneer (rijke buitenman, die zijn wol in Berlijn aan de markt brengt); rijkkaard. **wol'lreich** = volrijk, rijk aan wol, wollig. **Wol'lrad**, m. = wolbaal, wollen zak; rijkkaard. **Wol'lspinnur**, w. = ('t) schapescheren. **Wol'lspinner**, m. = wolspinner. **Wol'lstoff**, m. = wollen stof.

Wol'lust, w. —, .luste = wellust, weelde, genot, zinnelust, losbandigheid. **wol'lüstig** = wellustig. **Wol'lüstling**, m. —s, —e = wellusteling.

Wol'llweb, f.; **•weber**, m. = wollvee; -wever. **womit** = waarmede, -mee. **womöglich** = misschien, wellicht (vgl. wo möglich). **wonach** = waarnaar; waarna, -op; w. fragt er? = waar vraagt hij naar? **woneben** = waarnaast.

Won'ne, w. —, —n = zaligheid, (hoog) genot, zalige vreugde, verrukking, wellust; (bas madje id) mit W. = met veel genoeg, met liefde.

won'neberauscht zie wonnetrunfen. **Won'negefühl**, f. = verrukkelijk, zalig gevoel; gevoel van welbehagen. **Won'nelebe**, m. = schattebout. **Won'neleben**, f. = genotvol, heerlijk, verrukkelijk leven. **won'neleer**, •los = vreugdeloos, zonder genot. **Won'neomonat**, •mond, m. = Meimaand, Mei. **Won'nerausch**, m. = heerlijke roes, zwijmel van genot.

won'nesam zie wonntig. **Won'neschauer**, m. = huivering van genot. **Won'netag**, m. = heerlijke, zalige dag. **Won'netammel**, m. = zwijmel van genot, weeldezwijmel. **won'netrunfen** = dronken van genot, zwijmel-dronken. **won'nevoll**, **won'nig** (lich) = verrukkelijk, genotvol, (dameswoordje) zalig.

woran = waaraan; (jezt weij ich), w. ich bin = waar ik aan toe ben, waaraan ik me te houden heb. **worauf** = waarop. **woraus** = waaruit.

worein = waarin (richting); w. mischt er sich? = waar bemoeit hij zich mee? waar mengt hij zich in?

wor'fein, [schw. (h.)] = (koren) omscheppen. **Wor'fer**, m. —s, — = omschepper. **Wor'fschaukel**, w. = groote korenschop.

[wor'gen zie würgen].

worin = waarin (rust), vgl. worein.

Wort, f. —(e)s, Wörter (als opzichzelfstaande spraakklank of schrijtteeken), Worte (als gezegde, maar ook wel in de eerste bet.) = woord; **am W.** sein = aan 't w. zijn; **einen beim W.** nehmen (halten) = iem. aan zijn w. houden; **sein W. brechen** (U); **ich entziehe** Ihnen das W. = ik ontnem U 't w.; **sein W. geben** (U); **ein W. gab das andre** = van 't eene w. kwam 't andere, 't eene w. haalde (lokte) 't andere uit; **Gottes W.** (U); **er führt immer daß große W.** = hij heeft (voert) altijd 't hooge w.; **einem gute W.** e. geben = iem. (om iets) bidden, smeeken, vleien; **ich habe das W.** (U); **er will es nicht W. haben** = wil 't niet toegeven, ontkent 't; (mit einem) im W. sein = in besprek zijn; **viele W.** e. machen = lange redeneeringen houden; **mit einem W.** = in één w.; **das W. nehmen** = 't w. nemen; **ohne W.** und Tort = zonder boe of ba; **einem das W. reden** = iems. partij opnemen, in iems. voordeel spreken, voor iem. opkomen, pleiten; **das soll ein W. sein** = (dat is) afgesproken, dat beloof ik; **ich bitte um das W.** = ik vraag 't w.; **ein W. zur rechten Zeit** = een woord(je) op zijn pas; **er kam nicht zu W.** e. = hij kwam niet aan 't w.; **er kam mit seinem Anliegen nicht gleich zu W.** e. = hij kwam niet dadelijk met zijn verzoek voor den dag; vgl. einlegen, ergreifen, fallen, Mann, melden, Statt l, verschluden e. a.

Wort'ableitung, w.; **•afgent**, m. = woordafleiding; -akeent (-toon).

wort'arm = woardearm, arm (in woorden).

Wort'armut, w. = armoede (van een taal).

Wort'bau, m., **•bildung**, w. = woordvorming.

Wort'bruch, m. = woordbreuk. **wort'brüchig** = ontrouw; w. werden = zijn woord breken, zijn woord ontrouw worden. **Wort'brüchigkeit**, w. — = woordbreuk, ontrouw. **Wort'chen**, f. —s, — = woordje; **sein W.** fagen = geen enkel woord zeggen. **wort'deutlich** = in zichzelf duidelijk.

Wor'te zie Wurte.

Wort'erbuch, f. = woardeboek. **Wort'erklärung**, w. = woordverklaring.

Wort'ersparnis, w. = woardebesparing. **Wort'erverzeichnis**, f. = woardelijst. **Wort'familie**, w. = woardefamilie. **Wort'fechter**, m. = iem. die over woorden (over een woord) twist.

Wort'fechtere, w. = twist over woorden.

Wort'folge, w.; **•forscher**, m.; **•forschung**, w.; **•fügung**, w.; **•führer**, m. = woarde-schikking; -afleider (etymoloog); -afleiding (-gronding, etymologie); -voeging; -voerder.

Wort'fülle, w. = woarderijkdom; woardevloed, breedspakigheid. **Wort'gefecht**, f. = woarde-redetwist. **Wort'geflingel**, **•gebränge**, f. = woardepraal. **wort'getreu** = woardegetrouw, woardelelijk. **wort'habend** = woardevoerend, voorzittend; w. er Bürgermeister. **Wort'held**, m. = held met den mond. **Wort'lampf**, m. = redetwist, dispuut. **wort'farg** = stil, zwijgachtig, weinig spraakzaam. **Wort'hauber**, m. —s, — = woardezifter, vitter. **Wort'hauberei**, w. —, —en = woardezifterij, vitterij. **Wort'kram**, m. = (weinig of niets beteekende) woorden, omhaal (van woorden), ijdel gesnap; leeter W.

Wort'kunst, w. = woardekunst. **Wort'knutsel**, w. = woardegeknutsel, gemaaktheid (in stijl en woardekeus). **Wort'knutsler**, m. = woardekunstenaar; (ong.) -knutselaar. **Wort'laut**, m. =

woordelijke inhoud, bewoording. **Wort'lehre**, w. = leer van 't woord, lexikologie. **wort'lich** = woordelijk; [mondeling; die w..e Schilberung = de schildering in woorden; mehr fätig als w. = meer door de daad dan door 't woord]; w. einbedungen = uitdrukkelijk inbegrepen. **Wort'macherei**, w. —, —en = gebabbel, gewauwel. **Wort'mangel**, m. = woordarmoede, gebrek aan woorden. **Wort'mantelchen**, f.: einer Sache ein schönes W. umhängen = een zaak mooi willen praten. **Wort'räffel**, f. = woordraadsel. **Wort'register**, f. = woordregister, klapper. **wort'reich** = woerdrijk; breedspakig. **Wort'schat**, m. = woorddeschat. **Wort'schwall**, m. = wordevloed. **Wort'schwulst**, m. = gezwollenheid, bombast. **Wort'sinn**, m. = woordbetekenis, woordelijke beteekenis. **Wort'spiel**, f.; **splitterei**, w.; **stamm**, m.; **steltung**, w. = woordspeling; -ezifterij; -stam; -voeging (-schikking). **Wort'treit**, m. = woerde-, redetwist; twist over woorden. **Wort'überdrehen**, m.; **berdreher**, m.; **berdrehung**, w.; **berjegung**, w. = woord|verknoeier; -verdraaier; -verdraaiing; -verplaatsing (inversie). **Wort'verstand**, m. = woordelijke beteekenis. **Wort'verwandtschaft**, w.; **verweshlung**, w.; **verzeichnis**, f. = woord|verwantschap; -verwisseling (-verwarring); -register (woordelijst). **Wort'vorrat**, m. = woerdevoorraad, -schat. **Wort'wahl**, w. = woerdekeus. **Wort'wechsel**, m. = woordewisseling, discussie. **Wort'witz**, m. = grappige, geestige woordspeling. **wort'ber** = waarover, -boven. **worun'ter** = waaronder, -beneden. **wort'loft** = alwaar. **wort'o?** zie wie? **wobon** = waarvan. **wobor** = waarvoor. **wozu** = waartoe, waarvoor, -om. **wozu'sehen** = waartusschen. I. **Wrack**, Wbj. = wrak, onbruikbaar. II. **Wrack**, f. —(es, —e (u. —s) = wrak. **Wrack'gut**, f. = wrakgoederen; ook = Brackgut. **wrac'teln**, fhw. (h.) = wibbelen; loswibbelen. **wran'gehaer** = (nrb.) wrangzuur. **Wra'ten**, m. —s, — = wasem, damp. **wric'ten**, fhw. (h.) = (zm.) wrikken. **wringen**, ft. (h.) (ich wringe; wrang; wränge; wringel gewrungen) = wringen; persen. **Wring'maschine**, w. = wringmachine. **W. S. g. u.** = wonden Sie gefälltigt um: zie ommezijde (Z.O.). **Wucher**, m. —s = woeker (ook fig.); W. treiben = woeker drijven, woekeren. **Wucherrei**, w. —, —en = woeker, ('t) woekeren. **Wucherer**, m. —s, — = woekeraar. **Wucher'gefetz**, f. = woekerwet. **Wucher'gewinn**, m. = woekerwinst. **wucherhaft**, **wucherisch** = woekerachtig, woeker... **Wucherin**, w. —, —nen = woekeraarster. **wuchern**, fhw. (h.) = woekeren, winst maken; voortwoekeren (van onkruid, haat, tweedracht); [winst geven, voordeel aanbrengen]; vgl. Pfund. **Wucher'pflanze**, w.; **zins**, m. = woeker|plant; -rente. **Wuchs**, m. —es = groei, wasdom; groeikracht; gestalte, bouw; lid (van een riet). **Wucht**, w. — = drukkend gewicht, zwaarte, last, druk, kracht; flauwe drukte; pak slaag; arbeidsvermogen van beweging. **wucht'en**, fhw. (h.) = drukken, zwaar wegen; tillen (een zware last op den schouder bijv.). **wucht'ig** = zwaar; ein w..er Schlag = een hevige slag.

wu'deln, fhw. (h.) = wusein; (ook) zich vermenigvuldigen. **wüh'len**, fhw. (h.) = woelen (ook fig.), wroeten, graven. **Wüh'ler**, m. —s, — = woeler, wroeter; beroerder, agitator. **Wüh'leri**, w. —, —en = gewoel, gewroet; woeling, beroering. **wüh'lerisch** = oproerig, demagogisch. **Wüh'maus**, w. = woelmuis. **Wüh'ne** zie Wune. **Wühr**, m. u. f. —(es, —e, **Wühr'e**, w. —, —n = (fhw.) waterkeering. **Wulst**, m. —es, **Wulste**, **Wulst**, w. —, **Wulste** = gezwel, knobbel; kussen; wrong (ornament); krans (wap.). **Wulst'haar**, f. = haarlo (om 't haar op te vullen). **wul'tig** = opgezwollen, opgezet, opgeblazen, dik. **Wulst'lippe**, w. = dikke lip, diklip. **wund** = gewond, gekwetst; rauw; stuk; einen w. schlagen = iem. wonde plekken, murw slaan; sich w. reiten, liegen = zich doorrijden, -liggen; sich die Füße w. laufen = zijn voeten doorloopen; sich die Hände w. arbeiten, sich die Lippen w. beißen = zijn handen stuk werken, zijn lippen stuk bijten; eine w..e Stelle = (fig.) een wonde plek, een teer punt, (eig.) een rauwe plek; einen w..en Punkt berühren = een teer punt aanroeren, aanraken. **Wund'arznei**, w. = wondmiddel; (ook) = **Wund'arzneifunk**, w. = heekunde, chirurgie. **Wund'arzneischule**, w. = chirurgische school. **Wund'arzt**, m. = heekundige, chirurg. **Wund'balsam**, m. = wondbalsem. **Wund'e**, w. —, —n = wond(e) (ook fig.), kwetsuur; eine alte W. aufreißten = een oude wonde openscheuren, -rijten. **Wund'eisen**, f. = sonde. **wund'enfrei** = ongekwetst. **Wund'enmal**, f. = lit-, wondteeken. **Wun'der**, f. —s, — = wonder; [verwondering]; **W. tun** = wonderen doen; ein W. von Schönheit (H); **W. der Tapferkeit** (tun) = wonderen van dapperheid; ein blaues W. = een zeldzaam, wonderlijk geval; da wirst du dein (blaues) W. sehen = je zult erg verwonderd, verbaasd opzien; das nimmt mich w. = verwondert me; er denkt W. was er kann = hij denkt, dat hij wonder wat kan; man sollte W. denken, was es wäre = men zou denken, dat 't wonder wat was; [es gibt einem nicht w. = 't verwondert iem. niet; W..s halber = om 't vreemde van 't geval, bij hooge uitzondering]. **wun'derbar** = wonderbaar (verschijning gestalte); wonderdadig, -baar (lijk) (van geneezing e. d.); onbegrijpelijk, verwonderlijk (gave, aanleg). **wun'derbarerweise** = onbegrijpelijkerwijze, zonderling genoeg. **Wun'derbau**, m. = zeldzaam, wondermooi, wondergroot gebouw, wonder van bouwkunst; wondergebouw. **Wun'derbaum**, m.; **bild**, f.; **blume**, w. = wonder|boom; -beeld; -bloem (nachtschoone). **Wun'derding**, f. = wonder, wonderlijk ding. **Wun'der'doktor**, m.; **ersch'einung**, w.; **gesch'ichte**, w. = wonder|dokter; -verschijning; -geschiedenis (-verhaal). **Wun'der'geschöpf**, f. = wonderlijk, zonderling schepsel. **Wun'derglaube**, m. = wondergeloof, geloof aan wonderen. **wun'dergras** = wondergroot. **wun'derhold** = wonderlijk enz., vgl. hold. **Wun'derhorn**, f. = betooverde hoorn; (, bes Knaben W.: titel van een verzame'ing oude Deutsche volksliederen). **wun'derhüch** = wonderaardig, bijzonder aardig, -mooi, -lief. **Wun'der'kind**, f.; **kräft**, w.; **kur**, w. = wonder|kind; -kracht; -kuur.

wun'derlich = wonderlijk, vreemd, zonderling; ein w..er Heiliger, Gefelle, Raug = een rare (klanb), een zonderling. **Wun'derlichkeit**, w. — = wonderlijkheid enz. **wun'derlieb'lich** = wonderlijk, verrukkelijk. **Wun'dermann**, m. = wonderman, wonderdoener. **Wun'dermärchen**, f. = wondersprookje. **wun'dermild** = wonderzacht.

wun'dern, [schw. (h.) = verwonderen; [zich verw.; benieuwd zijn]; es wundert mich, daß... = 't verwondert mij, ik ben verwonderd, dat...; es soll mich w., ob er kommen wird = ik ben benieuwd, of...; sich w. über (Afl.) = zich verw., zich verbazen over; verwonderd, verbaasd zijn over; [ihn wundert des Ritters = hij is verwonderd over den ridder]. **wun'dern** = verwonderd, verbaasd, verwonderend. **wun'dernemen**, f. (h.) zie Wunder.

Wun'derpalast, m.; **Quelle**, w. = wonderpaleis; -bron (-wel).

Wun'derreich, f. = ('t) rijk van de wonderen, wonderland. **Wun'derreich'** = wonderrijk, verbaasd rijk; **wun'derreich** = rijk aan wonderen, wonder...

Wun'derring, m.; **Salbe**, w.; **Salz**, f. = wonderring; -zalf; -zout (glauberzout).

wun'dersam (minder gewoon, en dicht.) = wonderbaar. **wun'dersohn** = wondermool, prachtig, heerlijk, verrukkelijk. **wun'derselten** = wonderzeldzaam. **Wun'derspiegel**, m. = wonder-, tooverspiegel. **Wun'dersucht**, w. = zucht naar wonderen, wondermanie. **Wun'dertat**, w. = wonderdaad, mirakel. **Wun'dertäter**, m. = wonderdoener, -man. **wun'dertätig** = wonderdoende, -dadig. **Wun'dertier**, f. = wonderdier. **wun'dervoll** = wondervol, wonderbaar (lijk), verwonderlijk; prachtig; sich w. amüßeren = zich kostelijk, heerlijk amuzeeren.

Wun'derwelt, w.; **Werk**, f.; **Zeichen**, f. = wonderwereld; -werk; -teeken.

Wun'dfieber, f. = wondkoorts. **Wun'dheit**, w. — = rauwheid (aan't lichaam); ontvelling.

Wun'dflee, m. (**Wraut**, f.); **Mal**, f.; **Mittel**, f. = wondklaver; -teeken (litteeken); -middel.

Wun'döl, f.; **Pflaster**, f.; **Pulver**, f. (**Puder**, m.); **Salbe**, w.; **Wasser**, f. = wondolie; -pleister; -poeder; -zalf; -water.

Wun'e, w. —, —n = bijt.

Wun'sch, m. —es, Wun'sche = wensch, verlangen; einen W. hegen, erfüllen = een w. koesteren, vervullen; es geht nach W. (l).

Wun'schel/hut, m.; **rute**, w. = tooverhoed; -stokje (-roede, -staf).

wun'schen, [schw. (h.) = wenschen, verlangen. **wun'schenswert** = wenschenswaard, wenschelijk. **Wun'sch'form**, **Weiße**, w. = (orn.) wenschende wijze, wenschelijkheidswijze, optatief. **wun'sch'gemäß** = naar wensch. **Wun'sch'liste**, w., **zeitel**, m. = verlanglijst.

Wupp! = wip! **Wupp'dich**, m. —s, —s = wip, oogwenk; slok jenever, slokje, wippertje; mit 'nem W. = in een wip. **Wupp'dizität**, w. — = (stud.) vluheid, snelheid.

Wur'de, w. —, —n = waardigheid, rang, ambt; (das ist) unter aller W. = onwaardig; ich halte es unter meiner W. = ik reken 't beneden mijn waardigheid, beneden mij; in Amt und W..n sein = een (hooge) waardigheid bekleeden; [nach W..n = naar verdienste]. **wur'delos** = onwaardig, zonder waardigheid. **Wur'denträger**, m. = waardigheidsbekleeder, dignitaris. **wur'devoll** = waardig, vol waardigheid, statig, deftig. **wur'dig** = waardig,

deftig, statig; eines Dinges nicht w. sein = iets niet waard zijn; sich einer Auszeichnung w. machen = zich een onderscheiding waardig maken. **wur'digen**, [schw. (h.) = (ein Wert, eine Tat) naar waarde schatten, op prijs stellen, waardeeren, appreciëren, (ook) (naar waarde) bespreken, beoordeelen; (einen feines Bildes) waardig keuren, verwaardigen met; [du würdigst mir zu erscheinen = gij verwaardigt U aan mij te verschijnen; (wat den prijs betrifft) waardeeren, schatten]. **Wur'digkeit**, w. — = waardigheid. **Wur'digung**, w. —, —en = waardeering, appreciatie, (waardeerende) bespreking.

Wurf, m. —(e)s, Würfe = worp (i. a. h.); gooi; val, plooi (van mantel, draperie e. d.); opzet (van een kunstwerk); den ersten W. haben = 't eerst werpen, gooien (in 't spel); einem in den W. kommen = in (onder) lems bereik komen; (er geht alles) auf einen W. = op één kaart; ihm ist der große W. gelungen = hij heeft 't groote geluk (gehad); auf nassem W. malen = fresko schilderen. **Wurf'angel**, w. = hengelsnoer. **Wurf'anfer**, m. = werpanker. **Wurf'bewegung**, w. = werpbeweging (nl. van een geworpen voorwerp). **Wurf'blei**, f. = dieplood.

Wurf'fel, m. —s, — = dobbelsteen, [teerling]; kubus; (vierkant) blokje, ruit; vgl. würfeln; der W. ist, die W. sind gefallen = de teerling is geworpen. **Wurf'felalaun**, m. = kubusaluin. **Wurf'felbeker**, m. = (doppel)beker. **Wurf'felbrett**, f. = dam-, rijfelbord. **Wurf'felbude**, w. = dobbelkraam. **Wurf'felform**, w. = kubus-, dobbelsteenvorm. **wurf'felörnig** = kubus-, dobbelsteenvormig. **wurf'felig** = geruit, in dobbelsteenen, in blokjes. **Wurf'felinhalt**, m. = kubieke inhoud. **Wurf'felkoble**, w. = nootjeskolen.

wurf'eln, [schw. (h.) = dobbelen; in vierkantjes, in blokjes deelen; burchetnander w. = (rommelig) door elkaar gooien; ein gewürfeltes Tuch = een geruite doek.

Wurf'felspiel, f.; **Würfeler**, m.; **Würf'el**, m. = dobbelsteen; -aar; -tafel.

Wurf'felzahl, w. = kubiek getal. **Wurf'felzucker**, m. = stukjes suiker, dobbelsteentjes, tabletten.

Wurf'erde, w. = uitgegraven aarde, puin.

Wurf'garn, f. = werpnet. **Wurf'geschöß**, f. = werptuig, projectiel. **Wurf'geschütz**, f. = werpgeschut (mortier, howitzer). **Wurf'haken**, m. = enterdreg.

Wurf'keule, w.; **Wurf'linie**, w.; **Wurf'schne**, w.; **Wurf'netz**, f. = werpknots; -kracht; -lijn; -machine (-tuig); -net.

Wurf'pfeil, m.; **Wurf'riemen**, m. = werp||schicht (-pijl); -riem (-koord aan den valk-poot).

Wurf'schaukel, w. = groote korenschop.

Wurf'scheibe, w.; **Wurf'speer**, m.; **Wurf'spieß**, m.; **Wurf'stein**, m. = werp||schijf; -speer; -spies; -steen.

Wurf'weite, w. = draagkracht; worpaistand.

Wurg'lapfel, m.; **Wurg'stirne**, w. = wrange appe. wr. peer; (ook wel) hatelijkheid, bittere pil.

wür'gen, [schw. (h.) = worgen, wurgen; vermoorden, doden; (fascinen) wurgen; (Fiederitz) slachten, den nek omdraaien; er würgt (worgt) an dem Bißen = hij stikt haast in dien hap; eine Speise hinunter w. (worgen) = met moeite door de keel krijgen, gulzig doorslikken; es würgt mich (mir) schon seit lange in der Kehle = (fig.) 't zit me al lang dwars; es würgt (worgt) ihn (ihm) im Hals = hij heeft (als) een prop in de keel; er würgt lange an dem Gedanken = die gedachte maakte 't hem langen tijd lastig;

- leelijk, slecht (*weer*); ordeloos, woest, wild (*boel, brasserie*); der Kopf ist mir w. = ik ben suf in 't hoofd, mijn hoofd is suf; w. froh = dolblij. II. wüft(e) zie wüft(e).
- Wüfte**, w. —, —n = woestijn; woesteniĳ.
- wüften**, ſchw. (h.) mit dem Gelb = dol veel geld uitgeven, 't geld verkwisten. **wüftenartig** = woestijnachtig. **Wüftenet**, w. —, —en = woesteniĳ. **Wüftheit**, w. — = woestheid, wildheid, verwarring; verlatenheid. **Wüftling**, m. —s, —e = liederlijk sujet, hechtmis.
- Wut**, w. — = woede; drift, razerniĳ; honds-dolheid; stille, ſchäumende W. = stille, schuimende honds-dolheid; die W. padte ihn = hij werd doldriftig. **Wut-anfall**, m. = aanval van woede.
- wüten**, ſchw. (h.) = woeden, razen, tieren; (der Krieg, die Pest) wütet = woedt; (gegen einen) woeden, razen. **wütend** = woedend, razend, woest; w. e Schmerzen = razende pijn; das w. e Meer = 't wilde, 't woeste heir.
- wut-entbraunt** = in woede ontbrand, ontstoken, blakend van woede. **Wüter**, m. —s, — = razende, dolleman. **wüterfüllt** = woedend, razend, dol. **Wüterich**, m. —(e)s, —e = woestaard, geweldenaar, wreedaard, tiran; waterscheerling. **Wut-geschrei**, ſ. = woedend geschreeuw, kreten van woede. **wütig** = woedend, razend, dol.
- wütisch!** = wip! **wütſchen**, ſchw. (h.) = sluipen, glijpen, wippen (*in, uit een kamer bijv.*).
- wütſchäumend**, **ſchäumend** = schuimbekkend, snuivend van woede, razend, dol.
- wüt-berzerrt** = van woede verwrongen.
- W. W.** = Wiener Währung; Weener munt
- Wwe.** = Witwe; weduwe.
- W. Z., W. B., W. Zl.** = Wechselzahlung.

X.

- X.** ſ. = X; X (10); einem ein X für ein U (vor) machen = iem. knollen voor citroenen verkoopen.
- Xantippe**, w. = Xantippe (*ook fig.*).
- Xaver**, m. = Xaverius.
- X-band** = Xreuzband.
- X-Beine**, Pl. = x-beenen, bakersbeenen.
- x-bellebig** = willekeurig.
- Xber.** = Dezember.
- Xenie**, w. —, —n, **Xenion**, ſ. —s, ..ien = epigram.
- Xenographie**, w. — = xenografie (*kennis van vreemde schriftteekens*).
- Xenophon**, m. = Xenophon.
- Xeres** (weijn), m. = Xereswijn, Xeres.
- Xerxes**, m. = Xerxes.
- Xime'ne** (x als Ich-Baut), w. = Ximene.
- Xime'nes** (x als Ich-Baut), m. = Ximenes.
- X-Strahlen**, Pl. = x-stralen.
- Xr.** = Kreuzer; kreutzer (*geldstuk v. 1/100 gld.*).
- xte**: das x-te Mal, zum x-tenmale = de xte keer, voor den xten keer.
- Xylograph**, m. —en, —en = xylograaf, hout-snijder. **Xylographie**, w. — = xylografie, houtsnijkunst, -sneede, -snee. **xylographisch** = xylografisch, in hout gesneden, houtsnij..
- Xylometer**, ſ. (u. m.) —s, — = xylometer, houtmeter (*toestel om den inhoud van onregelmatige stukken hout te meten*). **Xylophon**, ſ. —s, —e = xylofoon (*slaginstrument van houten plaatjes*). **Xylostimme**, w. = houtstem.

Y.

- Y** (Ypsilon), ſ. —s, —s = Y.
- Yak**, m. —s, —s = yak, bromos, knoros.
- Yankee** (spr.: *jenkie*), m. —s, —s = Yankee.
- Yankee-Doodle** (spr.: ... *doedel*), m. —(s) = Yankee-doodle (*vroeger Noord-amerikaansch volkslied*).
- Yard**, ſ. —s, —s = yard, Eng. el.
- Yatagan** zie Jatagan.
- Ylang-Ylang**, ſ. —s = ylang-ylang, orchidee-olie.
- Ypern**, ſ. = Iperen.
- Ypsilon**, Y.
- Ysop**, m. —s, —e = hysop (*een plant*).
- Yssel** (spr.: *eisel*), w. = IJsel (*riv.*).

Z.

Zie ook G.

- Z.** ſ. = Z.
- Zahl** (getal); Zeile (regel); Zeit (tijd); Zoll (duim). z. = zu.
- Zabel**, m. —s, — = dam-, schaakbord, -spel.
- Zachari'as**, m. = Zacharias.
- Zachä'us**, m. = Zachäus; er ist Z. auf allen Strichweihen = hij is bij alle pretjes vooraan.
- Zackchen**, ſ. —s, — = tandje, puntje. **Zacke**, w. —, —n, **Zacken**, m. —s, — = tand (*van kroon, blad, eg*); kanteel (*van trans*); punt, schulp (*aan dameskleedingstukken bijv.*); punt (*van kristal*); (scherpe rots)punt, spits; (ijs)kegel; kleine tak (*van gewei*); tak; stompje (*van een dooden tak*); (berl.) roes; stuk (*brood bv.*);

Zie ook E.

korte pijp. **zac'ten**, [schw. (h.) = (uit)tanden, uitschulpen; **gezac't** = getand. **Zac'tenlinie**, w. = zigzaglijn. **Zac'tenwerk**, f. = uitgetand, uitgeschulpt werk, kanteelwerk; friesche ruiter. **zac'teren**, [schw. (h.) = (*grust.*) ploegen; kijven. **zac'tig** = puntig, (uit)getand; **z.** afschneiden = uitschulpen, uittanden.

Zad'ber, m. —s, — = draad (*in vleesch*), m. = lafaard.

Za'gel, m. —s, — = (*grust.*) staart; top (*van een boom*).

I. **za'gen**, [schw. (h.) = vreezen, moedeloos zijn. II. **Za'gen**, f. —s = vrees, schroom, angstvalligheid, moedeloosheid; **Zittern und Z.** = vrees en beven.

zag'haft = vreesachtig, flauwhartig, schroom-, angstvallig, weifelend. **Zag'haftigkeit**, w. — = vreesachtigheid enz. **zag'herzig**, —mütig, zie **zag'haft**.

zäh'(e) = taai (*i. a. b.*); **z.** er Wein = dikke, stroopachtige wijn. **zäh'nässig** = kleverig, taai. **Zäh'heit**, **Zäh'igkeit**, w. — = taaiheid (*i. a. b.*); strooperigheid.

Zahl, w. —, —en = getal; aantal; ganse, runde, benante **Z.** = geheel, rond, benoemd **g.**; **zwanzig an der Z.** = twintig in **g.**, ten getale van twintig; in großer **Z.** = in grooten getale, in groot aantal; **Z.** en beweisen = getallen zijn welsprekend. **Zahl'amt**, f. = betaalkantoor; rekenkamer. **Zähl'apparat**, m. = teltoestel. **zahl'bar** = betaalbaar. **zahl'bar** = telbaar. **Zahl'barkeit**, w. — = betaalbaarheid. **Zahl'barkeit**, w. — = telbaarheid. **Zahl'barstellung**, w. = betaalbaarstelling. **Zahl'brett**, (**Zahl'brett**), f. = betaal-, toonbank (*in een kantoor*); reken-, telbord. **Zahl'buchstabe**, m. = getalletter. **zahl'en**, [schw. (h.) = betalen. **zäh'len**, [schw. (h.) = tellen; rekenen; (Geld, Einwohner) tellen; etnen zu seinen Freunden, unter seine Freunde **z.** (*U.*); (auf mich kannst du) r. **Zahl'lenbruch**, m. = breuk (*van een getal*). **Zahl'lenfolge**, w. = getallereeks; volgorde van de getallen. **Zahl'lengröße**, m. = getalgrootheid, hoeveelheid. **Zahl'lengruppe**, w. = getalgroep. **Zahl'lenkunst**, —lehre, w. = getalleer, arithmetika. **Zahl'lenlotterie**, w., —lotto, f. = lottospel, nummer-, getalleloterij. **zahl'lenmäßig** = met, in getallen. **Zahl'lenrechnung**, w. = getalrekening, rekenkunde. **Zahl'lenreihe**, w. = getallereeks. **Zahl'len-schloß**, f. = geheim-, cijferslot. **Zahl'lenstamm**, m. = aanleg voor 't rekenen. **Zahl'lenstemsystem**, f. = talstelsel. **Zahl'lenverbindung**, w. = getallegcombinatie. **Zahl'lenverhältnis**, f. = getalverhouding. **Zahl'lenwert**, m. = getalwaarde.

Zahl'ler, m. —s, — = betaler. **Zähl'ler**, m. —s, — = teller, rekenaar; (*van een breuk*) teller. **Zahl'lerin**, w. —, —nen = betaalster. **Zahl'figur**, w. = getalteecken, cijfer. **Zahl'größe** zie **Zahl'engröße**. **Zahl'lammer**, w. = rekenkamer; betaalkantoor. **Zahl'tandidat**, m. = telkandidaat. **Zahl'tarte**, w. = betaalkaart. **Zahl'tarte**, w. = telkaart. **Zahl'tasse**, w. = kas, kassa. **Zahl'tellner**, m. = bediende (*in een koffiehuis e. d.*) die de rekening opmaakt. **zahl'tos** = talloos, ontelbaar. **Zahl'marte**, w. = portzegel. **Zahl'maß**, f. = telmaat (*als dozijn, gros, snees e. d.*). **Zahl'meister**, m. = (*in 't D. leger*) kwartier-, betaalmester. **Zahl'meisteramt**, f. = kantoor van den betaalmester.

Zahl'mittel, f. = betaalmiddel. **Zahl'perle**, w. = groote parel. **Zahl'pfennig**, m. = reken-, legpenning, fiche. **zahl'reich** = talrijk. **Zahl'stelle**, w.; —tag, m.; —stich, m. = betaalkantoor; —dag(vervaldag); —bank (toonbank). **Zahl'tung**, w. —, —en = betaling; **Protest mangels Z.** (*afgek. m. Z.*) = protest van non-betaling; *vgl.* einstellen, leisten. **Zähl'tung**, w. —, —en = telling. **Zahl'tungsanweisung**, w. = mandaat, machtiging tot betaling; wissel. **Zahl'tungsausschub**, w. = uitstel van betaling, surséance. **Zahl'tungsausgleich**, m. = verrekening. **Zahl'tungsbedingung**, w. = betalingsconditie, —voorwaarde. **Zahl'tungseinstellung**, w. = staking van betaling. **zahl'tungsfähig** = in staat om te betalen, solvent. **Zahl'tungsfähigkeit**, w. = vermogen om te betalen, solvabiliteit. **Zahl'tungsfrist**, w. = betalingstermijn; uitstel van betaling. **Zahl'tungskraft**, w. = betaalkracht. **Zahl'tungsmittel**, f. = betaalmiddel. **Zahl'tungsmodalität**, w. = wijze van betaling. **Zahl'tungsnöte**, Pl. = financiële moeilijkheden. **Zahl'tungsort**, —platz, m. = plaats van betaling. **Zahl'tungsschwierigkeiten**, Pl. = financiële moeilijkheden. **Zahl'tungssperre**, w. = onbetaalbaarverklaring (*van vermist toonderpapier*). **Zahl'tungsstätt**: an **Z.** = bijwijze (in plaats) van betaling. **Zahl'tungstodung**, w. = schorsing van betaling. **Zahl'tungstag**, m. = betaaldag. **Zahl'tungstermin**, m. = betalingsstermijn. **zahl'tungsunfähig** = onvermogen om te betalen, insolvent. **Zahl'tungsunfähigkeit**, w. = onvermogen (*om te betalen*), insolventie. **Zahl'tungsverbindlichkeit**, w. = verplichting om te betalen. **Zahl'tungsverlegenheit**, w. = financiële moeilijkheden. **Zahl'tungsvermögen** f. zie **fähigkeit**. **Zahl'tungsverzug**, m. = uitstel van betaling. **Zahl'tungswerte**, w. = wijze van betaling. **Zahl'tungswert**, m. = betaalswaarde.

Zähl'werk, f. zie **Zähl'apparat**. **Zähl'woche**, w. = betaalweek. **Zähl'wort**, f. = telwoord.

Zahl'zeichen, f. = cijfer, getalteecken. **zahn** = tam, getemd, mak; (*fig.*) gedwee, zacht; **z.** e Fische = visschen in een vijver. **zahn'bar** = tembaar, te temmen. **zäh'men**, [schw. (h.) = temmen, tam maken; **zäh z.** = zich intoomen. **Zäh'mer**, m. —s, — = temmer. **Zahn'heit**, w. = tamheid, makheid. **Zäh'mung**, w. —, —en = temming, ('t) temmen.

Zahn, m. (—e)s, **Zähne** = tand (*in den mond, van rad, kam*), kies; der **Z.** der Zeit = de tand des tijds; einem auf den **Z.** fühlen = iem. aan den tand voelen; dem tut kein **Z.** mehr weh = die is uit zijn lijden; einem die **Zähne** weissen = iem. de tanden laten zien; ein höhler **Z.** = een holle kies; bis an die **Zähne** bewaffnet = tot de tanden gewapend; (er hat) einen **Z.** auf mich = een pik op (een hekel aan) mij; die **Zähne** werden ihm lang, er macht lange **Zähne** = hij eet met lange tanden; einem in die **Zähne** fügen = iem. in 't gezicht liegen; einen durch die **Zähne** ziehen = iem. bekletsen, afmaken (*fig.*). **Zahn'anler**, m. = tandanker. **zahn'arm** = tandarm, tandeloos. **Zahn'arzzeitunde**, w.; —arzt, m.; —bildung, w. = tand[heelkunde]; —arts; —vorming.

Zahn'brecher, m. = tandetrekker; kwakzalver. **Zahn'buchstabe**, m. = tandletter. **Zahn'bürste**, w. = tandborstel. **Zahn'einschnitt**, m. = intanding; tandsgewijze insnijding. **Zahn'eisen**,

f. = getand ijzer; getande schaaftbeitel. **Zäh'nellappen**, f. zie heulen.
Zäh'nellappern, f.; **zäh'nellen**, f. = tand||geklapper (klappertanden); -geknars.
zäh'ne(1)n, f. (h.) = (in- uit)tanden, kartelen.
zäh'nen, f. (h.) = tanden krijgen; inkepen, (in)tanden; das 3. = 't tandekrijgen.
Zäh'n'fisch, f.; **zäh'n'fäule**, w.; **zäh'n'fleite**, w.; **zäh'n'fleber**, f.; **zäh'n'fistel**, w.; **zäh'n'fleisch**, f. = tand||kas; -bederf; -vrijl; -koorts (*van 't tandekrijgen nl.*); -fistel; -vleesch.
zäh'n'förmig = tandvormig. **Zäh'n'fortsatz**, m. = tandkas. **Zäh'n'geschwür**, f. = verzwinging, aboes aan de tanden.
Zäh'n'glatur, w.; **zäh'n'hammer**, m.; **zäh'n'heilunde**, w.; **zäh'n'hobel**, m.; **zäh'n'höhle**, w. = tand||glazuur; -hamer (getande hamer) -heelkunde; -schaaf; -kas (-holte).
zäh'nig = getand, ingekerd. **Zäh'n'ing**, m. —s, —e = tandletter. **Zäh'n'kraut**, f. = tandkruid.
Zäh'n'künstler, m. = tandtechniker. **Zäh'n'lade**, w. = tandkas. **Zäh'n'lehre**, w. = leer van de tanden; (ook) tandmal. **Zäh'n'lilie**, w. = hondstand. **zäh'n'los** = tandeloos. **Zäh'n'lofigkeit**, w. — = tandeloosheid. **Zäh'n'lüde**, w. = opening tusschen de tanden, gat in de tanden; 3. n haben = (ook) passen (*bij 't domino*).
Zäh'n'lüder, m. = tandarm, tandeloos dier, tandeloze. **zäh'n'lüdig** = met weinig of geen tanden, met holle tanden, tandarm, tandeloos.
Zäh'n'mittel, m.; **zäh'n'mittel**, f.; **zäh'n'nerb**, m. = tand||beitel; -middel; -zenuw.
Zäh'n'pasta (-pasta), w.; **zäh'n'pflege**, w.; **zäh'n'profil**, f.; **zäh'n'pulver**, f.; **zäh'n'rad**, f.; **zäh'n'radsahn**, w. = tand||pasta; -onderhoud (verzorging van de tanden); -profiel; -poeder; -rad; -radspeer.
Zäh'n'raffel, w. = oude magere tante, klapper.
Zäh'n'reihe, w. = tanderij, rij tanden. **Zäh'n'reihen**, f. = zinking in de tanden.
Zäh'n'salbe, w.; **zäh'n'schleide**, w.; **zäh'n'schmerzen**, Pl. = tand||zalf; -kassen (alveolen); -pijn.
Zäh'n'schnabel, m.; **zäh'n'stange**, w. = tand-snavel; -reep (getande stang).
Zäh'n'stangenwinde, w. = kelderwind.
Zäh'n'stein, m.; **zäh'n'stift**, m. = tand||steen; -stift (-stomp(je)).
Zäh'n'stöcker, m. = tandestoker; (*spott.*) bajonet, „slakkesteker“.
Zäh'n'stumpf, m.; **zäh'n'technik**, w.; **zäh'n'techniker**, m. = tand||stomp(je); -techniek; -techniker (dentist).
Zäh'n'mung = karteling (*aan postzegels e. d.*).
Zäh'n'wasser, f. = tandwater. **Zäh'n'wechsel**, m. = wisseling van de tanden.
Zäh'n'weh, f.; **zäh'n'werk**, f. = tand||pijn; -werk.
Zäh'n'wurms, m.; **zäh'n'wurm**, m.; **zäh'n'wurzel**, w. = tand||groei; -worm; -kruid; -wortel.
Zäh'n'zahl, w. = getal tanden.
Zäh'n'zange, w.; **zäh'n'zement**, m. u. f. = tand||tang; -oement (plombeersel).
Zäh'n'ze, w. —, —n = (*poët.*) traan (*in 't oog*).
Zahn, m. —(e)s, —e = (platte) staaf, reep (*van een of ander metaal*); roede, twiig. **Zahn'ne**, w. —, —n = vlechtwerk, korf. **Zahn'eisen**, f. = staaf-ijzer. **zahn'nen**, f. (h.) = tot staven maken, tot draad trekken.
Zahn'bo, m. —s, —s = Zambo (*afstammeling van Neger en Mulat*).
Zahn'der zie Gander.
Zahn'la, m. —s, —s = sanella.
Zahn'ge, w. —, —n = tang. **Zahn'gelchen**, f. —s, — = tangetje. **zahn'genförmig** = tangvormig.

Zahn'genwert, f. = tangwerk (*een vestingwerk*), tenaille.
Zahn', m. —(e)s = twist, ruzie, standje. **Zahn'apfel**, m. = twistappel. **Zahn'eisen**, f. = ringpuzzle; ruziemaakster, -maker. **zahn'ten**, f. (h.) = ruzie maken, kijven; **zahn'ten** (mit etnem) 3. = met iem. ruzie maken, ruzie hebben, met elkaar kijven; (fdd.) einen 3. = iem. uitschelden. **Zahn'ter**, m. —s, — = ruzie-, standjesmaker, kijver, brompot. **Zahn'terei'**, **Zahn'terei'**, w. —, —en = ruzie, gekijf, gekrakeel. **Zahn'terin**, w. —, —nen = kijfster, ruziemaakster. **Zahn'geist**, m. = ruziegeest. **zahn'tisch** = twistziek, kijfachtig. **Zahn'tifter**, m. = twist-, ruziestoker, stokebrand. **Zahn'lust**, **zahn'lust**, w. = twistziekte, kijfzucht, -achtigheid. **zahn'lüchtig** = twistziek, kijfachtig; ein 3. er = een ruziemaakster. **Zahn'teufel**, m. = ruziemaakster, stokebrand; (v.) helleveeg. **Zahn'tippe** (*scherts. voor*) **Zahn'tippe**.
Zapf', m. —(e)s, —e = (obb.) buffet (*in een wachtkamer e. d.*); zuiper; zuip; im 3. sein = in de lorum zijn; ook = Zapfen. **Zapf'chen**, f. —s, — = tapje, zwikje; huig. **Zapf'chenr.**, f. = huig-r.
Zapf'en, m. —s, — = pin, pen, bout, wig, sluitstuk; tap, plug, bom, spon; denneappel, ijskegel; huig. **Zapf'en**, f. (h.) = tappen.
Zapf'ebier, f. = lekbier; bier van 't vat.
Zapf'ebobrer, m. = zwik-, tapboor. **Zapf'ensloch**, f. = tap-, spongat; gat (*voor een sluitstuk*).
Zapf'entreich (*soms: 'firich*), m. = taptoe.
zapf'entragend = kegeldragend, konfeer.
Zapf'entwein, m. = lekwijn; wijn van 't vat.
Zapf'er, m. —s, — = tapper.
Zapf'elei', w. —, —en = drukte, gedoe, moeite.
zapf'elig = spartelend, druk, woelig. **zapf'eln**, f. (h.) = spartelen, kleine beweginkjes maken; (man läßt ihn) spartelen, begaan, aan zijn lot over. **Zapf'ler**, m. —s, — = ledpop, janklaassen. **zapf'lig** zie zappelig.
Zar, m. —en, —en (*ook —s, —e*) = Tsaar.
Zar'ewitsch, m. —(e)s, —e = Tsarewitsj (*zoon van den Tsaar*). **Zarew'na**, w. —, —s = Tsarewna (*dochter van den Tsaar*).
Zar'ge, w. —, —n = zijstuk, -blad (*van viool e. d.*); gergel, keep; lijst, kozijn.
Zar'in, w. —, —nen, **Zar'iga**, w. —, —zen u. —s = Tsarin, Tsaritsa, Tsarina.
zart = teeder, teer; (*leeftijd*) tee(de)r, zwak; (*huid, voetjes, gevoel*) tee(de)r, fijn; (*kiem, blaadje hart*) tee(de)r; (*geweten*) tee(de)r, nauw(gezet); (*vleesch*) malsch, zacht; 3. e Jugend = prille jeugd. **zart'besait'tet** = teerbesnaard. **Zart'e**, w. — zie Zartheit. **Zartelei'**, w. —, —en = gevoelerigheid, sentimentaliteit.
zart'fühlend = teer-, fingevoelig, kiesch.
Zart'gefühl, f. = teer-, fingevoeligheid, kieschheid. **Zart'heit**, w. —, —en = tee(de)rheid enz. *vgl.* zart. **zart'lich** = tee(de)r, hartelijk, innig; [week, zwak, fingevoelig, weelderig]. **Zart'lichtheit**, w. —, —en = teederheid enz., *vgl.* zartlich. **Zart'ling**, m. —s, —e = weekeling, zwakkeling. **Zart'inn**, m. = fingevoeligheid, kieschheid, fijne takt. **zart'innig** = fingevoelig, kiesch.
Zart'el, **Zart'er**, w. —, —n = vezel, draad (*in vleesch, hout e. d.*). **Zart'erchen**, f. —s, — = vezeltje, draadje. **zart'erig** = draderig, vezelig.
zart'ern, f. (h.) = (uit)rafelen.
Zart'el, w. —, —n = streng (*garen*).
Zäfur, w. —, —en = cezuur, verssnede.

Zie ook **E**.

Zau'ber, m. —s = tooverij, betoovering; **Z**. treiben = aan toove(na)rij doen; den **Z**. (auf)lösen = de bet. opheffen; der **Z**. ihrer Schönheit = de bet. van haar schoonheid; fauler **Z**. = boerebedrog, praatjes, leugens; (bei **U**'s ist) großer **Z**. = groot feest, groote pret; den **Z**. kennen wit = dat kennen we; **Z**. ook = **Z**auberſpruch, -mittel. **Zau'berbecher**, m. = tooverbeker. **Zau'berberg**, m. = betooverde berg. **Zau'berbild**, f. = tooverbeeld, talisman. **Zau'berblik**, m. = tooverblik, betooverende blik. **Zau'berbrunnen**, m. = betooverde put, fontein; tooverfontein; kunstmatige put. **Zau'berbuch**, f. = tooverboek. **Zauberei**, w. —, —en = toove(na)rij; betoovering. **Zau'b(e)rer**, m. —s, — = toovenaar. **Zau'ber||kette**, w.; -formel, w.; -garten, m. = toover||kluut; -formule; -tuin. **Zau'bergeheut**, f. = amulet. **Zau'bergeschichte**, w. = tooververhaal. **Zau'bergürtel**, m. = toover-, weerwolfsgordel. **Zau'berhaft** = tooverachtig. **Zau'berhand**, w. = tooverende hand. **Zau'berhülle**, w. = tooversluiser, -mantel. **Zau'berin**, w. —, —nen = toovenares, toovenaarster. **Zau'berinsel**, w. = betooverd eiland. **Zauberisch** = tooverachtig, betooverend. **Zau'ber||kette**, w.; -kling, m.; -knoten, m. = toover||keten; -klank; -knoop (-strik). **Zau'ber||kracht**, w.; -kreis, m.; -kunst, w. = toover||kracht; -kring (-cirkel); -kunst. **Zau'ber||laterne**, w.; -licht, f.; -mantel, m.; -märchen, f.; -mittel, f. = toover||lantaarn; -licht; -mantel; -sprookje; -middel. **Zau'ber||n**, ſchw. (h.) = tooveren. **Zau'berpalast**, m. = tooverpaleis. **Zau'berquelle**, w. = tooverbron, betooverde bron. **Zau'berreich** = rijk aan betoovering, betooverend. **Zau'ber||reich**, f.; -ring, m.; -rute, w. = toover||land; -ring; -roede. **Zau'ber||saal**, m. = betooverde zaal. **Zau'ber||schein**, m. = tooverschijn, tooverachtig schijnsel. **Zau'ber||schlag**, m. = tooverslag; wie mit einent **Z**. = als bij t. **Zau'ber||schloß**, f. = betooverd slot; tooverslot. **Zau'ber||schrift**, w. = tooverschrift. **Zau'ber||seggen**, m. = betoovering, tooverspreuk. **Zau'ber||siegel**, f. = tooverzegel. **Zau'ber||spiegel**, m. = tooverspiegel. **Zau'ber||spiel**, f. = tooverspel, tooverij. **Zau'ber||spruch**, m. = tooverspreuk. **Zau'ber||stab**, m. = tooverstaf. **Zau'ber||stüd**, f. = toovertoer; (th.) -stuk. **Zau'ber||traut**, m.; -welt, w.; -werk, f. = toover||drank; -wereld; -werk (tooverij). **Zau'ber||wesen**, f. = toovenarij; tooverachtig, betooverend wezen. **Zau'ber||wort**, f. = tooverwoord. **Zau'berer** zie **Zauberer**. **Zau'berin** zie **Zauberin**. **Zau'ber**, w. —, —n = (gwst.) teef (ook fig.), slet. **Zau'ber**, m. —s, — = (fäd.) koopman. **Zauberei**, w. —, —n = aarzeling; gedraal, getalm. **Zau'berer**, m. —s, — = draler, talmer; **Z**abus der **Z**. = **F** de Draler (cunctator). **Zau'berhaft** = aarzelend, dralend, weifelend. **Zau'berhaftigkeit**, w. — = onbeslistheid, besluiteloosheid, langzaamheid. **Zau'ber||n**, ſchw. (h.) = dralen, aarzelen; nach langem **Z**. = na lang aarzelen; mit **Z**. ben Schritten = schoorvoetend. **Zau'berer** zie **Zauberer**. **Zau'en** sich, ſchw. (h.) = zich haasten]. **Zau'fe**, w. —, —n = (gwst.) lletje van dalen. **Zaum**, m. —(e)s, **Z**äume = toom, teugel, breidel; im **Z**. halten = beteugelen, in toom houden (eig. en fig.); er weiß wo die **Z**äume

hängen = hij is op de hoogte. **Zäum||chen**, f. —s, — = toompje. **Zäu'men**, ſchw. (h.) = toomen (een paard); (fig.) breidelen, beteugelen. **Zaum||geld**, f. = toomgeld (dat de stalknecht krijgt bij den aankoop van een nieuw paard). **Zaum'los** = toomeloos, teugelloos. **Zaum'zeug**, f. = hoofdstel (van 't paard). **Zaum**, m. —(e)s, **Z**äume = heining, schutting; heg; das findet man hinter jedem **Z**. = dat is niets bijzonders; er ist nicht hinter dem **Z**. aufgewachsen = hij is niet achter een boom gevonden, niet van de straat opgeraapt; vgl. brechen. **Zaum'billett**, f. = buitenbiljet, vgl. **Zaungast**. **Zaum'blume**, w. = graslelie. **Zaum'burr'** = zoo dun (mager) als een (hoone)staak, als een (tal)hout. **Zäu'nen**, ſchw. (h.) = afscheiden, aftuinen. **Zaum'gast**, m. = buitengast, -lid (die buiten 't hek luistert). **Zaum'geschicht**, f. = gevlochten ijzeren hekwerk. **Zaum'könig**, m. = winterkoninkje. **Zaum'lilie**, w. = graslelie. **Zaum'ling**, m. —s, —e = kamperfoelie. **Zaum'pfahl**, m. = schuttingpaal; vgl. **Winf**. **Zaum'rebe**, w. = wilde wingerd. **Zaum'riegel**, m. = liguster. **Zaum'ritter**, m. = haagruider. **Zaum'rübe**, w. = heggerank. **Zaum'stab**, m. = hekstijl. **Zaum'winde**, w. = haagwinde. **Zau'fen**, ſchw. (h.) = trekken, plukken, (uit-)pluizen, door elkaar schudden, plukharen. **Zau'fig** = verward. **Zaus'laden**, Pl. = verwarde krullen. **Z. B.** = zum Beispiel: bijvoorbeeld (bijv.). **Z. D.** = zur Disposition zie Disposition. **Z. d. St.** = zu dieser Stelle of Stunde: op dit oogenblik. **Z. E.** = zum Exempel = **Z. B.** **Zebaoth**: Herr **Z**. = Heer Zebaoth, God. **Zebedä'us**, m. = Zebedeüs. **Zebra**, f. —s, —s = zebra, Kaapsche ezel. **Zeb'bu**, m. —s, —s = zebue, Bengaalsche bultos. **Zech'bruder**, m. = drinkebroer, drinker. **Zech'e**, w. —, —n = vertering, gelag, rekening; drinkgelag; mijn (in exploitatie); die **Z**. bezahlen = 't gelag betalen (ook fig.); vgl. **Wirt**. **Zech'en**, ſchw. (h.) = drinken, pimpelen, banketeeren. **Zech'er**, m. —s, — = drinker, pimpelaar. **Zecherei**, w. —, —en = drinkpartij, drinkgelag. **Zech'frei** = vrij (gelag hebbende); etnen **Z**. halten = iem. vrij houden. **Zech'gast**, m. = gast. **Zech'lagelag**, f.; -genosse, m.; -gesellschaft, w. = drink||gelag; -genoot; -gezelschap. **Zech'ne**, w. —, —n = zechine, sekijn (oude Ital. godden maant). **Zech'preller**, m. = oplichter (die zijn gelag niet betaalt). **Zech'prellerei**, w. = oplichterij. **Zech'schuld**, w. = herbergschuld. **Zech'schwefter**, w. = drinkster. **Zech'**, f. = krügerdje; der **Z**. ook = **Zech'e**. **Zech'te**, w. —, —n = teek, tiek. **Zech'biel**, f. zie **Zech'**. **Zechent'**, m. —en, —en = cedent, overdrager. **Zech'er**, w. —, —n = ceder. **Zech'ern** = cederen, cederhouten. **Zech'ern||baum**, m.; -holz, f.; -öl, f. = ceder||boom; -hout; -olie. **Zech'ren**, (h.) = cedeeren, overdragen. **Zech'rat**, f. —(e)s = cedraat, citronade. **Zech**, m. —es u. —en, —e(n), **Zech'e**, w. —, —n = teen; vgl. **Schittel**. [**Zech'en** zie **Zech'n**]. **Zechen||gang**, m.; -gänger, m.; -spitze, w. = teen||gang; -ganger; -spits (punt van de teen).

Zeh(e)nt, f. —(e)s, —e = tiental; ook = Zehnte.
zehn = tien; die **3.** = de 10; Rat der **3.** = Raad der Tienen, van tien. **zehn**bändig = uit 10 deelen bestaande, van 10 deelen. **zeh**ne zie **zehn**. **Zehn**ed, f. —(e)s, —e = tienhoek.
zehnedig = tienhoekig. **Zehn**ender, m. —s, — = hert met tien takken, tienender. **Zeh**ner, m. —s, — = tiental. **zeh**nerlei = tienderlei.
zehnfach, —fältig = tienvoudig, —maal; das **3.** e, ein **3.** es = 't, een tienvoud.
zehnfüßig = tienvoetig. **Zehn**herr, m. = tienman. **Zehn**herrschaft, w. = tienmanschap.
zehnjährig; —mal; —maltig; —männig = tien|jarig; —maal; —voudig (—maal herhaald); —helmig.
Zehnpfünder, m. —s, — = tienponder.
zehnpfündig = van tien pond, tienponds...
zehnsüßig = tienlietertegripig. **zehn**sündig = tienurig. **zehn**tägig = tiendaagsch. **Zeh**nt zie **Zehent**. **Zeh**nt'ader, m. = tiendakker.
zehntau'send = tienduizend. **zeh**nt'bar = tiendplichtig.
 I. **zehn**'te (der, die, das) = (de, 't) tiende.
 II. **Zehn**'te, m. —n, —n = tiende (een belasting).
zehnteilig = tiendeelig. **Zeh**nt'einnehmer, m. = tiendheffer. **Zeh**nt'el, f. —s, — = tiende (deel). **zehn**'ten, schw. (h.) = tienden innen; t. betalen. **zehn**'tens = ten tiende. **zeh**nt'frei = tiendvrij. **Zeh**nt'pflicht, w. = tiendplicht.
zehn'pflichtig = tiendplichtig. **Zeh**nt'recht, f. = tiendrecht.
zehn'wochig; —zeilig = tien|wee|sch (van tien weken); —regelig.
zehn'ren, schw. (h.) = (ver)teren; [weg]teren; (die Zeit) **zehn**t (an diesem Gemälde) = knaagt; (Zee) **zehn**t = maakt mager; er **zehn**t von seinem eignen Fett = hij teert op zijn vet; auf dreier Leute Kosten **3.** = op een anders beurs teren; **3.** der Summe = verterend verdriet. **Zeh**'rer, m. —s, — = verteerder; jeder Sparer findet einen **3.** = wie spaart, doet 't meestal voor anderen. **Zeh**'rheber, f. = teringkoorts.
Zeh'rgeld, f., —pfennig, m. = teergeld, teerpennig, reisgeld. **Zeh**'rung, w. —, —en = vertering, onderhoud(skosten); (gust.) tering; die letzte **3.** = de sakramenten der stervenden.
Zeh'rungskosten, Pl. = kosten van eten en drinken. **Zeh**'rungsteuer, w. = levensmidde|lenbelasting.
Zeh'nen, f. —s, — = teeken (i. a. b.), merk; seines **3.** s = van zijn beroep, vak e. d. (er ist seines **3.** s ein Maurer, ein Jurist); eine Stelle meines **3.** s = een betrekking in mijn vak.
Zeh'nen|brett, f.; —buch, f.; —deuter, m.; —deutung w. = teeken|plank; —boek; —uitlegger (—wiche|laar); —uitlegging (—wichelarij).
Zeh'nenklärung, w. = verklaring der teekens (in een boek e. d.).
Zeh'nen|feder, w.; —geld, f.; —gerät, f.; —heft, f.; —höhle, w.; —kreide, w. = teeken|pen; —geld (—munt, vgl. teekenmunt in *DI. II.*); —gereedschap; —boek; —kool (houtskool); —krijt.
Zeh'nen|kunst, w.; —lehrer, m.; —schrift, w.; —schule, w. = teeken|kunst; —onderwijzer; —schrift (geheimschrift); —school.
Zeh'nen|sehung, w. = punctuatie.
Zeh'nen|sprache, w.; —stift, m.; —stunde, w.; —tinte, w.; —unterricht, m.; —vorlage, w. = teeken|taal (geheimschrift); —potlood; —les; —inkt; —onderwijs; —voorbeeld.
zeich'nen, schw. (h.) = (alg.) teekenen; merken

(goederen, 't linnen); teekenen ('t linnen); (onder)teekenen; 100 Gulden **3.** = voor 100 gulden (in)teekenen; (bij leeningen) inschrijven; (einen) teekenen (door een wonde bijv.); [sich **3.** = zich afteekenen, uitkomen]. **Zeich**'ner, m. —s, — = (in)teekenaar. **Zeich**'nung, w. —, —en = (onder-, in)teekening, inschrijving; merken.
Zeich'nungschein, m. = in teeken-, inschrijvingsbiljet. **Zeich**'nungsstelle, w. = inschrijvingskantoor.
Ze'belbar, m. = honingbeer. **Ze**'belheide, w. = honingheide. **Ze**'belmeister, m. = bije|houder. **ze**'beln, schw. (h.) = honingraten uitsnijden. **Ze**'ber, m. —s, — = bije|houder, ijunker. **Ze**'bererei, w. —, —en = bijeteelt.
Ze'gefingert, m. = wijsvinger. **ze**'gen, schw. (h.) = (aan)wijzen; laten zien, toonen; aan|toonen, duidelijk maken; (einem die Tür) wijzen; (die Zähne) laten zien; die Zunge **3.** = zijn tong laten zien; (Wut) toonen; (Farbe) beken; es zeigte sich, daß... = 't bleek, dat...; er zeigte sich als ein fertiger (ook als einen fertigen) Spieler = hij toonde zich een vaardig speler, hij bleek een... te zijn. **Ze**'ger, m. —s, — = toonder, aanwijzer (persoon); wijzer (van klok); naald (van kompas).
Ze'ger|apparat, m.; —barometer, m. u. f.: —platte, w.; —wage, w. = wijzer|toestel; —barometer; —plaat; —balans.
ze'hen, ft. (h.) (ich zehe; zieh; ziehe; zeibel geziehen) = betichten; einen eines Vergehens **3.** = iem. van een vergrijp betichten.
Ze'le, w. —, —n = (vers)regel; rij (planten, huizen); reeks. **Ze**'len|schinder, m. = penny-a|liner; loon-, broodschrijver. **Ze**'len|schreiber, m. = prul-, broodschrijver. **ze**'lenweise = bij den regel, bij regels.
Zein zie **Zain**.
Ze'nen, f. —s, — = sijsje.
Ze'ne, w. —, —n = (voormalig) akcijnskantoor.
Ze'sel zie **Ziesel**.
ze'seln, schw. (h.) = (gust.) lokken.
Ze'selwagen, m. = diligence.
Ze'fig, m. —(e)s, —e = sijsje; ein loderer **3.** = een losse klant. **ze**'figarün = sijs-, geelgroen.
Ze'fing zie **Seifing**, ook voor **Zeifig**.
Zeit, w. —, —en = tijd; ook = Zeitzeit (maatdeel); (die gute(n), alte(n) **3.** (en) = de goede oude tijd; es ist an der **3.** zu handeln = 't is tijd om te...; es ist noch früh an der **3.** = 't is nog vroeg; (solche Bücher) sind nicht mehr an der **3.** = zijn niet meer van den tijd, hebben hun tijd gehad; Geschäfte auf **3.** = tijdaffaires; du meine **3.**! — du liebe **3.**! = och lieve deugd! — heereijntijd! es ist hohe, die höchste **3.** = 't is hoog tijd; in (vor) alten **3.** en = in oude tijden; er läßt sich **3.** = hij neemt den tijd; **3.** meines Lebens = in mijn leven, zoolang ik leef; mit der **3.** läßt man Rosen spott. voor... pflückt man Rosen, vgl. pflücken; er nimmt sich **3.** = hij neemt den tijd; kommt **3.** kommt Rat = komt t. komt raad, wie dan leeft dan zorgt; das wirst du seiner **3.** erfahren = dat zul je te zijner tijd (als 't tijd is) hooren; er war seiner **3.** ein schöner Mann = hij was in zijn tijd...; diese **3.** über (hindurch) = gedurende dien tijd; unter der **3.** = ondertusschen, onder de hand; von **3.** zu **3.** = van tijd tot tijd; zur **3.** Luthers = ten tijde (in den tijd) van L.; zur **3.** (en zurzeit) = tegenwoordig; zu allen **3.** en, zu jeder **3.** = te allen tijde; zu der **3.** =

in dien tijd; **zu** *gleicher* 3. = tegelijkertijd, tevens; **zur** *rechten* 3. = te juister tijd, te gelegener tijd, op zijn pas, van pas; **zu** *rechter* 3. = op tijd; *wer nicht kommt zu rechter* 3., *der muß essen was übrig bleibt* = wie niet past op zijn tijd, die is zijn maaltijd kwijt; alles **zu** *seiner* 3. = alles op zijn tijd; **zur** 3. und *Anzeit* = te pas en te onpas; *vgl.* *bieten*, *Rat*, *Weile*, *bei*, *vor*, *zugzeiten* *e. a.*
Zeit *ablauf*, m. = ('t) verlopen (*van zekeren tijd*). **Zeit** *abschnitt*, m. = tijdperk, -vak, periode. **Zeit** *alter*, f. = eeuw, tijd(sgewricht). **Zeit** *angabe*, w. = tijdsopgave. **Zeit** *aufwand*, m. = opoffering van tijd. **Zeit** *ball*, m. = tijdbal (*een tijdsignaal*). **Zeit** *begebenheit*, w. = gebeurtenis (*uit dezen tijd*). **Zeit** *behelf*, m. = tijdelijk hulpmiddel.
Zeit *berechnung*, w.; **be** *beschreibung*, w.; **bestimmung**, w. = tijd|berekening (-bepaling); -beschrijving; -bepaling.
Zeit *bogen*, m.; **dauer**, w.; **differenz**, w. = tijd|hoog; -duur; -verschil.
Zeit *te*, w. —, —n = tuit.
Zeit *einheit*, w. = tijdeenheid. **Zeit** *tenlauf*, m. = loop der tijden.
Zeit *erparnis*, w.; **folge**, w.; **form**, w.; **fortschritt**, m.; **forschung**, w. = tijd|besparing; -(s)orde; -vorm; -rekenkundige; -rekenkunde.
Zeit *frage*, w. = vraag des tijds. **Zeit** *gedicht*, f. = tijdzang. **Zeit** *geist*, m. = tijdgeest. **Zeit** *gemäß* = met den tijdgeest overeenstemmend, up to date; *eint* 3. *es Wort* = een woord van pas; *eine* 3. *e Maßregel* = een aan de tijdsomstandigheden evenredige maatregel; (*das ist*) *nicht mehr* 3. = uit den tijd, niet meer op de hoogte van den tijd. **Zeit** *genosse*, m. = tijdgenoot. **Zeit** *genossin* = van tijdgenooten, hedendaagsch, van dezen tijd. **Zeit** *geschäft*, f. = tijdaffaire, termijnhandel. **Zeit** *geschichte*, w. = geschiedenis van den tegenwoordigen tijd. **Zeit** *gewinn*, m. = tijdbesparing. **Zeit** *gleichheit* = gelijktijdig, isochroon. **Zeit** *gleichheit*, w. = gelijktijdigheid, -tijdigheid. **Zeit** *gleichung* w. = tijd(s)vereffening. **Zeit** *hafen*, m. = tijhaven (*bij laag water niet te bereiken*). **zeit** *her* = sedert, van dien tijd, tot nu toe. **zeit** *ig* = (vroeg)tijdig; rijp; [tegenwoordig]. **zeit** *igen*, f. w. (h.) = doen rijpen, ontwikkelen; opleveren, ten gevolge hebben; 3., (f.) = rijpen, rijp worden. **Zeit** *igung*, w. — = rijpwording, ('t) rijpen, ('t) doen rijpen, ontwikkeling, ('t) doen ontstaan. **Zeit** *irrtum*, m. = verkeerde tijdsopgave; dwaling van dien tijd. [**Zeit** *lauf*, m. = koop op termijn, termijkoop]. **Zeit** *kunde*, w. = tijdrekenkunde. **zeit** *kürzend* = tijdkortend. **Zeit** *kürzung*, w. = tijdkorting, tijdverdrijf, -passeering. **Zeit** *lang*, w. — = tijdlang, poos. **Zeit** *lauf*, m. = loop des tijds; **die** **Zeit** *läufte* u. **läufe** = de tijdsomstandigheden. **zeit** *lebens* = levenslang, mijn (zijn enz.) heele leven; *eine* **Zeit** *lebens* auf 3. = een levenslang pensioen. **Zeit** *leben*, f. = tijdelijk leen. **zeit** *lich* = wereldlijk, vergankelijk; (f. b.) tijdig; (*zelden*) tijdelijk, voorbijgaand; *das* 3. *e* = 't aardse; *das* 3. *e* *segnen* = 't tijdelijke met 't eeuwige verwisselen, overliden. **Zeit** *lichkeit*, w. — = ('t) aardse leven. **Zeit** *linie*, w.; **lohn**, m. = tijd|lijn; -loon. **Zeit** *lose*, w. —, —n = tijloos; (*ook*) medeliefje. **Zeit** *mangel*, m. = tijd(s)gebrek. **Zeit** *markt*, m. = termijnmarkt. **Zeit** *maß*, f. = tijd(maat), tempo.

Zeit *messer*, m.; **messung**, w.; **ordnung**, w.; **pacht**, w.; **punkt**, m. = tijd|meter (chronometre); -meting; -(s)orde; -pacht (*voor zekeren tijd*); -stip.
zeit *raubend* = rijdroovend.
Zeit *raum*, m.; **rechner**, m.; **rechnung**, w. = tijd|perk (-ruimte); -rekenkundige; -rekening.
Zeit *rente*, w. = annuïteit. **Zeit** *schalter*, m. = tijdschakelaar. **Zeit** *schrift*, w. = tijdschrift. **Zeit** *sichtwechsel*, m. = wissel na zicht. **Zeit** *signal*, f. = tijdsignaal. **zeit** *spielig* = tijdverkwistend, -roovend. **Zeit** *strom*, m. = tijdstroom. **Zeit** *strömung*, w. = strooming des tijds, tijdgeest. **Zeit** *tafel*, w. = tijdstafel, chronologische tabel. **Zeit** *umstände*, Pl. = tijdsomstandigheden.
Zeit *tung*, w. —, —en = courant, krant, (nieuws)blad; [tijding, bericht]. **Zeit** *tungsamt*, f. = courantebureau. **Zeit** *tungsartikel*, m. = couranteartike. **Zeit** *tungsblatt*, f. = nieuwsblad, courant, krant.
Zeit *tungsbringer*, m.; **bureau**, f.; **druckerei**, w. = courante|rondbrenger (-looper); -bureau; -drukkerij.
Zeit *tungsent*, w. = canard. **Zeit** *tungsexpeditio*, w. = administratie, bureau van een courant. **Zeit** *tungsjung*, m. = courantejongen. **Zeit** *tungslorespondent*, m. = dagbladkorrespondent.
Zeit *tungsleser*, m.; **mann**, m.; **nachricht**, w. = courante|lezer; -man; -bericht.
Zeit *tungslosigkeit*, w.; **redakteur**, m.; **redaktion**, w.; **schreiber**, m. = courante|nieuws; -redakteur; -redactie; -schrijver (journalist). **Zeit** *tungsstempel*, m. = dagbladzegel.
Zeit *tungsstil*, m.; **telegramm**, f.; **tiger**, m.; **träger**, m. = courante|stijl; -telegram (pers-telegram); -verslinder; -rondbrenger (-looper). **Zeit** *tungsweisen*, f. = journalistiek.
Zeit *unterschied*, m. = tijdsverschil. **Zeit** *verschwendung*, w. = tijdverspilling, -verkwisting. **Zeit** *verhältnisse*, Pl. = tijdsomstandigheden. **Zeit** *verlauf*, m. = tijdsverloop.
Zeit *verlust*, m.; **verschwendung**, w.; **vertrieb**, m. = tijd|verlies; -verspilling; -verdrijf.
zeit *vertreibend* = tijdkortend. **zeit** *weilig* = tijdelijk; tegenwoordig. **zeit** *weise* = bij tijden, van tijd tot tijd; tijdelijk. **Zeit** *wind*, m. = periodieke wind. **Zeit** *wort*, f. = werkwoord.
Zeit *zylinder*, m. = tijdbuis (*van een projectiel*). **Zeibrant**, m. —, —en = celebrant, mislezer. **zelebriren**, f. w. (h.) = vieren, de mis lezen. **Zelebriät**, w. —, —en = celebratie, beroemdheid.
Zeit *ge*, w. —, —n = (f. b.) stuk bouwland. **Zeit** *bruder*, m. = cellobroeder, monnik. **Zeit** *te*, w. —, —n = oel (*i. a. b.*); badkamertje. **zeit** *tenförmig* = celvormig. **Zeit** *tengefängnis*, f. = cellulaire gevangenis.
Zeit *ten|gewebe*, f.; **haft**, w.; **system**, f. = oel|weefsel; -straf; -systeem (*i. a. b.*). **Zeit** *tenwagen*, m. = gevangenenwagen. **Zeit** *horn*, f. = celluloid. **zeit** *licht*, **zeit** *lig* = cellig, celvormig, cel... **Zeit** *stoff*, m. = celstof. **zeit** *ular* = cellulair. **Zeit** *uloid*, f. —(e)s = celluloid. **Zeit** *ulo'se*, w. = cellulose, celstof. **Zeit** *ot*, m. —, —en = zeloot, (geloofs)ijveraar. **zeit** *tisch* = fanatiek. **Zeit** *ot's mus*, m. — = zelotisme, overdreven (geloofs)ijver, fanatisme. I. **Zeit**, f. —(e)s, —e = tent; paviljoen; (*poët.*) uitspaniel, firmament. II. **Zeit**, m. —(e)s =

- telgang (*zelden*). III. **Zelt**, f. —(e)s, —e = (obb.) platte koek.
- Zelt'bed**, f. = bed met hemel. **Zelt'bewoner**, m. = tentbewoner. **Zelt'bude**, w. = tent, kraam, spel.
- Zelt'hen**, f. —s, — = tentje; borstplaatje, likje, pastielje.
- Zelt'dach**, f. = tentdak, paviljoen, zonnetent.
- Zelt'bede**, w. = markieze.
- Zelt'er**, m. —s, — = telganger, hakkenei. **Zelt'ers'ritt**, m. = telgang.
- Zelt'flager**, f.; **pfahl**, m.; **pfod**, m.; **stange**, w.; **stiel**, m. = tent|kamp; -paal; -paaltje (piket); -staak (-mast); -koord.
- Zelt'fluhl**, m.; **wagen**, m. = tent|stoel (vouwstoel); -wagen (*in beide bet.*).
- Zement**, m. u. f. —(e)s = cement. **zement'artig** = cementachtig. **Zementation'**, w. — = cementatie, verhitting (*van metalen*). **zementie'ren**, fchw. (h.) = cementeeren (*met cement stoppen; verhitten*). **Zementier'ofen**, m. = cementeefornuis. **Zementier'pulver**, f. = cement(eer)poeder. **Zement'stahl**, m. = cementstaal, Duitsch staal. **Zement'tiegel**, m. = cementeerkroes.
- Zend**, f. —(s) = Zendsprache. **Zendave'sta**, w. — = Zendavesta (*heilige boeken van de oude Perzen*). **Zend'sprache**, w. = Zendaal.
- Zeni(h)**, m. u. f. —(e)s = zenit, toppunt (*oig. en fig.*).
- Zen'fel**, m. —s, — = spijker.
- Zenota'phium**, f. —s, .phien = cenotafium, cenotaaf (*praalgraf voor niet-gevonden gevallen*).
- zenit'e'ren**, fchw. (h.) = censeeren, kritizeeren.
- Zen'for**, m. —s, .fo'ren = censor; kritikus.
- Zenjur**, w. —, —en = censorschap; censuur; (school)rapport, cijfer(s). **Zenjur'behorde**, w. = censuur. **Zen'fus**, m. — = census, kiezerbelasting.
- Zentaur**, m. —en, —en = centaaur(us).
- Zentena'rium**, f. —s, .rien = centenarium, eeuwfeest. **zentesimal'** = centesimaal, honderd-deelig.
- Zentifo'lie**, w. —, —n = centifolia, honderd-bladerige roos. **Zentigramm**, f. —s, —e = centigram. **Zentili'ter**, f. = centiliter. **Zentime'ter**, f. u. m. = centimeter.
- Zent'ner**, m. —s, — = centenaar. **Zent'nerlast**, w. = (*oig.*) *last van een* centenaar; (*fig.*) centenaarslast. **zent'nerschwer** = loodzwaar.
- zentral'** = centraal. **Zentral'amerika**, f. = Centraal-Amerika. **Zentral'behorde**, w. = centraal gezag, e. bestuur. **Zentral'blatt**, f. = Centrablad, gids, tijdschrift. **Zentra'le**, w. —, —n = centrale (*middelpuntlijn, as; centrale inrichting*); elektrische **Z.** = elektrische e. **Zentral'heizung**, w. = centrale verwarming.
- Zentralisation'**, w. —, —en = centralizatie.
- zentralisieren**, fchw. (h.) = centralizeeren.
- Zentralitat'**, w. — = centraliteit (*ligging in 't middelpunt*). **Zentral'kraft**, w. = centrale kracht. **Zentral'machte**, Pl. = centrale mogendheden. **Zentral'punkt**, m. = centraal punt, middelpunt. **Zentral'stelle**, w. = centraal bureau, hoofdbureau, centrale (inrichting).
- Zentral'verwaltung**, w. = centraal bestuur.
- zentrie'ren**, fchw. (h.) = centreeren (*in een middelpunt brengen, 't middelpunt bepalen*).
- zentrifugal'** = centrifugaal, middelpuntvliedend. **Zentrifugal'kraft**, w. = centrifugaal-kracht, middelpuntvliedende kracht. **Zentri-**
- fugal'maschine**, w. = centrifugaalmaschine, centrifuge. **Zentrifugal'pendel**, f. = konische slinger, centrifugaalslinger. **Zentrifugal'regulator**, m. = centrifugaalregulator. **Zentri-fuge**, w. —, —n = centrifuge, centrifugaalmaschine. **Zentripetal'kraft**, w. = centripetaal-kracht, middelpuntzoekende kracht. **zentrifug** zie **zentral**. **Zentriwintel**, m. = middelpuntshoek.
- Zent'rum**, f. —s, .tren = centrum (*middelpunt; pol. middenpartij*). **Zent'rumbohrer**, m. = centerboor.
- Zent'umbirn**, Pl. = centumviri, honderdmannen. **Zentur'rie**, w. —, —n = centurie.
- Zenturio**, m. —nen, —nen = centurio.
- Zen'zi**, w. = Vincentia, Crescentia.
- Zeolity**, m. —(e)s u. —en, —e(n) = zeoliet.
- Ze'phir**, (**Ze'phyr**), m. —s, —e = zefier.
- Zeppelin'**, m. —(e)s, —e = zeppelin.
- Zep'ter**, f. (u. m.) —s, — = s(ch)ep'ter, heerschersstaf.
- zerar'beiten**, fchw. (h.) = stukwerken, fijnmaken, verknoeien; afranselen; afbeulen.
- Zerat'**, f. —(e)s, —e = ceraat, waszalf.
- Zer'be**, w. —, —n zie **Zirbel**.
- zerbet'ken**, ft. (h.) = stukbijten.
- zer'beln**, fchw. (h.) = prikkelen, kriebelen.
- zerber'sten**, ft. (f.) = barsten, springen.
- Zer'berus**, m. = Cerberus, helhond.
- zerben'len**, fchw. (h.) = vol deuken en builen slaan; **zerbeult'** = vol deuken. **zerblat'tern**, fchw. (h.) = ontbladeren. **zerbleu'en**, fchw. (h.) = bont-en-blauw slaan. **zerbre'den**, ft. (h.) = (stuk)breken; **ich den Kopf mit etw. z.** = zijn hoofd met iets breken; **z.**, (f.) = breken, stukgaan, uiteenspatten. **zerbrech'lich** = licht breekbaar, broos, zwak. **Zerbrech'lichkeit**, w. — = broosheid. **zerbrö'ckeln**, fchw. (h.) = verbrokkelen, verkrummelen. **zerbrö'cken**, fchw. (h.) = plat-, fijndrukken; verkreukelen, verfrommelen.
- Zerea'lien**, Pl. = cerealiën (*gaven van Ceres, graansoorten; Ceresfeest*).
- zerebral'** = cerebraal (*van de hersenen, hersen...*). **zerebrospinal'** = cerebrosпинаal, hersen- en ruggemerg... (*ontsteking enz.*).
- Zeremonie** u. **Zeremo'nie**, w. —, —n = ceremonie.
- I. **zeremonieel'**, Adj. = ceremonieel, vormelijk.
- II. **Zeremonieel'**, f. —s, —e = ceremonieel.
- Zeremo'nienbuch**, f. = ceremonieboek, ceremoniaal. **Zeremo'nienmeister**, m. = ceremoniemeester. **Zeremoniös'** = ceremonieus, vormelijk.
- Zerevis'**, f. —, — = bier; (studente)bar.
- I. **zerfah'ren**, ft. (h.) = stuk-, platrijden.
- II. **zerfah'ren** (Adj.) = verward, verstrooid, onvast, ongeregeld, ordeloos.
- Zerfah'renheit**, w. — = wanorde, ordeloosheid, onvastheid. **Zerfall**, m. = verval; oneenigheid, ommin. **zerfal'ten**, ft. (f.) = stuk-, in stukken, uiteen-, vervallen verweeren; mislukken; (mit einem) overhoop, gebrouilleerd raken; (biefjer Abschnitt) zerfällt in drei Teile = wordt verbeeld in, bestaat uit drie deelen. **zerfa'fern**, fchw. (h.) = uit(elkaar), stukrafelen, uitelkaar halen (*ook fig.*). **zerfei'ten**, fchw. (h.) = stukvlijen. **zerfet'zen**, fchw. (h.) = in flarden scheuren, snijden, breken; havenen; etnem das Gesicht z. = iem. sneden over 't gezicht geven; **zerfetzte Kleider** = in flarden gescheurde kleren. **zerfla'tern**, fchw. (f.) = fladderend verdwijnen. **zerfled'ern**, fchw. (h.) = uit elkaar halen, verfromfaaien, havenen. **zerfle'ischen**, fchw. (h.)

= ontvlezen; verscheuren; verminken. **zerflie'gen**, ft. (f.) = vervliegen, verdwijnen. **zerflie'gen**, ft. (f.) = vervloeden, vloeibaar worden, (in Tränen) wegsmelten. **zerflit'tern** = zerflatt'ern. **zerfref'sen**, ft. (h.) = weg-, stukvreten, vernielen.

zer'gen, schw. (h.) (nrdd.) = tergen, plagen. **zerge'h(e)n**, unr. (f.) = wegsmelten; (auf der Junge) smelten. **Zerglie'derer**, m. —s, — = ontleder, anatoom. **zerglie'bern**, schw. (h.) = ontleden, -binden, uit elkaar nemen. **Zerglie'berung**, w. — = ontleding enz.

Zerglie'derungskunst, w.; -mester, f.; -tisch, m. = ontledingskunst; -mes; -tafel.

zerha'e'ken, schw. (h.) = fijn-, stukhakken. **zerha'u'en**, ft. (h.) = stukhouwen, stuk-, fijn-, kleinhakken; (den knoop) doorhakken.

zerha'u'en, schw. (h.) = fijnkauwen. **zerklei'neren**, schw. (h.) = klein maken (hakken, snijden enz.), in kleine brokjes verdeelen. **zerflo'p'fen**, schw. (h.) = stuk-, fijnkloppen. **zerflüt'ten**, schw. (h.) = doen splijten, klieven. **zerflüt'tet** = gespleten, vol spleten. **zerkna'e'ken**, schw. (h.) = (stuk)kraken. **zerkna'u't'schen**, schw. (h.) = verkreuken, verknœien, verfrommelen. **zerknit's'schen**, schw. (h.) = (eig. de tanden) stukbijten; (fig.: onder wroeging) terneerslaan, verpletten. **zerknit's'scht'** = berouwvol, boetvaardig, door wroeging verteerd. **Zerknit's'schung**, w. = wroeging, gebrokenheid. **zerknit'tern**, -knüt'ten, schw. (h.) = verkreuken, verfrommelen, verknœien. **zerk'chen**, schw. (f. u. h.) = ver-, uitkoken; laten verkoken. **zerkra't'zen**, schw. (h.) = stukkrabben. **zerkra'meln**, schw. (h.) = ver-, fijnkruimelen.

zerkraf'sen, ft. (h.) = (laten) smelten (vet, boter). **zerleg'bar** = ontleedbaar, uit elkaar te nemen. **zerle'gen**, schw. (h.) = ontbinden, -leden, uit elkaar nemen; (in deelen) verdeelen. **zerle'fen**, ft. (h.) = stuk-, aflezen. **zerlö'chern**, schw. (h.) = doorboren, gaten maken in. **zerlö'chert** = met gaten, vol gaten; doorboord. **zerlump't'** = haveloos, in lompen gehuld; in flarden gescheurd.

zermah'len, ft. (h.) = fijn-, stuk-, vermalen. **zerma'l'men**, schw. (h.) = verbrijzelen, fijnmaken, -malen, -stampen, vermalen. **zermar't'ern**, schw. (h.) = afmartelen, pijnigen. **zermat's'schen**, schw. (h.) = tot brij, pap maken.

zerma'gen, schw. (h.) = fijn-, stukknagen. **zermit's'ten**, schw. (h.) = (geheel) vernietigen. **Zernich'tung**, w. —, —en = vernietiging, verdelging. **Zernich'tungskrieg**, m. = vernietigings-, verdelgingsoorlog. **zermie'ren**, schw. (h.) = oerneeren, omsingelen, insluiten.

Ze'ro, w. —, —s, **Z**, f. —s, —s = zero, nul; niets.

zerpflü'e'ken, schw. (h.) = stukplukken, ontbladeren, stukmaken. **zerplat'zen**, schw. (f.) = uiteenspaten, stuk barster, stuk, in stukken springen. **zerpöl'ten**, schw. (h.) = stuk pulken. **zerquet's'schen**, schw. (h.) = stuk-, fijndrukken, kneuzen.

zerrau'fen, schw. (h.) = uitelkaar trekken, rukken, in wanorde maken; **zertrau'ft** = verward (haar).

Zerr'bild, f. = karikatuur, spotbeeld.

zerrei'ben, ft. (h.) = fijn-, stukwrijven. **zerrei'bar** = verscheurbaar. **zerrei'fen**, ft. (h.) = (ver-, stuk)scheuren; (seine Reiten) verbreken; sich **z**. vor Luftregung = woedend opgewonden worden; **z**, (f.) = scheuren; sich **z**. = (ook)

zwoegen, zich afjakkeren. **Zerrei'fmaschine**, w. = (tech.) trekproefmachine. **Zerrei'fversuch**, m. = (tech.) trekproef.

zer'ren, schw. (h.) = rukken, (hard) trekken, sleuren; in den Rot **z**. = in, door 't slijk sleuren; sich mit einem **z**. = met iem. heen en weer twisten, kijven.

Zerren'ner, m. —s, — = (met.) louteraar.

zerri'n'nen, ft. (f.) = verlopen, -gaan, wegsmelten. **Zerri'f'fenheit**, w. — = havelooze toestand; verdeeldheid, tweespalt; bittere opgewondenheid.

Zer'zung, w. —, —en = trekken (v. d. spieren bijv.), verrekking.

zerrib'fen, schw. (h.) = uitelkaar-, stukplukken. **zerri'uten**, schw. (h.) = in de war brengen, schokken, ondermijnen; ontredderen; etne zerrüttete Gejundheit = een (onherstelbaar) geschokte gezondheid; (sein Nervensystem ist) ganz zerrüttet = geheel in de war; zerrüttete Verhältnisse = ontredderde toestanden. **Zerri'utung**, w. —, —en = ontreddering, geschooktheid, vervallen toestand, ontwrichting.

zerri'elen, schw. (h. u. f.) = te pletter slaan, verpletteren. **zerri'e'ken**, ft. (h.) = stukschieten. **zerri'in'den**, ft. (h.) = ontvellen, havenen. **zerri'in'gen**, ft. (h.) = stukslaan, in stukken slaan, breken, bijna doodslaan; (ich bin) wie **z**. = doodop, als geradbraakt, gebroken; sich **z**. = mislukken, niet tot stand komen, afgaan, in duigen vallen; afspringen; (Hoffnungen, Pläne) **z**. sich = (ook) lijden schipbreuk. **zerri'lei'ken**, ft. (h.) = versluiten. **zerri'mei'ken**, ft. (h.) = stuksnijten. **zerri'mel'zen**, ft. (f.) = wegsmelten; **z**, schw. (u. f.) (h.) = (doen) wegsmelten, laten smelten. **zerri'met'tern**, schw. (h.) = verbrijzelen, verpletteren. **zerri'mel'den**, ft. (h.) = stuk-, in stukken snijden; ('t hart) verscheuren. **zerri'shun'den**, ausfehen = er gehavend uitzien.

zerri'eg'bar = (chem.) ontbind-, ontleedbaar. **zerri'et'zen**, schw. (h.) = (chem.) ontleden, ontbinden; (zedelijk) bederven; (mijnw.) stukslaan. sich **z**. = onthouden worden; (geol.) verweeren. **Zerri'et'zungsprozess**, m. = ontbindingsproces.

zerri'pal'ten, -pölei'ken, schw. u. ft. (h.) = (in stukken) splijten, klooven. **zerri'pel'ten**, schw. (h.) = (geheel) splijten, versplinteren. **zerri'pölit'tern**, schw. (h.) = versplinteren (eig. en fig.), versnipperen, -brokkelen; in (tot) splinters slaan; **z**, (f.) = in splinters vliegen, versplinteren. **zerri'poren'gen**, schw. (h.) = (in stukken) doen springen; (troepen e. d.) verstrooien. **zerri'prien'gen**, ft. (f.) = (in stukken) springen, barsten; der Kopf zerpringt mit = mijn hoofd barst.

zerri'tamp'fen, schw. (h.) = fijn-, stukstampen, vermorzelen. **zerri'täu'ben**, schw. (h.) = doen verstuiven. **Zerri'täu'ber**, m. —s, — = verstuiver, pulverizator. **zerri't'chen**, ft. (h.) = doorste'ken, stuksteken, -prikken. **zerri't'ben**, ft. (f.) = verstuiven. **zerri'tör'bar** = verwoestbaar, -nielbaar. **zerri't'ren**, schw. (h.) = verwoesten, vernielen, kapot maken, verdelgen; (gezondheid) verwoesten; (hoop) verijdelen.

Zerri't'zung, w. —, —en = verwoesting enz.

Zerri't'zungsgeist, m. = vernielzucht. **Zerri't'zungskrieg**, m. = verdelgings-, vernielingsoorlog. **Zerri't'zungsluft**, w., -stun, m. = vernielzucht. **Zerri't'zungswerk**, f. = vernielingswerk. **Zerri't'zungswut**, w. = vernielwoede.

- zerstoßen**, ft. (h.) = sijn-, stukstooten, in stukken, sijnstampen. **zerstreuen**, (schw. (h.) = verstrooien (*i. a. b.*); verspreiden; zerstreutes Licht = diffuus licht. **Zerstreutheit**, w. — = verstrooidheid. **Zerstreung**, w. —, —en = verstrooiing, afleiding; verspreiding. **zerstückeln**, (schw. (h.) = verbrokkeljen, in stukjes maken (breken, snijden enz.).
- Zerta'men**, f. —s, ..mina = wedstrijd, proefwerk.
- zerteil'bar** = (ver)deelbaar. **Zerteil'barkeit**, w. = (ver)deelbaarheid. **zerteilen**, (schw. (h.) = verdeelen, in stukken deelen; ontleden, uit elkaar nemen: (*de wolken*) breken, verstrooien; (*een gezwel*) doen verdwijnen; sich z. = zich verdeelen, verdeeld worden; (*van de wolken*) breken, uiteengaan. **Zerteilung**, w. = verdeeling, verbrokkeling, ontleding.
- zertö'pern**, (schw. (h.) zie zertöppern.
- zertie'ren**, (schw. (h.) = wedijveren; (*in school*) naar behaalde punten plaatsen.
- Zertifika't**, f. —(e)s, —e = certificaat, attest.
- Zertifizie'ren**, (schw. (h.) = certificeeren, getuigen.
- zertö'pern** (berl.: zertö'pern), (schw. (h.) = breken, stukslaan. **zertrom'peln**, (schw. (h.) = vertrappen, ver-, stuktrappen. **zertre'ten**, ft. (h.) = vertrappen, -treden, onder de voet met voeten treden. **zertrium'mern**, (schw. (h.) = verbrijzelen, -nielen, -woesten, tot een puinhoop maken, kort en klein slaan; (*verwachtingen*) verijdelen, den bodem inslaan. **Zertrium'merung**, w. —, —en = verbrijzeling, vernieling, verwoesting, verijdeling.
- Zerbelat'wurf**, w. = cervelaatworst.
- zerwer'fen**, ft. (h.) = stukgooien; sich mit einem z. zie sich mit einem überwerfen.
- zerwöh'len**, (schw. (h.) = uiteen-, stuk-, omwoelen, omwroeten. **Zerwürf'nis**, f. —tes, —je = oneenigheid, onmin.
- zergau'fen**, (schw. (h.) = in wanorde brengen, verwarren, (woest) dooreenwarren, havenen.
- zergup'fen**, (schw. (h.) = stuk plukken.
- zerris'ren**, (schw. (h.) = ophouden, uitvallen.
- Zession'**, w. —, —en = cessie, overdracht, afstand. **Zessionar'**, m. —s, —e = cessionaris, overnemer, vgl. **Zedent en zeb'teren**.
- Zeter** schreien zie zeteren, vgl. mordio. **Zetergebrüll**, *geschrei, f. = noodgeschreeuw, geschreeuw (gebrul) van moord en brand.
- zetermor'dio!** = o weel moord! **zeteren**, (schw. (h.) = woest schreeuwen, krijten; moord en brand schreeuwen; z. gegen = uitvaren, razen over, schimpen op.
- Zet'tel**, m. —s, — = stukje, strookje papier, etiket; briefje, lijst; (boekel)lijstje; (stem-, aanplak)biljet; (schouwburg)programma; (huur-)bordje; (*bij 't weven*) schering, ketting; z. und Einschlag = schering en inslag (ook fig.).
- Zet'telantleber**, m. = aanplakker. [**Zet'telbant**, w. = circulatiebank]. **Zet'telchen**, f. —s, — = briefje. **Zet'telkasten**, m. = loketkast (voor biljetten, affiches enz.). **Zet'telkatalog**, m. = kaartkatalogus. **zet'teln** zie anzetteln.
- Zet'telstern**, f. = kaartsysteem. **Zet'telträger**, m. = affiches-, programmaverkooper.
- Zet'telungen**, Pl. = intriges, kuiperijen.
- Zet'telwahl**, w. = verkiezing met briefjes.
- zucht!** (*oud en poet.*) = zieh! ook du zuchtst, er zucht = du ziehst, er zieht.
- Zeng**, f. —(e)s, —e = goed, stof; klee(de)ren, kleeding; gewauwel, kletspraak; (*verachtelijk* ook **Zengs**) slechte waar, bocht, tuig, goede, zootje; der Wein! — es ist z. = ... bocht; einem etw. am z. fliden = iem. een poets spelen, een hak zetten, iets brouwen; er ist (gut) auf dem z. = hij is heel wel; das z. dazu haben = de middelen, de bekwaamheden enz. er voor hebben, 't doen kunnen; (arbeiten) was das z. hält = zoo hard mogelijk, tegen de klippen op, van wat ben je me; ins z. gehen, sich ins z. legen, werfen = hard aan 't werk gaan, aan den slag gaan; er geht scharf ins z. = hij gaat krachtig te werk, loopt hard van stal; vgl. dumm. [**Zeng'amt**, f. = artillerie-intendance]. **Zeng'brud**, m. = druk (*van geweven stoffen*), katoendruk. **Zeng'druder**, m. = katoendrukker.
- Zeng'e**, m. —n, —n = getuige; die z. .n vernehmen, verhören = de get. .n onderfragen, hooren.
- (**Zeng'gefall**, m. = genitief).
- Zeng'gel**, f. —s, — zie Zeugl.
- zeng'en**, (schw. (h.) = verwekken, in 't leven roepen; maken, vervaardigen, voortbrengen, veroorzaken; getuigen; für, wider (gegen) einen z. = voor, tegen iem. getuigen; das Zeugt von Hochmut = getuigt van ...; [der soll mit z. z. ob... = hij zal mij verklaren of ...]. **Zeng'genausage**, w. = getuigeverklaring.
- Zeng'genbeweis**, m. = bewijs door getuigen.
- Zeng'genleid**, m.; *gebühr(en), w. (Pl.) (*geld, f.); *verhör, f. (*vernehmung, w.) = getuigeleed; -geld; -verhoor.
- Zeng'ger**, m. —s, — = verwekker, voortbrenger.
- Zeng'ghabrik**, w.; *fabrikant, m.; *handel, m. = fabriek voor geweven stoffen; fabrikant van g. s.; handel in g. s.
- [**Zeng'hauptmann**, m. = kapitein der artillerie].
- Zeng'haus**, f. = tuighuis, arsenaal. **Zeng'hausverwalter**, m. = tuighuismeester. [**Zeng'herr**, m. = slotbewaarder].
- Zeng'gin**, w. —, —nen = getuige.
- Zeng'lammer**, w. = tuig-, wapenkamer.
- Zeng'l**, f. = goede, gereedschap, gedoe.
- Zeng'ma**, f. —s, —s u. —ta = zeugma (*een foutieve zinsamentrekking*).
- [**Zeng'meister**, m. = artillerieofficier].
- Zeng'nis**, f. ..tes, ..je = getuigenis; getuigenschrift, attest; (school)rapport; diploma; z. der Reife = eindexamen.
- Zeng'pressen**, f. = ('t) persen (en glanzen) van stoffen. **Zeng'reste**, Pl. = restanten (*van stoffen*). **Zeng's**, vgl. Zeug. **Zeng'schmied**, m. = gereedschapsmaker. **Zeng'stiefel**, m. = stoffen laarsje.
- Zeng'ung**, w. — = verwekking, voortbrenging, (voort)teling; (soms) generatie. **zeng'ungsfähig** = vruchtbaar. **Zeng'ungsglied**, f. = teeldeel. **Zeng'ungskraft**, w. = voortbrengend vermogen, voortbrengende kracht.
- Zeng'wagen**, m. = tuig-, bagagewagen. **Zeng'wart**, **Zeng'wärter**, m. = oppasser in 't arsenaal.
- Zeng'weber**, m. = stoffeweaver.
- Zeng's**, m. = Zeus, Jupiter.
- Zeng'te** zie Zeite.
- Zi** = Zinsfuß; rentevoet.
- Zibe'be**, w. —, —n = groote rozijn, cibebe.
- Zibe'benhengst**, *inade, m. = (dft., spott.) kruidentier.
- Zib'be**, w. —, —n = ooi; wijfjeskonijn.
- Zibet'**, m. —s = civet. **Zibet'tafe**, w. = civetkat.
- Zibo'rium**, f. —s, ..tien = ciborie, hostievaas.

Zichorie, w. —, —n = cichorei, suikerrij.
Zichorie, m. = cichoreikoffie.
Zie, w. —, —n = sik; geit; (berl. auch) boonestaak (*vrouw*); magere knol; 3. n = (ook) onzin. **Zie**, m. —, —s, — = sikje, geitje.
Zie, m. —(e)s, —e = zigzag; 3. in 3. laufen = zigzaggewijze loopen. **Zie**, w. — = zigzaglijn.
Zie, m. —s = cider, appelwijn.
Zie, w. —, —n = tijd.
Zie, w. —, —n = geit.
Zie, m. —s, — = (dak)pan; (bak)steen, tegel. **Zie**, w. — = baksteenwerk.
Zie, w. — = panne-, steenbakkerij.
Zie, f. = pannedak. **Zie**, m. = dak-, leidekker. **Zie**, w. —, —en = steen-, pannebakkerij. **Zie**, w. = baksteen-, tichelaarde. **Zie**, w. = baksteenkleur. **Zie**, w. = panlat.
Zie, w. = baksteenmuur. **Zie**, f. = pannemeel. **Zie**, m. = steen-, pannebakkersbaas. **Zie**, m. = steen-, panneoven. **Zie**, f. = baksteenplaveisel, -bestrating. **Zie**, w. = steen-, tegelplaat, tegel. **Zie**, m. = panne-, steenloods. **Zie**, m. = baksteen. **Zie**, m. = steenvormer.
Zie, f. = tegel-, tichelwerk.
Zie, w. = geitesoort; -aard, -manier.
Zie, = geitachtig.
Zie, f.; -bart, m.; -bod, m. = geitell-oog; -baard (sik); -bok.
Zie, f.; -fleisch, f.; -fuh, m. = geitellvel; -vleesch; -poot (ook *breekijzer*).
Zie, = met geitepooten. **Zie**, f. = geitelaar. **Zie**, m. —s, — = zware, knoestige stok.
Zie, m.; -horn, f.; -lase, m. = geitellhoeder; -hoorn; -kaas.
Zie, f. = jong geitje.
Zie, f.; -melker, m.; -milch, w. = geitelle (der); -melker (een vogel); -melk.
Zie, m. —s zie *Mumps*. **Zie**, m. = geitestal, -hok. **Zie**, m. —s, — = weikaas.
Zie, m. —s, — = panne-, steenbakker.
Zie, w. = trekbank. **Zie**, w. = rekbaar.
Zie, w. = rekbaarheid. **Zie**, m. = (zuig)dot. **Zie**, w. = ophaalbrug.
Zie, m. = put (met *ketting of touw*).
Zie, w. — = (*gwst.*) verzorging, opvoeding; ook = Ziehe; in die 3. geben = (*bij iem.*) in huis doen, ter opvoeding geven. **Zie**, f. = trekijzer.
Zie, fl. (h.) (ich ziehe; zog; zöge; ziehe! gezogen) = trekken (*bijv.* die Glode, an der Glode = aan de bel; einen bei, an den Haaren, am Rod; einen Zahn; den Degen; einen Wagen; ein Schiff; Leute an sich = menschen tot zich; die Aufmerksamkeit auf sich = de aandacht; einen Wechsel; ein Los; Nutzen, Vorteil, eine Lehre (een les), einen Schluss (besluit) aus etw.; die Wurzel aus einer Zahl; Draht; eine Linie, Grenze, Parallele; etw. straff, scharf.); (ein Pflaster, der Tee) zieht = trekt; halen (*bijv.* einen aus dem Wasser; etw. aus der Tasche; die Kastanien aus dem Feuer; die Sonne zieht Wasser; sich etw. auf den Hals; fremde Arbeiter ins Land.); (Wein) auf Flaschen 3. = bottelen; einen aus der Klemme, der Patzche, der Verlegenheit 3. =

iem. uit de klem, de verlegenheid helpen; (*Blumen, Gemüse*) kweken, telen; die Dame, den König, mit dem R. 3. = (*schaak*) de koningin, den koning verzetten; (einen Graben) graven; der Dieb zieht = die slag is raak, komt aan; einen ins Geheimnis 3. = iem. in 't geheim betrekken, inwijden; in den Kot, in den Staub 3. = in 't slijk, in 't stof sleuren; (ins Unglück) sleepen; einen ins Vertrauen 3. = iem. in vertrouwen nemen; Rechte 3. = kaarsen maken; (einen Menschen) opvoeden, gewennen; (schlimme Folgen nach sich) sleepen; (Saiten auf ein Instrument) spannen; einen vor Gericht 3. = iem. voor 't gerecht brengen; es zieht = 't tocht, trekt; es zieht mich durch alle Glieder = ik heb trekkingen, 't gaat me door alle leden; 3., (f.) = trekken (*bijv.* die Schwalben 3. nach Süden; die Soldaten 3. durch unser Land; in die Fremde 3., in den Krieg, ins Feld 3. = te velde trekken); ga an (*bijv.* Gedanken 3. mir durch den Kopf; laß mich 3.); er zieht nach R. = hij gaat in R. wonen; die Magd zieht den 1. Mai = gaat den 1^{en} Mei weg, uit haar dienst; sich 3.: (die Truppen) 3. sich westwärts = trekken naar 't westen; (die Tür) hat sich gezogen = is getrokken; (ein Wall, Graben) zieht sich um die Stadt = loopt om de stad; der Weg zieht sich in die Länge = er komt geen eind aan den weg; die Verhandlungen 3. sich in die Länge = de beraadslagingen worden gerekt, worden slepende gehouden; *vgl.* Uthel, Betracht, Erwägung, Falte, Fell, Folgerung, Gemüt, Hefel, Hut, kurz, lächerlich, Länge, Feder, Rat, Rechenchaft, Verantwortung, Vergleich, Wasser, Zweifel, e. a.
Zie, m. —s, — = trekker. **Zie**, w. —, —en = draad-, buizetrekkerij. **Zie**, w. = trekpen. **Zie**, w. = handharmonika. **Zie**, m. = trekhond. **Zie**, f. = pleegkind. **Zie**, w. = trekkracht. **Zie**, f. = trekgat (*draadtrekkerij*). **Zie**, f. = trek-, haalmes. **Zie**, w. = pleegmoeder.
Zie, f.; -probe, w.; -säge, w.; -tau, f. = trekpleister; -proef; -zaag; -touw.
Zie, w. —, —en = trekking (*van loten*).
Zie, w.; -plan, m.; -tag, m. = trekkingslijst; -plan; -dag.
Zie, w. = trek-, nijptang. **Zie**, w. = verhuistijd (*voor gezinnen, dienstdoen enz.*).
Ziel, f. —(e)s, —e = doel (*van wenschen e. d.*); doelwit (*bij 't schieten*); (eind)doel; eindpaal (*bij wedren, reis e. d.*); einde; (betalings-, opzeggings)termijn, -tijd; Zahlung auf 3. = betaling op tijd; ook = Zieltag; über das 3. hinaus schießen = zijn doel voorbij streven, te ver gaan; ich stellte mir das Ziel... = ik stelde mij ten doel...; *vgl.* Maß, Zweck. **Ziel**, w. = doelbewust, recht op 't doel afgaand. **Zie**, w. (h.) = mikken, aanleggen; doelen, betrekking hebben (op), gericht zijn (op); [kweken, telen]; das schieß mir auf mich gezielt = dat scheen op mij gemunt. **Zie**, m. —s, — = mikker; man aan de schiff. **Ziel**, w. = doelloos. **Ziel**, m. = mikpunt. **Ziel**, w. = schietschijf; mikpunt, doelwit (ook *fig.*). **Ziel**, w. = doelbewust, recht op 't doel af. **Ziel**, w. = einstation. **Ziel**, w. = bord (*op tramwegen e. d.*). **Ziel**, w. = verval-, betaaldag.
Ziem, mit 3. und Schid = met gepastheid.

Zie ook **E**.

Zie men u. sich z., [schw. (h.)] = passen, gepast zijn; (eine solche Sprache) ziemt ihm nicht, ziemt sich nicht für ihn = past hem niet; (er weiß nicht,) was sich ziemt = wat gepast is, wat past.

Zie mer, m. —s, — = lende-, staartstuk (*van wild*); (*post.*) lijst.

Ziem lich = tamelijk, vrij; vrijwel, vrijgoed; redelijk; er ist ein z. . er Esel = een vrij groote ezel; z. fertig = zoo goed als klaar; z. so groß wie ich = bijna zoo groot als ik.

Zie pen, [schw. (h.)] = piepen; eimen an den Haaren z. = aan 't haar trekken.

Zier, w. —, —en = sieraad. **Zier affe**, m. = fat, modepop, saletjonker; nuf(je). **Zier rat**, m. —(e)s, —e, **Z.**, w. —, —en = sieraad, versierel, versiering. **Zier dengel** zie **Zier affe**.

Zier buchstabe, m. = sierletter. **Zier de**, w. —, —n = sieraad. **Zier ren**, [schw. (h.)] = (ver)sieren; **sich z.** = fatterig zijn, den fat, 't nuffe uithangen, preutsch, nuffig doen, zich aanstellen; complimenten maken; *vgl.* geziert.

Ziererei, w. —, —en = aanstellerij, gemaakteid, affektatie. **Zier feld**, f., **garden**, m. = bloemveld, (bloem)tuin. **Zier lich** = sierlijk, elegant, bevallig. **Zier lichheit**, w. — = sierlijkheid, elegantie. **Zier liefe**, w. = pronkstertje, geaffekteerd nuffe. **Zier ling**, m. —s, —e zie **Zier affe**. **Zier nante**, m. u. w. = femelaar(ster). **Zier pflanze**, w. = sierplant. **Zier puppe** zie **Zier liefe**.

Ziefe = (*volksuitdrukking voor*) Afzije.

Ziesel, m. —s, —, **maus**, w. = ziesel, eek-horenmuus.

Zieft, m. —es, —e = andoorn.

Zij fer, w. —, —n = cijfer; (*in advertenties*) nummer. **Zij ferblatt**, f. = wijzer-, cijferplaat. **Zij fermäßig** = in (onder) cijfers; z. darstellen = onder cijfers brengen. **Zij fermethode**, w. = (*muz.*) cijfermethode. **Zij ferstüffel**, m. = sleutel (*van een geheimschrift*) **Zij fer schrift**, w. = cijferschrift; ook = methode.

Zigarette, w. —, —n = sigaret. **Zigaretten-ein**, f., **tasche**, w. = sigarettestui, -koker. **Zigarette**, w. —, —n = sigaar. **Zigaretten-schneider**, m. = sigareschaartje. **Zigaretten-asche**, w. = sigaarasch. **Zigaretten-ein**, f. = sigarekoker.

Zigarettenfabrik, w.; **fabrikant**, m.; **liste**, w.; **snijper**, m.; **saden**, m.; **lager**, f. u. ä. = sigarefabriek; -fabrikant; -kistje; -schaartje; -winkel; -magazijn e. d.

Zigarettenpijpe, w. = sigarepijpe; punt van de sigaar. **Zigarettenstummel**, m. = eindje sigaar. **Zigarettenasche**, w. = sigarekoker.

Zigeuner, m. —s, — = Zigeuner. **Zigeuner-bande**, w. = Zigeunerbende. **Zigeunerin**, w. —, —nen = Zigeunerin. **Zigeunerlich** = Zigeunerachtig, Zigeuner. . .

Zigeunerknabe, m.; **leben**, f.; **mädchen**, f. = Zigeuner||knaap; -leven; -meisje.

Zigeunermäßig = Zigeunerachtig.

Zigeuner Sprache, w.; **tanz**, m.; **weib**, f. = Zigeuner||taal; -dans; -vrouw (Zigeunerin).

Zikade, w. —, —n = cikade.

Zitien, Pl. = wimpers.

Zitien, f. = Cilicid. **Zitieren**, m. —s, — = Cilicid. **Zitieren** = Cilicid. **Zitium**, f. —s, . . zien = haren kleed, boetekleed.

Zitel, w. —, —n = platboomde schuit, praam.

Zitbel, w. —, —n = cymbaal, cymbel.

VAN GELDEREN, *Duitsch Woordenboek*. I.

Zitbern, Pl. = Kimbren. **Zitbrich** = Kimbrisch; **Z. . e Halbinsel** = Kimbrisch schiereiland.

Zitien, Pl. = kleinodiën; kerkschat.

Zitier, f. —(e)s, —e, **Z.**, w. —, —en = helmversiering.

Zitmer, f. —s, — = kamer, vertrek; een 40-tal (*bontvelten*); timmerhout; [gebouw]; (*soms*) beschooting van een mijnput. **Zitmerarbeit**, w. = timmerwerk. **Zitmeragt**, w., **-beil**, f. = timmermansbijl. **Zitmerbrand**, m. = binnenbrand. **Zitmerbüche**, w. = kamerbuds. **Zitmerbede**, w. = zoldering, plafond. **Zitmerel**, w. —, —en = timmerij, ('t) timmeren, timmerwerk, getimmer, timmermanswerkplaats. **Zitmererichtung**, w. = kamerinrichting, meubeleering, meubels. **Zitmerflucht**, w. = reeks kamers, suite. **Zitmergeselle**, m. = timmermansknecht. **Zitmergymnastik**, w. = kamergymnastiek.

Zitmerhandwerk, f.; **holz**, f.; **lehrling**, m.; **mann**, m. = timmer||mansambacht; -hout; -mansleerling; -man.

Zitmermannswehrstätt (. . . stätte), w.; **meister**, m. = timmermans||werkplaats; -baas.

Zitmeru, [schw. (h.)] = timmeren; (*met de bijl*) behouwen. **Zitmerplatz**, m. = timmerwerf.

Zitmerpoller, m. = meesterknecht. **Zitmerreihe**, w. = reeks vertrekken, suite. **Zitmerstüd**, f. = stuk timmerwerk; kamer-, salonstuk.

Zitmerstür, w. = kamerdeur. **Zitmerung**, w. —, —en = ('t) timmeren; getimmerde; (*mijnw.*) beschooting. **Zitmerverzierung**, w. = kamerversiering. **Zitmerwerk**, f. = timmer-, houtwerk.

Zitmet *usw.* zie **Zitmet** *usw.*

Zitmerel zie **Zitmerlichheit**. **Zitmerlich** = preutsch, geaffekteerd; (*bij 't eten*) met een vies neusje. **Zitmerlichheit**, w. — = preutscheid, geaffekteerdheid. **Zitmeru**, [schw. (h.)] = preutsch doen, zich aanstellen. **Zitmerlich** (sbb.) = zimpertich.

Zitmet, m. —(e)s, —e = kaneel; ook = **Rimbim**; **Z.** machen zie **Zitmeru**.

Zitmerbaum, m.; **brandwein**, m.; **farbe**, w.; **geruch**, m.; **holz**, f. = kaneel||boom; -brandewijn; -kleur; -reuk (-geur); -hout.

Zitmerkonfekt, f.; **öl**, f.; **plätzchen**, f. = kaneel||banket; -olle; -koekje.

Zitmerrinde, w.; **rohr**, f. (**stange**, w.) = kaneel||bast; -pijp (dijp kaneel).

Zitmerdel (**taff**), m. —s = (*een*) liechte zijde.

Zitmergel, m. —s, — = singel (*een baars*; *ringmuur*). **Zitmergelu**, [schw. (h.)] = omgeven. **Zitmergeru**, [schw. (h.)] = es zingert = ik heb weduwnaarspijn.

Zitmergulum, f. —s, —s u. . . la = cingulum (*gordel van 't priesterkleed*).

Zitmer, f. u. m. —(e)s = zink. **Zitmerarbeiter**, m. = zinkwerker. **Zitmerartig** = zinkachtig. **Zitmerblech**, f. = (zink)blik, zinkplaat. **Zitmerdach**, f. = zinken dak.

Zitmerle, w. —, —n, **Zitmerfen**, m. —s, — = tand (*van vork*, *hark*); (*scherpe dunne*) rotsspits; klaroen; (*spott.*) lange neus; stuk in (z'n) kraag. **Zitmerfen**, **Wdj.** = zinken, van zink.

Zitmerfenbläser, m., **Zitmerfenist**, m. —en, —en = klaroenblazer.

Zitmerlev, f.; **fabrik**, w.; **handel**, m. = zink||erts; -fabriek; -handel.

Zitmerhochätzung = Zintofotpie.

Zitmerlig = met tanden bezet.

Zitmergraphie, w. = zinkografie. **Zintogravüre**,

47

Zie ook 6.

- w. = zinkgravure. **Zintotypie**, w. = zinkotypie, zinkdruk.
- Zin**'loophde, f.; **•überzug**, m.; **•weih**, f. = zinkloxyde; **•bedekking** (-laag); **•wit**.
- Zinn**, f. —(e)s = tin. **Zinn**'bergwerk, f. = tinmijn. **Zinn**'blech, f. = tin in platen.
- Zinn**'ne, w. —, —n = tin(ne), bovenste rand.
- Zinn**'neren = tinnen, van tin. **Zinn**'erz, f. = tinerts. **Zinn**'folie, w. = bladtin. **Zinn**'gießer, m. = tingietter; **Zinn**'grube, w. = tinmijn. **Zinn**'•aushwaren, Pl. = gegoten tinnen artikelen. **Zinn**'haltig = tinhoudend.
- Zinn**'ber, m. —s = vermiljoen, bergrood. **Zinn**'berrot = vermiljoen(rood).
- Zinn**'platte, w. = plaat tin, tinnen plaat.
- Zinn**'ware, w. = tinwaren.
- Zins**, m. —es, —en = heffing, cijns; pacht; huur; **Zinsen** (*soms* Zins) = rente, interest; (Weld) auf Zinsen ausleihen, tun, geben, legen = op r. geven, zetten; Zinsen tragen = r. opbrengen; mit Zinsen wiedergeben = met r. teruggeven; Zins auf Zins = samengestelde interest, intr. van intr. **Zins**'bar = cijnsbaar, schatplichtig. **Zins**'berechnung, w. = renteberekening. **Zins**'bogen, m. = couponblad. **Zins**'brief, m. = leenbrief. **Zin**'sen, Schw. (h.) = cijns, pacht, rente betalen; (winst) opleveren. **Zin**'senberechnung, w. = renteberekening.
- Zin**'senlauf, m.: der. 3. beginnt . . . = de rente begint te loopen . . . **Zin**'senzahlung zie Zinszahlung. **Zins**'ermäßigung, w. = renteverlaging. **Zins**'erparnis, f. = rentebesparing. **Zins**'eszins, m., **•zinsen**, Pl. = interest van interest, samengestelde intr. **Zins**'frei = vrij van interest, renteloos; 3. ausleihen = renteloos leenen. **Zins**'freiheit, w. = cijnsvrijheid, vrijdom van opbrengst. **Zins**'fuß, m. = rentevoet. **Zins**'garantie, w. = rentegarantie. **Zins**'großen, m. = belasting-(penning). **Zins**'haben, m.: (tot, zornig) wie ein 3. = als een kalkoen(sche haan). **Zins**'herr, m. = grond-, pachtheer. **Zins**'lauf, m. = loopende rente. **Zins**'leihe, w. = talon. **Zins**'los = renteloos. **Zins**'malter, m. u. f. = pachtmud. **Zins**'pflichtig = schatplichtig.
- Zins**'rechnung, w.; **•satz**, m.; **•schein**, m.; **•scheinbogen**, m.; **•tabelle**, w. = rentell((be)rekening; **•voet**; **•bewijs** (coupon); **(-)couponblad**; **•tabel**.
- Zins**'tragend = rentegevend. **Zins**'tag, m. = vervaldag. **Zins**'verlust, m. = renteverlies.
- Zins**'weise = bijwijze van rente. **Zins**'wucher, m. = rentewoeker. **Zins**'zahlung, w. = rentebetaling.
- Zion**, f. —(s) = Sion. **Zionis**'mus, m. — = Sionisme. **Zionist**', m. —en, —en = Sionist.
- Zions**'wächter, m. = wachter van Sion, dweepziek geestelijke.
- Zip**'fel, m. —s, — = punt, slip, tip; er hat's an allen 3. . n = (*ir.*) hij is er achter; er faßt's an allen vier 3. . n = pakt de zaak voorzichtig aan.
- Zip**'felig = met punten, gepunt. **Zip**'felmütze, w. = slaap-, tipmuts. **Zip**'feltuch, f. = puntdoek. **zip**'flig zie zipfelig.
- Zip**'fel, w. —, —n = ui, look.
- zip**'p (nrdb.): er kann nicht 3. sagen = kan geen woord uitbrengen (*van vermoedheid e. d.*); ook = zimperlich.
- Zip**'pe, w. —, —n = gewone lijst.
- Zip**'perlein, f. —s = podagra, pootje, jicht.
- Zip**'perleintraut, f. = zevenblad.
- Zir**'bel, w. —, —n, **•baum**, m. = Siberische pijnboom (*in de Alpen en Karpathen*). **Zir**'bel-drüse, w. = pijnappelklier. **Zir**'belstige, w., **•stiefer**, w. zie Zirbelbaum, Arve. **Zir**'bel-musch, w. = pijnappel.
- Zir**'ka = cirka, ongeveer.
- Zir**'kasien, f. = Cirkassië. **Zir**'kasier, m. —s, — = Cirkassier. **Zir**'kasisch = Cirkassisch.
- Zir**'tel, m. —s, — = cirkel, kring, gezelschap; passer; [band, diadeem]. **Zir**'telbein, f. = passerbeen. **Zir**'telbogen, m. = cirkelboog.
- Zir**'telörmig = cirkelvormig. **Zir**'tellinie, w. = cirkel(lijn). **Zir**'teln, Schw. (h.) = loopen, cirkuleeren; (*met den passer*) afpassen (*ook fig.*), netjes, precies afmeten. **Zir**'telrund' = cirkelrond. **Zir**'telstige, w. = cirkelzaag. **Zir**'tel-schenkel, m. = passerbeen. **Zir**'telstich, m. = cirkelredeneering, viciëuze cirkel. **Zir**'telstipe, w. = punt van den passer.
- Zirkular**', f. —s, —e = cirkulaire. **Zirkular**'-schreiben, f. = rondschrijven. **Zirkulation**', w. —, —en = cirkulatie, omloop; in 3. setzen = in omloop brengen, laten cirkuleeren. **Zirkulations**'bank, w. = cirkulatiebank. **Zirkulieren**', Schw. (h.) = cirkuleeren. **Zirkulier**'gefäß, f. = cirkuleervat.
- Zirkumflex**', f. —es, —e = cirkumflex, toon-teeken.
- Zirkumpolar**'stern, m. = cirkumpolairster (*in de nabijheid van een pool*).
- Zir**'kus, m. —, —u. . fuffe = cirkus, renbaan, paardspel.
- Zirn**, **Zirn**, m. —(e)s, —e zie Zirbel.
- Zir**'ve, w. —, —n = eikade, krekel. **Zir**'ven, Schw. (h.) = tijlpen, sijlpen; pijpen.
- Zirzen**'stische Spiele = circensische spelen (*in 't circus maximus van 't oude Rome*).
- Zisalpi**'n(stig) = cisalpijnisch.
- Zisch**, m. —es, —e = gesis, gefluister. **Zi**'scheln, Schw. (h.) = fluisteren, mompelen. **Zi**'schen, Schw. (h.) = sissen; (*van water*) razen, zingen.
- Zisch**'laut, m. = sisklank.
- Ziselle**'ren, Schw. (h.) = ciseleeren.
- Zisleitha**'nisch = Cisleithaansch.
- Zi**'ka, **Zi**'ste, w. —, —s = urn, kistje.
- Zi**'ken, m. —s, —, **•rose**, w. = cist-, goudroos, zonnekruid.
- Zitter**'ne, w. —, —n = regenput, regenbak.
- Zitter**'zien'zer, m. —s, — = Cisterciënser-(monnik).
- Zi**'stus, m. —, — zie Zistenrose.
- Zitabel**'le, w. —, —n = citadel.
- Zitat**', f. —(e)s, —e = citaat, aanhaling.
- Zitation**', w. —, —en = citatie, dagvaarding.
- Zi**'ther, w. —, —n = citer. **Zi**'therschlager, **•spieler**, m. = citerspeler.
- Zitie**'ren, Schw. (h.) = (eine Stelle) citeeren, aanhalen; (Zeugen) citeeren, dagvaarden; (Geister) oproepen.
- Zitif**'time = zeer dringend. **Zi**'to = dringend.
- Zitrat**', f. —(e)s, —e = citraat, citroenzuurzout.
- Zitronat**', f. —(e)s = citronade (*gekonijnte citroenschil*). **Zitro**'ne, w. —, —n = citroen.
- Zitro**'nen|böhner, m.; **•essenz**, w.; **•falter**, m. = citroen|perser; **•spiritus**; **•vlinder**.
- Zitro**'nenfarbig, **•gelb** = citroenkleurig, **•geel**.
- Zitro**'nen|öl, f.; **•presse**, w. (**•queis**zer, m.); **•saff**, m. = citroen|olie; **•perser**; **•sap**.
- Zitro**'nen|saff zie Zitrat.
- Zitro**'nen|säure, w.; **•schale**, w.; **•scheibe**, w., **•wasser**, f. = citroen|zuur; **•schil**; **•schijffe**; **•water** (limonade, kwast).
- Zitru**'le, w. —, —n = wa'ermeloen.

Zie ook 6.

Zit'ter|aal, m.; ***affe**, m. = sidder|aal; -aap.
Zit'ter|e|sche, **-e|che**, w. = tril-, ratelpopulier, esp.
Zit'ter|e|sch, m. = sidder-, trilrog. **Zit'ter|g|old**,
 f. = klatergoud. **Zit'ter|g|ras**, f. = trilgras.
zit'terig = beverig. **zit'teren**, (schw. (h.)) =
 sidderen, trillen, beven; voor Furcht, Angst,
 Freude z. = sidderen van ...; am ganzen
 Leibe z. = over zijn geheele lichaam beven.
Zit'ter|p|appel, w.; ***ro|che**, m.; ***st|imme**, w.;
*zug, m. = trill|populier (ratelpopulier); -rog;
 -stem; -register (tremulant).
zit'trig zie zitterig.
Zit'twer, m. -s = zedoar, maagwortel; deutscher
 Z. = kalmus.
Zit, m. -es = sits, gedrukt katoen.
Zit'te, w. —, -n = borstwrut, tepel.
 I. **Zivil'** = civiel, burgerlijk; beleefd, net,
 (Preis) billijk, civiel. II. **Zivil'**, f. -s =
 burgerstand; -kleeding; in Z. gehen = in
 burger(kleeren) loopen.
Zivil'akten, Pl. = civiele akten. **Zivil'an-
 bräud**, m. = civiele eisch. **Zivil'beamte(r)**,
 m. = burgerlijk ambtenaar. **Zivil'behörde**,
 w. = burgerlijke overheid, burgerlijk bestuur.
Zivil'e|he w. = burgerlijk huwelijk. **Zivil'-
 gericht**, f. = burgerlijke rechtbank, b., civiele
 rechter. **Zivil'gerichtshof**, m. = burgerlijk
 gerechtshof. **Zivil'helm**, m. = (berl.) hoed.
Zivil'gesetzbuch, f. = burgerlijk wetboek.
Zivil'ingenieur, m. = civiel ingenieur.
Zivilisation, w. —, -en = civilizatie, be-
 schaving. **Zivilis|te|ren**, (schw. (h.)) = civili-
 zeeren. **Zivilis|t'**, m. -en, -en = burger,
 partikulier, (niet-militair); kenner van 't bur-
 gerlijk recht. **Zivil'kammer**, w. = kamer voor
 burgerl. zaken. **Zivil'klage**, w. = civiele akte.
Zivil'kleidung, w. = burgerkleeding. **Zivil'-
 kommissar**, m. = burgerlijk goeverneur (in
 bezet gebied). **Zivil'liste**, w. = civiele lijst.
Zivil'prozeß, m. = burgerlijk proces. **Zivil'-
 prozeßordnung**, w. = wetboek van burgerlijke
 rechtsvordering. **Zivil'recht**, f. = burgerlijk
 recht, civielrecht. **Zivil'rechtlich** = civiel-
 rechtelijk. **Zivil'sachen**, Pl. = burgerlijke
 zaken. **Zivil'senat**, m. = burgerlijke kamer.
Zivil'stand, m. = burgerstand; burgerlijke
 stand. **Zivil'standsbeamte(r)**, m. = ambtenaar
 van den burgerlijken stand. **Zivil'stands-
 register**, f. = register, van den burgerlijken
 stand. **Zivil'tracht**, w. = burgerkleeding.
Zivil' und Straf'kammern, Pl. = kamers
 voor burgerlijke en strafzaken. **Zivil'vor-
 sitzende(r)**, m. = voorzitter van den militie-
 raad. **Zivis'mus**, m. — = burgerzin, -deugd.
Zo, m. = (berl.) afk. van zoologisch er Gar-
 ten in Berlin.
Zo'bel, m. -s, — = sabel (dier en vel). **Zo'bel-
 fang**, m. = sabeljacht. **Zo'belmuff**, m., -mütze,
 w. = mof, muts van sabel(bont). **Zo'belpelz**,
 m. = sabelpels, -bont. **Zo'beltier**, f. = sabeldier.
Zo'ber, m. -s, — = tobbe.
Zodiacal'licht, f. = zodiakaal licht. **Zodia'cus**,
 m. — = zodiak, diereriem.
Zo'fe, w. —, -n = kamenier, kamermeisje.
Zö'gerer m. -s, — = talmer, draler, zaniker.
Zö'gerer, (schw. (h.)) = talmen, dralen, zeuren,
 aarzelen; zö'gernd = aarzelend, schoorvoe-
 tend. **Zö'gerung**, w. —, -en = getalm,
 vertraging, aarzeling, langzaamheid.
Zög'ling, m. -s, -e = kwekeling, leerling;
 verpleegde (in een weeshuis e. d.); leerling, op-
 voeding (in internaat, kostschool e. d.).

Zölibat', m. u. f. —(e)s = celibaat.
 I. **Zoll**, m. —(e)s, **Zölle** = (in-, uit-, doorvoer)-
 recht, tol(geld). II. **Zoll**, m. —(e)s, —e =
 duim; 4 Zoll breit (ll); jeder 3. ein Geschäft-
 reisender = op-en-top (every inch) enz.
Zoll'abfertigung, w. = vizitatie (door de
 douane). **Zoll'amt**, f. = douanekantoor.
Zoll'amtlisch = douane... **Zoll'angabe**, w. =
 aangifte bij de douanen, deklaratie. **Zoll'an-
 gelegenheiten**, Pl. = douanezaken, -formali-
 teiten. **Zoll'anschlag**, m. = douanetarief.
Zoll'an|schluß, m. = aan 't Duitsche tolgebied
 aangesloten niet-Duitsche streek; toetreding
 tot 't tolverbond. **Zoll'an|seher**, m. = inspek-
 teur bij de douanen. **Zoll'beamte(r)**, m. =
 douanebeamte, kommiss. **Zoll'behörde**, w. =
 douane. **Zoll'declaration**, w. = douanever-
 klaring. **Zoll'einnahme**, w. = ontvangst van
 rechten. **Zoll'einnahmer**, m. = ontvanger van
 rechten, kommiss, tolbeamte, tolgaarder.
Zoll'en, (schw. (h.)) = tol, rechten betalen;
 (meest fig.) Achtung, Dank, Ehrerbietung z. =
 achting toedragen, dank betuigen, eerbied
 bewijzen; Anerkennung z. = goedkeuring
 schenken, goedkeuren, waardeeren; vgl. Bei-
 fall. **Zoll'erklärung** zie Zolldeklaration.
Zoll'frei = vrij van rechten, tolvrij; (Gebanten
 sind) tolvrij. **Zoll'freiheit**, w. = tolvrijheid,
 vrije invoer. **Zoll'freiheit**, m. = bewijs van
 tolvrijheid. **Zoll'gebiet**, f. = tolgebied. **Zoll'-
 gebühr**, w. = recht(en). **Zoll'gesetz**, f. =
 douanewet. **Zoll'grenze**, w. = tolgrens. **Zoll'-
 haus**, f. = douane(kantoor).
Zoll'hoch = een duim hoog, duimdik; (fig.)
Zoll'hoch. **Zoll'iges Holz** = duims hout.
Zoll'linie, w. = tolgrens. **Zoll'inspektor**, m. =
 inspekteur bij de douane. **Zoll'treuer**, m. =
 recherche-, douanekruiser. **Zoll'tutter**, m. =
 recherche-, douanekotter. **Zoll'linie** zie Zoll-
 linie.
Zoll'maß f. = duimstok.
Zoll'ner, m. -s, — = tolgaarder; (Bibb.) tolle-
 naar. **Zoll'niederlage**, w. = entrepôt. **Zoll'-
 ordnung**, w. = wet op de in- en uitvoerrechten.
Zoll'papiere, Pl. = douaneverklaringen.
Zoll'passierschein, ***zettel**, m. = geleibiljet.
Zoll'pfaß, m. = tolpaal. **Zoll'pflichtig** =
 belasting-, tolplichtig. **Zoll'pflichtigkeit**, w. =
 tolplicht. **Zoll'politik**, w. = tolpolitiek.
Zoll'revision, w. = vizitatie (door douane).
Zoll'saß, m., ***säße**, Pl. = douanetarief.
Zoll'schein, m. = tol-, douanebriefje. **Zoll'-
 schiff**, f. = recherchevaartuig, douaneschip.
Zoll'schreiber, m. = kommiss. **Zoll'siegel**, f. =
 belastingzegel. **Zoll'speicher**, m. = entrepôt-
 magazijn. **Zoll'spejen**, Pl. = (belasting-,
 douane)kosten.
Zoll'stab, m. = duimstok.
Zoll'stempel, m. = douanestempel; keur (op
 goud en zilver).
Zoll'stok, m. = duimstok.
Zoll'strafe, w. = boete (tolvergriep). **Zoll'-
 straße**, w. = tolgweg. **Zoll'streitigkeiten**, Pl. =
 kwesties over invoerrechten. **Zoll'system**, f. =
 systeem van in- en uitgaande rechten.
Zoll'tarif, m. (-tage, w.); ***verband** (-verein),
 m. = tolltarief (douanetarief); -verbond.
Zoll'ver|schluß, m.: unter Z. = onder douane-
 sluiting. **Zoll'vertrag**, m. = tolverdrag, tol-
 overeenkomst. **Zoll'verwaltung**, w. = douane-
 administratie, -bestuur. **Zoll'wezen**, f. = douane-
 (wezen).

Zone, w. —, —n = zone, luchtstreek, gebied; kring. **Zo'nenneiguing**, **expropriation**, w. = onteigening par zone. **Zo'nenarif**, m. = kring-, zonetarief.

Zoofith, m. —(e)s u. —en, —e(n) = zoëliet, dierversteening. **Zoölo'g(e)**, m. —en, —en = zoöloog, dierkundige. **Zoölogie**, w. —, —n = zoölogie. **zoölo'gisch** = zoölogisch; 3. er Garten = diergaarde. **Zoöphit**, m. u. f. —en, —en = zoëfiet, plantdier, dierplant. **Zoötomie**, w. — = zoëtomie, ontleding van dieren.

Zopf, m. —(e)s, Zöpfe = (haar)vlecht, pruikstaart, staartpruik; top (*van een boom*); ein alter 3. = een oude pruik; die Herren vom 3., die Herren Zopftäger = de pedante, konservatieve lui, — de heeren van 't oude regime, van den pruiketijd; (er hat einen) roes beet.

Zopfband, f. = haarlint. **Zopfende**, f. = top-einde (*van hout*). **Zopfhaar**, f. = staart-, vlecht-haar. **zopf'ig** = pruikerig, ouderwetsch, stijf. **Zopfmensch**, m. = pruik, ouderwetsch pendant mensch. **Zopf'perücke**, w. = staartpruik. **Zopfschleife**, w. = haarlintje, -strikje. **Zopfsil**, m. = pruikestijl. **Zopftäger**, m. = staart(draget), Chinees; vgl. Zopf. **Zopftum**, f. —(e)s = pruikende, pruikerigheid. **Zopfzeit**, w. = pruiketijd.

Zorn, m. —(e)s = toorn, drift, gramschap; vgl. Schale. **Zornanfall**, m. = aanval van drift, van toorn. **Zornausbruch**, m. = uitbarsting van drift, van toorn. **Zornentbrannt** = in toorn ontbrand, ontstoken. **Zornglühend** = gloeiend van drift, van toorn. **Zornig** = toornig, driftig. **Zornmütig** = oplopend, opvliegend. **Zornrede**, w. = toornige rede. **Zornrute**, w. = roede des toorns. **Zorn'schnaubend** = snuivend, brieschend van drift, van toorn. **Zorn'wettern**, [sch. (h.) = razen, woedend bulderen. **Zornwütig** = woedend van drift.

Zoroaster, m. = Zoroaster (*Oud-Perzisch godsdienstlichter*).

Zote, w. —, —n = vuilheid; vuile onkiesche praat, grap; 3. n reizen = schuine, vuile moppen tappen. **zotenhast**, **zotig** = vuil, onkiesch.

Zote, w. —, —n = haardot, -vlok, -bosje; kwast(je); ook = Zeite.

I. **Zot'tel**, m. —s, — = sloddervos; (*plant*) waterdriëblad. II. **Zot'tel**, w. —, —n zie Zotte.

Zot'telbär, m. = ruige beer. **Zot'telbart**, m. = ruige, lange vlokke baard. **Zot'telblume**, w. = waterdriëblad. **Zottelet'**, w. —, —en = getreuzel, getalm; gedraaf, geloop. **Zot'telhaar**, f. = verward, ruig haar. **zot'telig** = ruig, verward. **Zot'telkopf**, m. = ruige bol, raagbol. **Zot'telmähne**, w. = ruige, verwarde manen. **Zot'teln**, [sch. (h.) = zeuren, treuzelen; sjokken, zeulen. **zot'tig** = ruig, harig. **zot'tig** zie zottelig.

Zot'tus, m. —, . .ten = jaar-, parallelklasse, afdeeling.

Z. Z. = zum Teil: ten deele, deels.

Ztr. = Zentner: centenaar.

I. **zu**, Präp. mit Dativ = te, ter, ten, tot en andere voorz.; soms ook zonder voorz.; **te** (er wohnt zu (in) Wien, Herr N zu (in) Berlin; zu Hause sein, bleiben; zu Wasser und zu Lande; zu Bett(e) liegen, zu Pferde steigen, zu Felde ziehen; zu Fuß, zu Pferde reisen; einem zu Leibe gehen; einem zu Füßen fallen = iem. te

voet vallen; wie ist dir zu Mute? = hoe ben jij te moede? hoe voel je je? die Haare stehen ihm zu Berge; zu Grunde gehen, richten; zur Reichte gehen; zu dem Ende = te dien einde; es kommt dir zu Gute; einen zu Gast laden; **te of om te** (ich beziele mich, Ihnen zu melden; (das Haus ist) zu verkaufen = te koop; er ist nicht zu sprechen; es ist schwer sich zu entschließen; ich habe den Auftrag das zu übergeben; ich ertrage es nicht ihn leiden zu sehen); **om te** (zu alt zum Heiraten; es ist zum Rajenwerden, nicht zum Aushalten; Papier zum Schreiben); **ten** (zu Ende gehen, kommen, bringen; mir zum Troß = mij ten spijt; zum Besten der Armen; etw. zum besten geben); **ter** (einem zur Seite stehen, zu Markte bringen; zu Herzen gehen = ter harte gaan; zu Ehren meines Freundes; zum Lode verurteilen); **ter, op** (zur See); **tot** (von Kopf zu Fuß; von Haus zu Haus; von Tag zu Tag; zu einem sprechen, reden, sagen, beten; 2 verhält sich zu 4 wie usw.; ich tue das zu deiner Veruhigung, zu meiner Erholung; zur Hilfe bereit; es gereicht zu deinem Glück; mit zur Befriedigung = tot mijn bevrediging; es wird zur Last; Hanf zu Seilen verarbeiten; zu Drei verfochen; (er hat es) zum Professor (gebracht) = tot prof.; einen zum Abgeordneten wählen, zum Lehrer ernennen, zu seinem Freund machen, zum Beispiel nehmen); **aan** (zu Füßen = aan 't voeteneinde; einem zu Füßen liegen = aan iems. voeten liggen; (ich bin) zu Ende = aan 't einde; zur Rechten, zur Linken = aan de rechter, aan de linker hand; zu Tisch gehen); **bij** (zur Hand; zu Dugenden; komm zu mir; setze dich zu mir; zum Glück = bij geluk; zu Zeiten; lege das Geld zu dem übrigen; stede es zu dir; Fleisch zum Brote); **in** (zu Felde liegen; zu Ansfang; zu jener Zeit; zur Zeit der Kreuzzüge; **mit** (zu Wagen = met een rijtuig; zu Ostern, zu Pfingsten, zu Weihnachten; im Vergleich zu dir; ich gratuliere dir zu deinem Geburtstag); **naar** (gehe zum Vater, zum Direktor, zur Kirche, zur Schule, zum Abendmahl, zur Hochzeit, zu Bett; zu Weine, zu Biere gehen = naar 't wijn-, 't bierhuis gaan; zu Kopfe steigen); **naar, tot** (sich zu einem wenden, lehren, neigen; zu einem aufschauen; die Augen zu einem aufschlagen); **op** (zu derselben Stunde; zur Urzeit = op een ongelegen tijd; zu Boden (Regen, fallen) = op den grond; zu Papier bringen; (die Nacht) vom Freitag zum Sonnabend = van Vrijdag op Zaterdag); **per** (zu Schiff, zu Wagen); **legen** (zu 2 Gulden das Dugend); **uit** (er tut es mir zuliebe = uit liefde voor mij); **voor** (zur Hälfte; aus Freundschaft zu ihm; es taugt zu nichts; (wir haben viel auf) zu morgen = voor morgen; **zonder voorz.**: zur Ader lassen = ader laten; zur Tür, zum Fenster, zum Hause hinaus = de deur, 't venster ('t raam), 't huis uit; zur Zeit = tegenwoordig; zu Mittag, zu Abend speisen = 't middagmaal, 't avondmaal gebruiken; zu unterst, zu oberst = onderaan, bovenaan; zu zweien = twee aan twee, met zijn tweeden; zu Schiff gehen = scheep gaan; zu ebener Erde = gelijkvloers; zum Rechten sehen = toezicht houden; zur Not = desnoods; sich zu Lode lachen, grämen = zich dood lachen, kniezen; einen zum Strüppel schlagen = iem. lam slaan; (es geht ihm) nicht zum besten = niet al te best. II. **zu**, Adv. = toe, te; ab und zu =

af en toe; van tijd tot tijd; (die Tür ist) toe, dicht; nach Hause zu = naar huis toe, in de richting van ('t) huis; nach Norden zu = in noordelijke richting; nur zu immer zu = vooruit maar!; zu viel, zu groß = te veel, te groot.

zuallererst; **•leht** = ('t) allerleerst; -laatst.

Zua'be, m. —n, —n = Zouaaf.

zu'bauen, *schw.* (h.) = toe-, dichtbouwen; er bij bouwen. **Zu'behör**, f. —(e)s, **3.**, w. — = toebehooren, wat er bij behoort; bijgebouwen, annex; (bij naast e. d.) vershot; onderdeelen (v. machine e. d.). **Zu'behörteile**, Pl. = onderdelen (machine e. d.). **zu'beißen**, ft. (h.) = toebijten, -happen; wader **3.** = flink eten.

zu'bekommen, ft. (h.) = (een deur) toe-, dichtkrijgen; (iets) toekrijgen, (op den koop) toe krijgen. **zu'benam(t)t**, **•benannt** = bijgenaamd.

Zu'ber, m. —s, — = tobbe, kulp.

zu'bereiten, *schw.* (h.) = (toe)bereiden. **Zu'bereitung**, w. = (toe-, voor)bereiding; toebe-reidselen. **zu'billigen**, *schw.* (h.) = toestaan; vgl. mildern. **zu'binden**, ft. (h.) = toebinden, sluiten; einem die Augen **3.** = iem. blinddoeken.

zu'blasen, ft. (h.) = toe-, dichtblazen; uit alle

macht blazen; (etnem etw.) toefluisteren, inblazen. **zu'blinzeln**, *schw.* (h.) = knipoogjes

geven. **zu'bringen**, unr. (h.) = (vermogen, kinderen) aan-, meebrengen; (tijd) doorbrengen;

etnem etnen Trunt, es etnem **3.** = op iems.

gezondheid drinken; zugebrachte Kinder =

kinderen uit 't eerste huwelijk. **Zu'bringer**,

m. = aan-, overbringer (beide ook van zaken);

koppelaar. **zu'broden**, *schw.* (h.) = (geld e. d.)

inbrokkelen; etw. zugubroden haben = iets in

de melk te brokkelen hebben. **Zu'bröt**, f. =

(bij 't eten) wat er bij, iets toe. **zu'brüllen**, *schw.*

(h.) = toebrollen. **zu'buddeln**, *schw.* (h.) =

volgooten, volscheppen (met aarde). **Zu'buße**,

w. = bijdrage (biz. in de kosten van de mijn;

ook fig.); **3.** geben = bijstorten.

Zucht, w. — = fokkerij (van dieren), kwekerij

(van planten), teelt (van dieren en planten);

tucht; zedigheid, kuischheid, ingetogenheid;

(ong.) manier van doen, gedoe; in aller **3.** umb

Ehrbarkeit, in allen **3.** en = in alle eer en

deugd; eine tolle **3.** = een dolle boel; [ber

Schafe **3.** = de schapen, de kudde]. **zucht'en**,

schw. (h.) = (dieren) fokken; (planten) kweeken;

(dieren en planten) telen. **Zucht'er**, m. —s, —

= fokker, kweeker.

Zucht'haus, f. = tuchthuis(straf). **Zucht'haus-**

direktor, m. = tuchthuis-direkteur. **Zucht'**

hausgefängene(r), **Zucht'häusler**, m. —s, — =

tuchthuisgevangene, -boef, tuchteling. **Zucht'**

hausstrafe, w. = tuchthuisstraf. **Zucht'haus-**

vater, m. = tuchthuisdirekteur.

Zucht'hengst, m. = spring-, dek-, fohhengst.

zucht'ig = zedig, kuisch, ingetogen. **zucht'igen**,

schw. (h.) = tuchtigen, kastijden. **zucht'iglich** =

zedig, kuisch, ingetogen. **Zucht'igung**, w. —

—en = tuchtiging, kastijding. **Zucht'land**, f. =

kweek-, fokland. **Zucht'ling**, m. —s, —e zie

Zucht'häusler. **zucht'los** = tuchteloos. **Zucht'**

losigkeit, w. — = tuchteloosheid. **Zucht'**

meister, m. = tuchtmeester. **Zucht'mittel**, f. =

tuchtmiddel. **Zucht'pferd**, f. = stoeterij-,

fokpaard. **Zucht'polizei**, w. = korrektionele

politie. **Zucht'rute**, w. = tuchtroede. **Zucht'**

schaf, f. = rasschaap. **Zucht'schwein**, f. =

zeug, moederzwijn. **Zucht'tier**, m. = springstier.

Zucht'tute, w. = veulenmerrie. **Zucht'tier**, f. =

fokdier. **Zucht'tung**, w. —, —en = fokkerij (van dieren), kwekerij (van planten), teelt (van dieren en planten). **Zucht'vieh**, f. = fokvee. **Zucht'wahl**, w. = teeltkeus; natuurlijke **3.** = natuurkeus.

Zud, m. —(e)s, —e = schok, ruk; im **3.** = in een wip; **3!** = hup! wip!

Zuc'feltrab, m. = sukkeldraaf; im **3.** = op een s.

I. **zuc'ten**, *schw.* (h.): (met de wenkbrauwen) zenuwachtig trekken; (ingewanden) trillen; (Blitze, Strahlen), flitsen; es zucht mir in den Gliedern = ik heb trekkingen in de leden; Spott zucht um seinen Mund = hij heeft een spotachtigen trek om den mond; vgl. Wäffel.

II. **Zuc'ten**, f. —s = trillen, trekken, trilling, trekking, schok.

zuc'ten, *schw.* (h.) = ('t zwaard e. d.) trekken.

Zuc'ter, m. —s = suiker. **Zuc'terapfel**, m. =

zoete appel. **zuc'terartig** = suikerachtig.

Zuc'terbäcker, m. = suiker-, banketbakker.

Zuc'ter|ban, m.; **•bildung**, w.; **•birne**, w. =

suiker|kultuur (-bouw); -vorming; -peer.

Zuc'terbillet, f. = billet doux. **Zuc'terböhne**,

w. = boon; suikerboon. **Zuc'terbrot**, f. =

banket, suikergebak; suikerbrood.

Zuc'ter|büchse (•dose), w.; **•erbse**, w. = suiker|-

pot (-vaas); -erwt (bruidsuiker).

Zuc'ter|fabrikation, w.; **•fab**, f.; **•form**, w.;

•gast, m. = suiker|bereiding; -vat; -vorm; -gast.

Zuc'ter|gebäckene(s), f.; **•geschmack**, m.; **•guß**,

m. = suiker|gebak; -smaak; -glazuur.

zuc'terhalbig = suikerhoudend. **Zuc'terhut**, m.

= suikerbrood. **Zuc'terland (id)**, m. = kandij-

(suiker). **Zuc'terkind**, f. = lieveling; be-

dorven kindje.

Zuc'ter|krankheit, w.; **•mandel**, w. = suiker|-

ziekte; -amandel (-boon, bruidsuiker).

Zuc'termehl, f. = meelsuiker.

Zuc'ter|melone, w.; **•messer**, m.; **•mühle**, w. =

suiker|meloen; -meter; -molen.

Zuc'termund, m. = zoete mond, lief mondje.

zuc'tern, *schw.* (h.) = suikeren.

Zuc'ter|pflanzung, w.; **•plätzchen**, f.; **•raffinerie**,

w.; **•rohr**, f. = suiker|plantage (ook: -kultuur);

•tablette; -raffinaderij; -riet.

Zuc'terribe, w. = (suiker)biet, beetwortel.

Zuc'ter|sachen, Pl.; **•saff**, m.; **•sahle**, w.;

•schote, w. = suiker|goed; -sap; -vaas (-pot);

-erwt (-peul).

Zuc'ter|sieder, m.; **•siederet**, w.; **•sirup**, m.;

•stengel, m.; **•stoff**, m. = suiker|raffinadeur;

-raffinaderij; -stroop; -stokje; -stof.

zuc'terstoffhaltig = suikerhoudend. **zuc'ter-**

süß = suikerzoet (ook fig.), bloemzoet.

Zuc'ter|waren, Pl.; **•wasser**, f.; **•wein**, m. =

suiker|waren (konfituren); -water; -wijn.

Zuc'ter|weert, f.; **•zange**, w.; **•zwiebad**, m. =

suiker|goed; -tang; -beschuit.

Zud'suß, m. = hanetred, -spat (gebrek aan den

paardepoet). **Zuc'tung**, w. —, —en = (zenuw-

achtige) trekking, stuip trekking.

zu'dämmen, *schw.* (h.) = indijken. **zu'decken**,

schw. (h.) = toedekken; afranselen; bedriegen;

toetakelen; onder de tafel drinken; zuge deckt

sein = een stuk in zijn kraag, 'm om hebben.

zudem = bovendien, daarbij, daarenboven.

zu'denten, unr. (h.) etnem etw. = iem. iets

toedenken, voor iem. iets bestemmen. **Zu'**

drang, m. = aandrang, toeloop. **zu'drängen**,

schw. (h.) = op-, toe-, naderbijdringen. **zu'**

drehen, *schw.* (h.) = toe-, dichtdraaien; (etnem

den Rücken) toedraaien, -keeren. **zu'dringlich** = opdringerig, lastig, overgedienstig. **zu'dringlichkeit**, w. = opdringerigheid enz. **zu'drücken**, **schw.** (h.) = toedrukken; ein Auge z. = een oogje toedoen.

zu'eignen, **schw.** (h.) = toeëigenen; (einem etw.) toeschrijven, toekennen; (iemand een boek e. d.) opdragen. **zu'eigner**, m. —s, — = opdrager.

zu'eignung, w. —, —en = opdracht, toeëigening. **zu'eilen**, **schw.** (f.) = toeijlen, -snellen (auf einen: op iemand). **zueinander** = naar, bij, tot elkander. **zu'erkennen**, **unr.** (h.) = (iemand een prijs) toekennen; (gerechtelijk) toewijzen; einem eine Strafe z. = iemand tot een straf veroordeelen. **zuerst** = eerstens, in de eerste plaats, ten eerste; 't eerst, eerst; gleich z. = onmiddellijk bij 't begin; wer z. kommt, mahlt z. = wie eerst komt, eerst maalt.

zu'fahren, **schw.** (h.) = toewaaien(re)n. **zu'fahren**, **ft.** (h.) = door-, voort-, oprijden; fahr(en Sie) zu! = vooruit (koetsier)! z., (f.) = auf (Wfl.) z. = op op iets toeschieten, -rijden. **zu'fahrt**, w. = toegangsweg. **zu'fall**, m. = ('t) toeval, lot; toeval(ligheid); (siekte) (de) toeval, aanval; durch z. = bij toeval; ein widriger z. = een ongelukkig toeval. **zu'fallen**, **ft.** (f.) = toe-, dichtvallen (van deur, oogen e. d.); ten deel vallen. **zu'fällig** = toevallig. **zu'fälligeweise** = toevallig(erwijs), bij toeval. **zu'fälligkeit**, w. — = toevalligheid. **zu'fallen**, **schw.** (h.) = toe-, dichtvrouwen. **zu'fertigen**, **schw.** (h.) = toezenden, doen toekomen.

zu'flechten, **ft.** (h.) = toe-, dichtvlechten. **zu'flieden**, **schw.** (h.) = toelappen. **zu'fliegen**, **ft.** (f.) = toe-, dichtvliegen; (auf einen: op iemand) toevl. **zu'fliehen**, **ft.** (f.) = toevloeden, -stroomen; toekomen, ten goede komen; (der Bach) fließt dem Strome zu = vloeit naar den stroom; einem etw. z. lassen = iemand iets doen toekomen, iets bezorgen. **zu'fließen**, **schw.** (h.) = op een vlot aanvoeren, brengen naar. **zu'flucht**, w. = toevlucht, wijk(plaats). **zu'fluchthafen**, m. = toevluchts-, noodhaven. **zu'fluchtsort**, m., -stätte, w. = toevluchtsoord, wijkplaats. **zu'fließen**, m. = ('t) toestroomen, -vloeien, toevoer, -vloed; bijrivier. **zu'fließen**, -kanal, m. = toevoerkanaal. **zu'fließen**, f. = toevoerpijp. **zu'flüsteren**, **schw.** (h.) = toefluisteren.

zufolge, **Präp.** (mit vorangestelltem Dativ) of. **zufolgendem Genetiv** = volgens, tengevolge (van); dem Befehl z. = volgens 't bevel; z. des Befehls = tengevolge van 't bevel. **zufrieden** = tevreden, voldaan; mit... z. sein = tevreden zijn met, over...; ich bin's z. = ik vind 't goed, ben er tevreden mee; sich z. geben = tevreden, getroost, bedaard zijn, geduld hebben, zich tevreden stellen; ich gebe mich z. = (ook) ik heb er vrede mee; einen z. lassen = iemand rust laten. **zufriedenheit**, w. = tevredenheid; zur z. (Gen.) = tot, ten genooge (van); z. geht über Reichtum = t. gaat boven rijkdom. **zufriedenstellen**, **schw.** (h.) = tevreden stellen, bevredigen. **zufrieren**, **ft.** (f.) = toe-, dichtvriezen.

zufügen, **schw.** (h.) = (er) bij voegen; einem Schaden z. = iemand schade veroorzaken, toebrengen, berokkenen, iemand benadeelen; (einem eine Befeldigung) aandoen, toevoegen. **zufuhr**, w. —, —en = aan-, toevoer; die wdhentlichen z...en = de wekelijksche aanvoeren. **zuführen**, **schw.** (h.) = toe-, aanvoeren. **zuführung**, w. =

toevoer. **zufüllen**, **schw.** (h.) = vullen, dempen; bijvullen.

Zug, m. —(e)s, Züge = tocht (van een leger, doortocht, marsch; trekking van lucht); loop (van wolven, een gebergte, een weg); ('t) trekken (van vogels); stoet; legerafdeeling, peloton; zwerm (sprinkhanen, kraanvogels); koppel (trekossen); (spoor)trein; trek, haal (van pen of pollood); streek (van 't penseel); trek (in 't gezicht, om den mond, van 't karakter; met een net); drang (des harten); groeve, kannelering (in zuilen e. d.); trek (in een kanon); teug (uit een glas bijv.); zet (in 't spel); (trek)koord (van gordijnen, van de bel); zuiger (van een pomp); register (van een orgel); ich bin am z. = (schaak) ik moet zetten; auf einen, in einem z. (leeren) = in één teug; einen auf dem z. haben = boos op iemand zijn; (zehn Stunden) in einem z. = aan één stuk; in großen, kurzen Zügen = in groote, korte trekken; in z. kommen = op slag, op gang, op dreef komen; er ist im besten z. = goed op streek; (die Beratung ist) im vollen z. = in vollen gang; in den letzten Zügen liegen = op sterven liggen; (der Dief) hat seinen z. = trekt niet; einen z. tun = een zet doen, een teug nemen; z. um z. = leer om leer, gelijk overgeven, oversteken, (hand, ook) geld (ook boter) bij de visch.

Zugabe, w. = toegift.

Zugabschießer, m. = tochtband, -lat. **Zugameise**, w. = trekmer.

Zugang, m. = toegang. (zu'gängig), **zu'gänglich** = toegankelijk, genaakbaar; aan te komen, verkrijgbaar; leicht z. = gemakkelijk te naderen, licht genaakbaar; einem etw. z. machen = iemand den toegang gemakkelijk maken, maken dat iemand iets kan krijgen, van iets kan genieten (van een kunstwerk bijv.); das ist mir nicht z. = (ook) daar is voor mij geen aankomen aan. **Zugänglichkeit**, w. = toegankelijkheid, genaakbaarheid.

Zuganker, m. = trekanker. **Zugartifel**, m. = lokaas, -vink. **Zugband**, f. = trekband; muuranker. **Zugbrücke**, w. = ophaalbrug.

zugeben, **ft.** (h.) = (op den koop) toegeven; toegeven, -staan, -laten, erkennen; (in 't kaartspel) bekennen. **zugegen** = aanwezig; bei etw. z. sein = bij iets aanwezig, tegenwoordig zijn. **zugeheiratet** = aangehuwd, -getrouwd.

zugehen, **ft.** (f.) = toe-, dichtgaan, gesloten worden; (ordelijk, zonderling enz.) toegaan; (auf einen) toe-, afgaan; tüchtig z. = flink voortloopen; (wie ist das) zugegangen? = gebeurd, gekomen, gegaan? das geht nicht mit rechten Dingen zu = dat is niet in den haak, niet plus; es müßte mit dem Teufel z. wenn... = daar moest de duivel achter zitten, als...; (der Bericht) ist mir zugegangen = is mij geworden, heeft mij bereikt; einem etw. z. lassen = iemand iets doen toekomen.

Zugeherin, w. —, —nen = helpster, werkvrouw. **Zugehör** zie Zubehör. **zugehören**, **schw.** (h.) = toebehooren. **zugehörig** = bij-, toebehoorend. **Zugehörigkeit**, w. = ('t) toebehooren; saamhoorigheid. **Zugehölz**, m. = werkhuis (vgl. Zugeherin). **Zugehöfft** = (eig.) toegeknoopt, (fig.) gesloten, terughoudend, gereserveerd.

Zügel, m. —s, — = teugel, toom, breidel; am z. führen = bij den teugel voeren, leiden; mit verhängtem z. = met lossen teugel; (seinem Zorn u. ä.) den z. (dies)en lassen = den

Zie ook 6.

teugel vieren, den vrijen teugel laten. **zü'getlos** = (eig.) zonder teugel; (fig.) teugel-, toomeloos, ongebreideld, onbetengeld. **Zü'getloſſigheit**, w. = teugelloosheid. **zü'gein**, ſchw. (h.) = teugelen, den teugel aandoen; beteuſelen, breidelen, intoomen.
zü'genannt = bijgenaamd. **zü'geſellen**, ſchw. (h.) = tot deelgenoot, tot makker e. d. nemen, geven; voegen bij; (einem einen andern) ter zijde ſtellen. **zü'geſpißt** = puntig, ſcherp (ook fig.), vgl. **zü'ſpißen**. **zü'geſtandenerma'ßen** = zooals toegegeven is, zooals iedereen toegeeft, zal toegeven. **Zü'geſtändnis**, f. = konceſſie, toestemming, toegeving, erkenning; eitem Zü'geſtändnis machen = iem. konceſſies doen. **zü'geſte(e)n**, uitr. (h.) = erkennen; toegeven, toestemmen; (r.) toekennen. **zü'getan** = toegedaan, genegen.
Zü'gſähre, w. = pont. **Zü'gſtaſſigheit**, w. = trekvaſtheid. **Zü'gſtück**, m. = trekviſch. **Zü'gſührer**, m. = hoofdkondukteur (van den trein); pelotonskommandant. **Zü'gſarn**, f. = trek-, ſleepnet. **Zü'gſtück**, m. = tochtsloot. **Zü'gſchneide**, w. = treksprinkhaan. **zü'gſieken**, ft. (h.) = bijzieten; toe-, dichtgieten.
zü'gig = tochtig.
zü'gittern, ſchw. (h.) = ſluiten (met een hek, met tralies), traliën.
Zü'gkontakt, m. = trekkontakt. **Zü'gkraft**, w. = trekkracht; aantrekkingskracht. **zü'gkräftig** = in trek (zijnde), in den ſmaak vallend. **Zü'gleder**, f. = clastiſch le(d)er, trekler.
zü'gleich = tegelijk, terzelfder tijd, tevens.
Zü'gllleine, w.; **-loch**, f.; **-luft**, w. = treklijn (sleeplijn; ook noodlijn aan den trein); -gat (tochtgat); -lucht (tocht).
zü'güſſig zie **zü'gig**.
Zü'gmaſchine, w.; **-mittel**, f.; **-netz**, f.; **-netz**, m. = trekmaſchine; -middel (ook: lokmiddel); -net (sleepnet); -os.
Zü'gperſonal, f. = treinpersoneel.
Zü'gſpferd, f.; **-pflaster**, f.; **-probe**, w. = trekſpaard; -pleiſter (ook fig.); -proef.
zü'graben, ft. (h.) = toegraven, volgooien (met aarde). **zü'greifen**, ft. (h.) = toegrijpen, toetasten; greifen ſie nur zu = taſt maar toe, bedien u.
Zü'griemen, m. = trekriem, ſtreng (van 't paard). **Zü'grohr**, f. = ventileer-, trekbuſ, trekpijp. **Zü'rolle**, w. = katrol.
zü'grunde: **zü'ge(e)n**, legen uſw. = tegronde gaan, leggen enz.; vgl. **Grund**.
Zü'gſäge, w. = trekzaag. **Zü'gſchalter**, m. = trekschakelaar. **Zü'gſchnur**, w. = koord, riem. **Zü'gſteil**, f.; **-ſtange**, w. = trekſtouw; -ſtang.
Zü'gſtiefel, m. = bottine, laars(je) met elastiék.
Zü'gſtück, f. = ſtuk dat trekt, kaſttuk. **Zü'gſtau**, f. = ſleeptouw; ophaal-, hijschtouw. **Zü'gſtier**, f. = trekdier. **Zü'gtelegraph**, m. = treintelegraaf.
zü'guden, ſchw. (h.) = toekijken. **zü'gun'ſien**, zie **Gunft**. **zü'gute** zie **zü' gute bij gut I**. **zü'guterleſt** = ten langen laaſte.
Zü'gverſchüttung, w. = treinvertraging.
Zü'g'vieh, f.; **-vogel**, m. = trekjvee; -vogel.
zü'gweiße = in troepen, in zwermen; in pelotons.
Zü'gwind, m. = tocht, trek.
zü'häſeln, ſchw. (h.) = toe-, dichthaken. **zü'häſen**, ſchw. (h.) = toe-, dichthaken. **zü'hälten**, ft. (h.) = toe-, dichthouden; mit

eitem **zü'ge** = 't met iem. houden; auf (Uff.) **zü'ge** = op iets toe-, aſgaan, aanhouden; (guſt.) (van een ſchuldenaar) zijn woord houden, goed van betalen zijn; **ſich zü'ge** = geen tijd verliezen, zich haasten. **Zü'hälter**, m. = sounteur. **Zü'hälterin**, w. =, -nen = bijzit. **zü'hämern**, ſchw. (h.) = toe-, dichthameren. **zü'hant'den**: **zü'kommen** = in, onder de hand komen; **zü' des Herrn Gn** = den Heer NN in handen.
zü'hängen, ſchw. (h.) = toe-, dichthangen, bedekken. **zü'hauen**, ft. (h.) = behouwen; toeslaan, er op loſhouwen, -slaan. **zü'hauſ'** = bijeen, bij elkaar. **zü'hefteln**, ſchw. (h.) = toe-, dichthaken (met haakjes). **zü'heften**, ſchw. (h.) = toe-, dichthechten, dichtnaaien. **zü'heilen**, ſchw. (f.) = dichtgaan (van wonden). **zü'heiraten**, ſchw. (h.) = aanhuwen, -trouwen. **zü'herrſchen**, ſchw. (h.) = toesnauwen, -bijten. **Zü'hil'fenahme**, w. = (be)hulp. **zü'hil'ferſt** = achteraan, 't laaſt. **zü'hörſchen**, ſchw. (h.) = toeluiseren. **zü'hören**, ſchw. (h.) = (einem) = (naar iem.) luisteren. **Zü'hörer**, m. = s, = toehoorder. **Zü'hörerin**, w. =, -nen = toehoorderes. **Zü'hörerraum**, m. = vertrek voor de toehoorders, zaal, auditorium. **Zü'hörerschaft**, w. = toehoorders, gehoor, auditorium, publiek. **Zü'hil'fenahme** zie **Zü'hil'fenahme**.
Zü'berſee (spr.: **zof**.), w. = Zuidzee.
zü'jauchen, **-jubeln**, ſchw. (h.) = toejuichen, toejubelen; **Beifall zü'ge** = luide toejuichen.
zü'kehren, ſchw. (h.) = keren, vegen naar; (einem den Rücken) toekeeren. **zü'keilen**, ſchw. (h.) = toepennen, -pinnen; auf einen **zü'ge** = op iem. losranselen. **zü'klappen**, ſchw. (h.) = toe-, dichtklappen. **zü'klappen**, ſchw. (h. u. f.) = toe-, dichtklappen, -klappen, ſluiten; toestaan, toe-, dichtmaken. **zü'klappen**, ſchw. (h.) = (einem) = voor iem. in de handen klappen, applaudiseeren. **zü'kleben**, ſchw. (h.) = toe-, dichtplakken. **zü'kleistern**, ſchw. (h.) = (met ſtijſel) toe-, dichtplakken. **zü'klingen**, ſchw. (h.) = (met een klink) ſluiten, (de deur) op de klink doen. **zü'knüpfen**, ſchw. (h.) = (jas e.d.) toe-, dichtknoopen; zie ook **zü'geknüpf**. **zü'knüpfen**, ſchw. (h.) = toe-, dichtknoopen.
zü'kommen, ft. (f.) = (auf einen) toekomen; mir iſt Nachricht zugekommen = ik heb bericht ontvangen; eitem etw. **zü'ge** laſſen = iem. iets doen toekomen, doen geworden, iem. iets aſtaan; das kommt mir zu (U); (fo etw.) kommt ihm nicht zu = paſt hem niet, komt hem niet toe; [mit etw. **zü'ge** = ausrufen; der **zü'ge** de Winter = der nächſte W.]. **zü'torken**, ſchw. (h.) = (toe)kurken. **Zü'toſt**, w. zie **Zulage 2**. **zü'tragen**, ſchw. (h.) = toe-, dichtkrabben. **zü'tragen**, ſchw. (h.) = toe-, dichtkrabben; (op den koop) toekrijgen. **Zü'tunft**, w. = toekomst; toekomstige tijd; in **zü'ge** = in 't vervolg, voortaan. **zü'tünftig** = toekomstig, aanstaand; ihr **zü'ge** = haar aanstaande. **Zü'tunſtämml**, w. = toekomstmuziek. **Zü'tunſtplan**, m. = toekomstplan.
zü'täſeln, ſchw. (h.) = (einem) = glimlachen tegen (iem.). **zü'täſeln**, ſchw. (h.) = (einem) = toelachen. **Zü'tage**, w. = 1. toelage, -slag; 2. (bij eten) iets er bij, (biz.) groenten, compôte; 3. in elkaar gezet houtwerk. **zü'tangen**, ſchw. (h.) = toetasten (aan taſel), zich bedienen; naar iets reiken; voldoende, toereikend zijn. **zü'tänglich** = toereikend, voldoende. **Zü'tänglichteit**, w. = voldoendeheid, ('t) voldoende, toereikend-

heid. **zu'lassen**, ft. (h.) = toe-, dichtlaten; eimen **z.** = iem. toelaten; etw. **z.** = iets toelaten, -staan. **zu'lässig** = toegestaan, toelaatbaar, geoorloofd. **Zu'lässigkeit**, w. = toelaatbaarheid, ('t) geoorloofde. **Zu'lassung**, w. = toelating, -stemming. **Zu'lassungsstelle**, w. = bureau van toelating (*van effekten a. d. beurs*). **Zu'lauf**, m. = toeloop; toestrooming; groÿen **z.** haben = grooten, veel t. hebben, zeer gezocht zijn. **zu'laufen**, ft. (f.) = (flink) aan-, voortloopen; (auf eimen) toeloopen; es läuft ihm alles zu = alles loopt naar hem toe; spiz, in eine Spitze **z.** = spits toel.

Zu'legemesser, f. = knipmes. **zu'legen**, schw. (h.) = toelleggen, -dekken; er bij doen; geven; eimen zu seinem Gehalt 200 Taler **z.** = iem. bij zijn salaris een toelage van 200 Taler geven; einer Zahl etw. **z.** = bij een getal iets bijdoen, (bij)voegen; sich einen Bedienten, ein Pferd, einen neuen Rod, ein Wäuschlein **z.** = zich een bediende enz. aanschaffen; er hat zugelegt = is dikker geworden. **zulei'be'**: eimen etw. **z.** tun = iem. kwaad doen. **zu'leiten**, schw. (h.) = leiden naar, toevoeren. **Zu'leitung**, w. = toevoer. **zu'leimen**, schw. (h.) = toe-, dichtlijmen. **zu'lernen**, schw. (h.) = bij-, aanleeren. **zuletzt** = 't laatst, ten laatste, eindelijk, ten slotte; er kam **z.** = 't laatst, in 't laatst. **zulie'be'**: mir **z.** = ter wille van mij, om mij een plezier te doen. **zu'spielen**, schw. (h.) = toelispelen. **zu'tuten**, schw. (h.) = toe-, dichtsoederen.

Zulb, m. —(e)s, —e = (*gwst.*) (zuig)dot. **zul'ven**, schw. (h.) = lurken.

Zulu, m. —s, —s = Zoeloe. **Zu'lufasser**, m. = Zoeloe-kaffer.

zum = zu dem.

zumachen, schw. (h.) = toe-, dichtdoen, sluiten. **zumal** = vooral, bovenal; [tegelijk, opeens]; sie alle und du **z.** = zij allen en jij in de eerste plaats; ich kann es ihm nicht abschlagen, **z.** (da) er... = ..., temeer daar ..., vooral nu... **zu'mauern**, schw. (h.) = toe-, dichtmetselen. **zumeff'** = voor 't meerendeel, meerendeels, in hoofdzaak, hoofdzakelijk. **zu'messen**, ft. (h.) = toemeten; toeschrijven, -dichten; eimen jeden das Seinige **z.** = ieder zijn deel geven.

Zum'me, w. —, —n = (*gwst.*) Zuber.

Zum'pel, m. —s, — = lor, vod; afval (*van vleesch*); slons, sloddervos.

zu'muten, schw. (h.): eimen etw. (nam. Beschwertliches, Unangenehmes) = iets van iem. vergen, verwachten. **Zu'mutung**, w. —, —en = eisch, verwachting, veronderstelling.

zunächst = allereerst, vooreerst, in de eerste plaats, vóór alles; (er sah) mir **z.** = 't dichtst bij mij, vlak naast mij. **zu'nageln**, schw. (h.) = toe-, dichtspijkeren. **zu'nähen**, schw. (h.) = toe-, dichtnaaien. **Zu'nahme**, w. —, —n = toeneming, vergrooting, aanwas, groei, vermeerdering. **Zu'nahme**, m. = bij-, toenaam; familienaam, van.

Zünd'apparat, m. = ontstekingsstoestel. **zünd'bar** = ontbrandbaar, -vlambaar. **Zünd'barkeit**, w. = ontbrandbaarheid, -vlambaarheid.

Zünd'blättchen, f. = klappertje, amorce. **Zünd'blattstole**, w. = pistool voor klappertjes.

Zünd'bolzen, m. = slagdop. **Zünd'beutel**, m. = zundgatdeksel. **Zünd'draht**, m. = lont, zunddraad. **Zu'ndel** zie Zunder. **zün'den**, schw. (h.) = ontbranden, -vlammen; ont-, aansteken; (ein Wort, eine Rede) zündet = ontvlamt, bezielt,

elektrizeert; (obb.) eimen **z.** = iem. bijlichten (*ook wel fig.*). **Zun'der**, m. —s, — = tonder, tondel, zwam; ijzerschilfer; (*fig.*) brandstof. **Zün'der**, m. —s, — = lont (*van een bom*). aan-, ontsteker. **Zun'derbüchse**, w. = tondeldoos. **Zünd'holzbüchse**, w. = lucifersdoos(je). **Zünd'holzchen**, f. = lucifer. **Zünd'holzschachtel**, w. = lucifersdoos(je). **Zünd'hütchen**, -läppchen, f. = slaghoedje. **Zünd'tugel**, w. = bom; vuurbal. **Zünd'licht**, f. = vuurpijl. **Zünd'loch**, f. = zundgat. **Zünd'masse**, w. = slagsas. **Zünd'mittel**, f. = ontstekingsmiddel. **Zünd'nadel**, w. = zund-, slagnaald. **Zünd'nadelgewehr**, f. = naaldgeweer. **Zünd'pfanne**, w. = pan (*van een geweer*). **Zünd'pfannendeckel**, m. = pandeksel. **Zünd'pille**, w. = slag-, kruittpil. **Zünd'pulver**, f. = lont, zundkruit. **Zünd'rohre**, w. = zundpijp, kruitloop. **Zünd'sack**, m. = slagsas. **Zünd'schnur**, w. = (gezwinde) lont, vuurkoord. **Zünd'schwamm**, m. = tonder, zwam. **Zünd'stift**, m. = ontstekingsstift. **Zünd'stoff**, m. = ontvlambare stof, (*vooral fig.*) brandstof. **Zünd'strich**, m. = gezwinde lont. **Zünd'ung**, w. —, —en = ontsteking.

zunehmen, ft. (h.) = toenemen, (*van den dag*) lengen, (*van de maan*) toenemen, wassen; (der Kranke) nimmt an Kräften zu = neemt toe in krachten; bei **z.** den Jahren = als men ouder wordt; der Mond ist im **z.** = 't is wassende maan. **zu'neigen**, schw. (h.) = neigen, overhellen naar; sich eimen, einer Sache **z.** = zich tot iem., tot een zaak aangetrokken gevoelen; sich einer Meinung **z.** = tot een meening overhellen; sich dem Ende **z.** = ten einde loopen. **Zu'neigung**, w. = toeneiging, genegenheid.

Zunft, w. —, Zünfte = gilde; bent, kliek, kaste, koterie. **Zunft'brief**, m. = gildebrief. **Zunft'geist**, m. = kastegeest. **Zunft'gelehrte(r)** = beroepsgeleerde (*ir.*) pedant. **zunft'gemäß** = volgens de gilderegels, in den geest van 't gilde, van de bent, *vgl.* zunftmäßig. **Zunft'genosse**, m.; -gefes, f.; -haus, f. = gildebroeder (*fig.* kameraad); -wet; -huis.

zunft'ig = tot een gilde behoorende, gilde.; tot een beroep, een vak behoorende, beroeps., vak.; tot een kliek, een koterie behoorende, koterie.; vakkundig; (*ook*) comme il faut; **z.** er Ausdruck = vakterm, technische term; **z.** werden = lid van een gilde worden. **Zunft'ler**, m. —s, — = lid van een gilde, gildebroeder, gildeman. **zunft'mäßig** = volgens de regelen van een gilde; beroeps., sleur...

Zunft'meister, m.; -recht, f.; -verfassung, w.; -wesen, f. = gildemeester (deken, overman); -recht; -wet; -wezen.

Zun'ge, w. —, —n = tong; (*ook*) (land)tong, (zee)tong, tongetje (*van een weegschaal*); taal; eine schwere **z.** haben = een zware, dikke tong hebben, moeilijk spreken; (das Wort) schwelbt mir auf der **z.**, läuft mir auf der **z.** herum = zweeft me op de tong; die **z.** ist ihm gelöst = hij is aan 't spreken geraakt, gebracht; böse **z.** = kwade, booze tongen, kwaadsprekers; die deutsche **z.** = de Deutsche taal; *vgl.* belegt, herausreden, zeigen. **Zun'geläch**, f. —s, — = tongetje. **zun'geln**, schw. (h.) = de tong heen en weer bewegen; (*vlammen*) lekken; (Witze) **z.** (durch die Luft) = flikkeren, schieten.

Zun'gen'ader, w.; -band (-bändchen), f.; -buchstabe, m. = tonglader; -riem; -letter.

Zun'gendrefcher, m. = babbelaar, kletser,

Zie ook G.

zwetser. **Zun'gendrefereci**, w. = gebabbel, kletserij, gezwets.
Zun'gen|drüfe, w.; ***farn**, m.; ***fehler**, m. = tong|klier; -varen; -gebrek.
Zun'genfertigkeit, w. = welbespraakt, rad van tong.
Zun'genfertigkeit, w. = welbespraaktheid, radheid. **Zun'genförmig** = tongvormig.
Zun'gen|geschwür, f.; ***häutchen**, f.; ***held**, m. = tong|gezwel; -riem; -held (zwetser, pochhans, grootspreker).
Zun'gen|trebs, m.; ***lähmung**, w.; ***laut**, m. = tong|kanker; -verlamming; -klank (-letter).
Zun'genmüde, m. = tongspier. **Zun'gen|pfeife**, w. = tongpijp (*aan 't orgel*). **Zun'gen|schaber**, m. = tongscrapper. **Zun'gen|spitze**, w. = punt van de tong. **Zun'gen|wert**, f. = tongwerk (*aan 't orgel*). **Zun'gen|wurst**, w. = tongworst.
Zunicht = teniet; 3. **machen** = tenietdoen, vernietigen, tegronde richten, verijdelen; 3. **gehen** = teniet gaan; 3. **werden** = teniet gaan, op niets uitloopen.
Zuniden, fchw. (h.) = toeknikken.
Zunntze zie *Ruß II*.
Zuns'ler, m. —s, — = lichtmot.
Zuo'berst = bovenaar, geheel boven. **Zu'ordnen**, fchw. (h.) = toevoegen; samen-, bijeenvoegen, vereenigen.
Zu'packen, fchw. (h.) = aanpakken; inpakken; toestoppen.
Zu'pak'kommen = van pas, te pas komen.
Zu'fien, fchw. (h.) = trekken; plukken; eimen am Arme!, an der Nase 3. = iem. aan zijn mouw, bij zijn neus trekken; (*Seide*) uitrafelen, uithalen; (*Wolle*) (uit)pluizen; (*Schärpe*) 3. = pluksel maken; wer sich getroffen fühlt, zapfe sich an der Nase = wien de schoen past, trekke hem aan; *vgl. Nase*.
Zu'pflastern, fchw. (h.) = bestraten; toepleisteren.
Zu'p'leinwand, w. = pluksel.
Zu'p'fäden, fchw. (h.) = toe-, dichtpennen.
Zu'p'fropfen, fchw. (h.) = (toe-, dicht)kurken, met een prop sluiten, tamponneeren.
Zu'p'feide, w. = uitgerafelde zijde, rafelzijde.
Zu'p'fichen, fchw. (h.) = toepikken (*met pik*).
Zu'p'fressen, fchw. (h.) = toe-, dichtpersen.
Zur = zu der.
Zu'raten, ft. (h.) = aanraden. **Zu'raunen**, fchw. (h.) = toe-, influisteren, inblazen. **Zu'rauner**, m. —s, — = souffleur.
Zür'cher zie *Züricher*.
Zu'rechnen, fchw. (h.) = bijrekenen; (einem etw.) toe-, aanrekenen, toeschrijven. **Zu'rechnungsfähig** = toerekenbaar, toerekeningsvatbaar. **Zu'rechnungsfähigkeit**, w. = toerekenbaarheid enz.
Zurecht' = terecht, in orde, gereed. **Zurecht'bringen**, unr. (h.) = in orde brengen, terechtbrengen, klaarspelen. **Zurecht'denten**, unr. (h.): sich etw. 3. = iets in zijn gedachten in orde brengen. **Zurecht'finden sich**, ft. (h.) = den weg vinden, zich oriënteren; (in neuen Verhältnissen) thuis raken, zich thuis gevoelen, gewinnen aan; ich finde mich schon zurecht = ik kom er wel. **Zurecht'helfen**, ft. (h.) = (einem) terecht, eruit helpen. **Zurecht'kommen**, ft. (f.) = in orde komen; mit etw. 3. = met iets klaar komen, iets klaar spelen; mit einem 3. = 't met iem. eens worden, 't met iem. vinden. **Zurecht'legen**, fchw. (h.) = terechtleggen, in orde brengen, klaar, gereed leggen. **Zurecht'machen**,

fchw. (h.) = gereed maken, in orde brengen, bereiden; (*den Salat*) aan-, klaarmaken; (*das Bett*) opmaken.
Zurecht'rücken, -setzen, -stellen, fchw. (h.) = goed, in orde zetten, schikken, op zijn plaats zetten; einem den Kopf -setzen = iem. tot rede brengen, gedwee maken.
Zurecht'stutzen zie *zustozen*. **Zurecht'weisen**, ft. (h.) = den (goeden) weg wijzen, terecht-helpen; terechtwijzen, ernstig onderhouden.
Zurecht'weisung, w. = terechtwijzing. **Zurecht'zimmern**, fchw. (h.) = in elkaar timmeren.
Zu'reben, fchw. (h.) = (einem) bemoedigend, vriendelijk troostend toespreken; trachten te overreden, tot iets te brengen; 3., f. = aandrang; overreding; 3. **hilft** = een goede raad kan geen kwaad. **Zu'reiden**, fchw. (h.) = toereiken, toereikend zijn, voldoende zijn. **Zu'reisen**, fchw. (f.) = erheen (hierheen) reizen.
Zu'reiten, ft. (h.) = (*een paard*) be-, inrijden, dresseeren; 3., (f.) = voortrijden; (auf einen) toerijden. **Zu'reiter**, m. = pikeur.
Zür'rich, f. = Zurich. **Zür'richer**, m. —s, — = Züricher; 3. *See* = meer van Zurich.
Zu'r'richten, fchw. (h.) = klaar, gereed maken (zetten), in orde brengen, (toe)bereiden, apprêteeren; afwerken; gelijkmaken; eimen arg, übel, schlimm 3. = iem. leelijk toetaken. **Zu'r'richter**, m. = (toe)bereider, apprêteur, helper.
Zu'r'richtung, w. = (toe)bereiding, ('t) in-orde-maken, afwerking. **Zu'r'riegeln**, fchw. (h.) = toe-, dichtgrendelen.
Zu'r'nen, fchw. (h.) = boos, vertoornd zijn; einem (auf einen) 3. = boos op iem. zijn; (über einen) vertoornd zijn.
Zu'rollen, fchw. (h.) = toe-, dicht-, oprollen; (*Güter*) per sleeper (thuis) bezorgen; 3., (f.) = (er) heen rollen. **Zu'rollen**, fchw. (f.) = toe-, dichtroesten.
Zu'r'en, fchw. (h.) = sjoeren, vastesjoeren.
Zurüd' = terug, achter(uit, -over); hinter andern 3. sein = bij anderen (ten) achter zijn; 3. l = terug! achteruit!
Zurüd'beben, fchw. (f.); sich -begeben, ft. (h.) = terug|deinzen; zich -begeven.
Zurüd'begehren, fchw. (h.); **-begleiten**, fchw. (h.) = terug|begeeren; -vergezellen (met iem. teruggaan).
Zurüd'behalten, ft. (h.) = in-, achterhouden.
Zurüd'behaltung, w. = in-, achterhouding.
Zurüd'behaltungsrecht, f. = achterhoudings-, retentierecht. **Zurüd'bekommen**, ft. (h.) = terugkrijgen. **Zurüd'berufen**, ft. (h.) = terugroepen. **Zurüd'beugen**, fchw. (h.) = achteroverbuigen, omvouwen. **Zurüd'bezahlen**, fchw. (h.) = terugbetalen. **Zurüd'bezichen sich**, ft. (h.) = betrekking hebben op wat voorafgaat. **Zurüd'biegen**, ft. (h.) = achteroverbuigen, omvouwen, ombuigen. **Zurüd'bleiben**, ft. (f.) = achterblijven; achterlijk zijn; thuisblijven; (*van klokken*) achter-, naloopen; hinter einem 3. = bij iem. ten achter blijven; hinter den Erwartungen 3. = niet beantwoorden aan de verwachting; hinter seiner Pflicht 3. = in zijn plicht tekortschieten.
Zurüd'bliden, fchw. (h.); **-bringen**, unr. (h.); **-buchen**, fchw. (h.) = terug|zien; -brengen (*ook*: achteruitbrengen, -zetten); -boeken.
Zurüd'datieren, fchw. (h.) = antedateren.
Zurüd'denten, unr. (h.); **-drängen**, fchw. (h.); **-drehen**, fchw. (h.); **-dürfen**, unr. (h.); **-eilen**, fchw. (f.) = terug|denken; -dringen; -draalen; -mogen; -snellen.

zurüd'erbitten, ft. (h.); **-erhalten**, ft. (h.) = terugverzoeken; -krijgen (-ontvangen).
zurüd'erobert, fchw. (h.) = heroveren. **zurüd'erkatten**, fchw. (h.) = teruggeven, -betalen, vergoeden, restitueeren.
zurüd'fahren, ft. (h.) = terugbrengen (*per rijtuig of per fchip*); **z.**, (f.) = terugrijden, -varen; terugdeinzen. **Zurüd'fahrt** zie Rückfahrt.
zurüd'fallen, ft. (f.) = terugvallen; -gekaatst worden; in den alten Fehler z. = weer in 't oude gebrek vervallen; das Gut fiel an den alten Stamm zurück = kwam weer aan (in 't bezit van) den ouden stam. **zurüd'finden**, ft. (h.) = terugvinden; (**fi**) z. = den (terug)weg (weer)vinden. **zurüd'fordern**, fchw. (h.) = terugwilschen, -vorderen, -vragen. **zurüd'führen**, fchw. (h.) = terugvoeren, -leiden, terugbrengen; (*meest fig.*) z. auf (Witt.) = herleiden tot; auf einen einfachern Ausdruck z. = tot een eenvoudiger uitdrukking terugbrengen; auf fremden Einfluß z. = aan vreemden invloed toeschrijven.
Zurüd'gabe, w. = teruggave. **zurüd'geben**, ft. (h.) = teruggeven. **Zurüd'geblicene(r)** = achtergeblevene; achterlijke. **zurüd'geh(e)n**, (f.) = teruggaan; achteruitgaan (*ook fig.*), verminderen; (*van prijs e. d.*) naar beneden gaan; auf den Ursprung z. = tot den oorsprong t.; (*der Rauf*) ist zurückgegangen = is niet doorgegaan; (*van een verlovung*) afgebroken worden, afgaan. **zurüd'gelegt** zie zurücklegen. **zurüd'geleiten**, fchw. (h.) = teruggeleiden. **zurüd'gezogen** = teruggetrokken. **Zurüd'gezogenheit**, w. = teruggetrokkenheid, eenzaamheid. **zurüd'greifen**, ft. (h.) = terug-, achteruitgrijpen; (*in 't verleden*) teruggaan; (*hand.*) auf einen z. = zich op iem. verhalen, zich revaleeren.
zurüd'haben, unr. (h.) = terughebben, -krijgen. **zurüd'halten**, ft. (h.) = terug-, achterhouden; tegen-, weerhouden, verhinderen; (*die Tränen*) weer-, inhouden; seine (mit seiner Meinung) z. = zijn meening voor zich houden, niet uitspreken; mit seinem Urteil z. = (*ook*) zijn oordeel opschorten; **fi** z. = zich bedwingen, zich inhouden; wegblijven, niet meedoen. **zurüd'haltend** = terug-, achterhoudend, gesloten, gerezerveerd. **Zurüd'haltung**, w. = ('t) terughouden enz., *vgl.* zurückhalten; (*ook*) terughoudendheid, -houding, gerezerveerdheid.
zurüd'hämmen, fchw. (h.) = terug-, achteruitkammen. **zurüd'laufen**, fchw. (h.) = terugkopen. **zurüd'kehren**, fchw. (f.) = terugkeeren. **zurüd'kommen**, ft. (f.) = terugkomen, -keeren, weeromkomen; vervallen, in verval geraken; er kam nie wieder darauf zurück (*lh*); *vgl.* Sammel. **zurüd'können**, unr. (h.) = terugkunen. **Zurüd'kunft** zie Rückkunft.
zurüd'lassen, ft. (h.) = achterlaten; laten teruggaan; hinter sich z. = achter zich laten. **Zurüd'lassung**, w. —, —en = achterlating. **zurüd'laufen**, ft. (f.) = terugloopen; achter(uit)loopen. **zurüd'legen**, fchw. (h.) = (*als besparing*) o' verleggen, op zijde, wegleggen; (*een weg*) afleggen; (*er hat die Bierzig*) zurückgelegt = achter den rug. **Zurüd'legung**, w. = besparing; ('t) afleggen; nach z. dieses Weges = na dien weg afgelegd te hebben. **zurüd'lehnen sich**, fchw. (h.) = achteroverleunen; untätig lehnte sie sich in ihrem Sessel zurück = zonder iets te doen lag ze achterover in haar stoel.
zurüd'leiten, fchw. (h.); **-leiten**, fchw. (h.);

-leuchten, fchw. (h.) = terugleiden; -wenden (-sturen); -schijnen (-stralen; bijlichten *bij 't teruggaan*).
Zurüd'marsch, m. = terugmarsch. **zurüd'marschieren**, fchw. (f.) = terugmarcheeren, terugtrekken. **zurüd'melden sich**, fchw. (h.) = zijn terugkomst melden, zich melden (*na afwezigheid*).
zurüd'mögen, unr. (h.); **-müssen**, unr. (h.) = terugwillen; -moeten.
Zurüd'nahme, w. — = terugneming (*van zijn woord, van waren enz.*); herroeping, intrekking (*van een edikt, van zijn woord enz.*). **zurüd'nehmen**, ft. (h.) = terug-, wegnemen, (*zijn woord, belofte e. d.*) terugnemen, herroepen, intrekken. **zurüd'ndigen**, fchw. (h.) = noodzaken terug te gaan.
zurüd'prallen, fchw. (f.) = terugspringen, -kaatsen; (*golven*) -slaan; (*van schrik*) -deinzen. **zurüd'rechnen**, fchw. (h.); **-reisen**, fchw. (f.) = terugrekenen; -reizen.
zurüd'reiten, ft. (f.); **-rollen**, fchw. (f.) = terug-, achteruitrijden; -rollen.
zurüd'rudern, fchw. (f.); **-rufen**, ft. (h.) = terugroepen (achteruitroepen); -roepen.
zurüd'sagen, fchw. (h.); **-schaffen**, fchw. (h.) = terugzeggen (antwoorden); -bezorgen.
zurüd'schallen, fchw. (h.); **-schandern**, fchw. (f.) = terugklinken; -huiveren.
zurüd'schauen, fchw. (h.); **-scheuchen**, fchw. (h.); **-schiden**, fchw. (h.) = terugzien (achter zich zien); -jagen; -zenden (-sturen).
zurüd'schieben, ft. (h.) = terugschuiven, -duwen, achteruit, op zij, wegschuiven; einem den Eid z. = den eed aan iem. terugwijzen.
zurüd'schiffen, fchw. (f.); **-schlagen**, ft. (h.); **-schleichen**, ft. (f.); **-schleppen**, fchw. (h.) = terugvaren; -slaan (afslaan); -sluipen; -sleepon.
zurüd'schließen, ft. (h.) = uit 't latere gevolgtrekking(en) maken omtrent 't voorgaande; terugredeneeren; z. auf = gevolgt. maken omtrent. **zurüd'schnellen**, fchw. (h.) = terug-, achteruitwerpen; z., (f.) = terug-, losspringen.
zurüd'schreden, ft. (f. u. h.); **-schreiben**, ft. (h.) = terugschrijven (-deinzen, afschrijven); -schrijven.
zurüd'schreiten, ft. (f.); **-sehen**, ft. (h.) = terugstappen (achterwaarts st.); -zien.
zurüd'sehen sich, fchw. (h.) (nach); **-senden**, unr. (h.) = terugverlangen; -zenden.
zurüd'setzen, fchw. (h.) = op zij zetten, wegzetten (*als onbruikbaar bijv.*); (einen) achterstellen, verongelijken, (*ook*) iem. achteruitzetten; (*das hat ihn*) sehr zurückgesetzt = erg achteruitgezet (*wat zijn vermogen betreft bijv.*).
Zurüd'setzung, w. —, —en = terugplaatsing; achterstelling, verongelijking, *vgl.* zurücksetzen. **zurüd'sinken**, ft. (f.) = achterover-, terugzakken (*in de kussens bijv.*); weer vervallen (*in de ondeugd bijv.*); (*in das Nichts*) terugzinken.
zurüd'springen, fchw. (f.); **-springen**, ft. (f.) = teruggalopperen (-rennen); -springen (achteruitspringen).
zurüd'steden, fchw. (h.) = achteruit-, terugzetten; ein Loch z. = een stap teruggaan, wat retireeren, een toontje lager zingen. **zurüd'stehen(e)n**, unr. (h. u. f.) = achterafstaan, op den achtergrond blijven; (weil) hinter einem z. = (ver) bij iem. a., voor iem. onderdoen; von seinem Wort z. = zijn woord(en) intrekken. **zurüd'stellen**, fchw. (h.) = op zij, wegzetten; (*een klok*) terugzetten; (iem.) uitstel geven

(*mil. bijv.*); (*op de balans*) rezerveeren. **Zurück-**
stellung, w. = wegzetting enz., *vgl.* zurück-
stellen. **Zurückstoßen**, ft. (h.) = terug-, af-
stooten. **Zurückstößkraft**, w. = terug-
stootende kracht. **Zurückstrahlen**, fchw. (h.) =
terugstralen; -kaatsen, -werpen; -schijnen,
terugvallen. **Zurückstreichen**, ft. (h.) = terug-,
op zij-, wegstrijken. **Zurückstrom**, m. = terug-
stroom. **Zurückströmen**, fchw. (f.) = terug-
stroomen. **Zurückstürzen**, fchw. (f.) = achter-
overvallen, -storten, terugvallen; terugvliegen,
terugstormen.
Zurücktaumeln, fchw. (f.) = achteruit-, terug-
wankelen. **Zurücktreiben**, ft. (h.) = terug-
drijven. **Zurücktreten**, ft. (f.) = terugtreden,
achterwaarts gaan; aftreden, zijn ontslag
nemen; op den achtergrond treden; (von der
Prüfung, von der Wahl, von einem Geschäft
u. ä.) zich terugtrekken; aus dem Geschäft 3. =
uit de zaken gaan; (vom Kauf) afzien; (er
samt) nicht mehr 3. = er niet meer af; (*van*
rivier) binnen zijn oevers terugkeeren. **Zurück-**
tun, unr. (h.) = terugdoen, -brengen, -zetten;
(einen Schritt) achteruit doen.
Zurückverlegen, fchw. (h.) = terugbrengen
(*in den vroegeren toestand*); (*een leerling in een*
lagere klasse) terugzetten, verlagen; **zurück 3.** =
zich verplaatsen (*in vervlogen tijden*). **Zurück-**
verweisen, ft. (h.) = verwijzen (*naar iets*
vooraangaands).
Zurückwählen, fchw. (h.); **•wandern**, fchw.
(f.); **•weichen**, ft. (f.) = terug/wentelen; -trekken
(-reizen, -gaan); -wijken.
Zurückweisen, ft. (h.) = (iem.) afwijzen; (*een*
geschenk e. d.) van de hand wijzen, bedanken
voor, weigeren; (*aanbieding enz.*) weigeren;
(*slechte waar*) uitschieten; (*een eisch*) afslaan,
van de hand wijzen; (*een getuige*) wraken,
afwijzen; (*een beleediging*) van zich wijzen;
einen auf (Vff.) 3. = iem. op iets (*voora-*
gaands) (terug)wijzen.
Zurückwerfen, ft. (h.); **•wirten**, fchw. (h.) =
terug/werpen (-kaatsen); -werken.
Zurückwollen, unr. (h.); **•wünschen**, fchw. (h.) =
terug/willen; -wenschen.
Zurückzahlen, fchw. (h.); **•zählen**, fchw. (h.) =
terug/betalen; -tellen.
Zurückziehen, ft. (h.) = terugtrekken; (*een*
mil. post, een wetsonwerp) intrekken; (*zijn*
woord) terug-, intrekken; 3., (f.) = terug-
trekken; terugkomen (*in de vroegere woning*);
zurück 3. = terugtrekken (*van troepen*); zich
terugtrekken (*in de eenzaamheid*); sich von
den Geschäft 3. = zich uit de zaken terug-
trekken, uit de zaken gaan. **Zurückzuppen**,
fchw. (h.) = (berl.) achteruitkrabben.
Zuruf, m. = toe-, aanroep, kreet; durch 3. =
(*ook*) bij akklamatie. **Zurufen**, ft. (h.) = einem =
toeroepen. **Zurunden**, fchw. (h.) = afronden,
rond maken. **Zurüsten**, fchw. (h.) = toe-,
uitrusten.
Zurzeit = thans, op 't oogenblik.
Zur sage, w. —, —n = toezegging, belofte;
gegeven woord. **Zur sagen**, fchw. (h.) = beloven,
toezeggen; bevallen; (goed) bekomen; (over-
eenkomen met, beantwoorden aan); (S's Stüde)
sagen mir nicht zu = kunnen me niet bekoren;
(diese Speise) sagt mir nicht zu = bekomt mij
niet; (die Eingeladenen haben fast alle) zugegagt
= (de uitnodiging) aangenomen, beloofd te
komen.
Zusammen = tezamen, samen, bijelkaar, bijeen;

3. arbeiten = samen, met elkaar werken.
Zusammenarbeit, w. = samenwerking. **Zusam-**
menarbeiten, fchw. (h.) = samenwerken;
aan-elkaar, aaneen-werken; bijeenkrijgen met
werken.
Zusammenbandeln, fchw. (h.); sich ein Kleid-
chen 3. = een japonnetje bijelkaar scharrelen.
Zusammenballen, fchw. (h.) = als een bal in
elkaar rollen, (*de vuisten*) ballen; aanballen.
Zusammenbauen, fchw. (h.) = samenstellen,
in elkaar zetten. **Zusammenbegeben sich**, ft.
(h.) = bij elkaar komen. **Zusammenbehalten**,
ft. (h.) = bijeen-, bijelkaar houden. **Zusam-**
menbeißen, ft. (h.) = (*de tanden*) op elkaar
bijten. **Zusammenbekommen**, ft. (h.) = bijeen-,
bijelkaar krijgen. **Zusammenberufen**, ft. (h.) =
bijeeroepen, (*vergadering ook*) beleggen. **Zu-**
sammenberufung, w. = bijeenroeping, be-
legging.
Zusammenbetteln, fchw. (h.); **•binden**, ft.
(h.) = samen-, bijeen//bedelen; -binden.
Zusammenblasen, ft. (h.); **•bleiben**, ft. (f.) =
bijelkaar//blazen; -blijven.
Zusammenborgen, fchw. (h.) = bijelkaar
borgen. **Zusammenbrechen**, ft. (f.) = in elkaar-,
ineenzakken, bezwijken, neerzigen. **Zusam-**
menbringen, unr. (h.) = bijeen-, bijelkaar brengen,
samenvoegen. **Zusammenbruch**, m. = ineen-
storting, val, ondergang, kraach.
Zusammenbrängen, fchw. (h.) = samen-,
ineen-, opelkaar dringen. **Zusammenbrechen**,
fchw. (h.) = inelkaar draaien. **Zusammen-**
drückbar = samendrukbaar. **Zusammen-**
drückbarkeit, w. = samendrukbaarheid. **Zusam-**
menbruden, fchw. (h.) = in één (boek)deel
drukken; (*heel wat*) (af)drukken. **Zusammen-**
brüden, fchw. (h.) = samen-, inelkaar drukken.
Zusammenfahren, ft. (h.) = bijeenbrengen;
3., (f.) = tegen elkaar botsen; (met iem.)
samengaan; (*van schrik*) opspringen, beweging
van ontsteltenis maken, hevige ontstellen.
Zusammenfall, m. = ineenstorting. **Zusam-**
menfallen, ft. (f.) = inelkaar vallen, instorten,
in puin vallen; vervallen, afnemen; samen-
vallen.
Zusammenfallen, fchw. (h.); **•fassen**, fchw.
(h.) = samen//vrouwen (dichtvrouwen); -vatten.
Zusammenfassung, w. = samenvatting. **Zusam-**
menfinden, ft. (h.) = samen-, bijeenvinden;
sich 3. = (toevallig) bijeenkomen; zich ver-
eenigen. **Zusammenflechten**, ft. (h.) = samen-,
inelkaar vlechten. **Zusammenfliden**, fchw.
(h.) = aan elkaar lappen; (*een boek e. d.*) bij-
elkaar flikken, samenflansen. **Zusammenfließen**,
ft. (f.) = (*rivieren*) samenvloeiën, samen-
komen; (*kleuren*) in elkaar-, ineenvloeiën.
Zusammenfluß, m. = samenloop, -vloeiing
(*van rivieren*); ineenvloeiing (*van kleuren*);
toeloop (*van menschen*). **Zusammenfrieren**, ft.
(f.) = aan elkaar, vastvriezen. **Zusammen-**
fügen, fchw. (h.) = samen-, bijelkaar-, bijeen-,
aaneenvoegen, verbinden. **Zusammenführen**,
fchw. (h.) = bijeenbrengen.
Zusammengeben, ft. (h.) = verbinden, trouwen.
Zusammengeh(e)n, unr. (f.) = tezamen-, met-
elkaar-, samengaan; samen-, in elkaar loopen;
ver-, afvallen, verminderen. **Zusammenge-**
hören, fchw. (h.) = bijeen-, bijelkaar (be)hooren.
Zusammengehörig = bijeen(be)hoorend. **Zu-**
sammengehörigkeit, w. = ('t) bij-elkaar-
behooren, saamhoorigheid, verband, homoge-
niteit. **Zusammengefellen**, fchw. (h.) = bij

Zie ook 6.

elkaar voegen (doen), verbinden. **zusammengefasst** = samengesteld. **zusammengefasstblütig** = samengesteldbloemig. **zusammenhängen**, ft. (h.) = bijelkaar, aan elkaar gieten. **zusammenhängen**, fchw. (h.) = aan elkaar grenzen. **Zusammenhalt**, m. = vastheid, samenhang; overeenstemming; (ook) vereeniging. **zusammenhalten**, ft. (h.) = samen-, bijelkaar houden; (*geld, krachten*) ontzien, sparen; tegen elkaar houden (*ter vergelijking*); één, verbonden, heel, elkaar trouw blijven. **zusammenhängen**, fchw. (h.) = bijeengaren, opzamelen, (bije)hamsteren, bijeenschrapen. **Zusammenhang**, m. = samenhang, verband; betrekking; overeenstemming; (die Wörter) in 3. = in ('t) verband; ich bin aus dem 3. gekommen = ik ben den draad kwijt (geraakt). **zusammenhängen**, (ook) **hängen**, (vgl. hangen), ft. (h.) = (*vgl.*) aan elkaar hangen, met elkaar verbonden zijn; (*fig.*) samenhangen, verband houden; (wiltten Sie) wie diese Geschichte zusammenhängt? = hoe die geschiedenis in elkaar zit? **zusammenhängen**, fchw. (h.) = bij-, aan elkaar (op)hangen; ook = hangen. **zusammenhängen**, ft. (h.) = aan stukken houwen, in de pan hakken; afranselen. **zusammenhängen**, fchw. (h.) = opeenhoopen, -stapelen. **zusammenhängen**, fchw. (h.) = aan elkaar hechten, rijgen, naaien; (*een boek*) innaaien. **zusammenhängen**, fchw. (f.) = dichtgaan, heelen (*worden*); **z.**, (h.) = aaneen doen groeien, heelen. **zusammenhängen**, fchw. (h.) = tegen elkaar op-, aanhitsen. **zusammenhängen**, fchw. (h.) = in één juk spannen, onder 'tzelfde juk brengen (ook *fig.*). **zusammenhängen** **hängen**, fchw. (h.) = ineen-, dicht op elkaar hurken. **zusammenhängen**, fchw. (h.) = bijelkaar koopen, opkoopen. **zusammenhängen**, fchw. (h.) = aan elkaar ketenen; aaneenschakelen. **Zusammenhängen**, w. = samenklank, -stemmen, overeenstemming. **zusammenhängen**, fchw. (h.) = (*een mes enz.*) dichtknippen, -slaan, -doen; **z.**, (f.) = in elkaar zakken, dubbelslaan, (wie ein Taschenmesser) als een knipmes buigen. **zusammenhängen**, fchw. (h.) = aan elkaar vastkleven; vastplakken. **zusammenhängen**, fchw. (h.) = (*met stijfjesl*) aan elkaar -, vastplakken. **zusammenhängen**, ft. (h.) = samenklinken, harmoniëeren; (mit den Gläsern) klinken. **zusammenhängen**, fchw. (h.) = samenflansen. **zusammenhängen**, fchw. (h.) = aan elkaar knoopen. **zusammenhängen**, ft. (f.) = samen-, bijeenkomen; **z.** mit einem **z.** = 't hevig met iem. aan den stok krijgen, een hevige woordewisseling met iem. hebben. **zusammenhängen**, fchw. (h.) = samen-, aan elkaar koppelen, binden. **zusammenhängen**, fchw. (h.) = bijelkaarpakken. **zusammenhängen**, ft. (f.) = bijelkaar kruipen. **Zusammenhängen**, w. = .. fünfte = samen-, bijeenkomst. **zusammenhängen**, fchw. (h.) = aaneenkoppelen. **zusammenhängen** zie läppern. **zusammenhängen**, ft. (h.) = bijeen-, bij elkander laten. **Zusammenhängen**, m. = samenloop; (*van rivieren ook*) samenvloeiing. **zusammenhängen**, ft. (f.) = samen-, tehoop loopen; samenkomen, -stroomen; (*van kleuren*) in elkaar loopen; (*van stoffen*) krampen; (*van melk*) schiften, klonteren, in elkaar loopen. **Zusammenhängen**, m. = samenklank. **zusammenhängen**, fchw. (h.) = samen-, met elkaar leven. **zusammenhängen** = (samen)-

vouwbaar. **zusammenhängen**, fchw. (h.) = bij elkaar leggen; (Vftien) samensmelten; (Grundstüde) samenvoegen; (*brief, servet*) op-, samenvouwen. **Zusammenhängen**, w. = ('t) bijelkaar-leggen; samenvouwen; samensmelting (von Vftien); ruilverkaveling (von Grundstüden). **zusammenhängen**, ft. (h.) = bijelkaar leenen. **zusammenhängen**, ft. (h.) = bijelkaar lezen, zoeken; met elkaar lezen; (*heel wat*) aflezen. **zusammenhängen**, ft. (h.) = bij elkaar liggen. **zusammenhängen**, fchw. (h.) = aan elkaar solderen. **zusammenhängen**, fchw. (h.) = bijelkaar doen; samendoen. **zusammenhängen**, fchw. (h.); **-nähen**, fchw. (h.) = aan elkaar, vast/spijkeren; a. e. naaien. **zusammenhängen**, ft. (h.) = bijelkaar nemen; (*de kleeren*) opnemen; (die Abfätze) tegen elkaar slaan; (Bücher, Hefte, Stimmzettel) ophalen; feine Gedanken **z.** = goed nadenken; (feine Sträfte) vergaren, samenrapen; alles **zusammenhängen** = alles tezamenengenomen; **z.** = bedaren, kalmeeren, zich vermannen, zich bedwingen, zich beheerschen, rustig nadenken. **zusammenhängen**, fchw. (h.) = tegen, bij elkaar, in elkaar passen. **zusammenhängen**, fchw. (h.) = bij elkaar brengen (*in dezelfde omsluiting*), samen-, opeenpakken. **zusammenhängen**, fchw. (h.) = samenproppen, -pakken. **zusammenhängen**, fchw. (h.) = samen-, bijeenrapen; **z.** = zijn krachten bijeenrapen. een uiterste poging doen. **zusammenhängen**, fchw. (h.) = samentellen, bijeenrekenen. **zusammenhängen**, fchw. (h.) = bijelkaar rijmen; (*heel wat*) afrijmen; rijmen, met elkaar in overeenstemming brengen; **z.** = (op elkaar) rijmen, overeenstemmen, met elkaar strooken. **zusammenhängen**, ft. (h.) = neerhalen, afbreken. **zusammenhängen**, ft. (f.) = samen, met elkaar rijden; **z.**, (h.) = (*een paard*) af-, halfdood rijden. **zusammenhängen**, unr. (f.) = tegen elkaar aanrennen (-varen), met elkaar in botsing komen. **zusammenhängen**, fchw. (h.) = inelkaar-, oprollen. **zusammenhängen**, fchw. (h.) = samenrotten, -scholen. **Zusammenhängen**, w. = -en = samen-scholing. **zusammenhängen**, fchw. (h.) = bijelkaar schuiven; **z.**, (f.) = opschikken, op-, bij elkaar schuiven; plaats maken. **Zusammenhängen**, m. = bijeenroeping. **zusammenhängen**, ft. (h.) = bijeen-, samenroepen. **zusammenhängen**, fchw. (h.) = onder, door elkaar roeren, mengen. **zusammenhängen** **hängen**, fchw. (h.) = zich bijeenscharen. **zusammenhängen**, fchw. (h.) = samen-, bij elkaar schrapen. **zusammenhängen**, fchw. (h.) = bijelkaar, op een hoop scheppen. **zusammenhängen**, fchw. (h.) = opstapelen. **zusammenhängen**, ft. (h.) = (*een stad*) plat-, (*menschen*) overhoopschieten; (*geld*) bijelkaar leggen; **z.**, (f.) = samenkomen (*als de stralen van een cirkel*). **zusammenhängen**, ft. (h.) = in elkaar, in stukken, kort en klein slaan; (*een ledikant e. d.*) in elkaar opslaan, opzetten; (*een karpel e. a.*) in elkaar slaan, (op)vouwen; (die Abfätze) tegen elkaar slaan; (*geld, goederen*) bijelkaar brengen, opeenhoopen; **z.**, (h. u. f.) = tezamen, tegelijk slaan; tegen elkaar slaan; dichtslaan, -klappen; die Wellen schlugen über ihm **zusammen** = de golven sloten zich over (boven) hem. **zusammenhängen**, ft. (h.) = aan elkaar sluiten,

ketenen; op, in elkaar sluiten; (*de gelederen*) sluiten; (*ſich*) **z.** = (zich) aaneensluiten, zich vereenigen. **Zufam'menſchluf**, m. = aaneensluiting. **Zufam'menſchmelzen**, ft. (h.) = aan elkaar-, samen-, ineensmelten; **z.**, (f.) = (weg)smelten, -slinken. **Zufam'menſchmelzung**, w. = samensmelting. **Zufam'menſchmieden**, ſchw. (h.) = aaneen, aan elkaar smeden; samen, tegelijk smeden. **Zufam'menſchmiegen ſich**, ſchw. (h.) = zich tegen elkaar aanvlijen. **Zufam'menſchmierem**, ſchw. (h.) = samenflansen. **Zufam'menſchmüren**, ſchw. (h.) = aaneenrijgen, (dicht)binden; samen-, dicht-snoeren (*ook fig.*). **Zufam'menſchreden**, ft. (f.) = ontstellen. **Zufam'menſchreiben**, ft. (h.) = aaneenschrijven; compileeren; (*heel wat*) af-schrijven. **Zufam'menſchrumpfen**, ſchw. (f.) = in-, samenkrimpen, slinken; verschrompelen. **Zufam'menſchütteln**, ſchw. (h.) = door elkaar schudden. **Zufam'menſchütten**, ſchw. (h.) = bijelkaar doen, onderneemmen. **Zufam'menſchweißen**, ſchw. (h.) = aaneensmeden, -wellen. **Zufam'menſein**, f. —s = samen-, bijeenzijn. **Zufam'menſetzen**, ſchw. (h.) = bij elkaar zetten; samenstellen, inelkaar zetten; **ſich z.** = samengesteld zijn, bestaan (uit). **Zufam'menſetzung**, w. —, —en = samenstelling, bouw. **Zufam'menſintzen**, ft. (f.) = inelkaar zakken. **Zufam'menſitzen**, ft. (h.) = bijelkaar zitten. **Zufam'menſpannen**, ſchw. (h.) = bijelkaar, aan-, inspannen. **Zufam'menſparen**, ſchw. (h.) = bij en sparen. **Zufam'menſpiel**, f. = samenspel. **Zufam'menſprechen**, ft. (h.) = in 't huwelijk verbinden, trouwen. **Zufam'menſteden**, ſchw. (h.) = aan elkaar-, vaststeken; bijelkaar zitten; (*de hoofden*) bijelkaar steken. **Zufam'menſted(e)n**, unr. (h.) = bijelkaar, naast elkaar staan (*ook fig.*), gemeene zaak maken, samenwerken. **Zufam'menſtellen**, ſchw. (h.) = samen-voegen, bijelkaar plaatszen; in elkaar zetten, monteeren; rangschikken, ordenen, klassifi- ceeren; (*den uitslag van de verkiezingen e. d.*) opmaken; op-, aangeven, vergelijken; kollation- neeren. **Zufam'menſtellung**, w. = samen- voeging, rangschikking enz., *vgl.* **Zufammen- ſtellen**; (*ook*) overzicht, opgave, lijst. **Zufam'menſteuern**, ſchw. (h.) = bijeen-, oppbrengen. **Zufam'menſtimmen**, ſchw. (h.) = overeen- stemmen. **Zufam'menſtoppeln**, ſchw. (h.) = bijeenzoeken, -rapen, -scharrelen; samenflansen. **Zufam'menſtoß**, m. = schok; botsing (*van treinen*); aanvaring (*van schepen*); (*fig.*) botsing, konflikt. **Zufam'menſtoßen**, ft. (h.) = tegen elkaar stooten; die *Gläser* (mit den *Gläsern*) **z.** = klinken; (*in een vizel*) fijnstooten; (*huizen*) in elkaar steken, samenvoegen; **z.**, (f.) = tegen elkaar stooten, met elkaar in botsing komen (*ook fig.*); tegen elkaar aankomen, samenkomen. **Zufam'menſtrömen**, ſchw. (f.) = samenstromen. **Zufam'menſtücke(l)n**, ſchw. (h.) = met stukjes en beetjes bijelkaar brengen, samenflansen; lappen, (weer) heel maken. **Zufam'menſtumpfen**, ſchw. (h.) = bij elkaar flikken, in elkaar knoeien, samenflansen. **Zufam'menſtürzen**, m. = (in)eenstorting; val. **Zufam'menſtürzen**, ſchw. (f.) = instorten, invallen, -zakken; (*fig.*) vallen, ineenstorten. **Zufam'menſtragen**, ft. (h.) = bijeenbrengen, vergaren. **Zufam'menſtreffen**, ft. (f.) = elkaar ontmoeten; samenvallen (*van gebeurtenissen*); bijelkaar passen; mit einem **z.** = iem. toevallig aantreffen, ontmoeten; **das z.** = de ontmoeting;

't samenvallen; de samenloop (*van omstandig- heden*). **Zufam'menſtreiben**, ft. (h.) = bijeen- drijven; bijelkaar krigen, opdoen. **Zufam'men- treten**, ft. (f.) = bijeenkomen; gemeene zaak maken, zich verbinden, zich vereenigen. **Zufam'mentun**, unr. (h.) = bijelkaar doen; **ſich z.** = zich vereenigen.

Zufam'menwachen, ft. (f.) = samen-, aan elkaar groeien. **Zufam'menwachen**, ſchw. (h.) = opeenwaaien. **Zufam'menwerfen**, ft. (h.) = bijelkaar, overhoop werpen; vermengen; ver- warren, door elkaar gooien. **Zufam'menwürden**, ft. (h.) = in elkaar vlechten. **Zufam'menwürfen**, ſchw. (h.) = samenwerken. **Zufam'menwürfen**, ſchw. (h.) = bij en door elkaar gooien; zufam- mengewürfelte Geſellſchaft = bont, samen- geraapt gezelschap, allegaartje.

Zufam'menzählen, ſchw. (h.) = samentellen. **Zufam'menziehen**, ft. (h.) = (*troepen, letter- grepen e. d.*) samentrekken; in elkaar trekken; **z.** (f.) = samen gaan wonen; **ſich z.** = (zich) samentrekken, (in)krimpen; (*Wolven*) ziehen ſich **Zufammen** = pakken zich samen. **Zufam'menzuden**, ſchw. (f.) = (hevig) ontstellen, schrikken. **Zufam'menzwängen**, ſchw. (h.) = met geweld samenvoegen.

[**Zufamt** zie ſamt II].

Zuſatz, m. = toe-, bijvoeging; toevoegsel; bijvoegsel, bijlage, aanhangsel. **Zuſatzartikel**, m. = additioneel -, aanvullingsartikel. **Zuſatzbeſtimmung**, w. = aanvullingsbepaling. **Zuſatzmaſchine**, w. = hulpmachine. **Zuſatzmaterial**, f. = aanvullingsmateriaal.

Zuſchanden zie Ɖhande.

Zuſchanden, ſchw. (h.) = bezorgen, toestoppen. **Zuſcharen**, ſchw. (h.) = toe-, dichtgooien (*met aarde*). **Zuſchauen**, ſchw. (h.) = toezien, toekijken; einem **z.** = naar iem. kijken. **Zuſchauer**, m. —s, — = toeschouwer; [*naam van een periodiek*: „spektator“]. **Zuſchauerraum**, w. = ruimte voor de toeschouwers, voor 't publiek, zaal. **Zuſchauen**, ſchw. (h.) = toe-, dicht- scheppen. **Zuſchiden**, ſchw. (h.) = toezenden, sturen. **Zuſchieben**, ft. (h.) = (*grendel*) toe-, dichtschuiven; (iem. iets) toeschuiven; (*ook*: iem. iets) aanwrijven; *vgl.* **Eid. zuſchießen**, ft. (h.) = (*geld*) toeleggen, bijvoegen; (auf einen) (los)vuren, schieten; **z.**, (f.) = toeschieten; (auf einen) toeschieten, toe- snellen.

Zuſchlag, m. = toewijzing (*bij een verkoop*), gunning (*bij aanbesteding e. d.*); toeslag, bij- betaling; opcenten; bij-, toevoeging; er erhielt den **z.** = 't werd hem toegewezen; einem den **z.** erteilen = ('t werk e. d.) iem. toewijzen, gunnen; der **z.** erfolgt ſofort = de toewijzing geschiedt onmiddellijk, voetstoots. **Zuſchlagen**, ft. (h.) = toe-, dichtslaan; (*iem. den bal*) toetslaan; (*bij een verkoop*) verkoopen, toewijzen; er op losslaan; (*de onkosten*) er bij voegen; (*ook alg.*) voegen bij, onderbrengen bij; [(die *Ärznei*) hat mir nicht zugeſchlagen = is mij niet goed bekommen]; **z.**, (f.) = toe-, dichtslaan. **Zuſchläger**, m. = voorslaander (*bij den smid*); (*ook*) iem. die er maar opslaat. **Zuſchlagporto**, f. = strafport(o). **Zuſchlagſbillet**, f. = *tarie*, w. = suppletie-, aanvullingsbiljet. **Zuſchlagſ- freit**, w. = termijn van toewijzing. **Zuſchlagſ- prämie**, w. = supplementaire premie. **Zuſ- ſchlagſteuern**, Pl. = opcenten. **Zuſchleifen**, ft. (h.) = (aan)slippen. **Zuſchleppen**, ſchw. (h.) = aan-, toeslepen.

Zie ook 6.

zufchließen, ft. (h.); **zufchließen**, ft. (h.) = toe-, dichtsluiten; -smijten.
zufchmelzen, ft. (h.); **zufschmelzen**, ft. (h.); **zufschmelzen**, ft. (h.); **zufschmelzen**, ft. (h.) = dicht-, toefmelten; -slaan; -smeren; -gespen.
zufschmappen, ft. (h.) = toehappen; **zufschneiden**, ft. (h.) = toe-, dichtknippen, toeslaan. **Zufschneidebrett**, f. = snijplank. **Zufschneidemeffer**, f. = uitsnijmes. **Zufschneiden**, ft. (h.) = (een kleed, blik enz. op maat) knippen, uitsnijden; (fi.) pasklaar maken. **Zufschneider**, m. = knipper, coupeur. **Zufschneidetiich**, m. = werk-, knip-, snijtafel (van kleer- of schoenmaker). **Zufschneien**, ft. (h.) = dicht-, toesneuwen. **Zufschneit**, m. = snit, fatsoen, coupe; inrichting, gedaante. **Zufschneuren**, ft. (h.) = toe-, dichtrijven, toebinden; toesnoeren.
Zufschrauben, ft. (h.) = toe-, dichtschoeven. **Zufschreiben**, ft. (h.) = (er) bijschrijven; (iem. iets) toeschrijven, -kennen; [(een boek e. d.) opdragen]; (er hat es) sich selbst zufschreiben = zichzelf te wijten. **Zufschreiben**, ft. (h.) = toeschreeuwen, -roepen. **Zufschreiben**, ft. (f.) = aan, toestappen; tüchtig z. = flink a.; (auf einen) t. **Zufschreiben**, w. = schrijven, brief, letteren, missieve; [opdracht (van een boek e. d.)]. **Zufschreiben** = schriftelijk.
Zufschulden zie Schuld I. **Zufschuß**, m. = aanvulling, bijbetaling; toelage, subsidie, toe-, bijslag; (bij boekdr.) overvellen, -bladen, blanke bladen. **Zufschußklasse**, w., **verein**, m. = voor- schotkas. **Zufschußtern**, ft. (h.) = toestoppen, bezorgen; bijdragen. **Zufschützen**, ft. (h.) = (er) bijdoen, -gieten; dichtgooien, aanplempen, dempen. **Zufschützen**, ft. (h.) = (iem. iets) onder eede beloven, verzekeren.
Zufsehen, ft. (h.) = toezien, -kijken, opletten, oppassen, zorg dragen; genau z. = nauw (toe-) kijken; dem Spiel z. = naar 't spel zien; (diesem Leiden kann ich nicht) aanzien; sieh du zu, wie du mit ihm fertig wirst = zie maar hoe, zorg er voor dat je 't met hem klaar speelt; da mag er z. = laat hij maar oppassen; das z. kostet nichts = zien kost niets; ich hatte das z. = ik kon toekijken. **Zufsehend** = zichtbaar, zienderoogen. **Zufsehen**, unr. ft. (h.) = toezenden. **Zufsehen**, ft. (h.) = bij-, toevoegen; (er bij) inschieten, (er op) toeleggen; toe-, dichtzetten; (in 't domino) sluiten; einem hart (scharf usw.) z. = iem. hevlg bestoken, in 't nauw brengen; 't vuur nauw aan de schenen leggen enz.; einem mit Bitten stark z. = iem. voortdurend met verzoeken lastig vallen; (Arbeitszeiten die einem) sehr z. = erg aangrijpen; (der Klafche) aanspreken; (er hat) nichts zufsehen = niets bij te zetten, niets te verliezen; ich habe dabei zugefeht = ik heb er op toegelegd; dem Gold Kupfer z. = koper bij 't goud voegen; (schp.: een touw) aanhalen. **Zufsehen**, ft. (h.) = verzekeren, vast beloven, waarborgen. **Zufsehen**, w. = -en = verzekering, toezegging, belofte.
Zufschließen, ft. (h.) = (toe-, dicht)sluiten. **Zufspielen**, ft. (h.) = toespelen. **Zufspielen**, ft. (h.) = aanpunter, puntig, scherp maken; ein Gläschen zum z. = een glaasje op de valreep, tot slot; sich z. = in een punt uitloopen; (dikwijls fig.) (zich verscherpend) uitloopen, zich toespitsen; (die Frage) hatte sich dermaßen zugefpißt = had een zoo scherp karakter aangenomen; sich a. zu = uitloopen op. **Zufsprache**, w. zie Zufpruch. **Zufsprechen**, ft. (h.) = (iem.

vriendelijk, kalmeerend) toespreken; (moed) inspreken; (iem. een bezit, een recht) toekennen, toewijzen; (der Klafche) fleißig z. = terdege aanspreken; dem Esen z. = zich te goed doen aan 't eten; [einem z. = bevallen, behagen; einem Plan z. = met een plan strooken; einem, bei einem z. = voorfpreken]; fprechen Sie nur zu = spreek maar op. **Zufprechung**, w. = toewijzing. **Zufspringen**, ft. (f.) = toespringen. **Zufspruch**, m. = (troostende, bemoedigende) toespraak, woorden, vertroosting, ('b) toespreken, vriendelijke aandrang; (der Loden, der Kaufmann hat) viel od. guten z. = veel aanloop, veel te doen; (Speifen) finden viel z. = hebben veel aftrek. **Zufstehen**, ft. (h.) = de spon (er) op doen, met een prop afsluiten. **Zufstand**, m. = toestand, staat; Zufstände kriegen = 't op de zenuwen krijgen. **Zufstande kommen** = tot stand komen, werkelijkheid worden; etw. z. bringen, mit etw. z. kommen = iets tot stand brengen, volbrengen, klaar spelen. **Zufständig** = bevoegd, kompetent. **Zufständigkeit**, w. = bevoegdheid, competentie. **Zufständigkeitskreis**, m. = bevoegdheidskring, -gebied, ressort. **Zufständig** = in blijvend toestand verkeerd. **Zufstatten kommen** = te-pas, te-stade komen. **Zufsteden**, ft. (h.) = toe-, dichtsteken, dichtspelden; (einem etw.) toestoppen. **Zufstehen**, unr. (h.): das steht ihm zu = dat is hem geoorloofd, toegestaan, komt hem toe; dat past, voegt hem; einem steht das Recht zu = iem. heeft 't recht, 't staat iem. vrij; [ook = zugefehen, anfehen]. **Zufstellen**, ft. (h.) = toemaken, afsluiten, barrikadeeren; (meest: einem etw.) ter hand stellen, doen geworden, doen toekomen, bezorgen; (een dagvaarding, e. d.) beteekenen. **Zufstellung**, w. = overhandiging, bezorging; beteekening. **Zufstellungsurkunde**, w. = deurwaardersexploot. [Zufstehen, ft. (f.) = door sterfgeval toekomen, ten deel vallen]. **Zufstern**, ft. (h.) = bijdragen; z., (f.) = (auf den Safen) aan-, toesturen = dem Safen z. **Zufstimmen**, ft. (h.): einem, einer Meinung z. = met iem., met een meening instemmen, 't eens zijn; (etw.) toestemmen, -staan; zufstimmend = (ook) bevestigend. **Zufstimmung**, w. = toe-, instemming; bevestiging. **Zufstopen**, ft. (h.) = (dicht-, toe)stoppen, lappen; (einem etw.) toestoppen. **Zufstufen**, ft. (h.) = kurken. **Zufstufen**, ft. (h.) = toe-, dichtstooten, (er op) toe stooten; z., (f.) = (van iets onaangenaams) overkome, gebeuren; ihm ist ein Unglück zugeftogen = hem is een ongeluk overkomen, hij heeft een ongeluk gehad. **Zufstufen**, ft. (h.): einem Ziele z. = op een doel afgaan, iets nastreven. **Zufstrom**, m. = toevloed, -strooming. **Zufstromen**, ft. (f.) = toestroomen. **Zufstücken**, ft. (h.) = be-, toedekken. **Zufstücken**, ft. (f.) = (auf einen) op iem. toevliegen, aanstormen. **Zufstücken**, ft. (h.) = fatsoeneeren (ook fig.); africhten, dressereeren; (fig.) pasklaar maken, arrangeeren. **Zufstücken** = te voorschijn, voor den dag, aan 't licht; vgl. fdrbern. **Zufstücken**, ft. (h.) = betakelen, optuigen. **Zufstücken**, ft. (h.) = op den tast toelopen; lomp toetasten, lomp, onhandig doen. **Zufstücken** zie täppisch. **Zufstücken**, w. = bestanddeel, ingrediënt; iets er bij, iets toe, toetje; (bij den kleermaker) verschoet, fournituur. **Zufstücken**, f. = s, = extraetje,

toetje. [**zu'tätig** = zutuid; (*ook*) handtas-
telijk]. **zuteil' zie Teil**. **zu'teilen**, *schw.* (h.) =
toe(bei)deelen; (*gerechtelijk*) toewijzen. **Zu'tei-
lung**, w. = toedeeling; toewijzing.
Zut'phen, f. = Zutten.
zu'tragen, *ft.* (h.) = toe-, aandragen; over-,
aanbrengen, (ver)klikken; **ich** z. = zich
toedragen, gebeuren, gaan. **Zu'träger**, m. =
aanbrenger, (ver)klikker. **Zuträgerci'**, w. —,
—en = aanbrengerij, verklikkerij. **zu'träftig** =
voordeelig, nuttig, heilzaam, gezond, bevorder-
lijk; *etw. ist mir nicht z.* = (*ook*) bekomt mij
niet goed. **Zu'träftigkeit**, w. — = nuttigheid,
heilzaamheid.
I. **zu'trauen**, *schw.* (h.) *einem etw.* = iets van iem.
verwachten, iem. tot iets in staat achten; *dem
traue ich alles zu* = hem acht ik tot alles in
staat; (*das hätte ich*) *dem Kleinen nicht zuge-
traut* = niet achter dien kleine gezocht;
ich habe ihm zu viel zutraut = ik heb hem
(zijn krachten enz.) overschat. II. **Zu'trauen**,
f. —s = vertrouwen; *habe z. zu mir* = stel
vertrouwen in mij, vertrouw mij.
zu'traulich = vertrouwend, betrouwelijk; z.
gegen = vertr. met. **Zu'traulichkeit**, w. — =
vertrouwen, betrouwelijkheid. **zu'treffen**, *ft.*
(h.) = waar blijken, op-, doorgaan, uitkomen;
(*seine Behauptung*) *trifft nicht zu* = gaat niet op;
zu'treffend = juist, passend, raak, ad rem;
z. sein (*ook*) = *zutreffen*. **zu'treiben**, *ft.* (h.) =
jagen, drijven naar ... toe; (*klanten*) aan-
brengen; z., (f.) = drijven naar. **zu'treten**,
ft. (h.) = toe-, dichttrappen; z., (f.) = nader-,
toetreden; *einem Verein z.* = tot een ver-
eeniging toetreden. **Zu'tritt**, w. = aanvoer
(*van vee*). **zu'trinten**, *ft.* (h.) *einem z.* = iem.
toedrinken, iem. gezondheid drinken; *nur z.* =
maar doordrinken; *trint zu!* = drink dan!
Zu'tritt, m. = entrée, (recht van) toegang;
bei freiem z. = tegen vrij entrée.
zu'tulich = gediensstig, voorkomend, vriendelijk,
lief; vleierig. **Zu'tulichkeit**, w. — = gediensstig-
heid enz.
I. **zu'tun**, *unr.* (h.) = toe-, dichtdoen; (er) bij-
doen, bijvoegen. II. **Zu'tun**, f. = toedoen.
zu'tunlich *zie* zutulich.
zuun gunsten (Gen.) = ten nadeele (van).
zuun terst *zie* unterst.
zu'verlässig = be-, betrouwbaar, waarop te
rekenen valt, geloofwaardig; welingelicht;
solide. **Zu'verlässigkeit**, w. — = betrouwbaar-
heid; zekerheid; geloofwaardigheid; soliditeit.
zu'verlässiglich *zie* zuverlässig. **Zu'versicht**,
w. — = vast vertrouwen, gerustheid (op de
toekomst); stellige verwachting. **zu'versichtlich**
= vertrouwend, vol vertrouwen, gerust, stellig;
met vertrouwen. **Zu'versichtlichkeit**, w. — =
gerustheid, zekerheid, stellig vertrouwen,
stelligheid.
zubielf = teveel; *met klemtoon op zu*: *zu viel*.
zuvor = tevoren; vooraf, eerst; [den andern
z. = vóór de anderen uit]. **zuvorbedenken**,
unr. (h.) = vooraf bedenken. **zuvorberst** =
eerst, vooraf, vóór alles, allereerst, in de
eerste plaats, vooraan. **zuvorkommen**, *ft.* (f.) =
voorko'men, voor'komen, vóór zijn; *der*
(Telegraph *ist* dem Flüchtling) *zuvorgetommen* =
voor'gekomen, te vlug-af geweest; *Sie kommen*
meinen Wünschen zuvor = u voorkomt mijn
wenschen. **zuvorkommend** = voorko'mend,
gedienstig. **Zuvorkommenheit**, w. — = voor-
ko'mendheid. **zuvor'tun**, *unr.* (h.): *es einem in*

einem Dinge z. = iem. in iets overtreffen, de
loef afsteken.
Zu'wachs, m. —es = aanwas, aangroeiing,
vermeerdering, akkres; z. an (Dat.) od.
von Vermögen = verm. van vermogen; *auf
den z. machen* = op den groei maken. **zu'-
wachsen**, *ft.* (f.) = toe-, dichtgroeien; (*ein
großer Vorteil*) *wird ihm z.* = zal hem te beurt,
ten deel vallen; *daraus wird ihm etwas Gutes
z.* = daaruit zal voor hem wat goeds voort-
komen, voortspruiten. **zu'wägen**, *schw.* u. *ft.* (h.)
= toewegen; toebedeelen. **zu'wägen**, *schw.* (h.)
= rollen, wentelen naar ... (toe); *einem etw. z.* =
iem. iets toewentelen, iem. iets op den hals
laden; (*den Eingang mit ...*) *z.* = toe-, dichtrollen
(*met een rotsblok bijv.*). **zu'wandern**, *schw.* (f.):
einem Orte z. = maar een plaats toegaan,
trekken. **zu'wanken**, *schw.* (f.): *einem Orte z.* =
naar een plaats wankelen. **zu'warten**, *schw.* (h.)
= afwachten; *einem Dinge z.* = 't einde van iets
a.; **zu'wartend** = afwachtend; z. de Stellung,
haltung = a..e houding. **zu've'bringen**,
unr. (h.) = teweeg-, tot stand brengen. **zu've-
hen**, *schw.* (h.) = toe-, dichtwaaien; (*einem
Luft*) *toewaaien*. **zu'veisen** = soms, somtijds;
van tijd tot tijd. **zu'veisen**, *ft.* (h.) = toewijzen,
gunnen; *einem die Stundschaff z.* = met de
klandizie begunstigen. **Zu'veisung**, w. =
toewijzing, gunning; order. **zu'veissen**, *schw.*
(f.): *dem Grabe z.* = wegwijnend den dood
tegemeet gaan. **zu'vewenden**, *unr.* (h.) = toe-
keeren, -wenden; (*einem den Rücken*) *toekeeren*;
(*einem seine Freundschaft*) *schenken*; *einer
Sache seine Aufmerksamkeit z.* = zijn aandacht
op iets vestigen, aan iets wijden; *einem etw. z.* =
iem. iets doen toekomen, schenken, met iets
begunstigen; (*einem einen Vorteil*) *aanbrengen*;
ich *einem Orte z.* = zich naar een plaats
begeven; *ich dem Studium z.* = zich op de
studie toeleggen, zich aan de studie wijden;
(*sein Benehmen*) *wendet ihm alle Herzen zu* =
doet hem aller harten winnen; *das Herz dem
Giften z.* = zijn hart aan ijdelheid hangen.
Zu'vewendung, w. = ('t) toekeeren, toewenden,
schenking, gift, bijdrage enz., *vgl.* *zuwenden*;
(*ook*) ondersteuning.
zu'venig = te weinig; *vgl.* *zuviel*.
zu'verferen, *ft.* (h.) = (*deur*) toe-, dichtslaan,
toe-, dichtwerpen; (*sloot*) dempen, aanplempen;
(*graf*) volgooien; (iem. iets) toewerpen.
zu'verder mit Dativ = tegen, ongunstig, in
strijd met; (*das Glück ist ihm*) *ongunstig*; *er ist
mir z.* = ik heb een hekel aan hem, hij is mij
antipathiek; (*eine Speise*) *ist mir z.* = staat mij
tegen; *dem Befehl z. handeln* = in strijd met
't bevel handelen, 't bevel overtreden; *den
Vorschriften z. laufen* = indrutschen tegen,
niet strooken met de voorschriften; z. *lauten*
= in strijd zijn, strijdig zijn (met); *ich etw.
z. essen* = zich iets tegen eten; [in *einem sind
wir z.* = in één ding verschillen wij]; (*gwst.*)
ein z. .er Mensch = een onaangenaam mensch.
Zu'verhandlung, w. = overtreding. **zu've-
berlaufen**, -*lauten usw.*, *vgl.* *zu'veder*.
zu'veinken, *schw.* (h.) *einem* = iem. toewenken.
zu'velven, *schw.* (h.) = overwelven. **Zu'veuchs**
zie Zuwachs.
zu'vezahlen, *schw.* (h.) = bijbetalen. **zu'vezählen**,
schw. (h.) = (er)bij tellen; (iem. iets) toetellen.
zu'vezeiten = bij tijden, somtijds; *vgl.* *Zeit*.
zu'veziehen, *ft.* (h.) = toe-, dichttrekken, (*knoop*)
aanhalen; op den hals halen, bezorgen; roepen,

er bij halen (*ter deelneming* enz.); (einen Arzt) er bij roepen, raadplegen (*vgl. hinzuziehen*); das wird ihm einen Beweis z. = dat zal hem een berisping bez.; sich eine Krankheit z. (h.) = zich een ziekte op den hals halen, een ziekte opdoen; der Strid zieht sich zu = gaat toe, in den knoop; z., (f.) = zich vestigen; (*van dienstboden*) in dienst treden; dem Meere z. = naar (de) zee trekken. **Zuzucht**, w. = jong fokvee. **Zuzug**, m. = aankomst; toevloed; versterking (*v. troepen bijv.*). **Zuzügler**, m. —s, — = later aangekomene, nieuwe inwoner; meeloper, vrijwilliger. **zuzüglich**: z. 10 Proz. = onder (met) bijvoeging van 10%; z. des Stontos = met bijtelling van, inclusief de korting. **zuzwängen**, (schw.) (h.) = met geweld toe-, dichtdoen.

zw. = zwitschen.

zwacken, (schw.) (h.) = knippen, tergen, plagen.

Zwang, m. —(e)s = dwang, geweld; [ban, jurisdictie]; tun Sie sich keinen Z. an = doe u geen geweld aan, maak 't u niet moeilijker, geneer u niet. **zwängen**, (schw.) (h.) = persen, klemmen, dringen; ich zwänge mich durch die Tür = ik pers me enz.; einen in Bande z. = iem. in (drukkende) boeien klemmen.

zwanglos = ongedwongen, natuurlijk, vrij; z..e Hefte = aan geen vasten termijn of omvang gebonden afleveringen, vrije afl.

Zwanglosigkeit, w. — = ongedwongenheid enz.

Zwangsmassregel = middel zie Zwangsm.

Zwangsleihe, w. = gedwongen leening; ook =

Sarbellensammel (*scherts.*). **Zwangsarbeit**,

w. = dwangarbeid. **Zwangsbeziehung**,

w. = gedwongen, verplichte bebouwing, ver-

bouwing; *vgl.* Zwangswirtschaft. **Zwangs-**

dienst, m. = dwangdienst. **Zwangsenteignung**,

w. = onteigening. **Zwangsziehung**, w. =

dwang-, rijksopvoeding (*in gestichten* enz.).

Zwangsziehungsanstalt, w. = rijksop-

voedingsgesticht; tuchtschool. **Zwangsinnung**,

w. = (*in Oostenr.*) wettelijk gilde. **Zwangs-**

jude, w. = dwangbuis. **Zwangsliste**, w. =

verplicht (*d. i. rijks*) ondersteuningsfonds.

Zwangskurs, m. = dwangkoers, wettelijk

vastgestelde k. **Zwangsloge**, w. = onaange-

name, benarde toestand. **Zwangsmaßregel**,

w. = dwangmaatregel. **Zwangsmitglied**, f.

= dwangmiddel. **Zwangspflicht**, w. = gedwongen

gewetensplicht. **Zwangsübertragung**, w. =

(*gerechtelijke*) openbare verkoop. **Zwangs-**

verfahren, f. = dwangmaatregel, executie.

Zwangsvergleich, m. = gerechtelijk akkoord

(*bij faillissement*). **Zwangsverkauf**, m., **ver-**

steigerung, w. = (*gerechtelijke*) openbare

verkoop, exekutoriale verkoop; etw. zum

(zur) Z. bringen = iets in 't openbaar ver-

koopen. **Zwangsversicherung**, w. = gedwongen

verplichte verzekering. **Zwangsvollstreckung**,

w. = executie. **Zwangsvorstellung**, w. =

dwangvoorstelling, -beeld. **zwangsweise** =

door dwang, gedwongen; gerechtelijk. **Zwangs-**

wirtschaft, w. = dwangstelsel, *vgl.* Zwangs-

bewirtschaftung.

Zwanzig = twintig. **Zwanziged**, f. = twintig-

hoek. **Zwanziger**, m. —s, — = twintigjarige;

twintigkruisstuk; soldaat van 't 20ste

(regiment); (er ist) in den 3. n. in den 3. Jahren

= in de twintig; (es geschah) in den 3. Jahren

= tusschen '20 en '30, in de twintig jaren.

zwanzigerlei = twintigerlei. **zwanzigfach** =

twintigvoudig, -maal zoo groot; das Zw. e.

ein Zw. es = 't, een twintigvoud. **Zwanzig-**

flach, f. —(e)s, —e, **flächner**, m. —s, — =

twintigvlak. **zwanzigjährig** = twintigjarig.

Zwanzigmarkstück, f.; **zwanzigstück**, f. =

twintigmarkstuk; -penningstuk.

Zwanzigpfänder, m. = twintigponder. **zwanzig-**

stige (ber, die, das) = twintigste. **Zwanzigstel**,

f. —s, — = twintigste (deel). **zwanzigstens** =

ten twintigste.

zwanzigern = zwitfchern. **zwanzig(e)lig** =

druk, woelig, beweeglijk. **zwanzeln**, (schw.) (h.) =

spartelen, druk, beweeglijk zijn.

zwar = wel-is-waar, wel; und z. = en wel.

Zwed, m. —(e)s, —e = doel (*abstrakt*), be-

doeling, oogmerk, intentie; [eindpunt]; feinen

Z. erreichen, verfehlen = zijn doel bereiken,

missen; zu diesem Z. = te dien einde, met

dat doel; zu welchem Z.? = met welk doel?

waartoe? das hat gar keinen Z. = dat dient tot

niets; der Z. heiligt die Mittel = 't doel heiligt

de middelen; der letzte Z. = 't einddoel;

ohne Z. und Ziel = doelloos; ook = **Zwed.**

zweckdienlich = doeltreffend, -matig, geschikt.

Zwecke, w. —, —n = (*houten of metalen*) pin,

punaise, platkop, tapijtnagel. **zwecken**, (schw.)

(h.) = (vast)pennen, met pennen (stiften)

beslaan; [streven (naar), dienen, bedoelen].

zweckentfprechend = doelmatig, -treffend.

Zwedessen, f. = feestmaal, banquet. **zwecklos** =

doel-, nutteloos. **Zwedlosigkeit**, w. — = doel-,

nutteloosheid. **zweckmäßig** = doelmatig,

geschikt, gepast. **Zwedmäßigkeit**, w. = doel-

matigheid enz. **Zwedmäßigkeitstrübsüchtheit**, Pl.:

aus Z. = om redenen van doelmatigheid.

zwecks (mit Gen.) = ten behoeve van, voor;

ter, ten, tot. **Zwedschuß**, m. = raak schot.

Zwedverband, m. = bond (*van gemeenten* enz.

tot gemeenschappelijke doeleinden). **zweckvoll** =

doelmatig, -treffend. **zweckwidrig** = ondoel-

matig, ongeschikt, averechts(ch). **Zwedwidrig-**

keit, w. — = ondoelmatigheid enz.

Zweh zie Quehle.

[zwee = twee]. **zwei** = twee; eine Z. = een 2;

zu z. en = twee aan twee, met z'n tweeën;

alle z. Tage: om den anderen dag. **zweiarmig** =

tweearmig. **zweibahnig** = met (van) twee

banen.

zweibeinig; **zweiblättrig**; **zweiblättrig** = twee|

beinig; -bladerig, -bloemig.

Zweibrücken, f. = Tweebruggen.

Zweidecker, m. —s, — = tweedekker. **zwei-**

deutig = dubbelzinnig, verdacht, van twijfel-

achtig alloo; dubbelhartig; (*vgl.*) voor twee

uitleggingen vatbaar. **Zweideutigkeit**, w. —,

—en = dubbelzinnigheid, verdachtheid, dubbel-

hartigheid. **zweidrehtig** = tweedradig, dubbel

getwijd. **zweie** = twee. **zweien sich**, (schw.)

(h.) = in tweeën gaan, zich splitsen; onenig

worden; (*ook wel*) bij elkaar komen, zich

verbinden. **Zweier**, m. —s, — = tweepennig-

stuk, (een) 2; iem. van 't 2de (*regiment bijv.*),

wijn van 't jaar '02 enz. **zweierlei** = tweelei;

Verprechen und halten sind z. = beloven en

doen zijn twee; hier ist non z. die Rede = er is

hier sprake van verschillende zaken.

zweifach (-fältig); **zweifach**; **zweifach**; **zweifam-**

lienhäus, f.; **zweifach** = twee|voudig (dubbel);

-vakkig; -draads; -gezinshuis; -kleurig.

Zweifeln, m. —s, — = twijfel; in (im) Z.

sein = in tw. zijn (verkeeren); Z. hegen =

tw. koesteren; etw. in Z. stehen (ll); ohne

allen Z. = zonder eenigen tw.; außer allem Z.,

Zie ook 6.

- über allen 3. erhaben = buiten allen tw., boven allen tw. verheven. **Zwei'felfall**, m. = (geval van) twijfel; im 3. enthalte dich = in tw. onthoud u. **Zwei'felfah** = twijfelachtig, onzeker, in twijfel; es ist 3. ob er... — es ist nicht 3. daß er... = 't is tw., onz., — niet tw. of...; 3. er Ruf, Erfolg = tw. e naam, uitslag; 3. e Debitoren, Forderungen = dubieuze debiteuren, posten; (darüber bin ich) 3. = in twijfel, in 't onzekere. **Zwei'felfahigkeit**, w. — = twijfelachtigheid, onzekerheid. **Zwei'felloos** = twijfelloos, ongetwijfeld, buiten twijfel. **Zwei'felmüt**, m. = twijfelmoedigheid, besluiteloosheid. **Zwei'felmütig** = twijfel-, weifelmoedig, besluiteloos. **Zwei'feln**, Schw. (h.) = twijfelen; 3. an (Dat.) = tw. aan; wir 3. nicht, daß er die Wahrheit sagt = wij tw. niet, of hij...; [ich zweifle nicht Ste so zu nennen = ik aarzel niet u zoo te noemen]. **Zwei'felsehne** = zonder twijfel, ongetwijfeld. **Zwei'felseucht**, w. = twijfelzucht, scepticisme. **Zwei'felfüchtig** = twijfelzuchtig, sceptisch. **Zwei'feler**, m. —s, — = twijfelaar, skeptikus.
- Zwei'flüg(e)lig** = tweevleugelig; (*deur*) dubbel. **Zwei'flügler**, m. = tweevleugelig insect. **Zwei'flügel** = tweevoetig.
- Zweig**, m. —(e)s, —e = twijg, tak (*ook fig.*); attackking; er fommt auf feinen grünen 3. = hij brengt 't tot niets, komt tot niets. **Zweig'bahn**, w. = zijlijn. **Zweig'bank**, w. = bij-, hulpbank, filiaal. **Zweig'bureau**, f. = filiaal, bijkantoor. **Zwei'gen**, Schw. (h.) = takjes krijgen; enten; sich 3. = zich vertakken.
- Zwei'gelaug**, m. = duo. **Zwei'geschlechtig** zie *zwitterhaft*. **Zwei'gespann**, f. = tweespan. **Zwei'gepalten**: 3. e Zeile = kolomregel (*bij 2 kolommen per blad.*). **Zwei'gespräch**, f. = samen-, tweespraak. **Zwei'gestrichen** = tweegestreept.
- Zweig'geschäft**, f. = filiaal. **Zwei'gleisig** = met dubbel spoor. **Zwei'glied(e)rig** = tweeledig. **Zweig'niederlassung**, w. = filiaal, bij-, hulpkantoor.
- Zwei'gro'schenstück**, f. = tweegroschenstuk. **Zweig'stelle**, w. = filiaal. **Zweig'verein**, m. = (verenigings)afdeeling, bijvereniging.
- Zwei'händer**, m. —s, — = tweehandige, mensch; (*ook*) tweehandig zwaard. **Zwei'händig** = tweehandig (*dier, muziekstuk, zwaard*). **Zwei'häufig** = tweehuisig (*van planten*). **Zwei'heit**, w. — = tweeheid, dualiteit. **Zwei'heut(e)lig** = met twee hengsels, oren. **Zwei'höf(e)rig** = tweebultig. **Zwei'hörnig** = tweehoornig. **Zwei'hufet**, m. = tweehoefige, herkauwer. **Zwei'hun'dert** = tweehonderd. **Zwei'hun'dertjährig** = tweehonderdjarig. **Zwei'jährig** = tweejarig.
- Zwei'kammerystem**, f. = tweekamerstelsel (*verteenwoordiging*). **Zwei'kampf**, m. = tweegevecht, duel. **Zwei'kämpfer**, m. = duellist. **Zwei'kapfelig** = tweezaadlobbig.
- Zwei'köpfig**: **-lebig**; **-lippig** = twee|hoofdig; -slachtig; -lippig. **Zwei'maal**: **-malig**; **-männig** = twee|maal; -werf (-maal herhaald); -helmig.
- Zwei'männig** = tweemans... met twee handvatten (*schaaf, zaag*). **Zwei'mar'tstück**, f. = tweemarkstuk. **Zwei'master**, m. —s, — = tweemaster.
- Zwei'mästig**: **-mo'natig**; **-mo'natlich** = twee|mastig; -maandsch; -maandelijks(ch).
- Zwei'pfen'nigstück**, f. = tweepenningsstuk. **Zwei'pfänder**, m. —s, — = tweeponder.
- Zwei'rad**, f. = rijwiël, fiets. **Zwei'rad(e)rig** = tweewielig. **Zwei'reihig** = tweerijig, in (met) 2 rijen, in 2 gelederen; 3. e Weste = vest met 2 rijen knopen. **Zwei'ruberer**, m. —s, — = tweeriems boot.
- Zwei'stüb(e)rig**: **-schalig**; **-schattig** = twee|riems; -schalig (-schelpig); -schaduwig. **Zwei'stüt(er)ig**: **-schneidig**; **-schuhig** = twee|persoons; -snijdend; -voets (*d. i. 2 voet lang of breed*).
- Zwei'stühr**, w. = wol van de 2de schering. **Zwei'stürig** = (*van schaaip*) dat 2 x per jaar geschoren wordt; (*van weide*) die 2 x jaarlijks gemaaid wordt; 3. e Wolle zie *3 weidstür*; (*fig.*) voor dubbel gebruik, à double usage. **Zwei'steitig**: **-silbig** = twee|zijdig; -lettergrepig.
- Zwei'stig** = met 2 zitplaatsen (*rijtuig bijv.*), tweepersoons...; 3. es Fahrrad = tweep. rijwiël, tandem. **Zwei'stellig** = tweespletig; van 2 kolommen (*druks*), tweekolommig. **Zwei'spänner**, m. —s, — = rijtuig met (voor) 2 paarden. **Zwei'spännig** = met 2 paarden; (*ook*) tweepersoons (*bed*).
- Zwei'stellig** = van 2 cijfers, met 2 decimalen; 3. e Luftpumpe = dubbele luchtpomp. **Zwei'stimmig** = tweestemmig. **Zwei'stödig** = van 2 verdiepingen. **Zwei'stuffig** = van 2 treden, trappen. **Zwei'stündig** = tweeurig, -uurs. **Zwei'stündlich** = alle 2, om de 2 uur. **Zwei'stäig** = tweedaagsch.
- Zwei'stärkste(r)**: **-beste(r)** = op één na de oudste; op één na de beste.
- Zweite** (ber, die, das) = tweede; Wilhelm der 3., Wilhelm II. = Willem de Tweede, W. II. **Zwei'teilig** = tweedeelig. **Zwei'tel**, f. —s, — = tweede (deel), helft. **Zwei'tens** = ten tweede, tweedens. **Zwei'tgeboren** = tweede, op een na de oudste. **Zwei'tklassig** = tweederangs. **Zwei'tlegt** = op één na de laatste, voorlaatst. **Zwei'tmädchen**, f. = tweede meisje. **Zwei'tstellig**: 3. e Hypothek = tweede hypotheek.
- Zwei'undachtzig**, **-unddreißig usw.** = twee en tachtig, twee en dertig enz.
- Zweivier'tel|note**, w.; **-pause**, w.; **-takt**, m. = tweekwart(s)|noot; -rust; -maat.
- Zweiweiberei**, w. — = bigamie, tweewijverij. **Zwei'wertig** = tweewaardig. **Zwei'zack**, m. —(e)s, —e = tweestand, gaffel. **Zwei'zackig** = tweestandig, gaffelvormig. **Zwei'zahl**, w. = tweetal; dualls. **Zwei'zahl**, m. = tweestand; (*plant*) tandzaad.
- Zwei'zellig**: **-zintig**; **-zöllig**; **-zünftig** = twee|regelig (-rijig); -tandig; -duims; -tongig (dubbel-tongig, dubbelhartig).
- Zweizyl'n'dermaschine**, w. = tweecylindermachine. **Zweizyl'n'drig** = tweecylindrig, tweecylinder...
- [**Zwerch** = dwars]. **Zwerch'fell**, f. = middenrif, diafragma; einem das 3. erschüttern = iem. laten schudden van 't lachen, de lever doen schudden. **Zwerch'peife**, w. = dwarsfluit.
- Zwerch'sack**, m. = knapzak.
- Zwerg**, m. —(e)s, —e = dwerg. **Zwerg'artig** = dwergachtig. **Zwerg'baum**, m. = dwergboom. **Zwerg'bildung**, w. = dwergvorming. **Zwerg'(en)haft** = dwergachtig. **Zwerg'gestalt**, w. = dwerggestalte. **Zwerg'gig** = dwergachtig. **Zwerg'gin**, w. —, —nen = dwerg. **Zwerg'haft** = dwergachtig.

Zie ook G.

Zwerg||maus, w.; **•obst**, f.; **•volk**, f.; **•wuchs**, m. = dwerg||muis; -oofst; -volk; -groei.
Zwerg stei||fuß, m. = dodaaars.
Zwet'sche, Zwetsch'ge, Zwetsch'te, w. —, —n = pruim; kwets, blauwe pruim.
Zwid, m. —(e)s = kneep, greep (met een tang), ook = Schmitze. **Zwid'bohrer**, m. = zwikboor.
Zwic'te, w. —, —n = nijptang; ook = 3wede.
Zwic'tel, m. —s, — = wig, keg; wigvormige vulling; geer; rare snoeshaan. **Zwic'telbart**, m. = puntbaardje. **zwic'ten**, schw. (h.) = (k)nijpen; plagen; (den Bart) knippen; (mit den Augen) knippen, pinken; es zwid't mich im Leib = ik heb pijn, kramp in 't lijf. **Zwic'ter**, m. —s, — = lorgnet; zwikboor. **Zwid'mühle**, w. = molentje (in 't spel); er hat eine 3. = bij hem snijdt 't mes van twee kanten; einen in die 3. nehmen = iem. plagen, tempteeren; in der 3. sitzen = in de knijp, in den brand zitten. **Zwid'schere**, w. = baardschaar. **Zwid'szange**, w. = nijptang.
Zwie'bad, m. —(e)s, —e u. . . bade = beschuit.
Zwie'bel, w. —, —n = ui; (bloem)bol; knol (horloge). **zwie'belartig** = bol-, uachtig.
Zwie'bel||beet, f.; **•brühe**, w. = uie||bed; -saus.
Zwie'bel||fische, Pl. = (eig.) visch met uien; (typ.) pastei; zu Zw. . n zusammenfallen = in pastei vallen. **zwie'bel||förmig** = bol-, uivormig.
Zwie'bel||geruch, m.; **•geschmack**, m. = uie||geur (-reuk); -smaak.
Zwie'belgewächs, f. = bolgewas. **zwie'beln**, schw. (h.) = naar uien ruiken, smaken; met uien voorbereiden; einen 3. = iem. plagen, treiteren: (ook) iem. smeer geven.
Zwie'bel||schale, w.; **•soße**, w.; **•suppe**, w. = uie||schil; -saus; -soep.
zwie'beltragend = boldragend.
zwie'fach, **•fältig** = tweevoudig, dubbel; das 3. . e = 't tweevoud, 't dubbele; ein 3. . es = een tweevoud. **Zwie'gespräch** zie Zweige||spräch. **zwie'geteilt** = in tweeën gedeeld, gesplitst. **Zwie'licht**, f. = scheemering, halfdonker. [**zwier** = tweemaal].
Zwie'fel, w. —, —n = splitsing, gaffel, vork.
zwie'feln sich, schw. (h.) = zich splitsen.
Zwie'fenspalt, m.; **•tracht**, w. = twee||spalt (verdeeldheid); -dracht (oneenigheid).
zwie'träftig = oneenig, oneensgezind.
Zwit'sch, Zwit'sich, m. —(e)s, —e = drill, tijk.
Zwit'schen = drillen, tijken. **Zwit'(li)chjake**, w., **•mittel**, m. = drilbuis, -kiel. **Zwit'(li)chweber**, m. = drill-, tijkwever.
Zwit'sing, m. —s, —e = tweeling; die 3. . e = (ook) de Tweelingen (een sterrebeeld).
Zwit'sings||apfel, m.; **•bruder**, m.; **•maschine**, w.; **•schwester**, w. = tweelings||appel; -broeder; -machine; -zuster.
Zwing'burg, w. = dwangburcht, citadel.
Zwin'ge, w. —, —n = taats, beslagring, oorbant; bankschroef; klem(haak). **zwin'gen**, ft. (h.) (ich) zwingen; zwingen; zwänge; zwingel (gezwungen) = dwingen, noodzaken; (etw.) in die Hand drukken; (spijs, drank) opkunnen, opmaken, naar binnen werken; (etw.) klaar spelen; 3. . der Grund = dringende reden; 3. . des Bedürfnis = dringende behoefte; 3. . de Umstände = dwingende omstandigheden, force majeure; gezwungenes Lächeln = gedwongen lachje. **Zwin'ger**, m. —s, — = dwinger; hok (voor wilde dieren); strijperk; slottoren; kerker; [in de middeleeuwen: ruimte tusschen buiten- en binneningmuur van versterkingen,

tusschen slotmuur en -gracht, tusschen stadsmuur en -gracht, binnenplaats v. klooster]; (nu nog naam v. een bouwwerk in Dresden). **Zwing'herr**, m. = dwingeland, tiran, despoot. **Zwing'herr'schaft**, w. = dwingelandij, despotisme.
Zwingli'a'ner, m. —s, — = Zwingliaan.
Zwing'rod = Schraubstod.
[Zwin'ten], **zwin'tern** schw. (h.) = (met de oogen) knippen, pinken.
zwin'teln = zwinkern.
zwin'teln, schw. (h.) = draaien, dwarrelen.
Zwirn, m. —(e)s, —e = (getwijd) garen; blauer 3. = (ook) brandewijn; brauner 3. = (ook) bier; er hat 3. im Kopf = heeft verstand, weet van wanten; ihm geht der 3. aus = hij is uitgepraat.
I. **zwirn'en** Adj. = van garen, garen(en).
II. **zwirn'en**, schw. (h.) = twijnen, tweeren.
Zwir'n'er, m. —s, — = twijnder. **Zwir'nerei'**, w. —, —en = twijnderij. **Zwir'n'faden**, m. = garen, draad; twijngaren.
Zwir'n||händler, m.; **•handschuh**, m.; **•mäuel**, m. = garen||handelaar; -handschoen; -kluwen.
Zwir'n'maschine, **•mühle**, w. = twijnmachine, twijnmolen. **Zwir'n'spize**, w. = garen kant.
zwir'schen, Präp. mit Dativ u. Akk. = tusschen; er steht 3. dir und mir; welsch ein Unterschied 3. diesem Hund und dem meinigen! = welk een verschil tusschen enz.; (gest.) 3. Licht = tusschen licht en donker; er geriet 3. zwei Feuer.
Zwir'schen||akt, m.; **•artikel**, m.; **•ballen**, m. = tusschen||bedrijf (gew.: pauze, entr'acte); -artikel; -balk.
Zwir'schenbemertung, w. = tusschengevoegde, ingelaschte, terloopsche opmerking. **Zwir'schen||beiseid**, m. = interlocoitair (vonnis).
Zwir'schen||beis, f.; **3-beis** (Adv.); **•beispassagier**, m.; **•ding**, f. = tusschen||dek; -deks; -deks-passagier; -ding (middending).
zwir'schen||durch = er tusschen door; van tijd tot tijd, nu en dan. **zwir'schen||ein** = er tusschen in. **Zwir'schen||fall**, m. = (storend) voorval, geval, incident. **Zwir'schen||gebäude**, f. = tusschengebouw. **Zwir'schen||gericht**, f. = tusschengerecht. **Zwir'schen||gang**, m. = tusschengegang. **Zwir'schen||geschäft**, f. = bijzaak.
Zwir'schen||geschoss, f.; **•glied**, f. = tusschen||verdieping (entre-sol); -lid (-stuk, -zetsel).
Zwir'schen||handel, m.; **•händler**, m.; **•handlung**, w. = tusschen||handel (ook: incident); -handelaar (ook: -persoon); -handeling (epizode).
zwir'schen||her = tegelijkertijd, intusschen. **zwir'schen||in** = (er) tusschen in, midden-in.
Zwir'schen||könig, m. = tusschenkoning. **Zwir'schen||kontakt**, m. = tusschenkontakt. **zwir'schen||legend** = tusschenliggend, -gelegen.
Zwir'schen||linie, w.; **•maßezeit**, w.; **•maschine**, w.; **•mauer**, w. = tusschen||lijn (boekdr.: interlinie); -maaltijd; -machine; -muur.
Zwir'schen||pauze, w.; **•person**, w.; **•pfeiler**, m. = tusschen||poos (ook: speeltijd); -persoon; -pijler (penant).
Zwir'schen||platz, m.; **•rad**, f.; **•raum**, m.; **•raum**, m. = tusschen||plaats (-ruimte, ook: doorgangspplaats); -rad; -rang; -ruimte (-poos).
Zwir'schen||rede, w. = uitweiding, afdwaling; onderbreking, interruptie. **Zwir'schen||redner**, m. = onderbreker, stoorder.
Zwir'schen||regierung, w.; **•reich**, f.; **•ruf**, m. = tusschen||regeering; -rijk; -roep (interruptie).
Zwir'schen||sch, m. = tusschenzin. **Zwir'schen||stein**, m. = receptis.

UITGAVEN VAN J. B. WOLTERS — GRONINGEN, DEN HAAG

NIEUWE TALEN — FRANSCH

Dr. J.-B. Besançon et W. Struik, Précis historique et anthologie de la littérature française, I/II, ingenaaid f 8,50, gebonden f 9,50; elk deel afzonderlijk, ingenaaid f 4,25, gebonden . . . 3e druk f 4,90	
BIBLIOTHÈQUE DES DEBUTANTS, par W.-F. Hildebrand et Dr. J.-H. Kool. 10 nummers. . . . . à	0,40
L. Bot en C. J. Uiterwaal, Bekn. Fransche Spraakk. voor R.-K. scholen, I/II, ing. à f 1,00, geb. 2e dr. à f 1,20, III, ing. f 1,40, geb. f 1,60; Oefenb. I, m. afz. Wrdl., ing. f 1,00, geb. 2e dr. f 1,20, II, m. afz. Wrdl., ing. f 1,40, geb. f 1,60; III, ing. f 1,40, geb.	1,60
C.-F. van Duyl, Gramm. franç. par J. Bitter et M. Hovingh, geb., 3edr.	7,90
Dr. J. Fransen et Dr. H.-G. Martin, Fragments à Traduire. 1e en 2e deel à	0,90
Dr. J. Fransen et M.-J. Premsele, Prosateurs Modernes, ing. f 2,90, geb.	3,25
K. R. Gallas, Fransch Schoolwoordenboek, 2 dln. geb. in 1 band, 3e dr.	5,90
Dr. J.-H. Kool, Voyage en France, geill., ing. f 1,75, geb., 3e druk	2,00
D. de Lange, Vertalingen uit het Fransch	0,75
D. de Lange, Leerc. v. d. Fransche taal, 3 dln., ing. à f 1,70, geb., 7e dr. à	1,90
D. de Lange en A. van Katwijk, Lrb. v. d. Fransche taal, geb., 5e dr.	1,90
D. de Lange en A. van Katwijk, Fransch leesb., met voc., 2 dln., geb. à	1,75
D. de Lange en W. Struik, Fransche Vertaal oef., I/II, 2e druk à	1,00
Dr. J. W. Marmelstein en J. Smit, La littérature à vol d'oiseau, geb., 3edr.	1,25
Dr. J. W. Marmelstein en W. Struik, Routes nouvelles et vieux sentiers, I, ing. f 1,50, geb. f 1,75; II, ing. f 1,25, geb.	1,50
MARNIX-DRUKKEN, o. red. v. Dr. J. W. Marmelstein en Dr. J. Smit: Dr. J. W. Marmelstein et Dr. J. Smit, Le Jardin fleuri, deel I, m. woordenl., ing. f 1,90, geb. 2e dr. f 2,10, deel II, geill., ing. f 2,25, geb.	2,50
Pierre Loti, Judith Renaudin, uitgeg. door Dr. J. W. Marmelstein, geïllustreerd, ingenaaid f 1,25, gebonden	1,50
Louis Mercier, Les Demoiselles Valéry, uitgegeven door Dr. J. W. Marmelstein, ingenaaid f 1,00, gebonden	1,25
Mme E. de Pressensé, La Maison blanche, avec vocabulaire, arrangé et annoté par M.-J. Ornée, ingenaaid f 1,25, gebonden	1,50
Mme de la Ville de Mirmont, Le Larron, avec vocabulaire, arrangé et annoté par M.-J. Ornée, ing. f 1,25, geb.	1,50
Mme L. Rauzier—Fontayne, Sous la Croix. Nouvelles huguenotes, avec vocab., arr. et ann. par W. Uittenbogaard, ing. f 1,70, geb.	1,90
PETITE BIBLIOTHÈQUE par W. Bartels, 9 deeltjes, 12e druk à	0,45
G. Schilperoort, Lectures commerc., industr. et fin., ing. f 1,70, geb.	1,90
W. Struik en W. J. Jongejan, Voorlooper, I/II, ing. à f 1,60, geb., 3edr. à	1,80
W. Struik en W. J. Jongejan, Lect. Chois., I/II, ing. à f 1,10, geb., 11e dr. à	1,25
W. Struik en K. R. Gallas, Bekn. Fr. Spraakk., ing. f 1,50, geb., 7e dr.	1,70
W. Struik en K. R. Gallas, Fransche Vertaal- en Spreek oefeningen, 2 deeltjes, met Vocabul., ing. à f 2,25, geb. . . . . 7e druk à	2,75
W. Struik en K. R. Gallas, Fr. leesb., m. voc., I/II, ing. à f 2,25, geb., 4edr. à	2,60
TAAL EN LIED. Lieder en in vreemde talen. FRANSCH EN ENGELSCH, d. K. Veldkamp, L. Huizenga en W. Uittenbogaard, ing. f 1,50, geb.	1,75
Dr. B. J. H. M. Timmermans, Poésies, ingen. f 2,25, geb.	2,75
W. Uittenbogaard, Les fautes principales, ing. f 0,90, geb., 6edr.	1,10
W. Uittenbogaard, Choix de Mots, ingen. f 0,90, geb., 5e druk	1,10
W. Uittenbogaard, Notes idiomaticques (et étymologiques), ing. f 0,90, geb.	1,10
Lucie Vos, Entre nous. Lect. franç. à l'usage des écoles prim., av. la collab. de Jan Ligthart et H. Scheepstra et av. un voc., 2 dltjs, geill., 12edr. à	0,85
W. P. Weber en C. J. Fransen, Stukken ter vert. uit het Fransch geb.	2,10
Dr. W. v. d. Wijk, Leesboeken v. d. hogere kl. van H.B.S. Handelssch. en Gymnasia. FRANSCH, d. G. Schilperoort, ing. f 2,50, geb. 2e dr.	2,90

NIEUWE TALEN — DUITSCH

F. A. R. Beekman en G. A. C. van Goor , Duitsch Leesb. v. middelb. e. a. sch., bew. door J. W. Haverkamp , 3 dln., ing. à <i>f</i> 1,30, geb., <i>30e dr.</i> à	<i>f</i> 1,50
L. Bot , Bekn. Duitsche Spraakkunst v. R.-K. sch., met afz. Oefenboek, I, ing. à <i>f</i> 0,80, geb., <i>3e dr.</i> à <i>f</i> 1,00; II, ing. à <i>f</i> 1,40, geb., <i>2e dr.</i> à <i>f</i> 1,60; III, ing. <i>f</i> 1,40, geb. <i>f</i> 1,60; Oefenboek III, ing. <i>f</i> 0,60, geb.	0,80
L. Bot , Vertalingen Holl.-Duitsch, Duitsch-Holl., ing. <i>f</i> 0,80, geb.	1,00
L. Bot , Ein deutsches Plauderstündchen in holländischen, katholischen Schulen. Idiomaticsches in Gesprächsform, ing. <i>f</i> 1,20, geb. . . .	1,40
L. Bot , Die ewige Quelle. Erzählungen, Lieder und Gedichte, mit Wörterverzeichnis, illustr. von Sierk Schröder , I, fürs erste Jahr, ing. <i>f</i> 1,50, geb. <i>f</i> 1,75; II, fürs zweite Jahr, ing. <i>f</i> 1,50, geb. <i>f</i> 1,75; III, fürs dritte Jahr	<i>ter perse</i>
B. E. Bouwman u. Th. A. Verdenius , Hauptperioden der deutschen Literaturgeschichte, geill., ing. <i>f</i> 4,25, geb.	4,75
B. E. Bouwman u. Th. A. Verdenius , Deutsche Literaturg., geill., ing. in 2 dln à <i>f</i> 2,75, geb. à <i>f</i> 3,50, geb. in 1 bnd <i>f</i> 6,25, geb. in 2 bdn, <i>8edr.</i>	6,75
Dr. C. Brouwer en Dr. G. Ras , Eenvoudige Duitsche spraakkunst voor het 1e jaar, ingenaaid <i>f</i> 0,80, gebonden	<i>11e druk</i> 1,00
Eenv. Duitsche spraakk. v. h. 2e en 3e j., ing. <i>f</i> 0,80, geb., <i>8e dr.</i>	1,00
Einfache deutsche Sprachlehre für das 2. und 3. Jahr, ing. <i>f</i> 0,80, geb.	<i>6e druk</i> 1,00
Oefeningen voor het 1e, 2e en 3e jaar, ing. à <i>f</i> 0,80, geb., <i>11e druk</i> à	1,00
Dr. C. Brouwer en Dr. G. Ras , Dertig Eenv. Vertalingen (Nederl.-Duitsch), geill., ing. <i>f</i> 0,90, geb.	<i>2e druk</i> 1,10
Dr. C. Brouwer, Dr. G. Ras en A. Lobstein , Duitsch voor Ulo. Spraakkunst I en II, ing. à <i>f</i> 0,80, geb.	<i>4e druk</i> à 1,00
<i>of voor Spraakk. II: Kleine Grammatik II</i> , ing. <i>f</i> 0,80, geb., <i>2e dr.</i>	1,00
Oefeningen I—III, ing. à <i>f</i> 0,80, geb.	<i>5e druk</i> à 1,00
Dr. C. Brouwer en Dr. G. Ras , Das Wunderhorn. Erzähl., Gesch. u. Gedichte, geill. Leseb. fürs 1. Jahr, ing. <i>f</i> 1,30, geb., <i>7e dr.</i> <i>f</i> 1,50; fürs 2. Jahr, ing. <i>f</i> 1,60, geb., <i>6e dr.</i> <i>f</i> 1,80; fürs 3. Jahr, ing. <i>f</i> 1,70, gebonden	<i>3e druk</i> 1,90
VON DEUTSCHER ART UND KUNST, von Dr. C. Brouwer und Dr. G. Ras , 12 deelen.	
DEUTSCHE NOVELLEN, von S. Boorsma u. K. Brants , 6 dltjes, <i>8edr.</i> à	0,45
I. van Gelderen's Duitsch Schoolw. boek, 2 dln. geb. in 1 band, <i>2e dr.</i>	5,90
I. van Gelderen , Een Vijftigtal. Vert. uit het Ned. in het Duitsch, <i>8e dr.</i>	2,00
Dr. J. Gerzon , Hundert Übungsaufgaben.	<i>7e druk</i> 0,80
Dr. J. Gerzon , Deutsch-Holländisch, herzien door Dr. C. Brouwer en Dr. G. Ras , ing. <i>f</i> 3,90, geb.	<i>2e druk</i> 4,50
Dr. J. Gerzon, Dr. C. Brouwer en Dr. G. Ras , Schwere Wörter, ingen. <i>f</i> 0,80, geb. <i>f</i> 1,00, met wit papier doorsch., geb., <i>7e druk</i>	1,20
R. P. G. Hameetman en W. P. Weber , Leerb. der Duitsche Hand. corr., m. afz. hulpb., I, ing. à <i>f</i> 1,10, geb. <i>5edr.</i> à <i>f</i> 1,25, II, ing. à <i>f</i> 1,30, geb. <i>3edr.</i> à	1,55
R. P. G. Hameetman en W. P. Weber , Stukken ter vertaling uit het Duitsch, met Hulpboek, geb.	<i>2e druk</i> 2,10
Opstellen ter vertaling in het Duitsch, met Hulpboek, geb. . . .	2,10
R. P. G. Hameetman en W. P. Weber , Hollandsch-Duitsch. Vijfhonderd zinnen op het geb. v. handel en economie (m. wrdl.), ing. <i>f</i> 1,40, geb.	1,60
Dr. Joh. Heemstra , Das Deutsch der Technik, geill. I, mit Hilfsbuch, ing. <i>f</i> 2,90, geb. <i>f</i> 3,25, II A en II B, ing. à <i>f</i> 2,60, geb. à	2,90
A. H. Hulbregtsen , Duitsch voor oudere leerlingen	1,25
Dr. C. S. Jolmers en P. J. Roorda , Am Rhein. Lees- en leerboek voor de hoogere klassen der Ulo-scholen, geill., ing. <i>f</i> 1,10, geb.	1,30

NIEUWE TALEN — DUITSCH

MARNIX-DRUKKEN, onder red. van J. Karsten en J. Zuidweg: Vom golden Überfluss, herausg. von J. Karsten, J. H. Schouten und J. Zuidweg, I/III, ing. à f 1,50, geb.	3e druk à f	1,75
Hedwig Andrae, Ein königlich Kind, herausg. von J. Karsten, geb.		1,25
Emil Frommel, 3 Erzählungen, herausg. v. J. Zuidweg, ing. f 1,00, geb.		1,25
Jeremias Gotthelf, Bauernspiegel, herausg. v. J. Karsten, ing. f 1,25, geb.		1,50
Gustav Harders, Jaalahn!, herausg. v. G. J. Dieperink, ing. f 1,50, geb.		1,75
Herm. Anders Krüger, Gottfried Kämpfer, herausg. v. J. H. Schouten, ing. f 1,70, geb.		1,90
H. Machwürth, Der Pflegebruder, herausgeg. v. W. Uittenbogaard ing. f 1,50, geb.		1,75
M. Rüdiger, Waldtraut, herausg. v. W. Uittenbogaard, ing. f 1,50, geb.		1,75
Charlotte M. Yonge, Die Ritter von Adlerstein, herausgegeben von J. Karsten, ingenaaid f 1,50, gebonden	2e druk	1,75
Die Reifeprüfung, ges. v. J. Karsten u. J. Zuidweg, ing. f 1,50, geb.		1,75
NEUERE PROSA, redigiert v. B. E. Bouwman und Th. A. Verdenius: Wilh. Heinrich Riehl, BURG NEIDECK, gec.	5e druk	1,15
Marie von Ebner-Eschenbach, Heinrich Lee, J. V. Widmann und H. Löns, TIERGESCHICHTEN	5e druk	1,15
DEUTSCHER HUMOR von Otto Ernst und H. Seldel, erläutert von B. E. Bouwman	3e druk	1,15
G. v. Poppel, Grundrisz der deutschen Literaturgeschichte, 4e dr.		1,60
Dr. J. M. Rameekers, Deutsche Prosa für die oberen Klassen höherer Lehranstalten, I, geïllustreerd, ingenaaid f 2,10, gebonden		2,40
Dr. J. M. Rameekers, Übersetzungssünden. Ein Hilfsbüchlein für Deutschstudierende, ing. f 1,25, geb.		1,40
Dr. H. W. Rutgers und C. P. Dijksterhuis, Deutsche Prosa zum Übersetzen, geïllustreerd, I/II	5e druk à	0,75
TAAL EN LIED. Lieder in vr. talen t. d. v. Chr. sch. v. voortg. ond. DUITSCH d. K. Veldkamp, L. Huizenga en J. Karsten, ing. f 1,70, geb.		1,90
W. Uittenbogaard, Sammlung der Examenaufgaben Deutsch- Niederl. für das Elementardiplom, aus den Jahren 1893—1927, 5e dr.		1,40
W. Uittenbogaard, Alltägliches, ingen. f 1,10, gebonden, 10e druk		1,30
W. Uittenbogaard, Allerhand Schwierigkeiten, ing. f 1,10, geb., 6e dr.		1,30
W. Uittenbogaard, Idiomatisches, ingen. f 0,90, geb.	5e druk	1,10
J. A. Verdenius, Ausgewählte deutsche Gedichte, ing. f 1,60, geb., 5e dr.		2,25
J. A. Verdenius en R. P. G. Hameetman, Leerb. d. Deutsche taal, ten dienste van Handelssch., geb., I, 12e dr. f 1,50, II, m. hulpb., 10e dr.		1,75
J. A. Verdenius en R. P. G. Hameetman, Duitsch Leesboek, met hulp- boekje, voor middelbare, Mulo- en Handelssch., I, geb., 11e druk		1,75
II A, v. midd. en Mulo-sch., II B, v. Handelssch., geb., 5e druk à		2,10
J. A. Verdenius und R. P. G. Hameetman, Neues deutsches Lesebuch mit Hilfsbuch. Twee deelen, met Hulpboek, geb.	4e druk à	1,75
J. A. Verdenius und R. P. G. Hameetman, Deutsche Sprachübungen, m. Hilfsb., f. Hdelsch. u. Schul. m. Hdelskl., I/II, geb. à f 1,50; III, geb.		1,75
J. A. Verdenius en Th. A. Verdenius, Leerc. der Duitschetaal v. middelb. en Mulo-sch., I, ing. f 2,00, geb., 5e dr. f 2,25; II, ing. f 2,00, geb., 3e dr. f 2,25; III, ing. f 1,10, geb. 3e dr. f 1,30; IV, ing. f 1,30, geb., 3e dr. f 1,50; Spraakk. beh. bij III en IV, ing. f 0,90, geb., 3e dr.		1,10
Th. A. Verdenius en B. E. Bouwman, Vertalingen in en uit het Duitsch voor kandidaten L. O. en studeerenden M. O., A, m. aant., 2e dr.		2,40
Dr. W. v. d. Wijk, Leesb. v. d. hogere kl. van H.B.S., Handelssch. en Gymnasia. DUITSCH, door J. H. van Beckum, ing. f 2,50, geb., 2e dr.		2,90

NIEUWE TALEN — ENGELSCH

B. D. Best , Extracts for translation into Dutch, ing. f 1,10, geb., 9e dr.	f 1,30
L. Bot en J. Houtepen , Bekn. Eng. Spraakk. v. R.-K. sch., I, ing. f 1,40, geb., 3e dr. f 1,60; II, ing. f 1,60, geb. 2e dr. f 1,80; III, ing. f 1,00, geb. Oefenboek, m. afz. Wrdl., I, ing. f 1,40, geb., 3e druk f 1,60; II, ing. f 1,60, geb. 2e dr. f 1,80; III, ing. f 1,00, geb.	1,20
A. Broers en R. P. G. Hameetman , Leerb. der Engelsche taal, m. hulpb., t. d. v. Handelskurs., Handelsdag- en -avondsch., I en II, geb., 10e dr. à	1,75
A. Broers, R. P. G. Hameetman en H. Koolhoven , Engelsch leesboek, met hulpb., v. middelb., Mulo- en Handelssch., I, geb., 11e dr. II A, v. middelb. en Mulo-sch.; II B, v. Handelssch., geb., 7e dr. à	1,75 2,10
CONTINUOUS STORY READERS , edited by P. van Rossum , 10 deeltjes . . . . . 15e druk à	0,45
J. C. G. Grase , Oefen. in de Engelsche taal. I. Leerstof voor Dho first thri months, 15e dr. f 1,25; II. Leerstof v. The first year, geb. 28e dr.	2,50
R. P. G. Hameetman en H. A. v. d. Kraan , Stukken ter vertaling uit het Engelsch, met hulpboek, gebonden	2,10
C. van Heerikhuizen , Eng. spreken en schrijven, geïll., ing. f 1,70, geb.	1,90
C. van Heerikhuizen , Spraakkunst, ing. f 0,75, gecart.	0,90
C. van Heerikhuizen , Oefeningen, 2 deeltjes . . . . . à	0,75
J. van Kleef , Technisch Engelsch Leesboek, ing. f 2,60, geb.	2,90
J. Kooistra en J. H. Schutt , Eenv. Eng. Spr. I/II, ing. à f 0,80, geb., 5e dr. à Oefeningen bij de Eenv. Engelsche Spraakkunst, eerste deeltje, ing. f 0,80, geb., 6e dr. f 1,00, tweede deeltje, ing. f 1,10, geb., 4e dr.	1,30
J. Kooistra en J. H. Schutt , A New Reader, I, ingenaaid f 1,25, gebonden, 4e druk f 1,50; II, ing. f 1,80, geb. . . . . 3e druk	2,10
J. Kooistra, J. H. Schutt en J. v. d. Brugge , Engelsch voor Ulo. Spraakkunst I en II en Oefeningen I en II, ing. à f 0,80, geb., 2e dr. à	1,00
J. Kooistra en A. G. van Kranendonk , A NEW ENGLISH LIBRARY: Charles Dickens , A Tale of two Cities, bew. d. H. R. S. v. d. Veen , geïllustreerd, ingenaaid f 1,90, gebonden . . . . . 2e druk	2,10
Charles Dickens , Barnaby Rudge in London, bewerkt door Dr. N. H. M. Zwager , geïllustreerd, ingenaaid f 1,20, gebonden	1,40
Walter Scott , The Talisman, bewerkt door P. A. ter Weer , geïllustreerd, ingenaaid f 1,90, gebonden	2,10
J. M. Barrie , Quality Street, bewerkt door J. Kooistra , geïllustreerd, ingenaaid f 1,00, gebonden . . . . . 3e druk	1,20
R. L. Stevenson , Treasure Island, bew. door A. G. van Kranendonk , ingenaaid f 1,90, gebonden . . . . . 3e druk	2,10
W. Shakespeare , Hamlet, bew. d. Dr. H. de Groot , ing. f 1,70, geb., 2e dr. Selections from the Pre-Raphaelites, bew. door Dr. B. C. Broers , geïllustreerd, ingenaaid f 1,40, gebonden	1,60
John Galsworthy , Strife, bew. d. Dr. H. de Groot , ing. f 1,00, geb., 3e dr. English and American Humour, bewerkt door A. C. Stehouwer en J. Kooistra , ingenaaid f 1,60, gebonden	1,80
G. K. Chesterton , The Innocence of Father Brown, bewerkt door Dr. N. H. M. Zwager , geïll., ing. f 1,20, geb. . . . . 2e druk	1,40
Joseph Conrad , Typhoon, bew. d. Dr. C. E. de Haas , ing. f 1,40, geb.	1,60
H. A. Vachell , Quinneys', bewerkt door Dr. P. J. de Lange . . . . . ter perse	
J. J. Leliveld , Techn. woorden en uitdrukkingen, geb. . . . . 6e druk	2,25
J. J. Leliveld , Technisch Leesb. voor de Eng. taal, geïll., geb., 5e druk	2,25
Dr. H. G. de Maar , Engl. Passages for Translation, geïll., I/III, 4e dr. à	0,80
Dr. H. G. de Maar , Opstellen ter vertaling i/h Engelsch, I/II, geb. à	1,40
Dr. H. G. de Maar , A New English Grammar	ter perse
Dr. H. G. de Maar , The Sounds and Symbols of English	ter perse

UITGAVEN VAN J. B. WOLTERS — GRONINGEN, DEN HAAG

NIEUWE TALEN — ENGELSCH

Dr. H. G. de Maar en J. H. A. Günther, A Handbook of English Idiom, II, 5e druk, ing. f 4,90, geb. f 5,40; I en III	<i>ter perse</i>
Dr. H. G. de Maar en J. E. de Maar, Inleiding tot de Eng. Handelstaal, geïll., 1, 4e dr. ing. f 1,40, geb. f 1,60; II, 2e dr. ing. f 1,70, geb. f 1,90	f 1,90
Dr. H. G. de Maar en J. E. de Maar, Handboek d. Eng. Handelstaal, geïll. A en B, 2e dr. ing. à f 2,50, geb. à f 2,90; C, ing. f 2,25, geb. f 2,50; D, 3e dr. ing. f 1,20, geb. f 1,50; E, ing. f 2,90, geb.	3,25
MARNIX-DRUKKEN, onder redactie v. R. Abels en H. Mulder:	
The Horn of Plenty, d. A. Borst en G. de Zoeten, ing. f 1,70, geb.	1,90
Bunyan's Pilgrim's Progress, uitg. d. H. Mulder, ing. f 1,50, geb.	1,70
Ralph Connor, The Sky Pilot, uitg. d. A. Perdeck, ing. f 1,50, geb.	1,70
Edith C. Kenyon, Little Robin Gray, uitg. d. R. Abels, ing. f 0,75, geb.	0,95
Hesba Stretton, 'No Place like Home', uitg. d. R. Abels, ing. f 0,75, geb.	0,95
Hesba Stretton, Jessica's First Prayer, uitg. d. R. Abels, ing. f 0,75, geb. 2e druk	0,95
Mrs. O. F. Walton, The lost Clue, uitg. d. H. R. S. v. d. Veen, ing. f 1,50, gebonden	3e druk 1,70
M. G. van Neck, Preparatory English Prose, ing. f 1,30, geb., 17e dr.	1,50
M. G. van Neck, Easy Engl. prose and poetry, ing. f 1,70, geb., 12e dr.	1,90
M. G. van Neck, A concise history of Engl. lit., ing. f 1,30, geb. 11e dr.	1,50
OF OLDEN TIMES AND NEW, onder red. van L. van der Wal.	
Charles Dickens, The Chimes, door K. ten Bruggencate, geïllustreerd, gebonden	4e druk 1,25
Charles Dickens, A Christmas Carol, door K. ten Bruggencate, geïllustreerd, gebonden	20e druk 1,25
Charles Dickens, The Cricket on the Hearth, door K. ten Bruggencate, geïllustreerd, gebonden	5e druk 1,25
Charles Dickens, Oliver Twist, door H. Weersma, geïll., geb., 6e dr.	1,25
W. Shakespeare, The Merchant of Venice, door K. ten Bruggencate, geïllustreerd, gebonden	12e druk 1,25
W. Shakespeare, Julius Caesar, door K. ten Bruggencate, geïllustreerd, gebonden	10e druk 1,25
W. Shakespeare, A Midsummer-night's Dream, door W. van Doorn, geïllustreerd, gebonden	4e druk 1,25
Dr. A. Perdeck, A Survey of English Literature, gebonden, 4e druk	1,25
Dr. A. Perdeck, An English Literary Reader, gebonden	2,25
F. van de Poel, Beknopte Engelsche Spraakkunst, ing. f 1,25, geb.	1,50
F. van de Poel, Oefeningen bij de Bekn. Engelsche Spraakkunst	0,85
REVISED EDITIONS, edited by J. C. G. Grasé and Dr. A. E. H. Swaen. Drie deelen	10e druk à 2,25
P. van Rossum, Pract. leerb. der Engelsche taal, geïll., 3 dltjes, 12e dr. à	0,75
P. van Rossum, Boeiend Engelsch. Eenv. leesb., geïll., I/II, gec., 4e dr. à	0,90
J. H. Schutt, An Introduction to English Literature for Secondary Schools, geïllustreerd, I, ing. f 4,25, geb. f 4,90, II	<i>ter perse</i>
G. van Straaten, Eng. Praktijk-diploma, m. hulpb., ing. f 2,50, geb.	2,75
TAAL EN LIED. FRANSCH EN ENGELSCH door K. Veldkamp, L. Huizenga en W. Uittenbogaard, ingenaaid f 1,50, gebonden	1,75
W. Uittenbogaard, A handful of exercises, ing. f 0,90, geb., 5e druk	1,10
W. Uittenbogaard, Common Things, ing. f 0,90, geb., 5e druk	1,10
W. Uittenbogaard, English Idioms, ing. f 0,90, gebonden, 2e druk	1,10
Dr. W. v. d. Wijk, Leesboeken v. d. hoogere kl. van H.B.S., Handelssch. en Gymn. ENGELSCH, d. H. J. v. d. Meer, ing. f 2,50, geb., 2e dr.	2,90
THE YOUNG PEOPLE'S LIBRARY. Talbot Baines Reed, The Fifth Form at St. Dominic's, by H. R. S. van der Veen, 3e dr.	0,70
Mary Mapes Dodge, Hans Brinker, by H. R. S. van der Veen, 2e dr.	0,70

WOORDENBOEKEN OUDE TALEN

DR F. MULLER JZN
GRIEKSCH-NEDERLANDSCH

Prijs, gebonden, 2e druk f 9,90

In den tweeden druk is het formaat gebracht op de grootte van dat van Van Wageningen. Het lettertype is verduidelijkt, de etymologie is aan het eind der artikelen geplaatst.

Deze tweede druk is in *alle* opzichten belangrijk verbeterd, zoowel wat vorm als wat inhoud aangaat, en is in dezelfde mate bruikbaar geworden. Voor een goed deel is dit te danken aan de heusche wijze, waarop prof. Muller aandacht geschonken aan en gebruik heeft gemaakt van de talrijke op- en aanmerkingen, die hem in druk en geschrifte geworden zijn, waarvan hij de meeste opsomt in de interessante voorrede tot dezen tweeden druk, welker talrijkheid trouwens het beste bewijs is voor de waardeering en belangstelling, die zijn arbeid in Nederland gevonden had. Maar voor het grootste deel is die winst toch te danken aan de boven allen lof verheven noeste vlijt en strenge nauwgezetheid, waarmede de schrijver al die jaren lang, die tusschen den eersten en tweeden druk zijn verlopen, aan zijn geesteskind is blijven arbeiden.

Paed. Studiën.

DR F. MULLER JZN EN DR E. H. RENKEMA
BEKNOPT LATIJSCH-NEDERLANDSCH

Prijs, gebonden, . . . f 5,90

Voici l'un des meilleurs dictionnaires abrégés que je connaisse: il est complet; la langue des grands auteurs chrétiens y est représentée; il est sûr malgré sa brièveté; dans le domaine de l'étymologie, il est à jour, d'une discrétion peu commune quand elle est douteuse; la filiation des sens y est, en général, clairement marquée, la quantité des mots bien notée; l'impression en est on ne peut plus nette et le format commode. Il a tout ce qu'il faut pour être adopté chez nous et servir dans nos athénées de la région flamande.

Humanitas.

DR J. VAN WAGENINGEN-DR F. MULLER JZN
LATIJSCH-NEDERLANDSCH

Prijs, gebonden, 4e druk f 9,90

Zij, die zich het bezit van dit werk verzekeren, behoeven geen ander lexicon meer aan te schaffen, hoever men zich ook in het Latijn wil bekwamen. *Vox Medicorum.*

Het boek maakt reeds bij den eersten aanblik een prettigen indruk: mooi papier, heldere druk, en dank zij het oordeelkundig gebruik van drie soorten vette letters, zijn de omvangrijke artikels overzichtelijker dan in alle andere mij bekende Latijnsche woordenboeken. Wij zijn van gevoelen, dat deze nieuwe druk een schitterende prestatie is.

A. GEERBAERT S. J. in *De Standaard v. België.*

Het boek zal in de nieuwe bewerking nog bruikbaar en aantrekkelijker blijken. *Fraternitas.*

Door voor dit boek weer te bezigen het oude formaat, heeft de firma J. B. Wolters het werk met zijn omvangrijke artikels zeer aan overzichtelijkheid doen winnen. *De Maasbode.*

UITGAVEN VAN J. B. WOLTERS - GRONINGEN, DEN HAAG

OUDE TALEN EN MYTHOLOGIE

ANTIEKE CULTUUR, onder red. v. Dr. D. Cohen, Dr. E. Slijper en Dr. H. Wagenvoort:	
A. Capita selecta uit de cultuurgeschiedenis der Oudheid. Dr. P. J. Enk, Latijnsche Letterkunde, geïll., ing. f 2,90, geb. f 3,25; Dr. F. Muller Jzn., Grieksche Kunstgeschiedenis, geïll. f 1,50; Dr. D. Cohen, De Hellenistische Cultuur f 1,50; Dr. H. M. R. Leopold, Romeinsch Leven, geïll. f 1,50; Dr. H. Wagenvoort, Varia Vita, met afbeeldingen en illustreerende Latijnsche teksten, ingenaaid f 2,50, gebonden	f 2,90
B. Schooluitgaven van Grieksche en Latijnsche schrijvers.	
M. Tullius Cicero, Epistulae selectae, van inleiding en aantekeningen voorzien door Dr. O. Damsté, ing. f 1,90, geb.	2,25
Dr. T. Goedewaagen en Dr. E. Slijper, Plato, oë Mythen-dichter. Leesboek uit Plato, ing. f 1,90, geb.	2,25
Dr. A. van Berkum, Atlas der Oude Geschiedenis in kaarten en platen, 79 cartons op 17 kaarten en 148 platen, ingen. f 3,25, geb.	3,90
Dr. P. C. de Brouwer, Dr. F. Muller Jzn. en Dr. E. Slijper, Latijnsche leergang voor Gymnasia en Lycea: Buigingsleer, door Dr. E. Slijper, 3e dr. f 2,75 Syntaxis, d. Dr. F. Muller Jzn. 2e dr. Oef. bij de Buigingsleer, door Dr. P. C. de Brouwer en Dr. E. Slijper, met woordenlijst	2,50
Oef. b. d. Syntaxis, door Dr. P. C. de Brouwer en Dr. E. Slijper: 1e deeltje: Casusleer, 2e dr. f 2,25; 2e deeltje: Leer van het Verbum Wordenlijst bij de drie deeltjes Oefeningen	2,25 1,50
Dr. P. C. de Brouwer en Dr. E. Slijper, Grieksche Leerg. v. Gymn. en Lycea. I A, Grammatica en Oef., I B, Vertaal- en Leesoef. à II, Syntaxis en Leesboek	2,90 3,25 3,90
Dr. D. Cohen en Dr. J. van Ilzeren, Grieksch Leesboek, geb. 2e dr.	
N. G. M. van Doornik, Vocabularium aangepast aan eenige bloemlezingen uit Ovidius' Metamorphosen, gebonden	1,90
Dr. F. F. C. Fischer, Vocabularium op Caesaris bellum Gallicum, herzien door Dr. J. de Jong Tzn., gebonden	9e druk 1,40
Dr. F. F. C. Fischer, Vocabularium op Xenophons Anabasis, met kaartje, herzien door Dr. J. de Jong Tzn., geb.	9e druk 2,25
Dr. J. M. Fraenkel en Dr. P. Groeneboom, Plato's Verdedigingsrede van Sokrates	1,50
Dr. H. van Gelder, Leerboek der Oude Geschiedenis, bewerkt door Dr. D. Cohen, gebonden	8e druk 3,50
Dr. P. Groeneboom, Aeschylus' Prometheus, gebonden	5,90
Dr. J. van Ilzeren, Hoofdlijnen der Grieksche vormleer, met vertaal-oefeningen. Hulpmiddel bij taalstudie	1,75
J. Kleijntjens S. J. en Dr. H. H. Knippenberg, Van Goden en Helden, geïllustreerd, ingenaaid f 1,90, gebonden	7e druk 2,25
M. J. Koenen en Dr. J. F. P. van Anrooy, Klassiek Handwoordenboekje, gebonden	5e druk 1,60
Dr. H. H. Rogge, Demosthenes' Eerste Philippische redevoering en Olynthische redevoeringen. Met aantek. en kaartje, 3e druk	0,90
Dr. J. S. van Veen, Bekn. Overz. d. Gr. mythologie, geïll. 14e dr.	0,80
Dr. J. Woltjer, Latijnsche grammatica, herz. door Dr. R. H. Woltjer, ing. f 8,50, geb.	6e druk 8,90
Dr. J. Woltjer, Serta Romana, Poetarum decem latinorum carmina selecta, curavit Dr. R. H. Woltjer, gebonden	5e druk 3,90
Dr. R. H. Woltjer en Dr. G. W. van Bleek, Leergang voor het Latijn. I, Gramm. 1e dl., ing. f 2,90, geb., 2e dr. f 3,50; 2e dl., ing. f 2,75, geb. f 3,25; II, Oefen., 2 deelen, ing. à f 1,90, geb. 2e druk à	2 25